

חושן משפט ב

מתנה ומתנת שכיב מרע א: מתנה ומתנת שכיב מרע ב: מתנה ומתנת שכיב מרע ג: מתנה ומתנת שכיב מרע ד: מתנת שכיב מרע: מתנה ה: אבדה ומציאה: מתנה ב: מתנה ג: אבדה ומציאה א: אבדה ומציאה ב: אבדה ומציאה ג: פריקה וטעינה: פריקה וטעינה א: פריקה וטעינה ב: הפקר ונכסי הגר: נחלות: אפטרופוס: הפקר ונכסי הגר א: הפקר ונכסי הגר ב: הפקר ונכסי הגר ג: הפקר ונכסי הגר ד: נחלות א: נחלות ב: נחלות ג: נחלות ד: אפטרופוס א: אפטרופוס ב: אפטרופוס ג: פקדון וארבעה שומרים א: פקדון וארבעה שומרים ב: פקדון וארבעה שומרים ג: פקדון וארבעה שומרים ד: פקדון וארבעה שומרים ה: אמנין: שכירות פועלים: חכירות וקבלנות: שומר שכר ב: שומר שכר ד: אמנין א: שוכר: אמנין ב: אמנין ד: שוכר ב: שוכר ג: שוכר ג: חכירות וקבלנות א: חכירות וקבלנות ב: שכירות פועלים א: שכירות פועלים ב: שכירות פועלים ד: שאלה א: גנבה א: גנבה ב: גנבה ג: גנבה ד: גנבה ה: גנבה א: גנבה ב: גנבה ג: גנבה ד: גנבה ה: נזיקין א: נזיקין ב: נזיקין ג: נזיקין ד: נזיקין ה: חובל בחברו ושמירת הנפש: חובל בחברו: מאבד ממון חברו ומסור א: מאבד ממון חברו ומסור ב: מאבד ממון חברו ומסור ג: מאבד ממון חברו ומסור ד: נזקי ממון א: נזקי ממון ב: נזקי ממון ג: נזקי ממון ד: מעקה ושמירת הנפש א: מעקה ושמירת הנפש ב: מעקה ושמירת הנפש ד:

מתנה ומתנת שכיב מרע א:

אות א
אות ב
אות ג
אות ד

מתנה ומתנת שכיב מרע ב:

אות א
אות ב
אות ג

מתנה ומתנת שכיב מרע ג:

אות א
אות ב
אות ג
אות ד
אות ה
אות ו
אות ז
אות ח
אות ט
אות י
אות יא

אות יב
אות יג
אות יד
אות טו

מתנה ומתנת שכיב מרע ד:

אות א
אות ב
אות ג
אות ד
אות ה
אות ו
אות ז
אות יד

מתנת שכיב מרע:

אות טו

מתנה ה:

אות א
אות ב
אות ג
אות ד
אות ה
אות ו
אות ז
אות ח
אות ט
אות י
אות יא
אות לג
אות לד
אות לה
אות לו
אות לז
אות לח
אות לט
אות מ
אות מא
אות מב
אות מג

אות מד

אות מה

אות מו

אות מז

אות מח

אות מט

אות נ

אות נא

אות נב

אות נג

אות נד

אות נה

אות נו

אות נז

אות נח

אות נט

אות ס

אות סא

אות סב

אות סג

אות סד

אות סה

אות סו

אות סז

אות סח

אות סט

אות ע

אות עא

אות עב

אות עג

אבדה ומציאה:

אות עד

אות עה

אות עו

אות עז

אות עח

מתנה ב:

אות א

אות ב

אות ג

אות ד

מתנה ג:

אות א

אות ב

אות ג

אות ד

אות ה

אבדה ומציאה א:

אות א

אות ב

אות ג

אות ד

אות ה

אות ו

אות ז

אות ח

אות ט

אות יא

אות יב

אות יג

אות יד

אבדה ומציאה ב:

אות א

אות ב

אות ג

אות ד

אות ה

אבדה ומציאה ג:

אות א

אות ב

אות ג

אות ד

אות ה

אות ו

אות ז

אות ח

אות ט

אות י
אות יא
אות יב
אות יג
אות יד

פריקה וטעינה

אות טו
אות טז

פריקה וטעינה א:

אות א
אות ב
אות ג
אות ד

פריקה וטעינה ב:

פריקה וטעינה ד:

אות א
אות ב

הפקר ונכסי הגר:

אות ג
אות ד
אות ה
אות ו
אות ז
אות ח
אות ט
אות י
אות יא
אות יב
אות יג
אות יד
אות טו
אות טז
אות יז
אות יח
אות יט
אות כ

אות כא
אות כב

נחלות

אות כג
אות כד
אות כה
אות כו
אות כז
אות כח
אות כט

אפוטרופוס

אות ל
אות לא
אות לב
אות לג
אות לד
אות לה
אות לו
אות לז
אות לח
אות לט
אות מ
אות מא
אות מב

הפקר ונכסי הגר א:

אות א
אות ב

הפקר ונכסי הגר ב:

אות א
אות ב
אות ג
אות ד

הפקר ונכסי הגר ג:

אות א
אות ב
אות ג

אות ד

הפקר ונכסי הגר ד :

אות א

אות ב

אות ג

אות ד

אות ה

אות ו

אות ז

אות ח

אות ט

אות י

אות יא

אות יב

אות יג

אות יד

אות טו

אות טז

אות יז

אות יח

אות יט

אות כ

אות כא

אות כב

אות כג

אות כד

אות כה

אות כו

אות כז

אות כח

אות כט

אות ל

אות לא

אות לב

אות לג

אות לד

אות לה

נחלות א :

אות א

אות ב

אות ג
אות ד
אות ה
אות ו
אות ז

נחלות ב:

אות א
אות ב
אות ג
אות ד
אות ה
אות ו

נחלות ג:

אות א
אות ב
אות ג
אות ד
אות ה
אות ו
אות ז

נחלות ד:

אות א
אות ב
אות ג
אות ד
אות ה
אות ו
אות ז
אות ח
אות ט
אות י
אות יא
אות יב
אות יג
אות יד
אות טו
אות טז
אות יז

אות יח
אות יט
אות כ
אות כא
אות כב
אות כג
אות כד
אות כה

אפטרופוס א:

אות א
אות ב

אפטרופוס ב:

אות א
אות ב
אות ג
אות ד
אות ה
אות ו
אות ז
אות ח
אות ט
אות י
אות יא

אפטרופוס ג:

אות א
אות ב
אות ג
אות ד
אות ה
אות ו
אות ז
אות ח
אות ט
אות י
אות יא
אות יב
אות יג
אות יד

אות טו
אות טז

פקדון וארבעה שומרים א:

פקדון וארבעה שומרים ב:

אות א
אות ב
אות ג

פקדון וארבעה שומרים ג:

אות א
אות ב
אות ג
אות ד
אות ה
אות ו
אות ז
אות ח
אות ט
אות י
אות יא
אות יב
אות יג
אות יד
אות טו
אות טז
אות יז
אות יח
אות יט
אות כ
אות כא

פקדון וארבעה שומרים ד:

אות א
אות ב
אות ג
אות ד
אות ה
אות ו
אות ז

אות ח
אות ט
אות י
אות יא
אות יב
אות יג
אות יד
אות טו
אות טז
אות יז
אות יח
אות יט
אות כ
אות כא
אות כב
אות כג
אות כד

פקדון וארבעה שומרים ה:

אות ב
אות ג
אות ד
אות ה
אות ו
אות ז
אות ח
אות ט
אות י
אות יא
אות יב
אות יג
אות יד
אות טו

אמנין:

אות טז
אות יז
אות יח
אות יט
אות כ
אות כא
אות כג

אות כג
אות כד
אות כה

שכירות פועלים

אות כו
אות כז
אות כח
אות כט
אות ל
אות לא
אות לב
אות לג
אות לד
אות לה
אות לו
אות לז
אות לח
אות לט
אות מ
אות מא
אות מב
אות מג
אות מד

חכירות וקבלנות:

אות מה

שומר שכר ב:

אות א
אות ב
אות ג
אות ד
אות ה
אות ו
אות ז
אות ח
אות ט
אות י
אות יא
אות יב

אות יג
אות יד
אות טו
אות טז

שומר שכר ד:

אות א
אות ב
אות ג
אות ד
אות ה
אות ו
אות ז
אות ח
אות ט

אמנין א:

אות א
אות ב
אות ג

שוכר:

אות ד
אות ה

אמנין ב:

אות א
אות ב
אות ג
אות ד
אות ה
אות ו

אמנין ד:

אות א
אות ב
אות ג
אות ד
אות ה
אות ו
אות ז

אות ח
אות ט
אות י
אות יא
אות יב
אות יג
אות יד
אות טו
אות טז
אות יז
אות יח
אות יט
אות כ
אות כא
אות כב
אות כג
אות כד
אות כה
אות כו
אות כז
אות כח
אות כט
אות ל
אות לא
אות לב
אות לג
אות לד
אות לה

שוכר ב:

אות א
אות ב
אות ג
אות ד
אות ה

שוכר ג:

אות א
אות ב
אות ג
אות ד
אות ה

אות ו
אות ז
אות ח
אות ט
אות י
אות יא
אות ז
אות ח
אות ט
אות י
אות יא
אות יב
אות יג

חכירות וקבלנות א:

אות א
אות ב
אות ג
אות ד
אות ה

חכירות וקבלנות ב:

אות א
אות ב
אות ג
אות ד
אות ה
אות ו
אות ז
אות ח
אות ט
אות י
אות יא
אות יב
אות יג

שכירות פועלים א:

אות א
אות ב
אות ג
אות ד

אות ה
אות ו
אות ז

שכירות פועלים ב:

אות א
אות ב
אות ג
אות ד
אות ה

שכירות פועלים ד:

אות א
אות ב
אות ג
אות ד
אות ה
אות ו
אות ז

שאלה א:

אות א
אות ב
אות ג
אות ד
אות ה

גנבה א:

אות א
אות ב
אות ג
אות ד

גנבה ב:

אות א
אות ב
אות ג
אות ד
אות ה
אות ו
אות ז

אות ח
אות ט
אות י
אות יא
אות יב
אות יג
אות יד

גנבה ג:

אות א
אות ב
אות ג
אות ד
אות ה
אות ו
אות ז
אות ח
אות ט
אות י
אות יא
אות יב
אות יג

גנבה ד:

אות א
אות ב
אות ג
אות ד
אות ה
אות ו
אות ז
אות ח
אות ט

גנבה ה:

אות א
אות ב
אות ג
אות ד
אות ה
אות ז

אות ח
אות ט
אות י
אות יא
אות יב
אות יג
אות יד
אות טו
אות טז
אות יז
אות יח
אות יט
אות כ
אות כא
אות כב
אות כג
אות כד
אות כה
אות כו
אות כז
אות כח
אות כט
אות ל
אות לא
אות לב
אות לג
אות לד

גזלה א:

גזלה ב:

אות א
אות ב
אות ג
אות ד
אות ה
אות ו
אות ז
אות ח
אות ט
אות י
אות יא

אות יב
אות יג
אות יד

גזלה ג:

אות א
אות ב
אות ג
אות ד
אות ה
אות ו
אות ז
אות ח

גזלה ד:

גזלה ה:

אות א
אות ב
אות ג
אות ד
אות ה
אות ו
אות ז
אות ח
אות ט
אות י
אות יא
אות יב
אות יג
אות יד
אות טו
אות טז
אות יז
אות יח
אות יט
אות כ
אות כא
אות כב
אות כג
אות כד

אות כה
אות כו
אות כז
אות כח
אות כט

נזיקין א:

נזיקין ב:

אות א
אות ב
אות ג
אות ד
אות ה
אות ו
אות ז
אות ח
אות ט
אות י
אות יא

נזיקין ג:

אות א
אות ב
אות ג
אות ד
אות ה
אות ו
אות ז
אות ח
אות ט
אות י
אות יא

נזיקין ד:

אות א
אות ב
אות ג
אות ד
אות ה
אות ו

אות ז
אות ח
אות ט
אות י
אות יא
אות יב
אות יג
אות יד
אות טו
אות טז
אות יז
אות יח
אות כ
אות כא
אות כב
אות כג
אות כד
אות כה
אות כו
אות כז
אות כח
אות כט
אות ל
אות לא
אות לב
אות לג
אות לד

נזיקין ה:

אות א
אות ב
אות ג
אות ד
אות ה
אות ו
אות ז
אות ח
אות ט
אות י
אות יא
אות יב
אות יג

אות יד
אות טו
אות טז
אות יז
אות יח
אות יט
אות כ
אות כא
אות כב
אות כג
אות כד

חובל בחברו ושמירת הנפש:

אות כה

חובל בחברו:

אות כו
אות כז
אות כח
אות כט
אות ל
אות לא
אות לב
אות לג
אות לד
אות לה
אות לו
אות לז
אות לח
אות לט
אות מ
אות מא
אות מב
אות מג
אות מד
אות מה

מאבד ממון חברו ומסור א:

מאבד ממון חברו ומסור ב:

אות א

אות ב
אות ג
אות ד
אות ה
אות ו
אות ז
אות ח
אות ט

מאבד ממון חברו ומסור ג:

אות א
אות ב
אות ג
אות ד

מאבד ממון חברו ומסור ד:

נזקי ממון א:

נזקי ממון ב:

נזקי ממון ג:

אות א
אות ב
אות ג
אות ד
אות ה

נזקי ממון ד:

אות א
אות ב
אות ג

חובל בחברו א:

חובל בחברו ב:

חובל בחברו ג:

אות א

אות ב
אות ג
אות ד
אות ה
אות ו
אות ז
אות ח
אות ט
אות י
אות יא
אות יג
אות יד
אות טו
אות טז
אות יז
אות יח
אות יט
אות כ
אות כא

חובל בחברו ד:

אות א
אות ב
אות ג

מעקה ושמירת הנפש א:

מעקה ושמירת הנפש ב:

מעקה ושמירת הנפש ד:

אות א
אות ב
אות ג
אות ד
אות ה
אות ו
אות ז
אות ח
אות ט
אות י
אות יא

מתנה ומתנת שכיב מרע א:

מתנה באנס אינה מתנה ככל אפלו לא מסר מודעה, ואפלו גלוי דעת לבד שאינה נותנה ברצון מביטל המתנה. אבל מכירה באנס הוי מכירה אם לא מסר מודעה:

אות א

על פי מה שמבאר לעיל כמה פעמים דברי רבנו גרו ואיר, שכל הנפשות שרשם בעשירות. ובשביל זה הגזיל את חברו כאלו נוטל את נפשו ונפש בניו ובנותיו, כי הם תלויים בעשירות, עין שם במאמר גזלה (סימן סט):

והנה לפי זה היה ראוי שיאסר באסור גדול גם לתן לחברו מתנה מרצונו מאחר שהנפש תלויה בהממון ואיך יהיה האדם רשאי לתן לחברו ממונו הלא הוא נוטל את נפשו של עצמו. אך באמת הנה עקר מעלת העשירות הוא שמגדל השם והנפש, כי השם הוא הנפש ואזי הכל תאבדים להדבק בנפשו. ועקר הוא שהעשירות הוא חומה לשמר מפעס, שעל ידו טורף נפשו באפו חס ושלו, כי הפעס הפך העשירות, עין כל זה היטב בסוף המאמר, מפני מה עיניהם של תרמודיים טרוטות? (סימן נט). ועל כן אדרבא, זה עקר מעלת העשירות שיחייב ידו ויתן מתנות לעניים, ואפלו לעשירים ברצון טוב כדי לקנות אהבה ורעות עם נפשות רבים בבחינת ואהבי עשיר רבים, בבחינת וכל הרע לאיש מתן. ואזי יגדל שמו ונפשו מאד על ידי האהבה והכללות שנקלל עם רבים שאוהבים אותו ודבקים בו על ידי מתנת ידו הטובה. וכמובא שם שעקר גדול השם והנפש הוא שרבים יהיו תאבדים אליו כדי שיוכל לגיר גרים, עין שם, וזה על ידי מתנת ידו כנ"ל. וכמו שכתוב (משלי יח), מתן אדם ירחיב לו ולפני גדולים ינחנו. ופרש רש"י, שיש לו שם שהוא עשיר ונדיב. נמצא, שעל ידי המתנות יגדל השם שהוא הנפש. וכל זה עקר דוקא על ידי האהבה והרצון שנותן ברצון טוב, שאזי אף שמחסר ממונו שהוא חסרון הנפש, עם כל זה, אדרבא, על

יְדֵי הָאֱהָבָה וְהַרְצוֹן יִגְדַל שְׁמוֹ וְנִפְשׁוֹ, כִּי הַכֹּל תְּאָבִים לוֹ וְאוֹהֲבִים אוֹתוֹ כְּנִ"ל. וְכִמוֹ שֶׁכָּתַב רַבֵּנוּ גַם בְּמָקוֹם אַחֵר שֶׁעֵקֶר מַעֲלַת נְתִינַת הַצְּדָקָה שָׁעַל יְדֵי זֶה קוֹנֶה לוֹ רַעִים וְאוֹהֲבִים, עֵינֵי שֶׁם הֵיטֵב בְּמֵאֲמָר וַיְהִי הֵם מְרִיקִים שְׂקִיָּהֶם (סִימָן יז), עֵינֵי שֶׁם. וְעַל כֵּן בְּבַחֲינָה זוֹ אֶפְלוּ כְּשִׁנוֹתָן מִתְּנֶה קוֹנֶה לוֹ אוֹהֲבִים וְנִגְדַל שְׁמוֹ וְנִפְשׁוֹ כְּנִ"ל. וְכֵן אֵיטָא בְּדַבְרֵי רַבֵּנוּ גַרּוֹ יְאִיר, בְּמָקוֹם אַחֵר (בְּסִימָן סז) שֶׁאֱהָבָה הוּא מְגַדֵּל הַנֶּפֶשׁ, עֵינֵי שֶׁם. וְזֶה עֵקֶר מַעֲלַת הָעֲשִׂיּוֹת שֶׁשׂוֹמֵר מִכַּעֵס שֶׁהוּא רָגַז וְשִׁנְאָה, אֲבָל הָעֲשִׂיּוֹת הוּא בַּחֲיִנַת אֱהָבָה וְרָצוֹן הַפֶּה הַכַּעֵס. נִמְצָא כְּשִׁנוֹתָן מִתְּנִינֹת, אֲדַרְבָּא, זֶה עֵקֶר מַעֲלַת הָעֲשִׂיּוֹת שֶׁהוּא אֱהָבָה וְרָצוֹן כְּנִ"ל. וְזֶה שֶׁאֲמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָּה, נוֹתָן, בְּעֵינֵי יָפֵה נוֹתָן, כִּי בּוֹדָאֵי הַנוֹתָן מִתְּנֶה הוּא בְּעֵינֵי יָפֵה וּבְרָצוֹן טוֹב מְאֹד, כִּי בְּלֹא זֶה לֹא הָיָה יָכוֹל לִתֵּן כָּלֵל, כִּי הָיָה מְחַסֵּר אֶת נִפְשׁוֹ וְכֹאֵלוּ הוֹרֵג אֶת עַצְמוֹ חֵס וְשָׁלוֹם. וְעֵקֶר תִּקּוּן הַמִּתְּנֶה הוּא הָאֱהָבָה וְהַרְצוֹן כְּנִ"ל. וְעַל כֵּן בּוֹדָאֵי נוֹתָן בְּעֵינֵי יָפֵה כְּנִ"ל. וְזֶה בַּחֲיִנַת מַה שֶׁכָּתוּב בַּצְּדָקָה, וְלֹא יֵרַע לְבַבְךָ בְּתַתֶּךָ לוֹ כִּי בְּגַלְלֵי הַדְּבָר הַזֶּה יְבָרְכֶךָ, 'בְּגַלְלֵי הַדְּבָר הַזֶּה' דִּיקָא, דְּהֵינּוּ עַל יְדֵי שֶׁלֹּא יֵרַע לְבַבְךָ וְתִתֵּן בְּעֵינֵי יָפֵה בְּאֱהָבָה וּבְרָצוֹן עַל יְדֵי זֶה, 'יְבָרְכֶךָ', כִּי עַל יְדֵי אֱהָבָה וְהַרְצוֹן יִגְדַל שְׁמוֹ וְנִפְשׁוֹ כְּנִ"ל, וְעֵקֶר גְּדוּל הַנֶּפֶשׁ וְהַשֵּׁם הוּא עַל יְדֵי עֲשִׂיּוֹת כְּנִ"ל. נִמְצָא שֶׁמִּמִּילָא יְהִיָּה מְבַרְךָ בְּעֲשִׂיּוֹת עַל יְדֵי נְתִינַתוֹ בְּאֱהָבָה וְלֹא יֵרַע לְבָבוֹ כְּנִ"ל. וְעַל כֵּן כְּשֶׁמְכַרְיָחִין אוֹתוֹ לִתְּנֵי מִתְּנֶה אִף שֶׁלֹּא מְסַר מוֹדְעָה עִם כָּל זֶה אֵינָה מִתְּנֶה כָּלֵל וְהִיא גּוֹזְלָה גְמוּרָה מֵאַחֵר שֶׁלֹּא נָתַן בְּאֱהָבָה וּבְרָצוֹן טוֹב נִמְצָא שֶׁחִסֵּר אֶת נִפְשׁוֹ בְּמִתְּנֶה זוֹ כְּמוֹ בְּגוֹזְלָה מִמֶּשׁ, כִּי אֵין הַנֶּפֶשׁ וְהַשֵּׁם נִגְדַל וְנִשְׁלַם אֶלָּא עַל יְדֵי הָאֱהָבָה וְהַכְּלָלוֹת כְּנִ"ל:

אות ב

אֲבָל בְּמַכִּירָה הוּא בְּהַפְּךָ, כִּי בּוֹדָאֵי עַל יְדֵי שֶׁמוֹכֵר חֲפָצָיו אֵין נִגְדַל שְׁמוֹ וְנִפְשׁוֹ כָּלֵל, כִּי אֵין נִגְדַל הַשֵּׁם וְהַנֶּפֶשׁ כִּי אִם עַל יְדֵי הַמִּתְּנֶה כְּנִ"ל וְכִנְרָאָה בְּחוּשׁ. נִמְצָא שֶׁעֵקֶר תִּקּוּן וְשִׁלְמוֹת הַחֲסָרוֹן שֶׁמְחַסֵּר אֶת נִפְשׁוֹ עַל יְדֵי שֶׁמוֹכֵר חֲפָצָיו הוּא עַל יְדֵי הַמָּמוֹן שֶׁמְקַבֵּל בְּעַד הַחֲפֶץ שֶׁעַל יְדֵי זֶה חוֹזֵר וּמְשַׁלֵּים אֶת נִפְשׁוֹ. וְעַל כֵּן אֲמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָּה, מוֹכֵר, בְּעֵינֵי רַעַה מוֹכֵר, כִּי אֵין הַמַּכִּירָה בְּשִׁבִיל אֱהָבַת חֲבֵרוֹ לְהַגְדִּיל שְׁמוֹ כְּנִ"ל, רַק מְחַמַּת אֲנָס מָמוֹן כְּנִ"ל. וְעַל כֵּן אֲמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָּה, מוֹכֵר עֶצֶב. נִמְצָא שֶׁגַם כָּל הַמַּכִּירוֹת הֵם רַק בְּאֲנָס כְּנִ"ל וְעַל כֵּן אֶפְלוּ אִם אֲנָסוּהוּ לְמַכִּירָה, הַמַּכִּירָה קִימַת, מֵאַחֵר שֶׁגַם כָּל הַמַּכִּירוֹת אֵינָם בְּאֱהָבָה וּבְרָצוֹן רַק שְׁנִתְקוּן חֲסָרוֹן הַנֶּפֶשׁ עַל יְדֵי שֶׁמְקַבֵּל מָמוֹן בְּעַד הַמַּכִּירָה, עַל כֵּן גַם בְּאֲנָס מִמֶּשׁ הַמַּכִּירָה קִימַת מֵאַחֵר שֶׁקַּבֵּל מָמוֹן שֶׁהוּא מְשַׁלֵּים חֲסָרוֹן הַנֶּפֶשׁ. אֲבָל מִתְּנֶה שְׂאִינוֹ מְקַבֵּל דָּמִים לְהַשְׁלִים חֲסָרוֹן נִפְשׁוֹ וְאֵין הַנֶּפֶשׁ נִשְׁלַמַת כִּי אִם

על ידי האהבה והרצון פני"ל, על כן פשהיא באנס היא גזלה ממש פני"ל.
וזה שאמרו רבותינו זכרונם לברכה לענן מוכר:

מאי טעמא מוכר קבל דמי נותן לא קבל וכי, כי מאחר שהנותן לא קבל
דמים אין הנפש נשלמת מחסרונה כי אם על ידי הרצון והאהבה פני"ל,
ועל כן אפלו גלוי דעת שאין המתנה ברצון טוב מבטל המתנה פני"ל:

אות ג

וזה בחינת מתנת בריא הוא כשמשיר וכשאינו משיר היא מתנת שכיב
מרע. כי בודאי כשדעתו לתן במתנת בריא מחיים, בודאי צריך לשיר
לעצמו על כל פנים כל שהוא בהכרח כדי לשיר על כל פנים שרש לנפשו,
כי אף שעל ידי המתנה בעצמה נגדל נפשו פני"ל, עם כל זה צריך שישאר
שרש כל שהוא לנפשו שיהיה לה במה לתלות, דהינו שישאיר לעצמו איזה
שיר מנכסיו שהם שרשי נפשו פני"ל. ועל כן כשנותן כל נכסיו לגמרי בלי
שום שיר הוא בודאי מתנת שכיב מרע, דהינו לאחר מותו דיקא, כי
בודאי לא ימית את עצמו מחיים לתן כל נכסיו לגמרי ולא ישאיר לעצמו
שום שרש לנפשו והרי הוא חשוב כמת ועל כן בודאי פונתו לאחר מותו.
ועתה נכונים מאד דברי רבותינו זכרונם לברכה שהצרכו שיר. ואיתא
הטעם שבודאי אין אדם מעני עצמו לבלי להשאיר לעצמו כלום. ולפי
פשוטו תמוה, כי לפי זה היה ראוי לתת שיעור גדול להשיר וכי יוכל לפרנס
עצמו במה שישיר לעצמו זוז כל שהוא. אך האמת כי עקר השיר הוא כדי
שיהיה נשאר שרש לנפשו פני"ל:

אות ד

וזה בחינת דברי שכיב מרע אין צריכין קנין, כי כל הקנינים הם כדי
להוציא הדבר מרשותו לרשות חברו, כי מאחר שהנפש נשרשת בהמון
קשה להוציא הדבר מאחד לחברו ועל כן צריך קנין גמור לזה, דהינו קנין
סודר וכיוצא כדי שעל ידי זה יצא הדבר משרש נפשו לחברו וזה בחינת
כל הקנינים. ועל כן חזק הקנין על ידי הכתב, כי הכתב הוא פנימיות שרש
הנפש וכשכותב לחברו הקנין אזי מגלה פנימיות שרש נפשו שפירצה
בהקנין ואזי יוצא הדבר לגמרי מפנימיות שרש נפשו. ועל כן מועיל הקנין

ביותר על ידי הכתב וכמבאר כל זה לעיל בהלכות הלואה. ועל כן השכיב מרע שמתנתו רק לאחר מותו ואזי יוצא הנפש ונבדלת מן העשירות, כי לא במותו יקח הכל וכי (תהלים מט), ומה חפצו בביתו אחריו, דהינו שלא נשאר לו שום חפץ ורצון שהוא בחינת נפש בביתו אחריו דהינו בביתו ורשותו שהם נכסים ועשירות שלו, ועל כן בדבור בעלמא נקנה המתנה לחברו במתנת שכיב מרע, כי בקל הדבר נכנס לרשות חברו לאחר מיתת השכיב מרע מאחר שאין שרש נפשו שם כנ"ל. וזה שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, דברי שכיב מרע ככתובין וכמסורין דמי, כי הם ככתובין ומסורין ממש, כי על ידי כתיבה ומסירה יוצא הדבר לגמרי מפנימיות שרש נפשו כנ"ל. ועל כן מתנת השכיב מרע שממילא יוצאין הנכסים מפנימיות שרש נפשו אחר מותו כנ"ל, על כן דבריו הם ככתובין ומסורין ממש ובדבור בעלמא יוצא לרשות חברו מאחר שאין שרש נפשו שם כלל כנ"ל:

ברוך ה' לעולם, אמן ואמן:

לעיל במאמר 'ויהי הם מריקים שקיהם', מדבר גם כן לענין גרים שמועיל נתינת הצדקה שעל ידי זה קונה אוהבים ורעים ועל ידי זה נעשים גרים, עין שם. וזהו בחינת מתנה גם כן כנ"ל, וזה מועיל העשירות כדי להגדיל הנפש והשם לעשות גרים כמו שכתוב שם, עין שם:

מתנה ומתנת שכיב מרע ב:

בשטר מתנה צריכין לכתב כתבוהו בשוקא וחתמוהו בברא ואם לאו
השטר בטל, כמבאר בשלחן ערוך:

אות א

על פי המבאר בדברי רבנו זכרוננו לברכה, על פסוק ואתחנן אל ה' בעת
ההוא לאמר, במאמר המתחיל בענין הנהגת הפשיטות של הצדיק האמת
(בלקוטי תנינא סימן עח), עין שם:

והכלל, כי כל החיות הוא מהתורה אך בעת שבטלים מן התורה או האנשים הפשוטים שאינם עוסקים בתורה מהיכן הם מקבלים חיות הלא עקר החיות הוא רק מהתורה. אך הם מקבלים חיות מבחינת ההנהגה של קדם מתן תורה שאז היה העולם מתנהג בחסדו שזה בחינת אוצר מתנת חנם, כי אז לא נתנה התורה רק התורה היתה בהעלים בתוך דרך ארץ, דהיינו בכל הדברים שבעולם שכלם נבראו בעשרה מאמרות, ובתוך העשרה מאמרות כלולים עשרת הדברות נמצא שבכל דבר שבעולם יש תורה נעלמת. ואז קדם מתן תורה היה מתקיים העולם בחסד חנם על ידי התורה הנעלמת בכל דבר. וזה בחינת הדרך לארץ ישראל, כי זה בחינת בראשית כח מעשיו הגיד לעמו כדי שלא יאמרו לסטים אתם שכבשתם ארץ וכו', לפיכך כח מעשיו הגיד לעמו לתת וכו' וברצונו נתנה להם וברצונו נטלה מהם ונתנה לנו, עין שם ענין זה באריכות:

אות ב

וזה בחינת שטרי מכירה ומתנה, כי עקר המכירה והמתנה הוא שצריך למסור ולהקנות לחברו הכח שיש לו באותה הקרקע, כי קרקע אינו נמסר מיד ליד ועקר המכירה והמתנה הוא שמוסר ומקנה לו הכח שיש לו באותה הקרקע. ועל כן נקנה השדה בשטר, כי עקר הכח שיש בכל דבר הוא בחינת כ"ח אתון של מעשה בראשית שבהם נברא זה הדבר שהוא עקר הכח והחיות של כל דבר ודבר שבעולם. וזה בחינת השטר, כי אותיות השטר הם בחינת כ"ח אתון הנ"ל, כי עקר כ"ח אתון שהם החיות של כל הדברים הם בחינת אותיות התורה שבהם נברא העולם שהם בחינת כ"ח אתון של מעשה בראשית שהם עקר הכח והחיות של כל הדברים. וזה בחינת אותיות השטר שהם בחינת כ"ח אתון הנ"ל, כי השטר נקרא ספר, כמו שכתוב, ואקח את ספר המקנה והמצנה וכו'. וכמו שכתוב, וכתוב בספר וחתום. כי השטר הוא בחינת ספר, בחינת תורה, כי צריך שיכתב על פי דיני התורה. נמצא שהשטר הוא בחינת תורה, ועל כן אותיות השטר הם בחינת כ"ח אתון הנ"ל שהם הכח והחיות של כל דבר. ועל כן על ידי אותיות השטר הוא מוסר לחברו הכח שיש לו בהשדה, כי השטר הוא בחינת הכח והחיות וכו' כנ"ל, כי עקר הזכות שיש להאדם בהנכסים שלו הוא רק בהחיות שיש בהדבר שהוא בחינת הכח שיש בהדבר שמקבל מכ"ח אתון הנ"ל, וכשמקנה הדבר לחברו, העקר הוא שמקנה לו הכח והחיות שיש בהדבר. ועל כן כל העשירות שיש להאדם נקרא על שמו פאלו עשה בעצמו אותו הנכסים, כמו שכתוב, עשה את כל הכבד הזה. וכמו שכתוב כי הוא הנתן לך כח לעשות חיל, כי על ידי שזוכה בהכ"ח אתון שיש בהדבר שהם החיות של הדבר שזה עקר הזכות שיש לו

בְּהַדְבָּר, עַל כֵּן נֶחֱשֵׁב כְּאִלּוּ הוּא עֹשֶׂה אֶת הַדְּבָר, כִּי עֵקֶר הַבְּרִיאָה הִיָּה עַל יְדֵי כִּיחַ אֲתוֹן אֱלֹהֵי כְּנִ"ל, וְעַל כֵּן נִקְרָא ה' יִתְבָּרַךְ קוֹנֵה שָׁמַיִם וָאָרֶץ, כִּי הַקִּנְיָן הוּא בְּחִינַת בְּרִיאַת שָׁמַיִם וָאָרֶץ, כִּי עֵקֶר הַקִּנְיָן עַל יְדֵי כִּיחַ אֲתוֹן שִׁבְהֵם נִבְרָא שָׁמַיִם וָאָרֶץ וְכְנִ"ל. נִמְצָא שֶׁעַל יְדֵי אוֹתִיּוֹת הַשֵּׁטֶר, שִׁהֵם בְּחִינַת כִּיחַ אֲתוֹן הַנִּי"ל, שִׁהֵם בְּחִינַת אוֹתִיּוֹת הַתּוֹרָה כְּנִ"ל, עַל יְדֵי זֶה מְקַנָּה הַכַּחַשׁ שֶׁבְּנִכְסָיו לְחַבְרוֹ כְּנִ"ל. וְזֶה בְּחִינַת מַה שֶּׁהַשֵּׁטֶר עוֹמֵד לְרַאֲיָה שְׂאִין הַשְּׂדֵה גְזוּלָה בְּיָדוֹ, זֶה בְּחִינַת מַה שֶּׁמוֹבָא בְּמֵאֲמַר הַנִּי"ל מֵאֲמַר רַבּוּתֵינוּ זְכוּרֵנוּם לְבִרְכָה, כְּדִי שֶׁלֹּא יֵאמְרוּ לְסֻטִים אַתֶּם, לְפִיכָךְ כַּח מַעֲשֵׂיו הִגִּיד לְעַמּוֹ לְתַתּוֹ וְכוּ'. וְזֶה בְּחִינַת הַשֵּׁטֶר הַנִּי"ל שֶׁהוּא בְּחִינַת כִּיחַ אֲתוֹן, בְּחִינַת כַּח מַעֲשֵׂיו הַנִּי"ל שֶׁעַל יְדֵי זֶה אֵין יְכוּלִים לְעוֹרֵר עָלָיו וְלוֹמַר לְסֻטִים אַתָּה, כִּי הַשֵּׁטֶר, שֶׁהוּא בְּחִינַת כִּיחַ אֲתוֹן כַּח מַעֲשֵׂיו כְּנִ"ל, הוּא מַעֲיֵד שֶׁזָּכָה בְּהַשְּׂדֵה עַל יְדֵי כַּח מַעֲשֵׂיו כְּנִ"ל, כִּי מַה שֶּׁקָּרַע אוֹ חִפָּץ אַחַר הוֹלֵךְ מֵאֲחָד לְחַבְרוֹ בְּמַכִּירָה אוֹ בְּמִתְנָה, הַכַּל הוּא עַל יְדֵי כַּח מַעֲשֵׂי בְּרֵאשִׁית, כִּי לְפִי כַּח מַעֲשֵׂי בְּרֵאשִׁית כֵּן ה' יִתְבָּרַךְ מְסַבֵּב סְבוּבִים שִׁיתְגַּלְגַּל הַדְּבָר מֵאֲחָד לְחַבְרוֹ וְהַכַּל כְּפִי כַּח מַעֲשֵׂי בְּרֵאשִׁית. וְהַשֵּׁטֶר שֶׁהוּא בְּחִינַת כִּיחַ אֲתוֹן הַנִּי"ל כַּח מַעֲשֵׂי בְּרֵאשִׁית הוּא מַעֲיֵד שֶׁהַכִּיחַ הַנִּי"ל הוּא עֹשֶׂה בְּיָדוֹ, כִּי הוּא זָכָה בְּהַכִּיחַ הַנִּי"ל, בְּחִינַת כַּח מַעֲשֵׂיו שֶׁיֵּשׁ בְּזֶה הַדְּבָר עַל יְדֵי אוֹתִיּוֹת הַשֵּׁטֶר כְּנִ"ל:

אות ג

נִמְצָא, שֶׁעֵקֶר כַּח הַשֵּׁטֶר הוּא עַל יְדֵי שְׂאוֹתִיּוֹת הַשֵּׁטֶר מְקַבְּלִין כַּח מֵאוֹתִיּוֹת הַתּוֹרָה שִׁהֵם הַחִיּוֹת שֶׁל כָּל דְּבָר וְעַל יְדֵי זֶה נִקְנָה הַדְּבָר מֵאֲחָד לְחַבְרוֹ. אַךְ בְּחִינַת מִתְנָה הוּא לְכַאוּרָה רְחוּק מִהַתּוֹרָה וְאֵין לוֹ שָׂרֵשׁ בַּתּוֹרָה לְכַאוּרָה, כִּי עֵקֶר נְתִינַת הַתּוֹרָה הִיָּה כְּדִי שִׁיזְכָּה הָאָדָם לְקַבֵּל שְׂכָר עוֹלָם הַבָּא בְּשִׂכָר עֲבוּדָתוֹ וְלֹא יִקְבַּל מִתְנַת חֲנָם, כִּי רַק בְּשִׁבְלֵי זֶה יִרְדֶּה הַנִּשְׁמָה בְּזֶה הָעוֹלָם כְּדִי שֶׁלֹּא תִהְיֶה נְזוּנָת מִנְהֻמָּא דְכִסּוּפָא רַק בְּשִׂכָר הַתּוֹרָה שִׁמְקִים, נִמְצָא שֶׁעֵקֶר הַתּוֹרָה הוּא רַק לְקַבֵּל שְׂכָר עֲבוּדָתוֹ וְלֹא לְקַבֵּל מִתְנַת חֲנָם. וְזֶה יְדוּעַ שֶׁכָּל דְּבָר מְכָרָח שִׁיְהִיָּה לוֹ שָׂרֵשׁ בַּתּוֹרָה שֶׁהִיא הַחִיּוֹת שֶׁל כָּל דְּבָר, וְאִם כֵּן בְּחִינַת מִתְנָה מַה שֶּׁאֲחָד נוֹתֵן לְחַבְרוֹ מִתְנַת חֲנָם מֵהִיכָן שָׂרֵשׁוֹ שֶׁל בְּחִינַת מִתְנָה מֵאַחַר שֶׁעֵקֶר הַתּוֹרָה הוּא רַק שֶׁלֹּא לְקַבֵּל מִתְנַת חֲנָם כְּנִ"ל. אַךְ עֵקֶר בְּחִינַת מִתְנָה שָׂרֵשׁוֹ מִבְּחִינַת הַנִּי"ל הַמְּבֹאֵר בְּמֵאֲמַר הַנִּי"ל, דְּהֵינּוּ מִבְּחִינַת הַהֲנַהֲגָה שֶׁל קִדְּם מִתּוֹרָה שְׂאֵז הִיָּה הָעוֹלָם מִתְנַהֵג בְּחִסּוּדוֹ בְּבְחִינַת אוֹצֵר מִתְנַת חֲנָם כְּנִ"ל. וְגַם עֹשֶׂה אֶפְלוֹ לְאַחַר קִבְּלַת הַתּוֹרָה עֵקֶר קִיּוּם הָעוֹלָם עַל יְדֵי בְּחִינַת זוֹ שֶׁל מִתְנַת חֲנָם, כִּי יֵשׁ כְּמָה אֲנָשִׁים פְּשׁוּטִים בְּעוֹלָם וְיֵשׁ כְּמָה רְשָׁעִים בְּעוֹלָם שֶׁלֹּא הִיָּה לָהֶם שׁוּם קִיּוּם עַל יְדֵי הַתּוֹרָה מֵאַחַר שֶׁאֵינָם עוֹסְקִים בַּתּוֹרָה וְכוּ', רַק עֵקֶר קִיּוּמָם עַל יְדֵי

בְּחִינַת מִתְנַת חֲנָם וְכַמְבֹאֵר הָעֲנִין הַיָּטֵב שֶׁם בְּמֵאמֶר הַנִּיל. וּמִשָּׁם
מִשְׁתַּלְשֵׁל בְּחִינַת מִתְנָה גַם בֵּין אָדָם לַחֲבֵרוֹ, כִּי בְּהִכָּרַח שְׂהִיָּה בְּעוֹלָם
בְּחִינָה זוֹ שֶׁל מִתְנַת חֲנָם, כִּי בְּלֹא זֶה לֹא הָיָה קִיוֹם לְהָעוֹלָם כְּנִיל. וּבְאַמַּת
גַּם קִדְּם מִתֵּן תּוֹרָה שְׂהִיָּה מִתְנַהֵג הָעוֹלָם בְּחִסְדּוֹ בְּמִתְנַת חֲנָם גַּם אִזְ הִיָּתָה
הַתּוֹרָה בְּמִצִּיאוֹת רַק שְׂהִיָּתָה נְעֻלְמַת, כִּי עֲשָׂרַת הַדְּבָרוֹת הָיוּ כְּלוּלִים
בְּעֲשָׂרָה מֵאֲמֵרוֹת שֶׁהֵם כַּח מְעַשֵׂי בְּרֵאשִׁית, כְּמֵבֵאֵר הַיָּטֵב בְּמֵאמֶר הַנִּיל.
נִמְצָא שֶׁבְּחִינַת מִתְנָה שְׂשָׂרְשׁוֹ מִבְּחִינַת הַהִנְהָגָה שֶׁל קִדְּם מִתֵּן תּוֹרָה שֶׁהוּא
בְּחִינַת אוֹצֵר מִתְנַת חֲנָם כְּנִיל, שֶׁם הַתּוֹרָה נְעֻלְמַת בְּהָעֵלֶם כְּנִיל. וְזֶה
שֶׁתִּקְנוּ חֲכָמֵינוּ זְכוּרֵנוֹם לְבָרְכָה שְׂצָרִיד לְכַתֵּב בְּשֵׁטֶר מִתְנָה כְּתוּבוֹהוּ בְּשׁוּקָא
וְחִתְמוּהוּ בְּבָרָא, כִּי הִיכִי דְלֹא לְהוֹי כְּמִלְתָּא דְטְמִירְתָּא, כִּי בְּחִינַת מִתְנָה
צָרִיכִין בְּהִכָּרַח לְפָרְסֵם כְּדִי לְהוֹצִיא מִהָעֵלֶם אֶל הַגְּלוּי, כִּי שֶׁם בְּבְחִינַת
מִתְנָה הַתּוֹרָה נְעֻלְמַת בְּהָעֵלֶם וְהִסְתֵּר כְּנִיל וְעַל כֵּן צָרִיכִין דִּיקָא לְפָרְסֵם
וּלְגַלוֹת וְלְכַתֵּב הַשֵּׁטֶר מִתְנָה בְּשׁוּקִים וּבְרַחוּבוֹת כְּדִי לְפָרְסֵם שְׁגַם שֶׁם
בְּבְחִינַת מִתְנָה יֵשׁ גַּם כֵּן תּוֹרָה נְעֻלְמַת וְעַל יְדֵי זֶה עֵקֶר קִיוֹם הַמִּתְנָה, כִּי
אִין לְהַמְתָּנָה קִיוֹם כִּי אִם עַל יְדֵי אוֹתִיוֹת הַתּוֹרָה שֶׁהֵם הַחִיוֹת שֶׁל כָּל דְּבָר
שֶׁעַל יְדָם עֵקֶר הַזְּכוּת שְׂזוּכָה אַחַד מִחֲבֵרוֹ כְּנִיל, וְעַל כֵּן אִין לְהַמְתָּנָה קִיוֹם
כִּי אִם כְּשֶׁמְפָרְסְמִין וּמְגַלִּין הַשֵּׁטֶר מִתְנָה שֶׁעַל יְדֵי זֶה מוֹצִיאִין בְּחִינַת
הַתּוֹרָה הַנְּעֻלְמַת שֶׁם מִהָעֵלֶם אֶל הַגְּלוּי וְאִזְ דִּיקָא מִתְקַיְמַת הַמִּתְנָה, כִּי כָּל
זְמַן שֶׁהַתּוֹרָה בְּהָעֵלֶם אִין לְהָעוֹלָם קִיוֹם בְּבְחִינַת רְאָה שְׂאִין הָעוֹלָם
מִתְקַיֵּם, כִּי עֵקֶר קִיוֹם הָעוֹלָם עַל יְדֵי הַתְּגַלוֹת הַתּוֹרָה, כִּי אֵף עַל פִּי שְׂהִיָּה
מִתְנַהֵג הָעוֹלָם בְּחִסְדּוֹ קִדְּם מִתֵּן תּוֹרָה, עַם כָּל זֶה כָּל הָעוֹלָם הִיָּה תְּלוּי
וְעוֹמֵד עַד יוֹם קְבֻלַּת הַתּוֹרָה, כְּמוֹ שְׂאֵמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוּרֵנוֹם לְבָרְכָה (שְׂבַת
כַּח). וְעַל כֵּן אִין לְהַמְתָּנָה קִיוֹם כִּי אִם עַל יְדֵי הַפָּרְסוּם וְהַגְּלוּי וְכוּי וְכוּי.
וְעַל כֵּן צָרִיכִין לְכַתֵּב בְּשֵׁטֶר מִתְנָה כְּתוּבוֹהוּ בְּשׁוּקָא וְחִתְמוּהוּ בְּבָרָא כְּדִי
לְפָרְסֵם וּלְגַלוֹת שְׁגַם שֶׁם בְּבְחִינַת מִתְנָה יֵשׁ תּוֹרָה, כִּי אוֹתִיוֹת הַשֵּׁטֶר הֵם
בְּחִינַת אוֹתִיוֹת הַתּוֹרָה וְאִזְ דִּיקָא מִתְקַיְמַת הַמִּתְנָה, כִּי עֵקֶר הַקִּיוֹם עַל
יְדֵי הַתּוֹרָה, דְּהִינוּ עַל יְדֵי הַתְּגַלוֹת הַתּוֹרָה, כִּי גַם קִדְּם מִתֵּן תּוֹרָה הִיָּתָה
הַתּוֹרָה בְּמִצִּיאוֹת, רַק שְׂהִיָּתָה בְּהָעֵלֶם וְאִזְ הִיָּה הָעוֹלָם מִתְמוּטָט וְתְלוּי
וְעוֹמֵד עַד יוֹם קְבֻלַּת הַתּוֹרָה שְׂאִזְ נְתַגְלָה הַתּוֹרָה וְיִצְאָה מִהָעֵלֶם אֶל הַגְּלוּי
וְכוּי כְּנִיל בְּרוּךְ ה' לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן:

מתנה ומתנת שכיב מרע ג:

כָּל מִתְנָתָא דְלֹא כְּתִיב בָּהּ כְּתוּבוֹהוּ בְּשׁוּקָא וְחִתְמוּהוּ בְּבָרָא לֹאוּ מִתְנָתָא
הִיא:

אות א

כי מבאר בדברי רבנו זכרוננו לברכה, בהתורה המתחלת בענין הנהגת הפשיטות של הצדיק האמת בלקויטי תנינא (סימן עח) :

והכלל בקצור, שיש אוצר מתנת חנם שמי שאין לו שום זכות הוא מקבל משם וכו', אך אין יכולין לקבל משם כי אם הצדיקים האמתיים, הינו כי אפלו הצדיק בהכרח שיתבטל עצמו לפעמים מן התורה, כי בטולה של תורה זהו קיומה. ואז בשעה שהצדיק האמת בטל מן התורה ואז הוא איש פשוט ממש שקורין פראסטיק, אז הוא מקבל חיות מקיום העולם קדם מתן תורה, שהוא בחינת עולם חסד יבנה, בחינת אוצר מתנת חנם, שהיא בחינת תורה הנעלמת שזהו בחינת הדרדך לארץ ישראל, כי עקר ארץ ישראל על ידי כח מעשיו וכו'. וגם עכשו באין ישראל לפעמים למקומות הרחוקים מן הקדשה מאד והיו יכולין לומר להם לסטים אתם, אבל על ידי שיודעין שה' יתברך ברא הכל בעשרה מאמרות בחסדו לבד וכו', על ידי זה יכולין ישראל לכבש כל המקומות ולקדשם בקדשת ארץ ישראל, כי הכל שלו יתברך וברצונו נתנה להם וברצונו נטלה מהם ונתנה לנו וכו', עין שם כל זה היטב היטב. ועין שם בסוף מה שמבאר שם שעקר הוא תמימות ופשיטות ואמונה ואין שום יאוש בעולם, ואפלו בשאול תחיתיות יכולין למצא את ה' יתברך וכו', עין שם כל זה היטב:

אות ב

וזה בחינת מתנה, כי עקר המתנה מה שנמצא בעולם ענין מתנה שאחד נותן לחברו איזה מתנה, זה נמשך מאוצר מתנת חנם שיש למעלה, כי אין לדבר למטה שאין לו שרש למעלה. ושרש כל המתנות שבעולם נמשך מהאוצר מתנת חנם שיש למעלה :

ועל כן צריכין לכתב בהשטר מתנה כתבוה בשוקא וחתמוהו בברא ואם לאו אינה מתנה, כי עקר האוצר מתנת חנם הוא בשביל לקדש ולטהר כל מקומות החיצונים בקדשותו יתברך להוציאם מחוץ לפנים, לקדשם בקדשת ארץ ישראל כנ"ל. כי באמת עקר האוצר מתנת חנם הוא בשביל לגמל חסד חנם עם הרשעים שאינם מקימים את התורה שאין להם מהיכן לקבל חיות, רק ה' יתברך מקימם בחסדו לבד בבחינת קיום

העולם קדם מתן תורה. רק שהרשעים אינם יכולין לקבל משם, כי בחינת האוצר מתנת חנם הוא בחינה גבה מאד מאד בחינת סתרי תורה, בחינת תורה הנעלמת וכו' כנ"ל. על כן אין מי שיקבל משם כי אם הצדיקים האמתיים, דהינו שבשעה שהם בטלים מדברי תורה והם אנשים פשוטים ממש אזי הם מקבלים משם וכו' כנ"ל. ובמה שהצדיקים מקבלים משם בזה הם מחיין כל האנשים הפשוטים שבעולם וכו', כמבאר שם. וזה ששים שם רבנו זכרוננו לברכה בסופו שאין שום יאוש בעולם ואפלו בשאול תחתיות יכולין להתקרב לה' יתברך וכו'. כי כל זה נמשך על ידי הצדיק האמת, כי מאחר שהצדיק מקבל מהאוצר מתנת חנם שהוא בחינת חסד חנם שהיה מקים העולם קדם מתן תורה, על כן יכול להמשיך חיות אפלו להמנחים בשאול תחתיות, אף על פי שעברו על התורה חס ושלום, כי הצדיק ממשיך להם חיות דקדשה מהאוצר מתנת חנם שהוא בחינת חסד חנם שהיה מקים העולם קדם מתן תורה בעת שלא היה עדין שום תורה בעולם, ובזה הצדיק מחיה הכל אפלו הרחוקים מאד מן הקדשה וכנ"ל. נמצא, שעקר האוצר מתנת חנם הוא בשביל להחיות רוח שפלים ולקרב הרחוקים מן הקדשה מאד שאי אפשר להם להתקרב אל ה' יתברך בשום אופן כי אם על ידי מתנת חנם לבד. כי הצדיקים אין צריכין מתנת חנם, כי כבר זכו למה שזכו על ידי מעשיהם הטובים, רק העקר מה שהצדיקים מקבלים מן האוצר מתנת חנם הוא בשביל לקרב את הרחוקים שאין להם שום זכות וצריכין רק מתנת חנם. אך אין נותנין להם מתנת חנם כנ"ל רק על ידי הצדיק האמת, אשר בשביל זה מכרח הצדיק האמת להיות איש פשוט לגמרי לפעמים ולהתבטל מדברי תורה כדי שיקבל אז מן האוצר מתנת חנם, כנ"ל. ובזה הוא מחיה כל הרחוקים, כל האנשים פשוטים שבעולם ואפלו המנחים בשאול תחתיות, כי כלם מקבלים חיות מן האוצר מתנת חנם על ידי הצדיק האמת:

אות ג

וזה בחינת כל מתנתא דלא כתיב בה כתבוה בשוקא וכו' אינה מתנה. כי עקר המתנה נמשכת מבחינת האוצר מתנת חנם הנ"ל שעקרו הוא בשביל לקדש כל מקומות שמבחוץ, לקדשם בקדשת ארץ ישראל, כמבאר שם בהתורה הנ"ל כנ"ל, כי הצדיק מקדש כל מקומות החיצונים וכל הרחוקים מן הקדשה, כלם הוא מקרב לה' יתברך ומקדשם בקדשת ישראל על ידי האוצר מתנת חנם שהוא מקבל משם בשעה שבתל מן התורה וכנ"ל. ועל כן צריכין לכתב בהמתנה כתבוה בשוקא וחתמוהו בברא, כי עקר בחינת המתנה נתגלה בשוקים וברחובות שהם מקומות הרחוקים מן הקדשה, מקומות החיצונים, ועל ידי האוצר מתנת חנם אנו

מגליון שגם שם ה' יתברך נמצא, ואנו כובשים כלם ומקדשים אותם בקדשת ישראל, כי ברצונו נתנה להם וברצונו נתנה לנו וכו' פנ"ל. ועל כן אין להמתנה קיום כי אם כשפתוב בתוכה כתובה בשוקא וכו', כי אין להמתנה קיום כי אם כשמתקבלת משרשה למעלה שהוא אוצר מתנת חנם פנ"ל. ועקר האוצר מתנת חנם הוא שיתפשט חסדו וטובו יתברך גם במקומות החיצונים שהיו רחוקים מן הקדשה מאד, לגלות גם שם שיש אדון יחיד שליט ומושל יתברך שברא הכל בעשרה מאמרות בחסדו וטובו לבד שעל ידי זה מקדשין הכל בקדשת ישראל פנ"ל:

אות ד

וזה בחינת פורים וארבע פרשיות, כי אי אפשר להתקרב לה' יתברך כי אם על ידי צדיקים אמתיים, כי הם ממשיכין קדשה וחיות לכל העולם ומגליון אלקותו יתברך להרחוקים מן הקדשה מאד על ידי האוצר מתנת חנם שמקבלין משם בשעה שבטלים מן התורה. ועל כן סיים שם רבנו זכרונו לברכה, שהבעל דבר הניח עצמו עכשו על זה מאד שעשה ערבוביא בעולם שנעשה מחלקת וקטגוריא בין התלמידי חכמים והצדיקים וכו' עד שאין אחד יודע היכן האמת וכו', עין שם. וזה בחינת מלחמת עמלק שבכל דור ודור, כמו שכתוב: מלחמה לה' בעמלק מדר דר, ונשבע ה' יתברך שאין שמו שלם ואין כסאו שלם עד שימחה זכר עמלק, כי עמלק הוא מזרע עשו, שהוא הסטרא אחרא, שהוא המקטרג הגדול על ישראל. ועקר קנאתו וקטרוגו הוא על הרחוקים הרוצין להתקרב לה' יתברך שהיו עד עכשו כבושים אצלו, וכשהצדיק רוצה להוציאם מבין שניו הוא מתקנא בו מאד ויוצא עם כל חילותיו להלחם עם הצדיק ואנשים שקרבים לה' יתברך, כמו שכתוב, ויזנב בך כל הנחשלים אחריך ואתה עיף ויגע ולא ירא אלקים, שהם החלושי כח שבישראל שהיה הענין פולטם, ורק עליהם בא עמלק להלחם, כי עם הצדיקים האמתיים גבורי כח אנון דכבשין את יצריהון דדמין למלאכין, עמהם אין לו כח להלחם, כי כבר לחמו עמו הרבה מנעוריהם וכבשו אותו, רק הוא רוצה להלחם עם החלושי כח שבישראל, שהם בחינת הנחשלים וכו'. ואף על פי שבאמת הם חייבים גדולים, כי לא כבשו את תאותם ובודאי הבחירה אצל כל אחד ואחד ואם היו רוצים היו מתגברים עליהם, ועליהם נאמר, ואת למדת אתם עליך אלפים לראש (ירמיה יג). אך אף על פי כן ה' יתברך מלא רחמים תמיד וחסד חסד הוא. והוא שולח לנו בכל דור צדיק אמת שיהא רחמן גדול מאד מאד בלי שעור שהוא מרחם מאד על אלו הרחוקים מן הקדשה מאד ומשתדל בכל כחו לקרבים לה' יתברך ולוחם בשבילם בכל עת מלחמת עמלק. ומחמת שעמלק רואה שאין לו כח על אלו שהם

מתקרבים להצדיק האמת, כי הצדיק מחיה אותם בכל הנפילות שבעולם ואינו מרחקם בשום אופן ומקרבים תמיד לה' יתברך בכל מקום שהם. ועל כן הוא מתחכם בערמימותו ועושה מחלקת גדול בכל דור על הצדיק האמת, והולך ומפתה ומסית את העולם שיחלקו על הצדיק האמת ומטעה אותם בכמה רמאות ובכמה הוכחות שאינו צדיק כלל עד שפופרין וחולקין עליו. וזה בחינת קנאת ה' על מרדכי, כי איתא בהתורה בראשית לעיני כל ישראל (בלקוטי תניינא סימן סז), שיש צדיק הדור שהוא בחינת ראש בית שהוא הבעל הבית של העולם, שהוא בחינת יוסף שהיה יפה תאר ויפה מראה, כי הוא החן והיפי וההדור והפאר של כל העולם כלו, אשר כל מי שזוכה להכלל בזה החן והפאר האמת של זה הצדיק, הוא מתעורר בתשובה ומסתכל על עצמו איך הוא אוהו בכל המדות הנמשכין מן הארבעה יסודות, כי זה הצדיק האמת הוא בחינת יסוד הפשוט, בחינת צדיק יסוד עולם שהוא מחיה כל הארבעה יסודות, בחינת ונהר יצא מעדן להשקות את הגן וכו', עין שם כל זה היטב. וכשזה הצדיק האמת נתפרסם בעולם הינו שיש לו שם טוב ומשבחין ומפארין אותו בעולם, על ידי זה נתעוררין בתשובה כל מי שנכלל בזה השם והפאר, כי שמו יתברך משתף בשמנו וכו', עין שם. וזה בחינת שבת שמאיר להבית המקדש שהוא בחינת עינים, כי זה הצדיק הוא בחינת שבת והוא מאיר להבית המקדש שזהו בחינת ראש בית, שהראש, שהם המחין, שהם בחינת ארבעה מחין הכלולים בארבע אותיות השם ברוך הוא שהוא משתף בשם הצדיק, שמאלו הארבעה מחין נמשכין כל הבחינות הנ"ל, כמבאר שם. וזה הראש מאיר להבית המקדש ולכל דירות ישראל ומצילן משרפות, כי יש מאורי אור ויש מאורי אש וכשמאורי אור מתגברין נכנעין מאורי אש, ומאורי אור הם בחינת שם ה' שהוא בחינת שם ופאר הצדיק האמת שהוא בחינת ארבעה מחין, בחינת כלליות הגונן, בחינת עינים, בחינת ארבעה יסודות דקדשה. וכנגדם הם בחינת מאורי אש וכו' שהם להפך מכל זה וכו'. ועל כן כשמאיר זה הראש בית אזי כלנו בני בית ואזי יש בעל הבית על העולם המסתכל בתקון העולם להחזיר כל העולם בתשובה שעל ידי זה נזכה שיבנה בית המקדש וכו', עין שם. אבל כשנסתלק ונתעלם זה הראש בית ונתפרסמין בעולם מפרסמים שאין בהם שם ה' כלל שהם בחינת ראש כל חוצות, בחינת שמות החיצונים הפך שם ה', שהם בחינת מאורי אש שמזה באין חס ושלום, שרפות בעולם וכו', עין שם. והתקון לזה לקום בחצות שעל ידי זה זוכין לשום לאבלי ציון פאר תחת אפר, 'פאר', הוא בחינת מאורי אור, כלליות הגונן וכל הבחינות הנ"ל, הינו שזוכין לפאר, להגביר מאורי אור על המאורי אש, שהם בחינת אפר, וזה פאר תחת אפר וכו', עין שם כל זה היטב היטב, כי הם דברים עמקים וגבוהים ורמים מאד מאד, אשרי אַזְנַיִם שְׁכָף שומעות

וְזֶה בְּחִינַת מְרַדְכֵי וְאַסְתֵּר שֶׁהֵם בְּחִינַת רֹאשׁ בַּיִת, מְרַדְכֵי הוּא בְּחִינַת רֹאשׁ, כְּמוֹ שֶׁאַמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנוּם לְבִרְכָה, מְרַדְכֵי מִן הַתּוֹרָה מִנֵּינִי? שְׁנֵאמַר, מֶר דְּרוֹר וְתַרְגוּמוֹ, מְרֵי דְכָא. וְזֶה בְּחִינַת רֹאשׁ, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב שָׁם, וְאַתָּה קַח לָךְ בְּשָׁמַיִם רֹאשׁ מֶר דְּרוֹר, שֶׁהוּא מְרַדְכֵי כַּנִּי. וְאַסְתֵּר הִיא בְּחִינַת בַּיִת, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב, לְקַחְהָ מְרַדְכֵי לּוֹ לְבַת. וְדַרְשׁוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנוּם לְבִרְכָה, אֵל תִּקְרִי לְבַת, אֵלָא לְבַיִת. כִּי אַסְתֵּר הִיא בְּחִינַת הַבַּיִת הַמְקֻדָּשׁ, שֶׁהוּא בְּחִינַת מַלְכוּת כַּיְדוּעַ, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב, מְקֻדָּשׁ הִ' כּוֹנֵנוּ יְדִידָהּ הִ' יִמְלֹךְ וְכוּ' :

נִמְצָא שֶׁהַבַּיִת הַמְקֻדָּשׁ הוּא בְּחִינַת מַלְכוּת, בְּחִינַת שָׁם אַד"נִי, כְּמוֹבָא, וְזֶהוּ בְּחִינַת אַסְתֵּר שֶׁהִיא גַם כֹּן בְּחִינַת מַלְכוּת וְתַלְבֵּשׁ אַסְתֵּר מַלְכוּת. וְהָמֹן הַרְשָׁע הוּא כְּנֻגָדָם, כִּי הוּא בְּחִינַת רֹאשׁ כָּל חוּצוֹת, בְּחִינַת רֹאשִׁית גֹּזִים עִמְלֵק, וְעַקֵּר רֹאשִׁיתוֹ וְהַתְּגַבְרוּתוֹ עַל אוֹתוֹן שֶׁהֵם מִבְּחוּץ לְקֻדְשָׁהּ, כִּי עִמְלֵק הַתְּגַבֵּר רַק עַל אוֹתוֹן שֶׁהָיָה הָעֵנָן פּוֹלְטָן. וְעַל כֵּן נִקְרָא רֹאשׁ כָּל חוּצוֹת, כִּי הֵם מִבְּחוּץ לְעֵנָי כְּבוֹד, שֶׁהֵם בְּחִינַת סִפָּה כַּיְדוּעַ, וְסִפָּה הִיא בְּחִינַת הַבַּיִת הַמְקֻדָּשׁ שֶׁנִּקְרָא סִפָּת שָׁלֵם, שֶׁמִּשָּׁם עָקַר בְּנֵי הַבַּיִת וְדִירוֹת יִשְׂרָאֵל בְּבְחִינַת וַיַּעֲקֹב נִסַּע סִפְתָּהּ וַיָּבֹן לּוֹ בַּיִת. וְכַמוֹכָן בְּדַבְרֵי רַבֵּנוּ זְכוֹרֵנוּם לְבִרְכָה (סִימָן רַסו), וְכֹן הַתּוֹרָה בְּרֹאשִׁית הַנִּי"ל נִאֶמְרָה לְעֵנָן סִפּוֹת גַּם כֹּן, כְּמוֹכָן לְמִי שֶׁהָיָה אִזּוֹ בַּעַת שֶׁנִּאֶמְרָה תּוֹרָה זֹאת. נִמְצָא שֶׁכָּל אוֹתוֹן יִשְׂרָאֵל שֶׁהוּא בְּתוֹךְ הָעֵנָי כְּבוֹד הֵם בְּתוֹךְ בַּיִת וְגַבּוּל הַקֻּדְשָׁה וְנִכְלָלִין בְּהֹרֵאשׁ בַּיִת, אֲבָל אֵלּוּ שֶׁהָיָה הָעֵנָן פּוֹלְטָן שֶׁהֵם מִחוּץ לְמַחֲנֶה, מִחוּץ לְבַיִת הַקֻּדְשָׁה, עַל אֵלּוּ מִתְּגַבֵּר הָמֹן עִמְלֵק וְרוֹצֵה לְהִיּוֹת רֹאשׁ כָּל חוּצוֹת לְכַבֵּשׁ חַס וְשָׁלוֹם, תַּחַת מְמִשְׁלָתוֹ לְבַלִּי לְהַנִּיחָם לְשׁוּב אֵל ה', לְשׁוּב לְתוֹךְ מַחֲנֶה הַקֻּדְשָׁה. וּמִשָּׁה רַבֵּנוּ עָלָיו הַשָּׁלוֹם, שֶׁהוּא בְּחִינַת הַצַּדִּיק הָאֵמֶת שֶׁבְּכָל דּוֹר, הוּא לּוֹחֵם תְּמִיד מַלְחָמַת עִמְלֵק בְּשִׁבִיל לְהַצִּיל אֵלּוּ הָאֲבֹנֵי קֻדְשׁ הַנְּשֻׁפְכִים וּמִתְּגַלְגְּלִים בְּרֹאשׁ כָּל חוּצוֹת, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב, תִּשְׁתַּפְּכֶנָּה אֲבֵנֵי קֻדְשׁ בְּרֹאשׁ כָּל חוּצוֹת, לְהוֹצִיאֵם מִרְשׁוֹת עִמְלֵק, לְהַכְנִיסֵם אֶל בַּיִת הַקֻּדְשָׁה. וְעַל כֵּן זֹאת הַמַּלְחָמָה הִיא מַלְחָמָה קָשָׁה וְגִדּוּלָה מִכָּל הַמַּלְחָמוֹת שֶׁבְּעוֹלָם, כִּי עִמְלֵק, שֶׁהוּא הַבַּעַל דָּבָר, מְעַרְבֵב אֶת הָעוֹלָם עַד שֶׁאֵי אֶפְשָׁר בְּשׁוּם אִפֹּן לִידַע הָאֵמֶת הֵיכֵן הוּא, כִּי הַשֶּׁקֶר מִתְּדַמֶּה לְאֵמֶת בְּכָל הַבְּחִינּוֹת וְזֶהוּ בְּחִינַת חֲבָלוֹ שֶׁל מֹשִׁיחַ שֶׁהוּא הַקְּטָגוֹרִיא בֵּין הַתְּלִמִּידֵי חֲכָמִים. וְהַתְּקוּן לָזֶה הוּא רַק תְּמִימוֹת וּפְשִׁיטוֹת, שֶׁמִּי שֶׁרוֹצֵה לְחַוֵּס עַל נַפְשׁוֹ לְבַל תֵּאבֹד תְּקוּנָתוֹ חַס וְשָׁלוֹם, כְּפִי מַה שֶׁכָּל אֶחָד יוֹדֵעַ בְּנַפְשׁוֹ נִגְעֵי לְבָבוֹ וּמְכַאֲבֵיו, הוּא צָרִיךְ לְהַתְּנַהֵג בְּתְּמִימוֹת וּבְאֵמֶת, וְלִזְעַק מְאֹד לֵה' יִתְּבַרֵךְ שִׁיּוּרָהוּ הָאֵמֶת לְאֵמֶתוֹ שִׁיְדַע בְּמִי לְהַתְּדַבֵּק בְּאִפֹּן שִׁיִּזְכֶּה לְשׁוּב אֵלָיו יִתְּבַרֵךְ בְּאֵמֶת. וְזֶה שֶׁכְּתוּב שָׁם רַבֵּנוּ זְכוֹרֵנוּם לְבִרְכָה שֶׁהַתְּקוּן לָזֶה הוּא לְקוּם בְּחִצּוֹת וּלְהַתְּאֲבֵל מְאֹד עַל חֲרִבּוֹן בַּיִת הַמְקֻדָּשׁ שֶׁגָּרַם עַל יְדֵי מַעֲשָׂיו וְכוּ', כְּמוֹ שֶׁמְבָאָר שָׁם. כִּי כָּל הַמְעַכֵּב בְּנֵי בַיִת הַמְקֻדָּשׁ כְּאֵלּוּ הַחֲרִיבּוֹ. וּמִי שִׁיִּתְּנַהֵג בְּדַרְךְ הַזֶּה, בְּדַרְךְ הַיְשׁוּן אֲשֶׁר דָּרְכוּ בוֹ אֲבוֹתֵינוּ מֵעוֹלָם, דְּהֵינּוּ לְקוּם בְּחִצּוֹת וּלְפַשְׁט בְּמַעֲשָׂיו וּלְהַתְּאֲבֵל עַל חֲרִבּוֹן נַפְשׁוֹ וְנִשְׁמָתוֹ שֶׁגָּרַם חֲרִבּוֹן בַּיִת

הַמְקַדָּשׁ, וַיִּצְעַק מְאֹד לֵהי' יִתְבָּרַךְ כְּרֹאיוּ לוֹ לְצַעַק עַל נַפְשׁוֹ כִּפִּי מֵה שְׂיֹדַע בְּעֲצָמוֹ אֲפֹן מֵעֵמֶד נִשְׁמָתוֹ לְהִיכֹן הוֹרִידָהּ בְּמַעֲשָׂיו, אֲזִי בְּנֹדָאֵי יִזְכֶּה לִידַע הָאֱמֶת לְאֱמֶתוֹ, כִּי הַחֶפֶץ בְּאֱמֶת מוֹסְרִין לוֹ מִלְאָדְךָ שֶׁל אֱמֶת. וְזֶה בְּחִינַת מֵה שְׁעָשָׂה מְרַדְּכֵי כְּשֶׁרָאָה גְדֹל מְמִשְׁלַת הַמֶּן שֶׁהוּא בְּחִינַת הָרֹאשׁ כָּל חוּצוֹת כְּנִ"ל, שְׂאִז נֶאֱמַר, וּמְרַדְּכֵי יָדַע אֶת כָּל אֲשֶׁר נַעֲשָׂה, כִּי מְרַדְּכֵי הַצְּדִיק בְּחִינַת הָרֹאשׁ בֵּית שְׁבַכְל דּוֹר וְדוֹר יוֹדַע אֶת כָּל אֲשֶׁר נַעֲשָׂה בְּעוֹלָם, אִידְךָ הַשְׁטָן מְעַרְבֵב אֶת הָעוֹלָם כְּלוֹ עַד שְׂאִי אֶפְשֶׁר בְּשׁוּם אֲפֹן לִידַע הִיכֹן הָאֱמֶת. וְאִז, וַיִּקְרַע מְרַדְּכֵי אֶת בְּגָדָיו וַיֵּצֵא בְּתוֹךְ הָעִיר וַיִּזְעַק זַעֲקָה גְדוֹלָה וּמְרָה. וְכֵן כָּל יִשְׂרָאֵל הַכְּשָׁרִים מְקוּם אֲשֶׁר דָּבַר הַמֶּלֶךְ וְדָתוֹ מַגִּיעַ אֲבָל גְּדוֹל לִיְהוּדִים וְצוּם וּבְכִי וּמִסְפָּד שֶׁק וְאֶפְרַיִם יֵצַע לְרַבִּים. 'וְאֶפְרַיִם דִּיקָא, לְהַכְנִיעַ מְאוּרֵי אִשׁ שֶׁהֵם הַמְּפָרְסָמִים שֶׁל שְׁקָר בְּחִינַת רֹאשׁ כָּל חוּצוֹת כְּנִ"ל. וְעַל יְדֵי זֶה זָכוּ לְבְּחִינָה הַנִּ"ל בְּחִינַת לְשׁוּם לְאֲבֵלֵי צִוּן פְּאָר תַּחַת אֶפְרַיִם כְּנִ"ל, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת מֵה שְׂזָכוּ אַחַר כֵּן שֶׁנִּפְלַח הַמֶּן לְפָנֵי מְרַדְּכֵי, וּמְרַדְּכֵי שֶׁהוּא הָרֹאשׁ בֵּית הָאֱמֶת יֵצֵא מִלְּפָנֵי הַמֶּלֶךְ בְּלְבוּשׁ מְלָכוּת תַּכְלֵת וְחוֹר וְכוּ', שֶׁהֵם בְּחִינַת פְּאָר כְּלָלִיּוֹת הַגּוֹנִין. וְזֶהוּ לִיְהוּדִים הִיָּתָה אוֹרָה, בְּחִינַת מְאוּרֵי אוֹר הַנִּ"ל:

אות ו

כִּי זֶה הַנֶּסֶס שֶׁל פּוֹרִים הִיָּה סְמוּךְ לְבִנְיָן בֵּית שְׁנֵי, שֶׁהַתְּקַנָּא בְּהֵם הַמֶּן עַל שְׂרָאָה שְׂרוּצִים לְחֹזֵר לְבָנוֹת בְּנִין הַבֵּית הַמְּקַדָּשׁ וְכַמוּבָא בְּכּוֹנֹת הָאֲרִ"י ז"ל, הֵינּוּ כְּנִ"ל, כִּי מְרַדְּכֵי הוּא הָרֹאשׁ בֵּית שְׁעוֹסֶק בְּבִנְיָן בֵּית הַמְּקַדָּשׁ, כִּי הוּא מְאִיר לְהַבִּית הַמְּקַדָּשׁ כְּנִ"ל וְעַל כֵּן נִתְקַנָּא בּוֹ הַמֶּן שֶׁהוּא בְּחִינַת הָרֹאשׁ כָּל חוּצוֹת, בְּחִינַת מְאוּרֵי אִשׁ, שֶׁהוּא רוּצָה תְּמִיד לְחַרֵּב אֶת הַבֵּית הַמְּקַדָּשׁ, כִּי עֶקֶר חֲרִבּוֹן בֵּית הַמְּקַדָּשׁ הִיָּה עַל יְדֵי בְּחִינַת מְאוּרֵי אִשׁ, שֶׁהוּא בְּחִינַת רֹאשׁ כָּל חוּצוֹת וְכוּ' כְּנִ"ל:

אות ז

וְעַל כֵּן הַפִּיל פּוֹר בְּאֶדְרֹס וְסִבֵּר שְׂאִז יוֹכַל לְהַתְּגַבֵּר עַל יִשְׂרָאֵל מִחֲמַת שְׁבַאֲדָר מֵת מִשָּׁה רַבְּנוּ עֲלֵיו הַשְּׁלוֹם. כִּי עֶקֶר הַתְּגַבְּרוֹת בְּחִינַת מְאוּרֵי אִשׁ, שֶׁהֵם בְּחִינַת הַמְּפָרְסָמִים שֶׁל שְׁקָר, בְּחִינַת רֹאשׁ כָּל חוּצוֹת, הוּא בְּעַת הַסְּתַלְקוֹת מִשָּׁה, דְּהֵינּוּ בְּעַת שְׁנִסְתַּלְקִין הַצְּדִיקִים הָאֱמֶתִיִּים וְנִתְעַלְּם הַפְּאָר שֶׁל

יִשְׂרָאֵל, שֶׁהֵם בְּחִינַת מְאוּרֵי אֹר, בְּחִינַת שֵׁם ה' וְכוּי כַּנִּי"ל, שְׁאֵז מִתְגַּבְּרִין חֵס וְשְׁלוֹם, בְּחִינַת מְאוּרֵי אֵשׁ הַנִּי"ל, שֶׁהֵם בְּחִינַת הַמֶּן וְכוּי כַּנִּי"ל וְעַל כֵּן רָצָה לְהִתְגַּבֵּר דִּיקָא בִּירַח שְׁמַת בּו מִשָּׁה, אֲבָל בְּאֵמַת אֵין דּוֹר יְתוּם וְעַד שֶׁלֹּא שְׁקַעָה שְׁמִשׁוֹ שֶׁל צְדִיק זֶה זָרְחָה שְׁמִשׁוֹ שֶׁל הַצְּדִיק שְׁאַחֲרָיו, כְּמוֹ שְׁאִמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרָנָם לְבִרְכָה, וּבְכָל דּוֹר וְדוֹר נִמְצָא צְדִיק אֲמַתִּי שֶׁהוּא בְּחִינַת מִשָּׁה, שֶׁהוּא בְּחִינַת רֹאשׁ בֵּית שְׁעוֹסֵק בְּבִנְיָן הַמְּשָׁכָן, שֶׁהוּא בְּחִינַת מְאוּרֵי אֹר, שְׁמִכְנִיעַ הַמְּפָרְסָמִים שֶׁל שְׁקָר שֶׁהֵם בְּחִינַת מְאוּרֵי אֵשׁ. כִּי בְּזֵי בְּאֵדָר מֵת מִשָּׁה וּבְזֵי בְּאֵדָר נוֹלַד מִשָּׁה, (כְּמוֹ שְׁאִמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרָנָם לְבִרְכָה), הֵינּוּ בְּחִינַת וְזָרַח הַשְּׁמֶשׁ וּבָא הַשְּׁמֶשׁ עַד שֶׁלֹּא שְׁקַעָה וְכוּי, הֵינּוּ שְׁבִיּוֹם שְׁמַת הַצְּדִיק הָאֵמַת בְּחִינַת מִשָּׁה, בּו בִּיּוֹם נוֹלַד צְדִיק אַחֵר בְּמִקוֹמוֹ, כִּי אֵז כְּשֶׁהִתְגַּבֵּר הַמֶּן הָיָה מְרַדְּכֵי הַצְּדִיק שֶׁהָיָה בְּחִינַת מִשָּׁה, כִּי הוּא בְּחִינַת הָרֹאשׁ בֵּית וְכוּי כַּנִּי"ל:

אות ח

וְעַל כֵּן נִשְׁבַּע ה' יִתְבָּרַךְ שְׁאֵין שְׁמוֹ שְׁלֵם וְאֵין כְּסָאוֹ שְׁלֵם עַד שְׁיִמְחָה אֶת זְכוֹר עַמְלֵק, כִּי הַמֶּן עַמְלֵק הוּא בְּחִינַת הָרֹאשׁ כָּל חוּצוֹת, שֶׁהוּא כְּנֶגֶד הָרֹאשׁ בֵּית, שֶׁהוּא בְּחִינַת שֵׁם ה', בְּחִינַת רֹאוּ כִּי קָרָא ה' בְּשֵׁם בְּצַלְאֵל וְכוּי, כְּמִבְּאֵר הַיֵּטֵב בְּהַתּוֹרָה הַנִּי"ל. וְזֶה בְּחִינַת שְׁמוֹ וְכִסְאוֹ שְׁאֵינָם שְׁלֵמִים עַד שְׁיִמְחָה שֵׁם עַמְלֵק. שֵׁם וְכִסֵּא זֶה בְּחִינַת רֹאשׁ בֵּית, רֹאשׁ זֶה בְּחִינַת אֲרֻבָּעָה מַחִין שֶׁהֵם בְּחִינַת אֲרֻבַּע אוֹתִיּוֹת הַשֵּׁם, כְּמוֹ שְׁמִבְּאֵר שֵׁם, עַיִן שֵׁם. בֵּית זֶה בְּחִינַת בֵּית הַמְּקַדָּשׁ שֶׁהוּא בְּחִינַת כְּסֵא, כְּמוֹ שְׁכַתּוֹב, מְכוּן לְשִׁבְתָּד פְּעֻלָּת ה' וְכְמוֹ שְׁכַתּוֹב כְּסֵא כְבוֹד מְרוֹם מְרֹאשׁוֹן מְקוֹם מְקַדְּשָׁנוּ. וְעַל כֵּן הַשֵּׁם וְהַכְּסֵא, שֶׁהֵם בְּחִינַת רֹאשׁ בֵּית, כִּי שְׁמוֹ מִשְׁתַּף בְּשֵׁם הַצְּדִיק הָאֵמַת כַּנִּי"ל, עַל כֵּן אֵינָם שְׁלֵמִים עַד שְׁיִמְחָה זְכוֹר עַמְלֵק, שֶׁהוּא בְּחִינַת שְׁמוֹת הַחִיצוֹנִים בְּחִינַת הָרֹאשׁ כָּל חוּצוֹת, בְּחִינַת הַמְּפָרְסָמִים שֶׁל שְׁקָר, שֶׁכָּל זְמַן שְׁשָׁמָם נִתְפָּשֵׁט בְּעוֹלָם נִתְעַלֵּם שֵׁם ה', שֶׁהוּא בְּחִינַת שֵׁם שֶׁל הַצְּדִיקֵי אֵמַת אֲשֶׁר שְׁמוֹ יִתְבָּרַךְ מִשְׁתַּף בְּשָׁמָם כַּנִּי"ל:

אות ט

וְזֶה בְּחִינַת אַרְבַּע פְּרָשִׁיּוֹת שְׁקוֹרִין סְמוּךְ לְפוּרִים לְפָנָיו וּלְאַחֲרָיו, כִּי אֵלוֹ הָאֲרְבַּע פְּרָשִׁיּוֹת הֵם בְּחִינַת אַרְבַּע אוֹתִיּוֹת הַשֵּׁם, שֶׁהֵם בְּחִינַת אַרְבַּע פְּרָשִׁיּוֹת שֶׁל תְּפִלִּין שֶׁעַל יָדֵי זֶה מְכַנְיַעִין שֵׁם וְזָכַר עַמְלֵק, יַמַּח שְׂמוֹ:

כִּי פְרֻשֵׁת שְׁקָלִים זֶה בְּחִינַת בְּנֵן בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, כִּי הַשְּׁקָלִים הֵם בְּשִׁבִיל בְּנֵן הַמִּשְׁכָּן שֶׁהוּא בְּחִינַת בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, אוֹ בְּשִׁבִיל קַרְבָּנוֹת צְבוּר שֶׁהִיא בְּבֵית הַמִּקְדָּשׁ. וְעַל כֵּן עַל יָדֵי נְדָבַת הַמִּשְׁכָּן, שֶׁהֵם הַשְּׁקָלִים, שֶׁעַל יָדֵי זֶה עוֹסְקִין בְּבְנֵן בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, עַל יָדֵי זֶה מִתְגַּבֵּר הָרֹאשׁ בֵּית וְנִכְנַע הָרֹאשׁ כָּל חוּצוֹת וְכַנ"ל. וְזֶה בְּחִינַת כִּי תִשָּׂא אֶת רֹאשׁ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, 'רֹאשׁ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל' דִּיקָא, בְּחִינַת הַצְדִּיק הָאֵמֶת שֶׁהוּא רֹאשׁ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, בְּחִינַת רֹאשׁ בֵּית הַנ"ל. וְכִשְׁרוּצֵין לְנִשְׂא וּלְהָרִים אֶת הָרֹאשׁ הָאֵמֶת עַל הָרֹאשׁ שֶׁל שְׁקָר צְרִיכִין לְתַן שְׁקָלִים לְנְדָבַת הַמִּשְׁכָּן, שֶׁהוּא בְּחִינַת בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנּוּ לְבִרְכָה:

מִקְדָּשׁ אֶקְרִי מִשְׁכָּן וְכוּ'. כִּי עַל יָדֵי בְנֵן בֵּית הַמִּקְדָּשׁ מִתְגַּבֵּר הָרֹאשׁ בֵּית, כִּי הַצְדִּיק הָאֵמֶת וּבֵית הַמִּקְדָּשׁ הֵם בְּחִינָה אַחַת וּמְאִירִין וּמְחַזְקִין זֶה אֶת זֶה:

אות י

וְעַל יָדֵי הַשְּׁקָלִים, שֶׁהֵם בְּחִינַת בְּנֵן בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, בְּחִינַת הַתְּגַבְרוּת מְאוּרִי אוֹר רֹאשׁ בֵּית, עַל יָדֵי זֶה נִכְנַע הַמֶּן עַמְלֵק שֶׁהוּא הַהֶפֶד פְּנ"ל, וְעַל כֵּן קוֹרִין אַחַר כֵּךְ פְּרֻשֵׁת זְכוּר. וְזֶה שְׁכָתוֹב, וְהִיא בְּהִנִּיחַ ה' אֶלְקֵינוּ לָדָּ וְכוּ' תִּמְחָה אֶת זְכָר עַמְלֵק, וּבְבְנֵן בֵּית הַמִּקְדָּשׁ נֶאֱמַר גַּם כֵּן לְשׁוֹן כְּזֶה, כְּמוֹ שְׁכָתוֹב שֵׁם, וְהִנִּיחַ לָכֵם מִכָּל אִיְבֵיכֶם מִסָּבִיב וְכוּ'. כִּי הָא בְּהָא תִּלְיָא כְּשֵׁישׁ בֵּית הַמִּקְדָּשׁ נִמְחָה זְכָר עַמְלֵק שֶׁהוּא בְּחִינַת הָרֹאשׁ כָּל חוּצוֹת שֶׁהוּא הַחֲרִיב אֶת הַבֵּית הַמִּקְדָּשׁ פְּנ"ל. וְעַל כֵּן עֲקַר מִפְּלַת הַמֶּן הִיא עַל יָדֵי הַשְּׁקָלִים, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנּוּ לְבִרְכָה, רְשָׁע, כְּבָר קִדְמוֹ שְׁקָלֵיהֶם לְשְׁקָלֵיךְ:

אות יא

וְכִשְׁנִכְנַע זְכָר עַמְלֵק, שֶׁהוּא בְּחִינַת הָרֹאשׁ כָּל חוּצוֹת, בְּחִינַת הַמִּפְרָסְמִים שֶׁל שְׁקָר, אֲזִי נִתְגַּלָּה שֵׁם ה' שֶׁהוּא בְּחִינַת שֵׁם הַצְדִּיקִים הָאֵמֶתִיִּים, שֶׁהוּא

בְּחִינַת מְרֻדְכִי, בְּחִינַת רֹאשׁ בֵּית. וְעַל כֵּן אַחַר כֶּךָּ הוּא פּוּרִים, כִּי בְּפוּרִים נִתְגַּלָּה אֹר גְּדוֹל מְאֹד מְאֹד שְׂאִינוּ נִתְגַּלָּה בְּשׁוּם זְמַן, וְהָאֹר הַזֶּה הוּא בְּחִינַת מְרֻדְכִי אֲשֶׁר בְּשׁוּם זְמַן אֵין הָאֹר הַגְּדוֹל הַזֶּה בְּחִינַת מְרֻדְכִי נִתְגַּלָּה כֹּל כֶּךָ כְּמוֹ בְּפוּרִים, כְּמִבְּאֵר בְּכּוֹנוֹת, שְׂזָה סוּד וּמְרֻדְכִי יֵצֵא מִלְּפָנֵי הַמֶּלֶךְ, עַיִן שֵׁם בְּכּוֹנוֹת, הֵינּוּ שְׂאֵז בְּפוּרִים אָנוּ זּוֹכִין שֶׁנִּתְגַּלָּה אֹר הַצַּדִּיק הָאֱמֶת שְׁבִכֵל דּוֹר וְדוֹר בְּהִתְגַּלּוֹת גְּדוֹל מְאֹד, בְּבְחִינַת וּמְרֻדְכִי יֵצֵא וְכוּ', כִּי אָנוּ זּוֹכִין עַל יְדֵי קִדְשֵׁת פּוּרִים שֶׁיִּתְגַּלָּה לָנוּ אֹר הַצַּדִּיק הָאֱמֶת שֶׁנִּזְכָּה לִידַע הָאֱמֶת לְאִמְתּוֹ וּלְהַכְנִיעַ הָרֹאשׁ כֹּל חוּצוֹת. וְאֵז זּוֹכִין לְהִתְקַרֵּב הַכֹּל לַה' יִתְבָּרַךְ אֲפֵלוּ הֶרְחוּקִים מְאֹד מְאֹד מִן הַקִּדְשָׁה בְּבְחִינַת וְרַבִּים מֵעַמֵּי הָאָרֶץ מִתִּיְהִדִים וְכוּ', כִּי כְּשֶׁנִּתְגַּלָּה הָאֱמֶת וְיִוֹדְעִין מִצַּדִּיקִים אֱמֶתִיִּים אֵזִי הַכֹּל יְכוּלִין לְהִתְקַרֵּב לַה' יִתְבָּרַךְ, כִּי הַצַּדִּיקִי אֱמֶת מְקַרְבִּין כֻּלָּם לַה' יִתְבָּרַךְ. וְעַקֵּר כַּחֵם לְקַרֵּב הֶרְחוּקִים הוּא עַל יְדֵי בְּחִינַת הָאוֹצֵר מִתְּנַת חֲנֻם הַנִּי"ל, בְּחִינַת וְחִנְתִּי אֶת אֲשֶׁר אָחוּן, אֶף עַל פִּי שְׂאִינָם כְּדֹאֵי לְחוֹן, וְרַחֲמֵתִי וְכוּ', שְׂזָהוּ בְּחִינַת הַחֶסֶד חֲנֻם שְׂהִיָּה מְקִיָּם הָעוֹלָם קִדְּם מִתְּנוּ תוֹרָה, אֲשֶׁר בְּשִׁבִיל זֶה מְכָרַח הַצַּדִּיק הָאֱמֶת לְבִטֹל עֲצָמוֹ מִן הַתּוֹרָה וְלַעֲסֹק בְּמִלֵּי דְשִׁטוּתָא וְלִהְיוֹת אִישׁ פְּשׁוּט מִמֶּשׁ כְּדֵי שְׂיַחֲיָה עֲצָמוֹ אֵז מִהַחֶסֶד חֲנֻם הַנִּי"ל שְׂהִיָּה מְקִיָּם הָעוֹלָם קִדְּם מִתְּנוּ תוֹרָה שֶׁהוּא בְּחִינַת אוֹצֵר מִתְּנַת חֲנֻם שְׂעַל יְדֵי זֶה הוּא מְחִיָּה כֹּל הַפְּשׁוּטִים וְאֲפֵלוּ הַמְּנַחִים בְּשִׂאוֹל תַּחֲתִיּוֹת, כִּי הוּא מְחִיָּה וּמַגְבִּיָּה כֻּלָּם עַל יְדֵי הַחֶסֶד חֲנֻם הַזֶּה שְׂהִיָּה מְקִיָּם הָעוֹלָם קִדְּם מִתְּנוּ תוֹרָה וְכוּ' ל. וְזֶה הַחֶסֶד הוּא בְּחִינַת מְרֻדְכִי שֶׁהוּא בְּגִימְטְרִיא וְרַב חֶסֶד, כִּי הוּא חֶסֶד גְּדוֹל מְאֹד, שֶׁהוּא בְּחִינַת תּוֹרָה הַנִּעְלָמָה, שֶׁתְּמִיד הַתּוֹרָה הַזֹּאת בְּהַעֲלָם, וְעַכְשָׁו בְּפוּרִים נִתְגַּלָּה הָאֹר הַגְּדוֹל הַזֶּה. וְעַל כֵּן נוֹהֲגִין יִשְׂרָאֵל בְּפוּרִים לַעֲסֹק בְּמִלֵּי דְשִׁטוּתָא בְּכַמָּה מֵינֵי עֲנִינִים. וְלְכַאוֹרָה הַדְּבָר תְּמוּהָ, כִּי הֲלֹא בְּפוּרִים נִתְגַּלָּה אֹר קִדְשָׁה גְּבַהּ מְאֹד וּמִדּוּעַ עוֹסְקִין אֵז בְּדְבָרִים פְּשׁוּטִים בְּמִלֵּי דְשִׁטוּתָא וּמִבְּטָלִין מִדְּבָרֵי תּוֹרָה. אֵד בְּאֱמֶת מְנַהֵג יִשְׂרָאֵל תּוֹרָה וְהֵם עוֹשִׂים הַכֹּל יָפָה בְּעֵתוֹ, כִּי אֵז נִתְגַּלָּה אֹר גְּדוֹל כְּזֶה בְּחִינַת מְרֻדְכִי, שֶׁהוּא בְּחִינַת הַחֶסֶד חֲנֻם שְׂהִיָּה מְקִיָּם הָעוֹלָם קִדְּם מִתְּנוּ תוֹרָה שְׂעַל יְדֵי הַחֶסֶד הַזֶּה מְחִיִּין עֲצָמוֹ בְּעַת שְׂבִטָלִין מִדְּבָרֵי תּוֹרָה, כִּי הוּא בְּחִינַת תּוֹרָה הַנִּעְלָמָה, כִּי בְּכֹל דְּבָר שְׂבִעוֹלָם נִעְלָם תּוֹרָה, כִּי הַכֹּל נִבְרָא בְּעִשְׂרָה מְאֻמְרוֹת שְׂבָהֵם נִעְלָמִין הָעִשְׂרוֹת הַדְּבָרוֹת, כְּמִבְּאֵר שֵׁם בְּהַתּוֹרָה הַנִּי"ל. וְעַל כֵּן אֵז בְּפוּרִים הַכֹּל יְכוּלִין לְהִתְקַרֵּב לַה' יִתְבָּרַךְ אֲפֵלוּ הֶרְחוּקִים מְאֹד, כִּי אֵז נִתְגַּלָּה הַחֶסֶד חֲנֻם הַנִּי"ל שֶׁהַצַּדִּיק מְקַבֵּל מִמֶּנּוּ בְּעַת שְׂבִטָל מִן הַתּוֹרָה אֲשֶׁר מְחַמֵּת זֶה רַב יִשְׂרָאֵל בְּטָלִין אֵז מִן הַתּוֹרָה כִּי אֵז נִתְגַּלָּה אֹר הַחֶסֶד הַזֶּה מְאֹד וְהַכֹּל מְקַבְּלִין אֵז מֵאוֹר הַחֶסֶד חֲנֻם הַזֶּה. וְעַל יְדֵי הַחֶסֶד הַזֶּה הַכֹּל יְכוּלִין לְהִתְקַרֵּב, כִּי אֶף עַל פִּי שְׂאִין לוֹ שׁוּם זְכוּת, אֶף עַל פִּי כֵן עַל יְדֵי הָאוֹצֵר מִתְּנַת חֲנֻם שֶׁהַצַּדִּיק מְקַבֵּל מִמֶּנּוּ בְּעַת פְּשִׁיטוּתוֹ שֶׁהוּא מִתְגַּלָּה בְּפוּרִים כְּנִי"ל, עַל יְדֵי זֶה הַכֹּל יְכוּלִין לְהִתְקַרֵּב לַה' יִתְבָּרַךְ. וְעַל כֵּן בְּפוּרִים הוּא קַבְּלַת הַתּוֹרָה, כְּמוֹ שְׂכַתּוֹב, קִיְמוּ וְקַבְּלוּ, כִּי בְּטוֹלָה שֶׁל תּוֹרָה זֶהוּ קִיּוּמָהּ, כִּי הַצַּדִּיק יְכוּל לְגַלוֹת בְּחִינַת הַתּוֹרָה הַנִּעְלָמָה שֶׁהוּא מִתְדַּבֵּק בָּהּ בְּעַת שְׂבִטָל מִהַתּוֹרָה וְעַל יְדֵי זֶה חוֹזֵר וּמְמַשִּׁיךְ קִיּוּם הַתּוֹרָה לְכֹל הֶרְחוּקִים. כִּי יֵשׁ רְחוּקִים שֶׁנִּתְרַחְקוּ מִכֹּל הַתּוֹרָה מְאֹד עַל יְדֵי מַעֲשֵׂיהֶם הָרָעִים וְאִי אֲפֶשֶׁר לְקַרְבָּם לַה' יִתְבָּרַךְ בְּשׁוּם אֲפֹן כִּי אִם עַל יְדֵי הַצַּדִּיק

האמת שיוֹדע לקבל מהאוצר מתנת חנם הנ"ל שהיה מקים העולם קדם מתן תורה ועל ידי זה מחיה אותם בעת נפילתם שלא יתאשו בשום אופן בעולם, כי עדין חסדו יתברך עליהם, כי חסדי ה' כי לא תמנו לעולם. ועל ידי שמקיים בחסד חנם הזה, על ידי זה הוא מקרבם לה' יתברך וחוזר וממשיך עליהם תורה ומשיבם אל התורה והעבודה, כי הוא מגלה התורה הנעלמת שהוא בחינת חסד חנם הנ"ל שמשם המשכת התורה, כי עקר המשכת התורה הוא מהתורה הנעלמת שמגליו אותה מהעלם אל הגלוי:

ועל כן בפורים כל הפושט ידו לטל נותנין לו, זה בחינת אוצר מתנת חנם שנתגלה אז לכל ועל כן כל הפושט ידו לטל נותנין לו מתנת חנם:

אות יב

וזה בחינת פרשת פרה שקורין אחר פורים, כי פרה כל מעשיה בחוץ שזה בחינת מה שהצדיק מתבטל לפעמים מן התורה ויוצא מבית קדשתו ומדבר עם העולם עסקי חל ובזה דיקא הוא מקרבם לה' יתברך כנ"ל. כי כל הקרבנות מעשיהו בפנים בתוך הבית המקדש ששם התגלות הקדשה, אבל פרה מעשיה בחוץ, זה בחינת בטולה של תורה הנ"ל, כי התורה הוא בחינת בית, בחינת בית דבראשית, בחינת ראש בית, וכשבטל מן התורה זהו בחינת שיוצאין לחוץ, אבל הצדיק האמת אפלו בשעה שבטל מן התורה מחיה עצמו עם התורה הנעלמת וכו' כנ"ל. וזהו בחינת פרה שכל מעשיה בחוץ, בחינת בטולה של תורה כנ"ל שהיא בחינת תורה הנעלמת. כי פרה אדמה נעלם מעין כל, כמו שכתוב, אמרתי אחכמה והיא רחוקה ממני, בחינת התורה הנעלמת. ועל כן הפרה מטהרת מטמאת מת שהוא ראש לכל הטמאות, כי הוא אבי אבות הטמאה, שזהו בחינת עמלק שהוא זהמת הנחש שהביא מיתה לעולם, שהוא בחינת תאות נאוף, שהוא סטרא דמותא, כמו שכתוב, ואחריתה דרכי מות. וכמו שכתוב, ומוצא אני מר ממות את האשה וכו'. אשר מי שנופל לטמאה זאת אי אפשר לו להטהר כי אם על ידי הצדיק האמת שיוֹדע להמשיך עליו חסד חנם מהאוצר מתנת חנם שהצדיק מקבל משם בעת שבטל מן התורה כנ"ל. וזהו בחינת התורה הנעלמת בכל הדברים שבעולם כנ"ל. וזהו בחינת סוד פרה אדמה שכל מעשיה בחוץ שהיא בחינת תורה הנעלמת שהיא מטהרת מטמאת מת הנ"ל. ועל כן הפרה מטהרת טמאים ומטמאה טהורים, כי הצדיק כשבטל עצמו מן התורה שעל ידי זה מחיה כל הפשוטים וכל הרחוקים כנ"ל, ומטהר אותם מטמאתם הגדולה כנ"ל, אבל אצל הצדיק הוא בחינת בטול מן התורה ונקרא אצלו ירידה וטמאה קצת לפי ערך גדל קדשתו בעת שדבוק בהתורה וכמובן בדברי רבנו זכרוננו לברכה במקום אחר) בלקוטי תנ"א סימן לח) בהמאמר המתחיל לפעמים הצדיק

נוסע וכו', שמה שהצדיק מוריד עצמו לפעמים לעסק עם העולם הוא בחינת ירידה אצלו לפי שעה, אך אחר כך חוזר ועולה למקומו, אבל להעולם הוא עושה טובה לעולם וכו'. וזהו בחינת פרה שהוא בחינת בטולה של תורה של הצדיק האמת שהוא מטמא טהורים ומטהר טמאים, כי אצל הצדיק נחשב זה הבטול לבחינת טמאה קצת לפי שעה ואחר כך מטהר עצמו מייד, כי הטמאה שהפירה מטמאה את העוסקים בה הוא רק לפי שעה עד הערב, אבל הוא מטהר את הטמאים בטמאה גדולה מאד שהוא טמאת מת, שהוא טמאה חמורה, והוא מטהר אותם לעולם על ידי בחינת פרה שפעשיה בחוץ, שהוא בחינת בטולה של תורה זהו קיומה וכו' כנ"ל:

אות יג

וזהו בחינת פרשת החדש, שהוא קדוש החדש, שהוא בחינת מלוי הירח, בחינת והיה אור הלבנה כאור החמה, שהוא בחינת הכנעת מאורי אש והתגברות מאורי אור שהם בחינת אור החמה כמו שמבאר שם בהתורה הנ"ל, כי במזרח החמה זורחת ובמערב שוקעת ובלילה בעת שקיעת אור החמה אז התגברות מאורי אש ועל כן כתיב במשכן, ואש תהיה לילה בו. להכניע מאורי האש וכשמתגברים חס ושלום, המאורי אש, זה בחינת מעוט הלבנה ופגימתה, כי הלבנה שליטתה בלילה בעת הסתלקות המאורי אור ועל כן רוצים להתאחו בה חס ושלום, המאורי אש ששליטתם בלילה. וצריכין להתגבר להכניע המאורי אש שלא יוכלו להתאחו בהלבנה שהיא בחינת מלכות, בחינת הבית המקדש, בחינת אסתר שנקראת על שם ההסתרה שהיא בחינת פגימת הלבנה בזמן הגלות, כי כל עבודתנו הוא למלאות פגימות הלבנה, דהינו להכניע המאורי אש ולבטלם מן העולם ואז יהיה אור הלבנה כאור החמה שזהו בחינת בנגן הבית המקדש שאז תתמלא פגימת הלבנה, כי אז יבוא משיח בן דוד שמלכותו נמשל ללבנה, כי הכל אחד כנ"ל, כי המאורי אש החריבו את הבית המקדש שהוא בחינת מלכות דוד, בחינת לבנה, כי הם בחינת פגימת הלבנה. וכשמבטלין המאורי אש על ידי שמשברין כל התאות רעות וכל המדות רעות הנמשכין מארבעה יסודות גשמיים, על ידי זה מבטלין פגימת הלבנה ואז יהיה אור הלבנה כאור החמה שהוא בחינת מאורי אור. ואז ישוב מלכות בית דוד למקומו ויבנה בית המקדש כבתחלה, כי הכל נתתקן על ידי התגברות מאורי אור על מאורי אש כנ"ל:

וזה שנסמך פרשת חצות לפרשת החדש, כי על ידי קימת חצות נכנעין מאורי אש ומתגברין מאורי אור שעל ידי זה נתתקן כנ"ל:

אות יד

וְזֶה בְּחִינַת שְׁלֹשָׁה דְבָרִים שֶׁנִּתְקַשָּׁה בָּהֶם מִשָּׁה, שֶׁהֵם, מַעֲשֵׂה מְנוּרָה וְשִׁקְלִים וְקְדוּשַׁת הַחֹדֶשׁ, כְּמוֹבֵא בַּזֶּהר וְסִימָנָם, מִיִּשְׁיָה, מְנוּרָה, שִׁקְלִים, הַחֹדֶשׁ, עַיִן שָׁם. כִּי כָּל שְׁלֹשׁ מִצְוֹת אֵלוּ הֵם בְּחִינַת הַכְּנַעַת מְאוּרֵי אֵשׁ וְהַתְּגַבְרוּת מְאוּרֵי אֹר, שְׁזֵה עֶקֶר כְּלָלִיּוֹת הַקְּדוּשָׁה, כִּי מַעֲשֵׂה מְנוּרָה הוּא לְהַדְלִיק גַּר תְּמִיד בְּבֵית הַמִּקְדָּשׁ וְעֶקֶר הַדְּלָקָה הַנִּירוֹת בְּבֵית הַמִּקְדָּשׁ הוּא בְּשִׁבִיל לְהַמְתִּיק וּלְהַכְנִיעַ וּלְבַטֵּל בְּחִינַת מְאוּרֵי אֵשׁ וּלְהַעֲלוֹת וּלְהַגְבִּיר מְאוּרֵי אֹר הַמְּאִירִין בְּבֵית הַמִּקְדָּשׁ, כִּי אֵין הַדִּין נִמְתָּק אֶלָּא בְּשִׁרְשׁוֹ, כִּי בְּאֵמַת הַכֹּל אֶחָד וּלְמַעַלָּה בְּשִׁרְשׁוֹ גַם הַמְּאוּרֵי אֵשׁ מְקַבְּלִין חִיּוֹת מִן הַמְּאוּרֵי אֹר שֶׁהֵם בְּחִינַת אַרְבַּע אוֹתִיּוֹת הַשֵּׁם בְּרוּךְ הוּא. וְעַל כֵּן אָנוּ מְבָרְכִין בְּמוֹצָאֵי שַׁבַּת בּוֹרָא מְאוּרֵי אֵשׁ, כִּי הִ' יִתְבָּרֵךְ בְּרָא הַכֹּל בְּרִצּוֹנוֹ יִתְבָּרֵךְ. וְזֶה שְׁאִיתָא בַּזֶּהר הַקְּדוּשׁ, אַרְבַּעַה גּוֹנִין יֵשׁ בְּאֵשָׁא, שֶׁהֵם בְּחִינַת תְּלַת גּוֹנִין דְּעֵינָא וּבֵת עַיִן, עַיִן שָׁם. כִּי בְּאֵמַת בְּהַשְׁרֵשׁ הַכֹּל אֶחָד אֵד לְמַטָּה נִפְרָדִים הַמְּאוּרֵי אֵשׁ מִן הַמְּאוּרֵי אֹר, כִּי שָׁם בְּבְחִינַת מְאוּרֵי אֵשׁ נֶאֱחָזִים הַחִיצוֹנִים שְׁמֵשׁ כָּל הַתְּאֻוֹת הַבָּאִים מֵאַרְבַּעַה יְסוּדוֹת גְּשָׁמִיִּים. וְעַל כֵּן שָׁם בְּבְחִינַת מְאוּרֵי אֵשׁ, שָׁם הוּא סוּד הַהִבְדָּלָה שְׁמַבְדִּילִין עַל הָאֹר בְּמוֹצָאֵי שַׁבַּת, כִּי כְּשֶׁנִּסְתַּלַּק הַשַּׁבַּת, שֶׁהוּא בְּחִינַת מְאוּרֵי אֹר שְׁמַכְנִיעַ מְאוּרֵי אֵשׁ, בְּבְחִינַת לֹא תִבְעֵרוּ אֵשׁ בְּכָל מוֹשְׁבֵתֵיכֶם בְּיוֹם הַשַּׁבַּת, כְּמַבְאָר שָׁם בְּהַתּוֹרָה הַנִּי"ל. וְאֵז בְּמוֹצָאֵי שַׁבַּת שְׁאֵז מִתְחִילִין לְהַתְּעוֹרֵר בְּחִינַת מְאוּרֵי אֵשׁ שֶׁבָּהֶם אַחִיזוֹת הַחִיצוֹנִים כְּנִי"ל, כִּי הֵם בְּחִינַת עַץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע, עַל כֵּן אָנוּ מְבָדִילִין עֲלֵיהֶם אֵז וּמְבָרְכִין עַל הָאֹר בּוֹרָא מְאוּרֵי הָאֵשׁ. וּבְזֵה אָנוּ מְבָדִילִין וּמַעֲלִין הַטוֹב מִן הָרַע עַל יְדֵי שְׁאָנוּ מְגַלִּין שֶׁהִ' יִתְבָּרֵךְ בְּרָא הַכֹּל, כִּי שָׁם בְּבְחִינַת מְאוּרֵי אֵשׁ שָׁם הוּא סוּד הַהִבְדָּלָה כְּפִדּוּעַ. וְזֶה בְּחִינַת גִּירוֹת הַמְּנוּרָה שֶׁבְּבֵית הַמִּקְדָּשׁ, כִּי כָּל הַדְּלָקָה הַנִּירוֹת דְּקְדוּשָׁה הֵם לְהַמְתִּיק בְּחִינַת מְאוּרֵי אֵשׁ בְּשִׁרְשׁוֹ, לְהַכְנִיעַ הָרַע שֶׁנֶּאֱחָזוּ בָּהוּ עַד שִׁיְהִיוּ נִכְלָלִין הַמְּאוּרֵי אֵשׁ בְּשִׁרְשׁוֹן בְּבְחִינַת מְאוּרֵי אֹר. וְזֶהוּ בְּעֶצְמוֹ בְּחִינַת קְדוּשַׁת הַחֹדֶשׁ שֶׁהוּא לְהַכְלִיל מִדַּת לֵילָה בְּיוֹם לְמַלְאוֹת פְּגִימַת הַלְּבָנָה שִׁיְהִיָּה אֹר הַלְּבָנָה כְּאֹר הַחֲמָה כְּנִי"ל. כִּי הַלְּבָנָה שְׁלִיטָתָהּ בְּלֵילָה בְּעַת אַחִיזוֹת מְאוּרֵי הָאֵשׁ, עַל כֵּן הִיא פְּגוּמָה לְפַעֲמִים וְצָרִיכִין לְבַרְרָה וּלְהַעֲלוֹתָהּ מֵאַחִיזוֹת הָרַע שֶׁבְּמְאוּרֵי הָאֵשׁ עַד שִׁיְהִיוּ נִכְלָלִין מְאוּרֵי אֵשׁ בְּמְאוּרֵי אֹר, שְׁזֵהוּ בְּחִינַת אֹר הַלְּבָנָה כְּאֹר הַחֲמָה כְּנִי"ל. וְזֶהוּ בְּחִינַת שִׁקְלִים, שֶׁהֵם בְּשִׁבִיל נְדָבַת הַמִּשְׁכָּן, שֶׁהוּא בְּחִינַת הַבֵּית הַמִּקְדָּשׁ, שֶׁהוּא בְּחִינַת מְאוּרֵי אֹר וְכַנִּי"ל. נִמְצָא שְׁכָל אֵלוּ הַשְּׁלֹשׁ מִצְוֹת הֵם בְּשִׁבִיל לְהַגְבִּיר בְּחִינַת הַמְּאוּרֵי אֹר עַל הַמְּאוּרֵי אֵשׁ וְעַל כֵּן נִתְקַשָּׁה בָּהוּ מִשָּׁה הַרְבֵּה, כִּי שָׁם סוּד הַהִבְדָּלָה וְקִשָּׁה לְעַמֵּד עֲלֵיהוֹן מְאֹד, כִּי מְאוּרֵי אֹר הֵם בְּחִינַת הַצְּדִיקִים אֲמִתִּיִּים שְׁכָל קְדוּשַׁת יִשְׂרָאֵל תְּלוּי בָּהוּ. וּמְאוּרֵי אֵשׁ הֵם בְּחִינַת הַמְּנַהֲיָגִים וְהַמְּפָרְסָמִים שֶׁל שִׁקְרָה וְאֵי אֶפְשָׁר לְהַבְדִּיל וּלְהַפְרִישׁ בֵּינֵיהוֹן וּלְעַמֵּד עַל הָאֵמַת, כִּי גַם

המאורי אש, בחינת המפרסמים של שקר, בודאי יש בהם איזה בחינה של אמת שהוא בחינת מאורי אור כי כל שקר שאין בו אמת בתחלתו אינו מתקיים כלל, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה. אבל כל בחינת אמת שיש בהן הכל נמשך מבחינת מאורי אור שהם צדיקי אמת. והיו צריכין שיהיו נכנעין אלו המפרסמים של שקר תחת הצדיקי אמת ולהתבטל אליהם ואז היו נכללין מאורי אש במאורי אור והיה נתתקן הכל, אבל הם רוצים להשתרר ולמלך ונוטלין גדלה לעצמן ורוצים להעלים ולהסתיר בחינת מאורי אור שהם בחינת הצדיקי אמת. ואי אפשר לברר האמת, כי השקר חופה על האמת וכל אחד אומר שאצלו האמת, ועל כן גם משה נתקשה באלו השלש מצות הנ"ל שהם בבחינת הכנעת מאורי אש, כי חרבן בית המקדש ואריכת הגלות וכל הצרות של ישראל הכל תלוי בזה על ידי שבכל דור ודור מתנשאים בחינת מאורי אש שהם בחינת מפרסמים של שקר, שהם הרע לעמת הטוב והם חולקים על הצדיקי אמת ורוצים להעלימן. וזה עקר חבלו של משיח שהוא קטגוריא בין התלמידי חכמים. ובפרט בדורות הללו שהאמת נעדרת שנעשה עדרים עדרים של אמת, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה ונתערב העולם מאד. עד שאפלו בין הצדיקי אמת יש מחלקת גדול וכל אחד חולק על חברו ואינו מאמין שגם חברו רוצה דרך אמת ואפשר יותר ממנו רק הוא סובר כאלו חס ושלום, השאר נוטין מן האמת ואין האמת אלא אצלו וכיוצא בזה בלבולים רבים בלי שעור. וכל מה שאומרים אנשי אמת, מהפך השקר לעצמו ואומר שאצלו האמת ואי אפשר לברר זה, כי כל מה שנאמר בענין זה יאמר החולק גם כן, רק כל חד כפיוס מה דמשער בלבה יוכל להבין בכל עת ובכל דור היכן האמת לאמתו שרוי:

אות טו

וזהו חייב אנש לבסומי בפוריא עד דלא ידע בין ארור המן לברוד מרדכי. כי בפורים מכניעין הראש כל חוצות, שהוא בחינת המן עמלק, בחינת מאורי אש ואז נתגלה אור העליון מאד ונמתקין כל הדינים בשרשן ונכללין מאורי אש במאורי אור. ועל כן צריכין להתבסס בפורים עד שיכניעו המאורי אש למטה לגמרי, שהם בחינת ארור המן, עד שיעלה לשרש העליון ששם אין שיך לומר ארור המן כלל, כי שם למעלה בשרשו העליון נכללין המאורי אש במאורי אור, אך לזה אי אפשר להגיע כי אם על ידי שתיה של פורים שאז השתיה מצוה ואז היין בבחינת זכה נעשה ראש, 'ראש' דיקא, בחינת ראש בית, שעל ידי השתיה של פורים מתגבר בחינת הראש דקדשה עד שנתבטל ונופל לגמרי בחינת הראש כל חוצות, שנופל כל הרע, ומעט האמת שהיה כבוש שם בגלות עולה ונכלל בשרשו.

וְאֵז אֵין יוֹדְעִין בֵּין אֲרוּר הַמֶּן לְבְרוּךְ מְרַדְכִי, כִּי בִשְׂרֵשׁ אֵין שֵׁיךְ שֵׁם אֲרוּר
כָּלל, כִּי שֵׁם צָוָה ה' אֶת הַבְּרָכָה וְהַכֵּל בְּרוּךְ וּמְבָרָךְ שֵׁם:

יְהִי שֵׁם ה' מְבָרָךְ מִעַתָּה וְעַד עוֹלָם, אָמֵן סְלָה:

מתנה ומתנת שכיב מרע ד:

כָּל מַתָּנָה צָרִיכָה שְׂתֵּהָא גְלוּיָהּ וּמְפָרְסָמֵת וְכוּ'. צָרִיכִין לְכַתֵּב בְּשֵׁטֶר מַתָּנָה
כְּתוּבוֹהוּ בְּשׁוּקָא וְחַתְמוּהוּ בְּבִרָא וְכוּ':

אות א

כִּי אֵיתָא בְּהַתּוֹרָה אַחֲוֵי לֶן מְנָא דְלֵא שׁוּיָא לְחַבְלָא (בְּסִימָן כה), שְׂבֻכָל
עוֹלָם וְעוֹלָם וּבְכָל מִדְרָגָה וּמִדְרָגָה יֵשׁ שֵׁם דְּמִיוּנוֹת וְכוּ' שְׂהֵם הַקְּלָפוֹת
הַקּוֹדְמִין לְפָרִי וְסוּבְבִים אֶת הַקְּדוּשָׁה וְכוּ'. וְכַשְׂאֲדָם נִעְתָּק מִמִּדְרָגָה
לְמִדְרָגָה אֲזִי תַכְף נִתְעוֹרְרִין הַקְּלָפוֹת שְׂבִמְדְרָגָה וּמִסְבָּבִין אוֹתוֹ וְצָרִיךְ
לְהַכְנִיעַ אוֹתָם וּלְשַׁבְּרָם וְכוּ'. כִּי אֵין שְׁנֵי בְּנֵי אָדָם שׁוֹוִין וְכוּ' וּפְנִימִיּוֹת
שֶׁל הַתְּחִתּוֹן נִעֲשֶׂה חִיצוֹנִיּוֹת לְחִיצוֹנִיּוֹת עֲלִיוֹן וְכוּ'. וְאֲזִי צָרִיכִין לְטַהַר
וּלְקַדֵּשׁ הַמְּקוֹם מִחֲדָשׁ וְכוּ'. וְאֵי אֶפְשָׁר לְהַכְנִיעַ הַקְּלָפוֹת וְכוּ' אֶלָּא עַל יְדֵי
גְדֻלַּת הַבוֹרָא, כְּמוֹבָא בְּפִנּוֹת שֶׁל הוֹדוּ. וְהַתְּגַלּוֹת גְּדֻלַּת הַבוֹרָא הוּא עַל
יְדֵי צְדָקָה שְׁנוֹתָנִין לְעַנֵּי הַגּוֹן, כִּי עַקֵּר הַגְּדֻלָּה וְהַפָּאָר הוּא הַתְּגַלּוֹת הַגּוֹנִין
וְכֹסֶף וְזָהָב הֵן הֵן הַגּוֹנִין וְכוּ'. וְאֵין מְאִירִין אֶלָּא כְּשֶׁבָּאִים לְאִישׁ הַיִּשְׂרָאֵלִי
וְכוּ'. וּבְשֶׁבִיל זֶה הַעֲפוּ"ם תְּאָבִים לְמָמוֹן יִשְׂרָאֵל וְכוּ'. וּבְשֶׁבִיל זֶה נִקְרָאִין
רְשִׁים כְּמוֹ הוּי זְהִיר בְּרִשׁוֹת וְכוּ', אֲבָל דַּע תַּכְף וּמִיד שְׂהַעֲכוּ"ם מְקַבֵּל מְמוֹן
מִיִּשְׂרָאֵל תַּכְף וּמִיד נִתְעַלֵּם הַפָּאָר וְהַחֲוֹן בְּתוֹךְ הַמְּמוֹן וְכוּ'. וְזֶהוּ שְׂאִין
מְקַרְבִּין אֶלָּא בְּשַׁעַת הַנִּיחָו וְכוּ', עֵין שֵׁם כָּל זֶה הַיֵּטֵב:

גַּם דַּע שְׂכָדִי לְהַכְנִיעַ הַקְּלָפוֹת שְׂמִסְבָּבִין בְּכָל מִדְרָגָה, עַל זֶה צָרִיךְ שְׂיַעוֹרֵר
שְׂמַחָה שֶׁל מְצוּהָ עַל עַצְמוֹ, הֵינּוּ שְׂיִשְׁמַח עַל יְדֵי שְׂיִזְכֹּר שְׂזָכָה לְהַתְּקַרֵּב לַה'
יְתַבְרָךְ וְזָכָה לְהַתְּקַרֵּב לְצַדִּיקִים הַמְּקַרְבִּין אוֹתוֹ לַה' יְתַבְרָךְ. וְעַל יְדֵי
הַשְׂמַחָה הַזֹּאת הוּא מְשַׁבֵּר הַקְּלָפוֹת וְנִכְנָס לְמִדְרָגָה שְׂנִיָּה, עֵין שֵׁם:

אות ב

וְזֶה יְדוּעַ וּמְבֹאֵר בְּדַבְרֵינוּ כַּמָּה פְּעָמִים שֶׁבְּכָל הַמִּשָּׂא וּמִתֵּן שְׁעוֹשִׁין מְבַרְרִין נִיצוּצוֹת הַקְּדוּשִׁים וְכַמְבֹּאֵר בְּדַבְרֵינוּ זְכוּרֵנוּ לְבִרְכָה בְּהַתּוֹרָה 'אֲשֶׁר־י' (בְּסִימָן לה) וּבְהַתּוֹרָה 'כִּי תֵצֵא לְמַלְחָמָה' (בְּסִימָן רפ), שֶׁעַל יְדֵי מִשָּׂא וּמִתֵּן כְּתֻקוֹנוֹ עוֹלִין מִמְּדֻרְגָה לְמְדֻרְגָה מַעֲשִׂיָה לִיצִירָה, כִּי מִשָּׂא וּמִתֵּן כְּתֻקוֹנוֹ הוּא בְּבַחֲיִנַת הַקְּרִבַת קָרְבָן הַתְּמִיד וּקְטֹרֶת עֵין שָׁם. וְעַקֵּר הַבְּרִיר הַנֶּעֱשֶׂה עַל יְדֵי הַמִּשָּׂא וּמִתֵּן הוּא נִגְמַר כְּשִׁיּוּצָא הַדְּבַר מִרְשׁוֹת לְרְשׁוֹת שְׂאֵז נִגְמַר הַמִּשָּׂא וּמִתֵּן וְאֵז עוֹלִין וּמִתְבַּרְרִין הַנִּיצוּצוֹת כַּנִּ"ל. וּמַחֲמַת שֶׁבְּכָל דְּרָגָא וְדְרָגָא יֵשׁ שָׁם הַקְּלָפוֹת הַקּוֹדְמִין לַפְּרִי הַמְּסַבְּבִין אֶת הַקְּדֻשָּׁה, מַחֲמַת זֶה צְרִיכִין לְזַהֵר מְאֹד לַעֲשׂוֹת הַמִּשָּׂא וּמִתֵּן בְּקְדֻשָּׁה גְּדוּלָה שְׁלֵא יִתְאַחֲזוּ בּוֹ הַקְּלָפוֹת הַמְּסַבְּבִין שָׁם כַּנִּ"ל. וְעַל כֵּן אֵין הַמְּקַח נִגְמַר בְּדַבְרֵים כִּי אִם בְּקִנְיָן עַל יְדֵי מְשִׁיכָה וְהַגְּבָהָה וְכוּ'. כִּי צְרִיכִין דִּיקָא שְׂיַכְנֵס הַדְּבַר לְרְשׁוֹתוֹ שֶׁל הַזִּיכָּה בּוֹ עַל יְדֵי מְשִׁיכָה וְהַגְּבָהָה וְכוּצָא, כִּי כָּל זְמַן שְׁלֵא בָּא לְרְשׁוֹתוֹ לֹא נִגְמַר הַבְּרִיר וְעַל כֵּן אֵף עַל פִּי שְׁנִתְרַצָּה לְמַכְרוֹ וְנִגְמַר הַמְּקַח בְּדַבְרֵים לְמַכְרוֹ, עֲדִין אֶפְשֶׁר שְׂיִתְעוֹרְרוּ וְיִתְגַּבְּרוּ מִחֲדָשׁ הַקְּלָפוֹת בְּעַת שְׂיִרְצָה לְהַכְנִיס הַדְּבַר בְּרְשׁוֹתוֹ וְיִקְלְקְלוּ הַמְּקַח. כִּי עַקֵּר הַתְּעוֹרְרוֹתָם בְּשַׁעָה שְׂיִוְצָא הַדְּבַר מִרְשׁוֹת לְרְשׁוֹת שְׂאֵז עַקֵּר הַעֲלִיָּה וְהַבְּרִיר וְכַנִּ"ל. עַל כֵּן אֵין הַמְּקַח נִגְמַר בְּדַבְרֵים לְבַד עַד שְׂיַעֲשֶׂה קִנְיָן מִמֶּשׁ לְהַכְנִיסוֹ בְּרְשׁוֹתוֹ עַל יְדֵי מְשִׁיכָה וְהַגְּבָהָה וְכוּ', כִּי כָּל זְמַן שְׁלֵא נִכְנָס לְרְשׁוֹתוֹ יְכוֹלִין לְהַתְּעוֹרֵר וּלְקַלְקֵל הַמִּשָּׂא וּמִתֵּן וְכוּ' ל:

אות ג

וְזֶה שְׂאֵמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוּרֵנוּ לְבִרְכָה, דְּבַר תּוֹרָה מְעוֹת קוֹנָה שְׁנֹאֵמְר, וְנִתֵּן הַכֶּסֶף וְקָם לוֹ. וּמִפְּנֵי מָה אֵמְרוּ חֲכָמִים מְשִׁיכָה קוֹנָה? כִּי שְׁלֵא יֵאמַר לוֹ, נִשְׂרָפוּ חֲטִיף בְּעֲלִיָּה. כִּי עַקֵּר הַתְּגַלּוֹת הַגְּוֹנִין הוּא בְּמִמּוֹן יִשְׂרָאֵל וְעַל יְדֵי הַתְּגַלּוֹת הַגְּוֹנִין שְׁבַמְמוֹן יִשְׂרָאֵל נִכְנָעִין הַקְּלָפוֹת שֶׁבְּכָל מְדֻרְגָה וּמְדֻרְגָה כַּנִּ"ל. וְעַל כֵּן בּוֹדָאֵי מְדַבְּרֵי תּוֹרָה כֶּסֶף קוֹנָה, כִּי עַל יְדֵי הַכֶּסֶף נִתְגַּלִּין הַגְּוֹנִין וְנִתְגַּלָּה גְּדֻלַּת הַבוֹרָא שֶׁעַל יְדֵי זֶה נִכְנָעִין הַקְּלָפוֹת וְנִגְמַר הַמְּקַח, כִּי אֵין יְכוֹלִין לְקַלְקְלוֹ עוֹד, כִּי כָּבֵר נִכְנָעוּ עַל יְדֵי הַתְּגַלּוֹת הַגְּוֹנִין שֶׁבְּכֶסֶף יִשְׂרָאֵל וְכַנִּ"ל, וְעַל כֵּן בְּאֵמַת מְדַאֲוִרִיתָא כֶּסֶף קוֹנָה, כְּמוֹ שְׁכַתּוּב, וְנִתֵּן הַכֶּסֶף וְקָם לוֹ, וְקָם לוֹ דִּיקָא, שֶׁעַל יְדֵי הַכֶּסֶף יֵשׁ תְּקוּמָה וְעֲלִיָּה לְהַמְּקַח, דְּהֵינּוּ

להניצוצות שבהמשא ומתן, כי על ידי הכסף נתגליו הגונו ונכנעין
 הקלפות ואז יש תקומה ועליה להניצוצות שבהמשא ומתן ועל ידי זה
 נגמר המקח מדאורייתא וכנ"ל. אך מפני מה אמרו חכמים משיכה קונה
 וכו', כי באמת אף על פי שבהמון הוא התגלות הגונו אבל אין זה אלא
 אצל איש הישראלי וגם אצלו אין מאירין הגונו כי אם כשזוכה לתקן
 ממונו על ידי צדקה לעני הגון, כמו שמבאר שם, עין שם. ועל כן ראו
 חכמים שעל פי רב העוסקים במשא ומתן אין זוכים לתקן ממונם
 בשלמות כראוי ואזי אין מאירין אצלם הגונו בשלמות ועל כן אף על פי
 שבשעה שקבל הכסף נתרצה למכר החפץ לחברו, וזה נמשך בשרשו
 מהתנוצצות הגונו שבהמון. אבל אף על פי כן עדין לא נכנעו הקלפות
 שבמדרגה ויכולין לקלקל המשא ומתן מחמת שתכף אחר כך נתעלמו
 הגונו מחמת שעדין לא תקן ממונו בשלמות וכנ"ל וכמו שכתב רבנו
 זכרוננו לברכה לענין הממון שבא ליד העכו"ם שאין הגונו מאירין רק לפי
 שעה ואחר כך נתעלמין אורם וכו' פנ"ל. כמו כן להבדיל אפלו אצל איש
 ישראל אף על פי שבערך העכו"ם מאירין אצלו הגונו, אבל אף על פי כן
 מאחר שלא תקן ממונו כראוי אין מאירין גם אצלו בשלמות רק
 מתנוצצין לפי שעה מתוך העלמן ומתעלמין מיד, ועל כן אין הקלפות
 נכנעין על ידי הכסף לבד, כי אין הגונו מאירין בהם בשלמות ועל כן אין
 נגמר המקח על ידי הכסף וכנ"ל. כי עקר גמר המקח הוא כפי הכנעת
 הקלפות שאז נשלם הברור וכנ"ל. וזה שאמרו שם, ומפני מה אמרו
 חכמים משיכה קונה? כדי שלא יאמר לו, נשרפו חטיף בעליה. כי מאחר
 שלא תקן ממונו ולא נתגלו הגונו על ידו, יכול להיות שיתגרו ויתאחזו
 הקלפות בהמון ביותר, כי את זה לעמת זה עשה אלקים. ומי שזוכה
 לתקן ממונו על ידי הצדקה אזי נתגליו הגונו שהם גדלת הבורא על ידי
 ממונו, וזוכה להכניע הקלפות שבכל מדרגה על ידי ממונו פנ"ל. אבל
 להפך כשאין מתקן ממונו על ידי הצדקה אזי נתאחזין הקלפות בהמון
 דיקא. מחמת שיש שם קדשה גבה נעלמת שהם הגונו עלאין שנתעלמו
 שם, שכשאין מאירין כראוי הם נאחזין שם ביותר כי הם פרוכים תמיד
 אחר הקדשה הגבה ביותר. ומזה בא גדל התגברות תאות ממון שנמשך
 מחמת שהמון בשרשו יש בו קדשות גבוהות מאד שהם הגונו עלאין
 שמלבשין בו. וכשאינו זוכה לגלות הארת הגונו על ידי צדקה לעני הגון
 אזי הקלפות נאחזין בהמון ביותר ועל ידי זה נופל לתאות ממון. ומזה
 באים כל ההכחשות והשנויים והעולות שבמשא ומתן אם אין מתגברים
 על תאותו לממון חס ושלום. וזה שאמרו, שאין מעות קונה כדי שלא
 יאמר לו נשרפו חטיף בעליה, בעליה דיקא, דהינו בעת שהיו צריכין
 לעלות הניצוצות שבהסחורה מדרגא לדרגא, אז שלטו הקלפות, שהם
 מזיקי עלמא. והם בחינת אש, כמו שכתוב, מהאש יצאו וכו'. ועל ידי זה
 נשרפו החטים והסחורה:

אות ד

ובשביל זה צריכין להרחיק עצמו ביותר מלקבל מתנות, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, וכמו שכתוב, ושונא מתנת יחיה. כי עלית הקדשה קשה שיהיה בחנם כי אם בכסף מלא, כמו שאיתא בזהר הקדוש לענין קניית המצות ומעשים טובים שצריכין לקנותם באגר שלים, כי הסטרא אחרא נקראת חנם כידוע. ועל כן כשמקבל החפץ בחנם במתנה קשה מאד לברר ולהעלות הקדשה שיש שם ואזי יכולין להתאחז בו הקלפות המסבבין שבכל מדרגה ויכולין להפסיד חיותו חס ושלום, כי הקלפות הם סטרא דמותא ועל כן שונא מתנת יחיה:

אות ה

ועל כן צריכין לכתב בשטר מתנה כתבוהו בשוקא וחתמוהו בברא, כי עקר העליה הוא בבחינת חיצוניות, שפנימיות תחתון נעשה חיצוניות לחיצוניות עליון ובפרט עלית הניצוצות שבהמשא ומתן, שהמשא ומתן בכלל הוא בבחינת עבודות חיצוניות, כמובן בהתורה הנ"ל, (רק שגם בבחינת חיצוניות בעצמו בנדאי יש פנימיות וחיצוניות כמובן בפונות). ועל כן בהמתנה מחמת ששם קשה לברר פנ"ל, על כן בקל יכולין להתאחז הקלפות שנאחזין בבחינת חיצוניות ויקלקלו המתנה ויכניסו בלב הנותן שישנה דבורו ורצונו ויקלקל המתנה. על כן אין המתנה נגמרת עד שתהיה מפרסמת וגלויה לכל ויכתב בהשטר מתנה כתבוהו בשוקא וחתמוהו בברא, כי בשוק ובחוץ שם עקר אחיזתם של הקלפות שנקראים על שם זה חיצונים, על כן צריכין לפרסם בשטר מתנה כתבוהו בשוקא וכו' שצוה לכתב בשוק ובחוץ, כי הוא נותן המתנה בלב שלם כדי לבטל קטרוג הקלפות והחיצונים על ידי שמודיעים המתנה בשוק ובחוץ ששם מקום אחיזתם פנ"ל:

אות ו

וזה שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, הנותן מתנה לחברו צריך להודיעו. ולמדו משבת שאמר הקדוש ברוך הוא למשה, מתנה טובה יש לי בבית

גנזי ושבת שמה ואני מבקש לתנה לישראל, לך והודיעם וכו'. כי צריך להודיע מקדם לחברו שרוצה לתן לו מתנה כדי שיכין את עצמו לקבל המתנה, דהינו שיתגבר את עצמו לקבל המתנה בקדשה ובטהרה לשמו יתברך כדי שיהיה לו כח על ידי זה לברר הקדשה שבהחפץ של המתנה, כי מחמת שבמתנה קשה לברר כנ"ל, על כן צריך הכנה מקדם ועל כן צריך להודיעו:

אות ז

וזה בחינת שבת, שהיא מתנה טובה שהיתה בבית גנזיו שה' יתברך מודיע לנו קדם שנתנה לנו כדי שנתגבר להכין את עצמנו לקבל את המתנה טובה ויקרה הזאת. כי שבת צריך הכנה, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, כמו שפתיח, והיה ביום הששי והכינו וכו'. ועל כן גם עתה שכבר נתן לנו ה' יתברך ברחמי את השבת, אנו צריכין בכל ימות השבוע להכין את עצמנו לקבל מתנה טובה הזאת ושבת שמה וזהו בחינת זכור את יום השבת לקדשו - זכרהו מאחד בשבת, שאם נזדמנה לך מנה יפה תהא מזמינו לשבת, הינו בחינת הכנה בכל ששת ימי החל לקבל את המתנה טובה שהיא שבת. וזהו בחינת כלל כל העבודה של האדם בזה העולם שנקרא ערב שבת והעולם הבא נקרא שבת, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה: מי שטרח בערב שבת יאכל בשבת וכו'. כי באמת אי אפשר לעבד את ה' יתברך, כמו שפתיח, מי הקדימני ואשלים, כלום עשה לי מזוזה עד שלא נתתי לו בית וכו', כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה וכמו שאמר אדוננו מורנו ורבינו זכרוננו לברכה בהשיחה הנדפסת בספרי מעשיות, עין שם. וכל העבודה של תורה ומצוות שצוה אותנו לעשות בזה העולם הם רק הכנות שצריכין אנו להכין את עצמנו לקבל מתנת ידו הטובה שהוא יתברך רוצה לתן לנו ברחמי לעתיד. כי באמת כל התורה ומצוות קלים ונעימים לעשותם, כמו שפתיח, דרכיה דרכי נעם וכו' ומן הדין אין ראוי לקבל עליהם שכר וכל השכר טוב שיתן הוא רק מתנת חנם, כמו שפתיח, ולך ה' החסד כי אתה תשלם לאיש כמעשהו. וכל המצוות הם רק בחינת הכנות לקבל על ידם מתנת חנם ממנו יתברך שהוא השכר של אותה המצוה. כגון למשל על ידי שאנו לובשין ציצית על ידי זה אנו מכינים עצמנו להתעטף באור הציצית ולזכות לחלוקא דרבנן וכו'. וכן על ידי מצוות תפלין אנו מכינים עצמנו להתעטר בכתרי דמלכא שהם אורות התפלין בשרשם. כי בודאי על פי דין אין מגיע להאדם שכר נפלא ונורא כזה בשביל ציצית ותפלין שהם קלים ונעימים לעשותם וכל השכר שיקבל עבורם הוא רק מתנת חנם. רק שה' יתברך ברחמי חמל עלינו וצוה עלינו לעשות בזה העולם אלו המצוות הקדושות כדי שיהיה לנו כלים

וְכַח לְקַבֵּל מִתְּנַת חֲנָם שְׁלוֹ, וְכֵן בְּשֵׁאֲרֵי הַמִּצְוֹת. וְכֵן כָּל הַמִּצְוֹת לֹא תַעֲשֶׂה
הַזְהִיר אוֹתָנוּ שֶׁלֹּא לַעֲשׂוֹת כְּדִי שֶׁלֹּא נִבְּוֹא מְלַכְלָכִים חֶסֶד וְשְׁלוֹם, לְהַלְוִילָא
דְּמִלְכָא. וְהוּא כְּמוֹ מִלְדָּ שְׁמִזְהִיר וּמוֹדִיעַ מִקֶּדֶם לְאוֹהֲבָיו שְׁרוּצָה לְתַן לָהֶם
מִתְּנֹת יְקָרוֹת וְסִגְלוֹת נוֹרָאוֹת וְנִשְׁגָבוֹת לְכָל אֶחָד וְאֶחָד בְּזִמְנֵי פְלוּנֵי.
וּמֵאֲהֲבָתוֹ וְחִמְלָתוֹ הוּא מוֹדִיעַם תְּחִלָּה כְּדִי שְׂיִכְיֵנוּ עֲצָמָם לְזֶה כְּדִי שֶׁלֹּא
יָבוֹאוּ מְלַכְלָכִים חֶסֶד וְשְׁלוֹם, בְּטִיט וְצוֹאָה לְסַעֲדַת הַמִּלְדָּ שְׂיִהִיָּה שִׁם הַמִּלְדָּ
וְסִיעָתוֹ, כִּי בּוֹדָאֵי אֵי אֶפְשָׁר לָהֶם לְקַבֵּל מִתְּנֹתָיו הַקְּדוּשׁוֹת כְּשֶׁהֵם
מְלַכְלָכִים חֶסֶד וְשְׁלוֹם. גַּם צְרִיכִים לְהַכִּין לְעֲצָמָם מְלַבּוּשִׁים נְאִים וְיִקְרִים
וְכִמָּה מִיָּנִי רִיחוֹת טוֹבוֹת גֵּרָד וְכִרְפָּס קִנָּה וְקִנְמוֹן וְכוּי וְכִמָּה מִיָּנִי קְשׁוּטִים
יָפִים וְנְאִים שְׂיִהִיו רְאוּיִים לְכֻנֵּס בָּהֶם בְּהִיכַל הַמִּלְדָּ בֵּין גְּדוּלָיו וְשָׂרְיוֹ
וְעַבְדָּיו הַקְּדוּשִׁים וְהַטְּהוֹרִים וְאִזּוּ יוֹכְלוּ לְקַבֵּל מִתְּנַת יְדוֹ הַטּוֹבָה. וּבְחִמְלָתוֹ
הַגְּדוּלָה הַכִּין לָהֶם מִקֶּדֶם כָּל הַדְּבָרִים וְהַחֲפָצִים שְׂצְרִיכִים לַעֲשׂוֹת וּלְתַקֵּן
מֵהֶם מְלַבּוּשִׁים וְכִתְרִים כְּאֵלוֹ שְׂיִהִיו רְאוּיִים לְכֻנֵּס בָּהֶם בְּהִיכַל דְּמִלְכָא
וְכָל מִיָּנִי בְּשָׂמִים וְרִיחוֹת טוֹבוֹת שְׂיִתְבַּשְׂמוּ בָּהֶם מִקֶּדֶם. וְצוּהָ לָהֶם וְהַזְהִיר
לָהֶם שֶׁבְּכָל הַזְּמַן שֶׁנִּתֵּן לָהֶם מִקֶּדֶם לְהַכִּין עֲצָמוֹ לְסַעֲדָה, שֶׁבְּכָל הַזְּמַן הַזֶּה
יַעֲסֻקוּ לַעֲשׂוֹת וּלְתַקֵּן אֵלוֹ הַמְּלַבּוּשִׁים הַיְקָרִים וְכָל אֵלוֹ הַכְּתָרִים
הַקְּדוּשִׁים. וְשַׁלַּח לָהֶם שְׁלוּחָיו הַנְּאֻמָּנִים לְלַמֵּדָם וּלְהוֹדִיעַם אֵיךְ לַעֲשׂוֹתָם
וּלְתַקְנָם בְּפִרְטֵי פִרְטֵי כְּדִי שְׂיִבְאוּ לְשֵׁם בְּלָבוּשִׁים וְכִתְרִים וְתַקּוּנִים
הַנְּהוּגִים שִׁם כְּדִי שֶׁלֹּא יִתְבַּיִשוּ בֵּין כָּל הַקְּרוֹאִים לְשֵׁם. וּבִיּוֹתֵר וְיּוֹתֵר צוּהָ
לָהֶם וְהוֹדִיעַם עַל יְדֵי שְׁלוּחָיו מִמָּה לְהַתְּרַחֵק. וְהַזְהִירָם מֵאֵד מֵאֵד שֶׁלֹּא
יִטְמְאוּ וְלֹא יִלְכְּלוּ עֲצָמוֹ חֶסֶד וְשְׁלוֹם, בְּכָל הַדְּבָרִים הַמִּתְעַבִּים שִׁם, וּמֵרַב
חִמְלָתוֹ הוֹדִיעַם גַּם כֵּן עַל יְדֵי נְאֻמָּנָיו בְּמָה יִרְחֻצוּ וְיִטְהָרוּ עֲצָמוֹ מְלַכְלוּכִים
אֵלוֹ אִם יִכְשְׁלוּ לַפְּעָמִים וְלֹא יִהְיוּ נִזְהָרִין מֵהֶם חֶסֶד וְשְׁלוֹם. וְתַקֵּן לָהֶם כְּמָה
וְכִמָּה מַעֲיֵנוֹת קְדוּשׁוֹת וְכִמָּה יַצּוֹת וְתַקּוּנִים לְרַחֵץ וּלְנַקּוֹת עֲצָמוֹ מִכָּל זֶה.
עַד שְׂאֵפְלוֹ מִי שֶׁהוּא מְלַכְלָדָּ מֵאֵד, וּמְטַבֵּל בְּשַׁחַת וּמְטַבֵּעַ בֵּינוֹן מְצוּלָה
וּמְלַבֵּשׁ בְּבָגְדִים צוֹאִים חֶסֶד וְשְׁלוֹם, גַּם הוּא יְכוּל לְנַקּוֹת עֲצָמוֹ וּלְרַחֵץ
וּלְטַהֵר עֲצָמוֹ בְּאֵלוֹ הַמַּעֲיֵנוֹת הַנוֹבְעִים שְׁמֹן אֶפְרַסְמוֹן וְכָל מִיָּנִי רִיחוֹת
נִפְלָאִים שְׂיִישׁ לָהֶם כַּח לְהַפִּדָּ כָּל מִיָּנִי רִיחוֹת רְעִים לְרִיחוֹת טוֹבִים וְיִקְרִים.
וְהוֹדִיעַם שֶׁבְּכָל הַזְּמַן שֶׁנִּתֵּן לָהֶם יֵשׁ בְּיָדָם לְקַח מִכָּל הַחֲפָצִים וְהַבְּשָׂמִים
אֲשֶׁר הַכִּין לָהֶם וּלְהַתְּלַבֵּשׁ וּלְהַתְּקַשֵּׁט בָּהֶם כְּמוֹ שְׂיִרְצוּ, וּלְטַבֵּל וּלְטַהֵר
עֲצָמָם בְּכָל הַמַּעֲיֵנוֹת הַקְּדוּשׁוֹת הָאֵלֶּה שְׂמִטְהָרִין וּמְנַקִּין אוֹתָם מִכָּל
הַלְּכָלוּכִים כְּדִי שְׂיִוְכְלוּ לְבוֹא נְקִיִּים וּטְהוֹרִים לְהִיכַל הַמִּלְדָּ מִקְטָרִים מוֹר
וּלְבוֹנָה, מְלַבֵּשִׁים בְּלָבוּשִׁים קְדוּשִׁים וְנְקִיִּים הַנְּהוּגִים שִׁם מִכְּתָרִים בְּכִתְרֵי
דְּמִלְכָא. וְאִזּוּ יוֹכְלוּ לְקַבֵּל כָּל הָאוּצְרוֹת מִתְּנַת חֲנָם אֲשֶׁר הַכִּין לָהֶם הַמִּלְדָּ
אֲשֶׁר עֵין לֹא רְאָתָהּ וְכוּי, אֲשֶׁרִי הַזִּיכָּה לָהֶם. וְהַנְּמַשֵּׁל מוּיָבֵן מִמִּילָא. נִמְצָא
שֶׁכָּל הַמִּצְוֹת וּמַעֲשִׂים טוֹבִים הַכָּל מֵאֵתוֹ יִתְבַּרְךָ מִמָּה שֶׁהַכִּין לָנוּ בְּרַחֲמָיו
הַמְּרַבִּים וְכִמוֹ שֶׁכְּתוּב, כִּי מִמֶּדָּ הַכָּל וּמִיָּדָּ נִתְּנוּ לָדָּ. וְכִתְיָב, מִי הַקְּדִימָנִי
וְאֲשֶׁלָּם וְאִין רְאוּי לְקַבֵּל עֲלֵיהֶם שְׂכָר. רַק שְׂבַרְחָמָיו רָצָה לְזַכּוֹת אוֹתָנוּ לְתַן
לָנוּ אוּצְרֵי מִתְּנַת חֲנָם כְּאֵלֶּה, לְפִיכָּד הַרְבָּה לָנוּ תוֹרָה וּמִצְוֹת שֶׁהֵם כָּלָם
תַּקּוּנִים וְהַכְּנוֹת לְקַבֵּל עַל יָדָם רַב טוֹב הַצָּפוֹן, שֶׁהֵם אוּצְרֵי מִתְּנַת חֲנָם
שְׁרוּצָה לְתַן לָנוּ בְּחִסְדּוֹ וּבְרַחֲמָיו וְכוּי. וְעַל כֵּן אֶמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוּרֵנוֹם
לְבִרְכָה, אֵל תִּהְיוּ כְּעַבְדִּים הַמְּשַׁמְשִׁין אֶת הָרַב עַל מְנַת לְקַבֵּל פָּרַס אֶלָּא

וכו', הינו כי בודאי נקבל רב טוב אשר עין לא ראתה על ידי מעשינו הטובים, רק שאנו צריכים לידע האמת שפני שורת הדין אין מגיע לנו פרס מאחר שהכל מאתו וכנ"ל רק שכל עבודתנו הוא שלא על מנת לקבל פרס, רק שעל ידי עבודתנו ומעשינו הטובים יהיה לנו הכנה לקבל חסדו הגדול שהם אוצרי מתנת חנם שיתנו לנו לכל אחד ואחד כפי מה שהכין את עצמו בזה העולם לסעודתא דמלכא וגדוליו ומידעיו, כמו שכתוב, ולשרידים אשר ה' קורא וכו'. וכמו שפרש רש"י שם. וזהו, העולם הזה דומה לפרוזדור והעולם הבא לטרקליו, התקן עצמך בפרוזדור כדי שתכנס לטרקליו, הינו כנ"ל שכל העבודה שבזה העולם הוא רק בבחינת הכנות כדי לכנס בהיכל המלך בחינת התקן עצמך בפרוזדור כדי שתכנס לטרקליו וכנ"ל:

וזהו, ורחל באה עם הצאן אשר לאביה כי רעה הוא. כי באמת התורה שמנחת בגלות בכח המדמה, התורה בעצמה קדושה וטהורה מאד, וה' יתברך חומל על עמו וכל זמן שאין זוכין למצא נקדת האמת שהוא מנהיג האמת אזי התורה בעצמה מנהגת את ישראל. וזהו, ורחל באה עם הצאן אשר לאביה כי רעה הוא, הוא דיקא שהיא בעצמה, שהיא רחל, שהיא התורה, היא דיקא רועה ומנהגת את הצאן אשר לאביה, שהם הנפשות המתקרבים למנהיגים הנ"ל שיש בהם אחיות לבן בחינת פח המדמה שאין בהם פח להנהיג את ישראל. רק ה' יתברך חומל על עמו שהתורה בעצמה בחינת רחל בתו מנהגת את ישראל לפי שעה, עד אשר ה' יתברך מסבב סבות טובה שהצדיק האמת בחינת יעקב, נותן עינו על זה ועושה כמה תחבולות ומוסר נפשו עד שמוציא ומעלה את התורה בחינת רחל מתוך בית לבן, מתוך הכח המדמה. והוא מתיחד ומתחבר עם התורה הזאת עד שמתקן כל העולם על ידה, כי הוא מברר את התורה הזאת ומעלה אותה לשרשה ומחדש על ידי זה חדושים נפלאים שהם עצות אמתיות להנהיג את ישראל, כי רק הוא יכול לגל את האבן מעל פי הבאר בנקל בבחינת ויגל את האבן מעל פי הבאר כמי שמעביר פקק מעל הצלוחית, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, וזה כלל כל הפרשה שמדברת אחר כך איך לקח והוציא יעקב את רחל ולאה מבית לבן והוליד מהם כל שנים עשר שבטי יה, הינו שיעקב בחינת הצדיק האמת בבר את כל התורה שנקראת אשת חיל, בחינת רחל ולאה, בבר הכל מבית לבן מאחיות המדמה ועל ידי זה הוליד שבטי יה, כי עקר קיום ישראל על ידי זה, ועל ידי זה הוציא כל הצאן מבית לבן שהם עדרי צאן קדשים, כי הוציא כלם מגלות המדמה והשיבם אל האמת, כי יעקב בחינת עצם האמת, בחינת תתן אמת ליעקב כנ"ל:

וְזֶה בְּחִינַת עֲקָדִים נְקָדִים וּבְרָדִים, הֵם בְּחִינַת גּוֹנִין בְּחִינַת כְּלָיוֹת הַגּוֹנִין שֶׁהֵם גְּדֻלַּת הַבּוֹרָא שֶׁעַל יְדֵי זֶה מְכַנְיְעִין כַּח הַמְדָמָה, כַּח הַבְּהֻמְיוֹת, שֶׁהֵם בְּחִינַת צֶאֱן לָבֶן וּמְבָרְרִין הַטּוֹב, שֶׁהֵם בְּחִינַת צֶאֱן קְדָשִׁים, צֶאֱן יַעֲקֹב, בְּחִינַת וְאַתָּן צֶאֱנִי צֶאֱן מְרַעִיתִי אֲדָם אֲתֶם (יְחֻזְקָא לַד). וְעַל יְדֵי הַגּוֹנִין שֶׁעַל יְדֵי זֶה מְכַנְיְעִין הַמְדָמָה עַל יְדֵי זֶה זוֹכִין אֶל הַשְּׂכָל בְּשִׁלְמוֹת, שֶׁהוּא שְׂכָל בְּכַח וְשְׂכָל בְּפִעַל וְשְׂכָל הַנְּקָנָה. וְזֶהוּ גַם כֵּן בְּחִינַת עֲקָדִים נְקָדִים וּבְרָדִים שֶׁהֵם כָּלֵל כָּל הַמַּחִין וְהַשְּׂכָלִיוֹת שֶׁהֵם כָּלֵל כָּל הָעוֹלָמוֹת וְהַשְּׂתַלְשְׁלוֹתָם מֵרֵאשִׁי וְעַד סוֹף שְׂכָלָם נִתְהוּוּ עַל יְדֵי חֲכָמָתוֹ יִתְבָּרַךְ, כְּמוֹ שְׂפָתוֹב, כָּלֵם בְּחֲכָמָה עֲשִׂיתָ, כִּי אֵיתָא בְּעַץ חַיִּים שֶׁתַּחֲלַת שֶׁרֶשׁ הָאֲצִילוֹת וְכָל מַה שֶׁנִּתְהוּוּ שָׁם נִקְרָא בְּשֵׁם עוֹלָם הָעֲקָדִים. וְאַחַר כֵּן נִמְשָׁךְ אִוְרוֹת הַשְּׂבָעָה מִלְכִין קְדָמָאִין דְּמִיתוּ, כִּי הָיָה בָּהֶם מִיתָה וְשִׁבְרָה וְכוּ'. וְזֶה בְּחִינַת עוֹלָם הַנְּקָדִים. וְאַחַר כֵּן הָיָה עוֹלָם הַתְּקוּן שֶׁעַל יְדֵי זֶה עָקַר הַתְּהוּוֹת וְקִיּוּם כָּל הָעוֹלָמוֹת מִתַּחֲלַת הָאֲצִילוֹת עַד סוֹף הָעֲשִׂיָה וְזֶה בְּחִינַת בְּרָדִים. וַיִּמְאַלוּ הַשְּׂלֵשָׁה בְּחִינּוֹת, שֶׁהֵם עֲקָדִים נְקָדִים וּבְרָדִים, נִמְשָׁךְ וְנִשְׂתַּלְשַׁל בְּחִינַת הַשְּׂלֵשׁ בְּחִינּוֹת שְׁשֵׁשׁ בְּשְׂכָל, שֶׁהֵם שְׂכָל בְּכַח וְכוּ', כִּי שְׂכָל בְּכַח זֶה בְּחִינַת עֲקָדִים שְׁשֵׁם אֵין שׁוּם הַשְּׂגָה, כִּי הוּא קָדָם הָאֲצִילוֹת וּמִשָּׁם נִמְשָׁךְ בְּחִינַת שְׂכָל בְּכַח. וְאַחַר כֵּן מוֹצִיאִין הַשְּׂכָל מִכַּח אֶל הַפִּעַל וְאַז נִתְהוּוּן הַשְּׂבָעָה מִלְכִים הַנִּי"ל שֶׁהֵם שֶׁרֶשׁ הַשְּׂבָע מִדּוֹת, שֶׁהֵם בְּחִינַת זִי"ה, אֲבָל שָׁם יֵשׁ עֲדִין בְּחִינַת שִׁבְרָה, כִּי אֵי אֶפְשָׁר לְבָרֵר הַשְּׂכָל לְאַמְתּוֹ בְּתַחֲלָתוֹ מִיָּד וְקָדָם שֶׁמּוֹלִידִין וּמְחַדְשִׁין אֵיזָה דְּבָר לְאַמְתּוֹ צְרִיכִין לְהַפְכוֹ וּלְשַׁבְּרוֹ מִתַּחֲלָה בְּכַמָּה בְּחִינּוֹת. וְאַחַר כֵּן מְבָרְרִין הַשְּׂבָרִים וּמְחַבְּרִין אוֹתָן וּמְתַקְנִים אוֹתָם עַל יְדֵי תוֹסֶפֶת הַשְּׂכָל חֲדָשׁ שֶׁמִּמְשִׁיכִין וְאַז בּוֹנִין וּמְשַׁלְמִין הַחֲדוּשׁ עַל מִתְכַּנְתּוֹ כִּיזוֹעַ וּמוֹבָן כָּל זֶה לְמִי שֶׁזוֹכֶה לְחֲדָשׁ חֲדוּשִׁין. אוֹ אֶפְלוֹ אִם אֵינוֹ מְחַדְשׁ בְּעֲצָמוֹ רַק שֶׁמַּעֲיֵן בְּסִפְרִים וּמִבִּין דְּרָכֵי הַחֲדוּשׁ, כִּי עַל פִּי רַב צְרִיכִין מִתַּחֲלָה לִוְמַר כְּמָה סְבָרוֹת וּלְבָנוֹת כְּמָה בְּנִינִים שְׂאִינָם מִתְקִימִים שְׂאִין יְכוֹלִין לְבָרֵר עַל יָדָם הַהֲלָכָה וְהַחֲדוּשׁ לְאַמְתּוֹ. וְזֶה בְּחִינַת בּוֹנֵה עוֹלָמוֹת וּמְחַרְיָבֵן, בְּחִינַת שְׂבִירַת הַמְּלָכִים, בְּחִינַת עוֹלָם הַנְּקָדִים שְׂכָל זֶה נַעֲשֶׂה בְּעַת שֶׁמוֹצִיאִין הַשְּׂכָל מִכַּח אֶל הַפִּעַל שֶׁהוּא בְּחִינַת בְּנִין הָעוֹלָמוֹת, כִּי כָלֵם בְּחֲכָמָה עֲשִׂיתָ כְּנִי"ל. וְאַחַר כֵּן אָף עַל פִּי שְׂכָל הַסְּבָרוֹת וְהַשְּׂכָלִיוֹת שֶׁהוֹצִיא בְּתַחֲלָה לֹא נִתְקַיְמוּ וְנִשְׁבְּרוּ, אָף עַל פִּי כֵן צְרִיכִין לְחַזֵּק עֲצָמוֹ אַחַר כֵּן וּלְלַקֵּט וּלְבָרֵר מֵהֶם כְּמָה נְקָדוֹת טוֹבוֹת וּלְחַבְּרָם אֲלֵיהֶם וּלְקַבֵּץ אוֹתָם יַחַד עַד שֶׁנִּשְׁלַם הַבְּנִין וְהַחֲדוּשׁ עַל אֲמַתּוֹ, וְזֶהוּ בְּחִינַת עוֹלָם הַתְּקוּן, בְּחִינַת עוֹלָם הַבְּרָדִים. וְזֶהוּ בְּחִינַת שְׂכָל הַנְּקָנָה שֶׁהוּא עָקַר קִיּוּם הַדְּבָר עַל מְכוּנוֹ, (וְעַיֵן בְּעַץ חַיִּים וְתַבִּין). וַיַּעֲקֹב עָשָׂה כְּמָה תַּחֲבוּלוֹת לְזֶה בְּכַמָּה דְּרָכִים עַד שֶׁהִמְשִׁיךְ בְּחִינַת הַתְּגֻלוֹת הַגּוֹנִין עַל עֲדָרֵי צֶאֱן קְדָשִׁים שְׁלוֹ כְּדִי לְהַכְנִיעַ מֵהֶם הַמְדָמָה וְלְהַבְיִאֵם אֶל הַשְּׂכָלִיוֹת הַנִּי"ל. וְזֶה, וַיִּקַּח לוֹ יַעֲקֹב מִקָּל לְבָנָה לַח וְלוֹז וְעַרְמוֹן וַיַּפְצֵל בָּהֶם וְכוּ' מִחֲשָׁף הַלָּבֶן אֲשֶׁר עַל הַמְּקָלוֹת, וְאַיְתָא שְׂזָה בְּחִינַת סוּד הַתְּפִלִּין שֶׁהֵם כָּלֵל הַתּוֹרָה שֶׁהוֹקְשָׁה כְּלָה לְתַפְלִין כָּלֵל הַמַּחִין, הֵינּוּ שְׂיַעֲקֹב בְּחִינַת הַצַּדִּיק, שֶׁהוּא

נקדת האמת, המשיך בחכמה נפלאה כל המחין הקדושים בדרכים
נפלאים ונוראים מאד מאד עד שהכניס החכמה והשכל האמת בתוך
המחין של כלל ישראל שיכנס החכמה והשכל האמת בתוכם היטב שיבינו
האמת לאמתו עד שלא יהיה כח לשום הטעאה של הכח המדמה בחינת
לבן להעבירם מזה חס ושלו. וזהו ויצג את המקלות אשר פצל ברהטים
בשקתות המים וכו'. ברהטים, הם רהיטי מחין, כמו שאיתא בזהר
הקדוש, הינו שיעקב הציג ותחב את המקלות, שהם בחינת חדושי התורה
שחדש וגלה בשכל אמת ונפלא ונורא כזה, הציג ותחב אותם ברהטים,
בתוך רהיטי מחין של תלמידיו המתקרבים אליו. וזהו 'ויצג', 'ויצג'
דיקא, שהציג ותחב חדושים שלו האמתיים ברהטים בתוך רהיטי מחין
שלהם שיהיו תחובים בהם בעמק גדול. עד שלא יהיה כח לשום טעות של
המדמה להעבירם מהם חס ושלו. כי כבר הם מבינים האמת היטב. וזהו
ברהטים בשקתות המים, ברהיטי מחין במקום ששותין מימי התורה
והדעת, שם הציג את המקלות הנפלאים שלו שהם בחינת השכליות
האמתיים שלו שמכונין את האדם בכל עת לדרך הישר כמו המקל שמכונן
את העדרים אל הדרך הישר. ועל כן נקראת ההנהגה והממשלה בשם
מטה ומקל, כמו שכתוב (יחזקאל יט) מטה עז שבט למשל וכן בכמה
פסוקים. וזהו, אשר תבאן הצאן לשתות לנכח הצאן ויחמנה בבאן
לשתות, כדי כשיבואו שאר הצאן קדשים לשתות ממימי התורה והדעת
לנכח הצאן קדשים ששתו כבר שזכו כבר להכיר האמת לאמתו, ויחמנה
בבאן לשתות, שיחממו עצמם בחמימות והתלהבות דקדשה ברשפי אש
שלהבת יה לעבד ה' יתברך ולהתפלל בחמימות והתלהבות ולא ילכו עמו
בקרי חס ושלו, בבחינת קרירות שנמשך מסטרא דעמלק שהוא סטרא
דלבו, שנאמר בו, אשר קרף בדרך. כי כל מי שאינו יודע מנקדת האמת
הנ"ל אפלו מי שהוא איש כשר ועובד ה' יתברך ומתפלל ועוסק בתורה
אבל כל עבודתו הוא בקרירות בלי שום חיות והתלהבות וחמימות
דקדשה ואין לה' יתברך שעשועים מעבודה כזאת, כי הוא בבחינת שנה,
(כמבאר במקום אחר בהתורה פתח רבי שמעון בסימן סמך). אבל יעקב
בחינת נקדת האמת המשיך תורה, בחינת מקלות, להנהיג העולם
בשכליות נפלאים כאלו עד אשר הציג ותחב השכל האמתי בתוך רהיטי
מחין של המתקרבים אליו, עד שכל הצאן קדשים שיבואו לשתות ממימי
התורה לנכח הצאן הקדוש שלו יתחממו עצמן בחמימות דקדשה לעבד
ה' יתברך ולהתפלל בחמימות והתלהבות דקדשה, כי עקר חמימות
דקדשה על ידי תנועת השכל האמת, (כמו שמבאר בהתורה עתיקא בסימן
כא). וזהו, והיה בכל יחס הצאן המקשרות. ופרש רש"י, הבכורות ושם
יעקב את המקלות וכו'. ובהעטיף הצאן לא ישם וכו' ופרש רש"י לשון
אחור וכו', זה בחינת מה שכתב אדוננו מורנו ורבונו שהנערים בקל להשיב
אותם מהזקנים, כמו שכתוב בספר הא"ב. וכמו שמבאר על פסוק, תעיתי
כשה אבד (בסימן רו), הינו שיעקב שם כל מגמתו לקרב בני הנעורים
להוציאם מבחינת לבן מהכח המדמה, כי עדין הם רכים בשנים ולא
נשתרש אצלם הסברות של טעות המדמה. אבל הזקנים שכבר נשתרשו
בטעותם של המדמה קשה להשיבם עתה אל נקדת האמת עד ירחמו

עליהם מן השמים. וכן כל הפרשה סובב והולך על קטב זה על המלחמה שבין נקדת האמת בחינת יעקב, לבין כח המדמה שהוא בחינת לבן הארמי בן נחור בני"ל. וכל המלחמה והעבודה והיגיעה של יעקב הכל בשביל הבנים והצאן שהם בחינת בנים ותלמידים, כי עם יעקב בעצמו לא היה ללבן שום עסק ומריבה, כמובן בפרשה, כי יעקב בעצמו כבר שבר המדמה בחינת לבן לגמרי ונקי ממנו לגמרי וידו מסלקת ממנו ואין לו שום עסק בו, רק יעקב מסר נפשו ביגיעות קשות וטרחות ותחבולות כאלה הכל בשביל הצאן והבנים, הינו להוציא בניו ותלמידיו מבחינת בית לבן, מבחינת המדמה. ומחמת שהמלחמה גדולה וחזקה מאד מאד, כי הוא מתגבר ומתפשט ומשתטח מאד בכל דרגא ודרגא. וכל מה שמנצחין אותו מעט מתפשט ומשתטח יותר ויותר. וכמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, כל הגדול מחברו יצרו גדול ממנו, על כן הכרח יעקב לברח ממנו בהחבא עם רחל ולאה, שהם כלל התורה, ועם כל הבנים והצאן. ולבן רדף אחריהם וביקש לעקר את הכל חס ושלום, כמו שכתוב, ארמי אבד אבי, כי עדין לא הכניעו אותו כראוי לולי ה' שהיה לנו וכו' בחינת לולא אלקי אבי אברהם ופחד יצחק היה לי את עניי ואת יגיע כפי ראה אלקים, הינו שהצדיק האמת, בחינת יעקב, אומר ללבן שבודאי לפי גדל רדיפתו והתגברותו על בניו וצאנו בודאי לא היה באפשרי לעמד נגדך לולי אלקי אבי וכו'. הינו שה' יתברך בעצמו מכרח, כביכול, להכניס עצמו בזה לעזר לישראל המתקרבים להצדיק האמת להצילם מכל הרדיפות של לבן הארמי, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, אלמלא הקדוש ברוך הוא עוזרו וכו' שנאמר, ה' לא יעזבנו בידו. וכמו שכתוב: לולי ה' עזרתה לי כמעט שכנה דומה נפשי, 'דומה' זה בחינת כח המדמה שאי אפשר להנצל ממנו לגדל התפשטותו בכל דרגא לולא ה' עזרתה לי. וזהו, את עניי ואת יגיע כפי ראה אלקים וכו', הינו שהצדיק האמת אומר שה' יתברך ראה את עניו ואת יגיע כפיו, כי הוא בעצמו יגע וטרח הרבה מאד בשביל הצאן הזה להוציאם מהמדמה להעלותם אל השכל לקרבם לה' יתברך. ועל כן אף על פי שהם לא נצחו המלחמה כראוי עד שעדין יש כח ללבן בחינת המדמה לרדף אחריהם ולהשיגם ואף על פי כן ה' יתברך חמל על היגיעות והטרחות והמסירת נפש של הצדיק האמת שמסר נפשו מאד בשביל כל אחד ואחד. ועל ידי זה ה' יתברך בעצמו לוחם עם לבן ומגרשו מצאן יעקב בחינת את עניי ואת יגיע כפי ראה אלקים ויוכח אמש. וזה שאמר יעקב ללבן מה פשעי ומה חטאתי כי דלקת אחרי, הינו שיעקב הצדיק האמת מריב עם לבן הארמי ואומר לו, מה פשעי ומה חטאתי, הינו איזה חטא ופשע מצאת בי בעצמי אשר אתה רודף אותי, הלא אין לך שום כח וקטרוג עלי, כי תהלה לאל אני יך ונקי וצח לגמרי מכל חטא ופשע, כי אין לי שום הסתכלות בזה העולם ככל אפלו כהרף עין וכו' וכו', כי מששת את כל כלי מה מצאת מכל כלי ביתך כי אין בי שום אחיזה ויגיעה מפה, כי אני נקי מהמדמה לגמרי לגמרי, שים פה נגד אחי ואחיד ויוכחו בין שנינו, הינו שאמר שהוא מרצה לעמד לדון לפני כל מי שירצה הן לפני אחיו של יעקב הן לפני אחיו של לבן, הינו הן לפני אותו שהם מסטרא דקדשה, הן לפני אותו שהם מסטרא אחרא מסטרא דלבן, כי לפני כלם

יִצְדַק בְּדִין, כִּי כָּל־לֹא יוֹכְלוּ לְמַצֵּא בּוֹ שׁוֹם שְׁמֵץ וְשׁוֹם צַד אַחִיזָה מְשׁוֹם רִיחַ שֶׁל אֵיזָה תַּאֲוָה וּמִדָּה שֶׁבְּעוֹלָם הַנְּמֻשְׁכֵּת מִכַּח הַמְּדַמָּה, כִּי אֲנִי נָקִי וְזָדוּ וְצַח לְגַמְרִי. אַף גַּם הָיוּ לִי יַגִּיעוֹת וּטְרָחוֹת גְּדוֹלוֹת בְּעִבּוֹדֵת ה' יִתְבָּרַךְ בְּשִׁבִיל כָּל־לֹא יִשְׂרָאֵל בְּחִינַת הַיִּיטִי בַיּוֹם אֲכַלְנִי חָרֵב וְקָרַח בְּלִילָהּ. שְׁיַגְעֵתִי וְטְרַחְתִּי הִרְבֵּה בְּהַתְּבוֹדָדוֹת וְתוֹרָה וְתַפְלָה בַיּוֹם וּבְלִילָהּ בְּתוֹךְ שְׂדוֹת וַיַּעֲרִים בְּתוֹךְ חָרֵב וְחַמִּימוֹת גְּדוֹל וּבָעֵת הַקָּר וְהַקָּרַח בְּלִילָהּ, שֶׁגַּם אִזְ הַלֵּךְ בְּדָרְךְ יַחֲדֵי בְּהַתְּבוֹדָדוֹת וַיַּגְעֵתִי וְטְרַחְתִּי בִּיגִיעוֹת גְּדוֹלוֹת מְאֹד בְּעִבּוֹדֵת ה' וְתִדַּד שְׁנֵתִי מֵעֵינַי, הַכֹּל בְּשִׁבִיל ה' יִתְבָּרַךְ בְּשִׁבִיל לְקָרֵב אֵלָיו נְפֻשׁוֹת יִשְׂרָאֵל, עַל כֵּן אַף עַל פִּי שֶׁהִנְפֻשׁוֹת הַמִּתְקַרְבִּין עֲדִין לֹא נִצְחוּ הַמְּלַחְמָה אִין לֵךְ כַּח לַעֲשׂוֹת לָהֶם מְאוּמָה, כִּי כַּחֵי וְכַח אֲבוֹתַי הַצַּדִּיקִים הָאֲמִתִּיִּים יִגּוּ עֲלֵיהֶם לְהַצִּילֵם מִמָּוֶה, כִּי ה' יִתְבָּרַךְ בְּעֲצֻמוֹ יַעֲמֵד בְּעֲזָרִי עַד שֶׁאֶגְמַר עִמָּהֶם מֵהַ שְׁהַתְּחַלְתִּי לְקָרֵב־בְּכֹל־לֹא ה' יִתְבָּרַךְ. עַד שֶׁיִּצְמַח מֵהֶם הַתְּגִלוֹת הָאֲמִתִּית לְכֹל בְּאֵי עוֹלָם, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב, אֲמֵת מֵאֲרָץ תִּצְמַח וְכוּ', מֵאוֹתָן שֶׁמִּנְחִים עַד הָאֲרָץ, מֵהֶם דִּיקָא יִצְמַח הָאֲמִתִּית לְכֹל בְּאֵי עוֹלָם, כִּי שִׁפְתֵי אֲמִתִּית תִּפְּחוּ לַעֲד וְקִשְׁטָא

מרע:

שכיב

מתנת

אות טו

נְחֹזֵר לְעֵנֵן רֵאשׁוֹן וְזֶה בְּחִינַת מִתְּנַת שְׁכִיב מְרַע שְׁמִתְקִימַת בְּלֹא קִנְיָן, כְּמוֹ שֶׁאֲמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה, דְּבָרֵי שְׁכִיב מְרַע כְּכַתּוּבִין וְכַמְּסוּרִין דְּמוּ. כִּי עֵקֶר כָּל הַשְּׁנוּיִים וְהַחֲזָרוֹת הֵם בְּכַח הַמְּדַמָּה, כִּי עֵצֶם הַשֶּׁכֶל הוּא כְּלוֹ אֲמִתִּית וְאִין בּוֹ שְׁנוּי וְחֲזָרָה, כִּי עֵקֶר הַשֶּׁכֶל הוּא אֲמִתִּית, דְּהֵינּוּ לְהַשִּׁיג וּלְהַבִּין כָּל דְּבָר לְאֲמִתּוֹת וּכְשֵׁאִין מִבֵּין בְּחֻקְמָתוֹ וְשִׁכְלוֹ אֲמִתִּית הַדְּבָר, אַף עַל פִּי שֶׁאֲמָרוּ בְּזֶה הָעֵנֵן כְּמָה שְׁכִלְיוֹת, אִין זֶה חֻקְמָה כְּלָל מֵאַחַר שֶׁלֹּא עֵמֵד עַל אֲמִתּוֹת שֶׁל דְּבָר, כְּגוֹן הַרְּוִפָא הַדְּאִקְטִיר אִם יֵאמֵר כְּמָה סְבָרוֹת שְׁכִלְיוֹת שֶׁצָּרִיכִין סֵם זֶה לְרְפוּאָת אֵיזָה חוֹלְאָת, אִם בְּאֲמִתִּית סֵם זֶה אֵינּוּ מוֹעִיל לוֹ, אֲדַרְבָּא, יִזְיֵק לוֹ, אִין חֻקְמָתוֹ נְחֻשְׁבֵּת לְחֻקְמָה כְּלָל מֵאַחַר שֶׁהַמִּית נִפְשׁ בְּחֻקְמָתוֹ וְעַל חֻקְמָה כְּזֹאת נֵאמַר, חֻקְמָתְךָ וְדַעֲתְךָ הִיא שׁוֹבְבַתְךָ (וְעֵין מִזָּה בְּמִקּוֹם אַחַר מְבֹאָר יוֹתֵר). וְעַל כֵּן עֵקֶר הַחֻקְמָה שֶׁיִּשְׁפִּיל בְּתַחֲלַת כָּל דְּבָר שֶׁיִּרְצֶה לַעֲשׂוֹת עַל אַחֲרִית הַדְּבָר וּמֵה יִצְמַח מִזָּה וְלֹא יַעֲשֶׂה שׁוֹם דְּבָר וְלֹא

יוציא מפיו שום דבור שיצטרף אחר כך לחזר עליו ולשנותו חס ושלום, וכמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, מעולם לא אמרתי דבר וחזרתי לאחורי. וזה בחינת איזהו חכם הרואה את הנולד, שצריך לראות בכל דבר שרוצה לדבר או לעשות מה יהיה נולד מזה שלא יצטרף לחזר ולהתחרט עליו בעולם הזה או בעולם הבא. נמצא שעקר החכמה והשכל הוא אמת ואין בו שום שנוי וחזרה. ועקר כל השנויים הם בבחינת המדמה שאינו מברר, כי שם מצויים כל הטעותים והשנויים, כי בתחלה נדמה לו כך שצריך למכר זה הדבר ואחר כך מתהפך סברות המדמה ומתחרט על זה. ובשביל זה תקנו חכמינו זכרונם לברכה כל הקנינים שאין המקח נגמר בדבור לבד כי אם בקנין, כי שערו בחכמתם שאין הדעת נמשך לתוך המשא ומתן כי אם על ידי קנין זה, כי עקר כל הקנינים הם על ידי הדעת, (כמו שמבאר במקום אחר) וכל זמן שלא היה בו קנין אפשר לשנות על ידי כח המדמה ששם כל השנויים, כי אין נמשך הדעת לתוך המשא ומתן כי אם על ידי הקנין שתקנו חכמינו זכרונם לברכה כל אחד כפי קנינו. ועל כן מתנת שכיב מרע שהיא לאחר מיתה, מתקימת בלא קנין, כי אחר מיתה מתבטל המדמה כי הוא כח בטל ואין שליטתו כי אם בחייו בשביל הבחירה אבל אחר המיתה הכח המדמה מת ובטל לגמרי, כי שם עקר סטרא דמותא ואין נשאר ממנו כלום, כי אין נשאר מהאדם אחר מותו כי אם שכל הנקנה שהוא שכל האמתי, כמבאר שם בתחלת התורה הנ"ל שעקר ההשארה של האדם אחר מותו הוא שכל הנקנה. ועל כן אז מתקימת המתנה בלא קנין כלל על ידי שכל הנקנה שנשאר מהאדם אחר מותו, כי כח המדמה שממנו כל השנויים כבר נתבטל כנ"ל, כי כל אחד מישראל אפלו איש פשוט יש לו איזה נקדה טובה שנשאר ממנו שהיא בחינת שכל הנקנה שעל ידי זה יזכה לחלקו לעולם הבא, כי כל ישראל יש להם חלק לעולם הבא:

וזהו דברי שכיב מרע ככתובים וכמסורים דמי, כי כתב מכניע כח המדמה, כי הכתב הוא לזכרון בחינת כתב זאת זכרון בספר וכו'. והזכרון והשכחה הם בבחינת כח המדמה, כמו שמבאר במקום אחר. וכשכותבין הדבר לזכרון בזה מבררין המדמה שלא ימשך ממנו שכחה וטעות ושנוי. נמצא שכתב הוא בחינת תקון המדמה. וזה בחינת מסירה שמוסרין הדבר לרשות הלוקח והמקבל, שזהו גם כן בחינת הכנעת המדמה, כי כשנמסר ונכנס הדבר מרשות הנותן לרשות המקבל אז נגמר הברור ועלית הדבר, שאז הכנעת המדמה שהוא בחינת הקלפות שסביב הניצוצות שבהמשא ומתן וכנ"ל. ועל כן דברי שכיב מרע ככתובין וכמסורין דמו, כי דבריו נגמרו ונתקיימו לאחר מותו בלא קנין כאלו היו כתובין ומסורים, שהם בחינת הכנעת המדמה שעל ידי זה נגמר הקנין, כי אחר מותו נתבטל המדמה ולא נשאר כי אם בחינת שכל הנקנה שעל ידי זה נתבטליו השנויים והחזרות שבאין על ידי המדמה ונתקיים הקנין על ידי בחינת שכל הנקנה שנשאר ממנו כנ"ל:

ראשי פרקים להלכות מתנה הלכה ה :

משפּט וצדקה וכו'. אוהב צדקה ומשפּט במקום משפּט אין צדקה
ובמקום צדקה וכו' ואתה במשפּט תעשה צדקה וזה מנפלאותיו העצומים
יתברך שאי אפשר להבין ולהשיג כלל, כתבוהו בשוקא וחתמוהו בברא,
כי היכי דלא להוי מתנתא טמירתא, כי מתנה טמירה אינה מתקיימת
ויכול לחזר בו, כי עקר בחינת מתנת חנם להוציא החסד הנפלא מהעלם
אל הגלוי:

כי באמת הכל חסד וטוב, כי ה' יתברך בלו טוב בלו חסד וכל מדת הדין
גם כן חסד גדול כדי שיהיה כלי לקבל החסד וכו', כמובא מזה, שזהו
בחינת בגבורות ישע ימינו וכו' וכמובא על פסוק אברהם הוליד את יצחק.
אך בהכרח שבתחלה יהיה החסד בהעלם גדול ואין רואין בהשקפה
ראשונה כי אם בחינת הדין וכל זה נמשך מבחינת בתחלה עלה במחשבה
לברא את העולם במדת הדין, ראה שאין העולם מתקיים עמד ושתף מדת
הרחמים במדת הדין, אבל הרחמים בהעלם וזה בחינת חשך שקדם לאור
וזה בחינת ישת חשך סתרו. וזהו בחינת והארץ היתה תהו ובהו וחשך
וכו' ורוח אלהים וכו', דא רוחו של משיח וכו'. ומשם נשתלשל בכמה
השתלשלות עד שנתהוה בחינת קלפה קודמת לפרי שמשם כל הבחירה.
וזה בחינת ומשה נגש אל הערפל אשר שם האלהים וכו'. וזה בחינת
ההעדר קדם להויה, המובא בספרים ומשם התגברות השקר. וזה בחינת
ואלה המלכים וכו' לפני מלך מלך וכו' ומשם התגברות הגלות של עכשו
קדם שיתגלה האמת והחסד בשלמות וכו':

כי הבחירה בשביל לקבל השכר במשפּט שלא לאכל נהמא דכסופא אבל
על ידי בחינת צדקה ומשפּט שנכלליו יחד שאי אפשר להבין שמשם בחינת
מתנת חנם ואף על פי כן לא יהיה נהמא דכסופא ועל כל פנים לא יפסיד
מאלו לא היה בא לעולם כלל על ידי זה יכול להתתקן והכל בכח הצדיק
הגדול וכו':

בו ועבד העבד מקבל פרס שטרך מה שמגיע לו ואף על פי כן אין שכרו
וסעדתו עולה כנגד שעשועים וסעדת הבן שמקבל מאביו אף על פי שהוא
מתנת חנם, אבל האדם בזה העולם אין זוכה לזה כי אם על ידי הצדיק
שעשה כבר כל מעשה עבד במסירת נפש עצום וזכה לבחינת בן בתכלית
השלמות וגם אחר כך עשה כל מיני עבדות כמו שמבאר על פסוק וחמלתי
וכו' בסימן ה לקוטי תנינא והוא יכול לזכות כל ישראל שיהיו בכלל בנים
אתם וכו'. ואז יזכו הכל לסעדה שלעתיד כבן היושב על שלחן אביו וכו',
אבל בודאי אף על פי כן לא יהיו הכל שוין וכו' אבל גם הקטן שבכלם
ירויח הרבה הרבה במה שהיה בזה העולם אף על פי שסבל מה שסבל
ועברו עליו מצולות ים וכו', הכל יתהפך לטובה על ידי בחינה הנ"ל על ידי
הצדיק הנ"ל:

אם כבנים אם כעבדים, נעשה ונשמע מדרגא לדרגא עד עד וכו' עד תורת
ה' ותפלות ה' ממש. אבל כשרוצה להעתיק מדרגא לדרגא צריך שיהיה
ירידה קדם העליה וכו' ואז יורד גם מה שהשיג מקדם וכו'. ואז צריך

להתחזק בהרשימו וכו' ועל ידי זה ישמח בבחינת פי חדות ה' וכו', ויתחזק בעזות נמרץ, אז דיקא הו' פנגד עזות הגוף ובפרט פנגד העזי פנים וכו'. ומחמת שכל עליותיו וירידותיו בקטנות גדול מאד מאד בבחינת אחות לנו קטנה וכו' מה נעשה לאחותנו ביום שיזדבר בה. על כן העקר על ידי התחזקותו לאחז עצמו בצדיק האמת שזכה כבר לתורת ה' ותפלת ה' ממש שממנו כל השמחה והעזות דקדשה ובענין זה הוא עקר מה שאין יודעין מהיכן ההתחלה, כי הא בהא תליא. וכמו ששמעתי ענין זה לענין עזות דקדשה ביותר כי באמת כל הבחינת נעשה ונשמע אפלו בתכלית הקטנות נמשך הכל מהנעשה ונשמע הגבה הנ"ל, כי באמת הכל אחד, בחינת נעשה ונשמע אמרו כאחד כי כל התורה והתפלה הכל ממנו יתברך וכו'. וכל ההתחזקות בשעת הירידה אפלו אם נמשכת במה שנמשכת, הכל על ידי בחינת מתנת חנם בכח הצדיק הנ"ל. מתנת חנם הוא בחינת נשמע כדלקמן ועל ידי זה יכולין להוציא החסד מההעלם אל הגלוי ואז דיקא מתקיימת המתנה. ומשם נמשך מה שתקנו חכמינו זכרונם לברכה בעצם רוח קדשם שגם בגשמיות מתנה טמירתא אינה מתקיימת כנ"ל וצריך לכתב כתבוהו בשוקא, כי עקר שרש בחינת מתנה נמשך מבחינה הנ"ל להוציא החסד, בחינת מתנת חנם מההעלם אל הגלוי:

ואתחנן מתנת חנם, אתה החלות להראות את עבדך את גדלך, 'להראות' דיקא להראות ולגלות מה שהיה בתחלה נעלם מאד' כי חסדים שהמשיך משה רבנו לא נתגלו מימות עולם. על כן אעברה נא וכו', ששם עקר ההתגלות הנ"ל. אבל ה' יתברך אמר לו רב לך וכו', כי עדין אין הזמן לזה וכו', הראנו ה' חסדך וישעך תתן לנו:

המלאכים קטרגו מה אנוש כי תזכרנו וכו', כי רבם לא יוכלו לעמוד בנסיון. והשיב להם ה' יתברך, לחנם נקראתי חנון ורחום, כי אף על פי שהעולם נברא בשביל משפט, אף על פי כן גם מדת רחמנותי בחינת צדקה יתקים ואז יתקים העולם על ידי שני הבחינות אלו יחד שאי אפשר להשיג. והכל בכח הצדיקים שיעמדו בנסיון ויזכו וכו', כי שאלת המלאכים הוא כמו ממה נפשך אם תתנהג במשפט אם כן לא יתקיימו, ואם בחסד אם כן הוא נהמא דכסופא ואם כן למה כל הטרח הזה של הבריאה. אבל ה' יתברך ברא הכל בשביל הצדיקים שיזכו במשפט והם ימשיכו גם בחינת צדקה ויכללו הכל ביחד ויקיימו העולם בבחינה הנ"ל:

שיך לעיל:

חשך קדם לאור וכו' וזה בחינת הירידה שקדם העליה וכל היסורים והצרות רחמנא לצלן, בכלל ובפרט ובפרטי פרטיות שקודמין לכל הישועות והחסדים וכו'. אבל בתחלה אין רואין רק את היסורים ומשם כל הבחירה, ומשם כל ימיו פעס ומכאובות למי שאינו זוכה להסתכל בכל יום על האמת לאמתו להחיות את עצמו בכח הצדיק האמת בבחינת אלמלא מלחא וכו'. וכל זה הוא מבחינת תחלת הצמצום של חלל הפנוי

שְׁקֵדִים לְכָל הַהוֹיּוֹת שֶׁל כָּל הָעוֹלָמוֹת, וְכֵן הוּא בְּכָל עוֹלָם וּבְכָל דֶּרֶגָא שֶׁל כָּל אָדָם :

שִׁיבְתָּ לְעֵינַי מִתְּנָה טְמִירָתָא וְכוּ'. הַנּוֹתֵן מִתְּנָה לְחֵבְרוּ צְרִיךְ לְהוֹדִיעוֹ, מִתְּנָה טוֹבָה יֵשׁ לִי בְּבֵית גְּנֹזֵי וְשִׁבְתָּ שְׂמָה וְכוּ'. נַעֲשֶׂה וְנִשְׁמַע תּוֹרָה וּתְפִלָּה, נִגְלָה וְנִסְתָּר, בְּחִינַת מְשַׁפֵּט וְצִדְקָה וְהַעֲקָר וְשֶׁרֶשׁ הַכֹּל הוּא בְּחִינַת תּוֹרַת ה' וּתְפִלַּת ה'. בְּכָל רֹאשׁ הַשָּׁנָה נַעֲשֶׂה מָה שֶׁהִיא בְּתַחֲלַת הַבְּרִיאָה, כַּמְבֹאָר בְּכַתְּבֵי הָאֲר"י. אֲבָל בְּיָדָיו בְּכָל שָׁנָה וְשָׁנָה נַעֲשֶׂה חֲדָשׁוֹת לְגַמְרֵי, מַעֲיִן שֶׁהִיא בְּתַחֲלַת הַבְּרִיאָה רַק שְׁעֵתָהּ הוּא בְּבְחִינַת הַתְּחַדְּשׁוֹת נִפְלָא מָה שֶׁלֹּא נַעֲשֶׂה מֵעוֹלָם. וְעַקֵּר הַהִתְחַדְּשׁוֹת הוּא בְּבְחִינַת הַמְּתַקֵּת הַדִּינִים בְּהַמְשַׁכֵּת חֲסָדִים וְרַחֲמִים חֲדָשִׁים לְגַמְרֵי מָה שֶׁלֹּא הָיָה מֵעוֹלָם.. כִּי בְּתַחֲלָה עָלָה בְּמַחְשָׁבָה וְכוּ' וְרָאָה וְכוּ' וְשִׁתְּף מֵדַת הַרַחֲמִים בְּמֵדַת הַדִּין וּמִשָּׁם כָּל הַבְּחִירָה, כִּי מִשָּׁם שֶׁרֶשׁ הַיִּצָּר הָרַע וְשִׁבְרֵתוֹ וְכוּ', כְּמוֹ שֶׁמְבֹאָר בְּסִימָן ע"ב וּמְרִמֵּז בַּזֶּהר הַקְּדוֹשׁ וּבַדְּבָרֵי רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנוּס לְבִרְכָה. אֲבָל בְּתַחֲלַת הַבְּרִיאָה הָיָה הַכֹּל מְנָה וּבָה, כַּבְּיָכוֹל, שְׂאֵי אֶפְשָׁר לְהַשִּׁיג כָּלֵל וְהִיא בְּלִי אֲתַעֲרוּתָא דְלִתְתָּא. וְעֵתָהּ בְּכָל שָׁנָה צְרִיכִין לְהַמְשִׁיךְ בְּחִינַת מֵדַת הַרַחֲמִים הַנִּי"ל מִחֲדָשׁ לְתַקּוֹן הַפְּגָמִים וְהַקְּלִקוּלִים וְהַדִּינִים שֶׁל אוֹתָהּ הַשָּׁנָה בְּחֲסָדִים וְרַחֲמִים חֲדָשִׁים נִפְלָאִים, עַד שֶׁעַל יְדֵי זֶה יוֹסִיפוּ תַקּוּן גַּם בְּרַחֲמִים שֶׁנִּמְשָׁכוּ כָּבֵר בְּשָׁנִים שֶׁעָבְרוּ וְכֵן צְרִיכִין בְּכָל שָׁנָה עַד שֶׁיָּבֹאוּ הַגּוֹאֵל צִדְקָה וְיִגְמַר הַתַּקּוּן בְּשִׁלְמוֹת. וְזֶה עַקֵּר תַּקּוּן הַתְּשׁוּבָה, שֶׁהוּא בְּחִינַת צִדְקָה הַנִּי"ל, בְּחִינַת תְּשׁוּבָה, בְּחִינַת תְּפִלָּה, בְּחִינַת נִשְׁמַע וְכוּ' הַנִּי"ל. וְעַל כֵּן נִסְמְכוּ יַחַד תְּשׁוּבָה תְּפִלָּה צִדְקָה. וְהַכֹּל בְּבְחִינַת נִשְׁמַע נִגְדַת הַתּוֹרָה שֶׁהוּא בְּחִינַת נַעֲשֶׂה, בְּחִינַת מְשַׁפֵּט, שֶׁלְּפִי הַמְשַׁפֵּט אֵין מוֹעִיל תְּשׁוּבָה חַס וְשָׁלוֹם, וְאַפְלוּ אִם יוֹעִיל הוּא בְּמִשְׁפָּט גְּדוֹל וְכוּ'. אֲבָל צְרִיכִין בְּכָל שָׁנָה רַחֲמִים חֲדָשִׁים לְגַמְרֵי שֶׁהַכֹּל יוֹכֵל לְהַתְּתַקֵּן בְּמִתְנַת חֲנֻם. וְכֵן זֶה נַעֲשֶׂה עַל יְדֵי הַצְּדִיקִים הַזּוֹכִין לְבְּחִינַת תּוֹרַת ה' וּתְפִלַּת ה' מִמֶּשׁ וְהִבֵּן מְאֹד, כִּי אֶפְלוּ הַצְּדִיק הַגְּדוֹל הַזּוֹכֵה לְהַכְּלִל בְּתַחֲלַת הָאֲצִילוֹת עֲדִין וְכוּ' עַד שֶׁנִּכְלָל כְּלוֹ בְּאֵין סוּף וְכוּ'. וְשֵׁם הַתּוֹרָה תּוֹרַת ה' מִמֶּשׁ וּתְפִלָּה תְּפִלַּת ה' מִמֶּשׁ, וְשֵׁם כְּלוֹ אֵין סוּף וּמְאֹז נִתְחַדָּשׁ הָעוֹלָם בְּכָל שָׁנָה בְּכַחוֹ מִבְּחִינָה זֹאת עַל כֵּן עַל יְדֵי זֶה יִגְמַר הַתַּקּוּן בְּשִׁלְמוֹת בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ, אָמֵן :

תַּקְעוּ בַחֲדָשׁ שׁוֹפָר וְכוּ' כִּי חֵק לְיִשְׂרָאֵל, הוּא בְּחִינַת נִסְתָּר, בְּחִינַת תְּפִלָּה, בְּחִינַת צִדְקָה. מְשַׁפֵּט לְאֱלֹהֵי יַעֲקֹב, בְּחִינַת מְשַׁפֵּט הַנִּי"ל, בְּחִינַת תּוֹרָה וְכוּ'. תַּקְעוּ בַחֲדָשׁ שׁוֹפָר, 'בַּחֲדָשׁ דִּיקָא, בְּחִינַת הַתְּחַדְּשׁוֹת הַנִּי"ל. וְזֶה עַקֵּר בְּחִינַת הַתְּחַדְּשׁוֹת הַמַּחֲיִין וְהַמְּתַקֵּת הַדִּינִים שֶׁעַל יְדֵי הַשׁוֹפָר הַנִּמְשָׁךְ בְּכָל רֹאשׁ הַשָּׁנָה מִחֲדָשׁ לְגַמְרֵי וְכוּ' בְּחִינַת עֲדוּת בִּיהוֹסֵף שְׂמוֹ וְכוּ' שִׁפְתָּ לֹא יִדְעָתִי אֶשְׁמַע בְּחִינַת הַשְּׁגַת הַנִּשְׁמַע הַנִּי"ל שֶׁשׁוֹמְעִין וּמְבִינִים מָה שֶׁלֹּא הָיוּ יוֹדְעִים מִתְּחִלָּה כָּלֵל וְכֵן צְרִיכִים בְּכָל שָׁנָה וְהִבֵּן מְאֹד. וְזֶה בְּחִינַת הַרְחָב פִּיךָ וְאַמְלֵאֵהוּ וְכוּ'. וְזֶה בְּחִינַת מָה שֶׁמְעוֹרְרִין בְּחִינַת שֶׁרֶשׁ הַתְּשׁוּבָה, שֶׁהוּא בְּרֹאשׁ חֲדָשׁ וְהַעֲקָר בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה שֶׁהוּא בְּרֹאשׁ חֲדָשׁ וְכוּ' וּמְרֹאשׁ הַשָּׁנָה צְרִיכִין לְהַמְשִׁיךְ בְּחִינַת הַהִתְחַדְּשׁוֹת בְּכָל יוֹם וְיוֹם, כִּי בְּכָל יוֹם הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מִחֲדָשׁ בְּטוֹבוֹ מַעֲשֶׂה בְּרֵאשִׁית, וְעַל כֵּן בְּכָל יוֹם יִצְרוּ שֶׁל אָדָם מִתְּגַבֵּר עָלָיו וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עוֹזְרוֹ, וְזֶה נִמְשָׁךְ מִבְּחִינַת בְּתַחֲלָה עָלָה

וכו' ועל כן צריכין בכל יום חסדים חדשים לגמרי והכל נמשך מראש השנה מבחינה הנ"ל. מגדיל ישועת מלכו, שמגדיל הישועות עד אין קץ, ועושה חסד למשיחו וכו' עד עולם בחינת ולשלוס אין קץ. לקדושים אשר בארץ המה ואדירי וכו'. שברבוי עצם הקלקולים חס ושלום, אין סמיכה כי אם על צדיקים שוכני עפר ועל כן משתטחים על קבריהם הקדושים, כי אז דיקא ממשיכים חסדים נפלאים בכל פעם חדשים לגמרי בפרט בראש השנה, כי במתים חפשי - מן המצות ואז אין עבדא עוד להרויח שכר על ידי בחינת משפט כי אם מה שפעלו כבר בחייהם, אשרי להם, אבל עתה כל שעשועם ביותר הוא שממשיכים בכל פעם חסדים חדשים עד שיגמרו בשלמות מה שהתחילו וזה יבוא שלום ינוחו על משכבותם וכו' (ישעיה נז) ואתם קרבו הנה בני עוננה זרע מנאף וכו' על מי תתענגו וכו' הלא אני מחשה וכו'. כי בודאי אין לכם שום סמיכה על מעשיכם, כמו שפתוב שם, ואת מעשיך ולא יועילוך רק אני אגיד צדקתך. וכמו שמאריך שם אחר כך, והחוסה בי ינחל ארץ וכו' ואמר סלו סלו פנו דרך וכו' לומר שבודאי כפי מעשיכם. וכמו שמזכיר שם ענין מעשיהם והעקר פגם הברית ופגם האמונה (וכמובא בפרוש רש"י במשלי וכמה מקומות ושם במקומו שמוכיחם על העבודה זרה שלהם שהוא בחינת פגם אמונה וגם מוכיחם על נאוף ממש, רחמנא לצלן). ועל כן בודאי אין לכם שום סמיכה כי אם על חסדים חדשים נפלאים שממשיכין הצדיקי אמת, והעקר השוכני עפר בחינת ינוחו על משכבותם וכו' ואתם קרבו הנה, על ידם תוכלו גם אתם להתקרב אם תרצו. אבל כשאתם הולכים חס ושלום, בדרךכם על מי תתענגו וכו' וכמו שמוכיחם שם. וסיים לטובה :

והחוסה בי וכו'. ואמר סלו סלו עד שמסיים בשבת אם תשיב משבת רגליך וכו' ובזה מסימין ההפטררה של יום פפור, כי עקר המשכת החסד החדש הנ"ל בכל פעם לנצח הוא על ידי קדשת שבת שקביעא וקיימא שאגין על אדם הראשון שהוא בחינת מתנה טובה הנ"ל שהיה לו יתברך בבית גנזיו, כי הוא בחינת חסד הגנוז מאד בחינת אור הגנוז וכו' ושבת שמה לך והודיעם, כי עקר להודיע ולגלות החסד הנ"ל להוציאו מההעלם אל הגלוי, שזהו בחינת מנשמע לנעשה וכו'. והעקר על ידי בחינת דבקות ורצון ובטול אל האמת, שהוא בחינת אור האין סוף מכל מיני ירידות שבעולם, עד שבכח הצדיק שזכה לתורת ה' ותפלת ה' ממש יתהפך גם ירידותיו וירידות של כל החפצים באמת לעליות גדולות אף על פי שמתארך הגלות בכלל ובפרט מאד מאד, כי לגדלתו אין חקר, וכמו שפתוב שם, פה אמר רם ונשא וכו' ואת דכא ושפל רוח להחיות רוח שפלים וכו'. וכמו שפתוב, כי ההרים ימושו וכו' בחינת כלל העולם וחסדי מאתך לא ימוש, בחינת החסד הנעלם הנ"ל שאין המלאכים משיגין שהוא בחינת שרש מדת הרחמים ששתף וכו' שהצדיקים ממשיכין אותו בכל פעם בהתחדשות נפלא, וזה החסד לא ימוש לעולם בחינת חסדי ה' כי לא תמנו וכו' חדשים לבקרים וכו'. והעקר על ידי קדשת ראש השנה שהוא חסד נפלא, כמו שמבאר במקום אחר :

המלאכים אומרים תחלה מלא כל הארץ כבודו זה בחינת משפט, בחינת מלך המשפט מלך הכבוד, כי עקר כבוד המלך שעושה משפט בחינת הנשא שופט הארץ וכו'. אבל האופנים וחיות הקדש ברעש גדול מתנשאים לעמת וכו' ואומרים ברוך כבוד ה' ממקומו, שזהו בחינת איה מקום כבודו כמו שאומרים בקדשת כתר בשבת ויום טוב, הינו שאין זה עקר שבח וכבוד ה' יתברך שכבודו שהוא בחינת משפט מלא כל העולם, כי על ידי זה לבד לא היה מתקים העולם כנ"ל, רק באמת אין יודעים כלל איה מקום כבודו, כי דרכי משפטו אי אפשר להשיג כלל וכנ"ל. ועל כן אומרים זאת ברעש גדול, כי מזדעזעים מאימתו יתברך אז מאד מחמת שמבינים מרחוק שיש חסד נפלא מאד שהוא עקר גדלת הבורא יתברך שאי אפשר להם להשיג בשום אופן כי אם הצדיקים שהיו בזה העולם וכו'. ועל כן אומרים אחר כך ממקומו הוא יפן ברחמיו לעמו וכו' כי משם דיקא ימשיך רחמים חדשים בכל פעם וכנ"ל. עשרת ימי תשובה כנגד עשרה הרוגי מלכות שרק בכתם יכולין לשוב ולהמשיך כפרה ועל כן מזכירין אותם ביום כפור, כי מעת החרבן נמשך זה החסד רק על ידי ההרוגים על קדשת שמך וכו' שעקרים וכללותם הם העשרה הרוגי מלכות, שזה בחינת כח הצדיקים שוכני עפר הנ"ל. כי גדולי הצדיקים האמתיים אפלו כשמתו על מטתם מתו גם כן על קדוש ה', כי כל ימי חייהם מסרו נפשם על קדוש השם בכמה וכמה בחינות מכל שכן בסופם בהסתלקותם ממש:

כי חסדך גדול עלי והצלת נפשי משאול תחתיך ואתה ה' אל רחום וחנון וכו' תנה עזך לעבדך וכו', שמכל הבקשות מבקש על עזות דקדשה וזה 'תנה עזך' דיקא, הנמשך מתורתך ותפלתך והבן כי ה' עזו וגבור ה' גבור מלחמה. אל ישראל הוא נותן עז וכו' תנו עז לאלקים וכמו שמבאר מזה במקום אחר לענין עזות דקדשה וכו' שתלויים זה בזה וכו' נורא אלהים ממקדשך רבים בבנינה ובחרבנה שאז מחיין עצמן במקדש מעט, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה ומשם אל ישראל הוא נותן עז ותעצומות לעם וכו', עזי אליך אומרה כי אלקים משגבי אלקי חסדי, כי על ידי החסדים הנ"ל נמשך עזות דקדשה, עזו אליך אשמרה כי אלקים משגבי אלקי חסדי יקדמני וכו'. כי זה שמחליש דעת האדם זה בחינת שמהפך מדת הרחמים למדת הדין כמו דרך הרשעים, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה כי תורת חסד שמזהיר את העגש כדי לשוב ולא כדי להתרחק חס ושלום, הוא מהפך להחליש ולרחק חס ושלום. אבל הצדיקים בהפך שמהפכין מדת הדין למדת הרחמים, כי ממשיכין חסדים חדשים תמיד עד שיתקיים:

יבקש עון ישראל ואיננו, כי הירידה תכלית העליה, מחמת שהיה בירידות פאלה והתחזק בעזות דקדשה כזה נגד השלכות וכו' פאלה בכתם הצדיק שזכה לנעשה ונשמע הנ"ל, על ידי זה נתהפך הכל לעליה, כי על ידי תורת ה' ותפלת ה' מתהפך הכל לטובה וחסד. ועל כן מתחילין לקום לסליחות תכף אחר שבת. וכמו שאומרים:

בְּמוֹצָאי מְנוּחָה קִדְמָנוּךָ תַּחֲלָה. כִּי עֵקֶר הַמְשָׁכַת הַרְחָמִים וְחֻסְדִּים חֲדָשִׁים לְזָכוֹת לְסִלִּיחָה הוּא עַל יְדֵי שֶׁבֶת שֶׁהוּא מִתְּנָה טוֹבָה וְכוּ', כִּי צָרִיךְ לְהוֹדִיעַ שְׂיִתָּן לוֹ מִתְּנָה כְּדֵי שְׂיִכִּין עֲצָמוֹ הַמְקַבֵּל לְקַבְּלָהּ. וְכִמוֹ שֶׁכְּתוּב בְּשֶׁבֶת, וְהִכִּינוּ אֶת אֲשֶׁר יָבִיאוּ כִּי שֶׁבֶת, שֶׁהוּא מִתְּנָה טוֹבָה כְּנִי"ל, צָרִיךְ הַכְּנָה וְהִזְמִנָה. וְאַרְחוֹת חֻסְדִּיךָ גְּלִיתָ לוֹ וְהוֹדַעְתָּנוּ וְכוּ' הִי מְלֶךְ גְּאוֹת לְבֶשׂ לְבֶשׂ הִי עַל הַתְּאַזָּר, בְּחִינַת עֲזוֹת דְּקִדְשָׁה שֶׁמְשַׁפֵּיעַ לָנוּ שְׁעַל יְדֵי זֶה דִּיקָא אֶף תִּכּוֹן תִּבְל בֵּל תִּמּוּט, כִּי עֵקֶר קִיּוֹם הָעוֹלָם עַל יְדֵי זֶה כִּי רַק עַל יְדֵי זֶה מְקַבְּלִין וּמְקִימִין הַתּוֹרָה כְּנִי"ל. נִכּוֹן כִּסְאָךָ מֵאֵז בְּחִינַת רֵאשׁ הַשָּׁנָה שָׂאז נַעֲשִׂין כָּל אֱלוֹ הַתְּקוּנִים וְזֶהוּ מְעוֹלָם אֲתָה כִּי מִתְּחַלֵּת בְּרִיאַת הָעוֹלָם נִכּוֹן הַכְּסָא לִישֵׁב עָלָיו בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה שָׂאז נִבְרָא הָעוֹלָם, דְּהִינּוּ אָדָם הָרֵאשׁוֹן וְעֵקֶר הָעֲזוֹת הוּא קוֹלוֹת דְּקִדְשָׁה כְּנִי"ל. אֲבָל יֵשׁ כְּנֶגֶד זֶה קוֹלוֹת דְּסִטְרָא אַחְרָא שֶׁהוּא עֲזוֹת דְּסִטְרָא אַחְרָא שֶׁמְרַעִימִין וּמְלַבְּבִין בְּקוֹלָם מֵאֵד מֵאֵד וְזֶהוּ מְקוֹלוֹת מֵיָם רַבִּים אֲדִירִים מְשַׁבְּרֵי יָם שֶׁל הַסִּטְרָא אַחְרָא, אֲדִיר בְּמֵרוֹם הִי, כִּי עֲזוֹת דְּקִדְשָׁה עוֹלָה עֲלֵיהֶם, כִּי עֲדַתִּיךָ, בְּחִינַת שְׁנֵי הָעֲדָיִים הַכְּנִי"ל, נֶאֱמָנוּ מֵאֵד, בְּחִינַת עֲדוּת הִי נֶאֱמָנָה. וְזֶהוּ, לְבִיתִיךָ נֶאֱוָה קִדְשׁ, שֶׁהוּא בֵּית הַמְּקִדָּשׁ שֶׁמִּשָּׁם תֵּצֵא תּוֹרָה וְהוּא בֵּית תְּפִלָּה, הִי לְאַרְךָ יָמִים. וְכִמוֹ שֶׁפִּרְשׁ רַשִׁי" שָׁם, אֶף עַל פִּי שֶׁאַרְכוּ הַיָּמִים, אֶף עַל פִּי כֹן עֲדַתִּיךָ נֶאֱמָנוּ מֵאֵד, כִּי עַל יְדֵי תּוֹרַת הִי וְתִפְלַת הִי נִזְכָּה לְעֲזוֹת דְּקִדְשָׁה תְּמִיד לְנֶצַח הַכֹּל וְכוּ' כְּנִי"ל:

וְזֶה בְּחִינַת הַמְּדַרְשׁ פְּלִיאָה הַמּוּבָא עַל פְּסוּק תִּקְעוּ וְכוּ', שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אוֹמֵר לְשִׁטּוֹן בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה, הֵבֵא עֲדִים, וּמִבִּיא אֶת הַחֲמָה לְבַד. וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אוֹמֵר, עַל פִּי שְׁנַיִם עֲדִים יָקוּם דָּבָר, וְהוֹלֵךְ לְהִבִּיא הַלְּבָנָה וְהִיא מִתְּכַפֵּסִית וּמִבְּקֵשׁ אוֹתָהּ וְאִינוּ יָכוֹל לְמַצְאָהּ וְאֵז הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עוֹמֵד מִכְּסֵּא דִּין וְיוֹשֵׁב עַל כְּסֵּא רַחֲמִים. חֲמָה בְּחִינַת תּוֹרָה כְּמוֹ שֶׁפִּרְשׁ רַשִׁי" עַל פְּסוּק תַּחַת הַשָּׁמַשׁ בְּקִהְלֵת. וּלְבָנָה בְּחִינַת מַלְכוּת דָּוִד כְּפִדּוּעַ בְּחִינַת תְּפִלָּה וְהִיא מְקַבְּלַת מִהַתּוֹרָה וְגִבְהָ מִהַתּוֹרָה בְּבְחִינַת אֲשֶׁת חַיִל עֲטָרַת בַּעֲלָהּ, כִּי עוֹשִׂין מִהַתּוֹרָה תְּפִלָּה, הִינּוּ מִתּוֹרַת הִי וְאַחַר כֵּן נַעֲשֶׂה מִהַתְּפִלָּה תּוֹרָה, הִינּוּ תּוֹרַתוֹ שֶׁזוֹכִין לָזֶה רַק עַל יְדֵי תְּפִלָּה וְעֵקֶר הַתְּפִלָּה דְּבִקּוֹת וּבִטּוֹל אֵל הָאֵין סוּף וְרִצּוֹן וְכִסּוּפִין אֱלֹיו יִתְבָּרַךְ עַד אֵין סוּף. וְעַל יְדֵי זֶה זוֹכִין לְהַתְּפַלֵּל כְּרֵאוּי עַד שֶׁפּוֹעֲלִין וְעוֹשִׂין מְזֵה תּוֹרַתוֹ. נִמְצָא, שָׂאז הַתְּפִלָּה בְּבְחִינַת נַעֲשֶׂה וְאֵז חוֹזְרִין וּמִבְּטְלִין עֲצָמוֹ בְּרִצּוֹן וְכוּ' כְּנִי"ל:

נִמְצָא שֶׁעֵקֶר הַנְּשַׁמְעַ, בְּחִינַת דְּבִקּוֹת וּבִטּוֹל וְרִצּוֹן וְכוּ'. וְעַל כֵּן אֵין הַשִּׁטּוֹן יָכוֹל לְהִבִּיא רַק עַד אֶחָד שֶׁהוּא הַחֲמָה בְּחִינַת תּוֹרָה, דְּהִינּוּ הַפְּגָמִים שֶׁל כָּל אֶחָד שֶׁפָּגַם עַל יְדֵי מַעֲשָׂיו, כִּי כֶּתֶר הַנֶּעֱשֶׂה אֲבָדוֹ יִשְׂרָאֵל. אֲבָל אֵין סוּמְכִין עַל עַד אֶחָד וְהוֹלֵךְ לְהִבִּיא הַלְּבָנָה וְהִיא מִתְּכַפֵּסִית, כִּי כֶּתֶר הַנְּשַׁמְעַ נִשְׁאַר לְיִשְׂרָאֵל מִחֲמַת שְׁרִצוֹנָם וְכִסּוּפָם אֵי אֶפְשָׁר לְבַטֵּל לְעוֹלָם, כִּי הַכֹּל חֲפָצִים לִירְאָה אֶת שְׁמֶךָ. וְכִמוֹ שֶׁכְּתוּב: מַה תְּעִירוּ וּמַה תַּעֲזוּרוּ וְכוּ' עַד שֶׁתַּחֲפֹץ. כִּי הַרְצוֹן הוּא עַד אֵין סוּף, וְעַל כֵּן אִינוּ יָכוֹל לְמַצְאָ אֶת הַלְּבָנָה, כִּי מִתְּכַפֵּסִית מֵאֵד, כִּי פְּנִימִיּוֹת הַרְצוֹן הַטּוֹב שֶׁל כָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל נֶעֱלַם מִהַכֹּל מֵאֵד. וְזֶהוּ בְּעֲצָמוֹ מַה שֶׁכְּתוּב בְּמִדְרָשׁ רַבָּה שֶׁכֶּתֶר הַנְּשַׁמְעַ נִשְׁאַר, כִּי הַנֶּעֱשֶׂה הוּא בְּקִטְנוּת גְּדוֹל מַעֲצָם הִירִידָה בְּגִלוֹת בְּחִינַת וַתִּרְדּוּ פְּלָאִים. אֲבָל הַרְצוֹן בּוֹעֵר עַד אֵין סוּף וְעַל כֵּן אוֹמְרִים בְּכָל הַמְּצוֹת, כָּאֱלוֹ קִימְתִּיהָ בְּכָל פְּרִטִּיהָ וְכוּ'.

ובשביל זה בעצמו צריכין שני עדים שהם מבררין האמת והאמונה, כי בכל מקום שיש שני ישראלים הם בבחינת נעשה ונשמע וכו', כי בכל אדם ובכל דרגא יש בחינת נעשה ונשמע ואף על פי שאבדו הנעשה בודאי נשאר הרשימו, כי הלא גם עתה אנו עושין ומקימין כל המצות רק שהוא בקטנות וכו' כנ"ל. ועל כן שנים נאמנים לעולם, כי על ידם נבנית האמונה כנ"ל. ואז בתוך שהלבנה מתפסית תוקעין בשופר, כי על ידי הדבקות והרצון הנ"ל נתחזקין ונתעוררין קולות השופר קול עז קול שופר חזק מאד לחזק הכל בעזות דקדשה ואז הקדוש ברוך הוא עומד מכסא וכו'. חסידים הראשונים היו שוהין שעה אחת קדם התפלה בדבקות ורצון הנ"ל ואחר כך מתפללין ופועלין בקשתם עד שנעשה בחינת תורתו. ועל כן תכף חוזרין ושוהין כדי לעשות מהתפלה בחינת תורתו וכן לעולם. ועל כן היתה תורתו משתמרת. ועל כן מסיימים התפלה תמיד, יהיו לרצון אמרי פי, הינו התפלה והגיון לבי, בחינת הדבקות הנ"ל. ועל כן אומרים אחר כך, עושה שלום, שזהו גמר התקון. ויהי רצון שיבנה בית המקדש במהרה בימינו ותן חלקנו בתורתך, שזהו כלל כל הנ"ל:

התורה הנ"ל מדברת מראש ועד הרגליו, שני הכתרים בחינת ראש ושמתח עולם על ראשם, על ידם זוכין לקולות היוצאים מהפה, שהוא בחינת מלכות וכו' שבראש. ועל ידי זה מתגבר עזות דקדשה להכניע עזות הגוף ונתתקן הגוף דקדשה. ועל ידי זה נתתקנין חותם הידין והרגליו בחינת ידים ורגלים ונעוץ סופו בתחלתו ותחלתו בסופו כמו הדמים והחיות שבקומת אדם שמתגלגלים ורצים ומסבבים מראש עד עקב כמה וכמה פעמים. ועל כן יכולין להתחיל מכל בחינה שירצה הן מדבקות ורצון הנ"ל הן מעזות דקדשה שהם קולות וכו' והכל בכח הראש שהוא זה שזכה בשלמות לשני עדיים הנ"ל, שהם תורת ה' ותפלת ה'. ובשת פנים לגן עדן ונצול מנהמא דכסופא הנ"ל והכל בחסדו הנפלא שאין המלאכים משיגים כי אם הצדיקים המשיגים תורת ה' ותפלת ה', שהם בחינת משפט וצדקה וכו', כי בשת פנים בחינת נשמע, כמו שמבאר שם. גם לבאר על ידי זה מאמר הזהר הקדוש, וכדין מגו קליו ושאגיו דאנו גברי תקיפא חילא וכו'. ועל דא פתיב, גברי כח עשי דברו לשמע בקול דברו בחינת נעשה ונשמע הנ"ל:

המלאכים אמרו, אשר תנה הודך על השמים, כי הם גברי כח עשי דברו לשמע וכו', כי אמרו שגם הם יקימו מצות התורה בשכל גדול עד שיזכו אחר כך להשיג גם הנשמע וכו' וכו' מדרגא לדרגא. והשיב להם ה' יתברך, יצר הרע יש ביניכם? למצרים ירדתם? כי אי אפשר לעלות מדרגא לדרגא כי אם על ידי ירידה תכלית העליה וזה אין שיך ביניכם. והעקר שבעצם הירידה דירידה חס ושלום, בכלל ובפרט כל הקיום על ידי תורת ה' ותפלת ה' ממש. והעקר בחינת תפלת ה' שהוא מאמר השלם ששם כלול הכל אב ובו כחדא שעל ידי זה נמשך בכל פעם והעקר בראש השנה, חסד חדש נפלא וכו'. כשזוכין לבחינת אב ובו כחדא, אז דיקא הוא בבחינת כן בשלמות ועקר בחינה זאת זוכין על ידי זה שזכה להנ"ל. ביום ההוא יבקש עון ישראל ואיננו כנ"ל. ועקר בקשתם אחרי זה כדי שיזכו שם

בְּעוֹלָם הַבַּא לְעֲלִיָּה יוֹתֵר גְּדוּלָּה בְּבַחֲיִנַת יְרִידָה תְּכַלִּית הָעֲלִיָּה וְשֵׁם אֵין שְׂיָד אֲצִלָּם יְרִידָה, אֲבָל עַל יְדֵי שְׂמֹרִידוֹן עֲצֻמָּן בְּכָל פַּעַם מִמָּקוֹם שֶׁהֵם לְהַעֲלוֹת נְפֹשׁוֹת מַעֲמֵק הַבְּכָא וְכוּ', עַל יְדֵי זֶה זֹכִינְן לְעֲלִיּוֹת גְּדוּלוֹת וְכוּ'. וְזֵהוּ, אֲשֶׁרֵי יוֹשְׁבֵי בֵּית דְּבַחֲיִנַת הַבֵּית הַמְּקַדָּשׁ שְׁכָלוֹל מִתּוֹרָה וּתְפִלָּה כְּנִ"ל, עוֹד יִהְלָלוּ סָלָה, בְּחִינַת תְּפִלָּה שֶׁהוּא עֵקֶר שְׁלֵמוֹת הַשְּׂמִיחָה, כְּמוֹ שְׂמִבְּאָר שֵׁם. וְזֵהוּ, אֲשֶׁרֵי אָדָם עוֹז לוֹ בְּדָ, בְּחִינַת עֲזוּת דְּקִדְשָׁה, וְזֵהוּ מְסֻלוֹת בְּלִבָּבָם, שֶׁעַל יְדֵי עֲזוּת דְּקִדְשָׁה בְּחִינַת שְׂמִיחָה, יְכוּלִין לִישֵׁב עֲצֻמָּן בְּכָל פַּעַם לְהַתְחַזֵּק וּלְבַלֵּי לִפְלֵ יוֹתֵר חֵס וְשְׁלוֹם וּלְקַיֵּם עַל כָּל פְּנִיָּם אֶל תִּרְשַׁע הַרְבֵּה, כְּמוֹ שְׂאֲמָרוֹ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנוֹם לְבָרְכָה וְכוּ' וְכוּ'. וְזֵהוּ, עֲבָרֵי בְּעֵמֶק הַבְּכָא, בְּחִינַת הִירִידָה, מַעֲנֵן יִשְׁתַּוְּהוּ, בְּחִינַת מַעֲנֵן הַחֲכָמָה, מַעֲנֵן מִבֵּית ה' יֵצֵא, גַּם בְּרָכוֹת וְכוּ', כִּי מִשָּׁם כָּל הַבְּרָכוֹת וְעַל יְדֵי זֶה יִלְכוּ מִחִיל אֶל חִיל שְׂעוּלִין מִדְּרָגָא לְדְרָגָא הֵן בְּעוֹלָם הַזֶּה וְהֵן בְּעוֹלָם הַבַּא כְּנִ"ל כִּי מְקַרָּא זֶה נִדְרָשׁ עַל הַצְּדִיקִים שְׂאֵין לָהֶם מְנוּחָה גַּם בְּעוֹלָם הַבַּא, הֵינּוּ כְּנִ"ל, כִּי כָּל כַּחֲנוּ רַק מֵהֶם וְכְנִ"ל, וְזֵה שְׂאוּמָרִים בְּכָל עֶשְׂרֵת יְמֵי תְּשׁוּבָה הַמְּלָךְ הַמְּשַׁפֵּט אֵף עַל פִּי שְׂבָאֵמֶת אִז עוֹשֶׂה צְדָקָה וְחֻסָּד הַרְבֵּה וְכוּ' כְּנִ"ל. אֵדָּ יְדוּעַ שֶׁהַחֻסָּד אֵי אֲפֹשֶׁר לְקַבֵּל מִרְבוּי אֹר כִּי אִם עַל יְדֵי הַצְּמֻצוֹם שֶׁהוּא בְּחִינַת דִּין וְעַל כֵּן בְּאֵמֶת הַדִּין וְהַגְּבוּרָה הוּא בְּחִינַת חֻסָּד גְּדוֹל, וּבְכָל הַדְּרָגוֹת בְּכָל בְּחִינַת תּוֹרָה וּתְפִלָּה שֶׁהֵם בְּחִינַת מְשַׁפֵּט וְצְדָקָה. גַּם בְּהַצְּדָקָה יֵשׁ אֵיזָה בְּחִינַת מְשַׁפֵּט, כִּי בְּהַמְּדָרְגָה הַגְּבוּהָ זֹאת הַצְּדָקָה, שֶׁהוּא בְּחִינַת תְּפִלָּה, הִיא בְּחִינַת תּוֹרָה, שֶׁהוּא בְּחִינַת מְשַׁפֵּט וְהֵבֵן הֵיטֵב. אֲבָל בְּבַחֲיִנַת תּוֹרַת ה' וּתְפִלַּת ה' שֵׁם הַתְּפִלָּה חֻסָּד חָנֻם לְבַד שְׂאֵי אֲפֹשֶׁר לְקַבֵּלוֹ כִּלְל כִּי אִם עַל יְדֵי בְּחִינַת מְשַׁפֵּט בְּחִינַת תּוֹרָה וְזֵה עֵקֶר בְּחִינַת לְמוּד הַתּוֹרָה שֶׁל ה' יִתְבָּרַךְ בְּעֲצֻמוֹ, כְּבִיכּוֹל, שְׂעוּסֵק בְּתוֹרָה בְּכָל יוֹם, הֵינּוּ שְׂכַבְיָכוֹל, גַּם הוּא בְּעֲצֻמוֹ עוֹסֵק לְעֲשׂוֹת מִהַתְּפִלָּה תּוֹרָה מְצְדָקָה מְשַׁפֵּט, כִּי כְּשֶׁפּוֹעֵל בְּתְּפִלָּתוֹ אֲצֵל עֲצֻמוֹ לְעֲשׂוֹת חֻסָּד עִם יִשְׂרָאֵל אֵי אֲפֹשֶׁר לְהַמְשִׁיכוֹ בְּעוֹלָם כִּי אִם עַל יְדֵי שְׂמִלְבִּישׁוֹ בְּהַתּוֹרָה בְּבַחֲיִנַת מְשַׁפֵּט, כִּי הוּא יִתְבָּרַךְ בְּמְשַׁפֵּט דִּיקָא עוֹשֶׂה צְדָקָה, כִּי הוּא בְּאֵמֶת נִפְלְאוֹת תְּמִים דְּעֵים. וְעַל כֵּן בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה וְעֶשְׂרֵת יְמֵי תְּשׁוּבָה שְׂאִז נִבְרָא הָעוֹלָם וְהוּא יִתְבָּרַךְ מִמְשִׁיךְ הַחֻסָּד הָעֲלִיּוֹן בְּתְּכַלִּית הַמְּעִלָּה כְּנִ"ל שֶׁהוּא בְּחִינַת תְּפִלַּת ה' מִמֶּשׁ בְּחִינַת צְדָקָה אֵי אֲפֹשֶׁר אִז לְהַזְכִּיר שֵׁם הַצְּדָקָה וְהַחֻסָּד כִּלְל, כִּי זֶה הַחֻסָּד וְהַצְּדָקָה אֵין בּוֹ שׁוּם תְּפִיסָה כִּלְל וְכְנִ"ל, וְעַל כֵּן אִז מְזַכְּרִין רַק הַמְּשַׁפֵּט וְאוּמָרִים רַק הַמְּלָךְ הַמְּשַׁפֵּט הַמְּלָךְ הַקְּדוֹשׁ וְאֵין מְזַכְּרִין שֵׁם אֶל שֶׁהוּא חֻסָּד וְלֹא שֵׁם צְדָקָה, כִּי זֶה הַחֻסָּד וְהַצְּדָקָה אֵי אֲפֹשֶׁר לְהַזְכִּיר כִּלְל כִּי אִם עַל יְדֵי בְּחִינַת מְשַׁפֵּט כִּי זֶה עֵקֶר הַחֻסָּד וְהַצְּדָקָה מֵה שְׂמִלְבִּישׁ חֻסָּד וְצְדָקָה כְּזֹאת בְּבַחֲיִנַת מְשַׁפֵּט שֶׁעַל יְדֵי זֶה דִּיקָא אָנוּ מִתְּקַיְמִים בְּנִפְלְאוֹת חֻסָּדוֹ הַנְּעֲלָמִים בְּמְשַׁפֵּטוֹ הַטּוֹב. וּמִשָּׁם מְשַׁתְּלָשֵׁל וְיֹרֵד לְכָל אֶחָד רַחֲמִים וְחֻסָּדִים וְכוּ' שֶׁהֵם הַחֻסָּדִים שְׂמִמְשִׁיכִין בְּיוֹם כְּפּוֹר עַד סוּף סְפוֹת וְכוּ' וְכוּ'. וְזֵה דְרָשׁוֹ ה' בְּהַמְּצָאוֹ וְכוּ', אֵלוֹ עֶשְׂרֵת יְמֵי תְּשׁוּבָה, כִּי אִז נִמְשָׁךְ חֻסָּד נִפְלָא מְאֹד עַל יְדֵי בְּחִינַת תְּפִלַּת ה' כְּנִ"ל. וְזֵה, יַעֲזֹב רִשָּׁע דְרָכּוֹ וְכוּ' וְיָשׁוּב וְכוּ' כִּי לֹא מִחֻשְׁבוֹתֵי מִחֻשְׁבוֹתֵיכֶם וְלֹא וְכוּ'. כִּי זֶה הַחֻסָּד גְּבוּהָ מְאֹד מְאֹד שְׂאֵי אֲפֹשֶׁר לְהַשִּׁיגוֹ כִּי הוּא בְּחִינַת נִסְתָּר הָעֲלִיּוֹן, בְּחִינַת תְּפִלַּת ה' וְכְנִ"ל:

מתנה ה :

הלכה ה :

מהדורא בתרא, ראש השנה תיו ריש לפרט קטן :

צריך לכתב בשטר מתנה כתבוהו בשוקא וחתמוהו בברא, פי היכי דלא
להוי מתנתא טמירתא :

אות א

פי כל דבר יש לו שרש למעלה ושרש ענין מתנה מה שנמצא בעולם שאחד
נותן מתנה לחברו נמשך ממה שגם אצלו יתברך נמצא אוצר מתנת חנם
שלפעמים חוץ ונותן במתנת חנם אף על פי שאינו מגיע לו על פי משפט.
פי ה' יתברך מנהיג עולמו בצדקה ובמשפט, כמו שכתוב, אוהב צדקה
ומשפט וכתיב, משפט וצדקה ביעקב אתה עשית. ובאמת הוא מדרך
הנפלאים והנעלמים מאד שאי אפשר להבין ולהשיג, וכמו שמתמיה
ומתפלא הפיוט על זה ביוצר של יום ראשון דראש השנה כמו שאומרים
שם, ובמקום משפט אין צדקה ובאין משפט יש צדקה ואתה במשפט
תעשה צדקה. פי באמת הוא פלא גדול שאי אפשר להבין פי ה' יתברך
ברא את העולם בשביל האדם הבעל בחירה כדי שיזכה לקבל שכר הטוב
הגנוז במשפט כדי שלא יאכל נהמא דכסופא, פמובא. ועל כן בהכרח
שינהיג העולם במשפט כי אם לאו אם כן חזר הדבר לכמות שהיה שיאכל
נהמא דכסופא ואם כן על מה טרח כל הבריאה. וזהו באמת ענין קשיות
המלאכים שקטרגו על בריאת האדם ואמרו, מה אנוש פי תזכרנו וכו', פי
עתיד למחטי קמך ולארגנא קמך וכו'. והשיב להם ה' יתברך, וכי לחנם
נקראתי רחום וחנון וכו'. ולכאורה תמוה דקארי לה מאי קארי לה וכי
לא ידעו המלאכים שה' יתברך רחום וחנון והלא הוא מטיב ומרחם על
כל דרי מעלה בחסד חנם. וכמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, שהם
אוכלין בחינת נהמא דכסופא שהוא רק ברחמים במתנת חנם, ואם כן מה
קול הרעש הזה שהרעישו על בריאת האדם שעתיד לחטא, הלא ה' יתברך
רחום וחנון! אף כל קשיתם היה ענין הנ"ל, שהקשו כמו ממה נפשך, פי
הם הבינו תקף שבריאת האדם הוא כדי שיקבל שכר במשפט ולא יאכל

נהמא דכסופא כמותם. ועל כן הקשו אם כן איך אפשר שיתקיים, כי הלא עתיד למחטי וכוי. ואם תאמר שתמחל לו ברחמיך, אם כן יאכל נהמא דכסופא בבושה גדולה יותר מבתחלה, כי קדם בריאתו לא חטא ועכשו חטא ואתה מרחם עליו ונותן לו במתנת חנם אם כן בושתו יותר מרבה ולמה לך לבראתו? אבל ה' יתברך לא השגיח עליהם והשיב להם, וכי לחנם נקראתי רחום וחנון וכוי?! הינו שהשיב להם שאין אתם מבינין ומשיגין דרכי, כי אף על פי שאני רוצה לברא האדם כדי שיקבל שכרו במשפט, אף על פי כן בודאי לא לחנם נקראתי רחום וחנון, כי בודאי לא אעזב דרכי רחמי וחסדי מן האדם אף על פי שנברא במשפט, כי עליו דיקא יתגלו רבוי רחמנותי ורחמינותי, כי על העליונים שאינם חוטאים אין נכר על ידם כל כך רבוי רחמיו, רק על האדם דיקא שעתיד לחטא, על ידו דיקא יתגלו רבוי רחמי עד אין קץ ותכלית. רק שבודאי אי אפשר לכם להשיג זאת איך יתנהג במשפט ובצדקה, כי זהו נפלאות תמים דעים שאי אפשר להשיג וכנ"ל. וזהו בחינת בתחלה עלה במחשבה לברא את העולם במדת הדין ראה שאין העולם מתקיים עמד ושתף מדת הרחמים במדת הדין. ולכאורה קשה, הלא ידוע שה' יתברך טוב ומטיב ומלא רחמים וכל בריאת העולם היה בשביל לגלות רחמנותו וטובו כמבאר בכל ספרי קבלה הקדושים, ואיך שיך שיעלה במחשבה לברא העולם במדת הדין?! אך באמת גם מה שעלה במחשבה לברא העולם במדת הדין היה גם כן מצד רחמיו וחסדיו, כי מעצם רחמיו רצה לברא את האדם שיקבל שכרו במשפט ולא יאכל נהמא דכסופא, על כן בודאי ראוי מצד רחמיו דיקא שיברא העולם במדת הדין ומשפט כי אם לא כן יהיה נהמא דכסופא, כי באמת גם כל דיניו ומשפטיו יתברך נמשכים רק מחסדו וטובו, כי מדת הדין לא נתהוה כי אם כדי שיהיה צמצומים וכלים לקבל החסד בתוכם פיזוע ועל כן באמת גם הדין הוא חסד גדול. וכמובא על פסוק אברהם הוליד את יצחק וכוי. וזה בחינת בגבורות ישע ימינו. והכל בשביל האדם כדי שיקבל שכרו הטוב במשפט וכנ"ל, אבל ראה שאין העולם מתקיים, על כן שתף מדת הרחמים במדת הדין וכוי וברא את העולם שיתנהג במשפט ובצדקה כנ"ל ובאמת אי אפשר להשיג זאת וכנ"ל:

אות ב

ואלו השתי בחינות משפט וצדקה הם בחינת תורה ותפלה, הינו בחינת תורת ה' ותפלת ה' שאי אפשר להשיג כי אם מי שזוכה לעלות מדרגא לדרגא עד שנכלל באין סוף ששם הוא תורת ה' ותפלת ה' ממש:

כי איתא בהתורה 'חותם בתוך חותם' סימן כב. שצריכין להתחזק בעזות גדול דקדשה כנגד העזי פנים שכל התנשאותם רק על ידי עזות וכוי. וכן

צָרִיכִין עֲזוֹת דְּקִדְשָׁה נֶגְדַּת עֲזוֹת הַגּוֹף וְכוּ'. וְעֲזוֹת הוּא בְּחִינַת קוֹלוֹת דְּקִדְשָׁה וְכוּ' בְּחִינַת קוֹל שׁוֹפָר וְכוּ'. וְלָבוֹא לְעֲזוֹת הוּא עַל יְדֵי שְׂמִיחָה בְּחִינַת כִּי חֲדוֹת ה' הֵיא מְעֻזָּכִים. וְלִשְׂמִיחָה זֹכִינַן עַל יְדֵי בְּחִינַת נַעֲשֶׂה וְנִשְׁמַע שֶׁהֵם שְׁנֵי הַכְּתָרִים שֶׁהַכְּתִירוּ אֶת יִשְׂרָאֵל בְּשַׁעַת קִבְּלַת הַתּוֹרָה שֶׁהֵם בְּחִינַת וְשִׂמְחַת עוֹלָם עַל רֵאשִׁים וְכוּ'. וְנַעֲשֶׂה וְנִשְׁמַע הֵם בְּחִינַת נִגְלָה וְנִסְתָּר, בְּחִינַת תּוֹרָה וְתַפְלָה, בְּחִינַת תּוֹרַת ה' וְתוֹרַתוֹ בְּחִינַת בְּרֵאשִׁית בְּרָא מֵאֲמֵר וְחָצִי מֵאֲמֵר וְכוּ' וְכוּ'. וְצָרִיךְ לַעֲלוֹת מִדְּרָגָה לְדְרָגָה וְכוּ' עַד שִׁיְהִיָּה נִכְלָל בְּתַחֲלַת הָאֲצִילוֹת שֶׁהוּא רֵאשִׁית נִקְדַּת הַבְּרִיאָה, וְשֵׁם הַנִּסְתָּר בְּחִינַת תַּפְלָה הוּא תּוֹרַת ה' מִמֶּשׁ וְכוּ' וְכוּ'. וְאַחַר כֵּן כִּשְׁנִכְלָל בְּאֵין סוֹף שֵׁם הַנַּעֲשֶׂה בְּחִינַת הַתּוֹרָה הוּא תּוֹרַת ה' מִמֶּשׁ, וְהַנִּשְׁמַע, בְּחִינַת תַּפְלָה, הוּא תַּפְלַת ה' מִמֶּשׁ, כִּי גַם אֲצִלוֹ יִתְבַּרְךְ מְצִינּוּ בְּחִינַת תּוֹרָה וְתַפְלָה, כְּמוֹ שֶׁאֲמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנּוּ לְבִרְכָה, מִנֵּינן שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְנִיחַ תַּפְלִין וְכוּ'! וְכֵן אֲמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנּוּ לְבִרְכָה, מִנֵּינן שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מִתְפַּלֵּל וְכוּ'! וְבוֹדָאֵי יֵשׁ חֲלוּק בֵּין תּוֹרָה וְתַפְלָה שֶׁלָּנוּ וּבֵין תּוֹרַת ה' וְתַפְלַת ה' וְכוּ'. וְקֹדֶם שֶׁעוֹלִין מִדְּרָגָה לְדְרָגָה צָרִיךְ שִׁיְהִיָּה יְרִידָה קֹדֶם הַעֲלִיָּה, כִּי הִירִידָה הִיא תַּכְלִית הַעֲלִיָּה וְכוּ', עַיֵן שֵׁם כָּל זֶה הֵיטֵב הֵיטֵב :

נִמְצָא שֵׁשׁ אֲצִלוֹ יִתְבַּרְךְ תּוֹרָה וְתַפְלָה וְזֶה בְּחִינַת מִשְׁפָּט וְצַדִּיקָה הַנִּי"ל, כִּי תּוֹרָה בְּחִינַת מִשְׁפָּט, כִּי הַתּוֹרָה נִקְרְאָת מִשְׁפָּט, הֵינּוּ בְּחִינַת הַהִנְהָגָה עַל פִּי מִשְׁפָּט הַתּוֹרָה, אֲבָל כִּפִּי מִשְׁפָּט הַתּוֹרָה קָשָׁה לְהַעוֹלָם לְהַתְקִים, כִּי הַתּוֹרָה מְחַיֶּבֶת לְהַחֻטָּא עֲנָשׁוּ חֵס וְשָׁלוֹם, וְאַפְּלוּ תִּשׁוּבָה לֹא הִיָּה מוֹעִיל עַל פִּי מִשְׁפָּט הַתּוֹרָה, אֲבָל ה' יִתְבַּרְךְ שֶׁתֵּן רַחֲמִים בְּדִין וּמְנַהֵיג הָעוֹלָם בְּצַדִּיקָה וְחֶסֶד, שֶׁזֶּהוּ בְּחִינַת תַּפְלָה, בְּחִינַת תַּפְלַת ה' שֶׁהוּא מֵה שְׂמִיחָה לְהִירָצוֹן שֶׁיִּכְבְּשׁוּ רַחֲמֵי אֶת פְּעֻסֵי מַעְלֵי, כְּמוֹ שֶׁאֲמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנּוּ לְבִרְכָה, הֵינּוּ מֵה שֶׁה' יִתְבַּרְךְ מִמֶּשִׁיךְ בְּכָל פְּעַם רַחֲמִים עֲלִיוֹנִים מְאֹד אֵף עַל פִּי שֶׁחֻטָּאוּ יִשְׂרָאֵל כְּמוֹ שֶׁחֻטָּאוּ כְּדֵי שִׁיתְקַיְמוּ עַד שִׁישׁוּבוּ כָּלֵם בְּרַחֲמֵיו, כִּי עַל יְדֵי שֶׁהוּא יִתְבַּרְךְ מִתְפַּלֵּל וְכוּבֵשׁ פְּעֻסוֹ וּמְמַתִּיק הַדִּין וְהַמִּשְׁפָּט בְּרַחֲמֵים וּבְצַדִּיקָה, עַל יְדֵי זֶה בְּעֲצֻמוֹ הוּא מַחְלִישׁ וּמְבַטֵּל כַּח הַיֵּצֶר הָרַע שֶׁכָּל כַּחוֹ מְדִינִים וּגְבוּרוֹת וּמְגִבִיר כַּח הַיֵּצֶר טוֹב שֶׁכַּחוֹ מַחְסְדִים וְרַחֲמִים כְּמוֹ שֶׁכַּתֵּב רַבֵּנוּ זְכוֹרֵנוּ לְבִרְכָה כִּמְהָ פְּעֻמִּים וּבְפֶרֶט בְּסִימָן עַב, עַיֵן שֵׁם. וְעַל יְדֵי זֶה יִתְקִים, וְעֲשִׂיתִי אֶת אֲשֶׁר בְּחָקִי תִלְכוּ וְכוּ' :

אות ג

וְכָל זֶה הוּא בְּחִינַת רֵאשׁ הַשָּׁנָה, כִּי זֶה הַיּוֹם תַּחֲלַת מַעֲשֵׂיךְ זְכוֹרוֹן לְיוֹם רֵאשׁוֹן, כִּי בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה נִבְרָא אָדָם הָרֵאשׁוֹן וְבוֹ נִדּוֹן הָעוֹלָם אֲבָל הַמִּשְׁפָּט צָרִיךְ שִׁיְהִיָּה בְּצַדִּיקָה כַּנִּי"ל, וְזֶה כָּל עֲבוֹדַת הַצַּדִּיקִים הַגְּדוֹלִים כָּל יְמֵיהֶם וְהַעֲקָר בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה שֶׁהוּא תַּחֲלַת הַבְּרִיאָה. כִּי עַקֵּר עֲבוֹדַת הַצַּדִּיקִים הוּא

לְהַמְתִּיק דִּינִים וּלְהַמְשִׁיךְ רַחֲמִים עַל יִשְׂרָאֵל וְעַל יְדֵי זֶה בְּעֲצָמוֹ הֵם
 מַחְזִירִים אֶת יִשְׂרָאֵל בְּתִשׁוּבָה וְכַנִּ"ל. וְכֵן מֵה שֶׁהַצְּדִיק גָּדוֹל בְּיוֹתֵר וְכֵן
 מֵה שֶׁבָּא לְמַדְרָגָה גְּבוּהָ בְּיוֹתֵר הוּא זֹכֶה לְהַמְשִׁיךְ רַחֲמִים וְחֲסָדִים עַל־יוֹנִים
 יוֹתֵר וְיוֹתֵר. וְכֵמוֹ שֶׁמִּבְּאֵר בְּזֵהר הַקְּדוֹשׁ הַחֲלוּק שֶׁבִּין נַח וְאַבְרָהָם וּמִשָּׁה
 וְכוּ'. אֲבָל עֲכָשׁוּ בְּתַקְוָה אֲרִיכַת מְרִירַת הַגְּלוּת שֶׁיִּשְׂרָאֵל יִרְדּוּ מֵאֵד מַחֲמַת
 אֲרִיכַת הַגְּלוּת בְּבַחֲיִנַת וְתִרְדַּד פְּלָאִים אֵין עוֹזֵר לָהֶם כִּי אִם עַל יְדֵי הַצְּדִיקִים
 שֶׁזֹּכִין לְתוֹרַת ה' וְתַפְלֵת ה' מִמֶּשׁ שֶׁמְעוֹרְרִין אוֹתוֹ יִתְבַּרַךְ שֶׁיִּתְפַּלֵּל בְּעֲצָמוֹ
 בְּעַד יִשְׂרָאֵל וְיִמְשִׁיךְ רַחֲמִים וְחֲסָדִים חֲדָשִׁים בְּכָל פַּעַם בַּחֲיִנַת רַחֲמִים
 וְחֲסָדִים שֶׁאֵינָם כְּלַיִם לְעוֹלָם, בַּחֲיִנַת חֲסָדֵי ה' כִּי לֹא תִמְנּוּ כִּי לֹא כְלוּ
 רַחֲמָיו, כִּי הֵם נִכְלָלִין בְּאוֹר הָאֵין סוּף שֶׁשֵּׁם הַרַחֲמִים אֵין סוּף. וְהַעֲקָר
 עוֹסְקִים בְּזֵה בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה, כִּי בְּכָל רֵאשׁ הַשָּׁנָה חוֹזֵר וְנִעְשֶׂה מֵה שֶׁהָיָה
 בְּתַחֲלַת הַבְּרִיאָה, כְּמִבְּאֵר בְּכַתְּבֵי הָאֲר"י ז"ל, אֲבָל בְּנֹדָאֵי בְּכָל רֵאשׁ הַשָּׁנָה
 נִעְשֶׂה חֲדָשׁוֹת לְגַמְרֵי רַק שֶׁהוּא מֵעֵין שֶׁהָיָה בְּתַחֲלַת הַבְּרִיאָה אֲבָל בְּנֹדָאֵי
 הוּא בְּבַחֲיִנַת הַתְּחִלָּה נִפְלָא. כִּי זֶה יְדוּעַ שֶׁאֵין ה' יִתְבַּרַךְ עוֹשֶׂה שְׁתֵּי
 פְּעָמִים דְּבַר אֶחָד. וְעַקָר הַהִתְחַדְּשׁוּת הַנִּפְלָא הַנִּעְשֶׂה בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה מֵעֵין
 תְּחִלַּת הַבְּרִיאָה הוּא בְּעֵנֶן הַמְּתַקֵּת הַדִּינִים, שֶׁבְּכָל רֵאשׁ הַשָּׁנָה מִמְּשִׁיכִין
 הַצְּדִיקִים גְּבִירֵי כַח עֲשִׂי דְּבָרוֹ לְשִׁמְעַת בְּקוֹל דְּבָרוֹ הַמְּזַכְרִים בְּזֵהר הַקְּדוֹשׁ
 שֶׁהֵם בַּחֲיִנַת הַצְּדִיקִים שֶׁזֹּכִין לְבַחֲיִנַת נִעְשֶׂה וְנִשְׁמַע בְּתַכְלִית הַמַּעֲלָה עַד
 שֶׁזֹּכִין לְבַחֲיִנַת תּוֹרַת ה' וְתַפְלֵת ה' שֶׁזֵּה עַקָר בַּחֲיִנַת נִעְשֶׂה וְנִשְׁמַע בְּשִׁלְמוֹת
 בְּאֵמַת. אֵלוֹ הַצְּדִיקִים מִמְּשִׁיכִין בְּכָל רֵאשׁ הַשָּׁנָה חֲסָדִים וְרַחֲמִים חֲדָשִׁים
 שֶׁלֹּא הָיָה מֵעוֹלָם, לְהַמְתִּיק כָּל תַּקְוָה הַדִּינִים הַמְּתַעוֹרְרִים בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה
 שֶׁנִּמְשָׁכִין מִבַּחֲיִנַת בְּתַחֲלָה עָלָה בְּמַחְשְׁבָהּ לְבָרָא אֶת הָעוֹלָם בְּמִדַּת הַדִּין
 שֶׁזֵּה הָיָה בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה. כִּי עֲכָשׁוּ עַקָר הַמְּשַׁכַּת הַחֲסָדִים לְהַמְתִּיק הַדִּין
 וְלִקְיָם הָעוֹלָם הוּא רַק עַל יְדֵי הַצְּדִיקִים הַנִּי"ל, כִּי בְּתַחֲלַת הַבְּרִיאָה הַמְּשִׁיךְ
 ה' יִתְבַּרַךְ בְּעֲצָמוֹ מִדַּת הַרַחֲמִים וְשִׁתַּף בְּמִדַּת הַדִּין וְכוּ' כַּנִּ"ל, כִּי אִזּוֹ לֹא
 הָיָה שׁוֹם צְדִיק בְּעוֹלָם, אֲבָל עֲכָשׁוּ הַכֹּל תְּלוּי בְּהַתְעוֹרְרוֹת תַּחֲתוֹן עַל יְדֵי
 גְּדוּלַי הַצְּדִיקִים גְּבִירֵי כַח הַנִּי"ל, שֶׁהֵם בַּחֲיִנַת עֲשִׂי דְּבָרוֹ לְשִׁמְעַת בְּקוֹל דְּבָרוֹ,
 בַּחֲיִנַת נִעְשֶׂה וְנִשְׁמַע הַנִּי"ל. וְכֵמוֹ שֶׁאֲמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה זֶה
 הַפְּסוּק לְעֵנֶן נִעְשֶׂה וְנִשְׁמַע. וְזֵהוּ גְּדֵל הַפְּלָא שֶׁל רֵאשׁ הַשָּׁנָה שֶׁל הַצְּדִיקִים
 הַנִּי"ל, שֶׁמִּמְשִׁיכִין בְּכָל רֵאשׁ הַשָּׁנָה חֲסָדִים חֲדָשִׁים נִפְלָאִים מֵאֵד לְבִטֵּל
 הַקְּטָרוּגִים שֶׁל הַפְּגָמִים שֶׁל אוֹתוֹ הַשָּׁנָה עַד שֶׁמִּמְתִּיקִין כָּל מִינֵי דִּינִים
 שֶׁבְּעוֹלָם. וּמִמִּילָא מְבִטְלִים כָּל הַצְּרוֹת וְהַיְסוּרִים מִיִּשְׂרָאֵל, וּמִמְשִׁיכִין
 שִׁפְעַת וְרַב טוֹב לְבֵית יִשְׂרָאֵל. וְהַעֲקָר שֶׁעַל יְדֵי רַבּוֹי הַחֲסָדִים חֲדָשִׁים
 וְנִפְלָאִים שֶׁמִּמְשִׁיכִין בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה, עַל יְדֵי זֶה מְבִטְלִין וּמַחְלִישִׁין כַּח הַיֵּצֵר
 הָרַע וּמַכְנִיִּסִין הַרְהוּרֵי תִשׁוּבָה וְהַתְּחִלָּה נִפְלָא בְּיִשְׂרָאֵל לְהַתְּחִיל בְּכָל
 פַּעַם לְשׁוּב אֵלָיו יִתְבַּרַךְ מִכָּל מְקוֹם שֶׁהוּא, כִּי כָּל מֵה שֶׁמִּמְשִׁיכִין חֲסָדִים
 יוֹתֵר וּמִמְתִּיקִין דִּינִים יוֹתֵר, כְּמוֹ כֵּן מַחְלִישִׁין כַּח הַיֵּצֵר הָרַע וְהַסְטֵרָא
 אַחֲרָא שֶׁכָּל פְּחָם מִדִּינִים כַּנִּ"ל:

אות ד

וְזֶה שְׁמִבְאָר בַּתּוֹרָה הַנִּי"ל שֶׁעַל יְדֵי נַעֲשֶׂה וְנִשְׁמָע זֹכִיךְ לְשִׁמְחָה, שֶׁעַל יְדֵי זֶה זֹכִיךְ לְעִזּוֹת דְּקִדְשָׁה לְהִתְגַּבֵּר עַל עִזּוֹת דְּסִטְרָא אַחְרָא שֶׁל הָעֲזֵי פְּנִים וְשֶׁל הַגּוּף, כִּי הָא בְּהָא תִּלְיָא, כִּי עַל יְדֵי נַעֲשֶׂה וְנִשְׁמָע הַנִּי"ל נִמְתַּקִּין כָּל הַדֵּינִים שֶׁעַל יְדֵי זֶה מִגְבִּירִין כַּח יֵצֵר טוֹב עַל יֵצֵר הָרָע, שֶׁזֶּהוּ בְּחִינַת הַתְּגַבְרוֹת עִזּוֹת דְּקִדְשָׁה עַל עִזּוֹת דְּסִטְרָא אַחְרָא וְכַנִּי"ל. כִּי עֵקֶר הַהִתְקַרְבוֹת אֶל הַקִּדְשָׁה הוּא עַל יְדֵי עִזּוֹת דְּקִדְשָׁה, כְּמוֹ שֶׁאֲמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה, מִפְּנֵי מָה נִתְּנָה תּוֹרָה לְיִשְׂרָאֵל? מִפְּנֵי שֶׁהוּן עֲזִין וְכוּ'. וְכְמוֹ שְׁמִבְאָר שֶׁם בְּהַתּוֹרָה הַנִּי"ל. אֲבָל צְרִיכִין לְדַבֵּר בְּזֶה הַרְבֵּה, כִּי צְרִיכִין הַתְּחִלָּה גְּדוֹל בְּכָל יוֹם וּבְכָל פֶּעַם שֶׁהוּא בְּחִינַת עִזּוֹת דְּקִדְשָׁה, כִּי הַרְבֵּה הַרְבֵּה עוֹבֵר עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד בְּכָל יוֹם וְיוֹם, כְּמוֹ שֶׁאֲמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה, בְּכָל יוֹם וְיוֹם יֵצְרוּ שֶׁל אָדָם מִתְחַדֵּשׁ עֲלָיו וְכוּ'. כִּי הַיֵּצֵר הָרָע, שֶׁהוּא בְּאֵמֶת זָקוּ וְיִשָּׁן לְגַמְרִי, כִּי נִקְרָא זָקוּ וְכַסִּיל, רוֹצֵה בְּכָל פֶּעַם לְהִתְחַדֵּשׁ וּמַעוֹרֵר אֶת הָאָדָם לְשִׁטוּתָיו וְהַבְּלִי כְּאֵלוֹ הֵם חֲדָשִׁים עֲכָשׁוּ, וְעִזּוֹת הַתּוֹרָה הַנִּפְלְאִים הוּא רוֹצֵה לְהִתְיַשֵּׁן חֵס וְשְׁלוֹם, כְּאֵלוֹ הֵם יִשְׁנִים חֵס וְשְׁלוֹם. וּבְאֵמֶת הוּא לְהַפְּדוֹ וְצְרִיכִין לְהִתְגַּבֵּר בְּעִזּוֹת גְּדוֹל כְּנִגְדוֹ מִחֲדָשׁ וּלְהַבִּין וּלְהִאֲמִין בְּהֵאֲמֶת כִּי נִהְפָּדוּ הוּא, כִּי הַתְּאֻוֹת וְהַשִּׁטוּתִים וְהַבְּלָבוּלִים הֵם יִשְׁנִים מְכַבֵּר, כִּי אֵין כָּל חֲדָשׁ תַּחַת הַשָּׁמֶשׁ, אֲבָל לְמַעַלָּה מִהַשָּׁמֶשׁ שֶׁהוּא הַתּוֹרָה, שֶׁם יֵשׁ חֲדָשׁוֹת בְּכָל יוֹם וּבְכָל פֶּעַם, כִּי עִזּוֹת הַתּוֹרָה עִמָּקִים מְאֹד מְאֹד וְהֵם מִתְחַדָּשִׁים בְּכָל פֶּעַם וְצְרִיךְ לְהִתְחַזֵּק בְּהַתְּחַזְּקוֹת וְעִזּוֹת דְּקִדְשָׁה מִחֲדָשׁ בְּכָל פֶּעַם, כְּמוֹ שֶׁאֲמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה, הַיּוֹם הַזֶּה נִהְיִיתָ לְעַם - בְּכָל יוֹם יִהְיוּ בְּעֵינֶיךָ כְּחֲדָשִׁים וְכוּ'. אֲבָל כָּל זֶה זֹכִיךְ עַל יְדֵי הַצְּדִיקִים שֶׁזָּכוּ לְנַעֲשֶׂה וְנִשְׁמָע הַנִּי"ל. וְהָא בְּהָא תִּלְיָא כָּל מָה שֶׁמִּתְקַרֵּב אֵלֵיהֶם זֹכֶה לְעִזּוֹת דְּקִדְשָׁה בְּיוֹתֵר וְכָל מָה שֶׁזֹּכֶה לְעִזּוֹת דְּקִדְשָׁה בְּיוֹתֵר הוּא מִתְקַרֵּב אֵלֵיהֶם בְּיוֹתֵר וְכוּ'. עַד שֶׁיִּזְכֶּה לְבוֹא לְשִׁלְמוֹת הָאֲמוּנָה שֶׁמִּמְשִׁיכִין הַשְּׁבָעָה רוּעִים וְכוּ'. וְעַדִּין צְרִיכִין בְּאוֹר גְּדוֹל לְבָאֵר אֶת הַתּוֹרָה הַנִּי"ל וְכִבֵּר מִבְּאָר מְזֵה קֶצֶת בְּמִקּוֹם אַחֵר אֲבָל עַדִּין צְרִיכִין לְדַבֵּר בְּזֶה הַרְבֵּה בְּעַנְיָן יְרִידָה שֶׁקֶדֶם הָעֲלִיָּה הַמִּבְּאָר שֶׁם וְכוּ' בְּאִפְסוֹ שְׁיֻכַּל כָּל אֶחָד לְהַבִּין עִזּוֹת וְהַתְּחַזְּקוֹת נִפְלָא עַל יְדֵי הַתּוֹרָה הַנִּי"ל:

אות ה

וְזֶה בְּחִינַת כִּי חֲסִדָּד גְּדוֹל עָלַי וְהַצְּלַת נַפְשִׁי מִשְׂאוֹל תַּחְתִּיָּה, עַל יְדֵי שֶׁקֶרְבַּתְּנִי לְצַדִּיקֵי אֲמֶת וְשִׁמְתָּ חֲלָקִי מִיּוֹשְׁבֵי בֵּית הַמִּדְרָשׁ שֶׁלָּהֶם וְכוּ', אֲבָל אֲלָקִים זָדִים קָמוּ עָלַי וְעַדִּת עָרִיצִים בְּקִשׁוֹ נַפְשִׁי וְכוּ', הֵינּוּ שְׁקִמִּים כְּנִגְדֵי הָעֲזֵי פְּנִים שֶׁבַדוֹר וְכוּ' וְכַנִּי"ל. וְאַתָּה ה' אֵל רַחוּם וְחַנוּן וְכוּ', שֶׁזֶּה בְּחִינַת

שֶׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה מִדּוֹת שֶׁל רַחֲמִים שֶׁנִּמְשָׁכִים מִתְּפִלַּת ה', כְּמוֹ שְׁכַתּוֹב, וַיַּעֲבֹר ה' עַל פְּנֵיו וַיִּקְרָא ה' ה' אֵל רַחוּם וְחַנוּן וְכוּ'. וְכִמוֹ שֶׁדָּרְשׁוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנוּם לְבִרְכָה, מְלַמֵּד שֶׁנִּתְעַטֵּף הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא כְּשֶׁלִּיחַ צָבוּר וְלִמְדוֹ סֹדֵר הַתְּפִלָּה כְּדָרָךְ שְׁאֲנִי מִתְעַטֵּף, הֵינּוּ שֶׁה' יִתְבָּרַךְ, כְּבִיכּוֹל, גֹּלָה אִזּוֹ לְמִשָּׁה וְלִמְדוֹ אִיךָ הוּא יִתְבָּרַךְ מִתְּפִלָּל בְּעֶצְמוֹ וְאוֹמֵר ה' ה' אֵל רַחוּם וְחַנוּן וְכוּ'. וְכִךָ יִתְפַּלֵּל כָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל שֶׁיִּמְשִׁיךְ רַחֲמִים וְחַסְדִּים מִתְּפִלַּת ה' בְּעֶצְמוֹ וְכַנִּ"ל. וְזֶה שֶׁמִּבְקֵשׁ שָׁם, פָּנָה אֵלַי וְחַנְּנֵי תְּנָה עִזָּךְ לְעַבְדְּךָ, שֶׁמִּכָּל הַבִּקְשׁוֹת שֶׁצָּרִיךְ מִבְקֵשׁ, תְּנָה עִזָּךְ לְעַבְדְּךָ, שֶׁיִּזְכֶּה לְקַבֵּל עֲזוֹת דְּקִדְשָׁה מֵה' יִתְבָּרַךְ. וְזֶהוּ 'תְּנָה עִזָּךְ' דִּיקָא הִנְמִשְׁךָ מִתּוֹרַתְךָ וְתִפְלַתְךָ מִבְּחִינַת אֵל רַחוּם וְחַנוּן שֶׁהוּא בְּחִינַת תְּפִלַּת ה' כַּנִּ"ל, הֵינּוּ שֶׁיִּזְכֶּה לְעֲזוֹת דְּקִדְשָׁה הִנְמִשְׁךָ מֵה' יִתְבָּרַךְ בְּעֶצְמוֹ, הֵינּוּ עֲזוֹת הִנְמִשְׁךָ מִתּוֹרַת ה' וְתִפְלַת ה' בְּאַמְת, כִּי ה' עֲזוֹ וְגִבּוֹר ה' גִּבּוֹר מִלְחָמָה, וְכָל עֲזוֹ נּוֹרְאוֹתָיו וְגִבּוֹרַת מִלְחָמָתוֹ הוּא לְהַכְנִיס עֲזוֹת דְּקִדְשָׁה בְּיִשְׂרָאֵל לְבַטֵּל הַדֵּינִים שֶׁמֵּהֵם כָּל כַּח הַיָּצָר הָרַע שֶׁהוּא בְּחִינַת עֲזוֹת דְּסִטְרָא אַחְרָא וְלְהַגְבִּיר הַרַחֲמִים וְהַחֲסָדִים שֶׁהֵם בְּחִינַת צְדָקָה בְּחִינַת תְּפִלַּת ה' שֶׁמִּשָּׁם עֵקֶר הָעֲזוֹת דְּקִדְשָׁה שֶׁזֶּהוּ בְּחִינַת נּוֹרָא אֱלֹקִים מִמְּקִדְשֶׁךָ אֵל יִשְׂרָאֵל הוּא נִתֵּן עוֹ וְתִעֲצָמוֹת לְעַם וְכוּ'. וְזֶה עִזֵּי אֱלֹהֵי אֲזַמְרָה כִּי אֱלֹקִים מִשְׁגַּבִּי אֱלֹהֵי חֲסָדִי, כִּי עֵקֶר הָעֲזוֹת דְּקִדְשָׁה נִמְשָׁךְ מִהַחֲסָדִים כַּנִּ"ל וְעַל יְדֵי זֶה מִתְגַּבְּרִין לְהַתְחַזֵּק לְקוֹוֹת וּלְצַפּוֹת לִישׁוּעָה לְשֹׁמֵר וְלְהַמְתִּין עַד אֲשֶׁר יִפֹּל וְיִתְבַּטֵּל הָעֲזוֹת הָרַע שֶׁלֵּהֵם שֶׁמִּתְגַּבְּרִין וּמִתְפַּשְׁטִין בְּכָל פַּעַם בְּעֲזוֹת גְּדוֹל דְּסִטְרָא אַחְרָא בְּכִמְהָ בְּחִינּוֹת עַד שֶׁכִּמְעַט קָשָׁה לְעַמֵּד כְּנִגְדָם וְהַרְבֵּה נִפְלוּ עַל יְדֵי זֶה רַחֲמָנָא לְצַלּוֹ, אֲבָל דּוֹד הַמְּלֶךְ עָלֵינוּ הַשָּׁלוֹם, הַתְּחַזֵּק עֲצָמוֹ בְּעֲזוֹת דְּקִדְשָׁה וְאָמַר, עִזּוֹ אֱלֹהֵי אֲשַׁמְרָה. וְכִמוֹ שֶׁפָּרַשׁ רַש"י שָׁם, 'עִזּוֹ', הֵינּוּ הָעֲזוֹת שֶׁל הַשּׁוֹנְאִים הַחוֹלְקִים שֶׁמִּתְגַּבְּרִין בְּעֲזוֹת דְּסִטְרָא אַחְרָא כָּל כָּךְ יָמִים וְשָׁנִים הַרְבֵּה, אֲבָל אֲנִי עַל מִשְׁמַרְתִּי אֲעַמֵּד וְאֲשַׁמֵּר וְאֲמַתִּין עַד יְרַחֵם ה' וְיִפִּיל עֲזוֹתֵם נִגְדֵי בְּחִינַת עִזּוֹ אֱלֹהֵי אֲשַׁמְרָה, כִּי אֱלֹהִים מִשְׁגַּבִּי אֱלֹקֵי חֲסָדִי יִקְדַּמְנִי וְכוּ' וְכַנִּ"ל. וְזֶה, וְאֲנִי אֲשִׁיר עִזָּךְ וְאַרְנֹן לְבַקֵּר חֲסָדֶךָ כִּי הֵייתָ מִשְׁגֵּב לִי וְכוּ'. שֶׁלְּבַקֵּר, שֶׁהוּא לְעֵתִיד לְבוֹא, אֲשִׁיר וְאַרְנֹן לְךָ עַל גְּדֹל הַחֲסֵד שֶׁעָשִׂיתָ עִמִּי לְהַגְבִּירֵנִי וּלְחַזְקֵנִי בְּעֲזוֹת דְּקִדְשָׁה כְּזֶה שֶׁאוּכַל לְעַמֵּד כְּנִגְדַּת עֲזוֹת דְּסִטְרָא אַחְרָא כְּזֶה, כִּי עֲזוֹת דְּקִדְשָׁה שֶׁהַשְּׁפָעַתָּ עָלַי נִמְשָׁךְ מִחֲסָדִים עֲלִיוֹנִים נִפְלְאִים מְאֹד מְאֹד הִנְמִשְׁכִּים עַל יְדֵי תְּפִלַּת ה' וְכַנִּ"ל (שְׁסוֹד חֲסָדִים אֵלּוֹ יִתְגַּלוּ רַק לְעֵתִיד, כִּי הֵם בְּחִינַת תְּפִלַּת הַנְּסֻתָר הָעֲלִיוֹן, בְּחִינַת תְּפִלַּת ה', שֶׁהוּא בְּחִינַת נְסֻתָר הָעֲלִיוֹן וְכַמוֹבּוֹן בְּהַתּוֹרָה

וְכָל זֶה נִמְשָׁךְ וְנִתְתַקֵּן בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה וְכַנִּי"ל, וְזֶה בְּחִינַת ה' מְלֻךְ גְּאוֹת לְבַשׁ וְכוּ', שֶׁנֶּאֱמַר עַל רֹאשׁ הַשָּׁנָה, כַּמּוּבָא שָׁאזְ ה' יִתְבַּרְךְ מְגֻלָּה מַלְכוּתוֹ וְלוּבֵשׁ בְּגָדֵי גְאוֹתוֹ וְזֶהוּ לְבַשׁ ה' עַז הַתְּאָזֵר בְּחִינַת עֲזוֹת דְּקִדְשָׁה הַנִּי"ל שֶׁמִּשְׁפִּיעַ בְּיִשְׂרָאֵל כַּנִּי"ל. וְעַל יְדֵי זֶה אִף תִּכּוֹן תִּבְּל בַּל תַּמּוּט, כִּי עֵקֶר קִיּוּם הָעוֹלָם עַל יְדֵי זֶה כִּי רַק עַל יְדֵי זֶה מְקַבְּלִין וּמְקִיְמִין אֶת הַתּוֹרָה, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָּהּ, מִפְּנֵי מָה נִתְּנָה תּוֹרָה לְיִשְׂרָאֵל? מִפְּנֵי שֶׁהוּן עֲזִין וְכַנִּי"ל. וְעֵקֶר קִיּוּם הָעוֹלָם עַל יְדֵי הַתּוֹרָה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב, נִמּוֹגִים אֶרֶץ וְכָל יִשְׁבִּיהָ אֲנֹכִי תִפְנְתִי עֲמוּדֶיהָ סֵלָה. וְזֶה, נִכּוֹן כִּסְאָךְ מֵאֵז וְכוּ', הֵינּוּ בְּחִינַת רֹאשׁ הַשָּׁנָה שָׁאזְ ה' יִתְבַּרְךְ יוֹשֵׁב עַל כִּסְאוֹ לְשֹׁפֵט בְּצִדְקָה שָׁאזְ עֵקֶר כָּל הַתְּקוּנִים הַנִּי"ל הַנִּמְשָׁכִין עַל יְדֵי תּוֹרַת ה' וְתַפְלַת ה', שֶׁהֵם בְּחִינַת בְּרֹאשִׁית בְּרָא וְכוּ', כִּי אֵז נִבְרָא הָעוֹלָם וְכוּ' שֶׁעַל יְדֵי זֶה נִמְשָׁךְ עֲזוֹת דְּקִדְשָׁה בְּחִינַת קוֹלוֹת, שֶׁהֵיוּ בְּחִינַת קוֹל שׁוֹפֵר שֶׁל רֹאשׁ הַשָּׁנָה וְכָל הַקּוֹלוֹת וְהַשָּׁאָגוֹת שֶׁצּוֹעֵקִין יִשְׂרָאֵל אֵז שֶׁכֻּלָּם בְּחִינַת עֲזוֹת, כְּמוֹ שֶׁמְבַאֵר שֵׁם. אֲבָל יֵשׁ כְּנֻגָּדָם עֲזוֹת דְּסִטְרָא אַחְרָא בְּחִינַת רַבּוּי הַקּוֹלוֹת דְּסִטְרָא אַחְרָא. אֲבָל עֲזוֹת דְּקִדְשָׁה הַנִּמְשָׁךְ מֵה' יִתְבַּרְךְ בְּעֲצֻמוֹ יִתְגַּבֵּר עֲלֵיהֶם. וְזֶהוּ, נִשְׂאוּ נְהָרוֹת ה' נִשְׂאוּ נְהָרוֹת קוֹלָם, הֵינּוּ הָאוֹיְבִים וְהַחֹלְקִים הַמִּתְפַּשְּׁטִים כְּנֻגָּדָנוּ כְּמוֹ נְהָרוֹת מִמֶּשׁ וּמִתְנַשְּׂאִים בְּקוֹלָם שֶׁהוּא בְּחִינַת עֲזוֹת דְּסִטְרָא אַחְרָא הַמִּתְפַּשֵּׁט וּמִתְגַּבֵּר מְאֹד. אֲבָל מִקּוֹלוֹת מִים רַבִּים אֲדִירִים מִשְׁבְּרֵי יָם שֶׁהֵם קוֹלוֹת בְּחִינַת עֲזוֹת דְּסִטְרָא אַחְרָא (וְכַעֲיִן שֶׁפֶרֶשׁ רִשׁ"י שֵׁם, עֵין שֵׁם) אֲדִיר בְּמֵרוֹם ה', כִּי ה' יִתְבַּרְךְ בּוֹדֵאֵי אֲדִיר וְתִקְיָף עֲלֵיהֶם וַיִּכְנִיעֵם וַיִּשְׁפִּילֵם עַל יְדֵי עֲזוֹת דְּקִדְשָׁה הַנִּי"ל, כִּי עֲדַתִּיךְ נֶאֱמָנוּ מְאֹד, עֲדַתִּיךְ, בְּחִינַת הַעֲדִיִּים הַנִּי"ל שֶׁהֵם בְּחִינַת שְׁנֵי הַכְּתָרִים שֶׁל נַעֲשֶׂה וְנִשְׁמַע, בְּחִינַת תּוֹרַת ה' וְתַפְלַת ה' וְכַמּוֹ שֶׁמְבַאֵר שֵׁם עַל פְּסוּק עֲדוֹת ה' נֶאֱמָנָה, עֵין שֵׁם. אֵלוּ הַעֲדוֹת נֶאֱמָנוּ מְאֹד לְבֵיתְךָ נֶאֱוָה קִדְשׁ, שֶׁהוּא הַבַּיִת הַמְּקֻדָּשׁ שֶׁמִּשָּׁם תֵּצֵא תּוֹרָה וְשֵׁם עֵקֶר מְקוֹם הַתְּפִלָּה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב, כִּי בֵּיתִי בֵּית תְּפִלָּה, שֶׁמִּשָּׁם נִמְשָׁךְ הָעֲזוֹת דְּקִדְשָׁה בְּחִינַת נוֹרָא אֱלֹקִים מִמְּקוֹדְשֶׁךְ אֵל יִשְׂרָאֵל הוּא נִתֵּן עֵז וְכוּ'. וְזֶהוּ, ה' לְאֶרֶץ יָמִים. וְכַמּוֹ שֶׁפֶרֶשׁ רִשׁ"י שֵׁם, אִף עַל פִּי שְׁאֲרֵכוּ הַיָּמִים אִף עַל פִּי כֵן עֲדַתִּיךְ נֶאֱמָנוּ מְאֹד, כִּי עַל יְדֵי תּוֹרַת ה' וְתַפְלַת ה', שֶׁהֵם בְּחִינַת עֲדַתִּיךְ כַּנִּי"ל, עַל יְדֵי זֶה נִזְכָּה לְעֲזוֹת דְּקִדְשָׁה תִּמְיֵד לְנִצְחָה הַכָּל וְכַנִּי"ל:

אות ז

וְזֶה בְּחִינַת הַמְּדַרְשׁ פְּלִיאָה הַמּוּבָא בְּכּוֹנֵנוֹת וְזֶה לְשׁוֹנוֹ, תִּקְעוּ בַּחֲדָשׁ שׁוֹפֵר בְּכֶסֶף לְיוֹם חַגְנוֹ, תֵּאֲנֵא, אֵיזְהוּ חַג שֶׁהַלְבָּנָה מִתְּכַפֵּסִית בּוֹ? הֵינּוּ אוֹמֵר, זֶה רֹאשׁ הַשָּׁנָה. וְאֵמַאי מִתְּכַפֵּסִית הַלְבָּנָה? לְפִי שֶׁבִּיּוֹם זֶה הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא יוֹשֵׁב עַל כִּסֵּא דִּין וְדוֹן אֶת הָעוֹלָם וְהַשֵּׁטֶן בָּא וּמְקַטְרֵג עַל יִשְׂרָאֵל וּמְזַכֵּיר עֲוֹנוֹתֵיהֶם. וְאוֹמֵר לוֹ הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא:

הבא עדים. והוא הולך ומביא את החמה ואומר לו הקדוש ברוך הוא על פי שנים עדים יקום דבר והולך להביא הלבנה והיא מתכפית ומבקש אותה ואינו יכול למצאה, ואז הקדוש ברוך הוא עומד מכסא דין ויושב על כסא רחמים וכו' עד כאן לשונו, חמה ולבנה הם בחינת תורה ותפלה בחינת נעשה ונשמע וכו' כי חמה בחינת תורה שנקראת שמש, כמו שפרש רש"י על פסוק תחת השמש בקהלת. ולבנה בחינת מלכות דוד כידוע, בחינת תפלה, בחינת ואני תפלה. ועקר התפלה בחינת נשמע הוא בחינת רצונות וכסופין חזקים לה' יתברך בדבקות ובטויל גמור אל אור האין סוף עד שבא לדבורים שה' יתברך מרחם עליו ופותח פיו לפרש שיחתו לפניו וכמובן בהתורה הנ"ל וכן בכמה מקומות בדבריו זכרונו לברכה. וזה בחינת לאדם מערכי לב ומה' מענה לשון, שעקר ההכנה ועריכת הלב שמיכין ומעריך לבו בכסופין חזקים ובא לפני ה' יתברך לפרש שיחתו, וה' ברחמיו נותן מענה בפיו בחינת ומה' מענה לשון. וזה עקר בחינת נשמע שהוא בחינת תפלה, שהוא בחינת בטול אל אור אין סוף, כמו שפמבאר שם. ועל ידי זה זוכה שישגי תורת ה' עד שנעשית תורתו, שזהו בחינת שעושה מהנשמע נעשה, מהנסתר נגלה, מתפלה תורה:

וזהו בעצמו מה שכתב אדוננו מורנו ורבינו זכרונו לברכה במקום אחר בסימן כה לקוטי תניינא לעשות מהתורה תפלה אף על פי שלפוס רהטא נראים כסותרים זה את זה, כי כאן כתב לעשות מהתפלה תורה ושם כתב לעשות מהתורה תפלה, אך באמת בשניהם לדבר אחד נתפנו, כי מה שכתב כמה פעמים לעשות מהתורה תפלה פונתו לעשות מהתורה שלא זכה עדין לקימה ולהשיגה, לעשות ממנה תפלה להתפלל לה' יתברך שיזכה לקימה ולהשיגה, וזהו בעצמו מה שכתוב כאן לעשות מתורת ה' בחינת תפלה בחינת נשמע, לעשות מזה תורתו בחינת נעשה וכו', כי התורה שלא זכה עדין לקימה כראוי ולהשיגה היא אצלו בחינת תורת ה', בחינת נסתרות ממנו. ועל זה צריך לבטל עצמו ולהתפלל הרבה לה' יתברך עד שיקימה וישיגה לעשות מתורת ה' תורתו. נמצא שעושה מהתורה תפלה, הינו מבחינת תורת ה', שהוא הנסתר ורחוק ממנו, עושה מזה תפלה שמתפלל לה' יתברך שיזכה לבוא לזה. ואחר כך כשזוכה לפעל בקשתו ומשיג בחינת הנסתר, בחינת תורת ה' אזי נעשה מתורת ה', שהוא בחינת תפלה, תורתו. נמצא ששניהם אחד:

ונבאר הדבר קצת, כי פונת אדוננו מורנו ורבינו זכרונו לברכה שהזכיר מאד לעשות מהתורה תפלה, היה פונתו מהתורה שלא זכה עדין להגיע אליה הן מצד הקיום הן מצד ההשגה והעקר הוא הקיום כמו למשל כשלומד בתורה שעל ידי מצות ציצית זוכה להנצל מנאוף, כמו שכתוב, ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם, ועל ידי זה יהיה נצול מעצות הפוכות שאינם אמת וכו'. ועל ידי זה יזכה לאמונה ולתפלה ולארץ ישראל וכו'. ויודע בעצמו רחוקו מזה הוא צריך להתפלל לה' יתברך ולעשות מהתורה הזאת תפלה להתפלל לה' יתברך שיזכה לקיים מצות ציצית כראוי באפן שיזכה לכל הנ"ל. נמצא, שכל התורה הזאת היא אצלו בחינת תורת ה' מאחר שלא זכה עדין לקימה בשלמות הראוי

באֶפֶן שְׁיִגִיעַ לְכֹל הַנִּיל רַק שֶׁהַצִּדִּיק שֶׁגָּלָה זֹאת הַתּוֹרָה זָכָה לָזֶה בְּשִׁלְמוֹת כִּי אֶצְלוֹ הִיא תּוֹרָתוֹ (וְגַם נְמוּכָה אֶצְלוֹ בְּאֵלֶּפֶים וּרְבֻבוֹת מִדְּרָגוֹת מִבְּחִינַת תּוֹרָתוֹ, מִבְּחִינַת הַנְּגִלָּה שְׁלוֹ, רַק שֶׁהַכָּרַח לְהוֹרִיד עֲצָמוֹ בְּשִׁבְלֵנוּ לְאִמְרָה כָּךְ וְכוּ', כַּמְבָאָר מִזֶּה בְּמָקוֹם אַחֵר). אָבֵל אֶצְלָנוּ הוּא בְּחִינַת תּוֹרַת ה', בְּחִינַת נִסְתָּר מֵאַחַר שֶׁלֹּא זָכִינוּ לְקִיּוֹמָה כְּרֵאוּי, מִכָּל שֶׁכֵּן לְהַשִּׁיגָה וְעַל זֶה צְרִיכִין תְּפִלָּה כְּנִ"ל. וְעוֹשִׂין מִהַתּוֹרָה הֵינּוּ מִבְּחִינַת תּוֹרַת ה' תְּפִלָּה עַד שְׂזוּכָה לָבוֹא לָזֶה לְקִיּוֹם וּלְהַשִּׁיג זֹאת הַתּוֹרָה וְאִז נַעֲשֶׂה מִתּוֹרַת ה', שֶׁהִיא בְּחִינַת תְּפִלָּה, תּוֹרָתוֹ. נִמְצָא שֶׁשְּׁנֵיהֶם אֶחָד, כִּי מֵה שֶׁכְּתוּב כָּאן לַעֲשׂוֹת מִהַתְּפִלָּה תּוֹרָה, הֵינּוּ בְּחִינַת תּוֹרָתוֹ שֶׁיְהִיָּה נַעֲשֶׂה מִהַנִּסְתָּר, שֶׁהִיא בְּחִינַת תּוֹרַת ה', יְהִיָּה נַעֲשֶׂה מִזֶּה עַל יְדֵי רְבוּי תְּפִלוֹת בְּחִינַת תּוֹרָתוֹ, שֶׁזֶהוּ בְּעֲצָמוֹ מֵה שֶׁאֵינָא בְּמָקוֹם אַחֵר לַעֲשׂוֹת מִהַתּוֹרָה תְּפִלָּה, הֵינּוּ מִתּוֹרַת ה' מֵה שֶׁגָּלוּ הַצִּדִּיקִים וְאֶנְחֵנוּ עֲדִין רְחוּקִים מִמֶּנָּה, לַעֲשׂוֹת מִזֶּה תְּפִלָּה עַד שְׂנִזְכֶּה לָזֶה וְיְהִיָּה נַעֲשֶׂה תּוֹרָתוֹ וְהָרִי בְּשִׁנְיָהֶם לְדַבֵּר אֶחָד נִתְּפוֹן וְכְנִ"ל (וְעַיֵן בְּמָקוֹם אַחֵר מִזֶּה בְּהַלְכוֹת סֵפֶר תּוֹרָה וְכָאן מְבָאָר יוֹתֵר בְּעֵזֶר ה' יִתְבָּרַךְ):

אות ח

נִמְצָא שְׁחִמָּה וּלְבָנָה הֵם בְּחִינַת תּוֹרָה וְתְּפִלָּה וְאֵף עַל פִּי שֶׁהַלְבָּנָה קִטְנָה מִהַחֲמָה וְכָאן מְבָאָר שֶׁתְּפִלָּה בְּחִינַת נִסְתָּר גְּבוּה יוֹתֵר? אֵד עַל פִּי הַנִּיל מְבָאָר קֶצֶת כִּי הַתְּפִלָּה מְקַבֶּלֶת מִהַתּוֹרָה, כִּי מִתְּפִלָּה שֶׁיִּזְכֶּה לְקִיּוֹם אֵת הַתּוֹרָה וְעַל יְדֵי זֶה זוּכָה לָבוֹא לָזֶה לַעֲשׂוֹת תּוֹרַת ה' תּוֹרָתוֹ וְכֵן מִדְּרָגָא לְדְרָגָא עַד אֵין סוּף. נִמְצָא שֶׁהַתְּפִלָּה קִטְנָה מִהַתּוֹרָה, הֵינּוּ מִהַנִּסְתָּר, וְגְבוּה מִהַתּוֹרָה, הֵינּוּ מִהַנְּגִלָּה, כִּי עַל יְדֵי הַתְּפִלָּה פּוֹעֲלִין הַכֹּל וְעוֹשִׂין מִהַנִּסְתָּר נְגִלָּה וְאִזִּי הִיא בְּבְחִינַת אֲשֶׁת חֵיל עֲטָרַת בְּעִלָּה, הַמּוּבָא בְּפִתְּבִים. כִּי עַל יְדֵי הַתְּפִלָּה יְכוּלִין לַעֲלוֹת מִתְּכִלִּית תְּכִלִּית דִּיוּטָא הַתְּחַתּוּנָה עַד תְּכִלִּית מַעֲלָה הַעֲלִיּוֹנָה עַד אֵין סוּף עַד שֶׁיִּזְכֶּה לְתּוֹרַת ה' וְתְּפִלַּת ה', כַּמּוּבָן לְמַעַיֵן בְּהַתּוֹרָה הַנִּיל וּבְמָקוֹם אַחֵר:

אות ט

וְאֵלוֹ הַשְּׁתֵּי בְּחִינּוֹת, שֶׁהֵם בְּחִינַת חֲמָה וּלְבָנָה, בְּחִינַת תּוֹרָה וְתְּפִלָּה, בְּחִינַת נַעֲשֶׂה וְנִשְׁמַע, הֵם בְּחִינַת שְׁנֵי עֵדִים, כִּי הֵם בְּחִינַת שְׁנֵי הָעֵדִים שֶׁהַכְּתִירוֹ

את ישראל בחורב כְּשֶׁאָמְרוּ נַעֲשֵׂה וְנִשְׁמַע וְכַנִּיל, כִּי הָעֵדָיִים, שֶׁהֵם הַכֹּתָרִים הַנִּיל, הֵם בְּחִינַת עֵדִים, כִּי הֵם מְעִידִין עַל מַעֲשֵׂי הָאָדָם בְּבְחִינַת נִשְׁמָתוֹ שֶׁל הָאָדָם מְעִידָה בּוֹ, כִּי כִּפִּי מֵה שְׁמֵקִים וּמְמַשִּׁיךְ עַל עֲצָמוֹ בְּחִינַת נַעֲשֵׂה וְנִשְׁמַע הַנִּיל, כְּמוֹ כֵּן מִכְתָּרֵת נִשְׁמָתוֹ לְמַעֲלָה בְּשָׂנֵי הָעֵדָיִים שֶׁהֵם הַכֹּתָרִים הַנִּיל, וְלַהֲפֹךְ לַהֲפֹךְ חֵס וְשָׁלוֹם. וְזֶהוּ בְּחִינַת מֵה שְׁכַתּוֹב, וְעַתָּה הוֹרֵד אֶת עֵדֶיךָ מֵעֵלְיֶךָ וְאֲדַעְהָ מֵה אַעֲשֶׂה לָּךְ, שֶׁהִ' יִתְבָּרֵךְ לֹא רָצָה לְשַׁפְּטֵם עַד שְׁיֹרִידוֹ עֵדָיִים, שֶׁהֵם הַכֹּתָרִים, וְאִזּוּ יָדַע מֵה לַעֲשׂוֹת לָהֶם כִּפִּי אֲשֶׁר יַעֲיִדוּ עֲלֵיהֶם אֱלוֹ הָעֵדָיִים בְּעֲצָמָם אִיךְ וְכִמָּה פָּגְמוּ בָהֶם. וְזֶהוּ בְּעֲצָמוֹ בְּחִינַת שְׂנֵי הָעֵדִים שְׁנַאֲמָנִים בְּכָל דְּבָר, כִּי בְּכָל מְקוֹם שֵׁישׁ הַכְּחָשָׁה זֶה בְּחִינַת פָּגַם אֲמוּנָה, עַל כֵּן מְבִיאִין שְׂנֵי עֵדִים שֶׁהֵם בְּחִינַת שְׂנֵי עֵדָיִים הַנִּיל שֶׁעַל יָדָם נִבְנִית הָאֲמוּנָה בְּבְחִינַת עֵדוּת הִ' נְאֻמָּה הַנִּיל, וְעַל כֵּן שְׂנֵי עֵדִים נְאֻמָּנִים לְעוֹלָם, כִּי שְׂנֵי עֵדִים הֵם בְּבְחִינַת נַעֲשֵׂה וְנִשְׁמַע, כִּי כָּבֵר מְבַאֵר שֶׁבְּכָל דְּרָגָא יֵשׁ בְּחִינַת נַעֲשֵׂה וְנִשְׁמַע וְאִין שְׂנֵי בְּנֵי אָדָם דּוֹמִין זֶה לְזֶה, עַל כֵּן אֱלוֹ הַשְּׂנֵי אֲנָשִׁים יִשְׂרָאֵלִיִּים הַבָּאִים לְהַעֲיִד בּוֹדָאֵי יֵשׁ בָּהֶם קָטָן וְגָדוֹל, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה, מְכַנְיִסִין אֶת הַגָּדוֹל שֶׁבָהֶם וְכוּ'. וְגָדוֹל וְקָטָן הֵם בְּחִינַת נַעֲשֵׂה וְנִשְׁמַע כַּנִּיל וְעַל כֵּן הֵם נְאֻמָּנִים, כִּי עַל יְדֵי בְּחִינַת נַעֲשֵׂה וְנִשְׁמַע נִשְׁלַם הָאֲמוּנָה. וְעַל כֵּן הַתּוֹרָה נִקְרְאת עֵדוּת, כְּמוֹ שְׁכַתּוֹב, וְנִתְּתָ אֶל הָאָרוֹן אֶת הָעֵדוּת וְכוּ'. וְכַתִּיב, לַחַת הָעֵדוּת וְכוּן הַרְבֵּה. וְגַם הַתּוֹרָה נִקְרְאת עֵדוּת, כְּמוֹ שְׁכַתּוֹב, עֵדוּת לְיִשְׂרָאֵל לְהַדוֹת לְשֵׁם הִ'. וְכְמוֹ שֶׁמְבַאֵר בְּהַתּוֹרָה תְּהוֹמוֹת יְכַסִּימוּ וְכוּ' סִימָן ט, עֵין שָׁם, הִינוּ כַּנִּיל:

אות י

ועל פי זה יתבאר בעזרתו יתברך דברי המדרש הנ"ל, כי ה' יתברך אומר להשטן להביא עדים והוא רוצה להביא החמה ולבנה, שהם בחינת תורה ויתפלה, בחינת נַעֲשֵׂה וְנִשְׁמַע, שהם בחינת שְׂנֵי הָעֵדָיִים הַנִּיל, שהם עקר העדים, ורוצה להביאם להראות שיש ישראל פגמו בהם והוא מביא את החמה בחינת תורה והיא מְכַרְחַת לְהַעֲיִד עַל הַפְּגָמִים שֶׁפָּגְמוּ בְּמַעֲשֵׂיהֶם נֶגְדַת הַתּוֹרָה וְאֹמֵר לוֹ הִ' יִתְבָּרֵךְ:

על פי שנים עדים וכו'. והולך להביא הלבנה בחינת נִסְתָר, בחינת תפלה והיא מתפסית מאד עד שאינו יכול למצאה. כי הנשמע, שהוא בחינת תפלה, בחינת רצון ובטול אל האין סוף של איש הישראלי, זה אינו יכול להשטין ולמצא ולהשיג כלל, כי רב בני ישראל רצונם וכסופם חזק ואמיץ מאד מאד לה' יתברך, בפרט באלו הימים אלול ועשרת ימי תשובה, בפרט בראש השנה ויום הכפורים שאז כל ישראל לבס נשבר בקרבם ומתקבצים בבית הכנסת ובבית המדרש ומרבין בתפלות ורצונם וכסופם חזק עד אין סוף לה' יתברך, עד שעל ידי רצונם החזק עולים עד אין סוף

בכח הצדיקי אמת שהשיגו תורת ה' ותפלת ה' ועל כן אינו יכול למצא כָּלֵל אֶת הַלְבָנָה בְּחִינַת תְּפִלָּה, כִּי הִיא מִתְכַּסֶּיֶת מְאֹד, כִּי הוּא בְּחִינַת נִסְתָּר, בְּחִינַת נִשְׁמַע שְׁעוֹלָה עַד אֵין סוּף. וְזֶהוּ בְּעֲצָמוֹ בְּחִינַת מַה שְּׁאֲמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה בְּמִדְרָשׁ וּמוֹבָא בְּדִבְרֵינוּ שְׁכַתֵּר הַנְּעֻשָׁה אֲבָדוּ יִשְׂרָאֵל וְכַתֵּר הַנִּשְׁמַע נִשְׁאָר לָהֶם, כְּמוֹ שְׁמִבְּאָר עַל פְּסוּק וְעַתָּה יִשְׂרָאֵל שְׁמַע אֵל וְכוּ', הֵינּוּ כְּנִ"ל, כִּי כַתֵּר הַנְּעֻשָׁה אֲבָדוּ בְּעוֹנוֹתֵינוּ, כִּי אֵין אָנוּ יְכוֹלִין לְקַיֵּם שׁוּם מִצְוָה בְּשִׁלְמוֹת, כִּי אֵף עַל פִּי שְׁאֵנוּ מְקַיְמִין הַמִּצְוֹת גַּם בְּגִלוּת, אֲבָל אֵין אָנוּ יְכוֹלִין לְקַיֵּם שׁוּם מִצְוָה בְּשִׁלְמוֹת הֶרְאוּי, כִּי כְּמָה מִצְוֹת אֵי אֲפֻשֶׁר לְקַיֵּם כָּלֵל בְּגִלוּת כְּמוֹ קַרְבָּנוֹת וְכוּ' וְאֲפִלוּ הַמִּצְוֹת שְׁמִקְיָמִין אֵינָם בְּשִׁלְמוֹת הֶרְאוּי וְצָרִיכִין יְגִיעָה גְּדוֹלָה לְקַיֵּם אֵיזָה מִצְוָה כְּרָאוּי. אֲבָל כַתֵּר הַנִּשְׁמַע, שֶׁהוּא בְּחִינַת תְּפִלָּה שְׁעַקְרָה בְּחִינַת רְצוֹן וּבִטּוֹל וְכוּ' הַנִּ"ל, זֶה אֵי אֲפֻשֶׁר לְקַח מִיִּשְׂרָאֵל בְּשׁוּם אֲפֹן, כִּי אֵיךְ שֶׁהוּא אֵף עַל פִּי כֹן רְצוֹנֵנוּ וְכִסְפֵנוּ חִזְק וְתַקִּיף מְאֹד מְאֹד לָשׁוּב לַה' יִתְבָּרַךְ בְּכָל עֵת וּכְמוֹ שְׁכַתוֹב, מַה תְּעִירוּ וּמַה תְּעוֹרְרוּ אֶת הָאֱהָבָה עַד שְׁתַּחֲפֹץ (וְעֵינִן בְּמַקּוֹם אַחֵר מְזָה בְּהַלְכוֹת עֶרֶב הַלְכָה ג) וּכְמוֹ שְׁכַתוֹב כִּי עֲזָה כְּמוֹת אֱהָבָה קִשָּׁה כְּשֶׁאֹל קִנְיָה רִשְׁפִּיהָ רִשְׁפִּי אֵשׁ שְׁלֵהֲבַתֶּיהָ מִיָּם רַבִּים לֹא יוֹכְלוּ לְכַבּוֹת אֶת הָאֱהָבָה וּנְהָרוֹת לֹא יִשְׁטִפוּהָ וְכוּ'. שְׁכָל זֶה נֹאמֵר עַל רִשְׁפִּי שְׁלֵהֲבַת תְּבַעֲרַת הַלֵּב לַה' יִתְבָּרַךְ בְּעִמְקוֹת פְּנִימִיּוֹת רְצוֹנוֹ, שְׁאֲפִלוּ הַקָּטָן שְׁבִקְטָנִים בְּמִדְרָגָה הַתַּחְתּוֹנָה מְאֹד בּוֹעֵר לְבוֹ לַה' יִתְבָּרַךְ עַד אֵין סוּף. וְעַל כֵּן כַתֵּר הַנִּשְׁמַע לֹא אֲבָדוּ יִשְׂרָאֵל, וְעַל כֵּן עַל יְדֵי בְּחִינַת הַנִּשְׁמַע בְּחִינַת רְצוֹן, בְּחִינַת תְּפִלָּה וְכוּ', אָנוּ מְשַׁלְּמִין כָּל הַמִּצְוֹת, כְּמוֹ שְׁאֵנוּ אוֹמְרִים קִדְּם כָּל מִצְוָה, יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ כְּאֵלוּ קִימַתֶּיהָ בְּכָל פְּרֻטִיָּה וְדִקְדוּקִיָּה וְכוּ' הֵינּוּ כְּנִ"ל, כִּי עֵקֶר קִיּוּמֵנוּ עַל יְדֵי הַרְצוֹן שֶׁהוּא בְּחִינַת נִשְׁמַע וְכוּ' שְׁעוֹלָה עַד אֵין סוּף, כִּי גַם בְּמִדְרָגָה הַתַּחְתּוֹנָה מְאֹד יְכוֹלִין לְכַסּוֹף עַד אֵין סוּף אַחֵר שְׁכַבֵּר גִּלוּ לָנוּ הַצְּדִיקֵי אֱמֶת הַשְּׂגוֹת כְּאֵלֶּה שֵׁישׁ תְּפִלַּת ה' שֶׁהוּא בְּחִינַת סִתְרֵי נִסְתָּרוֹת בְּחִינַת חֶסֶד וְצִדְקָה הַנֶּעְלָם וְנִסְתָּר מְאֹד. עַל כֵּן אֵין הַשְּׁטָן יְכוֹל לְמַצֵּא אֶת הַלְבָנָה כָּלֵל וְאֵז הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עוֹמֵד מְכַסֵּא דִין וְיוֹשֵׁב עַל כְּסֵא רַחֲמִים עַל יְדֵי תַקִּיעַת שׁוֹפָר, כִּי כָּל הַמִּדְרָשׁ הַנִּ"ל נִדְרָשׁ עַל פְּסוּק תַקְעוּ וְכוּ', כִּי עֵקֶר קוֹל שׁוֹפָר שֶׁהוּא בְּחִינַת עֲזוּת דְּקִדְשָׁה נְמֻשֶׁד מִהַשְׁמַחָה שְׁעַקְרָה נְמֻשְׁכַת עַל יְדֵי בְּחִינַת נִשְׁמַע, בְּחִינַת תְּפִלָּה, בְּחִינַת רְצוֹן וּבִטּוֹל וְכוּ' הַנִּ"ל, כְּמוֹ שְׁמִבְּאָר שֶׁם וְעַל יְדֵי זֶה נְמֻשְׁכִין חֶסְדִים נְפִלְאִים חֲדָשִׁים בְּכָל רֹאשׁ הַשָּׁנָה, חֶסְדִים שְׁלֹא נִתְּגַלּוּ מֵעוֹלָם שְׁעַל יְדֵי זֶה נְמֻתְקִין כָּל הַדִּינִים, כִּי נִתְּגַלָּה הַצִּדְקָה שְׁנֵעֵלֵם בְּהַמְשָׁפֵט שְׁזָה עֵקֶר בְּחִינַת הַתְּקוּן עַל יְדֵי כַתֵּר הַנִּשְׁמַע וְכוּ' וְכְנִ"ל וְעַל כֵּן עַל יְדֵי זֶה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עוֹמֵד מְכַסֵּא דִין וְכוּ':

הַכֹּלל שֶׁכֵּל אָדָם בְּכֹל זְמַן צָרִיךְ שִׁיחִיָּה לּוֹ כַּמָּה וְכַמָּה עֲלִיּוֹת וִירִידוֹת כָּל יְמֵי חַיָּיו, כִּי אֵי אֶפְשֶׁר לְעֲלוֹת מִדְּרָגָא לְדְרָגָא כִּי אִם עַל יְדֵי יְרִידָה שֶׁקֹּדֶם הָעֲלִיָּה, כִּי הִירִידָה הִיא תְּכֵלֶת הָעֲלִיָּה כְּמוֹבָא. וּמַחֲמַת אֵלּוּ הִירִידוֹת הֲרֵבָה נִכְשְׁלוּ וְנִפְּלוּ מְאֹד, כִּי צָרִיךְ אֲזִי הַתְּחַזְּקוֹת גְּדוֹל שֶׁהוּא בְּחִינַת עֲזוּת דְּקִדְשָׁה בְּכֹל הַבְּחִינּוֹת וְכַנ"ל. וְזֶה בְּחִינַת אֲרִיכַת הַגְּלוּת שֶׁל כָּלל יִשְׂרָאֵל, כִּי כָּלל הַגְּלוּת הוּא בְּחִינַת יְרִידָה שֶׁקֹּדֶם הָעֲלִיָּה בְּבְחִינַת מָה שֶׁאָמַר ה' יִתְבָּרַךְ לְיַעֲקֹב כְּשֶׁהָיָה צָרִיךְ לִירֹד לְמִצְרַיִם בְּגְלוּת אֲנֹכִי אֲרַד עִמָּךְ מִצְרִימָה וְאֲנֹכִי אֲעֲלֶךָ גַּם עִלָּה. וּבִפְרָט הַגְּלוּת הָאֲחֵרוֹן הַזֶּה שֶׁעָלִיו נֶאֱמַר, וַיִּתְרַד פְּלָאִים וְכוּ' וְכַנ"ל. וְכֹל זֶה עוֹבֵר עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד בְּפִרְטִיּוֹת, כִּי יֵשׁ מִי שֶׁאִינוֹ מִתְעוֹרֵר כָּלל לְעֲלוֹת מִירִידָתוֹ וַיֵּשׁ שֶׁמִּתְעוֹרֵר קֶצֶת אִךְ מִרְבּוּי הִירִידוֹת שֶׁעוֹבְרִין עָלָיו לְטוֹבָתוֹ כְּדֵי שִׁיעֲלֶה מִדְּרָגָא לְדְרָגָא, הֲרֵבָה נִפְּלוּ עַל יְדֵי הִירִידוֹת וְכַמוֹבָא מְזָה. עַל כֵּן צָרִיךְ שֶׁתִּדְעַ שְׁצָרִיכִין הַתְּחַזְּקוֹת הֲרֵבָה וְעַקְשָׁנוּת גְּדוֹל בְּלִי שְׁעוֹר שֶׁכֵּל זֶה הוּא בְּחִינַת עֲזוּת דְּקִדְשָׁה שֶׁמְקַבְּלִין עַל יְדֵי שְׂמִיחָה שֶׁנִּמְשָׁךְ מִבְּחִינַת נְעֻשָׁה וְנִשְׁמָע וְכוּ'. וְעַקֵּר הַכַּח שִׁיּוּכָל לְהַתְּחַזֵּק מִי שֶׁהוּא אֶפְלוּ בְּתְּכֵלֶת הִירִידָה, הוּא עַל יְדֵי שְׂמִיחָתוֹ כִּי מִבְּחִינַת גְּבִרֵי כַח עֲשֵׂי דְבָרוֹ לְשִׁמְעָה בְּקוֹל דְּבָרוֹ, שֶׁהֵם הַצְּדִיקִים הַגְּבוּהִים שֶׁזוֹכִין לְבְּחִינַת נְעֻשָׁה וְנִשְׁמָע הָעֲלִיוֹן הַנ"ל, שֶׁהוּא בְּחִינַת תּוֹרַת ה' וְתַפְלַת ה' שֶׁשֶׁם הַחֹסֵד וְהַצְּדִיקָה עַד אֵין סוּף בְּחִינַת חֲסִידֵי ה' כִּי לֹא תִמְנּוּ וְכוּ', שֶׁזֶה הַחֹסֵד מִמְּשִׁיכִין בְּיוֹתֵר בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה שֶׁהוּא חֹסֵד גְּדוֹל, כְּמוֹ שֶׁמְבָאֵר בְּמִקּוֹם אַחֵר וְכַנ"ל. כִּי בְּאֲמַת אֵי אֶפְשֶׁר לְהַבִּין הַחֹסֵד וְהַצְּדִיקָה הַנִּמְשָׁךְ מִשָּׁם, כִּי הוּא בְּחִינַת תַּפְלַת ה' שֶׁהִיא יִתְבָּרַךְ בְּעֲצָמוֹ, כְּבִיכּוֹל, צָרִיךְ לְהַתְּפַלֵּל עַל זֶה לְהַמְשִׁיךְ וּלְגַלוֹת הַחֹסֵד הַנִּפְלָא הַנְּעֲלָם הַזֶּה שֶׁאֵי אֶפְשֶׁר לְהַשִּׁיגוֹ, כִּי תַפְלַת ה' הוּא בְּחִינַת סִתְרֵי נְסִתְרוֹת שֶׁבְּנְסִתְרוֹת עַד אֵין קֶץ, כִּי הוּא בְּחִינַת נְסִתְרֵי הָעֲלִיוֹן הַנ"ל שֶׁאֵין מִי שִׁישִׁיג אִיךְ הוּא יִתְבָּרַךְ עוֹשֶׂה הַמְּשֻׁפָּט בְּצְדִיקָה וְכַנ"ל. וּבְזֶה יָכוֹל לְהַתְּחַזֵּק כָּל אֶחָד בְּכֹל עֵת, כִּי עַקֵּר נְפִילָתוֹ הוּא מַחֲמַת שִׁיּוּדַע שֶׁכָּפִי מִשְׁפָּט הַתּוֹרָה חֲטָא וּפָגַם מְאֹד וְגַם כִּי חֲזַק עֲצָמוֹ כַּמָּה וְכַמָּה פְּעָמִים וְסָמַךְ עַל חֲסִדוֹ יִתְבָּרַךְ שֶׁהוּא בְּחִינַת נְסִתְרֵי, בְּחִינַת תַּפְלָה, אֲבָל אַחֵר כִּי פָּגַם גַּם בְּזֶה מְאֹד מְאֹד עַד אֲשֶׁר חָס וְשָׁלוֹם אֶפְסֵי תַקוּהָ. אֲבָל כְּשֶׁמֵּאֲמִין שִׁישׁ תַּפְלַת ה' שֶׁגָּלוּ חֲכָמֵינוּ זְכוּרֵנוֹם לְבָרְכָה וְכַנ"ל שֶׁשֶׁם הַחֹסֵד וְהַצְּדִיקָה עַד אֵין קֶץ וְהוּא בְּחִינַת נְסִתְרֵי גְבוּהָ מְאֹד שֶׁאֵי אֶפְשֶׁר לְהַשִּׁיגוֹ כִּי אִם גְּדוּלֵי הַצְּדִיקִים הַמְּבַחְרִים שֶׁזָּכוּ לָזֶה, עַל יְדֵי זֶה גַּם הוּא יָכוֹל לְהַתְּחַזֵּק בְּכַחַס, כִּי הֵם מִמְּשִׁיכִין עֲזוּת דְּקִדְשָׁה גַּם עָלָיו וְכַנ"ל. רַק הָעַקֵּר שֶׁיֵּאֲמִין בְּכַחַס הַגְּדוֹל וַיְהִיָּה עַז כְּנִמְר לְהַמְשִׁיךְ עַל עֲצָמוֹ הָעֲזוּת דְּקִדְשָׁה הַנִּמְשָׁךְ מֵהֶם, כִּי שֵׁם בְּעֲנִיָּן הָעֲזוּת הוּא הָעַקֵּר מִה שֶׁאֵין יוֹדְעִין מֵהַתְּחַלָּה (כְּמוֹ שֶׁמְבָאֵר בְּמִקּוֹם אַחֵר סִימָן קמז). כִּי כָּל מָה שֶׁמִּתְקַרֵּב אֵלֵיהֶם יוֹתֵר נִמְשָׁךְ עָלָיו הָעֲזוּת דְּקִדְשָׁה יוֹתֵר, וְכָל מָה שֶׁמִּמְשִׁיךְ עַל עֲצָמוֹ הָעֲזוּת דְּקִדְשָׁה יוֹתֵר הוּא מִתְקַרֵּב אֵלֵיהֶם יוֹתֵר, כִּי כָּל דְּבָרֵי הַתּוֹרָה הַזֹּאת וְכוּן כָּל הַתּוֹרוֹת נְעוּץ סוּפָם בְּתַחֲלָתָם וּבְתַחֲלָתָם בְּסוּפָם וַיִּתְבָּאֵר בְּמִקּוֹם אַחֵר. וְכֹל זֶה זוֹכִין בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה בְּיוֹתֵר. וְעַל כֵּן הוֹלְכִין וְנוֹסְעִין לְבוֹא עַל קַבְרֵי צְדִיקִים בְּעָרֵב רֵאשׁ הַשָּׁנָה, כִּי נְעֲלָם מִמֶּנּוּ וְלֹא יָדַע מִי הוּא זֶה שִׁיּוּכָל לְהַמְשִׁיךְ הַחֹסֵד הָעֲלִיוֹן הַנִּפְלָא הַזֶּה בְּעֲצָם יְרִידָתָנוּ, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב, וַרְאֵה אֶת עִמָּךְ מְרוּדִים מְאֹד, כִּי אִם הַצְּדִיקִים שׁוֹכְנֵי עֶפְרָיִם שֶׁגָּלוּ כָּל זֹאת וְזָכוּ לָזֶה

לְבַחֲיַנַת תּוֹרַת ה' וּתְפִלַת ה' וְכַנִּי ל וְכַמּוֹ שְׁפָתוֹב, טוֹבְתִי בַל עָלִיף לְקַדוּשִׁים
אֲשֶׁר בְּאֶרֶץ הַמָּה וְכוּ':

אות לג

וְעַקֵּר הַתְּקוּן עַל יְדֵי בַחֲיַנַת מְשִׁיחַ שְׂיָבּוֹא בְּהִסָּח הַדַּעַת וְעֵינַי שָׁם (בְּהַגְמָרָא
סְנֵהֲדָרִין צו) שֶׁהֵבִיא שָׁם עֵקֶר מִימָרָא זֹאת רַק לְעַנְנֵי מְשִׁיחַ, כְּמוֹ שֶׁאָמַר
רַבִּי זִירָא שָׁם בְּמִטּוֹתָא מְנִיכּוֹ לֹא תִרְחַקוּנָה דְתַנְיָנָא וְכוּ'. וְעֵינַי שָׁם מֵה
שְׁאֲמָרוֹ שָׁם, אֵין בֶּן דְּדוּד בָּא עַד שִׁיתִּיאֲשׁוּ מִן הַגְּאֵלָה, שְׁנֵאֲמַר, וְאַפְסַ עֲצוּר
וְעִזּוּב, כְּבִיכּוֹל, אֵין סוּמְדָ וְאֵין עוֹזֵר לְיִשְׂרָאֵל וְכוּ', כִּי הָא דְרַבִּי זִירָא וְכוּ'
כְּנִ"ל. וְכֵן אַחַר כֵּן הָאֲרִיכוּ בְּזֶה שְׁאֵין לְצַפּוֹת לְשׁוּם קֶחַ שְׁבַעוּלָם שְׁרוּצִים
לְרַמְזוּ בְּאִיזָה פְּסוּק וְכוּ', כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ שָׁם, תַּנְיָא רַבִּי נַתָּן אֹמֵר, מְקַרָא זֶה
נוֹקֵב וְיִוֵּרֵד עַד הַתְּהוֹם, כִּי עוֹד חֲזוֹן לְמוֹעֵד וְיִפְיַח לְקַח וְלֹא יִכְזָב. אִם
יִתְמַהֲמָה חֲפָה לוֹ, כִּי בּוֹא יָבּוֹא לֹא יֵאָחֵר, לֹא כְּרַבּוּתֵינוּ שֶׁהֵיוּ דוֹרְשִׁים וְכוּ'
וְלֹא כְּרַבִּי שְׁמַעוֹן וְכוּ' וְאָמַר רַבִּי יֶצְחָק, תִּפְּחַ עֲצָמֵן שֶׁל מַחְשְׁבֵי קִצִּין וְכוּ'.
וְהִנֵּה אֵלּוֹ הַמִּימָרוֹת קֶשֶׁה לְהַבִּין וְנִרְאִין לְכַאוּרָה פְּסוּתֵרִין זֶה אֶת זֶה, כִּי
אִידָ שִׁיף לְיֵאֵשׁ עֲצָמוֹ מִן הַגְּאֵלָה חֵס וְשְׁלוֹם, הֲלֹא צְרִיכִין לְחַפּוֹת בְּכָל יוֹם
שְׂיָבּוֹא וְכַמּוֹ שֶׁאָמְרוּ שָׁם אִם יִתְמַהֲמָה חֲפָה לוֹ. אִדָּ אִם כִּי דְבַרְיָהֶם זְכוּרֹנָם
לְבָרְכָה עֲמָקִים מְנִי יָם, בְּפִרְט בְּעַנְיָן זֶה שֶׁאָמְרוּ בְּעֲצָמָם שְׁנוֹקֵב וְיִוֵּרֵד עַד
הַתְּהוֹם, אִדָּ עַם כָּל זֶה בְּהַכְרַח צְרִיכִין לְהַבִּין מַדְבַּרְיָהֶם אִיזָה רְמִזִּים אִידָ
לְהַתְּנַהֵג בְּזֶה בְּאֶפֶן שְׁנִזְכָּה לְהַתְּחַזֵּק בְּתַקְוָתֵנוּ לְקָרֵב וְלֹא לְרַחֵק חֵס וְשְׁלוֹם.
וְהַעֲקֵר הוּא פְּשִׁיטוּת וְתַמִּימוּת לְהַאֲמִין שְׂבּוּדָאֵי בּוֹא יָבּוֹא לֹא יֵאָחֵר אִדָּ
אֲסוּר לְחַפּוֹת לְשׁוּם קֶחַ לּוֹמֵר שֶׁמְהַרְאוּי שְׂיָבּוֹא בְּשָׁנָה זֹאת כְּמוֹ שֶׁטְעוּ
הַרְבֵּה עַל שָׁנָה זֹאת שְׁנַת ת"ר לְפִרְט קֶטָן שֶׁאָמְרוּ שְׂבַשְׁנָה זֹאת יְהִיָה הַקֶּחַ
וְקִלְקְלוּ הַרְבֵּה בְּזֶה, כִּי גֵרְמוּ כְּמָה כְּפִירוֹת וְחִלּוּל הַשֵּׁם כְּפִדּוּעַ. וְכֵן בְּשָׁנִים
הַקּוֹדְמִים אָמְרוּ כְּמָה קֶצִים כְּגוֹן בְּשָׁנַת תַּקנ"ז וּבְשָׁנַת תַּקנ"ס וּבְשָׁנַת
תַּקפ"א וְכוּ' וְכֵן הַרְבֵּה. וְשְׁמַעְתִּי שְׁגָם עַל שְׁנַת ת"ק אָמְרוּ שֶׁהוּא הַקֶּחַ וְכִלְסָם
חֲטָאוּ בְּזֶה הַרְבֵּה כְּמוֹ שֶׁקִּלְלוּ אוֹתָם רַבּוּתֵינוּ זְכוּרֹנָם לְבָרְכָה וְאָמְרוּ, תִּפְּחַ
עֲצָמֵן שֶׁל מַחְשְׁבֵי קִצִּין שֶׁהֵיוּ אוֹמְרִים כִּינּוֹן שֶׁהִגִּיעַ הַקֶּחַ וְלֹא בָּא וְכוּ', אֲלֵא
אֲנִי צְרִיכִין לְקוּוֹת וּלְחַפּוֹת אֲלֵיו תַּמְיֵד וְאֵף עַל פִּי כֵן יְהִיָה בְּבַחֲיַנַת הַסָּח
הַדַּעַת כִּי הוּא קֶחַ הַפְּלָאוֹת שְׂאֵי אֲפָשֵׁר לְהַבִּין שׁוּם רְמִזָּא וְרַמִּיזָא בְּעוּלָם
מְתִי יָבּוֹא, כִּי לְבָה לְפּוּמָה לֹא גָלִי, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוּתֵינוּ זְכוּרֹנָם לְבָרְכָה.
אִדָּ אֵף עַל פִּי כֵן בּוֹא יָבּוֹא בְּוֹדָאֵי בְּמוֹעֵדוֹ וּבְזַמְנוֹ פְּתָאִם בְּהִסָּח הַדַּעַת בְּעַת
שְׁלֹא יַחְשְׁבוּ עַל אוֹתָהּ הַשָּׁנָה וְעַל אוֹתוֹ הַיּוֹם כְּלָל, כִּי קֶחַ הַגְּאֵלָה נִמְשָׁף
מִבַּחֲיַנַת דְּרַכִּי ה' שֶׁהֵם בַּחֲיַנַת מְשַׁפֵּט וְצַדִּיקָה שְׂאֵי אֲפָשֵׁר לְהַבִּין כְּלָל, כִּי
הַגְּאֵלָה תִּהְיֶה רַק בְּצַדִּיקָה וְחֲסֵד חָנָם לְבַד, כְּמוֹ שְׁפָתוֹב, לְמַעַנִי לְמַעַנִי
אֲעֲשֶׂה וְכוּ', אִדָּ אֵף עַל פִּי כֵן יְהִיָה בְּבַחֲיַנַת מְשַׁפֵּט. וְזֶה בַּחֲיַנַת מִימָרָא הַנִּי"ל

אין בן דוד בא עד שיתיאשו מן הגאולה וכו', הינו שיבינו שלפי מעשיהם אין תקנה חס ושלום, ואף על פי כן יחזקו עצמן בכת הצדיקי אמת לחטף תורה ותפלה ומעשים טובים כל מה שיוכלו לחטף ולקוות לחסדי ה' שיעשה צדקה במשפט כנ"ל. וזהו בחינת הפלגתא שהביא אחר כך, רבי אליעזר אומר, אם ישראל עושין תשובה נגאלים ואם לאו וכו', אמר לה רבי יהושע וכו'. ואלו ואלו דברי אלקים חיים, כי בודאי עקר הגאולה תבוא רק על ידי תשובה ומעשים טובים, כמו שכתוב, ובא לציון גאל ולשבי פשע בעקב וכו'. אך אף על פי כן יהיה הכל רק בחסד ובצדקה, כי התשובה של השבי פשע לא יהיה בה פח להביא הגאולה רק ה' יתברך בחסדו וצדקתו יקרב הגאולה למענו כנ"ל. אך מחמת שאי אפשר להמשיך הצדקה וחסד כי אם על ידי בחינת משפט, על כן ההכרח להמתין עד שיעשו קצת תשובה שעל ידי זה יוכל בנפלאותיו להלביש הצדקה במשפט. וגם מעט התשובה הכל ממנו על ידי בחינת תורת ה' ותפלת ה' שעל ידי זה יכניס בלבם לצעק ולהתפלל תמיד לה' יתברך עד שיכמרו רחמיו, כי יראה כי אזלת יד וכו' ויקבל מעט דמעט תשובתנו ותפלתנו ברצון באפן שילביש בנפלאות נפלאותיו הצדקה במשפט ועל ידי זה תבוא הגאולה. ויקים:

ציון במשפט תפדה, על ידי, ושביה בצדקה, כי שביה לא יהיה כדאי בתשובתם להביא הגאולה אך על ידי תשובתם המעטה יעוררו צדקתו יתברך שילבישה במשפט עד שיקים ציון במשפט תפדה ושביה בצדקה במהרה בימינו, אמן:

אות לד

וזה על זאת ותפלל כל חסיד אליך לעת מצא רק לשטף מים רבים אליו לא יגיעו, כי על פי כל הנ"ל בודאי עקר רב תפלותיו של האדם צריכים להיות ביותר שינצל מכל רע מבחינת נשיכת עקרב שהוא בחינת שטף מים רבים שלא יגיעו אליו, שלא יבוא בחינת העקרב וינשכנו פתאם חס ושלום, כי המציאות שרוצה האדם למצא, דהינו להרויח פרנסה הן מותרות ועשירות גדול הן הכרחיות, הכל בא בהסח הדעת כנ"ל ואין האדם פועל לכל ברבוי מחשבותיו וטרדותיו. ועל פי רב הוא הולך וחושב איך למצא פרנסה ועשירות וכו' ובתוך כך בא עליו בכל פעם הרפתקאות וצרות רחמנא לצלן, ופגעים מפגעים שונים עד שעל פי רב אינו עובר זמן מעט בלי פגעים וצרות ותלאות והרפתקאות הרבה וכידוע כל זה למי שמשים לב לזה. וכל אחד נדמה לו שרק עליו עובר פוס התלאות בכל פעם ובאמת אין בנמצא מי שנמלט מזה וכל זה בהתלאות והרפתקאות השכיחים, מכל שכן שיש הרבה שעוברים עליהם צרות גדולות רחמנא

לצלן, שהם באים פתאם לגמרי בבחינת נשיכת עקרב ממש רחמנא לצלן. והאדם הוא שוטה ואויל והולך וחושב איך ישיג ממון ומקנא בחברו וכיוצא, ופתאם עובר עליו מה שעובר רחמנא לצלן, וכמו שכתוב, ואשר יהיה מאחריו מי יגיד לו, וכן מבאר בפסוקים ובמקומות הרבה וכמובא לעיל (ועין בשל"ה מה שחושב שם בדרך חרוזי אין רגע בלא פגע, אין יום בלא וכו' אין שמטה וכו', עין שם). על כן מזהיר אותנו הפסוק, על זאת יתפלל כל חסיד אליך לעת מצא, הינו בעת שרוצה למצא ולהרויח איזה דבר, שזהו בחינת מציאה הנ"ל צריך שיהיה עקר תפלתו רק לשטף מים רבים, שהם בחינת רבוי הצרות המתרגשות ובאות לעולם רחמנא לצלן, שהם בחינת נשיכת עקרב שאליו לא יגיעו חס ושלום, פתאם בהסח הדעת כנ"ל. ואז ישיג ממילא בחינת המציאה הבאה בהסח הדעת, כי זה ידוע וכבר דברנו בזה למעלה שהי' יתברך טוב ומטיב תמיד ורוצה רק להטיב לכל בריה ומצדו לא יבצר לתת לכל איש רב שפע ועשירות מפלג וכל טוב. אך מחמת שההכרח שינהיג העולם גם במשפט כנ"ל, משם נמשכין כל דרכי ה' שמוריש לזה ומעשיר לזה, כמו שכתוב, כי אלהים שפט זה ישפיל וזה ירים. וכתוב, ה' מוריש ומעשיר משפיל אף מרומם וכו'. ובודאי אי אפשר להבין דרכיו אלו, כמבאר בכל הספרים שגם משה בקש על זה להודיעו, כי נעלם ממנו דרכיו אלו שהם בחינת צדיק וטוב לו צדיק וכו'. רשע וטוב לו וכו' וכן ירמיה ודוד וחבקוק וכו' התפלאו על זה כמובא, כי הם בחינת דרכי ה' שאי אפשר להשיג, כי הם בחינת משפט וצדקה הנ"ל, דהינו שהי' יתברך חפץ רק להטיב בצדקה וחסד עם כל אחד אך בהכרח שילביש הצדקה במשפט כנ"ל. ועל כן עקר התקון לזה הוא רק תפלה ותחנונים שהם בחינת נשמע, בחינת צדקה וחסד כנ"ל. שעל ידי שהאדם מתפלל אזי יש בחינת אתערותא דלתתא שעל ידי זה יכול לעורר הצדקה והחסד בדרך נפלא שיתלבש במשפט התורה ואף על פי כן יהיה פלו חסד וצדקה. והכל בכל התקשרות לצדיקי אמת שזכו לבחינת תורת ה' ותפלת ה' ממש וכנ"ל. ועל כן צריך שיהיה עקר תפלתו שינצל משטף מים רבים שהם בחינת נשיכת עקרב שנמשך מדינים מבחינת משפט שהוא הוא המעכב והמונע את המציאה טובה שתבוא, אבל כשיתפלל שינצל ממנו על ידי זה ימתיק ויבטל הדינים ואז בחינת המציאה ממילא תבוא, כי דרכו להטיב תמיד וכנ"ל ועין מה שאיתא בזהר הקדוש ומובא אצלנו בלקוטי א סימן פד, דלית יום דלית בו טוב, אך כמה נחשים ועקרבים סחרין לה דלא יעול לההוא טוב וכו', עין שם:

ובאמת כשנשים לב היטב בענין מעמדנו ומצבנו לפי שעה בזה העולם העובר כהרף עין אין אנו יודעין כלל מה לכנות ולקרא בשם מציאה ומה לכנות ולקרא בשם נשיכת עקרב, כי יש שמוצא עשירות גדול ולבסוף נהפך לו לרעה עצומה גם בזה העולם ועל כל פנים הוא צריך למות ולוקחין אותו מהממון או שלוקחין הממון ממנו בחייו, כמו שכתב אדונינו מורנו ורבנו זכרוננו לברכה (פנדפס בספר שיחות הר"נ, עין שם). וכמו שהתפלא קהלת על זה ואמר:

יש הבל וכו' עשר שמור לבעליו לרעתו וכו' ואבד העשר ההוא בענין רע וכו'. ולהפך יש אחד שיש לו עניות ודחקות ויסורים רחמנא לצלן והוא לו לטובה גדולה בעולם הבא בודאי, ולפעמים ועל פי רב גם בזה העולם אחריתו טוב אם הוא איש כשר, כי טוב אחרית דבר מראשיתו, כי צדיקים תחלתם יסורים וסופן שלווה וכו'. אך תפלה מועיל על הכל, כי בודאי עקר התפלה צריך שתהיה שינצל מפמה וכמה נחשים ועקרבים הסובבים אותו בכל יום ורוצים למנעו מהטוב הגנוז בכל יום שהוא טוב אמת בגשמיות ורוחניות, דהינו שינצל ממחשבות רעות והרהורים רעים ורעיונים מבלבלים שהם עקר בחינת נחשים ועקרבים הנושכים אותו בכל יום ורוצים לכלותו לגמרי חס ושלום, לולי ה' שעומד בעזרו, כמו שכתוב, צופה רשע לצדיק ומבקש להמיתו ה' לא יעזבנו בידו ולא ירשיענו בהשפטו, וכמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה על פסוק זה, בכל יום ויום יצרו של אדם מתחדש עליו וכו'. אך כל מי שעוסק יותר להציל עצמו והעקר על ידי תפלה ותחנונים פני"ל, הוא יכול להמשיך ביותר צדקתו וחסדו העליון מאד, ולהמשיך חסדים נפלאים חדשים בכל יום ובכל יום בבחינת חסדי ה' כי לא תמנו וכו' חדשים לבקרים וכו'. ועל ידי זה ינצל מנחשים ועקרבים פני"ל ויזכה להטוב הגנוז בכל יום שהוא בחינת מציאה טובה באמת. וכל זה הוא בחינת על זאת ותפיל כל חסיד לעת מצא, כשרוצה למצא איזה מציאה כגון פרנסה וכו' וכמו שדרשו רבותינו זכרונם לברכה על פסוק זה, 'לעת מצא', זו פרנסה וכו'. עקר התפלה צריכה להיות רק לשטף מים רבים אליו לא יגיעו וכני"ל:

אות לו

וזהו, אתה סתר לי וכו'. כי דוד המלך עליו השלום, מלמד אותנו לסמוך רק על ה' יתברך, כי אין כח בתפלותינו לבד להנצל בכל יום ובכל יום ובכל רגע ממה שאנו צריכים להנצל בגשמיות ורוחניות מאחר שהכל בא בהסח הדעת ובחינת העקרב רחמנא לצלן, אורב עלינו בכל יום ורגע, כמו שכתוב, יארב במסתר כאריה בסכה יארב לחטוף עני וכו'. ואיך אפשר לבשר ודם בפרט חלושי כח שב ישראל שכבר נכשלו הרבה הרבה במה

שְׁנַכְשְׁלוּ אִיךָ אֶפְשָׁר לָהֶם לְמַלֵּט נַפְשָׁם מִכָּל נִשְׁכוּתָיו בְּגִשְׁמִיּוֹת וְרוּחָנִיּוֹת
הַבָּאִים בְּהֶסֶח הַדַּעַת פְּתָאם רַחֲמָנָא לְצִלָּן, עַל כֵּן מִבְּקֶשׁ וְאוֹמֵר, אַתָּה סֵתֵר
לִי, כִּי רַק אַתָּה סֵתֵר לִי לְהִסְתִּירָנִי מִסּוּד מְרַעִים וְכוּי' הַנִּי"ל, וּמִצָּר הַנִּי"ל
תִּצְרָנִי. וְזֶהוּ, רְגִי פִלֵּט תִּסּוּבְּבִנִי סֵלָה, כִּי בְּוֹדָי אֲנִי צָרִיךְ לְהוֹדוֹת וּלְרַגֵּן
לְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל תָּמִיד עַל רַבּוּי הַפְּלִטוֹת וְהַנְּפִלְאוֹת שֶׁאַתָּה מְפַלֵּט
וּמַצִּיל אוֹתִי בְּכָל יוֹם וּבְכָל רֶגַע מִמֶּשׁ, כִּי אֵין בְּעַל הַנֶּסֶם מִפִּיר בְּנֶסוּ, כְּמוֹ
שֶׁאַמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה עַל פְּסוּק, עוֹשֶׂה נִפְלְאוֹת לְבָדוֹ וּבְרוּךְ שֵׁם
כְּבוֹדוֹ לְעוֹלָם, וְכְמוֹ שֶׁתִּקְנֵנוּ לָנוּ בְּשִׁלְחֹן עֲרוּךְ לֹמֵר שְׁלֹשׁ פְּעָמִים בְּכָל יוֹם
עַל נְסִיךְ שֶׁבְּכָל יוֹם עִמָּנוּ וְעַל נִפְלְאוֹתֶיךָ וְטוֹבוֹתֶיךָ שֶׁבְּכָל עֵת עָרַב וּבִקֵּר
וְצָהָרִים הַטּוֹב כִּי לֹא כָלוּ רַחֲמֶיךָ וְכוּי'. וְזֶהוּ, רְגִי פִלֵּט תִּסּוּבְּבִנִי סֵלָה וְכַנִּי"ל:

אות לז

וְעַל כֵּן הָיָה הַהֶכְרַח שֶׁיִּקְבַּל יַעֲקֹב אֶת הַבְּרָכוֹת מִיִּצְחָק בְּמַרְמָה וּבִגְנִיבָה
מִקְטָרוֹג עֵשׂוֹ, כִּי כָּבֵד מְבֹאֵר לְמַעְלָה בְּאוֹת כַּח שְׁבַחֲנִיַת צְדָקָה וּמִשְׁפָּט
הַנִּי"ל, הֵם עֵקֶר דָּרְךְ הִי שֶׁהִתְחִילוּ הָאָבוֹת לִילָךְ בּוֹ. וְעֵקֶר הַהִתְחַלָּה
מֵאַבְרָהָם, כְּמוֹ שֶׁפָּתוּב, כִּי יָדַעְתִּיו לְמַעַן אֲשֶׁר יִצְוֶה אֶת בְּנָיו וְאֶת בֵּיתוֹ
אַחֲרָיו וְשִׁמְרוּ דָרְךְ הִי לַעֲשׂוֹת צְדָקָה וּמִשְׁפָּט וְכַנִּי"ל. אִךְ בְּפִרְטִיּוֹת הָאָבוֹת
כָּל אֶחָד יֵשׁ לוֹ בְּחִינָה מִיַּחְדָּת בְּפָנָי עֲצֻמוֹ, כִּי אֵף עַל פִּי שֶׁאַבְרָהָם שָׁמַר
צְדָקָה וּמִשְׁפָּט, אֵף עַל פִּי כֵן בְּחִינָתוֹ הַמִּיַּחְדָּת אֵלָיו הוּא בְּחִינַת צְדָקָה
וְחֶסֶד, כִּי אַבְרָהָם מְדַתוֹ חֶסֶד כְּפִדּוּעַ, וְיִצְחָק בְּחִינָתוֹ הַמִּיַּחְדָּת אֵלָיו הוּא
בְּחִינַת מִשְׁפָּט, בְּחִינַת גְּבוּרוֹת יִצְחָק כְּפִדּוּעַ. וְעֵקֶר כְּלָלִיּוֹת הַצְּדָקָה וְהַמִּשְׁפָּט
יַחַד הוּא בְּחִינַת יַעֲקֹב, כְּמוֹ שֶׁפָּתוּב, מִשְׁפָּט וְצְדָקָה בְּיַעֲקֹב אַתָּה עֹשִׂיתָ. וְעַל
כֵּן בְּאַמֶּת מְבֹאֵר בְּמִדְרָשׁ וּמוֹבָא לְעִיל רַבֵּן אֶמְרִי, לֹא נִבְרָא אַבְרָהָם אֶלָּא
בְּזִכּוּת יַעֲקֹב וְכוּי'. וְעַל כֵּן יַעֲקֹב שָׁזָכָה לְכָלֵל מִשְׁפָּט וְצְדָקָה בְּשִׁלְמוֹת, עַל כֵּן
הָיְתָה מִטָּתוֹ שְׁלֵמָה בְּלִי פְּסוּל, אֲבָל אַבְרָהָם וְיִצְחָק אֵף עַל פִּי שֶׁכָּל אֶחָד
שָׁמַר דָּרְךְ הִי לְכָלֵל צְדָקָה וּמִשְׁפָּט כַּנִּי"ל אֲבָל מִחֲמַת שְׁעָדִין לֹא נִכְלְלוּ
בְּשִׁלְמוֹת וְעַל כֵּן אַבְרָהָם הָיָה עֵקֶר מְדַתוֹ חֶסֶד בְּחִינַת צְדָקָה, וְיִצְחָק עֵקֶר
מְדַתוֹ גְּבוּרָה בְּחִינַת דִּין וּמִשְׁפָּט, עַל כֵּן יִצְאָ מֵהֶם פְּסֻלַּת יִשְׁמַעֵאל מֵאַבְרָהָם
וְעֵשׂוֹ מִיִּצְחָק, כִּי כְּלָלִיּוֹת צְדָקָה וּמִשְׁפָּט יַחַד הֵם עֵקֶר בְּחִינַת הַיַּחֲוּד הַשֵּׁם
שֶׁמֶשׁ נִמְשָׁךְ בְּחִינַת יַחֲוּד הַקְּדוּשָׁה שֶׁל אִישׁ וְאִשָּׁה כְּשֶׁזֹּכִים שְׁשִׁכִּינָה
בֵּינֵיהֶם, כִּי אִישׁ וְאִשָּׁה הֵם בְּחִינַת תּוֹרָה וְתַפְלָה כְּפִדּוּעַ וְכַמוֹבָא בְּמִקּוּם
אַחֵר. וְעַל כֵּן הָאִשָּׁה טַפְלָה לְבַעֲלָהּ וְאֵף עַל פִּי כֵן לְפַעְמִים הִיא לְמַעְלָה מִמֶּנּוּ
בְּבְחִינַת אִשֶׁת חַיִל עֲטָרַת בַּעֲלָהּ וְכַמוֹבָא מִזֶּה הַרְבֵּה בְּכַתְּבֵי הָאָרֶץ ז"ל כִּי
דָרְכּוֹ הַקְּדוּשָׁה, כִּי הַתַּפְלָה הִיא קִטְנָה מִהַתּוֹרָה וְגִדּוּלָה מִהַתּוֹרָה, כִּי הִיא
בְּחִינַת עֲקָרַת הַבֵּית שֶׁעוֹמְדָת בֵּין תּוֹרַת הִי וּבֵין תּוֹרַתוֹ, כִּי עַל יְדֵי הַתַּפְלָה
זֹכִין לְגִלוֹת הַנִּסְתָּר וְהַנִּשְׁמָע וְעוֹשִׂין מִתּוֹרַת הִי תּוֹרַתוֹ:

נמצא שהתפלה קטנה מהתורה, דהיינו מבחינת תורת ה' וגדולה מהתורה מבחינת תורתו. וזה בחינת שכינתא בין תרין צדיקיא יתבא, בין צדיק עליון, שהוא בחינת תורת ה' ובין צדיק תחתון, שהוא בחינת תורתו והשכינה היא בחינת התפלה והבן. ועל כן גם למטה יש שזווגו קטנה ממנו ויש שהיא גדולה ממנו בבחינת אשת חיל עטרת בעלה. וזה בחינת אשה עולה עמו ואינה יורדת עמו, כי צריך להרבות בתפלה עד שיעלה בתפלתו בכל פעם מדרגא לדרגא להשיג הנעלם והנסתר יותר, ואז אשתו שהיא בחינת תפלה, בחינת אשה יראת ה' היא תתהלל עולית עמו בכל פעם. כי האדם על ידי בחירתו יכול לעלות למעלות גבוהות אף על פי שנשמתו ירדה אליו ממקום נמוך. ואזי אשתו עולית עמו, כי עקר עליתו על ידי בחינת אשה יראת ה' היא תתהלל, דהיינו על ידי בחינת תפלה וכמבאר למעלה שעל ידי תפלה ורצון וכו' יכולין לעלות מדיוטא התחתונה עד רום גבהי מרומים וכנ"ל. ועל כן אברהם שהיתה עקר מדתו חסד וצדקה, ויגע לכללו במשפט כנ"ל, אבל עדין לא נכלל אז בשלמות, על כן יצא ממנו פסלת שהוא ישמעאל. וכן יצחק שהיה מדתו דין ומשפט אף על פי שכללו בצדקה וחסד אבל לא בשלמות כמו יעקב, על כן יצא ממנו פסלת שהוא עשו שהיה אדמוני שנמשך מתקף הדין. ועל כן נקרא ישמעאל על שם התפלה, כמו שכתוב, כי שמע ה' אל ענייך, כי שרש יניקתו מבחינת רבוי הצדקה שהוא בחינת תפלה שלא נכללה כראוי בבחינת משפט. ועשו לשון עשיה ששרש יניקתו מרובוי דקדוק המשפט והדין שהוא בחינת תורה שלא נכללה כראוי בבחינת צדקה. כי התורה בחינת נעשה בחינת עשית מצות מעשיות, אבל צריך שתהיה נכללת התורה בחינת נעשה בחינת עשית המצות, בבחינת נשמע, בחינת תפלה, שהוא בחינת בטול ורצון ודבקות לאין סוף וכנ"ל. וזה ששאל עשו, אבא, איך מעשרין את התבן ואת המלח? שרמה את אביו בזה, כי הראה עצמו שמדקדק הרבה בכל מצוה לעשותה בחמרות יתרות, כי משם היה אחיזתו מפגם רבוי החמרות היתרות וכמובא בדברינו במקום אחר מזה שחמרות יתרות הם גם כן פגם גדול, עין שם. וכל זה מחמת שלא נכלל המשפט בחינת תורה בשלמות בבחינת תפלה וצדקה וכנ"ל:

אות לח

ולבאר הדבר יותר קצת שיהיה מובן מזה למשכיל רמזים ועצות לילך בדרך ה' הוא, כי בודאי אי אפשר לילך בדרך צדקה וחסד חנם לבד שאם כן לא יעשה כלום חס ושלום. אבל גם לילך בדרך משפט לבד גם כן הוא פגם גדול, כי אין העולם מתקיים על פי הדין לבד כנ"ל וכמו ששכיח הרבה שכמה וכמה נפלו ונתרחקו מה' יתברך על ידי רבוי המשפט והדין יותר

מדאי, שהחמירו על עצמן הרבה עד שאומרים בלבם שאפס תקותם מחמת רבוי עוונותיהם וקלקולם ופגמיהם העצומים והרבים כחול ימים. ואם כי אמת שפגמו וקלקלו הרבה, אף על פי כן הם צריכין לבטח בחסדי ה' וצדקתו וברחמיו שאינם כלים לעולם שעדין עדין יש תקוה בכל פעם בכל יום ובכל עת ובכל שעה כל ימי חייו אפלו אם הוא כמו שהוא כי חסדי ה' לא תמנו וכו'. וכבר כתבנו מזה במקום אחר שעקר נפילתו מחמת רבוי הדין והמשפט הנ"ל הוא רק הסתת הבעל דבר שמבקש לו תואנה בלבו לפטר עצמו מכל חס ושלום, מאחר שרואה קלקוליו הרבים. וכבר דברנו בזה הרבה ושלמה המלך עליו השלום צעק על זה, אל תצדק הרבה ואל תרשע הרבה, וכמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה אם רשעת מעט, אל תוסיף להרשע, ואם כבר הרשיע הרבה מאד, אף על פי כן צריך גם הוא לקיים מקרא זה שלא יוסיף וירשיע עוד הרבה יותר חס ושלום, וכל מה שממעט מלהרשיע יותר ויותר בודאי הוא טובתו לנצח, וגם על ידי זה יוכל לזכות בסוף לשוב לה' יתברך בשלמות, כי אין יאוש בעולם כלל כמו שצעק רבנו זכרוננו לברכה על זה בקול גדול ועמק עמק מאד. כי כל תנועה והעתקה שמנתק עצמו מרע לטוב אפלו כחוט השערה אינה נאבדת לעולם, כי מדה טובה מרבה ממדת פרעניות. ומה כשאדם פוגם או עובר עברה חס ושלום ה' יתברך משגיח ומסתכל על כל פרט ופרט, כמו שכתוב: אם יסתר איש במסתרים ואני לא אראנו וכו'. וכתוב, ממכון שבתו השגיח וכו' המבין אל כל מעשיהם. מכל שכן וכל שכן במדה טובה שבודאי אין שום תנועה טובה נאבדת לעולם. נמצא שפגם אלו הנופלים מחמת רבוי המשפט והדין כנ"ל זה נמשך מבחינת קלפת עשו וכנ"ל. ולהפך מי שירצה לסמוך רק על חסדו ויפרק על לגמרי חס ושלום, זה בחינת קלפת ישמעאל וכנ"ל. ועקר השלמות זכה יעקב שכלל משפט וצדקה יחד בשלמות גדול כנ"ל על כן היתה מטתו שלמה בלי פסול כנ"ל:

אות לט

ומחמת שיצחק היה עקר מדתו בחינת משפט, בחינת תורה, על כן היה קשה לו ביותר למצא זוגו שהוא בחינת תפלה כנ"ל. ועל כן לא נולד זוגו עד אחר העקדה שאז נמתק גבורות יצחק כידוע, כמו שכתוב, ויהי אחרי הדברים האלה, דהינו אחר העקדה. ויגד לאברהם שנולדה בת זוגו של יצחק, כמו שפרש רש"י שם, הינו כנ"ל. ועל כן נאמר ביצחק ויעתר יצחק לה' וכו' מה שלא נאמר לשון זה באברהם ויעקב, כי יצחק דיקא היה צריך להרבות ולהפציר בתפלה ביותר, שזהו פרוש ויעתר כמו שפרש רש"י שם, כי מחמת שמדתו היה בחינת משפט, בחינת תורה, בחינת תורה מפי הגבורה נתנה, על כן היה צריך להכריח עצמו בכח גדול לתפלה

וְהִכְרַח לְהַרְבוֹת וּלְהַפְצִיר בַּתְּפִלָּה כְּדִי שְׂיִכְלַל הַמְשַׁפֵּט בְּצַדִּיקָה שֶׁהִיא רְחוּק מְזֶה לְפִי שֶׁרַשׁ מִדְּתוֹ וְכַנִּי"ל. וְזֶהוּ וַיַּעֲתֵר יִצְחָק לֵה' לִנְכַח אֲשֶׁתּוֹ דִּיקָא, כִּי דִיקָא עַל יְדֵי אֲשֶׁתּוֹ רַבָּקָה הַצַּדִּיקָת שֶׁהִיא בְּחִינַת אֲשֶׁה יִרְאֵת ה' הִיא תַתְּהַלֵּל שְׁנוֹלְדָה אַחֵר הָעֵקֶדָה אַחֵר שְׂכַבֵּר נִמְתַּק דִּינוֹ קִצָּת, עַל יְדֵה דִיקָא וַיַּעֲתֵר יִצְחָק, כִּי עֶקֶר תִּפְלָתוֹ עַל יְדֵי בְּחִינַת רַבָּקָה שֶׁהִיא בְּחִינַת אֲשֶׁה יִרְאֵת ה' וְכַנִּי"ל:

אות מ

וְעַל כֵּן בֵּית הָרֵאשׁוֹן שֶׁהִיא בְּזִכּוֹת אַבְרָהָם וּבֵית הַשְּׁנִי שֶׁהִיא בְּזִכּוֹת יִצְחָק נִחְרְבוּ עַל יְדֵי קְלַפַּת עֵשׂוֹ וַיִּשְׁמַעְאֵל כְּמוֹבָא. וּבֵית שְׁלִישִׁי הָאֲחֵרוֹן שֶׁאֲנוּ מְקוּיִם שֶׁהִיא בְּזִכּוֹת יַעֲקֹב יִתְקִיִם לְעוֹלָם. כִּי עֶקֶר כְּלָלִיּוֹת צַדִּיקָה וּמְשַׁפֵּט שֶׁהִם בְּחִינַת תּוֹרָה וַתִּפְלָה בְּיַחַד הוּא בְּבֵית הַמְקַדָּשׁ, כִּי מִשָּׁם תֵּצֵא תּוֹרָה, כִּי הַלּוּחוֹת כָּלֵל הַתּוֹרָה עוֹמְדִים שָׁם בְּבֵית הַמְקַדָּשׁ בְּבֵית קִדְשֵׁי קִדְשִׁים, וְשָׁם מְקוֹם הַתְּפִלָּה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב, כִּי בֵיתִי בֵּית תְּפִלָּה. וְעֶקֶר קִיּוֹם הַבֵּית הַמְקַדָּשׁ הוּא כְּשֶׁנִּכְלְלוּ צַדִּיקָה וּמְשַׁפֵּט יַחַד, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב, בְּמִשְׁיַח, וְשִׁפְט בְּצַדִּיק דְּלִים. וְכַמְבָּאֵר לְעֵיל מְזֶה. וְעַל כֵּן שְׁנֵי הַבְּתִיִם שֶׁהִיוּ בְּזִכּוֹת אַבְרָהָם וַיִּצְחָק שֶׁאֲצֵלָם לֹא נִכְלְלוּ בְּשִׁלְמוֹת בְּחִינַת צַדִּיקָה וּמְשַׁפֵּט עַל כֵּן נִחְרְבוּ וְכַנִּי"ל. אֲבָל בֵּית הַשְּׁלִישִׁי שֶׁהִיא בְּזִכּוֹת יַעֲקֹב שֶׁזָּכָה לְכָלֵל בְּשִׁלְמוֹת צַדִּיקָה וּמְשַׁפֵּט עַל כֵּן יִתְקִיִם לְעוֹלָם. אֲבָל אִף עַל פִּי כֵן מוֹבָא בְּסִפְרֵי קִדְשׁ שֶׁעֶקֶר הַגְּאֻלָּה הָאֲחֵרוֹנָה תִּהְיֶה עַל יְדֵי שֶׁהִיא נִמְתַּק גְּבוּרוֹת יִצְחָק לְבְּחִינַת יִשְׁחָק, כִּי זֶה עֶקֶר הַתְּקוּן שֶׁיַּעֲקֹב וְאַבְרָהָם יִמְתִּיקוּ גְבוּרוֹת יִצְחָק בְּשִׁלְמוֹת שֶׁעַל יְדֵי זֶה תִּהְיֶה הַגְּאֻלָּה הָאֲחֵרוֹנָה. וְזֶה בְּחִינַת וַזְכַּרְתִּי אֶת בְּרִיתִי יַעֲקֹב וְאִף אֶת בְּרִיתִי יִצְחָק וְאִף אֶת בְּרִיתִי אַבְרָהָם אֲזָכֹר וְכוּ' שֶׁמִּתְחִיל תְּחִלָּה מִיַּעֲקֹב, כִּי עֶקֶר הַגְּאֻלָּה תִּהְיֶה עַל יְדֵי, וַיִּזְכֹּר גַּם זְכוֹת יִצְחָק וְגַם זְכוֹת אַבְרָהָם עַד שֶׁאַבְרָהָם וַיַּעֲקֹב יִמְתִּיקוּ גְבוּרוֹת יִצְחָק וַיִּכְלְלוּ הַצַּדִּיקָה בְּמְשַׁפֵּט בְּשִׁלְמוֹת שֶׁעַל יְדֵי זֶה תִּהְיֶה הַגְּאֻלָּה הָאֲחֵרוֹנָה וּבְנִין הַבֵּית הַמְקַדָּשׁ כַּנִּי"ל. וְזֶה שֶׁכָּתוּב אֲצֵל יַעֲקֹב וַזְכַּרְתִּי וְכוּ' וְכֵן אֲצֵל אַבְרָהָם כָּתוּב גַּם כֵּן זְכָרוֹן, וְאִף אֶת בְּרִיתִי אַבְרָהָם אֲזָכֹר, אֲבָל אֲצֵל יִצְחָק לֹא כָּתוּב זְכָרוֹן, כִּי עֶקֶר הַזְכָּרוֹן לְרַחֵם עַל יִשְׂרָאֵל לְגֹאֲלָם מִכָּל הַצָּרוֹת וְהַגְּלִיּוֹת שֶׁהַזְכִּיר מְקַדָּם בְּפִרְשָׁה, הוּא רַק עַל יְדֵי אַבְרָהָם וַיַּעֲקֹב שֶׁהִם יִמְתִּיקוּ גְבוּרוֹת יִצְחָק שֶׁעַל יְדֵי זֶה יִגָּאֵלם בְּרַחֲמָיו וְחִסְדָּיו הַמְרַבִּים, כִּי לְעוֹלָם מִדַּת הַחֶסֶד וְהַצַּדִּיקָה מְרַבָּה מִהַמְשַׁפֵּט וְהַדִּין. וְכְמוֹ שֶׁכָּתוּב, אֱהָב צַדִּיקָה וּמְשַׁפֵּט חֶסֶד ה' מְלֵאָה הָאָרֶץ. וְכָתוּב, כִּי אֲנִי ה' עוֹשֶׂה חֶסֶד מְשַׁפֵּט וּצַדִּיקָה בְּאָרֶץ. נִמְצָא שֶׁהַזְכִּיר צַדִּיקָה וְחֶסֶד כְּנֶגֶד מִדַּת הַמְשַׁפֵּט כִּי מִדָּה טוֹבָה מְרַבָּה לְעוֹלָם. וְזֶה בְּחִינַת אַבְרָהָם וַיַּעֲקֹב שְׂאוּחָזִים בְּיִצְחָק לְהִמְתִּיק הַדִּין וְהַמְשַׁפֵּט שֶׁלּוֹ וְעַל כֵּן עַל יְדֵי זֶה תִּהְיֶה עֶקֶר הַגְּאֻלָּה עַל יְדֵי שֶׁיִּמְתִּיקוּ גְבוּרוֹת יִצְחָק וְיִהְיֶה נַעֲשֶׂה

מיִצְחָק יִשְׁחַק כְּמוֹבָא. וְזֶה בְּחִינַת סוּד הַתְּקִיעוֹת הַמוֹבָא בְּזֵהר הַקְּדוּשׁ
וּבְכַתְּבִים שְׂאֵבְרָהֶם וְיַעֲקֹב אוֹחֲזִים בְּיִצְחָק לְהַמְתִּיק דִּינֵנו וְכַנִּ"ל. כִּי עֶקֶר
כָּל הַתְּקוּנִים נַעֲשִׂים בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה שְׂאֵז הוּא עֶקֶר בְּחִינַת צְמִיחַת קֶרֶן מְשִׁיחַ
כְּמוֹ שְׂמֵת־לְלִין אֵז הַרְבֵּה עַל זֶה כְּמוֹ שְׂפָתוֹב וְצְמִיחַת קֶרֶן לְדוֹד עֲבָדָךְ
וְעָרִיכַת נֵר לְבֹן יִשִׁי מְשִׁיחָךְ בְּמַהְרָה בְּיָמֵינוּ וְכוּ':

אות מא

וּמְחַמַּת שְׂיִצְחָק הִיָּה צָרִיךְ יוֹתֵר לְהַתְּגַבֵּר בְּרַבּוּי הַתְּפִלוֹת בְּחִינַת וַיַּעֲתֵר
יִצְחָק וְכוּ' וְכַנִּ"ל עַל כֵּן עֶקֶר הַתְּפִלָּה מְרַמֵּז בְּיוֹתֵר בְּבְחִינַת יִצְחָק כְּמַרְמֵז
בְּנִשְׁמַת כְּמוֹ שְׂאוֹמְרִים בְּפִי יִשְׂרָאֵל תִּתְרוֹמֵם וּבְשִׁפְתַי צְדִיקִים תִּתְבָּרַךְ וְכוּ'
עַד תִּתְהַלֵּל שְׂהָרְאֵי תִבּוֹת הֵם יִצְחָק רְבָקָה כְּמוֹבָא כִּי שֵׁם צְרִיכִים בְּיוֹתֵר
לְהַתְּגַבֵּר לְכָלֵל תּוֹרָה וְתִפְלָה יַחַד שֶׁהֵם יִצְחָק וְרְבָקָה כַּנִּ"ל, וְעַל כֵּן יִצְחָק
מְרַמֵּז בְּרֵאשִׁי תִבּוֹת יִשְׂרָאֵל צְדִיקִים חֲסִידִים קְדוֹשִׁים שֶׁהֵם בְּחִינַת כָּלֵל
הַצְּדִיקִים וְהִירְאִים מְקִיְמֵי הַתּוֹרָה שֶׁעַל שֵׁם זֶה נִקְרָאִים בְּשֵׁם יִשְׂרָאֵל
וְצְדִיקִים וְכוּ' הֵינּוּ בְּחִינַת תּוֹרָה שְׂזָהוּ בְּחִינַת יִצְחָק. אֲבָל רְבָקָה מְרַמֵּזֶת
בְּרֵאשִׁי תִבּוֹת תִּתְרוֹמֵם תִּתְבָּרַךְ תִּתְקַדֵּשׁ תִּתְהַלֵּל שֶׁהֵם רֵאשִׁי תִבּוֹת
רְבָקָה, כִּי אֵלוֹ הַתִּבּוֹת תִּתְרוֹמֵם תִּתְבָּרַךְ וְכוּ' הֵם בְּחִינַת כָּלֵל הַתְּפִלָּה
בְּחִינַת רְבָקָה בְּחִינַת אִשָּׁה יִרְאֵת ה' הִיא תִתְהַלֵּל וְכַנִּ"ל. וְזֶה שְׂמוֹבָא
שְׂיִצְחָק וְרְבָקָה הֵם בְּגִימַטְרִיא תַקְט"ו כְּמוֹ שְׂאִיתָא בְּיַלְקוּט הָרְאוּבֵנִי לְפִי
דְרַכּוּ, הֵינּוּ כִּי תִפְלָה בְּגִימַטְרִיא תַקְט"ו שֶׁהוּא יִצְחָק וְרְבָקָה כַּנִּ"ל. כִּי שֵׁם
עֶקֶר הַתְּפִלָּה לְהַמְתִּיק גְּבוּרוֹת יִצְחָק כַּנִּ"ל:

אות מב

וְעַל כֵּן אָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוּרֹנִם לְבִרְכָה לְעוֹלָם יִהְיֶה אָדָם זֵהִיר בְּתִפְלַת
הַמְּנַחָה וְכוּ' וְכֵן הִזְהִירוּ בְּיוֹתֵר שֶׁלֹּא לְאַחַר תְּפִלַּת הַמְּנַחָה כְּמוֹ שְׂאֵמְרוּ לֹא
יֵשֵׁב אָדָם לְפָנֵי הַסֶּפֶר סְמוּךְ לְמְנַחָה וְכוּ' שְׂדִיקָא סְמוּךְ לְמְנַחָה הִזְהִירוּ עַל
זֶה בְּיוֹתֵר כְּמוֹבָא בְּפוֹסְקִים. כִּי תִפְלַת הַמְּנַחָה כְּנִגְדַּי יִצְחָק שְׂתִתְקֹן תִּפְלַת
הַמְּנַחָה כְּמוֹ שְׂאֵמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוּרֹנִם לְבִרְכָה כְּמוֹ שְׂפָתוֹב וַיֵּצֵא יִצְחָק לְשׁוּחַ
בְּשָׂדֶה כְּמוֹ שְׂדָרְשׁוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוּרֹנִם לְבִרְכָה, עַל כֵּן אֵז צְרִיכִין לְזַהֵר בְּיוֹתֵר
לְהַתְּפַלֵּל וְשֶׁלֹּא לְאַחֲרָה לְבִטְלָה חֵס וְשָׁלוֹם. כִּי שֵׁם צְרִיכִין הַתְּגַבְּרוֹת בְּיוֹתֵר

ביותר להתפלל מחמת שהוא בחינת גבורות יצחק בחינת משפט שעקר
המתקנתו על ידי התפלה בחינת צדקה וכנ"ל. ועל כן אז פשיצא יצחק
לשוח בשדה אז דיקא נודמנה לו רבקה בתפלתו כמו שכתוב שם בפרשה
כי רבקה בחינת תפלה וכו' יצחק וכנ"ל:

אות מג

ועל כן מה שרואה האדם שהדינים שהם בחינת התגברות היצר
מתגבר עליו ביותר הוא דיקא צריך להתגבר להרבות ולהפציר בתפלה
ועתה יותר ויותר כדי להמתיק ולבטל תקף הדינים וכו' וכנ"ל, ועל כן עקר
ההתבודדות שהוא בחינת שיחה בינו לבין קונו נאמר אצל יצחק ביותר,
כמו שכתוב, ויצא יצחק לשוח בשדה, כי עקר השיחה וההתבודדות הוא
להמתיק בחינת משפט והדין של יצחק וכנ"ל:

אות מד

ועל כן רצה יצחק לברך את עשו כפי תקף דינו ומשפטו, אבל רבקה
הצדקת שהיא בחינת תפלה כנ"ל, המתיקה הדין ולמדה את יעקב שילך
במרמה וגנבה לקבל הברכות מיצחק דיקא, כי ידעה שיש פח בתפלתה
ובתפלת יעקב שיוכל לכלל הצדקה במשפט שיקבל הברכות מיצחק
דיקא. אבל מגדל הקטרוג וההתגרות של עשו, שהוא בחינת עקרב שאורב
על ישראל תמיד, בפרט בעת שרוצים לקבל הברכות, שהם בחינת מציאה
טובה שאזי אורב ומקטרג ביותר וכנ"ל, על כן היה ההכרח שילך במרמה
וסבב ה' לתברך שישלח יצחק את עשו לצוד ציד וכו' ובתוך כך קבל דיקא
יעקב את הברכות וכמובא בזהר הקדוש ובכתבי האר"י ז"ל מזה וכו', עין
שם. וזה שאמר יצחק ליעקב, מה זה מהרת למצא בני, 'מהרת' דיקא, כי
יצחק ראה והבין אז מרחוק שזה יעקב, כמובן בפרשה שאמר, גשה נא
ואמשך וכו', על כן אמר לו מה זה מהרת למצא מציאה טובה כזאת
להאכילני ולקבל הברכות על ידי זה, הינו כי אמר כי אני יודע שסוף כל
סוף יגיעו כל הברכות אליך יעקב, אך הייתי סבור שבתחלה צריכין לתן
הברכות לעשו, כי הוא צריך למשל תחלה. וכמו שאמר יעקב בעצמו, יעבר
נא אדני לפני עבדו וכמובא, על כן רציתי לברכו ותחלה ועל כן מה זה

מהרף. 'מהרף' דיקא, 'למצא בני', כי לדעתו עדין אין הברכות, שהם בחינת מציאות טובות שלף. והשיב:

כי הקרה ה' אלקיף לפני. ואיתא במדרש רבי יוחנן וריש לקיש, חד אמר, אם לקרבנה המציא לך הקדוש ברוך הוא, שנאמר, וישא אברהם את עיניו וירא והנה איל וכו', למאכלך על אחת כמה וכמה. וחד אמר:

אם לזווגך המציא לך, דכתיב, הקרה נא לפני היום. וכתיב, וירא והנה גמלים באים, למאכלך על אחת כמה וכמה. והוא פלא לכאורה, כי לפום רהטא הוא קל וחמר פריקא, כי בודאי להציל יצחק מדין שחיטת העקדה וכן להזמין לו זווגו הוא הצלה יתרה מלהזמין לו מאכלו לפי שעה, אך על פי הנ"ל יובן המדרש היטב ויבוא כמין חמר ויערב לנפשך מאד בעזר ה' יתברך, כי דיקא זכות העקדה ומציאת זווגו הזכיר אז כשרצה לקבל הברכות, כי אמר, הלא בשביל קרבן העקדה שהוא להמתיק גבורותיך הקרה ה' את האיל וכן להמציא זווגך רבקה שהיא בחינת תפלה שממתקת בחינת משפט וגבורה של יצחק עזר ה' יתברך בדרך נפלא אף על פי שהיה קשה מאד למצא זווגך מעצם גבורותיך וכנ"ל, אף על פי כן חמל ה' והמציא אותה לך. והכל היה בשבילי בשביל שיצאו ישראל ממני. ועכשו למאכלך שאני רוצה להאכילך כדי לקבל הברכות כדי שיוכלו ישראל להתקיים בעולם ולהתפרנס בכל תקוה ואריכת מרירת גלותם על אחת כמה וכמה שיזמין ה' יתברך לפני. נמצא שמקשר יפה מאד המדרש הזה, כי דיקא על ידי המתקת העקדה ועל ידי זווגו רבקה בחינת תפלה כנ"ל, על ידי זה קבל הברכות וכנ"ל (וזה שכתוב בספר הא"ב אות ז) שאכילת הצדיקים גדול מקרבנות ומזווגן וכו'. והבן היטב:

אות מה

ועל פן אמר יצחק אז, הקל קול יעקב וכו'. שהבין אז עצם פחו של יעקב שזכה לבחינת נעשה ונשמע בשלמות לכלל משפט וצדקה ביחד, שהם בחינת תורה ותפלה שעל ידי זה זוכין לעזות בחינת קולות, בחינת הן יתן בקולו קול עז, כמו שמבאר שם. על פן אמר אז יצחק, עתה ידעתי, כי הקל קול יעקב מאד שעל ידי זה יתגבר על הידים ידי עשו, כמו שדרשו רבותינו זכרונם לברכה, כי אני רואה ומבין שקולו הולך וחזק מאד מאחר שזכה להמתיק המשפט בצדקה עד שמצא להאכילני ולקבל הברכות שזה נמשך מכלליות תורה ותפלה שעל ידי זה זוכין לעזות דקדשה בחינת קולות, בחינת הקל קול יעקב וכנ"ל וזה בחינת הקל קול שני קולות, בחינת קול תורה וקול תפלה שנכללין יחד שעל ידי זה עקר התגברות העזות דקדשה נגד העזות דסטרך אחרא להתגבר על הידים

יְדֵי עֲשׂוֹ שְׂיוֹנֵק מִבְּחִינַת מִשְׁפָּט כְּשֶׁאֵינּוּ נִכְלָל בְּשִׁלְמוֹת בְּבַחֲיַנַת צְדָקָה, אָבֵל
עַל יְדֵי הַקָּל קוֹל יַעֲקֹב בְּחִינַת שְׁנֵי קוֹלוֹת שְׁנֵי מִתּוֹרָה וְתַפְלָה שְׁנִכְלָלִין
יַחַד, עַל יְדֵי זֶה מִתְגַּבֵּר עַל הַיְדִים יְדֵי עֲשׂוֹ וּמְבַטְלִין אוֹתָם וְכַנִּ"ל:

אות מו

וְעַל כֵּן בְּאֵמַת הִיא יַעֲקֹב בְּפֶחַד גְּדוֹל כְּשֶׁאֲמָרָה לוֹ אָמוּ, שְׂיִטְעָה אֶת אָבִיו
לְקַבֵּל הַבְּרָכוֹת וְעַל כֵּן אָמַר לְאָמוּ אוֹלֵי יִמְשְׁנֵי אָבִי וְהִיִּיתִי בְּעֵינָיו כְּמִתְעַתֵּעַ
וְכוּ'. כִּי הִיא מִתְיָרָא מִתְקַף הַגְּבוּרוֹת שֶׁל יִצְחָק וְעַל כֵּן אָמַר אוֹלֵי יִמְשְׁנֵי
אָבִי, הֵינּוּ שְׂיִמְשֵׁשׁ וַיִּדְקְדֵק בְּמִשְׁפָּט עִמִּי אָבִי יִצְחָק שֶׁהוּא בְּחִינַת דִּין
וּמִשְׁפָּט, כִּי מִחֲמַת שְׂאֲרָצָה לְקַבֵּל הַבְּרָכוֹת פְּתָאם יִתְעוֹרֵר מִשְׁפָּטוֹ עָלַי חֵס
וְשָׁלוֹם, לְמִשְׁשׁ אוֹתִי וַיִּדְקְדֵק בִּי וְאִזִּי חֵס וְשָׁלוֹם וְהִבְאֵתִי עָלַי קָלְלָה וְלֹא
בְּרָכָה, כִּי כֵן דָּרָךְ קִטְרוּג הַמִּשְׁפָּט, שֶׁכָּל זְמַן שֶׁאֲדָם נָח וְשָׁקֵט וְאֵינּוּ מְבַקֵּשׁ
לְמִצָּא מְצִיאוֹת טוֹבוֹת הַרְבֵּה אִזִּי אֵין מִתְעוֹרֵר עָלָיו הַקִּטְרוּג שֶׁל הַמִּשְׁפָּט
כָּל כָּךְ, אָבֵל תִּכְף כְּשֶׁרוֹצֶה לְחַטֹּף גְּדֻלָּה וְעִשְׂרֵי גְדוֹל וְכוּצָא מִתְעוֹרֵר עָלָיו
הַקִּטְרוּג חֵס וְשָׁלוֹם, לוֹמֵר נַעֲיִן בְּמַעֲשָׂיו אִם הוּא רָאוּי לָזֶה וְאִזִּי חֵס וְשָׁלוֹם
יְכוֹל לְהִתְהַפֵּךְ עָלָיו הַגְּלָגֵל לְהַפֵּךְ, שְׂזָהוּ בְּחִינַת מַה שֶׁאֲמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנוּם
לְבָרְכָה שְׁעִינּוֹ תַפְלָה מְזִכִּיר עֲוֹנוֹתָיו שֶׁל הָאָדָם, דְּהֵינּוּ כְּשֶׁמַּעֲיֵן בְּתַפְלָתוֹ
שֶׁלֹּא כְּרָאוּי שְׂאוֹמֵר רָאוּי שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא יַעֲשֶׂה בְּקִשְׁתִּי וְכִמּוֹ שֶׁפָּרַשׁ
רַש"י שֶׁם שְׂאֵז מְזִכִּיר עֲוֹנוֹתָיו אִם רָאוּי לָזֶה. וְזָהוּ בְּחִינַת כָּלֵל דְּבָרֵינוּ
שֶׁתְּבַנּוּ לְמַעַלָּה שְׁעָקֵר רַב תַּפְלָתוֹ תִּהְיֶה רַק לְשִׁטָּף מִיָּם רַבִּים אֵלָיו לֹא
יִגִּיעוּ, לְהַנְצִיל מִהָאוֹרֵב וְהַמִּשְׁטֵין בְּחִינַת מִצַּר תִּצְרֵנִי וְכוּ' וְאִזִּי יוֹכֵל לְבַקֵּשׁ
רַחֲמִים גַּם עַל הַכְּרַחֲיוֹת פְּרִנְסָתוֹ וְכוּ' וְכַנִּ"ל. וְזָה שֶׁהִתְפַּחַד יַעֲקֹב אוֹלֵי
יִמְשְׁנֵי אָבִי, שֶׁהוּא בְּחִינַת מִשְׁפָּט וְדִין שְׂיִמְשֵׁשׁ וַיִּדְקְדֵק בִּי מִחֲמַת שְׂבָאֵתִי
לְקַבֵּל הַבְּרָכוֹת וְאִזִּי וְהִבְאֵתִי עָלַי קָלְלָה וְלֹא בְּרָכָה שֶׁהוּא בְּחִינַת נְשִׁיכַת
עֲקָרָה שְׂבָא פְתָאם שֶׁהוּא הַהֶפֶךְ מִהַמְצִיָּאָה וְכַנִּ"ל. וְהַשִּׁיבָה לוֹ אָמוּ, עָלַי
קָלְלָתְךָ בְּנֵי אֵךְ לֵךְ קַח לִי וְכוּ', הֵינּוּ שְׂאֲמָרָה לוֹ רַבְּקָה שֶׁהִיא מְקַבֵּלָת עָלֶיהָ
לְבַטֵּל הַפֶּחַד הַזֶּה, כִּי הִיא דִּיקָא יוֹדַעַת לְבַטֵּל זֹאת, כִּי רַבְּקָה הִיא בְּחִינַת
תַּפְלָה, בְּחִינַת הַמְתַּקֵּת דִּין וּמִשְׁפָּט שֶׁל יִצְחָק כַּנִּ"ל וְעַל כֵּן הִיא דִּיקָא יְכוֹלָה
לְבַטֵּל פֶּחַד זֶה. וְכִמּוֹ שְׂאֵיתָא בְּמִדְרָשׁ שְׂאֲמָרָה לוֹ, עָלַי לְכַנֵּס לִי יִצְחָק וְלוֹמֵר
לוֹ, יַעֲקֹב צְדִיק עֲשׂוֹ רַשָּׁע, הֵינּוּ כַּנִּ"ל שְׂאֲמָרָה שֶׁהִיא בְּתַפְלָתָה יְכוֹלָה
לְהַמְתִּיק גְּבוּרוֹת יִצְחָק וְלַגְלוֹת לוֹ שְׂיִשְׂרָאֵל הֵם צְדִיקִים נֶגְדַּ עֲשׂוֹ הַרְשָׁע כִּי
אִם הֵם כְּמוֹ שֶׁהֵם עֲדִין הֵם צְדִיקִים כְּנֶגְדַּ רַשָּׁעִים הַעֲכוּוִ"ם שֶׁהֵם בְּנֵי עֲשׂוֹ.
וְזָה מִתְגַּלָּה עַל יְדֵי רַבְּקָה דִּיקָא שֶׁהִיא בְּחִינַת תַּפְלָה שְׂמִמְתִּיק הַדִּין
וְהַמִּשְׁפָּט כַּנִּ"ל שֶׁעַל יְדֵי זֶה יוֹכֵל יַעֲקֹב לְקַבֵּל הַבְּרָכוֹת וְכַנִּ"ל:

אות מז

וְזֶה בְּחִינַת הַנְּסִיּוֹן שֶׁל אַבְרָהָם וַיִּצְחַק בְּשַׁעַת הָעֵקֶדָה, כִּי יָדוּעַ קִשְׁיוֹת הָעוֹלָם עַל גְּדֹל הָרַעַשׁ שֶׁל נְסִיּוֹן הָעֵקֶדָה, כִּי לְפִי גְדֹל צְדָקְתוֹ שֶׁל אַבְרָהָם אֵין זֶה נְסִיּוֹן גְּדוֹל כָּל כֶּף לְכַאוֹרָה, כִּי נִדְמָה לָנוּ שְׁגָם אֲנָשִׁים פְּשׁוּטִים יַעֲמְדוּ בְּנְסִיּוֹן זֶה שֶׁכְּשִׂיאֵמֶר לוֹ הִ' יִתְבָּרַךְ בְּפָרוּשׁ לְשַׁחֵט אֶת בְּנוֹ יַחִידוֹ בְּיָדָיו יָקִים דְּבָרָיו וַיִּשְׁחַטְהוּ. אֲדָּ עַקֵּר הַנְּסִיּוֹן הָיָה מֵה שֶׁלֹּא הִרְהַר אַחֵר מִדּוֹתָיו יִתְבָּרַךְ וְכַמוֹבָא מְזָה וְכַמוֹבָן בְּדַבְרֵי רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה וּמוֹבָא בְּפָרוּשׁ רַש"י מִמָּה שֶׁאֵמֶר אַחֵר כֶּף אֶפְרַשׁ שִׁיחֲתִי לְפָנֶיךָ אֶתְמוּל אֶמְרַתְּ לִי כִּי בִיִּצְחַק יִקְרָא לְךָ זָרַע וְאַחֵר כֶּף אֶמְרַתְּ לִי לְהַעֲלוֹתוֹ לְעוֹלָה וְכוּ'. מוֹבָן מְזָה וּמִשְׁאָר מְקוֹמוֹת שֶׁזָּה הָיָה עַקֵּר הַנְּסִיּוֹן שֶׁלּוֹ וְכַמוֹ שֶׁאֵמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה עַל פְּסוּק וְהִנֵּעַר נִלְכָּה עַד כֹּה וּמוֹבָא בְּפָרוּשׁ רַש"י, אֶרְאֶה הֵיכָן הוּא מָה שֶׁאֵמֶר לִי כֹה יִהְיֶה זָרַעְךָ. אֲבָל אַבְרָהָם הִתְחַזֵּק בְּאִמוּנָה וְלֹא הִרְהַר אַחֵר מִדּוֹתָיו וְאֵמֶר, אֵף עַל פִּי שְׂאִינִי מִבֵּין דְּרָכָיו, בְּיָדָיו כֶּף הַמִּדָּה שְׂאִי אֶפְשֶׁר לְהַבִּין דְּרָכֵי הִ' וְאֵנִי מְחַיֵּב לַעֲשׂוֹת אֶת שְׂלִי לְהוֹלִיךְ בְּנֵי יַחִידִי לְשַׁחִיטָה וְאֵף עַל פִּי כֹן אֵנִי מְאֲמִין שֶׁהִ' יִתְבָּרַךְ יָקִים כָּל דְּבָרָיו שֶׁהִבְטִיחָנִי, כִּי דְרָכָיו אֵי אֶפְשֶׁר לְהַבִּין כָּלֵל, כִּי הוּא יָכוֹל לַעֲשׂוֹת שְׁנֵי הַפְּכִים בְּנוֹשָׂא אֶחָד. וְכַמוֹ שֶׁשִּׁמְעֵתִי מִמֶּנּוּ זְכוֹרֵנוּ לְבִרְכָה בְּזֶה הַרְבֵּה. וְזֶה בְּחִינַת מָה שֶׁכְּתוּב וַיִּקְרָא אַבְרָהָם שֵׁם הַמָּקוֹם הַהוּא הִ' יִרְאֶה אֲשֶׁר יֹאמֶר הַיּוֹם בְּהַר הִ' יִרְאֶה, כִּי כָּל הָאֲבוֹת הַקְּדוֹשִׁים הִבִּינוּ וְרָאוּ מִרְחוֹק שֶׁעַקֵּר הַתְּכַלִּית וְהִתְקוּהָ יִהְיֶה רַק בְּסוֹף הָאֲחֵרוֹן כְּשִׁיבּוֹא מְשִׁיחַ וְכַמוֹ שֶׁאֵמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה עַל פְּסוּק וְגַם אֶת הַגּוֹי אֲשֶׁר יַעֲבֹדוּ, לְרַבּוֹת שֶׁעֲבוּד מַלְכִּיּוֹת וְכֹן בְּכַמָּה מְקוֹמוֹת שֶׁכֵּלֵם רָאוּ גְלוּת הַזֶּה הִמֵּר הָאֲחֵרוֹן הָאָרֶץ כָּל כֶּף, אֲבָל בְּעֵצֶם גְּדֹלַת הַשְּׂגָת וְרוֹיחַ קִדְשָׁם לֹא יָכְלוּ לַעֲמֹד עַל הַקֶּץ הָאֲחֵרוֹן שֶׁהוּא קֶץ הַפְּלָאוֹת שֶׁהוּא סְתוּם וְנִעְלָם מְאֹד מַעֲיֵן כָּל. וְכַמוֹ שֶׁאֵמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה עַל פְּסוּק וַיִּקְרָא יַעֲקֹב לְבָנָיו וְכוּ', שֶׁבִקֵּשׁ לְגְלוּת לְהַם קֶץ הַגְּאֻלָּה וְנִסְתַּלְקָה הַיְמִנּוּ שְׂכִינָה. וְזֶהוּ בְּחִינַת מָה שֶׁכְּתוּב בְּאַבְרָהָם, וַיִּרְאֵה אֶת הַמָּקוֹם מִרְחוֹק, שֶׁרְאֶה הַתְּקוּהָ שֶׁהוּא קִדְשַׁת מְקוֹם הַבַּיִת הַמְּקֻדָּשׁ שֶׁהוּא בַּיִת חַיִּינוּ וְשֵׁם כָּל תְּקוּנָתֵנוּ אֲבָל רְאֵה אֶת הַמָּקוֹם מִרְחוֹק, כִּי אֵי אֶפְשֶׁר לַעֲמֹד עַל הַדְּבָר מְתִי נָשׁוּב לְזֶה הַמָּקוֹם הַקְּדוֹשׁ, אֲבָל אֵף עַל פִּי כֹן רְאֵה אוֹתוֹ בְּרְאִיָּה יָפָה וּבְרָה שֶׁבְּיָדָיו נִזְכָּה לְזֶה הַמָּקוֹם הַקְּדוֹשׁ סוֹף כָּל סוֹף רַק הוּא מִרְחוֹק (וְכַמְבָּאֵר בְּדַבְרֵינוּ בְּזֶה הַרְבֵּה לְהוֹצִיא רְמִזִּים מְזָה כָּל אֶחָד לַעֲצָמוֹ לַעֲנִין גְּאֻלַּת נַפְשׁוֹ הַפְּרָטִיּוֹת, עֵינַי שֵׁם בְּהַלְכוֹת שְׁלוּחַ הַקּוֹן הַלְכָה ה). וְזֶה בְּעֵצָמוֹ בְּחִינַת וְהִנֵּעַר נִלְכָּה עַד כֹּה, כִּי בְּחִינַת כֹּה מְרִמּוֹ עַל דְּבַר שְׁרוּאִין מִרְחוֹק מְאֹד וְכַמוֹ שֶׁפִּרֵּשׁ רַש"י בְּפִרְשַׁת מִטּוֹת, מִשֶּׁה נִתְנַבֵּא בְכָה וְכָל הַנְּבִיאִים נִתְנַבְּאוּ בְכָה מוֹסֵף עֲלֵיהֶם מִשֶּׁה שֶׁנִּתְנַבֵּא בְּזֶה הַדְּבַר, כִּי כָּל הַנְּבִיאִים נִתְנַבְּאוּ בְּאַסְפִּקְלָרְיָא שְׂאִינָה מְאִירָה שְׁרָאוּ נְבוֹאָתָם מִרְחוֹק מְאֹד אֲבָל מִשֶּׁה הַתְּנַבֵּא גַם בְּזֶה הַדְּבַר שֶׁהוּא בְּחִינַת

שְׂרָאָה הַנְּבוּאָה בְּרֵאִיָּה יָפָה וּבָרָה, אָבֵל גַּם מֹשֶׁה הִתְנַבֵּא בָּכָה, כִּי הָיוּ כַּמָּה נְבוּאוֹת שֶׁגַם הוּא הִכְרַח לְרֵאוֹתָן מִרְחוֹק מְאֹד. וְזֶה בְּחִינַת כֹּה אָמַר ה' כְּחֻצַּת הַלֵּילָה אֲנִי יוֹצֵא וְכוּ'. כִּי סוּד חֻצוֹת לַיְלָה גַם מֹשֶׁה לֹא יָכַל לַעֲמֹד עִלּוֹ בְּשִׁלְמוֹת, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנוֹם לְבִרְכָה מְכַדֵּי מֹשֶׁה לֹא יָדַע חֻצוֹת אֵימַת וְאָמַר כְּחֻצוֹת, דָּוִד יָדַע שֶׁאָמַר חֻצוֹת לַיְלָה אָקוּם לְהוֹדוֹת לָךְ וְכוּ', הֵינּוּ כִּי מֹשֶׁה יָדַע שֶׁעָקַר הוּא הַגְּאֻלָּה הָאֲחֵרוֹנָה שֶׁתְּהִיָּה בְּזָכוֹת דָּוִד וְהַנְּלוּיִם אֵלָיו שֶׁהֵם הַצְּדִיקִים וְכַשְׂרִים הָעוֹמְדִים בְּחֻצוֹת לַיְלָה לְקוֹנֵן עַל חֲרַבֵּן בֵּית הַמִּקְדָּשׁ שֶׁאֵז ה' יִתְבָּרַךְ וְכָל הַצְּדִיקִים שֶׁבָּגְנוּ עִדּוֹן צִיּוֹתָיו לְקַלְיֵיהוּ וְכוּ' וְעַל יְדֵי זֶה תְּהִיָּה הַגְּאֻלָּה בְּבִחִינַת שִׁישׁוֹ אֶתְּהָ מְשׁוֹשׁ כָּל הַמִּתְאַבְּלִים עֲלֶיהָ, וְכִמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנוֹם לְבִרְכָה, כָּל הַמִּתְאַבְּלִים עַל יְרוּשָׁלַיִם וְכוּ'. אָבֵל לֹא יָכַל לַעֲמֹד עַל הַדְּבָר מִתִּי יְהִיָּה הַקָּץ, כִּי הוּא סְתוּם מְאֹד כִּנְי"ל וְעַל כֵּן גַּם בְּגֻאֻלָּה הָרֵאשׁוֹנָה רָמַז בְּדַבְּרָיו שֶׁאָמַר כְּחֻצַּת הַלֵּילָה אֲנִי יוֹצֵא, כִּי בְּכָל דַּבְּרָיו וּשְׁלִיחוֹתָיו הִסְתַּפֵּל עַל הַקָּץ הָאֲחֵרוֹן שֶׁבְּשִׁבִיל זֶה מֵאֵן בְּשְׁלִיחוֹת בִּתְחִלָּה וְכוּ'. וְעַל כֵּן רָמַז בְּדַבְּרָיו וְאָמַר כְּחֻצַּת הַלֵּילָה אֲנִי יוֹצֵא בְּתוֹךְ מִצְרַיִם וְכוּ', כִּי כָּל הַגְּלוּיֹת מְכֻנִּים בְּשֵׁם מִצְרַיִם וְכוּ', כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנוֹם לְבִרְכָה, וְעַל כֵּן אָמַר כְּחֻצַּת, כִּי הַקָּץ הָאֲחֵרוֹן סְתוּם מְאֹד רַק דָּוִד שֶׁהוּא בְּעַצְמוֹ מְשִׁיחַ אָמַר חֻצוֹת לַיְלָה אָקוּם וְכוּ'. וְעַל כֵּן אָמַר מֹשֶׁה אֵז, כֹּה אָמַר ה', כִּי נְבוּאָה זוֹ שֶׁל בְּחִינַת חֻצוֹת שֶׁמְרַמֵּז עַל קֶץ הָאֲחֵרוֹן הִיא רְחוּקָה מְאֹד וְאִי אֶפְשָׁר לַעֲמֹד עַל זֶה עַל כֵּן אָמַר בְּלִשׁוֹן כִּי"ה וְכִנְי"ל. וְזֶהוּ בְּעַצְמוֹ בְּחִינַת וְאֲנִי וְהַנְּעַר נִלְכָּה עַד כֹּה, הַנְּאֻמָּה בְּאַבְרָהָם, כִּי הֵאֱמִין שֶׁאֵף עַל פִּי שְׁמוּלִיךְ בָּנוּ לְשַׁחֲיטָה אֵף עַל פִּי כֵן בּוֹדָאֵי יִתְקַיְמוּ דַּבְּרָיו יִתְבָּרַךְ שֶׁאָמַר כִּי בִּינְצַחֵק יִקְרָא לָךְ זָרַע, אֵדָּה הוּא בְּבִחִינַת כֹּה שֶׁרְחוֹק מְאֹד וְאִי אֶפְשָׁר לְהִבִּין רַק מִרְחוֹק רוֹאִין וְכִנְי"ל. וְעַל כֵּן אַחַר כֵּן כִּשְׁהַצִּיל ה' יִתְבָּרַךְ אֶת יִצְחָק וְהַעֲלָה אֵיל תְּחַתָּיו אֵז הִבִּין אַבְרָהָם יוֹתֵר שְׂאֵי אֶפְשָׁר לְהִבִּין דַּרְכּוֹ וְלַעֲמֹד עַל סוּף דַּבְּרָיו בְּפֶרֶט בְּעִנְיַן הַקָּץ הָאֲחֵרוֹן שֶׁכָּל הַהִבְטָחוֹת שֶׁהִבְטִיחוּ לָתֵן לוֹ זָרַע וּלְהַנְחִילֵם אֶת הָאָרֶץ הַכֹּל הִיָּה בְּשִׁבִיל הַקָּץ הָאֲחֵרוֹן שֶׁרַק אֵז יִתְקַיְמוּ בְּשִׁלְמוֹת כָּל הַהִבְטָחוֹת אָבֵל אִי אֶפְשָׁר לַעֲמֹד עַל סוּף הַדְּבָר בְּשׁוּם אִפְּן רַק אֲנוּ מְחִיבִים בְּכָל יוֹם לְקַיֵּם דַּבְּרֵי ה' יִתְבָּרַךְ וּמִצְוֹתָיו וּלְהֵאֱמִין שֶׁעַל יְדֵי זֶה יִתְקַרֵּב הַקָּץ וּלְחַכּוֹת בְּכָל יוֹם שֶׁיְבוֹא וְאֵף עַל פִּי כֵן אִם לֹא יְבוֹא בְּאוֹתוֹ הַיּוֹם נִחְכָּה בְּיוֹם אַחַר עַד שֶׁסוּף כָּל סוּף יְבוֹא, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ, אִם יִתְמַהֵמָה חֲכֵה לוֹ כִּי בּוֹא יְבוֹא לֹא יֵאָחַר. וְזֶהוּ, וַיִּקְרָא אַבְרָהָם שֵׁם הַמָּקוֹם הַהוּא ה' יִרְאֶה, שְׂאִין לוֹ פְּרוּשׁ לְכַאוּרָה וְכַאֲשֶׁר נִדְחַק רִשְׁיִי בְּפְרוּשׁוֹ. אֵדָּה עֲתָה יִתְפָּרֵשׁ כְּפִשׁוּטוֹ שֶׁקְרָא הַמָּקוֹם שֶׁל הַבַּיִת הַמִּקְדָּשׁ שֶׁהוּא עָקַר הַתְּקוּוֹה כִּנְי"ל יִי יִרְאֶה. הֵינּוּ כִּי רַק ה' יִרְאֶה זֶה הַמָּקוֹם לְהִשְׁרוֹת בּוֹ שְׁכִינָתוֹ, כִּי רַק הוּא יִתְבָּרַךְ לְבַד יוֹדַע הַסוּף אָבֵל אֲנוּ אִסוּר לָנוּ לְחַשֵּׁב בְּזֶה שׁוּם קֶץ כָּלֵל. וְכִמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנוֹם לְבִרְכָה, רַק עֲלֵינוּ מְטֵל בְּכָל יוֹם וְיוֹם לַעֲשׂוֹת אֶת שְׁלָנוּ לְסוּר מֵרַע וּלְעֲשׂוֹת טוֹב בְּכָל יוֹם וְיוֹם שֶׁעַל יְדֵי זֶה מִתְקַרְבֵּת הַגְּאֻלָּה, וְכִמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנוֹם לְבִרְכָה שֶׁשָּׂאֵל אֶת אֱלֹהֵינוּ, אֵימַתִּי יְבוֹא מֵרָ? אָמַר לוֹ, הַיּוֹם, הַיּוֹם אִם בְּקִלּוֹ תִשְׁמְעוּ. וְאִם כִּבְרָה הָיוּ כַּמָּה צְדִיקִים וְכַשְׂרִים שֶׁעֲבָדוּ אוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ בְּכָל יוֹם וְיוֹם וְאֵף עַל פִּי כֵן עִדּוֹן לֹא בָּא, הוּא מִחֲמַת הַקְּלָקוּל שֶׁל אַחֲרָיִם שֶׁמְעַכְבִּין בִּיאָתוֹ, אָבֵל אֵף עַל פִּי כֵן כָּל אֶחָד כְּפִי עֲבוּדָתוֹ הוּא מְקַרֵּב הַגְּאֻלָּה בְּאוֹתוֹ הַיּוֹם וְסוּף כָּל

סוף יתקבצו התנוצצות הגאֵלה שעוררו הצדיקים והכשרים בכל יום ויום ועל ידי זה תבוא הגאֵלה. וכמו שכתב רבנו זכרוננו לברכה על מאמר רבה בר בר חנה, כד חס גבה אתהפיך בסימן ב, עין שם. וזהו, אֲשֶׁר יֹאמֵר הַיּוֹם בְּהַר ה' יֵרָאֶה וְכִמּוֹ שִׁפְרֵשׁ רִשְׁיִי שְׁקֵאֵי עַל כָּל יוֹם שֶׁל כָּל הַדּוֹרוֹת הַבָּאִים הַקּוֹרְאִים מִקְרָא הַזֶּה וְכוּ', עין שם. הינו בחינת היום אם בקלו תשמעו הנ"ל, שבכל יום מתקרבת הגאֵלה כפי העבודה של כל אחד ואחד שעובד את ה' יתברך וכמו שאנו מברכין בכל יום מצמיח קרן ישועה. וזהו אשר יאמר היום, הינו בכל יום ויום של כל אדם שבכל דור ודור היום ה' יראה לעמו במקום הזה, כמו שפרש רש"י שם. כי בכל יום מתנוצצת הגאֵלה וה' נראה במקום הזה וכנ"ל, אך אף על פי כן לעמד על סוף הדבר מתי תהיה הגאֵלה השלמה בקץ האחרון, על זה אמר, ה' יראה, כי רק ה' יתברך בעצמו יראה זאת וכנ"ל. אבל אף על פי כן אשר יאמר היום, הינו בכל יום ויום בהר ה' יראה וכנ"ל. ועין מה שמבאר בסימן רעב על פסוק זה היום אם בקלו תשמעו שזה עקר העצה לעבודת ה' יתברך לחשב בכל יום ויום שאין לו רק זה היום בלבד וכו', עין שם והוא שיך לענן הנ"ל, כי הפל אחד, כי אסור לדחוק את השעה וצריכין שלא לחשב רק אותו היום בבחינת זה היום עשה ה' וכו', ועל ידי זה יזכה לעבודת ה' יתברך וכמו כן יזכה שממנו לא יהיה עכוב משיח כל כך וכפי עבודת ישראל המקימים זאת ועובדים את ה' בכל יום, כמו כן מתנוצץ צמיחת קרן ישועה בכל יום וכנ"ל עד שסוף כל סוף יתקבצו כל עבודתם יחד ותבוא הגאֵלה בשלמות. וכל אחד כפי חלקו בהתקרבות משיח כן יזכה אז להתענג על ה' ולשבע מטובו הגדול שישפיע עלינו אז:

אות מח

וזהו חצות לילה אקום להודות לך על משפטי צדקך, בחינת צדקה ומשפט הנ"ל שבמשפט עושה צדקה שזה יהיה בשלמות כשיבוא משיח שיזכה לזה כנ"ל שעל ידי זה תהיה הגאֵלה השלמה וכנ"ל וזה זוכין על ידי קימת חצות שעל ידי זה תבוא קץ הגאֵלה כנ"ל. וזהו חצות לילה אקום להודות לך על משפטי צדקך שבחצות לילה כשקמים שעל ידי זה מקרבין הגאֵלה כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה וכנ"ל אז צריכין להודות לו יתברך על משפטי צדקתו יתברך מה שהוא יתברך במשפט עושה צדקה שעל ידי זה עקר ההתחזקות לקוות ולחכות לישועה ולגאֵלה שלמה בכלליות ובפרטיות בכל עת וכנ"ל:

שיך לעיל לאות מ"ם, לענן מה שמובא שם שלעולם מדה טובה מרבה וכו':

אות מט

וְזֶהוּ שְׁאֲמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרוֹנָם לְבִרְכָה, וְאַעֲשֶׂה לְגוֹי גָדוֹל, זֶה שְׁאֲוֹמְרִים אֱלֹהֵי אַבְרָהָם וְכוּ'. יָכוֹל, יִהְיוּ חוֹתְמֵינִי בְכֻלָּם? תִּלְמוּד לומר, וְהִיא בְרָכָה, בְּדַת חוֹתְמֵינִי וְכוּ', הֵינּוּ כְּנִ"ל. כִּי עֵקֶר חֲתִימַת וּגְמַר הַבְּרָכָה שֶׁל הַשְּׁלֵשָׁה אָבוֹת אַבְרָהָם יִצְחָק וְיַעֲקֹב, שֶׁהֵם בְּחִינַת צְדָקָה וּמִשְׁפָּט וּכְלָלִיּוֹת צְדָקָה וּמִשְׁפָּט יַחַד כְּנִ"ל, עֵקֶר חֲתִימַת הַבְּרָכָה הוּא רַק מִגֵּן אַבְרָהָם, כִּי אַבְרָהָם בְּחִינַת צְדָקָה וְחֶסֶד שָׁבוּ עֵקֶר חֲתִימַת וּגְמַר הַבְּרָכָה, כִּי מִדָּה טוֹבָה מְרַבָּה לְעוֹלָם וְכְנִ"ל:

אות נ

וְזֶה בְּחִינַת חֲנֻכָּה שֶׁהוּא בְּחִינַת חֲנֻכַּת הַבַּיִת הַמְּקֻדָּשׁ, כִּי עֵקֶר קְדֻשַׁת הַבַּיִת הַמְּקֻדָּשׁ הוּא כִּי שֵׁם הוּא מְקוֹם הַתּוֹרָה וְהַתְּפִלָּה, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב, כִּי מִצִּיּוֹן תֵּצֵא תּוֹרָה, כִּי שֵׁם עוֹמֵד הָאָרוֹן עִם הַלּוּחֹת בְּבַיִת קְדֻשֵׁי קְדֻשִׁים וְשֵׁם מְקוֹם הַתְּפִלָּה, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב, כִּי בֵּיתִי בַּיִת תִּפְלָה, כִּי דָרָךְ שֵׁם עוֹלִין כָּל הַתְּפִלוֹת, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב, וְהַתְּפִלָּה אֵלֶיךָ דָרָךְ אֲרָצָה וְהַבַּיִת אֲשֶׁר בְּנִיתִי לְשִׁמְךָ וְכוּ'. וְהַעֲקָר הוּא כִּי שֵׁם הַשְּׂרָאָת שְׁכִינְתוֹ יִתְבָּרַךְ וְשֵׁם הַתּוֹרָה הוּא בְּחִינַת תּוֹרַת ה' מִמֶּשׁ, כִּי שֵׁם עוֹמְדִים הַלּוּחֹת שֶׁנִּתְּנוּ מִיָּדוֹ יִתְבָּרַךְ לְיַד מוֹשֶׁה שֶׁהֵם מַעֲשֵׂה אֱלֹהִים, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב, וְהִלַּחַת מַעֲשֵׂה אֱלֹהִים הִמָּה כְּתוּבִים בְּאֶצְבַּע אֱלֹהִים, בְּחִינַת תּוֹרַת ה' מִמֶּשׁ וְכוּן תְּפִלַּת ה' מִמֶּשׁ הוּא שֵׁם בְּבַיִת הַמְּקֻדָּשׁ, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב, וְשִׁמְחֵתִים בְּבַיִת תְּפִלָּתִי, שְׁמֹחָה לְמַדּוֹ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרוֹנָם לְבִרְכָה, שֶׁהִי יִתְבָּרַךְ מִתְּפִלָּה כִּי תְּפִלָּתָם לֹא נֶאֱמַר אֶלָּא תְּפִלָּתִי וְכוּ', כְּמִבְּאֵר בְּבִרְכּוֹת. כִּי כָּל קִיּוּמָנוּ וְחַיּוּתָנוּ הוּא רַק עַל יְדֵי תּוֹרַת ה' וְתְּפִלַּת ה' מִמֶּשׁ וְהַעֲקָר עַל יְדֵי תְּפִלַּת ה' שֶׁהוּא בְּחִינַת מַה שֶׁהוּא יִתְבָּרַךְ מִתְּפִלָּה בְּעֶצְמוֹ בְּרַחֲמָיו הַפְּשׁוּטִים לְעוֹרֵר רַחֲמָיו הַרְבִּים וְהַגְּדוּלִים, (כְּמִבְּאֵר בְּהַתּוֹרָה עֲזִי וְזִמְרַת יְהוָה בְּסִימָן קַה עֲנִין זֶה, עֵין שֵׁם). וְעַכְשָׁו שֶׁהַבַּיִת הַמְּקֻדָּשׁ חָרַב בְּעוֹנוֹתֵינוּ לֹא הָיָה אֶפְשָׁר לָנוּ לְהַתְּקִים לוֹלָא הַצְּדִיקִים הַגְּדוּלִים שֵׁישׁ לָהֶם כַּח לְעוֹרֵר בְּחִינַת תְּפִלַּת ה' בְּכָל יוֹם שֶׁמִּשְׁם נִמְשָׁכִין חֲסָדִים חֲדָשִׁים בְּכָל יוֹם בְּבְחִינַת חֲדָשִׁים לְבִקְרִים וְכוּ'. שֶׁנִּמְשָׁכִין עַל יְדֵי עֶצֶם הַחֲסָדִים שֶׁהִמְשִׁיכוּ בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה שֶׁהוּא בְּרִיאַת הָעוֹלָם וְכוּ' וְכְמִבְּאֵר לְעִיל בְּאוֹת ג'. שֶׁאֵלוֹ הַחֲסָדִים נִמְשָׁכוּ מִרֵּאשׁ הַשָּׁנָה עַד יוֹם כְּפוּר לְהַמְתִּיק הַדִּינִים עַד שֶׁבְּיוֹם כְּפוּר מִתְּרַצָּה ה' יִתְבָּרַךְ וְסוּלַח וּמוּחַל עוֹנוֹת יִשְׂרָאֵל בְּכָל

שָׁנָה. וּמִשָּׁם נִמְשָׁכִין הַחֲסָדִים חֲדָשִׁים בְּכָל יוֹם וְיוֹם שֶׁבִּלְאֵזֶה לֹא הָיָה קִיּוּם לְהַעֲוֹלָם עִתָּה אַחֵר הַחֲרָבָן כְּמוֹ שֶׁצָּעַק יִרְמְיָה בְּקִנְיָתוֹ וְאָמַר אֲבָד נֶצְחִי וְתוֹחֲלֹתַי מֵהוּ זֹאת אָשִׁיב אֶל לְבִי עַל כֵּן אוֹחִיל חֲסָדֵי ה' כִּי לֹא תִמְנֹנֵנוּ וְכוּ'. וְכָל אֱלוֹ הַחֲסָדִים נִמְשָׁכִין עַל יְדֵי הַצְּדִיקִים הַנִּיִּיל שְׂזוֹכִין לְתַפְלַת ה' וְכַנְיִיל:

אות נא

וְזֶהוּ בְּחִינַת תִּקְוָה הַנֶּסֶךְ שֶׁל חֲנֻכָּה, כִּי מַלְכוּת הַרְשָׁעָה רָצוּ לְהַשְׁפִּיחַ תּוֹרַתְךָ וְכוּ' וְלַהֲחָרִיב הַבַּיִת הַמְּקֻדָּשׁ קִדְּם זְמַנּוֹ, כִּי רָצוּ לַעֲקֹר קִדְּשַׁת יִשְׂרָאֵל לְגַמְרֵי חֵס וְשָׁלוֹם, שֶׁעַל יְדֵי זֶה הָיָה חוֹזֵר הָעוֹלָם לְתֵהוּ וְבָהוּ, כִּי אֵין קִיּוּם לְהָעוֹלָם בְּלֹא הַתּוֹרָה, כִּי הַסְטֵרָא אַחֲרָא בְּחִינַת מַלְכוּת הַרְשָׁעָה רָאוּ וְהִבִּינוּ שֶׁזֶה הַבַּיִת הַשֵּׁנִי לֹא יִתְקַיֵּם וְסוּפוֹ לַחֲרֹב כִּי גַם אִזּוּ בְּבִנְיָנוּ הָיָה יָדָם תִּקְיָפָה עַל יִשְׂרָאֵל, עַל כֵּן רָצוּ לַהֲחָרִיבוֹ תִּקְוָה כְּדֵי לְהַגְבִּיר הַחֲשָׁד מְאֹד לְהַחֲשִׁיד חֵס וְשָׁלוֹם, עֵינֵי יִשְׂרָאֵל שִׁיָּהוּ מִתְיַאֲשֵׁין מִן הַגְּאֻלָּה הַשְּׁלֵמָה לְגַמְרֵי. כִּי עֲקָר בְּרִיאַת הָעוֹלָם הָיָה רַק בְּשִׁבִיל יִשְׂרָאֵל וּבְשִׁבִיל הַתּוֹרָה וּבְשִׁבִיל הַבַּיִת הַמְּקֻדָּשׁ, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב, בְּרֵאשִׁית בְּרָא אֱלֹהִים אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ. וְאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנּוּ לְבִרְכָה, בְּשִׁבִיל רֵאשִׁית שֶׁהֵם יִשְׂרָאֵל וְהַתּוֹרָה וּבֵית הַמְּקֻדָּשׁ שֶׁנִּקְרָאִים רֵאשִׁית וְכוּ'. אֵד, וְהָאָרֶץ הֵיטָה תֵהוּ וְבָהוּ וְחֲשָׁד עַל פְּנֵי תֵהוּם, שֶׁהֵם בְּחִינַת אַרְבַּע מַלְכוּתוֹת, כְּמוֹ שֶׁדָּרְשׁוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנּוּ לְבִרְכָה. וּמִבְּאֵר בְּדַבְרֵיהֶם זְכוֹרֵנּוּ לְבִרְכָה שֶׁמַּלְכוּת יוֹן הַרְשָׁעָה הֵם בְּחִינַת חֲשָׁד וּמַלְכוּת אֲדוּם שֶׁהוּא הַגְּלוּת שֶׁל עֲכָשׁוֹ הוּא בְּחִינַת תֵהוּם, נִמְצָא שֶׁמַּלְכוּת יוֹן הַרְשָׁעָה שֶׁמְשַׁלָּה אִזּוּ הֵם בְּחִינַת וְחֲשָׁד עַל פְּנֵי תֵהוּם שֶׁהֵם הַחֲשָׁד שֶׁמִּכְסָה עַל פְּנֵי תֵהוּם שֶׁהוּא הַגְּלוּת הַזֶּה שֶׁנִּמְשָׁל לְתֵהוּם. וְכַשְּׁנוֹפְלִים בְּאוֹר יוֹם לְתֵהוּם גַּם כֵּן מֵר מְאֹד וְקִשָּׁה לַעֲלוֹת, מִכָּל שֶׁכֵּן כְּשֶׁמִּתְגַּבֵּר עוֹד הַחֲשָׁד עַל פְּנֵי תֵהוּם. וְזֶה הָיָה כְּוִנַת מַלְכוּת יוֹן הַרְשָׁעָה אִזּוּ שֶׁהֵם בְּחִינַת וְחֲשָׁד שֶׁעַל פְּנֵי תֵהוּם, שֶׁרָצוּ לְהַגְבִּיר הַחֲשָׁד מְאֹד לְהַסְמִיד הַגְּלוּת יַחַד שֶׁיִּחְרַב הַבַּיִת מִיָּד כְּדֵי שֶׁיִּתְגַּבֵּר הַחֲשָׁד עַל פְּנֵי תֵהוּם כְּדֵי שֶׁלֹא יוּכְלוּ יִשְׂרָאֵל לַעֲלוֹת וְלִצְאֹת חֵס וְשָׁלוֹם. וְהוּא יִתְבַּרְךָ בְּרַחֲמָיו הַמְרַבִּים נִתֵן בְּלֵב הַצְּדִיקִי אֲמַת מִתְתִּיָהוּ וּבְנֵיו לְלַחֵם מַלְחָמוֹת הוּא. וְעֲקָר כַּחַס הָיָה עַל יְדֵי עֲזוֹת דְּקֻדְשָׁה שֶׁהִמְשִׁיכוּ מִבְּחִינַת תַּפְלַת ה' מִמֶּשׁ כְּמוֹבָא שֶׁיְהוּדָה בְּנוֹ שֶׁל מִתְתִּיָהוּ הָיָה נִקְרָא יְהוּדָה מִיְכַיִּי שֶׁהָיָה צוּעֵק בְּמַלְחָמָה מִי כִימוֹד בְּיֵאֱלִים הוּא. כִּי עֲקָר הַשִּׁבְחָה שֶׁל מִי כְּמוֹד וְכוּ' הוּא מֵה שֶׁהוּא יִתְבַּרְךָ מִגְבִּיר הַחֲסָדִים עַל הַגְּבוּרוֹת לַעֲזֹר לְיִשְׂרָאֵל, שֶׁזֶהוּ עֲקָר גְּבוּרוֹת גְּבוּרוֹת גְּבוּרוֹת וְכְמוֹ שֶׁנִּסְמָד לָזֶה מִי כְּמִכָּה נֶאֱדָר בְּקֻדְשׁ נוֹרָא תֵהֵלֵת עֲשֵׂה פְלֵא. נוֹרָא תֵהֵלֵת זֶה בְּחִינַת תַּפְלַתוֹ יִתְבַּרְךָ, כִּי הוּא יִתְבַּרְךָ נוֹרָא תַפְלוּת, כִּי תַפְלוּתוֹ הֵם נוֹרָאוֹת מְאֹד שֶׁעַל יְדֵי זֶה הוּא עֲשֵׂה פְלֵא לְהַצִּיל אֶת יִשְׂרָאֵל. וְעַל כֵּן זְכוּ כְּשֶׁנִּצְחָחוּם שֶׁהָיָה לָהֶם נֶס גָּדוֹל כְּזֶה בְּנֵרוֹת הַמְּנוֹרָה דִּיקָא שֶׁעַל זֶה קָבְעוּ לָנוּ לְהַדְלִיק

גַּר חֲנֻכָּה. לְהוֹרוֹת שְׁעֵדִין ה' עֲמָנוּ וּמְאִיר לָנוּ אוֹר גְּדוֹל בְּתוֹךְ תִּקְוַת הַחֹשֶׁךְ
שֶׁל מַלְכוּת הַרְשָׁעָה בְּבַחֲיִנַת אֵל תִּשְׁמָחִי אֲלֵבֵתִי לִי כִּי נִפְלְתִי קִמְתִּי כִּי אֲשַׁב
בְּחֹשֶׁךְ ה' אוֹר לִי. וְעַל יְדֵי זֶה עָקַר ה' יִתְבָּרַךְ מִחֲשַׁבְתָּם הַרְעָה וְנִתְהַפָּךְ לָנוּ
לְטוֹבָה מִהֲפֹךְ אֶל הֲפֹךְ. כִּי לֹא דֵי שְׁלֹא הִגְבִּירוּ הַחֹשֶׁךְ שָׁעַל פְּנֵי תְהוֹם חֹס
וְשָׁלוֹם כְּנִ"ל, אֲף גַם נִתְהַפָּךְ שְׁתִּקְנוּ לָנוּ הַצַּדִּיקִים הַנִּ"ל תִּקְוֹן גְּדוֹל וְנִפְלָא
לְדוֹרוֹת שֶׁהִמְשִׁיכוּ לָנוּ מִצְוֶה חֲדָשָׁה קְדוּשָׁה וְנוֹרָאָה כְּזֹאת לְדוֹרוֹת. עַד שֶׁגַם
אֲנַחְנוּ עִתָּה בְּתִקְוַת אֲרִיכַת הַגְּלוּת הַזֶּה, שֶׁהוּא בְּחִינַת תְּהוֹם מִמָּשׁ, זֹכִין
לְהַדְלִיק גַּר חֲנֻכָּה, שֶׁהוּא בְּחִינַת אוֹר נִפְלָא וְנוֹרָא מְאֹד שֶׁמְאִיר לָנוּ בְּתוֹךְ
חֲשֻׁכַת אֲפֵלַת הַתְּהוֹם שָׁעַל יְדֵי זֶה יֵשׁ לָנוּ תִקְוָה שְׁלֹא לְהִתְיַאֵשׁ מִן
הַרְחָמִים, כִּי עֵדִין הוּא יִתְבָּרַךְ מְאִיר לָנוּ בְּרַחֲמָיו בְּבַחֲיִנַת כִּי אֲשַׁב בְּחֹשֶׁךְ
ה' אוֹר לִי כְּנִ"ל. כִּי אוֹר גַּר חֲנֻכָּה נִמְשָׁךְ מִמְּקוֹם גְּבוּהָ מְאֹד, כְּמוֹבֵא בְּכּוֹנוֹת,
הֵינּוּ מִבְּחִינַת תּוֹרַת ה' וְתִפְלַת ה' מִמָּשׁ, וְעָקַר נִפְלְאוֹת מְעַלְת גַּר חֲנֻכָּה הוּא
שְׁנִמְשָׁךְ מִמְּקוֹם גְּבוּהָ מְאֹד מִבְּחִינַת תּוֹרַת ה' וְתִפְלַת ה' עַד שֶׁיֵּשׁ לוֹ כַּח
לְהֹאִיר לְמִטָּה לְמִטָּה בְּתוֹךְ חֲשֻׁכַת אֲפֵלַת הַתְּהוֹם מִמָּשׁ כִּי כָּל מֵה שֶׁהוּא
גְבוּהָ יוֹתֵר יָכוֹל לְהֹאִיר לְמִטָּה לְמִטָּה יוֹתֵר, כְּמִבְּאֵר בְּמְקוֹם אַחֵר:

אות נב

כִּי הַבֵּית הַשְּׁנִי הָיָה בְּזָכוֹת יִצְחָק, כְּמוֹבֵא, שֶׁהוּא בְּחִינַת תִּקְוַת הַגְּבוּרוֹת וְעַל
כֵּן לֹא הָיָה גְּאֻלָּה שְׁלֵמָה, כְּמוֹ שֶׁאֲמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה, כִּי הָיָה חֲסֹר
חֲמֻשָּׁה דְּבָרִים וְהָיוּ מְשַׁעֲבָדִים תַּחַת מַלְכֵי הָעַכּוּ"ם, אֲךְ אֲף עַל פִּי כֵן הָיָה
לָנוּ טוֹבָה גְּדוּלָה וְנוֹרָאָה וְלוֹלָא הַבֵּית הַשְּׁנִי לֹא הָיָה אֶפְשָׁר לָנוּ לְהִתְקַיֵּם
בְּגְלוּת הָאָרֶץ הַזֶּה מֵעַצְם הַחֹשֶׁךְ שָׁעַל פְּנֵי הַתְּהוֹם שֶׁיִּנְיִקְתּוּ מִבְּחִינַת גְּבוּרוֹת
יִצְחָק, מִבְּחִינַת וְתִכְהֶן עֵינָיו מִרְאֵת, שֶׁצָּרִיכִין לְהִמְתִּיקֵם בְּחֻסְדִּים גְּדוּלִים
הַנִּמְשָׁכִין מִתְּפִלַת ה' וְכְנִ"ל וְעַל כֵּן סִבֵּב ה' יִתְבָּרַךְ בְּרַחֲמָיו שֶׁאֵז בֵּימֵי בֵּית
שְׁנֵי דִיקָא, שֶׁהוּא כְּנֶגֶד יִצְחָק שֶׁאֵז רָצָה לְהִתְגַּבֵּר הַחֹשֶׁךְ וְכוּ', שֶׁהוּא בְּחִינַת
מַלְכוּת יוֹן הַרְשָׁעָה שֶׁמְשַׁלָּה אֵז, שֶׁאֵז דִּיקָא נִקְבַע לָנוּ יְמֵי הַחֲנֻכָּה הַקְּדוּשִׁים
שֶׁבָּהֶם מְדַלִּיקִין גַּר חֲנֻכָּה הַקְּדוּשָׁה שֶׁהוּא בְּחִינַת אוֹר גְּדוֹל שֶׁנִּקְבַּע לָנוּ
לְהֹאִיר לְדוֹרוֹת גַּם בְּתוֹךְ הַגְּלוּת הַזֶּה שֶׁהוּא בְּחִינַת תְּהוֹם וְכְנִ"ל:

אות נג

ועל כן הם שמונה ימי חנכה כנגד בחינת תורה ותפלה שכל אחד כלול מדי, ד' שהם בחינת יצחק ורביקה, כי יצחק ארבע אותיותיו הם בחינת ישרים צדיקים חסידים קדושים שהם כלל התורה. ורביקה בחינת תתרום וכי עד תתהלל, שהם בחינת ארבעת חלקי התפלה. כי התפלה כלול מדי דהינו ארבעת חלקי התפלה כנגד ארבעה עולמות, אצילות, בריאה, יצירה, עשיה. כי קרבנות וכי כנגד עשיה. ופסוקי דזמרה כנגד יצירה וכי כמבאר בפונות. וכן התורה כלול מדי, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה:

כיצד סדר משנה וכי. נמצא ארבע פעמים ביד כל אחד וכמובא בהתורה מישראל וכי (סימן ל). נמצא שתורה ותפלה הם שמונה בחינות, שהם בחינת ארבע אותיות של יצחק ורביקה וכנ"ל. וכנגד זה הם שמונה ימי חנכה שבהם מאיר אור גדול שעקרו נמשך מתורה ותפלה, הינו מתורת ה' ותפלת ה' שעל ידי זה נמתק כל הדינים שבעולם בכל דור ודור בכל שנה ושנה שמשם היה תקף הנס של חנכה. והארת הנס הזה נמשך עלינו בכל שנה ושנה שעל ידי זה אנו מתקיימים בגלות הארץ הזה. ועל כן נקרא חנכה בחינת חנפת הבית, כי על ידי תקף הנסים האלה אנו מאמינים שעדין ה' יתברך עמנו ומאיר לנו בתקף חשכת גלותנו ועל ידי זה אין אנו מתאשין מן הרחמים שעל ידי זה נזכה לגאולה שלמה. כי על ידי זה נמשך בחינת חנפת הבית בכל שנה כמו שאנו אומרים מזמור שיר חנפת הבית בכל יום כי בכל יום נצמח צמיחת קרן ישועה עד שסוף כל סוף יתקבצו כל הישועות שנתעוררו ונצמחו על ידי תפלת ישראל ועל ידי זה תבוא הגאולה השלמה בבחינת כד חס גבה אתהפיך וכי, כמבאר לעיל:

אות נד

וכל זה צריך כל אחד להבין מזה רמזים לעצמו שדיקא בתקף חשכת גלותו שהוא בבחינת תהום ממש בגשמיות ורוחניות, בחינת תהום אל תהום קורא, כמו שפירש רש"י, צרה קוראת לחברתה רחמנא לצלן, גם שם ה' יתברך מאיר בחסדו על ידי הצדיקים שממשיכין בחינת תפלת ה' שמשם החסדים שאינם כלים לעולם כנ"ל. אך כל אחד צריך להתחזק להאמין בזה ולהשתדל בכל מה שיוכל לצעק ולהתפלל לה'. והעקר שיעורר תפלת ה' בעצמו שיבקש מה' יתברך שיתפלל בעצמו עבורו וכנ"ל, כי כל מה שיש יותר איזה בחינת אתערוותא דלתתא שאיש הישראלי מתפלל מלמטה, מתעורר ביותר כביכול כח תפלתו יתברך פיזוע, כי זה עקר כלל כל פונות התורה והמצוות וכל פונות התפלה, שעקר הפונה שעל ידי אתערוותא דלתתא יתער לעלא פיזוע. הינו כשאנו לומדין תורה או מקיימין איזה מצוה על ידי זה מעוררין אותו יתברך לקיים אותה התורה

והמצוה. וכן כשאנו מתפללין לפניו יתברך אזי הוא יתברך בעצמו מתפלל, כי כל אחד מישראל הוא חלק אלוך ממש וכפי חלקו ושרשו באלקותו יתברך כן יש לו כח לעורר מלמעלה, אך בודאי יש חלוקים רבים, כי אלקותו יתברך מלא כל העולם מרום כל דרגין עד סוף כל דרגין עד תכלית דיוטא התחתונה ואפלו בעשר כתרין דמסאבותא וכו', כמובא בדבריו זכרונו לברכה כמה פעמים (ובפרט בהתורה מי האיש החפץ חיים) רק שכל מה שהמדרגה יותר נמוכה שם אלקותו בצמצומים יותר ומלבש בלבושים יותר וכו'. ועל כן יש חלוקים ומדרגות רבות בין אדם לחברו ובאדם עצמו שצריך לעלות מדרגא לדרגא, כמבאר בהתורה הזאת חותם בתוך חותם שאנו עוסקים בה. שאצל כל אחד כפי מדרגתו יש בחינת נגלה ונסתר, בחינת נעשה ונשמע, שהם בחינת תורת ה' ותורתו שהם בחינת תורה ותפלה וכו', כמו שמבאר שם, הינו שיש אחד שנמוך מאד שאינו יכול לעורר בתורתו ותפלתו אלא חיות אלקות המלבש בלבושים רבים וצמצומים גדולים שמחיה איזה מדרגה מעולם העשיה וכן מדרגא לדרגא. ועל כן עקר התקוה הוא על ידי הצדיקים הגדולים שזוכין לתורת ה' ותפלת ה' ממש שמאירין בנו שגם בתכלית שפלות דיוטא התחתונה, משם נדבק עצמנו ברצון חזק לתפלת ה' ממש, כי הרצון חפשי לעולם, כמבאר לעיל מזה שבגדל כח הצדיקים נוכל להתגבר ברצון חזק שהוא בחינת נשמע, בחינת תפלה וכו' להמשיך לעצמו רחמים וחסדים מתפלת ה' ממש שממנו נמשכין חסדים חדשים בכל יום שאינם כלים לעולם:

אות נה

וזה בחינת כלל פונות התפלה בכל יום, כי מבאר בכונות האר"י ז"ל שכלל הכונות לתקן הארבעה עולמות אצילות בריאה יצירה עשיה בעבדא ובמלולא, כי בתחלה צריכין לתקנם בעבדא על ידי יפנה ויטל ידיו שעל ידי זה דוחין הפסלת ומטהרין עולם העשיה. ועל ידי ציצית מתקנים עולם היצירה. ועל ידי תפלין של יד מתקנין עולם הבריאה. ועל ידי תפלין של ראש עולם האצילות וכל זה בעבדא. ואחר כך במלולא על ידי ברכת השחר וקרבות וכו' מתקנים במלולא עולם העשיה. ועל ידי פסוקי דזמרה עולם היצירה. ועל ידי קריאת שמע וברכותיה עולם הבריאה ועל ידי תפלת שמונה עשרה עולם האצילות, הינו כי עבדא ומלולא הם בחינת נעשה ונשמע, כי נעשה בחינת עבדא בחינת תורה. ומלולא בחינת נשמע, בחינת תפלה שהוא בדבור דיקא. וצריכין לעלות מדרגא לדרגא עד אצילות ושם צריכין לכלל באין סוף עד שתהיה התפלה בחינת תפלת ה' ממש. וזה בחינת מה שמבקשין קדם התפלה ה' שפתי תפתח, וכו'. הינו שאיני יודע מה לדבר כלל ואיך להמשיך החסדים לבטל הדין רק ה' שפתי

תפתח והוא בעצמו כביכול, ידבר בי כל דברי התפלה בבחינת רוח ה' דבר
בי, הינו שאהיה נכלל בדך עד שתהיה תפילתי בחינת תפלת ה' ממש. וזהו,
'ופי יגיד תהלתך', בחינת הוא תהלתך והוא אלקיך, שזה עקר שלמות
התפלה שתהיה התפלה נכלל באחדותו יתברך, כמבאר במקום אחר, הינו
בחינת תפלת ה' כנ"ל. וזה בחינת מעלת תפלה בצבור שאז אין תפלתו
נמאסת בבחינת הן אל כביר לא ימאס, כי אכל בי עשרה שכניתא שריא.
ועקר התקון על ידי החזן והשליח צבור כשהוא הגון כראוי, כי השליח
צבור צריך שיהיה המבחר שבצבור שיוכל ללקט כל הנקודות טובות שיש
בכל אחד מהצבור ולכלל עמהם בו יתברך עד שיעורר תפלת ה' ממש,
שזהו בחינת חזרת התפלה בצבור שאז אומרים קדשה, כי על ידי חזרת
התפלה על ידי זה מקבץ השליח צבור כל תפלות הצבור וכוללם יחד
ועולה עמהם ונכלל בתפלת ה' ששם תכלית הקדשה העליונה על כל
הקדשות, שזהו בחינת שלש קדשות, קדוש קדוש קדוש, בחינת קדשת
התורה, בחינת נעשה וביחינת קדשת התפלה, בחינת נשמע, וקדוש
השלישי הוא בחינת כלליות קדשתם יחד, כי העקר לכלל קדשת הנשמע
בקדשת הנעשה וכן"ל, וזהו בחינת מלא כל הארץ כבודו, כבוד זה בחינת
מלך הכבוד, בחינת משפט, בחינת מלך במשפט יעמיד ארץ, כי עקר כבוד
המלך שעושה משפט, הינו כי כל זה הוא עדין בחינת משפט שהוא בחינת
תורה וכו' כנ"ל, כי גם בבחינת תורת ה' כלול כל הבחינות הנ"ל וכן"ל,
ואזי האופנים וחיות הקדש ברעש גדול מתנשאים לעמת שרפים ואומרים
ברוך כבוד ה' ממקומו, שזהו בחינת איה מקום כבודו, כמו שאומרים
בקדשת כתר בשבת, הינו שאומרים שאין זה עקר שבח וכבוד ה' יתברך
שכבודו הוא בחינת משפט מלא כל העולם, כי על ידי זה לא היה מתקים
העולם כנ"ל רק באמת אין יודעין כלל איה מקום כבודו, כי דרכי משפטו
אי אפשר להשיג, כי המשפט כלול בצדקה שנמשך מתפלת ה' כנ"ל שזה
אי אפשר להשיג כלל, על כן עקר שבחו יתברך ברוך כבוד ה' ממקומו
ששם רחמים גדולים מאד שאין לשער בחינת ממקומו הוא יפן ברחמים
וכו'. ועל כן אומרים המלאכים זאת ברעש גדול, כי מזדעזעים מאד
מאימת גדלתו יתברך מחמת שמבינים מרחוק עצם פלאות חסדיו עד אין
קץ שהם עקר גדלתו יתברך כנ"ל שאי אפשר להם להשיג כלל כי אם
הצדיקים הגדולים שהיו בזה העולם וכו' וכן"ל. ומי שאינו יכול להתפלל
עם הצבור עקר תקנתו לקשר עצמו לצדיקים שבדור הנ"ל שזכו לתפלת
ה' ממש שכל עקר תקון התפלה על ידם, כי גם השליח צבור אין לו כח
לכל הנ"ל אפלו אם הוא איש כשר והגון באמת כי אם בכל הצדיקים
שצריך להתקשר אליהם ביותר כדי שיוכל להעלות כל תפלת הצבור
לבחינת תפלת ה'

כנ"ל:

ה'

תפלת

לבחינת

אות נו

ואחר חזרת התפלה אז אומרים שלש עשרה מדות של רחמים ויעבר ה' על פניו ויקרא ה' ה', שזהו עקר בחינת תפלת ה' פני"ל שזוכין לעורר על ידי תפלת כל ישראל פני"ל ואז נופלים על פניהם, ומבאר בפונות שמפילין עצמן בכונה משמים לארץ כדי להעלות ניצוצות מעמקי הקלפות בשביל היחוד, הינו בחינת ירידה תכלית העליה המבאר בתורה הנ"ל ומובא לעיל, כי אי אפשר לכלל שם כי אם על ידי ירידה מקדם שהיא תכלית העליה שפשוטו בנסיון בתכלית הירידה להתחזק גם שם ולהאמין כי רחמיו לא כלים וכנ"ל, אזי זוכים לתכלית העליה בכח הצדיקים לכלל בבחינת תפלת ה' ממש ששם נתהפך הכל לטובה, כי שם נמחלן כל העונות ונתהפך לזכיות בבחינת ביום ההוא יבקש עון ישראל ואיננו וכו', כמבאר שם בהתורה הנ"ל:

אות נז

ואחר התפלה אומרים אשרי ובה לציון וכו' שאז חוזרים מאצילות לבריאה. ואחר כך על ידי תפלה לדוד ושיר של יום חוזרים מבריאה ליצירה. ואחר כך על ידי אין כאלקינו וקטרת חוזרים מיצירה לעשיה. והכל כדי להמשיך השפע טובה מעולם לעולם עד עולם הגשמי הזה, כמבאר כל זה בפונות, הינו כי זה עקר התקון להמשיך החסדים מתכלית המעלה מבחינת תפלת ה' ממש עד שיהיו נמתקין כל המשפטים והדינים שלמטה עד שיהיה נמשך השפע טובה לברכה לזה העולם הגשמי שזהו עקר כלליות הנשמע בהנעשה, הינו שבחינת החסדים מתפלת ה' יאירו עד למטה למטה בתכלית המדרגה התחתונה של עולם העשיה עד שיתקרבו הכל לה' יתברך וכנ"ל. ויהיה נמשך עלינו כל טוב בגשמיות ורוחניות וכנ"ל, שכל מה שנמתק הדין ביותר נתבטל כח היצר הרע וזוכין לשוב לה' יתברך ונמשך כל טוב לישראל, אמן:

אות נח

ועל כן בתחלת התפלה מתחילין מפרשת העקדה, כי עקר כלל התפלה הוא להמתיק גבורת יצחק שזה נעשה על ידי העקדה, כי על כן כל ארבעת חלקי התורה וארבעת חלקי התפלה מרמזים ביצחק ורבקה בבחינת בפי ישרים תתרומום וכו' כנ"ל מחמת ששם עקר נפלאות פעלת התפלה וכו"ל, ועקר המתקת גבורת יצחק היה על ידי העקדה על כן מתחילין בכל יום סדר התפלה מפרשת העקדה וכו"ל. כי כבר מבאר שכל התחדשות החסדים שבכל יום ממשיכין בכת הצדיקים מראש השנה וכו' וכו"ל, ובראש השנה עקר המשכת החסדים החדשים להמתיק הדינים הוא על ידי העקדה ועל כן בראש השנה ביום ראשון ויום שני שהם כיומא אריכתא קורין בהם לדת יצחק בחינת פחד יצחק והמתקתו על ידי העקדה ואומרים בשני הימים ועקדת יצחק לזרעו היום ברחמים תזכר. ותוקעין בשופר להזכיר עקדת יצחק, כי על ידי זה עקר המתקת הדינים על ידי שממשיכין חסדים חדשים על ידי שמעוררין תפלת ה' וכו"ל. ואז בראש השנה נמשך בחינת קבלת הברכות שמקבל יעקב בחכמה מיצחק על ידי ששולחין את עשו בכונה וכו', כמובן בפגנות ובההר הקדוש שזה נעשה בראש השנה וכו"ל. וכל עקרו נמשך על ידי העקדה וכו"ל:

אות נט

וזה שמברכין בכל יום הגומל חסדים טובים לעמו ישראל, כי בכל יום נמשכין חסדים חדשים בבחינת חדשים לבקרים וכו' שעל ידי זה כל קיומנו וכו' וכו"ל. ועתה מה יפה אף נעים מה שסדרו לנו חכמינו זכרונם לברכה ברוח קדשם להתפלל אחר כך יהי רצון מלפניך שתצילני וכו' מעי פנים ועזות פנים, כי על ידי החסדים הנ"ל שעקרם נמשכין מבחינת תפלת ה' כנ"ל, על ידי זה נמשך בחינת עזות דקדשה שעל ידי זה נכנע ונופל עזות דסטרא אחרא של העי פנים. ועל כן אז דיקא מתפלליו כל זה להכניע ולבטל עזות דסטרא אחרא של העי פנים על ידי החסדים הנ"ל וכו"ל:

אות ס

ועל כן אחר הקמת המשכן נצטוו בראשונה מיד על מצות הדלקת נרות המנורה, כמו שכתוב בתחלת פרשת תצוה וכו' ויקחו אליך שמן

זית זך וכוי שנסמך מיד אחר פרשת תרומה שמדבר מעשית המשכן וכן
בפרשת חנכת המזבח שהקריבו הנשיאים נסמך מיד פרשת בהעלתך את
הנרות, כי עקר מעשה המשכן היה לתקן חטא העגל שהוא פגם האמונה
שאז אבדו ישראל הכתרים הנ"ל של נעשה ונשמע, שבשלמות לא יחזרו
לנו עד ביאת הגואל, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה. אבל אף על פי
כן התחיל משה רבנו לתקן מיד ולהחזיר לנו הארת קדשתם בכל פעם וזה
היה על ידי הקמת המשכן שהוא תקון חטא הנ"ל, כי המשכן הוא בחינת
קדשת הבית המקדש ששם מאירין בחינת שני הכתרים הנ"ל, שהם
בחינת תורה ותפלה, בחינת נעשה ונשמע כנ"ל. ועל כן התחיל מיד
מהדלקת נרות המנורה, כי זה עקר בחינת מצות הדלקת נרות המנורה
בכל יום, כי זה ידוע שאור יום בחינת חסד, וחשכת לילה בחינת גבורות
ודינים. ובכל יום עוסקין בהמשכת החסדים על ידי סדר התפלה בשחרית
ומנחה כנ"ל ועל ידי כל עסק התורה והמצות שמקימין בכל יום. ובפרט
בזמן שהמשכן או הבית המקדש היה קיים שאז עסקו בעבודה בכל יום
בכל סדר המערכה מתמיד של שחר עד תמיד של בין הערבים וכוי שעל
ידי כל זה המשיכו חסדים חדשים בכל יום להמתיק הדינים וכנ"ל.
וכשמגיע סמוך לערב כד לילא פריש גדפהא על עלמא אז צוה לנו ברחמיו
יתברך להדליק נרות המנורה על ידי שמן משחת קדש, כי אור נרות
המנורה הקדושה נמשך מאור התורה והתפלה שהוא בחינת כלל העבודה
של המשכן ובית המקדש שעסקו ביום בבחינת כי נר מצוה ותורה אור,
הינו כי אור נרות המנורה נמשך מבחינת אור התורה שדולק ומאיר על
ידי התפלה, שהיא בחינת רצון ודבקות, שהיא בחינת השמן זך של
המנורה, כי שמן בחינת רצון, כמו שכתוב, יהי רצוי אחיו וטבל בשמן
רגלו. וכמוכן בהתורה ראיתי מנורת זהב וגלה על ראשה, שמפרש שם
שהוא התפלה, שהוא בחינת המען של השמן הטוב, עין שם. ומשם
מאירים נרות המנורה, הינו מבחינת התורה אור שהוא בחינת משפט,
בחינת נעשה שנמתק על ידי בחינת נשמע, בחינת צדקה, בחינת תפלה,
שזה כלל העבודה שבכל יום לכלל הנשמע בהנעשה להמתיק המשפט
בצדקה על ידי כלליות התפלה בהתורה וכנ"ל ומשם ממשיכין ומדליקין
אור המנורה בכל יום וכנ"ל, להמתיק לעת ערב חשכת הלילה שלא
יתגברו המשפטים והדינים בלילה חס ושלום, רק לילה כיום זאיר על ידי
נרות המנורה שדולקין ומאירין בכל הלילה, שזהו בחינת ומשפטיך אור
יצא, בחינת והוציא כאור צדקה ומשפטיך כצהרים. וכל זה היה נעשה
בכל יום על ידי הדלקת המנורה בבית המקדש ובמשכן. ועכשו שנחרב
הבית המקדש בעונותינו והיננים אז רצו להתגבר להגביר החושך שעל פני
תהום לגמרי, חמל עלינו ה' יתברך שהמשיכו לנו הצדיקי אמת אור נר
חנכה הקדוש שהוא בחינת הדלקת נרות המנורה שאנו ממשיכין אור
הנ"ל, שהוא בחינת אור תורה ותפלה על ידי מצות נר חנכה שמדליק כל
אחד בביתו וכנ"ל. ועל כן קורין פרשת חנכת המזבח ופרשת בהעלתך
בחנכה

אות סא

וְזֶה בְּחִינַת חֲנֻכָּה וְאֵיתָא בְּכַוְנָת שֶׁהוּא אוֹתִיּוֹת חֲנֻכָּה כִּיּוּ בְּחִינַת וַתִּתְפַּלֵּל חֲנָה עַל ה', כִּי וַתִּתְפַּלֵּל חֲנָה עַל ה' זֶה בְּחִינַת תְּפִלַּת ה' מִמַּשׁ, שֶׁהוּא בְּחִינַת עַל ה', כַּמּוּבָן בְּכַתְּבֵי הָאָר"י, שֶׁזֶהוּ סוּד שְׁנֵי הַשְּׁמוֹת שֶׁבְּשֵׁלֶשׁ עֶשְׂרֵה מִדּוֹת שֶׁהֵם ה' ה' שֶׁמְבַאָר בְּזֶהר הַקְּדוֹשׁ קְדָמָאָה שְׁלִים, בְּתַרְאָה שְׁלִים יִתִיר (וְכַמּוּבָא בְּדַבְרֵינוּ בְּזֶה בְּמָקוֹם אַחַר, עֵינֵן שָׁם). הֵינּוּ שֶׁה' יִתְבַרֵךְ כְּבִיכּוֹל, הַתְּפִלָּה בְּעֶצְמוֹ בְּשֵׁם הָרָאוּשׁוֹן שֶׁהוּא בְּחִינַת רַחֲמִים פְּשׁוּטִים לְהַמְשִׁיךְ רַחֲמִים מִשֵּׁם הַשְּׁנֵי שֶׁהוּא שְׁלִים יִתִיר, שֶׁהוּא בְּחִינַת רַחֲמִים גְּדוּלִים רַחֲמִים רַבִּים. וְזֶה הַשֵּׁם הַשְּׁנֵי הוּא בְּחִינַת עַל ה' וְלִשְׁם הַגִּיעָה חֲנָה בְּתַפְלֵתָהּ בְּחִינַת וַתִּתְפַּלֵּל חֲנָה עַל ה'. וְזֶהוּ בְּחִינַת תְּפִלַּת ה' וְכַנִּי"ל וּמִשֵּׁם מִדְּלִיקוֹן גַּר חֲנֻכָּה. וְעַל כֵּן מְרַמֵּז בְּחֲנֻכָּה חֲנָה כִּיּוּ שֶׁמְרַמֵּז עַל כָּל זֶה וְכַנִּי"ל, כִּי עַל יְדֵי תְּפִלַּת חֲנָה הַנִּי"ל בְּחִינַת תְּפִלַּת ה' הַנִּי"ל נוֹלַד שְׁמוּאֵל שֶׁמִּשַׁח אֶת דָּוִד, שֶׁהוּא בְּחִינַת מְשִׁיחַ שֶׁכָּל הַתְּקוּן יִהְיֶה עַל יְדוֹ, כִּי הוּא יִשִּׁיג בְּשִׁלְמוֹת בְּחִינַת תּוֹרַת ה' וַתִּתְפַּלֵּת ה' מִמַּשׁ, שֶׁהוּא בְּחִינַת מְשַׁפֵּט וְצַדִּיקָה וְכוּי' וְכַנִּי"ל שֶׁמִּשֵּׁם כָּל הָאוֹר שֶׁל הַמְּנוֹרָה הַקְּדוּשָׁה שֶׁהוּא אוֹר גַּר חֲנֻכָּה בְּבְחִינַת עֲרֻכְתֵי גַר לְמִשְׁחֵי, שֶׁהוּא בְּחִינַת הָאוֹר הָאֵמֶת הַמְּאִיר לָנוּ עֵתָה בְּתוֹךְ עֲמֻקּוֹת הַתְּהוֹם וְכַנִּי"ל. וְכַמּוּ שֶׁכְּתוּב בְּפָרָשַׁת בְּרָאשִׁית הַמּוּבָא לְעִיל (בְּאוֹת נֹא) שֶׁמִּדְּבַר שֵׁם מִהָאֲרֵבַע מַלְכִּיּוֹת שֶׁהֵם בְּחִינַת תְּהוֹ וְבָהוּ וְחֻשְׁךְ עַל פְּנֵי תְהוֹם וְכַנִּי"ל. אֵךְ וְרוּחַ אֱלֹקִים - דָּא רוּחוֹ שֶׁל מְשִׁיחַ, מְרַחֶפֶת עַל פְּנֵי הַמַּיִם, שֶׁעַל יְדֵי זֶה עֶקֶר הַתְּקוּן וְהַתְּקוּהָ. וְעַל יְדֵי זֶה, וַיֹּאמֶר אֱלֹקִים יְהִי אוֹר, וַיְהִי אוֹר כִּי כָּל הָאוֹרוֹת הַקְּדוּשִׁים שֶׁהֵם בְּחִינַת אוֹר הַמְּנוֹרָה, שֶׁהוּא בְּחִינַת אוֹר גַּר חֲנֻכָּה, נִמְשָׁךְ מִשֵּׁם וְכַנִּי"ל. וּמִחֲמַת שְׁחִנָּה הִיְתָה צְרִיכָה אֵז לְהַמְשִׁיךְ נִשְׁמַת שְׁמוּאֵל שֶׁעַל יְדוֹ נִמְשַׁח דָּוִד שֶׁהוּא בְּחִינַת מְשִׁיחַ, עַל כֵּן עָלְתָה בְּתַפְלֵתָהּ לְבְּחִינַת תְּפִלַּת ה', שֶׁהוּא בְּחִינַת אוֹרוֹ שֶׁל מְשִׁיחַ שֶׁיְזַכֵּה לָזֶה בְּשִׁלְמוֹת כַּנִּי"ל:

אות סב

וְעַל כֵּן הָיָה דָּוִד אֲדַמוּנֵי עִם יִפָּה עֵינָיו. זֶה בְּחִינַת עֲזוֹת דְּקָדְשָׁה, כִּי הָיָה לוֹחֵם מִלְחָמַת ה', כִּי עֶקֶר מַלְכוּת דְּקָדְשָׁה הוּא עַל יְדֵי עֲזוֹת דְּקָדְשָׁה בְּבְחִינַת ה' בְּעֵזָךְ יִשְׁמַח מְלֶךְךְ (וְכַמּוּבָא מְזֶה בְּמָקוֹם אַחַר) שֶׁנִּמְשָׁךְ מִבְּחִינַת תְּפִלַּת ה' וְכַנִּי"ל. וְעַל כֵּן טָעָה יִצְחָק בְּעֵשׂוֹ שֶׁיִּצְאָ אֲדַמוּנֵי, כִּי סָבַר שֶׁתְּקַוֶּה

התגברות הדמים שבו הוא בחינת עזות דקדושה מחמת שהיה ציד בפיו, שהיה מרמה את אביו האיך מעשריו את התבן כאלו הוא צדיק, על כן סבר יצחק שגם האדמימות שבו שמראה שהוא שופך דמים, הוא בחינת עזות דקדושה שרוצה להתגבר נגד העוברים על דת, כי כבר מבאר בהתורה הנ"ל שצריכים להתפלל לה' יתברך שיזכה להבחין בין עזות דקדושה שעל ידו בגן ירושלים, ובין עזות דסטרך אחרא שהוא בחינת עז פנים לגיהנם, שזהו בחינת יהי רצון שתבנה עירך במהרה בימינו, שנזכר באמצע המשנה הוי עז פנמר וכו', עין שם. ועל כן אפלו צדיקים גדולים יכולים לטעות בזה כמו שטעה יצחק בעשו וכנ"ל. וכן להפך עלה על דעת שמואל הנביא לטעות בדוד שהיה אדמוני אולי הוא בחינת עזות דסטרך אחרא, כמו שאיתא במדרש פרשת תולדות פרק סג, וכיון שראה שמואל את דוד אדמוני וכו', נתירא ואמר, אף זה שופך דמים כעשו. אמר לו הקדוש ברוך הוא, עם יפה עינים. עשו מדעת עצמו הוא הורג, אבל זה וכו', עד כאן לשונו, עין שם. הינו כנ"ל, כי קשה להבחין בין עזות דסטרך אחרא, שהוא מסטרך דעשו ובין עזות דקדושה, שהוא בחינת מלכות דוד משיח שנמשך מתורת ה' ותפלת ה' וכנ"ל:

אות סג

וזהו בחינת סוד פונות חנכה, כי מבאר בפונות שסוד אור חנכה הקדוש נמשך משם קדוש ניחיל שהוא ראשי תבות נפשנו חכמה לה' וזה השם בגימטריא דם אדם שהוא בחינת שם מ"ה וכו', עין שם. הינו שעל ידי הדלקת אור נר חנכה שנמשך מאורו של משיח, שהוא בחינת תפלת ה' על ידי זה יהיה נתתקן ונזדכך בחינת דם אדם שמשם כל העזות, כי עקר העזות על ידי רתיחת הדמים שבאדם ושם עקר הנסיון, כי שם צריכין עקר הזכויות והברור לזכות ולתקן דם אדם שיהיה העזות הנמשך על ידו בחינת עזות דקדושה בחינת אדמוני הנאמר בדוד. לא ההפך חס ושלום שהוא העזות דסטרך אחרא, שהוא בחינת אדמוני הנאמר בעשו וכנ"ל. וכל זה זוכין על ידי בחינת שם ניחיל שעולה בגימטריא דם אדם כנ"ל, (שהוא גם כן הגימטריא של חנכה מכון ממש), הינו כי שם הנ"ל הוא יוצא מפסוק נפשנו חכמה לה' וכנ"ל, הינו בחינת רצון ודבקות ובטול בחינת תפלה הנ"ל שאין לנו שום סמיכה כי אם לה' עינינו תלויות, בחינת נפשנו חכמה לה', שהוא בעצמו יתפלל עלינו כי עזרנו ומגננו הוא לבדו שיודע איך להתפלל בעצמו ולהמשיך חסדים נפלאים עלינו, וזה, כי בו ישמח לבנו, כי על ידי תפלה בחינת תפלת ה' נמשך שמחה כנ"ל ומשם מבחינת נפשנו חכמה לה' בחינת תפלת ה' יוצא שם נחל הנ"ל שמשם מדליקין נר חנכה כנ"ל שמשם נתתקן ונזדכך דם אדם שיהיה בבחינת

אות סד

ועל כן מפטירין בראש השנה בפרשת חנה הנ"ל ומסימין בתפלתה עד ויתן
עז למלכו ויגרם קרון משיחו, כי אז בראש השנה נפקדה חנה, כי כל זה
בחינת ראש השנה כנ"ל, כי אז עקר צמיחת קרון משיח בחינת ועריכת גר
לבו ישי משיח, בחינת שם אצמיח קרון לדוד ערכתי גר למשיחי ומשם
הדלקת כל הנרות הקדושים, שזהו בחינת גר חנכה וכנ"ל. ועל כן מסימין
בפסוק ויתן עז למלכו ויגרם קרון משיחו, כי עקר הרמת קרון משיח שהוא
התגברות מלכות דקדשה הוא על ידי עזות דקדשה וכנ"ל:

אות סה

ועקר מעלת נפלאות גר חנכה שממשיכין אור העליון והנורא מאד הנמשך
מתפלת ה'. ממשיכין אותו למטה מאד עד למטה מעשרה טפחים, כי זה
עקר נוראות נפלאות הנס הזה שבכח תפלת ה' יהיו נמשכין חסדים
חדשים כאלה עד שיאירו למטה מאד בתוך חשך ותהום ממש, להאיר
לכל נפשות ישראל שנפלו לשם שלא יתאשו מן הרחמים וכי, שזהו
בחינת ירידה תכלית העליה הנ"ל. וזה שכתב אדוננו מורנו ורבנו זכרוננו
לברכה בהתורה כי מרחמם (סימן ז בלקוטי תניינא) שכפי הסלח נא
שפועליו ביום כפור כן זוכין לקדשת חנכה, עין שם. כי עקר סליחת עונות
שפועליו ביום כפור על ידי בקשת סלח נא נמשך מבחינת נעשה ונשמע
הנ"ל בחינת תורת ה' ותפלת ה' שמשם כל סליחת העונות בבחינת ביום
ההוא יבקש עון ישראל ואיננו הנ"ל ומשם כל קדשת חנכה, שהוא בחינת
חנפת הבית המקדש ששם עקר כלליות תורת ה' ותפלת ה' וכנ"ל:

אות סו

וְזֶה בְּחִינַת הַהֲלָל שֶׁל חֲנֻכָּה, בְּחִינַת הוּא תְּהִלָּתָהּ וְהוּא אֶלְהִיָּהּ בְּחִינַת שְׁלֵמוֹת הַתְּפִלָּה הַנִּי"ל שֶׁמִּשָּׁם עֵקֶר הַנֶּס שֶׁל חֲנֻכָּה. וְזֶה: 'וְקִבְעוּ שְׁמוֹנֵת יָמֵי חֲנֻכָּה אֱלוֹ לְהוֹדוֹת וּלְהֲלִיל לְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל' שֶׁהַזְכִּיר רַק הַהֲלָל שֶׁל חֲנֻכָּה. כִּי כָּל הַדְּלָקוֹת אִוֵּר נֵר חֲנֻכָּה וְכָל תִּקְוָה הַנֶּס, הַכֹּל הוּא מִבְּחִינַת תְּפִלָּה בְּחִינַת אֲשֶׁה יִרְאֵת ה' הִיא תְּהִלָּה, בְּחִינַת וּבִקְרֵב קְדוּשִׁים תְּתַהַלֵּל. כִּי הֲלָל כְּלָלוֹת כָּל הַתְּפִלוֹת וְהַהוֹדָאוֹת וְהַהֲלָלוֹת, כְּמוֹ שֶׁפָּרַשׁ רַש"י עַל פְּסוּק כָּל נִפְלְאוֹתֶיךָ זֶה הֲלָל שֵׁשׁ בּוֹ לְשַׁעֲבֵר וְלַעֲתִיד לְבוֹא וְלִימוֹת הַמְּשִׁיחַ וְכוּ':

אות סז

וְזֶה שְׁכָתוֹב בְּפָנוֹת הַנִּי"ל בְּעֵינֵי דָם אָדָם שֶׁהוּא בְּחִינַת שֵׁם מִי"ה וּמִהֶאֱלָף שְׁבַשְׁם מִי"ה יוֹצֵא שֵׁם אֶהְיָה בְּרַבּוּעַ שֶׁהוּא גִימְטְרִיָּא דָם וְכוּ', עֵינֵי שֵׁם. וְזֶהוּ בְּעֵצְמוֹ בְּחִינַת אֵל תִּקְרִי מָה אֵלָּא מֵאָה, שֶׁאֲמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנוּם לְבָרְכָה שְׁלֵמְדוֹ מֵזֶה לְבָרֵךְ מֵאָה בְּרָכוֹת בְּכָל יוֹם שֶׁהֵם בְּחִינַת כָּלֵל הַתְּפִלָּה, הֵינּוּ כִּי כְּשֶׁמְכַנְיָסִין אִי לְתוֹךְ מִי"ה נַעֲשֶׂה מֵאָה בְּחִינַת מֵאָה בְּרָכוֹת וְאִז נִזְדַּבֵּר הַדָּם הַנִּמְשָׁךְ מִבְּחִינַת הָאִי כַּנִּי"ל וְנִכְלָל בְּתוֹךְ מִי"ה בְּבְחִינַת דָם אָדָם הַנִּי"ל, הֵינּוּ בְּחִינַת עֲזוּת הַנִּמְשָׁךְ מִדָם אָדָם שֶׁיְהִיָּה עֲזוּת דְּקִדְשָׁה שְׁזֶה נִמְשָׁךְ עֵקֶרוֹ מִתְּפִלָּה שֶׁהוּא בְּחִינַת אֵל תִּקְרִי מִי"ה אֵלָּא מֵאָה, הֵינּוּ מִי"ה וְאֵלָף בְּחִינַת אֶהְיָה בְּרַבּוּעַ שְׁעוֹלָה דָם וְכוּ', כִּי דָם אָדָם נִזְדַּבֵּר עַל יְדֵי בְּחִינַת מֵאָה בְּרָכוֹת שִׁיְהִיָּה בְּבְחִינַת עֲזוּת דְּקִדְשָׁה כַּנִּי"ל:

אות סח

וְזֶה בְּחִינַת הַצְּדָקָה שֶׁל חֲנֻכָּה שְׁנוֹהֲגִין כָּל יִשְׂרָאֵל אִז לְהַרְבּוֹת בְּצְדָקָה, כִּי כָּל קְדָשֵׁת חֲנֻכָּה נִמְשָׁךְ עַל יְדֵי בְּחִינַת מִשְׁפָּט וּצְדָקָה שֶׁהוּא בְּחִינַת נַעֲשֶׂה וְנִשְׁמָע וְכוּ', תּוֹרָה וְתְּפִלָּה וְכוּ' וְעֵקֶר הוּא הַנִּשְׁמָע בְּחִינַת תְּפִלָּה בְּחִינַת צְדָקָה שֶׁעַל יְדֵי זֶה מִמְתִּיקִין הַמִּשְׁפָּט שִׁיְהִיָּה בְּצְדָקָה וְחֹסֵד גָּדוֹל וְכַנִּי"ל. עַל כֵּן מִרְבִּין אִז בְּצְדָקָה כְּדִי לְעוֹרֵר עַל יְדֵי זֶה בְּחִינַת צְדָקָתוֹ וְתִבְרָךְ, בְּחִינַת תְּפִלָּה ה' כְּדִי לְהַמְתִּיק כָּל מִינֵי מִשְׁפָּטִים וְיִתְנַהֵג עִמָּנוּ בְּצְדָקָה וְכַנִּי"ל. וְזֶהוּ גָּדֵל מַעֲלַת הַצְּדָקָה, כִּי הָעֵנִי בְּבְחִינַת דִּין וּמִשְׁפָּט, כִּי הָעֵנִיּוֹת נִמְשָׁךְ מִתְּקַפָּא

וְדִינָא וְעַקֵּר הַמִּתְקַת הַדִּין הוּא עַל יְדֵי אֲתַעְרוּתָא דְלִתְתָּא דִּיקָא, דְּהִינּוּ כְּשֶׁנִּתְעוֹרֵר הָאָדָם הַבֶּעַל בְּחִירָה שְׂבִיזָה הַעוֹלָם וְחוֹנֵן אֶת הַדָּל שְׁעַל יְדֵי זֶה עַקֵּר הַמִּתְקַת הַדִּין, כִּי אִזּוּ דִּיקָא נִתְעוֹרֵר צְדָקְתּוֹ יִתְבָּרַךְ לְשֹׁפֵט בְּצִדְקָה וְחֶסֶד גָּדוֹל. וְעַל כֵּן מְלוּה ה' חוֹנֵן דָּל, כִּי כְּבִיכּוֹל ה' יִתְבָּרַךְ בְּעֶצְמוֹ קָשָׁה לוֹ לְבַטֵּל הַדִּין בְּעֶצְמוֹ, כִּי עַקֵּר הַהַמִּתְקָה עַל יְדֵי הָאָדָם הַבֶּעַל בְּחִירָה (וְעַיֵן מִזָּה בְּמָקוֹם אַחֵר):

אות סט

וְזֶה בְּחִינַת מַה שְּׁשָׁלַח יַעֲקֹב לְאֹמֵר לַעֲשׂוֹ עִם לָבֵן גְּרָתִי וְאַחֵר עַד עֵתָה. כִּי יַעֲקֹב רָאָה שְׁעַקֵּר הַתְּגַבְרוֹת עֲשׂוֹ, שֶׁהוּא בְּחִינַת מַלְכוּת הַרְשָׁעָה, הוּא עַל יְדֵי עֲזוֹת דְּסִטְרָא אַחְרָא שְׁמִשָּׁם עַקֵּר כַּח שֵׁל מַלְכוּת הַרְשָׁעָה שֶׁהוּא בְּחִינַת עֲזוֹת מַלְכוּתָא בְּלֵא תְּגָא, כְּמוֹ שְׁמִבְּאָר בְּהַתּוֹרָה הַנִּי"ל וְכִמוֹ שְׁכַתּוּב שְׁעֲשׂוּ הִיָּה אֲדָמוּנִי וְכוּ'. עַל כֵּן שְׁלַח לוֹ יַעֲקֹב שְׁכָבֵר זָכָה לְתוֹרָה וְתַפְלָה, שֶׁהֵם בְּחִינַת נַעֲשֵׂה וְנִשְׁמַע, שְׁעַל יְדֵי זֶה זֹכִינ׳ן לְעֲזוֹת דְּקִדְשָׁה, שְׁעַל יְדֵי זֶה מְכַנְיַעִין עֲזוֹת דְּסִטְרָא אַחְרָא שֶׁהוּא בְּחִינַת מַלְכוּת עֲשׂוֹ כְּנִי"ל. וְזֶהוּ, עִם לָבֵן גְּרָתִי. וְדָרְשׁוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנוּם לְבָרְכָה, וְתַרְיַג מִצּוֹת שְׁמֵרָתִי, זֶה בְּחִינַת תּוֹרָה. וְאַחֵר עַד עֵתָה, זֶה בְּחִינַת תַּפְלָה, הִינּוּ שְׁאֵמֵר לוֹ אֵף עַל פִּי שְׁשֵׁמֵרָתִי כָּל הַתְּרִי"ג מִצּוֹת וְזָכִיתִי לְתוֹרָה, אֵף עַל פִּי כֵן אֵינִי מְסַתְּפֵק בָּזֶה וְאֵינִי מַחֲכָה וּמְצַפֵּה וּמִתְגַּעְגַּע בְּרִצּוֹנוֹת חֲזָקִים תְּמִיד לְעֵלוֹת מִדְּרָגָא לְדְרָגָא לְעֲשׂוֹת מִהַנְּשִׁמַּע נַעֲשֵׂה עַל יְדֵי רַבּוּי תַּפְלוֹת וְכְנִי"ל. וְזֶהוּ וְאַחֵר עַד עֵתָה שְׁאֵנִי מִתְאַחֵר וּמִתְמַהֲמַה בְּרִצּוֹנוֹת חֲזָקִים עַד שְׁזָכִיתִי לְבְּחִינַת עֵתָה שֶׁהוּא בְּחִינַת תַּפְלָה, בְּחִינַת נִשְׁמַע, בְּחִינַת וְעֵתָה יִשְׂרָאֵל מַה ה' אֱלֹהֵיךָ שְׁאֵל מִעַמּוֹד כִּי אִם לִירָאָה, שֶׁהוּא בְּחִינַת תַּפְלָה בְּחִינַת יִרְאָת ה' הִיא תַּתְהַלֵּל, כְּמוֹ שְׁמִבְּאָר שָׁם. שְׁזֶהוּ בְּחִינַת אֵל תִּקְרִי מַה אֱלֹא מֵאָה, בְּחִינַת מֵאָה בְּרִכּוֹת שֶׁהֵם בְּחִינַת כָּלֵל הַתַּפְלָה כְּנִי"ל. וְזֶהוּ בְּחִינַת וְעֵתָה יִשְׂרָאֵל שְׁמַע אֵל הַחֲקִים, שֶׁהוּא גַם כֵּן בְּחִינַת נִשְׁמַע, כְּמוֹ שְׁאֵיִתָּא בְּמִדְרָשׁ עַל זֶה בְּמִשְׁלַל שְׁהִבִּיא שָׁם (וּמוֹבָא בְּדַבְּרֵינוּ בְּמָקוֹם אַחֵר לְקוּטִי מוֹהַר"ן סִימָן ק"ד, עַיֵן שָׁם). כִּי הִירָאָה בְּחִינַת תַּפְלָה הוּא בְּחִינַת עֵתָה בְּחִינַת הַיּוֹם אִם בְּקוֹלוֹ תִשְׁמַעוּ הַמוֹבָא לְעֵיל שְׁזֶה עַקֵּר הָעֲבוּדָה תַּמָּה עַקֵּר הָאֲרִיכוּת יָמִים וְחַיִּים אֲמִתִּיִּים שְׁזֹכִינ׳ן עַל יְדֵי הִירָאָה בְּבְחִינַת יִרְאָת ה' תּוֹסִיף יָמִים. שְׁהַעֲקֵר הוּא עַל יְדֵי שְׁאֵיִן חוֹשְׁבִין בְּדַעְתּוֹ כִּי אִם אוֹתָהּ הַשְׁעָה וְהַרְגַע שְׁבֵאוֹתוֹ הַיּוֹם וְאֵינִי חוֹשְׁבִין מִיּוֹם לְחִבְרוֹ וְלֹא מִשְׁעָה לְחִבְרָתָהּ וְכִמוֹבָא לְעֵיל מִזָּה כִּי אֵינִי יוֹדֵעַ מַה יִּלְד יוֹם וְכוּ'. שְׁזֶהוּ בְּחִינַת וְעֵתָה יִשְׂרָאֵל מַה ה' אֱלֹהֵיךָ שְׁאֵל מִעַמּוֹד כִּי אִם לִירָאָה, 'וְעֵתָה' דִּיקָא, וְזֶהוּ בְּחִינַת וְאַחֵר עַד עֵתָה כְּנִי"ל. נִמְצָא שְׁרַמְזוֹ לוֹ שְׁזָכָה לְתוֹרָה וְתַפְלָה שְׁמִשָּׁם הָעֲזוֹת דְּקִדְשָׁה וְעַל כֵּן בּוֹדָאֵי יוֹכֵל לַעֲשׂוֹ שֶׁהוּא עֲזוֹת דְּסִטְרָא אַחְרָא וְכְנִי"ל. וְזֶהוּ, וַיְהִי לִי שׁוֹר וְחִמּוֹר בְּחִינַת מְשִׁיחַ

בן יוסף ומשיח בן דוד, כמובא במדרש, כי זאת הבחינה בשלמות יזכו ישראל על ידי צדיקי אמת שהם בחינת משיח שמכניסין תורה ותפלה בישראל שעל ידי זה זוכין לעזות דקדשה כנ"ל שהעקר הוא בחינת עתה, בחינת היום אם בקלו תשמעו, שישתכל כל אחד לקשר אותה העת והרגע שעומד בה לה' יתברך להעלות הזמן לבחינת למעלה מהזמן וזה זוכין רק על ידי תורה ותפלה והעקר על ידי תפלה שהיא בחינת רצונות וכסופים וגעגועים טובים לה' יתברך שזה צריכין הכל בכל דרגא ודרגא הן צדיקים גדולים שצריכים לעלות מדרגא לדרגא. ומכל שכן הנמוכים מאד המנחים במקום שמנחים רחמנא לצלן, שצריכים להחיות עצמן בלח הצדיקי אמת רק בבחינה זאת בבחינת ועתה ישראל מ"ה וכו' ועתה ישראל שמע וכו'. לחטף בכל פעם איזה עת ורגע שבורחין מהרע וחוטפין איזה נקדה טובה וכן בכל פעם, כי איש כזה אם ירצה לחשב הרבה מה שעבר ולדאג על מה שיהיה יוכל לצאת מדעתו ולהשתגע ממש חס ושלום, וכל חיותו וקיומו הוא רק בחינת עתה הנ"ל, בחינת היום אם בקלו תשמעו וכנ"ל. וזה שכתב שם במדרש 'וצאן אלו ישראל, ויעבד ושפחה' - הנה כעניני עבדים אל יד וכו', חננו ה' חננו כי רב שבענו בוז, עד כאן לשון המדרש, הינו בחינת תפלה ותחנונים וכנ"ל. וזהו, וצאן אלו ישראל, כמו שכתוב: ואתן צאני צאן מרעיתי אדם אתם. כי צריכין לעשות עצמה כבהמה בחינת אדם ובהמה תושיע ה' וכנ"ל על פסוק צדקתך, עין שם. כי אי אפשר להבין דרכי צדקתו וכו' וזה בחינת הלוא מעתה קראת לי אבי אתה וכו' הינו כנ"ל:

תנינא :

לקוטי

אות ע

וכל זה צריכין לקשר למה שמבאר (בסימן סא) על פסוק אני היום ילדתיך, עין שם שמשיח יזכה לבחינת למעלה מהזמן וכו'. וכל אחד צריך להמשיך על עצמו בחינה זאת בלח הצדיקי אמת הממשיכין אור של משיח בכל דור ודור בכל אדם ובכל זמן על כל מי שרוצה להתקרב לה' יתברך. שהעקר הוא על ידי בחינה זאת שישב בכל יום ובכל עת ובכל רגע שאין לו אלא אותה הרגע וכאלו נולד עתה. כי באמת מי שיש לו שכל אין הזמן כלום, כי העבר אין והעתיד עדין וההנה כהרף עין, כמובא מזה גם אצל המחקרים. והמשפיל יכול להבין שאין שום זמן כי אם רגע אחת בכל עת. ואותה הרגע גם כן אינה כלום נגד השכל שלמעלה מזה, כי באמת אין שום זמן כלל וכמבאר היטב בהתורה הנ"ל. ועקר ההעלמה שהעלים ה' יתברך השכל האמתי מהעולם שעל ידי זה התהוות הזמן הוא רק בשביל הבחירה וכמבאר מזה במקום אחר בדברינו. אבל גם בשכלנו

שְׁנֵדְמָה שֵׁשׁ זְמַן יְכוּלִים גַּם כֵּן לְהִבִּין שֶׁכֵּל הַזְּמַן הוּא רַק רִגַע מִמֶּשׁ שֶׁהוּא
הַרְגַע קֵלָה שְׁעוֹמֵד בָּהּ עֵתָה כִּי הָעֵבֶר אֵין וְכוּ'. וְעַקֵּר לְקַשֵּׁר אוֹתָהּ הַרְגַע לַה'
יִתְבָּרֵךְ, לְבַחֲיַנַּת לְמַעַלָּה מִהַזְּמַן. וּמִי שֶׁמְשִׁים לֵב לְהִסְתַּכֵּל עַל זֶה יוֹכֵל
תַּמִּיד בְּכָל עֵת וְרִגַע לְהִתְחִיל לְקַשֵּׁר עֲצָמוֹ וּלְדַבֵּק עֲצָמוֹ לַה' יִתְבָּרֵךְ שֶׁזֶהוּ
בַּחֲיִנַּת מִצּוֹת הַדְּבָקוֹת בּוֹ יִתְבָּרֵךְ שֶׁהוּא מִצּוֹת עֲשֵׂה בַּתּוֹרָה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב,
אֵת ה' אֱלֹהֶיךָ תִירָא אֹתוֹ תַעֲבֹד וּבּוֹ תִדְבָּק. וּכְתִיב, אַחֲרַי ה' אֱלֹקֵיכֶם תִּלְכוּ
וְאֹתוֹ תִירָאוּ וּבְקִלּוֹ תִשְׁמְעוּ וְאֹתוֹ תַעֲבֹדוּ וּבּוֹ תִדְבָּקוּ. כִּי עַל פִּי הַנַּיִל יוֹכֵל
כָּל אֶחָד מִכָּל מְקוֹם שֶׁהוּא אֶפְלוֹ מִשְׁאוֹל תַּחֲתִיּוֹת מִמֶּשׁ לְדַבֵּק עֲצָמוֹ בָּה'
יִתְבָּרֵךְ בְּכָל רִגַע שֶׁיִּרְצֶה. וְזֶה בַּחֲיִנַּת רְאוּ עֵתָה כִּי אֲנִי הוּא, רְאוּ עֵתָה
דִּיקָא, כִּי עַל יְדֵי בַּחֲיִנַּת עֵתָה כְּנַיִל תּוֹכְלוּ לְרְאוֹת כִּי אֲנִי הוּא. וְדַעַת
לְנַבּוֹן נִקְלָה שֶׁעֲנִין זֶה אִי אֶפְשָׁר לְהִסְבִּיר בְּפֶה, מִכָּל שֶׁכֵּן בְּכַתָּב, רַק כָּל חַד
כְּפוּם מַה דְּמִשְׁעַר בְּלִבָּהּ יְכוּל לְתַפֵּס מְזֶה רְמִזִּים אֱמִתִּיִּים לְדַבֵּק עֲצָמוֹ לַה'
יִתְבָּרֵךְ בְּכָל עֵת מִכָּל מְקוֹם שֶׁהוּא. וְעַל זֶה נֶאֱמַר, אֲשַׁכִּילָךְ וְאוֹרָךְ בְּדַרְךְ זוֹ
תִלְדֶּךָ אֵיעֶצֶה עֲלֶיךָ עֵינֵי:

אות עא

וְכָל זֶה הוּא בַּחֲיִנַּת מֵאֵמֶר רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָּהּ הַנַּיִל בְּעֲנִין שֶׁלְּשָׂה
דְּבָרִים שְׂבָאִים בְּהִסָּח הַדַּעַת שֶׁהֵם, מְשִׁיחַ, מְצִיאָה וְעַקֵּר. נִמְצָא שֶׁהַכֵּל
תְּלוּי בְּרִגַע. וְזֶה בַּחֲיִנַּת לֶךְ עִמִּי בֵּא בְּחִדְרֶיךָ וְסַגֵּר דְּלַתְךָ בְּעַדְךָ שֶׁצָּרִיכִין
לְבוֹא בְּאִיזָה חֵדֶר וְלִסְגֹר הַדַּלֶּת בְּעֵדוֹ וּלְהִתְבּוֹדֵד בֵּינוֹ לְבֵין קוּנוֹ, חֲבִי כְּמַעַט
רִגַע עַד יַעֲבֹר זָעַם, שֶׁהָעַקֵּר לְהִתְחַבֵּא עֲצָמוֹ רִגַע קֵלָה וּלְדַלֵּג בְּאוֹתָהּ הַרְגַע
עַל מַה שֶׁצָּרִיךְ לְדַלֵּג לְהִמָּתִיק הַחֲרוֹן אֶף שֶׁמִּשְׁם בַּחֲיִנַּת נְשִׁיכַת עַקֵּר חֵס
וְשְׁלוֹם, וְלִזְכּוֹת לְמִצָּא טוֹב אֱמִתִּי שֶׁהוּא בַּחֲיִנַּת מְצִיאָה, שֶׁזֶהוּ בַּחֲיִנַּת כִּי
רִגַע בְּאִפּוֹ חַיִּים בְּרִצּוֹנוֹ. שֶׁעַל יְדֵי בַּחֲיִנַּת רְצוֹן וְכִסּוּפִין טוֹבִים זּוֹכִין לְחַיִּים
אֱמִתִּיִּים לְבִטֵּל הַחֲרוֹן אֶף שֶׁבְּאוֹתוֹ הַרְגַע שֶׁכֵּל זֶה זּוֹכִין בְּכַחַן שֶׁל הַצַּדִּיקִים
אֱמִתִּיִּים שֶׁהֵם בַּחֲיִנַּת מְשִׁיחַ כְּנַיִל. וְזֶהוּ שֶׁהַקִּדִּים שָׁם, זְמַרוּ לַה' חֲסִידָיו
וְכוּ', כִּי רִגַע וְכוּ' כִּי עַקֵּר הַתַּקּוּן עַל יְדֵי חֲסִידָיו שֶׁהֵם הַצַּדִּיקִים אֱמִתִּיִּים
וְכְנַיִל. וְזֶהוּ שֶׁנִּסְמָךְ לָזֶה, וְאֲנִי אֲמַרְתִּי בְּשִׁלּוּי בֵּל אֲמַט לְעוֹלָם ה' בְּרִצּוֹנְךָ
הָעֲמֻדָּת לְהַרְרִי עֲזוֹ וְכוּ'. הֵינּוּ כֵּל הַנַּיִל שֶׁאֵין הָאָדָם יוֹדֵעַ כָּלֵל מַה נַּעֲשֶׂה עִמּוֹ
בְּכָל יוֹם, כִּי הַכֵּל בֵּא בְּהִסָּח הַדַּעַת כְּנַיִל וְצָרִיכִין רַק לְתַלּוֹת עֵינָיו לְמַרוֹם
כְּנַיִל, שֶׁכֵּל זֶה מְבַאֵר הֵיטֵב בְּפִסּוּקִים אֵלוֹ שֶׁנִּסְמְכוֹ אַחַר כִּי רִגַע בְּאִפּוֹ חַיִּים
בְּרִצּוֹנוֹ בְּעָרֵב יְלִין בְּכִי וּלְבַקֵּר רָנָה. וְאֲנִי אֲמַרְתִּי בְּשִׁלּוּי בֵּל אֲמַט לְעוֹלָם,
שֶׁבְּזֶה טוֹעִין הָעוֹלָם הַרְבֵּה שֶׁכְּשֶׁמִּתְחִיל לְהֵם אִיזָה בַּחֲיִנַּת שְׁלוֹה סוּבְרִין
שִׁיחִיָּה כֵּן לְעוֹלָם, אֲבָל אֵין הָאָדָם יוֹדֵעַ כָּלֵל מַה יִּלְד יוֹם, כִּי ה' בְּרִצּוֹנְךָ
הָעֲמֻדָּת לְהַרְרִי עֲזוֹ שֶׁנִּתְּתָ לִי אִיזָה שְׁלוֹה וְכוּ', אֲבָל תִּכְפֹּף כְּשֶׁהִסְתַּרְתָּ פָּנֶיךָ
הַיִּתִּי נִבְהַל. עַל כֵּן אֵין עֲצָה וְתַחֲבִיּוּלָה כִּי אִם אֱלִיךָ ה' אֶקְרָא וְכוּ', כִּי אֵין

מנוס מכל מה שיכול לעבר על האדם כי אם לתלות עיניו למרום ולהקדים תפלה לצרה, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה. ואז הפכת מספדי למחול לי וכו' ותאזרני שמחה, כי עקר השמחה על ידי תפלה כנ"ל. וכך זה נאמר במזמור שיר חננת הבית, כי כל זה כלול בהנ"ל:

אות עב

וזה, בהעלתך את הנרת אל מול פני המנוחה ואירו שבעת הנרת. שבעת הנרת הם בחינת שבעה רועים שמכניסין ומאירין האמונה הקדושה בישראל, אבל אי אפשר להתקרב אליהם כי אם על ידי עזות דקדושה שמקבלין על ידי שני הכתרים שהם בחינת נעשה ונשמע וכו'. וכבר מבאר לעיל שקשה להבין מהיכן ההתחלה וכו'. ובאמת הכל נעשה על ידי הצדיקי אמת והעקר על ידי הצדיק שהוא בחינת משה משיח שהוא כלול מכל התקונים המבארים בתורה הנ"ל. כי משה הוא אחד מהשבעה רועים וכלול מכלם, כמו שמבאר שם והוא בעצמו ממשיך שני הכתרים הנ"ל שהם בחינת נעשה ונשמע. כמו שאיתא בכתבים שמשה חזר וזכה בהכתרים הנ"ל, כמובא מזה בכונת ישמח משה וכו'. והוא מאיר עלינו אור הכתרים הנ"ל ועל ידי זה אנו זוכין לשמחה בחינת עזות דקדושה ועל ידי זה זוכין להתקרב אליו שהוא כלליות השבעה רועים. שעל ידי זה מאיר וממשיך עלינו אמונה שלמה ונתתקן בחינת חותם הידין שעל ידי זה זוכין לחותם הרגלין וכו', שהוא גם כן מתתקן רק על ידו, כי רק הוא עושה שלום בין ישראל לאביהם שבשמים שטוען עם ה' יתברך, למה ה' יחרה אפך בעמך וכו'. נמצא שכל התקונים מראש ועד סוף הכל על ידו והוא בחינת פני המנוחה שכל השבעת הנרות מאירין על ידו. וזהו, אל מול פני המנוחה, שהוא בחינת משה שכלול מכל התקונים הנ"ל, ואירו שבעת הנרת, כי אי אפשר לקבל אורם כי אם על ידו כנ"ל. וזהו שכתוב הדלקת הנרות בלשון בהעלתך וכו', כי על ידי נרות המנוחה מעלין כל הנפשות הנפולין בבחינת ירידה תכלית עליה הנ"ל, כי כל נפש מישראל הוא בחינת נר, כמו שכתוב, נר ה' נשמת אדם. וכלם עולין מירידתן ומאירין בכח תקון המנוחה הנ"ל. וזהו, וזה מעשה המנרה מקשה זהב עד ירכה עד פרוחה מקשה הוא, 'מקשה' פרש רש"י שהיתה כל המנוחה עשויה מעשת אחד מראש ועד סוף, הינו שכל תקוני המנוחה כלם תלויים זה בזה וכלם נעשים מעשת אחד. להורות שכלם נעשים מהצדיק בחינת משה בעצמו שממנו כל התקונים הנ"ל מראש ועד סוף. וזהו, עד ירכה עד פרוחה מקשה הוא, שהצדיק הנ"ל ממשיך כל התקונים הנ"ל עד שמכניס בחינת עקשנות ועזות דקדושה גם בדיוטא התחתונה מאד בבחינת ירכין ורגלין בבחינת עד ירכה עד פרוחה מקשה הוא. וזה בחינת עד פרוחה בחינת

פְּרִיחַת וְזָרִיחַת וְהַתְּנוּצָצוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבַּרַּךְ שְׁמַאִיר גַּם בְּבַחֲיַנַּת רִגְלָיו וְיָרֵךְ, שְׁמַגְדֵּל הַעֲזוֹת דְּקִדְשָׁה שְׁמִכְנִיס בְּכָל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל עַל יְדֵי כָּל הַתְּקוּנִים הַנִּי"ל, עַל יְדֵי זֶה פּוֹרַח וּמִתְנוּצֵץ אֹרֶךְ זָרִיחַת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבַּרַּךְ גַּם בְּבַחֲיַנַּת יָרֵךְ וְרִגְלָיו בְּבַחֲיַנַּת עַד יִרְכֶּה עַד פְּרָחָה מְקֻשָּׁה הוּא.

וְזֶהוּ: כְּפִמְרָאָה אֲשֶׁר הִרְאָה ה' אֶת מֹשֶׁה כִּן עָשָׂה אֶת הַמְּנֹרָה. וְדָרְשׁוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָּה שֶׁהָיָה מֹשֶׁה מִתְקַשֵּׁה עַל מַעֲשֵׂה הַמְּנֹרָה עַד שֶׁהִרְאָה לוֹ ה' יִתְבַּרַּךְ מְנוֹרָה שֶׁל אֵשׁ וְכוּ'. כִּי בְּאֵמַת הַכֹּל מֵאִתּוֹ יִתְבַּרַּךְ, כִּי כָּל הַתְּקוּנִים הַנִּי"ל נֶעֱשִׂין עַל יְדֵי תוֹרַת ה' וְתַפְלַת ה' בְּעֶצְמוֹ כְּבִיכּוֹל, שֶׁזֶהוּ בַּחֲיַנַּת הַמְּנֹרָה, שֶׁהִרְאָה לוֹ מִלְמַעְלָה. וְכֵן עָשָׂה מֹשֶׁה אֶת הַמְּנֹרָה כִּי הוּא נִכְלָל בּוֹ יִתְבַּרַּךְ וְזָכָה גַּם כֵּן לְבַחֲיַנַּת תוֹרַת ה' וְתַפְלַת ה' שֶׁעַל יְדֵי זֶה נִמְשָׁכִין כָּל הַחֲסָדִים הָעֲלִיוֹנִים וְנִתְתַּקְּנִים כָּל הַתְּקוּנִים הַנִּי"ל הַכְּלוּלִים בַּמְּנֹרָה. וְעַל כֵּן נִתְקַשְׁה מֹשֶׁה מְאֹד עַל מַעֲשֵׂה הַמְּנֹרָה מִחֲמַת שֶׁרָאָה שֶׁהַכֹּל נֶעֱשָׂה מֵעֵשֶׂת אֶחָד וְהַכֹּל תְּלוּי זֶה בְּזֶה וְאִין יוֹדְעִין מֵהֵיכָן הִתְתַּקְּלָה עַל כֵּן הָיָה קֻשָּׁה בְּעֵינָיו מְאֹד אִיךָ מְכַנִּיסִין וּמְאִירִין תְּקוּנִים אֱלוֹ בְּיִשְׂרָאֵל. עַד שֶׁהִרְאָה לוֹ ה' יִתְבַּרַּךְ שֶׁהַכֹּל מִמֶּנּוּ יִתְבַּרַּךְ רַק הָעֵקֶר הוּא הַרְצוֹן הָאֵמַת שְׁמִי שִׁירְצָה בְּאֵמַת בְּרָצוֹנוֹת חֲזָקִים לְהִתְקַרֵּב לָהּ יִתְבַּרַּךְ יִזְכֶּה לְכָל זֶה וְכַנִּי"ל. וְזֶה שְׁפָתוֹב בְּסוֹף מְרָאָה הַמְּנֹרָה שֶׁל זְכָרְיָה, לֹא בַחֲמִיל וְלֹא בְכַח כִּי אִם בְּרוּחֵי וְכוּ' בַּחֲיַנַּת רְצוֹן. כִּי הָעֵקֶר תְּלוּי בְּרָצוֹן טוֹב וְחֲזָק יָמִים וְשָׁנִים לָהּ יִתְבַּרַּךְ בְּאֵמַת לְאֵמַתוֹ עַל יְדֵי זֶה יִזְכֶּה לְכָל הַנִּי"ל וְכַנִּי"ל:

אות עג

עַל פִּי הַנִּי"ל מְבֹאֵר עֵצִים גְּדֻלַּת קִדְשָׁת נֵר חֲנֻכָּה שֶׁהוּא בַּחֲיַנַּת הַדְּלָקַת נֵרוֹת הַמְּנֹרָה, כִּי אֹרֶחַ הַקְּדוּשָׁה נִמְשָׁךְ מִבַּחֲיַנַּת אֹרוֹ שֶׁל מְשִׁיחַ בַּחֲיַנַּת עֶרְכָּתֵי נֵר לְמְשִׁיחֵי, כִּי הוּא יִזְכֶּה לְבַחֲיַנַּת מְשַׁפֵּט וְצִדְקָה בְּשִׁלְמוֹת שֶׁעַל יְדֵי זֶה עֵקֶר קִיּוּם הָעוֹלָם עַל יְדֵי שֶׁהוּא יִתְבַּרַּךְ בְּעֶצְמוֹ מִמְתִּיק הַמְשַׁפֵּט בְּצִדְקָה בְּדָרְכִים נִפְלְאִים בְּכָל יוֹם וּבְכָל עֵת וּבְכָל שָׁעָה וְכוּ' וְכַנִּי"ל. וְזֶה שְׁפָתוֹב בְּמִדְרָשׁ הַנֶּעְלָם פְּרָשַׁת נַח הוֹבָא בְּיַלְקוּט הָרֵאוּבֵנִי פְּרָשַׁת בְּהַעֲלֵתָּהּ. וְזֶה לְשׁוֹנוֹ, וְהִנֵּה עֲלֶה זֵית טָרֶף בְּפִיָּה, לֹלֵא שֶׁהַעִיר הַקְּדוּשָׁה בְּרוּךְ הוּא רוּחַ הַכְּהֻנִּים שֶׁהִיוּ מְדַלִּיקִין נֵרוֹת בְּשֶׁמֶן זֵית אֲזִי אֲבָדָה פְּלִיטַת יְהוּדָה מִן הָעוֹלָם. נִמְצָא שֶׁעֵקֶר קִיּוּמָנוּ הוּא עַל יְדֵי הַנֵּרוֹת בְּשֶׁמֶן זֵית שֶׁל הַמְּנֹרָה שֶׁהוּא בַּחֲיַנַּת נֵר חֲנֻכָּה, הִינוּ כַּנִּי"ל:

אות עד

וְזֶה בְּחִינַת מְצוֹת הַשְּׁבֵת אֲבִדָּה. כִּי כָּל הָאֲבִדוֹת חֹס וְשָׁלוֹם נִמְשָׁכִין מִפָּנֵים הַדְּעוּת שֶׁהוּא בְּחִינַת פָּגַם כָּל הַחֲטָאִים שֶׁכֻּלָּם כְּלוּלִים בְּחֲטָא הָעֵגֶל שֶׁאָז אֲבָדוּ יִשְׂרָאֵל שְׁנֵי הַפְּתָרִים הַנִּי"ל שֶׁהֵם בְּחִינַת נַעֲשֶׂה וְנִשְׁמָע, שֶׁהֵם עֵקֶר הַמַּחִין וְהַדְּעוּת שֶׁהוּא יְדִיעַת הַנִּגְלָה וְהַנְּסֻתָּר וְכוּ'. שֶׁזֶה עֵקֶר דְּעוּת הָאָדָם שֶׁבְּשִׁבִיל זֶה בָּא לְעוֹלָם. וּמֵהָאֲבִדָּה הַגְּדוּלָּה הַזֹּאת שֶׁהִיא אֲבִדַת הַדְּעוּת מִשֶּׁם נִמְשָׁכִין כָּל הָאֲבִדוֹת שֶׁבְּעוֹלָם חֹס וְשָׁלוֹם בְּגִשְׁמִיּוֹת וְרוּחָנִיּוֹת, כִּי גַם הָאֲבִדוֹת בְּגִשְׁמִיּוֹת נִמְשָׁכִין מִפָּנֵים הַדְּעוּת עַל שֶׁלֹּא הִשְׁתַּדַּל בְּשִׁכְלוֹ וְדַעְתּוֹ לְשׂוֹר אֶת הַדְּבָר. וְכִמוֹ שֶׁאֲמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנוּם לְבִרְכָה לְעִנְיָן שׁוֹטָה מִמֶּשֶׁ, אִיזָהוּ שׁוֹטָה, זֶה הַמַּאֲבָד מֵהַשְּׁנוּתָנִין לוֹ. וְעַל כֵּן עֵקֶר תִּקּוּן כָּל הָאֲבִדוֹת הוּא עַל יְדֵי בְּעָלֵי דְעָה הָאֲמִתִּיִּים שֶׁהֵם הַצַּדִּיקִי אֲמֵת, שֶׁהֵם בְּחִינַת מִשְׁהַ מְשִׁיחַ, שֶׁהֵם הַדְּעוּת שֶׁל כָּל הָעוֹלָם, כְּמוֹ שֶׁכָּתַב אֲדוֹנֵנוּ מוֹרֵנוּ וְרַבֵּנוּ זְכוֹרֵנוּ לְבִרְכָה (בְּסִימָן קפח) שֶׁהַצַּדִּיק מְחַפֵּשׂ וּמוֹצֵא כָּל הָאֲבִדוֹת שֶׁל כָּל הָעוֹלָם וְכוּ', עֵינֵי שָׁם. כִּי הַצַּדִּיק הוּא בְּחִינַת מִשְׁהַ מְשִׁיחַ שֶׁהוּא הַדְּעוּת שֶׁל כָּל הָעוֹלָם שֶׁעַל יְדֵי זֶה תִּקּוּן כָּל הָאֲבִדוֹת שֶׁבָּאִים מִפָּנֵים הַדְּעוּת כְּנִי"ל, כִּי כָּל עֲבוֹדַת הַצַּדִּיק לְהַחֲזִיר לְעִצְמוֹ וּלְכָל יִשְׂרָאֵל בְּחִינַת שְׁנֵי הַפְּתָרִים הַנִּי"ל שֶׁל נַעֲשֶׂה וְנִשְׁמָע שֶׁאֲבָדוּ יִשְׂרָאֵל. כִּי ה' יִתְבָּרַךְ עֲתִיד לְהַחֲזִירָם לָנוּ עַל יְדֵי מְשִׁיחַ צַדִּיקֵנוּ כְּמוֹ שֶׁאֲמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנוּם לְבִרְכָה עַל פְּסוּק וּפְדוּיֵי ה' יִשְׁבוּן וְכוּ' וְשִׁמַּחַת עוֹלָם עַל רֵאשִׁים וְכוּ'. וְגַם עֲתֵה כָּל הַצַּדִּיקִי אֲמֵת מְתִיגְעִים לְתִקּוּן כָּל הַחֲטָאִים שֶׁכֻּלָּם כְּלוּלִים בְּחֲטָא הָעֵגֶל. וְלְהַחֲזִיר לְעִצְמוֹ וּלְכָל הַנְּלוּיִם אֲלֵיהֶם אֶת בְּחִינַת שְׁנֵי הַפְּתָרִים הַנִּי"ל לְכָל אֶחָד וְאֶחָד כְּפִי יְגִיעָתוֹ וְטָרְחוֹ בְּעֲבוֹדַת ה'. וְהַעֲקָר כְּפִי הַשְּׁתוֹקְקוֹתוֹ וְכִסּוּפּוֹ וְרַצוֹנוֹת טוֹבִים שֶׁלוֹ וְגִעְגּוּעֵיו וְרַבּוּי שִׁיחוֹתָיו וְתַפְלוּתָיו לְה' יִתְבָּרַךְ וְכְנִי"ל:

אות עה

וְעַל כֵּן עֵקֶר הַשְּׁבֵת הָאֲבִדָּה הוּא דִּיקָא קָדָם יְאוּשׁ, כִּי אִין יְאוּשׁ אֶלָּא מִדְּעוּת שְׁמִיָּאשׁ דְּעֵתוֹ מֵהָאֲבִדָּה וְאִין צְרִיכִין לְהַחֲזִיר לוֹ הָאֲבִדָּה, כִּי כָּל דְּבָר מִקְבֵּל חִיּוּת מֵהַתּוֹרָה שֶׁכְּלוּלָה בְּנַעֲשֶׂה וְנִשְׁמָע, וְעַל כֵּן בְּכָל דְּבָר וּבְכָל חֶפֶץ

יש שְׂתִי בְּחִינּוֹת אֱלוֹ, כִּי גּוֹף הַחֶפֶץ הוּא בְּחִינַת נַעֲשֶׂה בְּחִינַת עֲשֵׂה גִשְׁמִית. וְיִמָּה שֶׁהַחֶפֶץ מְקַשֵּׁר בְּדַעַת הָאָדָם וְשִׁכְלוֹ זֶה בְּחִינַת נִשְׁמַע בְּחִינַת רְצוֹן, כִּי שֵׁם בְּדַעַת הָאָדָם עֵקֶר קִנְיַת הַחֶפֶץ, כִּי כָּל הַחֶפְצִים שֶׁהֵם בְּרִשְׁוֹתוֹ שֶׁל אָדָם וְהוּא מִתְעַנֵּג מֵהֶם עֵקֶר הַרְשׁוֹת הוּא בְּדַעַת וְרְצוֹן שֶׁהַדַּעַת יוֹדֵעַ שֵׁישׁ לוֹ חֶפֶץ זֶה וְעַל כֵּן נִקְרָאִים כָּל הַדְּבָרִים חֶפְצִים, כִּי חֶפֶץ לְשׁוֹן רְצוֹן, כִּי עֵקֶר הוּא הַרְצוֹן וְהַדַּעַת שֵׁשׁ עֵקֶר רְשׁוֹת וְהַמְּשָׁלָה שֵׁישׁ לְהָאָדָם הַקּוֹנֶה הַחֶפְצִים, כִּי הַרְצוֹן וְהַדַּעַת יוֹדֵעַ שֵׁישׁ לוֹ אֱלוֹ הַחֶפְצִים וְזֶה הַרְצוֹן וְהַדַּעַת שֶׁל הַחֶפֶץ זֶה נִמְשָׁד מִבְּחִינַת נִשְׁמַע שֶׁהוּא הַשְּׂגִת הַדַּעַת נִגְדַּד גּוֹף גִּשְׁמִית הַחֶפֶץ שֶׁהוּא בְּחִינַת עֲשֵׂה גִשְׁמִיּוֹת, בְּחִינַת נַעֲשֶׂה כִּנּוּי. וְעַל כֵּן אֶפְלוּ אִם נֶאֱבַד הַחֶפֶץ מִרְשׁוֹתוֹ כָּל זְמַן שֶׁאִינוּ מֵיֵאֵשׁ דַּעַתוֹ וְרְצוֹנוֹ מִמֶּנּוּ צְרִיכִים לְהַחְזִיר לוֹ הָאֲבֵדָה מִי שֶׁמוֹצְאָהּ, כִּי עֵקֶר כַּח כָּל הַהִלְכוֹת שֶׁל כָּל הָאֲבֵדוֹת בְּגִשְׁמִיּוֹת וְרוֹחֲנִיּוֹת הוּא עַל יְדֵי שֵׁישׁרָאֵל לֹא אֲבָדוּ רַק בְּחִינַת כְּתָר הַנַּעֲשֶׂה אֲבָל כְּתָר הַנִּשְׁמַע נִשְׁאָר לָהֶם כִּנּוּי. וְעַל כֵּן כָּל זְמַן שֶׁאִינוּ מֵיֵאֵשׁ דַּעַתוֹ מִהָאֲבֵדָה עֲדִין הִיא בְּרִשְׁוֹתוֹ וְיֵשׁ תִּקְוָה שֶׁתִּחְזַר לוֹ כִּי אִף עַל פִּי שֶׁאֲבָד גּוֹף הָאֲבֵדָה לֹא אֲבָד רַק בְּחִינַת הַנַּעֲשֶׂה, אֲבָל עֲדִין קְשׁוּרָה בְּדַעַתוֹ וְרְצוֹנוֹ וְאִינוּ מֵיֵאֵשׁ מִמֶּנּוּ שֶׁזֶה נִמְשָׁד מִבְּחִינַת כְּתָר הַנִּשְׁמַע שֶׁעֲדִין לֹא אֲבָדוּ שֶׁעַל יְדֵי זֶה יֵשׁ תִּקְוָה לְהַחְזִיר גַּם בְּחִינַת כְּתָר הַנַּעֲשֶׂה וְכַמְבָּאָר לְעִיל שֶׁעֵקֶר הַתִּקְוָה עַל יְדֵי הַרְצוֹן וְהַשְׂתַּוִּקוּת שֶׁהוּא בְּחִינַת נִשְׁמַע שֶׁזֶה נִשְׁאָר לְיִשְׂרָאֵל וְכִנּוּי. אֲבָל כְּשֶׁמֵיֵאֵשׁ דַּעַתוֹ לְגַמְרֵי מִהָאֲבֵדָה שֶׁזֶה נִמְשָׁד מִבְּחִינַת פְּגָם כְּתָר הַנִּשְׁמַע שֶׁאִינוּ מִשְׁתַּדֵּל בְּהַדַּעַת בְּרִצּוֹנוֹת וְכִסּוּפִים חֲזָקִים לְהַשִּׁיב אֲבֵדָתוֹ. אֲזִי הָאֲבֵדָה נֶאֱבַדְתָּ לְגַמְרֵי וְאִין מַחְזִירִין לוֹ עוֹד, כִּי עֵקֶר הַשְּׂבִת הָאֲבֵדָה הוּא עַל יְדֵי בְּחִינַת הַנִּשְׁמַע שֶׁנִּשְׁאָר לְיִשְׂרָאֵל כִּנּוּי. אֲבָל בּוֹדָאִי כָּל אֶחָד צָרִיךְ לְהַשְׁתַּדֵּל מְאֹד מְאֹד לְהַחְזִיק עֲצָמוֹ בְּכָל כַּחוֹ בְּבְחִינַת כְּתָר הַנִּשְׁמַע שֶׁנִּשְׁאָר לוֹ, דְּהֵינּוּ שֵׁיחְזִיק עֲצָמוֹ מְאֹד מְאֹד בְּהַרְצוֹן וְכִסּוּפִין טוֹבִים וְכוּ' כִּנּוּי וְכִמוֹ שֶׁאִיתָא בַּמְדָּרֵשׁ הַמּוֹבָא לְעִיל עַל פְּסוּק וְעַתָּה יִשְׂרָאֵל שִׁמַּע אֶל הַחֲקִים וְכוּ' שֶׁהַזְּהִיר אוֹתָם מְאֹד שֶׁעַתָּה יִשְׁמְרוּ הֵיטֵב אֶת בְּחִינַת הַנִּשְׁמַע מֵאַחַר שֶׁאֲבֵדְתֶם אֶת הַנַּעֲשֶׂה וְכוּ', הֵינּוּ כִּנּוּי:

אות עו

וּמֵאֲלִיף תִּבִּין שֶׁכָּל זֶה הוּא בְּגִשְׁמִיּוֹת וְרוֹחֲנִיּוֹת. שֶׁבְּכָל עֵינֵן עֲבוֹדַת הָאָדָם בְּזֶה הָעוֹלָם וּבְכָל פְּגָמֵי חַס וְשָׁלוֹם, וְחִסְרוֹנוֹתָיו שֶׁחִסַּר לוֹ בְּעֲבוֹדַת ה' שֶׁכָּלֶם הֵם בְּחִינַת אֲבֵדוֹת כִּנּוּי, שֶׁכָּל אֲבֵדוֹתָיו צָרִיךְ לְבַקֵּשׁ אֶצֶל הַצַּדִּיקִי אֲמַת כִּנּוּי. אֲבָל הָעֵקֶר תְּלוּי בְּהַרְצוֹן וְכִסּוּפִין טוֹבִים שֶׁהֵם בְּחִינַת נִשְׁמַע וְכִנּוּי שֶׁכָּל זְמַן שֶׁאִינוּ מֵיֵאֵשׁ עֲצָמוֹ מִהַרְצוֹן וְהַתְּשׁוּקָה וּמִצַּעֲקָה וְתִפְלָה וְתַחֲנוּגִים לְה' יִתְבָּרַךְ עֲדִין יֵשׁ לוֹ תִּקְוָה לְעוֹלָם לְהַחְזִיר לוֹ כָּל אֲבֵדוֹתָיו. כִּי עַל יְדֵי שֵׁישְׁמֹר עַל כָּל פְּגָמֵי אֶת הַנִּקְדָּה מִבְּחִינַת כְּתָר הַנִּשְׁמַע שֶׁנִּשְׁאָר לוֹ

שהוא בחינת הרצון על ידי זה יכול להחזיר לו גם בחינת הנעשה שנאבד ממנו וכנ"ל. וכמו שהוא ברוחניות פן הוא בגשמיות לענין מצות השבת האבדה ממש, כי הכל אחד כי שרש האבדות והשבתם נמשך מזה וכנ"ל. וזה שכתוב ביחזקאל (לד), ונתתי להם רועה אחד את עבדי דוד וכו' את האבדת אבקש וכו' כי כל האבדות ישובו על ידי דוד שהוא משיח וכנ"ל:

אות עז

וזה בחינת על שור על חמור וכו' וכן בפרשת כי תצא כתיב: לא תראה את שור אחיך או את שיו נדחים וכו' וכן תעשה לחמור. שור וחמור בחינת משיח בן יוסף ומשיח בן דוד, כמובא לעיל בשם המדרש שהם מכניעים ומבטלים קלפות עשו וישמעאל שהם בחינת שור וחמור דקלפה שמשם כל ההזקות והאבדות שהכל מתתקן על ידי צדיקי אמת שהם בחינת תרין משיחין הנ"ל. כי כבר מבאר לעיל (באות לו לח) שעשו וישמעאל הם בחינת הקלפות שהם כנגד בחינת משפט וצדקה, שעקר התקון כשנכללים יחד בשלמות שזה זכה רק יעקב וכו'. ומשפט וצדקה זה בחינת נעשה ונשמע פנ"ל, וכשנפגמים חס ושלוש על ידי שאין נכללין יחד כראוי מזה יונקים חס ושלוש בחינת קלפות עשו וישמעאל שמהם כל ההזקות והאבדות, כי על ידם אבדנו מה שאבדנו. והתקון על ידי בחינת צדיקי אמת שהם בחינת כלליות תרין משיחין וכנ"ל. וזה בחינת מה שהתורה חשבה לענין השבת האבדה שור וחמור ושה ושלמה וכל אבדה, כמו שכתוב, לא תראה את שור אחיך או את שיו נדחים וכו' וכן תעשה לחמור וכן תעשה לשמלתו וכן תעשה לכל אבדת אחיך וכו'. וכן בפרשת משפטים שמוזכר שם אבדה מוזכר שם גם כן כל אלו הבחינות, כמו שכתוב שם, על שור על חמור על שיה על שלמה על כל אבדה. ובדאי יש בזה רזון עמקים מאד ומה שאפשר לרמוז בהם חובה עלינו לחפש ולבקש ולמצא בהם איזה רמז. והענין על פי הנ"ל שהתורה הקדושה מרמזת לנו באלו הדברים שור וחמור שה ושלמה וכל אבדה, כל בחינת התקונים שמתקנים על ידי השבת אבדה, הינו שמתקנים הקלוקלים שמשם באה האבדה, כי האבדה נמשכת מאבדות הכתרים של נעשה ונשמע הנ"ל שהם בחינת צדקה ומשפט וכו' פנ"ל. וזה בחינת שור וחמור שהם בחינת תרין משיחין בן יוסף ומשיח בן דוד שמכניעין קלפות עשו וישמעאל וכו' פנ"ל. וכשמקימין מצות השבת אבדה אזי נמשך עליו הקדשה מבחינת צדיקי אמת שהם בחינת תרין משיחין שהם מוצאין כל האבדות ומשיבין אותן לבעליהם, שזהו בחינת תקון שני הכתרים הנ"ל פנ"ל, ועל ידי בחינת תקון שני הכתרים הנ"ל על ידי זה זוכין לעזות דקדשה ועל ידי עזות דקדשה זוכין לאמונה שלמה ועל ידי זה זוכין

לחותם הרגלין שהוא בחינת שלום בכל הבחינות שנעשה על ידי מוכיחי הדור שעל ידי זה נתבטל גרוש וטלטול וכו'. וזה בחינת על שיה ועל שלמה על כל אבדה. שיה זה בחינת עזות דקדשה שהוא בחינת עשירות דקדשה שהוא בחינת הברכות שקבל יעקב מיצחק להכניע את עשו שהוא עזות דסטרא אחרא פני"ל, כי עקר העזות על ידי עשירות, כמו שכתוב ועשיר יענה עזות. וכתוב, הון עשיר קרית עזו. ועל כן סבב ה' יתברך ברחמיו שיקבל יעקב ברפת הפרנסה והעשירות כדי שיזכה לעזות דקדשה בחינת הקל קול יעקב על ידי שיזכה לשמחה שזה עקר תקון העשירות דקדשה בבחינת איזהו עשיר השמח בחלקו שעל ידי זה מתגברין על עזות דסטרא אחרא שהוא בחינת עשו פני"ל:

וזה בחינת שיה שהוא בחינת עשירות דקדשה, בחינת ועשתרת צאנך, כמו שדרשו רבותינו זכרונם לברכה שמעשרות את בעליהן. ועל כן נקראים עשירות לשון חזוק כמו עשירות קרנים. ועל כן כל העשירות של יעקב היה על ידי צאן שמרמזים על ישראל, כמו שאיתא במדרש הנ"ל, כי הם בחינת עשירות דקדשה בחינת עזות דקדשה שנמשך מנעשה ונשמע שהם בחינת כלליות צדקה במשפט שזכה לזה יעקב בשלמות פני"ל. ועל ידי עזות דקדשה זוכין לאמונה. וזהו בחינת על שלמה, בחינת עטה אור כשלמה, כי אמונה הוא עקר אור המאיר, כמו שמבאר במקום אחר, כי עקר האמונה על ידי אמת שהוא בחינת אור הפנים וכו', כמו שמבאר כמה פעמים במקום אחר, וזה בחינת לבש ה' עז התאזר שהוא בחינת אמונה, כמו שכתוב, ואמונה אזור חלציו, שהאמונה הוא בחינת לבושין, בחינת שלמה הנ"ל שנמשך מעזות דקדשה בחינת לבש ה' עז התאזר וכו' פני"ל. וזהו על כל אבדה וכן בפרשת כי תצא כתיב, וכן תעשה לשלמתו וכן תעשה לכל אבדת אחיד וכו'. זה מרמז על תקון חותם הרגלין שהוא גמר התקון הנעשה על ידי מוכיחי הדור שעושים שלום בין ישראל לאביהם שבשמים ומכפרין עון העגל בשלמות, כי אצלו יתברך מקטינים החטא ואומרים, למה ה' יחרה אפך בעמך ואצל ישראל מגדילים החטא ומחזירים אותם בתשובה שלמה, כמו שכתוב, אתם חטאתם חטאה גדלה, שכל זה נאמר אצל חטא העגל, ועל ידי אלו המוכיחי הדור על ידי זה עקר גמר התקון בשלמות, כי כל התורה הנ"ל נעוצה בתחלתה בסופה וסופה בתחלתה (וכאשר יבאר קצת לקמן). וזה בחינת על כל אבדה, כי עקר תקון כלל כל האבדות שהם הפסד העשירות דקדשה חס ושלום, הוא על ידי תקון חותם הרגלין שמשם כל העשירות בבחינת ואת כל היקום אשר ברגליהם, שדרשו רבותינו זכרונם לברכה, זה ממונו של אדם שמעמידו על רגליו. כי על ידי תקון חותם הרגלין נעשה שלום פני"ל ונתבטל הגרוש והטלטול שהוא בחינת ברפת הפרנסה והעשירות שעקרו על ידי שלום בבחינת לא מצא הקדוש ברוך הוא כלי מחזיק ברכה אלא השלום ונתבטל הגרוש והטלטול שהוא בחינת אבדות בבחינת תעיתי כשה אבד. נמצא שהתורה הקדושה רמזה לנו באלו הדברים שהזכירה שור וחמור, ושה ושלמה וכל אבדה, את כל התקונים הנמשכים מהשבת אבדה פני"ל. ועקר כל התקונים נמשכין על ידי הצדיקי אמת שהם בחינת תרין משיחין הנ"ל שהם בחינת שור וחמור ועל כן בפרשת משפטים

הזכירה התורה רק שור וחמור כמו שכתוב, כי תפגע שור איבד או חמור תעה השב תשיבנו, כי שם עקר התקון כנ"ל:

אות עח

וזה ויגש אליו יהודה ויאמר בי אדני וכו' יהודה בחינת משיח בן דוד שיצא ממנו. יוסף בחינת משיח בן יוסף וכמו שאיתא בזהר ומדרשים על פסוק זה ויגש אליו יהודה, דא תקרובתא דמלכא במלכא, כמו שכתוב, כי הנה המלכים נועדו עברו יחדו שעברו ונתבטלו כל המחבלים והמזיקי עלמא שכלולים בקלפות עשו וישמעאל שמהם עקר הגלות הזה. ועקר התקון הנמשך על ידם הוא על ידי שהם מתנגעים תמיד ברצונות חזקים לעשות מהנשמע נעשה מהתפלה תורה עד שנכללים בתפלת ה' ובתורת ה' ממש עד שממשיכים חסדים חדשים נפלאים שהם בחינת צדקה הנכלל במשפט עד שמתבטלים כל מיני דינים וחרון אף מישראל וכו' וכנ"ל. כי יהודה זה בחינת תקון הנשמע שהוא בחינת תפלה, בחינת הפעם אודה את ה'. יוסף בחינת תקון הנעשה, בחינת תורה בבחינת אסף אלקים את חרפתי, בחינת גל מעלי חרפה ובוז כי עדתיד נצרתני, וכתוב:

העבר חרפתי אשר נגרתני כי משפטיו טובים, משפט זה בחינת תורה כנ"ל ועקר התקון כשנכלל יהודה עם יוסף יחד שהם בחינת כלליות התרין משיחין יחד, שזהו בחינת מה שכתוב בהפטרת ויגש שעקר התקון כשיכללו שני העצים יחד יהודה ויוסף, כמו שכתוב שם, והיו לאחדים ביחד וכו'. כי כלליות יהודה ויוסף זה בחינת כלליות הנשמע בהנעשה שיהיה מהנשמע נעשה, מתפלה תורה עד שהצדקה יהיה נכלל בכלליות נפלא בהמשפט עד שיהיו נמתקין כל הדינים והחרון אף שבעולם וכנ"ל. וזה בחינת שור וחמור שהתפאר יעקב ויהי לי שור וחמור, שהם בחינת תרין משיחין כנ"ל, כי שור בחינת תקון הנגלה, כי שור לשון ראיה והסתכלות, כמו שכתוב, אשורנו ולא קרוב, זה בחינת הנגלה שרואין אותו בגלוי. חמור זה בחינת נסתר, בחינת חמרא דשמעתתא שהוא בחינת הנסתר שקשה להשיג כי אם ביגיעה גדולה. וזהו, ויגש אליו יהודה, בחינת נשמע, בחינת נסתר, בחינת תפלה, בחינת צדקה ויאמר אליו, הינו ליוסף בחינת תורה בי אדני ידבר נא עבדך דבר באזני אדני. ופרש רש"י, יכנסו דברי באזניך. 'דבר' זה בחינת דברי תורה המבארים שם בתורה הנ"ל שהם בחינת נסתר וכו' הנ"ל. וזהו יכנסו דברי באזניך שמבקש שיכנסו הדברי תורה בחינת הנסתר בתוך התגלות התורה, הינו שזכה לגלות הנסתר שהם סתרי תורה ולהכניסם בתוך התורה שבנגלה, כי ליכא מלתא דלא רמיזא באורייתא, והצדיק כשמשגי סתרי נסותרות אינו מסתפק בזה עד שמכניס אותם בתוך התורה שבנגלה עד שיוכל

לגלות על ידם תורה לרבים. ועקר שימשיך מהם עצות ודרכים והתעוררות והתחזקות לכל אחד לכל מקום שהוא. שהוא עקר כלליות הנשמע בהנעשה וכנ"ל (באות כד). וזה בחינת ידבר נא עבדך דבר באזני אדני, יפנסו דברי באזניך, שיפנסו דברי התורה שהם בחינת נסתר בתוך התורה שבנגלה עד שיוכל כל אחד להאזינם ולשמעם ולהבינם להוציא מהם עצות למעשה. וזהו, ואל יחר אפך בעבדך, כי על ידי כלליות הנשמע בהנעשה על ידי זה נכלל הצדקה בהמשפט שעל ידי זה נמתקין ונתבטלון כל מיני חרון אף ודינים וכנ"ל. וזהו, כי כמוך כפרעה. שהצדקה נכללת במשפט כל כך עד שכל המשפט הוא רק בצדקה וחסד גדול. וזהו, כי כמוך כפרעה, פרעה בחינת התגלות החסד העליון, כמו שאיתא בזהר הקדוש דכל נהורין אתגלון מתמן, הינו שהחסד העליון מאד נכלל ביוסף בבחינת תורה בבחינת משפט בכלליות גדול עד ששניהם אחד שעל ידי זה מתבטלים כל הדינים שבעולם ונמשכין כל החסדים על ישראל בבחינת ועשה חסד למשיחו וכנ"ל:

השמטות מארח חיים הלכות ראש חדש הלכה ו ושיכים גם כן להלכות מתנה הנ"ל:

שיך לאות א אחר שורה י"ח אחר תבת ממעמקים:

וזהו בחינת קימת חצות שאז צועקין מאד על חרבן בית המקדש שנחרב על ידי פגם אמונה ומאז נעלם סוד העבור מאתנו וכו'. וזהו, מגו שאגין וקליו וכו', הינו על ידי צעקת הלב נגדלת בחינת הלבנה שהיא בחינת אמונה:

ועל כן קורין רות בשבועות שמתחיל, ויהי בימי שפט השפטים, ששפטו וכו' שהוא פגם המשפט ומסים בלדת דוד משיח שהוא עקר תקון המשפט שזה צריכין להמשיך בשבועות, שזהו בחינת שתי הלחם שבאים מחמץ דיקא כנ"ל. והכל היה על ידי בחינת גרי צדק שהיא רות. וערפה נתרחקה בחינת הגרים שצריכין לרחק שהם בחינת עשו וישמעאל שזה עקר תקון המשפט, ומעין מבית ה' יצא והשקה את נחל השטים מתחלה דומה כקרגי חגבים בחינת מים עמקים עצה ואחר כך מתגבר וכו' עד שנתתקון המשפט ויגל כמים משפט שהוא תקון מעשה שטים, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה:

שיך לסוף אות ואו:

וזה בראשונה היו משיאין משואות לתקן האש והחמימות להעלותן אל הקדשה שזה נעשה בניסן ראש חודשים וכו'. משקלקלו המינין על ידי שנדמה להם שהוא עווה המשפט צדיק וטוב לו וכו', כמו שכתוב, ואמרו איכה ידע וכו'. התקינו שיהיו שלוחים יוצאים שיודעו קדוש החדש בפה מלא שזהו בחינת תקון המשפט בחינת מופתיו ומשפטי פיו:

שִׁיחַ לְאוֹת י"ד ט"ו :

וְעַל כֵּן אֲסוּר הַחֲמֵץ עַד קְרִיעַת ים סוּף שָׁאז הָיוּ יִשְׂרָאֵל נִתְּוֹנִים בְּדִין, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנוּם לְבָרְכָה וְעַל כֵּן הָיָה קֶשֶׁה לְפָנָיו קְרִיעַת ים סוּף. אֲבָל בְּנִפְלְאוֹתָיו יֵצֵא מִשְׁפָּטָנוּ לְאוֹר וְנִבְקַע הַיָּם וְהֵעֲלָה הַמִּשְׁפָּט מִהַתְּהוֹמוֹת וְנִטְבְּעוּ הַמְּצָרִים עַל יְדֵי זֶה וְיִשְׂרָאֵל נִצְלוּ בְּבַחֲיִנַת תְּהוֹמַת יְכֻסְיָמוֹ. וּכְתִיב, קָפְאוּ תְּהוֹמַת, כִּי הַמִּשְׁפָּט כָּפִי הַיּוֹם וּבַיּוֹם צִאתְּם מִמְּצָרִים עֲדִין לֹא נִתְּמַלְאָה סֵאתְּם שֶׁל הַמְּצָרִים שִׁיפְלוּ לְגַמְרֵי עַל כֵּן הִכְרַחוּ לְבָרַח בְּחַפְזוֹן. עַל כֵּן אֲסוּר הַחֲמֵץ מִחֲמַת שְׁעֵדִין אִי אֶפְשֶׁר לְכַנֵּס אֶל עֵמֶק הַמִּשְׁפָּט עַד שְׁבִיעֵי שָׁל פֶּסַח קְרִיעַת ים סוּף שָׁאז הֵעֲלָה הַמִּשְׁפָּט מִהַתְּהוֹמוֹת כְּנִ"ל וְאִז הִתֵּר הַחֲמֵץ אַחַר כָּךְ. וְעַל כֵּן בְּשִׁבּוּעוֹת מְבִיאִין דִּיקָא שְׁתֵּי הַלֶּחֶם מִחֲמֵץ, כִּי אִז הַחֲמֵץ בְּבַחֲיִנַת תִּקּוּן הַמִּשְׁפָּט קָשֶׁר הַמְּרַכְּבָה שְׁנֵתִתְקוּן אִז, שְׁזָהוּ בְּחִינַת מַעֲשֵׂה מְרַכְּבָה שְׁמִפְטִירִין אִז. וְעַל כֵּן קִדְּם קִבְּלַת הַתּוֹרָה נֶאֱמַר פָּרַשְׁתָּ יִתְּרוֹ שְׁתִּקּוּן הַמִּשְׁפָּט וְיַעֲץ לְמֹשֶׁה שְׁיַעֲשֶׂה שְׂרֵי אֲלָפִים וְשִׁפְטוֹ אֶת הָעָם וְכוּ'. וְעַל כֵּן יִתְּרוֹ דִּיקָא הוֹסִיף פָּרַשָׁה זֹאת, כִּי הָיָה גֵר צָדֵק שֶׁצָּרִיךְ לְתִקּוּן זֶה, כְּמוֹ שְׁמִבְּאָר שָׁם, כִּי הוּא הַפֶּדָּה קִלְפַת עֲמֶלֶק בְּיָדוֹעַ בְּכַתְּבֵי הָאֲרִי"ל, כִּי עֲמֶלֶק בְּחִינַת מִשְׁפָּט מַעֲקֵל בְּחִינַת טַפַּת עֲשׂוֹ וְיִשְׁמַעֲאֵל עֶרֶב רַב, וְיִתְּרוֹ הַהַפֶּדָּה מֵהֶם בְּחִינַת גֵּר צָדֵק שֶׁהוֹסִיף הַפָּרָשָׁה שֶׁל תִּקּוּן הַמִּשְׁפָּט שְׁעֵקֶר קִבְּלַת הַתּוֹרָה תְּלוּיָהּ בְּזֶה, כִּי עֵקֶר הַתִּקּוּן שֶׁל יְצִיאַת מִצְרַיִם נִשְׁלַם בְּשִׁבּוּעוֹת בַּעַת קִבְּלַת הַתּוֹרָה שְׁבַשְׁבִּיל זֶה הָיָה עֵקֶר יְצִיאַת מִצְרַיִם, כְּמוֹ שְׁכַתּוּבָהּ בְּהוֹצִיאָךְ וְכוּ' וְעַל כֵּן הִתְחִיל אֲנִכִי וְכוּ' אֲשֶׁר הוֹצִיאָתִיךְ וְכוּ'. אֲבָל מִחֲמַת הָעֶרֶב רַב עֲדִין לֹא נִשְׁלַם בְּשִׁלְמוֹת תִּקּוּן הַמִּשְׁפָּט, עַל כֵּן הָיָה מֵה דְהוּא וְהַתִּקּוּן בְּרֵאשִׁית הַשָּׁנָה וְכוּ' שָׁאז עֵקֶר תִּקּוּן הַמִּשְׁפָּט. וְעַל כֵּן בַּיּוֹם הַכַּפּוּרִים נִמְחַל הָעוֹן, כִּי אִז גָּמַר הַמִּשְׁפָּט אֶמֶת אֲבָל אִין הַתִּקּוּן נִשְׁלַם בְּשָׁנָה אַחַת וְכוּ' כִּי אִם עַד שְׁיָבוֹא מְשִׁיחַ כְּנִ"ל :

עַל כֵּן צָרִיךְ כָּל אֶחָד לְרֵאוֹת לְהַמְשִׁיחַ עַל עֲצָמוֹ בְּחִינַת תִּקּוּן הַמִּשְׁפָּט. וְאִם לֹא כָּל אָדָם זֹכֶה לִידַע פְּרוּשׁ עֲנָן זֶה בְּשִׁלְמוֹת עַל כָּל פְּנִים מֵה שֶׁאֶפְשֶׁר לְהַמְשִׁיחַ עַל עֲצָמוֹ צָרִיכִין לְהַשְׁתַּדֵּל בְּזֶה. וְהַעֲקָר הוּא הָאֱמוּנָה לִידַע שֶׁצָּדִיק ה' וְיִשָּׁר מִשְׁפָּטָיו וְלֹא יִהְרַהֵר כָּלֵל חֵס וְשָׁלוֹם אַחֲרָיו וְיִתְבַּרֵּךְ בְּכָל מֵה שְׁעוֹבֵר עָלָיו כָּל יְמֵי חַיָּיו, כִּי זֶה שְׁמֵהֲרַהֵר חֵס וְשָׁלוֹם זֶה חֵס וְשָׁלוֹם בְּחִינַת פָּגָם הַמִּשְׁפָּט, כְּמוֹכֵן בְּסוּף הַתּוֹרָה הַנִּ"ל. וְכֵן שָׁלֵא יָדִין אֶת חֲבֵרוֹ לְרַעָה חֵס וְשָׁלוֹם וַיִּפְשָׁט בְּעֲצָמוֹ אִם הוּא רָאוּי לְשִׁפְט אֶת חֲבֵרוֹ רַק יִשְׁפֹּט אֶת עֲצָמוֹ בְּכָל עֵת כְּמוֹ שְׁכַתּוּבָה רַבְּנוּ זְכוֹרֵנוּם לְבָרְכָה כְּמָה פְּעָמִים. וְכִשְׁיֵשׁ דִּין לְמִטָּה אִין דִּין לְמַעְלָה. וְאִז יוֹצֵא כְּאוֹר מִשְׁפָּטוֹ :

וְעַל כֵּן זֶה צָרִיכִין לְצַעֵק הַרְּבָה הַרְּבָה מֵעֵמֶק הַלֵּב מְאֹד מְאֹד כְּדִי לְחַתֵּר עֲצוֹת אֱמִתִּיּוֹת וְכוּ'. כִּי כָּל הַתִּקּוּנִים הַנִּ"ל צָרִיכִין עֲצוֹת הַרְּבָה וְכוּ'. וְגַם כִּי כָּל אֶחָד תְּלוּי בְּחֵירוֹ כְּנִ"ל, עַל כֵּן צָרִיכִין בְּכָל פְּעַם לְצַעֵק הַרְּבָה מֵעֵמֶק הַלֵּב עַד יִרְחַם מִן הַשָּׁמַיִם וַיִּשְׁפִּיעַ לוֹ עֲצוֹת טוֹבוֹת אֱמִתִּיּוֹת שֶׁעַל יָדָם תִּגְדֵּל הָאֱמוּנָה עִם כָּל הַתִּקּוּנִים הַצָּרִיכִים לָזֶה, שֶׁהַעֲצוֹת יוֹשִׁיעוּ לוֹ לְכָל הַתִּקּוּנִים הַנִּ"ל. וְאֶפְלוּ כְּשִׁמְגִיעַ לְכָל הַתִּקּוּנִים הַנִּ"ל בְּנִדְאֵי הוּא רַק אִיזָה בְּחִינַת תִּקּוּן אֲבָל עֲדִין צָרִיךְ תִּקּוּן אַחֲרֵי תִקּוּן (וְאֶפְלוּ אִם לֹא קִלְקַל בֵּינֵתִים כָּלֵל).

על כן צריך בכל פעם לחזור ולהתחיל לצעק מאד מעמק הלב כנ"ל וכן כל ימי חייו עד שיתתקן בשלמות. ועל כן כל גאלת מצרים היה על ידי צעקה הרבה, כמו שכתוב, ונצעק אל ה' אלהינו וירא את ענינו וכו'. וזה בחינת מרור להמתיק קלקול המשפט בחינת ההפכים ללענה משפט. וטובלין אותו בחרסת שהוא חס רות, בחינת דוד משיח שיצא מרות וזהו ח"ס גימטריא חיים בחינת דוד מלך ישראל חי וקים. כי בעז ורות תקנו חטא ער ועונן כידוע שהוא בחינת פגם הברית הנ"ל ועל כן יצא מהם דוד משיח שאז יהיה עקר תקון המשפט בשלמות כנ"ל, ארבע פוסות של יין כנגד ארבעת מלאכי המרכבה להמשיך איזה הארה משם. יין למעלה מהמשפט בחינת מצה שדלג על הקץ. קרבן פסח בחינת ברור מהחתיים בשרו לחותם דקדושה, שזהו בחינת כל הקרבנות להעלות מבהמה לאדם, מחלום על ידי שד לחלום על ידי מלאך ועל כן היתה הגאלה בפליקה. ליל שמורים היא שמשמר מהנ"ל, ובכל אלהי מצרים אעשה שפטים אני ה' כי אז המשפט על ידי ה' יתברך בעצמו, כי לא זכו עדיו לתקון המשפט למטה שזה העקר:

שיך לאות י"ג:

וזה בחינת ההלוא ביום הסתלקות הצדיק, כי אז הוא בחינת שנה שאז עקר תקון המשפט להשיג דרכי ה' שלא זכה בחייו, כמו שמבאר שם. וזהו גדל המעלה לבוא על קברו ששם עקר בחינת תקון המשפט שהוא עקר תקון הברית. ועל כן העקר בימי ראש השנה שאז עקר תקון המשפט. וזה שאומרים בספירה 'לדעת בארץ דרכך', בחינת דרכי ה' שהם תקון המשפט יודוך עמים וכו' בחינת גרים. ישמחו וכו' בחינת תקון השמחה, כי תשפט עמים בחינת תקון המשפט. והתחיל:

אלקים יחננו ויברכנו יאר פניו בחינת אמונה שהוא מקור הברכה אור הפנים. ארץ נתנה יבולה בחינת תקון המאכלים, ועין בהלכות תחומין מענן התורה הזאת שכלול שם שבועות וספירה, ועל כן אומרים פרקי אבות בספירה ומתחילין משה קבל וכו' שמדבר מכל הישיבות הקדושות שהיו בכל דור שהם עקר תקון המשפט כנ"ל. וזה, הוו מתונים בדין בחינת תקון המשפט, והעמידו תלמידים הרבה שתהיה ישיבה גדולה כדי שיוכלו לתקן ביותר תקונים הנ"ל, כמובן שם במאמר רבותינו זכרונם לברכה כד הוו קמו במתיבתא דרב הונא וכו'. ועשו סג לתורה גדר ומחצה שלא יתערב זר שלא יעלו חס ושלום בחינת טפת עשו וישמעאל, שזהו עקר תקון המשפט:

שיך לאות יד:

ועל כן אחר שביעי של פסח התר החמץ, כי אז בקריעת ים סוף התחיל בחינת תקון המשפט שזכו לזה על ידי שקפץ נחשון לתוך הים, שזהו בחינת תמימות שצריך להתגלגל ברפש וטיט בשביל רצונו יתברך ועל ידי זה זוכין לתקון המשפט. ועל כן אז נצחו המשפט וזכו על ידי זה

שִׁיקְרַע הַיָּם לַפְּנִיָּהֶם לְהַעֲלוֹת הַמִּשְׁפָּט מֵהַתְּהוֹמוֹת, וְהַעֲקֹר עַל יָדֵי הָאֱמוּנָה, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָּה עַל פְּסוּק "וַיִּסְעוּ", כִּדְאִי הֵם וְהָאֱמוּנָה שֶׁהָאֱמִינוּ בִּי וְכוּ'. כִּי עֲקָר תִּקּוּן הַמִּשְׁפָּט הוּא עַל יָדֵי שְׂמֵאֲמִינִים שֶׁצָּדִיק ה' וַיִּשֶׁר מִשְׁפָּטָיו וְאִז עַל יָדֵי זֶה בְּעֲצָמוֹ יִזְכֶּה בַּמִּשְׁפָּט, כִּי זֶה עֲקָר הַנִּסְיוֹן שְׁלוֹ בְּחִינַת שָׁם שָׁם לֹא חָק וּמִשְׁפָּט וְשָׁם נִסְהוּ, שֶׁנֶּאֱמַר אַחֲרַי קָרִיעַת יָם סוּף. כִּי כְּשִׁיּוּדַע שִׁיִּשְׂר מִשְׁפָּטָיו נִמְצָא שְׂזוּכָה לְבְּחִינַת תִּקּוּן הַמִּשְׁפָּט וְעַל יָדֵי זֶה נִתְתַּקֵּן הַכֹּל וְגַם אִז יוֹכֵל לְהַתְּפַלֵּל וּלְהַתְּחַנֵּן לַפְּנֵי וַתִּבְרָךְ מֵאַחֲרַי שִׁיּוּדַע בְּאֵמֶת שִׁיִּשְׂר מִשְׁפָּטָיו וְכוּ'. וְאִז זוֹכִין לְשִׁירָה בְּחִינַת וַיִּשְׁירוּ בְּדַרְכֵי ה', 'בְּדַרְכֵי ה'" דִּיקָא, בְּחִינַת חֶסֶד וּמִשְׁפָּט אֲשִׁירָה וְכוּ' אֲשִׁפִּילָה בְּדַרְכֵי תָמִים וְכוּ', כִּי הַשְּׂגַת הַמִּשְׁפָּט הוּא כְּמוֹ יָם שְׂאִי אֶפְשָׁר לְכַנֵּס בּוֹ בְּחִינַת מִשְׁפָּטֵיךָ תְּהוֹם רַבָּה. אֲבָל עַל יָדֵי אֱמוּנָה וַתְּמִימוֹת הַנִּי"ל נַעֲשֶׂה נְתִיב לַעֲבֹר הַיָּם בְּשָׁלוֹם בְּבְּחִינַת הַנְּתִן בַּיָּם דָּרְךְ וּבְמִים עֲזִים נְתִיבָה , בְּחִינַת נְתִיבוֹת מִשְׁפָּט [וּבְכָל זֶה צָרִיכִין לְדַבֵּר וּלְבָאֵר הַרְבֵּה לְמַעֲשֵׂה וּלְעֲשֶׂה וְעַל כֵּן רָאִתָּה שֶׁפָּחָה עַל הַיָּם מָה שֶׁלֹּא רָאָה יְחִזְקָאֵל הַנְּבִיא, כִּי הוּא רָאָה קֶשֶׁר הַמְּרַכְבָּה גַם בְּגִלוֹת לְהוֹרוֹת שֶׁלֹּא אֲבָדָה תִּקּוּתֵנוּ חֲלִילָה אֲבָל אִז הָיָה בְּחִינַת תִּקּוּן זֶה יוֹתֵר]:

שִׁיךְ לְאוֹת י"ד י"ח י"ט:

כִּי עֲקָר הַבְּחִירָה כְּדִי שֶׁלֹּא יֵאָכֵל נִהְיָא דְכְּסוּפָא רַק יִהְיֶה נִזּוֹן לְעוֹלָם הַבָּא עַל יָדֵי מַה שִׁיִּרוּיַח שְׂכָרוֹ בַּמִּשְׁפָּט וְעַל כֵּן יֵשׁ כַּח גְּדוּל מְאֹד מְאֹד לְהַבְּחִירָה, כִּי בְּשִׁבִיל זֶה נִבְרָא וְנִשְׁתַּלְשַׁל הַכֹּל מִרִישׁ כָּל דְּרָגִין עַד סוּף כָּל דְּרָגִין הַכֹּל בְּשִׁבִיל הַבְּחִירָה שֶׁהוּא בְּחִינַת מִשְׁפָּט. וּבְשִׁבִיל זֶה הָיָה קֶשֶׁה לַפְּנֵי מְאֹד יִצְיָאת מִצָּרִים וּקְרִיעַת יָם סוּף וְהַצָּרְךְ לְשַׁלַּח לוֹ פְּעַם אַחֲרַי פְּעַם שִׁישְׁלַחִם בְּרִצּוֹנוֹ וְעֲשֶׂה בְּשִׁבִיל זֶה מוֹפְתִים נוֹרָאִים כְּאֵלֶּה וְהֵלֵא הָיָה יָכֹל לְכַלּוֹתָם בְּפַעַם אֶחָד כְּמוֹבָא בְּמִדְרַשׁ עֲנִין זֶה, יָכֹל הָיָה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְשַׁלַּח בְּרַק אֶחָד לְמִצְרַיִם וְכוּ', אֵד הַכֹּל הָיָה מִחֲמַת בְּחִינַת מִשְׁפָּט הַנִּי"ל שֶׁהוּא בְּחִינַת כַּח הַבְּחִירָה, כִּי עֲדִין לֹא נִתְמַלְאָה סְאֵתָם עַל פִּי מִשְׁפָּט וְלֹא הָיָה אֶפְשָׁר מִחֲמַת זֶה לְהוֹצִיאֵם מִמֶּנּוּ בְּעַל כְּרַחוּ רַק הָיָה צָרִיךְ לְשַׁלַּחִם בְּרִצּוֹנוֹ, כִּי זֶה בְּיַד הַבַּעַל בְּחִירָה, כִּי בְּאֵמֶת אֵף עַל פִּי שֶׁעַל פִּי מִשְׁפָּט הָיָה מְגִיעַ שִׁיְהִיו יִשְׂרָאֵל מְשַׁעֲבָדִים עֲדִין אֲבָל פְּרַעַה וּמִצְרַיִם בּוֹדָאִי עָשׂוּ עִמָּהֶם שֶׁלֹּא כְּמִשְׁפָּט. וְעֲנִין זֶה הוּא נִפְלְאוֹת תָּמִים דְּעִים שְׂאִי אֶפְשָׁר לְאַנוּשֵׁי לְהַבִּינֵם בְּשׁוּם אִפֹּן, כְּמוֹבָא מְבוּכָה זֹאת בֵּין הַמְּחַקְרִים, כִּי הַרוֹצֵחַ וְהַגְּזֵלֵן שֶׁהוֹרֵג אוֹ גּוֹזֵל אֶת אֶחָד בּוֹדָאִי מְגִיעַ לְזֶה הַנְּהַרְג וְהַנְּגַזֵּל שִׁיְהָרַג בְּמִשְׁפָּטוֹ וַתִּבְרָךְ וְאֵף עַל פִּי כֵּן הַרוֹצֵחַ הוּא רוֹצֵחַ וְהַרְגוֹ שֶׁלֹּא בַּמִּשְׁפָּט וּיִקְבֵּל עָנְשׁוֹ הַקֶּשֶׁה. וּבְשִׁבִיל עֲנִין זֶה קֶשֶׁה מְאֹד לְבַרֵּר הַמִּשְׁפָּט וְכָל זֶה נוֹגַע לְעֲנִין צָדִיק וְטוֹב לוֹ וְכוּ' שְׂאִי אֶפְשָׁר לְהַבִּין הַנְּהַגַת מִשְׁפָּטוֹ בְּשִׁכָּל אֲנוּשֵׁי בְּשׁוּם אִפֹּן רַק בְּאֱמוּנָה וּבְתְּמִימוֹת, כְּמוֹבָן שָׁם בְּסוּף מִמְעַלַת הַתְּמִימוֹת וְכוּ'. וְעַל כֵּן הָיָה אִז הַהֲכָרַח שִׁישְׁלַחִם פְּרַעַה מְעַצְמוֹ מִחֲמַת שֶׁלֹּא נִתְתַּקֵּן הַמִּשְׁפָּט עֲדִין בְּשִׁלְמוֹת. וְעַל כֵּן צָרִיכִין לְאָכֵל מִצָּה שֶׁהוּא בְּחִינַת מְאָכֵל הַמַּלְאָכִים בְּחִינַת מוֹ, הֵינּוּ בְּחִינַת מְזוֹנָא דְלַעֲלָא שֶׁל הַמַּלְאָכִים שְׂאוּכְלִים שֶׁלֹּא בַּמִּשְׁפָּט. וְזֶהוּ נִפְלְאוֹת רַחֲמֵי וַתִּבְרָךְ שֶׁצָּוָה לָנוּ אִז לְאָכֵל מִצָּה כְּדִי לְהִיּוֹת נִזּוֹן בְּפִסַּח מִמְזוֹן דְלַעֲלָא שְׂמִקְבָּלִים אֵף עַל פִּי שְׂאִינוּ מְגִיעַ עַל פִּי מִשְׁפָּט כְּמוֹ

המלאכים שְׁנֹזְנִים בְּחֶנֶם. וְעַל כֵּן נִקְרָא לָחֵם עֲנִי דְלִית לֵהּ מִגְרָמָה כְּלוּם, כִּי אִזּוּ יֵצְאוּ בְּבַחֲיִנַת אֲתַעְרוּתָא דְלַעְלָא כְּיָדוּעַ, זֶהוּ בְּחִינַת בְּתַחֲלָה עָלָה בְּמַחְשָׁבָה לְבָרָא הָעוֹלָם בְּמִדַּת הַדִּין, דְּהֵינּוּ רַק בְּמִשְׁפָּט וּבְדִין שֶׁבְשִׁבִיל זֶה נִבְרָא הַכֹּל אַךְ רָאָה שְׂאִין הָעוֹלָם מִתְקַיֵּם הַקְּדִים מִדַּת הַרַחֲמִים וְכוּ', דְּהֵינּוּ שְׁבַעַת שְׂאִין זֹכִין בְּמִשְׁפָּט יִתְקַיֵּם הָעוֹלָם בְּרַחֲמִים בְּבַחֲיִנַת חֶסֶד חֶנֶם, וְיִהְיוּ נְזֻנִים כְּמוֹ הַמְּלָאכִים בְּחֶנֶם שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת מִצָּה. וְעַל כֵּן צָרִיךְ הָאָדָם לִידַע שֶׁכֹּל מֵה שְׁעוֹבֵר עָלָיו כֹּל יָמֵי חַיָּיו הַכֹּל בְּצַדֵּק וּבְמִשְׁפָּט בְּחֶסֶד וְכוּ', כִּי יֵשֶׁר מִשְׁפָּטוֹ, כִּי בְּחִירְתּוֹ הוּא דִּיקָא בְּאִפְּוֹ זֶה, כִּי ה' יִתְבַּרְךְ שֶׁקֵּל בְּדַעְתּוֹ שֶׁזֶה הָאָדָם עֵקֶר בְּחִירְתּוֹ כְּשִׁיחֵיָה עֵשֶׂר מִפְּלֵג, וְזֶה דִּיקָא עַל יְדֵי עֲנִיּוֹת וְדַחְקוֹת גְּדוֹל וְכוּ'. כִּי הַכֹּל בְּשִׁבִיל הַבְּחִירָה שֶׁהוּא בְּחִינַת מִשְׁפָּט כְּנִ"ל וְאַסּוּר לְהִרְהֵר אַחֲרָיו יִתְבַּרְךְ כָּלֵל, כִּי בְּזֶה תְּלוּי הַכֹּל שִׁיֵּאֱמִין שְׂיִשְׁרִים דְּרַכֵּי ה', שֶׁזֶהוּ, בְּחִינַת תְּקוּן הַמִּשְׁפָּט שֶׁהוּא עֵקֶר הַתְּקוּן כְּנִ"ל וְצָרִיכִין לְחֹזֵר זֹאת הַיֵּטֵב. וְזֶה, וְאַל תְּבוֹא בְּמִשְׁפָּט אֶת עַבְדְּךָ כִּי לֹא יֵצֵדֵק לְפָנֶיךָ כָּל חַי, כִּי רָדַף אוֹיֵב נִפְשִׁי, שֶׁמִּבְּקֵשׁ מֵה' יִתְבַּרְךְ שִׁימְחַל לוֹ וְלֹא יָבוֹא בְּמִשְׁפָּט עִמּוֹ, כִּי אִף עַל פִּי שֶׁהַכֹּל בְּמִשְׁפָּט אִף עַל פִּי כֵּן בְּנֹדָאֵי בִּיד ה' יִתְבַּרְךְ לְמַחֵל כְּשֶׁמִּבְקֵשִׁין מִמֶּנּוּ כִּי עַל פִּי מִשְׁפָּט אֵינּוּ וְתֵרוֹן, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב, אֲשֶׁר לֹא יִשָּׂא פָנָיִם וְלֹא יִקַּח שֹׁחַד, אֲבָל יִכּוֹלִין לְרַצּוֹתוֹ שִׁימְחַל הַכֹּל, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב, שֹׁחַד מִיחִיק רָשָׁע יִקַּח. כְּמוֹ לְמַשֵּׁל מֶלֶךְ בְּשֹׁר וְדָם שֶׁעַל פִּי מִשְׁפָּט יִקּוּם הַדִּין וְכוּ', אֲבָל אִם רוֹצֵה לְמַחֵל מוֹחֵל הַכֹּל. וְזֶה, אֵל תְּבוֹא בְּמִשְׁפָּט וְכוּ' כִּי לֹא יֵצֵדֵק לְפָנֶיךָ כָּל חַי, כִּי הַכֹּל יִהְיוּ חַיִּבִים כִּי רָדַף אוֹיֵב נִפְשִׁי וְעַל כֵּן בְּאֲתֵי לְמָה שֶׁבְּאֲתֵי, וְאִם חֵס וְשָׁלוֹם תְּבוֹא בְּמִשְׁפָּט וְתַחֲיִיבֵנִי חֵס וְשָׁלוֹם יִתְחַיֵּב הָאוֹיֵב יוֹתֵר מִחֵמַת שֶׁהַכֹּל עַל יָדוֹ וְכֵן יִתְחַיֵּבוּ יוֹתֵר וְיוֹתֵר כֹּל הַמְּסַבְּבִין לָזֶה. אֲבָל אִם תְּמַחֵל לִי הַכֹּל יִקַּל מִכָּלֵם הַמִּשְׁפָּט, כִּי בְּנֹדָאֵי אֵינּוּ דוֹמָה עֲנֵשׁ הַרוֹצֵחַ שְׁגוֹמֵר הַמַּעֲשָׂה וְהוֹרֵג חֲבֵרוֹ לְעֵנֶשׁ שֶׁל הַרוֹצֵחַ לְרַצַּח וְהוּא נֶצוּל מִמֶּנּוּ :

שִׁיךְ לְאוֹת כִּיֵּא שׁוֹרָה יִיט אַחַר תֵּבֵת כְּנִ"ל :

וְזֶהוּ מִשְׁכּוֹן הַעֲדוּת, כִּי זֶהוּ עֵקֶר הַעֲדוּת שֶׁהַשְּׂכִינָה שׁוֹרָה בְּיִשְׂרָאֵל תָּמִיד עַל יְדֵי שְׂמִמְשִׁיכִין קֶשֶׁר הַמְּרַכְּבָה אֶפְלוֹ כְּשֶׁפּוֹרְקִין אוֹתוֹ וְזֶהוּ מְרִמּוֹ עַל בְּחִינַת שְׁנָה שֶׁל הַצַּדִּיק שֶׁהוּא הַסְּתַלְקוֹת הַמַּחִין שֶׁהוּא בְּחִינַת פְּרִיקַת הַמִּשְׁכּוֹן, כִּי מִי שִׁישׁ בּוֹ יָדְעָה וְכוּ' שֶׁעַל יְדֵי זֶה דִּיקָא מִשִּׁיג בְּחִינַת תְּקוּן הַמִּשְׁפָּט שֶׁהוּא בְּחִינַת צַדִּיק וְטוֹב לוֹ וְכוּ', כְּמוֹ שֶׁמִּבְּאֵר שֵׁם. וְזֶהוּ בְּחִינַת הַסְּתַלְקוֹת הַצַּדִּיק שֶׁאִזּוּ הוּא בְּבַחֲיִנַת שְׁנָה שֶׁאִזּוּ דִּיקָא נִמְשָׁךְ תְּקוּן הַמִּשְׁפָּט בְּיוֹתֵר שֶׁעַל יְדֵי זֶה עֵקֶר הַתְּקוּן וְכוּ' ל. וְעַל כֵּן עֵקֶר הַתְּקוּן עַל יְדֵי שֶׁבְּאִים עַל קַבְרֵי הַצַּדִּיקִים, כִּי שֵׁם בְּחִינַת תְּקוּן הַמִּשְׁפָּט קֶשֶׁר הַמְּרַכְּבָה שֶׁהוּא עֵקֶר תְּקוּן הַבְּרִית כְּנִ"ל :

שִׁיךְ לְתַחֲלַת אוֹת כַּב :

וְכֹל זֶה הוּא בְּחִינַת תְּקוּן פְּגִימַת הַלְּבָנָה עַל יְדֵי סוּד הָעֵבּוֹר שֶׁבְּזֶה תְּלוּי תְּקוּן הַמִּשְׁפָּט שֶׁהוּא בְּרֵאשׁ הַשְּׁנָה, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב תְּקַעוּ בַּחֲדָשׁ שׁוֹפָר בְּכֶסֶף וְכוּ', שֶׁמְרִמּוֹ עַל תְּקוּן פְּגִימַת הַלְּבָנָה, כִּי חֵק לְיִשְׂרָאֵל הוּא מִשְׁפָּט לְאַלְהֵי יַעֲקֹב וְכוּ', כִּי הַמִּשְׁפָּט נִמְשָׁךְ כְּפִי הַיּוֹם שֶׁקוֹבְעִין בּוֹ רֵאשׁ חֲדָשׁ, כְּמוֹ

שְׁפָתוֹב, לַעֲשׂוֹת מְשֻׁפֵּט עֲבָדוֹ וְכוּי דְבַר יוֹם בְּיוֹמוֹ וְכִמוֹ שְׁאִיתָא בְּמִדְרָשׁ שְׁכָל
הַכְּסָאוֹת לְמִשְׁפָּט מִמְתִּינִים עַל יוֹם שְׁיִשְׁרָאֵל קוֹבְעִין בּוֹ רֹאשׁ חֲדָשׁ וְעַד יֵין
צְרִיכִין לְבָאֵר בְּזֶה הַרְבֵּה בְּעֵזֶר ה' יִתְבָּרַךְ:

הַלְכוֹת מִתְנַת שְׁכִיב מְרַע הַלְכָה א בְּהַלְכוֹת מִתְנָה הַלְכָה א:

מתנה ב:

מִתְנַת שְׁכִיב מְרַע אֵינָה צְרִיכָה קִנְיִן וְאִם עָמַד חוּזֵר בְּדַבָּר אַחַר בְּכֻלָּהּ וְכוּי:

אות א

עַל פִּי הַמַּאֲמָר הַמִּתְחִיל וַיְהִי נָא פִי שְׁנַיִם בְּרוּחָא אֵלֵי וְכוּי (סִימָן סו), עֵין
שֵׁם הַמַּאֲמָר הַיָּטִב:

וְהַכָּלל בְּקִצּוֹר, כִּי יֵשׁ רוּחַ לְעֵלָא רוּחַ לְתַתָּא, וּבְשַׁעַת הַהִסְתַּלְקוּת נִתְאַחַדִּים
וְנִתְחַבְּרִים יַחַד וְעַל יְדֵי זֶה נִסְתַּלַּק, וְעַל יְדֵי זֶה בְּעֶצְמוֹ נִמְשָׁךְ בְּחִינַת פִּי
שְׁנַיִם לְתַלְמִידָיו וְכוּי, עֵין שֵׁם. וּשְׁתֵּי הַרוּחוֹת הַלְלוּ הֵם בְּחִינַת כַּח וּפְעַל יָד
יָמִין וְיָד שְׂמָאל יוֹד שֵׁל שֵׁם הָעֶצֶם וְיוֹד שֵׁל שֵׁם הַפְּנוּי, שְׁבִתְחֵלָה הֵם
נִקְשָׁרִין יַחַד הַכַּח וְהַפְּעַל וְכוּי, כִּי סוּף מַעֲשֵׂה בְּמַחְשָׁבָה תְּחֵלָה. וְזֶה בְּחִינַת
קִדְּם הַבְּרִיאָה, אַךְ אַחַר כֵּן נִפְתַּחִין בְּבְחִינַת פּוֹתַח אֶת יָדָא וְכוּי עֵין שֵׁם כָּל
זֶה הַיָּטִב:

וְלְהוֹצִיא מִכַּח אֶל הַפְּעַל הָעֵקֶר הוּא עַל יְדֵי אֲמַת וְעֵקֶר הָאֲמַת הוּא כְּשָׂאִין
נִצְרָךְ לְבְרִיּוֹת, כִּי הַצְּרִיךְ לְבְרִיּוֹת פְּנִיּוֹ מִשְׁתַּנִּין וְכוּי, דְּהֵינּוּ שְׂאִין הָאֲמַת
בְּשָׂלְמוֹת וְכוּי, עֵין שֵׁם. וְכָל הַמְּצוֹת וְהַעֲבֵרוֹת תְּלוּיִים בְּזֶה בְּבְחִינַת
הַתְּפַתְחוּת הַיָּדִים אֱלוֹ וְכוּי:

וְזֶה בְּחִינַת קִנְיָן סוּדָר שְׂאֵי אֶפְשֶׁר לְגַמֵּר הַמִּקְח וּמִכָּל שְׂכֵן מִתְנַת בְּרִיא כִּי אִם עַל יְדֵי קִנְיָן וְרַב הַקִּנְיָנִים הֵם קִנְיָן סוּדָר. כִּי אֵי אֶפְשֶׁר לְגַמֵּר הַמִּקְח וְשׁוּם דָּבָר כִּי אִם עַל יְדֵי בְּחִינַת מוֹצִיא מִכַּח אֶל הַפְּעַל שְׁזָה עֵקֶר עֲבוּדָתָנוּ בְּזֶה הָעוֹלָם. וְכָל הַמְּצוֹת וְעֲשִׂיּוֹת שְׁלָנוּ בְּזֶה הָעוֹלָם הַכֹּל בְּבְחִינַת מוֹצִיא מִכַּח אֶל הַפְּעַל, כִּי בְּאֵמֶת אָף עַל פִּי שְׂכָבֵר בְּרָא ה' יִתְבָּרַךְ אֶת כָּל הָעוֹלָם כְּלוּ הָאָרֶץ וְכָל אֲשֶׁר עָלֶיהָ, עִם כָּל זֶה הַכֹּל תְּלוּי בְּיַד יִשְׂרָאֵל שְׁאֵנוּ צְרִיכִין בְּכָל יוֹם מִמֶּשֶׁ לַחֲדָשׁ אֶת הָעוֹלָם וְלְהוֹצִיא מִכַּח אֶל הַפְּעַל עַל יְדֵי עֲבוּדָתָנוּ בְּמְצוֹת וּבְמַעֲשִׂים טוֹבִים בְּבְחִינַת הַמְּחַדֵּשׁ בְּטוֹבוֹ בְּכָל יוֹם תְּמִיד מַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית, אִין טוֹב אֶלָּא צְדִיק, דְּהֵינּוּ כָּלל יִשְׂרָאֵל שְׁנִקְרָאִים כָּלם צְדִיקִים, כְּמוֹ שְׁפָתוֹב, וְעַמְדָּה יִשְׂרָאֵל כָּלם צְדִיקִים, כִּי עַל יְדָם ה' יִתְבָּרַךְ מְחַדֵּשׁ בְּכָל יוֹם תְּמִיד מַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית, כִּי אָף עַל פִּי שְׂכָבֵר בְּרָא ה' יִתְבָּרַךְ אֶת כָּל הָעוֹלָם, אָף עַל פִּי כֹן כָּל הָעוֹלָם כְּלוּ צְרִיף תִּקּוֹן וּבְרוּר כְּיָדוּעַ, לְתִקּוֹן הָעוֹלָם מִקְלָקוּלוֹ שְׁנִתְקַלְקַל עַל יְדֵי חֲטָא אָדָם הָרָאוּן וְעַל כֵּן צְרִיכִין לַחֲדָשׁ הָעוֹלָם בְּכָל יוֹם וְלְהוֹצִיא מִכַּח אֶל הַפְּעַל מְחַדֵּשׁ בְּכָל יוֹם מִמֶּשֶׁ כְּדִי לַחֲדָשׁוּ וּלְתִקְנוּ וּלְבָרְרוּ וְזֶה עֵקֶר כָּלל עֲבוּדָתָנוּ כְּיָדוּעַ. וְאֵי אֶפְשֶׁר לַחֲדָשׁ הָעוֹלָם וְלְהוֹצִיא מִכַּח אֶל הַפְּעַל מְחַדֵּשׁ כִּי אִם עַל יְדֵי שְׂמִקְשָׁרִין תַּחֲלָה הַפְּעַל אֶל הַכַּח לְחֹזֵר וְלְהַעֲלוֹת סוּף מַעֲשֵׂה אֶל הַמְּחַשְׁבָה תַּחֲלָה. וּכְשֶׁחֹזֵר הַפְּעַל אֶל הַכַּח, דְּהֵינּוּ שְׁחֹזֵר כָּל הָעוֹלָם כְּלוּ וְנִכְלָל בְּשֶׁרְשׁוֹ בְּאִין סוּף, כְּבִיכּוֹל אֲזִי חוֹזְרִין וּמוֹצִיאִין מְחַדֵּשׁ כָּל הָעוֹלָם מִכַּח אֶל הַפְּעַל וְאֲזִי נִתְחַדֵּשׁ וְנִתְבָּרַר וְנִתְתַקֵּן עַל יְדֵי זֶה, כִּי זֶה עֵקֶר הַבְּרוּר וְהַתִּקּוֹן כְּשֶׁמַּעֲלִין לְשֶׁרְשׁוֹ וְשֵׁם נִתְחַדֵּשׁ וְנִתְתַקֵּן כְּיָדוּעַ. וְזֶה עֵקֶר תִּקּוֹן הַתַּפְּלָה וְצִיצִית וְתַפְלִין, כִּי בְּתַחֲלָה מְבָרְרִין וְעוֹלִין מַעֲשֵׂיָה לִיצִירָה וּמִיצִירָה לְבְרִיאָה וְכוּ' עַל יְדֵי צִיצִית וְתַפְלִין שֶׁל יָד וְשֶׁל רֹאשׁ וְכוּ' עַל יְדֵי סֵדֶר הַתַּפְּלָה קֶרֶבְנוֹת וּפְסוּקֵי דְזִמְרָה וְכוּ' כְּיָדוּעַ. וְאַחַר כֵּן כְּשֶׁמַּעֲלִין הַכֹּל לְשֶׁרְשׁוֹ בְּאֲצִילוֹת שֶׁהוּא תַּפְלָת שְׁמוֹנָה עָשָׂר אֲזִי אַחַר כֵּן חוֹזְרִין וּמִמְשִׁיכִין כְּלָלִיּוֹת הָעוֹלָמוֹת מַעֲלָא לְתַתָּא מְאֲצִילוֹת לְבְרִיאָה וְכוּ' עַל יְדֵי אֲשֶׁרִי וּבָא לְצִיּוֹן וְכוּ'. וְזֶה עֵקֶר בְּחִינַת הַמֶּשָׂא וּמִתָּן שְׂיּוֹצָא הַדְּבָר מִרְשׁוֹת לְרְשׁוֹת וְהַכֹּל בְּשֶׁבִיל בְּרוּר, וְהַבְּרוּר שְׁנִתְבָּרַר הַדְּבָר הוּא בְּחִינַת חֲדוּשׁ מִמֶּשֶׁ כְּאֵלוֹ נִבְרָא מְחַדֵּשׁ וְכוּ'ל. וְעַל כֵּן אֵי אֶפְשֶׁר שְׂיִיצָא הַדְּבָר מִרְשׁוֹת לְרְשׁוֹת כִּי אִם כְּשֶׁחֹזֵר הַדְּבָר מִתַּחֲלָה לְשֶׁרְשׁוֹ אֶל הַכַּח הָרָאוּן, כְּבִיכּוֹל, וּמִשָּׁם חוֹזֵר הַדְּבָר וְנִמְשָׁךְ לְרְשׁוֹת חֲבָרוֹ וְעַל יְדֵי זֶה נִתְבָּרַר וְנִתְחַדֵּשׁ הַדְּבָר כְּיָדוּעַ. כִּי בְּאֵמֶת כְּשֶׁהַחֶפֶץ בְּיַד זֶה נִמְצָא שְׁקִיּוּמוֹ וְחִיּוּתוֹ עַל יְדֵי אִישׁ זֶה עַל יְדֵי חֶלְקֵי נֶפֶשׁ רוּחַ נִשְׁמָה שֶׁל זֶה הָאִישׁ שְׁבִידוֹ הַחֶפֶץ. וְאַחַר כֵּן כְּשֶׁבָּא בְּרְשׁוֹת אַחַר נִמְצָא שְׁקִיּוּמוֹ וְחִיּוּתוֹ עַל יְדֵי אִישׁ אַחַר וְהָרִי הוּא כְּאֵלוֹ נִבְרָא מְחַדֵּשׁ, כִּי עֲכָשׁוּ יֵשׁ לְהַחֶפֶץ חִיּוּת וְקִיּוּם חֲדָשׁ כִּי עֲכָשׁוּ עֵקֶר קִיּוּמוֹ וְהוֹיָתוֹ שֶׁל זֶה הַחֶפֶץ הוּא עַל יְדֵי אִישׁ הַזֶּה שְׂבָא בְּרְשׁוֹתוֹ עֲכָשׁוּ. וְעַל כֵּן אֵי אֶפְשֶׁר שְׂיִיצָא הַדְּבָר מִרְשׁוֹת לְרְשׁוֹת כִּי אִם כְּשֶׁחֹזֵר הַדְּבָר מִתַּחֲלָה אֶל שֶׁרְשׁוֹ הָרָאוּן וּמִשָּׁם חוֹזֵר וְיּוֹצֵא לְרְשׁוֹת הַשְּׁנִי. וְעַל יְדֵי שְׁעוֹלָה הַדְּבָר לְשֶׁרְשׁוֹ וְחוֹזֵר וְיּוֹצֵא לְרְשׁוֹת הַשְּׁנִי בְּשַׁעַת הַמֶּשָׂא וּמִתָּן עַל יְדֵי זֶה עֵקֶר הַבְּרוּר שֶׁל הַמֶּשָׂא וּמִתָּן כִּי כְּשֶׁעוֹלָה לְשֶׁרְשׁוֹ נִתְחַדֵּשׁ שֵׁם וְזֶה עֵקֶר הַבְּרוּר כְּיָדוּעַ. וְעַל כֵּן אִין קִיּוּם לְהַמֶּשָׂא וּמִתָּן כִּי אִם עַל יְדֵי

בחינה זו, דהינו בחינת מוציא מנחם אל הפעל, דהינו שעולה הדבר לשרשו וחוזה ויוצא משם מהנחם אל הפעל וכנ"ל. וזהו בחינת מה שכתב רבנו זכרוננו לברכה שם במאמר הנ"ל שאי אפשר להוציא מנחם אל הפעל כי אם על ידי אמת, דהינו כשאין נצרך לבריות שאז דיקא האמת בשלמות, כמו שמבאר שם, עין שם. כי באמת לכאורה קשה אם כן הצדיקים הגדולים שרבים ככלם פרנסתם ממה שמקבלים מהמון עם, אם כן לפי זה הם רחוקים חס ושלום מן האמת חס ושלום:

וכבר שמעתי בפרוש מעין קשיא זו מפי רבנו הגדול זכרוננו לברכה בזה הלשון, על מה שאנו מבקשים, ואל תצריכני לידי מתנת בשר ודם. איך אלו המקבלים שפרנסתם מזה איך הם מכונים בתפלה זו (כל זה שמעתי מתוך שיחותיו הקדושות שספר מזה בצחות לשונו הקדוש ולא שמעתי התרוץ על זה). אך באמת עקר בקשתנו הוא:

ואל תצריכני לידי מתנת בשר ודם, 'בשר ודם' דיקא, כי באמת עקר התכלית שצריכים לידע כי אין עוד מלבדו אין עוד ממש, דהינו שאין שום דבר נמצא בעולם כלל רק הוא יתברך לבדו כי ה' הוא האלהים בשמים ממעל ועל הארץ מתחת אין עוד, 'אין עוד' ממש, כי אין שום דבר נמצא בעולם כלל לא רק הוא לבדו יתברך כי הכל הבל. וכלא כלא קמה, כלא ממש וכו' ראיתי בשל"ה שפרש כן הפסוק הנ"ל וידעת היום והשבות אל לבבך כי ה' הוא האלהים בשמים ממעל ועל הארץ מתחת אין עוד, ולפי פשוטו הפונה שאין עוד אלקים זולתו יתברך, אבל הוא ז"ל פרש שהפונה שצריך לדעת ולהשיב אל לבו שרק ה' הוא האלהים בשמים ממעל ועל הארץ מתחת ואין עוד שום נברא ושום נמצא כלל, כי הכל אין ואפס ממש והכל בטל במציאות ממש נגדו יתברך. והן למעלה והן למטה בשמים ממעל ועל הארץ מתחת הכל הבל ואפס ממש רק ה' הוא האלהים ואין עוד שום דבר כלל, ודבר זה אי אפשר להסביר רק כל חד לפום מה דמשער בלבה. נמצא שעל פי האמת שהכל בטל נגדו יתברך. והפעל נכלל בכח בבחינת סוף מעשה במחשבה תחלה. ועל כן אפלו כשקבלים מאחד פרנסה או כיוצא הוא מקבל ממנו יתברך בעצמו מאחר שידע שהכל אין ואפס ומקשר הפעל אל הכח כנ"ל אזי הוא מקבל רק מהכח הראשון דהינו מהבורא יתברך. וזה עקר בקשתנו שאנו מבקשין, ואל תצריכנו לידי מתנת בשר ודם, 'מתנת בשר ודם' דיקא שלא לטעות ולחשב חס ושלום שמקבל מהבשר ודם ממש, דהינו מגשמיות הגוף רק אפלו כשקבל מאדם ידע שמקבל מהכח הראשון, כי הפעל מקשר בהכח וכנ"ל. וזה בחינת מה שכתב רבנו זכרוננו לברכה שעקר האמת הוא כשאין נצרך לבריות כנ"ל, כי עינינו רואין שרב בני אדם הם נצרכין לבריות, כי מתפרנסין זה מזה וכל אחד צריך לטובתו של חברו ומאחר שהוא צריך לאיזה דבר לחברו הוא בכלל נצרך לבריות, כמובן שם במאמר הנ"ל ואם כן בודאי כמעט כל העולם הם נצרכין לבריות. אך העקר הוא בחינה הנ"ל, דהינו לידע שהכל מקשר בו יתברך ובטל נגדו יתברך ממש וכל מה שמקבל מחברו הכל מקבל ממנו יתברך ממש וכנ"ל ואזי הוא בודאי אינו נצרך לבריות אף על פי שמקבל מהם כנ"ל מאחר שידע זאת בידיעה

ברורה וזכה. וזהו בחינת אמת, כי זה עקר האמת כשיודעין שהפעל מקשר בהכח וכלא חד ואין שום דבר בלעדו יתברך פני"ל רק כלא חד אז דיקא זוכין לאמת, כי עקר האמת הוא רק אחד וכמבאר היטב בדברי רבנו זכרוננו לברכה במאמר אמר רבי עקיבא כשתגיעו לאבני שיש טהור אל תאמרו מים מים (סימן נא), עין שם היטב, כי עקר האמת הוא רק כשמקשרין אחר הבריאה בקדם הבריאה שהוא כלא חד, עין שם היטב:

נמצא שעקר האמת כשאין נצרך לבריות, דהינו כשיודע שאין שום בריאה בעולם רק הכל אין נגדו ואחר הבריאה הוא כמו קדם הבריאה, כי הפעל מקשר בהכח וכפ"ל ואזי הוא בחינת אמת, כי זה עקר האמת כשיודעין שכלא חד פני"ל, כי כל זמן שאין יודעין זאת אין האמת בשלמות, כי עקר האמת הוא רק בבחינת כלו אחד פני"ל, דהינו כשמקשרין ומעלין הפעל אל הכח פני"ל, (אבל כשמפרידין חס ושלוש הפעל מהכח מזה עקר אחיזת השקר פני"ל וכמבאר היטב במאמר אמר רבי עקיבא הנ"ל) ואז דיקא יכולין להוציא מכלל הפעל. כי אי אפשר לנו להוציא מכלל הפעל, כי אם כשמעלין תחלה הפעל אל הכח פני"ל, שזהו בחינת אמת, בחינת אין נצרך לבריות פני"ל ואז דיקא יכולין להוציא מכלל הפעל פני"ל:

אות ג

ועל כן המתנה אין לה קיום כי אם על ידי קנין סודר שקונין על ידי הבגדים, כי הבגדים הם מרמזים על בחינת הפעל שהוא בחינת כלליות העולמות, שהם בחינת לבושיו יתברך כידוע, וזהו בחינת יוד של שם הכפוי שהוא בחינת פעל, כמו שמבאר שם, כי שם הכפוי, דהינו שם אדני הוא בחינת לבוש ונרתק לשם הנה ברוד הוא והוא בחינת מלכות בחינת פעל בחינת כלליות העולמות שהם בחינת לבושין אליו יתברך כידוע. וזה בחינת קנין סודר שקונין על ידי הבגדים, כי בזה מרמזין שהפעל נכלל בהכח שעל ידי זה עקר קיום המקח והמתנה פני"ל, כי אי אפשר שיצא הדבר מרשות לרשות כי אם על ידי בחינה זו פני"ל. גם צריכין שיתגבר האמת כדי שלא יהיה חזרה שלא יחזר מדבריו. ועקר האמת הוא על ידי בחינה זו על ידי שהפעל נכלל בהכח פני"ל וזהו בחינת קנין סודר, כי הנותן הוא בחינת כח והמקבל הוא בחינת פעל, כי כח ופעל הם בחינת נותן ומקבל כידוע ועל כן על ידי שהנותן מקבל כפוף בגדו של המקבל בזה מרמז שהפעל נכלל בהכח והעקר על ידי הבגדים שהם בחינת פעל פני"ל ועל כן על ידם דיקא מרמזין שהפעל נכלל בהכח פני"ל ואז דיקא יוצא הדבר מכלל אל הפעל מחדש פני"ל ואז יוצא מרשות לרשות ואזי הוא קיום המקח באמת בלי חזרה פני"ל. וזהו גם כן בחינת קנין סודר בכל הקנינים, כי כל אחד שמקנה דבר לחברו אפלו במכירה הוא בחינת משפיע בחינת כח

וְחִבְרוּ בְּחִינַת מְקַבֵּל וְעַל כֵּן נִקְנָה עַל יְדֵי קִנְיָן סוּדָר שְׁעַל יְדֵי זֶה הַפְּעַל נִכְלָל
בְּהַכּח כַּנִּ"ל. כִּי אִי אֶפְשָׁר לְהוֹצִיא מִכַּח אֶל הַפְּעַל כִּי אִם כְּשִׁמְעֵלִין
וּמְקַשְׁרִין תְּחִלָּה הַפְּעַל אֶל הַכּח כַּנִּ"ל וְעַל כֵּן אִי אֶפְשָׁר שְׁתַּצֵּא הַמִּתְּנָה אוֹ
הַמְּכִירָה מִהֵנוּתָן אֶל הַמְּקַבֵּל שְׂזָהוּ בְּחִינַת שְׂיוּצָא מִהַכּח אֶל הַפְּעַל כִּי אִם
כְּשִׁעוּלָה תְּחִלָּה מִתְּתָא לְעֵלָא, מִהַפְּעַל אֶל הַכּח, שְׂזָהוּ בְּחִינַת קִנְיָן סוּדָר
שְׁקוּנִין עַל יְדֵי הַבְּגָדִים דִּיקָא כַּנִּ"ל. וְזָהוּ בְּחִינַת צִיצִית שְׁבַתְחִלַת הַיּוֹם
כְּשִׁאָנוּ רוֹצִין לְכַנֵּס בְּתַפְּלָה כְּדֵי לְהוֹצִיא מִכַּח אֶל הַפְּעַל כַּנִּ"ל וְאָנוּ צְרִיכִין
תְּחִלָּה לְהַעֲלוֹת מִתְּתָא לְעֵלָא לְקַשֵּׁר הַפְּעַל אֶל הַכּח אָנוּ עוֹסְקִין בְּתַחֲלָה
מִיָּד בְּמִצְוֹת צִיצִית שְׁמִצְוֹתָהּ בְּהַבְּגָדִים, כִּי עַל יְדֵי תַקּוּן הַבְּגָדִים דִּיקָא עַל
יְדֵי מִצְוֹת צִיצִית עַל יְדֵי זֶה דִּיקָא מַעֲלִין הַפְּעַל שֶׁהוּא בְּחִינַת כְּלָלִיּוֹת
הַעוֹלָמוֹת בְּחִינַת לְבוּשִׁין כַּנִּ"ל אֶל הַכּח וְכַנִּ"ל:

אות ד

נִמְצָא שְׁעַקֵר קִיּוֹם הַמִּתְּנָה דִּיקָא הוּא עַל יְדֵי שְׁמִקְשְׁרִין תְּחִלָּה הַפְּעַל אֶל
הַכּח בְּבְחִינַת סוּף מַעֲשֵׂה בְּמַחְשָׁבָה תְּחִלָּה כַּנִּ"ל, שְׂזָהוּ נַעֲשֶׂה עַל יְדֵי קִנְיָן
סוּדָר וְכַנִּ"ל. וְעַל כֵּן מִתְּנַת שְׂכִיב מְרַע אֵינָה צְרִיכָה קִנְיָן, כִּי מִתְּנַת שְׂכִיב
מְרַע הוּא לְאַחַר מִיתָה וְאִזּוּ בְּשַׁעַת הַהִסְתַּלְקוּת נִקְשְׁרִין שְׁתֵּי הַרוּחוֹת בְּיַחַד
רוּחַ דְּלַעֲלָא וְרוּחַ דְּלַתְתָּא שְׁהֵם בְּחִינַת כַּח וּפְעַל. נִמְצָא שְׂאִזּוּ הַפְּעַל
בְּהַכּח וְעַל כֵּן אִזּוּ נִקְנָה אֵלָיו הַמִּתְּנָה בְּלִי שׁוּם קִנְיָן כִּי יוֹצֵאת מִמִּילָא
מְרֻשׁוֹת לְרֻשׁוֹת בְּדַבּוּר בְּעֵלְמָא מְאַחַר שְׁעַכְשׁוּ הַפְּעַל וְהַכּח נִקְשְׁרִים יַחַד
שְׁעַל יְדֵי זֶה עַקֵר קִיּוֹם הַמִּתְּנָה עַל יְדֵי שְׁהַפְּעַל עוֹלָה וְנִתְקַשֵּׁר לְשִׁרְשׁוֹ וְאִזּוּ
חוֹזֵר וְיוֹצֵא הַמִּתְּנָה מִכַּח אֶל הַפְּעַל וְעַכְשׁוֹ נַעֲשֶׂה זֹאת מִמִּילָא וְעַל כֵּן אֵין
צְרִיךְ קִנְיָן וְגַם אֵין מוֹעִיל קִנְיָן כְּלָל בְּמִתְּנַת שְׂכִיב מְרַע כִּי אֵין קִנְיָן לְאַחַר
מִיתָה. כִּי הַקִּנְיָן הוּא שְׁמִקְשְׁרִין הַפְּעַל אֶל הַכּח וְזֶה בְּחִינַת עַקֵר עֲבוּדַת
הָאָדָם בְּעוֹלָם הַזֶּה כַּנִּ"ל, וְזֶה אִי אֶפְשָׁר לְאָדָם לַעֲשׂוֹת כִּי אִם בְּחִיּוֹ שְׂאִזּוּ
יֵשׁ לוֹ כַּח לְקַשֵּׁר הַפְּעַל אֶל הַכּח שְׂזָהוּ עַקֵר עֲבוּדַתוֹ כַּנִּ"ל אֲבָל אַחַר
הַהִסְתַּלְקוּת אֵין לְאָדָם כַּח לַעֲשׂוֹת זֹאת כִּי הַיּוֹם לַעֲשׂוֹתָם וְלֹא לְמָחָר. וְעַל
כֵּן אֵין קִנְיָן לְאַחַר מִיתָה, כִּי אִי אֶפְשָׁר אַחַר כֵּךְ לְהַעֲלוֹת וּלְקַשֵּׁר בְּחִינַת
הַפְּעַל אֶל הַכּח שְׂזָהוּ בְּחִינַת קִנְיָן סוּדָר, כִּי זֶה אֵין הָאָדָם יְכוֹל לַעֲשׂוֹת כִּי
אִם בְּחִיּוֹ כִּי זֶהוּ כְּלָל עֲבוּדַתוֹ כַּנִּ"ל. וְעַל כֵּן מִתְּנַת שְׂכִיב מְרַע אֵינוֹ יְכוֹל
לְהַקְנוֹת כִּי אִם בְּלֹא קִנְיָן דִּיקָא רַק בְּשַׁעַת הַהִסְתַּלְקוּתוֹ הוּא מִקְנָה הַמִּתְּנָה,
כִּי אִזּוּ עוֹלָה רוּחַ דְּלַתְתָּא וְנִכְלָל בְּרוּחַ דְּלַעֲלָא שְׂזָהוּ בְּחִינַת שְׁעוּלָה הַפְּעַל אֶל
הַכּח וְאִזּוּ נִקְנָה לוֹ הַמִּתְּנָה וְיוֹצֵאת מִהַכּח אֶל הַפְּעַל מִהֵנוּתָן לְמְקַבֵּל וְכַנִּ"ל:

בְּרוּךְ ה' לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן:

אֵינָהּ בְּאִיב (אוֹת אֶמֶת סִימָן מַח) מִי שֶׁהִיא שֶׁקֶר בְּגִלְגוּל הָעֶבֶר אֲזִי
כְּשֶׁנִּתְגַּלְגַּל הוּא אֶטֶר יָד, עֵינָן בְּמֵאֶמֶר וְיֵהִי נָא פִי שְׁנַיִם הַנִּי"ל, וְתִבִּין הַדְּבָר
קֶצֶת. כִּי יָד יָמִין וְיָד שְׂמָאל הֵם כֹּחַ וּפְעֵל וְאִי אֶפְשָׁר לְהוֹצִיא מִכַּח אֶל הַפְּעֵל
כִּי אִם עַל יְדֵי אֶמֶת וְעַל כֵּן כְּשֶׁהוּא שֶׁקֶר וְכוּ' אֵינוֹ מוֹצִיא מִכַּח אֶל הַפְּעֵל
וְקֹדֶם שֶׁמוֹצִיאִין מִכַּח אֶל הַפְּעֵל אֲזִי הַכַּח וְהַפְּעֵל נִקְשְׁרִין יַחַד וְאִין נִכָּר בֵּין
יָמִין לְשְׂמָאל. וְעַל כֵּן כְּשֶׁנִּתְגַּלְגַּל הוּא אֶטֶר יָד, שְׁזֵהוּ בְּחִינַת שְׂאִין נִכָּר בֵּין
יָמִין לְשְׂמָאל, עֵינָן שֶׁם מְבֹאֵר שֶׁם מְעַנֵּן אֶטֶר יָד, עֵינָן שֶׁם הֵיטֵב. גַּם עַל פִּי
הַנִּי"ל שֶׁצָּרִיכִין תַּחֲלָה לְהַעֲלוֹת הַפְּעֵל אֶל הַכַּח וְגַם זֶה תְּלוּי בְּאֶמֶת כַּנִּי"ל וּמִי
שֶׁהוּא שֶׁקֶר אֵינוֹ יָכוֹל לְקַשֵּׁר הַפְּעֵל אֶל הַכַּח וְעַל כֵּן נַעֲשֶׂה אֶטֶר יָד, כִּי
נִשְׂאָר בְּבְחִינַת שְׂמָאל שֶׁהוּא בְּחִינַת פְּעֵל מֵאַחַר שֶׁלֹּא הָעֵלָה הַפְּעֵל אֶל הַכַּח:

מתנה ג:

עֵינָן מִתְּנַת שְׂכִיב מְרַע וּמָה שֶׁאֶמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרָנוֹם לְבָרְכָה:

מִתְּנַת שְׂכִיב מְרַע כִּירְשָׁה שׁוּיָא רַבְּנָן וְדַבְרֵי שְׂכִיב מְרַע כְּכַתוּבִין וּמְסוּרִין
דְּמִי:

אות א

עַל פִּי הַתּוֹרָה וְיֵהִי מְקַץ כִּי מְרַחֲמִים יִנְהַגֵּם וְכוּ' (בְּלִקוּטֵי תַנְיָנָא סִימָן ז),
עֵינָן שֶׁם. וְכִבֵּר דְּבַרְנוּ מִתּוֹרָה זֹאת כְּמָה פְּעָמִים:

וּמְבֹאֵר שֶׁם שְׂכֵל אָדָם צָרִיךְ שֶׁיִּשְׁאָר אַחֲרָיו דַּעְתּוֹ בְּעוֹלָם עַל יְדֵי בֵן וְתַלְמִיד
שֶׁיַּעֲסֹק עִמָּהֶם לְהוֹדִיעֵם דְּרַךְ ה' וְזֶה עֵקֶר הַחֲלִיפוֹת וְהַשְּׂאָרָה שֶׁנִּשְׂאָר מִן
הָאָדָם אַחֲרֵי פְטִירָתוֹ מִן הָעוֹלָם וְכוּ', עֵינָן שֶׁם. וּמְבֹאֵר שֶׁם שְׂעַל יְדֵי הָאֶרֶץ
בֵּן וְתַלְמִיד מִשָּׁם נִמְשָׁכֶת הַפְּרָנְסָה וְכוּ', עֵינָן שֶׁם:

אות ב

וְזֶה בְּחִינַת יִרְשָׁה שְׂשִׁיזָה לְבָנִים, כִּי עֵקֶר הַשְּׂאֲרָתוֹ שֶׁל אָדָם לְאַחַר מִיתָתוֹ
הֵם הַבָּנִים שֶׁנִּשְׂאָרִין אַחֲרָיו הַמְּמַלְאִין אֶת מְקוֹמוֹ. וְעֵקֶר הוּא הַדַּעַת, הַיְנוּ
כְּשִׁזְזוּכָה נִשְׂאָרִין מִמֶּנּוּ בָנִים שֶׁקִּבְּלוּ מִמֶּנּוּ דַּעַתוֹ הַקְּדוּשָׁה, כִּי כָּל אֶחָד
מִיִּשְׂרָאֵל יֵשׁ לוֹ חֵלֶק בְּהַדַּעַת הַקְּדוּשָׁה, כִּי עֵקֶר הַדַּעַת הוּא לְדַעַת אֶת ה', כְּמוֹ
שֶׁפָּתוּב, אֶתְּהָ הָרֵאֶת לְדַעַת כִּי ה' הוּא הָאֱלֹקִים וְכוּ'. וְכָל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל
הוּא חֵלֶק אֱלוֹהַּ מִמַּעַל וְנִשְׁמָתוֹ מִשְׂרֶשֶׁת בְּהַדַּעַת הַקְּדוּשָׁה הַזֶּה שֶׁהוּא שְׂרֵשׁ
כָּל הַנְּשָׁמוֹת כָּלֵם, כִּי חֲכָמָה הוּא שְׂרֵשׁ הַכֹּל, כְּמוֹ שֶׁפָּתוּב, כָּלֵם בְּחֲכָמָה
עָשִׂיתָ. וְעַל כֵּן כָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל כְּפִי אֲחִיזָתוֹ בְּהַדַּעַת הַקְּדוּשָׁה וְכִפִּי מַעֲשָׂיו
הַטּוֹבִים כֵּן נִתְגַּלָּה עַל יָדוֹ יְדִיעַת אֱלֻקוֹתָו יִתְבָּרַךְ. וְזֶה עֵקֶר הַשְּׂאֲרָתוֹ לְאַחַר
מִיתָתוֹ, דְּהַיְנוּ מַה שֶׁהוֹדִיעַ לְבָנָיו וְצָוָה אוֹתָם שֶׁיִּשְׁמְרוּ דְרָךְ ה'. וְזֶה הַדַּעַת
הוּא עֵקֶר הַשְּׂאֲרָתוֹ כַּמְבָאָר בְּהַתּוֹרָה הַנִּי"ל. וּמַחֲמַת שֶׁכָּל הַפְּרָנְסָה
וְהַעֲשִׂירוֹת נִמְשָׁךְ מִזֶּה הַדַּעַת שֶׁהוּא בְּחִינַת כְּלָלוּת בֵּן וְתַלְמִיד, כַּמְבָאָר שֶׁם
בְּהַתּוֹרָה הַנִּי"ל, עֵינֵי שָׁם, עַל כֵּן כְּשֶׁאָדָם נֹסֵתֶלֶק מִגִּיעַ הִירְשָׁה לְבָנָיו, כִּי מִשָּׁם
שְׂרֵשׁ הַמָּמוֹן מִבְּחִינַת בָּנִים, הַיְנוּ מֵהַדַּעַת שֶׁהַשְּׂאִיר בְּעוֹלָם עַל יְדֵי בָנָיו
שֶׁמִּשָּׁם נִמְשָׁךְ כָּל הַעֲשִׂירוֹת וְהַפְּרָנְסָה כַּנִּי"ל וְעַל כֵּן מִגִּיעַ לָהֶם הִירְשָׁה, כִּי
מִשָּׁם נִמְשָׁךְ הַמָּמוֹן

הַמָּמוֹן

נִמְשָׁךְ

מִשָּׁם

אות ג

וְזֶה מִתְּנַת שְׂכִיב מְרַע שֶׁהִיא גַם כֵּן כִּירְשָׁה. כִּי הַדַּעַת שֶׁצָּרִיכִין לְהַשְּׂאִיר
אַחֲרָיו הוּא כְּלוּל מִשְׁתֵּי בְּחִינּוֹת שֶׁהֵם בֵּן וְתַלְמִיד, כִּי צָרִיכִין לְהַשְּׂאִיר
אַחֲרָיו בָּנִים וְתַלְמִידִים, כַּמְבָאָר שֶׁם בְּהַתּוֹרָה הַנִּי"ל, כִּי כְּמוֹ שֶׁצָּרִיכִין לְלַמֵּד
לְבָנָיו לְהָאִיר בָּהֶם הַדַּעַת הַקְּדוּשָׁה כֵּן צָרִיכִין לְלַמֵּד לְבֵן חֲבֵרוֹ וּלְהַעֲמִיד
תַּלְמִידִים רַבִּים לְהָאִיר בָּהֶם הַדַּעַת הַקְּדוּשָׁה לְדַעַת אֶת ה' וְכְמוֹ שֶׁמְבָאָר שֶׁם
בְּהַתּוֹרָה הַנִּי"ל שֶׁכָּל אָדָם יָכוֹל לָקִים זֹאת לְהַעֲמִיד תַּלְמִידִים עַל יְדֵי
שְׂמִדְבָר עִם חֲבֵרוֹ בִּירְאֵת שָׁמַיִם וּמַעוֹרָר אֶחָד אֶת חֲבֵרוֹ לִירְאֵה אֶת ה'
לְסוּר מְרַע וְלַעֲשׂוֹת הַטּוֹב. שְׁעַל יְדֵי זֶה נַעֲשֶׂה כָּל אֶחָד בְּחִינַת תַּלְמִיד לְגַבִּי
חֲבֵרוֹ, עֵינֵי שָׁם. וּמִבְּחִינַת הַדַּעַת שֶׁמְאִירִין בְּתַלְמִידִים כָּל אֶחָד לְפִי בְּחִינַתוֹ
מִשָּׁם נִמְשָׁךְ בְּחִינַת מִתְּנַת שְׂכִיב מְרַע שֶׁהִיא כִּירְשָׁה, כִּי יֵשׁ כַּח לְאָדָם
לְהוֹרִישׁ מִמוֹנוֹ לְאַחַר עַל יְדֵי מִתְּנַת שְׂכִיב מְרַע מֵאַחַר שֶׁהַמָּמוֹן נִמְשָׁךְ גַּם
מֵהַדַּעַת שֶׁמְאִירִין בְּאַחֲרִים שֶׁאֵינָם בָּנָיו שֶׁהֵם הַתַּלְמִידִים. וְעַל כֵּן יָכוֹל
לְהוֹרִישׁ מִמוֹנוֹ לְאַחֲרִים עַל יְדֵי מִתְּנַת שְׂכִיב מְרַע כְּמוֹ שֶׁצָּרִיךְ לְהָאִיר דַּעַתוֹ
לְאַחֲרִים שֶׁהֵם הַתַּלְמִידִים. כִּי כְּמוֹ שֶׁהִירְשָׁה שְׂשִׁיזָה לְבָנִים מִחֲמַת שֶׁהַמָּמוֹן
נִמְשָׁךְ מֵהַדַּעַת שֶׁהַשְּׂאִיר עַל יְדֵי הַבָּנִים, כְּמוֹ כֵּן יָכוֹל לְהוֹרִישׁ מִמוֹנוֹ
לְאַחֲרִים כִּי הַמָּמוֹן נִמְשָׁךְ גַּם מֵהַדַּעַת שֶׁמְאִירִין בְּאַחֲרִים שֶׁהֵם הַתַּלְמִידִים

כַּנִּיל, כִּי הַמָּמוֹן נִמְשָׁךְ מִשְׁנֵי הַבְּחִינֹת מִבֶּן וְתַלְמִיד, כַּמְבָּאָר בְּהַתּוֹרָה הַנִּיל:

אות ד

וְעַל כֵּן דִּיקָא כְּשֶׁהוּא שְׂכִיב מֵרַע מִתְּנַתּוּ כִּירְשָׁה, כִּי הַצְּדִיק וְכִמוּ כֵּן כָּל אָדָם כְּשֶׁר מֵאִיר הַדַּעַת בְּבָנִים וְתַלְמִידִים כָּל יְמֵי חַיָּו, כִּי רַק בְּשִׁבִיל זֶה בָּא הָאָדָם לְעוֹלָם. וְהַעֲקָר הוּא שְׂיִמְשִׁיךְ דַּעַת כְּזֶה בְּבָנִים וְתַלְמִידִים שְׂיִתְקִים הַדַּעַת לְעוֹלָם אֲפֹלוּ אַחַר הַסְּתַלְקוּתוֹ, כִּי זֶה עֲקָר הַשְּׂאֲרָתוֹ כַּנִּיל וְכַמְבָּאָר הַיֵּטֵב בְּהַתּוֹרָה הַנִּיל. וְעַל כֵּן הַצְּדִיקִים הָאֲמִתִּיִּים בְּשַׁעַת חֲלָיִם אִזּוּ הֵם מֵאִירֵן הַדַּעַת בְּיוֹתֵר בְּבָנִים וְתַלְמִידִים כְּמוֹ שְׂמַצִּינוּ בְּכַמָּה צְדִיקִים שְׂגָלוּ דַּעַת גְּדוֹל וְקָדוֹשׁ מְאֹד בְּעַת חֲלָיִם סְמוּךְ לְמִיתָתָם כְּגוֹן רַבִּי אֱלִיעֶזֶר הַגְּדוֹל וְרַבִּי שְׂמַעוֹן בֶּר יוֹחָאי וְרַבֵּנוּ הַקָּדוֹשׁ וְכוּ'. כִּי עֲקָר הַחוֹלָאֵת שְׂנַמְשָׁךְ לְעוֹלָם מֵהַ שְׂהָאָדָם חוֹלָה קָדָם מִיתָתוֹ הוּא רַק בְּשִׁבִיל זֶה כְּדִי שְׂיִסְדֵּר לְבֵיתוֹ לְמַעַן אֲשֶׁר יִצְוֶה אֶת בָּנָיו וְתַלְמִידָיו אַחֲרָיו שְׂיַדְעוּ אֶת ה' וְיִשְׁמְרוּ דַרְכָּיו. וְעַל כֵּן עַד יַעֲקֹב לֹא הָיָה חֲלָשָׁה, כְּמוֹ שְׂאֲמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֹנָם לְבִרְכָה, כִּי יַעֲקֹב הִרְאִישׁוֹן שְׂהָאִיר בְּיוֹתֵר בְּבָנִים וְתַלְמִידִים, כִּי הַתְּחִלַּת הַתְּגָלוֹת הַדַּעַת הַקָּדוֹשׁ לְדַעַת אֶת ה' הַתְּחִיל מֵאַבְרָהָם אֲבִינוּ כִּי הוּא גָּלָה אֱלֻקוּתוֹ בְּעוֹלָם, כְּמוֹ שְׂאֲמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֹנָם לְבִרְכָה, אֲבָל אַבְרָהָם וְיִצְחָק עָדִין לֹא הָיָה מְטַתָּם שְׂלֵמָה רַק יַעֲקֹב הָיָה מְטַתוֹ שְׂלֵמָה וְהַשְּׂאִיר שְׁנַיִם עֶשֶׂר שְׂבָטִים כָּלָם צְדִיקִים שְׂכָלָם קָבְלוּ אֶת דַּעַתוֹ הַקָּדוֹשָׁה וְעַל יָדָם נִתְקִים הַדַּעַת הַקָּדוֹשׁ בְּעוֹלָם. וְעַל כֵּן הַתְּחִיל מֵיַעֲקֹב שְׂיִהְיֶה הָאָדָם חוֹלָה קָדָם מִיתָתוֹ כִּי הוּא טוֹבָה גְּדוֹלָה כְּדִי שְׂיִסְדֵּר לְבֵיתוֹ וְיִצְוֶה אֶת בָּנָיו, כְּמוֹ שְׂאֲמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֹנָם לְבִרְכָה. וְעֲקָר הַצְּוָאָה הוּא שְׂצָרִיכִין לְצוּוֹתָם שְׂיִשְׁמְרוּ דַרְךְ ה' כְּדִי שְׂיִשְׂאָר דַּעַתוֹ גַּם אַחַר הַסְּתַלְקוּתוֹ לְעוֹלָם, וְעַל כֵּן הַתְּחִיל זֹאת מֵיַעֲקֹב כִּי הוּא הִרְאִישׁוֹן שְׂהַנִּיחַ בָּנִים כָּלָם צְדִיקִים שְׂעַל יָדָם נִשְׂאָר דַּעַתוֹ בְּעוֹלָם לְעוֹלָם. וְעַל כֵּן בְּעַת שְׂהָיָה יַעֲקֹב חוֹלָה וְצִוָּה אֶת בָּנָיו סְמוּךְ לְמִיתָתוֹ אִזּוּ צְעָקוֹ כָּלָם שְׂמַע יִשְׂרָאֵל ה' אֱלֹקֵינוּ ה' אֶחָד וְכוּ', כְּמוֹ שְׂאֲמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֹנָם לְבִרְכָה, כִּי אִזּוּ בְּשַׁעַת שְׂהַצְּדִיק חוֹלָה סְמוּךְ לְמִיתָתוֹ אִזּוּ הוּא עֲקָר הַשְּׂאֲרָת הַדַּעַת שְׂמִשְׂאִיר אַחֲרָיו וְכַנִּיל וְכִמוּ כֵּן כָּל אָדָם לְפִי בְּחִינָתוֹ כִּי כָּל אָדָם יָכוֹל לְקַיֵּם זֹאת. וְכָל אֶחָד צָרִיךְ לְהָאִיר אֵיזָה דַּעַת דִּקְדָּשָׁה בְּבָנִים וְתַלְמִידִים שְׂיִהְיֶה נִשְׂאָר לְעוֹלָם וְכַנִּיל. וְעַל כֵּן עֲקָר הַמִּתְּנָה שְׂהִיא כִּירְשָׁה הִיא מִתְּנַת שְׂכִיב מֵרַע, כִּי אִזּוּ עֲקָר הַשְּׂאֲרָת הַדַּעַת שְׂמִשְׂם נִמְשָׁךְ הַמָּמוֹן שְׂמַחֲמַת זֶה מְגִיעַ הִירְשָׁה לְבָנָיו וְכֵן יֵשׁ לוֹ כַּח לִתְּוֹן לְאַחֲרִים בְּמִתְּנַת שְׂכִיב מֵרַע שְׂהִיא גַּם כֵּן כִּירְשָׁה וְכַנִּיל:

אות ה

וְזֶה דְבַרֵי שְׂכִיב מֵרַע כְּכַתּוּבִין וְכַמְסוּרִין דְּמִי, כִּי מִתְּנַת שְׂכִיב מֵרַע שְׂיִישׁ לָהּ קִיּוּם זֶה נִמְשָׁךְ מִבְּחִינַת הַדְּעַת שְׂצָרִיכִין לְהָאִיר בְּיוֹתֵר סָמוּךְ לְמִיתַתּוֹ כְּשֶׁהוּא שְׂכִיב מֵרַע כְּנִ"ל. וְהַדְּעַת הוּא הַתּוֹרָה שֶׁהוּא עֶקֶר הַדְּעַת שְׁעַל יָדָהּ יוֹדְעִין אֶת ה' יִתְבָּרַךְ וְזֶה דְבַרֵי שְׂכִיב מֵרַע כְּכַתּוּבִין וְכַמְסוּרִין דְּמִי, כְּתוּבִין וְכַמְסוּרִין זֶה בְּחִינַת הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה שֶׁהִיא כְּתוּבָה וְכַמְסוּרָה בְּיַדֵּינוּ וְכָל אֶחָד כְּפִי חֶלְקוֹ בַּתּוֹרָה כִּן צָרִיךְ לְהִשְׁאִיר חֶלֶק דְּעֵתוֹ וְתוֹרָתוֹ לְבָנִים וְתַלְמִידִים שְׂיִתְקַיֵּם לְעוֹלָם וּמְשָׁם נִמְשָׁךְ מִתְּנַת שְׂכִיב מֵרַע שְׂיִישׁ לָהּ קִיּוּם כִּירְשָׁה וְכְנִ"ל, וְעַל כֵּן דְּבַרֵי שְׂכִיב מֵרַע כְּכַתּוּבִין וְכַמְסוּרִין דְּמִי כְּנִ"ל:

הַלְכָה ד' בְּהַלְכוֹת מִתְּנָה הַלְכָה ד' אוֹת טו:

וְהַלְכָה ה' בְּהַלְכוֹת מִתְּנָה הַלְכָה ה' אוֹת כג:

א:

ומציאה

אבדה

אות א

עַל פִּי מַה שֶׁכָּתַב רַבֵּנוּ גְרוֹ יָאִיר בְּמֵאמְרֵי וַיְבִן ה' אֱלֹהִים אֶת הַצֶּלַע וְכוּי (סִימָן סז) שְׁכָל הַנְּפֻשׁוֹת מְלַבְּשִׁין בְּהַכְּבוֹד, כִּי הַכְּבוֹד הִיא אִם כָּל חַי. וְלַפְעָמִים הַנְּפֻשׁ נִתְרַחֵק מִן הַכְּבוֹד וְאֵזִי הַנְּפֻשׁ עֵינָהּ וְזֶהוּ עַל יְדֵי שְׂאִין מִתְּפַלְּלִין בְּכּוֹנֵת הַלֵּב בְּבְחִינַת בְּשִׁפְתָם כְּבָדוּנִי וְלִבָּם רָחֵק. כִּי כּוֹנֵת הַלֵּב הוּא בְּחִינַת נֶפֶשׁ בְּבְחִינַת אֱלִיף ה' נֶפֶשׁ אִשָּׁא וּפְרֵשׁ רִשְׁיִי לְבִי אֲכַנּוּ. וְאֵזִי צָרִיךְ לְהַחִיּוֹת הַנְּפֻשׁ עַל יְדֵי בְּחִינַת מִים קָרִים וּמִים קָרִים נֶעֱשִׂין עַל יְדֵי בְּחִינַת רְעָמִים, וְהֵם בָּאִין עַל יְדֵי שְׁנוּתֵנִין כְּבוֹד אֶל זָקֵן שְׂשֻׁכַח תִּלְמוּדוֹ, עֵין שֶׁם הֵיטֵב, כִּי הַתְּרַחֵקוֹת הַנְּפֻשׁ מִן הַכְּבוֹד גּוֹרֵם שְׂכָחָה אֶל הַזָּקֵן בְּבְחִינַת

אות ב

וְזֶה בְּחִינַת מְצוֹת הַשְּׁבֵת אֲבָדָה, כִּי הָאֲבָדָה הִיא בְּחִינַת הַתְּרַחֲקוֹת הַנֶּפֶשׁ מִן הַכְּבוֹד, כִּי כָּל הַחֲפָצִים וְהַעֲשִׂירוֹת הֵם בְּחִינַת נִפְשׁוֹת, כִּי כָּל הַנֶּפֶשׁוֹת שֶׁרָשָׁם בְּעֲשִׂירוֹת וְשֶׁרָשָׁם בְּכְבוֹד, כִּי כְבוֹד שֶׁרָשָׁה כָּל הַנֶּפֶשׁוֹת כְּנִ"ל. וְעַל כֵּן רַבִּי מְכַבֵּד עֲשִׂירִים וְהָיָה נוֹתֵן כְּבוֹד לְכָל אֶחָד כְּפִי הַעֲשִׂירוֹת שֶׁלוֹ שֶׁהָיָה אוֹמֵר תִּנּוּ כְבוֹד לְבַעַל מְאָה מְנָה תִּנּוּ כְבוֹד לְבַעַל מְאֵתִים מְנָה, כִּי כָּל אֶחָד כְּפִי הַעֲשִׂירוֹת שֶׁלוֹ כִּי שֶׁרָשׁוּ יוֹתֵר בְּהַכְּבוֹד וְעַל כֵּן הָיָה נוֹתֵן כְּבוֹד לְכָל אֶחָד לְפִי עֲשָׂרוֹ, וְזֶה שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה, אֵיזָה עֲשִׂירִי? כָּל שְׁבִנֵי עִירוֹ מְכַבְּדִין אוֹתוֹ מִפְּנֵי עֲשָׂרוֹ. וְזֶה בְּחִינַת עֲשָׂר וְכְבוֹד, כִּי הַעֲשִׂירוֹת שֶׁרָשׁוּ בְּכְבוֹד כְּנִ"ל וְעַקֵּר הַכְּבוֹד הוּא אֶצֶל הָאָדָם, כְּמוֹבֵא בְּדַבְרֵי רַבֵּנוּ נֵרוֹ יְאִיר, שֶׁעַקֵּר הַכְּבוֹד הוּא רַק אֶצֶל גֹּדֵר הָאָדָם שֶׁהוּא מְדַבֵּר, עֵין שֵׁם. וְזֶה בְּחִינַת בְּשִׁפְתָם כְּבִדּוֹנֵי. וְזֶה בְּחִינַת (תְּהִלִּים כ"ט) וּבְהִיכְלוֹ כְּלוֹ אוֹמֵר כְּבוֹד, הֵיכַל דָּא פָּה כְּמוֹבֵא. וְעַל כֵּן כְּשֶׁהַדָּבָר נֶאֱבָד מִן הָאָדָם נִמְצָא שֶׁהוּא בְּחִינַת הַתְּרַחֲקוֹת הַנֶּפֶשׁ שֶׁבְּהַחֲפָץ הַנֶּאֱבָד מִן הַכְּבוֹד מֵאַחַר שֶׁרְחוּקָה מִן הָאָדָם שֶׁשֵׁם עַקֵּר הַכְּבוֹד. וְזֶה בְּחִינַת אוֹבֵד מִבְּלֵי לְבוּשׁ, שֶׁכָּל בְּחִינַת אֲבָדָה הוּא מִבְּלֵי לְבוּשׁ, הֵינּוּ בְּחִינַת הַתְּרַחֲקוֹת מִן הַכְּבוֹד שֶׁהוּא לְבוּשׁ, כִּי הַנֶּפֶשׁ מְלַבֶּשֶׁת בְּהַכְּבוֹד כְּנִ"ל. וְזֶה בְּחִינַת אוֹבֵד שֶׁהַדָּבָר מוֹסֵב עַל הַדָּבָר הַנֶּאֱבָד, דְּהֵינּוּ שֶׁהוֹלֵךְ לְאֵבּוֹד, כְּמוֹ שֶׁפָּרַשׁ רַשִׁ"י עַל פְּסוּק הִיִּתִי כְּכֹלִי אֲבָד, שֶׁכָּל לְשׁוֹן אֲבָדָה וְכוּ', כִּי הַדָּבָר הוֹלֵךְ לְאֵבּוֹד מֵאַחַר שֶׁרְחוּקָה מִן הַכְּבוֹד וְאֵזִי הִיא בְּבְחִינַת נֶפֶשׁ עֵינָהּ וְהוֹלֶכֶת לְאֵבּוֹד. וְזֶה בְּחִינַת כִּי תִפְגַּע חֲמוֹר אַחִידָה תוֹעָה, כִּי בְּנִדְאֵי הָאֲבָדָה הִיא בְּחִינַת תוֹעָה וְנֵעַ וְנָד מֵאַחַר שֶׁרְחוּקָה מֵאִמָּהּ, דְּהֵינּוּ מִן הַכְּבוֹד בְּבְחִינַת וַיְהִי כִּאֲשֶׁר הִתְעוּ אוֹתִי אֱלֹהִים מִבֵּית אָבִי, כְּמוֹ שֶׁפָּרַשׁ רַשִׁ"י שֵׁם. וְעַל כֵּן מְצוּה גְדוּלָה לְהַשִּׁיב אֲבָדָה וְאֵזִי מַחְזִיר הַנֶּפֶשׁ אֶל הַכְּבוֹד

אות ג

וְעַל כֵּן דָּגַל מַחְנֶה דָּן הָיָה מְאֻסָּף לְכָל הַמַּחְנוֹת וּפְרָשׁ רַשִׁ"י שֶׁהֵיוּ מַחְזִירִין כָּל הָאֲבָדוֹת שֶׁל יִשְׂרָאֵל כִּי מַחְנֶה דָּן הוּא בְּחִינַת מַלְכוּת שֶׁהִיא בְּחִינַת

תפלה פּמוּבא בדברי רבנו נרו יאיר במאמר וביום הבפורים (סימן נו), עין שם היטב שמחנה דן הוא בחינת דינא דמלכותא, עין שם. ועל כן הוא בחינת תפלה בבחינת דנני אלהים וגם שמע בקלי וכנ"ל. וזה בחינת מאסף לכל המחנות שהיו מאספים כל המחנות דקדשה, הינו בחינת תפלה בכונה שעל ידי זה מאספים ומקבצים כל המחנות לתוך הקדשה בבחינת החזרת הנפשות לאמם ושרשם, דהינו אל הכבוד, כי זה עקר תפלה בכונה כנ"ל, דהינו לקשר ולאסף כל המחשבות והרצונות והנפשות לתוך דבורי התפלה, לקבץ פזור הנפש שזה בחינת המחשבות המתפזרים בשעת התפלה אל החוץ וצריך לקבץ הנפש מן הפזור שלא יהיה לו שום מחשבת חוץ רק לקשר המחשבה אל הדבור בקשר אמיץ וחזק ואזי מאסף לכל המחנות כנ"ל. וזה בחינת השבת אבדה כנ"ל, ועל כן בני דן שהיו מאספים לכל המחנות היו מחזירין כל האבדות, כמו שפרש רש"י שבשביל זה היו נקראים מאסף וכו' כנ"ל. ועל כן עמלק שהוא כנגד מלכות דקדשה ורודף תמיד אחר תפלת ישראל ועל כן היו רודפים אחר בני דן, כמו שכתב רבנו נרו יאיר שם, על כן נאמר בו, ויזנב בדך כל הנחשלים אחריך ואתה עוף ויגע, עוף ויגע' דיקא בחינת עיפות הנפש על ידי שנתרחקה מן הכבוד על ידי פגם התפלה בלי פונת הלב כנ"ל. וזהו ולא ירא אלהים הינו פגם המלכות והכבוד כי עקר הכבוד הוא יראה להתירא מפני כבודו יתברך בבחינת (דברים כח) ליראה את השם הנכבד. ועל כן עמלק הוא בחינת שכחה, פּמוּבא, כי הוא גורם בחינת זקן ששכח תלמודו על ידי עיפות הנפש על ידי פגם התפלה כנ"ל. ועל כן מצוה לזכר מעשה עמלק כדי לתקן בחינת השכחה הנ"ל. וזה שכתוב ויבא עמלק וילחם עם ישראל ברפידם, ואמרו רבותינו זכרונם לברכה, ברפיון ידים זה בחינת רפיון ועיפות הנפש, כי גדול וחזיק הנפש הוא על ידי בחינת הידים בבחינת ובידך לגדל ולחזק, כמו שמבאר שם במאמר ויבן הנ"ל, עין שם. ואזי פשיט רפיון ידים חס ושלום, הוא בחינת עיפות הנפש ואזי ויבא עמלק כנ"ל. וזה שכתוב תחלה, ויחנו ברפידים ואין מים לשתות, כי שם ברפיון ידים שהוא בחינת עיפות הנפש היו צריכים מים בחינת מים קרים הנ"ל והם פגמו יותר ויורב העם עם משה" ופגמו בכבוד הזקן, על כן צעק משה אל ה', מה אעשה לעם הזה עוד מעט ויסקלוני, כי איני יודע מה אעשה להם כי הדבר תלוי בי על ידי שיתנו לי כבוד כנ"ל והם פוגמים יותר בזה, ובזה הם גורמים בחינת שכחה להזקן. וזהו, 'עוד מעט ויסקלוני' זה בחינת שכחה שהיא בחינת מיתה, כמו שכתב רבנו נרו יאיר (סימן לז). וזהו 'מעט' היא בחינת שכחה שהיא מחין דקטנות פּמוּבא. ועל כן השיבו ה' יתברך, עבר לפני העם ותראה שינהגו בדך כבוד פעין שפרש רש"י שם ואז באמת נתקן. ולקח את המטה, שהיא בחינת שבט מושל, בחינת מלכות, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, קח מקל והדך על קדקדו דבר אחד לדור וכו'. ועל ידי זה הכה בצור, שהוא בחינת אבן, על פי הבאר, שהוא בחינת ענין דמכסין על ענין שעל ידי זה אי אפשר לשאב מימי הדעת בחינת מים קרים הנ"ל. ועל ידי הכאת הצור במטה כנ"ל שזה בחינת רעמים על ידי זה יצאו מים רבים בחינת מים קרים ותשת העדה ובעירם, ונתקנו ונבראו כל הנפשות מעיפותם, עין היטב במאמר ויבן הנ"ל בחינת

רַעְמִים וּמִים קָרִים, עֵינַן שָׁם. וְעַל כֵּן נִסְמְכָה פְּרִשֶׁת עֲמֶלֶק, כִּי עַל יְדֵי אוֹתוֹ
הִפְגָּם שָׁלַא נִתְקַן עֲדִין לְגַמְרֵי, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב, עַל נִסוֹתֶם וְכוּ', עַל כֵּן וַיָּבֵא
עֲמֶלֶק כְּנִ"ל. וְעַל כֵּן מְלַחֶמֶת עֲמֶלֶק הָיָה תְלוּי בְּתַפְלָה בְּכֹנֶה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב,
וְהָיָה כְּאֶשֶׁר יָרִים מֹשֶׁה יָדוֹ וַגִּבֹּר יִשְׂרָאֵל, וְאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוּרֵנוּם לְבָרְכָה,
וְכִי יָדְיוֹ שָׁל מֹשֶׁה וְכוּ', אֲלָא בְּזִמְנוֹ שִׁישְׂרָאֵל מִסְתַּכְּלִין וּמְכַוְּנִין אֶת לִבָּם
לְאַבְיָהֶם שְׁבַשְׁמִים הָיוּ מְנַצְחִין וְכוּ'. כִּי עֶקֶר נֶצְחוֹן עֲמֶלֶק הָיָה תְלוּי בְּכֹנֶת
הַלֵּב בְּתַפְלָה לְתַקּוֹן עֵינֹת הַנֶּפֶשׁ כְּנִ"ל, וְכֵן זֶה הָיָה תְלוּי בְּמֹשֶׁה, כִּי מִמֶּנּוּ
נִמְשָׁד בְּחִינַת מִים קָרִים כְּנִ"ל:

אות ד

נִמְצָא שְׁעַל יְדֵי הַשְּׁבֵת אֲבִדָה נִתְתַקַּן בְּחִינַת מַלְכוּת דְּקִדְשָׁה בְּחִינַת הַכְּבוֹד,
כִּי כְמוֹ שֶׁהִנָּפֶשׁ עֵינָה כְּשֶׁנוֹפֶלֶת וְאוֹבְדַת וְנִתְרַחֶקָה מִן אִמָּה, דְּהֵינּוּ הַכְּבוֹד,
כְּמוֹ כֵן נִפְגָּם וְנִחְלַשׁ כַּח הַמַּלְכוּת וְהַכְּבוֹד כְּשֶׁהִנָּפְשׁוֹת רְחוּקִים מִמֶּנָּה, כִּי
אֵין מְלֶדֶד בְּלֹא עֵם. וְעַל כֵּן מַלְכוּת יִשְׂרָאֵל הִתְחִילָה בְּתַחֲלָה עַל יְדֵי הַשְּׁבֵת
אֲבִדָה שֶׁהִלָּדָה שְׁאוּל לְבַקֵּשׁ אֲבִדַת אָבִיו וְזֶה שֶׁכָּתוּב (שְׁמוּאֵל א), וְלֹאֲתַנּוֹת
הָאֲבֹדוֹת כֹּי אֵל תִּשָּׂם אֵל לְבַדָּ לָהֶם כִּי נִמְצָאוּ וּלְמִי כָּל חֲמֻדַת יִשְׂרָאֵל וְכוּ'.
כִּי זֶה בְּזֶה תְלוּי כְּנִ"ל. וְכֵן זֶה הָיָה עַל יְדֵי שֶׁפָּגְמוּ בְּשִׂאֲלַתֶם וְאָמְרוּ תִּנֶּה לָנוּ
מְלֶדֶד לְשִׁפְטָנוּ כְּכֹל הַגּוֹיִם, נִמְצָא שֶׁהִרְחִיקוּ עֲצָמוֹן מִן הַכְּבוֹד, כִּי הַכְּבוֹד הוּא
רַק אֲצֵל יִשְׂרָאֵל בְּבְחִינַת וּבִקְהָלֶם אֵל תַּחַד כְּבֹדִי, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב רַבְּנוּ גְרוֹ
יְאִיר, אֲבָל מַלְכוּת הָרִשְׁעָה, שֶׁהִיא בְּחִינַת עֲשׂוֹ עֲמֶלֶק, הוּא בְּבְחִינַת בְּזוּי
אֲתָה מְאֹד, וְהֵם אָמְרוּ תִּנֶּה לָנוּ מְלֶדֶד כְּכֹל הַגּוֹיִם וְהִרְחִיקוּ עֲצָמוֹן מִן הַכְּבוֹד
וּפָגְמוּ בְּכְבוֹד הַזֶּקֶן, דְּהֵינּוּ שְׁמוּאֵל, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב בְּתַחֲלַת הַפְּרָשָׁה, וַיְהִי כִּי
זָקַן שְׁמוּאֵל, כִּי הֵם הָיוּ צְרִיכִים לְזָהַר בְּכְבוֹדוֹ שְׁעַל יְדֵי זֶה נִתְתַקַּן מַלְכוּת
יִשְׂרָאֵל כְּנִ"ל, וְכִנְרָאָה שֶׁם בְּפִסּוּקִים שֶׁפָּגְמוּ בְּזֶה מְאֹד שְׁלֹא נִזְהָרוּ בְּכְבוֹד
שְׁמוּאֵל, עַל כֵּן נִתְגַּלְגַּל הַדְּבָר מֵאֵת ה' שֶׁהָיָה אֲבִדָה אֲצֵל מְקוֹם הַמַּלְכוּת
דְּהֵינּוּ בְּבֵית קִישׁ אָבִי שְׁאוּל. וְאַחַר כֵּן כְּשֶׁנִּמְצָא הָאֲבִדָה אִז נִתְתַקַּן
הַמַּלְכוּת בְּבְחִינַת וְלֹאֲתַנּוֹת הָאֲבֹדוֹת וְכוּ' וּלְמִי כָּל חֲמֻדַת יִשְׂרָאֵל הִלָּא לָךְ
וּלְכָל בֵּית אָבִיךָ כְּנִ"ל (שְׁמוּאֵל א סִימָן ט, י, יג). וְעַל כֵּן הִזְהִירוּ, שְׁבַעַת
יָמִים תּוֹחַל עַד בּוֹאֵי אֵלֶיךָ. כִּי בְּזֶה הָיָה תְלוּי מַלְכוּתוֹ לְזָהַר מְאֹד בְּכְבוֹד
שְׁמוּאֵל כְּנִ"ל כְּדִי לְתַקּוֹן פָּגְם הַנִּ"ל. וְעַל כֵּן כְּשֶׁלֹּא נִזְהָר בְּזֶה נִתְבַטַּל מַלְכוּתוֹ,
כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב, וְעַתָּה מִמְּלַכְתְּךָ לֹא תִקּוּם וְכוּ', כִּי בְּזֶה הָיָה תְלוּי תַקּוֹן
הַמַּלְכוּת בְּכְבוֹד שְׁמוּאֵל כְּנִ"ל. וְעַל כֵּן נִסְמָד תַּכְף פְּרִשֶׁת עֲמֶלֶק וְצָוָהוּ
לְהַכְרִית עֲמֶלֶק, כִּי אֲזִי צְרִיךְ לְחַגֵּר מִתְנִיּוֹ לְהַלְחֵם בְּעֲמֶלֶק מֵאַחַר שֶׁלֹּא
נִזְהָרוּ בְּבְחִינַת תַקּוֹן הַחֲזָרַת הַנֶּפֶשׁ אֵל הַכְּבוֹד כְּנִ"ל וְאֲזִי הוּא מְלַחֶמֶת
עֲמֶלֶק כְּנִ"ל. וְזֶה שֶׁפָּרַשׁ רַשִׁי שָׁם, וְעַתָּה שְׁמַע לְקוֹל דְּבַר ה', פַּעַם אַחַת
נִסְפַּלְתָּ, עַתָּה שְׁמַע וְכוּ'. זֶה שֶׁיָּדָה לְזֶה, כִּי מְלַחֶמֶת עֲמֶלֶק בָּא עַל יְדֵי פָּגְם

הַנִּי"ל שֶׁפָּגַם בְּכְבוֹד הַזָּקֵן פְּנִי"ל וְעַל כֵּן צָרִיךְ לְזַהֵר עִתָּה לְמַחֲוֹת זְכוֹר עֲמִילָה
שֶׁלֹּא יִתְגַּבֵּר חֵס וְשְׁלוֹם וְכִשְׁלֹא נִזְהָר גַּם בְּזֶה נִפְסָקָה מַלְכוּתוֹ לְגַמְרֵי פְּנִי"ל.
וְזֶה שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנוּם לְבִרְכָה שֶׁשָּׂאוֹל נִעֲנַשׁ עַל שֶׁלֹּא הִקְפִיד עַל
כְּבוֹדוֹ, כְּמוֹ שֶׁפָּתוּב, וַיִּבְזְהוּ וַיְהִי כְּמַחְרִישׁ, כִּי בּוֹדָאֵי הָיָה צָרִיךְ לְהִקְפִיד עַל
כְּבוֹדוֹ כִּי תִקְוֶה הַמַּלְכוּת עַל יְדֵי הַכְּבוֹד פְּנִי"ל, וְעַל כֵּן אָמַר לוֹ שְׂמוּאֵל, הֲלֹא
אִם קָטָן אַתָּה בְּעֵינֶיךָ רֹאשׁ שְׁבִטֵי יִשְׂרָאֵל אַתָּה וְהֵייתָ צָרִיךְ לְזַהֵר בְּכְבוֹדֶךָ
שֶׁזֶה עֵקֶר תִּקְוֶה הַמַּלְכוּת פְּנִי"ל. וְעַל שֶׁלֹּא הִקְפִיד עַל כְּבוֹדוֹ, עַל יְדֵי זֶה גָרַם
מַלְחָמַת עֲמִילָה פְּנִי"ל וְהָיָה צָרִיךְ לְזַהֵר עִתָּה מְאֹד לְהִכְנִיעוֹ וְעַל יְדֵי שֶׁפָּגַם
גַּם בְּזֶה נִקְרַע מַלְכוּתוֹ. נִמְצָא שֶׁכָּל אֱלוֹ הַפְּגָמִים הֵיוּ שְׂיִכִים זֶה לְזֶה וְעַל יְדֵי
שֶׁלֹּא נִזְהָר בָּהֶם נִפְסָקָה מַלְכוּתוֹ וְעַל כֵּן קָרַע לְבוּשׁוֹ לְהוֹרוֹת שֶׁכָּל עֵקֶר
הַפָּגַם הוּא בְּחִינַת פָּגַם הַכְּבוֹד שֶׁהוּא בְּחִינַת לְבוּשׁ פְּנִי"ל כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ (בְּבֵרָא
קָמָא צֵא) רַבִּי יוֹחָנָן קָרָא לְמֵאֲנִי מְכַבְּדוֹתָא. וְעַל יְדֵי זֶה גָרְמוּ שֶׁאָמַר
שְׂמוּאֵל, 'אֵדָּה נִגְדַּח ה' מְשִׁיחוֹ וְהִשִּׁיבוֹ ה' יִתְבָּרַךְ, 'אֵל תִּבְטַּח אֶל מְרֹאָהוֹ, שֶׁזֶהוּ
בְּחִינַת פָּגַם בְּדַעַת שְׂמוּאֵל הַנְּבִיא, בְּחִינַת זָקֵן שֶׁשָּׂכַח תִּלְמוּדוֹ לְפִי עֵרֶךְ גְּדֹל
מַעֲלָתוֹ:

אות ה

וְזֶה כְּשֶׁהוֹכִיחוּ שְׂמוּאֵל עַל שֶׁפָּגַמוּ בְּכְבוֹדוֹ וְשָׂאוֹ מִלֶּךְ אָמַר, הֲלֹא וְכוּ'
וַיִּקְרָא אֶל ה' וַיִּתֵּן קְלוֹת וּמָטָר, הֵינִי שֶׁאָמַר לָהֶם שֶׁגַם עִתָּה יֵשׁ לוֹ כַּח
לְהַמְשִׁיךְ בְּחִינַת רְעָמִים וּמִים קָרִים וְזֶהוּ קְלוֹת וּמָטָר. וְזֶהוּ שֶׁפָּרַשׁ רַש"י,
וְלֹא הָיָה לָכֶם לְפָגַם בְּכְבוֹדֵי מֵאֲחֵר שֶׁיֵּשׁ לִי כַּח זֶה לְהַמְשִׁיךְ בְּחִינַת רְעָמִים
וּמִים קָרִים פְּנִי"ל. וְזֶה שֶׁנֶּאֱמַר, וַיִּשְׂאֲבוּ מִים וַיִּשְׁפְּכוּ לְפָנָיו ה'. וּפְרַשׁ רַש"י
וְהִתְרַגְּוּ שָׁם, דְּהֵינּוּ שֶׁשָּׁפְכוּ לְבָם כְּמִים, הֵינּוּ תִפְלָה בְּכֹנֶה. וְזֶה בְּחִינַת
הַפְּתוּב, שֶׁכִּי כְּמִים לְבָד נִכְחַ פְּנֵי ה', שֶׁקָּאֵי עַל תִּפְלָה בְּכֹנֶה, הֵינּוּ
שֶׁהִתְפַּלֵּה תִהְיֶה בְּכֹנֶה כְּדֵי לְהַחֲיוֹת וּלְהַבְרֹת הַנֶּפֶשׁ עַל יְדֵי זֶה וְזֶהוּ כְּמִים
בְּחִינַת מִים קָרִים עַל נֶפֶשׁ עֵינָה הַנִּי"ל:

אות ו

וְעַל כֵּן רוּעִים וּמְלָכִים שֶׁל יִשְׂרָאֵל הֵיוּ מִתְחַלְּה רוּעִים וְשׁוֹמְרִים צֵאן כְּמוֹ
יַעֲקֹב וְדוֹד וּמִשָּׁה רַבֵּנוּ עָלֵינוּ הַשְּׁלוֹם. כִּי עַל יְדֵי שֶׁהֵיוּ שׁוֹמְרִים הַצֵּאן שֶׁלֹּא

יהיו אובדים שזה בחינת שמירת הנפש שלא תתרחק מן הכבוד, על ידי זה זכו למלכות, כי זה בחינת תקון המלכות פנ"ל. ועל כן הנביא מוכיח הרועים בלשון זה של פגם אבדה שאינם שומרים אותם כמו שאמר (יחזקאל) על הרועים וכו' צאן אבדות היו עמי וכו' הנאבדות לא בקשתם, כי עקר תקון בחינת מלכות הוא בבחינת השבת אבדה, דהינו החזרת הנפש אל הכבוד, כי המלך צריך לשמר את עמו שהם הנפשות שלא יתפזרו ויתרחקו אל החוץ ויאבדו חס ושלום. וזה שכתוב בדוד (תהלים עח) מאחר עלות הביאו לרעות ביעקב עמו, כי על ידי שהיה שומר מאד את הצאן בעין החמלה שלא יהיו אבדים חס ושלום, על ידי זה זכה להיות מלך לרעות את עמו ישראל, כי זה תקון המלכות פנ"ל בבחינת החזרת הנפשות אל הכבוד פנ"ל. וזהו, וירעם כתם לבבו, זה בחינת תפלה בכונה שפיו ולבו שוין וזה בחינת תם לבב שאין לבו חלוק מפיו ועל ידי בחינת תם לבבו בחינת תפלה בכונה בחינת קרבת הנפש אל הכבוד על ידי זה הוא תקון המלכות פנ"ל וזהו וירעם כתם לבבו כפי תם לבבו כן היה רועה ומלך פנ"ל. וזה בחינת ובתבונות כפיו ינחם הם בחינת הידים שהם מגדליו ומחזקין הנפשות פנ"ל:

אות ז

וזה שכתוב ביעקב, ויהי כאשר ראה את רחל וכו' ואת צאן לבן וכו' ויגש יעקב ויגל את האבן מעל פי הבאר וישק את צאן לבן וכו'. אבן על פי הבאר זה בחינת ענין דמכסין על ענין שמנח על באר מים חיים, ויעקב גלל את האבן והמשיך מים בחינת מים קרים, וישק את הצאן, שהם הנפשות בבחינת מים קרים על נפש עיפה פנ"ל:

אות ח

וזהו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, אם היה זקן ואינו לפי כבודו על זה נאמר 'והתעלמת', כי האבדה היא בחינת הרחקת הנפש מן הכבוד פנ"ל ואז היא בבחינת נפש עיפה פנ"ל. ועקר התקון לזה תלוי בכבוד הזקן פנ"ל, כי כשיש אבדה מגיע קצת פגם בדעת הזקן בחינת זקן ששכח תלמודו פנ"ל, כי זה תלוי בזה פנ"ל. ועל כן צויתה התורה והתעלמת כדי

שלא יפגם הזקן את כבודו על ידי האבדה, כי אדרבה, עתה צריך לזהר
מאד בכבוד הזקן, שזהו בחינת תקון האבדה פנ"ל:

אות ט

וזה שכתוב בשלחן ערוך, אבדת נכרי מתרת ואסור להחזירה וכו' ואם
החזירה משום קדוש השם מתר ובמקום שיש חלול השם חייב להחזירה
וכו'. כי הנכרים אין להם חלק בכבוד, כי הכבוד הוא רק בישראל אבל
הם בבחינת בזוי אלה מאד פנ"ל ועל כן אבדתם מתרת בודאי, כי עקר
השבת אבדה הוא להחזיר הנפש אל הכבוד פנ"ל. ואדרבה, אסור
להחזירה, כי הנפשות שבגד העכו"ם הם כצפרים האחוזות בפת וכיון
שנמלטו מפח יוקשים מצוה גדולה שיזכה בהם ישראל ששם הכבוד כדי
להחיותם להחזירם אל הכבוד. ועל כן במקום שיש קדוש השם שאזי
יתקדש ויתכבד שם שמים על ידי השבת האבדה אל הנכרי על כן אזי מתר
להחזירה, כי על ידי זה גורם כבוד שמים, על כן אף על פי שמחזירה
לעכו"ם עם כל זה היא בבחינת החזרת הנפש אל הכבוד מאחר שנתקדש
ונתגדל כבודו יתברך על ידי זה פנ"ל. וכן במקום שיש חלול השם חייב
להחזירה כדי שלא לפגם כבוד שמים חס ושלום על ידי האבדה, כי עקר
תקון האבדה הוא בבחינת תקון הכבוד פנ"ל:

וזה שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, אמר לו אביו אל תחזיר אבדה, אל
ישמע לו. כי השבת האבדה הוא בחינת תקון הכבוד פנ"ל ועל כן הנה
אמינא שכבוד אב ידחה מצוה זו, כי כבוד אב הוא גם כן בחינת תקון
הכבוד, כי שרש נפשו באביו ואמו ששם מלבשת נפשו ועקר התלבשות
הנפש הוא בהכבוד פנ"ל ועל כן חייב לכבדם כי הם כבודו, כי שם מלבשת
נפשו ועל כן השמיענו התורה שאף על פי כן אינו דוחה כבודם מצות
השבת אבדה שהוא גם כן בחינת תקון הכבוד פנ"ל. וזה שאמרו רבותינו
זכרונם לברכה, אמר לו אביו אל תחזיר, יכול, ישמע לו? תלמוד לומר,
אני ה'. כלכם חייבים בכבודי. 'בכבודי' דיקא, כי זה בחינת תקון הכבוד
פנ"ל:

אות יא

וְזֶה שֶׁתִּפְסוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנוּם לְבָרְכָה וְהַעֲמִידוּ דִין כְּבוֹד הָרַב וְכְבוֹד הָאָב
אֶצֶל אֲבֹדָה, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ בַּמִּשְׁנָה (בְּבָא מִצְיָעָא) אֲבֹדָת אָבִיו וְאֲבֹדָת רַבּוֹ
וְכוֹי, כִּי בִיּוֹתֵר צָרִיךְ הֵבֵן אוֹ הַתְּלִמִּיד לַחֲזֹר אַחֲרֵי אֲבֹדָת אָבִיו וְרַבּוֹ מֵאַחֵר
שֶׁחָיָב בְּכַבּוּדָם וְהַשְׁבֵּת אֲבֹדָה הוּא גַם כֵּן תִּקּוֹן הַכְּבוֹד כַּנִּיּוֹל. וְעַל כֵּן הִלְךְ
שְׂאוּל לְבַקֵּשׁ אֲבֹדָת אָבִיו, כִּי הֵבֵן צָרִיךְ לַחֲזֹר אַחֲרֵי אֲבֹדָת אָבִיו וְאִזִּי נִשְׁלַם
הַכְּבוֹד וְנִתְתַקַּן מְאֹד כַּנִּיּוֹל וְכֵן הַתְּלִמִּיד לְרַבּוֹ כַּנִּיּוֹל. וְעַל כֵּן הַעֲמִידוּ דִין
כְּבוֹדָם דִּיקָא אֶצֶל אֲבֹדָה כַּנִּיּוֹל:

אות יב

וְעַל כֵּן מְצִיאת בְּנוֹ וּבִתּוֹ שֶׁיֵּךְ לְאָבִיו וְכָל זְמַן שֶׁאֲוֹכְלִין עַל שְׁלַחְנוּ נִקְרָאִים
קִטְנִים וְשֵׁיךְ מְצִיאתָם לְאָבִיהֶם, כִּי כְּשֶׁהֲמוּצֵא זֹכֶה בְּעֶצְמוֹ בְּהַמְצִיאה אִזִּי
מִחֲזִיר הַנֶּפֶשׁ לְבַחֲיַנְתָּ חֵלֶק כְּבוֹד שֶׁל עֶצְמוֹ וְזֹכֶה בוֹ וְעַל כֵּן הַקִּטְנִים כָּל
זְמַן שֶׁאֲוֹכְלִין עַל שְׁלַחַן אָבִיהֶם מְצִיאתָם שְׂלוֹ, כִּי הַשְׁלַחַן הוּא בַּחֲיַנְתָּ כְּבוֹד,
בַּחֲיַנְתָּ שְׁלַחַן מַלְכִים, כְּמוֹ שֶׁמְבַאֵר שָׁם. וְעַל כֵּן כָּל זְמַן שֶׁאֲוֹכְלִין מִשְׁלַחְנוֹ
הֵם תְּלוּיִים בְּכַבּוּדוֹ וְצָרִיכִים לְהַחֲזִיר מְצִיאתָם אֵלָיו, כִּי שָׁם כְּבוֹדָם מֵאַחֵר
שֶׁאֲוֹכְלִין מִשְׁלוֹ:

אות יג

גַּם כָּל הַזְּכִיּוֹת הֵם עַל יְדֵי הַדַּעַת וְעַל כֵּן קָטָן אֵין לוֹ זְכִיָּה, כִּי אֵין לוֹ דַּעַת
וְכֵן חֲרָשׁ וְשׁוֹטָה, כִּי הָעֲשִׁירוֹת הוּא שְׂרֵשׁ הַנֶּפֶשׁ וְשְׂרֵשׁ בְּדַעַת, כִּי דַעַת הוּא
שְׂרֵשׁ כָּל הַהַשְׁפָּעוֹת בַּבַּחֲיַנְתָּ (מִשְׁלֵי כַד) וּבְדַעַת חֲדָרִים יִמְלָאוּ, כִּי הָעֲשִׁירוֹת
וְהַנֶּפֶשׁוֹת הֵם בַּבַּחֲיַנְתָּ גְבוּרוֹת, כְּמוֹ שֶׁכָּתַב רַבֵּנוּ נִרוֹ יְאִיר שֶׁשְׂרֵשׁ בְּדַעַת
וְכֵן מִשְׁמַע בְּדַבְּרֵיו כְּמָה פְּעָמִים שֶׁהָעֲשִׁירוֹת תְּלוּי בְּדַעַת וְזֶה בַּחֲיַנְתָּ (קִהְלֵת
ז). בְּצֵל הַחֲכָמָה בְּצֵל הַכֶּסֶף. וְעַל כֵּן מִי שֶׁאֵין לוֹ דַּעַת אֵין לוֹ זְכִיָּה בְּשׁוּם
עֲשִׁירוֹת, דְּהֵינּוּ בְּשׁוּם חֶפֶץ. וְזֶה בַּחֲיַנְתָּ יְאוּשׁ שֶׁקוֹנָה בַּמְצִיאה, כִּי הַיְאוּשׁ
הוּא שֶׁמְסִיחַ דַּעַתוֹ מִזֶּה הַדְּבָר, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ יְאוּשׁ שֶׁלֹּא מִדַּעַת לֹא הוּי
יְאוּשׁ, כִּי צָרִיךְ לִידַע שֶׁאֲבֹד וְיֵאָשׁ עֶצְמוֹ מִדַּעַתוֹ נִמְצָא שְׂמוּצִיָּא אֶת דַּעַתוֹ
מֵאוֹתוֹ הַחֶפֶץ שֶׁאֲבֹד וְעַל כֵּן אֵין לוֹ עוֹד בוֹ שׁוּם זְכִיָּה כַּנִּיּוֹל:

וְעַל כֵּן נִקְרָאִים קִטְנִים לְעַנְיָן מְצִיאה כָּל זְמַן שֶׁאֲוֹכְלִים מִשְׁלַחַן אָבִיהֶם
וּמְצִיאתָם לְאָבִיהֶם, כִּי עֶקֶר הַדַּעַת עַל יְדֵי הָאֲכִילָה, כְּמוֹ שֶׁכָּתַב רַבֵּנוּ

במאמר ויהי הם מריקים שקיהם (סימן יז) ועל כן כל זמן שאוכלים משלחנו נמצא שדעתם תלוי באביהם, על כן מציאתם שלו והוא זוכה במציאות בננו, כי עקר הזכיה על ידי הדעת בננו:

אות יד

ועל כן דבר המזיק אין צריך להחזירו לבצעו רק המוצאו הורגו וזוכה בעורו, כמו שכתוב בשלחן ערוך, כי כל ההזקות הם הפך הדעת, כי פעם בחיק פסילים ינוח, כמו שכתב רבנו גרו יאיר בכמה מקומות שפעם ושנאה הם פסילות. ולעתיד שיתגלה הדעת לא יהיה דבר המזיק, כמו שכתוב (ישעיה יא), וגר זאב עם כבש וכי לא ירעו ולא ישחיתו כי מלאה הארץ דעה וכי. ועל כן דבר המזיק אין בו זכיה מאחר שאין בו דעת ועל כן הוא הפקר להמוצאו והמוצאו הורגו וזכה בעורו, כי אחר שהורגו ובטל ההזק אפי יש זכיה בהנשאר, דהינו בהעור מאחר שאין בו הזק אפי יש לו אחיזה בהדעת כשאר הפצים ויש בו זכיה ועל כן זוכה בו המוצאו שהרגו, כי הוא הביא הדבר לבחינת דעת וזכיה, כי מתחלה כשהיה מזיק לא היה בו שום דעת וזכיה בננו ועל כן הוא זוכה בו על ידי שהרגו והביאו לבחינת דעת וזכיה

אבדה ומציאה ב:

ענין השבת אבדה קדם יאוש דיקא:

אות א

על פי המאמר ויאמר ה' אל משה קרא את יהושע והתניצבו באהל מועד' וכי (סימן נא"ו), עין שם ענין תשובה:

ואיתא שם שעל ידי תשובה נעשה בחינת אלה, כי הבעל תשובה צריך להיות בקי בהלכה בקי בראוי בקי בשוב, בחינת אם אסק שמים שם אתה ואציעה שאל הנד, אסק שמים זה בחינת נקדה העליונה שעל האלה שהיא בחינת פסא דמתפסא לעלא מגג שבאלף בחינת במפלא ממא אל תדרש וכו'. ואציעה שאל הנד, זה בחינת נקדה התחתונה, כי עקר התשובה על ידי דמימה ושתיקה בחינת דום לה' והתחולל לו. ועל ידי הדמימה והשתיקה נעשה בחינת נקדה התחתונה. ועל ידי התשובה שהוא בחינת פתר נעשה בחינת נקדה העליונה. ועל ידי הבושה שמתביש כששומע בזיונו ושותק שזה עקר התשובה כנ"ל, על ידי זאת הבושה נעשה הוא"ו שבתוך האלה שהיא בחינת רקיע כלליות הגונין, כי על ידי הבושה נשתנה פניו לכמה גונין וכו', עין שם כל זה היטב (כי כאן נכתב שלא כסדר קצת):

וכלל הענין כלול בתמונת אלה שהוא נקדה העליונה ונקדה התחתונה ונא"ו והוא בחינת שלש מצות שנצטוו ישראל בכניסתן לארץ. להכרית זרעו של עמלק זה בחינת נקדה התחתונה בחינת יהושע, ולבנות בית הבחירה זה בחינת נקדה העליונה בחינת משה דעת ולמנות מלך זה בחינת נא"ו שבתוך האלה כי שלש מצות אלו הם בחינת התשובה עין שם כל זה בסוף המאמר הנ"ל:

אות ב

וזה בחינת השבת האבדה שהוא בחינת תשובה ממש, בחינת השב תשיבם לאחיה, בחינת תשובה, כי בחינת האבדה זה בחינת ואציעה שאל ששם כל הנדחים והנאבדים. ועקר השבת האבדה הוא דוקא קדם יאוש זה בחינת ואציעה שאל הנד, כי אסור ליאש עצמו חס ושלום, אף אם תעה כשה אובד, כי אין שום יאוש בעולם כלל. וזה עקר התשובה כשאינו מיאש עצמו בשום אפן בעולם כלל אף אם נפל למקום שנפל אף על פי כן צריך שידע כי מלא כל הארץ כבודו ולקיים ואציעה שאל הנד ולבלי ליאש עצמו כלל וזה עקר התשובה. וזה בחינת השבת אבדה שהוא קדם יאוש דיקא, זה בחינת ואציעה שאל הנד, בחינת נקדה התחתונה, שאף על פי שאבד אבדתו אינו מיאש עצמו ומצפה שימצאנו, כי באמת אין שום אבדה בעולם. וזה שזוכה למצא את האבדה צריך לקיים לא תראה שור אחיה או שיו נדחים והתעלמת וכו' לכל אבדת אחיה אשר תאבד ממנו ומצאתה, לא תוכל להתעלים. 'לא תוכל להתעלים' דיקא, זה בחינת נקדה העליונה דמתפסא ומתעלמת לעלא וכו'. וצריך לרחם על בעל האבדה לבלי להעלים עין, להתעלים ולהתפסות חס ושלום, כי עקר תקון התשובה הוא בבחינת שלש נקדות הנ"ל, דהינו לזכות שיאיר הנקדה העליונה

בְּנִקְדָּה הַתַּחֲתוֹנָה וְעַל יָדֵי זֶה יִתְתַּקְנוּ כָּל הַחֲטָאִים וַיָּשׁוּבוּ כָּל הָאֲבֹדוֹת וְהַנִּדְחִים לְמִקוֹמָן, כִּי עֵקֶר פְּגַם הַחֲטָא חֵס וְשְׁלוֹם, הוּא שֶׁעַל יָדֵי הַחֲטָא נִסְתַּלַּק הָאֹר לְמַעְלָה לְמַעְלָה וְנִתְעַלַּם חֵס וְשְׁלוֹם, וְאִזִּי מִתְגַּבְּרִים חֵס וְשְׁלוֹם הַחִיצוֹנִים בְּאוֹתוֹ הַדָּבָר שֶׁפָּגַם בּוֹ חֵס וְשְׁלוֹם, דְּהִינוּ בְּמַעַט הָאֹר וְהַנִּיצוּצוֹת שֶׁנִּשְׁאַרוּ שָׁם כִּיְדוּעַ וְאִזִּי אוֹתוֹ הַדָּבָר בְּבַחֲיַנַּת אֲבֹדָה וְנִדְחָה עַד יָרַחַס מִן הַשָּׁמַיִם. וְכִשְׁזוֹכִין לַתְּשׁוּבָה עֵקֶר הַתְּקוּן שֶׁיָּשׁוּב וַיֵּאִיר וַיִּתְגַּלֶּה הָאֹר שֶׁנִּתְעַלַּם לְמַעְלָה וַיֵּאִיר הָאֹר הָעֲלִיּוֹן שֶׁהִיא בַּחֲיַנַּת נִקְדָּה הָעֲלִיּוֹנָה בְּנִקְדָּה הַתַּחֲתוֹנָה וְעַל יָדֵי זֶה מִתְחַבְּרִים וְעוֹלִין כָּל הַנִּיצוּצוֹת הַנֶּאֱבָדִין וְשָׁבִים כָּלֵם אֶל הַקְּדוּשָׁה לְמִקוֹמָן. וְזֶהוּ בַּחֲיַנַּת הַשְּׁבִת אֲבֹדָה, כִּי זֶה שְׂרׁוּאָה אֶת הַמְּצִיאָה הוּא בְּבַחֲיַנַּת נִקְדָּה הָעֲלִיּוֹנָה, שֶׁהוּא בַּחֲיַנַּת מִשָּׁה דַעַת, כְּמוֹ שֶׁמְבַאֵר שָׁם בְּמֵאמֶר הַנִּי"ל. כִּי עֵינַיִם עַל שֵׁם הַחֲכֵמָה נֶאֱמַר, כְּמִבְּאֵר בְּדַבְּרֵי רַבְּנוּ זְכוֹרֵנוּ לְבִרְכָה בְּכֵמָה מְקוֹמוֹת. וְעַל כֵּן כְּשְׂרׁוּאָה אֶת הָאֲבֹדָה אֲסוּר לוֹ לְהַעֲלִים עֵין מִמֶּנָּה, כְּמוֹ שֶׁפְּתוּב, לֹא תוּכַל לְהַתְעַלֵּם, כִּי זֶה עֵקֶר הַתְּקוּן שֶׁבַּחֲיַנַּת נִקְדָּה הָעֲלִיּוֹנָה לֹא תִתְעַלֵּם וְתִתְפַּסֶּה לְעֵלָא חֵס וְשְׁלוֹם. וְעַל יָדֵי שֶׁהוּא מְקִיִּים מְצוּהָ זוֹ, לֹא תוּכַל לְהַתְעַלֵּם, עַל יָדֵי זֶה גַם לְמַעְלָה מֵאִירָה הַנִּקְדָּה הָעֲלִיּוֹנָה בְּנִקְדָּה הַתַּחֲתוֹנָה, כִּי הַמוּצָא אֶת הָאֲבֹדָה שְׂזָכָה שֶׁתִּגִּיעַ לְיָדוֹ הָאֲבֹדָה שֶׁל חֲבֵרוֹ הוּא בְּבַחֲיַנַּת נִקְדָּה הָעֲלִיּוֹנָה לְגַבֵּי חֲבֵרוֹ וְכַנִּי"ל. וְבַעַל הָאֲבֹדָה הוּא בְּבַחֲיַנַּת נִקְדָּה הַתַּחֲתוֹנָה, שֶׁהוּא בַּחֲיַנַּת וְאֲצִיעָה שְׂאוֹל הַנֶּדֶךְ, כִּי שָׁם כָּל הָאֲבֹדוֹת וְהַנִּדְחִים כַּנִּי"ל. וְצָרִיךְ שֶׁלֹּא יִנְאַשׁ עַצְמוֹ, שֶׁזֶהוּ בַּחֲיַנַּת וְאֲצִיעָה שְׂאוֹל הַנֶּדֶךְ כַּנִּי"ל. וְכִשְׁהַמוּצָא אֶת הָאֲבֹדָה אֵינוֹ מַעֲלִים עֵין מִן הָאֲבֹדָה וּמְגַבִּיָּה אוֹתָהּ וּמְשִׁיבָה לְהָאוֹבְדָה, אִזִּי מֵאִיר בַּחֲיַנַּת הַנִּקְדָּה הָעֲלִיּוֹנָה בְּבַחֲיַנַּת נִקְדָּה הַתַּחֲתוֹנָה, שֶׁזֶהוּ בַּחֲיַנַּת תְּשׁוּבָה, בַּחֲיַנַּת הַשְּׁבִת תְּשִׁיבָם לְאַחִיךָ כַּנִּי"ל. וְנֵאמָר שֶׁבְּתוֹךְ הָאֶלֶף זֶה בַּחֲיַנַּת הָאֲבֹדָה עַצְמָהּ שֶׁהוּא מְמוֹנָה שֶׁל אֲדָם וְהַמְּמוֹן הוּא בַּחֲיַנַּת כְּלָלִיּוֹת הַגּוֹנִין, כְּמִבְּאֵר בְּדַבְּרֵי רַבְּנוּ בְּמִקוֹם אַחֵר שֶׁהַמְּמוֹן שֶׁל יִשְׂרָאֵל הוּא בַּחֲיַנַּת גּוֹנִין עֲלָאִין שֶׁכְּלוּלִין בּוֹ, עֵין שָׁם בְּמִקוֹם אַחֵר, וְזֶה בַּחֲיַנַּת וְנֵאמָר שֶׁבְּתוֹךְ הָאֶלֶף שֶׁהוּא בַּחֲיַנַּת רְקִיעַ כְּלָלִיּוֹת הַגּוֹנִין, בַּחֲיַנַּת גּוֹף הָאֲבֹדָה שֶׁהוּא מְמוֹנָה שֶׁבוֹ כְּלוּלִין גּוֹנִין עֲלָאִין כַּנִּי"ל. גַּם מְמוֹן הוּא בַּחֲיַנַּת וְאוֹ בַּחֲיַנַּת וְוֵי הַעֲמוּדִים, כְּמוֹבֵא בְּמִקוֹם אַחֵר, וְזֶה בַּחֲיַנַּת שְׁלֹשׁ מְצוֹת הַנִּי"ל, לְהַכְרִית זָרְעוֹ שֶׁל עַמְּלֶק וְכוּי, כִּי עַמְּלֶק הָיָה רוֹדֵף אֶת מַחְנֵה דָן וּמַחְנֵה דָן, הוּא מְאֻסָּף לְכָל הַמַּחְנוֹת דִּקְדוּשָׁה וּפְרָשׁ רַשִׁי שֶׁכָּל מִי שֶׁהָיָה אוֹבֵד דָּבָר הָיוּ הֵם מְגַבִּיָּהִין וְכוּי. נִמְצָא שֶׁמַּחְנֵה דָן הָיוּ מְשִׁיבִין כָּל הָאֲבֹדוֹת, כִּי הֵם בַּחֲיַנַּת מְאֻסָּף לְכָל הַמַּחְנוֹת דִּקְדוּשָׁה. שֶׁכָּל מֵה שֶׁנֶּאֱבָד וַיּוּצָא וְנִדְחָה מִן הַקְּדוּשָׁה הֵם מְגַבִּיָּהִין וּמְשִׁיבִין לְמִקוֹמוֹ וְשָׂרְשׁוּ. וְעַמְּלֶק הָיָה רוֹדֵף אֶת מַחְנֵה דָן דִּיקָא, כִּי הוּא רוּצָה חֵס וְשְׁלוֹם שֶׁיִּשְׁאַרוּ אֲצֵלוֹ חֵס וְשְׁלוֹם כָּל הָאֲבֹדוֹת כִּי הוּא מִתְגַּבֵּר עַל בַּחֲיַנַּת הָאֲבֹדוֹת דִּיקָא כְּמוֹ שֶׁפְּתוּב, וַיִּזְנַב בָּדָּ כָּל הַנְּחֻשְׁלִים אַחֲרָיִךְ, שֶׁהֵם אוֹתָן שֶׁהָיָה הָעֵנָן פּוֹלְטוֹן, שֶׁהֵם בַּחֲיַנַּת נֶאֱבָדִים וְנִדְחִים מִן הַקְּדוּשָׁה. וְעַל כֵּן נִצְטוּיְנוּ לְהַכְרִית זָרְעוֹ שֶׁל עַמְּלֶק, וְאִזִּי מִתְגַּבֵּר מַחְנֵה דָן וַיְכֻלִּים לְהַגְבִּיָּה וּלְהַשִּׁיב כָּל הָאֲבֹדוֹת וְכַנִּי"ל. נִמְצָא שֶׁכְּרִיתוֹת זָרְעוֹ שֶׁל עַמְּלֶק הוּא בַּחֲיַנַּת הַשְּׁבִת הָאֲבֹדָה, כִּי עַל יָדֵי זֶה מִתְגַּבֵּר מַחְנֵה דָן שֶׁהָיוּ מְשִׁיבִים כָּל הָאֲבֹדוֹת כַּנִּי"ל. וְלִבְנוֹת בֵּית הַבַּחֲיָרָה זֶה בַּחֲיַנַּת הַדַּעַת, בַּחֲיַנַּת מִשָּׁה, בַּחֲיַנַּת נִקְדָּה הָעֲלִיּוֹנָה כַּנִּי"ל, הִינוּ בַּחֲיַנַּת הָרוּאָה אֶת הַמְּצִיאָה וְאֵינוֹ מַעֲלִים עֵין מִמֶּנָּה וְכוּי כַּנִּי"ל, שֶׁזֶהוּ בַּחֲיַנַּת

הָאֵרֶת נִקְדָּה הָעֲלִיּוֹנָה בְּחִינַת בְּנֵן בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, כִּי עֵקֶר בְּנֵן בֵּית הַמִּקְדָּשׁ
הוּא בְּבַחֲיִנָּה זֹה לְהִשְׁרֹת שְׂכִינְתּוֹ בְּתוֹכֵנוּ, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב וְשִׁכְנֵתִי בְּתוֹךְ בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל וְכוּי' וְלֹא אֲעֲלִים עֵינַי מֵהֶם, כִּי עַל יְדֵי הַבַּיִת הַמִּקְדָּשׁ וְכֻלּוֹ נִמְשָׁךְ,
בְּבִיכּוֹל, אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ שֶׁהוּא נֶעְלָם וְנִכְסָה מַעֲיֵן כָּל, וְעַל יְדֵי הַבַּיִת
הַמִּקְדָּשׁ וְכֻלּוֹ נִתְגַּלָּה אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, שֶׁזֶּהוּ בְּחִינַת הָאֵרֶת נִקְדָּה הָעֲלִיּוֹנָה
וְכוּי'. וְעַל כֵּן שֶׁסֵּם נִתְכַּפְּרִין כָּל הַחֲטָאִים, כִּי שֵׁם כָּל הַתְּשׁוּבוֹת וְהַתְּקוּנִים, כִּי
זֶה עֵקֶר תִּקּוּן הַתְּשׁוּבָה כְּשֶׁמְאַיְרָה נִקְדָּה הָעֲלִיּוֹנָה בְּנִקְדָּה הַתְּחִתּוֹנָה, שֶׁזֶּהוּ
בְּחִינַת הַתְּגַלּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ וְאֵין נִתְעַלֵּם וְנִתְכַּפֵּס אֹר הַדַּעַת לְגַמְרֵי חֵס
וְשְׁלוֹם וְכַנִּ"ל. וְלִמְנוֹת מְלֶךְ זֶה בְּחִינַת עֲשִׂירוֹת מַלְכוּת, שֶׁזֶּהוּ בְּחִינַת גּוֹף
הָאֲבֵדָה שֶׁהוּא מְמוֹנָה בְּחִינַת עֲשִׂירוֹת מַלְכוּת, שֶׁהוּא בְּחִינַת וְאִיו שֶׁבְּתוֹךְ
הָאֵלֶף וְכַנִּ"ל:

גַּם עֵקֶר בְּחִינַת הַשְּׁבֵת אֲבֵדָה בְּחִינַת תְּשׁוּבָה תְּלוּי בְּהַמְלֶךְ יִשְׂרָאֵל שֶׁהוּא
מְנַהֵג הַדּוֹר שֶׁהוּא בְּחִינַת וְאוֹ כַּנִּ"ל שֶׁהוּא מִמְּשִׁיךְ אֹר נִקְדָּה הָעֲלִיּוֹנָה
לְנִקְדָּה הַתְּחִתּוֹנָה, כִּי הוּא צָרִיךְ לְהִשָּׁיב כָּל הָאֲבֵדוֹת, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב
בִּיחֲזָקָא שֶׁהוֹכִיחַ אֶת הַרוּעִים וְהַמְּנַהֲיָגִים, אֶת הָאֲבֵדֹת לֹא בִקְשָׁתֶם וְכוּי',
כִּי הוּא צָרִיךְ לְבַקֵּשׁ אַחַר כָּל הָאֲבֵדוֹת כַּנִּ"ל. וְעַל כֵּן דּוֹד הַמְּלֶךְ עָלָיו הַשְּׁלוֹם,
נַעֲשֶׂה מְלֶךְ אַחַר שֶׁהָיָה רוּעָה אֶת הַצֶּאֱן וְשׁוֹמְרֵם מֵאֲבֵדוֹת עַל יְדֵי זֶה זָכָה
לְהִיּוֹת מְלֶךְ, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (תְּהִלִּים עח), מֵאַחַר עֲלוֹת הַבָּיִאוֹ לְרַעוֹת בִּיעֲקֹב
וְכוּי', כִּי עֵקֶר בְּחִינַת הַמְּלֶךְ הוּא לְהִשָּׁיב אֲבֵדוֹת וְנִדְחִים כַּנִּ"ל. וְעַל כֵּן תְּחִלַּת
הַתְּגַלּוֹת מַלְכוּת יִשְׂרָאֵל נַעֲשֶׂה עַל יְדֵי מְצִיאת אֲבֵדָה, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב בְּשִׂאוֹל
הַמְּלֶךְ הָרֵאשׁוֹן, וְלֹאֲתַנּוֹת הָאֲבֵדוֹת לָךְ כוּי' אֵל תִּשָּׂם אֶת לְבָבְךָ לָהֶם כִּי נִמְצְאוּ
וְלָמִי כָּל חֲמֻדַּת יִשְׂרָאֵל וְכוּי'. כִּי לִמְנוֹת מְלֶךְ הוּא בְּבַחֲיִנַת הַשְּׁבֵת הָאֲבֵדָה,
כִּי הוּא מְבַקֵּשׁ אַחֲרֵי כָּל הָאֲבֵדוֹת וּמְחַזְרֵם כַּנִּ"ל, כִּי הוּא מִמְּשִׁיךְ אֹר
נִקְדָּה הָעֲלִיּוֹנָה לְנִקְדָּה הַתְּחִתּוֹנָה כַּנִּ"ל וְעַל כֵּן נִצְטוּהָ שִׂאוֹל הַמְּלֶךְ מִיַּד
לְהַכְרִית זָרְעוֹ שֶׁל עֲמֶלֶק וְכַנִּ"ל:

אות ג

וְזֶה בְּחִינַת פּוֹרִים בְּחִינַת מְרֻדְכֵי וְאַסְתֵּר, כִּי הֵמָּן עֲמֶלֶק בִּקֵּשׁ לְאַבֵּד אֶת כָּל
הַיְּהוּדִים, כִּי עֵקֶר הַכְּנַעַת עֲמֶלֶק הוּא עַל יְדֵי מַלְכוּת דְּקָדְשָׁה, דְּהֵינּוּ מְלֶךְ
יִשְׂרָאֵל שֶׁנִּצְטוּהָ לְהַכְרִית זָרְעוֹ כַּנִּ"ל. אֲבָל עַל יְדֵי מַלְכוּת שֶׁל אֲמוֹת הָעוֹלָם
הוּא מִתְגַּבֵּר חֵס וְשְׁלוֹם וְעַל כֵּן הָיוּ אֵז יִשְׂרָאֵל בְּסַכְּנָה גְּדוֹלָה אֲשֶׁר לֹא הִיָּתָה
כְּזֹאת, כִּי עֲמֶלֶק הוּא מְעוֹלָם רְצוּעָה מְרֻדוֹת לְיִשְׂרָאֵל. אֵךְ תְּמִיד הָיָה רוּצָה
לְהַתְּגַבֵּר בְּעַת שֶׁהָיוּ יִשְׂרָאֵל מְלָכִים, דְּהֵינּוּ בִּימֵי מֹשֶׁה רַבֵּנוּ שֶׁהָיוּ יִשְׂרָאֵל
בְּמַעֲלָה עֲלִיּוֹנָה וְהָיוּ מִתְגַּבְּרִים נִגְדּוֹ וְכֵן בִּימֵי שִׂאוֹל הַמְּלֶךְ הַתְּגַבְּרוּ יִשְׂרָאֵל
עָלָיו וְהַכְּנִיעוּ אוֹתוֹ. אֵךְ עֲכָשׁוּ רָצָה לְהַתְּגַבֵּר בִּימֵי מַלְכוּת הַרְשָׁעָה בִּימֵי
אַחְשׁוֹרוּשׁ מְלֶךְ עַבּוּיִם וְעַל כֵּן הַתְּגַבְּרוּתוֹ אֵז הָיָה בְּתַקָּף גְּדוֹל אֲשֶׁר לֹא

הִיְתָה כְּזֹאת, כִּי לֹא יָדַי שָׁלָא הָיָה מְלֻךְ יִשְׂרָאֵל לְהַכְנִיעוֹ אִף גַּם לְהַפְדֹּת הַתְּגַבֵּר
בְּיוֹתֵר עַל יְדַי מְלֻךְ עַבְדֵי יְהוָה וְעַל כֵּן הָיָה מִתְּגַבֵּר מְאֹד וְרָצָה לְאַבֵּד וְכוּ'. וְעַל
כֵּן הַפִּיל פּוֹר בִּירַח שְׁמֵת בּוֹ מִשָּׁה, שֶׁהוּא בְּחִינַת נִקְדָּה הָעֲלִיּוֹנָה, כִּי כְּשֶׁנִּקְדָּה
הָעֲלִיּוֹנָה מְאִירָה בְּנִקְדָּה הַתְּחִתּוֹנָה אֲזַי נִכְרַת זָרְעוֹ שֶׁל עַמְּלֵק וְכַנְיִל. וְעַל
כֵּן רָצָה לְהַתְּגַבֵּר חֵס וְשָׁלוֹם בְּעֵת שֶׁנִּסְתַּלַּק מִשָּׁה, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת הַתְּעַלְמוּת
נִקְדָּה הָעֲלִיּוֹנָה חֵס וְשָׁלוֹם. וְעָשָׂה ה' יִתְבָּרַךְ עִמָּנוּ נְסִים וּנְפִלְאוֹת עַל יְדַי
מְרֻדְכֵי וְאַסְתֵּר שֶׁהֵם בְּחִינַת נִקְדָּה הָעֲלִיּוֹנָה וְנִקְדָּה הַתְּחִתּוֹנָה. וְאַסְתֵּר,
שֶׁהוּא בְּחִינַת נִקְדָּה הַתְּחִתּוֹנָה, נִלְקַחָה אֶל הַמֶּלֶךְ אַחֲשֵׁרוּשׁ, זֶה בְּחִינַת
וְאַצִּיעָה שְׂאוֹל הַנֶּזֶךְ, בְּחִינַת וּמְלָכוּתוֹ בְּכָל מְשָׁלָה שֶׁבְּחִינַת אֶסְתֵּר בְּחִינַת
נִקְדָּה הַתְּחִתּוֹנָה נִכְנָסֶת וּמְסַתֶּפֶת אֶפְלוֹ בְּמְלָכוּת הַרְשָׁעָה בְּבְחִינַת
וְאַצִּיעָה שְׂאוֹל הַנֶּזֶךְ, לְהַכְנִיעַם וּלְהַשְׁפִּילָם, כִּי אֶסְתֵּר הַצְּדִקָּה הִיְתָה מוֹצֵאת
אוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ וּמְתַדְּבָקֶת בּוֹ יִתְבָּרַךְ אֶפְלוֹ כְּשֶׁנִּלְקַחָה אֵלָיו וְכִמוֹ שֶׁאָמְרוּ
רְבוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנוּם לְבָרְכָה שֶׁבְּשָׁעָה שֶׁנִּכְנָסָה לְבֵיתוֹ שֶׁהָיָה מְלֹא גְלוּלִים
נִסְתַּלַּקָה הַיְמָנָה שְׂכִינָה וְהִיְתָה צוֹעֶקֶת אֵלַי אֵלַי לָמָּה עֲזַבְתָּנִי וְכוּ'. וְעַל יְדַי
זֶה בְּעֲצֻמוֹ מוֹצֵאת אוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ גַּם שֶׁם בְּבְחִינַת וְאַצִּיעָה שְׂאוֹל הַנֶּזֶךְ, כִּי
בְּמִקְוֵמוֹת הִלְלוּ כְּשֶׁמְבַקְּשִׁים וּמְחַפְּשִׁים אַחֲרָיו יִתְבָּרַךְ עַל יְדַי זֶה בְּעֲצֻמוֹ
מְתַדְּבָקִים בּוֹ יוֹתֵר, כְּמוֹבֵא בְּמִקּוֹם אַחֵר. וְעַל כֵּן עַל יְדַי אֶסְתֵּר שֶׁנִּלְקַחָה
אֶל הַמֶּלֶךְ אַחֲשֵׁרוּשׁ, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת וְאַצִּיעָה שְׂאוֹל הַנֶּזֶךְ עַל יְדַי זֶה נִכְרַת הַמֶּן
עַמְּלֵק, כִּי עֶקֶר כְּרִיתוֹת זָרְעוֹ שֶׁל עַמְּלֵק הוּא עַל יְדַי בְּחִינַת נִקְדָּה הַתְּחִתּוֹנָה
בְּחִינַת וְאַצִּיעָה שְׂאוֹל הַנֶּזֶךְ כַּנְיִל. וּמְרֻדְכֵי יֹשֵׁב בְּשַׁעַר הַמֶּלֶךְ (אֶסְתֵּר ב). וְהָיָה
מִשְׁגִּיחַ עָלֶיהָ, כְּמוֹ שֶׁפִּרְשׁ רַש"י, הַמְזֻרְזָה וְהַמְרַמְזָה וְכוּ', הִיְנוּ כִּי מְרֻדְכֵי,
שֶׁהוּא נִקְדָּה הָעֲלִיּוֹנָה, לֹא הָיָה מַעֲלִים עֵינָי מִמֶּנָּה וְהָיָה מְאִיר נִקְדָּה
הָעֲלִיּוֹנָה בְּנִקְדָּה הַתְּחִתּוֹנָה. וְזֶה בְּחִינַת אֵין אֶסְתֵּר מְגֻדֶת וְכוּ' (שָׁם) זֶה
בְּחִינַת דְּמִימָה וּשְׁתִּיקָה, בְּחִינַת דּוֹם לֵה' וְכוּ', כְּמוֹ שֶׁמְבַאֵר שָׁם בְּמִאֲמַר
הַנִּי"ל, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת נִקְדָּה הַתְּחִתּוֹנָה, כִּי קִדְּם הַתְּקוֹן אֶסוּר לְדַבֵּר, כִּי
הַדְּבֹר הוּא מְקַשֵּׁר כָּל הָעוֹלָמוֹת וּמְקַשֵּׁר וּמְמַשִּׁיךְ אֹר נִקְדָּה הָעֲלִיּוֹנָה
לְנִקְדָּה הַתְּחִתּוֹנָה כִּידוּעַ וְעַל כֵּן קִדְּם הַתְּקוֹן אֶסוּר לְדַבֵּר שֶׁלֹּא לְהַמְשִׁיךְ
לְהֵם חֵס וְשָׁלוֹם, עוֹד אֹר יוֹתֵר חֵס וְשָׁלוֹם, וְעַל כֵּן צְרִיכִים לְדָם וּלְשִׁתְּק
בְּחִינַת דּוֹם לֵה', בְּחִינַת אֵין אֶסְתֵּר מְגֻדֶת, בְּחִינַת נְאֻלְמַתִּי דוּמִיָּה הַחֲשִׁיתִי
וְכוּ' (תְּהִלִּים לט). וְזֶה בְּחִינַת מַה שֶׁאֲמָרָה אֶסְתֵּר (שָׁם ד), וְכֹאֲשֶׁר אֶבְדַּתִּי
אֶבְדַּתִּי, בְּחִינַת אֶבְדָּה כַּנְיִל. וְעַל כֵּן מִתְּחִלָּה בְּטָלוּ בְּנֵי הַמֶּן אֶת בְּנֵי בֵּית
הַמֶּלֶךְ שֶׁהוּא בְּחִינַת הָאֶרֶץ נִקְדָּה הָעֲלִיּוֹנָה בְּנִקְדָּה הַתְּחִתּוֹנָה וְכַנְיִל. וְעַל
יְדַי מְרֻדְכֵי וְאַסְתֵּר בְּחִינַת נִקְדָּה הָעֲלִיּוֹנָה וְנִקְדָּה הַתְּחִתּוֹנָה נִכְרַת זָרְעוֹ שֶׁל
עַמְּלֵק וְנִתְּנָסְפוּ גְרִים, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (אֶסְתֵּר ח), וְרַבִּים מֵעַמֵּי הָאָרֶץ
מִתְּהַדִּים, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת הַשְּׁבֵת אֶבְדָּה, כִּי הַגְרִים הֵם מִבְּחִינַת הַטוֹב שֶׁנִּפְל
וְנֶאֱבַד בֵּינֵיהֶם עַד שֶׁזֹּכִין שִׁשׁוּב הָאֶבְדָּה לְמִקְוֵמָה:

וְזֶה בְּחִינַת שְׁלֵשׁ מִצּוֹת שֶׁל פּוּרִים, שְׂמִיחָה וּמְשִׁתָּה וְכוּי' וּמְשַׁלַּח מְנוֹת אִישׁ לְרֵעֵהוּ וּמִתְּנּוֹת לְאַבְיוֹנִים. שְׂמִיחָה וּמְשִׁתָּה, זֶה בְּחִינַת נִקְדָּה הָעֲלִיּוֹנָה שְׁשֵׁם מְקוֹר הַשְּׂמִיחָה וְהַחֲדוּהָ, בְּחִינַת בְּתִי גּוֹאֵי שְׂאִין שָׁם עֲצָבוֹת רַק עַז וְחֲדוּהָ וּשְׂמִיחָה וְזֶה בְּחִינַת מְשִׁתָּה בְּחִינַת שְׂכָרוֹת שֶׁל פּוּרִים שְׂצָרִיךְ לְהַשְׁתַּכֵּר עַד דְּלֹא יָדַע וְכוּי'. כִּי צָרִיךְ לְשַׁמַּח וּלְהַשְׁתַּכֵּר בְּפוּרִים עַד שְׂיַעֲלֶה לְבְּחִינַת נִקְדָּה הָעֲלִיּוֹנָה שְׁשֵׁם הוּא בְּחִינַת דְּלֹא יָדַע, בְּחִינַת בְּמַפְלֵא מְמַדָּה אֶל תִּדְרֹשׁ, בְּמַכְסֵה מְמַדָּה אֶל תִּחְקֹר וְכוּי'. מְשַׁלַּח מְנוֹת אִישׁ לְרֵעֵהוּ זֶה בְּחִינַת הַנְּאִיו כְּלָלִיּוֹת הַגּוֹנִין בְּחִינַת יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר בָּדָד אֶתְפָּאֵר שֶׁהֵם כְּלוּלִים מִגּוֹנִין סְגִיאִין, וְצָרִיכִים בְּפוּרִים לְכַלֵּל זֶה בְּזֶה וּלְשַׁלַּח מְנוֹת אִישׁ לְרֵעֵהוּ כְּדֵי שְׂיַכְלְלוּ זֶה בְּזֶה וְאִזִּי הַגּוֹן שְׂיֵשׁ בְּכָל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל נִכְלָל בְּחִבְרוֹ וְנִכְלָלִין הַגּוֹנִין זֶה בְּזֶה בְּחִינַת הַנְּאִיו כְּלָלִיּוֹת הַגּוֹנִין כְּנִ"ל. וּמִתְּנּוֹת לְאַבְיוֹנִים זֶה בְּחִינַת נִקְדָּה הַתַּחְתּוֹנָה שֶׁהוּא בְּחִינַת עֲנִי וְאַבְיוֹן, וְצָרִיךְ לְהַאִיר בָּהּ עַל יְדֵי מִתְּנּוֹת לְאַבְיוֹנִים צְדָקָה כְּפִדּוּעַ. וְקָרִיאת הַמְּגִלָּה שֶׁהוּא בְּחִינַת אֲמִתָּה שֶׁל תּוֹרָה, כְּמוֹ שְׂדֵרְשׁוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה זֶה כָּלֵל כָּל הַשְּׁלֵשׁ בְּחִינּוֹת הַנִּ"ל, כִּי הַתּוֹרָה כְּלוּלָה מִכָּלֵם וְעַל יְדֵי הַדְּבֹר שְׂמִסְפָּרִים הֵינֵס בְּקָרִיאת הַמְּגִלָּה עַל יְדֵי זֶה נִתְקַשְּׂרִים וְנִכְלָלִים כָּל הַבְּחִינּוֹת הַנִּ"ל, כִּי הַדְּבֹר מְקַשֵּׁר נִקְדָּה הָעֲלִיּוֹנָה בְּנִקְדָּה הַתַּחְתּוֹנָה כְּנִ"ל:

בְּרוּךְ ה' לְעוֹלָם, אָמֵן וְאָמֵן:

כִּי הַתּוֹרָה כְּלוּלָה מִכָּל הַשְּׁלֵשׁ נִקְדוֹת הַנִּ"ל, כִּי הַתּוֹרָה כְּלוּלָה מִבְּחִינַת מוֹשֶׁה וִיהוֹשֻׁעַ שֶׁהֵם בְּחִינַת תּוֹרָה שֶׁבְּכַתָּב וְתּוֹרָה שֶׁבְּעַל פִּה כְּפִדּוּעַ וְזֶה בְּחִינַת נִקְדָּה הָעֲלִיּוֹנָה וְנִקְדָּה הַתַּחְתּוֹנָה. וְזֶה בְּחִינַת מוֹשֶׁה קָבַל תּוֹרָה מִסִּינַי וּמִסְרָה לְיֵהוֹשֻׁעַ (אֲבוֹת פְּרָק א), כִּי נִקְדָּה הָעֲלִיּוֹנָה מְאִירָה בְּנִקְדָּה הַתַּחְתּוֹנָה וְהַתּוֹרָה בְּעֲצֻמָּה הִיא בְּחִינַת נְאִיו, כְּמוֹבָא בְּמִקּוֹם אַחֵר, כִּי הַלּוּחוֹת אֲרָכּוּ וְנִ"ל וְכוּי'. וְזֶה בְּחִינַת זֹאת הַתּוֹרָה אֲדָם, כִּי לִית אֲדָם בְּלֹא אֶלֶף, הֵינּוּ שְׁלֵשׁ נִקְדוֹת הַנִּ"ל, כְּמוֹ שְׂמִבְּאָר שָׁם בְּמִאֲמַר הַנִּ"ל. וְזֶה בְּחִינַת הַחֲרָשׁ וְאֶאֱלָפָד חֲכָמָה, כִּי עַל יְדֵי הַדְּמִימָה וְהַשְׁתִּיקָה בְּחִינַת דּוֹם לַה', בְּחִינַת אֵין אֶסְתֵּר מְגִדָּת, עַל יְדֵי זֶה עָקַר הַתְּשׁוּבָה וּמְאִיר נִקְדָּה הָעֲלִיּוֹנָה בְּחִינַת חֲכָמָה וְדַעַת וְנִשְׁלַם בְּחִינַת אֶלֶף כְּנִ"ל. וְזֶהוּ, הַחֲרָשׁ וְאֶאֱלָפָד חֲכָמָה, וְהַמְּגִלָּה הִיא בְּחִינַת תּוֹרָה, כְּמוֹ שְׂדֵרְשׁוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה עַל פְּסוּק דְּבָרֵי שְׁלוֹם וְאַמֶּת וְכוּי':

וְזֶהוּ בְּחִינַת שְׁלֹשׁ בְּרָכוֹת שֶׁמְבָרְכִין עַל הַמַּגְלָה, 'אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו', זֶה בְּחִינַת חֲכָמָה שֶׁנִּקְרָא קִדְּשׁ פְּיָדוּעַ, זֶה בְּחִינַת נִקְדָּה הָעֲלִיּוֹנָה. 'שְׁעֵשֶׂה נְסִים', זֶה בְּחִינַת וְאִיו, כִּי נְסִים הֵם בְּחִינַת וְאִיו. וְזֶה לְשׁוֹן נֶס פְּלוֹנֶס בְּחִינַת וְאִיו. 'שְׁהַחֲנוּנוּ וְכוּ' לְזִמּוֹן הַזֶּה, זֶה בְּחִינַת נִקְדָּה הַתְּחַתּוֹנָה שֶׁשָּׁם סֹדֵר הַזְּמַנִּים, כִּי הוּא כְּלוּלָה מִכָּל הָעֲשָׂרִים וְשָׁמוֹנָה עֲתִים פְּיָדוּעַ:

בְּרוּךְ ה' לְעוֹלָם, אָמֵן וְאָמֵן:

אבדה ומציאה ג:

עַל פִּי הַתּוֹרָה אֲשֶׁרִי הָעַם הִשְׁגָּחָה שְׁלֵמָה בְּסִימָן יג עַיִן שֵׁם כָּל הַתּוֹרָה:

אות א

וְנִעְתִּיק קֶצֶת הַמְּכָרָח לְעַנְיָנוּ וְזֶה לְשׁוֹנוֹ, לְהַמְשִׁיךְ הַשְׁגָּחָה שְׁלֵמָה אִי אֶפְשָׁר אֲלֵא עַד שֶׁיִּשְׁבֵּר תַּאֲוֹת מָמוֹן וְשִׁבְרֵתָהּ הִיא עַל יְדֵי צְדָקָה, כִּי אֵינָה בְּיָהָר רֹחָא נְחִית לְשִׁבְדָּה חֲמִימָא דְלִבָּא וְכַד נְחִית רֹחָא לְבָא מְקַבֵּל לָהּ בְּחִדּוּחָ דְנִגּוּנָא דְלוּאִי. רֹחָא זֶה בְּחִינַת צְדָקָה שֶׁהוּא רֹחַ נְדִיבָה עַל יְדוֹ מְקַרְרִין חֲמִימוֹת תַּאֲוֹת מָמוֹן וְכוּ' וְזֶה בְּחִינַת קְטָרֶת וְכוּ' וְזֶה בְּחִינַת הַתְּגַלּוּת מְשִׁיחַ שְׂאֵז יִתְבַטֵּל חֲמִדַּת הַמָּמוֹן וְכוּ' וְכַפִּי הַבְּטוּל שֶׁל עֲבוּדָה זָרָה זֹאת שֶׁל תַּאֲוֹת מָמוֹן כֵּן נִתְבַטֵּל הַחֲרוֹן אַף וְכוּ'. וְנִתְמַשֵּׁךְ חֶסֶד בְּעוֹלָם וְכוּ' וְעַל יְדֵי זֶה יִתְמַשֵּׁךְ הַדַּעַת שֶׁהוּא בְּנֵן הַבֵּית הַמְּקֻדָּשׁ, כִּי מִי שֶׁיֵּשׁ בּוֹ דַּעַת וְכוּ' וְזֶה בְּחִינַת הַתְּגַלּוּת הַתּוֹרָה שֶׁל לְעֵתִיד לְבוֹא וְכוּ'. וְהַכֹּלֵל שֶׁעַל יְדֵי שֶׁמְשַׁבְּרִין תַּאֲוֹת מָמוֹן עַל יְדֵי צְדָקָה, עַל יְדֵי זֶה נִמְשָׁךְ חֶסֶד וְעַל יְדֵי זֶה נִמְשָׁךְ הַדַּעַת וְהַשֶּׁכֶל וְעַל יְדֵי הַשֶּׁכֶל הַזֶּה הוּא יָכוֹל לְקַח וּלְקַבֵּץ הַנְּפֻשׁוֹת וְלְהַעֲלוֹתָם בְּבְחִינַת מִיּוֹן נוֹקְבִין בְּבְחִינַת וְלְקַח נְפֻשׁוֹת חֲכָם. וְעַל יְדֵי זֶה מִיַּחַד קִדְּשָׁא בְּרִיךְ הוּא וְשִׁכְיִנְתָּהּ וְעַל יְדֵי הַיַּחּוּד הַזֶּה נוֹלָד הַתּוֹרָה בְּבְחִינַת עִיר גְּבָרִים עָלָה חֲכָם וְיָרַד עַז מִבְּטָחָה וְכוּ' וְעַל יְדֵי הַמְּשַׁכֵּת הַתּוֹרָה נִמְשָׁךְ הַשְׁגָּחָה וְכוּ' וְכָל אֶחָד כְּפִי קְרוּבוֹ אֶל הַתּוֹרָה כֵּן הַשְׁגָּחַת ה' יִתְבַרֵךְ עֲלָיו וְכוּ', הֵינּוּ בְּחִינַת הַשְׁגָּחָה שְׁלֵמָה שְׁחוּזָרִים וְנִצְטִיָרִים בְּעֵינָיו וְכוּ', עַיִן שֵׁם כָּל זֶה הֵיטֵב:

אות ב

וְזֶה בְּחִינַת מְצוֹת הַשְּׁבֵת אֲבֵדָה שֶׁהוּא כְּדֵי לְהַמְשִׁיךְ הַשְּׁגָחַת ה' יִתְבָּרַךְ עָלֵינוּ בְּשִׁלְמוֹת, כִּי זֶה הַחֶכֶם הַצְּדִיק הָאֵמֶת שֶׁשָּׁבַר תְּאֵוֹת מְמוֹן לְגַמְרֵי עַד שֶׁיְכוּל לְקַבֵּץ הַנְּפֹשׁוֹת וְלְהַעֲלוֹת אוֹתָם לְחֻדְשׁ בְּבַחֲינַת עֲבוּר וְלְהַמְשִׁיךְ עַל יְדֵי זֶה תוֹרָה, זֶה הַצְּדִיק הוּא בְּבַחֲינַת מְשִׁיב אֲבָדוֹת, כִּי הוּא מוֹצֵא כָּל הָאֲבָדוֹת שֶׁבְּעוֹלָם וּמְחַזְרֵם וּמְשִׁיבֵם לְבַעֲלֵיהֶם כְּשִׂזְכוּיָן לְבוֹא וּלְדַרֵּשׁ אַחֵר אֲבֵדְתֶם בְּבַחֲינַת וְאִם לֹא קָרוֹב אַחִיד אֵלֶיךָ וְלֹא יִדְעֶתוּ וְאִסְפְּתוּ אֵלֶיךָ וְהָיָה עִמָּךְ עַד דָּרֵשׁ אַחִיד אֶתוֹ וְהִשְׁבַּתוּ לוֹ. וְהָבֵן הֵיטֵב פְּרוּשׁ הַמְּקַרָּא הַזֶּה לְעִנְיֵן הַצְּדִיק שֶׁהוּא עֹקֵר הַמְּשִׁיב כָּל הָאֲבָדוֹת שֶׁל כָּל בְּאֵי עוֹלָם שֶׁהוּא מְתַיַּגֵּעַ בְּעִבּוּדָתוֹ עַד שֶׁמוֹצֵא כָּלֵם. וְהוּא חֹפֵץ בְּכָל עֵת לְהַשִּׁיב כָּלֵם לְבַעַל הָאֲבֵדָה מִיַּד אֵךְ כָּל זְמַן שֶׁהֵם רְחוּקִים מִמֶּנּוּ מְכַרְח לְאַסְפֵּם אֵלָיו וְהֵם עִמּוֹ עַד דָּרֵשׁ אַחִיד אוֹתוֹ וְכוּ' בְּבַחֲינַת וְאִם לֹא קָרוֹב אַחִיד אֵלֶיךָ וְכוּ'. וְכֵמוֹ שֶׁכְּתוּב (בְּסִימָן קֶפֶת) שֶׁצָּרִיכִין לְבוֹא אֶל הַצְּדִיק לְחֹזֵר אַחֵר אֲבֵדְתוּ שֶׁאֲבֵד וְשָׂכַח מִיַּד כְּשִׁיבָא לְאוּרֵי הָעוֹלָם וְכוּ', עֵינֵי שָׁם. נִמְצָא שֶׁכָּל אֱלוֹ הַנְּפֹשׁוֹת הַבָּאִים אֶל הַצְּדִיק שֶׁיִּקְרְבֵם לְה' יִתְבָּרַךְ הֵם בָּאִים אֵלָיו לְבַקֵּשׁ אַחֵר אֲבֵדְתֶם הַנִּי"ל וְהַצְּדִיק לוֹקַח כָּל אֱלוֹ הַנְּפֹשׁוֹת וּמַעֲלָה אוֹתָם וּמְחַדְשֵׁם בְּבַחֲינַת עֲבוּר וּמְמַשִּׁיךְ עַל יָדָם חֲדוּשֵׁי תוֹרָה נִפְלְאִים וְנוֹרָאִים וּבְזֶה מְשִׁיב וּמְחַזְרֵם לָהֶם אֲבֵדְתֶם, כִּי עֹקֵר אֲבֵדְתֶם הוּא הַתּוֹרָה שֶׁשָׂכַח כְּשִׁיבָא לְאוּרֵי הָעוֹלָם, (כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֹנָם לְבִרְכָה שָׁם נִדָּה ל) שֶׁהוּא אֲבֵדָה, כְּמוֹ שֶׁמְבַאֵר שָׁם בְּסִימָן קפ"ח הַנִּי"ל. וְעַתָּה בְּכָל פַּעַם שֶׁבָּאִים אֶל הַצְּדִיק הוּא מַעֲלָה נִפְשׁוֹתָם וּמְחַדְשֵׁם וְחוֹזֵר וּמְמַשִּׁיךְ לָהֶם תּוֹרָה, הֵינּוּ בְּחִינַת הַתּוֹרָה שֶׁנִּשְׁכַּח וְנִאֲבֵד מֵהֶם הוּא מְחַזְרֵם לָהֶם עַתָּה בֵּיתֵר שְׂאֵת עַל יְדֵי הַחֲדוּשׁ שֶׁחֲדָשׁ נִפְשׁוֹתָם בְּבַחֲינַת עֲבוּר. וְגַם עַל יְדֵי הַתּוֹרָה שֶׁמְמַשִּׁיךְ לָהֶם הוּא מְאִיר עֲלֵיהֶם אוֹר גָּדוֹל עַד שֶׁיֵּשׁ לָהֶם כַּח בְּעַצְמָם לְחַפֵּשׁ וּלְבַקֵּשׁ אַחֵר שֶׁאֵרִי אֲבֵדְתֶם שֶׁעֲדִין לֹא מְצָאוּ, כִּי בּוֹדָאֵי אֵי אֶפְשֵׁר לְהַחֲזִיר לָהֶם כָּל אֲבֵדְתֶם הַמְּרֻבּוֹת מְאֹד בְּפַעַם אַחַת שֶׁלֹּא יִזְיֵק לָהֶם רַבּוּי הָאוֹר חֵס וְשְׁלוֹם, כִּי רַבּוּי הַשְּׁמֹן גּוֹרֵם כְּבוּי הַנֵּר, וּבְהַכְרַח לְהַחֲזִיר לָהֶם מְעַט מְעַט כְּפִי הַכְּנֶתֶם וּכְפִי הַתְּעוֹרְרוּתָם אֶל הָאֵמֶת. וּבְכָל פַּעַם עַל יְדֵי כָּל תּוֹרָה וְתוֹרָה שֶׁהֵם מְקַבְּלִין מֵהַצְּדִיק בְּעֵת שֶׁבָּאִים אֵלָיו עַל יְדֵי זֶה נִמְשָׁךְ לָהֶם אוֹר וְנֵר לְחַפֵּשׁ עַל יָדָם אַחֲרֵי שֶׁאֵרִי אֲבֵדְתֶם כִּי הַתּוֹרָה נִקְרָאת אוֹר וְנֵר, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב, כִּי נֵר מְצוּה וְתוֹרָה אוֹר. וְהָאֲבָדוֹת צָרִיכִין לְחַפֵּשׁ אַחֲרֵיהֶם וְהַחֲפוּשׁ הוּא בְּנֵרוֹת, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֹנָם לְבִרְכָה, הֵינּוּ עַל יְדֵי אוֹר וְנֵר שֶׁל הַתּוֹרָה וְהַמְצוֹת שֶׁהַחֶכֶם מְזַכֵּה אוֹתָם עַל יְדֵי זֶה מְאִיר אוֹר נִשְׁמָתָם וְעַל יְדֵי זֶה יְכוּלִין לְחַפֵּשׁ וּלְמַצֵּא אֶת אֲבֵדְתֶם בְּבַחֲינַת נֵר ה' נִשְׁמַת אָדָם חוֹפֵשׁ וְכוּ':

וְזֶה בְּחִינַת כָּל סֵדֵר הַתְּפִלָּה, כִּי בְּכָל יוֹם צָרִיכִין לְהַמְשִׁיךְ כָּל בְּחִינַת תְּקוּנִים אֵלּוּ הַמְּבֹאָרִים בְּזֹאת הַתּוֹרָה כְּדֵי לְזַכּוֹת לְהַמְשִׁיךְ תּוֹרָה וְכוּ'. כִּי בְּכָל יוֹם וְיוֹם צָרִיכִין לְהַמְשִׁיךְ עַל עֲצֻמוֹ הַתּוֹרָה מִחֲדָשׁ בְּבְחִינַת אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוֶּה הַיּוֹם, בְּכָל יוֹם יִהְיוּ בְּעֵינֶיךָ פְּחָדְשִׁים. וְכִמוֹ שֶׁאָנוּ מְבָרְכִין בְּכָל יוֹם נוֹתֵן הַתּוֹרָה. וְלְהַמְשִׁיךְ תּוֹרָה צָרִיכִין הַבְּחִינָה הַנִּי"ל, דְּהֵינּוּ לְשִׁבְרַת תְּאֻוֹת מָמוֹן עַל יְדֵי צְדָקָה וְכוּ' וְעַל יְדֵי זֶה נִתְּבַטַּל הַחֲרוֹן אֶף וְנִמְשָׁךְ חֶסֶד וְכוּ' וְנִמְשָׁךְ הַדַּעַת וְעַל יְדֵי זֶה מַעֲלִין הַנְּפֹשׁוֹת וּמְמַשְׁיכִין תּוֹרָה שְׁעַל יְדֵי זֶה נִמְשָׁךְ הַשְּׂגָחַתוֹ יִתְּבַרֵךְ בְּשִׁלְמוֹת עֲלֵינוּ. וְזֶה בְּחִינַת כָּל סֵדֵר הַתְּפִלָּה, כִּי בְּתַחֲלָה אוֹמְרִים קְרִבָנוֹת וְקִטְרֵת, זֶה בְּחִינַת שְׁבִירַת וּבִטּוֹל הָעֲבוּדָה זָרָה שֶׁל תְּאֻוֹת מָמוֹן עַל יְדֵי הַצְּדָקָה שֶׁהוּא רוּחַ נְדִיבָה, כִּי הַקְּרִבָנוֹת הֵם בְּחִינַת צְדָקָה, כִּי הֵם בְּחִינַת רוּחַ נְדִיבָה, כִּי הֵם נְדָבַת לֵב כְּמוֹ שֶׁכָּלל בְּפִסּוּק קְרִבָנוֹת וַצְדָקָה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב, מוֹצֵא שְׁפֵתֶיךָ תִּשְׁמֹר וְעֲשִׂיתָ כְּאֲשֶׁר נִדְרַתָּ וְכוּ' אֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ בְּפִיךָ, זֹאת צְדָקָה, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנוֹם לְבִרְכָה, וְעַל יְדֵי זֶה מְבַטְלִין הָעֲבוּדָה זָרָה שֶׁהוּא תְּאֻוֹת מָמוֹן שֶׁהוּא בְּחִינַת חֲרוֹן אֶף וְדִינִים, כִּי קְרִבָנוֹת הֵם תְּקוּן עוֹלָם הָעֲשִׂיָה שְׁשֵׁם עֶקֶר אַחִיזַת הָעֲבוּדָה זָרָה וְהַדִּינִים, כְּמוֹבָא בְּפִנּוֹת (וְעַיֵן בְּדַבְּרֵינוּ מִזֶּה בְּמָקוֹם אַחֵר בְּהַלְכוֹת תְּפִלָּה הַלְכָה ד). וְעַל כֵּן בְּאַמַּת צָרִיכִין לִתֵּן צְדָקָה קֹדֶם הַתְּפִלָּה כְּדֵי לְשִׁבְרַת תְּאֻוֹת מָמוֹן לְבִטּוֹל הַחֲרוֹן אֶף וְהַדִּינִים הַנֶּאֱחָזִים בְּעֲשִׂיָה, כִּי כָּל הָעֶסְקִים וְהַמְּשָׂא וּמִתֵּן וְהַמְּלָאכּוֹת שְׁעוֹשִׂין הֵם בְּחִינַת עֲשִׂיָה וּמִחַמַּת שְׁשֵׁם עֶקֶר אַחִיזַת הָעֲבוּדָה זָרָה וְהַקְּלָפוֹת עַל כֵּן צָרִיכִין לְהַתְּחַזֵּק וּלְהַתְּגַבֵּר מְאֹד שֶׁלֹּא יִפֹּל לְתְּאֻוֹת מָמוֹן חֵס וְשִׁלּוּם וְהָעֶקֶר הוּא עַל יְדֵי צְדָקָה שְׁעַל יְדֵי זֶה מְשַׁבְּרִין תְּאֻוֹת מָמוֹן כְּנִי"ל, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת קְרִבָנוֹת, שֶׁהֵם בְּחִינַת צְדָקָה, שֶׁהֵם בְּחִינַת תְּקוּן הָעֲשִׂיָה כְּנִי"ל. וְזֶהוּ בְּחִינַת קִטְרֵת שְׁאוּמְרִים אֲז, כִּי קִטְרֵת הֵם בְּבְחִינַת הַמְּשַׁכֵּת כַּח הַצְּדָקָה אֶל הַלֵּב לְשַׁכֵּךְ חֲמִימוֹת הַלֵּב לְבִטּוֹל תְּאֻוֹת מָמוֹן, כְּמוֹ שֶׁמְבֹאָר שָׁם, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת תְּקוּן הָעֲשִׂיָה כְּנִי"ל. וְאַחֵר כֶּף אוֹמְרִים פְּסוּקֵי דְזִמְרָה זֶה בְּחִינַת וְכַד נְחִית הָאִי רוּחָא לְבָא מְקַבֵּל לֵה בְּחִדְוָה דְנִגּוּנָא דְלִינְוֵי, חִדְוָה דְנִגּוּנָא דְלִינְוֵי, זֶה בְּחִינַת פְּסוּקֵי דְזִמְרָה שֶׁהֵם זְמִירוֹת וְנִגּוּנִים שִׁירוֹת וְתִשְׁבָּחוֹת שֶׁהֵיוּ הַלְוִיִּים עוֹסְקִים בָּהֶם בְּבֵית הַמִּקְדָּשׁ. וְאֲזוֹ זוֹכִין לְהַמְשִׁיךְ עֲשִׁירוֹת דְקִדְשָׁה שֶׁהוּא בְּחִינַת אִיזְהוּ עֲשִׂיר הַשְּׂמִיחַ בְּחִלְקוֹ, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת קִטְרֵת, מַעֲשֵׂרֵת וְזֶהוּ בְּחִינַת וְהַעֲשֵׂר וְהַכְּבוֹד מְלַפְנֶיךָ וְאַתָּה מוֹשֵׁל בְּכָל, וְאֲזוֹ צָרִיכִין לְחַזֵּר וּלְתֵּן צְדָקָה כְּדֵי לְהַמְשִׁיךְ הַרוּחַ נְדִיבָה בְּחִינַת צְדָקָה שֶׁיְקַבֵּל אוֹתוֹ הַלֵּב בְּשִׁמְחָה בְּבְחִינַת חִדְוָה דְנִגּוּנָא דְלִינְוֵי בְּחִינַת וְכַד נְחִית הָאִי רוּחָא וְכוּ' כְּנִי"ל, וְעַל יְדֵי זֶה נִמְשָׁךְ חֶסֶד וְכוּ'. וְעַל כֵּן אוֹמְרִים אַחֵר כֶּף בְּרִכּוֹת קְרִיאַת שְׁמַע שֶׁהֵם בְּרִכַּת הַמְּאוֹרוֹת וְאַהֲבַת עוֹלָם כִּי בְּרִכַּת הַמְּאוֹרוֹת זֶה בְּחִינַת חֶסֶד שֶׁהוּא אוֹר יוֹם, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב, יוֹמָם יִצְנֶה ה' חֶסֶדּוֹ. וְכִמוֹ שֶׁמְבֹאָר שָׁם בְּהַתּוֹרָה הַנִּי"ל עַל מֵאֵמֶר רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנוֹם לְבִרְכָה וְהוּהוּ קֵאִי בְּאַתְרָא עֲמִיקָא וְכוּ', עַיֵן שָׁם.

וְזֶה בְּחִינַת בְּרַכַּת אֱהָבַת עוֹלָם שֶׁהוּא בְּחִינַת אֱהָבָה וְחֶסֶד, כִּי הוּא בְּחִינַת הַיְכָל אֱהָבָה שֶׁהוּא חֶסֶד כְּמוֹ שְׂאִיתָא בְּפָנוּת, הֵינּוּ כְּנִ"ל שֶׁעַל יְדֵי שְׂבִירַת תְּאֵוֹת מְמוֹן עַל יְדֵי הַצְדָּקָה שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת קַרְבָּנוֹת כְּנִ"ל עַל יְדֵי זֶה זֹכִין לְחֻדוֹה דְּגוֹנָא דְּלִינְאֵי שֶׁהוּא בְּחִינַת פְּסוּקֵי דְּזִמְרָה כְּנִ"ל. וְעַל יְדֵי זֶה זֹכִין לְחֶסֶד, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת בְּרָכוֹת קְרִיאַת שְׁמַע שֶׁהִם בְּרַכַּת הַמְּאֹרוֹת וְאֱהָבַת עוֹלָם כְּנִ"ל. וְעַל יְדֵי הַחֶסֶד נִמְשָׁךְ הַדְּעַת כְּנִ"ל וְזֶה בְּחִינַת קְרִיאַת שְׁמַע, כִּי עֶקֶר הַמְּשַׁכֵּת הַמַּחֲוִין וְהַדְּעַת הֵם עַל יְדֵי קְרִיאַת שְׁמַע, כְּמַבְאָר בְּפָנוּת. וְעַל יְדֵי הַדְּעַת יְכוּלִין לִקַּח וּלְקַבֵּץ הַנִּפְשׁוֹת וּלְהַעֲלוֹתָם בְּבְחִינַת מִיּוֹן נוֹקְבִין וּלְיַחַד קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא וְשְׂכִינְתָּהּ וְאִזּוּ נִתְחַדְשִׁים הַנִּפְשׁוֹת בְּבְחִינַת עֵבוֹר וְעַל יְדֵי זֶה נוֹלָד וְנִמְשָׁךְ תּוֹרָה. וְכָל זֶה הוּא בְּחִינַת תְּפִלַּת שְׁמוֹנָה עָשָׂר שָׂאז עֶקֶר הַיְחוּד שֶׁל קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא וְשְׂכִינְתָּהּ שְׁנַעֲשֶׂה עַל יְדֵי הַדְּעַת וְהַמַּחֲוִין שֶׁהִמְשַׁכְנוּ בְּשַׁעַת קְרִיאַת שְׁמַע, כְּמַבְאָר בְּפָנוּת. וְאִזּוּ עוֹלִין כָּל הַנִּפְשׁוֹת בְּבְחִינַת מִ"נ וְכוּ' וְעַל יְדֵי זֶה נִמְשָׁךְ תּוֹרָה. וְזֶה בְּחִינַת בְּרַכַּת שִׁים שְׁלוֹם שֶׁהִיא גְּמַר הַתְּפִלָּה שָׂאז עֶקֶר הַיְחוּד וְאִזּוּ מִמְּשִׁיכִין הַתְּחַדְשׁוֹת הַתּוֹרָה שְׁנוֹלָד מִהַיְחוּד, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת הַמְּבָרָךְ אֶת עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בְּשְׁלוֹם שֶׁהוּא הַתּוֹרָה שְׁנִקְרְאָת שְׁלוֹם, כְּמוֹ שְׁכַתּוֹב, ה' עוֹ לְעַמּוֹ יִתֵּן ה' יְבָרֵךְ אֶת עַמּוֹ בְּשְׁלוֹם, שְׁנֶאֱמַר עַל קַבְּלַת הַתּוֹרָה, כְּמוֹ שְׂאִמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוּרֵנוּם לְבִרְכָה. וְזֶה בְּחִינַת עִיר גְּבָרִים עָלָה חֶכֶם וַיֵּרָד עוֹ מִבְּטָחָה, בְּחִינַת ה' עוֹ לְעַמּוֹ יִתֵּן ה' יְבָרֵךְ וְכוּ'. וְעַל כֵּן מְזַכְּרִין קַבְּלַת הַתּוֹרָה בְּבְרַכַּת שִׁים שְׁלוֹם, כְּמוֹ שְׂאוּמְרִים כִּי בְּאוֹר פְּנִיךָ נִתְּתָ לָנוּ ה' אֱלֹהֵינוּ תּוֹרַת חַיִּים וְכוּ'. וְעַל יְדֵי הַתּוֹרָה נִמְשָׁךְ הַשְּׂגָחָה שְׁלֵמָה וְזֶה בְּחִינַת אֲשֵׁרִי וּבָא לְצִיּוֹן וְשִׁיר שֶׁל יוֹם וּקְטֹרֶת שֶׁהוּא בְּחִינַת יְרִידַת הַשֶּׁפַע כְּמוֹ שְׂאִיתָא בְּפָנוּת, הֵינּוּ כִּי עַל יְדֵי הַתּוֹרָה הַנִּ"ל אָנוּ מִמְּשִׁיכִין עֲלֵינוּ הַשְּׂגָחָתוֹ בְּשְׁלֵמוֹת שֶׁעַל יְדֵי זֶה יוֹרֵד עֲלֵינוּ רַב שְׁפַע טוֹבָה וּבְרָכָה וְכוּ'. נִמְצָא שֶׁכָּל סֵדֶר הַתְּפִלָּה הוּא בְּחִינַת כָּל הַתְּקוּנִים הַנִּ"ל, כִּי צְרִיכִין לְהַמְשִׁיךְ בְּחִינַת קַבְּלַת הַתּוֹרָה בְּכָל יוֹם מִחֻדָּשׁ, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת הַתְּחַדְשׁוֹת הַמַּחֲוִין שְׁבָכַל יוֹם:

אות ד

וְעֶקֶר הָאֲרַת הַמַּחֲוִין הוּא בְּיוֹם דְּיָקָא וּבְלִילָה מְסַתְּלָקִין הַמַּחֲוִין אֶדְ אֶז מַחֲוִין עֲצָמוֹן בְּהַתּוֹרָה שְׁקַבְּלוּ בְּיוֹם בְּבְחִינַת זֹאת נְחֻמְתִּי בְּעֵנֵי כִּי אֲמַרְתָּד חִתְנִי, שְׂבַעַת הַחֶשֶׁךְ וְהַגְּלוּת בְּחִינַת לִילָה אֶז מַחֲוִין עֲצָמוֹן בְּהַתּוֹרָה שְׁקַבְּלוּ בְּיוֹם:

וְזֶה בְּחִינַת מְצוֹת הַדְּלָקָת גְּרוֹת הַמְּנוּרָה, וְזֶהוּ בְּחִינַת הַדְּלָקָת נֵר חֲנֻכָּה, כִּי בְּכֻלְיֹת נִקְרְאִים כָּל הַיָּמִים אֲשֶׁר הַצַּדִּיק חֵי עַל פְּנֵי הָאֲדָמָה נִקְרָא בְּחִינַת יוֹם. וְאַחַר כֵּן כְּשֶׁנִּסְתַּלַּק הוּא בְּחִינַת לֵילָה, כְּמוֹ שֶׁפְּתוּב בְּמִיתַת יֵאֱשִׁיחוּ, בְּיוֹם בֹּא הַשֶּׁמֶשׁ בְּצַהָרִים וְכוּ', הֵינּוּ כִּי בְזִמְן שֶׁהָיָה הַבַּיִת הַמְּקֻדָּשׁ שָׁאֵז הָיָה עֶקֶר הָאֶרֶץ הַמְּחִין כִּיְדוּעַ וְאֵז הָיָה עֶקֶר הַמְּשַׁכֵּת הַתּוֹרָה, כְּמוֹ שֶׁפְּתוּב, כִּי מְצִיּוֹן תֵּצֵא תּוֹרָה וְכוּ'. אֲבָל גַּם אֵז הָיָה עֶקֶר הַמְּשַׁכֵּת הַמְּחִין וְהַתּוֹרָה בְּיוֹם וְסֻמוּף לְלֵילָה הָיוּ צָרִיכִין לְהַדְּלִיק גְּרוֹת הַמְּנוּרָה, דְּהֵינּוּ לְהַמְּשִׁיךְ בְּחִינַת שֶׁמֶן מְשַׁחַת קֹדֶשׁ, שֶׁהוּא הַדְּעַת, לְהַמְּשִׁיכוֹ מִהַתּוֹרָה שֶׁקִּבְּלוּ בְּיוֹם לְהַדְּלִיק בּוֹ כָּל הַנְּרוֹת הַקְּדוּשׁוֹת בְּלֵילָה כְּדִי שֶׁיֵּאִירוּ הַנְּרוֹת הַקְּדוּשׁוֹת בְּלֵילָה, דְּהֵינּוּ שְׁגַם בְּלֵילָה יֵאִיר עֲלֵינוּ אֹר הַתּוֹרָה, שֶׁקִּבְּלָנוּ בְּיוֹם עַל יְדֵי שֶׁדְּלָקָנוּ מִשֶּׁם הַנְּרוֹת הַקְּדוּשׁוֹת שֶׁל הַמְּנוּרָה, כִּי עֶקֶר הָאֶרֶץ גְּרוֹת הַמְּנוּרָה נִמְשָׁכִין מִבְּחִינַת אֹר הַתּוֹרָה כְּמוֹ שֶׁפְּתוּב בְּאֵהֶל מוֹעֵד מְחוּץ לְפָרְכַת הַעֲדַת יַעֲרֹךְ אֹתוֹ וְכוּ'. שְׁנֵרוֹת הַמְּנוּרָה צָרִיכִין שֶׁיֵּהִיוּ עָרוּכִים כִּנְגַד אֲרוֹן הַעֲדוּת שֶׁשֶּׁם הַתּוֹרָה, כִּי מִשֶּׁם הֵם מְאִירִין בְּכָל לַיְלָה, דְּהֵינּוּ מִהַתּוֹרָה שֶׁקִּבְּלוּ בְּיוֹם וְכַנִּ"ל. וְכֵן בְּכֻלְיֹת הָעוֹלָם שֶׁכָּל יָמֵי הַצַּדִּיק הוּא בְּחִינַת יוֹם וְאֵז עֶקֶר הַמְּשַׁכֵּת הַדְּעַת וְהַתּוֹרָה שֶׁהַמְּשִׁיךְ עֲלֵינוּ. וְאַחַר הַסְּתַלְקוּתוֹ שֶׁהוּא בְּחִינַת לֵילָה וְאֵז נִסְתַּמּוּ תַרְעִין דָּגוּן יַעֲדוּ וְנִסְתַּלַּק הַדְּעַת אֵךְ אָנוּ מְחִיין עֲצֵמָנוּ בְּהַתּוֹרָה שֶׁהַמְּשִׁיךְ עֲלֵינוּ בְּיוֹם, דְּהֵינּוּ בְּחִינַת חַיּוּתוֹ, כִּי הַצַּדִּיקִים הַגְּדוֹלִים, שֶׁהֵם בְּחִינַת מוֹשֶׁה, הֵם מְמַשְׁיכִין חַדוּשֵׁי תּוֹרָתָם עַל יְדֵי עֲלִית הַנְּפֻשׁוֹת כַּנִּ"ל, וְהֵם מְמַשְׁיכִים הַתּוֹרָה מִמְּקוֹם עֲלִיּוֹן נוֹרָא וְנִשְׁגָב כְּזֶה בְּשֶׁכַל נִפְלָא כְּזֶה עַד שֶׁיֵּשׁ כַּח בְּתוֹרָתָם לְהַשִּׁיב וּלְהַחֲיוֹת כָּל הַנְּפֻשׁוֹת שֶׁיַּעֲסִקוּ בְּתוֹרָתָם לְנִצּוּחַ, כִּי הַתְּגַלוּת תּוֹרָתָם הָיָה עַל יְדֵי שֶׁהָעֵלוּ הַנְּפֻשׁוֹת כַּנִּ"ל, וּבְגַדֵּל כַּחֵם הָעֵלוּ גַם אֵת כָּל הַנְּפֻשׁוֹת הַעֲתִידִין לְבוֹא בְּבְחִינַת וְלֹא אֶתְכֶם לְבַדְכֶם וְכוּ', כִּי אֵת אֲשֶׁר יִשְׁנוּ פֹה וְאֵת אֲשֶׁר אֵינְנוּ פֹה. וְהַמְּשִׁיכוֹ הַתּוֹרָה בְּקֻדְשָׁהּ כְּזֹאת עַד שֶׁכָּל מִי שֶׁיַּעֲסִק בְּתוֹרָתָם תֵּאִיר לוֹ הַתּוֹרָה לְצֵאת מִחֲשַׁכֵּת אֲפֵלְתוֹ בְּבְחִינַת נֵר לְרַגְלֵי דְבָרִיךָ וְאֹר לְנִתְיָבְתִי. כִּי עַל יְדֵי עוֹסְקוֹ בְּהַתּוֹרָה חוּזֵר וְנִתְחַדֵּשׁ נִפְשׁוֹ בְּבְחִינַת עֵבוֹר מִחֲמַת שְׁזֵאת הַתּוֹרָה נִמְשַׁכֵּת מֵעֲלִית הַתְּחַדְּשׁוֹת הַנְּפֻשׁוֹת אֵת אֲשֶׁר יִשְׁנוּ פֹה וְאֵת וְכוּ'. וְזֶה בְּחִינַת טְעָמָה כִּי טוֹב סַחְרָה לֹא יִכְבֶּה בְּלֵילָה גְּרָה, שֶׁאֲפֵלוּ בְּלֵילָה, דְּהֵינּוּ אַחַר הַסְּתַלְקוּתוֹ לֹא תִכְבֶּה גְרוֹ לְעוֹלָם וְעַד מִחֲמַת שֶׁסְּחוֹרְתוֹ, דְּהֵינּוּ תּוֹרָתוֹ טוֹבָה מְאֹד בְּחִינַת טְעָמָה כִּי טוֹב סַחְרָה וְכוּ', כִּי הַמְּשִׁיךְ תּוֹרָתוֹ בְּשֶׁכְּלִיּוֹת כְּאֵלֶּה בְּבְחִינַת וְלִקַּח נְפֻשׁוֹת חֲכָם בְּחִינַת עִיר גְּבָרִים עֲלֶה חֲכָם וְכוּ' בְּבְחִינַת שִׁין שֶׁל שְׁלֹשָׁה רְאִשִׁים וְשִׁיין שֶׁל אַרְבָּעָה רְאִשִׁים וְכוּ', שֶׁעַל יְדֵי זֶה תּוֹרָתוֹ יֵשׁ לָהּ כַּח לְהֵאִיר גַּם בְּלֵילָה וְלֹא תִכְבֶּה גְרוֹ לְעוֹלָם וְעַד:

וְזֶה בְּחִינַת תִּקְוָה הַנֶּסֶךְ שֶׁל חֲנֻכָּה, כִּי כְּשֶׁעֲמַדָּה מְלָכוּת יוֹן הִרְשָׁעָה עַל עַמָּךְ יִשְׂרָאֵל בִּקְשׁוֹ לְהַשְׁכִּיחַ תּוֹרַתְךָ וְכוּ'. מְלָכוּת יוֹן הִרְשָׁעָה זֶה בְּחִינַת תְּאֵוֹת מָמוֹן שֶׁשָּׂם כָּל הָעֲבוֹדָה זָרָה וּמִי שֶׁנוֹפֵל לְשֵׁם קָשָׁה לֹא לְצֵאת מִשָּׁם, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב בְּהִמְעָשָׂה שֶׁל הַבַּעַל תִּפְלָה וְעַל כֵּן נִקְרְאת זֹאת הַתְּאֵוָה שֶׁל מָמוֹן מְלָכוּת יוֹן הִרְשָׁעָה, בְּחִינַת טְבַעְתִּי בֵּינוֹן מְצוּלָה וְאִין מְעַמֵּד וְכוּ'. כִּי כְּשֶׁנוֹפְלִים חֶסֶד וְשָׁלוֹם לְתְּאֵוָה זֹאת שֶׁל מָמוֹן הוּא בְּחִינַת טוֹבֵעַ בֵּינוֹן מְצוּלָה וְאִין מְעַמֵּד, כִּי אֵי אֶפְשָׁר לְצֵאת מִשָּׁם כִּנּוּ"ל. וְזֶה בְּחִינַת שֶׁבִקְשׁוֹ לְהַשְׁכִּיחַ הַתּוֹרָה לְגַמְרֵי וְגִזְרוּ שְׁמַד וְכוּ', כִּי עֵקֶר שִׁכְחַת הַתּוֹרָה מֵרַב בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הוּא עַל יְדֵי תְּאֵוֹת מָמוֹן כְּאֲשֶׁר אָנוּ רוֹאִין בְּחוּשׁ בְּהִרְבֵּה בְּנֵי אָדָם שֶׁבִטְלִים מִהַתּוֹרָה עַל יְדֵי טְרַדְתָּם בְּמָמוֹן שְׂרוּדָפִים אַחַר פְּרִנְסָתָם כָּל יְמֵיהֶם וְאִינֶם עוֹסְקִים בַּתּוֹרָה עַד שֶׁשׁוֹכְחִים אוֹתָהּ לְגַמְרֵי רַחֲמָנָא לְצַלּוּ. כְּמוֹ שֶׁאָנוּ רוֹאִין כְּמֵה אֲנָשִׁים שְׂבִימֵי נְעוּרֵיהֶם הָיוּ בְּנֵי תּוֹרָה וְהִרְבֵּה שֶׁהָיוּ מְפַלְגִים בַּלְמוּד בִּימֵי נְעוּרֵיהֶם, וְאַחַר כֵּן עַל יְדֵי שִׁיחָאוּ לְשׂוֹק נִפְלוּ חֶסֶד וְשָׁלוֹם, לְתְּאֵוֹת מָמוֹן וְנִטְרְדוּ בְּפְרִנְסָתָם עַד שֶׁבִטְלוּ אֶת הַתּוֹרָה עַד שֶׁשָּׁכְחוּ אוֹתָהּ לְגַמְרֵי וְלֹא הֶאֱמִינוּ בֶּהִי שְׂיֻכַל לְפְרִנְסָה בְּסִפָּה קִלְהָ וְלֹא קָבְעוּ עֵתִים לַתּוֹרָה, כִּי נִמְשָׁכוּ אַחַר תְּאֵוֹת מָמוֹן עַד שֶׁנִּדְמָה לָהֶם שֶׁצָּרִיכִין לְהַתְיַגֵּעַ כָּל יְמֵיהֶם עַל הַפְּרִנְסָה וְזֶה לֹא עָלְתָה בְיָדָם. וְזֶה בְּחִינַת כָּל הַשְּׂמֵדוֹת שֶׁגִּזְרָה מְלָכוּת יוֹן הִרְשָׁעָה שֶׁהוּא בְּחִינַת תְּאֵוֹת מָמוֹן, כִּי כָּל הַשְּׂמֵדוֹת וְכָל הָעֲבוֹדָה זָרָה תְּחוּבִים בְּמָמוֹן, כְּמוֹ שֶׁמְבָאָר בְּהַתּוֹרָה צְוִיתָ צֶדֶק (בְּסִימָן כג) עַל פְּסוּק: וַיִּגְרַשׁ מִפְּנֵיךָ אוֹיֵב וַיֵּאמֶר הַשְּׂמַד. וּמִגְדֵּל הַתְּגַבְרוּת וְהַתְּפַשְׁטוּת תְּאֵוֹת מָמוֹן שֶׁהוּא בְּחִינַת מְלָכוּת יוֹן הִרְשָׁעָה כְּמַעַט שֶׁנִּשְׁתַּכַּחַת תּוֹרָה מִיִּשְׂרָאֵל, אֲךָ הִי יִתְבָּרַךְ עוֹשֶׂה עֲמֻנָה נְסִים וְנִפְלְאוֹת גְּדוּלוֹת בְּכָל דּוֹר וְדוֹר וְנוֹתֵן כַּח בְּהַצְדִּיקִים אֲמֵתִיִּים שֶׁבְּכָל דּוֹר שִׁיקְבְּצוּ וַיַּעֲלוּ כָּל הַצְדָּקוֹת שִׁישְׂרָאֵל נוֹתֵנִין וְעַל יְדֵי זֶה הֵם מְשַׁבְּרִים וּמְבִטְלִין תְּאֵוֹת מָמוֹן מִיִּשְׂרָאֵל שֶׁלֹּא תִתְפַּשֵּׁט כָּל כֵּן שֶׁלֹּא תִשְׁתַּכַּח תּוֹרָה מִיִּשְׂרָאֵל חֶסֶד וְשָׁלוֹם. וְזֶה בְּחִינַת שֶׁהִיָּה הַנֶּסֶךְ עַל יְדֵי הַכֹּהֲנִים בֵּית חֲשֵׁמוֹנָאִי. כֹּהֲנִים הֵם בְּחִינַת כַּח הַצְדָּקָה וְחֶסֶד שֶׁל יִשְׂרָאֵל, כִּי הַכֹּהֵן הוּא אִישׁ הַחֶסֶד, כִּי הוּא מְקַבֵּץ כָּל הַצְדָּקוֹת שֶׁל יִשְׂרָאֵל, כִּי צָרִיכִין לִתֵּן לוֹ תְּרוּמוֹת וּמַעֲשָׂרוֹת וְכָל מַתְּנוֹת כֹּהֲנָה שֶׁהֵם בְּחִינַת צְדָקָה וְחֶסֶד. וּבִכְלֵ זֶה הֵם מְשַׁבְּרִין וּמְבִטְלִין תְּאֵוֹת מָמוֹן מִיִּשְׂרָאֵל. וְזֶה בְּחִינַת בֵּית חֲשֵׁמוֹנָאִי, בְּחִינַת יְאֻתֵינוּ חֲשֵׁמָנִים מִנֵּי מְצָרִים, שֶׁהוּא בְּחִינַת צְדָקָה שֶׁמְשַׁבֶּרֶת תְּאֵוֹת מָמוֹן, כִּי מְצָרִים הוּא בְּחִינַת תְּאֵוֹת מָמוֹן כִּי הִיא מְלֵאָה גְּלוּלִים וְעֲבוֹדָה זָרָה שֶׁהֵם בְּחִינַת תְּאֵוֹת מָמוֹן וְכַמוֹכָן בְּהִמְעָשָׂה שֶׁל הַבַּעַל תִּפְלָה שֶׁרְמָזָה בִּישְׁעֵיהָ קַפִּיטָל לִ"א שֶׁהוּא ד' הוּי הִירְדִים מְצָרִים לְעִזְרָה וְכוּ', עֵינֵי שָׁם. וּמִי שֶׁנוֹטֵל מָמוֹנוֹ וְנוֹתֵן צְדָקָה זֶה בְּחִינַת יְאֻתֵינוּ חֲשֵׁמָנִים מִנֵּי מְצָרִים, שֶׁמִּתּוֹךְ תְּאֵוֹת מָמוֹן הוּא מִתְגַּבֵּר וּמְשַׁבֵּר תְּאֵוֹתוֹ וְנוֹתֵן מָמוֹנוֹ לְצְדָקָה. נִמְצָא שֶׁהַכֹּהֲנִים בֵּית חֲשֵׁמוֹנָאִי זֶה בְּחִינַת כַּח הַצְדָּקָה שִׁישְׂרָאֵל נוֹתֵנִים וְעַל יְדֵי זֶה מְכַנְיָעִים וּמְבִטְלִין בְּחִינַת מְלָכוּת יוֹן הִרְשָׁעָה שֶׁהוּא בְּחִינַת

בְּחִינַת תְּאֵוֹת מָמוֹן כִּנּוּ"ל:

אות ז

וְזֶה בְּחִינַת מַה שֶּׁהַיּוֹנִים טְמָאוּ כָּל הַשְּׂמָנִים. שֶׁמֶן מְשַׁחַת קֹדֶשׁ הוּא הַדַּעַת וְהַתּוֹרָה, כִּי עַל יְדֵי תַּאֲוֹת מָמוֹן נִפְגְּמוּ וְנִתְקַלְקְלוּ כָּל הַמַּחֲיוֹן וְהַדַּעַת, כִּי כְּמוֹ שֶׁעַל יְדֵי שְׂבִירַת תַּאֲוֹת מָמוֹן זוֹכִין לְדַעַת שֶׁעַל יְדֵי זֶה מִמְּשִׁיכִין תּוֹרָה כְּנִ"ל, כְּמוֹ כֵּן לְהַפְּדוֹ כְּשֶׁמֶתְגַּבֵּר תַּאֲוֹת מָמוֹן, שֶׁהִיא בְּחִינַת מַלְכוּת יוֹן אֲז נִפְגָּם הַדַּעַת וְאִי אֶפְשָׁר לְהַמְשִׁיךְ תּוֹרָה. וְזֶה בְּחִינַת טְמָאוּ כָּל הַשְּׂמָנִים, הַיְנוּ כִּי תַּאֲוֹת מָמוֹן מִתְפַּשְּׁטוֹת עַל הַכֹּל לְקַלְקֵל חַס וְשְׁלוֹם, כִּי עַל רֵב הָעוֹלָם שֶׁהֵם הַמָּמוֹן עִם הִיא מִתְפַּשְּׁטוֹת לְהַשְׁפִּיחַם תּוֹרָתוֹ לְגַמְרִי, כִּי מֵרַבּוּי טְרָדוֹתָם בְּמָמוֹן אֵינָם עוֹסְקִים בְּתּוֹרָה וּמִצּוֹת עַד שְׂשׂוֹכְחִים חַס וְשְׁלוֹם הַתּוֹרָה לְגַמְרִי כְּנִ"ל. אֲדָ אֶפְלוּ עַל אוֹתוֹן שֶׁנִּשְׁאַר לָהֶם אֵיזָה דַּעַת קִצָּת וְעוֹסְקִים בְּתּוֹרָה גַּם עֲלֵיהֶם מִתְגַּבֵּרַת תַּאֲוֹת מָמוֹן עַד שֶׁמִּטְמָאָה וּמְקַלְקֵלֵת אֶת הַדַּעַת, כִּי מִחֲמַת תַּאֲוֹת מָמוֹן עַל פִּי רֵב יֵשׁ לָהֶם פְּנִיּוֹת גְּדוּלוֹת וּמַחְשְׁבוֹת זָרוֹת הַרְבֵּה בְּתַפְלָתָם וְתוֹרָתָם וְעַבּוֹדָתָם. וְזֶה בְּחִינַת שְׂמַלְכוּת יוֹן שֶׁהִיא תַּאֲוֹת מָמוֹן טְמָאוּ כָּל הַשְּׂמָנִים שֶׁאֶפְלוּ בְּמָקוֹם שֶׁנִּמְצָא אֵיזָה שֶׁמֶן שֶׁהִיא בְּחִינַת דַּעַת וְתּוֹרָה, הַתַּאֲוָה שֶׁל מָמוֹן מְטַמָּא וּפּוֹגֵם אֶת הַדַּעַת, כִּי נִכְנָס בּוֹ כֶּמֶה וְכֶמֶה פְּנִיּוֹת וּשְׂקָרִים וּמַחְשְׁבוֹת זָרוֹת מִחֲמַת חֲמִדַּת הַמָּמוֹן וְטְרָדוֹתוֹ בְּהַפְרָנָסָה. וּמִחֲמַת זֶה לֹא הָיָה שֶׁמֶן לְהַדְלִיק עַד שֶׁמִּצָּאוּ בְּנֵס צְלוּחִית שֶׁמֶן שֶׁהָיָה חֲתוּם בְּחוֹתְמוֹ שֶׁל כֶּהֱן גְּדוֹל וְכוּ'. כֶּהֱן גְּדוֹל זֶה בְּחִינַת הַצַּדִּיק הַגָּדוֹל הָאֱמֵתִי שֶׁהוּא יָכוֹל לְבַרֵּר וּלְהַעֲלוֹת כָּל הַצַּדִּיקוֹת וְהַחֲסִידִים שֶׁיִּשְׂרָאֵל עוֹשִׂין, כִּי כֶּהֱן אִישׁ חֲסִד בְּחִינַת צַדִּיקָה כְּנִ"ל. וְהַכֶּהֱן הַגָּדוֹל הוּא בְּחִינַת חֲסִד גְּדוֹל מְאֹד כִּי הוּא כְּלוּל מִכָּל הַכֶּהֱנִים וְהוּא זוֹכֵה לְכַנֵּס לְתַכְלִית הַקֹּדֶשׁ שֶׁל הַבַּיִת הַמְקֻדָּשׁ, כִּי הוּא נִכְנָס לְפָנָי וּלְפָנֵים לְמָקוֹם הָאָרוֹן וְהַלְוִחוֹת וְכָל עַבּוֹדַת הַבַּיִת הַמְקֻדָּשׁ תְּלוּי בּוֹ. כִּי הוּא מְקַבֵּץ כָּל הַצַּדִּיקוֹת וְהַחֲסִידִים שֶׁל כָּל יִשְׂרָאֵל וּמְשַׁבֵּר וּמְבַטֵּל הָעַבּוֹדָה זָרָה מִיִּשְׂרָאֵל שֶׁהוּא תַּאֲוֹת מָמוֹן וְעַל כֵּן הוּא זוֹכֵה לַעֲשִׂירוֹת גְּדוֹל, כְּמוֹ שֶׁאֶמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה, וְהַכֶּהֱן הַגָּדוֹל מֵאֲחֵיו - גְּדִלְהוּ מִשָּׁל אֲחֵיו. כִּי עֵקֶר הָעֲשִׂירוֹת בְּאֱמֵת הוּא עַל יְדֵי שְׂבִירַת תַּאֲוֹת מָמוֹן, כְּמוֹ שֶׁמְבַאֵר בְּהַתּוֹרָה צִוִּית צַדִּיק בְּסִימָן כֶּג, עֵין שֵׁם. וְעַל כֵּן הוּא זוֹכֵה לְתַכְלִית הַקֹּדֶשׁ שֶׁל הַבַּיִת הַמְקֻדָּשׁ, כִּי עַל יְדֵי צַדִּיקָה, שֶׁהִיא שְׂבִירַת תַּאֲוֹת מָמוֹן, זוֹכִין לְקַדְּשֵׁת הַבַּיִת הַמְקֻדָּשׁ בְּחִינַת וְאֵנִי בְּרַב חֲסִדָּד אֲבוֹא בֵּיתָדָד, כְּמוֹ שֶׁמְבַאֵר שֵׁם. וְזֶה בְּחִינַת צְלוּחִית שֶׁל שֶׁמֶן שֶׁהָיָה חֲתוּם בְּחוֹתְמוֹ שֶׁל כֶּהֱן גְּדוֹל זֶה בְּחִינַת חֲתוּם תּוֹרָה בְּלִמְדֵי, הַיְנוּ שֶׁהַצַּדִּיק הַגָּדוֹל הָאֱמֵתִי שֶׁהוּא בְּחִינַת כֶּהֱן גְּדוֹל שֶׁבֵּר תַּאֲוֹת מָמוֹן לְגַמְרִי בְּתַכְלִית עַל יְדֵי כֹחַ הַצַּדִּיקָה עַד שֶׁהַשְּׂמֶן מְשַׁחַת קֹדֶשׁ שְׁלוֹ שֶׁהוּא הַדַּעַת שְׁלוֹ חֲתוּם בְּחוֹתְמֵם שֶׁאֵין בּוֹ שׂוֹם מִגַּע זָר, כִּי הוּא נָקִי וְזָדָד לְגַמְרִי מִכָּל מִינֵי פְּנִיּוֹת הַבָּאִים עַל יְדֵי תַּאֲוֹת מָמוֹן וְעַל יְדֵי זֶה הוּא יָכוֹל לְהַמְשִׁיךְ תּוֹרָה בְּקֹדֶשׁ נִפְלְאָה שֶׁהוּא בְּחִינַת חֲתוּם תּוֹרָה בְּלִמְדֵי, שֶׁהַתּוֹרָה תִּהְיֶה נְחֻתָּמַת וְנִקְבַּעַת בְּלִבָּם לְעוֹלָם עַד שֶׁתִּחְזִירָם לְמוֹטָב

בבחינת שימני כחותם על לבך כחותם על זרועך וכו', שהוא בחינת תפלין מחין, כי הצדיק הנ"ל ממשיך תורתו בבחינת חותם דקדושה בחינת תפלין מחין כמובן בהתורה הזאת, עין שם. וזהו, ולא היה בו להדליק אלא יום אחד ונעשה נס ודלק שמונה ימים, הינו כי כפי סדר הבריאה שכל קיומה על ידי התורה שהצדיקים ממשיכין בכל עת צריכין להמשיך התורה בכל יום מחדש, כי בכל יום נמשכין מחין חדשים כידוע. ועל כן בהשמן, שהוא הדעת הקדוש של הצדיק האמת, שהוא בחינת פהו גדול, לא היה ראוי להדליק כי אם יום אחד, כי ביום האחר צריכין מחין חדשים וחדושי תורה חדשים, אך כל זה היה אם היה הדור בתקונו וכמו שיהיה לעתיד כשיבוא משיח צדקנו שאז יהיו נפתחין מעינות החכמה ויגלו לנו הצדיקים חדושי תורה בכל יום, אבל עכשו בעמק הגלות קשה לגלות חדושי תורה אמתיים אפלו פעם אחת בשנה. רק שהי' יתברך בעצם רחמיו נתן כח להצדיק האמת שהוא נקי ונדף מכל שימשיך תורה בדרך נס נפלא עד שהשמן והתורה שאינו ראוי להדליק ולהאיר כי אם ביומו כנ"ל, אבל מעצם קדושת הצדיק הוא ממשיך התורה ממקום גבה ועליון כזה מבחינת התורה שתתגלה לעתיד שהיא אורייתא דעתיקא סתימאה, עד שדולק ומאיר השמן והתורה שלו בחינת שמונה ימים, דהינו שמאירה התורה שלו כל ימי עולם עד יום השמיני, שהוא בחינת בינה עלמא דאתי שאז יתגלה האמת בעולם ועולתה תקפץ פיה וכו'. כי כל ימי עולם היה הם בבחינת שבעת ימי הבנין, בחינת שבע מדות, אבל יום השמיני הוא בחינת בינה עלמא דאתי למעלה מהבנין ששם מתבטלת הסטרא אחרא לגמרי בחינת ואת רוח הטמאה אעביר מן הארץ, בחינת וביום השמיני ימול בשר ערלתו, שאז בבחינת יום השמיני יהיה נמול נחתם ונתבטל הערלה החופה על הקדושה בבחינת ואת רוח הטמאה אעביר מן הארץ, הינו שהצדיק הגדול ממשיך התורה בקדושה כזאת עד שתהיה מאירה כל ימי עולם עד לעתיד לבוא. ועל זה קבעו לנו שמונת ימי חנכה שכל אדם בביתו ידליק נר חנכה, שהיא בחינת נרות המנורה, כי על ידי תקוף הנס המשיכו הצדיקים הגדולים תקונו נפלא כזה והארה נפלאה כזאת על ידי תורתם הקדושה שנקמרה על ידי עליות נפשות וכו' כנ"ל עד שכל אדם בביתו יש לו כח להדליק נר חנכה שהוא בחינת אור התורה, כי כל אדם יכול להאיר על עצמו אור תורתם שתאיר לו כמו אור ונר לצאת מחשכת אפלה שלו. וזה בחינת נר חנכה לשון חנוך שכל מי שרוצה לחנוך עצמו בעבודת ה' יתברך יכול להמשיך שמן משחת קדש ולהדליק נר מאור תורתם שגלו והמשיכו ממקום שהמשיכו עד שכל אדם יכול למצא את עצמו בתורתם ושתאיר לו לנצח לצאת מאפלה לאור גדול. וזהו בחינת מה שמדליקין נר חנכה למטה מעשרה טפחים, כי ממשיכין האור העליון שהוא כלל כל היחודים שעולה נ"ר, ממשיכין עתה אותו גם למטה מעשרה טפחים, כמבאר בפונות. וזה בחינת 'פוק חזי גבורתא דמרדכי' המבאר שם בסוף התורה הנ"ל, דהינו שמגדל גבורת כח הצדיק יש לו כח להעלות גם הנפשות הנמוכים מאד מאד בבחינת עבור אפלו מי שלא יצא עדיו מחל אל הקדש אפלו כמלא החוט וכו', עין שם. וזהו בחינת למטה מעשרה טפחים ששם תכלית העשייה וקשה להאיר אור התורה לשם אך

על ידי תקוף הנס של חנכה שהוא נמשך בכל דור ודור בכל שנה ושנה שהוא בחינת התגלות התורה של לעתיד שהמשיכו הצדיקים הגדולים בני עליה האמתיים, על ידי זה יש פח שיאיר האור גם למטה מעשרה טפחים, דהינו אפלו באותן שהם בתכלית העשיה שעדין לא יצאו מחל אל הקדש אפלו כמלא החוט גם להם מאיר אור התורה הזאת, כי גם נפשותם העלו בבחינת עבור על ידי עצם כחם בבחינת פוק חזי גבורתא דמרך וכנ"ל:

אות ח

ועל כן נוהגים להרבות בצדקה בחנכה, כי חנכה הוא בחינת הכנעת מלכות יון הרשעה שהוא תאות ממון ששבירתה על ידי צדקה שעל ידי זה ממשיכין אור התורה שמשם נמשך הדלקת נר חנכה לכל אחד בביתו כנ"ל על כן מרבין אז בצדקה:

אות ט

וזה בחינת מצות השבת אבדה, כי השבת אבדה זה בחינת שבירת תאות ממון, כי לוקח החפץ שמצא ששונה ממון ויכול לקחו לעצמו והוא לוקחו ומחזירו לבעליו נמצא שהוא בחינת שבירת תאות ממון בחינת צדקה, כי השבת האבדה לבעליה הוא גמילות חסדים שהוא בחינת צדקה, כי גדולה גמילות חסד יותר מן הצדקה (סכה מט ע"ב). נמצא שמצות השבת אבדה הוא בחינת שבירת תאות ממון על ידי צדקה וחסד ועל ידי זה נמשך השגחה שלמה כנ"ל. וזה שכתוב מצות השבת אבדה בלשון ראיה, כמו שכתוב, לא תראה את שור אחיך או שיו נדחים והתעלמת מהם השב תשיבם וכו'. וכן תעשה לחמרו וכו' לא תוכל להתעלם. לא תוכל להתעלם דיקא שאסור להעלים עין מן האבדה שלא יפגם חס ושלום בעינים העליונים בבחינת השגחתו השלמה, כי כשמשים עין על האבדה ומשגיח עליה להגביה אותה ולהחזירה לבעליה, כמו כן ממשך מלמעלה השגחה שלמה, כי זה עקר בחינת השבת אבדה שהוא בחינת שבירת תאות ממון על ידי צדקה וחסד שעל ידי זה נמשך השגחה שלמה כנ"ל. כי עקר האבדה נמשך מפגם ההשגחה על ידי שלא השגיח היטב על ממונו ולא שמרו כראוי ועקר הפגם הוא על ידי הסח הדעת שהוא בחינת פגם

ההשגחה שלמה, דהינו שאין מסתכל על הדבר היטב עד שיהיה נחזר ונצטיר בעינינו רק הוא מתחיל להסתכל בו וקדם שמגיע הראות להדבר הסיח דעתו ונתפזר הראות אל הצד לדברים אחרים ועל ידי זה נגנב או נאבד ממנו, כי בודאי לא אבד ממונו לדעת כי זהו שוטה ומשגע גמור המאבד מה שנותנים לו רק רב האבדות הם על ידי הסח הדעת, דהינו שאינו משמרו כראוי, דהינו שאין מגיע הראות להחפץ שצריך לשמרו רק מקדם שמגיע הראות והמחשבה להדבר שצריך לשמרו מתפזר מן הצד כנ"ל, שזהו בחינת פגם ההשגחה שלמה, כמבאר שם בהתורה הנ"ל, עין שם היטב ענין השגחה השלמה. ועל כן זה שמוצא האבדה ומשים עין עליה ואינו מתעלם ממנה ומחזירה לבעליה הוא חוזר ומשלים ומתקן פגם ההשגחה שלמה ועל כן הוא חוזר וממשיך השגחה שלמה וכנ"ל:

אות י

כי באמת צריך כל אדם לזהר מאד לשמור ממונו וחפציו כבבת עין פאשר הזהירנו אדונינו מורנו ורבינו זכרוננו לברכה על זה פמה פעמים, כי אף על פי שתאות ממון מגנה מאד, אף על פי כן ממון של איש הישראלי צריכין לשמרו מאד אדרבא, מחמת שתאות ממון מגנה מאד ויש ספנה גדולה כשיוצא לשוק בשביל פרנסתו שלא יפל לתאות ממון, אך הוא מכרח לצאת בשביל פרנסה. על כן זה הממון שכבר הרויח בהשגחתו יתברך על ידי איזה מלאכה או משא ומתן וכיוצא בודאי צריך לשמרו מאד מאחר שסכן נפשו בגשמיות ורוחניות בשביל זה. ועל כן חזר יעקב אבינו על פכים קטנים, כי צדיקים ממונם חביב עליהם וכו' ואין זה מחמת תאות ממון חס ושלום, אדרבא, מחמת שמבזה וקשה בעיניהם מאד כל עסקי העולם שצריכין לעסק בשביל פרנסה מחמת שמתבטלים על ידי זה מדברי תורה ואף על פי כן בהכרח לעסק גם בזה בשביל פרנסה המכרחת על כן זה החפץ והממון שכבר בא לידם שומרים אותו היטב שלא יהיה נאבד חס ושלום, שלא יצטרכו לחזר ולהתבטל מדברי תורה חס ושלום בשביל זה. ומי שפוגם בשמירת הממון הוא פוגם בבחינת השגחה שלמה כנ"ל ועל כן זה שמשיב האבדה הוא ממשיך בחינת השגחה שלמה כנ"ל:

אות יא

וְזֶה בְּחִינַת וַיִּקְרָא יַעֲקֹב אֶל בְּנָיו וַיֹּאמֶר הֲאִסְפוּ וְאֶגִּידָה לָכֶם אֵת אֲשֶׁר יִקְרָא אֶתְכֶם בְּאַחֲרֵית הַיָּמִים, שֶׁבִקֵּשׁ לְגִלוֹת אֵת הַקֶּץ וְנִסְתַּלְקָה הַיְמִנּוּ שְׂכִינָה וְהִתְחִיל לְדַבֵּר דְּבָרִים אַחֲרִים וְאָמַר הַקְּבָצוּ וְשִׁמְעוּ וְכוּ'. וּבִדְאִי מַה שֶׁדַּבֵּר אַחֵר כִּד הָיָה מַעִין שְׂרָצָה לְגִלוֹת, כִּי לְכַאוּרָה תְּמוּנָה מֵאַחַר שֶׁלֹּא גָלָה כָּלֵל מֵהַקֶּץ, לָמָּה נִכְתְּבוּ דְבָרָיו אֵלּוּ בַתּוֹרָה מַה שֶׁאָמַר וְאֶגִּידָה לָכֶם וְכוּ' מַה שֶׁלֹּא גָלָה כָּלֵל, אֵד בְּאֵמַת מַה שֶׁאָמַר אַחֵר כִּד מְחַבֵּר וְשִׁד לָמָּה שְׂרָצָה לְגִלוֹת, כִּי יַעֲקֹב רָצָה לְגִלוֹת מִמֶּשׁ קֶץ הַגְּאֻלָּה וְנִסְתַּלְקָה הַיְמִנּוּ שְׂכִינָה, כִּי הוּא קֶץ הַפְּלָאוֹת וְאִסּוּר לְגִלוֹתוֹ, עַל כֵּן הִתְחִיל לְדַבֵּר דְּבָרִים אַחֲרִים וְרִמָּז וְהֶעֱלִים לָהֶם אֵת הַקֶּץ בְּתוֹכָם וְהוֹדִיעַם בְּמָה יִזְכּוּ לְקֶץ הַגְּאֻלָּה, הַיְנוּ שֶׁעָקַר הַגְּאֻלָּה תְּלוּיָה בְּהַתְּגַלוֹת הַתּוֹרָה בְּבַחֲינָה הַנִּי"ל, דְּהַיְנוּ עַל יְדֵי הַצְּדִיקִים שֶׁהֵם בְּבַחֲינַת מִשָּׁה מְשִׁיחַ שֶׁיֵּשׁ לָהֶם כַּח לְקַבֵּץ אֵת הַנִּפְשׁוֹת בְּחֻקְמָתָם וְלַעֲלוֹת בְּחֻקְמָתָם וְלַהֲמַשִּׁיךְ תּוֹרָה וְכוּ"ל. וְזֶהוּ בְּחִינַת הַקְּבָצוּ וְשִׁמְעוּ בְּנֵי יַעֲקֹב וְשִׁמְעוּ אֶל יִשְׂרָאֵל אֲבִיכֶם, 'הַקְּבָצוּ וְשִׁמְעוּ בְּנֵי יַעֲקֹב', זֶה בְּחִינַת קְבוּץ הַנִּפְשׁוֹת שֶׁכָּל אֵלּוּ הַנִּפְשׁוֹת הַבָּאִים לְשִׁמְעַ דְּבַר ה' הוּא מְקַבְּצִים יַחַד וּמַעֲלָה אוֹתָם בְּבַחֲינַת עֲבוּר. וְזֶה, הַקְּבָצוּ וְשִׁמְעוּ, שֶׁמִּזְהִיר אוֹתָם שֶׁיִּתְאַסְפוּ וְיִתְקַבְּצוּ יַחַד וְיִטּוּ אֲזִינֵיהֶם וְיִהְיוּ מוֹכְנִים לְשִׁמְעַ. וְעַל יְדֵי הַקְּבוּץ וְהַהֲכָנָה הַזֹּאת שֶׁהֵם חֹפְצִים לְשִׁמְעַ עַל יְדֵי זֶה מַעֲלָה הַחֲכָם נִפְשׁוֹתָם וְעַל יְדֵי זֶה מוֹרִיד לָהֶם תּוֹרָה וְאִזּוּ יֵשׁ לָהֶם מַה לְשִׁמְעַ.

וְזֶהוּ: וְשִׁמְעוּ אֶל יִשְׂרָאֵל אֲבִיכֶם, דְּהַיְנוּ שֶׁיִּשְׁמְעוּ הַתּוֹרָה הַנִּפְלְאָה שֶׁהִמְשִׁיךְ וְגָלָה לָהֶם. וְעַל כֵּן נֶאֱמַר שְׁתִּי פְעָמִים וְשִׁמְעוּ, כִּי וְשִׁמְעוּ הַרְאִשׁוֹן נֶאֱמַר עַל מַה שֶׁמִּטִּים אֲזָנָם וּמְכִינִים עֲצָמוֹן לְשִׁמְעַ בְּעַת הַקְּבוּץ, שֶׁזֶּהוּ בְּחִינַת הַרְצוֹן הַחֲזֵק שֶׁיֵּשׁ לְכָל אֶחָד וְאֶחָד הַבָּאִים לְשִׁמְעַ דְּבַר ה', שֶׁזֶּהוּ עָקַר בְּחִינַת קְבוּץ הַנִּפְשׁוֹת, דְּהַיְנוּ הַרְצוֹנוֹת, כְּמוֹ שֶׁמְבַאֵר שֶׁם בְּהַתּוֹרָה הַנִּי"ל, וְנִפְשׁ הוּא בְּחִינַת רְצוֹן וְכוּ', עֵינֵי שֶׁם, כִּי שֶׁמִּיעָה בְּלִבָּא תְּלִיא, הַיְנוּ רְצוֹן הַלֵּב וְתִשׁוּקָתוֹ הַגְּדוּלָּה לְשִׁמְעַ דְּבַר הַחֲכָם הַצְּדִיק הָאֵמַת, שֶׁזֶּהוּ בְּחִינַת נֶפֶשׁ כְּנִי"ל. וְעַל יְדֵי זֶה מְקַבְּצִים וּמְאַסְפִים יַחַד בְּבַחֲינַת הַקְּבָצוּ וְשִׁמְעוּ בְּנֵי יַעֲקֹב וְאַחֵר כִּד מוֹרִיד לָהֶם עַל יְדֵי זֶה תּוֹרָה. וְזֶהוּ בְּחִינַת וְשִׁמְעוּ הַשְּׂנִי שֶׁהוּא יוֹשְׁמְעוּ אֶל יִשְׂרָאֵל אֲבִיכֶם, שֶׁנֶּאֱמַר עַל הַתְּגַלוֹת הַתּוֹרָה שֶׁמְגַלָּה לָהֶם וְכוּ"ל. וְעַל כֵּן נֶאֱמַר בְּתַחֲלָה יַעֲקֹב הַקְּבָצוּ וְשִׁמְעוּ בְּנֵי יַעֲקֹב, וְאַחֵר כִּד יִשְׂרָאֵל וְשִׁמְעוּ אֶל יִשְׂרָאֵל כִּי בְּעַת הַקְּבוּץ קִדְּם הַתְּגַלוֹת הַתּוֹרָה שֶׁאִזּוּ הוּא עֲדִין בְּחִינַת עֲבוּר אִזּוּ נִקְרָאִין הַמַּחִין וְהַדְּעַת בְּחִינַת יַעֲקֹב בְּחִינַת בְּבִטּוֹן עָקַב אֵת אַחִיו שֶׁהוּא בְּחִינַת עֲבוּר. וְאַחֵר כִּד כְּשֶׁנוֹלָד וְנִתְגַּלָּה הַתּוֹרָה אִזּוּ הוּא בְּחִינַת יִשְׂרָאֵל, כְּמוֹ שֶׁכְּתֹב אֲדוֹנָנוּ מוֹרְנוּ וְרַבְּנוּ זְכוּרֵנוּ לְבָרְכָה בְּהַתּוֹרָה עֲתִיקָא (בְּסִימָן כ"א) עַל פְּסוּק כִּי יַעֲקֹב בָּחַר לוֹ יְהִי יִשְׂרָאֵל לְסִגְלָתוֹ, עֵינֵי שֶׁם:

ועל כן קנטר יעקב השלטה שבטים הראשונים ראובן שמעון ולוי, כי זה ידוע שכל בחינה כלולה מכל הבחינות ועל כן בכלל הנפשות שהחכם מקבצם יחד ועולה עמהם וממשיך תורה, שזהו בחינת שתי שכליות, כי הקבוץ הוא בחינת שכל אחד, ומה שממשיך תורה הוא שכל שני בחינת שייך של שלטה ראשון ושייך של ארבעה ראשון, בכלל אלו הנפשות יש בהם שתי בחינות, כי יש נפשות שהם בבחינת השכל של הקבוץ, שמקבצם ומעלה אותם בבחינת עבור ויש נפשות שהם בבחינת השכל של המשכת התורה, ואלו השלטה שבטים הראשונים ראובן שמעון ולוי הם בבחינת השכל של הקבוץ דהינו שהם הראשונים ומהם מתחיל להעלותם בבחינת עבור לגרם היחוד על ידם בתחלה. ומחמת שכל התחלות קשות, על כן בתחלה בעת בחינת העבור אז מתעוררים דינים קשים חס ושלום, כי עבור בחינת דין כידוע, כמו שנאמר, ויתעבר ה' בי למענכם, וכמו שראינו בעינינו אצל הצדיקים הגדולים שבתחלה בעת שהכינו עצמן לומר תורה היו רואים מהם קפידות גדולות מה שלא היה דרכם בכך תמיד. אך כל זה נמשך מבחינת רגז ודין של בחינת עבור, ועל כן קנטר יעקב אבינו שלשת שבטים הראשונים האלו מחמת שהם הראשונים שעל ידם עקר התחלת המשכת היחוד שהוא בחינת עבור שאז הוא בחינת דין וקנטור כנ"ל. כי שמות שלטה שבטים אלו מרמז על זה, כי ראובן נקרא על שם, כי ראה ה' בעניי כי עתה יאהבני אישי, זה מרמז שעדין אין יחוד שלם בין הקדוש ברוך הוא וכנסת ישראל מחמת פגם מעשיהם אבל הצדיק בגדל כחו שמעורר מעט הטוב שיש בישראל ומעלה ומלקט גם הנפשות הפגומים עם הטובים בבחינת אריתי מורי עם בשמי וכוי, כמו שמבאר שם, עין שם. עד שמעורר רחמי ה' יתברך שיראה בעניי ישראל ויאהב אותם ויתקרב ויתיחד עמהם וזה בחינת כי ראה ה' בעניי כי עתה יאהבני אישי. וכן שמעון נקרא על שם כי שמע ה' כי שנואה אנכי וכוי. וכן לוי שנקרא על שם הפעם ילוה אישי אלי וכוי. נמצא ששמות כל אלו השלטה שבטים מורים על תחלת היחוד, הינו שהם מעוררים וגורמים היחוד והאהבה והחבור בין הקדוש ברוך הוא וכנסת ישראל מה שבתחלה היו כמו רחוקים ושנואים ממנו וסבלו ענויים וצרות רבות ועתה יאהבם ויקרבו ויתלוה ויתחבר אליהם וכנ"ל. ועל כן מחמת שאלו השבטים הם בחינת ההתחלה בחינת עבור שהוא דין על כן קנטרם בדברים וכנ"ל. אבל יהודה היה בחינת הפעם אודה את ה' שמרמז שכבר נכמרו רחמי ה' יתברך ונתבטלו הדינים והרגז לגמרי והתחיל להתמשך מלמעלה המשכת התורה שאז נמתקין כל הדינים כשהמחין מתחילין להתמשך. וזהו הפעם אודה וכוי בחינת המשכת התורה שאז עקר השבח וההודיה בחינת אודה ביישר לבב בלמדי משפטי צדקה. כי יהודה הוא בחינת משיח שייצא ממנו שאז יהיה עקר התגלות התורה בבחינה הנ"ל שעל ידי זה עקר הגאולה כנ"ל. ועל כן כשהגיע ליהודה התחיל לקרבו בדברים טובים, כי כבר נתבטל הדין והרגז הנאחז בבחינת עבור והתחיל להתמשך בחינת התגלות התורה והדעת שהוא בחינת רחמים וחסד כנ"ל. נמצא שלטה שבטים הראשונים הם בבחינת עבור ושאר השבטים הם בבחינת הולדת והמשכת התורה. ועתה תראה נפלאות שבשביל זה בעת

יציאת מצרים הזכיר שלשה שבטים אלו לבדם בפרשת וארא כמו שכתוב
אלה ראשי בית אבותם וכו' ופרש רש"י שם, לפי שקנתרם יעקב אביהם
לשלשה שבטים הללו בשעת מותו חזר הכתוב ויחסם פאן לבדם לומר
שחשובים הם, כי בכלליות נחשב כל גלות מצרים בבחינת עבור פיזוע,
ויציאתם משם וגאלתם נחשב בחינת לדה פיזוע. כי כבר מבאר שכל
בחינה כלולה מכל הבחינות ועל כן אף על פי שיעקב בודאי המשיך וגלה
תורה הרבה לבניו ובפרט הברכות הקדושות שברכם קדם מותו שכל
דבור ודבור הוא תורה גבה ומרמוז בהם כל מה שיעבר עליהם ויקרה
אותם עד הסוף אף על פי כן עדין לא נתנה בנמיו ועל כן כל ענין יעקב הוא
בבחינת קבוץ הנפשות בבחינת עבור. עד שבא משה רבנו וגרם יחוד נפלא
למעלה עד שהוציא הנפשות מבחינת עבור והמשיך תורה שהיא התגלות
הדעת שהוא בחינת לדה, שזהו עקר בחינת יציאת מצרים, ועל כן בעת
בחינת העבור סבלו ישראל צרות רבות בגלות מצרים כי עבור בחינת דין
כנ"ל. וזה בחינת תורה צוה לנו משה מורשה קהלת יעקב, שהתגלות
התורה נמשך על ידי משה בחינת תורה צוה לנו משה, אך הירשה
הקדושה שהיא התגלות התורה שהביא לנו משה רבנו נמשך על ידי קהלת
יעקב בחינת מורשה קהלת יעקב, דהינו על ידי קבוץ הנפשות בבחינת
עבור, שזהו בחינת יעקב, כי עקר הקהלה והקבוץ על ידו, כי הוא שרש כל
הנפשות, כמו שכתוב, כל הנפש הבאה לבית יעקב, כמו שכתב אדוננו
מורנו ורבנו זכרונו לברכה במקום אחר. ועל כן בעת יציאת מצרים הזכיר
אלו השלשה שבטים הראשונים לבד כי הם הם עקר בחינת העבור ועתה
עקר הגאלה תלויה בהם להמתיק ולבטל הדין הנאחז בבחינת עבור שהם
בחינת אלו השלשה שבטים על ידי החסד והרחמים שהתחיל להתמשך
בעת הגאלה על ידי שכבר נתעורר בחינת המשכת התורה שעל ידי זה היה
עקר הגאלה, כמו שכתוב, בהוציאך את העם ממצרים תעבדון את
האלהים וכו'. ועתה מתקו דברי רש"י הנ"ל והם מהפסיקתא שלפי
שקנתרם יעקב לאלו השלשה שבטים וכו', כי בודאי כן הוא שלפי
שקנתרם וכו', שזהו מחמת שהם בבחינת עבור ששם אחיזת הדין שמשם
היה כל גלות מצרים, על כן עתה בעת הגאלה צריך לחזור ולהזכיר אותם
דיקא, כי עקר הגאלה תלוי בהם להמתיק הדין מהם על ידי המשכת
התורה שהתחיל על ידיהם על ידי שהיו בבחינת עבור שעל ידי זה עקר
הגאלה כנ"ל. וזה שפרש רש"י שם שחזר הכתוב ויחסם לומר שחשובים
הם, כי בודאי מה שמהם עקר התחלת עלית הנפשות בבחינת עבור שאז
הוא בחינת דין אין מחמת גריעותם חס ושלום אדרבא, הוא חשיבותם
שהם גדולים כל כך שמהם עקר ההתחלה שקשה מאד ומחמת זה בעצמו
קנתרם כנ"ל. אבל באמת הם חשובים ועל כן בעת הגאלה צריכים
להזכיר אותם דיקא, כי עקר הגאלה על ידם כי אם לא היה בחינת עבור
לא היה בחינת לדה שהוא בחינת המשכת התורה שהוא עקר הגאלה
כנ"ל:

נמצא שבכלליות העולם קבוץ הנפשות בבחינת עבור הוא בחינת יעקב בחינת כל הנפש הבאה לבית יעקב כנ"ל והמשכת התורה הוא בחינת משה שהמשיך ונתן לנו את התורה ועל כן הכרח יעקב אבינו להורידם למצרים ומשה רבנו הוציאם כי ירידת ישראל למצרים נמשך מבחינת עבור כידוע, שזהו בחינת יעקב. אבל הירידה הוא בשביל העליה. כי אם אין עבור אין לדה. וכמו שכתוב, אנכי ארד עמך מצרימה ואנכי אעלה גם עלה, כי על ידי זה זכו אחר כך לגאולה על ידי משה שהמשיך ונתן לנו את התורה, שזהו בחינת לדה כנ"ל. וזה שאיתא במדרש פרשת ויחי, יעקב סיים בזאת יוזאת אשר דבר, ומשה פתח בזאת יוזאת הברכה, משה סיים באשרי אשריך ישראל ודוד פתח באשרי אשרי האיש וכו'. הינו כי יעקב הוא בחינת קבוץ הנפשות ועל כן סיים בזאת, כי זאת הוא בחינת מלכות אמונה, כמובא בתקונים באריכות, ומלכות אמונה היא בחינת כלליות הנפשות כידוע, ועל כן משה פתח בזאת שסיים יעקב, כי על ידי קבוץ הנפשות, שהוא בחינת יעקב, המשיך משה התורה ועל כן שם בוזאת הברכה מתחיל תכף לדבר מהמשכת התורה שנמשך על ידי קבוץ הנפשות שהוא בחינת יעקב, כמו שכתוב שם, ה' מסיני בא וכו' תורה צוה לנו משה מורשה קהלת יעקב וכנ"ל. ועל כן יעקב סיים בזאת ומשה פתח בזאת, כי כל בחינת יעקב הוא בחינת קבוץ הנפשות שהוא בחינת זאת ובזה פתח משה, כי על ידי קבוץ הנפשות של יעקב שהוא בחינת זאת המשיך משה התורה כנ"ל. וזהו משה סיים באשרי ודוד התחיל מאשרי, כי על ידי המשכת התורה נמשך השגחה שלמה שהוא בחינת אשרי לשון אשורנו ולא קרוב, כמו שכתב שם אדוננו מורנו ורבנו זכרנו לברכה על פסוק אשרי העם, ודוד התחיל מאשרי, כי דוד הוא בחינת משיח שכל עסקו להמשיך השגחה שלמה על ידי התורה שפממשיך על ידי בחינות הנ"ל. כי כל הצרות וכל הגליות שסובליו עתה הוא מחמת הסתרת פנים, דהינו שכביכול אין נמשך השגחתו בשלמות עלינו ועל זה אנו צועקין בכל עת עד אנה תסתיר את פניך ממני וכו' למה פניך תסתיר תשפח ענינו ולחצנו, וכתוב, ראה עניי ועמלי וכו'. וכל עסקם של הצדיקים האמתיים שמקיימין אותנו ומחייין אותנו במרירת הגלות הזה ומעוררין וממשיכין הגאולה הוא על ידי ההשגחה שלמה שפממשיכין בכל עת על ידי חדושי תורתם שפממשיכין על ידי עלית נפשות וכנ"ל. וזהו בחינת דוד שהוא משיח שהתחיל באשרי במה שסיים משה, כי עקר המשכת התורה שפממשיך הצדיק בחינת משה הוא כדי להמשיך השגחה שלמה שהוא בחינת אשרי, שזהו בחינת דוד משיח שנקרא יפה עינים וטוב ראי, מחמת שהוא ממשיך השגחה שלמה בחינת ושמתי עיני עליהם לטובה, שעל ידי זה עקר הגאולה כנ"ל:

נמצא ששליטה צדיקים אלו יעקב משה דוד הם כלל השליטה בחינות הנ"ל שהם קבוצה הנפשות להעלותם בבחינת עביר, שזהו בחינת יעקב, והמשכת התורה שזהו בחינת משה, והמשכת השגחה שלמה, שזהו בחינת דוד משיח. וכל אלו השליטה בחינות כלולים וקשורים ותלויים זה בזה, כמבאר בהתורה הנ"ל. על כן במה שסיים זה פתח זה, כי כל אחד תלוי ומקשר בחברו כנ"ל, כי על ידי קבוצה הנפשות ממשיכין תורה ועל ידי המשכת התורה נמשך השגחה שלמה כנ"ל:

אות יד

וזהו גם כן מה שאיתא במדרש פרשת וזאת הברכה ששם מתחיל מאברהם וזה לשונו, אברהם ברוך את יצחק וכו', דכתיב, ויתן אברהם את כל אשר לו ליצחק וכו'. עמד יצחק לברך את יעקב אמר, ממקום שפסק אבא משם אני מתחיל אבא הפסיק ביתן אף אני מתחיל ביתן מנין? שנאמר, ויתן לך האלהים. ובמה חתם בקריה שנאמר, ויקרא יצחק אל יעקב ויברך אתו. עמד יעקב לברך את השבטים אמר איני פותח אלא בקריה, שנאמר, ויקרא יעקב אל בניו. ובמה חתם בזאת וכו', עמד משה לברך וכו' כי התחלת התקון התחיל מאברהם אבינו שהוא התחיל להוציא העולם מקללותיה שנתקלה על ידי חטא אדם הראשון, ולהמשיך ברכות, דהיינו להמשיך השפעת התורה שמשם כל הברכות, כמו שכתוב, ה' עז לעמו יתן ה' יברך וכו'. והתחלת התקון הוא על ידי הצדקה שעל ידי זה משברין תאות ממון כנ"ל בהתורה הנ"ל וזה בחינת אברהם שהיה איש החסד שעשה חסד וצדקה הרבה עם כל באי עולם ועל ידי זה שבר תאות ממון (וכמו שמבאר בהתורה 'מישרא דספינא' בסימן ל, עין שם) ובטל בחינת בעצבון תאכלנה בחינת בזעת אפך שנתקלו בחטא אדם הראשון. ומחמת שהוא זכה לבטל הקללה הנ"ל על כן נמסרו לו הברכות, כמו שכתוב, והיה ברכה וכו'. והוא מסר הברכה ליצחק וסיים בויתן, כי מדת אברהם הוא בחינת השפעה ונתינה בחינת נתינת צדקה וחסד, בחינת נתן תתן וכו', על כן סיים בויתן. ויצחק פתח בזה וסיים בויקרא, כי יצחק הוא תקן מדת הגבורה בחינת סטרא דלוי ששם בחינת הנגון והשיר ועל כן הוא המשיך התקון הנאמר בהתורה הנ"ל שהוא בחינת וכד נחית ההוא ריחא לבא מקבל לה בחדוה דנגונא דליואי, שהוא בחינת שלמות תקון תאות ממון שישפך חמימות הלב לתאות ממון ויהפכו לשמחה שיהיה שמח בחלקו ולא יהיה אף להעשיר, שזהו בחינת חדוה דנגונא דליואי, שזהו בחינת יצחק שהוא בחינת גבורות קדושות שמשם עקר השתלשלות אחיזת תאות ממון, בחינת מצפון זהב יאתה, שהם בחינת חרון אף ודינים ואין הדין נמתק אלא בשרשו, דהיינו

כְּשֶׁמְשִׁיכִין כַּח הַצְדָקָה וְהַחֶסֶד שֶׁל אַבְרָהָם אִישׁ הַחֶסֶד לְבַחֲנֵת גְּבוּרֹת
יִצְחָק שֶׁהוּא בַּחֲנִינֵת חֲמִימוֹת הַלֵּב וּמְשַׁכְּכִין חֲמִימוֹת הַלֵּב דְּסִטְרָא אַחְרָא
שֶׁלֹּא יִבְעַר הַלֵּב לְתַאֲוֹת מָמוֹן רַק אֲדַרְבָּא, יִהְיֶה שְׂמַח בַּחֲלָקוֹ עַד שְׂיִזְכֶּה
לְבַחֲנֵת חֲדוּה דְּנִגּוּנָא דְּלִיּוּאֵי, כִּי הִנְגּוּן וְהַשְׂמָחָה הוּא בְּבַחֲנֵת לִוִי, שֶׁהוּא
בַּחֲנִינֵת יִצְחָק, שֶׁהוּא בַּחֲנִינֵת שְׂמַאל דְּקִדְשָׁה שְׁשָׁם הַשִּׁיר וְהִנְגּוּן וְהַשְׂמָחָה
כְּשֶׁמְבַטְלִים מִשָּׁם אַחֲזִיזַת הַדִּינִים דְּסִטְרָא אַחְרָא שֶׁהֵם בַּחֲנִינֵת תַּאֲוֹת מָמוֹן
וְזוֹכִין שְׂיִבְעַר וַיִּתְחַמֵּם הַלֵּב לְהִי יִתְבַּרְךָ בְּשִׂמְחָה וְשִׁיר וְנִגּוּן בְּבַחֲנֵת לְבִי
וּבְשָׂרִי יִרְנְנוּ אֶל אֵל חַי. וְעַל כֵּן פָּתַח יִצְחָק מִמְּקוֹם שֶׁחֲתַם אַבְרָהָם שֶׁהוּא
וַיִּתֵּן, כִּי הוּא הַעֲקָר שֶׁצָּרִיךְ לְהַמְשִׁיךְ כַּח נְתִינָה הַצְדָקָה שֶׁל אַבְרָהָם לְשִׁפְךְ
חֲמִימוֹת הַלֵּב שֶׁנִּמְשָׁךְ מִגְּבוּרַת יִצְחָק לְבַטֵּל מִשָּׁם הַחֲרוֹן אֲף בַּחֲנִינֵת בְּזַעַת
אַפָּךְ תֹּאכַל לֶחֶם וּלְהַפְּכוֹ לְשִׂמְחָה וְנִגּוּן, שֶׁהוּא בְּבַחֲנֵת יִצְחָק שֶׁנִּקְרָא עַל
שֵׁם הַצְּחוּק וְהַשְׂמָחָה. וְעַל כֵּן סִיִּם בְּוִיקְרָא זֶה בַּחֲנִינֵת שֶׁצָּרִיכִין לְקָרוֹת
וּלְהַזְמִין אֶת כַּח הַצְדָקָה שֶׁהוּא בַּחֲנִינֵת אַבְרָהָם לְתוֹךְ בַּחֲנִינֵת גְּבוּרַת יִצְחָק
כְּדִי לְשִׁפְךְ חֲמִימוֹת הַלֵּב שֶׁבוֹעֵר לְתַאֲוֹת מָמוֹן שֶׁמְשַׁתְּלֵשֵׁל מִשָּׁם כְּנִ"ל, וְזֶהוּ
בַּחֲנִינֵת וְקָרְאוּ נְדָבוֹת הַשְּׂמִיעוֹ (עֲמוֹס ד'). שֶׁצָּרִיכִין לְקָרוֹת אֶת הַרוּחַ נְדִיבָה
שֶׁהוּא כַּח הַצְדָקָה וּלְהַשְׂמִיעַ אוֹתוֹ אֶל הַלֵּב, כִּי שְׂמִיעָה בְּלִבָּא תִּלְיָא עַד
שְׂיִשְׁמַע הַלֵּב וַיִּקְבַּל כַּח הַצְדָקָה בְּבַחֲנֵת וְכַד נַחֲתִית הֵהוּא רוּחָא לְבָא מִקְבַּל
לֵה בַּחֲדוּה דְּנִגּוּנָא דְּלִיּוּאֵי וְכְנִ"ל. וּמִשָּׁם הִתְחִיל יַעֲקֹב וַיִּקְרָא אֶל בָּנָיו. וְסִיִּם
בְּזֹאת, כִּי עַל יְדֵי כַּח הַצְדָקָה שֶׁל אַבְרָהָם שֶׁהַמְשִׁיךְ יִצְחָק לְתוֹךְ הַלֵּב וְכוּ',
שְׂזֶה עָקָר שְׂלֵמוֹת שְׂבִירַת תַּאֲוֹת מָמוֹן עַד שֶׁהִפָּךְ חֲמִימוֹת הַלֵּב לְשִׂמְחָה
וְנִגּוּן וְשִׁיר, דְּהִינּוּ שֶׁלֹּא יִהְיֶה בְּלָבוֹ שׁוֹם חֲמִימוֹת דְּסִטְרָא אַחְרָא שֶׁהוּא
תַּאֲוֹת מָמוֹן, שֶׁהוּא כָּלֵל הַבְּלִי הַעוֹלָם רַק שְׂיִתְחַמֵּם לְבוֹ לְהִי יִתְבַּרְךָ לְהוֹדוֹת
וּלְהַלֵּל אוֹתוֹ יִתְבַּרְךָ בְּשִׁיר וְנִגּוּן וְכוּ', שֶׁהוּא בַּחֲנִינֵת חֲדוּה דְּנִגּוּנָא דְּלִיּוּאֵי
כְּנִ"ל, שְׂזֶהוּ גַם כֵּן בַּחֲנִינֵת קְרִיאָה, בַּחֲנִינֵת הוֹדוֹ לְהִי קָרְאוּ בְּשִׁמוֹ, כִּי כָּל
הִנְגּוּנִים וְהַשִּׁירוֹת הֵם בַּחֲנִינֵת קְרִיאָה שֶׁהוּא בַּחֲנִינֵת קוֹל, בַּחֲנִינֵת הַמְשָׁכָה,
כִּי עַל יְדֵי הַקְרִיאָה שֶׁקוֹרְאִין אֶת חֲבֵרוֹ נִמְשָׁךְ וּבָא אֵלָיו וְאַחַר כֵּךְ מְדַבֵּר
עִמּוֹ, שְׂזֶהוּ בַּחֲנִינֵת שִׁיר וְנִגּוּן שֶׁעַל יְדֵי זֶה קוֹרְאִין וּמְשִׁיכִים אוֹתוֹ יִתְבַּרְךָ
אֵלֵינוּ וְאַחַר כֵּךְ אָנוּ מְדַבְּרִים לְפָנָיו כָּל צְרִכֵינוּ, כִּי עָקָר הַהִמְשָׁכָה וְהַחֲבוּר
הוּא עַל יְדֵי בַּחֲנִינֵת נִגּוּן שֶׁהוּא סִטְרָא דְּלִוִי בְּבַחֲנֵת הַפְּעַם יְלוּהוּ אִישִׁי אֵלֵי
כוּ', כְּמוֹ שֶׁפָּתַח אֲדוֹנֵנוּ מוֹרְנוּ וְרַבֵּנוּ זְכָרוֹנוּ לְבָרְכָה בְּמִקּוֹם אַחֵר. וְזֶה בַּחֲנִינֵת
מֵה שְׂאוּמְרִים פְּסוּקֵי דְּזִמְרָה קֹדֶם הַתְּפִלָּה, כִּי עַל יְדֵי נִגּוּן וְזִמְרָה קוֹרְאִין
וּמְשִׁיכִין אוֹתוֹ יִתְבַּרְךָ אֵלֵינוּ וְאַחַר כֵּךְ יְכוּלִים לְהַתְּפַלֵּל לְפָנָיו כָּל צְרִכֵינוּ
וְכֵן אָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכָרוֹנָם לְבָרְכָה, לְעוֹלָם יְסַדֵּר אָדָם שְׂבָחוֹ שֶׁל הַקְדוּשׁ
בְּרוּךְ הוּא וְאַחַר כֵּךְ יִתְפַּלֵּל, וְכָל הַשְּׂבָחִים הֵם בְּבַחֲנִינֵת זְמִירוֹת וְנִגּוּנִים שֶׁל
הַלְוִיִּים שֶׁעוֹסְקִים בְּשִׁירוֹת וְתַשְׁבָּחוֹת שֶׁל דָּוִד הַמֶּלֶךְ עָלָיו הַשְּׁלוֹם, שֶׁהֵם
בַּחֲנִינֵת עֲשָׂרָה מִיְנֵי נְגִינָה. וְעַל כֵּן נִגּוּנָא דְּלִיּוּאֵי הוּא בַּחֲנִינֵת קְרִיאָה וּבוֹ סִיִּם
יִצְחָק, כִּי הוּא בְּבַחֲנִינֵת חֲדוּה דְּנִגּוּנָא דְּלִיּוּאֵי כְּנִ"ל. וּבְמֵה שְׁסִיִּם הוּא פָּתַח
יַעֲקֹב וַיִּקְרָא אֶל בָּנָיו, כִּי בִכְח הַצְדָקָה שֶׁמְשַׁבֵּרַת תַּאֲוֹת מָמוֹן עַד שֶׁזוֹכִין
לְחֲדוּה דְּנִגּוּנָא דְּלִיּוּאֵי עַל יְדֵי זֶה יְכוּלִים לְקַבֵּץ הַנְּפִשׁוֹת, שְׂזֶהוּ בַּחֲנִינֵת יַעֲקֹב
בַּחֲנִינֵת זֹאת, שֶׁהוּא מְלָכוֹת כְּלָלִיּוֹת הַנְּפִשׁוֹת וְעַל כֵּן סִיִּם בְּזֹאת וּבְזֶה פָּתַח
מֹשֶׁה וְנָתַן עַל יְדֵי זֶה אֶת הַתּוֹרָה וְכוּ' כְּנִ"ל:

אות טו

וְזֶה בְּחִינַת מְצוֹת פְּרִיקָה וְטְעִינָה, בְּחִינַת כִּי תִרְאֶה חֲמוֹר שֶׁנֶּאֱדָר רַבֵּץ תַּחַת מִשְׁאוֹ וְחִדְלָתָ מֵעֵזָב לֹא עֵזָב תַּעֲזֹב עִמּוֹ :

כִּי מִבְּאֵר בְּהַתּוֹרָה הַנִּי"ל שֶׁהַצְּדִיק בְּגִדְל כָּחוֹ מַגְבִּיָּה וּמַעֲלָה בְּבְחִינַת עֲבוֹר גַּם הַנְּפֹשׁוֹת הַרְחוּקִים מְאֹד שֶׁלֹּא יֵצְאוּ עֲדִין מֵחֹל אֶל הַקֹּדֶשׁ אֲפֹלוּ כָּחוֹט הַשְּׁעָרָה, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת פּוֹק חֲזִי גְבוּרָתָא דְמֶרְדָּךְ וְכוּ', עֵינֵי שָׁם :

וְזֶה בְּחִינַת כִּי תִרְאֶה חֲמוֹר שֶׁנֶּאֱדָר רַבֵּץ תַּחַת מִשְׁאוֹ. וְדָרְשׁוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֹנָם לְבִרְכָה, שֶׁנֶּאֱדָר, שֶׁעֲבַר עֲבָרָה וְכוּ'. וְזֶהוּ, רַבֵּץ תַּחַת מִשְׁאוֹ, שֶׁקִּשָּׁה לְהַגְבִּיָּהוּ וּלְהַעֲלוֹתוֹ מִגִּדְל הַמִּשְׁאוֹי שֶׁמִּנְחָה עָלָיו שֶׁהוּא בְּחִינַת מִשְׁאוֹי הַעֲוֹנוֹת בְּחִינַת כְּמִשְׁאֵל כְּבֹד יִכְבְּדוּ וְכוּ'. וְעַל כֵּן יָכוֹל לְהִיּוֹת שֶׁיַּעֲלֶה עַל דַּעְתָּךְ לְחִדְל מֵעֵזָב לֹא בְּחִינַת וְחִדְלָתָ מֵעֵזָב לֹא, כִּי יִדְמָה לָךְ שֶׁקִּשָּׁה לְהַעֲלוֹתוֹ מִגִּדְל הַמִּשְׁאוֹי שֶׁעָלָיו, אֲבָל ה' יִתְבָּרֵךְ רַחוּם וְחַנוּן וְרַחֲמָיו רַבִּים מְאֹד, עַל כֵּן הִזְהִיר בְּרַחֲמָיו עֵזָב תַּעֲזֹב עִמּוֹ, שֶׁאֲפֹלוּ נִפְשׁ כְּזֹאת צָרִיכִין לְעֵזָב וּלְעֹזֵר לְהַשְׁתַּדֵּל בְּכָל כָּחוֹ לְהַגְבִּיָּה וּלְהַעֲלוֹתוֹ, כִּי יֵשׁ לְהַצְדִּיק כַּח כְּזֶה כְּנִי"ל. וְזֶהוּ 'עִמּוֹ' דִּיקָא, כְּמוֹ שֶׁדָּרְשׁוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֹנָם לְבִרְכָה, יָכוֹל, אֲפֹלוּ יֵשֵׁב לֹא וְאָמַר הוֹאִיל וְעָלִיד מְצוּה וְכוּ'? תִּלְמוּד לומר, 'עִמּוֹ', הִינּוּ כִּי בּוֹדָאִי מְצוּה גְדוּלָה לְהַטְפִּיל עִמּוֹ וּלְעֹזֵר לֹא גַם כֵּן לְהַעֲלוֹת וּלְחַדֵּשׁ נִפְשׁוֹ, אֲבָל כָּל זֶה עִמּוֹ, דְּהִינּוּ כְּשֶׁהוּא בְּעִצְמוֹ רוּצָה גַם כֵּן לְעֵסֶק בְּזֶה לְרַחֵם עַל עִצְמוֹ לְהַשְׁתַּדֵּל בְּתַקְנַת נִפְשׁוֹ לְסַלֵּק הַמִּשְׁאוֹי הַגְּדוּלָה שֶׁעָלָיו רַק שְׂאֵי אֲפֹשֶׁר לֹא בְּעִצְמוֹ וְהוּא מְצַפֶּה לְמִי שֶׁיַּעֲזֹר לוֹ לְזֶה אֲזִי מְצוּה גְדוּלָה לְעֹזֵר לוֹ בְּכָל כָּחוֹ לְהַטְפִּיל עִמּוֹ לְהַעֲלוֹתוֹ, כִּי יֵשׁ כַּח לְחַדֵּשׁ נִפְשׁוֹ גַם כֵּן אִם הוּא בְּעִצְמוֹ יֵשׁ לוֹ אִיזָה רְצוֹן אֲמַתִּי לְזֶה לְעֵסֶק בְּתַקּוֹן נִפְשׁוֹ, אֲבָל אִם רוּצָה לְסַלֵּק עִצְמוֹ לְגַמְרֵי וְאִינוּ רוּצָה לְהַשְׁתַּדֵּל בְּתַקּוֹן נִפְשׁוֹ כָּלֵל, רַק רוּצָה שֶׁהַצְּדִיק בְּעִצְמוֹ יַעֲשֶׂה הַכֹּל עֲבוּרוֹ וְהוּא לֹא יַעֲשֶׂה כָּלֵל וְלֹא יִשְׁתַּדֵּל בְּזֶה כָּלֵל, אֲזִי בּוֹדָאִי אִין הַצְּדִיק צָרִיד לְעֵסֶק עִמּוֹ, כִּי אִי אֲפֹשֶׁר לְעֹזֵר לוֹ כְּשֶׁאִינוּ רוּצָה לְעֵסֶק בְּעִצְמוֹ בְּתַקּוֹנוֹ כָּלֵל כְּנִי"ל, וְכִמוֹ שֶׁאָמַר אֲדוּנְנוּ מוֹרְנוּ וְרַבְּנוּ זְכוֹרֹנוּ לְבִרְכָה לְאַחַד, אֲתָה בְּלַעֲדֵי אִינְךָ יָכוֹל לַעֲשׂוֹת כָּלֵל, (דְּהִינּוּ לְתַקּוֹן נִפְשׁוֹ בְּעִצְמוֹ) אֲבָל גַּם אֲנִי בְּלַעֲדֵיד אִינִי יָכוֹל לַעֲשׂוֹת דָּבָר, הִינּוּ שְׂאֵם אֲתָה לֹא תַעֲשֶׂה כָּלֵל בּוֹדָאִי אִי

אֶפְשֶׁר לִי לַעֲשׂוֹת עֲבוּרָךָ הַכֹּל, כִּי הָאָדָם הוּא בֹעַל בְּחִירָה וְאִי אֶפְשֶׁר
לְהַעֲלוֹתוֹ כִּי אִם כְּשֵׁישׁ לֹא אֵיזָה הַתְּעוֹרְרוֹת מֵעֲצָמוֹ וְזֶהוּ, יְכוּל, אֶפְלוּ יֵשֵׁב
לוֹ וְכוּי? תִּלְמוּד לֹמֵר, עֲמוּ וְכוּי כְּנִי"ל:

אות טז

וְזֶהוּ גַם כֵּן בְּחִינַת מִצּוֹת פְּרִיקָה וְטַעֲנָה מִמֶּשׁ בְּפְשִׁיטוֹת כִּי זֶה שְׁחֲמוֹרוֹ
רוֹבֵץ תַּחַת מִשְׁאוֹ וַיֵּשׁ לוֹ צֶעַר וַיִּגְיַעַה כְּזֹאת בְּדֶרֶךְ, זֶה נִמְשָׁךְ מִבְּחִינַת בְּזַעַת
אֶפֶיךָ תֹאכַל לֶחֶם, בְּחִינַת בְּעֲצָבוֹן תֹּאכְלֶנָּה, שְׁמֶשׁם נִמְשָׁכִים כָּל הַצֶּעַר
וְהִגְיַעוֹת שֵׁישׁ לָאָדָם בְּהַעֲסָקִים שְׁעוֹסֵק בְּשִׁבִיל פְּרָנְסָה. וְאִי אֶפְשֶׁר לְתַקּוֹן
זֹאת וּלְהַנְצִיל מִזֶּה כִּי אִם עַל יְדֵי הַתְּקוּנִים הַנְּאֻמְרִים בְּהַתּוֹרָה הַנִּי"ל, דְּהֵינּוּ
עַל יְדֵי שְׁיִשְׁבֵּר תְּאֻוֹת מִמּוֹן עַל יְדֵי צְדָקָה שְׁעַל יְדֵי זֶה יִזְכֶּה לְבַטֵּל בְּחִינַת
בְּזַעַת אֶפֶיךָ וְכוּי וְעַל יְדֵי זֶה יִזְכֶּה לְדַעַת שְׁעַל יְדֵי זֶה יִכּוּלִים לְקַבֵּץ נִפְשׁוֹת
וּלְהַמְשִׁיךְ תּוֹרָה וְכוּי שְׁעַל יְדֵי זֶה נִמְשָׁךְ הַשְּׁגָחָה שְׁלֵמָה כְּמוֹ שְׁמִבְּאֵר שָׁם,
וְכַשְׁנִמְשָׁךְ הַשְּׁגָחָה שְׁלֵמָה אֲזוֹ נִתְתַּקֵּן הַכֹּל בְּשִׁלְמוֹת, כִּי כָּל הַיִּסּוּרִים וְהַצֶּעַר
וְהִגְיַעוֹת וְכוּי, הַכֹּל מִחֲמַת שְׁרָחוּק מֵה' יִתְבָּרַךְ, דְּהֵינּוּ מֵהַתּוֹרָה שְׁעַל יְדֵי
זֶה אֵינּוּ זֹכֵה לְהַשְּׁגָחָה שְׁלֵמָה וּמִשָּׁם בָּאִים כָּל חֲסָרוֹן הַפְּרָנְסָה וְעַכּוּב
הַשְּׁפַע וְכָל הַיִּסּוּרִין וְהִגְיַעוֹת שֵׁישׁ לוֹ בְּעֵינֵי הַפְּרָנְסָה, כִּי כָּל הַפְּרָנְסָה
וְהַשְּׁפַע נִמְשָׁכֶת מֵעֵינֵי הַשְּׁגָחָתוֹ יִתְבָּרַךְ אֲבָל כְּשִׁרְחוּקִים חֶסֶד וְשִׁלּוּם
מֵהַתּוֹרָה שְׁאֲזִי אֵין מִגִּיעַ עֲלָיו הַהַשְּׁגָחָה בְּשִׁלְמוֹת וְכוּי, כְּמוֹ שְׁמִבְּאֵר שָׁם
אֲזִי נִתְפָּזֵר חֶסֶד וְשִׁלּוּם הַשְּׁפַע הַנִּמְשָׁךְ מֵהַשְּׁגָחָתוֹ יִתְבָּרַךְ וְהוֹלֵכֶת חֶסֶד וְשִׁלּוּם
לְמָקוֹם שְׁהוֹלֵכֶת וְאֵינָה מִגִּיעַ אֵלָיו וּמִזֶּה נִמְשָׁךְ כָּל דְּחֻקוֹת הַפְּרָנְסָה רַחֲמָנָא
לְצַלָּן, כִּי מִחֲמַת שְׁרָחוּקִים מֵהַתּוֹרָה חֶסֶד וְשִׁלּוּם וּרְחוּקִים מֵהַשְּׁגָחָה
בְּשִׁלְמוֹת נִמְשָׁךְ הַשְּׁפַע לְמָקוֹם שְׁנִמְשָׁךְ כְּנִי"ל, דְּהֵינּוּ לְמָקוֹמוֹת הַחִיצוֹנִים,
וְהַעֲכוּ"ם וְהַרְשָׁעִים הַגְּדוֹלִים שְׁנִאֲחָזִים שָׁם מְקַבְּלִים כָּל הַשְּׁפַע וַיִּשְׂרָאֵל
נִזְוָנִין מִתְמַצִּית, כִּי יִשְׂרָאֵל נִאֲחָזִים בְּה' יִתְבָּרַךְ וְצָרִיכִין לְקַבֵּל הַשְּׁפַע
מִבְּחִינַת הַשְּׁגָחָה שְׁלֵמָה דִּיקָא וְזֶה שְׁכָתוּב בְּאַרְץ יִשְׂרָאֵל, תְּמִיד עֵינֵי ה'
אֶלְקִיךָ בְּה' וְכוּי. 'תְּמִיד' דִּיקָא, זֶה בְּחִינַת הַשְּׁגָחָה שְׁלֵמָה שְׁעֵינֵינוּ יִתְבָּרַךְ
צוֹפוֹת תְּמִיד בְּאַרְץ יִשְׂרָאֵל, כִּי עֵינֵי הַשְּׁגָחָתוֹ מִגִּיעַ לָשֵׁם בְּבְחִינַת הַכָּאָה עַד
שְׁחוּזָרֶת וְנִצְטִיָּרֶת בְּעֵינֵינוּ וְעַל כֵּן עֵינֵינוּ דְּבוֹקִים שָׁם תְּמִיד, כִּי הַהַשְּׁגָחָה
שְׁלֵמָה הוּא בְּבְחִינַת וְהַחִיּוֹת רְצוּא וְשׁוּב, כְּמוֹ שְׁמִבְּאֵר שָׁם, דְּהֵינּוּ שְׁבִכָּל
עַת וְרָגַע רְצוּא וְשׁוּב הַהַשְּׁגָחָה מֵעֵלָא לְתַתָּא וְחוּזָרֶת מִתַּתָּא לְעֵלָא וְכֵן חוּזָר
חֲלִילָה בְּכָל עַת וְרָגַע בְּבְחִינַת רְצוּא וְשׁוּב, שְׁזֶהוּ בְּחִינַת הַשְּׁגָחָה שְׁלֵמָה
בְּחִינַת אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, בְּחִינַת תְּמִיד עֵינֵי ה' אֶלְקִיךָ בְּה', 'תְּמִיד' דִּיקָא, כִּי
אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל סְמוּכָה אֵלָיו יִתְבָּרַךְ מִכָּל הָעוֹלָם, כִּי שָׁם עָקַר הַמְּשָׁכֶת הַתּוֹרָה
כְּפִדּוּעַ. וְעַל כֵּן זֶה שְׁרוּבֵץ תַּחַת מִשְׁאוֹ וַיֵּשׁ לוֹ יִגְיַעַה כְּזֹאת שְׁנִמְשָׁךְ מִפְּגָם
תְּאֻוֹת מִמּוֹן מִבְּחִינַת בְּזַעַת אֶפֶיךָ וְכוּי מִבְּחִינַת פְּגָם הַהַשְּׁגָחָה שְׁלֵמָה, שְׁעַקֵּר

תקונו על ידי שיחזור ויחדשו נפשו בבחינת עבור שעל ידי זה יחזר וימשך עליו השגחה שלמה כנ"ל, על כן אפשר יעלה על דעתך שאי אפשר לעזר לאיש כזה מאחר שנפל כל כך. ועל כן הזהירה התורה, עזב תעזב עמו, כי באמת צריכין להשתתף בצערו ולעזר לו בכל כחו. ובזה שמסייע לו בגשמיות ומקיים המצוה עזב תעזב והקם תקים, בזה החסד שעושה עמו הוא מכניע ומבטל ממנו בחינת בזעזע אפך וכו', שהוא בחינת פגם תאות ממון וממשיך עליו בחינת השגחה שלמה, כי על כל אחד מישראל מטל הדבר להשתדל בתקנת חברו בגשמיות ורוחניות ולקיים בחברו עזב תעזב והקם תקים. כי אף על פי שחברו רחוק מאד מה' יתברך אף על פי כן יכולין לעזר גם אותו על ידי פח הצדיק האמת שיש לו פח להעלות גם נפשו בבחינת פוק חזי גבורתא דמרך וכו' כנ"ל, עין שם היטב מה שאיתא שם ורמזא גלא קלא לחברתא מי איכא מידי בעלמא וכו' פוק חזי גבורתא דמרך וכו', עין שם. נמצא שכל אחד ואחד צריך לעזר ולהזכיר את חברו ביראת שמים אף על פי שהם כמו שהם, אף על פי כן בכל הצדיק כלם יכולים לעלות כנ"ל ועל כן הזהירה התורה לעזר גם להשונא, דהינו שראוהו עובר עברה, כי גם אותו צריכין לעזר הרבה, כי יש פח להעלותו גם כן בכל הצדיק הגדול העוסק בזה בבחינת פוק חזי גבורתא דמרך וכנ"ל:

הלקח ד בהלכות מתנה הלכה ה אות ע"ד:

פריקה וטעינה א:

אות א

כי תראה חמור שנאף רבץ תחת משאו וכו' עזב תעזב עמו, ותרגומו, משבק תשביק מה דבלבך עליה וכו'. כי כבדת המשאוי שנכבדת ונופלת הוא על ידי השנאה כי שנאה הוא פגם הדעת כמו שכתב רבנו גרו ואיר כמה פעמים וכנ"ל. וכשנכנס הדעת אזי נכבדת המשאוי ונופלת כי הדעת מרים כל הדברים בבחינת החי נושא את עצמו ועקר החיות על ידי הדעת, כמו שכתוב (קהלת ז), החכמה תחיה. ועל כן האדם על ידי הדעת יכול להרים כל המשאות שבעולם בקל על ידי תחבולות ועצות אבל כשנסתלק

הדעת נסתלק החיות ואזי נופל המשאוי וזה בחינת חלי נופל שכתב רבנו גרו יאיר במאמר האי מאן דבעי למנסב (סימן כט) עין שם שהוא על ידי שפגם הדעת על ידי התגברות הדמים על ידי זה נופל עין שם. ושנאה וכעס הוא בחינת התגברות הדמים כמו שכתב רבנו גרו יאיר (סימן נו) כי כבד פועס (ברכות סא) וכבד הוא מלא דם, שהוא בחינת שנאה ורציחה שהוא שפיכות דמים ועל כן על ידי שנאה על ידי זה הוא בחינת התגברות הדמים ועל ידי זה נפגם הדעת ועל ידי זה נופל בבחינת חלי נופל פני"ל כי אזי המשא נכבדת בבחינת כי עונתי עברו ראשי כמשא כבד וכו' (תהלים לח) שעל ידי העונות שהוא בחינת התגברות הדמים כמו שכתב רבנו גרו יאיר שם על ידי זה נפגם הדעת ואזי נופלים כל הדברים על ידי הכבדות בבחינת כמשא כבד יכבדו ממני עין במאמר האי מאן הנ"ל שהביא רבנו גרו יאיר מקרא זה שם עין שם היטב. וזה שכתוב, כי תראה חמור שנאף רבץ וכו' שנאף דיקא כי עקר נפילת המשאוי היא על ידי השנאה פני"ל. ועל כן צויתה התורה לעזר לחברו לפרק ולטען כדי שיהיה אהבה וחבה ביניהם ועל ידי זה נתתקן פגם נפילת המשאוי שהוא על ידי השנאה פני"ל וזה שתרגם משבק תשביק מה דבלבך וכו'. כי עקר מצוה זו בשביל האהבה פני"ל וכמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה לענן מצוה זו על פסוק, אתה פוננת מישרים שמי שרואה שונאו שהוא פורק וטוען עמו בודאי יחבבנו וינשקנו כי עקר זאת המצוה בשביל האהבה שעל ידי זה נתתקן פגם נפילת המשאוי שהוא על ידי השנאה שהוא פגם הדעת פני"ל:

אות ב

וזה שאמרו רבותינו זכרונם לברכה זקן ואינו לפי כבודו פטור כי צריך לזהר שלא לפגם הכבוד כי כבוד הוא שרש הנפש פני"ל נמצא שהוא החיות של הנפש והוא בבחינת מחין וחיות להנפש כי הכבוד הוא תלוי בדעת כי לא נאנה לכסיל כבוד, וכמו שכתוב (משלי ג), כבוד חכמים ינחלו וכמו שכתב רבנו גרו יאיר סימן סז) שהכבוד חוזר אל המביני מדע כי שם שרש הכבוד ועל כן פגם הכבוד הוא פגם הדעת, גם האהבה והאחדות תלוי בכבוד כי שם נתאחדין כל הנפשות בבחינת בקהלים אל תחד כבדי שהכבוד הוא בבחינת אחדות כי הכבוד הוא בחינת מלכות שהוא בחינת אחדות כמובא לעיל כי המלך עוצר בעם ומקבצם ומיחדם, כמו שכתוב, זה יעצר בעמי וכן איתא בדברי רבנו גרו יאיר סימן יד) שעל ידי תקון הכבוד דהינו על ידי שנותנין כבוד ליראי ה' על ידי זה נמשך שלום בעולם עין שם. נמצא שתקון כל הנפשות וחיותם הוא בחינת הכבוד פני"ל, וכשנפגם הכבוד אזי נפגם מהם וחיותם ואזי נופלים פני"ל כי נעשים בבחינת משא כבד פני"ל שהוא בחינת פגם הכבוד כי פגם הכבוד הוא

שְׁנִסְתִּילַק הוּא"ו שֶׁהוּא בְּחִינַת חַיּוּת וְאֵזִי נַעֲשֶׂה מִכְבוֹד כְּבֹד בְּחִינַת מִשְׁא
כְּבֹד כְּעֵין מַה שֶׁכְּתֹב רַבְּנוּ בְּמִקּוֹם אַחַר בְּמִאֲמַר אֲנִי ה' הוּא שְׁמִי (סִימָן
יא). וְעַל כֵּן זָקֵן וְאֵינוֹ לְפִי כְבוֹדוֹ פְּטוֹר מִפְּרִיקָה וּטְעִינָה וְיִשׁ דְּעָה שְׁאֲסוֹר
כִּי עֵקֶר פְּגָם נְפִילַת הַמִּשְׁא הוּא בְּבְחִינַת פְּגָם הַכְּבוֹד כְּנִ"ל וְעַל כֵּן צָרִיךְ
לְזַהַר מִכְבוֹדוֹ שֶׁלֹּא לְפָגֵם כְּבוֹדוֹ עַל יְדֵי נְפִילַת הַמִּשְׁא כִּי אֲדַרְבָּא עֵתָה הוּא
צָרִיךְ לְזַהַר מְאֹד בְּכְבוֹדוֹ שֶׁהוּא בְּחִינַת תְּקוּן הַנְּפִילָה כְּנִ"ל. וְעֵקֶר תְּקוּן
הַכְּבוֹד הוּא עַל יְדֵי כְבוֹד הַזָּקֵן כְּמוֹבָא בְּדַבְּרֵי רַבְּנוּ גְרוֹ יְאִיר כְּמָה פְּעָמִים,
וְעַל כֵּן הַזָּקֵן שְׂזִיכָה לְשִׁלְמוֹת הַדַּעַת בְּחִינַת זֶה קָנָה חֲכָמָה, וְזִיכָה לְכְבוֹד
בְּבְחִינַת כְּבוֹד חֲכָמִים יִנְחָלוּ כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב, וְעַם זְקֵנִים כְּבוֹד עַל כֵּן הוּא יָכוֹל
לְשִׂאת וּלְהָרִים כָּל הַמִּשְׁאוֹת כְּמוֹ שֶׁכְּתֹב רַבְּנוּ גְרוֹ יְאִיר סִימָן נד) שֶׁהַצַּדִּיק
נִקְרָא מִשְׁא שֶׁהוּא נוֹשֵׂא הַכָּל בְּבְחִינַת כְּאֲשֶׁר יִשָּׂא הָאוּמָן אֶת הַיּוֹנֵק כִּי
הַצַּדִּיק מְנַשֵּׂא וּמְרִים כָּל הַנְּפִילוֹת. וְכָל זֶה עַל יְדֵי תְקוּן הַדַּעַת כְּנִ"ל וְתְקוּן
הַדַּעַת הוּא תְקוּן הַכְּבוֹד כְּנִ"ל וְכִדְמִשְׁמַע מִדַּבְּרֵי רַבְּנוּ גְרוֹ יְאִיר בְּכָמָה
מְקוֹמוֹת:

אות ג

וְזֶה שֶׁאֲמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֹנָם לְבָרְכָה עַל זֶה הַפְּסוּק שֶׁשׁוֹנֵא הָאָמוֹר כָּאֵן
הוּא שְׂרָאוֹהוּ עוֹבֵר עֲבָרָה הֵינּוּ בְּחִינַת הַתְּגַבְּרוֹת הַדְּמִים שֶׁל הַשֵּׁס"ה גִּידִין
שֶׁהֵם בְּחִינַת שֵׁס"ה עֲבֵרוֹת, כְּמוֹ שֶׁכְּתֹב רַבְּנוּ זְכוֹרֹנוּ לְבָרְכָה שָׁם, וּמִזֶּה
בְּעֲצֻמוֹ נַעֲשֶׂה בְּחִינַת הַנְּפִילָה, בְּבְחִינַת כִּי עוֹנְתִי עֲבָרוֹ רַאֲשֵׁי כְּמִשְׁא כְּבֹד וְכוּ'
כְּנִ"ל, כִּי אֲסוֹר לְשִׂנְא יִשְׂרָאֵל אִם לֹא שְׂרָאוֹהוּ עוֹבֵר עֲבָרָה שְׂאֵז מִצָּוָה
לְשִׂנְאוֹתוֹ כְּמוֹ שֶׁאֲמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֹנָם לְבָרְכָה בְּעֵנְיָן זֶה כִּי הָעֲבָרָה עַל יְדֵי
הַתְּגַבְּרוֹת הַדְּמִים שֶׁל הַשֵּׁס"ה גִּידִין כְּנִ"ל. וּמִשָּׁם בָּא בְּחִינַת הַשְּׂנְאָה עַל יְדֵי
הַדְּמִים כְּנִ"ל. וְעַל כֵּן מִתֵּר לְשִׂנְאוֹ כִּי הוּא בְּבְחִינַת שְׂנְאָה כְּנִ"ל, וְאֵף עַל פִּי
כֵּן צוּתָה הַתּוֹרָה לְבַל יִנְיָחֵנוּ לְפַל לְגַמְרֵי רַק צָרִיךְ לְעֹזֵב מַה שֶׁבִּלְבוֹ עָלָיו
וְלִהְפֹךְ בְּזָכוּתוֹ לְהַבְיִאוֹ לְבְחִינַת אֶהְבֶּה כְּמוֹ שֶׁתְּרַגְּסֵם אוּנְקָלוּס, מִשְׁבַּק
תְּשֻׁבּוֹק וְכוּ' וְעַל יְדֵי זֶה מְרִים אוֹתוֹ מִנְּפִילָתוֹ כְּנִ"ל:

אות ד

וְעַתָּה יֵשׁ לְרַמּוֹ מִצְוָה זוֹ עַל הָאָדָם בְּעֲצָמוֹ כִּי תִרְאֶה חֲמוֹר שֶׁנֶּאֱדָר רֹבֵץ וְכוּי
שֶׁכְּשֵׁרוֹאִין חֲמָרוֹ וְגוֹפּוֹ שֶׁל שׁוֹנְאוֹ שֶׁעֶבֶר עֲבָרָה כְּנִי"ל שֶׁהוּא רֹבֵץ תַּחַת
מִשְׁאוֹ וְאֵינוֹ יָכוֹל לִשָּׂא עָלָיו מִשְׁאוֹי וְעַל תּוֹרָה וְנוֹפֵל חֵס וְשָׁלוֹם, כִּי יִדוּעַ
שֶׁהָאָדָם צָרִיךְ לְהִיּוֹת כְּשׁוֹר לְעַל וְכִחְמוֹר לְמִשְׁאוֹי וְכְשֵׁרוֹאִין הָאָדָם נוֹפֵל
מִעֲבוּדַת ה' חֵס וְשָׁלוֹם, וְזֶה עַל יְדֵי עֲבֵרוֹת חֵס וְשָׁלוֹם, בְּחִינַת שֶׁנֶּאֱדָר כְּנִי"ל,
צִוְתָה הַתּוֹרָה לְבָלִי לְהִתְעַלֵּם מִמֶּנּוּ רַק עֲזָב תַּעֲזֹב עִמּוֹ שֶׁצָּרִיךְ לְרֵאוֹת לְעֹזֵר
לוֹ וּלְקָרְבוֹ וּלְהַרְיֵמוֹ מִנִּפְיֵלְתוֹ וְצָרִיךְ לְאַהֲבוֹ דְּוָקָא כְּמוֹ שֶׁתִּרְגַּם מִשְׁבַּק
תִּשְׁבּוֹק וְכוּי. כִּי צָרִיךְ לְדוֹן אֶת כָּל אָדָם לְכַף זְכוּת וְאַפְלוֹ בְּרִשְׁעֵי גְמוֹר צָרִיךְ
לְמַצֵּא בּוֹ אֵיזָה זְכוּת וְעַל יְדֵי זֶה מוֹצִיאִין אוֹתוֹ מִרְשַׁעְתּוֹ וּמְכַנְיִסִין אוֹתוֹ
בְּאִמַּת לְכַף זְכוּת וְחוֹזֵר בְּתִשׁוּבָה כְּמוֹ שֶׁכְּתַב רַבְּנוּ גְרוֹ יָאִיר (בְּסִימָן רַפּב)
עַל פְּסוּק וְעוֹד מַעֲט וְאִין רִשְׁעֵי וְכוּי. וְזֶהוּ מִצְוֹת עֲזָב תַּעֲזֹב שֶׁעָקַר הַמִּצְוָה
הִיא הָאַהֲבָה כְּמוֹ שֶׁתִּרְגַּם כּוּי כְּנִי"ל. כִּי גַם לְהַרִים הָאָדָם עֲצָמוֹ מִנִּפְיֵלְתוֹ
הוּא רַק עַל יְדֵי הָאַהֲבָה דְּהֵינּוּ עַל יְדֵי שֶׁמְכַנְיִסִין אוֹתוֹ לְכַף זְכוּת וְאַהֲבָה
כְּנִי"ל. וְזֶהוּ שֶׁאֲמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוּרֹנִם לְבִרְכָה זָקֵן וְאֵינוֹ לְפִי כְּבוֹדוֹ פְּטוֹר וְיֵשׁ
אוֹמְרִים אֲסוּר כִּי כְּשֶׁעוֹסֵק לְקָרֵב בְּנֵי אָדָם לְעֲבוּדַת ה' יִתְבָּרַךְ לְהַרְיֵמוֹ
בְּנִפְיֵלְתָם צָרִיךְ לִשְׁמַר אֶת כְּבוֹדוֹ מְאֹד דְּהֵינּוּ שְׁלֵא יִקְרַב אוֹתָן שְׂאִינָן
רְאוּיִין לְקָרֵב שֶׁעַל יְדֵי זֶה יְהִי נִפְגָּם כְּבוֹדוֹ חֵס וְשָׁלוֹם, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב גַּפִּי
מִשָּׁה, יֵךְ רַד וְכוּי, עַל שֶׁקָּרַב אֶת הָעָרֵב רַב כִּי אֵלוֹ הִרְשָׁעִים הֵם בְּבְחִינַת
עָרֵב רַב שֶׁהֵם בְּחִינַת עֲשׂוֹ כְּמוֹבָא, וְעַלֵיהֶם נֶאֱמַר, בְּזוּי אֶתָּה מְאֹד שְׂאִין
לְהֵם חֵלֶק בְּכָבוֹד דְּקִדְשָׁה וְעַל כֵּן אֲסוּר לְקָרְבָם כִּי יִפְגָּם כְּבוֹדוֹ חֵס וְשָׁלוֹם
עַל יָדָם:

וְזֶה בְּחִינַת זָקֵן וְאֵינוֹ לְפִי כְּבוֹדוֹ שֶׁאֲסוּר לְהַרְיֵמוֹ מִנִּפְיֵלְתוֹ כְּשֵׁרוֹאֶה שְׂאִינּוֹ
לְפִי כְּבוֹדוֹ דְּהֵינּוּ שֶׁיִּפְגָּם כְּבוֹדוֹ עַל יְדֵי זֶה חֵס וְשָׁלוֹם כְּנִי"ל. כִּי עָקַר הוּא
הַכְּבוֹד כִּי כְּשֶׁמְקָרְבִין לְה' יִתְבָּרַךְ הָרְאוּיִין לְקָרֵב נִתְגַּדֵּל כְּבוֹדוֹ יִתְבָּרַךְ כִּי
זֶה עָקַר כְּבוֹדוֹ כְּשֶׁהִרְחוּקִים מִתְקָרְבִים לְעֲבוּדַתוֹ יִתְבָּרַךְ כְּמוֹ שֶׁכְּתַב רַבְּנוּ
גְרוֹ יָאִיר כָּל זֶה, וְנַעֲשֶׂה מֵהֵם בְּחִינַת הֵיכַל הַקֹּדֶשׁ בְּבְחִינַת וּבְהִיכְלוֹ כְּלוֹ
אוֹמַר כְּבוֹד וְזֶה בְּחִינַת בְּטוּל הָאֲסוּר בְּשִׁשִּׁים בְּחִינַת שְׁשִׁים הֵמָּה מְלָכוֹת
בְּחִינַת מְלָךְ הַכְּבוֹד בְּחִינַת הֵיכַל הַקֹּדֶשׁ הַנִּי"ל שֶׁעַל יָדוֹ נִתְבַּטַּל הָאֲסוּר וְהִרְעַ
שְׁלָהֶם. וְעֵינָן כָּל זֶה בְּמִאֲמָר מִי שֶׁעוֹסֵק לְקָרֵב וְכוּי סִימָן נט) וְזֶהוּ בְּחִינַת
עֲזָב תַּעֲזֹב דְּהֵינּוּ לְסַמְכוֹ וּלְהַרְיֵמוֹ מִנִּפְיֵלְתוֹ שֶׁזֶה בְּחִינַת בְּטוּל הָאֲסוּר בְּסִמְךָ
כְּנִי"ל בְּבְחִינַת סוּמָךְ ה' לְכָל הַנוֹפְלִים כְּמוֹ שֶׁאֲמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוּרֹנִם לְבִרְכָה
(בְּרִכּוֹת ד), מִפְּנֵי מָה אֵין נוֹי"ן בְּאֲשֶׁרֵי מִפְּנֵי שֵׁישׁ בְּהַ נְפִילָה וְכוּי וְאַפְלוֹ הֵכִי
חֲזַר דָּוִד וּסְמַכָה בְּרוּחַ הַקֹּדֶשׁ כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב סוּמָךְ ה' לְכָל הַנוֹפְלִים, נִמְצָא
שֶׁסְמָךְ הוּא בְּחִינַת סְמִיכַת הַנְּפִילָה בְּבְחִינַת נְפִילָה לֹא תוֹסִיף קוּם בְּתוֹלַת
יִשְׂרָאֵל. וְזֶהוּ גַם כֵּן בְּטוּל כָּל הָאֲסוּרִים בְּסִמְךָ כִּי כָּל הָאֲסוּרִים הֵם
מִבְּחִינַת הַדְּבָרִים הַנְּפִילִים וְכִמוֹ שֶׁמְבַאֵר כָּל זֶה לְעֵיל בְּהִלְכוֹת תַּעֲרוּבוֹת
עֵינָן שֵׁם. נִמְצָא שֶׁעָקַר הַמִּצְוָה שֶׁל עֲזָב תַּעֲזֹב דְּהֵינּוּ לְסַמְכוֹ וּלְהַרְיֵמוֹ
מִנִּפְיֵלְתוֹ הוּא עַל יְדֵי בְּחִינַת הַכְּבוֹד שֶׁהוּא בְּחִינַת סְמָךְ בְּחִינַת שְׁשִׁים הֵמָּה
מְלָכוֹת וְכוּי כְּנִי"ל וּמִשָּׁם הַסְּמִיכָה לְכָל הַנוֹפְלִים בְּבְחִינַת סוּמָךְ וְכוּי כְּנִי"ל.
וְעַל כֵּן אוֹתָן שֶׁהֵם רְחוּקִים מִן הַכְּבוֹד וְאֵין לְהֵם עוֹד שׁוּם חֵלֶק בְּהַכְּבוֹד
אֲסוּר לְקָרְבָם כִּי עָקַר הוּא הַכְּבוֹד שֶׁהוּא שֶׁרֵשׁ כָּל הַנְּפִשׁוֹת דְּקִדְשָׁה כְּנִי"ל
וְזֶה בְּחִינַת זָקֵן וְאֵינוֹ לְפִי כְּבוֹדוֹ כְּנִי"ל. וְעַל כֵּן יֵשׁ שְׁנֵי דְעוֹת, לְדַעַה אַחַד

פֶּטוּר אָבֵל אִם רוֹצֵה מִתֵּר לַעֲזוֹב, וּלְדַעַה שְׁנֵינָה אֶסוּר. וּמֵר אָמַר חֲדָא וּמֵר אָמַר חֲדָא וְלֹא פְּלִיגוּ כִּי הַכֹּל לְפִי רְשָׁעוֹתֵם וּלְפִי רְחוּקִים מִהַכְּבוֹד כִּי יֵשׁ שְׁהִם רְחוּקִים כֹּל כֶּף עַד שְׂיֵשׁ סַכְּנָה גְדוּלָה לְקִרְבָּם וּמַחֲמַת זֶה פֶּטְרָה הַתּוֹרָה לְהַזְקֵן שְׂאִינוּ מְחִיב לְסַכֵּן נַפְשׁוֹ בְּסַכְּנָה גְדוּלָה כֹּל כֶּף אֶךְ אֵף עַל פִּי כֵן אִם רוֹצֵה לַעֲשׂוֹת לְפָנִים מְשׁוּרֵת הַדִּין לִירֵד וּלְהַעֲלוֹת אֶפְלוֹ אוֹתָם בְּוִדָּאֵי עוֹשֶׂה מְצוּה גְדוּלָה מְאֹד מְאֹד. אָבֵל יֵשׁ שְׁהִם רְחוּקִים עוֹד יוֹתֵר עַד שְׂיֵשׁ אֶסוּר גְּמוּר לְקִרְבָּם וְאֶסוּר לוֹ לְסַכֵּן נַפְשׁוֹ עֲלֵיהֶם כְּמוֹבָא בְּמֵאמְרֵי הַנִּי"ל עַל מֵאמְרֵי רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה מְפִנֵי מָה עֵינֵיהֶם שֶׁל תְּרַמּוּדֵיִים טְרוּטוֹת וְכוּ'. אָבֵל אוֹתָן שְׂיֵשׁ לָהֶם עוֹד אֵינָה אַחִיזָה בְּהַכְּבוֹד אֵף עַל פִּי שְׁהִם רְחוּקִים מְאֹד עֲלֵיהֶם נֵאמַר עֲזוֹב תַּעֲזוֹב כְּנִי"ל כִּי זֶה עֶקֶר כְּבוֹדוֹ כְּנִי"ל:

בְּרוּךְ ה' לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן:

פְּרִיקָה וְטַעֲנָה ב':

כִּי תִרְאֶה חֲמוֹר שֶׁנֶּאֱדָר רַבֵּץ תַּחַת מִשְׂאוֹ וְחִדְלָתָ וְכוּ' עֲזוֹב תַּעֲזוֹב עִמּוֹ:

כִּי אֵיטָא בְּמֵאמְרֵי וִיחֵי מְקַץ כִּי מְרַחֲמִים יִנְהַגִּם וְכוּ' בְּלִקוּטֵי תַנְיִנָא סִימָן זֶין שְׁעָרָה הַרְחַמְנוּתָהּ הוּא כְּשֶׁאֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל נוֹפֵל בְּעוֹנוֹת חַס וְשְׁלוֹם כִּי זֶהוּ מִשְׂאֵי כְּבֹד שְׂאֵי אֶפְשָׁר לְאִישׁ יִשְׂרָאֵלִי לְשֵׂא כֹּל מִשְׂאוֹי כְּבֹד כְּזוֹ וְכוּ' עֵינֵי שָׁם. וְצָרִיךְ לְרַחֵם עַל יִשְׂרָאֵל לְהוֹצִיאֵם מִעוֹנוֹת וּלְהַכְנִיֵס בָּהֶם דַּעַת וְכוּ' כִּי צָרִיכִים לְהַאֲוִיר הַדַּעַת בְּבָנִים וְתַלְמִידִים וְכוּ' עֵינֵי שָׁם וְעַל יְדֵי כְּלָיוֹת בֵּין וְתַלְמִיד מִשָּׁם נִמְשָׁךְ הַפְּרִנְסָה שֶׁמְקַבְּלֵת הַמַּלְכוּת מֵיָם הַחֲכָמָה וְכוּ' עֵינֵי שָׁם כֹּל זֶה הֵיטֵב:

וְזֶה מְרָמֵז בְּמֵצוּה הַנִּי"ל כִּי שׁוֹנֵא פְּרָשׁוֹ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה שְׁזָהוּ מִי שֶׁרָאָה אוֹתוֹ שְׁעֵבֵר עֲבָרָה וְזֶהוּ בְּחִינַת רַבֵּץ תַּחַת מִשְׂאוֹ כִּי מִתְגַּבֵּר עָלָיו כְּבֹד הַמִּשְׂאוֹי שֶׁהוּא הַמִּשְׂאוֹי שֶׁל עוֹן וּמַחֲמַת זֶה הוּא רֹבֵץ תַּחַת מִשְׂאוֹ כִּי אֵי אֶפְשָׁר לוֹ לְשֵׂא כֹּל מִשְׂאוֹי כְּזוֹ כְּנִי"ל. וְזֶהוּ כִּי תִרְאֶה חֲמוֹר שֶׁנֶּאֱדָר רַבֵּץ וְכוּ' כִּי הַתְּגַבְּרוּת הָעוֹן הוּא בְּבְחִינַת הַחֲמוֹר וְרוּחַ הַבְּהֵמָיוֹת כִּי כְּשֶׁמִּתְגַּבֵּר חַס וְשְׁלוֹם הַמִּשְׂאוֹי שֶׁל עוֹן אֲזִי אֵינוֹ נִקְרָא בְּשֵׁם אָדָם כִּי עֶקֶר הָאָדָם הוּא הַדַּעַת רַק הוּא בְּחִינַת חַיָּה בְּדַמּוּת אָדָם כְּמוֹבָא בְּמֵאמְרֵי הַנִּי"ל עֵינֵי שָׁם. וְהַזְהִירָה הַתּוֹרָה עַל כֹּל אֶחָד שֶׁיִּרְאֶה אֶת חֲבֵרוֹ שֶׁהַתְּגַבֵּר עָלָיו חַס וְשְׁלוֹם הַמִּשְׂאוֹי שֶׁל עוֹן כִּי רַק זֶה נִקְרָא מִשְׂאוֹי כְּנִי"ל אֲזִי אֶסוּר לוֹ לְהַעֲלִים עֵינֵי רַק מְטַל עָלָיו לְרַחֵם עַל חֲבֵרוֹ וְלַעֲזֹר לוֹ לְקַיֵּם עֲזוֹב תַּעֲזוֹב עִמּוֹ כִּי זֶה מְטַל עַל כֹּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל לְרַחֵם עַל חֲבֵרוֹ בְּרַחֲמָנוּת הָאֱמֵתִית הַגְּדוֹל מְכַל מִינֵי רַחֲמָנוּת דְּהֵינּוּ לַעֲזֹר לוֹ לְפָרֵק מֵעָלָיו הַמִּשְׂאוֹי הַכְּבֹד שֶׁל עוֹן אֲשֶׁר אֵי אֶפְשָׁר

לו לשא כלל משאוי כבד כזו כנ"ל. כי כל אחד מחיב להשתדל להשגיח על חברו לדבר עמו ביראת שמים להוציאו מהמשאוי הכבד של עונות שהוא כבד מכל המשאות שזה עקר הרחמנות כנ"ל וזהו עזב תעזב עמו :

וגם המצוה בעצמה ממש דהינו פריקה וטעינה ממש לעזר לחברו לפרק המשאוי ממש מעל חמורו הוא גם כן בחינה הנ"ל כי המשאוי שעל הבהמה שהוא ממונו ופרנסתו הוא נמשך מיס החכמה שבא על ידי כלליות בן ותלמיד דהינו על ידי הארת הדעת בבן ותלמיד כפי מה שמוציאין אותו ממשאוי הכבד של עון פמוכו שם במאמר הנ"ל קשור הענין היטב עין שם. ועל כן מי שזוכה לצאת ממשאוי הכבד של עונות וזוכה לדעת שהוא בחינת הארת בן ותלמיד כמו כן פרנסתו מעופפת לו בנקל כי משם עקר הפרנסה כנ"ל. וכן להפך חס ושלוס מי שמתגבר עליו חס ושלוס המשאוי של עון ואין בו דעת חס ושלוס אזי פרנסתו באה לו בכבדות גדול וביגיעה גדולה מאד בבחינת שטו העם ולקטו - בשטותא אזי וטחנו ברחים או דכו במדוכה, שזה בחינת כבדות הפרנסה למי שלא גרש הרוח שטות פמוכא בזהר הקדוש שמרמוז על כבדות הפרנסה למי שאין בו דעת וכנ"ל. וזהו בחינת קשין מזונותיו של אדם פקריעת ים סוף (פסחים קיח) כי קריעת ים סוף מרמוז על ים החכמה הנ"ל כי זה עקר בחינת קריעת ים סוף שנבקע ונתגלה ים החכמה פמוכא הינו בחינת ים החכמה הנ"ל שנתגלה כפי מה שזוכין לצאת מעונות כנ"ל ומשם נמשך הפרנסה כנ"ל וזהו קשין מזונותיו פקריעת ים סוף, כי משם דיקא נמשך המזונות והפרנסה מבחינת קריעת ים סוף מבחינת ים החכמה הנ"ל. כי עקר הקשי שהיה קשה קריעת ים סוף הוא מחמת עונות בחינת הללו עובדי עבודה זרה והללו עובדי עבודה זרה כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה וכמו כן קשין המזונות כי כפי מה שזוכין לצאת מעונות כמו כן זוכין שיתגלה ים החכמה שהוא בחינת קריעת ים סוף וכמו כן זוכין למזונות ופרנסה כי משם נמשך הפרנסה כנ"ל. נמצא שעקר כבדת ועל הפרנסה הוא מחמת כבדת המשאוי של עונות. וזהו בחינת כי תראה חמור שנאף רבץ תחת משאו שכבד עליו המשאוי של ממונו ופרנסתו ויש לו יסורים וכבדות גדול וזה נמשך רק ממשאוי הכבד של עונות כנ"ל וזהו בחינת שנאף כי אין שונא אלא זה שעבר עברה כמו שפרשו רבותינו זכרונם לברכה. והזהירה התורה לבלי לחזל מעזב לו רק צריכין לעזב מלב מה שעשה ולעזר לו כמו שתרגם אונקלוס משבק תשבוק מה דבלבף עלוהי ותפרק עמה :

ולכאורה הדבר תמוה כי בשלמא אם היה הפרוש שונא בפשוטו ששונא אותו מחמת עצמו מחמת ריב ומחלקת וכיוצא, היה שניד לומר משבק תשבוק וכו' שצריך למחל לו. אבל מאחר שפרשו רבותינו זכרונם לברכה ששונא האמור בתורה הוא מחמת שראוהו עובר עברה איך שניד לומר משבק תשבוק מה דבלבף עלוהי וכו'? אף באמת על פי מה שמבאר בדברי רבנו זכרונם לברכה בכמה מקומות שצריך לדון את כל אדם לכף זכות וצריך למצא זכות אפלו ברשע גמור כי איך אפשר שלא עשה איזה מעט טוב מימיו ועל ידי זה שמוצא בו איזה נקדה טובה על ידי זה מכניסו

בְּאֵמֶת לְכַף זְכוּת וְיָכוֹל לְהַחְזִירוֹ בְּתְשׁוּבָה עַל יְדֵי זֶה כְּמוֹבָא עַל פְּסוּק וְעוֹד מְעַט וְאִין רְשַׁע וְכוּ עֵין שָׁם (סִימָן רַפּ"ב). וְזֶהוּ עֲנִין הַנִּי"ל שְׂאָף עַל פִּי שֶׁהוּא שׁוֹנֵאֵף שְׂרָאִית אוֹתוֹ עוֹבֵר עֲבָרָה אֶף עַל פִּי כֵן אֵל תִּמְנַע מִלְעֶזֶר לוֹ רַק אֲדַרְבָּה מִשֶּׁבֶק תִּשְׁבּוֹק מֵה דְבַלְבָּד עֲלוּהִי כִי אֲתָה צְרִיד לְמִצָּא לוֹ זְכוּת וְלַרְחֵם עָלָיו וְלִמְחַל לוֹ. כִּי עַל יְדֵי שְׂמוּצָא בּוֹ זְכוּת מְכַנְיָסוֹ בְּאֵמֶת לְכַף זְכוּת וּמְחַזְרוֹ בְּתְשׁוּבָה נִמְצָא שֵׁישׁ כַּח בֵּיד כֵּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל לְמַחֵל עוֹנוֹת חֲבָרוֹ כִּי יָכוֹל לְהַכְנִיסוֹ לְכַף זְכוּת עַל יְדֵי שְׂמוּצָא בּוֹ אִיזָה זְכוּת וְכַנִּי"ל. וְעַל כֵּן כְּשֶׁאֲחָד רוֹאֶה שֶׁחֲבָרוֹ יֵשׁ לוֹ יְסוּרִים בְּדָרְךְ שֶׁחֲמורוֹ רוֹבֵץ תַּחַת מִשְׂאוֹ וְכַבְדָּת הַמִּשְׂאוֹי הַזֶּה הוּא מְחַמֵּת כְּבִדָּת הַמִּשְׂאוֹי שֶׁל עוֹן כַּנִּי"ל. הוּא מְחַיֵּב לַרְחֵם עָלָיו וְלִמְחַל לוֹ דְּהֵינּוּ לְמִצָּא לוֹ זְכוּת וְלְהַכְנִיסוֹ לְכַף זְכוּת כַּנִּי"ל שֶׁזֶּהוּ עֵקֶר הַרְחֻמְנוּת וְלְעֶזֶר לוֹ לְפָרֵק הַמִּשְׂאוֹי וְעַל יְדֵי זֶה שְׁעוֹזֵב הַשְּׂנֵאָה וּמְרַחֵם עָלָיו וּמְכַנִּיס בּוֹ רְחֻמְנוּת מְחַמֵּת שְׂמֵבֶקֶשׁ וּמוּצָא בּוֹ אִיזָה זְכוּת עַל יְדֵי זֶה מְכַנְיָסוֹ בְּאֵמֶת לְכַף זְכוּת וּמְפָרֵק מֵעָלָיו הַמִּשְׂאוֹי הַכְּבֵד שֶׁל עוֹנוֹת וְעַל יְדֵי זֶה בְּעֶצְמוֹ מְפָרֵק מֵעָלָיו הַמִּשְׂאוֹי מִמֶּשׁ כִּי עֵקֶר כְּבִדּוֹת הַמִּשְׂאוֹי הוּא מְחַמֵּת הַמִּשְׂאוֹי שֶׁל עוֹן כַּנִּי"ל. כִּי בְּאֵמֶת עֵקֶר מִצְוָה זוֹ שֶׁל פְּרִיקָה וְטַעֲיָנָה הוּא בְּשִׁבִיל אֶהְבָּה וְרְחֻמְנוּת כְּמוֹ שְׂאֲמָרוֹ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנוֹם לְבָרְכָה עַל פְּסוּק, אֲתָה כּוֹנֵנֶת מִיִּשְׂרָאֵל וְכִי יֵשׁ לָךְ שׁוֹנֵא שְׂרוּאָה וְכוּ'. כִּי עֵקֶר הַמִּצְוָה כְּדֵי לְפָרֵק הַמִּשְׂאוֹי שֶׁל עוֹן שֶׁזֶּהוּ נַעֲשֶׂה עַל יְדֵי הָאֶהְבָּה וְהַרְחֻמְנוּת כַּנִּי"ל:

בְּרוּךְ הוּא לְעוֹלָם אָמֵן:

הַלְכָה ג בְּהַלְכוֹת אֲבִדָה וּמִצִּיָּאָה הַלְכָה ג אוֹת טו:

פְּרִיקָה וְטַעֲיָנָה ד:

אוֹת א

עַל פִּי מַה מַה שְׂמֵבֶאֱרַר בְּלִקוּטֵי תַנְיִנָא סִימָן ב בְּהַתּוֹרָה יְמֵי חֲנֻכָּה הֵם יְמֵי הַוִּדְיָאָה (בְּאוֹת ה)

שְׂצָרִיכִין לְהַמְשִׁיד קְדָשֶׁת שְׂבֵת לְשֵׁשֶׁת יְמֵי הַחֵל כִּי שְׂבֵת בְּחִינַת בֵּן בְּחִינַת נִיחָא לְעֵלְאִין וְתַתְּאִין וְכוּ' וְיְמֵי הַחֵל הֵם בְּחִינַת עֶבֶד וְעֲצָבוֹת וְכוּ'. וְצָרִיכִין

להמשיך המנוחה והשמחה של שבת לימי החל וכו' ועל ידי זה נתגלה אחדות הפשוט יתברך שכל הפעלות משתנות נמשכין מאחד הפשוט יתברך שזה אי אפשר להבין בשכל אנושי כי אם על ידי אמונה שנמשך על ידי שבת על ידי שממשיכין הקדשה והשמחה של שבת לימי החל וכו', ועל ידי זה נתגלה אחדות הפשוט יתברך שכל הפעלות משתנות נמשכין מאחד הפשוט יתברך שזה אי אפשר להבין בשכל אנושי כי אם על ידי אמונה שנמשך על ידי שבת על ידי שממשיכין הקדשה והשמחה של שבת לששת ימי החל וכו', וזה בחינת יחיד ורבים הלכה כרבים כי כשרבים מסכימים לדעת אחד זה בחינת שפעלות משתנות נכללין באחד הפשוט שזה יקר מאד לפני ה' יתברך וכו' עין שם:

אות ב

וזה בחינת מה שהזהיר ביותר אצל מצות עזב תעזב שיעזב השנאה שבלבו על חברו ויפרק עמו כמו שכתוב, כי תראה חמור שנאף רבץ תחת משאו וחדלת מעזב לו עזב תעזב עמו ותרגומו משבק תשבוק מה דבלבך עלוהי ויתפרק עמה וכן אמרו רבותינו זכרונם לברכה בגמרא כי זה עקר מצות פריקה וטעינה. כי עקר כל היסורים שיש לאדם מכבדת המשאוי הכל נמשך על ידי פגם בחינה הנ"ל דהינו שלא זכה לקשר כראוי כל הפעלות משתנות לאחדות הפשוט על ידי שלא המשיך קדשת שבת לששת ימי החל כנ"ל. כי כל היסורים שיש לאדם חס ושלום בגוף ונפש וקמון רחמנא לצון, כלם הם בחינת משאות כי היסורים הם כנגד רצונו והם כמשאוי כבדה עליו וכלם הם מבחינת פעלות משתנות כשאינו משתדל לגלות ולהאיר בהם בחינת אחדות הפשוט, שאז מתגברים רבוי השנויים ואינם מתנהגים כסדר הראוי להם משרשם שמשם כל כבדת המשאות וכל היסורים חס ושלום. כי כל היסורים חס ושלום הם בחינת מחלקת כי נמשכין ממחלקת היסודות זה עם זה והם כנגד דעת האדם שהאדם רוצה שיהיה כך כרצונו שיתנהג לו כסדר והם עומדים כנגדו וחולקין עליו ומתנהגים שלא כרצונו וכל מה שהשנוי גדול ביותר כנגד רצונו היסורים גדולים ביותר חס ושלום. וכל זה נמשך מחמת שפגם בבחינה הנ"ל שלא השתדל להמשיך השמחה והניחא של שבת לימי החל ולא המשיך התגלות אחדות הפשוט מתוך פעלות משתנות. כי כפי הסדר שנמשך החיות מאחד הפשוט לכל הפעלות משתנות ראוי שיתנהג הכל כסדר כי מאתו יתברך לא יבצר כל טוב והוא ברחמיו יתברך ברא עולמו לטובה שיהיה נמשך החיות מאחדותו הפשוט לכל הפעלות משתנות לכל פעלה ופעלה כראוי כסדר לטובה. רק מחמת שהכל נברא בשביל הבחירה של האדם שכפי אמונתו השלמה וכפי מעשיו כן ממשיך החיות מאחדות

הפשוט לכל הפעלות משתנות לטוב או להפך חס ושלום, ועל כן עקר התקון על ידי שבת שאז שבתה וניחא שעל ידי שבת על ידי שממשיכין קדשת שבת לימי החל על ידי זה נתגלה אחדות הפשוט מתוך הפעלות משתנות, ואז מתנהג הכל כסדר. כי משבת נמשך בחינת שבתה וניחא גם לכל הפעלות משתנות שעושין בימי החל להמתיק ולבטל בחינת העצבות והעבדות הקשה מעבדין דחל שיהיו נעשין לו כל העסקים וכל העשיות כסדר בלי יגיעה ועבודה קשה. אבל כל אחד כפי הפגם שפוגם בזה שאינו משתדל להמשיך קדשת שבת לימי החל ואינו מגלה אחדות הפשוט מתוך הפעלות משתנות כן מתגברים רבוי השנויים של הפעלות משתנות ואינם מתנהגים כסדר ומשם כל היסורים חס ושלום שהם בחינת משאות שהם בחינת מחלקת כנ"ל:

וזה בחינת כי תראה חמור שנאך רבץ תחת משאו, שהמשאוי כבדה עליו והאדם יש לו יסורים מזה שכל זה נמשך מפגם הנ"ל שהוא פגם המחלקת שהוא בחינת פגם שבת וכו'. כי בשבת כתיב למען ינוח שורך וחמורך כמוך ואמרו רבותינו זכרונם לברכה תן לו ניחא ומשם נמשך ניחא על השור והחמור וכיוצא גם בימי החל, שאפלו כשעושים בהם מלאכה שלא תהא המלאכה כבדה עליהם יותר מדאי וכמבאר לעיל שצריכין להמשיך קדשת שבת לימי החל כנ"ל ועל כן כשהבהמה רובצת תחת משאה זה נמשך מבחינת פגם שבת שהוא בחינת פגם המחלקת וכו' כנ"ל. על כן הזהיר הכתוב שיעזב השנאה שבלבו על חברו כמו שכתוב עזב תעזב משבק תשבוק לה ותפריק עמה. כי עקר העזיבה והעזרה שעוזרו בענין המשאוי הוא על ידי עזיבת השנאה ובקשת האהבה הינו על ידי בטול המחלקת והשנוי דעות שעל ידי זה נכללין כאחד בבחינת אחדות הפשוט כמבאר לעיל שכל מה שישראל נכללין יחד ביותר אהבה ורעות נתגלה יותר בחינת אחדות הפשוט מתוך פעלות משתנות שזהו בחינת קדשת שבת שעל ידי זה מתבטלין כל כבדת המשאות וכל היסורים כי נמשך ניחא על הכל כנ"ל:

הפקר ונכסי הגר:

וְזֶה בְּחִינַת כָּל הַקּוּדֵם בְּנִכְסֵי הַגֵּר זָכָה. כִּי הֵגֵר שֶׁמִּתְגַּיֵּר זֶה בְּחִינַת שְׂנֵכְלָל
בְּחִינַת פְּעֻלוֹת מְשִׁתְּנוֹת הַרְחוּקִים מְאֹד בְּתוֹךְ אַחַדוֹת הַפְּשׁוּט כִּי הֵגֵר שֶׁהִיא
מִתְחַלָּה עֲפוּ"ם מִהַשְּׁבָעִים עֲמֻמִּין, הוּא עֵקֶר בְּחִינַת פְּעֻלוֹת מְשִׁתְּנוֹת כִּי עִם
קְדוּשׁ יִשְׂרָאֵל נִקְרָאִים גּוֹי אֶחָד בְּאַרְצָה וְעַל כֵּן הֵם בְּבְחִינַת אַחַדוֹת הַפְּשׁוּט
כְּנֶגֶד הַשְּׁבָעִים עֲפוּ"ם כִּי אֲוִרִיתָא וְקִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וְיִשְׂרָאֵל כֻּלָּא חַד וְעַל
כֵּן שְׁבָעִים נִפְשׁוֹת בֵּית יַעֲקֹב נִקְרָאִים נֶפֶשׁ אַחַת וְשֵׁשׁ נִפְשׁוֹת עֲשׂוֹ נִקְרָאִים
נִפְשׁוֹת רַבִּים כְּמוֹ שֶׁפִּרְשׁ רַשִׁ"י שֶׁם כִּי הֵם רְחוּקִים מִהָאֲחַדוֹת וְהַפְּשׁוּט עַל
יְדֵי שֶׁלֹּא קִבְּלוּ אֶת הַתּוֹרָה וְעַל כֵּן הֵם עֵקֶר בְּחִינַת הַפְּעֻלוֹת מְשִׁתְּנוֹת.
וְכִשְׁבָּא אֶחָד מֵהֶם וּמִתְגַּיֵּר זֶה בְּחִינַת שְׂנֵכְלָלִין בְּחִינַת פְּעֻלוֹת מְשִׁתְּנוֹת
הַרְחוּקִים מְאֹד וְנִכְלָלִין בְּאֲחַדוֹת הַפְּשׁוּט כִּי בְּתַחֲלָה הִיא בְּבְחִינַת פְּעֻלָּה
מְשֻׁנָּה מְאֹד כְּנִ"ל וְעַתָּה רוֹצֵה לְהַתְקַרֵּב לָהּ יִתְבָּרַךְ לְהֵאָחֵד הַפְּשׁוּט וְלִכְלֹל
בְּיִשְׂרָאֵל גּוֹי אֶחָד בְּאַרְצָה שֶׁעַל יְדָם עֵקֶר כְּלָלִיוֹת כָּל הַפְּעֻלוֹת מְשִׁתְּנוֹת בְּאֶחָד
הַפְּשׁוּט. כִּי כָּל נִפְשׁוֹת יִשְׂרָאֵל כָּל מָה שֶׁמִּתְרַבֵּין יוֹתֵר נִכְלָלִין בְּיוֹתֵר
בְּאֲחַדוֹת הַפְּשׁוּט כְּנִ"ל. וְזֶהוּ גְדֹל מַעֲלַת הֵגֵר שֶׁמִּתְגַּיֵּר שֶׁהִזְהִירָה הַתּוֹרָה
עָלָיו לְקַרְבוֹ וּלְאֶהָבוֹ כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב, וְאַהֲבַתְּם אֶת הֵגֵר כִּי זֶה יָקָר מְאֹד אֲצֶל
ה' יִתְבָּרַךְ כְּשֶׁנִּכְלָלִין פְּעֻלוֹת מְשִׁתְּנוֹת בְּאֲחַדוֹת הַפְּשׁוּט. וְכֵן מָה שֶׁהַפְּעֻלָּה
מְשֻׁנָּה וְרְחוּקָה בְּיוֹתֵר כְּשֶׁזֹּכָה לְהַתְגַּבֵּר וְלִכְלֹל בְּאֲחַדוֹת הַפְּשׁוּט הוּא יָקָר
בְּיוֹתֵר כִּי זֶהוּ רְצוֹנוֹ יִתְבָּרַךְ שֶׁיִּדְיָקָא עַל יְדֵי הַפְּעֻלוֹת מְשֻׁנָּה הַרְחוּקוֹת מְאֹד
יִתְגַּלֶּה אַחַדוֹת הַפְּשׁוּט שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת גְדֹל מַעֲלַת הַבְּעַל תְּשׁוּבָה שֶׁאָמְרוּ
רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה, בְּמָקוֹם שֶׁבְעֵלֵי תְשׁוּבָה עוֹמְדִים אֵין צְדִיקִים
גְּמוּרִים יְכוּלִין לַעֲמֹד כִּי מַחֲמַת שֶׁהִיוּ בְּתַחֲלָה רְחוּקִים מְאֹד עַל יְדֵי
עוֹנוֹתֵיהֶם שֶׁזֶהוּ עֵקֶר בְּחִינַת פְּעֻלוֹת מְשִׁתְּנוֹת. כִּי עַל יְדֵי כָּל מִצְוָה וּמִצְוָה
נִכְלָלִין בְּאֲחַדוֹת הַפְּשׁוּט וְלַהֲפֹךְ עַל יְדֵי כָּל פְּגָם וְעִבְרָה חֵס וְשְׁלוֹם נִתְרַחֲקִין
מִשָּׁם לְבְחִינַת עֲלָמָא דְפְּרוּדָא חֵס וְשְׁלוֹם שֶׁהֵם עֵקֶר בְּחִינַת פְּעֻלוֹת מְשֻׁנָּה
הַרְחוּקִים מְאֹד כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה. וְעַל כֵּן כְּשֶׁחוֹזֵר
בְּתְשׁוּבָה אֲזִי נִתְגַּלֶּה אַחַדוֹת הַפְּשׁוּט מִתּוֹךְ הַפְּעֻלוֹת מְשֻׁנָּה הַרְחוּקוֹת מְאֹד
שֶׁזֶה יָקָר מְאֹד אֲצֶל ה' יִתְבָּרַךְ כְּנִ"ל. וּבִפְרָט הֵגֵר שֶׁהִיא רְחוּקָה בְּיוֹתֵר מַחֲמַת
שֶׁאֵינוֹ מִזְרַע יִשְׂרָאֵל כָּלֵל עַל כֵּן כְּשֶׁבָּא לְהַתְגַּיֵּר וְנִכְלָל בְּקִדְשַׁת יִשְׂרָאֵל גּוֹי
אֶחָד. הוּא יָקָר בְּעֵינֵי ה' יִתְבָּרַךְ מַחֲמַת שֶׁנִּתְגַּלֶּה אַחַדוֹת הַפְּשׁוּט מִפְּעֻלוֹת
מְשֻׁנָּה הַרְחוּקוֹת שֶׁזֶה יָקָר מְאֹד בְּעֵינֵי ה' יִתְבָּרַךְ כְּנִ"ל. וּבִפְרָט הֵגֵר שֶׁהִיא
רְחוּקָה בְּיוֹתֵר מַחֲמַת שֶׁאֵינוֹ מִזְרַע יִשְׂרָאֵל כָּלֵל עַל כֵּן כְּשֶׁבָּא לְהַתְגַּיֵּר וְנִכְלָל
בְּקִדְשַׁת יִשְׂרָאֵל גּוֹי אֶחָד. הוּא יָקָר בְּעֵינֵי ה' יִתְבָּרַךְ מַחֲמַת שֶׁנִּתְגַּלֶּה אַחַדוֹת
הַפְּשׁוּט מִפְּעֻלוֹת מְשֻׁנָּה הַרְחוּקוֹת שֶׁזֶה יָקָר מְאֹד בְּעֵינֵי ה' יִתְבָּרַךְ. וְכֵן מָה
שֶׁהַפְּעֻלוֹת מְשֻׁנָּה בְּיוֹתֵר וְיוֹתֵר כֵּן יָקָר יוֹתֵר אֲצֶלוֹ יִתְבָּרַךְ כְּשֶׁנִּתְגַּלֶּה מִשָּׁם
אַחַדוֹת הַפְּשׁוּט וְכְנִ"ל. וְזֶה בְּחִינַת מָה שֶׁאֵיִתָּא בְּזִהַר הַקְּדוּשׁ וּמוֹבָא
בְּדַבְּרֵיו זְכוֹרֵנוֹ לְבִרְכָה כִּד אֲתִי יִתְרוֹ וְאָמַר כִּי עַתָּה יְדַעְתִּי כִּי גְדוֹל ה' כְּדִין
אֲסַתְּלַק וְאֲתִיקָר שְׁמָא דְקִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עֲלָא וְתַתָּא וְכְנִ"ל:

נמצא שהתקרבות הגר לקדשת ישראל זה בחינת כלייות פעולות משתנות באחדות הפשוט שזהו בחינת קדשת שבת שנמשך לימי החל שזה נמשך על ידי כל התקונים המבארים שם שעקרום על ידי בחינת תודה הלכה וכו'. ומבאר שם שזהו בחינת הולדה בחינת תומכי אורייתא שמחסרים דמיהם וממונם להחזיק התלמידי חכמים שעל ידי זה נולדים הלכות וכו' שעל ידי זה מאיר האמת וכו' עד שזוכין שיתגלה אחדות הפשוט מתוך פעולות משתנות וכו'. וזה בחינת מה שהבנים יורשים ממון אביהם כי כל הולדת הבנים נמשך על ידי בחינה הנ"ל על ידי הלכה שהוא בחינת תומכי אורייתא שמשם כל ההולדות שבעולם, הן בנים שמולידים הן כל הרוח והעשירות והפרנסה שכל אחד מרויח שנקרא בשם ידה כי הכל נמשך בעולם על ידי ההלכות שמולידים התלמידי חכמים האמתיים על ידי התומכי אורייתא שמחזיקים אותם. כי זה ידוע שכל ההשפעה וההולדות נמשכין מהתורה (ואף על פי שעל פי רב העשירות אצל הרחוקים מתלמידי חכמים וכו' זהו מחמת התגברות הגלות שממשיכין שפע של ישראל להם וכו' וכו' והכל לטובה וכמבאר במקום אחר אבל על כל פנים כל שרש השפע הוא רק מהתלמידי חכמים כו' כנ"ל) ועל כן כשהאדם נפטר שיך ממונו לבניו שהוליד כי כל הולדתם נמשך משם מהממון של התומכי אורייתא שמשם כל הממון שבעולם וכל ההולדות שבעולם וכנ"ל. ועל כן באמת העקר שיקבלו הבנים הממון שיירשו ויחזיקו בהם התלמידי חכמים האמתיים שעל ידי זה יחזרו ויולידו בנים בקדשה על ידי ההלכות שיוולידו התלמידי חכמים על ידי ממונם כנ"ל שעל ידי זה יתגלה אלקותו יתברך מדור לדור לעולם בבחינת ועד דור ודור אמונתו שמסים בזה מזמור לתודה שמדבר מכל זה מהולדה ותודה הלכה כמו שמבאר שם בהתורה הנ"ל. ועל כן הגר שמתגיר שזהו בחינת פעולות משתנות שנכללן באחדות הפשוט שזה נמשך מבחינת הלכות הנמשכין מתומכין אורייתא וכו' שמשם כל הממון שבעולם, ועל כן כשמת הגר חוזר כל ממונו לישראל וכל הקודם בנכסי הגר זכה. כי כל ישראל הם נגד הגר בבחינת תלמידי חכמים מאחר שכלם בכלל קבלת התורה וכל התקרבותו הוא על ידי שעולה ונכלל ממונו בקדשת ישראל בחינת תלמידי חכמים שמשם הולדת נפשו לכלל בקדשת ישראל בבחינת גר שנתגיר כקטן שנולד דמי ועל כן כשמת ולא הניח בנים שנולדו בקדשת ישראל חוזר ממונו לישראל וכל הקודם זכה כי משם עקר התקרבותו לקדשת ישראל שהוא בחינת הולדה בחינת גר שנתגיר וכו'. כי הכל נמשך מבחינת ההלכות הנולדין על ידי הממון וכו' כנ"ל שעל ידי זה זוכין לכל הנ"ל עד שנכללן הפעולות משתנות בתוך אחדות הפשוט שזה עקר בחינת התקרבות הגר לקדשת ישראל:

אות ה

וְזֶה בְּחִינַת וַיִּקַּח אַבְרָם וְכוּי וְאֵת כָּל רְכוּשָׁם אֲשֶׁר רָכְשׁוּ וְאֵת הַנֶּפֶשׁ אֲשֶׁר עָשׂוּ וְכוּי שֶׁהֵם הַגְּרִים. כִּי עֵקֶר הַתְּקָרְבוֹת הַגְּרִים עַל יְדֵי הַרְכוּשׁ וְהַעֲשִׂירוֹת שֶׁקִּבַּל אַבְרָהָם אֲבִינוּ בְּחִינַת הַצַּדִּיק הַאֲמֵת עַל יְדֵי הַתּוֹמְכֵי אוֹרֵיתָא וְכַנִּי"ל. וְזֶה בְּחִינַת גְּדֹל הַעֲשִׂירוֹת שֶׁהוֹצִיאוּ מִמִּצְרַיִם שֶׁעַל יְדֵי זֶה נִתְקָרְבוּ גְרִים רַבִּים שֶׁהֵם יָתְרוֹ וְכוּי הֵינּוּ כַנִּי"ל. וְעַל כֵּן לְעֵתִיד שֶׁיַּחֲזִירוּ כָּלֵם אֵת הַעֲשִׂירוֹת לְיִשְׂרָאֵל כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב, תַּחַת הַבְּרָזֵל אָבִיא כֶּסֶף וְכוּי. אִזּוֹ יִתְגַּיְרוּ כָּלֵם כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב, אִזּוֹ אֶהְפֹּךְ אֶל כָּל הָעַמִּים שֶׁפָּה בְרוּרָה לְקִרְאָה כָּלֵם בְּשֵׁם ה' וְלַעֲבֹדוֹ שְׂכָם אֶחָד כִּי יִכְלְלוּ כָּל הַפְּעֻלוֹת מִשְׁתַּנּוֹת שֶׁפְּעוּלָם הָרְחוּקִים וּמִשְׁנִים מְאֹד מְאֹד בְּאַחֲדוֹת הַפְּשׁוּט שֶׁזֶה עֵקֶר גְּדֻלָּתוֹ וְכְבוֹדוֹ יִתְבַּרַךְ וְכַנִּי"ל בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ:

אות ו

וְזֶהוּ בְּחִינַת הַפְּקָר כִּי עֵקֶר דִּין הַפְּקָר נִלְמַד מִשְׁמֹטָה כְּמַבְאָר בְּגִמְרָא שֶׁלְמַדּוֹ מִפְּסוּק וְהַשְּׁבִיעֵת תִּשְׁמַטְנָה וְנִטְשֶׁתָּה וְכוּי וְכַמּוּבָא בְּשַׁלְחַן עֵרוּךְ שֶׁצָּרִיךְ לְהַפְּקִיר כְּשִׁמְטָה וְכוּי. וְכָל עֲנִין שֶׁמְטָה הוּא בְּחִינַת הַנִּי"ל כִּי שְׁמֹטָה בְּחִינַת שְׁבֵת כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב, שְׁנַת שְׁבֵתוֹן יִהְיֶה לְאָרֶץ וְכַמּוֹ שֶׁפִּרַשׁ רַש"י, כְּמוֹ שְׁבֵת בְּרֵאשִׁית וְכוּי. הֵינּוּ שֶׁבִשְׁנָה הַשְּׁבִיעִית נִמְשָׁךְ קִדְשֵׁת שְׁבֵת עַל הָאָרֶץ וְעַל כֵּן כָּל הַפְּרוֹת וְתַבּוּאוֹת הָאָרֶץ הֵם הַפְּקָר לְכָל כִּי מִתְבַּטְּלִין כָּל הַפְּעֻלוֹת מִשְׁתַּנּוֹת וְכָל הַדְּעוֹת מִשְׁנוֹת וְנִכְלָלִין בְּאַחֲדוֹת הַפְּשׁוּט וְעַל כֵּן כָּל הַתְּבּוּאוֹת הַפְּקָר לְכָל. כִּי אֲסוּר שִׁיְהִיָּה שׁוּם הַקְּפָדָה וְשְׁנוּי דְּעָה עַל הַתְּבּוּאוֹת בְּשְׁנָה הַשְּׁבִיעִית לֹא מֵרַם שֶׁזֶּאת הַתְּבּוּאוֹת שֶׁיֵּךְ לְבַעַל שְׂדֵה זֶה וְזֵאת הַתְּבּוּאוֹת שֶׁיֵּכָה לְבַעַל שְׂדֵה אַחֵר שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת פְּעֻלוֹת מִשְׁתַּנּוֹת וְשְׁנוּי דְּעוֹת כִּי עֲכָשׁוּ הַכֹּל שׁוּין כִּי נִכְלָלֵת הָאָרֶץ אִזּוֹ בְּבְחִינַת שְׁבֵת שֶׁשָׁם נִכְלָלִין כָּל הַפְּעֻלוֹת מִשְׁתַּנּוֹת יַחַד בְּאַחֲדוֹת הַפְּשׁוּט שֶׁשָׁם הַכֹּל כְּלוּלִין יַחַד וְאֲסוּר שִׁיְהִיָּה שׁוּם שְׁנוּי דְּעָה וְהַקְּפָדָה בֵּינֵיהֶם. וְעַל כֵּן אִזּוֹ אֲסוּרִים כָּל עֲבוֹדַת הָאָרֶץ כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב, שְׂדֵךְ לֹא תִזְרַע וְכוּי שְׁנַת שְׁבֵתוֹן יִהְיֶה לְאָרֶץ כִּי אִזּוֹ בְּחִינַת שְׁבֵת שֶׁאִזּוֹ מִתְבַּטֵּל בְּחִינַת עֶבֶד מִט"ט וְנִכְלָל בְּבְחִינַת בֶּן בְּחִינַת נִיחָא. וּמִחֲמַת שֶׁעֵקֶר הַעֲבָדוֹת נִאָּחַז בְּיוֹתֵר בְּבְחִינַת הָאָרֶץ שֶׁשָׁם כָּל הַעֲבוֹדוֹת הַקְּשׁוֹת שֶׁנִּמְשָׁכוּ עַל יְדֵי חִטָּא אֲדָם הָרֵאשׁוֹן שֶׁנִּגְזְרָה אֲרוּרָה הָאֲדָמָה בְּעִבּוּרָךְ בְּעֶצְבוֹן תֵּאכְלֶנָּה וְכוּי עַל כֵּן שָׁם צָרִיכִין עֵקֶר הַתְּקוּן. עַל כֵּן עֵקֶר אֲסוּר עֲבוֹדָה בְּשִׁמְטָה הוּא בְּעֲבוֹדַת הָאָרֶץ לְבַטֵּל מִשָּׁם בְּחִינַת עֲבוֹדוֹת עַל יְדֵי בְּחִינַת שְׁבֵת כַּנִּי"ל. וְכֵן

כל בטול הפעלות משתנות הוא בתבואת הארץ שאסור לכל אחד להחזיק בתבואתו פאפו היא שלו לבדו ולהקפיד חס ושלוס על חברו שלא לאכל ממנה שזהו בחינת שנוי דעה בחינת פעלות משתנות. ועכשו בשמטה אסור כל זה כי עכשו צריכין להמשיך קדשת שבת על הארץ כי אז מתבטלין כל הפעלות משתנות שהם בחינת כל השנוי דעות ונכללין כאחד בבחינת אחדות הפשוט ואז מתבטל כל העבודות וכנ"ל:

אות ז

ועתה מובן היטב מה שאמרו רבותינו זכרונם לברכה שכל גלות בבבל שבעים שנה היה על שבעים שנות השמטה שבטלו. כמו שדרשו מפסוק, אז תרצה הארץ את שבתותיה וכו' כי עקר כל הגליות נמשכין על ידי שמתגברין הפעלות משתנות ברבוי שנוי דעות ומחלקת עד שאינם נכללים באחדות הפשוט שאז שולטין השבעים עכו"ם שהם עקר הפעלות משתנות כנ"ל, ומתגברין על ישראל עם קדוש שכלולים בשבעים נפש של בית יעקב שכל עבודתם בתורה ומצות הוא לכלל באחדות הפשוט שזה עקר תכלית העבודה כי זה יקר מאד אצל ה' יתברך וכנ"ל. ועל כן על ידי שפגמו במצות שמטה שעל ידי זה מתבטלין השנוי דעות וכו' וכנ"ל על כן על ידי פגם עברה זאת דיקא היתה הגלות שנמשך משנוי דעות ומחלקת כנ"ל:

אות ח

וזה בחינת מה שאמר משה אכן נודע הדבר כשראה מחלקת בישראל שאז אמר עתה נודע הדבר מה נשתנו ישראל להיות בגלות כל כך כי רואה אני שהם ראויים לכך מחמת המחלקת וכמו שפרש רש"י שם בפרשה, הינו כנ"ל כי עקר גלות ישראל שהעכו"ם מושלים עליהם הוא על ידי המחלקת שהוא בחינת התגברות הפעלות משתנות בשנויים רבים עד שאין נכללין בדעה אחד ואין מתגלה אחדות הפשוט ואזי מתגברין העכו"ם שנמשכין מעלמא דפרודא מפעלות משתנות וכנ"ל, וישראל גוי אחד בגלות ביניהם, והשכינה עמם בגלות כפיכול כי שולטין התגברות הפעלות משתנות עד שמעלימין ומסתירין בחינת התגלות אחדות הפשוט שזה עקר קדשת

ישראל גוי אחד וכנ"ל. וכן גלות בבל הייתה על ידי שהיו מלעיבין במלאכי
אלהים וכו' ועל ידי שבטלו שנות השמטה שעל ידי כל זה התגברו בחינת
השבועים עכו"ם שנאחזין בפעלות משתנות על ישראל גוי אחד וכנ"ל,
ובפרט הגלות הארץ האחרון הזה שהתחיל מחרבן בית שני שהיה עקר
החרבן על ידי שנאת חנם כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, ומחמת
שאז התגבר השנאת חנם ביותר כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה על
כן מתארץ הגלות ביותר בעונותינו הרבים כי עדיו השטן מרקד בין
ומרבה מחלקת בישראל בכמה אפנים ובפרט בין התלמידי חכמים שכל
עקר אריכת הגלות הוא על ידי זה בחינת ואנכי הסתר אסתיר שאין
מתגלה בחינת אחדות הפשוט מתוך הפעלות משתנות על ידי רבוי
המחלקת ושנוי הדעות וכנ"ל:

אות ט

ובשביל זה מאן משה הרבה בשליחותו במראה הסנה וה' יתברך טען עמו
שבעה ימים שילך לגאל את ישראל והוא לא רצה כמובא בפרוש רש"י
שם, הכל מחמת זה מחמת שראה והבין גדל התגברות השנוי דעות שפין
ישראל על ידי החולקים והדלטורים שהם דתו ואבירם וכו' על כן ראה
רבוי התלונות והנסיונות שינסו את ה' יתברך עד שיבואו לחטא העגל על
ידי זה שעל ידי זה יחרב הבית המקדש ויחזרו לגלות וכו' על כן לא רצה
להתחיל לילך ולעסק בזה כלל ואמר, לא איש דברים אנכי גם מתמול
וכו'. שרמו שעדין קשה להמשיך שלמות רבוע הדבור (כמו שמבאר שם
בהתורה הנ"ל) שעל ידי זה ממשיכין קדשת שבת לימי החל שעל ידי זה
מתגלה אחדות הפשוט מתוך הפעלות משתנות שעל ידי זה מתבטל כח
המצרים וכל העכו"ם המושלים על ישראל שהם בחינת פעלות משתנות
וכנ"ל. אבל עתה עדין לא נשלם הדבור כי לא איש דברים אנכי וכו'
והמחלקת בחינת התגברות פעלות משתנות מתרבה על כן לא רצה לילך
בשליחותו. ואפלו בסוף כשאמר לו ה' יתברך מי שם פה לאדם וכו' השיב
שלח נא ביד תשלח כי יודע אני שאיני גואלם לעתיד וכו' כמו שאמרו
רבותינו זכרונם לברכה. כי עקר הסתכל ברוח קדשו על סוף הגלות
האחרון הזה שיתארץ על ידי רבוי המחלקת כנ"ל ועל כן מאן לילך. ואמר
לו הלא אהרן אחיך הלוי וכו' הנה הוא יוצא לקראתך וראך ושמח בלב
וכו'. הינו שגלה לו שאף על פי שאי אפשר עדין להמשיך השלום בשלמות
להשוות כל השנוי דעות יחד שבזה תלוי הגאולה כנ"ל אף על כן על ידי
אהרן ותלמידיו שיהיו נכללין עמו באהבה ושמחה על ידי זה תהיה
הגאולה וכן רמוז לו עד הסוף האחרון שבכל דור ודור על ידי מעט הצדיקים
והכפשים שנכללים יחד בהצדיק הרבי האמתי שהוא בחינת משה על ידי

זֶה בְּעֵצְמוֹ מִתְגַּלֶּה אַחַדוֹת הַפְּשׁוּט מִתּוֹךְ הַפְּעֻלּוֹת מְשִׁתַּנּוֹת עַד שְׁסוּף כָּל
סוּף תִּהְיֶה הַגְּאֻלָּה שְׁלֵמָה עַל יְדֵי זֶה. וְעַל כֵּן הִזְהִירוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנוּם
לְבָרְכָה הוּי מִתְלַמְּדוֹ שֶׁל אֶהְרֹן אוֹהֵב שְׁלוֹם וְרוֹדֵף שְׁלוֹם וְכוּ'. כִּי עֶקֶר
הַגְּאֻלָּה הָרִאשׁוֹנָה שֶׁהִיא עַל יְדֵי מִשָּׁה הִיא עַל יְדֵי אֶהְרֹן עַל יְדֵי שְׂיָצָא
לְקִרְאָתוֹ בְּשְׁלוֹם גָּדוֹל וְכַנִּי"ל וְכֵן הַגְּאֻלָּה הָאַחֲרוֹנָה תִּהְיֶה עַל יְדֵי אֱלֹהֵינוּ
שְׂיַעֲשֶׂה שְׁלוֹם בְּעוֹלָם וְעַל יְדֵי זֶה יָבֹא מְשִׁיחַ בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ כִּי אֱלֹהֵינוּ
מְזַרְעֵנוּ אֶהְרֹן וְכַנִּי"ל:

אות י

כִּי הַתּוֹרָה הַנִּי"ל נְעוֹצָה סוּפָה בְּתַחֲלֻתָהּ (וְכֵן כָּל הַתּוֹרָה וְכוּ' כַּמְבֹאָר
בְּמִקּוֹם אַחֵר) וְתַחֲלֻתָהּ בְּסוּפָה. כִּי מְבֹאָר בְּהַתּוֹרָה הַנִּי"ל שֶׁתּוֹדָה דְּהֵינּוּ
לְהוֹדוֹת וּלְהַלֵּל לַה' יִתְבָּרַךְ תְּמִיד זֶהוּ בְּחִינַת שְׂעִשׂוּעַ עוֹלָם הַבָּא וְכוּ' וְהוּא
בְּחִינַת לְמוֹד הַלְכוֹת וְכוּ' וּבִשְׂבִיל זֶה נִקְרָאת הַתּוֹדָה הַלְכָה עַל שֵׁם
תְּהַלּוּכוֹת הַדְּמִים שֶׁהוֹלְכִים כְּסֹדֵר כְּשִׂיּוּצָאִים מֵהַצָּרָה. כִּי בְּתַחֲלָה בְּשַׁעַת
צָרָה הֵיוּ הַדְּמִים שׁוֹטְפִין עַל הַלֵּב וְכוּ' וְאַחֵר כֵּן כְּשִׂיּוּצָאִים מֵהַצָּרָה הַדְּמִים
הוֹלְכִים כְּסֹדֵר וְכוּ' וְזֶהוּ בְּחִינַת הוֹלְכָה וְכוּ' וְעַל יְדֵי זֶה מֵאִיר הָאֵמֶת בְּרַבּוּעַ
הַדְּבוּר וְכוּ'. וְעַל יְדֵי שְׁלֵמוֹת הַדְּבוּר שֶׁמְקַשֵּׁר לְשַׁבַּת נִמְשָׁךְ קִדְשַׁת שַׁבַּת
לְשַׁעַת יָמֵי הַחֹל וְכוּ' וְעַל יְדֵי זֶה מִתְגַּלֶּה אַחַדוֹת הַפְּשׁוּט מִתּוֹךְ הַפְּעֻלּוֹת
מְשִׁתַּנּוֹת שֶׁזֶה יָקָר מְאֹד אֲצֵל ה' יִתְבָּרַךְ שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת הַלְכָה כְּרַבִּים, כִּי
כְּשֶׁרַבִּים מְסַפִּימִים לְדַעַת אֶחָד זֶה בְּחִינַת פְּעֻלּוֹת מְשִׁתַּנּוֹת נִכְלָלִין בְּאַחַדוֹת
הַפְּשׁוּט כִּי כָּל אֶחָד יֵשׁ לוֹ דְּעָה מִיַּחַדֵּת וְנִכְלָלִין יַחַד וְכוּ' וְכוּ' עַיִן שֵׁם כָּל זֶה
הֵיטֵב כִּי זֶה הוּא כָּלל הַתּוֹרָה הַנִּי"ל מִרִישָׁא לְסוּפָא. נִמְצָא שֶׁעֶקֶר כְּלָלִיּוֹת
הַפְּעֻלּוֹת מְשִׁתַּנּוֹת בְּאַחַדוֹת הַפְּשׁוּט הוּא עַל יְדֵי תּוֹדָה הַלְכָה שֶׁהוּא עַל יְדֵי
תְּהַלּוּכוֹת הַדְּמִים שֶׁהוֹלְכִים כְּסֹדֵר כְּשִׂיּוּצָאִים מֵהַצָּרָה שֶׁאֵז מְבִיאִין תּוֹדָה
שֶׁהוּא בְּחִינַת הַלְכָה שְׁעַל יְדֵי זֶה מֵאִיר הָאֵמֶת וְכוּ'. כִּי בְּתַחֲלָה כְּשֶׁהֵיוּ
הַדְּמִים שׁוֹטְפִין עַל הַלֵּב הִיא בְּבְחִינַת אֲנָשֵׁי דְּמִים יִשְׁנָאוּ תָם וְכוּ' וְעַכְשָׁו
כְּשֶׁהַדְּמִים הוֹלְכִין כְּסֹדֵר וְכוּ' מֵאִיר הָאֵמֶת שְׁעַל יְדֵי זֶה זֹכִין לְכָל הַנִּי"ל
עַד שֶׁכָּל הַפְּעֻלּוֹת מְשִׁתַּנּוֹת וְכוּ' כַּנִּי"ל. וּמִמִּילָא מוּבָן הַהֶפֶךְ כְּשֶׁהַדְּמִים
שׁוֹטְפִין עַל הַלֵּב דְּהֵינּוּ בְּשַׁעַת צָרָה חֶסֶד וְשְׁלוֹם שֶׁאֵז אֵין מֵאִיר הָאֵמֶת כַּנִּי"ל.
וְאֵז אֵין הַדְּבוּר בְּשְׁלֵמוֹת וְאֵז אֵין נִמְשָׁךְ קִדְשַׁת שַׁבַּת עַל יָמֵי הַחֹל וְאֵז אֵין
נִכְלָלִין הַפְּעֻלּוֹת מְשִׁתַּנּוֹת יַחַד וְכוּ' כִּי מְכַלל הֵן אֶתְהָ שׁוֹמְעֵ לָאוּ וּבְאֵמֶת הָא
בְּהָא תִּלְיָא כִּי כָּל מָה שֶׁהַפְּעֻלּוֹת מְשִׁתַּנּוֹת מִתְגַּבְּרִין יוֹתֵר בְּרַבּוּי שְׁנוּיִים וְאֵין
נִכְלָלִין יַחַד כְּרַאֲוֵי כְּמוֹ כֵּן מִתְגַּבְּרִים הַצָּרוֹת וְהַגְּלִיּוֹת בְּיוֹתֵר חֶסֶד וְשְׁלוֹם כִּי
כָּל הַיְסוּרִים וְהַצָּרוֹת וְהַגְּלִיּוֹת הֵם עַל יְדֵי הַתְּגַבְּרוֹת הַפְּעֻלּוֹת מְשִׁתַּנּוֹת
בְּרַבּוּי שְׁנוּיִים שֶׁאֵין נִכְלָלִים יַחַד וְאֵין מֵאִיר בְּהֵם הַתְּגַלּוֹת אַחַדוֹת הַפְּשׁוּט
שֶׁזֶה עֶקֶר תִּקּוּן כָּל הָעוֹלָמוֹת וְכָל אֲשֶׁר בְּהֵם בְּפִרְטִיּוֹת:

וְזֶהוּ בַעֲצֻמוֹ בַחֲיִנַת הַתְּגַבְרוּת הַדָּמִים עַל הַלֵּב בְּשַׁעַת הַצָּרָה רַחֲמָנָא לְצַלּוֹן
כִּי כָל הַצָּרוֹת וְהִיסוּרִים הוּא מַחֲמַת רַבּוּי הַשְּׁנוּיִים שְׂאִין מִתְּנַהֲגִים
הִיסוּדוֹת בְּמִזְג הַשְּׁוֹה. כִּי הִי יִתְבָּרֵךְ בְּרָא כָּל הָעוֹלָם בְּשְׁנוּיִים רַבִּים
וְנִפְלְאִים וְכֻלָּם כְּלוּלִים בְּאַרְבָּעָה יְסוּדוֹת אֲשֶׁר רֹחַ מִים עָפָר שְׁמֵהֶם כָּל
הַדּוֹמָם צוֹמַח חַי מְדַבֵּר שֶׁהֵם בַּחֲיִנַת כָּלֵל הָאַרְבָּעָה עוֹלָמוֹת אֲצִילוֹת בְּרִיאָה
יְצִירָה עֲשִׂיָּה כְּמוֹבָא. וְכֻלָּם נִמְשָׁכִים מֵאַחֲדוֹתוֹ הַפְּשוּט יִתְבָּרֵךְ כִּי בְּשֶׁרֶשׁ
כֻּלָּם כְּלוּלִים בְּאַחַד, אֲדָּךְ בְּהַשְׁתַּלְשֵׁל לְמִטָּה בְּרֵאֵם בְּשְׁנוּיִים נִפְלְאִים, כִּי
הִיסוּדוֹת מְשֻׁנָּם מְאֹד זֶה מְזָה זֶה אֲשֶׁר זֶה מִים זֶה רֹחַ זֶה עָפָר זֶה חֶסֶם
וְיִבֵּשׁ זֶה קָר וְלַח זֶה קָר וְיִבֵּשׁ וְכוּ'. מִכָּל שֶׁכֵּן כָּל הַבְּרוּאִים שֶׁנִּתְּהוּי מֵהֶם
שֶׁהַשְּׁנוּיִים בָּהֶם לֹאִין מְסֻפָּר. וְכֻלָּם צָרִיכִים לְהִתְנַהֵג בְּמִזְג הַשְּׁוֹה שִׁיתְמַזְגוּ
הִיסוּדוֹת בְּשְׁוֹה כִּפִּי מַה שֶׁנִּמְשָׁכּוּ מֵאַחֲדוֹת הַפְּשוּט לַעֲשׂוֹת פְּעֻלָּתָם כְּרֵאוּי
וְאִז מִתְנַהֵג הַכֵּל כְּרֵאוּי. אֲבָל כְּשֶׁמִּתְרַבֵּין הַשְּׁנוּיִים וְהִיסוּדוֹת מִתְּגַבְּרִים זֶה
עַל זֶה שֶׁלֹּא כְּסֻדָּר וְכְרֵאוּי מְזָה בָּאִים כָּל הִיסוּרִים וְכָל הַצָּרוֹת חֶסֶם וְשְׁלוֹם
וְכֵן כָּל הַגְּלִיּוֹת שֶׁל הָעֲכוּוֹ"ם כִּי הַשְּׁבָעִים עֲכוּוֹ"ם הֵם עֵקֶר בַּחֲיִנַת פְּעֻלוֹת
מִשְׁתַּנּוֹת כְּנִי"ל וְכִמוֹ שֶׁכְּתוּב בְּהַנְחֵל עֲלִיוֹן גּוֹיִם בְּהַפְרִידוֹ בְּנֵי אָדָם יִצְב
גְּבוּלוֹת עַמִּים לְמִסְפָּר בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְכוּ'. הֵינּוּ שֶׁהַגּוֹיִים הֵם בְּבַחֲיִנַת פְּרוּד
בַּחֲיִנַת בְּהַפְרִידוֹ בְּנֵי אָדָם וְכְנִי"ל כִּי הֵם עֵקֶר בַּחֲיִנַת פְּעֻלוֹת מִשְׁתַּנּוֹת שֶׁהֵם
שְׁבָעִים עֲכוּוֹ"ם כְּנִגְדֵי שְׁבָעִים נֶפֶשׁ בֵּית יַעֲקֹב בַּחֲיִנַת יִצְב גְּבוּלוֹת עַמִּים
לְמִסְפָּר בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְכִמוֹ שֶׁפָּרַשׁ רַשִׁי"י שֵׁם. וְכִפִּי תִקּוֹן הַבְּרִיאָה וְכִמוֹ שֶׁיְהִיָּה
לְעֵתִיד צָרִיכִים כָּל הַשְּׁבָעִים עֲכוּוֹ"ם לְהַתְבַּטֵּל וְלִכְלֵל בְּשְׁבָעִים נֶפֶשׁ בֵּית
יַעֲקֹב שֶׁהֵם חֲשׁוּבִים כְּאַחַד וְנִכְלָלִים בְּאַחֲדוֹת הַפְּשוּט בְּבַחֲיִנַת כִּי חֵלֶק הִי
עִמּוֹ וְכוּ' וְזֶה כָּל תִּקּוֹן הַבְּרִיאָה. אֲבָל כְּשֶׁהַשְּׁטוֹן מִתְּגַבֵּר וְאִין הַפְּעֻלוֹת
מִשְׁתַּנּוֹת נִכְלָלִין יַחַד עַל יְדֵי רַבּוּי הַמַּחֲלָקֶת אִזִּי מִתְּגַבְּרִים חֶסֶם וְשְׁלוֹם
הַשְּׁבָעִים עֲכוּוֹ"ם שֶׁהֵם עֵקֶר הַפְּעֻלוֹת מִשְׁתַּנּוֹת עַל יִשְׂרָאֵל כְּנִי"ל, וְכֵן עַל יְדֵי
זֶה בָּאִים חֶסֶם וְשְׁלוֹם כְּמָה וְכְמָה צָרוֹת וְיִסוּרִים שֶׁכֻּלָּם בָּאִים עַל יְדֵי שְׂאִין
הַשְּׁנוּיִים שֶׁל כָּל הָאַרְבָּעָה יְסוּדוֹת מִתְמַזְגִים כְּרֵאוּי וְאִין נִכְלָלִים יַחַד
כְּרֵאוּי וְכְנִי"ל. וְזֶהוּ בַעֲצֻמוֹ בַּחֲיִנַת הַדָּמִים שֶׁשׁוֹטְפִים עַל הַלֵּב בְּשַׁעַת הַצָּרָה
חֶסֶם וְשְׁלוֹם, כִּי כָּל הַחַיּוֹת בְּהַדָּמִים וְהַחַיּוֹת מִתְפַּשֵּׁט לְכָל הָאֵיבָרִים
וְהַחַיִּים שֶׁיֵּשׁ בָּהֶם שְׁנוּיִים רַבִּים, וְשֶׁרֶשׁ הַחַיּוֹת שֶׁהוּא הַנֶּשֶׁמָה הוּא כֹחַ
אֶחָד וּמִמֶּנָּה נִמְשָׁכִים כָּל הַשְּׁנוּיִים שֶׁיֵּשׁ בְּאֵיבָרֵי הָאָדָם שֶׁמְרַכְּבִים מֵאַרְבָּעָה
יְסוּדוֹת. וְהַכֵּל בְּבַחֲיִנַת הַנִּי"ל שֶׁצָּרִיךְ שִׁיתְנַהֵג הַכֵּל בְּמִזְג הַשְּׁוֹה, וְכִשְׁנַעֲשֶׂה
מַחֲלָקֶת בִּינֵיהֶם וּמִתְרַבֵּים הַשְּׁנוּיִים מְזָה בָּאִים כָּל הַצָּרוֹת וְהִיסוּרִים חֶסֶם
וְשְׁלוֹם וּמִתְבַּלְבְּלִים הַדָּמִים שֶׁבָּהֶם נִמְשָׁךְ הַחַיּוֹת וְאִזִּי הֵם שׁוֹטְפִין עַל הַלֵּב.
וְזֶהוּ בַעֲצֻמוֹ בַּחֲיִנַת גְּלוּת מְצָרִים שֶׁכּוֹלֵל כָּל הַגְּלִיּוֹת שֶׁעֵקֶר הַגְּלוּת הִיָּה
בַּחֲיִנַת הַתְּגַבְרוּת הַדָּמִים כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב, וְאָעֶבֶר עֲלֶיךָ וְאָרְאֶךָ מִתְבּוֹסְסֶת
בְּדָמֶיךָ וְכוּ' וְכִמְבֹאֵר בְּכּוֹנֶנֶת הָאֶרֶץ זִ"ל בְּאַרְיִכוֹת. נִמְצָא שֶׁכָּל מַה
שֶׁמִּתְגַבְּרִים חֶסֶם וְשְׁלוֹם בְּיוֹתֵר הַשְּׁנוּיִים שֶׁל הַפְּעֻלוֹת מִשְׁתַּנּוֹת שְׂאִין נִכְלָלִין
בְּיַחַד. עַל יְדֵי זֶה מִתְגַבְּרִים בְּיוֹתֵר הַדָּמִים הַשׁוֹטְפִין עַל הַלֵּב. וְכֵן לְהַפְּדוֹ שֶׁכָּל
מַה שֶׁהַדָּמִים שׁוֹטְפִין עַל הַלֵּב חֶסֶם וְשְׁלוֹם שֶׁעַל יְדֵי זֶה אִין מְאִיר הָאֵמֶת וְכוּ'
כְּמוֹ כֵן מִתְגַבֵּר הַשְּׁנוּיִים שֶׁל הַפְּעֻלוֹת מִשְׁתַּנּוֹת שְׂאִין נִכְלָלִין יַחַד וְכְנִי"ל וְכֵן
חוֹזֵר חֲלִילָה חֶסֶם וְשְׁלוֹם. וְעַל כֵּן בְּאֵמֶת הַתְּחִלַּת הַגְּאֻלָּה קִשָּׁה מְאֹד וְעַל כֵּן

אות יא

אבל ה' יתברך הכריחו לילך כי ה' יתברך עשה נפלאות גדולות אף על פי שלא היו ישראל כדאי ועשה אותות ומופתים גדולים ונוראים במצרים, ובכל זה הראה שכל הפעלות משנות ממנו יתברך בעצמו והם בידו כחמר ביד היוצר ויכול לשנות אותם בכל עת כרצונו כי יכול לעשות ממה נחש ומנחש מטה וממים דם ואחר כך מדם מים וכן כלם, כי כל הפעלות משנות בידו כי כלם נמשכים ממנו לבד מאחדותו הפשוט ועל ידי זה הוציאם ממצרים ומכל הצרות משטיפת הדמים כמו שכתוב ואמר לך בדמיה חיי וכו'. והכל היה כדי שידו ויהללו שמו יתברך תמיד כמו שכתוב ולמען ספר שמי בכל הארץ ולמען תספר באזני בנך ובן בנך וכו'. וכן עשו ישראל כמו שכתוב ויאמן העם וישמעו כי פקד ה' את בני ישראל וכי ראה את ענינם ויקדו וישתחוו, קדה והשתחויה זה בחינת הודאה בלב שלם בחינת כריעת מודים ותכף שהתחילו להמשיך בחינת תודה התחיל להאיר האמת וכו' שעל ידי זה התחיל להאיר בחינת התגלות אחדות הפשוט מתוך הפעלות משתנות, וכמו כן נתבטל כח המצרים שיונקים מהשנויים של הפעלות משתנות כשאין נכללים יחד. וכל מה שנתבטל כחם והאיר יותר בחינת התגלות אחדות הפשוט, חזרו תהלוכות דמים לילך כסדר יותר וכן חוזר חלילה לטובה עד שזכו לצאת ממצרים. ואז באותו הלילה אמרו שיר והלל כמו שכתוב השיר יהיה לכם כליל התקדש חג ואז המשיכו ביותר בחינת תודה שזה עקר הגאולה עד שזכו לקריעת ים סוף שאז היה גמר גאלתם שאז אמרו שירת הים בשמחה רבה כי אז נשלם ההודאה בשלמות נפלא על ידי שירת הים כי הא בהא תליא כנ"ל. והעקר זכו לזה על ידי אהרן שלא חלק על משה אדרבא יצא לקראתו בשמחה ואהרן היה נביא וגדול הדור והרב ישראל סמכו עליו ונכללו במשה על ידו ועל ידי זה עקר התגלות אחדות הפשוט מתוך פעלות משתנות על ידי שרבים מסכימים לדעה אחת אמתית וכנ"ל שזה נעשה על ידי אהרן

אות יב

וְעָקֵר כְּוֹנֵת דְּבָרֵינוּ הוּא שְׂיָבִין כָּל אֶחָד מִזֶּה רְמִזִּים לְעֲצָמוֹ לְהַחִיּוֹת וּלְהַשִּׁיב נַפְשׁוֹ בְּכָל עֵת בְּכָל מָה שְׁעוֹבֵר עָלָיו כָּל יְמֵי חַיָּיו. כִּי עַל כָּל אָדָם בְּהִכָּרַח שְׂיַעֲבֹר עָלָיו כְּמָה וְכְמָה מִיַּי הַרְפַּתְקָאוֹת וּתְלָאוֹת וְכוּי כִּי אָדָם לְעִמֵּל יוֹלֵד וְכִמוֹ שְׂאֲמָרוֹ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֹנָם לְבָרְכָה כְּלָהִי גּוֹפֵא דְרוֹפְתִקִי נִינְהוּ וְכוּי בְּפָרֵט בְּגִלוֹת הִזָּה אֲשֶׁר תִּכְפּוּ עָלֵינוּ צָרוֹת וְאִין לָנוּ חַיּוֹת כִּי אִם עַל יְדֵי הַהֲרַחְבוֹת שְׁהִי יִתְבָּרַךְ מִרְחִיב לָנוּ בֵּין צָרָה לְצָרָה וְגַם בְּתוֹךְ הַצָּרָה בְּעֲצָמָה יֵשׁ הַרְחָבוֹת גְּדוֹלוֹת בְּבַחֲיַנֵּת בְּצַר הַרְחַבְתָּ לִי כְּמוֹ שְׂמִבְאָר בְּסִימֹן קֶצֶה. וְזֶה יְדוּעַ שְׂכָל מָה שְׁעוֹבֵר עַל הָאָדָם בּוֹדָאִי בְּוֹנֵת הִי יִתְבָּרַךְ לְטוֹבָה כְּדִי לְהַזְכִּירוֹ לְשׁוֹב וּלְהַתְקַרֵּב עַל יְדֵי זֶה וּלְמַרְק הַפְּשַׁע וּלְהַתֵּם חֲטָאוֹת כְּמוֹ שְׂכַתּוֹב, וַיֹּאמֶר כִּי יֵשׁוּבוּן מֵאֲוֹן. אֵךְ רַבִּים אוֹמְרִים דְּחַיּוֹת שֶׁל שְׂקָר וּמִטְעִים אֵת עֲצָמֹן שְׂמִרְבוֹי הַצָּרוֹת וְהִיסוּרִים אֵינָם יְכוֹלִים לְלַמֵּד וּלְהַתְפַּלֵּל וּלְהַתְקַרֵּב לַהִי יִתְבָּרַךְ וּבְאֵמֶת הוּא לְהַפְּדֵי שְׂכָל הַצָּרוֹת וְהַתְלָאוֹת וְהִיסוּרִים שְׁהִי יִתְבָּרַךְ שׁוֹלַח עַל כָּל אָדָם לְכָל אֶחָד כְּפִי עוֹוֹנוֹ הַכֹּל הוּא רַק לְקָרֵב וְלֹא לְרַחֵק כִּי כְּוֹנֵת הִי יִתְבָּרַךְ הוּא בּוֹדָאִי לְטוֹבָה וְלֹא לְרָעָה חֵס וְשְׁלוֹם, וְכִמוֹ שְׂאֲמָרוֹ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֹנָם לְבָרְכָה שְׂחִיב אָדָם לוֹמֵר בְּכָל עֵת כָּל מָה דְּעֵבֵד רַחֲמֵנָא לְטַב עֵבֵד. עַל כֵּן עָקֵר הָעֲצָה הוּא דְרָךְ הַנִּי"ל לְהַרְגִיל עֲצָמוֹ בְּתוֹדָה וְהוֹדָאָה לַהִי יִתְבָּרַךְ שְׁהוּא בְּחִינַת שְׁעִשׂוּעַ עוֹלָם הַבָּא, לְהוֹדוֹת וּלְהַלֵּל לַהִי יִתְבָּרַךְ עַל כָּל הַחֲסָדִים וְהַנְּפִלְאוֹת שְׁעִשָּׂה עִמָּנוּ עַד הֵנָּה וְהוֹצִיאֵנוּ וּמִלֵּט נַפְשׁוֹ מִכְּמָה צָרוֹת וּתְלָאוֹת בְּגוֹף וּנְפֶשׁ וּמְמוֹן, כְּמוֹ שְׂאוֹמְרִים בְּשַׁבַּת וַיּוֹם טוֹב בְּנִשְׁמַת אֱלוֹהֵינוּ מִלֵּא שִׁירָה וְכוּי אִין אָנוּ מְסַפִּיקִים לְהוֹדוֹת לָךְ וְכוּי עַל אַחַת מֵאֵלֶּף אֵלֶּף אֵלֶּפִי אֵלֶּפִים וְרַבִּי רַבּוֹת פְּעַמִּים הַטּוֹבוֹת וְכוּי שְׁעִשִּׂית עִם אֲבוֹתֵינוּ וְעִמָּנוּ. וְכֵן אוֹמְרִים בְּכָל יוֹם שְׁלֹשׁ פְּעַמִּים נוֹדָה לָךְ וְכוּי עַל נְסִיךְ שְׂבָכָל יוֹם עִמָּנוּ וְעַל נְפִלְאוֹתֶיךָ וְטוֹבוֹתֶיךָ שְׂבָכָל עֵת עָרֵב וּבֹקֵר וְצַהֲרִים וְכוּי:

כִּי עַל כָּל אָדָם שְׂבָעוֹלָם בּוֹדָאִי כְּבָר עָבְרוּ כְּמָה צָרוֹת וְנִצַּל מֵהֶם אוֹ שְׂנַצַּל מִכְּמָה צָרוֹת שְׂרָאָה שְׂבָאוֹ עַל אַחֲרִים וְהוּא נִצַּל מֵהֶם מִעֲקָרָא שְׂלֵא בָאוּ עָלָיו, וְכִמוֹ שְׂאֲמָרוֹ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֹנָם לְבָרְכָה עַל פְּסוּק, עוֹשֶׂה נְפִלְאוֹת לְבָדוֹ וּבְרוּךְ שֵׁם כְּבוֹדוֹ לְעוֹלָם, אִין בְּעַל הַנֶּסֶם מְכִיר בְּנִסּוֹ וְכוּי שְׁעַל זֶה תִּקְנוּ לָנוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֹנָם לְבָרְכָה לוֹמֵר בְּכָל יוֹם עַל נְסִיךְ שְׂבָכָל יוֹם עִמָּנוּ וְכוּי הַנִּי"ל. וְעַל כֵּן צְרִיכִין לְהוֹדוֹת וּלְהַלֵּל לַהִי יִתְבָּרַךְ בְּלֵב שְׁלֵם עַל כָּל זֶה. וְהַעֲקֵר הוּא לְהוֹדוֹת וּלְהַלֵּל אוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ עַל עָקֵר הַחֲסָד וְהַטּוֹבָה הַנִּצְחִיית אֲשֶׁר הַפְּלִיא חֲסָדוֹ הַגְּדוֹל עִמָּנוּ וְהַבְּדִילָנוּ מִן הַתּוֹעִים וּבַחֲרָנוּ מִכָּל הָעַמִּים וְנִתֵּן לָנוּ אֵת תּוֹרָתוֹ. וְאִפְלוּ כְּשִׁיּוֹדַע פְּחִיתוֹתוֹ וּגְרִיעוֹתוֹ אֵף עַל כֵּן הוּא חֲסָד נְפִלְאָ שְׂלֵא עֲשִׂי גוֹי וְגַם בְּכָל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל יֵשׁ נִקְדוֹת טוֹבוֹת הַרְבֵּה וְכִמוֹ שְׂמִבְאָר עַל פְּסוּק אֲזַמְרָה לְאַלְקִי בְּעוֹדֵי וְכוּי. וּבְכָל זֶה צְרִיךְ לְהַחִיּוֹת אֵת עֲצָמוֹ וּלְתַן שְׂבַח וְהוֹדָיָה בְּכָל יוֹם לַהִי יִתְבָּרַךְ בְּשִׂמְחָה עַל זֶה וּבְפָרֵט בְּעַת שְׁעוֹבֵר עָלָיו חֵס וְשְׁלוֹם אֵיזָה צָרָה וְיִסוּרִים וְכוּי רַחֲמֵנָא לְצַלּוֹ, שְׂאֵז דִּיקָא יִזְכֹּר כָּל הַחֲסָדִים וְהַטּוֹבוֹת שְׁעִשָּׂה הִי יִתְבָּרַךְ עִמָּנוּ עַד הֵנָּה כְּנִי"ל, וְגַם בְּתוֹךְ הַצָּרָה בְּעֲצָמָה בּוֹדָאִי יֵשׁ כְּמָה הַרְחָבוֹת אִם יִסְתַּכַּל עֲלֵיהֶם בְּעֵין הָאֵמֶת וְכְנִי"ל. וְעַל כָּל זֶה יִתֵּן תּוֹדָה וְהוֹדָאָה וְהַלֵּל לַהִי יִתְבָּרַךְ וְעַל יְדֵי זֶה יִזְכֶּה לְהַנְצִל מִהַצָּרָה כִּי תִכַּף שִׁיּוֹדָה וְיִהַלֵּל לַהִי יִתְבָּרַךְ וְיִמְשִׁיךְ בְּחִינַת תּוֹדָה הַלְכָה כְּנִי"ל, יֹאִיר הָאֵמֶת וְיִשְׁלִים הַדְּבוּר וְיִכַּל לְעַסֵּק בְּתוֹרָה וּתְפִלָּה שְׁהֶם קוֹי הָאֵמֶת וּלְדַבֵּר דְּבוּרֵי צְדָקָה וּתְשׁוּבָה וְכוּי וְעַל יְדֵי זֶה יְהִי נְשִׁלֵּם הַדְּבוּר

שְׁעַל יָדַי זֶה יְהִי נִמְשָׁךְ קִדְשָׁת שַׁבַּת וַיִּתְגַּלֶּה שְׁכָל הַפְּעֻלוֹת מִשְׁתַּנּוֹת
נִמְשָׁכִין מֵאַחַד הַפְּשׁוּט יִתְבַּרְךָ שְׁעַל יָדַי זֶה מִתְבַּטְּלִין הַצְּרוֹת הַבָּאִים
מִהַשְּׁנוּיִים הַרְבִּים כְּנִ"ל, וְכָל מָה שֶׁמִּתְבַּטְּלִים הַשְּׁנוּיִים שְׁמָהֶם הַצְּרוֹת
יִגְדִיל הַהוֹדָאָה יוֹתֵר וַיִּחַדֵּשׁ הַלְכוֹת יוֹתֵר בְּחִינַת הַלִּיכוֹת עוֹלָם, שְׁיִזְכָּה
לְמִצָּא עַל יָדַי הַהֲלָכוֹת דְּרָךְ וְהַלּוּךְ לְהִתְקַרֵּב לֵה' יִתְבַּרְךָ מִכָּל מָה שֶׁעוֹבֵר
עָלָיו. וְכָל מָה שֶׁנִּגְדַּל הַתּוֹדָה הַלְכָה יוֹתֵר מִתְבַּטְּלִים הַשְּׁנוּיִים שֶׁל הַפְּעֻלוֹת
מִשְׁתַּנּוֹת וְנִכְלָלִין בְּאַחַדוֹת הַפְּשׁוּט יוֹתֵר שֶׁהוּא בְּחִינַת בְּטוּל הַצָּרָה כְּנִ"ל,
וְכֵן חוֹזֵר חֲלִילָה עַד שֶׁיֵּצֵא מִהַצָּרָה לְגַמְרֵי וְכְנִ"ל. וְגַם כִּי עַל יָדַי שְׁמוֹצָא
הַרְחֵבָה בְּתוֹךְ הַצָּרָה עֲצָמָה וְעוֹסֵק לְהוֹדוֹת וּלְהִלָּל לֵה' יִתְבַּרְךָ עַל כָּל
הַחֲסָדִים שֶׁכָּבֵר עָשָׂה ה' יִתְבַּרְךָ עִמּוֹ מֵעוֹדוֹ וְעַל כָּל הַהֲרַחְבוֹת שֶׁמֵּרְחִיב לוֹ
גַּם עֵתָהּ, עַל יָדַי זֶה דִּיקָא יוֹכֵל לְהִתְפַּלֵּל וּלְהִתְחַנֵּן לֵה' יִתְבַּרְךָ וּלְשַׁפֵּךְ שִׁיחוֹ
לְפָנָיו לְפָרֵשׁ כָּל שִׁיחָתוֹ לְפָנָיו יִתְבַּרְךָ. וּלְהִתְחַנֵּן מִלְּפָנָיו הֲלֹא כָּבֵר חֲסָדָךְ
גְּדוֹל עָלַי שֶׁהַצְּלֵת נִפְשִׁי מִשְׁאוּל תַּחֲתִיּוֹת לְהִיּוֹת בְּכָלֵל זֶרַע יִשְׂרָאֵל עֲבָדֶיךָ,
חוּס וְחַמֵּל עָלַי גַּם עֵתָהּ וְהוֹצִיאֲנִי מִהַצָּרָה וְהִיסוּרִים וְהַדְּחָקוֹת וְכוּ'. וְכִמוֹ
שֶׁאָמַר דָּוִד עֲזַרְתִּי הִיִּית אֵל תִּטְשֵׁנִי וְאֵל תַּעֲזֹבֵנִי אֱלֹקֵי יִשְׂרָאֵל יִשְׁעֵי, שְׁזֵה עֵקֶר
טַעֲנָתוֹ לֵה' יִתְבַּרְךָ כִּי אִם חֵס וְשְׁלוֹם אֵין לִי שׁוּם זְכוּת הֲלֹא כָּבֵר הַגְּדֻלָּת
חֲסָדָךְ עִמִּי וְעֲזַרְתִּי הִיִּית, גַּם עֵתָהּ אֵל תִּטְשֵׁנִי וְאֵל תַּעֲזֹבֵנִי אֱלֹקֵי יִשְׂרָאֵל (וְעֵין
בְּהֲלָכוֹת כְּלָאֵי בְּהֵמָה הַלְכָה ד' עַל פִּי הַתּוֹרָה הַזֹּאת שֶׁם מְבֹאֵר עֲנִין זֶה
בְּאַרְיִכוֹת עֵין שֶׁם):

וְזֶהוּ תְּהוּם אֵל תְּהוּם קוֹרָא לְקוֹל צְנוּרִיךָ כָּל מִשְׁבְּרִיךָ וְגִלְיָךְ עָלַי עֲבָרוּ.
שְׁדוּד הַמְּלִיךָ צוּעֵק שֶׁהַצְּרוֹת שְׁהֵם רְחֻבוֹת וְעַמְקוֹת מְאֹד כְּתִהוּמוֹת מִמֶּשׁ
מִתְגַּבְּרִים מְאֹד וְכִמוֹ שֶׁפָּרֵשׁ רַשִׁ"י שֶׁם צָרָה קוֹרָאָה לְחִבְרָתָהּ וְכוּ'. וְכָל
מִשְׁבְּרִיךָ וְגִלְיָךְ שְׁהֵם רַבּוּי הַתְּלָאוֹת וְכוּ' עָלַי עֲבָרוּ עַד שֶׁכִּמְעַט הָיָה אִפְס
תְּקוּהָ חֵס וְשְׁלוֹם, אֵךְ בָּזָה אֲנִי מְחִיָּה עֲצָמִי וּמִצְפָּה עֲדִין לִישׁוּעָה כִּי יוֹמָם
יֵצֵא ה' חֲסָדוֹ, כִּי אֵף עַל פִּי שֶׁרַבּוּ הַצְּרוֹת בְּפָרֵט צְרוֹת הַנִּפְשׁ שְׁאֲנוּ כְּנִזּוּפִים
לְפָנָי אֲבִינוּ שֶׁבְּשָׂמִים מֵרַבּוּי קְלָקוּלֵינוּ וְכוּ' אֵף עַל פִּי כֵן יוֹמָם יֵצֵא ה'
חֲסָדוֹ. וְיוֹמָם פְּרוּשׁוֹ בְּכָל יוֹם וְיוֹם כְּמוֹ שֶׁפָּרֵשׁ רַשִׁ"י בְּמִקּוּם אַחֵר (יְחִזְקֵאל
סִימָן יב) הֵינּוּ שְׁבָכֵל יוֹם וְיוֹם ה' יִתְבַּרְךָ מִצְוָה עָלֵינוּ חֲסָדוֹ כִּי הוּא עוֹשֶׂה
עִמָּנוּ נְסִים וְנִפְלְאוֹת בְּכָל יוֹם וְיוֹם וְהוּן גְּבוּרָתוֹ הוּן הוּן נוֹרְאוֹתָיו שְׁאֲנוּ
מִתְקִימִים בְּגִלוֹת מֵרַ כְּזֵה בְּגוּף וְנִפְשׁ וּמִמּוֹן וּפְרִנְסָה וְכוּ'. וְעַל יָדַי זֶה
וּבְלִילָה שִׁירָה עִמִּי שְׁעַל יָדַי הַחֲסָדִים וְהַנְּפִלְאוֹת שֶׁה' יִתְבַּרְךָ עוֹשֶׂה עִמָּנוּ
בְּכָל יוֹם עַל יָדַי זֶה גַּם בְּלִילָה שִׁירָה עִמִּי הֵינּוּ גַּם בְּעַת הַצָּרָה וְהַחֲשָׁךְ
בְּעֲצָמוֹ שֶׁהוּא בְּחִינַת לִילָה גַּם אֲזֵ אֲנִי אוֹמֵר שִׁירָה וְהוֹדָאָה וְהִלָּל לֵה'
יִתְבַּרְךָ עַל כָּל הַחֲסָדִים שֶׁכָּבֵר עָשָׂה עִמָּנוּ וְאֲשֶׁר גַּם עֵתָהּ מֵרְחִיב לָנוּ וְכְנִ"ל,
וְעַל יָדַי זֶה דִּיקָא תְּפִלָּה לְאֵל חַיִּי שְׁאֲנִי יוֹכֵל לְהִתְפַּלֵּל לֵה' יִתְבַּרְךָ וְכְנִ"ל
בְּבְחִינַת מוֹדָה עַל הָעֵבֶר וּמִבְּקֵשׁ לְהֵבֵא, שְׁדִיקָא עַל יָדַי שְׁמוֹדִים עַל הָעֵבֶר
יְכוּלִים לְבַקֵּשׁ עַל לְהֵבֵא (וְכִמְבֹאֵר בְּהֲלָכוֹת כְּלָאֵי בְּהֵמָה הַנִּ"ל בְּאַרְיִכוֹת כָּל
זֶה עֵין שֶׁם):

וְזֶה בְּחִינַת מַה שֶּׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֹנָם לְבִרְכָה (ע"א פֶּרֶק א) וְזֶה לְשׁוֹנָם וְהֵינוּ דְאָמַר רַבָּא מַאי דְכָתִיב אֵךְ לֹא בְעֵי יִשְׁלַח יָד אִם בְּפִידוֹ לְהֵן שׁוֹעַ אָמַר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא כְּשֶׁאֲנִי דָן אֶת יִשְׂרָאֵל אֲנִי דָן אוֹתָם כְּעַכּוּ"ם שְׁפָתוֹב בְּהֵם עֵנָה עֵנָה אֲשִׁימְנָה אָבֵל יִשְׂרָאֵל אֲנִי פּוֹרַע מֵהֵם מְעַט מְעַט כְּפִיד שֶׁל תְּרַנְגוּלִין שְׁמַנְקָרִין בְּאֶשְׁפָּה, דְּבַר אַחַר אֶפְלוֹ אֵין יִשְׂרָאֵל עוֹשִׁין מְצֻחָה לְפָנֵי אֱלֹהִים מְעַט כְּפִיד שֶׁל תְּרַנְגוּלִין שְׁמַנְקָרִין בְּאֶשְׁפָּה אֲנִי מְצַרְפוֹ לְחֻשְׁבוֹן גְּדוֹל שֶׁנֶּאֱמַר אִם בְּפִידוֹ לְהֵן שׁוֹעַ, דְּבַר אַחַר בְּשֶׁכֶר שְׁמִשְׁוִיעִין לְפָנֵי אֲנִי אוֹשִׁיעַ אוֹתָם, וְהֵינוּ דְאָמַר רַבָּא מַאי דְכָתִיב וְאֲנֹכִי אֶפְדֶּם וְהִמָּה דְבַרוּ עָלַי כְּזָבִים אֲנִי אֲמַרְתִּי אֶפְדֶּם בְּמִמּוֹנָם בְּעוֹלָם הִזָּה כְּדִי שְׂיִזְכוּ לְעוֹלָם הַבָּא וְהִמָּה דְבַרוּ עָלַי כְּזָבִים וְהֵינוּ דְאָמַר רַב פְּפִי מִשְׁמַיָּה דְרַבָּא מַאי דְכָתִיב וְאֲנִי יִסְרְתִי חֲזַקְתִּי זְרוּעוֹתָם וְאֵלַי יִחְשְׁבוּ רַע, אָמַר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֲנִי אֲמַרְתִּי אֲיִסְרָם בְּיִסּוּרִים בְּעוֹלָם הִזָּה כְּדִי שְׂיִתְחַזְקוּ זְרוּעוֹתָם לְעוֹלָם הַבָּא וְאֵלַי יִחְשְׁבוּ רַע עַד כָּאֵן לְשׁוֹן הַגְּמָרָא. וְהִנֵּה הֶעֱתַקְתִּי לְפָנֶיךָ כָּל מֵאֲמַר הִזָּה וּבוֹ תִרְאֶה וְתִבִּין בְּאֵר הַיֵּטֵב כָּל דְּבָרֵינוּ הַנִּי"ל שֶׁרַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֹנָם לְבִרְכָה מְעוֹרְרִים וּמְזַרְזִים אוֹתָנוּ לִילָךְ בְּדַרְךְ הַנִּי"ל שֶׁבְּאֲרָנוּ לְבַל יִהְיֶה הָאָדָם נִדְחָה חֶסֶד וְשְׁלוֹם מִפְּנֵי הַצָּרוֹת וְהַתְּלָאוֹת וְהַיִּסּוּרִים הַעוֹבְרִים עָלָיו וְעַל בְּנֵי בֵּיתוֹ הֵן יִסּוּרֵי הַגּוֹף הֵן יִסּוּרֵי הַפְּרִנְסָה חֶסֶד וְשְׁלוֹם, רַק יִבִּיט בְּכָל עֵת עַל הַהֶרְחָבוֹת שֶׁהִי יִתְבַּרְךְ מְרַחֵב עִמּוֹ בְּכָל עֵת אֶפְלוֹ בְּתוֹךְ הַצָּרָה בְּעֶצְמָה וְכָל הַיִּסּוּרִים חֶסֶד וְשְׁלוֹם בָּאִים בְּחֻסָּד גְּדוֹל מְעַט מְעַט כְּדִי שְׂיִוָּכַל לְסַבְּלָם וְעַל יְדֵי זֶה יִזְכֶּה לְעוֹלָם הַבָּא אִם לֹא יִהְיֶה שׁוֹטֵה וְכוּ' לְהַטְעוֹת אֶת עַצְמוֹ לֹאמֹר שְׂאִינוּ יָכוֹל לְעַבֵּד אֶת ה' יִתְבַּרְךְ מִחֲמַת הַצָּרוֹת וְהַיִּסּוּרִין. כִּי אֲדַרְבָּא כָּל הַצָּרוֹת וְהַיִּסּוּרִין בְּגוֹף וּמִמּוֹן כָּלָם בָּאוּ לְטוֹבָה גְּדוֹלָה כְּדִי שְׂדִיקָא עַל יְדֵי זֶה יִזְכֶּה לְעוֹלָם הַבָּא כְּמִבְּאֵר הַיֵּטֵב בְּדַבְּרֵי רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֹנָם לְבִרְכָה הַקְּדוֹשִׁים הָאֵלוֹ שֶׁבְּאֲרוּ וְגָלוּ לָנוּ שֶׁאֵין הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שׁוֹלַח עַל יִשְׂרָאֵל יִסּוּרִים וּמְנִיעוֹת שֶׁלֹּא יוֹכְלוּ לְסַבְּלָם, לְרַחֲקָם לְגַמְרֵי חֶסֶד וְשְׁלוֹם. כִּי כָּל הַיִּסּוּרִים הֵם רַק כְּתְרַנְגוּלִין הַמְּנַקְרִין בְּאֶשְׁפָּה, כִּי הוּא פּוֹרַע מֵהֵם מְעַט מְעַט וְאֵינוּ דָן אוֹתָם כְּעַכּוּ"ם חֶסֶד וְשְׁלוֹם שֶׁנֶּאֱמַר בְּהֵם עֵנָה עֵנָה אֲשִׁימְנָה וְכוּ' וְכוּ"ל. וְעַתָּה תִרְאֶה אֵיךְ דְּבָרֵי רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֹנָם לְבִרְכָה הַנִּי"ל מְקַשְּׂרִים וּמְהַדְּקִים הַיֵּטֵב בְּחַבּוּר נִפְלָא וְהֵם דְּרָךְ וְעֶצְמָה טוֹבָה וְהַתְּחַזְקוֹת נִפְלָא שְׂיִתְקַרֵּב הָאָדָם תָּמִיד לַה' יִתְבַּרְךְ מִכָּל מַה שְׂיִעֲבֹר עָלָיו בְּגוֹף וּמִמּוֹן וּנְפֹשׁ. כִּי יֵשׁ מִי שֶׁמְטַעֵה אֶת עַצְמוֹ שְׂאִינוּ יָכוֹל לְהַתְּקַרֵּב לַה' יִתְבַּרְךְ מִרְבּוּי הַיִּסּוּרִים וְהַתְּלָאוֹת וְדַחְקוֹת הַפְּרִנְסָה שְׁעוֹבֵר עָלָיו וְעַל בְּנֵי בֵּיתוֹ, עַל זֶה מְבַאֵר בְּדַבְּרֵיהֶם הַנִּי"ל שֶׁהַיִּסּוּרִים הֵם בְּחֻסָּד גְּדוֹל לְקַרֵּב עַל יָדָם דִּיקָא לַה' יִתְבַּרְךְ וְלֹא לְרַחֵק עַל יְדֵי זֶה. כִּי הִי יִתְבַּרְךְ אֵינוּ נִפְרָע מִיִּשְׂרָאֵל בְּאִפְּן שְׂיִחַרְיֵב לְגַמְרֵי רַק הוּא נִפְרָע מֵהֵם מְעַט מְעַט כְּפִיד שֶׁל תְּרַנְגוּלִין בְּאִפְּן שְׂדִיקָא עַל יְדֵי זֶה יִזְכְּרוּ וְיִשׁוּבוּ וְיִתְקַרְבוּ לַה' יִתְבַּרְךְ וְיִזְכְּרוּ לְעוֹלָם הַבָּא, וְכִמוֹ שֶׁמְבַאֵר בְּעַצְמוֹ בְּסוּף דְּבָרֵיהֶם וְהֵינוּ דְאָמַר רַבָּא מַאי דְכָתִיב וְאֲנִי

אָפֶּדֶם וְהִמָּה דִּבְרוּ עָלַי כְּזָבִים אֲנִי אֲמַרְתִּי אֶפְדֶּם בְּמִמוֹנִם בְּעוֹלָם הֲזֵה כְּדִי שְׂיִזְכוּ לְעוֹלָם הַבָּא וְהִמָּה דִּבְרוּ עָלַי כְּזָבִים, הֲיִנּוּ כִּנְיָ לְשָׁהּ יִתְבָּרַךְ מְסַבֵּב עִם הָאָדָם שְׂיֵשׁ לוֹ דַּחְקוֹת בְּמִמוֹנוֹ וּפְרִנְסָתוֹ וְהוּא רַק לְטוֹבָה כְּדִי לְפָדוֹתוֹ עַל יְדֵי זֶה מִהֲגִיחֵנָם וּמִהֲשִׂאוֹל תַּחְתִּיּוֹת שְׁהִיָּה מְגִיעַ לוֹ לְפִי מַעֲשָׂיו כְּמוֹ שְׂיִוָדַע בְּנַפְשׁוֹ וְלֹא דִי בְּזֵה גַם יִזְכֶּה עַל יְדֵי זֶה לְעוֹלָם הַבָּא. כִּי עֵקֶר כְּוִנַּת ה' יִתְבָּרַךְ רַק לְטוֹבָה כְּדִי שְׂדִיקָא עַל יְדֵי זֶה יִתְקַרֵּב לֵה' יִתְבָּרַךְ וְהִמָּה דִּבְרוּ עָלַי כְּזָבִים שְׂאוּמְרִים כְּזָבִים עַל ה' יִתְבָּרַךְ כְּאֵלוֹ ה' יִתְבָּרַךְ מְרַחֵק אוֹתָם וְאוּמְרִים הֲלֹא אִי אֶפְשָׁר לָנוּ לְהִתְקַרֵּב לֵה' יִתְבָּרַךְ מִחֲמַת דַּחְקוֹת הַפְּרִנְסָה אֲשֶׁר בְּאַמֶּת הוּא לְהַפְּדֵי וְכוּ'. וְכֵן מְבֹאֵר שֶׁסְּ אַחַר כֵּן וְהִנּוּ דְאָמַר רַב פְּפִי מְשֻׁמָּה דְרַבָּא מַאי דְכָתִיב וְאֲנִי יִסְרַתִּי חֲזַקְתִּי זְרוּעוֹתֵיהֶם שְׁהִיִּסוּרִים בְּעוֹלָם הֲזֵה כְּדִי שְׂיִתְחַזְּקוּ זְרוּעוֹתֵיהֶם לְעוֹלָם הַבָּא, וְאֵלֵי יִחְשְׁבוּ רַע שְׂאוּמְרִים לְהַפְּדֵי כְּאֵלוֹ ה' יִתְבָּרַךְ שׁוֹלַח לָהֶם הִיִּסוּרִים לְרַעְתָּם חֵס וְשְׁלוֹם לְרַחֲמֵם חֵס וְשְׁלוֹם :

וְאִם יֹאמַר הָאָדָם הָאֵמֶת הוּא כֵּן שְׁהִיִּסוּרִים וְדַחְקוֹת הַפְּרִנְסָה בָּא בְּחֶסֶד וְכוּנָתוֹ יִתְבָּרַךְ לְטוֹבָה כְּדִי לְהִתְקַרֵּב עַל יְדֵי זֶה דְיָקָא לֵה' יִתְבָּרַךְ כִּנְיָ לְ, אֲבָל אִף עַל פִּי כֵן קִשָּׁה לִי לְהִתְקַרֵּב כִּי כְּבָר נִתְעֵיתִי מְאֹד וְאֲנִי רְחוּק מִהִתּוֹרָה וְהַמְצוֹת מְאֹד וּבְמָה אִזְכֶּה אֶת אֲרָחִי לְשׁוּב לֵה' יִתְבָּרַךְ, עַל זֶה מְשִׁיב וְאָמַר שֶׁסְּ אַחַר כֵּן דְּבָר אַחַר אֶפְלוֹ אִין יִשְׂרָאֵל עוֹשִׂין מְצוּה לְפָנֵי אֱלֹהִים מְעַט כְּפִיד שֶׁל תִּרְנַגּוּלִין שְׂמִנְקָרִין בְּאֶשְׁפָּה אֲנִי מְצַרְפוֹ לְחֻשְׁבוֹן גְּדוֹל. הֲרִי מְבֹאֵר לָנוּ תְּשׁוּבָה הַגּוֹנָה עַל כָּל הַנְיָ לְלוֹמַר כִּי אִף עַל פִּי כֵן אִם אֵתָּה הוּא כְּמוֹ שֶׁהוּא גַם אֵתָּה תּוֹכֵל לְשׁוּב מִמְּקוֹמְךָ שְׁנִלְפַדְתָּ בּוֹ וְלַחְטָף טוֹב בְּכָל יוֹם וְלִזְכוֹת לְחַיֵּי עוֹלָם הַבָּא כִּי הֲלֹא אֶפְלוֹ אִם אִין יִשְׂרָאֵל עוֹשִׂין מְצוֹת אֱלֹהִים מְעַט כְּפִיד שֶׁל תִּרְנַגּוּלִין שְׂמִנְקָרִין בְּאֶשְׁפָּה הוּא גַם כֵּן מְצַרְפוֹ לְחֻשְׁבוֹן גְּדוֹל כִּנְיָ לְ. וְשִׁים לְבָד הֵיטֵב לְדַבְּרֵי רַבּוֹתֵינוּ זְכוּרֵנוֹם לְבִרְכָּה הַקְּדוֹשִׁים הָאֵלוֹ עַד הֵיכָן הֵם מְחַזְּקִין אֶת כָּל אֶחָד וְאֶחָד אֶפְלוֹ אִם הוּא כְּמוֹ שֶׁהוּא עֲדִין הוּא יְכוֹל לְחַטָּף תּוֹרָה וּמְצוֹת וְלִזְכוֹת לְחֵלֶק טוֹב לְעוֹלָם הַבָּא כִּי אֶפְלוֹ כְּשֵׁאִין עוֹשִׂין מְצוֹת כִּי אִם כְּתִרְנַגּוּל וּמְנַקֵּר בְּאֶשְׁפָּה וְכוּ'. וְהֵבֵן הַמְשָׁל הֵיטֵב לְהֵבֵן מִמֶּנּוּ הַנְּמָשָׁל (כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב לְהֵבֵן מְשָׁל וּמְלִיצָה וְכוּ') שֶׁהַמְשָׁלוֹ הַעֲנִין לְתִרְנַגּוּל הַעוֹמֵד בְּאֶשְׁפָּה וְזָבֵל וְכוּ' וּמְנַקֵּר מְשָׁם מְעַט דְּמַעַט מְאֹכְלוֹ שֶׁהוּא חֵלֶק מְאֹלָף מְגִרְעִין חֶטָּה אוֹ קִטְנִית אַחַת. וְאֶפְלוֹ אִם יִשְׂרָאֵל אִין עוֹשִׂין מְצוֹת לְפָנֵינוּ רַק כְּמוֹ זֶה הַתִּרְנַגּוּל הַמְנַקֵּר בְּאֶשְׁפָּה כִּנְיָ לְ גַם זֶה הוּא יִתְבָּרַךְ בְּרַחֲמָיו מְצַרְף לְחֻשְׁבוֹן גְּדוֹל, וְהֲרִי הוֹדִיעַ לָךְ הַתְּנָא עַד הֵיכָן רַחֲמָיו יִתְבָּרַךְ מְגִיעִים וְעַל כֵּן גַם אֵתָּה יְכוֹל לְהִתְקַרֵּב אִף עַל פִּי שְׁנַדְמָה לָךְ שְׂאֵתָּה עוֹמֵד בְּאֶשְׁפָּה וְזָבֵל וְכוּ' אִף עַל פִּי כֵן גַם מְשָׁם אֵתָּה יְכוֹל לְנַקֵּר בְּאֶשְׁפָּה וְלַחְטָף מְעַט מְעַט טוֹב כִּי גַם זֶה יָקָר בְּעֵינָיו יִתְבָּרַךְ כִּנְיָ לְ (וְכָל זֶה מְבֹאֵר הֵיטֵב עַל פִּי הַתּוֹרָה אֲזַמְרָה לְאַלְקֵי בְּעוֹדֵי וְכוּ' שֶׁמְבֹאֵר שֶׁסְּ אֶפְלוֹ אִם גַם מְעַט הַטוֹב מְעַרֵּב בְּפִסְלֵת אִף עַל פִּי כֵן עַל כָּל פְּנִים יֵשׁ בּוֹ נִקְדָּה טוֹבָה וְכוּ' הֲיִנּוּ כִּנְיָ לְ). וְאִם תִּטְעֵן עוֹד וְתֹאמַר הָאֵמֶת הוּא כֵּן שְׁה' יִתְבָּרַךְ שׁוֹלַח הִיִּסוּרִים בְּרַחֲמֵים מְעַט מְעַט וְגַם מְבַקֵּשׁ מֵאֵתָּנוּ שְׁעַל כָּל פְּנִים נַחְטָף מְצוֹת וּמַעֲשִׂים טוֹבִים מְעַט מְעַט כְּתִרְנַגּוּל הַמְנַקֵּר בְּאֶשְׁפָּה אֲבָל מָה אַעֲשֶׂה כִּי נִתְרַחֲקֵתִי כָּל כֵּן עַד שְׂאֵינִי יְכוֹל לְקַבֵּל גַם אֵלוֹ הִיִּסוּרִים וְדַחְקוֹת הַפְּרִנְסָה וְהוּא מוֹנֵעַ אוֹתִי הֲרַבָּה עַל זֶה הִשִּׁיבוּ שֶׁסְּ בְּדַבְּרֵיהֶם הַקְּדוֹשִׁים שְׂאֵמְרוּ שֶׁסְּ סְמוּךְ לָזֶה

דָּבַר אַחַר בְּשֹׁכֵר שֶׁמְשׁוּעֵין לְפָנַי אֲנִי אוֹשִׁיעַ אוֹתָם. הֵינּוּ כְּאוֹמֵר הֲרִינִי נוֹתֵן לְךָ עֲצָה טוֹבָה גַם עַל זֶה שֶׁתִּצְעַק וּתְשׁוּעַ לְהִי יִתְבַּרְךָ עַל זֶה וּבּוֹדָאֵי יוֹשִׁיעַ אוֹתְךָ וְיוֹצִיאֲךָ גַם מֵאֵלּוּ הַיְסוּרִים וְדַחְקוֹת הַפְּרָנְסָה. הֲנִי רוֹאֶה שֶׁבְּמֵאֲמָר זֶה כְּלוּלִים כָּל דְּבָרֵינוּ הַנִּיִּל שֶׁהָאֵדָם צָרִיךְ לְהֶאֱמִין בְּרַחֲמֵי הִי יִתְבַּרְךָ שְׂבוֹדָאֵי הַיְסוּרִים לְטוֹבָה וּלְהַשְׁתַּדֵּל לְמִצְאָ בָּהֶם הֲרַחְבוֹת הֲרִבָּה כִּי בְּאֵמֶת הִי יִתְבַּרְךָ אֵינוֹ נִפְרָע רַק מְעַט מְעַט וְעַל יְדֵי זֶה יוּכַל לְחַטֵּף עַל כָּל פְּנִים מְעַט מְעַט תּוֹרָה וּמִצְוֹת כְּתַרְנַגּוּל הַמְּנַקֵּר בְּאִשְׁפָּה וְעַל יְדֵי זֶה יוּכַל לְצַעֵק וּלְזַעֵק לְהִי יִתְבַּרְךָ עַד שֶׁהִי יִתְבַּרְךָ יוֹשִׁיעַ אוֹתוֹ גַם מְזָה וְיִזְכְּהָ לְצֵאת מֵהַצָּרוֹת לְגַמְרֵי וּלְהִתְקַרֵּב לְהִי יִתְבַּרְךָ בְּשִׁלְמוֹת. כִּי בּוֹדָאֵי כְּוָנוֹת הִי יִתְבַּרְךָ בְּכָל מָה שְׁעוֹבֵר עַל הָאֵדָם הַכָּל לְטוֹבָה גְּדוּלָּה כְּמוֹ שְׁסִים שֵׁם אַחַר כֵּן וְהֵינּוּ דְאָמַר רַבָּא מֵאֵי דְכָתִיב וְאֲנֹכִי אֶפְדָּם וְכוּ' וְכַנִּיִּל:

אות יד

וְזֶהוּ וַיְדַבֵּר אֱלֹקִים אֶל מֹשֶׁה וַיֹּאמֶר אֵלָיו אֲנִי הִי שֶׁהוֹכִיחוֹ הִי יִתְבַּרְךָ עַל שֶׁאָמַר לְמָה הֲרַעוֹת עַל יְדֵי שֶׁיִּצְאוּ דָתָן וְאַבִּירָם נֹצְבִים לְקִרְאָתוֹ וְאָמְרוּ לוֹ יִרָא הִי עֲלֵיכֶם וַיִּשְׁפֹּט וְכוּ'. כִּי בְּאֵמֶת אִם הָיוּ הַכָּל שׁוֹמְעִים לְקוֹל הַצְּדִיקִי אֵמֶת לִילֵךְ בְּדֶרֶךְ זֶה לְהֶאֱמִין תְּמִיד בְּהִי יִתְבַּרְךָ שֶׁהַכָּל לְטוֹבָה וּלְתֵן שִׁבַּח וְהוֹדָיָה תְּמִיד לְהִי יִתְבַּרְךָ בֵּין בְּטוֹבוֹ בֵּין בְּעָקוֹ כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב, בְּהִי אֶהְלֵל דְּבַר בְּאֱלֹקִים אֶהְלֵל דְּבַר, בּוֹדָאֵי הָיוּ מִתְבַּטְּלִים כָּל הַצָּרוֹת וְכָל הַגְּלוּיֹת לְגַמְרֵי וְכִבֵּר הִיתָה גְּאֻלָּה שְׁלֵמָה. אֲךָ עָקַר עֲכוּב הַגְּאֻלָּה בְּכָלֵל וּבְפִרְט הוּא עַל יְדֵי רַבּוּי הַחוֹלְקִים שֶׁהֵם בְּחִינַת דָתָן וְאַבִּירָם שֶׁיִּצְאוּ נֹצְבִים לְקִרְאָת מֹשֶׁה וְכוּ'. כִּי בְּאֵמֶת אִף עַל פִּי כְּשִׁמוּדִים לְהִי יִתְבַּרְךָ שֶׁעַל יְדֵי זֶה מִתְבַּטְּלִים כָּל הַצָּרוֹת הַנִּמְשָׁכִין מֵהַפְּעֻלוֹת מִשְׁתַּנּוֹת וְכוּ' עַד שֶׁמִּתְבַּטֵּל הַצָּרָה לְגַמְרֵי וְכוּ'. אִף עַל פִּי כֵן אֵת זֶה לְעַמֵּת זֶה עָשָׂה הָאֱלֹקִים וְתִכְף שֶׁמִּתְחִיל אֵיזָה צְמִיחַת קָרוֹן יִשׁוּעָה אֲזִי תִכְף הַסְטֵרָא אַחֲרָא וְהַמְסִטִינִים מִתְגַּרִּים בְּיוֹתֵר וְיוֹתֵר לְקִטְרָג וּלְהַגְבִּיר הַצָּרָה חֶסֶד וְשִׁלּוּם כְּמוֹ שֶׁנִּי בְּנֵי אָדָם הַנִּלְחָמִים זֶה עִם זֶה כְּשֶׁאֶחָד רוֹאֶה שֶׁחֲבֵרוֹ מִתְגַּבֵּר הוּא מִתְגַּבֵּר יוֹתֵר וְכוּ' וְכַמְבָּאֵר בְּהַתּוֹרָה וַיֹּאמֶר בְּעַז וְכוּ' סִימָן סָה וּבְמִקּוֹם אַחֵר. וּמְזָה בָּאִים כָּל הַנְּפִילוֹת רַחֲמָנָא לְצַלּוֹן וְהַתְּרַחֲקוֹת שֶׁל כָּל בְּנֵי אָדָם וּבְפִרְט שֶׁל הַכְּשָׁרִים שֶׁהִתְחִילוּ לְהִתְקַרֵּב וּנְתַרְחֲקוּ רַחֲמָנָא לְצַלּוֹן. וְעַל כֵּן כְּשֶׁבָּא מֹשֶׁה לְגֵאֲלָם וַיֹּאמֶן הָעָם וְכוּ' וַיִּקְדּוּ וַיִּשְׁתַּחֲוּוּ שֶׁעַל יְדֵי זֶה הִתְחִילָה הַגְּאֻלָּה. אֲבָל הַסְטֵרָא אַחֲרָא הַתְּגַבֵּר מְאֹד וְהַכְּבִיד לֵב פִּרְעָה עַד שֶׁאָמַר מִי הִי וְכוּ' וַאֲמַר תִּכְבֵּד הָעֲבוּדָה בְּכַבְדוֹת עֲצוּם שֶׁלֹּא לְתֵן לָהֶם תְּבוֹן. וְזֶה הָיָה נְסִיוֹן לְיִשְׂרָאֵל לְהִתְחַזֵּק אֲזִי דִיקָא בְּאֵמוּנָה לְהֶאֱמִין כִּי בּוֹדָאֵי דְבַר הִי עַל יְדֵי מֹשֶׁה נֶאֱמַן בֵּיתוֹ בּוֹדָאֵי יָקוּם לְעוֹלָם כְּאֲשֶׁר בְּאֵמֶת רַב הַכְּשָׁרִים הִלְכוּ בְּזֶה. אֲבָל נִמְצְאוּ חוֹלְקִים דָתָן וְאַבִּירָם שֶׁהִטְעוּ רַבִּים אַחֲרֵיהֶם עַד שֶׁיִּצְאוּ נֹצְבִים לְקִרְאָת מֹשֶׁה וְאָמְרוּ יִרָא הִי וְכוּ'.

כֹּאֲלוֹ הֵם מְקַנְאִים קְנֵאת ה' צְבָאוֹת וְטוֹעֲנִים בְּעַד יִשְׂרָאֵל וּמוֹסְרִים דִּין לַשָּׁמַיִם עַל מֹשֶׁה רַבְּנוֹ שְׁמוֹסֵר כָּל נַפְשׁוֹ בְּעֵדָם עַד שְׁאוּמְרִים יֵרָא ה' עֲלֵיכֶם וַיִּשְׁפֹּט. וַיִּמְרְבוּ מִחֲלוֹקוֹתֵם הַתִּגְבֵּרוּ הַפְּעֵלוֹת מִשְׁתַּנּוֹת לְהַעֲלִים חֵס וְשְׁלוֹם הַתִּגְלוֹת אַחֲדוֹת הַפְּשׁוּט שְׁמִשָּׁם כָּל הַגְּאֵלָה כְּנִ"ל, וְהַמְחַלְקֵת הָרַע שְׁלֵהֶם הַתִּגְבֵּר כְּנִ"ל עַד אֲשֶׁר הָעוֹשֵׁק יִהְיֶה חָכֵם וַיֵּאבֵד אֶת לֵב מִתְּנָה שֶׁהוּא לֵב מֹשֶׁה כְּמוֹ שְׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבָרְכָה עַד שְׁמִשָּׁה מַעֲצָם צָרְתוּ אָמַר לָמָּה הִרְעַתָּה לָעַם וְכוּ'. כִּי מֹשֶׁה טָעַן לָמָּה זֶה שְׁלַחְתָּנִי כִּי הֲלֹא זֶה דְּבָרִי גַם מִקֵּדָם שֶׁלֹּא רְצִיתִי לִילָךְ בְּשִׁלְיחוֹת זֶה מִחֲמַת רַבּוּי הַחוֹלְקִים וְכוּ' וְכְנִ"ל. וְהַשִּׁיב לוֹ ה' יִתְבָּרַךְ שְׁבוּדָאֵי הוּא יִגְמַר אֶת שְׁלוֹ בְּרַחֲמָיו הַגְּדוֹלִים וּבְזָכוֹת אָבוֹת וּבְזָכוֹת אֶהְרֹן וְהַכֹּשְׂרִים הַנְּלוּיִם אֵלָיו הַמְּאֲמִינִים בְּמֹשֶׁה בְּאֵמֶת וּמִבְּטָלִים שְׁנוּי דְּעַתָּה שֶׁהֵם בְּחִינַת פְּעֵלוֹת מִשְׁתַּנּוֹת לְדַעָה אַחַת שֶׁל מֹשֶׁה שְׁעַל יְדֵי זֶה נִכְלָלִים בְּאַחֲדוֹת הַפְּשׁוּט כְּנִ"ל וְעַל יְדֵי כָּל זֶה תִּהְיֶה הַגְּאֵלָה בְּשִׁלְמוֹת. וְזֶה וַיְדַבֵּר אֱלֹקִים אֶל מֹשֶׁה וַיֹּאמֶר אֵלָיו אֲנִי ה' הִינֵנּוּ בְּחִינַת דְּעוּ כִּי ה' הוּא הָאֱלֹקִים הַמְּבַאֵר בְּסוֹף הַתּוֹרָה הַנִּ"ל שְׁפָרַשׁ שֶׁם שְׁכָל הַפְּעֵלוֹת מִשְׁתַּנּוֹת הַנְּמַשְׁכִּים מִשֵּׁם אֱלֹקִים, כָּלֵם כְּלוּלִים בְּה' שֶׁהוּא אַחֲדוֹת הַפְּשׁוּט עַנְן שֵׁם. וְזֶה וַיְדַבֵּר אֱלֹקִים אֶל מֹשֶׁה וַיֹּאמֶר אֵלָיו אֲנִי ה' כִּי הַכֹּל אֶחָד כִּי ה' הוּא הָאֱלֹקִים כִּי כָּל הַפְּעֵלוֹת מִשְׁתַּנּוֹת כְּלוּלִים בְּאַחֲדוֹת הַפְּשׁוּט וּבְוִדָאֵי יִגְמַר אֶת שְׁלוֹ לְגֵאֲלָם, כִּי פָרַעַה אָמַר מִי ה' כִּי לֹא הָאֱמִין בְּשֵׁם ה' כִּי יִנִּיקְתּוּ הִיָּה רַק מִשֵּׁם אֱלֹקִים כְּמוֹבָא כִּי רָצָה לְהַפְרִיד חֵס וְשְׁלוֹם בֵּין שֵׁם ה' לְשֵׁם אֱלֹקִים שֶׁזֶה עֵקֶר הַפְּרוּד חֵס וְשְׁלוֹם. הִינֵנו כִּי רָצָה לְכַפֵּר וּלְהַפְרִיד הַפְּעֵלוֹת מִשְׁתַּנּוֹת מֵאַחֲדוֹת הַפְּשׁוּט מִחֲמַת שְׂאֵי אֶפְשָׁר לְהַבִּין זֹאת בְּשִׁכָּל כְּמוֹ שְׁמַבְאֵר שֵׁם. אֲבָל ה' יִתְבָּרַךְ הִכְהוּ מִכּוֹת גְּדוֹלוֹת וְהַצִּיל יִשְׂרָאֵל מִכַּלֵּם וְהִרְאָה מוֹפְתִים גְּדוֹלִים וְנוֹרָאִים שְׁעַל יְדֵי כָּל זֶה רָאָה בְּעֵינָיו שְׁכָל הַפְּעֵלוֹת מִשְׁתַּנּוֹת הֵם מֵאַחֲדוֹת הַפְּשׁוּט עַד שֶׁהִכָּרַח לְהוֹדוֹת בְּעַצְמוֹ וַאֲמַר ה' הַצַּדִּיק:

אות טו

וְכֵן מִתְּנַהֵג עִתָּה שְׁכָל מַה שְׁמִתְעוֹרֵר אֵיזָה צְמִיחַת קָרָן יְשׁוּעָה בְּכִלְלִיּוֹת אוּ בְּפִרְטִיּוֹת אֲזִי תִכְפֹּף מִתִּגְבֵּר שְׁכִנְגָדוֹ יוֹתֵר וְיוֹתֵר כְּמוֹ שְׁנֵי בְּנֵי אָדָם הַנִּלְחָמִים וְכוּ' כְּנִ"ל, וְאִם יִרְצָה לְהַתִּגְבֵּר עוֹד יוֹתֵר מִתִּגְבֵּרִים הֵם עוֹד יוֹתֵר וְיוֹתֵר וְכוּ' עַד שְׁנִתְעַקֵּם לֵב הַרְבִּיחַ כֹּאֲלוֹ אֵי אֶפְשָׁר עֲכָשׁוּ חֵס וְשְׁלוֹם לְשׁוֹב וּלְהַתְקַרֵּב לְה' יִתְבָּרַךְ. אֲבָל סוֹף כָּל סוֹף יִגְמַר ה' יִתְבָּרַךְ אֶת שְׁלוֹ וַיִּגְאֲלֵנוּ גְּאֵלָה שְׁלֵמָה עַל יְדֵי זְכוֹת אָבוֹת וְעַל יְדֵי כַח הַצַּדִּיקִי אֵמֶת וְהַכֹּשְׂרִים הַנְּלוּיִם אֵלֵיהֶם הַמְּאֲמִינִים בְּהָאֵמֶת וְהוֹלְכִים בְּדָרְךָ הַנִּ"ל לְהָאֱמִין שֶׁהַכֹּל לְטוֹבָה וְלִתְתּוֹת שְׁבַח וְהוֹדָיָה לְה' יִתְבָּרַךְ תָּמִיד בְּשִׁמְחָה וּלְהַתְחַזֵּק עַל יְדֵי זֶה לְהַתְפַּלֵּל וּלְהַתְחַנֵּן לְה' יִתְבָּרַךְ וְכְנִ"ל וְעַל יְדֵי זֶה יוֹשִׁיעֵנו ה' יִתְבָּרַךְ וַיְצִילֵנוּ וַיִּצְיָאֵנוּ

מִכָּל הַצָּרוֹת וְהַדְחָקוֹת וַיִּמְהַר לְגַאֲלָנוּ גְּאֻלָּה שְׁלָמָה שְׂאִין אַחֲרֶיהָ גְלוֹת
בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ אָמֵן כֵּן יְהִי רָצוֹן:

אות טז

וְעַל כֵּן חוֹבָה עָלֵינוּ לְזָכֹר יְצִיאַת מִצְרַיִם בְּכָל יוֹם. כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב, לְמַעַן תִּזְכָּר
אֶת יוֹם צֵאתְךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ וְכֵן בְּהִתְחַלַּת נְתִינַת הַתּוֹרָה
הַתְּחִיל אֲנֹכִי ה' אֱלֹקֶיךָ אֲשֶׁר הוֹצֵאתִיךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם וְכֵן בְּרַב הַמְצוֹת
הַזְּכִיר יְצִיאַת מִצְרַיִם. כִּי עֵתָה כָּל הַהִתְחַלָּה שְׁלָנוּ לְכַנֵּס בְּעִבּוּדַת ה' בְּכָל
יוֹם וַיּוֹס הוּא עַל יְדֵי יְצִיאַת מִצְרַיִם כִּי עֵתָה תִּהְיֶה לָּאֵל יֵשׁ לָנוּ הַתְּחַלָּה
טוֹבָה מֵהֵיכָן לְהִתְחִיל מֵאַחַר שֶׁכָּבַר גָּמַר ה' יִתְבָּרַךְ יִשְׁוּעָתוֹ עַל יְדֵי מֹשֶׁה
וְהוֹצִיאָנוּ מִמִּצְרַיִם בְּאוֹתוֹת נוֹרְאוֹת שְׁעַל זֶה אָנוּ נוֹתְנִים שְׂבַח וְהוֹדֵיָה אֱלֹו
יִתְבָּרַךְ בְּכָל יוֹם עָרֵב וּבֹקֵר שְׁזָהוּ בְּחִינַת תּוֹדָה הַלְכָה שְׁעַל יְדֵי זֶה מֵאִיר
הָאֵמֶת וְכוּ' עַד שְׁנִתְגַּלְּהָ אַחַדוֹת הַפְּשׁוּט מִתּוֹךְ הַפְּעֻלוֹת מִשְׁתַּנּוֹת שְׁעַל יְדֵי
זֶה מִתְבַּטֵּל כַּח הַגְּלוֹת שֶׁל הַעֲכוּוֹ"ם וְכוּ' וְכַנִּ"ל עַד שְׁנִזְכָּה עַל יְדֵי זֶה לְגֻאֲלָה
שְׁלָמָה וְכַנִּ"ל. וְעַל כֵּן מְחַיְבִים לְזָכֹר יְצִיאַת מִצְרַיִם בְּכָל יוֹם עָרֵב וּבֹקֵר וְכָל
הַמְרַבֵּה לְסַפֵּר בִּיְצִיאַת מִצְרַיִם הָרִי זֶה מִשְׂבַּח כִּי כָּל הַתְּחַלְתָּנוּ עֵתָה לְצַפּוֹת
לִישׁוּעָה עֲדוֹן וְלִהְתְּקַרֵּב לֵה' יִתְבָּרַךְ הוּא עַל יְדֵי יְצִיאַת מִצְרַיִם וְכַנִּ"ל. וּמִזֶּה
נִלְמַד לְהִבִּין גַּם בְּפִרְטוּיֹת הַנְּסִיִּים וְהַנְּפֻלְאוֹת שֶׁה' יִתְבָּרַךְ עוֹשֶׂה עִמָּנוּ בְּכָל
דוֹר עַד שְׁגַם בְּפִרְטֵי פְּרִטוּיֹת עוֹשֶׂה ה' יִתְבָּרַךְ נְסִיִּים רַבִּים עִם כָּל אֶחָד וְאֶחָד
בְּכָל יוֹם וַיּוֹס שְׁעַל זֶה אָנוּ מוֹדִים לוֹ יִתְבָּרַךְ בְּכָל יוֹם שְׁזָהוּ בְּחִינַת תּוֹדָה
וְכוּ' וְכוּ' שְׁעַל יְדֵי זֶה יָכוֹל כָּל אֶחָד לְהִתְקַרֵּב לֵה' יִתְבָּרַךְ כַּנִּ"ל. וְעַל כֵּן
אוֹמְרִים בְּכָל יוֹם קִדְּם הַתְּפִלָּה שֶׁל שְׂמוֹנֶה עֶשְׂרֵה אֲמֹת וַיְצִיב שְׁחֲרִית אֲמֹת
וְאַמוֹנָה עֲרֻבִית שְׁשֵׁם מִסְפָּרִים וּמוֹדִים לוֹ יִתְבָּרַךְ עַל הַנְּסִיִּים שֶׁל יְצִיאַת
מִצְרַיִם וְעַל הַנְּסִיִּים וְנְפֻלְאוֹת שֶׁבְּכָל דוֹר וְדוֹר כְּמוֹ שְׂאוֹמְרִים עֲזָרַת אֲבוֹתֵינוּ
אֲתָה וְכוּ' מִגֵּן וּמוֹשִׁיעַ לָהֶם וּלְבָנֵיהֶם אַחֲרֵיהֶם בְּכָל דוֹר וְדוֹר. כִּי עַל יְדֵי זֶה
דִּיקָא שְׂמוֹדִים לוֹ יִתְבָּרַךְ עַל כָּל הַנְּסִיִּים וְכוּ' כַּנִּ"ל עַל יְדֵי זֶה דִּיקָא יָכוֹלִים
לְכַנֵּס בְּתִפְלָה לְהִתְפַּלֵּל וְלִהְתַּחַן לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ וְכַנִּ"ל. וְעַל כֵּן בְּשִׁבְת
מוֹסִיפִים נְשַׁמַּת שְׁהוּא שְׂבַח וְהוֹדָאָה נְפֻלְאָה כִּי עֵקֶר כְּלָלִיּוֹת הַפְּעֻלוֹת
מִשְׁתַּנּוֹת בְּאַחַדוֹת הַפְּשׁוּט הוּא עַל יְדֵי קִדְּשַׁת שְׂבַת קִדְּשׁ שְׁזָה זוֹכִים עַל יְדֵי
הוֹדָאָה כַּנִּ"ל עַל כֵּן אוֹמְרִים אֲזִי הַשְּׂבַח וְהוֹדָאָה נְפֻלְאָה שְׁהוּא נְשַׁמַּת כָּל חַי
יִתְבָּרַךְ

וְזֶה בְּחִינַת כָּל סֵפֶר תְּהִלִּים שֶׁיִּסְדּוּ דָּוִד הַמֶּלֶךְ עָלָיו הַשָּׁלוֹם שֶׁהוּא בְּחִינַת מְשִׁיחַ שְׁעַל יְדוֹ תִּהְיֶה הַגְּאֻלָּה שְׁלֵמָה שֶׁהוּא חֲמִשָּׁה סִפְרִים כְּנֶגֶד חֲמִשָּׁה חֲמִשֵּׁי תּוֹרָה. כִּי עֵקֶר קִיּוּם הַתּוֹרָה הוּא עַל יְדֵי בְּחִינַת תְּהִלִּים שֶׁהוּא בְּחִינַת תּוֹדָה הוֹדָאָה שְׁעַל יְדֵי זֶה מִתְקַרְבִּים לֵה' יִתְבָּרַךְ וּמְקִיְמִין הַתּוֹרָה וְכַנִּי"ל. וְעַל כֵּן סִיִּים מֹשֶׁה אֲשֶׁרִיךְ יִשְׂרָאֵל וּבְזֶה פֶּתַח דָּוִד אֲשֶׁרִי הָאִישׁ כְּמוֹ שְׂאִיתָא בְּמִדְרַשׁ רַבָּה פְּרֻשַׁת וַיְחִי וּפְרֻשַׁת וַזֹּאת הַבְּרָכָה. כִּי מֹשֶׁה יָגַע מְאֹד עַד שֶׁמָּצָא הַהִתְחַלָּה כִּי הוּא הָיָה הַגּוֹאֵל הַרְאִשׁוֹן שֶׁהָיָה קָשָׁה מְאֹד לְמַצֵּא הַדָּרָךְ הַזֶּה שֶׁל תּוֹדָה וְהוֹדָאָה מִחֲמַת שְׁעֵדִין לֹא הָיְתָה שׁוּם גְּאֻלָּה וּמַעַת שֶׁהִתְחִילוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְהִיּוֹת לְעַם תְּכַף יְרֵדוּ בְּגִלוּת מִצְרַיִם עַל כֵּן בְּאַמַּת הָיָה קָשָׁה בְּעֵינָיו הַשְּׁלִיחוֹת מְאֹד. אֲבָל עֲכָשׁוּ שֶׁכָּבַר הוֹצִיאָנוּ מִמִּצְרַיִם וְנָתַן לָנוּ אֶת הַתּוֹרָה וְהִפְלִיא חֲסִדוֹ עִמָּנוּ כֹּל כֶּף תְּהִלָּה לְאֵל יֵשׁ לָנוּ עַל מַה לְהוֹדוֹת שְׁעַל יְדֵי זֶה יְכוּלִין לְהִתְקַרֵּב לֵה' יִתְבָּרַךְ כַּנִּי"ל. וְעַל כֵּן סִיִּים אֲשֶׁרִיךְ יִשְׂרָאֵל מִי כְּמוֹךְ עִם נוֹשֵׁעַ בֵּה' וְכוּ' לְהוֹרוֹת לָהֶם שְׂצָרִיכִין תְּמִיד לְשַׁבַּח וּלְהוֹדוֹת לֵה' יִתְבָּרַךְ עַל נְעִימַת גּוֹרְלָם וְלוֹמַר בְּכָל יוֹם בְּשִׂמְחָה אֲשֶׁרִינוּ מִה טוֹב חֶלְקֵנוּ וּמִה נְעִים גּוֹרְלֵנוּ וְכוּ'. וּבְמָה שְׁסִיִּים מֹשֶׁה פֶּתַח דָּוִד סֵפֶר תְּהִלִּים אֲשֶׁרִי הָאִישׁ וְכוּ' וַיִּסְדּוּ כָּל מִזְמוֹרֵי תְּהִלִּים עַל זֶה לְהַכְנִיִס בְּנוֹ דָּרָךְ זֶה לְהִתְחִיל תְּמִיד מִבְּחִינַת תְּהִלִּים לְהוֹדוֹת וּלְהִלֵּל לֵה' יִתְבָּרַךְ עַל כָּל הַחֲסִדִים וְכוּ' כַּנִּי"ל שְׁעַל יְדֵי זֶה עֵקֶר הַהִתְקַרְבוֹת לֵה' יִתְבָּרַךְ שְׁעַל יְדֵי זֶה תִּבּוֹא הַגְּאֻלָּה וְכַנִּי"ל:

וְזֶה שֶׁפֶתַב אֲדוֹנָנוּ מוֹרְנוּ וּרְבֵנוּ זְכוֹרֵנוּ לְבָרְכָה שֶׁתְּהִלִּים מְסֻגָּל לְתַשׁוּבָה דְּהֵינּוּ לְהִתְקַרֵּב לֵה' יִתְבָּרַךְ וּלְתוֹרָתוֹ הַקְּדוּשָׁה הֵינּוּ כַּנִּי"ל שְׁעֵקֶר הַהִתְקַרְבוֹת עַל יְדֵי תּוֹדָה שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת תְּהִלִּים וְכַנִּי"ל. וְעַל כֵּן מֹשֶׁה סִיִּים בְּאֲשֶׁרִי שֶׁהוּא בְּחִינַת תּוֹדָה שְׁמוֹדִים עַל חֶלְקֵנוּ וְאוֹמְרִים אֲשֶׁרִינוּ וְכוּ' כִּי מֹשֶׁה לֹא הָיָה יָכֹל לְהִתְחִיל בְּזֶה מִחֲמַת שֶׁהוּא הָיָה הַגּוֹאֵל הַרְאִשׁוֹן וּלְפָנָיו לֹא קִדְמָה גְּאֻלָּה וְכַנִּי"ל אֶךְ אַחַר שֶׁכָּבַר גָּאֵל אֶת יִשְׂרָאֵל וַיִּגַע כָּל יָמָיו עַד שֶׁהַכְּנִיִס אֶת הַתּוֹרָה בְּיִשְׂרָאֵל אַזְ סִיִּים בְּאֲשֶׁרִי לְהוֹרוֹת לָהֶם שֶׁיִּלְכוּ בְּדָרָךְ זֶה לְהוֹדוֹת עַל חֶלְקָם וְכוּ' וְכַנִּי"ל וְעַל כֵּן דָּוִד שֶׁהָיָה אַחַר מֹשֶׁה אָמַר אֲנִי אֲתַחִיל בְּזֶה בְּמָה שְׁסִיִּים מֹשֶׁה כִּי עֲתָה שֶׁכָּבַר זְכִינוּ לִיצִיאַת מִצְרַיִם וּלְמַתָּן תּוֹרָה עַל יְדֵי מֹשֶׁה עֲתָה כָּל הַתְּחַלְתָּנוּ עַל יְדֵי בְּחִינַת אֲשֶׁרִי שֶׁהוּא בְּחִינַת תּוֹדָה וְכַנִּי"ל:

וְזֶה שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבָרְכָה שְׁדוּד אָמַר עֲשָׂרִים וּשְׁתַּיִם פְּעָמִים אֲשֶׁרִי בְּתְהִלִּים כְּנֶגֶד מְקִיְמֵי הַתּוֹרָה שֶׁהוּא בְּעֲשָׂרִים וּשְׁתַּיִם אוֹתִיּוֹת. הֵינּוּ כַּנִּי"ל כִּי עֵקֶר קִיּוּם הַתּוֹרָה עַל יְדֵי אֲשֶׁרִי כַּנִּי"ל שְׂצָרִיךְ כָּל אֶחָד לוֹמַר כְּמָה פְּעָמִים אֲשֶׁרִי בְּכָל יוֹם לִתֵּת שְׂמִיחָה בְּלִבּוֹ עַל חֶלְקוֹ שֶׁזָּכָה לְהִיּוֹת בְּכָלֵל יִשְׂרָאֵל וְכוּ' וְכַנִּי"ל. כִּי הָעֵקֶר הוּא שְׂמִיחַת הַתּוֹרָה וְהַמְצוֹת כְּמוֹבָא מְזָה הַרְבֵּה בְּכַתְּבֵי הָאֲרִי"ל וּבְפָרֶט בְּדַבְּרֵי אֲדוֹנָנוּ מוֹרְנוּ וּרְבֵנוּ זְכוֹרֵנוּ לְבָרְכָה וְכוּ' יִסְדּוּ לָנוּ קִדְמוֹנֵינוּ לוֹמַר שְׁלֹשׁ פְּעָמִים אֲשֶׁרִי בְּכָל יוֹם וְכוּ' אוֹמְרִים בְּכָל יוֹם בְּבִקְרָא אֲשֶׁרִינוּ מִה טוֹב חֶלְקֵנוּ וְכוּ' אֲשֶׁרִינוּ וְכוּ' וְכוּ' אוֹמְרִים אַחַר הַתְּפִלָּה בְּרוּךְ אֱלֹקֵינוּ שֶׁבְּרָאָנוּ לְכַבּוֹדוֹ וְהַבְּדִילָנוּ מִן הַתּוֹעִים וְכוּ' וְכוּ'

הַרְבֵּה. וְצָרִיךְ כָּל אֶחָד לְשׁוּם לֵב לָזֶה לְשִׁמַּח עַצְמוֹ בְּזֶה בְּכָל נִקְדָּה וּנְקָדָה
טוֹבָה שֵׁישׁ בּוֹ מְקַדְּשֵׁת יִשְׂרָאֵל וְכוּי' כִּי זֶה חַיִּינוּ כִּי עַל יְדֵי זֶה הֵהֱתַקְרְבוּת
לְה' יִתְבָּרַךְ וְכַנְי"ל:

אות יח

וְזֶה בְּחִינַת מַה שֶּׁאֵינָא בְּמִדְרָשׁ רַבָּה שְׁמוֹת פְּרָק כַּג אֲזַי יִשִּׁיר מִשֶּׁה הַדָּא
הוּא דְכִתְיָב נִכּוֹן כְּסָאָה מֵאֲזַי אָמַר רַבִּי בְּרַכְיָה בְּשֵׁם רַבִּי אֲבָהוּ אָף עַל פִּי
שְׁמַעוּלָם אֲתָה לֹא נִתְיָשֵׁב כְּסָאָה וְלֹא נִוְדַעְתָּ בְּעוֹלָמָה עַד שֶׁאָמְרוּ בְּנִיף שִׁירָה
וְכוּי' מְשַׁל לְמַלְךְ שֶׁעָשָׂה מְלַחְמָה וְנִצַּח וְכוּי' אֵלָּא כְּבִיכּוֹל עוֹמֵד שֶׁנֶּאֱמַר עֹמֵד
וְיִמּוֹדֵד אֶרֶץ אֲבָל מִשְׁעַמְדַת בַּיָּם וְאָמְרָנוּ שִׁירָה לְפָנֶיךָ מֵאֲזַי נִתְיָשְׁבָה
מְלָכוּתְךָ וְכְסָאָה, הוּי נִכּוֹן כְּסָאָה מֵאֲזַי בָּאֲזַי יִשִּׁיר עַד כָּאֵן לְשׁוֹנוֹ. וְכִלְל פְּוִנּוֹת
הַמִּדְרָשׁ שֶׁקֹּדֶם שִׁישְׂרָאֵל אָמְרוּ שִׁירָה הִיָּה ה' יִתְבָּרַךְ בְּבְחִינַת עוֹמֵד וְלֹא
הִיָּה נִכּוֹן כְּסָאוֹ עֲדִין שֵׁישֵׁב עָלָיו הִיָּנוּ שֶׁעֲדִין לֹא נִתְיָשְׁבָה מְלָכוּתוֹ וְלֹא נִוְדַע
בְּעוֹלָמוֹ עַד אַחַר שֶׁאָמְרוּ שִׁירָה אֲזַי הִכְיָנוּ כְּסָאוֹ כְּבִיכּוֹל וְאֲזַי הִשִּׁיבוּ אוֹתוֹ
יִתְבָּרַךְ כְּבִיכּוֹל עַל כְּסָאוֹ כִּי אֲזַי נִתְיָשְׁבָה מְלָכוּתוֹ וְנִוְדַע בְּעוֹלָמוֹ וְאֲזַי מְלָכוּתוֹ
כְּבִיכּוֹל גְּדוֹל בְּיִוְתֵר בְּבְחִינַת אֲגוּסְטוּס. אֲבָל בְּתַחֲלָה הִיָּה רַק בְּבְחִינַת מְלָךְ
כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב שֶׁם מְשַׁל לְמַלְךְ שֶׁנִּצַּח מְלַחְמָה וְעָשׂוּ אוֹתוֹ אֲגוּסְטוּס וְכוּי' עַיִן
שָׁם. הִיָּנוּ עַל פִּי הַתּוֹרָה הַנִּי"ל שֶׁעַקֵר הֵהֱתַקְרְבוּת לְה' יִתְבָּרַךְ הוּא עַל יְדֵי
הוֹדָאָה וְשִׁירוֹת וְתַשְׁבָּחוֹת שֶׁעַל יְדֵי זֶה מֵאִיר הָאֱמֶת בְּרַבּוּעַ הַדְּבֹר עַד
שֶׁזֹּכִין לְגַלוֹת אַחַדוֹת הַפְּשׁוּט מִתּוֹךְ פְּעֻלוֹת מְשִׁתְנּוֹת שֶׁהוּא מֵה שְׂרָבִים
שֶׁהֵם שְׁנוֵי דְעוֹת שְׁזֶה עַקֵר בְּחִינַת פְּעֻלוֹת מְשִׁתְנּוֹת, מְסַכְּיָמִים לְדַעָה אַחַת
אֲמַתִּיית וְכוּי' שֶׁעַל יְדֵי זֶה מִתְבַּטְּלִין כָּל הַצְּרוֹת וְכָל הַגְּלוּיֹת וְכוּי' כַּנְי"ל וְעַל
כֵּן עַקֵר יְדִיעַת אֱלֻקוֹתוֹ בְּעוֹלָם בְּשִׁלְמוֹת שֶׁהוּא בְּחִינַת הַתְיָשְׁבוּת כְּסָאוֹ
כְּבִיכּוֹל כַּנְי"ל הוּא עַל יְדֵי שִׁירָה דִּיקָא כִּי שִׁירָה הוּא עַקֵר שְׁלֵמוֹת הַהוֹדָאָה
שֶׁאוֹמְרִים הַהוֹדָאוֹת בְּלֵב שְׁלֵם בְּשִׁיר וְשִׁמְחָה שְׁזֶה זָכוֹ יִשְׂרָאֵל בְּקִרְיעַת יָם
סוּף אַחֲרֵי שֶׁכָּבַר הַתְּחִילָה יְשׁוּעָתָם שֶׁיִּצְאוּ מִמִּצְרַיִם וְכָבַר אָמְרוּ הִלֵּל
וְהוֹדָאָה בְּפִסַּח עַד שֶׁזָּכוּ לְהַפִּיל אֶת מִצְרַיִם לְגַמְרֵי כִּי נִתְבַּטְּלוּ רַבּוּי
הַשְּׁנוּיִים שֶׁל הַפְּעֻלוֹת מְשִׁתְנּוֹת וְנִתְגַּלָּה אַחַדוֹת הַפְּשׁוּט וְהָאֱמִינוּ בְּה'
וּבְמִשֶּׁה עַבְדּוֹ. וְכָל מַה שֶׁנִּתְבַּטְּלוּ הַגְּלוּיֹת וְהַצְּרוֹת שֶׁל הַמִּצְרַיִם עַד שֶׁכָּל
הַעֲפוּיִם נִתְבַּטְּלוּ כִּי נִפְל עֲלֵיהֶם אֵימָתָה וְפָחַד כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב, שְׁמַעוּ עַמִּים
יִרְגְּזוּן וְכוּי' עַל יְדֵי זֶה נִתְגַּלָּה בְּיִוְתֵר אַחַדוֹת הַפְּשׁוּט מִתּוֹךְ פְּעֻלוֹת מְשִׁתְנּוֹת
וְעַל יְדֵי זֶה נִתְגַּדֵּל הַתּוֹדָה וְהוֹדָאָה יוֹתֵר וְיוֹתֵר עַד שֶׁאָמְרוּ שִׁירָה בְּלֵב שְׁלֵם
בְּחִינַת אֲזַי יִשִּׁיר מִשֶּׁה וְאֲזַי דִּיקָא נִתְיָשְׁבָה מְלָכוּתוֹ יִתְבָּרַךְ בְּבְחִינַת יוֹשֵׁב עַל
כְּסָא מְחַמַּת שֶׁאֲזַי נִתְגַּלָּה בְּיִוְתֵר הַתְּגַלוֹת אַחַדוֹת הַפְּשׁוּט מִתּוֹךְ פְּעֻלוֹת
מְשִׁתְנּוֹת שְׁזֶה עַקֵר כְּבוֹד מְלָכוּתוֹ כְּמוֹ שֶׁמְבַאֵר שָׁם. כִּי עַקֵר בְּנִין כְּסָאוֹ
כְּבִיכּוֹל הוּא מִהַפְּעֻלוֹת מְשִׁתְנּוֹת כְּשֶׁנִּקְבְּצִין יַחַד בְּדַעָה אֶחָד וְנִכְלָלִין

באחדות הפשוט מזה נבנה כסאו כביכול שכלולה מגוננין סגיאין כי העקר הוא מה שרבים שיש בהם שנוי דעות כלם נכללין בדעה אחת אמתיות וכנ"ל כמו שהיה אז בשעת קריעת ים סוף כמו שכתוב, ויאמינו בה' ובמשה עבדו שכלם הסכימו לדעה אחת ונכללו בה' ובמשה באמונה שלמה. וכל נפשות ישראל חצובים מכסא הכבוד וכשנכללים יחד בדעה אחת בהאמונה הקדושה על ידי זה נבנה ונגדל כסא כבודו יתברך כי כל בנינה מנפשות ישראל החצובים משם ואז נתישב מלכותו כמלך היושב על כסאו בבחינת ישיבה ולא בבחינת עמידה כי נודע בעולמו היטב ונתישב בדעת ובלב כל אחד ואחד בבחינת ישיבה על כסא כנ"ל. וכל זה זכו על ידי שירה שהוא שלמות ההודאה בלב שלם כנ"ל כי כל השירות כלולים מעשרה מיני נגינה שנקמר בהם ספר תהלים שהם בחינת שיר פשוט כפול משלש מרבע כמו שמבאר במקום אחר וזה בחינת שלמות רבוע הדבור שהוא מרמז בפסוק, לא איש דברים אנכי גם מתמול גם משלשום גם מאז וכו' (עין שם היטב בהתורה הנ"ל). איש דברים זה בחינת שיר פשוט, גם מתמול הינו היום ואתמול זה בחינת כפול. גם משלשום זה בחינת משלש. גם מאז דברך זה בחינת מרבע. כי ה' יתברך טען עם משה שבעה ימים כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה וכמו שפרש רש"י כי שלשה גמין רבויים ואלו השבעה ימים הם כנגד שלשת קווי האמת שמאירין ברבוע הדבור כדי שעל ידי אלו השבעה ימים יאירו שלשת קווי האמת ברבוע הדבור שעל ידי זה יתגלה אחדות הפשוט וכו' שזה עקר גמר תקון הגאולה. אבל משה אמר ביום השביעי לא איש דברים אנכי גם מתמול וכו' ואף על פי שה' יתברך אמר לו מי שם פה לאדם וכו' השיב שלח נא ביד תשלח כי יודע אני שאיני גואלם לעתיד וכו' כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה הינו שאמר שעדין לא זכה לגמר תקון שלמות הדבור שהוא בחינת מלכות פה שמרמז בפסוק גם מאז שהוא בחינת נכון כסאך מאז כמובא שם זה הפסוק לענין זה כי זה הגמר של תקון רבוע הדבור יהיה רק על ידי משיח שיזכה להמליכה דקדשה. אבל ה' יתברך גזר על משה שאף על פי כן הוא מכרח לילך כי ההכרח שיתחיל הגאולה הראשונה כדי שיזכה לתודה הודאה כדי לגלות אחדות הפשוט וכו' עד שסוף כל סוף יהיה גמר הגאולה האחרונה על ידי זה בבחינת כימי צאתך ממצרים אראנו נפלאות וכמבאר לעיל:

ואז כשגמר משה הגאולה הראשונה ונפלו ומתו מצרים על שפת הים ויאמינו בה' וכו' אז ראה משה שדבר אלקינו יקום לעולם ועל כן אז ישיר משה שהמשיך השירה משיר שלעתיד כי יו"ד על שם העתיד וכמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה מכאן שעתידי משה לשיר הינו שהמשיך שירה משיר של עתיד שהוא בחינת שיר פשוט כפול משלש מרבע שהוא בחינת רבוע הדבור, שלעתיד יהיה כל זה בתכלית השלמות ועתה המשיך השירה משם ועל ידי זה נתגלה ביותר התגלות אחדות הפשוט מתוך פעלות משתנות שזה נתגלה על ידי רבוע הדבור כי השירה שהוא שיר פשוט כפול משלש מרבע נמשך משם כנ"ל ועל כן אז הוכן כסאו ונתישב מלכותו בבחינת נכון כסאך מאז כנ"ל, ועל כן סים השירה שמעו עמים ירגזון חיל אחז ישיבי פלשת וכו' וכו' תפל עליהם אימתה ופחד בגדל זרועך ידמו

כָּאָבֵן וְכוּי תִבְאֵמוּ וְתִטְעֵמוּ בְּהַר נַחֲלַתְךָ מִכּוֹן לְשִׁבְתְּךָ פְּעֻלַּתְּ הִי מִקְדָּשׁ וְכוּי.
כִּי עֵקֶר הַתִּקּוּן הוּא בְּבַחֲיִנַת הַבַּיִת הַמְּקֻדָּשׁ שֶׁהוּא בְּחִינַת כְּסֵא הַכְּבוֹד כְּמוֹ
שִׁפְתוֹב, כְּסֵא כְבוֹד מְרוֹם מְרֵאשׁוֹן מְקוֹם מִקְדָּשֵׁנוּ כִּי שֵׁם כָּל הַבְּרָכוֹת
וְהַהוֹדָאוֹת וְכָל הַשִּׁירוֹת וְתִשְׁבָּחוֹת שֶׁמִּנְצָחִים הַלְוִיִּים בְּשִׁיר עַל הַדּוֹכֵן וְשֵׁם
כָּל הַהִלְכוֹת כְּמוֹ שִׁפְתוֹב, כִּי יִפְלֵא מִמֶּךָ דְבַר וְכוּי וְקִמַּתְּ וְעֲלִיתְּ וְכוּי. וְשֵׁם
מִתְקַבְּצִים כָּל נַפְשוֹת יִשְׂרָאֵל בְּיַחַד וְנִכְלְלִין בְּאַחַדוֹת הַפְּשוּט כְּמוֹ שִׁפְתוֹב,
שֵׁשׁ עָלוּ שְׁבָטִים וְכוּי לְהוֹדוֹת לְשֵׁם הִי וְכוּי. וְכָל זֶה זֹכֵינׁ עַל יְדֵי תִקְוָה
הַנְּסִים שֶׁל יְצִיאַת מִצְרַיִם וְקִרְיַעַת יַם סוּף שֶׁעַל יְדֵי זֶה נִתְבַּטְּלוּ כָּל
הַמִּצְוִיִּים וְכָל הַשְּׁבָעִים עֲכוּ״ם כִּי כָּלֵם נִבְהָלוּ וְנִפְחָדוּ אֵילֵי מוֹאָב וְאֱלוֹפֵי
אֲדוּם וְכָל יִשְׂרָאֵל כָּנְעוּ שֶׁהֵם עֵקֶר פֶּגֶם הַשְּׁנוּיִים שֶׁל הַפְּעֻלוֹת מִשְׁתַּנּוֹת,
שֶׁמִּתְקַוָּה הַנְּסִים הַכְּרָחוּ כָּלֵם לְהוֹדוֹת עַל הָאֱמֶת שֶׁכָּל הַפְּעֻלוֹת מִשְׁתַּנּוֹת
נִמְשָׁכִין מֵאַחַד הַפְּשוּט וְזֶהוּ בְּחִינַת בְּגִדֵל זְרוּעָה יְדָמוּ כָּאָבֵן שֶׁנִּדְמוּ וְנִתְבַּטְּלוּ
בְּבַחֲיִנַת בְּטוֹל הַפְּעֻלוֹת מִשְׁתַּנּוֹת בְּאַחַדוֹת הַפְּשוּט. וְזֶהוּ יְדָמוּ כָּאָבֵן אָבֵן זֶה
בְּחִינַת אָב וְבֵן כְּחֵדָא הֵינּוּ בְּחִינַת כְּלָלִיּוֹת נַפְשוֹת יִשְׂרָאֵל שֶׁהֵם בְּחִינַת בְּנִים
לְמְקוֹם שֶׁנִּכְלְלוּ בְּאֲבֵיהֶם שֶׁבְּשָׁמַיִם בְּאַחַדוֹתוֹ הַפְּשוּט וְאִז מִגִּדֵּל תִּקְוָה
הַנְּסִים וְהַנְּפִלְאוֹת הַנּוֹרָאוֹת אִז גַּם כָּל הָעַמִּים נִפְלָ עֲלֵיהֶם אֵימַתָּה וְנִפְחָדוּ
שֶׁנִּדְמוּ וְנִתְבַּטְּלוּ כְּמוֹ אָבֵן כְּמוֹ יִשְׂרָאֵל שֶׁנִּכְלְלוּ בְּאַחַדוֹתוֹ אִז בְּבַחֲיִנַת אָב
וְבֵן כְּחֵדָא כְּמוֹ כֵן נִתְבַּטְּלוּ רַבּוּי הַשְּׁנוּיִים שֶׁלָּהֶם וְהַכְּרָחוּ לְהוֹדוֹת עַל הָאֱמֶת
וְזֶהוּ בְּחִינַת יְדָמוּ כָּאָבֵן וְכַנִּ״ל. וְעַל כֵּן נִסְמָךְ לְזֶה תִבְאֵמוּ וְתִטְעֵמוּ בְּהַר
נַחֲלַתְךָ וְכוּי הֵינּוּ בְנֵי בַיִת הַמְּקֻדָּשׁ שֵׁשׁ עֵקֶר הַתְּגֻלוֹת אַחַדוֹת הַפְּשוּט וְכוּי
שֶׁהוּא בְּחִינַת יוֹשֵׁב עַל כְּסֵא כְבוֹדוֹ כִּי הַבַּיִת הַמְּקֻדָּשׁ בְּחִינַת כְּסֵא הַכְּבוֹד
וְכוּי כַּנִּ״ל וְהוּא מִכּוֹן לְשִׁבְתְּךָ לְשִׁבְתְּךָ דִּיקָא בְּחִינַת יוֹשֵׁב עַל כְּסֵא וְכוּי וְכַנִּ״ל
וְכֵן אָמַר שְׁלֵמָה מִכּוֹן לְשִׁבְתְּךָ עוֹלָמִים וְכַנִּ״ל. וְזֶהוּ, הִי יְמַלֵּךְ לְעוֹלָם וְעַד כִּי
עַל יְדֵי זֶה עֵקֶר הַתְּגֻלוֹת מְלָכוֹתוֹ לְעוֹלָם וְעַד שֶׁנִּתְיָשֵׁב מְלָכוֹתוֹ עַל כְּסֵא
כְּבִיכּוֹל וְנוֹדַע בְּעוֹלָמוֹ וְכַנִּ״ל וְעַל כֵּן כּוֹפְלִין הַפְּסוּק הִי יְמַלֵּךְ לְעוֹלָם וְעַד
כְּשֵׁאוֹמְרִים שִׁירַת הַיָּם בְּכָל יוֹם הֵינּוּ בְּחִינַת מְלָךְ וְאַגּוּסְטוּס הַנִּ״ל שֶׁזֶה
עֵקֶר בְּחִינַת יְשִׁיבָתוֹ עַל כְּסֵאוֹ כְּשֶׁנִּגְדָּל מְלָכוֹתוֹ יוֹתֵר וְיוֹתֵר בְּבַחֲיִנַת
אַגּוּסְטוּס כְּמַבְאָר שֵׁם בְּמִדְרָשׁ הַנִּ״ל עֵינׁ שֵׁם הַיֵּטֵב:

אות יט

וְזֶה בְּחִינַת מַה שֶׁמִּתְחִילִין בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה הַמְּלָךְ יוֹשֵׁב עַל כְּסֵא רָם וְנִשְׂא כִּי
אִז עֵקֶר הַתִּישְׁבוֹת מְלָכוֹתוֹ עַל כְּסֵא כְּבִיכּוֹל כִּי בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה נִבְרָא הָעוֹלָם
שֶׁבְּרָאוֹ הִי יִתְבַּרְךָ בְּפְעֻלוֹת מְשֻׁנוֹת הַרְבֵּה מְאֹד. וְזֶה כָּל עֵבוֹדֵתֵנוּ בְּרֵאשׁ
הַשָּׁנָה לְגַלוֹת לְכָל בְּאֵי עוֹלָם שֶׁהִי יִתְבַּרְךָ בְּרֵאשׁ הָעוֹלָם שֶׁכָּל הַפְּעֻלוֹת מְשֻׁנוֹת
נִמְשָׁכִין מֵאַחַדוֹתוֹ הַפְּשוּט יִתְבַּרְךָ וְעַל כֵּן עוֹסְקִין אִז בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה בְּרַבּוּי
הַהוֹדָאוֹת וְשִׁירוֹת וְתִשְׁבָּחוֹת כְּמוֹ שֶׁיְסָדוּ לָנוּ קִדְמוֹנֵינוּ בְּהַפְּיּוּטִים הַרְבִּים

שְׁכַלְמֵם הַיְהוּדָאוֹת וְשִׁירוֹת נִפְלְאוֹת כְּמוֹ אֶתֶּה הוּא אֶלְקִינוּ בְּשָׂמִים וּבְאַרְצָךְ וְכוּי
מְלֻךְ עֲלֵינוּ וְכוּי וְכוּי. כִּי עַל יְדֵי הַיְהוּדָאוֹת נִתְגַּלְתָּה אַחַדוֹת הַפְּשׁוּט מִתּוֹךְ
הַפְּעֻלוֹת מְשֻׁתָּנוֹת כְּנִי"ל שְׁעַל יְדֵי זֶה עָקַר תִּקּוּן בְּחִינַת כְּסֵא הַכְּבוֹד לִישֵׁב
עָלָיו כְּבִיכּוֹל כְּנִי"ל וְעַל כֵּן מִתְחִילִין אֲזִי הַמְּלֻךְ יוֹשֵׁב עַל כְּסֵא וְאוֹמְרִים בְּלֹא
ה' דִּיקָא לְהוֹרוֹת כִּי אֲזִי עָקַר הַתְּחִלַּת יְשִׁיבְתוּ עַל כְּסֵא וְכוּי כִּי בְּכָל הַשָּׁנָה
אוֹמְרִים הַמְּלֻךְ הַיּוֹשֵׁב שְׁיִשֵּׁב מִכְּבָר הֵינּוּ מְרֹאֵשׁ הַשָּׁנָה שְׂאֲזִי כְּבִיכּוֹל הוֹשִׁיבוּ
אוֹתוֹ יִשְׂרָאֵל עַל כְּסֵאוֹ. וְעַל כֵּן בְּרֹאֵשׁ הַשָּׁנָה אוֹמְרִים הַמְּלֻךְ יוֹשֵׁב וְכוּי כִּי
עָתָה בְּרֹאֵשׁ הַשָּׁנָה שְׂאֲזִי מְגַלִּין יִשְׂרָאֵל שֶׁבְּרֹא הַיּוֹם אֶת הָעוֹלָם וְהַמְּשִׁיךְ כָּל
הַפְּעֻלוֹת מְשֻׁתָּנוֹת מֵאַחַדוֹתוֹ הַפְּשׁוּט וְכְנִי"ל עַל כֵּן עָתָה הוּא יוֹשֵׁב עַל כְּסֵא
וְכוּי וְכְנִי"ל, וְעַל כֵּן בְּרֶפֶת מְלַכְיֹת זְכוּרוֹת וְשׁוֹפְרוֹת שְׂמוֹסִיפִין בְּרֹאֵשׁ
הַשָּׁנָה מִתְחִילִין בְּשִׁבְחַת עֲלֵינוּ כִּי זֶה עָקַר רֹאֵשׁ הַשָּׁנָה לְהוֹדוֹת לְהַלֵּל לְשִׁבְחַת
לְאֲדוֹן הַכֹּל וְכוּי שְׂלֹא עֲשֵׂנוּ כְּגוּיֵי הָאֲרָצוֹת וְכוּי שְׂזָהוּ בְּחִינַת אֲשֶׁרִינוּ הַנִּי"ל
שְׁעַל יְדֵי זֶה עָקַר הַתְּגַלּוֹת אַחַדוֹת הַפְּשׁוּט וְכוּי כְּנִי"ל שְׂזָהוּ עָקַר קְדֻשַׁת רֹאֵשׁ
הַשָּׁנָה וְכְנִי"ל, וְעַל כֵּן בְּשִׁבְחַת זֶה שֶׁל עֲלֵינוּ כְּבִשׁוּ יְרִיחוֹ וְנִכְנְסוּ לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל
כְּמוֹ שְׂאֲמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוּרוֹנָם לְבָרְכָהּ כִּי עָקַר כְּנִיִּסְתָּם לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל הוּא
לְבָנוֹת הַבַּיִת הַמְּקֻדָּשׁ שְׁשֵׁם עָקַר הַתְּגַלּוֹת אַחַדוֹת הַפְּשׁוּט וְכוּי שְׂזָה זֹכִין
עַל יְדֵי תוֹדָה הַיְהוּדָא שְׂאֲנוּ מוֹדִים וּמְשֻׁבְּחִים לוֹ יִתְבָּרַךְ עַל נְעִימַת גּוֹרְלָנוּ
וְכוּי שְׂזָה בְּחִינַת הַשִּׁבְחַת הַנִּפְלְאָה שֶׁל עֲלֵינוּ לְשִׁבְחַת וְכוּי וְכְנִי"ל:

אות כ

וְעַל כֵּן אוֹמְרִים עֲלֵינוּ בְּכָל יוֹם אַחַר הַתְּפִלָּה כִּי בְּחִינַת תוֹדָה הַיְהוּדָא הַנִּי"ל
שֶׁהוּא בְּחִינַת אֲשֶׁרִינוּ וְעֲלֵינוּ וְכוּי שְׂאוֹמְרִים שְׂלֹשׁ פְּעָמִים בְּכָל יוֹם מְזָה
הַתְּחִלָּה וְזֶה הַסּוּף וְהַתְּכִלִּית וְכַמְבָּאָר לְעִיל שְׁנַעוּץ סוּפוֹ בְּתַחֲלָתוֹ וּתְחִלָּתוֹ
בְּסוּפוֹ שְׂכָל מַה שְׂמְשֻׁבְּחִים וּמוֹדִים אוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ יוֹתֵר עַל אֲשֶׁר בְּחַר בָּנוּ
מִכָּל הָעַמִּים וְכוּי כְּמוֹ כֵּן נִשְׁלַם הַדְּבִיר יוֹתֵר וּמִתְגַּלְתָּה אַחַדוֹתוֹ הַפְּשׁוּט יוֹתֵר
וְכוּי וְכָל מַה שְׂמְתְּגַלְתָּה יוֹתֵר נִתְגַּדֵּל הַיְהוּדָא יוֹתֵר כִּי עַל יְדֵי הַתְּגַלּוֹת
אַחַדוֹת הַפְּשׁוּט מִתּוֹךְ הַפְּעֻלוֹת מְשֻׁתָּנוֹת מִתְבַּטְּלִין הַגְּלוּיֹת וְהַצְּרוֹת יוֹתֵר
וְכוּי וְכֵן חוֹזֵר חֲלִילָה לְטוֹבָה וְכְנִי"ל. וְעַל כֵּן אֲנוּ אוֹמְרִים אֲשֶׁרִינוּ וְכוּי וְכַמָּה
שִׁירוֹת וְתְשֻׁבָּחוֹת וְהַיְהוּדָאוֹת קִדְּם הַתְּפִלָּה וְכֵן אַחַר כֵּן אוֹמְרִים בְּרוּךְ
אֶלְקִינוּ שְׂבְּרָאנוּ לְכְבוֹדוֹ וְהַבְּדִילָנוּ מִן הַתּוֹעִים וְכוּי עַד שְׂמְסִימִין בְּעֲלֵינוּ
לְשִׁבְחַת שֶׁהוּא שִׁבְחַת נִפְלְאָה וְנוֹרָא עַל שְׂזָכִינוּ לְקְדֻשַׁת יִשְׂרָאֵל כִּי נַעוּץ סוּפוֹ
בְּתַחֲלָתוֹ וְכוּי כְּנִי"ל כִּי תוֹדָה וְהַיְהוּדָא הוּא כָּל עֲבוֹדָתָנוּ בְּעוֹלָם הַזֶּה וְהוּא
תְּכִלִּיתָנוּ לְעוֹלָם הַבָּא כִּי זֶה עָקַר שְׁעִשׂוּעַ עוֹלָם הַבָּא כְּמוֹ שְׂמְבָאָר בְּתַחֲלָת
הַסִּפֵּר הַנִּי"ל וְעַל כֵּן סְמוּךְ לְעֲלֵינוּ אוֹמְרִים כָּל הַשּׁוֹנָה הַלְכוֹת בְּכָל יוֹם מִבְּטָח
לוֹ שֶׁהוּא בֵּן עוֹלָם הַבָּא וְאַחַר כֵּן אוֹמְרִים עֲלֵינוּ לְשִׁבְחַת שֶׁהוּא בְּחִינַת תוֹדָה
הַנִּי"ל כִּי תוֹדָה וְהַלְכוֹת הֵם בְּחִינָה אַחַת בְּחִינַת שְׁעִשׂוּעַ עוֹלָם הַבָּא כְּנִי"ל.

וְזֶה וְאַתָּה קְדוֹשׁ יוֹשֵׁב תְּהִלּוֹת יִשְׂרָאֵל שְׁעַל יְדֵי תְּהִלּוֹת יִשְׂרָאֵל בְּחִינַת תּוֹדָה
הוֹדָאָה עַל יְדֵי זֶה הוּא יִתְבָּרַךְ בְּחִינַת יוֹשֵׁב וְכַנִּי"ל:

אות כא

וְזֶה שְׂאוֹמְרִים קֹדֶם הַשׁוֹפָר מְזֻמָּר כֹּל הָעַמִּים תִּקְעוּ כָף וְכוּי כִּי ה' עֲלִיוֹן
נוֹרָא מְלֶךְ גָּדוֹל וְכוּי מְלֶךְ גָּדוֹל דִּיקָא בְּחִינַת אַגוּסְטוּס הַנִּי"ל. וְזֶה יְדַבֵּר
עַמִּים תַּחְתָּנוּ וְלֵאמִים תַּחַת רַגְלֵינוּ שְׁכַל הָעַמִּים וְלֵאמִים שְׁהֵם עֵקֶר
הַפְּעֻלוֹת מְשַׁתְּנוֹת כֻּלָּם יִהְיוּ נִכְנָעִים וּמִתְבַּטְּלִים אֵלֵינוּ שְׁאֲנוּ נִכְלָלִים בּוֹ
יִתְבָּרַךְ שְׁזֵהוּ בְּחִינַת כְּלָלִיּוֹת כֹּל הַפְּעֻלוֹת מְשַׁתְּנוֹת הֶרְחוּקִים מְאֹד מְאֹד
בְּאַחַדוֹת הַפְּשׁוּט שְׁזֵה עֵקֶר נוֹרָאוֹת גְּדוּלוֹת מְלָכוּתוֹ וְכְבוֹדוֹ יִתְבָּרַךְ בְּחִינַת
מְלֶךְ גָּדוֹל וְכוּי כַּנִּי"ל. וְזֵהוּ יִבְחַר לָנוּ אֶת נִחְלָתָנוּ הֵינּוּ בֵּית הַמִּקְדָּשׁ שְׁשֵׁם
עֵקֶר הַהִתְגַּלּוֹת הַזֶּה כַּנִּי"ל וְזֵהוּ עָלָה אֱלֹקִים בְּתַרְוַעָה וְכוּי זְמַרוּ אֱלֹקִים
זְמַרוּ וְכוּי הֵינּוּ בְּחִינַת כֹּל הָעֲשָׂרָה מִיַּי נְגִינָה שְׁנִמְשָׁכִין עַל יְדֵי הַשׁוֹפָר
בְּבְחִינַת הֵיטִיבוּ נֶגֶן בְּתַרְוַעָה כְּמוֹ שְׁמִבְּאֵר בְּמִקּוֹם אַחֵר וְכוּי וְזֵהוּ מְלֶךְ
אֱלֹקִים עַל גּוֹיִם אֱלֹקִים יֹשֵׁב עַל כֶּסֶף קִדְשׁוֹ, יֹשֵׁב דִּיקָא וְכַנִּי"ל וְכוּי מְסִיחִים
אַחֵר כֶּד נְדִיבֵי עַמִּים נֶאֱסָפוּ וְכוּי שְׁהֵם הַגְּרִים כְּמוֹ שְׁאֲמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנוּם
לְבָרְכָה שְׁכַל זֶה בְּחִינַת כְּלָלִיּוֹת פְּעֻלוֹת מְשַׁתְּנוֹת בְּאַחַדוֹת הַפְּשׁוּט כַּנִּי"ל שְׁעַל
יְדֵי זֶה אֱלֹקִים יֹשֵׁב עַל כֶּסֶף קִדְשׁוֹ בְּחִינַת יוֹשֵׁב עַל כֶּסֶף וְכַנִּי"ל:

אות כב

וְזֶה שְׂאוֹמְרִים בְּשַׁבַּת בְּיוֹם הַשְּׁבִיעִי נִתְעַלָּה וְיֹשֵׁב עַל כֶּסֶף כְּבוֹדוֹ כִּי עֵקֶר
הַתְּגַלּוֹת אַחַדוֹת הַפְּשׁוּט וְכוּי הוּא בְּשַׁבַּת וְכַנִּי"ל שְׁזֵה בְּחִינַת יִשְׁבִּתוֹ עַל
כֶּסֶף כְּבִיכּוֹל וְכַנִּי"ל. וְזֵה בְּחִינַת קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֶחָד לְעֵלָא לֹא יִתִּיב עַל
כּוֹרְסִיא דִּיקְרָה עַד דְּאִתְעַבִּידַת בְּרִזָּא דְּאֶחָד וְכוּי וְכֹל הַמְּאָמֵר הַקְּדוֹשׁ הַזֶּה
שְׂאוֹמְרִים אוֹתוֹ בְּכַנִּיּוֹת שַׁבַּת עֵינֵן שֵׁם הֵיטֵב וְתַבִּין רְמִזִּים נִפְלְאִים עַל פִּי
כֹּל הַמְּבַאֵר לְעֵיל כִּי כְּשֶׁנִּתְגַּלָּה אַחַדוֹת הַפְּשׁוּט מִתּוֹךְ פְּעֻלוֹת מְשַׁתְּנוֹת
לְמַטָּה עַל יְדֵי זֶה נִתְגַּלָּה אַחַדוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ לְמַעְלָה וְכוּי כַּנִּי"ל וְהַתְּגַלּוֹת
אַחַדוֹתוֹ הַפְּשׁוּט לְמַטָּה זֶה בְּחִינַת דְּאִתְעַבִּידַת בְּרִזָּא דְּאֶחָד שְׁבְּחִינַת
הַשְּׁכִינָה דְּהֵינּוּ שְׁכִינַת אֱלֹקוֹתוֹ בְּדַרְי מְטָה מִתְיַחֲדַת בְּתַכְלִית הַיַּחּוּד עַל יְדֵי
הַתְּקוּנִים הַנִּי"ל שְׁעַל יְדֵי זֶה מִתְגַּלָּה אַחַדוֹת הַפְּשׁוּט מִתּוֹךְ פְּעֻלוֹת מְשַׁתְּנוֹת

שְׁבִיזָה הָעוֹלָם דִּיקָא וְעַל יְדֵי זֶה מִתְתַּקְנֵת בְּחִינַת כְּסָא כְּבוֹדוֹ לִישֵׁב עָלָיו כְּנִ"ל כִּי עַל יְדֵי זֶה נִתְגַּלָּה אַחַדוּתוֹ הַפְּשׁוּט לְמַעְלָה שְׁאֵז דִּיקָא מִתְיָשֵׁב מְלָכוּתוֹ וְנוֹדַע בְּעוֹלָמוֹ שֶׁזֶה בְּחִינַת תְּקוּן כְּסָאוֹ כְּנִ"ל. וְעַל כֵּן קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לֹא יִתִּיב עַל כּוּרְסִיָּא דִּיקְרָה לְעֵלָא עַד דְּאִתְעֵבִידַת בְּרָזָא דְאֶחָד דְּהִינוּ שְׁכַל הַפְּעֻלוֹת מְשִׁתְּנוֹת נִכְלָלִין בְּאַחַדוּת הַפְּשׁוּט וְכוּי' וְכְנִ"ל וְכֵן כָּל הַמְּאָמֵר מְדַבֵּר מִזֶּה כִּי זֶהוּ רָזָא דְשִׁבְתָּא וְכוּי' דְּהָא אִתְאַחַדַת כּוּרְסִיָּא יְקִירָא קִדְשָׁא בְּרָזָא דְאֶחָד וְאִתְתַּקְנֵת לְמִשְׁרֵי עָלָה מְלָכָא קִדְשָׁא וְכוּי' עֵין שֵׁם הַיֵּטֵב

נחלות

אות כג

וְזֶה בְּחִינַת סֵדֶר נְחָלוֹת שְׁעַקֵר הִירְשָׁה שִׁיךְ לְבֹן וְאִם אֵין לוֹ בֶן וְהַעֲבִרְתָּם אֶת נְחָלְתוֹ לְבֵיתוֹ וְאִם אֵין לוֹ בֵּית וְכוּי'. וְכִבְרַ מְבֹאֵר מִזֶּה לְעֵיל (בְּאוֹת ד) שְׁמֵצוֹת יִרְשָׁה לְבָנִים הוּא מַחְמַת שְׁהוֹלְדַת הַבָּנִים הוּא בְּחִינָה אַחַת עִם הוֹלְדַת הַלְכוֹת שְׁנִמְשֵׁךְ עַל יְדֵי תוֹמְכֵי אוֹרִיתָא שְׁמַחְזִיקִים בְּמִמוֹנָם אֶת הַצְּדִיקֵי אֲמַת שְׁמוּלִידִים הַלְכוֹת עַל יְדֵי זֶה עֵין שֵׁם הַיֵּטֵב. וְעַל כֵּן בֶּן קוֹדֵם לְבַת כִּי הַבַּת נִגְדַת הֵבֶן הוּא בְּבְחִינַת פְּעֻלוֹת מְשִׁתְּנוֹת כִּי כָּל מַה שְׁהַבְּרִיאָה רְחוּקָה מִמֶּנּוּ יִתְבַּרֵךְ יוֹתֵר הוּא בְּבְחִינַת פְּעֻלָּה מְשֻׁנָּה יוֹתֵר וְכִמְבֹאֵר לְעֵיל מִזֶּה לְעֵנֵן גְּרִים עֵין שֵׁם. כִּי נִפְשׁוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל כָּלָם הֵם בְּבְחִינַת אַחַדוּת הַפְּשׁוּט כְּנִ"ל כִּי הֵם חֵלֶק אֱלֹהִים מִמַּעַל וְכִלּוּלִין בּוֹ יִתְבַּרֵךְ. וְעַל כֵּן כָּל הַשְּׁבָעִים נִפְשׁוֹת בֵּית יַעֲקֹב כָּלָם נִקְרְאִים נֶפֶשׁ אַחַת וְכְנִ"ל. אֲבָל הָאִשָּׁה נִגְדַת הָאִישׁ הִיא בְּבְחִינַת פְּעֻלוֹת מְשִׁתְּנוֹת כִּי הִיא נִלְקָחָה מִמֶּנּוּ וּבְרִיאָתָהּ בְּשֵׁנוֹי גְּדוֹל מִהָאִישׁ, כִּי אִישׁ וְאִשָּׁה הֵם שְׁנוּיִים מִפְּלָגִים מְאֹד וְאִף עַל פִּי כֵן בְּשֵׁרְשָׁם הֵם בְּתַכְלִית הָאֶחָדוּת כְּמוֹבָא בְּכַתְבֵי הָאֲרִי"י ז"ל וּמוֹבָא בְּדַבְּרֵי אֲדוֹנָנוּ מוֹרְנוּ וְרַבְּנֵנוּ זְכוֹרֵנוּ לְבִרְכָה שְׁבִשְׁרֵשֵׁי הַנְּשֻׁמוֹת יוֹצֵא נְשֻׁמַת הָאִישׁ וּבַת זוּגוֹ בֵּיחַד כִּי בְשֵׁרְשָׁם הֵם נְשֻׁמָה אַחַת רַק לְמַטָּה נִתְחַלְקִים. וְעַל כֵּן עַל יְדֵי חֲבוּרַת אִישׁ וְאִשָּׁה בְּקִדְשָׁה עַל פִּי הַתּוֹרָה עַל יְדֵי זֶה עֵקֶר כְּלָלִיוֹת פְּעֻלוֹת מְשִׁתְּנוֹת בְּאַחַדוּת הַפְּשׁוּט. אֵךְ מַחְמַת שְׁכַל הַתְּגַבְרוּת הַסְּטָרָא אַחְרָא הוּא בְּהַפְּעֻלוֹת מְשִׁתְּנוֹת שְׁשֵׁם אַחִיזְתָּם וְהֵם מְתַגְרִים לְהַפְרִיד חֵס וְשְׁלוֹם הַתְּגֻלוֹת אַחַדוּת הַפְּשׁוּט מִהַפְּעֻלוֹת מְשִׁתְּנוֹת. כִּי עֵקֶר כַּח הַסְּטָרָא אַחְרָא

הוא בבחינת כפירות כי הסמ"ך מ"ם נקרא אל אחר כפירות וכו' וכמובא במקום אחר על כן הם אורבים שם מאד בענין החבור הנ"ל ועל כן שם כל עקר המלחמה של האדם כידוע. ועקר התקון על ידי הולדת הבנים על פי התורה כי על ידי כל הבנים שמולידים נתגלה ביותר בחינת התגלות אחדות הפשוט מתוך הפעלות משתנות כי הבנים שמולידים הם בעצמן בבחינת תודה הלכה כנ"ל. שעל ידי זה כל ההתגלות של אחדות הפשוט וכו' כנ"ל כי כל מה שמתרבין בני ישראל וכלם מספיקים לדעת אחת ומאמינים באחדותו יתברך על ידי זה מתגדל ביותר כבודו יתברך. כי עקר כבודו יתברך כשמתגלה אחדותו הפשוט מתוך הרבה פעלות משנות וכל מה שמתרבין ביותר הפעלות משנות ואף על פי כן הם נכללים יחד באחדותו על ידי זה מתגלה כבודו יתברך יותר ויותר כי זה יקר מאד אצלו יתברך וכנ"ל:

וזהו גדל המצוה להוליד בנים כדי שיתרבו ישראל מדור לדור וכלם יספיקו לדעת אחת להאמין באחדותו הפשוט יתברך. כי עקר שנוי הפעלות הוא שנוי הדעות כי אף על פי שהעולם מלא שנויים רבים לאין מספר וכנ"ל אף על פי כן העקר הוא עצם נפלאות השנויים שבין בני אדם שאין אחד דומה לחברו בפרצופו ובתנועותיו. והעקר הוא השנוי דעות שבין בני אדם שבזה רואין ביותר פלאות הבורא יתברך. כי זה כולל שאין הקדוש ברוך הוא עושה שני פעמים דבר אחד ועל כן אין שום בריה דומה לחברתה ואין שום אדם דומה לחברו בדמותו ובפרט בדעותיו וכן אין שום דור דומה לחברו ואפלו אב ובן אין דעותם שוות ויש ביניהם שנויים רבים כנראה בחוש כי אף על פי שבכמה דברים הם שוים אף על פי כן יש ביניהם שנויים רבים בדעותיהם. ומיום בריאת העולם עד הסוף לא היו שני בני אדם דומים לגמרי לא בדור אחד ולא בשני דורות נמצא כל מה שנולד איזה הולדה הוא בחינת פעלה משנה. וכשכל אלו הולדות שבכל הדורות מספיקים לדעת אחד ואומרים שמע ישראל ה' וכו' ומאמינים באחדות הפשוט זה עקר התגלות אחדות הפשוט מתוך הפעלות משתנות הרבה מאד שזה יקר בעיניו יתברך מאד. ועל כן מצוה גדולה להוליד בנים שיתרבו בני ישראל ביותר וכלם נכללים באחדותו יתברך שעל ידי זה מתגדל כבודו יתברך ביותר על ידי שהרבה פעלות משתנות המשתנים בשנויים רבים משנים מדור לדור כנ"ל וכלם נכללים באחדותו יתברך שזה יקר בעיניו יתברך מאד כנ"ל. ועתה מבאר היטב מה שכתב בתחלת התורה שחבר בחינת תודה הלכה עם הולדה כי הכל בחינה אחת כנ"ל כי על ידי תודה הלכה מתגלה אחדות הפשוט מתוך פעלות משתנות שזהו בעצמו בחינת הולדת הבנים כנ"ל, ועל כן בן קדם לבת כי עקר כלליות הפעלות משתנות באחדות הפשוט הוא על ידי הבן זכר שהוא סמוך ביותר לאחדות הפשוט כנ"ל ועל ידו עולה האשה עמו ונכללת שם בבחינת אשה עולה עמו שזה עקר תכלית החבור בקדשה בשביל הולדת ישראל שהעקר כדי שיתגלה אחדות הפשוט מתוך פעלות משתנות וכנ"ל, אבל הכל על ידי האיש כנ"ל ועל כן הוא קודם לירשה וכנ"ל:

אות כד

ואם אין לו בת חוזרת הנחלה למעלה לבית אביו. זה בחינת חזרת הדמים שעולין למעלה בשעת הצרה חס ושלום, וכשזוכין לצאת מהצרה שזהו בחינת תודה הלכה בחינת הולדה אז חוזרים הדמים שהם בחינת ממון והולכים פסדר בתוך הרגליו וכיו' כמו שמבאר שם, אבל כשאינו זוכה להולדה חס ושלום זה בחינת שעדין נפשו בבחינת צרה רחמנא לצלן שאז הדמים עולין למעלה. ועל כן באמת אמרו רבותינו זכרונם לברכה כל שאינו מניח בן ליורשו הקדוש ברוך הוא מתמלא עליו עברה בחינת כאשה עברה, כי כשאינו מוליד בן ליורשו נשארו הדמים למעלה שזה בחינת עבור בלא הולדה חס ושלום שממש כל הצרות רחמנא לצלן. ועל כן מקבלין בית אביו הנחלה וממון הירשה כי הם צריכין לתקן אותו על ידי שמקבלין הפמון שתקונו על ידי בחינת תמכי אורייתא וכיו' פני"ל. ועל כן האב קודם לכל יוצאי ירכו כי בתחלה צריכין לחזר אל האב שממש שרש הנחלה והדמים וכיו'. ועל כן טענו בנות צלפחד אם אין אנו חשובות זרע ותתיבם אמנו כי זה בחינת יבום וחליצה. וזה בחינת היבום של יהודה על פגם ער ואונן שהשחיתו דרכם וכיו'. כי עקר התקון על ידי הולדת הבנים להכניס הנשמות בתוך גופם דיקא כי אין בן דוד בא עד שייכלו כל הנשמות שבגוף כמו שכתוב ובא לציון גאל ולשבי פשע בייעקב נאום ה' ואני זאת בריתי אותם וכיו' שהוא ראשי תבות גוף בניו כמו שאיתא בפנות עין שם. כי דיקא כשהנשמות שהם חלק אלוך ממעל בחינת אחדות הפשוט כשהם נמשכים לתוך גופים גשמיים שהם בחינת פעלות משנות מאד שבגוף אחד יש כמה איברים וכחות וחושים וארבעה יסודות ושנויים רבים לאין מספר וכל שכן בין גוף לגוף. כשכל אלו הגופים מבטלים עצמם לגבי הנשמה ואומרים כלם בלב אחד שמע ישראל ה' אלקינו ה' אחד ונכללים באחדותו הפשוט יתברך זה עקר התגלות אחדות הפשוט מתוך פעלות משתנות שזה יקר מאד אצלו יתברך. ועל כן כשהנפש והרוח וכיו' בא לזה העולם ואינו מתלבש בגוף חס ושלום הוא פגם גדול ועצום מאד רחמנא לצלן. כי תכף כשהנפש בא לזה העולם שהוא מרבה בקלפות כידוע אזי הם נאחזין בה מאד וממשיכין אותה לתוך רבוי השנויים דסטרא אחרא הנאחזין בהפעלות משתנות של זה העולם ואינה יכולה לעלות להכלל באחדות הפשוט. כי מזה העולם אי אפשר להנפש שתעלה ותכלל באחדות הפשוט כי אם דיקא כשהיא באה בתוך גוף גשמי שאז נמשכה לתכלית הפעלות משתנות ואז דיקא תוכל להתרומם להכלל משם דיקא באחדות הפשוט. כי בשביל זה ברא ה' יתברך את האדם עם כל העולם התלוי בו בגופים גשמיים כדי שדייקא מתכלית הגשמיים הרחוקים מאד מאד ממנו יתברך משם דיקא יכללו

אות כה

וְעַל כֵּן הַמְּלֹאכִים קִטְרְגוּ עַל בְּרִיאַת הָאָדָם וְאָמְרוּ, מָה אֲנוֹשׁ כִּי תִזְכְּרֵנוּ. וְכֵן קִטְרְגוּ עַל נְתִינַת הַתּוֹרָה לְיִשְׂרָאֵל בְּזֶה הָעוֹלָם הַגִּשְׁמִי כִּי אָמְרוּ, אֲשֶׁר תִּנְהַ הוֹדֵד עַל הַשָּׁמַיִם. כִּי בְּיָדָיו גַּם כָּל הַמְּלֹאכִים הֵם בְּבַחֲיַנַּת פְּעֻלוֹת מִשְׁתַּנּוֹת נִגְדוּ יִתְבָּרַךְ כִּי הוּא יִתְבָּרַךְ לְמַעַלְהָ מִכָּל הַרוֹחֲנִיּוֹת וּמְרוֹמָם וּמִנְשָׂא מִכָּל הַמְּלֹאכִים. עַל כֵּן סָבְרוּ שְׂגָם עַל יָדָם יִתְגַּלֶּה אַחַדוֹת הַפְּשׁוּט מִתּוֹךְ פְּעֻלוֹת מִשְׁתַּנּוֹת שְׁזָה עֵקֶר תְּכַלִּית בְּרִיאַת הָאָדָם וּנְתִינַת הַתּוֹרָה. אֲבָל ה' יִתְבָּרַךְ גָּעַר בָּהֶם וְלֹא רָצָה לְשָׁמַע לָהֶם וּבְרָא אֶת הָאָדָם בְּגוֹף גִּשְׁמִי דִּיקָא וְנָתַן לָנוּ אֶת הַתּוֹרָה בְּזֶה הָעוֹלָם הַגִּשְׁמִי דִּיקָא. כִּי עֵקֶר הַתְּגַלּוֹת אַחַדוֹת הַפְּשׁוּט הוּא מִתּוֹךְ פְּעֻלוֹת מִשְׁתַּנּוֹת מֵאֵד הַרְחוֹקִים בְּיוֹתֵר שֶׁהֵם בְּנֵי אָדָם הַמְּלַבְּשִׁים בְּגוֹף גִּשְׁמִי דִּיקָא וְכַנְיָל. וְזֶהוּ גְדֹל חֲמַר הָעוֹן שֶׁל הַשְּׁחַתֵּת זֶרַע לְבִטְלָה חֵס וְשְׁלוֹם כִּי אִזּוּ נִבְרָאִין רוֹחִין וְכוּי' בְּלֹא גוֹף מְחַמַּת שְׁלֹא נִמְשָׁכָה הַטְּפָה לְהַאֲשֶׁה יִרְאֵת ה' שְׁיִתְהוֹה מִמֶּנָּה בְּחִינַת הוֹלְדָה שְׁעַל יְדֵי זֶה דִּיקָא נִמְשָׁד בְּחִינַת הַתְּגַלּוֹת אַחַדוֹת הַפְּשׁוּט מִתּוֹךְ פְּעֻלוֹת מִשְׁתַּנּוֹת כְּנִי"ל אֲבָל כְּשֶׁאִין הַטְּפָה בָּאָה בְּתוֹךְ גּוֹף חֵס וְשְׁלוֹם נַעֲשִׂין מִמֶּנָּה רוֹחִין וְכוּי' חֵס וְשְׁלוֹם שְׁמִשָּׁם קָשָׁה מֵאֵד שְׁיִתְגַּלֶּה אַחַדוֹת הַפְּשׁוּט וְכַנְיָל. וְעַל כֵּן עֵקֶר הַתְּקוּן לָזֶה הוּא עַל יְדֵי קְרִיאַת שְׁמַע שְׁעַל הַמְּטָה שֶׁהוּא בְּחִינַת הַתְּגַלּוֹת אַחַדוֹת הַפְּשׁוּט עַל יְדֵי שְׁאוּמְרִים שְׁמַע יִשְׂרָאֵל וְעֵקֶר הַתְּקוּן כְּשֶׁזּוֹכִין לֹמַר בְּכּוֹנֵה כָּךְ עַד שְׁעוֹשִׂין גּוֹפִין לְהַטְּפוֹת וְכוּי' כְּמַבְאָר בְּכּוֹנֵה. וְעַל כֵּן בְּאַמַּת עֵקֶר הַתְּקוּן עַל יְדֵי הַצְּדִיקִי אַמַּת כְּשֶׁזּוֹכִין לְהַתְּקַרֵּב לָהֶם וְכוּי'. אֲבָל עַל כָּל פְּנִים מוֹבָן בְּכּוֹנֵה שְׁאִי אֶפְשָׁר לְתַקְנָם כִּי אִם עַל יְדֵי שְׁמִכְנִיסִים אוֹתָם לְתוֹךְ בְּחִינַת גּוֹפִים עִין שֶׁם הֵינּוּ כְּנִי"ל. וְזֶה בְּחִינַת עֲשֶׂרָה קְפִיטָל תְּהִלִּים שְׁתַּקְּן אֲדוֹנָנוּ מוֹרְנוּ וְרַבְּנוּ זְכָרוֹנוּ לְבָרְכָה לְאִמְרָם בְּשִׁבִיל תְּקוּן זֶה כִּי הֵם בְּחִינַת יוֹד מִינֵי נְגִינָה בְּחִינַת שִׁיר פְּשׁוּט וְכוּי' הַנִּי"ל שְׁעַל יְדֵי זֶה עֵקֶר הַתְּגַלּוֹת אַחַדוֹת הַפְּשׁוּט מִתּוֹךְ פְּעֻלוֹת מִשְׁתַּנּוֹת שְׁעַל יְדֵי זֶה עֵקֶר הַתְּקוּן וְכַנְיָל:

אות כו

וְזֶה בְּחִינַת אֶתָּה ה' לְעוֹלָם תֵּשֵׁב כְּסָאָךְ לְדוֹר וָדוֹר, לְדוֹר וָדוֹר דִּיקָא כִּי כָּבֵר מִבְּאֵר לְמַעַלָּה שְׁעָקֵר תִּתְקוֹן כְּסָאוֹ לִישֵׁב עָלָיו הוּא עַל יְדֵי תוֹדָה הַלְכָה שְׁעַל יְדֵי זֶה מִתְגַּלְגֵּל אַחַדוֹת הַפְּשׁוּט וְכוּ' כִּנּוּי לְעַל כֵּן דִּיקָא עַל יְדֵי רַבּוּי הַדּוֹרוֹת מִתְקַנְיָן וּמְכִינְיָן לוֹ כְּסָאוֹ לִישֵׁב בְּחִינַת כְּסָאָךְ לְדוֹר וָדוֹר דִּיקָא. כִּי דִיקָא עַל יְדֵי הוֹלְדַת הַדּוֹרוֹת מִתְגַּלְגֵּל אַחַדוֹת הַפְּשׁוּט מִתּוֹךְ פְּעֻלוֹת מְשִׁתְּנוֹת וְכוּ' וְכִנּוּי ל':

אות כז

וְזֶה בְּחִינַת כִּי יָד עַל כֶּסֶף יֵה מִלְחָמָה לֵה' בְּעַמְלֵק מִדּוֹר דּוֹר שֶׁנִּשְׁבַּע הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שְׂאִין שְׁמוֹ וְכִסְאוֹ שְׁלֵם עַד שְׁיִמְחָה זְכָר עַמְלֵק. כִּי עַמְלֵק הוּא בְּחִינַת כּוֹפֵר כְּמוֹבָא בְּמָקוֹם אַחַר שְׁמִתְגַּבֵּר תְּמִיד בְּכַפִּירוֹת וּבִלְבוּלֵי אֲמוּנָה וְלוֹחֵם נֶגֶד הַצְּדִיקִים אֲמִתִּיִּים וְהַכְּשָׁרִים הָעוֹסְקִים לְגָלוֹת אַחַדוֹת הַפְּשׁוּט מִתּוֹךְ פְּעֻלוֹת מְשִׁתְּנוֹת שְׁזֶה נַעֲשֶׂה עַל יְדֵי רַבּוּי הַדּוֹרוֹת כִּנּוּי לְבְּחִינַת וְעַד דּוֹר וָדוֹר אֲמוּנָתוֹ שְׁמִסִּים בְּזֶה מִזְמוֹר לְתוֹדָה שְׁמִדְבָר מִכָּל זֶה כְּמִבְּאֵר בְּהַתּוֹרָה הַנִּיּוֹל שְׁעַל יְדֵי זֶה עָקֵר הִכְנַת כְּסָאוֹ וְכוּ' כִּנּוּי ל'. וְעַל כֵּן עַמְלֵק שְׁפוּגִים בְּכָל זֶה אֵין שְׁמוֹ יִתְבָּרַךְ וְכִסְאוֹ שְׁלֵם עַד שְׁיִמְחָה זְכָר עַמְלֵק כִּי עָקֵר תִּתְקוֹן הַכְּסֵא בְּשִׁלְמוֹת הוּא עַל יְדֵי הַתְּגַלּוֹת אַחַדוֹת הַפְּשׁוּט וְכוּ' שְׁנִמְשָׁךְ עַל יְדֵי רַבּוּי הַדּוֹרוֹת בְּבְחִינַת כְּסָאָךְ לְדוֹר וָדוֹר. וְעַמְלֵק שְׁפוּגִים בְּכָל זֶה עַל כֵּן מִלְחָמָה לֵה' בְּעַמְלֵק מִדּוֹר דּוֹר דִּיקָא וְזֶהוּ כִּי יָד עַל כֶּסֶף יֵה מִלְחָמָה לֵה' בְּעַמְלֵק מִדּוֹר דּוֹר שְׂאִין כְּסָאוֹ כְּבִיכּוֹל שְׁלֵם עַד שְׁיִנְצַח מִלְחָמָתוֹ בְּעַמְלֵק בְּכָל דּוֹר וָדוֹר שְׂאֵז יִתְקִים וְה' לְעוֹלָם יֵשֵׁב כּוֹנֵן לְמִשְׁפַּט כְּסָאוֹ שְׁיִהִיָּה הַשֵּׁם שְׁלֵם וְכִסְאוֹ שְׁלֵם כְּמוֹ שְׁפָרַשׁ רַשִׁי כִּי יֵשֵׁל כְּסָאוֹ עַל יְדֵי הַכְּשָׁרִים שְׁבְכָל הַדּוֹרוֹת בְּבְחִינַת כְּסָאָךְ לְדוֹר וָדוֹר וְכִנּוּי ל':

אות כח

וְהַמְשָׁכִיל הַחֲפֵץ בְּאַמֶּת יָכוֹל לְהִבְיֵן בְּלִבּוֹ עַל פִּי דְבָרֵינוּ עֲצָם הַמְּלַחְמָה שְׁבְכָל דּוֹר וָדוֹר וּבְפִרְטִיּוֹת מֵה שְׁנַעֲשֶׂה עִמּוֹ אוֹתוֹ הַדּוֹר שֶׁהוּא בְּתוֹכוֹ. כִּי עָקֵר הַמְּלַחְמָה עִם כָּל אֶחָד וְאֶחָד בְּפִרְטִיּוֹת שְׁמִתְגַּבֵּרִין שְׁטִיפַת הַדְּמִים שְׁמֵהֶם כָּל הַצָּרוֹת בְּגוּף וְנִפְשׁ וּמִמּוֹן. כִּי עָקֵר הַצָּרוֹת הֵם הַהִתְגַּבְּרוֹת הַתְּאֵאוֹת וּמַדּוֹת רְעוֹת שְׁמִמְרָרִין חִיֵּי הָאָדָם וּמְבִיאִין אוֹתוֹ לְמָה שְׁמְבִיאִין

חס ושלום ומשם כל היסורים בגוף וממון ובנים וכו' חס ושלום. ובשעת
התגברות הצרות אין יודעין כלל מה לעשות והדמים שוטפין על הלב כמו
מי שמבקש עצה ותחבולה איך לצאת מהצרה וכמו שמבאר בתחלת
התורה הנ"ל. ואחר כך ה' יתברך ברחמיו מוציא מהצרה כי ה' יתברך
עושה נסים ונפלאות נגלים ונסתרים עם כל אדם בכל יום ויום וכנ"ל
וכמו שכתוב, צופה רשע לצדיק וכו' וכמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה
כל יום וכו' וללא הקדוש ברוך הוא עוזרו וכו' כי ה' לא יעזבנו ביזו וכמו
שכתוב, מציל אני מחזק ממנו וכו'. וכל הישועות והנסים כלם בכל
הצדיקי אמת שמכניסים בנו לצעק ולהרים עיניו בכל פעם לה' יתברך
שזהו עקר כבודו יתברך כמו שכתוב, וקראני ביום צרה אחלצך ותכבדני.
אבל אף על פי שה' יתברך עושה עמנו חסדים רבים ונסים ונפלאות בכל
יום ובכל עת בכל דור ודור ועם כל אחד בפרטיות. אף על פי כן הסטרא
אחרא בחינת עמלק חותר תמיד להלשין ולקטרג ולהסית ולהתגרות עם
כל אחד ואחד כי הוא השטן הוא המסית הוא המקטרג כמו שאמרו
רבותינו זכרונם לברכה יורד ומסית וכו' וכמו שאיתא בזהר הקדוש בענין
מלחמת עמלק קרבא לעלא ולתתא הינו כנ"ל והבן. ועל כן צריכין לילך
מאד מאד עם העצות הנ"ל להסתכל בכל פעם על עצם ההרחבות
והישועות והנפלאות שכבר עשה עמנו וכו' כנ"ל ולמצא הרחבות גם בתוך
הצרות בעצמם כנ"ל ועל ידי זה יהיה רגיל תמיד לתן שבח והודיה אליו
יתברך על כל אשר עד כה עזרנו בנפלאותיו העצומים וכמו שכתוב
הקיצתי ועודי עמך וכמו שפרש רש"י באתי עד קץ כל הדורות ועודי עמך
הינו שגם עתה באחרית הימים האלה שהוא בחינת קץ כל הדורות גם
עתה ועודי עמך שעדין יש בנו בכל אחד ואחד בחינת עוד מעט ואין רשע
וכו' שזהו בחינת אומרה לאלקי בעודי וכו' שצריכין לילך בזה מאד כאשר
הזהירנו הוא זכרוננו לברכה. והעקר להודות ולהלל לה' יתברך על זה
תמיד וביותר בעת הצרה חס ושלום שאז דיקא יתגבר לתת לב להסתכל
על נפלאות הישועות האמתיות ונצחיות שכבר עשה ה' יתברך עמו וכו'.
ועל ידי בחינת תודה הלכה וכו' על ידי זה יזכה שיאיר האמת וכו' עד
שימשיך בחינת התגלות אחדות הפשוט מתוך הפעלות משתנות שעל ידי
זה מתבטל הצרה ועל ידי זה יתגדל בחינת התודה וכו' כנ"ל וכן חוזר
חלילה לטובה וכו' כנ"ל. ואם שכנגדו בחינת עמלק יחזר ויתגבר הבחירה
ביזו לחזר ולהתגבר על ידי כל הנ"ל ותכף שישים לב לזה יעזרו ה' יתברך
בזה מאד כי חסדי ה' לא תמנו וכו'. וכן בכל פעם עד שיזכה ברחמיו
יתברך ובכח הצדיקי אמת לנצח המלחמה ואז יזכה לתודה בשלמות שזה
עקר שעשוע עולם הבא אשרי לו ויקים בו אשרי אדם עז לו בך וכו' כי
צריכין עזות והתחזקות עצום ועקשנות גדול בלי שעור כל מי שחפץ
להתקרב לה' יתברך ועקר ההתחזקות על ידי כל הנ"ל והבן היטב היטב:

אות כט

ויבענגן ביום וחליצה שהזכרנו למעלה לא בארנו היטב כי אין כאן מקומו :

וזהו וחליצה נעלו מעל רגלו כי שם מקשר נפש המת כמובא כי עקר הפגם ברגליו ששם צריכין הדמים לילך כסדר כשזוכין להולדה. וזה שלא זכה להשאיר זרע פגם בזה ועל כן וחליצה נעלו מעל רגלו דיקא. ועל כן נקראים ההלכות הליכות עולם כי עקר שלמות ההלכה שייזכה על ידה לילך בה להתקרב על ידה לה' יתברך לעבודתו בחינת הליכות עולם שייזכה לשאר על עמדו בקדשה לעולם ועד. כי העולם בכללו נקרא בחינת רגליו נגדו יתברך כמו שכתוב והארץ הדם רגלי. והאשה והממון ששם עקר התגברות הפעלות משתנות נקראים רגליו כמו שמבאר במקום אחר. וזה השמים כסאי והארץ הדם רגלי איזה בית אשר תבנו לי וכי כי עקר תקון כסאו בשמים הוא דיקא על ידי הארץ הדם רגלי על ידי שהרגליו שהם המדרגות התחתונות מאד ששם עקר רבוי הפעלות משתנות כשהם נכללים באחדותו יתברך בבחינת ה' בשמים הכין כסאו ומלכותו בכל משלה שדיקא כשיודעין שמלכותו בכל משלה וכל הפעלות משתנות ממנו יתברך אז דיקא בשמים הכין כסאו כנ"ל. וזהו בחינת המשכן ובית המקדש בחינת רוממו ה' אלקינו והשתחוה להדם רגליו וכי. וזהו בחינת מה שאיתא בכתבים שעקר גמר התקון יהיה כשיתקיים ועמדו רגליו ביום ההוא וכי בחינת עד דמטי רגליו ברגליו הינו כנ"ל, ועל כן עקר התקון על ידי כל הנ"ל שהוא בחינת תודה הלכה בחינת הליכות עולם בחינת תקון הרגליו

אפוטרופוס

אות ל

וזה בחינת מה שאמרו רבותינו זכרונם לברכה במשנה אפוטרופוס שמנהו אבי יתומים לא ישבע מנהו בית דין ישבע. כי כבר מבאר ענין הירשה ששיד לבנים כי הולדת הבנים נמשך על ידי ממון דקדשה של התומכי

אורייתא שמשם כל הממון שבעולם וכנ"ל. כי עקר החיוב להשאיר בנים הוא רק בשביל זה כדי שהבנים שנולדו על ידי ההלכות שנולדו על ידי תומכי אורייתא שמשם כל ההולדות שבעולם כנ"ל ימשיכו כל התקונים הנמשכין על ידי ההלכות שהם בחינת תודה הודאה שהוא להאיר האמת בעולם ולהשלים הדבור עד שיזכו לגלות אחדות הפשוט מתוך רבוי פעולות משתנות שהם הבנים של זרע ישראל שנתרבו בעולם שכל מה שמתרבין ביותר זרע ישראל שמתרבין בהם שנוי הדעות מאד כנ"ל וכשכלם נכללים בדעה אחת ומיחדים שמו יתברך על ידי זה מתגלה ביותר אחדות הפשוט מתוך פעולות משנות הרבה מאד שזה עקר יקרת קדשת הגדלת כבודו יתברך וכנ"ל. וזה בחינת מה שהבנים אומרים קדיש אחר מיתת אביהם ואמם כי זה האדם שנפטר כל תכליתו שיזכה לחלק עולם הבא. ועקר שעשוע עולם הבא הוא תודה הודאה כנ"ל שעל ידי זה נמשך קדשת שבת קדש שהוא בחינת עולם הבא שעל ידי זה מתגלה אחדות הפשוט וכו' שבשביל כל זה בא האדם לזה העולם, ועל כן אחר מותו שצריך לבוא לזה לבחינת שעשוע עולם הבא שהוא להודות ולהלל לשמו יתברך כנ"ל על כן אומרים הבנים אחריו קדיש שאינו תפלה על המת רק שבח והודאה נפלאה ונוראה לה' יתברך כמובא. כי קדיש כולל כל מיני שבחים וברכות הודאות וכו' כי הוא שבח נפלא ונורא מאד דתבר כל גיזין דפרזלא כמובא בזהר הקדוש וכמו שאומרים, יתברך וישתבח ויתפאר ויתרומם וכו' בריך הוא לעלא מן כל ברכתא ושירתא תשבחתא וכו'. ועל כן אומרים קדיש אחר כל הברכות והודאות וכן אחר כל הלכות שלומדין כי הוא עמוד שבין עולם לעולם כמובא. כי קדיש כולל כל ההודאות והשירות והתשבחות ומעלה כלם לשרשם העליון לעלא ולעלא עד אין סוף. ועל כן זה הנפטר שכל תקונו שיתקבץ חלקי הטוב שבו כפי מה שזכה לעשות טוב בעולם שכל התכלית הוא הודאה שהוא שעשוע עולם הבא שצריך עתה לבוא לזה שיהיה לו איזה חלק בשעשוע עולם הבא שהוא הודאה כנ"ל על כן בניו אומרים אחריו קדיש שהוא כלליות כל ההודאות ושירות והתשבחות וכו' ומעלה כלם כנ"ל. ועל כן על ידי זה דיקא הבנים מזכים את אביהם לעולם הבא כי שבח והודאה, זה כל שעשוע עולם הבא כנ"ל:

ועל כן העקר שהבנים דיקא יאמרו קדיש כי עקר תקונו על ידי בניו דיקא שזכה להוליד בעולם ולהרבות זרע ישראל שכלם עוסקים כל ימיהם בהודאות וברכות. כי כל אחד מישראל אומר בכל יום ברכות והודאות הרבה כאשר תקנו לנו חכמינו זכרונם לברכה לומר ברכות והודאות על כל דבר שבעולם ובפרט בבקר ובערב בעת התפלה כי הודאה הוא כל שעשוע עולם הבא כנ"ל ועל ידי זה נתתקן כל התקונים הנ"ל עד שזוכין לגלות אחדות הפשוט מרבוי פעולות משתנות שזה נעשה על ידי רבוי הבנים שזכה להוליד על ידי תודה הלכה וכנ"ל. על כן הבנים דיקא אומרים קדיש שהוא כלליות כל ההודאות כדי להעלות כל הברכות והודאות שזכה זה הנפטר לעסק בהם בחייו. כי עקר התקון על ידי הבנים שנולדו על ידי זה שעל ידם דיקא מתגלה ביותר אחדות הפשוט מתוך רבוי פעולות משתנות שזה עקר גמר שלמות התקון וכנ"ל. ועל כן צריך כל

אָחד בְּחִיּוֹ קִדְּם שְׁמִסְתַּלַּק מִן הָעוֹלָם לְצוּת לְבָנָיו וְלִסְדֵּר סֵדֵר חֲלֻקַּת נְכָסָיו וּמְמוֹנוֹ לְבָנָיו. כִּי עֵקֶר שְׂרָשׁ הַמָּמוֹן וְתַקּוּנוֹ הוּא כָּפִי מֵה שְׂזָכָה לְתַמּוֹד תְּלִמִּידֵי חֲכָמִים אֲמִתִּיִּים שְׁעַל יָדָם נוֹלְדוּ הַלְכוֹת שְׁמִשָּׁם כָּל הוֹלְדוֹת הַבְּנִים כְּנִי"ל וְכָל אֶחָד מֵיִשְׂרָאֵל יֵשׁ לוֹ חֵלֶק בָּזֶה כָּפִי בְּחִינַתּוֹ. וְעַל כֵּן צָרִיךְ לִסְדֵּר לְפִי בְּחִינַתּוֹ סֵדֵר חֲלֻקַּת מְמוֹנוֹ לְבָנָיו אַחֲרָיו שְׁיִקְבַּל כָּל אֶחָד חֲלָקוֹ כְּרְאוּי כָּפִי שְׂרָשׁ חֲלָקוֹ לְמַעַלָּה בְּהַתּוֹמְכֵי אוֹרֵיתָא שְׁמוֹלִידִים הַלְכוֹת שְׁמִשָּׁם כָּל הוֹלְדָתוֹ שְׁעַל יָדֵי זֶה כָּל תַּקּוּן הַנֶּפֶטֶר. כִּי תוֹדָה הַלְכָה וְתוֹמְכֵי אוֹרֵיתָא וְתוֹלְדוֹת הַבְּנִים הַכֹּל בְּחִינָה אַחַת כְּמוֹ שְׁמִבְּאָר בְּהַתּוֹרָה הַנִּי"ל וְהַכֹּל תְּלוּי זֶה בָּזֶה. וְזֶה כָּל תְּכִלִּית וְתַקּוּן הַנֶּפֶטֶר לְעוֹלָם הַבָּא כְּנִי"ל שְׁעַל יָדֵי כָּל זֶה מְתַגַּלָּה אַחַדוֹת הַפְּשׁוּט וְכוּ' כְּנִי"ל. וְעַל כֵּן צָרִיךְ לְמַנּוֹת אֶפּוֹטֶרּוֹפּוֹס בְּעֶצְמוֹ בְּחִיּוֹ כִּי הָאֶפּוֹטֶרּוֹפּוֹס הַמְּמַנֶּה עַל הַיְתוֹמִים שֶׁהוּא בְּחִינַת אָבִי יְתוֹמִים צָרִיךְ שְׁיִתְמַנֶּה מִפִּי אָבִי הַבְּנִים בְּעֶצְמוֹ כְּדִי שְׁיִסְדֵּר נְחֻלָּתוֹ כָּפִי דַעַת הָאָב בְּעֶצְמוֹ כָּפִי מֵה שְׁהַמְּשִׁיךְ עַל עֶצְמוֹ בְּחִינַת תּוֹדָה הוֹדָאָה הַלְכָה כָּפִי מֵה שְׂזָכָה בְּמְמוֹנוֹ לְהִיּוֹת בְּכֹלל תּוֹמְכֵי אוֹרֵיתָא שְׂזָה כָּל תַּקּוּן הַמָּמוֹן שְׁמִשָּׁם הוֹלְדוֹת הַבְּנִים וְכוּ' כְּנִי"ל:

אות לא

וְעַל כֵּן אֶפּוֹטֶרּוֹפּוֹס שְׁמַנֶּה אָבִי יְתוֹמִים לֹא יִשְׁבַּע כִּי אֵינוֹ חָשׂוּד עַל הַשְּׂקָר כִּי מֵאִיר בּוֹ הָאֵמֶת בּוֹדָאֵי כְּמִבְּאָר שֶׁם בְּהַתּוֹרָה הַנִּי"ל שְׁעַל יָדֵי תּוֹדָה הַלְכָה מֵאִיר הָאֵמֶת וְכוּ'. וְעַל כֵּן מֵאִחַר שֶׁהַבַּעַל נְחָלָה בְּעֶצְמוֹ מִנְהוּ לְאֶפּוֹטֶרּוֹפּוֹס מֵאִיר בּוֹ בּוֹדָאֵי הָאֵמֶת בְּעֶנְיָן זֶה כִּי מֵאִחַר שֶׁהַנֶּפֶטֶר בַּעַל הַנְּחָלָה בְּעֶצְמוֹ מִנְהוּ לְאֶפּוֹטֶרּוֹפּוֹס כָּפִי דַעַתוֹ כָּפִי בְּחִינַתּוֹ כָּפִי מֵה שְׂזָכָה לְבָרֵךְ מְמוֹנוֹ לְהִיּוֹת לוֹ חֵלֶק בְּהַתּוֹמְכֵי אוֹרֵיתָא שְׂזָה עֵקֶר תַּקּוּן הַנְּחָלָה וְהַמָּמוֹן שְׁמִשָּׁם כָּל הַבְּנִים וְכְנִי"ל, עַל כֵּן בּוֹדָאֵי כָּפִי בְּחִינַתּוֹ מֵאִיר הָאֵמֶת וְכוּ'. כִּי עַל יָדֵי בְּחִינַת תּוֹדָה הַלְכָה בְּחִינַת תּוֹמְכֵי אוֹרֵיתָא בְּחִינַת תּוֹלְדוֹת הַבְּנִים עַל יָדֵי כָּל זֶה מֵאִיר הָאֵמֶת בְּבְחִינַת תַּתָּן אֵמֶת לִיעֶקֶב חֶסֶד לְאַבְרָהָם וְכוּ'. וְעַל כֵּן אֵין זֶה הָאֶפּוֹטֶרּוֹפּוֹס חָשׂוּד עַל שְׂקָר וְנֶאֱמָן בְּלֹא שְׁבוּעָה כָּלל מֵאִחַר שֶׁהָאָבִי הַבְּנִים בְּעֶצְמוֹ מִנְהוּ כָּפִי בְּחִינַתּוֹ כָּפִי חֲלָקוֹ בְּשַׁעֲשׁוּעַ עוֹלָם הַבָּא שֶׁהוּא בְּחִינַת תּוֹמְכֵי אוֹרֵיתָא וְכוּ' כְּנִי"ל. אֲבָל אִם לֹא זָכָה לְמַנּוֹת אֶפּוֹטֶרּוֹפּוֹס בְּעֶצְמוֹ, לְמַסֵּר בְּעֶצְמוֹ לְהָאֶפּוֹטֶרּוֹפּוֹס סֵדֵר נְחֻלָּתוֹ כָּפִי בְּחִינַתּוֹ וְכוּ' כְּנִי"ל וְאִזִּי הַבֵּית דִּין צָרִיכִים לְהִיּוֹת אָבִי יְתוֹמִים וְלְמַנּוֹת הָאֶפּוֹטֶרּוֹפּוֹס כִּי רַק הַבֵּית דִּין יֵשׁ לָהֶם כַּח לָזֶה כִּי הַבֵּית דִּין מֵאִיר הָאֵמֶת כִּי אֲצֻלָּם כָּל הַהֲלָכוֹת שֶׁל כָּל דִּינֵי וּמִשְׁפָּטֵי הַתּוֹרָה שְׁעַל יָדֵי זֶה מֵאִיר הָאֵמֶת כְּנִי"ל כִּי זֶה עֵקֶר הַבֵּית דִּין שְׁיִדְעוּ כָּל הַהֲלָכוֹת וְיִשְׁפְּטוּ מִשְׁפָּטֵי אֵמֶת וְצָדֵק וְעַל כֵּן צָרִיכִין הַבֵּית דִּין שְׁיִהְיוּ שְׁלֵשָׁה בְּחִינַת שְׁלֵשָׁה קוּי הָאֵמֶת הַנִּי"ל. אֲבָל הַבֵּית דִּין אֵין יְכוּלִין לְבָרֵךְ הָאֵמֶת שֶׁל כָּל אֶחָד כִּי אִם עַל יָדֵי הַשְּׁבוּעָה כְּמוֹ שְׁכַתּוּב

וְנִקְרַב בְּעַל הַבַּיִת אֶל הָאֱלֹהִים לְשָׁבוּעָה. כִּי תִכְרַף כְּשִׁבְאִים לְדוֹן זֶהוּ מִחֲמַת שְׁיֵשׁ הַכְּחָשָׁה בִּינֵיהֶם וְכָל הַהֲכָחָשׁוֹת נִמְשָׁךְ מִשְׁטִיפַת הַדְּמִים הַנִּי"ל מִבְּחִינַת אַנְשֵׁי דְמִים יִשְׁנְאוּ תָם כְּמוֹבָא שֶׁם בְּהַתּוֹרָה הַנִּי"ל עֵינָן שָׁם. שְׁכָל זֶה הוּא בְּחִינַת פְּגָם תּוֹדָה הַלְכָה פְּגָם הַמְמוֹן דְּקִדְשָׁה שֶׁהוּא בְּבְחִינַת תּוֹמְכֵי אוֹרִיתָא לְהוֹלִיד הַלְכוֹת כִּי הוּא מְכַחֵשׁ בְּעַמִּיתוֹ שֶׁהוּא הַהֶפֶךְ מִכָּל זֶה, עַל כֵּן אֵין הַבַּיִת דִּין יְכוּלִין לְבַרֵּר כִּי אִם עַל יְדֵי הַשְּׁבוּעָה כִּי שְׁבוּעָה בְּחִינַת הַתְּקַשְׁרוֹת כְּמוֹבָא בְּחִינַת הָאֲרַת שְׁלֹשֶׁת קוֹי הָאֲמַת בְּרַבּוּעַ הַדְּבוּר שֶׁהוּא בְּחִינַת שְׁבַעַת יָמֵי בְּרֵאשִׁית כְּמוֹבָא בְּמָקוֹם אַחֵר שֶׁזֶה בְּחִינַת שְׁבוּעָה לְשׁוֹן שְׁבַעַת בְּחִינַת הַתְּקַשְׁרוֹת יָמֵי הַחֹל לַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי שֶׁהוּא שְׁבַת שֶׁהוּא בְּרִית עוֹלָם בֵּינֵי וּבֵין בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְכוּ'. כִּי שְׁבַת שְׁמָא דְּקִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּחִינַת אוֹרִיתָא שְׁמָא דְּקִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת הַשְּׁבוּעָה שֶׁהוּא בְּשֵׁם וּבְנִקִּיטַת חֶפֶץ שֶׁהוּא הַתּוֹרָה. כִּי כְּשֵׁשׁ הַכְּחָשָׁה שֶׁהוּא פְּגָם הָאֲמַת אֵי אֲפֻשֵׁר לְהַבִּית דִּין לְהַאִיר הָאֲמַת כִּי אִם עַל יְדֵי הַשְּׁבוּעָה שְׁכּוּלָל כָּל תְּקוּנֵי הָאֲמַת שֶׁהוּא הָאֲרַת שְׁלֹשֶׁת קוֹי הָאֲמַת בְּרַבּוּעַ הַדְּבוּר וְכוּ'. וְעַל כֵּן מֵאַחֵר שְׁלֹא זָכָה הַנֶּפֶט לְמִנּוֹת אֲפוּטְרוֹפּוֹס בְּעַצְמוֹ וְלֹא הָאִיר בְּעַצְמוֹ בְּחִינַת הָאֲמַת שֶׁזָּכָה לְבַרֵּר כְּפִי חֶלְקוֹ, בְּתוֹדָה הַלְכָה בְּבְחִינַת תּוֹמְכֵי אוֹרִיתָא כְּנִי"ל, עַד שֶׁהֶצְרַכּוּ הַבַּיִת דִּין לְהַכְנִיס עַצְמוֹ לְמִנּוֹת אֲפוּטְרוֹפּוֹס. עַל כֵּן הוּא צָרִיךְ שְׁבוּעָה. כִּי כְּשֵׁאִין הָאֲמַת מְבַרֵּר בְּשִׁלְמוֹת וְהַבַּיִת דִּין צָרִיכִים לְבַרְרוֹ אֵין יְכוּלִים לְבַרְרוֹ כִּי אִם עַל יְדֵי הַשְּׁבוּעָה וְכוּ' וְכַנִּי"ל:

אות לב

וְזֶה בְּחִינַת כִּי יִדְעַתִּיו לְמַעַן אֲשֶׁר יִצְוָה אֶת בְּנָיו וְאֶת בֵּיתוֹ אַחֲרָיו וְשִׁמְרוּ דְרָךְ ה' לַעֲשׂוֹת צְדָקָה וּמִשְׁפָּט. כִּי עֵקֶר הַצְּוָאָה שֶׁצָּרִיךְ הָאָדָם לְצוּוֹת אֶת בְּנָיו וְאֶת בֵּיתוֹ אַחֲרָיו הוּא שִׁיִּשְׁמְרוּ דְרָךְ ה' לַעֲשׂוֹת צְדָקָה וּמִשְׁפָּט, צְדָקָה וּמִשְׁפָּט דִּיקָא דְהֵינּוּ שִׁיתְּנוּ צְדָקָה לְתַלְמִידֵי חֲכָמִים אֲמַתִּיִּים שְׁמוּלִידִים הַלְכוֹת שֶׁהֵם מִשְׁפָּטֵי הַתּוֹרָה. וְזֶה בְּחִינַת צְדָקָה וּמִשְׁפָּט הֵינּוּ צְדָקָה לְתַלְמִידֵי חֲכָמִים אֲמַתִּיִּים שֶׁעַל יָדָם נוֹלָדִים וְנִתְגַּלִּים מִשְׁפָּטֵי הַלְכוֹת הַתּוֹרָה שֶׁזֶה עֵקֶר תְּקוּן הַמְמוֹן שֶׁל זֶה הַנֶּפֶט שֶׁהִתְיַגַּע בּוֹ בִּימֵי חַיָּיו, שְׁכָל תְּקוּנוֹ כְּשִׁיבּוֹא הַמְמוֹן לְתַלְמִידֵי חֲכָמִים אֲמַתִּיִּים שֶׁיְהִיוּ נוֹלָדִים מֵהֵם הַלְכוֹת שֶׁהֵם בְּחִינַת תּוֹדָה הוֹדָאָה שֶׁעָשׂוּעַ עוֹלָם הֵבֵא שְׁלֹזָה צָרִיךְ לְכַנֵּס עִתָּה שִׁיְהִיָּה לוֹ חֶלֶק בְּשַׁעֲשׂוּעַ עוֹלָם הֵבֵא וְכַנִּי"ל:

אות לג

וְזֶה אֲמַת וּמִשְׁפֵּט שְׁלוֹם שִׁפְטוֹ בְּשַׁעְרֵיכֶם וְכוּי' (זְכַרְיָה ח). כִּי הַדִּינִים צָרִיכִים לְשִׁפְט אֲמַת כְּדִי לְזָכוֹת עַל יְדֵי זֶה לְשִׁלוֹם שִׁיכָלְלוּ הַכֹּל בְּדַעַה אַחַת שְׁעַל יְדֵי זֶה מִתְגַּלְּה אַחַדוֹת הַפְּשׁוּט מִתּוֹךְ פְּעֻלוֹת מִשְׁתַּנּוֹת וְכוּי' כַּנִּ"ל. וְעַל כֵּן אָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֹנָם לְבָרְכָה כֹּל הַדָּן דִּין אֲמַת לְאֲמַתוֹ נַעֲשֶׂה שְׁתַּף לְהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּמַעֲשֵׂה בְּרָאשִׁית כְּמוֹ שְׁכַתּוֹב, וַיְהִי עֶרֶב וַיְהִי בֹקֶר יוֹם אֶחָד וְכוּי'. כִּי כְּתִיב יוֹם אֶחָד וְלֹא יוֹם רִאשׁוֹן לְהוֹרוֹת שְׁהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא יַחֲד בְּעוֹלָמוֹ הֵינּוּ לְהוֹרוֹת שְׁכָל הַשְּׁנוּיִים שְׁבַבְרִיאָה שְׁהֵם בְּחִינַת וַיְהִי עֶרֶב וַיְהִי בֹקֶר שְׁכּוֹלָל כֹּל הַשְּׁנוּיִים שְׁבַבְרִיאָה, כִּי הַשְּׁנוּי שְׁבִין יוֹם לְלִילָה בֵּין הָאוֹר לְחֹשֶׁךְ הוּא הַשְּׁנוּי הַגְּדוֹל שְׁבְכָל הַשְּׁנוּיִים וְכְמוֹ שְׁאוֹמְרִים בְּבִרְכַּת קְרִיאַת שְׁמַע וּבְתַבּוּנָה מְשֻׁנָּה עֲתִים וּבְזֶה כָּלוּל כֹּל הַשְּׁנוּיִים הַרְבִּים שְׁבְכָל יוֹם וַיּוֹם עַד אֵין חֶקֶר וְהַכֹּל נִבְרָא וּמִתְקִים בְּשִׁבִיל שְׁיִתְגַּלְּה אַחַדוֹת הַפְּשׁוּט מִתּוֹךְ רַבּוּי פְּעֻלוֹת מִשְׁתַּנּוֹת דִּיקָא כַּנִּ"ל. וְזֶהוּ וַיְהִי עֶרֶב וַיְהִי בֹקֶר שְׁהֵם כָּלֵל כֹּל הַשְּׁנוּיִים, יוֹם אֶחָד בְּחִינַת שְׁהִיָּה יַחֲד בְּעוֹלָמוֹ הֵינּוּ לְגַלוֹת אַחַדוֹתוֹ יִתְבַּרְךְ שְׁהִיָּחִיד קַדְמוֹן בְּרָא הַכֹּל וְכָל הַפְּעֻלוֹת מִשְׁתַּנּוֹת נִמְשָׁכִין מִיַּחְדוֹ יִתְבַּרְךְ. וְעַל כֵּן הַדִּין הַדָּן דִּין אֲמַת לְאֲמַתוֹ זֹכָה לְזֶה שְׁנַעֲשֶׂה שְׁתַּף לְהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּמַעֲשֵׂה בְּרָאשִׁית כְּמוֹ שְׁכַתּוֹב וַיְהִי עֶרֶב וְכוּי' יוֹם אֶחָד כִּי עַל יְדֵי הָאֲמַת מִתְגַּלְּה אַחַדוֹת הַפְּשׁוּט מִתּוֹךְ פְּעֻלוֹת מִשְׁתַּנּוֹת שְׁזֶהוּ בְּחִינַת וַיְהִי עֶרֶב וַיְהִי בֹקֶר יוֹם אֶחָד וְכוּי' לְכַנִּ"ל:

אות לד

כָּלֵל הַדְּבָרִים שְׁהָאָדָם צָרִיךְ לְהַרְגִיל אֶת עַצְמוֹ לְהוֹדוֹת וּלְהַלֵּל לֵה' יִתְבַּרְךְ תְּמִיד בְּכָל מַה שְׁעוֹבֵר עָלָיו כְּמוֹ שְׁכַתּוֹב, בְּהִי אֶהְלֵל דְּבַר בְּאַלְקִים אֶהְלֵל דְּבַר בֵּין בְּטוֹבוֹ בֵּין בְּעֵקוֹ חֶסֶד וְשְׁלוֹם כְּמוֹ שְׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֹנָם לְבָרְכָה. וְזֶהוּ יַעֲזֶה טוֹבָה וְנִפְלְאוֹת שְׁאָפְלוּ כְּשִׁהָאָדָם נִתְרַחַק מֵהִי יִתְבַּרְךְ כְּמוֹ שְׁנִתְרַחַק וְגַם בְּעַסְקֵי עוֹלָם הַזֶּה צָר לוֹ מְאֹד בְּפִרְנָסָה וּבְנִים וְכוּי' כַּאֲשֶׁר מְצוּי בְּרַב הָעוֹלָם (כְּמַבְאָר בְּמָקוֹם אַחֵר). צָרִיךְ אַז דִּיקָא לְבַקֵּשׁ וּלְמַצֵּא הַרְחֵבָה בְּתוֹךְ מְצוּקוֹת הַצָּרָה וְגַם לְזָכֵר אֶת עַצְמוֹ אֶת כֹּל הַטּוֹבוֹת וְנִפְלְאוֹת שְׁכַבֵּר עֲשֶׂה הִי יִתְבַּרְךְ עִמּוֹ, וְהַעֲקֵר מֵה שְׁלֹא עֲשִׂנִי גוֹי וְהַבְּדִילֵנוּ מִן הַתּוֹעִים וְכוּי'. וְלְזָכֵר אֶת עַצְמוֹ שְׁלֹא יִשְׂאָר מִמֶּנּוּ וּמִשׁוּם אָדָם כְּלוּם רַק מֵה שְׁחֻטָּף בְּזֶה הָעוֹלָם אֵיזָה טוֹב מִקְדָּשֵׁת יִשְׂרָאֵל וְרַק זֶה חֲלָקוֹ מִכָּל עַמְלוֹ. וְעַל כֵּן צָרִיךְ כֹּל אֶחָד אֶפְלוֹ הַגְּרוּעַ שְׁבַגְרוּעִים לְשַׁמַּח בְּזֶה מְאֹד וַיִּמְלֵא פִּיו תְּהִלָּתוֹ וְכוּי' כֹּל הַיּוֹם לְהוֹדוֹת וּלְהַלֵּל וּלְשַׁבַּח וְכוּי' אֶת יוֹצֵר בְּרָאשִׁית שְׁלֹא עֲשִׂנוּ וְכוּי' שְׁלֹא שֵׁם חֲלָקֵנוּ כְּהֵם וְכוּי'. וּמֵאַחַר שְׁיִהִיָּה רְגִיל בְּזֶה בּוֹדָאֵי יַחְטֵף בְּכָל יוֹם לְלַמֵּד אֵיזָה הַלְכוֹת הַתּוֹרָה שְׁהֵם דַּעֲתוֹ יִתְבַּרְךְ שְׁעַל יְדֵי זֶה יוֹדְעִין אוֹתוֹ

יִתְבַּרְךָ וְנִכְלָלִין בּוֹ יִתְבַּרְךָ וְעַל יְדֵי זֶה בְּעֲצֻמוֹ יֵצֵא מִכָּל הַצָּרוֹת וְכַנִּיל וְעַל יְדֵי זֶה יִתְגַּלֶּה אַחַדוֹת הַפְּשׁוּט מִתּוֹךְ פְּעֻלוֹת מִשְׁתַּנּוֹת וְכוּי וְעַל יְדֵי זֶה עֵקֶר בְּטוֹל הַצָּרָה וְכוּי וְכֵן חוֹזֵר חֲלִילָה לְטוֹבָה. עַד שְׁסוּף כָּל סוּף בּוֹדְאֵי יִזְכֶּה לְתַכְלִיתוֹ הַטּוֹב שֶׁהוּא שְׁעֲשׂוּעַ עוֹלָם הֵבֵא שֶׁהוּא לְהוֹדוֹת וּלְהַלֵּל אוֹתוֹ יִתְבַּרְךָ לְעוֹלָמֵי עַד וּלְנֶצַח נְצָחִים. וְהַעֲקֵר לָזֶה הוּא אֲהַבַת חֲבֵרִים וְשְׁלוֹם שִׁיְהִיָּה לוֹ אֲהַבָּה וְשְׁלוֹם גְּדוֹל עִם כָּל יִשְׂרָאֵל וּבִפְרֵט עִם הַהוֹלְכִים בְּדֶרֶךְ זֶה וַיְהִיָּה בְּכָל תּוֹמְכֵי אוֹרֵיתָא בֵּין בְּמֻמוֹנוֹ בֵּין בְּגוּפוֹ שִׁיַּחְזִיק בְּכָל כַּחוֹ אֶת הַתְּלַמִּידֵי חֲכָמִים הָעוֹסְקִים בְּדֶרֶךְ זֶה שֶׁהֵם מוֹלִידִים הַלְכוֹת. וְעַל יְדֵי זֶה יִזְכֶּה לְהוֹלִיד בְּנִים הַגּוֹנִים עוֹסְקִים בְּתוֹרָה וְכוּי וְכוּי כְּמִבְּאֵר לְעֵיל שְׁתוֹדֵה הַלְכָה וְתוֹמְכֵי אוֹרֵיתָא וְהוֹלְדוֹת הַבְּנִים הַכֹּל בְּחִינָה אַחַת וְתַלּוּיִים זֶה בְּזֶה וְצָרִיךְ לְהַתְחִיל מִכָּל נִקְדָּה וְנִקְדָּה טוֹבָה שֶׁבָּהֶם עַד שִׁיִּזְכֶּה לְמָה שִׁיִּזְכֶּה אֲשֶׁרִי לוֹ:

אות לה

וְזֶה בְּחִינַת מַה שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבָרְכָה מֵאֵי דְכַתִּיב מִי הָאִישׁ הַחֲכָם וְיָבֵן אֶת זֹאת וְאֲשֶׁר דָּבַר פִּי ה' אֵלָיו וְיִגְדֶה עַל מָה אֲבָדָה הָאָרֶץ נִצְתָה כְּמִדְבָר מִבְּלֵי עוֹבֵר, וַיֹּאמֶר ה' עַל עֲזָבְם אֶת תּוֹרָתִי וְכוּי וְלֹא שָׁמְעוּ בְּקוֹלִי וְלֹא הִלְכוּ בָּהּ וּפְרָשׁוּ שֶׁם שְׁלֹא בָּרְכוּ בְּתוֹרָה תְּחִלָּה. וְהַדְּבָרִים תַּמּוּהִים כְּאֲשֶׁר הִתְפַּלְאוּ עַל זֶה כָּל הַמְּפָרְשִׁים וּבִפְרֵט מַה שֶׁאָמְרוּ שֶׁם דָּבַר זֶה נִשְׁאַל לְחֲכָמִים וְלַנְּבִיאִים וְלֹא פִרְשׁוּהוּ עַד שֶׁפִּרְשׁוּ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּעֲצֻמוֹ וְהוּא פְּלֵאֵי מַה קוֹל הַרְעֵשׂ הַזֶּה מִי לֹא יָדַע כָּל זֶה שֶׁחֲרַבְּנוּ בֵּית הַמִּקְדָּשׁ הִיָּה עַל שֶׁעָבְרוּ עַל הַתּוֹרָה וְהִלָּא כָּל הַתּוֹרָה מְלֵאָה מְזָה. כִּי כָּבֵר הַתְּרָה אוֹתָם מִשֶּׁה רַבְּנוּ עָלָיו הַשְּׁלוֹם בְּעֲצֻמוֹ אִם בְּחֻקְתֵי תִלְכוּ וְכוּי וְאִם לֹא תִשְׁמְעוּ וְכוּי וְכֵן בְּמִקוֹמוֹת הַרְבֵּה אֵין מִסְפָּר אֲמַר לָהֶם שְׁאִם יַעֲבְרוּ עַל הַתּוֹרָה יֵאָבְדוּ מֵעַל הָאָרֶץ וְכוּי. וְכֵן כָּל הַנְּבִיאִים הַתְּרוּ בָּהֶם עַל זֶה וּמָה זֶה שֶׁעָתָה נִשְׁאַל לְכֻלָּם עַל מָה אֲבָדָה הָאָרֶץ וְלֹא יָכְלוּ לְפָרְשׁוּ עַד שֶׁה' יִתְבַּרְךָ בְּעֲצֻמוֹ פִּרְשׁוּ עַל עֲזָבְם אֶת תּוֹרָתִי וְכוּי וְהַעֲקֵר שְׁלֹא הִלְכוּ בָּהּ שְׁלֹא בָּרְכוּ בְּתוֹרָה תְּחִלָּה שֶׁנִּרְאָה שֶׁזֶה הָעוֹן שְׁלֹא בָּרְכוּ בְּתוֹרָה תְּחִלָּה גְּדוֹל מִהַכֹּל וְהוּא פְּלֵא. אֵךְ עֵקֶר הַדְּבָר שֶׁה' יִתְבַּרְךָ שְׁאַל לְחֲכָמִים וְלַנְּבִיאִים שֶׁיְבִינּוּ הֵיטֵב זֹאת וְיִגִּידוּ עַל מָה אֲבָדָה הָאָרֶץ בְּאֶפֶן שִׁיִּגִיעַ לָנוּ טוֹבָה מְזָה שֶׁנִּבִּין עַל יְדֵי זֶה עֲצוֹת טוֹבוֹת אֵיךְ לְזַכּוֹת לְהַתְחִיל לְתַקֵּן הַקְּלִקוּלִים שֶׁגִּרְמוּ לָנוּ חֲרַבְּנוּ בֵּית הַמִּקְדָּשׁ. וְזֶה עֵקֶר חֲמֻרוֹת וְעִמְקוֹת הַשְּׁאֵלָה שֶׁשְׁאַל ה' יִתְבַּרְךָ לְחֲכָמִים וְלַנְּבִיאִים וְלֹא פִרְשׁוּהוּ כִּי מַה דְּהוֹה הוֹה וּמֵאֵי נִפְקָא מִנָּה אִם נִחְרַב עַל יְדֵי מַה שֶׁנִּחְרַב הִלָּא כְּבָר נִחְרַב. אֵךְ עֵקֶר מַה שֶׁחָתַר ה' יִתְבַּרְךָ לְשְׁאֵל לְחֲכָמִים וְלַנְּבִיאִים שֶׁיְבִינּוּ אֶת זֹאת וְיִגִּידוּ עַל מָה אֲבָדָה הָאָרֶץ הוּא שִׁיִּפְרְשׁוּ הַדְּבָר הֵיטֵב בְּאֶפֶן שֶׁנִּבִּין מְזָה עֲצוֹת אֵיךְ לְצַאת מִהַקְּלִקוּלִים שֶׁגִּרְמוּ חֲרַבְּנוּ בֵּית הַמִּקְדָּשׁ וְעַל כֵּן לֹא יָכְלוּ

לְפָרְשׁוֹ כִּי זֶה עֵמֶק מְאֹד מְאֹד עֵמֶק עֵמֶק מִי יִמְצְאוּנוּ. עַד שֶׁפָּרְשׁוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּעֵצְמוֹ עַל עֲזָבְכֶם אֶת תּוֹרָתִי וְלֹא שָׁמְעוּ בְּקוֹלִי וְלֹא הִלְכוּ בְּהַיְנוּ שְׂאֵף עַל פִּי שֶׁכָּבַר עֲבָרוֹ עַל עֲבֵרוֹת חַמּוּרוֹת מְאֹד עֲבוּדָה זָרָה וְכוּ' אֵף עַל פִּי כֵן בְּפִימִיּוֹת לִבִּים הָיָה לִבִּים עֲדִין בּוֹעֵר לְהִי יִתְבַּרְךָ כִּי מִיִּם רַבִּים לֹא יוֹכְלוּ לְכַבּוֹת אֶת הָאֱהָבָה שֶׁבִּין יִשְׂרָאֵל לְאֲבֵיהֶם שֶׁבְּשָׁמַיִם וּנְהָרוֹת לֹא יִשְׁטֹפוּהָ. וְעַל כֵּן הָיוּ צְרִיכִים לְהִתְגַּבֵּר עַל כָּל פְּנִים לְחַטֵּף אֵיזָה הִלְכוֹת לְלַמֵּד עַל כָּל פְּנִים מְעַט בְּכָל יוֹם. וְהֵם עֲזָבוּ אֶת תּוֹרָתִי לְגַמְרִי וְלֹא עוֹד אֶלָּא וְלֹא שָׁמְעוּ בְּקוֹלִי, שָׁמִיעָה בְּלִבָּא תִּלְיָא הֵינּוּ שָׁעַל כָּל פְּנִים הָיוּ מְחִיבִים לְשָׁמַע וּלְדַבֵּק עֲצָמָם בְּקוֹל ה' הַקּוֹרָא בְּקוֹל גְּדוֹל בְּלִב הָאָדָם בְּכָל יוֹם וְיוֹם וּבְכָל עֵת שִׁישׁוּב הָאָדָם אֵלָיו. וְצָרִיךְ כָּל אָדָם לְהִטּוֹת לְבוֹ לְשָׁמַע בְּקוֹל ה' שָׁעַל כָּל פְּנִים יְהִיָּה לוֹ רְצוֹנוֹת חֲזָקִים וְכִסּוּפִים גְּדוֹלִים לְהִי יִתְבַּרְךָ שְׂזָה יִקָּר מְאֹד כְּמוֹ שֶׁמְבַאֵר בְּמָקוֹם אַחֵר. וְהַעֲקָר וְלֹא הִלְכוּ בְּהַיְנוּ שֶׁלֹּא בְּרָכוּ בְּתוֹרָה תַּחֲלָה כִּי בּוֹדָאִי לֹא נִפְלוּ בְּפַעַם אֶחָד לְנִפְיִלוֹת כְּאֵלֶּה לְעֵבֵר עַל דָּת לְגַמְרִי וּלְפָרֵק עַל כְּמוֹ שֶׁהָיָה אִזְּ בַּעַת הַחֲרָבּוֹ, וּבּוֹדָאִי בְּתַחֲלָה עֲסָקוּ בְּתוֹרָה קֶצֶת רַק שֶׁלֹּא בְּרָכוּ בְּתוֹרָה תַּחֲלָה דְּהֵינּוּ שֶׁלֹּא נָתַנוּ לִבִּים לְשָׁמַח בְּהִתּוֹרָה, וּלְבָרְךָ וּלְהוֹדוֹת וּלְהִלֵּל לְהִי יִתְבַּרְךָ בְּכָל עֵת עַל הַחֲסֵד הַנִּפְלָא וְהַנּוֹרָא הַזֶּה שֶׁעָשָׂה עִמָּנוּ אֲשֶׁר בָּחַר בָּנוּ מִכָּל הָעַמִּים וְנָתַן לָנוּ אֶת תּוֹרָתוֹ חֲמִידָה גְּנוּזָה אֲשֶׁר הִיא חֵינּוּ וְכוּ' וְזֶה כָּל תַּקּוּנֵנוּ לְנִצָּח. וְכִמוֹ שֶׁמְבַאֵר בְּמִפְרָשִׁים שְׂזָה עֲקָר בְּרַכַּת הַתּוֹרָה לְשָׁמַח בְּכָל עֵז בְּנַעֲיִמַת חֲלֻקְנוּ וְגוֹרְלָנוּ וְעַל כֵּן אָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבָרְכָה שֶׁבְּרַכַּת הַתּוֹרָה צְרִיכִין לְזַהֵר בָּהּ מְאֹד הֵינּוּ כָּל עֲנִין הַנִּי"ל שֶׁבְּאַרְנוּ לְמַעֲלָה שֶׁצָּרִיךְ כָּל אֶחָד אֶפְלוּ אִם נִפְל וְנִתְרַחַק כְּמוֹ שֶׁהוּא, אֵף עַל פִּי כֵן הוּא דִּיקָא צָרִיךְ לְהִיּוֹת רְגִיל בְּתוֹדָה וְהוֹדָאָה לְהוֹדוֹת עַל מְעַט דְּמַעַט הַנִּקְדוּת טוֹבוֹת שִׁישׁ בּוֹ עֲדִין וְכוּ'. וְעַל יְדֵי זֶה יִזְכָּה לְצֵאת מִכָּל הַצָּרוֹת וּלְהִתְקַרֵּב לְהִי יִתְבַּרְךָ וְכוּ' כַּנִּי"ל. וְזֶהוּ וְלֹא הִלְכוּ בְּהַיְנוּ כִּי זֶהוּ הַלּוּף וְדָרְךָ נִפְלָא מְאֹד לְהִתְקַרֵּב וּלְהִרִים עֲצָמוֹ לְהִי יִתְבַּרְךָ מִכָּל מִינֵי נִפְיִלוֹת וִירִידוֹת שֶׁבְּעוֹלָם עַד אֵין קֶץ וְתַכְלִית. וְאִם הָיוּ הוֹלְכִים בְּדָרְךָ זֶה בּוֹדָאִי לֹא הָיוּ נוֹפְלִים כָּל כּוֹף וְלֹא הָיוּ לְהֵם צָרוֹת כְּאֵלֶּה. וְעַתָּה כָּל תַּקּוּנֵנוּ לְשׁוּב לְאַרְצֵנוּ וּלְבֵית מִקְדָּשֵׁנוּ הוּא עַל יְדֵי זֶה כִּי לִית מְלִתָּא דָּא תִּלְיָא אֶלָּא בְּתִיּוּבָתָא. אֲבָל קֶשָׁה מְאֹד לְשׁוּב כִּי הַבַּעַל דְּבַר אֹרֶב מְאֹד מְאֹד וּמִתְפַּשֵּׁט לְאַרְךָ וּלְרַחֵב וְהַכָּל חַפְצִים לִירָאָה אֶת שִׁמְךָ וְאֵף עַל פִּי כֵן רַבִּים רְחוּקִים מְאֹד מִדְּרָכֵי הַתְּשׁוּבָה. וְהַעֲקָר מִחֲמַת שְׂאִינָם מְשִׁימִים אֶל לֵב לְשָׁמַח בְּמַעַט הַטּוֹב שֶׁבָּהֶם כִּי הַעֲצָבוֹת וּמְרָה שְׁחוּרָה מְזֻקָּת בְּיֹתֵר מִהַכָּל וְכִמוֹ שֶׁכְּתוּב תַּחַת אֲשֶׁר לֹא עֲבַדְתָּ אֶת ה' אֱלֹקֶיךָ בְּשִׂמְחָה וּבְטוֹב לֵב שֶׁעֲקָר הַחֲרָבּוֹ וְכָל הַצָּרוֹת רַחֲמָנָא לְצַלּוֹן כָּלָם מִחֲמַת שֶׁלֹּא עֲבַדוּהוּ יִתְבַּרְךָ בְּשִׂמְחָה, וְכִמוּבָא בְּכַתְּבֵי הָאֲרִי"י ז"ל הֵינּוּ כַּנִּי"ל וְהָיוּ מְאֹד. וְעַל כֵּן הַכָּרַח ה' יִתְבַּרְךָ לְפָרְשׁוֹ כְּדִי לְרַמֵּז לָנוּ עַתָּה בְּכָל דּוֹר וְדוֹר רְמִזֵי עֲצוֹת אֵיךְ לְהִתְקַרֵּב עַתָּה לְהִי יִתְבַּרְךָ מִכָּל מְקוֹם שֶׁהוּא לְתַקּוֹן הַקְּלֻקוּלִים שָׁעַל יָדָם הָיָה הַחֲרָבּוֹ עַד שֶׁנִּזְכָּה לְגֵאֲלָה שְׁלֵמָה בְּקָרוֹב. וְעַל כֵּן נִקְרָא הַלִּיכָה כָּל הַנִּי"ל כִּי הוּא תַקּוּן הַרְגְּלִין כַּנִּי"ל בְּחִינַת הַלִּיכּוֹת עוֹלָם שָׁעַל יְדֵי זֶה הַתְּקַרְבוֹת הַגֵּאֲלָה בְּחִינַת וְעִמְדוֹ רְגְלֵיו וְכוּ' וְכַנִּי"ל כִּי הוּא הַלּוּף וְדָרְךָ נִפְלָא לְכָל אָדָם שֶׁבְּעוֹלָם וְכוּ' וְכַנִּי"ל:

אות לו

וְזֶה בְּחִינַת מְלֹאכֶת הַמְּשָׁכָן שֶׁנֶּצְטוּוּ אַחַר חֲטָא הָעֶגְל שֶׁהָיָה עַל יְדֵי רַבּוּי הַזָּהָב שֶׁעַל יְדֵי זֶה הִסִּיתוּ וְהִדִּיחוּ אוֹתָם הָעֶרְב רַב לְהַפְרִיד הַפְּעֻלוֹת מִשְׁתַּנּוֹת חֶסֶד וְשְׁלוֹם מֵאַחַד הַפְּשׁוּיט שֶׁזֶה עֶקֶר חֲטָא עֲבוּדָה זָרָה. וְהַתְּקוּן הָיָה עַל יְדֵי הַמְּשָׁכָן שֶׁהוּא בְּחִינַת הַבַּיִת הַמְּקֻדָּשׁ בְּחִינַת כְּסֵא כְבוֹד מְרוֹם מֵרָאשׁוֹן בְּחִינַת מְכוּן לְשִׁבְתָּךְ וְכוּי הַמּוּבָא לְעִיל. וְזֶה בְּחִינַת שְׁקָלִים כִּי תִשָּׂא אֶת רֹאשׁ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְכוּי שֶׁיִּכְלְלוּ כֻלָּם יַחַד עַל יְדֵי הַמְּנִיחַ וְלֹא יִגְרַם הַמְּנִיחַ בְּחִינַת פְּרוּד חֶסֶד וְשְׁלוֹם שֶׁהוּא סֵטְרָא דְמוֹתָא בְּחִינַת וְלֹא יִהְיֶה בָּהֶם נֶגֶף וְזֶה עַל יְדֵי שִׁיתָנוּ כְּפָר נִפְשָׁם בְּחִינַת תּוֹמְכֵי אוֹרֵיתָא וְכוּי. כִּי הָעֶרְב רַב פָּגְמוֹ בְּהַמְמוֹן שֶׁעַל יְדֵי רַבּוּי הַמְּמוֹן חֲלָקוּ עַל מִשָּׁה וְלֹא דִי שְׂלֵא רָצוּ לִהְיוֹת בְּכָלִל תּוֹמְכֵי אוֹרֵיתָא אֲף גַם הִפְכוּ מֵהַפֶּדָּה אֶל הַפֶּדָּה שֶׁנִּקְהָלוּ עַל אַהֲרֹן לַעֲשׂוֹת לָהֶם עֲבוּדָה זָרָה מֵהַמְּמוֹן. כִּי כְּמוֹ כֶּשֶׁף־זֶכֶן שִׁיְהִיָּה הַמְּמוֹן בְּקֻדְשָׁה שֶׁעֲקָרוֹ עַל יְדֵי שְׁנוֹתָן מְמוֹנוֹ לְהַתְּלַמֵּיד חֲכָמִים, לִהְיוֹת בְּכָלִל תּוֹמְכֵי אוֹרֵיתָא שֶׁעַל יְדֵי זֶה נוֹלָדִין הַלְכוֹת וְכוּי עַל יְדֵי זֶה נִמְשָׁךְ הַתְּגַלּוֹת אַחֲדוֹת הַפְּשׁוּיט מִתּוֹךְ פְּעֻלוֹת מִשְׁתַּנּוֹת כְּנִי"ל כְּמוֹ כֵּן לְהַפֶּדָּה כֶּשֶׁפּוֹגְמִין בְּהַמְמוֹן וְרָצִים אַחַר הַמְּמוֹן רַק בְּשִׁבִיל תַּאֲוֹת עֲצָמוֹן, אֲף גַם חוֹלְקִים עַל הַתְּלַמֵּידֵי חֲכָמִים אֲמַתִּיִּים הַעוֹסְקִים לְהוֹלִיד הַלְכוֹת, אִזּוּ מִפְּרִידֵין הַפְּעֻלוֹת מִשְׁתַּנּוֹת וְגוֹרְמִין כְּפִירוֹת בְּעוֹלָם שֶׁזֶה בְּחִינַת פָּגַם הָעֶרְב רַב שֶׁהָיָה עַל יְדֵי רַבּוּי הַמְּמוֹן כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב וְדִי זֶה שֶׁעַל יְדֵי זֶה עָשׂוּ עֲבוּדָה זָרָה וְכִפְרוּ בֵּהוּ וְהַפְּרִידוּ בְּדַעְתָּם הַפְּעֻלוֹת מִשְׁתַּנּוֹת מֵאַחֲדוֹת הַפְּשׁוּיט, שֶׁזֶה הָיָה כֵּל עֲנִינֵי הָעֲבוּדָה זָרָה שֶׁבְּדוֹרוֹת הַקּוֹדְמִים. מִחֲמַת שְׂאֵי אֲפִשֶׁר לְהַבִּין בְּדַעַת אִידָּהּ כֹּל הַפְּעֻלוֹת מִשְׁתַּנּוֹת נִמְשָׁכִין מֵאַחַד הַפְּשׁוּיט, עַל יְדֵי זֶה בָּאוּ לְכִפְרוֹת עַד שֶׁעָשׂוּ עֲבוּדָה זָרָה וְהָיָה לָהֶם הַרְבֵּה חֲכָמוֹת שֶׁל שֶׁקֶר בְּזֶה כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה. וְכֵן הַכִּפְרוֹת הַמְּצוּיִים עֲתָה בְּעוֹנוֹתֵינוּ הַרְבִּים עַל יְדֵי הַמְּחַקְרִים וְהַחוֹלְקִים עַל צְדִיקֵי אֲמַת הַעוֹסְקִים בְּחֲכָמוֹת חִיצוֹנִיּוֹת הַכֹּל נִמְשָׁךְ מִזֶּה מִבְּחִינַת חֲטָא הָעֶגְל שֶׁעָדִין לֹא הִטְהַרְנוּ מִמֶּנּוּ וְכֹל הַפְּקִידוֹת בָּאִים עַל יְדֵי זֶה כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב, וּבְיוֹם פְּקֻדֵי וְכוּי הִי יִתְבַּרֵךְ יִשְׁמֹר וְיִצִּיל מֵעַתָּה. וְעַל כֵּן הַתְּקוּן לְזֶה שְׁקָלִים שְׁנוֹתָנִין לְנִדְבַת הַמְּשָׁכָן שֶׁנֶּעֱשׂוּ מֵהֶם הָאֲדָנִים שֶׁכֹּל הַמְּשָׁכָן הוֹקֵם עֲלֵיהֶם שֶׁשֶׁם בְּמִשְׁכָּן נוֹלָדוֹ וְנִתְגַּלּוֹ כֹּל הַלְכוֹת הַתּוֹרָה כְּמוֹ שֶׁפָּרַשׁ רַשִׁי שְׁמִיּוֹם שֶׁהוֹקֵם הַמְּשָׁכָן לֹא נִדְבַר עִם מִשָּׁה כֹּל הַלְכוֹת שֶׁל הַתּוֹרָה כִּי אִם בְּאֵהָל מוֹעֵד. וְעַל כֵּן הַשְּׁקָלִים שֶׁמֵּהֶם נֶעֱשִׂים הָאֲדָנִים שֶׁעֲלֵיהֶם עָמַד הַמְּשָׁכָן הֵם בְּבְחִינַת תּוֹמְכֵי אוֹרֵיתָא שֶׁעַל יְדֵי הַלְכוֹת שְׁנוֹלָדִין מִשָּׁם וְכֵן הַבְּרָכוֹת וְהַהוֹדָאוֹת שֶׁהָיוּ בְּמִשְׁכָּן, עַל יְדֵי כֹל זֶה נֶעֱשׂוּ כֹל הַתְּקוּנִים הַנִּי"ל עַד שֶׁנִּתְגַּלּוּ מִשָּׁם אַחֲדוֹת הַפְּשׁוּיט כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב: וְנוֹעַדְתִּי לָךְ שָׁם וְכוּי בְּחִינַת וְהָיָה הַמְּשָׁכָן אַחַד וְעַל כֵּן נֶצְטוּוּ לְמִנּוֹתָן עַל יְדֵי הַשְּׁקָלִים. כִּי מִשָּׁה נִתְקַשָּׁה עַל זֶה מֵאֵד כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה וְכַמּוּבָא בְּפִיּוֹט שֶׁל פְּרֻשֵׁת שְׁקָלִים כִּי אִידָּהּ יִמְנָה אֶת יִשְׂרָאֵל שֶׁהֵם לְמַעַלָּה מֵהַמְּנִיחַ, כִּי כֹל קֻדְשֵׁת

ישראל להכליל בתכלית האחדות הפשוט כי כלם כאיש אחד וכנ"ל וכמו שכתוב אשר לא יספר וכי. אך ה' יתברך צוה למנותם דיקא על ידי השקלים כי על ידי השקלים שהם בחינת תומכי אורייתא שעל ידי זה נתגלה אחדות הפשוט מתוך פעולות משתנות שזה יקר מאד אצל ה' יתברך, כשנתגלה אחדות הפשוט למטה בזה העולם מתוך פעולות משתנות דיקא, וכך מה שמתרבין הפעולות משתנות שהם רבוי השנוי דעות, כשנכלליו יחד בדעה אחת להאמין באחד הפשוט הוא יקר ביותר ויותר אצלו יתברך וכנ"ל. על כן על ידי נתינת השקלים צריכין למנותם דיקא כי המנין בחינת רבוי ושנוי. גם צריכין למנות במספר שמות להזכיר את כל אחד בשמו שהוא כפי שנוי שכלו ודעתו. ועל ידי רבוי השנויים יכול לשלט הנגף חס ושלוש שהוא סטרא דמותא שאחיזתה מעלמא דפרודא מרבוי השנויים, אבל על ידי השקלים וכי שעל ידי זה נתגלה אחדות הפשוט מתוך רבוי פעולות משתנות דיקא וכי. על ידי זה נעשה דיקא תקון גדול על ידי המנין שהוא בחינת התגלות רבוי השנויים כי דיקא על ידי זה נתגדל ונתעלה כבודו יתברך על ידי שנתגלה אחדות הפשוט יתברך על ידי רבוי השנויים דיקא וכנ"ל על ידי שכלם מודים לדעה אחת ונותנים שקלים לנדבת המשכן ששם התגלות אלקותו וכי וכנ"ל:

אות לו

ועל כן נצטוו לתת מחצית השקל דיקא להורות שכל אחד מישראל אין לו שלמות כי אם על ידי חברו כי עקר התקון שייכללו כלם זה בזה באהבה ואחדות וכך אחד הוא בחינת מחצית עד שנכלל בחברו וחברו בחברו עד שנכלליו כלם ברבוי שנוי דעתם באחדות הפשוט שזה יקר מאד אצל ה' יתברך כנ"ל. וזהו העשיר לא ירבה והדל לא ימעיט שזה בחינת מה שכתוב כפר נפש איש עשרו ורש לא שמע גערה, בחינת ולא נפר שוע לפני דל כמו שפרש רש"י שם שזה נאמר לענין השקלים שנתנו כל אחד בשוה מחצית השקל העשיר והדל וכי. הינו כנ"ל כי עקר השקלים הוא לזכות לכלליות ואחדות על כן צריכין לתן כלם בשוה שלא יהיה חלוק ופרוד בין העשיר והדל ולא יתגאה ולא יגער העשיר בהדל, להורות שזה עקר התקון של הצדקה שעקרה להיות מתומכי אורייתא שהעקר לזכות לאהבה ואחדות ולא יתגאה העשיר על העני. כי העקר להכליל באחדות הפשוט שאי אפשר להכליל שם כי אם על ידי ענוה ובטול בחינת אהבה ואחדות שכל אחד יבטל עצמו לגבי חברו וזה רמז להם בהשקלים שצוה שיתנו כלם בשוה העשיר לא ירבה והדל לא ימעיט בחינת ולא נפר שוע לפני דל הנ"ל בחינת ורש לא שמע גערה. להורות שכלם שוים אצלו יתברך וכלם

יש להם חלק בהקמת המשפך שעל ידי זה נתגלה אחדות הפשוט מתוך פעולות משתנות שנקלליו יחד כנ"ל:

ועל כן באמת בשאר נדבות המשפך נתנו כל אחד כפי ברפת ה' וכפי נדבת לבו כמו שפרש רש"י שם שלש תרומות נאמרו כאן. אך בהשקלים הזהירם שיתנו כלם בשוה כדי שמוזה ילמדו ויבינו העשירים רמזים לעצמם שלא יתגאו לעולם במתנת ידם אפלו כשנותנים הרבה כי ראוי להם להבין שה' יתברך יכול להקים המשפך על ידי העניים כמו על ידי העשירים כי העשר והכבוד מלפניו ויכול להוריש לזה ולהעשיר לזה. ובודאי מי שיש לו מעט דעת אמת ראו לו להבין שלא יתגאה אפלו העשר הנותן צדקה הרבה לתלמידי חכמים אמתיים, אדרבה ראוי לו להתבייש ולהתבטל מאד מי הוא כי זכה לזה שנתן לו ה' יתברך עשירות כזה שזוכה להחזיק התלמידי חכמים, וגם עדין נשאר לו הרבה הון ועשר בביתו כי בודאי אינו נותן אפלו המחצה מעשרו, והעני והדל שהוא איש כשר כמותו ועל פי הרב יותר ממנו אין בביתו לחם ושמלה וגם אינו זוכה להחזיק התלמידי חכמים בממונו. ואיך יתגאה בהעשר שנתן לו ה' יתברך שנשאר אצלו הרבה וגם מחזיק התלמידי חכמים שזוכה שיהיה לו קרן קיימת לעד. וכל זה רמז להם ה' יתברך בהשקלים שצוה שיתנו כלם בשוה להורות כמו שהאדנים שמקימין המשפך נעשו על ידי נדבת השקלים שנתנו כלם בשוה כמו כן היה יכול ה' יתברך לעשות כל המשפך על ידי כלם בשוה אך הוא חפץ לזכות את כל אחד כפי ערכו כפי אשר לו נתקנו עלילות. אבל אתם העשירים אל תתגאו כי ממנו הפל כמו שאמר דוד כי ממך הכל ומיידך נתנו לך. כי עקר הצדקה להחזיק התלמידי חכמים המולידים הלכות שזה בחינת הקמת המשפך שעוסקים הצדיקים בחינת משה בכל דור ודור שהעקר הוא אהבה וכלליות שעל ידי זה מתגלה אחדות הפשוט מתוך פעולות משתנות וכו' וכן"ל:

אות לח

וזה בחינת פורים שהוא מחינת המן עמלק כי עמלק פוגם בכל הנ"ל וכמבאר לעיל מזה (באות כז). כי ראשית גוים עמלק שהוא בחינת כופר ורוצה לבלבל ולהטיל פגם בהראשית והתחלה כאלו עדין לא התחיל ה' יתברך להושיע כלל. כי הוא הראשון שבא להלחם בישראל כשיצאו ממצרים והתגבר ברשעו לעמד נגד ישראל שעשה להם ה' יתברך נסים כאלה ביציאת מצרים עד שהכרח פרעה להודות כי ה' הצדיק וגרשם ממצרים, ועמלק הוא עז פנים כזה ויצא כנגדם וכמו שפרש רש"י שם על פסוק כתב זאת זכרון בספר וכו' משל לאמבטי רותחת וכו'. כי הוא כופר מתחלה ועד סוף שכופר בהנסים והנפלאות שה' יתברך עושה עמנו בכל

עת ופוגם בכל התקונים המבארים לעיל והעקר שמתגרה ומתגבר שלא יתגלה חס ושלום אחדות הפשוט מתוך פעולות משתנות וכנ"ל. והוא אורב על כל ישראל תמיד והעקר מתגבר חס ושלום בעת הגלות והצרה שאז רוצה להטיל כפירות בלב כאלו עדין לא התחיל ה' יתברך להושיע את ישראל כלל. וזה בחינת התגברות המן עמלק בסוף הגלות של בבל שאמר מאחר שכבר התגבר נבוכדנצר והחריב את הבית המקדש שעמד כמה מאות שנים והגלה את ישראל מארצם וכו' שוב אין להם תקוה לשוב חס ושלום. ועל כן התגבר הוא וזרעו הטמא לבטל בנין בית המקדש כי אמר שאפס תקוה לישראל חס ושלום וזה שכתוב ישנו עם אחד ודרשו רבותינו זכרונם לברכה אלקיהם ישן הוא דהינו שלא יושיע עוד חס ושלום לישראל כאלו הוא ישן. וזהו מפגז ומפרד בין העמים ודתייהם שונות מכל עם שאמר שהם מפגזים ומפרדים בין העמים בחינת רבוי שנוי דעות ומחלוקת בחינת פזור ופרוד בין העמים שנפלו לדעות השבעים עמים שכל זה הפך כלליות הפעלות משתנות באחד הפשוט וכנ"ל. וזהו ודתייהם שונות וכו' שאמר שדת ישראל בבחינת התגברות השנויים והפזור והפרוד חס ושלום כי כבר בדת ישראל הקדוש שכל דת תורתנו הקדושה הוא שעל ידי דת תורתנו הקדושה נכלליו באחד הפשוט על ידי כל מצוה ומצוה ועל ידי כל אות ודבור של התורה הקדושה כי אורייתא ישראל וקדשא בריך הוא בלא חד. והמן רצה להפך הקערה חס ושלום ואמר שהכל בהפך ועל כן רצה להתגבר על ישראל להשמיד להרג ולאבד וכו' כי הוא בחינת התגברות הדמים בשעת הצרה כי הוא מזרע עשו אדמוני על שם תגברת הדמים הרעים שמשם סטרא דמותא שנמשך מחטא עץ הדעת טוב ורע כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, המן מן התורה מנין שנאמר המן העץ וכו' שאז נגזר מיתה ועל כן רצה לכלות את ישראל חס ושלום. וכן הוא בכל דור ובכל אדם כמו שכתוב, מלחמה לה' בעמלק מדר דר שמתגבר על כל אדם בכל עת בכל מיני תחבולות להפילו חס ושלום כי הוא המסית הוא המסטין וכו' כי בתחלה מסית האדם למה שמסיתו ואחר כך מקטרג עליו עד שבא עליו איזה צרה ויסורים חס ושלום. והוא בעצמו שמחליש ומבלבל לב האדם שלא יצק ויתחנן לה' יתברך כי מכניס בלבו כאלו אפס תקוה חס ושלום ורוצה להשפית מדעתו כל הטובות והחסדים והנסים והנפלאות שעשה ה' יתברך עם אבותינו ועם כל אחד ואחד בפרטיות:

והתקון לכל זה הוא בחינת מרדכי שהוא בחינת הצדיק האמת בחינת מר דרור - מרי דכיא שהוא בשמים ראש של שמן המשחה שבו נמשח כל המשכן וכליו ואהרן הכהן ובניו שכל עבודתם במשכן ובבית המקדש הכל היה לכלל כל הפעלות משתנות באחד הפשוט וכנ"ל כי שם עקר התגלות אלהות כמו שכתוב, ונועדתי שמה לבני ישראל וכו' וכנ"ל. ועקר קדשת המשכן וכליו נמשך משמן המשחה שהוא ריח טוב דקדשה הנמשך מקדשה גבה מאד מאד שיש לו כח לקדש את כל המשכן וכליו וכו' להעלותם ולהכניסם מחל לקדש שעקר הקדשה הוא שנכלליו באחדות הפשוט ששם כל שרש של כל הקדשות. נמצא ששמן המשחה שעשה משה היה לו כח נפלא כזה להעלות כל המשכן וכליו שנעשה מזהב וכסף ונחשת

וּתְכַלֵּת וְאַרְגָּמוֹן וְכוּי וְכוּי שֶׁהָיָה בּוֹ רַבּוּי שְׁנוּיִים וּגְנוּנֵי הַרְבֵּה שֵׁישׁ בְּכֶסֶף וְזָהָב וְכוּי שֶׁהֵם כָּלֵל כָּל חֻמְדַּת הָעוֹלָם בְּפֶרֶט חֻמְדַּת הַמָּמוֹן שֶׁהוּא בְּחִינַת הַתְּגַבְרוּת הַדְּמִים וְכוּי הַנִּ"ל. וְהַמְשָׁכָן שֶׁנַּעֲשֶׂה מִכָּל זֶה הָיָה תִּקּוּן עַל כָּל זֶה כְּנִ"ל, וְכָל קִדְשָׁתוֹ נִמְשָׁךְ עַל יְדֵי שְׁמֹן הַמְשָׁחָה שֶׁבּוֹ נִתְקַדְּשׁוּ הַמְשָׁכָן וְכִלְיוֹ וְהַעֲלָה הַכֹּל, כָּל הַגְּנוּנֵי וְהַשְּׁנוּיִים הָרַבִּים שֶׁיְהִיוּ נִכְלָלִין בְּאַחַד הַפְּשׁוּט שֶׁשֶׁם כָּל הַקִּדְשׁוֹת, שֶׁעַל יְדֵי זֶה הָיָה כַח בְּמִשְׁכָּן לְכַפֵּר עַל בְּגֵי יִשְׂרָאֵל לְטַהֵרם מִכָּל הַטְּמָאוֹת שֶׁכֻּלָּם הֵם בְּחִינַת כְּפִירוֹת הַנִּמְשָׁכִין מִבְּחִינַת פְּרוּד הַנִּ"ל שֶׁמִּפְּרִידֵין חֵס וְשְׁלוֹם הַפְּעֻלוֹת מְשַׁתְּנוֹת וְכוּי כְּנִ"ל. כִּי עֵקֶר הַתִּקּוּן עַל יְדֵי בְּחִינַת רֵיחַ טוֹב שֶׁהוּא חֵיּוֹת הַנְּשָׁמָה שֶׁהוּא בְּחִינַת שְׁמֹן הַמְשָׁחָה שֶׁנַּעֲשֶׂה בְּתִקּוּנֵים נִשְׁגָּבִים כְּאֵלֶּה שֵׁישׁ לוֹ כַח לְהַמְשִׁיךְ רֵיחַ טוֹב לְכָל הָרְחוּקִים מִהַקִּדְשָׁה שְׂאִי אֶפְשֶׁר לְהַחֲיוֹתָם כִּי אִם בְּבְּחִינַת רֵיחַ טוֹב בְּבְּחִינַת הַנְּאָמַר עַל נַפְשׁוֹת יִשְׂרָאֵל הַמְּטָלִים בְּגִלּוֹת תְּאֻדוֹתֵיהֶן וּמִדּוֹתֵיהֶן חֵס וְשְׁלוֹם, סְמֻכּוּנֵי בְּאִשִּׁישׁוֹת רַפְדוּנֵי בְּתַפּוּחִים כִּי חוֹלַת אֶהְבָּה אֲנִי כְּמוֹ שֶׁפָּרַשׁ רַשִׁ"י שֶׁם שֶׁהֵם מִיְנֵי רֵיחוֹת:

כִּי בְּעוֹנוֹתֵינוּ הָרַבִּים בְּעֶצֶם חֲלִישׁוֹתֵנוּ עֲתָה בְּתִקְוָה מְרִירוֹת גְּלוֹת כְּבָר נִחְלַשׁ כְּחֵנוּ כָּל כֶּךָ עַד שֶׁאֵין אֲנוּ מְרַגִּישִׁין נֵעֵם מִתִּיקוֹת צוּף דְּבִשׁ אֲמַרִי נֵעֵם שֶׁל הַצְּדִיקֵי אֲמַת הַמַּחֲיִין אוֹתֵנוּ בְּאִמְרוֹת טְהוּרוֹת כְּאֵלֶּה בְּבְּחִינַת כָּל אֲכָל תִּתְעַב נַפְשָׁם וְכוּי. וְאֵין חֵיּוֹתֵינוּ אֶלָּא מֵה שֶׁאֲנוּ מְרִיחִין מְרָחוֹק מְעַט הָרֵיחַ הַטוֹב הַקִּדּוֹשׁ וְהַנּוֹרָא שֶׁל חֲדוּשֵׁי תוֹרַתָם הַקִּדּוּשָׁה וְזֶה בְּחִינַת הָרֵיחַ שֶׁל שְׁמֹן הַמְשָׁחָה שֶׁבּוֹ נִתְקַדְּשׁ הַכֹּל וְנִכְנַס מִחוּץ לַפְּנִים שֶׁמְשָׁם קִדְשָׁת מְרַדְּכֵי כְּנִ"ל שֶׁהוּא מְכַנִּיעַ קִלְפַת הַמֶּן עַמְלֶק שְׁרוּצָה לְהַטִּיל פָּגָם בְּרֵאשִׁית הַיְשׁוּעָה כְּאֵלוֹ לֹא הַתְּחִיל ה' יִתְבָּרַךְ עֲדִין לְהוֹשִׁיעַ כָּלֵל. וּמְרַדְּכֵי יוֹדַע כָּל זֶה וּמְכַנִּיס בְּחֻכְמָתוֹ הַאֲמוּנָה הַקִּדּוּשָׁה בְּיִשְׂרָאֵל וּמֵאִיר בְּלֵב הָאָדָם וּמִזְכִּירוֹ בְּכָל עֵת כָּל הַטּוֹבוֹת וְהַנְּסִים וְהַנְּפִלְאוֹת שֶׁכְּבָר עָשָׂה ה' יִתְבָּרַךְ עִמָּנוּ בְּכִלְלִיּוֹת וּבְפֶרֶטִיּוֹת וְכוּי וְכְמוֹ שֶׁכְּתוּב, בָּרַכִּי נַפְשִׁי אֶת ה' וְאֵל תִּשְׁכַּחֲחֵי כָּל גְּמוּלוֹי וְכוּי וְעַל יְדֵי זֶה יֵשׁ כַח לְצַעֵק וּלְהַתְּחַנֵּן לַפְּנֵי ה' יִתְבָּרַךְ שֵׁישׁוּעֵנוּ גַם עֲתָה וְכְנִ"ל שֶׁעַל יְדֵי זֶה הָיָה תִּקְוָה הֵנֵס שֶׁל פּוֹרִים שֶׁנִּכְנַע וְנִפְל הַמֶּן עַמְלֶק וּבְרַחֲמָיו יִתְבָּרַךְ הַפִּיר אֶת עֲצָתוֹ וְקִלְקַל אֶת מַחְשַׁבְתּוֹ וְנִתְהַפְּךָ הַכֹּל לְטוֹבָה מִהַפֶּךָ אֶל הַפֶּךָ כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב, וְנִהְפָּךְ הוּא אֲשֶׁר יִשְׁלֹטוּ הַיְהוּדִים וְכוּי. וְקִבְעוּ יְמֵי הַפּוֹרִים הָאֵלֶּה שֶׁמַּחָה וּמְשַׁתָּה וְיוֹם טוֹב לְדוֹרוֹת לְהוֹדִיעַ שְׁגָם בְּעִבְדוּתֵנוּ לֹא עֲזַבְנוּ אֶלְקֵינוּ שֶׁזָּהוּ תִּקְוָה הֵנֵס וְהַיְשׁוּעָה הַנְּפִלְאָה שֶׁל פּוֹרִים שֶׁגְּדוּל מִכָּל הַמּוֹעֲדִים כְּמוֹ שֶׁאֲמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכָרוֹנָם לְבָרַכָּה כִּי עֵקֶר הֵנֵס הוּא מֵה שֶׁרֵאִינוּ שְׁגָם בְּעִבְדוּתֵנוּ בְּתִקְוָה הַגְּלוּת, ה' יִתְבָּרַךְ מְשַׁגִּיחַ כָּל כֶּךָ בְּהַשְׁגָּחָה נְפִלְאָה וְסַבֵּב סִבּוֹת לְטוֹבָה מִתְּחִלָּה וְעַד סוֹף שֶׁדִּיקָא עַל יְדֵי הַמֶּן תִּתְרַג וְשִׁתִּי הַמְּרַשַׁעַת וְאַחַר כֶּךָ עַל יְדֵי זֶה בְּעֶצְמוֹ יְהִיָה תִּקְוָה הֵנֵס שֶׁתִּלּוּ אֶת הַמֶּן עַל יְדֵי אֶסְתֵּר בְּהַשְׁגָּחוֹת נְפִלְאוֹת כְּאֵלֶּה כְּמִבְּאֵר בְּמַגְלַה הַקִּדּוּשָׁה. וְצָרִיךְ לְשׁוּם לֵב לְזֶה הַיֵּטֵב לְהַבִּין מִזֶּה שֶׁכְּמוֹ כֵּן גַם עֲתָה עֲדִין לֹא עֲזַב חֲסִדוֹ מֵאֲתָנוּ וְצָרִיכִין לְהַתְּגַבֵּר בְּשִׁמְחָה תְּמִיד לְהַמְשִׁיךְ קִדְשָׁת שִׁמְחַת פּוֹרִים לְהַאֲמִין כִּי ה' יִתְבָּרַךְ עִמָּנוּ גַם עֲתָה בְּתִקְוָה הַגְּלוּת הַזֶּה וְלִתֵּן תּוֹדָה וְהוֹדָאָה בְּכָל יוֹם עַל הָעֵבֶר וּלְבַקֵּשׁ לְהִבָּא וְכוּי כְּנִ"ל:

אות לט

וְזֶה בְּחִינַת דְּבָרֵי שְׁלוֹם וְאַמֶּת זֶה בְּחִינַת שְׁלֵשָׁה קוּי הָאֵמֶת הַמְּאִירִין
בְּהַדְּבֹר שְׁעַל יְדֵי זֶה נִתְגַּלָּה אַחַדוֹת הַפְּשׁוּיִט מִתּוֹךְ פְּעֻלוֹת מְשִׁתְּנוֹת שֶׁזֶהוּ
בְּחִינַת שְׁלוֹם כְּנִ"ל, וְזֶהוּ דוֹרֵשׁ טוֹב לְעֲמוֹ בְּחִינַת הַלְכוֹת שֶׁהִיא דוֹרֵשׁ טוֹב
לְיִשְׂרָאֵל וּמְבַרֵּר כָּל הַלְכוֹת הַתּוֹרָה כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנוּם לְבִרְכָּה
שֶׁהִיא פּוֹתֵחַ בְּדְבָרִים וְדוֹרֵשׁ. וְדוֹבֵר שְׁלוֹם לְכָל זָרְעוֹ בְּחִינַת שְׁלוֹם הַכְּנִ"ל
שֶׁהוּא בְּחִינַת הַתְּגַלּוֹת אַחַדוֹת הַפְּשׁוּיִט וְכוּי שֶׁזֶהוּ עֵקֶר גִּמְרַת הַתְּקוּן כְּנִ"ל.
וְזֶהוּ לְכָל זָרְעוֹ דִּיקָא כִּי הָעֵקֶר שֶׁיְהִי נִמְשָׁךְ שְׁלוֹם בְּחִינַת הַתְּגַלּוֹת אַחַדוֹת
הַפְּשׁוּיִט מִתּוֹךְ פְּעֻלוֹת מְשִׁתְּנוֹת לְכָל זָרַע יִשְׂרָאֵל הַנוֹלָדִים בְּכָל דוֹר וְדוֹר
בְּבְחִינַת זָרַע יַעֲבֹדֵנוּ יִסְפֹּר לַה' לְדוֹר. כִּי עֵקֶר מְלַחֶמֶת עִמְלֵק הוּא בְּכָל דוֹר
מִחֲדָשׁ מִחֲמַת שְׁבָכָל דוֹר וְדוֹר נִמְשָׁכִין הַנְּשָׁמוֹת בְּחֲדוּשִׁים נִפְלְאִים מִחֲדָשׁ
כִּי אֵין שְׁנֵי בְּנֵי אָדָם שְׁבָכָל הַדּוֹרוֹת שְׁוִים וְכַמְבָּאָר לְעִיל מְזָה (כג). וּמִחֲמַת
רַבּוּי הַשְּׁנוּיִים וְהַשְּׁכָלִיּוֹת הַמִּתְחַדְּשִׁים בְּכָל דוֹר רוֹצֶה לְהַתְּגַבֵּר עִמְלֵק
לְהַפְרִיד בְּמִחְשָׁבָה חֵס וְשְׁלוֹם הַפְּעֻלוֹת מְשִׁתְּנוֹת מֵאַחַדוֹת הַפְּשׁוּיִט וְכַנִּ"ל
וְעַל כֵּן מְלַחֶמָה לַה' בְּעִמְלֵק מְדוֹר דָּר. וְזֶה בְּחִינַת כָּל הַחֲכָמוֹת שֶׁל הַבַּל
הַמִּתְעוֹרְרִים מִחֲדָשׁ בְּכָל דוֹר הֵן חֲכָמוֹת הַחִיצוֹנִיּוֹת שֶׁהֵם חֲכָמַת
הַפְּלוֹסוֹפִיָּא הַמִּתְגַּבְּרִין בְּיוֹתֵר בְּכָל דוֹר וְהֵן שְׂאָר חֲכָמוֹת שֶׁל הָעוֹלָם שֶׁל
שְׁטוֹת וְהַבַּל שֶׁנִּדְמָה לְכָל אֶחָד כְּאֵלוֹ עֵתָה הָעוֹלָם נִתְחַפֵּס יוֹתֵר כְּאֵלוֹ
בְּדוֹרוֹת הַקּוֹדְמִים לֹא הָיָה לָהֶם שְׁכָל כָּלֵל לְהַתְּאוֹת לְכָלִים וְתַכְשִׁיטִין אֵלוֹ
וְכוּי כְּאֲשֶׁר מְצוּי דְבָרֵי שְׁטוֹת כְּאֵלֶּה בֵּין בְּנֵי הַנְּעוּרִים. וְהַכֹּל נִמְשָׁךְ מִבְּחִינַת
הַכְּנִ"ל מִחֲמַת שְׁבָאָמֶת בְּשֵׁרֵשׁ קִדְשֵׁת הַנְּשָׁמוֹת נִמְשָׁכִים בְּכָל דוֹר וְדוֹר
בְּבְחִינַת הַתְּחַדְּשׁוֹת לְטוֹבָה כִּי עֵקֶר כְּבוֹדוֹ יִתְבָּרַךְ הוּא דִּיקָא שְׁבָרַבּוּי הַשְּׁנוּי
דְּעוֹת הָעֲצוּמִים יִהְיוּ נִכְלָלִין בְּאַחַדוֹתוֹ הַפְּשׁוּיִט כְּנִ"ל. וְאַתָּה זֶה לְעַמֶּת זֶה
עֲשֵׂה אֱלֻקִּים עַל כֵּן רוֹצֶה בְּחִינַת זְהֻמַּת עִמְלֵק לְהַפְּךָ הַכֹּל כְּאֵלוֹ הַיּוֹם הֵם
חֲכָמִים לְהִרְעֵ יוֹתֵר. אֲבָל ה' יִתְבָּרַךְ לוֹחֵם עִמּוֹ בְּכָל דוֹר כְּנִ"ל עַל יְדֵי צְדִיקוֹ
הָאֵמֶתִיִּים וּמִגְלָה הַלְכוֹת וְחֲדוּשֵׁי תּוֹרָה נִפְלְאִים כְּאֵלֶּה בְּכָל דוֹר וְדוֹר עַד
שְׁעַל יְדֵי זֶה מִתְגַּלָּה בְּכָל דוֹר וְדוֹר יוֹתֵר הַתְּגַלּוֹת אַחַדוֹת הַפְּשׁוּיִט מִתּוֹךְ רַבּוּי
וְשְׁנוּי דְּעוֹת הַרְּבִיָּה שֶׁהֵם בְּחִינַת פְּעֻלוֹת מְשִׁתְּנוֹת וְכַנִּ"ל שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת דוֹרֵשׁ
טוֹב לְעֲמוֹ וְדוֹבֵר שְׁלוֹם לְכָל זָרְעוֹ דִּיקָא בְּחִינַת וְעַד דוֹר וְדוֹר אֲמוּנָתוֹ בְּחִינַת
דוֹר לְדוֹר יִשְׁבַח מְעַשֵּׂיךָ וְכוּי וְכַנִּ"ל. וְהֵבִן הֵיטֵב לְקִשְׁרֵי הַכֹּל מִרִּישָׁא לְסִיפָא
וְתַבִּין עֲצוֹת וְהַתְּחַזְּקוֹת לְהַתְּקַרֵּב תְּמִיד לַה' יִתְבָּרַךְ וְלַהּוֹדוֹת לְשִׁמּוֹ יִתְבָּרַךְ
תְּמִיד שֶׁזֶה עֵקֶר הַתְּכָלִית בְּחִינַת שְׁעִשׂוּעַ עוֹלָם הַבָּא וְכַנִּ"ל:

וְזֶה בַּחֲנִינֵת פֶּסַח וְגִדְל הַמִּצְוָה שֶׁל סְפִיור יְצִיאַת מִצְרַיִם וְכַמְבָּאָר לְעִיל (בָּאוֹת טז

שְׁעִתָּה שֶׁכָּבַר זְכִינוּ לְצֵאת מִמִּצְרַיִם וְכוּ' תִּהְיֶה לְאֵל יֵשׁ לָנוּ הַתְּחִלָּה טוֹבָה וְכוּ' כַּנִּי"ל וְעַל כֵּן צָרִיכִין לְהַרְבּוֹת לְסַפֵּר בְּיְצִיאַת מִצְרַיִם וְכוּ'. וְזֶה עֲבָדִים הֵינּוּ לְפָרְעָה בְּמִצְרַיִם כִּי עֵקֶר הַגְּאֻלָּה הִיְתָה עַל יְדֵי שַׁבַּת עַל יְדֵי שֶׁה' יִתְבָּרַךְ בְּרַחֲמָיו הַמְּשִׁיךְ עֲלֵיהֶם בְּעֶצְמוֹ בַּחֲנִינֵת קִדְשַׁת שַׁבַּת עַל שַׁבַּת יְמֵי הַחֹל שֶׁעַל יְדֵי זֶה נִתְגַּלָּה אַחַדוֹת הַפְּשׁוּט מִתּוֹךְ פְּעֻלוֹת מְשִׁתְּנוֹת שֶׁכָּל הַפְּעֻלוֹת מְשִׁתְּנוֹת כָּלֵם נִמְשָׁכִין מֵאַחַד הַפְּשׁוּט בְּעֶצְמוֹ יִתְבָּרַךְ שֶׁזֶה נִתְגַּלָּה אִזּוֹ מְאֹד מְאֹד עַל יְדֵי כָּל הָאוֹתוֹת וְהַמוֹפְתִים הַגְּדוֹלִים וְהַנּוֹרְאִים וְהַעֲצוּמִים מְאֹד אֲשֶׁר עָשָׂה מִשֶּׁה לְעֵינֵי כָּל יִשְׂרָאֵל שֶׁהִפְךָ מִמִּים לְדָם וּמִדָּם לְמִים וְשָׁלַח צַפְרָדַעִים וְכִשְׂרָצָה סִלַּק אוֹתָם בְּתַפְלָתוֹ. וְכֵן בְּכָל הַמַּכּוֹת שֶׁלָּקָה אֶת פָּרְעָה וְכוּ' וְהִרְאָה שֶׁכָּל הַטֶּבַע וְכָל הַנְּהַגַת הַפְּעֻלוֹת הַמְּשִׁנּוֹת שֶׁבְּכָל הָעוֹלָם הַכֹּל בְּיַד הָאֶחָד הַפְּשׁוּט וְהֵם בְּיַד כַּחֲמֵר בְּיַד הַיּוֹצֵר וּמְגַלָּה סוּדוֹ אֶל עֲבָדָיו הַצְּדִיקִים שִׁיּוּכְלוּ לְשַׁלֵּט בְּעוֹלָם לְהַנְהִיג הַכֹּל כְּרָצוֹנָם, וְכָל זֶה נִמְשָׁךְ אִזּוֹ עַל יְדֵי ה' יִתְבָּרַךְ בְּעֶצְמוֹ בַּבְּחִינֵת אֲתֵעָרוּתָא דְלַעֲלָא כַּמּוּבָא כִּי עֲדִין לֹא הָיוּ רְאוּיִים לְגְאֻלָּה כִּי עֲדִין לֹא הַמְּשִׁיכוּ הַתְּקוּנִים הַנִּי"ל הַנִּמְשָׁכִים עַל יְדֵי תּוֹדָה וְהוֹדָאָה וְהַלְכוֹת וְכוּ' כִּי הִיְתָה הַגְּאֻלָּה הַרְאִשׁוֹנָה וְעֲדִין לֹא קִבְּלוּ אֶת הַתּוֹרָה שְׁשֵׁם כָּל הַהֲלָכוֹת וְכַמְבָּאָר לְעִיל מְזָה. אִךְ ה' יִתְבָּרַךְ חִמַּל עֲלֵיהֶם עַל יְדֵי זְכוּת אַבוֹת וְעַל יְדֵי מַעַט הַטּוֹב שֶׁמִּצָּא בָּהֶם עַד שֶׁבִּנְפְּלָאוֹתָיו הַנּוֹרְאוֹת הַכְּרִיחַ אֶת מִשֶּׁה לִילֵךְ לְגְאֻלָּם וְהַמְּשִׁיךְ עֲלֵיהֶם בְּעֶצְמוֹ בַּחֲנִינֵת קִדְשַׁת שַׁבַּת לִימֵי הַחֹל עַד שֶׁנִּתְגַּלָּה אַחַדוֹת הַפְּשׁוּט מִתּוֹךְ הַפְּעֻלוֹת מְשִׁתְּנוֹת עַל יְדֵי כָּל הָאוֹתוֹת וְהַמוֹפְתִים וְכוּ' כַּנִּי"ל. וְזֶה בַּחֲנִינֵת שַׁבַּת הַגְּדוֹל קִדְשׁ פֶּסַח כִּי עֵקֶר הַנְּסִים שֶׁל פֶּסַח הָיוּ עַל יְדֵי קִדְשַׁת שַׁבַּת וְכַנִּי"ל וְעַל כֵּן נִקְרָא שַׁבַּת הַגְּדוֹל כִּי זֶה עֵקֶר גְּדֻלָּתוֹ יִתְבָּרַךְ כְּשֶׁנִּתְגַּלָּה אַחַדוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ מִתּוֹךְ פְּעֻלוֹת מְשִׁתְּנוֹת כַּנִּי"ל שֶׁזֶה נַעֲשֶׂה עַל יְדֵי שַׁבַּת וְכַנִּי"ל. וְזֶה שֶׁמִּתְחִילִין עֲבָדִים הֵינּוּ וְכוּ' כִּי קִדְשׁ הַגְּאֻלָּה בְּעֵת הַגְּלוּת דְּהֵינּוּ קִדְשׁ שֶׁזָּכוּ לְהַמְּשִׁיךְ קִדְשַׁת שַׁבַּת לִימֵי הַחֹל אִזּוֹ הֵינּוּ עֲבָדִים מַחֲמַת שֶׁשְׁלִטּוֹ בַּחֲנִינֵת יְמֵי הַחֹל שֶׁהֵם בַּחֲנִינֵת עֶבֶד כְּמוֹ שֶׁמְבָאָר שֶׁם בְּהַתּוֹרָה הַנִּי"ל. וַיּוֹצִיאֲנוּ ה' אֱלֹקֵינוּ מִשֶּׁם וְכוּ'. הֵינּוּ שֶׁה' יִתְבָּרַךְ בְּעֶצְמוֹ הוֹצִיאֲנוּ מִשֶּׁם בְּיַד חֲזָקָה וּבְזָרוּעַ נְטוּיָה אֶף עַל פִּי שֶׁלֹּא הֵינּוּ כְּדָאִי כִּי עֲדִין לֹא הַמְּשַׁכְּנוּ בְּעֶצְמָנוּ כָּל הַתְּקוּנִים הַנִּי"ל אֶף עַל פִּי כֵּן חִמַּל עֲלֵינוּ ה' יִתְבָּרַךְ וְהוֹצִיאֲנוּ בְּעֶצְמוֹ בְּכַח רַחֲמָיו הַנִּפְלְאִים וְכַנִּי"ל. וְזֶהוּ וְאֵלוּ לֹא הוֹצִיא הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת אַבוֹתֵינוּ מִמִּצְרַיִם הָרִי אָנוּ וּבְנֵינוּ וּבְנֵי בְנֵינוּ מְשַׁעֲבָדִים הֵינּוּ לְפָרְעָה בְּמִצְרַיִם הֵינּוּ כִּי עֵקֶר יְצִיאַת מִצְרַיִם הִיְתָה לְגַלוּת אֱלֹקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ מִדּוֹר לְדוֹר לְעוֹלָם כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב וְהוֹדַעְתָּם לְבָנֶיךָ וּלְבְנֵי בְנֶיךָ בַּחֲנִינֵת וְעַד דּוֹר וְדוֹר אֲמוֹנָתוֹ, שֶׁזֶה זֹכִינִן עַל יְדֵי תּוֹרָה הַלְכָה שְׁמִשֶּׁם כָּל הַהוֹלְדוֹת הַקְּדוֹשׁוֹת שֶׁל זֶרַע יִשְׂרָאֵל עִם קְדוּשָׁה. אֲבָל אִזּוֹ עֲדִין לֹא הָיוּ רְאוּיִים לָזֶה רַק ה' יִתְבָּרַךְ בְּעֶצְמוֹ הַמְּשִׁיךְ בְּרַחֲמָיו כָּל הַתְּקוּנִים הַנִּי"ל עַד שֶׁגְּאֻלָּם בְּעֶצְמוֹ. אֲבָל אֵלוּ לֹא הוֹצִיא הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְכוּ' הָרִי אָנוּ וּבְנֵינוּ וְכוּ' מְשַׁעֲבָדִים

היינו וכו' כי עתה שפבר זכינו ליציאת מצרים ויש לנו התחלה טובה פנ"ל על ידי זה אנו זוכים בכל פעם לבחינת תורה הלכה פנ"ל. שעל ידי זה נמשך תולדות הבנים בקדשת ישראל שאנו יכולים ללמדם ולהודיע להם מדור לדור מאב לבן את מעשה ה' כי נורא הוא בחינת דור לדור ישבח מעשיך וכו' עד שכלם ילכו בדרך זה בדרך התורה הקדושה להודות ולהלל לה' יתברך תמיד וכו' ולעסק בהלכות וכו' עד שיגלו בכל דור ודור התגלות אחדות הפשוט מתוך הפעלות משתנות שזה נעשה מחדש בכל דור ודור וכנ"ל. שכל זה הוא בחינת קדשת שבת שהוא בחינת בן לבטל בחינת עבדות של ימי החל. אבל אלו לא הוציא הקדוש ברוך הוא את אבותינו ממצרים ברחמיו בעצמו פנ"ל הרי אנו ובנינו ובני בנינו משעבדים היינו וכו' כי לא היינו זוכים להולדת הבנים בקדשה בבחינת בן בחינת חרות רק כל הבנים ובני בנים היו בבחינת עבדות פנ"ל שמשם היה כל הגלות של מצרים וכנ"ל:

וזהו ואפלו כלנו חכמים כלנו נבונים כלנו זקנים כלנו יודעים את התורה מצוה עלינו לספר ביציאת מצרים. הינו שלכאורה קשה מדוע הזהיר כמה פעמים על ספור יציאת מצרים הלא עקר התכלית יציאת מצרים היה בשביל מתן תורה כמו שכתוב בהוציאתך את העם ממצרים תעבדון את האלקים על החר הזה שהוא מתן תורה. והיה ראוי לספר רק בהנס של מתן תורה ומדוע הזהיר ביותר על ספור יציאת מצרים וגם מתן תורה בעצמו התחיל אנכי ה' אלקיך אשר הוצאתיך מארץ מצרים וכו' וכן ברב המצות. אבל על פי הנ"ל מבאר היטב כי עקר התקף הנס הוא ההתחלה שהוא יציאת מצרים שהיתה הגאולה הראשונה שהיתה קשה מאד מחמת שהא בהא תליא וכו' פנ"ל. וזה ואפלו כלנו חכמים וכו' כלנו יודעים את התורה מצוה עלינו לספר ביציאת מצרים דיקא ביותר אף על פי שעתה כבר אנו יודעים את התורה שזה עקר התכלית שבשביל זה יצאנו ממצרים פנ"ל אף על פי כן מצוה עלינו לספר ביציאת מצרים שהוא ההתחלה שעל ידי זה זכינו לידע את התורה שזאת ההתחלה היתה קשה ביותר פנ"ל. וצריכים אנו עתה לספר בזה ביותר כי גם עתה כל קיום התורה תלוי בזה כי כל מה שמוזדים ומשבחים אותו יתברך על גדל חסדו של ההתחלה שהוא בחינת יציאת מצרים שהיתה קשה מאד, כל מה שמשפחים ביותר ומוזדים ומשבחים אותו יתברך ביותר, כן נמשכים כל התקונים הנ"ל ביותר שעל ידי זה חוזר ונגדל ההודאה ביותר וכו' וכן חוזר חלילה לטובה פנ"ל, שעל ידי כל זה זוכין לשמחה שהוא העקר להתחזק עצמו מפל מקום שהוא לשמח בישועת ה' וכו' שעל ידי זה הכל יכולים לכנס לקיום התורה וכנ"ל. ועל כן אפלו כלנו חכמים ונבונים וזקנים ויודעים את התורה וכבר עבר עלינו מה שעבר וזכינו לישועת ה' ונפלאות עצומות מצוה עלינו לספר ביציאת מצרים שאז ההתחלה פנ"ל שעל ידי זה זוכין להתחזק בשמחה גם עתה שעל ידי זה עקר קיום התורה פנ"ל. וזהו וכל המרבה לספר ביציאת מצרים הרי זה משבח כי צריך כל אחד ואחד להרבות לספר ביציאת מצרים בכלליות ובפרטיות כמה נסים ונפלאות שעשה ה' יתברך עמנו די שתתגדל ההודאה בכל פעם ביותר שעל ידי זה עקר התקון פנ"ל וזהו וכל המרבה לספר ביציאת מצרים הרי זה

מְשַׁבַּח וְאֵיתָא בְּפִינֵי הָרִי זֶה מְשַׁבַּח בְּחֻסְדֵּי הַיָּנוּ בְּחִינַת מִי חָכֵם וַיִּשְׁמֹר
אֱלֹהֵי וַיִּתְּבוּנֵנוּ חֻסְדֵּי ה' בְּחִינַת חֻסְדֵּי דְדָוִד הַנְּאֻמָּנִים שְׁנִמְשָׁךְ עַל יְדֵי תּוֹדָה
הוֹדָאָה כְּמוֹ שְׁמִבְאָר שָׁם :

אות מא

וְזֶהוּ מַעֲשֵׂה בְּרַבִּי אֱלִיעֶזֶר וְרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ וְכוּי' שֶׁהָיוּ מְסַפְּרִים בִּיצִיאַת מִצְרַיִם
כָּל אוֹתוֹ הַלֵּילָה עַד שֶׁבָּאוּ תַלְמִידֵיהֶם וְאָמְרוּ לָהֶם רְבוּתֵינוּ הִגִּיעַ זְמַן
קְרִיאַת שְׁמַע שֶׁל שְׁחֵרִית, זְמַן קְרִיאַת שְׁמַע דִּיקָא כִּי עַל יְדֵי רַבּוּי הַסְּפֹר
בִּיצִיאַת מִצְרַיִם נִתְגַּלָּה בְּיוֹתֵר אַחַדוֹת הַפְּשׁוּט מִתּוֹךְ פְּעֻלוֹת מְשִׁתְּנוֹת כְּנִ"ל
שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת קְרִיאַת שְׁמַע לְגַלוֹת אַחַדוֹת הַפְּשׁוּט בְּעוֹלָם בְּחִינַת ה' אֱלֹקֵינוּ
ה' אֶחָד, ה' אֱלֹקֵינוּ הַיָּנוּ אֱלֹקוֹתוֹ הַשׁוֹכֵן וּמְלַבֵּשׁ בְּנוֹ בְּכָל הַפְּעֻלוֹת מְשִׁתְּנוֹת,
ה' אֶחָד הַכֹּל כָּלוּל וּמִיָּחָד בְּאַחַדוֹתוֹ הַפְּשׁוּט יִתְבַּרֵּךְ וְכִמוֹ שֶׁאָמְרוּ רְבוּתֵינוּ
זְכוֹנִים לְבִרְכָה שְׁצַרִיךְ לְהַאֲרִיךְ בְּד' דְּאֶחָד כְּדִי לְהַמְלִיכוֹ לְמַעְלָה וּלְמַטָּה
וּבְאַרְבַּע רוּחוֹת שֶׁהֵם כָּלֵל הַפְּעֻלוֹת מְשִׁתְּנוֹת שֶׁבְּכָל הַשְּׂשֵׁה קְצוּוֹת שְׁכַלֵּם
כְּלוּלִים בְּאַחַדוֹתוֹ יִתְבַּרֵּךְ כִּי ה' אֶחָד וְהַכֹּל נִמְשָׁךְ מִמֶּנּוּ יִתְבַּרֵּךְ לְבַד. וְכֵן זֶה
נִתְגַּלָּה עַל יְדֵי רַבּוּי הַסְּפֹר בִּיצִיאַת מִצְרַיִם וְעַל כֵּן סָבַב ה' יִתְבַּרֵּךְ
שֶׁהַצְּדִיקִים הִלְלוּ סְפָרוֹ בִּיצִיאַת מִצְרַיִם וְכוּי' עַד שֶׁבָּאוּ תַלְמִידֵיהֶם שֶׁקָּבְלוּ
מֵהֶם הַהִלְכוֹת שֶׁהֵם גַּם כֵּן בְּחִינַת תּוֹדָה כְּנִ"ל וְאָמְרוּ לָהֶם רְבוּתֵינוּ הִגִּיעַ
זְמַן קְרִיאַת שְׁמַע וְכוּי' כִּי עַל יְדֵי זֶה מִתְגַּלָּה אַחַדוֹת הַפְּשׁוּט שֶׁהוּא בְּחִינַת
קְרִיאַת שְׁמַע כְּנִ"ל:

וְלְהַמְתִּיק יוֹתֵר לְבָאֵר מֵאֲמַר הַנִּ"ל כָּל הַמְרָבָה לְסַפֵּר בִּיצִיאַת מִצְרַיִם וְכוּי'
הוּא, כִּי כָּל מִינֵי עֲצוֹת שֶׁהָאִירוּ לָנוּ רְבוּתֵינוּ זְכוֹנִים לְבִרְכָה שֶׁיְכוּלִין לְחַזֵּק
אֶת עֲצֻמוֹ עַל יְדֵם אוֹרֵב תְּמִיד הַבַּעַל דְּבַר לְדַחוּתוֹ מֵהֶם חֵס וְשָׁלוֹם עַל כֵּן
צְרִיכִין עַקְשָׁנוֹת גְּדוֹל מְאֹד, וְכֵן הוּא בְּעֵינֵי הַנִּ"ל שֶׁצְרִיכִין לְהִתְחַזֵּק לְהוֹדוֹת
תְּמִיד לְה' יִתְבַּרֵּךְ עַל כָּל הַחֻסְדִּים וְהַנְּפִלְאוֹת וְכוּי' אִם הוּא כְּמוֹ שֶׁהוּא
כִּי אִם עַל פִּי כֵן כָּבֵד גָּמַל עָלֵינוּ נְפִלְאוֹת עֲצוּמוֹת. אִךְ הַבַּעַל דְּבַר מִתְגַּבֵּר בְּכָל
פְּעַם לְהַשְׁפִּיחַ וּלְהַסְתִּיר חֵס וְשָׁלוֹם וְכוּי'. עַל כֵּן צְרִיךְ הָאָדָם לְהִתְגַּבֵּר
לְהַרְבוֹת לְסַפֵּר בִּיצִיאַת מִצְרַיִם וְכוּי' בְּבַחֲנֵי הַנִּ"ל. וְזֶהוּ כָּל הַמְרָבָה,
הַמְרָבָה דִּיקָא שְׁצַרִיךְ לְהַרְבוֹת כָּל כֶּף עַד שֶׁהוּא יִרְבֶּה הַסְּפֹר שֶׁל יְצִיאַת
מִצְרַיִם עַל הַמוֹנֵעַ עַד שֶׁיִּרְבֶּה עָלָיו וַיִּבְטְלוּ כַּעֲיֵן שֶׁאָמְרוּ רְבוּתֵינוּ זְכוֹנִים
לְבִרְכָה לְעֵנָן בְּטוֹל אֶסוּר מְרָבָה עָלָיו וַיִּבְטְלוּ. וְזֶהוּ וְכֵן הַמְרָבָה לְסַפֵּר
בְּחֻסְדֵּי ה' וְכוּי' שֶׁהוּא בְּחִינַת יְצִיאַת מִצְרַיִם וְכוּי' כְּנִ"ל שֶׁמְרָבָה הַסְּפֹר עַל
הַמוֹנֵעַ עַד שֶׁמְבַטְלוּ וְכִנִּ"ל הָרִי זֶה מְשַׁבַּח וְכִנִּ"ל:

אות מב

וְזֶה וְעִבְרָתִי בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם אֲנִי וְלֹא מִלְאָךְ אֲנִי וְלֹא שְׂרָף אֲנִי וְלֹא הַשְּׁלִיחַ אֲנִי ה' אֲנִי הוּא וְלֹא אַחֵר. הִינּוּ שְׂבִי צִיֵּאת מִצְרַיִם הִיָּה הַתְּגִלּוֹת אַחַדוֹת הַפְּשׁוּיִט מִתּוֹךְ פְּעֻלוֹת מִשְׁתַּנּוֹת כָּל כָּךְ עַד שֶׁגַם לְמַעַלָּה נִתְּגַלָּה אַחַדוֹתוֹ הַפְּשׁוּיִט יִתְּבַרֵךְ כְּמוֹ שְׂמֵבֶאֱר שֶׁם בִּתְוֹרָה הַנִּי"ל שְׂכַשְׁנִתְגַּלָּה אַחַדוֹת הַפְּשׁוּיִט לְמִטָּה נִתְּגַלָּה אַחַדוֹתוֹ הַפְּשׁוּיִט גַּם לְמַעַלָּה בְּחִינַת אֶתְּה אֶחָד וְשִׁמְךָ אֶחָד וְיָמִי כְּעַמְךָ יִשְׂרָאֵל גּוֹי אֶחָד בְּאֶרֶץ וְכוּ'. וְזֶה וְעִבְרָתִי בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם אֲנִי וְלֹא מִלְאָךְ אֲנִי וְלֹא שְׂרָף וְכוּ' כִּי נִתְּבַטְלוּ כָּל הַהִסְתָּרוֹת וְהַהֲעֵלְמוֹת. כִּי לְפַעְמִים ה' יִתְּבַרֵךְ מִלְּבִישׁ הַנְּהַגְתּוֹ עַל יְדֵי הַמְּלֵאכִים בְּבַחֲיַנַת הַנָּה אֲנִכִי שׁוֹלַח מִלְאָךְ לְפָנֶיךָ שְׂנַאֲמַר אַחֵר הַחֲטָא שְׂמִשָּׁה לֹא חָפֵץ בְּזֶה כִּי אִזּוּ יְכוּלִים לְטַעוֹת חֵס וְשָׁלוֹם כְּמוֹ שְׂטָעָה אַחֵר עַל יְדֵי זֶה וְכִמוֹ שֶׁהַזְּהִיר שֶׁם הַפְּתוּב בְּעֲצָמוֹ הַשְּׁמֵר מִפְּנֵי אֵל תִּמְר וְדָרְשׁוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוּרֵנָם לְבָרְכָה אֵל תִּמְרֵנִי בּוֹ, שְׂמִשָּׁם נִמְשָׁךְ הַטַּעוֹת שֶׁל כָּל הָעוֹבְדֵי עֲבוּיִם וְכֵן הַטַּעוֹתִים שֶׁל חַכְמֵי הַטַּבֵּעַ שֶׁל עֲכָשׁוֹ כִּי הַמְּלֵאךְ נִקְרָא אֱלֹהִים שֶׁהוּא בְּגִימְטְרִיא הַטַּבֵּעַ. אֲבָל אִזּוּ בִּיצִיֵּאת מִצְרַיִם חָמַל עָלֵינוּ ה' יִתְּבַרֵךְ וְגִלָּה אַחַדוֹתוֹ הַפְּשׁוּיִט לְמִטָּה וְלְמַעַלָּה שְׂאִין שׁוּם הַנְּהַגָּה בְּעוֹלָם כִּי אִם עַל יְדוֹ בְּעֲצָמוֹ בְּבַחֲיַנַת אֲנִי וְלֹא מִלְאָךְ אֲנִי וְלֹא שְׂרָף וְכוּ' אֲנִי ה' אֲנִי הוּא וְלֹא אַחֵר כִּי כָּל הַפְּעֻלוֹת מִשְׁנֹת שְׂבַעוֹלָם הַכֹּל מִמֶּנּוּ יִתְּבַרֵךְ בְּעֲצָמוֹ וְכַנִּי"ל:

שִׁיךְ לְעִיל:

וְעַל כֵּן אוֹמְרִים בְּרַפְת כְּהִנִּים אַחֵר בְּרַפְת הַתּוֹרָה כִּי בְּרַפְת הַתּוֹרָה זֶה בְּחִינַת הוֹדָאָה הַנִּי"ל שְׂאֵנוּ מְבָרְכִים וּמוֹדִים בְּכָל יוֹם תִּכְף בְּבִקֹּר עַל נְעִימוֹת חֲלָקְנוּ שְׂזַכֵּינוּ לְקַבֵּל אֶת הַתּוֹרָה שְׁזֶה עֶקֶר הַהֲלוּךְ לְהִתְקַרֵב לַה' יִתְּבַרֵךְ מִכָּל מְקוֹם שֶׁהוּא כְּמוֹ שְׂמֵבֶאֱר לְעִיל (בְּאוֹת ה) שְׂעַל יְדֵי זֶה נַעֲשִׂין כָּל הַתְּקוּנִים הַנִּי"ל עַד שְׂזַכֵּין שְׂיִכְלְלוּ כָּל הַפְּעֻלוֹת מִשְׁתַּנּוֹת בְּאֶחָד הַפְּשׁוּיִט שְׁזֶה בְּחִינַת שָׁלוֹם וְאַחַדוֹת בֵּין כָּל יִשְׂרָאֵל שְׂכָל הַשְּׁנוּי דְּעוֹת יִכְלְלוּ יַחַד וְכוּ' כַּנִּי"ל שְׁזֶה זְכָה אֲהָרֹן הַכֹּהֵן יוֹתֵר עַל יְדֵי שֶׁלֹּא הַתְּקַנָּא בְּמִשָּׁה אַחִיו אֵף עַל פִּי שְׂהִיָּה גְדוֹל מִמֶּנּוּ וְיִצָּא לְקִרְאָתוֹ בְּשִׁמְחָה כְּמוֹ שְׂכַתוּב וְרָאךְ וְשִׁמַּח בְּלִבּוֹ. וְעַל יְדֵי זֶה זְכָה לְכַהֵן כְּמוֹ שְׂאֵמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוּרֵנָם לְבָרְכָה בְּשִׁכְר וְרָאךְ וְכוּ' זְכָה לְחַשֵּׁן הַמְּשַׁפֵּט עַל לִבּוֹ. עַל כֵּן אוֹמְרִים בְּרַפְת כְּהִנִּים שֶׁהוּא קִדְשֵׁת אֲהָרֹן הַכֹּהֵן אַחֵר בְּרַפְת הַתּוֹרָה כִּי הֵם בְּבַחֲיַנָּה אַחַת וְיִתְלוּיִים זֶה בְּזֶה כַּנִּי"ל. וְעַל כֵּן מְסִימִין בְּרַפְת כְּהִנִּים בְּשָׁלוֹם כְּמוֹ שְׂכַתוּב וְיִשֵּׁם לָךְ שָׁלוֹם כִּי עַל יְדֵי הַהוֹדָאָה הַנִּי"ל שֶׁהוּא בְּחִינַת בְּרַפְת הַתּוֹרָה זֹכִין לְשָׁלוֹם וְאַחַדוֹת כַּנִּי"ל וְכָל זֶה זְכִינוּ עַל יְדֵי אֲהָרֹן הַכֹּהֵן כַּנִּי"ל. וְעַל כֵּן אֵמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוּרֵנָם לְבָרְכָה הוּי מִתְלַמְּדֵיךָ שֶׁל אֲהָרֹן אוֹהֵב שָׁלוֹם וְרוֹדֵף שָׁלוֹם הִינוּ כַּנִּי"ל. וְזֶהוּ אוֹהֵב אֶת הַבְּרִיּוֹת וּמְקַרְבֵּן לְתוֹרָה כִּי עֶקֶר הַהִתְקַרְבוּת אֵל הַתּוֹרָה הוּא עַל יְדֵי בְּחִינָה הַנִּי"ל עַל יְדֵי תוֹדָה הוֹדָאָה שֶׁהוּא בְּרַפְת הַתּוֹרָה שְׂעַל יְדֵי זֶה

זֹכִין לְשָׁלוֹם שֶׁהוּא בְּחִינַת קִדְשֵׁי אֱהָרֹן הַכֹּהֵן כַּנִּיִּל:

הַפְקָר וְנִכְסֵי הַגֵּר א':

אות א

כָּל הַקּוֹדֶם בְּנִכְסֵי הַגֵּר זָכָה:

עַיִן בַּמֶּאֱמָר וַיְהִי הֵם מְרִיקִים שְׂקִיהֶם (סִימָן יז) מֵה שְׂמֵבֶאֱר שֶׁעַל פְּסוּק
לֹא יִשְׁכַּב עַד יֵאָכַל טָרֵף וְדָם חֲלָלִים יִשְׁתָּה, כִּי עַל יְדֵי גְרִים נִשְׁלָם פְּגָמֵי
הַמִּזְבֵּחַ שֶׁהוּא בְּחִינַת אֲכִילָה בְּקִדְשָׁה כִּי עַל יְדֵי שְׂמֵשְׁלִיכִין הָעֲבוֹדָה זָרָה
שְׁלָהֶם וְחוֹזְרִין לְעֲבוֹדַת יִשְׂרָאֵל נִשְׁלָם הַמִּזְבֵּחַ:

וְזֶה בְּחִינַת לֹא יִשְׁכַּב עַד יֵאָכַל טָרֵף בְּחִינַת שְׁלֵמוֹת הַמִּזְבֵּחַ שֶׁהוּא בְּחִינַת
שֶׁל טוֹרֵף שֶׁהוּא נֶעֱשֶׂה עַל יְדֵי בְּחִינַת וְדָם חֲלָלִים יִשְׁתָּה בְּחִינַת גְּרִים כְּמוֹ
שֶׁתִּרְגַּם אֲוִיָּה וְנִכְסֵי עַמְּמִיא יִירֶת וְזֶה בְּחִינַת גְּרִים כִּי כָּל הַקּוֹדֶם בְּנִכְסֵי
הַגֵּר זָכָה כָּל זֶה כְּתֹב רַבְּנוּ גֵּרֵי יֵאִיר שֶׁעַיִן שֶׁם:

וּמַחֲמַת זֶה בְּעֲצָמוֹ כָּל הַקּוֹדֶם בְּנִכְסֵי הַגֵּר זָכָה כִּי זֶה בְּחִינַת שְׁלֵמוֹת הַמִּזְבֵּחַ
שֶׁהוּא הַשְּׁלָחַן עַל יְדֵי שְׂנַחֲזָרִין כָּל הָעֲבוֹדָה זָרָה לְעֲבוֹדַת יִשְׂרָאֵל שֶׁהוּא
הַמִּזְבֵּחַ כַּנִּיִּל כִּי כָּל הָעֲבוֹדָה זָרָה תְּחֻבִּים בְּמִמּוֹן כְּמוֹ שֶׁכְּתֹב רַבְּנוּ גֵּרֵי יֵאִיר
בַּמֶּאֱמָר צְוִיתָ צֶדֶק (סִימָן כג) וְעַל כֵּן כָּל עֲבוֹדָה זָרָה שֶׁל כָּל אִמָּה חֲקוּקָה
עַל הַמִּטְבֵּעַ. נִמְצָא שֶׁהַמִּמּוֹן שֶׁל אֲמוֹת הָעוֹלָם הוּא הוּא הָעֲבוֹדָה זָרָה
בְּעֲצָמוֹ וְהֵם מְקַבְּלִים וְיוֹנְקִים מִן הַמִּזְבֵּחַ דְּקִדְשָׁה כַּנִּיִּל שֶׁהוּא בְּחִינַת
הַשְּׁלָחַן שֶׁדוֹמֶה לְמִזְבֵּחַ כְּמוֹ שְׂמֵבֶאֱר שֶׁעַל הֵינּוּ שְׂיוֹנְקִים מִשְּׁלָחַן דְּקִדְשָׁה
שֶׁהִיא אֲכִילַת וּפְרִנְסַת יִשְׂרָאֵל. וְהֵם יוֹנְקִים מִשֶּׁם וּמְקַבְּלִים פְּרִנְסָה וּמִמּוֹן
וְנֶעֱשֶׂה אֲצֵלָם עֲבוֹדָה זָרָה מִמֶּשֶׁ כִּי הַמִּמּוֹן דְּסִטְרָא אַחֲרָא הוּא כָּל הָעֲבוֹדוֹת
זָרוֹת כַּנִּיִּל. וְעַל כֵּן עֶקֶר מַעֲלַת הַגְּרִים הוּא מֵה שְׂחוֹזֵר הַמִּמּוֹן שְׁלָהֶם אֶל
הַקִּדְשָׁה שֶׁזֶה בְּחִינַת הַחֲזָרָה כָּל הָעֲבוֹדָה זָרָה אֶל הַמִּזְבֵּחַ וְהַשְּׁלָחַן דְּקִדְשָׁה
כַּנִּיִּל וְעַל כֵּן כָּל הַקּוֹדֶם בְּנִכְסֵי הַגֵּר זָכָה כִּי יִשְׂרָאֵל זֹכִים בְּמִמּוֹנוֹ כִּי זֶה
בְּחִינַת הַחֲזָרָה הָעֲבוֹדָה זָרָה אֶל הַקִּדְשָׁה, אֶל הַמִּזְבֵּחַ וְהַשְּׁלָחַן דְּקִדְשָׁה כִּי
הַמִּמּוֹן שְׁלָהֶם הוּא הָעֲבוֹדָה זָרָה וְחוֹזֵר אֶל הַקִּדְשָׁה לְפְרִנְסַת וְאֲכִילַת

יִשְׂרָאֵל שְׂיִשְׂרָאֵל זֹכִיךְ בְּנִכְסֵי. וְעַל כֵּן הַפְּסוּק מְרַמֵּז הַגְּרִים רַק עַל שֵׁם
הַנִּכְסִים שֶׁלֹּ שְׂיִוְרָשִׁין יִשְׂרָאֵל כְּמוֹ שֶׁפְּתוּב וְדַם חֲלָלִים וְכוּי וְנִכְסֵי עִמְמִיא
יִירַת כְּמוֹ שֶׁפְּתַב רַבְּנוּ נְרוּ יְאִיר כְּנִ"ל כִּי זֶה זֶה שְׁלֵמוֹת הַמְּזַבֵּחַ בְּחִינַת יֹאכֵל
טָרֵף שְׂזָה נַעֲשֶׂה עַל יְדֵי שְׁחֹזֵר הַמְּמוֹן שְׁלָהֶם לְיִשְׂרָאֵל כְּנִ"ל. וְזֶה בְּעֲצָמוֹ
בְּחִינַת הַטּוֹב שֶׁכָּבוֹשׁ בִּינִיחָם הִינּוּ הַמְּמוֹן שֶׁמְקַבְּלִין מִיִּשְׂרָאֵל כִּי כָּל טוֹב
גְּנוּז בְּמִמּוֹן דִּקְדָּשָׁה דְּהִינּוּ מְמוֹן שֶׁל יִשְׂרָאֵל וְכִמוֹ שֶׁפְּתַב רַבְּנוּ נְרוּ יְאִיר
(סִימָן סט) שֶׁכָּל הַנְּפֻשׁוֹת שֶׁרָשָׁם בְּעֵשִׂירוֹת וְנִפְשׁוֹת יִשְׂרָאֵל הֵם כְּלוֹ קְדָשׁ
כְּלוֹ טוֹב וְכִמְרָמֵז בְּדַבְּרֵי רַבְּנוּ נְרוּ יְאִיר כְּפָה פְּעָמִים. וְזֶה בְּחִינַת וְכָל טוֹב
אֲדוֹנָיו בִּידּוֹ שֶׁקָּאֵי עַל הַעֲשִׂירוֹת שֶׁהוּא בְּחִינַת כָּל טוֹב וְעַל כֵּן אָמְרוּ
רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנוֹס לְבִרְכָה שֶׁעַל שְׁקָלִים שֶׁהֵם מְטַבְּעוֹת שֶׁל יִשְׂרָאֵל הִיָּה חֲקוּק
שֵׁם קְדָשׁ כִּי שֵׁם הַקְּדָשָׁה כְּנִ"ל. וְעַל כֵּן עֵקֶר הַגְּלוּת וְהַתְּגַבְּרוֹת הָאֲמוֹת עַל
יִשְׂרָאֵל הוּא רַק לְקַח מְמוֹנָם בְּמַסִּים וְנִתְיִנוֹת וְזֶה עֵקֶר בְּחִינַת הַטּוֹב
שֶׁכָּבוֹשׁ בִּינִיחָם בְּבְחִינַת וְכָל טוֹב אֲדוֹנָיו בִּידּוֹ בִּידּוֹ הַעֲבָד חַס וְשְׁלוֹם כְּמוֹבָא
בְּזָהָר. וְעַל כֵּן הַגֵּר שֶׁמִּתְגַּיֵּר שְׂזָה בְּחִינַת שְׁחֹזֵר הַטּוֹב אֶל הַקְּדָשָׁה וּמוֹשֵׁף
עִמּוֹ גַּם מִהֲרַע עֵין שֵׁם עַל כֵּן נִכְסֵי לְיִשְׂרָאֵל לְאַחַר מוֹתוֹ כִּי זֶה בְּחִינַת
הַחֲזָרַת הַטּוֹב

אות ב

נִמְצָא כְּשִׂיִשְׂרָאֵל זֹכָה בְּנִכְסֵי הַגֵּר אֲזִי הוּא מַעֲלָה וּמְבַרֵּר הַטּוֹב אֶל
הַקְּדָשָׁה. וְעַל כֵּן הַדִּין לְעֲנִין הַפְּסֵק רְשׁוֹת בְּנִכְסִים הוּא כְּדִינוֹ לְעֲנִין שְׁבַת
שֶׁכָּל מָה שֶׁנִּחְשָׁב רְשׁוֹת לְעֲנִין שְׁבַת לְעֲנִין אֲסוּר הוּא נִחְשָׁב רְשׁוֹת
אַחַר בְּנִכְסֵי הַגֵּר שֶׁאֵין יְכוּל לְזַכּוֹת בּוֹ עַד שֶׁנַּעֲשֶׂה שֵׁם חֲזָקָה וְזָכִיָּה מִיַּחְדָּת
כִּי הַחֲזָקוֹת וְהַזְּכִיּוֹת בְּנִכְסֵי הַגֵּר הוּא בְּחִינַת הַבְּרוּר וְהַתְּקוּן שֶׁמְבַרֵּר
וּמְתַקֵּן הַטּוֹב שֶׁיֵּשׁ שֵׁם וְעַל יְדֵי זֶה זֹכָה בּוֹ, וְכַשֵּׁי חֲלוּקֵי רְשׁוֹת נִמְצָא
שֶׁהַטּוֹב כָּבוֹשׁ בְּכֹמָה מְקוֹמוֹת חֲלוּקִים עַל כֵּן צָרִיךְ לְכָל אֶחָד זָכִיָּה מִיַּחְדָּת.
וְהַשְּׁעוּר הוּא כְּמוֹ חֲלוּקֵי רְשׁוֹת שֶׁל שְׁבַת כִּי יְדוּעַ שֶׁחֲלוּקֵי רְשׁוֹת שֶׁל שְׁבַת
הוּא בְּבְחִינַת הַבְּרוּרִים וְעַל כֵּן בְּשְׁבַת שֶׁאֵין בְּרוּר אֲזִי עַל כֵּן אֲסוּר לְהוֹצִיא
מִרְשׁוֹת לְרְשׁוֹת כְּמוֹבָא. וְעַל כֵּן מָה שֶׁנִּחְשָׁב רְשׁוֹת לְעֲנִין בְּרוּרִים עַד שֶׁאֲסוּר
לְהוֹצִיא מִמֶּנּוּ בְּשְׁבַת כְּנִ"ל הוּא נִחְשָׁב רְשׁוֹת גַּם כֵּן לְעֲנִין נִכְסֵי הַגֵּר שֶׁצָּרִיךְ
זָכִיָּה וּבְרוּר בְּפָנֵי עֲצָמוֹ כִּי הַרְשׁוֹת מִפְּסִיק וְצָרִיךְ בְּרוּר מִיַּחְדָּ דְּהִינּוּ הַחֲזָקָה
וְהַזְּכִיָּה כְּנִ"ל. וְכֵן רְשׁוֹת הַמְּפָסִיק לְעֲנִין טְמֵאָה מִפְּסִיק בְּנִכְסֵי הַגֵּר כִּי גַם
נִכְסֵי הַגֵּר הִיוּ בְּתַחֲלָה בְּגִבּוּלֵי הַטְּמֵאָה וְעַל כֵּן מָה שֶׁהוּא גְּבוּל לְעֲנִין טְמֵאָה
הוּא גַם כֵּן גְּבוּל מִיַּחְדָּ בְּנִכְסֵי הַגֵּר וְצָרִיךְ זָכִיָּה וּבְרוּר מִיַּחְדָּ לְהַעֲלוֹתוֹ מִגְּבוּל
הַטְּמֵאָה לְגְּבוּל הַקְּדָשָׁה. וְכֵן רְשׁוֹת הַמְּפָסִיק לְפָאָה מִפְּסִיק גַּם כֵּן בְּנִכְסֵי
הַגֵּר כִּי הַפָּאָה הִיא הַפְּקָר לְעֲנִיִּים וְיְדוּעַ שֶׁעֵקֶר בְּרוּר וְעַלִּיּוֹת הַנִּיצוּצוֹת הוּא
עַל יְדֵי צְדָקָה גַם כָּל עֵקֶרן שֶׁל גְּרִים נַעֲשִׂים עַל יְדֵי הַצְּדָקָה כְּמוֹ שֶׁפְּתַב רַבְּנוּ

גרו יאיר שם ועל כן רשות המפסיק לעגנו צדקה דהינו פאה שיהוא בחינת ברורים הוא מפסיק בנכסי הגר פני"ל:

עגנו שם זכיה שכל מה שהאדם קונה הן מהפקר או מחברו נקרא זכיה בבחינת מה שכתב רבנו גרו יאיר במאמר האי מאן וכוי (סימן כט) על זכה נעשה ראש זכה הוא בחינת שמזכך הדמים של שסי"ה גידין בבחינת בגדים לבנים עין שם וזה בחינת משא ומתן משא הוא הפגם ומתן הוא התקון כמבאר שם עין שם. נמצא, כשעושה משא ומתן וקונה איזה דבר או שקונה מן ההפקר על ידי זה הוא מתקן ומעלה הדבר הינו הניצוצות וזה התקון הוא בבחינת בגדים לבנים בחינת תקון הדמים ועל כן נקרא זכיה בחינת שמזכך הדמים פני"ל ועל ידי זה זוכה בו כי זה עקר הזכיה על ידי שמתקן ומעלה החפץ. ועל כן צריך לעשות דיקא איזה תקון כגון הגבהה או משיכה או קנין סודר או שאר דרכי הקנין שעל ידי אלו התקונים והקנינים של המשא ומתן מתקן החפץ בבחינת זכיה פני"ל ועל כן נקרא זכיה פני"ל. וכן בקרקע צריך דוקא לעשות איזה תקון כמו שאמרו בקרקע פמובא בשלחו ערוך ועל ידי התקון זוכה בו פני"ל:

הפקר ונכסי הגר ב:

גר שמת ואין לו יורשים, כל הקודם בנכסיו זכה:

אות א

על פי המבאר במאמר המתחיל תקעו המדבר מאמונה בלקוטי תניינא סימן ה ואיתא שם שעל ידי האיש תבונות זוכין לאמונה ואיש תבונות הוא מי שמצחצח נשמתו וזה נעשה על ידי המשכת רוחניות אלקות לתוך צמצומים וגופים כי על ידי המשכת רוחניות אלקות לתוך צמצומים דהינו שתופא דנפשא וגופא על ידי זה נמשך פרנסה וכוי עין שם. ופרנסת הצדיק הוא בחינת צדיק אכל לשבע נפשו בחינת והשביע בצחצחות נפשך ועל כן על ידי המשכת רוחניות אלקות לתוך צמצומים וגופים שעל ידי זה זוכין לפרנסה על ידי זה מצחצח נשמתו בבחינת והשביע בצחצחות נפשך ואזי הוא בחינת איש תבונות ואזי יכול לגלות האמונה הקדושה

וכו' כמבאר שם עין שם כל זה היטב. ועל ידי שמעלין האמונה הנפולה על ידי זה נעשין גרים וכו' עין שם:

אות ב

ולקשר הענין קצת כי דיקא על ידי שמעלין ומתקנין האמונה הנפולה על ידי האיש תבונות דהינו על ידי המשכת רוחניות אלקות לתוך צמצומים על ידי זה דיקא נעשין גרים. כי באמת המשכת רוחניות אלקות לתוך צמצומים שהוא שתופא דנפשא וגופא זה בחינת הולדה. ועקר הולדת הצדיקים הוא נפשות הגרים כי הצדיקים מולידים נפשות הגרים בבחינת ואת הנפש אשר עשו בחרן כמבאר בספרים וזה בחינת המשכת רוחניות אלקות לתוך צמצומים, ועל כן על ידי זה דיקא נעשין אחר כך גרים כמבאר שם במאמר הנ"ל. ועל כן ירשת הגר שיך לכל ישראל וכל הקודם בהן זכה. כי ענין ירשה מבאר על פי הנ"ל כי עקר הירשה שזוכין בנחלת המת הוא בשביל לתקן נפש המת בבחינת להקים שם המת על נחלתו כי עקר הנחלה נמשכת מבחינת המשכת רוחניות אלקות לתוך צמצומים שעל ידי זה זוכין לפרנסה דהינו נחלה ועשירות ועל ידי הפרנסה והנחלה זוכין לבחינת והשביע בצחצחות כנ"ל. וכשנסתלק האדם אזי עקר התכלית שלו שייזכה לבחינת הצחצחות הנ"ל לצחצח נפשו ונשמתו בבחינת והשביע בצחצחות נפש. וזה זוכה כל אחד כפי מה שהשתדל בחייו להמשיך רוחניות אלקות לתוך צמצומים שעל ידי זה זוכין לאלו הצחצחות כנ"ל כי זה כלל כל התורה והמצוות. כי כלל כל התורה והמצוות הוא בשביל להמשיך רוחניות אלקות לתוך צמצומים כדי לגלות אלקותו יתברך בעולם כי לית מחשבה תפיסא בה כלל כי אם על ידי התורה והמצוות נעשין צמצומים לגלות אלקותו בעולם ועל ידי כל מצוה ומצוה שעושין ממשיכין רוחניות אלקותו לתוך בחינת צמצום כדי לגלות אלקותו בעולם. ועל כן על ידי המצוות שהם בחינת צמצומים לאלקותו יתברך בחינת המשכת רוחניות אלקות לתוך צמצומים נעשה על ידי הולדה על ידי שזוכין לבנים פשרים כי הבנים שמולידין זהו עקר בחינת המשכת רוחניות אלקות לתוך צמצומים דהינו שתופא דנפשא וגופא. ועל כן אחר ההסתלקות אי אפשר לו לעלות לאתחזא קמי מלכא כי אם על ידי שזכה להשאיר בנים אחריו בזה העולם, כי אי אפשר לו לעלות ולהתענג באורות הצחצחות הנ"ל כי אם על ידי לבושין להלביש נשמתו כידוע. והלבושין נעשין על ידי המצוות ומעשים טובים שסגל בחייו שהם בחינת צמצומים כנ"ל בחינת לבושין. ועל כן צריך להשאיר אחריו בנים כי הבנים הם עקר בחינת הנ"ל בחינת

הַמְשַׁכֵּת רוּחָנִיּוֹת אֱלֻקוֹת לְתוֹךְ צְמֻצוּמִים כְּנִ"ל. וְעַל יְדֵי שְׁמִשְׁאִיר בְּנֵי
אֲחֵרָיו עַל יְדֵי זֶה יֵשׁ לוֹ לְבוּשֵׁי הַלְּבָיִשׁ נִשְׁמָתוֹ כְּמוֹבָא. כִּי עֵקֶר הַלְּבוּשֵׁי
נִעְשֵׂי עַל יְדֵי בְּחִינַת הַמְשַׁכֵּת רוּחָנִיּוֹת אֱלֻקוֹת לְתוֹךְ צְמֻצוּמִים שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת
לְבוּשֵׁי שֶׁזֶה נִעְשָׂה עַל יְדֵי הַבְּנִים כְּשֵׁרִים שְׁמוּלֵי־דִין שֶׁהֵם שְׁתוּפָא דְנִפְשָׁא
וְגוּפָא בְּחִינַת חֲבוּר רוּחָנִיּוֹת אֱלֻקוֹת עִם הַצְּמֻצוּם וְהַגּוּף כְּנִ"ל וְעַל כֵּן זֹכִין
לְהַתְּלַבֵּשׁ בְּלְבוּשֵׁי בְּחִינַת צְמֻצוּמִים כְּנִ"ל וְעַל יְדֵי זֶה זֹכִין לְבְּחִינַת
צַחְצְחוֹת בְּחִינַת וְהַשְׁבִּיעַ בְּצַחְצְחוֹת נִפְשָׁה כִּי זֶה זֹכִין דִּיקָא עַל יְדֵי בְּחִינַת
הַמְשַׁכֵּת רוּחָנִיּוֹת אֱלֻקוֹת לְתוֹךְ צְמֻצוּמִים שֶׁהֵם בְּחִינַת הַבְּנִים וְכְנִ"ל. וְעַל
כֵּן הַבְּנִים שֶׁהֵם בְּחִינַת הַמְשַׁכֵּת רוּחָנִיּוֹת אֱלֻקוֹת לְתוֹךְ צְמֻצוּמִים כְּנִ"ל שֶׁעַל
יָדָם זֹכִין לְנַחֵלָה וּפְרָנְסָה וְעַל יְדֵי זֶה זֹכִין לְצַחְצְחוֹת כְּנִ"ל עַל כֵּן הֵם זֹכִין
בְּהַנְּחָלָה כִּי הַנְּחָלָה דְּהֵינּוּ הַפְּרָנְסָה שֶׁיָּדָהּ לָהֶם כִּי הֵם בְּעֶצְמוֹן הֵם בְּחִינַת
הַמְשַׁכֵּת רוּחָנִיּוֹת וְכוּ' שֶׁעַל יְדֵי זֶה זֹכִין לְנַחֵלָה כְּנִ"ל וְעַל כֵּן לָהֶם שֶׁיָּדָהּ
הַנְּחָלָה וְעַל יְדֵי זֶה שֶׁהֵם מְקַבְּלִין נַחֲלַת הַמֵּת עַל יְדֵי זֶה זֹכֶה לְעֵלוֹת
וְלְהַתְּלַבֵּשׁ וְלִזְכוּת לְבְּחִינַת הַצַּחְצְחוֹת הַנִּ"ל כִּי עַל יְדֵי הַנְּחָלָה דְּהֵינּוּ פְּרָנְסָה
וְעִשְׂרֵי עַל יְדֵי זֶה זֹכִין לְבְּחִינַת צַחְצְחוֹת כְּנִ"ל וְעַל כֵּן בְּנֵי מַעְלִין נִפְשׁוּ
לְבְּחִינַת הַצַּחְצְחוֹת עַל יְדֵי נַחֲלַתוֹ דִּיקָא בְּחִינַת לְהַקִּים שֵׁם הַמֵּת עַל נַחֲלַתוֹ
דִּיקָא וְכְנִ"ל כִּי הַשֵּׁם הוּא הַנְּפִשׁ:

אות ג

וְכִשְׂאִין זֹכֶה לְבְּנִים חֵס וְשְׁלוֹם אֲזִי הַנְּחָלָה מְחַזְרֵת עַל הָאֲכֻסְנִיָּא שְׁלָה
דְּהֵינּוּ לְבְּנֵי מִשְׁפַּחְתּוֹ וְהָאֵב קוּדְם לְכָל יוֹצְאֵי יָרְכוּ כִּי הוּא נִמְשָׁד מִשָּׁם.
וְהַכֵּל כִּי עֵקֶר הַנְּחָלָה נִמְשַׁכֵּת לְמָקוֹם שֶׁנִּמְשָׁד רוּחָנִיּוֹת אֱלֻקוֹת לְתוֹךְ
צְמֻצוּמִים שְׁמִשְׁם שְׁרֵשׁ הַנְּחָלָה וְהַפְּרָנְסָה כְּנִ"ל וְעַל כֵּן עֵקֶר הַנְּחָלָה לְבְּנֵי
וְלְבְּנֵי בְּנֵי וְכוּ' כִּי זֶהוּ הָעֵקֶר שֶׁיְהִיָּה נִמְשָׁד רוּחָנִיּוֹת אֱלֻקוֹת לְתוֹךְ צְמֻצוּמִים
בְּכָל פְּעַם יוֹתֵר וְיוֹתֵר מִדּוֹר לְדוֹר כִּי שִׁתְּנֵגְלָה אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבַּרְךְ בְּעוֹלָם בְּכָל
פְּעַם יוֹתֵר וְיוֹתֵר וְלָשֵׁם נִמְשָׁד הַנְּחָלָה דְּהֵינּוּ הַפְּרָנְסָה כְּנִ"ל וְעַל כֵּן עֵקֶר
הִירְשָׁה לְבְּנִים כְּנִ"ל. אֲבָל כְּשֶׁלֹּא זָכָה לְבְּנִים חֵס וְשְׁלוֹם לְהַמְשִׁיךְ רוּחָנִיּוֹת
אֱלֻקוֹת לְתוֹךְ צְמֻצוּמִים לְהַמְשִׁיךְ לָהֶם הַנְּחָלָה אֲזִי בְּהַכְרַח לְחַזֵּר אֶל הַשְּׁרֵשׁ
אֲשֶׁר מִשָּׁם נִמְשָׁד הוּא בְּעֶצְמוֹ כִּי הוּא בְּעֶצְמוֹ נִמְשָׁד מֵאֲבִיו גַּם כֵּן בְּבְּחִינָה
הַנִּ"ל בְּבְּחִינַת הַמְשַׁכֵּת רוּחָנִיּוֹת וְכוּ' כְּנִ"ל וּמִשָּׁם שְׁרֵשׁ הַנְּחָלָה שָׁלוֹם כְּנִ"ל
וְעֵקֶר שֶׁיְהִיָּה נִמְשָׁד לְהַלֵּךְ יוֹתֵר מִדּוֹר לְדוֹר כְּנִ"ל. אֲדָּ כְּשֶׁלֹּא זָכָה לָזֶה אֲזִי
בְּהַכְרַח לְחַזֵּר אֶל הַשְּׁרֵשׁ לְאֲבִיו אֲשֶׁר הוּא נִמְשָׁד מִשָּׁם בְּבְּחִינָה הַנִּ"ל
בְּבְּחִינַת הַמְשַׁכֵּת רוּחָנִיּוֹת וְכוּ' וּמִשָּׁם שְׁרֵשׁ נַחֲלַתוֹ וְעֵכְשׁוֹ חוֹזֵר הַנְּחָלָה
לְהַשְׁרֵשׁ אֲשֶׁר מִשָּׁם נִמְשָׁד נִפְשׁוֹ לְתוֹךְ גּוּפוֹ אֲשֶׁר מִשָּׁם שְׁרֵשׁ הַנְּחָלָה כְּנִ"ל
וְעֵכְשׁוֹ חוֹזֵר הַכֵּל לְשְׁרֵשׁוֹ. וְאִם אֵין אֲבִיו קִיָּם נִמְשָׁד לְבְּנֵי שֶׁל אֲבִיו אוֹ לְבְּנֵי
בְּנֵי שֶׁהֵם בְּחִינַת הַמְשַׁכֵּת בְּחִינַת הַמְשַׁכֵּת רוּחָנִיּוֹת וְכוּ'. וְלָהֶם נִמְשָׁד:

הנחלה כי הנחלה שיקא דיקא לבחינת המשכת רוחניות אלקות וכו'.
דהינו לאביו שהיא השרש שממנו נמשך פני"ל או לבניו ויוצאי חלציו
שנמשכו ממנו בבחינה הנ"ל:

אות ד

ועל כן הגר שאין לו בנים אזי נכסיו הפקר לכל ישראל וכל הקודם בהם
זכה. כי עקר נפש הגר נמשך מכלל ישראל כי ישראל כלם נקראו צדיקים
כמו שכתוב ועמד כלם צדיקים והם בוראים נפשות הגרים כי הם
ממשיכים רוחניות אלקות לתוך צמצומים בחינת שתופא דנפשא וגופא
שזהו בחינת הולדה בחינת נפשות הגרים שנבראים על ידי זה כידוע ועל
ידי זה זוכין לפרנסה פני"ל. וזהו בחינת ואת כל רכושם אשר רכשו ואת
הנפש אשר עשו בחרן כי הא בהא תליא כי על ידי הנפש אשר עשו דהינו
נפשות הגרים בחינת המשכת רוחניות וכו' פני"ל. על ידי זה זוכין לפרנסה
ועשירות ועל כן ירשת הגר שיקא לכלל ישראל כי מהם נמשך נפשות
הגרים אשר משם נמשך הנחלה והפרנסה פני"ל. ועל כן הנחלה מחזרת על
אכסניא שלה דהינו לכלל ישראל וכל הקודם זכה כי מהם נמשך נפש הגר
אשר משם נמשך הנחלה פני"ל ועל ידי שהישראל מקבל וזוכה בנחלת הגר
על ידי זה יוכל לתקן נפשו של הגר. כי הנחלה נמשכת מבחינת המשכת
רוחניות אלקות לתוך צמצומים שהם בחינת לבושים ועל כן על ידי
הנחלה הנמשכת משם יוכל להלביש על ידי זה נפש המת שיוכל לעלות
ולהתענג באורות הצחצחות בחינת והשביע בצחצחות נפש שזהו בחינת
ירשה בחינת להקים שם המת על נחלתו פני"ל. וזהו גם כן בחינת ירשת
הגר כי הוא נתתקן על ידי כלל ישראל שממש שרש נפשו פני"ל ועל כן
הנחלה שלו שיקא להם פני"ל:

הפקר ונכסי הגר ג:

ענין הפקדון ונכסי הגר שהם גם כן הפקדון לאחר מותו וכל הקודם בהם זכה :

כי כל הקנינים של כל הדברים שבעולם הם על ידי הדעת כי על ידי הדעת נעשין כל הקנינים שבעולם כי עקר הקנין הוא כשנעשה בידיעה שלמה ובשביל זה תקנו חכמינו זכרונם לברכה כל הקנינים של כל דבר ודבר כגון מטלטלין במשיכה או בהגבהה וקרקעות בחזקה וכיוצא בזה. כי רבותינו זכרונם לברכה שיערו שעל ידי קנין זה נמשך הדעת לתוך המכירה או המתנה דהינו כשאומר לו לך משך וקני, והקונה משך החפץ אז בודאי סמךא דעתם של המוכר והקונה שיתקיים המקח ולא יחזרו בהם עוד לעולם וכן בכל הקנינים. כי עקר הקנין על ידי הדעת שממש נמשכין כל הדברים שבעולם כמו שכתוב (תהלים קד) כלם בחכמה עשית וכמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (נדריים מא) דעת קנית מה חסרת דעת חסרת מה קנית וכמו שכתוב (משלי ד) קנה חכמה קנה בינה והדעת הוא התורה שנקראת ראשית דעת (שם א) נמצא שעקר קיום כל המשא ומתן שבעולם הוא על ידי התורה שהוא הדעת שמחיה את הכל שעל ידו כל הקנינים על פי דין תורה כגון משיכה או הגבהה וכו' כי על ידי הדעת שהוא התורה מתקיימים כל הקנינים שבעולם כנ"ל. ועל כן אי אפשר להקנות שום דבר לחברו במכירה או במתנה כי אם על ידי איזה קנין כפי הדין תורה כי בלא הקנין השיך לאותו דבר עדן לא נמשך הדעת שהוא התורה לתוך אותה המכירה וכיוצא ועל כן עדין לא נתקיים המקח וכנ"ל. אבל ענין הפקדון הוא בחינת קדם קבלת התורה כי עקר קיום כל העולם הוא רק על ידי התורה כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (שבת פח) על ה' דהששי שכל העולם היה תלוי עד ששה בסיון שקבלו ישראל את התורה וכמו שכתוב נמוגים ארץ וכל ישביה אנכי תפנתי עמודיה סלה ודרשו רבותינו זכרונם לברכה על קבלת התורה שעל ידה נתבסס העולם אבל קדם קבלת התורה היה כל העולם בבחינת תהו ובהו בבחינת הפקדון ואפלו קיום העולם קדם מתן תורה היה רק בשביל העתיד שיקבלו ישראל את התורה. אבל בלא התורה נחשב כל העולם הפקדון כמדבר והכל יכולין לשלט בו חס ושלום. כי באמת הן בכלליות העולם קדם קבלת התורה והן בכל אדם בפרטיות כל זמן שאינו נוהג בשורה חס ושלום ואינו מקיים את התורה חס ושלום אז העולם והאדם הם בבחינת הפקדון כי אין הפקדון גדול מזה כשאין חושבין על אחריתו ותכליתו ומה יהיה ממנו בעלמא דאתי לאחר פטירתו כי אי אפשר להמלט מן המיתה בשום אופן כי אפלו משיח בעצמו ימות לא כמו שחושבין העולם שששיבוא משיח תתבטל המיתה כי לא כן הוא כנ"ל ואם כן מאחר שאי אפשר להמלט מזה ואז יהיה עולם ארץ לעולמי עד ולנצח נצחים היש מפקדון גדול מזה כשהולך אחר תאוות לבו ומפקיר עצמו מחיים נצחיים וכמו שאמר רבנו זכרוננו לברכה ונדפס בשיחות הר"י שאמר רבנו זכרוננו לברכה שהפקדונות אין צריכין לעבודת ה' יתברך כי יכולין להיות איש כשר בלי הפקדונות.

וְאָמַר אֵף עַל פִּי שְׂאֵצְלִי אֵין זֶה הַפְּקָרוֹת כָּלֵל כִּי אֲדַרְבֵּה לְהַפְּדָה הוּא מִפְּקָר
הֵינּוּ מִי שְׂאֵינוּ מִפְּקִיר עֲצָמוּ בְּשִׁבִיל ה' יִתְבָּרַךְ זֶהוּ מִפְּקָר בְּאַמֶּת. אֲדָ אֵף
עַל פִּי כֹן אֶפְלוּ מֵה שְׁנִקְרָא אֶצֶל הָעוֹלָם הַפְּקָרוֹת וְכוּ' גַם זֶה אֵין צָרִיכִין כִּי
יְכוּלִין לְהִיּוֹת אִישׁ כְּשֶׁר בְּלִי הַפְּקָרוֹת עֵין שָׁם :

נִמְצָא שְׁבָאַמֶּת זֶה שְׂאֵינוּ הוֹלֵךְ בְּדַרְכֵי ה' זֶהוּ מִפְּקָר בְּאַמֶּת כִּי אֵין הַפְּקָרוֹת
גְּדוֹל מְזֶה שְׁמִפְקִיר הַחַיִּים נֶצְחִיִּים וְטוֹב אֲמַתִּי וְנֶצְחִי בְּשִׁבִיל שְׁעָה קִלָּה
בְּשִׁבִיל תִּעֲנוּגֵי עוֹלָם הִזֶּה שֶׁהוּא כָּצֵל עוֹבֵר וְכֹל תִּעֲנוּגֵיו מְעַרְבִים בְּמִרְרוֹת
בְּכַעַס וְיִגוֹן וּמְכַאוּבוֹת וְאֵין שׁוֹם אָדָם שְׂרוּדָף אַחַר עוֹלָם הִזֶּה שְׁיִהְיֶה לוֹ
נַחַת וְתִעֲנוּג בְּעוֹלָם הִזֶּה כִּי כָל יָמָיו פֶּעַס וּמְכַאוּבוֹת כִּי הָעוֹלָם הִזֶּה מְלֵא
פְּגָעִים וְצָרוֹת וְיִסוּרִים וּדְאָגוֹת וּמִרְרוֹת גְּדוֹל בְּכָל עֵת וּבְכָל שְׁעָה וְכַמוּבָא
בְּשִׁלְיָה אֵין רָגַע בְּלֵא פָּגַע אֵין שְׁבוּעַ אֵין שְׁמִטָּה וְכוּ' וְכוּ' עֵין שָׁם. וְכַמְבָּאָר
אֶצְלָנוּ בְּמִקּוֹם אַחַר שְׁבָאַמֶּת אֵין נִמְצָא גַם אֶחָד שְׁיִהְיֶה לוֹ עוֹלָם הִזֶּה כָּלֵל.
וּבּוֹדָאי אֵין טוֹב בְּאָדָם כִּי אִם לְרַדֵּף תְּמִיד אַחַר הַתְּכַלִּית הָאֲמַתִּי תְּכַלִּית
הַנֶּצְחִי שֶׁהוּא לְעַבֵּד אֶת ה' תְּמִיד לְסוּר מִרַע וּלְעֲשׂוֹת טוֹב שְׁזֶהוּ טוֹב אֲמַתִּי
לְנֶצַח נֶצְחִים. נִמְצָא מִי שְׂאֵינוּ מְקַבֵּל עַל עֲצָמוֹ עַל תּוֹרָה וּמִצְוֹת הוּא בְּחִינַת
מִפְּקָר וּבְאַמֶּת הוּא הַפְּקָר כִּי נִסְתַּלַּק מִמֶּנּוּ שְׁמִירָתוֹ יִתְבָּרַךְ וְהַכֵּל יְכוּלִין
לְשַׁלֵּט בּוֹ וְכַמוֹ שְׁמִצִּינוּ בְּכִלְלִיּוֹת יִשְׂרָאֵל כְּשֶׁחֲטָאוּ בֵּימֵי בֵּית רֵאשׁוֹן שְׁנִבְאוּ
לָהֶם הַנְּבִיאִים שְׁיִהְיֶה כְּמוֹ הַפְּקָר וְיִשְׁלְטוּ בָּהֶם הָעֶפְרוֹיִם כְּמוֹ שְׁכַתּוּב
בְּיִרְמְיָה לֵד הַנְּנִי קוֹרָא לָכֶם דְּרוֹר נְאוִים ה' אֵל הַחֶרֶב וְכוּ'. וּפִרְשׁ רַש"י שָׁם
הַנְּנִי קוֹרָא לָכֶם דְּרוֹר מֵאֲתֵי שְׂאֵינִי אָדוֹן לָכֶם וְתִהְיוּ הַפְּקָר אֵל הַחֶרֶב וְכוּ'
וְכִיוֹצֵא בְּזֶה בְּכַמָּה פְּסוּקִים וְזֶהוּ בְּחִינַת חֶרֶב הַבַּיִת הַמְּקֻדָּשׁ כִּי מִחַמַּת
עוֹנוֹתֵיהֶם הַפְּקִיר ה' יִתְבָּרַךְ אֶת הַבַּיִת הַמְּקֻדָּשׁ עַד שְׁשִׁלְטוּ בּוֹ יְדֵי זָרִים :

כִּי קִדְּם קִבְּלַת הַתּוֹרָה וְכוּן כְּשֶׁעוֹזְבִין אֶת הַתּוֹרָה חֵס וְשְׁלוֹם וְאֵין מְקִימִין
אוֹתָהּ חֵס וְשְׁלוֹם, אֲזִי הָעוֹלָם חֵס וְשְׁלוֹם בְּבְחִינַת הַפְּקָר כִּי עֵקֶר קִיוֹם
הָעוֹלָם הוּא עַל יְדֵי הַתּוֹרָה. וְיִשְׂרָאֵל זְכוּ בְּכָל הָעוֹלָם וּמְלֵאוּ עַל יְדֵי קִבְּלַת
הַתּוֹרָה וּבְשִׁבִיל זֶה קִבְּלוּ יִשְׂרָאֵל אֶת הַתּוֹרָה בְּמִדְבָּר כִּי מִדְבָּר הוּא מְקוֹם
הַפְּקָר לְהוֹרוֹת שְׂיִשְׂרָאֵל זְכוּ בְּכָל הָעוֹלָם מִן הַהַפְּקָר עַל יְדֵי הַתּוֹרָה כִּי קִדְּם
קִבְּלַת הַתּוֹרָה הַכֵּל נֶחֱשֵׁב כְּמִדְבָּר שֶׁהוּא הַפְּקָר וְעַל כֵּן הַפְּקָר נֶעֱשֶׂה עַל יְדֵי
דְּבוּר בְּעֵלְמָא בְּלִי שׁוֹם קִנְיָן כִּי כְּשֶׁנוֹתֵן מִתְּנָה אוֹ כְּשֶׁמוֹכֵר לְחֶבְרוֹ דְּבָר כָּל
זְמַן שְׁלֵא קָנָה חֶבְרוֹ אֵין הַמְּכִירָה וְהַמְּתַנֶּה כְּלוּם וְיִכּוֹל לְחַזֵּר בּוֹ אֲבָל
בְּהַפְּקָר תַּכְּף כְּשֶׁמִּפְקִיר חָל הַהַפְּקָר וְאֵינוּ יְכוּל לְחַזֵּר בּוֹ אֵף עַל פִּי שְׁשׁוֹם
אָדָם לֹא הַחֲזִיק בּוֹ עֲדִין כִּי אִם כְּשֶׁהוּא בְּעֲצָמוֹ חוֹזֵר וּמְחַזֵּיק בּוֹ כְּמוֹ אָדָם
אֶחָד שְׂזוֹכָה מִן הַהַפְּקָר אֲבָל הַהַפְּקָר חָל מִיָּד בְּלִי שׁוֹם קִנְיָן. כִּי כָּל הַקְּנִינִים
הֵם בְּבְחִינַת הַדְּעַת שֶׁהוּא בְּחִינַת הַתּוֹרָה כְּנִי"ל אֲבָל הַפְּקָר נִמְשָׁךְ מִבְּחִינַת
קִדְּם קִבְּלַת הַתּוֹרָה שֶׁהוּא בְּחִינַת הַפְּקָר וְקִדְּם קִבְּלַת הַתּוֹרָה עֲדִין אֵין שׁוֹם
דְּעַת כָּלֵל כִּי עֵקֶר הַדְּעַת הוּא הַתּוֹרָה וְעַל כֵּן אֵין שְׂיָד בְּהַפְּקָר שׁוֹם קִנְיָן כָּלֵל
שֶׁהוּא בְּחִינַת דְּעַת כִּי הַהַפְּקָר בְּבְחִינַת קִדְּם הַמְּשַׁכֵּת הַדְּעַת שֶׁהוּא קִדְּם
קִבְּלַת הַתּוֹרָה. כִּי הָאָדָם בְּכָל זְמַן יֵשׁ לוֹ בְּחִירָה לְקַיֵּם אֶת הַתּוֹרָה שְׁזֶהוּ
בְּחִינַת קִבְּלַת הַתּוֹרָה אוֹ חֵס וְשְׁלוֹם לְהַפְּדָה שְׁזֶהוּ בְּחִינַת הַפְּקָר וְכַנִּי"ל :

אות ב

וְזֶהוּ בְּחִינַת נְכֹסֵי הַגֵּר שֶׁהוּן הַפֶּקֶר. כִּי הַגֵּר, יִשְׂרָאֵל זֹכִיךְ בּוֹ מִן הַהֶפְקֵר כִּי קִדָּם שְׁמִתְגִּיר וּמִקְבֵּל עָלָיו הַתּוֹרָה וְהַמִּצְוֹת הוּא בְּבַחֲיַנַת הַפֶּקֶר וְכַנִּי"ל וְאִי אֶפְשֶׁר לְהִגֵּר שְׁמִתְגִּיר כִּי אִם עַל יְדֵי יִשְׂרָאֵל. כִּי קִדָּם שֶׁקִּבְּלוּ יִשְׂרָאֵל אֶת הַתּוֹרָה הָיָה הַכֹּל הַפֶּקֶר וְהָיָה רְשׁוּת לְכָל אָדָם לְקַבֵּל אֶת הַתּוֹרָה, וְעַל יְדֵי זֶה הָיָה זֹכֶה כָּל הָעוֹלָם וּמִלְאוֹ מִן הַהֶפְקֵר. אֲבָל תִּכְף כְּשֶׁזָּכּוּ יִשְׂרָאֵל וּקִבְּלוּ אֶת הַתּוֹרָה אָזִי זָכוּ הֵם בְּתוֹרָה וּבְכָל הָעוֹלָם וּמִלְאוֹ הַתְּלוּיִים בְּתוֹרָה וְאָזִי הַכֹּל שָׁלְנוּ. וְזֶה שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוּרֵנוּם לְבָרְכָה רָאָה וַיִּתֵּר גּוֹיִים שֶׁבִשְׂעַת קִבְּלַת הַתּוֹרָה הִתִּיר לָהֶם מְמוֹנָם שֶׁל הָעֶכְפּוֹ"ם כִּי הַכֹּל שָׁלְנוּ עַל יְדֵי קִבְּלַת הַתּוֹרָה כַּנִּי"ל. וְעַכְשָׁו שֶׁזָּכִינוּ לְקַבֵּל אֶת הַתּוֹרָה כָּל מִי שֶׁרוּצָה לְהִתְגִּיר וּלְקַבֵּל עָלָיו אֶת הַתּוֹרָה אִי אֶפְשֶׁר לְהִתְגִּיר כִּי אִם עַל יְדֵי יִשְׂרָאֵל דְּהֵינּוּ עַל יְדֵי בֵּית דִּין מִיִּשְׂרָאֵל כַּמְבֹאָר בְּשִׁלְחַן עֲרוּךְ. וְאִם יִרְצָה הַגֵּר לְקַיֵּם אֶת כָּל הַתּוֹרָה וְהַמִּצְוֹת בְּעֶצְמוֹ בְּלִי שְׁמִתְגִּיר עַל יְדֵי יִשְׂרָאֵל אֵינּוּ נֶחְשָׁב לְגֵר וְלֹא נִכְנָס עַדִּין לְקִדְשַׁת יִשְׂרָאֵל וְרַחוּק מֵה' יִתְבָּרַךְ כְּמוֹ קִדָּם. כִּי עַכְשָׁו שֶׁכָּבֵר קִבְּלָנוּ אֶת הַתּוֹרָה אִי אֶפְשֶׁר לְשׁוּם גֵּר שְׁמִתְגִּיר וְלִכְנֹס בְּקִדְשַׁת קִבְּלַת הַתּוֹרָה כִּי אִם עַל יְדֵי יִשְׂרָאֵל כִּי כָּבֵר זָכִינוּ בְּהַתּוֹרָה וְהִיא שָׁלְנוּ וּמִי שֶׁרוּצָה לְהִתְגִּיר הוּא צָרִיךְ לְבֹא אֲצִלְנוּ דְּוָקָא כַּנִּי"ל. וְכִמוֹ שֶׁשָּׁמַעְתִּי מִרַבֵּנוּ זְכוּרֵנוּ לְבָרְכָה לְעִנְיַן הַתְּקַרְבוֹת יִשְׂרָאֵל לַה' יִתְבָּרַךְ שֶׁקִּדָּם שֵׁישׁ צְדִיק אֲמַתִּי בְּעוֹלָם אָזִי כָּל מִי שֶׁרוּצָה לְהִתְקַרֵּב לַה' יִתְבָּרַךְ יָכוֹל לְהִתְקַרֵּב. אֲבָל אַחֵר שֶׁכָּבֵר נִמְצָא צְדִיק אֲמַתִּי מִנְהִיג יִשְׂרָאֵל אֲמַתִּי אָזִי אִי אֶפְשֶׁר לְשׁוּם אָדָם לְהִתְקַרֵּב לַה' יִתְבָּרַךְ כִּי אִם עַל יְדוֹ דְּוָקָא. נִמְצָא שֶׁיִּשְׂרָאֵל זֹכִיךְ בְּגָרִים מִן הַהֶפְקֵר וְעַל כֵּן נִכְסִיו הֵם הַפֶּקֶר לְיִשְׂרָאֵל לְאַחַר מוֹתוֹ. כִּי יִשְׂרָאֵל זָכוּ בּוֹ וּבְנִכְסָיו מִן הַהֶפְקֵר. עַל יְדֵי שֶׁקִּבְּלָנוּ אֶת עַל תּוֹרָה עַל יְדָם, כִּי הַכֹּל תְּלוּי בְּהַתּוֹרָה

אות ג

וְזֶה בְּחִינַת חֲרָבֵן בֵּית הַמִּקְדָּשׁ וְכָל הַגְּלִיּוֹת שֶׁיִּשְׂרָאֵל גּוֹלִין מִגּוֹלָה אֶל גּוֹלָה, כִּי מֵאַחַר שֶׁעֲבָרוּ אֶת הַתּוֹרָה נִעְשׂוּ בְּבַחֲיַנַת הַפֶּקֶר חֶסֶד וְשָׁלוֹם עַד שֶׁשָּׁלְטוּ בָּהֶם הָעֶכְפּוֹ"ם וְהִגְלוּ אוֹתָם לְמְקוֹמוֹת הָרְחוּקִים מִן הַקִּדְשָׁה שֶׁהוּא בְּחִינַת מִדְּבָר שֶׁהוּא מְקוֹם הַפֶּקֶר. אֲבָל בְּאֲמַת אֶף עַל כֵּן אֵין דְּזוֹר יְתוֹם וּבְכָל דְּזוֹר אֶפְלוֹ אַחֵר הַחֲרָבֵן נִמְצָאִים צְדִיקִים וּכְשָׁרִים שֶׁמְקַיְמִין אֶת

התורה ואזי הם חוזרים וזוכים בהתורה ובכל העולם התלויים בה מן ההפקר והם מהפכים מדבר לשוב. כמו ישראל שקבלו בתחלה את התורה במדבר דיקא להורות שזוכים הכל מן ההפקר כי כל העולם קדם קבלת התורה הוא בבחינת הפקר כמדבר וכנ"ל. כמו כן עכשו בכל דור ודור הצדיקים אמתיים שהם מאירין לנו את התורה בכל דור ודור ומקרבין את ישראל לה' יתברך על ידי עצותיהם שמגלין לנו בחדושי תורתם על ידי זה הם מהפכין מדבר לשוב ומעלין ומגביהין את כל המקומות החרבים שגלו ישראל לשם כי זוכין בכל אלו המקומות מן ההפקר, ומגביהין הכל לה' יתברך בבחינת (זכריה ט) ונשאר גם הוא לאלקינו. כי זה עקר סוד הגלות כמובא עד שנזכה במהרה בימינו לביאת משיחנו ואז יחזר כל העולם ומלאו לדינו ורשותנו כי הכל שלנו על ידי קיום התורה, שזכינו לקיים בכל הגליות וכנ"ל:

אות ד

וזה בחינת שמטה ויובל, וכל הגלות נגזר בשביל בטול שמטות ויובלות כמו שכתוב (דברי הימים ב לו) עד רצתה הארץ את שבתותיה וכו' וכמו שפרש רש"י שם. כי בשמטה ויובל אז הכל הפקר שזהו עקר מצות שמטה ויובל שיהיה אז כל התבואה הפקר. ועל כן על ידי שפגמו בזה נגזר הגלות כנ"ל כי הגלות הוא בחינת הפקר כנ"ל. כי שמטה ויובל הם בחינת שבת שהוא בחינת תשובה כמובא במקום אחר, ועל כן אז הכל הפקר כדי לתקן כל החטאים מה שעבר כל אחד על התורה שעל ידי זה היא בבחינת הפקר כנ"ל. ועל ידי מצות ההפקר של שמטה ויובל שהם בחינת תשובה מתקנין פגם ההפקר שגרמו על ידי עונותיהם וכנ"ל. כי זה ידוע שבכל דבר יש טוב ורע ועל כן עקר הגלות שהוא בחינת הפקר נגזר על ידי פגם שמטה ויובל שהם בחינת הפקר דקדשה כנ"ל שזהו בחינת תשובה. שמי שרוצה לשוב בתשובה עקר תקונו על ידי הצדיק שהפקיר את עצמו בשביל ה' יתברך בהפקרות גדול וזה תקונו על מה שהפקיר את עצמו תחלה בשביל תאותיו. וזה בחינת שמטה ויובל כנ"ל. ועוד היו בזה דברים ונשכח:

הפקר ונכסי הגר ד:

כָּל הַקּוֹדֵם בְּנִכְסֵי הַגֵּר זָכָה וְעַנְיָן הַפֶּקֶר שְׁכָל הַקּוֹדֵם בּוֹ זָכָה אֲבָל צָרִיד לְזָכוֹת בּוֹ דִּיקָא בְּאִיזָה זָכִיָּה כְּפִי הַקְּנָן שֶׁהַדָּבָר נִקְנָה בּוֹ כְּגוֹן מְשִׁיכָה וְהַגְבָּהָה בְּמַטְלָטְלִין, וְחִזְקָה בְּקַרְקַע אֲבָל בְּלֹא זֶה אֵינוֹ זֹכֶה בּוֹ כְּמַבְאָר בְּשִׁלְחוֹ עָרוּד בְּסִימָן רַעַג סָעִיף יֵאָזֵר לְשׁוֹנוֹ דְּבַר הַמְּפָקֵר שְׂבֵא אֶחָד וְשׁוּמְרוֹ וְהִיָּה מְבִיט בּוֹ שֶׁלֹּא יִטְלְנוּ אָדָם לֹא זָכָה עַד שֶׁיִּגְבְּהֵנוּ אִם הוּא מַטְלָטֵל אוֹ יַחְזִיק בְּקַרְקַע כְּדָרָד שְׁקוּנִים הַלְקוּחוֹת עַד כָּאן לְשׁוֹנוֹ:

אות א

עַל פִּי הַתּוֹרָה 'תִּקְעוּ אֱמוּנָה' בְּלִקוּטֵי תִנְיָנָא סִימָן הַ עֵינַן שֶׁם הַיֵּטֵב כִּי הִיא תּוֹרָה אֲרָכָה מְאֹד אֲרָכָה מְאֹרָץ מִדָּה וּרְחֵבָה מְנִי יָם. וְהִנֵּה מְבֹאֵר שֶׁם שְׁלֵהֲעֵלוֹת אֱמוּנָה הַנְּפוּלָה צָרִיכִין לְחַתֵּר הַפְּמִים שְׁמָהֶם גְּדֻלָּה הָאֱמוּנָה. וְהַפְּמִים הֵם בְּחִינַת עֲצוֹת בְּחִינַת מִים עֲמֻקִּים עֲצָה בְּלֵב אִישׁ וְכוּי הֵינוּ שְׁצָרִיכִין לְצַעֵק מֵעֻמְק הַלֵּב בְּבְחִינַת מִמְעַמְקִים קָרְאֲתִיד וְכוּי וְעַל יְדֵי זֶה נִתְגַּלֵּין הָעֲצוֹת בְּחִינַת מִים עֲמֻקִּים עֲצָה וְכוּי וְעַל יְדֵי זֶה נִתְגַּלָּה הָאֱמוּנָה וְכוּי. וְזֶה בְּחִינַת בְּרִיתוֹ שֶׁל עוֹלָם בְּרִישָׁא חֲשׂוֹכָא וְהָדָר נְהוּרָא בְּחִינַת גּוֹלָה עֲמֻקוֹת מְנִי חֲשֶׁךְ וְכוּי אֵד צָרִיכִין לָזֶה אִישׁ תְּבוּנוֹת וְזֶה עַל יְדֵי שְׂמֻצְחָח נִשְׁמָתוֹ עַל יְדֵי בְּחִינַת וְהַשְּׁבִיעַ בְּצַחְצְחוֹת נִפְשָׁד עַל יְדֵי הַמְּשַׁכֵּת רוּחְנִיּוֹת אֱלֻקוֹת לְתוֹדָה צְמֻצוּמִים שֶׁהוּא בְּחִינַת שֶׁם שְׁדִי בְּחִינַת הַמְּשַׁתֵּף שֶׁם שְׁמִים בְּצַעֲרוֹ כּוֹפְלִין לוֹ פְּרִנְסָתוֹ וְכוּי. כִּי עַל יְדֵי הַמְּשַׁכֵּת רוּחְנִיּוֹת אֱלֻקוֹת לְתוֹדָה צְמֻצוּמִים נִמְשָׁד פְּרִנְסָה כִּי תִכְף כְּשֵׁישׁ בְּרִיאָה יֵשׁ פְּרִנְסָה עֵינַן שֶׁם כָּל זֶה הַיֵּטֵב. וְעַל יְדֵי הַפְּרִנְסָה מְצַחְצַח נִשְׁמָתוֹ בְּחִינַת וְהַשְּׁבִיעַ בְּצַחְצְחוֹת נִפְשָׁד וְעַל יְדֵי זֶה הוּא אִישׁ תְּבוּנוֹת בְּחִינַת וְנִשְׁמָת שְׁדִי תְּבִינָם וְעַל יְדֵי זֶה יָכוֹל לְדָלוֹת וְלִשְׂאֵב הָעֲצוֹת עֲמֻקוֹת שְׁמָהֶם גְּדֻלָּה הָאֱמוּנָה וְעַל יְדֵי שְׂמֻעֵלִין הָאֱמוּנָה הַנְּפוּלָה עַל יְדֵי זֶה נַעֲשִׂין גְּרִים וְכוּי וְאֵלוֹ הַגְּרִים מְזִיקִין לְיִשְׂרָאֵל כִּי מְכַנְיִסִין גְּאוּהָ בְּיִשְׂרָאֵל שְׂמָזָה נַעֲשִׂין הַמְּנַהֲיָגִים שֶׁל שְׁקָר וּמְזָה נִמְשָׁד נְאוּף בְּעוֹלָם וְכוּי. אֵד הַתְּקוּן עַל יְדֵי הַמְּגִנֵי אֲרָץ שְׁהֵם מְעֵלִין פְּגָם הַבְּרִית שֶׁהוּא בְּחִינַת הַחֲתִים בְּשָׂרוֹ לְבְּחִינַת פְּתוּחֵי חוֹתֵם קִדְשׁ לֵה' בְּחִינַת תְּפִלִּין הַתְּנוּצְצוֹת הַמְּחִין וְכוּי וְכוּי עֵינַן שֶׁם כָּל זֶה הַיֵּטֵב:

אות ב

נמצא שעלית האמונה הנפולה הוא על ידי פרנסה דקדושה של ישראל שנמשכת מבחינת המשכת רוחניות אלקות לתוך צמצומים כי על ידי הפרנסה והאכילה דקדושה מצחצח נשמתו שעל ידי זה יכול לשאב ולגלות העצות עמקות שמהם גדלה האמונה פני"ל. וזה עקר תקון המשא ומתן וכל המלאכות והעסקים שעושין בשביל פרנסה שצריכין לכוון בעסקיו כדי שירויח ויהיה לו פרנסה כדי שיוכל לצחצח נשמתו על ידי אכילתו כדי שיוכל להעלות האמונה הנפולה פני"ל. כי עקר עבודת האדם בזה העולם הוא לברר ולהעלות האמונה מנפילתה כי עקר הוא האמונה כמו שכתוב, כל מצותיך אמונה וכמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, בא חבוק והעמידן על אחת וכו' וכמו שמבאר בתחלת התורה הנ"ל שעקר הוא האמונה וכו' עין שם. ועל כן עקר תקון המשא ומתן והעסקים הוא על ידי צדקה לתלמידי חכמים אמתיים כי בודאי לאו כל אדם זוכה לזה שיוכל לצחצח נשמתו על ידי פרנסתו ואכילתו עד שיוכל להעלות האמונה פני"ל. על כן כל תקונו על ידי הצדקה שנותן לתלמידי חכמים אמתיים שיש להם זה הכח הנ"ל עד שמבררין האמונה פני"ל. ועל ידי זה נתתקון הוא גם כן כי על ידי עלית ותקון האמונה נתתקון הכל וכנ"ל (וכן מובן בהשיחה הנדפסת בספרי מעשיות השיג' להתורה הנ"ל המתחלת מעלת הנותן צדקה לצדיק האמת שעקר תקון הנ"ל בחינת והשביע בצחצחות נפשך וכו' הוא על ידי שנותן צדקה לצדיקי אמת עין שם). וזה בחינת נשאת ונתת באמונה שהיא השאלה הראשונה ששואלין את האדם כשפכניסין אותו לדיון (כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה שבת לא) הינו ששואלין אותו אם נשא ונתן בכל עסקי פרנסתו בשביל האמונה הינו אם היה פונתו בכל עסקי משא ומתן שלו בשביל שיצחצח נשמתו על ידי פרנסתו שעל ידי זה מעלין האמונה פני"ל או אם על כל פנים נתן צדקה לתלמידי חכמים אמתיים כאלה שיש להם זה הכח שנחשב גם כן כאלו הוא בעצמו עוסק בזה פני"ל וזהו נשאת ונתת באמונה ששואלין אותו אם נשאת ונתת בשביל האמונה :

וזה בחינת ירשה ששיג' לבנים כי זה כלל גדול וכבר מבאר מזה למעלה שעקר עבודת האדם בזה העולם הוא לברר ולהעלות האמונה פני"ל, וכל עסקו במשא ומתן וצרכי פרנסתו הכל בשביל זה להעלות ולתקן האמונה על ידי פרנסתו פני"ל. וזה בחינת כל עמל האדם לפיהו, שכל יגיעת ועמל האדם בצרכי פרנסתו הוא בשביל תקון האמונה שתלויה בפה של אדם כמו שכתוב, אודיע אמונתך בפי. ועל כן כשאדם נפטר מזה העולם יורשין בניו את ממונו ופרנסתו כדי שהם יעסקו להשלים תקון וברור האמונה על ידי הממון והפרנסה שמקבלין מירשת אביהם כי תקון וברור האמונה הוא מדור לדור כמו שכתוב, ועד דור ודור אמונתו וכתוב :

לדור ודור אמונתך וכו'. גם הבנים שמוליד הם מבחינת המשכת רוחניות אלקות לתוך צמצומים שהוא בחינת שתופא דנפשא וגופא ועל כן הוא מצוה ראשונה בתורה להוליד בנים כי עקר תקון האמונה על ידי זה פני"ל. כי על ידי שזוכין לבנים שהם בחינת המשכת רוחניות אלקות לתוך צמצומים על ידי זה נמשך פרנסה שעל ידי זה מצחצח נשמתו שעל ידי זה

מעלין האמונה פני"ל. נמצא שעקר ממונו של אדם נמשך על ידי בניו שהם בחינת המשכת רוחניות אלקות לתוך צמצומים. על כן פשנפטור האדם שיך ממונו לבניו כי מהם נמשך כל הממון פני"ל והם צריכין לקבל הממון ירשה בקדשה ויעסקו בו באמונה עד שיזכו לברר ולתקן על ידי זה את האמונה פני"ל כי תקון האמונה הוא מדור לדור בחינת ועד דור ודור אמונתו פני"ל. ועל כן הזהיר בפרשת קריאת שמע שהוא אמונת היחוד ושננתם לבניך וכן בפרשה שניה ולמדתם אותם את בניכם כי עקר תקון האמונה הוא על ידי הבנים וכנ"ל. ועל כן גר שמת ואין לו יורשים כל הקודם בנכסיו זכה. כי מבאר שם בהתורה הנ"ל שעל ידי עלית האמונה הנפולה שעולה על ידי הפרנסה שנמשך על ידי המשכת רוחניות אלקות וכו' פני"ל על ידי זה נעשין גרים פני"ל נמצא שעקר התהוות הגרים הוא על ידי פרנסת ישראל הכשרים. ועל כן בשמת בלא יורשים מגיע כל ממונו ופרנסתו לכל ישראל וכל הקודם זכה כי כל נפשות הגרים ותקונם הוא על ידי פרנסת ישראל פני"ל ועל כן על ידי שישראל מקבלין ממונו ופרנסתו על ידי זה מתקנים ומבררים האמונה פני"ל שעל ידי זה נתתקן נפש הגר שנמשך משם וכנ"ל. ענין זה של ירשת הגר שכל הקודם בו זכה על פי התורה תקעו אמונה פני"ל כבר מבאר מזה לעיל בסגנון אחר קצת ולא נשנה כי אם בשביל דברים הרבה שנתחדשו תהלה לאל יתברך:

אות ג

וזה בחינת הפקר שכל הקודם בו זכה, כי עקר הממון והפרנסה נמשך על ידי המשכת רוחניות אלקות לתוך צמצומים פני"ל, ודבר המפקר הוא בחינה שהוא בלי צמצום, כי כל דבר שהוא ברשותו של אדם הוא מושל עליו ועל כן כל אדם הוא בחינת מלך ומושל על כל הדברים שהם ברשותו ועל כן נקרא המלכות על שם עשירות, כמו שכתוב, עשיר ברשים ימשל וכו' וכן הרבה. והמלך והמושל הוא בחינת צמצום, כי הוא שומר ומצמצם כל הדברים שהם תחת ממשלתו שלא יצאו חוץ לגבול ועל כן נקרא המלך והמושל עוצר, כמו שכתוב, זה יעצר בעמי (שמואל א) וכמו שפרש רש"י על פסוק ואפס עצור ועזוב, כי המלך עוצר בעמו וכו', עין שם. נמצא שכל הדברים שהם ברשות האדם הם בבחינת צמצום, כי יש עליהם בעל הבית שהוא עוצר ומושל שהוא בחינת צמצום פני"ל, אבל דבר המפקר הוא בחינת בלי צמצום ועל כן כל הקודם זכה בו ואי אפשר לזכות בו כי אם על ידי עשיה דיקא משיכה וכיוצא פני"ל כי צריכין לעשות בו איזה עשיה ועבדא דיקא כפי הקנין שהוא בחינת צמצום כדי שיחזור ויתקן בחינת הצמצומים הנ"ל כדי שימשיך בחינת רוחניות אלקות לתוך צמצומים שעל ידי זה עקר המשכת שפע הפרנסה פני"ל. כי עקר כל עשיות

והעבודות שצריכין לעשות בשביל פרנסה כלם הם בבחינת צמצומים כי כל המלאכות והמשא ומתן פלולים בל"ט מלאכות שהם בחינת ל"ט מלאכות המשפן (כמובא בדברי זכרוננו לברכה כמה פעמים) וכל מלאכת המשפן היו בשביל להמשיך רוחניות אלקות לתוך צמצומים שזה כל מעשי המשפן כדי להמשיך שכנית אלקותו למטה, כמו שכתוב, ושכנתי בתוך בני ישראל:

ועל כן מי שאינו עוסק בתורה כראוי הוא מכרח שיעשה איזה עסק בשביל פרנסה, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, יכול, אפלו יושב בטל? תלמוד לומר, וברכה ה' וכו' בכל אשר תעשה כי צריך לעשות איזה עסק משא ומתן או מלאכה שהם בחינת צמצומים כדי שימשיך רוחניות אלקות לתוך הצמצומים שעל ידי זה עקר המשכת הפרנסה פני"ל, כי כל המלאכות והעסקים הם בחינת מלאכת המשפן שהם בחינת מלאכת מעשה בראשית (כמו שמבאר בהתורה ואת הערבים צויתי וכו' בסיומן ד בלקוטי תנינא). וכל מלאכת מעשי בראשית היו בחינת צמצומים שעל ידי זה המשיך רוחניות אלקותו לתוך הצמצומים שבשביל זה היה כל הבריא:

אבל מי שעוסק בתורה ועובד את ה' יתברך אין צריך לעשות שום עבדא ועסק בשביל פרנסה, כי מלאכתו נעשית על ידי אחרים, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, כי עקר בחינת המשכת רוחניות אלקות לתוך הצמצומים הוא על ידי התורה ועקר על ידי צדיקי אמת שזוכין לחדש חדושין דאורייתא אמתים, וכל החדושי תורה הם בחינת התגלות אלקותו יתברך, כמו שאיתא בזהר הקדוש, ומובא בדברי זכרוננו לברכה על פסוק, ויקחו לי תרומה, שפשוטין לקח ולהמשיך אותו יתברך לוקחין אותו, כפיכך, על ידי התורה שנקראת תרומה. וכשממשיכין התורה למטה ממשיכין אותה בכמה לבושין וצמצומים כדי שתוכל להתמשך למטה בזה העולם העשיה. וזה עקר בחינת המשכת רוחניות אלקות לתוך צמצומים שעל ידי זה נבראים עולמות וברואים חדשים ונפלאים, כמו שכתוב, ולאמר לציון עמי אתה, אל תקרי עמי (בפתח) אלא עמי (בחיריק) וכו', כמו שאיתא בזהר בראשית, שהם עושין שמים חדשים וארץ חדשה וכו' ועל ידי זה נמשכין כל ההשפעות וכל העשירות ופרנסת ישראל. וגם מי שאינו זוכה לזה לחדש בעצמו אף על פי כן גם על ידי שעוסק בדברי חדושי תורתם הקדושה הוא גם כן ממשיך רוחניות אלקות לתוך צמצומים על ידי שלומד בפיו ומכניס לתוך דבורים התגלות תורתם הנפלאה שהיא כלה התגלות אלקות. ועל כן כל אחד כפי מה שמקבל עליו על תורה כן מעביר ופורק מעצמו על דרך ארץ, כי זוכה להמשיך רוחניות אלקות לתוך הצמצומים על ידי עסק התורה שעל ידי זה עקר המשכת רוחניות וכו' פני"ל. אבל כשאנו עוסק בתורה הוא מכרח לעשות איזה עסק בשביל פרנסה. ואם זוכה לעשותו בקדשה ונושא ונותן באמונה ומרבה בצדקה לתלמידי חכמים אמתים אזי כל עסקיו בבחינת מלאכת המשפן שהוא בחינת צמצומים, בחינת המשכת רוחניות אלקות לתוך הצמצומים שעל ידי זה עקר המשכת הפרנסה פני"ל שעל ידי זה

גְּדֹלַת הָאֱמוּנָה וְכוּ' כַּנִּי"ל. וְזֶה בְּחִינַת פְּרִנְסַת כָּל יִשְׂרָאֵל שֶׁנִּקְרָאִים כָּלֵם צְדִיקִים עַל שֵׁם הַצְּדָקָה שְׁנוֹתָנִין. (כִּי מִי שֶׁאִינוֹ נוֹתֵן צְדָקָה וְאִין פְּרִנְסַתוֹ נִמְשָׁכֵת בְּבַחֲנֵיהַ הַנִּי"ל אֲזִי פְּרִנְסַתוֹ נִמְשָׁכֵת מִמְּקוֹם אַחֵר לְגַמְרֵי רַחֲמָנָא לְצַלּוֹ, שֶׁעָלִיו נֶאֱמַר, עֲשֵׂר שְׁמוֹר לְבַעְלֵיו וְכוּ' רַחֲמָנָא לְצַלּוֹ). וְזֶה בְּחִינַת בְּטַח בְּה' וְעֵשֶׂה טוֹב וְכוּ', שֶׁעֵקֶר הַפְּרִנְסָה נִמְשָׁכֵת רַק מֵה' יִתְבָּרַךְ לְבַד וְעַל כֵּן צָרִיכִין רַק לְבַטַח בְּה' בְּחִינַת בְּטַח בְּה' וְעֵשֶׂה טוֹב וְכוּ', אֲדָּ מֵה' שֶׁצָּרִיכִין לַעֲשׂוֹת אֵיזָה עֵסֶק בְּשִׁבִיל פְּרִנְסָה הוּא רַק בְּשִׁבִיל לְהַמְשִׁיךְ רוּחַנִיּוֹת אֱלֻקוֹת לְתוֹךְ צְמֻצוּמִים כַּנִּי"ל שֶׁעַל יְדֵי הַפְּרִנְסָה הַנִּמְשָׁכֵת מִשֵּׁם גְּדֹלַת הָאֱמוּנָה כַּנִּי"ל. וְזֶהוּ וְעֵשֶׂה טוֹב שֶׁעֵקֶר הָעֲשִׂיָה כְּדִי לְהַמְשִׁיךְ רוּחַנִיּוֹת אֱלֻקוֹת לְתוֹךְ צְמֻצוּמִים כַּנִּי"ל, כִּי רוּחַנִיּוֹת אֱלֻקוֹת הוּא בְּחִינַת טוֹב, כִּי שֵׁם כָּלוּ טוֹב, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב, טוֹב ה' לְכָל. וְכַתִּיבָּ טַעְמוֹ וְרָאוּ כִּי טוֹב ה'. וְצָרִיכִין לְהַכְנִיס הַטוֹב שֶׁהוּא בְּחִינַת רוּחַנִיּוֹת אֱלֻקוֹת בְּתוֹךְ עֲשִׂיָה וְצְמֻצוּם כְּדִי שִׁיְהִי נִמְשָׁךְ שְׁכִינְתוֹ לְמִטָּה בְּאֶרֶץ הַזֵּאת שֶׁבְּשִׁבִיל זֶה נִבְרָא הָעוֹלָם, כִּי מִיּוֹם שֶׁבְּרָא אֶת הָעוֹלָם נִתְאַוָּה שִׁיְהִי שְׁכִינְתוֹ בְּתַחְתּוֹנִים. וְזֶהוּ, וְעֵשֶׂה טוֹב, שֶׁצָּרִיכִין לְהַמְשִׁיךְ הַטוֹב בְּחִינַת רוּחַנִיּוֹת אֱלֻקוֹת בְּתוֹךְ עֲשִׂיָה וְעֵבֶדָא כַּנִּי"ל. וְזֶהוּ, שְׁכֵן אֶרֶץ, כְּדִי לְהַמְשִׁיךְ שְׁכִינְתוֹ בְּאֶרֶץ הַזֵּאת וְעַל יְדֵי זֶה נִמְשָׁךְ פְּרִנְסָה וְאֲכִילָה שֶׁעַל יְדֵי זֶה גְּדֹלַת הָאֱמוּנָה כַּנִּי"ל. וְזֶהוּ, וְרַעַה אֱמוּנָה, 'וְרַעַה', הִינוּ הַשְּׁבִיעָה וְהַפְּרִנְסָה הַנִּמְשָׁךְ מִבְּחִינַת הַמְשָׁכֵת רוּחַנִיּוֹת וְכַנִּי"ל שֶׁעַל יְדֵי זֶה גְּדֹלַת הָאֱמוּנָה. וְזֶהוּ, וְרַעַה אֱמוּנָה וְכַנִּי"ל:

וְעַל כֵּן אִי אֶפְשָׁר לְזַכּוֹת בְּדָבָר הַהִפְקָר כִּי אִם עַל יְדֵי אֵיזָה עֲשִׂיָה וְעֵבֶדָא דִּיקָא כַּנִּי"ל, כִּי הָעֲשִׂיָה וְהָעֵבֶדָא הוּא בְּחִינַת צְמֻצוּם שֶׁעַל יְדֵי זֶה מִמְשִׁיכִין בְּחִינַת רוּחַנִיּוֹת אֱלֻקוֹת לְתוֹךְ צְמֻצוּמִים שֶׁעַל יְדֵי זֶה זוֹכִין בְּהַעֲשִׂירוֹת וְהַפְּרִנְסָה הַנִּמְשָׁךְ מִשֵּׁם כַּנִּי"ל שֶׁעַל יְדֵי זֶה זוֹכֶה בְּהַדְבָּר הַמְּפָקָר שֶׁהוּא כֶּסֶף אוֹ שָׁוֶה כֶּסֶף, הִינוּ בְּחִינַת פְּרִנְסָה וְעֲשִׂירוֹת וְכַנִּי"ל:

וְזֶהוּ בְּחִינַת כָּל הַקְּנָנִים שֶׁצָּרִיכִין לַעֲשׂוֹת בְּכָל הַדְּבָרִים שֶׁקוֹנִין, כִּי אִין הַמְּקַח נִגְמָר בְּדְבָרִים אֲלָא בְּקִנְיָן שֶׁהוּא עַל יְדֵי אֵיזָה עֲשִׂיָה וְעֵבֶדָא דִּיקָא, כִּי עֵקֶר תְּכֻלִּית הַצְּמֻצוּם הוּא הָעֲשִׂיָה וְעַל כֵּן אִי אֶפְשָׁר שִׁיִּצֵּא הַדְּבָר מִרְשׁוֹת לְרְשׁוֹת כִּי אִם כְּשֶׁעוֹשֶׂה בּוֹ קִנְיָן שֶׁהוּא בְּחִינַת צְמֻצוּם חֲדָשׁ שֶׁעוֹשֶׂה בּוֹ זֶה הָאָדָם הַקוֹנֵה וְעַל יְדֵי זֶה זוֹכֶה בְּהַחֲפֵץ, כִּי עֵקֶר הַזִּכְיָה בְּכָל הַחֲפָצִים וְהַעֲשִׂירוֹת וְהַפְּרִנְסָה הוּא עַל יְדֵי בְּחִינַת הַצְּמֻצוּמִים שֶׁעַל יְדֵי זֶה מִמְשִׁיכִין רוּחַנִיּוֹת אֱלֻקוֹת לְתוֹךְ הַצְּמֻצוּמִים וְכַנִּי"ל. וְעֵקֶר תְּכֻלִּית הַצְּמֻצוּם הוּא הָעֲשִׂיָה וְעַל כֵּן אִין הַמְּקַח נִגְמָר בְּדְבָרִים וְכֵן אִין יְכוֹלִין לְזַכּוֹת בְּנִכְסֵי הַגֵּר אוֹ בְּמִצִּיָּאָה וּבְדָבָר הַמְּפָקָר כִּי אִם עַל יְדֵי אֵיזָה עֲשִׂיָה וְעֵבֶדָא דִּיקָא כַּנִּי"ל הַקְּנָיִן כִּי עֵקֶר תְּכֻלִּית הַצְּמֻצוּם הוּא הָעֲשִׂיָה שֶׁעַל יְדֵי זֶה דִּיקָא עוֹשֶׂה וּמִתְקַן בְּחִינַת צְמֻצוּם וּמִמְשִׁיךְ בְּחִינַת רוּחַנִיּוֹת אֱלֻקוֹת לְתוֹךְ הַצְּמֻצוּם שֶׁעַל יְדֵי זֶה זוֹכֶה בְּהַחֲפֵץ, שֶׁהוּא בְּחִינַת פְּרִנְסָה וְעֲשִׂירוֹת כַּנִּי"ל:

אות ד

והנה על פי התורה הנ"ל יתבאר כל ענין סדר התפלה וקימת חצות וציצית ותפלין ומקדס יפנה ויטל ידיו וכו' שעל ידי זה מתקנים בעבדא ואחר כך במלוא על ידי כל סדר התפלה, כמבאר בפונות :

כי כל תקוני התפלה הכל בשביל לתקן ולהעלות את האמונה בכל התקונים המבארים בתורה הנ"ל, כי תפלה בחינת אמונה, (כמובא בדברינו כמה פעמים) שהוא העקר פנ"ל, כי להעלות האמונה הנפולה צריכין לחתך ולגלות המים שמהם גדלה האמונה שהם בחינת עצות שנמשכין על ידי שצוּעֵקוּן לה' יתברך ממעמקים מעמקא דלבא וכו' פנ"ל. וזה זוכין על ידי שמצחצחין נשמתו על ידי האכילה והפרנסה שמקבלין על ידי המשכת רוחניות אלקות לתוך הצמצומים פנ"ל. וזהו בחינת קימת חצות, כי אז מתחיל תקון האמונה, שהיא בחינת מלכות שנקטנת בעת חשכת לילה וצריכין להעלותה ולהגדילה ועקר תקונה מתחיל בחצות, כי קימת חצות זה בחינת המשכת רוחניות אלקות לתוך צמצומים שעל ידי זה התחלת תקון האמונה פנ"ל. כי קימת חצות הוא התעוררות השנה ואז חוזרת הנשמה שהיא רוחניות אלקות לתוך הגוף שהוא תכלית הצמצום אשר בעת השנה היו רחוקים זה מזה כי שנה אחד מששים במיתה שהיא בחינת הסתלקות רוחניות אלקות שהיא הנשמה מהגוף שהוא הצמצום, ועל ידי התעוררות השנה בחצות חוזר נשמתו לגופו בבחינת המחזיר נשמות לפגרים מתים וזהו בחינת המשכת רוחניות אלקות לתוך הצמצום כי אין חוזרת נשמתו לגופו כמו שהלכה מפנו קדם השנה רק היא מתחדשת בשעת השנה בבחינת חדשים לבקרים דהינו שנתוסף עליה אור רוחניות אלקותו יתברך וכשחוזרת לגופו זהו בחינת המשכת רוחניות אלקותו שהיא הנשמה שנתחדשה לתוך הצמצום שהוא הגוף פנ"ל. וזהו בחינת רוח צפונית המנשבת בפנור של דוד שעל ידי זה היה קם בחצות כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, צפון הוא בחינת צמצום כי צפון הוא שמאל שהוא בחינת גבורות בחינת צמצום, ורוח צפון זה בחינת המשכת וחבור רוחניות אלקות עם הצמצומים כי הרוח הוא רוחני שנמשך מרוחניות אלקות שמשם כל הרוחות והנשמות כי הרוח והנשמה הוא רוח אורי כי שרש הרוח והאור הוא ממקום גבה מאד מבחינת רוחניות אלקות שמשם כל הנפשות והרוחות והנשמות כמו שכתוב כל אשר נשמת רוח חיים באפיו ועל כן רוח צפון זה בחינת המשכת רוחניות אלקות שהוא בחינת רוח לתוך הצמצום שהוא בחינת צפון, ועל כן מצפון זהב יאָתה כי משם עקר העשירות והפרנסה מבחינת רוח צפונית שהוא בחינת המשכת רוחניות אלקות לתוך צמצומים פנ"ל. ועל כן צפון חסר כי ה' יתברך ברא את העולם בשלש רוחות וצפון חסר כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה כי כלל בריאת עולם הוא בחינת המשכת רוחניות אלקות לתוך הצמצומים בשביל לגלות האמונה

הַקְדוּשָׁה שֶׁבְשִׁבִיל זֶה נִבְרָא הַכֹּל כִּי שָׂרֵשׁ וְחַיּוֹת כֹּל הַבְּרִיאָה כְּלָה הִיא מְרוֹחֲנִיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב בְּדָבָר ה' שָׁמַיִם נַעֲשׂוּ וּבְרוּחַ פִּי כָל צָבָאִם שֶׁצִּמְצָם וְהַגִּבִּיל כְּבִיכּוֹל רוּחֲנִיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ בְּכִמָּה וְכִמָּה צִמְצוּמִים שׁוֹנִים וְנִפְלְאִים עַד שֶׁנִּמְשָׁכּוּ לְתוֹךְ כָּל הַבְּרוּאִים שֶׁהֵם תְּכֵלֶת הַצִּמְצוּם. וְכֹל זֶה הָיָה בְשִׁבִיל לְגִלוֹת אֶת הָאֱמוּנָה שֶׁהִיא בְּחִינַת מַלְכוּת שֶׁבְשִׁבִיל זֶה נִבְרָא הַכֹּל כְּנִי"ל כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב וְכֹל מַעֲשָׂהּ בְּאֱמוּנָה. אֲבָל אֱמוּנָה מַלְכוּת אִי אֶפְשָׁר לָהּ לְהִתְגַּלּוֹת בְּשִׁלְמוֹת כִּי אִם אַחֵר הַבְּרִיאָה עַל יְדֵי מַעֲשֵׂה הַתְּחִתּוֹנִים כִּי אִין מְלֻךְ בְּלֹא עַם, כִּי אֱמוּנָה אִין שִׂיף כִּי אִם בְּדָבָר שֶׁאִין רוֹאִין וְצָרִיכִין לְהֶאֱמִין בּוֹ, דְּהֵינּוּ אַחֵר שֶׁנִּתְרַחֲקָה הַבְּרִיאָה מִהַמְאֲצִיל שֶׁאִז אִי אֶפְשָׁר לְרַאֲוֹת וּלְהִבִּין אֶת הַמְאֲצִיל יִתְבָּרַךְ רַק צָרִיכִין לְהֶאֱמִין בּוֹ בְּאֱמוּנָה שְׁלֵמָה. אֲבָל קֹדֶם הַבְּרִיאָה שֶׁהָיָה הַמְאֲצִיל לְבַדּוֹ יִתְבָּרַךְ אִין שִׂיף אֱמוּנָה כִּי הוּא יִתְבָּרַךְ יוֹדֵעַ מַעֲצָמוֹ בִּידְעָה בְּרוּרָה וְכֹל זְמַן שִׂיּוֹדְעִין בִּידְעָה בְּרוּרָה אִין זֶה אֱמוּנָה. עַל כֵּן בְּתַחֲלַת הַבְּרִיאָה לֹא הָיָה לְהַבְּרִיאָה שְׁלֵמוֹת מִחֲמַת שֶׁעֲדִין לֹא נִתְגַּלָּה מִדַּת הָאֱמוּנָה שֶׁאִינָה מִתְגַּלֶּית כִּי אִם אַחֵר שֶׁיֵּשׁ בְּנֵי אָדָם בְּעוֹלָם כְּנִי"ל וְכֹל הַבְּרִיאָה אִי אֶפְשָׁר לְהִתְהַוּוֹת רַק עַל יְדֵי אֱמוּנָה כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב וְכֹל מַעֲשָׂהּ בְּאֱמוּנָה אֲבָל אִז עֲדִין לֹא הָיָה שׁוּם אָדָם שֶׁיִּמְשִׁיכּוּ הָאֱמוּנָה. רַק שֶׁה' יִתְבָּרַךְ צָפָה שֶׁיְהִי יִשְׂרָאֵל בְּעוֹלָם שֶׁיְהִיָּה לָהֶם אֱמוּנָה וְעַל יְדֵי זֶה בְּרָא אֶת כָּל הָעוֹלָם אֲבָל לֹא הָיָה לְהַבְּרִיאָה שְׁלֵמוֹת עַד שֶׁבָּאוּ יִשְׂרָאֵל שֶׁהֵם מִמְּשִׁיכֵי רוּחֲנִיּוֹת אֱלֻקוֹת לְתוֹךְ הַצִּמְצוּמִים וּמַעֲלִים וּמִתְקַנִּים אֶת הָאֱמוּנָה בְּכָל עֵת. וְעַל כֵּן נִבְרָא צִפּוֹן חֶסֶד לְהוֹרוֹת שֶׁאִין שְׁלֵמוֹת לְהַבְּרִיאָה עֲדִין וְעַקֵּר הַשְּׁלֵמוֹת עַל יְדֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הַצַּדִּיקִים שֶׁהֵם עוֹסְקִים בְּתַקוּן הָאֱמוּנָה שֶׁהֵם מִמְּשִׁיכֵי רוּחֲנִיּוֹת אֱלֻקוֹת לְתוֹךְ הַצִּמְצוּמִים שֶׁמִּשָּׁם מְנַשֵּׁב רוּחַ צְפוּנִית כְּנִי"ל שֶׁהוּא עַקֵּר תַּקוּן הַבְּרִיאָה נִמְצָא שֶׁנִּבְרָא צִפּוֹן חֶסֶד לְהוֹרוֹת שֶׁעַקֵּר שְׁלֵמוֹת הַבְּרִיאָה הוּא עַל יְדֵי הַצַּדִּיקִים שֶׁהֵם מִמְּשִׁיכֵי רוּחֲנִיּוֹת אֱלֻקוֹת לְתוֹךְ הַצִּמְצוּמִים שֶׁהוּא בְּחִינַת רוּחַ צְפוּן שֶׁעַל יְדֵי זֶה עַקֵּר תַּקוּן וּשְׁלֵמוֹת כֹּל הַבְּרִיאָה כִּי עַל יְדֵי זֶה נִתְתַּקְּנָת הָאֱמוּנָה שֶׁעַל יְדָהּ הָיָה כָּל מַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית כְּנִי"ל. וְזֶה שֶׁאִמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה שֶׁצִּפּוֹן חֶסֶד שָׂאֵם יִרְצָה אֶחָד לְכַפֵּר בּוֹ יִתְבָּרַךְ וּלְהוֹדוֹת בְּעַבּוּדָה זָרָה יֵאמְרוּ לוֹ שֶׁיִּבְרָא רוּחַ צְפוּן וְכוּ'. הֵינּוּ כְּנִי"ל שֶׁעַקֵּר מֵהַצִּפּוֹן חֶסֶד הוּא לְהַכְנִיעַ הַכְּפִירוֹת וּלְהַמְשִׁיךְ אֱמוּנָה כִּי צִפּוֹן נִשְׂאָר חֶסֶד בְּשִׁבִיל לְהוֹרוֹת שֶׁהַבְּרִיאָה חֶסֶד עַד שֶׁיָּבוֹאוּ הַצַּדִּיקִים שֶׁהֵם מִמְּשִׁיכֵי רוּחֲנִיּוֹת אֱלֻקוֹת לְתוֹךְ הַצִּמְצוּמִים שֶׁעַל יְדֵי זֶה מִמְּשִׁיכֵי בְּחִינַת רוּחַ צְפוּנִית וּמְשַׁלְּמִים אֶת חֶסְרוֹן הַבְּרִיאָה בְּכָל פַּעַם. וְזֶהוּ בְּחִינַת מֵהַ שֶׁהָיָה רוּחַ צְפוּנִית מְנַשֵּׁב בְּכָנּוֹר שֶׁל דָּוִד וְעַל יְדֵי זֶה הָיָה מְנַגֵּן מֵאֵלָיו כִּי מִשָּׁם כָּל הַשִּׁירוֹת וְהַנְּגוּנִים. כִּי כָּל הַשִּׁיר וְהַנְּגוּן הוּא בְּחִינַת הַמְּשִׁכַת רוּחֲנִיּוֹת אֱלֻקוֹת לְתוֹךְ הַצִּמְצוּמִים כִּי עַקֵּר הַנְּגוּן הוּא עַל יְדֵי שֶׁמְבָרִין וּמְצַמְצָמִין אֶת הָרוּחַ טוֹבָה כְּמַבְאָר בְּמִקּוֹם אַחֵר (בְּסִימָן נד) כִּי עַקֵּר קוֹל הַנְּגוּן הוּא הָאֹוִיר וְהָרוּחַ שֶׁמִּשָּׁם כָּל הַקּוֹלוֹת בְּיָדוּעַ לְמַחְקָרִים. וְעַקֵּר הַנְּגוּן עַל יְדֵי צִמְצוּם הָרוּחַ וְהָאֹוִיר עַל יְדֵי הָאָדָם אוֹ הַכְּלִי הַמוֹצִיא הַקּוֹל וְעַל כֵּן עַל יְדֵי רוּחַ צְפוּנִית שֶׁהוּא בְּחִינַת הַמְּשִׁכַת רוּחֲנִיּוֹת אֱלֻקוֹת לְתוֹךְ הַצִּמְצוּם שֶׁהוּא בְּחִינַת צִפּוֹן שְׂמָאל תְּכֵלֶת הַצִּמְצוּם, עַל יְדֵי זֶה הָיָה מְנַגֵּן כְּנֹר שֶׁל דָּוִד כִּי מִשָּׁם כָּל הַנְּגוּנִים כְּנִי"ל. וְעַל יְדֵי זֶה הָיָה דָּוִד קָם

בחצות שחזרה נשמתו לגופו שהוא גם כן בחינת המשכת רוחניות אלקות לתוך הצמצום כנ"ל. וזהו עורה כבודי עורה הנבל וכנור אעירה שחר שנאמר על קימת חצות כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה וזהו אעירה שחר שעקר התקון בשביל לעורר ולהקיץ ולהעלות האמונה הנפולה שהוא בחינת אילת השחר כי אמונה היא בחינת שחרות מחמת שעקר האמונה הוא רק במה שאין יודעין, ודבר הנסתר ונעלם הוא בחינת שחרות וחשך בחינת ישות חשך סתרו ושם עקר האמונה שצריכין להתחזק באמונה עד שתאיר לו האמונה פאלו רואה בעיניו כמו שכתב רבנו זכרוננו לברכה שזהו בחינת עלית השחר בחינת וארח צדיקים פאור נגה הולך ואור עד נכון היום כי הם מתחזקים באמונה שלמה מתוך חשכת לילה עד שעולה ומאירה להם כשמש בצהרים. נמצא שקימת חצות הוא בחינת המשכת רוחניות אלקות לתוך צמצומים ועל ידי זה נמשך שפע ועל ידי זה נעשה איש תבונות ויכולין לדלות הפנים עמקים על ידי שצועקין מעמקא דלבא כנ"ל. וזה בחינת כל סדר חצות שהוא קולות וצעקות שצועקין מעמק הלב בשביל להעלות האמונה מנפילתה. כי עקר הצעקה בחצות הוא על חרבן בית המקדש וגלות ישראל שהוא בחינת פגם האמונה כי לא גלו ישראל אלא על ידי שפסקו מהם אנשי אמונה כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה וזהו בחינת כאיל תערג על אפקי מים שאומרים בחצות זה בחינת צעקות מעמק הלב בשביל לדלות הפנים עמקים עצה וכו' שעל ידי זה גדלה האמונה וזה כאיל תערג על אפקי מים, אפקי מים דיקא, לגלות העצות שמהם גדלה האמונה שהם בחינת מים עמקים בחינת אפקי מים (כי העצות הם בחינת נ"ה שנקראים אפקי מים כמו שמבאר במקום אחר ומהם גדלה האמונה שהוא בחינת מלכות כי עקר בגנו המלכות הוא על ידי נ"ה כפדוע והבו):

אות ה

ועל ידי הצעקה מעמק הלב בחצות על ידי זה חותרין ומגלין העצות עמקות שמהם גדלה האמונה. ועל כן צריכין להתגבר ולעסק בתורה אחר תקון חצות כי התורה היא פלה עצות כמו שכתוב לי עצה ותושיה כי על ידי התורה שעוסקין אחר חצות לילה על ידי זה דולין ושואבין העצות עמקות ועל ידי זה מגדלין האמונה עד שנגדלת באור הבקר בבחינת חדשים לבקרים רבה אמונתך כי אז באור הבקר אזי הוא עקר עלית האמונה מנפילתה. ועל ידי עלית האמונה נעשין גרים והגרים יכולין להזיק על ידי הגאון שמכניסין שהוא בחינת נאוף שמשם אחיזת המנהיגים של שקר וכו' וצריכין כח המגני ארץ וכו' וזה בחינת ציצית שלובשין בבקר פאור היום שאז הוא עלית האמונה. כי ציצית בחינת

אמונה מלכות כי ציצית תקון הבגדים שהם בחינת מלכות בחינת מלך הכבוד כי רבי יוחנן קרי למאנה מכבודתא. ועל ידי עלית האמונה נעשין גרים וזהו גם כן בחינת ציצית כנפי מצוה ששם אחיזת הגרים שהם באים תחת כנפי השכינה (כמו שמבאר בהתורה להמשיך שלום בסימן יד). וזהו בחינת והחזיקו עשרה אנשים וכו' בכנף איש יהודי בכנף דיקא שהוא בחינת ציצית ששם יתאחזו להתגיר. גם הציצית מתקנים פגם הגרים שהוא גאות ונאוף כי על ידי הציצית מכניעין הגאווה דסטררא אחרא ומעלין את הגאווה לשרשה לה' יתברך בחינת ה' מלך גאות לבש שהוא בחינת והו נפצי גלימיהו הנאמר שם בהתורה הנ"ל (באות טו

עין שם בחינת לאחז בכנפות הארץ וינערו רשעים ממנה שעל ידי כנפות הציצית שהם תקון הלבושים שממש שרש הגאות דקדשה הינו גאותו של ה' יתברך כנ"ל על ידי זה מכניעין הרשעים והסטררא אחרא שהם בחינת גאווה דסטררא אחרא שממש ממשלת של המנהיגים של שקר שכל ממשלתם על ידי עזות וגאות כמו שמבאר שם. כי המנהיגים של שקר הם בחינת מתלבשים בטלית שאינו שלהם כמו שכתוב בנביאי השקר ולא ילבשו אדרת שער למען פחש (זכריה יג) ועל ידי ציצית טלית של מצוה שהוא בחינת לבושו של ה' יתברך בחינת ה' מלך גאות לבש על ידי זה מכניעין אותם כנ"ל. גם ציצית מכניע פגם הנאוף שמכניסין על ידי הגאות כמו שכתוב ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם אשר אתם זנים וכו' כמו שכתב אדונינו מורנו ורבינו זכרוננו לברכה (בסימן ז):

אות ו

ואחר כך מניחין תפלין שעל ידי זה מעלין מבחינת החתים בשרו לבחינת פתוחי חותם קדש לה' כמו שמבאר שם הינו כי על ידי הציצית הכניעו תאות נאוף שהוא פגם הגאות ועל ידי התפלין מתקנים עוד יותר שמתקנים פגם של נאוף ומחפכין אותו מהפך אל הפך שמעלין מבחינת החתים בשרו לבחינת פתוחי חותם שהוא בחינת תפלין כמו שמבאר שם. וזה בחינת השמחה של תפלין שעל ידי זה מחזקין את המלאך כדי להנצל מטמאת מקרה לילה וכו' כמו שמבאר שם עין שם. וזה בחינת השערות של התפלין שהם בחינת שער ראשה כעמר נקא שהוא בחינת תקון השנה בחינת חלום על ידי מלאך עין שם. וזה בחינת תפלין של יד ותפלין של ראש כי מבאר שם שלפעמים בא פגם המקרה חס ושלום מפגם המשפט על ידי דינים שאינם הגונים ולזה צריכין בחינת קשר המרפבה בחינת מרפבו ארגמן וכו' עין שם. וזה בחינת שני התפלין שהם תפלין של יד ותפלין של ראש, תפלין של יד זה בחינת תקון החותם הנ"ל שמעלין מהחתים בשרו לבחינת פתוחי חותם קדש לה' שזהו בחינת תפלין של יד

בְּחִינַת בַּיַד כֹּל אָדָם יַחְתֵּם תְּפִלִּין שֶׁל רֹאשׁ זֶה בְּחִינַת קֶשֶׁר הַמְרַכְבֵּה כִּי שֶׁל
רֹאשׁ הוּא בְּחִינַת מְרַכְבֵּה בְּחִינַת רֶכֶב שְׁמַיִם (כְּמוֹ שֶׁכָּתַב אֲדוֹנֵנוּ מוֹרְנוּ
וְרַבְּנוּ זְכוֹרֵנוּ לְבִרְכָה בְּהַתּוֹרָה מְרַכְבֵּת פְּרַעַה בְּסִימָן לַח) כִּי הַמְרַכְבֵּה כְּלוּלָה
מְאַרְבַּע חֵיוֹת שֶׁהֵם בְּחִינַת הַמְּלָאכִים הַנִּי"ל שְׁסִימָנָם אֲרַגְמָן שֶׁהֵם בְּחִינַת
אַרְבַּע מַחְנוֹת הַשְּׂכִינָה שֶׁכֵּל זֶה הוּא בְּחִינַת הַשֵּׁל רֹאשׁ שֶׁהֵם בְּאַרְבַּע בְּתִימִים
כְּגַד אַרְבַּעַת מְלָאכִי הַמְרַכְבֵּה שְׁמֵתִקְשָׁרִים עַל יְדֵי הַנְּחַת הַשֵּׁל רֹאשׁ שֶׁעַל
יְדֵי זֶה נִתְּתִקוּן תִּקּוּן הַמְּשֻׁפָּט שְׂאֵז נִתְּתִקוּן הַמַּח בְּשִׁלְמוֹת וְנִצּוּלִין מִפְּגָם
הַבְּרִית מִמִּקְרָה לִילָה בְּכֹל הַבְּחִינּוֹת וְאֵז הוּא גָּמַר תִּקּוּן הָאֱמוּנָה בְּשִׁלְמוֹת
כְּמוֹבֵן בְּהַתּוֹרָה הַנִּי"ל:

אות ז

וְזֶה בְּחִינַת יַפְנָה וְיִטַל יְדָיו שְׁצָרִיכִין מִקֶּדֶם לְדַחֹת מוֹתְרוֹת הַמְּאָכְלִים כְּדִי
שְׁיִוָּכַל לְהַשְׁבִּיעַ בְּצַחְצָחוֹת נַפְשׁוֹ עַל יְדֵי הַמְּאָכְלִים שְׂאֵכַל מִקֶּדֶם כְּדִי שְׁיִוָּכַל
לְדִלוֹת הַמַּיִם הַנִּי"ל כְּמַבְאָר שֶׁם שֶׁעַל יְדֵי אֲכִילַת הַצְּדִיק הוּא מְצַחֵצֵחַ נַפְשׁוֹ
וְכוֹי אָבֵל הָאֲכִילָה צְרִיכָה בְּרוּר. כִּי יֵשׁ בְּהָאֲכִילָה אַחִיזַת הַפְּסֻלַת וְעַל יְדֵי
שְׁנִפְנָה וְנִדְחָה הַפְּסֻלַת לַחוּץ וְאִין נִשְׂאָר כִּי אִם דְּקוּת וְזָכוּת הָאֲכִילָה שֶׁהוּא
שְׁבִיעַת הַנֶּפֶשׁ שְׁמִשָּׁם אֲכִילַת וְשְׁבִיעַת הַצְּדִיק כִּי הַצְּדִיק אֵינוֹ נֶזוֹן כָּלֵל
מִפְּסֻלַת הָאֲכִילָה רַק מְזָכוּת וְצַחוֹת וְרוּחָנִיּוֹת הָאֲכִילָה שֶׁעַל יְדֵי זֶה מְשַׁבֵּיעַ
בְּצַחְצָחוֹת נַפְשׁוֹ. רַק מֵאַחַר שֶׁמַּחְטָא אָדָם הָרֹאשׁוֹן נִתְּעָרַב הַכֹּל כְּיָדוּעַ
בְּהַכְרַח שִׁיחִיָּה בְּהָאֲכִילָה אַחִיזַת הַפְּסֻלַת. וְהַצְּדִיק בְּאֲכִילָתוֹ מְבַרֵּר הַטּוֹב
מִן הַפְּסֻלַת וְהַמּוֹתְרוֹת וְאֵינוֹ נֶזוֹן כִּי אִם מֵהַטּוֹב וְהַרוּחָנִיּוֹת וְעַקֵּר הַבְּרוּר
נִשְׁלָם עַל יְדֵי שְׁנִפְנָה וְדוּחָה הַפְּסֻלַת וְהַמּוֹתְרוֹת לַחוּץ וְאֵז נִשְׂאָר רַק הַטּוֹב
וְהַדְּקוּת וְהַרוּחָנִיּוֹת שְׁבִימָכֵל. שֶׁעַל יְדֵי זֶה מְצַחֵצֵחַ נַפְשׁוֹ שֶׁעַל יְדֵי זֶה
זוֹכִין לְדִלוֹת הַמַּיִם שְׁמִשָּׁם גְּדֻלָּה הָאֱמוּנָה שֶׁזֶה צְרִיכִין בְּבַחֲחִינַת
חֲדָשִׁים לְבַקְרִים רַבָּה אֱמוּנָתָךְ כְּנִי"ל. וְזֶה בְּחִינַת יַפְנָה וְיִטַל יְדָיו כִּי אַחַר
כֶּךָ צְרִיךְ לְטַל יְדָיו בְּמַיִם שְׁנִמְשָׁכִין מִמַּיִם הַנִּי"ל מִבְּחִינַת מַיִם עֲמֻקִּים עֲצָה
בְּלֵב אִישׁ שֶׁהֵם בְּחִינַת מַעֲיָן וּמְקוֹה מַיִם שֶׁהֵם מְטַהְרִין מִכָּל הַטְּמָאוֹת כִּי
כָּל הַטְּמָאוֹת הֵם מִבְּחִינַת כְּפִירוֹת כִּי עֲבוּדָה זָרָה שֶׁהֵם הַכְּפִירוֹת כְּלוּלִים
מִכָּל הַטְּמָאוֹת כִּי עֲבוּדָה זָרָה מְטַמְּאָה כְּמַת וְכַנְּדָה. כִּי עַקֵּר הַקְּדוּשָׁה
וְהַטְּהָרָה הוּא ה' יִתְבָּרַךְ שֶׁהוּא קְדוֹשׁ וְטָהוֹר כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב כִּי קְדוֹשׁ אֲנִי וְכְמוֹ
שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְטַהֵר אֶת יִשְׂרָאֵל וְכוּי'.
וְכַשֵּׁי שֶׁלּוֹ כְּפִירוֹת חֶסֶד וְשָׁלוֹם הוּא רְחוּק מֵה' יִתְבָּרַךְ וְאֵז שׁוֹרִין בּוֹ כָּל
הַטְּמָאוֹת רְחוּמָא לְצַלֵּן וּמִשָּׁם הַשְּׁתַּלְשְׁלוֹת כָּל הַדְּבָרִים הַמְּטַמְּאִין כִּי כָּל
דְּבָרִים הַמְּטַמְּאִין הוּא מַחְמַת שְׁרַחוּקִים מֵה' יִתְבָּרַךְ וְקִדְשָׁתוֹ. וְעַל כֵּן עַקֵּר
הַטְּהָרָה מִכָּל הַטְּמָאוֹת הוּא עַל יְדֵי מַיִם שְׁנִמְשָׁכִין מִבְּחִינַת מַיִם עֲמֻקִּים
עֲצָה וְכוּי' הַנִּי"ל שֶׁהֵם בְּחִינַת מַעֲיָנִי הַיְשׁוּעָה בְּבַחֲחִינַת וְשֶׁאֲבַתָּם מַיִם בְּשִׁשׁוֹן

ממעניי הישועה שהם מעין ומקוה המטהרין מכל הטמאות בחינת מקוה ישראל הי מושיעו בעת צרה כי עקר הישועות הם עצות (שהם בחינת נ"ה שנקראים ישועות פידוע) כמו שאומרים ותקננו בעצה טובה מלפניך והושיענו מהרה למען שמך וכמו שכתוב ותשועה ברב יועץ. ולהפך רחמנא לצלן פתיב האם אין עזרתי בי ותשיה נדחה ממני (איוב ו). ועל כן בבקר על ידי מצות נטילת ידים במים מכל שכן כשטובלין במקוה ומעין על ידי זה ממשיכין המים ממעניי הישועה הנ"ל שהם בחינת מים עמקים עצה וכוי שעל ידי זה גדלה האמונה שמטהרת מכל הטמאות וכנ"ל. ואחר כך מניחין ציצית ותפלין של יד ושל ראש שעל ידי כל זה מתקננו כל התקונים הנ"ל כנ"ל, וכל זה עושין בעבדא ואחר כך צריכין לעשות כל התקונים האלה במלולא פמובא בזהר ובכונות שצריכין לתקן כל העולמות בעבדא ובמלולא:

אות ח

וזה בחינת כל סדר התפלה שעל ידי זה ממשיכין כל התקונים הנ"ל במלולא כי בתחלה אומרים ברפת השחר תכף בהקיצו משנתו ועל ידי זה ממשיכין רוחניות אלקות לתוך צמצומים במלולא. כי אנו מברכין אותו ותברך על שהחזיר נשמתנו לתוך גופנו כמו שאומרים הפחזיר נשמות לפגרים מתים שזהו בחינת המשכת רוחניות אלקות שהיא הנשמה לתוך צמצומים שהם בחינת הגופים ואחר כך מברכין בפרטיות על כל פרטי החיות והפעלות והתנועות הנמשכין מהנפש מרוחניות אלקות לתוך הגוף. כי כל תנועות הגוף הוא מהנפש כי הנפש מראה פעלותיה בגוף ואנו מברכין להי ותברך על כל פעלה ותנועה של הגוף שהיא על ידי הנפש ובזה אנו ממשיכין במלולא רוחניות אלקות לתוך צמצומים שהם פעלות הגוף כגון כד פתח עיניו מברך פוקח עורים ובזה ממשיכין במלולא רוחניות אלקותו שמשם שרש הפח של הנפש שפועלת בגוף שיוכל לפקח עיניו. וכן יתיב מברך מתיר אסורים וכד זקיף זוקף כפופים וכוי שבכל זה ממשיכין רוחניות אלקותו שמשם כל כחות הנפש שנמשכין לתוך הגוף שהוא בחינת צמצום. נמצא שבברכות אלו ממשיכין בפרטיות רוחניות אלקותו שהם שרשי כחות הנפש לתוך פרטי הצמצומים שעל ידי זה יש לו פח לפקח עיניו ולישב ולזקף וכוי. וזה בחינת מלביש ערמים כי הצמצומים הקדושים הם בחינת לבושים כי בהם מצמצמין ומלבישין את רוחניות אלקותו ותברך ומשם שרש כל המלבושים:

וזה בחינת רוקע הארץ על המים. ארץ הוא בחינת אמונה כמו שכתוב שכן ארץ ורעה אמונה (כמבאר בדבריו זכרוננו לברכה), מים הם בחינת המים עמקים שמהם גדלה האמונה כמו שמבאר שם כנ"ל. וזהו רוקע

הָאָרֶץ עַל הַמַּיִם כִּי עֵקֶר קִיּוֹם הָאֱמוּנָה שֶׁהִיא בְּחִינַת אֶרֶץ הַיָּם עַל הַמַּיִם שֶׁהֵם בְּחִינַת הָעֲצוֹת שֶׁהֵם בְּחִינַת מַיִם עִמָּקִים עֲצָה כְּנִ"ל. וְזֶהוּ בְּחִינַת הַמְּכִין מִצְעָדֵי גֶבֶר כִּי הַרְגָּלָיו הֵם בְּחִינַת עֲצוֹת כְּמוֹ שֶׁפָּתוּב וְכָל הָעַם אֲשֶׁר בְּרָגְלָהּ הַהוֹלְכִים אַחַר עֲצָתָהּ. כִּי עֵקֶר הַלֹּחֵף הָאָדָם בְּדַרְכֵי ה' הוּא עַל יָדֵי הָעֲצוֹת טוֹבוֹת וְעַל כֵּן אָנוּ מְבַקְשִׁים בְּעֲצָתָהּ תְּנַחֲנִי. כִּי עַל יָדֵי הַמְּשַׁכֵּת רִוּחַנִיּוֹת אֲלֻקוֹת לְתוֹךְ צְמֻצוּמִים זֹכִיךְ לְחַתֵּר הַמַּיִם שֶׁהֵם הָעֲצוֹת שֶׁהֵם בְּחִינַת רְגָלָיו שֶׁמִּשָּׁם עֵקֶר כַּח הַלִּיכוֹת הָאָדָם וּמִצְעָדָיו בְּגִשְׁמִיּוֹת וּרְוּחַנִיּוֹת. וְזֶה בְּחִינַת שְׁעֵשָׂה לִי כָּל צָרָכִי שֶׁמְבָרְכִין עַל הַמְּנַעְעִלִים שֶׁהֵם שְׁמִירָה לְרַגְלָיו כִּי הַרְגָּלָיו שֶׁהֵם בְּחִינַת הָעֲצוֹת צָרִיכִין שְׁמִירָה גְדוֹלָה שֶׁלֹּא יִגָּף בְּאָבֹן רְגָלוֹ שֶׁלֹּא יִהְיֶה נִכְשֵׁל חֵס וְשְׁלוֹם בְּעֲצוֹת רְעוֹת שֶׁל בְּנֵי הָעוֹלָם הַרוֹדְפִין אַחַר הַמָּמוֹן וְתַאֲוֹת עוֹלָם הַזֶּה שֶׁהֵם אָבֹן נֶגֶף לְכָל הַרוֹצִים לְכַנֵּס בְּדַרְכֵי עֲבוֹדָתוֹ יִתְבָּרֵךְ כִּי רַב עֲצוֹתֵיהֶם מְקַלְקְלוֹת. וְעַל כֵּן הִתְחִיל דָּוִד הַמֶּלֶךְ עָלָיו הַשְּׁלוֹם סִפֵּר תְּהִלָּתוֹ אֲשֶׁרֵי הָאִישׁ אֲשֶׁר לֹא הִלֵּךְ בְּעֲצַת רְשָׁעִים כִּי בְּוֹדָאֵי אֲשֶׁרֵי לוֹ אֲשֶׁרֵי חִלְקוֹ מִי שֶׁנִּמְלֵט מִעֲצַת רְשָׁעִים בְּשִׁלְמוֹת כִּי כַּמָּה אֲנָשִׁים נִלְכְּדוּ בָּהֶם כְּצַפְרִים הָאֲחוּזוֹת רַחֲמָנָא לְצַלָּן. כִּי כְּמוֹ שֶׁעַל יָדֵי עֲצוֹת דִּקְדוּשָׁה בְּחִינַת מַיִם עִמָּקִים עֲצָה וְכוּ' נִתְגַּדְּלָה הָאֱמוּנָה כְּנִ"ל כְּמוֹ כֵּן לְהַפְּךָ עַל יָדֵי עֲצוֹת רְעוֹת חֵס וְשְׁלוֹם נִחְלָשָׁה הָאֱמוּנָה דִּקְדוּשָׁה חֵס וְשְׁלוֹם וְנִמְשַׁכֵּן אֱמוּנוֹת כְּזָבוֹת וּכְפִירוֹת רַחֲמָנָא לְצַלָּן. וְהַמְּנַעְעִלִים הֵם בְּחִינַת שְׁמִירָה לְרַגְלָיו וְעַל כֵּן אָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֹנָם לְבִרְכָה לְעוֹלָם יִמְכֹּר אָדָם כָּל מָה שֵׁישׁ לוֹ וַיִּקַּח מְנַעְעִלִים לְרַגְלָיו וְעַל כֵּן מְבָרְכִין עֲלֵיהֶם שְׁעֵשָׂה לִי כָּל צָרָכִי כִּי הֵם בְּחִינַת שְׁמִירָה לְרַגְלָיו שֶׁהֵם בְּחִינַת הָעֲצוֹת שֶׁעַל יָדָם עֵקֶר קִיּוֹם הָאֱמוּנָה כְּנִ"ל, וְזֶה בְּחִינַת אוֹזֵר יִשְׂרָאֵל בְּגִבּוֹרָה זֶה בְּחִינַת הָאֱמוּנָה שֶׁנִּתְגַּדְּלָה עַל יָדֵי הָעֲצוֹת כְּמוֹ שֶׁפָּתוּב וְהָיָה צֶדֶק אֲזוֹר מִתְּנִיּוֹ וְהָאֱמוּנָה אֲזוֹר חֲלָצִיו בְּחִינַת לִבָּשׁ ה' עַז הַתְּאֵזֵר הַנִּזְכָּר בַּתּוֹרָה הַנִּ"ל. וְזֶה בְּחִינַת עוֹטֵר יִשְׂרָאֵל בַּתְּפָאֶרָה שֶׁמְבָרְכִין עַל עֲטִיפַת הָרֹאשׁ זֶה בְּחִינַת רֹאשׁ דְּבָרָה אֱמֶת שֶׁהוּא בְּחִינַת תְּפָאֶרֶת בְּחִינַת יַעֲקֹב כִּיִּדְוֹעַ שֶׁמִּשָּׁם עֵקֶר קִיּוֹם הָאֱמוּנָה בְּחִינַת צֶדֶק כַּד אֲתַחֲבֵרֶת בְּאֵמֶת אֲתַקְרִיאֵת אֱמוּנָה כִּי עֵקֶר הָעֲצוֹת שֶׁעַל יָדָם גְּדֻלָּה הָאֱמוּנָה נִמְשַׁכֵּן מֵאֵמֶת כְּמוֹ שֶׁפָּתוּב הֵן אֱמֶת חֲפָצָה בְּטָחוֹת וְכוּ' (כְּמוֹ שֶׁמְבָאֵר בְּמָקוֹם אַחֵר). וְזֶה בְּחִינַת הַנּוֹתֵן לַיַּעֲף כַּח שֶׁמְבָרְכִין עַל שְׁנֵתְחַדְּשָׁה נִשְׁמָתוֹ וּמָחוּ בְּתוֹךְ הָאֱמוּנָה בְּבְחִינַת חֲדָשִׁים לְבָקָרִים רַבָּה אֱמוּנָתָהּ, הֵינּוּ כְּנִ"ל כִּי עֵקֶר כָּל הַבְּרָכוֹת הֵם עַל יָדֵי גְדוּלַת הָאֱמוּנָה בְּבָקָר שְׁנֵתְגַדְּלָה עַל יָדֵי כָּל הַתְּקוּנִים הַנִּ"ל. וְזֶה בְּחִינַת הַמְּעַבִּיר שְׁנָה מְעִינֵי וְכוּ' וּמְסִימִין הַגּוֹמֵל חֲסָדִים טוֹבִים וְכוּ'. כִּי בְּעַת חֲשֵׁכַת לַיְלָה שֶׁהוּא בְּחִינַת הָעֵדֶר הָעֲצָה בְּחִינַת מִי זֶה מַחְשִׁיךְ עֲצָה (כְּמוֹ שֶׁמְבָאֵר שָׁם) אִזּוֹ צָרִיכִין לִישׁוֹן וְלִסְלֶק דַּעְתוֹ לְגַמְרֵי שֶׁלֹּא יִתְגַּבְּרוּ הָאֱמוּנוֹת כְּזָבוֹת חֵס וְשְׁלוֹם הַנִּמְשַׁכֵּן מְקַלְקוֹל הָעֲצוֹת שֶׁהֵם בְּחִינַת הַחֲשֵׁךְ שֶׁל לַיְלָה כְּנִ"ל. אֲבָל צָרִיכִין לְמַעַט בְּשָׁנָה רַק לִישׁוֹן מָה שֶׁמְכָרַח בְּשִׁבִיל קִיּוֹם הָאָדָם כְּדִי שִׁיתְחַדֵּשׁ נִשְׁמָתוֹ בְּתוֹךְ הָאֱמוּנָה הָעֲלִיּוֹנָה שֶׁהוּא שֶׁרֵשׁ הָאֱמוּנָה. וְאִזּוֹ בְּהַקִּיצוֹ כְּשִׁחוּזָרֶת נִפְשׁוֹ לְתוֹךְ גּוֹפּוֹ חוּזָרִין וּמְמַשִּׁיכִין כָּל תְּקוּנֵי הָאֱמוּנָה וּמְגַדִּילִין אוֹתָהּ עַל יָדֵי הָעֲצוֹת שֶׁנִּתְגַּדְּלוּ כְּנִ"ל. וְזֶהוּ שֶׁמְסִימִין בְּבִרְכַת הַמְּעַבִּיר שְׁנָה הַגּוֹמֵל חֲסָדִים טוֹבִים, חֲסָדִים טוֹבִים זֶה בְּחִינַת חֲסָדֵי דָּוִד הַנִּצָּמְנִים שֶׁהֵם בְּחִינַת נִ"ה שֶׁהֵם בְּחִינַת עֲצוֹת (כְּמוֹ שֶׁמְבָאֵר בְּמָקוֹם אַחֵר). כִּי עַל יָדֵי הָעֲבֵרַת הַשְּׁנָה שִׁחוּזָרֶת נִשְׁמָתוֹ לְתוֹךְ

גופו שְׁהִיא בְּחִינַת הַמְּשַׁכֵּת רוּחָנִיּוֹת אֱלֻקוֹת לְתוֹךְ צְמֻצוּמִים עַל יְדֵי זֶה נִמְשָׁכִין עֲצוֹת טוֹבוֹת שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת חֲסָדִים טוֹבִים בְּחִינַת חֲסָדֵי דָּוִד כְּנִ"ל. וְזֶה בְּחִינַת כַּד שֶׁמֶע קוֹל תְּרַנְגוּלָא מְבַרְךְ הַנוֹתֵן לְשָׁכוּי בִּינָה וְכוּי מִי שֶׁת בְּטוּחוֹת חֲכָמָה אוֹ מִי נִתֵן לְשָׁכוּי בִּינָה (עֵינֵי לְקַמֵּן מְבַאֵר הַיֵּטֵב):

אות ט

וְזֶהוּ בְּחִינַת הָעֵקֶדָה כִּי לְדִלוֹת הַמַּיִם הַנִּ"ל שֶׁהֵם הָעֲצוֹת שֶׁמֵהֵם גְּדֻלָּה הָאֱמוּנָה צְרִיכִין לְצַעֵק מֵעֵמֶק הַלֵּב בְּחִינַת מִמַּעַמְמָקִים קְרֵאתִיךְ וְכוּי בְּחִינַת צַעֵק לְבָם אֵל ה' וְהִצַּעֵקָה מֵעֵמֶק הַלֵּב זֶה בְּחִינַת מְסִירַת נַפְשׁוֹ עַל קְדוּשַׁת ה' בְּחִינַת אֱלִיךְ ה' נִפְשֵׁי אִשָּׁא וּפְרֵשׁ רַש"י לְבֵי אֶכְנוּ. וְזֶה בְּחִינַת הָעֵקֶדָה שֶׁיִּצְחָק מְסִיר נַפְשׁוֹ עַל קְדוּשַׁת ה' וּפְשֵׁט צְנֵאוֹרוֹ עַל גְּבֵי הַמְּזֻבָּח, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת צַעֵקֵת הַלֵּב מִמַּעַמְמָקִים, שֶׁהוּא בְּחִינַת מְסִירַת נַפְשׁוֹ כְּנִ"ל וְעַל כֵּן מִשָּׁם נִמְשָׁךְ בְּחִינַת שׁוֹפָר שֶׁל רֹאשׁ הַשָּׁנָה שֶׁהוּא שׁוֹפָר שֶׁל אֵילוֹ שֶׁל יִצְחָק, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב, וְהִנֵּה אֵיל אַחַר נֶאֱחָז בְּסַבָּךְ בְּקִרְנָיו, כִּי קוֹל שׁוֹפָר שֶׁל רֹאשׁ הַשָּׁנָה הוּא בְּחִינַת מִמַּעַמְמָקִים קְרֵאתִיךְ י"י, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת כָּל בְּחִינַת רֹאשׁ הַשָּׁנָה כְּפִדוּעַ. כִּי אִזּוֹ בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה צְרִיכִין לְתַקֵּן הָאֱמוּנָה, כְּמִבְּאֵר בְּהַתּוֹרָה הַנִּ"ל, עַל כֵּן צְרִיכִין אֲנִי לְתַקֵּעַ בְּשׁוֹפָר, שֶׁהוּא בְּחִינַת קוֹל הַיּוֹצֵא מִן הַלֵּב, שֶׁהוּא קוֹל בְּלֹא דְבוּר וְזֶה זֹכֵין עַל יְדֵי זְכוּת עֵקֶדֶת יִצְחָק שֶׁמְסִיר נַפְשׁוֹ עַל קְדוּשַׁת ה' שֶׁמִּשָּׁם בְּחִינַת הַשׁוֹפָר שֶׁל רֹאשׁ הַשָּׁנָה כְּנִ"ל. וְעַל כֵּן נִקְרָא מְסִירַת נַפְשׁוֹ בְּשֵׁם עֵקֶדָה, כִּי הָעֵקֶדָה הִיא בְּרַגְלֵיךְ לְהוֹרוֹת שְׁעַל יְדֵי מְסִירַת נַפְשׁוֹ שֶׁהוּא בְּחִינַת צַעֵקֵת הַלֵּב מִמַּעַמְמָקִים עַל יְדֵי זֶה נִתְתַּקְּנוּ הַרְגְלֵיךְ, שֶׁהֵם בְּחִינַת עֲצוֹת שֶׁמֵהֵם גְּדֻלָּה הָאֱמוּנָה כְּנִ"ל. וְעַל כֵּן אַחַר הָעֵקֶדָה אוֹמְרִים פְּרֻשֵׁת קְרִיאַת שְׁמַע שֶׁהוּא אֱמוּנַת הַיְחוּד, כִּי עַל יְדֵי כָּל הַנִּ"ל זֹכֵין לְאֱמוּנָה כְּנִ"ל:

אות י

וְכִשְׁמַעְלִין הָאֱמוּנָה עַל יְדֵי זֶה נִעֲשִׂין גְּרִים וְכוּי כְּנִ"ל וְזֶה בְּחִינַת פְּרֻשֵׁת הַקְּרִבָּנוֹת וּקְטֻרֶת שְׁעַל יְדֵי זֶה מַעְלִין הַנִּיצוּצוֹת מִהַקְּלָפוֹת שֶׁזֶה בְּחִינַת גְּרִים שֶׁהֵם נְפֻשׁוֹת וְנִיצוּצוֹת שְׁעוֹלִין מִהַקְּלָפוֹת וְהַסְטֵרָא אַחֲרָא אֵל הַקְּדוּשָׁה:

אות יא

וּכְשֶׁנַעֲשִׂין גָּרִים יְכוּלִים לְהִזְיֵק לְיִשְׂרָאֵל חֵס וְשְׁלוֹם, כִּי מְכַנְיָסִין גְּאוּה וְכוּי שְׁעַל יְדֵי זֶה נוֹטְלִין חֶרֶב הַגְּאוּה הַמְנַהֲגִי שְׁקָר שְׁמֶשֶׁם נִמְשָׁד תַּאֲוֹת נְאוּף חֵס וְשְׁלוֹם. וְצָרִיכִין לְהַכְנִיעַ אוֹתָם עַל יְדֵי הַמְּגִנִי אֶרֶץ וְכוּי, כְּמוֹ שְׁמִבְאָר שָׁם, עֵינֵן שָׁם. וְזֶהוּ בְּחִינַת פְּסוּקֵי דְזִמְרָה שְׁמִזְכִּירִין בְּהֵם גְּדֻלַּת ה' וּמְלֻכוֹתוֹ וּמְשַׁלְתּוֹ הַגְּדוּלָה לְהוֹרוֹת כִּי הַגְּאוּת וְהַמְּלוּכָה לֵה' יִתְבָּרַךְ לְבַד וּבְזָה מְכַנְיָעִין הַגְּאוּת דְּסִטְרָא אַחְרָא שְׁמְכַנְיָסִין הַגָּרִים. וְזֶהוּ בְּחִינַת שִׁירַת, הֵיִם שְׁאוּמְרִים בְּסוּף פְּסוּקֵי דְזִמְרָה שְׁמִתְחַלֵּת 'אֲשִׁירָה לֵה' כִּי גְאָה גְאָה', שְׁזֶהוּ בְּחִינַת הַכְּנַעַת הַגְּאוּת דְּסִטְרָא אַחְרָא כִּי מְזַכֵּרִין שְׁהַגְּאוּת וְהַמְּשַׁלָּה הוּא רַק לֵה' יִתְבָּרַךְ וְכָל הַמְּתַגְּאִים נִכְנָעִים וְנוֹפְלִים לְפָנָיו, כְּמוֹ שְׁתַּרְגֵּם כִּי גְאָה גְאָה אָרִי אֲתַגְּאִי עַל גְּוִתְנֵיָא וְכוּי. וְזֶהוּ שְׁמִסִּים, ה' יִמְלֹךְ לְעוֹלָם וָעֶד. כִּי גְאוּת דְּסִטְרָא אַחְרָא הוּא בְּחִינַת מְלֻכוֹת דְּסִטְרָא אַחְרָא, בְּחִינַת אֲנָא אִמְלֹךְ וְעַל כֵּן מְזַכֵּרִין גְּדֻלַּת מְלֻכוֹתוֹ שְׁהַמְּלוּכָה שְׁלוֹ יִתְבָּרַךְ בְּחִינַת ה' יִמְלֹךְ לְעוֹלָם וָעֶד וּבְזָה מְכַנְיָעִין וּמְפִילִין מְלֻכוֹת דְּסִטְרָא אַחְרָא שְׁהוּא בְּחִינַת גְּאוּת וְזֶהוּ שְׁאוּמְרִים אַחַר כָּךְ, כִּי לֵה' הַמְּלוּכָה וְכוּי וְהִיתָה לֵה' הַמְּלוּכָה וְהִיָּה ה' לְמֹלֵךְ וְכוּי, הַכֹּל לְגַלוֹת מְלֻכוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ אֲשֶׁר אֱלֹו לְבַד הַמְּלוּכָה בְּחִינַת כִּי לֵה' הַמְּלוּכָה וְאִין לְשׁוּם אָדָם וְנִבְרָא לְהַתְּגְאוּת וְלְמֹלֵךְ וּבְזָה מְכַנְיָעִין וּמְבַטְלִין הַגְּאוּת שְׁמְכַנְיָסִין הַגָּרִים, גַּם שִׁירַת הֵיִם הוּא בְּחִינַת תַּקוּן הַבְּרִית, כִּי קָרִיעַת יַם סוּף הָיָה בְּזִכּוֹת יוֹסֵף שְׁשֶׁמֶר הַבְּרִית, כְּמוֹ שְׁאֲמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבָרְכָה וּבְזָה מְכַנְיָעִין פְּגָם תַּאֲוֹת נְאוּף שְׁמְכַנְיָסִין הַגָּרִים עַל יְדֵי הַגְּאוּת כְּנִ"ל:

אות יב

וְאַחַר כָּךְ אוּמְרִים בְּרַפְת יוֹצֵר אוֹר וּמְזַכֵּרִין שָׁם סֵדֶר קְדוּשָׁה וּגְדֻלַּת הַמְּלָאכִים שְׁעוֹמְדִים בְּאֵימָה וּבִירָאָה וּמְקַדְּשִׁין שְׁמוֹ יִתְבָּרַךְ. זֶה בְּחִינַת תַּקוּן הַתְּפִלִּין שְׁמַעְלִין מִבְּחִינַת הַחֲתִים בְּשָׂרוֹ לְבְּחִינַת פְּתוּחֵי חוֹתָם קְדוּשָׁה לֵה', שְׁזֶהוּ בְּחִינַת קְדוּשָׁה קְדוּשָׁה קְדוּשָׁה ה' צְבָאוֹת וְכוּי. וְעַל כֵּן מְזַכֵּרִין שָׁם גְּדֻלַּת הַמְּלָאכִים שְׁעַל יְדֵי זֶה מְמַשִּׁיכִין בְּחִינַת חֲזוּק הַמְּלָאךְ כְּדִי לְזַכּוֹת לְחֵלוֹם עַל יְדֵי מְלָאךְ שְׁהוּא תַּקוּן הַבְּרִית, כְּמִבְּאָר בְּהַתּוֹרָה הַנִּ"ל שְׁפָגַם הַבְּרִית נִמְשָׁד עַל יְדֵי שְׁנַפְגָּם וְנוֹפֵל הַחֲמִימוֹת וְהָאֵשׁ שֶׁל הַמְּלָאכִים הַקְּדוּשִׁים וְכוּי וְעַל כֵּן עַל יְדֵי שְׁמִזְכִּירִין עֲצָם הָאֵימָה וְהִירָאָה שֶׁל

המלאכים הקדושים, שהוא חמימות אש דקדשה, כי היראה בחינת אש על ידי זה מעלין החמימות והאש לשרשו ונכנע ונופל האש והחמימות הסטרא אחרא שממש תאות נאוף כנ"ל. אבל עדן צריכין לתקן המשפט וכו', כמו שמבאר שם שלזה צריכין קשר המרפכה וכו', כמו שמבאר שם. וזהו בחינת 'והאופנים וחיות הקדש ברעש גדול מתנשאים וכו' ואומרים ברוך כבוד ה' ממקומו, האופנים וחיות הקדש הם בחינת קשר המרפכה, כי האופנים וחיות הקדש הם הם המרפכה, שזהו בחינת תקון המשפט ועל כן הם אומרים ברוך כבוד ה' ממקומו, ממקומו זה בחינת תקון המשפט, כי הקדוש ברוך הוא מקומו של עולם ועל ידי זה יכול לדון את כל העולם בבחינת אל תדין את חברך עד שתגיע למקומו, (כמבאר במקום אחר), שזהו בחינת תקון המשפט, כי עקר פגם המשפט נמשך מחמת שאין יודעין בחינת צדיק וטוב לו צדיק ורע לו וכו', שזה נראה כעוות המשפט ומשם נמשך ונשתלשל בחינת פגם המשפט וכו', כמוכן שם בהתורה הנ"ל, עין שם היטב. אבל על ידי שאומרים ברוך כבוד ה' ממקומו ומזכירין כי הוא יתברך מקומו של עולם ואין העולם מקומו ועל ידי זה יכול לדון כל אחד ואחד לפי מקומו, כפי מה שהוא יתברך לבד יודע את מקומו, על ידי זה בודאי נתבטלין כל הקשיות האלו של צדיק וטוב לו וכו', כי הוא יתברך דן ושופט את כל אחד ואחד לפי מקומו כפי מה שהוא לבד יודע מקום כל אחד ואחד. כי ה' יתברך יודע שזה האדם אינו יכול להגיע לתכליתו הנצחי כי אם על ידי שיהיה לו עשירות גדול וכל טוב בזה העולם ולהפך האחר אינו יכול לבוא לתכליתו הנצחי כי אם על ידי שיהיה לו עניות ודחקות גדול בזה העולם והכל כפי מקומו של כל אחד שאין שום אדם יודע המקום של כל אחד כי אם הוא לבדו יתברך שהוא מקומו של עולם. נמצא שעל ידי שאומרים ברוך כבוד ה' ממקומו, דהינו שהוא יתברך מקומו של עולם ויכול לדון את כל אחד לפי מקומו בזה ממשכין בחינת תקון המשפט, שזהו בחינת תקון המרפכה כנ"ל. ועל כן האופנים וחיות הקדש, שהם הם המרפכה, הם אומרים ברוך וכו' ממקומו, שהוא בחינת תקון המשפט, שהוא בחינת קשר המרפכה, כמו שמבאר שם. וכשנתתקן המשפט שהוא בחינת קשר המרפכה נצולין מאהבת הנפולין וזוכין לאהבה דקדשה. וזהו בחינת ברפת אהבת עולם שאומרים אחר כך בחינת אהבה דקדשה שתלוייה בקשר המרפכה בחינת מרפכו ארגמן תוכו רצוף אהבה וכו', כמו שמבאר שם, עין שם:

אות יג

ואז אומרים קריאת שמע שהוא אמונה, כי עתה האמונה בשלמות על ידי שזכינו לכל התקונים הנ"ל עד תקון המשפט שהוא גמר התקון כמו

שְׁמֵבָאָר שָׁם. כִּי בָאוּר הַבְּקָר אָף עַל פִּי שְׂאֵז אוֹמְרִים קְרִיאַת שְׁמַע דְּקִרְבָּנוֹת מִחֲמַת שְׂאֵז הַתְּחִלָּה אֲמוּנָה לְהַתְּגַדֵּל עַל יְדֵי בְּחִינָה הַנִּי"ל, אָף עַל פִּי כֹן מֵאַחַר שְׁעֵדִין לֹא נִתְּתֶקְנוּ שְׂאֵר הַתְּקוּנִים עֵדִין גַּם הָאֲמוּנָה לֹא נִתְּתֶקְנָה בְּתַכְלִית הַשְּׁלֵמוֹת, כִּי כָל זְמַן שֵׁישׁ עֵדִין אֲחִיזַת פְּגָם הַגְּרִים שְׂבָאִים מְעֻלִית הָאֲמוּנָה הַנְּפֹלָה, שֶׁהוּא פְּגָם הַגְּאוֹת וְהַנְּאוּף וְכוּ' כַּנִּי"ל, אֲזִי גַם הָאֲמוּנָה אֵינָה בְּשְׁלֵמוֹת, כִּי הִיא בְּהֵא תִלְיָא, אֲבָל עֵתָה שְׂכָבֵר נִתְּתֶקְנוּ כָּל הַבְּחִינּוֹת הַנִּי"ל אֲזִי הָאֲמוּנָה בְּתַכְלִית הַשְּׁלֵמוֹת וְעַל כֵּן עֵתָה אוֹמְרִים עֵקֶר קְרִיאַת שְׁמַע שֶׁהוּא שְׁמַע יִשְׂרָאֵל וְכוּ', שֶׁהוּא אֲמוּנַת הַיְחֻד, כִּי עֵתָה הָאֲמוּנָה בְּשְׁלֵמוֹת כַּנִּי"ל:

וְזֶהוּ בְּחִינַת ד' גְּדוּלָה דְּאֶחָד, זֶה בְּחִינַת תְּקוּן הַמְּשֻׁפֵּט שֶׁהוּא עֵקֶר גִּמְרַת הַתְּקוּן, כִּי ד' דְּאֶחָד הוּא בְּחִינַת מְלָכוֹת מְשִׁיחַ, כַּמּוּבָא, שֶׁהוּא בְּחִינַת תְּקוּן הַמְּשֻׁפֵּט, כִּי מְשִׁיחַ יִזְכֶּה לְתְּקוּן הַמְּשֻׁפֵּט בְּשְׁלֵמוֹת, כַּמּוּ שְׂכָתוּב, יִשְׁפֹּט עֲנִיִּי עִם וְכוּ'. וְכַתִּיב, וְשֹׁפֵט בְּצִדֵק דְּלִים וְכוּ'. וְזֶה בְּחִינַת ד' כְּנֶגֶד אַרְבַּעַת מְלָאכֵי הַמְּרַכְבָּה שֶׁהֵם אוֹרִיאֵל רַפְּאֵל גְּבִרִיאֵל מִיכָאֵל, שְׁסִימָנִם אַרְגָּמֹן בְּחִינַת מְרַכְבוֹ אַרְגָּמֹן. וְזֶה בְּחִינַת שְׁתֵּים עָשָׂר תְּבוֹת שֵׁישׁ בְּשִׁמְעַת וּבְרוּךְ שֵׁם כְּנֶגֶד שְׁנַיִם עָשָׂר שְׂבָטֵי בְּנֵי יַעֲקֹב, (כַּמּוּ שְׁמֵבָאָר בְּמִקּוּם אַחֵר - בְּסִימָן לו') שֶׁהֵם בְּחִינַת מְטָה שְׁלֵמָה, שֶׁהֵם בְּחִינַת ד' דְּגָלִים, ד' מַחֲנוֹת הַשְּׂכִינָה, שֶׁהֵם בְּחִינַת ד' מְלָאכֵי הַמְּרַכְבָּה הַנִּי"ל, בְּחִינַת מְרַכְבוֹ אַרְגָּמֹן, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת אַפְרַיִן עֲשֵׂה לוֹ הַמְּלֶאךְ שְׁלֵמָה וְכוּ' מְרַכְבוֹ אַרְגָּמֹן וְכוּ' שְׁנֵאמַר עַל הַמְּשֻׁפֵּט וּבֵית הַמְּקֻדָּשׁ שֶׁהָיוּ הָאֲרָבָעָה דְּגָלִים מְסַבְּבִין אוֹתוֹ, כַּמּוּ שְׂפִרְשׁ רַשִׁי שָׁם:

שְׁשִׁים גְּבִרִים סָבִיב לָהֶם שְׁשִׁים רְבוּא נְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, עֵין שָׁם. כִּי הָאֲרָבָעָה דְּגָלִים שְׁנַיִם עָשָׂר שְׂבָטִים הֵם בְּחִינַת הַמְּרַכְבָּה כַּנִּי"ל וְכַנִּגְדֵּי זֶה הֵם שְׁתֵּים עָשָׂר תְּבוֹת שְׂבָטֵימִים שְׁמַע וּבְרוּךְ שֵׁם כְּנֶגֶד שְׁנַיִם עָשָׂר שְׂבָטִים שֶׁהֵם בְּחִינַת הַמְּרַכְבָּה שֶׁהוּא בְּחִינַת תְּקוּן הַמְּשֻׁפֵּט שְׁעַל יְדֵי זֶה עֵקֶר שְׁלֵמוֹת הָאֲמוּנָה וְכוּ' ל. וְזֶהוּ בְּחִינַת וְאֶהְבֶּתְךָ אֶת ה', בְּחִינַת אֶהְבֶּה דְּקִדְשָׁה שְׁשׁוּרָה בְּמְרַכְבָּה דְּקִדְשָׁה כַּנִּי"ל. וְזֶהוּ בְּחִינַת וְהָיָה אִם שְׁמוּעַ, שֶׁהוּא בְּחִינַת גְּבוּרוֹת, בְּחִינַת יְרָאָה כִּיזוּעַ לְהַמְּשִׁיךְ עַל עֲצִמְנוּ יְרָאָה קְדוּשָׁה שֶׁהוּא בְּחִינַת אֵשׁ וְחַמִּימוֹת וְהַתְּלַהּבוֹת דְּקִדְשָׁה, לְהַנְצִיל מִחַמִּימוֹת וְאֵשׁ דְּסִטְרָא אַחְרָא שְׁמֵשׁ תְּאוֹת נְאוּף, כִּי מִתְּחִלָּה קִדְּם קְרִיאַת שְׁמַע הַזְּכָרְנוּ יְרָאָת הַמְּלָאכִים וְכֵן בְּאֶהְבֶּת עוֹלָם הַזְּכָרְנוּ אֶהְבֶּתוּ יִתְּבַרְךָ אוֹתְנוּ כַּמּוּ שְׂאוֹמְרִים אֶהְבֶּת עוֹלָם אֶהְבֶּתְנוּ וְכוּ' וּמְסִימִין הַבוּחֵר בְּעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בְּאֶהְבֶּה. וְעַכְשָׁו אֲנוּ מִמְּשִׁיכִין הָאֶהְבֶּה וְהִירָאָה עֲלִינוּ וְאֲנוּ מְקַבְּלִין עֲלִינוּ הָאֶהְבֶּה לְאֶהְבֶּת אוֹתוֹ יִתְּבַרְךָ בְּפִרְשֵׁת וְאֶהְבֶּת וְכוּ' וְכֵן מְקַבְּלִין הִירָאָה עֲלִינוּ בְּפִרְשֵׁת וְהָיָה אִם שְׁמוּעַ לְהַכְנִיעַ וּלְבַטֵּל אֶהְבֶּת הַנְּפֹלוֹת וּלְבַטֵּל הַחַמִּימוֹת וְהָאֵשׁ דְּסִטְרָא אַחְרָא שֶׁהוּא בְּחִינַת פְּגָם הִירָאָה, שֶׁהִיא בְּחִינַת אֵשׁ כַּנִּי"ל. וְזֶהוּ בְּחִינַת פְּרִשֵׁת צִיצִית שֶׁהוּא בְּחִינַת הַכְּנַעַת וּבְטוּל תְּאוֹת נְאוּף, כַּמּוּ שְׂכָתוּב, וְלֹא תִתּוּרוּ אַחֲרֵי לְבַבְכֶם וְאַחֲרֵי עֵינֵיכֶם וְכוּ' וְכוּ' ל. וְזֶהוּ בְּחִינַת יְצִיאַת מִצְרַיִם שְׁמֵזְכִירִין בְּפִרְשֵׁת צִיצִית וּבְרַכַּת אֲמֶת וְנִצִּיב, כִּי יְצִיאַת מִצְרַיִם זֶה בְּחִינַת תְּקוּן הַבְּרִית, כַּמּוּ שְׁמֵבָאָר שָׁם בְּהַתּוֹרָה הַנִּי"ל, עֵין שָׁם מֵה שְׁמֵבָאָר שָׁם עַל עֲנַן נִיסוֹן רֵאשׁ הַשָּׁנָה לְמַלְכִים וְכוּ' עֵין וְכוּ' ל:

אות יד

ועל ידי תקוון האמונה בכל הבחינות הנ"ל אז יכולין להתפלל וזהו בחינת תפלת שמונה עשרה שאומרים אחר קריאת שמע, כי קדם תקוון האמונה אין מועיל תפלה ולא זכות אבות, כמו שמבאר שם בתחלת התורה הנ"ל, אבל עכשו על ידי תקוון האמונה מועיל תפלה ועל כן מתפללין אז תפלת שמונה עשרה ומתחילין בברכת אבות כי זכות אבות ותפלה אין מועיל כי אם על ידי אמונה וכנ"ל:

אות טו

ונחזר על הראשונות לבאר מה שהשמטנו בסדר התפלה. וזה בחינת ברפת הנותן לשכוי בינה וכוי שמברכין תקף כד שמע קול תרנגולא בחצות הלילה. כי קול התרנגול הוא בחינת צמצומים, כי נמשך מההוא שלהובא דאשא דבטיש בגדפוי, שהוא בחינת גבורות וצמצומים, הינו על ידי שנמשך רוחניות אלקותו לתוך תכלית הצמצום כדי לעורר את העולם משנתם כדי שיעסקו בתקוון אמונה שהיא העקר ועל כן מברכין אז הנותן לשכוי בינה להבחין בין יום ובין לילה. כי עקר אור היום הוא על ידי בחינת העצות טובות שנתגלין על ידי המשכת רוחניות וכוי כנ"ל בבחינת גולה עמקות מני חשך, כמו שמבאר שם על מאמר רבותינו זכרונם לברכה כברייתו של עולם ברישא חשוכא והדר נהורא, שחשך הוא בחינת העדר העצה ואור הוא בחינת התגלות עמקות העצה מתוך החשך, עין שם. ועל כן תקף בהקיצו בחצות כד שמע קול תרנגולא נתתקן לברך אז הנותן לשכוי בינה להבחין בין יום ובין לילה, כי בודאי צריכין לזה הבחנה גדולה להבחין בין אור יום, שהוא בחינת עצות טובות ובין לילה, שהוא בחינת קלקול העצות, שהוא בחינת חשכת לילה כנ"ל. כי כמה בני אדם טועים בזה ונכשלים בעצות שאינן טובות שמטעין אותן בני העולם. כי העצות דקדשה הם עמקות מאד מאד בחינת מים עמקים עצה וכוי. כי אף על פי שעקר העצות דקדשה הם תמימות ופשיטות גמור, כמבאר בדברינו כמה פעמים, אף על פי כן יש בהם עמקות גדול מאד, כי נמשכין מבחינת מים עמקים כנ"ל וצריכין לבקש הרבה הרבה מה' יתברך שישזכה שיאיר לו בתוך חשכת אפלתו עמקות אמתית העצות דקדשה באפן שיתחזק בדרכי עבודתו יתברך תמיד. וזהו בחינת הנותן לשכוי בינה

להבחין בין יום ובין לילה שמברכין בחצות לילה, כי אז צריכין עקר ההבחנה מאחר שעדין הוא לילה ממש ואף על פי כן כבר התחיל לצמח אור היום, שהוא בחינת אור העצות הקדושות. כי ה' יתברך מרחם עלינו ומאיר עלינו גם בתוך החשך בחינת הארת העצות עמקות להציל נפשונו מני שחת, אבל צריכין לזה הבחנה גדולה שלא יטעה מן האמת על ידי המסיתים ומדיחים בעצות ושקרים וכזבים בדברים בדויים שאינם על פי תורתנו הקדושה כלל. ומי שחפץ באמת לאמתו ומתעורר לקום לעבודת ה' יתברך זוכה לשמע קול הכרוז של התורה, שהוא בחינת קול התרנגול בחצות שגשג לשל ונמשך משם ועל ידי זה זוכה להבחין בין האור ובין החשך, בין יום ללילה, דהינו בין עצות טובות אל ההפך שהיא תלויה בנקדה בעלמא ובחוט השערה ועל כן נסמך במקרא יחד 'מי שת בטחות חכמה או מי נתן לשכוי בינה'. בטחות חכמה שהם הפליות זה בחינת עצות, כי פליות יועצות. וזהו שנסמך מי נתן לשכוי בינה שהוא להבחין בין עצות טובות להפך וכנ"ל ושכוי פרש רש"י זה הלב. דבר אחר זה התרנגול ושני הפרושים אחד, כי על ידי קול התרנגול שמעורר בחצות שהוא בחינת המשכת רוחניות אלקות לתוך צמצומים על ידי זה נתגליו עצות עמקות מתוך החשך שעל ידי זה מבחין הלב בין יום ובין לילה בין אור וחשך, דהינו בין עצות טובות להפך וכנ"ל. נמצא שמי שת בטחות חכמה שהם פליות יועצות ומי נתן לשכוי בינה הם בחינה אחת על כן נסמכו זה לזה וכנ"ל:

אות טז

וזה בחינת ברפת אמת ונציב שאומרים אחר קריאת שמע מיד אחר פרשת ציצית, כי שמע והיה אם שמוע ויאמר הם בחינת תקון האמונה שעל ידי זה מעלין מבחינת החתים בשרו לבחינת חותם דקדושה שהוא בחינת תפלין שהם נזכרין בשתי פרשיות אלו. וכן ציצית הוא בחינת הכנעת הגאון הכנעת תאות נאוף וכוי, כמבאר כל זה לעיל. וכל זה הוא בחינת יציאת מצרים שהוא בחינת תקון הברית, כמבאר שם בהתורה הנ"ל (באות יוד) שבניסן ראוי שיתבטל זה הפגם לגמרי, עין שם ועל כן נזכר יציאת מצרים בקריאת שמע, דהינו בפרשת ציצית ובשביל זה בעצמו תקנו פרשת ציצית בקריאת שמע כדי להזכיר יציאת מצרים בקריאת שמע, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה. כי כל בחינת קריאת שמע היא בחינת יציאת מצרים שהוא התגלות האמונה שנתגלה אז ואז נתגירו גרים רבים ואז זכו לתקון הברית וכנ"ל שהוא בחינת חלום על ידי מלאך כמו שמבאר שם. וכשזוכין לתקון הברית שהוא בחינת תפלין תקון המחין אזי נעשין בחינת אמרות טהורות להחיות ולהשיב הנשמות

הנפולות בבחינת שבעה משיבי טעם וכו', עין שם. וזה בחינת אמת ויציב וכו' שהוא בחינת אמרות טהורות מזקקות שבעתים להחיות ולהשיב בהם הנשמות הנפולות. כי כל ברכת אמת ויציב וכו' היא פלה רק דבורי אמונה בחינת אמרות טהורות המשיבין ומחייין את הנפש מאד מאד, כי כופליו ושוניו ומשלשין ומרבעין וכו' וכו' את חביבות נעימות ערבות ידידות מתיקות האמונה הקדושה בו יתברך ובתורתו הקדושה בדבורים נפלאים ומתוקים מאד מאד, כמו שאומרים, אמת ויציב ונכון וקיים וישר ונאמן ואהוב וחביב וכו' וכו' שחוזרין בכמה וכמה לשונות יקרת חביבת נפלאות ערבות אמונתנו הקדושה שכל זה הוא בחינת אמרים יקרים בחינת אמרות טהורות להחיות ולהשיב בהם כל הנפשות הנפולות. כי אחר שהעלינו האמונה בכל תקונייה על ידי כל התקונים שתקננו על ידי כל סדר התפלה עד הנה בעבדא ובמלווא עתה יוצאים אמרות טהורות להחיות ולהשיב הנשמות הנפולות בבחינת סמכוני באשיות רפדוני בתפוחים כי חולת אהבה אני, כמו שמבאר שם, כמו החולה שהיה מטל על ערש דוי אחר כך פשהתחיל להתרפא צריכין להחיותו ולהברותו בכמה וכמה מיני מטעמים המשיבין את הנפש, כמו כן מחמת שעתה העלינו האמונה הנפולה שהיא רפואה לכל החלאים ולכל המפכות ולכל המכאובים בגשמיות ורוחניות, עתה צריכין אמרות טהורות להחיות ולהשיב את הנפשות מחלישותם, שזהו בחינת כל הדבורים הקדושים והיקרים של ברכת אמת ויציב שכלם הם דבורי אמונה הקדושה המחייין ומשיבין את הנפש מאד מאד למי שמשים לבו עליהם בחינת ודבריו חיים וקיימים נאמנים ונחמדים לעד וכו'.

אות יז

וזהו בחינת שמונה פעמים אמת שאומרים בברכה זאת, כי כל אלו האמרות טהורות שנמשכין על ידי המגני ארץ על ידי עלית האמונה ותקון הברית וכו' כנ"ל. כל זה נמשך על ידי בחינת העצות העמקות שממשיכין שמשם עקר גדול האמונה כנ"ל שאלו העצות הם בחינת מים עמקים עצה בלב איש ואיש תבונות ידלנה כנ"ל. ועל כן אומרים בברכה זאת שמונה פעמים אמת, כי עקר העצות הם אמת, כי משם נמשכין העצות האמתיות שהם בחינת פלה זרע אמת, בחינת הן אמת חפצת בטחות כנ"ל (כמבאר מזה בהתורה ואלו המשפטים אמונה בסימן ז). (כי העצות הם בחינת נצח והוד שנמשכין מתפארת שהוא בחינת אמת שעקר גדול המלכות שהיא אמונה על ידם כי כל גדולה על ידי נצח הוד יסוד, כידוע בפתיים). ומאלו העצות העמקות בחינת מים עמקים אשר על ידם עלתה האמונה ונתתקנו כל התקונים הנ"ל, מהם נמשכין האמרות טהורות הנ"ל שהם דבורי

אָמַת לְהַחֲיוֹת בָּהֶם כָּל הַנִּפְשׁוֹת, כִּי עֵקֶר הַחַיּוֹת הוּא עַל יְדֵי אָמַת שֶׁהוּא סָמָא דְחַיִּי, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה, אֲתֵרָא דְהוּהוּ שְׁמַה קוּשְׁטָא לֹא מִיתוּ תַמָּן. וְעַל כֵּן כּוֹפְלִין וְשׁוֹנִין הָאָמַת עַד שְׁמוֹנֶה פְּעָמִים, כִּי הַעֲצוֹת שֶׁהֵם בְּחִינַת כְּלֵה זָרַע אָמַת נִמְשָׁכִין מֵעַמְקוֹת נִפְלָא וְנוֹרָא מְאֹד מְאֹד בְּחִינַת מִים עַמְקִים הַנִּי"ל עַמְק עַמְק מִי יִמְצְאוּנוּ כִּי אִם מִי שֶׁהוּא אִישׁ תְּבוּנוֹת בְּאָמַת בְּחִינַת וְאִישׁ תְּבוּנוֹת יְדַלְנָה, דְּהֵינּוּ שְׂזוּכָה לְצַחֲחַ נִפְשׁוֹ וְכוּ', כְּמוֹ שֶׁמְבַאֵר שָׁם. כִּי עֵקֶר שְׂרַשׁ הַעֲצָה נִמְשָׁךְ מִבֵּינָה שֶׁהִיא לְמַעְלָה מִשְׁבַּעַת יְמֵי הַבְּנִין, הֵינּוּ עַל יְדֵי אִישׁ תְּבוּנוֹת הַנִּי"ל שֵׁישׁ לוֹ הַתְּבוּנוֹת אָמַתִּי לְהַמְשִׁיךְ עֲצוֹת אָמַתִּיּוֹת מִמַּעְמְקִים כְּדִי לְתַקֵּן כָּל הָעוֹלָם לְהַמְשִׁיךְ אָמוּנָה שְׁלֵמָה בְּעוֹלָם (וְזֶה בְּחִינַת בֵּינָה עַד הוּד אֲתַפְּשִׁיט שְׁשֵׁם מְקוֹם הַעֲצוֹת כִּידוּעַ וְכַנִּי"ל וְהַבּוֹ). וְעֵקֶר שְׁלֵמוֹת הַעֲצוֹת הוּא כְּשׂוֹכִין לְהַעֲלוֹת וּלְגַדֵּל הָאָמוּנָה עַל יְדָם בְּבְחִינַת עֲצוֹת מִרְחוּק אָמוּנָה אִמּוֹן, שֶׁצָּרִיכִין לְהַמְשִׁיךְ הַעֲצוֹת מִבְּחִינַת מִים עַמְקִים עֲצָה וְאִישׁ תְּבוּנוֹת וְכוּ' כַּנִּי"ל, הֵינּוּ מִבְּחִינַת בֵּינָה עֲלָאָה שֶׁהִיא לְמַעְלָה מִשְׁבַּעַת יְמֵי הַבְּנִין וְעַל כֵּן הֵם שְׁמוֹנֶה פְּעָמִים אָמַת, כִּי מִבֵּינָה עַד אָמוּנָה, שֶׁהִיא בְּחִינַת מַלְכוּת, הֵם שְׁמוֹנֶה בְּחִינּוֹת כִּידוּעַ. כִּי הָאָמוּנָה שְׁנִתְגַּדְּלָה עַל יְדֵי הַעֲצוֹת שֶׁמִּשָּׁם יוֹצְאִין אֱלוֹ הָאֱמֻרֹת טְהוֹרוֹת כָּל זֶה נִמְשָׁךְ מִמַּעְמְקִים מִבְּחִינַת בֵּינָה שֶׁהִיא לְמַעְלָה מִהַבְּנִין שֶׁמִּשָּׁם עַד בְּחִינַת אָמוּנָה מַלְכוּת הֵם שְׁמוֹנֶה, בְּחִינּוֹת שְׁמוֹנֶה סְפִירוֹת וַיִּכְנָד זֶה הֵם שְׁמוֹנֶה פְּעָמִים אָמַת דִּיקָא בְּבִרְכַת אָמַת וְיִצִיב. כִּי עֵקֶר שְׁלֵמוֹת וְתַקּוּן הַעֲצוֹת הוּא כְּשֶׁהֵם אָמַת בְּכָל הַבְּחִינּוֹת מִתְחַלְּהוּ וְעַד סוֹף בְּבְחִינַת וְאָמַת ה' לְעוֹלָם בְּבְחִינַת כְּלֵה זָרַע אָמַת שִׁיְהִי הַעֲצוֹת נִמְשָׁכִין מִבְּחִינַת אָמַת מִתְחַלְּהוּ וְעַד סוֹף בְּכָל הַבְּחִינּוֹת וְעַל כֵּן הֵם שְׁמוֹנֶה פְּעָמִים אָמַת לְהוֹרוֹת שְׁבָכֵל מְדָה וּבְחִינָה שְׁנִמְשָׁכִין וְעוֹבְרִים שָׁם הַעֲצוֹת צָרִיךְ שִׁיְהִיָּה בְּאָמַת לְאָמַתוֹ וְזֶה עֵקֶר שְׁלֵמוֹת הַעֲצוֹת שֶׁעַל יְדָם עוֹלָה הָאָמוּנָה, כִּי כָּל הַשְּׁקָרִים וְכָל הַרְמָאוֹת וְכָל מִינֵי הַהִטְעָאוֹת וְהַבְּלוּלִים וְהַמְנִיעוֹת וּמַעַכְבִּים שֶׁמְטַעֲוִין וּמַעַכְבִּין וּמְבַלְבְּלִין וּמְרַמִּין אֶת הָאָדָם מֵעֲבוּדָתוֹ יִתְבַּרְךְ בְּכֻלָּם יֵשׁ בָּהֶם אָמַת כִּי אִם לֹא הָיָה בָּהֶם כַּח לְהִטְעוֹת וּלְרַמּוֹת אֶת הָאָדָם, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה, כָּל שְׁקָר שָׂאִין בּוֹ אָמַת מִתְחַלְּתוֹ אֵינּוּ מִתְקִים בְּסוֹפוֹ. וְלִפְעָמִים יֵשׁ בָּהֶם אָמַת הַרְבֵּה, אֲבָל אֵף עַל פִּי כֵן בְּחוּט הַשְּׁעָרָה שְׁנוּטִים מִהָאָמַת בְּאִיזָה בְּחִינָה נִצְמָחִים מֵהֵם עֲצוֹת רְעוֹת מְאֹד הַמְאֲבָדִין אֶת הָאָדָם חֵס וְשְׁלוֹם מְשַׁנֵּי עוֹלָמוֹת רַחֲמָנָא לְצַלָּן, בְּבְחִינַת יֵשׁ דְרָךְ יֵשׁ לְפָנַי אִישׁ וְאַחֲרֵיתָהּ דְרָכֵי מוֹת, שֶׁהַתְּחִלַת הַדְרָךְ הוּא בְּאָמַת דְרָךְ יֵשׁ, אֲבָל בְּסוֹף וְאַחֲרֵית נוֹטָה מִהָאָמַת וּמִהַפֵּךְ הַעֲצָה וְעַל כֵּן אַחֲרֵיתָהּ דְרָכֵי מוֹת. וְעַל כֵּן עֵקֶר שְׁלֵמוֹת הַעֲצָה הִיא רַק כְּשֶׁהִיא כְּלֵה אָמַת בְּבְחִינַת כְּלֵה זָרַע אָמַת, הֵינּוּ שֶׁתְּהִיָּה אָמַת מִתְחַלְּהוּ וְעַד סוֹף בְּכָל הַבְּחִינּוֹת וְכָל זֶה בְּרוּר וּמוֹבָן לְכָל מִשְׁכִּיל הַחֶפֶץ בְּאָמַת :

וְנִתְפָּס לְדַגְמָא אִיזָה דְבָרִים וּמִהֵן יוֹבֵן הַשְּׂאָר לְמִשְׁלַל שֵׁישׁ בְּגֵי הַנְּעוּרִים שְׂאֲבִיהֶם שׁוֹכְרִים לָהֶם אִיזָה רַבּוֹת אוֹ שְׁבַעֲצָמָם מִשְׁתַּדְּלִים בְּזֶה (וַיִּכְבֵּר מִבְּאֵר גְּנוֹת הַשׁוֹכְרִים אֶת הַרְבָּנוֹת בְּסַפְרֵי הַקְּדָמוֹנִים וְעַיִן בְּמַהֲרָשׁ"א וְכוּ') וַיִּכְשָׁשׁוּאֲלִין אוֹתָם עַל זֶה הֵם מְשִׁיבִים שְׁפּוֹנְתָם לְטוֹבָה כְּדִי שִׁיְהִיָּה לוֹ פְּרִנְסָה בְּכַבּוּד וְלֹא יִתְבַּטֵּל מִלְמוּדוֹ, אֲבָל אֵף עַל פִּי כֵן הַעֲצָה הַזֹּאת לְרַדֵּף אַחַר הַרְבָּנוֹת אִינָה עֲצָה טוֹבָה כָּלֵל, כִּי הַפְּסוּדוֹ מְרַבֵּה מִשְׁכָּרוֹ מֵאַחַר שֶׁהַכָּל

יודעין שבאמת פונתו להתיהר ולקנטר והוא רודף אחר הכבוד ולבסוף מתבטל מלמודו גם כן כאשר ראינו בעינינו כמה וכמה. וגם כל למודו כל ימיו הוא שלא לשמה המגשם שהוא להתיהר ולקנטר שעל זה נאמר נח לו שנהפכה שליטו על פניו, כמו שפרשו בתוספות שם. ואם נרצה לטען עמהם ימצאו כמה טענות ואמתלאות ותרוצים של אמת לפי דבריהם. אבל אף על פי כן אינו אמת, כי לא בעצה כזאת מצילין את האדם משאול תחתיות. וכן יש כמה דרכים כאלה שיש בהם הרבה אמת אף על פי כן אין זה עצה טובה. וכן בענין המחלקת שנתעורר בין בני אדם וכל אחד רודף את חברו ומבלה ימיו ומבטל את עצמו מפרנסתו לרדף את חברו וכשנשאל אותו על זה ישיב ויציל את עצמו וכי בחנם אני שונאו ורודפו, הלא כך וכך עשה לי ומתחלה בעלילה בא עלי וקפח פרנסתי ועשה לי עולות גדולות כאלה. ויכול להיות שכל דבריו אמת, אבל אף על פי כן העצה שלו כנגד זה היא עצה רעה ונבערה מאד, דהיינו מה שנתיעץ לחלק עמו ולרדפו, כי על פי רב מאבד פרנסתו על ידי המחלקת יותר ויותר בגשמיות ורוחניות ומבלה ימיו ושנותיו להבל ולריק וחברו קפח לו פרנסה אחת או גזלו מנה או שתים והוא במחלקתו מאבד מאה פרנסות ומאבד כל הונו ורכושו כאשר ראינו בעינינו שכמה וכמה אבדו הונם ורכושם וגם נאבדו משני עולמות על ידי המחלקת שהתחילה מדבר קטן על עסק מנה או מאתים או פחות או בשביל נצחון הקנטור וכבוד וכיוצא:

וכן בענין הפרנסה שיש שמתרחקים מביתם כמה וכמה זמנים בשביל פרנסה והם מתנצלים מה יעשו כי טפלי תלויים בהם והם צריכים פרנסה. אבל אף על פי כן אין זה עצה טובה להיות נע ונד כל כך ומאבד עולמו הנצחי ועל פי רב מאומה לא ישאו בעמלם וכן כאלה רבות שיש לכל אחד טענות שיש בהם הרבה אמת על כל דרכיו שאינם טובות, אבל אף על פי כן עצתם רעות, כי לא זה הדרך ולא זה העצה להציל את עצמו ועל זה נאמר, אין חכמה ואין תבונה ואין עצה לנגד ה'. כי כשהוא נגד ה' אין עצה כלל ועקר העצה לפרנסה הוא רק בטחון להתחזק בבטחון שה' יתברך יכול לפרנסו בביתו, כמו שכתוב, כי לא ממוצא וממערב וכו':

וכן לענין המחלקת עקר העצה שלום, לרדף אחר השלום ולעבר על מדותיו כאשר הזהירונו רבותינו זכרונם לברכה. וכן בכל הדברים עקר העצה השלמה הוא כשהיא אמתית מתחלה ועד סוף כנ"ל:

אות יח

וזה בחינת חמשה עשר ווי"ן שבאמת ויציב, כי כל דבורים קדושים אלו שהם בחינת אמרות טהורות נמשכין מהעצות הנ"ל והעצות הם בחינת

וּוּי, בְּחִינַת וּוּי הָעֲמוּדִים, בְּחִינַת עֲצַת ה' לְעוֹלָם תִּעֲמֹד. כִּי עֵקֶר עֲמִידַת הָאָדָם וְקִיּוּמוֹ הוּא עַל יְדֵי עֲצוֹת טוֹבוֹת כַּדּוֹעַ לְכָל מְשָׁפִיל. וְעַל כֵּן הֵם חֲמִשָּׁה עֶשֶׂר וּוּי כַּנֶּגֶד שְׂבָעָה מְשִׁיבֵי טַעַם שְׁנַמְשָׁכִין עַל יְדֵי הָעֲצוֹת שְׁנַמְשָׁכִין מִמַּעַמְקִים שֶׁהֵם שְׁמוֹנֶה בְּחִינּוֹת שֶׁהֵם בְּחִינַת שְׁמוֹנֶה פְּעָמִים אֲמַת שְׁבַבְרָכָה זֹאת כַּנֶּ"ל וְהַכֹּל בְּיַחַד הוּא חֲמִשָּׁה עֶשֶׂר וּכְנֶגֶד זֶה הֵם חֲמִשָּׁה עֶשֶׂר וּוּי אֵלּוּ וְכַנֶּ"ל:

וְזֶה בְּחִינַת וְתוֹן בְּלִבְנוֹ בִּינָה לְהַבִּין וְלְהַשְׁפִּיל לְשִׁמְעַ לְלַמֵּד וּלְלַמֵּד לְשִׁמֹר וְלַעֲשׂוֹת וְלִקְיָם וְכוּ'. וּמִוִּנְהָ כֶּאֱן שְׁמוֹנֶה בְּחִינּוֹת לְהַבִּין וְלְהַשְׁפִּיל וְכוּ' עַד וְלִקְיָם שֶׁהֵם שְׁמוֹנֶה בְּחִינּוֹת, כִּי צְרִיכִין לְהַמְשִׁיךְ הָעֲצוֹת מִבִּינָה שְׁשֵׁם שְׂרֵשׁ הָעֲצָה דֶרֶךְ שְׁמוֹנֶה בְּחִינּוֹת עַד שְׁנִזְכָּה לִקְיָם אֵת כָּל דְּבָרֵי הַתּוֹרָה בְּאֲמַת שֶׁהֵם עֵקֶר הָעֲצוֹת הָאֲמִתִּיּוֹת, כִּי הֵם תְּרִי"ג עֲטִין דְּאוֹרֵי תָא, כְּמוֹ שְׁכַתּוּב, לִי עֲצָה וְתוֹשִׁיָה:

וְזֶה בְּחִינַת שְׁמִינֵי עֲצָרַת שְׂאֵז תִּקּוּן הַמְשַׁפֵּט שֶׁהוּא גִמְרַת תִּקּוּן הָאֲמוּנָה שְׁנֵתִתְקַנָּה עַל יְדֵי הָעֲצוֹת, (כְּמַבְאָר שֶׁם בְּאוֹת יד). וְעַל כֵּן גִּמְרַת הַתִּקּוּן בְּשְׁמִינֵי עֲצָרַת דִּיקָא, כִּי עֵקֶר הַמְשַׁכְּת הָעֲצָה הוּא דֶרֶךְ שְׁמוֹנֶה בְּחִינּוֹת שֶׁהֵם בְּחִינַת שְׁמוֹנֶה פְּעָמִים אֲמַת שְׁבַבְרָכָה וְיָצִיב כַּנֶּ"ל. וְזֶהוּ בְּחִינַת שְׁמוֹנֶה יָמֵי חֲנֻכָּה שֶׁהֵם כַּנֶּגֶד שְׁמוֹנֶה פְּעָמִים אֲמַת שְׁבַבְרָכָה וְיָצִיב, כְּמַבְאָר בְּכַוֵּנוֹת, כִּי חֲנֻכָּה נִצַּח וְהוּד בְּחִינַת עֲצוֹת כַּדּוֹעַ וְעַל כֵּן הֵם שְׁמוֹנֶה יָמִים לְהַאִיר בְּהֵם שְׁמוֹנֶה פְּעָמִים אֲמַת הַנֶּ"ל, כִּי עֵקֶר שְׁלֵמוֹת הָעֲצָה הוּא כְּשֶׁהִיא אֲמַת מִתְחַלָּה וְעַד סוּף בְּבְחִינַת שְׁמוֹנֶה פְּעָמִים אֲמַת כַּנֶּ"ל:

וְזֶה בְּחִינַת מִילָה בְּשְׁמִינֵי, כִּי מִצְוֹת מִילָה הוּא לְחַתֵּךְ וְלְהַעֲבִיר הָעֶרְלָה דְּחִפְיָא עַל בְּרִית שֶׁהוּא בְּחִינַת עֲנָנִין דְּמַכְסִּין עַל עֵינֵינוּ בְּחִינַת עֲשׂוֹ וְיִשְׁמַעְיָא לְשֵׁם כָּל הַקְּלָפוֹת וְהַכְּפִירוֹת וּפְגָם הַבְּרִית וְקַלְקוּל הָעֲצוֹת. כִּי בְּמִקּוֹם הַבְּרִית קִדְשׁ, דְּהֵינּוּ בְּמִקּוֹם הַרְגְּלִין, שֶׁם עֵקֶר הַתְּגַלּוֹת הָעֲצָה כַּנֶּ"ל וְשֵׁם חוֹפָה הָעֶרְלָה שֶׁהוּא בְּחִינַת עֲצוֹת רְעוֹת עֲצַת רְשָׁעִים שֶׁהֵם עֲשׂוֹ וְיִשְׁמַעְיָא שְׁעַל יְדֵי עֲצָתָם הָרְעוֹת בָּאִים כָּל הַקְּלָקוּלִים כַּנֶּ"ל. וְעַל כֵּן צְרִיכִין לְמוֹל וְלְחַתֵּךְ הָעֶרְלָה בְּשְׁמִינֵי דִיקָא, כִּי תִקּוּן הָעֲצוֹת הוּא בְּבְחִינָה שְׁמִינֵי כַּנֶּ"ל. וְזֶה בְּחִינַת לְמַנְצַח עַל הַשְּׁמִינֵי. וְדָרְשׁוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבָרְכָה עַל מִילָה שְׁנֵתִנָּה בְּשְׁמִינֵי וְשֵׁם מִתְפַּלֵּל עַל תִּקּוּן הָאֲמוּנָה, כְּמוֹ שְׁכַתּוּב שֶׁם, הוֹשִׁיעָה ה' כִּי גִמְרַת חֲסִיד כִּי פְסוֹ אֲמָנִים וְכוּ'. כִּי תִקּוּן הָאֲמוּנָה עַל יְדֵי הָעֲצוֹת, שֶׁהִיא בְּחִינַת שְׁמִינֵי, בְּחִינַת מִילָה שְׁנֵתִנָּה בְּשְׁמִינֵי כַּנֶּ"ל:

וְהָיָה מִבְּאֵר לְעֵיל שֶׁקִּדְשָׁה דְיוֹצֵר הִיא בְּחִינַת מַה שְּׁמַעְלִין מִבְּחִינַת הַחֲתִים
בְּשָׂרוֹ לְבַחֲנֵינָה פְּתוּחֵי חוּתָם קִדְשׁ לֵה' שֶׁהוּא בְּחִינַת תְּפִלִּין (וְכֵן מִבְּאֵר
בְּכַתְּבִים שֶׁבְּרַפְת קְרִיאַת שְׁמַע הֵם כְּנֶגֶד תְּפִלִּין שֶׁל יָד) וְעַל כֵּן קִבְּעוּ קִדְשָׁה
בְּבִרְכַת יוֹצֵר אֹר, כִּי יוֹצֵר אֹר אָנוּ מִבְּרַכִּין עַל אֹר יוֹם שֶׁהוּא נִמְשָׁךְ
מִבְּחִינַת הַעֲצוֹת הַעֲמֻקּוֹת שֶׁהוּא יִתְבַּרֵךְ מֵאִיר לָנוּ בְּכָל יוֹם כְּדֵי לְגַדֵּל
וּלְהַעֲלוֹת אֶת הָאֱמוּנָה הַקְּדוּשָׁה בְּבַחֲנֵינָה גּוֹלָה עֲמֻקּוֹת מִנֵּי חֲשָׁךְ כְּנִ"ל. וְעַל
כֵּן קִבְּעוּ בְּבִרְכָה זֹאת סֹדֵר קִדְשָׁה, כִּי כְּשֶׁמַּעְלִין אֶת הָאֱמוּנָה עַל יְדֵי
הַמְּשַׁכֵּת הַעֲצוֹת מִמַּעַמְקִים צְרִיכִין אֲזֵי לְהַעֲלוֹת מִבְּחִינַת הַחֲתִים בְּשָׂרוֹ
לְבַחֲנֵינָה פְּתוּחֵי חוּתָם קִדְשׁ לֵה' שֶׁהוּא בְּחִינַת תְּפִלִּין כְּנִ"ל, שֶׁזֶּהוּ בְּחִינַת
סֹדֵר קִדְשָׁה שְׁאוּמְרִים בְּיוֹצֵר כְּנִ"ל שְׁמֹזְכִירִין קִדְשַׁת הַמַּלְאָכִים שְׁעוֹמְדִים
בְּאֵימָה וּבִירְאָה וּמַעֲרִיצִין וּמִקְדִּישִׁין וְכוּ'. כְּדֵי לְהַכְנִיעַ וּלְבַטֵּל הָאֵשׁ
וְהַחֲמִימוֹת דְּסִטְרָא אַחֲרָא וּלְהַכְלִיל בְּקִדְשַׁת הַמַּלְאָכִים הַקְּדוּשִׁים שֶׁנִּמְשָׁךְ
מִבְּחִינַת פְּתוּחֵי חוּתָם קִדְשׁ לֵה', כְּמוֹ שֶׁמִּבְּאֵר שָׁם, שֶׁזֶּהוּ בְּחִינַת חֲלוּם עַל
יְדֵי מְלֶאךָד כְּמוֹ שֶׁמִּבְּאֵר שָׁם. וְעַל כֵּן צְרִיכִין לְהַזְכִּיר מֵדַת לֵילָה בַּיּוֹם
וְאוּמְרִים יוֹצֵר אֹר וּבּוֹרָא חֲשָׁךְ, כְּמוֹ שֶׁאֲמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנּוּ לְבִרְכָה, כִּי
בְּאֹר יוֹם שֶׁאֲזֵי הוּא בְּחִינַת תְּפִלִּין שְׁמַעְלִין לְבַחֲנֵינָה פְּתוּחֵי חוּתָם קִדְשׁ לֵה',
אֲזֵי צְרִיכִין לְהַמְשִׁיךְ הַתְּקוּן גַּם לְחֻשְׁכַת לֵילָה, דְּהֵינּוּ שִׁיתְתַּקְּנוּ הַמַּחֲוִין
בְּשִׁלְמוֹת הַקְּדוּשָׁה עַד שֶׁנִּזְכָּה גַם בְּלֵילָה לְבַחֲנֵינָה חֲלוּם עַל יְדֵי מְלֶאךָד כְּנִ"ל:

נִמְצָא שֶׁבַּיּוֹם בְּעֵת תְּקוּן הַמַּחֲוִין צְרִיכִין לְתַקֵּן מֵדַת לֵילָה לְקִדְשׁ אֶת הַמַּחֲוִין
שֶׁלֹּא יָבוֹא לִיְדֵי טְמֵאָה בְּלֵילָה כְּמוֹ שֶׁאֲמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנּוּ לְבִרְכָה שֶׁלֹּא
תִּתְהַרְהַר בַּיּוֹם וְתִבּוֹא לִיְדֵי טְמֵאָה בְּלֵילָה, כִּי צְרִיכִין לְקִדְשׁ אֶת הַמַּחֲוִין
לְבַטֵּל וּלְבַעַר כָּל הַהֲרַהוּרִים עַד שִׁזְזָה לְהַעֲלוֹת מִבְּחִינַת הַחֲתִים בְּשָׂרוֹ
לְבַחֲנֵינָה פְּתוּחֵי חוּתָם קִדְשׁ לֵה' שֶׁהוּא בְּחִינַת תְּפִלִּין הַתְּנוּצָצוֹת הַמַּחֲוִין עַד
שִׁזְזָה לְחֲלוּם עַל יְדֵי מְלֶאךָד. עַל כֵּן צְרִיכִין לְכַלֵּל מֵדַת לֵילָה בַּיּוֹם, כִּי תְּקוּן
הַלֵּילָה תְּלוּיָה בַּיּוֹם וְכִמְבֹאֵר בְּכַתְּבִים שֶׁכָּפִי שֶׁהָאֲדָם מְקַדֵּשׁ אֶת עַצְמוֹ
בַּיּוֹם כֵּן עוֹלָה נִשְׁמָתוֹ בְּלֵילָה וְכוּ'. וְכֵן צְרִיכִין לְכַלֵּל מֵדַת יוֹם בְּלֵילָה
וְאוּמְרִים גּוֹלָל אֹר מִפְּנֵי חֲשָׁךְ וְחֲשָׁךְ מִפְּנֵי אֹר וְכוּ', כִּי הִ' יִתְבַּרֵךְ מְחַדֵּשׁ
בְּטוּבוֹ בְּכָל יוֹם תְּמִיד מַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית וְעַקֵּר חֲדוּשׁ מַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית הוּא
מֵה שְׁעוֹלָה וּמִתְבַּרְרֵת הָאֱמוּנָה הַקְּדוּשָׁה בְּכָל יוֹם שֶׁעַל יְדֵי זֶה נַעֲשֵׂה
וּמִתְקִים כָּל מַעֲשֵׂי בְּרֵאשִׁית כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב וְכָל מַעֲשֵׂהוּ בְּאֱמוּנָה. כִּי עֲלִית
הָאֱמוּנָה הַקְּדוּשָׁה וְגִדּוּלָהּ הוּא בְּכָל יוֹם וְיוֹם וּבְכָל שְׁבוּעַ וְשְׁבוּעַ וּבְכָל חֹדֶשׁ
וְחֹדֶשׁ וּבְכָל שָׁנָה וְשָׁנָה וּבְכָל שְׁמִטָּה וְיוֹבֵל וּבְכָל דּוֹר וְדוֹר וְגַם בַּיּוֹם אֶחָד יֵשׁ
כְּמֵה שְׁנוּיִים, הֵינּוּ שֶׁבְּכָל יוֹם נַעֲשִׂים בְּרוּרִים חֲדָשִׁים כְּפִי הַיּוֹם עַד שֶׁנִּשְׁשָׁלֵם
אֵיזָה בְּרוּר בְּכָל שְׁבַע יָמֵי הַשְּׁבוּעַ וְאַף עַל פִּי שֶׁבְּכָל יוֹם הָיָה בְּרוּר חֲדָשׁ
כְּפִי חֲלוּקֵי הַיָּמִים, עִם כָּל זֶה בְּכֻלְלִיּוֹת כָּל יָמֵי הַשְּׁבוּעַ נִחְשָׁבִין לְבְּרוּר אֶחָד.
וְאַחַר כֵּן בְּשְׁבוּעַ הַשְּׁנֵי נַעֲשֵׂה בְּרוּר חֲדָשׁ וְגַם אֲזֵי יֵשׁ שְׁנוּיִים גְּדוּלִים בֵּין
כָּל יוֹם וְיוֹם אֶךְ כְּלִיּוֹת הַשְּׁבוּעַ נִחְשָׁב בְּרוּר חֲדָשׁ שֶׁל הַשְּׁבוּעַ כְּנֶגֶד הַשְּׁבוּעַ
הַקּוֹדֵם, וְכֵן בְּחֲדָשִׁים וְשָׁנִים וְכוּ'. וְכֵן יֵשׁ שְׁנוּיִים רַבִּים בֵּין כָּל אָדָם וְאָדָם
וְכָל אֶחָד מְבַרֵר כְּפִי בְּחִינַת נִשְׁמָתוֹ וּכְפִי עֲבוּדָתוֹ וּמַעֲשָׂיו הַטּוֹבִים. וְכֵן יֵשׁ
בְּרוּרִים חֲדָשִׁים בְּכָל דּוֹר וְדוֹר, כִּי כָּל הָעוֹלָם לֹא נִבְרָא וְאֵינוּ מִתְקִים כִּי
אִם עַל הָאֱמוּנָה, כְּמוֹ שֶׁאֲמָרוּ, בָּא חֲבִקוּק וְהַעֲמִידוֹן עַל אַחַת וְצַדִּיק
בְּאֱמוּנָתוֹ יַחֲיֶה. וְכָל מֵה שֶׁהִ' יִתְבַּרֵךְ מְסַבֵּב בְּעוֹלָמוֹ הַכֹּל בְּשִׁבִיל לְבַרֵר

וּלְגַדֵּל אֶת הָאֱמוּנָה הַקְּדוּשָׁה כְּדֵי שְׁנֹזֵכָה לְהַפִּיר אוֹתוֹ וְתִבְרָךְ שְׁבִשְׁבִיל זֶה בְּאֵנוּ לְעוֹלָם. וְעַקֵּר עֲלִית הָאֱמוּנָה הוּא עַל יְדֵי הָעֲצוֹת עֲמֻקּוֹת הַנִּי"ל, עַל כֵּן צָרִיכִין בְּכָל יוֹם וְיוֹם עֲצוֹת עֲמֻקּוֹת חֲדָשׁוֹת כְּדֵי לְזַכּוֹת וּלְהַעֲלוֹת הָאֱמוּנָה עַל יָדָם. וְעַל כֵּן צָרִיכִין לְהִתְחִיל בְּכָל יוֹם מִחֲדָשׁ וּלְהִתְחַזֵּק בְּכָל פֶּעַם מִחֲדָשׁ, כִּי אֵי אֶפְשָׁר לְבַרֵּר הַבְּרוּר בְּפֶעַם אַחַת, כַּמְבָאָר בְּכַתְּבִים, עַל כֵּן צָרִיכִין בְּכָל יוֹם וּבְכָל פֶּעַם בְּרוּר חֲדָשׁ וְעַל כֵּן צָרִיכִין עֲצוֹת עֲמֻקּוֹת בְּכָל יוֹם מִחֲדָשׁ. וְזֶהוּ בְּחִינַת חֲשֻׁכַת לַיְלָה שְׁאֵז הוּא בְּחִינַת שְׁנָה שֶׁהִיא גַם כֵּן טוֹבָה גְּדוּלָה, כִּי הִיא נִיחָא לְמַחִין, כִּי בְּכָל יוֹם יוֹצֵאִין עֲצוֹת עֲמֻקּוֹת חֲדָשׁוֹת שֶׁהֵם בְּחִינַת אֹר חֲדָשׁ יוֹם שֶׁעַל יָדָם מִתְגַּדְּלֵת הָאֱמוּנָה, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת חֲדוּשׁ מַעֲשֵׂי בְּרָאשִׁית שֶׁבְּכָל יוֹם וְיוֹם כְּנִי"ל. וְאַחַר כֵּן נִפְסְקִין וְנִסְתַּלְקִין הָעֲצוֹת, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת הַסְּתַלְקוֹת הַמַּחִין בְּעֵת חֲשֻׁכַת לַיְלָה כַּמּוּבָא. וְאֵז צָרִיכִין שְׁנָה לְבַטֵּל אֶת עֲצָמוֹ לְגַמְרִי, כִּי הַשְּׁנָה הִיא בְּחִינַת בְּטוּל בְּאֹר הָאֵין סוּף בְּחִינַת הַסְּתַלְקוֹת הַנְּשָׁמָה מִהַגּוּף שֶׁהוּא בְּחִינַת הַסְּתַלְקוֹת וְהִתְרַחֲקוֹת רוּחָנִיּוֹת אֶלְקוֹת שֶׁהִיא הַנְּשָׁמָה מִהַצְּמָצוּם שֶׁהוּא הַגּוּף, רַק שְׁבִשְׁעַת שְׁנָה אֵינָה מִסְתַּלְקֵת הַנְּשָׁמָה חֵס וְשָׁלוֹם, לְגַמְרִי כְּמוֹ בְּשַׁעַת מִיתָה רַק נִשְׁאַרְתָּ קְשׁוּרָה קָצַת כְּיָדוּעַ. וְכָל זֶה לְטוֹבָה כְּדֵי שֶׁתַּעֲלֶה נִשְׁמָתוֹ לְמַעְלָה וְתִתְחַדָּשׁ בְּבְחִינַת עֲבוּר כְּדֵי שֶׁתַּחֲזֹר מִחֲדָשׁ לְתוֹךְ גּוּפוֹ בְּתוֹסַפַּת אֹר כְּדֵי שֶׁיַּחֲזֹר וְיִמְשִׁיךְ מִחֲדָשׁ בְּחִינַת רוּחָנִיּוֹת אֶלְקוֹת לְתוֹךְ צְמָצוּמִים שֶׁהוּא הַתְּחִלַּת הַמְּשַׁכַּת הָעֲצוֹת שֶׁעַל יָדָם עוֹלָה הָאֱמוּנָה וְכְנִי"ל וְהַכֵּל כְּדֵי לְחַזֵּר לְהַמְשִׁיךְ עֲצוֹת עֲמֻקּוֹת חֲדָשׁוֹת כְּדֵי לְחַזֵּר וּלְבַרֵּר וּלְהַעֲלוֹת הָאֱמוּנָה הַקְּדוּשָׁה כַּפִּי הַבְּרוּר שֶׁבְּאֹתוֹ יוֹם. וְעַל כֵּן צָרִיכִין לְכַלֵּל מֵדַת יוֹם בְּלֵילָה כִּי הַתְּגִלוֹת הָעֲצוֹת שֶׁהֵם אֹר יוֹם שֶׁעַל יָדָם מִתְגַּדְּלֵת הָאֱמוּנָה הוּא עַל יְדֵי חֲשֻׁכַת לַיְלָה בְּבְחִינַת גּוֹלָה עֲמֻקּוֹת מִנִּי חֲשֵׁךְ שֶׁדִּיקָא עַל יְדֵי חֲשֵׁךְ מִתְגַּלִּין עֲצוֹת עֲמֻקּוֹת, כִּי מִי שֶׁחָפֵץ בְּעֲבוּדָתוֹ יִתְבַּרֵּךְ בְּאֵמֶת וְחוֹתֵר בְּכָל פֶּעַם לְמַצֵּא עֲצוֹת לְהִתְקַרֵּב אֵלָיו יִתְבַּרֵּךְ אֵזִי חֲשֻׁכַת הָעֵצָה הוּא לוֹ טוֹבָה, כִּי דִיקָא עַל יְדֵי שְׁנִיחָשׁוּ דְעֵתוֹ וְאֵינוֹ יָכוֹל לְמַצֵּא עֵצָה לְנַפְשׁוֹ וְאֵינוֹ יוֹדֵעַ מַה לַעֲשׂוֹת לְהַצִּיל אֶת עֲצָמוֹ מִמָּה שֶׁצָּרִיךְ לְהַנְצִיל וּלְהִתְקַרֵּב אֵלָיו יִתְבַּרֵּךְ. עַל יְדֵי זֶה דִּיקָא הוּא חוֹתֵר וּמִתְגַּעְגַּע יוֹתֵר וּמְרַבֵּה בְּהַפְּצָרוֹת וּבִקְשׁוֹת יוֹתֵר לְהִי יִתְבַּרֵּךְ שֶׁיֵּאִיר לוֹ עֲצוֹת עֲמֻקּוֹת מִתּוֹךְ חֲשֵׁךְ הַזֶּה, כְּמוֹ שֶׁאָמַר דָּוִד הַמֶּלֶךְ עָלָיו הַשָּׁלוֹם, עַד אָנָּה אֲשִׁית עֲצוֹת בְּנַפְשִׁי וְכוּ'. וְעַל יְדֵי זֶה הִי יִתְבַּרֵּךְ מְרַחֵם עָלָיו בְּכָל פֶּעַם וּמֵאִיר עָלָיו עֲצוֹת עֲמֻקּוֹת חֲדָשׁוֹת בְּכָל פֶּעַם שֶׁעַל יְדֵי זֶה דִּיקָא מִתְבַּרְרֵת הָאֱמוּנָה מִחֲדָשׁ בְּכָל פֶּעַם כְּנִי"ל שְׁנָה כָּל עֲבוּדַת הָאָדָם:

אות כ

וְזֶה בְּחִינַת קַל בְּרוּךְ גְּדוֹל דְּעָה וְכוּ', שֶׁהֵם עֲשָׂרִים וּשְׁתַּיִם אֲתוֹן שֶׁהִטְפָּה כְּלוּלָה מֵהֵם כְּיָדוּעַ שֶׁצָּרִיכִין לְהַעֲלוֹתָהּ מִבְּחִינַת הַחֲתִים בְּשָׂרוֹ לְבְחִינַת

פְּתוּחֵי חוֹתֶם קִדְשׁ לַה', שֶׁהוּא בְּחִינַת תְּפִלִּין כַּנ"ל. וְזֶה שְׂמֻזְכִּירֵינוּ גְדוֹל דְּעָה
לְהַעֲלוֹת הַגָּאֹה וְהַגְּדֵלָה אֵלָיו יִתְבָּרַךְ לְבִטֵּל הַגְּדֵלָה וְהַגָּאֹה דְּסִטְרָא אַחְרָא
שֶׁהוּא בְּחִינַת פָּגָם הַבְּרִית כַּנ"ל:

אות כא

וְהִנֵּה מִבְּאֵר לְעֵיל שְׁקָרִיאת שְׁמַע, שֶׁהִיא אֲמוּנָה, עֵקֶר שְׁלֵמוּתָהּ הִיא
כְּשִׁזְכוּיֵינוּ לְתַקּוּן הַמְּשֻׁפֵּט שֶׁהוּא גִמְרַת הַתְּקוּן כַּנ"ל, שֶׁזֶּהוּ בְּחִינַת ד' גְּדוֹלָה
דְּאַחַד', שֶׁהִיא בְּחִינַת מַלְכוּת מְשִׁיחַ כַּנ"ל. וְזֶהוּ בְּחִינַת בְּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד
מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד שְׂאוֹמְרִים בְּלִחַשׁ, כִּי קָרִיאת שְׁמַע שְׂאוֹמְרִים בְּהִיכַל
אַהֲבָה אַחַר בְּרַכַּת אַהֲבַת עוֹלָם, דְּהֵינּוּ אַחַר שְׁזָכִינוּ לְאַהֲבָה הַקְּדוּשָׁה
שְׁזָכוּיֵינוּ עַל יְדֵי קֶשֶׁר הַמְּרַכְּבָה, שֶׁהוּא בְּחִינַת וְהַאֲוִפְנִים וְחִיּוּת הַקְּדוּשָׁה וְכוּ',
שֶׁהֵם הֵם הַמְּרַכְּבָה וְכוּ', כֹּל זֶה נִתְתַּקֵּן עַל יְדֵי תְּקוּן הַתְּפִלִּין בְּשְׁלֵמוֹת,
דְּהֵינּוּ עַל יְדֵי שְׁנֵי הָרִין מְלַחֲמוֹת אֶל הַמַּחַט טַפַּת עֲשׂוֹ וְיִשְׁמַעְעָל שֶׁהֵם קְלִקּוּל
הַמַּחֲוִין פָּגָם הַתְּפִלִּין, כְּמִבְּאֵר שֵׁם, עֵינֵינוּ שֵׁם הַיֵּטֵב. וְזֶהוּ בְּחִינַת אֵין מִקְבָּלִין
גְּרִים לִימּוֹת הַמְּשִׁיחַ, כִּי אִזּוֹ נִזְכָּה לְתַקּוּן הַמְּשֻׁפֵּט עַל יְדֵי מְשִׁיחַ כַּנ"ל שֶׁעֵקֶר
הַתְּקוּן עַל יְדֵי הַרְחַקַת הַגְּרִים כְּדִי שֶׁלֹא יַעֲלוּ בְּחִינַת טַפּוֹת עֲשׂוֹ וְיִשְׁמַעְעָל
שֶׁלֹא יִקְלָקְלוּ הַמַּחֲוִין בְּחִינַת הַתְּפִלִּין וְכוּ' כַּנ"ל. וְזֶהוּ בְּחִינַת שְׁמַע יִשְׂרָאֵל
ה' אֱלֹהֵינוּ ה' אֶחָד שְׂאוֹנוּ מִיַּחַדִּים שְׂמוֹ יִתְבָּרַךְ עֲלֵינוּ שְׂאוֹנוּ אוֹמְרִים שֶׁהוּא
יִתְבָּרַךְ הוּא ה' אֱלֹהֵינוּ וְאוֹנוּ לְבַד מִיַּחַדִּין וּמִקְשָׁרִים בּוֹ יִתְבָּרַךְ וְזָר לֹא יִקְרַב
אֵלֵינוּ בְּחִינַת אֵת ה' הַאֲמֵרֶת וְה' הַאֲמִירָה וְכוּ', בְּחִינַת כִּי חֶלֶק ה' עִמּוֹ וְכוּ'.
וְכֹל זֶה כְּדִי שֶׁיִּתְבָּרַךְ כֹּל פּוֹעֲלֵי אֵין כְּדִי לְרַחֵק וּלְגַרֵשׁ מֵאַתְּנוּ בְּחִינַת טַפַּת
עֲשׂוֹ וְיִשְׁמַעְעָל שֶׁלֹא יִקְלָקְלוּ הַתְּפִלִּין וְהַמַּחֲוִין חֵס וְשְׁלוֹם, שֶׁלֹא יִקְלָקְלוּ אֵת
בְּחִינַת הַמְּשֻׁפֵּט כְּדִי שְׁנִזְכָּה לְתַקּוּן הַאֲמוּנָה בְּשְׁלֵמוֹת וְכוּ'. נִמְצָא
שֶׁבְּפִסּוּק שְׁמַע אָנוּ מְרַחֲקִין מֵאַתְּנוּ הַגְּרִים שְׂאוֹנוּ לְקַבֵּל שֶׁהֵם בְּחִינַת טַפַּת
עֲשׂוֹ וְיִשְׁמַעְעָל וְכוּ'. וְאִזּוֹ נִשְׁלַם תְּקוּן הַמְּשֻׁפֵּט שֶׁהוּא גִמְרַת תְּקוּן הַאֲמוּנָה
בְּשְׁלֵמוֹת כַּנ"ל. אֲבָל אִזּוֹ כְּשֶׁהַאֲמוּנָה בְּשְׁלֵמוֹת אִזּוֹ דִּיקָא הוּא גִמְרַת תְּקוּן
הַגְּרִים וְהַנִּיצוּצוֹת שְׁצָרִיכִין לְקַבֵּל וְלַהֲעֲלוֹתָם שְׁבָהֵם עֲסָקְנוּ בְּכֹל הַתְּפִלָּה
לְבָרְרָם וְלַהֲעֲלוֹתָם וְכוּ' וְלֹא נִשְׁלַם הַתְּקוּן עַד עֵתָה שְׁזָכִינוּ לְתַקּוּן
הַמְּשֻׁפֵּט. וְעֵתָה שְׁכַבְרַת נִשְׁלַם תְּקוּן הַמְּשֻׁפֵּט עֵתָה דִּיקָא נִשְׁלַם תְּקוּן הַגְּרִים
שְׁצָרִיכִין לְהַעֲלוֹתָם:

וְזֶהוּ בְּחִינַת בְּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד שְׂמֻזְכִּירֵינוּ עַל הַגְּרִים
שְׁצָרִיכִים לְקַרְבָּם, שֶׁזֶּהוּ בְּחִינַת בְּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד,
שְׂאוֹמְרִים שְׂמֻלְכוּתוֹ בְּרוּךְ וּמִבְּרַךְ לְעוֹלָם וָעֶד בְּכֹל מְקוֹם שֶׁהוּא בְּחִינַת
וּמַלְכוּתוֹ בְּכֹל מְשָׁלָה, דְּהֵינּוּ שְׂאוֹנוּ בְּמִקְוֹמוֹת הַחִיצוֹנִים מִבְּרַךְ שֵׁם כְּבוֹד
מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד, כִּי גַם שֵׁם יֵשׁ נִיצוּצוֹת הַקְּדוּשָׁה בְּחִינַת גְּרִים שְׂאוֹנוּ
מַעֲלִים אוֹתָם כַּנ"ל. וְעַל כֵּן צָרִיכִין לוֹמַר בְּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם

וְעַד בְּלַחַשׁ כַּדִּי שֶׁלֹא יִקְטָרְגוּ הַמְקַטְרָגִים שֶׁלֹא יִתְאַחֲזוּ הַחִיצוֹנִים, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֹנָם לְבִרְכָה, הֵינּוּ שֶׁלֹא יִתְאַחֲזוּ חֵס וְשְׁלוֹם, בְּחִינַת טַפַּת עֵשׂוֹ וַיִּשְׁמַעֲאֵל שֶׁהֵם בְּחִינַת הַגֵּרִים שֶׁאֲסוּר לְהַעֲלוֹתָן וְכַנִּי"ל. וְזֶה שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֹנָם לְבִרְכָה, מְשַׁל לְבַת מֶלֶךְ שֶׁהֲרִיחָה צִיּוּקֵי קִדְרָה תֹאמַר יֵשׁ לָהּ גִּנְאֵי לֹא תֹאמַר יֵשׁ לָהּ צַעַר וְכוּ'. צִיּוּקֵי קִדְרָה זֶה בְּחִינַת הַקְּדָשׁוֹת הַנְּפִילוֹת, בְּחִינַת נְפִשׁוֹת הַגֵּרִים שֶׁצָּרִיכִין לְקַרְבָּם, הֵינּוּ תִּכְף שְׂאוֹמְרִים שֶׁמַּע יִשְׂרָאֵל וְכוּ' שֶׁאִז נִשְׁלַם תְּקוּן הָאֱמוּנָה עַל יְדֵי בְּחִינַת תְּקוּן הַמְּשַׁפֵּט שֶׁהוּא בְּחִינַת מַלְכוּת מְשִׁיחַ כַּנִּי"ל אִז הָאֱמוּנָה מַלְכוּת מִתְאַוִּית לְהַעֲלוֹת נְפִשׁוֹת הַגֵּרִים שֶׁעֲסָקְנוּ בְּתַחֲלָה לְבִרְרָם וְלִגְמַר תְּקוּנָם, כִּי עֲתָה גִמַר תְּקוּנָם מֵאַחַר שֶׁעֲכָשׁוּ נִגְמַר תְּקוּן הָאֱמוּנָה כַּנִּי"ל, אֲבָל הִיא מִתְיַרֵּאת לְהַעֲלוֹתָם שֶׁלֹא יִתְאַחֲזוּ חֵס וְשְׁלוֹם, גַּם בְּחִינַת טַפַּת עֵשׂוֹ וַיִּשְׁמַעֲאֵל שֶׁהֵם קִלְקוּל הַמְּשַׁפֵּט שֶׁעָקַר עֲסָקְנוּ עֲתָה לְרַחֵקָם וּלְגַרְשָׁם וְכַנִּי"ל. וְזֶהוּ תֹאמַר יֵשׁ לָהּ גִּנְאֵי כִּי מִתְיַרֵּאת מֵאַחִיזַת הַחִיצוֹנִים שֶׁהֵם בְּחִינַת טַפַּת עֵשׂוֹ וַיִּשְׁמַעֲאֵל כַּנִּי"ל, לֹא תֹאמַר יֵשׁ לָהּ צַעַר כִּי אֵף עַל פִּי כֹן בְּהִכָּרַח לִגְמַר עֲתָה תְּקוּן נְפִשׁוֹת הַגֵּרִים שֶׁצָּרִיכִין לְהַעֲלוֹתָן שֶׁעֲסָקְנוּ בְּכָל הַתַּחֲלָה לְבִרְרָם כַּנִּי"ל עַל כֵּן הַתְּחִילוֹ עֲבָדֶיךָ לְהַבִּיא לָהּ בְּחֻשָּׁאֵי, שְׂאוֹמְרִים בְּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וְעַד בְּלַחַשׁ לְגַלוֹת אֱלֻקוֹתוֹ בְּכָל מְקוֹם כַּדִּי לְקַרֵּב נְפִשׁוֹת הַרְחוֹקִים שֶׁהֵם בְּחִינַת נְפִשׁוֹת הַגֵּרִים אֲבָל אוֹמְרִים זֹאת בְּלַחַשׁ כַּדִּי שֶׁלֹא יִתְאַחֲזוּ הַחִיצוֹנִים, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֹנָם לְבִרְכָה, הֵינּוּ שֶׁלֹא יִתְאַחֲזוּ בְּחִינַת טַפַּת עֵשׂוֹ וַיִּשְׁמַעֲאֵל שֶׁהֵם בְּחִינַת קִלְקוּל הַמְּשַׁפֵּט בְּחִינַת פְּגַם הָאֱמוּנָה שֶׁכָּל אַרְיַכַת הַגְּלוּת בַּעֲוֹנוֹתֵינוּ הַרְבִּים עַל יָדָם, כִּי גְלוּת הָאָרֶץ שֶׁל עֲכָשׁוֹ הוּא גְלוּת עֵשׂוֹ וַיִּשְׁמַעֲאֵל שֶׁנִּמְשָׁךְ מִפְּגַם הַמְּשַׁפֵּט הַכַּנִּי"ל שֶׁאֵי אֶפְשָׁר לְצַאת מִגְּלוּת זֶה כִּי אִם עַל יְדֵי מְשִׁיחַ שְׁיָבוֹא בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ שְׁיִזְכֶּה לְתְּקוּן הַמְּשַׁפֵּט כַּנִּי"ל:

אות כב

וְזֶהוּ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֹנָם לְבִרְכָה שֶׁיַּעֲקֹב אָבִינוּ קָדָם הַסְּתַלְקוֹתוֹ רָצָה לְגַלוֹת אֶת הַקֶּץ וְנִסְתַּלְקָה הַיְמָנוּ שְׂכִינָה, אָמַר שְׁמָא יֵשׁ חֵס וְשְׁלוֹם, בְּמַטְתִּי פְּסוּל כְּמוֹ שֶׁיִּצְא יִשְׁמַעֲאֵל מִזִּקְנֵי וְעֵשׂוֹ מֵאֲבִי הַשִּׁיבוּ לוֹ בְּנָיו:

שְׁמַע יִשְׂרָאֵל הִ' אֱלֹקֵינוּ הִ' אֶחָד כְּשֵׁם שֶׁאֵין בְּלִבָּךְ אֵלָּא אֶחָד וְכוּ'. פָּתַח יַעֲקֹב וְאָמַר, בְּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וְעַד. כִּי יַעֲקֹב זָכָה לְמַטָּה שְׁלֵמָה שֶׁהֵם שְׁנַיִם עָשָׂר שְׁבִטֵי יְהוָה שֶׁהֵם בְּחִינַת קֶשֶׁר הַמְּרַכְּבָה תְּקוּן הַמְּשַׁפֵּט וְכַנִּי"ל וְזֶהוּ בְּחִינַת מְשַׁפֵּט וְצִדְקָה בְּיַעֲקֹב אֲתָה עֹשִׂית, כִּי יַעֲקֹב בְּחִינַת תְּקוּן הַמְּשַׁפֵּט עַל כֵּן רָצָה לְגַלוֹת אֶת הַקֶּץ, כִּי עָקַר קֶץ הַגְּאֻלָּה תְּלוּיָהּ בְּתְּקוּן הַמְּשַׁפֵּט כַּנִּי"ל וְנִסְתַּלְקָה הַיְמָנוּ שְׂכִינָה, כִּי אֵף עַל פִּי שֶׁהוּא זָכָה לְשִׁמִּירַת הַבְּרִית בְּשִׁלְמוֹת לְאַהֲבָה דְּקִדְשָׁה לְבְּחִינַת תְּקוּן הַמְּשַׁפֵּט אֵף עַל

פי כן עדין לא הגיע הזמן לגלות הקץ כי עדין צריכים ברורים רבים מאד עד שיהיה נמשך בחינת תקון המשפט, דהינו תקון הברית בכל העולם ועל כן עדין הקץ סתום בחינת קץ הפלאות. כי עקר התקון על ידי בחינת פלאות שהם בחינת העצות עמקות הנ"ל, שהם פלאי פלאות בחינת אודה שמך כי עשית פלא, כמו שמבאר שם, ומחמת שאז לא נשלם תקון העולם עדין על כן נסתלקה הימנו שכינה כשרצה לגלות הקץ, וסבר שמא יש חס ושלוש פסול במטתי כמו שיצא ושמעאל מזקני וכו'. הינו שמא חס ושלוש העליתי בחינת טפת עשו וישמעאל אל המח, שזהו בחינת פגם המשפט מיד פתחו ואמרו שמע ישראל וכו', כשם שאין בלבד אלא אחד וכו'. שמע ישראל ה' אלקינו ה' אחד זה בחינת תקון המשפט כנ"ל, הינו שאמרו לו שחס ושלוש אין פסול במטתי ולא פגם במשפט כי ה' אלקינו ה' אחד ואנחנו עמו והוא אלקינו ואין זר עמנו וכנ"ל. מיד פתח יעקב ואמר ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד, כי עכשו שראה שזכה לתקון המשפט והאמונה בשלמות עכשו צריכין לגלות מלכותו גם במקומות הרחוקים שזהו בחינת ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד כנ"ל כדי לקרב נפשות הגרים שצריכין לקרב וכנ"ל. וזהו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה נימרה לא אמרה משה, לא נימרה אמרה יעקב, כי משה לא אמר ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד שמרמוז על התקרבות הגרים שצריכין לקרב, מחמת שמתירא שלא יתאחזו גם בחינת טפת עשו וישמעאל שהם בחינת פגם המשפט, שהם בחינת הגרים שאסור לקרבתם וכל זה מחמת שמושה כבר נכשל בענין הגרים, כי קרב את הערב רב וכונתו היה לטובה כדי שיתדבקו גרים בשכינה, אבל הם גרמו כל צרות ישראל מחמת שנתקרבו יותר מדאי בחינת וגם ערב רב עלה אתם, דהינו שהיה רב יותר מדאי עד שנתאחזו גם בחינת טפת עשו וישמעאל שהם קלקול המשפט וגרמו מה שגרמו. על כן לא אמר משה ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד שמרמוז על הגרים וכנ"ל על כן התקינו לומר בלחש כדי לקרב מי שצריכין לקרב ולרחק בחינת טפת עשו וישמעאל וכנ"ל:

וזה בחינת חשאי וסוד בחינת כל הסודות שמגליו הצדיקים והגדולים בסוד ובלחש ועקר הסוד כדי שלא ישמע מי שאינו ראוי להם. וכל הסודות שמגליו כל כונתם לטובה בשביל תקון העולם כדי שיתקרבו כל הרחוקים לעבודתו יתברך על ידי זה, אבל מדברים בלחש ובסוד דיקא וזה מחמת בחינת הנ"ל כדי שלא יתקרבו כי אם מי שראוי להתקרב ולא אותן שאינן ראויין להתקרב שהם בחינת טפת עשו וישמעאל שצריכין לגרשם. וזה בחינת גר שבא להתגיר אומרים לו מה ראית שבאת להתגיר אין אתה יודע שישאל בזה דוויים סחופים וכו' אם אמר יודע אני ואיני כדאי מקבלין אותו וכו'. הינו כנ"ל שמעלימין בפניו מעלת ישראל ואומרים לו דבורים לרחקו וכל זה הוא בחינת סוד שאין מגליו לו מיד גדל עצם גדלת ישראל שיזכו לעתיד רק, אדרבא, אומרים לו בהפך נמצא שמעלימין ממנו האמת בסוד. וכל זה כדי שאם ירצה לפרש יפרש, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה ובהיה נבחר ונבדק אם הוא מאותן הגרים שראויים לקרבן שאז בודאי יתגלה לו הסוד. וידע ויבחין מיד גדלת ישראל ויבין פנימיות כונתם של העוסקים עמו שפונתם לקרב רק

שְׁצַרְיָכִין לְהַפְדּוּ הַדְּבָר קֶצֶת כְּדִי לְהַעֲלִים הַדְּבָר בְּסוּד וּבְלַחֵשׁ. אָבֵל אִם הוּא מִבְּחִינַת טַפְת עֵשׂוּ וַיִּשְׁמַעֲאֵל בְּנֹדָאֵי יִתְרַחֵק כִּי הוּא לֹא יִזְכֶּה לְהַבִּין פְּנִימִיּוֹת דְּעֵתָם שֶׁהוּא בְּחִינַת סוּד וַיִּתְרַחֵק וּבְנֹדָאֵי צַרְיָכִין לְרַחֵקוּ כְּנִי"ל וּבְשִׁבִיל זֶה דְּבָרוּ בְּתַחֲלָה בְּהַעֲלִים וּבְסוּד כְּנִי"ל וְזֶהוּ בְּחִינַת בְּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד שְׁאוּמְרִים בְּחֻשָׁאֵי בְּבִחִינַת סוּד וְכְנִי"ל:

בְּרוּךְ ה' לְעוֹלָם, אָמֵן וְאָמֵן:

וְזֶהוּ, סוּד ה' לִירְאָיו וּבְרִיתוֹ לְהוֹדִיעַם עֵינֵי תַמִּיד אֵל ה' וְכוּ'. שְׁנַסְמְכוּ זֶה לְזֶה, הֵינּוּ שְׁדוּד הַמְלִיךְ עָלָיו הַשְּׁלוֹם אוֹמֵר בְּעֵד כָּלֵל יִשְׂרָאֵל בְּעֵד כָּל הַנוֹפְלִים וְהַרְחוּקִים אֲשֶׁר הֵם תַּפּוּסִים בְּהַבְלֵי עוֹלָם הַזֶּה כְּמוֹ בְּרִשָׁת וְאָמַר שֵׁשׁ סוּד ה' לִירְאָיו וְכוּ' אֲשֶׁר עַל יְדוֹ יֵשׁ לִי תַקְוָה גַם כֵּן תַמִּיד לְצִאת מְרִשָׁת. וְזֶהוּ שְׁנַסְמְךְ עֵינֵי תַמִּיד אֵל ה' כִּי הוּא יוֹצֵא מְרִשָׁת רַגְלִי, כִּי עָקַר הַתְּקַרְבוֹת הַרְחוּקִים הוּא עַל יְדֵי בְּחִינַת סוּד וְכְנִי"ל וּמִי שֶׁמֵאֱמִין בְּסוּד ה' אֲשֶׁר לִירְאָיו יֵשׁ לוֹ תַקְוָה תַמִּיד בְּחִינַת סוּד ה' לִירְאָיו עֵינֵי תַמִּיד אֵל ה' כִּי הוּא יוֹצֵא מְרִשָׁת רַגְלִי וְכְנִי"ל:

אות כג

וְזֶה בְּחִינַת רַמ"ח תַבִּין דְּקַרִיאת שְׁמַע כְּדִי לְהַמְשִׁיךְ הָאֱמוּנָה הַקְדוּשָׁה בְּכָל הַרַמ"ח אֵיבָרִים, כְּמוֹ שֶׁמְבַאֵר בְּהַתּוֹרָה וַיְהִי יְדִיו אֱמוּנָה (בְּסִימָן צא) שְׁצַרְיָכִין לְהַמְשִׁיךְ הָאֱמוּנָה בְּכָל הָאֵיבָרִים, עֵין שָׁם:

אות כד

וְזֶה מְגַנְנֵי רֵאָה אֱלֻקִים בְּחִינַת תַקוּן עַל יְדֵי הַמְּגַנֵי אֶרֶץ וְהִבֵּט פְּנֵי מְשִׁיחָךְ בְּחִינַת תַקוּן הַמְשֻׁפֵּט שְׁיִהְיֶה עַל יְדֵי מְשִׁיחַ וְכְנִי"ל:

אות כה

ועל כן בפרשת שמע נזכר מצות תפלין בלשון יחיד, כמו שכתוב: וקשרתם לאות על ידך וכו'. אבל בפרשת והיה נזכרו בלשון רבים, כמו שכתוב, וקשרתם אותם לאות על ידכם וכו'. כי כבר מבאר למעלה שפרשת שמע ואהבת זה בחינת תקון המשפט ששם אהבה דקדשה ועל כן שם נזכרו התפלין בלשון יחיד להורות כי שם אין זר אתנו כי שם הוא בבחינת אין מקבלים גרים לימות המשיח לרחק טפת עשו וישמעאל שעל ידי זה עקר תקון המשפט כנ"ל. אבל פרשת והיה אם שמוע הוא בבחינת יראה שהוא בחינת קדשת המלאכים שזאת הבחינה הוא מה שמעלין לבחינת פתוחי חותם שזהו בחינת תקון הגרים כנ"ל על כן נזכרו שם בלשון רבים כי שם הוא בבחינת התקרבות הרחוקים שהם הגרים שצריכין לקרבם על כן נזכרו שם בלשון רבים מחמת שמעלין גם אחרים עמנו שהם הניצוצות ונפשות הגרים שצריכין לקרבם וכנ"ל:

כי דיקא אחר שזוכין לתקון המשפט שהוא על ידי שמרתיקין טפת עשו וישמעאל כנ"ל אז דיקא יכולין לעסק בשלמות לקרב הגרים הראויין להתקרב כי אין מתיראין עוד מקלקול הבא על ידי הגרים שאין ראויין להתקרב מאחר שכבר זכו לתקון המשפט כנ"ל. ועל כן ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד דיקא אחר שמע ישראל וכו' והיה אם שמוע אחר שמע כי אחר המשכת בחינת תקון המשפט אז דיקא חוזרין ועוסקין בשלמות בבחינת התקרבות הגרים הראויין להתקרב וכנ"ל. והבן היטב. ועין היטב בכל התורה תקעו הנ"ל בכל פרט ופרט הדק היטב היטב ואז תוכל להבין קצת דברינו. ועין לקמן בסוף מה שמובא מהפרי עץ חיים שאל תתמה שהזכרנו הספירות וכו' כמה פעמים וכו' ומשם תוכל להבין לכאן שבשביל זה צריכין כמה פעמים להפך הסדר וכו' ויש בזה הרבה לדבר. וגם שיך לזה מה ששמעתי מפיו הקדוש שאין מי שיוכל להבין בתורתו כי אם מי שיודע לומר כל תורה פנים ואחור והבן:

אות כו

והנה עקר תקון גמר האמונה היא תפלת שמונה עשרה, כי עקר התפלה על ידי אמונה, כמו שמבאר שם וכנ"ל ועל כן מרמז בברכה ראשונה של התפלה כל תקוני האמונה הנ"ל ובתחלה מזכירין זכות אבות כמו שאומרים, אלקינו ואלקי אבותינו אלקי אברהם וכו'. כי כשנתתקנה האמונה אז מועיל תפלה וזכות אבות על כן מזכירין עמה זכות אבות ואחר כך מתחילין לסדר ולהזכיר כל תקוני האמונה הנ"ל מתחלה ועד

סוף וְזֶהוּ הָאֵל הַגָּדוֹל הַגְּבוּר וְהַנּוֹרָא זֶהוּ בְּחִינַת הַמְּשַׁכֵּת רוּחַנִיּוֹת אֱלֻקוֹת
לְתוֹךְ צְמֻצוּמִים שֶׁהֵם בְּחִינַת הַמַּדּוֹת וְזֶהוּ הָאֵל שֶׁהוּא אֱלֻקוֹת, הַגָּדוֹל
הַגְּבוּר וְהַנּוֹרָא הֵם בְּחִינַת הַשְּׁלֵשָׁה קוּיִן חֶסֶד גְּבוּרָה תַּפְאֶרֶת שֶׁהֵם חֶסֶד דִּין
רַחֲמִים, שֶׁהֵם כָּלֵל כָּל הַמַּדּוֹת, הֵינּוּ בְּחִינַת הַמְּשַׁכֵּת רוּחַנִיּוֹת אֱלֻקוֹת לְתוֹךְ
הַצְּמֻצוּמִים שֶׁהֵם הַמַּדּוֹת. אֵל עֲלִיּוֹן זֶה בְּחִינַת אִוְרוֹת הַצַּחְצְחוֹת שֶׁהֵם
לְמַעַל מֵהַסְּפִירוֹת שֶׁבֵּהֶם מְצַחֲחִין נַפְשׁוֹ בְּבְחִינַת וְהַשְּׂבִיעַ בְּצַחְצְחוֹת
נַפְשׁוֹ הַנִּי"ל שְׂזוֹכִין לָזֶה עַל יְדֵי הַמְּשַׁכֵּת רוּחַנִיּוֹת אֱלֻקוֹת לְתוֹךְ צְמֻצוּמִים.
וְזֶהוּ בְּחִינַת קַל עֲלִיּוֹן שֶׁהִיא בְּחִינַת צַחְצְחוֹת שֶׁהֵם עֲלִיּוֹנִים מֵהַסְּפִירוֹת וְעַל
יְדֵי זֶה זוֹכִין לְחַתֵּר וּלְהַמְשִׁיךְ הַעֲצוֹת עִמְקוֹת הַנִּי"ל. וְזֶהוּ גּוֹמֵל חֶסְדִּים
טוֹבִים הֵם בְּחִינַת חֶסֶד דָּוִד הַנְּאֻמָּנִים (כְּמוֹבֵא בַּפְּנוֹת) שֶׁהֵם בְּחִינַת נְצַח
הוֹד בְּחִינַת עֲצוֹת. וְזֶהוּ 'טוֹבִים' וְאִתָּא בַּפְּנוֹת שֶׁפְּרוּשׁוֹ שֶׁהֵם מַחֵי
הַמַּלְכוּת, כִּי הַמַּחִין נִקְרָאִים טוֹבִים, הֵינּוּ כְּנִי"ל, כִּי חֶסֶד דָּוִד, שֶׁהֵם
הַעֲצוֹת, הֵם מַחִין וְקִיּוּם שֶׁל הַמַּלְכוּת שֶׁהִיא הָאֱמוּנָה הַקְּדוּשָׁה, כִּי עֵקֶר
גְּדוּל הָאֱמוּנָה עַל יְדָם כְּנִי"ל. 'וְקוֹנָה הַכֹּל' זֶהוּ בְּחִינַת גְּרִים שֶׁנַּעֲשִׂין עַל יְדֵי
עֲלִית הָאֱמוּנָה, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת וְקוֹנָה הַכֹּל שֶׁהוּא יִתְבַּרְךְ קוֹנָה הַכֹּל וּמַלְכוּתוֹ
בְּכֹל מְשָׁלָה וְאַפְלוֹ אֲמוֹת הָעוֹלָם נִכְנָעִים אֵלָיו וּמוֹדִים בּוֹ יִתְבַּרְךְ.
וְכִשְׁמִקְרָבִין הַגְּרִים יְכוּלִין לְהִזְיֵק לְיִשְׂרָאֵל חֶסֶד וְשְׁלוֹם וְכוּ' וְצָרִיכִין כַּח
הַמְּגַנֵּי אֶרֶץ וְכוּ' וְזֶהוּ בְּחִינַת וְזוֹכֵר חֶסְדֵי אֲבוֹת שֶׁהֵם בְּחִינַת הַמְּגַנֵּי אֶרֶץ
שֶׁהֵם זְרוּעוֹת עוֹלָם, כִּי הַזְּרוּעוֹת מְגַנִּים עַל הָאָדָם כְּמוֹ כְּנִפֵי הָעוֹף שֶׁמְגַנִּים
עַל הָעוֹף, כִּי הַזְּרוּעוֹת בְּמִקּוֹם הַכְּנַפִּים בְּעוֹף שֶׁהֵם בְּחִינַת מְגַנִּים וְעַל כֵּן
וְזוֹכֵר חֶסְדֵי אֲבוֹת שֶׁהֵם זְרוּעוֹת עוֹלָם כִּיזוּעַ הֵם בְּחִינַת הַמְּגַנֵּי אֶרֶץ
שֶׁמַּעֲלִין לְבְּחִינַת פְּתוּחֵי חוֹתֵם וְכוּ'. אֲבָל עֲדִין צָרִיכִין תִּקּוּן הַמְּשַׁפֵּט שֶׁיְהִי
עַל יְדֵי מְשִׁיחַ כְּנִי"ל וְזֶהוּ וּמְבִיא גּוֹאֵל וְכוּ', שֶׁהוּא מְשִׁיחַ, שֶׁהוּא הַגּוֹאֵל צֶדֶק
שֶׁעַל יְדוֹ יְהִי תִקּוּן הַמְּשַׁפֵּט וְאִז נִשְׁלַם גְּדוּל הָאֱמוּנָה בְּשִׁלְמוֹת כְּנִי"ל. וְזֶהוּ
וּמְבִיא גּוֹאֵל לְבָנֵי בְּנֵיהֶם לְמַעַן שְׁמוֹ בְּאַהֲבָה, כִּי עֵקֶר שְׁלֵמוֹת הָאֱמוּנָה
כְּשֶׁזוֹכִין לְהוֹדִיעַ אוֹתָהּ לְבָנָיו וְלְבָנֵי בָנָיו בְּבְחִינַת וְהוֹדַעְתֶּם לְבָנֵיךָ וְלְבָנֵי
בָנֵיךָ, בְּחִינַת וְעַד דּוֹר וְדוֹר אֲמוֹנָתוֹ כְּדֵי לְהַגְדִּיל שְׁמוֹ יִתְבַּרְךְ עַד עוֹלָם, כִּי
עֵקֶר הַגְּדֻלַּת הַשֵּׁם דְּקִדְשָׁה הוּא עַל יְדֵי הַבָּנִים, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב, וְלֹא יִמָּחַ שְׁמוֹ
מִיִּשְׂרָאֵל. כִּי הַבָּנִים שֶׁמְשַׁאֲרִין מְגִדִּילִין שְׁמוֹ יִתְבַּרְךְ בְּכֹל דּוֹר וְדוֹר וְעַל יְדֵי
זֶה מְקִימִין שֵׁם אֲבִיהֶם וְאִמָּם. וְעַל כֵּן הַבָּנִים אוֹמְרִים קִדְשׁ עַל אֲבִיהֶם
וְאִמָּם שֶׁעֵקֶר הַקְּדִישׁ הוּא הַגְּדֻלַּת שְׁמוֹ יִתְבַּרְךְ כְּמוֹ שְׁאוֹמְרִים יִתְגַּדֵּל
וְיִתְקַדֵּשׁ שְׁמֵהּ רַבָּא וְכוּ', וְכֹל זֶה זוֹכִין עַל יְדֵי תִקּוּן הַמְּשַׁפֵּט שֶׁהוּא עֵקֶר
שְׁלֵמוֹת תִּקּוּן הַבְּרִית שֶׁהוּא בְּחִינַת שְׁמִינֵי עֲצָרֶת שְׁאִז הַנוֹקְבָא עוֹצְרַת
הַטָּפָה וְאִינָה נִשְׁחַתֶּת חֶסֶד וְשְׁלוֹם וּמִזֶּה נִמְשַׁכֵּין הוֹלְדוֹת דְּקִדְשָׁה שְׁמוֹלִידִין
בָּנִים בְּקִדְשָׁה שְׁמוֹדִיעִין לָהֶם הָאֱמוּנָה מְדוֹר לְדוֹר שֶׁעַל יְדֵי זֶה נִתְגַּדֵּל
וְנִתְקַדֵּשׁ שְׁמוֹ בְּכֹל דּוֹר. וְזֶהוּ וּמְבִיא גּוֹאֵל לְבָנֵי בְּנֵיהֶם לְמַעַן שְׁמוֹ שֶׁמְבִיא
הַגּוֹאֵל צֶדֶק שֶׁהוּא מְשִׁיחַ שֶׁהוּא תִקּוּן הַמְּשַׁפֵּט לְבָנֵי בְּנֵיהֶם. כִּי עֵקֶר הַתִּקּוּן
בְּשִׁבִיל הַבָּנִים, דְּהֵינּוּ לְזָכוֹת לְתִקּוּן הַבְּרִית לְהַנְצִיל מִהַשְּׁחַתֶּת זָרַע רַק
לְהַשְׁאִיר בָּנִים וּבְנֵי בָנִים בְּקִדְשָׁה שֶׁעַל יְדֵי זֶה עֵקֶר הַגְּדֻלוֹת שְׁמוֹ כְּנִי"ל וְזֶהוּ
לְמַעַן שְׁמוֹ וְכְנִי"ל. וְזֶהוּ בְּאַהֲבָה בְּחִינַת אֶהְבֶּה דְּקִדְשָׁה שְׁשׁוּרָה בְּמִרְכָּבָה
דְּקִדְשָׁה שְׂזוֹכִין עַל יְדֵי תִקּוּן הַמְּשַׁפֵּט שֶׁהוּא עַל יְדֵי הַגּוֹאֵל צֶדֶק כְּנִי"ל:

וְכָל זֶה זֹכֵיךְ עַל יְדֵי הָעֲצוֹת שֶׁהַמְשַׁכְּנוּ מִמַּעַמְמֵיךְ עַל יְדֵי שְׁצוּעֵיךְ לְהַיְבִיאוֹת
יְתִבְרַךְ מֵעַמְּךְ הַלֵּב בְּבַחֲיִינַת מִמַּעַמְמֵיךְ קְרִיאַתִּיךְ בְּחִינַת צֶעֶק לְבָב אֶל אֲדָנָי,
כְּמוֹ שֶׁמִּבְּאֵר שָׁם. וְזֶהוּ מִלְּךְ עוֹזֵר וּמוֹשִׁיעַ וּמַגִּן, זֶהוּ בְּחִינַת צֶעֶק הַלֵּב
מִמַּעַמְמֵיךְ שֶׁעַל זֶה מְרַמְזִין אֵלֶיךְ הַתְּבוּת מִלְּךְ עוֹזֵר וְכוּי' שֶׁהוּא צֶעֶק סֵתֵם
שְׁצוּעֵיךְ אֵלֶיךָ יְתִבְרַךְ וְאִין מִפְּרִשִׁין לְפָנָיו יְתִבְרַךְ שׁוּם הַצְּטֻרָה וּבִקְשָׁה
בְּפִרְטִיּוֹת רַק צוּעֵיךְ סֵתֵם מֵעַמְּךְ הַלֵּב מִלְּךְ עוֹזֵר וּמוֹשִׁיעַ וּמַגִּן כְּמוֹ מִי
שֶׁהוּא בְּצִרְחָה גְדוּלָה עַד שֶׁאֵינוֹ יָכוֹל לְפָרֵשׁ בְּקִשְׁתּוֹ כִּלְכָל רַק צוּעֵק מֵעַמְּךְ הַלֵּב
אֵלֶיךָ מִלְּךְ עוֹזֵר וְכוּי' שְׁצוּעֵיךְ סֵתֵם וְקוֹרֵא אוֹתוֹ יְתִבְרַךְ לַעֲזָרָה וַיִּשְׁעָה וְאֵינוֹ
מִפְּרִשׁ בְּקִשְׁתּוֹ כִּלְכָל מֵעַצֵּם דְּחִקוֹ, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת צֶעֶק הַלֵּב מִמַּעַמְמֵיךְ שֶׁעַל
יְדֵי זֶה חוֹתְרִין הָעֲצוֹת הַנִּי"ל שֶׁעַל יְדֵי זֶה גְדֻלָּה הָאֱמוּנָה שֶׁעַל יְדֵי זֶה עֶקֶר
הַתְּפִלָּה כְּנִי"ל:

וְהִנֵּה כְּלָלִיּוֹת בְּרָכָה זֹאת נִקְרְאת בְּרַבְתָּ אָבוֹת, כִּי עֲתָה אָנוּ מְמַשִּׁיכִין עֲלֵינוּ
זְכוֹת אָבוֹת שְׁזוֹכִין שְׁיִוְעִיל עַל יְדֵי תַקּוּן הָאֱמוּנָה כְּנִי"ל וְכִבֵּר מִבְּאֵר לְעִיל
שֶׁהָאָבוֹת הֵם בְּחִינַת הַמַּגִּנִּי אֶרֶץ כְּנִי"ל וְעַל כֵּן מְסִימִין מַגֵּן אֲבֵרָה
וְאוֹמְרִים שְׁתֵּי פְעָמִים מַגֵּן, מִלְּךְ עוֹזֵר וּמוֹשִׁיעַ וּמַגִּן וְאַחֵר כֵּן בְּרוּךְ אַתָּה ה'
מַגֵּן אֲבֵרָה כְּנִי"ל הַמַּגִּנִּי אֶרֶץ שֶׁהֵם תַקּוּן הַגֵּרִים שֶׁנַּעֲשִׂין עַל יְדֵי עֲלִית
הָאֱמוּנָה כְּנִי"ל. וְעֶקֶר הַמַּגִּנִּים הוּא בְּחִינַת אֲבֵרָה שֶׁהוּא רֹאשׁ הָאָבוֹת
וְהוּא הַתְּחִיל לְהַמְשִׁיךְ הָאֱמוּנָה בְּעוֹלָם, כִּי הִיא רֹאשׁ לְמַאֲמִינִים וְעַל כֵּן
הִיא רֹאשׁ לְגֵרִים, כִּי הַגֵּרִים נַעֲשִׂין עַל יְדֵי אֱמוּנָה כְּנִי"ל וְכִשְׁעוֹשִׂין גֵּרִים
יְכוּלִין לְהִזְיֵק חֵס וְשְׁלוֹם, וְצָרִיכִין כַּח הַמַּגִּנִּי אֶרֶץ שֶׁמַּעֲלִין וּמְתַקְּנִים
הַגְּאוּנָה וְכוּי' כְּנִי"ל. וְזֶה שֶׁאָמַר ה' יְתִבְרַךְ לְאֲבֵרָה 'אֵל תִּירָא אֲבָרָם אֲנֹכִי
מַגֵּן לְךָ', מַגֵּן דִּיקָא שֶׁהָאִיר עֲלָיו וְהַמְשִׁיךְ בּוֹ כַּח הַמַּגִּנִּי אֶרֶץ, כִּי הוּא הִיא
צָרִיךְ לָזֶה בְּיוֹתֵר מִחֲמַת שֶׁהִיא רֹאשׁ לְמַאֲמִינִים וְרֹאשׁ לְגֵרִים וְכוּי'. וְזֶהוּ,
נְדִיבֵי עַמִּים נְאֻסְפוּ עִם אֱלֹקֵי אֲבֵרָה כִּי לְאֱלֹקִים מַגִּנִּי אֶרֶץ וְכוּי'. כִּי הַכֹּל
אֶחָד, כִּי נְדִיבֵי עַמִּים נְאֻסְפוּ הֵם הַגֵּרִים, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם
לְבִרְכָה. וְזֶהוּ, עִם אֱלֹקֵי אֲבֵרָה, כִּי כֹל הֵם עִמּוֹ, כִּי אֲבֵרָה הוּא הָרֹאשׁוֹן
שֶׁהַתְּחִיל לְעַסֵּק בָּהֶם כְּנִי"ל. וְזֶהוּ שֶׁנִּסְמָךְ לָזֶה, כִּי לְאֱלֹקִים מַגִּנִּי אֶרֶץ, כִּי
לָזֶה צָרִיכִים בְּחִינַת כַּח הַמַּגִּנִּי אֶרֶץ כְּנִי"ל וְכִנּוּזָּכָר זֶה הַמַּקְרָא כִּי לְאֱלֹקִים
מַגִּנִּי אֶרֶץ שָׁם בְּהַתּוֹרָה הַנִּי"ל, כִּי הוּא רֹאשֵׁי תְבוּת מְלֶאכֶ"ךְ, עֵין שָׁם. וְעַל כֵּן
מְסִימִין בְּרַבְתָּ אָבוֹת בְּרוּךְ אַתָּה ה' מַגֵּן אֲבֵרָה וְכְנִי"ל:

אות כז

וְעַל כֵּן אֲבֵרָה וְכָל הָאָבוֹת עָסְקוּ בְּחִפְרוֹת בְּאֵרוֹת, כִּי כָל עֲבוֹדָתָם הִיא
לְהַעֲלוֹת הָאֱמוּנָה מִנְּפִילְתָּהּ לְגַלוּת אֱלֹקוֹתוֹ בְּעוֹלָם עַל כֵּן עָסְקוּ בְּחִפְרוֹת
בְּאֵרוֹת מִיָּם כְּדֵי לְחַתֵּר וּלְחַפֵּר הַמַּיִם עִמָּקִים הַנִּי"ל שֶׁמֵּהֶם גְּדֻלָּה הָאֱמוּנָה

אות כח

ואלו המגני ארץ עוסקים לברר ולהעלות מבחינת החתים בשרו לבחינת פתוחי חותם קדש לה' כנייל, שזהו בחינת תפלין כנייל וצריכין לתקן בחינת הצמצום של המחין שזהו שם שדי שבתפלין שלא ישוטט המח במה שאין לו רשות, כי אפלו בקדשה אסור לו לצאת במחשבתו חוץ לגבול וכו', מפל שפן וכל שפן שלא בקדשה חס ושלום חס ושלום וזהו בחינת שדי שיש די וגבול באלקותו לכל בריה, עין שם היטב (באות ז) וזהו בחינת ברפת אתה גבור לעולם אדני שהוא בחינת גבורות, בחינת שמאלו תחת לראשי וכו', כמו שאיתא בפנינות, הינו בחינת צמצום המחין שנמשך מבחינת גבורות מבחינת שמאל שזהו בחינת שמאלו תחת לראשי, ראש הוא הגדלת המח והחכמה שבראש וצריכין להמשיך ולהניח בחינת השמאל תחת הראש והדעת, הינו בחינת הצמצום כדי שיצמצם את מחו שלא לשוטט חוץ לגבול שיש לו וכנייל. וזהו בחינת מחיה מתים שמזכירין שם כמה פעמים, כי מחיה מתים זה בחינת ברורים שמבררים הניצוצות מעמקי הקלפות שהם סטרא דמותא ומעלין אותן ומחין אותם כמו שאיתא בפנינות, הינו שמעלין ומבררין מבחינת החתים בשרו מבחינת פגם הברית לבחינת פתוחי חותם קדש לה', שזהו עקר הברור, כי פגם הברית עקר סטרא דמותא, בחינת רגליה ירדות מות. וכשמתגברין על יצרו ומשברין את ההרהורים רעים ומעלין מבחינת החתים בשרו לבחינת חותם דקדשה בזה מעלין הניצוצות שנפלו על ידי פגם הברית ממנות לחיים, כי המחין דקדשה הם עקר החיים בחינת החכמה תחיה ועקר הברור הוא על ידי הצמצום שצריכים לזהר מאד ולהתגבר בכל כחו לצמצם את מחו שלא להניח את מחשבתו לשוטט ולהרהר חס ושלום ואפלו כשבא עליו איזה הרהור רע בעל פרוח צריך להתגבר לתפס את מחשבתו ולצמצמה שלא תוסיף להרהר ולחשב בזה כלל רק להמשיך המחשבה לדברים שבקדשה ועל ידי זה עקר העליה והברור. ובזה ממשיך על עצמו כח המגני ארץ שמעלין מהחתים בשרו לפתוחי חותם וכו', דהינו שהמחשבות וההרהורים רעים שממנו היה נעשה חס ושלום החתים בשרו, דהינו מקורות חס ושלום, הוא מעלה אותם מהחתים בשרו לבחינת פתוחי חותם קדש לה', דהינו שכופה את מחשבתו ומהפכה ממנות לחיים וחושב דיקא מחשבות קדושות בתורה ועבודה ויראת שמים, כי המחשבה בידי האדם להטותה כרצונו למקום שהוא רוצה, כמבאר בדברינו כמה פעמים:

ועל כן מזכירין תחית המתים בברכת אלה גבור שהוא בחינת תקון צמצום המחין, כי עקר הברור על ידי הצמצום של המחין וכנ"ל. וכן צריכין לצמצם המחין אפלו בקדשה שלא ישוטט המח במה שאין לו רשות בחינת במפלא ממך אל תדרש וכו', כמו שמבאר שם, כי כשמשוטט חס ושלוס במה שאין לו רשות אפלו בקדשה זהו בחינת רבוי האור שגורם שבירת כלים חס ושלוס, שממש כל הניצוצות הנפולין שממש נמשכין כל ההרהורים וכל המחשבות רעות פנדע. על כן בברכת אלה גבור מתקנים צמצום המחין בכל הבחינות שלא תצא המחשבה חוץ לגבול הקדשה למקומות החיצונים לחשב חס ושלוס, מחשבות חוץ חס ושלוס, וגם שלא תצא ותשוטט המחשבה במקומות הקדושים למעלה ממדרגתה שלא תהרס הגבול חס ושלוס וכנ"ל ועל ידי זה עקר הברור שהוא בחינת תחית המתים פנ"ל. וזה בחינת כלם במחשבה אתברירו שעקר הברור הוא על ידי המחשבה על ידי שפופה את מחשבתו שלא תחשב חוץ לגבול וכנ"ל. ועל כן מזכירין ה' פעמים תחית המתים בברכה זאת פנזכר בפנות, כי על ידי הברור הנ"ל שהוא בחינת תחית המתים על ידי זה מתקנים את המח והדעת שבראש ואז נתתקנים החמשה חושים שכלם נמשכים מהמח שבראש, כמו שמבאר שם לענין ראש השנה (באות יד) ולענין הישיבה (באות טו)

וכנגד זה מזכירין חמש פעמים תחית המתים פנגד החמשה חושים שבראש שנתתקנים על ידי הברור והעליה שמעלין מהחתים וכו' לחותם דקדשה שהוא תקון המח, שזהו בחינת תחית המתים פנ"ל:

וזהו בחינת אלה גבור לעולם אדני שפרושו כמו שפרש רש"י על פסוק ואתה מרום לעולם אדני, שפרש שם, לעולם ידך על העליונה וכו', עין שם. וכן הפונה פאן שאומרים אלה גבור לעולם כו', דהינו שה' יתברך גבור לעולם ועד תמיד. כי לעולם ידו על העליונה ובו דאי יתגבר ויגמר כרצונו, הינו שאפלו אם כבר נתעה האדם והרגלה מחשבתו לשוטט ולחשב בחוץ חס ושלוס, מחשבות זרות ורעיונים והרהורים רעים חס ושלוס, אף על פי כן ה' יתברך גבור לעולם ואם יתלה עיניו למרום יוכל להתגבר לעולם על המחשבות וההרהורים ולהמשיך מחשבתו אל הקדשה, כי המחשבה בינו תמיד וה' יתברך גבור לעולם לעמד בעזרו אם ירצה להתגבר עליהם. וזהו מחיה מתים אלה ורב להושיע, מחיה מתים הוא בחינת הברור שנעשה על ידי התגברות המחשבה פנ"ל. וזהו ורב להושיע, שה' יתברך רב להושיע וישועתו רבה מאד מאד ויכול להושיע תמיד ועקר הישועה נמשך מבחינת עצות טובות, כי העצות נקראים ישועות פנ"ל. הינו שמזכירין פאן התחלת התקון שהם העצות העמקות הנ"ל שמהם התחיל התקון פנ"ל כדי להמשיך העצות העמקות עלינו גם עתה כדי שנוכל לתן עצת בנפשנו לעמד כנגד המחשבות רעות המתגברים כשטף מים רבים חס ושלוס, כי בכל תקון ותקון צריכין עצות, הינו עצות אמיתיות הנמשכין ממעיני הישועה מעצות עמקות הנ"ל כדי לזכות להתגבר על כל המונעים והמעכבים את התקון:

וְזֶהוּ בְּחִינַת הַזְכָּרֶת טַל וְגִשָּׁם בְּבִרְכָה זֹאת, כִּי מִיָּמֵי הַטַּל וְהַגִּשָּׁם נִמְשָׁכִין בְּשֵׁרֶשׁ מִבְּחִינַת מַיִם עֲמֻקִּים לְעֵצָה הַנִּי"ל שֶׁהֵם הַמַּיִם שֶׁמֵּהֶם גִּדְּלָה הָאֱמוּנָה וּמִשָּׁם נִשְׁתַּלְּשֵׁל וְנִמְשָׁךְ מִיָּמֵי הַטַּל וְהַגִּשָּׁם בְּגִשְׁמִיּוֹת. וְעַל כֵּן אֵין הַגִּשְׁמִים יוֹרְדִים אֶלָּא בְּזִכּוֹת אֱמוּנָה, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנּוּ לְבִרְכָה , וַיִּכְשַׁפּוּגְמִין בְּאֱמוּנָה, שֶׁהוּא בְּחִינַת עֲבוּדָה זָרָה, נֹאמֵר, וְעֶצֶר אֶת הַשָּׁמַיִם וְלֹא יִהְיֶה מָטָר. כִּי כְּשֵׁיט אֱמוּנָה שֶׁנִּמְשָׁכֶת מֵעֲמֻקָּא דְּבִירָא מִבְּחִינַת מַיִם עֲמֻקִּים הַנִּי"ל, עַל יְדֵי זֶה נִמְשָׁכִין גַּם הַגִּשְׁמִים בְּגִשְׁמִיּוֹת וְלִהְפֹךְ לְהִפְךָ חֵס וְשְׁלוֹם וְכַנִּי"ל. וְזֶהוּ בְּחִינַת הַחֲלוּק שֶׁבֵּין טַל וְגִשָּׁם, כִּי טַל אֵינוֹ נֶעְצֵר לְעוֹלָם אֲבָל גִּשְׁמִים נֶעְצָרִין חֵס וְשְׁלוֹם, עַל יְדֵי פִגְם הָאֱמוּנָה וְצָרִיכִין לָזֶה תְּפִלוֹת וְתַקּוּן הָאֱמוּנָה, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנּוּ לְבִרְכָה, כִּי הַטַּל יוֹרֵד בְּכָל בִּקְרָה, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב וַיִּבְבְּקֵר הַיְתֵה שֶׁכָּבֶת הַטַּל וְכוּ'. כִּי בְּעֵנֶן הָאֱמוּנָה, שֶׁהִיא בְּחִינַת מַלְכוּת יֵשׁ שְׁנֵי בְּחִינּוֹת, כִּי יֵשׁ בְּחִינַת עֶצֶם הַנִּקְדָּה שֶׁל מַלְכוּת אֱמוּנָה שֶׁזֹּאת הַנִּקְדָּה קִיָּמַת לְעַד וְאֵינָה נִפְסָקֶת לְעוֹלָם בְּבְחִינַת וּמַלְכוּתוֹ וְאֱמוּנָתוֹ לְעַד קִיָּמַת, בְּחִינַת וְהָאֶרֶץ לְעוֹלָם עֲמֻדָתָהּ, וְזֶהוּ בְּחִינַת הַשְּׁפָעַת הָאֱמוּנָה הַקְּדוּשָׁה שֶׁנִּשְׁפָּעַת עָלֵינוּ מִלְּמַעְלָה תְּמִיד שֶׁמִּשָּׁם שָׂרֵשׁ הָאֱמוּנָה שֶׁנִּקְבָּע בְּלֵב כָּל אֶחָד וְאֶחָד. אֲבָל יֵשׁ בְּחִינָה שְׁנִיָּה, דְּהֵינּוּ מֵה שֶׁצָּרִיכִין לְהוֹסִיף תּוֹסֶפֶת הָאֶרֶה וְחִיּוֹת וּמַחִין עַל נִקְדַּת הָאֱמוּנָה וְלִהְגַּדִּילָהּ בְּכַמָּה הַגְּדִלוֹת וְלִבְנוֹתָהּ וְלַעֲשׂוֹתָהּ בְּחִינַת פְּרָצוּף וְזֶה תְּלוּי בְּתַקּוּן מַעֲשֵׂינוּ, כְּמוֹבּוֹן כָּל זֶה בְּכּוֹנוֹת הָאֶרֶז"ל עַל פִּי דְרַכּוֹ הַקְּדוּשׁ, שֵׁיט בְּחִינַת נִקְדַּת הַמַּלְכוּת שֶׁהִיא נִקְדָּה אַחַת מֵעֶשֶׂר סְפִירוֹת וְיֵשׁ בְּחִינַת הַגְּדִלַת הַמַּלְכוּת מֵה שֶׁצָּרִיכִין לְהַגְדִּיל הַנִּקְדָּה וְלְהוֹסִיף עָלֶיהָ בְּחִינַת תִּשְׁעֵי רֵאשׁוֹנוֹת כְּדֵי לַעֲשׂוֹתָהּ בְּחִינַת פְּרָצוּף שֶׁזֶה תְּלוּי בְּתַקּוּן מַעֲשֵׂינוּ בְּחִינַת בְּאַלְקִים נַעֲשֶׂה חֵיל וְכוּ' כְּדִוְעַ כָּל זֶה וְכוּ' לְעֵנֶן הַתַּקּוּנִים הַנֶּאֱמָרִים בְּהַתּוֹרָה הַנִּי"ל. וְזֶהוּ בְּחִינַת טַל וְגִשָּׁם, כִּי הַטַּל אֵינוֹ נֶעְצֵר וְיוֹרֵד בְּכָל יוֹם בְּבִקְרָה, כִּי ה' יִתְבָּרֵךְ מְחַדֵּשׁ בְּטוּבוֹ בְּכָל יוֹם תְּמִיד מַעֲשֶׂה בְּרֵאשִׁית וְהַכֹּל בְּשִׁבִיל לְגִלוֹת אֱמוּנָתוֹ בְּעוֹלָם לִידַע שֵׁיט רַב וְשְׁלִיט מְנַהֵג וּמוֹשֵׁל יִתְבָּרֵךְ שְׁמוֹ לְעַד שֶׁזֶהוּ הָעֵקֶר כַּנִּי"ל. וְעַל כֵּן בְּכָל יוֹם וְיוֹם נִמְשָׁךְ חִיּוֹת לְהָאֱמוּנָה הַקְּדוּשָׁה מִמַּיִם עֲמֻקִּים הַנִּי"ל שֶׁמִּשָּׁם עֵקֶר גְּדוּלָה כְּדֵי שֶׁיִּהְיֶה קִיּוֹם לְעֶצֶם נִקְדַּת הָאֱמוּנָה הַנִּי"ל כְּדֵי שֶׁלֹּא יִחַרֵב הָעוֹלָם חֵס וְשְׁלוֹם שֶׁמִּתְקַיֵּם עַל יְדֵי אֱמוּנָה כַּנִּי"ל, וּמִבְּחִינָה זֹאת נִמְשָׁךְ הַטַּל בְּכָל יוֹם בְּבִקְרָה כִּי עֵקֶר הַתְּגִלוֹת הָאֱמוּנָה הִיא בְּבִקְרָה כַּנִּי"ל. אֲבָל עַדִּין אֲנוּ צָרִיכִין עַל יְדֵי תַקּוּן מַעֲשֵׂינוּ לְתַקּוּן נִקְדַּת הָאֱמוּנָה לְהַגְדִּילָהּ וְלִבְנוֹתָהּ וְכוּ' כַּנִּי"ל וְעַל כֵּן אֲנוּ צָרִיכִין בְּכָל יוֹם לְעוֹרֵר עַל יְדֵי מַעֲשֵׂינוּ הַמַּיִם עֲמֻקִּים הַנִּי"ל וְכוּ' כְּדֵי לְהַגְדִּיל אֶת נִקְדַּת הָאֱמוּנָה כְּדֵי שֶׁתֵּאִיר הָאֱמוּנָה בְּאוֹר גְּדוּלָה וּבְהַתְּגַלּוֹת נִפְלָא בְּכָל הָעוֹלָם וּמִשָּׁם נִמְשָׁךְ בְּחִינַת גִּשְׁמִים, הֵינּוּ עַל יְדֵי שֶׁאֲנוּ חוֹתְרִין וְחוֹפְרִין עַד שֶׁמוֹצְאִין אֶת הַמַּיִם עֲמֻקִּים הַנִּי"ל כְּדֵי לְהַגְדִּיל וְלִבְנוֹת אֶת הָאֱמוּנָה כַּנִּי"ל, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת חֲפִירוֹת הַבְּאֵרוֹת שֶׁחֲפְרוּ הָאֲבוֹת כַּנִּי"ל, וּמֵאֵלוּ הַמַּיִם עֲמֻקִּים שֶׁאֲנוּ חוֹתְרִין וּמוֹצְאִין עַל יְדֵי הַתְּעוֹרְרוֹת שֶׁלָּנוּ מִשָּׁם נִמְשָׁכִין הַגִּשְׁמִים שֶׁבָּאוּ עַל יְדֵי אֲתַעְרוּתָא דְּלִתְתָּא דִּיקָא. וְעַל כֵּן הַגִּשְׁמִים נֶעְצָרִין לְפַעֲמִים חֵס וְשְׁלוֹם, כְּשֶׁאֵין הָאֱמוּנָה בְּשִׁלְמוֹת, דְּהֵינּוּ כְּשֶׁאֵין עוֹסְקִים לְחַתֵּר הַמַּיִם הַנִּי"ל שֶׁמֵּהֶם גִּדְּלָה אֱמוּנָה שֶׁמִּשָּׁם שָׂרֵשׁ הַגִּשְׁמִים וְכַנִּי"ל אֲזִי הַגִּשְׁמִים נֶעְצָרִין חֵס וְשְׁלוֹם. וְאֲזִי צָרִיכִין תְּפִלָּה שֶׁהוּא בְּחִינַת אֱמוּנָה שֶׁנִּמְשָׁךְ מִמַּיִם עֲמֻקִּים הַנִּי"ל שֶׁאֲנוּ חוֹתְרִין וְעַל יְדֵי זֶה חוֹזְרִים וְיוֹרְדִים

הַגְּשָׁמִים וְכַנִּי"ל. וְזֶה בְּחִינַת מְכַלְכֵּל חַיִּים בְּחֶסֶד זֶה בְּחִינַת תִּקּוּן הַמַּאֲכָלִים שֶׁמִּמְשִׁיכִין כְּדִי לְבַרֵּר וּלְתַקֵּן פָּגַם הַבְּרִית שֶׁנִּמְשָׁךְ עַל יְדֵי פָּגַם הַמַּאֲכָלִים חֶסֶד וְשָׁלוֹם, כְּמוֹ שֶׁמִּבְּאֵר שֵׁם (בְּאוֹת יוֹד) וְזֶהוּ בְּחִינַת מְכַלְכֵּל חַיִּים בְּחֶסֶד בְּחֶסֶד דִּיקָא הַפֶּךָ הַמַּאֲכָלִים שֶׁיֵּשׁ בָּהֶם אַחִיזַת הַשָּׂדִים חֶסֶד וְשָׁלוֹם, שֶׁהֵם בָּאִים מִתַּקְפָּא דְּדִינָא רַחֲמָנָא לְצַלּוּן. וְזֶהוּ בְּחִינַת סוּמְךָ נוֹפְלִים, זֶה בְּחִינַת הָאֲמֵרוֹת טְהוֹרוֹת הַנִּי"ל שֶׁנִּמְשָׁכִין עַל יְדֵי הַבְּרוּר הַנִּי"ל שֶׁעַל יְדֵן מְחִיין כָּל הַנְּשָׁמוֹת הַנְּפִילוֹת, כְּמוֹ שֶׁמִּבְּאֵר שֵׁם וְכַנִּי"ל. וְזֶהוּ בְּחִינַת וְרוֹפֵא חוֹלִים, כִּי עַל יְדֵי תִקּוּן הָאֲמוּנָה נִמְשָׁךְ רַפּוּאָה כַּנִּי"ל. וְזֶהוּ בְּחִינַת וּמִתִּיר אֲסוּרִים, זֶהוּ בְּחִינַת הַגְּאֻלָּה בְּחִינַת גְּאֻלַּת מִצְרַיִם שֶׁיִּצְאָנוּ מִבֵּית הָאֲסוּרִים מֵעֲבָדוֹת לְחֵרוֹת שֶׁאֵז נִתְבָּרְרוּ וְנִתְתַקְּנוּ כָּל נִיצוּצֵי קָרִי שֶׁל אָדָם הָרֵאשׁוֹן שֶׁזֶה הִיא עֵקֶר הַגְּאֻלָּה, כְּמוֹבֵא שֵׁם בְּהַתּוֹרָה הַנִּי"ל עַל עֲנַן נִיָּסוֹן (בְּאוֹת יו"ד), עֵינֵי שֵׁם. כִּי מִחֲמַת שֶׁבְּרַכָּה זֹאת מְדַבֵּרַת מֵעֵקֶר הַבְּרוּר שֶׁמְבַרְרִין וּמַעֲלִין מִהַחֲתִים בְּשָׂרוֹ לְבְּחִינַת חוֹתֶם דְּקִדְשָׁה, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת תְּחִינַת הַמֵּתִים עַל כֵּן מְזַכְּרִין בָּהּ כָּל הַבְּחִינּוֹת הַנִּי"ל שֶׁנַּעֲשִׂין עַל יְדֵי הַבְּרוּר הַנִּי"ל שֶׁהוּא תִקּוּן הָאֲמוּנָה שֶׁנַּעֲשֶׂה עַל יְדֵי הַמְּשַׁכֵּת הַעֲצוֹת מִמַּעַמְקִים כַּנִּי"ל:

אות כט

וְאֵז אוֹמְרִים קִדְשָׁה וּבְרַכְתָּ אֶתְּהָ קְדוֹשׁ, כִּי עַל יְדֵי הַבְּרוּר הַנִּי"ל נִשְׁלַם הַקִּדְשָׁה עַל יְדֵי שֶׁמַּעֲלִין מִבְּחִינַת הַחֲתִים בְּשָׂרוֹ לְבְּחִינַת פְּתוּחֵי חוֹתֶם קִדְשׁ לַה' כַּנִּי"ל, וְזֶהוּ בְּחִינַת וּקְדוּשִׁים בְּכָל יוֹם יְהִלְלוּךָ סֵלָה בְּכָל יוֹם דִּיקָא, כִּי בְּכָל יוֹם צָרִיכִין לְתַקֵּן וּלְבַרֵּר כָּל הַתִּקּוּנִים הַנִּי"ל שֶׁעַל יְדֵי זֶה נִתְּוֹסַפֶּת קִדְשָׁתוֹ וְכוּ' לְמַעַלְהָ עַל יְדֵי שֶׁעוֹלָה הַקִּדְשָׁה מִמְּקוֹמוֹת הַנְּמוּכִים שֶׁזֶה עֵקֶר הַתְּעֵלוֹת הַקִּדְשָׁה וְכַנִּי"ל:

אות ל

וְעַל כֵּן מִתְחִילִין אַחַר שְׁלֹשׁ רֵאשׁוֹנוֹת בְּרַכְתָּ אֶתְּהָ חוּנָן, כִּי שְׁלֹשׁ רֵאשׁוֹנוֹת הֵם בְּחִינַת בְּרַכְתָּ אֲבוֹת, כִּי הֵם כְּנֶגֶד הָאֲבוֹת אֲבָרְהָם יִצְחָק וְיַעֲקֹב כַּיְדוּעַ, שֶׁהֵם בְּחִינַת הַמְּגִי אֲרָץ שֶׁהֵם הַתְּחִלַּת הָאֲמוּנָה שֶׁהֵם מַעֲלִין מִהַחֲתִים בְּשָׂרוֹ לְבְּחִינַת פְּתוּחֵי חוֹתֶם שֶׁהוּא תִקּוּן הַדַּעַת כַּנִּי"ל. וְעַל כֵּן מִתְּפַלְּלִין תַּכְרָף אַחַר כֵּךְ עַל הַדַּעַת שֶׁהִיא בְּרַכְתָּ אֶתְּהָ חוּנָן לְאָדָם דַּעַת, כִּי שְׁלֹשׁ רֵאשׁוֹנוֹת

הם רק הזכרת שבחו, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה ובסדור שבחו
אנו מזכירים כל התקונים הנ"ל. אבל עכשו מתחיל עקר התפלה שהיא
בקשת צרכיו, דהינו שאנו מבקשין ומתפללין שימשיך עלינו הוא יתברך
כל התקונים הנ"ל שנעשין על ידי המגני ארץ שהם עוסקים להשלים
הדעת שהוא עקר הקדשה. וזה שמבקשין מיד על הדעת שהוא ברפת אפה
חונן ואחר כך מבקשין השיבנו וסלח לנו, זהו בחינת ראש השנה ועשרת
ימי תשובה ויום הכפורים, כמבאר שם בהתורה הנ"ל (באות יד) שבראש
השנה נתתקן הדעת על ידי תקון האמונה, שזהו בחינת ראש השנה, עין
שם. ובעשרת ימי תשובה מתקנים החותם ומעלין לבחינת פתוחי חותם
קדש, כי זה עקר התשובה בחינת אם תוציא יקר מזולל וכו' וביום
הכפורים הוא גמר תקון החותם וכו'. וזהו בחינת אלו השלש ברכות אפה
חונן זה בחינת תקון הדעת, בחינת ראש השנה. השיבנו בחינת תשובה
בחינת עשרת ימי תשובה בחינת אם תוציא יקר מזולל, דהינו לזכות
לברר בכל פעם מהחיתים בשרו לבחינת פתוחי חותם וכו' כנ"ל. סלח לנו
זה בחינת יום הכפורים שאז הוא סליחות עונות שאז גמר תקון החותם
כנ"ל. ואחר כך אומרים ברפת גואל ישראל ועל ידי זה ממשיכין בחינת
הגאולה בחינת קדשת ניסן שאז היה גאלת מצרים שעל ידי זה הוא חזק
המלאך שעל ידי זה הוא תקון המאכלים שלא יקלקלו המאכלים את
הדעת על ידי מקרות חס ושלום, שבאים משם שמהם כל הענויים
והצרות והגליות רחמנא לצלן פידוע ועל זה אנו מתפללין שיירא בענינו
ויירב ריבנו מאת כל מזיקי עלמא העומדים עלינו בכל יום וימהר לגאלנו
מהם גאולה שלמה. וכל הגאולות הם בחינת קדשת ניסן, כי בניסן נגאלו
ובניסן עתידין לגאל, הינו שימשיך עלינו בחינת קדשת ניסן, שהוא בחינת
חזוק המלאך כדי להנצל ממקרות חס ושלום, הבאים על ידי המאכלים
כמו שמבאר שם, עין שם. ואחר כך מתפללין על רפואה וברפת השנים,
כי עקר הרפואה על ידי תקון האמונה, כמבאר בתחלת התורה הזאת,
שכשנזפלין מאמונה חס ושלום, באים מכות מפלאות חס ושלום, שאין
מועיל להם רפואות וכו'. אבל כשמעלין ומתקנין האמונה זוכין לרפואה
אבל עקר הרפואה נמשכת כשזוכין לתקון המאכלים הנ"ל שהם בחינת
ניסן, בחינת גאלת מצרים שאז נאמר, כל המחלה אשר שמתי וכו' לא
אשים עליך כי אני ה'

אות לא

כי כאשר נדקדק בדברי התורה הנוראה והעמקה והרחבה הנ"ל נמצא
בכל פנה ובכל קצה דברים נפלאים, כי בתחלה חושב כמה בחינות
שנתקלקלים על ידי נפילת האמונה, דהינו שבאים חס ושלום מכות

מפלאות שאין מועיל להם לא רפואות ולא זכות אבות ולא תפלה ולא קולות וגניחות וכו'. ואחר כך מבאר איך לתקן את האמונה בכל הבחינות המבארים שם פני"ל. וכבר בארנו שאין האמונה נותקנת בשלמות עד שזוכין לכל התקונים הנאמרים שם עד תקון המשפט פני"ל ואז דיקא נגמר תקון האמונה בתכלית השלמות פני"ל. ועתה נוכל לומר שהתקונים האלו הם כנגד בחינת הקלקולים הנ"ל וכנגד כל פגם וקלקול מקלקולים הנ"ל יש כאן תקון כנגדו, כי על ידי שצועקים מעמק הלב שעל ידי זה חותרין המים הנ"ל ומוצאין עצות עמקות הנ"ל שמהם גדלה האמונה פני"ל, על ידי זה נותקנין הקולות והגניחות וכו' שיכולין להועיל עתה, כי הקולות והגניחות הם בחינת קול בלא דבור ועל כן נותקנין על ידי עמקי הקולות ממעמקים מעמקי הלב שהם שרשי הקול. ועל ידי המגני ארץ שהם מתקנים את הגרים ומעלים לבחינת פתיחי חותם קדש וכו' על ידי זה נותקן שיועיל זכות אבות, כי האבות הם בחינת המגני ארץ פני"ל. ועל ידי תקון המאכלים שנותקנים על ידי שמחה שהוא חזוק המלאך, על ידי זה נמשך רפואה, כי עקר כל הרפואות הם על ידי אכילה ושתיה שנותנין מאכלים ומשקאות לרפואה וכשזוכין מקבלין הרפואה על ידי כל מה שאוכלין ושותין בבחינת וברך את לחמך ואת מימך והסרתי מחלה מקרבך. ועל ידי תקון המשפט, שהוא קשר המרכבה, על ידי זה נותקן בחינת התפלה, כי התפלה היא בחינת קשר המרכבה כידוע שעל ידי התפלה נעשה עקר היחוד שהוא בחינת מטה שלמה של יעקב שהוא בחינת ארבעה דגלים של שנים עשר שבטים שהם בחינת המרכבה פני"ל. וכמו שכתב רבנו זכרוננו לברכה (בלקוטי תנינא בסימן פד) שעקר התחברות והדבקות לה' יתברך הוא על ידי התפלה שעל ידה עקר היחוד כידוע. ועל כן עקר התפלה על ידי משפט, כמו שמבאר בהתורה אמר אל הכהנים (בסימן ב). כי עקר שלמות התפלה תלויה בתקון המשפט שהוא קשר המרכבה שעל ידי זה עקר היחוד והחבור של כנסת ישראל עם ה' יתברך בחינת מרכבו ארגמן תוכו רצוף אהבה וכו' כידוע. נמצא שהרפואה נמשכת על ידי תקון המאכלים שנותקנים על ידי שמחה פני"ל (כי כל הרפואות באים על ידי שמחה, כמו שמבאר במקום אחר בלקוטי תנינא בסימן כד) שזהו בחינת ניסן בחינת הגאולה, שזהו בחינת ברפת גואל ישראל על כן נסמך אחר כך ברפת רפאנו וכנ"ל. ואחר כך מיד ברפת השנים שמתפללין שיהיו השנים כסדרן ויברך את כל מיני תבואתה לטובה שהם המאכלים, הינו שמתפללין על תקון המאכלים שיהיו נמשכין בבחינת ברכה ולא יהיה בהם שום אחיזת השדים שהם בחינת קללה חס ושלוס, שעל ידם קלקול המאכלים שגורמין מה שגורמין חס ושלוס פני"ל. ועל כן מזכירין כמה פעמים בבקשה זאת לשון ברכה כמו שאומרים ברוך עלינו ותן טל ומטר לברכה וכו' ומסימין מברך השנים הכל כדי להוציא את האדמה ופרותיה מהקללה של אדם הראשון שהוא על ידי פגם הברית חס ושלוס על ידי ניצוצי קרי של אדם הראשון כידוע. ואנו מבקשין שה' יתברך יבטל הקללות ויחפכם לברכה, דהינו שיתקן המאכלים ולא יהיה בהם שום אחיזת הסטרא אחרא כלל:

גם בְּרֵךְ עָלֵינוּ מְרַמֵּז עַל בְּחִינַת סֵדֶר הַזְּרָעִים הַנִּזְכָּר בְּתַחֲלַת הַתּוֹרָה הַנִּיל שְׁעַל יָדֵי זֶה עֶקֶר הַרְפוּאָה, דְּהֵינּוּ שְׂיִבְרָךְ אֶת כָּל מִינֵי תְּבוּאֹת הָאֲדָמָה לְטוֹבָה וּבְכָלֵל זֶה הוּא תִּקּוּן הַסֵּדֶר שֶׁל הַזְּרָעִים כִּי בְּלֹא זֶה בּוֹדָאֵי אֵין הַתְּבוּאָה טוֹבָה מֵאַחַר שְׂאִין נִגְדָּלִים וְנִתְלָשִׁים בְּסִדְרָם הָרְאוּי חֵס וְשָׁלוֹם. נִמְצָא שְׂאֵנוּ מִתְפַּלְלִים גַּם עַל סֵדֶר תִּקּוּן שֶׁל הַזְּרָעִים שְׁעַל יָדֵי זֶה עֶקֶר הַרְפוּאָה וְעַל כֵּן נִסְמָךְ בְּרֵךְ עָלֵינוּ לְרַפְּאוֹנוּ וְכַנִּיל. וְאַחַר כֵּן אוֹמְרִים תִּקַּע בְּשׁוֹפָר שְׂמִתְפַּלְלִין עַל קְבוּצַת נְדָחִים, דְּהֵינּוּ לְתִקּוּן וּלְקִבּוּץ כָּל נִיצוּצֵי הַנְּשָׁמוֹת שְׂנִתְפָּזְרוּ עַל יָדֵי פְּגָם הַבְּרִית עַל יָדֵי הַשְּׁחָתָת זָרַע חֵס וְשָׁלוֹם, כַּמְבָאָר בְּהַתְּפִלָּה שְׂמוֹסִיפִין שָׁם לְהַתְּפַלֵּל עַל זֶה כַּיְדוּעַ, כִּי כָּל הַבְּרָכוֹת עַד עֵתָה הָיוּ בְּעֵנָן זֶה בְּעֵנָן תִּקּוּן הַחוּתָם דְּקִדְשָׁה שֶׁהוּא תִּקּוּן הַבְּרִית, תִּקּוּן הַמְקֻרָּוֹת וְכַנִּיל, דְּהֵינּוּ שְׂנִזְכָּה לְתִקּוּן הַדַּעַת וְלַעֲשׂוֹת תְּשׁוּבָה שְׁלֵמָה וְכוּי עַד שְׂנִזְכָּה לְהַנְצִיל מֵעֵתָה מִמְקַרָּה לִילָה מִפְּגָם הַבְּרִית בְּכָל הַבְּחִינּוֹת וְכַנִּיל. וְעַל כֵּן עֵתָה מִתְפַּלְלִין עַל קְבוּצַת נְדָחִים הַנִּיל, דְּהֵינּוּ שְׁכָּל הַנְּשָׁמוֹת שְׂכָּבֵר נִדְּחוּ עַל יָדֵי הַפְּגָם הַבְּרִית שְׂכָּבֵר נִכְשְׁלָנוּ בְּהֵם חֵס וְשָׁלוֹם, שְׂהִי יִתְבָּרַךְ יִקְבָּצֵם בְּקִדְשָׁה שְׂנִית שְׂזָהוּ בְּחִינַת כָּל עֵנָן בְּרָכָה זֹאת שֶׁהוּא מְקַבֵּץ נְדָחֵי עֲמוֹ יִשְׂרָאֵל כַּיְדוּעַ. וְאַחַר כֵּן מִתְפַּלְלִין הַשִּׁיבָה שׁוֹפְטֵינוּ שֶׁהוּא בְּחִינַת תִּקּוּן הַמְשֻׁפָּט, כִּי עֶקֶר שְׁלֵמוֹת הַתִּקּוּן הוּא עַל יָדֵי תִּקּוּן הַמְשֻׁפָּט כַּנִּיל וְעַל כֵּן אוֹמְרִים הַשִּׁיבָה שׁוֹפְטֵינוּ אַחַר מְקַבֵּץ נְדָחֵי וְכוּי, כִּי עֶקֶר תִּקּוּן הַמְשֻׁפָּט הוּא דִּיקָא עַל יָדֵי שְׂנִזְהָרִים שְׁלֵא לְהַעֲלוֹת בְּחִינַת טַפְּת עֲשׂוּ וְיִשְׁמַעְאֵל אֵל הַמֶּלֶךְ, שְׂזָהוּ הַהֲפֹךְ מִבְּחִינַת מְקַבֵּץ נְדָחֵי וְכוּי, כִּי בְּחִינַת טַפְּת עֲשׂוּ וְיִשְׁמַעְאֵל צְרִיכִים לְדַחֲוֹתָם דִּיקָא, שְׂזָהוּ עֶקֶר בְּחִינַת תִּקּוּן הַמְשֻׁפָּט כַּנִּיל. עַל כֵּן אוֹמְרִים בְּרָכָה זֹאת שֶׁהִיא תִּקּוּן הַמְשֻׁפָּט אַחַר מְקַבֵּץ נְדָחֵי וְכוּי וְכַנִּיל, כִּי בְּחִינַת טַפְּת עֲשׂוּ וְכוּי צְרִיכִים לְדַחֲוֹתָם דִּיקָא וְלֹא לְקִבָּצֵם בְּתוֹךְ קְבוּצַת הַנְּדָחִים, כִּי זֶהוּ עֶקֶר תִּקּוּן הַמְשֻׁפָּט כַּנִּיל, וְעַל יָדֵי תִּקּוּן הַמְשֻׁפָּט אִזְ דִּיקָא נִשְׁלָם תִּקּוּן הָאֲמוּנָה כַּנִּיל, עַל כֵּן אוֹמְרִים תִּקְרָךְ אַחַר כֵּן בְּרַכְתְּ הַמִּינִים לְהַכְנִיעַ וְלַעֲקֹר הַמִּינִים וְהַכּוֹפְרִים, כִּי כְּשֶׁזָּה קָם זֶה נוֹפֵל, כִּי עֵתָה נִשְׁלָם תִּקּוּן הָאֲמוּנָה עַל יָדֵי תִּקּוּן הַמְשֻׁפָּט וְאִזְ נוֹפְלִים כָּל הַכּוֹפְרִים וְהַמִּינִים:

אות לב

וְכַשְׁנוֹפְלִים הַכּוֹפְרִים וְהַרְשָׁעִים אִזְ מִתְרוֹמְמִים קַרְנֵי הַצְּדִיקִים, כְּמוֹ שְׂכָתוֹב, וְכָל קַרְנֵי רְשָׁעִים אֲגַדַּע תְּרוֹמְמָנָה קַרְנוֹת צְדִיק, כְּמוֹ שְׂאֲמָרוֹ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרָנָם לְבְרָכָה לְעֵנָן זֶה בְּגִמְרָא (מְגִלָּה). הֵינּוּ שְׁעַל יָדֵי שְׂנוֹפְלִים הַכּוֹפְרִים וְהַמִּינִים אִזְ מִתְפַּלְלִין עַל הַצְּדִיקִים וְעַל הַחֲסִידִים וְכוּי וְעַל פְּלִטַת בֵּית סוֹפְרֵיהֶם וְכוּי, דְּהֵינּוּ שְׂיִתְתַּקְּנוּ הַיְּשִׁיבוֹת הַקְּדוּשׁוֹת שֶׁל הַצְּדִיקִים הָאֲמִתִּיִּים, שְׂהֵם בְּחִינַת תִּקּוּן הָאֲמוּנָה בְּכָל הַתִּקּוּנִים הַנִּיל, (כְּמוֹ שְׂמְבָאָר שְׁם בְּאוֹת טו הַמִּתְחִיל וְזֶה בְּחִינַת רַבִּי עִם תְּלָמִידִים, עֵין שָׁם), כִּי לְעֵתִיד

יהיו ישיבות שלמות קדושות שילמדו בהם הלמוד של אמונה הקדושה בבחינת (הושע יב) עד אושיבך באהלים כימי מועד. וכמו שפרש רש"י שם, כימי מועד הראשון שהיה יעקב איש תם יושב אהלים. וכל הישיבה של יעקב אבינו שלמד בישיבה עם בניו ותלמידיו, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה הכל היה בהלמוד של האמונה הקדושה. כי המצות עדין לא נתנו ועקר למודם היה בענין האמונה הקדושה לבטל העבודה זרה והכפירות ולהמשיך ולטע ולקבע בלב כל אחד ואחד האמונה הקדושה בשלמות וכמו שמבאר בשיחותיו הקדושות שזה היה כל עסקי האבות בלמודם עם הגרים, עין שם. ועל כן מסכת עבודה זרה דאברהם אבינו היה ארבע מאות חמשים ויש פרקי, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, כי היה להם למוד גדול ונפלא בזה לעקר ולבטל העבודה זרה והכפירות ולהמשיך אמונה שלמה בעולם. ועל זה אנו מתפללין, על הצדיקים ועל החסידים וכו' ועל פלטת בית סופריהם, שהם בתי הישיבות של הצדיקים שלומדים עם התלמידים למוד האמונה הקדושה שהם נקראים סופרים, כי הם סופרים ומספרים בפה ובכתב גדלתו של יוצר בראשית ומלכותו ואמונתו לבניהם ותלמידיהם. ועל כן כוללין גרי צדק עמהם, כמו שאומרים, ועל גרי הצדק וכו'. כי על ידי התגלות האמונה נתהוין גרים וכו' פנ"ל. ואחר כך מתפללין ולירושלים וכסא דוד וכו' שהוא בחינת כסאות למשפט. וזהו בחינת את צמח דוד שהוא משיח שהוא בעל תקון המשפט, כי עקר תקון המשפט על ידו פנ"ל, כי אז ישלם תקון המשפט בתכלית השלמות על ידי משיח בן דוד. כי אף על פי שהתפללנו על תקון המשפט לא נמשך רק איזה הארה משם כדי שיהיה לנו כח לעמד כנגד המינים והכופרים, אבל עתה אנו מתפללין על בנין ירושלים וצמיחת קרן משיח שאז יתקנו כסאות למשפט בשלמות ואז ישלם התקון בתכלית השלמות (בענין זה יש לבאר עוד אם ירצה ה'). ואז מתפללין שמע קולנו ומסימין שומע תפלה, כי עקר קבלת התפלה שישמע ויקבל הוא יתברך את תפלתנו הוא על ידי תקון המשפט שיהיה על ידי משיח שהוא גמר תקון האמונה פנ"ל, על כן משיח כלול מכל התפלות, כמו שמבאר במקום אחר מחמת שהוא בחינת תקון המשפט וכנ"ל:

אות לג

ואחר כך אומרים רצה ומודים שמתפללין על עבודת הקרבנות שיעלו לרצון, כי כל בחינות הנ"ל הם בחינת קרבנות וקטורת שהם בחינת ברורים מעמקי הקלפות על ידי כל התקונים הנ"ל ועל כן מתפללין עתה על עבודת הקרבנות שיהיו לרצון כל הקרבנות וקטורת שהם כלולים מכל התקונים הנ"ל וזהו בחינת מוידים אנוחנו לך וכו' ועל נסיד שבכל יום עמנו

ועל נפלאותיה וכו', זה בחינת אודה שמד כי עשית פלא עצות מרחק וכו' שעשה אנו צריכין להודות לו יתברך תמיד על גדל הנסים והנפלאות שעשה עמנו לחיותינו כיום הזה לטע ולקבע בלבנו האמונה הקדושה אשר היא חיינו וארץ ימינו וזה עקר התכלית וזה כל שעשוע עולם הבא להודות לו יתברך תמיד ולברכו ולהללו ולשבחו וכו' על זה, על כל הנסים והנפלאות שעשה עמנו ממצרים ועד הנה למען נשאר קימים ונזקים באמונתנו הקדושה שהיא עקר חיותנו וקיומנו לעד ולנצח, שזהו בחינת כל הקרבנות בטלים חוץ מקרבן תודה, כמו שכתב רבנו זכרוננו לברכה בהתורה ימי חנכה (בלקוטי תנ"ך סימן ב), עין שם. הינו שלעתיד יעסקו רק בזה להודות לו על כל החסד הנפלא שעשה עמנו בזה העולם להכניס בנו האמונה הקדושה. ואנו צריכין גם עתה בעולם הזה להמשיך עלינו בחינה זאת בחינת שעשוע עולם הבא, דהינו להודות לו יתברך בכל יום על כל החסד הנפלא הזה שסבב בנפלאותיו להכניס בנו האמונה הקדושה כנ"ל. ואחר כך אומרים שים שלום, כי שלום כולל כל התקונים שבעולם, כי קדם כל תקון כשיש איזה חסרון ופגם בודאי אין שלום וכשמתקנים זהו בחינת שלום שנשלם הדבר בשלמות ועל כן לא מצא הקדוש ברוך הוא כלי מחזיק ברכה לישראל אלא השלום, כי עקר כל התקונים הנ"ל הם על ידי העצות עמקות הנ"ל. ועקר תקון העצות הוא על ידי בחינת שלום בבחינת ועצת שלום תהיה וכו', כי מקדם תקון העצה הייתה העצה חלוקה לשתיים שהיה חלוק לבו ולא היה יודע לתת עצה בנפשו. ועקר התקון על ידי שזוכה לעצה שלמה בחינת שלום בחינת עצת שלום כנ"ל ועל ידי זה זוכין לאמונה שלמה שהיא בחינת שלום שאין לבו חלוק על ה', כמו שמבאר בהתורה ויסב (בסימן סב) שעקר האמונה על ידי שלום, עין שם. ועל ידי זה זוכין לתקון הברית בכל הבחינות הנ"ל שהוא בחינת שלום, בחינת ברית שלום, כמו שכתוב, הנני נתן לו את בריתי שלום. וזה בחינת תקון המשפט שהוא עקר תקון הברית בחינת אמת ומשפט שלום שפטו וכו' וזה בחינת הרפואות שנמשכין לכל המפלאות, בחינת בורא ניב שפתיים שלום שלום וכו' אמר ה' ורפאתיו. וזה בחינת למוד הישיבות הקדושות של רבי עם תלמידים שהם מרבים שלום בעולם, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה:

תלמידי חכמים מרבים שלום בעולם, אמן ואמן:

אות לד

ועין "בפרי עץ חיים" בשער הזמירות פרק ו בכונות 'ויברך דוד' ובכונות 'אז ישיר'. שכתב שם וזה לשונו, כבר פרשנו למעלה וכו' שאל תתמה שהזכרנו הספירות והדברים כפולים ומכפלים, כי יש כמה פראופים בכל

עולם ועולם לכן תמצא כי אנחנו חוזרים להזכיר וכו', עין שם. והעתקתי זאת לעניננו שגם כן אל יפלא בעיניך שהזכרנו בסדר התפלה הנ"ל כל התקונים הנ"ל כמה פעמים, כי בכל עולם ובכל דרגא צריך לתקן כל התקונים הנ"ל וכן בכל יום ויום ובכל חדש ושנה ובכל דור ודור וכו' כנ"ל. כי כל אחד צריך עצות עמקות בכל יום בגשמיות ורוחניות ולגדל האמונה על ידי זה ולברר ברורים שהוא בחינת גרים וכו' ולהעלות מהחתיים לפתוחי חותם קדש וכו', דהינו להתגבר להציל את עצמו מהרהורים רעים ולהפוך כל מחשבותיו למחשבות קדושות ולתקן המאכלים על ידי שמחה ולהמשיך בחינת תקון המשפט על ידי קשר המרכבה וכו' וכשזוכין לכל אלו הבחינות הוא רק לפי המדרגה שלו וכפי אותו היום. ואחר כך כשעולה למדרגה אחרת צריך להתחיל מחדש אלו התקונים, כי אז צריך עצות חדשות לפי אותו הדרגא וכן בכל יום ויום כי אי אפשר לברר הכל בפעם אחת, רק מעט מעט בכל יום ובכל חדש ושנה וכו' ועוד יש בזה כמה דברים:

שיך לעיל לענין תקון המשפט שהוא על ידי קשר המרכבה שהם בחינת שנים עשר שבטי בני יעקב וכו':

אות לה

וזה בחינת חשן המשפט שהיו בו שתיים עשרה אבנים על שמות בני ישראל, הינו כנ"ל. כי שנים עשר שבטי בני ישראל שכנגדם היו השתיים עשרה אבנים הם בחינת קשר המרכבה, כי הם ארבעה דגלים שהם בחינת ארבעה טורי אבן, כי בכל דגל ודגל היה מציר הגונון שבאבנים של אותו הדגל, כמו שפרש רש"י שם בפרשת הדגלים ואלו הארבעה דגלים ארבעה טורי אבן הם בחינת קשר המרכבה שכלולה מארבעת המלאכים שסימנם ארמון כנ"ל ועל כן אלו הארבעה טורי אבן שבהם חקוקים שמות שנים עשר השבטים היו בחשן המשפט, כי כל זה הוא בחינת קשר המרכבה שהוא תקון המשפט כנ"ל:

הלקה ה בהלכות פריקה וטעינה הלקה ד אות ג:

אות א

על פי מה שמבאר במאמר 'האי מאן דאזל למינסב אתתא וכו' מאי חזא דאזל להירא דמידלא מנה וכו' סימן כט עין שם כל המאמר מתחלתו לסופו:

והכלל שצריך לתקן העונות של השס"ה גידין על ידי תקון כלליות הגידין שעל ידי זה מרים המחין בבחינת פנשר יעיר קנו וכו' ומשם נמשך לבנונית להלבין הדמים שמהם הכתמים ואזי הוא בחינת בגדים לבנים, עין שם. וכן הוא בחינת תקון המשא ומתן על ידי תקון הכללי שהוא צדקה, שהוא גם כן בחינת פנשר יעיר קנו וכו', עין שם. וכן הוא בחינת תקון הכללי של הדבור על ידי שבח הצדיקים שהוא גם כן בחינת פנשר יעיר קנו וכו', עין שם:

אות ב

וזה בחינת ירשה לבנים, כי הבנים הם בחינת תקון כלליות הגידים, דהינו תקון הברית, כי עקר תקון הברית הוא למעבד תולדין בקדשה ועל כן אחר מיתת אביהם שניד הממון להם, כי להם יש כח לתקן הממון בבחינת תקון הכללי, כי הם עצמן עקר תקון הכללי פנ"ל. כי תקון הממון הוא על ידי הצדקה שהוא בחינת בנים ועל כן הממון ראוי להם וכשהם מקבלים ויורשין את ממון אביהם אזי נתתקן על ידי בחינת תקון הכללי ואזי נעשה בבחינת לבושין בחינת בגדים לבנים ובזה נתלבש נשמת אביהם שמת. כי ידוע שמי שמת בלא בנים חס ושלום, אזי נשמתו ערטילאי ועל כן אשתו צריכה יבום או חליצה לתקן הנשמה דאזלא ערטילאי. אבל כשיש לו בנים אזי אין נשמתו ערטילאי, כי הבנים הם בחינת תקון הכללי שעל ידי זה תקון הלבושין בבחינת בגדים לבנים פנ"ל. וביותר נתתקן כשפניח ירשה לבנים שעל ידי זה שבניו מקבלין ממונו והם מתקנים אותו בבחינת תקון הכללי שהוא בחינת תקון הבגדים פנ"ל בבחינת צדק לבשתי. כי

תקון הממון על ידי צדקה פני"ל, אזי על ידי זה נתלבש נשמתו בבחינת
בגדים לבנים, כי זה עקר תקון המת שיהיה לו לבוש לנשמתו כדי שיוכל
לעלות לחזות בנעם ה' וכו' כמובא. וזה בחינת והניחו יתרו לעולליהם
אני בצדק אחזה פניד. שעל ידי שמניחין ירשה לבנים, על ידי זה זוכה
לבושין בחינת בגדים לבנים, בחינת צדק לבשתי. וזהו בחינת אני בצדק
אחזה פניד, בחינת לבושין פני"ל שנעשין על ידי תקון הירשה שעל ידי זה
זוכה לחזות באור פני ה' פני"ל:

אות ג

וזה בחינת מה שהבנים אומרים קדיש שהוא שבח צדיקו של עולם, כי
קדיש הוא השבח הגדול שבכל השבחים, כמובא בזהר הקדוש ועל ידי זה
הוא גם כן בחינת תקון הכללי של הדבור פני"ל. כי נפש המת צריכה לכל
בחינת תקון הכללי כדי לתקן פגם כלליות השס"ה גידין שמשם סטרא
דמותא, כי אין מיתה בלא חטא, כי גזרת המיתה הוא על ידי חטא אדם
הראשון שפגם בכלליות הגידין, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה,
אדם הראשון משיד בערלתו היה (סנהדרין לח ע"ב) ועל ידי זה וידעו כי
עירמם הם, הינו בחינת פגם הבגדים פני"ל. ועל כן אז נגזר בעצב תלדי
בנים, בחינת דם נדות שהוא פגם הבגדים, כמבאר שם, עין שם. וזה
בחינת בעצבון תאכלנה, בחינת פגם הממון וחסרון הפרנסה שהוא גם כן
בבחינה זו על ידי פגם הבגדים, כמו שכתב רבנו שם שהפרנסה תלויה
בתקון הבגדים בבחינת לחם לאכל ובגד ללבש וכנ"ל. ועל כן בעת התקון
נאמר ויעש להם כתנות עור וילבישם, כמובא בתקונים וכד תבו עבד להון
וכו', כי עקר התקון בבחינת תקון הבגדים פני"ל. ועל כן זה שמת צריכים
לתקנו להכניע סטרא דמותא ועקר תקונו על ידי שמניח בנים, כי הבנים
הם עקר בחינת תקון הכללי שהוא תקון סטרא דמותא פני"ל. וזה שאמרו
רבותינו זכרונם לברכה, כל המניח בן לירשו פאלו לא מת. וזה בחינת
חלקם בחיים וצפונד תמלא בטנם ישבעו בנים וכו', שעל ידי בנים חלקם
בחינים וכאלו לא מת פני"ל ועקר התקון על ידי הירשה שמקבלין הבנים
פני"ל. וזה בחינת והניחו יתרו לעולליהם שעל ידי זה תקון הבגדים
בחינת אני בצדק אחזה פניד פני"ל:

וזה שצויעקין צדקה תציל ממות, כי זה עקר תקונו על ידי הצדקה שהוא
בחינת תקון הבגדים, בחינת צדק לבשתי פני"ל ועל כן צדקה תציל ממות,
כי על ידי זה נתתקן ונתבטל סטרא דמותא פני"ל:

ועל כן הבנים שהם הם התקון הכללי פני"ל ועל כן הם מקבלים הירשה
פני"ל, על כן הם אומרים קדיש שהוא שבח צדיקו של עולם שהוא גם כן

בְּחִינַת תְּקוּן הַכְּלָלִי כַּנִּי"ל. וְזֶהוּ יִתְגַּדֵּל וְיִתְקַדֵּשׁ שְׁמֵהּ רַבָּא, רֵאשִׁי תְּבוּת
יּוֹרֵשׁ, בְּחִינַת קַדִּישׁ יְתוּם שֶׁהִי תוֹמִים הַיּוֹרְשִׁים שֶׁהֵם בְּחִינַת תְּקוּן הַכְּלָלִי
הֵם אוֹמְרִים הַקַּדִּישׁ שֶׁהֵם גַּם כֵּן בְּחִינַת תְּקוּן הַכְּלָלִי כַּנִּי"ל. וְזֶה שְׁאֲמָרוּ
רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנּוּ לְבִרְכָה, כֹּל הָעוֹנָה אָמֵן יֵהֵא שְׁמֵהּ רַבָּא בְּכָל כַּחוֹ מוֹחֲלִין
לוֹ כֹּל עוֹנוֹתָיו, כִּי הוּא בְּחִינַת תְּקוּן הַכְּלָלִי, בְּחִינַת תְּקוּן הַבְּגָדִים שֶׁהוּא
תְּקוּן כֹּל הָעוֹנוֹת שֶׁל הַשֵּׁס"ה גִּידִין, כְּמוֹ שְׁמִבְּאָר שָׁם, עֵינֵי שָׁם. וְזֶה בְּכָל
כַּחוֹ דִּיקָא כְּדִי לְתַקְּוּ כֹּל הַכַּחוֹת בְּבְחִינַת תְּקוּן הַכְּלָלִי שֶׁהוּא בְּחִינַת כַּחוֹ
וְרֵאשִׁית אוֹנֵי וְעַל כֵּן יֵשׁ בְּקַדִּישׁ עֲשָׂרִים וּשְׁמוֹנֵה תִּבְיָן וְעֲשָׂרִים וּשְׁמוֹנֵה
אֲתָנָן בְּאָמֵן יֵהֵא שְׁמֵהּ רַבָּא, כְּמוֹבָא, כִּי תְּקוּן הַכַּח הוּא בְּחִינַת תְּקוּן הַכְּלָלִי
כַּנִּי"ל. וְזֶה בְּחִינַת וְעַתָּה יִגְדֵּל נָא כַּח אֲדָנִי כְּאֲשֶׁר דְּבַרְתָּ לְאִמֹר שְׁעַל יְדֵי תְּקוּן
הַדְּבוּר תְּקוּן כְּלָלִיּוֹת הַגִּידִין, כִּי לְאִמֹר דָּא גְלוּי עֲרִיּוֹת, כְּמוֹ שְׁאֲמָרוּ
רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנּוּ לְבִרְכָה (סְנֵהֲדָרִין נו) בְּחִינַת תְּקוּן כְּלָלִיּוֹת הַגִּידִין וְזֶה
בְּחִינַת תְּקוּן הַדְּבוּר בְּחִינַת כְּאֲשֶׁר דְּבַרְתָּ עַל יְדֵי זֶה נִגְדֵּל וְנִתְתַּקֵּן בְּחִינַת כַּח
אֲדָנִי

אות ד

וְעַל כֵּן עֶקֶר הַקַּדִּישׁ לְשַׁבַּח וּלְרוֹמֵם בְּחִינַת שָׁם י"ה בְּחִינַת יִתְגַּדֵּל וְיִתְקַדֵּשׁ
שְׁמִי"ה רַבָּא, כְּמוֹבָא. כִּי זֶה עֶקֶר הַתְּקוּן עַל יְדֵי שְׁמִרְיָמִין הַמַּחֲיִין בְּבְחִינַת
כַּנִּי"ל יְעִיר קִנּוּי שֶׁהֵם בְּחִינַת י"ה, כְּמוֹבָא וְכְמוֹ שֶׁכָּתַב רַבֵּנוּ גֵרוֹ יְאִיר (סִימָן
לו) עַל פְּסוּק שְׁבִטִי יְהִי עֲדוֹת לְיִשְׂרָאֵל. וְזֶה בְּחִינַת וְיִתְקַדֵּשׁ שְׁפִנְתוֹ תְּקוּן
שְׂדֵי כְּמוֹ שְׁאִיתָא בְּפִנְיוֹת, הֵינּוּ בְּחִינַת תְּקוּן הַכְּלָלִי שֶׁהוּא בְּחִינַת שְׂדֵי עַל
שָׁם שְׂשֵׁדִי וְיוֹרָה כַּחַץ תְּקוּנִין לְכָל הַמְּקוֹמוֹת הַדְּקִים וְהַצָּרִים, כְּמוֹ שְׁמִבְּאָר
שָׁם, עֵינֵי שָׁם. וְזֶהוּ יִתְגַּדֵּל, כִּי עַל יְדֵי הַבְּנִים שְׁמוֹלִידִין יִשְׂרָאֵל עַל יְדֵי זֶה
נִתְרַחַב וְנִתְגַּדֵּל גְּבוּל הַקַּדִּישׁ, כִּי נִפְשׁוֹת יִשְׂרָאֵל שָׂרְשָׁם בְּקַדְשָׁה עֲלִיוֹנָה
מֵאֵד וּשְׁמוֹ מִשְׁתַּף בְּשְׁמֵנוּ וְכָל מָה שֶׁנִּתְּוֹסְפִין וְנִתְרַבִּין יִשְׂרָאֵל נִתְגַּדֵּל גְּבוּל
הַקַּדִּישׁ וְנִתְגַּדֵּל שְׁמוֹ, כְּבִיכּוֹל, מִמֶּשׁ, כִּי שְׁמוֹ מִשְׁתַּף בְּשְׁמֵנוּ. וְעַל כֵּן הַבְּנִים
שֶׁהוּלִיד בְּיִשְׂרָאֵל הֵם אוֹמְרִים יִתְגַּדֵּל וְיִתְקַדֵּשׁ שְׁמֵהּ רַבָּא, כִּי הֵם בְּחִינַת
הַגְּדֵלֶת שְׁמוֹ, כְּבִיכּוֹל, כַּנִּי"ל וְעַל יְדֵי זֶה בְּעֲצָמוֹ הֵם בְּחִינַת תְּקוּן הַכְּלָלִי
מֵאַחַר שְׁעַל יָדָם נִתְגַּדֵּל וְנִתְקַדֵּשׁ שְׁמוֹ וְנִתְרַחַב גְּבוּל הַקַּדִּישׁ כַּנִּי"ל וְעַל כֵּן
הַבְּנִים אוֹמְרִים קַדִּישׁ בְּבְחִינַת תְּקוּן הַכְּלָלִי כַּנִּי"ל. וְעַל כֵּן נִתְתַּקֵּן הַקַּדִּישׁ
בְּלִשׁוֹן תְּרַגוּם וְגַם יֵשׁ בּוֹ לִשׁוֹן הַקַּדִּישׁ, הֵינּוּ בְּחִינַת שְׁלֵמוֹת לִשׁוֹן הַקַּדִּישׁ עַל
יְדֵי לִשׁוֹן תְּרַגוּם שֶׁהוּא בְּחִינַת תְּקוּן הַבְּרִית, בְּחִינַת תְּקוּן הַכְּלָלִי, כְּמוֹ
שֶׁכָּתַב רַבֵּנוּ בְּמְקוֹם אַחֵר. וְזֶהוּ בְּעֲצָמוֹ בְּחִינַת תְּקוּן הַבְּגָדִים לְבָנִים, שֶׁהֵם
בְּחִינַת דָּם נֶעְכָּר וְנֶעֱשֶׂה חֶלֶב. וְזֶהוּ בְּחִינַת תְּרַגוּם, דְּהֵינּוּ שְׁנִתְבָּרַר וְעוֹלָה
הַטּוֹב אֶל לִשׁוֹן הַקַּדִּישׁ וְהָרַע נוֹפֵל שֶׁהוּא בְּחִינַת דָּם נֶעְכָּר וְנוֹפֵל הַפְּסֻלֶת,
וְהַטּוֹב עוֹלָה וְנִתְבָּרַר וְנֶעֱשֶׂה חֶלֶב, כְּמוֹבָא, כִּי עֶקֶר הַלְּבוּשִׁין בְּבְחִינַת תְּרַגוּם

אות ה

ועל כן קודם לכת, כי עקר תקון הכללי הם הבנים פני"ל. ועל כן בשעת לדה דם נעפר ונעשה חלב, שהוא בחינת תקון הכללי בבחינת בגדים לבנים, כמו שמבאר שם. אך עקר התקון נמשך דיקא על ידי בחינת היכא דמידלי מנה, דהינו בחינת צדיק, בחינת תקון כלליות הגידין שהוא בחינת פנשר יעיר קנו נשרא דא רוחא, כמו שמבאר שם. ועל כן במקום שיש בן הוא קודם, כי הוא תקון גדול מאד, כי הוא גם הוא יש לו כח לתקן יותר, כי זה התקון צריכין לעשות בכל דור ודור עד ביאת משיחנו במהרה בימינו ללבן ולברר הכתמים שהוא בחינת תקון חטא אדם הראשון פני"ל. והבן שהוא בבחינת צדיק, שהוא בחינת נשרא דא רוחא כי עמד ישראל כלם צדיקים. ועל כן יש לו כח להמשיך לבנונית ותקונים יותר ויותר, על כן הוא תקון גדול לאביו מאד ועל כן שיך לו לבדו כל הירשה, כי הירשה שיך רק למי שיש לו כח לתקן יותר בחינת בגדים לבנים פני"ל. אבל הבת אין לה כח לתקן יותר, כי עקר התקון על ידי בחינת היכא דמידלי מנה פני"ל, אדרבא, עקר הפגם של בחינת הכתמים של הבגדים נוגע בה שהוא בחינת מלכות, כמובן שם ועל כן היא עצמה צריכה תקון, כי האשה חסרה תקון ותקונה רק כשנשאת על ידי בעלה שהוא מתקנה בבחינת תקון הבגדים הנ"ל שהתקון הנ"ל הוא לבחינת האשה כמובן. ועל כן כל נחלתה ועשירותה שיך לבעלה, כי הוא מתקנה פני"ל ועל כן אין לה במקום בן כלום, כי הוא קודם לה בודאי, כי הוא תקון גדול ביותר מאחר שיש לו כח לתקן יותר פני"ל. אבל היא אדרבא, צריכה תקון פני"ל ועל כן היא מעברת הנחלה, כי צריכה להעביר הנחלה לבעלה, כי הוא מתקנה פני"ל. וזה שאמרו רבותינו זכרונם לברכה:

כל שאינו מניח בן לירשו הקדוש ברוך הוא מתמלא עליו עברה, שנאמר:

והעברתם את נחלתו לבתו, לשון עברה, גם דורשין מזה לשון העברת נחלה על שם שהיא מעבירה נחלה לבעלה, כי הא בהא תליא, כי כל מי שאינו מניח בן לירשו הקדוש ברוך הוא מלא עליו עברה, הינו פעם שהוא בחינת התגברות הדמים, בחינת כבד פועס שהוא מלא דם וזה על ידי שלא הניח בן שהוא תקון הכללי תקון הדמים פני"ל ועל כן מתעורר בחינת הפעס שהוא מהתגברות הדמים פני"ל. וזה למדו מפסוק והעברתם את נחלתו לבתו לשון עברה פני"ל, כי הבת אינה יכולה לתקן כל כך פני"ל וזה על ידי שהיא צריכה להעביר נחלה לבעלה, כי אין יכולה להתתקן רק על ידי בעלה פני"ל. נמצא שעל ידי בחינת והעברתם, דהינו שהוא מעביר

נחלה פנ"ל, על ידי זה בעצמו מתגבר בחינת הפעס, בחינת הקדוש ברוך
הוא מלא עליו עברה, כי לא נתתקנו הדמים פנ"ל, כי עקר התקון על ידי
הבן שהוא בבחינת היכא דמידלי מנה פנ"ל:

אות ו

וכן מחמת זה משפחת האב קרויה משפחה. אבל משפחת האם אין קרויה
משפחה, כי אין יורשים רק מצד האב שהוא סטרא דדכורא שיש להם כח
לתקן בבחינת היכא דמידלי מנה פנ"ל. אבל משפחת האם אין להם כח
לתקן פנ"ל ועל כן אין יורשים כלל לעולם, אבל הבת יורשת במקום שאין
בן והיא קודמת לכל שאר היורשים, כי לגבי אביה היא גם כן בבחינת
תקון הכללי מאחר שהניח זרע בעולם ועבד תולדיו, כי גם בשעת ילדת
הבת הדם נעקר ונעשה חלב על ידי בחינת כנשר יעיר קנו וכו' שעל ידי זה
נולדה ואזי דם נעקר ונעשה חלב רק שהבן קודם, כי הוא תקון יותר
מאחר שיש לו כח לתקן יותר פנ"ל. אבל כשלא הניח זרע לגמרי ואזי הוא
פגום לגמרי ונשמתו ערטילאי חס ושלום, אזי אין יכולים לתקנו רק
משפחת האב בבחינת היכא דמידלי מנה שעל ידם התקון פנ"ל:

אות ז

וזה שאמרו בנות צלפחד, אם אנו חשובות זרע תנה לנו נחלה ואם לאו
תתיבם אמנו. כי הא ביהא תליא מאחר שחשובות זרע לפטר מן היבום כי
אין נשמתו ערטילאי לגמרי, כי היבום הוא לתקן נפש המת דאזלית
ערטילאי כידוע ומאחר שהם פוטרין מן היבום נמצא שהם גם כן בבחינת
תקון הלבושין ועל כן ראוי להם הירשה פנ"ל. כי הירשה היא שיקת
לזרעו, שהם בבחינת תקון הלבושין פנ"ל:

ברוך ה' לעולם אמן ואמן:

נחלות ב:

לבנים:

שש

ירשה

ענין

אות א

על פי המאמר הנ"ל בהלכות פריקה וטעינה הלכה ב המתחיל ויהי מקץ כי מרחמם ונהגם. כי עקר הרחמנות הוא להאיר הדעת בעולם לדעת כי ה' הוא האלקים ולהוציא ישראל מעונות שהם רוח שטות וכי. ואפלו כשנסתלקין צריכין שיהיה נשאר הדעת בעולם ועל כן צריכין להשאיר בן ותלמיד כדי שישאר דעתו למטה גם כשיסתלק למעלה. כי כשהוא למעלה לבד אין זה שלמות ועקר השלמות הוא כשזוכין להיות למעלה ולמטה כי שניהם יחד נקראין עולם. וזה בחינת בן ותלמיד, כי צריך להאיר בדרי מעלה ובדרי מטה בבחינת כי כל בשמים ובארץ וכי וזהו בחינת בן ותלמיד, עין שם. ועל ידי שמאירין בן ותלמיד זוכין לבחינת מקיפים בחינת תכלית הידיעה אשר לא נדע, בחינת שפע הכתר, עין שם. ועל ידי כלליות בן ותלמיד זוכין בשעת אכילה לקבל הארת הרצון בחינת כעת יאמר ליעקב ולישראל מה פעל אל בחינת ואתה נותן להם את אכלם בעתו, כי המלכות מקבלת הפרנסה מים החכמה שנמשך על ידי הארת בן ותלמיד וכי, וכי עין שם כל זה היטב:

אות ב

וזה בחינת ירשה שש לבנים, כי עקר הממון והפרנסה נמשך מהם מבחינת בן ותלמיד, כי על ידי כלליות בן ותלמיד משם מקבלת המלכות הפרנסה כנ"ל. כי כל אחד צריך להשאיר אחריו ברכה שישארו ממנו בנים בעולם, דהינו בן ובת, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה ואי לא חס ושלוש נשארה נשמתו ערטילאי חס ושלוש, כמובא בזהר הקדוש כי אין שלמות להנפש כי אם כשנשארו ממנו בנים בעולם וכמו בן היטב במאמר הנ"ל. כי צריך להיות למעלה ולמטה וכנ"ל, כי בשביל זה ירדה הנשמה לעולם הזה ונתלבשה בגוף העכור הזה והלא טוב היה לה להנשמה להיות בגבהי מרומים במקום אשר היה שם אהלה בתחלה אך באמת אין

שְׁלֵמוֹת לְהַנְשֵׁמָה כְּשֶׁהִיא לְמַעַלָּה לְבַד וְעָקֵר שְׁלֵמוֹתָהּ כְּשֶׁהִיא זֹכָה לְקִשֵׁר
הָעוֹלָמוֹת יַחַד עֲלִיוֹן בְּתַחְתּוֹן וּבְשִׁבִיל זֶה נִתְלַבֵּשׁ בְּגוֹף כְּדִי לְקִשֵׁר
הָעוֹלָמוֹת, כִּי גוֹף וְנֶפֶשׁ הֵם בְּחִינַת דָּרִי מַעַלָּה וְדָרִי מֵטָה, בְּחִינַת שָׁמַיִם
וְאָרֶץ, כְּמוֹ שֶׁדָּרְשׁוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֹנִים לְבִרְכָּה (סִנְהֶדְרִין צֵא) עַל פְּסוּק יִקְרָא
אֶל הַשָּׁמַיִם מֵעַל, זֶה הַנְּשֵׁמָה. וְאֶל הָאָרֶץ, זֶה הַגּוֹף. וְזֶה שֶׁכָּתַב שָׁם רַבְּנּוּ
זְכוֹרֵנוּ לְבִרְכָּה בְּמֵאמֶר הַנִּי"ל שֶׁהִי יִתְבָּרֵךְ יֵשׁ לוֹ שְׂרָפִים וְחַיּוֹת וְכוּ' וְכוּ' וְאִף
עַל פִּי כֵן עָקֵר הַשְּׁעִשׂוּעַ שְׁלוֹ כְּשֶׁעוֹלָה לְמַעַלָּה הָעֲבוּדָה מֵעוֹלָם הַשְּׁפָל הִזָּה,
כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב, וְאֲבִיתָה תִּהְלַךְ מִגּוֹשִׁי עֶפְרַיִם מִקְרוּצֵי חֹמֶר וְכוּ'. כִּי הָעֲבוּדָה שֶׁל
הָאָדָם בְּעוֹלָם הִזָּה שֶׁהוּא מְלַבֵּשׁ בְּגוֹף יִקְרָה מְאֹד, כִּי הוּא מְקִשֵׁר הָעוֹלָמוֹת
עַל יְדֵי עֲבוּדָתוֹ עַל יְדֵי שֶׁהוּא מְשַׁתֵּף מִגּוֹף וְנֶפֶשׁ שֶׁהֵם בְּחִינַת שָׁמַיִם וְאָרֶץ,
דָּרִי מַעַלָּה וְדָרִי מֵטָה, עַל כֵּן יֵשׁ לוֹ כַּח לְקִשֵׁר עֲלִיוֹנִים וְתַחְתּוֹנִים יַחַד שֶׁזֶהוּ
עָקֵר הַשְּׁלֵמוֹת לְקִשֵׁר הָעוֹלָמוֹת יַחַד עֲלִיוֹן בְּתַחְתּוֹן כְּנִי"ל וְכַמְבָּאֵר הֵיטֵב
בְּמֵאמֶר הַנִּי"ל. וְעַל כֵּן אֶפְלוּ כְּשֶׁנִּסְתַּלַּק צָרִיךְ לְהַשְׁאִיר אַחֲרָיו בְּנִים בְּעוֹלָם
הִזָּה שֶׁיִּמְלְאוּ מְקוֹמוֹ בְּזֶה הָעוֹלָם וְאִז תּוֹכַל נִשְׁמַתוֹ לְעֵלוֹת אֶל אוֹר הַפְּנִיִם
לְרַצוֹן הָעֲלִיוֹן עַל יְדֵי שִׁיחִיָּה לוֹ בְּמָה לְהַתְּלַבֵּשׁ עַל יְדֵי שֶׁהַשְׁאִיר בְּנִים
בְּעוֹלָם. כִּי עָקֵר הַלְּבוּשִׁין נֶעֱשִׂין מִזֶּה שֶׁהַשְׁאִיר אַחֲרָיו בְּנִים בְּעוֹלָם שֶׁעַל יְדֵי
זֶה נִתְקַשְּׂרִין עוֹלָמוֹת עֲלִיוֹן וְתַחְתּוֹן כְּנִי"ל, כִּי הַלְּבוּשִׁין הֵם בְּחִינַת גּוֹף וְכָלִי
אֶל הַנְּשֵׁמָה וְעַל יְדֵי שֶׁהַנְּשֵׁמָה הִיָּתָה בְּגוֹף בְּעוֹלָם הִזָּה וְזָכַתָּה לְזַבֵּךְ הַגּוֹף
עַל יְדֵי זֶה יֵשׁ לָהּ לְבוּשִׁין לְעוֹלָם הַבָּא לְהַתְּלַבֵּשׁ וְלְעֵלוֹת לְמַעַלָּה. וְעַל כֵּן עָקֵר
הַלְּבוּשִׁין נֶעֱשֶׂה עַל יְדֵי מִצְוָה זוֹ עַל יְדֵי שֶׁהַשְׁאִיר אַחֲרָיו בְּנִים בְּעוֹלָם הִזָּה,
שֶׁעַל יְדֵי שֶׁהַשְׁאִיר הַשְּׂאֲרָה בְּעוֹלָם הִזָּה שֶׁהוּא בְּחִינַת גּוֹף כְּנִי"ל עַל יְדֵי זֶה
יֵשׁ לְהַנְשֵׁמָה לְבוּשִׁין לְהַתְּלַבֵּשׁ וְלְעֵלוֹת לְמַעַלָּה. כִּי עַל יְדֵי שֶׁהַשְׁאִיר דָּעִתּוֹ
בְּעוֹלָם הִזָּה עַל יְדֵי בֵּן וְתַלְמִיד עַל יְדֵי זֶה נִתְקַשְּׂרִין הָעוֹלָמוֹת עֲלִיוֹן וְתַחְתּוֹן
כְּנִי"ל וְעַל יְדֵי זֶה יְכוּלָה לְהַתְּלַבֵּשׁ וְלְעֵלוֹת לְמַעַלָּה, כִּי עָקֵר עֲלִיָּתָה עַל יְדֵי
הַתְּקַשְּׂרוֹת הָעוֹלָמוֹת כְּמוֹבָא וְכְנִי"ל. וְאִזִּי זֹכָה הַנְּשֵׁמָה לְבְּחִינַת מְקִיפִים
שֶׁהֵם בְּחִינַת שְׁעִשׂוּעַ עוֹלָם הַבָּא בְּחִינַת תְּכֵלִית הַיְדִיעָה אֲשֶׁר לֹא נִדְעָ אֲשֶׁר
בְּשִׁבִיל זֶה יִרְדָּה הַנְּשֵׁמָה לְעוֹלָם הִזָּה לְזָכוֹת לְזֶה הַתְּכֵלִית. כִּי בְּאֵמֶת לִית
מַחְשְׁבָה תְּפִיסָא בְּהַ כָּלֵל וְאִי אֶפְשָׁר לְהַשִּׁיגוֹ יִתְבָּרֵךְ כִּי אִם עַל יְדֵי בְּחִינַת
כָּלִים וְצִמְצוּמִים כִּידוּעַ וְעַל כֵּן הַכְּרָחָה הַנְּשֵׁמָה לְהַתְּלַבֵּשׁ בְּעוֹלָם הִזָּה בְּגוֹף,
כִּי עַל יְדֵי זֶה נֶעֱשִׂין בְּחִינַת כָּלִים וְצִמְצוּמִים לְהַשִּׁיגוֹ יִתְבָּרֵךְ וְזֶה עָקֵר
שְׁלֵמוֹת הַדָּעַת כְּשֶׁזֹּכִין לְהַשִּׁיגוֹ עַל יְדֵי בְּחִינַת כָּלִים וְצִמְצוּמִים. וְזֶה בְּחִינַת
תְּכֵלִית הַיְדִיעָה אֲשֶׁר לֹא נִדְעָ זֶה בְּחִינַת מְטִי וְלֹא מְטִי שֶׁהוּא בְּחִינַת הַשְּׂגָה
עֲלִיוֹנָה בְּבְחִינַת גּוֹף וְנֶפֶשׁ עֲלִיוֹנִים שֶׁהֵם אוֹרוֹת וְכָלִים זָכִים עֲלִיוֹנִים, שֶׁהֵם
בְּחִינַת גּוֹף כְּנִי"ל אוֹר הַפְּנִימִי וְעַל יְדָם יְכוּלִין לְהַשִּׁיג מֵהַ שֶׁמְשִׁיגִים בְּבְחִינַת
תְּכֵלִית הַיְדִיעָה אֲשֶׁר לֹא נִדְעָ בְּחִינַת מְטִי וְלֹא מְטִי. וְעַל כֵּן דִּיקָא עַל יְדֵי
הָעֲבוּדָה בְּגוֹף בְּעוֹלָם הִזָּה זֹכִין לְזֶה הַתְּכֵלִית, כִּי עָקֵר הַתְּכֵלִית לְזָכוֹת
לְהַשִּׁיג בְּחִינַת הַתְּכֵלִית הִזָּה וְעַל כֵּן צָרִיכִין לְהַשְׁאִיר אַחֲרָיו בְּנִים
וְתַלְמִידִים כְּדִי לְקִשֵׁר הָעוֹלָמוֹת בְּבְחִינַת גּוֹף וְנֶפֶשׁ כְּדִי לְזָכוֹת לְתַכְלִית
הַנִּי"ל:

אות ג

וְזֶה בְּחִינַת מַה שֶּׁכָּתַב רַבְּנוּ זְכוּרֵנוּ לְבָרְכָה שָׁם בְּמֵאמָר הַנִּיל שְׁעַל יְדֵי כְּלָלִיּוֹת בֵּן וְתַלְמִיד זֹכִין לְהֶאֱרַת הָרָצוֹן בְּשַׁעַת אֲכִילָה, כִּי מִשָּׁם מְקַבֵּל הַמַּלְכוּת הַפְּרָנְסָה, כִּי דִיקָא בְּשַׁעַת אֲכִילָה זֹכִין לְהֶאֱרַת הָרָצוֹן, כִּי הָאֲכִילָה הִיא בְּחִינַת גְּבוּהַ מְאֹד כְּשֶׁזֹּכִין לְאֶכֶל בְּקִדְשָׁה, כִּי הָאֲכִילָה הוּא חֲבוּר הַנֶּפֶשׁ וְהַגּוּף, כִּי הוּא קִיּוֹם הָאָדָם. נִמְצָא שֶׁהָאֲכִילָה הִיא בְּחִינַת הַתְּקַשְׁרוֹת הָעוֹלָמוֹת עֲלִיוֹן וְתַחְתּוֹן שֶׁהֵם בְּחִינַת גּוּף וְנֶפֶשׁ וְעַל כֵּן הָאֲכִילָה וְהַפְּרָנְסָה נִמְשָׁכֶת מְכַלְלִיּוֹת בֵּן וְתַלְמִיד שֶׁהֵם בְּחִינַת כְּלָלִיּוֹת וְהַתְּקַשְׁרוֹת הָעוֹלָמוֹת כְּנִ"ל, כִּי מִשָּׁם דִּיקָא נִמְשָׁךְ הָאֲכִילָה שֶׁהִיא גַם כֵּן בְּחִינַת הַתְּקַשְׁרוֹת הָעוֹלָמוֹת, כִּי הָאֲכִילָה מְחַבֵּרֶת וּמְקַשְׁרֶת הַגּוּף וְהַנֶּפֶשׁ שֶׁהֵם בְּחִינַת שָׁמַיִם וָאָרֶץ, דְּרִי מַעְלָה וְדְרִי מִטָּה כְּנִ"ל וְעַל כֵּן אִזּוּ בְּשַׁעַת אֲכִילָה דִּיקָא זֹכִין לְהֶאֱרַת הָרָצוֹן, שֶׁהוּא בְּחִינַת הַתְּכֵלִית הַנִּיל, בְּחִינַת מְקִיפִים הַנִּיל וְעַיִן שָׁם בְּמֵאמָר הַנִּיל הֵיטֵב וְתַבִּין:

אות ד

וְעַל כֵּן הִירְשָׁה שְׂנֵי לְהַבְנִים שֶׁהֵם בֵּן וּבַת, כִּי בֵּן וּבַת שֶׁצָּרִיכִין לְהַשְׁאִיר, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוּרֵנוּם לְבָרְכָה זֶה בְּחִינַת בֵּן וְתַלְמִיד שֶׁהֵם בְּחִינַת דְּרִי מַעְלָה וְדְרִי מִטָּה, בְּחִינַת אֶסְפֶּקְלָרְיָא הַמְּאִירָה וְאֶסְפֶּקְלָרְיָא שְׁאִינְהָ מְאִירָה, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת דְּכַר וְנוֹקְבָא כְּמוֹבָא וְעַל כֵּן צָרִיכִין לְהַשְׁאִיר אַחֲרָיו זְכָר וּנְקֵבָה שֶׁהֵם שְׁתֵּי הַבְּחִינּוֹת הַנִּיל, בְּחִינַת דְּרִי מַעְלָה וְדְרִי מִטָּה, בְּחִינַת בֵּן וְתַלְמִיד כְּדִי שִׁיתְקַשְּׁרוּ הָעוֹלָמוֹת עַל יָדָם כְּדִי שְׂיֻכַּל לְעֵלוֹת לְאוֹר הַפְּנִים לְרָצוֹן הָעֲלִיוֹן כְּנִ"ל. וְעַל כֵּן מְגִיעַ לָהֶם הִירְשָׁה, דְּהִינּוּ הָעֲשִׂירוֹת וְהַפְּרָנְסָה שְׁלוֹ, כִּי כָּל הַפְּרָנְסָה וְהַמְּמוֹן שְׁלוֹ מְגִיעַ לָהֶם לְבָנוּ וּלְבַתּוֹ שֶׁהַשְׁאִיר, כִּי מֵהֶם נִמְשָׁךְ כָּל הַמְּמוֹן וְהַפְּרָנְסָה כְּנִ"ל כִּי הֵם בְּחִינַת כְּלָלִיּוֹת בֵּן וְתַלְמִיד. וְעַל יְדֵי שְׂבָנִיו, שֶׁהֵם הַהַשְׁאָרָה שֶׁהַשְׁאִיר דְּעַתּוֹ בְּעוֹלָם כְּנִ"ל עַל יְדֵי שֶׁהֵם מְקַבְּלִים הַמְּמוֹן וְהַפְּרָנְסָה שְׁלוֹ עַל יְדֵי זֶה נִתְקַשְּׁרִין הָעוֹלָמוֹת, כִּי עַל יְדֵי הַפְּרָנְסָה וְהָאֲכִילָה דִּיקָא עַל יְדֵי זֶה נִתְקַשְּׁרִין דְּרִי מַעְלָה וְדְרִי מִטָּה כְּנִ"ל וְעַל יְדֵי זֶה תּוֹכַל נִשְׁמַתּוֹ לְעֵלוֹת לְמַעְלָה, כִּי עַקֵּר עֲלִיתּוֹ עַל יְדֵי זֶה, עַל יְדֵי הַתְּקַשְׁרוֹת הָעוֹלָמוֹת כְּנִ"ל. נִמְצָא שֶׁמָּה שֶׁהָאָדָם מְחַיֵּב לְהַשְׁאִיר אַחֲרָיו בְּנִים כְּדִי שְׂיֻכַּל לְהַתְּלַבֵּשׁ וּלְעֵלוֹת לְמַעְלָה, וּמָה שֶׁמְגִיעַ לָהֶם הִירְשָׁה הֵם בְּחִינַת אַחַת מִמֶּשׁ, כִּי הִירְשָׁה שֶׁנִּשְׁאָר שֶׁהוּא הַמְּמוֹן וְהַפְּרָנְסָה הוּא גַם כֵּן בְּחִינַת הַתְּקַשְׁרוֹת הָעוֹלָמוֹת כְּנִ"ל וְעַל יְדֵי הַפְּרָנְסָה דִּיקָא זֹכִין לְרָצוֹן הָעֲלִיוֹן כְּנִ"ל

ועל כן זוכה על ידי זה לעלות לרצון העליון וכנ"ל. ועל כן בן קודם לבת
ובמקום הבן הבת אינה יורשת כלום, כי עקר הוא הבן כי הבן זוכה
להשגת אביו ממש שהוא בחינת מ"ה:

אות ה

נמצא שהבן כלול משתי הבחינות מדרי מעלה ודרי מטה, כי השגת אביו
שהוא הצדיק שזוכה להמקיפים בחינת מה כמבאר שם היטב הוא כלול
משתי הבחינות, כי הוא יכול להאיר בשניהם בדרי מעלה ודרי מטה.
נמצא שהבן שזוכה להשגת אביו ממש הוא כלול משתי הבחינות ועל כן
הבן גדול מתלמיד, כמבאר שם היטב ועל כן הבת במקום הבן אין לה
כלום, כי היא בטלה לגבו, כי הבן כלול משתי הבחינות ועל כן על ידי הבן
עקר התקשרות העולמות ועל כן עקר הירשה מגיע אליו. אבל במקום
שאינו בן מגיע הירשה להבת, כי גם הבת שהיא בבחינת דרי מטה גם שם
יש בחינת דעת, כי בדרי מטה דיקא מלא כל הארץ כבודו, כמבאר שם
היטב. ועל כן במקום שאין בן יורשת הבת, כי גם שם יש בחינת הארת
הדעת, אבל במקום בן אינה יורשת כלום, כי אף על פי כן הבן גבה למעלה
יותר, כמבאר שם היטב, כי הבן כלול משתי הבחינות, כי הוא זוכה
להשגת אביו ממש כנ"ל:

אות ו

וזה שאמרו בנות צלפחד, אם אנו חשובין זרע תנה לנו נחלה ואם לאו
תתיבם אמנו. כי היבום הוא למי שלא זכה להשאיר אחריו זרע ואז
נשמתה ערטילאי חס ושלום, וצריך פרוקיא דיפרוק לה על ידי היבום,
כמבאר בזהר הקדוש, ועל כן טענו, אם אינם חשובות זרע לירשה נמצא
שאינו כח להמת לעלות על ידם, כי אי אפשר לקשר העולמות על ידם ואם
כן בהכרח שתתיבם אדם, כי בשביל זה בא היבום כשאינו נשאר אחריו
הארת הדעת בזה העולם שיוכל לקשר העולמות כנ"ל. ומאחר שהם
חשובות זרע ופטרות מן היבום נמצא שחשובות השארה בזה העולם,
דהינו השארת הדעת, שזהו עקר השארה, כמו שמבאר שם על כן מגיע
להם הירשה כי זה תלוי בזה, כי עקר הירשה לבניו הוא מחמת שהם

בְּחִינַת הַהֲשָׂאָה שֶׁנִּשְׂאָרוֹ בְּעוֹלָם הַזֶּה בְּמִקוֹמוֹ וְהַנִּשְׁמָה עֲלֵתָה לְמַעַלָּה וְהִם הִנְמִשְׁכִּין מִדַּעְתּוֹ וּמַחוֹ נִשְׂאָרוֹ לְמַטָּה וְנִתְקַשְּׂרוּ יַחַד מַעַלָּה וּמַטָּה שֶׁזֶּהוּ עֵקֶר הַתְּקוּן וְעַל יְדֵי זֶה יֵשׁ לוֹ כַּח לַעֲלוֹת לְמַעַלָּה וְעַל כֵּן מִגִּיעַ לָהֶם הִירְשָׁה, כִּי עַל יְדֵי הַמָּמוֹן וְהַפְּרָנְסָה נִתְקַשְּׂרוּ הָעוֹלָמוֹת כַּנִּ"ל. וְעַל כֵּן מֵאַחֵר שֶׁהִבְנוֹת פּוֹטְרוֹת מִן הַיְבוּס וְחֲשׂוֹבוֹת הַשְּׂאָרָה בְּזֶה הָעוֹלָם וְכַנִּ"ל, עַל כֵּן מִגִּיעַ לָהֶם הִירְשָׁה כְּשֶׁאֵין בּוֹ חֵס וְשָׁלוֹם, כִּי זֶה תְּלוּי בְּזֶה כַּנִּ"ל וְהִבּוֹ:

בְּרוּךְ ה' לְעוֹלָם, אָמֵן וְאָמֵן:

נחלות ג:

עֵינֵינוּ יִרְשָׁה לְבָנִים וְעֵקֶר הִירְשָׁה לְבוֹ זָכָר דִּיקָא וְאִם אֵין לוֹ בּוֹ וְהַעֲבַרְתָּם אֶת נַחֲלָתוֹ לְבִתּוֹ וְכוּ':

אות א

עַל פִּי הַתּוֹרָה הַמִּתְחַלֶּת אֵית לּוֹ בִּירָא בְּדַבְרָא וְכוּ' בְּסִימָן לֵא, עֵינֵינוּ שָׁם כָּל הַתּוֹרָה:

וְהַכֹּלל הַיּוֹצֵא לְעֵינֵינוּ הוּא שֶׁשְּׂמִירַת הַבְּרִית הוּא שְׁתֵּי בְּחִינּוֹת בְּרִית עֲלָאָה וְבְרִית תַּתְּאָה שֶׁהֵם צְדִיק וְלַמֶּדֶן, שֶׁהֵם בְּחִינַת מַלְאָךְ ה' צְבָאוֹת, מַלְאָךְ זֶה בְּחִינַת לַמֶּדֶן, בְּחִינַת מַט"ט שֶׁכְּלוּל שֶׁשָּׁה סְדָרֵי מִשְׁנָה, בְּחִינַת בְּרִית תַּתְּאָה, וְצְדִיק בְּמַעֲשֵׁים טוֹבִים זֶה בְּחִינַת בְּרִית עֲלָאָה בְּחִינַת ה' צְבָאוֹת אֵת הוּא בְּצַבָּא דִּילֵיהּ וְכוּ', עֵינֵינוּ שָׁם. וְעַל יְדֵי שְׂמִירַת הַבְּרִית, עַל יְדֵי זֶה זֹכֶה לְכַסּוּפִין דְּקִדְשָׁה לְכַסֵּף וְלִהְיוֹתוֹ קִדְשׁ תְּמִיד לֵה' יִתְבָּרַךְ וְעַל יְדֵי זֶה עוֹשִׂים נְפֻשׁוֹת, כִּי כַסּוּפִים דְּקִדְשָׁה הֵם יְקָרִים מְאֹד, כִּי עַל יְדָם עוֹשֶׂה נְפֻשׁוֹת קְדוּשׁוֹת וְעַל יְדֵי זֶה נַעֲשִׂין נְקֻדּוֹת לְהַאֲוִיּוֹת בְּבְחִינַת נְקֻדּוֹת הַכֶּסֶף, כִּי הַנְּקֻדּוֹת לְגַבֵּי הַאֲוִיּוֹת הֵם בְּבְחִינַת נְפֻשׁ לְגַבֵּי הַגּוּף, כִּי הַנְּקֻדּוֹת מְנַהֲגִים הַאֲוִיּוֹת וּמְצַרְפִּים אוֹתָם, כִּי בְּלֹא הַנְּקֻדּוֹת אֵין לְהַאֲוִיּוֹת שׁוּם צִיּוֹר וְתַנּוּעָה וְלֹא שׁוּם צְרוּף כְּמוֹ הַגּוּף שֶׁאֵין לוֹ שׁוּם חִיּוּת וְתַנּוּעָה בְּלֹא הַנְּפֻשׁ. וְאֵלוֹ הַנְּפֻשׁוֹת, שֶׁהֵם בְּחִינַת נְקֻדּוֹת נַעֲשִׂין עַל יְדֵי הַכַסּוּפִין קְדוּשִׁים שֶׁעַל יְדֵי זֶה נְצַטְרִין הַאֲוִיּוֹת לְטוֹב, וְלִהְיוֹת לְהַפְּדָה חֵס וְשָׁלוֹם, עֵינֵינוּ שָׁם. וְעַל יְדֵי

זֶה שְׂזוּכָה לַעֲשׂוֹת נִפְשׁוֹת עַל יְדֵי כְּסוּפֵי קְדוּשִׁים עַל יְדֵי זֶה כָּל אֲכִילָתוֹ
בְּבַחֲיַנְתָּ לַחֵם הַפָּנִים וְאִזִּי כָּל הַפּוֹכְבִּים וּמְזֻלוֹת וְכָל הָעֲבוּיִם טוֹרְחִין
בְּשִׁבִיל פְּרֻנְסָתוֹ וְכוּ' וְכוּ'. וְזֶה בְּחִינַת פָּנֵי יִלְכוּ, כִּי הָאֲכִילָה וְהַפְּרֻנְסָה הֵם
בְּחִינַת הַלִּיכָה, בְּחִינַת רַגְלֵי וְכוּ' וְכִשְׁהֵם עוֹלִין לְבַחֲיַנְתָּ פָּנִים עַל יְדֵי זֶה
וְהִנְחִיתִי לָךְ. כִּי שְׁלַחַן מִכְּפָר כַּמְזִבֵּחַ וְכוּ', עֵינִי שָׁם כָּל זֶה הֵיטֵב:

אות ב

וְזֶה בְּחִינַת יְרֵשָׁה שְׂשִׁיף לְבָנָיו אַחֲרָיו, כִּי כָּל הַבָּנִים שְׂזוּכִין לְהוֹלִיד
וְלִהְיֵשְׁאִיר אַחֲרָיו בְּרָכָה הֵם בְּבַחֲיַנְתָּ תִּקּוּן הַבְּרִית, כִּי עֵקֶר תִּקּוּן הַבְּרִית
הוּא לְאַפְשָׁא וּלְאוֹלָדָא לְקִימָא עַלְמָא, כְּמוֹ שְׁכַתּוּב, אֲנִי אֵל שְׂדֵי פְּרָה וּרְבָה,
אֵל שְׂדֵי זֶה בְּחִינַת תִּקּוּן הַבְּרִית שְׁנִקְרָא שְׂדֵי כִּידוּעַ שְׁתַּקּוּנוֹ בְּחִינַת פְּרָה
וּרְבָה לְהוֹלִיד בָּנִים בְּעוֹלָם. וְאֵלוֹ הַבָּנִים שְׂמוֹלִידִין הֵם בְּבַחֲיַנְתָּ הַנִּפְשׁוֹת
הַנִּעֲשִׂין עַל יְדֵי תִּקּוּן הַבְּרִית כַּנִּ"ל בְּהַתּוֹרָה הַנִּ"ל. וְעַל כֵּן צָרִיכִין לְהַתְקַדֵּשׁ
בְּזוּגוֹ מֵאֲד לְהַתְגַּבֵּר לְפָרֵשׁ מִחֲשַׁבְתּוֹ מִתְּאֵוֹת גְּשַׁמִּיּוֹת, מִתְּאֵוֹת גּוֹפְנִיּוֹת רַק
לְדַבֵּק מִחֲשַׁבְתָּהּ בְּכְסוּפֵי דְקִדְשָׁהּ לֵה' יִתְבָּרַךְ כְּדֵי לְהַמְשִׁיךְ נִפְשׁ קְדוּשָׁה
לְבָנָיו, כְּמִבְּאֵר בְּזֵהר הַקְּדוּשׁ. וְהַכֵּל כִּי כָּל הַנִּפְשׁוֹת יוֹצְאִים מִבְּחִינַת בְּרִית
שְׂהוּא מֵעֵבֶר כָּל הַנִּפְשׁוֹת, כְּמִבְּאֵר בְּזֵהר הַקְּדוּשׁ. וּמִי שְׂהוּא שׁוֹמֵר הַבְּרִית
זוֹכָה לְהוֹלִיד נִפְשׁוֹת קְדוּשׁוֹת, כִּי זוֹכָה לְכְסוּפֵי דְקִדְשָׁהּ תְּמִיד שְׂעַל יְדֵי זֶה
נוֹלָדִין בְּכָל עֵת נִפְשׁוֹת קְדוּשׁוֹת שְׂהֵם בְּחִינַת נְקֻדוֹת לְהַאֲוִתִּיּוֹת וְאִזּוּ בּוֹדָאֵי
גַם כְּשִׂזּוּכָה לְהוֹלִיד בָּנִים מִמֶּשׁ בּוֹדָאֵי מִמְשִׁיךְ לָהֶם נִפְשׁ קְדוּשָׁה כִּי הוּא
פְּרוּשׁ וּמִבְּדֵל מִתְּאוּבְתֵינִי דְגוּפָא רַק מִחֲשַׁבְתּוֹ דְּבוּקָה בֵּה' יִתְבָּרַךְ בְּכְסוּפֵי
דְקִדְשָׁהּ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ לְבַד. וְכֵן לְהַפְּךְ לְהַפְּךְ הַפּוּגִים בְּבְרִית חֵס וְשְׁלוֹם וְכָרוּךְ
אַחַר תְּאֵוֹת הַגּוֹף חֵס וְשְׁלוֹם, שְׂזֵהוּ כְּסוּפֵי דְסִטְרָא אַחֲרָא, אִזִּי מוֹלִיד
נִפְשׁוֹת לֹא טוֹבִים חֵס וְשְׁלוֹם. וְהֵנָּה בְּאַמֶּת בְּעֵנִין קְדֻשַׁת הַבְּרִית יֵשׁ אֲלֵפִים
וְרַבּוֹת מְדַרְגּוֹת וּבּוֹדָאֵי צָרִיכִין לְבַקֵּשׁ מֵה' יִתְבָּרַךְ לְזָכוֹת לְשִׁמְרֵת הַבְּרִית
בְּשִׁלְמוֹת, דְּהֵינּוּ לְהִיּוֹת פְּרוּשׁ וּמִבְּדֵל מִתְּאֵוֹה הַזֵּאת לְגַמְרֵי בְּמַדְרַגַּת
צְדִיקִים אֲמִתִּיִּים אֲשֶׁר הֵם קְשׁוּרִים לֵה' יִתְבָּרַךְ בְּכְסוּפֵי דְקִדְשָׁהּ תְּמִיד
כַּנִּ"ל. אֲבָל אִף עַל פִּי כֵן לֹא כָּל אָדָם זוֹכָה לָזֶה וְאִין הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בָּא
בְּטְרוּנְיָא עִם בְּרִיּוֹתָיו וְעַל כֵּן כָּל הַבָּנִים שְׂמוֹלִידִין בְּהַתֵּר עַל פִּי הַתּוֹרָה כְּלָם
הֵם בְּבַחֲיַנְתָּ תִּקּוּן הַבְּרִית, כִּי זֶה עֵקֶר תִּקּוּן הַבְּרִית לְהוֹלִיד בָּנִים בְּעוֹלָם
כַּנִּ"ל. וְעַל כֵּן מִבְּאֵר בְּדַבְּרֵי רַבְּנוֹ זְכוּרֵנוּ לְבָרְכָה שְׁחַתְנָה הוּא תִּקּוּן הַבְּרִית,
כִּי כָּל לְהַנְשׁוּאִין שֶׁל יִשְׂרָאֵל עַל פִּי דַת תּוֹרַתְנוֹ הַקְּדוּשָׁה כְּלָם הֵם בְּבַחֲיַנְתָּ
תִּקּוּן הַבְּרִית כַּנִּ"ל:

וְעַל כֵּן מִגִּיעַ הַיְרֵשָׁה לְהַבָּנִים, כִּי כָּל הַמָּמוֹן וְהַפְּרֻנְסָה נִמְשָׁךְ מִן הַבָּנִים שְׂהֵם
בְּחִינַת תִּקּוּן הַבְּרִית כַּנִּ"ל, כְּמִבְּאֵר שְׂם בְּהַתּוֹרָה הַנִּ"ל שְׂעַל יְדֵי תִּקּוּן
הַבְּרִית הַכֵּל טוֹרְחִין בְּשִׁבִיל פְּרֻנְסָתוֹ וְכוּ', עֵינִי שָׁם. כִּי עַל יְדֵי שְׂבָנָיו, שְׂהֵם

בבחינת תקון הברית, מקבלין נחלתו ויגיעו על ידי זה נמשך תקון לנפש המת. וכל מה שבניו הם צדיקים וכשרים ביותר נעשה תקון לנפש המת ביותר. כי עקר המיתה נמשך מחטא אדם הראשון שאכל מעץ הדעת טוב ורע שעל ידי זה נגזר מיתה בעולם ועקר חטא עץ הדעת טוב ורע הוא ענין המבאר בהתורה הנ"ל שצריכין להיות צדיק ולמדן. ומי שסובר שבחינת למדן לבד הוא מעלה, הוא בחינת אחר שקצץ בנטיעות על ידי שסבר שמלאך מט"ט בעצמו הוא רשות, כי באמת מט"ט בעצמו בלא הקדוש ברוך הוא אינו כלום ואין לו שום רשות, כך התורה בלא מעשים טובים אינה כלום, כי לא זכה נעשה לו סם מות, כמבאר כל זה שם בהתורה הנ"ל. כי צריכין לכלל וליחד בחינת המלאך בה' צבאות שיהיה ברית תתאה נכלל בברית עלאה, דהיינו שיהיה צדיק ולמדן וכנ"ל. ומי שהוא למדן לבד ואינו הולך בדרך הישר זהו בחינת חטא עץ הדעת טוב ורע, כי עץ הדעת טוב ורע הוא בחינת מט"ט כידוע שזה היה עקר חטא אדם הראשון שחטאו היה חטא של אחר שקצץ בנטיעות שהפריש בחינת מט"ט מה' צבאות וכפר בעקר וכמבאר בספרים שחטא של אחר הוא בחינת חטאו של אדם הראשון וכו'. ועל כן נגזר עליו מיתה, כי משם נמשך המיתה, כי על ידי שמירת הברית, שהוא בחינת מלאך ה' צבאות, על ידי זה עושה נפשות שהם בחינת נקדות להאזניות ונצטירין האזניות לטוב ועל ידי זה עושה חבור בין גוף ונפש שזה בחינת חיים, כי עקר החיים הוא כשהנפש מחברת בגוף וזה נעשה על ידי פסופים קדושים שהם בחינת נקדות להאזניות, כי הכל אחד גוף ונפש ואזניות ונקדות. וכפי מה שמציר אזניות התורה לטוב על ידי פסופים קדושים שהם בחינת נפשות, כמו כן נתחבר נפשו עם גופו בקשר אמין וחזק עד שאפלו אחר מותו יהיה נכלל גופו בנפשו, כי הצדיקים הם חיים וקיימים לעד, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, צדיקים במיתתם קרויים חיים. וכל זה זוכין על ידי שמירת הברית שעל ידי זה נקראים צדיקים, כי על ידי ידי שמירת הברית בשלמות זכו לתקן פגם עץ הדעת טוב ורע, כי הם כוללים בחינת מט"ט בחינת למדן, בה' צבאות על ידי צדקתם ומעשיהם הטובים ואזי נבדל הרע מעץ הדעת ואזי על ידי שזוכין לשמירת הברית הם עושין נפשות ומחייין ומצירין את האזניות לטוב שהיו מתחלה כגלם וכמו כן נצטיר גופם לטוב כי הכל אחד כנ"ל. כי העקר הוא לשבר הגוף ולכפו לכסף תמיד לה' יתברך כי היום לעשותם, כי בעולם הבא בודאי יהיו הכל נכספין לה' יתברך לבד אפלו אמין דעלמא, אבל מי שטרח בערב שבת וכו'. כי העקר הוא מי שזוכה לכסף תמיד לה' יתברך כל זמן שנפשו קשורה בגופו שירגיל עצמו להרחיק מחשבתו שלא תחשב ותהרהר חס ושלום בתאות וכסופין דהאי עלמא, רק שתכסף ותשתוקק תמיד לה' יתברך. וכל מה שכוסף ומשתוקק יותר לה' יתברך ועושה נפשות יותר להאזניות כמו כן ממשיך קדשה וחיות לגופו, כי גופו שהוא בבחינת אזניות נצטיר לטוב על ידי הנפשות שעשה שהם חיות הגופים שהם בחינת אזניות כנ"ל. ועל כן על ידי הבנים שהוא מוליד שהם בחינת הנפשות היוצאים על ידי תקון הברית כנ"ל, על כן על ידם הוא תקון לנפש המת ונחשב כאלו הוא בחיים, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, כל

המניח בן לירשו כאלו לא מת. כי על ידי הנפשות הקדושים שהמשיך
 בחיים על ידי בחינת תקון הברית על ידי זה נתקשר נפשו בגופו לעולם
 כנ"ל, כי זה הוא בחינת תקון עץ הדעת שהוא פגם הברית כנ"ל שעל ידו
 נמשך מיתה בעולם כנ"ל. ועל כן הבנים הם מקבלים כל ממונו ויגיעו, כי
 הממון שהוא פרנסת האדם שהוא בחינת רגליו כנ"ל הוא בחינת גוף, כי
 חיות הגוף על ידי האכילה ושתיה ומי שאוכל בתאוה גשמיות בלי כסופין
 דקדשה אזי אינו מקשר נפשו לגופו ואזי כשיוצאת נשמתו הוא מת ממש
 רחמנא לצלן, אבל כשיזכה לכסופין דקדשה שעל ידי זה עושה נפשות
 כנ"ל ואזי כל אכילתו בבחינת לחם הפנים שהאכילה עולה לבחינת פנים,
 שזהו בחינת כלליות הגוף בנפש ולא להפך חס ושלום, על כן נפשו קשורה
 בגופו תמיד אפלו לאחר מותו, כי צדיקים במיתתם קרויים חיים על ידי
 שזכה לכסופים דקדשה בעודו בגופו שעל ידי זה נכלל גופו בנפשו לעולם
 וכנ"ל. ועל כן על ידי שהבנים שהם בבחינת הנפשות היוצאים על ידי תקון
 הברית כנ"ל על ידי שהם מקבלים ממונו ופרנסתו לאחר מותו על ידי זה
 נתעלה נפשו ונמשך הארה וחיות לגופו בקבר. כי עקר תקון המת הוא על
 ידי הנפשות הנעשין על ידי תקון הברית שעל ידי זה נתתקן חטא עץ הדעת
 ונדחה זהמת המיתה מן המת ונמשך עליו קדשת הנפשות שנעשו על ידי
 תקון הברית שעל ידי הנפשות האלו נקרא במיתתו חי בחינת צדיקים
 במיתתו קרויים חיים ופנ"ל:

אות ג

ועקר הירשה הוא לבן זכר, כי אנו צריכין לכסף תמיד לה' יתברך בכסופין
 והשתוקקות חזק ואז גם ה' יתברך נכסף אלינו ועל ידי זה נעשה יחוד בין
 כנסת ישראל עם קדשא בריך הוא ונמשכין תולדין נפשות קדושות,
 וכמבאר שם מזה בתורה הנ"ל שהכסופין שאנו נכספין לה' יתברך זה
 בחינת תאובתיו דנוקבא וכו'. והכסופין שחוזרת הקדשה ונכסף אלינו זה
 בחינת תיאובתא דדכורא וכו' ואחר כך נתחברין הנפשות וכו' עין שם. כי
 זה כלל שכלליות ישראל וכן כלליות העולמות הם בחינת נוקבא בחינת
 מקבל לגבי המשפיע והמאציל שהוא הבורא יתברך שמו שהוא בחינת
 דכורא נגדנו, שזהו בחינת היחוד הנעשה על ידי כל המצות שנתחברין
 כנסת ישראל עם דודם ונכלליו בו יתברך. וצריך כל אחד לראות שהוא
 יתעורר תחלה לכסף ולהשתוקק אליו יתברך שיהיה אתערוותא דלתתא
 קדם אתערוותא דלעלא ואזי נמשך עליו חסד גדול שהוא סטרא דדכורא
 בבחינת אשה מזרעת תחלה יולדת זכר, דהינו כשכנסת ישראל נכספין
 בתשוקה גדולה אליו עד שמולידין נפשות אזי ה' יתברך נכסף אליהם
 ומשפיע עליהם אור החסד הגדול שהוא בחינת סטרא דדכורא פידוע. כי

כְּשֶׁאִין הָאָדָם מִתְעוֹרֵר מֵעֲצָמוֹ לֵה' יִתְבָּרַךְ וְאֲזִי ה' יִתְבָּרַךְ נִכְסָף אֱלֹיו, כִּי הוּא יִתְבָּרַךְ חֶפֶץ וּמִשְׁתוֹקֵק שְׂיָשׁוּב אֵלָיו וְאֲזִי אֶתְעַרְוֹתָא דְלַעֲלָא קִדְּם אֶתְעַרְוֹתָא דְלַתְתָּא וְאֲזִי הַנְּפֹשׁוֹת הַנוֹלָדִין הֵם בְּבַחֲיִנַת סֹטְרָא דְנוֹקְבָא בְּחִינַת אִישׁ מִזְרִיעַ תְּחִלָּה יוֹלֵדֵת בַּת. כִּי עֵקֶר מִדַּת הַדִּין שֶׁהוּא בְּחִינַת סֹטְרָא דְנוֹקְבָא נִמְשָׁךְ מִתְחַלֵּת הַדִּין שֶׁל בְּרִיאַת הָעוֹלָם שֶׁעֵקֶר הָיָה עַל יְדֵי שְׁהִיָּה בְּתַחֲלָה בְּשַׁעַת בְּרִיאַת הָעוֹלָם אֶתְעַרְוֹתָא דְלַעֲלָא בְּלֹא אֶתְעַרְוֹתָא דְלַתְתָּא כִּיִּדוּעַ וּמוֹבֵן בְּכַתְּבִים. וְעַל כֵּן עֵקֶר הַיְרֵשָׁה לְבֵן זָכָר, כִּי הוּא נִמְשָׁךְ מִבְּחִינַת הַנְּפֹשׁוֹת הַקְּדוֹשׁוֹת הַנִּמְשָׁכִין מֵאֲתַנּוּ אֱלֹיו יִתְבָּרַךְ כִּנְי"ל שְׁזָה עֵקֶר תִּקּוּן הַנְּפֹשׁוֹת כִּנְי"ל שְׂמִשָּׁם נִמְשָׁךְ כָּל הַפְּרָנְסָה וְהַמְּמוֹן כִּנְי"ל. אֲבָל אִף עַל פִּי כֵן אִם אִין לֹ בֵּן וְהַעֲבַרְתָּם אֶת נַחֲלָתוֹ לְבַתּוֹ, כִּי מֵאַחַר שֶׁעַל כָּל פְּנִים נִמְשָׁךְ הוֹלָדָה וְנִמְשָׁךְ נֶפֶשׁ יִשְׂרָאֵל בְּעוֹלָם נַחֲשָׁב הַכֹּל לְבַחֲיִנַת תִּקּוּן הַבְּרִית שְׂמִשָּׁם הַפְּרָנְסָה וְהַמְּמוֹן. כִּי נֶפֶשׁ הַנוֹקְבָא נִמְשָׁךְ מִבְּחִינַת אֶתְעַרְוֹתָא דְלַעֲלָא קִדְּם אֶתְעַרְוֹתָא דְלַתְתָּא שְׂמִשָּׁם אַחֲזִיַת הַדִּין שֶׁהוּא סֹטְרָא דְנוֹקְבָא כִּנְי"ל, אֲבָל אִף עַל פִּי כֵן הוּא נֶפֶשׁ קְדוֹשָׁה מֵאַחַר שֶׁעַל כָּל פְּנִים נִתְעוֹרֵר אַחַר כֵּךְ וְנִכְסָף לֵה' יִתְבָּרַךְ. וְעֵקֶר הַפְּגָם לְגַמְרֵי הוּא כְּשֶׁאִין הָאָדָם נִתְעוֹרֵר לְשׁוּב לֵה' יִתְבָּרַךְ וְלִכְסוֹף אֱלֹיו יִתְבָּרַךְ אֲפֹלוּ כְּשֶׁה' יִתְבָּרַךְ מְעוֹרְרוֹ וְקוֹרְאוֹ בְּכַמָּה מִיַּי כְּרוּזִים וְהַתְעוֹרְרוֹת וְהוּא אִינוּ מִשְׁגִּיחַ עַל זֶה חֵס וְשְׁלוֹם, זֶהוּ רִשְׁעַ גְּמוּרָא אֲשֶׁר בְּחַיֵּי קְרוּי מֵת מֵאַחַר שֶׁיֵּשׁ לוֹ כְּסוּפִין רְעִים וְכְרוּזָא אַחַר תְּאוּבָתִין דְּהֵאִי עֲלֵמָא וְאִינוּ מִתְעוֹרֵר לִכְסוֹף וְלִהְשִׁתוֹקֵק לֵה' יִתְבָּרַךְ אֲפֹלוּ אַחַר אֶתְעַרְוֹתָא דְלַעֲלָא דְהִינּוּ מַה שֶׁה' יִתְבָּרַךְ מְעוֹרְרוֹ בְּכָל יַעַת כִּנְי"ל. אֲבָל מִי שֶׁעַל כָּל פְּנִים נִתְעוֹרֵר אַחַר אֶתְעַרְוֹתָא דְלַעֲלָא שֶׁהִתְחִיל לְהַרְגִּיל עֲצָמוֹ בְּכְסוּפִין קְדוֹשִׁים וְלִהְטוֹת מִחֲשַׁבְתּוֹ שֶׁלֹּא תִחַשְׁבַּת בְּכְסוּפִין רְעִים רַק הוּא מְרַגֵּיל עֲצָמוֹ לִכְסוֹף וְלִהְשִׁתוֹקֵק וְלִהְתַּגַּעֵגַע תְּמִיד לֵה' יִתְבָּרַךְ וְאֲזִי הוּא גַם כֵּן עוֹשֶׂה נְפֹשׁוֹת קְדוֹשׁוֹת וְאִף עַל פִּי שֶׁאֵלוּ הַנְּפֹשׁוֹת הֵם בְּבַחֲיִנַת סֹטְרָא דְנוֹקְבָא, אִף עַל פִּי כֵן הֵם בְּבַחֲיִנַת תִּקּוּן הַבְּרִית וְעַל כֵּן מִגִּיעַ הַיְרֵשָׁה לְהַבִּית בְּמִקּוֹם שֶׁאִין בֵּן, כִּי גַם נֶפֶשׁ הַבַּת נִמְשָׁךְ מִבְּחִינַת תִּקּוּן הַבְּרִית שְׂמִשָּׁם נִמְשָׁכִין הַנְּפֹשׁוֹת וְהַכְּסוּפִין הַקְּדוֹשִׁים שְׂמִשָּׁם כָּל הַפְּרָנְסָה, וְהַמְּמוֹן נִתְעַלָּה לְבַחֲיִנַת פְּנִים, שְׁזָהוּ תִקּוּן לְנֶפֶשׁ הַמַּת שֶׁיִּכְלַל גּוּפוֹ בְּנִפְשׁוֹ שִׁיְהִיָּה נַחֲשָׁב כְּאֵלוֹ הוּא בְּחִינַת

וְכִנְי"ל:

בְּחִינַת

הוּא

אות ד

וְעַל כֵּן כְּשֶׁאִין לֹ בְּנִים כָּלֵל חֵס וְשְׁלוֹם אֲזִי צְרִיכָה אֲשֶׁתּוֹ יְבוּם אוֹ חֲלִיצָה וְאֲזִי וְחֲלִיצָה נִעְלָו מֵעַל רִגְלָיו. נִעַל דָּא מִט"ט שֶׁהוּא בְּחִינַת עֶץ הַדְּעַת שְׂמִשָּׁם עֵקֶר הַמִּיתָה שֶׁעֵקֶר תִּקּוּן הַמִּיתָה עַל יְדֵי הַבְּנִים שֶׁהֵם בְּבַחֲיִנַת תִּקּוּן הַבְּרִית כִּנְי"ל שֶׁעַל יְדֵי זֶה נִכְלָל מִט"ט בְּהִ צְבָאוֹת כִּנְי"ל שֶׁעַל יְדֵי זֶה זוֹכָה לַעֲשׂוֹת נְפֹשׁוֹת וְנִכְלָלִין הָאוֹתִיּוֹת בְּהַנְּקֻדּוֹת, הַגּוֹפּוֹת בְּהַנְּפֹשׁוֹת וְזוֹכָה לְבַחֲיִנַת לְחֵם

הַפְּנִים שֶׁנִּכְלָלִין בְּחִינַת רַגְלִין בְּבַחֲיַנַת פְּנִים שֶׁכֵּל זֶה הוּא בְּחִינַה אַחַת, כַּמְבָאָר לְמִבְיָנִים בְּהַתּוֹרָה הַנִּ"ל. וּבְזֶה מְקַשֵּׁר הַתּוֹרָה הַנִּ"ל הַיָּטֵב הַיָּטֵב וְהַכֵּל נֶעוֹץ וּמְחַבֵּר וּמְקַשֵּׁר זֶה בְּזֶה כַּנִּ"ל וְאֵזִי נִמְתַּק זְהֵמַת הַמִּיתָה פְּגָם עֶץ הַדַּעַת כַּנִּ"ל. אָבֵל אִם לֹא זָכָה לְהוֹלִיד נְפֻשׁוֹת בְּעוֹלָם וּמֵת בְּלֹא בְּנִים חַס וְשְׁלוֹם, זֶהוּ בְּחִינַת פְּגָם הַבְּרִית וְאֵזִי צְרִיכָה אֲשֶׁתּוֹ לְחַלֵּץ הַנַּעַל בְּחִינַת מַט"ט מַעַל רַגְלוֹ כְּדִי שְׂיַחְזֹר וְיַעֲלֶה בְּחִינַת רַגְלֵי הַחוֹלֵץ שֶׁשָּׁם קְשׁוּרָה נְפֻשׁ הַמֵּת, כַּמְבָאָר שְׂיַחְזֹר וְיַעֲלֶה לְאוֹר הַפְּנִים בְּחִינַת וַיִּרְקֶה בְּפָנָיו:

אות ה

וְעַל כֵּן שֶׁאֵלּוּ בְּנוֹת צְלָפְחָד, מִמָּה נִפְשָׁד אִם אֵין אָנוּ חֲשׁוּבוֹת זָרַע תְּתִיבִים אֲמֵנו, כִּי בּוֹדָאי אִם אֵין הַבְּנוֹת רְאוּיוֹת לִירֵשׁ וּלְהַעֲלוֹת נַחֲלָתוֹ לְבַחֲיַנַת לְחַם הַפְּנִים שֶׁזֶהוּ תִּקּוּן הַמֵּת כַּנִּ"ל, בּוֹדָאי הִיָּתָה צְרִיכָה אֲמֵן לְהַתִּיבִים כְּדִי לְהַעֲלוֹת נְפֻשׁ הַמֵּת עַל יְדֵי אֲשֶׁתּוֹ שֶׁהוּא בְּחִינַת רַגְלִין, כַּמְבָאָר בְּמָקוֹם אַחֵר לְבַחֲיַנַת לְחַם הַפְּנִים, כִּי עֵקֶר תִּקּוּן הַמִּיתָה עַל יְדֵי שְׁעוֹלִין הַרְגְלִין לְבַחֲיַנַת פְּנִים שֶׁמִּשָּׁם נִתְּכַפְּרִין עֲוֹנוֹתָיו כַּנִּ"ל בְּהַתּוֹרָה הַנִּ"ל, כִּי הַגּוֹף הוּא בְּחִינַת רַגְלִין כַּנִּגְדָּה הַנְּפֻשׁ שֶׁהוּא בְּחִינַת פְּנִים וּכְשֶׁעוֹלִין הַרְגְלִין שֶׁהוּא נַחֲלָתוֹ שֶׁנִּשְׁאָר אַחֲרָיו לְבַחֲיַנַת פְּנִים עַל יְדֵי בְּנָיו שֶׁמְקַבְּלִין יְרֻשָׁתוֹ שֶׁהֵם הַנְּפֻשׁוֹת הַיּוֹצְאִין עַל יְדֵי תִּקּוּן הַבְּרִית שֶׁמִּשָּׁם כָּל הַנַּחֲלָה עַל יְדֵי זֶה נִכְלָל גּוֹפּוֹ שֶׁל הַמֵּת בְּנִפְשׁוֹ שֶׁזֶהוּ תִּקּוּנוֹ כַּנִּ"ל:

אות ו

וּבּוֹדָאי הַכֵּל לְפִי הַנְּפֻשׁוֹת וְהַבְּנִים שֶׁזֹּכָה לְהַשְׁאִיר אַחֲרָיו כְּכִי תִּקּוּן הַבְּרִית שֶׁלּוֹ וּכְכִי כְּסוּפֵיו הַקְּדוּשִׁים שֶׁעַל יְדֵי כֵּל זֶה נִכְלָל גּוֹפּוֹ בְּנִפְשׁוֹ וְנִכְלָל בְּאוֹר הַחַיִּים לְנִצָּח

אות ז

וְזֶה שֶׁבִקֵּשׁ דָּוִד הַמֶּלֶךְ עָלָיו הַשְּׁלוֹם, מִמֵּתִים יִדְדָה ה' וְכוּ' חֲלָקִים בְּחַיִּים וְצַפּוּנָה תִּמְלֵא בְטָנִים יִשְׁבְּעוּ בָנִים וְהִנִּיחוּ יִתְרָם לְעוֹלָלֵיהֶם. שֶׁבִקֵּשׁ לְהִיּוֹת מֵאוֹתָן הַמֵּתִים אֲשֶׁר חֲלָקִים בְּחַיִּים שְׁגָם אַחַר מִיתַתָּן נִקְרָאִים חַיִּים וְזֶה עַל יְדֵי וְצַפּוּנָה תִּמְלֵא בְטָנִים, צָפוּן זֶה בְּחִינַת תּוֹרֵי זְהָב וְכוּ' בְּחִינַת זְוִיגוֹן וְהַצְטַרְפוּתָן שֶׁל הָאוֹתִיּוֹת עַל יְדֵי הַנִּקְדוּת שֶׁהוּא מִסְטֵרָא דְצָפוּן בְּחִינַת מִצָּפוֹן זְהָב יֵאָתֶה, כְּמִבְאֵר שֶׁסָּם בְּהַתּוֹרָה הַנִּי"ל, וְזֶהוּ, וְצַפּוּנָה תִּמְלֵא בְטָנִים, בְטָנִים זֶה בְּחִינַת אוֹתִיּוֹת הַתּוֹרָה בְּבְחִינַת וְתוֹרַתָּה בְּתוֹךְ מַעֲי, כִּי הָאוֹתִיּוֹת הֵם בְּחִינָה אַחֲרוֹנָה מִבְּחִינַת טְעָמִים נִקְדוּת תְּגִים אוֹתִיּוֹת וְעָקֵר יִצְיָאָתָם הוּא מִהַטְּבוֹר וְלִמְטָה שֶׁהוּא בְּחִינַת רַגְלִין. וְעַל כֵּן מִבְּאֵר בְּדַבְרֵי רַבְּנֵנוּ זְכָרוֹנוּ לְבָרַךְ שֶׁהַדְּבוֹר הוּא בְּחִינַת רַגְלִין. וְזֶהוּ, וְצַפּוּנָה תִּמְלֵא בְטָנִים שֶׁזֹּכָה לְמַלְאוֹת וְלִצְרָף אוֹתִיּוֹת הַתּוֹרָה עַל יְדֵי כְּסוּפֵי הַקְּדוּשִׁים שֶׁעַל יְדֵי זֶה עוֹשִׂים נִפְשׁוֹת וְעַל יְדֵי זֶה חֲלָקִים בְּחַיִּים כְּנִי"ל. וְזֶהוּ, יִשְׁבְּעוּ בָנִים וְהִנִּיחוּ יִתְרָם לְעוֹלָלֵיהֶם, כִּי הָא בְּהָא תִּלְיָא, כִּי הַבְּנִים נִמְשָׁכִין מִהַנִּפְשׁוֹת הַקְּדוּשׁוֹת שֶׁל הַכְּסוּפֵי הַטּוֹבִים כְּנִי"ל שֶׁמִּחְמַת זֶה מַגִּיעַ הִירְשָׁה לְהַבְּנִים בְּחִינַת וְהִנִּיחוּ יִתְרָם לְעוֹלָלֵיהֶם, כִּי הַכֹּל אֶחָד כְּנִי"ל. וְזֶהוּ, אֲנִי בְּצַדֵּק אֶחְזֶה פְּנִיךָ צַדֵּק זֶה בְּחִינַת רַגְלִין, בְּחִינַת אוֹתִיּוֹת הַדְּבוֹר, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב, צַדֵּק לִפְנֵי הַיְלֹךְ, הִינּוּ שֶׁאֲזָכָה לְהַעֲלוֹת הַרְגְלִין לְבְּחִינַת פְּנִים, שֶׁזֶהוּ עָקֵר תִּקּוּן הַמִּיתָה כְּנִי"ל. וְזֶהוּ אֲנִי בְּצַדֵּק בְּחִינַת רַגְלִין אֶחְזֶה פְּנִיךָ לְהַעֲלוֹתָן לְבְּחִינַת פְּנִים בְּבְחִינַת הַתְּהִלָּה לִפְנֵי וְכְנִי"ל, עַיִן כָּל זֶה בְּהַתּוֹרָה הַנִּי"ל הַיֵּטֵב:

נחלות ד :

סֵדֶר נַחְלוֹת :

הַבֵּן וְכֹל יוֹצְאֵי חֲלָצִיו קוֹדֵמִין לְבֵת וְכוּ' הָאֵב קָדָם לְכֹל יוֹצְאֵי יִרְכוּ וְכוּ' וְעַנְיָן הַבְּכוֹר שְׁנוּטֵל פִּי שְׁנִים :

אות א

על פי התורה אמר אל הכהנים בסימן ב', עין שם כל התורה מבאר שם שעקר הוא התפלה, כי עקר כלי זינו של משיח וכל המלחמות שיעשה וכל הכבישות שיכבש הכל משם וכו'. ומבאר שם שיוסף ששמר הברית זכה לבכורה שהוא בחינת עבודת התפלה, כי הבכור נוטל פי שנים. פי שנים הוא בחינת התפלה שיש בה סדור שבחו של מקום ובקשת צרכיו וכו', עין שם:

אות ב

וזהו בעצמו בחינת מה שהבכור נוטל פי שנים, כי רבנו זכרוננו לברכה לא באר שם רק שנטילת הבכור פי שנים הוא בחינת עבודת התפלה, אבל היא גופא מה שהבכור נוטל פי שנים לא נכתב שם טעמו וענינו וגם מה ענין פי שנים של הבכור לתפלה שיש בה שני בחינות שהם סדור שבחו ושאלת

אות ג

אך הענין כי מה שיש בתפלה שני בחינות, שהם סדור שבחו של מקום ושאלת צרכיו, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, לעולם יסדר אדם שבחו של מקום תחלה ואחר כך יבקש צרכיו, זה בחינת מה שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, אין האשה כורתת ברית אלא למי שעושה אותה כלי. כי התפלה היא בחינת אשה יראת ה' היא תתהלל, כמובא כי עקר התפלה הוא לתקן כלי השפע בשלמות, כידוע וכמבאר בהתורה ואתם תהיו לי וכו' (בסימן לד). כי ה' יתברך חפץ להטיב ורוצה להשפיע טובו וחסדו תמיד, אך אין יכול להמשיך השפע כי אם על ידי מעשה התחוננים דיקא, דהינו על ידי בני ישראל שנתנו להם הממשלה על ידי שיתקנו כלי השפע בשלמות על ידי תפלה כתקונו. ועקר שלמות התפלה הוא על ידי האמונה, כי אמונה בחינת תפלה, כמו שמבאר כמה פעמים. כמו שכתוב: ויהי ידיו אמונה. ותרגומו, פרישן בצלו. והאמונה צריכה להיות שלמה בכל החינות ובלא זה אין להתפלה שלמות ואינה נעשית כלי לקבל השפע, כי עקר הכלי שמשלמת על ידי דבורי התפלה הוא על ידי האמונה השלמה שהיא עקר הכלי לקבל כל טוב, הינו שכמו שצריך שיהיה לו

אמונה שלמה בה' יתברך שהוא בורא הכל ומנהיג מושל ומשגיח ובגידו לשנות את הטבע כרצונו ולהשפיע כל טוב, כמו כן צריך שיהיה לו אמונה בעצמו להאמין באמונה שלמה שה' יתברך שומע ומאזין ומקשיב כל דבור ודבור של כל אחד מישראל אפלו מהגרוע שבגרועים, כי הוא יתברך שומע תפלת כל פה. ויש כח בכל אחד מישראל לפעל בקשתו ברחמים אצלו יתברך אם יתפלל באמת אליו יתברך, כמו שכתוב, קרוב ה' לכל קראיו וכו'. וכל זמן שאין לו אמונה בעצמו שיש גם לו כח להמשיך השפע בתפלתו עדין אין לו כלי לקבל השפע, כי אין לו מקום וכלי בלבד לקבל השפע מאחר שלפי דעתו הוא רחוק מלקבל השפע ולהמשיך השפע מאחר שאינו מאמין בעצמו שתפלתו עושה רשם. על כן עקר התהווה הכלי על ידי התפלה להמשיך ולקבל השפע ולפעל בקשתו הוא על ידי שלמות האמונה בכל הבחינות. שמאמין בה' יתברך שהוא כל יכול שליט ומושל ומנהיג כרצונו והוא חנון ורחום ושומע תפלת כל פה כנ"ל. ובשביל זה צריך לסדר שבחו של מקום תחלה ואחר כך לשאל צרכיו, כי על ידי סדור שבחו של מקום נתחזקה האמונה בשלמות כנ"ל, ועל כן מזכירין בתחלת התפלה בסדור שבחיו זכות אבות כדי לחזק האמונה שהוא יתברך גומל חסדים טובים ועשה חסדים גדולים עם אבותינו ושמע תפלתם תמיד ובכחם וזכותם אנו מתחזקים שישמע גם את תפלתנו וימלא משאלותינו ברחמים וזהו כלל סדור שבחיו יתברך שאומרים בתחלת התפלה, כמו שאנו אומרים, אלקינו ואלקי אבותינו אלקי אברהם וכו' האל הגדול וכו' גומל חסדים טובים וקונה הכל וזוכר חסדי אבות וכו', הינו שמזכירין בשבחיו יתברך שהוא אלקי אבותינו שגמל עמהם חסד ושמע תפלתם תמיד, שעל ידי זה נתיחד שמו עליהם, והוא זוכר חסדי אבות ומביא גואל לבני בניהם שהם אֲנַחְנו עמו בכל דור ודור שאנו מעתדים לגאלה שלמה בקרוב ולקבל כל טוב וכו'. ועל ידי שאנו מזכירין כל זה בשבחיו, כי זה עקר שבחיו כשמזכירין טובו וחסדו, כי זה עקר גדלתו יתברך פנודע, על ידי זה נתחזק לבנו להתפלל בלב שלם אליו יתברך על צרכינו, כי על ידי זה נתחזק אצלנו האמונה בעצמנו שירחם גם עלינו וישמע תפלתנו וישפיע לנו כל טוב כאשר שמע תפלת אבותינו ויחד שמו עליהם וכנ"ל ועל ידי זה נעשה לנו כלי לקבל השפע וכנ"ל. נמצא שסדור שבחיו קדם שאלת צרכיו הוא בשביל לתקן הכלי בשלמות לקבל השפע וכנ"ל ועל כן בסיום שאלת צרכיו מסימין בברכת שומע תפלה, כי זה עקר שלמות התפלה כשאנו מאמינים שהוא שומע תפלת כל פה שעל ידי זה עקר שלמות הכלי לקבל השפע וכנ"ל, ואנו מתחזקים באמונה זאת שהוא יתברך שומע תפלה על ידי שסדרנו שבחיו יתברך ויתעלה תחלה שהוא אלקי אבותינו וזוכר חסדי אבות ומביא גואל וכו' וכנ"ל:

אות ד

אבל עדין צריכין יגיעה ועבודה גדולה להיות חזק באמונה זאת בשלמות להאמין בעצמו שיש לו כח לפעל כל דבר בתפלתו, כי יש כמה מיני חלישות הדעת בלב האדם בענין זה כאשר יודע כל אחד בעצמו ורב בני אדם נדמה להם שהוא אין לו כח לזה ועל כן אינו מתחזק בתפלה. ועקר היגיעה הוא בתחלה, דהינו בעת שמתחיל להתחזק להתפלל בכונה בבחינת כל התחלות קשות, כי אז עדין לא ראה שום פעלה על ידי תפלתו. אבל כשזוכה להתגבר בכל כחו להתפלל בכונה עד שזוכה לפעל איזה דבר בתפלתו כגון שהתפלל על איזה דבר ונענה אזי הוא מתחזק בזה להאמין גם בעצמו שיש לו כח לפעל בתפלתו מאחר שרואה שכבר שמע ה' יתברך גם תפלתו ונענה ואז נעשה אצלו כלי לקבל השפע. כי עקר התהוות הכלי הוא על ידי האמונה, דהינו על ידי שמאמין גם בעצמו שה' יתברך שומע גם תפלתו

אות ה

וזה בחינת בכור, כי משם נמשך הולדת הבכור, כי כל ההולדות וכל ההשפעות הכל נמשך רק על ידי התפלה ועל כן הולדת הבכור נמשך מבחינה זאת מבחינת הפעלה ראשונה שפועל איש ישראל על ידי תפלתו שעל ידי זה נתחזקה אמונתו להתפלל תמיד ומשם נמשך הולדת הבכור שהוא הולדה ראשונה. וכל ההולדות שנמשכין אחר כך בכלם יש בהם חלק מהולדת הבכור, כמובא בכתבי האר"י ז"ל, הינו שכל התפלות שאחר כך שעל ידם כל ההולדות כלם יש בהם חלק מהפעלה הראשונה שפעל על ידי תפלתו, כי על ידי זה נתחזקה אמונתו להתפלל תמיד שעל ידי זה עקר התהוות הכלי להמשיך השפע כנ"ל, ועל כן נוטל הבכור פי שנים כנגד פי שנים שיש בתפלה שהם סדור שבחו יתברך ובקשת צרכיו, כי הם בחינה אחת ממש, כי סדור שבחו קדם שאלת צרכיו שהוא חזוק האמונה כדי לעשות כלי וכי כנ"ל עקר בחינה זאת מקבל הבכור שהוא בחינת פעלה הראשונה שפועל על ידי תפלתו שאז היה צריך להתחזק ביותר להאמין בעצמו מאחר שעדין לא ראה שום פעלה על ידי תפלתו. אבל אחר כך שכבר פעל פעלה הראשונה בתפלתו אזי יכול בנקל להתחזק בכל פעם להאמין בעצמו מאחר שכבר ראה שפעל על ידי תפלתו. נמצא שכל ההולדות וכל ההשפעות שנמשכין אחר כך בכלם יש בהם חלק הפעלה הראשונה שהוא בחינת הולדת הבכור ועל כן מגיע לו פי שנים בכל אשר ימצא לו כי יש לו חלק כנגד כל אחד ואחד וכנ"ל. ועין בכתבי האר"י ז"ל מבאר בענין דרכי סודותיו הקדושים שפי שנים שנוטל הבכור הוא

בבחינת אין האשה כורתת ברית וכו' שהיא בחינת ההוא רוחא דשדי בגוה, שהיא בחינת סוד היבוס, כי מההוא רוחא דשדי בגוה בביאה הראשונה משם צריכין לקבל כל ההולדות של כל הבנים. ועקר מקבל הבכור וכל הבנים שבאים אחר כך מקבלין על ידו על כן מגיע לו פי שנים, עין שם. וכל הדברים האלה מבארים עתה על פי דרכנו בדרך הפשוט לעבדא ולמעשה להתחזק בתפלה תמיד וכנ"ל. ובאמת הכל אחד, כי גם פנימיות פונת האר"י ז"ל הוא להביא לידי מעשה (ובענין זה יש הרבה לדבר עד שיהיה נתפס מזה איזה התנוצצות בלב כל חד בפנים מה דמשער בלבה ואין כאן מקומו):

אות ו

ועל כן אין הבכור נוטל בראוי כבמחזק, כי כשהשפע ראוי לבוא עדין לא נגמר הכלי בשלמות ועקר מעלת הבכור הוא במחזק, דהינו בהשפע שכבר נמשכה בשלמות למטה על ידי שלמות הכלי עד שנתחזקה אצלו בשלמות, כי במעלות שלמות הכלי הנ"ל יש להבכור חלק יותר כנגד כל אחד ואחד פנ"ל, אבל כשראוי לבוא שעדין לא נגמר הכלי אין להבכור מעלה בו פנ"ל, על כן אין נוטל בו פי שנים וכנ"ל:

אות ז

ועל כן תמצא ברב התפללות שמתחילין לספר בשבחו של מקום מה שכבר פעלו אבותינו בתפלתם, כמו שכתוב, אלקים באזנינו שמענו וכו' פעל פעלת בימיהם בימי קדם וכו' עד צוה ישועות יעקב וכו', הינו כמו שפעלת בימי אבותינו ועשית להם נסים וישועות גדולות, כן צוה ישועות יעקב גם עתה. וכן, בטחו ותפלטמו אליך זעקו ונמלטו וכו' וכן הרבה, כי אי אפשר לפעל בתפלתו כי אם כשמתחזק בדעתו שיש כח בידינו לפעל בתפלתנו שעל ידי זה עושה כלי לקבל השפע פנ"ל. אך לפעמים יכול הבעל דבר להחליש דעתו שאף על פי שאבותינו ורבותינו פעלו הרבה בתפלתם אבל איש גרוע כמוך איך אפשר שתפעל בתפלתך. אבל באמת לא כן הוא, כי ה' יתברך שומע תפלת כל פה כידוע וכנ"ל אך בתחלה קדם שרגיל בתפלה צריך להתחזקות הרבה על זה אך אחר כך כשכבר פעל לפעמים איזה דבר

בתפלתו אז נתחזק לבו להאמין בהאמת שגם תפלתו שומע ה' יתברך מאחר שראה שכבר שמע ה' יתברך את תפלתו כנ"ל. וזה בחינת מה שאמר דוד המלך עליו השלום, דרשתי את ה' וענני וכו'. זה עני קרא וה' שמע וכו'. שצוהק ואמר זה עני קרא וה' שמע, כי היה ענו מאד ואמר על עצמו זה עני קרא ואף על פי כן וה' שמע ועל ידי זה הוא מחזק את עצמו לצעק ולהתפלל תמיד לה' יתברך וכנ"ל. וזה בחינת בכור שהוא בחינת עבודת התפלה וכנ"ל וכן בתפלת יונה הנביא:

מבטן שאול שועתי שמעת קולי וכו' בהתעטף עלי נפשי את ה' זכרתי ותבוא אלי תפלתי וכו' וכן הרבה. והבן ושם לבך היטב לזה עד שתאמין בעצמך ותזכר בכל פעם כמה פעמים קראת מצרה אל ה' וכו' וענה אותך והושיעך ועל ידי זה תתחזק גם אתה בתפלה וה' יושיעך וכנ"ל:

אות ח

וזה בחינת בן קודם לבת, כי עקר בריאת העולם היה כדי לגלות רחמנותו וטובו בעולם כידוע, אבל ה' יתברך מסר את כל העולם ומלאו ביד בני אדם, כמו שכתוב, והארץ נתן לבני אדם, שבני האדם כפי מעשיהם כן ימשיכו השפע מלמעלה להחיות ולקיים את העולמות, כמו שכתוב, וכל שיח השדה טרם יהיה וכו' כי לא המטיר ה' אלקים ואדם אין וכו' ופרש רש"י, עד שבא אדם והתפלל וכו'. כי עקר המשכת השפע הוא על ידי התפלה שישאל מתפלליו וכל מה שאיש הישראלי מרבה בתפלה וממשיך יותר שפע ורב טוב לבית ישראל בן מחיה ומקיים כל העולמות ביותר ונתגלה גדלו וטובו יותר, שזהו עקר תענוגיו ושעשועיו יתברך, כי יותר ממה שהעגל רוצה לינק וכו', כי הוא חפץ חסד ורוצה להיטיב תמיד אך אי אפשר להמשיך השפע כי אם על ידי תפלת ישראל, על כן כל מה שישאל נתרבין יותר בעולם וממשיכים שפע יותר נתמלא רצונו יתברך יותר, כי כל חפצו יתברך להשפיע טוב לישראל תמיד וזה כל תענוגיו ושעשועיו כנ"ל. ובשביל זה נברא איש הישראלי כדי שיעסק בתורה ותפלה ומשיך שפע בעולם שעל ידי זה נתגלה אלקותו יתברך בעולם, כמו שכתוב, אלהים יחננו ויברכנו יאר פניו אתנו סלה לדעת בארץ דרכך וכמו שפרש רש"י שם, יאר פניו, להראות פנים שוחקות לתת טל ומטר, הינו המשכת השפע, על ידי זה לדעת בארץ דרכך וכו' עד וייראו אותו כל אפסי ארץ וכו'. כי על ידי המשכת השפע על ידי ישראל על ידי זה יכירו וידעו דרכיו יתברך שהוא שומע תפלת כל פה ועל ידי זה יודו אותו כלם וייראו אותו כל אפסי ארץ שבשביל זה נברא הכל כדי שיתגלה אלקותו בעולם שעקר ההתגלות הוא על ידי שרואין שישאל פועליו בתפלתם וממשיכין שפע ורב טוב וכנ"ל. וזה כל עבודת האדם כל ימי חייו

לְהַמְשִׁיךְ שֹׁפֵעַ וְרַב טוֹב עַל יָדַי מַעֲשָׂיו הַטּוֹבִים וְהַעֲקָר עַל יָדַי תִּפְלָה שֶׁעַל יָדַי זֶה עֲקָר הַמְּשַׁכֵּת הַשֹּׁפֵעַ כִּיְדוּעַ (וּכְמוֹ שֶׁמִּבְּאֵר בְּהַתּוֹרָה וְאַתֶּם תִּהְיוּ לִי וְכוּ' בְּסִימָן לַד', עַיִן שָׁם). וְאַפְלוּ כִּשְׁהָאָדָם נִפְטָר מִהָעוֹלָם צָרִיךְ לָרְאוֹת שֶׁלֹּא יִהְיֶה נִפְסָק צְנוּר הַשֹּׁפֵעַ שֶׁהַמְּשִׁיךְ בְּעוֹלָם וְעַל כֵּן צָרִיךְ שִׁישְׂאִיר אַחֲרָיו בְּנִים בְּזֶה הָעוֹלָם כְּדֵי שֶׁהֵם יִמְלְאוּ מְקוֹמוֹ וְיִמְשִׁיכוּ הַשֹּׁפֵעַ בְּעוֹלָם וְכֵן מִדּוֹר לְדוֹר לְעוֹלָם כְּדֵי שֶׁלֹּא יִפְסָק הַשֹּׁפֵעַ לְעוֹלָם. וּמַחֲמַת שֶׁעֲקָר הַשֹּׁפֵעַ שֶׁמִּמְשִׁיכִין עַל יָדַי תִּפְלָה אִי אֶפְשֶׁר לְהַמְשִׁיךְ כִּי אִם עַל יָדַי צְדָקָה שֶׁעַל יָדַי זֶה עֲקָר שְׁלֵמוֹת הַתִּפְלָה, כְּמוֹ שֶׁמִּבְּאֵר בְּהַתּוֹרָה הַנִּי"ל שֶׁעֲקָר שְׁלֵמוֹת הַתִּפְלָה הוּא עַל יָדַי צְדָקָה עַל כֵּן אַחַר פְּטִירַת הָאָדָם מִזְכִּירִין בְּיוֹתֵר לִפְנֵי מִטְּתוֹ מִצְּדָקָה וְקוֹרְאִין וְצוֹעֲקִין לִפְנֵינוּ צְדָקָה תִּצְלֵל מִמּוֹת. כִּי עַל יָדַי צְדָקָה זֹכֵינׁ לַתִּפְלָה שֶׁעַל יָדַי זֶה עֲקָר הַמְּשַׁכֵּת הַשֹּׁפֵעַ שֶׁעַל יָדַי זֶה נִצּוֹלִין מִסְטֵרָא דְמוֹתָא וְזֹכֵינׁ לְחַיֵּי עוֹלָם. כִּי כָּל אֶחָד כְּפִי מָה שֶׁזָּכָה לְהַרְבוֹת בְּצְדָקָה, כְּמוֹ כֵּן הַמְּשִׁיךְ הַשֹּׁפֵעַ בְּתִפְלָתוֹ וְכֵן זֹכָה לְחַיִּים לְנֶצַח, כִּי הַמְּשַׁכֵּת הַשֹּׁפֵעַ הוּא חַיּוֹת וְקִיּוּם כָּל הָעוֹלָמוֹת וְעַל יָדַי זֶה בּוֹדֵאֵי נִמְשָׁךְ עֲלָיו גַּם כֵּן חַיִּים טוֹבִים וְאַרְכִּים לְנֶצַח. וְעַל כֵּן מְגִיעַ הִירְשָׁה לְבָנָיו הַזְּכָרִים, כִּי הַזְּכָר הוּא בְּחִינַת מְשִׁיעַ וְעַל יָדוֹ נִמְשָׁךְ הַשֹּׁפֵעַ יוֹתֵר מִדּוֹר לְדוֹר שֶׁזֶה עֲקָר הַהִשְׁאָרָה שֶׁל הָאָדָם וְכֵנׁ"ל וְעַל כֵּן הוּא מְקַבֵּל הִירְשָׁה. כִּי עַל יָדַי שֶׁמְקַבֵּל הִירְשָׁה מֵאָבִיו, דְּהֵינּוּ הַשֹּׁפֵעַ טוֹב שֶׁל אָבִיו עַל יָדַי זֶה יָכוֹל לְהַמְשִׁיךְ רַב שֹׁפֵעַ וְטוֹב עוֹד יוֹתֵר וְיוֹתֵר, כִּי אֵין הַבְּרָכָה שׁוֹרָה עַל דְּבַר רִיק כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרִים לְבְרָכָה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב, הַגִּידִי לִי מָה יֵשׁ לְכִי בְּבֵית וְכוּ'. וְזֶה גַּם כֵּן נִמְשָׁךְ מִבְּחִינָה הַנִּי"ל שֶׁכָּתְבֵנוּ לְמַעַלָּה בְּעֵינָן בְּכוֹר שֶׁעַל יָדַי שֶׁהָאָדָם רֹאֶה שֶׁכָּבֵר פֶּעַל אֵיזָה דְּבַר בְּתִפְלָתוֹ עַל יָדַי זֶה נִתְחַזַּק לְבוֹ יוֹתֵר לְהַתְפַּלֵּל. וְעַל כֵּן כִּשְׁשִׁישׁ אֵיזָה דְּבַר שִׁיחוּל עֲלָיו הַבְּרָכָה בְּקַל יוֹתֵר לְהַמְשִׁיךְ הַשֹּׁפֵעַ כִּי זֶה הַדְּבַר נִמְשָׁךְ מֵאֵיזָה תִּפְלָה, כִּי אֵין שׁוּם דְּבַר בְּעוֹלָם נִמְשָׁךְ כִּי אִם עַל יָדַי תִּפְלָה וְעַל כֵּן אִזּוֹ בְּקַל יוֹתֵר לְהַמְשִׁיךְ עוֹד שֹׁפֵעַ מֵאַחַר שֶׁכָּבֵר יֵשׁ אֵיזָה שֹׁפֵעַ שֶׁנִּמְשָׁךְ עַל יָדַי הַתִּפְלָה שֶׁמִּזָּה נִמְשָׁךְ הַתְּחַזְּקוֹת הַלֵּב לְהַתְפַּלֵּל יוֹתֵר כֵּנׁ"ל וְעַל כֵּן עַל יָדַי הִירְשָׁה שֶׁמְקַבְּלִין הַבְּנִים עַל יָדַי זֶה מִמְשִׁיכִין הַשֹּׁפֵעַ יוֹתֵר וְיוֹתֵר שֶׁבְּשִׁבִיל זֶה עֲקָר בְּרִיאַת הָאָדָם וְקִיּוּמוֹ בְּזֶה הָעוֹלָם כֵּנׁ"ל. וְעַל כֵּן הֵבִין קוֹדֵם לְבַת, כִּי עֲקָר הַמְּשַׁכֵּת הַשֹּׁפֵעַ עַל יָדַי הֵבִין זְכָר, כִּי הָאִשָּׁה הִיא בְּחִינַת מְקַבֵּל בְּחִינַת דִּין. וְגַם זֶה צָרִיכִין כְּדֵי לְקַבֵּל הַשֹּׁפֵעַ בְּהַדְרָגָה וּבְמִדָּה וְשֶׁלֹּא תִשָּׁפֵעַ לְחוּץ חֵס וְשְׁלוֹם. אֲבָל הַעֲקָר הוּא הָאִישׁ שֶׁעַל יָדוֹ עֲקָר הַמְּשַׁכֵּת הַשֹּׁפֵעַ וְעַל כֵּן אָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרִים לְבְרָכָה, אֵין הָאִשָּׁה מִתְבָּרְכַת אֶלָּא מִפְּרִי בִטְנוֹ שֶׁל אִישׁ. וְעַל כֵּן אֵין הַמְּשַׁפְּחָה נִקְרָאת אֶלָּא עַל שֵׁם הָאָב, כִּי עֲקָר הַמְּשַׁפְּחָה הֵם בְּחִינַת כָּלֵל הַצְּנוּר שֶׁל הַשֹּׁפֵעַ שֶׁנִּתְתַּקֵּן עַל יָדַי מְשַׁפְּחָה זֹאת. וְעַל כֵּן כָּל מְשַׁפְּחוֹת יִשְׂרָאֵל כָּלֵם חָנוּ סָבִיב לְמִשְׁכָּן, כִּי הַמְּשַׁכֵּן הִלָּךְ בְּיַנְיָהֶם וְכָלֵם הָיָה לָהֶם חֵלֶק בְּמִשְׁכָּן, כִּי הַמְּשַׁכֵּן הוּא בְּחִינַת כָּלֵל תִּפְלַת יִשְׂרָאֵל, כְּמִבְּאֵר שֶׁם בְּהַתּוֹרָה הַנִּי"ל, וְהַמְּשַׁכֵּן נִבְנָה מִכְּמָה וְכְמָה דְּבָרִים פְּרָטִיִּים, כִּי יֵשׁ בּוֹ כְּמָה קָרָשִׁים וְקָרְסִים בְּרִיחִים וְעַמּוּדִים וְאַדְנָיִם וְכוּ' לֹאֲלוֹת וּמִיתָרִים יָרִיעוֹת עֲלִיוֹנוֹת וְתַחְתּוֹנוֹת וְקִלְעֵי הַחֲצָר וְכוּ'. וְכָל כְּלֵי הַמְּשַׁכֵּן שֶׁלְחוֹן וּמְנוֹרָה וּמִזְבְּחוֹת וְכוּ'. וְכָל הַפְּרָטִים שֶׁהָיָה בְּכָל כְּלֵי, כְּגוֹן כְּפִתּוֹרִים וּפְרָחִים וּגְבִיעִים וְכוּ' בְּהַמְנוֹרָה. וּמִסְגֶּרֶת שֶׁל הַשֶּׁלְחוֹן וְקַעְרוֹתָיו וְקִשּׁוֹתָיו וְכוּ' וְהַכָּל כְּאֲשֶׁר לְכָל הֵם בְּחִינַת תִּפְלַת יִשְׂרָאֵל. כִּי יֵשׁ כְּמָה וְכְמָה

תפלות ישראל שמתחברין יחד ונעשה מהם בחינת קרש למשכן. ויש שנעשה מהם בחינת אדן למשכן וכיו' וזה בחינת משפחות ישראל שסביב למשכן, כי כלל משפחה זאת הם בחינת חלק זה מהמשכן ומשפחה אחרת הם בבחינת פרט אחר מהמשכן. והעקר הוא התפלה שהיא עקר בחינת בנין המשכן פנ"ל. וכל אחד כפי תפלותיו כן הוא נשרש במשפחות ישראל שהם בחינת כלל המשכן וכליו וכנ"ל. ועל כן אין המשפחה נקראת אלא על שם האב, כי עקר המשכת השפע על ידי הזכר וכנ"ל ועל כן פשטין מניח זרע חוזרת הירשה למשפחתו, והאב קודם לכל יוצאי ירכו, כי המשפחה, שהם כלל הצנור, צריכין לקבל שפע ירשתו שהשאייר ועל ידי שחוזרת השפע ומגיע להם הם מתקנים במקומו הצנור שהיה צריך לתקן בבחינת או דודו או בן דודו וגאלנו, כי השפע נמשכת דרך צנורות רבים וכל צנור מתחלק אחר כך לכמה וכמה צנורות וכן להלן יותר וכל מה שנתקנים צנורות רבים יותר נמשכת השפע ברבוי גדול ביותר, שזהו כל שעשויעו יתברך פנ"ל. וכל משפחה ומשפחה הם כלל צנור אחד שמתחלק לצנורות רבים כפי מספר בני המשפחה. וכשנפטר אחד מהם חס ושלום, בלא בנים צריכין בני המשפחה הקרובים אליו ביותר כגון אחיו ודודו וכיו' לקבל השפע שלו. והם יתקנו החסרון שלו מאחר שהם בכלל נמשכין מצנור אחד ועל כן האב קודם לכל יוצאי ירכו, כי האב הוא שרש כלל הצנור של כל בניו ודורותיו הנמשכין ממנו ועל כן עקר התקון על ידו. ועל כן אפלו הבת קודמת לכל בני המשפחה, כי כשהירשה צריך לחזר למעלה חס ושלום לבני משפחתו מחמת שלא הניח זרע חס ושלום, זהו בחינת דינים, כי אור החוזר הוא בחינת דין. ועל כן בודאי הבת קודמת, כי בת היא בבחינת דין וצמצום פידוע וכמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה על פסוק והעברתם שהקדוש ברוך הוא מתמלא עברה על מי שאינו מניח בן לירשו ועל כן הבן קודם לבת מחמת שהבן בבחינת חסד בבחינת משפיע שזה העקר פנ"ל והבת בבחינת צמצום וכיו' פנ"ל. אבל פשטין בן בודאי הבת קודמת לקבל הירשה מכל בני המשפחה, כי גם כשתחזר להם הוא בחינת דינים בחינת אור החוזר ועל כן בודאי יוכל להתחזק על ידה יותר מאחר שאף על פי כן היא מיוצאי חלציו ונמשכה ממנו כי עקר התקון שיהיה נמשך השפע למטה מדור לדור ולא שתחזר למעלה חס ושלום, כי אז קשה התקון ביותר וכנ"ל:

אות ט

וזהו ששאלו בנות צלפחד אם אין אנו חשובות זרע תתיבם אמנו, כי סוד היבום הוא בבחינת הנ"ל לתקן נפש המת על ידי משפחתו, דהינו על ידי אחיו ומאחר שהבת חשובה זרע לפטר מהיבום בודאי מגיע לה הירשה,

כי הם בחינה אחת וכנ"ל, כי סוד היבום הוא בבחינת ההוא רוחא דשדי בגוה, שהוא בחינת התחזקות בתפלה על ידי שראה שכבר פעל איזה דבר וכבר עשה איזה רשם בעלמא בתפלתו, כי כבר התחיל להמשיך איזה שפע כל שהוא ואף על פי שעדין לא נגמר כלל ואפלו אם חס ושלוס מת בתוך כך, עם כל זה הוא נתתקן על ידי זה מאחר שכבר עשה איזה רשם כל שהוא על ידי תפלותיו ועל כן בודאי אם השאיר בת פעולם בודאי יכול להתתקן יותר, כי אף על פי שאין זה שלמות התקון, כי עקר שלמות התקון על ידי בחינת בן זכר שהוא בחינת משפיע כנ"ל, אף על פי כן יכול להתתקן על ידי יותר ויותר מאשר יתתקן על ידי משפחתו מאחר שאף על פי כן השאיר השארה גמורה בעולם ועל כן פוטרת מן היבום וכנ"ל. ועל כן בנות צלפחד חכמניות היו ותלו דין הירשה ביבום, כי הם בחינה אחת וכנ"ל. וזה שנסמך פרשת בנות צלפחד שהוא פרשת נחלות לפרשת משפחות בני ישראל שפרט אותם כלם בפרשת פינחס, כי דין הירשה נמשך מבחינת המשכן שהוא כלל תפלת ישראל, שהוא בחינת כלל משפחות ישראל שהלכו כלם סביב המשכן וכנ"ל:

אות י

וזה בחינת פורים שהוא הכנעת המן עמלק, כי מבאר בהתורה הנ"ל בסופה וזה לשונו, וזה שאמר רבה בר בר חנה וכו', כי בגלותנו כביכול, הקדוש ברוך הוא בהסתרת פנים וכו' וכל תפלותינו ובקשתנו על זה שפנה ערף אלינו שיחזר את פניו, כמו שכתוב, פנה אלי וכו'. וכשאנו רואים ארץ הגלות ובכל יום אנחנו צועקים אליו ואינם נושעים ויש מעמנו בני ישראל שטועים חס ושלוס, בלבם שכל התפלות הם לריק. אבל באמת כל התפלות הצדיקים שבכל דור ודור הם מעלים אותם ומקימים אותם, כמו שכתוב, ויקם משה את המשכן ומעילין כל שייפא ושייפא לדוכתה ובנין קומתה של השכינה מעט מעט עד שישתלם שעור קומתה אז יבוא משיח, דא משה, וישלים אותה ויקים אותה בשלמות. וז"פ וכו' וכו' עד וסברינין יבשתא הוא, הינו שהתפלות אינם עושים פרות, אבל באמת אינו כן אלא סלקינן ואפינן ובשלינין, הינו כל התפלות סלקינן ועולין וכל מה שמרבין בתפלה נבנה השכינה ביותר וכו'. כשישתלם קומה של השכינה, הינו על ידי רב התפלות וכפמרו רחמינו ויתהפך מדת הדין למדת הרחמים. וזה פד חס גבה אתהפך וכו' ואי לא הוי מקרבינין לספינתא וכו' זה בחינת חסד וכו', הינו למעני למעני אעשה כדאיתא במדרש מי הקדימני ואשלים וכו' ואף על פי שראה שעל ידי תפלתנו ותורתנו יהיה הגאולה אף על פי כן צריכין אנחנו לחסדו שבחסדו יגאל אותנו וכו', עין שם כל זה היטב. וכמו שהוא בכלל ישראל כן הוא בפרטיות אצל כל אחד

ואחד שכל מי שנכנס בעבודת ה' קצת וכבר עסק מעט או הרבה בהתבודדות ותפלות ותחנונות ובקשות שיש להן יתברך ישים פניו אליו ויקרבהו לעבודתו ויגאלהו מתאוותיו ומדעותיו הרעים והוא רואה שעדין לא נענה כי הוא עדין רחוק ממנו יתברך מאד ועל ידי זה יכול לטעות חס ושלו, שכל תפלותיו ושיחותיו היו לריק חס ושלו. אבל באמת אינו כן, כי אין שום דבור נאבד כלל, רק כל תפלה ושיחה עושה רשם גדול והצדיקים אמתיים מלקטים כל אלו התפלות והשיחות ובונים מהם בנינים נפלאים בחינת משכן וצריך כל אחד להתחזק הרבה בתפלה ושיחה תמיד יהיה אידך שיהיה עד אשר על ידי רבוי התפלות יהיה נשלם הבנין של הצדיקים העוסקים בזה ללקט ולחבר ולהעלות אלו התפלות ואז יכמרו רחמיו יתברך וישוב אליו וירחמהו:

אות יא

וזה בחינת תקוף הנס של פורים שהוא מפלת המן עמלק שהוא גדול מכל הנסים, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה. כי זה הטעות שנכנס בלב כמה אנשים לטעות באלו כל התפלות לריק חס ושלו, כשרואין שצוועקין ומתפללים ומתחננים ימים ושנים ואינם נושעים פני"ל, זה הטעות נמשך מבחינת קלפת המן – עמלק שעל ידו עקר אריכת הגלות המר הזה שהוא גלות אדום, שהוא בחינת עמלק שהוא מזרע אדום. כי עמלק הוא כלל כל הקלפות והסטרך אחר אחר והוא המקטרג והוא המחליש את הדעת מלהתחזק בתפלה, כי הוא בעצמו מסית את כל אחד מישראל במה שהוא מסיתו בתאוות ובהרהורים ובמדות רעות רחמנא לצלון, ומחמת זה מתגבר הגלות חס ושלו. ועל ידי זה בעצמו הוא מחליש את הדעת מלהתחזק בתפלה מאחר שמטעה אותם בדעתם הלא אתם רואים שאינכם פועלים כלל בתפלתכם חס ושלו. וכשמתרשלים בתפלה מתארך הגלות יותר חס ושלו. וכך מה שמתארך יותר הגלות מחליש הדעת מלהתפלל יותר ויותר וכן חוזרת חלילה חס ושלו חס ושלו. ועל כן באמת מתארך הגלות מאד עד שלא היה אפשר לצאת מהגלות חס ושלו על ידי רבוי תחבולותיו הרעים לולא ה' שהיה לנו שהוא בעצמו לוחם עמו בכל דור ודור, כמו שכתוב, מלחמה לה' בעמלק מדר דר. והוא ברחמיו שולח לנו בכל דור ודור צדיקים נפלאים שפחכמתם הנשגבה הם מכניסים בדעתנו לבלי ליאש עצמנו מן הרחמים בשום אופן ומכניסים בלבנו התחזקות נפלא להתחזק בתפלה תמיד יהיה אידך שיהיה ועל ידי זה תבוא הגאלה במהרה. וזה בחינת תקוף הנס של פורים, כי המן הרשע ימח שמו, הוא בחינת הקלפה שרצה להתגבר בסוף הגלות של בבל לעבב הגאלה ולהחליש לב בני ישראל מלהרבות בתפלה

מחמת שרואים שכבר עבר הזמן שהבטיחו אותם לגאולם לסוף שבועים שנה ועדין לא נגאלו, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה שכלם חשבו וטעו ואף דניאל חשב וטעה, עין שם. ועל כן סבר המן להכניס הטעות בלב כאלו אין עוד תקוה חס ושלוש, ועל כן אמר, ישנו עם אחד ודרשו רבותינו זכרונם לברכה, אלקיהם ישן הוא. כי כל זמן הגלות כל זמן שאין ה' יתברך עונה לעמו ישראל לגאולם נקרא ישן, כביכול, כמו שכתוב, עורה למה תישן ה'. וכתוב, ויקץ כישן ה', כדאיתא במדרש אסתר. אבל באמת ישראל על ידי תפלתם מעוררים רחמיו יתברך מעט מעט בכל פעם עד שבמהרה יתעורר כביכול, משנתו בבחינת ויקץ כישן ה' ויגאלנו במהרה. כי באמת אין שנה לפניו יתברך חס ושלוש, כמו שכתוב, הנה לא ינום ולא יישן שומר ישראל, רק שמחמת מדת הדין הוא יתברך, כביכול, מסתיר פנים מאתנו עד שנדמה כישן חס ושלוש ואנו מחיבים להתפלל ולצעק אליו תמיד ולעורר רחמיו יתברך כמו שמעוררין מהשנה בבחינת עורה למה תישן ה' עד אשר על ידי רבוי התפלות יתעורר בשלמות וישוב אלינו וירחמנו וכנ"ל. אבל המן הרשע אמר, אלקיהם ישן הוא, כאלו אי אפשר לעוררו עוד חס ושלוש, כי המן עשה עצמו עבודה זרה שהוא הפך עבודת התפלה, שהוא בחינת אמונה, כי הוא בחינת פגם התפלה, הינו בחינת הקלפה שמחליש לב האדם מלהתחזק בתפלה על ידי שרואין אריכות הגלות שצועקים ואינם נושעים וכנ"ל. כי המן הוא מזרע עמלק ימח שמו, וזה עקר מלחמת עמלק בכל דור ודור, כי עקר אריכות הגלות על ידו וכנ"ל. ועל כן הזהירו התורה הקדושה לזכר מעשה עמלק, כמו שכתוב, זכר את אשר עשה לך עמלק וכו' אשר קרד בדרך, 'קרד' מלשון מקרה חס ושלוש בחינת פגם הברית שזה עקר היצר הרע, כמו שמבאר בהתורה הנ"ל. וזהו, קרד, לשון קרירות, הינו שהוא מקרר לב האדם מלהתחזק בתפלה שצריכה להיות בחמימות דקדושה בחינת חס לבי בקרבי וכו' דברתי בלשוני וכו', כי הוא המסית למה שמסית והעקר בפגם הברית והוא המחליש הדעת מלהתחזק בתפלה על זה מאחר שרואין שזה פמה שצועקין ואינם נושעים חס ושלוש.

וזהו: ויזנב בך כל הנחשלים אחריך, שהוא מתגבר רק על החלושי כח שבישראל. וזהו, ואתה עיף ויגע ולא ירא אלקים, ירא אלקים זה בחינת תפלה שהיא בחינת יראה, כמו שכתוב, יראת ה' היא תתהלל, הינו שאתה עיף ויגע ואינך מתחזק בתפלה שהיא בחינת יראת אלקים. וזה בא ממנו בעצמו שהוא מחליש דעתך וכו' וכנ"ל. והזהירה התורה לזכר זאת היטב, כי צריכין לזכר זאת היטב בלב, כי התגברותו בחלישת הדעת הזאת הוא בלי שעור וצריכין לזכר את עצמו בכל פעם בגדל האזהרות של הצדיקים אמתיים שהזהירונו בכמה לשונות לבלי ליאש עצמנו מן הרחמים בשום אפן וכנ"ל:

כי בחינת קלפת המן עמלק רוצה להפיל שכחה בלב האדם כאלו עדין לא התחיל ה' יתברך להושיענו כלל חס ושלום. אחרי אשר באמת כבר ראינו בעינינו ישועות נוראות נסים ונפלאות עד אין חקר ואין מספר שעשה עמנו בכל דור עד היום הזה. כי הוציאנו ממצרים באותות נוראות במסות באותות ובמופתים וכו' ונתן לנו את התורה באותות נוראות וכו'. ויהושע כבש ארץ ישראל שלשים ואחד מלכים וכו'. וכל הנסים והישועות שבימי דוד ושלמה וכן בכל דור. אבל עמלק ימח שמו, רוצה להתגבר בכל פעם ולהחליש לב האדם כאלו עדין לא התחיל ה' יתברך להושיע כלל, ועל ידי זה בעצמו הוא מתגבר על ישראל גם בגשמיות ומאריך הגלות. וזה שנסמך פסוק ויבא עמלק וכו' לפסוק ועל נסתם את ה' לאמר היש ה' בקרבנו אם אין, כי זהו בעצמו שנכשלו ישראל ונסו את ה' ואמרו היש ה' בקרבנו וכו' זהו בעצמו נמשך מקלפת המן עמלק ועל ידי זה ויבא עמלק וילחם עם ישראל גם בגשמיות, הינו כי קלפת עמלק מחליש לב האדם בעת הצרה חס ושלום, עד שרוצה להכניס בו שכחה שישכח כל הטובות והישועות שכבר עשה עמו ה' יתברך כמו שהיה אז שזה סמוך הוציאם ממצרים באותות נוראות כאלה וקרע להם את היס ונתן להם את ממונם והוריד להם המן וכו'. ואחר כך כשלא היה להם מים החליש דעתם כל כך עד שטעו ונסתפקו ואמרו היש ה' בקרבנו אם אין, ראה והבן והבט עד היכן כח הקלפה והסטרך אחר מגיע. וכל זה מעשה קלפת עמלק שהוא כולל מכל הקלפות והסטרך אחר שייכול לעקם הלב כל כך עד שייכול לבוא לטעות כזה אם אין משתדלן להתגבר כנגדו בכת הצדיקים האמתיים. וכן מבאר בדברי רבותינו זכרונם לברכה ומובא בפרוש רש"י שם על פסוק זה היש ה' בקרבנו אם אין ויבא עמלק וזה לשונו סמך פרשה זו למקרא זה לומר תמיד אני ביניהם ומזמן לכל צרכיכם ואתם אומרים היש ה' בקרבנו אם אין, חייכם שהקלב בא ונושך אתכם וכו'. משל לאדם שהרכיב בנו על כתפו וכו', עין שם. הינו כנ"ל שה' יתברך עושה עמנו נסים כאלה בכלל ובפרט בכל יום ויום וכמו שאנו אומרים על נסיד שבכל יום עמנו ועל נפלאותיך וכו'. והסטרך אחר בחינת קלפת עמלק בתחבולותיו מכניס בלב כפירות וחלישות הדעת עד שמספק אם יש ה' בקרבנו אם אין, ואז ויבא עמלק עליהם וילחם עמהם גם בגשמיות וכנ"ל, ועל כן עקר מלחמתו של משה רבנו עמו היה על ידי תפלה, כמו שכתוב, ויהי ידיו אמונה. ותרגומו, פרישן בצלו, כי עקר הכנעתו על ידי משה שהוא משיח בחינת צדיקי הדור שהם מתגברים כנגדו בתפלה ומכניסים בלב ישראל להתחזק בתפלה תמיד ולא ישמעו להסתתו והטעותו חס ושלום וזהו והיה כאשר ירים משה ידו וגבר ישראל וכו' וכי ידיו של משה עושות מלחמה וכו' אלא בזמן שישראל מסתכלין כלפי מעלה היו מתחזקים וכו', הינו כשפעל משה והכניס בלבם שיתחזקו בתפלה ויסתכלו כלפי מעלה היו מתחזקים ואם לאו חס ושלום, להפך, כי עקר ההתגברות כנגדו הוא על ידי התחזקות בתפלה תמיד וכנ"ל:

אות יג

וְזֶה בְּחִינַת רֵאשִׁית גּוֹיִם עֲמִלְק. כִּי כָּבֵד מְבֹאֵר שֶׁם בְּהַתּוֹרָה הַנִּיִּל שֶׁהַתּוֹפֵלָה הוּא בְּחִינַת הַבְּכוֹר שְׁנוּטֵל פִּי שְׁנַיִם שֶׁהֵם בְּחִינַת סְדוּר שְׂבָחוֹ יִתְבָּרַךְ וְשִׂאלַת צָרְכָיו וְכוּ', עַיִן שֶׁם וּכְבֹד בְּאֲרָנוֹ לְמַעַלְהָ הָעֵינָן שֶׁעָקַר הַהִתְחַזְקוֹת בְּתוֹפֵלָה הוּא עַל יְדֵי בְּחִינַת הוֹלְדַת הַבְּכוֹר, שֶׁהוּא בְּחִינַת הַהוֹלְדָה וְהַפְעֵלָה הָרֵאשׁוֹנָה שֶׁהָאָדָם פּוֹעֵל בְּתוֹפֵלְתוֹ שֶׁעַל יְדֵי שֶׁהָאָדָם רוֹאֶה שֶׁכָּבֵד פֶּעַל אֵיזָה דָּבָר בְּתוֹפֵלְתוֹ שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת הוֹלְדַת הַבְּכוֹר כַּנִּיִּל עַל יְדֵי זֶה הוּא מִתְחַזֵּק בְּתוֹפֵלָה לְהֵלֵךְ יוֹתֵר כִּי נִתְחַזַּק אֲמוּנָתוֹ וְנַעֲשֶׂה כָּלִי לְקַבֵּל הַשְּׁפַע עַל יְדֵי שְׂרוּאָה שֶׁכָּבֵד פֶּעַל אֵיזָה דָּבָר בְּתוֹפֵלְתוֹ וּבִשְׂבִיל זֶה הַתּוֹפֵלָה הוּא בְּבְחִינַת בְּכוֹר, עַיִן שֶׁם. וְזֶה בְּחִינַת בְּנֵי בְּכָרִי יִשְׂרָאֵל, כִּי הַתְּגִלוֹת עֲבוּדַת הַתּוֹפֵלָה גָלוּ יִשְׂרָאֵל בְּעוֹלָם כִּי אֵין אֲמֻנוֹתֵינוּ אֶלָּא בְּפֶה. וְלַעֲתִיד בְּעַת הַגְּאֻלָּה כְּשִׁירָאוּ כָּל הָעוֹלָם אֶת גְּדֹל וְרַבּוּי הַפְּעֻלוֹת וְהִישׁוּעוֹת שֶׁפְּעַלְנוּ עַל יְדֵי תְּפִלוֹתֵינוּ בְּכָל יְמֵי הַגְּלוּת אֲזִי יִתְחַזְּקוּ כָּלֵם בְּתוֹפֵלָה מִחֲמַת שֶׁהַכֹּל יִרְאוּ אֲזִי מַעַלַת הַתּוֹפֵלָה עַל יְדֵי גְדֻלַת יִשְׂרָאֵל שֶׁכָּל גְּדֻלָּתָם זָכוּ עַל יְדֵי הַתּוֹפֵלָה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב, כִּי אֲזִי אֶהְפֹּךְ אֶל כָּל הָעַמִּים שֶׁפֶה בְּרוּרָה לְקַרְא כָּלֵם בְּשֵׁם ה' וְכוּ'. אֲבָל מַעַלַת תְּפִלָּתָם שֶׁל הָעַבְדִּים אֵינָה חֲשׁוּבָה כָּל כֵּךְ אֲזִי מֵאַחַר שֶׁהֵם לֹא הִתְגַּבְּרוּ בְּתוֹפֵלָה כַּנִּיִּל אֶלָּא אַחַר שֶׁרָאוּ מַה שֶׁפְּעַלְנוּ יִשְׂרָאֵל בְּתוֹפֵלָתָם. אֲבָל עִם קְדוּשַׁת יִשְׂרָאֵל זָכוּ לְהִתְגַּבֵּר בְּתוֹפֵלָה בְּכָל יְמֵי הַגְּלוּת בְּעַת שֶׁלֹּא רָאוּ עֲדִין מַה שֶׁפְּעַלְנוּ וְעַל כֵּן נִקְרְאוּ יִשְׂרָאֵל בְּכוֹר וְרֵאשִׁית, כִּי הֵם גָּלוּ עֲבוּדַת הַתּוֹפֵלָה בְּעוֹלָם שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת הוֹלְדַת הַבְּכוֹר שֶׁהוּא בְּחִינַת פְּעֵלָה הָרֵאשׁוֹנָה שֶׁפּוֹעֵלִים בְּתוֹפֵלָה שְׂזֵאת הַהוֹלְדָה וְהַפְּעֵלָה חֲשׁוּבָה וְיִקְרָה מְאֹד, כִּי אֲזִי צָרִיכִין עָקַר הַהִתְחַזְקוֹת בְּתוֹפֵלָה בְּעַת שֶׁלֹּא רָאֶה עֲדִין מַה שֶׁפְּעַל וְכַנִּיִּל, :

אות יד

וְעַל כֵּן הָיָה עָקַר יְצִיאַת מִצְרַיִם עַל יְדֵי מַכַּת בְּכוֹרוֹת דִּיקָא, כִּי עַל יְדֵי כָּל הַמּוֹפְתִים לֹא נִכְנַע פְּרַעַה בְּשִׁלְמוֹת וְחִזַּק אֶת לְבוֹ עַד שֶׁהִבִּיא עָלָיו מַכַּת בְּכוֹרוֹת וּבְכוֹרֵי יִשְׂרָאֵל נִצּוּלוּ וּבְזֶה נִכְנַע בְּחִינַת בְּכוֹר דְּסִטְרָא אַחֲרָא וְנִתְעַלָּה וְנִתְגַּדֵּל בְּחִינַת בְּכוֹר דְּקֻדְשָׁה שֶׁהוּא בְּחִינַת עֲבוּדַת הַתּוֹפֵלָה וְאֲזִי נִתְגַּלָּה פְּעֻלַת תְּפִלַת יִשְׂרָאֵל וְצַעֲקָתָם כָּל יְמֵי הַגְּלוּת וְאֲזִי נִגְאָלוּ וַיִּצְאוּ מִמִּצְרַיִם וְאֲזִי נִתְקַדְּשׁוּ הַבְּכוֹרוֹת, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב, קִדְּשׁ לִי כָּל בְּכוֹר וְכוּ'. כִּי אֶת זֶה לַעֲמַת זֶה עָשָׂה אֱלֹקִים, כִּי כְּמוֹ שֶׁיֵּשׁ בְּחִינַת בְּכוֹר בְּקֻדְשָׁה בְּחִינַת

קדשת ישראל בחינת עבודת התפלה פנ"ל, כמו כן יש בחינת בכור דסטרא אחרא שהוא בחינת עמלק, בחינת ראשית גוים עמלק, הינו שבחינת קלפת עמלק הוא מתגבר בכל פעם כנגד בחינת הבכור דקדשה שהוא התפלה, דהינו אפלו כשפועלים איזה דבר בתפלה שהוא בחינת הולדת הבכור הוא מתגבר ומכניס כפירות ושכחה בלב פאלו עדיו לא התחיל ה' יתברך לשמע תפלתו כלל ועל כן נקרא עמלק ראשית בחינת ראשית גוים וכו', כי הוא רוצה להתגבר כנגד בחינת ראשית, שהוא בחינת בכור פאלו עדיו לא התחיל ה' יתברך להושיע כלל. ומשם מבחינת ראשית גוים עמלק, משם היתה יניקת בכורי מצרים, כי עמלק כולל כל העפויים ובפרט מצרים, כי שר של מצרים הוא אדום שהוא עמלק. ועל כן על ידי שהכה ה' בכורי מצרים על ידי זה נפסק ונתק יניקת מצרים מבחינת קלפת עמלק שכל הגליות על ידו, ועל ידי זה לא היה כח להקלפה להכביד את לבו עוד ואז הכרח להסכים שיצאו. אבל מחמת שעמלק בעצמו לא נפל עדיו רק שנפסק יניקת פרעה ומצרים ממנו על ידי הריגת הבכורים וכנ"ל על כן אחר כך אחר שיצאו התגבר עוד והפך את לב פרעה ועבדיו ואמרו מה זאת עשינו וכו' וכל זה על ידי קלפת עמלק שחזר ונתעורר, כי הוא מתעורר ומתגבר בכל פעם. וזה שאיתא במדרש ויגד וכו' כי ברח העם שהמגיד היה עמלק, הינו פנ"ל, כי המגיד והמסית לפרעה לאמר שישאל ברחו ושיתגבר לרדף אחריהם זה עמלק, כי זה מעשה עמלק שיתגבר בכל פעם ויכחיש הכל ויכניס שכחה וטעותים בלב פאלו לא היה עדיו שום ישועה חס ושלום וכנ"ל. ועל כן אחר שנפל פרעה וחילו בים לגמרי אחר כך בא עליהם עמלק בעצמו, כי הוא בעצמו לא נכנע עדיו פנ"ל ועל כן התגבר הוא בעצמו ולא הסתפל על כל הנפלאות והישועות שעשה ה' יתברך עמנו ובא להלחם כנגדם, כי הוא בחינת ראשית שמתגבר כנגד בחינת בכור שהוא בחינת עבודת התפלה פנ"ל ועל כן ה' יתברך בעצמו לוחם עמו בכל דור וכנ"ל:

וזה בחינת סמיכת גאולה לתפלה שקדם שנכנסין בתפלה להתפלל על צרכינו בתפלת שמונה עשרה אנו מזכירין גאלת מצרים ומזכירין הכנעת בכור דסטרא אחרא כמו שאומרים, כל בכוריהם הרגת ובכורך ישראל גאלת, ובזה אנו מזכירין עצמנו מה שפעלו ישראל כבר בתפלתם, שזהו בחינת הולדת בכור דקדשה, שהוא בחינת עבודת התפלה, כי על ידי זה נתחזק הלב להתפלל פנ"ל ועל כן אז אנו מתחילין להתפלל, כי עקר ההתחזקות בתפלה הוא על ידי בחינת הולדת בכור שהוא בחינת גאלת מצרים על ידי שאנו מזכירין עצמנו מה שפבר פעלנו על ידי תפלתנו וכנ"ל:

הכלל שקלפת המן עמלק הוא המחליש לב בני ישראל בסוף הגלות בעת שהגאלה מוכנת לבוא, רק צריכין עוד כמה תפלות לגמר בננו המשכן כדי שיכמרו רחמיו יתברך וישוב אלינו פנים בפנים והוא בתחבולותיו מחליש לב האדם כאלו כבר אפס תקוה חס ושלו, מאחר שרואין אריכת הגלות כל כך שזה כמה שצועקין ואין נושעים וכנ"ל. וכן מבאר בכונות האר"י ז"ל בכונות פורים שהתגברות המן אז היה בסוף גלות בבל בעת שכבר התחיל התקון למעלה שיחזרו פנים בפנים והוא רצה לבטל זאת ועל כן התגבר לבטל בננו בית המקדש וכו', עין שם. נמצא בעת שכבר הגאלה סמוכה ומוכנת לבוא וכבר התחיל התקון למעלה בבחינת פנים בפנים הוא מתגבר לבטל זאת מכניס בלב כאלו כל התפלות הם לריק חס ושלו, ואינם פועלים כלל וכנ"ל. ועל כן רצה לכלות את ישראל לגמרי חס ושלו, להשמיד להרג ולאבד וכו', כי עקר כח ישראל הוא על ידי תפלה שהוא בחינת חרב וכלי זינו של משיח שהם הצדיקים שבכל דור כנ"ל בהתורה הנ"ל. ואז כשהחליש דעתם מלהתפיל על ידי זה התגבר הוא בבחינת חרב שלו, בחינת ועל חרבך תחיה. ועל כן רצה לכלותם לגמרי, חס ושלו, על ידי חרבו שיש לה כח כשאינו ישראל מתחזקים בתפלה שהוא בחינת חרב וכלי זינו של ישראל כנ"ל, כי בזמן שאין הקל קול יעקב, אז, והידיים ידי עשו כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה. כי עקר התגברותו היה על ידי שהשתחוו לצלם בימי נבוכדנצר ועל שנהנו מסעדה של אותו רשע ועל שנכשלו בנשים נכריות. וכמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה. שכל הפגמים האלה הם בחינת פגם עבודת התפלה, כי השתחוו לצלם, שהוא עבודה זרה כפירות, שזה הפך עבודת התפלה שהיא אמונה כנ"ל. ונכשלו בנשים נכריות, שהוא פגם הברית, זהו פגם התפלה, שהוא בחינת חרב דקדשה שתלויה בתקון הברית בחינת חגור חרבך על ירך כנ"ל בהתורה הנ"ל. ונהנו מסעדה של אותו רשע זה בחינת פגם המשפט שזוכין על ידי צדקה, כמו שמבאר שם בהתורה הנ"ל, כי אכילה דקדשה הוא בחינת צדקה וחסד, בחינת תקון המשפט בבחינת צדיק אכל לשבע נפשו, בחינת גמל נפשו איש חסד, כמו שאמרו, הלל כשרצה לאכל, איזל ואגמל חסד עם נפשי, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה במדרש רבה. כי צריכין לאכל במדה ובמשקל בבחינת משפט, בבחינת יכלכל דבריו במשפט. וזה שכתוב, אביך הלוא אכל ושתה ועשה משפט וצדקה אז טוב לו (ירמיה כב). כי תקון המשפט על ידי אכילה דקדשה. וזהו בחינת אשריך ארץ שמלכך בן חורים ושריך בעת יאכלו אי לך ארץ וכו'. כי המלך והשרים שהם עוסקין במשפט צריכין לאכל בעת ובזמן בשוב הדעת בקדשה ובטהרה כדי שלא יקלקלו המשפט על ידי פגם תאות אכילה וכנ"ל. וכן מובן בהתורה חדי רבי שמעון בסימן סא שעל ידי מותרות אכילה נפגם המשפט. ועל כן אסור לאכל קדם התפלה, כמו שכתוב, לא תאכלו על הדם כדי שלא לפגם במשפט על ידי האכילה שעל ידי זה נפגם התפלה חס ושלו, כי עקר תקון התפלה על ידי תקון המשפט כנ"ל. ועשו שפגם בעבודת הבכורה שהיא בחינת תפלה ובזה

אותה, כמו שכתוב, ויבז עשו את הבכרה. היה הפגם שלו על ידי תאוות אכילה בחינת הלעיטני נא וכיו. על כן על ידי שנהנו מסעדה של אותו רשע שהוא פגם תאוות אכילה על ידי זה פגמו במשפט שהוא פגם התפלה כנ"ל. ועל כן רצה המון, ימח שמו, להתגבר כנגד צדקות ישראל שהם בחינת שקלים. ואמר, ועשרת אלפים כבר כסף אשקול על ידי עשי המלאכה להביא אל גנזי המלך. כי צדקה בחינת תקון המשפט שהוא תקון התפלה והוא רצה להתגבר כנגד זה, כי עקר התגברותו הוא כנגד האמונה הקדושה שהוא עבודת התפלה. כי עקר האמונה תלוי בתפלה שצריכין להאמין שה' יתברך כל יכול והוא מלא רחמים ומתאוה לתפלתן של ישראל ושומע תפלתם תמיד וכנ"ל. וזהו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה שאמר לו הקדוש ברוך הוא, רשע, כבר קדמו שקליהם לשקליך. תמן תנינו באחד באדר משמיעין על השקלים. כי עקר הצדקה הוא בבחינת שקלים, כי מבאר שם בהתורה הנ"ל שצדקה הוא בחינת משפט שעל ידי זה יודעין איך ללחם עם החרב שיהיה קולע אל השערה ולא יחטא וכיו, עין שם, שזהו בחינת שקלים, הינו שהצדקה היא בבחינת שקלים מחמת שעל ידי צדקה זוכין לבחינת משפט שזהו בחינת שקלים בחינת משקל שייכלכל דבריו במשפט, דהינו במשקל שיהיה קולע אל השערה ולא יחטא כנ"ל, (ויבענין שקלים היה בלבי הרבה לבאר אך לא אסתייע מלתא לכתבו בזמנו)

אות טז

נמצא שקלפת המון עמלק הוא בחינת הקלפה המחלשת ומרשלת לב האדם מלהתפלל מחמת שרואין אריכת הצרות והגלות רחמנא לצלן וכנ"ל שזהו בחינת סברינין יבשתא הוא הנאמר בהתורה הנ"ל שסוברים חס ושלום כאלו כל התפלות לריק חס ושלום, שזה הטעות נמשך מקלפת המון עמלק כנ"ל. ועל כן היה הכנעתו על ידי מרדכי ואסתר שהם בחינת כלל התפלות של הצדיק האמתי וכנסת ישראל. כי מרדכי היהודי זה בחינת צדיק הדור שהוא בחינת משיח, שהוא בחינת ריח שהוא כלול מכל התפלות, כי כל מלחמתו וכל הכבישות שלו הם על ידי תפלה, כמבאר שם בהתורה הנ"ל. כי מרדכי הוא בחינת בשמים ראש מר דרור שתרגומו מרי דכיא, כמו שדרשו רבותינו זכרונם לברכה, הינו בחינת ראש ושרש של כל התפלות שהם בחינת ריח, בחינת משיח, כי הוא בחינת בשמים ראש מר דרור. וזהו בשמים ראש, 'ראש' דיקא בחינת ראש ובכור שהוא עבודת התפלה כנ"ל, הפך בחינת ראשית גוים עמלק שהוא בחינת התרשלות מהתפלה כאלו עדין לא התחלנו לפעל כלל. ומרדכי בחינת בשמים ראש וכיו שמחזק את לב כל אחד ואחד מישראל להתחיל בכל פעם מחדש

להתחזק בתפלה, כי כבר פעלנו הרבה אך עדין אנו צריכין לפעל הרבה מאד עד שנגמר הבנין בשלמות בחינת בנין המשכן להחזיר ה' יתברך אלינו בבחינת פנים בפנים וכנ"ל. וכנגד עצם הגדלה ונפלאות הישועות וכו' שאנו צריכין לפעל עדין לא התחלנו להתפלל כראוי כלל, ואף על פי כן כבר עזר לנו ה' יתברך הרבה מאד, אך בכל יום ויום אנו צריכין להתחיל להתחזק ולהתגבר בתפלה מחדש, כי לגדלתו יתברך אין חקר והוא מחזק לבנו לבטח בחסדו יתברך תמיד ולהתחזק בתפלה תמיד כי אין שום תפלה לריק חס ושלום, רק כל תפלה ותפלה עושה רשם ונבנה מהם קומת השכינה שהוא בחינת בנין בית המקדש וכו' עד שישתלם שעור קומתה אז יכמרו רחמיו וישוב אלינו וכו' כנ"ל. שכל זה הפך בחינת קלפת המן עמלק. ועל כן הוא מכניע ועוקר קלפתם הרעה. ועל כן באמת בשעת גזרת המן התחזק בתפלה הרבה, כמו שכתוב, ומרדכי ידע את כל אשר נעשה ויקרע מרדכי את בגדיו ויזעק ויעקה גדולה ומרה. וכמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, בן שמעי בן קיש, שהקיש על דלתי רחמים וכו'. וכן הכניס בלב כל ישראל להתחזק בתפלה, כמו שכתוב, ובכל עיר ועיר וכו' וצום ובכי וכו'. וכמו שכתוב, ודברי הצמות וזעקתם. נמצא שמרדכי הוא צדיק הדור בחינת משיח, בחינת ריח, בחינת שרש כלל תפלות ישראל שאליו צריכין כל ישראל לקשר תפלתם, כמו שמבאר שם בהתורה הנ"ל. ואסתר היא בחינת כנסת ישראל בחינת התפלות של כל אחד ואחד מישראל מה שמתפללין בתקף אריכת גלותם וצרתם בגוף ונפש. והיא נקראת אסתר על שם ההסתרה בחינת ואנכי הסתר אסתיר פני וכו', כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, הינו שבעת אריכת הגלות נדמה כאלו ה' יתברך מסתיר פנים ממנו וכאלו התפלות הם לריק חס ושלום. אבל כנסת ישראל עם קדוש בחינת אסתר הם מחזקים את עצמם בתפלה תמיד אפלו בתקף ההסתרה שבתוך הסתרה, אפלו החלושי כח שבישראל שאין להם כח לסדר תפלתם כראוי עד שמתגברת עליהם מלכות הרשעה בחינת מלכות אחשורוש בחינת ותלקח אסתר אל המלך אחשורוש, גם אז הם מתגברים בתפלה תמיד, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה שבשעה שבאה אסתר לתוך בית אחשורוש ונסתלקה הימנה שכינה צעקה אז קלי קלי למה עזבתני וכו'. וזה רמז על כל אחד מישראל כשירד חס ושלום אפלו למקומות שהסטרא אחרא בחינת מלכות הרשעה מתפשטת שם, והקדשה שהיא השכינה מסתלקת ממנו צריך גם כן לחזק לבו אז ולצעק קלי קלי למה עזבתני וכו'. וכל התחזקות בחינת אסתר לצעק תמיד לה' יתברך ה'ה על ידי מרדכי המרמזה על כך, כי מרדכי בחינת צדיק הדור עוסק תמיד ללמד עם כלל ישראל בחינת אסתר שיחזקו עצמן בתפלה תמיד אפלו בעת אריכת הגלות בכלל, ובפרט בגוף ונפש אפלו בתקף ההסתרה כמו שכתוב, ויהי אמן את הדסה היא אסתר בת דדו. כי אסתר נקראת הדסה על שם התפלות שעוסקים בהם תמיד שהם מעלין ריח טוב כהדס, כי גם התפלות של החלושי כח שבישראל שהם בבחינת אסתר בבחינת הסתרה גם הם מעלין ריח טוב לפניו יתברך על ידי הצדיק הדור בחינת מרדכי שאליו אנו מקשרין תפלתנו שהוא מעלה גם תפלתנו לפניו יתברך לריח ניחוח, כי כל החיות

והגדול של אסתר שהיא בחינת כנסת ישראל הוא על ידי הצדיק הדור
שהוא בחינת משיח, כי הצדיק הוא מכניס בלב ישראל ומחזק לבם
להתפלל תמיד והוא מקבל כל תפלתם שמקשרין אליו ומעלה אותם לפני
ה' יתברך ובונה מהם קומת השכינה וכו', כמו שמבאר שם. וזהו, ויהי
אמן את הדסה היא אסתר שהיא מגדל ומעלה את תפלת ישראל, שהם
בחינת ריח, שהם מתפללין בתקף ההסתרה בעת אריכת הגלות כנ"ל.
וזהו, היא אסתר בת דוד, כי גם התפלות אלו של חלושי פח שבישראל
שהם בבחינת הסתרה הם גם כן יקרים מאד ונקראים בת מלך פנימה.
וזה בחינת אסתר בת דוד בחינת ברית דמלכא שנקרא דודו של הצדיק,
כמו שכתוב, זה דודי וזה רעי. וזה, כי אין לה אב ואם, אב ואם זה בחינת
המחין, כי אב בחכמה ואם לבינה, הינו מחמת שאין להם מחין לאלו
החלושי פח על כן צריך הצדיק לגדלם ולחזקם בכל פעם. וזה שאמרו
רבותינו זכרונם לברכה, ואת מאמר מרדכי אסתר עשה כאשר היתה
באמנה אתו. מלמד, שהיתה יושבת בחיקו של אחשוורוש וטובלת ויושבת
בחיקו של מרדכי, הינו אף על פי שהתגבר עליה תקף מלכות הרשעה
היתה מחזקת עצמה בכל פעם והיתה טובלת ויושבת בחיקו של מרדכי,
דהינו שאשה יראת ה' בחינת אסתר בחינת התפלה של החלושי פח
שהתגברה עליהם זהמת מלכות הרשעה אף על פי כן לא הניחה את
מקומה והיתה מחזקת עצמה בכל פעם להטהר ולהתקשר לבחינת מרדכי
שהוא הצדיק שבדור לקיים מאמר מרדכי שמזרזה ומחזקה להרבות
בתפלה תמיד יהיה איד שיהיה:

ועל ידי זה זכינו לתקף הנס של פורים אשר כמוה לא נהיתה, ונקבעו מי
הפורים לדורות לעשות אותם מי משתה ושמחה, כי זכו מרדכי ואסתר
אז על ידי עצם קדשתם וגדלתם על ידי שהרבו בתפלה והכניסו בישראל
להרבות בתפלות וצעקות אפלו לאחר גזר דינם עד שבטלו הגזרה ונתהפך
הדבר שתלו את המן וכו'. והיה להם נס נורא וישועה כזאת עד שזכו
להמשיך הארה הזאת בכל דור ודור שגם בימי הגלות האחרון הארץ המר
הזה יאיר עלינו הארת מרדכי ואסתר בכל שנה ושנה, שעל ידי זה נזכה
להתחזק בתפלה תמיד אפלו עתה שהגלות מתארך מאד מאד בעונותינו
הרבים בגוף ונפש בכלל ובפרט. וזה בחינת גדל שמחת פורים, כי זה עקר
השמחה כשזוכין לידע בברור שה' יתברך שומע תפלותינו תמיד כאשר
שמע תפלתנו בימי מרדכי ואסתר, כמו שכתוב, אגילה ואשמחה בחסדך
אשר ראית את עניי וכו'. על ידי זה אנו בטוחים שגם עתה ישמע את
שועתנו בכלל ובפרט, כמו שכתוב, ואני בחסדך בטחתי יגל לבי בישועתך
וכו' :

אות יז

ועל כן כל המועדים בטלים וימי הפורים לא נבטלים, כי גאלה האחרונה תגדל מאד עד שלא יהיה נזכר כל כך תקוף הנסים של הגאלה הראשונה, וכמו שכתוב, ולא יאמר עוד חי ה' אשר העלה את בני ישראל מארץ מצרים כי אם חי ה' וכי וכמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה שתהיה גאלה אחרונה עקר ויציאת מצרים טפלה לה. ומגדל השמחה שיהיה אז תמיד מעצם רבוי הישועות והנפלאות שיהיה לנו אז לא יהיה נזכר כל כך שמחת יום טוב שהם זכר ליציאת מצרים, כי גאלה האחרונה תגדל ביותר הרבה מאד ויהיו כל ימינו ימים טובים ימי ששון ושמחה. וכמו שכתוב, ונרננה ונשמחה בכל ימינו עד שלא יהיה נזכר שמחת יום טוב מאחר שיהיו כל ימינו בשמחה. אבל שמחת פורים יהיה נזכר גם אז מאחר שעל ידי הנס של פורים שהוא מחיית עמלק וגדלת מרדכי זכינו להמשיך עלינו הארת מרדכי, שהוא בחינת בשמים ראש מר דרור, שעל ידי זה זכינו להתחזק בתפלה תמיד גם בסוף אריכת הגלות המר הזה. ועל ידי זה היה עקר הגאלה האחרונה, כי עקר כלי זינו של משיח הוא התפלה כנ"ל, על כן ימי הפורים לא יתבטלו גם אז מאחר שעל ידם היה עקר הגאלה האחרונה

אות יח

וזה מתנות לאביונים שהוא צדקה שצריכין להרבות בפורים כי עקר שלמות התפלה שעל ידה היה הנס של פורים הוא על ידי רבוי הצדקה, שהוא בחינת שקלים, בחינת משפט וכנ"ל:

אות יט

וזה בחינת משלוח מנות איש לרעהו, זה בחינת גמילות חסד שגדולה מהצדקה, כי גמילות חסד הוא בין לעניים בין לעשירים, זה בחינת מה שמבאר שם בהתורה הנ"ל בסוף על מאמר רבה בר בר חנה ואי לא הוי מקרבינן לספינתא טבעינן שעקר הגאלה יהיה על ידי חסדו וכי. כי אף על פי שצריכין להתחזק הרבה מאד בתפלה תמיד אף על פי כן אסור

לְטֵעוֹת שֶׁעַל יְדֵי תוֹרַתְנוֹ וּתְפִלוֹתֵינוּ יִהְיֶה הַגָּאֲלָה רַק עֵקֶר הַגָּאֲלָה יִהְיֶה בְּחִסְדּוֹ כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב לְמַעַנִי לְמַעַנִי אֲעֲשֶׂה וְכוּ'. וְזֶה בְּחִינַת אֶסְתֵּר יִרְקֶרֶת הַיְתָה אֲלָא שְׁחוּט שֶׁל חֶסֶד מְשׁוּף עֲלֶיהָ, יִרְקֶרֶת זֶה בְּחִינַת בּוֹשָׁה, כְּמוֹ שֶׁנִּמְצָא בְּדַבְּרֵי רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֹנָם לְבִרְכָה כְּמָה פְּעָמִים 'הוֹרִיקוּ פְּנֵיו' עַל עֲנִין בּוֹשָׁה. הֵינּוּ שֶׁאֶסְתֵּר בְּחִינַת כָּלֵל יִשְׂרָאֵל שֶׁמֵּרְבִּין בְּתַפְלָה בְּכָל יְמֵי אֲרִיכַת הַגְּלוּת עַד שֶׁנִּזְכָּה לַגָּאֲלָה שְׁלֵמָה הִיא בְּחִינַת יִרְקֶרֶת, בְּחִינַת בּוֹשָׁה, הֵינּוּ שֶׁמִּתְבַּיֵּשׁוּן בְּעֶצְמוֹ, כִּי יוֹדְעִין שֶׁאֵין רְאוּי לָהֶם לְהַגְאֵל עַל יְדֵי תְּפִלָּתָם כִּי אֲפֹלוּ כְּשֶׁאֵנוּ מְחֻזְקִין עֲצֻמְנוּ לְהִרְבּוֹת בְּתַפְלָה בְּיוֹתֵר אֲף עַל פִּי כֹן אֵין כַּח בְּתַפְלוֹתֵינוּ לְהַבִּיא הַגָּאֲלָה הַשְּׁלֵמָה אֲלָא שְׁחוּט שֶׁל חֶסֶד מְשׁוּף עֲלֶיהָ בְּחִינַת לְמַעַנִי לְמַעַנִי אֲעֲשֶׂה וְכוּ', הֵינּוּ כְּנִ"ל שֶׁעֵקֶר הַגָּאֲלָה יִהְיֶה בְּחִסְדּוֹ וְאֵי לֹא חֶסֶד הֵינּוּ נִטְבָּעִים בְּגִלוּת חֶסֶד וְשְׁלוֹם, בְּחִינַת וְאֵי לֹא דְהִנְהוּ מְקַרְבִּינָן לְסַפִּינְתָא בְּחִינַת חֶסֶד טְבַעֲיָן וְכוּ' כְּנִ"ל וְזֶה בְּחִינַת הוֹשְׁטַת הַשְּׂרָבִיט הַזֶּהָב שֶׁהוּא בְּחִינַת הַחוּט שֶׁל חֶסֶד הַנִּמְשָׁךְ עַל בְּחִינַת אֶסְתֵּר שֶׁעַל יְדֵי זֶה הָיָה תִּקּוּן

אות כ

וְזֶה צָרִיךְ כָּל אָדָם לִידַע מְאֹד שֶׁכָּל אֶחָד כְּפִי אֲרִיכַת גְּלוּתוֹ בְּתַאֲוָתָיו וּמִדּוֹתָיו הִרְעִים שְׁזָה עֵקֶר הַגְּלוּת, הוּא צָרִיךְ לְהִרְבּוֹת בְּתַפְלָה מְאֹד מְאֹד כָּל יְמֵי חַיֵּי הַבָּלוּ. וְאֲפֹלוּ כְּשֶׁרֹאָה שֶׁמִּתְפַּלֵּל הִרְבָּה וְאֵינוּ נֶעְנֶה וְהַתַּאֲוֹת וְהַבְּלוּלִים מִתְגַּבְּרִים עֲלָיו בְּכָל פֶּעַם יוֹתֵר, אֲף עַל פִּי כֹן אֵל יִטְעָה שֶׁתְּפִלוֹתָיו וְשִׁיחוֹתָיו הֵם לְרִיק חֶסֶד וְשְׁלוֹם, רַק יָדַע וַיֵּאֱמִין שֶׁאֵין שׁוּם דְּבוּר נֶאֱבָד לְעוֹלָם וְכָל תְּפִלָּה וְשִׁיחָה עוֹשָׂה רֶשֶׁם עַד שֶׁיִּגְמַר הַבְּנִין שֶׁצָּרִיךְ, אִזּוּ יִכְמְרוּ רַחֲמָיו יִתְבָּרַךְ וַיִּשׁוּב אֵלָיו וַיִּרְחַמְהוּ וְכְנִ"ל. וְעַל כֵּן הוּא צָרִיךְ לְהִתְחַזֵּק לְהִרְבּוֹת בְּתַפְלָה וְשִׁיחָה תְּמִיד. אִךְ אֲף עַל פִּי כֹן כְּשִׁיחָה לֹא אֵיזָה יִשׁוּעָה אֵל יִטְעָה שֶׁעַל יְדֵי תְּפִלוֹתָיו וּמַעֲשָׂיו הַטּוֹבִים פֶּעַל זֹאת רַק יָדַע שֶׁהַכֵּל בְּחִסְדּוֹ וְכְנִ"ל. וְאֲף עַל פִּי שֶׁאֵנוּ יוֹדְעִים שְׂאֵי אֲפֶשֶׁר לָנוּ לְפַעַל הַיִּשׁוּעָה הַשְּׁלֵמָה בְּתַפְלוֹתֵינוּ אֲף עַל פִּי כֹן אֵנוּ צָרִיכִים לַעֲשׂוֹת אֶת שְׁלֵנוּ לְהִרְבּוֹת בְּתַפְלָה כְּפִי כַחַנוּ וְאִזּוּ יִכְמְרוּ רַחֲמָיו וַיַּעֲשֶׂה בְּחִסְדּוֹ לְמַעַנוּ וַיּוֹשִׁיעֵנו בְּקִרְוֹב. וְגַם זֶה הוּא בְּכָלֵל מַה שֶׁמְבַּאֵר שֶׁם בְּהַתּוֹרָה הַנִּ"ל שֶׁצָּרִיכִין בְּתַפְלָה לְהִיּוֹת קוֹלַע אֵל הַשְּׁעָרָה וְלֹא יַחְטֵא, הֵינּוּ שֶׁלֹּא יִטָּה לְיָמִין אוּ לְשְׂמָאל, הֵינּוּ שֶׁלֹּא יִטְעָה חֶסֶד וְשְׁלוֹם, שֶׁהַתְּפִלוֹת הֵם לְרִיק חֶסֶד וְשְׁלוֹם מִחֲמַת שְׁזָה כְּמָה שֶׁצּוֹעֲקִים וְאֵין נוֹשָׁעִים שְׁזָה בְּחִינַת נוֹטָה לְשְׂמָאל שֶׁעוֹשָׂה מִדַּת רַחֲמָיו כְּאֵלוּ הוּא אֲכַזְרִי חֶסֶד וְשְׁלוֹם, כְּאֵלוּ אֵין ה' יִתְבָּרַךְ שׁוֹמֵעַ תְּפִלַּת יִשְׂרָאֵל. וְכֹן אֵל יִטְעָה לוֹמֵר מֵאַחַר שְׂאֵי אֲפֶשֶׁר לְפַעַל בְּתַפְלוֹתֵינוּ כִּי אִם בְּחִסְדּוֹ אִם כֹּן לְמָה לָנוּ לְהִרְבּוֹת בְּתַפְלָה כָּלֵל נִסְמָךְ עַל חֶסֶד לְבַד, כִּי גַם זֶה טְעוּת גְּדוֹל, כִּי זֶה בְּחִינַת נוֹטָה מִן הַצַּד לְיָמִין שֶׁלֹּא כְּרִאוּי שְׁסוּמָךְ רַק עַל חֶסֶד לְבַד.

כי באמת שניהם כאחד טובים שצריכין להרבות בתפלה מאד תמיד ולידע האמת שאין אנו כדאי לפעל בתפלותינו כי אם בחסדו ואף על פי כן אנו צריכין לעשות את שלנו להרבות בתפלה תמיד והי' יתברך יעשה את שלו וימשיך עלינו חסדו למענו ויושיענו מהרה. וזה החסד אנו ממשיכין על ידי משלוח מנות איש לרעהו שהוא גם לעשירים שהיא בחינת חסד, שצריכין ביום הגדול הזה לגמל חסד כל אחד עם חברו אף על פי שהוא עשיר ואינו מקבל צדקה חס ושלום, אף על פי כן צריכין לגמל חסד כל אחד עם חברו כדי להמשיך עלינו חסדו הגדול שעל ידי זה עקר הנס והישועה, כי מתנות לאביונים הוא בחינת צדקה שהוא תקון התפלה כנ"ל. ומשלוח מנות הוא בחינת המשכת החסד הנ"ל שעל ידי זה עקר הגאולה והישועה השלמה וכנ"ל:

וזה בחינת סעדת פורים, זה בחינת תקון המשפט, כי אכילה דקדושה הוא בחינת תקון המשפט

אות כא

וזה בחינת מקרא מגלה, זה בחינת התורה שנתחדשה ונתגלה על ידי רבוי התפלות, כי מבאר שם בהתורה הנ"ל שכל התורה שאדם לומד היא באה בתוך התפלה והם מחזקין זה את זה, עין שם. ועל כן מי שרוצה לזכות לחיים אמתיים צריך שניהם יעסק התורה והתפלה, כי הם מחזקים זה את זה, כמו שמבאר שם, עין שם. ועל כן מרדכי שהיה מרבה בתפלה היה מרבה בעסק התורה עם תלמידים, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה שהיה ראש לסנהדרין ונקרא פתחיה שהיה פותח בדברים ודורשן ועל ידי התורה שעסק נתחזקה התפלה עד שפעל בקשתו. וכן על ידי התפלה נתחזקה התורה שהוא בחינת נשמות ונתחדשה מחדש בבחינת עבור עד שזכו לקבל את התורה מחדש, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, קימו וקבלו וכו'. וכל זה זכו על ידי רבוי התפלה שעל ידי זה נתחדשה התורה כנ"ל ועל ידי זה הדר קבלוה אז מחדש וכנ"ל. וזהו בחינת המגלה הקדושה שהוא בחינת התחדשות התורה שקבלו אז מחדש על ידי רבוי התפלות והתורה שעסקו שעל ידי זה נתלבשה התורה בתוך התפלה עד שנתחדשה לגמרי וזכו לבחינת תורה חדשה שהיא המגלה הקדושה, שהיא בחינת ספר תורה, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה שהיא שנה בכל דיני פתיבתה כספר תורה וכנ"ל:

אות כב

וְזֶה בְּחִינַת גְּדֻלַּת עֵצָם הַמַּעֲלָה לַעֲשׂוֹת מִהַתּוֹרוֹת תְּפִלוֹת, כִּי כָּל הַתּוֹרָה שְׂאֵדָם לֹמֵד בָּאָה בְּתוֹךְ הַתְּפִלָּה וְנִתְחַדְּשָׁה שֵׁם וְהִם מְחַזְּקִין זֶה אֶת זֶה כַּנִּי"ל. וְזֶה אֶפְלוּ כִּשְׁהַתּוֹרָה שְׁעוֹסֵק בָּהּ אֵין לָהּ שִׁיכוּת בַּפְּשִׁיטוֹת עִם הַתְּפִלָּה כְּגוֹן שְׁלֹמֵד דִּינֵי מְמוֹנוֹת וְאַחַר כֵּן מִתְפַּלֵּל עַל שְׁמִירַת שְׁבֵת וְכִיּוֹצֵא. אָבֵל בְּוֹדָאֵי הוּא מַעֲלָה יִתְרָה וְעֲצוּמָה כְּשִׂזוּכָה לַעֲשׂוֹת תְּפִלָּה מִהַתּוֹרָה בְּעֲצֻמָּה שְׁעוֹסֵק בָּהּ שְׂאֵז הַתּוֹרָה וְהַתְּפִלָּה הֵם אַחַדוֹת גְּמוּר בְּיִוְתָר וְאֵז מְחַזְּקִין זֶה אֶת זֶה וּמְאִירִין זֶה לְזֶה בְּיִוְתָר וְיִוְתָר. וְעַל כֵּן עֲנִין זֶה לַעֲשׂוֹת מִתּוֹרוֹת תְּפִלוֹת יָקָר מְאֹד מְאֹד וְנַעֲשֶׂה מִזֶּה שְׁעֲשׂוּעִים גְּדוֹלִים לְמַעַלָּה שְׂאֵין דְּגָמְתָם, כְּמַבְאָר בְּדַבְּרֵינוּ הַקְּדוּשִׁים זְכוּרֵנוּ לְבָרְכָה, כִּי מִיְחָדִים עַל יְדֵי זֶה תּוֹרָה וְתְּפִלָּה בְּיִחּוּד נִפְלָא עַד שְׁנַעֲשִׂים אַחַדוֹת גְּמוּר וְהִם מְחַזְּקִים זֶה אֶת זֶה בְּיִוְתָר וְכַנִּי"ל:

אות כג

וְזֶה בְּחִינַת מְצוֹת מִיָּלָה, בְּחִינַת חֲתוּךְ וּפְרִיעָה שֶׁהוּא תִּקּוּן הַבְּרִית שְׁעַל יְדֵי זֶה זוֹכִין לְתְּפִלָּה שֶׁהוּא חֶרֶב פִּיפִיּוֹת, כְּמוֹ שְׁכַתּוּב, רוּמְמוֹת אֶל בְּגָרוֹנִים וְחֶרֶב פִּיפִיּוֹת בִּיָּדָם, כְּמַבְאָר בְּהַתּוֹרָה הַנִּי"ל וְזֶה בְּחִינַת חֲתוּךְ הָעֶרְלָה וּפְרִיעָה. כִּי אֵיתָא שְׁקֻלְפַת הָעֶרְלָה וּפְרִיעָה שֶׁהִם חוֹפִין עַל הַבְּרִית קֹדֶשׁ, הֵם בְּחִינַת תְּרִין עֲנִין דְּמַכְסִּין עַל עֵינָיו, שֶׁהִם בְּחִינַת עֵשׂוֹ וְיִשְׁמַעְאֵל, הֵינּוּ כִּי עֵשׂוֹ וְיִשְׁמַעְאֵל הֵם בְּחִינַת פָּגָם הַבְּרִית, בְּחִינַת קְלַפַּת הָעֶרְלָה וְהַפְּרִיעָה שֶׁהִם מְבַלְבְּלִין דַּעַת הָאָדָם מִלְּהַתְּחַזֵּק בְּתְּפִלָּה. עֵשׂוֹ הוּא בְּחִינַת עֲמָלֵק שְׂיָצָא מִמֶּנּוּ, הוּא בְּחִינַת קְלַפַּת הָעֶרְלָה הַגְּמוּרָה, כִּי הוּא כָּפָר בְּעֵקֶר וְאֵינּוּ מוֹדָה בְּתְּפִלָּה כָּלֵל וְהוּא מְטַעֵה לֵב הָאָדָם שְׂאֵין הַתְּפִלָּה מוֹעֵלֶת חֵס וְשְׁלוֹם מְאַחַר שְׁמִתְאַרְךָ הַגְּלוּת וּבְכָל יוֹם צוֹעֵקִין וְאֵין נוֹשְׁעִים וְכַנִּי"ל. וְעַל יְדֵי שְׁחוֹתְכִין אֶת הָעֶרְלָה הַחוּפָּה עַל הַבְּרִית, עַל יְדֵי זֶה מְבַטְלִין קְלַפְתּוֹ הַרְעָה וְנִמְשָׁךְ בְּחִינַת תִּקּוּן הַבְּרִית שְׁעַל יְדֵי זֶה זוֹכִין לְהַתְּחַזֵּק בְּתְּפִלָּה תָּמִיד, כִּי עֵקֶר תִּקּוּן הַתְּפִלָּה עַל יְדֵי תִּקּוּן הַבְּרִית שְׁמִמְשִׁיכִין עַל יְדֵי מְצוֹת מִיָּלָה וְכַנִּי"ל. אָבֵל עֲדִין יֵשׁ קְלַפָּה שְׁנִיָּה שֶׁהוּא קְלַפַּת הַפְּרִיעָה שֶׁהִיא בְּחִינַת קְלַפַּת יִשְׁמַעְאֵל שְׁמִשֵּׁם נִמְשָׁךְ טְעוּת אַחַר בְּלֵב לְהַתְּרֵשֵׁל בְּתְּפִלָּה חֵס וְשְׁלוֹם, דְּהֵינּוּ שְׁלַפְעָמִים נִדְּמָה לְהָאָדָם שְׁכָבֵר שְׁמַע ה' יִתְבָּרַךְ בְּוֹדָאֵי אֶת תְּפִלְתּוֹ, בְּפָרְט כְּשִׁרְוָאָה אֵיזָה צְמִיחַת קָרוֹן יִשׁוּעָה שְׂאֵז נִדְּמָה לוֹ שְׁכָבֵר נִתְקַבְּלָה תְּפִלְתּוֹ וְהוּא מִתְרַשֵּׁל לְהַתְּפַלֵּל יוֹתֵר. וְגַם זֶה אֵינּוּ טוֹב, כִּי אֵף עַל פִּי שְׁצָרִיכִין

להאמין באמונה שלמה שאין שום תפלה לריק חס ושלום, אפלו כשאין רואין שום ישועה כלל וכנ"ל, אף על פי כן אפלו כשרואין איזה ישועה אסור לבטל תפלותיו בשביל זה, כי עדין לא נגמרה הישועה ועדין אנו צריכין ישועה ורחמים רבים עד שנצא מגלותנו לגמרי ומי שטועה בעצמו חס ושלום, ומתרשל בתפלה מחמת שנדמה לו שכבר שמע ה' יתברך את תפלתו זה נמשך מקלפת ישמעאל, כי ישמעאל על שם כי שמע ה' אל עניו. ותרגומו, ארי קבל ה' צלותיו. ומשם משתלשל הקלפה השניה הנ"ל שהיא בחינת קלפת הפריעה, שהיא קלפת ישמעאל שמטעה לב האדם להתרשל בתפלה מחמת כי כבר שמע ה' את תפלתו כנ"ל. ועל ידי מצות פריעה מבטלין גם הקלפה הזאת וזוכין להתחזק בתפלה תמיד, כי צריכין לידע ולהאמין שבודאי ה' יתברך שומע תפלת כל פה ואפלו כשאין רואין שום ישועה צריכין להאמין שאין שום תפלה לריק חס ושלום ולהתחזק בתפלה יותר כנ"ל. אבל גם כשרואין איזה ישועה אסור לבטל תפלתו בשביל זה רק צריכין לשמח בישועתו ולהיות מודה על העבר ולבקש להבא, כי עדין אנו צריכין הרבה ישועות מאד כל ימי חינו עד שנזכה למה שאנו צריכין לבוא אשר בשביל זה באנו לעולם הזה ועל כן צריכין עדין להרבות בתפלה וכנ"ל:

וזה שמצינו באסתר שהיא בחינת התפלה של כלל ישראל כנ"ל שאפלו כשראתה ישועה גדולה ונפלאה ונסים נוראים כאלה שכבר הכרח המן להרכיב את מרדכי ברחוב העיר ולקרא לפניו ככה יעשה לאיש וכו' ואחר כך נפל לגמרי ותלו אותו על העץ, אף על פי כן גם אחר כך כתיב ותוסף אסתר ותדבר לפני המלך ותפל לפני רגליו ותבדד ותתחנן לו להעביר את רעת המן וכו'. הינו אפלו כשכנסת ישראל רואה ישועות ונסים גדולים ונפלאים שהסטרך אחר נפלה מאד, אף על פי כן אינם מסתפקים בזה ועדין הם עומדים מתפללים ובוכים ומתחננים לפניו כבן המתחטא לפני אביו שיעביר את רעת המן שהוא הסטרך אחר לגמרי שיזכה להטהר ולהקדש לגמרי, כי אף על פי שכבר עשה לנו ה' יתברך נסים וישועות הרבה ואנו צריכים להודות לו עליהם ולשמח בהם תמיד, אף על פי כן אנו צריכים עדין להרבות בתפלה מאד, כי עדין אנו צריכים ישועות רבות כל ימי חינו וכנ"ל. וזה בחינת וישב מרדכי אל ביתו. ואמרו רבותינו זכרונם לברכה ששב לשקו ולתעניתו, הינו כנ"ל שאף על פי שראה ישועה כזאת, אף על פי כן צעק יותר וכנ"ל:

אות כד

ועל כן מל ולא פרע כאלו לא מל. כי כשאינו פורע ואינו מבטל קלפת ישמעאל ומתרשל בתפלה מחמת שנדמה לו שכבר פעל בתפלתו הרבה

וְכַנְיִל, שְׁזָהוּ בַחֲיִנַת קַלְפַּת יִשְׁמַעְיָאֵל, בַּחֲיִנַת קַלְפַּת הַפְּרִיעָה כְּנִיִל, עַל יְדֵי זֶה חֵס וְשָׁלוֹם נִתְעַכֵּב גָּמַר יִשׁוּעָתוֹ וַיִּתְאַרְךָ גְלוֹתוֹ חֵס וְשָׁלוֹם מֵאַחַר שְׁמִתְרָשָׁל בְּתַפְלָה, וְאִזּוֹ יַחְזֹר וַיִּתְעוֹרֵר בַּחֲיִנַת קַלְפַּת עֲשׂוֹ שֶׁהוּא עֲמֶלֶק, שֶׁהוּא בַּחֲיִנַת קַלְפַּת הָעֶרְלָה וַיֵּאָטֵם וַיִּטְמָטֵם לְבוֹ לְגַמְרֵי מְלֶהְתַּחֲזֵק בְּתַפְלָה מֵאַחַר שְׁרוּאָה שְׁזָה כַּמָּה שְׁצוּעַק וְאִינוּ נֶעֱנֶה. וְחֵס וְשָׁלוֹם יוּכַל לְטַמָּטֵם לְבוֹ כֹּךְ עַד שִׁשְׁפַּח לְגַמְרֵי אֶת כָּל הַיִּשׁוּעוֹת שֶׁכָּבַר עָזְרוּ הִי יִתְבָּרַךְ וְכַמְבֹאֵר לְעִיל שְׁזָה מַעֲשֵׂה עֲמֶלֶק שֶׁמְכַנִּים שְׂכָחָה בִּלְבָב כְּאֵלוֹ עֲדִין לֹא הִתְחִיל הִי יִתְבָּרַךְ לְהוֹשִׁיעַ כָּלֵל וְכַנְיִל, עַל כֵּן מִלּוֹ וְלֹא פָרַע כְּאֵלוֹ לֹא מֵל. כִּי עַל יְדֵי זֶה חֵס וְשָׁלוֹם, חוֹזֵר וְנִעוֹר גַּם קַלְפַּת הָעֶרְלָה שֶׁהִיא קַלְפַּת עֲשׂוֹ שֶׁהוּא עֲמֶלֶק כְּנִיִל. עַל כֵּן צָרִיכִין לְהַעֲבִיר שְׁנֵיהֶם כְּדֵי לְזַכּוֹת לְהִתְחַזֵּק בְּתַפְלָה תָּמִיד, כִּי צָרִיכִין לְהֵאָמֵן וְלִזְכֹּר כָּל הַיִּשׁוּעוֹת וְהַנְּפִלְאוֹת שֶׁכָּבַר עָשָׂה הִי יִתְבָּרַךְ עִמָּנוּ מִמְצָרִים וְעַד הֵנָּה בְּכָלֵיּוֹת וּבַפְּרָטִיּוֹת וְלִהְיוֹת מוֹדֶה עַל הָעֶבֶר וְצוּעַק לְעֵתִיד לְבוֹא וְלְהַעֲתִיר וְלְהִתְפַּלֵּל הַרְבֵּה לְהִי יִתְבָּרַךְ כָּל יְמֵי חַיֵּינוּ וְכַנְיִל:

אות כה

וְזֶה שְׁאֵמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה, מִפְּנֵי מָה אֵין קוֹרִין הַלֵּל בְּפוּרִים, בְּשִׁלְמָא הָתָם הִלְלוּ עַבְדֵי הִי וְלֹא עַבְדֵי פְרַעָה, אֲבָל הֵכָא אֲפִתִי עַבְדֵי אַחְשׁוּרוּשׁ אֲנִן, וְרַבָּא אָמַר קְרִיאַתָּה זֶהוּ הַלּוּלָא, הֵינּוּ הֵךְ וְלֹא פְלִיגִי, כִּי הַלֵּל אוֹמְרִים עַל גְּאֻלָּה שְׁלֵמָה כְּמוֹ יְצִיאַת מִצְרַיִם שִׁיְצַאנוּ מֵעַבְדוֹת לְחֵרוֹת לְגַמְרֵי שְׁעַל זֶה נִקְבְּעוּ כָּל הַיָּמִים טוֹבִים שֶׁהֵם מְקַרְאֵי קִדְשׁ שְׁבָהֵם הוּא בְטוֹל מְלֹאכָה, כִּי אִזּוֹ נִתְבַּטַּל זְהֵמַת הַנְּחֹשׁ מְלָכוּת הַרְשָׁעָה. אֲבָל בְּפוּרִים עֲדִין לֹא נִתְבַּטַּל מְלָכוּת הַרְשָׁעָה לְגַמְרֵי, כִּי אֲפִתִי עַבְדֵי אַחְשׁוּרוּשׁ אֲנִן וְעַל כֵּן בְּאַמַּת פּוּרִים מִתֵּר בַּעֲשִׂיּוֹת מְלֹאכָה וְעַל כֵּן אֵין בּוֹ הַלֵּל, אֲבָל בְּאַמַּת זֶהוּ בַּעֲצָמוֹ תִּקְוָה הַנֶּס הַנְּפִלָא שֶׁל פּוּרִים שֶׁהוּא גְדוֹל מִכָּל הַמוֹעֲדִים, כְּמוֹ שְׁאֵמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה, כִּי עַקֵּר הַנֶּס וְהַהֲאָרָה הַנְּפִלָאָה וְהַעֲצוּמָה שֶׁל פּוּרִים הוּא שְׁאֵנוּ מִמְשִׁיכִין עָלֵינוּ הָאָרָה נְפִלָאָה כְּזֹאת שֶׁהוּא הָאָרַת מְרַדְכֵי שְׁנִזְכָּה לְהִתְגַּבֵּר בְּתַפְלָה גַּם בִּימֵי אַרְיִכַת הַגְּלוּת הַזֶּה כְּנִיִל. וְזֶה עַקֵּר שְׁמַחַת פּוּרִים שְׁאֵנוּ שְׂמֵחִים בְּחִסְדּוֹ שְׁאֵנוּ בְּטוֹחִים שְׁגַם עֲתָה יִשְׁמַע תְּפִלָּתֵנוּ וַיִּגְאֹלֵנוּ מִהֲרָה. וְזֶהוּ קְרִיאַתָּה זֶהוּ הַלּוּלָה, כִּי עַקֵּר הַהֵלֵל שֶׁל פּוּרִים הוּא קְרִיאַת הַמְּגִלָּה שְׁמִפְרָסֵם תִּקְוָה הַנֶּס שְׁגַם בְּעַת אַרְיִכַת הַגְּלוּת בְּעַת שְׁנִדְמָה שֶׁהִי יִתְבָּרַךְ מִסְתִּיר פְּנִים מִמָּנוּ גַּם אִזּוֹ הִי יִתְבָּרַךְ שׁוֹמֵעַ תְּפִלָּתֵנוּ כְּמוֹ שֶׁהִיָּה בִּימֵי מְרַדְכֵי וְאַסְתֵּר שְׁאִזּוֹ הִיָּה בְּסוּף הַגְּלוּת וְהַרְבֵּה חֲשָׁבוּ וְטָעוּ וְנִדְמָה לָהֶם שֶׁלֹּא יָשׁוּב עוֹד הִי יִתְבָּרַךְ אֵלֵינוּ חֵס וְשָׁלוֹם. וּמְרַדְכֵי וְאַסְתֵּר הִתְחַזְּקוּ בְּתַפְלָה גַּם אִזּוֹ עַד שֶׁזָּכּוּ לֵנֶס וְאֵנוּ מִמְשִׁיכִין עָלֵינוּ הַהֲאָרָה הַגְּדוֹלָה הַזֹּאת בְּכָל שָׁנָה וְשָׁנָה לְהִתְחַזֵּק בְּתַפְלָה תָּמִיד בְּכָל יְמֵי אַרְיִכַת הַגְּלוּת הַזֶּה שְׁאֵף עַל פִּי שְׂאֲפִתֵי עַבְדֵי אַחְשׁוּרוּשׁ אֲנִן וּמְלָכוּת

הַרְשָׁעָה מוֹשְׁלֵת עָלֵינוּ כָּל כָּד, אַף עַל פִּי כֵן אָנוּ בְּטוּחִים בְּחֶסֶד וּמְחֻזְקִים
עֲצֵמָנוּ לְהִתְפַּלֵּל תָּמִיד עַד שְׂיִכְמְרוּ רַחֲמָיו עָלֵינוּ, וְזֶה עֵקֶר הַהֲלָל שֶׁל פּוּרִים
בְּחִינַת קְרִיאָתָהּ זֶהוּ הַלּוּלָא, כִּי זֶה עֵקֶר הַהֲאָרָה שְׂמִמְשִׁיכִין בְּפוּרִים שְׁגָם
בְּעִבְדוּתָנוּ בְּאֲרִיכוֹת הַגְּלוּת נִתְחַזַּק בְּתַפְלָה תָּמִיד שְׁזָה עֵקֶר מְחִינַת קִלְפַת
עֲמָלָק עַל יְדֵי תַקָּף גְּדֻלַּת מְרָדְכִי שְׂמֵאִיר עָלֵינוּ אֲזַ כְּנִ"ל:

הַלְכָה הַ בְּהַלְכוֹת פְּרִיקָה וּטְעִינָה הַלְכָה הַ אֹת כַּג:

אפטרופוס א:

אפטרופוס ממנה על היתומים וכו':

אות א

יֵשׁ לְרַמְזוֹ כִּי יְתוּמִים הֵם נִקְרָאִים הַרְחוּקִים מֵעֲבוּדָתוֹ יִתְבָּרַךְ. כִּי כָּל
הַמְצוֹת וּמַעֲשֵׂים טוֹבִים שְׂאָדָם עוֹשֶׂה הַכֹּל עַל יְדֵי בְּחִינַת הַלְבוּשִׁין שֶׁיֵּשׁ לוֹ
מֵאָבִיו, וְאָמוֹ כְּמוֹבָא, וּכְשִׁחוּטָא חֶסֶד וְשְׁלוֹם אֲזִי אוֹבֵד לְבוּשׁוֹ חֶסֶד וְשְׁלוֹם,
וְנִתְלַבֵּשׁ בְּבִגְדֵי צוּאִים וְעַל כֵּן הוּא בְּחִינַת יְתוּם בְּלֹא אָב מֵאַחַר שְׂאָבֵד
לְבוּשׁוֹ, כִּי עֵקֶר מֵה שְׂמִמְשִׁיכִין מִן הָאָב הוּא הַלְבוּשׁ כְּנִ"ל, וְאֵלּוּ הֵינְתוּמִים
צָרִיכִין אֶפְטְרוֹפּוֹס שֶׁהוּא הַצַּדִּיק הַמְּנַהֵיג הַדּוֹר שֶׁהוּא מְשַׁתְּדֵל בְּתַקְנַת
הֵינְתוּמִים הַנִּ"ל לְקַרְבָּם לְעֲבוּדָתוֹ יִתְבָּרַךְ, כִּי אֶפְטְרוֹפּוֹס, שֶׁהוּא הַצַּדִּיק
הַמְּנַהֵיג הַדּוֹר, שֶׁהוּא מְשַׁתְּדֵל בְּתַקְנַת הֵינְתוּמִים הַנִּ"ל לְקַרְבָּם לְעֲבוּדָתוֹ
יִתְבָּרַךְ. כִּי אֶפְטְרוֹפּוֹס הוּא אָבִיהֶם שֶׁל יְתוּמִים, כְּמוֹ שֶׁפָּרַשׁ רַש"י, כִּי הוּא
אָבִיו מִמֶּשׁ מֵאַחַר שֶׁהוּא מְתַקְנֵנוּ וְאֲזִי מִפְּשִׁיט מִמֶּנּוּ הַבְּגָדִים צוּאִים
וּמִלְבִּישׁוֹ בְּבִגְדֵי נְקִיִּים. וְעַל כֵּן הוּא אָבִיו מִמֶּשׁ כְּנִ"ל. וְזֶה שְׂאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ
זְכוּרֵנוּ לְבִרְכָה

(סִנְהֶדְרִין יט), כָּל הַמְּלַמֵּד בֶּן חֲבֵרוֹ תוֹרָה כְּאֵלּוֹ יִלְדוּ. כִּי הוּא כְּאֵלּוֹ יִלְדוּ
מִמֶּשׁ עַל יְדֵי תַקּוּן הַלְבוּשִׁין כְּנִ"ל. וְזֶה שְׂאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוּרֵנוּ לְבִרְכָה
שֶׁהָאֶפְטְרוֹפּוֹס לּוֹבֵשׁ מִן הֵינְתוּמִים כְּדִי שְׂיִהְיֶה מְכַבֵּד וְיִהְיֶה דְּבָרָיו נִשְׁמָעִין.
כִּי לוֹ נֶאֱמַר הַכְּבוֹד בְּבְחִינַת כִּי מְכַבְּדִי אֶכְבֵּד, כִּי זֶה עֵקֶר כְּבוֹדוֹ יִתְבָּרַךְ
כְּשֶׁמְקַרְבִּין הַרְחוּקִים לְעֲבוּדָתוֹ, כְּמוֹ שֶׁכָּתַב רַבֵּנוּ גְרוֹ יְאִיר בְּסִימָן יד). וְזֶה

בְּחִינַת וְכַבֵּדְתוּ, כַּבְּדוּהוּ בְּכִסּוֹת נְקִי שֶׁהֵם בְּחִינַת תְּקוּן הַבְּגָדִים נְקִיִּים כַּנִּ"ל, כְּמוֹ שֶׁכָּתַב שָׁם רַבֵּנוּ גְרוֹ יְאִיר. וְעַל כֵּן מֵאַחַר שֶׁעַל יְדוֹ נִתְגַּדַּל וְנִתְרוֹמַם כְּבוֹדוֹ יִתְבָּרַךְ מְאֹד מְאֹד, עַל כֵּן צָרִיךְ שִׁיְהִיָּה הָאֶפְטֶרוֹפּוֹס הַנִּ"ל מְכַבֵּד בְּבְחִינַת כִּי מְכַבְּדֵי אֶכְבֵּד כַּנִּ"ל. וְזֶהוּ שְׁלֹבֵשׁ מִנְכָּסֵי יְתוּמִים, כִּי הַצַּדִּיק הַמְּקָרֵב נִפְשוֹת הוּא מִתְלַבֵּשׁ בְּנִפְשוֹתָם כִּי הֵם נַעֲשִׂין בְּחִינַת לְבוּשֵׁי יֶקָר אֲצִלוּ בְּבְחִינַת יֶקָרָה הִיא מִפְּנִינִים שֶׁהִתְלַמֵּיד חָכֵם יֶקָר מִן הַכֹּהֵן הַגָּדוֹל שֶׁנִּכְנָס לְפָנָי וְלִפְנֵים, כִּי הוּא לְפָנָי וְלִפְנֵים וְהֵם מְלַבִּישִׁים אוֹתוֹ, כְּמוֹ שֶׁהֵבִיא כָּל זֶה רַבֵּנוּ גְרוֹ יְאִיר בַּמֶּאמָר אֲשֶׁרִי הָעַם יוֹדְעֵי תְרוּעָה שֶׁל הַשְּׂגָחָה שֶׁלָּמָּה (סִימָן יג) וְזֶהוּ בְּעֶצְמוֹ כְּבוֹדוֹ, כִּי עֵקֶר הַכְּבוֹד עַל יְדֵי הַלְבוּשִׁין כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָּה (בְּבֹא קָמָא צֵא עֵב) רַבִּי יוֹחָנָן קָרָא לְמֵאנָה מְכַבְּדוֹתָא:

וְכַשְׁזוֹכָה שִׁיְהִיָּה לוֹ לְבוּשִׁין מִנִּפְשוֹת יִשְׂרָאֵל שֶׁקָּרְבָן לְעִבּוּדְתוֹ יִתְבָּרַךְ אִין כְּבוֹד גָּדוֹל מְזֶה, כִּי הֵם לְבוּשֵׁים יֶקָרִים מְאֹד מְאֹד, כִּי נִפְשוֹת יִשְׂרָאֵל הֵם גְּבוּהִים מְאֹד כִּיִּדוּעַ וְהוּא זוֹכָה לַעֲשׂוֹת לְעֶצְמוֹ לְבוּשִׁין מֵהֵם. וְכְמוֹ שֶׁאֵיתָא בְּזֵהָר גָּדַל הַכְּבוֹד שֶׁמְגִיעַ לְמִי שֶׁמְקָרֵב הָרְחוּקִים אֵלָיו יִתְבָּרַךְ. וְזֶה בְּחִינַת (מְשָׁלִי לֹא) עַז וְהָדָר לְבוּשָׁה וְכוּ'. שֶׁזוֹכָה לְבָגְדִים נְאִים וְחִזְקִים וְזֶה עַל יְדֵי פִיָּה פְתִיחָה בְּחִינַת תּוֹרַת חֶסֶד עַל לְשׁוֹנָה, הֵינּוּ שֶׁמְחִזִּיר בְּנֵי אָדָם בְּתִשׁוּבָה, שֶׁזֶה בְּחִינַת תּוֹרַת חֶסֶד שֶׁהוּא הַלּוּמֵד תּוֹרָה עַל מְנַת לְלַמְּדָה, כְּמוֹ שֶׁכָּתַב רַבֵּנוּ גְרוֹ יְאִיר בַּמֶּאמָר לְהַמְשִׁיךְ שְׁלוֹם בְּעוֹלָם (סִימָן יד) וְזֶה בְּחִינַת מְדָה כְּנֶגֶד מְדָה, כִּי הוּא תְּקוּן אוֹתָם וְתְקוּן בְּחִינַת הַלְבוּשִׁין שֶׁלָּהֵם כַּנִּ"ל, עַל כֵּן זוֹכָה לְבָגְדִים יֶקָרִים כַּנִּ"ל. וְהוּן נַעֲשִׂין מִנִּפְשוֹתָם בְּעֶצְמוֹ כַּנִּ"ל. וְזֶהוּ בְּחִינַת שֶׁאֶפְטֶרוֹפּוֹס לּוֹבֵשׁ מִן הִיתוּמִים כִּדִּי שִׁיְהִיָּה מְכַבֵּד. וְכֵן כָּל הַפְּרָשָׁה שֶׁל 'אַשֶׁת חֵיל מִי יִמְצֵא' מְדַבֵּרֵת מְזֶה מֵהַמְּקָרֵב בְּנֵי אָדָם לְעִבּוּדְתוֹ יִתְבָּרַךְ, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב שָׁם, וְתִקֵּם בְּעוֹד לַיְלָה וְתִתֵּן טָרֶף לְבֵיתָהּ וְכוּ'. שֶׁפְּרָשׁוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָּה שֶׁהוּא הַמְּלַמֵּד תּוֹרָה לְתַלְמִידִים וְכֵן כָּל הַפְּרָשָׁה, עֵינֵי שָׁם. וְכֵן מְדַבֵּר שָׁם מִבְּחִינַת תְּקוּן הַלְבוּשִׁין, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב, סֹדִין עֲשֵׂתָה וְתִמְכֹּר, דְּהֵינּוּ שֶׁעוֹשֶׂה לְבוּשִׁין נְאִים לְאַחֲרִים שֶׁמְקָרְבָן כַּנִּ"ל וְעַל יְדֵי זֶה עַז וְהָדָר לְבוּשָׁה כַּנִּ"ל. וְזֶהוּ כִּדִּי שִׁיְהִיוּ דְּבָרָיו נִשְׁמָעִין בְּעַסְקֵי הִיתוּמִים, כִּי הוּא צָרִיךְ לְהַשְׁתַּדֵּל בְּעַדָם בְּכָל תְּקִנָּתָם וְלִטְעוֹן בְּעַדָם, כִּי דָרֵךְ הִיתוּמִים שֶׁיֵּשׁ עֲלֵיהֶם דִּין וְדַבְרִים וְתַבִּיעוֹת, כִּי אֵלוּ שֶׁנִּתְרַחֲקוּ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ כְּשֶׁנִּתְקַרְבִּין אַחַר כֵּךְ אֲזִי יֵשׁ עֲלֵיהֶם קְטְרוּגִים וּמְנִיעוֹת גְּדוֹלוֹת עַל יְדֵי הַבְּגָדִים צוֹאִים שֶׁהַלְבִּישׁוּ כְּמוֹ שֶׁכָּתַב רַבֵּנוּ גְרוֹ יְאִיר שָׁם וְהָאֶפְטֶרוֹפּוֹס שֶׁהוּא אֲבִיהֶם, הוּא טוֹעֵן בְּעַדָם וְלוֹחֵם מִלְחָמָתָם כִּדִּי לְהַצִּילָם מִכָּל הַקְטְרוּגִים וְלִתְקַנָּם:

וְזֶה בְּחִינַת אֶפְטָרוֹפּוֹס שְׁמָנְהוּ אָבִי יְתוּמִים לֹא יִשְׁבַּע, מְנַהוּ בֵּית דִּין יִשְׁבַּע. כִּי יֵשׁ שְׁנֵי בְּחִינּוֹת בְּזֶה שְׁנֵתְמַנְהוּ לְהִיּוֹת אֶפְטָרוֹפּוֹס וּמְנַהֵג אֶת יִשְׂרָאֵל, כִּי כָּתַב רַבְּנֵי נֵרוֹ יָאִיר (סִימָן ו) שֵׁישׁ שְׁנֵי מִינֵי כְּבוֹד, יֵשׁ כְּבוֹד אֱלֹקִים וְלִזֶּה זוֹכָה הַבּוֹרַח מִן הַכְּבוֹד וּכְשֶׁזּוֹכָה לָזֶה הַכְּבוֹד שֶׁהוּא כְּבוֹד אֱלֹקִים אֲזִי אֲסוּר לַחֲקוֹר עַל כְּבוֹדוֹ, כִּי הוּא בְּבְחִינַת כְּבוֹד אֱלֹקִים הַסֵּתֵר דָּבָר. אֲבָל הַרוֹדֵף אַחַר הַכְּבוֹד אֵינוֹ זוֹכָה כִּי אִם לְכְבוֹד מְלָכִים שֶׁהוּא בְּחִינַת חֲקוֹר דָּבָר וְאֲזִי הַכֹּל חוֹקְרִין עַל כְּבוֹדוֹ וְכוּ', עַיֵן שָׁם. וְזֶה בְּחִינַת שְׁנֵי מִינֵי אֶפְטָרוֹפּוֹס שֶׁהוּא בְּחִינַת כְּבוֹד וּמְמַשְׁלָה לְהַנְהִיג אֶת יִשְׂרָאֵל, כִּי יֵשׁ שְׁמֻקְבֵּל הַכְּבוֹד מֵה' יִתְבַּרְךָ בְּעֲצָמוֹ בְּבְחִינַת כְּבוֹד אֱלֹקִים הַנִּי"ל שֶׁה' יִתְבַּרְךָ בְּעֲצָמוֹ נוֹתֵן לוֹ הַכְּבוֹד וְזֶה בְּחִינַת מְנַהוּ אָבִי יְתוּמִים, הֵינּוּ ה' יִתְבַּרְךָ בְּעֲצָמוֹ שֶׁהוּא אָבִי יְתוּמִים וְכוּ' וְאֲזִי אֵין לְהַשְׁבִּיעוֹ, כִּי הַשְּׁבוּעָה הוּא שְׁחוֹקְרִין אַחֲרָיו וּמְשַׁבִּיעִין אוֹתוֹ אִם לֹא הָעֵלִים וּפְגָם בְּאֶפְטָרוֹפּוֹסוֹת וְזֶה שְׁמָנְהוּ אָבִי יְתוּמִים בְּעֲצָמוֹ שֶׁהוּא בְּחִינַת כְּבוֹד אֱלֹקִים אֲסוּר לַחֲקוֹר עַל כְּבוֹדוֹ כְּנִי"ל וְעַל כֵּן לֹא יִשְׁבַּע, כִּי אֲסוּר לַחֲקוֹר אַחֲרָיו כְּנִי"ל, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (תְּהִלִּים ב) ה' אָמַר אֵלַי בְּנֵי אֲתָה וְכוּ' שֶׁאֵל מִמֶּנִּי וְאֲתָנָה וְכוּ', דְּהֵינּוּ שֶׁה' יִתְבַּרְךָ בְּעֲצָמוֹ אָמַר שֶׁאֲהִיָּה מְלֶךְ וּמוֹשֵׁל, כְּמוֹ שֶׁפָּרַשׁ רַש"י שָׁם. וְעַתָּה מְלָכִים הַשְּׁכִילוֹ, כְּלוּמַר וְעַתָּה הַשְּׁכִילוֹ וְחֲשְׁבוּ עֲצָה לְבִטֵּל כְּבוֹדֵי חַס וְשְׁלוֹם, כִּי אֵי אֶפְשֵׁר כָּלֵל, כִּי אֲסוּר אֶפְלוֹ לַחֲקוֹר עַל זֶה הַכְּבוֹד כְּנִי"ל. אֲבָל יֵשׁ בְּחִינַת אֶפְטָרוֹפּוֹס שְׁמָנְהוּ בֵּית דִּין בְּחִינַת כְּבוֹד מְלָכִים שְׁמֻקְבֵּל כְּבוֹדוֹ וְהִתְמַנְתּוֹ עַל פִּי בֵּית דִּין, דְּהֵינּוּ עַל פִּי דִּין בְּחִינַת דִּינָא דְּמַלְכוּתָא וְהַכְּבוֹד בְּעֲצָמוֹ הוּא דּוֹן הַדִּין, כְּמוֹ שֶׁכָּתַב רַבְּנֵי נֵרוֹ יָאִיר בְּמָקוֹם אַחֵר (סִימָן קלא). וּמֵאַחַר שֶׁעֲדִין לֹא זָכָה לְבְּחִינַת כְּבוֹד אֱלֹקִים הַסֵּתֵר דָּבָר, עַל כֵּן הַכֹּל חוֹקְרִין עָלָיו כְּנִי"ל, כִּי הוּא תְּמִיד עַל הַמְּשַׁקֵּל עַל פִּי דִּין בְּבְחִינַת מֵאֲזֵנֵי צֶדֶק, כְּמוֹ שֶׁכָּתַב רַבְּנֵי זְכָרוֹנוֹ לְבִרְכָּה. וְעַל כֵּן צָרִיךְ לִשְׁבַע, הֵינּוּ שֶׁצָּרִיךְ לְבָרֵר שְׁמָנְהֵיג כְּבוֹדוֹ וְאֶפְטָרוֹפּוֹסוֹת שְׁלוֹ בְּאֵמֶת וְאִמּוּנָה, כִּי הַכֹּל חוֹקְרִין וְשׁוֹאֲלִין עָלָיו כְּנִי"ל. וְזֶה שֶׁאֲמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנּוּ לְבִרְכָּה שֶׁצָּרִיךְ לִשְׁבַע, כִּי לֹא יִמְנַע מַלְהִיּוֹת אֶפְטָרוֹפּוֹס מַחֲמַת זֶה מֵאַחַר שֵׁישׁ לוֹ כְּבוֹד שֶׁהוּא אֶפְטָרוֹפּוֹס, כִּי זֶה שֶׁהוּא אֶפְטָרוֹפּוֹס עַל פִּי בֵּית דִּין שֶׁהוּא בְּחִינַת כְּבוֹד מְלָכִים כְּנִי"ל, הוּא רוֹצֵה בְּכְבוֹד בְּוֹדָאֵי, כִּי זֶה תְּלוּי בְּזֶה, כִּי עַל יְדֵי שְׁרוּדֵף אַחַר הַכְּבוֹד עַל יְדֵי זֶה אֵינוֹ זוֹכָה רַק לְכְבוֹד מְלָכִים כְּנִי"ל וְעַל כֵּן חוֹקְרִין אַחֲרָיו וְנוֹתְנִין לוֹ שְׁבוּעָה, כִּי לֹא יִמְנַע עֲבוּר זֶה מֵאַחַר שֶׁרוֹצֵה בְּהַכְּבוֹד כְּנִי"ל, אֲבָל מְנַהוּ אָבִי יְתוּמִים בְּעֲצָמוֹ לֹא יִשְׁבַע, כִּי אֲסוּר לַחֲקוֹר אַחֲרָיו כְּנִי"ל, כִּי הוּא בּוֹרַח מִן הַכְּבוֹד שֶׁעַל יְדֵי זֶה זָכָה לְבְּחִינַת כְּבוֹד אֱלֹקִים הַסֵּתֵר דָּבָר כְּנִי"ל:

אפטרופוס ב:

מי שמת והניח יורשים קטנים וכו' צריך מורישם למנות להם אפטרופוס
שיתעסק בשבילם. אם לא מנהו. הבית דין חייבים למנות להם אפטרופוס
שהבית דין אביהם של יתומים. אפטרופוס שמנהו אבי יתומים לא ישבע,
מנהו בית דין ישבע:

אפטרופוס:

ענין

אות א

על פי המאמר המתחיל פרקא רביעאה מספרא דצניעותא עתיקא טמיר
וסתים זעירא דאנפין אתגלגלא ולא אתגלגלא בסימן כא, עין שם כל
המאמר. ובקצור כי יש שכל פנימי ומקיף, דהינו מה שהאדם משיג ומבין
הוא בחינת פנימי שנקנס לתוך המוח לפנים, ומה שאין האדם יכול להשיג
ולהבין זה בחינת מקיף שמקיף את המוח ואין יכול לכנס לתוך המוח
לפנים. והשכל הפנימי מקבל חיות מן המקיף. וצריך כל אחד להשתדל
לעשות מהמקיפים פנימים וכו'. וכל אלו הקשיות שאנו נבוכין בהם כמו
הידיעה והבחירה הם בשכל המקיף שאי אפשר לאנושי להשיג זה השכל
המקיף עד לעתיד כי אם היה משיג זה השכל היה יוצא מגדר אנושי והיה
בגדר מלאך והיה מתבטל הבחירה לגמרי וכו'. ולבוא לבחינת שפע אלקי
בחינת רוח הקדש שהוא בחינת מקיף הנ"ל הוא על ידי שמקדש שתי עיניו
ושתי אזניו ותרוין נוקבין דחטמא ופומא שהם שבעת הנרות שעל ידם
נמשך שפע אלקי שהוא בחינת המקיף הנ"ל. ולפעמים שהשפע אלקי
והשכל הנ"ל הם בבחינת העלם ועבור ואז יפה צעקה לאדם בין בתורה
ובין בתפלה וכו', עין שם כל זה היטב. וזה בחינת יבום וחליצה, כי זה
הולך בלא זרע ולא הניח אחריו ברכה שימשיכו שכל הפנים בעולם וכו',
עין שם. ועין שם מה שמבאר אחר גמר המאמר מה ששני לזה המאמר
ומה שמבאר על פסוק נחמו נחמו, כי הכל אחד עם המאמר הנ"ל, עין שם.
כי הידיעה עקר הנחמה מכל הצרות והיא עקר החיים. וכשנשלים הידיעה
אזי נשלם כל החסרונות בבחינת אם דעת קניית מה חסרת וכו', עין שם
כל זה היטב:

אות ב

וְזֶה בְּחִינַת גְּדֹל הַרְחֲמָנוּת הָעֲצוּם שֵׁישׁ עַל יְתוּמִים קְטַנִּים. וְעַל כֵּן צָרִיכִין לְמִנּוּת לָהֶם אֲפִטְרוּפוֹס שֶׁהוּא אָבִי יְתוּמִים, כְּמוֹ שֶׁפִּרְשׁ רַשִׁי עַל תִּבְתּ אֲפִטְרוּפוֹס שֶׁהוּא לְשׁוֹן אָבִי יְתוּמִים, עֵינֵי שָׁם. כִּי בְּאַמֶּת עֵקֶר הַחַיּוּת הַבְּנִים קְטַנִּים הוּא מְאַבְיָהֶם שֶׁהוּא חַיּוּתָם מִמֶּשֶׁ, כִּי עֵקֶר חַיּוּת הָאָדָם הוּא רַק מֵהַשְּׂכָל שֶׁהוּא עֵקֶר חַיּוּת הָאָדָם, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (קֹהֶלֶת ז'), הַחֲכָמָה תִּחְיֶיה וְכוּ' וְכַמוֹכֵן בְּמֵאמְרֵי הַנַּיִל. וְעַל כֵּן הַבְּנִים קְטַנִּים שְׂאִין דְּעַתָּם שְׁלֵמָה עֲדִין עֵקֶר חַיּוּתָם מְאַבְיָהֶם שֶׁהוּא מְאִיר בָּהֶם הַדְּעַת עַל יְדֵי שֶׁמִּשְׁתַּדֵּל בְּצָרְכֵיהֶם וּמְשַׁגִּיחַ עֲלֵיהֶם בְּכָל הַדְּבָרִים שֶׁעַל יְדֵי זֶה מְאִיר בָּהֶם דְּעַתּוֹ וְהוּא עֵקֶר חַיּוּתָם כְּנַיִל. כִּי אֵב וְיָבֵן זֶה בְּחִינַת פְּנִימִי וּמְקִיף, כְּמוֹכֵן בְּסִפְרֵים. וְזֶה בְּחִינַת גְּדֹל הַחַיּוּב שֶׁמְחַיֵּב הָאָדָם לְהַנִּיחַ בָּנִים בְּעוֹלָם, כִּי עֵקֶר בְּרִיאת הָאָדָם בְּעוֹלָם הַזֶּה הוּא בְּשִׁבִיל שֵׁימֻשִׁיךְ שֶׁכָּל הַפְּנִים שֶׁהוּא בְּחִינַת מְקִיף בְּעוֹלָם הַזֶּה כְּדֵי שֶׁיִּגְלֶה אֶלְקוּתוֹ וְתִבְרָךְ בְּעוֹלָם, כִּי בְּכֻלְלִיּוֹת הָעוֹלָמוֹת כָּלֵל הָעוֹלָם הַזֶּה הוּא בְּבְחִינַת פְּנִימִי וְהָעוֹלָם הַבָּא הוּא בְּחִינַת שֶׁכָּל הַמְּקִיף, כִּי כָּל מֵה שֵׁישׁ בְּעוֹלָם הַזֶּה אֲפֻשֶׁר לְהַבִּין וּלְהַשִּׁיג, אֲבָל עוֹלָם הַבָּא עֵינֵי לֹא רָאִתָּה וְכוּ', כִּי הוּא בְּחִינַת מְקִיף שְׂאִי אֲפֻשֶׁר לְהַשִּׁיג. וְצָרִיךְ הָאָדָם לְהַמְשִׁיךְ שֶׁכָּל הַמְּקִיף שֶׁהוּא בְּחִינַת אֵב, בְּחִינַת עוֹלָם הַבָּא לְתוֹךְ פְּנִימִיּוֹת הַשְּׂכָל בְּעוֹלָם הַזֶּה לְהַמְשִׁיךְ הַשְּׂכָל מִמְּקִיף לְפְנִימִי מְאֹב לָבוֹן, מְעוֹלָם הַבָּא לְעוֹלָם הַזֶּה וּבְשִׁבִיל זֶה עֵקֶר בְּרִיאת הָאָדָם, כִּי עֵקֶר הוּא הַדְּעַת וְכַנַּיִל וְכַמוֹכֵן בְּמֵאמְרֵי הַנַּיִל וְכַאֲשֶׁר נִשְׁמַע מִפִּי הַקַּדוֹשׁ מְעַנֵּן זֶה בְּעַת שֶׁהִיָּה עוֹסֵק בְּדְבָרֵי הַמֵּאמָר הַנַּיִל. וְזֶה בְּחִינַת בָּנִים שֶׁמְחַיֵּבִים לְהַנִּיחַ אַחֲרָיו בְּזֶה הָעוֹלָם, כִּי הַבֵּן נִמְשָׁךְ מִמֶּחֶ הָאֵב וּמִי שֶׁזוֹכֶה לְהַנִּיחַ בֵּן זֶה בְּחִינַת שֶׁהַמְשִׁיךְ שֶׁכָּל הַמְּקִיף לְפְנִימִי, כִּי מֵהָאֵב נִמְשָׁךְ הַבֵּן, דְּהֵינּוּ מִמְּקִיף לְפְנִימִי, כִּי אֵב וְיָבֵן הֵם בְּחִינַת מְקִיף וּפְנִימִי וְכַמוֹכֵן בְּמֵאמְרֵי 'בְּרֵאשִׁית בְּרֵא' מֵאמָר וְחֲצִי מֵאמָר אֵב וְיָבֵן, עֵינֵי שָׁם (סִימָן כב). וְעַל כֵּן עַל יְדֵי שֶׁמְנִיחַ אַחֲרָיו בֵּן, עַל יְדֵי זֶה דִּיקָא זוֹכֶה לִיעוֹל לְפָרְגוּדָא דְּמִלְכָּא לְזָכוֹת לְעֵלוֹת לְעוֹלָם הַבָּא וּבִלְאִי זֶה חֵס וְשְׁלוֹם אִי אֲפֻשֶׁר לוֹ לְעֵלוֹת, כְּמוֹכָא בְּזֵהָר (בְּרֵאשִׁית מַח). כִּי כָּל אֶחָד כְּפִי מֵה שֶׁזוֹכֶה בְּעוֹלָם הַזֶּה לְהַשִּׁיג וּלְהַבִּין וּלְעֲשׂוֹת מֵהַמְּקִיף פְּנִימִי, כְּמוֹ כֵּן זוֹכֶה בְּעוֹלָם הַבָּא לְמְקִיפִים עֲלִיוֹנִים אַחֲרָיו וְזֶה עֵקֶר שֶׁעֲשׂוּעַ וְתַעֲנוּג עוֹלָם הַבָּא. וְעַל כֵּן עַל יְדֵי שֶׁהַנִּיחַ בֵּן, שֶׁזֶה בְּחִינַת שֶׁהַמְשִׁיךְ הַשְּׂכָל וְהַמֶּחֶ מְאֹב לָבוֹן, מִמְּקִיף לְפְנִימִי, עַל יְדֵי זֶה הוּא זוֹכֶה לְמְקִיפִים אַחֲרָיו בְּעוֹלָם הַבָּא וְעַל כֵּן הָאֵב זוֹכֶה לְעֵלוֹת בְּעוֹלָם הַבָּא עַל יְדֵי שֶׁהַנִּיחַ אַחֲרָיו בָּנִים דִּיקָא, אֲבָל כְּשֶׂאִין זוֹכֶה חֵס וְשְׁלוֹם לְהַנִּיחַ בָּנִים אִי אֲפֻשֶׁר לוֹ לְעֵלוֹת מֵאַחַר שֶׁלֹּא זָכָה בְּעוֹלָם הַזֶּה לְהַרְבּוֹת וּלְהַגְדִּיל הַדְּעַת שֶׁבְשִׁבִיל זֶה בָּא לְעוֹלָם, לְהַגְדִּיל הַדְּעַת וּלְעֲשׂוֹת מִמְּקִיף פְּנִימִי שֶׁזֶה בְּחִינַת בָּנִים כְּנַיִל וְאִזּוֹ זוֹכֶה לְמְקִיפִים אַחֲרָיו שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת עוֹלָם הַבָּא כְּנַיִל. אֲבָל כְּשֶׁלֹּא הַגְדִּיל הַדְּעַת חֵס וְשְׁלוֹם, וְלֹא הַנִּיחַ בָּנִים וְלֹא הַמְשִׁיךְ הַשְּׂכָל מְאֹב לָבוֹן, מִמְּקִיף לְפְנִימִי, אֵינּוּ יָכוֹל לְזָכוֹת לְמְקִיפִים אַחֲרָיו שֶׁהֵם שֶׁעֲשׂוּעַ עוֹלָם הַבָּא :

וְזֶה שֶׁהִבִּיא רַבְּנֵינוּ זְכוּרֵינוּ לְבַרְכָּה בְּמֵאמְרֵי הַנַּיִל עֲנִין יְבוּס וְלְכַאוּרָה אֵין לוֹ קֶשֶׁר גְּמוּר עֲנִין יְבוּס לְמֵאמְרֵי הַנַּיִל, אֵדְךָ עַל פִּי הַנַּיִל הַכֹּל אֶחָד, כִּי עֲנִין הַנַּיִל לְהַמְשִׁיךְ מִמְּקִיף לְפְנִימִי וְעֲנִין בָּנִים שֶׁמְחַיֵּבִים לְהַנִּיחַ בְּעוֹלָם הַזֶּה הַכֹּל אֶחָד וְכַנַּיִל וְעַל כֵּן מְגִיעַ הִירְשָׁה לְהַבְּנִים מֵאַחַר שֶׁהֵם בְּחִינַת הַמְשַׁכֵּת הַשְּׂכָל מִמְּקִיף לְפְנִימִי, שֶׁזֶהוּ עֵקֶר שְׁלֵמוֹת וְהַגְדֵּל הַדְּעַת כְּנַיִל. וּמִשָּׁם

נמשכין כל ההשפעות כנ"ל דעת קניית מה חסרת. ועל כן נמשכת כל ההשפעה וכל העשירות מהאב לבן, כי כמו שנמשך הדעת מאב לבן, כמו כן נמשכין עמו כל ההשפעות והעשירות. שזהו בחינת הירשה השיך לבנים, כי כל ההשפעות נמשכין מהדעת כנ"ל. נמצא שאב ובן הם בחינת מקיף ופנימי ועל כן עקר חיות הבנים על ידי האב שמאיר עליהם הדעת שהוא עקר החיות כנ"ל, כי הפנימי מקבל חיות מהמקיף כנ"ל. ועל כן כשנסתלק האב הרי הוא כאלו נסתלק חיותם ממש מחמת שאין מי שיאיר בהם דעתו שהוא עקר חיותם. ועל כן האב קדם מיתתו צריך למנות להם אפטרופוס, והאפטרופוס נקרא אבי יתומים, כי הוא נעשה בחינת אבי יתומים ממש מאחר שמשגיח עליהם בדעתו ומאיר עליהם דעתו ועל ידי זה ממשיך עליהם בחינת הארת האב שהוא הארת הדעת מאב לבן כנ"ל. ועל כן האב בעצמו צריך למנות להם אפטרופוס כדי שיהיה להאפטרופוס התקשרות עם האב בעצמו ויהיה לו כח לאחר הסתלקותו להמשיך הארת האב לבנים על ידי שמנהו האב בעצמו ומסר לו כחו ועל ידי זה יש לו כח להמשיך הארת האב לבנים אחר הסתלקותו ולהאיר בהם הדעת להחיות אותם, שזהו עקר בחינת האפטרופוסות כנ"ל:

אות ג

וזהו בחינת החלוק שיש בין מנהו אבי יתומים בעצמו שאין צריך לשבע ובין מנהו הבית דין שצריך לשבע, כי השבועה הוא בחינת התקשרות כמובא, כי שבועה זה בחינת שבעת הנרות הנ"ל שעל ידם ממשיכין הארת המקיף לבנים וזה לשון שבועה, לשון שבעה בחינת שבעת הנרות הנ"ל. וזהו בחינת שבועה שמטילין על מי שחשוד על איזה שקר מטילין עליו שבועה כדי שיגיד האמת, כי עקר אחיזת השקר הוא רק כשאין הדעת בשלמות, דהינו שאין ממשיכין הדעת ממקיף לפנימי, שזהו עקר שלמות הדעת, כי בלבול הדעת זה בחינת שקר, כי כשאין הדעת שלם והוא מבלבל אזי יכול לטעות עצמו ולומר על דבר הפך מן האמת. אבל כשהדעת שלם אין בו טעות ושקר רק אמת, כי השכל השלם הוא רק כלו אמת, כי השכל השלם מחיב רק האמת לאמתו. נמצא שהשקר הוא בחינת ערבוב הדעת והאמת הוא בחינת דעת השלם. ועקר שלמות הדעת הוא כשממשיכין הדעת ממקיף לפנימי כנ"ל ושם עקר האמת כנ"ל ועקר אחיזת השקר הוא כשאין ממשיכין הדעת ממקיף לפנימי ואז אין הדעת שלם ואז יש אחיזת השקר כנ"ל. כי העולם הזה נקרא עלמא דשקרא והעולם הבא נקרא עלמא דקשוט, כי עולם הבא בחינת מקיפים, בחינת שלמות הדעת הוא בחינת אמת, אבל העולם הזה, שהוא בחינת הדעת

שְׂאִין שְׁלֵם כָּל כֶּד שֶׁסְ אַחֲזִית הַשְּׁקָר. וּכְשֶׁמִּקְשָׁרִין הָעוֹלָם הַזֶּה אֶל הָעוֹלָם הַבָּא, דְּהֵינּוּ שְׂמִמְשִׁיכִין מִמִּקִּיף לִפְנֵימִי, מֵעוֹלָם הַבָּא לְעוֹלָם הַזֶּה, עַל יְדֵי זֶה נִשְׁלֵם הַדְּעַת וְנִתְבַּטֵּל הַשְּׁקָר, כִּי הָעוֹלָם הַבָּא בְּחִינַת מִקִּיף הוּא בְּחִינַת אֲמֶת בְּחִינַת עֲלָמָא דְקִשׁוּט וְכַנִּי"ל. וְעַל כֵּן כְּשֶׁאֲחַד חֲשׂוֹד עַל שְׁקָר וְזֶהוּ רַק מַחֲמַת שְׂאִינּוּ מִמְשִׁיד הָאֲרֵת הַדְּעַת מֵעוֹלָם הַבָּא לְעוֹלָם הַזֶּה מִמִּקִּיף לִפְנֵימִי, עַל כֵּן הוּא צָרִיד לְשִׁבְעַ. וְהַשְּׁבוּעָה הוּא בְּחִינַת שְׁבַעַת הַנְּרוֹת כַּנִּי"ל שְׁעַל יָדָם מִמְשִׁיכִין הַמִּקִּיף לִפְנֵימִי, כִּי הַשְּׁבוּעָה הוּא בְּחִינַת הַתְּקַשְׁרוֹת שְׂמִקְשָׁר וּמֵאִיר הָאֲרֵת עוֹלָם הַבָּא בְּחִינַת מִקִּיפִים לִפְנֵימִי עַל יְדֵי בְּחִינַת שְׁבַעַת הַנְּרוֹת כַּנִּי"ל וְאֵזִי אֵינּוּ חֲשׂוֹד עוֹד עַל שְׁקָר, כִּי כְּשֶׁמִּמְשִׁיד הַמִּקִּיף לִפְנֵימִי עַל יְדֵי בְּחִינַת שְׁבַעַת הַנְּרוֹת שֶׁהֵם בְּחִינַת שְׁבוּעָה אֵזִי נִתְבַּטֵּל הַשְּׁקָר כַּנִּי"ל (כִּי תִקּוֹן שְׁבַעַת הַנְּרוֹת הַנִּי"ל הוּא עַל יְדֵי שְׂמִקְדָּשׁ עֵינָיו וְאֲזַנָּיו וְתַרְוִין נוֹקְבִין דְּחֻטְמָא וּפּוּמָא, וְקִדְשֵׁת הַפֶּה הוּא עַל יְדֵי אֲמֶת, כְּמוֹ שְׂמִבְאָר שֶׁסְ בַּמֶּאֱמָר הַנִּי"ל וְהַפֶּה הוּא כְּלָלִיּוֹת שְׁבַעַת הַנְּרוֹת הַנִּי"ל, כִּי הַפֶּה הוּא בְּחִינַת מַלְכוּת שְׂכָלוֹת מְכַל שְׁבַעַת הַנְּרוֹת):

אות ד

נִמְצָא שְׂעֵקֶר הַשְּׁבוּעָה הוּא בְּחִינַת שְׂמִקְשָׁר וּמִמְשִׁיד הָאֲרֵת הַמִּקִּיף לִפְנֵימִי מֵעוֹלָם הַבָּא לְעוֹלָם הַזֶּה מֵאֵב לְבֹן כַּנִּי"ל. וְעַל כֵּן כְּשֶׁהֵבִית דִּין מִמִּנִּין אֶפְטָרוֹפּוֹס מְטִילִין עָלָיו שְׁבוּעָה שֶׁהוּא בְּחִינַת הַתְּקַשְׁרוֹת הַנִּי"ל כְּדִי שְׂיֻכַּל הָאֶפְטָרוֹפּוֹס לְהַמְשִׁיד הָאֲרֵת הָאֵב לְבֹן מֵעוֹלָם הַבָּא לְעוֹלָם הַזֶּה, שְׂזֶהוּ עֵקֶר בְּחִינַת הָאֶפְטָרוֹפּוֹס לְהַמְשִׁיד הָאֲרֵת הָאֵב לְבֹן מֵעוֹלָם הַבָּא לְעוֹלָם הַזֶּה, שְׂזֶהוּ עֵקֶר בְּחִינַת הָאֶפְטָרוֹפּוֹסוֹת, כִּי הוּא צָרִיד שְׂיִהְיֶה נַעֲשֶׂה אָבִי יְתוּמִים מִמֶּשׁ לְהַמְשִׁיד לְהַבְנִים הָאֲרֵת הָאֵב וְזֶה נַעֲשֶׂה עַל יְדֵי הַשְּׁבוּעָה שְׂמִטִּילִין עָלָיו, כִּי עַל יְדֵי הַשְּׁבוּעָה שְׂמִקְשָׁרִין וּמִמְשִׁיכִין מֵאֵב לְבֹן, מִמִּקִּיף לִפְנֵימִי, מֵעוֹלָם הַבָּא לְעוֹלָם הַזֶּה, שְׂזֶהוּ עֵקֶר בְּחִינַת הָאֶפְטָרוֹפּוֹסוֹת כַּנִּי"ל וְאֵזִי אֵינּוּ חֲשׂוֹד עוֹד שְׂיַעֲלִים מִמִּמּוֹנָם מֵאַחַר שְׂמִקְשָׁר וּמִמְשִׁיד מֵאֵב לְבֹן עַל יְדֵי הַשְּׁבוּעָה וְנַעֲשֶׂה אָבִי יְתוּמִים מִמֶּשׁ וְאֵזִי רַחֲמֵי הָאֵב עַל הַבֵּן וְאֵזִי בּוֹדֵאִי לֹא יַעֲלִים מִמּוֹנָם כָּלֵל, כִּי עֵקֶר רַחֲמֵי הָאֵב עַל הַבֵּן בְּחִינַת כְּרַחֵם אָב עַל בְּנָיִם, הוּא רַק בְּחִינַת הָאֲרֵת הַדְּעַת שְׂמֵאִיר בָּהֶם, כִּי הַדְּעַת הוּא הַרְחַמִּים, כְּמוֹבֵא בְּדַבְרֵי רַבֵּנוּ זְכוּרֵנוּ לְבִרְכָה בְּמִקּוֹם אַחֵר:

אָבֵל כְּשֶׁמִּנְהוּ הָאֵב בְּעַצְמוֹ אֵין צָרִיד לְשִׁבְעַ כִּי עַל יְדֵי שְׂמִנְהוּ אָבִי יְתוּמִים בְּעַצְמוֹ לְאֶפְטָרוֹפּוֹס נִתְקַשָּׁר מִמִּילָא לְהָאֵב וַיֵּשׁ לוֹ כַּח לְהַמְשִׁיד הָאֲרֵת הָאֵב לְבָנִים עַל יְדֵי שְׂאֲבִיָּהֶם בְּעַצְמוֹ הַתְּקַשָּׁר עִמּוֹ בְּחִיּוֹ וּמִסָּר לוֹ כַּחוֹ וּמִנְהוּ לְאֶפְטָרוֹפּוֹס וְאֵזִי תַכְף כְּשֶׁנִּסְתַּלַּק מִתְּלִבְשׁ בּוֹ הָאֲרֵת הָאֵב וְעַל כֵּן יֵשׁ לוֹ כַּח לְהַחֲיוֹת הַבָּנִים לְהַאִיר בָּהֶם הַדְּעַת מֵאֵב לְבֹן מֵאַחַר שְׂאֲבִיָּהֶם בְּעַצְמוֹ הַתְּקַשָּׁר עִמּוֹ בְּחִיּוֹ וּמִסָּר לוֹ כַּחוֹ וְדַעְתּוֹ וְעַל כֵּן אֵין צָרִיכִים לְשִׁבְעַ כִּי

נתקשר ממילא כנ"ל. אבל כשלא מנהו בעצמו אף על פי שיש להבית דין כח למנות אפטרופוס, אף על פי כן צריך שיהיה לו איזה בחינת התקשרות להאב כדי שיוכל להמשיך השכל והחיות מאב לבן וכו', שזהו עקר בחינת האפטרופוסות, ועל כן הוא צריך שבועה, כי על ידי בחינת השבועה, שהוא בחינת התקשרות בין עולם הזה ועולם הבא, בין אב לבן, בין פנימי למקיף, על ידי זה יש כח להאפטרופוס להיות נעשה אבי יתומים ממש, כי נתקשר על ידי השבועה שמטילין עליו וממשיך הארת הדעת מאב לבן וכו' ואזי נעשה אבי יתומים ממש, כי מאיר בהם הדעת מאב לבן, ממקיף לפנימי, שזהו עקר בחינת האפטרופוסות כנ"ל:

ברוך ה' לעולם, אמן ואמן:

אות ה

וזה בחינת פורים, כי המן עמלק הוא בחינת כפירות ואפיקורסות, כמובא בדברי רבנו זכרוננו לברכה במקום אחר. ועקר הכפירות והאפיקורסות הם באים על ידי אלו הקשיות והמבוכות שאי אפשר למצא להם תרוץ על פי שכל אנושי כמו הידיעה והבחירה. ובאמת אלו המבוכות הם בשכל המקיף שאי אפשר להשיגו בזה העולם כי אם היו משיגין זה השכל של הידיעה והבחירה וכיוצא הנה מתבטל מגדר אנושי והיה מתבטל הבחירה לגמרי וכמבאר כל זה במאמר הנ"ל. אבל המן עמלק, שהוא בחינת אפיקורוס וכופר, לא היה מאמין בזה שיש בחינת שכל המקיף ששם מתבטלין כל הקשיות והמבוכות של האפיקורסים ועל כן רצה להתגבר על ישראל חס ושלום, על ידי קשיות ואפיקורסות אלו ועל כן עשה עצמו עבודה זרה וזה בחינת כפירות ואפיקורסות. ועל כן רצה להעביר את ישראל לגמרי חס ושלום, כי השכל המקיף הנ"ל הוא בחינת סגלה וישראל נקראו עם סגלה, כי הוא דבר שאי אפשר להשיג אשר בחר עם מתוך עמים וכמבאר כל זה במאמר הנ"ל ועל כן עקר קיום ישראל עם סגלה הוא רק כשמאיר השכל המקיף הנ"ל שהוא בחינת סגלה וכנ"ל. אבל המן שכפר בהמקיפים הנ"ל בבחינת הסגלה על כן היה שונא ישראל עם סגלה ורצה להעבירם מן העולם חס ושלום, כי גברה שנאתו עליהם על אשר נבחרו מכל העמים. וכמו שאמר בהמסירה שלו, ישנו עם אחד וכו' ודתייהם שונות מכל עם וכו' (אסתר ג). כי מאחר שלא רצה להאמין שיש בחינת סגלה ומקיף ששם בזה השכל הכל נכון ואין שום קשיא כלל רק שאי אפשר להשיג זאת בזה העולם, אבל הרשע הזה, ימח שמו, לא רצה להאמין בזה על כן חרק שניו על עם קדוש ישראל עם סגלה מדוע נבחרו מכל העמים להיות דתיהם שונות מכל עם וכו'. ועקר התגברותו היה בזמן הגלות בבל בסוף השבועים שנה שאז היה בחינת שנה, כמבאר

בַּכְּתָבִים, כִּי שָׁנָה הִיא בַּחֲנִינֵת הַסְּתַלְקוֹת הַמַּחִין. וְזֶה בַּחֲנִינֵת מַה שְּׁמוּבָא
שָׁם בַּמֶּאֱמָר הַנִּי"ל שֶׁלְפָעָמִים הַמַּחִין וְהַמְקִיפִים הַנִּי"ל הֵם בְּהֶעָלֶם וְעֵבוֹר
וְאִזּוּ יָפָה צְעָקָה לְאָדָם וְכוּ', עֵינֵי שָׁם. וְעַל כֵּן רָצָה הָמוֹן הַרְשָׁע לְהַתְגַּבֵּר בְּזִמּוֹן
הַשָּׁנָה, דִּהְיִינוּ בְּזִמּוֹן הַסְּתַלְקוֹת הַמַּחִין שֶׁהוּא בַּחֲנִינֵת הָעָלֶם, וְאִזּוּ כְּשֶׁאִין שׁוּם
שֶׁכֵּל הַמְקִיף מֵאִיר וּמִתְגַּלָּה כִּי הֵם בַּבְּחִינֵת שָׁנָה בְּהֶעָלֶם וְעֵבוֹר. וְעַל כֵּן אִזּוּ
רָצָה לְהַתְגַּבֵּר חֵס וְשְׁלוֹם עַל יְדֵי הַקְּשִׁיּוֹת הַנִּי"ל שֶׁהֵם בַּחֲנִינֵת מְקִיפִים כְּנִי"ל.
וְעַל כֵּן הָיָה עֲצָתָם לַעֲשׂוֹת עֵץ גְּבֵה חֲמֻשִׁים אֲמָה לְתַלּוֹת אֶת מְרֻדְכִי, כִּי
הַחֲמֻשִׁים אֲמָה הֵם כְּנֶגֶד חֲמֻשִׁים שְׁעָרֵי בֵּינָה (וְכַמוּבָן בְּדַבְרֵי רַבֵּנוּ זְכוֹרֵנוּ
לְבָרְכָה שֶׁהַחֲמֻשִׁים אֲמָה הֵם כְּנֶגֶד נוֹן יוֹם שֶׁל סְפִירַת הָעֶמֶר, שֶׁהֵם בַּחֲנִינֵת
נוֹן שְׁעָרֵי בֵּינָה כַּיְדוּעַ). וְשַׁעַר הַחֲמֻשִׁים אֵי אֶפְשָׁר לְהַשִּׁיג, כַּמוּבָא, כִּי הוּא
בַּחֲנִינֵת מְקִיפִים עֲלִיוֹנִים הַנִּי"ל שֶׁאֵי אֶפְשָׁר לְהַשִּׁיגָם בְּזֶה הָעוֹלָם בְּשׁוּם אֲפֹן
וְרָצָה הָמוֹן הַרְשָׁע, יִמַּח שְׁמוֹ, לְתַלּוֹת אֶת מְרֻדְכִי עַל עֵץ גְּבֵה חֲמֻשִׁים אֲמָה.
וְהַתְּלִיָּה הוּא שֶׁמִּגְבִּיהִין אוֹתוֹ עַד רֹאשׁ הָעֵץ וּמִשְׁלִיכִין אֶת הָאָדָם מִשָּׁם,
הֵינּוּ שֶׁרָצָה לְהַעֲלוֹת אֶת מְרֻדְכִי הַיְּהוּדִי, שֶׁהוּא כְּלָלִיּוֹת יִשְׂרָאֵל, עַד רֹאשׁ
הָעֵץ שֶׁגְּבֵה חֲמֻשִׁים אֲמָה, הֵינּוּ עַד בַּחֲנִינֵת שְׁעַר הַחֲמֻשִׁים, שֶׁהוּא בַּחֲנִינֵת
שֶׁכֵּל הַמְקִיף שֶׁאֵי אֶפְשָׁר לְהַשִּׁיגוֹ כְּנִי"ל וְלְהַשְׁלִיכוֹ מִשָּׁם חֵס וְשְׁלוֹם. כִּי רָצָה
הָמוֹן לְהַכְנִיסוֹ בְּתוֹךְ חֲקִירוֹת וְקְשִׁיּוֹת שֶׁל זֶה הַשֶּׁכֵּל הַמְקִיף הַנִּי"ל שֶׁהוּא
בַּחֲנִינֵת שְׁעַר הַחֲמֻשִׁים וְלְהַשְׁלִיכוֹ מִשָּׁם, כִּי אֵי אֶפְשָׁר לְעַמֵּד בְּזֶה הַשֶּׁכֵּל, כִּי
אֵי אֶפְשָׁר לְהַשִּׁיגוֹ בְּזֶה הָעוֹלָם. וְרָצָה הָמוֹן לְהַתְגַּבֵּר עַל מְרֻדְכִי בַּחֲקִירוֹת
וְקְשִׁיּוֹת שֶׁל זֶה הַשֶּׁכֵּל הַנִּי"ל כְּדֵי שִׁיפֵל מִשָּׁם חֵס וְשְׁלוֹם. וְזֶה בַּחֲנִינֵת תְּלִיָּה
עַל עֵץ גְּבֵה חֲמֻשִׁים אֲמָה שֶׁהוּא בַּחֲנִינֵת שְׁעַר הַחֲמֻשִׁים שֶׁכֵּל הַמְקִיף הָעֲלִיוֹן
הַנִּי"ל שֶׁאֵי אֶפְשָׁר לְהַשִּׁיגוֹ כְּנִי"ל. וְעַל כֵּן הֵיטָה בְּאֵמַת עַת צָרָה גְּדוֹלָה אֲשֶׁר
כְּמוֹהוּ לֹא נִהְיְתָה מֵאֲחֵר שֶׁהַתְגַּבֵּר בַּחֲקִירוֹת וְקְשִׁיּוֹת אֵלוֹ שֶׁאֵי אֶפְשָׁר
לְמַצֵּא לָהֶם תְּרוּץ עַל פִּי שֶׁכֵּל אֲנוּשֵׁי כִּי הֵם בַּשֶּׁכֵּל הַמְקִיף שֶׁאֵי אֶפְשָׁר
לְהַשִּׁיגוֹ כְּנִי"ל, בְּפֶרֶט שֶׁהַתְגַּבֵּר בְּעַת שֶׁהַמַּחִין בְּהֶעָלֶם וְעֵבוֹר בַּבְּחִינֵת שָׁנָה
כְּנִי"ל. אֲבָל הִ' יִתְבָּרַךְ עָשָׂה עִמָּנוּ נִסִּים וּנְפִלְאוֹת וְהָיָה אִזּוּ בְּאוֹתוֹ הַדּוֹר
מְרֻדְכִי. וּמְרֻדְכִי הוּא בַּחֲנִינֵת עֲתִיקָא כִּי מִשָּׁם שָׂרֵשׁ נִשְׁמָתוֹ, כַּמוּבָא בְּדַבְרֵי
רַבֵּנוּ זְכוֹרֵנוּ לְבָרְכָה וְכַמוּבָן בְּפָרִי עֵץ חַיִּים. וּבַחֲנִינֵת מְרֻדְכִי הוּא בַּחֲנִינֵת
הַתְּגַלּוֹת הָאוֹר הַסְּתוּם וְהַגְּנוּז מֵאֵד בַּחֲנִינֵת עֲתִיקָא טְמִיר וְסִתִּים שֶׁהֵם
בַּחֲנִינֵת הַמְקִיפִים הָעֲלִיוֹנִים הַנִּי"ל שֶׁהֵם טְמִירִים וְסִתוּמִים, כַּמְבֹאֵר
בַּמֶּאֱמָר הַנִּי"ל, וּמְרֻדְכִי הוּא בַּבְּחִינֵת הַתְּגַלּוֹת הָאוֹר הַגְּנוּז הַזֶּה, כַּמוּבָן בְּפָרִי
עֵץ חַיִּים בַּחֲנִינֵת וַיַּעֲבֵר מְרֻדְכִי וְכוּ', עֵינֵי שָׁם. וְעַל כֵּן הָיָה לְמְרֻדְכִי כַּח לְהַכְנִיעַ
קְלַפַּת הָמוֹן עֲמֶלֶק שֶׁהָיָה מִתְגַּבֵּר עַל יְדֵי הַמְּבוּכוֹת שֶׁבָּאִים מִשֶּׁכֵּל הַמְקִיף
שֶׁהוּא טְמִיר וְסִתִּים וְאֵי אֶפְשָׁר לְהַשִּׁיגוֹ בְּשׁוּם אֲפֹן כְּנִי"ל. כִּי מֵאֲחֵר
שֶׁאֲחִיזַת מְרֻדְכִי הָיָה מִבְּחִינֵת הָאוֹר הַגְּנוּז הַזֶּה בַּבְּחִינֵת הַתְּגַלּוֹת, עַל כֵּן
הָיָה לוֹ כַּח לְהַכְנִיעוֹ, כִּי אֵף עַל פִּי שֶׁבְּאֵמַת עֲדִין אֵי אֶפְשָׁר לְהַשִּׁיגוֹ, אֵף עַל
פִּי כֵּן מִחֲמַת שֶׁשָּׂרֵשׁ מְרֻדְכִי הָיָה מִשָּׁם בַּבְּחִינֵת הַתְּגַלּוֹת כְּנִי"ל הָיָה לוֹ כַּח
לְהַכְנִיעוֹ לְבִטֵּל כָּל הַמְּבוּכוֹת הַנִּי"ל וְלְהַרְאוֹת בַּשֶּׁכֵּל שֶׁאֵי אֶפְשָׁר לְהַשִּׁיג
חֲקִירוֹת אֵלוֹ וְלְהַכְנִיס אֲמוּנָה שְׁלֵמָה בְּעוֹלָם, כִּי הָיָה לוֹ כַּח לְהַכְנִיעַ קְלַפַּת
הָמוֹן וְכוּ' וְכְנִי"ל. וְזֶה בַּחֲנִינֵת וּמְרֻדְכִי יָדַע אֶת כָּל אֲשֶׁר נַעֲשָׂה (אֶסְתֵּר ד'), כִּי
שָׂרֵשׁ הָיָה מִבְּחִינֵת הַשֶּׁכֵּל הַגְּנוּז הַנִּי"ל שֶׁשָּׁם הַבְּחִירָה וְהַיְדִיעָה כְּלוֹ חַד וְזֶה
בַּחֲנִינֵת וּמְרֻדְכִי יָדַע אֶת כָּל אֲשֶׁר נַעֲשָׂה, כִּי הַבְּחִירָה הִיא בְּתוֹךְ הַיְדִיעָה רַק

שְׂאֵי אֶפְשֶׁר לְהַשִּׁיג זֹאת בְּשׁוּם אֶפֶן רַק מְרַדְּכִי הִיָּה מִבְּחִינַת הַשְּׂכָל הַמְּקִיף
הַזֶּה שֶׁהוּא טְמִיר וְסִתִּים כְּנִ"ל. וְזֶה בְּחִינַת (שֵׁם ח) וּמְרַדְּכִי יֵצֵא מִלְּפָנֵי
הַמַּלְאָךְ בְּלְבוּשׁ מַלְכוּת תְּכֵלֶת וְחֹר וְעֵטְרַת זָהָב גְּדוּלָּה וְכוּ', זֶה בְּחִינַת לְעֵתִיד
לְבוֹא צְדִיקִים יוֹשְׁבִים וְעֵטְרוֹתֵיהֶם בְּרֵאשֵׁיהֶם, שֶׁהֵם בְּחִינַת הַמְּקִיפִים
הַנִּ"ל שֶׁיִּתְגַּלּוּ לְעֵתִיד, כְּמַבְאָר הַיָּטֵב בַּמַּאמָּר הַנִּ"ל. כִּי עֵטְרָה הוּא בְּחִינַת
מְקִיף וְזֶה בְּחִינַת וְעֵטְרַת זָהָב הַנִּ"ל הַנֶּאֱמָר בְּמְרַדְּכִי, הֵינּוּ שְׂזָכָה לְבְּחִינַת
מְקִיפִים הַנִּ"ל שֶׁהֵם בְּחִינַת עֵטְרוֹת כְּנִ"ל. וְזֶה בְּחִינַת לְבוּשׁ מַלְכוּת תְּכֵלֶת
וְכוּ', כִּי הַלְּבוּשִׁים הֵם בְּחִינַת מְקִיפִים, כְּמַבְאָר שֶׁם עַל פְּסוּק עֹז וְהִדְר
לְבוּשָׁה וְכוּ', כִּי מְרַדְּכִי, שֶׁהוּא בְּחִינַת הַתְּגַלּוֹת אֹר הַגְּנוּז כְּנִ"ל, הוּא זֹכָה
לְכָל הַמְּקִיפִים כְּנִ"ל:

אות ו

וּמַחֲמַת שְׂאֵז הִיָּה בְּחִינַת שְׁנֵה בְּחִינַת הַסְּתַלְקוֹת הַמַּחִין בְּבְּחִינַת הָעֵלִם וְכוּ'
כְּנִ"ל, עַל כֵּן הָיוּ צְרִיכִים צְעָקָה לְהוֹלִיד הַמַּחִין כְּנִ"ל וְכְמַבְאָר הַיָּטֵב
בַּמַּאמָּר הַנִּ"ל. וְזֶה בְּחִינַת הַצְּעָקוֹת הַגְּדוּלוֹת שֶׁצְּעָקוּ אֵז כָּל יִשְׂרָאֵל, כְּמוֹ
שְׁכַתוֹב (שֵׁם ט), וְדַבְּרֵי הַצְּמוֹת וְזַעֲקוֹתָם. וְכְמוֹ שְׁכַתוֹב (שֵׁם ד): זַעֲקָה
גְּדוּלָּה וְכוּ'. כִּי אֵז הָיוּ צְרִיכִים אֵלוֹ הַצְּעָקוֹת כְּדִי לְהוֹלִיד הַמַּחִין כְּנִ"ל,
כְּמַבְאָר בַּמַּאמָּר הַנִּ"ל הַיָּטֵב, עֵינֵי שֵׁם. וְזֶה שְׂאֶמְרָה אֶסְתֵּר וְצוּמוֹ עָלֵי (שֵׁם
ד), 'עָלֵי דִיקָא, כִּי אֶסְתֵּר הִיא בְּחִינַת הַשְּׂכִינָה כִּידוּעַ שֵׁשׁ הַמַּחִין הֵם
בְּהָעֵלִם וְהֶסְתֵּר בְּעַת בְּחִינַת הָעֵבוֹר וְעַל כֵּן נִקְרְאת אֶסְתֵּר מַחֲמַת שְׂאֵז הִיָּה
בְּחִינַת שְׁנֵה וְהָיוּ הַמַּחִין וְהַשְּׂפַע אֶלְקֵי הַנִּ"ל שֶׁהֵם הַמְּקִיפִים הַנִּ"ל בְּהָעֵלִם
וְהֶסְתֵּר וְאֵז צְרִיכִין אֲנַחְנוּ לְצַעֵק בְּמָקוֹם צְעָקַת הַשְּׂכִינָה, כְּבִיכּוֹל, כְּמוֹ
שְׂמַבְאָר בַּמַּאמָּר הַנִּ"ל עַל פְּסוּק צוֹר יִלְדָּךְ תִּשִּׂי עֵינֵי שֵׁם. וְזֶהוּ וְצוּמוֹ עָלֵי.
'עָלֵי דִיקָא, כִּי הַצּוּם וְהַצְּעָקָה בְּחִינַת וְדַבְּרֵי הַצְּמוֹת וְזַעֲקוֹתָם הֵם בְּשִׁבִיל
הַשְּׂכִינָה שֶׁהִיא בְּחִינַת אֶסְתֵּר כְּנִ"ל. כִּי הַצּוּם הוּא גַם כֵּן בְּחִינַת צְעָקָה
וְקוֹלוֹת הַנִּ"ל, כִּי עֲנוּי בְּגִימְטְרִיא קוֹל, כְּמוֹבָא בְּכּוֹנוֹת יוֹם כְּפוּר וְעַרְב יוֹם
כְּפוּר. וְזֶה בְּחִינַת צוּם קוֹל מְמוֹן, בְּחִינַת תְּשׁוּבָה תְּפִלָּה צְדָקָה מַעֲבִירִין אֶת
רַע הַגְּזָרָה, כִּי כָּלוּ חַד, כִּי צוּם קוֹל מְמוֹן הַכָּל בְּחִינָה אַחַת בְּחִינַת קוֹלוֹת
הַנִּ"ל שֶׁעַל יָדָם מוֹלִידִין הַמַּחִין. כִּי אֵיתָא בְּדַבְּרֵי רַבֵּנוּ זְכוֹרֵנוּ לְבִרְכָה
בַּמַּאמָּר צוּיֵת צְדָק עֵדִיתִיךָ (סִימָן כג) שֶׁקָּדַם שְׂמוֹלִידִין וּמְרוֹיחִין מְמוֹן
צְרִיכִין גַם כֵּן בְּחִינַת שְׂבָעִים קָלִין כְּפוֹלִין בְּחִינַת קָשִׁין מְזוֹנוֹתֵיו שֶׁל אָדָם
כְּפִלִּים כִּיּוֹלְדָה, עֵינֵי שֵׁם. כִּי בְּאֶמֶת לֵדַת וְהַתְּגַלּוֹת הַמַּחִין וְלֵדַת וְרוּחַ הַמְּמוֹן
הַכָּל אֶחָד, כִּי כָּל הַשְּׂפָעוֹת תְּלוּוִים בְּדַעַת וְכִשְׁצְרִיכִין לְהַמְשִׁיךְ הַשְּׂפָעַת
הַמְּמוֹן צְרִיכִין לְהַמְשִׁיךְ הַשְּׂפָעוֹת הַדַּעַת וְעַל כֵּן צְרִיכִין שְׂבָעִים קָלִין גַם כֵּן
כְּמוֹ בְּלֵדַת הַמַּחִין (וְאֶפְשֶׁר מִשׁוּם זֶה צְרִיכִין שְׂבָעִים קָלִין כְּפוֹלִין, כְּמוֹ
שְׂמַבְאָר שֵׁם, עֵינֵי שֵׁם, כִּי צְרִיכִין שְׁנֵי מִינֵי לְדוֹת וְהַתְּגַלּוֹת, כִּי תִחַלֶּה צְרִיכִין

להוליד המחין והדעת ולזה צריכין שבועים קלין פעם אחת ואחר כך צריכין להוליד עוד הפעם, דהינו להמשיך ההשפעה מן הדעת למטה שיהיה נמשך ונתהוה מן הדעת השפעה גשמיות וזה גם כן בחינת הולדה וצריכין עוד שבועים קלין ועל כן צריכין שתי פעמים שבועים קלין בחינת כפלים (פולדה) כי הכל תלוי בדעת, כמבאר היטב במאמר הנ"ל על פסוק נחמו נחמו בבחינת דעת קניית מה חסרת, עין שם :

ועל כן פשוטנין צדקה מממונו נמצא שלוקח ממונו שהוא כלול משבועים קלין הנ"ל, כי לא השיג זה הממון כי אם על ידי קלין כנ"ל, וכשלוקח זה הממון ונותנו בשביל השכינה, כביכול, דהינו שנותן צדקה לעניים שהם מאנין תבירין דילה, זהו בחינת צעקת השבועים קלין הנ"ל שצריכין לצעק במקום השכינה כדי להוליד המחין כנ"ל, כמבאר היטב שם במאמר הנ"ל, כי צדקה מממונו בשביל השכינה הוא ממש בחינת השבועים קלין הנ"ל, כי הממון כלול משבועים קלין כנ"ל. וזה, והכסף יענה את הכל, כי ממון הוא בחינת ענינה בקול כנ"ל. וזה בחינת עשיר יענה עזות, כי ממון ועשירות הוא בחינת קולות כנ"ל. וזה בחינת אגרא דתעניתא צדקתא, כי התענית הוא בחינת קולות וכנ"ל, כי בתענית צועקין ומתריעין וכמו שאנו אומרים בתענית, עננו ה' עננו, היה נא קרוב לשועתנו וכו'. כי זה עקר התענית לצעק אל ה' ועל כן 'ענוי' בגימטריא 'קולי' כנ"ל ועל כן אגרא דתעניתא צדקתא, כי צדקה מממונו הוא גם כן בחינת קולות כנ"ל וזה בחינת צום קול ממון שהם כלם בחינה אחת כנ"ל. וזה בחינת תשובה תפלה צדקה שהם צום קול ממון מעבירין את רע הגזרה, כי כל הגזרות וכל הצרות חס ושלום, כלם הם מחמת חסרון הדעת וכשנשלם הדעת נתבטלין כל הצרות וכל החסרונות, כמבאר היטב שם במאמר הנ"ל. נמצא שכל הגזרות והצרות, חס ושלום הם רק שהמחין והדעת הם בבחינת העלם ועבור ועל כן צריכין לצעק דיקא כדי להוליד הדעת ואז יתבטלו כל הצרות ועל כן על ידי תשובה תפלה צדקה שהם צום קול ממון שכלם בחינה אחת בחינת הקולות כנ"ל על ידם מעבירין את רע הגזרה, כי על ידי הדעת נשלמין כל החסרונות ונתבטלין כל הגזרות כנ"ל:

אות ז

וזה בחינת מתנות לאביונים שנותנין בפורים זה בחינת הצדקה הנ"ל שהיא בחינת קולות כדי להוליד המחין וכו' כנ"ל ועל כן רצה המן לבטל זאת ורצה לשקל עשרת אלפים כפר כסף לבטל חס ושלום, שקלי ישראל, הינו לבטל בחינת הקולות הנ"ל שנתגליו על ידי צדקה של שקלי ישראל. וזה בחינת (שקלים פי"א מ"א) באחד באדר משמיעין על השקלים 'משמיעין' דיקא בחינת קולות כנ"ל. ורצה המן לבטל זאת ועל כן נותנין

בפורים מתנות לאביונים לעורר בחינת הקולות הנ"ל כדי להוליד המחין
כנ"ל. ועל כן נוהגין להתענות תענית אסתר וגם גובין אז מעות שקלים
הכל בשביל בחינת הקולות הנ"ל שעל ידם נולדו המחין ונתגלו ויוצאין
מבחינת שנה

אות ח

וזה בחינת חיב אגש לבסומי בפוריא עד דלא ידע בין ארור המן לברוך
מרדכי. וזה בחינת מקיפים העליונים הנ"ל ששם הידיעה והבחירה פלו
חד ושם פלו טוב ושם הוא בחינת דלא ידע וכו' ואי אפשר להשיג זה השכל
עכשו. ובפורים צריכין להשתכר עד שייעלה ונגיע עד שם ועקר השכרות
של פורים הוא בין, זה בחינת נכנס יין יצא סוד, כי מובא במאמר הנ"ל
על פסוק נחמו נחמו יאמר אלקיכם, כי יין לארמא קלא, עין שם. וזה
בחינת שתית היין של פורים, זה בחינת קולות הנ"ל שמעוררים אותן על
ידי היין שהוא בחינת לארמא קלא ועל ידי זה נתגלו המחין בבחינת נכנס
יין יצא סוד, כי יין נתן בשבעים אותיות זה בחינת שבעין קליו הנ"ל ועל
ידם יוצא ונתגלה הסוד, הינו המחין והמקיפים שמשגיגים על ידי בחינת
היין של פורים שהוא בחינת שבעין קליו הנ"ל ועל ידם יוצא ונתגלה
הסוד, הינו המחין והמקיפים שמשגיגים על ידי בחינת היין של פורים
שהוא בחינת שבעין קליו הנ"ל שעל ידם נולדו המחין ונתגלו והמקיפים
שהיו מתחלה בסוד בבחינת העלם כנ"ל:

אות ט

וזה בחינת סעדת פורים, כי על ידי האכילה דקדשה נשלים הדעת, כמבאר
במקום אחר וזה עקר פונות האכילה דקדשה כדי להשלים הדעת והמח
על ידה בבחינת צדיק אכל לשבע נפשו, בחינת והשביע בצחצחות נפשך,
כמובא בדברי רבנו זכרנו לברכה במקום אחר, והצחצחות זה בחינת
המקיפים הנ"ל, שהם בחינת אורות הצחצחות פיזוע ועל ידי האכילה
הקדושה זוכין לה. וזה בחינת אכילת שבת שהוא מצוה גדולה, כי בשבת
מאירין המקיפים הנ"ל, שהם בחינת עתיקא, כי שבת הוא בחינת עתיקא
קדישא רעוא דרעוין פיזוע ועל כן אז מצוה גדולה לאכל כדי לקבל על ידי

אכילת שבת הארת המקיפים בבחינת והשביע בצחצחות נפשך, בחינת אז ותענג על ה'. וזה בחינת סעדת פורים, כי בפורים מתגלין ומאירין המקיפין הנ"ל בחינת עתיקא, בחינת מרדכי פנ"ל בחינת מר דרור ואיתא ברעיא מהימנא מקטרת מר, דא כתר שהוא בחינת עתיקא פידוע ועל כן אז בפורים מצוה גדולה לאכל, כי אז מקבלין על ידי האכילה הארת המקיפים העליונים הנ"ל:

אות י

וזה בחינת משלוח מנות איש לרעהו, דהינו שצריך כל אחד לשלח לחברו מהמאכלים של פורים. זה בחינת מה שכתב רבנו זכרוננו לברכה שם במאמר הנ"ל שמי שזוכה לבחינת התגלות המקיפים הוא צריך להטיב מטובו לאחרים ולגלות הסגלה לעם סגלה, דהינו לדרש ברבים ולגלות לאחרים מה שזכה שנתגלה לו מהארת המקיפים הנ"ל וכי, עין שם. וזה בחינת משלוח מנות איש לרעהו, כי המאכלים של פורים הם בחינת הארת המקיפים. כי במאכלים דקדשה, שהם בחינת מאכלים של פורים פנ"ל בהם מתגלין המחין והמקיפים פנ"ל ועל כן כל אחד מחיב לשלח לחברו מהמאכלים של פורים מנות פנ"ל ועל כן כל אחד מחיב לשלח לחברו מהמאכלים של פורים מנות ששולחין אחד לחברו מהמאכלים של פורים זה מרמז על המקיפים שזוכין בפורים שהם מאירין בהמאכלים פנ"ל שצריך כל אחד לגלות ולהאיר בחברו הארה זו ולהטיב מטובו לאחרים פנ"ל. ועל כן נקרא משלוח מנות לשון מן כי הם בחינת מן שהוא דעת, פמובא, בחינת מאכל של צדיקים לעתיד לבא, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, למה נקראו שחקים? ששם שוחקין מן לצדיקים לעתיד לבא. ועקר מאכל הצדיקים לעתיד לבא זה בחינת השגת המקיפים הנ"ל שיתגלו לעתיד בבחינת צדיקים יושבים ועטרוניהם בראשיהם פנ"ל. נמצא שהמן שהוא מאכל צדיקים לעתיד לבא, הוא בחינת דעת בחינת מקיפים הנ"ל וזה בחינת מאכלים של פורים פנ"ל. וזה בחינת משלוח מנות, כי הם בחינת מן שהוא בחינת מקיפים פנ"ל ועל כן צריך כל אחד לשלח לחברו כדי להטיב מטובו לאחרים פנ"ל, כי על ידי האכילה מתחברת הנשמה עם הגוף ומאיר המקיף לפנים, כי גוף ונשמה הם בחינת פנימי ומקיף כדלקמן ועל כן על ידי אכילה בקדשה אכילת פורים, על ידי זה דיקא מאירים המקיפים פנ"ל ומאלו המקיפין המתגלין בפורים שהם מלבשים בהמאכלים פנ"ל שולח כל אחד לחברו משלוח מנות פנ"ל:

וְזֶה בְּחִינַת מַה שֶּׁקּוֹרֵין פְּרִשֶׁת פְּרָה אַחַר פּוֹרִים, כִּי פְּרָה אֲדָמָה הוּא חֻקָּה וְזֶה בְּחִינַת מְקִיפִים הַנִּי"ל שְׂאֵי אֶפְשָׁר לְהַבִּינֵם שֶׁהֵם בְּחִינַת חֻקַּת הַתּוֹרָה שְׂאֵי אֶפְשָׁר לְהַבִּין טַעַם הַדְּבָר כְּמוֹ פְּרָה אֲדָמָה שֶׁמְטַמְּא טְהוֹרִים וּמְטַהֵר טְמֵאִים. וְזֶה בְּחִינַת חֵיב אֲנִשׁ לְבִסוּמֵי בְּפוֹרֵיָא עַד דְּלֹא יָדַע בֵּין אַרוּר הַמֶּן לְבְרוּךְ מְרַדְכִי, זֶה בְּחִינַת מְקִיפִים הַנִּי"ל שֶׁמְאִירִין בְּפוֹרִים כְּנִי"ל וְעַל כֵּן אַחַר פּוֹרִים שֶׁמְאִירִין אֵז הַמְקִיפִים הַנִּי"ל כְּנִי"ל קוֹרִין אֵז פְּרִשֶׁת פְּרָה שֶׁהִיא גַם כֵּן בְּחִינַת מְקִיפִים הַנִּי"ל, כִּי הִיא חֻקַּת הַתּוֹרָה שְׂאֵי אֶפְשָׁר לְהַבִּין כְּנִי"ל. וְעַל כֵּן פְּרָה אֲדָמָה, שֶׁהִיא בְּחִינַת מְקִיפִים הַנִּי"ל מְטַהֵר מְטַמְּאֵת מִת כִּי עַל יְדֵי הָאֵרֶת הַמְקִיפִין הַנִּי"ל שֶׁעַל יָדָם נִשְׁלַם הַדְּעַת כְּנִי"ל, עַל יְדֵי זֶה נִטְהָרִין מִכָּל הַטְּמָאוֹת, כְּמוֹ שֶׁכָּתַב רַבְּנוּ שֵׁם עַל הַפְּסוּק לֵב טְהוֹר בְּרָא לִי אֱלֹקִים וְכוּ', שֶׁעֵקֶר הַטְּהָרָה עַל יְדֵי תְּנוּעַת הַשֶּׁכֶל. כִּי עַל יְדֵי תְּנוּעַת הַשֶּׁכֶל שֶׁלְּהֵבֵת הַלֵּב עוֹלָה מֵאֲלִיָּה וְעַל יְדֵי זֶה נִטְהָר הַלֵּב, עַיִן שֵׁם בְּמֵאֵמֶר הַנִּי"ל וּבְמֵאֵמֶר הַמִּתְחִיל לֵב טְהוֹר בְּרָא לִי אֱלֹקִים (סִימָן קֵנו) הַשֵּׁיף גַם כֵּן לְמֵאֵמֶר הַנִּי"ל. וְזֶה בְּחִינַת שְׂרֵפֶת הַפְּרָה, בְּחִינַת שֶׁלְּהֵבֵת הַלֵּב שֶׁנִּתְחַמֵּם וְנִבְעָר הַלֵּב עַל יְדֵי הַשְּׂגַת הַמְקִיפִים שֶׁעַל יָדָם נִשְׁלַם הַדְּעַת, וְכָל הַמְקִיפִים נִמְשָׁכִין מִבְּחִינַת מְקִיפִים עֲלִיוֹנִים שְׂאֵי אֶפְשָׁר לְהַבִּינֵם כָּלֵל שֶׁהֵם בְּחִינַת פְּרָה אֲדָמָה, בְּחִינַת חֻקַּת הַתּוֹרָה כְּנִי"ל. כִּי עֵקֶר הַטְּמָאָה הִיא טְמָאֵת מִת וְזֶה מִחֻמַּת הַסִּתְּלָקוֹת הַנִּשְׁמָה שֶׁהִיא אֹרֶךְ הַפְּנִים שֶׁהִיא בְּחִינַת הַשֶּׁכֶל, כִּי הַשֶּׁכֶל הוּא הַנִּשְׁמָה שֶׁמְחִיָּה הַגּוּף בְּבְחִינַת הַחֻקָּה תְּחִיָּה וְכְמוֹבָא בְּמִקּוֹם אַחֵר. וְכִשְׁמִסְתַּלֵּק הַנִּשְׁמָה שֶׁהִיא הַשֶּׁכֶל נִשְׁאָר הַגּוּף טְמֵא, כִּי עֵקֶר הַטְּהָרָה עַל יְדֵי הַשֶּׁכֶל כְּנִי"ל (וְזֶה בְּחִינַת שְׁבַעַת יָמֵי אֲבֵלוֹת חֹס וְשְׁלוֹם, הַמּוֹבָא שֵׁם בְּמֵאֵמֶר הַנִּי"ל, עַיִן שֵׁם כְּדֵי לְהַעֲלוֹת הַנִּשְׁמָה לְאֹרֶךְ הַפְּנִים מֵאַחַר שֶׁנִּפְרְדָּה מִהַגּוּף, עַיִן שֵׁם). כִּי גוּף וְנַפֶּשׁ הֵם בְּחִינַת פְּנִימֵי וּמְקִיף, כִּי הַגּוּף אֶפְשָׁר לְהַבִּינוֹ בַּשֶּׁכֶל, אֲבָל הַנִּשְׁמָה אֵי אֶפְשָׁר לְהַשִּׁיגָהּ, כִּי גוּף וְנַפֶּשׁ הֵם בְּחִינַת עוֹלָם הַזֶּה וְעוֹלָם הַבָּא, בְּחִינַת פְּנִימֵי וּמְקִיף. וְעֵקֶר טְהָרַת הַגּוּף וְקִדְשׁוֹ הוּא עַל יְדֵי הַשֶּׁכֶל בְּחִינַת הַנִּשְׁמָה שֶׁהִיא בְּחִינַת מְקִיפִים הַנִּי"ל, שֶׁהֵם בְּחִינַת רוּחַ הַקֹּדֶשׁ, שֶׁהֵם בְּחִינַת טְהָרַת הַלֵּב כְּנִי"ל:

וְעַל כֵּן פְּרָה אֲדָמָה, שֶׁהִיא בְּחִינַת מְקִיפִים הַנִּי"ל, הִיא מְטַהֵרֶת מְטַמְּאֵת מִת וְעַל כֵּן כָּל מַעֲשֵׂי הַפְּרָה שְׁבַעַה, כְּמוֹ שֶׁאֲמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֹנָם לְבִרְכָּהּ, שְׁבַעַה כְּהַנִּים שְׁבַעַה כְּפוֹסִין וְכוּ'. זֶה בְּחִינַת שְׁבַע הַנְּרוֹת הַמְּבֹאֲרִין שֵׁם שֶׁעַל יָדָם מִמְּשִׁיכִין הַשֶּׁכֶל מֵאֹרֶךְ הַפְּנִים הַנִּי"ל, עַיִן שֵׁם. כִּי אָדָם הָרֵאשׁוֹן פָּגַם בְּמְקִיפִים עֲלִיוֹנִים הַנִּי"ל שְׂאֵי אֶפְשָׁר לְהַבִּינֵם שֶׁמִּזֶּה נִמְשָׁכִין כָּל הַמְּבוֹכוֹת כְּמוֹ הַיְדִיעָה וְהַבְּחִירָה כְּנִי"ל. וְזֶה בְּחִינַת עַץ הַדְּעַת טוֹב וְרַע, דְּהֵינּוּ לֵידַע טוֹב וְרַע, שֶׁהוּא בְּחִינַת הַבְּחִירָה אֵיךְ הוּא בְּהִידִיעָה, וּמִחֻמַּת שְׁפָגַם בְּזֶה יִנְאָמֶר, בְּיוֹם אֲכַלְךָ מִמֶּנּוּ מוֹת תָּמוּת. וְעַל כֵּן עַל יְדֵי פְּרָה אֲדָמָה חֻקַּת הַתּוֹרָה שֶׁמְטַהֵרֶת טְמֵאִים וּמְטַמְּא טְהוֹרִים עַל יְדֵי זֶה מְטַהֵרִין וּמְבַטְלִין טְמָאֵת מִת עַל יְדֵי שֶׁמְאִמִּינִין בְּבְחִינַת חֻקַּת הַתּוֹרָה, דְּהֵינּוּ בְּמְקִיפִים

עליונים הנ"ל שאי אפשר להבינם ואז מאירין המקיפים ונמשך הארת השכל ומזה נמשך כל הטהרות כנ"ל, כי הא בהא תליא, כי צריך כל אחד ואחד להמשיך לעצמו הארת השכל, דהינו להכניס המקיף לפנים. אבל המקיפים עליונים שאי אפשר להשיגם אסור לו לפנס לשם רק לסמוך על אמונה. וכשרוצה לחקר שם חס ושלוש, נתבטל השכל לגמרי ונאמר על זה, כי ביום אכלך וכי, אבל כשמאמין שאלו החקירות הם בשכל המקיף העליון שאי אפשר להבינו מזה בעצמו מאירין המקיפים וזוכה שיתגלה לו הארת השכל מה שאפשר לאנושי להבין ועל ידי זה נטהר הלב כנ"ל. וזה בחינת פרה אדמה שכל מעשיה שבעה שבעה כנגד שבעת הנרות כנ"ל שעל ידי זה נמשך הארת השכל ועל ידי זה נטהרין מכל הטמאות, כי עקר הטהרה על ידי תנועת השכל, עין שם:

ברוך ה' לעולם, אמן ואמן: ומשלח מנות איש לרעהו ומתנות לאביונים (אסתר ט) ראשי תבות אלו"ל, כי אלול בחינת השגת המקיפים, כמבאר בסוף מאמר הנ"ל והבן:

אפטרופוס ג:

ובו יתבאר ענין פסח:

אות א

על פי התורה על מאמר רבה בר בר חנה אקרוקתא בסימן ג, עין שם:

מבאר שם מענין נגינה שמי ששומע נגינה ממנגן רשע מזיק לו לעבודת הבורא. ולהפך כששומע נגינה ממנגן הגון וכשר טוב לו, כי קול הנגינה נמשכת מן השתי צפריים חיות טהורות שהם יונקים מאתר דנביאים יונקין שהם בנן המלכות דקדשה. על כן נשתבח דוד, וידע נגן, כי הנגינה היא בנן המלכות לכך ראוי הוא למלכות. וזה שפתוב אצלו, מאחר עלות הביאו לרעות וכי. וזהו בחינת קול נגינה דקדשה של מנגן כשר, אך כשהמנגן רשע אזי הוא לוקח קול הנגינה שלו מצפריים אחרות שבקלפה שהם יונקים מדדי המלכות והם מחין דמלכות דקלפה. וכד אתפלג לילא

כְּדִין כְּרוּזָא כְּרִיז כְּצַפְרִים הָאֲחֻזוֹת בְּפֶח כְּהֵם יוֹקְשִׁים בְּנֵי הָאָדָם. וְתַקוּן הַנְּגִינָה הוּא עַל יְדֵי שְׂיִלְמַד בְּלִילָה תוֹרָה שְׁבַעַל פֶּה שֶׁהוּא גְמָרָא שֶׁהוּא בְּחִינַת לִילָה וְכוּ', עֵינֵי שָׁם. וְזֶהוּ, קוּמֵי רַנִּי, שְׁתַּהֲיֵה תְּקוּמָה לְהַרְנָה, 'בְּלִילָה', עַל יְדֵי בְּחִינַת לִילָה שֶׁהוּא בְּחִינַת שׁ"ס תְּלִמוּד בְּבַלִּי, כְּמוֹ שְׂאֲמָרוֹ רַבּוּתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבָרְכָה, בְּמַחְשָׁפִים הוֹשִׁיבֵנִי זֶה תְּלִמוּד בְּבַלִּי וְכוּ'. אָבֵל כְּשֶׁלּוּמַד שְׁלֵא לְשִׁמָּה הַלְמוּד אֵינוֹ בְּחֻשְׁבוֹת אֶדְ עַל יְדֵי שְׁלּוּמַד בְּלִילָה נִמְשָׁד עָלָיו חוּט שֶׁל חֶסֶד וּמִגֵּן עָלָיו שְׂיִזְכָּה לְלַמַּד לְשִׁמָּה, עֵינֵי שָׁם:

אות ב

וְזֶה בְּחִינַת פֶּסַח וַיִּצְיֵאת מִצְרַיִם שְׂאֵז זְכִינוּ לְשִׁיר וְנִגּוֹן דְּקַדְשָׁה, כְּמוֹ שְׁכַתּוּב (וַיִּשְׁעֵהָ ל), הַשִּׁיר יִהְיֶה לָכֶם כְּלִיל הַתְּקַדְּשׁ חֵג וְעַל יְדֵי זֶה הִיָּתָה עֶקֶר הַגְּאֻלָּה, כִּי אָנוּ צְרִיכִין לְהַכְנִיעַ מַלְכוּת הַרְשָׁעָה שֶׁהִיא מַלְכוּת פְּרַעָה וּמִצְרַיִם וְלִצְאֵת מִשָּׁם וּלְהַגְבִּיחַ וּלְהַעֲלוֹת מַלְכוּת דְּקַדְשָׁה שֶׁהוּא מַלְכוּת יִשְׂרָאֵל שְׁלֵא יִהְיוּ מְשַׁעֲבָדִים תַּחַת יַד פְּרַעָה שֶׁהוּא מַלְכוּת הַרְשָׁעָה. רַק יִשְׂרָאֵל יִטְלוּ הַמְּלוּכָה וְהַמְּשָׁלָה וְזֶה תְּלוּי בְּתַקוּן קוּל הַנְּגִינָה, כְּמַבְאָר לְעִיל שְׁעַקֵר בְּנֵן הַמְּלְכוּת הוּא עַל יְדֵי קוּל הַנְּגִינָה, כִּי מַלְכוּת דְּקַדְשָׁה יוֹנֵק מִשְׁתֵּי צַפְרִים חִיּוֹת טְהוּרוֹת, שֶׁהֵם בְּחִינַת קוּל נְגִינָה דְּקַדְשָׁה. וּלְהַפְּדֵי מַלְכוּת הַרְשָׁעָה דְּסַטְרָא אַחְרָא יוֹנֵק מִשְׁתֵּי צַפְרִים אַחְרוֹת שְׁבַקְלָפָה, עַל כֵּן הִיָּתָה עֶקֶר הַגְּאֻלָּה עַל יְדֵי שִׁיר וְנִגּוֹן הַנִּיל, כִּי עַל יְדֵי שִׁיר וְנִגּוֹן דְּקַדְשָׁה, דְּהֵינּוּ שִׁירִים וְתַשְׁבְּחוֹת לֵה' יִתְבָּרַךְ בְּנִגּוֹן וְזִמְרָה עַל יְדֵי זֶה נִכְנַעַת מַלְכוּת הַרְשָׁעָה וְנִתְעַלָּה מַלְכוּת דְּקַדְשָׁה שְׂזָה הִיא עֶקֶר הַגְּאֻלָּה כְּנִיל, כִּי עֶקֶר כַּח פְּרַעָה הִיא מְקוּל וְנִגּוֹן דְּסַטְרָא אַחְרָא, כִּי פְּרַעָה אוֹתִיוֹת הַעֲרָף שֶׁהִיא יוֹנֵק מֵאַחוּרֵי הַפֶּה, מִבְּחִינַת תְּקוּף הַדִּינִים שְׁבַגְרוֹן, כְּמוֹבָא בְּפִתְבִּים, הֵינּוּ שְׂיִנֵּק מִהַגְּרוֹן שְׁמִשָּׁם תּוֹצְאוֹת הַקּוּל, כִּי כָּל הַקּוּלוֹת יוֹצְאִין מִהַגְּרוֹן, כְּמוֹ שְׁכַתּוּב, קָרָא בְּגְרוֹן (וַיִּשְׁעֵהָ נג). אֶדְ פְּרַעָה יִנֵּק רַק מִהַדִּינִים מִבְּחִינַת אַחוּרִים שְׁמִשָּׁם אַחִיזַת הַמְּנִיגוֹן דְּסַטְרָא אַחְרָא שְׁמִשָּׁם יוֹנֵק מַלְכוּת הַרְשָׁעָה שֶׁהוּא מַלְכוּת פְּרַעָה. וְעַל כֵּן אָמַר פְּרַעָה, מִי ה' אֲשֶׁר אֶשְׁמַע בְּקוּלוֹ, 'בְּקוּלוֹ' דִּיקָא, כִּי יִנֵּק מְקוּל דְּסַטְרָא אַחְרָא כְּנִיל:

אות ג

וְזֶה בְּחִינַת אֲסוּר חֲמֵץ וּמִצּוֹת אֲכִילַת מִצָּה, כִּי הַחֲלוּק שְׂבִין חֲמֵץ לְמִצָּה
הוּא רַק מֵה שְׁחֲמֵץ בְּנִפְיָחָה וּמִצָּה נֶאֱפִיִת מִיָּד כְּשֶׁנִּתְּנוּ מִיָּם עַל הָעֵסָה וְאִין
מְנִיחִים אוֹתָהּ לְעֵלוֹת בְּנִפְיָחָה, הֵינּוּ שְׁחֲמֵץ שׁוֹלֵט בּוֹ הָאֲוִיר וְהָרוּחַ הַרְבֵּה
עַל יְדֵי שְׂמֻשָּׁהִין אוֹתוֹ שְׁעַל יְדֵי זֶה עוֹלָה בְּנִפְיָחָה שֶׁהוּא עַל יְדֵי הָאֲוִיר
וְהָרוּחַ. אָבֵל מִצָּה אוֹפִין מִיָּד וְאִין מְנִיחִין שִׁישְׁלֵט בּוֹ הָאֲוִיר וְהָרוּחַ שִׁיעֲלָה
בְּנִפְיָחָה, כִּי הָאֲוִיר וְהָרוּחַ הוּא בְּחִינַת הַקּוֹל כִּי כָּל הַקּוֹלוֹת הֵם עַל יְדֵי
הָאֲוִיר כִּיִּדוּעַ וְעַל כֵּן עִכְשׁוֹ בְּפִסָּח בְּשַׁעַת יְצִיאַת מִצְרַיִם שְׁאֲנוּ צְרִיכִין לְצִאת
מִמַּלְכוּת הַרְשָׁעָה שְׁעִקֵר הַתְּקוּן עַל יְדֵי הַכְּנַעַת קוֹל דְּסִטְרָא אַחְרָא,
וְלִהְיוֹת קוֹל דְּקִדְשָׁה כְּנִי"ל. עַל כֵּן אֲסוּר עֲלֵינוּ עֵתָה לְאָכֵל חֲמֵץ חֵס וְשָׁלוֹם,
כִּי אֲנוּ צְרִיכִין לְשָׁמֵר אֶת הָעֵסָה מִחֲמֵץ שֶׁלֹּא תִשְׁלֵט שֵׁם הָאֲוִיר וְהָרוּחַ שֶׁל
הָעוֹלָם שְׂמֻשָּׁם תּוֹצְאוֹת הַקּוֹל שֶׁלֹּא נִזְדַּכְּדַּךְ עֲדִין מִטְּמֵאֵת וְזִהְמַת מִצְרַיִם,
כִּי הִגְאָלָה הֵיִתָּה שֶׁלֹּא עַל יְדֵינוּ כִּי אִם בְּאַתְעָרוּתָא דְלַעֲלָא לְבַד, כְּמוֹבָא, כִּי
עֲדִין לֹא קִבְּלֵנוּ אֶת הַתּוֹרָה וְעַל כֵּן עֵתָה אֲנוּ צְרִיכִין לְשָׁמֵר הָעֵסָה מְאֹד
מֵאֲוִיר הָעוֹלָם שְׂאֵינוּ מְזַכְּדַּךְ עֲדִין שְׂמֻשָּׁם הַקּוֹל דְּסִטְרָא אַחְרָא שֶׁזֶה הָעִקֵר
שְׂאֲנוּ צְרִיכִין לְתַקֵּן עֵתָה כְּנִי"ל, עַל כֵּן צְרִיכִין לְהִזְהָר מִחֲמֵץ מְאֹד בְּבֵל יִרְאֶה
וּבֵל יִמָּצֵא מִחֲמַת שְׂשָׁם נֶאֱחָז בְּיוֹתֵר אֲוִיר הָעוֹלָם שֶׁלֹּא נִזְדַּכְּדַּךְ עֲדִין שְׁעַל
יְדֵי זֶה הָעֵסָה מִתְחַמֶּצֶת כְּנִי"ל. כִּי עִקֵר תְּקוּן קוֹל הַנְּגִינָה הוּא עַל יְדֵי עֵסֶק
הַתּוֹרָה שֶׁבַעַל פֶּה בְּלִילָה, כְּמוֹ שְׂמִבְּאָר שֵׁם וְעֵתָה עֲדִין לֹא קִבְּלֵנוּ אֶת
הַתּוֹרָה וְאִין בְּיַדֵינוּ לְתַקֵּן וּלְזַכְּדַּךְ הַקּוֹל בְּעֶצְמֵנוּ רַק מִן הַשָּׁמַיִם חָמַל עֲלֵינוּ
וְהִשְׁמִיעֵנוּ הַקּוֹל דְּקִדְשָׁה עַל יְדֵי מִשָּׁה רַבֵּנוּ, דְּהֵינּוּ כָּל הַנְּבוּאוֹת שֶׁנִּבְּא לָנוּ
בְּמִצְרַיִם שְׂמֻשָּׁם קוֹל הַנְּגִינָה דְּקִדְשָׁה כְּנִי"ל שְׁעַל יְדֵי זֶה הֵיִתָּה הִגְאָלָה כְּנִי"ל,
אָבֵל מִחֲמַת שְׁעֲדִין לֹא קִבְּלֵנוּ אֶת הַתּוֹרָה וְלֹא זָכִינוּ בְּעֶצְמֵנוּ עֲדִין לְזַכְּדַּךְ
וּלְבָרֵר אֶת הָאֲוִיר בְּשִׁלְמוֹת שְׂמֻשָּׁם כָּל הַקּוֹלוֹת, עַל כֵּן עֵתָה אֲנוּ צְרִיכִין
לְשָׁמֵר עֶצְמֵנוּ מִחֲמֵץ מְאֹד מִחֲמַת שִׁישׁ בּוֹ שְׁלִיטַת אֲוִיר הָעוֹלָם שֶׁלֹּא נִזְדַּכְּדַּךְ
עֲדִין כְּנִי"ל רַק אֲנוּ צְרִיכִין לְאָכֵל מִצָּה שְׂאֲנוּ שׁוֹמְרִים אוֹתָהּ מְאֹד שֶׁלֹּא
תִשְׁלֵט בָּהּ אֲוִיר הָעוֹלָם, רַק תִּכְף כְּשֶׁבָּא מִיָּם עַל הָעֵסָה אוֹפִין אוֹתָהּ מִיָּד.
וְעַל יְדֵי זֶה שְׂאֲנוּ שׁוֹמְרִים אֶת הַמִּצָּה וְאִין מְנִיחִין אֲוִיר הָעוֹלָם לְשִׁלֵּט בָּהּ
עַל יְדֵי זֶה אֲנוּ בּוֹרְחִין מִכָּל וְכָל מֵאֲוִירָא דְּהָאֵי עֲלֵמָא שִׁישׁ שֵׁם אַחִיזַת הַקּוֹל
דְּסִטְרָא אַחְרָא, רַק אֲנוּ זּוֹכִין לְקוֹל נְגִינָה דְּקִדְשָׁה שֶׁהֵם שִׁיר וְהִלָּל נְגוּן
וְזִמְרָה לְה' יִתְבָּרַךְ שְׁעַל יְדֵי זֶה הֵיִתָּה עִקֵר הִגְאָלָה, כְּמוֹ שְׁכַתּוֹב: הַשִּׁיר
יְהִי לָכֶם כְּלִיל הַתְּקִדֵשׁ חָג כְּנִי"ל:

אות ד

וְזֶה שְׁנִקְרָא הַמִּצָּה לֶחֶם עֲנִי שְׁעוֹנִין עֲלֵיו דְּבָרִים הַרְבֵּה, כְּמוֹ שְׂאֲמְרוּ
רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה, הֵינּוּ קוֹלוֹת דְּקִדְשָׁה שְׂאֲנוּ עוֹנִין עַל הַמִּצָּה בְּפִסָּח,
כִּי מִחֲמַת שְׂאֲנוּ שׁוֹמְרִין אוֹתָהּ מֵאֲוִירָא דְּהָאֵי עֲלֵמָא שְׂמֻשָּׁם אַחִיזַת

הקולות דִּסְטְרָא אַחְרָא על יְדֵי זֶה אָנוּ זֹכִינ׳ לַעֲנוֹת עָלֵינוּ דְּבָרִים הַרְבֵּה, הֵינּוּ קוֹלוֹת דְּקִדְשָׁה, הֵינּוּ בְּחִינַת הַלֵּל וְנִגּוּן דְּקִדְשָׁה, כִּי כְּשֶׁזֶה נֹפֵל זֶה קָם וְכַנ״ל, כִּי עֵתָה בְּפִסַּח הוּא תַּחֲלַת הַתְּקַרְבוֹת יִשְׂרָאֵל לְאַבְיָהֶם שְׁבַשְׁמִים, וְעַקֵּר הַהֲתַקְרְבוֹת וְהַדְּבָקוֹת שֶׁל אִישׁ הַיִּשְׂרָאֵלִי לַה' יִתְבָּרַךְ הוּא עַל יְדֵי קוֹל נִגּוּן דְּקִדְשָׁה כִּיִּדְוַע גְּדֹל מַעֲלַת הַנְּגִינָה לְכָל מִי שֶׁרוֹצֶה לְדַבֵּק אֶת עַצְמוֹ בְּה' יִתְבָּרַךְ, כִּי הַנְּגִינָה יֵשׁ לָהּ כַּח גְּדוֹל לְהַמְשִׁיךְ אֶת הָאָדָם לַה' יִתְבָּרַךְ. וְעַל כֵּן לְעֵתִיד לְבֹא שָׂאזֹ יְהִי עַקֵּר הַהֲתַקְרְבוֹת וְהַדְּבָקוֹת לַה' יִתְבָּרַךְ שֶׁזֶה יְהִי עַקֵּר הַקְּבוֹל שְׂכָר, אִזֹּ יִתְעַר שִׁיר וְנִגּוּנָא בְּעֵלְמָא, כְּמוֹ שֶׁאִיתָא בְּזֵהר וְכַמוֹ שְׁפָתוֹב, תְּבוֹאֵי תְּשׁוּרֵי מְרַאשׁ אֲמִנָה. וְכַמְבָּאָר בְּפְסוּקִים רַבִּים, כִּי עַקֵּר הַהֲתַקְרְבוֹת וְהַדְּבָקוֹת הוּא עַל יְדֵי קוֹל נְגִינָה וְכַמוֹבֵן בְּדְבָרֵי אֲדוֹנֵנוּ מוֹרְנוּ וְרַבְּנֵנוּ זְכָרוֹנוּ לְבִרְכָה בְּכַמָּה מְקוֹמוֹת, וּבְפָרֵט בְּהַמְעָשָׂה מְשַׁבְּעָה בְּעֵטְלִירֵשׁ שֶׁל יוֹם הַשְּׁלִישִׁי וְיוֹם הַרְבִּיעִי וְיוֹם הַשְּׁשִׁי מְגֹדֵל עֵצִים מַעֲלַת הַנְּגִינָה וְכַמְבָּאָר עוֹד בְּשִׁיחוֹתָיו הַקְּדוֹשׁוֹת. עַל כֵּן עֵתָה בְּפִסַּח שְׂאָנוּ צָרִיכִין עֵתָה לְהַתְּקַרֵּב לַה' יִתְבָּרַךְ, עַל כֵּן אָנוּ צָרִיכִין לְתַקֵּן קוֹל הַנְּגִינָה וְלִשְׁמֹר עַצְמוֹ מִקוֹל נִגּוּן דִּסְטְרָא אַחְרָא, עַל כֵּן צָרִיכִין לְזַהֵר מִחֲמַץ וּלְאֹכַל מִצָּה וְכַנ״ל:

אות ה

וְזֶה בְּחִינַת פִּסַּח מִצָּה וּמְרוֹר. וְזֶה בְּחִינַת מְצוֹת סְפוּר יְצִיאַת מִצְרַיִם, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת פִּסַּח פֶּה סַח, שֶׁזֶהוּ הָעַקֵּר לְשׁוּחַ בְּכָל נִפְלְאוֹתָיו וְלַהֲרַבּוֹת לְסִפּוּר בְּזֶה, כְּמוֹ שְׁפָתוֹב, וְכָל הַמְרַבֵּה לְסִפּוּר בִּיְצִיאַת מִצְרַיִם הָרִי זֶה מְשַׁבַּח. כִּי קוֹל הַנְּגִינָה יָקָר מְאֹד מְאֹד וְיֵשׁ לוֹ כַּח גְּדוֹל לְעוֹרֵר אֶת הָאָדָם, הֵינּוּ לְעוֹרֵר אֶת הַמַּחִין בְּבְחִינַת קוֹל מְעוֹרֵר הַכּוֹנֵה. אֲבָל עַקֵּר שְׁלֵמוֹת הַקוֹל הוּא כְּשֶׁמְקַשְׂרִין אוֹתוֹ אֶל הַדְּבוּר בְּקֶשֶׁר אֲמִיץ וְחִזְק שֶׁזֶה עַקֵּר בְּחִינַת כָּלֵל כָּל הַיְחוּדִים לִיחַד וּלְחֵבֵר הַקוֹל עִם הַדְּבוּר, כְּמוֹבֵן בְּזֵהר הַקְּדוֹשׁ וּבְדְבָרֵי אֲדוֹנֵנוּ מוֹרְנוּ וְרַבְּנֵנוּ זְכָרוֹנוּ לְבִרְכָה בְּהַתּוֹרָה שְׁשׁוֹן וְשִׁמְחָה יִמְצָא בָּהּ וְכוּי (בְּסִימָן קַעֲח). וְזֶהוּ בְּחִינַת מַה שְׁצָרִיכִין לְחֵבֵר וּלְקַשֵּׁר הַדְּעַת אֶל הַלֵּב שֶׁזֶה עַקֵּר שְׁלֵמוֹת הַדְּעַת הָאֲמִתִּי, כְּמוֹ שְׁפָתוֹב, וְיַדְעַת הַיּוֹם וְהַשְּׁבוֹת אֶל לְבָבְךָ, כְּמוֹ שְׁכַתֵּב אֲדוֹנֵנוּ מוֹרְנוּ וְרַבְּנֵנוּ זְכָרוֹנוּ לְבִרְכָה בְּמְקוֹם אַחֵר. כִּי הַקוֹל שֶׁהוּא בְּחִינַת מַחִין, כִּי הַקוֹל פּוֹגֵעַ בְּהַמֵּחַ בְּבְחִינַת קוֹל מְעוֹרֵר הַכּוֹנֵה, עַקֵּר שְׁלֵמוֹתוֹ כְּשֶׁנִּמְשָׁךְ לְתוֹךְ הַלֵּב עַד שֶׁיִּתְחַמֵּם לְבוֹ עַל יְדֵי זֶה בְּהַתְּלַהֲבוֹת דְּקִדְשָׁה עַד שֶׁיִּזְכֶּה לְדְבוּרִים קְדוֹשִׁים בְּבְחִינַת חֵם לְבִי בְּקַרְבִּי בְּהִגִּי תְּבַעַר אִשׁ דְּבִרְתֵי בְלִשׁוֹנִי. כִּי הַקוֹל אֵף עַל פִּי שֶׁהוּא יָקָר מְאֹד, כִּי עַל יְדוֹ עַקֵּר הַדְּבָקוֹת וְהַמְשָׁכָה לַה' יִתְבָּרַךְ כַּנ״ל, אֵף עַל פִּי כֵּן כָּל זְמַן שְׂאִין הַקוֹל מִתְיַחַד עִם הַדְּבוּר יֵשׁ עֲדִין אַחִיזַת הַסְטְרָא אַחְרָא שֶׁעַקֵּר אַחִיזַתָּם מֵעֵלְמָא דְּפְרוּדָא מִבְּחִינַת הַקוֹל שֶׁרְחוּק מִהַדְּבוּר שֶׁמְשָׁם אַחִיזַת אֲמוֹת הָעוֹלָם וְהַרְשָׁעִים שְׂאִחִיזַתָּם מִבְּחִינַת קוֹל נִגּוּן דִּסְטְרָא אַחְרָא, דְּהֵינּוּ מִמְּנַגְנִים

רְשָׁעִים שֵׁשׁ לָהֶם כַּח לְהַמְשִׁיךְ אֶת הָאָדָם חֵס וְשָׁלוֹם, לְהַבְלִי עוֹלָם הַזֶּה וְתֵאוֹתֵיהֶן. וְזֶה בְּחִינַת פְּרַעַה שֶׁהוּא אוֹתִיּוֹת הָעֶרְף שֶׁיִּנְיֶקְתוּ מֵהַגְּרוֹן שֶׁמִּשָּׁם תּוֹצְאוֹת הַקּוֹל כְּנִי"ל, וְאֵינָא בְּכּוֹנֵנוֹת עֲבָדִים הֵינּוּ לְפְרַעַה בְּמִצְרַיִם, שֶׁהוּא בְּחִינַת מַה שֶׁרָצָה פְּרַעַה לְעַכֵּב הַמַּחֲנִין בְּמִצְרַיִם הַגְּרוֹן וְלֹא יִתְפַּשְׁטוּ וְלֹא יִתְגַּלוּ לַחוּץ כִּי מִשָּׁם הָיָה יִנְיֶקְתוּ, שֶׁכָּל זְמַן שֶׁהַמַּחֲנִין סְתוּמִים לְמַעַלָּה בְּמִצְרַיִם הַגְּרוֹן הוּא יוֹנֵק מִשָּׁם וְעַל יְדֵי זֶה גַם יִשְׂרָאֵל לְמַטָּה מִשְׁעֲבָדִים תִּתְחַתֵּיו. וְעַקֵּר יִצְיָאת מִצְרַיִם הוּא בְּחִינַת שְׁנֵת־פְּשָׁטוֹ וְנִתְגַּלוּ וְיִצְאוּ הַמַּחֲנִין מִמִּצְרַיִם הַגְּרוֹן וְכוּ', עַיֵן שָׁם, הֵינּוּ כִּי שָׂרַשׁ הַקּוֹל, שֶׁהוּא בְּחִינַת מַחֲנִין, הוּא מִמְּקוֹם גְּבִהַ וְעֵלְיוֹן מְאֹד מִבְּחִינַת הַתְּנוּצָצוֹת אֱלֻקוֹת שֶׁמִּתְנוּצֵץ לְכָל אֶחָד בְּדַעְתּוֹ. כִּי ה' יִתְבַּרְךְ בְּרַחֲמָיו מְצַמֵּם אֶת עֲצָמוֹ בְּכַמָּה צְמֻצוּמִים לְהַאִיר לְכָל אֶחָד בְּדַעְתּוֹ הַתְּנוּצָצוֹת אֱלֻקוֹת וּבְזֶה מְרִמֵּז לוֹ וְקוֹרָא אוֹתוֹ שֶׁיִּמְשֹׁךְ אַחֲרָיו וְזֹאת הַתְּנוּצָצוֹת הוּא בְּחִינַת קוֹלוֹת שֶׁבְּאִין מְלַמְעֵלָה לְקוֹרוֹת אֶת הָאָדָם שֶׁיִּמְשֹׁךְ אַחֲרָיו יִתְבַּרְךְ וְכָל הַקּוֹלוֹת נִמְשָׁכִין מִשָּׁם. וְעַל כֵּן יֵשׁ לְהַקּוֹל כַּח גְּדוֹל לְהַמְשִׁיךְ אֶת הָאָדָם אֵלָיו יִתְבַּרְךְ מִחֲמַת שְׁנֵת־פְּשָׁטוֹ בְּשֵׁרְשׁוֹ מִמְּקוֹם גְּבִהַ מִבְּחִינַת הַתְּנוּצָצוֹת אֱלֻקוֹת, כִּי עַקֵּר הַתְּגַלּוֹת אֱלֻקוֹת הוּא בְּחִינַת קוֹל, בְּבְחִינַת קוֹל דְּבָרִים אֲתֵם שׁוֹמְעִים וְתִמּוּנָה אֵינְכֶם רוֹאִים זוֹלַתִּי קוֹל. אֲבָל ה' יִתְבַּרְךְ נִתְּנוּ בְּחִירָה לְאָדָם וְיָמִי שְׁבוּחַר בְּחִיִּים כְּשֶׁשׁוֹמֵעַ אֶת הַקּוֹל הַזֶּה הוּא בְּחִינַת הַכְּרוֹז הַבָּא מְלַמְעֵלָה, הוּא נִמְשָׁךְ אַחֲרָיו וּמְקַדֵּשׁ וּמְטַהֵר אֶת עֲצָמוֹ מִכָּל תֵּאוֹת עוֹלָם הַזֶּה וְהַבְּלִי וְאֲזִי זוֹכֶה לְהַמְשִׁיךְ הַקּוֹל שֶׁהוּא בְּחִינַת הַמַּחֲנִין לְתוֹךְ הַלֵּב עַד שֶׁזוֹכֶה לְקַבֵּל דְּבוּרִים קְדוּשִׁים מְלַמְעֵלָה שֶׁיְהִיָּה נַעֲשֶׂה מֵהַקּוֹל צְרוּפֵי אוֹתִיּוֹת וְדְבוּרִים עַד שֶׁיִּדַע רְצוֹנוֹ יִתְבַּרְךְ וּמְצוֹתָיו:

כִּי אֶפְלוּ כְּשֶׁשׁוֹמְעִין בְּחִינַת קוֹל מְלַמְעֵלָה עֲדִין אֵין יוֹדְעִין שׁוּם מְצוּהָ עַד שֶׁזוֹכִין לְקַדֵּשׁ וּלְטַהֵר אֶת עֲצָמוֹ כֹּל כֶּךָ עַד שֶׁיְהִיָּה נַעֲשֶׂה מֵהַקּוֹל דְּבוּר עַד שֶׁיִּזְכֶּה שֶׁיִּדְבֵּר ה' עִמּוֹ וְיִוְדִיעַ לוֹ תוֹרָתוֹ וּמְצוֹתָיו. שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת אֲבוֹת הָעוֹלָם שֶׁזָּכוּ לְשִׁמְעַת בְּקוֹלוֹ וּלְדַבְּקָה בּוֹ וְלְהַמְשִׁיךְ מֵאַחֲרָיו עַד שֶׁזָּכוּ שֶׁדְּבַר ה' יִתְבַּרְךְ עִמָּהֶם וְגִלָּה לָהֶם כְּמַה מְצוֹת, עַד שֶׁבָּא מִשָּׁה רַבֵּנוּ שֶׁהוּא זָכָה לָזֶה בְּתַכְלִית הַשְּׁלֵמוֹת עַד שֶׁזָּכָה בְּכָל עֵת עַל יְדֵי מַעֲשָׂיו הַטּוֹבִים לַעֲשׂוֹת מֵהַקּוֹל דְּבוּרִים, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב, וַיִּשְׁמַע אֶת הַקּוֹל מִדְּבַר אֱלֹהִים מִבֵּין שְׁנֵי הַכְּרָבִים וְכוּ'. וְעַל יְדֵי זֶה קִבֵּל אֶת כָּל דְּבָרֵי הַתּוֹרָה הַזֹּאת וְנִתְּנָה לָנוּ. אֲבָל אֶת זֶה לַעֲמַת זֶה, כִּי פְרַעַה וְכִיּוֹצֵא בּוֹ כְּשֶׁהִגִּיעַ לָהֶם בְּחִינַת קוֹל מְלַמְעֵלָה לֹא רָצוּ לְהַשְׁלִיךְ מַעֲשֵׂיהֶם הָרָעִים וְלְהַמְשִׁיךְ אַחֲרָיו וְעַל כֵּן לֹא קִשְׂרוּ אֶת הַקּוֹל, שֶׁהוּא בְּחִינַת הַמַּחֲנִין אֶל הַלֵּב וְלֹא עָשׂוּ מֵהַקּוֹל דְּבוּרִים, אֲדַרְבָּא, הִפְכוּ אֶת הַקּוֹל וְהִדְעַת לְדַרְכֵיהֶם הָרָעִים, כִּי יִשְׂרָאֵל דָּרְכֵי ה' וְצַדִּיקִים יִלְכוּ בָּם וּפְשָׁעִים יִפְשְׁלוּ בָּם. כִּי הֵם מִחֲמַת שֶׁאֵינָם רוֹצִים לְהַשְׁלִיךְ מַעֲשֵׂיהֶם הָרָעִים פּוֹגְמִים בְּהַקּוֹל וְהִדְעַת וּמִהִפְכִין אֶת הַדְּעַת לְסִבְרוֹתֵיהֶם עַד שֶׁהֵם נִתְעִים וּנְבוֹכִים לַעֲבוּדָה זָרָה וְכַפִּירוֹת, וְעַל כֵּן גַם בְּהַעֲבוּדָה זָרָה וְכַפִּירוֹת יֵשׁ שָׁם אֵיזָה נִיצוּצוֹת מֵהַתְּנוּצָצוֹת אֱלֻקוֹת יִתְבַּרְךְ, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב, בְּכָל מְקוֹם מְקוֹטֵר מִגֵּשׁ לְשָׁמַי, דְּקָרוּ לָהּ אֱלֹהָהּ דְּאֱלֹהֵיָא, כִּי גַם לָהֶם הִגִּיעַ אֵיזָה כְּרוֹז וְהַתְּנוּצָצוֹת מְלַמְעֵלָה שֶׁהוּא בְּחִינַת קוֹל, רַק שֶׁקִּלְקְלוּ אוֹתוֹ עַל יְדֵי מַעֲשֵׂיהֶם הָרָעִים וְעַל יְדֵי זֶה נִתְעוּ לְדַרְכֵיהֶם הָרָעִים. וְזֶה בְּחִינַת מַה שֶׁפְּרַעַה יִנֵּק מִמִּצְרַיִם הַגְּרוֹן וְרָצָה שֶׁיִּתְעַכְּבוּ וְיִתְעַלְמוּ הַמַּחֲנִין שָׁם וְלֹא יִתְפַּשְׁטוּ לְמַטָּה, כִּי לֹא רָצָה

שְׂבוֹא הַקּוֹל לְתוֹךְ הַדְּבֹר שֶׁיִּגְלֶה ה' יִתְּבַרַךְ רְצוֹנוֹ עַל יְדֵי הַדְּבֹר שֶׁזֶה בְּחִינַת קְבֻלַּת הַתּוֹרָה, רַק שֶׁיִּתְעַכֵּב הַקּוֹל וְהַמֶּחֱלֵה לְמַעַלָּה כְּדֵי שֶׁהוּא יִינַק מִשָּׁם שֶׁיִּהְיֶה לוֹ כַּח לְהַפְּךְ הַקּוֹל וְהַדְּעַת כְּרְצוֹנוֹ שֶׁיּוּכַל לִילֵךְ בְּשִׂרְיוֹת לְבוֹ הָרַע. וְזֶהוּ כָּלל כָּל הַפְּגָמִים שֶׁל כָּל הַמְּחַקְרִים וְשֶׁל כָּח הַנְּבוּכִים בְּחֻמּוֹת שֶׁל הֶבֶל וּבִדְעוֹת זְרוֹת וּבַעֲצוֹת רְעוֹת. וְכָל זֶה מִחֻמַּת שֶׁכְּשֶׁקוֹרְאִין אוֹתָם לֵה' יִתְּבַרַךְ עַל יְדֵי הַקּוֹל וְהַכְּרוֹז הַבֹּא מִלְּמַעַלָּה בְּכָל עֵת שֶׁהֵם הִתְרַהוּרִי תְּשׁוּבָה וְהִתְעוֹרְרוֹת הַבֹּא עַל הָאָדָם בְּכָל יוֹם. אֲזִי אֵינִם נִמְשָׁכִין אַחֲרֵי הַקּוֹל הַזֶּה וְאֵינִם חוֹשְׁבִים עֲצוֹת אֵיךְ לְתַקֵּן מַעֲשֵׂיהֶם רַק הוֹלְכִין אַחֲרֵי תְּאוּתֵיהֶן וְאֲזִי כִּמָּה פְּעָמִים נִתְקַלְקַל אֶצְלָם בְּחִינַת הַקּוֹל עַד שֶׁהֵם מְהַפְּכִין בְּחִינַת הַקּוֹל שֶׁהוּא הַדְּעַת לְדַרְכֵיהֶם הָרְעִים וְאוֹמְרִים כִּמָּה סִבְרוֹת שֶׁל הֶבֶל בְּאִפֹּן שֶׁיִּהְיוּ הוֹלְכִים בְּשִׂרְיוֹת לְבָם וְלֹא יִשׁוּבוּ אֶל הָאֱמֶת לְאֱמֶתוֹ. וְזֶה בְּחִינַת גְּלוּת מִצְרַיִם שֶׁכּוֹלָל כָּל הַגְּלוּתוֹת, הֵינּוּ שֶׁהַקּוֹל וְהַמַּחֲיִן מַעֲכָב בְּמִצְרַיִם הַגְּרוֹן שֶׁמִּשָּׁם יִנִּיקַת הַסֵּטֶרָא אַחֲרָא שְׁמַהֲפֵךְ דְּבְרֵי אֱלֹהִים חַיִּים. וְאֵינּוּ מְנִיחִים אֶת הַקּוֹל וְהַמַּחֲיִן שֶׁיִּתְפָּשְׁטוּ וְיִצְאוּ לַחוּץ, דְּהֵינּוּ שֶׁיִּתְגַּלֶּה רְצוֹנוֹ יִתְּבַרַךְ בְּאֱמֶת שֶׁנִּדְעָה מֵהַלְעָשׂוֹת וְאֵיךְ לְהִתְנַהֵג בְּאֱמֶת. וְעַל כֵּן עָקַר תַּקּוּן הַקּוֹל הוּא עַל יְדֵי לְמוּד גְּמָרָא שֶׁהוּא תּוֹרָה שֶׁבַעַל פֶּה כַּנִּי"ל, כִּי תּוֹרָה שֶׁבַעַל פֶּה הוּא בְּחִינַת דְּבֹר, בְּחִינַת מַלְכוּת פֶּה וְתּוֹרָה שֶׁבַעַל פֶּה קָרִינָן לֵה. כִּי תּוֹרָה שֶׁבַעַתָּב וְתּוֹרָה שֶׁבַעַל פֶּה הֵם בְּבְחִינַת קוֹל וְדְבֹר כִּיְדוּעַ וְצָרִיךְ לְקַשְׂרָם וּלְיַחַדָּם בְּקֶשֶׁר אֲמִיץ, כִּי זֶה עָקַר בְּחִינַת הַיַּחֲוּד לְיַחַד וּלְחִבְרַת הַקּוֹל וְהַדְּבֹר כַּנִּי"ל, הֵינּוּ כִּי תּוֹרָה שֶׁבַעַתָּב הִיא עֲדִין בְּבְחִינַת קוֹל מִחֻמַּת שְׁמִתּוֹרָה שֶׁבַעַתָּב עֲדִין אֵין יוֹדְעִין שׁוֹם דִּין בְּבִרוֹר אֵיךְ לְהִתְנַהֵג בְּמִצְוֹת הַתּוֹרָה עַל כֵּן הוּא עֲדִין בְּבְחִינַת קוֹל, שֶׁהוּא שֶׁרֵשׁ הַדְּבֹר, שֶׁהוּא תּוֹרָה שֶׁבַעַל פֶּה שֶׁהִיא מְגַלֶּה לָנוּ כָּל פְּרִטֵי דֵינֵי הַתּוֹרָה אֵיךְ לְהִתְנַהֵג בְּכָל מִצְוָה שֶׁזֶה עָקַר הַדְּבֹר שֶׁהוּא מְגַלֶּה הַרְצוֹן שֶׁבַלָּב, כִּי עַל יְדֵי הַקּוֹל יְכוּלִין לְקַרֹּת אֶת הָאָדָם אֱלֹיו, אֲבָל עֲדִין אֵינּוּ יוֹדְעִים מַה הוּא רוּצָה, אֲבָל כְּשֶׁבֵּא אֱלֹיו וְהוּא מְדַבֵּר עִמּוֹ בְּדְבֹרִים אֲזִי הוּא יוֹדֵעַ רְצוֹנוֹ. וְעַל כֵּן אֵף עַל פִּי שֶׁשֶׁרֵשׁ יִנִּיקַת הַמַּלְכוּת הוּא מְבְחִינַת קוֹל כַּנִּי"ל, אֲבָל עָקַר הַנְּהֻגַת הַמַּלְכוּת הוּא עַל יְדֵי הַדְּבֹר שֶׁמְגַלֶּה רְצוֹן הַמֶּלֶךְ לְמַעַן יִדַּע מַה לַּעֲשׂוֹת וּבְמָה נַעֲבֹד אוֹתוֹ וְנַעֲשֶׂה נַחַת רוּחַ לְפָנָיו, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת תּוֹרָה שֶׁבַעַל פֶּה שֶׁהִיא בְּחִינַת דְּבֹר שֶׁמְבַאֵר וּמְפָרֵשׁ אֶת בְּחִינַת הַקּוֹל שֶׁהוּא בְּחִינַת תּוֹרָה שֶׁבַעַתָּב וְכַנִּי"ל:

וְזֶה עָקַר בְּחִינַת יְצִיאַת מִצְרַיִם שֶׁזִּכְרֵנוּ עַל יְדֵי מֹשֶׁה רַבְּנוֹ שֶׁזָּכָה לְהוֹצִיא הַקּוֹל וְהַמַּחֲיִן לַחוּץ עַד שֶׁגְּלֶה לָנוּ כִּמָּה מִצְוֹת תִּכְף בְּשַׁעַת יְצִיאַת מִצְרַיִם, כִּמוֹ שֶׁפְּתוּב, הַחֹדֵשׁ הַזֶּה לָכֶם וְכוּ'. וְאִמָּר כֵּךְ נִתֵּן לָנוּ אֶת הַתּוֹרָה עַל יְדֵי זֶה וְכַנִּי"ל:

וְזֶה עֵקֶר הַחֲלֹקִים שֶׁבֵּין אָדָם לְבַהֲמָה, דִּהְיִנוּ בֵּין יִשְׂרָאֵל לְעַכְשָׁיו. כִּי אַתֶּם קְרוּיִים אָדָם וְכוּ', כִּי גַם הַבְּהֵמָה יֵשׁ לָהּ קוֹל אֲבָל אֵין לָהּ דְּבִיר אֲבָל גִּדְּר הָאָדָם הוּא מְדַבֵּר, הֵינּוּ שֶׁהָאָדָם בְּחִינַת יִשְׂרָאֵל יְכוֹל לַעֲשׂוֹת מִהַקּוֹל דְּבִירִים וּלְיַחַד וּלְקִשָּׁר הַקּוֹל בְּהַדְּבִיר שֶׁזָּהוּ הָעֵקֶר כְּנִ"ל. וְזֶהוּ בְּחִינַת פֶּסַח - פֶּה סָח שֶׁמִּצְוָה עָלֵינוּ לְסַפֵּר בִּיצִיאַת מִצְרַיִם וְכָל הַמְרֻבָּה לְסַפֵּר בִּיצִיאַת מִצְרַיִם וְכוּ', כִּי אֲנִי צָרִיכִין לְהוֹצִיא אֶת הַקּוֹל וְהַמַּחֲיוֹן מִמִּצְרַיִם הַגֵּרוֹן וּלְהַבִּיאֵם וּלְהַכְנִיסֵם בְּתוֹךְ דְּבִירִים קְדוֹשִׁים לְשׁוֹחַ בְּכָל נִפְלְאוֹתָיו לְקִשָּׁר הַקּוֹל עִם הַדְּבִיר שֶׁעַל יְדֵי זֶה עֵקֶר הַתְּגָלוֹת אֱלֹקוֹתָיו וּמַלְכוּתוֹ עָלֵינוּ שֶׁזָּהוּ עֵקֶר בְּחִינַת יְצִיאַת מִצְרַיִם לְמַעַן דַּעַת כָּל עַמֵּי הָאָרֶץ כִּי ה' הוּא הָאֱלֹקִים אֵין עוֹד:

אות ז

וְזֶה בְּחִינַת הַקְּרִיבָן פֶּסַח שֶׁצָּרִיךְ כָּל אֶחָד לְהַבִּיאַ בְּפֶסַח, בְּתַחֲלֵת הַהִתְקַרְבוּת לַה' יְתַבְּרָךְ, כִּי כָּל הַקְּרִיבָנוֹת הוּא לְבָרֵךְ רוּחַ הָאָדָם מֵרוּחַ הַבְּהֵמָה בְּבְחִינַת מִי יוֹדֵעַ רוּחַ בְּנֵי הָאָדָם הַעוֹלָה הוּא לְמַעְלָה וְרוּחַ הַבְּהֵמָה הַיֵּרֶדֶת וְכוּ', שֶׁזָּהוּ בְּחִינַת בְּרוּר קוֹל הַנְּגִינָה מִהַסְטֵרָא אַחֲרָא אֶל הַקְּדוּשָׁה, לְבָרֵךְ הַקּוֹל מֵאוּרָא דְעֵלְמָא וּלְעֲשׂוֹת נְגוּנִים דְּקְדוּשָׁה לְהַתְקַשֵּׁר עַל יְדֵי זֶה לַה' יְתַבְּרָךְ, כְּמוֹכֵן בְּדְבָרֵי אֲדוֹנֵינוּ מוֹרְנוּ וְרַבְּנוּ זְכוּרֵנוּ לְבָרְכָה בְּהַתּוֹרָה קָחוּ מִזְמֶרֶת הָאָרֶץ בְּכֻלֵּיכֶם וְכוּ' בְּסִימָן סָג בְּלִקוּטֵי תַנְיִנָא וּבְכַמָּה מְקוֹמוֹת. וְעַל כֵּן צָרִיךְ כָּל אֶחָד לְהַבִּיאַ קְרִיבָן בְּפֶסַח, כִּי אֲנִי צָרִיכִין לְבָרֵךְ קוֹל הַנְּגִינָה שֶׁזָּהוּ בְּחִינַת קְרִיבָן כְּנִ"ל. וְזֶהוּ בְּחִינַת פֶּסַח מִצְּחָה וּמְרוּר, כִּי מִצְּחָה הוּא מְאָכֵל דְּקְדוּשָׁה שֶׁשׁוֹמְרִין אוֹתוֹ מֵאוּרָא דְעֵלְמָא שְׂלֵא יִתְאַחֲזוּ בוֹ בְּחִינַת קוֹל נְגוּן דְּסֵטְרָא אַחֲרָא כְּנִ"ל, וְאַחַר קְבֵלַת הַתּוֹרָה עֵקֶר בְּרוּר הַקּוֹל נְגִינָה הוּא עַל יְדֵי לְמוֹד גְּמָרָא כְּנִ"ל. אֲבָל עַכְשָׁיו עֲדִין לֹא זָכִינוּ לָזֶה, כִּי עֲדִין לֹא קִבְּלְנוּ אֶת הַתּוֹרָה רַק שֶׁה' יְתַבְּרָךְ בְּרַחֲמָיו הָאִיר עָלֵינוּ אֶת בְּחִינַת הַקּוֹל מִלְמַעְלָה וְכְנִ"ל וְעַל כֵּן צָרִיכִין לְאָכֵל מִצְּחָה וְכוּ'. וְעַל כֵּן אֲנִי צָרִיכִין לְאָכֵל מְרוּר עִם הַמִּצְּחָה עַל שֵׁם שֶׁמְרָרוּ הַמִּצְרַיִם אֶת חַיֵּי אֲבוֹתֵינוּ בְּמִצְרַיִם, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב, וַיִּמְרָרוּ אֶת חַיֵּיהֶם בְּעַבְדָּה קָשָׁה וְכוּ', הֵינּוּ כִּי הַמְרוּר מְרַמֵּז עַל לְמוֹד גְּמָרָא שֶׁעַל יְדֵי זֶה עֵקֶר תְּקוּן הַקּוֹל שֶׁעַל יְדֵי זֶה עֵקֶר הַגְּאֻלָּה כְּנִ"ל, הֵינּוּ שֶׁצָּרִיכִין לְסַבֵּל מְרִירוֹת גְּדוֹל קֶדֶם שֶׁמְבָרְרִין הַקּוֹל דְּקְדוּשָׁה, שֶׁזָּהוּ בְּחִינַת לְמוֹד גְּמָרָא שֶׁהוּא בְּחִינַת חֲשֵׁךְ וּמְרִירוֹת, בְּחִינַת בְּמַחְשָׁפִים הוֹשִׁיבֵנִי, זֶה תְּלַמּוּד בְּבָלִי שֶׁהוּא בְּחִינַת וַיִּמְרָרוּ אֶת חַיֵּיהֶם בְּעַבְדָּה קָשָׁה, בְּקִשְׁיָא, 'בְּחִמְרִי, בְּחִמְרָא דְשִׁמְעֵתָא, 'וּבְלִבְנֵים' דָּא לְבוֹן הַלְכְתָא, כְּמוֹ שֶׁאֵיתָא בְּזִהַר הַקְּדוּשָׁה. אֲבָל עַתָּה עֲדִין אֵין אֲנִי זוֹכִין לָזֶה לְבָרֵךְ הַקּוֹל עַל יְדֵינוּ עַל יְדֵי לְמוֹד גְּמָרָא, כִּי עֲדִין הוּא קֶדֶם קְבֵלַת הַתּוֹרָה רַק אֲנִי אוֹכְלִין מְרוּר לְרַמֵּז וּלְזַכֵּר עַל זֶה. נִמְצָא שֶׁמְרָרוּ הוּא בְּחִינַת לְמוֹד גְּמָרָא שֶׁעַל יְדֵי זֶה מְבָרְרִין

הקול ומכניעין הקול דסטרא אחרא שהוא בחינת חמץ ששולט בו אוירא דעלמא, שהוא בחינת קול נגון דסטרא אחרא, וזוכין לקול דקדשה שהוא בחינת מצה ששומרין אותה מאוירא דעלמא, כי עונין עליה, דברים הרבה שהוא קולות דקדשה. וזהו בחינת 'דברים הרבה' דיקא רמז שתקון זה נמשך מלמוד תורה לשמה, דהינו על ידי למוד גמרא הרבה, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, כל הלומד תורה לשמה זוכה לדברים הרבה. ועל ידי כל זה יכולין לאכלל הקרבן פסח בבחינת 'על מצות ומררים יאכלהו', כי עקר ברור הקול בשלמות הוא בחינת הקרבן שבא מבהמה שיש לה קול אבל הוא קול בהמה, ועל ידי שעולה לקרבן מבררין הקול מבהמה לאדם מבחינת עכו"ם לישראל, מבחינת חזנים ומנגנים רשעים למנגנים כשרים וצדיקים, וזהו לא תזבח על חמץ דם זבחי כי אי אפשר להקריב הקרבן פסח שהוא בחינת ברור הקול דקדשה כל זמן שיש לו חמץ בביתו שהוא בחינת קול דסטרא אחרא, כי נאחז בו אוירא דעלמא שלא נתברר עדין על ידינו כנ"ל:

אות ח

וזהו בחינת כהנים בעבודתן ולויים בשירן וזמרון ישראל במעמדן. כי בשעת עבודה צריכין הלויים לעסק בשיר וזמרה לברר הקול נגינה דקדשה, שזהו עקר בחינת הקרבן כנ"ל. וזהו בחינת ישראל במעמדן שהיו עוסקים אז בתורה כדי להמשיך ולקשר וליתחד הקול עם הדבור שזה עקר שלמות תקון הקול, כשמקשרין הקול אל הדבור, הינו אל דברי התורה
כנ"ל:

אות ט

וזה בחינת ארבע כוסות של יין בפסח, כי אין אומרים שיר אלא על היין. ועתה עקר התקון לברר קול השיר והנגון כנ"ל:

וְזֶה בְּחִינַת קְרִיעַת ים סוּף שְׁאֵז נִגְמַר הַגְּאֻלָּה וְהַחְרוּת מִפְּרַעַה וּמִצָּרִים. כִּי עַד שְׁבִיעֵי שָׁל פֶּסַח רָדְפוּ אַחֲרֵיהֶם וּבְשִׁבְעֵי שָׁל פֶּסַח נִקְרַע הַיָּם וְאֵז נִפְלוּ פְּרַעַה וּמִצָּרִים לְגַמְרֵי, וַיִּשְׂרָאֵל נִגְאָלוּ לְגַמְרֵי מֵהֶם. כִּי קְרִיעַת ים סוּף הוּא בְּחִינַת בְּרוּר הַקּוֹל שִׁירָה וּנְגִינָה דְקַדְשָׁה, מִקּוֹל נְגִינָה וְשִׁירָה דְסִטְרָא אַחְרָא, כִּי כָּל הַקּוֹלוֹת הֵם בְּבְחִינַת מַיִם, כְּמוֹ שְׁפָתוֹב, וְקוֹלוֹ כְּקוֹל מַיִם רַבִּים. וַיֵּשׁ קוֹלוֹת דְסִטְרָא אַחְרָא שְׁהֵם בְּחִינַת מְקוֹלוֹת מַיִם רַבִּים אֲדִירִים, שְׁהֵם בְּחִינַת קוֹל נְגִינָה דְסִטְרָא אַחְרָא שְׁמִשָּׁם יִנִּיקַת פְּרַעַה וּמִצָּרִים שְׁיִוְנָקִים מִהַגְּרוֹן וְכַנִּ"ל. וְעַל כֵּן הָיָה הַנֵּס בְּמַיִם שְׁנִבְקַע הַיָּם בְּפִינֵיהֶם וְעַקֵּר הַנֵּס הָיָה עַל יְדֵי בְּחִינַת קוֹלוֹת, כְּמוֹ שְׁפָתוֹב, קוֹל ה' עַל הַמַּיִם אֵל הַכְּבוֹד הַרְעִים ה' עַל מַיִם רַבִּים. וַיִּפְרֹשׁ רַשִׁי"י שָׁם, קוֹל ה' עַל הַמַּיִם, עַל ים סוּף יִרְעֵם בְּשִׁמִּים ה' וְעֲלִיוֹן יִתֵּן קוֹלוֹ וְכוּ', הַיְנוּ שְׁנִבְקַעוּ הַמַּיִם, שְׁהֵם בְּחִינַת קוֹלוֹת וְנִתְגַּרְשׁוּ הַמַּיִם הַזֵּידוֹנִים, שְׁהֵם בְּחִינַת קוֹלוֹת דְסִטְרָא אַחְרָא, בְּחִינַת קוֹלוֹת מַיִם רַבִּים אֲדִירִים וְנִתְגַּלוּ לָהֶם מִימֵי הַחֲכֻמָּה וְהַדְּעַת שְׁהֵם בְּחִינַת קוֹלוֹת דְקַדְשָׁה בְּחִינַת קוֹל ה' עַל הַמַּיִם כַּנִּ"ל. וְעַל כֵּן רָאִתָּה שְׁפָתָה עַל הַיָּם וְכוּ', כִּי נִפְתַּחוּ אֵז מִימֵי הַדְּעַת שְׁהֵם בְּחִינַת קוֹלוֹת דְקַדְשָׁה שְׁהֵם בְּחִינַת מַחִין וְדַעַת דְמַלְכוּת דְקַדְשָׁה כַּנִּ"ל. וְעַל כֵּן זָכוּ אֵז לְשִׁירַת הַיָּם, כִּי זָכוּ לְקוֹל שִׁירָה וּנְגִינָה דְקַדְשָׁה שְׁזָה הָיָה עַקֵּר הַנֵּס שָׁל קְרִיעַת ים סוּף וְכַנִּ"ל. וְזֶה עֲזִי וְזִמְרַת יְהוָה וַיְהִי לִי לִישׁוּעָה שְׁעַקֵּר הַיִּשׁוּעָה וְהַנֵּס הָיָה עַל יְדֵי זִמְרַת יְהוָה עַל יְדֵי זִמְרַת וְנִגּוֹן דְקַדְשָׁה שְׁנִתְבָּרַר מִנְּגוֹן דְסִטְרָא אַחְרָא שְׁעַל יְדֵי זֶה עַקֵּר הַתְּגַבְּרוּת מַלְכוּת דְקַדְשָׁה עַל מַלְכוּת דְסִטְרָא אַחְרָא. כִּי קוֹל נִגּוֹן דְקַדְשָׁה הוּא מַח וְחִיּוֹת דְמַלְכוּת דְקַדְשָׁה. וְלַהֲפֹךְ קוֹל נִגּוֹן דְסִטְרָא אַחְרָא הוּא מַח וְחִיּוֹת דְמַלְכוּת דְסִטְרָא אַחְרָא, כְּמַבְאָר בְּהַתּוֹרָה הַנִּ"ל, עֵינֵי שָׁם הֵיטֵב. וְעַל כֵּן סִימּוֹ הַשִּׁירָה, ה' יִמְלֹךְ לְעוֹלָם וָעַד, כִּי עַל יְדֵי שִׁירַת הַיָּם שְׁהוּא קוֹל שִׁירָה וְנִגּוֹן דְקַדְשָׁה, עַל יְדֵי זֶה יִתְגַּלֶּה מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעַד

וְעַל כֵּן אַחַר שְׁבִיעֵי שָׁל פֶּסַח דִּיקָא הַתֵּר הַחֲמִץ, כִּי כָּבֵר בְּאַרְנוֹ שְׁעַקֵּר אֲסוּר הַחֲמִץ מִחַמַּת שְׁעֵדִין לֹא נִתְבָּרַר אֲוִיר הָעוֹלָם מִקּוֹל נִגּוֹן דְסִטְרָא אַחְרָא וְכַנִּ"ל, וְעַל כֵּן אַחַר שְׁבִיעֵי שָׁל פֶּסַח שְׁאֵז נִבְקַע הַיָּם וְזָכוּ לְקוֹל שִׁירַת הַיָּם שְׁעַל יְדֵי זֶה נִתְבָּרַר וְנִזְדַּבֵּךְ אֲוִיר הָעוֹלָם עַל יְדֵי שְׁנִתְבָּרַר קוֹל שִׁירָה וְנִגּוֹן דְקַדְשָׁה, מִקּוֹל נִגּוֹן דְסִטְרָא אַחְרָא, עַל כֵּן אֵז בְּוֹדָאֵי הַחֲמִץ מִתֵּר מִחַמַּת שְׁכָּבֵר נִתְבָּרַר וְנִזְדַּבֵּךְ אֲוִיר הָעוֹלָם עַל יְדֵי שִׁירַת הַיָּם וְכַנִּ"ל. כִּי בְּלִיל רֵאשׁוֹן שָׁל פֶּסַח אַף עַל פִּי שְׁזָכוּ אֵז לְשִׁירָה, כְּמוֹ שְׁפָתוֹב, וְהַשִּׁיר יְהִיָּה לָכֶם וְכוּ'.

שְׁעַל יְדֵי זֶה הִיָּה עֵקֶר הַגְּאֻלָּה וְכַנְיִ"ל. אָף עַל פִּי כֵן הַשִּׁירָה הַזֹּאת אֵינָה נִקְרָאת עַל שְׁמֵם, כִּי אִזּוֹ אָמְרוּ אֶת הַהֶלֶל שֶׁיֵּשׁ בּוֹ לְעֵבֶר וְלַעֲתִיד וְלִימּוֹת הַמְּשִׁיחַ וְכוּ', כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנוֹם לְבִרְכָה (בְּפִסְחִים). כִּי אִזּוֹ לֹא זָכוּ לַשִּׁירָה מֵעַצְמָם כִּי אִם בְּחֶסֶדִי הִ' הוֹפִיעַ עֲלֵיהֶם אוֹר גְּדוֹל וְעַל יְדֵי זֶה הַמְּשִׁיחַ עֲלִיהֶם כַּח הַשִּׁיר שֶׁלַּעֲתִיד שֶׁיִּתְגַּלֶּה בִּימֵי מְשִׁיחַ צְדִיקוֹ שֶׁהוּא בְּחִינַת דָּוִד שֶׁהוּא נְעִים זְמִירוֹת יִשְׂרָאֵל, שֶׁהוּא בְּחִינַת הַלֵּל שְׁלֵם שֶׁנִּקְרָא עַל שֵׁם דָּוִד. וְעַל כֵּן אָנוּ צָרִיכִין לְשַׁמֵּר מְאֹד מְחֻמָּץ וְלֶאֱכֹל מִצָּה מְחֻמַּת שְׁלֵם זָכוּ לְבַרֵּר הַקּוֹל בְּעַצְמָם וְכַנְיִ"ל. אָבֵל עַל יְדֵי שֶׁסָּפְרוּ אַחַר כָּךְ סְפִירַת הָעֵמֶר שֶׁשָּׂה יָמִים עַל יְדֵי זֶה הִתְחִילוּ לְטַהֵר עַצְמָם וְאִזּוֹ זָכוּ לַשִּׁירַת הַיָּם שֶׁנִּקְרָאת עַל שְׁמֵם עַל שֵׁם מֹשֶׁה וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל. כִּי הֵם בְּעַצְמָם זָכוּ לַשִּׁיר שִׁירָה הַזֹּאת וְעַל יְדֵי זֶה זָכוּ לְטַהֵר וּלְזַכֵּךְ הָאֵוִיר וְכַנְיִ"ל וְעַל כֵּן אִזּוֹ הִתַּר הַחֻמָּץ וְכַנְיִ"ל. וְעַל כֵּן זָכוּ לָזֶה אַחַר שֶׁמְנוּ סְפִירָה שֶׁשָּׂה יָמִים דִּיקָא כְּנֻגַד שֶׁשָּׂה סְדְרֵי מְשֻׁנָּה שֶׁהֵם כָּלֵל הַגְּמָרָא שְׁעַל יְדֵי זֶה זָכוּ לְהַמְשִׁיחַ עַל עַצְמָם בְּחִינַת כַּח הַתּוֹרָה שֶׁבְעַל פֶּה שֶׁהוּא הַגְּמָרָא שֶׁכְּלוּלָה בְּשׁ"ס מְשֻׁנָּה שְׁעַל יְדֵי זֶה עֵקֶר בְּרוּר קוֹל הַנְּגִינָה, כְּמִבְאֵר בְּהַתּוֹרָה הַנִּי"ל וְעַל כֵּן אִזּוֹ דִּיקָא זָכוּ לַשִּׁירַת הַיָּם שֶׁהוּא נִגּוּן דְּקִדְשָׁה וְאִזּוֹ הִתַּר הַחֻמָּץ וְכַנְיִ"ל:

אות יב

וְעַל כֵּן בְּשָׁבוּעוֹת שָׂאזּוֹ נִשְׁלְמוּ יָמֵי הַסְּפִירָה וְזָכוּ לְטַהֵר עַצְמָן לְגַמְרֵי וְקַבְלוּ הַתּוֹרָה שֶׁהִיא כְּלוּלָה מִתּוֹרָה שֶׁבְּכַתָּב וְתּוֹרָה שֶׁבְּעַל פֶּה, עַל כֵּן אִזּוֹ מְצֻנָּה לְהַבִּיא קֶרְבָּן מְחֻמָּץ דִּיקָא שֶׁהֵם שְׁתֵּי הַלֶּחֶם, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב: חֻמָּץ תֹּאפְנָה, כִּי אִזּוֹ נִתְבָּרְרוּ הַקּוֹלוֹת דְּקִדְשָׁה בְּתַכְלִית הַשְּׁלֵמוֹת שֶׁזָּהוּ בְּחִינַת קוֹל שׁוֹפָר וְכָל הַקּוֹלוֹת שֶׁרָאוּ וְשָׁמְעוּ אִזּוֹ, שֶׁהֵם בְּחִינַת קוֹל נִגּוּן דְּקִדְשָׁה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב, הִיטִיבוּ נִגּוֹן בְּתְרוּעָה. וְכְמוֹ שֶׁכָּתוּב, עָלָה אֱלֻקִּים בְּתְרוּעָה הִ' בְּקוֹל שׁוֹפָר זָמְרוּ אֱלֻקִּים זָמְרוּ לְמַלְכֵנוּ זָמְרוּ וְכוּ'. עַל כֵּן בָּאִים שְׁתֵּי הַלֶּחֶם, שֶׁהֵם בְּחִינַת שְׁתֵּי תּוֹרוֹת בְּכַתָּב וּבְעַל פֶּה מְחֻמָּץ דִּיקָא, כִּי עַל יְדֵי שְׁתֵּי הַתּוֹרוֹת בְּכַתָּב וּבְעַל פֶּה, עַל יְדֵי זֶה עֵקֶר תִּקּוּן וּבְרוּר הַקּוֹל. כִּי שֶׁרֵשׁ הַקּוֹל מִבְּחִינַת תּוֹרָה שֶׁבְּכַתָּב שֶׁהִיא עֵקֶר הַנְּבוּאָה, כִּי מֹשֶׁה רַבֵּן שֶׁל כָּל הַנְּבִיאִים שֶׁמְשֵׁם תּוֹצְאוֹת הַקּוֹל, וְתּוֹרָה שֶׁבְּעַל פֶּה, שֶׁהוּא שְׁלֵמוֹת תּוֹרָה שֶׁבְּכַתָּב, הוּא תִּקּוּן וּבְרוּר הַקּוֹל הַיּוֹצֵא מִתּוֹרָה שֶׁבְּכַתָּב מִבְּחִינַת נְבוּאָה, שֶׁלֹּא יִתְאַחַז בּוֹ הַקּוֹל דְּסִטְרָא אַחֲרָא חֶסֶד וְשְׁלוֹם וְכַנְיִ"ל. עַל כֵּן עַל יְדֵי שְׁתֵּי הַלֶּחֶם הַמִּתְחַמְצִים בְּבְחִינָה זֹאת, מִבְּחִינַת אֵוִיר וְקוֹל דְּקִדְשָׁה הַנִּמְשָׁךְ מִשֵּׁם מִבְּחִינַת שְׁתֵּי הַתּוֹרוֹת וְכַנְיִ"ל, עַל יְדֵי זֶה עֵקֶר הַתִּקּוּן, עַל כֵּן צָרִיכִין לְבוֹא מְחֻמָּץ דִּיקָא, כִּי חֻמָּץ הִזֶּה שֶׁל שְׁתֵּי הַלֶּחֶם נִמְשָׁךְ מִבְּרוּר וְזַכּוּת הָאֵוִיר שֶׁהוּא בְּחִינַת קוֹל עַל יְדֵי שְׁתֵּי הַתּוֹרוֹת וְכַנְיִ"ל שְׁעַל יְדֵי זֶה עֵקֶר הַתִּקּוּן וְכַנְיִ"ל:

אות יג

נחזר לענין ראשון וזה בחינת אפטרופוס וזה לשון השלחן ערוך סימן רצ סעיף א' מי שמת והניח יורשים קטנים וכו' צריך מורישם למנות להם אפטרופוס שיתעסק בשביל הקטנים וכו'. ואם לא מנהו, בית דין חייבים להעמיד להם אפטרופוס וכו'. ומבאר במשנה ומובא בשלחן ערוך סעיף טז שאפטרופוס שמנהו בית דין צריך לשבע בנקיטת חפץ אבל מנהו אבי יתומים אין צריך לשבע:

כי כל אדם צריך לראות ולהשתדל לתקן בחינת מלכות שלו שהוא נתתקן על ידי תקון קול הנגינה שהוא מחין וחיות המלכות פני"ל וכמבאר בסוף התורה הנ"ל על המשנה עשה לך רב וקנה לך חבר, עין שם, כי עקר האדם בא לזה העולם רק בשביל זה כדי לתקן חלקי המלכות שיש בו, כי כפי שמתקן חלק המלכות שלו בקדשה ובטהרה, כמו כן הוא מעלה ומרומם מלכותו יתברך, כפיכך, אשר רק בשביל זה בא האדם לזה העולם כדי שיגדל וינשא ויפרסם מלכותו יתברך, כי כל מה שבא הקדוש ברוך הוא לא בראו אלא לכבודו שהוא בחינת מלכות. והכל נברא בשביל האדם הבעל בחירה שהוא עקר הבריאה, שנברא בשביל זה כדי שיגדל כבוד מלכותו, כמו שכתוב, כבוד מלכותך יאמרו וכו' להודיע וכו' וכבוד הדר מלכותו וכו'. וכל העשירות והחפצים של האדם הם בחינת מלכות, כי העשירות הוא בחינת מלכות, בחינת כבוד, כמו שכתוב, והעשר והכבוד מלפניך. ועל כן בספר משלי מכנה כמה פעמים המלך בשם עשיר, כמו שכתוב, עשיר ברשים ימשל, וכתוב נותן לעשיר וכו', שפרשו מלך, כמו שפרש רש"י שם. ועל כן צריך האדם לזהר מאד כל ימי חייו שבכל מה שחננו ה' איזה עשירות וחפצים שיתנהג בו בקדשה גדולה על פי התורה שישתדל שיתגדל כבוד מלכותו יתברך על ידי עשירותו וחפציו וכו', כמו שכתוב, כבוד את ה' מהונך ומראשית כל תבואתך. ועקר בנין וחיות המלכות הוא על ידי הקול פני"ל וזהו שדרשו רבותינו זכרונם לברכה, אל תקרי מהונך אלא מגרונך, דהינו קול נגינה שיוצא מהגרון, כי הקול נגינה הוא קיום המלכות, שהוא בחינת הון ועשירות נמצא שהונך וגרונך הם בחינה אחת וזהו אל תקרי מהונך אלא מגרונך וכנ"ל:

כי עקר הנהגת המלכות והעשירות הוא על ידי קול והדבור, כי כל אחד כפי הממשלה שיש לו הן שהוא מושל בביתו על עשירותו וחפציו הן שיש לו איזה מממשלה ומלכות על אחרים, כל אחד מנהיג הממשלה והמלכות שלו על ידי הדבור והקול שעל ידו הוא מושל ומצוה איד להתנהג בכל הדברים שתחת ממשלתו ועל כן הדבור הוא בחינת מלכות, כמו שמבאר במקום אחר. ועקר חיות הדבור הוא הקול, כי הקול מנהיג לדבור ועל כן מקולו של אדם נפר בחינת המלכות שלו, כמו שמבאר אצל התורה

מיִשְׂרָא דְסַכִּינָא וְכוּי (בְּסִימָן ל), עֵינ שָׁם. כִּי הַמְּשַׁלָּה שֶׁל הָאָדָם נִכְרַב
בְּקוּלוֹ כְּנִרְאָה בְּחוּשׁ שְׂמִי שְׂיֵשׁ לוֹ מְמַשְׁלָה עַל אֵיזָה דְבַר, כְּגוֹן עַל עֲשִׂירוֹתָיו
וְחִפְצָיו כְּשֶׁאֹמֵר וּמְצִוָּה אֵיךְ לְהִתְנַהֵג אֲזִי קוּלוֹ חִזְק וְעוֹ בְּדַרְךְ מְמַשְׁלָה
בְּחִינַת קוֹל עֲנוֹת גְּבוּרָה, בְּחִינַת עֲשִׂיר יַעֲנֶה עֲזוֹת. אָבֵל מִי שְׂאִין לוֹ מְמַשְׁלָה
עַל אוֹתוֹ הַדְּבַר כְּשֶׁאֹמֵר לְפַעֲמִים אֵיזָה דְעָה הוּא בְּקוֹל חֲלוּשׁ וְנִמּוּד בְּחִינַת
קוֹל עֲנוֹת חֲלוּשָׁה, כִּי מֵאַחַר שְׂאִין לוֹ מְמַשְׁלָה שָׁם, קוּלוֹ נִמּוּד וְחֲלוּשׁ, כִּי
הַמְּלָכוֹת כְּפִי הַקּוֹל, כִּי הַקּוֹל הוּא חַיּוֹת וְקִיּוּם הַמְּלָכוֹת כְּנִי"ל. וְזֶה שֶׁהֵבִיא
אֲדוֹנֵנוּ מוֹרְנוּ וְרַבֵּנוּ זְכוֹרֵנוּ לְבָרְכָה שָׁם זֶה הָעֲנָן, כִּי יֵשׁ קוֹל עֲנוֹת גְּבוּרָה
וְיֵשׁ קוֹל עֲנוֹת חֲלוּשָׁה לְעֲנֵן בְּחִינַת הַמְּלָכוֹת שְׂיֵשׁ בְּכָל אֶחָד שֶׁנִּכְרַב בְּקוּלוֹ,
עֵינ

אות יד

וְעַקֵּר חַיּוֹת הָאָדָם הוּא עַל יְדֵי הַקּוֹל וְהַדְּבַר שֶׁהֵם עַקֵּר הַרוּחַ חַיִּים
שְׂבָאָדָם, כְּמוֹ שְׂכֵתוֹב, וַיְהִי הָאָדָם לְנֶפֶשׁ חַיָּה. וְתַרְגוּמוֹ, לְרוּחַ מְמַלְלָא, כְּמוֹ
שְׂכֵתָב אֲדוֹנֵנוּ מוֹרְנוּ וְרַבֵּנוּ זְכוֹרֵנוּ לְבָרְכָה כְּמָה פְּעָמִים. וְעַקֵּר קִיּוּם חַיּוֹת
הָאָדָם בְּגוּפּוֹ הוּא עַל יְדֵי יַחֲוּד קוֹל וְדְבַר שֶׁהוּא כָּלֵל כָּל הַיַּחֲוּדִים כְּמוֹבָא
כִּי קוֹל וְדְבַר הֵם בְּבְחִינַת נֶפֶשׁ וְגוּף, כִּי הַקּוֹל מְחַיֶּה וּמְנַהֵיג אֶת הַדְּבַר כְּמוֹ
הַנֶּפֶשׁ אֶת הַגּוּף. וְעַקֵּר סִטְרָא דְמוֹתָא נִמְשָׁךְ עַל יְדֵי חֲטָא אָדָם הָרֵאשׁוֹן
שֶׁגָּרַם פְּרוּד בֵּין הַקּוֹל וְהַדְּבַר. וְהָאָדָם כָּל יְמֵי חַיָּיו צָרִיךְ לְהִשְׁתַּדֵּל עַל יְדֵי
עֲבוּדָתוֹ לִיַּחַד הַקּוֹל וְהַדְּבַר שֶׁעַל יְדֵי זֶה קִיּוּם הַמְּלָכוֹת כְּנִי"ל וְעַל יְדֵי זֶה
מִתְקַיֵּם נֶפֶשׁוֹ בְּגוּפוֹ. אָבֵל מִחֲמַת חֲטָא אָדָם הָרֵאשׁוֹן אִי אֶפְשָׁר אֶפְלוּ
לְהַצְדִּיק לְבַרֵּר הַקּוֹל בְּחַיָּיו וְצָרִיךְ שְׂיִגְמַר הַבְּרִיר מְדוּר לְדוּר כְּפִדּוּעַ, עַל כֵּן
מְכַרְחַ כָּל אָדָם לְמוֹת מִחֲמַת שְׂעֵדִין לֹא נִשְׁלַם הַבְּרִיר וְעֵדִין אִי אֶפְשָׁר לִיַּחַד
הַקּוֹל וְהַדְּבַר בְּתַכְלִית שְׁלֵמוֹת הַיַּחֲוּד עַד זְמַן בַּלַּע הַמּוֹת לְנֶצַח. וְעַל כֵּן
צִוְתָה הַתּוֹרָה לְהַנִּיחַ הַיְרֵשָׁה לְבָנָיו אַחֲרָיו, כִּי הָעֲשִׂירוֹת וְהַחֲפָצִים שְׁלוֹ
שָׁהֶם בְּחִינַת הַמְּלָכוֹת שֶׁעַקֵּר חַיּוֹתָהּ עַל יְדֵי יַחֲוּד קוֹל וְדְבַר כְּנִי"ל צָרִיךְ
לְהַנִּיחַ לְבָנָיו אַחֲרָיו שֶׁהֵם יִשְׁלִימוּ הַבְּרִיר שֶׁעַל יְדֵי זֶה נַעֲשֶׂה הַיַּחֲוּד כְּפִדּוּעַ.
כִּי הָאָדָם כָּל יְמֵי חַיָּיו כְּפִי מָה שֶׁעֲסַק בְּעֲבוּדָתוֹ וְכְפִי מָה שֶׁעֲסַק בְּעֲשִׂירוֹתָיו
בְּמַשָּׂאוֹ וּמִתְנוֹ בְּכִשְׁרוֹת כְּרָאוּי עַל פִּי הַתּוֹרָה שֶׁלֹּא לְהוֹנוֹת אֶת חֲבֵרוֹ וְשֶׁלֹּא
לַעֲשׂוֹת שׂוֹם רַמְאוֹת וּלְהַרְבּוֹת בְּצַדִּיקָה וּגְמִילוּת חֲסָדִים וְלִקְבַע עֵתִים
לְתוֹרָה וְכוּי. כְּמוֹ כֵּן זָכָה לְבַרֵּר עֲשִׂירוֹתוֹ, דְּהֵינּוּ לְבַרֵּר נִיצוּצוֹת מַעֲמִיקֵי
הַקְּלָפוֹת לְהַעֲלוֹתָם אֶל הַקְּדוּשָׁה וְכִמוֹ כֵּן זָכָה לִיַּחַד יַחֲוּדִים, דְּהֵינּוּ יַחֲוּד
הַקּוֹל וְהַדְּבַר. וְכִשְׂמִיגִיעַ זְמַנוֹ לְהִסְתַּלַּק וְאֵינּוּ יָכוֹל לְבַרֵּר עוֹד, צָרִיךְ לְהַנִּיחַ
עֲשִׂירוֹתָיו וְחִפְצָיו לְבָנָיו שֶׁהֵם יִשְׁלִימוּ לְבַרֵּר וּלִיַּחַד כְּפִי מָה שֶׁיִּתְנַהֵגוּ
בְּהָעֲשִׂירוֹת בְּכִשְׁרוֹת עַל פִּי הַתּוֹרָה וְכְנִי"ל, כִּי עַקֵּר הַמִּיתָה הִיא שְׂנִסְתַּלַּק
הַנֶּפֶשׁ מִן הַגּוּף שֶׁהוּא הַסְּתַלְקוֹת הַקּוֹל וְהַדְּבַר שֶׁהֵם בְּחִינַת הַנֶּפֶשׁ חַיָּה

שְׁנֵסֶתֶלְקִין מִן הַגּוֹף וְעָקַר הַסִּתְּלָקוֹת נִמְשָׁךְ מֵהַסִּתְּלָקוֹת הַקּוֹל מֵהַדְּבוּר
שֶׁהוּא בְּבַחֲיַנֵּת נֶפֶשׁ לְגַבִּי הַגּוֹף כַּנִּל :

אות טו

וְעַל כֵּן חִיב הָאָדָם לְמַנּוֹת אֶפְטָרוֹפּוֹס עַל נִכְסָיו קִדְּם מוֹתוֹ וְלֹא יִסְמָךְ אֶת
עַצְמוֹ עַל הַבַּיִת דִּין שֶׁהֵם יִמְנּוּ אֶפְטָרוֹפּוֹס רַק צָרִיךְ לָרְאוֹת שֶׁהוּא בְּעַצְמוֹ
יִמְנֶה אֶפְטָרוֹפּוֹס עַל נִכְסָיו קִדְּם מוֹתוֹ, כִּי עָקַר קִיּוֹם וְהַנְּהַגְת הַנִּכְסִים
וְהַעֲשִׂירוֹת הוּא עַל יְדֵי הַקּוֹל וְהַדְּבוּר שֶׁהֵם בְּחִינַת הָרוּחַ חַיִּים כַּנִּל, עַל כֵּן
כָּל עוֹד נֶפֶשׁוֹ בּוֹ שֶׁהוּא הַקּוֹל וְהַדְּבוּר צָרִיךְ לְמַנּוֹת אֶפְטָרוֹפּוֹס וְלִמְסֹר לוֹ
הַמְּשָׁלָה וְהַמְּלָכוֹת בְּקוֹל וְדְבוּר שֶׁלוֹ שֶׁהֵם חַיּוֹת וְקִיּוֹם הַנִּכְסִים
וְהַעֲשִׂירוֹת כַּנִּל כְּדֵי שְׂיֻכַּל הָאֶפְטָרוֹפּוֹס לְהַנְּהִיג הַנִּכְסִים וְהַעֲשִׂירוֹת כְּמוֹ
הוּא בְּעַצְמוֹ, כִּי חַיּוֹת וְקִיּוֹם שֶׁל הַעֲשִׂירוֹת שֶׁל כָּל אָדָם וְאָדָם הוּא מֵהַקּוֹל
וְהַדְּבוּר שֶׁלוֹ דִּיקָא. וְעַל כֵּן צָרִיךְ דִּיקָא לְמַנּוֹת הָאֶפְטָרוֹפּוֹס בְּעַצְמוֹ בְּעוֹדוֹ
בְּחַיִּים כְּדֵי לְמְסֹר לוֹ הַקּוֹל וְהַדְּבוּר שֶׁלוֹ שֶׁהֵם חַיּוֹת וְקִיּוֹם וְהַנְּהַגְת
הַעֲשִׂירוֹת וְהַחֲפָצִים שֶׁלוֹ וְכַנִּל :

אות טז

אֲבָל אִם לֹא מְנֶה אֶפְטָרוֹפּוֹס בְּעַצְמוֹ אֲזִי הַבַּיִת דִּין צָרִיכִין לְהַעֲמִיד
הָאֶפְטָרוֹפּוֹס. כִּי מְבֹאָר בְּהַתּוֹרָה הַנִּל שֶׁעָקַר תִּקּוֹן הַקּוֹל הוּא עַל יְדֵי תּוֹרָה
שֶׁבַעל פֶּה כַּנִּל וְהַבַּיִת דִּין הֵם בְּבַחֲיַנֵּת תּוֹרָה שֶׁבַעל פֶּה, כִּי כָּל הַבַּיִת דִּינִים
הַכְּשָׁרִים מְקַבְּלִים כַּח מֵהַבַּיִת דִּין הַגְּדוֹל שֶׁבִירוֹשָׁלַיִם, כִּי אֲנִי שְׁלִיחוֹתָא
דִּידְהוּ עֵבְדִינֵן וְעַל כֵּן צָרִיכִין לְשַׁמַּע אֶל דְּבָרֵי בַיִת דִּין הַכְּשָׁר, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב,
לֹא תִסּוּר מִן הַדְּבָר אֲשֶׁר יִגִּידוּ לָךְ יָמִין וְכוּ' עַל פִּי הַתּוֹרָה אֲשֶׁר יוֹרוּךְ וְעַל
פִּי הַמְּשַׁפֵּט וְכוּ', שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת תּוֹרָה שֶׁבַעל פֶּה שֶׁאֲנִי מְזַהָרִים עֲלֶיךָ בְּלֹא
דְּלֹא תִסּוּר, כְּמוֹ שֶׁאֲמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנוּם לְבָרְכָה. כִּי עָקַר בְּרוּר דִּינֵי הַתּוֹרָה
שֶׁהַבַּיִת דִּין פּוֹסְקִין הוּא עַל יְדֵי תּוֹרָה שֶׁבַעל פֶּה שֶׁשֵּׁם מִתְּבַרְרִין כָּל הַדִּינִים.
נִמְצָא שֶׁהַבַּיִת דִּין הֵם בְּבַחֲיַנֵּת תּוֹרָה שֶׁבַעל פֶּה שֶׁהוּא תִקּוֹן הַקּוֹל שֶׁהוּא
קִיּוֹם הַמְּלָכוֹת. וְעַל כֵּן הַמְּלָכוֹת וְהַמְּשָׁלָה אֲצֵל הַבַּיִת דִּין כִּי הֵם פּוֹסְקִין
הַמְּשַׁפֵּט כְּמִלְךָ וְצָרִיכִין לְצִיַּת אוֹתָם, כִּי הַמְּשַׁפֵּט הוּא בְּחִינַת מְלָכוֹת, כְּמוֹ
שֶׁכְּתוּב, מִלְךָ בְּמִשְׁפָּט וְכוּ'. וְכַתִּיב, מִשְׁפָּטִיךָ לְמִלְךָ תֵּן. וְזֶהוּ בְּחִינַת בִּי

מַלְכִים יִמְלְכוּ, כִּי עַל יְדֵי הַתּוֹרָה פּוֹסְקִין הַדִּינִים וְהַמְשַׁפְּטִים שֶׁהֵם בְּחִינַת מַלְכוּת. וְעַל כֵּן כִּשְׁלֹא הָעֵמִיד אֶפְטָרוֹפּוֹס בְּעֶצְמוֹ צָרִיכִין הַבֵּית דִּין לְהַעֲמִיד הָאֶפְטָרוֹפּוֹס עַל הַנְּכֻסִים וְהָעֲשִׂירוֹת שֶׁלוֹ שֶׁהוּא בְּחִינַת מַלְכוּת, כִּי יֵשׁ לָהֶם כַּח לְתַקּוֹן בְּחִינַת הַמַּלְכוּת שֶׁלוֹ מִחֲמַת שְׂאֵצְלָם הַתּוֹרָה שֶׁבַעל פֶּה שֶׁהוּא תַקּוֹן הַקּוֹל שֶׁהוּא חַיּוּת וְקִיּוּם הַמַּלְכוּת שֶׁהוּא בְּחִינַת הַנְּכֻסִים וְהָעֲשִׂירוֹת וְכַנ"ל. אֲבָל עֵקֶר הַתַּקּוּן, שְׂיַעֲמִיד הָאֶפְטָרוֹפּוֹס בְּעֶצְמוֹ בְּחִיּוֹ כֹל עוֹד נִפְשׁוּ בּוֹ, שְׂיֵשׁ בּוֹ עֲדִין הַקּוֹל וְהַדְּבּוֹר כְּדֵי שְׂיִמְסַר בְּעֶצְמוֹ הַקּוֹל וְהַדְּבּוֹר שֶׁלוֹ לְהָאֶפְטָרוֹפּוֹס שֶׁהֵם קִיּוּם וְחַיּוּת הָעֲשִׂירוֹת וְהַנְּכֻסִים כְּדֵי שְׂיִוָּכַל לְהַנְהִיג הַנְּכֻסִים וְלְהַחֲיֹתָם וּלְקַיְמָם כְּמוֹ הוּא בְּעֶצְמוֹ כַּנ"ל:

וְעַל כֵּן אֶפְטָרוֹפּוֹס שְׂמַנְהוּ בֵּית דִּין צָרִיךְ לְשַׁבַּע בְּנִקְיֻת חֶפֶץ, אֲבָל מִנְהוּ אָבִי יְתוּמִים אֵינוֹ צָרִיךְ לְשַׁבַּע. כִּי כְּשֵׁיִשׁ אֵיזָה הַכְּחָשָׁה מְטִילִין שְׁבוּעָה וְהַשְׁבוּעָה הוּא הַתַּקְשָׁרוֹת כִּידוּע, הֵינּוּ בְּחִינַת הַתַּקְשָׁרוֹת וְיַחּוּד הַקּוֹל עִם הַדְּבּוֹר, כִּי כָּל הַשְּׁקָרִים הֵם בְּחִינַת עֲלֵמָא דְּפְרוּדָא, בְּחִינַת פְּרוּד בֵּין הַקּוֹל וְהַדְּבּוֹר וְעַל כֵּן נִכְרִין דְּבָרֵי אֱמֶת וְכִי שֶׁהוּא אֵישׁ אֱמֶת יָכוֹל לְהַפִּיר בְּאַחַר אִם הוּא דוֹבֵר שְׁקֵר, כְּמוֹ שְׂכַתּוּב בְּהַא"ב (אוֹת א אֱמֶת סִימּוֹן ט). כִּי כְּשֶׁמְדַבֵּר אֵיזָה שְׁקֵר אֵי אֶפְשָׁר שְׂיִתְיַשֵּׁב וְיִתְיַחַד וְיִתְקַשֵּׁר אֶצְלוֹ הַקּוֹל עִם הַדְּבּוֹר. וְכִי שֶׁהוּא מִבֵּין וּמִסְתַּכֵּל עַל הָאֱמֶת יָכוֹל לְהַפִּיר בְּקוֹלוֹ שְׂמַדְבֵּר שְׁקֵר, כִּי בּוֹדָאֵי אֵין הַקּוֹל מֵיִשָּׁב עִם הַדְּבּוֹר כְּשֶׁמְדַבֵּר שְׁקֵר. וְעַל כֵּן כְּשֵׁיִשׁ אֵיזָה הַכְּחָשָׁה מְטִילִין עֲלָיו שְׁבוּעָה שֶׁהוּא בְּחִינַת יַחּוּד וְהַתַּקְשָׁרוֹת הַדְּבּוֹר אֶל הַקּוֹל שְׂעַל יְדֵי זֶה מִתְבַּטֵּל הַשְּׁקֵר שְׂאֲחִיזָתוֹ מִהַפְּרוּד שְׂבֵין קוֹל וְדְבּוֹר כַּנ"ל. כִּי הַשְׁבוּעָה הִיא בְּנִקְיֻת חֶפֶץ וְהַחֶפֶץ שֶׁהוּא הַסֵּפֶר תּוֹרָה הוּא כָּלל הַנְּבוּאָה, כִּי מִשָּׁה רַבֵּן שֶׁל כָּל הַנְּבִיאִים וְהַנְּבוּאָה הִיא שֶׁרֵשׁ הַקּוֹל דְּקַדְשָׁה, כִּי הַקּוֹל דְּקַדְשָׁה נִמְשָׁךְ מֵאַתֵּר דְּנְבִיאִים יִנְקִין כַּנ"ל. וְעַל כֵּן כְּשֶׁמְקַשֵּׁר הַדְּבּוֹר אֶל שֶׁרֵשׁ הַקּוֹל דְּקַדְשָׁה שֶׁהוּא כָּלל הַנְּבוּאָה, שֶׁהוּא הַסֵּפֶר תּוֹרָה שְׂאוּחַז בְּיָדוֹ עַל יְדֵי זֶה מִתְבַּטֵּל הַשְּׁקֵר שְׂאֲחִיזָתוֹ מִפְּגָם הַקּוֹל שֶׁהוּא הַפֶּה הַנְּבוּאָה שֶׁהוּא הַקּוֹל שְׂאֵינוֹ מִתְיַחַד וּמִתְחַבֵּר בְּשִׁלְמוֹת עִם הַדְּבּוֹר וְכַנ"ל. נִמְצָא שֶׁהַשְׁבוּעָה הִיא בְּחִינַת יַחּוּד וְהַתַּקְשָׁרוֹת הַקּוֹל עִם הַדְּבּוֹר שְׂעַל יְדֵי זֶה מִתְבַּטֵּל הַשְּׁקֵר. וְעַל כֵּן אֶפְטָרוֹפּוֹס שְׂמַנְהוּ אָבִי יְתוּמִים אֵינוֹ צָרִיךְ לְשַׁבַּע, כִּי מֵאַחַר שְׂמַנְהוּ בְּעֶצְמוֹ לְאֶפְטָרוֹפּוֹס קִדְּם מוֹתוֹ קִדְּם שְׂנִסְתַּלַּק הַקּוֹל וְהַדְּבּוֹר מִהַגּוֹף שְׂנִמְשָׁךְ מִפְּגָם אָדָם הָרֵאשׁוֹן שְׂגָרָם פְּרוּד בֵּין הַקּוֹל וְהַדְּבּוֹר, כִּי הוּא בְּעֶצְמוֹ מִנְהוּ לְאֶפְטָרוֹפּוֹס וּמִסַּר לוֹ הַקּוֹל וְהַדְּבּוֹר בְּעֶצְמוֹ בְּעוֹדָם מִיַּחְדִּים וּמִקְשָׁרִים, עַל כֵּן אֵינוֹ צָרִיךְ לְשַׁבַּע כִּי אֵין לְהַשְׁקֵר אֲחִיזָה מֵאַחַר שֶׁהַקּוֹל וְהַדְּבּוֹר הֵיוּ עֲדִין מִיַּחְדִּים, כִּי עֵקֶר אֲחִיזַת הַשְּׁקֵר עַל יְדֵי הַפְּרוּד שְׂבֵין הַקּוֹל וְהַדְּבּוֹר וְכַנ"ל. אֲבָל כְּשֶׁנִּסְתַּלַּק וְלֹא מִנְהוּ אֶפְטָרוֹפּוֹס בְּעֶצְמוֹ בְּחִיּוֹ רַק הַבֵּית דִּין הִכְרִחוּ לְמַנּוֹת אֶפְטָרוֹפּוֹס אַחַר שְׂנִסְתַּלַּק הַקּוֹל וְהַדְּבּוֹר שְׂנִמְשָׁךְ מִהַפְּרוּד שְׂבֵין הַקּוֹל וְהַדְּבּוֹר בְּעֶצְמוֹ כַּנ"ל עַל כֵּן צָרִיךְ לְשַׁבַּע, כִּי אִזּוֹ יֵשׁ שְׂלִיטָה וְאֲחִיזָה לְהַשְׁקֵר שְׂאֲחִיזָתוֹ מִהַפְּרוּד שְׂבֵין הַקּוֹל וְהַדְּבּוֹר כַּנ"ל. עַל כֵּן צָרִיךְ לְשַׁבַּע כִּי הַשְׁבוּעָה הִיא בְּחִינַת הַתַּקְשָׁרוֹת וְיַחּוּד שְׂמַקְשָׁרִין וּמִיַּחְדִּין הַקּוֹל עִם הַדְּבּוֹר שְׂעַל יְדֵי זֶה מִתְבַּטֵּל הַשְּׁקֵר וְכַנ"ל:

הַלְכוּת אֶפְסֵרוּפוֹס הַלְכָה ד נְכֻלֵּת בְּהַלְכוּת פְּרִיקָה וְטַעֲנָה הַלְכָה ד אֹת ל:

פקדון וארבעה שומרים א:

כָּל הַשּׁוֹמְרִים צָרִיכִין לִשְׁבַע, כִּי אֶפְלוּ שׁוֹאֵל בְּמִקּוֹם שְׁפָטוֹר, דְּהִינּוּ מֵתָה מִחֲמַת מְלֵאכָה צָרִיךְ שְׁבוּעַת הַתּוֹרָה, וְהַשּׁוֹמְרִין צָרִיכִין שְׁבוּעָה אֶפְלוּ בְּלֹא טַעֲנָה:

כִּי עֲנִין שְׁבוּעָה עַל פִּי מַה שֶּׁכָּתַב רַבֵּנוּ נֵרוּ יְאִיר סִימָן ז שְׁעַל יְדֵי אַמְת בָּאִים לְאֻמוּנָה בְּבַחֲנִית צָדֵק כַּד אֶתְחַבְּרַת בְּאַמְת אֶתְעַבִּידַת אֻמוּנָה כְּמוֹ שְׁאִיתָא בְּזַהַר, עֵין שָׁם:

וְזֶה בְּחִינַת שְׁבוּעָה כִּי הַדְּבֹר שֶׁל יִשְׂרָאֵל הוּא בְּחִינַת דְּבֹר הַקֹּדֶשׁ בְּחִינַת מַלְכוּת פָּה. וּבִדְבָרֵי אֵין אֵנו חוֹשְׁדִין יִשְׂרָאֵל שֶׁיִּדְבֹר שְׁקָר חֵס וְשְׁלוֹם אֵדְ כְּשֵׁישׁ הַכְּחָשָׁה שֶׁחֲבָרוּ מִכְחִישׁוּ, אֵזִי הוּא בְּחִינַת אַחֲזִיזַת הַסְטָרָא אַחְרָא שֶׁהוּא הַשְּׁקָר כְּמוֹ שֶׁאֲמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה, בְּדְבֹר הַקֹּדֶשׁ שֶׁהוּא דְבֹר אַמְת. וְאֵזִי הַדְּבֹר שֶׁהוּא בְּחִינַת מַלְכוּת כְּנִ"ל בְּבַחֲנִית צָדֵק, כִּי צָדֵק מַלְכוּתָא קְדִישָׁא וְהִיא נִקְרְאת צָדֵק כְּשֶׁהִם נֶאֱחָזִין בַּה חֵס וְשְׁלוֹם, כְּמוֹבָא. וְכַל זֶה עַל יְדֵי שְׁנִפְגָּם הַאֻמְת וְנִתְאַחַז בַּה הַשְּׁקָר חֵס וְשְׁלוֹם, וּמִחֲמַת זֶה נִקְרְאת צָדֵק כְּנִ"ל. וְעַל כֵּן צָרִיךְ לְתַקֵּן הַדְּבֹר שֶׁהוּא בְּבַחֲנִית צָדֵק תְּדַבְּרוּן שִׁיחָה בְּחִינַת אֻמוּנָה וְאֵזִי יְהִיָּה נֶאֱמָן בְּדְבָרֵינוּ, וְזֶה נַעֲשֶׂה עַל יְדֵי שְׁמִתְחַבְּרַת בְּאַמְת בְּבַחֲנִית צָדֵק כַּד אֶתְחַבְּרַת בְּאַמְת וְכוּ'. כְּנִ"ל וְהוּא בְּחִינַת הַשְׁבוּעָה, כִּי שְׁבוּעָה הִיא בְּחִינַת הַתְּקַשְׁרוֹת כְּמוֹבָא בְּשַׁעֲרֵי אוֹרָה שְׁשְׁבוּעָה הִיא בִּיסוּד. וְזֶה בְּחִינַת וַיִּשְׁבַע יוֹסֵף אֶת אָחָיו, הִינּוּ שֶׁהַשְׁבוּעָה הִיא בְּחִינַת שְׁמִקְשָׁר הַדְּבֹר אֶל הַאֻמְת וְעַל כֵּן סִתְּם שְׁבוּעָה בְּנִקְיִטַת חֶפֶץ וְנוֹהֲגִין עֲתָה בְּסִפְר תּוֹרָה, כִּי הַתּוֹרָה הִיא בְּחִינַת אַמְת, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב, תּוֹרַת אַמְת וְכוּ' וְהִיא בְּחִינַת יַעֲקֹב, בְּחִינַת תִּתֵּן אַמְת לַיַעֲקֹב, כִּי יַעֲקֹב הוּא בְּחִינַת הַתּוֹרָה, כְּמוֹבָא וְעַל כֵּן נִשְׁבַּעִין בְּנִקְיִטַת חֶפֶץ בְּבַחֲנִית אֲשֶׁר נִשְׁבַע לָהּ נֹדֵר לְאֲבִיר יַעֲקֹב (תְּהִלִּים קַלֵּב), דְּהִינּוּ שְׁמִקְשָׁר וּמִחַבְּרַת הַדְּבֹר לְבַחֲנִית אַמְת בְּחִינַת יַעֲקֹב בְּבַחֲנִית צָדֵק כַּד אֶתְחַבְּרַת בְּאַמְת וְאֵזִי אֶתְעַבִּידַת אֻמוּנָה כְּנִ"ל, כִּי זֶה בְּחִינַת שְׁלֵמוֹת הַאֻמוּנָה כִּיזֹע וְאֵזִי נֶאֱמָן בְּדְבָרֵינוּ, כִּי נִתְתַקֵּן וְנִשְׁלַם הַדְּבֹר שֶׁהִיא בְּבַחֲנִית צָדֵק, עַל יְדֵי הַשְׁבוּעָה שֶׁהִיא בְּחִינַת הַתְּקַשְׁרוֹת כְּנִ"ל:

וְזֶה בְּחִינַת שְׁבוּעַת הַשּׁוֹמְרִין שֶׁצָּרִיכִין לִשְׁבַע אֶפְלוּ בְּלֹא טַעֲנָה וְהַכְּחָשָׁה, כִּי אַרְבַּעַה שּׁוֹמְרִין הֵן, וְהֵם בְּבַחֲנִית מַלְכוּת שֶׁהִיא בְּחִינַת ד' כְּמוֹבָא, כִּי הֵם

שומרין מגנבה ואבדה שלא יהיה נפסד ונזק ממון ישראל שזה בחינת תקון המלכות, כי הממון הוא בחינת הנפש, כמו שמבאר לעיל כמה פעמים. ועל כן רב מושלים ומלכי ישראל היו שומרי הצאן מקדם, כי השמירה מן האבדה הוא בחינת תקון המלכות וכמו שכתוב לעיל בהלכות אבדה ועל כן הם ארבעה שומרין שהם מתקנין בחינת מלכות שהוא בחינת ד כי המלך הוא גם כן בחינת שומר שצריך להשגיח על העם ולשמרם שלא יתפזרו וכנ"ל. וזה שכתוב בזהר שמור בנוקבא, שהוא בחינת מלכות כנ"ל ועל כן השומרין צריכין לזהר מאד בשמירתן, כמו שכתוב בשלחן ערוך והחמירו מאד רבותינו זכרונם לברכה בזה, כי צריך שמירה יתרה שלא יהיה נפגם בחינת המלכות מאחר שסמוכה להם כידוע. ועל כן כשיש הזק שנגנב או נאבד או נאנס אזי הוא בחינת פגם המלכות כנ"ל ואזי הוא בבחינת צדק כנ"ל. ועל כן כלם צריכין שבועה אפלו בלא הכחשה ואין נאמנין בלא שבועה מאחר שנפגם אצלם בחינת המלכות בבחינת צדק על ידי שנאבד הפקדון כנ"ל. ועל ידי השבועה שהיא בחינת תקון המלכות כנ"ל, כי בתחלה על ידי האבדה שנפגם המלכות והפגם הוא שנעשה פרוד חס ושלום, בבחינת הצדיק אבד ואיתא בזהר מאי אבד וכי. ועל כן על ידי השבועה שהיא בחינת התקשרות בחינת יוסף הצדיק כנ"ל, על ידי זה נתתקנת ונעשית בבחינת אמונה כנ"ל ואזי דיקא נאמנין השומרין כנ"ל, אבל בכל מקום אין צריכין שבועה כי אם כשיש הכחשה כנ"ל, שזהו בחינת הפגם כנ"ל, אבל כשאין הכחשה ואין פגם אין צריך שבועה בודאי. וזה שאמרו רבותינו זכרונם לברכה שהמוצא מציאה לא ישבע וכן כשאין תובעין אותו והוא מודה מעצמו, הוא משיב אבדה ואינו צריך לשבע, כי כשמשיב אבדה שזהו בחינת תקון המלכות שמתזיר הנפשות למקומן כנ"ל בהלכות אבדה ועל כן בודאי אינו צריך שבועה כנ"ל. אבל השומרין צריכין שבועה בלא טענה, כי אבדת הפקדון הוא הפגם כנ"ל. וכל השומרין פטורין כשבועליו עמו, כי עקר השמירה שצריך השומר לזהר ביותר כנ"ל, הוא רק מחמת שהחפץ רחוק מבעליו ואזי שכיח הזקא כי כשהחפץ רחוק מן הבעלים הוא בחינת התרחקות הנפש מן הכבוד כנ"ל בהלכות אבדה, ואזי אין הנפש בשלמות בבחינת נפש עיפה, וכשאין שלמות אזי יש להם אחיזה חס ושלום, כנודע ועל כן אזי צריך שמירה יתרה כשהדבר נתרחק מן הבעלים ונמסר לשומר. וזה בחינת כי יתן איש אל רעהו כסף או כלים לשמר וגנב מבית האיש, כי תכף כשנותן לשומר שכיחי הזקא גנבות ואבדות כנ"ל. וזה שהחמירו רבותינו זכרונם לברכה בשמירת השומרין. וכמו שכתוב ביצקב, היתתי ביום אכלני חרב וכי, אף שאנו רואין שהבעל הבית בעצמו אין נזהר כל כך בשמירת חפציו, כי כשהדבר אינו אצל הבעלים ונמסר לאחר לשמר אזי צריך שמירה יתרה מהם כנ"ל. ועל כן לא רצה משה רבינו עליו השלום שיתנהגו ישראל על ידי שומר כי אם על ידו יתברך בעצמו, כמו שכתוב: הנה אנכי שולח מלאך לפניך לשמרך בדרך וכי. ולא רצה משה ואמר, אם אין פניך הולכים וכי כנ"ל. ועל כן שמירה בבעלים פטור, כי מאחר שבעליו עמו במלאכתו שגם הם שאולים לו וכי, על כן פטור כי לא נאבד הדבר על ידי שנמסר לידו, מאחר שגם בעליו עמו ולא

נתרחקה הנפש בבחינת התרחקות הנפש מן הכבוד פניל:

פקדון וארבעה שומרים ב:

ענין ארבעה שומרים שכלם צריכים שבועה דאורייתא אפלו על טענת ספק מה שאין כן בכל הדינים שבתורה שלא נמצא שום שבועה דאורייתא על טענות ספק. כי כל אחד מהארבעה שומרים צריך לברר בברור גמור ששמר באמת כראוי והברור הוא על ידי השבועה, כי בלא זה אינו שומר כלל:

אות א

כי איתא בדברי רבנו זכרוננו לברכה בלקוטי תניינא סימן ב במאמר המתחיל ימי חנכה הם ימי הודאה, והודאה זה בחינת שעשוע עולם הבא וכו', עין שם. כי עקר שעשוע עולם הבא הוא להודות ולהלל וכו' ולדעת ולהכיר אותו ויתברך וכו' וזה בחינת תודה הלכה ובשביל זה מכנה התודה בשם הלכה על שם תהלוכות הדמים שהולכין בסדר פשוט אין מהצרה וכו'. ועל ידי תודה הלכה שהם בחינת חסדי דוד על ידי זה מאיר האמת ברבוע הדבור בבחינת תתן אמת ליעקב חסד לאברהם, חסד לאברהם, הינו בחינת תודה הלכה, על ידי זה מאיר בחינת אמת ליעקב ומאיר ברבוע הדבור, בארבעה חלקי הדבור, כי יש דבור של צדקה וכו' ויש דבור של מלכות בחינת מלכות פה וכו', עין שם כל זה היטב. ועל ידי שמאיר האמת ברבוע הדבור נשלם הדבור. ושלמות הדבור הוא בחינת לשון הקדש, ולשון הקדש מקשר לשבת ועל ידי זה ממשיכין הקדשה של שבת לששת ימי החל וכו', עין שם:

אות ב

והנה כל השומרים כל מי שחוגר מתננו לשמר איזה דבר, אי אפשר לשמר הדבר בשלמות ממה מיני הזקות שיכולים לבוא חס ושלוס כי אם על ידי קדשת שבת קדש. כי עקר השמירה היא בשבת, כי זה ידוע שבימי החל יש להם שליטה, וכל הזקות והגנבות והאבדות והאנסים הכל אפשר לכל בא מהם, דהינו מהמזיקים. ובשבת אין להם שום שליטה כלל ועל כן אין אנו אומרים ברפת שומר עמו ישראל בשבת, כי בשבת אין צריכים שמירה כמובא. ועקר השמירה שלנו בחל ממזיקי עלמא הוא רק על ידי קדשת שבת. על ידי שאנו ממשיכין הקדשה של שבת לימי החל על ידי זה נכנעים המזיקים גם בימי החל ועל ידי זה נמשך עלינו שמירה גם בימי החל. וזה בחינת 'ויהי נעם' שאומרים תכף במוצאי שבת בתחלת ימי החל כדי שיהיה נמשך עלינו שמירה על ידי בחינת נעם העליון שהוא בחינת קדשת שבת כידוע. וזה בחינת זכור ושומר בדבור אחד, כי על ידי זכור את יום השבת לקדשו שהוא בחינת להמשיך הקדשה של שבת לששת ימי החל, כמו שדרשו רבותינו זכרונם לברכה, זכרהו מאחד בשבת וכו'. על ידי זה נמשך שמירה בחינת שומר. וזה שאנו מבקשין בברכת השפינו שהוא בקשה על שמירה כמו שמסימין ושומר וכו' שומר עמו ישראל וכו' ושם אנו מבקשין גם בימי החל ופרס עלינו סבת שלומך, הינו שיפרס עלינו הסבת שלום הנמשך ביום השבת על ישראל, כמו שאומרים, הפרס סבת שלום עלינו וכו', שיפרס עלינו גם בימי החל כדי להשמר על ידי זה מכל מיני הזקות:

נמצא שעקר השמירה הוא על ידי הקדשה של שבת שממשיכין לימי החל. ועל כן כל מי שחוגר מתננו להיות שומר לחברו צריך שיהיה לו כח להמשיך הקדשה של שבת לימי החל כדי שיוכל לשמר כראוי, כי עקר השמירה על ידי שבת פני"ל. ולהמשיך הקדשה של שבת לימי החל הוא על ידי שלמות רבוע הדבור, ארבעה חלקי הדבור, שנשלם על ידי בחינת אמת ליעקב שמאיר על ידי חסד לאברהם שהוא בחינת תודה הלכה בחינת שעשוע עולם הבא פני"ל, כמבאר כל זה במאמר הנ"ל היטב, עין שם. ועל כן כל השומרים נלמדים מיעקב, כמובא בשלחן ערוך שצריך לזהר לשמר מאד כמו יעקב אבינו ששמר צאן לבו, שנאמר בו, ותדד שנתני מעיני וכו'. כי יעקב אבינו היה שומר כראוי, כי יעקב אבינו הוא בחינת אמת, בחינת תתן אמת ליעקב על ידי זה עקר השמירה, כי על ידי בחינת אמת ליעקב מאיר האמת בארבעה חלקי הדבור ונשלם הדבור וכו' ועל ידי זה ממשיכין הקדשה של שבת לימי החל ועל ידי זה עקר השמירה פני"ל. כי יעקב אבינו שמר את השבת, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, ויחן פני העיר, שקבע תחומין וכו'. ועל כן נאמר בשבת והאכלתיך נחלת יעקב אביך וכו'. 'יעקב' דיקא יכול לשמר פני"ל, ועל כן כל השומרים נלמדין ממנו פני"ל, כי כל מי שרוצה לשמר צריך שיהיה לו בחינת יעקב, דהינו בחינת אמת כדי שיאיר האמת ברבוע הדבור כדי להמשיך הקדשה של שבת וכו' שעל ידי זה עקר השמירה פני"ל. ועל כן כל השומרים צריכים שבועה אפלו אם אין טוענין עליהם טענת ודאי, אף על פי כן הם צריכים לברר האמת על ידי השבועה, כי על ידי השבועה מאיר האמת ועל כן בכל מקום שיש הכחשה מטילין שבועה כדי לברר האמת, כי על ידי השבועה

מאיר האמת, כי השבועה הוא בחינת התקשרות ודבקות בו יתברך, כמובא ששבועה הוא בחינת התקשרות. וזה בחינת ובו תדבק ובשמו תשבוע. וכמו שאמר רבותינו זכרונם לברכה, כל הנשבע כאלו נשבע במלך עצמו וכו'. וזה בחינת שעשוע עולם הבא, כי עקר שעשוע עולם הבא הוא לדעת ולהכיר אותו יתברך ולהדבק בו יתברך כי על ידי הדעת נדבקין בו וסמוכין אליו יתברך, כמבאר במאמר הנ"ל. וזה בחינת שבועה בנקיטת חפץ, כי התורה הוא הדעת ומשם יוצאין כל ההלכות, כי היא עקר שעשוע עולם הבא, כי על ידי התורה יודעין אותו יתברך, שזהו עקר שעשוע עולם הבא ועל כן אוחזין ספר תורה בשעת השבועה כדי להמשיך בחינת שעשוע עולם הבא בחינת הלכות כדי שעל ידי זה יאיר האמת בבחינת תתן אמת ליעקב חסד לאברהם כנ"ל. וזהו, תתן אמת ליעקב חסד לאברהם אשר נשבעת לאבותינו, 'אשר נשבעת דיקא, כי על ידי השבועה שהיא בחינת התקשרות ודבקות בו יתברך בחינת שעשוע עולם הבא, וזהו אשר נשבעת לאבותינו מימי קדם, ימי קדם זה בחינת שעשוע עולם הבא שהוא בחינת ימי קדם - שנים קדמוניות, כי עולם הבא קדם לעולם, ועל ידי זה מאיר האמת כנ"ל וזהו, תתן אמת ליעקב חסד לאברהם אשר נשבעת וכו'. נמצא שעל ידי השבועה שהוא בחינת דבקות שעשוע עולם הבא מאיר האמת כנ"ל, כי עולם הבא הוא עלמא דקשוט. וזהו שכתב רבנו זכרוננו לברכה שעל ידי שעשוע עולם הבא מאיר האמת ואזי כשמאיר האמת הוא מאיר בארבעה חלקי הדבור ונשלים הדבור שהוא בחינת לשון הקדש ואז ממשיכין הקדשה של שבת לימי החל שעל ידי זה עקר השמירה. ועל כן כל השומרים צריכין שבועה אפלו כשאין הכחשה, כי תמיד אין צריכין לשבע רק כשיש הכחשה כדי לברר האמת על ידי השבועה שהיא בחינת שעשוע עולם הבא כנ"ל. אבל ארבעה שומרים צריכים לשבע תמיד אפלו כשאין הכחשה, כי הם צריכים תמיד לברר האמת על ידי השבועה שהיא בחינת שעשוע עולם הבא כדי שיאיר האמת בארבעה חלקי הדבור וכו' כדי להמשיך הקדשה של שבת שעל ידי זה עקר השמירה. ועל כן תכף כשנעשה שומר חל עליו שבועה מיד כדי שיאיר האמת וכו', כי על ידי זה דיקא הוא נעשה שומר על ידי שחל עליו שבועה שעל ידי זה מאיר האמת וכו' שעל ידי זה נמשך הקדשה של שבת וכו' שעל ידי זה דיקא יכולים לשמר

אות ג

וזה ארבעה שומרים שכוללם התנא יחד, כנגד ארבעה חלקי הדבור שהם שלמות הדבור שעל ידי זה נמשך הקדשה של שבת לימי החל שעל ידי זה עקר השמירה כנ"ל, כי ארבעה שומרים הם בבחינת דבור, כי שמור הוא

מדת לילה שהיא בחינת דבור כידוע. ואפשר לרמז בפרטיות כי שומר חנם זה בחינת הדבור של צדקה שהוא מתנת חנם, שואל זה בחינת הדבור של תשובה כי שואל כל הנאה שלו, זה בחינת הדבור של תשובה שצריך לשוב על שאלת תאותו בהנאין וכסופין דהאי עלמא, שומר שכן זה בחינת הדבור של עשירים שכל טוב נמשך להם ומקבלים שכן בזה העולם. וזה בחינת שומר שכן שמקבל שכן. ויש דבור של בחינת מלכות בחינת מלכות פה וזה בחינת השוכר. כי בחינת המלכות הוא שוכר כל באי עולם לעבודתו, כי כל השוכר הוא שם בבחינת מלכות והכל הם כשכירים אצל בחינת המלכות, כי נותנת שכן לכל העובדים אותו ותפרך, כמו שכתוב, הנה שכרי אתי וכי:

ברוך ה' לעולם אמן ואמן:

פקדון וארבעה שומרים ג:

ענין שומר חנם שפטור על הכל ואינו חייב רק לשבע ששומר כראוי ולא פשע בשמירתו ולא שלח בה יד וכי. אבל אחר ששומר כראוי ואף על פי כן ארע הפסד כגון גנבה ואבדה ומכל שכן אונסין הוא פטור עליהם:

אות א

על פי התורה בא אל פרעה כי אני הכבדתי את לבו וכי בלקוטי הראשון סימן סד עין שם כל התורה:

והכלל לענינו שפקר הכל הוא האמונה השלמה, כי ישראל עם קדוש נקראים על שם זה עבריים על שם שעל ידי אמונתם השלמה הם עוברים על כל מיני חכמות. ועל כל החכמות שאינם חכמות באמת, שאי אפשר לישב הקשיות הנמשכין משם כי אם על ידי אמונה לבד עוברים גם עליהם. כי יש שני מיני אפיקורסות וקשיות, כי יש אפיקורסות שנמשך מבחינת רבוי אור שגורם שבירת כלים שמשם אחיזת הקלפות שהם בחינת כפירות ואפיקורסות ועל האפיקורסות הזאת נאמר ודע מה שתשיב לאפיקורוס, כי על זה האפיקורסות אפשר למצא תשובה ותרוץ,

כי נמשך מבחינת רבוי אור וכו' פנ"ל שיש שם כמה ניצוצות הקדושים שהם בחינת חכמה ושכל, כי כל הניצוצות נמשכין מן החכמה שהוא עקר האור והחיות של כל הבריאה בלה, כי כלם בחכמה עשית וכו', עין שם. אבל יש אפיקורסות שנמשך מבחינת חלל הפנוי שממש צמצם אלקותו לגמרי כביכול ועל כן האפיקורסות והקשיות הנמשכין משם אי אפשר לישובן בשכל בשום אופן כי זה החלל הפנוי היה הכרח לבריאת העולם כי אם לא היה הצמצום של החלל הפנוי היה הכל אין סוף ולא היה מקום לבריאת העולם, על כן היה בהכרח שיצמצם ויפנה אלקותו משם לגמרי כדי שיהיה מקום להבריאה ועל כן אי אפשר למצא שם ה' יתברך על פי שכל בשום אופן, ועל כן נמשכין משם קשיות שאי אפשר לישובן בשום אופן כי אם היה יכל לישובן ולמצא גם שם את ה' יתברך אם כן יהיה הכל אין סוף ואין מקום להבריאה פנ"ל. אבל באמת לאמתו בודאי גם שם בהחלל הפנוי בעצמו נמצא גם כן ה' יתברך רק שהוא בהעלם גדול ואי אפשר להשיג זאת בשכל בשום אופן כי אם לעתיד לבא, אבל כל ימי עולם אי אפשר להשיג בשכל בחינת החלל הפנוי והקשיות הנמשכין משם פנ"ל כי אם על ידי אמונה לבד, שצריכין רק להאמין באמונה שלמה שבאמת כל הקשיות בטלים ומבטלים מעקרא, כי באמת הכל מאתו יתברך לבד ואפלו כל החלל הפנוי וכל הקשיות שבעולם הכל נמשך ממנו יתברך כי הוא יתברך ממלא כל עלמין וסובב כל עלמין וכו' וכו', עין שם. והכלל שעל אלו הקשיות הנמשכין מבחינת חלל הפנוי עליהם נאמר, כל באיה לא ישובו. כי אי אפשר לישובן בשכל בשום אופן לגמרי כי אם על ידי אמונה לבד עוברים והולכין גם על אלו החכמות שבאמת אינם חכמות וכו', כי עקר ההתקרבות לה' יתברך הוא רק על ידי אמונה שלמה לבד וכו', עין שם כל זה היטב:

אות ב

וזה בחינת החלוק שפין שומר חנם לשאר שומרים שמקבלים שכר, כי שומר חנם פטור על הכל בשבועה. ושאר שומרים בשכר חגיבים לשלם ההזק כל אחד כדינו, כי באמת כל החפצים וכל הדברים צריכים לשמר אותם מאד מהזקות וכמו שמצינו שחכמינו זכרונם לברכה החמירו מאד בהשמירה אפלו של שומר חנם שצריך לשמר הפקדון בשמירה מעלה מאד. אבל בודאי עקר השמירה הוא רק על ידי ה' יתברך שהוא שומר עמו ישראל לעד. וכמו שכתוב (תהלים קכז), אם ה' לא ישמר עיר שוא שקד שומר. ואם כן לכאורה קשה למה צריך האדם לשמר חפציו וממונו כלל ולמה החמירה התורה בדין שמירת הארבעה שומרים הלא אי אפשר להאדם לשמר כלל, כי בודאי עקר השמירה מה' יתברך לבד פנ"ל. אף

הוא על פי התורה הנ"ל, כי כל ההזקות שבעולם נמשכין מהקלפות והסטרא אחרא שהם בחינת מזיקי עלמא. וזה ידוע בדברי רבנו זכרוננו לברכה ובהזהר הקדוש שעקר הסטרא אחרא הוא בחינת כפירות, כי היצר הרע נקרא אל אחר כפירות, פמובא בדברי רבנו זכרוננו לברכה במקום אחר. ומשם נמשכין כל הקלפות וכל התאות רעות וכל המזיקין שבעולם. ועל כן יש שני מיני שמירות שצריכין לשמר כל דבר משני מיני הזקות הנמשכין משני מיני כפירות הנ"ל שהם הכפירות הנמשכין מבחינת רבוי אור שאפשר למצא שם תרוץ והכפירות הנמשכין מחלל הפנוי שאי אפשר לישבן בשום אופן וצריכין לסמוך רק על אמונה לבד כנ"ל. כי יש מזיקי עלמא הנמשכין מבחינת הכפירות הנמשכין מהקלפות שנתהוו על ידי רבוי אור וכל ההזקות הנמשכין על ידם אפשר להאדם לשמר עצמו מהם על פי שכלו ודעתו אשר חנן אותו ה', וזהו בחינת השמירה שחל על האדם שהאדם מחיב לשמר חפציו וממונו מאד בשמירה מעלה לשום עינו עליהם שלא יגיע להם שום הפסד ולא יהיה שוטה המאבד מה שנותנין לו. וכמו שהזהיר רבנו זכרוננו לברכה מאד שצריך האדם לשמר מאד חפציו וממונו מאד מאד, מכל שכן כשנעשה שומר על ממון חברו שבודאי מחיב לשמר מאד מאד בעינא פקיא ולא יפגע בשמירתו חס ושלום, כדי להציל החפץ מכל ההזקות הבאין מבחינת מזיקי עלמא הנמשכין משבירת כלים, כי כל ההזקות הבאין משם נכנעין ונתבטלים על ידי שמירת האדם דיקא, כי זה עקר עבודת האדם בעולם הזה לברר כל הניצוצות שנפלו על ידי שבירת כלים כידוע. ועקר הברור על ידי החכמה והשכל, כי כלם במחשבה אתברירו ועל כן נקראת קיום כל התורה בשם שמירה, כמו שכתוב, שמר ושמעת וכו'. וכמו שכתוב, ונשמרתם מאד לנפשותיכם. וכיוצא בזה הרבה וזה בחינת לעבדה ולשמרה לעבדה בפקודין דעשה ולשמרה בפקודין דלא תעשה. כי על ידי קיום כל מצות התורה על ידי זה שומרים את עצמו וכל התלוי בו מכל הקלפות ומזיקי עלמא, כי מבררים הניצוצות מהם שעל ידי זה נכנעים ונופלים ונתבטלים כל מזיקי עלמא, אבל יש מזיקי עלמא שיניקתם מבחינת הכפירות של בחינת חלל הפנוי כנ"ל ששם אין שום שכל באתגליא כלל ואי אפשר למצא שם את ה' יתברך כי אם באמונה לבד ועל כן מאלו ההזקות הנמשכין משם אי אפשר להאדם לשמר עצמו כלל בשום אופן ועליהם נאמר, אם ה' לא ישמר עיר שוא שקד שומר. כי כל הסבות והמארעות הנמשכין משם הם למעלה משכל אנושי ואי אפשר להאדם להבין אותם כלל ואי אפשר לשמר עצמו מהם כלל, כי אינם נתבררים על ידי שכל אנושי כלל, כי אי אפשר לשכל אנושי לבררם וצריכין לסמוך רק על אמונה לבד, לסמוך עצמו רק על ה' יתברך לבד שהוא בעצמו ישמר אותנו מכל מיני הזקות הנמשכין משם, כי אי אפשר לשמר עצמו מהם בשכלו בשום אופן כי אם לסמוך עליו יתברך באמונה שלמה כנ"ל:

אות ג

וְזֶהוּ בְּחִינַת מִשָּׂא וּמִתָּן, בְּחִינַת בְּטָחוֹן וְהַשְׁתַּדְּלוּת שְׂאֵי אֶפְשֶׁר לְהִבִּין זֹאת בְּשׁוּם אִפֹּן, כְּמִבְּאֵר בְּסֻפְרִים. כִּי בְּאֵמַת הָעֵקֶר הוּא הַבְּטָחוֹן בְּה' יִתְבָּרָךְ כִּי לֹא מִמוּצָא וּמִמְעַרְב וְלֹא מִמִּדְּבַר הָרִים כִּי אֱלֹקִים שֹׁפֵט זֶה יִשְׁפִּיל וְזֶה יָרִים (תְּהִלִּים עה). וְאָף עַל פִּי כֹן צָרִיךְ הָאָדָם לַעֲסֹק בְּאִיזָה עֵסֶק וּמִשָּׂא וּמִתָּן לְהַמְשִׁיךְ פְּרִנְסָה כְּמוֹ שְׁכֵתוֹב, וּבִרְכָּהּ בְּכָל אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂה. אֵךְ הוּא עַל פִּי הַנִּי"ל, כִּי עֵקֶר הָעֵסֶק שְׂצָרִיךְ לַעֲסֹק בְּעֲשִׂית הַמִּשָּׂא וּמִתָּן הוּא בְּשִׁבִיל בְּרוּר הַנִּיצוּצוֹת מִשְׁבִּירַת כְּלִים כִּידוּעַ, כִּי הַבְּרוּר נַעֲשֶׂה עַל יְדֵי הָאָדָם דִּיקָא כִּידוּעַ וְעַל כֵּן בְּהִכָּרַח שְׂיַעֲשֶׂה אִיזָה עֵסֶק כְּדֵי לְבַרֵר הַנִּיצוּצוֹת עַל יְדֵי זֶה וְעַל יְדֵי זֶה מִמְשִׁיךְ פְּרִנְסָה, אֲבָל בְּאֵמַת הָעֵקֶר הוּא הַבְּטָחוֹן בְּה' יִתְבָּרָךְ, כִּי צָרִיכִין לְבַרֵר הַשֶּׁפַע שֶׁל הַמָּמוֹן וְהַפְּרִנְסָה מִשְׁנֵי מִינֵי קַלְפוֹת הַנִּי"ל שְׁנַמְשָׁכִין מִשְׁנֵי מִינֵי כְּפִירוֹת הַנִּי"ל, וְהַבְּרוּר מֵהַקְּלָפוֹת הַנְּמַשְׁכִּין מִשְׁבִּירַת כְּלִים זֶה נַעֲשֶׂה עַל יְדֵי הָאָדָם, כִּי בְּשִׁבִיל זֶה נִבְרָא הָאָדָם לְעַבְדָּהּ וּלְשִׁמְרָהּ וְכוּ' כְּנִי"ל. אֲבָל בְּרוּר הַשֶּׁפַע מֵהַקְּלָפוֹת הַנְּמַשְׁכִּין מִחֻלָּל הַפְּנוּי זֶה אֵינּוּ תְּלוּי בְּדַעַת הָאָדָם וְאֵי אֶפְשֶׁר לְהָאָדָם לַעֲשׂוֹת שׁוּם פְּעֻלָּה וְחֻכְמָה וְהַשְׁתַּדְּלוּת לְזֶה רַק לְבִטּוּחַ בְּה' יִתְבָּרָךְ לְבַד וּלְהֶאֱמִין בּוֹ יִתְבָּרָךְ בְּאֵמוּנָה שְׁלֵמָה שֶׁהוּא יִתְבָּרָךְ יִזְמִין לוֹ פְּרִנְסָתוֹ בְּרַחֲמָיו. וְזֶהוּ בְּחִינַת פֶּן תֵּאֲכַל וְשִׁבְעַת וְרַם לְבַבְךָ וְשִׁכַחְתָּ וְכוּ' וְזִכְרָתָ אֵת ה' אֱלֹקֶיךָ כִּי הוּא הִנְתָּן לָךְ כַּח לַעֲשׂוֹת חֵיל וְתִרְגוּמוֹ, אָרִי הוּא יְהִיב לָךְ עֵצָה לְמַקְנֵי נַכְסִין. כִּי בְּאֵמַת מִי שֵׁישׁ לוֹ מַח בְּקִדְקָדוֹ יָכוֹל לְהִבִּין וּלְרָאוֹת שְׁכַל הָרוּחַ שֶׁל כָּל הַמִּשָּׂא וּמִתָּן הָעֵקֶר הוּא עַל יְדֵי הָעֵצָה שְׁנוּתָן לוֹ ה' יִתְבָּרָךְ מֵה לְסַחֵר, לְקַנּוֹת וּלְמַכֵּר בְּעֵתוֹ, כִּי אֵין אָדָם יוֹדֵעַ בְּמָה מִשְׁתַּכֵּר וְכָל זְמַן שְׂאִינוֹ יוֹדֵעַ הָעֵצָה הָאֱמִתִּית מֵה לְסַחֵר בּוֹדְאֵי לֹא יוֹעִיל לוֹ שׁוּם פְּעֻלָּה וְעֲשִׂיָּה, כִּי אֲדַרְבָּא, יוֹכֵל לְהַפְסִיד עַל יְדֵי עֲשִׂית הַמִּשָּׂא וּמִתָּן. וְעַל כֵּן הָעֵקֶר הוּא הָעֵצָה שְׂיִזְכָּה שְׂיִזְמִין לוֹ ה' יִתְבָּרָךְ עֵצָה שְׁלֵמָה בְּלִבּוֹ שְׂיִדַע מֵה לְסַחֵר בְּאִפֹּן שְׂיִרְוִיחַ, וְזֹאת הָעֵצָה נִמְשָׁכַת מֵה' יִתְבָּרָךְ לְבַד וְאֵינוֹ תְּלוּי בְּעֲשִׂית הָאָדָם כְּלָל. רַק אַחַר כֵּךְ כְּשִׂזְכָּה לַעֲשֶׂה לִידַע מֵה לְסַחֵר, אַחַר כֵּךְ צָרִיךְ הָאָדָם לַעֲשׂוֹת הָעֵסֶק שְׂיִזְמִין לוֹ ה' יִתְבָּרָךְ, הֵינּוּ כְּנִי"ל, כִּי הָעֵצָה לִידַע מֵה לְסַחֵר שְׂזֶה הָעֵקֶר זֶה אֵינוֹ תְּלוּי בְּעֲשִׂית הָאָדָם כְּלָל רַק בְּבְטָחוֹן וְאֵמוּנָה לְבַד, כִּי זֶה בְּחִינַת בְּרוּר מִחֻלָּל הַפְּנוּי. כִּי קִדְּם שְׂיִוִדַע שׁוּם עֵצָה הוּא בְּחִינַת חֻלָּל הַפְּנוּי שְׂפָנוּי מֵהַשְּׁכַל שְׂאִינוֹ יוֹדֵעַ עֲדִין שׁוּם שְׁכַל אֵיךְ לְהַמְשִׁיךְ אֹר הַשֶּׁפַע שֶׁל הַפְּרִנְסָה. וְאַחַר כֵּךְ כְּשֶׁה' יִתְבָּרָךְ מֵאִיר עֵינָיו וּמִזְמִין לוֹ עֵצָה טוֹבָה שְׂיִסְחֹר דְּבַר שְׂיִשְׁתַּכֵּר בּוֹ אָף עַל פִּי כֹן עֲדִין צָרִיךְ הָאָדָם לַעֲשׂוֹת הָעֵסֶק כִּי ה' יִתְבָּרָךְ רוֹצֵה בְּעַבּוֹדָתָנוּ כְּדֵי לְבַרֵר כָּל הַדְּבָרִים מִבְּחִינַת הַקְּלָפוֹת הַבְּאִים מִשְׁבִּירַת כְּלִים כְּנִי"ל. וְעַל כֵּן הִזְהִירָה הַתּוֹרָה אֵת הָאָדָם שֶׁלֹּא יִטְעֶה אֵת עַצְמוֹ מֵאַחַר שְׂרוּאָה שֶׁהָאָדָם צָרִיךְ לַעֲשׂוֹת אִיזָה עֵסֶק בְּשִׁבִיל פְּרִנְסָה, עַל כֵּן חֵס וְשְׁלוֹם יוֹכֵל לְטַעוֹת וְלוֹמַר חֵס וְשְׁלוֹם, כַּחֵי וְעַצֵּם יְדֵי עֲשֶׂה לִי אֵת הַחֵיל הַזֶּה, הֵינּוּ שְׁחָס וְשְׁלוֹם יִטְעֶה שְׁגָם הָעֵצָה שֶׁל הַמִּשָּׂא וּמִתָּן גַּם כֹּן הִיָּה עַל יְדֵי חֻכְמָתוֹ וְהַשְׁתַּדְּלוּתוֹ וְזֶה כַּחֵי וְעַצֵּם יְדֵי,

כחי הוא בחינת העצה של המשא ומתן, כמבאר בענין שתרגם כי הוא הנתן לה כח, ארי הוא יהיב לה עצה וכו'. כי כשיודע העצה מה לעשות ועדן אינו עושה הדבר אז עדן הדבר בכם ואז צריך האדם לעשות העסק להוציא מכח אל הפעל. אבל ידיעת העצה אינו תלוי בעשיית האדם כי אם באמונה ובטחון בה' יתברך לבד כנ"ל. ועל כן הזיהרה התורה שלא יטעה שיהכל תלוי בעשייתו והשתדלותו חס ושלום, כאלו גם העצה ממנו בעצמו חס ושלום. וזהו, כחי ועצם ידי וכו'. 'כחי הוא בחינת העצה, 'ועצם ידי', זה בחינת ההשתדלות וההתאמצות במעשה ידי, אבל באמת הכל מה' יתברך לבד כמו שמסים הפסוק: וזכרת את ה' אלקיך כי הוא הנתן לה כח לעשות חיל. ותרגומו: ארי הוא יהיב לה עצה למיקני נכסין, הינו כי צריכין לידע ולהאמין שהכל מה' יתברך לבד, כי עקר הוא העצה כנ"ל והעצה נמשכת רק מה' יתברך לבד ועל ידי זה עקר הרוח והשפע. ובנדאי ה' יתברך שנותן לו עצה היה לכל לתן לו כל השפע בעצמו רק שהוא יתברך רוצה בעבודתנו כדי לברר הניצוצות משבירת כלים אבל הכל על ידו יתברך לבד כי הוא הנתן כח שהוא העצה שעל ידי זה עקר הרוח והפרנסה כנ"ל:

אות ד

והכלל שעקר הוא האמונה והבטחון אך אף על פי כן צריכין לעשות איזה עסק כדי לברר הניצוצות משברי כלים שזה תלוי בעבודת האדם דיקא. אבל באמת עקר השפע מה' יתברך לבד בלי עשייתנו כלל רק על ידי אמונה ובטחון, שעל ידי זה נמשך ונתברר השפע מבחינת חלל הפנוי ששם פנוי לגמרי, כביכול. ואז קדם שמברר מבחינת חלל הפנוי אינו יודע כלל מה לעשות בחינת אין אדם יודע במה משתפר. אבל כשמאמין שגם שם בחלל הפנוי, ה' יתברך נמצא, אזי ה' יתברך מזמין לו שם דיקא עצה טובה מה לסחר, כי מברר השפע על ידי האמונה מהקלפות הנמשכין מחלל הפנוי. ואחר כך צריך לעשות העסק בחכמה ודעת כדי לברר הניצוצות מבחינת שבירת כלים

אות ה

וְזֶהוּ בַחֲנִינֵת הַחֲלוּק שְׂבִין שׁוֹמֵר חֲנָם לְשָׂר שׁוֹמְרִים שְׁשׁוֹמֵר חֲנָם פְּטוֹר מִן הַכֹּל וְאֵינוֹ חַיֵּב אֶלָּא בַפְּשִׁיעָה. וְשָׂר שׁוֹמְרִים בְּשָׂכָר, חַיֵּבִין בְּשָׂר הַזְּקוֹת, כִּי כָל הַהַזְקוֹת הַבָּאִים מִשְׂבִּירַת כְּלִים הֵם תְּלוּיִים בְּשְׂמִירַת הָאָדָם כְּנִ"ל וְהָאָדָם צָרִיךְ לְשׁוֹמֵר מֵהֶם וְזֶה חַיֵּב גַּם הַשׁוֹמֵר חֲנָם, כִּי גַם הוּא חַיֵּב בְּשְׂמִירָה לְשׁוֹמֵר הַפְּקֻדוֹן הַיֵּטֵב מִכָּל הַהַזְקוֹת בְּעֵינָא פְּקִיחָא כְּדָרְךְ הַשׁוֹמְרִים, כִּי אֵלוֹ הַהַזְקוֹת תְּלוּיִים בְּשְׂמִירַת הָאָדָם כְּנִ"ל. אֲבָל יֵשׁ הַזְּקוֹת שְׂאִין הָאָדָם יְכוּל לְשׁוֹמֵר מֵהֶם בְּשׁוֹם אֶפְסוֹ וְאֶפְסוֹ אִם יִשְׁמֹר בְּכָל מַה דְּאֶפְשָׁר אִף עַל פִּי כֹן יְכוּל לָבוֹא הַהַזְקָה כִּי אֵלוֹ הַהַזְקוֹת נִמְשָׁכִין מִבְּחִינַת הַחֲלָל הַפְּנוּי שְׁשֵׁם אֵין דַּעַת הָאָדָם מְגִיעַ לְשׁוֹמֵר וְלִהְצִיל מִהַהַזְקוֹת הַבָּאִים מִהַקְּלָפוֹת הַנִּמְשָׁכִין מִשֵּׁם מִבְּחִינַת חֲלָל הַפְּנוּי כְּנִ"ל. וּמֵאֵלוֹ הַהַזְקוֹת אֵין מִי שְׂשִׁימֵר כִּי אִם הִ' יִתְבָּרֵךְ לְבַד וְעֲלֵיהֶם נֶאֱמַר, אִם הִ' לֹא יִשְׁמֹר עִיר שְׁוֹא שְׂקֵד שׁוֹמֵר כְּנִ"ל, וְעַל כֵּן עַל אֵלוֹ הַהַזְקוֹת אֵין הַשׁוֹמֵר חֲנָם חַיֵּב אִם בָּאוּ כִּי מַה לוֹ לַעֲשׂוֹת כִּי הוּא שְׂמֵר כְּרָאוּי וְלֹא פָּשַׁע בְּשְׂמִירַתוֹ. וְאִם עַל כָּל זֶה בָּא הַהַפְּסָד מִן הַשְּׂמִים כְּגוֹן אִם שְׂמֵר כְּרָאוּי וְאִף עַל פִּי כֹן נִגְנַב אוֹ נֶאֱבַד בְּלִי פְּשִׁיעָה רַק מִן הַשְּׂמִים מִכָּל שְׂכָן אִם נֶאֱנַס, עַל כֵּן הַשׁוֹמֵר חֲנָם פְּטוֹר בְּהוֹן כִּי מַה לוֹ לַעֲשׂוֹת מֵאַחַר שְׂשִׁמֵר כְּרָאוּי וְהַהַפְּסָד בָּא מִן הַשְּׂמִים. אֵינוֹ חַיֵּב בְּזֶה כִּי אֵין הַדְּבָר בְּאַחֲרִיּוֹתוֹ לְעֵנִין הַהַפְּסָד וְהַהַזְקָה הַבָּא מִן הַשְּׂמִים לְבַד שְׂזֶה נִמְשָׁךְ עַל יְדֵי הַקְּלָפוֹת הַבָּאִין מִחֲלָל הַפְּנוּי, וְאַחֲרִיּוֹת זֶה הַהַזְקָה וְהַהַפְּסָד אֵינוֹ חָל עַל הַשׁוֹמֵר חֲנָם כְּלָל מֵאַחַר שְׂאֵינוֹ מְקַבֵּל שְׂכָר עַל שְׂמִירַתוֹ. אֲבָל שָׂר שׁוֹמְרִים שְׂמְקַבְּלִים שְׂכָר, כְּגוֹן שׁוֹמֵר שְׂכָר אוֹ שׁוֹכֵר בְּהֵוֵה הַנְּאָה דְקָא אֲגִיר לֵה וְכוּ', כְּמוֹ שְׂאֲמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרִנֵם לְבָרְכָה אוֹ הָאֲמָנִין וְכָל שְׂכָן שׁוֹאֵל שְׂכָל הַנְּאָה שְׂלוֹ. וּמֵאַחַר שְׂקַבֵּל שְׂכָר הַנְּאָה שֶׁהוּא גַם כֹּן שְׂכָר מִן הַחֶפֶץ עַל כֵּן חָל עֲלָיו גַּם הָאֲחֲרִיּוֹת שֶׁל הַהַפְּסָד הַבָּא עַל יְדֵי חֲלָל הַפְּנוּי. וְעַל כֵּן חַיֵּבִים גַּם עַל גְּנֻבָה וְאַבְדָּה שְׂלֵא עַל יְדֵי פְּשִׁיעָה אוֹ אֶפְסוֹ בְּאוֹנְסִין כָּל חַד כְּדִינוֹ, כִּי זֶה הָאֲחֲרִיּוֹת שֶׁל הַהַפְּסָד הַבָּא מִשֵּׁם מִבְּחִינַת חֲלָל הַפְּנוּי אֵינוֹ חָל עַל הָאָדָם כִּי אִם כְּשֶׁהִמְמוֹן שְׂלוֹ אוֹ מְקַבֵּל הַנְּאָה מִמְּנוֹ שְׂנַחֲשֵׁב

אות ו

כִּי שֵׁם בְּבַחֲנִינַת הַחֲלָל הַפְּנוּי שֵׁם אֵין מוֹעִיל שׁוֹם שְׂמִירָה וְדַעַת וְחֻכְמָה וְתַחֲבוּלָה כִּי אִם אֲמוּנָה לְבַד. הוֹן בְּעֵנִין הַקְּשִׁיּוֹת וְהַחֲקִירוֹת וְהַבְּלָבוּלִים וְהַמְּנִיעוֹת הַנִּמְשָׁכִין מִשֵּׁם שְׂאֵי אֶפְשָׁר לְעַמֵּד כְּנִגְדָם בְּשׁוֹם חֻכְמָה וְתַחֲבוּלָה כִּי אִם בְּאֲמוּנָה לְבַד, שְׂצָרִיכִין לְהֵאֱמִין בְּאֲמוּנָה שְׂלֵמָה שְׂגַם הִ' יִתְבָּרֵךְ נִמְצָא. אִף עַל פִּי שְׂיָדוּעַ וּמְבָאָר שְׂשֵׁם פְּנֵה אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, כְּבִיכּוֹל, כִּי אִם לֹא אֵינוֹ פְּנוּי וְהַכֹּל אֵין סוּף כְּנִ"ל. אִף עַל פִּי כֹן בְּאֲמַת לְאֲמַתוֹ גַּם שֵׁם נִסְתָּר וְנִעְלָם הִ' יִתְבָּרֵךְ בְּדָרְךְ נִפְלָא וְנִעְלָם מְאֹד מְאֹד שְׂאֵי אֶפְשָׁר בְּשִׂכָל אֲנוּשֵׁי

לְהַשִּׁיגוֹ בְּשׁוּם אַפֵּן כִּי אִם בְּאַמוּנָה לְבַד, כִּי צְרִיכִין לֹאמַר שֶׁשְׁנֵי הַפְּכִים
יֵשׁ וְאֵין וְכוּ' כַּנִּי"ל וְכַמְבָּאָר הַיָּטֵב בְּהַתּוֹרָה הַנִּי"ל:

אות ז

וְזֶה בְּחִינַת הַתְּבוּדוֹת וְשִׂיחָה זֹאת תִּפְלָה שְׁצָרִיךְ כָּל אָדָם לְשַׁפֵּךְ שִׂיחוֹ לִפְנֵי
ה' בְּכָל יוֹם וְיוֹם לְבַקֵּשׁ עַל נַפְשׁוֹ מֵה' יִתְבַּרְךָ שְׂיִזְכְּהוּ לְקָרְבוֹ לְעַבְדוֹתוֹ
יִתְבַּרְךָ בְּאַמֶּת. וְזֶהוּ יִסוּד הַכָּל שֶׁכָּל עַבְדוֹתוֹ וְיִהְדוּתוֹ תְּלוּי בְּזֶה, כַּמְבָּאָר
אֲצִלְנוּ כַּמָּה פְּעָמִים. וְיִוְתֵר מִמָּה שְׁכָתוּב שֶׁשְׂמַעְנוּ מִפִּי הַקְּדוֹשׁ בְּעַל פֶּה
כַּמָּה וְכַמָּה פְּעָמִים כַּמָּה שִׂיחוֹת נוֹרְאוֹת בְּעֵנֶן זֶה שְׂאֵי אֶפְשֶׁר לְבָאָר הַכָּל
בְּכַתֵּב. וְאָמַר שֶׁכָּל הַצְּדִיקִים וְהַכְּשָׁרִים לֹא זָכוּ לְבוֹא לְמָה שְׂבָאוּ כִּי אִם עַל
יְדֵי זֶה עַל יְדֵי שִׂיחָה בֵּינוֹ לְבֵין קוֹנוֹ בְּלִשׁוֹן אֲשֶׁכְּנֹז שְׂמַדְבָּרִים בּוֹ, כַּמְבָּאָר
בְּסִפְרֵים הַנִּדְפָּסִים. וְלִכְאוּרָה קֶשֶׁה הֲלֹא אָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוּרִים לְבָרְכָה,
הַכָּל בִּיְדֵי שָׁמַיִם חוּץ מִיִּרְאֵת שָׁמַיִם וְאִם כֵּן אֵיךְ שִׁיךְ עַל זֶה תִּפְלָה מֵאַחַר
שֶׁה' יִתְבַּרְךָ מְסַר הַבְּחִירָה לָנוּ. וְאַף עַל פִּי כֵן בְּאַמֶּת מְצָאנוּ שֶׁכָּל הַצְּדִיקִים
עָסְקוּ בְּזֶה לְבַקֵּשׁ מֵה' יִתְבַּרְךָ שְׂיִצְיָלִם מֵהֵיכָל הָרַע וְיִקְרְבִם לְעַבְדוֹתוֹ כְּמוֹ
שְׂשִׁמְעֵנוּ בְּפֶה מְלֹא מֵהַצְּדִיקִים אֲמַתִּיִּים שֶׁהֵיוּ סְמוּךְ לְזַמְנֵנוּ. וְגַם בְּדַבְּרֵי
רַבּוֹתֵינוּ זְכוּרִים לְבָרְכָה בְּגִמְרָא וּשְׂאָר סִפְרֵים מְצָאנוּ כַּמָּה תְּפִלוֹת
שֶׁהַתְּפִלָּה בְּכָל יוֹם שְׂיִנְצְלוּ מֵהֵיכָל הָרַע, כַּמְבָּאָר תְּפִלָּתָם בְּמִסְכַּת בְּרָכוֹת.
וְגַם מֵהַתְּפִלוֹת הַסְּדוּרִים לָנוּ בְּכָל יוֹם מֵאַנְשֵׁי כְּנֶסֶת הַגְּדוּלָּה אָנוּ רוֹאִין זֹאת
כִּי אָנוּ מֵתְּפִלָּלִים שְׁלֹשׁ פְּעָמִים בְּכָל יוֹם 'הַשִּׁיבֵנו אֲבִינוּ לְתוֹרָתְךָ וְקָרְבָנוּ
מִלְּכָנוּ לְעַבְדוֹתֶיךָ וְהַחְזִירֵנוּ בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה לְפָנֶיךָ'. נִמְצָא שֶׁאָנוּ מֵתְּפִלָּלִים
לֵה' יִתְבַּרְךָ שְׁלֹשׁ פְּעָמִים בְּכָל יוֹם לְזָכוֹת לְתִשׁוּבָה וְלַעֲבֹד אוֹתוֹ יִתְבַּרְךָ. אֶף
עַל פִּי שֶׁזֶה תְּלוּי בְּבַחֲרֵת הָאָדָם. וְכִיּוֹצֵא בְּזֶה הַרְבֵּה תְּפִלוֹת הַקְּבוּעִים
מִכְּבָר שֶׁכֻּלָּם מֵיִסְדִּים עַל בְּקֶשֶׁה זֹאת לְזָכוֹת לְעַבְדוֹתוֹ יִתְבַּרְךָ. וְכֵן כָּל סִפְרֵי
תְּהִלִּים מֵיִסָּד עַל תְּפִלוֹת וְתַחֲנוּת אֵלוֹ לְזָכוֹת לְהִתְקָרֵב אֵלָיו יִתְבַּרְךָ,
כַּמְבָּאָר שֶׁסֵּם. וּבְאַמֶּת אֵי אֶפְשֶׁר לְהַבִּין זֹאת כִּי הוּא גַם כֵּן מֵהַקְּשִׁיּוֹת שְׂאֵי
אֶפְשֶׁר לְתַרְצֵם בְּשׁוּם אַפֵּן כִּי אִם בְּאַמוּנָה לְבַד. וְגַם בְּעַת שֶׁהוֹדִיעַ לִי רַבְּנוּ
זְכוּרֵנוּ לְבָרְכָה עֵנֶן הַהַתְּבוּדוֹת וְהַשִּׂיחָה בֵּינוֹ לְבֵין קוֹנוֹ, דְּבִרְתִּי עִמוֹ מְעַט
מְזָה, הֲלֹא הָאָדָם הוּא בְּעַל בְּחִירָה וְלֹא הַשִּׁיב לִי בְּפִרוּשׁ רַק כְּלֹאֲחֵר יָד,
כְּאוֹמֵר אֶף עַל פִּי כֵן כְּלוֹמֵר אֶף עַל פִּי שְׁקֶשֶׁה זֹאת וְאֵי אֶפְשֶׁר לְבָרֵר לָךְ
הָעֵנֶן וְלְתַרְץ לָךְ אֶף עַל פִּי כֵן צְרִיכִין לְנַהַג כָּךְ. וְאַנְכִי לֹא יְכַלְתִּי לְשַׂאֵל יוֹתֵר
כִּי יִדְעֵתִי כִּי קִשְׂיָא זֹאת יְכוּלִין לְהַקְשׁוֹת עַל כָּל הַתְּפִלוֹת שֶׁסִּדְרוּ לָנוּ חֲכָמֵינוּ
זְכוּרִים לְבָרְכָה מִכְּבָר עַל תִּשׁוּבָה וְהִתְקָרְבוֹת לֵה' יִתְבַּרְךָ כְּגוֹן בְּרַפְת
הַשִּׁיבֵנו וְכוּ' כַּנִּי"ל. עַל כֵּן צְרִיכִין לְסַמֵּךְ רַק עַל אֲמוּנָה לְהִתְקָרֵב בְּחֲכָמֵינוּ
זְכוּרִים לְבָרְכָה שֶׁכֻּלָּם הִלְכוּ בְּדָרְךָ זֶה וְהוֹלִיכוֹ אוֹתֵנוּ בְּדָרְךָ זֶה לְהַרְבּוֹת
בְּתִפְלָה וְתַחֲנוּגִים לֵה' יִתְבַּרְךָ, לְזָכוֹת לְעַבְדוֹת ה' יִתְבַּרְךָ, כִּי זֶה הָעֵקֶר

אות ח

ובאמת כל זה הוא ענין הנ"ל שכל אדם צריך שני בחינות עבודות לה' יתברך. עבודה אחת התלויה בשכל אנושי והם בחינת עבודת התורה והמצוות שבהם צריך האדם להכניס דעתו ושכלו עד מקום שיזדו מגעת, ועל ידי זה מברר כל הניצוצות שנפלו על ידי שבירת כלים שמתבררין על ידי החכמה והשכל דקדשה של עסק התורה והמצוות, כי כלם בחכמה אתברירו. אבל עקר קיום התורה והמצוות הוא רק על ידי אמונה שהוא יסוד שהכל תלוי בו, כמו שכתוב, כל מצותיך אמונה. וכמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (מפות כד), בא חבוקק והעמידן על אחת וצדיק באמונתו יחיה. כי באמת צריך כל אדם להכניע ולבטל הקלפות הבאין מבחינת חלל הפנוי שאותן הקלפות אי אפשר להכניעם ולבטלם על ידי שום שכל כי אם על ידי אמונה לבד שהיא יסוד כל התורה כלה. כי האמונה שבחלל הפנוי שמאמינן באמונה שלמה שגם שם ה' יתברך נמצא, זה יסוד הכל וכל התורה והמצוות תלויים בזה, כי בלא אמונה אין קיום לשום תורה ומצוה. רק כשיש לו אמונה שלמה שגם בבחינת החלל הפנוי, הינו בבחינת הקשיות והחקירות שאי אפשר להבינם ולתרגם, גם שם ה' יתברך נמצא, ואזי כשיש לו אמונה שלמה ואינו מניח לכנס בדעתו שום חקירה וקשיוא כלל כי סומך על אמונה לבד שקבלנו מאבותינו הקדושים, אזי יש קיום להתורה ומצוות ואז יכול לעבד ה' יתברך בשכל, הינו בהשכל המלבש בתורה והמצוות שייסודם אמונה, כי על ידי האמונה מכניע ומבטל הקלפות הבאין מחלל הפנוי, ועל ידי השכל שיש בהתורה ומצוות הוא מברר הקדשה מהקלפות הבאין משבירת כלים, כי כלם בחכמה אתברירו כנ"ל:

וזה בחינת תורה ותפלה שצריכין שניהם דיקא, כי תפלה היא בחינת אמונה, כמבאר בדברי רבנו זכרוננו לברכה כמה פעמים, כמו שכתוב: ויהי ידיו אמונה. ותרגומו, פרישן בצלו. והתורה היא בחינת שכל, כי התורה נקראת חכמה ובינה ודעת כמו שכתוב, אני חכמה וכו' אני בינה וכו'. כי על ידי תורה ותפלה שהם בחינת אמונה ושכל דקדשה על ידי זה מכניעין ומבטלין שני מיני הקלפות, שהם הבאין משבירת כלים והבאין מבחינת חלל הפנוי כנ"ל, ומבררין הקדשה ומגלין אלקותו בכל מקום כנ"ל:

אות ט

ועל כן צריכין דיקא להרבות בתפלות ותחנונים ושיחות בינו לבין קונו וזעקות ושועות ורצויים ופיוסים לה' יתברך שיזכהו לקרבו לעבודתו. וזה עקר התפלה כי על זאת יתפלל כל חסיד אליך לעת מצא רק לשטף מים רבים אליו לא נגיעו, שלא ישטפוהו שטף מים רבים שהם המים הזידונים שהם תיאובתין בישין דהאי עלמא השוטפין בכל עת וכבר נשטפו רבים רבים על ידם רחמנא לצלן, המקום ירחם עלינו ועל כל ישראל ויזילנו מהם. ואין חכמה ואין תבונה ואין עצה לעמד כנגדם כי אם על ידי תפלה ותחנונים לה' יתברך שיזילהו מהם. כי אף על פי שהאדם הוא בעל בחירה אף על פי כן העקר הוא תפלה ותחנונים לה' יתברך על זה, כי על ידי בחירתו שבוחר בדרך הטוב וסר מדרך הרע על ידי זה מכניע הקלפות הבאין משבירת כלים ומברר הטוב מהם, כי הבחירה הוא בהשכל שיש לו כח לבחור בטוב ולמאס ברע, ושכל האדם אין לו כח כי אם להכניע ולבטל הקלפות הבאין משבירת כלים שיש בהם כמה וכמה ניצוצות הקדושים שהם ניצוצי השכל כי כלם בחכמה אתברירו כנ"ל. אבל יש בלבולים וסטרין אחרנין ומניעות מהקדשה הבאין מבחינת חלל הפנוי ששם אין שום שכל וחכמה כי אם אמונה לבד שהוא בחינת תפלה ותחנונים וזעקות ושועות לה' יתברך שיזילהו מהקלפות והיצר הרע הנמשך משם ועל זה נאמר, בכל יום יצרו של אדם מתגבר עליו ואלמלא הקדוש ברוך הוא עוזרו היה נופל ביזו, כי מהיצר הרע הזה הנמשך מחלל הפנוי אי אפשר להנצל בשום אופן כי אם על ידי סיעתא דשמיא, ועל כן צריכין להרבות מאד מאד בתפלה ותחנונים להנצל ממנו כי שם אין מועיל שום שכל, אדרבא, על ידי שכל וחכמה נשקעין שם חס ושלוס, רק העקר הוא אמונה שהיא בחינת תפלה. ובאמת זהו עקר הבחירה, דהינו מה שפופה בחירתו לבטל שכלו לגמרי ולסמוך על אמונה לבד ולהרבות בתפלה ותחנונים, כי הבעל דבר מעקם לב האדם כל כך עד שגם זה קשה על האדם אף על פי שבאמת הוא דבר קל מאד אף על פי כן הוא מבלבל ומעקם דעתו כל כך עד שעל פי רב ענין זה של תפלה והתבודדות קשה על האדם יותר מכל העבודות קשות וכל זה מחמת חסרון אמונה שאין לו אמונה בשלמות שזהו העקר והיסוד. ועל כן מי שזוכה להרגיל עצמו בזה להרבות בתפלה ושיחה בינו ובין קונו שיזכהו ה' יתברך ויעזרהו לקרבו לעבודתו יתברך, בזה בעצמו הוא בעל בחירה במה שזכה לבחור בחיים אמתיים בדרך אמונה ותפלה, כמו שכתוב, דרך אמונה בחרתי. כי באמת זה עקר הבחירה מה שמסלק שכלו ובוחר באמונה ותפלה שזהו העקר והיסוד שכל התורה עומד עליה, כמו שאמרו, בא חבוקוק והעמידן על אחת וצדיק באמונתו יחיה כנ"ל. ואז כשיש לו אמונה שלמה ומרבה בתפלות ושיחות לה' יתברך שיזכהו לשוב אליו באמת אז עוזרו ה' יתברך שיזכה לעבד אותו בתורה ומצות ומאיר עיניו בתורתו עד שזוכה להבין

בתורה ועבודה מה שאפשר בשכל אנושי להבין. ועל ידי שני בחינות אלו שהם אמונה ושכל דקדשה הנמשך מאמונה על ידי זה מכניעין שני מיני הקלפות הנ"ל הנמשכין מבחינת חלל הפנוי ומבחינת שבירת כלים כנ"ל. כי שניהם כאחד טובים להתקרב אליו יתברך ועל זה נאמר (קהלת ד), טובים השנים מן האחד וכו' כי אם יפלו האחד יקים את חברו וכו'. כי תורה ותפלה, שהם בחינת שכל ואמונה, הם תלויים זה בזה והאחד מחזק ומקים את חברו, אבל העקר הוא האמונה וכנ"ל:

ומאחר שעקר קיום התורה והמצוות הוא על ידי אמונה, כמו שכתוב, כל מצותיך אמונה וכנ"ל, על כן עקר שלמות המצוות הוא כשקונין אותן בכסף מלא ומפזרין ממון הרבה בשביל המצוה, כמובא בגהר הקדוש דבעי למקני באגר שלים, כי כשהמצוה היא בחנם אין לה שלמות ואין נכנעת הסטרא אחרא שנקראת חנם עין שם. כי עקר האמונה תלוייה בממון כשמפזרין ממון הרבה בשביל דבר שבקדשה. זהו עקר בחינת האמונה, כמו שכתב רבנו זכרוננו לברכה (סימן כג) על פסוק צוית צדק עדתיך ואמונה מאד, מאד זה ממון, כמו שכתוב, ובכל מאדך - בכל ממונד, כי אין המצוה נקראת בשם אמונה כי אם על ידי שמפזר ממון בשבילה, עין שם:

אות י

כי הממון נמשך מבחינת חלל הפנוי שהוא סוד הצמצום שהוא שרש כל הדינים שמשם כל הממון שהוא בחינת צמצומים ודינים כידוע בבחינת (איוב לז) מצפון זהב יאתה, צפון הוא בחינת צמצום ודין הנמשך מחלל הפנוי בבחינת (ירמיה א) מצפון תפתח הרעה. כי חלל הפנוי הוא, כביכול, פנוי ופתוח מאלקותו יתברך ועל כן משם תפתח הרעה, כי משם אחיזת כל הסטרא אחרא והוא בחינת הבא לטמא פותחין לו. ואמרו רבותינו זכרונם לברכה (יומא לח ע"ב), יש לו פתחים הרבה בחינת (בראשית ד) לפתח חטאת רבץ. כי שרש כל הקלפות והסטרא אחרא והיצר הרע הוא רק מבחינת חלל הפנוי שהוא סוד תחלת הצמצום. כי אפלו הקלפות הבאים משבירת כלים שנתהוו על ידי רבוי אור גם הם עקר שרשם ואחיזתם היא מתחלת הצמצום שהוא בחינת חלל הפנוי, כי באמת עקר בחינת שבירת כלים נתהווה רק על ידי זה על ידי הכפירות הנמשכין מחלל הפנוי, כי עקר התהוות הכלים היה על ידי הצמצום של החלל הפנוי, כי בתחלה היה הכל אין סוף ולא היה מקום לבריאה. וצמצם ה' יתברך אלקותו לצדדיו ונעשה חלל הפנוי ואמר כד המשיך לתוכו אורו בדרך קו הישר, וזה האור מאיר בכל המדות ובכל העולמות כלם, וזה האור נמשך לתוך כלים. ועקר התהוות הכלים הוא מהתעבות האור שבכל מקום

שְׁהָאוֹר רְחוֹק בְּיוֹתֵר מִשָּׂרְשׁוֹ בְּחִינַת אֵין סוּף שֶׁם נִתְעַבָּה הָאוֹר יוֹתֵר עַד שֶׁנִּתְהוּוּ בְּחִינַת כְּלִים וְעָקַר הַתְּעַבּוּת הָאוֹר הוּא מַחֲמַת הַצְּמָצוּם שֶׁל הַחֲלָל הַפְּנוּי כִּי אִם לֹא הָיָה חֲלָל הַפְּנוּי הָיָה הַכֹּל אֵין סוּף וְלֹא הָיָה רְחוֹק הָאוֹר וְהַתְּקַרְבוּתוֹ לְאֵין סוּף כִּי־דוּעַ. וְהַכְּלָל שֶׁעָקַר הַכְּלִים הֵם בְּחִינַת צְמָצוּמִים וְהַתְּעַבּוּת הָאוֹר שֶׁנִּמְשָׁךְ עַל יְדֵי תַּחֲלַת הַצְּמָצוּם שֶׁל חֲלָל הַפְּנוּי. וּמַחֲמַת רְבוּי הָאוֹר לֹא הָיוּ הַכְּלִים יְכוּלִים לְסַבֵּל הָאוֹר וְנִשְׁבְּרוּ, כְּמַבְאֵר כֹּל זֶה בְּעֵץ חַיִּים בְּתַחֲלָתוֹ, עֵין שֶׁם. וְאֵיתָא שֶׁהַשְּׂבִירָה הִיְתָה מִרְבוּי הַסִּיגִים שֶׁהָיוּ בְּהַכְּלִים, וְהַסִּיגִים הֵם בְּחִינַת דִּינִים הַנִּמְשָׁכִין מִחֲלָל הַפְּנוּי, הֵינּוּ בְּחִינַת כְּפִירוֹת, הֵינּוּ מַחֲמַת שֶׁכָּל אֶחָד אָמַר אֲנִי אֶמְלֹךְ שֶׁהוּא גְאוּת שֶׁהוּא בְּחִינַת כְּפִירוֹת, הֵינּוּ שֶׁאֵין לָהֶם אֱמוּנָה שְׁלֵמָה שְׁגָם שֶׁם ה' יִתְבָּרַךְ נִמְצָא אֶפְלוּ בְּהַחֲלָל הַפְּנוּי בְּעֲצָמוֹ רַק נִדְמָה לָהֶם כְּאֵלוֹ הֵם רְשׁוּת בְּפָנָי עֲצָמוֹ חֵס וְשְׁלוֹם, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת רְבוּי הַסִּיגִים שֶׁהָיוּ בָּהֶם, וְעַל יְדֵי זֶה לֹא הָיוּ יְכוּלִים לְסַבֵּל הָאוֹר, כִּי אֵי אֶפְשָׁר לְקַבֵּל הָאוֹר בְּשְׁלֵמוֹת כִּי אִם עַל יְדֵי אֱמוּנָה כְּנִ"ל וּמַחֲמַת חֲסָרוֹן אֱמוּנָה שֶׁהָיָה בָּהֶם עַל יְדֵי זֶה נִשְׁבְּרוּ. נִמְצָא שֶׁעָקַר שְׂבִירַת כְּלִים נִמְשָׁךְ גַּם כֵּן מִבְּחִינַת הַכְּפִירוֹת הַנִּמְשָׁכִין מִחֲלָל הַפְּנוּי. וְכָל עֲנָן הַצְּמָצוּם וְהַשְּׂבִירָה וְהַתְּקוּן נִמְצָא בְּכָל אָדָם. וּמִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ לֵב לְהִבִּין יְכוּל לְהִבִּין מֵעַט עֲנָן זֶה בְּכָל אָדָם:

וְהַכְּלָל שֶׁעָקַר הוּא הָאֱמוּנָה כְּנִ"ל, וְהַמָּמוֹן נִמְשָׁךְ מִתַּחֲלַת הַצְּמָצוּם שֶׁהִיא בְּחִינַת חֲלָל הַפְּנוּי כְּנִ"ל וְעַל כֵּן כָּל הַכְּלִים וְשְׂבִירָתָם וְתַקְוָנָם נִקְרְאִים בְּשֵׁם בְּרוּר הַכֶּסֶף צְרוּף מִן הַפְּסֻלָּת, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (מִשְׁלֵי כה), הִגּוּ סִיגִים מִכֶּסֶף וַיֵּצֵא לְצָרָף כְּלֵי הַגּוֹ רִשְׁעֵי לִפְנֵי מֶלֶךְ וְכוּ'. כִּי הַכְּנַעַת הִרְשָׁעִים וּבְרוּר הַקְּדוּשָׁה מֵהֶם שֶׁהוּא בְּחִינַת תַּקְוֹן הַשְּׂבִירָה הוּא בְּחִינַת הִגּוּ סִיגִים מִכֶּסֶף וַיֵּצֵא לְצָרָף כְּלֵי בְּחִינַת תַּקְוֹן הַכְּלִים כְּנִ"ל וּכְמוֹ שֶׁמוּבָא (מִלֵּאכֵי) וּבְחִינַתִּים כְּבָחוּן אֶת הַזָּהָב וְצָרְפְּתִים כְּצָרָף אֶת הַכֶּסֶף וַיֵּשֶׁב מִזְקַק וּמִטְהַר כֶּסֶף. וְכֵן כָּל הַסְּטָרָא אַחֲרָא וְהַקְּלָפוֹת נִקְרְאִים בְּזֵהַר הַקְּדוּשָׁה בְּשֵׁם סוּסְפִיתָא דְדַהֲבָא וְתַקְוֹן וּבְרוּר הַקְּדוּשָׁה נִקְרָא בְּשֵׁם כֶּסֶף צְרוּף, כְּמוֹ שֶׁאֵיתָא מַחָא חוּרָא כְּכֶסֶף, כִּי כָּל כְּלֵי הַקְּדוּשָׁה הוּא בְּחִינַת צְמָצוּם שֶׁהוּא בְּחִינַת כֶּסֶף וְזָהָב שֶׁכָּל זֶה נִמְשָׁךְ מִצְּמָצוּם הָרָאוּשׁוֹן שֶׁהִיא בְּחִינַת חֲלָל הַפְּנוּי כְּנִ"ל:

אות יא

נִמְצָא שֶׁהַמָּמוֹן נִמְשָׁךְ מִהַצְּמָצוּם שֶׁל בְּחִינַת חֲלָל הַפְּנוּי וְעַל כֵּן עָקַר הָאֱמוּנָה הוּא עַל יְדֵי הַמָּמוֹן, כְּשֶׁמִּשְׁבָּרִין תַּאוֹת מָמוֹן וּמְפָזְרִין מָמוֹן הַרְבֵּה בְּשִׁבִיל הַמְּצוּה, כִּי שֶׁם בְּבְחִינַת חֲלָל הַפְּנוּי צָרִיכִין רַק אֱמוּנָה, כִּי הַקְּדוּשָׁה וְהַיְאֻלְקוֹת נִעְלָם שֶׁם מְאֹד כְּנִ"ל. וְעַל כֵּן הַמָּמוֹן הַנִּמְשָׁךְ מִשֶׁם תַּחוּבִים בּוֹ כָּל הָעֲבוֹדוֹת זְרוֹת שֶׁהֵם כְּפִירוֹת, כִּי כָּל הָעֲבוֹדוֹת זְרוֹת וְהַכְּפִירוֹת עָקַר שָׂרְשָׁם הוּא מִבְּחִינַת חֲלָל הַפְּנוּי כְּנִ"ל. וְעַל כֵּן אֵיתָא שֶׁם בְּדַבְּרֵי רַבְּנוּ זְכוּרֵנוּ

לברכה בהתורה צוית צדק הנ"ל שמי שנופל בתאות ממון השכינה צועקת עליו מאה וארבעים קליו שני פעמים שבעים כנגד השבעים עבודות זרות שנופל בהם בכפלים, הינו כי נופל בשני מיני כפירות הנ"ל שהם הכפירות הנמשכין מחלל הפנוי, והכפירות הנמשכין משבירת כלים, וכל הכפירות נקראים עבודה זרה. ועקר תקון ושבירת תאות ממון הוא רק על ידי אמונה שצריך להאמין באמונה שלמה שגם שם בבחינת חלל הפנוי גם שם נמצא אלקותו יתברך. ועל כן גם בהממון בודאי נעלם אלקותו יתברך רק שאי אפשר להבין זאת. ועל כן צריך לידע שאפלו כשעוסק במשא ומתן אף על פי שנדמה לו ששם אין נמצא אלקותו יתברך, צריך להאמין שגם שם נעלם אלקותו יתברך. ועקר שלמות האמונה הוא כשאין מקפיד על ממונו בשביל ה' יתברך ומפקיר כל ממונו בשביל ה' יתברך ומפזר ממון הרבה בשביל צדקה ומצות, נמצא שמאמין שגם ממון בעצמו שהוא בחינת צמצום של חלל הפנוי נמשך גם כן מה' יתברך מאחר שמפזר הממון בשבילו יתברך וזה עקר יסוד כל המצות ששרשם אמונה. ועל כן אין שלמות להמצוה כי אם כשמפזר ממון בשבילה שבזה מראה חזק אמונה שלו שאינו עושה ממונו עבודה זרה וכפירות חס ושלום, כאלו הממון בא לו מעצמו חס ושלום, רק מאמין שכל הממון הוא מה' יתברך ולא נתן לו את הממון כי אם כדי שיזכה על ידו לתורה ומצות ומעשים טובים שזהו בחינת אמונה שבהחלל הפנוי, שמאמינים שהחלל הפנוי שהם הקשיות הנ"ל לא נתהוו מעצמם חס ושלום, רק גם אלו החקירות והקשיות בעצמם שהם בחינת חלל הפנוי נתהוו מה' יתברך שצמצם אלקותו משם. ומאחר שגם חלל הפנוי נתהוו מה' יתברך, בודאי גם שם נעלם חיותו. וכל עקר חלל הפנוי לא נתהוו אלא כדי להמשיך לשם אלקות כדי לגלות אלקותו בעולם כי בלא זה לא היה אפשר לגלות אלקותו, כי היה הכל אין סוף כנ"ל, שזהו בעצמו בחינה הנ"ל שמפזרין הממון בשבילו יתברך כי מאמינים שהממון בעצמו הוא רק מה' יתברך ולא נתן לו הממון כי אם כדי שיזכה על ידו לחיי עולם, לתן צדקה ולעסק בתורה ומצות. ועל כן זה עקר שלמות המצות כשקונים אותן בכסף מלא, שזהו בחינת אמונה שגם בהחלל הפנוי, שהוא בחינת הממון נעלם ה' יתברך, שזהו עקר יסוד כל התורה כלה כנ"ל:

אות יב

ועל כן כל מי שחננו ה' יתברך באיזה שפע של ממון וחפצים אין החפצים נשמרים ונתקמים אצלו כי אם על ידי אמונה, כי אף על פי שהאדם צריך לשמר ממונו וחפציו כנ"ל, אבל לא נתן לו ה' יתברך כח לשמרם כי אם מההזקות הבאים מבחינת שבירת כלים, אבל מההזקות הבאים מבחינת

חָלַל הַפְּנוּי אֵין נִשְׁמָרִים כִּי אִם עַל יְדֵי שְׂמֵאָמִין שֶׁהַכֹּל מֵאֵתוֹ יִתְבָּרַךְ וְאִם ה' לֹא יִשְׁמַר וְכוּי' וְכַנ"ל. וְעַל כֵּן הַשּׁוֹמֵר חֲנֻם שְׂאִינוּ מְקַבֵּל שׂוֹם שְׂכָר עַל שְׂמִירָתוֹ לֹא נִתְחַיֵּב כִּי אִם בְּשְׂמִירָה שֶׁהוּא בְּיַד הָאָדָם כַּנ"ל, אֲבָל הַשְּׂמִירָה מִהֶזְקוֹת הַבָּאִים מִחֲלָל הַפְּנוּי שְׂמֵזָה אֵין הַמָּמוֹן נִשְׁמָר כִּי אִם עַל יְדֵי הָאֱמוּנָה הַשְּׁלֵמָה שֶׁל בַּעַל הַמָּמוֹן עַל כֵּן אֵין הַפְּקָדוֹן בְּאַחֲרֵיּוֹתוֹ לְעֵנְוֹ זֶה, כִּי אֵין הַמָּמוֹן הֵזֶה תְּלוּי בְּחֻזֵק אֱמוּנָתוֹ מֵאַחַר שְׂאִין מְקַבֵּל שׂוֹם שְׂכָר וְהִנָּא הַמָּזָה הַמָּמוֹן, כִּי עֵקֶר הָאֱמוּנָה הוּא בְּבַחֲיַנַת הַמָּמוֹן שְׂצָרִיכִין לְהֶאֱמִין שֶׁהוּא מֵה' יִתְבָּרַךְ וְלֹא בְכַח יְגִבֵר אִישׁ, וְעַל יְדֵי זֶה נִשְׁמַר הַמָּמוֹן מִכָּל הֶהְזְקוֹת שְׂאִין בְּיַד הָאָדָם לְשֹׂמֵר מֵהֶם כַּנ"ל. וְעַל כֵּן לֹא נִתְחַיֵּב הַשּׁוֹמֵר חֲנֻם בְּאַחֲרֵיּוֹת זֶה כִּי אִם מִי שֶׁהוּא שׂוֹמֵר שְׂכָר מִכָּל שְׂכָן שׂוֹאֵל שְׂמֵקַבֵּל שְׂכָר וְהִנָּא מִהַמָּמוֹן, וְאִזּוּ הוּא חַיֵּב בְּהַשְּׂמִירָה הַתְּלוּיָה בְּאֱמוּנָה מֵאַחַר שְׂמֵקַבֵּל מָמוֹן וְשְׂכָר מִהַבַּעַל הַבַּיִת שְׂשֵׁם עֵקֶר הָאֱמוּנָה שְׂצָרִיכִין לְהֶאֱמִין שְׂגַם שְׂם בְּהַמָּמוֹן שֶׁהוּא בְּחַיֵּנַת חָלַל הַפְּנוּי גַם שְׂם נִעְלָם חַיּוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ כִּי הַכֹּל מִמּוֹנוֹ וְכַנ"ל:

אות יג

וְעַל כֵּן לֹא רָצָה אַבְרָהָם אָבִינוּ לְקַבֵּל מַעֲרַת הַמְּכַפְלָה בְּחֲנָם מֵעַפְרוֹן, וְכֵן דָּוִד הַמֶּלֶךְ עָלְיוֹ הַשְּׁלוֹם לֹא רָצָה לְקַבֵּל גֶּרֶן אֲרוֹנָה הַיְבוּסִי שֶׁהוּא מְקוֹם הַבַּיִת הַמְּקֻדָּשׁ בְּחֲנָם, כִּי קִדְשַׁת מַעֲרַת הַמְּכַפְלָה וְכֵן קִדְשַׁת מְקוֹם הַבַּיִת הַמְּקֻדָּשׁ הָיוּ בְּתַחֲלָה נִעְלָמִין מֵאֵד בְּתַכְלִית הַהֶעָלֵם בְּבַחֲיַנַת הַקִּדְשָׁה הַנִּעְלָמָה בְּבַחֲיַנַת חָלַל הַפְּנוּי וְלֹא הָיָה אֶפְשָׁר לְבַרְרָם וּלְגַלוֹתָם כִּי אִם עַל יְדֵי חֻזֵק אֱמוּנָתָם, כִּי אַבְרָהָם אָבִינוּ הָיָה רֹאשׁ לַמֵּאֲמִינִים וְכֵן דָּוִד הַמֶּלֶךְ עָלְיוֹ הַשְּׁלוֹם מִדְּתוֹ אֱמוּנָה, שֶׁהִיא בְּחַיֵּנַת מַלְכוּת כַּיְדוּעַ, כְּמוֹ שְׂכַתוֹב: וְאֱמוּנָתִי וְחִסְדֵי עֲמוֹ וְכוּי'. וְעַל כֵּן נִתְּנוּ דִּיקָא כֶּסֶף מְלֵא בְּעַד מְקוֹמוֹת הַקִּדְוָשִׁים הַנִּי"ל, כִּי עֵקֶר הָאֱמוּנָה הוּא עַל יְדֵי הַמָּמוֹן כְּשֶׁנִּזְתַּנּוּ מִמּוֹן הַרְבֵּה בְּעַד הַדְּבָר שֶׁבְּקִדְשָׁה וְכַנ"ל:

אות יד

וְזֶה סוּד כָּל עֵנְוֹ יַעֲקֹב אָבִינוּ עִם לְבָן שְׂשֵׁמֵר אֶת צֵאֲנוּ בְּשִׁתֵּי בְּנוֹתָיו:

ויעבד ישראל באשה ובאשה שמר (הושע יב). כי שמור הוא בחינת מלכות, בחינת אמונה, בחינת אשה יראת ה'. ואבות העולם כל עקר יגיעתם ועבודתם היה רק בשביל לגלות האמונה הקדושה בעולם, כי אז היה קדם מתן תורה והיתה הקדשה נעלמת מאד ולא היו יודעין ממנו יתברך כלל והיה כל העולם אז בבחינת חלל הפנוי, כי היה העולם פנוי מאלקותו יתברך. והם בחזק אמונתם ועבודתם גלו ופרסמו שגם בחלל הפנוי גם שם נמצא ה' יתברך והמשיכו אמונה בעולם. וזהו, ויצא יעקב מבאר שבע וילך חרנה ויפגע במקום וילן שם כי בא השמש ויקח מאבני המקום וישם מראשתיו וישכב במקום ההוא וכו'. כי סוד חלל הפנוי הוא בחינת המקום של כל העולמות, כי כל עקר התהוות חלל הפנוי הוא בשביל שיהיה מקום לבריאת העולם כנ"ל. ושם בבחינת המקום בחינת חלל הפנוי אי אפשר למצא אלקותו יתברך כי אם על ידי אמונה לבד שהוא בחינת תפלה. וזהו ויפגע במקום אין פגיעה אלא תפלה, הינו אמונה כנ"ל וזה המקום היה באמת מקום הבית המקדש מקום קדש קדשים נקדת האבן שתיה, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה רק שאז היתה עדין הקדשה נעלמת ולא היה שום אדם יודע ממנה כי אם יעקב על ידי חזק אמונתו נתגלה לו סוד נקדה זו שהוא נקדת האבן שתיה הנעלמת במקום העולם שהוא נקדת האמונה, שעל ידי נקדה זאת זוכין להאמין ולידע שגם שם בבחינת חלל הפנוי נעלם ה' יתברך כנ"ל. ויעקב כשבא לשם וראה ששם אי אפשר לעמד כי אם על ידי אמונה על כן וילן שם כי בא השמש וישכב במקום ההוא. ואמרו רבותינו זכרונם לברכה (מגלה טז) ששם שכב אבל ארבע עשרה שנה שמש בבית עבר לא ישן כי היה עוסק בתורה. ולכאורה קשה אם היה מנוד שנה מעיניו ארבע עשרה שנה מדוע במקום הזה דיקא שכב לישן? אך באמת כל ארבע עשרה שנה עסק בתורה, הינו שהיתה עבודתו על פי שכל, שזהו בחינת עסק התורה כנ"ל, אבל כשפגע במקום, והמקום נמשך מחלל הפנוי שהוא שרש המקום כנ"ל ואז ראה ששם אי אפשר לעמד בשום שכל כי אם באמונה, על כן וילן שם וישכב במקום ההוא, כי שם צריכין רק בחינת שנה שהוא בחינת הסתלקות המוח וסומכין רק על אמונה לבד, כי בשעת שנה המוחין באין לתוך אמונה, כמבאר בדברי רבנו זכרוננו לברכה במקום אחר בבחינת חדשים לבקרים רבה אמונתך, בבחינת ואמונתך בלילות. וזהו, וילן שם כי בא השמש, שמש הוא השכל, כמבאר במקום אחר (בלקוטי א סימן א) שראה ששם נסתלק השכל ואי אפשר להבין שם בשכל בשום אופן כי אם באמונה לבד שהוא בחינת לילה בחינת שנה הסתלקות המוחין כנ"ל. וזהו, ויקח מאבני המקום וישם מראשתיו. אבני הם בחינת כפירות וקשיות הבאים מחלל הפנוי שהוא בחינת הצמצום שמשם עקר כבדות לב, בחינת כי אני הכבדתי את לבו ואת לב עבדיו הנאמר בפרעה שהוא בחינת חלל הפנוי, כמבאר בהתורה בא אל פרעה הנ"ל, וכבדות לב היא בחינת לב האבן, בחינת כבד האבן, הינו שיעקב לקח האבנים שהם בחינת כבדות לב הבא על ידי החקירות והקשיות של חלל הפנוי, ושם כלם מראשתיו וישכב במקום ההוא שהוא נקדת האבן שתיה ששם נכללו כל האבנים בהאבן שתיה שהוא בחינת אמונה כנ"ל, הינו שלקח כל החקירות הבאים

מִשָּׁם מַחֲלָל הַפְּנוּי, שֶׁהֵם בְּחִינַת אַבְנֵי נֶגֶף וְהַכְּנִיס כָּל־ם לְתוֹךְ אֱמוּנָה כְּדֵי לְבַטְּלֵם שָׁם, כִּי אֵי אֶפְשָׁר לְבַטְּלֵם כִּי אִם עַל יְדֵי אֱמוּנָה כְּנִ"ל. וְעַל כֵּן כְּשֶׁהִקִּיץ יַעֲקֹב מִשְׁנֵתוֹ נִדְרָה נִדְרוֹ, וְעָקַר גְּמַר נִדְרוֹ הָיָה וְהָאָבִן הַזֹּאת וְכוּ' יְהִי בֵּית אֱלֹקִים וְכָל אֲשֶׁר תִּתֵּן לִי עֲשֵׂר אֶעֱשֶׂרְנוּ לָךְ, שֶׁנִּדְרָה לִתְנוּ צְדָקָה וּמַעֲשֵׂר שֶׁהוּא מִצְוָה הַנֶּעֱשֶׂה בְּמִמוֹנוֹ כִּי עָקַר תִּקּוֹן הָאֱמוּנָה הוּא עַל יְדֵי הַמָּמוֹן שֶׁנוֹתֵנִין בְּשִׁבִיל ה' יִתְבָּרַךְ כְּנִ"ל. וְעַל כֵּן קִבַּל עַל עֲצֻמוֹ אִז מִצְוֹת צְדָקָה דִּיקָא, כִּי עָקַר תִּקּוֹן הָאֱמוּנָה הוּא עַל יְדֵי צְדָקָה שֶׁמִּפְּאָרֶיךָ בְּשִׁבִיל ה' יִתְבָּרַךְ בְּבִחִינַת וְאֱמוּנָה מְאֹד כְּנִ"ל:

אות טו

וְעַל כֵּן אָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה, שֶׁקוֹלָה מִצְוֹת צְדָקָה כְּכֹל הַתּוֹרָה כְּלָה וּבְכָל מְקוֹם שֶׁנִּזְכָּר מִצְוָה סֵתֵם הוּא מִצְוֹת צְדָקָה. כִּי כָּל ל הַמִּצְוֹת עוֹמְדִים עַל אֱמוּנָה כְּנִ"ל וְעָקַר הָאֱמוּנָה הוּא עַל יְדֵי הַמָּמוֹן שֶׁנוֹתֵנִין בְּשִׁבִיל ה' יִתְבָּרַךְ שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת צְדָקָה כְּנִ"ל:

אות טז

וְאִז כְּשֶׁתִּקּוֹן הָאֱמוּנָה אִז, וַיִּשָּׂא יַעֲקֹב אֶת רַגְלָיו וְכוּ'. וְזָכָה לְקַח אִשָּׁה יִרְאֵת ה' שֶׁהֵם רַחֵל וְלֵאָה. שֶׁהֵם שְׁרָשֵׁי הָאֱמוּנָה, כִּי אֱמוּנָה הִיא בְּחִינַת מִדַּת מַלְכוּת שֶׁהוּא בְּחִינַת אִשָּׁה יִרְאֵת ה' כִּי דוּעָה. וְעַל כֵּן שָׁמַר הַצֶּאֱן בְּשִׁבִיל זֶה, כִּי שָׁמֹר הוּא בְּחִינַת אֱמוּנָה כְּנִ"ל, כִּי עָקַר הַשְּׁמִירָה הוּא רַק עַל יְדֵי אֱמוּנָה בְּבִחִינַת אִם ה' לֹא יִשְׁמַר וְכוּ' כְּנִ"ל:

וְעַל כֵּן לָבוּ הָאֲרָמִי לֹא רָצָה שִׁיְהִיָּה יַעֲקֹב שׁוֹמֵר חֲנֻם אֲצֻלוֹ, כְּמוֹ שֶׁפָּתוּב: הַכִּי אַחִי אִתָּה וְעַבְדְּתָנִי חֲנֻם הַגִּידָה לִי מַה מִּשְׁכַּרְתָּךְ וְכוּ'. כִּי יָדַע שֶׁהַשְּׁמִירָה מְכַל הַהִזְקוֹת הוּא דִּיקָא בְּשִׁכָר שֶׁאִז חָל עָלָיו הַשְּׁמִירָה אֲפִלוּ מַחֲלָל הַפְּנוּי שֶׁמִּשָּׁם הַמָּמוֹן וְכוּ' כְּנִ"ל:

אות יז

ויעקב אבינו בכל ימי השמירה המשיד האמונה בעולם שהוא בחינת שמור. ועל כן איתא שעסק אז בספר תהלים, כי תהלים הוא תפלות ושירות ותשבחות שהוא בחינת אמונה. ועל כן יסד דוד המלך עליו השלום, ספר תהלים, כי דוד הוא בחינת אמונה פנ"ל. ועל כן מצא דוד מקום נקדת האבן שתיה שהוא נקדת האמונה פנ"ל. ועל כן זכה אז יעקב לעשירות גדול, כי כל העשירות נמשך משם מבחינת החלל הפנוי שהוא בחינת הצמצום שמשם כל הממון פנ"ל. ומי שאין לו אמונה חס ושלום ונכנס בחקירות הבאים משם, עליו נאמר, מארת ה' בבית רשע. כי כל ממונו וחפציו כלם ריקים וחסרים מטוב, כי אין טוב אלא ה' יתברך ומאחר שאין מאמין בה' יתברך הנסתר בהחלל הפנוי בבחינת הממון הבא משם על כן שורה בו קללה רחמנא לצלן, אבל הצדיק שמאמין בה' יתברך שגם בהחלל הפנוי נמצא ה' יתברך, ובמקום שה' יתברך שם הוא, שם כל הברכות וההשפעות בחינת ברכת ה' היא תעשיר וכו'. ועל כן יעקב על ידי חזק אמונתו שגלה אז פנ"ל ובטל הכפירות הבאים מחלל הפנוי על ידי אמונה, על כן זכה לעשירות גדול. וזהו בחינת עקדים נקדים וברדים, שהם בחינת פלליות העולמות המתגלים בתוך החלל הפנוי, כמבאר בעץ חיים. כי יעקב תקן אז בחינת חלל הפנוי פנ"ל ועל ידי זה זכה שם להתגלות תקוון כל העולמות שפלולים בבחינת עקדים נקדים וברדים:

אות יח

ועל כן האשה נקנית בכסף (קדושין ב) כי האשה יראת ה' היא בחינת אמונה שקנינה על ידי הכסף דיקא בבחינת ואמונה מאד פנ"ל:

וזהו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה שם דגמר קיחה קיחה משדה עפרון. כי גם שדה עפרון שקנה אברהם בכסף מלא דיקא הוא גם כן בבחינה זו, כי אי אפשר לקנות הקדשה שהוא האמונה כי אם על ידי הכסף פנ"ל:

ויש עוד בענין זה דברים הרבה:

אות יט

ועל כן אמר לבן ליעקב ואשלחך בשמחה ובשרים בתף וכוי. כי לבן הארמי הוא בחינת חלל הפנוי ועל כן בקש לעקר את הכל, כי על ידי הכפירות הנמשכין משם נעקרין לגמרי חס ושלום מי שנופל לשם בבחינת כל באיה לא ישובו וכוי כנ"ל. ואיתא שם בהתורה הנ"ל שעל ידי הנגון של הצדיק האמת יוצאין משם, כי יש נגון של אפיקורסות וכפירות וכוי. ויש נגון דקדשה הנמשך מבחינת ראש אמנה. ועל כן הזכיר לבן ליעקב ואשלחך בשמחה ובשרים בתף וכוי. 'בשרים' דיקא, כי אי אפשר לצאת משם כי אם על ידי שירים ונגונים הנמשכין מראש אמנה בבחינת תבואי תשורי מראש אמנה כנ"ל. ועל כן נגלה ה' ותברך ללבן ואמר לו השמר לה מדבר עם יעקב מטוב ועד רע, כי שם בבחינת חלל הפנוי צריכין שתיקה דיקא בחינת שתק כף עלה במחשבה, כמבאר שם בהתורה הנ"ל. ועוד לאלקי מליון. שים לבך לדברים האלה הנאמרים בדברי רבנו זכרוננו לברכה בהתורה הנ"ל בלקוטי הראשון (סימן סד) ובדברינו אלה ותבין נפלאות תמים:

אות כ

שיך לעיל:

וזה, בטח בה' ועשה טוב שכן ארץ ורעה אמונה. הינו ענין הנ"ל שצריכין בטחון והשתדלות, כי אף על פי שהעקר הוא הבטחון בה' ותברך, כי העשר והכבוד מלפניו לבד אף על פי כן צריכין השתדלות גם כן לעשות איזה עסק בדרך הטבע כגון משא ומתן וכיוצא. וזה בטח בה', הינו בטחון בה' ותברך שזהו העקר ואף על פי כן ועשה טוב שצריכין לעשות דיקא. וזהו שכן ארץ ורעה אמונה. כי כל זה אי אפשר להבין כי אם על ידי אמונה וכוי:

אות כא

וְצָרִיכִין לְדַעַת לְכָל הַנִּי"ל הַקֹּדֶמָה אַחַת הַיְדוּעָה לְמַבְיָנִים בְּכַתְבֵי הָאָר"י
ז"ל וּבְחֵדוּשֵׁי אֲדוֹנָנוּ מוֹרְנוּ וְרַבְּנוּ זְכוֹרֵנוּ לְבִרְכָה שְׂפָכֵל עוֹלָם וּבְכָל דֶּרְגָא
וּבְכָל אָדָם יֵשׁ כֹּל בְּחִינַת הַשְּׁתַלְשְׁלוֹת כֹּל הָעוֹלָמוֹת וְעַל כֵּן זֹאת הַבְּחִינָה שֶׁל
הַצְּמֻצוֹם שֶׁל חֲלָל הַפְּנוּי הוּא בְּכָל עוֹלָם וּבְכָל אָדָם וּבְכָל דֶּרְגָא. שְׂקִדָּם
שְׂיֻרְד אֹר הַדַּעַת שֶׁהוּא הַחַיּוֹת מְעוֹלָם לְעוֹלָם וְכוּ' הוּא בְּבְחִינַת אֵין סוּף
וְצָרִיכִין לָזֶה בְּחִינַת צְמֻצוֹם שֶׁל חֲלָל הַפְּנוּי כְּמוֹ שֶׁהִיָּה בְּתַחֲלַת הַבְּרִיאָה
וְאַחַר כֵּן נִמְשָׁךְ הָאֹר בְּדֶרֶךְ קוֹ וְכוּ', כְּבִיכּוֹל וְכוּ' וְכוּ'. כִּי כֹל אָדָם בְּכָל
דֶּרְגָא כְּלוּל מִכָּל הָעוֹלָמוֹת וּמֵה שֵׁיִשׁ בְּכָלֵל יֵשׁ בְּפֶרֶט. וְעַל פִּי זֶה תּוֹכֵל לְהַבִּין
מְעַט עֵינָן הַתּוֹרָה בֵּא אֶל פְּרָעָה הַנִּי"ל וְכָל מֵה שֶׁזְּכִינוּ לְבָאָר בָּהּ מִתַּחֲלָה וְעַד
סוּף. וְעַל יְדֵי זֶה אֶפְשָׁר לְהַבִּין מְעַט מֵרְחוֹק וְכַמְבֹאָר כְּמֵה וְכַמֵּה אֲזִהְרוֹת
בְּתַחֲלַת הָעֵץ חַיִּים וּבְתַחֲלַת הָאֲדָרָא רַבָּא שְׂאִי אֶפְשָׁר לְהַבִּין בְּזֶה כָּלֵל כִּי
אִם מִי שֶׁמְבַטֵּל שְׂכָלוֹ וּבְמִקּוֹם שֶׁאֵינוֹ מִבִּין תּוֹלָה בְּפְחִינֵי דַּעַתוֹ הָאֲנוּשֵׁי
וְאִזּוּ יוֹכֵל לְהַבִּין מְעַט מֵהַרְבֵּה וְלִרְאוֹת מֵרְחוֹק גְּדֻלַּת הַבוֹרָא יִתְבָּרַךְ אֲשֶׁר
אֵין חֶקֶר לְתַבּוּנָתוֹ וְכוּ':

פקדון וארבעה שומרים ד:

ובו יתבאר ענין ספירת העמר ושבעות שהוא קבלת התורה:

אות א

על פי התורה אשרי תמימי דרך בסימן א עין שם:

וְהַכֹּלל הַיּוֹצֵא מִשָּׁם לְעֵינָנוּ כִּי אִישׁ הַיִּשְׂרָאֵלִי צָרִיךְ לְהַסְתַּכֵּל תָּמִיד בְּהַשְׂכָּל
שֶׁל כָּל דָּבָר לְהִתְקַרֵּב עַל יְדֵי זֶה לְהֵ' יִתְבָּרַךְ, כִּי הַשְׂכָּל הוּא אֹר גְּדוֹל בְּחִינַת
שְׂמֵשׁ וְכוּ' וְזֶה בְּחִינַת חַי"ת כִּי הַחֶכְמָה תְּנַחִיָּה וְכוּ'. אֵד מַחֲמַת שְׂאֹר הַשְׂכָּל
גְּדוֹל מְאֹד אִי אֶפְשָׁר לְזַכּוֹת אֵלָיו כִּי אִם עַל יְדֵי בְּחִינַת נוֹן שֶׁהוּא בְּחִינַת
מַלְכוּת, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב, לִפְנֵי שְׂמֵשׁ יִנוּן שְׂמוֹ וְכוּ'. וְזֶה בְּחִינַת לְבָנָה וְכוּ'.
וְלַעֲמַת זֶה הוּא בְּחִינַת עֶשׂוֹ שֶׁבָּזָה אֶת הַבְּכוֹרָה, בְּחִינַת לֹא יַחֲפֹץ כְּסִיל
בְּתַבּוּנָה כִּי אִם בְּהַתְגַּלוּת לְבוֹ בְּחִינַת מַלְכוּת הַרְשָׁעָה וְכוּ'. וְזֶה בְּחִינַת יָצָר
טוֹב וְיָצָר הָרַע וְכוּ' וְצָרִיכִין לְהַגְבִּיר מַלְכוּת דְּקִדְשָׁה עַל מַלְכוּת הַרְשָׁעָה
הַיָּצָר טוֹב עַל הַיָּצָר הָרַע וְכוּ' וְהַעֲקָר עַל יְדֵי הַתּוֹרָה וְכוּ'. וְאִזּוּ מִתְחַבֵּר

וְהַחַיִּית עִם הַנוּיָן וְנַעֲשֶׂה בְּחֵינַת חַיִּין. וְעַל יְדֵי זֶה נִתְקַבְּלִין כָּל הַתְּפִלוֹת
וְהַבְּקָשׁוֹת וְנִתְעַלָּה חוֹן וְחֲשִׁיבוֹת יִשְׂרָאֵל בְּגַשְׁמִיּוֹת וְרוּחָנִיּוֹת וְכוּ'. וְזֶה
פְּרוּשׁ מֵאֵמֶר רַבֵּה בַר בְּרַחְמֵי הָאֵל גִּלְיָא דְּמִטְבַּע וְכוּ' וּמִתְחַזֵּי, כִּי צוּצִיתָא
דְּנוּרָא חוּרָא בְּרִישָׁה. כִּי מִתְחַלָּה הֵיזְרָר הָרַע מִתְלַבֵּשׁ אֶת עֲצָמוֹ בְּמִצּוֹת וְכוּ'.
וּמְחִינִין לֵה בְּאֲלוֹתָא וְכוּ', הֵינּוּ שְׁעָקֵר הַכְּנַעְתּוֹ שֶׁל הֵיזְרָר הָרַע הוּא עַל יְדֵי
הַתּוֹרָה וְכוּ'. כִּי בְּעַל עֲבָרָה הוּא מְשַׁגֵּעַ, כִּי אֵין אָדָם עוֹבֵר עֲבָרָה אֲלָא אִם כּוֹן
נִכְנַס בּוֹ רוּחַ שְׁטוּת וְכוּ'. וְכִמוֹ שֶׁהַמְּשַׁגְּעִים צָרִיכִין לְהַפּוֹתָם וְלִשׁוּם עֲלֵיהֶם
שְׁמוֹת וְכוּ', כִּמוֹ כּוֹן עַל יְדֵי הַתּוֹרָה שְׁעוֹסְקִין מְכַנְיַעִין וּמְגַרְשִׁין הַרוּחַ שְׁטוּת
שֶׁהוּא שְׁגֵעוֹן מִמֶּשׁ, וְאַזִּי מִתְגַּבֵּר מְלָכוּת דְּקִדְשָׁה שֶׁהוּא בְּחֵינַת צְמֻצוֹם
הַשֶּׁכֶל שְׁעַל יְדֵי זֶה זוֹכִין לְקַבֵּל הַשֶּׁכֶל בְּהַדְרָגָה וּבְמִדָּה שְׁזֶה עֵקֶר הַחַיּוֹת
וְהַתְּכָלִית וְכוּ' וְכַנְיָל:

אות ב

וְזֶה בְּחֵינַת מִצּוֹת הַנֶּפֶת הַעֲמֹר שְׁעוֹרִים וְסַפִּירַת הַעֲמֹר שֶׁהֵם הַתְּחִלָּה וְהַכְּנָה
לְקַבֵּל הַתּוֹרָה. כִּי מִבְּאֵר בְּכַתְבִּים שְׁבָכַל יְמֵי הַסַּפִּירָה מְקַבְּלִין כָּל הַמַּחֲוִין
דְּקִטְנוֹת וְגִדְלוֹת רֵאשׁוֹן וְשְׁנֵי בְּהַדְרָגָה וּבְמִדָּה בְּכָל יוֹם וְיוֹם, כִּמְבֹאֵר הֵיטֵב
שָׁם, עֵין שָׁם. גַּם מְקַבְּלִין כָּל הַחֲמִשָּׁה חֲסָדִים וְהַחֲמִשָּׁה גְבוּרוֹת וְכָללוֹתֵיהֶן
שֶׁהֵם בְּחֵינַת שְׁבַעַה שְׁבַעַה וּמְקַבְּלִין אוֹתָם בְּשַׁבָּעַה שְׁבֻעוֹת שֶׁל הַסַּפִּירָה,
וּמִבְּאֵר שָׁם שְׁבָכַל יוֹם וְיוֹם מֵאִיר מְלָכוּת דְּזַעִיר אֲנַפִּין לְמְלָכוּת דְּנוּקְבָא
כְּגוֹן בְּיוֹם רֵאשׁוֹן נִכְנַס מְלָכוּת שְׁבַחֲסָד א' בְּחֲסָד שְׁלוֹ וְכוֹן נִכְנַס מְלָכוּת
שְׁבַגְבוּרָה א' בְּחֲסָד שְׁלָה וּמֵאִיר מְלָכוּת שְׁלוֹ בְּמְלָכוּת שְׁלָה. וּבְיוֹם שְׁנֵי נִכְנַס
יְסוֹד שְׁבַחֲסָד א' בְּחֲסָד שְׁלוֹ וְנִדְחָה בְּחֵינַת הַמְּלָכוּת בְּגְבוּרָה שְׁלוֹ וְכוֹן
בְּנוּקְבָא וְכוּ' וּמֵאִיר וְנִדְחָה בְּחֵינַת הַמְּלָכוּת בְּגְבוּרָה שְׁלוֹ וְכוֹן בְּנוּקְבָא וְכוּ'
וּמֵאִיר מְלָכוּת שְׁנִדְחָה בְּהַגְבוּרָה שְׁלוֹ לְמְלָכוּת שְׁנִכְנַס בְּגְבוּרָה שְׁלָה וְכוּ' וְכוֹן
בְּכָל יוֹם וְיוֹם. נִמְצָא כְּשֶׁתְּעֵין הֵיטֵב בְּפִנוֹת תְּרָאָה שְׁעָקֵר הַתְּקוֹן בְּכָל יוֹם
הוּא בְּבְחֵינַת מְלָכוּת שְׁבָכַל מְדָה וּמִדָּה, עֵין שָׁם הֵיטֵב בְּפִנוֹת הַמְּבֹאֲרִים
בְּפִרְטִיּוֹת בְּכָל לַיְלָה וְלַיְלָה בְּסוּף פֶּרֶק ז' מִשְׁעַר סַפִּירַת הַעֲמֹר:

הֵינּוּ כִּי עַל יְדֵי הַנֶּפֶת הַעֲמֹר וְסַפִּירָה שְׁבָכַל יוֹם מִמִּיט יְמֵי הַסַּפִּירָה אָנוּ
מִתְחִילִין לְהַמְּשִׁיךְ עֲלֵינוּ קְדֻשַׁת קְבִלַת הַתּוֹרָה שֶׁהוּא בְּחֵינַת הַמְּשַׁכַּת
הַמַּחֲוִין שֶׁהוּא עֵקֶר בְּחֵינַת קְבִלַת הַתּוֹרָה. וְהַעֲקָר עַל יְדֵי שְׁמִתְקַנִּין בְּחֵינַת
מְלָכוּת, שֶׁהוּא בְּחֵינַת נוּיָן, שֶׁהוּא בְּחֵינַת צְמֻצוֹם וּמִדָּה לְקַבֵּל הַחֲכָמָה
וְהַמַּחֲוִין בְּהַדְרָגָה וּבְמִדָּה. כִּי בְּלֹא תְקוֹן בְּחֵינַת הַמִּדָּה וְהַצְּמֻצוֹם שֶׁהוּא
בְּחֵינַת מְלָכוּת אֵי אֲפֹשֶׁר לְקַבֵּל אֶת הַחֲכָמָה וְהַמַּחֲוִין מִחֲמַת רַבּוּי אוֹר, כִּי
אוֹר הַשֶּׁכֶל גְּדוֹל מְאֹד וְאֵי אֲפֹשֶׁר לְקַבֵּלוֹ כִּי אִם עַל יְדֵי בְּחֵינַת מְלָכוּת שֶׁהוּא
בְּחֵינַת מִדָּה, בְּחֵינַת נוּיָן, כִּמוֹ שְׁכַתּוּב, לַפְּנֵי שְׁמֵשׁ יָנוּן שְׁמוֹ. כִּמוֹ שְׁמִבְּאֵר
בְּהַתּוֹרָה הַנִּיָּל. עַל כֵּן צָרִיכִין לְהַבִּיא עֲמֹר שְׁעוֹרִים שֶׁהוּא כָּלֵל כָּל

הצמצומים, הינו שעל ידי הנפת העמר שעורים נתתקנין כל הצמצומים והמדות שהם בחינת מלכות כדי שנוכל על ידי זה לקבל את המחין בהדרגה ובמדה. כי בלא תקון בחינת המדות והצמצומים אי אפשר לקבל המחין פני"ל. וזה בחינת חמשים יום של ספירת העמר שהם תקון המלכות, כמבאר לעיל שעקר ההארה והתקון בכל יום ויום הוא בבחינת מלכות פני"ל. ועל כן הם חמשים ימים כנגד בחינת נוי"ן הנ"ל שהוא בחינת מלכות, בחינת לפני שמש ינון שמו, הינו לפני שמש קדם שמקבלין המחין והשכל והחכמה שהם בחינת שמש, כמו שמבאר שם צריכין מקדם לתקון בחינת מלכות שהוא בחינת נון, בחינת ינון שמו, שזהו בחינת נוי"ן יום של ספירת העמר פני"ל:

אות ג

וכלל הפונה של הנפת העמר שעורים וספירה הוא לצאת מזהמת וטמאת מצרים ולזכות לקבלת התורה שהוא עקר החכמה והשכל כדי לזכות להסתכל על השכל שיש בכל דבר ולהתקרב על ידי זה לה' יתברך. כי כל מה שברא הקדוש ברוך הוא לא בראו אלא לכבודו כדי לזכות להפיר אותו ולעבדו על ידי כל הדברים שבעולם. אבל אין זוכין לזה כי אם על ידי התורה הקדושה וכמבאר בהתורה הנ"ל. כי על ידי התורה מכניעין מלכות הרשעה שהוא בחינת כסילות רוח שטות שהם כלל כל התאות והמדות רעות שהם רוח שטות ושגגון ממש, כי אין אדם עובר עברה אלא אם כן נכנס בו רוח שטות. וזה עקר זהמת וטמאת מצרים שאנו צריכין להטהר מהם באלו ימי הספירה כמו שאנו אומרים בספירה כדי לטהרנו מקלפותינו ומטמאתנו וכו':

אות ד

ועל כן מביאין עמר שעורים שהוא מאכל בהמה שהוא העדר הדעת. כי עקר יניקת הכסילות הוא מבחינת מעוט הלבנה שהוא פגם המלכות, כי המלכות בחינת לבנה בחינת נוי"ן הנ"ל הוא כלל כל הצמצומים והמדות של השכל, שאי אפשר לקבל את השכל כי אם על ידי זה פני"ל. נמצא שעקר תקון השכל על ידי בחינת המלכות שהוא בחינת כלל כל

הצמצומים והמדות פני"ל. אבל מחמת שהוא בחינת צמצום ומדה וכל צמצום הוא בחינת דין על כן לפעמים נשתלשל משם יניקת הפסילות שהוא העדר הדעת לגמרי. על כן מתחלה צריכין להמתיק ולתקן בחינת המלכות על ידי הנפת העמר שעורים שהוא קרבן ממאכל בהמה שהוא בחינת העדר הדעת, בחינת צמצום המחין שעל ידי זה עקר קבלת המחין פני"ל. כי בקדשה זאת הבחינה יקרה מאד, הינו בחינת בהמה, הינו לעשות עצמו כבהמה פאלו אין בו שום דעת כלל כמו שאמר דוד, ואני בער ולא אדע בהמות הייתי עמד. וכמו שכתב אדונינו מורנו ורבינו זכרוננו לברכה על פסוק כל אשר נתן ה' חכמה בהמה, שהיא חכמה גדולה לעשות עצמו כבהמה. כי על ידי זה עקר קבלת הדעת והשכל האמת, כי זהו בחינת צמצום המח פני"ל בחינת מלכות בחינת נוי"ן הנ"ל שהוא בחינת מדה וצמצום, הינו שאי אפשר לקבל שום דעת ושכל אמתי כי אם כשמשים עצמו כבהמה פאלו אינו יודע כלל, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, אין התורה מתקיימת אלא במי שמשים עצמו פאינו יודע ואז על ידי זה דיקא זוכה לקבל את השכל והמח בהדרגה ובמדה. וגם כשקבל איזה שכל ודעת צריך לידע בכל פעם שעדין אינו יודע כלל, כמו שכתב אדונינו מורנו ורבינו זכרוננו לברכה כמה פעמים, ועל ידי זה זוכה לקבל מח ודעת חדש בכל פעם. וזהו בחינת צמצום ומדה דקדשה בחינת מלכות בחינת נוי"ן הנ"ל שעל ידי זה עקר קבלת המחין פני"ל. אבל את זה לעמת זה עשה אלקים ובכל דבר יש טוב ורע ועל כן לפעמים מתגברת הסטרא אחרא ויונקת מבחינת צמצום הנ"ל, כי עקר יניקתם מבחינת העדר הדעת מבחינת צמצומים שהם בחינת דינים פיזיע. וכשהם יונקים משם שזהו בחינת מעוט הלבנה אזי הם מהפכים הדבר מהפך אל הפך, כמו שכתוב, המהפכים ארחות ישר ונלוזים במעגלתם:

כי באמת צריכין להשתמש בכל דבר ובכל מדה במקומו ובשעתו בקדשה ובטהרה פראוי, הינו כי באמת צריך האדם לזהר מאד שלא יעשה מעשה בהמה חס ושלום, כי גדר האדם שיהיה רחוק ממעשה בהמיות שהם כל התאות רעות שהם פסילות ושטות ושגעון בחינת בהמה ממש. ובשביל זה ה' יתברך חונן לאדם דעת פדי שיתרחק ממעשה בהמה, כי הדעת, שהוא גדר האדם, הוא ההפך מכל התאות, שהם בחינת בהמיות פסילות ושטות. וכשזוכה לגרש התאות הבהמיות אזי נתחזק ונתרומם שכלו, פפי הכנעת התאות הבהמיות כן נתרומם שכלו כי כשה נופל זה קס. ואזי כשמגיע אל השכל אז צריך לידע האמת שעדין הוא רחוק מחכמה בבחינת אמרתי אחכמה והיא רחוקה ממני, שעקר החכמה שישפיל שרחוק ממנו החכמה, כמו שכתב אדונינו מורנו ורבינו זכרוננו לברכה, ואז צריך דיקא לעשות עצמו כבהמה כמו דוד המלך עליו השלום שבודאי היה חכם גדול אמתי ואומר ואני בער ולא אדע בהמות הייתי עמד. וזה בחינת בהמה בקדשה, בחינת אדם ובהמה תושיע ה', כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, בני אדם שערומין בדעת פאדם הראשון ומשימין עצמם כבהמה. נמצא שהאדם צריך לבלי לעשות מעשה בהמה חס ושלום ואז שכלו בשלמות, ואז דיקא צריך לידע שהוא רחוק מהדעת ויהיה בעיניו כבהמה שאין בה דעת פני"ל. וזה בחינת מלכות דקדשה שהיא

בְּחִינַת מֵדָה וְצִמְצוּם הַדַּעַת, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת בְּהֵמָה בְּקִדְשָׁה שֶׁמִּצְמִצֵּם דַּעְתּוֹ כְּאִלוֹ אֵינוֹ יוֹדֵעַ כָּל־שֶׁעַל יְדֵי זֶה עֵקֶר קִבְּלַת הַדַּעַת וְהַשְּׂכָל כַּנִּי"ל, אֲבָל בְּעֵינֵינוּ הַתְּאֻת אֵינוֹ עוֹשֶׂה שׁוּם מַעֲשֵׂה בְּהֵמָה כָּל־חַס וְשָׁלוֹם וְכַנִּי"ל. אֲבָל הַסְטֵרָא אַחֲרָא וְהַקְּלָפוֹת מְסִיתִין אֶת הָאָדָם מֵהַפֶּדָּא אֶל הַפֶּדָּא חַס וְשָׁלוֹם כְּמוֹ שֶׁנִּמְצְאוּ כַּמָּה בְּנֵי אָדָם שֶׁמִּשְׁקָעִים בְּכָל הַתְּאֻת כַּאֲשֶׁר הֵם יוֹדְעִים בְּעִצְמָם וְהֵם עוֹשִׂים מַעֲשֵׂה בְּהֵמָה מִמֶּשׁ, וְהֵם רוֹצִים עוֹד לִידַע חֻכְמוֹת וְהֵם חֻכְמִים בְּעֵינֵיהֶם וְנִגְדַּ פְּנִיָּהֶם נְבוֹנִים, וְרוֹצִים לְהִטִּיל מוּם בְּקִדְשֵׁי חַס וְשָׁלוֹם, לְמַצֵּא קִשְׁיוֹת וְחֻסְרוֹנוֹת בְּגִדּוּלֵי הַצְּדִיקִים וְהַכְּשָׁרִים הָאֲמִתִּיִּים כְּאִלוֹ הַכֹּל צְרִיכִים לְלַמֵּד שְׂכָל מֵהֶם, בְּפִרְט הַרְשָׁעִים הַגְּדוּלִים שֶׁהֵם פֶּת הַמְּחַקְרִים הָעוֹסְקִים בְּסִפְרֵי חִיצוֹנִים וּבְלִשׁוֹנוֹתֵיהֶם אֲשֶׁר רִשְׁעוֹתָם מִפְּרָסָם לַעֲיֵן כָּל, וְהֵם מִשְׁקָעִים בְּכָל הַתְּאֻת רְעוֹת וְחֻשׁוּדִים עַל כָּל עֵבְרוֹת שֶׁבַּתּוֹרָה כְּמִפְּרָסָם וְהֵם גְּרוּעִים מִבְּהֵמוֹת בְּרַבּוּי זְהֻמַּת תְּאֻתֵיהֶם הַרְעוֹת, וּמַעֲזִים פְּנִיָּהֶם כְּכִלְבִּים וְאוֹמְרִים שֶׁהֵם חֻכְמִים וְנְבוֹנִים וְקוֹרִין אֶת הַכְּשָׁרִים וְהִירָאִים הָאֲמִתִּיִּים בְּשֵׁם כְּסִילִים וְשׁוֹטִים וּפְתָאִים וּמֵהַפְּכִים הַקְּעָרָה עַל פִּיהָ. וְהֵם מְפָרְשִׁים כָּל סֵפֶר מִשְׁלֵי וְכוּ' שֶׁמִּגְּנָה אֶת הַכְּסִילִים, הֵם מְפָרְשִׁים עַל הַכְּשָׁרִים וְהִירָאִים הַהוֹלְכִים עַל פִּי הַתּוֹרָה בְּאֶמֶת, אוֹי לָהֶם, אוֹי לְנַפְשָׁם וְעַלֵּיהֶם נֶאֱמַר הוּא חֻכְמִים בְּעֵינֵיהֶם וְנִגְדַּ פְּנִיָּהֶם נְבוֹנִים. וְכַתִּיב הִנֵּה בְּדַבֵּר ה' מֵאֲסוֹ וְחֻכְמַת מֶה לָּהֶם :

הַכָּל־שֶׁאֵלוֹ הַרְשָׁעִים הֵם מְהַפְּכִים אֲרַחוֹת יִשְׂרָאֵל מֵהַפֶּדָּא אֶל הַפֶּדָּא, כִּי הֵם עוֹשִׂים מַעֲשֵׂה בְּהֵמָה מִמֶּשׁ וְהֵם חֻכְמִים בְּעֵינֵיהֶם וְרוֹצִים לְחַקֵּר וְלִידַע כָּל הַדְּבָרִים אִיךָ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְנַהֵג עוֹלָמוֹ וּמְקַשֵּׂים קִשְׁיוֹת וְחֻקִּירוֹת עַל ה' וְעַל צְדִיקָיו וִירָאִיו הָאֲמִתִּיִּים. וְכָל זֶה נִמְשָׁךְ מִפְּגַם הַמֵּדָה וְהַצְּמִצּוּם הַנִּי"ל שֶׁהוּא בְּחִינַת מַלְכוּת שְׂכַפִּי מֵהַ שְׁפּוֹגְמִין בְּבְחִינַת מַלְכוּת שֶׁהִיא בְּחִינַת לְבָנָה וְכוּ' כַּנִּי"ל, כְּמוֹ כֵן מִתְגַּבֵּר הַחֲשָׁךְ וְהַקְּלָפָה שֶׁמֵּהַפֶּדָּא הָאֶמֶת מֵהַפֶּדָּא אֶל הַפֶּדָּא כַּנִּי"ל. עַד שֶׁנִּמְשָׁךְ פְּגַם וְטְעוֹת זֶה גַם בֵּין הַכְּשָׁרִים קִצַּת שְׂאוֹמְרִים חֻכְמוֹת שֶׁל הַבֵּל וְהֵם עֲדוּן לֹא יֵצְאוּ מִמַּעֲשֵׂה בְּהֵמָה וְאֵף עַל פִּי כֵן הֵם חֻכְמִים בְּעֵינֵיהֶם וְאוֹמְרִים דַּעוֹת וְחֻכְמוֹת שֶׁקָּרַב בְּדַרְכֵי ה'. וְזֶהוּ בְּחִינַת מֵה שֶׁכְּתֹב אֲדוֹנֵנוּ מוֹרְנוּ וְרַבְּנוּ זְכָרוֹנוּ לְבִרְכָה בְּסוּף הַתּוֹרָה הַנִּי"ל עַל מֵאֲמַר רַבֵּה בַר בַּר חֲנָה וּמִתְחַזֵּי כִּי צוֹצִיתָא דְנוֹרָא חֲנוּרָא בְּרִישָׁא וְכוּ' שֶׁהִבְעֵל דְּבַר מִתְּלַבֵּשׁ עֲצָמוֹ בְּמִצּוֹת וְכוּ' אֲבָל בְּאֶמֶת מְלֵאךְ מִזִּיק הוּא. וְזֶהוּ בְּחִינַת כָּל הַחֻכְמוֹת שֶׁל הַבֵּל הַמִּצּוּיִים עֲכָשׁוּ שֶׁכֻּלָּם הֵם תְּחַבּוּלוֹת הַיֵּצֵר הָרַע וְהַקְּלָפָה שֶׁמַּעֲקֵם לְבָבָם וּמִתְּלַבֵּשׁ עֲצָמוֹ בְּמִצּוֹת כְּגוֹן שֶׁמִּצְוָה לַעֲבֹר זְמַן קְרִיאַת שְׁמַע וְתַפְלָה כְּדִי לְהַתְּפִלָּה בְּגוֹף נָקִי וּמְבַלִּים רַב יְמִיָּהֶם עַל נְקִיוֹת וְעוֹבְרִים זְמַן קְרִיאַת שְׁמַע וְתַפְלָה בְּכָל יוֹם וְלִסּוּף אֵינָם מִתְּפַלְּלִים בְּגוֹף נָקִי כָּל־מְכַל שֶׁכֵּן שְׂאִינָם מִתְּפַלְּלִים בְּמַחְשְׁבוֹת נְקִיוֹת וְזָכוֹת כָּל־עַד שֶׁעַל פִּי הָרַב אֵינָם יוֹדְעִים מֵהֵם מִדְּבָרִים. וְכַבֵּר צְוָחוֹ עַל זֶה כַּמָּה גְּדוּלֵי הַצְּדִיקִים, בְּפִרְט אֲדוֹנֵנוּ מוֹרְנוּ וְרַבְּנוּ זְכָרוֹנוּ לְבִרְכָה שֶׁאֲמַר בְּפִרוּשׁ שֶׁהוּא טְעוֹת וּשְׁטוֹת גְּדוּל וּפְתוּי הַיֵּצֵר הָרַע לְבִלּוֹת זְמַן הַיֵּקָר עַל חֻמְרוֹת שֶׁל שְׁטוֹת כְּאִלָּה וְלֹא כֵן כְּוִנַּת הַשְּׁלַחַן עָרוּךְ וְהַפּוֹסְקִים כָּל־ל, כְּמוֹכֵן לְמַעֲיֵן הַיֵּטֵב בְּדַבְּרֵיהֶם שֶׁאֲדַרְבָּא, בְּרַב הַמְּקוֹמוֹת הֵם מְקַלְּיִם בְּזֶה מְאֹד מְאֹד. וְאִם בְּאִיזָה מְקוֹמוֹת נִמְצָא שֶׁיְכוֹלִין לְטַעוֹת בְּאִיזָה חֻמְרָא בְּזֶה צְרִיכִין לִילְדָּא אַחַר רַב הַפּוֹסְקִים שֶׁרַבְּם כְּכֻלָּם מְקַלְּיִם בְּזֶה מְאֹד, כְּמִבְּאֵר בְּמְקוֹם אַחַר

בְּסִימֵן צַב בְּתַחֲלָתוֹ וְכֹאֲשֶׁר רָאִינוּ מִכֵּל גְּדוּלֵי הַקְּדֻמוֹנִים שֶׁלֹּא נִהְגוּ בְּחִמְרָא
שֶׁל שְׁטוּת וְהֶבֶל הַזֶּה וְאִין לְהֶאֱרִיךְ בְּזֶה כָּאן, כִּי אִין כָּאן מְקוֹמוֹ:

וְכֵן בְּכִמָּה דְּבָרִים שֶׁהִבְעֵל דְּבַר מִתְּלַבֵּשׁ אֶת עֲצָמוֹ בְּמִצּוֹת שֶׁכֵּל זֶה נִמְשָׁךְ
מִחֻכְמוֹת שֶׁל הֶבֶל שֶׁנִּמְשָׁךְ מִבְּחִינַה הַנִּי"ל שֶׁמֵּהִפְכִּין הָאֲמֵת שְׁעוֹשִׁין מַעֲשֵׂה
בְּהִמָּה וְרוֹצִים לִידַע חֻכְמוֹת וְהִמְצָאוֹת. וּבְאֲמֵת הָאֵל בְּהָא תְּלוּי, כִּי כָּל
יְנִיקַת הַסְטֵרָא אַחֲרָא הוּא מִפְּגָם הַמְּלָכוּת מִבְּחִינַת מַעוּט הַלְּבָנָה כִּידוּעַ,
הֵינּוּ מִבְּחִינַת פְּגָם הַצְּמֻצוֹם הַנִּי"ל, הֵינּוּ כִּי עַל יְדֵי כָּל הַתְּאֵוֹת וְהַעֲבֵרוֹת חֶסֶד
וְשְׁלוֹם, פּוֹגְמִין בְּמְלָכוּת בְּבְחִינַת צְמֻצוֹם הַנִּי"ל, וְכִשְׁנִפְּגָם וְנִתְקַלְקַל
הַצְּמֻצוֹם עַל יְדֵי זֶה אֵינוֹ יָכוֹל לְצַמֵּץ אֶת מַחוּ לְקַבֵּל הַדַּעַת הָאֲמֵתִי
בְּהַדְרָגָה וּבְמִדָּה וְאִזִּי יוֹצֵא דַּעְתּוֹ מִהַגְּבוּל וְעַל יְדֵי זֶה הוּא נִתְעָה וְנִבּוֹךְ
בְּחֻכְמוֹת שֶׁל שְׁטוּת וְהֶבֶל מִחֻמַּת שְׂאִין לוֹ צְמֻצוֹם לְקַבֵּל הַמַּחֲ וְהַשְׁכָּל
הָאֲמֵתִי שְׂאִי אֶפְשָׁר לְקַבְּלוֹ כִּי אִם עַל יְדֵי תִקּוּן הַצְּמֻצוֹם שֶׁהוּא בְּחִינַת
מְלָכוּת שֶׁעַל יְדֵי זֶה מְקַבְּלִין הַשְׁכָּל בְּהַדְרָגָה וּבְמִדָּה שֶׁזֶהוּ עֵקֶר תִּקּוּן הַשְׁכָּל
וְכַנִּי"ל. עַל כֵּן כְּשִׁיּוֹצְאִין מִמְצָרִים צָרִיכִין לְהִבְיֵא עֵמֶר שְׁעוֹרִים שֶׁהוּא מְאָכֵל
בְּהִמָּה שֶׁהוּא בְּחִינַת כָּלֵל כָּל הַצְּמֻצוּמִים, כַּמּוּבָא בְּפִנּוֹת כְּדִי לְהַמְתִּיק
וּלְתַקֵּן בְּחִינַת הַצְּמֻצוֹם וְהַמְּדָה וְהַגְּבוּל שֶׁל הַדַּעַת בְּשֵׁרְשׁוֹ כְּדִי לְזַכּוֹת
לְבְחִינַת בְּהִמָּה בְּקִדְשָׁה, דְּהֵינּוּ שֶׁלֹּא לַעֲשׂוֹת מַעֲשֵׂה בְּהִמָּה וְאִף עַל פִּי כֵן יָדַע
שֶׁהוּא רְחוּק מִהַשְׁכָּל וְיִהְיֶה בְּעֵינָיו כְּבִהְמָה כְּנִי"ל שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת וְהַנִּיף אֶת
הַעֵמֶר לְפָנָי ה' וְכוּ' שֶׁצָּרִיכִין לְהַנִּיף בְּחִינַת הַעֵמֶר בְּחִינַת כָּלֵל הַמִּדּוֹת
וְהַצְּמֻצוּמִים בְּחִינַת בְּהִמָּה דְּקִדְשָׁה, לְהַנִּיף הַכָּל לַה' לְהַתְנַהֵג בְּזֶה כְּרָצוֹנוֹ
יִתְבָּרַךְ לֹא לְהַפְּדֵי חֶסֶד וְשְׁלוֹם וְכַנִּי"ל. וּבְזֶה שֶׁמְנִיפִין הַעֵמֶר מִבְּטָלִין הַכְּסִילוֹת
וְהַרוּחַ שְׁטוּת שֶׁלֹּא יִהְיֶה לוֹ שׁוּם יְנִיקָה מִבְּחִינַת הַצְּמֻצוֹם מִבְּחִינַת מְלָכוּת
מִבְּחִינַת בְּהִמָּה, כִּי מְנִיפִין אוֹתוֹ לַה' שֶׁלֹּא לְהַשְׁתַּמֵּשׁ עִם בְּחִינַת הַצְּמֻצוֹם
בְּחִינַת בְּהִמָּה כִּי אִם בְּשִׁבִיל ה' יִתְבָּרַךְ וְכַנִּי"ל. וְזֶהוּ עֵקֶר הַכְּנָה וְהַתְּחַלָּה
לְקַבֵּל הַתּוֹרָה שֶׁהוּא הַדַּעַת כִּי אִי אֶפְשָׁר לְקַבֵּל אֶת הַדַּעַת כִּי אִם עַל יְדֵי
תִקּוּן הַמִּדָּה וְהַצְּמֻצוֹם שֶׁנִּתְתַּקֵּן עַל יְדֵי הַנֶּפֶת הַעֵמֶר שְׁעוֹרִים וְכַנִּי"ל. וְאִז
מִתְחִילִין לְמַנּוֹת נו"ן יוֹם שֶׁהוּא בְּחִינַת נו"ן הַנִּי"ל שֶׁהוּא בְּחִינַת הַצְּמֻצוֹם
בְּחִינַת מְלָכוּת בְּחִינַת לְפָנָי שְׁמֵשׁ יָנוּן שְׁמוֹ כְּנִי"ל וְעַל יְדֵי זֶה אָנוּ יוֹצְאִין
מִטְמָאָה

אות ה

וְעַקֵּר כְּוִנַּת הַסְפִּירָה בְּפִשְׁטוּת הוּא שֶׁצָּרִיכִין לְדַעַת שְׂיָמִי הָאָדָם מְנוּיִים
וְסְפּוּרִים בְּמִסְפָּר וּבְמִנְיָן כָּל יוֹם וְיוֹם וְהָאָדָם יִצְטָרֵךְ לִתֵּן דִּין וְחֶשְׁבוֹן מִכֵּל
יוֹם וְיוֹם, כִּי אִין שׁוּם יוֹם הוֹלֵךְ לְבִטְלָה חֶסֶד וְשְׁלוֹם. וְאֶפְלוּ שְׁעָה וְרָגַע אַחַת
אֵינוֹ הוֹלֵךְ לְבִטְלָה חֶסֶד וְשְׁלוֹם, בְּבְחִינַת שְׁבַע שְׁבָתוֹת תְּמִימֹת תְּהִינָה
שֶׁהַשְּׁבַע שְׁבָתוֹת שֶׁהֵם יְמֵי הַסְפִּירָה צָרִיכִין לְהִיּוֹת תְּמִימוֹת וְשְׁלָמוֹת

בַּעֲבוּדַת ה' וְלֹא יֵלֶךְ מֵהֶם רִגְעַ לְאַבּוּד חֵס וְשְׁלוֹם. כִּי שִׁבְעַ שַׁבָּתוֹת מִרְמָזִין
עַל כָּל יְמֵי חַיֵּי הָאָדָם שְׁכֻלּוּלִים בְּשִׁבְעָה יְמֵי הַשָּׁבוּעַ, כִּי כָּל יְמֵי עוֹלָם
כְּלוּלִים בְּשִׁבְעָה יְמֵי הַשָּׁבוּעַ שֶׁהֵם שִׁבְעַת יְמֵי בְּרֵאשִׁית כִּי אֵין נִמְצָא יוֹם
בְּעוֹלָם חוּץ מִשִּׁבְעַת יְמֵי הַשָּׁבוּעַ שֶׁהֵם חוֹזְרִים חֲלִילָה כָּל יְמֵי עוֹלָם. עַל כֵּן
כָּל יְמֵי חַיֵּי הָאָדָם כְּלוּלִים בְּשִׁבְעַת יְמֵים שֶׁהֵם בְּחִינַת שִׁבְעַת יְמֵי הַשָּׁבוּעַ
וְכָל יוֹם כְּלוּל מִכָּל הַשִּׁבְעָה יָמִים עַל כֵּן הֵם בְּחִינַת שִׁבְעַת שַׁבָּתוֹת שֶׁהֵם
אַרְבָּעִים וְתִשְׁעָה יְמֵי הַסְּפִירָה, שֶׁהַמְצָוָה לְסַפֵּר כָּל יוֹם וְיוֹם כְּדִי לֵידַע
וְלִזְכֹּר אֶת יְמֵי חַיֵּי הַבָּלוּ שֶׁכָּל הַיָּמִים אֲשֶׁר הוּא חַי עַל פְּנֵי הָאָדָמָה הֵם
מְנוּיִים וְסֻפְרוּ בְּמִסְפָּר וּבְמִנְיָן, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב, כִּי שָׁנוֹת מִסְפָּר יֵאָתְיוּ אִם
כִּימֵי שְׁכִיר יָמָיו (אִיּוֹב) וְכָתִיב, מִסְפָּר יְמֵי חַיֵּי הַבָּלוּ (קֹהֶלֶת). וְכָתִיב, לְמִנּוֹת
יָמֵינוּ כֵּן הוֹדַע וְכוּ'. וְעַל כֵּן אֲסוּר לְהֵאָדָם לְדַחוֹת אֶת עֲצֻמוֹ מִיּוֹם לְיוֹם רַק
לֵידַע הֵיטֵב שֶׁזֶה הַיּוֹם לֹא יִהְיֶה לוֹ עוֹד כָּל יְמֵי חַיָּיו, כִּי יוֹם הָאֲחֵר הוּא עֲנִין
אֲחֵר לְגַמְרֵי וְהַלּוּאֵי שֶׁיִּפְרַע בְּזִמְנוֹ שֶׁיִּזְכֶּה לְמַחֵר לְצִאת יְדֵי חוּבְתוֹ מֵהַ
שְׁצָרִיד לְפָרַע לְה' יִתְבָּרַךְ חוּבַת הַזִּמְן שֶׁל יוֹם מַחֵר בְּעֲצֻמוֹ. אֲבָל עַל כָּל פְּנִים
חֲלִילָה לְהִטְעוֹת אֶת עֲצֻמוֹ לְדַחוֹת מִיּוֹם לְיוֹם. וְכֵמוֹ שֶׁכָּתִב אֲדוֹנֵנוּ מוֹרֵנוּ
וְרַבְּנוּ זְכָרוֹנוֹ לְבָרְכָה עַל פְּסוּק, הַיּוֹם אִם בְּקִלּוֹ תִשְׁמְעוּ, שֶׁעֵקֶר הָעֲבוּדָה מִי
שְׂרוּצָה לְשִׁמְעַ בְּקוּלוֹ יִתְבָּרַךְ וְלִדְבָקָה בּוֹ הָעֵקֶר הוּא שֶׁיִּדַע שֶׁהָעֵקֶר הוּא
הַיּוֹם. הַיּוֹם דִּיקָא וְכוּ', כְּמִבְּאֵר שָׁם (בְּסִימָן עֶרֶב עֵין שָׁם):

וְזֶה בְּחִינַת מְצוֹת סְפִירַת הָעֵמֶר שֶׁהוּא הַתְּחִלָּה וְהַכְּנָה לְקַבֵּל הַתּוֹרָה
לְהוֹרוֹת שְׂאֵי אֲפִשֵׁר לְקַבֵּל אֶת הַתּוֹרָה כִּי אִם כְּשִׁיּוֹדְעִין שֶׁהָעֵקֶר הוּא הַיּוֹם
הַזֶּה שֶׁהָאָדָם עוֹמֵד בּוֹ וְלֹא לְדַחוֹת מִיּוֹם לְיוֹם, כִּי כָּל יְמֵי הָאָדָם מְנוּיִים
וְסֻפְרוּ וְכַנִּ"ל. שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת הַיּוֹם אִם בְּקִלּוֹ תִשְׁמְעוּ, הֵינּוּ אִם תִּרְצוּ
לְשִׁמְעַ בְּקוּלוֹ וְלְקַבֵּל אֶת הַתּוֹרָה אִי אֲפִשֵׁר לָכֵם לְקַבֵּל כִּי אִם עַל יְדֵי בְּחִינַת
הַיּוֹם, לֵידַע שֶׁהָעֵקֶר הוּא הַיּוֹם הַזֶּה דִּיקָא, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב, הַיּוֹם הַזֶּה אֲנֹכִי
מְצוּדָה לְעֲשׂוֹת, 'הַיּוֹם הַזֶּה דִּיקָא. וְכָתִיב, אֲשֶׁר אֲנֹכִי מְצוּדָה הַיּוֹם. וְכֵן הִרְבֵּה
הַיּוֹם דִּיקָא כַּנִּ"ל, כִּי עַל יְדֵי שְׂמוֹנִין וְסוּפְרִים שִׁבְעַת שַׁבָּתוֹת קֹדֶם קַבֵּל
הַתּוֹרָה שֶׁהֵם בְּחִינַת כָּלל יְמֵי הָאָדָם כַּנִּ"ל עַל יְדֵי זֶה יוֹצֵאִין מִטְּמֵאָה
לְטַהֲרָה וּמְמַשְׁיכִין הָאֲמֵת וְהַקְּדֻשָּׁה עַל עֲצֻמוֹ שֶׁיִּדַע תְּמִיד בְּכָל יוֹם וְיוֹם
שֶׁעֵקֶר הוּא הַיּוֹם הַזֶּה דִּיקָא כַּנִּ"ל, שֶׁזֶהוּ עֵקֶר בְּחִינַת קַבֵּל הַתּוֹרָה
שְׁכֻלּוּלָה מִכָּל הַיָּמִים וְהַמְדוּת, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב, וּמִדַּת יָמֵי מֵה הוּא, כְּמוֹ
שֶׁמִּבְּאֵר בְּהַתּוֹרָה וּבִיּוֹם הַבְּפֻרִים (בְּסִימָן נו). כִּי קֹדֶם קַבֵּל הַתּוֹרָה בְּעַת
שְׂאֵנוּ צְרִיכִין לְטַהֵר עֲצֻמָּנוּ מִטְּמֵאֵת מְצָרִים אֲנוּ צְרִיכִין לְסַפֵּר הַיָּמִים בְּפָה
מְלֵא כְּדִי לְזָכֵר זֹאת הֵיטֵב שֶׁיְמֵי הָאָדָם מְנוּיִים וְסֻפְרוּ. כִּי מִחֲמַת זְהֻמַּת
מְצָרִים יְכוּלִים הַסְּטָרָא אַחֲרָא וְהַקְּלָפוֹת לְבַלְבֵּל אֶת הַמַּח חֵס וְשְׁלוֹם,
שֶׁיִּטְעָה אֶת עֲצֻמוֹ כְּאִלוֹ אֵין הַיּוֹם מְסֻגָּל לְעֲבוּדַת הַבּוֹרָא יִתְבָּרַךְ וְיִרְצָה
לְדַחוֹת מִיּוֹם לְיוֹם עַל כֵּן צְרִיכִין לְסַפֵּר הַיָּמִים בְּפָה מְלֵא, כִּי הַדְּבִיר יֵשׁ לוֹ
כַּח גְּדוּל לְהַזְכִּיר אֶת הָאָדָם אֲפִלוּ בְּעַת שְׂאֵינוּ נֹקִי מִזְּהֻמָּתוֹ, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב,
מִדֵּי דְבָרֵי בּוֹ זְכוֹר אֲזַכְּרֵנוּ וְכוּ', כְּמוֹ שֶׁמִּבְּאֵר (בְּסִימָן עח). אֲבָל עַל יְדֵי
שֶׁסֻּפְּרָנוּ אַרְבָּעִים וְתִשְׁעָה יְמֵי הַסְּפִירָה וְזָכִינוּ לְצִאת מִזְּהֻמַּת מְצָרִים
וְלְקַבֵּל אֶת הַתּוֹרָה בְּשִׁבְעוֹת אֲזִי אֵין צְרִיכִין עוֹד אַחֵר כֶּף לְסַפֵּר הַיָּמִים
בְּפָה מְלֵא בְּכָל יוֹם בְּשָׂאֵר יְמוֹת הַשָּׁנָה, כִּי מִמִּילָא זּוֹכִין לְזָכֵר זֹאת בְּכָל יוֹם
עַל יְדֵי שֶׁכָּבֵר מְשַׁכְּנוֹ עֲלֵינוּ הַקְּדֻשָּׁה עַל יְדֵי מְצוֹת סְפִירָה וְקַבֵּל הַתּוֹרָה

וכנ"ל, כי זה עקר הקדשה לזכר בכל יום ויום שזה היום מנוי וספור
וצריכין לצאת בו חובת היום, בזה היום דיקא כנ"ל:

אות ו

ועל כן סופרין הימים לעמר, כי העמר הוא בחינת תקון והמתקת כל
הצמצומים והגדרים של המחין כדי לקבל המחין בהדרגה ובמדה ושללא
לתן יניקה חס ושלום להסטרך אחרך יותר מדאי מהצמצומים והמדות
כדי שלא יהפכו האמת וכנ"ל. ועל כן סופרין הימים לעמר, כי באמת כל
יום ויום יש בו חכמה ושכל מיחד שזה עקר אור יום שהוא אור השמש
שהוא השכל, כמו שמבאר בהתורה הנ"ל, וכן מבאר בהמעשה של יום
השלישי שכל יום ויום בא עם שירים וחידות וכו' שכלולים בהם כל
החכמות שבעולם, עין שם היטב ותבין שכל החכמות שבעולם כלולים
בהימים כי אור יום הוא השכל. וזהו, כי יש יתרון לחכמה מן הסכלות
כיתרון האור מהחשך. אבל בכל יום יש חשך שקדם לאור, כי הלילה
קודם אל היום בסדר הבריאה, כמו שכתוב, ויהי ערב ויהי בקר יום אחד.
ובשרשו בקדשה הוא תקון גדול מה שהחשך קדם לאור, כי החשך הוא
בחינת העדר הדעת בחינת צמצום המחין, שזהו בחינת לבנה ששליטתה
בלילה שהיא בחינת מלכות וכנ"ל שעקר תקון וקבלת המחין על ידה
דיקא וכנ"ל. אבל מחמת פגם מעשי בני אדם שהם בחינת פגם מעוט
הלבנה על ידי זה נמשך להסטרך אחרך יניקה חס ושלום משם מבחינת
צמצום הנ"ל, כי משם עקר יניקתם כנ"ל, ומשם עקר אחיזת מלכות
הרשעה שהוא זהמת מצרים, כי עקר יניקתם מפגם מלכות דקדשה שהוא
בחינת פגם הצמצום הנ"ל, שהוא בחינת מעוט הלבנה כנ"ל, ומשם
נמשכין כל הפגמים שבעולם ואזי מתגבר חס ושלום, חשך ממש. שרוצה
להחשיך אור היום לגמרי, הינו שרוצה לבלבל את הדעת ולהחשיך את
אור האמת שהוא אור השכל והחכמה האמתית המאיר בכל יום ויום
שהוא עקר אור יום, ומזה נמשכין כל הבלבולים והמניעות והעפובים
שבכל יום ויום, שמזה נמשכין כל הטעויות הנ"ל שהאדם רוצה לדחות זה
היום עד שעל פי הרב נדמה לו כאלו אין זה היום נמנה ונספר כלל בימי
חיו כאלו היום הזה אי אפשר לעבד את ה' יתברך ובאמת בודאי כפי
השתטחות והתפשטות הסטרך אחרך והקלפה שבכל יום ויום בודאי
קשה מאד לעסק בעבודת ה', בפרט בתפלה ששם באים כל הבלבולים
שבעולם, (כמו שמבאר בהתורה מישרא בסימן ל, עין שם). אבל צריכין
לידע שאף על פי כן זה היום הוא יום ועולה בחשבון ובודאי יש בו טוב
רק שהחשך מכסה עליו כי הקלפה קודמת לפרי, וצריכין להתגבר
ולהשתדל לשבר הקלפה שהם כלל כל המניעות והבלבולים והטעויות

והדחיות ולידע ולהאמין שדיקא ביום הזה יכול להתקרב לה' יתברך לפי בחינתו ואם תדרשנו ימצא לך ותזכה למצא הטוב שבזה היום דיקא, כי לית יום דלית בה טוב כמו שאיתא בזהר הקדוש המובא בסימן פד) וזה לשונו, תא חזי כל שית ימי בראשית וכו' ולא תשפח יום דלית בה טוב וכו' וכל יומא אית לה גדר מלבר דלא יעול כל בר נש להווא טוב כגון חשד דכסאי לנהורא וכו'. על כן צריכים לידע שמה שנדמה להאדם כאלו היום אי אפשר לו להתפלל בכונה וללמד ולעסק בעבודת ה' זה נמשך רק מהחשד שקדם לאור שנמשך מפגם הצמצום הנ"ל שמשם נמשך הגדר מלבר שיש על הטוב שבכל יום, כמבאר בזהר הנ"ל, ומשם באים כל הטעויות והדחיות של כל אדם שבכל יום שנדמה לו כאלו היום הזה אינו כלום כאלו אינו מימי חייו כאלו היום אי אפשר להתקרב לה' יתברך כלל, כאשר נמצא זה ברב בני אדם שאינם מפקחים על דרכיהם היטב, בפרט כשיש לו איזה סבה ומארע לטוב או להפך חס ושלום, שאז היום מתבלבל אצלו לגמרי עד שרב ימיהם כלים בזה להבל ולריק רחמנא לצלן כגון ביום זה הוא יריד ויומא דשוקא וביום זה צריך לחשב חשבונותיו ובזה היום יוצא לדרך ובאלו הימים הוא בדרך נע ונד ומטלטל ובזה היום בא מן הדרך וצריך להרים המשאוי מעל העגלה ולסדר הסחורה ולחלקה כראוי וכו' וביום זה מזדמן לו איזה מריבה וקטטה עם אחד וביום זה נקרא על איזה סעדה וכיוצא בזה בטולים ובלבולים שונים בכל יום ויום עד שכמעט בכל יום נמצא בו בטול ובלבול גדול. ואפלו בשאר הימים שאין בו מארעות כאלה. נדמה לו גם כן על פי הרב בכל יום כאלו היום הזה אינו כלום וכנ"ל. וכל זה נמשך מהגדר מלבר דאית על כל יום וכנ"ל, שנמשך מהחשד שקדם לאור, דהינו מבחינת פגם הצמצום הנ"ל שהוא בחינת תקון מעוט הלבנה כנ"ל. על כן סופרים הימים לעמר דיקא, כי העמר הוא בחינת המתקת הצמצום הנ"ל בחינת תקון מעוט הלבנה שעל ידי זה נתבטל יניקת החשד והסטרך אחרא שהוא בחינת הגדר שיש על כל יום ויום שעל ידי זה זוכין לידע האמת שבכל יום ויום יש בו טוב וצריכין להשתדל להתקרב בזה היום דיקא לה' יתברך כפי אותו היום, כי כל הימים מנויים וספורים, שזהו בחינת מצות ספירת העמר וכנ"ל:

אות ז

וזה שפתיב (מיכה ז) יום לבנות גדרין יום ההוא ירחק חק יום הוא ועדיף יבוא למני אשור וכו'. ועין שם בפרוש רש"י שפרש לפי ענינו שהדבור מוסב אל האמות שמתגרין בישראל, עין שם. ולפי ענינו יתפרש היטב שישאל אומרים אל העכו"ם שהם בחינת הסטרך אחרא והקלפות המסבבין את הקדשה שמהם כל המניעות והבלבולים והדחיות שבכל

יום עד שַׁנְדָּמָה כָּאֵלוּ זֶה הַיּוֹם אֵינּוּ יוֹם כָּלֵל וְזֶהוּ יוֹם לְבָנוֹת גְּדָרֶיךָ, כְּלוֹמַר אַתֶּם הַסְטֵרָא אַחְרָא וְהַמְּנִיעוֹת וְהַדְּחִיּוֹת אַתֶּם אוֹמְרִים שְׁזֶה הַיּוֹם הוּא רַק לְבָנוֹת גְּדָרֶיךָ, הֵינּוּ הַגְּדָרִים שֶׁל הַסְטֵרָא אַחְרָא, שֶׁהֵם בְּחִינַת הַגְּדָר שֶׁיֵּשׁ עַל כָּל יוֹם וְיוֹם שֶׁלֹּא יִתְקַרֵּב לְהַטּוֹב שֶׁבְּכָל יוֹם, כְּמוֹ שְׁאִיתָא בְּזִהַר הַנִּיֵּל דְּכָל יוֹמָא אֵית לֵה גְדָר מְלַבֵּר וְכוּ' כַּנִּיֵּל. וְזֶהוּ, יוֹם הַהוּא יִרְחַק חַק שְׁאַתֶּם אוֹמְרִים שֶׁהַיּוֹם הוּא רַק לְבָנוֹת גְּדָרֶיךָ, דְּהֵינּוּ הַגְּדָרִים וְהַמְּסַכִּים שֶׁעַל כָּל יוֹם שֶׁהֵם הַמְּנִיעוֹת וְהַדְּחִיּוֹת, אָבֵל הוּא רְחוּק לְעֵסַק בְּזֶה הַיּוֹם בְּתוֹרָה שֶׁנִּקְרָאת חַק וּמִשְׁפָּט וְזֶהוּ יוֹם הַהוּא יִרְחַק חַק, שֶׁבְּזֶה הַיּוֹם יִרְחַק חַק שֶׁהוּא הַתּוֹרָה כִּי אֵי אֶפְשָׁר לְעֵסַק בְּתוֹרָה וְעִבּוּדָה בְּזֶה הַיּוֹם מִחֲמַת דְּחִיּוֹת וּמְנִיעוֹת כַּנִּיֵּל. אָבֵל בְּאַמַּת אֵינּוּ כֵּן כִּי יוֹם הוּא וְעַדִּיךָ יָבּוּא, כִּי בְּיָדָי, זֶה הַיּוֹם הוּא יוֹם גְּמוּר וּבְיָדָי נִשְׁתַּדֵּל וְנִתְגַּבֵּר לְעֵסַק בְּזֶה הַיּוֹם דִּיקָא בְּתוֹרָה וְעִבּוּדָת ה' וּלְשַׁבֵּר אֶת הַגְּדָרִים שֶׁלְכֶם וְכָל הַמְּנִיעוֹת שֶׁלְכֶם שְׁאַתֶּם רוֹצִים לְהַחֲשִׁיךְ וּלְהַסְתִּיר אֶת אֹר הַיּוֹם בְּחִינַת יוֹם הוּא וְעַדִּיךָ יָבּוּא, וְכַעֲיֵן שֶׁפִּרְשׁ רַש"י לְפִי עֲנִינּוּ וְזֶה לְשׁוֹנוּ יוֹם הוּא וְעַדִּיךָ יָבּוּא הַנְּבִיא אוֹמֵר אוֹתוֹ הַיּוֹם שְׁאַתֶּם מְלַעֲיָגִים עָלָיו לֵאמֹר בְּטֵל וְהִלְךְ לוֹ יוֹם הוּא, שְׁמֹר וְנִצּוֹר וְלֹא בְטֵל עַדִּיךָ יָבּוּא הָעֶכְפּוֹיִם לְהַחֲרִיבְךָ לְמַנִּי אֲשׁוּר שֶׁהוּא רֹאשׁ לְמַרְעֵינוּ וְעָרֵי מְצוֹר וְכוּ'. רָאָה וְהִבֵּן וְהִבֵּט אֶתְּהָ הַמַּעֲיָן וְתִרְאֶה שֶׁמִּפְרֵשׁ בְּרוּחַ קְדָשׁוֹ שֶׁל רַש"י זְכוּרֵנוּ לְבִרְכָה כָּל דְּבָרֵינוּ בְּאֵר הַיֵּטֵב, הֵינּוּ שֶׁהַנְּבִיא אוֹמֵר בְּשֵׁם יִשְׂרָאֵל לְהַסְטֵרָא אַחְרָא וְהַקְּלָפוֹת שֶׁהֵם כָּלֵל הָעֶכְפּוֹיִם יוֹם הוּא וְעַדִּיךָ יָבּוּא. אוֹתוֹ הַיּוֹם שְׁאַתֶּם מְלַעֲיָגִים עָלָיו לֵאמֹר בְּטֵל וְהִלְךְ לוֹ כָּאֵלוּ זֶה הַיּוֹם בְּטֵל וְהוֹלֵךְ לָרִיק וְלִהְבֵּל חֵס וְשְׁלוֹם וְאֵי אֶפְשָׁר לְהִתְקַרֵּב בּוֹ לֵה' יִתְבָּרַךְ מְגֻדֵל הַשְּׁתַּטְחוֹת וְהַתְּפַשְׁטוֹת הַגְּדָרִים וְהַמַּחְצוֹת וְהַבְּלוּלִים שֶׁמִּתְגַּבְּרִים מְאֹד בְּכָל יוֹם עַד שַׁנְדָּמָה בְּכָל יוֹם שֶׁבְּזֶה הַיּוֹם אֵי אֶפְשָׁר לְעַבֵּד אֶת ה' יִתְבָּרַךְ. אָבֵל בְּאַמַּת אֵינּוּ כֵּן כִּי יוֹם הוּא שְׁמֹר וְנִצּוֹר וְלֹא בְטֵל. עַדִּיךָ יָבּוּא הָעֶכְפּוֹיִם לְהַחֲרִיבְךָ שֶׁבְּזֶה הַיּוֹם דִּיקָא יָבּוּא אֲלֶיךָ חֲרָבָן וְהִרִיסָה שֶׁנִּזְכָּה לְהִרְסַת הַגְּדָרִים וְהַמַּחְצוֹת שֶׁלְךָ עַד שֶׁנִּזְכָּה לְהִתְקַרֵּב לְהַטּוֹב שֶׁבְּזֶה הַיּוֹם דִּיקָא וְכַנִּיֵּל. וְזֶהוּ לְמַנִּי אֲשׁוּר שֶׁהוּא רֹאשׁ לְמַרְעֵינוּ מְצוֹר, הֵינּוּ כָּלֵל כָּל הַקְּלָפוֹת וְסִטְרֵי אַחֲרָיִן שֶׁכְּלוּלִים בְּהָעֶכְפּוֹיִם שֶׁרֹאשׁ שֶׁלָּהֶם אֲשׁוּר שֶׁהוּא הָרֹאשׁוֹן שֶׁהִגִּילָה אֶת יִשְׂרָאֵל מֵאַרְצָם כִּי הִתְחַלַּת הַגְּלוּת שֶׁל עַשְׂרֵת הַשְּׁבָטִים הִתְחִיל מֵאֲשׁוּר, כְּמוֹ שֶׁפִּרְשׁ רַש"י שֶׁהוּא רֹאשׁ לְמַרְעֵינוּ וְעָרֵי מְצוֹר וְכוּ'. הֵינּוּ עִם כָּלֵל שְׁאָר הַקְּלָפוֹת וְהַסְטֵרָא אַחְרָא שֶׁהֵם בְּחִינַת עָרֵי מְצוֹר שֶׁהֵם בּוֹנִים עָרֵי מְצוֹר מִמֶּשׁ סָבִיב כָּל אֶדָם שֶׁהֵם בְּחִינַת גְּדָרִים וּמַחְצוֹת רַבּוֹת וְחוֹמוֹת נְחֻשֶׁת וּבְרִיחֵי בְּרָזֶל וּמִשְׁתַּטְחִים וּמִתְפַּשְׁטִים מְאֹד מְאֹד בְּכָל יוֹם וְיוֹם לְמַנְעַת אֶת הָאֶדָם מִלְּצָאת חוּבַת יוֹם בְּיוֹמוֹ. וְכִמוֹ שֶׁכָּתוּב, עִיר קִטְנָה וְאַנְשֵׁים בָּהּ מַעֲט וּבָא עָלֶיהָ מֶלֶךְ גְּדוֹל וְסִבֵּב אוֹתָהּ וּבָנָה עָלֶיהָ מְצוּדִים גְּדוֹלִים. וְכָל אֵלוּ הָעָרֵי מְצוֹר שֶׁהֵם כָּלֵל הַגְּדָרִים וְהַמְּנִיעוֹת וְהַדְּחִיּוֹת שֶׁל הַסְטֵרָא אַחְרָא כָּלֵם נִזְכָּה לְהַחֲרִיב כִּי אָנוּ יוֹדְעִים שֶׁדִּיקָא זֶה הַיּוֹם שְׁאַנּוּ עוֹמְדִים בּוֹ יוֹם הוּא, כִּי בְּיָדָי הוּא יוֹם גְּמוּר וְאֵינּוּ בְטֵל חֵס וְשְׁלוֹם כְּאֲשֶׁר אַתֶּם אוֹמְרִים. וְעַדִּיךָ יָבּוּא הָעֶכְפּוֹיִם וְהַסְטֵרָא אַחְרָא לְהַחֲרִיבְךָ וְכַנִּיֵּל:

אות ח

וְזֶה בְּחִינַת כָּלֵל הַפְּנוּנוֹת שֶׁל סְפִירָה, עֵינן שֶׁם הֵיטֵב בְּסוּף פָּרָק ו שֶׁם מְסוּדָר הַפְּנוּנוֹת הֵיטֵב בַּפְּרָטִיּוֹת בְּכָל לַיְלָה וְלַיְלָה וְתִרְאָה גְדוֹל הַשְּׁנוּיִים שֶׁבְּכָל יוֹם וְיוֹם. וְהַכָּל שֶׁבְּכָל הַשָּׁבַע שְׁבוּעוֹת שֶׁהֵם אַרְבָּעִים וְתִשְׁעָה יְמֵי הַסְּפִירָה אָנוּ מְקַבְּלִים בְּכָל יוֹם מִחַ מִיחָד, כִּי עֵתָה אָנוּ מְקַבְּלִין הַמַּחִין בְּהַדְרָגָה וּבְמַדָּה בְּכָל יוֹם וְיוֹם. אֲבָל אֵין מְקַבְּלִים אוֹתָם כְּסוּדָר רַק כְּמוֹ שֶׁקַּבְּלָנוּ אוֹתָם בְּלֵיל רֵאשׁוֹן שֶׁל פֶּסַח שְׁלֵא כְּסוּדָר, רַק שְׂאֵז קַבְּלָנוּ כָּלֵם בְּחַפְזוֹן בְּרַגַע אַחַת אֲבָל עֲכָשׁוּ מְקַבְּלִין אוֹתָם בְּהַדְרָגָה וּבְמַדָּה בְּכָל יְמֵי הַסְּפִירָה אֲבָל שְׁלֵא כְּסוּדָר, כִּי מְקַבְּלִין מַחִין דְּגִדְלוֹת קֹדֶם מַחִין דְּקִטְנוֹת, עֵינן שֶׁם הַשְּׁנוּיִים הַנִּפְלְאִים כְּגוֹן בְּיוֹם רֵאשׁוֹן שֶׁל שְׁבוּעַת רֵאשׁוֹן מְקַבְּלִין גְּדוּלוֹת א' דְּאֲבָא וּבְיוֹם שְׁנֵי גְדוּלוֹת א' דְּאֲמָא וּבְיוֹם שְׁלִישִׁי קִטְנוֹת ב' דְּאֲבָא וְאֲמָא וּבְיוֹם רְבִיעִי גְדוּלוֹת שְׁנֵי דְּאֲמָא וּבְיוֹם חֲמִשִּׁי קִטְנוֹת א' דְּאֲבָא וְאֲמָא וּבְיוֹם שִׁשִּׁי רְשִׁימוֹ דְּגִדְלוֹת ב' דְּאֲבָא וּבְיוֹם שְׁבִיעִי עֲצֻמוֹת דְּגִדְלוֹת ב' דְּאֲבָא וּבְזֶה נִשְׁלַם שְׁבוּעַת רֵאשׁוֹן. וְהַכָּל נִכְנָס בְּבְחִינַת מַחַ הַחֲכֵמָה שֶׁהוּא כָּלֵל שְׁבוּעַת הַרֵאשׁוֹנָה. וְאַחַר כֵּן בְּשְׁבוּעַת שְׁנֵי מְקַבְּלִין כָּל אֱלוֹ הַמַּחִין וְנִמְשָׁכִין לְמַחַ הַבִּינָה וְכוּ'. וְכָל אֱלוֹ הַבְּחִינּוֹת הֵם בְּכָל אָדָם וּבְכָל זְמַן כִּי אֵף עַל פִּי שְׂאִין יוֹדְעִין בְּאוֹר הַפְּנוּנוֹת לְעִמְקוֹן. אֲבָל אֵף עַל פִּי כֵן זֶה אָנוּ יוֹדְעִים וּמֵאֲמִינִים שֶׁכָּל אֱלוֹ הַבְּחִינּוֹת נַעֲשִׂין וְנִמְשָׁכִין בְּכָל דּוֹר וְדוֹר בְּכָל שָׁנָה וְשָׁנָה בְּכָל אָדָם וְאָדָם לְפִי בְּחִינָתוֹ. כִּי כָּלֵל כָּל הַמַּחִין וְהַחֲכֵמָה וְהַשֶּׁכֶל הוּא לְדַעַת וְלַהֲפִיר אֶת הַבוֹרָא יִתְבַּרְךָ שְׂזָה עֵקֶר הַדַּעַת עֵקֶר קַבְּלַת הַתּוֹרָה, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב, וַיִּדְעַת הַיּוֹם וְהַשְּׁבוּת אֶל לְבָבְךָ כִּי ה' הוּא הָאֱלֹקִים וְכוּ'. כִּי עַל יְדֵי כָּל מַצְוָה וּמַצְוָה וְעַל יְדֵי כָּל דְּבוּר וְדְבוּר מַעֲסֵק הַתּוֹרָה זוֹכִין לְהַמְשִׁיךְ עַל עֲצֻמוֹת דַּעַת וְשֶׁכֶל לְהַתְקַרֵּב אֵלָיו יִתְבַּרְךָ וְלַהֲפִיר אוֹתוֹ יִתְבַּרְךָ שְׂזָה עֵקֶר הַתְּכַלִּית. וְזֶה כָּלֵל כָּל פְּנוּנוֹת הָאֲרִי"ל שֶׁרַבְּסָם כְּכֹלֵם הֵם לְהַמְשִׁיךְ מַחִין, הֵינּוּ שְׁפִינְנוֹת כָּל הַמַּצּוֹת הוּא לְהַמְשִׁיךְ מַחִין וְדַעַת עַל כָּל אָדָם שְׂזִיזְכָּה לְהַפִּיר אֶת הַבוֹרָא יִתְבַּרְךָ בְּעֵלְמָא דִּין וּבְעֵלְמָא דְאֵתִי כְּפִי בְּחִינָתוֹ וְעַל יְדֵי כָּל מַצְוָה וּמַצְוָה נִמְשָׁךְ מַחַ וְשֶׁכֶל מִיחָד לְדַעַת וְלַהֲפִיר אוֹתוֹ יִתְבַּרְךָ בְּבְחִינָה זֹאת כִּי לְתַבּוּנָתוֹ אֵין מְסַפֵּר וּכְפִי הַיְחוּד שְׁגוֹרְמִים לְמַעְלָה כֵּן נִמְשָׁךְ עַל הָאָדָם שֶׁפַּע הַדַּעַת שְׂזִיזְכָּה לְהַפִּיר אוֹתוֹ יִתְבַּרְךָ. וּבִימֵי הַסְּפִירָה שְׂאֵז צְרִיכִין לְצֵאת מִטְּמֵאֵת מַצְרִים שְׁנִתְאַחֲזָה בָּהֶם מְאֹד עַל כֵּן צְרִיכִין לְקַבֵּל הַמַּחִין שְׁלֵא כְּסוּדָר כְּמַבְאָר בְּפְנוּנוֹת. וּכְנֻגָד כָּל מַחַ שֶׁצְרִיכִין לְקַבֵּל בְּכָל יוֹם וְיוֹם בַּפְּרָטִיּוֹת, כְּמוֹ כֵּן יֵשׁ כְּנֻגָדוֹ קִלְפָה הַקּוֹדֶמֶת לְפָרִי שֶׁהוּא בְּחִינַת הַגִּדְרָה מְלַבֵּר דְּאֵית עַל כָּל יוֹם וְיוֹם כְּנִי"ל. וּכְפִי הַשְּׁנוּיִים הַגְּדוֹלִים שֶׁבִּין הַמַּחִין כְּמוֹ כֵּן יֵשׁ שְׁנוּיִים רַבִּים בְּהַגְדָרִים וְהַמַּחֲצוֹת שֶׁיֵּשׁ עַל כָּל יוֹם וְיוֹם, כִּי אֵת זֶה לְעֵמֶת זֶה עֲשֵׂה אֱלֹקִים. וּמִזֶּה תִּבְיִן מֵאֵלֶיךָ שֶׁמִּשְׁם נִמְשָׁכִין כָּל מִינֵי הַדְּחִיּוֹת וְהַבְּלָבוּלִים שֶׁבָּאִין עַל הָאָדָם בְּכָל יוֹם עַד שֶׁנִּדְמָה כְּאֵלוֹ זֶה הַיּוֹם אֵינוֹ יוֹם מִימֵי חַיִּין, כִּי בְּזֶה הַיּוֹם יֵשׁ בּוֹ סִבָּה זֹאת וְעַכּוֹב זֶה וּבְלָבוּל וְכוּ' וְכוּ', כִּי הַכָּל נִמְשָׁךְ מִשְׁנוּיִים הַגְּדוֹלִים שֶׁיֵּשׁ בֵּין הַיָּמִים, כִּי יָכוֹל לְהִיּוֹת שְׂאֵף עַל פִּי שְׁבִימִים

הקודמים התפּלל קצת וְהָיָה לוֹ אֵיזָה נִיחָא קצת אַבְל עֲכָשׁוּ קֶשֶׁה בְּיוֹתֵר כִּי יָכוֹל לֵהוּיֹת שְׁהֵימִים הָרָאשׁוֹנִים הָיוּ בְּבַחֲיִנַת מַחִין דְּגִדְלוֹת אֲצִלוֹ שְׁשָׁם אֵין אַחֲיֹזַת הַחִיצוֹנִים שְׁהֵם הַמְּנִיעוֹת כָּל כֶּד אַבְל עֲכָשׁוּ צָרִיךְ לְקַבֵּל בַּחֲיִנַת מַחִין דְּקִטְנוֹת וְלַפְעָמִים הוּא בַּחֲיִנַת קִטְנוֹת אִי שְׁהוּא קִטְנוֹת יוֹתֵר וְגַם יֵשׁ קִטְנוֹת דְּקִטְנוֹת שְׁשָׁם הַסְטָרָא אַחְרָא נֶאֱחָזֵת בְּיוֹתֵר וְעַל כֵּן נִדְמָה לוֹ שְׁקֶשֶׁה לַעֲמֹד כְּנֶגֶד הַמְּנִיעוֹת שְׁבִזָּה הַיּוֹם, אַבְל בְּאַמַת צָרִיךְ לְהֶאֱמִין שְׁבּוֹדָאִי גַם בְּזָה הַיּוֹם יֵשׁ בּוֹ טוֹב רַק שְׁצָרִיכִין לְשַׁבֵּר הַגֵּדֵר כְּפִי אוֹתוֹ הַיּוֹם כְּדִי לְזַכּוֹת לְהַטּוֹב שְׁבִזָּה הַיּוֹם דִּיקָא וְכַנִּ"ל. כִּי אִף עַל פִּי שְׁבַכְלָל יִשְׂרָאֵל אֵין מְקַבְּלִין הַמַּחִין שְׁלֵא כְּסֻדֵּר כִּי אִם בְּפִסְחָא וְאַחֵר כְּדִי בִימֵי הַסְפִירָה אַבְל תְּמִיד מְקַבְּלִין כְּסֻדֵּר אֵדְ כְּבָר מְבֹאֵר שְׁמָה שְׁמִכְרַחֲוִין אֵז לְקַבֵּל שְׁלֵא כְּסֻדֵּר הוּא מַחֲמַת גְּדֵל אַחֲיֹזַת הַסְטָרָא אַחְרָא שְׁהִיא זְהֵמַת מְצָרִים שְׁמַחֲמַת זָה הַהֲכָרַח לְקַבֵּל הַמַּחִין שְׁלֵא כְּסֻדֵּר כַּנִּ"ל. וְעַל כֵּן כְּשֶׁהָאָדָם אֵינוֹ נִקְי מְעוֹנוֹתָיו וְצָרִיךְ לְשׁוּב בְּתַשׁוּבָה אֵזִי הוּא גַם כֵּן בְּבַחֲיִנַת יְצִיאַת מְצָרִים וְאֵזִי הוּא צָרִיךְ גַם בְּשָׂאֵר יְמוֹת הַשָּׁנָה לְקַבֵּל הַמַּחִין שְׁלֵא כְּסֻדֵּר כְּפִי בַּחֲיִנַת יְצִיאַתוֹ מִמְצָרִים, דְּהֵינּוּ מִזְהֵמַת עוֹנוֹתָיו, וְכִמוֹ כֵּן בְּאִים עָלָיו שְׁנוּיִים לְאֵין מִסְפָּר עַד שְׁבַכְלָל פְּעַם נִדְמָה לוֹ שְׁעֵתָה אִי אֶפְשָׁר בְּשׁוּם אַפֵּן לַעֲבֹד אֵת ה' יִתְבָּרַךְ וְכָל זָה בָּא מְשֻׁנוּי הַמַּחִין הַבָּאִין בְּכָל יוֹם שְׁכִמוֹ כֵּן הֵם הַתַּפְּשׁוּתוֹת הַגִּדְרִים וְהַמַּחֲצוֹת שְׁעַל כָּל יוֹם וְיוֹם כַּנִּ"ל וְעַל כֵּן צָרִיכִין לְחַזֵּק אֵת עֲצֻמוֹ בְּכָל יוֹם וְיוֹם כְּפִי אוֹתוֹ הַיּוֹם. וְאִם לַפְעָמִים מְשַׁתְּחִים כְּנֶגְדּוֹ מְאֹד עַד שְׁאִי אֶפְשָׁר לוֹ בְּשׁוּם אַפֵּן לְהַתְּפַלֵּל כְּרָאוּי אִף עַל פִּי כֵן צָרִיךְ לִידַע וּלְהֶאֱמִין שְׁגַם הַיּוֹם הַזֶּה הוּא יוֹם וְהוּא מְנוּי וְסַפּוּר בִּימֵי חַיָּיו וְאִם אִי אֶפְשָׁר לְהַתְּפַלֵּל כְּרָאוּי בְּשׁוּם אַפֵּן בְּזָה הַיּוֹם יִשְׁתַּדֵּל לַעֲשׂוֹת בּוֹ עֲבוּדָה אַחֲרַת, כְּגוֹן לְלַמֵּד יוֹתֵר אוֹ לַעֲסֹק בְּמִצְוֹת וּגְמִילוֹת חֶסֶד אוֹ לִזְמַר שְׂאֵר תַּחֲנוּנוֹת וּבִקְשׁוֹת וְשִׁיחָה בֵּינּוּ לְבֵין קוֹנּוֹ וְכִיוּצָא כִּי ה' יִתְבָּרַךְ רָצָה לְזַכּוֹת אֵת יִשְׂרָאֵל לְפִיכֶד הַרְבֵּה לָהֶם תּוֹרָה וּמִצְוֹת. וּבְרוּךְ ה' יֵשׁ לָנוּ בְּמָה לְהַחֲיֹת אֵת עֲצֻמְנוֹ בְּכָל יוֹם וְיוֹם בְּכִמָּה מֵינִי לַמּוֹדֵי הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה וּבְכִמָּה וְכִמָּה מֵינִי מִצְוֹת וְכוּי וְהַעֲקֹר שְׁיִשְׁתַּדֵּל שְׁלֵא יִטְעָה חַס וְשָׁלוֹם, שְׁהַיּוֹם הַזֶּה בְּטַל וְהוֹלֵךְ, כִּי צָרִיךְ לְחַשֵּׁב בְּכָל יוֹם שְׁאֵין לוֹ כִּי אִם אוֹתוֹ הַיּוֹם לְבַד בַּחֲיִנַת הַיּוֹם אִם בְּקִלּוֹ תִשְׁמְעוּ וְכַנִּ"ל:

אות ט

וְאַחֵר שְׁסוּפְרִים אַרְבַּעִים וְתַשְׁעָה יְמֵי הַסְפִירָה זֹכִיךְ לְשַׁבּוּעוֹת שְׁאֵז הוּא עֲקָר קַבְּלַת הַתּוֹרָה וְאֵז זֹכִיךְ לְקַבֵּל בַּחֲיִנַת כְּתֵר, כְּמוֹבָא בְּפִנּוֹת וְאִיתָא בְּדַבְרֵי אֲדוֹנָנוּ מוֹרְנוּ וְרַבְּנֵינוּ זְכָרוֹנוֹ לְבָרְכָה (בְּסִימָן וְא"ו) שְׁכַתֵּר הוּא לְשׁוֹן הַמְּתַנָּה, כְּמוֹ שְׁכַתוֹב, כְּתֵר לִי זְעִיר. וְאֵז הוּא תַּכְלִית הַתַּקּוּן שֶׁל בַּחֲיִנַת הַצְּמֻצוּמִים בְּכָל הַבַּחֲיִנוֹת, כִּי בְּשַׁבַּע שַׁבּוּעוֹת שְׁסוּפְרִין מְקַדָּם אֵז מִתְקַנִּים

את הצמצום של המחין שלא יצא המח חוץ לגבול הקדשה שלא יחשב מחשבות רעות בתאות והרהורים וחכמות חיצוניות וחכמות של הבל וכל מיני מחשבות שהוא חוץ לגבול הקדשה שכלם נמשכין מבחינת זהמת מצרים שיונקין מפגם הצמצום דקדשה שהוא בחינת מלכות דקדשה כי הם מבחינת מלכות הרשעה שכל זה אנו עוסקין לתקן בכל ימי הספירה כנ"ל, וכפי התקון כן נמשך עלינו הארת המחין דקדשה. עד שבשבועות ביום החמשים אז מקבלין המחין בשלמות ונמשך עלינו הקדשה משער החמשים ואז הוא עקר קבלת התורה, אז נתתקן צמצום המחין בבחינה עליונה, הינו כי גם כשנשמרים מפגם הצמצום הנ"ל שלא להרהר במחשבות חוץ כנ"ל וזוכין למחין דקדשה עדיו צריכין לזהר ולהשמר מאד גם בקדשה שלא יצא חוץ לגבול שיש לו, שזהו בחינת האזהרה שהזהיר מאד קדם קבלת התורה פן יהרסו לעלות אל ה'. נמצא שצריכין לתקן המחין בשתי בחינות, שהם בחינת שני מיני צמצומים, הינו צמצום אחד בעת שרוצין לקבל המחין שצריכין לתקן הצמצום שלא יצא המח מגבול הקדשה ולחוץ שלא יחשב מחשבות חוץ וכו' כנ"ל וזה מתקנין בארבעים ותשעה ימי הספירה כנ"ל. ואחר כך גם כשקבלין המחין צריכין לתקן הצמצום השני שגם בקדשה לא יצא חוץ לגבול בחינת במפלא ממה אל תדרש וכו', שזהו בחינת האזהרה פן יהרסו לעלות אל ה' וכו' וזה צריכין לתקן בשבועות על ידי בחינת כתר, כי כתר לשון המתנה כנ"ל, הינו שאסור להרס לעלות אל ה'. וכמובא בדברי אדוננו מורנו ורבינו זכרוננו לברכה מזה בכמה מקומות:

אות י

ואלו שני התקונים צריך גם כל אדם לזהר בהם מאד מאד. כי צריך האדם לזהר מאד בכל יום ויום לצאת חובת היום בכל מה דאפשר כי צריך לידע שכל ימיו מנויים וספורים ויצטרך לתן דין וחשבון מכל יום ומכל שעה ואין לו בעולמו כי אם אותו היום, שזהו בחינת מצות ספירה כנ"ל, על כן בודאי הוא צריך להיות זריז גדול בכל יום ויום להתחזק בעבודתו יתברך ככל אשר תמצא ידו לעשות בכחו. אך אף על פי כן צריכין להמתין הרבה עד שיזכה שתהיה עבודתו בשלמות כראוי בבחינת הבא לטהר מסייעין לו אומרים לו המתן כמובא בהתורה קרא את יהושע (בסימן ו) שזהו בחינת כתר כמו שמבאר שם, עין שם. וענין זה אי אפשר לבאר היטב בכתב ויש בזה שיחות קדושות הרבה ששמענו והבנו מפיו הקדוש ומעט מהם מבארים באיזה מקומות ועין בסוף הספורי מעשיות המתחיל, אף על פי שהאדם צריך להיות זריז וכו', עין שם. וזה בחינת לא עליו המלאכה לגמר ולא אתה בן חורין להבטל ממנה. ושני הבחינות

האֵלֶּה מְקַבְּלִין בְּאַרְבָּעִים וּתְשַׁעַה יְמֵי הַסְּפִירָה וְשָׁבוּעוֹת, כִּי בְּאַרְבָּעִים
וּתְשַׁעַה יְמֵי הַסְּפִירָה סוֹפְרִים הַיָּמִים לִידַע שֶׁהַיָּמִים מְנוּיִים וְסוֹפְרִים כַּנִּ"ל,
עַל כֵּן צָרִיכִין לִהְיוֹת זְרִיז גְּדוֹל מְאֹד מְאֹד בְּעִבּוּדְתוֹ יִתְבָּרַךְ וּבְשָׁבוּעוֹת אֲזוֹ
מִתְקַנֵּין צְמָצוּם הַשְּׁנִי לְבָלִי לְהֵרֵס הַגְּבוּל לְעֵלוֹת אֶל ה' רַק לְהִמָּתִין לִישׁוּעַת
ה' תִּמְיֵד בְּכָל מָה שֶׁעוֹבֵר עָלָיו וְשֵׁלָא יִגְרַם לוֹ הַזְּרִיזוֹת חוּץ מִהַמְדָּה הַרִיסָה
לְגַמְרֵי חֵס וְשָׁלוֹם, כִּי זֶה כָּלֵל גְּדוֹל שֶׁבְּכָל דְּבָר וּבְכָל מְדָה שֶׁבְּעוֹלָם יֵשׁ בּוֹ
טוֹב וָרַע וְהַבְּעַל דְּבָר אֹרֵב עַל הָאָדָם תִּמְיֵד לְלַכְדוֹ בְּמִצְוֹתָיו חֵס וְשָׁלוֹם,
בְּכָל מִינֵי תַּחֲבוּלוֹת וְרַמְאוֹת וְעֶרְמִימִיּוֹת שֶׁבְּעוֹלָם מָה שֶׁאֵין הַפָּה יָכוֹל
לְדַבֵּר וְהַלֵּב לַחֲשֹׁב. וְצָרִיכִין לְשׁוֹם לֵב אֶל הָאֱמֶת תִּמְיֵד וְלִהְסִתֵּפֵל הַיֵּטֵב
בְּכָל דְּבָר מָה יֵצֵא מִזֶּה כְּדֵי שֵׁלָא יְהִיָּה נִלְכָּד בְּרִשְׁתּוֹ חֵס וְשָׁלוֹם, כִּי בּוֹדָאֵי
בְּתַחֲלָה מִתְגַּבֵּר הַבְּעַל דְּבָר מְאֹד עַל הָאָדָם לְמַנְעוֹ לְגַמְרֵי מִדְּרָךְ הַחַיִּים חֵס
וְשָׁלוֹם. אֲדָּ כִּשְׁהָאָדָם מִתְעוֹרֵר קֶצֶת וְרוּצָה לְשׁוֹב לֵה' לְהִתְפַּלֵּל אוֹ לְלַמֵּד
וְכִיּוֹצֵא הוּא מִתְפַּשֵּׁט כְּנִגְדּוֹ וּמוֹנְעוֹ בְּכַמָּה מְנִיעוֹת וְחִלְשׁוֹת וּבְלִבּוֹלִים בְּלִי
שְׁעוֹר עַד שֶׁכַּמָּה פְּעָמִים גַּם כִּשְׁמִתֵּפֵל לְוֹמֵד אֵין הָעֵבֶדָה בְּשִׁלְמוֹת כְּרָאוּי,
בְּפֶרֶט שֶׁכַּמָּה זְמָנִים וְעֵתִים מְבַלְבֵּל אוֹתוֹ לְגַמְרֵי מִחֲמַת טְרַדַת הַפְּרָנְסָה
וְכִיּוֹצֵא, וְלֹא דֵי לוֹ בְּזֶה כִּי אִם עוֹד אֹרֵב עָלָיו כְּאֵלוֹ אֶפְס תִּקְוָה חֵס וְשָׁלוֹם,
כְּאֵלוֹ אֵי אֶפְשָׁר לוֹ עוֹד לְהִתְקַרֵּב לֵה' יִתְבָּרַךְ כְּרָאוּי מֵאַחַר שֶׁעוֹבְרִים יָמִים
וְשָׁנִים וְעַדִּין הוּא רְחוֹק כְּמוֹ שֶׁהוּא רְחוֹק. וּבְאַמְתָּ גַם זֶה הוּא תַּחֲבוּלוֹת
הַבְּעַל דְּבָר וְגַם זֶהוּ בְּחִינַת מָה שֶׁמְבַאֵר בְּהַתּוֹרָה הַנִּ"ל שֶׁהַבְּעַל דְּבָר מִתְלַבֵּשׁ
אֶת עֲצָמוֹ בְּמִצְוֹת שֶׁמְכַנִּיס בְּלִבּוֹ הַתְּרַשְׁלוֹת וְחִלְשׁוֹת עַל יְדֵי הַמִּצְוֹת
וְהִירָאָה שְׁלוֹ שֶׁהוּא מִתְלַבֵּשׁ בָּהֶם כְּאֵלוֹ הוּא רוּצָה בְּתִקְנָתוֹ וּמוֹכִיחַ אוֹתוֹ
עַל יְדֵי שֶׁהוּא רְחוֹק כָּל כָּךְ, וּבְאַמְתָּ כּוֹנֵן לְהִרְע לְמַנְעוֹ וְלִהְחִלְשׁוֹ גַם מִמַּעַט
עִבּוּדְתוֹ שְׁרוּצָה לְעֵסֶק בָּהּ :

עַל כֵּן כָּל מִי שְׁרוּצָה לְכַנֵּס בְּעִבּוּדְתוֹ ה' צָרִיךְ לְזַהֵר מְאֹד לְאַחוֹז בְּשִׁנְיָהִם.
בְּבְחִינַת טוֹב אֲשֶׁר תִּאָּחוֹז בְּזֶה וְגַם מִזֶּה אֵל תִּנַּח יְדָךְ וְכוּ', דְּהֵינּוּ לִהְיוֹת זְרִיז
גְּדוֹל מְאֹד מְאֹד בְּעִבּוּדְתוֹ יִתְבָּרַךְ וְאֶת כָּל אֲשֶׁר תִּמְצָא יְדָךְ לַעֲשׂוֹת בְּכַחַד
עֲשֵׂה בְּזִרְיוֹת גְּדוֹל דְּבָר יוֹם בְּיוֹמוֹ וְלֹא לְדַחוֹת מִיּוֹם לְיוֹם חֵס וְשָׁלוֹם
וְכַנִּ"ל. וְאֵף עַל פִּי כֵן צָרִיךְ לְהִמָּתִין הַרְבֵּה הַרְבֵּה שֶׁאֶפְלוֹ כְּשִׁרְאוּאָה שֶׁאֵין
עִבּוּדְתוֹ בְּשִׁלְמוֹת וְאֶפְלוֹ אִם לְפַעְמִים אֵינּוּ יָכוֹל לַעֲשׂוֹת כָּלֵל, אֵף עַל פִּי כֵן
יִמָּתִין וְיִצְפֶּה לִישׁוּעַת ה', כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב, אֲדָּ לְאַלְקִים דּוֹמֵי נַפְשֵׁי וְכוּ', אֲדָּ אֵל
אֲלֻקִּים דְּמִיָּה נַפְשֵׁי וְכוּ'. וְכָתִיב, טוֹב וַיְחִיל וְדוֹמֵם לְתִשׁוּעַת ה'. וְזֶה בְּחִינַת
שְׁמִירַת הַתּוֹרָה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב, שְׁמֹר וְשִׁמְעֵת. וְכָתִיב, לְשֹׁמֵר מְאֹד וְלַעֲשׂוֹת
וְכוּ'. כִּי צָרִיכִין שְׁמִירָה גְּדוֹלָה מְאֹד מִתַּחֲבוּלוֹת הַבְּעַל דְּבָר בְּכָל הָאֲפָנִים
וְהַבְּחִינּוֹת עַד שִׁיזְכֶּה לַעֲשׂוֹת וּלְקַיֵּם אֶת כָּל דְּבָרֵי הַתּוֹרָה, וְשְׁמִירָה לְשׁוֹן
הַמְּתַנָּה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב, וְאָבִיו שְׁמַר אֶת הַדְּבָר, הֵינּוּ שְׂאֵי אֶפְשָׁר לְזַכּוֹת לְקַיֵּם
אֶת כָּל דְּבָרֵי הַתּוֹרָה בְּשִׁלְמוֹת לְדַבֵּק בּוֹ יִתְבָּרַךְ בְּאַמְתָּ כִּי אִם עַל יְדֵי בְּחִינַת
שְׁמִירָה וְהַמְּתַנָּה, כִּי צָרִיךְ לְהִמָּתִין הַרְבֵּה עַד שִׁיזְכֶּה לְמָה שִׁיזְכֶּה. כִּי אֶפְלוֹ
מִי שִׁזְכֶּה לְעִבּוּדְתוֹ ה' כְּרָאוּי וְעוֹסֵק הַרְבֵּה בְּתוֹרָה וְתַפְלָה וּמַעֲשִׂים טוֹבִים
צָרִיךְ גַּם כֵּן לְהִמָּתִין הַרְבֵּה עַד שִׁיזְכֶּה לְשִׁלְמוֹת כְּרָאוּי כִּי עֵקֶר תַּכְלִית
הָעִבּוּדָה הוּא לְהַפִּיר אוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ כְּמוֹ שֶׁאֵיתָא בְּזִהַר הַקְּדוֹשׁ בְּגִין
דִּישְׁתַּמּוּדְעִין לָהּ וְלָזֶה צָרִיכִין לְהִמָּתִין הַרְבֵּה. אֲדָּ לֹא הִיָּה לָנוּ כַּח לְהִמָּתִין
כָּל כָּךְ כִּי כְּפִי הַנִּקְדָּה טוֹבָה שֶׁבָּלֵב כָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל הוּא בּוֹעֵר וּמִתְלַהֵב

מאד להפיל בו יתברך ולדבקה בו. על כן ברחמיו נתן לנו את התורה הקדושה כי היא חיינו וארץ ימינו, כי על ידי התורה יש לנו במה להחיות עצמנו כל הימים אשר אנו ממתינים לישועתו להפיל בו יתברך בשלמות, כי התורה היא אחדותו יתברך ועל ידי התורה בעצמה אנו זוכין לבוא אל התכלית האמתית לדבקה בו יתברך. אך גם מי שאין עבודתו בשלמות ואפלו אם נדמה לו שעדין הוא רחוק לגמרי ואפלו אם הוא באמת כך אף על פי כן צריך להמתין ולצפות לישועתו ולהחיות את עצמו בתוך כך בכל מה שיוכל פעם בתורה פעם בתפלה פעם בהתבודדות ושיחה בינו לבין קונו פעם בשיחה עם חברו או רבו פעם בעשיית איזה מצוה וגמילות חסד פעם ברצון וכסופין והשתוקקות שזה העקר, כמבאר בדבריו זכרוננו לברכה שעקר הוא הרצון וכו' ובתוך כך לומדין כאילו לומדין ומתפללין כאילו וכו', עין שם:

אות יא

וזה בחינת גאולה ראשונה וגאולה אחרונה שאין לה הפסק, כי אין אחריה גלות שהם בחינת פסח ושבועות, כי פסח הוא בחינת גאולה ראשונה שאז אוכלין מצה שהוא בחינת חפזון, כמו שפתיב, שבעת ימים תאכל עליו מצות כי בחפזון יצאת וכו'. וזה בחינת זריזות שצריכין להזדרז מאד בעבודת ה' בזריזות גדול ולא לדחות מיום לחברו חס ושלום, שזהו בחינת ספירת העמר כנ"ל. ועל כן מאז מתחילין תכף לספר ארבעים ותשעה ימי הספירה, כמו שפתיב, וספרתם לכם ממחרת השבת, שתלתה התורה מצות ספירה במחרת השבת שהוא יום ראשון של פסח שנקרא שבת כמו שפרש רש"י, כי בימי הספירה אנו ממשיכין עלינו המחין של פסח שהם בחינת זריזות, בחינת חפזון (רק שבפסח מקבלין כל המחין בבת אחת ובספירה מקבלין אותן המחין בעצמן בהדרגה בכל ימי הספירה וכו"ל). אבל שבועות, שהוא קבלת התורה, הוא בחינת גאולה האחרונה שנאמר בה, כי לא בחפזון תצאו ובמנוסה לא תלכו וכו'. ועל כן מביאין אז שתי הלחם מחמץ דיקא, כמו שפתיב, חמץ תיאפינה וכו'. וחמץ הוא באחור הזמן בחינת המתנה, הינו שצריכין לבלי להרס לעלות אל ה' רק בגדל הזריזות יהיה זהיר לאחז גם בזה להמתין הרבה בבחינת אומרים לו המתן שזה נמשך מבחינת כתר שמקבלין בשבועות שהוא לשון המתנה כנ"ל וזהו בחינת גאולה האחרונה שאין לה הפסק. כי כשזוכין לזה לבחינת המתנה אז בודאי יזכה לגאולה שלמה מגלות נפשו. כי בודאי סוף כל סוף ישוב אל ה' וירחמהו כי חסדי ה' לא תמנו וכו'. ועל זה נאמר (בפתיבוקב), על משמתי אעמדה ואתיצבה וכו' כי עוד חזון למועד וכו'. אם יתמהמה חכה לו וכו', שזהו נאמר על הגאולה האחרונה, וזהו גם בכל

אדם ובכל זמן, כי עקר הגאולה היא גאולת הנפש שאף על פי שצריכין למהר מאד למלט נפשו ממה שצריך להמלט אף על פי כן כשוראה שמתעבב גאולתו הרבה צריך להתחזק להתמתין הרבה לישועתו עד שיקיף וירא ה' משמים, כמו שכתוב, ואני תמיד איחל. וכמו שהוא בענין הגאולה הכללית של ישראל שבודאי צריכין בכל יום לפל על פניו ולבכות ולהתחנן הרבה לפניו יתברך שימהר גאולתנו תכף ומיד כי ארץ עלינו הגלות וכשל כח הסבל, ואף על פי כן כשורואין שמתארץ הגלות אף על פי כן צריכין להתמתין עוד ועוד, כמו שכתוב, אם תמהמה חכה לו כי בא יבא לא יאחר. כן היא בפרטיות בכל אדם אף על פי שצריך לבכות הרבה לפני ה' יתברך ולהתחנן לפניו על נפשו שיגאלנה מהרה מתאות עולם הזה והבליו. אף על פי כן כשוראה שמתמהמה הדבר הרבה צריך להוחיל ולהמתין הרבה זמנים אחר זמנים אולי יראה ה' בעניו כי לא לעולם יריב ולא לנצח יקצף ואף על פי שהמניעה מצדנו מחמת שאין אנו הגונים במעשינו פראוי ואפלו אם הוא כמו שהוא אף על פי כן כל זמן שתולה עיניו למרום ושומר ומצפה וממתין לישועתו יתברך על ידי זה בעצמו יחוס ויחמל עליו ה' יתברך ויקרבהו לעבודתו באמת ויתהפך הכל לטובה:

אות יב

וזהו (ירמיה לא) כי יש יום קראו נצרים בהר אפרים כו'. ופרש רש"י לשון שמירה, כלומר יש יום שיקראו אותם ששמרו התורה ויאמרו קומו וכו', עין שם. הינו כי מי שהוא נוצר ושומר וממתין לישועת ה' כנ"ל בודאי יש לו יום כי סוף כל סוף יגיע היום שהוא מצפה שיזכה להתקרב אליו יתברך בחינת כי יש יום קראו נצרים בהר אפרים קומו ונעלה בחינת יום הוא ועדיף יבא שנאמר גם כן על הגאולה האחרונה, (כמו שפרש רש"י שם) שהוא בחינת שבעות שהוא גמר תקון הספירה, כמו שכתוב, תספרו חמשים יום. שכל הארבעים ותשעה ימים סופרים כדי להגיע ליום החמשים שהוא שבעות שאז זוכין לבחינת פתר שהוא בחינת המתנה, שזהו בחינת שמירת התורה כנ"ל. כי באמת עקר תקון בחינת הספירה הוא כשזוכין לשבעות שהיא בחינת המתנה כנ"ל, הינו כי בחינת ספירה הוא שצריך האדם כל ימי חייו לזכר מאד מאד בכל יום ויום שהוא מנוי וספור במספר ובחשבון כדי שיתגבר לעסק בו בעבודת ה' כל מה שיוכל וכנ"ל. אבל אחר כל אלה אפלו שהוא מפארי דחשבנא וחושב עם עצמו בכל יום וזוכר ויודע היטב שימיו מנויים וספורים וקצובים, אף על פי כן מגדל התגברות הסטרא אחרא שמתגברת כנגד הקדשה מאד בכל מיני תחבולות כי את זה לעמת זה עשה אלקים, ובפרט כנגד מי שרוצה לכנס בעבודת ה'. על כן יכול להיות שאף על פי כן יתגבר כנגדו הבעל דבר חס

וְשָׁלוֹם, וַיְבַלְבֵּל עֲבוֹדָתוֹ חֵס וְשָׁלוֹם, וְלֹא דֵי לוֹ בָּזָה כִּי אִם שִׁירְצָה חֵס וְשָׁלוֹם, עַל יְדֵי זֶה לְסִתֵּר יָמֵי סְפִירָתוֹ לֹא מָר לוֹ מַה בָּצַע שֶׁתִּסְפָּר אֶת יָמָיו בְּכָל עֵת וְתַחֲשֹׁב עַל אַחֲרִיתָךְ בְּכָל יוֹם מֵאַחַר שֶׁאַתָּה רוֹאֶה שְׁעַם כָּל זֶה אֵינְךָ פּוֹעֵל לְהִיּוֹת כְּרָצוֹנוֹ יִתְבָּרַךְ בְּאַמֶּת כִּי נִשְׁתַּה גְבוּרָתְךָ וַיִּצְרָךְ וַתּוֹקֶפֶךָ רַחֲמָנָא לְצַלּוֹן. אָבֵל אִם מִשְׁפִּיל עַל הָאֱמֶת לְאֱמֶתוֹ יֹאמֵר וַיִּשִׁיב לְלִבּוֹ וְאִם כֵּן וְכִי מִשׁוֹם הָאֶחָדֵל לְגַמְרֵי חֵס וְשָׁלוֹם, לְסַפֵּר אֶת יָמָיו, הֲלֹא אָף עַל פִּי כֵן יָבוֹא קִצִּי וְאֶכְרַח לְתוֹן דִּין וְחֻשְׁבוֹן מְכַל יוֹם וְיוֹם עַל כֵּן אָף אִם יַעֲבֹר עָלַי מָה אֲנִי עַל מִשְׁמַרְתִּי אֶעֱמֵד לְשֹׁמֵר וְלִצְפוֹת וְלְהַמְתִּין לִישׁוּעָתָהּ הִי. וּבִתְוֹךְ כִּד אֶחְטֹף מִעֲבוֹדָתָהּ הִי כָּל מַה שֶׁאוּכַל בְּכָל יוֹם וְיוֹם מֵעַט אוֹ הֶרְבֵּה בְּבַחֲיִנַת חֻטִּף וְאֶכֶל חֻטִּף וְשִׁתָּה דְהֵאֵי עֲלָמָא דְאֲנִן בְּהַ כְּבִי הַלּוּלָא דְמֵיָא, שְׁנֵאֲמַר עַל אֲכִילַת תּוֹרָה וּמִצּוֹת שֶׁנִּקְרָא אֲכִילָה, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב, לִכְוֹ לְחַמּוֹ בְּלַחֲמֵי. וְכִשְׂיֵהִיָּה חִזְק וְאַמִּיץ בְּדַרְךָ זֶה שִׁימְנֵה וְיִסְפֵּר אֶת יָמָיו אָף עַל פִּי שֶׁנִּדְמָה לוֹ שֶׁאֵינּוּ יוֹצֵא חוֹבַת הַיּוֹם וְאֶפְלוֹ אִם הָאֱמֶת הוּא כֵּן, אָף עַל פִּי כֵן לֹא יִסְתֵּר סְפִירָתוֹ בְּשִׁבִיל זֶה, כִּי אָף עַל פִּי כֵן שֶׁאֵינִי יוֹצֵא יְדֵי חוֹבַתִּי בְּכָל יוֹם אָף עַל פִּי כֵן יָמֵי מְנוּיִים וְסִפּוּרִים וְעַל כֵּן אֲנִי מְחַיֵּב לְשׁוֹם כָּל לְבִי וּמְגַמְתִּי וְתַקְוֹתִי לְהַמְתִּין וְלִצְפוֹת לִישׁוּעָתָהּ הִי וְכִנּוּיִל. וְאִזּוֹ דִּיקָא יוֹכֵל לְקַיֵּם בְּחִינַת מִצְוֹת סְפִירָה כָּל יָמָיו. נִמְצָא שֶׁדִּיקָא עַל יְדֵי בְּחִינַת הַהֲמַתְנָה שֶׁהוּא בְּחִינַת שְׁבוּעוֹת יְכוּל לְהַמְשִׁיךְ עַל עֲצָמוֹ בְּחִינַת מִצְוֹת סְפִירָה כָּל יָמָיו כִּי יִזְכֶּה לְחַשֵּׁב עַל יָמָיו בְּכָל יוֹם וְלַחֲטוֹף מַה שִׁיּוּכַל מֵאַחַר שֶׁחוֹשֵׁב עַל אַחֲרִיתוֹ בְּכָל יוֹם וְאִזּוֹ בּוֹדָאֵי יִזְכֶּה שֶׁיִּגְיַע יוֹם יִשׁוּעָתוֹ שֶׁיִּתְקַרֵּב לָהּ יִתְבָּרַךְ בְּבַחֲיִנַת כִּי יֵשׁ יוֹם קָרָאוֹ נִצְרִים, יִנְצְרִים דִּיקָא, שֶׁהוּא לְשׁוֹן שְׁמִירָה וְהַמְתְּנָה כְּנִיּוּל:

אות יג

וְזֶה דִּינֵי שׁוּמְרִים שֶׁכָּל הַשׁוּמְרִים צְרִיכִין לְשַׁבַּע אֶפְלוֹ עַל טַעֲנַת סִפְק שְׁבוּעָה דְאֹרִיתָא מַה שֶׁלֹּא מְצִינּוּ כֵן בְּכָל הַתּוֹרָה, כִּי אֵין שׁוֹם שְׁבוּעָה דְאֹרִיתָא עַל טַעֲנַת סִפְק (וְאָף עַל פִּי שֶׁעֵד אֶחָד מְחַיֵּב שְׁבוּעָה אֶפְלוֹ טַעֲנּוּ בְּסִפְק, עַל פִּי הָעֵד, תְּשׁוּבָתוֹ בְּצַדוֹ כִּי שֵׁם יֵשׁ טַעֲנוֹת וְדָאֵי שֶׁל הָעֵד וְעַקֵּר חַיִּיב הַשְׁבוּעָה מְחַמַּת דְּבָרֵי הָעֵד שֶׁיּוֹדַע בּוֹדָאֵי אָבֵל שׁוּמְרִים חַיִּיבִים שְׁבוּעָה דְאֹרִיתָא עַל טַעֲנַת סִפְק לְגַמְרֵי):

כִּי עַקֵּר הַשְּׁמִירָה הוּא לְשֹׁמֵר הַדְּבָר מִכָּל מִינֵי הַזְּקוֹת וְכָל מִינֵי הַזְּקוֹת בָּאֵין מִבְּחִינַת מַלְכוּת הַרְשָׁעָה, שֶׁהוּא בְּחִינַת עֲשׂוֹ שֶׁבָּזָה אֶת הַבְּכוֹרָה שֶׁהוּא בְּחִינַת כְּסִילוֹת, בְּחִינַת לֹא יַחֲפֹץ כְּסִיל בְּתִבוּנָה. כִּי מַלְכוּת הַרְשָׁעָה בְּחִינַת עֲשׂוֹ הוּא בְּחִינַת חֲזִיר הַיַּעַר, בְּחִינַת חֵית קָנָה שֶׁהִם בְּחִינַת מִזִּיקֵי עֲלָמָא שֶׁמְשִׁם בָּאִים כָּל הַגְּנֵבוֹת וְהַגְּזֵלוֹת וְהַהֲכַחְשׁוֹת וְכָל מִינֵי הַזְּקוֹת שֶׁבְּעוֹלָם, כִּי מַלְכוּת הַרְשָׁעָה הִם בְּחִינַת כְּסִילוֹת כְּנִיּוּל שֶׁמְשִׁם בָּאִים כָּל הַהֲזְקוֹת, כִּי הַדַּעַת שׁוּמֵר מִכָּל הַהֲזְקוֹת וְעַל יְדֵי כְּסִילוֹת בָּאִים כָּל הַהֲזְקוֹת כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב:

אֲדוֹנָנוּ מוֹרְנוּ וְרַבְּנוּ זְכוּרֵנוּ לְבִרְכָה בְּסֵפֶר הָאֵ"ב כְּשֶׁאַתָּה עוֹשֶׂה אֵיזָה הַזֶּקֶק
יְדוּעַ לְהוֹי לָךְ שֶׁפָּגַמְתָּ בַדְּעַת. וְעַל כֵּן עֵקֶר הַשְּׁמִירָה עַל יְדֵי בְּחִינַת מַלְכוּת
דְּקִדְשָׁה כְּשֶׁזּוֹכֵין לְהַגְבִּיר מַלְכוּת דְּקִדְשָׁה עַל מַלְכוּת דְּסִטְרָא אַחְרָא שֶׁעַל
יְדֵי זֶה מְכַנְיַעִין וּמְבַטְלִין כָּל הַהִזְקוֹת שֶׁבָּאִין מִבְּחִינַת מַלְכוּת דְּסִטְרָא
אַחְרָא כְּנ"ל. וְעַל כֵּן מַלְכוּת הוּא בְּחִינַת שְׁמוֹר, (כִּי־דוּעַ בְּהֵר וּבְכַתְבֵי
הָאֲר"י ז"ל בְּעֵנֶן זְכוֹר וְשְׁמוֹר זְכוֹר לְדְכוּרָא וְשְׁמוֹר לְנוֹקְבָא שֶׁהִיא בְּחִינַת
מַלְכוּת כִּי־דוּעַ) כִּי עֵקֶר הַשְּׁמִירָה עַל יְדֵי בְּחִינַת מַלְכוּת וְכְנ"ל. וְעַל כֵּן עֵקֶר
הַשְּׁמִירָה הוּא עַל יְדֵי הַתּוֹרָה שֶׁעַל יְדֵי זֶה מְגַבְּרִין מַלְכוּת דְּקִדְשָׁה עַל
מַלְכוּת דְּסִטְרָא אַחְרָא שֶׁעַל יְדֵי זֶה מְבַטְלִין כָּל הַהִזְקוֹת כְּנ"ל, כִּי עַל יְדֵי
הַתּוֹרָה שֶׁעַל יְדֵי זֶה נוֹתְנִין כַּח לְמַלְכוּת דְּקִדְשָׁה שֶׁהִיא בְּחִינַת תְּקוּן צְמָצוּם
הַמַּחִין, בְּחִינַת נו"ן, עַל יְדֵי זֶה נִמְשָׁךְ הָאֲרַת הַשֶּׁכֶל וְהַחֲכָמָה שֶׁהוּא הַחִיּוֹת
שֶׁל כָּל דָּבָר שֶׁהוּא בְּחִינַת ח' וְאֵז זוֹכֵין לְהַסְתַּפֵּל עַל הַשֶּׁכֶל שֵׁישׁ בְּכָל דָּבָר
שֶׁבְּעוֹלָם, לְהִתְקַרֵּב עַל יְדֵי זֶה לְה' יִתְבָּרַךְ, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת שְׁמֵשׁ בְּחִינַת יַעֲקֹב
שֶׁזֶכָה לְבְכוּרָה, כְּמַבְאָר שֶׁם בְּהַתּוֹרָה הַנִּי"ל וְאֵזִי נִשְׁמְרִין מִכָּל הַהִזְקוֹת, כִּי
אוֹר יוֹם בְּחִינַת שְׁמֵשׁ שֶׁהוּא בְּחִינַת אוֹר הַשֶּׁכֶל מְצִיל מִכָּל הַהִזְקוֹת, כִּי כָּל
מְזִיקֵי עֲלָמָא, אֵין לָהֶם שְׁלִיטָה בְּאוֹר יוֹם, כִּי כָּל שְׁלִיטָתָם הוּא רַק בַּחֲשָׁךְ
וּבְלֵילָה, כִּי בּוֹ תִרְמַשׁ כָּל חֵיתוֹ יַעַר. וְכִמוֹ שֶׁכְּתוּב, חֲתַר בַּחֲשָׁךְ בְּתַיִם יוֹמָם
חֲתָמוּ לָמוֹ וּכְתִיב, וּבְלֵילָה יְהִי כְּגֹב. וְעַל כֵּן עַל יְדֵי הַתּוֹרָה שֶׁעַל יְדֵי זֶה זוֹכֵין
לְהַסְתַּפֵּל עַל הַשֶּׁכֶל שֶׁבְּכָל דָּבָר שֶׁהוּא בְּחִינַת אוֹר יוֹם עַל יְדֵי זֶה נְצוּלִין מִכָּל
הַהִזְקוֹת וְעַל כֵּן עַל יְדֵי זֶה מְתַגַּבֵּר מַלְכוּת דְּקִדְשָׁה שֶׁהִיא בְּחִינַת שְׁמוֹר
שֶׁהִיא בְּחִינַת עֵקֶר הַבֵּית שֶׁשׁוּמְרֵת כָּל חִפְצֵי הַבֵּית מִכָּל מִין הַהִזְקוֹת וְכְנ"ל.
נִמְצָא שֶׁעֵקֶר הַשְּׁמִירָה עַל יְדֵי הַתּוֹרָה וְזֶה בְּחִינַת בְּהִתְהַלְכֵךְ תַּנְחָה אַתָּךְ
בְּשִׁכְבְּךָ תִּשְׁמַר עֲלֶיךָ וְכו'. וְכְתִיב, מְזַמְּרָה תִּשְׁמַר עֲלֶיךָ תִּבְוֶנָה תִּנְצָרְכָה, כִּי
הַתּוֹרָה שׁוּמְרֵת מִכָּל מְזִיקֵי עֲלָמָא כְּנ"ל, וְעַל כֵּן בְּאַמַּת אֲמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ
זְכוּרֵנוּ לְבִרְכָה לְעֵנֶן דִּינָא תִּלְמִידֵי חֲכָמִים אֵינָם צְרִיכִים נְטִירוּתָא, כִּי
הַתּוֹרָה שׁוּמְרֵת אוֹתָם, כְּמַבְאָר הַדִּין לְעֵנֶן שֶׁאֵין הַתְּלִמִּיד חָכֵם צְרִיךְ לְתוֹן
לְצָרְכֵי שְׁמִירַת הָעִיר:

אות יד

כִּי בְּאַמַּת קִשָּׁה מְאֹד לְשְׁמֹר שׁוֹם דָּבָר, כִּי יֵשׁ כַּמָּה וְכַמָּה מֵינֵי הַהִזְקוֹת שֶׁאֵי
אֲפֻשֶׁר לְשְׁמֹר מֵהֶם כִּי אִם בִּישׁוּעַת ה'. וְכִמוֹ שֶׁכְּתוּב, אִם ה' לֹא יִשְׁמַר עִיר
שָׂוֵא שֶׁקֵּד שׁוֹמֵר. וְעַל כֵּן עֵקֶר הַשְּׁמִירָה עַל יְדֵי הַתּוֹרָה וְכְנ"ל. וְעַל כֵּן בְּאַמַּת
אֲמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוּרֵנוּ לְבִרְכָה, הִרְחַק מִן הַפְּקִדוֹנוֹת, כִּי הַשְּׁמִירָה קִשָּׁה
מְאֹד כְּנ"ל, כִּי עֵקֶר הַשְּׁמִירָה הוּא בְּמִקּוֹם דְּשָׁכִיחַ הַזְּקָא שֶׁאֵז מוֹסְרִין
הַדָּבָר לְשׁוֹמֵר לְשְׁמֹר, אֲבָל הַשְּׁמִירָה מֵהַהִזְקוֹת קִשָּׁה מְאֹד כִּי הַמְזִיקֵי עֲלָמָא
הֵם אוֹרְבִים תְּמִיד עַל כָּל דָּבָר, כִּי הֵם כְּנֶגֶד מַלְכוּת דְּקִדְשָׁה שֶׁהִיא בְּחִינַת

מדרגה התחתונה של הקדשה, שהיא בחינת שמירה, מחמת שהיא סמוכה אל החיצונים, והם אורבים פנגדה תמיד לקלקל ולהזיק חס ושלום את הדברים והחפצים שהיא שומרת אותם, כשמוצאין איזה פגם חס ושלום, שעל ידי זה יש להם כח להתגבר פנגדה חס ושלום. ועל כן יש להאדם מלחמות גדולות בכל פגם, ובפרט בעניני עבודות החיצוניות שהם ממונו וחפצו של האדם, כי יש בהם קדשות וניצוצות רבים מאד, אבל מחמת שהם בבחינת חיצוניות בחינת צאתה, (כמו שמבאר בהתורה כי תצא למלחמה בסימן רפ) ששם סמוכים החיצונים ממש שהם אורבים לינק משם ולהשחית ולקלקל חס ושלום, ועל כן קשה על האדם לשמר אפלו חפצי עצמו, מפל שכן שצריך להתרחק מלקבל עליו שמירת פקדונות של אחרים, כי עקר השמירה כתקונה הוא שישתכל על הדבר בעינו היטב ולא יעלים עין ממנה, הינו שצריך להסתכל על השכל שיש באותו החפץ ולקשרו אל השכל והדעת האמתית שעל ידי זה עקר השמירה פני"ל. וזה בודאי קשה על האדם, כי זה עקר המלחמה של האדם בזה העולם שלא יהיה נמשך אחר גשמיות הדבר רק להסתכל על השכל שיש בכל

דבר :

אות טו

ועל כן כל השומרים צריכים שבועה דאורייתא אפלו על טענת ספק, כי אנו חושדים אותו שפגם בהשמירה על ידי איזה פשיעה או שליחות יד וכו' מחמת שהשמירה הוא בבחינת עבודות החיצוניות במקום שסמוך אל החיצונים ששם הם נאחזין מאד על כן קשה להיות נשמר מאחזתם שמשם באים כל הפשיעות ושליחות יד וכל ההכחשות וההזקות וכנ"ל. ועל כן תכף שנעשה שומר חל עליו שבועה דאורייתא מיד אפלו על טענת ספק, כי השבועה היא בחינת התקשרות, כי השבועה היא בנקיטת חפץ שהוא הספר תורה שעל ידי זה עקר תקון השמירה פני"ל, כי עקר תקון השמירה הוא על ידי שמקשרין החיצוניות אל הפנימיות, דהינו כשמסתכלין על השכל שיש בכל דבר שהוא עצם הפנימיות שזה זוכין על ידי התורה פני"ל. ועל כן כל שומר צריך לשבע כי אין אנו מאמינים לו על השמירה שהיתה פראוי כי אם על ידי השבועה בנקיטת חפץ שהוא התורה שעל ידי זה מקשרין הכל אל פנימיות השכל שיש בכל דבר שעל ידי זה עקר תקון השמירה בשרשה וכנ"ל :

וְזֶה שֶׁקָרָא הַתּוֹרָה אֶת הַשּׁוֹמֵר בְּעַל הַבַּיִת, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב, וְנִקְרַב בְּעַל הַבַּיִת אֶל הָאֱלֹקִים. וּפֶרֶשׁ רַש"י שֶׁהוּא הַשּׁוֹמֵר שֶׁנִּקְרָא בְּעַל הַבַּיִת. וְלִכְאוּרָה תַּמּוּהָ הַלְשׁוֹן מִדּוּעַ נִקְרָא הַשּׁוֹמֵר בְּעַל הַבַּיִת. הֲלֹא אִם מָסַר לוֹ הַחֶפֶץ לְשֹׂמְרוֹ בַּחוּץ נוֹהֵג בּוֹ גַם כֵּן כָּל דֵּינֵי הַשּׁוֹמְרִים וּמִדּוּעַ יִהְיֶה נִקְרָא בְּעַל הַבַּיִת, גַּם הֲלֹא עֵקֶר הַבְּעַל הַבַּיִת הוּא בְּעַל הַחֶפֶץ וְאִיךָ יִקְרָא עֵתָּה אֶת הַשּׁוֹמֵר בְּעַל הַבַּיִת בְּשִׁבִיל אוֹתָהּ הַשְּׂעָה שֶׁנַּעֲשֶׂה שׁוֹמֵר עָלָיו. אִךְ בְּזֶה רְמִזָּה לָנוּ הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה טַעַם כָּל דֵּינֵי הַשּׁוֹמְרִים שֶׁהַחֲמִירָה עֲלֵיהֶם הַתּוֹרָה לְשֹׂמֵר הַיֵּטֵב מְאֹד, כְּמִבְּאֵר בְּדִבְרֵי רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנוֹם לְבִרְכָה וְכֻלָּם צְרִיכִים לְשִׁבְעַת שְׁבוּעָה דְאוֹרִיטָא בְּנִקְיִטַת חֶפֶץ. כִּי כָּל זֶה מִחֲמַת שֶׁזֶה הַשּׁוֹמֵר חָגַר מְתַנָּיו לְהִיּוֹת נַעֲשֶׂה בְּעַל הַבַּיִת עַל זֶה הַחֶפֶץ, דְּהֵינּוּ לְקִשְׁרֵי הַחִיצוֹנִיּוֹת אֶל הַפְּנִימִיּוֹת שֶׁהוּא פְּנִימִיּוֹת הַשֶּׁכֶל שֵׁשׁ בְּכָל דָּבָר שֶׁהוּא שָׂרֵשׁ הַדָּבָר וְחִיּוּתוֹ שֶׁמִּשָּׁם עֵקֶר הַשְּׂמִירָה כְּנִי"ל, וְעַל כֵּן נִקְרָא בְּעַל הַבַּיִת בְּוֹדָאֵי, כִּי הַבַּיִת שֶׁל הָאָדָם הוּא בְּבַחֲיִנַת פְּנִימִיּוֹת נֶגֶד מְקוֹמוֹת שְׁבַחוֹץ, וְעֵקֶר בְּנֵן הַבַּיִת הוּא בְּשִׁבִיל שֵׁיכְנִס בּוֹ מַחוּץ לְפָנָיִם, הָאָדָם עִם כָּל חֶפְצָיו, וְעַל כֵּן הַבַּיִת הוּא מְקוֹם מְשֹׁמֵר כִּי עֵקֶר הַשְּׂמִירָה עַל יְדֵי בְּחִינַת פְּנִימִיּוֹת, דְּהֵינּוּ עַל יְדֵי שֶׁמְכַנְסִין כָּל דָּבָר מַחוּץ לְפָנָיִם וּמְקַשְׂרִין אוֹתוֹ לְשָׂרְשׁוֹ שֶׁהוּא הַחֲכָמָה שֶׁהוּא עֵקֶר הַפְּנִימִיּוֹת כְּנִי"ל. וְעַל כֵּן צְרִיכִין לְבָנוֹת הַבַּיִת בְּחֲכָמָה, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב: בְּחֲכָמָה יִבְנֶה בַּיִת וּבִתְבוּנָה יִתְכַוֵּן וְכוּ'. הֵינּוּ שֶׁצְרִיכִין לְבָנוֹת הַבַּיִת לְשֵׁם ה' כְּדֵי לְעַסֵּק בּוֹ בְּחֲכָמָה הָאֲמִתִּית שֶׁהִיא הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, כִּי כָּל אָדָם צָרִיךְ לָכוֹן בְּבִנְיָן בֵּיתוֹ שֶׁכְּמוֹ שֶׁבְּגִשְׂמִיּוֹת הוּא בּוֹנֶה מַחְצוֹת הַבַּיִת כְּדֵי שִׁיְהִי לוֹ מְקוֹם לְכַנֵּס בּוֹ מַחוּץ לְפָנָיִם הוּא וְכָל חֶפְצָיו, כְּמוֹ כֵּן בְּרוּחַנִיּוֹת יְכַנִּיס הַכֹּל מַחוּץ לְפָנָיִם שִׁיעֲלָה כָּל הַדָּבָרִים מִבְּחִינַת חִיצוֹנִיּוֹת וַיִּקְשֶׁר אוֹתָם אֶל הַפְּנִימִיּוֹת שֶׁהוּא הַחֲכָמָה, שֶׁהוּא שָׂרֵשׁ הַכֹּל, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב, כָּלֵם בְּחֲכָמָה עֲשִׂיתָ. וְעַל כֵּן זֶה הַשּׁוֹמֵר שֶׁחֹגֵר מְתַנָּיו לְשֹׂמֵר הַדָּבָר הוּא נִקְרָא בְּעַל הַבַּיִת, כִּי זֶה עֵקֶר בְּחִינַת הַשְּׂמִירָה שֶׁשׁוֹמֵר הַדָּבָר מִכָּל מִינֵי הַזְּקוּת שֶׁבָּאִין מִבַּחוּץ, דְּהֵינּוּ מִמִּזְיָקֵי עֲלָמָא שֶׁנִּקְרָאִים חִיצוֹנִים, כִּי עֵקֶר אַחִיזְתָּם בַּחוּץ בְּבַחֲיִנַת חִיצוֹנִיּוֹת, וְזֶה הַשּׁוֹמֵר צָרִיךְ לְשֹׂמֵר הַדָּבָר מֵהֶם וּלְקַשְׂרוֹ וּלְהַעֲלוֹתוֹ אֶל הַפְּנִימִיּוֹת שֶׁהוּא בְּחִינַת בַּיִת וְעַל כֵּן נִקְרָא הַשּׁוֹמֵר בְּעַל הַבַּיִת. וּמִחֲמַת שֶׁזֶהוּ עֲבוּדָה קְשָׁה, כִּי זֶה עֵקֶר יִגִּיעַת וְעֲבוּדַת כָּל אָדָם בְּזֶה הָעוֹלָם לְהַעֲלוֹת וּלְקַשֵּׁר הַכֹּל מִבַּחוּץ לְפָנָיִם עַל יְדֵי עֲבוּדַת הַתּוֹרָה וְהַמְּצוֹת, בְּפֶרֶט שְׂמִירַת חֶפְצִים וּמְמוֹנֵי שֶׁל אָדָם שֶׁהוּא בְּעֲצָמוֹ בְּחִינַת עֲבוּדַת חִיצוֹנִיּוֹת כְּנִי"ל, עַל כֵּן הַשְּׂמִירָה קְשָׁה מְאֹד, כִּי מִחֲמַת שֶׁעֵקֶר אַחִיזְתָּם בְּחֶפְצִים וּמְמוֹן שֶׁל הָאָדָם, וּבְפֶרֶט כִּי כְּשֶׁנוֹתְנִין הַדָּבָר לְשֹׂמֵר הוּא בְּוֹדָאֵי בְּמְקוֹם שֶׁשְׂכִיחַ הַזְּקָא וְכְנִי"ל, עַל כֵּן קְשָׁה עַל הַשּׁוֹמֵר מְאֹד שִׁיֵּצֵא יְדֵי חוּבַת הַשְּׂמִירָה שִׁיְהִי רְאוּי לְהִיּוֹת נִקְרָא בְּעַל הַבַּיִת עַל הַחֶפֶץ, דְּהֵינּוּ שִׁיקְשֶׁר הַחֶפֶץ מִבַּחוּץ לְפָנָיִם, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת בְּעַל הַבַּיִת כְּנִי"ל, עַל כֵּן הִטִּילָה הַתּוֹרָה עָלָיו שְׁבוּעָה בְּנִקְיִטַת חֶפֶץ שֶׁהוּא הַתּוֹרָה שֶׁעַל יְדֵי זֶה מְקַשְׂרִין הַכֹּל לְשָׂרְשׁוֹ כְּנִי"ל. וְזֶהוּ, וְנִקְרַב בְּעַל הַבַּיִת אֶל הָאֱלֹקִים. 'בְּעַל הַבַּיִת' דִּיקָא, כִּי קְרִיבָה זֹ לְשְׁבוּעָה, כְּמוֹ שֶׁדָּרְשׁוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנוֹם לְבִרְכָה, וְעַל כֵּן קוֹרְאוֹ כְּאִן בְּשֵׁם בְּעַל הַבַּיִת, כִּי בְּשִׁבִיל זֶה צָרִיךְ לְשִׁבְעַת מִחֲמַת שֶׁעֵקֶר תִּקּוּן

השְׁמִירָה הוא בבְּחִינַת בעל הַבֵּית לְקֶשֶׁר וּלְהַעֲלוֹת מִבְּחוּץ לַפְּנִים שְׁזָהוּ קֶשֶׁה מְאֹד עַל כֵּן אֵין אָנוּ מְאֲמִינִים לוֹ כִּי אִם עַל יְדֵי הַשְּׁבוּעָה בְּנִקִּיטַת חֶפֶץ וְכַנ"ל. וְזָהוּ, וְנִקְרַב בְּעַל הַבֵּית אֶל הָאֱלֹקִים, כִּי צָרִיךְ לְקַרֵּב וּלְהַעֲלוֹת הַכֹּל אֶל הָאֱלֹקִים שֶׁהוּא יִתְבָּרַךְ בּוֹרָא הַכֹּל בְּחֻמְתּוֹ וְהוּא שָׂרֵשׁ הַכֹּל וְכַנ"ל:

אות יז

וְזָהוּ בְּחִינַת שְׁמִירָה בְּבַעֲלִים שְׁפָטוֹר מֵהַכֹּל שֶׁהוּא פְּלִיאָה גְּדוּלָּה עַל פִּי פְּשׁוּטוֹ מִפְּנֵי מַה יִּהְיֶה פְּטוֹר הַשּׂוֹאֵל בְּשִׁבִיל שֶׁהַבְּעָלִים עָשׂוּ לוֹ טוֹבָה יִתְרָה בְּתַחֲלָה וְהַשְּׂאִילוֹ אֶת עֲצָמוֹ גַּם כֵּן אֱלֹו. אֲדָּ הַכֹּל עַל פִּי הַנ"ל כִּי עֶקֶר הַשְּׁמִירָה בְּבְּחִינַת חִיצוֹנִיּוֹת כַּנ"ל וּבַעַל הַחֶפֶץ נִגְדַּד הַשּׂוֹמֵר הוּא בְּבְּחִינַת פְּנִימִיּוֹת, כִּי בְּכָל דְּבָר וּבְכָל דְּרָגָא יֵשׁ בְּחִינַת פְּנִימִיּוֹת וְחִיצוֹנִיּוֹת, וְכָל בְּחִינָה הַגְּבֵהַ מִחֲבֵירוֹ הוּא בְּבְּחִינַת פְּנִימִיּוֹת נִגְדַּד הַנְּמוּדָּ מִמּוֹנוֹ. וְעַל כֵּן בַּעַל הַחֶפֶץ הוּא בְּבְּחִינַת פְּנִימִיּוֹת נִגְדַּד הַשּׂוֹמֵר אוֹ הַשּׂוֹאֵל שֶׁחַל עֲלֵיהֶם הַשְּׁמִירָה שֶׁהוּא בְּבְּחִינַת חִיצוֹנִיּוֹת וְעַל כֵּן שְׁמִירָה בְּבַעֲלִים פְּטוֹר. וְדוֹקָא כְּשֶׁהִיָּה בַּעַל הַחֶפֶץ עֲמוֹ בְּמִלְאֲכָתּוֹ בְּשַׁעַת הַשְּׂאֵלָה, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָּה, כִּי מֵאַחַר שְׁזָהוּ בַּעַל הַחֶפֶץ כְּבָר נַעֲשֶׂה שׂוֹמֵר לְגַבֵּי חֲבֵירוֹ נִמְצָא שֶׁנַּעֲשֶׂה בְּבְּחִינַת חִיצוֹנִיּוֹת נִגְדַּד חֲבֵירוֹ וְחֲבֵירוֹ הוּא בְּבְּחִינַת פְּנִימִיּוֹת נִגְדָּו וְכַנ"ל. עַל כֵּן אַחַר כֵּן כְּשֶׁחֲבֵירוֹ זֶה חֲזַר וְשָׂאֵל מִזָּה הַשּׂוֹמֵר אֵיזָה חֶפֶץ שׂוֹב אֵין חַל עָלָיו חֵיּוֹב הַשְּׁמִירָה מֵאַחַר שֶׁהוּא בְּבְּחִינַת פְּנִימִיּוֹת נִגְדַּד בַּעַל הַחֶפֶץ הַזֶּה, כִּי זֶה בַּעַל הַחֶפֶץ כְּבָר נַעֲשֶׂה שׂוֹמֵר אֲצֵלוֹ וְנִרְדַּד לְבְּחִינַת חִיצוֹנִיּוֹת וְהוּא כִּנְגָדוֹ בְּבְּחִינַת פְּנִימִיּוֹת, עַל כֵּן שׂוֹב אֵי אֶפְשָׁר שֶׁיִּחּוּל עָלָיו תּוֹרַת הַשְּׁמִירָה, כִּי עֶקֶר כָּל דִּינֵי חֵיּוֹב הַשְּׁמִירָה הוּא רַק מִחֻמַּת שֶׁהַשּׂוֹמֵר הִתְחַיֵּב אֶת עֲצָמוֹ לְצִאת לַחוּץ וּלְהַעֲלוֹת וּלְקֶשֶׁר הַחֶפֶץ מִחוּץ לַפְּנִים שְׁזָהוּ עֶקֶר בְּחִינַת הַשְּׁמִירָה. נִמְצָא שֶׁעֶקֶר חֵיּוֹב הַשְּׁמִירָה הוּא בְּבְּחִינַת חִיצוֹנִיּוֹת וּמֵאַחַר שֶׁשָׂאֵל בְּבַעֲלִים שֶׁהַבְּעָלִים מְשַׁעֲבָדִים אֱלֹו לַשְּׁמִירָה וְהֵם בְּבְּחִינַת חִיצוֹנִיּוֹת נִגְדָּו, שׂוֹב אֵין חַל עָלָיו חֵיּוֹב הַשְּׁמִירָה, כִּי אֵי אֶפְשָׁר שֶׁיִּהְיֶה הוּא בְּבְּחִינַת חִיצוֹנִיּוֹת נִגְדָּם מֵאַחַר שֶׁכְּבָר נַעֲשֶׂה נִגְדָּם בְּבְּחִינַת פְּנִימִיּוֹת מֵאַחַר שֶׁהֵם עֲמוֹ בְּמִלְאֲכָתּוֹ בְּשַׁעַת הַשְּׂאֵלָה וְהֵם מְחַיְבִים לַשּׂוֹמֵר לוֹ חֶפֶץ, שְׁזָהוּ בְּחִינַת חִיצוֹנִיּוֹת נִגְדָּו וְכַנ"ל, כִּי עֶקֶר חֵיּוֹב הַשְּׁמִירָה הוּא בְּבְּחִינַת חִיצוֹנִיּוֹת כַּנ"ל עַל כֵּן שְׁמִירָה בְּבַעֲלִים פְּטוֹר:

וְזָה מְצוֹת מְזוּזָה שֶׁהִיא שְׁמִירָה לְהַבֵּית כִּי הַמְּזוּזָה שֶׁדָּרָךְ שֶׁם נִכְנָסִין מִחוּץ וְלַפְּנִים וְשֶׁם צָרִיכִין שְׁמִירָה גְּדוּלָּה מֵהַחִיצוֹנִים הַנֶּאֱחָזִין בְּחוּץ עַל כֵּן צָרִיכִין לְקַבֵּעַ מְזוּזָה שֶׁם אֲצֵל הַפֶּתַח. כִּי הַמְּזוּזָה הִיא בְּחִינַת כְּלָיוֹת הַתּוֹרָה כִּי נִכְתָּבִין בָּהּ שְׁתֵּי הַפְּרָשִׁיּוֹת שְׁמַע וְהִיָּה אִם שְׁמוֹעַ שֶׁהֵם קִבְּלַת עַל מַלְכוּת שְׁמַיִם וְעַל מְצוֹת שֶׁהֵם כָּלֵל כָּל הַתּוֹרָה כְּלָה שְׁעַל יְדֵי זֶה מְכַנְיַעִין מַלְכוּת הַרְשָׁעָה שֶׁהִיא בְּחִינַת כְּסִילוֹת שְׁמֵשׁ אַחִיזַת כָּל הַחִיצוֹנִים וּמְזִיקֵי

עֲלָמָא, וּמְכַנְיַעִין וּמְבַטְלִין כָּלָם וּמְגַבִּירִין מַלְכוּת דְּקַדְשָׁה וְזוֹכִין לְקַשֵּׁר
הַבֵּית עִם כָּל אֲשֶׁר בּוֹ, אֶל עַצְמָהּ הַפְּנִימִיּוֹת שֶׁהוּא חֲכָמַת הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה
שֶׁעַל יָדֶיהָ זֶה עֶקֶר תִּקּוּן בְּנֵן הַבֵּית בְּבַחֲיִנַת בְּחֻמְהָ יִבְנֶה בֵּית כְּנִי"ל. כִּי
הַתּוֹרָה הִיא בְּבַחֲיִנַת בֵּית, בְּחִינַת בֵּית דְּבָרָא שְׂרִית, גַּם תִּבְתּ בְּרָאשִׁית הוּא
רֹאשׁ בֵּית כְּמוֹ שֶׁאֵיתָא בְּתַקּוּנֵי זְהַר, כִּי עֶקֶר בְּנֵן הַבֵּית צָרִיךְ לְהִיט
בְּחֻמְהָ שֶׁהוּא הַתּוֹרָה שֶׁעַל יָדָהּ מְעַלִּין וּמְכַנְיַסִין הַכָּל מִחוּץ לְפָנִים,
וּמְקַשְּׂרִין כָּל דְּבָר אֶל הַשֶּׁכֶל וְהַחֲכָמָה שֶׁיֵּשׁ בּוֹ שֶׁהוּא פְּנִימִיּוֹתוֹ וְחִיּוּתוֹ כְּנִי"ל.
נִמְצָא שֶׁהַמְּזוּזָה הִיא בְּחִינַת הַתְּגַבְּרוּת מַלְכוּת דְּקַדְשָׁה (וְכֵן אֵיתָא בְּכַתְּבֵים
שֶׁמְזוּזָה בְּגִימְטְרִיא אֲדַנִּי שֶׁהִיא שְׂמֵגַבִּירִין עַל מַלְכוּת הַרְשָׁעָה שֶׁהִיא
בְּחִינַת כְּסִילוּת וְכוּ', בְּחִינַת מַלְכוּת דְּקַדְשָׁה כְּנִי"ל). וְזֶה בְּחִינַת
וּמְחִינֵן לָהּ בְּאַלְלוּתָא דְּחֻקִּיק עֲלֶיהָ שְׁמוֹת וְכוּ'. כִּי הַמְּזוּזָה הִיא בְּצוּרַת מְקַל
וְהִיא כְּלָה שְׁמוֹת הַקְּדוּשִׁים וְעַל יָדֶיהָ זֶה מְכַנְיַעִין הַכְּסִילוּת וְכוּ' שֶׁלֹּא
יִתְאַחֲזוּ בְּהַבֵּית רַק הַבֵּית יִהְיֶה נִשְׁמָר וְנִתְקַיֵּם עַל יָדֶיהָ הַחֲכָמָה בְּבַחֲיִנַת
בְּחֻמְהָ יִבְנֶה בֵּית וְכַנִּי"ל:

אות יח

וְזֶהוּ שְׁנִסְמָךְ לְמַעַן יִרְבוּ יְמֵיכֶם וְכוּ' לְפָסוּק וּכְתַבְתֶּם עַל מְזוּזוֹת וְכוּ' כִּי עַל
יָדֶיהָ הַמְּזוּזָה נִמְשָׁךְ חַיִּים וְאַרְיִכוֹת יָמִים כְּמוֹ שֶׁדָּרְשׁוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכָרוֹנָם
לְבִרְכָה, מְזוּזָת זָז מוֹת, כִּי עֶקֶר הַחַיִּים עַל יָדֶיהָ שֶׁמְקַשְּׂרִין הַדְּבָר לְשֶׁרְשׁוֹ
שֶׁהוּא הַחֲכָמָה, שֶׁהוּא חִיּוּתוֹ וּפְנִימִיּוֹתוֹ, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב, הַחֲכָמָה תַּחֲיָה. עַל
כֵּן עַל יָדֶיהָ הַמְּזוּזָה שֶׁקוֹבְעִין אֶצֶל פֶּתַח הַבֵּית שֶׁעַל יָדֶיהָ זֶה יְכוּלִין לְהַכְּנִיס
מִחוּץ לְפָנִים וּלְקַשֵּׁר הַכָּל אֶל הַחֲכָמָה כְּנִי"ל. עַל כֵּן עַל יָדֶיהָ זֶה נִמְשָׁךְ חַיִּים
בְּיָדָי, כִּי מִשָּׁם עֶקֶר הַחַיִּים כְּנִי"ל. וְזֶה שֶׁאֲמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכָרוֹנָם לְבִרְכָה
לְעַנְּנֵן שֶׁהַנְּשִׁים חַיְבוֹת בְּמְזוּזָה, דְּכַתִּיב, לְמַעַן יִרְבוּ וְכוּ' גְּבָרָא בְּעֵי חַיֵּי נְשִׁי
לֹא בְּעֵי חַיֵּי בְּתַמְיָה, הֵינּוּ כִּי עֶקֶר הַחַיִּים הוּא חַבּוּר הַגּוּף וְהַנְּפֶשׁ וְעַל כֵּן
עֶקֶר הַחַיִּים בְּאַמְתָּה הוּא כְּשֶׁמְקַשְּׂרִין הַחִיצוֹנִיּוֹת אֶל הַפְּנִימִיּוֹת שֶׁהֵם בְּחִינַת
גּוּף וְנַפְשׁ, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת מְזוּזָה כְּנִי"ל וְעַל יָדֶיהָ זֶה עֶקֶר הַשְּׂמִירָה כְּנִי"ל. וְעַל כֵּן
שְׁמוֹר הוּא בְּחִינַת נוֹקְבָא, בְּחִינַת מַלְכוּת כְּנִי"ל, כִּי שָׁם עֶקֶר הַשְּׂמִירָה, כִּי
שָׁם צָרִיכִין לְשַׁמֵּר עֲצָמוֹ בְּיוֹתֵר מֵאַחֲזוֹת הַחִיצוֹנִים שֶׁהֵם סְטָרָא דְּמוֹתָא,
כִּי הֵם עֲלָמָא דְּפְרוּדָא שְׂרוּצִים לְהַפְּרִיד בֵּין הַפְּנִימִיּוֹת וּבֵין הַחִיצוֹנִיּוֹת
שֶׁהֵם בְּחִינַת גּוּף וְנַפְשׁ. עַל כֵּן הִזְהִיר אוֹתֵנוּ ה' יִתְבָּרַךְ מֵאֲד עַל שְׂמִירַת
הַתּוֹרָה, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב, וְנִשְׁמַרְתֶּם מֵאֲד לְנַפְשֵׁיכֶם וְכוּ' כִּי הִיא חַיֵּיכֶם וְכוּ'.
כִּי עֶקֶר הַחַיִּים עַל יָדֶיהָ הַתּוֹרָה שֶׁעַל יָדָהּ מְקַשְּׂרִין הַחִיצוֹנִיּוֹת אֶל הַפְּנִימִיּוֹת
שֶׁזֶה עֶקֶר הַחַיִּים. וְזֶה בְּחִינַת רְאָה חַיִּים עִם הָאִשָּׁה כוּ', כִּי שָׁם עֶקֶר
הָאִזְהָרָה לְהַמְשִׁיךְ חַיִּים לְשָׁם מִחֲמַת שֶׁהִיא סְמוּכָה לָהֶם, עַל כֵּן צָרִיכִים
לְשַׁמֵּר עֲצָמוֹ מֵאֲד עַל פִּי הַתּוֹרָה לְרֹאוֹת חַיִּים עִם הָאִשָּׁה דִּיקָא, כִּי זֶה עֶקֶר

החיים כְּשֶׁמְקַשְׂרִין וּמַעֲלִין בְּחֵינַת אִשָּׁה שֶׁהִיא בְּחֵינַת גּוֹף בְּחֵינַת חִיצוֹנִיּוֹת אֶל הַפְּנִימִיּוֹת שֶׁהוּא הַחֲכָמָה וְכַנְיָ"ל, וְזֶהוּ שֶׁתְּמָהוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנוּם לְבָרְכָה לְעֲנֵן מְזוּזָה גְבֵרִי בְּעֵי חַיִּי נָשִׂי לֹא בְּעֵי חַיִּי, הֲלֹא אֲדַרְבָּה, עֶקֶר הַחַיִּים צְרִיכִין לְהַמְשִׁיךְ לְשֵׁם דִּיקָא בְּבְחֵינַת רְאֵה חַיִּים עִם הָאִשָּׁה וְכַנְיָ"ל:

אות יט

וְעַל כֵּן יַעֲקֹב אָבִינוּ הִכָּרַח לְהֵיוֹת שׁוֹמֵר אֶצֶל לְבָן וְעַל יְדֵי זֶה דִּיקָא זָכָה לְזוּגוֹ שֶׁהִיא יְרֵאת ה', כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב, וַיַּעֲבֹד יִשְׂרָאֵל בְּאִשָּׁה וּבְאִשָּׁה שָׁמֵר. כִּי יַעֲקֹב בָּרַח מֵעֵשָׂו, מִחֲמַת שְׁלֵקַח מִמֶּנּוּ בְּחֲכָמָתוֹ הַבְּכוֹרָה וְהַבְּרָכָה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב, וַיַּעֲקֹבֵנִי זֶה פַעַמִּים, וְתִרְגַּם אוֹנֵקְלוּס, וְחֲכָמֵנִי. כִּי הַבְּכוֹרָה הִיא בְּחֵינַת הַשֶּׁכֶל, כְּמוֹ שֶׁמְבַאֵר בְּהַתּוֹרָה הַנִּי"ל, עֵינִן שָׁם. כִּי עָשׂוּ בְּזֶה אֶת הַבְּכוֹרָה, שֶׁהִיא הַשֶּׁכֶל, וּמְכָרָה בְּשִׁבִיל תַּאֲוֹת אֲכִילָה, כִּי לֹא יַחֲפֹץ כָּסִיל בְּתַבּוּנָה, כִּי לֹא הָאֱמִין שֵׁישׁ בְּכָל דְּבַר פְּנִימִיּוֹת שֶׁהִיא עֶקֶר חֵינּוֹתוֹ וְצְרִיכִין לְקַשֵּׁר כָּל דְּבַר לְשֵׁרְשׁוֹ שֶׁעַל יְדֵי זֶה זֹכִין לְחַיִּים נְצַחִים. וְהוּא לֹא הָאֱמִין בְּזֶה וְעַל כֵּן אָמַר, הִנֵּה אֲנֹכִי הוֹלֵךְ לָמוֹת וְלָמָּה זֶה לִי בְּכָרָה, כִּי לֹא בָחַר בְּחַיִּים וְאָמַר שֶׁהוּא הוֹלֵךְ לָמוֹת, כִּי הוּא מַעֲלָמָא דְּפְרוּדָא שֶׁהוּא סְטְרָא דְּמוֹתָא וְאִינוּ מֵאֱמִין בְּחַיִּים אֱמֵתִים שֶׁיִּכְוִלִין לְקַשֵּׁר כָּל דְּבַר לְשֵׁרְשׁוֹ שֶׁהוּא עֶקֶר הַחַיִּים לְנֶצַח וְעַל כֵּן בְּזֶה הַבְּכוֹרָה שֶׁהִיא עֲבוּדָתוֹ שֶׁל מְקוּם שֶׁהִיָּתָה בְּתַחֲלָה בְּבְכוּרוֹת. כִּי עַל יְדֵי הַקְּרִבְנוֹת מְקַשְׂרִין וּמַעֲלִין הַכֹּל לְשֵׁרְשׁוֹ וְעַל שֵׁם זֶה נִקְרָא קְרִבָּן בְּיָדוּעַ. וְהוּא כִּפְר בְּזֶה וְאָמַר שֶׁהוּא הוֹלֵךְ לָמוֹת, כִּי לֹא הָאֱמִין בְּחַיִּים נְצַחִים. כִּי יַעֲקֹב בְּחֵינַת כָּלֵל יִשְׂרָאֵל מֵאֱמִינִים שֶׁעֶקֶר הַחַיִּים הוּא לְעֵתִיד שֶׁנִּזְכָּה לְחַיִּים נְצַחִים עַל יְדֵי הַתּוֹרָה וְהַמְצוֹת שֶׁעַל יְדֵי זֶה מְקַשְׂרִין הַכֹּל לְשֵׁרְשׁוֹ שֶׁהוּא עֶקֶר הַחַיִּים לְנֶצַח. אֲבָל עָשׂוּ לֹא הָאֱמִין בְּזֶה וְאָמַר שֶׁהוֹלֵךְ לָמוֹת מִיָּתָה עוֹלָמִית וְלָמָּה זֶה לִי בְּכָרָה שֶׁהוּא בְּחֵינַת הַשֶּׁכֶל, בְּחֵינַת עֲבוּדָת הַקְּרִבְנוֹת לְקַשֵּׁר הַכֹּל לְשֵׁרְשׁוֹ, כִּי כִּפְר בְּזֶה מִחֲמַת תַּאֲוֹת לְבוֹ כִּי לֹא יַחֲפֹץ כָּסִיל בְּתַבּוּנָה, וְעַל כֵּן אָמַר יַעֲקֹב, מְכָרָה כִּיּוֹם אֶת בְּכוֹרְתִּי לִי כִּדִּי שְׁלֹא יִשְׂאֵר לַעֲשׂוֹ שׁוֹם אֲחִיזָה בְּקִדְשֵׁי הַשֶּׁכֶל. וְאִזּוֹ זָכָה יַעֲקֹב לְבְכוּרָה שֶׁהוּא הַשֶּׁכֶל. וְאַחַר כֵּן לָקַח מִמֶּנּוּ גַם הַבְּרָכָה וְעַל כֵּן חָרָה לַעֲשׂוֹ מְאֹד, וְאָמַר, הֲכִי קָרָא שְׁמוֹ יַעֲקֹב וְכוּ' אֶת בְּכָרְתִּי לָקַח וְהִנֵּה עָתָה לָקַח בְּרַכְתִּי. כִּי עָשׂוּ סִבֵּר שֶׁהוּא מְכָר הַבְּכוֹרָה לְיַעֲקֹב, שֶׁהוּא הַשֶּׁכֶל וְהוּא יִקַּח לַעֲצָמוֹ הַבְּרָכָה בְּגִשְׁמִיּוֹת שֶׁהוּא כָּל הָעֲשִׂירוֹת וְאֲכִילָה וְשִׁתְיָה, אֲבָל בְּאֵמֶת הַכֹּל שִׁיךְ לְיַעֲקֹב, כִּי עֶקֶר חֵינּוֹת שֶׁל כָּל הָעֲשִׂירוֹת וְכָל הַדְּבָרִים שֶׁבְּעוֹלָם הוּא רַק מֵהַשֶּׁכֶל וְהַחֲכָמָה וּמֵאַחַר שֶׁיַּעֲקֹב זָכָה לְהַחֲכָמָה שֶׁהִיא עֶקֶר הַחֵינּוֹת בְּוֹדָאִי מְגִיעַ לוֹ מִמִּילָא גַם הַבְּרָכוֹת וְהָעֲשִׂירוֹת וְכָל טוֹב בְּגִשְׁמִיּוֹת, כִּי הַסּוּס טָפַל לְרוֹכֵב, וְעַל כֵּן בְּאֵמֶת אָמַר יַצְחָק, גַּם בְּרוּךְ יְהִיָּה. וְכִמוֹ שֶׁפִּרְשׁ רַשִּׁי שֵׁם שֶׁהִיָּה יַצְחָק חָרַד וְכוּ' עַד שֶׁאָמַר לוֹ עָשׂוּ שְׁלֵקַח מִמֶּנּוּ

הַבְּכוֹרָה אִזּוֹ אָמַר אִם כֹּן כַּדִּין בְּרַכְתִּי אוֹתוֹ גַּם בְּרוּךְ יִהְיֶה, הִינּוּ כִּי מֵאַחַר שֶׁכָּבֵר לָקַח מִמֶּנּוּ הַבְּכוֹרָה, שֶׁהִיא הַשְּׂכֵל, בְּנֹדָאֵי מִגִּיעַ לוֹ גַּם כָּל הַבְּרָכוֹת בְּגִשְׁמִיּוֹת, כִּי הַגִּשְׁמִיּוֹת טָפְלוּ וּבִטְלוּ אֶל הַרוּחָנִיּוֹת שֶׁהוּא הַחַיּוֹת שֶׁל כָּל דָּבָר וְכַנִּ"ל. וְאִזּוֹ בָּרַח יַעֲקֹב אֶל לָבוֹן לָקַח אִשָּׁה מִשָּׁם וְשָׁמַר אֶת צֵאֲנוּ בְּשֶׁבִיל זֶה. כִּי יַעֲקֹב אַחֵר שֶׁזָּכָה אֶל הַבְּכוֹרָה וְהַבְּרָכָה אֲבָל רָאָה שֶׁעֲדִין הוּא מִלְחָמָה גְּדוּלָה לְקֶשֶׁר שְׁנֵיהֶם יַחְדָּו תָּמִיד שֶׁיִּקְשֶׁר תָּמִיד הַחִיצוֹנִיּוֹת אֶל הַפְּנִימִיּוֹת, וְעַל כֵּן הִלָּךְ תַּחֲלָה לְבֵית שָׁם וְעָבַר וְעִסַק שָׁם בַּתּוֹרָה אַרְבַּע עָשָׂר שָׁנָה, כִּי עָקַר הַהִתְקַשְּׁרוֹת עַל יְדֵי הַתּוֹרָה כַּנִּ"ל. וְכִשְׂיָצָא מִשָּׁם פָּגַע בְּמָקוֹם הַהוּא שֶׁהוּא מָקוֹם הַבֵּית הַמְקֻדָּשׁ שֶׁשָּׁם עוֹלִין כָּל הַקְּרִבָּנוֹת, שֶׁמַּעֲלִין כָּל הַדְּבָרִים שֶׁבְּעוֹלָם לְשֶׁרֶשׁוֹ, וְשָׁם עָקַר הַתְּקַשְּׁרוֹת וְעֲלִית כָּל הַדְּבָרִים לְשֶׁרֶשׁוֹ כַּיְדוּעַ. וְעַל כֵּן רָאָה שָׁם סֵלֶם מֵצַב אַרְצָה וְרֵאשׁוּ מִגִּיעַ הַשְּׁמִימָה, הִינּוּ שֶׁרָאָה שֶׁהָאֵדָם וְכָל הַתְּלוּי בּוֹ וְנִלְוָה אֵלָיו הַכֹּל בְּבַחֲיַנְת סֵלֶם מֵצַב אַרְצָה וְרֵאשׁוּ מִגִּיעַ הַשְּׁמִימָה, כִּי כָּל דָּבָר יֵשׁ לוֹ שֶׁרֵשׁ לְמַעְלָה וְאֵף עַל פִּי שֶׁבְּכָאֵן הַדְּבָר מֵצַב אַרְצָה, כִּי מִלְבָּשׁ בְּאַרְצִיּוֹת וּגִשְׁמִיּוֹת, אֲבָל רֵאשׁוּ מִגִּיעַ הַשְּׁמִימָה, כִּי יֵשׁ בּוֹ חֲכָמָה וְשֶׂכֶל שֶׁהוּא בְּחִינַת רֵאשׁוּ שֶׁמִּגִּיעַ עַד לְשָׁמַיִם לְמַעְלָה לְמַעְלָה וְצָרִיכִין לְקֶשֶׁר הַכֹּל לְשֶׁרֶשׁוֹ. וְעַל כֵּן הִבְטַח אִזּוֹ עַל הַשְּׁמִימָה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב: וְהִנֵּה אֲנִי עֹמֵד וְשֹׁמֵר תִּיךָ וְכַנִּ"ל, כִּי שָׁם עָקַר הַשְּׁמִימָה כְּשֶׁצָּרִיכִין לְקֶשֶׁר הַחִיצוֹנִיּוֹת אֶל הַפְּנִימִיּוֹת וְכַנִּ"ל. וְאִזּוֹ הִלָּךְ לְבֵית לָבוֹן וְנַעֲשֶׂה שׁוֹמֵר דִּיקָא, כִּי עַל יְדֵי הַשְּׁמִימָה שֶׁשָּׁמַר כְּרֵאוֹי בְּתַכְלִית הַשְּׁלֵמוֹת עַל יְדֵי זֶה תִּקַּן בְּחִינַת מִדַּת הַשְּׁמִימָה בְּשֶׁרֶשׁוֹ, הִינּוּ שֶׁזָּכָה לְשָׁמַר כָּל חֲפָצֵי הָעוֹלָם מֵאַחֲזוֹת הַחִיצוֹנִים, רַק לְקֶשֶׁר כָּל הַחִיצוֹנִיּוֹת אֶל הַפְּנִימִיּוֹת וְכַנִּ"ל. וְעַל יְדֵי זֶה זָכָה לְזוּגוֹ, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב, וּבְאִשָּׁה שָׁמַר, כִּי הִיא בְּבַחֲיַנְת שָׁמֹר כַּנִּ"ל, כִּי שָׁם עָקַר הַשְּׁמִימָה

אות כ

וְעַל כֵּן שֶׁלַח יַעֲקֹב לַעֲשׂוֹ, כִּהֵן אָמַר וְכוּ' עִם לָבוֹן גִּרְתִּי וְאַחֵר עַד עֵתָה. וְדָרְשׁוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבָרְכָה, וְתַרְיִ"ג מְצוֹת שֶׁמִּרְתִּי וְיִהְיֶה לִי שׁוֹר וְחֲמוֹר צֵאֵן וְכוּ', הִינּוּ שֶׁשֶׁלַח לַעֲשׂוֹ שָׁאִין לוֹ עוֹד כֹּחַ לְקַטְרֵג עָלָיו, כִּי כָּבֵר קַיִם כָּל הַתּוֹרָה כְּלָה בַּעַת הַשְּׁמִימָה כְּשֶׁשָּׁמַר צֵאֵן לָבוֹן וְקֶשֶׁר כָּל הַחִיצוֹנִיּוֹת אֶל הַפְּנִימִיּוֹת וְעַל יְדֵי זֶה, וְיִהְיֶה לִי שׁוֹר וְחֲמוֹר וְכוּ'. וְיִהְיֶה לִי דִיקָא, כִּי יַעֲקֹב הוּא בְּעֵצְמוֹ הַשְּׂכֵל כַּנִּ"ל, הִינּוּ שֶׁקֶשֶׁר הַכֹּל אֵלָיו לְבַחֲיַנְת הַשְּׂכֵל שֶׁהוּא בְּחִינַת יַעֲקֹב. וּמֵאַחֵר שֶׁזָּכָה לָזֶה בְּשֶׁלֵּמוֹת לְקֶשֶׁר כָּל הַדְּבָרִים לְשֶׁרֶשׁוֹ שׁוֹב אִין לוֹ לְהִתְרַעַם וּלְקַטְרֵג עָלָיו וְכַמְבָּאָר שָׁם בְּהַתּוֹרָה הַנִּ"ל שֶׁעַל יְדֵי הַתּוֹרָה נִתְעַלָּה הַחַן וְהַחֲשִׁיבוֹת אֲצֵל הַכֹּל וְכוּ'. וְזֶהוּ, וְאֶשְׁלַחָה לְהַגִּיד לְאֲדוֹנִי לְמַצָּא חֵן בְּעֵינֶיךָ, 'חֵן דִּיקָא, כִּי עַל יְדֵי הַתּוֹרָה שֶׁעַל יְדֵי זֶה מְקַשְּׁרִין הַכֹּל אֶל הַשְּׂכֵל וְנִתְחַבֵּר הַחִי"ת עִם הַנּוֹי"ן נַעֲשֶׂה בְּחִינַת חֵן וְאִזּוֹ עָקַר הַחֵן וְהַחֲשִׁיבוֹת

אצל ישראל וכלם בטלים אליהם. וזהו שאמר לו גם כן אז כשפגע בו, הילדים אשר חנו וכו', כי אז דיקא הודיע לו שהילדים שלו שהם כלל ישראל המשיך בבחינת חו, כי הם יקשרו הכל לשרשן על כן אין לו שום כח עליהם וכנ"ל:

אות כא

וזה בחינת פרה אדמה שנסמכה למחלקת קרח. ואיתא בפסיקתא למה נסמכה פרשת פרה אחר מחלקת קרח וכו' והוא לא ידע חק פרה אדמה תהיה כפרה גדולה על ישראל, כמובא בילקוט הראובני, עין שם. כי פרה אדמה מעשיה בחוץ. ועל כן היא מטהרת מטמאת מת, כי המת מטמא בטמאה חמורה מאד מחמת שנעשה פרוז בין הפנימיות והחיצוניות שזה עקר המיתה ואז נאחזים החיצונים מאד שהם סטרא דמסאבא. ועל כן עקר הטהרה על ידי פרה אדמה שמעשיה בחוץ דיקא שהיא מטהרת כל מקומות החיצונים ומגרשת אחיזתם משם עד שיש לה כח לטהר מטמאת מת. ועל כן באמת מצות פרה אדמה היא פליאה גדולה, כמו שכתוב, זאת חקת התורה חקה חקקתי וכו'. ועליה נאמר, אמרתי אחכמה והיא רחוקה ממני:

כי באמת ענין זה לקשר החיצוניות אל הפנימיות, דהינו להסתכל בכל דבר על השכל האמת שיש בו ולהתקרב על ידי כל הדברים לה' יתברך, זה הענין הוא גבה ונעלם מאד מבני אדם ואי אפשר לזכות לזה כי אם על ידי התורה הקדושה אשר על ידה מכניעין היצר הרע ומגבירין היצר הטוב על היצר הרע שעל ידי זה מתגבר בחינת מלכות קדשה שהיא בחינת הצמצום שעל ידי זה דיקא יכולין להשיג השכל הנ"ל. וכל אחד כפי מה שמשבר תאות לבו כמו כן זוכה לזה השכל, ואפלו מי שמשבר התאות צריך לזהר שיהיה לו צמצום בשכלו שלא יהרס הגבול להסתכל במה שאין לו רשות, מכל שכן מי שמשקע עדין בתאות שצריך בודאי לצמצם שכלו שלא יהרס לידע יותר מהראוי לו לפי מדרגתו. על כן עקר החכמה והשכל האמת הוא האמונה שהיא כלל התורה כמו שכתוב, כל מצותיך אמונה, הינו שצריכים להתנהג בכל דבר על פי התורה הקדושה וכשמסתכל באיזה דבר ידע ויאמין באמונה שלמה שבודאי יש בזה הדבר שכל גדול ויכולין להכיר בזה הדבר גדלת הבורא יתברך ולהתקרב על ידי זה לה' יתברך. ואם יזכה לידע ולהבין בזה איזה שכל הנוגע לעבודת ה' יתברך מה טוב, ואם לאו יצמצם שכלו ויסמך על אמונה עד שיזכה שיזכך גופו כראוי אז יזכה להבין כראוי לו. אבל על כל פנים אפלו כל זמן שאינו מבין היטב השכל שיש בכל דבר, הוא מאמין באמונה שבאמת יש בו חכמה ושכל גדול כי כלם בחכמה עשית והכל בשביל להתקרב על ידי זה

לה' יתברך ולהפיר אותו יתברך על ידי זה כמו שכתוב, כל פעל ה' למענהו וכו' :

כי זה עקר הבחירה מה שאין מבינים ורואים החכמה והשכל שהוא החיות אלקות שיש בכל דבר. כי אם היו הכל רואין זאת עין בעין בודאי לא היה שום בחירה, כי בודאי היו הכל בוחרין בחכמה ושכל שהוא עקר עצם הטוב והנעימות של כל דבר אשר אין למעלה ממנו, ומי פתי יסור להשליך נעימות מתוך כזה ולהמשיך אחר עכירת וגשמיות עב. אך מחמת שה' יתברך בחכמתו העלים מהעולם החכמה שיש בכל דבר ואי אפשר להשיגו כי אם על ידי עבודה וגייעה רבה בתורה ומצות, וגם אחר כך אי אפשר להשיג בזה העולם עד התכלית האחרון כי אם לעתיד לבוא שתמלא הארץ דעה וכו'. וכמו שכתוב (קהלת), גם את העלם נתן בלבם מבלי אשר ימצא האדם את המעשה אשר עשה האלקים מראש ועד סוף, ופרש רש"י, העלם חסר. כתיב לשון העלם שהעלים מהבריות וכו'.

וזהו: מבלי אשר ימצא האדם את המעשה אשר עשה האלקים מראש ועד סוף, הינו שנשיב כל דבר מראשו ועד סופו שהוא פנימיותו שהוא השכל שיש בו שהוא בחינת ראש בחינת וראשו מגיע השמימה, שנשיב אותו עד סופו שהוא חיצוניותו וגשמיותו, להשיג הכל איך מקשרים ומיחדים יחד. כי זה אי אפשר להשיג בזה העולם כי אם על ידי גייעה גדולה בתורה ומצות וגם אחר כך אי אפשר להשיג בשלמות עד לעתיד אחר התחיה בעת הקבול שזו נשיג ונדע כל מה שנעשה בזה העולם וכל מה שפון ה' יתברך בבריאת העולם וכל אשר בו ובהנהגתו כל ימי עולם מראש ועד סוף. ועל כן מחמת שעתה אי אפשר להשיג ולהבין השכל שיש בכל דבר, על כן יש כח הבחירה. וישראל קדושים מאמינים במשה רבנו ובתורתו ובכל הצדיקים שאחריו והולכים בדרכיהם ומאמינים שבכל דבר יש בו פנימיות חיות אלקות שהוא השכל שיש בכל דבר שהוא תכליתו, ומתנהגים בכל דבר על פי התורה ועל ידי זה מקשרים החיצוניות אל הפנימיות על ידי האמונה שהיא עקר השכל, עד שנמצאים צדיקים שמשגיגין בזה השגות גדולות, וגם הם מצמצמין שכלם שלא להרס הגבול יותר מדאי כנ"ל, כי עקר התקון על ידי הצמצום, כי גם הרשעים והמחקרים רוצים להתבונן ולהסתכל על השכל שיש בכל דבר אבל אין להם צמצום בשכלם ועושים מעשה זמרי ומבקשים חכמה ושכל כפינהס, שעושים מעשה בהמה ממש ומשקעים בכל התאות מאד ורוצים לחקר חקירות בכל דבר ולהבין כל דבר לעמקו ומחמת זה נבוכו מאד בכמה דעות זרות ואפיקורסות גדול. אבל לא באלה חלק יעקב וכנ"ל. ועל כן ישראל שנקראים כלם צדיקים הם במיתתן קרויים חיים כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, צדיקים במיתתן קרויים חיים כי כל עבודתנו וגייעתנו הוא בשביל התכלית שהוא לאחר המיתה כשנזכה לקיום בתחית המתים שאז יהיה עקר הקבול שזר, כמו שכתוב, היום לעשותם ולמחר וכו', כי אז נשיג בשלמות כל מה שעבר בזה העולם וכו'. ואז נדע ונבין היטב השכל של כל דבר שזה יהיה הקבול שזר. ועל כן ישראל חיים לעולם, כי הם מקשרים החיצוניות אל הפנימיות תמיד על ידי התורה

שְׁהִיא הָאֲמוּנָה שֶׁזֶה עֵקֶר הַחַיִּים, כִּי עֵקֶר הַחַיִּים הוּא הַתְּחַבְּרוּת
הַחִיצוֹנִיּוֹת עִם הַפְּנִימִיּוֹת שֶׁהֵם בְּחִינַת הַגּוּף וְנִפְשׁ וְכַנּוּ"ל. כִּי אֲנוּ מְאֲמִינִים
שֶׁאֲפֹלוּ לְאַחַר מִיתָה שֶׁאֵז הַפְּנִימִיּוֹת נִפְרָד מִהַחִיצוֹנִיּוֹת, דְּהֵינּוּ הַנִּפְשׁ
מִהַגּוּף שֶׁזֶה עֵקֶר הַמִּיתָה, אִין הַפְּרוּד פְּרוּד גְּמוּר לְעוֹלָם חַס וְשְׁלוֹם, רַק
הוּא לְפִי שְׁעָה עַד זְמַן הַתְּחִיָּה, וְגַם בְּעַת הַמִּיתָה קִדְּם הַתְּחִיָּה נִשְׁאָר בְּהַגּוּף
קִיסָטָא דְחִיּוּתָא, כְּמוֹ שֶׁאִיתָא בְּזֵהר הַקְּדוּשׁ, אֲדַרְבָּא, עֵקֶר חַבּוּר
הַפְּנִימִיּוֹת עִם הַחִיצוֹנִיּוֹת, דְּהֵינּוּ הַנִּפְשׁ עִם הַגּוּף הוּא דִּיקָא עַל יְדֵי הַמִּיתָה
וְעַל כֵּן טוֹב מְאֹד זֶה הַמּוֹת, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנוּם לְבִרְכָה, כִּי
הַמִּיתָה לְיִשְׂרָאֵל הַכְּשָׁרִים הוּא רַק כְּמוֹ שֶׁנֶּה שְׁעַל יְדֵי זֶה נִתְחַדֵּשׁ הַנִּפְשׁ
וְנִתְחַזַּק יוֹתֵר בְּבַחֲיַנַּת חֲדָשִׁים לְבִקְרִים וְכוּ', כְּמוֹ כֵּן הִיא הַמִּיתָה שְׁמַחֲמַת
חֻטָּא אֲדָם הָרָאשׁוֹן אִי אֶפְשָׁר לְהַשִּׁיג הַתְּכַלִּית בְּשִׁלְמוֹת בְּזֵה הַגּוּף כִּי אִם
עַל יְדֵי הַמִּיתָה שֶׁאֵז יָשׁוּב הָעֶפֶר אֶל הָאָרֶץ כְּשֶׁהִיָּה וְהָרוּחַ תִּשׁוּב וְכוּ' וְאֵז
יִזְדַּבֵּךְ הַגּוּף בְּעֶפֶר וְהַנִּשְׁמָה תִּתְחַדֵּשׁ לְמַעְלָה. עַד שֶׁאַחַר הַתְּחִיָּה יִקּוּם בְּגוּף
וְנִפְשׁ זֶדְ שֶׁיְהִיּוּ מְחַבְּרִים לְעוֹלָם וְאֵז יִקְבְּלוּ שְׂכָרָם בְּשִׁלְמוֹת. וְאֵז יְהִיָּה עֵקֶר
הַחַיִּים שֶׁהֵם חַיִּים נִצְחִיִּים וְאֵז נִשְׁיֵג חַבּוּר הַחִיצוֹנִיּוֹת עִם הַפְּנִימִיּוֹת
בְּשִׁלְמוֹת שֶׁזֶה עֵקֶר הַחַיִּים שֶׁל כָּל דָּבָר. אֲבָל מְחַמַּת שְׁבִשְׁעַת הַמִּיתָה
מִתְרַחֶקֶת הַנִּשְׁמָה מִהַגּוּף וְאִין נִשְׁאָר חַיּוֹת בְּהַגּוּף כִּי אִם בְּתְכַלִּית הַמַּעוּט
בְּהַעֲלֵם גְּדוּל מְאֹד, עַל כֵּן נֶאֱחָז בְּהַמַּת סִטְרָא דְמִסְאָבָא מְאֹד, כִּי כָּל מָה
שֶׁהַפְּנִימִיּוֹת קָרוֹב וּמְקֻשָּׁר יוֹתֵר לְהַחִיצוֹנִיּוֹת כְּמוֹ כֵּן נִתְגַּרְשִׁין מִהַחִיצוֹנִיּוֹת
כָּל סִטְרָא דְמִסְאָבָא כִּי בְּהַפְּנִימִיּוֹת אִין לָהֶם אַחִיזָה, עַל כֵּן הַמַּת שְׁנִתְרַחַק
מִמֶּנּוּ מְאֹד הַפְּנִימִיּוֹת עַל כֵּן מְטִמָּא בְּטִמְאָה חֲמוּרָה מְאֹד. אֲבָל אִף עַל פִּי
כֵּן אֲנוּ מְאֲמִינִים שֶׁגַּם בְּהַמַּת יֵשׁ בּוֹ חַבּוּר בְּהַעֲלֵם גְּדוּל עִם הַפְּנִימִיּוֹת כִּי
נִשְׁאָר בּוֹ קִיסָטָא דְחִיּוּתָא אֲשֶׁר דִּיקָא עַל יְדֵי זֶה יִזְכֶּה לְחַיִּים אֲמִתִּיִּים אַחַר
כֵּן לְאַחַר הַתְּחִיָּה וְכַנּוּ"ל. וְעַל זֶה מְרַמְזֵת מִצְוַת פָּרָה אֲדָמָה שֶׁהִיא חֻקָּה
גְּדוּלָּה וְאִי אֶפְשָׁר לְהַשִּׁיגָהּ, אֲבָל עַל כָּל פְּנִיָּם עַל יְדֵי הַמִּצְוָה הַזֹּאת שֶׁל פָּרָה
אֲדָמָה אֲנוּ רוֹאִין שֶׁאֶפְשָׁר לְהַטְהֵר אֲפֹלוּ מְטִמְאָת מַת, כִּי אֶפְרָה פָּרָה מְטַהֶרֶת
מִזֶּה, כִּי הַפָּרָה מַעֲשִׂיָּה בְּחוּץ וַיֵּשׁ לָהּ כַּח לִירֵד לְתוֹךְ עֵמֶק מְקוֹמוֹת אַחִיזַת
הַחִיצוֹנִים וּלְגַרֵּשׁ אַחִיזַתָּם מִשָּׁם עַד שְׁמַקְשֶׁרֶת גַּם תְּכַלִּית הַחִיצוֹנִיּוֹת אֶל
הַפְּנִימִיּוֹת וְעַל יְדֵי זֶה מְטַהֶרֶת מְטִמְאָת מַת שְׁנִמְשָׁד רַק מִהַתְּרַחֶקוֹת
הַפְּנִימִיּוֹת

מִהַחִיצוֹנִיּוֹת

וְכַנּוּ"ל:

אות כב

וְקִרַח בְּמַחֲלֶקֶתוֹ פָּגַם בְּכָל זֶה, כִּי חָלַק עַל מֹשֶׁה שֶׁהוּא כָּלֵל הַתּוֹרָה וְעַל יְדֵי
זֶה חָלַק הַפְּנִימִיּוֹת מִהַחִיצוֹנִיּוֹת. וְזֶה בְּחִינַת וַיִּקַּח קִרַח וְתִרְגָּם אוֹנִקְלוּס,
וְאֶתְפֹּלֵג קִרַח שְׁחֵלֵק וְהַבְּדִיל בֵּין הַפְּנִימִיּוֹת וְהַחִיצוֹנִיּוֹת, כִּי כִפּוּר בְּעֵקֶר וְלֹא
הָאֲמִין שֶׁיְכוּלִין לְקַשֵּׁר הַחִיצוֹנִיּוֹת אֶל הַפְּנִימִיּוֹת עַל יְדֵי הַתּוֹרָה וְהַמִּצְוֹת,

וְכָל זֶה מַחֲמַת תַּאֲוֹת לְבוֹ מַחֲמַת גְּסוּתוֹ וְגִאֲוֹתוֹ שֶׁרָדַף אַחֲרֵי הַכְּבוֹד וּמַחֲמַת זֶה הָרֶס הַגְּבוּל וְהַצְּמָצוּם וְהַנִּיחַ דַּעְתּוֹ לְחַקֵּר בְּטַעְמֵי מִצּוֹת הַתּוֹרָה, וְשָׁאֵל חֻקֵּי וְקִשְׁיוֹת שֶׁאֲסוּר לְחַקֵּר בָּהֶם כִּי הֵם חֻקֹּת הַתּוֹרָה שֶׁאֵי אֶפְשָׁר לְהַשִּׁיג בָּהֶם טַעַם בְּזֶה הָעוֹלָם, כִּי פָּגַם בְּהַצְּמָצוּם שֶׁל הַמַּחֲוִין, שְׂזָה הָיָה הוּא דִּיקָא צְרִיךְ לְתַקֵּן כִּי קָרַח הָיָה לוֹי וְלוֹי הוּא בְּחִינַת צְמָצוּם בְּחִינַת דִּין, וּבְשִׁבִיל זֶה גָּלַח מֹשֶׁה אֶת כָּל הַלְוִיִּים עַל פִּי הַדְּבָר, כְּדִי לְבַטֵּל הַשְּׁעָרוֹת שֶׁהֵם תִּקְפָּא דְדִינָא מְאֹד הַנֶּאֱחָז בְּסִטְרָא דְלוֹאֵי. כִּי מַחֲמַת פָּגַם הָעֶגְלָה הָיָה אַחֲזִיזָה לְהַסְטֵרָא אַחֲרָא וְעָקַר אַחֲזִיזָתָם בְּהַשְּׁעָרוֹת שְׁיוֹנְקִים מִבְּחִינַת דִּין וְצְמָצוּם שֶׁהוּא בְּחִינַת סִטְרָא דְלוֹאֵי. וְעַל כֵּן הִכָּרַח לְגַלַּח כָּל שְׁעָרוֹתֵיהֶם כְּדִי לְבַטֵּל אַחֲזִיזָתָם שֶׁל הַסִּטְרָא אַחֲרָא כְּדִי שְׁיִשְׁאָרוּ הַלְוִיִּים רַק בְּבְחִינַת הַצְּמָצוּם הַקְּדוּשָׁה בְּלִי אַחֲזִיזָת הַסִּטְרָא אַחֲרָא שְׂזָה הַצְּמָצוּם הוּא תִּקּוּן גְּדוֹל, כִּי אֵי אֶפְשָׁר לְהַשִּׁיג הַשֶּׁכֶל הַאֲמֵת בְּחִינַת כְּהֵן כִּי אִם עַל יְדֵי הַצְּמָצוּם הַזֶּה. וְעַל כֵּן הָיָה קָרַח צְרִיךְ לְהַכְנִיעַ אֶת עַצְמוֹ מְאֹד לְאַהֲרֹן הַכֹּהֵן וּבְנָיו וְאִז הָיָה נִכְלָל הַצְּמָצוּם עִם הַשֶּׁכֶל בְּבְחִינַת חַיִּין הַנִּי"ל בְּהַתּוֹרָה הַנִּי"ל שֶׁעַל יְדֵי זֶה נִתְתַּקֵּן הַכֹּל. אֲבָל קָרַח מַחֲמַת תַּאֲוֹת הַכְּבוֹד פָּגַם בְּכָל זֶה וְחָלַק עַל מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן וְרָצָה לְהִיּוֹת כְּהֵן וּפָגַם בְּהַצְּמָצוּם, כִּי רָצָה לְהַשִּׁיג הַשֶּׁכֶל בְּלִי צְמָצוּם וְעַל יְדֵי זֶה הָרֶס שֶׁכָּלוּ לְגַמְרֵי וַיֵּצֵא לְחוּץ וְחָלַק עַל כָּל הַתּוֹרָה, וְחָלַק הַפְּנִימִיּוֹת מִהַחִיצוֹנִיּוֹת מֵאַחַר שֶׁלֹּא הֶאֱמִין בְּהַתּוֹרָה וּכְנִי"ל. עַל כֵּן הָיָה עֲנִשׁוֹ שֶׁפָּצְתָה הָאָרֶץ אֶת פִּיהָ וּבִלְעָה אוֹתָם חַיִּים שְׂאוּלָה. כִּי כִּךְ רָאוּ לוֹ, כִּי הָרָאוּ לוֹ מֵה שֶׁפָּגַם שֶׁרָצָה לְחַלֵּק הַחִיצוֹנִיּוֹת מִהַפְּנִימִיּוֹת וְאִז בְּחִיּוֹ קְרוּי מֵת בְּבְחִינַת רְשָׁעִים בְּחִיּוֹתָם קְרוּיִים מֵתִים. וּמֵאַחַר שֶׁקָּרַח הוּא הָרָאוֹן שֶׁחָלַק כָּל כִּךְ עַל מֹשֶׁה וְחָלַק כָּל כִּךְ הַחִיצוֹנִיּוֹת מִהַפְּנִימִיּוֹת, עַל כֵּן תִּכְרַף וּמִיָּד חֲטָפָה אוֹתוֹ הָאָרֶץ וּבִלְעָה אוֹתוֹ בְּחִיּוֹ לְמַטָּה לְמַקוֹם הָרָאוּי לוֹ לְבְּחִינַת תְּכֵלִית הַחִיצוֹנִיּוֹת שֶׁהוּא בְּתַחֲתִיּוֹת הָאָרֶץ בְּשְׂאוּל תַּחֲתִיּוֹת. כִּי שְׂמִים וְאָרֶץ הֵם בְּחִינַת פְּנִימִיּוֹת וְחִיצוֹנִיּוֹת וְעַל כֵּן הָאָדָם הוֹלֵךְ בְּקוֹמָה זְקוּפָה בֵּין הַשְּׂמִים וּבֵין הָאָרֶץ, כִּי הוּא סֵלֶם מְצַב אֶרֶץ בְּבְחִינַת חִיצוֹנִיּוֹת, כִּי מְלַבֵּשׁ בְּגוּף, אֲבָל רָאוּ מְגִיעַ הַשְּׂמִימָה, שֶׁהוּא הַשֶּׁכֶל, שֶׁהוּא בְּחִינַת עֲלִיוֹנוֹת הַדְּבָר בְּחִינַת פְּנִימִיּוֹת. כִּי הָאָדָם צְרִיךְ לְקַשֵּׁר הַכֹּל לְשִׁרְשׁוֹ וְאִז הוּא חֵי לְעוֹלָם. אֲבָל קָרַח שֶׁחָלַק כָּל כִּךְ וְהִפְרִיד בֵּין הַפְּנִימִיּוֹת וְהַחִיצוֹנִיּוֹת, בֵּין שְׂמִים לְאָרֶץ, עַל כֵּן פָּצְתָה הָאָרֶץ אֶת פִּיהָ וּבִלְעָה אוֹתוֹ בְּחַיִּים מִיָּד כִּי שָׁם מְקוֹמוֹ, כִּי שָׁם הוּא תְּכֵלִית הַגְּשָׁמִיּוֹת וְהַחִיצוֹנִיּוֹת:

אות כג

וְעַתָּה מְקַשֵּׁר יָפָה מְאֹד פְּרִשְׁת חֻקֹּת לְפָרֶשֶׁת קָרַח וְכַמוּבָא בְּפִסְקִיתָא הַנִּי"ל שֶׁאֲמַר קָרַח, לֹא דִי שְׁהוּצִיא אוֹתִי מִכְּלָל הַכְּהֵנָה וּמִתְנֹת אֶלָּא שֶׁגָּלַח רָאוּשִׁי וְעָשָׂה אוֹתִי סֶכֶל, מִיָּד נִתְקַנָּא לְמֹשֶׁה לְעָרְעַר הָרִיב וְהוּא לֹא יָדַע חֻק פָּרָה

אָדְמָה תְּהִיָּה כַּפָּרָה גְּדוּלָה עַל יִשְׂרָאֵל, עַד כָּאֵן לְשׁוֹנוֹ, עֵינַי שָׁם. הֵינּוּ כַּנְי"ל
כִּי פָּרָה אָדְמָה שְׁמִטְהֶרֶת מְטִמְאֵת מֵת, זֶהוּ הַפֶּךְ טְעוֹת קָרַח שְׁחָלַק
הַפְּנִימִיּוֹת מֵהַחִיצוֹנִיּוֹת, כִּי עַל יְדֵי מַצּוֹת פָּרָה אָנוּ רוֹאִין שְׁאֵפְלוּ בְּתַכְלִית
הַחִיצוֹנִיּוֹת יְכוּלִין לִירֹד וּלְקַשֵּׁר גַּם אוֹתָן הַמְקוֹמוֹת לְה' יִתְבָּרַךְ וְכַנְי"ל:

כִּי פָּרָה אָדְמָה הִיא בְּחִינַת תַּכְלִית הַצְּמָצוּם שֶׁהוּא בְּחִינַת תִּקְוָה
הַאֲדַמְיָמִיּוֹת שֶׁהוּא תִּקְוָה הַדִּין בְּחִינַת תַּכְלִית הַצְּמָצוּם. אֲבָל בְּכַח הַמְצָוָה
הַזֹּאת הָיָה כַּח לְהַכְהִין שְׁיִמְתִּיק גַּם זֶה הַצְּמָצוּם עַד שְׁדִיקָא עַל יְדֵי הַצְּמָצוּם
הַזֶּה בְּחִינַת עֶפְרַיִם שְׁרַפְתָּ הַחֲטָאֵת עַל יְדֵי זֶה דִּיקָא יַחְבְּרוּ הַחִיצוֹנִיּוֹת אֶל
הַפְּנִימִיּוֹת עַד שְׁיִטְהָרוּ מְטִמְאֵת מֵת. וְזֶה בְּחִינַת עֵץ אֶרֶז וְאֶזוֹב וְשְׁנֵי תוֹלְעֵת
שֶׁהִגְבִּיהָ שְׁנֵי תַּגְּמָה כְּאֶרֶז וְשְׁפִיל אֶת עֲצָמוֹ כְּאֶזוֹב וְכִתּוּלְעַת כְּמוֹ שְׁאֵמְרוּ
רְבוּתֵינוּ זְכוּרֹנִים לְבִרְכָּה. הֵינּוּ שְׁצָרִיכִין לְצַמְצֵם אֶת הַמַּח וְלְבַלִּי לְהַתְגַּאֲוֹת
לְהִיּוֹת חֶכֶם בְּעֵינָיו שְׁיִרְצֶה לְהַשִּׁיג הַכֹּל יוֹתֵר מִשְׁכָּלוֹ רַק יְצַמְצֵם מֵחוּ
וְיִשְׁפִּיל אֶת עֲצָמוֹ כְּאֶזוֹב וְכִתּוּלְעַת וְיִסְמֹךְ אֶת עֲצָמוֹ עַל אֲמוּנָה, וְעַל יְדֵי זֶה
דִּיקָא זֹכִיךְ לְטַהֵר תַּכְלִית הַחִיצוֹנִיּוֹת וּלְקַשֵּׁר הַחִיצוֹנִיּוֹת אֶל הַפְּנִימִיּוֹת
שְׁזֶה בְּחִינַת חֲבוּר עֶפְרַיִם שְׁרַפְתָּ הַחֲטָאֵת שֶׁהוּא בְּחִינַת תַּכְלִית הַצְּמָצוּם כַּנְי"ל,
בְּפֶרֶט שְׁנִשְׁרָף בְּאֵשׁ שֶׁהוּא בְּחִינַת תִּקְוָה הַדִּין, וּמַחְבְּרִין וְנוֹתְנִין אוֹתוֹ אֶל
מִים חַיִּים שֶׁהֵם בְּחִינַת מִימֵי הַחֲסָדִים, כִּי פְּנִימִיּוֹת וְחִיצוֹנִיּוֹת בְּשִׁרְשׁוֹן
נִמְשָׁכִין מִחֲסָד וּגְבוּרָה כִּידוּעַ. וְעַל יְדֵי זֶה נִטְהָרִין מְטִמְאֵת מֵת שְׁעָקָר
טְמֵאָתוֹ עַל יְדֵי הַתְּרַחֲקוֹת הַפְּנִימִיּוֹת מֵהַחִיצוֹנִיּוֹת שֶׁהוּא הַנֶּפֶשׁ מֵהַגּוּף. כִּי
אָנוּ מְאֲמִינִים שֶׁהַמִּיתָה הִיא טוֹבָה גְּדוּלָה, כִּי עַל יְדֵי זֶה נִזְכָּה לְחַבֵּר
הַחִיצוֹנִיּוֹת אֶל הַפְּנִימִיּוֹת שְׁזֶה עָקָר הַחַיִּים לְנֶצַח וְכַנְי"ל וְזֶה בְּחִינַת וְנָתַן
עֲלֵיו מִים חַיִּים חַיִּים דִּיקָא כִּי נִטְהָרִין מְטִמְאֵת מֵת וְזֹכִיךְ לְחַיִּים וְכַנְי"ל:

עַל כָּל דְּבַר פֶּשַׁע וְכוּי' יִשְׁלַם שְׁנִים לְרַעְהוּ בְּחִינַת חַיִּים שְׁנִים יִשְׁלַם כִּי כְּפָלִים
לְתוֹשִׁיָּה כִּי כָּל בֵּיתָה לְבָשׁ שְׁנִים שְׁנִים:

אות כד

וְזֶה בְּחִינַת חֲכָמוֹת נָשִׁים בְּנִתְהָ בֵּיתָה, זוֹ אֲשֶׁתוֹ שֶׁל אוֹן בֶּן פֶּלֶת, וְאוֹלֶת
בִּידֵיהָ תִּהְרָסֶנּוּ זוֹ אֲשֶׁתוֹ שֶׁל קָרַח. כִּי כְּבָר מְבֹאָר לְעִיל שְׁעָקָר בְּנִין הַבֵּית
צָרִיךְ לְהִיּוֹת בְּחֲכָמָה, דְּהֵינּוּ לְזָכוֹת עַל יְדֵי הַבֵּית לְקַשֵּׁר כָּל הַחִיצוֹנִיּוֹת אֶל
הַפְּנִימִיּוֹת, שְׁזֶהוּ בְּחִינַת כָּלֵל כָּל הַתּוֹרָה שְׁמֵתֶחֱלַת בְּבֵית דְּבִרָאשִׁית שֶׁהוּא
רֹאשׁ בֵּית וְכַנְי"ל וְאֵז זֹכִיךְ לְחַיִּים כִּי הַחֲכָמָה תַּחֲיָה, שְׁזֶהוּ בְּחִינַת מַצּוֹת
מְזוּזָה שֶׁהוּא עָקָר תִּקְוָה הַבֵּית וְשְׁמִירָתוֹ שְׁנֵי מֵרֵב בּוֹ לְמַעַן יִרְבוּ יְמֵיכֶם וְכוּי',
שְׁזֶהוּ בְּחִינַת רְאֵה חַיִּים עִם הָאִשָּׁה, כִּי מַחְמַת שֶׁהִיא סְמוּכָה לְבְּחִינַת
חִיצוֹנִיּוֹת, עַל כֵּן שָׁם צָרִיכִין לְזָהֵר בְּיוֹתֵר לְרֹאוֹת לְהַמְשִׁיךְ חֲכָמָה וְחַיִּים
לְשָׁם דִּיקָא וְכַמְבֹּאָר לְמַעְלָה כָּל זֶה. וְזֶהוּ, חֲכָמוֹת נָשִׁים בְּנִתְהָ בֵּיתָה,

חכמות נשים הם דיקא בונין הבית על מכונו, כי שם דיקא צריכין לזהר לקשר החיצוניות אל הפנימיות כדי לזכות לחיים וכנ"ל שעל ידי זה עקר בנין הבית ששם מכניסין ומקשרין כל החיצוניות אל הפנימיות שהוא בחינת בית וכנ"ל, ועל כן דרשו רבותינו זכרונם לברכה מקרא זה לענין מחלקתו של קרח, כי מחלקת של קרח שהיה על ידי אשתו היה ההפך ממש מבחינת בנין הבית, כי על ידי מחלקתו רצה להפריד חס ושלוש חס ושלוש, הפנימיות מהחיצוניות וכנ"ל, ועל כן נאמר על אשתו שגרמה כל זה ואולת בידיה תהרסנו, כי היא דיקא גרמה בחינת הריסת הבית וכנ"ל. אבל אשתו של און בן פלת שהצילה בעלה מהמחלקת, על כן נאמר עליה חכמות נשים בנתה ביתה, 'בנתה ביתה' דיקא, כי בנין הבית הוא הפך המחלקת וכנ"ל וזהו בחינת שלום בית:

פקדון וארבעה שומרים ה:

ענין הארבעה שומרים:

(א) על פי התורה חדי רבי שמעון בסימן סא, עין שם:

והיוצא משם לעניננו שצריכין לשוב על פגם אמונת חכמים ועל ידי זה נתרבין ספרים קדושים הרבה שכלם צריכין להעולם וכוי ועל ידי זה נשלמת התורה ונכללת התורה בבחינת לוחות האבן בבחינת אבן שתיה קדשי קדשים שהיא בחינת חכמה עלאה, כי השכל נקרא קדש וחכמה עלאה בחינת שכל הפולל דמתמן אורייתא נפקת הוא בחינת קדשי קדשים וכוי ועל ידי זה נמתקין כל הצמצומים וכל הדינים שבעולם, כי עקר המתקת כל דין הוא על ידי השכל השיש לו וכוי, אבל על ידי שכל הפולל ממתקין כל מיני דינים שבעולם, ואפלו כשמתקין הדין על ידי השכליים פרטיים צריכין גם כן לקבל מבחינת שכל הפולל וכוי. וזה בחינת שתיים עשרה אבני יעקב שנכללו באבן אחת בבחינת אבן שתיה וכוי. וזה בחינת ראש השנה שכל הנפשות באים כל אחד עם צמצומו ושכלו, ונכללין בהצדיק האמת שהוא בחינת שכל הפולל וכוי ששם נמתקין כל מיני דינים שבעולם וכוי. על כן צריכין אלו הנפשות לזהר מאד שיהיה אהבה ושלוש גדול ביניהם כדי שיוכלו להכליל יחד וכוי ועל ידי זה נמשך שמחה וכוי בחינת אור צדיקים ישמח וכוי וזה בחינת חדי רבי שמעון וכוי פתח ואמר ה' שמעתי שמעך גראתי תמן יאות הנה למדחל וכוי. כי זה המקרא נאמר על רבי עקיבא ותלמידיו שנסתלקו על שלא היה אהבה ושלוש ביניהם וכוי. און בחביבותא תליא וכוי פנ"ל, עין שם כל זה

אות ב

וְזֶה בְּחִינַת שׁוֹמְרִים, כִּי הַשׁוֹמֵר צָרִיךְ לְשׁוֹר הַדָּבָר מִחֲסָרוֹנוֹת וְהִזְקוֹת וְכָל הַהִזְקוֹת בָּאִים מִהַדְיָנִים שֶׁבָּאִים מִהַצְמָצוּמִים כְּשֶׁאֵין זֹכֵין לְהַמְתִּיק אוֹתָם עַל יְדֵי הַשְּׁכָלִים הַנִּמְשָׁכִין עַל יְדֵי כָּל הַתְּקוּנִים הַנִּי"ל, הֵינּוּ עַל יְדֵי פָּגַם אֱמוּנַת חֲכָמִים, כִּי אֱמוּנָה הוּא בְּחִינַת שְׁמֹר, כְּמוֹבָא, שֶׁהוּא בְּחִינַת מִדַּת לִיָּלָה, בְּחִינַת וְאֱמוּנָתָךְ בְּלִילוֹת, שֶׁאִז צָרִיכִין שְׁמִירָה וְעַל כֵּן מְבָרְכִין אִז שׁוֹמֵר עִמּוֹ יִשְׂרָאֵל לְעַד, כִּי עַקֵּר הַשְּׁמִירָה עַל יְדֵי בְּחִינַת אֱמוּנָה וְעַל כֵּן עַקֵּר הַכַּחַשׁ שֶׁל כָּל הַשׁוֹמְרִים לְשׁוֹר הַדָּבָר מִהִזְקוֹת וְחֲסָרוֹנוֹת הוּא עַל יְדֵי אֱמוּנָה, הֵינּוּ אֱמוּנַת חֲכָמִים שֶׁהוּא יְסוּד הָאֱמוּנָה, כְּמוֹ שֶׁפָּתוּב: וַיֹּאמְרוּ בְּה' וּבַמֶּשֶׁה עֲבָדוּ. כִּי עַל יְדֵי אֱמוּנַת חֲכָמִים נִתְרַבֵּין הַסְּפָרִים שֶׁל הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה וְנִשְׁלַמְת הַתּוֹרָה וְנִמְתְּקִין כָּל הַצְמָצוּמִים וְכָל הַדְיָנִים וְכוּ'. וְאִז כְּשֶׁנִּמְתְּקִין כָּל הַדְיָנִים בְּוִדָּאֵי נִשְׁמֵר הַדָּבָר מִכָּל הַהִזְקוֹת וְהַחֲסָרוֹנוֹת הַבָּאִים מִהַדְיָנִים כְּנִי"ל, כִּי הַתּוֹרָה שׁוֹמֵרֶת הַכֹּל. וְכִמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה, תִּלְמִידֵי חֲכָמִים אֵין צָרִיכִים לְנִטְרֹתָא, כִּי הַתּוֹרָה שׁוֹמֵרֶת אוֹתָם, עַל כֵּן עַקֵּר הַשְּׁמִירָה שֶׁל כָּל הָעוֹלָם עִם כָּל עֲשִׂירוֹתָם וְחַפְצֵיהֶם הַכֹּל נִמְשָׁךְ עַל יְדֵי אֱמוּנַת חֲכָמִים עַל יְדֵי שְׁמֵאֲמִינִים בְּשִׁלְמוֹת בְּהַתְּלַמְדֵי חֲכָמִים אֲמִתִּיִּים שֶׁהֵם עוֹסְקִים תָּמִיד לְחַדֵּשׁ בַּתּוֹרָה וּלְהַרְבּוֹת סְפָרִים קְדוּשִׁים בְּהַתּוֹרָה לְהַשְׁלִים אֶת הַתּוֹרָה שֶׁתְּהִיָּה נִכְלָלֶת בְּבְחִינַת חֲכָמָה עֲלָאָה שְׁכָל הַכּוֹלֵל, שֶׁעַל יְדֵי זֶה הַמְתַּקֶּת כָּל מֵינֵי דְיָנִים שֶׁבְּעוֹלָם שֶׁעַל יְדֵי זֶה נִשְׁמֵר הַכֹּל מִכָּל מֵינֵי הִזְקוֹת וְחֲסָרוֹנוֹת וְכְנִי"ל. אֲבָל צָרִיכִין לָזֶה שְׁיִהְיֶה אֲהָבָה וְשְׁלוֹם גְּדוֹל בֵּין יִשְׂרָאֵל כְּדֵי שֶׁיִּכְלְלוּ כָּל הַנִּפְשׁוֹת יַחַד בְּהַצְדִּיק הָאֲמִתִּי שֶׁהוּא בְּחִינַת שְׁכָל הַכּוֹלֵל, כִּי כָּל אֶחָד וְאֶחָד הוּא בְּחִינַת שְׁכָל פְּרָטִי וְכִשְׁמֵת חֲבָרִין יַחַד בְּאֲהָבָה וְשְׁלוֹם וְנִכְלָלִין בְּהַצְדִּיק הָאֲמִתִּי שֶׁהוּא חֲכָם הַכּוֹלֵל בְּחִינַת קְדָשִׁי קְדָשִׁים עַל יְדֵי זֶה נִמְתְּקִין כָּל הַדְיָנִין עַל יְדֵי שְׁכָל הַכּוֹלֵל וְכוּ' כְּנִי"ל. וְזֶה בְּחִינַת וְאֲהַבְתָּ לְרַעֲךָ כְּמוֹד אָמַר רַבִּי עֲקִיבָא זֶה כָּלִל גְּדוֹל בַּתּוֹרָה, כִּי בְּוִדָּאֵי אֲהָבָה וְשְׁלוֹם בֵּין יִשְׂרָאֵל הוּא כָּלִל גְּדוֹל בַּתּוֹרָה, כִּי עַל יְדֵי זֶה נִכְלָלִין כָּל הַנִּפְשׁוֹת יַחַד בְּבְחִינַת שְׁכָל הַכּוֹלֵל בְּחִינַת קְדָשִׁי קְדָשִׁים שְׁמֵשׁ יוֹצֵאת כָּל הַתּוֹרָה שֶׁעַל יְדֵי זֶה נִשְׁלַמְת הַתּוֹרָה כְּנִי"ל. נִמְצָא שְׁכָל שְׁלֵמוֹת וְקִיּוּם הַתּוֹרָה עַל יְדֵי זֶה עַל יְדֵי שִׁישְׂרָאֵל אוֹהֲבִין זֶה אֶת זֶה עַל כֵּן וְאֲהַבְתָּ לְרַעֲךָ וְכוּ' הוּא כָּלִל גְּדוֹל בַּתּוֹרָה כְּנִי"ל:

אות ג

וְזֶה בְּחִינַת הַחֲלוּקֵי דֵינִים שֶׁבֵּין הָאַרְבָּעָה שׁוֹמְרִים, כִּי שׁוֹמֵר חֲנֻם פְּטוֹר מִהַכֵּל וְלֹהֲפֹד הַשׁוֹאֵל חֵיב בְּכָל אֶפְלוּ בְּאוֹנָסִין וְשׁוֹמֵר שְׂכָר וְהַשׁוֹכֵר חֵיבִין בְּגִנְבָה וְאַבְדָּה וּפְטוּרִים בְּאוֹנָסִין. כִּי עֵקֶר הַשְּׂמִירָה עַל יְדֵי הַמִּתְקַת הַצְּמָצוּמִים עַל יְדֵי כָּל הַנִּי"ל שֶׁעָקְרוּ תַּלְוֵי בְּאַהֲבָה וְשְׁלוֹם בֵּין יִשְׂרָאֵל שֶׁעַל יְדֵי זֶה נִכְלָלִין יַחַד בְּשֶׁכֶל הַכּוֹלֵל שֶׁמִּשָּׁם כָּל הַהִמְתְּקוֹת פְּנִי"ל, וְעַל כֵּן הַשׁוֹמֵר חֲנֻם פְּטוֹר בְּכָל, כִּי הַשׁוֹמֵר חֲנֻם אֵינוֹ מְחֵיב רַק לְשֹׁמֵר הַדְּבָר כְּרֵאוּי בְּלִי פְּשִׁיעָה וְאִם אַף עַל פִּי כֵּן אֵרַע אֵיזָה הִזְק וְחִסְרוֹן בְּהַדְּבָר הַמִּפְקָד אֲצִלוֹ אֵין אָנוּ תּוֹלִין הַהִזְק בּוֹ מֵאַחַר שֶׁהוּא שׁוֹמֵר חֲנֻם וְחֵיב עֲצָמוֹ בְּשְׂמִירַת מְמוֹנוֹ שֶׁל חֲבֵרוֹ בְּחֲנֻם בְּלִי שׁוּם שְׂכָר רַק מֵצַד אַהֲבָה וְרַעוּת שֶׁל חֲבֵרוֹ, וְכֵן רֵאוּי לְהִיּוֹת שֶׁכָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל יֶאֱהָב אֶת חֲבֵרוֹ בְּאַמֶּת וַיְהִיָּה מְמוֹנוֹ שֶׁל חֲבֵרוֹ חֵיב עָלָיו כְּשֶׁלּוֹ, כְּמוֹ שֶׁאֲמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנוֹם לְבִרְכָה יְהִי מְמוֹן חֲבֵרְךָ חֵיב עָלֶיךָ כְּשֶׁלְּךָ וְכוּ'. נִמְצָא שֶׁמֵּצֵדוֹ אֵין שׁוּם הִזְק מֵאַחַר שֶׁבְּזֶה הַשְּׂמִירָה קַיִם מְצוֹת וְאַהֲבַת לְרַעַף כְּמוֹד, כִּי שֹׁמֵר מְמוֹן חֲבֵרוֹ בְּלִי שְׂכָר רַק מֵאַהֲבָה לְבַד, וְעַל כֵּן מֵצֵדוֹ בּוֹדָאֵי הִיָּה נִכְלָל בְּהַשְּׁכָל הַכּוֹלֵל שֶׁשָּׁם כָּל מִינֵי הַמִּתְקוֹת וְכוּ' שֶׁעַל יְדֵי זֶה מֵתְבַטְּלִין כָּל הַהִזְקוֹת וְעַל כֵּן מֵצֵדוֹ אֵין פְּגַע וְאֵין הִזְק וְעַל כֵּן הַשׁוֹמֵר חֲנֻם הוּא פְּטוֹר בְּכָל. וְכֵן לְהַפְּדֵי הַשׁוֹאֵל חֵיב בְּכָל, כִּי אָנוּ תּוֹלִין כָּל הַהִזְקוֹת בְּהַשׁוֹאֵל, וְלֹא בְּהַמְשָׂאֵל שֶׁהַשָּׂאֵל כָּלּוֹ וְחִפְצָיו לְחֲבֵרוֹ בְּלִי שׁוּם קִבְּלַת שְׂכָר רַק מֵצַד אַהֲבַת רַעִים שֶׁכָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל מְחֵיב לְהִטִּיב וְלִגְמַל חֶסֶד עִם חֲבֵרוֹ. נִמְצָא שֶׁזֶה הַמְשָׂאֵל קַיִם אַהֲבַת חֲבֵרִים כְּרֵאוּי עַל כֵּן מֵצֵדוֹ אֵין הִזְק פְּנִי"ל עַל כֵּן אֵין אָנוּ תּוֹלִין שׁוּם הִזְק בְּהַמְשָׂאֵל כִּי אִם בְּהַשׁוֹאֵל שֶׁכָּל הַנָּאָה שֶׁלּוֹ שֶׁקִּבַּל כָּל הַנָּאָה הַחִפְּץ מִחֲבֵרוֹ בְּחֲנֻם. וְהָרִי חֲבֵרוֹ קַיִם בְּעֶסֶק זֶה מְצוֹת אַהֲבַת חֲבֵרִים כְּרֵאוּי שֶׁמֵּצֵדוֹ בְּטִלִּים כָּל הַהִזְקוֹת. אֲבָל בְּהַשׁוֹאֵל לֹא רֵאוּי שׁוֹמֵר לְחֲבֵרוֹ מִחֲמַת אַהֲבָה וְכִלְלִיּוֹת, עַל כֵּן אָנוּ תּוֹלִין כָּל אַחֲרֵיּוֹת הַהִזְקוֹת בְּהַשׁוֹאֵל וְלֹא בְּהַמְשָׂאֵל וְכוּ'.

אות ד

וְעַל כֵּן הַשׁוֹמֵר שְׂכָר וְהַשׁוֹכֵר חֵיבִין בְּגִנְבָה וְאַבְדָּה וּפְטוּרִים מֵאוֹנָסִין, כִּי הַשׁוֹמֵר שְׂכָר וְהַשׁוֹכֵר שְׂנִיָּהֶם מְשַׁתְּפִין עִם הַבַּעַל הַבֵּית בְּהַנָּאָתוֹ, כִּי הַשׁוֹמֵר שְׂכָר שׁוֹמֵר חִפְּץ חֲבֵרוֹ אֲבָל לֹא בְּחֲנֻם כִּי אִם בְּשְׂכָר, וְכֵן הַשׁוֹכֵר שֶׁחֲבֵרוֹ מְסוֹר לוֹ חִפְּצוֹ לְהַשְׁתַּמֵּשׁ בּוֹ אֲבָל הִיָּה בְּשְׂכָר עַל כֵּן הֵם מְשַׁתְּפִין בְּאַחֲרֵיּוֹת הַהִזְקוֹת וְעַל כֵּן הַטִּילָה הַתּוֹרָה עֲלֵיהֶם הִזְק גִּנְבָה וְאַבְדָּה וְעַל הַבֵּית בְּעֲצָמוֹ שֶׁל הַחִפְּץ הַטִּילָה עָלָיו אַחֲרֵיּוֹת הָאוֹנָסִין. וְגַם זֶה יִבָּאֵר הֵיטֵב בְּעֶזֶר ה' עַל פִּי הַתּוֹרָה הַנִּי"ל כִּי מִבְּאֵר שָׁם שֵׁשׁ שְׁנֵי מִינֵי הַמִּתְקַת הַדֵּינִים, כִּי יֵשׁ

שְׁמִמְתִּיקוּן כָּל דִּין פְּרָטִי עַל יְדֵי הַשֶּׁכֶל הַשֵּׁנִי לֹא וְכוּ' וְגַם זֶה עַל יְדֵי שְׁמִמְתִּיקוּן הַשֶּׁכֶל הַפְּרָטִי מֵהַשֶּׁכֶל הַכּוֹלֵל, כְּמוֹ שְׁמִבְאָר שָׁם. אֲבָל יֵשׁ דִּינִים שְׁמִמְתִּיקוּן אוֹתָם עַל יְדֵי בְּחִינַת שֶׁכֶל הַכּוֹלֵל בְּעֶצְמוֹ שֶׁשָׁם נִמְתָּקוּן כָּל מִינֵי דִינֵינוּ שְׁבַע עוֹלָם וְכוּ' כַּנִּי"ל. וְזֶה יְדוּעַ וּמְבֹאָר כְּבָר שְׁכָל מִינֵי הַזְּקוּת חֵס וְשְׁלוֹם, נִמְשָׁכִין מֵהַדִּינִים וְעַל כֵּן הַשׁוֹמֵר שְׂכָר וְהַשׁוֹכֵר חִיבִין בְּגִנְבָה וְאַבְדָּה, כִּי גִנְבָה וְאַבְדָּה נִמְשָׁךְ מֵהַדִּינִים שֶׁיְכוּלִין לְהִמְתִּיק אוֹתָם עַל יְדֵי הַשֶּׁכֶל הַפְּרָטִי הַשֵּׁנִי לְכָל דָּבָר, כִּי גִנְבָה וְאַבְדָּה נִמְשָׁךְ רַק מֵהִסָּח הַדַּעַת, דְּהֵינּוּ שְׂאִין מִמְשִׁיכֵין הַשֶּׁכֶל הַיָּטִב לְתוֹךְ הַדָּבָר הַנִּשְׁמָר וְעַל כֵּן הַזֶּקֶן זֶה תוֹלִין בְּהַשׁוֹמֵר שְׂכָר וְהַשׁוֹכֵר שְׁקִבְלוֹ הַנְּאָה מֵהַחֶפֶץ, וְעַל כֵּן חָל עֲלֵיהֶם הַשְּׁמִירָה הַבְּאָה עַל יְדֵי הַהִמְתָּקָה שֶׁל הַשֶּׁכֶל הַפְּרָטִי מֵאַחַר שְׁקִבְלוֹ הַנְּאָה פְּרָטִיּוֹת מֵהַחֶפֶץ. אֲבָל הַזְּקוּת שֶׁל אוֹנֶסִין שְׁבָאִים עַל יְדֵי חִיּוֹת רְעוּת וְלִסְטִים מְזִין שֶׁהֵם בְּחִינַת דִּינִים קָשִׁים וְחִזְקִים שְׂאִי אֶפְשֶׁר לְהִמְתִּיקוּן וּלְבַטְּלָם כִּי אִם עַל יְדֵי שֶׁכֶל הַכּוֹלֵל שֶׁשָׁם נִמְתָּקוּן וְנִתְבַּטְּלוּ כָּל הַדִּינִים קָשִׁים וְחִזְקִים שְׁבַע עוֹלָם כְּמוֹ שְׁמִבְאָר שָׁם בְּהַתּוֹרָה הַנִּי"ל, זֹאת הָאַחֲרִיּוֹת שֶׁל הַמְתָּקוּן אֵלוֹ הַהַזְּקוּת אֵין תוֹלִין כִּי אִם בְּהַבְעֵל הַבֵּית בְּעֶצְמוֹ שֶׁל הַחֶפֶץ שְׁכָל עֵקֶר הַחֶפֶץ בְּכָל לִוְיָתוֹ הוּא שְׁלוֹ, כִּי רַק הוּא יָכוֹל לְקַבֵּל וּלְהִמְשִׁיךְ הַהִמְתָּקָה מֵהַשֶּׁכֶל הַכּוֹלֵל שֶׁהוּא הַחֶכֶם הַצַּדִּיק הָאֱמֵת, שֶׁהַכֹּל צָרִיכִין לְקַבֵּל כָּל הַהִמְתָּקוֹת וְכָל הַשְּׁמִירוֹת מִמֶּנּוּ, כִּי זֶה הַחֶכֶם הָאֱמֵת, שֶׁהוּא בְּחִינַת שֶׁכֶל הַכּוֹלֵל, הוּא בְּחִינַת הַבְעֵל הַבֵּית שֶׁל כָּל הָעוֹלָם כָּלוּ, כִּי כָּל־מְקַבְּלִים חִיּוֹת מִמֶּנּוּ כִּי־דוּעַ וְכָל מִי שֵׁישׁ לוֹ אֵיזָה עֲשִׁירוֹת וְחֶפְצִים וְכָל־צָרִיךְ לְקַבֵּל הַשְּׁמִירָה מִמֶּנּוּ כִּי מִמֶּנּוּ כָּל הַהִמְתָּקוֹת שֶׁל כָּל הַדִּינִים שְׁמִשָּׁם כָּל הַשְּׁמִירוֹת. עַל כֵּן אַחֲרִיּוֹת שֶׁל אוֹנֶסִין שְׁבָא מִדִּינִים קָשִׁים אֵין תוֹלִין בְּהַשׁוֹמֵר שְׂכָר וְהַשׁוֹכֵר שְׁקִבְלוֹ הַנְּאָה פְּרָטִיּוֹת מֵהַחֶפֶץ כִּי אִם בְּבַעַל הַחֶפֶץ שֶׁהוּא עֵקֶר הַבְעֵל הַבֵּית שֶׁל הַחֶפֶץ שֶׁרַק הוּא צָרִיךְ לְקַבֵּל וּלְהִמְשִׁיךְ הַהִמְתָּקָה מֵהַבְעֵל הַבֵּית שֶׁל כָּל הָעוֹלָם שֶׁהוּא בְּחִינַת שֶׁכֶל הַכּוֹלֵל, שֶׁהוּא הַצַּדִּיק הָאֱמֵת וְכַנִּי"ל:

אות ה

וְעַל כֵּן יַעֲקֹב אֲבִינוּ שֶׁהָיָה צָרִיךְ לְהִמְשִׁיךְ אֶת הַתּוֹרָה לְבָנָיו, כְּמוֹ שְׁכַתּוּב, תּוֹרָה צְנָה לָנוּ מִשָּׁה מוֹרְשָׁה קְהֵלֶת יַעֲקֹב. עַל כֵּן הָיָה שׁוֹמֵר כִּי שְׁמֵר אֶת צֵאן לָבֵן. כִּי עַל יְדוּ עֵקֶר הַשְּׁמִירָה שְׁבָא עַל יְדֵי הַהִמְתָּקָה הָעֲלִיוֹנָה הַנִּי"ל עַל יְדֵי שְׁנִכְלָלוֹן כָּל הַצְּמֻצוּמִים בְּשֶׁכֶל הַכּוֹלֵל בְּבְחִינַת אָבוֹן שְׁתִּיָּה, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת שְׁתִּיּוֹת עֲשָׂרָה אֲבָנֵי יַעֲקֹב שְׁנִכְלָלוּ בְּאָבוֹן אַחַת וְכוּ', כְּמוֹ שְׁמִבְאָר שָׁם. וְכֵן דּוּד הַמְלֶךְ עָלָיו הַשְּׁלוֹם שֶׁהָיָה צָרִיךְ לְמַצֵּא מְקוֹם הַבֵּית הַמְקֻדָּשׁ וְעֵקֶר לְמַצֵּא נְקֻדַּת הָאָבוֹן שְׁתִּיָּה בְּחִינַת קִדְשֵׁי קִדְשִׁים, עַל כֵּן הָיָה שׁוֹמֵר וְהַתְגַּבֵּר כְּנֶגֶד כָּל מִינֵי אוֹנֶסִין שְׁבַע עוֹלָם, כְּמוֹ שְׁכַתּוּב, וּבָא הָאָרִי וְהַדָּב וְכוּ'. כִּי זָכָה לְהִמְתִּיק וּלְבַטֵּל כָּל הַדִּינִים קָשִׁים שֶׁהֵם בְּחִינַת אוֹנֶסִין עַל יְדֵי בְּחִינַת שֶׁכֶל

הכולל בחינת קדשי קדשים, שעסק כל ימיו ביגיעות גדולות לכלל שם, כמו שכתוב, זכר ה' לדוד את כל ענותו וכו' אם אתן שנת לעיני וכו' עד אמצא מקום לה', שהוא מקום אבן שתיה וכו' וכנ"ל:

אות ו

וזה בחינת ספירה ושבועות שהוא קבלת התורה. כי עקר קבלת התורה בשבועות בכל שנה ושנה מחדש הוא בחינה הנ"ל לזכות להרבות ספרים קדושים בתורה להשלים את התורה שתהיה בבחינת לוחות האבן עד שתהיה נכללת בבחינת אבן שתיה קדשי קדשים, בחינת שכל הכולל ששם נמתקין ונתבטליון כל מיני דינים שבעולם וכו' כנ"ל, שזה עקר קבלת התורה מחדש בכל יום, כמו שכתוב, בכל יום יהיו בעיניך כחדשים. ובפרט בשבועות שאז עקר זמן קבלת התורה מחדש בכל שנה ושנה, כי התורה כבר קבלנו, אבל כל אדם בכל דור ודור צריך לקבל על עצמו בחינת קבלת התורה בכל פעם מחדש, דהינו שיתגבר לקיים את התורה שזה העקר, הינו שיתגבר עד שיזכה להוציא משפטי הנהגות ישרות בכל מקום שילמד שם וכו', כמו שמבאר שם בתחלת התורה הנ"ל שזה זוכין על ידי אמונת חכמים וכו', עין שם קשר כל התורה הנ"ל. וזה עוסקין בימי הספירה ושבועות, כי בספירה עוסקין להמשיך השכליים פרטיים להמתיק הצמצומים והדינים הנמשכים מהם, כי ידוע שימי הספירה הם ימי דין שנמשכין מבחינת צמצום הנ"ל. ובכל יום ויום של ימי הספירה ממשיכין מח ושכל כפי היום, כמבאר בפונות היטב, ועל ידי כל מח ושכל ממתיקין הצמצום והדין של אותו היום וזה המוח והשכל של כל יום ויום מימי הספירה הוא בחינת שכל פרטי הנ"ל שממתיקין צמצום ודין פרטי וכו' כנ"ל עד שבשבועות זוכין להכלל בשכל העליון שכל הכולל הנ"ל שהוא בחינת חכמה עלאה דמתמן כל אוריתא נפקת, כי שבועות הוא יום החמשים בחינת שער החמשים, שהוא בחינת חכמה עלאה, בחינת שכל העליון הכולל שעל ידי זה נמתקין כל הדינים שבעולם, כי אז עקר קבלת התורה, שזוכין אז שתהיה התורה נכללת בבחינת אבן שתיה בחינת לוחות האבן וכו' כנ"ל. וזה בחינת מים טהורים הנמשכין בשבועות בחינת מקוה של שבועות, בחינת וזרקתי עליכם מים טהורים וטהרתם וכו', כמובא בכונת המקוה של שבועות, שהוא בחינת מקוה של שער החמשים, הינו כנ"ל, כי שלמות התורה בבחינה הנ"ל הוא על ידי בחינת מים טהורים הנ"ל, כמבאר שם היטב בהתורה הנ"ל, עין שם. ועל כן נקראים ימי הספירה לשון ספר, כי כפי המוח והשכל שממשיכין בכל יום מימי הספירה כן נתרבה בחינת ספר בתורה להשלים את התורה עד שנזכה בשבועות לקבל הארה משכל הכולל שזה עקר בחינת שבועות

אות ז

וְכַל זֶה זֹכֵיךְ עַל יְדֵי תְּשׁוּבָה עַל פְּגַם אַמוּנַת חַכְמִים שֶׁעַל יְדֵי זֶה נִדוֹן
 בְּמוֹתְרוֹת עַד שֶׁהֶעֱשָׂנוּ סְרוּחִין עוֹלִין אֶל הַמַּח וּמַעֲקָמִין וּמִסְבָּבִין אֶת מַחוּ
 וְכוּי שֶׁמֶשֶׁם כָּל הַקְּלָקוּלִים שֶׁזֶה עֵקֶר בְּחִינַת גְּלוּלֵי מִצְרַיִם שֶׁאֲנוּ עוֹסְקִין
 לְטַהַר עֲצָמֵנוּ מֵהֶם בְּכָל יְמֵי הַסְּפִירָה, כִּי כָּל גְּלוּת מִצְרַיִם הָיָה עַל יְדֵי חֲטָא
 אָדָם הָרֵאשׁוֹן כִּידוּעַ שִׁפְגָם בְּאַמוּנָה, כְּמוֹבָא. וְעֵקֶר הַפְּגָם הָיָה בְּבְחִינַת
 אַמוּנַת חַכְמִים, כִּי אֵף עַל פִּי שֶׁהוּא נִבְרָא יְחִידִי וְלֹא הָיָה אִזְ עֲדִין חַכְמִים
 בְּעוֹלָם כִּי אִם הוּא לְבָדוּ, אֵף עַל פִּי כֵּן הָיָה צְרִיךְ בְּיוֹתֵר לְאַמוּנַת חַכְמִים,
 דְּהֵינּוּ לְהֶאֱמִין בְּעֲצָמוֹ וּכְמִבְּאֵר בְּהַתּוֹרָה הַנִּיִּל שֶׁשָּׂאִין מֵאֲמִינִים בְּעֲצָמוֹ
 הוּא בְּחִינַת פְּגַם אַמוּנַת חַכְמִים וְכֵן מְבֹאֵר בְּסִימָן פּוּ בְּלִקוּטֵי תַנְיִנָא עַל
 פְּסוּק מְקַצֵּר רוּחַ וּמַעֲבֵדָה קְשָׁה, כִּי אִם הָיָה הָאָדָם מֵאֲמִין בְּעֲצָמוֹ
 שֶׁנִּשְׁמָתוֹ גְּבַהַ מְאֹד מְאֹד, כִּי אֶפְלוּ הַנִּשְׁמָה שֶׁל הַפְּחוּת שֶׁבִּישְׂרָאֵל גְּבַהַ מְאֹד
 וְבוּ תְלוּיִין כָּל הָעוֹלָמוֹת עֲלִיוֹנִים וְתַחְתּוֹנִים, בְּוֹדָאֵי לֹא הָיָה עוֹבֵר שׁוּם
 עֲבָרָה וְלֹא הָיָה פּוֹגֵם שׁוּם פְּגַם, בְּפֶרֶט אָדָם הָרֵאשׁוֹן שֶׁהָיָה יְחִידִי שֶׁאֶצְלוּ
 הָיָה כָּל אַמוּנַת חַכְמִים רַק בְּבְחִינָה זֹאת. כִּי אֲנַחְנוּ צְרִיכִים אַמוּנַת חַכְמִים
 בְּכָל הַבְּחִינּוֹת הַמְּבֹאֲרִים שָׁם, לְהֶאֱמִין בְּצַדִּיקִים אֲמִתִּיִּים וּלְהֶאֱמִין בְּחֶבְרֹ
 וּלְדַבֵּר עִמּוֹ בִּירְאֵת שָׁמַיִם בְּבְחִינַת אִזְ נִדְבְּרוּ יִרְאֵי ה' אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ וַיִּקְשֹׁב
 ה' וַיִּשְׁמַע וַיִּכְתֹּב בְּסֵפֶר וְכוּי. כִּי בְּכָל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל יֵשׁ נִקְדָּה טוֹבָה שֶׁהוּא
 בְּחִינַת צַדִּיק. וּבְיוֹתֵר צְרִיךְ לְהִתְחַזֵּק וּלְהִתְגַּבֵּר לְהֶאֱמִין בְּעֲצָמוֹ, לְהֶאֱמִין
 שְׁגַם מְעַט עֲבוֹדָתוֹ וְעֵסְקוֹ בְּתוֹרָה יָקָר מְאֹד אֶצֶל ה' יִתְבָּרַךְ, בְּפֶרֶט מַה
 שֶׁזָּכָה לְהִתְקַרֵּב לְצַדִּיקִים וּכְשָׂרִים אֲמִתִּיִּים לְהֶאֱמִין בָּהֶם שֶׁזֶה יָקָר מְאֹד
 מְאֹד אֶצֶל ה' יִתְבָּרַךְ, כִּי אֶפְלוּ אִם יֶאֱמִין בְּה' יִתְבָּרַךְ וּבְצַדִּיקִים וּבְחֶבְרִיו
 הַכְּשָׂרִים שֶׁכֻּלָּם צַדִּיקִים, אֲבָל אֵינוֹ מֵאֲמִין בְּעֲצָמוֹ, דְּהֵינּוּ שְׂאִינוֹ מֵאֲמִין
 שֶׁאַמוּנַתוֹ שֶׁמֵאֲמִין בְּחַכְמִים אֲמִתִּיִּים וְכוּי יָקָר מְאֹד מְאֹד, גַּם זֶה פְּגַם
 אַמוּנַת חַכְמִים וּבְאִפְּסוֹ אֶחָד פְּגַם הַזֶּה גְּרוּעַ מֵהַכֹּל, כִּפְאֶשֶׁר מְצוּי נִגַּע
 הַמְּסַפַּחַת הַזֹּאת בְּכִמָּה בְּנֵי אָדָם שֶׁהֵם כְּשָׂרִים קִצָּת וּמִתְחִילִים לְהִתְקַרֵּב
 לְאֲנָשֵׁי אֲמִתִּים לְחַכְמִים וּכְשָׂרִים אֲמִתִּיִּים, אֲבָל אוֹמְרִים עַל חֶבְרִיהֶם הֵם
 בְּוֹדָאֵי כְּשָׂרִים וְצַדִּיקִים, אֲבָל מַה מוֹעִיל לִי כִּי אֲנִי יוֹדַע חֶסְרוֹנִי בְּנַפְשִׁי
 שֶׁאֲנִי מְלֵא חֲטָאִים וְעוֹנוֹת וּפְגָמִים וְעַל יְדֵי זֶה נוֹפֵל חֵס וְשָׁלוֹם, וּמִתְרַחֵק
 לְגַמְרֵי חֵס וְשָׁלוֹם וְנוֹפֵל מֵאַמוּנַת חַכְמִים לְגַמְרֵי עַד שֶׁהִרְבֵּה נַעֲשׂוּ מִתְנַגְּדִים
 וְחוֹלְקִים עַל יְדֵי זֶה. נִמְצָא שֶׁכָּל פְּגָמוֹ בְּאַמוּנַת חַכְמִים, עַל יְדֵי שֶׁלֹּא הֶאֱמִין
 בְּעֲצָמוֹ, כִּי מִי שֶׁרוֹצֵה לְחוּס עַל חֵייוֹ צְרִיךְ לְבַקֵּשׁ מֵה' יִתְבָּרַךְ עַד שִׁיתְחַזֵּק
 בְּאַמוּנַת חַכְמִים כָּל כָּךְ עַד שִׁיאֲמִין גַּם בְּעֲצָמוֹ, דְּהֵינּוּ שִׁיאֲמִין בְּגֹדֵל כַּח
 צְדָקָתָם שֶׁל הַצַּדִּיקִים אֲמִתִּיִּים עַד שֶׁבְּוֹדָאֵי יִתְקַנּוּ גַם אוֹתוֹ וַיַּעֲלוּ אוֹתוֹ

מעלה מעלה אם יאחזו עצמו להיות דבוק בהם כל ימי חייו, כי אמונתו בעצמה שמאמין בהצדיקים ומתקרב אליהם יקר מאוד מאוד, כי אמונה הוא רק בדבר שאין מבינים בשכל, כמו שמבאר במקום אחר. ועל כן צריך להאמין בעצמו באמונה אף על פי שלפי שכלו וידיעתו בעצמו הוא רחוק מאוד מה' יתברך, אף על פי כן צריך להאמין באמונה שגם מעט הנקודות הטובות שבו יקרים מאוד אצל ה' יתברך וכאשר הבנתי כל זה משיחתו הקדושה זכרונו לברכה. ובפרט אדם הראשון שהיה יחידי בעולם שכל אמונת חכמים שלו היה תלוי בזה פני"ל, ובפרט כי כל הפגם של אדם הראשון היה על ידי חוה אשתו שמתחלה בא הנחש עליה בערמה, כי היא הייתה צריכה להאמין באדם הראשון שדבריו אמת שה' יתברך צוה שלא לאכל מעץ הדעת, והנחש הכניס בה [זוהמא] עד שכפרה בו ולא האמינה בדבריו ופגמה באמונת חכמים על ידי זה. ונסתה לדברי הנחש ואחר כך גרמה עד שהכניסה בפירות גם בלב אדם הראשון בעצמו שנפל בדעתו ולא האמין בעצמו בעצם כחו ומעלתו שהיתה גבה ונשגבה מאוד עד שאכל מעץ הדעת טוב ורע, שמאז נמשך זהמת הנחש שמשם כל הפגמים של הדורות הקודמים דור המבול ודור הפלגה שמשם נמשך גלות מצרים פי' וכל פגמי הדורות היה על ידי פגם אמונת חכמים כמו שכתוב, לא יפנה דרך פרמים וכו' וכמבאר במקום אחר:

אות ח

ועל כן היה עקר הפגם של אדם הראשון על ידי אכילה על ידי שאכל מעץ הדעת טוב ורע, כי כל פגם אמונת חכמים נוגע בהאכילה שנדון במותרות וכו' שעולים עשנים סרוחים אל המוח ומסבבין ומעקמין את דעתו וכו', כמו שמבאר שם. ועל כן הזהירו ה' יתברך על זה שלא יאכל מעץ הדעת שהיא בחינת אכילה כזאת שעל ידה מתרבה המותרות ועולה אל המוח וכו'. והוא פגם בזה בעצמו שפגם בבחינת אמונת חכמים ואכל אכילה זאת של עץ הדעת טוב ורע. ואז תקף נמשך בלבול הדעת בעולם שנמשך ממותרות הנ"ל מעשנים סרוחים הבאים על ידי המותרות פני"ל שזה עקר בחינת גזרת המיתה שנגזרה אז בחינת ביום אכלך ממנו מות תמות. כי כל מיתת האדם נמשך על ידי האכילה על ידי המותרות שעל ידי זה אי אפשר שיחיה האדם לעולם, ומשם היה כל גלות מצרים פני"ל. ובימי ספירה עוסקין לטהר עצמנו מזהמתם וגלוליהם שנמשכין ממותרות הנ"ל:

אות ט

ועל כן ירד המן לישראל בימי הספירה בט"ו באיר. ועד אותו היום אכלו מהעגה שהוא מצה שהוציאו ממצרים שטעמו בה טעם מן כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה. כי לא נתנה התורה אלא לאוכלי המן, כי המן הוא הפך פגם האכילה הנ"ל, כי המן היה נבלע באיברים, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה. ועל כן לא נתנה התורה אלא לאוכלי המן, כי עקר קבלת התורה הוא פשוטו כיון להנצל ממותרות האכילה הנ"ל, שזהו בחינת אכילת מן פני"ל שאז המח ברור וזך ויודעים להוציא משפטי הנהגות ישרות מכל מקום שלומד שם פני"ל, ועל כן ירד המן באיר בימי הספירה שהם הקנה לקבלת התורה, כי עקר קבלת התורה על ידי בחינת אכילת מן שאין בו מותרות וכנ"ל:

אות י

וזה בחינת ה' בהשמים חסדך ואמונתך עד שחקים, בהשמים חסדך זה בחינת חסד עליון וגבה מאד בחינת החסד העליון שממשיכין מהשכל הפולל שהוא בחינת שבועות שהוא שכל עליון וחסד גבה מאד. וזהו, בהשמים חסדך, כי זה השכל נקרא שמים לעצם גבהותו בבחינת כי גבהו שמים מארץ כן גבהו דרכי מדרכיכם ומחשבותי ממחשבותיכם. וזה החסד העליון שממתיק הכל זוכין על ידי אמונת חכמים פני"ל וזהו אמונתך עד שחקים בחינת אמונת חכמים שמאמינים בצדיקים אמתיים שהם בחינת שחקים על שם ששם שוחקין מן לצדיקים, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, כי עקר צדקת הצדיקים הוא שהם בבחינת אוכלי המן שכל מאכלם בבחינת מן הנבלע באיברים, כי אכילתם בחינת מאכל מבשר שאין עולה ממנו שום מותרות ופסלות ועשנים סרוחים אל המח לבלבל ולעקם דעתם חס ושלום, שזה עקר בחינת אכילת מן עכשו בחינת מה שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, לא נתנה התורה אלא לאוכלי המן, והוא ידוע שעכשו אין יורד המן לישראל, אך הפונה שעקר קבלת התורה זוכין הצדיקים אמתיים שאכילתם מבשר ואף על פי שעתה בהכרח יש בהאכילה פסלות ומותרות שמכרח לצאת לחוץ אף על פי כן אוכלים בקדושה ובטהרה גדולה כל כך על פי התורה עד שאין עולים שום עשנים סרוחים ממותרות האכילה אל המח רק מבררים הטוב הנזך

בְּעֶצְמוֹ שֶׁנִּבְלַע בְּאֵיבָרִים. וְשָׁאֵר הַפְּסֻלֹת נִדְחָה לְחוּץ לְגִמְרֵי וְאֵינוֹ עוֹלָה אֶל
הַמֶּחֱכָל. וְעַל כֵּן אֲכִילְתֶּם בְּחֵינֵת אֲכִילַת מִן מִמֶּשׁ, אֲדַרְבָּה, עֵתָה אֲכִילַת
הַצְּדִיקִים הַגְּדוֹלִים נִפְלְאָה בְּיוֹתֵר שְׂאוּכָלִים מְאֹכְלִים גְּשָׁמִיִּים כְּאֵלוֹ שֵׁשׁ
בָּהֶם מוֹתָרוֹת כְּזֶה וְאָף עַל פִּי כֵן אוֹכְלִים בְּקִדְשָׁה כְּזֹאת עַד שְׂאִין עוֹלִים
שׁוּם עֲשָׂנִים סְרוּחִים אֶל מַחֵם עַד שְׂאֲכִילְתֶּם בְּחֵינֵת מִן מִמֶּשׁ, שְׂזָהוּ בְּחֵינֵת
אֲמוּנָתְךָ עַד שְׂחָקִים, בְּחֵינֵת אֲמוּנַת חֲכָמִים, שְׂהֵם בְּחֵינֵת שְׂחָקִים שְׂשֵׁם
שׁוֹחֲקִין מִן לְצְדִיקִים וְכוּ' כִּנּוּי וְעַל יְדֵי זֶה ד' בְּהַשְׁמִים חֲסִדְךָ שְׂזוֹכִין
לְחִסָּד הָעֲלִיוֹן בְּחֵינֵת שְׂכָל הַכּוֹלֵל וְכוּ', כִּנּוּי ל: כִּנּוּי ל:

אות יא

וְזֶה אִזּוֹ אֲמַרְתִּי הִנֵּה בָּאתִי בְּמַגֵּלֶת סֵפֶר כְּתוּב עָלַי וְכוּ' שְׂנֶאֱמַר עַל מִתְּן
תּוֹרָה, כְּמוֹ שְׂפִרְשׁ רַשִׁי שֵׁם, כִּי כָּבֵד מְבֹאֵר שְׂהֶאֱדָם צְרִיךְ לְהוֹצִיא מִשְׂפָּט
הַנְּהֻגוֹת יִשְׂרָאֵל מִכָּל מְקוֹם שְׂיִלְמַד שֵׁם. וְזֶה זוֹכִין עַל יְדֵי אֲמוּנַת חֲכָמִים
בְּשִׁלְמוֹת. שְׂאִזּוֹ אֵינוֹ נִדוֹן בְּמוֹתָרוֹת וּמְאֹכְלוֹ זֶה שְׂעַל יְדֵי זֶה דְּעֵתוֹ צָחָה וְזָכָה
וְיָכוֹל לְמַצֵּא אֶת עֶצְמוֹ בְּכָל מְקוֹם שְׂיִלְמַד שֵׁם שְׂיוֹצִיא מִשֵּׁם מִשְׂפָּטִי
הַנְּהֻגוֹת יִשְׂרָאֵל כִּנּוּי. וְזֶהוּ אִזּוֹ אֲמַרְתִּי הִנֵּה בָּאתִי, הֵינּוּ בְּחֵינֵת קִבְּלַת
הַתּוֹרָה, כְּמוֹ שְׂפִרְשׁ רַשִׁי שֵׁם. וְזֶהוּ בְּמַגֵּלֶת סֵפֶר כְּתוּב עָלַי, שְׂבְּכָל מְקוֹם
שְׂלְמַדְתִּי בְּאִיזָה סֵפֶר הָיָה הַכֵּל כְּתוּב עָלַי שְׂמַצְאֵתִי אֶת עֶצְמִי בְּכָל מְקוֹם
שְׂלְמַדְתִּי בְּאִיזָה מַגֵּלֶת סֵפֶר, כִּי בְּכָל מְקוֹם שְׂלְמַדְתִּי הוֹצִיאֵתִי מִשֵּׁם מִשְׂפָּטִי
הַנְּהֻגוֹת יִשְׂרָאֵל לְעֶצְמִי וְכוּ'. (וְיָכוֹן מְבֹאֵר בְּדַבְּרֵי זְכָרוֹנוֹ לְבָרְכָה בְּעֶצְמוֹ עַל
פְּסוּק זֶה (בְּסִימָן קכא) אֵךְ עֵתָה עַל פִּי הַתּוֹרָה הַנִּיּוֹל יִתְבָּאֵר הַמְּשֻׁךְ
הַפְּסוּקִים שְׂאֲחַרְיוֹ בְּקֶשֶׁר נִפְלְאָה). וְעַל יְדֵי זֶה הוֹסַפְתִּי סִפְרִים הַרְבֵּה בַּתּוֹרָה
כְּמוֹ שְׂמְבֹאֵר שֵׁם שְׂעַל יְדֵי אֲמוּנַת חֲכָמִים נְחֻשֵׁב שְׂעוֹשֶׂה סִפְרִים הַרְבֵּה כִּי
מִתְחַלְּהָ לֹא הָיָה זֶה הַסֵּפֶר נְחֻשֵׁב אֲצִלוֹ וְהָיָה אֲצִלוֹ כְּלֹא וְלִמּוֹתֵר, וְעַכְשָׁו
חוֹזֵר וְנְחֻשֵׁב אֲצִלוֹ כֵּל סֵפֶר וְכוּ'. וּבִפְרָט עַל יְדֵי שְׂזוֹכָה עַכְשָׁו לְהוֹצִיא
מִשְׂפָּטִי הַנְּהֻגוֹת יִשְׂרָאֵל מִהַסִּפְרִים שְׂלוּמֵד בָּהֶם שְׂעַכְשָׁו נְחֻשֵׁבִים הַסִּפְרִים
כְּשֵׁלוֹ, כִּי מִתְחַלְּהָ הָיָה רְחוּק מֵהֶם מְאֹד וְעַכְשָׁו נְחֻשֵׁב כֵּל סֵפֶר כְּשֵׁלוֹ, כִּי לֹא
הַמְּדַרְשׁ הוּא הָעֵקֶר אֶלָּא הַמְּעֻשָׂה. וְכֵמוֹ שְׂכְּתוּב בְּמִדְרָשׁ רַבָּה פְּרָשַׁת
בְּחֻקְתִּי שְׂהִלּוּמֵד לְעִשׂוֹת נְחֻשֵׁב כְּאֵלוֹ עֲשָׂאוֹ לְדַבְּרֵי תּוֹרָה. וְזֶהוּ, בְּמַגֵּלֶת סֵפֶר
כְּתוּב עָלַי, שְׂנְחֻשֵׁב כֵּל סֵפֶר שְׂנִכְתַּב עָלַי וּבִשְׂבִילִי וְאִזּוֹ בְּנִדְאֵי לְעִשׂוֹת רְצוֹנְךָ
אֶלְקִי חֲפָצְתִּי וְתוֹרַתְךָ בְּתוֹךְ מְעִי. וּפִרְשׁ רַשִׁי לְעֵנִן קִדְשַׁת הָאֲכִילָה שֶׁל
יִשְׂרָאֵל, כְּמוֹ שְׂפִרְשׁ שֵׁם, כֵּל מְאֹכְלִי עַל פִּיד, הֵינּוּ כִּנּוּי ל, כִּי עַל יְדֵי אֲמוּנַת
חֲכָמִים זוֹכִים שְׂיִהְיֶה הַמְּאֹכֵל זֶה בְּבְחֵינֵת מִן שְׂלֹא יַעֲלוּ הַמוֹתָרוֹת אֶל הַמֶּחֱ
לְבַלְבֵּל חֵס וְשְׁלוֹם, וְזֶהוּ, וְתוֹרַתְךָ בְּתוֹךְ מְעִי שְׂהַתּוֹרָה מִתְקַיֶּמֶת בְּתוֹךְ מְעִי
דִּיקָא. כִּי מִי שְׂפּוֹגֵם בְּאֲמוּנַת חֲכָמִים אִזּוֹ הַתּוֹרָה אֵינָה מִתְקַיֶּמֶת אֲצִלוֹ
מִחֲמַת אֲכִילַת מְעִי, שְׂמִתְרַבֶּה אֲצִלוֹ הַמוֹתָרוֹת עַד שְׂעוֹלִים עֲשָׂנִים

סְרוּחִים וּמַעֲקָמִין אֶת דַּעְתּוֹ בְּסִבְרוֹת הַפּוּכוֹת מִן הָאֵמֶת וְאִינוּ יָכוֹל לְהוֹצִיא מִשְׁפָּטִי אֵמֶת מִהַתּוֹרָה נִמְצָא שֶׁהַתּוֹרָה יוֹצֵאת וּמַתְּרַחֶקֶת מִמֶּנּוּ מֵאַחַר שֶׁאִינוּ יָכוֹל לְהוֹצִיא מִמֶּנָּה מִשְׁפָּטִי אֵמֶת, שֶׁזֶּהוּ בַּחֲנִינֵת מֵהַשְּׂאֵמֶר וְרַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבָרְכָה תּוֹרָתוֹ שֶׁל דּוֹאֵג מִן הַשְּׂפָה וְלַחוּץ מִחֲמַת שְׁהִיָּה מִתְנַגֵּד וְחוֹלֵק עַל דָּוִד שְׁהִיָּה אִזְ הַצַּדִּיק הָאֵמֶת וְעַל יָדֵי זֶה כָּל תּוֹרָתוֹ שֶׁל דּוֹאֵג הִיָּה עַל יְדֵי מוֹתְרוֹת הַנִּי"ל בְּבַחֲנִינֵת וְשֵׁם אִישׁ מֵעֲבָדֵי שְׂאוּל נֶעְצָר לְפָנָי וְכוּ', כְּמוֹ שֶׁמִּבְּאֵר שֵׁם וְעַל כֵּן הִיָּה כָּל תּוֹרָתוֹ מִהַשְּׂפָה וְלַחוּץ כִּי לֹא נִתְקַיְּמָה בְּתוֹךְ מַעֲיוֹ וְכַנִּי"ל. אֲבָל הַזּוֹכָה לְאֵמוּנַת חֲכָמִים, שֶׁזֶּהוּ בַּחֲנִינֵת בְּמַגִּלַת סֵפֶר כְּתוּב עָלַי שֶׁמִּתְרַבֵּין הַרְבֵּה סִפְרִים בְּהַתּוֹרָה עַל יָדוֹ וְכַנִּי"ל אֲזִי לַעֲשׂוֹת רְצוֹנְךָ וְכוּ' וְתוֹרָתְךָ בְּתוֹךְ מַעֲיוֹ דִּיקָא, כִּי מִתְקַיְּמַת בְּמַעֲיוֹ דִּיקָא, כִּי זוֹכָה שֶׁאֲכִילְתוֹ בְּבַחֲנִינֵת מִן שְׂאֵינָם עוֹלִים הַמוֹתְרוֹת אֶל הַמַּחַ עַד שֶׁזּוֹכָה לְבָרֵךְ מִשְׁפָּטִי אֵמֶת שֶׁזֶּה עֶקֶר קִיוֹם הַתּוֹרָה וְכַנִּי"ל. וְזֶה שֶׁפָּרַשׁ רַשִׁי שֵׁם כָּל מַאֲכָלֵי עַל פִּיךָ, כִּי גַם כָּל הַמְצוֹת הַתְּלוּיִים בְּאֲכִילָה כְּגוֹן תְּרוּמוֹת וּמַעֲשָׂרוֹת וְחֻלָּה וְכָל הָעֶשֶׂר מְצוֹת הַתְּלוּיִים בְּפֶת וְאֶסוּר נִבְלוֹת וּטְרֵפוֹת וּמִינִים טְמֵאִים וְכוּ' הַכֹּל כְּדֵי לְקַדֵּשׁ אֲכִילַת יִשְׂרָאֵל שֶׁיְהִיָּה מַאֲכָלָם זָךְ בְּלֵי מוֹתְרוֹת כְּדֵי שְׂיֻכְלוּ לְהוֹצִיא מִשְׁפָּטִי אֵמֶת מִהַתּוֹרָה כַּנִּי"ל:

אות יב

וְזֶה בַּחֲנִינֵת אֲכִילַת מִצָּה שֶׁנִּצְטוּוּ תַכְּף בִּיְצִיאָתוֹ מִמִּצְרַיִם, כִּי מִצָּה בַּחֲנִינֵת מִן כַּנִּי"ל בַּחֲנִינֵת מַאֲכָל זָךְ הַנִּי"ל. וְעַל כֵּן אַחַר פְּסַח אוֹכְלִים חֲמֵץ, כִּי מִצָּה הִיא אֶסוּרָא, כְּמוֹ שֶׁאֵיִתָּא בְּזֵהַר הַקְּדוֹשׁ, כִּי אֲכִילַת מִצָּה מִתְקַן מַעֲיוֹ שֶׁל אָדָם שֶׁאֶפְלוּ כְּשֶׁאוֹכֵל אַחַר כֶּךָ חֲמֵץ גַּם כֵּן יָכוֹל לְבָרֵךְ הַמַּאֲכָל שֶׁלֹּא יַעֲלוּ הַמוֹתְרוֹת אֶל הַמַּחַ וְכַנִּי"ל, וְעַל כֵּן אַחַר קְרִיעַת יַם סוּף שֶׁהוּא בְּשִׁבְעֵי שָׁל פְּסַח הַתֵּר הַחֲמֵץ, כִּי בְּקְרִיעַת יַם סוּף זָכוּ לְאֵמוּנַת חֲכָמִים בְּשִׁלְמוֹת, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב, וַיֵּאֱמִינוּ בֵּה' וּבַמֶּשֶׁה עֲבָדוּ. כִּי אֵף עַל פִּי שֶׁגַם מִקֶּדֶם הָאֱמִינוּ, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב, וַיֵּאֱמִן הָעָם וְכוּ'. אֵף עַל פִּי כֵן אַחַר כֶּךָ חֲזָרוּ וְנִפְלוּ מִהָאֱמוּנָה קִצָּת, כְּמוֹ שֶׁאֵיִתָּא בְּזֵהַר הַקְּדוֹשׁ. וּבְשַׁעַת קְרִיעַת יַם סוּף חֲזָרוּ וְהָאֱמִינוּ בְּשִׁלְמוֹת בֵּה' וּבַמֶּשֶׁה עֲבָדוּ שֶׁהוּא בַּחֲנִינֵת אֵמוּנַת חֲכָמִים עַל כֵּן אַחַר כֶּךָ יָכוֹלִים לְאֲכֹל חֲמֵץ, כִּי עַל יְדֵי אֵמוּנַת חֲכָמִים נִצּוּלִין מִמוֹתְרוֹת כַּנִּי"ל, הִיָּנוּ שֶׁאֶפְלוּ כְּשֶׁאוֹכְלִים חֲמֵץ יָכוֹלִים לְבָרֵךְ הַמַּאֲכָל שֶׁלֹּא יַעֲלוּ הָעֲשָׂנִים סְרוּחִים אֶל הַמַּחַ וְכוּ'

אות יג

ועל כן ירד המן בימי הספירה שאז מכינים עצמם לקבלת התורה, כי עקר קבלת התורה על ידי בחינת אכילת מן שהוא נבלע באיברים ואין בו מותרות כנ"ל ועל כן מתפללין בימי הספירה על ברכת הפרנסה, כמו שכתוב, ארץ נתנה יבולה וברכנו אלקים וכו'. כי עקר ברכת האכילה הוא כשזוכין שיהיו המאכלים מבררים שלא יעלו חס ושלוש העשנים סרוחים אל המוח שמשם בא בחינת רעבון מחמת שאין המאכל משביע כראוי את הנפש, כי כשהמאכל מברר ואין עולה שום פסלת אל המוח כי אם זכות וצחות רוחניות המאכל שעולה אל המוח אחר כמה ברויים, (כמבאר בחכמת הנתוח) אז המוח מקבל חיות על ידי המאכל ואז נשפע מהמוח חיות ושפע לכל האיברים שהוא בחינת שביעה. אבל להפך חס ושלוש כשהמאכל אינו מברר והעשנים סרוחים עולים אל המוח אז המוח מבלבל ואין לו חיות כראוי ואינו יכול להשפיע חיות ושביעה לכל האיברים וזה בחינת כל הברכות בענין האכילה והשביעה הנאמר בפרשת בחקתי וכיוצא, כמו שכתוב, אם בחקתי תלכו ואת מצותי תשמרו ועשיתם אותם, דהינו שיהיו עמלים בתורה. ולדעת מדרש חכמים כמו שמפרש בפרוש רש"י שם, הינו בחינת אמונת חכמים. וזהו בחינת ועשיתם אתם. וכמוכא במדרש רבה המוכא לעיל שיהיה נחשב כאלו עשו לדיברי תורה כנ"ל ואז, ואכלתם לשבע, כי אז אינו נדון במותרות שזה עקר השביעה והברכה במעים וכנ"ל. וזהו, ונתתי שלום בארץ. כי על ידי שעושין תשובה שלמה על פגם אמונת חכמים על ידי זה נתרבין ספרים הרבה בהתורה שעל ידי זה נכללת התורה בבחינת חכמה עלאה שכל הפולל וכו' על ידי זה נתרבה השלום בבחינת בחביבותא תלמיא, כי נכלליו כל הנפשות בנפש החכם הכולל בבחינת קדשי קדשים וכו' כנ"ל:

אות יד

וזה יהי ממון חבירי חביב עליך כשליך והתקן עצמך ללמד תורה שאינה ירשה לך וכל מעשיך יהיו לשם שמים, יהי ממון חבירי חביב עליך כשליך זה בחינת אהבה וכלליות הנפשות כנ"ל שייאהב כל אחד את חברו כנפשו לקיים בשלמות מצות ואהבת לרעה כמוך שהוא כלל גדול בתורה כנ"ל. ועקר האזהרה של אהבת החברים הוא ביותר בענין הממון, כי שם עקר הקנאה והשנאה כידוע לכל ועל כן מצות עשה ואהבת לרעה כמוך נסמך אחרי האזהרות שהזהיר בכמה לאוין לבלי לגע בממון חברו רק אדרבא לזהר לסייעו ולחיותו, כמו שכתוב שם בפרשת קדושים, לא תגנבו ולא תכחשו וכו' לא תעשק ולא תגזול וכו' לא תקם ולא תטר וכו' הינו לגמל

חסד עם חברו ולעבר על מדותיו נגדו שאף על פי שחברו לא השאיל לו יעבר על מדותיו וישאיל לו בלי הטחת דברים שלא יאמר לו איני כמותך וכו'. ואחר כך מסים על כל זה ואהבת לרעה כמוך, כי עקר קיום האהבה בין ישראל הוא פשאיין מקפידין ואין מקנאין זה על זה בממונם. וזהו בחינת קשר וחבור המשנה הנ"ל יהי ממון חברך חביב עליך כשליך, זה בחינת אהבה וכלליות הנפשות פנ"ל שעל ידי זה הם נכללין בחכמה עלאה שהוא שכל הכולל שזה עקר שלמות התורה פנ"ל. וזה והתקן עצמך ללמוד תורה שאינה ירשה לך וקשה לכאורה הלא מבאר בפסוק שהתורה ירשה לנו, כמו שכתוב, תורה צוה לנו משה מורשה וכו'? אך על פי הנ"ל מתרץ היטב, כי עקר שלמות התורה הוא כשהתורה נכללת בשרשה בבחינת שכל הכולל קדשי קדשים בבחינת לוחות האבן פנ"ל וזה תלוי באהבה בין ישראל פנ"ל. וזהו תורה צוה לנו משה מורשה קהלת יעקב, 'קהלת יעקב' דיקא, דהינו פשישראל נקהלין ונקבצין יחד באהבה ואחדות ביניהם שאז הם נכללין בשרש התורה פנ"ל, אז התורה ירשה לנו, כי אז דיקא יכולין להמשיך על עצמו קדשת התורה וכנ"ל וכמו שמבאר שם בפרשה ויהי בישרון מלך בהתאסף ראשי עם יחד וכו'. ופרש רש"י שם :

בהתאספם יחד באגדה אחת ושלוש ביניהם וכו'. אבל פשאיין שלום חס ושלוש ויש מחלקת אזי כפי המחלקת, כן הוא בחינת שכחת והסתלקות התורה חס ושלוש. ועתה מחבר היטב יהי ממון חברך חביב עליך כשליך, דהינו אהבה וכלליות נפשות ישראל יחד על ידי זה דיקא והתקן עצמך ללמוד תורה, כי על ידי זה עקר התקון של הנפש ללמוד תורה, כי על ידי זה יכולין לכלל בשכל הכולל וכו', שזה עקר התקון להמשיך על עצמו, קדשת התורה, כי שם שרש התורה וכו' פנ"ל. וזהו, שאינה ירשה לך, 'לך' דיקא, הינו לך בעצמך כשאתה חולק עצמך חס ושלוש, מהנפשות הנכללים בשכל הכולל אזי אין התורה ירשה לך בודאי, כי התורה ירשה רק לקהלת יעקב בהתאספם יחד באהבה ושלוש פנ"ל ולא לך לבדך כשאתה חולק עצמך על ידי קנאה ושנאה שבאה על ידי הממון פנ"ל. וזהו ששים, וכל מעשיך יהיו לשם שמים, 'שמים' זה בחינת שכל הכולל הנ"ל שגבה מאד בחינת כי גבהו שמים מארץ וכו', הינו שכל מה שאתה עושה יהיה שתזכה להכלל בשכל הכולל הנ"ל שהוא בחינת קדשי קדשים בחינת שרש התורה ששם נמתק ונתתקן הכל, כמו שמבאר שם בהתורה. וזה שחבריך יקימוה בידך ואל בינתך אל תשען, כי עקר קיום התורה הוא על ידי זה שעל ידי זה נכללין יחד וכו' פנ"ל וכמו שהזהיר האר"י ז"ל מאד על אהבת החברים. ואל בינתך אל תשען כי טובים השנים מן האחד שאם יפלו האחד יקים את חברו וכו', שזה נאמר לענין קיום התורה, כמו שפרש רש"י שם, כי אינה ירשה לך בעצמך כי אם על ידי הכלליות והשלוש

אות טו

ועל פן עקר הגלות הנה על ידי שנאת חנם שהיה בבית שני, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה. ועקר הגאולה תהיה על ידי שיבוא אליהו ותחלה ויעשה שלום, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, אין אליהו בא לטמא ולטהר וכי אלא לעשות שלום וכי, הינו שלא יבוא לברר לנו ההלכות שאנו מספקין בהם, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה שאין הלכה ברורה ומשנה ברורה במקום אחר, רק לעשות שלום בעולם ואז ממילא יתבררו כל ההלכות, כי על ידי השלום והכלליות על ידי זה התורה נכללת בשרשה בשכל הכולל בקדשי קדשים ששם ברור כל ההלכות בבחינת כי יפלא ממה דבר למשפט וכי וקמת ועלית וכי, כי עקר ברור כל ההלכות הוא מבחינת קדשי קדשים ששם עומדים לוחות האבן בבחינת שכל הכולל וכי כנ"ל. נמצא שבזה מישב ממילא מה שקשה לכאורה על מאמר רבותינו זכרונם לברכה הנ"ל שאין אליהו בא לטמא ולטהר וכי הלא מבאר בכמה מקומות בדברי רבותינו זכרונם לברכה שעקר ברור ההלכות המספקות עתה בידינו יהיה לעתיד על ידי אליהו ומשיח. אך על פי הנ"ל מבאר היטב כי עקר התקון יהיה מה שאליהו יעשה שלום בעולם ואז ממילא יתבררו כל ההלכות וכנ"ל:

אמנין:

אות טז

וזה בבחינת כל האמנין שומרי שחר הן, כי צריכין להאמין שכל חכמת האמנות של כל האמנין שבעולם כלם נמשכין בשרשן מחכמת התורה, כי התורה היתה כלי אמנותו של יוצר בראשית, כמו שכתוב, ואהיה אצלו אמון. אל תקרי אמון אלא אמן, כמבאר בדברי רבותינו זכרונם לברכה בכמה מקומות ובפרט במדרש רבה פרשת בראשית. אבל ה' יתברך ברא את העולם בכונה שיהיה העולם דיקא מחסר תקון ושהאדם דיקא יתקון הכל, כמו שכתוב אשר ברא אלקים לעשות, דהינו שה' יתברך ברא את כל העולם ומלאו לעשות שהאדם יעשה בכל דבר מלאכות ואמנות הרבה

שעל ידי זה דיקא יהיה כל תקון הבריאה. וכמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה במדרש החטים צריכים לטחון התרמסין צריכין תקון וכו'. וכמו שרואין בחוש שאין שום דבר שברא ה' יתברך שנוכל להשתמש בו לצרכינו בלי שיעשה בו האדם כמה עשיות ומלאכות ותקונים, כגון החטים אי אפשר לאכל כי אם על ידי טחינה ורקידה ואפיה ולכל זה צריכין כמה אמונות ומלאכות בכמה תחבולות שונות. וכן במלבושים שאי אפשר ללבש הפשתן והצמר כי אם על ידי כמה וכמה מלאכות ואמונות שונות וכן בכל דבר שבעולם. ובכל פעם בכל דור ודור נתחדשים כמה וכמה חכמות ותחבולות בענין האמונות וכלי האמונות למהר להוציא כלי למעשהו (שהוא מה שעושין תחבולות הרבה שקורין משינין) וכל אלו האמונות והתחבולות וכליהם שיש בהם חכמה גדולה כלם נמשכין מחכמות התורה, וכל חיותם וקיומם הוא על ידי אמונת חכמים, כי החכמים האמתיים שבכל דור ודור מתנגעים וטורחים בכל פעם להשלים את התורה לחדש בה חדושים אמתיים ולהרבות ספרים אין קץ בהתורה שעל ידי זה עקר שלמות התורה כמבאר בהתורה הנ"ל, שזהו בחינת ואין וחקר ותקן משלים הרבה שעשה אנשים לתורה וכו', כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה שקשר חבל בחבל ונימא בנימא וכו'. וכן הביא שם במדרש עוד כמה משלים לזה שאי אפשר להבין מהתורה כי אם על ידי החכמים האמתיים הדורשים את התורה ומחדשים בה חדושים אמתיים ומרבים ספרים קדושים בתורה. והעקר הם החכמים הצדיקים הקדושים שיודעים כל דרכי התורה בשרשה עד שמוצאים ומגלים עצות עמקות ודרכים ישרים ומשפטי אמת וכו' באפן שיוכל כל אחד מכל מקום שהוא להחיות את נפשו העיפה שנתרחקה, כמו שנתרחקה להנטותו לתחיה לעוררו ולחזקו ולסעדו ולמצא לו פתח תקנה תמיד שגם הוא ישוב ויתקרב לה' יתברך שזה העקר, כי לא המדרש הוא העקר אלא המעשה:

נמצא שהצדיקים החכמים האמתיים עושים כמה אמונות ומלאכות נוראות בהתורה, ומשם נמשך הכח והחיות לכל בעלי אמונות ומלאכות בגשמיות שכל חכמות האמונות ותחבולות שלהם הכל נמשך מאמונות החכמים האמתיים שמוחדשים בתורה כנ"ל וכמו שאיתא בתקונים לענין בעלי הפוסקים דקא פסקין מנה כמה הלכות וכו' כי התורה שנתן לנו מן השמים אין לה שלמות כי אם על ידי החכמים האמתיים שמשלימין אותה על ידי ספריהם הקדושים כנ"ל, ועל כן כל הבריאה שברא ה' יתברך על ידי התורה שנתן משמים הוא גם כן מחסר תקון כנ"ל. והחכמים הקדושים על ידי החדושים האמתיים שלהם שעל ידי זה משלימין את התורה כנ"ל. משם נמשך כח לכל בעלי אמונות ומלאכות שיתקנו את כל פרטי הבריאה בכמה אמונות ותחבולות כנ"ל, כי זה ידוע שכל החיות שבעולם בכלל ובפרט הכל נמשך רק מהתורה, כמו שכתוב: בראשית ברא אלקים את השמים ואת הארץ, בראשית דא אורייתא, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה. וכלליות הבריאה כמו שנבראה חיותה מהתורה כמו שנתנה מהשמים. ותקון הבריאה שמתקנים אותה על ידי כמה מלאכות ותחבולות שונות, נמשך מהחכמים האמתיים, שלהם נתנה התורה לדרשה ולחדש בה וכו' שזה עקר תקון ושלמות התורה כי בלא

החכמים האמתיים אין יודעין מהתורה שום דבר. ומשם מחכמת האמת של החכמים שעושים על ידי זה כמה אמוניות ומלאכות נפלאות בהתורה הקדושה, משם מקבלים כחם כל בעלי אמונות בגשמיות לתקן כל דבר בגשמיות וכנ"ל:

אות יז

וזה בחינת מלאכת המשכן כי כל המלאכות שבעולם כלולים בשלשים ותשע מלאכות ושלשים ותשע מלאכות ממשכן גמרינו, כי מלאכת המשכן הוא תקון וקיום וחיות של כל המלאכות והאמונות שבעולם, כי עקר כל מלאכת המשכן היה לתקן פגם האמונה שפגמו ישראל והעקר היה על ידי פגם אמונת חכמים שלא האמינו במשה ואמרו, כי זה משה האיש לא ידענו מה היה לו ועל ידי זה כפרו גם בה' ועשו עבודה זרה. והתקון היה על ידי המשכן, כי על ידי שכל אחד הביא נדבת לבו זהב וכסף ונחשת וכו' שנמצא אתו על ידי זה תקן האמונה בכלל, כי מאחר שנותן את אשר לו לנדבת המשכן בשביל ה' יתברך נמצא שמאמין בו יתברך שברא הכל והוא צוה לבנות משכן. ועל ידי כל האמנים ובעלי המלאכות שעסקו במלאכת המשכן על ידי זה תקנו בחינת אמונת חכמים, כי חזרו להאמין שכל האמוניות והמלאכות שבעולם כלם שרשם בהתורה, כי נמשכים מחכמת החכמים האמתיים המחודשים בהתורה וכו' כנ"ל. כי בהמשכן עמד הארון עם לוחות האבן ועקר בגין המשכן וקדשתו היה הכל מהארון הקדוש עם לוחות האבן שהוא בחינת קדשי קדשים, בחינת שכל הכולל שזכו שם, על ידי ששם כל קבלת התורה בכתב ובעל פה שכל זה זוכין על ידי תשובה על פגם אמונת חכמים, כמבאר היטב בהתורה הנ"ל, עין שם. וזה בחינת יודע היה בצלאל לצרף האותיות שבהם נבראו שמים וארץ, כי הכל אחד, כי בצלאל היה ראש לכל האמנים בחכמה נפלאה ונוראה, כמבאר בפרשה וכל חכמתו באמונות היה על ידי שהיה יודע האותיות שבהם נבראו וכו' ולצרפם כראוי שזהו בחינת מעלת החכמים הקדושים שיודעין שרשי אותיות התורה שבהם נברא הכל ויודעים לצרפם ולחדש על ידי זה חדושים נוראים ומשם נמשך התקון של כל הבעלי אמונות שכלולים במלאכת המשכן שראש האמנין היה בצלאל שהיה יודע האותיות וכו':

וּכְבֹר מְבֹאֵר שְׁעֵקֶר הַשְּׁמִירָה שֶׁל כָּל דְּבַר הוּא הָאֱמוּנָה שֶׁהִיא בְּחִינַת שְׁמֹר, כִּי עַל יְדֵי הָאֱמוּנָה וְעֵקֶר הוּא אֱמוּנַת חַכְמִים שֶׁבְּזֶה תְּלוּי כָּל הָאֱמוּנָה, עַל יְדֵי זֶה נִשְׁלַם הַתּוֹרָה וְנִמְתְּקִין כָּל הַדִּינִים שֶׁבְּעוֹלָם וְעַל יְדֵי זֶה נִתְּבַטְּלִין כָּל הַהִזְקוֹת שֶׁל כָּל מַזִּיקֵי עֲלָמָא וְנִשְׁמָר כָּל דְּבַר מֵהִזֵּק וְהֶפְסֵד. וְעַל כֵּן הָאֱמָנוּן הֵם שׁוֹמְרֵי שְׂכָר שְׁחִיבִים בְּגִנְבָה וְאַבְדָּה וּפְטוּרִים מֵאֲנָס, כִּי כְּשֶׁאֲרַע חֵס וְשָׁלוֹם אֵיזָה הִזֵּק וְהֶפְסֵד זֶה נִמְשָׁךְ מִחֲמַת פָּגַם הָאֱמוּנָה כִּנּוּי וְעַל כֵּן הֶהְפְּסֵד שֶׁל גִּנְבָה וְאַבְדָּה תּוֹלִין בְּפָגַם הָאֱמוּנָה שֶׁל הָאֱמֹן וְהֶפְסֵד שֶׁל אוֹנֶסִין הֵבֵא עַל יְדֵי חֵיהָ רָעָה וְלִסְטִים מִזִּין תּוֹלִין בְּבַעַל הַחֶפֶץ. כִּי גִנְבָה וְאַבְדָּה נִמְשָׁךְ מִפָּגַם הַדַּעַת, כִּי הִגְנֵבָה בָּא עַל יְדֵי הֶסֶח הַדַּעַת שֶׁלֹּא שָׁמְרוּ כְּרָאוּי וְלֹא שָׁם דַּעְתּוֹ הֵיטֵב עַל הַחֶפֶץ לְשָׁמְרוֹ מִגִּנְבִים, וְכֵן הָאֲבָדָה הִיא בּוֹדָאֵי עַל יְדֵי הֶסֶח הַדַּעַת עַל כֵּן תּוֹלִין זֶה הַהִזֵּק בְּפָגַם הָאֱמֹן שֶׁפָּגַם בְּאֱמוּנַת חַכְמִים וְלֹא הָאֱמֹן שֶׁכָּל חֲכַמַת אֱמָנוּתוֹ נִמְשָׁךְ רַק מִכַּח הַחֲכָמִים הָאֱמָתִיִּים הַמְּחַדְּשִׁים בְּתוֹרָה כִּנּוּי וְעַל יְדֵי זֶה נִפְגַּם הַדַּעַת שֶׁמִּשָּׁם בָּא הַהִזֵּק שֶׁל גִּנְבָה וְאַבְדָּה שֶׁבָּא מִפָּגַם הַדַּעַת כִּנּוּי. אֲבָל הִזֵּק אוֹנֶסִין שֶׁבָּא עַל יְדֵי חֵיהָ רָעָה וְלִסְטִים מִזִּין שֶׁבָּאִין בְּלִי שׁוּם תַּחְבוּלָה רַק בְּזִרְוּעַ רְמָה לְהִזִּיק, זֶה תּוֹלִין בְּבַעַל הַחֶפֶץ, כִּי הַחֶפֶץ בְּעֶצְמוֹ כִּמוֹ שֶׁהוּא מְקַדֵּם שְׁמִתְקֹן אוֹתוֹ הָאֱמֹן הוּא בְּבְחִינַת בְּרִיאַת הַדְּבָר שֶׁנִּבְרָא כִּמוֹ שֶׁהוּא מְחַסֵּר תִּקּוּן, וְחִיּוּתוֹ מֵעֲצָם הַתּוֹרָה כִּמוֹ שֶׁנִּתְּנָה מִשְׁמַיִם כִּנּוּי וְגַם עֲצָם הַתּוֹרָה יִסּוּדָה אֱמוּנָה, כִּמוֹ שֶׁכָּתוּב, כָּל מִצְוֹתֶיךָ אֱמוּנָה. וּמִשָּׁם מְקַבְּלִים חִיּוּת כָּל הַחֶפְצִים שֶׁבְּעוֹלָם כִּמוֹ שֶׁהֵם קִדְּם שְׁמִתְקַנִּים אוֹתָם עַל יְדֵי הָאֱמָנִים. וְהָאֱמוּנָה הַזֹּאת הִיא בְּחִינַת אֱמוּנָה בְּהִ' יִתְּבַרְךָ בְּעֶצְמוֹ וּבְעֲצָם הַתּוֹרָה שֶׁהִ' יִתְּבַרְךָ בְּרָא הַכֹּל כִּמוֹ שֶׁהוּא עַל יְדֵי הַתּוֹרָה, אֲבָל כְּשֶׁמִּתְקַנִּים הַדְּבָר עַל יְדֵי הָאֱמָנִים זֶה בְּחִינַת הַתִּקּוּן הַנִּמְשָׁךְ עַל יְדֵי אֱמוּנַת חַכְמִים שֶׁמְחַדְּשִׁים בְּהַתּוֹרָה וּמְשַׁלְּמִין הַתּוֹרָה וְכוּ' כִּנּוּי. וְעַל כֵּן הַהִזֵּק שֶׁל אוֹנֶסִין שֶׁבָּא עַל יְדֵי חֵיהָ רָעָה וְלִסְטִים מִזִּין שֶׁבָּאִים מִזִּרְוּעַ זֶה נִמְשָׁךְ מִפָּגַם הָאֱמוּנָה בְּהִ' יִתְּבַרְךָ וּבְעֲצָם הַתּוֹרָה בְּעֶצְמָהּ כִּמוֹ שֶׁנִּתְּנָה מִשְׁמַיִם, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת כּוֹפֵר בְּעֵקֶר חֵס וְשָׁלוֹם, וְעַל כֵּן בָּאִים עֲלָיו לִסְטִים מִזִּין וְחֵיהָ רָעָה וְרוֹצִים לְעַקְרוֹ כִּי פָּגַם בְּעֵקֶר הָאֱמוּנָה כִּנּוּי. וְעַל כֵּן הִזֵּק אוֹנֶסִין שֶׁבָּא עַל יְדֵי חֵיהָ רָעָה וְלִסְטִים תּוֹלִין בְּפָגַם בְּעַל הַחֶפֶץ שֶׁחִיּוּתוֹ מֵאֱמוּנָה הַפְּשׁוּטָה וְכוּ' כִּנּוּי. אֲבָל הִזֵּק גִּנְבָה וְאַבְדָּה שֶׁבָּא עַל יְדֵי פָּגַם הַדַּעַת תּוֹלִין בְּפָגַם הָאֱמֹן שֶׁפָּגַם בְּאֱמוּנַת חַכְמִים שֶׁמִּשָּׁם כָּל חֲכַמַת הָאֱמָנוּת

כִּנּוּי:

וְזֶה בְּחִינַת וַיִּכְתֹּב מֹשֶׁה אֶת מוֹצְאֵיהֶם לְמַסְעֵיהֶם עַל פִּי ה' וְאֵלֶּה מַסְעֵיהֶם לְמוֹצְאֵיהֶם. כִּי כָּל הַנְּסִיעוֹת שֶׁל יִשְׂרָאֵל הֵם בְּשִׁבִיל קִלְקוּל הָאֱמוּנָה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב הוּא זְכוּרֵנוּ לְבִרְכָה (בְּסִימָן מ) עַל פְּסוּק אֵלֶּה מַסְעֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, שֶׁמַּסְעֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הֵם בְּשִׁבִיל אֵלֶּה אֱלֹקֵיךָ יִשְׂרָאֵל שֶׁהוּא חֲטָא הֵעֱגַל שֶׁעָקַר חֲטָא הֵעֱגַל הָיָה פָּגַם אֱמוּנַת חַכְמִים שֶׁאָמְרוּ, כִּי זֶה מֹשֶׁה הָאִישׁ לֹא יִדְעֵנוּ וְכוּי' וְכַנ"ל. עַד שֶׁאָמְרוּ, אֵלֶּה אֱלֹקֵיךָ יִשְׂרָאֵל, כְּאֵלֹו הֵם מוֹדִים בְּאֵלֵקִים רַק שְׂאוּמְרִים אֵלֶּה אֱלֹקֵיךָ. וְכֵן זֶה הוּא בְּחִינַת פָּגַם אֱמוּנַת חַכְמִים שֶׁאֵינָם רוֹצִים לִילֹךְ בְּדֶרֶךְ הַחַכְמִים הַצְּדִיקִים הָאֱמִתִּיִּים וְאוּמְרִים שֶׁהֵם בְּעֶצְמָם יוֹדְעִים דֶּרֶךְ ה' דֶּרֶךְ הַתּוֹרָה עַד שֶׁבָּאִים לְכַפִּירוֹת גְּמוּרוֹת וְקִצְתָם פּוֹרְקִים עַל לְגַמְרֵי כְּנִרְאָה בְּחוּשׁ בְּדוֹרוֹת הַלְלוּ וּבְשִׁבִיל זֶה בָּאִים כָּל הַנְּסִיעוֹת וְהַטְּלוֹת בְּכִלְיוֹת וּבִפְרִטוּת. וְזֶהוּ בְּחִינַת הַגְּלִיּוֹת שֶׁיִּשְׂרָאֵל גּוֹלִים וּמְטַלְטְלִים וְכוּי' וְאִין לָהֶם מְנוּחַ לְכֹף רַגְלָם וְהַכֹּל מִחֲמַת קִלְקוּל הָאֱמוּנָה שֶׁעָקְרָה אֱמוּנַת חַכְמִים כַּנ"ל. אֲבָל בְּאֶמֶת כּוֹנֵן ה' יִתְבַּרְךָ לְטוֹבָה, כִּי כָּל הַטְּלוֹת וְהַגְּלִיּוֹת וְהַנְּסִיעוֹת לְדַרְכֵים הַכֹּל בְּשִׁבִיל שִׂיזְכֹּר כָּל אֶחָד אֶת עֲצָמוֹ עַל יְדֵי זֶה לְשׁוּב בְּתִשׁוּבָה שֶׁלְמָה עַל פָּגַם אֱמוּנַת חַכְמִים וְאִז הַנְּסִיעָה הִיא כְּפָרָה וְתִקּוֹן עַל פָּגַם אֱמוּנַת חַכְמִים שְׁכוּלֵל כָּל הַפְּגָמִים וְכוּי' כַּנ"ל. כִּי עַל יְדֵי הַנְּסִיעוֹת הוּא מְרִים וּמַגְבִּיֵה כָּל הַמְּקוֹמוֹת שֶׁבָּא לְשֵׁם לַה' יִתְבַּרְךָ בְּכַח אֱמוּנַת חַכְמִים וְכַמוֹכָן בְּדַבְּרֵי זְכוּרֵנוּ לְבִרְכָה בְּכַמָּה מְקוֹמוֹת וּבְכַתְּבֵי הָאֲר"י ז"ל שֶׁזֶה סוּד כָּל הַגְּלִיּוֹת בְּכֹלל וְכָל הַנְּסִיעוֹת בְּפֶרֶט שֶׁל כָּל אֶחָד וְאֶחָד, כְּמוֹכָן בְּכּוֹנֵנוֹת וְהַבִּיאֵנוּ לְשִׁלוּם מֵאַרְבַּע כְּנֻפּוֹת הָאֲרָץ וְכַמוֹכָן בְּדַבְּרֵינוּ בְּסִפְר סְפוּרֵי מַעֲשִׂיּוֹת עַל עֲנִין הַנְּסִיעוֹת וְכוּי', עֵינן שֵׁם. וְזֶה בְּחִינַת מַה שֶׁמְבַּאֵר בְּלִקוּטֵי תַנְיִנָא (סִימָן עו) עַל מַה שֶׁיִּשְׂרָאֵל נִקְרָאִים בְּנֵי הַגּוֹלָה שֶׁהוּא רֵאשִׁי תְבוּת וְנִשְׂאָר גַּם הוּא לֹאֲלֻקֵינוּ וְכוּי', עֵינן שֵׁם. וְכֵן מַה שֶׁמְבַּאֵר בְּלִקוּטֵי תַנְיִנָא (סִימָן נו) שֶׁמִּי שֵׁישׁ לוֹ לֵב יִשְׂרָאֵל בְּכָל מְקוֹם שֶׁבָּא יֵשׁ לוֹ מְקוֹם וְכוּי' וְכֵן בְּכַמָּה מְקוֹמוֹת, וְהַכֹּל בְּכַח הַצְּדִיקֵי אֶמֶת שֶׁמֵאֱמִין בָּהֶם בְּאֶמֶת, כִּי בּוֹדָאֵי אִישׁ פְּשוֹט אֶפְלוֹ אִם הוּא אִישׁ כְּשֶׁר אִין לוֹ כַח לְזֶה, בְּפֶרֶט שֵׁישׁ מְקוֹמוֹת שֶׁבָּא לְשֵׁם שֶׁהֵם רְחוּקִים מְאֹד מְאֹד מֵה' יִתְבַּרְךָ, בְּפֶרֶט שֶׁרְבַם אוֹ כֹּלֵם עֲכוּוֹסִים וְגַם עִם ה' הַמְעַרְבִים בֵּינֵיהֶם לוֹמְדִים מִמַּעֲשֵׂיהֶם, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב: וַיִּתְעַרְבוּ בְּגוֹיִם וְכוּי', יִסְלַח ה' לָהֶם וַיִּשְׁיִבֵם אֶל הָאֶמֶת מֵהֶרָה. עַל כֵּן גַּם הָאִישׁ הַכְּשֶׁר הַגּוֹלָה וּמְטַלְטֵל בֵּינֵיהֶם לֹא הָיָה לוֹ כַח לְהַתְחַזֵּק, בְּפֶרֶט לְהַגְבִיֵה גַם זֶה הַמְּקוֹם לַה' יִתְבַּרְךָ וּלְתוֹרָתוֹ לֹלֵא ה' עוֹזְרוֹ בְּכַח הַצְּדִיקֵי אֶמֶת שֶׁמֵאֱמִין בָּהֶם. וְעַל כֵּן כְּשֶׁהוּא בְּדֶרֶךְ בְּפֶרֶט בְּדֶרֶךְ רְחוּק בְּפֶרֶט כְּשֶׁמְטַלְטֵל בְּמְקוֹמוֹת כְּאֵלֹו רְחֻמָּנָא לְצִלּוֹ, אִזִּי צְרִיךְ לְהַתְחַזֵּק מְאֹד בְּאֱמוּנַת חַכְמִים וּלְשׁוּב בְּתִשׁוּבָה גְמוּרָה עַל פָּגַם אֱמוּנַת חַכְמִים וְעַל יְדֵי זֶה מִתְקַן פָּגַם אֱמוּנַת חַכְמִים וְנִתְוַסְפִין סְפָרִים קְדוּשִׁים רַבִּים בְּתוֹרָה שֶׁעַל יְדֵי זֶה נִשְׁלַם הַתּוֹרָה בְּבְחִינַת לוֹחוֹת הָאֶבֶן בְּבְחִינַת אֶבֶן שְׁתִּיָה קְדָשִׁי קְדָשִׁים וְכוּי' שֶׁעַל יְדֵי זֶה נִמְתַּקֵּין כָּל הַדִּינִים שֶׁבְּעוֹלָם עַל יְדֵי בְּחִינַת חַכְמָה עֲלֵאָה שֶׁכָּל הַכּוֹלֵל שֶׁהוּא בְּחִינַת קְדָשִׁי קְדָשִׁים וְכוּי', שֶׁהוּא בְּחִינַת כְּלָלִיּוֹת כָּל הַנְּפִשׁוֹת יַחַד בְּהַצְּדִיק הָאֶמֶת שֶׁהוּא בְּחִינַת חֶכֶם הַכּוֹלֵל וְכוּי' בְּבְחִינַת אֶנּוּ בְּחִבִּיבוּתָא תִּלְיָא. וְעַל יְדֵי זֶה בְּעֲצָמוֹ עוֹלוּן כָּל הַמְּקוֹמוֹת שֶׁגָּלָה וְנִתְפָּזַר לְשֵׁם, לְמְקוֹמָם וְשֶׁרְשָׁם שֶׁהוּא נִקְדַּת אֶבֶן שְׁתִּיָה שֶׁמִּמֶּנָּה הַשְּׁתֵת הָעוֹלָם וְאִזִּי נִתְבַּטְּלִים כָּל הַגְּבוּלִים וְהַמְּצָרִים שֶׁהֵם בְּחִינַת צְמֻצוּמִים וְדִינִים

שְׁמֹשׁ עֶקֶר כָּל הַגְּלִיּוֹת וְהַטְּלוּלִים בְּבַחֲיַנֵּת כָּל רִדְפֶיהָ הַשִּׁיגוּהָ בֵּין
הַמְּצָרִים, כִּי נִכְלָל הַכֹּל בְּשֵׁרְשׁוֹ בְּבַחֲיַנֵּת אָבוֹן שְׁתִּיָּה קִדְשֵׁי קִדְשֵׁי שְׁמֹמְנָה
הַשְּׁתֵּת הָעוֹלָם שְׁמֹשׁ נִמְשָׁךְ כָּל גְּבוּל וְגְבוּל שֶׁל כָּל אֲקָלִים וּמְדִינָה וְעִיר
וְעִיר וְשֶׁל כָּל מְקוֹם שְׁבַעֲוֹלָם וַיִּכְמוּ שְׁפָרֵשׁ רִשְׁיִי עַל פְּסוּק, וְנִטְעַתִּי בָהֶם עַץ
כָּל פְּרִי, שְׁשֹׁלְמָה הָיָה יוֹדֵעַ הַגִּידוֹן לְכוֹשׁ וְכוּ' (קִהְלֵת). אֲבָל כָּל אֱלוֹ הַגְּבוּלִים
וְהַצְּמוּמִים שֶׁל כָּל מְדִינָה וְשֶׁל כָּל מְקוֹם צָרִיכִין לְחֹזֵר לְשֵׁרֶשׁ לְקִדְשֵׁי
קִדְשֵׁי לְאָבוֹן שְׁתִּיָּה וְלִהְפֵּלל שֶׁם יַחַד בְּתַכְלִית הָאֲחָדוֹת עַד שִׁיְהִיו נִכְלָלִין
בְּשֵׁרֶשׁ בְּהַבּוֹרָא הַכֹּל יִתְבָּרֵךְ. כִּי כְּשֵׁיִשׁ מַחְלֶקֶת וְחִלּוּק בֵּינֵיהֶם מִשֵּׁם
מִתְגַּבְּרִים הַמְּצָרִים שְׁמֵהֶם כָּל הַצָּרִים רַחֲמָנָא לְצִלוּ, שִׁיּוֹנְקִים מִהַדִּינִים
וְהַצְּמוּמִים כְּשֵׁאִין נִמְתְּקִין וְנִכְלָלִין יַחַד חֶסֶד וְשָׁלוֹם. וְעַל כֵּן עֶקֶר הַתְּקוּן
עַל יְדֵי אֲמוּנַת חֲכָמִים שְׁזוֹכִין עַל יְדֵי הַנְּסִיעוֹת דִּיקָא שְׁעַל יְדֵי שְׁבִים
בְּתִשׁוּבָה וְכוּ' כְּנִ"ל וְאִזּוֹ נִתְרַבֵּין הַסְּפָרִים בְּתוֹרָה וְנִשְׁלַם הַתּוֹרָה וְכוּ' עַד
שְׁנִכְלָלִין שֶׁם בְּחִינַת אָבוֹן שְׁתִּיָּה קִדְשֵׁי קִדְשֵׁי וְכוּ' כְּנִ"ל:

אות כ

וְזָהוּ וַיִּכְתֹּב מֹשֶׁה אֶת מוֹצְאֵיהֶם לְמִסְעֵיהֶם עַל פִּי ה'. וַיִּכְתֹּב דִּיקָא שְׁמֹשָׁה
רַבְּנוּ בְּגִדְל עֶצֶם כָּחוֹ הַכְּנִיס בְּיִשְׂרָאֵל תִּשׁוּבָה עַל אֲמוּנַת חֲכָמִים כָּל כֶּךָ עַד
שְׁכַתֵּב בְּתוֹךְ סֵפֶר הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה אֶת כָּל הַנְּסִיעוֹת שֶׁל יִשְׂרָאֵל. נִמְצָא
שְׁעֵשָׂה מִהַנְּסִיעוֹת שֶׁל יִשְׂרָאֵל סֵפֶר תּוֹרָה וְהַשְּׁלִים סֵפֶר הַתּוֹרָה בְּיוֹתֵר שְׁזָה
עֶקֶר הַתְּקוּן שֶׁל הַנְּסִיעוֹת וְכוּ' כְּנִ"ל. וְכָל זֶה עַל יְדֵי תְּקוּן הַמְּשָׁכָן שְׁעֵשָׂה
שְׁשֵׁם עֶמֶד הָאֲרוֹן בְּבֵית קִדְשֵׁי קִדְשֵׁי עִם לוֹחוֹת הָאָבוֹן. וְזֶה הָאֲרוֹן הַקְּדוּשׁ
נִסְעַ לְפָנֵיהֶם עִם הַכְּהֻנִים וְהַלְוִיִּים שְׁסָבִיבוּ וְכָל יִשְׂרָאֵל נִסְעוּ אַחֲרָיו וְדַבְּקוּ
מִחֻשְׁבֵּתָם בְּהָאֲרוֹן וְהַלוֹחוֹת אֲתֵר דְּכָל רְעוּתִין תְּקוּעִין תָּמֹן וְנִכְלָלוּ בְּשַׁעַת
נְסִיעַתָם בְּבַחֲיַנֵּת קִדְשֵׁי קִדְשֵׁי בְּחִינַת לוֹחוֹת הָאָבוֹן שֶׁהוּא הָאֲרוֹן שְׁנִסְעַ
לְפָנֵיהֶם. וְעַל כֵּן הָיָה הָאֲרוֹן מְקַדֵּים לְפָנֵיהֶם כְּמוֹ שְׁאֲמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנוֹם
לְבָרְכָהּ כִּי עַל יְדוֹ עֶקֶר תְּקוּן הַנְּסִיעוֹת כְּנִ"ל וְעַל יְדֵי זֶה זָכוּ שְׁנַעֲשׂוּ מִכָּל
הַנְּסִיעוֹת שְׁלָהֶם סֵפֶר תּוֹרָה כִּי נִכְלָלוּ כָּל הַמְּקוֹמוֹת שֶׁל נְסִיעַתָם בְּהַתּוֹרָה
בְּבַחֲיַנֵּת קִדְשֵׁי קִדְשֵׁי וְכוּ' כְּנִ"ל שְׁזָהוּ בְּחִינַת וַיִּכְתֹּב מֹשֶׁה אֶת מוֹצְאֵיהֶם
לְמִסְעֵיהֶם וְכוּ' וַיִּכְתֹּב דִּיקָא כְּנִ"ל:

אות כא

וְעַתָּה תִּבְיִן וְתִרְאֶה נִפְלְאוֹת שְׁזָהוּ בְּחִינַת מַה שְּׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָּה שְׁוִיָּהי בְּנִסּוּעַ הָאָרוֹן נִחְשָׁב לְסִפְר מֵיַחַד בְּפָנַי עֲצֻמוֹ וְהוּא פְּלֵא מְאֹד מִדּוּעַ זֹאת הַפְּרָשָׁה הַקְּטָנָה תִּהְיֶה נִחְשָׁבֶת יוֹתֵר לְסִפְר אֶחָד מִסִּפְרֵי הַתּוֹרָה, יוֹתֵר מִשָּׂאָר כָּל פְּרָשִׁיּוֹת הַתּוֹרָה שֵׁישׁ בָּהֶם מְצוּת רַבּוֹת וְהֵלֵא גַם עֲשֶׂרֶת הַדְּבָרוֹת אֵינָם נִחְשָׁבִים לְסִפְר בְּפָנַי עֲצֻמוֹ רַק הֵם נִכְלָלִים בְּסִפְר שְׁמוֹת אוֹ דְּבָרִים. אֲדָּה עַל פִּי הַנַּיִל מוֹבֵן הַדְּבָר הַיָּטִב כִּי כָּל הַתּוֹרָה כְּלוּלָה בְּאֻמוֹנַת חֲכָמִים שְׂזָכוּ לְתִקּוֹן עַל יְדֵי נְסִיעַתָם דִּיקָא עַל יְדֵי שְׁנִסְעוֹ אַחֲרֵי הָאָרוֹן שֶׁהִלָּךְ לִפְנֵיהֶם וְכוּי שְׁעַל יְדֵי זֶה נִתְּוִסְפוּ סִפְרִים הַרְבֵּה וְעַל כֵּן בְּכָל הַמְּקוֹמוֹת שֶׁבָּאוּ לְשֵׁם קְבֻלוֹ שֶׁם תּוֹרָה הַרְבֵּה וְעַל כֵּן נַעֲשׂוּ מִהֲנִסְיעוֹת בְּעֲצָמָם סִפְר תּוֹרָה. וְעַל כֵּן נִחְשָׁב וַיְהִי בְּנִסּוּעַ הָאָרוֹן לְסִפְר מֵיַחַד כִּי כָּל הַתּוֹרָה תְּלוּיָהּ בְּזֶה דְּהֵינּוּ בְּאֻמוֹנַת חֲכָמִים שְׂזָכוּ עַל יְדֵי הַנְּסִיעוֹת וְכוּי כְּנַיִל כִּי עַל יְדֵי הַנְּסִיעוֹת עֲשׂוּ תְּשׁוּבָה עַל אֻמוֹנַת חֲכָמִים כְּנַיִל שְׁעַל יְדֵי זֶה נִתְּוִסְפוּ סִפְרִים בְּתּוֹרָה כְּנַיִל וְעַל כֵּן פְּרָשַׁת וַיְהִי בְּנִסּוּעַ הָאָרוֹן הוּא סִפְר בְּפָנַי עֲצֻמוֹ כִּי עַל יְדֵי הַנְּסִיעוֹת שֶׁהוּא תִּקּוֹן אֻמוֹנַת חֲכָמִים נַעֲשֶׂה סִפְר כְּנַיִל. וְזָהוּ וַיְהִי בְּנִסּוּעַ הָאָרוֹן וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה קוּמָה ה' וַיִּפְצוּ אוֹיְבֵיךָ וְכוּי כִּי אֲזַ בְּשַׁעַת הַנְּסִיעָה צָרִיכִין בְּכַח הָאָרוֹן הַקְּדוֹשׁ לְהַכְנִיעַ וּלְהַפְּיץ אֶת הָאוֹיְבִים וְהַשׁוֹנְאִים הַיּוֹנְקִים מִהַצְּמֻצוּמִים וְהַדִּינִים הַבָּאִים מִהַמְּצָרִים, שְׁיִתְּבַטְּלוּ כֻלָּם עַל יְדֵי שְׁיִכְלָלוּ בְּלוּחוֹת הָאָבֶן שֶׁבָּאָרוֹן וְכוּי וְכוּי. וְזָהוּ וּבִנְחוּחַ יֹאמֶר שׁוּבָה ה' רַבּוֹת אֶלְפֵי יִשְׂרָאֵל, זֶה בְּחִינַת כְּלָיוֹת יִשְׂרָאֵל בְּאַהֲבָה וְאַחֲדוּת בְּחִינַת אֲנִי בְּחַבִּיבוּתָא תְּלִיא הֵינּוּ כְּשֶׁמֶתְקַבְּצִין יַחַד רַבּוֹת וְאֶלְפִים מִיִּשְׂרָאֵל אֲזַ עֵקֶר הַתִּקּוֹן וְהַמְּנוּחָה וְהַמְּרָגוּעַ בְּחִינַת שׁוּבָה ה' רַבּוֹת אֶלְפֵי יִשְׂרָאֵל בְּחִינַת אֲנִי בְּחַבִּיבוּתָא תְּלִיא שְׁנִכְלָלִין כָּל הַנְּפָשׁוֹת בְּחֻכְס הַכּוּלָּל בְּשִׁכְל

הַכּוּלָּל

וְכוּי:

אות כג

כִּי יֵשׁ כְּמָה מֵינִי צְמֻצוּמִים וְשְׁנוּיִים בְּכַמָּה בְּחִינּוֹת וְנִכְלָלִים בְּבְחִינַת אֲדָם וּמְקוֹם וְזָמַן. כִּי יֵשׁ שְׁנוּיִים רַבִּים בֵּין אֲדָם לְחֻבְרוֹ כְּמוֹ שְׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָּה לְעֲנִין בְּרַפְתַּת חֻכְס הַרְזִים וְכוּי וְכַנְרָאָה בְּחוּשׁ. וְכֵן יֵשׁ שְׁנוּיִים רַבִּים בֵּין מְקוֹם לְמְקוֹם וּבֵין הַמְּדִינּוֹת וְהָעִירוֹת וְהָאֶקְלִימִים. וְכֵן יֵשׁ שְׁנוּיִים רַבִּים בְּזָמַן בֵּין יוֹם לְחֻבְרוֹ. וְכֻלָּם צָרִיכִים לְהַכְלִיל יַחַד כְּאֶחָד בְּבְחִינַת אָבֶן שְׁתִּיָּה שְׁזָה עֵקֶר הַתִּקּוֹן. וְזֶה בְּחִינַת הָעֲבוּדָה שֶׁל הַכֹּהֵן הַגָּדוֹל בְּיוֹם כַּפּוּר שְׁנִכְלָלוּ כָּל הַמְּקוֹמוֹת בְּאָבֶן שְׁתִּיָּה בְּיוֹם הַכַּפּוּרִים שֶׁהוּא כְּלָיוֹת כָּל הַיָּמִים עַל יְדֵי הַכֹּהֵן הַגָּדוֹל שֶׁהוּא כְּלָיוֹת כָּל יִשְׂרָאֵל שְׁנִשְׁלַח וּנְבַחַר מֵהֶם (וְעֵינִ בְּמְקוֹם אַחַר מוּבָא מַעִין זֶה בְּהַקְדָּמוֹת אַחֲרוֹת):

אות כג

וְזֶה וַיִּכְתֹּב מֹשֶׁה אֶת מוֹצְאֵיהֶם לְמִסְעֵיהֶם עַל פִּי ה' וְאֵלֶּה מִסְעֵיהֶם לְמוֹצְאֵיהֶם. כִּי מוֹצְאֵיהֶם זֶה בְּחִינַת הַגְּלוּת וְהַטְּלוּל בְּחִינַת יְצִיאָה בְּגוֹלָה שְׁנִמְשָׁךְ עַל יְדֵי פָּגַם אֲמוּנַת חֲכָמִים שֶׁהוּא בְּחִינַת פָּגַם עֲבוּדָה זָרָה שְׁנֶאֱמַר בּוֹ צֵא תֹאמַר לוֹ כְּמוֹ שֶׁכָּתַב רַבְּנוּ זְכוֹרֵנוּ לְבִרְכָּהּ. אָבֵל כְּשֶׁזֹּכִין לָשׁוּב כְּנִי"ל וְאִז הַטְּלוּל הוּא תְּקוּן, זֶה בְּחִינַת נְסִיעָה בְּחִינַת קוּם לָךְ לְמַסַּע לְפָנֵי הָעַם בְּחִינַת וַיְהִי בְּנִסּוֹעַ הָאָרוֹן בְּחִינַת מִסְעֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל שֶׁפָּרַשׁ רַשִׁי"י שְׁגַם מְקוּם הַמְּנוּחָה נִקְרָא נְסִיעָה וְכוּ' כִּי הַנְּסִיעָה עִם קְדֻשַׁת הָאָרוֹן זֶה בְּחִינַת מְנוּחָה כִּי עַל יְדֵי זֶה מִתְקַנִּים הַטְּלוּל וְנִכְלָל בְּעַקֵּר הַמְּנוּחָה וְהַנְּחִלָּה שֶׁהוּא קְדָשִׁי קְדָשִׁים. וְזֶהוּ מוֹצְאֵיהֶם לְמִסְעֵיהֶם וְאַחַר כֵּן כָּתַב לְהַפְּךָ מִסְעֵיהֶם לְמוֹצְאֵיהֶם כִּי כֵן הִדְבָּר שֶׁבְּתַחֲלָה הַטְּלוּל בְּבְחִינַת מוֹצְאֵיהֶם בְּבְחִינַת יְצִיאָה בְּגוֹלָה אָבֵל צְרִיכִין לְרְאוֹת לָשׁוּב וְכוּ' עַד שֶׁהִי צִיאָה בְּגוֹלָה תִּהְיֶה נִכְלָלֶת בְּבְחִינַת מִסְעֵיהֶם בְּחִינַת וַיְהִי בְּנִסּוֹעַ הָאָרוֹן שֶׁתִּהְיֶה נִכְלָלֶת בְּבְחִינַת קְדָשִׁי קְדָשִׁים וְכְנִי"ל, וְאִז נִמְשָׁךְ מִשָּׁם מִבְּחִינַת קְדָשִׁי קְדָשִׁים תְּקוּן וְהַמְּתָקָה מִבְּחִינַת שֶׁכֵּל הַכּוֹלֵל שְׁעַל יְדֵי זֶה נִמְתָּקִין וְנִתְתָּקִין כָּל הַצְּמֻצוּמִים וְהַדִּינִים שֶׁזֶה עַקֵּר תְּקוּן הַטְּלוּלִים שֶׁהִיא בְּבְחִינַת מוֹצְאֵיהֶם, בְּבְחִינַת יְצִיאָה בְּגוֹלָה. וְזֶהוּ וְאֵלֶּה מִסְעֵיהֶם לְמוֹצְאֵיהֶם שֶׁמִּסְעֵיהֶם בְּחִינַת מִסְעֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּחִינַת וַיְהִי בְּנִסּוֹעַ הָאָרוֹן הוּא תְּקוּן וְהַמְּתָקָה לְבְּחִינַת מוֹצְאֵיהֶם בְּגוֹלָה, כִּי עַל יְדֵי שֶׁכָּתַב מֹשֶׁה אֶת מוֹצְאֵיהֶם לְמִסְעֵיהֶם נַעֲשֶׂה מֵהֶם תּוֹרָה וְנִכְלָלוּ בְּשֵׁרָשָׁם בְּבְחִינַת קְדָשִׁי קְדָשִׁים. וְעַל יְדֵי זֶה נִמְשָׁךְ מִשָּׁם מִבְּחִינַת מִסְעֵיהֶם מִבְּחִינַת וַיְהִי בְּנִסּוֹעַ הָאָרוֹן נִמְשָׁךְ מִשָּׁם תְּקוּן וְהַמְּתָקָה שֶׁמִּסְעֵיהֶם שֶׁהִיוּ עַל יְדֵי בְּחִינַת וַיְהִי בְּנִסּוֹעַ הָאָרוֹן תְּקוּן כָּל מוֹצְאֵיהֶם כָּל יְצִיאָתָם וְטְלוּלָם בְּגוֹלָה כִּי נִתְבַּטְּלוּ כָּל הַמְּצָרִים וְהַדִּינִים וְנִתְרוּמָם הַכֹּל לַה' יִתְבָּרַךְ בְּבְחִינַת וְנִשְׂאָר גַּם הוּא לְאַלְקִינוּ וְכְנִי"ל:

אות כד

וְזֶה גְּלַמֵי רְאוּ עֵינֶיךָ וְכוּ' וְשֵׁם חוֹשֵׁב כָּל הַשְּׁלֵשׁ בְּחִינּוֹת שְׁנוּיִים הַנִּי"ל בְּאֲדָם וּמְקוּם וְזִמּוֹן כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב שֵׁם אִם אֶסֶק שְׁמִים שֵׁם אֶתָּה וְאַצִּיעָה שְׂאוּל הַנֶּדֶךְ אֲשֶׁא כְּנִפִי שָׁחַר אֲשַׁכְּנָה בְּאַחֲרִית יָם גַּם שֵׁם יְדָךְ תִּנְחַנְּנִי וְכוּ' כָּל זֶה בְּחִינּוֹת כְּלָלִיּוֹת שְׁנוּי הַמְּקוּמוֹת שְׁעַל כָּלֵם הוּא מוֹדָה לַה' יִתְבָּרַךְ שֶׁכָּלֵם כְּלוּלִים בּוֹ יִתְבָּרַךְ וְהוּא בְּרַחֲמָיו מְחַזְּקוֹ וְאוֹחֲזוֹ בִּימֵינוּ שֶׁלֹּא יִפֹּל וְלֹא יִטָּה מִמֶּנּוּ

יִתְבַּרְךָ עַל יְדֵי רַבּוּי הַשְּׁנוּיִים כִּי הוּא יוֹדֵעַ וּמֵאֲמִין שְׁכָל הַשְּׁנוּיִים שֶׁהֵם בְּחִינַת צְמֻצוּמִים כְּלָם כְּלוּלִים בּוֹ יִתְבַּרְךָ בְּחִינַת אֵם אֲסֵק שְׁמִים שָׁם אֲתָה וְכוּ' עַד גַּם שָׁם יָדָךְ תִּנְחַנְי וְתִאֲחַזְנִי יְמִינֶךָ, שְׁיִמְיֵנוּ יִתְבַּרְךָ בְּחִינַת חֲסָדֵי ה' אוֹחֲזוּ שְׁלֹא יִתְגַּבְּרוּ בּוֹ הַדִּינִים הַבָּאִים מִהַשְּׁנוּיִים וְהַצְּמֻצוּמִים, כִּי כְּשֶׁמֵּאֲמִינִים שְׁכָלֵם כְּלוּלִים בּוֹ יִתְבַּרְךָ נִמְתַּק הַכֹּל וְכוּ' וְכַנ"ל. וְאוֹמֵר אָךְ חֲשֵׁךְ יִשׁוּפְנִי וְלִלְיָה אֹרֶךְ בְּעֵדְנִי גַם חֲשֵׁךְ לֹא יִחְשִׂיךָ מִמֶּךָ וְלִלְיָה כִּיּוֹם יֵאִיר וְכוּ' זֶה בְּחִינַת שְׁנוּי הַזְּמַנִּים וְעֵקֶרֶם הַשְּׁנוּי שֶׁבֵּין יוֹם לְלִילָה וְעַל זֶה אוֹמֵר שֶׁהַכֹּל אֶחָד אֶצְלוֹ יִתְבַּרְךָ כִּי לִילָה כִּיּוֹם יֵאִיר אֶצְלוֹ יִתְבַּרְךָ. וְאַחַר כֵּן מְדַבֵּר מִשְׁנוּי שֶׁבְּאֲדָם עֲצָמוֹ וְשֶׁבֵּין אָדָם לְחֵבְרוֹ כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב אוֹדָךְ עַל כִּי נוֹרְאוֹת נִפְלִיתֵי וְכוּ' גְּלָמֵי רָאוּ עֵינֶיךָ שֶׁהֵם כָּלֵל כָּל בְּנֵי אָדָם שֶׁהֵיוּ כְּלוּלִים בְּאֲדָם הָרֵאשׁוֹן כְּמוֹ שֶׁדָּרָשׁוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֹנָם לְבִרְכָה עַל פְּסוּקֵי זֶה. הֵינּוּ שְׁכָל הַשְּׁנוּיִים שֶׁבֵּין גְּלָמֵי בְּנֵי אָדָם כְּלָם רָאוּ עֵינֶיךָ כִּי כְּלָם כְּלוּלִים בְּךָ יַחַד, וְזֶהוּ וְעַל סֵפֶרְךָ כְּלָם יִכְתְּבוּ, עַל סֵפֶרְךָ דִּיקָא כִּי עֵקֶר הַתְּקוּן עַל יְדֵי רַבּוּי הַסִּפְרִים שֶׁנִּתְרַבֵּין בְּהַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה שְׁעַל יְדֵי זֶה נִכְלָלִין בְּבְחִינַת לוֹחוֹת בְּבְחִינַת קְדָשֵׁי קְדָשִׁים. וְזֶהוּ יָמִים יִצְרוּ וְלֹא אֶחָד בָּהֶם זֶה יוֹם הַכְּפוּרִים שְׁכָלוֹל מִכָּל הַיָּמִים שָׂאז נִכְנַס הַכֹּהֵן הַגָּדוֹל לְבֵית קְדָשֵׁי קְדָשִׁים שָׂאז נִכְלָלוּ כָּל הַשְּׁנוּיִים יַחַד בְּבְחִינַת שְׁכָל הַכּוֹלֵל שְׁעַל יְדֵי זֶה נִמְתַּק הַכֹּל כָּל מִינֵי דִינִים שֶׁבְּעוֹלָם שֶׁמִּשָּׁם הַכְּפָרָה וְהַסְּלִיחָה לְכָל הַחֲטָאִים וְהַעֲוֹנוֹת שֶׁבְּעוֹלָם וְכַנ"ל:

אות כה

וְזֶה כְּתָב זֹאת זְכוּרֹן בְּסֵפֶר שְׁנֵאֲמַר לְעֵינֵינוּ מְחִינַת עֲמָלֵק כִּי עֲמָלֵק הוּא זֶה מַתְּ הַנֶּחֱשׁ בְּחִינַת כְּפִירוֹת שֶׁעֲקָרוּ מִתְּגַבֵּר בְּדָרְךָ בְּבְחִינַת אֲשֶׁר קָרָךְ בְּדָרְךָ וְכוּ'. וְעַל כֵּן כְּשֶׁזָּכָה מִשָּׁה לְהַתְּגַבֵּר נִגְדוּ וְלִהְכָּנִיס תְּשׁוּבָה בְּיִשְׂרָאֵל עַד שֶׁהַכְּנִיעוּ אוֹתוֹ כְּמוֹ שֶׁאֲמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֹנָם לְבִרְכָה בְּתַעֲנִית הָיוּ שְׁרוּיִים, עַל כֵּן אַחַר כֵּן נִתְהַפֵּךְ מִהַפֵּךְ אֶל הַפֵּךְ כִּי זָכוּ עַל יְדֵי זֶה דִּיקָא לְהוֹסִיף סֵפֶר בְּתוֹרָה בְּחִינַת כְּתָב זֹאת זְכוּרֹן בְּסֵפֶר וְכוּ' שֶׁדִּיקָא עַל יְדֵי בְּחִינַת מְלַחְמַת עֲמָלֵק שֶׁהָיָה בְּדָרְךָ נִתְּוֹסֵף סֵפֶר בְּתוֹרָה כִּי עַל יְדֵי זֶה שָׁבוּ בְּתִשׁוּבָה שְׁעַל יְדֵי זֶה נִתְרַבֵּין סִפְרֵי בְּתוֹרָה וְכַנ"ל. וְזֶהוּ וְשִׁים בְּאֲזְנֵי יְהוֹשֻׁעַ וְכוּ' שְׁיִזְכֹּר זֹאת וְיִמְסַר זֹאת לְדוֹרוֹת כִּי כֵן הוּא בְּכָל דוֹר וְדוֹר שְׁכָל מֵה שֶׁבְּחִינַת עֲמָלֵק מִתְּגַבֵּר כְּנִגְדַּת הָאֱמוּנָה הַקְּדוּשָׁה וְהַעֲקָר כְּנִגְדַּת אֱמוּנַת חַכְמֵי לְהַסְתִּיר וְלִהְעֵלִים הָאֱמֶת לְאֱמֶתוֹ, ה' יִתְבַּרְךָ בְּרַחֲמָיו וְהַצְּדִיקִים אֲמִתִּיִּים לֹחְמֵי כְּנִגְדוֹ וּמְכַנִּיסֵי הַרְהוּרֵי תְּשׁוּבָה בְּיִשְׂרָאֵל עַד שֶׁנִּמְצְאִים בְּכָל דוֹר וְדוֹר אֲנָשִׁים כְּשָׂרִים בְּאֱמֶת שֶׁמִּתְקַרְבִּים לְצַדִּיקִים אֲמִתִּיִּים בְּמִסִּירַת נַפְשׁ וְשָׁבִים בְּתִשׁוּבָה עַל פְּגָם אֱמוּנַת חַכְמֵי שְׁעַל יְדֵי זֶה נִתְּוֹסֵפִין בְּכָל פֶּעַם סִפְרֵי רַבִּים בְּתוֹרָה בְּבְחִינַת וְסִפְרָה כְּתָב אִישׁ רִיבִי כְּמִבְּאֵר בְּהַתּוֹרָה הַנִּיל שְׁעַל יְדֵי זֶה נִכְלָלַת הַתּוֹרָה בְּבְחִינַת אָבוֹן שְׁתִּיָּה שְׁעַל יְדֵי זֶה נִמְתַּק הַכֹּל

בבחינת הן תוי שדי יענני וכו' כמו שמבאר שם עין שם:

פועלים

שכירות

אות כו

וזה בחינת ביומו תתן שכרו וכו'. כי זה השכיר נפל לבחינת עבדות מחמת דחקות הפרנסה שהכרח להשכיר עצמו לעבד אצל חברו. ועקר העבדות נמשך מפגמים הנ"ל שעקרו פגם אמונת חכמים כי עקר העבדות וחסרון הפרנסה נמשך מחטא אדם הראשון שנגזר עליו בזעת אפך תאכל לחם וכו' על שפגם באמונת חכמים שעל ידי זה נתרבין הספרים של התורה הקדושה ונשלמת התורה ונכללת בבחינת קדשי קדשים בבחינת שכל הכולל שעל ידי זה נמתקין כל הדינים והצמצומים שבעולם כנ"ל, ועל ידי זה נמשך הממון והפרנסה בשפע גדול כי השפע והעשירות נמשך משמאל כמו שכתוב בשמאלה עשר וכבוד, ושמאל בחינת צמצום ודין ועל כן קשין מזונותיו של אדם מאד מחמת שנמשך משמאל מבחינת דינים וצמצומים. על כן צריכין יגיעה להמתיק הדין ולהמשיך שפע הממון. ועל כן עקר התקון על ידי אמונת חכמים שעל ידי זה נשלם התורה ונמתקין כל הדינים שהם בחינת שמאל ואז נמשך שפע הממון הבא משם. ועל כן צריך כל אחד להחזיק את התלמיד חכם בגופו ובממונו בבחינת שמח זבולון בצאתו ויששכר באהלך כי עקר האמונה תלויה בממון כמו שמבאר במקום אחר ועל כן עקר שלמות אמונת חכמים הוא כשפגזר ממונו להחזיק את התלמיד חכם ולהתקרב אליו ואז זוכה לאמונת חכמים בשלמות שעל ידי זה נכלל בבחינת שכל הכולל שמשם נמשך כח לכל השכליים הפרטיים להמתיק כל דין וצמצום על ידי השכל השגור לו ואז נמשך לכל אחד שפע הממון בשפי על ידי שנמתק הדין בחינת שמאל שמשם הממון כנ"ל. וזה שמח זבולון בצאתו ויששכר באהלך שזה נאמר על המחזיק את התלמיד חכם כמו שאמר רבותינו זכרונם לברכה שזה עקר שלמות אמונת חכמים כנ"ל. וזהו עמים הר יקראו וכו' הינו שכל העמים יקראו ויתאספו להר המוריה לבית המקדש שעקר קדשותו בחינת קדשי קדשים, כי עקר התקון שיתבטלו כל המצרים של כל העמים שלא יהיו מצרים לישראל אדרבא כלם ימשכו עצמם לבית המקדש לבחינת

קִדְשֵׁי קִדְשֵׁים לְבַחֲנֵינָה שְׁכָל הַכּוֹלֵל בְּחֵינָה חֲכָמָה עֲלָאָה שְׁמִשָּׁם נִמְשָׁךְ
הַמִּתְקָה לְכָל הַדִּינִים וְהַצְמָצוּמִים שְׁבַעוּלָם שְׁמָהֶם יוֹנְקִים הַעֲפוּ"ס. וְעַל
יְדֵי גִדּוּל הַהַמִּתְקָה גַּם הָעַמִּים מִתְבַּטְּלִים וְנִמְשָׁכִים כֻּלָּם אֶל הַר הַמּוֹרֶה
בְּחֵינָה עַמִּים הַר יִקְרָאוּ שָׁם יִזְבְּחוּ וְזָבְחֵי צֶדֶק וְכוּ'. וְכָל זֶה נִמְשָׁךְ עַל יְדֵי
שְׂמֵחַ זְבוּלוֹן בְּצִאֲתָךְ עַל יְדֵי בְּחֵינָה אֲמוֹנַת חֲכָמִים וְכוּ' כְּנ"ל. וְזֶהוּ כִּי שְׁפַע
יָמִים יִינְקוּ וְכוּ' כִּי עַל יְדֵי זֶה נִמְשָׁךְ הַשְּׁפַע בְּשִׁפְי עַל יְדֵי שְׁנִמְתְּקוּ כָּל הַדִּינִים
וְכְנ"ל:

אות כז

וְעַל כֵּן כָּל אֶחָד כְּפִי מָה שְׁזוּכָה לְאֲמוֹנַת חֲכָמִים כֵּן הוּא זוּכָה לְחֵירוֹת לְבַטֵּל
מֵעֲצוּמוֹ עַל עֲבָדוֹת וַיְגִיעַת הַפְּרִנְסָה וְכְנ"ל. וְזֶהוּ בְּחֵינָה חֵירוֹת עַל הַלּוּחֹת
שְׁדָרְשׁוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוּרָנָם לְבִרְכָה מְזֵה שְׁאִין לָךְ בֶּן חוֹרִין אֶלָּא מִי שְׁעוֹסֵק
בְּתוֹרָה וְזֶהוּ חֵירוֹת עַל הַלּוּחֹת דִּיקָא בְּחֵינָה לּוּחֹת הָאֲבֹן הַנִּי"ל, בְּחֵינָה
כְּלָלִיּוֹת הַתּוֹרָה בְּאֲבֹן שְׁתֵּיהֶן קִדְשֵׁי קִדְשֵׁים שְׁכָל הַכּוֹלֵל הַנִּי"ל, כִּי עֵקֶר
הַחֵירוֹת מִשָּׁם כִּי מִשָּׁם הַמִּתְקָת כָּל מִינֵי דִינִים שְׁבַעוּלָם שְׁעַל יְדֵי זֶה מִתְבַּטֵּל
בְּחֵינָה בְּזַעַת אֶפֶס תֹּאכַל לֶחֶם שְׂבֵא מַחְטָא אֲדָם הָרֵאשׁוֹן שְׁפָגַם בְּאֲמוֹנַת
חֲכָמִים כְּנ"ל שְׁעַל יְדֵי זֶה מִתְבַּטֵּל כָּל בְּחֵינָה עֲבָדוֹת וְזוּכִין לְחֵירוֹת. וְכָל זֶה
זוּכִין עַל יְדֵי אֲמוֹנַת חֲכָמִים שֶׁהוּא עֵקֶר הַתּוֹרָה כִּי אִי אֶפְשָׁר לְעַסֵּק
בְּתוֹרָה כִּי אִם עַל יְדֵי אֲמוֹנַת חֲכָמִים וְכִמוֹ שְׁאֲמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוּרָנָם לְבִרְכָה
בְּאֲמוֹנַת חֲכָמִים וְכוּ':

אות כח

נִמְצָא שְׁעֵקֶר בְּחֵינָה הָעֲבָדוֹת שְׁעַל יְדֵי זֶה בָּא זֶה הַשְּׂכִיר לְהַשְׁכִּיר עֲצוּמוֹ
לְחִבְרוֹ בְּשִׁבִיל פְּרִנְסָתוֹ הוּא עַל יְדֵי פָּגַם אֲמוֹנַת חֲכָמִים כְּנ"ל וְעַל כֵּן
הַזְּהִירָה הַתּוֹרָה לְתַת לוֹ שְׁכִירְתוֹ בְּיוֹמוֹ דִּיקָא וְלֹא תִבֵּא עָלָיו הַשְּׂמֶשׁ אוֹ
אִם כְּלַתָּה עֲבוֹדָתוֹ בְּלִילָה לְתַת לוֹ קֶדֶם הַבֶּקֶר דִּיקָא כְּמוֹ שְׁכַתּוֹב לֹא תִלִּין
פְּעֻלַת שְׂכִיר אֶתְךָ עַד בֶּקֶר. כִּי עֵקֶר פָּגַם הָעֲבָדוֹת מָה שְׂבֵא זֶה לִיְדֵי מִדָּה
זֹאת לְהַשְׁכִּיר עֲצוּמוֹ לְיוֹמוֹ, הוּא בָּא עַל יְדֵי רַבּוּי הַשְּׁנוּיִים שְׁבִרָא ה' יִתְבָּרַךְ
שְׁכָלוּלִים בְּאֲדָם וּבְמִקּוֹם וּבְזִמָּן וְכִמוֹבָא לְעִיל מְזֵה (בְּאוֹת כב, כד). כִּי
בְּאֲמַת כָּל שֶׁרֵשׁ הַשְּׁפַע נִמְשָׁךְ מִשְׁכָּל הַכּוֹלֵל הַנִּי"ל שֶׁהוּא בְּחֵינָה הָאֲבֹן שְׁתֵּיהֶן

שְׁמֵשׁ הַמַּעֲוֹן הַיּוֹצֵא מִבֵּית ד' שֶׁהוּא בְּחִינַת הַנְּהַר הַיּוֹצֵא מֵעֵדֶן וְכוּ' שֶׁהוּא בְּחִינַת שְׂרֵשׁ כָּל הַהִשְׁפָּעוֹת שֶׁבְּעוֹלָם כִּי מִמֶּנּוּ נִמְשָׁכִין צְנוּרוֹת וְכִלִּים לְכָל אֶחָד וְאֶחָד כְּפִי הָאָדָם וְהַמָּקוֹם וְהַזְּמַן. וְעַקֵּר הַכְּלִי וְהַצְּנוּר שֶׁל כָּל אֶחָד הוּא הַשֶּׁכֶל וְהַחֲכָמָה שֶׁל כָּל אֶחָד כִּי עַקֵּר הַשְּׁפָע נִמְשָׁךְ כְּפִי הַדַּעַת כְּמוֹ שֶׁמִּבְּאֵר בְּמָקוֹם אַחֵר. וְעַל כֵּן לֹא מֵצֵא הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא כְּלִי מַחֲזִיק בְּרָכָה לְיִשְׂרָאֵל אֲלֵא הַשְּׁלוֹם כִּי כְּשֵׁישׁ שְׁלוֹם בֵּין יִשְׂרָאֵל וְכָל יִשְׂרָאֵל אוֹהֲבִין זֶה אֶת זֶה וְכֻלָּם נִכְלָלִין כְּאֶחָד בְּהַצְדִּיק הָאֵמֶת בְּשֶׁכֶל הַכּוֹלֵל בְּבְחִינַת אָבוֹן הַשְּׁתִיָּה, אֲזִי נִפְתַּחִין כָּל צְנוּרוֹת הַשְּׁפָע וְנִמְשָׁךְ רַב טוֹב וְשִׁפְע גְּדוֹל לְכָל אֶחָד כְּפִי הַכְּלִי שֶׁלוֹ שֶׁהוּא שְׁכָלוֹ. כִּי שְׁכָלוֹ נִשְׁלַם בְּשִׁלְמוֹת גְּדוֹל וּמֵאִיר בְּאוֹר גְּדוֹל עַל יְדֵי שְׁנִכְלָל עִם חֲבֵרוֹ יַחַד בְּהַשְּׁכָל הַכּוֹלֵל שְׁמֵשׁ מְקַבְּלִים כָּל הַשְּׁכִלּוֹת כָּלָם שֶׁהֵם בְּחִינַת כְּלִים וְצְנוּרוֹת לְקַבֵּל רַב טוֹב וְשִׁפְע גְּדוֹל. אֲבָל חֵס וְשְׁלוֹם לְהַפְּדָה כְּשֵׁאִין שְׁלוֹם בֵּין יִשְׂרָאֵל וַיֵּשׁ מַחֲלֶקֶת חֵס וְשְׁלוֹם בֵּינֵיהֶם אֲזִי אֵי אֶפְשָׁר לָהֶם לְהַכְּלִל בְּהַשְּׁכָל הַכּוֹלֵל וְלִינֵק מִשֵּׁם לְהַשְּׁלִים שְׁכָלוֹ שֶׁהוּא עַקֵּר הַכְּלִי כִּי אֵי אֶפְשָׁר לְהַכְּלִל שֵׁם כִּי אִם עַל יְדֵי אַהֲבָה וְאַחֲדוּת בְּבְחִינַת אָבוֹן בְּחַבִּיבוּתָא תִּלְיָא וְכַנ"ל. מִכָּל שְׁכָן וְכָל שְׁכָן כְּשִׁחֻלְקִין חֵס וְשְׁלוֹם עַל הַצְדִּיק הָאֵמֶת בְּעֶצְמוֹ שֶׁהוּא בְּחִינַת שְׁכָל הַכּוֹלֵל אֲזִי נִפְגָּמִין הַשְּׁכִלּוֹת שֶׁל כָּל אֶחָד וְאֶחָד וְאִין לוֹ כְּלִי וְצְנוּר לְקַבֵּל הַשְּׁפָע וּמִתְגַּבְּרִין חֵס וְשְׁלוֹם הַצְּמֻצוּמִים וְהַדִּינִים כִּי אִין בּוֹ כַּח לְהַמְתִּיק הַדִּין וְהַצְּמֻצוּם כִּי עַקֵּר הַמְתַּקְתּוֹ הוּא עַל יְדֵי הַשְּׁכָל וְכוּ' וְכַנ"ל, וְאֲזִי נִתְעַכֵּב הַשְּׁפָע וּמַעֲט הַשְּׁפָע שְׁיִוְרְדַת אֵינָה יִוְרְדַת כְּסֻדָּר לְמָקוֹם הָרְאוּי עַד שֶׁרַב הַשְּׁפָע יִוְרְדַת לְעַבּוּדִים וְרִשְׁעִים חֵס וְשְׁלוֹם כְּמוֹ שֶׁאֵיִתָּא בְּזֵהַר הַקְּדוֹשׁ וְיִשְׂרָאֵל נִזְוָנִין מִתְמַצִּית שְׁזָהוּ בְּחִינַת צְרוּת הַחֲרָבֹן וְהַגְּלוּת שֶׁבָּא עַל יְדֵי פָּגַם אֱמוּנַת חַכְמִים כְּמוֹ שֶׁפְּתוּב וַיְהִיו מְלַעֲבִים בְּמִלְאֲכֵי אֱלֹקִים וְכוּ' שְׁנִתְמַעֲטָה הַשְּׁפָע מִיִּשְׂרָאֵל וְנִתְהַפְּכָה לְזָרִים כְּמוֹ שֶׁאֵנוּ מְקוֹנְנִים עַל זֶה נִחַלְתָּנוּ נְהַפְּכָה לְזָרִים בְּתֵינוּ לְנִכְרִים וְכוּ'. וְכָל זֶה מַחֲמַת שְׁיִתּוּמִים הֵינּוּ וְאִין אֲב אֱמוּנַתֵנוּ כְּאֱלֻמְנוֹת שֶׁהוּא בְּחִינַת מַה שְׁנִסְתַּלְקוּ וְנִעְלָמוּ מֵאַתָּנוּ הַצְדִּיקִים הָאֵמֶתִיִּים שֶׁהֵם בְּחִינַת שְׁכָל הַכּוֹלֵל שֶׁהוּא בְּחִינַת אֲב וְאִם בְּחִינַת אֲב בְּחֲכָמָה וְאִם לְבִינָה וְכַנ"ל. וְאֲזִי גַם מַעֲט הַשְּׁפָע בְּצְמֻצוּם שְׁיִוְרְדַת לְיִשְׂרָאֵל אֵינָה כְּסֻדָּר כִּי נִתְעַרְבְּבוּ הַצְּנוּרוֹת וְהִתְגַּבְּרוּ הַיְכָלִי הַתְּמוּרוֹת עַד שֶׁשְּׁפָע שֶׁל זֶה יִוְרְדַת לְחֲבֵרוֹ וּמִזֶּה בָּא גְדֹל הָעֲנִיּוֹת וְהַדְּחָקוֹת שֶׁל הָעֲנִיִּים וְהָאֲבִיוֹנִים. וְאִין עֲצָה לָזֶה כִּי אִם לְשׁוּב בְּאֵמֶת עַל פָּגַם אֱמוּנַת חַכְמִים עַד שְׁיִתְרַבּוּ סְפָרִים קְדוֹשִׁים בְּתוֹרָה עַל יְדוֹ בְּבְחִינָה הַנִּי"ל עַד שְׁיִזְכֶּה גַם הוּא לְהַכְּלִל בְּשֶׁכֶל הַכּוֹלֵל שְׁשֵׁם שְׂרֵשׁ כָּל הַצְּנוּרוֹת וְכָל הַשְּׁכִלּוֹת וְהַצְּמֻצוּמִים וְהַדִּינִים כְּנִי"ל שְׁשֵׁם נִמְתַּק הַכָּל, וְאֲזִי חוֹזֵר וְנִמְשָׁךְ מִשֵּׁם שְׁפָע לְכָל אֶחָד כְּרְאוּי לוֹ וְאֲזִי יְכוּל לְחַזֵּר וּלְקַבֵּל הַשְּׁפָעוֹתוֹ כִּי בּוֹדֵאֵי יֵשׁ לוֹ גַם כֵּן צְנוּר שְׁיִכּוּל לְקַבֵּל שְׁפָעוֹ, רַק שְׁנִסְתַּם וְנִתְבַּלְבַּל מַחֲמַת פָּגַם אֱמוּנַת חַכְמִים. אֲבָל כְּשֵׁיִשׁוּב בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה בְּאֵמֶת עַל פָּגַם אֱמוּנַת חַכְמִים, יֵשׁוּב אֵלָיו צְנוּר הַשְּׁפָעַת פְּרִנְסָתוֹ כִּי יַחֲזֵר וַיִּשְׁלַם שְׁכָלוֹ שֶׁהוּא עַקֵּר הַכְּלִי וְהַצְּנוּר וְכַנ"ל:

אות כט

כי עקר חסרון הפרנסה הוא מחמת חסרון הדעת כנ"ל כי כפי שלמות דעתו כן הוא מתחזק בבטחון כמו שמבאר במקום אחר (סימן רכה) שעקר הבטחון הוא על ידי הדעת וכו'. כי באמת אפלו עכשו בגלות המר הזו ובדחקות הפרנסה ובפרט עצם הדחקות של העניים והאביונים. אף על פי כן אין עצה ותחבולה כי אם בטחון חזק וכמו ששמעתי מפיו הקדוש שאמר בזה הלשון (נאהר בטחון) כי גם עתה בעצם הדחקות ה' יתברך זן ומפרנס ומכלכל את כל אחד ואחד דבר יום ביומו כי לית יום דלית בו טוב ומאן דברא יומא ברא מזונא וכמו שכתוב ברוך ה' יום יום יעמס לנו הקל ישועתנו סלה, והכל נמשך משכל הכולל שהוא בחינת אור הגנוז מששת ימי בראשית שאף על פי שנגנז, אף על פי כן לית יום דלא נהיר בה אור הגנוז בהעלם גדול כמו שאיתא בזהר הקדוש כי אלמלא אתגנוז מכל וכל לא הוי עלמא אתקיים אפלו רגע חדא וזה בחינת ואמר אבד נצחי ותוחלתי מה' וכו' זאת אשיב אל לבי על כן אוחיל חסדי ה' כי לא תמנו כי לא כלו רחמיו חדשים לבקרים רבה אמונתך, הינו שכפי עצם מרירות הגלות בגשמיות ורוחניות בגוף ונפש וממון ועצם דחקות הפרנסה וצרות מצרות שונות רחמנא לצלן הזו כמעט אפס תקוה כמו שכתוב מקדם מעצם רבוי הצרות מתחלת אני הגבר ראה עני בשבט וכו' השביעני במרורים וכו' עד אשר נדמה לי שאפס תקוה חס ושלום בחינת ואמר אבד נצחי ותוחלתי מה' אף זאת אשיב אל לבי על כן אוחיל חסדי ה' כי לא תמנו וכו' הינו החסדים העליונים שאינם תמים ואינם כלים לעולם שהם נמשכים משכל הכולל הנ"ל מבחינת אור הגנוז שנמשך בהעלם גדול בכל יום בבחינת חדשים לבקרים רבה אמונתך:

אות ל

אבל מחמת מרירות דחקות הפרנסה של זה העני והאביון שבא מפגם אמונת חכמים שעל ידי זה אין יכול שכלו לינק משכל הכולל הנ"ל ועל ידי זה נסתם שכלו עד שנפל מהבטחון כל כך עד שבא למדה זאת להשפיר עצמו ליומו בשביל פרנסתו שזהו בחינת עבדות ממש וכל זה נמשך מהצמצומים והדינים שעקר התגברותם על ידי השנויים שבאדם ומקום וזמן עד שנדמה לו כאלו ביום זה אי אפשר שימשך לו פרנסה במקום שהוא שם כי אם על ידי שישפיר את עצמו ביום זה. ובאמת לאמתו הוא שטות גדול כי כל יגיעת וטרחת הפרנסה של כל אחד הוא מחמת שטות וחסרון הדעת כנ"ל בחינת שטו העם ולקטו בשטותא כמו שאיתא בזהר הקדוש ומובא בדברינו במקום אחר מכל שכן להשפיר עצמו לעבד. וכל

זֶה מַחְמַת שְׁנֵדְמָה לוֹ שְׁכָפִי מֵה שְׁעוֹבֵר עָלָיו אֵין לוֹ תַקוּהָ לְפָרְנֶסֶת יוֹמוֹ כִּי אִם עַל יְדֵי שְׁיִשְׁכִּיר עֲצָמוֹ, וְאִינוּ מְשִׁים אֶל לְבוֹ לֹא דַעַת וְלֹא תְבוּנָה הֲלֹא עוֹד הַיּוֹם גְּדוֹל וּמִי יוֹדֵעַ אֵיזָה שְׁפַע יְכוּל לִירֹד אֵלָיו בְּזֶה הַיּוֹם כִּי מֵאֵן דְּבָרָא יוֹמָא בְּרָא מְזוֹנָא וְכַנְיָ"ל אַדְּ דַּעַתוֹ נִקְטָן עַד שְׁהֲכָרַח לְהַשְׁכִּיר עֲצָמוֹ וְזֶה נִמְשָׁךְ רַק מֵרַבּוּי הַשְּׁנוּיִים שְׁמִשְׁם אַחִיזַת הַצְּמֻצוּמִים וְהַדִּינִים כַּנְיָ"ל. וְעַל כֵּן הַזְּהִירָה הַתּוֹרָה לְתַת לוֹ שְׁכִירְתוֹ בְּיוֹמוֹ וְלֹא תָבֵא עָלָיו הַשְּׁמֶשׁ כִּי הִי יִתְבָּרֵךְ מֵרַחֵם עַל הַכֹּל וְעַל כֵּן הַזְּהִירָה הַתּוֹרָה לְבָלִי לְעַכְבַּ שְׁכִירוֹתוֹ עַד שְׁיַעֲבֹר הַיּוֹם כְּדִי שֶׁלֹּא יִסְתַּם הַצְּנוּר שֶׁל זֶה הַיּוֹם קִדְּם שְׁיָבֵא יוֹם שְׁלֹא חָרְיוֹ. שְׂאֵז יִהְיֶה קֶשֶׁה מְאֹד לְפִתַּח צְנוּר הַשְּׁפַע שְׁלוֹ כִּי כָּל ל חֲסָרוֹן דַּעַתוֹ שְׂבֵא לִידֵי מְדָה זֹאת לְהַשְׁכִּיר עֲצָמוֹ בָּא מַחְמַת זֶה מַחְמַת שְׁבִימִים שְׁעָבְרוּ הִיָּה לוֹ דְחֻקוֹת הַפְּרָנְסָה מְאֹד וְנִקְטָן דַּעַתוֹ כָּל כֵּךְ עַד שֶׁנִּפְלַ מְהַבְטָחוֹן עַד שְׁהֲכָרַח לְהַשְׁכִּיר עֲצָמוֹ עַל כֵּן צְרִיכִין לְהַזְהִיר לְתַן לוֹ עַל כָּל פְּנִים שְׁכִירוֹתוֹ בְּיוֹמוֹ כִּי הוּא חִיּוֹתוֹ כְּמוֹ שְׁכִתוּב כִּי עָנִי הוּא וְאֵלָיו הוּא נוֹשֵׂא אֶת נַפְשׁוֹ כְּדִי לְהַמְשִׁיךְ חִיּוֹת לְשֵׁרֵשׁ נַפְשׁוֹ בְּיוֹמוֹ דִּיקָא שֶׁלֹּא יִהְיֶה נִסְתַּם הַצְּנוּר שֶׁל זֶה הַיּוֹם שְׂאֵז בְּקַל יְכוּל לְפִתַּח לוֹ צְנוּרֵי הַשְּׁפַע בְּיָמִים הַבָּאִים. אֲבָל כְּשֶׁלֹּא יִתֵּן לוֹ שְׁכִירוֹתוֹ בְּיוֹמוֹ וְהוּא כְּבָר נִפְל לְעַבְדוֹת וְגַם שְׁכִירוֹתוֹ לֹא נִתֵּן לוֹ בְּיוֹמוֹ טָרָם יִשְׁתַּנֵּה הַזְּמַן שֶׁל הַיּוֹם אֲזִי יִהְיֶה חֵס וְשְׁלוֹם נִסְתַּם צְנוּר הַשְּׁפַע שֶׁל זֶה הַיּוֹם שְׂאֵז יִהְיֶה קֶשֶׁה מְאֹד לְפִתַּח עוֹד צְנוּרֵי הַשְּׁפַע שְׁלוֹ בְּבַחֲיִנַת דְּלַת הַנִּנְעֻלַת לֹא בְמַהֲרָה הִיא נִפְתַּחַת. וְעַל כֵּן בְּתַר עֲנִיָּא אֲזֵלָא עֲנִיּוֹתָא כִּי כָּל מַה שְׁהַעֲנִיּוֹת מִתְגַּבֵּר עָלָיו נִקְטָן דַּעַתוֹ בְּיוֹתֵר וְנִקְטָן בְּטָחוֹנוֹ בְּיוֹתֵר וְנִסְתַּמִּין בְּיוֹתֵר כְּלִי הַשְּׁפַע שְׁלוֹ כַּנְיָ"ל וּבְכַרְט זֶה שְׁכָבֵר נִקְטָן דַּעַתוֹ כָּל כֵּךְ עַד שֶׁנִּפְלַ לְעַבְדוֹת. עַל כֵּן הַזְּהִירוּ לְבָלִי לְעַכְבַּ שְׁכִירוֹתוֹ עַד שְׁיָבֵא הַשְּׁמֶשׁ וְיִהְיֶה שְׁנוּי עֵת שְׂאֵז צְרִיכִין לְזַהֵר בְּיוֹתֵר שֶׁלֹּא לְתַן יְנִיקָה לְהַצְּמֻצוּמִים וְהַדִּינִים הַיּוֹנְקִים מִחֲרוֹן הַדַּעַת. עַל כֵּן צְרִיכִין לְתַת לוֹ שְׁכָרוֹ בְּיוֹמוֹ כְּדִי לְהַשְׁלִים נַפְשׁוֹ וְחִיּוֹתוֹ שֶׁהוּא דַּעַתוֹ וְאֵז יְכוּל לְזַכּוֹת לְצִאת מִעַבְדוֹת וְלְפִתַּח צְנוּרֵי הַשְּׁפַע שְׁלוֹ עַל יְדֵי שְׁנִשְׁלֵם נַפְשׁוֹ וְדַעַתוֹ בְּיוֹמוֹ דִּיקָא וְכַנְיָ"ל:

אות לא

וְכָל זֶה מְרַמֵּז לְעַקֵּר הָאָדָם שֶׁהוּא הַדַּעַת הָאִמְתִּי לְעַסֵּק בְּתוֹרָה וּתְפִלָּה וְעַבְדוֹת הִי בְּכָל יוֹם וְיוֹם וְלֹא יְדַחָה עֲצָמוֹ מִיּוֹם לְחֻבְרוֹ וּכְמוֹ שְׁמִבְאָר עַל פְּסוּק הַיּוֹם אִם בְּקוֹלוֹ תִשְׁמְעוּ הַיּוֹם דִּיקָא וְזֶהוּ בְּיוֹמוֹ תִּתֵּן שְׁכָרוֹ וְלֹא תָבֵא עָלָיו הַשְּׁמֶשׁ וְכוּ'. כִּי הַנֶּפֶשׁ הוּא אֶצֶל הָאָדָם בְּבַחֲיִנַת שְׁכִיר יוֹם כִּי הַנֶּפֶשׁ עוֹשָׂה כָּל פְּעֻלַת הַגּוּף כִּי אֵין לְהַגּוּף שׁוּם תְּנוּעָה וְחִיּוֹת כִּי אִם עַל יְדֵי הַנֶּפֶשׁ. וּמִי שְׁזוֹכָה לִילָךְ בְּדַרְךְ הַקֹּדֶשׁ כְּרָאוּי לְבַטֵּל הַגּוּף לְגַמְרֵי לְגַבֵּי הַנֶּפֶשׁ אֲזִי הַנֶּפֶשׁ הוּא בְּבַחֲיִנַת מְלֻךְ כִּי הוּא מוֹלֵךְ עַל הַגּוּף וְאֵז הוּא בֶּן חוֹרִין בְּבַחֲיִנַת

כָּל יִשְׂרָאֵל בְּנֵי מַלְכִים הֵם. אֲבָל כְּשֶׁחַס וְשָׁלוֹם אֵינּוּ מִבְּטָל גּוֹפוֹ לְגַמְרֵי נֶגֶד נִפְשׁוֹ אִזִּי הַנֶּפֶשׁ אֵצֶל הַגּוּף כְּעֶבֶד שֶׁעוֹשֶׂה הַנֶּפֶשׁ כָּל פְּעֻלַּת הַגּוּף כְּעֶבֶד וְכִשְׁכִּיר וְזֶה בְּחִינַת כְּעֶבֶד יִשְׂאֵף צֶל וְכִשְׁכִּיר יִקְוֶה פְּעֻלוֹ (אִיּוֹב). וְאִזִּי צָרִיךְ הָאָדָם לָרַחַם עַל נִפְשׁוֹ שֶׁעַל כָּל פְּנִים לֹא יִגְזֹל וְיַעֲשֶׂק חַס וְשָׁלוֹם לְגַמְרֵי אֶת נִפְשׁוֹ וְלִתֵּן לוֹ עַל כָּל פְּנִים שְׂכִירוֹתוֹ דִּהְיֵנוּ שֶׁעַל כָּל פְּנִים יִתֵּן לַהֲנַפֵּשׁ בְּכָל יוֹם כַּמָּה מִצּוֹת וּמַעֲשִׂים טוֹבִים וְתוֹרָה וְתַפְּלָה וְכוּ', כְּפִי חוֹבַת הַיּוֹם. כִּי בְּיָדָי מִהָרְאוּי שִׁיעֲשֶׂה רַק צָרְכֵי הַנֶּפֶשׁ וַיִּבְטַל הַגּוּף לְגַמְרֵי כְּמוֹ שֶׁאֵיִתָּא בַּזְהַר הַקְּדוֹשׁ זְכָאָה מֵאֵן דְּלֹא אֶתְהַנִּי מִדִּילָהּ כְּלוּם כִּי צָרִיךְ לְסַתֵּם עֵינָיו מִחִיזוֹ דְּהָאֵי עֲלָמָא לְגַמְרֵי וְאִזִּי הוּא בְּבַחֲיַנְתָּ מְלֻךְ וּבִן חוֹרִין כְּנִי"ל. אֲבָל כְּשֶׁלֹּא זָכָה לָזֶה וְהַנֶּפֶשׁ בְּבַחֲיַנְתָּ עֶבֶד וְשְׂכִיר כְּנִי"ל אִזִּי צָרִיךְ הָאָדָם לָזַהַר עַל כָּל פְּנִים שֶׁלֹּא לַעֲשֹׂקוֹ וְשֶׁלֹּא לְגַזְלוֹ לְגַמְרֵי חַס וְשָׁלוֹם וְזֶהוּ בְּחִינַת לֹא תַעֲשֶׂק שְׂכִיר עֲנִי וְאֶבְיוֹן מֵאֲחִיד וְכוּ' וְלֹא זֶה אֵף זֶה אֶתְהַ צָרִיךְ לָזַהַר בְּיוֹמוֹ תִּתֵּן שְׂכָרוֹ וְכוּ' שֶׁלֹּא תֵאמַר שֶׁתִּסְלַק שְׂכִירְתָּ הַנֶּפֶשׁ לְאַחַר הַיּוֹם כְּמוֹ שֶׁמְצוּי בְּכַמָּה בְּנֵי אָדָם שְׂאוּמְרִים הַיּוֹם אֵי אֶפְשָׁר לְהַתְּפַלֵּל הַיּוֹם אֵי אֶפְשָׁר לְלַמֵּד וְלַעֲסֹק בְּעִבּוּדַת ה' וּמִדְּחִין עֲצָמֵן מִיּוֹם לְיוֹם. וְעַל זֶה מְזַהֵר הַפְּסוּק בְּיוֹמוֹ תִּתֵּן שְׂכָרוֹ בְּיוֹמוֹ דִּיקָא וְלֹא תִבֵּא עָלָיו הַשֶּׁמֶשׁ כִּי הָעֶקֶר צָרִיכִין לָזַהַר לְצִאֵת חוֹבַת הַיּוֹם בְּבַחֲיַנְתָּ הַיּוֹם אִם בְּקוֹלוֹ תִשְׁמָעוּ כִּי לֵית יוֹם דְּלִית בֵּיה טוֹב וְכוּ' וְכְמוֹ שֶׁמְבַאֵר בְּמִקּוֹם אַחֵר כִּי בְּכָל יוֹם מֵאִיר אֹר הַגְּנוּז וְכוּ' וְנִמְשָׁךְ סִיּוּעַ גְּדוֹל מְלַעֲלֵא וְכוּ' בְּבַחֲיַנְתָּ חֲסָדֵי ה' כִּי לֹא תִמְנוּ וְכוּ' חֲדָשִׁים לְבַקְרִים וְכוּ' :

וְכָל זֶה זֹכִין עַל יְדֵי אֲמוּנַת חֻכְמִים בְּשִׁלְמוֹת שֶׁעַל יְדֵי זֶה נַחֲשָׁבִים בְּעֵינָיו כָּל הַסְּפָרִים הַקְּדוֹשִׁים שֶׁל הַתּוֹרָה שֶׁעַל יְדֵי זֶה זֹכֶה לְקַבֵּל וְלִינֵק מִשְׁכָּל הַכּוֹלֵל מִבְּחִינַת אֶבֶן שֶׁתִּיָּה שְׁשֵׁם נִמְתַּק הַכָּל כָּל מִינֵי דִינִים וְצִמְצוּמִים שֶׁבְּעוֹלָם וְאִידֵךְ שֶׁנִּמְצָא דִין וְצִמְצוּם הַכָּל נִמְתַּק עַל יְדֵי שְׁכָל הַכּוֹלֵל כְּנִי"ל כִּי בְּחִינַת שְׁכָל הַכּוֹלֵל מֵאִיר לְכָל הַשְּׂכָלִיּוֹת הַפְּרִטִיִּים שֶׁל כָּל אֶחָד וְאֶחָד וְלְכָל הַצְּנוּרוֹת וְהַצִּמְצוּמִים שֶׁל כָּל אָדָם וְשֶׁל כָּל מְקוֹם וּמְקוֹם וְשֶׁל כָּל יוֹם וְיוֹם וְעַל יְדֵי זֶה יָכוֹל כָּל אֶחָד וְאֶחָד בְּכָל יוֹם וּבְכָל מְקוֹם שֶׁהוּא לְהִמְשִׁיךְ עַל עֲצָמוֹ חֲסָדֵי ה' תְּמִיד בְּאֶפֶן שֶׁיִּחְיֶה עֲצָמוֹ בְּרוּחָנִיּוֹת וְגִשְׁמִיּוֹת וְיִשְׁלִיךְ מֵעָלָיו מְרִירוֹת דְּאֵגוֹת הַפְּרִנְסָה רַק יִבְטַח בְּשֵׁם ה' שֶׁבְּיָדָי יֵשׁ חֲסֵד נִפְלָא שֶׁמֵאִיר גַּם בְּיוֹם זֶה וּבְיָדָי יִהְיֶה לוֹ פְּרִנְסַת יוֹמוֹ וְלֹא יִחֲשַׁב מִיּוֹם לְחִבְרוֹ כְּלָל. וְכֵן בְּעִבּוּדַת ה' יִבְטַח וְיִחַכֶּה כִּי בְּיָדָי גַּם הַיּוֹם יוֹכֵל לְחַטֵּף אֵיזָה טוֹב אֲמַתִּי וְיִחַתֵּר וְיִכְסֹף בְּרָצוֹן חֲזָק עַד שֶׁיִּזְכֶּה גַם בְּיוֹם זֶה לְטוֹב אֲמַתִּי וְלֹא יֵאבֵד יוֹם מִיָּמָיו חַס וְשָׁלוֹם. וְזֶה בְּחִינַת וְאֶבְרָהִם זָקֵן בָּא בַּיָּמִים, זָקֵן זֶה בְּחִינַת שְׁכָל הַכּוֹלֵל בְּחִינַת זֶה קִנְהַ חֻכְמָה כִּי שָׁם עֶקֶר קִנְיָן הַחֻכְמָה הָאֲמַתִּיּוֹת כִּי זֶה הַשְּׁכָל הַכּוֹלֵל הוּא בְּחִינַת זָקֵן בְּחִינַת עֵתִיק בְּחִינַת תְּלִיסָר תְּקוּנֵי דְקִנְיָא כְּפִדּוּעַ וְזֶהוּ וְאֶבְרָהִם זָקֵן בָּא בַּיָּמִים שֶׁהִמְשִׁיךְ וְהִבִּיא בְּחִינַת זָקֵן בְּחִינַת שְׁכָל הַכּוֹלֵל לְתוֹךְ הַיָּמִים שֶׁבְּכָל יוֹם מִיָּמֵי חַיָּיו הָיָה מְקַשֵּׁר עֲצָמוֹ לְשְׁכָל הַכּוֹלֵל שֶׁהוּא בְּחִינַת זָקֵן כְּנִי"ל, וְעַל יְדֵי זֶה וְה' בְּרַךְ אֶת אֲבְרָהִם בְּכָל כִּי מִשָּׁם נִמְשָׁכִין כָּל הַהִשְׁפָּעוֹת כִּי מִשָּׁם נִמְשָׁכִין כָּל צְנוּרוֹת הַשִּׁפְעַ כְּנִי"ל :

אות לב

כי עקר הכבודות והדחקות של כל אחד הן בפרנסה והן בעבודת ה' הוא רק מחמת שהיום קשה וכבד עליו שבכל יום נדמה להאדם בפרט להעניינים ואביונים שבעת הזאת בפרט בזה היום אי אפשר להרויח ולמצא פרנסתו וכן בעבודת ה' על פי הרב נדמה לכל אחד בכל יום שהיום קשה להתפלל וכו' ועל כן נקרא מי שהשעה דחוקה לו קשה יום כמו שכתוב אם לא בכיתי לקשה יום עגמה נפשי לאביון כי האביון הוא בבחינת קשה יום וכך זה מחמת חסרון הדעת מחמת פגם אמונת חכמים שעל ידי זה אינו זוכה שיקבל השכל השייך אליו בזה היום בזה המקום, משכל הכולל ועל כן היום קשה עליו בחינת אד' בי ישוב יחפץ ידו כל היום וכן הוא בעבודת ה'. אבל מי ששב בתשובה על פגם אמונת חכמים ומבטל דעתו נגד דעת הצדיק האמת החכם הכולל זוכה להתחזק בבטחון חזק בכל יום ויום איד' שהוא בגוף ונפש בגשמיות ורוחניות בבחינת יום אירא אני אליך אבטח שדיקא ביום אירא ביום שאני מתירא שנדמה שהיום קשה הפרנסה מאד מאד וכן בעבודת ה' וכו' אז דיקא אני אליך אבטח שפודאי לא תעזב אותי כי פודאי גם ליום זה יש צנור השפע במקום אשר אני שם להמשיך שפע טובה וחסד טוב משכל הכולל ששם נמתק הכל וכו' כנ"ל. בבחינת מה שאמר ירמיה אחר שאמר אני הגבר ראה עני בשבט עברתו אד' בי ישוב יחפץ ידו כל היום וכו' וכו' עד אשר ואמר אבד נצחי ותוחלתי מה' וכו' זאת אשיב אל לבי וכו' חסדי ה' כי לא תמנו וכו' שהוא החסד הנמשך משכל הכולל שממתיק הכל שמשם נמשך חסד גדול בגשמיות ורוחניות גם ליום זה במקום שאני שם וכנ"ל שזהו בחינת ברוך ה' יום יום יעמס לנו הקל שועתנו סלה וכנ"ל והוא בחינת מה שכתוב שם אחר כך חדשים לבקרים רבה אמונתך ופרש רש"י שהחסדים מתחדשים בכל יום מחדש והינו כנ"ל והבן היטב, כי אסור לחשב מיום לחברו כלל ועל יום זה צריכין לבטח בה' וכנ"ל. ויש בזה הרבה לדבר והעקר שעל ידי אמונת חכמים באמת נמתק ונתתקן הכל ועל כן בכל מה שעובר על האדם הן בפרנסה הן בעבודת ה' ונדמה לו שאי אפשר לו לעבד ה' יתברך מחמת דחקות הפרנסה ורבוי הבלבולים והרעיונים העוברים עליו, ידע שכל זה נמשך מהעשנים סרוחים המבלבלים דעתו שנמשך מפגם אמונת חכמים וכנ"ל על כן בכל פעם שעובר עליו מה שעובר יזכר עצמו לשוב בתשובה שלמה על אמונת חכמים שיאמין באמת בכל ספרי הצדיקים והחכמים האמתיים עד שיזכה לינק משכל הכולל שעל ידי זה נמתק ונתתקן הכל וכנ"ל:

אות לג

וְכַל זֶה הוּא בְּחִינַת רֵאשׁ הַשָּׁנָה כְּמוֹ שֶׁמִּבְּאֵר שָׁם בְּהַתּוֹרָה הַנִּי"ל, כִּי רֵאשׁ הַשָּׁנָה הוּא יוֹם רֵאשׁוֹן לְכָל הַשָּׁנָה וְכֹלֹל מִכָּל הַיָּמִים שֶׁל כָּל הַשָּׁנָה וְאִז צָרִיכִין לְהַמְתִּיק כָּל הַצְּמָצוּמִים וְהַדִּינִים שֶׁל כָּל אִישׁ וְאִישׁ שֶׁל כָּל יָמוֹת הַשָּׁנָה וְשֶׁל כָּל הַמְּקוֹמוֹת שֶׁבְּעוֹלָם וְזֶה אֵי אֶפְשָׁר כִּי אִם עַל יְדֵי הַצְּדִיק הַאֲמֵת בְּחִינַת שְׁכַל הַכּוֹלֵל וּבְשִׁבִיל זֶה נוֹסְעִים לְצְדִיקִים עַל רֵאשׁ הַשָּׁנָה. וְזֶה בְּחִינַת תְּקִיעַת שׁוֹפָר בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה כִּי הַתּוֹרָה נִתְּנָה בְּקוֹל שׁוֹפָר כִּי קוֹל שׁוֹפָר נִמְשָׁךְ מִשְׁכַּל הַכּוֹלֵל כְּמוֹבָן בְּפִנּוֹת וְעַל כֵּן מִשָּׁם נִתְּנָה תּוֹרָה וְכַנִּי"ל. וְעַל כֵּן שׁוֹפָר מְקַבֵּץ נְדָחִים כְּמוֹ שֶׁפְּתוּב וְהָיָה בַּיּוֹם הַהוּא יִתְקַע בְּשׁוֹפָר גָּדוֹל וּבָאוּ הָאֲבָדִים בְּאֶרֶץ אֲשׁוּר וְהַנְּדָחִים וְכוּ' וְהַשְׁתַּחֲוּוּ לֵה' בְּהַר הַקֹּדֶשׁ בִּירוּשָׁלַיִם הֵינּוּ בְּבֵית הַמִּקְדָּשׁ שֶׁשָּׁם הָאָבִן שֶׁתִּיָּה כִּי לְשָׁם צָרִיכִין לָשׁוּב וּלְהַתְקַבֵּץ כָּל הָאוֹבְדִים וְהַנְּדָחִים כִּי שָׁם תִּקְוֶנָם בְּבְחִינַת שְׁכַל הַכּוֹלֵל שֶׁמִּמֶּתִיק וּמִתְקַן הַכֹּל כִּי כָּל הַמְּקוֹמוֹת וְכוּ' נִכְלָלִין שָׁם וְכַנִּי"ל וּמִשָּׁם עָקַר הַחֲרוּת בְּחִינַת חֲרוּת שֶׁל יוֹבֵל שָׂאז תּוֹקְעִין הַשׁוֹפָר בְּחִינַת תְּקַע בְּשׁוֹפָר גָּדוֹל לְחֲרוּתֵנוּ. וְעַל כֵּן מִי שֶׁזֹּכֶה לְהַמְשִׁיךְ עַל עַצְמוֹ קִדְשַׁת רֵאשׁ הַשָּׁנָה אֵין צָרִיךְ לְדַאֵג וּלְטַרַח הַרְבֵּה בְּשִׁבִיל פְּרֻנְסָה כִּי זֹכֶה לְבִטְחוֹן לְהֶאֱמִין שְׁכַל פְּרֻנְסָתוֹ קְצוּבָה מֵרֵאשׁ הַשָּׁנָה וְכְמוֹ שֶׁאֲמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֹנָם לְבִרְכָה כָּל פְּרֻנְסָתוֹ שֶׁל אָדָם קְצוּבָה מֵרֵאשׁ הַשָּׁנָה כִּי אִז מֵאִיר שְׁכַל הַכּוֹלֵל שֶׁמִּשָּׁם כָּל צְנוּרוֹת הַשֹּׁפֵעַ וְכַנִּי"ל. וְזֶהוּ חוּץ מֵהוֹצָאוֹת שֶׁבַת וַיּוֹם טוֹב וְהוֹצָאוֹת בְּנֵיו לְתַלְמוּד תּוֹרָה כִּי בְּשֶׁבַת וַיּוֹם טוֹב אִז עוֹלִין בְּעֲלִיּוֹת גְּדוּלוֹת וְאִז נִכְלָלִין בְּבְחִינַת שְׁכַל הַכּוֹלֵל עַל יְדֵי קִדְשַׁת הַיּוֹם וְעַל כֵּן לְהוֹצָאוֹת שֶׁבַת וַיּוֹם טוֹב אֵין צָרִיכִין לְקַבֵּל מֵרֵאשׁ הַשָּׁנָה כְּפִי מָה שֶׁקְצוּב שֶׁיִּמְשָׁךְ לוֹ שֹׁפֵעַ בְּכָל יוֹם וַיּוֹם דֶּרֶךְ הַצְּנוּרוֹת וְהַכְּלִים הַנִּמְשָׁכִין מִשְׁכַּל הַכּוֹלֵל, כִּי עַל יְדֵי שֶׁבַת וַיּוֹם טוֹב בְּעַצְמוֹ נִמְשָׁךְ הַשֹּׁפֵעַ מִשְׁכַּל הַכּוֹלֵל כְּפִי מָה שֶׁזֹּכֶה לְהֶאֱמִין בְּקִדְשַׁת שֶׁבַת וַיּוֹם טוֹב וּלְהַרְבּוֹת בְּהוֹצָאָתָם כִּי הֵם בְּעַצְמָן בְּבְחִינַת שְׁכַל הַכּוֹלֵל. וְכֵן בְּהוֹצָאָת בְּנֵיו לְתַלְמוּד תּוֹרָה. כִּי תַלְמוּד תּוֹרָה הֵיא עֶקֶר הַמְּשַׁכֵּת הַשֹּׁפֵעַ מִשְׁכַּל הַכּוֹלֵל שֶׁשָּׁם כָּל הַתּוֹרָה כַּנִּי"ל. וְעַל כֵּן אֵין הוֹצָאוֹת אֱלוֹ קְצוּבִים בְּצְמָצוּם מֵרֵאשׁ הַשָּׁנָה רַק כְּפִי שֶׁזֹּכֶה לְהוֹצִיא בְּשִׁבִילָם כְּמוֹ שֶׁפְּתוּב שָׁם שָׁאֵם פּוֹתַח פּוֹתַחִין לוֹ וְאִם מוֹסִיף מוֹסִיפִין לֵה':

אות לד

וְזֶה בְּחִינַת אֲשָׁרֵי הָעַם יוֹדְעֵי תְּרוּעָה הֵי בְּאוֹר פְּנִיךָ יְהִלְכוּן, בְּאוֹר פְּנִיךָ זֶה בְּחִינַת שְׁכַל הַכּוֹלֵל שֶׁזֹּכִין עַל יְדֵי הַתְּקִיעוֹת כִּי שְׁכַל הַכּוֹלֵל הוּא עֶקֶר אוֹר הַפְּנִים בְּחִינַת בְּאוֹר פְּנֵי מִלֶּךְ חַיִּים, חַיִּים הֵם הַמַּחֲוִין כְּפִדּוּעַ שֶׁנִּמְשָׁכִין מֵאוֹר הַפְּנִים שֶׁהֵם שְׁכַל הַכּוֹלֵל. וְזֶהוּ יְהִלְכוּן בְּחִינַת הַהֲלוּף וְהַנְּסִיעוֹת שֶׁל יִשְׂרָאֵל

שְׁעַל יָדַי זֶה זֹכֵיךְ לְתַקֵּן אֲמוּנַת חֻכְמַי שְׁעַל יָדַי זֶה זֹכֵיךְ לְשַׁכַּל הַכּוֹלֵל כְּמוֹ
שְׁמִבְאָר לְעִיל עַל פְּסוּק וַיִּכְתַּב מֹשֶׁה אֶת מוֹצְאֵיהֶם לְמִסְעֵיהֶם וְכוּ' וּבִפְרָט
כְּשֶׁנוֹסְעִים לְהַצְדִּיק הָאֱמֶת שֶׁהוּא בְּעֶצְמוֹ בְּחִינַת שְׁכַל הַכּוֹלֵל וְהַעֲקָר
כְּשֶׁנוֹסְעִים אֵלָיו עַל רֹאשׁ הַשָּׁנָה וְכוּ' וְכַנִּ"ל. וְזֶהוּ בְּשִׁמְךָ יִגִּילוּן כָּל הַיּוֹם
בְּחִינַת שְׁמַחַת הַמִּבְאָר בְּהַתּוֹרָה חֲדֵי רַבִּי שְׁמַעוֹן הַנִּי"ל שֶׁזֹּכֵיךְ עַל יָדַי
הַכְּלָלִיּוֹת וְהַאֲהָבָה שְׁנִכְלָלִין הַנִּפְשׁוֹת בְּהַצְדִּיק הָאֱמֶת בְּשַׁכַּל הַכּוֹלֵל וְכוּ'
כְּמוֹ שְׁמִבְאָר שֵׁם עֵינַי שֵׁם

אות לה

וְזֶה שֶׁהַתַּפִּיל הַכֹּהֵן הַגָּדוֹל בְּיוֹם כְּפוּר כְּשֶׁנִּכְנַס לְבֵית קֹדֶשׁ קֹדֶשׁ לְמָקוֹם
הָאֲבוֹן שְׁתִּיָּה שְׁלֹא יִצְטָרְכוּ עִמָּךְ יִשְׂרָאֵל זֶה לְזֶה וְלֹא לְעַם אַחֵר וְלֹא תַפִּיל
אִשָּׁה פְּרִי בִטָּנָה וְלֹא יַעֲדֵי עֶבֶד שְׁלֹטֵן מִדְּבֵית יְהוּדָה. כִּי מֵה שִׁישְׂרָאֵל הֵם
עֲנִיִּים עַד שֶׁנִּצְרָכִים זֶה לְזֶה אוֹ לְעַם אַחֵר חֶסֶד וְשְׁלוֹם זֶה נִמְשָׁךְ מִבְּחִינַת
הַנִּי"ל מִפְּגַם אֲמוּנַת חֻכְמַי שְׁעַל יָדַי זֶה אֵין יְכוּלִים לְהַכְּלִיל בְּבְחִינַת שְׁכַל
הַכּוֹלֵל שֶׁהוּא בְּחִינַת אֲבוֹן שְׁתִּיָּה וְאֵין יְכוּלִים לְהַמְשִׁיךְ הַשְּׁפַע לְכָל אֶחָד
וְאֶחָד כְּפִי הַצְנוּר שְׁלוֹ וְאִזִּי נִתְבַּלְבְּלוּ הַצְנוּרוֹת עַל יָדַי הַמַּחֲלֶקֶת שֶׁהוּא
הַפְּגַם וְהַהֲפָךְ מֵאֲמוּנַת חֻכְמַי וְאִזִּי יוֹרְדַת הַשְּׁפַע לְחוּץ לְהַעֲכוּ"ם חֶסֶד
וְשְׁלוֹם כְּמוֹ שֶׁאֵיתָא בְּזֵהר הַקְּדוֹשׁ שֶׁבְּגִלוֹת הֵם מְקַבְּלִים רַב הַשְּׁפַע וַיִּשְׂרָאֵל
נִזְוָנוּן מִתְמַצִּית וְזֶה בָּא עַל יָדַי פְּגַם אֲמוּנַת חֻכְמַי שְׁעַל יָדַי זֶה עַקֵּר הַגְּלוּת
כַּנִּי"ל. וְגַם מְעַט הַשְּׁפַע הַיּוֹרְדַת לְיִשְׂרָאֵל הִיא מִתְחַלֶּפֶת מִזֶּה לְזֶה כִּי
הַצְנוּרוֹת נִתְעַרְבְּבוּ עַל יָדַי פְּגַם אֲמוּנַת חֻכְמַי כַּנִּי"ל. וְזֶה בְּחִינַת גְּדֵל מַעֲלַת
צְדָקָה שֶׁהִזְהִירָה הַתּוֹרָה עָלֶיהָ כְּמָה פְּעָמִים כִּי צָרִיכִין לְתַן לְהַעֲנִיִּים חֶלֶק
שֵׁישׁ לְהֵם בְּהַשְּׁפַע שְׁלוֹ כִּי בְּנֻדָּאֵי גַם לְזֶה הָעֲנִי וְהָאֲבִיוֹן יֵשׁ צְנוּר שֶׁל שְׁפַע
וְאֵם הָעוֹלָם הִיא מִתְנַהֵג כְּרֹאֵי לֹא הִיא שׁוֹם אֲבִיוֹן בְּעוֹלָם כִּי הִיא יוֹרֵד
לְכָל אֶחָד הַשְּׁפַעְתּוֹ מְשַׁכַּל הַכּוֹלֵל דֶּרֶךְ הַצְנוּר וְהַכְּלִי שְׁלוֹ וְכִמוֹ שֶׁיְהִיָּה
לְעֵתִיד בְּאֱמֶת כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב אֶפֶס כִּי לֹא יִהְיֶה בְּךָ אֲבִיוֹן כִּי בְּרַךְ יְבָרְכֶךָ ה'
וְכוּ' וְכִמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנוֹם לְבָרְכָה בְּזִמְנוֹ שִׁישְׂרָאֵל עוֹשִׂין רְצוֹנוֹ שֶׁל
מָקוֹם אֲבִיוֹנִים בְּאַחֲרִים וְכוּ'. הֵינּוּ כַּנִּי"ל כִּי אִזִּי הַשְּׁפַע יוֹרְדַת רַק לְיִשְׂרָאֵל
שֶׁקִּבְלוּ אֶת הַתּוֹרָה וּמְקִימִין אוֹתָהּ שְׁאִזִּי הֵם נִכְלָלִין בְּשַׁכַּל הַכּוֹלֵל וְנִמְשָׁךְ
הַשְּׁפַע רַק לְהֵם לְכָל אֶחָד וְאֶחָד כְּפִי הַצְנוּר לְקַבֵּל רַב הַשְּׁפַע כִּי כָּל אֶחָד
מִיִּשְׂרָאֵל יֵשׁ לוֹ חֶלֶק בְּהַתּוֹרָה שִׁיוְצָאָה מְשַׁכַּל הַכּוֹלֵל. אֲבָל עַקֵּר הָעֲנִיּוֹת
הוּא מִחֲמַת שֶׁפָּגְמוּ בְּהַתּוֹרָה עַל יָדַי פְּגַם אֲמוּנַת חֻכְמַי שְׁעַל יָדַי זֶה
נִתְעַרְבְּבוּ וְנִתְבַּלְבְּלוּ הַצְנוּרוֹת כַּנִּי"ל שְׁעַל יָדַי זֶה רַב הַשְּׁפַע יוֹרְדַת לְעַכוּ"ם
וּמְעַט הַשְּׁפַע הַבָּא לְיִשְׂרָאֵל אֵינָה יוֹרְדַת כְּסֻדֵּר עַד שֶׁהַשְּׁפַע שֶׁל זֶה אֲצֵל
זֶה. וְעַל כֵּן זֶה יֵשׁ לוֹ עֲשִׂירוֹת גְּדוֹל וְזֶה עֲנִי וְאֲבִיוֹן, וּבְאֱמֶת בְּשִׁרְשׁוֹ עֲשִׂירוֹת
שֶׁל זֶה רַבּוֹ מִחֶלֶק הָעֲנִי רַק עַל יָדַי פְּגַם הַנִּי"ל נִתְבַּלְבְּל הַסֻּדֵר וְיִרְדָּה לְזֶה

כְּמוֹ שֶׁבַעֲקָר הַשֹּׁפֵעַ שֶׁכֹּלָהּ הִיא שֶׁל יִשְׂרָאֵל וְעַכְשָׁיו בְּעוֹנוֹתֵינוּ הַרְבִּים רַב הַשֹּׁפֵעַ אֶצֶל הָעַפּוּיִם נִמְצָא שֶׁהַעַפּוּיִם אוֹכְלִין הַשֹּׁפֵעַ שֶׁל יִשְׂרָאֵל בְּבַחֲיִנַת וְהָיָה אִם זָרַע יִשְׂרָאֵל וְכוּ' כִּנּוּי וְכִמוֹ שֶׁכְּתוּב פְּרִי אֲדָמָתְךָ וְכָל יִגְיַעַךְ יֹאכֵל עִם אֲשֶׁר לֹא יָדַעְתָּ הִ' יִתְבָּרַךְ יִרְחַם מַעֲתָהּ, כְּמוֹ כֵן בֵּין יִשְׂרָאֵל בְּעַצְמוֹן הָעֲשִׂירִים אוֹכְלִים חֶלֶק הָעֲנִיִּים וְכִנּוּי"ל. עַל כֵּן הִזְהִירָה הַתּוֹרָה מְאֹד לְהַחֲזִיר וּלְתַתּ לְהָעֲנִי חֶלְקוֹ בְּטוֹב לֵבָב וּבְשִׂמְחָה וּבִסְבֵּר פְּנִים יָפוֹת כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב וְלֹא יִרַע לְבַבְךָ בְּתַתָּךְ לוֹ כִּי בְּגִלְל הַדְּבָר הַזֶּה יִבְרַכְךָ הִ' אֱלֹקֶיךָ וְכוּ'. כִּי בְּאַמֶּת הוּא לְטוֹבָה גְּדוֹלָה לְהַעֲשִׂיר כְּשִׁמְרָבָה בְּצַדִּיקָה וְחוֹזֵר לְהָעֲנִי חֶלְקוֹ כִּי אִזּוֹ כִּפִּי מַה שֶׁמְקַיֵּם מִצְוֹת צַדִּיקָה הוּא חוֹזֵר וּפּוֹתַח הַצְּנוּרוֹת שֶׁל הַשֹּׁפֵעַ שִׁיְהִיָּה נִמְשָׁךְ בָּהֶם הַשֹּׁפֵעַ כְּסֹדֵר מֵאַחַר שֶׁמְחַזֵּר לְהָעֲנִי חֶלְקוֹ, וּבִפְרָט כִּי הָעֵקֶר מִצְוֹת הַצַּדִּיקָה הוּא לִתֵּן בְּשִׁפִּי לְהַתְלַמִּיד חֶכֶם הָעוֹסֵק בַּתּוֹרָה בְּאַמֶּת שְׂזָה עֵקֶר אֱמוּנַת חֲכָמִים כִּי עֵקֶר הָאֱמוּנָה תְּלוּיָה בְּמִמּוֹן כְּשִׁמְפָּזֵר מְמוֹנוֹ לְתַלְמִיד חֶכֶם הָאֱמֶת בְּזֶה מְרָאָה אֱמוּנָתוֹ הַשְּׁלֵמָה בְּהַחֲכָמִים אֱמֶתִיִּים וְעַל יְדֵי אֱמוּנַת חֲכָמִים חוֹזְרִים הַצְּנוּרוֹת לִילָךְ כְּסֹדֵר וְכוּ' וְכִנּוּי"ל וְאִזּוֹ יוֹרֵדֶת הַשֹּׁפֵעַ בְּשִׁפִּי גְּדוֹל לְכָל אֶחָד וְאֶחָד. כִּי אֶפְלוּ הָעֲשִׂיר שֶׁמְקַבֵּל עֲתָה רַב שֹׁפֵעַ. אֲבָל כִּשְׁהוּא שְׁלֹא כְּסֹדֵר מְחַמֵּת בְּלִבּוֹל הַצְּנוּרוֹת אִזִּי לֹא תִתְקַיֵּם אֶצְלוֹ זְמַן רַב הַשֹּׁפֵעַתוֹ וְגַם עַל פִּי רַב יֵשׁ עַפּוּבִים הַרְבֵּה מְחַמֵּת שְׂאִין הַשֹּׁפֵעַ יוֹרֵדֶת כְּסֹדֵר. אֲבָל כְּשִׁנּוֹתוֹן צַדִּיקָה וְאִזּוֹ נִפְתַּחִין הַצְּנוּרוֹת וְיוֹרֵדֶת הַשֹּׁפֵעַ כְּרָאוּי כְּסֹדֵר אִזּוֹ יוֹרֵדֶת הַשֹּׁפֵעַ לְכָל אֶחָד בְּשִׁפִּי גְּדוֹל לְנֹצַח מֵאַחַר שֶׁיוֹרֵדֶת כְּסֹדֵר כְּרָאוּי. וְזֶהוּ כִּי בְּגִלְל הַדְּבָר הַזֶּה יִבְרַכְךָ הִ' אֱלֹקֶיךָ וְכוּ' עַל כֵּן אֲנֹכִי מִצְוָה לֵאמֹר פֶּתַח תִּפְתַּח אֶת יָדְךָ וְכוּ', פֶּתַח תִּפְתַּח דִּיקָא כִּי עַל יְדֵי זֶה נִפְתַּחִין הַצְּנוּרוֹת וְעַל יְדֵי זֶה יִבְרַכְךָ הִ' אֱלֹקֶיךָ כִּי עַל יְדֵי זֶה יוֹרֵדֶת הַשֹּׁפֵעַ בְּבִרְכָה גְּדוֹלָה כְּסֹדֵר בְּלִי עַפּוּב כֹּל וְכִנּוּי"ל. וְעַל כֵּן בְּמִקּוֹם קִדְשֵׁי קִדְשִׁים שֶׁהוּא הָאֶבֶן שֶׁתִּיָּה בְּחִינַת שֶׁכֶּל הַכּוֹלֵל שֵׁם דִּיקָא הִיָּה מִתְפַּלֵּל הַפְּהוֹן הַגְּדוֹל בְּיוֹם הַכְּפוּרִים שְׁלֹא יִצְטָרְכוּ עִמָּךְ יִשְׂרָאֵל זֶה לְזֶה וְכוּ' הִינּוּ שִׁיזְכוּ יִשְׂרָאֵל לְקַבֵּל הַשֹּׁפֵעַ מִשֵּׁם מֵאֶבֶן שֶׁתִּיָּה מִשְׁכָּל הַכּוֹלֵל שֶׁכֶּל אֶחָד יִקַּבֵּל דָּרָךְ הַצְּנוּר שְׁלוֹ שְׁלֹא יִצְטָרְכוּ יִשְׂרָאֵל זֶה לְזֶה שְׁלֹא יִסְתַּמּוּ וְלֹא יִתְבַּלְבְּלוּ הַצְּנוּרוֹת כִּנּוּי"ל. וְלֹא לְעַם אַחַר שֶׁלֹא תִירַד הַשֹּׁפֵעַ חֶסֶד וְשְׁלוֹם לְעַם אַחַר עַל יְדֵי בְּלִבּוֹל וְסִתִּימַת הַצְּנוּרוֹת וְכִנּוּי"ל וְזֶהוּ וְלֹא תִפִּיל אִשָּׁה פְּרִי בְטֶנֶה כִּי הַפֶּלֶת נִפְלִים בְּאֵ חֶסֶד וְשְׁלוֹם עַל יְדֵי פֶגֶם הַמְּחַלְקֵת שֶׁהוּא בְּחִינַת פֶּגֶם אֱמוּנַת חֲכָמִים בְּבַחֲיִנַת וְכִי יִנְצוּ אֲנָשִׁים וְנִגְפוּ אִשָּׁה הָרָה וְכִמּוּבֵן בְּהַתּוֹרָה עַל פְּסוּק זֶה (בְּסִימָן כ' בְּלִקוּטֵי תַנְיִנָא) כִּי עַל יְדֵי הַמְּחַלְקֵת נַעֲשִׂין מִפְּרָסָמִים קִדְשֵׁי זְמַנָּם וְגוֹרָמִים מַה שֶׁגוֹרָמִים כְּמוֹ שֶׁמְבַאֵר שֵׁם וְאִזִּי אִין הָעוֹלָם מִתְנַהֵג כְּרָאוּי וְעַל יְדֵי זֶה מִתְגַּבְּרִים הַמְּפָרְסָמִים שֶׁל שֶׁקֶר לְגַמְרֵי שְׂזָה עֵקֶר פֶּגֶם אֱמוּנַת חֲכָמִים. וְעַל כֵּן הַתְּפִלָּה בְּמִקּוֹם הָאֶבֶן שֶׁתִּיָּה וְלֹא תִפִּיל אִשָּׁה פְּרִי בְטֶנֶה שְׂזָה נִתְתַּקֵּן עַל יְדֵי שֶׁכֶּל הַכּוֹלֵל שֶׁהוּא בְּחִינַת אֶבֶן שֶׁתִּיָּה כִנּוּי"ל. וְזֶהוּ וְלֹא יַעֲדִי עֶבֶד שְׁלִטוֹן מְדַבֵּית יְהוּדָה שֶׁמֵהֶם יֵצֵא מְשִׁיחַ בֶּן דָּוִד שֶׁכֶּל עֵקֶר הַתְּתַקּוֹן עַל יְדוֹ כִּי בְּחִינַת דָּוִד מְשִׁיחַ הוּא בְּחִינַת אֱמוּנַת חֲכָמִים בְּחִינַת תּוֹרָה שֶׁבַעֲלָ פֶה בְּחִינַת חֶסֶדִי דָּוִד הַנִּיָּאֲמָנִים בְּחִינַת וְהִ' עִמּוֹ שֶׁהִלְכָה כְּמוֹתוֹ בְּכָל מְקוֹם, שֶׁעַל יְדוֹ יִתְקַיֵּם וְלֹא יִחָצוּ לְשִׁתִּי מִמְּלָכוֹת עוֹד הַמְּזוֹכָר בְּהַתּוֹרָה הַנִּיָּל כִּי אִזּוֹ יִחָזֵר הָאֲרוֹן עִם לוֹחוֹת הָאֶבֶן עַל מְקוֹמָם עַל מְקוֹם הָאֶבֶן שֶׁתִּיָּה שֶׁהִיָּה דָּוִד מִתְיַגַּע כָּל יָמָיו עַל זֶה שֶׁיִּמְצָא מְקוֹם הָאֶבֶן שֶׁתִּיָּה שֶׁשֵּׁם עוֹמְדִים לוֹחוֹת

הָאָבֶן שֶׁעַל יָדֵי זֶה נִמְתָּק הַכֹּל כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב אִם אָעֵלָה עַל עֶרֶשׁ יִצְוֶעִי אִם אֲתָן שְׁנַת לְעֵינַי וְכוּ' עַד אֲמַצָּא מְקוֹם לְה' וְכוּ' וְעַל כֵּן עַל יְדֵי הַמְּשָׁלָה שֶׁל בֵּית יְהוּדָה שֶׁהוּא בְּחִינַת הַתְּנוּצָצוֹת מְשִׁיחַ בֶּן דָּוִד עַל יְדֵי זֶה מְתַקֵּן כָּל הַנִּי"ל. וְאִז יַחֲזֹר הַשִּׁפְעַ לְכָל אֶחָד כְּרֹאוּי כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב שָׁם בַּמִּזְמוֹר הַנִּי"ל זֹאת מְנוּחָתִי עַד יְכוּ' הֵינּוּ בְּמִקוֹם הָאָבֶן שֶׁתִּיָּה שְׁזָכָה לְמִצָּא עַל יְדֵי יְגִיעָתוֹ וְאִז צִיָּדָה בְּרָד אֲבִיוֹנִיָּה אֲשַׁבִּיעַ לְחֵם כִּי עַל יְדֵי קִדְשַׁת הָאָבֶן שֶׁתִּיָּה שְׁעוֹמְדִים שָׁם לוֹחוֹת הָאָבֶן עַל יְדֵי זֶה מְתַבְּטֵל הָעֲנִיּוֹת וְהָאֲבִיוֹנוֹת כִּי יוֹרְדֵת הַשִּׁפְעַ לְכָל אֶחָד כַּסְדָּר בְּשִׁפִּי גְדוֹל וְכַנִּי"ל:

אות לו

וְזֶה אַתֶּם נֹצְבִים הַיּוֹם כְּלַכֶּם לִפְנֵי ה' אֱלֹקֵיכֶם רְאִשֵׁיכֶם שְׁבִטֵיכֶם זְקֵנֵיכֶם וְכוּ' עַד כָּל אִישׁ יִשְׂרָאֵל וּמוֹנֶה עֲשֶׂרָה בְּחִינּוֹת שֶׁהֵם כְּנֶגֶד עֲשֶׂרָה קִדְשוֹת שֶׁבְּאַרְץ יִשְׂרָאֵל שֶׁהֵם כְּלָלִיּוֹת הַקִּדְשָׁה, הֵינּוּ שֶׁקֶדֶם רֹאשׁ הַשָּׁנָה קוֹרִים פְּרָשָׁה זֹאת לְהוֹדִיעַ שֶׁכָּל נַפְשוֹת בֵּית יִשְׂרָאֵל גְּדוֹלִים וְקִטְנִים וְבִינּוֹנִים וְכוּ' שֶׁכְּלוּלִים בְּעֶשֶׂר בְּחִינּוֹת הַנִּי"ל כְּלָם צְרִיכִים לְהִתְקַבֵּץ וְלְכַלֵּל יַחַד בְּאַהֲבָה בְּתוֹךְ הַקִּדְשָׁה הָעֲלִיוֹנָה בְּתוֹךְ בְּחִינַת קִדְשֵׁי קִדְשֵׁים אָבֶן שֶׁתִּיָּה שֶׁכָּל הַכּוֹלֵל שֶׁהוּא בְּחִינַת מִשָּׁה בְּחִינַת הַצְּדִיק הָאֲמֵת שֶׁצְּרִיכִין לְנַסֵּעַ אֵלָיו עַל רֹאשׁ הַשָּׁנָה וְכוּ' וְכַנִּי"ל שֶׁזֶה בְּחִינַת תְּקוּן אֲמוּנַת חֲכָמִים שֶׁעַל יְדֵי זֶה נִתְרַבֵּן הַסְּפָרִים הַקְּדוּשִׁים שֶׁעַל יְדֵי זֶה נִשְׁלַמַת הַתּוֹרָה וְכוּ' כַּנִּי"ל. וְעַל יְדֵי זֶה שֶׁנִּכְלָלִין בְּבְחִינַת אָבֶן שֶׁתִּיָּה שֶׁכָּל הַכּוֹלֵל כַּנִּי"ל עַל יְדֵי זֶה זוֹכִין כָּל אֶחָד וְאֶחָד לְהַחֲיוֹת שֶׁכָּלוּ עַד שְׂיוּכַל לְהַמְתִּיק כָּל מִינֵי דֵינִים וְצִמְצוּמִים עַל יְדֵי שֶׁכָּל הַכּוֹלֵל שֶׁמִּשָּׁם נִמְשָׁךְ הַחַיּוֹת וְהַשֶּׁכֶל לְכָל נֶפֶשׁ וְנֶפֶשׁ וְלְכָל מְקוֹם וּמְקוֹם וְלְכָל יוֹם וְיוֹם. כִּי כָּל הַשְּׁנוּיִים שֶׁבְּאֲדָם וּמְקוֹם וְזִמְן שֶׁמֵּהֵם כָּל אַחֲזוֹת הַדֵּינִים שֶׁמֵּהֵם אַחֲזוֹת כָּל הָעוֹנוֹת חַס וְשָׁלוֹם וְכָל הַפְּגָמִים וְהַבְּלָבוּלִים וְהָעֲקָמִימִיּוֹת שֶׁבִּלְבָב וְכוּ' הַכֹּל נִמְתָּק וְנִתְבַּטֵּל עַל יְדֵי שֶׁכָּל הַכּוֹלֵל שֶׁשָׁם שָׁרֵשׁ הַכֹּל שֶׁזוֹכִין לָזֶה עַל יְדֵי הַתְּשׁוּבָה שֶׁעוֹשִׂין עַל אֲמוּנַת חֲכָמִים שֶׁעַל יְדֵי זֶה נִכְלָלִין שָׁם בְּשֶׁכֶל הַכּוֹלֵל, וּמִשָּׁם נִמְשָׁךְ הַמְּתַקָּה לְכָל אֶחָד וְאֶחָד בְּמִקוּמוֹ בְּיוֹמוֹ וְשִׁעָתוֹ שֶׁיֵּדַע כָּל אֶחָד כְּפִי מַה שֶׁהוּא בְּמִקוּמוֹ בְּבֵיתוֹ אוֹ בְּדַרְךְ בְּאִיזָה מְקוֹם שֶׁהוּא וְכְפִי מַה שֶׁהוּא בְּאוֹתוֹ הַיּוֹם וּבְאוֹתָהּ הַשָּׁעָה וְהַרְגַע, שֶׁבְּאוֹתָהּ הַרְגַע וְהַשָּׁעָה יוֹכֵל לְדַבֵּק עֲצָמוֹ מִמְּקוּמוֹ שֶׁהוּא שָׁם לְה' יִתְבָּרַךְ וְכוּ'. וְזֶה אַתֶּם נֹצְבִים הַיּוֹם זֶה בְּחִינַת אָדָם וּמְקוֹם וְזִמְן. אַתֶּם הֵינּוּ אָדָם בְּחִינַת כְּלָלִיּוֹת הַנִּפְשׁוֹת. נֹצְבִים בְּחִינַת מְקוֹם. הַיּוֹם בְּחִינַת זִמְן. כְּלַכֶּם לִפְנֵי ה' אֱלֹקֵיכֶם שֶׁאַתֶּם כְּלַכֶּם בְּכָל מְקוֹם וּמְקוֹם שֶׁאַתֶּם נֹצְבִים שָׁם בְּמִקוּמְכֶם בְּאוֹתוֹ הַיּוֹם וְהַשָּׁעָה כְּלַכֶּם צְרִיכִים לֵידַע שֶׁאַתֶּם נֹצְבִים וְעוֹמְדִים הַיּוֹם לִפְנֵי ה' אֱלֹקֵיכֶם וְכַנִּי"ל וְזֶה עַל יְדֵי הַכְּלָלִיּוֹת בְּצְדִיק הָאֲמֵת שֶׁהוּא בְּחִינַת קִדְשֵׁי קִדְשֵׁים אָבֶן שֶׁתִּיָּה. וְזֶה בְּחִינַת רְאִשֵׁיכֶם שְׁבִטֵיכֶם וְכוּ' שֶׁהֵם עֲשֶׂר

בחינות כנגד עשר קדשות, שעל ידי שנכלליו יחד באהבה נכלליו בהאבן שתיה ששם שרש העשר קדשות שרש התורה וכו' פנ"ל. וזהו לעברך בבירת ה' וכו' הינו להמשיך על עצמו כלליות התורה משרשה מחכמה עלאה משכל הפולל וכו' אשר אנכי פורת עמך היום בחינת היום אם בקולו תשמעו הנ"ל, להתגבר להתחיל בכל יום ובכל שעה ובכל רגע וכנ"ל וזה ולא אתכם לבדכם וכו' כי את אשר ישנו פה כו' ואת אשר איננו פה עמנו היום, כי צריך כל אדם לידע בכל יום ובכל שעה ורגע מימי חייו שתלויים בו כל הנפשות של כל הדורות העתידין לצאת ממנו ובהם תלויין כל נפשות בית ישראל כי כל ישראל ערבים זה לזה וצריך להמשיך על עצמו תקון והמתקה על ידי שכל הפולל שזוכין על ידי אמונת חכמים והעקר על ידי ראש השנה וכו' פנ"ל. כי חייב כל אדם לומר בשבילי נברא העולם כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה ובזמן שאדם זוכה זוכה לו ולדורותיו ולדורות דורותיו עד סוף כל הדורות, ולהפך להפך רחמנא לצלן כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה שם. וכל זה אי אפשר לתקן כאשר יודע כל אחד בנפשו להיכן נתעה וכו' כי אם על ידי הצדיק האמת בחינת שכל הפולל וכו' פנ"ל ששם נכלליו כל הנפשות את אשר ישנו פה ואת אשר איננו פה. וזהו עמנו היום כי עקר התקון על ידי בחינת היום בחינת היום אם בקולו תשמעו המבאר בדבריו זכרונם לברכה בסימן רעב" ומובא לעיל שצריכין לידע שאין לאדם בעולמו כי אם אותו היום ואותו רגע לבד כמו שכתוב ותפקדנו לבקרים לרגעים תבחנו. וכמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה ומובא בפרוש רש"י בכמה מקומות בפסוק היום אנכי מצוה בפרשת תבא ובקריאת שמע בפסוק אשר אנכי מצוה היום ובשאר מקומות שפרש רש"י שם שבכל יום יהיו בעיניך פחדים, ותדקדק בכל ספר דברים ותמצא שבכל מקום שמזהיר את ישראל על קיום התורה שמזכיר בכל פעם תבת היום להורות ולהעיר את כל אחד שהעקר להתחיל להתקרב היום הינו בכל יום ושעה שעומד בו וכנ"ל. וזה וידבר משה כו' אל כל ישראל לאמר הספת ושמע ישראל היום הזה נהיית לעם ופרש רש"י שם גם כן בבאור יותר בכל יום יהיה דומה בעיניך כאלו היום נכנסת עמו בבירת הינו פנ"ל. וזהו הספת ושמע וכו' שפרשו לשון הטה אזהרה ושמע היטב הינו שדבר זה צריכין להטות אזהרה ולבבו לשמע ולהבין ולקבלו בלבם היטב שהיום הזה נהיית לעם דהינו בכל יום ובכל שעה וכנ"ל וזה בחינת מה שדרשו רבותינו זכרונם לברכה על פסוק זה הספת הס ואחר כך פתת שפרושו שבכל למודי התורה הקדושה צריכין בתחלה ללמד ואחר כך לעין היטב בחינת לגמר והדר לסבר ועל כן נסמך זה הפסוק הספת לפסוק היום הזה נהיית לעם להודיע שזה הענין היום הזה נהיית לעם לידע ולזכר בכל יום ובכל שעה שהיום הזה נהיית לעם וכו' וכנ"ל, זה הענין צריכין להאזין ולזכר היטב בבחינת הס ואחר כך פתת כי צריכין לקבלו בכלליות בפשיטות ואחר כך לכתת ולעין בו היטב בכל שעה ורגע לידע בכל שעה שעתה עוברת שעה מימי חייו ויזכיר עצמו שיש שכל הפולל שיכול להמתיק ולתקן הכל ועל ידי זה יוכל להמשיך על עצמו לקיים היום הזה נהיית לעם לה' אלקיך

היום דיקא וכוּ בכל יום ושעה ורגע בחינת לרגעים תבחננו וכוּ וכנ"ל:

אות לז

וזה בחינת העבודה של כל חדש תשרי הקדוש והנורא מאד כי כבר בארנו שזה בחינת ראש השנה כנ"ל כי עוסקין אז להמתיק הדינים על ידי שנקללין בשכל הפולל על ידי ששבין אז בתשובה על פגם אמונת חכמים שעל ידי זה נתרבין הספרים הקדושים ונשלם התורה וכוּ שזהו בחינת תקיעת שופר שמעוררין להקולות של מתן תורה כדי להמשיך בחינת שלמות התורה בחינת שכל הפולל שממתיק הכל וכוּ וכנ"ל. ועל כן נוסעין לצדיקים על ראש השנה כי הם בבחינת שכל הפולל בחינת אבן שתיה קדשי קדשים וכוּ וכנ"ל. ואחר כך בכל עשרת ימי תשובה עוסקין בזה ששבין בכל יום בתשובה על פגם אמונת חכמים שהוא יסוד הכל וכל מה ששבין יותר בתשובה נשלם האמונה יותר ונתרבין הספרים הקדושים יותר ויותר כמבאר בהתורה חדי רבי שמעון הנ"ל שעל ידי כל תשובה ותשובה נתרבין הספרים יותר ונקללין יותר ובחינת שכל הפולל. וזה בחינת מה שאיתא בפנונת שבכל עשרת ימי תשובה ננסרת המלכות בכל יום ונבנית פרצופה בשלמות כי מלכות היא בחינת אמונה שצריכין לבנותה בשלמות בכל האיברים כי צריכין אמונה בכל האיברים מראש ועד עקב כמו שמבאר במקום אחר בהתורה ויהי ידיו אמונה עד בא השמש (בסימן צא). עד אשר בערב יום כפור נשלם בגן האמונה ואז זוכין ביום הכפורים הקדוש להמשיך קולות פנימיים יותר ממקום עליון ונורא מאד (כמבאר בפנונת), הינו כי אז מקבלים קולות של מתן תורה ממקום עליון וגבה ביותר כי אז נשלמת התורה יותר ובתכלית השלמות עד שזוכין אז להמשיך לוחות האבן למטה כי ביום הכפורים נתנו לוחות האבן כי אז עקר שלמות הכלליות בבחינת אבן שתיה קדשי קדשים ועל כן אז נכנס הפה הגדול לפני ולפנים למקום האבן שתיה קדשי קדשים לכפר על ישראל כי אז נקללין שם בשלמות כנ"ל:

אות לח

וְזֶה בְּחִינַת שְׁלֵשָׁה סְפָרִים נִפְתָּחִין בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה צְדִיקִים נִכְתָּבִין וְנִחְתָּמִין
לְאַלְתֵּר לַחַיִּים, רְשָׁעִים לְאַלְתֵּר לְמִיתָה, בֵּינוֹנִים תְּלוּיִים וְעוֹמְדִים עַד יוֹם
כְּפוּר. וְכִבֵּר תִּמְהוּ הַמְּפָרְשִׁים עַל מֵאֵמֶר זֶה וְרַבִּם מְפָרְשִׁים שְׁעָקֹר הַכּוֹנֵנָה
עַל חַיִּים נִצְחָיִים. וְעַל פִּי דָרְכֵנוּ יִתְבָּאֵר הֵיטֵב בְּעֶזֶר ה' כִּי כָּל אֱלוֹ שְׂזוּכִין
לְאֲמוּנַת חֲכָמִים וְנוֹסְעִים לְצְדִיקִים אֲמַתִּיִּים עַל רֹאשׁ הַשָּׁנָה כְּלָם נִקְרָאִים
בְּשֵׁם צְדִיקִים עַל שֵׁם הַצְּדִיק שֶׁהֵם מְקַרְבִּים אֵלָיו כִּי הַמְּחַבֵּר לְטָהוֹר טָהוֹר
וְעַל כֵּן הֵם נִחְתָּמִין לְאַלְתֵּר לַחַיִּים כִּי הַצְּדִיק הָאֵמֶת כּוֹלֵל מִיַּד בְּרֹאשׁ
הַשָּׁנָה בְּשֶׁכֶל הַכּוֹלֵל בְּבַחֲינַת קִדְשֵׁי קִדְשִׁים כְּמִבְאֵר בְּהַתּוֹרָה הַנִּיּוֹל כִּי
הַצְּדִיק הָאֵמֶת יֵשׁ לוֹ כַּח יוֹתֵר מִן הַכֹּהֵן הַגָּדוֹל שֶׁנִּכְנָס לִפְנֵי וּלְפָנִים כְּמוֹ
שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֻנָם לְבִרְכָה יְקָרָה הִיא מִפְּנִינִים שֶׁהַחֲכָם הָאֵמֶת יִקָּר
מִכֹּהֵן גָּדוֹל שֶׁנִּכְנָס לִפְנֵי וּלְפָנִים, וְעַל יְדֵי זֶה נִחְתָּמִין לְאַלְתֵּר לַחַיִּים כִּי מִשֵּׁם
נִמְתָּקִים כָּל מִינֵי דֵינִים שֶׁבְּעוֹלָם כְּנִיּוֹל. כִּי הֵם זוֹכִין בְּוִדְאֵי לַחַיִּים אֲמַתִּים
שְׁעָקֹר הוּא כְּשֶׁזּוֹכֶה לְהוֹצִיא הַנְּהֻגוֹת יִשְׁרוֹת וּמִשְׁפָּטֵי אֵמֶת מְכַל מֵה
שְׁלוּמִד כִּי נִצּוֹל מִהֶעֱשָׂנִים סְרוּחִים הַמְּעַקְמִין אֶהֱמַח וְכוּ' מֵאַחַר שֶׁזָּכָה
לְאֲמוּנַת חֲכָמִים וּמְקַרְבֵּי לְצְדִיקִים וְכְנִיּוֹל, כִּי עָקֹר הַמִּיתָה נִמְשַׁכֵּת מִחֲטָא
אָדָם הָרֹאשׁוֹן שֶׁפָּגַם בְּאֲמוּנַת חֲכָמִים כְּנִיּוֹל עַל יְדֵי פָּגַם הָאֲכִילָה שֶׁמֵּאֵז
נִמְשָׁכוּ עֲשָׂנִים סְרוּחִים הַמְּעַקְמִין אֶת הַלֵּב שֶׁמִּשֵּׁם הַמִּיתָה בְּחִינַת כִּי בְיוֹם
אֲכָלָד מִמֶּנּוּ מוֹת תָּמוּת שֶׁפְּרוּשׁוֹ אֵף עַל פִּי שֶׁלֹּא מֵת עַד כְּמָה מֵאוֹת שָׁנִים
אֵד מֵאַחַר שֶׁתִּכְף שֶׁאֲכַל מֵעַץ הַדַּעַת נִפְגְּמָה הָאֲכִילָה הַתְּחִילָה הַמִּיתָה
מֵאוֹתוֹ הַיּוֹם שֶׁמְכָרָח לְמוֹת עַל יְדֵי קִלְקוּל הָאֲכִילָה וְכְנִיּוֹל. רַק הַצְּדִיקִי
אֵמֶת וְהַנְּלוּיִים אֵלֵיהֶם מִתְקַנְּנִים בְּחִיָּהֶם פָּגַם זֶה וְזוֹכִין לְהוֹצִיא מִשְׁפָּטֵי
הַנְּהֻגוֹת יִשְׁרוֹת מְכַל מְקוֹם שְׁלוּמִדִּים אֲשֶׁר זֶה חִיָּהֶם בְּחִינַת כִּי הוּא חִיָּד,
רַק שֶׁבִּסוּף מְכָרְחִים לְמוֹת בְּעֵטִיו שֶׁל נַחַשׁ אוֹ מִחֲמַת שֶׁלֹּא כָּל אֶחָד מִתְקַן
בְּשִׁלְמוֹת פָּגַם הַגָּדוֹל הַזֶּה. אֲבָל עַל כָּל פָּנִים הֵם חַיִּים חַיִּים אֲמַתִּיִּים בְּעוֹלָם
הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא מֵאַחַר שֶׁאֵין כַּח לְהֶעֱשָׂנִים סְרוּחִים לְעַקֵּם אֶת לִבָּם שֶׁזֶה
עָקֹר בְּחִינַת הַמִּיתָה וְכְנִיּוֹל. וְעַל כֵּן לְהַפְּדֵי רְשָׁעִים גְּמוּרִים שֶׁהֵם הַחוֹלְקִים
גְּמוּרִים עַל הַצְּדִיק הָאֵמֶת שֶׁהֵם עָקֹר הַרְשָׁעִים מֵאַחַר שֶׁהֵם הַפְּדֵי הַצְּדִיק
הָאֵמֶת כִּי הַפְּדֵי הַצְּדִיק הוּא רְשָׁע וְעַל כֵּן בְּוִדְאֵי נִחְתָּמִין לְאַלְתֵּר לְמִיתָה כִּי
כְּשֶׁחוֹלְקִין עַל הַצְּדִיק וְאֵין לָהֶם אֲמוּנַת חֲכָמִים הֵם בְּבַחֲינַת מִיתָה תְּמִיד
כִּי אֵין לָהֶם חַיִּים כְּלָל מֵאַחַר שֶׁהֶעֱשָׂנִים סְרוּחִים מְעַקְמִין אֶת לִבָּם שֶׁמִּשֵּׁם
הַמִּיתָה כְּנִיּוֹל. בֵּינוֹנִים הֵם אֱלוֹ שְׂאִינָם מְקַרְבִּים לְצְדִיקִי אֵמֶת אֲבָל אֵינָם
חוֹלְקִים גַּם כֵּן הֵם תְּלוּיִין וְעוֹמְדִים עַד יוֹם כְּפוּר שֶׁאֵז נִכְנָס הַכֹּהֵן הַגָּדוֹל
לִפְנֵי וּלְפָנִים לְהֶאָבֵן שְׁתִּיָּה קִדְשֵׁי קִדְשִׁים שֶׁכָּל הַכּוֹלֵל וְאֵז אִם זוֹכִין לְשׁוּב
נִמְתָּק מֵעֲלִיָּהֶם הַדִּין עַל יְדֵי הַכֹּהֵן הַגָּדוֹל מִבַּחֲינַת שֶׁכָּל הַכּוֹלֵל וְכוּ' כְּנִיּוֹל כִּי
עָקֹר הַהִמְתָּקָה וְהַחַיִּים מִשֵּׁם מִבַּחֲינַת שֶׁכָּל הַכּוֹלֵל כִּי שֵׁם צְוָה ה' אֶת
הַבְּרָכָה חַיִּים. רַק הַמְּקַרְבִּין לְצְדִיק שֶׁנִּקְרָאִים צְדִיקִים נִכְלָלִים שֵׁם מִיַּד
בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה וְהַבֵּינוֹנִים תְּלוּיִים עַד יוֹם כְּפוּר שֶׁאֵז נִכְנָס הַכֹּהֵן הַגָּדוֹל לְשֵׁם
כְּנִיּוֹל:

ואחר ראש השנה ויום כפור שבהם נתרבו הספרים הקדושים ונשלם התורה וכו' פנ"ל אחר כך עושין ספות ויוצאין מהבית לישוב בספה ומקימין מצות נטילת ארבעה מינים בידיים. הכל כדי שיכללו ישראל יחד באהבה ושלוש גדול באמת כמובא לעיל שזה בחינת מה שנוסעים לצדיקים על ראש השנה בחינת אגן בחיבותא תליא וכו' וזה בחינת ספות שעושין אחר ראש השנה ויום כפור בחינת ספת שלום בחינת אהבת חסד כי אז נמשכין כל החסדים בחינת אהבה ושלוש. ועל כן יוצאין מהבית ומטלטלין עצמן לספה כדי לתקן על ידי זה כל הטלטולים של כל הנסיעות של כל השנה, שיהיו כל הנסיעות בקדשה גדולה שיהיה תקון על פגם אמונת חכמים עד שיהיו נכתבין ספרים קדושים על ידם בבחינת ויכתב משה את מוצאייהם למסעיהם על פי ה' וכו' וכפ"ל (באות יט). ואפלו מי שאינו נוסע לדרכים בנדאי בהכרח שיטלטל עצמו לילך לחוץ בעירו בשביל עסקיו ופרנסתו, ובכל הטלטולים והנסיעות צריך לחשב ולכונן לתקן אמונת חכמים להרבות ספרים קדושים בתורה כי שרש הנסיעה בקדשה מה שה' יתברך מסבב שיצטרך האדם לילך לחוץ ולסע ממקום למקום בעירו או לעיר אחרת מכל שכן למקומות רחוקים כל אחד כפי טלטולו ונסיעתו, הכל בשביל שלמות התורה בבחינה הפנ"ל כי שרש כל דבר הוא התורה הקדושה פיזוע כי חוץ מזה הכל הבל. ועל כן צריכין להאמין שעקר פגנת ה' יתברך מה שמסבב שישע האדם הוא רק בשביל שלמות התורה פנ"ל הינו שהאדם צריך לצאת מביתו לילך או לנסע למקום אחר כדי שיוכל להתועד עם אדם אחר או עם כמה אנשים לדבר עמם מהתכלית האמתית והנצחית שיעוררו זה את זה אל האמת לאמתו כי זה כל האדם. וכל אדם צריך לדבר עם חברו ביראת שמים בכל יום ובכל עת ועל כן מסבב ה' יתברך שילך וישע האדם הכל רק בשביל זה. ורק זה ידוע שכל הדברים שבזה העולם בהכרח שיתלבשו במה שמתלבשים והקלפה קודמת לפרי על כן על פי רב מתלבשים הנסיעות והטלטולים בעסקי חל. אבל החפץ באמת צריך לשום לבו לשרש הדבר שבקדשה כי בנדאי כל דבר יש לו שרש בקדשה. על כן צריך כל אחד לשום לב להאמין שעקר נסיעתו וטלטולו כדי שיתועד עם בני אדם אולי יוכל לדבר עמם דברי אמת או שיקבלו הם ממנו או שיקבל הוא מהם או שיקבלו ויאירו זה בזה בבחינת ומקבלין דין מן דין כי בכל אחד מישראל יש נקדה טובה וצריכין לקבל הארה ממנו להאיר בנפשו לבל יישן את ימיו שנת עולם חס ושלוש וכו' וזה עקר שרש כל הנסיעות שבעולם. וכמו שכתוב בפרשת קריאת שמע ודברת בס בשבתך בביתך ובכלתך בדרך ודרשו רבותינו זכרונם לברכה בס ולא בדברים בטלים כי בכל הסבובים שה' יתברך מסבב עם האדם הן בשיבתו בביתו הן בכלתו בדרך בשכבו ובקומו צריך רק לדבר בדברי תורה. ועקר דברי תורה הוא להשתדל להכניס בעצמו ובאחרים קיום התורה שנוזקה מעתה לשמר ולעשות ולקיים וכו' כי זה העקר פיזוע ורק בשביל זה הם הנסיעות פנ"ל, ותקון זה ממשיכין על ידי מצות ספה הקדושה כי ספה היא בחינת ענני כבוד

שְׁהִלְכוּ לִפְנֵי יִשְׂרָאֵל כְּשֶׁנִּסְעוּ בַּמִּדְבָּר שְׁכָל נִסְיַעְתֶּם הִיָּה עַל פִּי ה' לְהַמְשִׁיךְ
שְׁלָמוֹת הַתּוֹרָה שֶׁקָּבְלוּ אֶז עַד שֶׁנֶּעֱשָׂה מִנְסִיעַתְוֹ בְּעֶצְמוֹ בְּחִינַת סֶפֶר בְּחִינַת
וַיִּכְתֹּב מֹשֶׁה אֶת מוֹצְאֵיהֶם לְמִסְעֵיהֶם וְכוּ' כְּנִ"ל וּבְבַחֲחִינָה זֹאת צָרִיךְ כָּל
אֶחָד לִסְעַ כְּנִ"ל. וְזֶה בְּחִינַת סֶפֶה בְּחִינַת עֲנִי כְּבוֹד שֶׁנִּמְשָׁכִין מִבְּחִינַת כִּי
בְּעֵנִי אֲרָאָה עַל הַכִּפְרֵת מִבְּחִינַת קִדְשֵׁי קִדְשֵׁי בְּחִינַת שְׁכָל הַכּוֹלָל כִּי עֵקֶר
הַנְּסִיעָה צָרִיךְ שֶׁתְּהִיָּה רַק בְּשִׁבִיל זֶה כְּנִ"ל. וְזֶה בְּחִינַת בְּהַתְּהַלְכֶךָ תִּנְחָח
אוֹתָךְ שֶׁצָּרִיךְ הָאָדָם בְּנִסְיַעְתּוֹ לְקַדֵּשׁ מִחֻשְׁבְּתוֹ לְקַשְׂרָה אֶל הַתּוֹרָה לְכוּן
בְּנִסְיַעְתּוֹ שְׁנוּסַע בְּשִׁבִיל אֲהָבָה וְשָׁלוֹם לְהַתְנוּעַד עִם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְעֵסֵק
בְּדַבְרֵי תּוֹרָה בְּאַמֶּת כְּדִי שֶׁהַתּוֹרָה תִּלְדֵךְ לִפְנֵינוּ וְתִנְחָחוּ בְּחִינַת בְּהַתְּהַלְכֶךָ
תִּנְחָח אוֹתָךְ שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת הָאָרוֹן עִם לוּחוֹת הָאֲבָן שֶׁהִיָּה נוֹסַע לִפְנֵי בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל בְּחִינַת וַיְהִי בְּנִסְוַע הָאָרוֹן כְּנִ"ל. וְכָל זֶה הוּא בְּחִינַת סֶפֶה שֶׁהוּא
בְּחִינַת עֲנִי כְּבוֹד שֶׁל נִסְיַעַת יִשְׂרָאֵל בְּחִינַת אֲהָבָה וְשָׁלוֹם כִּי עֵקֶר הָאֲהָבָה
וְהַשְׁלוֹם עִם יִשְׂרָאֵל הוּא כְּשֶׁמְדַבְּרִין וְעוֹסְקִין יַחַד בְּדַבְרֵי תּוֹרָה וַיִּרְאֵת
שְׁמַיִם בְּאַמֶּת כִּי לְהַפִּיךְ חֵס וְשָׁלוֹם אֵין שָׁלוֹם אָמַר ה' וְכוּ' וְעֵקֶר הַשְׁלוֹם
הוּא הַתּוֹרָה כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֹנָם לְבָרְכָה תִּלְמִידֵי חֲכָמִים מֵרַבִּין
שָׁלוֹם בְּעוֹלָם וְכוּ'. וְעַל כֵּן הַסֶּפֶה בְּבַחֲחִינַת אֲהָרֹן הַכֹּהֵן שֶׁבְּזִכּוֹתוֹ הִלְכוּ הָעֲנִי
כְּבוֹד כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֹנָם לְבָרְכָה וְכַמְבָּאָר בְּזִהָר הַקִּדּוּשׁ כִּי אֲהָרֹן
עֵסֵק בְּזֶה בְּיוֹתֵר כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֹנָם לְבָרְכָה הוּי מִתְּלַמִּידָיו שֶׁל
אֲהָרֹן אוֹהֵב שָׁלוֹם וְרוֹדֵף שָׁלוֹם אוֹהֵב אֶת הַבְּרִיּוֹת וּמְקַרְבֵן לַתּוֹרָה כִּי זֶה
עֵקֶר הָאֲהָבָה וְהַשְׁלוֹם כְּנִ"ל, וְכָל זֶה בְּחִינַת סֶפֶה כְּנִ"ל. וְזֶה בְּחִינַת כָּל
הָאֲזָרַח בְּיִשְׂרָאֵל יֵשְׁבוּ בְּסִכּוֹת וְדָרְשׁוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֹנָם לְבָרְכָה מְזֶה שְׁכָל
יִשְׂרָאֵל יוֹצְאִין בְּסֶפֶה אַחַת הֵינּוּ כִּי זֶה עֵקֶר מִצְוַת סֶפֶה שֶׁיִּכְנוֹן לְהַכְלִיל
בְּאֲהָבָה וְשָׁלוֹם גְּדוֹל עִם כָּל יִשְׂרָאֵל עַד שֶׁיְהִיָּה נַחֲשָׁב כְּאֵלוֹ כָּל יִשְׂרָאֵל
יוֹשְׁבֵין בְּסֶפֶה אַחַת כִּי עֵקֶר הַסֶּפֶה כְּדִי לְתַקּוֹן הַנְּסִיעוֹת שֶׁיְהִיָּה בְּקִדְשָׁה
שֶׁיְהִיָּה כְּוָנָתוֹ רַק בְּשִׁבִיל לְהַתְנוּעַד זֶה עִם זֶה וְזֶה עִם זֶה כְּדִי שֶׁיִּכְלָלוּ כָּל
יִשְׂרָאֵל זֶה בְּזֶה בְּאֲהָבָה וְשָׁלוֹם גְּדוֹל וַיִּכְפִּירוּ כָּלָם אֶת הָאַמֶּת לְאַמְתּוֹ לְשׁוּב
אֶל ה' בְּאַמֶּת וְכוּ' וְזֶה בְּחִינַת וְהֵם תִּכּוּ לְרַגְלֶיךָ יִשָּׂא מִדְּבָרוֹתֶיךָ כְּמוֹ שֶׁדָּרְשׁוּ
רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֹנָם לְבָרְכָה אֵלוֹ תִּלְמִידֵי חֲכָמִים שֶׁמְכַתְּתִין עֲצָמוֹן מַעִיר לְעִיר
וּמְדוּדָה לְדוּדָה לְעֵסֵק בְּדַבְרֵי תּוֹרָה הֵינּוּ כְּנִ"ל כִּי רַק בְּשִׁבִיל זֶה צָרִיכִין לְכַתֵּת
רַגְלֵינוּ לְיִלְדָה וְלִסְעַ

אות מ

וְזֶה בְּחִינַת נְטִילַת אַרְבָּעָה מִיָּנִים בְּיָדִים כְּמוֹ שֶׁפְּתוּב וּלְקַחְתֶּם לְכֶם וְכוּ' כְּדִי
לְהַאִיר הָאֵרֶת הַיָּדִים שֶׁקָּבְלוּ יָדֵי הַכְּתִיבָה מִיָּדֵי הַסְּמִיכָה כְּמַבְאָר בְּהַתּוֹרָה
הַנִּ"ל. כִּי הָאֲרָבָעָה מִיָּנִים בָּאִים לְתַקּוֹן כָּל הַפְּגָמִים שֶׁנִּפְגְּמוּ עַל יְדֵי פָּגַם
אֲמוֹנַת חֲכָמִים וְעַכְשָׁו עַל יְדֵי קִדְשֵׁת רֹאשׁ הַשָּׁנָה וַיּוֹם כְּפֹר שֶׁשָּׁבוּ בְּתִשְׁבֻּבָה

על פגם אמונת חכמים ונתרבו ספרים בתורה וכו' עתה עוסקים בארבעה מינים לתקן כל הקלקולים שנפגמו על ידי פגם אמונת חכמים על ידי שנסמכו מנהיגים שאינם הגונים, כי מבאר שם שעל ידי זה גורמין שנחלש כתב ישראל וכו'. ועל ידי זה מגרשין את ישראל וכו' שזה בחינת גרוש מארץ ישראל וכו'. ועל ידי זה נלקח סוד העבור מאתנו וכו' ועל ידי זה אין לו עצה שלמה וכו'. וכל זה צריכין לתקן על ידי המים טהורים שממשיכין בראש השנה ויום כפור על ידי התשובה על פגם אמונת חכמים שעל ידי זה נתרבין הספרים של התורה הקדושה כמו שמבאר שם. וזה בחינת נטילת ארבעה מינים בסכות שעוסקין אז לתקן אמונת חכמים ולהרבות ספרים להשלים את התורה. כי באלו הימים אנו עוסקין בכל שנה לסים ולהשלים את התורה בסוף ימי הסכות בשמחת תורה דהינו שתהיה התורה נשלמת בשלמות גדול בבחינה הנ"ל כי בשביל זה מתחילין ומסיימין את התורה בכל שנה ושנה מחדש כדי להשלים את התורה בשלמות גדול ביותר שתהיה נכללת ביותר בבחינת אבן שתיה וכו' עד שנזכה שישב הארמון על מכונו ויחזרו לוחות האבן למקום האבן שתיה שאז יהיה עקר תקון העולם. ואנו בני ישראל עוסקין בזה בכל שנה ושנה ועל כן באלו ימי הסכות שעוסקין בזה להשלים ולסים את התורה ועקר השלמות הוא על ידי רבוי הספרים הקדושים שהמשכנו על ידי התשובה של ראש השנה ויום כפור כנ"ל על כן עתה בסכות מתקנים כל הקלקולים הנ"ל שנפגמו על ידי פגם אמונת חכמים שהם כתב ישראל וכו'. ועל זה מרמזין הארבעה מינים כי לולב בחינת תקון הכתב בחינת כתבם על לוח לבד. אתרוג פרי עץ הדר בחינת המשכת קדשת ארץ ישראל שהוא היפי וההדור של כל העולם בחינת יפה נוף משוש כל הארץ וכו' ושם כל הפרות טובים שהם שבח ארץ ישראל. וענף עץ עבות זה בחינת סוד העבור שהוא על ידי שמולידין נשמות גדולות וכו' כמו שמבאר שם וזה בחינת ההדס שיש לו ריח טוב מאד שהוא בחינת נשמות גדולות שהם בחינת ריח טוב שהוא חיות הנשמה כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה וכמובא בדבריו זכרונם לברכה כמה פעמים. ועל כן ההדס משלש בחינת תקון המשפט שהוא בשלשה כי עקר הריח טוב נמשך על ידי שמתקנים המאכלים מעשנים סרוחים שלא יקלקלו את המשפט שעל ידי זה אי אפשר להוליד נשמות גדולות שיהיו בקיאים בסוד העבור כמו שמבאר שם, ועל כן ההדס שהוא התקון לזה יש לו ריח טוב הפך העשנים סרוחים הנ"ל והוא משלש בחינת תקון המשפט שהוא בשלש בחינות לא תסור מן הדבר וכו' ימין ושמאל רק להתנהג כפי בחינת אמתת המשפט שהוא בחינת עמודא דאמצעייתא שימין ושמאל נכלל בו. ועל כן המשפט אמת בחינת משפטי הנהגות ישרות הם בחינת משפט בשלשה שהוא בחינת הדס המשלש וכנ"ל. גם ריח ההדס מרמז על מה שמבאר שם על פסוק כי הוא חכמתכם ובינתכם לעיני העמים, לעיני העמים דיקא שמראין להם רק שהסוד אצלנו וכו' עין שם וזה בחינת ריח שמראין להם רק שיגריחו הריח מרחוק כי עצם החכמה אין מגלין להם כמאן דארח ריחא מרחוק בחינת לריח שמניף טובים שמן תורק שמך וכו'. וערבי נחל זה בחינת נצח והוד בחינת רגליו כמובא בחינת עצות שלמות כי העצות בחינת רגליו

בְּחִינַת וְכָל הָעַם אֲשֶׁר בְּרַגְלֵיךָ הַהוֹלְכִים אַחַר עֲצָתְךָ וְכוּ' כְּמוֹ שְׂמֵבֶאֱרָר
בְּמָקוֹם אַחֵר וְעַל כֵּן הִם עֲרֵבִי נַחַל שְׂגָדְלִים עַל הַמַּיִם כִּי עֵקֶר שְׁלֵמוֹת הָעֲצָה
הוּא עַל יְדֵי מַיִם טְהוֹרִים הַנִּי"ל שְׁנַמְשָׁכִין מֵהַנַּחַל נוֹבְעַ וְכוּ':

אות מא

וְזֶה בְּחִינַת הַנְּעֻנְעִים שְׂמֵנְעֻנְעִים עִם הָאֲרֵבָעָה מֵינִים לְכָל הַשָּׁשׁ קְצוֹת
לְגִלוֹת וְלַהוֹדִיעַ אֱלֻקוֹתוֹ בְּכָל אֲרֵבָע רוּחוֹת הָעוֹלָם וְלִמְעֵלָה וְלִמְטָה כְּמוֹ
שְׂמֵסִימִין אַחֵר גָּמַר הַנְּטִילָה לְמַעַן דַּעַת כָּל עַמֵּי הָאָרֶץ כִּי ה' הוּא הָאֱלֻקִּים
אִין עוֹד. וְכָל זֶה מוֹדִיעִין עַל יְדֵי הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה שְׁנִשְׁלָמַת אַז כְּנִי"ל שְׁעַל
יְדֵי זֶה עֵקֶר יְדִיעַת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ בְּעוֹלָם הַיְנוּ עַל יְדֵי רַבּוּי הַסְּפָרִים
הַקְּדוּשִׁים שֶׁל הַצְּדִיקֵי אָמֶת שְׂמַחְדָּשִׁין בְּתוֹרָה בְּכָל דּוֹר וְכוֹתֵבִין סְפָרִים
קְדוּשִׁים הַרְבֵּה שְׁעַל יְדֵי זֶה נִשְׁלָם הַתּוֹרָה וְכוּ' כְּנִי"ל. וְזֶה בְּחִינַת הַנְּעֻנְעִים
שֶׁהֵם בְּחִינַת תְּנוּעַת הַקְּלֵמוֹס בְּאֹוִיר שְׁעַל יְדֵי זֶה נִתְקַדֵּשׁ הָאֹוִיר בְּקִדְשֵׁת
אָרֶץ יִשְׂרָאֵל כְּמִבְּאֵר בְּתוֹרָה הַנִּי"ל כִּי הַלּוּלָב בְּבְחִינַת קְלֵמוֹס הַפּוֹתֵב דְּבָרֵי
תּוֹרָה בְּחִינַת כְּתָבָם עַל לוּחַ לְבָב הַנִּי"ל וְהַשְּׁלֵשָׁה מֵינִים שְׂאֶצֶל הַלּוּלָב הֵם
בְּחִינַת תְּלַת אֲצִבְעוֹן דְּאֲחִזִּין בְּקְלֵמוֹסָא הַמּוּבָא בְּתַקּוּנֵי זֶהָר שְׁעַל יְדֵי זֶה
נִבְקַע יָמָא דְּאֹוִרִיתָא כְּמוֹ שְׂאִיתָא בְּתַקּוּנֵי זֶהָר וּבִר"מ וּבִג"כ בְּקִנְהָ דִּילָךְ
דְּאִיהוּ קְלֵמָסָא בְּזַע יָמָא דְּאֹוִרִיתָא וְכוּ'. וְזֶה בְּחִינַת מַה שְׂמַקְיָפִין אֶת
הַסְּפָר תּוֹרָה עִם הָאֲרֵבָעָה מֵינִים כִּי הָאֲרֵבָעָה מֵינִים בְּיָדִים שְׂמֵנְעֻנְעִין בְּהֵם
הֵם בְּחִינַת כְּתִיבַת סְפָרִים קְדוּשִׁים שֶׁהֵם שְׁלֵמוֹת הַתּוֹרָה וְכְנִי"ל:

אות מב

וְזֶה בְּחִינַת בְּרֵאשׁוֹנָה הָיָה הַלּוּלָב נֶטֶל בְּמִקְדָּשׁ שִׁבְעָה וּבְמִדִּינָה יוֹם אֶחָד
מִשְׁחָרֵב בֵּית הַמִּקְדָּשׁ הַתְּקִין רַבִּי יוֹחָנָן בֶּן זְכַאִי שְׂיֵהִיָה הַלּוּלָב נֶטֶל בְּמִדִּינָה
שִׁבְעָה זָכָר לְמִקְדָּשׁ. וְהַדְּבָר תְּמוּהָ לְכַאוּרָה כִּי הֲלֵא עֵקֶר קִיּוֹם הַמִּצְוֹת
בְּשְׁלֵמוֹת הוּא בְּאָרֶץ יִשְׂרָאֵל וּבְבֵית הַמִּקְדָּשׁ כְּמִבְּאֵר בְּכִמָּה מְקוֹמוֹת וּבְכָל
סְפָר דְּבָרִים שְׂבִכָל פְּעַם שְׂמִזְהִיר אוֹתָם עַל קִיּוֹם הַתּוֹרָה הוּא מְזַכֵּיר אֶת
אָרֶץ יִשְׂרָאֵל וְכוּ' וּמַה רָאָה רַבִּי יוֹחָנָן בֶּן זְכַאִי לְהוֹסִיף בְּמִצְוֹת נְטִילַת לּוּלָב
אַחֵר הַחֲרָבִין שְׂיֵהִיָה נֶטֶל גַּם בְּמִדִּינָה שִׁבְעָה וְאִם רָצָה לַעֲשׂוֹת זָכָר לְמִקְדָּשׁ
הָיָה דִּי שְׂיִתְקוֹן שְׂיֵהִיָה נֶטֶל בִּירוּשָׁלַיִם שִׁבְעָה גַם אַחֵר הַחֲרָבִין זָכָר לְמִקְדָּשׁ

ומדוע תקון להוסיף אחר החרבן שיהיה נטל בכל מקום שבעה. אך באמת על פי מה שכתבנו שעקר מצות נטילת לולב ומיניו הוא להודיע לבני האדם גבורותיו וכבוד הדר מלכותו שזהו בחינת הדור האתרוג דהינו להמשיך ולהאיר הארת שלמות התורה בעולם וכנ"ל וזה הדבר עקרו נתתקן רק בבית המקדש במקום האבן שתיה שהוא בית קדשי קדשים ששם עומד הארון עם לוחות האבן וכו' וכנ"ל ומשם מודיעין אלקותו יתברך על ידי שלמות ספרי התורה שנכללין שם שעל ידי זה מודיעין ומפרסמין אלקותו יתברך לכל באי עולם כמו שכתוב גדול ה' ומהלל מאד בעיר אלקינו הר קדשו וכו' ועל כן בראשונה היה הלולב נטל במקדש שבעה ובמדינה יום אחד כי עקר התקון הנעשה על ידי נטילת לולב נעשה ביום ראשון של סכות שאז מאיר החסד העליון הכולל כל החסדים כמובא בחינת יומם יצוה ה' חסדו וכו' ועל כן די נטילת לולב במדינה יום אחד שבאותו היום מאירין ומודיעין על ידי נטילת לולב ומיניו כי ה' הוא האלקים על ידי תקונים הנ"ל שנעשו בראש השנה ויום כפור וכו' כנ"ל והוא מספיק לכל השנה. אך במקדש היה נטל שבעה כי מבית המקדש היו צריכים להודיע לכל באי עולם לכל הרחוקים מאד מאד, כי עקר ההודעה לכל באי עולם הוא מהבית המקדש מבית קדשי קדשים וכנ"ל וכמו שכתוב עמים הר יקראו וכו' ועל כן היו צריכין נטילת לולב במקדש שבעה כדי להמשיך ולהאיר הדעת הקדוש בכל בחינת שבעה בכל שבעה אקלומים ובכל שבעה ארצות ובכל מה שנברא בשבעת ימי בראשית. והכל נמשך משלמות ספרי התורה שנשלם באלו הימים שהם שבעה ספרים עם פרשת ויהי בנסוע הארון בחינת חצבה עמדיה שבעה שעל ידי זה מודיעין ומפרסמין אלקותו יתברך למעלה ולמטה בכל שבעה רקיעים למעלה ובכל שבע ארצות למטה ובכל שבעה מדורי גיהנם ובכל מיני נפילות שבעולם חס ושלום הפלולים בשבע, בחינת כי שבע יפל צדיק וקם, להחיות הכל בשבעה משיבי טעם הנמשכין מהספרים הקדושים כנ"ל שהם שלמות התורה שפלולים בשבעה ספרים של התורה כנ"ל. ומחמת שכל עקר הידיעה הזאת לרחוקים הוא רק מהבית המקדש על כן היה הלולב נטל במקדש שבעה כי לזה צריכין שבעה ימים להודיע לרחוקים מאד לכל בחינת שבעה הנ"ל. וזה בחינת שבעים פרי החג שהם כנגד השבעים אמות כדי להודיע גם להם אלקותו וממשלתו יתברך. וכל זה היה ממקום הבית המקדש ששם היו מקריבין השבעים פרים אלו. ועל כן צריכין שבעה ימים כדי למעט ולצמצם השכל בכל יום יותר כדי שיוכלו לקבל הרחוקים ביותר שזהו בחינת שמתמעטין והולכין כפרי החג כי ביום הראשון מקריבין שלשה עשר פרים כנגד ארבע עשרה מדות שהתורה נדרשת בהם שמשם נתחברין כל הספרים הקדושים של התורה ואז עקר ההודעה לכל באי עולם אבל ביום שני ממעטין ומקריבין רק שנים עשר כדי להודיע לרחוקים ביותר שאי אפשר להודיע להם כי אם על ידי מעוט וצמצום הדעת יותר. וכן ביום שלישי צריכין להודיע לרחוקים עוד יותר ויותר על כן ממעטין הקרבנות עוד יותר וכן בכל יום ויום אחר כך כי כל מה שמודיעין לרחוקים ביותר צריכין להקטין ולמעט הדעת יותר ויותר כדי שיוכלו הרחוקים ביותר לקבלו. ועל כן היה

הלולב נטל במקדש שבעה כי להודיע הדעת הקדוש לכל הרחוקים ביותר בכל שבעה ארצות ושבעה אקלימים צריכין שבעה ימים וכנ"ל. ומשחרב בית המקדש ונטל כבוד מבית חיינו ונחרב בית קדשי קדשים ונגזו הארון משם ונחשד הדעת עד שנדמה שחס ושלום אפס תקוה ואי אפשר להאיר עוד הדעת האמתית בעולם מאחר שבית המקדש חרב בעוונותינו שמשם עקר המשכת הדעת וכנ"ל, אבל בעבודותנו לא עזבנו אלקינו ושולח לנו צדיקים אמתיים בכל דור ודור שעושים תקונים נפלאים בכל דור להמשיך הארת הדעת הקדוש גם בתקף הגלות והחרבן. ועל כן גם בעת החרבן שלח לנו את התנא הקדוש רבן יוחנן בן זכאי שהוא מהמקבילים את התורה, שכל התורה שנתן לנו משה רבנו נמשכה אז בדורו על ידו כמו שחשב שם במשנה אבות את המקבילים עד רבי יוחנן בן זכאי שקבל מהלל ושמאי ועל כן ראה רבי יוחנן בן זכאי את תקף החרבן והחשד שאי אפשר להאיר הדעת על ידי עבודת בית המקדש כי נחרב בעונותינו. על כן ראה ושם על לב לתקן הדבר. ועל כן התקין שיהא נטל במדינה שבעה וכו'. כי רבי יוחנן בן זכאי בעצם השגתו וידיעתו שידע שגם עתה רחמי ה' יתברך אינם כלים לעולם וגם עתה הוא יתברך עמנו כמו שכתוב ואף גם זאת בהיותם בארץ איביהם לא מאסתים וכו'. והבין שהגלות אף על פי שהוא צרה גדולה אף על פי כן הכל לטובה כדי שעל ידי הגלות והטלטול נשים לב לתקן פגם האמונה שעקרה אמונת חכמים וכנ"ל שאז נתהפך הגלות והטלטול לטובה כנ"ל שנתרבין ספרים קדושים על ידי זה שהם שלמות התורה שעל ידי זה מודיעין אלקותו יתברך לכל באי עולם וכמו שכתוב (יחזקאל יא) כי הרחקתים בגוים וכי הפיצותים בארצות ואהי להם למקדש מעט כי קדשת הבית המקדש בחינת קדשי קדשים בחינת שכל הכולל נמשך דיקא על ידי הטלטולים בחינת כי הרחקתים בגוים וכו' כנ"ל. ועל כן התקין רבי יוחנן בן זכאי שאחר החרבן והגלות יהיה הלולב נטל במדינה שבעה זכר למקדש כי עכשו צריכין להמשיך הארת הדעת הקדוש לרחוקים מאד בכל מדינה ומדינה וזה נעשה על ידי הגלות והטלטול דיקא, שנתהפך לטובה על ידי כח הצדיקי אמת בחינת רבי יוחנן בן זכאי שהוא בחינת משה שהוא היה אז הצדיק האמת שתקן תקונים נפלאים שיתרבו ספרים קדושים להשלים את התורה עד שנוכל בכל מדינה ומדינה להודיע לחברו וחברו לחברו את הדעת הקדושה עד שיאיר הדעת האמתית בכל העולם שזה בחינת נטל במדינה כל שבעה שהתקין בחכמתו כי עתה שחרב בית המקדש חל הדבר על כל מדינה ומדינה ועל כל אחד ואחד שבכל מקום שהוא גולה ומטלטל לשם שימשיך הארת הדעת לרחוקים מאד מאד. והכל בכח הצדיק האמת שבדור שהוא בחינת רבי יוחנן בן זכאי שעשה אז תקונים נפלאים בתורתו שהרביץ בישראל אז עד שהתקין שיהיה לולב נטל במדינה כל שבעה כי צריכין בכל מדינה להמשיך ולהאיר הדעת לרחוקים על ידי רבוי הספרים הקדושים שזהו בחינת נטילת לולב כנ"ל, כי הגלות והטלטול נתהפך לטובה כנ"ל בבחינת מה שאמרו רבותינו זכרונם לברכה לא גלו ישראל אלא כדי שיתוספו עליהם גרים וכמו שכתוב ונשאר גם הוא לאלקינו וכמובא לעיל מזה והבין

אות מג

וְזֶה בְּחִינַת שְׂמֵחַת בֵּית הַשְּׂוֹאֵבָה בְּחִינַת וּשְׂאֵבֶתָם מִיָּם בְּשִׁשּׁוֹן מִמַּעֲיָנִי הַיְשׁוּעָה שֶׁנִּמְשָׁךְ מִבְּחִינַת מִיָּם טְהוֹרִים הַנִּי"ל שֶׁעַל יְדֵי זֶה נִתְרַבֵּין הַסְּפָרִים הַקְּדוּשִׁים וְכוּי' שֶׁעַל יְדֵי זֶה נִתְרַבָּה הַשְּׂמֵחָה בְּחִינַת אֹר צְדִיקִים יִשְׁמַח בְּחִינַת חֲדֵי רַבִּי שֶׁמַּעוֹן כְּמוֹ שֶׁמְבַאֵר שֶׁם בְּהַתּוֹרָה הַנִּי"ל עֵין שֶׁם הַיְטֵב :

אות מד

וְעַל כֵּן בְּשִׂמְיָנִי עֲצָרַת וּשְׂמֵחַת תּוֹרָה שְׂאֵז הוּא גֹמֵר הַתְּקוּן שֶׁל רֹאשׁ הַשָּׁנָה וַיּוֹם כְּפוּר כְּמְבַאֵר בְּפִנּוֹנוֹת, הֵינּוּ שְׂאֵז נִגְמָר וְנִשְׁלַם בְּחִינַת תְּקוּן הַמַּלְכוּת שֶׁהִיא בְּחִינַת אֱמוּנָה כְּדוּעַ וְכַנִּי"ל עַל כֵּן אֵז מְסִימִין אֶת הַתּוֹרָה וּמִתְחִילִין אֶת הַתּוֹרָה מִחֲדָשׁ וְכָל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל עוֹלָה לַתּוֹרָה וְכֵן כָּל אֶחָד נוֹטֵל סֵפֶר תּוֹרָה בְּיָדוֹ וּמְקִיף אֶת הַבֵּימָה בְּשִׂמְחָה הַכֹּל לְהַרְאוֹת שֶׁזֶה הוּא בְּחִינַת הַתְּקוּן הַנִּפְלָא שֶׁהַמֶּשְׁכְּנוֹ מֵרֹאשׁ הַשָּׁנָה עַד הַנְּהַ שֶׁהַכֹּל הוּא בְּחִינַת תְּקוּן אֱמוּנַת חֲכָמִים שֶׁעַל יְדֵי זֶה נִתְרַבֵּין סְפָרִים קְדוּשִׁים בַּתּוֹרָה שֶׁעַל יְדֵי זֶה נִשְׁלַם הַתּוֹרָה בְּשִׂלְמוֹת גְּדוֹל כַּנִּי"ל, וְעַל כֵּן עֲתָה הַכֹּל שְׂמֵחִין עִם הַתּוֹרָה וְכָל אֶחָד נוֹטֵל סֵפֶר תּוֹרָה בְּיָדוֹ לְהוֹרוֹת שֶׁכָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל יֵשׁ לוֹ חֵלֶק בְּשִׂלְמוֹת הַסֵּפֶר תּוֹרָה כִּפִּי חֵלְקוֹ בְּהַתְּקוּן שֶׁל רֹאשׁ הַשָּׁנָה וְכוּי' שְׂאֵז הַכֹּל שָׁבוּ בְּתִשׁוּבָה וְכוּי' כַּנִּי"ל שֶׁעַל יְדֵי זֶה נִשְׁלַם הַתּוֹרָה וְכוּי' וְכַנִּי"ל, וְזֶהוּ בְּחִינַת תְּקוּף הַשְּׂמֵחָה אֵז בְּחִינַת שְׂמֵחַת תּוֹרָה כִּי אֵז נִכְלָלִין יַחַד בְּאַהֲבָה רַבָּה שֶׁעַל יְדֵי זֶה נִתְרַבָּה הַשְּׂמֵחָה בְּחִינַת אֹר צְדִיקִים יִשְׁמַח וְכַנִּי"ל :

אות מה

וְזֶה בְּחִינַת חֲכִירוֹת וְקִבְלָנוֹת מֵהַשְּׁתוּלִין הַהֶפְסֵד בְּהַחֹכֵר וּמִקְבֵּל יוֹתֵר מִהַבֶּעַל הַבֵּית כְּמִבְאָר בְּשִׁלְחֹן עָרוֹץ וּמוֹבָא לְעִיל. כִּי עֵקֶר תִּקּוּן עֲבוֹדַת הַשְּׂדֵה שְׂיִצְלִיחַ בְּעֲבוֹדָתוֹ נִמְשָׁךְ מִהַחֲכָמִים אֲמִתִּיִּים הָעוֹסְקִים בַּתּוֹרָה בְּאֵמֶת וּמְתִינְגָעִים בָּהּ עַד שֶׁמִּחְדָּשִׁים בְּהַתּוֹרָה חֲדוּשִׁים אֲמִתִּיִּים הַמְבִיאִים לְיַדֵּי מַעֲשִׂים טוֹבִים וּמַחְבְּרִים סִפְרִים קְדוּשִׁים שְׁעַל יָדָם נִשְׁלַם הַתּוֹרָה כְּנִ"ל, וּמֵהֶם נִמְשָׁךְ תִּקּוּן עֲבוֹדַת הַשְּׂדֵה, כִּי הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה נִקְרְאת שְׂדֵה וְכָרֶם וְגו' וּפְרָדֵס כְּמוֹבָא בְּפִסְוִיקִים רַבִּים וּבְמֵאמְרֵי רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנוֹם לְבִרְכָה כִּי כָל אֶחָד צָרִיךְ לְהַתִּינֵגַע בַּתּוֹרָה עַד שֶׁיַּעֲשֶׂה פְרוֹת שְׁלֵא יִהְיֶה עַץ יָבֵשׁ חֵס וְשְׁלוֹם רַק יִהְיֶה בְּבַחֲנִית עַץ פְּרִי עוֹשֶׂה פְרִי לְמִינוֹ כְּמוֹבָא דְהֵינּוּ שְׂיִחְדָּשׁ בַּתּוֹרָה וְיוֹצִיא מִהַתּוֹרָה עֲצוֹת אֲמִתִּיּוֹת לְעֲצָמוֹ וּלְחֻבְרָיו וּמִשְׁפָּטֵי הַנְּהֻגוֹת יִשְׂרָאֵל וְכוּ' וְכוּ"ל. וּמֵאלוֹ הַחֲכָמִים אֲמִתִּיִּים נִמְשָׁךְ הַכַּח וְהַחִיּוֹת לְכָל הָעוֹבְדִים בַּשְּׂדֵה שְׂיִצְלִיחוּ בְּעֲבוֹדָתָם וְעַל כֵּן כָּל תִּקּוּנָם עַל יְדֵי אֲמוּנַת חֲכָמִים שְׁמִשְׁם כָּל חִיּוֹתָם וְכוּ"ל. כִּי קִלְקוּל הַשְּׂדֵה חֵס וְשְׁלוֹם נִמְשָׁךְ מִחֻטָּא אָדָם הָרֵאשׁוֹן מִבְּחִינַת אַרוּרָה הָאֲדָמָה בְּעִבּוּרָהּ וְכוּ' רַחֲמָנָא לְצַלֵּן כִּי פָגַם בְּאֲמוּנַת חֲכָמִים כְּנִ"ל. וְעַל כֵּן כָּל הַתִּקּוּן עַל יְדֵי אֲמוּנַת חֲכָמִים כִּי הַחֲכָמִים הִיגָעִים בַּתּוֹרָה כְּנִ"ל הֵם בְּבַחֲנִית עוֹבְדֵי אֲדָמָתוֹ יִשְׁבַּע לַחֵם לַחֲמָא דְאוּרִיתָא כִּי הֵם מְתִינְגָעִין לַעֲשׂוֹת פְרוֹת וּלְהַצְלִיחַ בְּעֲבוֹדָתָם כִּי עָלִיָּהֶם נֶאֱמַר וְהָיָה כָּעַץ שֶׁתוֹלַע עָלָיו פְּלִגֵּי מִים אֲשֶׁר פָּרִיו יִתֵּן בְּעֵתוֹ וְכוּ' עַל כֵּן עַל יָדָם כָּל תִּקּוּן הַשְּׂדֵה וְהַכָּרֶם וְכוּ' וְכוּ"ל. וְעַל כֵּן כְּשֵׁיט חֵס וְשְׁלוֹם הֶפְסֵד וְקִלְקוּל בְּהַשְּׂדֵה שְׂנִשְׁתַּדֵּף וְכוּ' שְׂזָה נִמְשָׁךְ מִפְּגָם אֲמוּנַת חֲכָמִים כְּנִ"ל עַל כֵּן עַל פִּי רַב תּוֹלִין הַקִּלְקֵלָה בְּהַחֹכֵר וּמִקְבֵּל כִּי הוּא כְּבָר נִפְלַל לְבַחֲנִית עֲבֹדוֹת מֵאַחַר שֶׁהַשְּׂכִיר עֲצָמוֹ לְעַבֵּד בַּשְּׂדֵה אַחֲרֵים שְׂזָה נִמְשָׁךְ מִפְּגָם אֲמוּנַת חֲכָמִים כְּמִבְאָר לְעִיל בְּאוֹת כַּח בְּהַלְכוֹת שְׂכִירוֹת פּוֹעֲלִים עַל כֵּן תּוֹלִין בּוֹ בְּיוֹתֵר קִלְקוּל הַשְּׂדֵה שְׂנִמְשָׁךְ מִפְּגָם זֶה כְּנִ"ל כִּי עֵקֶר תִּקּוּן הַשְּׂדֵה שְׂתַעֲשֶׂה פְרוֹת וְתִצְלִיחַ כְּרָאוּי הוּא עַל יְדֵי הַחֲכָמִים הָאֲמִתִּיִּים כְּנִ"ל וְצָרִיכִין לְהֶאֱמִין בָּהֶם כִּי עַל יְדֵי הָאֲמוּנָה הַשְּׁלֵמָה בְּחֲכָמִים נִתְרַבֵּין הַסִּפְרִים שֶׁל הַתּוֹרָה כְּנִ"ל וְנִחְשָׁב כְּאֵלוֹ הוּא בְּעֲצָמוֹ חֲדָשָׁם וְחֻבְרָם וְעַל יְדֵי זֶה יַעֲשֶׂה שְׂדֵהוּ פְרוֹת וְיִצְלִיחַ וְכוּ"ל אָמֵן וְאָמֵן :

שומר שֶׁכַר א :

הַלְכוֹת שׁוֹמֵר שְׁכָר הַלְכָה א נִכְלָל בְּהַלְכוֹת פְּקֻדוֹן הַלְכָה א :

שומר שכר ב:

ובו

יתבאר

ענין

חנכה:

אות א

על פי התורה ואת הערבים צויתי לכלכלדי בלקויטי תנינא סימן ד עין שם
כל הענין:

והכלל בקצור, שעל ידי צדקה זוכין להכניע מצח הנחש שהוא שרש חכמת
הטבע שיונק מזקני הדור שאין בהם שלמות, כי עקר הזקנה הוא להוסיף
בכל יום ויום אור קדשה ודעת שכל יום ויום שבא אחר כך זאי ביותר
בעבודת ה', אבל כשאין מוסיפין אור קדשה ודעת בכל יום זאי אפלו
כשמזקין נקרא קצר ימים. ומזקנים כאלו שאין בהם שלמות מהם יונק
מצח הנחש שרש חכמת הטבע. ועל ידי צדקה מבטלין יניקות מצח הנחש
שרש חכמת הטבע, ואזי נתגלה מצח הרצון שיונק מזקנים שבקדשה
בחינת זקן ונשוא פנים, כמבאר שם, ואזי נתגלה ונשמע קול הקריאה של
הימים טובים מקראי קדש שקוראין ומגלין את הרצון, עין שם. ועל ידי
התגלות הרצון שנתגלה שהכל ברצונו יתברך ואין שום חיוב הטבע כלל
על ידי זה נעשה יראה והיראה היא כלי לקבל השפעת החסד ששופע
תמיד. ואזי כששופע חסדו עלינו אזי אין צריכין לעשות שום עסק
ומלאכה ומשא ומתן בשביל פרנסה כי נתקיים, ועמדו זרים ורעו צאנכם
ובני נכר אפריכם וכרמיכם ואתם כהני ה' תקראו וכו', עין שם. נמצא,
שזוכין על ידי צדקה שאין צריכין לבלות זמן על שום עסק ומלאכה ומשא
ומתן בשביל פרנסה ויכולין לעסק בעבודת ה' תמיד. ועל ידי צדקה זוכין
להרחיב כל הפתחים של כל ההתחלות, כי כל ההתחלות קשות כי בשעת
ההתחלה צריכין לעשות פתח מחדש, עין שם. ועל ידי צדקה מרחיבין כל
הפתחים שצריכין לעשות בשעת ההתחלה בבחינת פתח תפתח, עין שם
כל זה באר היטב:

אות ב

וְזֶה בְּחִינַת חֲנֻכָּה, כִּי עֵקֶר חֲנֻכָּה הוּא לְהַכְנִיעַ מַלְכוּת יוֹן הַרְשָׁעָה שְׁעִמְדָה עַל יִשְׂרָאֵל לְהַשְׁפִּיחַם תּוֹרַתְךָ וְכוּ', כִּי מַלְכוּת יוֹן הַרְשָׁעָה הִם בְּחִינַת חֲכָמֵי הַטְּבַע שֶׁכָּל חֲכָמָתְךָ נִקְרָאת חֲכָמַת יוֹן וְהִם רָצוּ לְהַתְגַּבֵּר עַל יִשְׂרָאֵל לְבַטֵּל הַתּוֹרָה חֶסֶד וְשָׁלוֹם, וּלְהַגְבִּיר חֲכָמַת הַטְּבַע בְּעוֹלָם חֶסֶד וְשָׁלוֹם. כִּי כָּל הַתּוֹרָה הוּא בְּחִינַת אֱמוּנַת הָרָצוֹן שְׁאֵנוּ מְאֻמְיָנִים שֶׁהַכֹּל בְּרָצוֹנוֹ יִתְבַּרְךָ שֶׁזֶהוּ יְסוּד כָּל הַתּוֹרָה כְּלָה בְּיָדוֹעַ וְהִם רָצוּ לְבַטֵּל אֱמוּנַת הָרָצוֹן חֶסֶד וְשָׁלוֹם, כְּלָלִיּוֹת הַתּוֹרָה וּלְהַמְשִׁיךְ, חֶסֶד וְשָׁלוֹם, חֲכָמַת הַטְּבַע. וְעַל כֵּן אָנוּ צָרִיכִין בְּכָל דּוֹר וְדוֹר, בְּכָל שָׁנָה וְשָׁנָה לְהַכְנִיעַ מַלְכוּת יוֹן הַרְשָׁעָה, הֵינּוּ חֲכָמַת הַטְּבַע בִּימֵי חֲנֻכָּה הַקְּדוֹשִׁים הַלְלוּ. וְעֵקֶר הַכְּנַעַת חֲכָמַת הַטְּבַע וְהַתְגַּבְרוּת הַתְּגִלוֹת הָרָצוֹן הוּא עַל יְדֵי שְׁמִקְשָׁרִין כָּל הָרָצוֹנוֹת לְשֶׁרֶשׁ הָרָצוֹן שֶׁהוּא בְּחִינַת מִצַּח הָרָצוֹן שְׁמַתְגַּבֵּר עַל יְדֵי זִקְנֵי הַדּוֹר שֶׁבְּקִדְשָׁה כַּנִּ"ל, וְעֵקֶר הַזִּקְנָה דְּקִדְשָׁה הוּא בְּחִינַת זָקוֹן - זֶה קִנְיָה חֲכָמָה, דְּהֵינּוּ לְהוֹסִיף בְּכָל יוֹם אֹר קִדְשָׁה וְדַעַת, כִּי כָּד צָרִיךְ הָאָדָם לְנַהֵג כָּל יְמֵי חַיָּיו שֶׁכָּל יוֹם וְיוֹם שֶׁהוּא מְזַקֵּן יוֹתֵר יֵאִיר בְּיוֹתֵר בְּעִבּוֹדַת ה' וּבְכָל יוֹם וְיוֹם מֵימֵי חַיָּיו שֶׁבָּא אַחַר כָּד יוֹסִיף בּוֹ אֹר קִדְשָׁה וְדַעַת בְּיוֹתֵר. וְזֶה עֵקֶר הַזִּקְנָה דְּקִדְשָׁה שֶׁעַל יְדֵי זֶה מִתְגַּבֵּר הָרָצוֹן בְּבְחִינַת זָקוֹן וּנְשׂוּא פָּנִים. וְזֶה בְּחִינַת הַדְּלָקַת נֵר חֲנֻכָּה, כִּי הַשְּׁמֹן שֶׁל נֵר חֲנֻכָּה זֶהוּ בְּחִינַת אֹר הַדַּעַת, בְּחִינַת שְׁמֹן מְשַׁחַת קִדְשׁ שְׁמִמְשִׁיכִין אֹר הַדַּעַת בְּכָל יוֹם וְיוֹם. וּבְכָל יוֹם וְיוֹם מוֹסִיף וְהוֹלֵךְ, כִּי נֵר חֲנֻכָּה מוֹסִיף וְהוֹלֵךְ, כִּי כָּל יוֹם וְיוֹם שֶׁבָּא אַחַר כָּד צָרִיךְ שֶׁיֵּאִיר בְּיוֹתֵר כַּנִּ"ל שֶׁזֶהוּ עֵקֶר הַזִּקְנָה דְּקִדְשָׁה כַּנִּ"ל. וְזֶהוּ בְּחִינַת הַשְּׁמֹן שֶׁל נֵר חֲנֻכָּה בְּבְחִינַת כְּשֶׁמֶן הַטּוֹב עַל הָרֹאשׁ יֵרֵד עַל הַזָּקוֹן זָקוֹן אֲהָרוֹן וְכוּ'. וְעַל יְדֵי זֶה נִתְגַּלָּה הָרָצוֹן וְנִכְנַע חֲכָמַת הַטְּבַע בְּחִינַת חֲכָמַת יוֹן, שֶׁזֶהוּ עֵקֶר בְּחִינַת חֲנֻכָּה כַּנִּ"ל:

אות ג

וְזֶה בְּחִינַת שְׁמוֹנַת יְמֵי חֲנֻכָּה, כִּי צָרִיכִין שֶׁכָּל הַשְּׁבַע יָמִים, שֶׁהִם בְּחִינַת שְׁבַע יְמֵי הַבְּנִיָּן, שְׁבַע יְמֵי בְּרֵאשִׁית, כְּלָם יֵאִירוּ מִיוֹם הַשְּׁמִינִי שֶׁהוּא בְּחִינַת עוֹלָם הַבָּא, שֶׁהוּא לְמַעְלָה מֵהַזְּמַן, שֶׁהוּא בְּחִינַת יוֹם שֶׁכָּלוּ אֲרֻךְ וְטוֹב שְׁשָׁם עֵקֶר הַזִּקְנָה דְּקִדְשָׁה, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת יְמֵי שְׁנוֹתֵינוּ בְּהֵם שְׁבַע יָמִים שָׁנָה וְאִם בְּגִבּוֹרוֹת שְׁמוֹנִים שָׁנָה, שֶׁהִם עֵקֶר הַזִּקְנָה, כִּי שְׁבַע יָמִים שָׁנָה הִם בְּחִינַת שְׁבַע יְמֵי הַבְּנִיָּן וְעֵקֶר הַזִּקְנָה הוּא לְמַעְלָה מִשְׁבַּע יָמִים שָׁנָה שֶׁהוּא בְּחִינַת לְמַעְלָה מֵהַזְּמַן, כִּי לְמַעְלָה מִשְׁבַּע יְמֵי הַבְּנִיָּן, שֶׁהִם בְּחִינַת הַזְּמַן, בְּחִינַת שְׁבַע יָמִים שָׁנָה, לְמַעְלָה מֵהֵם הוּא בְּחִינַת בִּינָה אֲמָא עֲלָאָה שֶׁהוּא בְּחִינַת יוֹם הַשְּׁמִינִי, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת וְאִם בְּגִבּוֹרוֹת שְׁמוֹנִים שָׁנָה. וּמִשָּׁם עֵקֶר הַזִּקְנָה, כִּי שָׁם הוּא בְּחִינַת אֲרִיכוֹת יָמִים וְשָׁנִים, כִּי הוּא בְּחִינַת עוֹלָם הַבָּא יוֹם שֶׁכָּלוּ אֲרֻךְ. וְעַל כֵּן מִשָּׁה רַבְּנוּ שֶׁהוּא עֵקֶר הַתְּגִלוֹת הָרָצוֹן, כִּי הוּא גִלָּה שֶׁהַכֹּל בְּרָצוֹנוֹ יִתְבַּרְךָ עַל יְדֵי כָּל הָאוֹתוֹת וְהַמוֹפְתִים שֶׁעָשָׂה לְעֵינֵי פְרַעָה

וכו' ביציאת מצרים וקריעת ים סוף ומתן תורה, על כן משה בן שמונים שנה בעמדו לפני פרעה שזהו בחינת ואם בגבורות שמונים שנה שזהו עקר הזקנה שעל ידי זה התגלות הרצון כנ"ל ועל כן נסתלק משה בשבת במנחה בעת רצון שברצונות רעוא דרעוין כידוע וכמבאר בהתורה הנ"ל, כי עקר התגלות הרצון על ידו כי הוא בחינת זקן שבקדשה וכו'. וזהו בחינת שמונת ימי חנכה שבהם ממשיכין אור הזקנים שבקדשה על ידי השמן של חנכה בחינת כשמן הטוב על הראש ירד על הזקן וכו' כנ"ל:

אות ד

וזהו בחינת הצדקה של חנכה שנוהגין כל ישראל להרבות בצדקה בחנכה, כי על ידי הצדקה מכניעין מצח הנחש שיונק מזקני הדור שאין בהם שלמות כנ"ל שלא יתגבר מצח הנחש כנגד מצח הרצון חס ושלום, שזה נעשה רק על ידי צדקה, כמבאר היטב בהתורה הנ"ל. נמצא שעקר הכניעת מצח הנחש שרש חכמת הטבע הוא על ידי צדקה על כן מרבין בצדקה בחנכה כדי להכניע מצח הנחש שיונק מזקני הדור שאין בהם שלמות, ולהגביר שרש הרצון שמתגבר על ידי זקנים שבקדשה שמוסיפין אור ודעת בכל יום ויום שמזקינים, שזהו בחינת גר חנכה, בחינת גר חנכה מוסיף והולך וכו' :

ועל ידי הצדקה מרחיבין הפתחים של כל ההתחלות ויכולין להתחיל בעבודת ה' ועל כן נקרא חנכה לשון חנוף בחינת חנוף לנער על פי דרכו, כי אז יכולין להתחנף להתחיל בעבודת ה', כי צדקה היא ההתחלה של כל ההתחלות, כמו שמבאר שם, עין שם:

אות ה

וזהו בחינת חנכה. שנקרא על שם חנפת הבית המקדש, כי עקר ההתגלות הרצון הוא על ידי שלש רגלים שקוראים ומגלים את הרצון. ועקר קדשת השלש רגלים הוא בבית המקדש ששם היו צריכין לעלות ברגל, כמו שכתוב, שלש פעמים בשנה יראה כל זכורך את פני ה' אלקיך וכו'. כי שם בבית המקדש היו כל הקרבנות שבכלם נאמר לרצון. וזהו בחינת כהנים בעבודתן ולוים בדוכנם וישראל במעמדן. כהנים ולוים זה בחינת אור

החֶסֶד שֶׁמִקְבָּלִין עַל יְדֵי הַיִּרְאָה, שְׁזָהוּ בְּחִינַת כִּי פָּרַח מִטָּה אֲהָרֹן לְבֵית
לוֹי, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב שָׁם, וְכָל זֶה נַעֲשֶׂה עַל יְדֵי הַתְּגָלוֹת הַרְצוֹן שֶׁנִּתְגַּלָּה עַל יְדֵי
יִשְׂרָאֵל בְּמַעֲמָדוֹן שֶׁהָיוּ עוֹסְקִין בַּתּוֹרָה בְּמַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית וּבַפְּרִשְׁת הָאֲזִינוּ
שֶׁהוּא בְּחִינַת הַתְּגָלוֹת הַרְצוֹן שֶׁמִּגְלִין שֶׁהִ' יִתְבָּרֵךְ בְּרָא הַכֹּל בְּרֵצוֹנוֹ בְּשִׁשֶׁת
יָמֵי בְּרֵאשִׁית שֶׁזָּהוּ בְּחִינַת מַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית שֶׁהָיוּ קוֹרִין אֲנָשֵׁי הַמַּעֲמָד וְכֵן
פְּרִשְׁת הָאֲזִינוּ מְדַבְּרֵת גַּם בֶּן הָעֶקֶר מֵאֲמוּנָה שֶׁהַכֹּל בְּרֵצוֹנוֹ יִתְבָּרֵךְ כְּמוֹ
שֶׁמֹּכִיחַם שָׁם זָכַר יָמוֹת עוֹלָם בֵּינוּ שָׁנוֹת דָּר וָדָר וְכוּ' וְסִיּוּם שָׁם, רָאוּ עֲתָה
כִּי אֲנִי אֲנִי הוּא אֲנִי אֲמִית וְאַחִיָּה וְכוּ' וְאִין מִיָּדֵי מִצִּיל, הֵינּוּ שֶׁהַכֹּל בְּרֵצוֹנוֹ
יִתְבָּרֵךְ אִם לְמֹות אִם לְחַיִּים וְכוּ'. וְזָהוּ בְּחִינַת הָאֲבֹן שְׁתִּיָּה, שֶׁהִיא בְּבֵית
הַמִּקְדָּשׁ, שֶׁהוּא קֹדֶשׁ קֹדְשִׁים שֶׁמִּשָּׁם עֶקֶר קֹדְשֵׁת הַבַּיִת הַמִּקְדָּשׁ. כִּי הָאֲבֹן
שְׁתִּיָּה קֹדֶשׁ קֹדְשִׁים הוּא בְּחִינַת רְצוֹן שֶׁבְּרֵצוֹנוֹת, רַעוּא דְרַעוּיִן שֶׁשָּׁם
מִקְשָׁרִין כָּל הַרְצוֹנוֹת, כִּי זָהוּ בְּחִינַת מַה שֶׁלְּקַח יַעֲקֹב אֲבָנֵי הַמָּקוֹם וַיִּשָּׂם
מִרְאשׁוֹתָיו וַיְנַכְּלוּ כָּלֵם בְּאֲבֹן אַחַת בְּהָאֲבֹן שְׁתִּיָּה, כִּי אֲבֹן הוּא בְּחִינַת
רְצוֹן, בְּחִינַת אֲבֹן שְׁלֵמָה רְצוֹנוֹ, הֵינּוּ שֶׁלְּקַח כָּל הַרְצוֹנוֹת, שֶׁהֵם בְּחִינַת
אֲבָנִים כַּנִּ"ל, וְכָלֵם כָּלֵם בְּהָאֲבֹן שְׁתִּיָּה, שֶׁהוּא בְּחִינַת רְצוֹן שֶׁבְּרֵצוֹנוֹת, כִּי
יַעֲקֹב הוּא בְּחִינַת אֹר הַרְצוֹן, שֶׁהוּא בְּחִינַת זָקֵן וּנְשׂוּא פְּנִים, בְּחִינַת
מִבְּקָשֵׁי פְּנִיָּה יַעֲקֹב, בְּחִינַת וְהַדְרַת פְּנֵי זָקֵן, בְּחִינַת שׁוֹפְרָה דִּיעֲקֹב. וְעַל כֵּן
כִּשְׁהָקִיץ יַעֲקֹב מִשְׁנָתוֹ וַיְנַדֵּר יַעֲקֹב נֶדֶר וְעֶקֶר הַנֶּדֶר הָיָה וְהָאֲבֹן הַזֶּה וְכוּ'
יְהִי בֵּית אֱלֹקִים וְכוּ' אֲשֶׁר תִּתֵּן לִי עֵשֶׂר אֲעֲשֶׂרְנוּ לָךְ, הֵינּוּ שֶׁנֶּדֶר לָתֵת
צְדָקָה, כִּי עֶקֶר הַתְּגָלוֹת הַרְצוֹן שֶׁזָּהוּ עֶקֶר קֹדְשֵׁת הָאֲבֹן שְׁתִּיָּה, קֹדְשֵׁת
הַבַּיִת הַמִּקְדָּשׁ הוּא עַל יְדֵי צְדָקָה כַּנִּ"ל. נִמְצָא, שֶׁעֶקֶר הַרְצוֹן נִתְגַּלָּה בְּבֵית
הַמִּקְדָּשׁ שֶׁשָּׁם עֲלִית כָּל הַתְּפִלוֹת שֶׁהֵם הַתְּגָלוֹת הַרְצוֹן, כִּי הַתְּפִלָּה הִיא
הַפֶּדָּה הַטְּבֵעַ, כִּי הַטְּבֵעַ מְחִיב כֶּף וְהַתְּפִלָּה מְשַׁנָּה הַטְּבֵעַ וּמְגַלָּה שֶׁהַכֹּל בְּרֵצוֹנוֹ
יִתְבָּרֵךְ, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב רַבְּנוּ זְכוֹרֵנוּ לְבָרְכָה בְּמָקוֹם אַחֵר (סִימָן ט) וְעַל כֵּן הָיוּ
בְּבֵית הַמִּקְדָּשׁ כַּמָּה נְסִיּוֹת תְּמִיד, כְּמוֹ שֶׁאֲמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנוּם לְבָרְכָה
(אֲבוֹת פָּרָק ה), עֲשֶׂרָה נְסִיּוֹת נַעֲשׂוּ לְאֲבוֹתֵינוּ בְּבֵית הַמִּקְדָּשׁ, כִּי הַנְּסִיּוֹת הֵם
הַפֶּדָּה הַטְּבֵעַ בְּחִינַת הַתְּגָלוֹת הַרְצוֹן וְכַנִּ"ל. וְעַל כֵּן הַבַּיִת הַמִּקְדָּשׁ הוּא מְקוֹם
הַיִּרְאָה, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב: מַה נּוֹרָא הַמָּקוֹם הַזֶּה וְכוּ'. כִּי עֶקֶר הַיִּרְאָה נַעֲשֶׂה עַל
יְדֵי הַתְּגָלוֹת הַרְצוֹן כַּנִּ"ל. וְזָהוּ בְּחִינַת חֲנֻכָּה, בְּחִינַת חֲנֻכַּת הַבַּיִת הַמִּקְדָּשׁ,
כִּי אַז מִמְּשִׁיכֵין הָאֶרֶץ הַרְצוֹן וּמִכְּנִיעֵינָם חֲכָמַת הַטְּבֵעַ כַּנִּ"ל שֶׁעַל יְדֵי זֶה
מְחַנְכִּין הַבַּיִת הַמִּקְדָּשׁ, כִּי עֶקֶר הַמְּשֻׁכָּת הַקֹּדְשָׁה לְהַבַּיִת הַמִּקְדָּשׁ הוּא עַל
יְדֵי הַתְּגָלוֹת הַרְצוֹן שֶׁנִּתְגַּלָּה עַל יְדֵי הַזְּקֵנִים שֶׁבְּקֹדְשָׁה שְׁמוֹסִיפִין אֹר
קֹדְשָׁה בְּכָל יוֹם וַיּוֹם שֶׁמִּזְקֵינִים שֶׁזָּהוּ בְּחִינַת נֵר חֲנֻכָּה כַּנִּ"ל:

וְעַל כֵּן הָיָה הַנֶּסֶךְ שֶׁל חֲנֻכָּה עַל יְדֵי כְּהֵנִים, זָהוּ בְּחִינַת וְעִמְדוֹ זָרִים וְרַעוּ
צֹאנֵכֶם וְכוּ' וְאַתֶּם כְּהֵנִי הִ' תִּקְרְאוּ וְכוּ', שֶׁזָּהוּ נַעֲשֶׂה עַל יְדֵי צְדָקָה שֶׁעַל יְדֵי
זֶה נִתְגַּלָּה הַרְצוֹן, שֶׁזָּהוּ בְּחִינַת חֲנֻכָּה כַּנִּ"ל:

אות ו

וְזֶהוּ בְּחִינַת נֵר חֲנֻכָּה סְמוּךְ לַפֶּתַח, הַפֶּתַח זֶהוּ בְּחִינַת צְדָקָה שְׁמֹרְחֶבֶת כָּל הַפְּתָחִים בְּבְחִינַת פֶּתַח תַּפְתִּיחַ וְעַל יְדֵי זֶה עֶקֶר הָאֶרֶץ הָרְצוּן עַל יְדֵי הַזְקָנִים שֶׁבִקְדָּשָׁה שָׁזָהוּ בְּחִינַת נֵר חֲנֻכָּה כַּנִּיל, כִּי עַל יְדֵי צְדָקָה נִכְנַע מִצַּח הַנְּחָשׁ שְׂיוֹנֵק מִזְקָנֵי הַדּוֹר שְׁאִין בֵּהֶם שְׁלֵמוֹת וְאִז נִתְגַּלָּה הָאֶרֶץ הַזְקָנִים שֶׁבִקְדָּשָׁה שְׁעַל יָדָם נִתְגַּלָּה הָרְצוּן כַּנִּיל וְזֶהוּ בְּחִינַת נֵר חֲנֻכָּה סְמוּךְ לַפֶּתַח, כִּי הָאֶרֶץ הַזְקָנִים שֶׁבִקְדָּשָׁה שְׁמִגְלִין הָרְצוּן הוּא עַל יְדֵי צְדָקָה שֶׁהִיא בְּחִינַת פֶּתַח תַּפְתִּיחַ כַּנִּיל:

אות ז

וְזֶהוּ בְּחִינַת הַשְּׁמֹן שֶׁל חֲנֻכָּה, כִּי שְׁמֹן הוּא בְּחִינַת רְצוּן, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב, יְהִי רְצוֹן אֲחִיו וְטַבֵּל בְּשְׁמֹן רְגִלוֹ. וְכִמוֹ שֶׁפִּרְשׁ רַשִׁי עַל פְּסוּק (יִשְׁעִיָּה י) וְחַבֵּל עַל מַפְנֵי שְׁמֹן, 'שְׁמֹן' זֶה חִזְקִיָּהוּ הַמְלִיךְ שֶׁהָיָה נֹחַ לְדוֹרוֹ כְּשְׁמֹן, הֵינּוּ שֶׁהָיָה נֹחַ וּמְרַצָּה לְדוֹר כְּשְׁמֹן. נִמְצָא, שֶׁשְׁמֹן הוּא בְּחִינַת רְצוּן, וְהַתְגַּלוּת הָרְצוּן הוּא עַל יְדֵי בְּחִינַת זָקֵן שֶׁבִקְדָּשָׁה כַּנִּיל, שָׁזָהוּ בְּחִינַת כְּשְׁמֹן הַטּוֹב עַל הָרֹאשׁ יֵרֵד עַל הַזָּקֵן, כִּי שֵׁם מִתְגַּלָּה הָרְצוּן בְּחִינַת שְׁמֹן אֶצֶל הַזָּקֵן שֶׁבִקְדָּשָׁה. וְזֶהוּ זָקֵן אֶהְרֹן, 'זָקֵן אֶהְרֹן' דִּיקָא כִּי עֶקֶר בְּחִינַת הַכְּהֵנָה בְּחִינַת אֶהְרֹן הַכֹּהֵן נִמְשָׁד עַל יְדֵי הָרְצוּן שְׁעַל יְדֵי זֶה נַעֲשֶׂה יְרָאָה וְעַל יְדֵי יְרָאָה נִשְׁפָּע הַחֶסֶד שֶׁהוּא בְּחִינַת כֹּהֵן בְּחִינַת וְאַתֶּם כֹּהֲנֵי ה' תִּקְרְאוּ כַּנִּיל. וְעַל כֵּן בְּחֲנֻכָּה שְׁעִקְרוֹ לְהַכְנִיעַ חֻכְמוֹת יוֹן שֶׁהוּא חֻכְמוֹת הַטְּבַע וְלְגַלוֹת הָרְצוּן עַל כֵּן מִצְוֹתוֹ בְּשְׁמֹן כַּנִּיל:

וְעֵינֵינוּ בְּהַלְכוֹת חֲנֻכָּה הַנִּכְלָל בְּהַלְכוֹת כְּלֵי הַיַּיִן הַלְכָה א אֹתוֹת ח שֵׁם מְבֹאָר גַּם כֵּן עֵינֵינוּ חֲנֻכָּה עַל פִּי הַתּוֹרָה הַנִּיל אִךְ אֵי אֶפְשָׁר לְבֵית הַמִּדְרָשׁ בְּלִי חֲדוּשׁ:

אות ח

וְזֶה בְּחִינַת דִּינֵי שׁוֹמְרִים שֶׁחִיבָה הַתּוֹרָה אֶת הַשׁוֹמֵר שְׂכָר בְּגִנְבָה וְאַבְדָּה, וְמוֹ הָאוֹנְסִין הוּא פְּטוֹר, אֲבָל הַשׁוֹאֵל חֵיב גַּם בְּאוֹנְסִין:

כי זהו כָּלֵל גְּדוֹל וּמְבַאֵר בְּדַבְרֵינוּ כִּמְה פְּעָמִים שְׁכָל הַהִפְסָדוֹת וְהַהֲזָקוֹת נִמְשָׁכִין מִן הַקְּלָפוֹת שֶׁהֵם מְזִיקֵי עֲלָמָא וְכָל הַקְּלָפוֹת וּמְזִיקֵי עֲלָמָא נִמְשָׁכִין מִן הַכְּפִירוֹת וְהָאֶפִיקוֹרְסוֹת שֶׁהֵם בְּחִינַת חֲכָמֵי הַטְּבַע הַכּוֹפְרִים בְּרָצוֹן, כִּי כְפִירוֹת וְאֶפִיקוֹרְסוֹת הֵיא שְׂרֵשׁ הַסְטֵרָא אַחֲרָא וְהַקְּלָפוֹת, כִּי הַיֵּצֵר הָרַע נִקְרָא אֶל אַחַר כְּפִירוֹת, כְּמַבְאֵר בְּמָקוֹם אַחֵר. וְעַל כֵּן עֵקֶר הַשְּׂמִירָה מִכָּל הַהֲזָקוֹת הוּא עַל יְדֵי אֲמוּנַת הָרָצוֹן שֶׁהִכֵּל בְּרָצוֹנוֹ יִתְבַּרַךְ וְאִין שׁוּם טְבַע כָּלֵל עַל יְדֵי זֶה נִדְחִין הַכְּפִירוֹת וְנִתְבַּטְּלִין כָּל הַקְּלָפוֹת וְכָל מְזִיקֵי עֲלָמָא הַנִּמְשָׁכִין מֵהֶם וְעַל יְדֵי זֶה הוּא נִשְׁמָר מִכָּל רַע וְעַל כֵּן מִדַּת אֲמוּנָה נִקְרָא שְׁמוֹר כְּיָדוּעַ, כִּי עֵקֶר הַשְּׂמִירָה הוּא עַל יְדֵי אֲמוּנָה שֶׁהוּא בְּחִינַת הָרָצוֹן הַנִּי"ל, הֵינּוּ לְהֶאֱמִין שֶׁהִכֵּל בְּרָצוֹנוֹ יִתְבַּרַךְ שְׁעַל יְדֵי זֶה עֵקֶר הַשְּׂמִירָה כְּנִי"ל:

אות ט

וְזֶה בְּחִינַת גְּנֵבָה וְאַבְדָּה וְאוֹנְסִין שְׂיֵשׁ חֲלוּקֵי דִינִים בִּינֵיהֶם לְעֲנֹן שׁוֹמֵר שְׁכָר וְשׂוֹאֵל כְּנִי"ל, כִּי שְׂנֵי מֵינֵי הַזְּקוֹת אֵלוּ הַבָּאִים מִפְּגָם הָרָצוֹן כְּנִי"ל הֵם נִמְשָׁכִים חֵס וְשָׁלוֹם כְּפִי הַפְּגָם בְּרָצוֹן:

כִּי מְבַאֵר בְּהַתּוֹרָה הַנִּי"ל שְׂיֵשׁ חֲלוּקֵי בֵּין הָאֶפִיקוֹרְסִים, כִּי יֵשׁ אֶפִיקוֹרְסִים שְׂנִקְרָאִים בְּחִינַת חֵיוֹת רְעוֹת שֶׁהֵם הָאֶפִיקוֹרְסִים לְהִנְאָתָם, כִּי יֵשׁ לָהֶם הִנְאָה מְזִה לְהַחֲזִיק דַּעַת וְשְׁקָר שְׁלָהֶם וְכוּ'. אֲבָל יֵשׁ אֶפִיקוֹרוֹס שֶׁהוּא בְּבְחִינַת מִצַּח הַנְּחָשׁ, שֶׁהוּא רָשָׁע וְכוֹפֵר בְּלֵי שׁוּם הִנְאָה וְכוּ'. וּמֵאלוּ שְׂנֵי מֵינֵי אֶפִיקוֹרְסִים נִמְשָׁכִין שְׂנֵי מֵינֵי הַזְּקוֹת שֶׁהֵם גְּנֵבָה וְאַבְדָּה וְאוֹנְסִין. כִּי יֵשׁ אֶפִיקוֹרְסִים שְׂנִפְלוּ לְאֶפִיקוֹרְסוֹת שְׁלָהֶם עַל יְדֵי כִּמְה טְעִיּוֹת שֶׁהִטְעִהוּ הַבַּעַל דְּבָר עַל יְדֵי רַבּוּי תְּאֻתָיו שֶׁהִלָּךְ מֵעוֹדוֹ אַחֲרֵי שְׂרִירוֹת לְבוֹ הָרַע וְלֹא הִתְגַּבֵּר לְכַבֵּשׁ יְצָרוֹ וְלְכַפּוֹת תְּאֻתוֹ, וּמִחֲמַת רַבּוּי תְּאֻתָיו הִלָּךְ וְנִתְעָה מִדַּעַת לְדַעַת וּמִסְבָּרָא לְסְבָרָא עַד שְׂנִפְל וְנִתְעָה בְּאֶפִיקוֹרְסוֹת גְּדוֹל אֲבָל בְּאֲמַת הַכָּל מִחֲמַת תְּאֻת הָעוֹלָם הַזֶּה, כִּי הַתְּאֻת הַבִּיאוּהוּ לְכְפִירוֹת וְאֶפִיקוֹרְסוֹת כְּדֵי שְׂיֻכַּל לְמַלְאוֹת תְּאֻתוֹ הָרַעָה כְּאֲשֶׁר רַב הָאֶפִיקוֹרְסִים נִלְכְּדוּ בְּכְפִירוֹת שְׁלָהֶם רַק עַל יְדֵי זֶה. וְזֶה בְּחִינַת גְּנֵבָה וְאַבְדָּה, כִּי כְמוֹ שֶׁהִגֵּב בָּא בְּמַחֲתָרַת בְּהַעֲלֵם וְהִסְתָּר וְגוֹנֵב וּמְזִיק אֶת הַבַּעַל הַבֵּית וְכֵן הָאֲבָדָה בָּא בְּהִסָּח הַדַּעַת, כְּמוֹ כֵן אֵלוּ הַכְּפִירוֹת בָּאִין עַל יְדֵי גְנֵבוֹת הַדַּעַת שֶׁל הַיֵּצֵר הָרַע שְׂגוֹנֵב וּמֵאֲבֵד אֶת דַּעַתוֹ בְּכִמְה הַטְּעִיּוֹת וְעַקְמִימוֹת עַד שְׂנִלְכְּד בְּמִצְוֹת הָאֶפִיקוֹרְסוֹת וְעַל כֵּן מֵאֶפִיקוֹרְסִים כְּאֵלוּ יוֹנְקִים בְּאֲמַת מְזִיקֵי עֲלָמָא הַגּוֹרְמִים גְּנֵבוֹת וְאַבְדוֹת, כִּי מִשָּׁם שְׂרָשָׁם כְּנִי"ל וְאֵלוּ הָאֶפִיקוֹרְסִים נִקְרָאִים חֵיוֹת רְעוֹת הַכּוֹפְרִים בְּרָצוֹן, שֶׁהַכְּנַעְתָם עַל יְדֵי הַחֲכָם שֶׁבְּקִדְשָׁה שְׂמִקְשָׁר כָּל הָרָצוֹנוֹת לְשְׂרֵשׁ הָרָצוֹן שֶׁהוּא בְּחִינַת מִצַּח הָרָצוֹן, בְּחִינַת רַעוּא דְרַעוּיִן שְׂשָׁם נִסְתַּלַּק מִשָּׁה רַבְּנוּ עֲלָיו הַשָּׁלוֹם וְכוּ', עֵינִן שָׁם כְּמַבְאֵר בְּהַתּוֹרָה הַנִּי"ל, עֵינִן שָׁם. אֲבָל יֵשׁ אֶפִיקוֹרְסִים שֶׁהֵם בְּבְחִינַת

מצח הנחש שהוא רשע וכופר בלי שום הנאה שהם רוצין לכפר חס ושלום
בשרש הרצון וכי' והכנעתם על ידי צדקה, כי על ידי צדקה מכניעין מצח
הנחש שיונק מזקני הדור שאין בהם שלמות ומתגבר מצח הרצון שהוא
בחינת זקנים שבקדשה וכי', עין שם. ומאלו האפיקורסים להכעיס שהם
בחינת מצח הנחש, מהם נמשכין גזלות ורציחות שהם נקראים אונסין,
כי הוא כמו אנס ורוצח וגזלן שבא בתזקה ואנס בפרהסיא ומצח אשה
זונה היה לו בלי הפלם, כי הוא מכניס האפיקורסות באתגללא בלי בושה
ובלי תאות רק מעז פניו ומצחו ככלב נגד בורא כל עולמים רב ושלט
עקרא ושרשא דכל עלמין רעוא דכל רעוין סתימא דכל סתימין, ועל כן
מאלו האפיקורסים נמשכים בחינת גזלות ורציחות שהם בחינת אונסין
וכנ"ל:

אות י

וזה בחינת מכירת יוסף למצרים וכל המחלקת שהיה בינו ובין אחיו, כי
כל מיני מחלקת נמשכין מפגם הרצון על ידי שאין מקשרין כל הרצונות
לשרש הרצון, כי באמת עקר המחלקת הוא מחלקת היצר הרע שחולק
על האדם ורוצה להורידו לשאול תחתיות חס ושלום, ועקר היצר הרע
הוא בחינת תקירות וכפירות שהוא בחינת חלק לבס כמו שכתב רבנו
זכרוננו לברכה במאמר ויסב אלקים (סימן סב), עין שם, ומשם נמשכין
כל המחלקת שבעולם שכלם באים מבחינת מחלקת היצר הרע ששרשו
כפירות פגם הרצון. כי באמת המחלקת הוא פגם הרצון, כי עקר
המחלקת הוא בין הרצונות שזה רצונו כד וזה רצונו להפך ומחמת זה
נעשה מחלקת חס ושלום. וכל זה מחמת שאין מקשרין כל הרצונות
לשרש הרצון שהוא בחינת רעוא דרעוין, בחינת משה, כי שרש מחלקת
של הסטרא אחרא, שהם חכמי הטבע שכופרים ברצון שזה עקר בחינת
מחלקת כנ"ל, שרשם ממחלקת שבקדשה שהוא המחלקת שבין
הצדיקים האמתיים ומשם נשתלשל מחלקת של הסטרא אחרא שהוא
כפירות של חכמי הטבע, כמבאר במקום אחר. ועקר המחלקת שבין
הצדיקים והכפשים הוא מחמת שאין מקשרים כל הרצונות לשרש הרצון
שהוא רעוא דרעוין בחינת משה כנ"ל. כי באמת הצדיקים והכפשים כל
אחד ואחד פונתו רצוי לשם שמים. ואף על פי כן בודאי דעתם חלוקה זה
מזה, כי אי אפשר שיהיו דעותיהם שוות לגמרי, כי אין שני בני אדם
דומים זה לזה וכשם שמשנים בני אדם בצורותיהם כד משנים
בדעותיהם, ועל כן בהכרח שיהיה שנויים ביניהם בדעותיהם ודרכיהם
והנהגותיהם. ומיום בריאת העולם לא היו עדין שני צדיקים וכפשים
אמתיים שוים לגמרי בכל תנועותיהם אף על פי ששניהם הולכים בדרך

אֶחָד וַיּוֹנְקִים מֵרֵב אֶחָד, אֵף עַל פִּי כֹן יֵשׁ חֲלוּקִים רַבִּים בְּדַרְכֵיהֶם וְהִנְהִיגוּתֵיהֶם וַיִּכְמוּ שְׁהָאֲרִיךְ רַבְּנוּ זְכוּרֵנוּ לְבִרְכָה לְסַפֵּר וּלְהַפְלִיג בְּגִדְל חֲלוּקִים בֵּין הַצְּדִיקִים הַגְּדוֹלִים שֶׁהָיוּ סְמוּכִים לְזַמְנֵנוּ שְׁכֹלֶם הֵם מִתְלַמְּדֵי הַבַּעַל שֵׁם טוֹב וְהַמְּגִיד זְצוּק"ל וְהָיָה שְׁלוֹם גְּדוֹל בֵּינֵיהֶם וְאֵף עַל פִּי כֹן הָיוּ מְחַלְקִים מְאֹד בְּדַרְכֵיהֶם שֶׁזֶה הָיָה נוֹסֵעַ עַל הַמְּדִינָה וְדָרַשׁ בְּרַבִּים וְזֶה יָשָׁב בְּבֵיתוֹ, זֶה הָאֲרִיךְ מְאֹד בְּתַפְלָה וְהַתְּפִלָּה לְפָנֵי הַתְּבָה בְּצַעֲקוֹת וְהַתְּלַבּוֹת גְּדוֹל, וְזֶה הַתְּפִלָּה בְּלַחַשׁ עִם הַצַּבּוֹר כְּדָרָךְ הַהֶמוּן, וְזֶה הַרְבֵּה בַּתּוֹרָה יוֹתֵר וְזֶה הַרְבֵּה בְּצַדִּיקוֹת וּפְדִיּוֹן שְׁבוּיִים, וְכִיּוֹצֵא בְּזֶה שְׁנוּיִים רַבִּים לְאִין מִסַּפֵּר אֵף עַל פִּי שְׁכֹלֶם יִנְקוּ מֵרֵב אֶחָד, כִּי אִי אֶפְשָׁר שֶׁיְהִיוּ כֻלָּם שׁוּוֹן, כִּי כָל אֶחָד עוֹבֵד אֶת ה' כְּפִי מִדְּתוֹ וְכְפִי שְׂרַשׁ נִשְׁמָתוֹ. וְזֶה עֵקֶר שֶׁעֲשׂוּעִיו יִתְבָּרָךְ שֶׁיֵּשׁ לוֹ צְדִיקִים וְכַשְׂרִים הַרְבֵּה בְּעוֹלָם שְׁכָל אֶחָד וְאֶחָד עוֹשֶׂה לוֹ נַחַת רוּחַ וְתַעֲנוּג וְשֶׁעֲשׂוּעַ מִיחָד מֵה שְׂאִין בְּחִבְרוֹ, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר בָּדָד אֶתְפָּאֵר שֶׁהֵם כְּלוּלִים מִגּוֹנִין סְגִיאוֹן. כִּי אִין הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עוֹשֶׂה שְׁנֵי דְבָרִים שׁוּוֹן רַק כָּל אֶחָד יֵשׁ לוֹ דָּרָךְ וְנִתִּיב כְּפִי שְׂרַשׁוֹ בְּרַצוֹן הַעֲלִיּוֹן, אֲבָל הַבַּעַל דְּבָר הוּא מִתְגַּרְה וּמִתְקַנָּא בְּחִבּוּרַת הַצְּדִיקִים וְהַכַּשְׂרִים וּמְכַנִּיס בָּהֶם מַחְלָקַת, וְעֵקֶר הַמַּחְלָקַת הוּא מַחְמַת שְׁכָל אֶחָד אִינוּ מֵאֲמִין בְּחִבְרוֹ שֶׁגַם כְּוֹנְתוֹ וּרְצוֹנוֹ לְשֵׁם שְׁמַיִם. אֵף עַל פִּי שְׂאִין חִבְרוֹ מִתְנַהֵג בְּדַרְכּוֹ וּרְצוֹנוֹ, כִּי הַבַּעַל דְּבָר מְטַעֵה הַלֵּב עַד שֶׁנִּדְמָה לְכָל אֶחָד שֶׁחִבְרוֹ חוֹלֵק עֲלָיו וְנוֹטָה מִן הָאֱמֶת, כִּי הַבַּעַל דְּבָר הוּא נִרְגָן מִפְּרִיד אֶלּוּף וְאִישׁ מְדַנִּים לְחַרְחַר רֵיב, כִּי הוֹלֵךְ וּמִסְכָּסֵךְ זֶה בְּזֶה וְהוּא בֵּין אַחִים יִפְרִיא. עַד שֶׁלְּפַעְמִים יֵשׁ שְׁנֵי בְּנֵי אָדָם שְׁנֵיהֶם רוֹצִים רְצוֹן אֶחָד, וְאֵף עַל פִּי כֹן יֵשׁ בֵּינֵיהֶם מַחְלָקַת גְּדוֹל מַחְמַת שְׁכָל אֶחָד אִינוּ יוֹדֵעַ שֶׁחִבְרוֹ רוֹצֵה גַם כֹּן בְּזֶה, וְאִינֶם מִתְוַעְדִּים יַחַד לְדַבֵּר אֶחָד עִם חִבְרוֹ לְגַלוֹת דַּעְתּוֹ וּפְנִימִיּוֹת רְצוֹנוֹ וּמַחְמַת זֶה נִדְמָה לְחִבְרוֹ שֶׁהוּא אִינוּ רוֹצֵה בְּזֶה וּמַחְמַת זֶה נַעֲשֶׂה בֵּינֵיהֶם מַחְלָקַת גְּדוֹל עַד שֶׁאַחַר כֵּן אֶפְלוּ כְּשֶׁמִּתְוַעְדִּים יַחַד אִי אֶפְשָׁר לְכָל אֶחָד לְגַלוֹת לְחִבְרוֹ פְּנִימִיּוֹת דַּעְתּוֹ וּרְצוֹנוֹ, כִּי מַחְמַת הַקְּטָטוֹת וְהַמְּרִיבוֹת וְהַקְּפָדוֹת שֶׁבֵּינֵיהֶם אִין אֶחָד מֵהֶם יוֹדֵעַ וּמִבִּין רְצוֹן חִבְרוֹ שֶׁבְּאֱמֶת אִין שׁוּם שְׁנוּי בֵּינֵיהֶם וְדַבֵּר זֶה מְצוּי כָּל פַּעַם :

וְהַכֵּל, שֶׁעֵקֶר הַמַּחְלָקַת מַחְמַת שְׁנוּי הַרְצוֹנוֹת וְכָל זֶה מַחְמַת שְׂאִין מִקְשָׁרִין כָּל הַרְצוֹנוֹת לְשֶׁרֶשׁ הַרְצוֹן שֶׁהוּא רְצוֹן שֶׁבְּרַצוֹנוֹת, כִּי בְּאֱמֶת רְאוּי לְדַעַת שְׁכָל הַרְצוֹנוֹת שֶׁל כָּל בְּנֵי הָאָדָם אֵף עַל פִּי שֶׁיֵּשׁ בֵּינֵיהֶם שְׁנוּיִים גְּדוֹלִים, אֵף עַל פִּי כֹן כֻּלָּם נִמְשָׁכִין מִרְצוֹן הַעֲלִיּוֹן שְׂאִין בּוֹ שׁוּם שְׁנוּי שֶׁהוּא בְּחִינַת רְצוֹן שֶׁבְּרַצוֹנוֹת, רַעְנָא דְרַעְוִין. וּמִי שֶׁיּוֹדֵעַ וּמֵאֲמִין בְּזֶה בְּשִׁלְמוֹת בְּוֹדָאֵי לֹא יַחְזִיק בְּמַחְלָקַת כִּי יָדִין אֶת חִבְרוֹ לְכַף זְכוּת תְּמִיד, כִּי יֹאמֵר בְּלִבּוֹ אֵף עַל פִּי שְׂאֵנִי יוֹדֵעַ בְּעַצְמִי שֶׁכְּוֹנְתִי לְשֵׁם שְׁמַיִם לְגִמְרַ מְצוּהַ הַזֹּאת וְחַפְצִי שְׁמַיִם בְּאֱמֶת וְחִבְרִי מְעַכֵּב מִזֶּה, אֵף עַל פִּי כֹן גַּם כְּוֹנְתוֹ לְשֵׁם שְׁמַיִם, כִּי יֵשׁ לוֹ דַּעְה אַחֲרַת וְנִדְמָה לוֹ שְׂאִין זֶה מְצוּהַ כָּלֵל אוֹ צְרִיכִין לְעַסֵּק בְּמְצוּהַ אַחֲרַת הַגְּדוֹלָה מִזֹּאת לְפִי דַּעְתּוֹ, וְאֵף עַל פִּי שְׂאֵנִי חֵזֵק בְּדַעְתִּי מְאֹד וַיֵּשׁ לִי רְאִיוֹת וְהוֹכַחוֹת אֱמֶתִיּוֹת שֶׁצְרִיכִין לְהַחְזִיק בְּיוֹתֵר בְּדָרָךְ זֶה וּבְמְצוּהַ הַזֹּאת אֵף עַל פִּי כֹן אֶפְלוּ אִם הָאֱמֶת הוּא כְּדַעְתִּי. מִי יוֹדֵעַ מֵאִיזָה שְׂרַשׁ נִמְשָׁךְ חִבְרִי אֶפְשָׁר לְפִי שְׂרַשׁ נִשְׁמָתוֹ הוּא צְרִיךְ לְהַתְּנַהֵג בְּדָרָךְ אַחַר כִּי בְּאֱמֶת כָּל הַדַּעוֹת וְהַרְצוֹנוֹת נִמְשָׁכִין מִרְצוֹן הַעֲלִיּוֹן רַק שְׂאִי אֶפְשָׁר לְהַבִּין

זאת. ואם כל אחד יאמר בלבו כִּדְּ בּוֹדָאֵי יִתְבַטֵּל הַמַּחְלֶקֶת, כִּי עֵקֶר
הַמַּחְלֶקֶת הוּא מַחְמַת שְׂאִין מְקַשְׂרִין כָּל הַרְצוֹנוֹת לְרִצּוֹן הָעֲלִיּוֹן שְׁשֵׁם כָּלוּ
חַד וְשֵׁם כָּלוּ שְׁלוֹם כִּי הַכֹּל נִכְלָל בְּאֶחָד. וְעַל כֵּן עֵקֶר הַשְּׁלוֹם הוּא עַל יְדֵי
הַצַּדִּיק הַדּוֹר הַגָּדוֹל בְּמַעֲלָה שֶׁהוּא בְּבַחֲיַנֵּת מֹשֶׁה שֶׁנִּשְׁמָתוֹ מְבַחֲיַנֵּת רַעְוֵא
דְרַעְוִין, רִצּוֹן שֶׁבְּרִצּוֹנוֹת שֶׁהוּא יוֹדֵעַ רִצּוֹן כָּל אֶחָד וְאֶחָד מֵהֵיכָן הוּא נִמְשָׁד
וְעַל כֵּן הוּא אִישׁ אֲשֶׁר רוּחַ בּוֹ שְׂיֻדַּע לְהִלָּךְ נֶגֶד רוּחוֹ שֶׁל כָּל אֶחָד וְאֶחָד כִּי
יוֹדֵעַ רוּחוֹ וְרִצּוֹנוֹ שֶׁל כָּל אֶחָד וְאֶחָד וְיוֹדֵעַ לְקַשֵּׁר וּלְיַחַד רוּחוֹ וְרִצּוֹנוֹ שֶׁל כָּל
אֶחָד וְאֶחָד בְּשֵׁרֵשׁ הַרְצוֹן וְשֵׁם מִיַּחַד וּמְקַשֵּׁר כָּלֵם בְּרִצּוֹן אֶחָד הָעֲלִיּוֹן. וְאִז
נִמְשָׁד אֶהְבָּה וְשְׁלוֹם גָּדוֹל וְנִפְלֵא בִּינֵיהֶם מֵאַחַר שֶׁכָּלֵם בְּדַעוֹתֵיהֶם
וְרִצּוֹנוֹתֵיהֶם הַמְּשֻׁנוֹת מְקַשְׂרִים וּמְיַחֲדִים בְּרִצּוֹן אֶחָד הָעֲלִיּוֹן שְׂאִין בּוֹ שׁוֹם
שְׁנוֵי שֶׁהוּא בַּחֲיַנֵּת רַעְוֵא בְּרַעְוִין כַּנִּיּוֹל:

אות יא

ובכל דור ודור נמצא צדיק כזה שיוֹדֵעַ לְהִלָּךְ נֶגֶד רוּחוֹ וְרִצּוֹנוֹ שֶׁל כָּל אֶחָד
וְאֶחָד שֶׁעַל יְדוֹ הָיָה נַעֲשֶׂה שְׁלוֹם בְּעוֹלָם וְעַל יְדֵי זֶה הָיוּ הַכֹּל שְׂבִים לְהוֹ
יִתְבַרֵךְ כִּי הַכֹּל תְּלוּי בְּשְׁלוֹם, כַּמְבָאָר בְּמִקּוֹם אַחֵר. כִּי עַל יְדֵי הַשְּׁלוֹם
יְכוּלִים לְמַשְׁדֵּךְ כָּל הָעוֹלָם לְעִבּוּדוֹתוֹ כִּי עַל יְדֵי הַשְּׁלוֹם שֶׁהוּא בַּחֲיַנֵּת רִצּוֹן
וְאֶהְבָּה וְאַחֲדוּת עַל יְדֵי זֶה נִכְלָלִין בְּרִצּוֹן הָאֶחָד הָעֲלִיּוֹן וְנִתְבַטֵּלִים כָּל
כַּחוֹת הַיִּצָּר הָרַע שֶׁיִּנְיָקְתוּ מְבַחֲיַנֵּת שְׁנוֵי רִצּוֹנוֹת שֶׁמִּשָּׁם יוֹנֵק וּמְכַנִּיס
כְּפִירוֹת וּמַחְלֶקֶת כִּי הַיִּצָּר הָרַע נִקְרָא מַחְלֶקֶת, וּבִטּוֹל הַיִּצָּר הָרַע הוּא עַל
יְדֵי הַשְּׁלוֹם וְעַל כֵּן גָּדוֹל הַשְּׁלוֹם מְאֹד כְּמוֹ שֶׁהַפְּלִיגוֹ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה
בְּכַמָּה מְקוֹמוֹת. אֲבָל כְּשֶׁרוּאָה הַבַּעַל דָּבָר שֶׁנִּמְצָא צַדִּיק כִּזֶּה שֶׁהוּא בַּחֲיַנֵּת
רַעְוֵא דְרַעְוִין שֶׁיְכוּל לַעֲשׂוֹת שְׁלוֹם בֵּין הַכֹּל אֲזִי הוּא מְעוֹרֵר מַחְלֶקֶת גָּדוֹל
עַל זֶה הַצַּדִּיק הַגָּדוֹל בְּעַצְמוֹ עַד שֶׁהַכֹּל חוֹלְקִין עָלָיו בְּיוֹתֵר מֵעַל כָּל הָעוֹלָם
כִּי בְּאֵמֶת הַכֹּל רְחוּקִים מִמֶּנּוּ, כִּי כָּל אֶחָד רְחוּק מִחֲבֵרוֹ מַחְמַת שְׁנוֵי
הַרְצוֹנוֹת שֶׁבֵּינוּ וּבֵין חֲבֵרוֹ שְׂאִינוֹ מֵאֲמִין שֶׁשְׁנֵי הַרְצוֹנוֹת כְּלוּלִים בְּאֶחָד
בְּשֵׁרֵשׁ אֲבָל הַשְּׁנוֵי וְהַרְחוּק שֶׁבֵּין אָדָם לְחֲבֵרוֹ הוּא מַעֵט מְאֹד כִּי בְּרַב
דְרִכֵּיהֶם הֵם שׁוּין זֶה לָזֶה בְּתַאֲוֹתֵיהֶן וּמַדּוֹתֵיהֶן רַק שֵׁישׁ אִיזָה רְחוּק וְשְׁנוֵי
בִּינֵיהֶם. אֲבָל מִזֶּה הַצַּדִּיק הַגָּדוֹל הַכֹּל רְחוּקִים לְגַמְרֵי כִּי הוּא מְרוֹמֵם
וּמְנֻשָּׂא מְכַל שְׁנוֵי הַרְצוֹנוֹת שֶׁל כָּל בְּנֵי הָעוֹלָם כִּי הוּא רְחוּק לְגַמְרֵי מְכַל
הָעוֹלָם וְאִין לוֹ שׁוֹם רִצּוֹן בְּזֶה הָעוֹלָם כָּלֵל רַק הוּא כְּלוּל תַּמִּיד בְּרִצּוֹן
הָעֲלִיּוֹן בְּבַחֲיַנֵּת רַעְוֵא דְרַעְוִין וּמִי שֶׁמֵאֲמִין בּוֹ וּמִתְקַרֵּב אֵלָיו אֲזִי כָּל אֶחָד
וְאֶחָד יְכוּל לְמַצֵּא אֶת עַצְמוֹ בְּתוֹךְ זֶה הַצַּדִּיק, כִּי הוּא שֵׁרֵשׁ נִשְׁמַת יִשְׂרָאֵל
וְכְלוּל מְכַלֵּם כִּי הוּא בְּבַחֲיַנֵּת רִצּוֹן שֶׁבְּרִצּוֹנוֹת, הֵינּוּ הַרְצוֹן הָעֲלִיּוֹן הַמְּלַבֵּשׁ
בְּכָל הַרְצוֹנוֹת וְהַנְּפֹשׁוֹת שֶׁל כָּל בְּנֵי עוֹלָם. אֲבָל כְּשֶׁהַבַּעַל דָּבָר מְכַנִּיס כְּפִירוֹת
וּמַחְלֶקֶת בְּלֵב בְּנֵי אָדָם לְחַלֵּק לִבָּם מֵעָלָיו אֲזִי הַמַּחְלֶקֶת עָלָיו גָּדוֹל יוֹתֵר

מִכָּל מִינֵי מַחְלֶקֶת מַחְמַת שֶׁהוּא רְחוּק וּמְרוֹמֵם מִכָּל הַרְצוֹנוֹת שֶׁל כָּל בְּאֵי עוֹלָם שֶׁכֵּלֶם יֵשׁ בָּהֶם שְׁנוּיִים וְהוּא אֵין לוֹ שׁוּם שְׁנוּי רְצוֹן שֶׁל זֶה הָעוֹלָם וְעַל כֵּן כָּלֵם חוֹלְקִים עָלָיו וְאֵין יְכוּלִים לְסַבְּלוֹ :

וְזֶהוּ בְּחִינַת הַמַּחְלֶקֶת שֶׁל הַשְּׁבֻטִים עַל יוֹסֵף הַצַּדִּיק, כִּי יוֹסֵף הַצַּדִּיק הוּא בְּחִינַת הַצַּדִּיק הַזֶּה הַנִּי"ל בְּחִינַת רַעְוָא דְרַעְוִין, בְּחִינַת מִשָּׁה, כִּי יוֹסֵף מִשָּׁה דָּוִד כָּלֵם בְּחִינָה אַחַת שְׁנִסְתַּלְקוּ שְׁלֹשָׁתָם בְּשַׁבַּת בְּמִנְחָה בְּרַעְוָא דְרַעְוִין וְכָל הַשְּׁבֻטִים הַקְּדוּשִׁים אָף עַל פִּי שְׁכָלֵם הָיוּ צַדִּיקִים גְּדוּלִים וְנוֹרָאִים, אָף עַל פִּי כֵן הָיוּ צָרִיכִין כָּלֵם לְהִתְקַשֵּׁר אֵלָיו, שְׁזֶהוּ בְּחִינַת הַתְּקַשְׁרוֹת כָּל הַרְצוֹנוֹת לְשֶׁרֶשׁ הַרְצוֹן שֶׁהוּא בְּחִינַת הַזְקוֹן שֶׁבְּקִדְשָׁה שֶׁהוּא בְּחִינַת יוֹסֵף הַצַּדִּיק, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב, כִּי בֶן זֻקְנִים הוּא לוֹ, בֶּן זֻקְנִים דִּיקָא שֶׁשָּׂרְשׁוּ בְּבְחִינַת זְקוֹן שֶׁבְּקִדְשָׁה שֶׁהוּא בְּחִינַת מִצַּח הַרְצוֹן, בְּחִינַת רַעְוָא דְרַעְוִין כְּנִי"ל. וְזֶהוּ בְּחִינַת מַה שֶּׁסָּפַר לָהֶם יוֹסֵף חֲלוֹמוֹ, וְהִנֵּה אֲנַחְנוּ מְאֻלְמִים מְאֻלְמִים בְּתוֹךְ הַשָּׂדֶה וְהִנֵּה קָמָה אֲלַמְתִּי וְכוּי' וְהִנֵּה תְּסַבִּינָה אֲלַמְתִּיכֶם וְתִשְׁתַּחֲוֶינן לְאֲלַמְתִּי. כִּי כָּל הַשְּׁבֻטִים שֶׁהֵם כְּלָלִיּוֹת יִשְׂרָאֵל מִקְּשָׁרִים קְשָׁרִים וּמִיַּחְדִּים יַחְדוּדִים שֶׁהוּא בְּחִינַת הַתְּקַשְׁרוֹת הַרְצוֹנוֹת יַחַד, אֲבָל כָּל הַקְּשָׁרִים וְהַיַּחְדוּדִים צָרִיכִין לְבֹא לְהַצַּדִּיק הַדוֹר שֶׁהוּא בְּחִינַת יוֹסֵף, שֶׁהוּא בְּחִינַת רַעְוָא דְרַעְוִין שֶׁהוּא מְקַשֵּׁר כָּל הַקְּשָׁרִים וְהַיַּחְדוּדִים לְרַצוֹן הָעֲלִיּוֹן בְּבְחִינַת וְהִנֵּה תְּסַבִּינָה אֲלַמְתִּיכֶם וְתִשְׁתַּחֲוֶינן לְאֲלַמְתִּי. וְעַל כֵּן הָיָה הַחֲלוּם בְּעֵינָיו עֲבוֹדַת הַשָּׂדֶה, כִּי תַקּוּן עֲבוֹדַת הַשָּׂדֶה הוּא עַל יְדֵי הָאֶרֶץ הַרְצוֹן שֶׁעַל יְדֵי זֶה נִתְּבַטְּלִין כָּל הַלֵּט מְלֹאכוֹת, כִּי נִתְּקִים הָעוֹלָם בְּחִסְדּוֹ וְכוּי', כְּמִבְּאֵר בְּהַתּוֹרָה הַנִּי"ל. (וְעַיֵן מִזֶּה לְעֵיל בְּהַלְכוֹת עֶרֶב הַלְכָה ג' שֶׁם מִבְּאֵר עֵינָיו זֶה הַיֵּטִב). וְעַל כֵּן גָּלָה לָהֶם שֶׁתַּקּוּן עֲבוֹדַת הַשָּׂדֶה לְבִטּוֹל זְהֻמַּת הַנְּחֹשׁ שֶׁנִּתְּקַלְלָה הָאֲדָמָה עַל יְדֵי זֶה בְּזַעַת אֲפָדָה תֹּאכַל לֶחֶם וְכוּי' וּלְבִטּוֹל כָּל זֶה שְׁזֶה תְּלוּי עַל יְדֵי הָאֶרֶץ הַרְצוֹן, כְּמִבְּאֵר לְעֵיל בְּהַלְכוֹת עֶרֶב, עַיֵן שֶׁם וְכָל זֶה תְּלוּי בְּיוֹסֵף שֶׁהוּא בְּחִינַת רְצוֹן שֶׁבְּרְצוֹנוֹת כְּנִי"ל. וְזֶהוּ בְּחִינַת חֲלוּם הַשְּׁנִי, וְהִנֵּה הַשֶּׁמֶשׁ וְהַיָּרֵחַ וְאֶחָד עֶשֶׂר כּוֹכָבִים מִשְׁתַּחֲוִים לִי, הַשֶּׁמֶשׁ וְהַיָּרֵחַ וְאֶחָד עֶשֶׂר כּוֹכָבִים מִשְׁתַּחֲוִים לְיוֹסֵף הַצַּדִּיק שֶׁהוּא בְּחִינַת רַעְוָא דְרַעְוִין כְּנִי"ל זֶה בְּחִינַת בְּטוּל הַטֶּבַע, כִּי כָּל חֲכַמַת הַטֶּבַע הוּא עַל פִּי מַעְרַכַת הַמַּזְלוֹת עַל פִּי הַלּוּחַ הַגְּלֻגָלִים שֶׁל הַשֶּׁמֶשׁ וְהַיָּרֵחַ וְכוֹכָבִים וְכְמוֹ שֶׁכְּתוּב שֶׁם רַבְּנוּ זְכוֹרָנוּ לְבָרְכָה בְּהַתּוֹרָה הַנִּי"ל עַל פְּסוּק שָׁמוּ אוֹתָתָם אֹתוֹת שְׂאוּמְרִים שֶׁהַכֹּל עַל יְדֵי אוֹתוֹת הַשָּׁמַיִם חֵס וְשְׁלוֹם שֶׁהוּא הַטֶּבַע. אֲבָל בְּאֲמַת הַכֹּל עַל יְדֵי רְצוֹנוֹ לְבַד יִתְּבַרֵךְ וְהַטֶּבַע בְּעֶצְמָהּ מִתְּנַהֲגַת רַק בְּרְצוֹנוֹ לְבַד יִתְּבַרֵךְ וְכִמְצָבָה עֲבִיד בְּחֵיל שְׂמִיָּא וְאַרְעָא כִּי הַשֶּׁמֶשׁ וְהַיָּרֵחַ וְהַכּוֹכָבִים שֶׁמִּשָּׁם נִמְשָׁךְ הַטֶּבַע כָּלֵם מִתְּנַהֲגִים רַק בְּרְצוֹן הָעֲלִיּוֹן שֶׁמִּשָּׁם שָׂרֵשׁ יוֹסֵף כְּנִי"ל בְּחִינַת וְהִנֵּה הַשֶּׁמֶשׁ וְהַיָּרֵחַ וְאֶחָד עֶשֶׂר כּוֹכָבִים מִשְׁתַּחֲוִים לִי, כִּי הַטֶּבַע מִתְּנַהֲגַת רַק בְּרְצוֹן הָעֲלִיּוֹן שֶׁהוּא בְּחִינַת רַעְוָא דְרַעְוִין שֶׁמִּשָּׁם שָׂרֵשׁ נִשְׁמַת יוֹסֵף הַצַּדִּיק כְּנִי"ל :

אות יב

וְכָל הַשּׁוֹמְרִים אִי אֶפְשֶׁר לָהֶם לִשְׁמֹר כְּרֵאוֹי כִּי אִם עַל יְדֵי אֲמוּנַת הָרָצוֹן כִּי אִם הִ' לֹא יִשְׁמֹר עִיר שְׁוֹא שְׁקֵד שׁוֹמֵר, כִּי עֵקֶר הַשְּׁמִירָה מִמְזִיקֵי עֲלָמָא הוּא עַל יְדֵי הַתְּגָלוֹת הָרָצוֹן כְּנִ"ל. וְעַל כֵּן הָיוּ אֲבוֹת הָעוֹלָם שׁוֹמְרִים וְרוֹעֵי צֶאֱן, כִּי הֵם הָיוּ צְרִיכִין לְגָלוֹת הָאֲמוּנָה בְּעוֹלָם שֶׁהוּא הַתְּגָלוֹת הָרָצוֹן לְהֶאֱמִין שֶׁהַכֹּל בְּרָצוֹנוֹ לְבַד יִתְבָּרֵךְ וְאִין שׁוֹם טִבֵּעַ כָּלֵל, עַל כֵּן הָיוּ שׁוֹמְרִים כִּי הַמְּשִׁיכּוֹ הַשְּׁמִירָה מִשְׁרָשָׁה, שֶׁהִיא הָאֲמוּנָה הַקְּדוּשָׁה, שֶׁהִיא בְּחִינַת שְׁמוֹר, כִּי בִשְׁעַת שְׁמִירַתָם קִשְׁרוּ רָצוֹנָם בְּרָצוֹן הָעֲלִיּוֹן שֶׁמִּשָּׁם הַשְּׁמִירָה כְּנִ"ל וְעַל יְדֵי זֶה הַמְּשִׁיכּוֹ וְגָלוּ אֲמוּנַת הָרָצוֹן בְּעוֹלָם. וְעַל כֵּן הַמַּעֲשֵׂה שֶׁל דָּוִד הַמֶּלֶךְ עִם הָאָרִי וְהַדָּב שֶׁהֵם הַחַיּוֹת רְעוֹת בְּחִינַת חֲכָמֵי הַטִּבֵּעַ, כְּמַבְאָר הַיָּטֵב בְּהַתּוֹרָה הַנִּ"ל, הָיָה בִשְׁעַת מַרְעָה הַצֶּאֱן, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב, רַעְיָה הָיָה עֲבָדְךָ וְכוּ' וּבֵא הָאָרִי וְהַדָּב וְנָשָׂא זֶה מִהַעֲדָר וְכוּ', כִּי הַכֹּל אֶחָד, כִּי בִשְׁעַת מַרְעָה צֶאֱנוּ וְשְׁמִירַתוֹ אוֹתָם שָׁאז הָיָה עוֹסֵק לְהַמְשִׁיךְ הַתְּגָלוֹת הָרָצוֹן בְּעוֹלָם כְּנִ"ל, אִזּוּ בֵּא הָאָרִי וְהַדָּב וְכוּ'. וְכֵמוֹ שֶׁבֵּא הָאָרִי וְהַדָּב בְּגִשְׁמִיּוֹת, כְּמוֹ כֵּן בָּאוּ עָלָיו הָאָרִי וְהַדָּב מִשְׁרָשָׁם שֶׁהֵם חַיּוֹת רְעוֹת שֶׁהֵם הַכְּפִירוֹת שֶׁל חֲכָמֵי הַטִּבֵּעַ. וְדוֹד הַמֶּלֶךְ עָלָיו הַשְּׁלוֹם הָיָה גִבּוֹר וְאִישׁ חֵיל וְעַמֵּד כְּנִגְדָם בְּגִשְׁמִיּוֹת וְרוֹחֲנִיּוֹת וְהַכְּנִיעַ וְהַכָּה אֶת הַחַיּוֹת רְעוֹת שֶׁהֵם הַכְּפִירוֹת וּבִטַל אוֹתָם בְּרוֹחֲנִיּוֹת בְּשִׁרְשָׁם וּבְגִשְׁמִיּוֹת הַתְּגַבֵּר וְהַכָּה וְהַמִּית אֶת הָאָרִי וְהַדָּב עַל יְדֵי בְּטוֹל כַּח גִּבּוֹרָתָם לְהַזִּיק מִשְׁרָשָׁם עַל יְדֵי שֶׁבִּטַל אֶת כָּל הַכְּפִירוֹת שֶׁל חֲכָמֵי הַטִּבֵּעַ שֶׁהֵם בְּחִינַת חַיּוֹת רְעוֹת וְכְנִ"ל:

וְזֶהוּ בְּחִינַת מַה שֶּׁשָּׁלַח יַעֲקֹב אֶבְיָנוּ אֶת יוֹסֵף הַצַּדִּיק לְאַחֲיוֹ בְּעַת שְׁהָיוּ רוֹעִים, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב, הֲלוֹא אֶחָיֶךָ רֹעִים בְּשִׂכְּם לָכֵה וְאֶשְׁלַחְךָ אֲלֵיהֶם, הֲיִנוּ כְּנִ"ל, כִּי מֵאַחַר שֶׁאֶחָיֶךָ רוֹעִים בְּשִׂכְּם שֶׁכָּל עֲבוֹדָתָם לְהַמְשִׁיךְ הַתְּגָלוֹת הָרָצוֹן בְּעוֹלָם, עַל כֵּן לָכֵה וְאֶשְׁלַחְךָ אֲלֵיהֶם, כִּי אִי אֶפְשֶׁר לָהֶם לְהַמְשִׁיךְ הַתְּגָלוֹת הָרָצוֹן כִּי אִם עַל יְדֵי יוֹסֵף הַצַּדִּיק שֶׁהוּא בְּחִינַת רַעְוֵא דְרַעְוִין שֶׁשָּׁם מְקַשְׂרִין כָּל הָרָצוֹנוֹת וְעַל יְדֵי זֶה עֵקֶר הַתְּגָלוֹת הָרָצוֹן כְּנִ"ל:

אות יג

וְהַשְּׁבִטִים שֶׁפָּגְמוּ בְּיוֹסֵף שֶׁהוּא בְּחִינַת הַתְּגָלוֹת הָרָצוֹן כְּנִ"ל, עַל כֵּן כְּתִיב, וְאֶמְרָנוּ חֲיָה רַעְיָה אֶכְלָתָהּ וְכוּ'. וְכֵן יַעֲקֹב אָמַר, חֲיָה רַעְיָה אֶכְלָתָהּ טֹרֵף טֹרֵף יוֹסֵף, זֶה בְּחִינַת הַחַיּוֹת רְעוֹת הַדּוֹרְסִים וְטוֹרְפִים שֶׁהֵם בְּחִינַת חֲכָמֵי הַטִּבֵּעַ שֶׁהֵם פּוֹגְמִים בְּרָצוֹן שֶׁהוּא בְּחִינַת יוֹסֵף, כְּמַבְאָר בְּהַתּוֹרָה הַנִּ"ל. וְהִנֵּה הַבַּעַל דָּבָר הַתְּגַרָּה בָּהֶם אִזּוּ וְרָצָה לְהַסִּיתָם שֶׁיִּהְרְגוּ אֶת יוֹסֵף לְגַמְרֵי, כִּי הַבַּעַל דָּבָר הוּא רוֹצֵה לְפָגֵם וּלְכַפֵּר בְּשִׁרְשׁ הָרָצוֹן לְגַמְרֵי חַס וְשָׁלוֹם, אֲבָל

ה' יתברך חמל עליהם ועל כלליות העולם וסבב ברחמיו שלא הרגוהו לגמרי רק מכרו אותו בכסף למצרים, הינו כנ"ל, כי הם פגמו רק בבחינת גנבה ואבדה, כי גנבו אותו ומכרוהו, כמו שכתוב, כי גנב גנבתי מארץ העברים וכו'. הינו שהפגם ברצון בבחינת יוסף לא היה רק בבחינת גנבה ואבדה כי גנבו אותו ומכרוהו כמו שכתוב כי גנב גנבתי מארץ העברים וכו'. הינו שהפגם ברצון בבחינת יוסף לא היה רק בבחינת גנבה שהוא בחינת פגם הנמשך על ידי חיות רעות שהם חכמי הטבע להנאתם שמכניסים טעות בלב האדם בגנבה והסח הדעת, שזהו בחינת ובא הארי והדב ונשא זה מהעדר, שנשא זה מהעדר שכפר ברצון, כמבאר בהתורה הנ"ל, אבל היה בדרך גנבה כמי שנושא שיה מן העדר הגשמי בגנבה, אבל לא הרגו את יוסף לגמרי, שזהו בחינת רוצחים וגזלנים שהם בבחינת מצח הנחש והכופר בשרש הרצון לגמרי. כי אלו הרגו את יוסף לא היה אפשר עוד להתקן מאחר שהיו מסלקים חס ושלום, שרש הרצון מן העולם, אבל מאחר שנשאר יוסף חי רק שמכרוהו למצרים, שזהו בחינת שלא קשרו עצמן ליוסף לשרש הרצון רק, אדרבא, מכרוהו בכסף בגנבה שזהו בחינת פגם החיות רעות שהם האפיקורסים להנאתם כנ"ל, על כן נתתקן אחר כך ביתר שאת ובמה שקלקלו נתתקנו, כי סוף פיוסם יחד היה על ידי הגנבה שהעליל עליהם יוסף שגנבו גביע הכסף, כמו שכתוב, ואיך נגנב מבית אדניו וכו'. כי על ידי שתפסם כגנבים על ידי זה הרגישו בעצמן והכירו מה שפגמו, כמו שכתוב, מה זאת עשה אלקים לנו. והתחילו לשוב בתשובה ולהתחרט על גנבת יוסף ועל ידי זה תקנו פגם הגנבה ונתנו דעתם לחזר אליו ולפדותו בכל ממון שבעולם, דהינו ששבו בתשובה על פגם הרצון ונתנו דעתם לחזר ולקשר עצמן לשרש הרצון לבחינת יוסף ועל ידי זה חזרו ונתקבצו והתנדע יוסף אל אחיו ובאו כלם אליו, כי כלם הכרחו להתקשר אליו, כי הוא בבחינת שרש הרצון שכלם צריכין להתקשר אליו כנ"ל. ועל כן יוסף הצדיק עשה צדקה הרבה וכלכל ופרנס כל בית אביו, כי עקר התגלות הרצון הוא על ידי צדקה כמבאר בהתורה

אות יד

ועל כן השומר שכר חייב בגנבה ואבדה ופטור מאונסין והשואל חייב גם באונסין, כי הממון והחפצים של כל אדם הם נמשכין משרש הרצון העליון בבחינת פותח את ידיה ומשביע לכל חי רצון וכמבאר ומוכן בהתורה הנ"ל שעל ידי התגלות הרצון זוכין לשפע הפרנסה בלי שום עבדא כלל. נמצא שכל הממון והפרנסה נמשך על ידי התגלות הרצון ועל כן הרצון מלבש בהממון והחפצים בחינת ומשביע לכל חי רצון כנ"ל. וזה

שְׁפָתוֹב, נִפְתְּלֵי שְׁבַע רָצוֹן וּמְלֵא בְרַפְת ה', כִּי הֶעֱשִׂירוֹת וְהַפְרָנְסָה הוּא
בְּחִינַת הָאֵרֶת הָרָצוֹן. וְזֶהוּ שְׁאֲמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה בְּתֵר מְרִי נְכֹסֵי
צִיבֵי מְשׁוּדָּה. כִּי הִכַּל נִמְשָׁכִין אַחַר רָצוֹנוֹ שֶׁל הֶעֱשִׂיר מִחֲמַת שְׁהֵמְמוֹן בְּשֵׁרְשׁוֹ
נִמְשָׁד מִהָאֵרֶת הָרָצוֹן. וְזֶה הִבְעֵל הַבֵּית שְׁהֵמְמוֹן וְהַכְּלִים שְׁלוֹ, אֲצִלוּ בְּחִינַת
שֵׁרֶשׁ הָרָצוֹן הַמְּלַבֵּשׁ בְּהֵמְמוֹן, כִּי יָכוֹל לַעֲשׂוֹת בּוֹ כְּחֻפְצוֹ וּרְצוֹנוֹ כְּאִתּוֹ נִפְשׁוֹ,
וְעַל כֵּן מְטֵל עָלָיו לְקַשֵּׁר הָרָצוֹן שְׁבִמְמוֹן לְשֵׁרֶשׁ הָרָצוֹן הֶעֱלִיּוֹן עַל יָדֵי
שְׁשַׁעֲבַד כָּל הֵמְמוֹן לֵה' יִתְבָּרַךְ לְהַתְנַהֵג בְּהֵמְמוֹן כְּרָצוֹנוֹ לְבַד יִתְבָּרַךְ לַעֲשׂוֹת
בּוֹ צְדָקָה וּמִצּוֹת, וְעַל יָדֵי זֶה נִשְׁמֵר הֵמְמוֹן מִכָּל הַזְּקוּת, כִּי עֵקֶר הַשְּׂמִירָה
עַל יָדֵי הָאֵרֶת הָרָצוֹן שְׁנִמְשָׁד עַל יָדֵי צְדָקָה עַל יָדֵי שְׂמִיקְשָׁר הֵמְמוֹן לְרָצוֹנוֹ
יִתְבָּרַךְ וְכַנִּי"ל. כִּי כִּמוֹ שְׂמִיקְשָׁר עֲצָמוֹ גּוֹפּוֹ וְנִפְשׁוֹ וּמְמוֹנוֹ לְרָצוֹנוֹ יִתְבָּרַךְ, כִּמוֹ
כֵּן נִמְשָׁד עָלָיו רָצוֹן הֶעֱלִיּוֹן וְעַל יָדֵי זֶה נִשְׁמֵר מִכָּל רַע בְּבְחִינַת עֲשֵׂה רָצוֹנוֹ
כְּרָצוֹנְךָ כִּי שִׁיעֲשֵׂה רָצוֹנְךָ כְּרָצוֹנוֹ בְּטֵל רָצוֹנְךָ וְכוּ' כִּי שִׁיבְטֵל רָצוֹן אֲחֵרִים
וְכוּ'. וְזֶהוּ הַחֲלוּק שְׁבִין הַשּׁוֹאֵל וְהַשּׁוֹמֵר שְׂכָר, כִּי שׁוֹאֵל כָּל הַנָּאָה שְׁלוֹ וְעַל
כֵּן הוּא חַיֵּב לְשַׁמֵּר הֵמְמוֹן גַּם מֵאוֹנְסִין הַבְּאִין מִבְּחִינַת מִצַּח הַנְּחָשׁ, כִּי הוּא
צָרִיד לְהַכְנִיעַ גַּם בְּחִינַת מִצַּח הַנְּחָשׁ שֶׁהוּא שֵׁרֶשׁ חֲכַמַת הַטְּבַע עַל יָדֵי
שִׁיעֲלָה שֵׁרֶשׁ הָרָצוֹן שְׁבִמְמוֹן לְשֵׁרֶשׁ הָרָצוֹן הֶעֱלִיּוֹן עַד שִׁיכְנִיעַ בְּחִינַת מִצַּח
הַנְּחָשׁ שְׁעַל יָדֵי זֶה נִשְׁמָרִין מֵאוֹנְסִין כַּנִּי"ל. אֲבָל הַשּׁוֹמֵר שְׂכָר שְׂאִין כָּל
הַנָּאָה שְׁלוֹ וְאִין לוֹ רַק שְׂכָר בְּעַד שְׂמִירָתוֹ שֶׁהוּא בְּחִינַת שְׁנִמְשָׁד אֲלֵיו
הַמְּשַׁכֵּת הָרָצוֹן מִהִבְעֵל הַבֵּית שְׁאֲצִלוּ שֵׁרֶשׁ הָרָצוֹן שְׁבִמְמוֹן עַל כֵּן
אִין בִּיכְלָתוֹ כִּי אִם לְקַשֵּׁר הָרָצוֹן לְשֵׁרֶשׁ הָרָצוֹן שְׁעַל יָדֵי זֶה אִין נִשְׁמָרִין כִּי
אִם מְגַנְבָה וְאֲבָדָה כִּי עַל יָדֵי הַתְּקַשְׁרוֹת הָרָצוֹן לְשֵׁרֶשׁ הָרָצוֹן עַל יָדֵי זֶה
מְכַנְיַעִין הַחַיּוֹת רְעוֹת שְׂמִטְעִין הָעוֹלָם בְּבְחִינַת גְּנִבָה וְאֲבָדָה, אֲבָל מֵאוֹנְסִין
אִי אֲפִשֵׁר לְהַנְצִיל כִּי אִם כְּשִׁמְתִּקְנִים גַּם בְּחִינַת שֵׁרֶשׁ הָרָצוֹן עַל יָדֵי
שְׂמִכְנִיעִין מִצַּח הַנְּחָשׁ שֶׁהוּא שֵׁרֶשׁ חֲכַמַת הַטְּבַע כַּנִּי"ל. וְזֶה יְדוּעַ שְׂבָכָל
בְּחִינָה וּבְחִינָה וּבְכָל דָּבָר וְדָבָר כְּלוּלִים כָּל הַבְּחִינּוֹת וְעַל כֵּן הִבְעֵל הַבֵּית
שְׁהֵמְמוֹן שְׁלוֹ אֲצִלוּ בְּחִינַת שֵׁרֶשׁ הָרָצוֹן שֶׁל הֵמְמוֹן וְעַל כֵּן הוּא צָרִיד לְתַקּוֹן
גַּם בְּחִינַת הַשֵּׁרֶשׁ שְׁעַל יָדֵי זֶה נִשְׁמָרִין גַּם מֵאוֹנְסִין וְעַל כֵּן הַשּׁוֹאֵל שְׂכָל
הַנָּאָה שְׁלוֹ כִּמוֹ הִבְעֵל הַבֵּית חָל עָלָיו כָּל הָאֲחֵרִיּוֹת גַּם מֵאוֹנְסִין כַּנִּי"ל, אֲבָל
הַשּׁוֹמֵר שְׂכָר שְׂאִין לוֹ רַק הַמְּשַׁכֵּת הָרָצוֹן שֶׁהוּא שְׂכָרוֹ הַנִּמְשָׁד לוֹ מִבְּעַל
הַבֵּית שְׂשֵׁם בְּחִינַת שֵׁרֶשׁ הָרָצוֹן עַל כֵּן אִין חָל עָלָיו הָאֲחֵרִיּוֹת כִּי אִם מְגַנְבָה
וְאֲבָדָה שְׁנִשְׁמָרִים מֵהֵם עַל יָדֵי הַתְּקַשְׁרוֹת כָּל הַמְּשַׁכֵּת הָרָצוֹנוֹת לְשֵׁרֶשׁ
הָרָצוֹן אֲבָל אוֹנְסִין שְׁנִמְשָׁד מִפְּגָם מִצַּח הַנְּחָשׁ שְׂפּוֹגִם בְּשֵׁרֶשׁ הָרָצוֹן בְּעֲצָמוֹ
זֶה אִין בְּיָדוֹ לְתַקּוֹן, כִּי תַקּוֹן בְּחִינַת שֵׁרֶשׁ הָרָצוֹן שְׁבִמְמוֹן הוּא אֲצֵל הִבְעֵל
הַבֵּית אוֹ הַשּׁוֹאֵל שְׁנִחְשָׁב כְּבַעַל הַבֵּית שְׂכָל הַנָּאָה שְׁלוֹ וְכַנִּי"ל:

ועל כן כל האמנין שומרי שֶׁכַר הוּ, כִּי כָל הָאֲמָנוֹת נִמְשָׁכִין מִבְּחִינַת לֹט מְלָאכוֹת שֶׁהֵם כְּנֶגֶד לֹט מְלָאכוֹת הַמְשָׁכֹן, וְכִשְׂזֹכִין לְהָאֶרֶת הָרָצוֹן עַל יְדֵי צְדָקָה שֶׁעַל יְדֵי זֶה נִתְתַּקֵּן הַתְּגָלוֹת שֶׁרֶשׁ הָרָצוֹן אֲזִי נִתְבַּטְּלוּ כָּל הַמְּלָאכוֹת לְגַמְרֵי כִּי נִתְקִים הָעוֹלָם בְּחֶסֶד־וְכוֹי, אָבֵל כָּל זְמוֹן שֶׁאִין זֹכִין לְהַתְּגַלוֹת הָרָצוֹן בְּשִׁלְמוֹת וְאִין מְכַנְיַעִין מִצַּח הַנְּחֹשׁ בְּשֶׁרֶשׁוֹ רַק שֶׁמְקַשְׂרִין כָּל הָרָצוֹנוֹת לְשֶׁרֶשׁ הָרָצוֹן עֲדִין אִין נִתְבַּטְּלוּ כָּל הַמְּלָאכוֹת לְגַמְרֵי, רַק עַל יְדֵי הַתְּקַשְׁרוֹת הָרָצוֹן לְשֶׁרֶשׁ הָרָצוֹן, עַל יְדֵי זֶה זֹכִין לַעֲשׂוֹת הַמְּלָאכוֹת בְּקִדְשָׁה בְּבְחִינַת מְלָאכַת הַמְשָׁכֹן (וְעֵינֵן זֶה מְבַאֵר וּמוֹבֵן הֵיטֵב לְעִיל בְּהַלְכוֹת עֶרֶב) וְעַל כֵּן הָאֲמָנִין שׁוֹמְרֵי שֶׁכַר הוּ, כִּי תִקּוֹן הָאֲמָנִין הוּא בְּבְחִינַת הַתְּקַשְׁרוֹת הָרָצוֹן לְשֶׁרֶשׁוֹ שֶׁעַל יְדֵי זֶה נִשְׁמְרִין מְגֻנְבָה וְאַבְדָּה לְבַד לֹא מְאוּנָסִין, כִּי מְאוּנָסִין אִין נְצוּלוּן כִּי אִם עַל יְדֵי תִקּוֹן שֶׁרֶשׁ הָרָצוֹן בְּעֶצְמוֹ שֶׁעַל יְדֵי זֶה נִתְבַּטְּלוּ הָאֲמָנוֹת וְהַמְּלָאכוֹת לְגַמְרֵי אָבֵל הָאֲמָנִין הָעוֹסְקִין בְּאֲמָנוֹתָם וּמְלָאכְתָּם זֶהוּ בְּחִינַת תִּקּוֹן הַמְּלָאכוֹת עַל יְדֵי הַתְּקַשְׁרוֹת הָרָצוֹנוֹת לְשֶׁרֶשׁוֹ, וְלֹא זָכוּ עֲדִין לְתִקּוֹן שֶׁרֶשׁ הָרָצוֹן בְּעֶצְמוֹ לְבַטֵּל מִמֶּנּוּ פָּגָם כְּפִירַת מִצַּח הַנְּחֹשׁ, כִּי אֲזִי הִיָּה מִתְבַּטֵּל הָאֲמָנוֹת וְהַמְּלָאכוֹת לְגַמְרֵי כְּנִ"ל וְעַל כֵּן אִין אַחֲרֵי־וֹת הָאוּנָסִין עֲלֵיהֶם, כִּי אוּנָסִין אִין נִתְבַּטֵּל כִּי אִם עַל יְדֵי הַכְּנַעַת מִצַּח הַנְּחֹשׁ שֶׁעַל יְדֵי זֶה נִתְגַּלָּה שֶׁרֶשׁ הָרָצוֹן, וְאִין חִיבִין כִּי אִם בְּאַחֲרֵי־וֹת גְּנֻבָה וְאַבְדָּה שֶׁנִּתְתַּקֵּן עַל יְדֵי הַתְּקַשְׁרוֹת הָרָצוֹנוֹת לְשֶׁרֶשׁ הָרָצוֹן שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת תִּקּוֹן הַמְּלָאכוֹת בְּבְחִינַת מְלָאכַת הַמְשָׁכֹן וְכְנִ"ל וְהֵבֵן הֵיטֵב:

אות טז

וְזֶהוּ שֶׁנֶּאֱמַר בְּעֵשׂוֹ שֶׁהוּא בְּחִינַת עֲמָלֶק, בְּחִינַת שֶׁרֶשׁ חֲכָמַת הַטְּבַע (עוֹבְדֵיהָ), אִם גְּנָבִים בָּאוּ לָךְ וְכוֹי אִיךָ נִדְמִיתָה וְכוֹי אִיךָ נִחְפְּשׂוּ עֵשׂוֹ נִבְעוּ מִצְפָּנִיו, כִּי לַעֲתִיד יִהְיֶה נִכְנָס מִצַּח הַנְּחֹשׁ וְיִתְגַּלָּה מִצַּח הָרָצוֹן וְאֲזִי יִתְבַּטְּלוּ הַכְּפִירוֹת שֶׁל חֲכָמֵי הַטְּבַע שֶׁהֵם בְּחִינַת עֵשׂוֹ לְגַמְרֵי. וְזֶהוּ אִם גְּנָבִים וְכוֹי, הֵינּוּ שֶׁלֹּא יָבוֹאוּ עִם חֲכָמֵי הַטְּבַע עוֹד בְּגֻנְבָה, כִּי עֲכָשׁוּ הֵם בָּאִים לְפַעֲמִים בְּגֻנְבָה וְהִטְעִיּוֹת כְּנִ"ל וְצָרִיכִין לְהַתְּנַהֵג כְּנֶגְדָם גַּם כֵּן בְּגֻנְבָה לְהַטּוֹת הַדַּעַת לְאֲמוּנַת הָרָצוֹן לְגֻנְבֵי הַנְּפִשׁוֹת שֶׁנִּלְכְּדוּ אֶצְלָם בְּרִשְׁתֵּי טְעוּתָם לְהַטּוֹתָם אֶל הָאֲמִת, כִּי עֲכָשׁוּ אִי אֶפְשָׁר לְצִאת כְּנֶגְדָם בְּיַד רָמָה כִּי עֲדִין לֹא נִכְנַע מִצַּח הַנְּחֹשׁ בְּשֶׁרֶשׁוֹ לְגַמְרֵי, אָבֵל לַעֲתִיד שֶׁיִּהְיֶה נִכְנַע מִצַּח הַנְּחֹשׁ לְגַמְרֵי וְיִתְגַּלָּה שֶׁרֶשׁ הָרָצוֹן אֲזִי יִתְקִים אִיךָ נִחְפְּשׂוּ עֵשׂוֹ נִבְעוּ מִצְפָּנִיו, כִּי יִתְגַּלוּ כָּל מִצְפּוּנֵי רְשָׁעוֹתָם וְכְפִירוֹתָם, כִּי יוּכְלוּ לְהַכְּנִיעוּ בְּאַתְגַּלְיָא בְּיַד רָמָה, כִּי יִתְגַּלָּה אֲמוּנַת הָרָצוֹן לְעִין כָּל וְאֲזִי יִתְקִים, וְעַל מוֹשִׁיעִים בְּהַר צִיּוֹן לְשִׁפְטֵי אֶת הָרַע עֵשׂוֹ וְהִיָּתָה לְהִי מְלֻוּכָה. כִּי יִקְבְּלוּ כָּלֶם אֶת עַל מְלֻכוֹתָם יִתְבַּרַךְ בְּאַהֲבָה כִּי יִתְגַּלָּה לְכָל בָּאֵי עוֹלָם שֶׁהַכֹּל בְּרָצוֹנוֹ יִתְבַּרַךְ לְבַד כִּי הִי הוּא הָאֱלֹקִים אִין עוֹד מְלַבְּדוֹ, בְּרוּךְ הִי לְעוֹלָם, אָמֵן וְאָמֵן:

שומר שכר ד:

אות א

על פי התורה 'ואתחנן' (בלקוטי תניינא סימן עח), עין שם מענין האוצר מתנת חנם שמקבל ממנו הצדיק האמת בעת פשיטותו שהוא בחינת חסד חנם שהיה מחיה את העולם קדם מתן תורה שהוא בחינת תורה הנעלמת בעשרה מאמרות, שזהו בחינת הדרך לארץ ישראל על ידי שמגלין שהי' יתברך ברא את העולם בעשרה מאמרות שעל ידי זה כובשין ארץ ישראל בבחינת מה שפרש רש"י על פסוק בראשית שבשביל זה פתח בבראשית שאם יאמרו אמות העולם לסטים אתם וכו', משיבין להם, הוא בראה וברצונו נתנה להם וברצונו נטלה מהם ונתנה לנו. וכן עכשו באין ישראל לפעמים למקומות שהיו רחוקים מהקדשה והם רוצים לכבש המקום ולקדשו בקדשת ישראל שזהו בחינת ארץ ישראל והיו הסטרא אחרא יכולים לומר לסטים אתם וכו', אבל על ידי שמאמינין ומגלין שהי' יתברך ברא העולם שוב אין להם שום פתחון פה כי הכל שלנו, כי בשבילנו נברא העולם וברצונו נתנה להם וברצונו נטלה ונתנה לנו וכו', עין שם כל זה היטב:

אות ב

כי עקר השמירה הוא מבחינת מזיקי עלמא שמיהם נמשכין כל הגיבנות והאבדות וכל האונסין וכל מיני הזקות שבעולם ועקר השמירה על ידי התורה, כמו שכתוב, מזמה תשמר עליך. וכתוב:

בְּשִׁכְבְּךָ תִּשְׁמַר עָלֶיךָ. כִּי עֵקֶר כַּחֵם שֶׁל הַמַּזִּיקִי עֲלָמָא לְהַזִּיק וּלְהַפְסִיד חַס וְשָׁלוֹם הוּא רַק עַל יְדֵי עֲנָן הַמְּבַאֵר לְעִיל בְּהַתּוֹרָה הַנִּי"ל, דְּהֵינּוּ מַה שֶּׁהֵם אוֹמְרִים לְסֻטִּים אַתֶּם, כִּי הַקְּלָפוֹת שֶׁהֵם הַמַּזִּיקִי עֲלָמָא הֵם אוֹמְרִים שֶׁחַס וְשָׁלוֹם הַכֹּל שֶׁלָּהֶם כִּי זֶה כָּלֵל שֶׁהַקְּלָפָה קִדְּמָה לְפָרִי וְעַל כֵּן כָּל הַהִשְׁפָּעוֹת שֶׁבְּעוֹלָם כָּלֵם עוֹבְרִים תִּחְלָה דָּרָךְ הַקְּלָפוֹת מַחֲמַת שְׁבַהֲכֶרַח שֶׁהַקְּלָפָה תִּקְדָּים לְפָרִי (וּכְמוֹ שֶׁמְבַאֵר בְּהַתּוֹרָה תִּקְעוּ אֲמוּנָה בְּלִקוּטֵי תַנְיִנָא בְּסִימָן הַ שֶׁכֶּשֶׁהִשְׁפַּע בָּאָה לְעוֹלָם עוֹבֶרֶת דָּרָךְ הַשְּׂדִים וְכוּ', עֵין שָׁם). וְעַל כֵּן כָּל הַדְּבָרִים צְרִיכִין בְּרוּר לְבָרְרוּ מֵאֲחִיזָתָם. וְכִשְׁהַדְּבָר בָּא לַיַד הָאָדָם כָּל זְמַן שֶׁאֵינוֹ מְבָרְרוּ הֵיטֵב עַל פִּי הַתּוֹרָה הֵם אוֹמְרִים, לְסֻטִּים אַתֶּם שֶׁכֶּבֶשְׁתֶּם דְּבָר שֶׁאֵינוֹ שְׁלָכֶם מַחֲמַת שְׁבַתְחִלָּה הִיָּה הַדְּבָר בְּרִשׁוּתָם כַּנִּי"ל וְאִזִּי הֵם יְכוּלִים לְהַתְּגָרוֹת וּלְהַזִּיק אוֹתוֹ הַדְּבָר חַס וְשָׁלוֹם, עַל יְדֵי אִיזָה גְּנֵבָה וְאֲבִדָּה וְאִנְס וְכִיוּצָא בּוֹ. וְעַל כֵּן עֵקֶר הַשְּׁמִירָה מֵהֵם הוּא עַל יְדֵי הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה כִּי הַתּוֹרָה הִיא כְּלָה אֲמוּנָה, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב, כָּל מְצוֹתֶיךָ אֲמוּנָה, הֵינּוּ כִּי עַל יְדֵי הַתּוֹרָה מְגַלִּין הָאֲמוּנָה הַקְּדוּשָׁה שֶׁהִי יִתְבָּרַךְ בְּרָא הַכֹּל וְהַכֹּל בְּרִשׁוּתוֹ לְבַד, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב, בְּרִאשִׁית בְּרָא אֱלֹקִים אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ. וּמֵאַחַר שֶׁמְגַלִּין שֶׁהוּא יִתְבָּרַךְ בְּרָא הַכֹּל שׁוֹב אֵין לְהַקְּלָפוֹת שׁוֹם פְּתִחוֹן פֶּה לֹמַר לְסֻטִּים אַתֶּם וּלְהַזִּיק עַל יְדֵי זֶה חַס וְשָׁלוֹם, כִּי מְשִׁיבִים לָהֶם הוּא בְּרָאָה בְּרִצּוֹנוֹ נִתְּנָה לָהֶם וּבְרִצּוֹנוֹ נִטְלָה מֵהֶם וּנְתַנָּה לָנוּ, כִּי בְּאַמַּת מַה שֶּׁהִיָּה תִּחְלָה הַדְּבָר בְּרִשׁוּתָם הַכֹּל הִיָּה בְּרִצּוֹנוֹ יִתְבָּרַךְ כִּי הוּא תִּקּוֹן הָעוֹלָם שֶׁהַקְּלָפָה תִּקְדָּים לְפָרִי כְּדֵי שִׁיְהִיָּה בְּחִירָה וְכוּ', אֲבָל עַל כָּל פְּנִיִּים הַכֹּל הִיָּה בְּרִצּוֹנוֹ וּבְרִצּוֹנוֹ נִתְּנָה לָהֶם וּבְרִצּוֹנוֹ נִטְלָה מֵהֶם וּנְתַנָּה לָנוּ, כִּי מַה שֶּׁהִיָּה בְּתִחְלָה אֲצֵלֶם הַכֹּל הִיָּה בְּשִׁבְלֵנוּ כְּדֵי שֶׁאַחַר כֵּן נִוְצִיא מִיָּדֵינוּ כִּי כֵּן הוּא סֵדֶר הַבְּרִיאָה שֶׁהַכֹּל נִבְרָא בְּשִׁבְלֵנוּ אֲךָ רִצּוֹנוֹ יִתְבָּרַךְ שֶׁמִּתְחַלָּה יְהִי כָּל הַדְּבָרִים בְּרִשׁוּתָם וְאַחַר כֵּן יִטַּל מֵהֶם וְיִתֵּן לָנוּ. וּמֵאַחַר שֶׁעַל יְדֵי הַתּוֹרָה אֵין לָהֶם עוֹד פְּתִחוֹן פֶּה לֹמַר לְסֻטִּים אַתֶּם, שׁוֹב אֵין לָהֶם שׁוֹם כַּח לְקַלְקֵל וּלְהַזִּיק מֵאַחַר שֶׁאֵין לָהֶם עוֹד שׁוֹם אֲחִיזָה בְּזֶה הַדְּבָר כִּי כְּבָר זְכִינוּ לְגִלוֹת עַל יְדֵי הַתּוֹרָה שֶׁהַכֹּל שֶׁל הִיָּה יִתְבָּרַךְ וְהוּא בְּרַחֲמָיו נָתַן לָנוּ כִּי מַה שֶּׁהִיָּה תִּחְלָה בְּרִשׁוּתָם, הִיָּה כָּל זְמַן שֶׁלֹּא נִתְּגַלָּה בְּזֶה הַדְּבָר קְדֻשַׁת הָאֲמוּנָה הַקְּדוּשָׁה שֶׁהוּא יִתְבָּרַךְ בְּרָא זֶה הַדְּבָר. אֲבָל תִּכְף שֶׁאֵנוּ מְגַלִּים הָאֲמוּנָה הָאֲמִתִּית שֶׁהִיָּה יִתְבָּרַךְ בְּרָא זֶה הַדְּבָר שׁוֹב אֵין לָהֶם שׁוֹם כַּח וְאֲחִיזָה בְּזֶה וְשׁוֹב אֵין יְכוּלִים לְהַזִּיק כִּי אֵינָם יְכוּלִים לְהַזִּיק כִּי אִם בְּמַה שֶׁיֵּשׁ לָהֶם אִיזָה אֲחִיזָה שֶׁנִּמְשָׁךְ לָהֶם מִפְּגָם הַתּוֹרָה חַס וְשָׁלוֹם, כְּשֶׁפּוֹגְמִין בְּאִיזָה אוֹת מִהַתּוֹרָה וְעֵקֶר הַפְּגָם הוּא פְּגָם אֲמוּנָה כַּנִּי"ל. אֲבָל תִּכְף שֶׁמְגַלִּין הָאֲמוּנָה הַקְּדוּשָׁה שֶׁהִיָּה יִתְבָּרַךְ בְּרָא הַכֹּל שׁוֹב אֵין לָהֶם שׁוֹם אֲחִיזָה בְּזֶה הַדְּבָר כִּי אֵין יְכוּלִים עוֹד לֹמַר לְסֻטִּים אַתֶּם וְכוּ', כִּי כְּבָר פְּרַסְמְנוּ עַל יְדֵי הַתּוֹרָה שֶׁהִיָּה יִתְבָּרַךְ בְּרָא הַכֹּל וּבְרִצּוֹנוֹ נִתְּנָה וְכוּ' וּבְרִצּוֹנוֹ וְכוּ' כַּנִּי"ל:

וְעַל כֵּן בְּאַמַּת מִי שֶׁעוֹסֵק בְּתוֹרָה תִּמְיֵד אֵינוֹ צָרִיךְ שׁוֹם שְׁמִירָה, כִּי הַתּוֹרָה שׁוֹמֶרֶת עָלָיו כַּנִּי"ל. וְכְמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבָרְכָה, תִּלְמִידֵי חֲכָמִים אֵינָם צְרִיכִים נְטִירוֹת, אֲךָ אֵי אֶפְשֶׁר שִׁיְהִיָּה הָאָדָם דְּבוּק בְּתוֹרָה תִּמְיֵד יוֹם וְלַיְלָה בְּלֵי הַפֶּסֶק רָגַע אֶפְלוּ הַמִּתְמַיִדִּים הַרְבֵּה בְּתוֹרָה כְּמוֹ שֶׁמְבַאֵר בְּתוֹרָה הַנִּי"ל, מִכָּל שֶׁכֵּן שֶׁיֵּשׁ בְּנֵי אָדָם שְׁלוּמִדִּים מְעַט וּמְבִטְלִים הַרְבֵּה מִכָּל שֶׁכֵּן הָאֲנָשִׁים פְּשׁוּטִים שֶׁאֵינָם לּוֹמְדִים כָּלֵל וְאִם כֵּן מֵהִיכֵן יִקְבְּלוּ הֵם שְׁמִירָה.

אָדָּךְ עֵקֶר חַיּוּתָם וְשִׁמְיֹרְתָם בְּגוּף וְנַפֶּשׁ וּמְמוֹן הוּא רַק עַל יְדֵי הַצְדִּיק הַגָּדוֹל שֶׁהוּא לִפְעָמִים אִישׁ פְּשוּט וְכוּי', כְּמוֹ שֶׁמְבָאָר בְּהַתּוֹרָה הַנִּי"ל שֶׁהוּא מְחִיָּה אֶת עַצְמוֹ בְּעַת פְּשִׁיטוּתוֹ מֵהַדָּרָךְ לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל שֶׁהוּא בְּחִינַת קִיּוּם הָעוֹלָם קֹדֶם מִתֵּן תּוֹרָה שֶׁהוּא בְּחִינַת הַתּוֹרָה הַנֶּעֱלָמָת בַּעֲשָׂרָה מְאֻמְרוֹת שֶׁהֵם בְּחִינַת דָּרָךְ אֶרֶץ וְכוּי', דְּהֵינּוּ שְׂיֻדְעַ שְׁכַל דְּבַר נִבְרָא בַּעֲשָׂרָה מְאֻמְרוֹת שֶׁבֵּהֶם נֶעֱלָמִין עֲשָׂרַת הַדְּבָרוֹת שֶׁהֵם כָּלֵל הַתּוֹרָה וְכוּי' שֶׁבְּזֶה מְחִיָּה אֶת עַצְמוֹ בְּעַת פְּשִׁיטוּתוֹ שֶׁזֶה בְּחִינַת הַדָּרָךְ לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל בְּחִינַת מַה שֶׁהַתְּחִילָה הַתּוֹרָה בְּבִרְאשִׁית וְכוּי', בְּחִינַת בְּרָצוֹנוֹ נִתְּנָה וְכוּי', כְּמִבְאָר כָּל זֶה שֶׁם בְּהַתּוֹרָה הַנִּי"ל. נִמְצָא שֶׁהַצְדִּיק הַגָּדוֹל מְגַלֵּה אֶפְלוֹ בְּעַת פְּשִׁיטוּתוֹ בְּחִינַת הַנִּי"ל, בְּחִינַת בְּרָצוֹנוֹ נִתְּנָה וְכוּי', אֲדַרְבֵּהּ, דִּיקָא בְּעַת פְּשִׁיטוּתוֹ מְחִיָּה בְּיוֹתֵר אֶת כָּל בְּנֵי הָעוֹלָם כִּי אֵין לָהֶם חֲבוּר וְשִׂיכוּת עִמּוֹ כִּי אִם עַל יְדֵי פְּשִׁיטוּתוֹ שְׂמוּרִיד אֲזֵי אֶת עַצְמוֹ אֲלֵיהֶם וּמְמַשִּׁיךְ לָהֶם חַיּוּת מִבְּחִינַת הַנִּי"ל שֶׁהוּא בְּחִינַת אוֹצֵר מִתְּנַת חָנָם וְכוּי', כְּמוֹ שֶׁמְבָאָר שָׁם. וְעַל כֵּן זֶה הַצְדִּיק שׁוֹמֵר אֶת כָּל הָעוֹלָם תָּמִיד מִכָּל מְזִיקֵי עֲלָמָא עַל יְדֵי שְׂמֻגְלָה שֶׁהַכֵּל שְׁלָנוּ, כִּי הוּא יִתְבָּרֵךְ בְּרָאָה וּבְרָצוֹנוֹ וְכוּי' וְעַל כֵּן נִקְרָא הַצְדִּיק רוּעָה וְשׁוֹמֵר, כִּי הוּא שׁוֹמֵר יִשְׂרָאֵל תָּמִיד עַל יְדֵי בְּחִינַת הַנִּי"ל כְּנִי"ל:

אות ג

וְזֶה בְּחִינַת טוֹב תּוֹרָה עִם דָּרָךְ אֶרֶץ שְׂיֻגִיעַת שְׁנִיָּהֶם מִשְׁפַּחַת עוֹן. כִּי בּוֹדָאֵי הָעֵקֶר הוּא הַתּוֹרָה שֶׁהוּא מְכַנִּיעַ כָּל הַקְּלָפוֹת שֶׁהֵם בְּחִינַת עוֹנוֹת וּמְמַנְּה נִמְשָׁכִין כָּל הַהִשְׁפָּעוֹת אָדָּךְ מֵאַחַר שְׂאֵי אֶפְשָׁר לְהִיּוֹת דְּבוּק בְּהַתּוֹרָה תָּמִיד בְּפֶרֶט רַב הַהֲמוֹן עִם עַל כֵּן בְּעַת שְׂבִטְלִים מֵהַתּוֹרָה צְרִיכִין לַעֲסֹק בְּדָרָךְ אֶרֶץ שֶׁקֹּדֶם לְהַתּוֹרָה שֶׁהִיא מְקִיָּם הָעוֹלָם קֹדֶם מִתֵּן תּוֹרָה, כְּמִבְאָר בְּהַתּוֹרָה הַנִּי"ל, עֵין שָׁם. וְאֲזֵי צְרִיכִין לְהַחֲיוֹת אֶת עַצְמוֹ בְּכַח הַצְדִּיק הַגָּדוֹל מְקִיּוּם הָעוֹלָם קֹדֶם מִתֵּן תּוֹרָה, דְּהֵינּוּ הַחֲסֵד חָנָם וְכוּי', דְּהֵינּוּ בְּחִינַת הַדָּרָךְ לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל שֶׁהוּא בְּחִינַת מַה שֶׁהַתְּחִילָה הַתּוֹרָה מִבְּרֵאשִׁית וְכוּי', כְּמוֹ שֶׁמְבָאָר שָׁם, וְאֲזֵי יוֹדְעִים גַּם בְּעַת שְׂבִטְלִים מֵהַתּוֹרָה וְעוֹסְקִים בְּדָרָךְ אֶרֶץ גַּם אֲזֵי יוֹדְעִין שֶׁהַכֵּל בְּרָא ה' יִתְבָּרֵךְ בַּעֲשָׂרָה מְאֻמְרוֹת וּבְזֶה מְכַנִּיעִין הַקְּלָפוֹת וְהַסְטָרָא אַחֲרָא שְׂאוּמְרִים לְסֻטִּים אֲתָם וְהַכֵּל שְׁלָהֶם חֵס וְשְׁלוֹם וְכוּי"ל. וְזֶהוּ, טוֹב תּוֹרָה עִם דָּרָךְ אֶרֶץ. שְׂצְרִיכִין שְׁנִיָּהֶם דִּיקָא, כִּי מְחַמַּת שְׂאֵי אֶפְשָׁר לַעֲסֹק בְּתוֹרָה תָּמִיד בְּלִי הַפְּסֵק רָגַע עַל כֵּן צְרִיכִין לַעֲסֹק גַּם בְּדָרָךְ אֶרֶץ בַּעֲסָקֵי הָעוֹלָם כְּדִי לְעוֹרֵר כַּח הַעֲשָׂרָה מְאֻמְרוֹת עַל יְדֵי עֵסֶק הַמְּלָאכָה וְהַמְּשָׂא וּמִתֵּן שְׂעוֹסֵק בֵּהֶם שֶׁהֵם בְּחִינַת אֲתֵעְרוּתָא דְלִתְתָּא שְׂעַל יְדֵי זֶה מְעוֹרֵר כַּח הַעֲשָׂרָה מְאֻמְרוֹת שֶׁבֵּהֶם נִבְרָא זֶה הַדְּבָר אִם עוֹסֵק בְּהַמְּלָאכָה וְהַמְּשָׂא וּמִתֵּן בְּאַמוּנָה שְׁלֵמָה. וְאֲזֵי יָכוֹל לְהַחֲיוֹת אֶת עַצְמוֹ בְּהַתּוֹרָה הַנֶּעֱלָמָת בְּכָל הַדְּבָרִים וּלְגַלוֹת שֶׁהַכֵּל שְׁלָנוּ כְּנִי"ל שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת

שְׁיַגִּיעַת שְׁנִיָּהֶם מִשְׁפַּחַת עוֹן שֶׁהֵם הַקְּלָפוֹת וְהַסְטֵרָא אַחֲרָא כִּי אֵין לָהֶם עוֹד שׁוּם כַּח מְאַחַר שְׁעַל יְדֵי הַתּוֹרָה וְהַדְרָךְ אֲרָץ מְגַלִּין שֶׁהַכֹּל שְׁלָנוּ וְכַנְי"ל:

וְכֵן מְבֹאֵר בְּהַתּוֹרָה וְאֵת הָעֲרָבִים צוֹיֵתִי בְּסִימָן ד' בְּלִקוּטֵי תַנְיִנָא שְׁכַל הַמִּשָּׂא וּמִתָּן וְהַמְּלָאכוֹת הֵם בְּחִינַת אֲתֵעְרוּתָא דְלִתְתָא שְׁעַל יְדֵי זֶה מְעוֹרְרִין כַּח מַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית בְּחִינַת עוֹלָם חֶסֶד יְבִנָּה וְכוּ' עֵין שָׁם:

אות ד

וְעַל כֵּן עֵקֶר תַּקוּן הַמִּשָּׂא וּמִתָּן וְהַמְּלָאכוֹת הוּא עַל יְדֵי רְבוּי צְדָקָה וּגְמִילוֹת חֶסֶדִים, כִּי מְאַחַר שְׁעוֹסֵק בְּמִשָּׂא וּמִתָּן וּמְלָאכוֹת אֵין לוֹ שׁוּם חֵיוֹת כִּי אִם מִהַחֶסֶד חֲנָם שֶׁהִיָּה מְקִיָּם הָעוֹלָם קֹדֶם מִתָּן תּוֹרָה כַּנְי"ל בְּהַתּוֹרָה הַנִּי"ל עַל כֵּן צְרִיךְ לְהִרְבּוֹת בְּצְדָקָה וְחֶסֶד כְּדֵי שֶׁיְהִיָּה לוֹ כַּח לְעוֹרֵר חֶסֶד חֲנָם שְׁעַל יְדֵי זֶה עֵקֶר חֵיוֹתוֹ, כִּי עֵקֶר הַחֵיוֹת הוּא מִהַתּוֹרָה וּמְאַחַר שֶׁמְבַטֵּל מִדְּבָרֵי תּוֹרָה וְעוֹסֵק בְּמִשָּׂא וּמִתָּן אֵין לוֹ שׁוּם חֵיוֹת כִּי אִם עַל יְדֵי צְדָקָה שֶׁהִיא בְּחִינַת חֶסֶד שְׁעַל יְדֵי זֶה מְמַשֵּׂיךְ עַל עֲצָמוֹ חֵיוֹת מִהַחֶסֶד חֲנָם שֶׁהִיָּה מְקִיָּם הָעוֹלָם קֹדֶם מִתָּן תּוֹרָה וְכַנְי"ל. וְאַפְּלוּ הָעוֹסֵק בְּתוֹרָה הִרְבָּה צְרִיךְ גַּם כֵּן לִתֵּן צְדָקָה מְאַחַר שֶׁאֵי אֶפְשָׁר לוֹ לְהֵיוֹת עוֹסֵק בְּתוֹרָה תָּמִיד כַּנְי"ל וּבְהִכָּרַח שְׁיִתְבַטֵּל וְאִז כָּל חֵיוֹתוֹ מִחֶסֶד חֲנָם עַל כֵּן צְרִיךְ לְהִרְבּוֹת בְּצְדָקָה וְחֶסֶד וְכַנְי"ל, מְכַל שְׁכֵן מִי שֶׁמְבַטֵּל הִרְבָּה מִהַתּוֹרָה, מְכַל שְׁכֵן מִי שֶׁאֵינוֹ עוֹסֵק בְּתוֹרָה כָּלֵל שְׁאֵין לוֹ שׁוּם חֵיוֹת כִּי אִם עַל יְדֵי צְדָקָה וּגְמִילוֹת חֶסֶדִים שְׁעוֹשֶׂה וְכַנְי"ל. וְעֵקֶר הַצְּדָקָה צְרִיךְ לִתֵּן לְצַדִּיקִים וְכַשְׂרִים שֶׁהֵם סְמוּכִים יוֹתֵר לְהַצְדִּיק הַגָּדוֹל שֶׁמְחִיָּה כָּל הָעוֹלָם בְּעֵת פְּשִׁיטוֹתוֹ עַל יְדֵי הָאוֹצֵר מִתְּנַת חֲנָם שֶׁרַק הוּא יְכוֹל לְקַבֵּל מִמֶּנּוּ וּלְהַחֲיוֹת כָּל הָעוֹלָם עַל יְדוֹ כִּי כָּל מִה שֶׁמִּתְקַרְבִּין יוֹתֵר אֵלָיו עַל יְדֵי צְדָקָה וְחֶסֶד שֶׁנּוֹתְנִין לוֹ וּלְכָל הַנְּלוּיִם אֵלָיו עַל יְדֵי זֶה יְכוֹלִין יוֹתֵר לִינֹק מִהַחֶסֶד חֲנָם שֶׁמְמַשֵּׂיךְ שְׁעַל יְדֵי זֶה כָּל חֵיוֹתוֹ וְקִיוּמוֹ בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא וְכַנְי"ל:

אות ה

וְזֶה בְּחִינַת אֲרַבְעָה שׁוּמְרִים שְׁדִינְיָהֶם חֲלוּקִים, כִּי שׁוּמֵר חֲנָם פְּטוּר מִן הַכֹּל וְשׁוֹאֵל חַיֵּב בְּכָל אֶפְלוּ בְּאוֹנְסִין וְשׁוּמֵר שְׁכָר חַיֵּב בְּגִנְבָה וְאַבְדָּה וּפְטוּר בְּאוֹנְסִין. כִּי הַשׁוּמֵר חֲנָם פְּטוּר מְכַל, כִּי מְאַחַר שֶׁהוּא שׁוּמֵר חֲנָם וְעוֹשֶׂה

חֶסֶד חָנּוּם עִם בַּעַל הַחֶפֶץ וְשׁוֹמֵר לוֹ בְּחָנּוּם עַל כֵּן אֵין אַחֲרָיוֹת הַדְּבָר עָלָיו
וְאֵין תּוֹלִין בּוֹ הַהֵזֶק כִּי מֵצִדּוֹ אֵין שׁוֹם הֵזֶק מֵאַחַר שֶׁעָשָׂה חֶסֶד חָנּוּם שֶׁמִּשָּׁם
עָקַר הַשְּׂמִירָה שֶׁנִּמְשָׁךְ עַל יְדֵי הַצְּדִיק הָאֵמֶת שֶׁשׁוֹמֵר וּמְחִיָּה הַכֹּל עַל יְדֵי
הַחֶסֶד חָנּוּם וְכוּ' פְּנִי"ל. וְעַל כֵּן לְהַפְדֹּת הַשְּׂוֹאֵל חַיִּב בְּכֹל וְכֹל אַחֲרָיוֹת הַחֶפֶץ
עַל הַשְּׂוֹאֵל, כִּי אֵין אָנוּ תּוֹלִין הַהֵזֶק בְּהַמְשָׁאֵל מֵאַחַר שֶׁהַמְשָׁאֵל עָשָׂה
חֶסֶד חָנּוּם עִם הַשְּׂוֹאֵל וְהַשְּׁאֵל לוֹ חֶפְצוֹ נִמְצָא שֶׁהַמְשָׁאֵל מְחַזֵּיק עִתָּה
בְּבַחֲיַנַּת הַחֶסֶד חָנּוּם בְּזֶה הַחֶפֶץ שֶׁמִּשָּׁם כָּל הַשְּׂמִירוֹת פְּנִי"ל וְעַל כֵּן בּוֹדָאֵי
לֹא בָּא הַהֵזֶק מֵצִדּוֹ שֶׁל הַמְשָׁאֵל מֵאַחַר שֶׁהוּא בְּבַחֲיַנַּת הַחֶסֶד חָנּוּם פְּנִי"ל,
עַל כֵּן הָאַחֲרָיוֹת כָּלוּ עַל הַשְּׂוֹאֵל שֶׁכָּל הַנְּאָה שְׁלוֹ וְלֹא עָשָׂה שׁוֹם חֶסֶד בְּזֶה
הַחֶפֶץ. וְעַל כֵּן הַשׁוֹמֵר שְׂכָר חַיִּב בְּגִנְבָה וְאַבְדָּה וּפְטוֹר בְּאוֹנְסִין, כִּי כָּבֵר
מִבְּאֵר שֶׁעָקַר הַשְּׂמִירָה הוּא מֵהַתּוֹרָה שֶׁעַל יְדֵי זֶה אֵינָם יְכוּלִים לוֹמַר
לְסֻטִּים אַתֶּם וְכוּ', אֲבָל אֵי אֶפְשָׁר לְעַסֵּק בַּתּוֹרָה תְּמִיד וְצָרִיכִין לְהַתְּבַטֵּל
לְפַעֲמִים אַךְ בְּעַת הַבְּטוּל מֵהַתּוֹרָה מְקַבְּלִין חֵיווֹת מֵהַתּוֹרָה הַנְּעֻלְמַת וְכוּ'
מִבַּחֲיַנַּת הַחֶסֶד חָנּוּם וְזֶה בְּחִינַת שְׂמִירָה מְשִׁיבֵי מִינֵי הַזְּקוֹת הַפְּנִי"ל שֶׁהֵם
גִּנְבָה וְאַבְדָּה וְאוֹנְסִין, כִּי מִי שֶׁפּוֹגֵם בְּהַתּוֹרָה לְגַמְרֵי חֵס וְשְׁלוֹם, מִשָּׁם
נִמְשָׁכִין בְּחִינַת אוֹנְסִין שֶׁמִּתְגַּבְּרִין הַמְּזִיקֵי עַלְמָא וְגוֹזְלִים מִמֶּנּוּ הַדְּבָר
בְּאֵנֶס כִּי הֵם אוֹמְרִים לְהַפְדֹּת שֶׁהוּא לְסֻטִּים וְגִזְלוֹ בְּחִינַת לְסֻטִּים אַתֶּם, כִּי
מֵאַחַר שֶׁאֵינּוּ עוֹסֵק בַּתּוֹרָה וְאֵינּוּ מִמְשִׁיךְ הָאֱמוּנָה בְּעוֹלָם יֵשׁ לָהֶם כַּח חֵס
וְשְׁלוֹם לוֹמַר לְסֻטִּים אַתֶּם פְּנִי"ל וְעַל יְדֵי זֶה הֵם מִתְגַּבְּרִים וְנוֹטְלִים מִמֶּנּוּ
הַדְּבָר בְּאֵנֶס חֵס וְשְׁלוֹם. אֲבָל כְּשֶׁעוֹסֵק בַּתּוֹרָה הוּא נִשְׁמַר מֵהֶם, כִּי שׁוֹב
אֵין לָהֶם עוֹד כַּח לוֹמַר לְסֻטִּים אַתֶּם וְכוּ' פְּנִי"ל, אֲבָל מִחֲמַת שֶׁאֵי אֶפְשָׁר
לְעַסֵּק בַּתּוֹרָה תְּמִיד וּבְהִכָּרַח לְהַתְּבַטֵּל לְפַעֲמִים וְאֵזִי צָרִיכִין לְהַחֲיוֹת אֶת
עֲצָמוֹ גַּם אִזּוֹ עַל יְדֵי הַתּוֹרָה, דְּהֵינּוּ עַל יְדֵי הַתּוֹרָה הַנְּעֻלְמַת בְּעִשְׂרָה
מֵאֲמָרוֹת שֶׁהֵם כָּל עֲסָקֵי הָעוֹלָם וְכֹל הַמְּשָׂא וּמִתֵּן וְהַמְּלָאכּוֹת שֶׁצָּרִיכִין
תְּמִיד בְּעַת שְׁעוֹסְקִין בָּהֶם לְדַבֵּק גַּם אִזּוֹ מִחֲשַׁבְתּוֹ בְּה' יִתְבָּרַךְ וּבְהַתּוֹרָה
וְלִידַע וְלְהֶאֱמִין בְּכָל עַת שֶׁכָּל דְּבָר שֶׁעוֹסֵק בּוֹ הַכֹּל בְּרָא ה' יִתְבָּרַךְ בְּרָצוֹנוֹ
בְּעִשְׂרָה מֵאֲמָרוֹת וְלְהַחֲיוֹת אֶת עֲצָמוֹ בְּכַח הַתּוֹרָה הַנְּעֻלְמַת וְכוּ' בְּכַח
הַצְּדִיק הַגָּדוֹל וְכוּ' פְּנִי"ל. וּמִי שֶׁפּוֹגֵם בְּזֶה חֵס וְשְׁלוֹם שׁוֹכַח מְסִיחַ דַּעְתּוֹ
מֵהַתּוֹרָה וּמַה' יִתְבָּרַךְ בְּעַת הָעֵסֶק בְּהַמְּשָׂא וּמִתֵּן וְהוּא רְחוּק אִזּוֹ מֵהַתּוֹרָה
לְגַמְרֵי מְזָה בְּאֵין חֵס וְשְׁלוֹם, גִּנְבוֹת וְאַבְדוֹת שֶׁהֵם בְּאֵין עַל יְדֵי הַסַּח הַדַּעַת,
כִּי הַגִּנְבָּה בָּא רַק בְּשַׁעַת שְׁנָה אוֹ כְּשֶׁאֵין רוֹאִין וְיֹדְעִין מִמֶּנּוּ בְּחִינַת הַסַּח
הַדַּעַת וְכֵן הָאֲבָדָה בָּא עַל יְדֵי הַסַּח הַדַּעַת וְזֶה נִמְשָׁךְ מִחֲמַת שֶׁפָּגַם וְהַסִּיחַ
דַּעְתּוֹ מֵהַתּוֹרָה לְגַמְרֵי בְּעַת הָעֵסֶק בְּהַמְּשָׂא וּמִתֵּן מְזָה בָּא לוֹ הַעֲנֵשׁ עַל גִּנְבָה
וְאַבְדָּה שֶׁהִיא גַּם כֵּן עַל יְדֵי הַסַּח הַדַּעַת פְּנִי"ל. אֲבָל מִי שֶׁמְקַשֵּׁר
לְהַצְּדִיק הָאֵמֶת וְאֶפְלוּ בְּעַת שֶׁבִטַּל מֵהַתּוֹרָה וְעוֹסֵק בְּמְשָׂא וּמִתֵּן הוּא
מְקַשֵּׁר אֶל הַתּוֹרָה כִּי מְחִיָּה אֶת עֲצָמוֹ בְּהַתּוֹרָה הַנְּעֻלְמַת פְּנִי"ל אֵזִי הוּא נֹצֵל
גַּם מִגִּנְבָה וְאַבְדָּה שֶׁבָּא עַל יְדֵי הַסַּח הַדַּעַת מֵאַחַר שֶׁהוּא אֵינּוּ מְסִיחַ דַּעְתּוֹ
מֵהַתּוֹרָה בְּשׁוֹם עַת כִּי גַם בְּעַת הַבְּטוּל מְקַבֵּל חֵיווֹת מֵהַתּוֹרָה הַנְּעֻלְמַת וְכוּ'
פְּנִי"ל:

וְעַל כֵּן הַשׁוֹמֵר שְׂכָר חַיִּב בְּגִנְבָה וְאַבְדָּה וּפְטוֹר בְּאוֹנְסִין. כִּי הַשׁוֹמֵר שְׂכָר
אֵינּוּ עוֹשֶׂה חֶסֶד חָנּוּם עִם הַבַּעַל הַבֵּית וְגַם הַבַּעַל הַבֵּית אֵינּוּ עוֹשֶׂה עִמּוֹ חֶסֶד
חָנּוּם רַק שְׂמִירָתוֹ הוּא בְּדִין וּמִשְׁפָּט שֶׁשׁוֹמֵר לוֹ הַחֶפֶץ בְּשִׁבִיל הַשְּׂכָר שֶׁזָּהוּ

בְּחִינַת שְׁמִירַת הַתּוֹרָה שְׁשִׁמִּירְתָּהּ בְּשִׁבִיל שְׂכָר עוֹלָם הַבָּא, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב, וְשִׁמְרָתֶם וְכוּי אֲשֶׁר אֲנֹכִי מֵצִוְּךָ הַיּוֹם לַעֲשׂוֹתָן, וּמִחֵר לְקַבֵּל שְׂכָרֶם. וְעַל כֵּן פְּטוּר בְּאוֹנָסִין אִם שָׁמַר כְּרֵאוּי, כִּי מֵאַחַר שֶׁשָּׁמַר כְּרֵאוּי עַל פִּי הַתּוֹרָה שׁוּב אֵין כַּח לְהַאֲוִינְסִין לְבּוֹא מֵצִדוֹ, כִּי הַתּוֹרָה שׁוּמְרַת מֵאוֹנָסִין כִּי אֵין לָהֶם כַּח לומר לְסֻטִּים אֲתֶם וְכוּי כְּנִ"ל, אֲבָל בְּגִנְבָה וְאַבְדָּה חֵיב, כִּי מֵאַחַר שֶׁקָּבַל עַל עֲצֻמוֹ הַשְּׁמִירָה בְּבְחִינַת שְׁמִירַת הַתּוֹרָה וְלֹא עָשָׂה חֶסֶד חֲנָם עִם הַבַּעַל הַבֵּית עַל כֵּן הוּא חֵיב בְּגִנְבָה וְאַבְדָּה שֶׁבֵּא מִבְּחִינַת בְּטוּל תּוֹרָה כְּשֶׁאֵין זֹכִין לְקַשֵּׁר אֶת עֲצֻמוֹ אֶז אֶל הַחֶסֶד חֲנָם בְּחִינַת הַתּוֹרָה הַנִּעְלָמָת וְכוּי כְּנִ"ל, כִּי זֶה הַהֵזֶק תִּלְנֵן בְּהַשׁוּמֵר שְׂכָר מֵאַחַר שֶׁשִּׁמִּירְתוּ בְּבְחִינַת שְׁמִירַת הַתּוֹרָה וְזֶה יָדוּעַ שֶׁאֵי אֶפְשָׁר בְּשׁוּם אֶפֶן לְבַלִּי לְהַתְּבַטֵּל מִן הַתּוֹרָה בְּשׁוּם רִגַע עַל כֵּן בְּהַכְרַח לְהַחִיּוֹת אֶת עֲצֻמוֹ עִם הַחֶסֶד חֲנָם כְּנִ"ל וְעַל כֵּן זֶה הַשׁוּמֵר שְׂכָר שֶׁלֹּא עָשָׂה חֶסֶד חֲנָם וְקָבַל עַל עֲצֻמוֹ הַשְּׁמִירָה בְּבְחִינַת הַתּוֹרָה, עַל כֵּן תִּלְנֵן בּוֹ הֵזֶק הַגִּנְבָה וְאַבְדָּה, כִּי אֵי אֶפְשָׁר לְאָדָם לְקַבֵּל עַל עֲצֻמוֹ שְׁמִירַת הַתּוֹרָה בְּלִי הַפְּסֵק רִגַע כִּי אִם עַל יְדֵי הַחֶסֶד חֲנָם שֶׁמְחִיָּה עֲצֻמוֹ בְּעַת הַבְּטוּל וּמִי שְׁפּוֹגֵם בְּזֶה מִשֵּׁם בְּאֵין גִּנְבוֹת וְאַבְדוֹת עַל כֵּן תִּלְנֵן הֵזֶק הַגִּנְבָה וְאַבְדָּה בְּהַשׁוּמֵר שְׂכָר שֶׁלֹּא עָשָׂה חֶסֶד חֲנָם וְקָבַל עַל עֲצֻמוֹ שְׁמִירָה בְּבְחִינַת שְׁמִירַת הַתּוֹרָה
וְכְנִ"ל:

אות ו

וְזֶה בְּחִינַת הַמְּצָרִים שֶׁאֵזוּ צָרִיכִין שְׁמִירָה, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרִים לְבִרְכָה וְעַקֵּר הַשְּׁמִירָה עַל יְדֵי הַדְּרֹךְ לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל שֶׁאֵנוּ צָרִיכִין לְהַמְשִׁיךְ אֶז כְּדֵי שֶׁנִּזְכָּה לְשׁוּב לְאֶרְצֵנוּ שֶׁגְּלִינוּ מִמֶּנָּה בְּחֻטְאֵינוּ. וְכֵל זֶה בְּכַח הַצַּדִּיק הַנִּ"ל שֶׁמְחִיָּה אֶת עֲצֻמוֹ בְּעַת פְּשִׁיטוֹתוֹ עַל יְדֵי הַדְּרֹךְ לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל וְכוּי. כִּי בְּיָמִים אֵלוּ שֶׁבִּין הַמְּצָרִים אֵנוּ צָרִיכִין לְחֹזֵר וּלְהַמְשִׁיךְ בְּחִינַת הַחֶסֶד חֲנָם הַנִּ"ל לַעֲשׂוֹת דְּרֹךְ כְּבוֹשָׁה לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל שֶׁגְּלִינוּ מִמֶּנָּה בְּאֵלוּ הַיָּמִים כִּי בְּעַת הַגְּלוּת אֵזִי חוֹזְרִים הַעֲבוּ"ם וְהַקְּלָפוֹת לומר שֶׁאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל וְכֵל הַהַשְּׁפָעוֹת הַתְּלוּיּוֹת בָּהּ הַכֵּל שֶׁלָּהֶם מֵאַחַר שֶׁאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל עָתָה בְּיָדָם. כִּי עַקֵּר קִדְשֵׁת אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל נִמְשַׁכֶּת מִבְּחִינַת הַנִּ"ל מִבְּחִינַת בְּרֵאשִׁית בְּרֵא וְכוּי, בְּחִינַת כַּח מַעֲשִׂיו וְכוּי. וְעַל כֵּן כְּשֶׁאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל בְּיַד יִשְׂרָאֵל אֵזִי נִתְּגַלָּה שֶׁהִי יִתְּבַרֵךְ בְּרֵא הַכֵּל וּבְרֵצוֹנוֹ נְטִלָה מֵהֶם וּנְתַנָּה לָנוּ וְאֵזִי כֵּל הַהַשְּׁפָעוֹת נִמְשַׁכּוֹת לְיִשְׂרָאֵל, כִּי כֵּל הַהַשְּׁפָעוֹת נִמְשַׁכִּין מֵאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, אֲבָל בְּגִלוּתֵנוּ שֶׁגְּלִינוּ מֵאֶרְצֵנוּ וְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל בְּיָדָם אֵזִי נִעְלָם וְנִתְּפָסָה בְּחִינַת הַנִּ"ל בְּחִינַת כַּח מַעֲשִׂיו וְכוּי וְאֵזִי הֵם מִתְּגַבְּרִים בְּכִפִּירוֹת וְאוֹמְרִים שֶׁהַכֵּל שֶׁלָּהֶם חָס וְשָׁלוֹם. וְעַל כֵּן עָתָה בֵּין הַמְּצָרִים שֶׁהֵם יְמֵי הַחֲרָבָה וְהַגְּלוּת צָרִיכִין לְחֹזֵר וּלְהַמְשִׁיךְ בְּחִינַת הַנִּ"ל לַעֲשׂוֹת דְּרֹךְ לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל שֶׁזֶה נַעֲשֶׂה עַל יְדֵי הַצַּדִּיק הַגָּדוֹל עַל יְדֵי פְּשִׁיטוֹתוֹ וְכוּי כְּנִ"ל שֶׁעַל יְדֵי זֶה הוּא מְחִיָּה כֵּל הַפְּשׁוּטִים וְאֶפְלוֹ אוֹתָם

שֶׁנִּפְלוּ וַיִּרְדּוּ מְאֹד וְכוּ', כְּמִבְאֵר שֶׁם בְּסוּף, עַיִן שָׁם. כִּי עַל יְדֵי הָאוֹצֵר מִתְּנַת חֲנָם שֶׁמִּקְבֵּל מִמֶּנּוּ בְּעֵת פְּשִׁיטוֹתָיו עַל יְדֵי זֶה הוּא מְחִיָּה הַכֹּל, כְּמוֹ שֶׁמִּבְאֵר שָׁם, עַיִן שָׁם. וְזֶה בְּחִינַת הַבְּכִיָּה וְהָאֲבִלוּת בַּיָּמִים אֵלוֹ עַל גְּלוּת יִשְׂרָאֵל וְחֲרַבּוֹן בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, הֵינּוּ כִּי אֵין לָנוּ בְּמַה לְהַחֲיוֹת עֲצָמֵנוּ מֵאַחַר שֶׁגָּלִינוּ מֵאַרְצֵנוּ וּבֵית הַמִּקְדָּשׁ נִחְרַב בְּעוֹנֵינוּ שֶׁמִּשָּׁם כָּל הַמַּחִין וְהַחַיּוֹת וְעַתָּה בְּגִלוּתֵנוּ אֲנַחְנוּ כְּלָנוּ בְּבְחִינַת אֲנָשִׁים פְּשׁוּטִים (שְׁקוֹרִין פְּרָאֶסְטָאֶקִיס) כִּי אֲפֹלוּ כְּשֶׁאֵנוּ עוֹסְקִים בְּתוֹרָה וּתְפִלָּה אֵין מַחֲנוּ וְשִׁכְלָנוּ בְּשִׁלְמוֹת מַחֲמַת מְרִירַת הַגְּלוּת בְּגוּף וְנַפֶּשׁ, כִּי עֵקֶר הַמַּחֲ בְּשִׁלְמוֹת הוּא רַק בְּזִמְן שְׁבִיַת הַמִּקְדָּשׁ קִים כִּידוּעַ, וּבְפֶרֶט שֶׁמִּחֲמַת עַל הַגְּלוּת מִתְבַּטְּלִים הַרְבֵּה מִדְּבָרֵי תוֹרָה לְגַמְרֵי, עַל כֵּן עֵקֶר חַיּוֹתֵנוּ עַתָּה הוּא רַק עַל יְדֵי הַצַּדִּיק הַגָּדוֹל הַנִּיִּל שֶׁמְחִיָּה כָּל הָעוֹלָם עַל יְדֵי פְּשִׁיטוֹתָיו עַל יְדֵי הָאוֹצֵר מִתְּנַת חֲנָם שֶׁהוּא הַדְרָךְ לְאַרְץ יִשְׂרָאֵל וְכוּ' כַּנִּיִּל, עַל כֵּן צָרִיכִין לְהִתְאַבֵּל וּלְבַכּוֹת הַרְבֵּה עַל חֲרַבּוֹן בֵּית הַמִּקְדָּשׁ וְגְלוּת יִשְׂרָאֵל, כִּי הַבְּכִיָּה הִיא בְּחִינַת הַסְּתַלְקוֹת הַמַּחִין, כִּי הַמַּחִין, שֶׁהֵם חֲכָמוֹת הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, הֵם בְּחִינַת שְׁמִיחָה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב, פְּקוּדֵי ה' יִשְׂרָיִם מִשְׁמַחֵי לֵב. וְהַבְּכִיָּה הִיא בְּחִינַת הַסְּתַלְקוֹת הַמַּחִין, הֵינּוּ שֶׁאֵנוּ מְרַאִין שְׁפִלוּתֵנוּ לְפָנֵי ה' יִתְבָּרָךְ שֶׁאֵין לָנוּ שׁוֹם מִחַ וְדַעַת רַק אֵנוּ בּוֹכִין לְפָנֵי ה' יִתְבָּרָךְ שֶׁיִּרְחַם עַל מְרִירוֹת גְּלוּתֵנוּ וַיַּעֲשֶׂה עִמָּנוּ חֶסֶד חֲנָם בְּזָכוֹת הַצַּדִּיקִים אֲמֵתִיִּים הַנִּיִּל שֶׁמִּמְשִׁיכִים הָאוֹצֵר מִתְּנַת חֲנָם בְּעֵת פְּשִׁיטוֹתָם כַּנִּיִּל:

אות ז

וְעַל כֵּן בְּתִשְׁעָה בָּאָב שֶׁאֵז עֵקֶר הַחֲרַבּוֹן לְגַמְרֵי, עַל כֵּן אֵז מִסְלָקִין כָּל הַמַּחִין לְגַמְרֵי וְאֵין מְנִיחִין טְלִית וְתַפְלִין כָּלֵל רַק בּוֹכִין וּמִתְאַבְּלִים עַל הַחֲרַבּוֹן וְאֵז אֵנוּ כְּלָנוּ כְּמוֹ עַמֵּי הָאָרֶץ וּבוֹרִים לְגַמְרֵי וְאֵין לָנוּ שׁוֹם חַיּוֹת רַק מְבַחֲחִינַת קִיּוֹם הָעוֹלָם קֹדֶם מִתֵּן תּוֹרָה וְכוּ' הַנִּיִּל, אֲבָל מֵעַצָּם הַחֲרַבּוֹן גַּם זֶה אֵי אֲפֶשֶׁר לָנוּ לְהַמְשִׁיךְ כִּי אִם עַל יְדֵי בְּכִיָּה רְבִיחָה עַל חֲרַבּוֹן בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, כִּי בְּעוֹנוֹתֵינוּ הַרְבִּים לֹא דִי שֶׁנִּחְרַב הַבֵּית הַמִּקְדָּשׁ וְגָלִינוּ מֵאַרְצֵנוּ בְּעוֹנוֹתֵינוּ שֶׁמִּשָּׁם כָּל הַמַּחִין לֹא דִי בְּזֶה עוֹד נּוֹסֵף יְגוֹן עַל מְכַאוּבֵינוּ שֶׁגַם הַצַּדִּיקִים אֲמֵתִיִּים נִסְתַּלְּקוּ בְּעוֹנוֹתֵינוּ אֲשֶׁר מִיִּתְתָּם שְׁקוּלָה כְּפִלִּים כְּחֲרַבּוֹן בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, כְּמוֹ שֶׁאֲמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבָרְכָה. וְעַל זֶה צָרִיכִין לְבַכּוֹת הַרְבֵּה עַד שֶׁנַּעֲזוֹר רַחֲמֵי יִתְבָּרָךְ שֶׁמוֹ שִׁימְשִׁיךְ עָלֵינוּ גַם עַתָּה כַּח הַצַּדִּיקִים לְהַמְשִׁיךְ עָלֵינוּ חֶסֶד חֲנָם מִהָאוֹצֵר מִתְּנַת חֲנָם שֶׁהַמְשִׁיכוֹ עַל יְדֵי פְּשִׁיטוֹתָם כַּנִּיִּל, כִּי עַל יְדֵי גְדֹל פְּשִׁיטוֹתָם שֶׁהַמְשִׁיכוֹ אֵז דִּיקָא הָאוֹצֵר מִתְּנַת חֲנָם עַל יְדֵי זֶה יֵשׁ לָהֶם כַּח גַּם עַתָּה לְאַחַר הַסְּתַלְקוֹתָם לְהַמְשִׁיךְ עָלֵינוּ הָאוֹצֵר מִתְּנַת חֲנָם לְחַיּוֹתֵנוּ גַם עַתָּה בְּבְחִינַת חֶסֶד חֲנָם לְבַד, כִּי גְדוֹלִים צַדִּיקִים בְּמִיתָתוֹן יוֹתֵר מְבַחֲיִיחוּ, כִּי חַיִּים הֵם בְּחִינַת הַחֲכָמָה וְהַמַּחִין שֶׁהֵם עֵקֶר

החיות, כמו שכתוב, החכמה תחיה. ומיתה היא בחינת הסתלקות המחין שהיא החיות, אבל הצדיקים גם במיתתן קרויים חיים, כי גם בעת הסתלקות המחין הם מקבלים חיות מהאוצר מתנת חנם וכנ"ל ועל כן הם יכולים להחיות את כל העולם גם לאחר הסתלקותם על ידי כח האוצר מתנת חנם שממשיכין בעת פשיטותם שהוא בחינת מיתה בחינת הסתלקות המחין:

אות ח

וזה נחמו נחמו, שתי פעמים נחמו, כי ה' יתברך מנחם אותנו על ידי הצדיקי אמת בשני מיני נחמות. כי באמת עקר הנחמה היא התורה הקדושה, כמו שכתוב, זאת נחמתי בעניי כי אמרתך חיתני. אבל אי אפשר להיות עוסק בתורה תמיד, בפרט בגלות המר הזה, אך הצדיקים מחיין אותנו גם בעת שאין עוסקים בתורה על ידי האוצר מתנת חנם שהוא בחינת התורה הנעלמת ועל כן הם מנחמים אותנו בכפלים בשתי מיני נחמות, דהינו במה שמזכין אותנו לעסק בתורה שזהו נחמה אחת, ונחמה שניה היא מה שמחיין אותנו גם בעת הפשיטות מבחינת התורה הנעלמת שהוא החסד חנם שהיה מקיים העולם קדם מתן תורה. וזהו, דברו על לב ירושלים וכו' כי לקחה מיד ה' כפלים בכל חטאתיה קול קורא במדבר פנו דרו ה' וכו', הינו כי דיקא עצם צרותינו הגדולה מהכל יתהפך לנו לנחמה גדולה, כי עקר הצרה הגדולה מכל הצרות הוא הסתלקות הצדיקים, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, שקולה מיתת הצדיקים כפלים פחרפון בית המקדש, וזה בעצמו יתהפך לנו לנחמה כפולה בחינת נחמו נחמו. כי כבר יגעו הצדיקים בחייהם בכל כחם ועבדו ה' יתברך בשכל נפלא ויגיעה גדולה כזאת עד שזכו גם בעת פשיטותם להחיות כל העולם על ידי האוצר מתנת חנם כנ"ל ועל ידי זה פעלו והמשיכו שגם לאחר הסתלקותם שהוא בחינת הסתלקות המחין והחיות מן העולם גם אז יחיו את העולם מהאוצר מתנת חנם כנ"ל. וזה בחינת קול קורא במדבר פנו דרו ה' ישרו בערבה מסלה לאלקיני, הינו שהצדיקים עשו דרו כבושה בעבודת ה' כזה עד שיש דרו להתקרב לה' יתברך גם בבחינת מדבר וערבה ובכל מקומות החרבים והשפלים ובכל מיני עקמימיות שפעולם בכלם יכולין למצא דרו כבושה להתקרב לה' יתברך בבחינת קול קורא במדבר פנו דרו ה' ישרו בערבה מסלה לאלקיני כל גיא ונשא וכל הר וכו' והיה העקב למישור שיהיה דרכים ישרים וכבושים בכל המקומות שפעולם בכל המדבריות ובכל המקומות העקמים והחרבים והשפלים וכו', בכלם יהיה דרו ישר לה' יתברך והכל בכח פשיטותו של הצדיק שהיה כמה פעמים איש פשוט

לְגַמְרֵי שְׁקוֹרֵינּוּ פְּרָאסְטִיק שְׁאֵז הַחִיָּה אֶת עֲצָמוֹ בְּהִדְרֹךְ לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל
שֶׁהוּא בְּחִינַת הַחֶסֶד חֲנָם הַנִּי"ל שֶׁבְּזֶה מְחִיָּה הַכֹּל גַּם אַחֲרֵי הַסְּתַלְקוּתוֹ
וְכַנִּי"ל:

אות ט

וְזֶה שְׁקוֹרֵינּוּ פְּרִשֵׁת דְּבָרִים קִדְּם תִּשְׁעָה בְּאָב, כִּי כָּל פְּרִשֵׁת דְּבָרִים מִדְּבַרְת
מִהִדְרֹךְ לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, כְּמִבְּאֵר שֶׁם הֵיטֵב שֶׁכָּל תּוֹכְחָה שֶׁל מֹשֶׁה שֶׁם הוּא
עַל שִׁפְגָּמוֹ יִשְׂרָאֵל בְּהִדְרֹךְ לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל עַל שֶׁלֹּא הָיוּ חֲזָקִים בְּאֲמוּנָתָם כְּמוֹ
שֶׁמִּתְחִיל שֶׁם, אַחַד עֶשֶׂר יוֹם מִחֲרַב דֶּרֶךְ הַר שְׁעִיר עַד קִדְּשׁ בְּרִנְעַ. וְכִמוֹ
שֶׁפֶרֶשׁ רִשְׁיֵי שֶׁם, אֵין לָךְ דֶּרֶךְ קֶצֶרָה וְכוּ'. וְכָל כֶּךָ הִיְתָה שְׂכִינָה מִתְּלַבְּטָת
בְּשִׁבְלֵכֶם לְמַהֵר בִּיאֲתָכֶם לְאֶרֶץ וְכוּ'. וְכֵן הוֹלֵךְ בְּכָל דְּבָרֵי תּוֹכְחָתוֹ בְּכָל
הַסְּדָרָא כְּלָה שְׁמוֹכִיחַ אוֹתָם עַל שִׁגְרָמוֹ עֲכוֹב בְּהִדְרֹךְ לְבֵא לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל עַד
שֶׁהִכְרָחוּ לְהִתְמַהֵמָה שֶׁם אַרְבָּעִים שָׁנָה, וְכָל זֶה עַל יְדֵי חֲטָא הָעֶגְל
וְהַמְּרָגְלִים שִׁפְגָּמוֹ בְּאֲמוּנָה, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב, וּבִדְבַר הַזֶּה אֵינְכֶם מְאֲמִינִם בְּה'
וְכוּ'. כִּי עֵקֶר תִּקּוּן הַדֶּרֶךְ לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל הוּא אֲמוּנָה שֶׁהִיא בְּחִינַת כַּח
מַעֲשֵׂיו הַנִּי"ל, דְּהֵינּוּ שְׁמֵאֲמִינִים שֶׁה' יִתְבָּרֵךְ בְּרָא הַכֹּל, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב,
בְּרִאשִׁית בְּרָא וְכוּ' וּבְרִצוֹנוֹ נִתְּנָה לָהֶם וּבְרִצוֹנוֹ וְכוּ'. וְהֵם פָּגְמוּ בְּזֶה וְעַל יְדֵי
זֶה גָּרְמוּ לָהֶם עֲכוֹב כָּל כֶּךָ. וְזֶה גַּרְם לָנוּ כָּל הַחֲרָפְנוֹת חֲרָבֵן בֵּית רֵאשׁוֹן
וְשֵׁנִי, כִּי עַל יְדֵי זֶה יֵשׁ כַּח לְהַסְטֵרָא אַחֲרָא לְהִתְעוֹרֵר בְּכָל פְּעַם לְגַרֵשׁ אֶת
יִשְׂרָאֵל מֵאֶרֶץ שְׁזָה נִמְשָׁךְ עַל יְדֵי שְׂאוּמָרִים לָהֶם עֲדִין לְסֻטִּים אֲתָם
שֶׁכְּבִשְׁתֶּם אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל מֵאַחַר שִׁישְׂרָאֵל בְּעֲצָמוֹן פָּגְמוֹ בְּאֲמוּנָה שֶׁעַל יְדֵי זֶה
פָּגְמוּ בְּבְחִינַת כַּח מַעֲשֵׂיו הַגִּיד לְעַמּוֹ וְכוּ' וְכַנִּי"ל, וְעַל כֵּן קוֹרֵינּוּ זֹאת קִדְּם
תִּשְׁעָה בְּאָב, כִּי עַל יְדֵי זֶה עֵקֶר הַגְּלוּת וְהַחֲרָבֵן כַּנִּי"ל, וְאַחֲרֵי כֶּךָ קוֹרֵינּוּ
וְאַתְחַנּוּ בְּשִׁבְתֵּי נַחְמוּ כִּדִּי לְהַמְשִׁיךְ הָאוֹצָר מִתְּנַת חֲנָם שֶׁהַמְּשִׁיךְ מֹשֶׁה רִבְנוּ
בְּרַבּוּי תִּפְלוּתוֹ שֶׁהִתְפַּלֵּל לְבוֹא לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל שֶׁהַכֹּל הָיָה בְּכַח הָאוֹצָר
מִתְּנַת חֲנָם, כְּמוֹ שֶׁמִּבְּאֵר בְּהִתּוֹרָה הַנִּי"ל. וְעַל יְדֵי זֶה אֵף עַל פִּי שֶׁהוּא בְּעֲצָמוֹ
לֹא בָּא לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, אֵף עַל כֵּן עַל יְדֵי זֶה הַמְּשִׁיךְ עָלֵינוּ הָאוֹצָר מִתְּנַת
חֲנָם שְׁזָה עֵקֶר נְחֻמָּתָנוּ בְּעַת גְּלוּתָנוּ מֵאֶרֶצְנוּ, כִּי עֵתָה עֵקֶר חִיּוּתָנוּ עַל יְדֵי
חֶסֶד חֲנָם שֶׁמִּמְשִׁיכִין עָלֵינוּ מֹשֶׁה רִבְנוּ וְכָל הַצְּדִיקִים הָאֲמִתִּיִּים מִהָאוֹצָר
מִתְּנַת חֲנָם שֶׁמְחִיָּה אֶת כָּל הָעוֹלָם תְּמִיד בְּכָל מִינֵי יְרִידוֹת שֶׁפְּעוֹלָם בְּכָל
יְמֵי הַגְּלוּת הָאֶרֶץ הַמֵּר הַזֶּה בְּכָלל וּבִפְרָט שֶׁעַל יְדֵי זֶה הַחֶסֶד חֲנָם חוֹזְרִין
וְעוֹשִׂין דֶּרֶךְ כְּבוֹשָׁה לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל כַּנִּי"ל כִּדִּי שְׁנִזְכָּה לָשׁוּב לְאֶרֶצְנוּ בְּמַהֲרָה
בְּיָמֵינוּ, אָמֵן:

הַלְכָה הַה נְכַלל בְּהַלְכוֹת פְּקֻדוֹן הַלְכָה הַה:

אות א

כָּל הָאֱמָנִין שׁוֹמְרֵי שְׂכָר הֵן כִּי אַרְבָּעָה שׁוֹמְרֵין הֵם בְּחִינַת תְּקוּן הַמַּלְכוּת כַּנִּי"ל וְדִינֵיהֶם שְׁלֵשָׁה שְׁהֵם חַיִּיב וּפְטוּר וּמְמַצֵּעַ. דְּהֵינּוּ שׁוֹמְרֵי חֲנָם פְּטוּר מִן הַכֹּל וְשׁוֹאֵל חַיִּב בְּכֹל. וְשׁוֹמְרֵי שְׂכָר וְשׁוֹכְרֵי פְטוּרִים בְּמִקְצֵת וְחַיִּיבִים בְּמִקְצֵת, שְׂזָה בְּחִינַת טוֹב וְהַהֲפָךְ דְּהֵינּוּ רַע וְהַמְמַצֵּעַ דְּהֵינּוּ בְּחִינַת עַץ הַדַּעַת הַמְעַרְבֵי טוֹב וְרַע שְׁעַל יְדֵי שְׁלֹשׁ בְּחִינּוֹת אֱלוֹהֵי תְקוּן הַמַּלְכוּת שְׂזָה בְּחִינַת מִצְוֹת עֲשֵׂה וּמִצְוֹת לֹא תַעֲשֶׂה וּרְשׁוֹת, דְּהֵינּוּ לְהַכְנִיעַ הָרַע וְלַעֲשׂוֹת טוֹב. וּלְבָרֵר בְּחִינַת עַץ הַדַּעַת לְהַעֲלוֹת הַטוֹב אֶל הַקִּדְשָׁה בְּבְחִינַת שְׁלֵמוֹת לְשׁוֹן הַקִּדְשׁ עַל יְדֵי תְרַגּוּם וְכַמּוּבָן כֹּל זֶה מִמַּאֲמָר תַּנְפִּלָּה לְחַבְקוּק (סִימָן יט) וְזֶה בְּחִינַת (תְּהִלִּים לד) סוּר מֵרַע וַעֲשֵׂה טוֹב בְּקֶשׁ שְׁלוֹם שְׁהֵם שְׁלֹשׁ בְּחִינּוֹת הַנִּי"ל לְהַכְנִיעַ הָרַע וְלַעֲשׂוֹת טוֹב וּלְבָרֵר וְלַהַעֲלוֹת הַטוֹב מִבְּחִינַת הַמְמַצֵּעַ שְׂזָה בְּחִינַת בְּקֶשׁ שְׁלוֹם כִּי שְׁלוֹם הוּא הַמְמַצֵּעַ בֵּין שְׁנֵי הַפְּכִים וְעַל יְדֵי תְקוּן בְּחִינַת הַמְמַצֵּעַ בְּחִינַת עַץ הַדַּעַת עַל יְדוֹ נַעֲשֶׂה שְׁלוֹם כִּי נִתְבָּרַר וְנִמְתָּק מִהָרַע וְעוֹלָה אֶל הַטוֹב וְנַעֲשֶׂה שְׁלוֹם בֵּין יָמִין וּשְׂמָאל וְעַל כֵּן שְׁלוֹם בְּגִימָטְרִיא חֲשַׁמ"ל עִם הַכּוֹלָלִים כַּמּוּבָא, כִּי חֲשַׁמ"ל הוּא בְּחִינַת תְּקוּן לְשׁוֹן תְּרַגּוּם בְּחִינַת עַץ הַדַּעַת כַּנִּי"ל:

אות ב

וְזֶה שְׁלֹשֶׁת הַדִּינִים שֶׁל הָאֲרָבָעָה שׁוֹמְרֵים שְׁהֵם בְּחִינַת תְּקוּן הַמַּלְכוּת כַּנִּי"ל שְׁהֵם חַיִּיב וּפְטוּר וּמְמַצֵּעַ. בְּחִינַת שְׁלֹשָׁה תְקוּנִים הַנִּי"ל כַּנִּי"ל שְׁלֹשׁ בְּחִינּוֹת טוֹב וְרַע וּמְמַצֵּעַ כַּנִּי"ל. וְזֶה בְּחִינַת שׁוֹמְרֵי חֲנָם נִשְׁבָּע עַל הַכֹּל וּפְטוּר שְׂזָה בְּבְחִינַת הַקִּדְשָׁה בְּחִינַת טוֹב שְׁשֵׁם כֹּל הַפְּטוּרִים וְאִין שְׁם שׁוֹם חַיִּיב כֹּל וְזֶה בְּחִינַת שׁוֹמְרֵי חֲנָם שְׂאִינוֹ חֲפָץ בְּשׁוֹם תַּשְׁלוּם שְׂכָר רַק עוֹשֶׂה הַכֹּל מֵאַהֲבָה כִּבְּן הָעוֹבֵד אֶת אָבִיו מֵאַהֲבָה שְׂזָה בְּחִינַת תְּקוּן הַמַּלְכוּת עַל יְדֵי

בְּחִינַת בֵּן בְּבַחֲיִנַת כָּל יִשְׂרָאֵל בְּנֵי מְלָכִים הֵם (כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֹנָם לְבִרְכָה (שֶׁבֶת). אָבֵל שׂוֹאֵל הוּא לְהַפְדֹּת שְׂכָל הַנְּאֻה שְׁלוֹ שְׁזָה כְּנֶגֶד בְּחִינַת הַסְטֵרָא אַחְרָא שְׁמִבְקֻשְׁתּוֹ וּמִתְאַוָּה כָּל הַתְּאֻוֹת וְהַהֲנְאוֹת וְעַל כֵּן הוּא צָרִיךְ שְׁמִירָה יִתְרָה כִּי שָׁם צָרִיךְ לְשָׁמֵר בְּיוֹתֵר וְעַל כֵּן חָיֵב בְּכָל כִּי שָׁם כָּל הַחַיּוּבִים כִּי הִיא נִקְרָאת חוֹבָה כְּמוֹבָא. וְהַשׁוֹמֵר שְׂכָר הוּא בְּחִינַת הַעֲבָד כִּי נִשְׁכָּר לוֹ לְשָׁמֵר כְּעֲבָד, וְעַל כֵּן הוּא מִמְצָע וְחָיֵב בְּמִקְצַת וּפְטוֹר בְּמִקְצַת בְּבַחֲיִנַת עַץ הַדְּעַת שְׁמִעָרְב טוֹב וְרַע שְׁזָה בְּחִינַת מִטִּיט שֶׁהוּא בְּחִינַת עֲבָד :

אות ג

וְזֶה בְּחִינַת הָאֱמִינִין שֶׁהֵם שׁוֹמְרֵי שְׂכָר כִּי שְׁמַעְתִּי מֵאֲדוֹנָנוּ מוֹרְנוּ וּרְבָנוּ גְרוֹ יְאִיר אֶצֶל הַמַּאֲמָר תִּפְלָה לְחַבְקוֹק הַנִּי"ל בְּמָה שֶׁאָמַר שָׁם שְׁבַחֲיִנַת מִיֵּלָה הוּא בְּבַחֲיִנַת חֲשֵׁמ"ל בְּבַחֲיִנַת שְׁלֵמוֹת לְשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ עַל יְדֵי תַרְגוּם שֶׁהוּא עַץ הַדְּעַת דְּהֵינּוּ שְׁמִבְרָרִין וּמַעְלִין הַטוֹב אֶל הַקֹּדֶשׁה עֵינֵן שָׁם. וְאָמַר שְׁזָהוּ תְּשׁוּבַת הַמִּינִין כְּדֹאִיתָא בְּמִדְרַשׁ שֶׁשְׂאֵלוֹ אִם הִי יִתְבָּרַךְ רוֹצֵה בְּמִיֵּלָה לְמָה לֹא בָרָא אֶת הָאָדָם מְהוּל. כִּי אֵיךְ אֶפְשָׁר שִׁיְהִיָּה מַעֲשֵׂה הִי יִתְבָּרַךְ חֲסֵר תִּקּוּן? אֵד הוּא בְּבַחֲיִנָה הַנִּי"ל כִּי אֵף עַל פִּי שֶׁהִלְשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ הַבֵּא מְלַמְעָלָה הוּא שְׁלֵם עִם כָּל זֶה אֵינִן לוֹ שְׁלֵמוֹת כִּי אִם עַל יְדֵי הַטוֹב שְׁמַעְלִין מְלִשׁוֹן תַּרְגוּם וְזֶה בְּחִינַת הַמִּיֵּלָה כְּנִי"ל הֵינּוּ כִּי אֵינִן שְׁלֵמוֹת לְהַדְּבָרִים הַבָּאִים מְלַמְעָלָה לְעוֹלָם הַזֶּה כִּי אִם כְּשֶׁמְבָרְרִין הַקֹּדֶשׁה בְּעוֹלָם הַזֶּה מִבְּחִינַת עַץ הַדְּעַת טוֹב וְרַע שֶׁהוּא בְּחִינַת שְׁלֵמוֹת לְשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ עַל יְדֵי לְשׁוֹן תַּרְגוּם. וְנִרְאֶה לְעֵינֵי דַעְתִּי שְׁזָה מְרַמֵּז גַּם כֵּן בְּמִדְרַשׁ שֶׁאִיתָא שָׁם עַל זֶה חֲטִים צָרִיכִים לְטַחֵן וְכוּי אֶפְלוֹ אָדָם צָרִיךְ תִּקּוּן עֵינֵן שָׁם. הֵינּוּ שְׂכָל הַדְּבָרִים צָרִיכִין תִּקּוּן דְּהֵינּוּ בְּרוּר שְׁזָה בְּחִינַת בְּרוּר עַץ הַדְּעַת וְזֶה בְּחִינַת הַמִּיֵּלָה כְּנִי"ל. וְזֶה בְּחִינַת כָּל הָאֱמִנוֹת שְׁבַעֲוֹלָם כִּי בְּוֹדָאֵי כָּל אֲשֶׁר עָשָׂה הָאֱלֹקִים עָלָיו אֵינִן לְהוֹסִיף וּמִמְנוֹ אֵינִן לְגַרֵעַ וְאֵת הַכָּל יָפָה עָשָׂה וְאֵף עַל פִּי כֵּן כָּל הַדְּבָרִים צָרִיכִים תִּקּוּן עַל יְדֵי הָאָדָם וְזֶה בְּחִינַת כָּל הָאֱמִנוֹת כִּי אֵינִן שׁוֹם כְּלִי גְמוּר נִבְרָא מִן הַשְּׁמַיִם וְצָרִיכִין דִּיקָא בְּנֵי אָדָם הַתְּחַתּוֹנִים לְהִיּוֹת אֱמִינִין וּלְתַקּוֹן הַכְּלִים. כִּי לְזֶה בָּרָא הִי יִתְבָּרַךְ אֶת עוֹלָמוֹ שְׁבַנֵי אָדָם יִתְקַנוּ כָּל הַדְּבָרִים שְׁזָה בְּחִינַת בְּרוּר עַץ הַדְּעַת בְּחִינַת שְׁלֵמוֹת לְשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ עַל יְדֵי תַרְגוּם שְׁזָה בְּחִינַת תִּקּוּן הַמִּיֵּלָה כְּנִי"ל. וְזֶה שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֹנָם לְבִרְכָה בְּמִסְכַּת קְדוּשִׁין שֶׁצָּרִיךְ לְלַמֵּד אֱמִנוֹת וְאַחַר כֵּן יִשָּׂא אִשָּׁה כְּמוֹ שְׁפִתוֹב רֵאָה חַיִּים עִם הָאִשָּׁה וְכוּי חַיִּים זֶה בְּחִינַת אֱמִנוֹת כִּי הָאֱמִנוֹת הוּא גַּם כֵּן בְּחִינַת תִּקּוּן הַבְּרִית כְּנִי"ל וְזֶה שֶׁאָמְרוּ שָׁם שֶׁאֵינִן עֲנִיּוֹת מִן הָאֱמִנוֹת וְלֹא עֲשִׁירוֹת וְכוּי אֶלָּא יִבְקֶשׁ רַחֲמִים מִמִּי וְכוּי. כִּי אֵף שֶׁאֵנּוּ רוֹאִין שְׁבַנֵי אָדָם מִתְּפָרְנְסִין מִן הָאֱמִנוֹת צָרִיךְ לִידַע וּלְהֶאֱמִין שְׁזָה רַק עַל יְדֵי שְׁמַתְקוֹן אוֹתוֹן הַכְּלִים שְׁגוֹמֵר עַל יְדֵי אֱמִנוֹת שְׁלוֹ שְׁזָה בְּחִינַת תִּקּוּן הַבְּרִית כְּנִי"ל וְעַל

יְדֵי זֶה נִמְשָׁךְ לֹו פְרָנְסָה כִּי בָזָה תְלוּי הַפְרָנְסָה כְּמוֹבָא כְּמָה פְעָמִים שְׁפָרְנְסָה
תְלוּיָה בְתַקּוֹן הַבְּרִית וְעֵקֶר עַל יְדֵי שְׁמִבְרַר הַבְּרוּרִים וּמַעֲלָה אוֹתָם לְמַעֲלָה
שְׁעַל יְדֵי זֶה נִמְשָׁךְ הַשְּׁפַע כִּידוּעַ:

נִמְצָא שְׁאָף עַל פִּי שְׁמֵת־פְרָנְס מִן הָאֲמֵנוֹת אֵין זֶה רַק עַל יְדֵי הַתְקוֹן וְהַבְּרוּר
כְּנִי"ל וְעַל כֵּן אֵין עֲנִיּוֹת וְעֲשִׁירוֹת מִן הָאֲמֵנוֹת רַק לְפִי הַתְקוֹן לְפִי מַה שְׁזוֹכָה
לְבָרַר וּלְתַקֵּן כְּנִי"ל. וְזֶהוּ שְׁאָמְרוּ יֵאלֹא יִבְקֹשׁ רַחֲמִים, כִּי הָעֵקֶר בְּתַפְלָה כִּי
עֵקֶר הַבְּרוּר וְהַתְקוֹן הוּא הַתְפָּלָה כְּמוֹבָא שְׁהַבְּרוּר הַגָּדוֹל בְּיוֹתֵר הוּא רַק
עַל יְדֵי הַתְפָּלָה וְזֶהוּ שְׁאָמְרוּ שֶׁם 'מִנִּיחַ אֲנִי כָל אֲמֵנוֹת שְׁבַעוֹלָם וְאֵינִי מְלַמֵּד
אֶת בְּנֵי אֵלֹא תוֹרָה' כִּי הַתּוֹרָה מְתַקֵּנָה הַכֹּל וְעַל כֵּן הַתּוֹרָה נִקְרָאת אֲמוֹן.
כְּמוֹ שְׁכַתּוּב וְאַהֲיָה אֲצִלוֹ אֲמוֹן. אֲבָל חוּץ מִהַתּוֹרָה דְּהֵינּוּ מִי שְׁאֵינּוּ זוֹכָה
לְלַמֵּד תּוֹרָה בְּיָדָיו צָרִיךְ לְלַמֵּד אֲמֵנוֹת כְּמוֹ שְׁהַזְהִירוּ שֶׁם רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם
לְבָרְכָה מְאֹד כִּי הָאֲמֵנוֹת הוּא תְקוֹן וּבְרוּר בְּחִינַת תְקוֹן הַבְּרִית וְעַל יְדֵי זֶה
זוֹכִין לְפְרָנְסָה כְּנִי"ל. וְזֶה שְׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבָרְכָה שְׁהַבְּטָלָה מְבִיאָה
לְיַדֵי זְמָה הֵינּוּ מִי שְׁאֵינּוּ עוֹשֶׂה מְלָאכָה בָּא לְיַדֵי פְגָם הַבְּרִית כִּי בְטוּל
הָאֲמֵנוֹת הוּא בְּחִינַת פְגָם הַבְּרִית כְּנִי"ל. וְזֶה שְׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם
לְבָרְכָה כָּל שְׁאֵינּוּ מְלַמֵּד בְּנוֹ אֲמֵנוֹת כְּאֵלוֹ לְמַדּוֹ לְסֻטוֹת. כִּי לְסֻטוֹת וּגְזֵלָה
הִיא בְּחִינַת פְגָם בְּרִית כְּמוֹ שְׁכַתּוּב רַבְּנוּ זְכוֹרֵנוּ לְבָרְכָה בְּמֵאֲמָר גְּזֵלָה (סִימָן
סט) כִּי אֲפֵלוֹ אִם אֵינּוּ בָּא לְיַדֵי גְזֵלוֹת אֵף עַל פִּי כֵן נִקְרָא גְזֵלָן כְּאֵלוֹ גּוֹזֵל
אֶת הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא כְּבִיכּוֹל כִּי לֵהִי הָאֲרָץ וּמְלוּאָה (תְּהִלִּים כד) וְאֵין
הָאָדָם זוֹכָה וְרָשָׁאי לְהֵנוֹת מִן הָעוֹלָם עַד שְׁיִתְקֹן הַדְּבָרִים שְׁעַל יְדֵי זֶה קוֹנֶה
וְזוֹכָה אוֹתָן הַדְּבָרִים שְׁזֶה בְּחִינַת אֲסוּר לְהֵנוֹת מִן הָעוֹלָם הַזֶּה קֹדֶם שְׁיִבְרָךְ
שְׁהוּא הַתְקוֹן וּלְאַחַר הַבְּרָכָה הוּא שְׁלוֹ כְּמוֹ שְׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם
לְבָרְכָה מְאַחַר שְׁהוּא תְקֵנוּ אֲבָל קֹדֶם בְּרָכָה נֵאֱמַר לֵהִי הָאֲרָץ וּמְלוּאָה
וְהִנְהִנָּה בְּלֹא בְרָכָה כְּאֵלוֹ גּוֹזֵל אֶת הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא וּכְנֻסַת יִשְׂרָאֵל כְּמוֹ
שְׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבָרְכָה שֶׁם בְּבִרְכוֹת. וְעַל כֵּן צָרִיךְ הָאָדָם לְעַסֵּק
דִּיקָא בְּאֵיזָה עֵסֶק אוֹ בְּתוֹרָה אוֹ בְּאֲמֵנוֹת וּמִשָּׂא וּמִתֵּן כִּדִּי שְׁיַעֲשֶׂה אֵיזָה
תְקוֹן שְׁבִשְׁבִיל זֶה בָּא לְעוֹלָם הַזֶּה וְעַל כֵּן מִי שְׁאֵין לוֹ אֲמֵנוֹת הוּא גְזֵלָן כְּאֵלוֹ
גּוֹזֵל אוֹתוֹ וְיִתְבָּרַךְ כְּנִי"ל:

נִמְצָא שְׁהָאֲמֵנוֹת הוּא בְּבִחִינַת תְקוֹן הַבְּרִית בְּבִחִינַת מִילָה שְׁהוּא בְּחִינַת
חֲשֵׁמ"ל שְׁהוּא בְּחִינַת שְׁלֵמוֹת לְשׁוֹן הַקְדָּשׁ עַל יְדֵי הַתְרַגּוּם שְׁהוּא בְּחִינַת
עַץ הַדְּעַת כְּנִי"ל וְעַל כֵּן הָאֲמֵנִין הֵם שׁוֹמְרֵי שְׁכָר כִּי הֵם בְּבִחִינַת שׁוֹמְרֵי שְׁכָר
שְׁהֵם בְּבִחִינַת תְּרַגּוּם בְּבִחִינַת עַץ הַדְּעַת כְּנִי"ל:

אות ד

וכן השוכר דינו כמו שומר שכר כי שומר שכר הוא בחינת עבד שעובד על מנת לקבל פרס פנ"ל ועל כן הוא בבחינת מט"ט בחינת עבד בחינת עץ הדעת שמערב טוב ורע ועל כן השומר שכר דינו הוא חיוב ופטור פנ"ל וכן השוכר הוא גם כן בבחינת זו מאחר שיש לו הנאה שמשתמש בהחפץ הוא גם כן בבחינת העובד על מנת לקבל פרס שהוא בחינת עבד פנ"ל כי אלו הארבעה שומרים הם רומזים גם כן בעבודת ה' כי העובדים נקראים שומרים כמו שכתוב וישמר משמרת מצותי וכו' (בראשית פרשת תולדות) ויש בהם ארבע בחינות הנ"ל וכללותם שלש בחינות הנ"ל דהינו חיוב ופטור ומערב משניהם. ויש לרמז שזה בחינת ארבעה שנכנסו לפרדס שכתב רבנו גרו יאיר (סימן לא) שאלו הארבע בחינות הם בהנכנסין לעבודת ה' ולהתקרב להצדיק, כי יש שנכנס בשלום ויצא בשלום בחינת רבי עקיבא ויש להפך שמקצץ בנטיעות ויש בחינת הציץ ונפגע הציץ ומת דהינו שחוטף ונכנס לפניו ממדרגתו עין כל זה במאמר של פסופין. וזה בחינת הארבעה שומרים וכללותם שלש דהינו חיוב ופטור וממצע פנ"ל, דהינו שומר חנם פטור מן הכל שזה בחינת העובד את ד' באהבה בחנם בלי שום קבלת פרס ושם הוא בחינת כל הפטורים כי הוא תכלית שלמות הקדשה שאין שם שום חיוב כלל וזה בחינת נכנס בשלום ויצא בשלום, שהוא שלמות הקדשה. ויש להפך בחינת שואל שכל הנאה שלו ואינו משלם שום שכר והוא ממש בהפך משומר חנם שהוא בחינת שומר ועובד בחנם בלי שום קבלת שכר והוא בחינת חנם שבקדשה כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה מה אני בחנם אף אתם בחנם, ושואל להפך שהוא בחינת חנם דסטרא אחרא שנקראת חנם כמו שכתוב זכרנו את הדגה אשר נאכל במצרים חנם בלא מצות כי הוא רוצה כל התאות בחנם בלי שכר דהינו בלי שום מצות ועבודת ה' וזהו בחינת שואל שכל הנאה שלו ואינו משלם שום שכר וזה בחינת מקצץ בנטיעות שהוא בחינת רע לגמרי פנ"ל ועל כן הוא חייב בכל כי שם כל החיובים פנ"ל. ושומר שכר הוא בחינת שומר ועובד בשביל לקבל שכר וכן שוכר הוא בחינת שנותן שכר דהינו בחינת עבודת ה' שהוא בחינת שכר שנותנים לו יתברך כבב"כ כמו שכתוב אם טוב בעיניכם הבו שכרי (זכריה יא) אבל הוא יש לו הנאה גם כן בחינת השוכר שיש לו הנאה מן החפץ. ואלו השתי בחינות דהינו שומר שכר ושוכר שהם בבחינת עובדים על מנת לקבל פרס פנ"ל ועל כן הם בבחינת עבד בחינת מט"ט בחינת עץ הדעת טוב ורע פנ"ל, הם בבחינת הציץ ונפגע הציץ וכו' כי פגם שלהם היה בבחינת פגם עץ הדעת כמובא וכמו שאיתא בתקונים כי ביום אכלך ממנו מות תמות בההוא יומא הציץ וכו' כי זה הפגם של הציץ דהינו שנכנס ומסתכל במה שאינו ראוי לו זה הפגם הוא מחמת שרוצה לקבל שכר ועבודתו וכניסתו לפניו להקדשה

הוא בשביל שְׂכָר וְעַל כֵּן מֵאַחַר שְׂבוּחַר בְּשֹׁכֵר וְתֹאב לְהִשְׁכָּר עַל יְדֵי זֶה יוּכַל לָבוֹא לְעֵבֶר עַל רְצוֹנוֹ יִתְבַּרְךָ לְכַנֵּס לְפָנִים מִמְחֻצְתוֹ מִחֻמַּת תַּאֲוַת הַשֹּׁכֵר הַמְּפֹלֵא, כִּי בְּחִינַת כְּנִיסַת הַפְּרֻדִּים זֶהוּ בְּעֵצְמוֹ הַשֹּׁכֵר נִמְצָא שְׂבֻחַת הַצִּיץ הוּא בְּחִינַת הָעוֹבֵד בְּשִׁבְלֵי שֹׁכֵר עוֹלָם הֵבֵא שְׁעַל יְדֵי זֶה יוּכַל לָבוֹא לְבְּחִינַת הַצִּיץ לְכַנֵּס לְפָנִים מִמְחֻצְתוֹ כְּנִי"ל. וְזֶה בְּחִינַת שׁוֹמֵר שֹׁכֵר וְשׁוֹכֵר כְּנִי"ל. אֲבָל הָעוֹבֵד בְּלִי שׁוֹם קִבְּלַת פְּרֻס רַק שְׂרוּצָה לְעֵבֶדוֹ וְלַעֲשׂוֹת רְצוֹנוֹ יִתְבַּרְךָ לְבַד בְּיָדָיו לֹא יִכְנָס לְפָנִים מִהָרְאוּי לֹא וְלַעֲבֹר עַל רְצוֹנוֹ יִתְבַּרְךָ מֵאַחַר שְׂאִינוֹ רוּצָה שׁוֹם דְּבַר רַק רְצוֹנוֹ יִתְבַּרְךָ :

אות ה

גַּם יֵשׁ לְרַמְזוֹ שְׁשׁוֹמֵר שֹׁכֵר וְשׁוֹכֵר שֶׁהֵם בְּחִינַת עוֹבְדִים בְּשֹׁכֵר הֵם בְּחִינַת מֵה שֶׁכָּתֵב רַבֵּנוּ נִרְוּ יָאִיר (סִימָן ה) שֵׁישׁ שְׁנֵי בְּחִינּוֹת בְּעוֹבְדַת ה' יֵשׁ שְׁעוֹבֵד בְּשִׁבְלֵי שֹׁכֵר עוֹלָם הֵבֵא כִּי אֵין מִתְעַנֵּג בְּהַמְצָוָה בְּעֵצְמָה רַק שֹׁכֵר לְבִסוּף וְזֶה בְּחִינַת שׁוֹמֵר שֹׁכֵר שֶׁשֹּׁכֵרוֹ לְבִסוּף. אֲבָל יֵשׁ צְדִיק שְׁעוֹשֶׂה הַמְצָוָה בְּשִׂמְחָה גְּדוֹלָה כֹּל כֵּךְ שֵׁישׁ לוֹ תְּעַנּוּג גְּדוֹל מִהַמְצָוָה בְּעֵצְמָה עַד שְׂאִין רוּצָה בְּשׁוֹם שֹׁכֵר עוֹלָם הֵבֵא רַק שֹׁכֵרוֹ בְּהַמְצָוָה בְּעֵצְמָה וְכוּ' עֵינֵי שֶׁם וְזֶה בְּחִינַת שׁוֹכֵר שֶׁמְקַבֵּל הַנְּאֻה מִיָּד וְאֵין צָרִיךְ לְצַפּוֹת לְשִׁלּוֹם שֹׁכֵר כִּי שֹׁכֵרוֹ תִּכְרָף בְּהַדְּבַר הַנְּשָׂמָר בְּעֵצְמוֹ כִּי מְקַבֵּל תְּעַנּוּג מִשְׂמִירַת מְצוֹתָיו יִתְבַּרְךָ בְּעֵצְמוֹ. וְעַל כֵּן נִחְלָקוּ עַל שׁוֹכֵר כִּי צַד מְשַׁלֵּם וְסוֹבֵר רַבִּי מֵאִיר שְׂדִינּוֹ כְּשׁוֹמֵר חֲנָם כִּי מֵאַחַר שְׂאִין מְצַפֶּה לְתִשְׁלּוֹם שֹׁכֵר רַק שֹׁכֵרוֹ מִיָּד כְּנִי"ל עַל כֵּן הוּא בְּתַכְלִית שְׁלֵמוֹת הַקְּדוּשָׁה וְעַל כֵּן סוֹבֵר שֶׁהוּא בְּבְּחִינַת שׁוֹמֵר חֲנָם שֶׁפְּטוֹר מִן הַכֹּל שֶׁהוּא בְּחִינַת שְׁלֵמוֹת הַקְּדוּשָׁה שְׂאִין שֶׁם שׁוֹם חִיּוֹב כְּנִי"ל. אֲבָל נִחְלָק עֲלָיו רַבִּי יְהוּדָה וְסוֹבֵר שְׂדִינּוֹ כְּשׁוֹמֵר שֹׁכֵר וְהִלְכָה כְּמוֹתוֹ כִּי אֵף עַל פִּי שְׂזָה תַכְלִית הַשְּׁלֵמוֹת לְקַבֵּל תְּעַנּוּג וְשֹׁכֵר מִהַמְצָוָה בְּעֵצְמָה אֵף עַל פִּי כֵן אֵין רְאוּי לְעֵבֶד בְּשִׁבְלֵי כֵן כִּי תַכְלִית הַשְּׁלֵמוֹת הוּא לְעֵבֶד אוֹתוֹ יִתְבַּרְךָ בְּלִי שׁוֹם שֹׁכֵר כָּלֵל וְאֵפְלוֹ שֶׁלֹּא בְּשִׁבְלֵי כְּנִינַת הַשֹּׁכֵר שֶׁל הַמְצָוָה בְּעֵצְמָה וְעַל כֵּן הַשׁוֹכֵר שֶׁהוּא מְשַׁלֵּם שֹׁכֵר בְּשִׁבְלֵי לְהַשְׁתַּמֵּשׁ בְּהַדְּבַר הַנְּשָׂמָר שְׂזָה בְּחִינַת שְׁעוֹבֵד ה' בְּשִׁבְלֵי לְהַשְׁתַּמֵּשׁ וְלְקַבֵּל הַנְּאֻה מִשְׂמִירַת מְצוֹתָיו יִתְבַּרְךָ כְּנִי"ל וְעַל כֵּן דִּינּוֹ גַּם כֵּן כְּשׁוֹמֵר שֹׁכֵר מֵאַחַר שְׁעַל כֹּל פְּנִים רוּצָה בְּשֹׁכֵר כְּנִי"ל וְעַקֵּר הַשְּׁלֵמוֹת בְּבְּחִינַת שׁוֹמֵר חֲנָם בְּלִי שׁוֹם שֹׁכֵר לְגַמְרֵי וְהוּא בְּחִינַת פְּטוֹר לְגַמְרֵי שְׂאִין שֶׁם שׁוֹם חִיּוֹב כְּנִי"ל בְּחִינַת נְכֻסָּה בְּשִׁלּוֹם וְיֵצֵא בְּשִׁלּוֹם כְּנִי"ל :

וְזֶה בְּחִינַת שְׂנִקְרָאִין 'נְכֻסָּין לְפְרֻדִּים' בְּחִינַת שׁוֹמְרִים שְׂנִכְנָסִין לְפְרֻדִּים לְשִׁמּוֹר כְּנִי"ל :

אות א

האמנין שומרי שְׁכָר הוּ - עֵינֵי הָאֲרֻבָּעָה שׁוֹמְרִים :

על פי המאמר מישראל דספינא וכוי (סימן ל) עין שם כי השכל התחתון בחינת חכמה תתאה שהוא בחינת החכמה שבכל עולם ועולם המנהגת את העולם היא בחינת מלכות ולבוא לזה השכל הוא על ידי שוּנָא בצע ועל כן ביומוי דשמואל וכוי וצריך להמשיך חיות לזה השכל ועקר החיות הוא מאור הפנים המאיר ברגלים וכוי. ולפעמים נופל בחינת חכמה תתאה בחינת השכל הנ"ל בחינת מלכות ונעשה מזה ארבע מלכיות וכוי וצריך כל אחד לראות לחתך ולהבדיל את בחינת מלכות דקדשה מן הארבע מלכיות וזה נעשה על ידי החסד בבחינת והוכן בחסד פסא בחינת קצרו לפי חסד וכוי. ובשביל זה רדף אברהם אחר הארבעה מלכים כי הם בחינת הארבע מלכיות, כי הוא היה איש חסד ועל ידי החסד חתך והבדיל מלכות דקדשה מהארבע מלכיות ועל כן יצאו ממנו ארבעה בנים שהם כנגד ארבעה בנים דברה תורה וכוי שהם בחינת ד, בחינת מלכות דקדשה שהיא בחינת ד וכוי עין שם כל זה באר היטב:

אות ב

וזה בחינת ארבעה שומרים, כי השמירה זה בחינת מלכות שהוא בחינת שומר, כמובא, כי היא מדת לילה שאז צריכין שמירה פידוע ועל כן הם ארבעה שומרים כנגד בחינת המלכות שהיא בחינת ד כנ"ל ששם צריכין שמירה מן הארבע מלכיות. ועקר השמירה הוא כפי מה שזוכין להעלות את המלכות דקדשה מהארבע מלכיות על ידי החסד ומחיינ אותה על ידי אור הפנים כי על ידי זה נשמרין מכל מיני הזקות. כי כל החפצים של האדם וכל העשירות שלו הם בחינת מלכות, כי מלכות היא בחינת

עשירות, כי מבחינת מלכות יוצאין כל הדברים שבעולם כי היא בחינת השכל המנהיג את כל העולם כנ"ל. ועל כן עקר תקוון מלכות דקדושה על ידי שווא בצע, כי כשנופלין אל תאות ממון אזי פוגמין במלכות דקדושה שהיא בחינת עשירות כנ"ל, אבל מי ששווא בצע וזוכה לבחינת חכמה הנ"ל, בחינת מלכות דקדושה אזי הממון והעשירות שלו וכל החפצים שלו יקר מאד, כי ממון דקדושה יקר מאד, כמובא בדברי רבנו זכרוננו לברכה במקום אחר, כי היא בחינת מלכות דקדושה כנ"ל. ועל כן ממון דקדושה צריך שמירה גדולה, כי הוא בחינת מלכות ששם צריך שמירה גדולה מבחינת הארבע מלכיות שהם בחינת חיות רעות, כמו שכתוב בדניאל ובזכריה שהמשיל את הארבע מלכיות בארבע חיות רעות, כי מהן באין כל הזקוקות שבעולם. ועל כן ממון דקדושה צריך שמירה גדולה מהם (ויכמו שהזהיר רבנו זכרוננו לברכה מאד מאד כמה פעמים לשמר מאד מאד ממון ישראל שהיא בחינת ממון דקדושה, כי הוא צריך שמירה גדולה כנ"ל). ועקר השמירה של הממון והעשירות שהוא בחינת מלכות הוא על ידי שמעלין את בחינת המלכות חכמה תתאה הנ"ל מן הארבע מלכיות ומעלין אותה ומחייין אותה על ידי אור הפנים על ידי זה נשמרין מכל מיני הזקוקות מגנבה ואבדה ואונסין, כי הארבע מלכיות הם בחינת חיות רעות הדורסים וטורפים כנ"ל וזה בחינת אונסין שהם על ידי חיה רעה ולסטים מזין וזה בחינת הארבע מלכיות כנ"ל. ועל כן כשחותכין ומבדילין את המלכות דקדושה מהם על ידי זה נצולין מאונסין כנ"ל. ועל ידי שמחייין את החכמה תתאה על ידי אור הפנים כנ"ל על ידי זה נצולין מגנבה ואבדה כי גנבה ואבדה הם על ידי פגם הדעת, כי עקר הגנבה והאבדה הם באים בהסח הדעת שאז דיקא בא הגנב וכן האבדה כידוע בחוש ועל כן הגנבה ואבדה הם בחינת פגם הדעת, ועל כן על ידי שמחייין החכמה תתאה בחינת מלכות על ידי אור הפנים שהוא בחינת הארת השכל עליון שמאיר ומשלים השכל התחתון נמצא שנשלם השכל ועל כן על ידי זה נצולין מגנבה ואבדה שהם תלויים בשלמות הדעת כנ"ל, נמצא שעל ידי שמעלין את המלכות דקדושה מהארבע מלכיות ומחייין אותה על ידי אור הפנים על ידי זה נצולין מכל מיני הזקוקות מגנבה ואבדה ואונסין כנ"ל:

אות ג

וזה בחינת החלוקי דינים שיש בין השומרים, כי שואל חיב בכל, כי שואל כל הנאה שלו ועל כן חיב בכל, כי עקר העלאת המלכות דקדושה מהארבע מלכיות היא על ידי החסד בבחינת והוכן בחסד כסא. ועל כן כל החפצים של אדם שהם בחינת מלכות שלו והאדם מקבל הנאה מכל חפץ וחפץ

וזאת ההנאה זה בחינת אהבה, בחינת חסד שמשם באים כל האהבות וההנאות ועל כן צריך כל אדם לראות להעלות כל האהבות וההנאות שיש לו מאיזה חפץ או מאיזה דבר שבעולם להעלות הכל לה' יתברך להעלות האהבה לשרשה לבחינת חסד שבקדשה ואזי על ידי זה על ידי שמעלה האהבה שבאותו הדבר לבחינת חסד שבקדשה על ידי זה הוא מעלה את בחינת המלכות מהארבע מלכיות על ידי החסד שבקדשה שעל ידי זה עקר העלאת המלכות כנ"ל, כי החפצים בעצמן הם בחינת מלכות כנ"ל וכשאין מעלה חסד ושלוש האהבה שבאותו החפץ לשרשה אזי חסד ושלוש, על ידי זה נותן כח לארבע מלכיות של הסטרא אחרא, כי כמו שהעלאת המלכות דקדשה על ידי החסד שבקדשה, כמו כן להפוך על ידי האהבות הנפולות חסד ושלוש מתגבר חסד ושלוש, מלכות הרשעה שהם הארבע מלכיות, כי כל התאות שבעולם הם בחינת אהבות נפולות ועל ידיהם מתגבר חסד ושלוש, מלכות הרשעה על ידי פגם החסד דקדשה שמשם באין האהבות הנפולות וכנ"ל, אבל כשמשבירן כל התאות וכל ההנאות ומעלין הכל לשרשו לשרש האהבה שהוא בחינת חסד שבקדשה על ידי זה מכניעין ומבטלין מלכות הרשעה בחינת הארבע מלכיות וחותרין ומבדילין ומעלין מלכות דקדשה משם, כי עקר עלייתה על ידי החסד כנ"ל בבחינת והוכן בחסד כסא כנ"ל. וזה בחינת צדקה שצריכין לתן מכל דבר צדקה, כי על ידי הצדקה, שהיא בחינת חסד, על ידי זה מעלין את המלכות שהיא בחינת העשירות מהארבע מלכיות כנ"ל ואזי כשמעלין כל האהבות וההנאות שיש לו מכל חפץ וכל דבר שבעולם מעלין הכל לשרש החסד שבקדשה כנ"ל ואזי מעלין את המלכות שהוא בחינת עשירות מהארבע מלכיות ומעלין אותה אל אור הפנים כנ"ל, אזי נשמרין מכל מיני הזקות מגנבה ואבדה ואונסין כנ"ל:

וזה בחינת מלח ממון חסר', (כתבות סו ע"ב) כי מי שרוצה לשמר ממונו שיתקיים בידו ולא ישלט בו שום הזק אפי' חסר', הינו שיתן צדקה, כמו שפרש רש"י שם. כי על ידי הצדקה שהיא בחינת חסד שעל ידי זה מעלה את המלכות שהיא בחינת עשירות מהארבע מלכיות על ידי זה נצולין מכל מיני הזקות כנ"ל. ועל כן השואל שכל הנאה שלו חייב אפלו באונסין, כי מאחר שמקבל הנאה מזה הדבר הוא צריך לשמר את הדבר אפלו מאונסין, כי הוא צריך להעלות ההנאה והאהבה של אותו הדבר לשרשו לבחינת חסד שבקדשה ועל ידי זה נצולין מכל ההזקות כנ"ל ועל כן הדבר עומד ברשותו של השואל אפלו לאונסין, כי עליו מטל השמירה אפלו מאונסין מאחר שההנאה שלו על כן הוא צריך לשמר הדבר על ידי שיעלה כל ההנאות לשרשו לבחינת חסד שבקדשה ועל ידי זה נשמרין מכל ההזקות כנ"ל:

ועל כן אם ארע אפלו אנס השואל חייב, כי האנס בא בגירא דילה על שלא העלה את המלכות לשרשו על ידי האהבה והחסד שבקדשה כנ"ל:

אות ד

אָבֵל שְׁאֵר שׁוֹמְרִים פְּטוּרִים מֵאוֹנֶסִין, כִּי מֵאַחַר שְׂאִינִם מְקַבְּלִים כָּל הַהֲנָאָה עַל כֵּן אֵין מְטַל עֲלֵיהֶם לְהַעֲלוֹת הָאֲהָבָה וְהַהֲנָאָה שֶׁל אוֹתוֹ הַדְּבָר לְשָׂרְשׁוֹ שְׁעַל יְדֵי זֶה נִשְׁמַר אֶפְלוּ מֵאַנֶּס מֵאַחַר שְׂאִין כָּל הַהֲנָאָה שְׁלֵהֶם רַק שֶׁל בַּעַל הַבַּיִת עַל כֵּן הַדְּבָר בְּרִשׁוֹת בַּעַל הַבַּיִת, כִּי אֵינֶם יְכוּלִין לְשׁוֹר מֵאוֹנֶסִין, כִּי זֶה תְּלוּי רַק בְּמִי שֶׁכָּל הַהֲנָאָה שְׁלוֹ וְכַנִּ"ל. כִּי מִי שֶׁהַהֲנָאָה שְׁלוּ הוּא דִּיקָא יְכוּל לְשׁוֹר מֵאוֹנֶסִין עַל יְדֵי שְׂיַעֲלָה הַהֲנָאָה לְשָׂרֵשׁ הַחֲסָד שֶׁבְקִדְשָׁה שְׁעַל יְדֵי זֶה מַעֲלִין הַמַּלְכוּת דְּקִדְשָׁה מִהָאַרְבַּע מַלְכוּתוֹת שְׁעַל יְדֵי זֶה נִשְׁמְרִין מֵאוֹנֶסִין וְכַנִּ"ל. רַק אָף עַל פִּי כֵן הַשׁוֹמֵר שְׂכָר חַיֵּב בְּגִנְבָה וְאַבְדָּה שֶׁהֵם בָּאִים עַל יְדֵי פְּגָם הַדַּעַת, כִּי מֵאַחַר שֶׁמְקַבֵּל שְׂכָר מִחֲבֵרוֹ וְהַשְׂכָּר שֶׁמְקַבֵּל מִחֲבֵרוֹ עַל יְדֵי זֶה מִמְשִׁיךְ מִחֲבֵרוֹ בְּחִינַת חֵיוֹת לְבַחֲינַת חֲכָמָה תִּתְּאָה שְׁלוּ, כִּי בְּחִינַת חֲכָמָה תִּתְּאָה נִשְׁלָם עַל יְדֵי בְּחִינַת הַשְּׂפַע וְהַעֲשִׂירוֹת שֶׁנִּמְשָׁךְ לְהָאָדָם, כִּי בְּחִינַת חֲכָמָה תִּתְּאָה שִׁישׁ בְּכָל אָדָם הוּא בְּחִינַת עֲשִׂירוֹת, בְּחִינַת מַלְכוּת כַּנִּ"ל וְעַל יְדֵי מִמּוֹן יִשְׂרָאֵל מִמּוֹן דְּקִדְשָׁה נִשְׁלָם וּמֵאִיר יוֹתֵר בְּחִינַת הַחֲכָמָה תִּתְּאָה, כִּי הַשְּׂפַע שֶׁל מִמּוֹן יִשְׂרָאֵל מִמּוֹן דְּקִדְשָׁה נִמְשָׁךְ מִמְּקוֹם גְּבוּהָ וּמִשְׁלִים וּמַחִיָּה אֶת בְּחִינַת הַחֲכָמָה תִּתְּאָה שֶׁהִיא בְּחִינַת עֲשִׂירוֹת כַּנִּ"ל וְכַמּוֹבֵן זֶה בְּמְקוֹם אַחַר בַּמֶּאֱמָר 'גִּזְלָה' (סִימָן טו), עֵינֵי שָׁם. וְעַל כֵּן הַשׁוֹמֵר שְׂכָר מֵאַחַר שֶׁחֲבֵרוֹ נוֹתֵן לוֹ שְׂכָר וְעַל יְדֵי זֶה הַשְׂכָּר מְקַבֵּל חֵיוֹת בְּחִינַת הַחֲכָמָה תִּתְּאָה שְׁלוּ מִחֲבֵרוֹ וְעַל כֵּן הוּא חַיֵּב בְּגִנְבָה וְאַבְדָּה שֶׁהִיא תְּלוּיָהּ בְּפְגָם הַדַּעַת כַּנִּ"ל. אָבֵל הַשׁוֹמֵר חֲנֹס שְׂאִין הַהֲנָאָה שְׁלוּ וְאֵין מְקַבֵּל שׁוּם שְׂכָר אֵין חַיֵּב בְּשׁוּם דְּבָר, כִּי אֵינוֹ מְחַיֵּב רַק לְשׁוֹר, כִּי הוּא חַיֵּב עֲצָמוֹ לְשׁוֹר, אָבֵל כְּשֶׁשׁוֹמֵר כְּרָאוּי וְאָף עַל פִּי כֵן אֵרַע גִּנְבָה וְאֵנֶס מֵאִי הוּי לָהּ לְמַעַבְד, כִּי אֵין הַדְּבָר בְּאַחֲרֵיוֹתוֹ, אָבֵל הַשׁוֹמֵר שְׂכָר אוֹ הַשׁוֹאֵל הַדְּבָר בְּאַחֲרֵיוֹתָם אָף עַל פִּי שֶׁשְׁמָרוּ כְּרָאוּי אָף עַל פִּי כֵן הַדְּבָר בְּאַחֲרֵיוֹתָם לְעִנְיָן גִּנְבָה וְאַבְדָּה אוֹ אוֹנֶסִין כָּל אֶחָד כְּפִי דֵינּוּ, כִּי אַחֲרֵיוֹת הַדְּבָר הוּא תְּלוּי בְּמִי שֶׁעָלָיו מְטַל לְהַעֲלוֹת אֶת בְּחִינַת הַמַּלְכוּת בְּחִינַת חֲכָמָה תִּתְּאָה שִׁישׁ בְּאוֹתוֹ הַדְּבָר, דְּהֵינּוּ הַשׁוֹאֵל שֶׁכָּל הַנָּאָה שְׁלוּ עָלָיו מְטַל לְהַעֲלוֹת בְּחִינַת הַמַּלְכוּת עַל יְדֵי הַחֲסָד שֶׁבְקִדְשָׁה שְׁעַל יְדֵי זֶה נִצּוּלִין מִכָּל הַזְּקוּת וְעַל כֵּן הַדְּבָר בְּאַחֲרֵיוֹתוֹ אֶפְלוּ לְאוֹנֶסִין, וְכֵן הַשׁוֹמֵר שְׂכָר לְעִנְיָן גִּנְבָה וְאַבְדָּה

הַדְּבָר

וְהֵבֵן

הַיֵּטֵב:

אות ה

ועל כן האמנין שומרי שֶׁכָּר הוּ, כי תקוון האמנין שמתקנין איזה דבר הוא על ידי בחינת חכמה תתאה שהיא בחינת האמן של כל דבר שבעולם, כי עקר האמנות הוא על ידי השכל שהוא אמן המתקן כל דבר שבעולם. ועל כן התורה הקדושה שהוא בחינת חכמה שמשם נמשכין כל החכמות שבעולם הוא בחינת האמן של כל העולם, כמו שכתוב, ואהיה אצלו אמן - אמן. ומשם נשתלשל החכמה לכל בני אדם שיש להם גם כן חכמה לעשות אמנות לתקן כל הדברים, כי כל הדברים צריכין תקוון ואמנות, כי כך ברא ה' יתברך את העולם על ידי התורה שהוא האמן, שכל בני האדם יקבלו חכמה מחכמות התורה. ויהיה בידם גם כן אמנות לעשות פלים ולתקן כל הדברים שבעולם על ידי חכמתם שמקבלים מחכמות התורה ועל כן ברא ה' יתברך כל הדברים שיהיו צריכים תקוון על ידי בני אדם, כמובא במדרש (בראשית רבה פרק יא) שכל הדברים צריכין תקוון על ידי בני אדם. נמצא שכל האמנות הוא על ידי בחינת חכמה, הינו על ידי בחינת חכמה תתאה שהיא החכמה המנהגת את העולם. ועל כן האמנין שומרי שֶׁכָּר הוּ, כי מאחר שחגר מתניו להיות אמן ולתקן אותו הדבר נמצא שחייב עצמו להמשיך חיות לאותו הדבר, כי האמנות הוא בחינת חכמה המחיה את הדבר ומתקן אותו ועל כן הוא חייב כמו השומר שֶׁכָּר, דהינו שחייב בגנבה ואבדה שהוא תלוי בשלמות הדעת, דהינו על ידי שמחין את בחינת החכמה תתאה כנ"ל, כי האמן עקר האמנות היא בחינה זו להמשיך חיות על ידי התורה להחיות את החכמה תתאה שעל ידי זה האמנות והתקוון של כל דבר ועל כן אחריות גנבה ואבדה עליו כנ"ל, אבל באונסין פטורין, כי מאונסין אין יכולים לשמר, כי אם על ידי בחינת החסד כנ"ל וזה תלוי במי שמקבל ההנאה שהוא צריך להעלות ההנאה והאהבה לשרש החסד שבקדשה. שעל ידי זה מעלין המלכות מהארבע מלכיות שמשם באין כל האונסין ומעלין אותה וכו'. שעל ידי זה נצולין מכל מיני הזקות וזה עקר השמירה וכנ"ל:

ברוך ה' לעולם, אמן ואמן:

אות ו

וזה בחינת ברפת כהנים בחינת כה תברכו, כה דיקא בחינת מלכות כידוע. כי הכהנים הם בחינת חסד ועל כן הם יכולים להעלות ולברך ולהחיות את בחינת המלכות, שהיא בחינת כלל ישראל בבחינת כה תברכו. וזה בחינת יברכה ה' - בממון, כי הממון, דהינו העשירות הוא בחינת מלכות דקדשה. ועל ידי שפע הממון דקדשה נמשך הארה וחיות לבחינת המלכות כנ"ל. וזה וישמרך, מן המזיקין, הינו מבחינת הארבע מלכיות שהן מזיקי עלמא שמהם באים כל ההזקות כנ"ל, כי הכהנים שהם בחינת חסד

מעלין את המלכות מהם בבחינת קצרו לפי חסד כנ"ל ואזי מעלין את המלכות לאור הפנים כנ"ל. וזה בחינת יאר ה' פניו אליך, בחינת אור הפנים כנ"ל:

בשמואל כתיב (שמואל א א), מהי שאלתיו וגם אנכי השאלתיהו לה' כל הימים אשר היה הוא שאול לה'. הקדוש ברוך הוא נעשה שואל עליו, כמו שפרש רש"י שם. וישסף שמואל דיקא:

הלכה ג בהלכות שומר שכר הלכה ב טו:

אמנין ד:

כל האמנין שומרי שכר הן:

אות א

כי ענין האמנים שעושים ומתקנים כל הכלים הוא תמונה לכאורה, כי הלא אי אפשר להם לעשות שום כלי כי אם על ידי שהי' יתברך הקדים והכין להם הדברים שעושין ממנו כלים כגון חרש עצים אי אפשר לו לעשות כלי עץ כי אם כשיש לו עצים שבראם ה' יתברך וכן צורף בזהב צריך שיהיה לו זהב שברא ה' יתברך ואז דיקא האמן עושה מלאכתו ומוציא כלי למעשהו. ואם כן קשה לכאורה על מה עשה ה' ככה לארץ הזאת שנצטרך לאמנין בעלי מלאכות הלא הוא יתברך כל יכול ומאחר שבחכמתו ברא העץ או המתכת בודאי הוא יכול לברא כלים שלמים ולא נצטרך להתקון והעשיה של האמנים בעלי המלאכות. אך ענין זה נוגע למה שכתוב במדרש בענין שאלת המינים ששאלו למה ברא הקדוש ברוך הוא את האדם עם ערלה ונצטרך אנהנו למולו ומדוע לא נברא האדם מהול. והשיבו להם, כל מה שברא הקדוש ברוך הוא צריך תקון. החטים צריכים לטחון, התרמסין וכו'. אף האדם צריך תקון, דהינו תקון המילה:

אות ב

והענין כי ה' יתברך ברא כל הבריאה רק בשביל האדם הבעל בחירה. ועל כן היה רצונו יתברך שהאדם ינהיג ויקים כל העולם ומלאו. וכמו שכתוב, והארץ נתן לבני אדם. ועל כן רצה שיתנהג כל העולם ומלאו על ידי אתערותא דלתתא דיקא, דהינו על ידי מעשה בני אדם התחתונים דיקא שהם דיקא ינהיגו ויחיו ויקימו את כל העולם. אך בתחלת הבריאה שלא היה עדין שום אדם היה בהכרח שיברא את העולם בנפלאותיו לבדו בלי שום אתערותא דלתתא, אבל ברא כל הדברים חסרים. עד שהאדם יתקן אותם כדי שישלמו כל הדברים על ידי אתערותא דלתתא על ידי מעשה בני אדם דיקא ואז על ידי שהאדם משלים ומתקן הדבר נחשב כאלו הוא בעצמו עשה את הדבר ובראו. כי כן הדבר שעקר הבריאה צריכה להיות על ידי אתערותא דלתתא, דהינו על ידי מעשים טובים של הצדיקים, וכמו שאמרנו רבותינו זכרונם לברכה, עולמי עולמי מי בראך יעקב בראך וכו'. ומשם נשתלשל שגם בגשמיות כל הדברים חסרים וצריכים תקון על ידי מעשה בני אדם התחתונים דיקא, ומחמת זה בעצמו כל הדברים חסרים מתחלת הבריאה מחמת שנבראו בלי אתערותא דלתתא שאז אין שלמות להבריאה כי עקר שלמות הבריאה היא על ידי אתערותא דלתתא דיקא כנ"ל:

ומזה נמשך האמנות של כל האמנים בעלי המלאכות, כי האמן דיקא צריך לעשות הפלי מהעץ והמתכות, כי עקר תקון שלמות הפלים, שהוא שלמות הבריאה, הוא על ידי בני אדם התחתונים דיקא, כי כמו שצריכין בני האדם לתקן ולהשלים העולם ברוחניות על ידי מעשיהם הטובים שבשביל זה נברא הכל, כמו כן צריכין גם בגשמיות שבני אדם דיקא ישלימו ויתקנו כל הדברים שבעולם ועל כן אין לשום דבר שלמות מתחלת הבריאה, כי החטים צריכין לטחון וכו' וכן העצים והמתכות וכו' צריכין אמנים לעשות מהם פלים. וכל זה מחמת בחינה הנ"ל, כי הכל צריך שישלם על ידי הברא אדם דיקא וכנ"ל. ובאמת הכל אחד כי על ידי שעושה הפלי ומשלים הדבר בגשמיות על ידי זה מגיע הדבר לשלמותו גם ברוחניות, כי זה ידוע שהכל נברא רק לכבודו, כמו שאמרנו רבותינו זכרונם לברכה, כל מה שברא הקדוש ברוך הוא וכו', הינו בשביל ישראל שיקימו את התורה ויעבדו אותו יתברך על ידי כל הדברים שבעולם וכל זמן שלא נתתקן הדבר בגשמיות בודאי אין יכולין לעבד ה' יתברך עם זה הדבר, כמו למשל עץ או מתכת כל זמן שהוא גלם ולא עשו ממנו כלי אינו נצרך להאדם ואינו יכול לעבד בו ה' יתברך אבל כשלוקח האמן העץ והמתכת ועושה ממנו כלי כגון כף או קערה. ואז הוא נצרך להאדם, ואז האדם יכול לעבד בו ה' יתברך. כי אוכל עם הכף והקערה לכבוד שבת או שמכבד בהם אורחים וגם מברך על המאכל שאוכל בהם תחלה וסוף. כי בודאי ישראל עם קדוש עובדים את ה' יתברך בכל הדברים שבעולם אבל

אי אפשר להם לעשות עבודתם בשום דבר כי אם אחר שנתתקן ונעשה כלי. ואז מתקנים ומשלימים את הדבר ברוחניות על ידי שעובדים בו את ה' יתברך שזה עקר חיות ושלמות של כל הדברים שבעולם. נמצא על ידי שהאמן מתקן ועושה את הכלי בגשמיות על ידי זה מגיע הדבר לשלמותו גם ברוחניות:

אות ג

וכל הבריאה נבראה בחכמה, כמו שכתוב, כלם בחכמה עשית. כי יש בכל דבר שבעולם חכמה נפלאה, אבל ה' יתברך ברא כל הדברים חסרים כפי ומחמת זה צמצם חכמתו ומעט וחסר מהחכמה הצריך לזה הדבר כדי שיהיה נברא הדבר חסר עד שישלימו האדם כפי"ל. אבל בודאי אין כח ביד האדם להשלים חסרון החכמה שחסר ה' יתברך בכל דבר, כי מי יוכל לעמד על חכמתו יתברך, על כן אי אפשר להאדם שישלים כל הדברים של הבריאה כי אם על ידי אמונה שהיא כלל כל התורה, כמו שכתוב, כל מצותיך אמונה. וכמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, בא חבוקק והעמידן על אחת וצדיק באמונתו יחיה, ושם עקר הבחירה של האדם, הינו כי מחמת שה' יתברך צמצם וחסר מחכמתו כפיכול ולא המשוף החכמה בשלמות בשום דבר ועל ידי זה נבראו כל הדברים חסרים וכפי"ל עד שיבוא האדם וישלים אותם כפי"ל, מחמת זה יש להאדם בחירה בכל דבר, כי בודאי אם היה ה' יתברך מגלה חכמתו בכל הדברים בשלמות ואז היו נבראים כל הדברים בתכלית שלמותן. והכל היו יודעין את כל החכמה שיש בכל דבר, דהינו פונתו יתברך שהיה לו בבריאתו זה הדבר, בודאי לא היה שום בחירה, כי עקר פונתו יתברך בבריאת כל הדברים שבעולם היה כדי שיפירו וידעו אותו יתברך על ידי כל הדברים שבעולם וכמו שאיתא בזהר הקדוש בגין דישתמודעין לה. ואם היו הכל רואין זאת עין בעין והיו יודעין הטוב של כל דבר שבעולם בודאי היו הכל בוחרין בטוב כי מי פתי יסור מטוב אמתו כזה לנטות אחרי ההבל. אבל מחמת שה' יתברך חסר מהחכמה שהיה צריך לשלמות כל דבר ומחמת זה העלים מהעולם ולא נתגלה להם שלמות החכמה שבכל דבר עד שאין הכל יודעין בשלמות פונת חכמתו שבכל דבר, על כן יש בחירה שמי שרוצה להטות דעתו אל האמת הוא זוכה לאמונה ועל ידי זה משלים כל הדברים על ידי אמונה שהוא כלל התורה כי עקר האמונה הוא במה שאין יודעין, הינו מחמת שאי אפשר לידע חכמתו יתברך בשלמות בשום דבר על כן צריכין רק להתחזק באמונה ושם עקר הבחירה כי כלל הבחירה הוא בענין קיום התורה שעקרה אמונה כפי"ל. ועל כן עקר שלמות כל הדברים הם על ידי אמונה וכמו שכתב אדונינו מורנו ורבינו זכרוננו לברכה (בסימן

לא) שְׁלֵמוֹת כָּל הַדְּבָרִים הֵם עַל יְדֵי אֱמוּנָה וּבִלְתֵּי אֱמוּנָה כָּל הַדְּבָרִים חֲסֵרִים וְכוּ', עֵינֵי שָׁם, הֵינּוּ כַּנִּי"ל. וּמִשָּׁם נִמְשָׁךְ הָאֱמוּנוֹת שֶׁל כָּל הָאֱמָנִים שְׁצָרִיכִין לְתַקּוֹן כָּל הַדְּבָרִים שֶׁבְּעוֹלָם, כִּי עֵקֶר הַתַּקּוּן עַל יְדֵי אֱמוּנָה כַּנִּי"ל. וְעַל כֵּן כָּל מְלָאכּוֹת שֶׁל כָּל הָאֱמָנִים כְּלוּלִים בְּמִלְאכַת הַמְשָׁכֵן, כַּמּוּבָא בְּדַבְרֵי אֲדוֹנָנוּ מוֹרְנוּ וְרַבְּנֵנוּ זְכוֹרֵנוּ לְבִרְכָה כַּמָּה פְּעָמִים, כִּי עֵקֶר בְּנֵן הַמְשָׁכֵן הִיָּה לְהַמְשִׁיךְ אֱמוּנָה בְּעוֹלָם לְהַמְשִׁיךְ שְׂכִינַת אֱלֹקוֹתוֹ לְמִטָּה בְּזֶה הָעוֹלָם כִּיְדוּעַ עַל כֵּן הָיוּ כְּלוּלִים שָׁם כָּל הַלֵּי"ט [הַשְּׁלֵשִׁים וְתִשְׁעָה] מְלָאכּוֹת שֶׁהֵם כְּלָלִיּוֹת כָּל הַמְּלָאכּוֹת שֶׁבְּעוֹלָם, כִּי כָּל הַמְּלָאכּוֹת שֶׁבְּעוֹלָם שֶׁעַל יָדָם מְשַׁלְּמִין וּמְתַקְּנִין כָּל הַדְּבָרִים שֶׁבְּעוֹלָם עֵקֶר שְׁלֵמוֹתוֹ נִמְשָׁךְ מִבְּחִינַת אֱמוּנָה שֶׁהִיא שְׁלֵמוֹת כָּל הַדְּבָרִים שֶׁבְּעוֹלָם שֶׁשָּׁם עֵקֶר הַבְּחִירָה וְכוּ' כַּנִּי"ל וְעַל כֵּן נִקְרָא הַבַּעַל מְלָאכָה בְּשֵׁם אֱמֵן לְשׁוֹן אֱמוּנָה, כִּי עֵקֶר שְׁלֵמוֹת הָאֱמוּנוֹת הוּא עַל יְדֵי אֱמוּנָה. וְזֶהוּ שֶׁנֶּאֱמַר בְּשִׁבְחַת הַתּוֹרָה, וְאֵהִיָּה אֶצְלוֹ אֱמוֹן. אֵל תִּקְרֵי אֱמוֹן אֶלָּא אֱמֵן הַתּוֹרָה הִיָּתָה כְּלֵי אֱמוּנוֹתוֹ שֶׁל ה' יִתְבָּרַךְ. כִּי עֵקֶר הָאֱמוּנוֹת שֶׁמְשַׁלְּמִים הַכְּלִי נִמְשָׁךְ מִהַתּוֹרָה שֶׁעֵקֶרָה אֱמוּנָה שֶׁהִיא הִיָּתָה כְּלֵי אֱמוּנוֹתוֹ שֶׁל יוֹצֵר בְּרֵאשִׁית שֶׁבְּשִׁבִיל זֶה בָּרָא כָּל הַדְּבָרִים חֲסֵרִים וּמַעֲט וְחֲסָר מִהַחֲכָמָה שֶׁבְּכָל דָּבָר כִּדִּי שֶׁהָאֲדָם יִשְׁלִים עַל יְדֵי אֱמוּנָה שֶׁהוּא רַק בְּמָקוֹם שֶׁיֵּשׁ חֲסָרוֹן בְּחֲכָמָה וְכַנִּי"ל שֶׁשָּׁם עֵקֶר הַבְּחִירָה כַּנִּי"ל. וְזֶהוּ (קַהֲלַת) גַּם אֵת הָעֵלֶם נָתַן בְּלִבָּם מִבְּלֵי אֲשֶׁר לֹא יִמְצֵא הָאֲדָם אֵת הַמַּעֲשֶׂה אֲשֶׁר עָשָׂה הָאֱלֹקִים מֵרֵאשִׁית וְעַד סוֹף, הֵינּוּ כַּנִּי"ל שֶׁה' יִתְבָּרַךְ חֲסָר הַחֲכָמָה וּבָרָא הָעוֹלָם חֲסָר וּכְמוֹ שֶׁפִּרֵּשׁ רַשִׁ"י שָׁם הָעֵלֶם חֲסָר כְּתִיב כִּדִּי שֶׁלֹּא יִמְצֵא הָאֲדָם אֵת הַמַּעֲשֶׂה אֲשֶׁר עָשָׂה הָאֱלֹקִים מֵרֵאשִׁית וְעַד סוֹף, כִּי אֵי אֶפְשָׁר לְעַמֵּד עַל חֲכָמָתוֹ יִתְבָּרַךְ שֶׁבְּכָל דָּבָר בְּשְׁלֵמוֹת מֵרֵאשִׁית וְעַד סוֹף, וְהַכֵּל בְּשִׁבִיל הַבְּחִירָה כִּדִּי שֶׁיִּמְשָׁךְ הָאֲדָם אֵת עֲצָמוֹ אֶל הָאֱמוּנָה אִם יִרְצֶה בְּחַיִּים נְצַחִים וַיִּסְתַּכֵּל עַל הָאֱמֵת. וְלַהֲפֹךְ אִם יִרְצֶה חֵס וְשָׁלוֹם לְנִטּוֹת לְצַד אַחֵר יִמְצֵא מָקוֹם לְטַעוֹת חֵס וְשָׁלוֹם, מֵאַחַר שֶׁלֹּא נִתְגַּלָּה הַחֲכָמָה בְּשְׁלֵמוֹת וְכַנִּי"ל:

וְזֶהוּ, 'אֲשֶׁר בָּרָא אֱלֹקִים לַעֲשׂוֹת'. שֶׁה' יִתְבָּרַךְ בָּרָא כָּל הַדְּבָרִים בְּאִפְסָן שֶׁהָאֲדָם יִצְטָרֵךְ לַעֲשׂוֹת וּלְתַקּוֹן וּלְגַמֵּר אוֹתָם, כִּי הַחֲטִיף צְרִיכִין לְטַחֵן הַתִּרְמָסִין צְרִיכִין בְּשׁוּל וְכוּ' וְכַנִּי"ל:

אות ד

נִמְצָא שֶׁעֵקֶר הָאֱמוּנוֹת שֶׁל כָּל הָאֱמָנִים שְׁרָשָׁם נִמְשָׁךְ מֵאֱמוּנָה כַּנִּי"ל וְכֵן שְׁמִירַת כָּל הַדְּבָרִים שֶׁבְּעוֹלָם נִמְשָׁךְ גַּם כֵּן מֵאֱמוּנָה, כִּי שְׁמוֹר הוּא מִדַּת מְלָכוֹת שֶׁהִיא אֱמוּנָה כִּיְדוּעַ. כִּי אִם הָיוּ נִבְרָאִים כָּל הַדְּבָרִים בְּשְׁלֵמוֹתוֹ לֹא הָיָה שׁוּם יְנִיקָה וְאֶחֱיָזָה לְהַקְלִפוֹת וְהַסְטֵרָא אַחֲרָא וְלֹא הָיוּ צְרִיכִין שׁוּם שְׁמִירָה כְּלָל, רַק מִחֲמַת שֶׁכָּל הַדְּבָרִים חֲסֵרִים וּמִשָּׁם נִשְׁתַּלְּשַׁל יְנִיקָה

וְאַחִיזָה לְהַסְטֵרָא אַחֲרָא, כִּי כָּל יְנִיקְתָּם הוּא רַק בְּמָקוֹם שֵׁישׁ חֶסְרוֹן עַל כֵּן צְרִיכִין שְׁמִירָה. וְעַל כֵּן עֶקֶר הַשְּׁמִירָה הוּא רַק עַל יְדֵי אֲמוּנָה שְׁמִשְׁלִים כָּל הַחֶסְרוֹנוֹת וְאִזּוֹ כָּל הַדְּבָרִים שְׁלֵמִים וְנִתְבַּטַּל אַחִיזְתָּם וְכַנִּ"ל כִּי הִ' יִתְבָּרַךְ נָתַן לָהֶם יְנִיקָה בְּשִׁבִיל הַבְּחִירָה, כִּי מִחֲמַת שְׁכַל הַדְּבָרִים חֶסְרִים וַיֵּשׁ לָהֶם מָקוֹם לִינֵק עַל יְדֵי זֶה יֵשׁ בְּחִירָה לְהֶאָדָם עַל יְדֵי שֵׁישׁ יֶצֶר הָרַע וְחִילוּתֵיו שֶׁהֵם סֵטְרָא אַחֲרָא שֶׁיְנִיקְתָּם מִהַחֶסְרוֹנוֹת שְׁמִסִּיתִין אֶת הֶאָדָם לְמָה שְׁמִסִּיתִין רַחֲמָנָא לְצַלּוֹ, וְהֶאָדָם צָרִיךְ לְהִתְגַּבֵּר כְּנֶגְדָם וּלְבַחֵר בְּטוֹב וְלִמְשֹׁךְ אֶת עַצְמוֹ אֶל הָאֲמוּנָה וּלְקַיֵּם אֶת כָּל דְּבָרֵי הַתּוֹרָה שֶׁיְסוּדָהּ אֲמוּנָה שְׁעַל יְדֵי זֶה מְשֻׁלְּמִים כָּל הַבְּרִיאָה וּמִבְּטָל יְנִיקְתָּם וְאַחִיזְתָּם כַּנִּ"ל וְאִזּוֹ אֵין צְרִיכִין שְׁמִירָה כָּלֵל מֵאַחַר שֶׁנִּתְבַּטַּל אַחִיזְתָּ הַסֵּטְרָא אַחֲרָא שֶׁהֵם מְזִיקֵי עֲלָמָא שְׁמֵהֶם נִמְשָׁכִין כָּל הַהִזְקוֹת שֶׁבְּעוֹלָם רַחֲמָנָא לְצַלּוֹ. וְעַל כֵּן בְּאַמַּת תְּלַמְדֵי חֲכָמִים אֵינָם צְרִיכִים נְטִירוּתָא, כִּי הַתּוֹרָה שֶׁהִיא אֲמוּנָה שׁוֹמֵרֵת אוֹתָם.

אות ה

וְזֶהוּ בְּחִינַת הַחֲלוּק שְׁבִין שׁוֹמֵר חֲנָם לְשׁוֹמֵר שְׁכָר שֶׁשׁוֹמֵר חֲנָם פְּטוֹר מִהַכֵּל. וְשׁוֹמֵר שְׁכָר חַיֵּב בְּגִנְבָה וְאַבְדָּה וְכוּ', כִּי אֵיתָא בְּהַתּוֹרָה צְוִיתָ צֶדֶק יַעֲדוּתֶיךָ וְאַמוּנָה מְאֹד (בְּסִימָן כג) שֶׁעֶקֶר הָאֲמוּנָה תְּלוּיָהּ בְּמִמּוֹן, הֵינּוּ בְּשִׁבִירַת תְּאוֹת מְמוֹן וְכוּ', עַיִן שֶׁם הֵיטֵב. וְכָל הַמְּצוֹת שֶׁהֶאָדָם עוֹשֶׂה בְּלֹא מִמּוֹן נִקְרָאִים צֶדֶק אֲבָל כְּשֶׁמְפָזֵר מְמוֹן בְּשִׁבִיל הַמְּצוּה אִזּוֹ נִקְרָאת אֲמוּנָה וְכוּ' בְּבִחִינַת צֶדֶק כַּד אֶתְחַבְּרַת בְּאַמַּת אֶתְעַבִּידַת אֲמוּנָה, עַיִן שָׁם :

וְעַל כֵּן כָּל הַדְּבָרִים שֶׁבְּעוֹלָם קִדְּם שֶׁהֶאָדָם מְשַׁלֵּם אוֹתָם עַל יְדֵי בְּחִינַת אֲמוּנָה הֵם בְּבִחִינַת צֶדֶק שְׁשָׁם יֵשׁ אַחִיזְתָּ הַדִּינִים שְׁמִשְׁם הַשְּׁתַּלְשְׁלוֹת אַחִיזְתָּ הַסֵּטְרָא אַחֲרָא וְהַקְּלָפוֹת שֶׁצְרִיכִין לְשׁוֹמֵר מֵהֶם. אֲבָל כְּשֶׁהֶאָדָם מְטָה דַעְתּוֹ אֶל הָאַמַּת עַל יְדֵי זֶה זוֹכֵה לְאַמוּנָה בְּבִחִינַת צֶדֶק כַּד אֶתְחַבְּרַת בְּאַמַּת אֶתְעַבִּידַת אֲמוּנָה וְאִזּוֹ נְשַׁלְמִים כָּל הַדְּבָרִים שֶׁבְּעוֹלָם וְכַנִּ"ל כִּי זֶה עֶקֶר עֲבוֹדַת הֶאָדָם בְּזֶה הָעוֹלָם לְחַבֵּר צֶדֶק בְּאַמַּת כְּדֵי שֶׁיִּתְעַבֵּיד אֲמוּנָה, כִּי זֶה עֶקֶר בְּחִינַת יְחוּד קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וְשִׁכְיִנְתָּהּ שֶׁהוּא כָּלֵל עֲבוֹדַת הֶאָדָם כְּדוּעַ. נִמְצָא שֶׁעֶקֶר הַשְּׁמִירָה עַל יְדֵי אֲמוּנָה וְעֶקֶר הָאֲמוּנָה תְּלוּיָהּ בְּמִמּוֹן וְעַל כֵּן הַשׁוֹמֵר חֲנָם פְּטוֹר מֵאַחֲרִיּוֹת הַשְּׁמִירָה וְאֵינּוּ חַיֵּב כִּי אִם בְּפִשְׁעָה, כִּי הַשׁוֹמֵר חֲנָם אֵף עַל פִּי שֶׁקִּבֵּל עָלָיו לְשׁוֹמֵר הַדְּבָר אֵינּוּ מְחַיֵּב כִּי אִם לְשׁוֹמֵר אֲבָל אִם אֵף עַל פִּי כֵּן נִגְנֵב אוֹ נֶאֱבֵד הַדְּבָר אֵין הַאֲחֲרִיּוֹת עָלָיו כִּי עֶקֶר אַחֲרִיּוֹת הַדְּבָר תְּלוּיָהּ בְּאַמוּנָה כִּי אִם הִ' לֹא יִשְׁמַר עֵיר וְכוּ' וְעֶקֶר הָאֲמוּנָה תְּלוּיָהּ בְּמִמּוֹן. וְעַל כֵּן הַשׁוֹמֵר חֲנָם שֶׁאֵין מְקַבֵּל שׁוּם שְׁכָר עַל הַשְּׁמִירָה אֵין אַחֲרִיּוֹת הַדְּבָר עָלָיו, כִּי אֵין תּוֹלִין הַגְּנֵבָה וְהַאֲבָדָה בְּפָגַם הָאֲמוּנָה שֶׁל הַשׁוֹמֵר מֵאַחַר שֶׁאֵין לוֹ שׁוּם הַנָּאֵה מִמֶּנּוּ עַל כֵּן אֵין חַל עָלָיו

להשלים הדבר על ידי שרש האמונה שעל ידי זה עקר שמירת הדבר, כי השומר חנם אינו חייב כי אם לשמר, אבל אחריות השמירה שתלויה באמונה אין תולין בו מאחר ששומר בחנם שאז כל שמירתו הוא רק בבחינת צדק שהוא בחינת קדם שלמות התקון כי אין חל עליו תקון הדבר שתלויה באמונה שתלויה בממון, דהינו מי שהממון שלו שחל עליו שישבר תאותו בממון זה וימשיך אמונה בזה הדבר שעל ידי זה יתקן הדבר בשלמות שעל ידי זה יהיה הדבר נשמר בשלמות וכנ"ל. ועל כן השומר שכר חייב בגנבה ואבדה, כי מאחר שמקבל שכר חל עליו אחריות השמירה, דהינו להמשיך השמירה מבחינת אמונה מאחר שקבל שכר כסף או שוה כסף ששם עקר התחזקות האמונה כנ"ל:

אות ו

ועל כן האמנים שומרי שכר הן, כי האמן מאחר שקבל עליו המלאכה והאמנות של זאת הכלי על כן בודאי חל עליו השמירה כאלו קבל שכר השמירה, כי גם תקון האמנות הוא רק על ידי אמונה, כי אי אפשר להאמן לעשות ולתקן הכלי בשלמות כי אם על ידי אמונה וכנ"ל, ועל כן כשקבל עליו אמנות ומלאכת זאת הכלי הרי קבל עליו להמשיך קיום ושלמות הכלי מבחינת אמונה שמשם שרש האמנות כנ"ל, ועל כן בודאי חייב בשמירה כמו שומר שכר שגם הוא עקר חיובו באחריות השמירה הוא רק מחמת שעל ידי השכר שקבל חל עליו המשכת השמירה משרשה מבחינת אמונה שתלויה בממון בבחינת 'ואמונה מאד' שהוא בחינת צדק כד אתחברת באמת אתעבדת אמונה כנ"ל:

אות ז

וזה בחינת האמנם אלם צדק תדברון, כי כשהדבר חסר הוא בבחינת אלם, כי אין יכולין עדין להודות לו יתברך ולברכו על הדבר מאחר שעדין הוא חסר וזהו האמנם אלם צדק כשהאמנות בבחינת אלם בחינת חסרון שאז הוא בבחינת צדק וכנ"ל אזי צריכין להשתדל להמשיך בחינת אמונה שתלויה בהדבור, כמו שכתוב: אודיע אמונתך בפי, כמו שכתב אדוננו מורנו ורבינו זכרוננו לברכה. וזהו, צדק תדברון שצריכין להמשיך הדבור

לְהַשְׁלִים בְּחִינַת צְדָק כְּדֵי שְׂיִתְעַבֵּיד אַמוּנָה שְׁעַל יָדֵי זֶה עֵקֶר שְׁלֵמוֹת
הָאֲמוּנוֹת כְּנִ"ל.

וְזֶהוּ: מִיִּשְׂרָאֵל תִּשְׁפֹּטוּ בְּנֵי אָדָם. 'בְּנֵי אָדָם' דִּיקָא, הֵינּוּ שְׁהַכְּתוּב אֹמֵר
שְׁזֶה הַדְּבָר תְּלוּי בְּכֶם בְּנֵי אָדָם דִּיקָא לְחַבְר צְדָק בְּאֵמֶת, כִּי יִשְׂרָאֵל הוּא
בְּחִינַת אֵמֶת, כְּמוֹ שְׁכַתּוּב, וְכַתּוּב יִשְׂרָאֵל דְּבָרֵי אֵמֶת. הֵינּוּ שְׁאֵתֶם בְּנֵי אָדָם
אֵתֶם דִּיקָא צְרִיכִין לְשַׁפֵּט בִּישְׂרָאֵל וְאֵמֶת כָּל הַדְּבָרִים שְׁבַעוּלָם, כִּי מִשְׁפָּט
הוּא לְשׁוֹן בְּרוּר דְּבָרִים, כְּמוֹ שֶׁפִּרְשׁ רַש"י (בִּישְׁעֵיָהּ י), הֵינּוּ שְׁצְרִיכִין בְּנֵי
אָדָם לְשַׁפֵּט וּלְבַרֵּר בִּישְׂרָאֵל וְאֵמֶת כָּל הַדְּבָרִים שְׁבַעוּלָם לְהַטּוֹת דְּעֵתֶם אֶל
הָאֵמֶת וּלְהַסְתַּכֵּל עַל הָאֵמֶת תָּמִיד כְּדֵי לְחַבְר צְדָק בְּאֵמֶת כְּדֵי שְׂיִתְעַבֵּיד
אַמוּנָה שְׁבַעוּלָה תְּלוּי שְׁלֵמוֹת כָּל הַבְּרִיאָה שְׁזֶה תְּלוּי בְּבְנֵי אָדָם שְׁבַעוּלָה הַעוּלָם
דִּיקָא שֵׁשׁ לָהֶם בְּחִירָה וְכוּ' וְכְנִ"ל:

אות ח

וְזֶה בְּחִינַת רֵאשׁ הַשָּׁנָה, כִּי בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה נִבְרָא אָדָם הָרֵאשׁוֹן שֶׁהוּא צְרִיךְ
לְהַשְׁלִים כָּל הַבְּרִיאָה שְׁנִבְרָאָה בְּשִׁבּוּלָה כְּנִ"ל, כְּמוֹ שְׁכַתּוּב, אֲשֶׁר בְּרָא
אֱלֹקִים לַעֲשׂוֹת. שְׁכָל הַבְּרִיאָה שְׁבַרָא ה' יִתְבַּרְךָ הַכֹּל בְּרָא לַעֲשׂוֹת שְׁהָאָדָם
יִצְטָרֵךְ לַעֲשׂוֹת וּלְתַקֵּן וּלְהַשְׁלִים כָּל הַדְּבָרִים, כִּי הַחֲטִיִּים צְרִיכִין לְטַחֵן וְכוּ'
כְּנִ"ל וְעֵקֶר הַשְׁלֵמוֹת וְהַתְּקוּן שֶׁל כָּל הַמְּלָאכּוֹת וְהָאֲמוּנוֹת הוּא עַל יָדֵי
אַמוּנָה שֶׁהִיא שְׁלֵמוֹת כָּל הַדְּבָרִים וְזֶה צְרִיכִין בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה שְׁבוּ נִבְרָא אָדָם
הָרֵאשׁוֹן בְּשִׁבּוּלָה זֶה כְּנִ"ל עַל כֵּן כָּל הָעֲבוּדָה שֶׁל רֵאשׁ הַשָּׁנָה הוּא לְהַמְשִׁיךְ
אַמוּנָה בְּעוּלָם שְׁעַל יָדֵי זֶה עֵקֶר הַתְּגַלּוּת מְלָכוּתוֹ יִתְבַּרְךָ שְׁבַעוּלָה אֲנוּ עוֹסְקִין
בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה כְּמוֹ שְׁאֲנוּ אֹמְרִים כְּמָה פְּעָמִים וְתִמְלֵךְ אֵתָהּ ה' לְבַדְּךָ וְכוּ'
מְלֵךְ עַל כָּל הָעוּלָם כְּלוֹ וְכוּ'. וְחוֹתֵמִין בְּכָל הַבְּרָכוֹת מְלֵךְ עַל כָּל הָאָרֶץ וְכוּ',
כִּי עֵקֶר רֵאשׁ הַשָּׁנָה הוּא לְגַלּוּת מְלָכוּתוֹ יִתְבַּרְךָ שֶׁהִיא בְּחִינַת אַמוּנָה כְּיָדוּעַ,
כִּי אֵי אֲפֹשֶׁר לְקַבֵּל מְלָכוּתוֹ יִתְבַּרְךָ כִּי אִם עַל יָדֵי אַמוּנָה וְעַל יָדֵי זֶה
מִשְׁלִימִין כָּל הַבְּרִיאָה שְׁעֵקֶר שְׁלֵמוֹתָהּ עַל יָדֵי הָאָדָם שְׁנִבְרָא בְּיוֹם זֶה כְּנִ"ל.
וְעַל כֵּן אֹמְרִים בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה, 'זֶה הַיּוֹם תִּחַלֵּת מִעֲשִׂיד', אֵף עַל פִּי שְׂרַב
הַבְּרִיאָה נִבְרָא בְּחִמְשָׁה יָמִים הָרֵאשׁוֹנִים מִכִּ"ה אֶלּוּל עַד רֵאשׁ הַשָּׁנָה, כְּמוֹ
שְׁאֲמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוּרֹנִם לְבָרְכָהּ, אַךְ מֵאַחַר שְׁבַרֵאשׁ הַשָּׁנָה נִבְרָא הָאָדָם
שְׁבִשְׁבִילוֹ נִבְרָא הַכֹּל וְהוּא מְתַקֵּן וּמְשַׁלֵּם הַכֹּל עַל כֵּן נִחְשָׁב כְּאִלוֹ כָּל
הַבְּרִיאָה נִבְרָא בְּיוֹם זֶה. וְעַל כֵּן אֲמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוּרֹנִם לְבָרְכָהּ, בְּתִשְׁרִי
נִבְרָא הָעוּלָם מִחֲמַת שְׁבוּ נִבְרָא הָאָדָם שֶׁהוּא הָעֵקֶר (וְכַמוּבָא מִזֶּה) כִּי הוּא
מְשַׁלֵּם הַכֹּל וְכְנִ"ל. וְעֵקֶר הָאֲמוּנָה אֵי אֲפֹשֶׁר לְקַבֵּל כִּי אִם עַל יָדֵי צְדִיקֵי
הַדּוֹר שֶׁהֵם שׁוֹמְרֵי הַבְּרִית בְּאֵמֶת, כִּי אַמוּנָה תְּלוּיָהּ בְּבְרִית, (כְּמוֹ שְׁמִבְאָר
בְּסִימָן לֹא הַנִּ"ל), עַל כֵּן צְרִיכִין לְנַסֵּעַ לְצְדִיקֵי אֵמֶת עַל רֵאשׁ הַשָּׁנָה. כְּדֵי
לְזַכּוֹת עַל יָדֶם לְאֲמוּנָה שְׁלֵמָה שְׁזֶה עֵקֶר רֵאשׁ הַשָּׁנָה כְּנִ"ל, כִּי צְדִיק הוּא

אות ט

והנה מבאר בהתורה הנ"ל שעל ידי תקון הברית זוכין לעשות נפשות וכו', כי זוכין לאהבה וכסופין דקדשה שהם יקרים מאד שעל ידי זה עקר הצטרפותן וזווגן של אותיות התורה לעשות איזה פעלה ועין שם כל זה היטב, ועין במה שנדפס סמוך לזה בלשון המתחיל "זווגן והצטרפותן של האותיות וכו'", עין שם. וזהו, יש הכל אשר נעשה על הארץ וכו'. וזהו בחינת גלגולי הנפשות וכו'. וכלל הדבר שמאד יקר הכסופין וההשתוקקות לדבר שבקדשה כי על ידם נתהוה הנפש ונגמר על ידי הדבור ויוצא ומתגלגל, ולפעמים מתגלגל ובא הנפש שבקדשה לתוך הרשע ונופלים לו הרהורי תשובה ותוכל להחזירו למוטב וכן להפך וכו'. וזהו, יש הכל וכו'. הכל הוא הכל פה שמשם יוצאים הנפשות ועל ידי זה יש צדיקים וכו' ויש רשעים שמגיע אליהם כמעשה הצדיקים על ידי שמתגלגל לתוכן הכל קדוש, דהינו נפש מכסופין טובים וכו'.

אות י

וזה בחינת שופר של ראש השנה, כי ההבלים של השופר הם בחינת הבלים דקדשה, בחינת נפשות קדושות שעל ידי זה חוזרים הרשעים בתשובה כנ"ל שזה צריכין בראש השנה שהוא יום ראשון לעשרת ימי תשובה. וכל זה מקבלין מצדיקי האמת שאנו נוסעים אליהם ומקשרים עצמנו להם, כי הם בחינת בעלי נפש שמהם נמשכין כל הנפשות וההבלים דקדשה שעל ידי זה יכולין להחזיר כל הרשעים בתשובה וזהו בחינת שופר של איל שהוא אילו של יצחק שנקד על גבי המזבח כדי שיזכר לנו זכות עקדתו, הינו כי עקר זכות עקדת יצחק הוא בחינת רצון וכסופין דקדשה שזה היה עקר מעלת הנסיון של אברהם ויצחק, כי עקר הזכות הוא מה שנתרצו לשחט ולמות על קדוש ה' ועל ידי שנתרצו לזה ברצון שלם באמת נחשב כאילו נשחט ונקרב על גבי המזבח אף על פי שבאמת לא שלח ידו אליו ולא עשה לו מאומה נמצא שעקר זכות העקדה הוא רק רצון וכסופין

דְּקַדְשָׁהּ. וּמַחֲמַת שְׂיִצְחָק זָכָה אִזּוּ לְכַסּוּפִין קְדוּשִׁים כְּאַלֶּה בְּאֵמַת בְּמַסִּירַת נֶפֶשׁ כְּזֶה מִשֵּׁם נִמְשָׁךְ קְדֻשַׁת נִפְשׁוֹת יִשְׂרָאֵל שְׂיִצְאוּ מִמֶּנּוּ שְׂיֵשׁ בְּכָל אֶחָד וְאֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל נֶפֶשׁ קְדוּשָׁה שְׂמֵרָצָה לְמַסַּר נִפְשׁוֹ עַל קְדוּשַׁת ה' תְּמִיד. נִמְצָא שְׂכָל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל נִפְשׁוֹ וּרְצוֹנוֹ חֲזָק תְּמִיד לֵה' יִתְבָּרַךְ כִּי כָל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל מוּכָן לְמוֹת עַל קְדוּשַׁת ה', כִּי בְּפִנְיָמִיּוֹת נִפְשׁוֹ רְצוֹנוֹ חֲזָק מְאֹד מְאֹד לֵה' יִתְבָּרַךְ וְזֶה מַחֲמַת שְׂכָלְנוּ בְּנֵי יִצְחָק אֲבִינוֹ שְׂנַעְקָד עַל גְּבֵי הַמְּזֻבָּח וְרָצָה לְמוֹת בְּשִׁבְלֵנוּ יִתְבָּרַךְ. וּפְנִימִיּוֹת הַהֶבֶל וְהָרָצוֹן הִזָּה אָנוּ מִמְּשִׁיכִין לְתוֹךְ הַשׁוֹפָר שֶׁהוּא בְּחִינַת שׁוֹפָר שֶׁל אֵילֹוֹ שֶׁל יִצְחָק שָׂאִזּוּ בְּשַׁעַת הַעֲקָדָה נִתְקַדְּשׁ הָאֵיל תַּחֲתָיו וְאִזּוּ נִתְקַדְּשׁ קֶרְנוֹ לְשׁוֹפָר שְׂיִשְׂרָאֵל זָרְעוֹ שֶׁל יִצְחָק יִזְכּוּ לְהַמְשִׁיךְ פְּנִימִיּוֹת הַהֶבֶלִים וְהַנִּפְשׁוֹת דְּקַדְשָׁהּ הַמְּשֻׁרְשִׁים בָּהֶם מִיִּצְחָק, יִמְשְׁכוּ וְיִוְצִיאוּ אוֹתָם לְחוּץ עַל יְדֵי הַשׁוֹפָר הַקְּדוּשׁ שֶׁהוּא כְּלוּל מְכָל הַהֶבֶלִים וְהַקּוֹלוֹת, כְּמוֹ כְּמוֹ שְׂאִיתָא בְּזֶהֱרַת הַקְּדוּשָׁה. אֲתֵר דְּכָל קָלִין נִפְקִין מִנָּה אֶקְרִי שׁוֹפָר וְעַל יְדֵי שְׂמוּצִיָּאִין פְּנִימִיּוֹת הַנִּפְשׁוֹת שֶׁהֵם בְּחִינַת הַבְּלִים דְּקַדְשָׁהּ מִתּוֹךְ הַשׁוֹפָר עַל יְדֵי זֶה חוּזְרִים כְּלָם בְּתִשׁוּבָה, כִּי אֵלוֹ הַהֶבֶלִים דְּקַדְשָׁהּ הֵם בְּחִינַת נִפְשׁוֹת קְדוּשׁוֹת שְׂיֵשׁ לָהֶם כַּח לֵילִיד וְלִהְתַּגְּלַגֵּל וְלִהְחַזִּיר כָּל הָעוֹלָם בְּתִשׁוּבָה שְׂזֶה צְרִיכִין בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה וְכַמְבֹּאֵר בְּהַתּוֹרָה הַנִּי"ל גְּדֹל הַכַּח שֶׁל הַהֶבֶלִים דְּקַדְשָׁהּ לְהַחֲזִיר רְשָׁעִים בְּתִשׁוּבָה כְּנִי"ל:

אות יא

וְזֶה בְּחִינַת תְּקִיעָה שְׂבָרִים תְּרוּעָה תְּקִיעָה. תְּקִיעָה הִיא בְּחִינַת תְּקִיעַת כֶּף בְּחִינַת הַתְּקַשְׁרוֹת אֶל הַצְּדִיקִים אֲמִתִּיִּים שְׂמָהֶם מְקַבְּלִין הַנִּפְשׁוֹת וְהַהֶבֶלִים דְּקַדְשָׁהּ כְּנִי"ל. כִּי כָל נִפְשׁוֹת יִשְׂרָאֵל צְרִיכִין לְקַבֵּל כַּח הַהֶבֶלִים דְּקַדְשָׁהּ מִצְּדִיקֵי הַדּוֹר כְּנִי"ל וְזֶה בְּחִינַת תְּקִיעָה לְשׁוֹן תְּקִיעַת כֶּף שֶׁהוּא לְשׁוֹן הַתְּקַשְׁרוֹת. כְּמוֹ שְׂכַתּוּב, כָּל הָעַמִּים תִּקְעוּ כֶּף, שְׂפָרֵשׁ רִשׁ"י הַתְּחַבְּרוּ יַחַד, הִינּוּ שְׂיִתְעַרְבוּ וְיִתְקַשְּׁרוּ יַחַד לְהַרְיֵעַ לְאַלְקִים וְכוּ'. שְׂבָרִים זֶה בְּחִינַת לֵב נִשְׁבָּר וְנִדְכָּא, בְּחִינַת הַשְׂתוֹקְקוֹת וְכַסּוּפִין חֲזָקִים לֵה' יִתְבָּרַךְ שְׂעַל יְדֵי זֶה לָבוּ נִשְׁבָּר תְּמִיד מַחֲמַת גְּדֹל הַכַּסּוּפִין וְהַגְּעֻגְעִים שְׂמִתְגַּעְגַּע בְּרָצוֹן חֲזָק לֵה' יִתְבָּרַךְ. וְזֶהוּ בְּחִינַת תְּרוּעָה לְשׁוֹן אֶהְבָּה וְהַשְׂתוֹקְקוֹת לֵה' יִתְבָּרַךְ, כְּמוֹ שְׂכַתּוּב, לֹא הִבִּיט אָוֶן בְּיַעֲקֹב וְכוּ' וְתִרְוַעַת מָלְךְ בּוֹ. וּפְרַשׁ רִשׁ"י, לְשׁוֹן חֲבֵה וְרַעוּת, הִינּוּ בְּחִינַת אֶהְבָּה וְרָצוֹן בְּחִינַת אֶהְבָּה וְהַשְׂתוֹקְקוֹת לֵה' יִתְבָּרַךְ בְּבְחִינַת כִּי חוֹלַת אֶהְבָּה אֲנִי, כְּמוֹבָא בְּהַתּוֹרָה הַנִּי"ל. וְזֶהוּ בְּחִינַת תְּקִיעָה אַחֲרוֹנָה, לְחַזֵּר וּלְקַשֵּׁר כָּל הָעוֹלָם לְהַכַּסּוּפִין וְהַנִּפְשׁוֹת וְהַהֶבֶלִים דְּקַדְשָׁהּ כְּדִי לְהַחֲזִיר כְּלָם לְמוֹטֵב. בְּבְחִינַת וְהָיָה בַּיּוֹם הַהוּא יִתְקַע בְּשׁוֹפָר גְּדוֹל וּבָאוּ הָאֲבָדִים וְכוּ' וְהַנְּדָחִים וְכוּ'. כִּי תְּקִיעָה הָרֵאשׁוֹנָה הִיא לְקַשֵּׁר עֲצָמֵנוּ לְצְדִיקֵי אֵמַת כְּדִי לְקַבֵּל מֵהֶם הַהֶבֶלִים וְהַנִּפְשׁוֹת דְּקַדְשָׁהּ כְּנִי"ל. וְתְּקִיעָה אַחֲרוֹנָה הִיא כְּדִי לְקַשֵּׁר אֵלֵינוּ גַם כָּל הָעוֹלָם שְׂכָלָם יִקְבְּלוּ אֵלֵינוּ הַהֶבֶלִים

והנפשות דקדשה כדי שכלם ישובו לה' יתברך על ידי זה ויקבלו על מלכותו עליהם בבחינת כל העמים תקעו כף וכו':

אות יב

וזה בחינת מלכיות וזכרונות ושופרות שאנו אומרים בתפלה בראש השנה. כי מבאר בהתורה הנ"ל שצריכין להוציא הפסופין דקדשה בפיו כדי שתצא הנפש מכח אל הפעל ועל זה נתתקן סדר התפלות, עין שם. וזה בחינת מלכיות וכו' שאנו מוציאים הפסופין דקדשה בפיו. כי מלכיות הוא שאנו מקבלין על מלכותו עלינו ואנו מתפללין שתתגלה מלכותו על כל העולם שזה עקר הפסופין דקדשה שצריכין לכסף ולהשתוקק תמיד לקבל על מלכותו עליו באהבה ולהוציא אלו הפסופין בפיו כנ"ל ואז יש כח לאלו הבליים לילך ולעורר כל העולם לתשובה שזהו בחינת תקיעת שופר כנ"ל. וזהו בחינת זכרונות שאז אנו מתפללין שיזכר לנו בריתו אשר כרת עם אבותינו ומזכירין כל הפסוקים שמדברים מזה כמו שפיתוב, וישמע אלקים את נאקתם ויזכר להם בריתו וכו'. ונאמר:

וזכרתי את בריתי יעקוב וכו'. וחזתמין, ועקדת יצחק לזרעו וכו' תזכר ברוך וכו' זוכר הברית, הינו כי עתה מתפללין שימשיך עלינו זכות שמירת הברית של אבותינו הצדיקים כדי שעל ידי זה לא יהיה כח להבליים דסטרא אחרא הנעשין מפסופין רעים שלא יהיה להם כח לבלבל העולם להחטיא חס ושלום, על ידי הבליהם הרעים בבחינת יש הבל וכו' כנ"ל, כי זכות תקון הברית של אבותינו יתגבר ויעלה לפניו יתברך עד שעל ידי זה יתבררו ויעלו כל ההבליים דקדשה של הפסופין הקדושים של ישראל, וכל ההבליים דסטרא אחרא של הפסופין רעים יתבטלו לפנייהם כאין וכאפס. ועל כן מתחילין פסוקי זכרונות בענין נח, כמו שאומרים, וגם את נח באהבה זכרת וכו', כמו שפיתוב, ויזכר אלקים את נח וכו' וכל אשר אתו בתבה ויעבר אלקים רוח על הארץ וישכו המים. כי ה' יתברך צוה את נח שיכנס בתבה להיות נסגר שם מפני מי המבול אף על פי שהרבה רוח והצלה לפניו. אך הענין מבאר היטב על פי הנ"ל, כי מחמת שהדור קלקלו את מעשיהם מאד והלכו אחר תאוותיהם וכסופיהם הרעים עד שהיה העולם מלא מהבליים רעים הנעשים מפסופין רעים עד שלא היה אפשר להעולם להתקיים על כן הביא עליהם את מי המבול. ואז הכרח נח לכנס לתבה ולהסגר שם כדי שלא יקבל וישאב הבליים רעים של העולם של פסופין רעים שזהו עקר בחינת רוח רעה שהיה שולט על העולם אז, הינו רוח רעה ממש הנעשה מפסופין רעים שמחמת זה הכרח לסגר בתבה כדי להסתיר עצמו מהבליים רעים שהם רוח רעה הנעשה מפסופין רעים שעל ידי זה היה עקר חרבן העולם אז, וכמבאר בהתורה הנ"ל שעל ידי

פסופין רעים נעשין נפשות שהם בחינת נקדות ומצירין האותיות לרע בבחינת לא זכה נעשית לו סם מות רחמנא לצלן, ועל ידי זה החריבו העולם אז. ונח הצרף להסתר מהם בתבה כדי שלא ישלטו בו ההבלים רעים כנ"ל:

וזהו ענין מה שאיתא בזהר שבעדן עקתא צריכין להתחבא, הינו כנ"ל שעקר כל הצרות רחמנא לצלן, נמשכין מנפשות רעות הנעשין מכסופין רעים שעל ידי זה נצטירין אותיות התורה להפך חס ושלוס, כנ"ל ועל כן צריכין להתחבא בחדר כדי שלא ישאב מההבלים רעים שהם בחינת רוח רעה רחמנא לצלן, וכמו שכתוב: לך עמי בא בחדריו וסגר דלתו בעדו חבי כמעט רגע עד כי יעבר זעם. כי צריכין לסגר עצמו בחדרו עד יעבר זעם וחרון אף שנעשה מהבלים רעים וכנ"ל. והי' יתברך ברחמיו זכר אז את נח הצדיק שהיה בתבה ויעבר אלקים רוח על הארץ. ופרש רש"י, רוח ניהא וכו'. הינו שברחמיו נתן כח שיתגברו ההבלים דקדשה של נח וכל אשר אתו בתבה שהם בחינת רוח טובה רוח ניהא ועל ידי זה וישפכו המים ונתבטלו מי המבול שעקר שליטתם היה על ידי הרוח רעה של הכסופין רעים וכנ"ל. ועל זה אנו מתפללין שגם עתה ירחם עלינו ויזכר את כל ההבלים דקדשה של ישראל של הכסופין טובים ויברר אותם מההבלים דסטרא אחרא של הכסופין רעים שלא יהיה להם כח לשלט עליהם לבלבל את העולם חס ושלוס, בפרט כי עתה יש לנו על מה לסמוך, כי כבר היה לנו צדיקים גדולים ונוראים ששמרו את הברית בתכלית ואנו מבקשים שיזכר לנו זכותם שזהו ענין כל פסוקי זכרונות שאומרים אחר כך שיזכר לנו ברית אבותינו וחיותמין ועקדת יצחק וכו', כי עקדת יצחק היא עקר בחינת פסופין טובין שמשר נפשו בחשק נמרץ באמת לעשות רצונו יתברך שמשם נשרש הנקדה קדושה בלב כל אחד מישראל לכסף ולחשק להי' יתברך במסירת נפש וכנ"ל ועל כן אנו מבקשים שיזכר לנו כל זה כדי שיתגברו ההבלים דקדשה בכח הצדיקים שומרי הברית ויעלו לפניו לרצון ויהיה להם כח להחזיר כל העולם בתשובה. ולא יהיה כח לההבלים רעים שהם בחינת מי המבול לשלט עליהם לבלבל את העולם חס ושלוס. וזהו עקר בחינת זכירה שאנו מתפללין שיזכר לנו זכות אבותינו ועקדת יצחק וכו', דהינו שלא יבלבלו ההבלים רעים חס ושלוס, כי בודאי אין שכחה לפניו יתברך אך כשחס ושלוס מתגברין ההבלים רעים כנגד ההבלים טובים זהו בחינת שכחה שהיא בחינת ענין דמכסין על עיניו, דהינו שאין הטוב נפר חס ושלוס מחמת שחופה עליו הרע חס ושלוס, אבל אנו באין בכח אבותינו ששמרו הברית בתכלית ואנו מזכירין אותו יתברך שגם בדור המבול שהיה הדור פלו רע ולא היה רק נח יחיד בעולם ולא היה אז זכות צדיקים קדושים פאלו, אף על פי כן חמל הי' יתברך וזכר את נח והגביר ההבלים דקדשה שלו על מי המבול:

וכל שכן עתה שישראל בכלל רבם ככלם נכספין מאד מאד להי' יתברך בכסופין גדולים במסירת נפש וכבר היה לנו צדיקים קדושים פאלו מימות אבותינו עד עתה שבזכותם בודאי ראוי שיתבטלו כל ההבלים רעים בעולם ויהיו פאין וכאפס, ויתגברו ויתחזקו ההבלים דקדשה של

הכסופין טובים עד שיחזירו כל העולם בתשובה שזהו כל ענין ראש השנה שהוא ראשון לעשרת ימי תשובה וכנ"ל. וזהו בחינת שופרות כי אחר כך אנו מתפללין שילכו ההבלים דקדשה ויעוררו גם כל העולם פלו בתשובה שזהו בחינת פסוקי שופרות, כי זהו עקר בחינת קבלת התורה על ידי קול שופר שמשה רבנו בעצם כחו המשיך כח ההבלים דקדשה שהם בחינת נפשות קדושות שעל ידי זה נצטירו אותיות התורה לטוב ועל ידי זה זכה לתן את התורה אז. כי באמת התורה היתה במציאות גם קדם לזה, כי התורה קדמה לעולם, אך אותיות התורה אין להם ציור ופעלה כי אם כפי הנקודות הנעשין על ידי הכסופין וכו', כמבאר היטב בהתורה הנ"ל, עין שם. ועל כן לא נתנה התורה עד שבא משה, כי אז נודפכו ישראל בכחו של משה עד שהתגברו הכסופין דקדשה שלהם וצירו אותיות התורה לטוב ועל כן נתנה התורה בקול שופר שהוא בחינת הבלים דקדשה כנ"ל. וזהו בחינת וקול שופר חזק מאד וכו'. חזק מאד דיקא, דהינו שקול השופר שהוא הבלים דקדשה הנה הולך ומתחזק מאד כדי להכניע ולשבר כל ההבלים דסטרא אחרא שלא יהיה להם כח לציר אותיות התורה חס ושלום להפך כנ"ל. ועל כן מתפללין אחר פסוקי שופרות שיקבץ כל הנדחים. וכמו שכתוב: והיה ביום ההוא יתקע בשופר גדול ובאו האבדים והנדחים וכו'. כי זה עקר ברפת שופרות שיתגברו ההבלים דקדשה של השופר וילכו ויתפשטו בעולם עד שיחזירו כל העולם בתשובה ויקבצו כל הנדחים והאובדים להחזירם פלם אל הקדשה, והכל בלח ההבלים דקדשה

אות יג

וזהו בחינת מה שמבקשין בראש השנה על חיים, כמו שאומרים:

זכרנו לחיים וכו' וכתבנו בספר החיים וכו'. וכן הרבה, הינו שאנו מבקשין שנזכה לציר אותיות התורה לטוב על ידי הנפשות הנעשים מכסופין טובים שזהו בחינת זכה נעשה לו סם חיים, כמו שמבאר שם בהתורה הנ"ל. וזהו בחינת שלשה ספרים הנפתחין בראש השנה, צדיקים גמורים נכתבין לאתרו לחיים, רשעים וכו', בינונים תלויים עד יום הכפורים כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, הינו כי הצדיקים שיש להם כסופין טובים וקדושים שמהם נעשים נפשות ונקודות טובות ונצטירים אותיות התורה לטוב בבחינת זכה נעשה לו סם חיים. על כן בודאי הם נכתבין לאתרו לחיים, כי הם נכתבין ממילא לחיים מאחר שהם מצירין אותיות התורה לטוב בבחינת סם חיים וכנ"ל. וכן להפך רשעים שעושין נפשות ונקודות לא טובות מכסופין רעים על כן הם נכתבין תכף למיתה מאחר שמצירין אותיות התורה להפך בבחינת לא זכה נעשה לו סם מות, כמו

שְׁמֵבָאָר שָׁם, עֵינַי שָׁם הֵיטֵב. בֵּינוֹנִים תְּלוּיִים וְעוֹמְדִים עַד יוֹם כְּפוּר, כִּי בֵּינוֹנִים הוּא שְׁיֵשׁ בָּהֶם טוֹב וְרַע שְׁלֹפְעָמִים מְחַבֵּר בָּהֶם נִפְשׁוֹת קְדוֹשׁוֹת שֶׁהֵם כְּסוּפִין טוֹבִין וְלֹפְעָמִים לְהַפֵּךְ, עַל כֵּן הֵם תְּלוּיִים וְעוֹמְדִים עַד יוֹם כְּפוּר אִם יִחְזְרוּ בְּתִשׁוּבָה, הֵינּוּ שְׁצָרִיכִין לְהִתְגַּבֵּר בְּכָל עֶשְׂרֵת יָמֵי תִשׁוּבָה לְהִגְבִּיר הַכְּסוּפִין טוֹבִים עַל הַכְּסוּפִין רָעִים, שֶׁזֶהוּ עֵקֶר הַתִּשׁוּבָה לְהִגְבִּיר הַטוֹב עַל הָרַע עַד שֶׁיִּתְגַּבְּרוּ הַנִּפְשׁוֹת קְדוֹשׁוֹת וַיִּצְרְוּ הָאוֹתִיּוֹת לְטוֹב בְּבַחֲיַנַת סֵם חַיִּים. וְעַל יְדֵי זֶה יִזְכּוּ גַם כֵּן לְהִיּוֹת נִכְתָּבִין וְנִחְתָּמִים בְּסֵפֶר הַחַיִּים וְכַנִּי"ל. וְעַל כֵּן גָּמַר הַחֲתִימָה בְּיוֹם הַכְּפוּרִים, כִּי אִזּוֹ הוּא בַּחֲיַנַת קִבְּלַת הַתּוֹרָה. כִּי בְּיוֹם הַכְּפוּרִים נִתְּנוּ לוֹחֹת אַחֲרוֹנוֹת שֶׁנֶּאֱמַר בָּהֶם טוֹב, כִּי אִזּוֹ נִצְטִירוּ אוֹתִיּוֹת הַתּוֹרָה לְטוֹב, שֶׁזֶהוּ עֵקֶר בַּחֲיַנַת קִבְּלַת הַתּוֹרָה כַּנִּי"ל. וְעַל כֵּן אִזּוֹ הוּא מַחֲלֵת עֲוֹנוֹת, כִּי עֵקֶר פְּגָם כָּל הָעֲוֹנוֹת הוּא שֶׁעַל יְדֵי הָעֲוֹנוֹת הַנַּעֲשִׂים עַל יְדֵי תַּאֲוֹת וְכְסוּפִין רָעִים, פְּגָם בְּאוֹתִיּוֹת הַתּוֹרָה וַיִּצִיר אוֹתָם לְהַפֵּךְ, אֲבָל בְּיוֹם הַכְּפוּרִים שֶׁאִזּוֹ הוּא גָּמַר קִבְּלַת הַתּוֹרָה, אִזּוֹ זוֹכִים עַל יְדֵי הַתִּשׁוּבָה לְחַזֵּר וּלְתַקֵּן הַפְּגָם שֶׁל הָעֲוֹנוֹת וַיִּצִיר אוֹתִיּוֹת הַתּוֹרָה לְטוֹב, וְעַל כֵּן בֵּינוֹנִים תְּלוּיִים וְעוֹמְדִים עַד יוֹם הַכְּפוּרִים שֶׁאִזּוֹ יֵשׁ לָהֶם כַּח לְחַזֵּר וַיִּצִיר אוֹתִיּוֹת הַתּוֹרָה לְטוֹב כַּנִּי"ל. כִּי עֵקֶר הַתִּשׁוּבָה הוּא בַּחֲיַנַת כְּסוּפִין טוֹבִים, כִּי עֵקֶר הַתִּשׁוּבָה הִיא הַחֲרָטָה שֶׁמִּתְחַרֵּט עַל הָעֵבֶרָה וְהַלּוּאִי שֶׁלֹּא הָיָה עוֹשֶׂה אוֹתָהּ שֶׁזֶהוּ רַק רְצוֹן וְכְסוּפִין טוֹבִים וְעַל יְדֵי זֶה מוֹחֵל לוֹ ה' וַיִּתְּבַרֵךְ, כִּי עֵקֶר הוּא הַכְּסוּפִין שֶׁעַל יְדֵי זֶה מְצִירִין אוֹתִיּוֹת הַתּוֹרָה לְטוֹב וְעַל יְדֵי זֶה

נִתְתַּקֵּן

זֶה

אות יד

וְזֶה בַּחֲיַנַת סֵפֶה שְׁעוֹשִׂין אַחַר רֵאשׁ הַשָּׁנָה וְיוֹם הַכְּפוּרִים, כִּי מִבְּאֵר שָׁם בְּהַתּוֹרָה הַנִּי"ל שְׁמֵי שֶׁהוּא בְּמִדְרַגַת אֲבָרָה, דְּהֵינּוּ שְׁעוֹשֶׂה נִפְשׁוֹת טוֹבוֹת עַל יְדֵי כְּסוּפִין טוֹבִים אִזּוֹ כָּל אֲכִילָתוֹ בְּבַחֲיַנַת לֶחֶם הַפָּנִים בַּחֲיַנַת לֶחֶם חֵם וְכוּ' וְאִזּוֹ כָּל הַפּוֹכְבִים וּמְזֻלוֹת וְכָל הָעֵפּוֹי"ם טוֹרְחִים בְּשִׁבִיל פְּרִנְסָתוֹ בְּבַחֲיַנַת לְחַמְנוּ הֵם סָר צֶלֶם וְכוּ' כִּי מִרְאֵה חִמָּה עֲמָקָה מִן הַצֶּלֶם וְכוּ', עֵינַי שָׁם כָּל זֶה הֵיטֵב, וְזֶה בַּחֲיַנַת מְצוֹת סֵפֶה שֶׁהִיא צֶלָא קְדִישָׁא צֶלָא דְמַהִימְנוּתָא שֶׁעַל יְדֵי זֶה מְכַנְיַעִין בַּחֲיַנַת הַצֶּלֶם דְּסִטְרָא אַחֲרָא בְּבַחֲיַנַת לְחַמְנוּ הֵם סָר צֶלֶם כַּנִּי"ל, וְזֶה זוֹכִין אַחַר רֵאשׁ הַשָּׁנָה וְיוֹם הַכְּפוּרִים שֶׁאִזּוֹ הָיָה כָּל עֶסְקֵנוּ לְהַמְשִׁיךְ בְּעוֹלָם הַבְּלִים דְּקַדְדָּשָׁה שֶׁהֵם בַּחֲיַנַת נִפְשׁוֹת קְדוֹשׁוֹת הָעוֹלָם מִהַבְּלִים שֶׁל הַשׁוֹפָר וְשֶׁל כָּל הַקּוֹלוֹת וְהַצִּעְקוֹת שֶׁצּוֹעֲקִין יִשְׂרָאֵל בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה וְיוֹם הַכְּפוּרִים וְעֶשְׂרֵת יָמֵי תִשׁוּבָה שֶׁעַל יְדֵי זֶה עֵקֶר הַתְּעוֹרְרוֹת הַתִּשׁוּבָה בְּאֵלוֹ הַיָּמִים וְכַנִּי"ל. וְעַל כֵּן כָּל הָעֲבוּדָה שֶׁל יוֹם הַכְּפוּרִים הוּא עַל יְדֵי הַכְּהוֹן הַגָּדוֹל שֶׁהוּא בַּחֲיַנַת צְדִיק הַדּוֹר שֶׁהוּא בַּחֲיַנַת תְּכִלִית שְׁמִירַת הַבְּרִית בְּשִׁלְמוֹת, כִּי הַכְּהוֹן הַגָּדוֹל מְצַוֶּה עַל קְדֻשַׁת הַבְּרִית

יותר מכל ישראל, כי אסור אפלו באלמנה (וכמבאר במקום אחר), כי עקר אלו הנפשות שהם בחינת פסופין טובים נמשכין על ידי הצדיק שומר הברית, כמו שמבאר שם, שזהו בחינת כי שפתי כהן ישמרו דעת ותורה יבקשו מפיהו. אם הרב דומה למלאך ה' צבאות וכו', כי הרב נקרא כהן שהוא בבחינת קדשת הברית יותר מכל ישראל, כמו שכתוב, כי שמרו אמרתם ובריתם ינצרו, והכהן הגדול מקדש יותר מכלם והוא בבחינת הרב והצדיק שבדור שהוא בתכלית שמירת הברית ועל כן כל העבודה של יום הכפורים אינה פשרה אלא בו. כי ביום הכפורים אז הוא גמר החתימה לחיים. שאז צריכין לגמר התקון הנעשה על ידי הכסופין טובים שהם נפשות והבלים דקדשה שעל ידי זה מצירין אותיות התורה לטוב בבחינת סם חיים שזהו בחינת ספר החיים שנכתבין ונחתמין בו בראש השנה ויום הכפורים לחיים. שזה נעשה על ידי שמצירין אותיות התורה לחיים על ידי הבלים ונפשות הנעשין מכסופין טובים של ישראל שנתעוררין באלו הימים וכנ"ל. על כן אז ביום הכפורים עקר התקון על ידי הכהן הגדול שהוא בבחינת קדשת הברית, כי עקר אלו הנפשות יוצאין על ידי הצדיק שהוא בבחינת שמירת הברית כנ"ל. וזה שאומרים בתחלת יום הכפורים, אור זרע לצדיק וכו', שהוא בחינת תקון הברית, כמובא. כי אז צריכין להמשיך בחינת תקון הברית מהצדיק האמת שעל ידי זה עקר התקון הנגמר ביום הכפורים על ידי נפשות טובות. וכנ"ל:

ואחר ראש השנה ויום הכפורים שאז זכינו לבחינת מדרגת אברהם שהיה בעל נפש וכו', דהינו לעשות נפשות טובות על ידי פסופין טובים, על כן אז עושין סכה הקדושה שהיא צלא קדישא שעקר מצותה היא האכילה בתוכה ושאר הצטרכות האדם, כי אז זוכין שיהיה האכילה והפרנסה בבחינת לחם הפנים כנ"ל שזה זוכין על ידי בחינת אברהם על ידי פסופין טובים כנ"ל בבחינת לחם חם - לחמנו חם סר צלם וכו' כנ"ל שזהו בחינת סכה שהיא צלא קדישא, שמכניע ומבטל צלם של העכו"ם בבחינת לחמנו חם סר צלם וכנ"ל. כי סכה הוא בבחינת אברהם איש החסד שזכה לכהנה, כמו שכתוב, אפה כהן לעולם, שהוא בחינת אהרן הכהן איש החסד שבזכותו היו הענני כבוד שהם בבחינת סכה שהוא אהבה וחסד בחינת השתוקקות וכסופין דקדשה שהיה לנו באלו הימים הנוראים שעל ידי זה אנו זוכין לצל הקדוש הזה של הסכה שהוא מכניע הצל שלהם, שאז האכילה בקדשה בבחינת לחם הפנים ואז כל העכו"ם טורחין בשביל פרנסותינו וכו'. ובשביל זה מקריבין בסכות שבעים פרים כנגד השבעים אמות כי עתה יש לנו שלום גדול עמהם בבחינת ספת שלום כי כלם טורחין בשביל פרנסתנו, כי ההבלים והנפשות דקדשה התגברו כל כך והמשיכו כל כך התעוררות התשובה בעולם עד שאפלו להעכו"ם הגיע מזה התעוררות עד שנודע להם במקום שהם שהעקר הם ישראל וישעקר תכליתם לטרח עבור פרנסת ישראל ועל כן אנו מקריבין בשבילם קרבנות, כי אנו צריכים אותם כדי שיטרחו בשביל פרנסתנו. וזהו בחינת ועמדו זרים ורעו צאנכם ובני נכר אפריכם וכורמיכם ואתם כהני ה' תקראו. כהני ה' דיקא בחינת כהן איש החסד שהוא בחינת אברהם שהיה בעל נפש שנעשה מחסד ואהבה והשתוקקות שזהו בחינת סכה שעל

אָנוּ צָרִיכִין לְצֵאת דִּיקָא מֵהַבֵּית שְׁמִכְסָה הַיָּטֵב אֶל הַסַּכָּה שֵׁישׁ בַּה חֲלָלִים
הַרְבֵּה בְּהַסְכָּךְ כְּדִי לְשָׂאב דָּרָךְ שֶׁם מֵהָאֹוִירִים וְהַחֲבָלִים דְּקִדְשָׁה שֶׁל
הַכְּסוּפִין טוֹבִים שְׁנִמְשְׁכוּ עַל יְדֵי הַתְּקִיעוֹת וְעַל יְדֵי רַבּוּי הַתְּפִלוֹת וְהַצְּעָקוֹת
שֶׁבָּאוּ הַיָּמִים הַנּוֹרָאִים. כִּי בְּכָל הַשָּׁנָה צָרִיךְ שִׁיחִיָּה עֶקֶר יִשְׁיבְתוּ שֶׁל
הָאָדָם בְּבֵיתוֹ דִּיקָא כְּדִי לְהִתְחַבֵּא וּלְהִסְתִּיר עֲצֻמוֹ מֵהַחֲבָלִים דְּהָאֵי עֲלֵמָא
שְׁמַתְפָּשְׁטִין בְּאֹוִיר שְׁרַבִּים הֵם הַבָּל מַעֲשֵׂה תַעֲתוּעִים שֶׁל רְדִיפַת הָעוֹלָם
הַזֶּה. אָבֵל עֲכָשׁוּ בָּאוּ הַיָּמִים הַנּוֹרָאִים הַתְּגַבְּרוּ כָּל כָּךְ הַחֲבָלִים דְּקִדְשָׁה
שֶׁל יִשְׂרָאֵל עַד שֶׁאָנוּ צָרִיכִין דִּיקָא לְצֵאת מִשָּׁם אֶל הַסַּכָּה הָעֲשׂוּיָה לְצֵל
שְׂאִינָה מִכְּסָה הַיָּטֵב רַק יֵשׁ בָּהּ חֲלָלִים הַרְבֵּה בְּהַסְכָּךְ, כִּי אָנוּ צָרִיכִין עֲתָה
דִּיקָא לְשָׂאב מֵהַחֲבָלִים וְהָאֹוִירִים קְדוּשִׁים הַנִּמְשָׁכִין דָּרָךְ הַסְכָּךְ כִּי דָּרָךְ
שֶׁם נִמְשָׁכִין רַק הַחֲבָלִים קְדוּשִׁים שֶׁל הַתְּקִיעוֹת וְהַתְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל שֶׁהֵם
מִתְּגַבְּרִים בָּאוּ הַיָּמִים כַּנִּ"ל. כִּי סַכָּה הִיא בְּחִינַת אִמָּא דְּמַסְכַּכָּא עַל בְּנִין,
דְּהִינּוּ שֶׁהַשְּׂכִינָה מְסַכַּכַת וּמְגַנָּה עֲלֵינוּ מֵהַחֲבָלִים דְּהָאֵי עֲלֵמָא שֶׁהֵם הַחֲבָלִים
רָעִים וְכְסוּפִין רָעִים שֶׁלֹּא יִשְׁלְטוּ עֲלֵינוּ כָּלֵל רַק שִׁיחִיָּה נִמְשָׁכִין עֲלֵינוּ דָּרָךְ
נִקְבִי הַסְכָּךְ הַחֲבָלִים דְּקִדְשָׁה שֶׁל הַתְּקִיעוֹת וְהַתְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל וְכַנִּ"ל:

אות יז

וְזֶה אַרְבַּעָה מֵיָנִים שְׁנוֹטְלִין בְּסַכּוֹת שֶׁבָּהֶם מִתְּקַנִּים בְּחִינַת אַרְבַּעָה שְׁנִכְנָסוּ
לְפָרְדֵּס, הַמּוּבָא בְּהַתּוֹרָה הַנִּ"ל, עֵינֵי שֶׁם שְׂאוּ הָאֲרַבַּעָה בְּחִינּוֹת נִמְצְאוּ
בְּכָל דּוֹר שֶׁהֵם הַרוּצִים לְגִשְׁתׁ אֶל הַקֹּדֶשׁ וּלְהִתְקַרֵּב לְצַדִּיקֵי הַדּוֹר שֵׁישׁ בָּהֶם
אַרְבַּע בְּחִינּוֹת, עֵינֵי שֶׁם. וְהֵם נִקְרָאִים נִכְנָסִין לְפָרְדֵּס שְׂגַדְלִין בּוֹ מֵיָנִי
אֵילָנוֹת עַל כֵּן עַל יְדֵי אֵלוֹ הָאֲרַבַּעָה מֵיָנִים שֶׁהֵם מֵיָנִי אֵילָנוֹת הַנְּאָחֲזִין
בְּשִׁמוֹ הַקְּדוּשׁ יִתְבָּרַךְ עַל יְדֵי זֶה מַעֲלִין וּמִתְּקַנִּים אֵלוֹ הָאֲרַבַּע בְּחִינּוֹת. כִּי
אֵלוֹ הָאֲרַבַּעָה שְׁנִכְנָסוּ לְפָרְדֵּס הֵם רַבִּי עֲקִיבָא שְׁנִכְנַס בְּשָׁלוֹם וַיֵּצֵא בְּשָׁלוֹם
וּבֶן עֲזָאִי וּבֶן זֹמָא הַצִּיץ וְנִפְגַּע הַצִּיץ וּמֵת וְאַחַר קֶצֶץ בְּנִטְיָעוֹת. וְזֶהוּ בְּחִינַת
הָאֲרַבַּעָה מֵיָנִים שֶׁהֵם כְּנֶגֶד אַרְבַּע כְּתוּבֹת שֶׁבִּישְׂרָאֵל, כְּמוּבָא, כִּי אֶתְרוּג יֵשׁ
בּוֹ טַעַם וְרִיחַ כְּנֶגֶד בְּעֵלֵי תּוֹרָה וּמִצּוֹת שֵׁישׁ לָהֶם כָּל הַשְּׁלֵמוֹת שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת
רַבִּי עֲקִיבָא שֶׁזָּכָה לְשְׁלֵמוֹת וְנִכְנַס בְּשָׁלוֹם וְכוּ'. וְלוֹלֵב וְהַדְּסִים שֶׁזֶה יֵשׁ בּוֹ
טַעַם וְלֹא רִיחַ וְזֶה רִיחַ וְלֹא טַעַם זֶה בְּחִינַת בֶּן עֲזָאִי וּבֶן זֹמָא שֶׁלֹּא הָיוּ
בְּתַכְלִית הַשְּׁלֵמוֹת, אֵף עַל פִּי שֶׁהָיוּ צַדִּיקִים גְּדוֹלִים עַל כֵּן זֶה הַצִּיץ וְנִפְגַּע
וְזֶה הַצִּיץ וּמֵת. וְאַחַר קֶצֶץ בְּנִטְיָעוֹת זֶה בְּחִינַת פּוֹשְׁעֵי יִשְׂרָאֵל בְּחִינַת עַרְבֵי
נַחַל שְׂאִין בָּהֶם לֹא רִיחַ וְלֹא טַעַם. וְאָנוּ מִחְבְּרִין כָּל אֵלוֹ הָאֲרַבַּעָה מֵיָנִים
יַחַד עִם הָאֶתְרוּג וְעַל יְדֵי זֶה נִכְלָלִין וְנִתְחַבְּרִין יַחַד כְּדִי לְהַשְׁיִבֵם כָּלָם אֶל
הַקֹּדֶשׁ עַל יְדֵי שְׁמִתְגַּבְּרִין הַחֲבָלִים דְּקִדְשָׁה שֶׁהֵם נְפֹשׁוֹת קְדוּשׁוֹת שֶׁעַל
יְדֵי זֶה נִמְשָׁכִין נְקֻדּוֹת טוֹבוֹת לְהָאוֹתִיּוֹת וְנִצְטִיֵּרִין הָאוֹתִיּוֹת לְטוֹב וְכוּ',
שֶׁכֵּל זֶה הוּא בְּחִינַת תְּקוּן הָאֲרַבַּעָה שְׁנִכְנָסוּ לְפָרְדֵּס שֶׁעֶקֶר הַפְּגָם שֶׁל אוֹתוֹן

שְׁלֹא יֵצְאוּ בְּשָׁלוֹם הָיָה עַל יָדֵי שְׁלֹא צִירוּ הָאוֹתִיּוֹת הַיָּטִב לְטוֹב עַל יָדֵי
נַפְשׁוֹת קְדוֹשׁוֹת, (עֵינִי שָׁם הַיָּטִב בְּהַתּוֹרָה הַנִּי"ל, כִּי אֵי אֶפְשֶׁר לַחֲזוֹר בְּכָל
פְּעַם דְּבָרָיו הַקְּדוֹשִׁים זְכוֹרוֹנוֹ לְבָרְכָה) וְעַל כֵּן עָתָה אַחַר רֹאשׁ הַשָּׁנָה וַיּוֹם
הַכַּפּוּרִים שְׁמֵתִגְבְּרִין הַהֶבְלִים וְהַנְּפָשׁוֹת דְּקָדְשָׁה שְׁהֵם בְּחִינַת נְקֻדּוֹת
קְדוֹשׁוֹת לְצִיר אוֹתִיּוֹת הַתּוֹרָה לְטוֹב עַל יָדֵי זֶה נִתְתַּקְנִין כָּל הָאַרְבַּע בְּחִינּוֹת
הַנִּי"ל שְׁהֵם בְּחִינַת אַרְבַּעָה שְׁנִכְנָסוּ לַפְּרֻדָּס שְׁזָהוּ בְּחִינַת הָאַרְבַּעָה מֵיָנִים
שְׁאֵנוּ לֹקַחִין עָתָה בְּסַפּוֹת וְכַנִּי"ל:

אות יח

וְזֶה בְּחִינַת הַנְּעֻנְוֵעִים שְׁמִנְעֵנְעִין בְּהָאַרְבַּעָה מֵיָנִים לְכָל אַרְבַּע רוּחוֹת הָעוֹלָם
וְלִמְעַלָּה וְלִמְטָה. כִּי עֶקֶר הַנְּעֻנְוֵעִים הֵם בְּאוֹר, הֵינּוּ שְׁעַל יָדֵי הַנְּעֻנְוֵעִים
הַקְּדוֹשִׁים בְּכָל הַרוּחוֹת אֵלּוּ מִמְּשִׁיכִין עֲלֵינוּ הַהֶבְלִים וְהָאוֹרִים הַקְּדוֹשִׁים
שְׁהֵם נַפְשׁוֹת הַקְּדוֹשׁוֹת כְּדִי לְצִיר אוֹתִיּוֹת הַתּוֹרָה לְטוֹב כְּדִי לְתַקֵּן כָּל
הַכַּפּוּרִים שְׁבִיִּשְׂרָאֵל שְׁהֵם בְּחִינַת אַרְבַּעָה שְׁנִכְנָסוּ לַפְּרֻדָּס שְׁהֵם בְּחִינַת
אַרְבַּעָה מֵיָנִים כַּנִּי"ל, כִּי מִנְעֵנְעִין הָאוֹר בְּאַרְבַּעָה מֵיָנִים וּמְגַרְשִׁין כָּל
הָאוֹרִים וְהַהֶבְלִים רְעִים וּמִמְּשִׁיכִין רַק הַבְּלִים וְאוֹרִים קְדוֹשִׁים שְׁהֵם
נַפְשׁוֹת וּנְקֻדּוֹת קְדוֹשׁוֹת הַנְּעֻשִׁין בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה וַיּוֹם הַכַּפּוּרִים מְהַתְּפִלוֹת
וְהַתְּקִיעוֹת וְכַנִּי"ל:

וְעַל כֵּן נוֹהֲגִין עַל פִּי הָאָרִי"י ז"ל לַעֲשׂוֹת הַנְּעֻנְוֵעִים בְּסַפָּה, כִּי שָׁם בְּסַפָּה
שׁוֹלֵט הָאוֹר הַקְּדוֹשׁ דְּרָךְ נִקְבֵי הַסַּכָּךְ וְשָׁם אָנוּ מִמְּשִׁיכִין עֲלֵינוּ הָאוֹר
הַקְּדוֹשׁ הָיָה עַל יָדֵי הַנְּעֻנְוֵעִים וְכַנִּי"ל. וְזֶה שְׁמִנְעֵנְעִים בְּהוֹדוֹ לַה" תְּחִלָּה
וְסוֹף, כִּי עֶקֶר הַתְּקוּן עַל יָדֵי בְּחִינַת הַחֶסֶד שֶׁהוּא בְּחִינַת חֶסֶד הַמִּתְגַּלָּה
בְּפוֹמָא דְאַמָּה שֶׁהוּא בְּחִינַת אֶהְבָּה וְהַשְׁתַּוְקָקוֹת וְכַסּוּפִין טוֹבִים שְׁזָהוּ
בְּחִינַת רַבּוּי הַחֶסֶדִים הַגְּדוֹלִים הַנִּמְשָׁכִין אֵלּוּ הַיָּמִים, כַּמּוּבָא בְּכּוֹנּוֹת
הָאָרִי"י ז"ל, הֵינּוּ חֶסֶד וְאַהֲבָה וְהַשְׁתַּוְקָקוֹת וְכַסּוּפִין טוֹבִים לַה' יְתִבְרַךְ
שְׁעַל יָדֵי זֶה כָּל הַתְּקוּנִים הַנְּעֻשִׁים בְּאֵלּוּ הַיָּמִים כִּי הֵם בְּחִינַת נַפְשׁוֹת
וּנְקֻדּוֹת טוֹבוֹת שְׁהֵם מְצִיְרִין אוֹתִיּוֹת הַתּוֹרָה לְטוֹב לַעֲשׂוֹת פְּעֻלוֹת טוֹבוֹת
בְּעוֹלָם שְׁעַל יָדֵי זֶה נִתְתַּקְנִין וְנִשְׁלָם הַכָּל וְכַנִּי"ל:

אות יט

וְכָל זֶה אֲנִי צָרִיכִין בְּאֵלוּ הַיָּמִים קִדְּם שְׂמִינֵי עֲצָרַת שֶׁהוּא שְׂמַחַת תּוֹרָה שְׂאֵז מְסִימִין וּמִתְחִילִין הַתּוֹרָה, הֵינּוּ כִּי מַחְמַת שְׁעֵתָהּ הֵם הַיָּמִים שְׂאֲנִי צָרִיכִין לְהַשְׁלִים אֶת הַתּוֹרָה שְׂקָרִינוּ בָּהּ בְּכָל הַשָּׁנָה וְלַחְזֹר לְהִתְחַלֵּה עַל כֵּן אֲנִי עוֹסֵק בְּכָל הַתְּקוּנִים הַנִּי"ל שְׁעַל יְדֵי זֶה אֲנִי מְצִיִּין אוֹתוֹת הַתּוֹרָה לְטוֹב בְּבַחֲנֵת סֵם הַחַיִּים כְּדֵי שְׂכָל הַתּוֹרָה שְׁעֵסְקֵנוּ בָּהּ בְּכָל הַשָּׁנָה תִּהְיֶה מְצֻטְיֶרֶת וּמְצֻטְרֶפֶת לְטוֹב. וְכֵן נִזְכֶּה לְהִתְחַלֵּה אֶת הַתּוֹרָה לְקִרְוֹתָהּ עַל יְדֵי נְקֻדוֹת טוֹבוֹת שְׂתִהְיֶה הַתּוֹרָה מְעֵתָהּ מְצֻטְיֶרֶת וּמְצֻטְרֶפֶת תְּמִיד רַק לְטוֹב וְלַחַיִּים וּלְשָׁלוֹם שְׁעַל יְדֵי זֶה יִתְתַּקֵּן כָּל הָעוֹלָם, כִּי כָּל הָעוֹלָם וּמְלֵאוֹ מִתְנַהֵג וּמִתְקַיֵּם עַל יְדֵי הַתּוֹרָה וּכְפִי הַצִּיּוֹר שְׂאֲנִי מְצִיִּין וּמְצַרְפִּין אוֹתוֹת הַתּוֹרָה עַל יְדֵי הַכְּסוּפִין כֵּן מִתְנַהֵג הָעוֹלָם לְטוֹב אוֹ לְהַפְּדֵ חֵס וְשָׁלוֹם, עַל כֵּן חָמַל עָלֵינוּ ה' יִתְבָּרַךְ בְּרַחֲמָיו הַמְּרַבִּים וְזָכְנוּ עַל יְדֵי חֲכָמָיו הַקְּדוֹשִׁים שְׂשִׁדְרוּ לָנוּ לְסִיִּים וּלְהִתְחַלֵּה הַתּוֹרָה בְּיוֹם גְּמַר הַתְּקוּן שֶׁל רֹאשׁ הַשָּׁנָה וְיוֹם הַכְּפוּרִים שֶׁהוּא שְׂמִינֵי עֲצָרַת וְשְׂמַחַת תּוֹרָה כְּדֵי שְׁעַל יְדֵי הַהֲבָלִים קְדוֹשִׁים שֶׁל רֹאשׁ הַשָּׁנָה וְיוֹם הַכְּפוּרִים שְׂהֵם נִפְשׁוֹת קְדוֹשׁוֹת שְׂמָהֵם נַעֲשִׂין נְקֻדוֹת קְדוֹשׁוֹת תִּהְיֶה מְצֻטְיֶרֶת וּמְצֻטְרֶפֶת כָּל הַתּוֹרָה לְטוֹב, הֵן כָּל מֵה שְׂקָרִינוּ בְּכָל הַשָּׁנָה כְּלָה שְׂאֲנִי מְסִימִין אוֹתָהּ עֵתָהּ, הֵן מֵה שְׂאֲנִי עֵתִידִין לְקִרְוֹת בְּכָל הַשָּׁנָה הַבָּאָה עָלֵינוּ לְטוֹבָה שְׂאֲנִי מִתְחִילִין עֵתָהּ, הַכֹּל יִהְיֶה מְצֻטְיֶר וּמְצֻטְרֶף לְטוֹב וְלַחַיִּים עַל יְדֵי הַהֲבָלִים דְּקֻדְשָׁהּ שֶׁל אֱלֹהֵי הַיָּמִים הַנּוֹרְאִים שְׂבָהֵם מִתְגַּבְּרִין יִשְׂרָאֵל בְּהֲבָלִים הַרְבֵּה דְּקֻדְשָׁהּ וְכוּ' וְכַנִּי"ל:

וְעַל כֵּן נִקְרָא שְׂמִינֵי עֲצָרַת לְשׁוֹן כְּנִיסָה וְאַסִּיפָה, כִּי אֵז כּוֹנְסִין וּמְאַסְפִּין כָּל אוֹתוֹת הַתּוֹרָה לְצִיּוֹר לְטוֹב עַל יְדֵי הַנִּפְשׁוֹת וְהַנְּקֻדוֹת טוֹבוֹת שְׂנַעֲשׂוּ בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה וְיוֹם הַכְּפוּרִים כְּנִי"ל, כִּי קִדְּם שְׂמִינֵי עֲצָרַת טוֹבוֹת אֵזִי אֵין לְהַאֲוִיתוֹת שׁוֹם קֶשֶׁר וְחַבּוּר רַק עַל יְדֵי הַנְּקֻדוֹת טוֹבוֹת עַל יְדֵי זֶה הֵם מְזַדְּוִגִין וּמִתְחַבְּרִין וּמִתְאַסְפִּים לַעֲשׂוֹת פְּעֻלוֹת טוֹבוֹת עַל כֵּן נִקְרָא עֲצָרַת לְשׁוֹן כְּנִיסָה וְאַסִּיפָה:

לְעִיל:

שְׂדָךְ

אות כ

כִּי הָאֲרֻבָּעָה מֵינִים הֵם בְּחִינַת אֲרֻבַּע אוֹתוֹת הַשֵּׁם, שְׂהֵם בְּחִינַת טְעָמִים נְקֻדוֹת תְּגִים אוֹתוֹת שְׁעַל יְדֵי זֶה מְמַשִּׁיכִין נְקֻדוֹת טוֹבוֹת לְהַאֲוִיתוֹת עַל יְדֵי הַהֲבָלִים קְדוֹשִׁים כְּנִי"ל. כִּי עֵקֶר הַתְּקוּן מְמַשִּׁיכִין מִשְׂרֵשׁ הַאֲוִיתוֹת וְהַנְּקֻדוֹת שְׂהֵם אֲרֻבַּע אוֹתוֹת הַשֵּׁם שְׂשֵׁם שְׂרֵשׁ כָּל הַטְּעָמִים נְקֻדוֹת תְּגִים אוֹתוֹת. וְעַל יְדֵי הָאֲרֻבָּעָה מֵינִים הַקְּדוֹשִׁים שְׂנֶאֱחָזִין שֵׁם אֲנִי מְמַשִּׁיכִין עָלֵינוּ הַתְּקוּן מִשֵּׁם בְּאֵלוּ הַיָּמִים בְּכַח הַהֲבָלִים דְּקֻדְשָׁהּ שְׂמָהֵם נַעֲשִׂין נְקֻדוֹת קְדוֹשׁוֹת לְצִיּוֹר אוֹתוֹת הַתּוֹרָה לְטוֹב כְּנִי"ל. כִּי כֶּשֶׁהַאֲוִיתוֹת מְזַדְּוִגִין

ומתחברין יחד על ידי כסופין טובים שמהם נעשין נקדות טובות
להאותיות כנ"ל, אז נכללין כל הארבע בחינות טעמים נקדות תגים
אותיות יחד שזהו בחינת ארבעה מינים שעל ידי זה שלמות תקון כל
העולמות כידוע וכן"ל:

אות כא

והנה כל דברינו אלה הם בנויים על התורה 'אית לן בירא בדברא' בסימן
לא. ומבאר שם בסוף שהתורה הזאת נאמרה על פסוק ויסב אלקים, אין
הסבה אלא סעדה וכו', עין שם. אך לא זכינו לקבל ממנו גמר באור
הפסוק על פי התורה הזאת. והנראה לעניות דעתי בזה הוא כי ויסב
אלקים הוא בחינת סעדה כנ"ל, הינו בחינת האכילה והפרנסה שצריכין
להכניסה מחוץ לפנים כנ"ל. וזה נעשה על ידי דרך המדבר ים סוף
וחמשים וכו'. המדבר זה בחינת אמונה שתלוייה בדבור שצריכין לדבר
האמונה הקדושה בפה מלא, כמו שכתב אדוננו מורנו ורבונו זכרונו
לברכה, האמונה תולה בפה של אדם וכו'. וזה בחינת ים סוף, כי אמונה
בחינת הדבור, בחינת מלכות היא בחינת ים שכל הנחלים הולכים לתוכה
כידוע, וזה בחינת סוף, כי הוא בחינת אחרית וסוף ושלמות של כל המדות
ושל כל הבריאה כלה, כמובא שם בהתורה הנ"ל בחינת בא חבוק
והעמידן על אמונה וכו'. וחמשים וכו' ופרש רש"י מזינים זה בחינת תקון
הברית שזה עקר הכלי זין בחינת חגור חרב על ירך גבור וכו'. הינו על
ידי תקון הברית שעל ידי זה זוכין לאמונה בחינת שבת על ידי זה זוכין
להכניס הפרנסה לפנים לישראל. שזהו בחינת ויסב אלקים את העם
כנ"ל:

גם 'המדבר ים סוף' מרמז על הנפשות טובות הנעשין מכסופין טובים
שעקר יציאתן אל הפעל הוא על ידי הדבור, כמו שמבאר שם. וזהו גם כן
בחינת ים סוף, כי הם בחינת סוף ושלמות של כל הדברים, כי הם מצירין
אותיות התורה לטוב שעל ידי זה נגמרין ונשלמין כל הדברים לטוב.
ובאמת הכל אחד, כי תקון האמונה ותקון אלו הנקדות טובות הנעשין
מהנפשות וכסופין טובים הכל אחד, כי כל מה שיש להאדם אמונה ביותר
בדאי הוא כוסף ומשתוקק ביותר ויותר כסופים טובים, כי יודע שאין
שום תכלית בעולם כי אם לעשות רצונו יתברך רק שיש לו מניעות
ועכובים רבים על זה, על כן בודאי הוא כוסף וחומד ומשתוקק בכל עת
מתי יזכה להגיע לזה להיות כרצונו יתברך באמת. ובשביל זה אמונה היא
שלמות כל הדברים, וכל התורה וכל הברכות וההשפעות הכל אינו נשלם
כי אם על ידי אמונה, כמבאר שם בתחלת התורה הנ"ל. כי על ידי אמונה
שנמשך על ידי כח הצדיק על ידי תקון הברית על ידי זה נעשין נפשות

רבות על ידי כסופין טובים שהם בחינת נקודות טובות שמצטיירין אותיות התורה לטוב שיעשו פעולות טובות בעולם כנ"ל שזהו עקר תקון ושלמות של התורה ושל כל הדברים שבעולם שמתנהגים ומתקיימין על ידה. נמצא שתקון הכסופין טובים ותקון האמונה הכל אחד, כי הם משלימין ומתקנים הכל על ידי שמצירין אותיות התורה לטוב וכנ"ל, ובזה מקשר ומחבר התורה הנ"ל היטב, עין שם:

וזהו שנסמך ויסעו מסכת אחר פסוק ויסב אלקים, כי ויסעו מסכת מרמז על מצות ספה הקדושה שזכו ישראל תכף ביציאתו ממצרים שסבבו והקיפו בענני כבוד שהם בחינת ספה וכו', כמו שפתיב שם תכף בפרשה, וה' הולך לפניו יומם בעמוד ענן וכו'. וכל זה נסמך לפסוק ויסב אלקים שהוא בחינת אכילה ופרנסה להכניס הפרנסה מחוץ לפניו, כי זה זוכין על ידי מצות ספה שעל ידי זה מכניסין הפרנסה מחוץ לפניו כנ"ל:

שומרים:

לענון

ונחזר

אות כב

וזה בחינת מה שהשוכר דינו, כמו שפתיב שם שחיב בגנבה ואבדה ופטור באונסין, כי עקר השמירה ממזיקי עלמא הוא על ידי הצדיק האמת שהוא בחינת בעל נפש שממנו נמשכין כל הכסופין דקדושה שהם בחינת הבליים ונפשות טובים שהם מצירין אותיות התורה לטוב. וזה בחינת שיר של פגעים שנאמר שם, יפל מצדך אלף וכו' אליך לא יגש. לא תאנה אליך רעה וכו' על שחל ופתן תדרך תרמס כפיר ותנין כי בי חשק ואפלטוהו. כי בי חשק דיקא. שהמזמור מבאר על ידי מה ינצל מכל הפגעים ויזכה לדרך על כל הקלפות והמזיקי עלמא בחינת על שחל ופתן תדרך, הכל יזכה מטעם כי בי חשק וכו'. שעל ידי גדל החשק והכסופין דקדושה שחושק בו ותברך על ידי זה ואפלטוהו. כי כל המזיקי עלמא עקר וניקתם מכסופין והבליים רעים שהם נפשות לא טובים, שהם הם המזיקין רחמנא לצלן, כי הם מזיקין בגשמיות ורוחניות בבחינת יש הבל אשר נעשה. כי אלו ההבליים הם בחינת נפשות שהולכים ומעוררים לרע חס ושלום, שמשם כל ההזקות רחמנא לצלן, ועל כן עקר הכנעתם ובטולם הוא על ידי הצדיקים והכשרים שיש להם כסופין טובים שהם נפשות טובים שמעוררים העולם לטוב. שהם מכניעים ומבטלין כל המזיקי עלמא. בבחינת על שחל ופתן תדרך וכו', כי בי חשק ואפלטוהו כנ"ל:

אות כג

ועל כן נקרא הצדיק צופה ושומר, כמו שכתוב, צופה נתתיך. ופרש רש"י, שומר. כי עקר השמירה על ידו. מחמת שעל ידו זוכין לכסופין דקדושה שעל ידי זה עקר השמירה פנ"ל. ואם היו הכל זוכין לזה בשלמות לבחינת צדיק שהוא בחינת ברית עלאה בחינת שמירת הברית בשלמות. בודאי לא היו צריכין שום שמירה בגשמיות כי היו מתבטלים כל המזיקי עלמא על ידי הכסופין והנפשות טובים שנמשכין על ידי הצדיק וכנ"ל. אך עקר השמירה שצריכין שמירה גם בגשמיות זה נמשך מבחינת השלשים ותשע מלאכות שנמשכין מבחינת ברית תתאה שהוא בחינת נער, בחינת עבד שמשם כל העבודות והיגיעות של עסקי העולם הזה שכלם כלולים בשלשים ותשע מלאכות ומשם נמשך שצריכין שמירה גם בגשמיות. כי עקר השלשים ותשע מלאכות נמשכין מחטא אדם הראשון שאכל מעץ הדעת טוב ורע שנגזר אז בזעת אפך תאכל לחם וכו' שהם השלשים ותשע מלאכות פיזוע, ועקר פגם עץ הדעת טוב ורע היה בחינת הפגם של הנכנסין לפרדס שלא יצאו בשלום כמו רבי עקיבא, כמובן בתקונים. ועקר הפגם שלהם על ידי שלא צירו אותיות התורה לטוב על ידי כסופין טובים ולא כללו בחינת למדן וצדיק יחד רק עשו פרוז בין בחינת למדן ובין בחינת צדיק, שזהו בחינת מקצץ בנטיעות, כמובן היטב בהתורה הנ"ל, עין שם היטב, שזהו בחינת הפגם של הלומדים החולקים על הצדיקים שאומרים שעקר הוא רק הלמוד בעצמו ואין צריכין להתקרב לצדיקים לתקן מעשיו כלל, ולבסוף זה וזה לא עלתה בידם, כי אחר כך משליכין גם למוד התורה אחר גום באשר מצוי בעונותינו הרבים בכמה אנשים שבימי נעוריהם עסקו בתורה קצת ואחר כך פרקו על תורה לגמרי וגם קלקלו מעשיהם יותר מעמי הארץ. וכל זה מחמת שלא השגיחו על תקון מעשיהם כלל ולא השתדלו להתקרב לצדיקי אמת. ואמרו שעקר הוא הלמוד. ולבסוף זה וזה לא נתקיימה בידם, כי באמת עקר תקון למוד התורה הוא על ידי בחינת צדיק ומי שמפריד בחינת למדן מבחינת צדיק הוא בחינת אחר שקצץ בנטיעות, כי תכלית תורה תשובה ומעשים טובים, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה שלא יהא אדם קורא ושונה ובוטב באביו וברבו וכו'. כי בחינת למדן הוא בבחינת ברית תתאה, בחינת עבד שהוא תחת ברית עלאה שהוא בן חורין בחינת אברהם. וכשהלמדן כפוף להצדיק אזי זוכה לציר אותיות התורה לטוב על ידי כח הצדיק שהוא הרב הדומה למלאך ה' צבאות שאותיות התורה מבקשים להצטיר מפיו וכו', כמו שמבאר שם. אבל כשאינו כפוף תחתיו, מכל שכן וכל שכן כשחס ושלום חולק עליו אזי לא זכה נעשה לו סם מות, כי מציר אותיות התורה להפוך חס ושלום. הכלל, שעקר התקון של כל העולמות הוא על ידי הצדיקי האמת שהם בתכלית שמירת הברית באמת בשלמות שהוא דיקא זוכה לציר אותיות התורה לטוב שיעשו ויפעלו פעולות טובות בעולם

לתקון הכל. ואפלו מי שאינו זוכה לזה לבחינת צדיק בשלמות אף על פי כן אם הוא מכניע את עצמו על כל פנים תחת הצדיק כעבד תחת אדוניו, אזי כל תורתו ולמודו וכל מעשיו מקבלים תקון על ידי הצדיק שמציר הכל לטוב ואזי נאמר עליו גם כן 'זכה נעשה לו סם חיים' על ידי כח הצדיק. אבל להפך שאינו מכניע את עצמו חס ושלום תחת הצדיק, מכל שכן בשחולק עליו חס ושלום, אזי נאמר עליו 'לא זכה' וכי, כי מפריד בחינת למדן מבחינת צדיק שזהו בחינת מקצץ בנטיעות שממש עקר סטרא דמותא, כי זהו בחינת פגם עץ הדעת טוב ורע כנ"ל שאז נגזר כי ביום אכלך ממנו וכי וכנ"ל:

אות כד

כי עקר השלמות של כל אדם הוא דיקא כשזוכה לשני בחינות ברית הנאמר בהתורה הנ"ל שהם בחינת ברית עלאה וברית תתאה שהם בחינת למדן וצדיק, בחינת מלאך ה' צבאות ומי שזוכה לשני הבחינות האלו אשרי לו. אבל מחמת שרב העולם אין זוכין לבחינת ברית עלאה שהיא בחינת שמירת הברית בתכלית השלמות על כן עקר התקון על ידי התקרבות להצדיק האמת שזכה לזה בשלמות כנ"ל, כי רב העולם אפלו הפשרים הם רק בבחינת ברית תתאה שהוא בחינת למדן בחינת שמירת אסור והתר שזהו בחינת ששת ימי החל שהם בחינת עבד, בחינת ששת ימים תעבד, כי בהם שולטין עבדין דחל שהם השלשים ותשע מלאכות שצריכין לבררם מפגם עץ הדעת טוב ורע על ידי בחינת ששה סדרי משנה שהם בחינת פשר ופסול, טהור וטמא וכי, שהם כנגד ששת ימי המעשה ששם עקר הברור כידוע. אבל עקר שלמות ותקון הברור הוא על ידי שבת שהוא בחינת צדיק האמת שהוא בחינת ברית עלאה שמציר הכל לטוב וכנ"ל:

אות כה

וכל המשא ומתן והעסקים והמלאכות כלם הם בבחינת ששת ימי החל שהם בבחינת ששה סדרי משנה שהוא בחינת למדן ששם צריכין ברור על ידי השלשים ותשע מלאכות כשזוכין לעשותם בקדשה בבחינת שלשים

וְתִשַׁע מְלָאכּוֹת הַמְּשָׁכָן. כִּי מִי שֶׁזֹּכֶה לְשִׁמִּירַת הַבְּרִית בְּשִׁלְמוֹת שֶׁהוּא
 בְּחִינַת צַדִּיק הָאֵמֶת הוּא אִין צְרִיךְ שׁוּם יְגִיעָה וּמְלָאכָה כָּלֵל, כִּי מְלָאכְתּוֹ
 נַעֲשִׂית עַל יְדֵי אֲחֵרִים כְּמוֹ חֲסִידִים הָרְאוּשׁוּנִים וְרַבֵּי שְׂמֵעוֹן בַּר יוֹחָאֵי,
 שֶׁהִיָּתָה מְלָאכְתּוֹ מִתְבַּרְכֶּת כִּי הִיָּתָה תּוֹרָתָם אֲמֵנוֹתָם, 'אֲמֵנוֹתָם' דִּיקָא,
 דְּהֵינּוּ שֶׁהָאֲמֵנוֹת שֶׁל כָּל הַמְּלָאכּוֹת שֶׁהוּא מֵה שְׁצָרִיכִין לְהַשְׁלִים כָּל
 הַדְּבָרִים שֶׁמְחַסְרִין תִּקּוּן לְהַשְׁלִים אוֹתָם עַל יְדֵי הָאֲמֵנוֹת כְּנִ"ל, זֶה הִיָּה
 נַעֲשֶׂה אֲצִלָּם מִמֵּילָא עַל יְדֵי עֵסֶק הַתּוֹרָה שֶׁעֲסָקוּ בְּקִדְשָׁה יוֹמָם וְלַיְלָה כִּי
 זָכוּ תַּמִּיד לְצִיר אוֹתֵינּוּ הַתּוֹרָה לְטוֹב שֶׁעַל יְדֵי זֶה נִתְתַּקֵּן הַכֹּל מִמֵּילָא כְּמוֹ
 קִדְּם חֲטָא אָדָם הָרְאוּשׁוֹן שֶׁלֹּא הֵינּוּ צְרִיכִין לְהַשְׁלִים כָּל הַדְּבָרִים עַל יְדֵי
 הַשְּׁלֵשִׁים וְתִשַׁע מְלָאכּוֹת רַק הַכֹּל הִיָּה נִשְׁלַם עַל יְדֵי תַּפְלָה לְבַד, כְּמוֹבֵן
 בְּדְבָרֵי רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה. אָבֵל מִי שֶׁאֵינּוּ זֹכֶה לְבְּחִינַת צַדִּיק
 בְּשִׁלְמוֹת אֶף עַל פִּי שֶׁהוּא אִישׁ כְּשֵׁר אָזִי הוּא בְּבְּחִינַת בְּרִית תַּתְּאָה. וְאָזִי
 צְרִיךְ אֵיזָה עֵסֶק בְּמִשְׁא וּמִתָּן אוֹ מְלָאכָה כְּדִי לְבַרֵּר הַדְּבָר מִפְּגָם אֲחִיזַת
 עַץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע. אָבֵל צְרִיךְ שִׁיעֲשֶׂה הָעֵסֶק בְּקִדְשָׁה וּבִטְהָרָה עַל פִּי
 הַתּוֹרָה כְּדִי שִׁיזְכֶּה לְבַרְרוֹ, וְהַעֲקֹר שֶׁצְרִיךְ לְקַשֵּׁר אֶת עַצְמוֹ לְצַדִּיק הָאֵמֶת
 שֶׁהוּא בְּחִינַת שַׁבַּת שְׂמִמְנוּ עֵקֶר תַּכְלִית שְׁלֵמוֹת הַבְּרוּר. וְכֹל אֶחָד כְּפִי
 קְרוֹבוֹ אֶל הַצַּדִּיק כֵּן פּוֹרֵק מֵעַצְמוֹ עַל הַמְּלָאכּוֹת כִּי זֹכֶה לְהַשְׁלִים הַבְּרוּר
 עַל יְדֵי כַּח הַצַּדִּיק וְכְנִ"ל. אָבֵל עַל כָּל פְּנִיִם אֶפְלוּ אִם הוּא מְכָרַח לְעֵסֶק
 בְּאֵיזָה עֵסֶק וּמְלָאכָה עֵקֶר תִּקּוּנוֹ עַל יְדֵי הַצַּדִּיק שֶׁהוּא בְּחִינַת שַׁבַּת שִׁיכּוֹן
 בְּמַחְשַׁבְתּוֹ שֶׁעוֹשֶׂה הָעֵסֶק כְּדִי שִׁיּוּכַל לְהַחֲזִיק אֶת הַצַּדִּיק וְכִדִּי שִׁיּוּכַל
 לְקַבֵּל שַׁבַּת בְּכַבּוֹד. וְאָז הָעֵסֶק שֶׁלּוֹ בְּקִדְשָׁה וְזֹכֶה לְבַרֵּר וּלְתַקֵּן עַל יְדֵי
 הָעֵסֶק שְׁלוֹ תִּקּוּנִים גְּדוֹלִים:

אות כו

וְזֶה בְּחִינַת שְׁמִירַת הַשּׁוֹמְרִים, כִּי שֵׁם צְרִיכִין שְׁמִירָה גְּשָׁמִיּוֹת גַּם כֵּן, כִּי
 בְּבְּחִינַת שִׁשֶׁת יְמֵי הַחַל שֵׁשֶׁם צְרִיכִין עֵסֶק הַשְּׁלֵשִׁים וְתִשַׁע מְלָאכּוֹת לְבַרֵּר
 עַל יְדָם כְּנִ"ל, שֵׁם צְרִיכִין שְׁמִירָה בְּגִשְׁמִיּוֹת לְשִׁמּוֹר מִמִּזִּיקֵי עֲלָמָא שִׁיּוֹנְקִים
 מִפְּגָם עַץ הַדַּעַת. כִּי בְּמָקוֹם שֶׁצְרִיכִין לַעֲשׂוֹת אֵיזָה עֵסֶק וּמְלָאכָה שֵׁם
 צְרִיכִין שְׁמִירָה גַּם בְּגִשְׁמִיּוֹת. אָבֵל אֶפְלוּ כְּשִׁשּׁוֹמְרִים בְּגִשְׁמִיּוֹת עֵקֶר כַּח
 הַשְּׁמִירָה נְמֻשָּׁד עַל יְדֵי הַצַּדִּיק שֶׁהוּא בְּחִינַת שַׁבַּת שְׂמִשֵׁם הַכְּסוּפִין דְּקִדְשָׁה
 שְׂמִשֵׁם עֵקֶר הַשְּׁמִירָה כְּנִ"ל. וְיֵשׁ שְׁנֵי מִינֵי שְׁמִירוֹת שְׁמִירָה מְגַנְבָה וְאַבְדָּה
 וּשְׁמִירָה מְאוּנְסִין וְהֵם נְמֻשָּׁכִין מִבְּחִינַת שְׁמִירַת בְּרִית עֲלָאָה וּשְׁמִירַת
 בְּרִית תַּתְּאָה, כִּי גְּנָבָה וְאַבְדָּה הוּא עַל יְדֵי פְּגָם הַדַּעַת, כִּי הַגְּנָב בָּא בְּשִׁנָּה
 בְּעַת הַסְּתַלְקוֹת הַדַּעַת וְכֵן אֲבָדָה בָּא עַל יְדֵי הַסַּח הַדַּעַת, וְעַל כֵּן תִּקּוּנָם עַל
 יְדֵי בְּחִינַת שְׁמִירַת בְּרִית תַּתְּאָה שֶׁהוּא בְּחִינַת לְמַדּוֹן בְּתוֹרָה שֶׁהוּא הַדַּעַת
 שֶׁעַל יְדֵי זֶה מְשָׁלִים הַדַּעַת וְנִצּוֹל וְנִשְׁמָר מְגַנְבָה וְאַבְדָּה (וְגַם זֶה צְרִיכִין

לְקַבֵּל מִפֶּחַ הַצְדִּיק כִּי לְמַדּוֹן בְּלֹא צְדִיק אֵינוֹ כָּלוּם כְּנִ"ל. אָבֵל לְשֹׁמֵר
מֵאוֹנֶסֶיִן אֵי אֶפְשֶׁר כִּי אִם עַל יְדֵי בְּחִינַת שְׂמִירַת בְּרִית עֲלֵאָה שֶׁהוּא בְּחִינַת
שְׂמִירַת הַבְּרִית בְּשִׁלְמוֹת, כִּי הוּא מְכַנְיַע וּמְבַטֵּל סִטְרָא דְּמוֹתָא בְּחִינַת 'וּמֵת
אוֹ נִשְׁבֵּר', וְגַם הוּא יָכוֹל לְעַמֵּד כְּנֶגֶד כָּל הַגְּזֵלָנִים וְהַרוֹצְחִים הַבָּאִים
בְּאַתְגְּלֵיָא לְקַח בְּחִזְקָה, כִּי הוּא גְבוּר הַכּוֹבֵשׁ אֶת יְצֵרוֹ שֶׁהוּא הוֹרֵג וּמְכַנְיַע
בְּגִבוּרָתוֹ כָּל הַמְּזִיקִין וְהַגְּזֵלָנִים הַרוֹצְחִים לְהַזִּיק וּלְקַלְקֵל חַס וְשְׁלוֹם
בְּבְחִינַת עַל שְׁחַל וְפָתַן תְּדַרְדֵּךְ. וְכִמוֹ שֶׁכָּתוּב בְּדוֹד, גַּם אֶת הָאָרֶץ וְהַדָּב הַכֹּה
וְכוּ':

אות כז

וְזֶהוּ בְּחִינַת הַחֲלוּקֵי דִינָיִם שֶׁבִּין הָאֲרֻבְעָה שׁוֹמְרִים שֶׁכָּל מִי שֵׁישׁ לוֹ הַנְּאָה
יוֹתֵר מֵהַחֶפֶץ הוּא חָיֵב יוֹתֵר בְּאַחֲרֵיּוֹת הַשְּׂמִירָה, כִּי שׁוֹמֵר חֲנָם פָּטוֹר בְּכָל
וְשׂוֹאֵל חָיֵב בְּכָל אֶפְלוֹ בְּאוֹנֶסֶיִן, וְשׁוֹמֵר שְׂכָר וְהַשׁוֹכֵר חָיֵב בְּגִנְבָה וְאַבְדָּה
וּפְטוּרִין בְּאוֹנֶסֶיִן, כִּי כָּל אֶחָד כְּפִי הַנְּאָה שֵׁישׁ לוֹ מֵאִיזָה דָּבָר כֵּן הוּא
מְחִיב לְבָרֵר הַנְּאָה שֶׁהוּא בְּחִינַת כְּסוּפִין, כִּי לְכָל דָּבָר הַנְּאָה הָאָדָם כּוֹסֵף
וְחוֹשֵׁק, אָבֵל צְרִיף לְבָרֵר הַכְּסוּפִין וְהַחֶשֶׁק שֶׁל כָּל הַהֲנָאוֹת שֶׁבְּכָל דָּבָר
לְבָרְרוֹ מְכַסּוּפִין וְהַבְּלִים דְּהֵאִי עֲלֵמָא שֶׁפִּלָּה לְבָרְרוֹם וּלְהַעֲלוֹתָם לְשֶׁרֶשׁ
לְכְּסוּפִין דְּקֻדְשָׁה דְּהֵינּוּ שְׁלֵא יַחֲשֵׁק וְיִכְסֹף שׁוֹם דְּבָר הַנְּאָה כִּי אִם בְּשִׁבִיל
ה' יִתְבָּרַךְ. וּמִי שֶׁזֹּכֵה לָזֶה בְּשִׁלְמוֹת הוּא בּוֹדֵאֵי נִשְׁמֵר מִכָּל דָּבָר רַע
בְּבְחִינַת עַל שְׁחַל וְפָתַן תְּדַרְדֵּךְ כִּי בִי חֲשֵׁק כְּנִ"ל. וְעַל כֵּן הַשׁוֹאֵל שֶׁכָּל הַנְּאָה
שֶׁלוֹ חָיֵב בְּכָל אֶפְלוֹ בְּאוֹנֶסֶיִן, כִּי מֵאוֹנֶסֶיִן אֵי אֶפְשֶׁר לְשֹׁמֵר עַל יְדֵי שׁוֹם
שְׂמִירָה וְהַשְׂתַּדְלוֹת כִּי מִי יוֹכֵל לְשֹׁמֵר מִמִּיתָה וּשְׁבִירָה וְכוּ' וְעַל זֶה נֶאֱמַר:

אִם ה' לֹא יִשְׁמֵר עִיר שְׁוֹא שְׂקֵד שׁוֹמֵר, כִּי מֵאוֹנֶסֶיִן אֵי אֶפְשֶׁר לְשֹׁמֵר כִּי אִם
ה' יִתְבָּרַךְ בְּעֲצֻמוֹ שֶׁשׁוֹמֵר עִמוֹ יִשְׂרָאֵל בְּזִכּוֹת וְכַח הַצְדִּיק הָאֱמֵת שֶׁאֵין לוֹ
שׁוֹם כְּסוּפִין וְהַנְּאָה מְזֵה הָעוֹלָם רַק הוּא מַעֲלֶה כָּל הַכְּסוּפִין וְהַהֲנָאוֹת לְה'
יִתְבָּרַךְ כְּנִ"ל וְהוּא יָכוֹל לְשֹׁמֵר אֶפְלוֹ מֵאוֹנֶסֶיִן. וְעַל כֵּן הַשׁוֹאֵל שֶׁכָּל הַנְּאָה
שֶׁלוֹ חָיֵב אֶפְלוֹ בְּאוֹנֶסֶיִן, כִּי הוּא מְחִיב לְהַמְשִׁיךְ הַשְּׂמִירָה מֵהַצְדִּיק הָאֱמֵת
שֶׁמַּעֲלֶה כָּל הַהֲנָאוֹת וְהַכְּסוּפִין לְה' יִתְבָּרַךְ שֶׁמִּשָּׁם עֵקֶר הַשְּׂמִירָה אֶפְלוֹ
מֵאוֹנֶסֶיִן, כִּי עַל הַשׁוֹאֵל חַל חַיּוֹב אַחֲרֵיּוֹת הַשְּׂמִירָה הַזֹּאת מֵאַחַר שֶׁכָּל
הַנְּאָה שֶׁלוֹ וְכְנִ"ל. אָבֵל הַשׁוֹמֵר שְׂכָר וְהַשׁוֹכֵר אֵינָם חָיִבִים כִּי אִם בְּגִנְבָה
וְאַבְדָּה וּפְטוּרִים מֵאֲנָסִים, כִּי הֵם אֵין כָּל הַהֲנָאָה שֶׁלָּהֶם וְאֵין חַל עֲלֵיהֶם
הַשְּׂמִירָה הַנְּמַשְׁכֶּת מְבֹרָר הַהֲנָאוֹת וְהַכְּסוּפִין, רַק חַיּוֹב הַשְּׂמִירָה שֶׁלָּהֶם
הִיא בְּבְחִינַת הַבְּרוּר שֶׁל בְּחִינַת בְּרִית תְּתַאָּה שֶׁהוּא בְּחִינַת שֵׁשֶׁת יְמֵי
הַמַּעֲשֶׂה שֶׁהוּא בְּחִינַת הַבְּרוּר הַנִּעְשָׂה עַל יְדֵי כָּל הָעֶסְקִים וְהַמְּלָאוֹת
שֶׁהוּא הַבְּרוּר הַנִּעְשָׂה עַל יְדֵי בְּחִינַת לְמוֹד הַתּוֹרָה. שֶׁעַל יְדֵי זֶה אֵין יוֹכֵלִין

לשומר כי אם מגנבה ואבדה שבאים מהסח הדעת אבל לא מאונסין וכנ"ל:

כי כל המשא ומתן והעסקים והמלאכות הם רק בבחינת ברור הזה, ששם מועיל השתדלות האדם ושמירתו ועל כן מי שאין תורתו אמונתו צריך לעשות איזה דבר כגון משא ומתן או מלאכה, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה על פסוק, וברכך בכל אשר תעשה. כי על ידי העשייה והעסק מבררין הברור הנעשה על ידי הדעת הנמשך מבחינת ברית תתאה שהוא בחינת למדן, בחינת מט"ט וכו' וכנ"ל. אבל ההשתדלות לבד בודאי אינו מועיל כלום. וכמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה שאין העניות מן האמונות ולא עשירות וכו'. וכמו שכתוב כי לא ממוצא וממערב וכו' כי אלקים שפט זה ישפיל וזה ירים. וכתוב, והעשר והכבוד מלפניך. כי עקר שלמות כל הברכות וכל ההשפעות הוא רק על ידי שלמות האמונה שנמשך על ידי הצדיק שהוא בבחינת ברית עלאה שבחינת ברית תתאה בחינת מט"ט נכלל בו וכנ"ל. ועל כן השומר שכתוב שכתוב את עצמו לשומר בשכר שמקבל, אינו מקבל עליו כי אם השמירה הנמשכת מבחינת הברור הנעשה על ידי השתדלות האדם באיזה עסק ומלאכה שהוא בחינת הברור של ששת ימי המעשה בחינת ששה סדרי משנה וכו' שעל ידי זה אין יכולין לשומר כי אם מגנבה ואבדה שבאין בהסח הדעת וכנ"ל:

אות כח

ועל כן האמן דינו כשומר שכר, כי אף על פי שאין האמן נוטל שום שכר על השמירה, אף על פי כן מאחר שקבל עליו האמונות והמלאכה של זה הדבר לעשותו ולתקנו על כן חל עליו הברור הנ"ל הנעשה על ידי בחינת למדן בחינת ברית תתאה שמשם בחינת הברור של כל העסקים והמלאכות שמשם נמשך השמירה מגנבה ואבדה ועל כן דינו כשומר שכר שחייב בגנבה ואבדה וכנ"ל. וכן השומר ששכר הדבר למלאכתו אף על פי שנותן שכר בעד המלאכה שעושה עם זה הדבר, אף על פי כן מאחר שעושה מלאכה עם זה הדבר ומתקן בזה איזה דבר על כן חל עליו חיוב השמירה של השומר שכר שהוא אחריות גנבה ואבדה, כי מאחר שעושה מלאכה עם זה הדבר הוא צריך לבררו בבחינת הברור הנעשה על ידי כל העסקים והמלאכות שהוא הברור הנעשה על ידי הדעת הנמשך מלמוד התורה, שעל ידי זה נשמרין מגנבה ואבדה שבאים בהסח הדעת וכנ"ל. אבל באונסין פטורין כלם מאחר שאין כל ההנאה שלהם אין חל עליהם חיוב האחריות הנמשך מברור ההנאות והפסופין שהוא אחריות האונסין כנ"ל ועל כן אין השומר והשומר שכר והאמן חייבין בו כי אם השואל שכל הנאה שלו וכנ"ל. אבל השומר חנם פטור בכל, כי מאחר שאין לו שום

משא ומתן ועסק עם הבעל הבית ואינו מקבל ממנו שום שכר על כן אין חל עליו שום ברור רק הוא מחיב לשמור אבל כל מיני אחריות שתלוי באיזה ברור אין חל עליו כלל על כן פטור בכל אפלו מאחריות גנבה ואבדה, כי עקר חיוב אחריות השמירה על השומרים הוא כפי הברור שחל עליהם וכנ"ל, :

אות כט

הכלל היוצא למעשה שהאדם צריך לשמור עצמו מאד מאד מכסופין רעים וירגיל מחשבתו תמיד לכסף ולחשק רק כסופין טובים שיתגגעע ויחשק ויכסף תמיד להתקרב לה' יתברך ולתורתו ועבודתו. ואפלו כשבאים עליו מחשבות והרהורים של תאות וכסופין של הבלי העולם ירגיל עצמו לאחז מחשבתו להטותה מכסופין אלו, ולהמשיכה לכסופין טובים שהם עקר הטוב באמת לעולמי עד ולנצח נצחים, כי המחשבה ביד האדם להטותה למקום שרוצה. וביותר צריך לשמור הדבור ששם עקר מוצא הנפש מפח אל הפעל לטוב או להפך חס ושלום, על כן צריך לשמור את עצמו מאד מאד לבלי לדבר שום דבור רע חס ושלום, שעל כל פנים לא יוציא מפיו התאות והכסופין של הבלי העולם הזה שבאים על לבו רק יהפך הדבר ויוציא בפיו כסופין טובים, כי על ידי דבורים של כסופין טובים יוצאים הנפשות טובים מפח אל הפעל ומצירים אותיות התורה לטוב לעשות פעולות טובות ולהמשיך כל הברכות וההשפעות בעולם. ואלו הנפשות טובים הולכים בעולם ומעוררים כל העולם לה' יתברך ולתורתו. ולהפך חס ושלום וכנ"ל :

וזה שאמר דוד המלך עליו השלום, בחנת לבי פקדת לילה צרפתני בל תמצא זמתי בל יעבר פי. הינו שדוד המלך עליו השלום, מתודה עבור כלל ישראל ואומר, האמת ידעתי שלא עמדתי בנסיון כשבחנת אותי וכו' כי צרפתני בל תמצא. ועל כן מאז והלאה אני שומר עצמי כשבאין עלי מחשבות ומזמות של תאות וכסופין של העולם הזה שעל כל פנים לא אוציאם בפי חס ושלום. וזהו, זמתי בל יעבר פי, הינו כשבאים עלי מחשבות ומזמות לא טובים אני שומר עצמי מאד בל יעבר פי שלא יעברו ויצאו מפי חס ושלום, כדי שלא להוציא הנפשות לא טובים מפח אל הפעל חס ושלום וכנ"ל. רק אני מרגיל עצמי לדבר תמיד דבורים קדושים של כסופין טובים לקרות תמיד אליך שתשיבני אליך באמת שעל ידי זה יוצאים נפשות טובים שהם מצירים אותיות התורה לטוב שעל ידי זה נשלמין כל הפעולות והעשיות לטובה, כי אותיות התורה הם פועלים וכפי מה שמצירין אותם על ידי הכסופין שמוציאין בפה כן פועלים בעולם, כמבאר היטב שם בהתורה הנ"ל. וזהו, לפעולות אדם בדבר שפתיך, שכל

הפעלות אדם, הינו כל הפעלות והעבודות שהאדם צריך לפעל ולעשות בזה העולם אני נשמר מעתה שיהיה בדבר שפתיך שהם דבורים קדושים, דהינו שלא אדבר רק דבורים קדושים שהם דבר שפתיך כדי שעל ידי זה יהיו נגמרין כל הפעלות אדם לטובה, כי הפעלות אדם נעשין כפי מה שמציר אותיות התורה על ידי דבוריו וכנ"ל. ועל ידי זה אני שמרתי ארחות פריץ, כי דבור יש לו כח גדול ועל ידי שמרתי עצמי מלדבר דבורים של תאות וכסופין רעים רק הרגלתי לשוני לדבר תמיד דבורים של כסופין טובים כנ"ל, על ידי זה אני שמרתי ארחות פריץ שזכיתי להשמר ולהנצל מארחות פריץ שהם דרכים רעים רחמנא לצלן, רק תמוך אשורי במעגלותיך וכו' שעל ידי הדבורים טובים על ידי זה תמוך אשורי במעגלותיך בל נמוטו פעמי כי הם תומכים וסועדים אותי לילך במעגלותיך ובל נמוטו פעמי מהם, אף על פי שרצו לדחותי מהם כמו שרצו רחמנא לצלן, אבל ה' יתברך עזרני בכח הדבורים הטובים לתמוך אשורי במעגלותיך בל נמוטו פעמי וכנ"ל. וזהו שסיים, אני קראתיך כי תענני אל. כי אני על משמרתי עמדתי וקראתיך תמיד שתזפני לילך בדרכיך ואתה עניתני תמיד ועל ידי זה זכיתי שאתה תומך אשורי במעגלותיך וכו'. כי כל זה הוא ענין ההתבודדות והשיחה בינו לבין קונו שצריכין להרגיל את עצמו בזה הרבה, דהינו שירגיל את עצמו לכסף ולחשק תמיד כסופין טובים מתי יזכה לסור מרע ולעשות הטוב בעיניו יתברך תמיד וכו' ולהוציא הכסופין בפיו בכל יום ועל ידי זה יזכה להנצל מארחות פריץ רק ה' יתברך יתמוך אשוריו במעגלותיו וכו' וכנ"ל:

אות ל

הלכות חכירות וקבלנות:

וזה דיני חכירות וקבלנות מה שתולין קלקול השדה יותר בהחוכר מבבעל השדה, כמבאר בשלחן ערוך סימן שכב סעיף א וזה לשונו, נשדפה אם ארע דבר זה לרב השדות של אותה העיר מנפה לו מחכירו הכל לפי ההפסד שארעו ואם לא פשטה המכה ברב השדות אינו מנפה לו מחכירו אף על פי שנשתדפו כל השדות של בעל הקרקע. נשתדפו כל השדות של השוכר או החוכר אף על פי שפשטה המכה ברב השדות אינו מנפה לו מחכירו שאין זה ההפסד תלוי אלא בשוכר, עד כאן לשון השלחן ערוך. נמצא שעל פי הרב תלינן קלקול השדה בהשוכר והחוכר אם לא שיש מכת מדינה, דהינו שארע דבר זה לרב השדות של אותה העיר כנ"ל, אבל בלא זה תלינן תמיד הקלקול בהחוכר ואינו מנפה לו מחכירו אף על פי שנשתדפו כל השדות של בעל הקרקע אין תולין הקלקול בבעל הקרקע, ולהפך אם נשתדפו כל השדות של החוכר תלינן הקלקול בו אף על פי

שְׁפֹשֶׁטָה הַמִּכָּה בְּרַב הַשְּׁדוֹת וְאִינוּ מִנְּכָה לוֹ מִחֲכִירוֹ כְּנִ"ל:

אות לא

כִּי מִבְּאֵר בְּהַתּוֹרָה הַנִּ"ל עַל אֵית לֹן בִּירָא בְּדַבְרָא עֵילָא לֵה לְמַתָּא, שְׁצָרִיכִין לְהַכְנִיס הַפְּרָנְסָה מִחוּץ לַפְּנִים שְׂזָה זֹכִין עַל יְדֵי הַכְּסוּפִין דְּקַדְשָׁה שְׂזֹכִין עַל יְדֵי בְּחִינַת שֶׁבֶת אֲמוּנָה וְתַקּוּן הַבְּרִית שְׂזָהוּ בְּחִינַת אֵיתִי פְּאִרִי וְשָׂדָא לְהוּ וְאָמַר לֵה אֲפֹשְׁלוֹ לִי חַבְלֵי וְכוּ', עֵינֵן שֶׁם הֵיטֵב. וְכָל הַיְגִיעוֹת וְהַטְּרָחוֹת שְׁצָרִיכִין לְהַתְנַגֵּעַ בְּיוֹתֵר בְּהַתְּבוּאָה שְׁבַשְׁדוֹת קָדָם שְׁמַכְנִיסִין אוֹתָהּ לְבֵית הַכֹּל נִמְשָׁךְ מִשָּׁם מִחֲמַת שְׁצָרִיכִין לְהַכְנִיס הַשְּׁפַע וְהַפְּרָנְסָה מִחוּץ לַפְּנִים שְׂלָזָה צָרִיכִין יְגִיעָה גְּדוּלָה בְּנֹדָאֵי שְׂזָהוּ בְּחִינַת מַה שְׁצָרִיכִין לְבַרֵר וּלְהַכְנִיס הַתְּבוּאָה שֶׁהוּא הַפְּרָנְסָה מִהַשְּׂדָה שֶׁהוּא בְּחוּץ לְהַכְנִיסָהּ לַפְּנִים לְתוֹךְ הַבֵּית. כִּי עַל יְדֵי חֲטָא אָדָם הָרֵאשׁוֹן שְׁפָגָם בְּבְרִית וּבְאֲמוּנָה, כְּמוֹ שְׂאֲמָרוֹ רַבּוּתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה, עַל יְדֵי זֶה נִתְקַלְלָה הָאֲדָמָה בְּעַבּוּרוֹ בְּעַצְבוֹן תֹּאכְלָנָה וְכוּ' בְּזַעַת אֲפָךְ תֹּאכַל לֶחֶם וְכוּ' שְׁמִשָּׁם נִמְשָׁכִין כָּל הַיְגִיעוֹת וְהַטְּרָחוֹת בְּשִׁבִיל פְּרָנְסָה, וְעַקֵּר הַיְגִיעוֹת בְּיוֹתֵר צָרִיכִין בְּעַבּוּדַת הַשְּׂדָה כְּדֵי לְהוֹצִיא הַשְּׂדָה מִקְּלָתָהּ לְבַרֵר הַתְּבוּאָה מִחוּץ לַפְּנִים, מִשְׂדָה לְבֵית, כִּי מִחֲמַת הַחֲטָא חֶסֶד וְשְׁלוֹם, נִמְשָׁכָה הַשְּׁפַע לְחוּץ עַל כֵּן צָרִיכִין יְגִיעָה גְּדוּלָה קָדָם שְׁמַכְנִיסִין אוֹתָהּ לַפְּנִים וְכָל זֶה נִמְשָׁךְ מִפְּגָם הַבְּרִית וְאֲמוּנָה שְׁעַל יְדֵי זֶה נִפְגָּמִין הַהֶבְלִים וְהַכְּסוּפִין, כְּמִבְּאֵר בְּהַתּוֹרָה הַנִּ"ל כְּנִ"ל. וְזָהוּ בְּחִינַת בְּזַעַת אֲפָךְ תֹּאכַל לֶחֶם, 'בְּזַעַת אֲפָךְ דִּיקָא, כִּי הָאֵף שֶׁהוּא הַחֲטָא, מִשָּׁם יוֹצְאִין הַהֶבְלִים שֶׁהֵם הַנְּפֹשׁוֹת. וְכְמוֹ שְׁכַתּוּב, כָּל אֲשֶׁר נִשְׁמַת רוּחַ חַיִּים בְּאִפּוֹ. וְעַל כֵּן קוֹרָא הַכְּסוּק אֶת הַיְגִיעוֹת וְהַטְּרָחוֹת בְּלִשׁוֹן בְּזַעַת אֲפָךְ שְׁשָׁם מוֹצֵא הַהֶבְלִים וְהַנְּפֹשׁוֹת, כִּי עַקֵּר הַיְגִיעוֹת וְהַטְּרָחוֹת נִמְשָׁךְ מִשָּׁם מִחֲמַת פְּגָם הַהֶבְלִים וְהַנְּפֹשׁוֹת שְׁנִפְגְּמוּ עַל יְדֵי כְּסוּפִין רָעִים שֶׁל חֲטָא אָדָם הָרֵאשׁוֹן וְשֶׁל כָּל בְּנֵי עוֹלָם שְׁעַקֵּר הַפְּגָמִים שְׁלָהֶם עַל יְדֵי כְּסוּפִין רָעִים חֶסֶד וְשְׁלוֹם, שְׁמֵהֶם נִעֲשִׂין הֶבְלִים וְנִפְשׁוֹת לֹא טוֹבִים שֶׁהֵם פְּגָם הָאֵף וְהַחֲטָא שְׁשָׁם עַקֵּר חַיּוֹת הַנְּפֹשׁוֹת וְהַהֶבְלִים וּמִשָּׁם כָּל יְגִיעוֹת הַפְּרָנְסָה וְכְנִ"ל. וְזָהוּ, כָּל עֲמַל הָאָדָם לְפִיָּהוּ. כִּי עַקֵּר יְצִיאַת הַנְּפֹשׁוֹת מִכַּח אֶל הַפְּעַל הוּא עַל יְדֵי הַפָּה כְּנִ"ל וְכִפִּי מַה שְׁפּוֹגֵם כָּל אֶחָד בְּאֵלוֹ הַנְּפֹשׁוֹת עַל יְדֵי שְׁמוֹצִיא בְּפִיו כְּסוּפִין שְׂאִינָם טוֹבִים חֶסֶד וְשְׁלוֹם, כְּמוֹ כֵן צָרִיךְ לַעֲמַל וּלְהַתְנַגֵּעַ בְּהַפְּרָנְסָה בְּיוֹתֵר כִּי קֶשֶׁה לוֹ בְּיוֹתֵר לְהַכְנִיס הַפְּרָנְסָה מִחוּץ לַפְּנִים, כִּי זֶה אֵי אֲפֹשֶׁר כִּי אִם עַל יְדֵי הֶבְלִים הַנִּעֲשִׂין מִכְּסוּפִין טוֹבִים וְכְנִ"ל. וְזָהוּ כָּל עֲמַל הָאָדָם לְפִיָּהוּ דִּיקָא, דְּהֵינּוּ עַל יְדֵי פְּגָם הַהֶבְלִים וְהַנְּפֹשׁוֹת שְׁיוֹצְאִין דְּרָךְ הַפָּה שְׁעַל יְדֵי זֶה פְּרָנְסָתוֹ בְּיְגִיעָה גְּדוּלָה, כִּי קֶשֶׁה לוֹ לְהַכְנִיס הַשְּׁפַע וְהַפְּרָנְסָה מִחוּץ לַפְּנִים

אות לב

ועל כן באמת עקר הברכה והפרנסה הוא על ידי בחינת צדיק ושבת שהם בחינת תקון הברית ואמונה שעל ידי זה זוכין לכסופין דקדשה וכו' שעל ידי זה אכילתו ופרנסתו בבחינת לחם הפנים ואז הכל טורחין בשביל פרנסתו כי הוא זוכה להכניס הפרנסה מחוץ לפנים על ידי הכסופין והנפשות טובים שזוכה על ידי בחינת ברית ושבת וכמבאר שם בהתורה הנ"ל היטב, עין שם. וזה שהיו נוהגים הצדיקים לצאת לשדה לקבל שבת, כמו שכתוב, לכה דודי נצא השדה. כי עקר הברכה הוא משבת שהוא אמונה ותקון הברית, כמו שכתוב, ברית עולם ביני וכו'. ועל כן שבת מקור הברכה דמנה מתברכין כל שתא יומין, כי שבת הוא שביעי שמשלים כל הברכות שהם בחינת ששה ברכות כנגד ששת ימי המעשה, אבל אין שלמות להברכות כי אם על ידי שבת אמונה, כמו שמבאר שם, עין שם. ועל כן כד עיל שבתא אז צריכין להכניס השפע והפרנסה מחוץ לפנים שתהיה האכילה בבחינת לחם הפנים שמצותיו בשבת דיקא שאז מסדרין לחם הפנים שתים עשרה חלות להשלים האחת עשרה ברכות של המפיס העני להשלים על ידי שבת אמונה ואז נעשין שתים עשרה בחינות, שתים עשרה חלות של לחם הפנים. ועל כן אז בכניסת שבת יוצאין אל השדה כדי להכניס השפע מחוץ לפנים מבחינת שדה לבית שתהיה האכילה בבחינת לחם הפנים וכנ"ל. כי בשדה שם אחיזת החיצונים מחמת ששם שולטין כל ההבלים של הכסופין דהאי עלמא שפלה. ועקר הקדשה של איש הישראלי הוא בפנים בתוך הבית בבחינת כל כבודה בת מלך פנימה. וכמו שכתוב, לך עמי בא בחדרך. מחמת ששם מקף מחצות ואין שולטין שם האוירים רעים של כסופין רעים של בני העולם, ועל כן היה עשו איש שדה ויעקב איש תם יושב אהלים, כי עשו נמשך אחר כסופין והבלים רעים שמצויים בחוץ בשדה ויעקב ברח מהם לתוך אהלי תורה ותפלה. וזהו מה שמבאר בכתבי האר"י בכונות שבת בענין שדה ששם אחיזת הסטרא אחרא בחינת כי בשדה מצאה, בחינת ויהי בהיותם בשדה, כי בשדה בחוץ שם אחיזת החיצונים שהם בחינת הבלים רעים שנמשכין על ידי פגם הברית ופגם אמונה:

וזה עקר יגיעתו ועבודתו של האדם לזכות לקדשת שבת להכניס השפע וניצוצות הקדשה מחוץ לפנים, משדה לבית, וכל אחד כפי מה שזוכה לבחינת קדשת שבת ותקון הברית שמשם הבלים ונפשות דקדשה, כמו כן פורק ממנו על עבודת השדה בגשמיות כי זוכה שתהיה אכילתו בבחינת לחם הפנים כי מכניס השפע לפנים על ידי קדשת שבת וכו', ואז הכל טורחין בשביל פרנסתו והוא אינו צריך לעשות עבודות גשמיות של השדה, ולהפך להפך חס ושלום. ועל כן זה החוכר שקבל על עצמו עבודת השדה תלינו הקלקול בו מחמת שהוא בבחינת איש שדה שקבל על עצמו

לצאת לחוץ לעבד עבודת השדה ששם אחיזת הבלים וכסופין לא טובים שמשם כל קלקולי השדה כנ"ל על כן תולין על פי הרב הקלוקול בו. כי בעל הקרקע הוא כנגד החוכר בבחינת פנימי כי הוא פרק ממנו עבודת השדה ויושב בבית בפנים וזה החוכר צריך לטרח עבורו בשביל פרנסתו לצאת לחוץ לעבד עבודת השדה על כן תולין בו הקלוקול שאחיזתו בחוץ על ידי הבלים רעים שמתפשטין בחוץ וכנ"ל. אם לא שהוא מפת מדינה אז מנכה לו מחכורו כי מפת מדינה זה נמשך מבחינת יש הכל אשר נעשה על הארץ אשר יש צדיקים שמגיע אליהם כמעשה הרשעים ויש רשעים שמגיע אליהם כמעשה הצדיקים, דהינו מה שהולכין הבלים ומתגלגלים מזה לזה ונעשה ערבוביא בעולם שלפעמים מגיעין הבלים רעים לצדיקים וכו' ומשם נמשך בחינת מפת מדינה חס ושלום, שנתפסין הכשרים והצדיקים בעון הרשעים על ידי הבלים והכסופין רעים שלהם. ועל כן אז אין תולין הקלוקול בהחוכר שהוא בחוץ ששם מתפשטין כסופין שאינם טובים כי מאחר שהוא מפת מדינה אין יודעין בשביל מי הרעה הזאת, וגם אין ראיה ממה שבעל הקרקע בפנים והחוכר בחוץ שמחמת זה הקלוקול מהחוכר כנ"ל כי כשיש מפת מדינה אין ראיה מזה מאחר שמפת מדינה נמשך מבחינת יש הכל הנ"ל שאז יש כמה הפוכים בעולם גם בגשמיות כי יש צדיקים שמגיע אליהם כמעשה הרשעים וכו'. ועל כן יכול להיות שיקלוקול מבעל הקרקע אף על פי שיושב בפנים בבית, אבל כל זמן שיוכלין לתלות הקלוקול בהחוכר תלינן בו יותר מבעל הקרקע ועל כן אם נשתדפו כל שדותיו של החוכר תלינן הקלוקול בו אף על פי שהוא מפת מדינה מאחר שרואין שנשתדפו כל שדותיו אמרינן שהוא משום לתא דידה, אבל אם נשתדפו כל שדותיו של בעל הקרקע אין תולין בו הקלוקול כי רב הקלוקולים של השדה תולין בהחוכר שקבל עליו עבודת השדה שהוא בחוץ ששם מצויים הבלים דהאי עלמא שמשם כל הקלוקולים מחמת שהם מונעים להכניס השפע מחוץ לפנים וכנ"ל:

אות לג

וזה בחינת מה שכתוב בשלחן ערוך סימן שכה, המקבל שדה מחברו לשנים מעטות, דהינו פחות משבע שנים לא יזרענה פשתן ואין לו בקורת שקמה. והטעם פרש הסמ"ע דפשתן מכחיש ארעא טובא ובפחות משבע שנים אין הקרקע חוזרת לכחה וכו' וכן בקורת שקמה פרוש שבפחות משבע שנים אינו חוזר להיות כמו שהיה וכו', עין שם. כי פשתן מכחיש ארעא טובא, כי פשתן הוא קרבן קין שהביא מהפסלת ואמרו רבותינו זכרונם לברכה, זרע פשתן היה. וקין הוא עקר פגם הבבלים דקדשה שזהו בחינת ויהי בהיותם בשדה ויקם קין אל הכל אחיו ויהרגהו. כי קין הוא

קינא מסאבותא בחינת זהמת הכסופין והתאות של העולם הזה שמתגבר
 כנגד בחינת הבל שהם הבלים דקדשה שזהו בחינת הריגת קין את הבל.
 וכל זה היה בהיותם בשדה בחינת ויהי בהיותם בשדה וכו', כי שם
 התגברות החיצונים שיונקין מכסופין רעים שמתגברין על ההבלים
 דקדשה. ועל כן בכניסת שבת עוסקים בתקון זה של חטא קין שהרג את
 הבל, כמבאר בפניות, כי בשבת עולין ההבלים והנפשות דקדשה כנ"ל
 שזהו בחינת תוספת שבת, בחינת נפש יתרה שמקבלין בשבת שנמשך
 מההבלים והכסופין טובים שמתבררין בשבת שהם בחינת נפשות טובים
 ומהם נמשך בחינת הנפש יתרה בשבת וכמוכין שם בהתורה הנ"ל על
 מאמר רבותינו זכרונם לברכה כיון ששבת וי אבדה נפש, שעקר הנפש
 יתרה בשבת מקבלין על ידי כסופין טובים, עין שם. ועל כן אז הוא תקון
 הריגת קין את הבל שפגם בזה. ועל כן מחמת שפגם קין היה על ידי זרע
 פשתו, על כן פשתו מכחיש ארעא טובא ואינה חוזרת לכחה עד שבע שנים,
 כי צריכין להתנגע שבעה שנים לברר האמונה בשלמות שעל ידי נשלמין
 הברכות כנ"ל כדי לתקן האדמה להוציאה מקללותיה שנתקלה על ידי
 חטא קין ביותר, כמו שכתוב בפסוק שם. כי עקר שלמות האמונה נמשכת
 בבחינת שבע שנים, כי האמונה היא שביעית בחינת שבת שמשלים כל
 הששה ברכות כנ"ל שזהו בחינת שנת השמטה שהיא שנה השביעית,
 שהיא שבת לה'. ועל כן יעקב אבינו אמר, אעבדך שבע שנים ברחל וכו'.
 כי רחל אשה יראת ה' בחינת אמונה, בחינת תקון הברית. שמגדל
 הפגמים שהיה אז בעולם לא היה יעקב יכל לזכות לברר האמונה
 בשלמות כי אם בשבע שנים שהם בחינת שמטה, בחינת שבת. וכמו
 שאיתא בזהר הקדוש שהשבע שנים הם בבחינת שמטה, עין שם. ועל כן
 מחמת שבפשתו נאחז ביותר פגם הכסופין רעים, כי הוא קרבן קין שהרג
 את הבל בשדה, על כן הוא מכחיש ארעא טובא ואינה חוזרת לכחה כי
 אם בשבע שנים דיקא שצריכין להתנגע כל השבע שנים כדי לברר
 האמונה בשלמות על ידי שבע שנים דיקא וכנ"ל. וזהו גם כן בחינת קורת
 השקמה שאינו חוזר כבתחלה עד שבע שנים, כי שקמים הם מין ארז
 וארז גזעו מחליף ועל כן הצדיק נמשל לארז, כמו שאומרים בקבלת שבת,
 כארז בלבנון ישגה. ועקר בחינת גזעו מחליף הוא על ידי שלמות האמונה,
 כי אמונה היא בחינת כח הגודל וכח הצומח, (כמו שמבאר במקום אחר)
 כי על הרשעים הכופרים נאמר, יהיו כחציר גגות שקדמת שלף יבש וכו'.
 אבל בצדיקים המאמינים נאמר:

צדיק כתמר יפרח כארז בלבנון ישגה וכו'. אבל עקר בחינת גזעו מחליף
 הוא על ידי שבע שנים שבהם עקר ברור האמונה בשלמות ועל כן הארז
 שהוא האילן הנבחר שבו נמשלו הצדיקים שגזעם מחליף, על כן אין חוזר
 להיות כבתחלה עד שבעה שנים שבהם ברור האמונה בשלמות שעל ידי
 זה עקר גדול הגזע שתחליף ותחזר להיות כבתחלה כנ"ל. ועל כן המקבל
 שדה פחות משבע שנים לא יזרענה פשתו ואין לו בקורת שקמה שהם
 ארזים כי במקום שצריכין ברור ותקון ביותר צריכין שבעה שנים שבהם
 ברור האמונה בשלמות וכנ"ל:

אות לד

ועל כן רצה יצחק לברך את עשו על ידי שייצא השדה ויביא לו מטעמים לאכל, כמו שכתוב, ויצא השדה וצודה לי ציד וכו' והביאה לי ואכלה בעבור תברכה נפשי. כי עשו רמה את אביו עד שהיה סבור שאינו רשע ועל כן רצה יצחק לשלח את עשו השדה דיקא שביא לו לאכל משם כדי שיכניס השפע והאכילה מחוץ לפניו ועל ידי זה יהיה ראוי לקבל הברכות, כי באמת מי שהוא איש כשר ומאמין בצדיקים ומחזיק אותם אזי לפעמים הוא מעלה גדולה מה שיוצא לחוץ לשדה לעסק בעסקי מלאכה ומשא ומתן, כי כל פונתו אינו להיות איש שדה חס ושלום, רק הוא יוצא לפי שעה בשביל פרנסה כדי שיכניס השפע והפרנסה מחוץ לפניו על ידי שיתן להצדיק לאכל ואזי הוא ראוי לברכה בודאי, כי אי אפשר להכניס הפרנסה מחוץ לפניו כי אם על ידי בחינת ברית ושבת שהוא אמונה ואמונה היא מקור הברכות שמשלים כל הברכות וכו', כמו שמבאר שם. ועל כן סבר יצחק שעשו הוא בבחינה זאת ועל כן אמר לו, 'יצא השדה', שייצא רק לפי שעה. 'וצודה לי ציד', שכל פונתו יהיה רק בשביל אביו הצדיק כדי שיתן להצדיק לאכל, כי אכילת הצדיק הוא בבחינת לחם הפנים. ומי שיוצא לחוץ ועוסק במשא ומתן ומביא להצדיק לאכל ומפרנס אותו בודאי אשרי לו והוא ראוי בודאי לכל הברכות, כי דיקא על ידי זה מכניס השפע מחוץ לפניו מאחר שמפרנס ומאכיל את הצדיק שאכילתו בבחינת לחם הפנים שעל ידי זה מכניסין השפע לפניו וכמו שמבאר שם:

וזה שאמר יצחק לעשו, שא נא כליד תליד וקשתד, זה רמז על תקון הברית ואמונה שעל ידי זה מכניסין השפע מחוץ לפניו. 'כליד' זה בחינת אמונה, כי אמונה הוא בחינת כלי שמקבלת כל הברכות וכל ההשפעות וכל האורות וההשגות אלקות, כי אי אפשר לקבל שום השגה ושום ברכה ושפע גשמיות ורוחניות כי אם על ידי אמונה שהוא בחינת מלכות, שהיא מדה אחרונה, שהוא בחינת כלי כלולה מהכל שדרד שם נמשכין כל השפעות והברכות וכמו שמבאר בהתורה הנ"ל שאמונה היא משלים כל הברכות, כי כלם נמשכין על ידה, כי היא בחינת כלי מחזיק ברכה, בבחינת לא מצא הקדוש ברוך הוא כלי מחזיק ברכה אלא שלום ושלום הוא בחינת אמונה, (כמו שמבאר במקום אחר, בהתורה ויסב בסימן סב) בחינת שבת שלום. וזה, שא נא כליד. ודרשו רבותינו זכרונם לברכה, בדק ספינד ושחט יפה שלא תאכילני נבלה. כי השחיטה היא בשביל העלאת הנפשות מחי למדבר פידוע, כי יש כמה נפשות מגלגלים בחיות ובהמות פידוע שצריכין להעלותם ולבררם על ידי מצות שחיטה. וכל גלגולי הנפשות נמשך מבחינת יש הבל אשר נעשה על הארץ המבאר בהתורה הנ"ל שעל ידי הכסופין רעים שמהם נעשים נפשות רעים ומתגלגלים וכו'.

עד שִׁיכוּלִין לְהַחֲטִיא חֵס וְשָׁלוֹם, וּכְשֶׁאִין שְׁבִים בְּתִשׁוּבָה אֲזִי מְכַרְחִים לְהַתְגַּלְגַּל בְּחַיִּוֹת וּבְהִמּוֹת כְּפִי פָּגַם הַכְּסוּפִין וְהַנְּפֹשׁוֹת, וְצָרִיכִין לְבַרְרָם וּלְתַקְנָם עַל יְדֵי הַשְּׁחִיטָה וּמַחֲמַת שִׁי צָחַק סִבַּר שֶׁעָשׂוּ יָכוֹל לְהַכְנִיס הַשְּׁפַע מְחוּץ לְפָנִים, מִשְׁדָּה לְבַיִת, שְׁזָה אִי אֶפְשָׁר כִּי אִם עַל יְדֵי תִקּוּן הַבְּרִית וְאִמוּנָה שֶׁעַל יְדֵי זֶה הוּא בַעַל נֶפֶשׁ שֶׁעוֹשֶׂה וּמַתְקֵן נֶפֶשׁוֹת טוֹבִים שֶׁעַל יְדֵי זֶה מְכַנִּיסִין הַשְּׁפַע מְחוּץ לְפָנִים, כְּמוֹ שֶׁמְבַאֵר שָׁם, עַל כֵּן הַזְכִּיר לוֹ כָּל הַבְּחִינּוֹת הָאֵלֶּה. וְזֶהוּ, שֶׁאֵל נָא כְּלִיד, בְּדַק סְפִינָף וְכוּ', שֶׁהוּא תִקּוּן הַשְּׁחִיטָה, שֶׁהוּא תִקּוּן הַנְּפֹשׁוֹת וְכַנִּ"ל. וְזֶהוּ, בְּדַק סְפִינָף וּשְׁחַט יָפֵה. כִּי צָרִיכִין שְׁיִהְיֶה הַסְּפִין שְׁשׁוֹחֲטִין בּוֹ לְהַעֲלוֹת הַנֶּפֶשׁ שְׁיִהְיֶה שְׁלֵם בְּשִׁלְמוֹת גְּדוֹל בְּלִי שׁוּם פָּגַם כָּל שֶׁהוּא חֵס וְשָׁלוֹם, כִּי שְׁלֵמוֹת הַסְּפִין שֶׁל שְׁחִיטָה אִי אֶפְשָׁר כִּי אִם עַל יְדֵי אִמוּנָה שֶׁהִיא שְׁלֵמוֹת כָּל הַדְּבָרִים כַּנִּ"ל. נִמְצָא, שֶׁשֶׁאֵל נָא כְּלִיד, מְרַמֵּז עַל שְׁלֵמוֹת הָאִמוּנָה שֶׁהִיא עֵקֶר הַכְּלִי הַמְּחַזֵּיק בְּרָכָה שֶׁזֶהוּ בְּעַצְמוֹ שְׁלֵמוֹת הַסְּפִין שֶׁל שְׁחִיטָה שֶׁעַל יְדֵי זֶה מַעֲלִין הַנְּפֹשׁוֹת וְכַנִּ"ל. וְזֶהוּ, תְּלִיד וְקִשְׁתָּד. זֶה בְּחִינַת תִּקּוּן הַבְּרִית שֶׁכְּלוּל מִשְׁנֵי בְּחִינּוֹת בְּרִית עֲלָאָה וּבְרִית תַּתְּאָה, דְּהִינּוּ תִקּוּן הַבְּרִית קֹדֶשׁ וְלִמְדוֹן בְּאִסּוּר וְהִתֵּר וּשְׁנֵיהֶם נִקְרָאִים בְּלִשׁוֹן כְּלִי זֵין חֶרֶב וְקִשְׁת, כִּי שְׁמִירַת הַבְּרִית נִקְרָא קִשְׁת בְּחִינַת קִשְׁת הַבְּרִית. וְכֵן נִקְרָא בְּלִשׁוֹן חֶרֶב וְכוּ', כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב, חֲגַר חֶרֶבָּךְ עַל יָרֵךְ גְּבוּר, כִּי שָׁם עֵקֶר הַמְּלַחְמָה לְהִיּוֹת גְּבוּר הַכּוֹבֵשׁ אֶת יָצָרוֹ וְכֵן לִמְדוֹן בְּתוֹרָה נִקְרָא גַם כֵּן בְּלִשׁוֹן אַחֲזֵת חֶרֶב וְכְלִי זֵין לְלַחֵם מְלַחְמָתָהּ שֶׁל תּוֹרָה, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב, כָּלֵם אַחֲזִי חֶרֶב מְלַמְדֵי מְלַחְמָה. מְלַחְמָתָהּ שֶׁל תּוֹרָה. וְעַל כֵּן אָמַר בְּלִשׁוֹן יְתִלִּיד, זֶה מְרַמֵּז עַל בְּחִינַת לִמְדוֹן שֶׁצָּרִיד לְבַרֵּר כָּל דִּינֵי הַתּוֹרָה לְפֶשֶׁט וּלְבַרֵּר כָּל הַסְּפִקוֹת וְהַאֲבָעִיּוֹת. וְזֶהוּ תְּלִיד, שֶׁהוּא בְּחִינַת הַסְּפִקוֹת וְהַאֲבָעִיּוֹת שֶׁהֵם תְּלוּיִים בְּסִפְק שֶׁזֶהוּ עֵקֶר יִגִּיעַת הַלְמוּד לְבַרֵּר כָּל הַדְּבָרִים הַתְּלוּיִים בְּסִפְק כְּדִי שִׁיבַרֵּר כָּל דִּינֵי הָאִסּוּר וְהַמִּתֵּר וְכוּ' עַל בְּרִין :

וְקִשְׁתָּד הוּא בְּחִינַת תִּקּוּן הַבְּרִית שֶׁנִּקְרָא קִשְׁת, הִינּוּ שִׁי צָחַק רְמַז לוֹ כָּל הַתְּקוּנִים שֶׁצָּרִיכִים כְּדִי שִׁיּוּכַל לְהַכְנִיס הַשְּׁפַע מְחוּץ לְפָנִים, מִשְׁדָּה לְבַיִת שֶׁהֵם תִּקּוּן הַבְּרִית בְּשִׁתֵּי בְּחִינּוֹת, שֶׁהֵם בְּחִינַת צְדִיק וְלִמְדוֹן וְתִקּוּן הָאִמוּנָה שֶׁהוּא שְׁלֵמוֹת כָּל הַבְּרָכוֹת שֶׁעַל יְדֵי כָּל זֶה עוֹשִׂין וּמַתְקִינִים נֶפֶשׁוֹת טוֹבִים שֶׁעַל יְדֵי זֶה זוֹכִין שִׁיכְנִיס הַשְּׁפַע וְהַפְּרָנְסָה מְחוּץ לְפָנִים כַּנִּ"ל, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת וְצֵא הַשְּׁדָה וְצוּדָה לִי צִיד וְהִבִּיאָה לִי וְאֶכְלָה, שֶׁיִּלְדָּ לַשְּׁדָה לְחוּץ כְּדִי לְהִבִּיאַ פְּרָנְסָה וְאֶכְלָה לְהַצְדִּיק וְכַנִּ"ל. וְאֵז הִיָּה בְּוֹדָאֵי רְאוּי לְקַבֵּל הַבְּרָכוֹת שֶׁכָּלֵם נְשָׁלְמִים וְנִמְשָׁכִים עַל יְדֵי אִמוּנָה שֶׁתְּלוּיָהּ בְּתִקּוּן הַבְּרִית וְכַנִּ"ל. אֲבָל בְּאִמַּת עָשׂוּ הִיָּה רְחוּק מְזָה בְּתַכְלִית, כִּי עָשׂוּ הִיָּה אִישׁ שְׁדָה מִמֶּשׁ שֶׁהִיָּה רַק בְּחוּץ וְלֹא רָצָה לְכַנֵּס לְפָנִים לְתוֹף הַקְּדוּשָׁה כָּלֵל. וְעַל כֵּן כְּתִיב, וַיִּלְדָּ עָשׂוּ הַשְּׁדָה לְצוּד צִיד, לְהִבִּיאַ אֶף מִהַגְזֵל, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה. וְזֶהוּ שִׁי צָחַק אָמַר לוֹ, וְצֵא הַשְּׁדָה וְכוּ'. וּבְעָשׂוּ כְּתִיב: וַיִּלְדָּ עָשׂוּ הַשְּׁדָה. כִּי יְצָחַק אָמַר לוֹ צֵא הַשְּׁדָה כֹּאֲלוֹ כָּל יְשִׁיבְתוֹ וּקְבִיעֵתוֹ בְּפָנִים רַק שִׁי צֵא הַשְּׁדָה לְפִי שְׁעָה וְעַל כֵּן הַזְכִּיר לְשׁוֹן יְצִיאָה. אֲבָל בְּעָשׂוּ כְּתִיב, וַיִּלְדָּ עָשׂוּ הַשְּׁדָה, לְשׁוֹן הַלִּיכָה, כִּי בְּאִמַּת לֹא הִיָּתָה נְחֻשְׁבַת אֲצִלוֹ לְיְצִיאָה כָּלֵל רַק לְהַלִּיכָה, כִּי שָׁם בְּשְׁדָה עֵקֶר מְקוּמוֹ וְעַל כֵּן הַזְכִּיר הַכְּתוּב אֲצִלוֹ לְשׁוֹן הַלִּיכָה וְלֹא לְשׁוֹן יְצִיאָה, כִּי אֵינָה נְחֻשְׁבַת אֲצִלוֹ לְיְצִיאָה מֵאַחַר שֶׁשָׁם מְקוּמוֹ, כִּי הוּא חִיצוֹנִי מִמֶּשׁ. וְעַל כֵּן בְּאִמַּת לֹא קַבֵּל הַבְּרָכוֹת כִּי לֹא חָפֵץ

בְּבִרְכָה וּתְרַחֵק מִמֶּנּוּ. רַק יַעֲקֹב קִבֵּל הַבְּרָכוֹת כִּי הָיָה אִישׁ תָּם יוֹשֵׁב אֲהֵלִים. 'אִישׁ תָּם' דִּיקָא, כִּי זָכָה לְאַמוּנָה שְׁלֵמָה שֶׁהוּא בְּחִינַת אִישׁ תָּם, בְּחִינַת תְּמִימוֹת וּשְׁלֵמוֹת, כִּי עֵקֶר שְׁלֵמוֹת כָּל הַדְּבָרִים וְכָל הַבְּרָכוֹת הֵיא הָאַמוּנָה כְּנִ"ל. וְעַל כֵּן נֶאֱמַר בְּיַעֲקֹב בְּעֵת שֶׁקִּבֵּל הַבְּרָכוֹת, רָאָה רֵיחַ בְּנֵי כְּרִיחַ שְׂדֵה אֲשֶׁר בְּרָכוּ וְכוּ'. 'כְּרִיחַ שְׂדֵה' דִּיקָא שֶׁהוּא בְּחִינַת שְׂדֵה דְקִדְשָׁה, בְּחִינַת שְׂדֵה גֹן עֵדֶן, שֶׁהוּא בְּחִינַת חֶקֶל תְּפִיחִין קִדְשִׁין, שֶׁהוּא בְּחִינַת קִדְשֵׁי שֶׁבֶת שְׁמַעְלִין אֲזִי מְשֻׁדָּה לְבַיִת שְׁכָל זֶה הוּא הַפֶּה הַשְּׂדֵה שֶׁל עֵשׂוּ שֶׁהָיָה אִישׁ שְׂדֵה כִּי יַעֲקֹב זָכָה לְשִׁמְרַת הַבְּרִית וְאַמוּנָה בְּחִינַת שֶׁבֶת שְׁעַל יְדֵי זֶה זָכָה לְקַבֵּל הַבְּרָכוֹת, כִּי זָכָה לְהַכְנִיס הַשְּׁפַע מִחוּץ לְפָנִים עַל כֵּן נִסְמָךְ מִיָּד אַחַר כְּרִיחַ שְׂדֵה אֲשֶׁר בְּרָכוּ ה', וַיִּתֵּן לָהּ הָאֱלֹקִים מִטַּל הַשָּׁמַיִם וְכוּ', שֶׁהֵם הַבְּרָכוֹת שֶׁקִּבֵּל עַל יְדֵי תְּקוּן הַשְּׂדֵה דִיקָא. כִּי כְּשֶׁזֹּכִין לְתִקּוּן בְּחִינַת שְׂדֵה לְהַעֲלוֹת מְשֻׁדָּה לְבַיִת שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת קִבְלוֹת שֶׁבֶת, בְּחִינַת לָכָה דוֹדֵי נִצָּא הַשְּׂדֵה, אֲזִי זֹכִין עַל יְדֵי זֶה דִיקָא לְקַבֵּל כָּל הַבְּרָכוֹת שֶׁנִּמְשָׁכִין מִשֶּׁבֶת אַמוּנָה שֶׁהֵיא מְקוֹר הַבְּרָכָה כְּנִ"ל. וְכַמוּבָא בְּכּוֹנוֹת שֶׁבֶת שֵׁישׁ שְׂדֵה דְסִטְרָא אַחֲרָא וַיֵּשׁ שְׂדֵה דְקִדְשָׁה וְכוּ', עֵין שָׁם :

אות לה

עַל פִּי הַתּוֹרָה אֵיךְ לְוֶן בִּירָא הַנִּ"ל יִתְבָּאֵר עֲנִין קִרְחָא, כִּי מְבָאֵר שָׁם שְׁצָרִיכִין לְעִבּוּדַת הַבּוֹרָא יִתְבָּרַךְ לְהִיּוֹת צְדִיק וְלִמְדוֹן כִּי לֹא עִם הָאֲרָץ חֲסִיד וְכוּ'. וְלְהַפְּדוֹ לְמְדוֹן בְּלֹא חֲסִיד וְצְדִיק בְּוִדְאֵי אֵינּוּ כְּלוּם, כִּי לֹא זָכָה נַעֲשִׂית לוֹ סִם מוֹת, כִּי מְצִיר אוֹתִיוֹת הַתּוֹרָה לְהַפְּדוֹ וְכוּ', כְּמִבְּאֵר שָׁם הֵיטֵב. וְזֶהוּ בְּחִינַת אֲרִבְעָה שְׁנֵיכְנָסוּ לְפָרְדֵּס וְכוּ', עֵין שָׁם מְבָאֵר שָׁם שְׁמִי שֶׁהוּא רַק לְמְדוֹן לְבַד וְאֵינּוּ חֲסִיד וְצְדִיק כָּלֵל הוּא בְּחִינַת אַחֲרָא שְׁקֶצֶץ בְּנִטְיַעוֹת וְכוּ', עֵין שָׁם :

וְזֶהוּ בְּחִינַת פָּגַם קִרְחָא שֶׁהוּא בְּחִינַת הַמַּחֲלֶקֶת שֶׁל הַמְּתַנַּגְדִּים עַל הַצְּדִיקִים וְהַחֲסִידִים הָאֲמֵתִיִּים שְׁכָל כְּחֵם מַחֲמַת הַלְמוּד שְׁלֵהֶם שְׁלִמְדוֹ תּוֹרָה. קִצְתָם לּוֹמְדִים בְּגִמְרָא פְּרוּשׁ תּוֹסֵפוֹת וַיֵּשׁ שְׁלוֹמְדִים גַּם קִבְלוֹת וְכִתְבִּים אֲבָל מַעֲשִׂיהֶם אֵינָם כְּהֵגוֹן וַיֵּשׁ מֵהֶם מְקַלְקָלִים לְגִמְרֵי רַחֲמָנָא לְצִלוֹ, וַיֵּשׁ שְׂאִין יוֹדְעִים מְקַלְקוּלִים כָּל כֶּף אֲבָל עַל כָּל פָּנִים הֵם מְתַרְשְׁלִים בְּעִבּוּדַת ה' וְאִין מְתַפְּלָלִים בְּכּוֹנָה וּבִיגִיעוֹת, וְרוֹדְפִים אַחֲרָהּ הַהֶבֶל שֶׁל מְמוֹן וְכְבוֹד וְהַתְּנַשְׂאוֹת וְכוּצָא, וְהֵם מְתַגָּרִים בְּהַכְשָׁרִים וִירָאִים תְּמִימֵי הַדְּרָךְ הַהוֹלְכִים בְּתוֹרַת ה' בְּאַמֶּת הַעוֹסְקִים בְּתַפְּלָה וּמַעֲשִׂים טוֹבִים בְּכַח וּבְכּוֹנָה הַלֵּב לְשָׁמַיִם, וְהֵם עוֹמְדִים בְּכָל פְּעַם וְחוֹלְקִים עֲלֵיהֶם בְּכִמָּה מִינֵי רְדִיפוֹת וְלִיצְנוֹת בְּלֵי שְׁעוֹר. וְזֶה בְּחִינַת עֲדַת קִרְחָא, כִּי קִרְחָא הָיָה חֲכָם וְלִמְדוֹן גְּדוֹל וְעֵקֶר הַפָּגַם שֶׁלוֹ שֶׁרָצָה לְהַפְּרִיד בֵּין לְמְדוֹן וְצְדִיק כְּאֵלוֹ עֵקֶר הַמַּעֲלָה הוּא בְּחִינַת לְמְדוֹן לְבַד. וְזֶהוּ שְׁאֲמָרוֹ, כִּי כָּל הָעֵדָה כְּלָם קְדוּשִׁים וְכוּ'. וְדָרְשׁוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה, כְּלָם שְׁמַעוּ בְּסִינֵי אֲנַכִּי ה' אֱלֹקֵיךָ וְכוּ', הֵינּוּ

שְׁאָמְרוּ מֵאַחַר שְׂכַלְסָם שָׁמְעוּ אֲנָכִי וְכָל עֲשֶׂרֶת הַדְּבָרוֹת שֶׁהֵם כָּלֵל הַתּוֹרָה אִם כֵּן אֵין לְמוֹשֶׁה וְאַהֲרֹן שׁוֹם מַעֲלָה וְהַתְנַשְּׂאוֹת, כְּמוֹ שְׂכַתּוֹב שָׁם, וּמִדּוּעַ תִּתְנַשְּׂאוּ עַל קַהֲלִי ה' וְזֶה בְּחִינַת פְּגָם הַנִּי"ל שֶׁסִּמְכוּ עַל הַלְמוּד לְבַד וְכִפְרוּ בְּעֵקֶר הָאֱמֻת, כִּי עֵקֶר הַמַּעֲלָה וְהַהֲתַנַּשְּׂאוֹת אֱמֻת שֶׁל כָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל עַל חִבְרוֹ הוּא רַק עַל יְדֵי מַעֲשִׂים טוֹבִים, כִּי לֹא הַמְדַרְשׁ הוּא הָעֵקֶר אֲלָא הַמַּעֲשֶׂה. וְכֵמוֹ שְׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנוּם לְבִרְכָה שֶׁלֹּא יֵהָא אָדָם קוֹרֵא וְשׁוֹנֶה וּבוֹעֵט בְּרַבּוֹ וּבְאָבִיו וּבְמִי שֶׁגְדוֹל מִמֶּנּוּ וְכוּ'. כִּי אִם הָיוּ מֵאֲמִינִים בְּהָאֱמֻת שֶׁהָעֵקֶר הוּא קִיּוּם הַתּוֹרָה לֹא הָיוּ אוֹמְרִים וּמִדּוּעַ תִּתְנַשְּׂאוּ וְכוּ', כִּי הִיָּה רְאוּי לָהֶם לְהִבִּין הָאֱמֻת שֶׁמוֹשֶׁה וְאַהֲרֹן קִדְּשְׁתֶּם גְּבוּהַ מְאֹד מְאֹד וְהֵם מְשַׁקְעִים עֲדִין בְּתַאוֹת עוֹלָם הַזֶּה, כְּמוֹ שְׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנוּם לְבִרְכָה עַל פְּסוּק אֶת מַחֲתוֹת הַחֲטָאִים וְכוּ' :

הֵם חָטְאוּ עַל נַפְשׁוֹתֵם וְכוּ', אֲבָל הֵם רָצוּ לְהַפְרִיד בְּחִינַת לְמַדָּן מִצַּדִּיק כְּאֵלוֹ הָעֵקֶר הוּא לְמַדָּן וְכוּ'. וְזֶהוּ, וַיִּקַּח קֶרַח. וְתַרְגֵּם אוֹנֶקְלוֹס :

וְאֶת־פְּלִיג קֶרַח, שֶׁחֲלַק לְמַדָּן מִצַּדִּיק וְכַנִּי"ל :

וְעַל כֵּן אָמַר לוֹ מוֹשֶׁה, קָחוּ לָכֶם מַחֲתוֹת וְכוּ', שֶׁיִּקְרִיבוּ קִטְרֶת. וְכֵמוֹ שֶׁפִּרְשׁ רַש"י, הֵא לָכֶם קִטְרֶת הַחֲבִיב מִן הַכֹּל וְכוּ', הֵינּוּ שֶׁמוֹשֶׁה אָמַר לָהֶם, הִרִינִי מִרְאֵה לָכֶם מִי חֲבִיב לִפְנֵי ה' יִתְבַּרַךְ, כִּי לִפִּי דַעַת קֶרַח הָעֵקֶר הוּא הַלְמוּד וְהַחֲכָמָה שֶׁל הַתּוֹרָה אֲף עַל פִּי שְׂאִינּוּ מְקִימָה כָּלֵל וְלֹא עוֹד אֲלָא שְׁחוֹלֵק עַל הַצַּדִּיק הָאֱמֻת שֶׁהוּא מוֹשֶׁה שֶׁנִּתֵּן הַתּוֹרָה וּמְקִיִּים אֶת הַתּוֹרָה בְּקִדְּשָׁה נִפְלְאָה, עַל כֵּן אָמַר לוֹ, הִרִי לְךָ קִטְרֶת שֶׁחֲבִיב מִן הַכֹּל וְתִכְנְסוּ בְּלָכֶם לְהַקְטִיר וְנִרְאָה דְבַר מִי יְקוּם. כִּי קֶרַח הִיָּה לְמַדָּן וְחָכָם גְּדוֹל גַּם בְּחֲכָמוֹת הַקְּבֵלָה וַיִּדַע בְּוַדָּאִי הַסּוּד וְהַכּוֹנֶה שֶׁל קִטְרֶת וְעַל כֵּן סָמַךְ עַל רֵב חֲכָמָתוֹ לְחַלֵּק עַל מוֹשֶׁה וְאַהֲרֹן וּלְבַקֵּשׁ כְּהִנֵּה גְדוֹלָה מֵאַחַר שֶׁגַם הוּא יוֹדֵעַ כְּוַנֵּת הַקְּרִבְנוֹת וְהַקְטִרֶת, עַל כֵּן אָמַר לוֹ מוֹשֶׁה, עֲתָה נִרְאָה הָאֱמֻת קָחוּ לָכֶם מַחֲתוֹת וְכוּ', וְאַתָּה וְאַהֲרֹן אִישׁ מַחֲתָתוֹ וְכוּ' וַתִּנּוּ בְּהֵן אִשׁ וְשִׁימוּ עֲלֵיהֶן קִטְרֶת וְכוּ' וְהִיָּה הָאִישׁ אֲשֶׁר יִבְחַר ה' הוּא הַקְּדוֹשׁ. וְקֶרַח סָמַךְ עַל חֲכָמָתוֹ וְנִתְרַצָּה לָזֶה, כִּי סִבֵּר שֶׁקִּטְרֶת שְׁלוֹ יִתְקַבֵּל מֵאַחַר שֶׁהוּא חָכָם וְלְמַדָּן כָּל כָּד וַיִּוֹדַע דִּין וְכּוֹנֵנוֹת הַקְטִרֶת כָּל כָּד, אֲבָל מוֹשֶׁה הִתְרַחַב בָּהֶם וְאָמַר לָהֶם שֶׁסָּם הַמּוֹת נִתּוֹן בְּתוֹכוֹ שֶׁבוּ נִשְׂרָפוּ נִדְּב וְאֲבִיהוּא לּוֹמַר שֶׁרְאוּי לָהֶם לְלַמֵּד קַל וְחָמֵר מִנְדָּב וְאֲבִיהוּא שֶׁהָיוּ צַדִּיקִים גְּדוֹלִים מְאֹד, אֲף עַל פִּי כֵן מֵאַחַר שֶׁהַקְטִירוֹ קִטְרֶת שֶׁלֹּא בְּזִמְנוֹ נִשְׂרָפוּ, כִּי נִדְּב וְאֲבִיהוּא הֵם בְּחִינַת כֵּן עֲזָאִי וּבֵן זֹמָא שֶׁזֶה הַצִּיץ וְנִפְגַּע וְזֶה הַצִּיץ וּמֵת שְׂאָף עַל פִּי שֶׁהָיוּ צַדִּיקִים גְּדוֹלִים אֲבָל שֶׁגוּ קִצַּת כְּשֶׁנִּכְנְסוּ לְפָרְדֵּס וְהַצִּיץ יוֹתֵר מִדָּאִי וְנִעְנָשׁוּ, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת פְּגָם נִדְּב וְאֲבִיהוּא, כִּי הֵם בְּחִינַת אַחַת כְּמוֹבָא. וְעַל כֵּן רָמַז לָהֶם מוֹשֶׁה שֶׁיִּזְהָרוּ שֶׁלֹּא יִתְעַנְשׁוּ עַל יְדֵי הַקְטִרֶת דִּיקָא, כִּי גַם נִדְּב וְאֲבִיהוּא שֶׁהָיוּ צַדִּיקִים גְּדוֹלִים לֹא יִצְאוּ בְּשִׁלּוּם עַל יְדֵי שֶׁפָּגְמוּ בְּבְחִינַת אֶרְבַּעַה שֶׁנִּכְנְסוּ לְפָרְדֵּס הַנִּי"ל, מִכָּל שֶׁכֵּן וְכָל שֶׁכֵּן אַתֶּם, וְהֵם לֹא שָׁמְעוּ וְסִמְכוּ עַל חֲכָמָתֶם וּפְגָמוּ הַפְּגָם שֶׁל אַחַר שֶׁקִּלְקַל לְגַמְרִי וְקִצַּץ בְּנִטְיַעוֹת, כִּי זֶהוּ בְּחִינַת הַפְּגָם שֶׁל קֶרַח וְעֲדָתוֹ שֶׁהַפְרִידוּ בְּחִינַת לְמַדָּן מִצַּדִּיק וְסִמְכוּ עַל חֲכָמָת לְמוֹדָם, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת מְקַצֵּץ בְּנִטְיַעוֹת בְּחִינַת וְאֶת־פְּלִיג קֶרַח כַּנִּי"ל. וְעַל כֵּן הִיָּה עֲנִשָּׁם

שְׁנֵשְׂרְפוּ עַל יְדֵי אֵשׁ הַקְטָרֶת בְּעֶצְמוֹ שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת לֹא זָכָה נַעֲשִׂית לֹו הַתּוֹרָה
סָם מוֹת עַל יְדֵי שְׂמִצִּיר אוֹתִיּוֹת הַתּוֹרָה לְהַפִּיז, כִּי הַתּוֹרָה בְּחִינַת אֵשׁ, כְּמוֹ
שֶׁפְּתוּב, הַלּוֹא כֹה דְבָרִי כְּאֵשׁ. וְכִשְׁפוֹגְמִין בָּהּ וּמִצִּירִין הָאוֹתִיּוֹת לְהַפִּיז
מִתְגַּבֵּר תְּבַעֲרַת אֵשׁ מִמֶּשׁ, רַחֲמָנָא לְצַלּוּ, כִּי מֵהָאֵשׁ יֵצְאוּ וְהָאֵשׁ תֹּאכְלֵם :

כִּי קְטָרֶת גְּבַהּ מְאֹד מְאֹד וְכַמְבָּאָר בְּזֵהר הַקְדוּשׁ וּבְדְבָרֵי רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנוּם
לְבָרְכָה הַרְבֵּה, כִּי לִית קְרִבְנָא חֲבִיבָא קַמָּה קְדָשָׁא בְּרִידָה הוּא כְּמוֹ קְטָרֶת,
אֲבָל עֵקֶר תִּקּוּן הַקְטָרֶת הוּא כְּשֶׁמִּקְרִיבִין אוֹתוֹ כְּרָאוּי כְּדִינוּ עַל יְדֵי הַכֹּהֵן
וְאִזּוּ הַקְטָרֶת מְכַפֵּר, כִּי קְטָרֶת מַעֲלָה כָּל הַנִּיצוּצוֹת הַקְדוּשִׁים שֶׁבְּעַמְמִיקֵי
הַקְּלִפּוֹת פִּידוּעַ, וְעַל יְדֵי זֶה עֵקֶר תִּקּוּן הַתְּפִלָּה שֶׁיִּכּוֹלִין לְצַרְף וּלְהַרִים כָּל
הַפּוֹשְׁעֵי יִשְׂרָאֵל וּלְהַחֲזִירָם בְּתִשׁוּבָה וְשִׁיכְלֵל תְּפִלָּתָם וְתַעֲלֶה בְּתוֹךְ תְּפִלַּת
יִשְׂרָאֵל לְרַצּוֹן לְמַעֲלָה לְמַעֲלָה כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנוּם לְבָרְכָה, כָּל
תְּפִלָּה שֶׁאִין בָּהּ מִתְּפִלַּת פּוֹשְׁעֵי יִשְׂרָאֵל וְכוּ'. וּרְאִיָּה מִקְטָרֶת שֶׁהִיָּה בָּהֶם
חֲלִבְנָה וְכוּ', כִּי הַתְּפִלָּה בְּחִינַת רִיחַ, כְּמוֹ שֶׁמְבָאָר בְּמָקוֹם אַחֵר וְהִיא עוֹלָה
לְמַעֲלָה עַל יְדֵי רִיחַ הַקְטָרֶת וְזֶה בְּחִינַת תַּכּוּן תְּפִלָּתֵי קְטָרֶת לְפָנֶיךָ. אֲבָל זֶה
שֶׁפּוֹגֵם בְּקְטָרֶת כִּי הוּא זֶר וְרוּצָה לְהַקְטִיר קְטָרֶת, זֶה בְּחִינַת קְטָרֶת תּוֹעֵבָה
הִיא לִי. וְעַל כֵּן אֵשׁ הַתּוֹרָה בְּעֶצְמָהּ הַמְּלַבֵּשׁ בְּקְטָרֶת שָׂרָף אוֹתָם וְנָקָם
בָּהֶם, כִּי לֹא זָכוּ נַעֲשִׂית לָהֶם סָם מוֹת וְכַנִּי"ל :

וְעַיִן הַיֵּטֵב בְּהַתּוֹרָה הַנִּי"ל מוֹבֵן שֶׁם שֶׁתִּקּוּן הַלְמָדוֹן שְׁלוּמֵד תּוֹרָה הוּא עַל
יְדֵי תְּפִלָּה עַל יְדֵי שְׂמִשְׁתַּדֵּל שִׁיְהִיָּה לֹו כְּסוּפִין טוֹבִים וְכוּ' וּמוֹצִיא אוֹתָם
בְּפִיו בְּתְּפִלָּה וְיִתְחַנֵּה וְכוּ' שֶׁעַל יְדֵי זֶה מִצִּיר אוֹתִיּוֹת הַתּוֹרָה שְׁלוּמֵד לְטוֹב
וְכוּ' וְתְּפִלָּה הִיא בְּחִינַת קְטָרֶת כַּנִּי"ל, וְהֵם רָצוּ לְהַקְטִיר קְטָרֶת עַל יְדֵי
בְּחִינַת לְמָדוֹן לְבַד כַּנִּי"ל, עַל כֵּן נִשְׂרְפוּ עַל יְדֵי הַקְטָרֶת וְכַנִּי"ל :

וְזֶה בְּחִינַת בְּלִיעַת קֶרַח בְּתוֹךְ הָאָרֶץ, כִּי מְבָאָר שֶׁם בְּהַתּוֹרָה הַנִּי"ל
שֶׁהָאוֹתִיּוֹת הֵם בְּחִינַת גּוֹף וְהַנְּקֻדוֹת הֵם בְּחִינַת נֶפֶשׁ וְהַנְּקֻדוֹת נַעֲשִׂים עַל
יְדֵי כְּסוּפִים טוֹבִים וְכוּ' שֶׁעַל יְדֵי זֶה מִצִּירִים הָאוֹתִיּוֹת לְטוֹב. וְקֶרַח פָּגַם
בְּזֶה כַּנִּי"ל וְעַל כֵּן נִבְלַע קֶרַח בְּתוֹךְ הָאָרֶץ בְּחַיּוֹ, כִּי אָרֶץ וְשָׁמַיִם הֵם בְּחִינַת
גּוֹף וְנֶפֶשׁ, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנוּם לְבָרְכָה, 'יִקְרָא אֶל הַשָּׁמַיִם מַעֲלֵי,
זֶה הַנֶּשְׁמָה. 'וְאֶל הָאָרֶץ, זֶה הַגּוֹף. שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת אוֹתִיּוֹת וְנְקֻדוֹת, שֶׁזֶהוּ
בְּחִינַת לְמָדוֹן וְחִסִּיד אֲמִתִּי, כְּמוֹכֵן כָּל זֶה בְּהַתּוֹרָה הַנִּי"ל. וְכָל עֲבוֹדַת הָאָדָם
בְּזֶה הָעוֹלָם לְבַטֵּל הַגּוֹף לְגַבֵּי הַנֶּפֶשׁ שֶׁהַגּוֹף יַעֲשֶׂה רַצּוֹן הַנֶּפֶשׁ הַקְדוּשָׁה, כִּי
כָּל חַיּוֹתוֹ רַק מֵהַנֶּפֶשׁ הַקְדוּשָׁה וְכֵן נִכְלָלִים הָאוֹתִיּוֹת בְּהַנְּקֻדוֹת וְכוּ', כְּמוֹ
שֶׁמְבָאָר שָׁם. וְכֵן צָרִיךְ שִׁיתְּבַטֵּל הַלְמָדוֹן נֶגְדַת הַחִסִּיד שֶׁהוּא הַצַּדִּיק הָאֲמִתִּי
וְכַנִּי"ל וְאִזּוּ נִכְלָל אָרֶץ בְּשָׁמַיִם, שֶׁהֵם בְּחִינַת גּוֹף וְנֶפֶשׁ. אֲבָל קֶרַח שָׂרַח
לְהַגְבִּיר חֵסֶד וְשָׁלוֹם, בְּחִינַת הַלְמָדוֹן עַל הַצַּדִּיק וְכַנִּי"ל, עַל כֵּן הִיָּה עֲנִשׁוֹ מִדָּה
בְּמִדָּה שֶׁהַתְּגַבֵּרָה עָלָיו הָאָרֶץ וּפְתַחָה פִּיהָ וּבִלְעָה אוֹתוֹ בְּחַיּוֹ לְהוֹרוֹת כִּי
פָּגַם בְּזֶה כִּי נָתַן כֹּחַ בְּאָרֶץ, שֶׁהוּא בְּחִינַת גּוֹף שֶׁתְּגַבֵּר עָלָיו וְתִבְלַע אוֹתוֹ
בְּחַיּוֹ עַל יְדֵי שֶׁצִּיר אוֹתִיּוֹת הַתּוֹרָה לָרַע עַל שֶׁאָמַר שֶׁעֵקֶר הוּא הַלְמוּד בְּלִי
צַדִּיקוֹת וְחִסִּידוֹת וְכַנִּי"ל. וְזֵהוּ, וְתִפְתַּח הָאָרֶץ אֶת פִּיהָ וְתִבְלַע וְכוּ'. כִּי נָתַן
פֶּה לְהָאָרֶץ לָרַעַתוֹ לְבַלַּע אוֹתוֹ עַל יְדֵי שֶׁצִּיר אוֹתִיּוֹת דְּבָרֵי הַתּוֹרָה לָרַעַת
כְּפִי תֵּאוֹת גּוֹפּוֹ שֶׁעַל יְדֵי זֶה נִמְשְׁכוּ צְרוּפֵי הָאוֹתִיּוֹת לָרַעַת וְהַגְּבִירוֹ בְּחִינַת

גוף שהוא בחינת ארץ עד שהיה פה ממש להארץ לבלע אותו, כי מהפה יוצאים הדבורים והוא המשיך דבורי התורה לבחינת גוף בחינת ארץ, על כן נענש במה שפגם:

וזה שאמרו במדרש רבה פרשת קרח, רבי יהודה בן בבא אומר:

עדת קרח עתידה לעלות, כתיב, ויאבדו מתוך הקהל. בדרך הוא אומר, תעיתי כשה אבד בקש עבדך וכי. מה אבדה שנאמר בדרך עתידה להתבקש, אף כן אבדה העתידה להתבקש וכי, הינו שעקר תקון קרח ועדתו הוא על ידי זה בעצמו על ידי בחינת דוד המלך שישד ספר תהלים ועל ידי כל הנלוים אליו והולכים בדרךיו ועוסקים בספר תהלים ובתחנות ובקשות הרבה ובשיחות והתבודדות הרבה בינם לבין קונם וצועקים בכל פעם תעיתי כשה אבד וכי. כי כל מי שחס על נפשו יבין בעצמו כמה צריך לצעק תעיתי כשה אבד, אם דוד המלך שהיה צדיק כזה צעק תעיתי כשה אבד, מכל שכן וכל שכן אלף אלפי רבי רבבות קל וחמר כמה וכמה אנו צריכין לצעק צעקות כאלה וכאלה אולי אולי נוכל למצא עצמנו וכי. ומי שהולך בדרך זה הוא מתקן פגם קרח שפגמו בזה, כי הם חלקו על כסופין טובים הנ"ל שהוא בחינת הדרך של תפלה והתבודדות שזהו עקר שלמות הצדיק האמת, על כן על ידי בחינת תעיתי כשה אבד, הינו על ידי בחינת דוד והנלוים אליו העוסקים בזה לבקש מה' יתברך שיבקש אותם וישיב אבדתם וכי שהם זוכים בודאי להתבקש, כמו שאמרו במדרש שאבדה הנאמר בדרך עתידה להתבקש על ידי זה, גם בחינת עדת קרח שנאמר עליהם, ויאבדו מתוך הקהל, כי הרבה הרבה אנשים נאבדים משני עולמות על ידי שאוחזים במחלקת על הכשרים הנ"ל, כי בכל מקום שיש מחלקת יש שם ניצוצי קרח דתן ואבירם כמובא. אבל אף על פי כן סוף כל סוף הם עתידים להתבקש על ידי עבודתם של אלו הכשרים דיקא העוסקים בתהלים והתבודדות וכי וצועקים בכל פעם תעיתי כשה אבד וכי שעל ידי זה הם בודאי עתידים להתבקש וגם יעלו כל החולקים והרחוקים כי ישובו המה אלינו ואנחנו לא נשוב אליהם כי אמת ה' לעולם:

ועין בהלכות ברפת הודאה הלכה ה אות ח מבאר שם מעין זה אך אי אפשר לבית המדרש בלא חדוש:

הלכות אמנים הלכה ה בהלכות פקדון הלכה ה אות יו:

שוכר א:

הלכה א נכלל בהלכות פקדון הלכה א ובהלכות אמנים הלכה א אות ד:

שוכר ב:

השוכר דינו כשומר שכר שחייב בגנבה ואבדה ופטור באונסין:

אות א

על פי המאמר המתחיל 'תקעו בחדש שופר' - להמשיך שלום בעולם בספר לקוטי מוהר"ן הראשון סימן יד עין שם כל המאמר מתחלתו לסופו:

ובקצור, כי מי שרוצה להמשיך שלום בעולם צריך להעלות את הכבוד לשורשו, דהינו ליראה וכו' ואי אפשר להעלות את הכבוד כי אם על ידי תורת חסד, דהינו על ידי שמלמדן לאחרים ומחזירים אותם בתשובה ועושין בעלי תשובה וגרים על ידי זה עקר עליות הכבוד וכו'. ואי אפשר לעררם בתשובה כי אם על ידי התורה, כי על ידי התורה מעוררין זיווגי הנפשות ששרשם במחשבה תחלה וכו' ועל ידי זה נעשין בעלי תשובה וגרים וכו' ועל ידי זה עולה הכבוד לשרש היראה ועל ידי היראה נעשה שלום הפרטי בין הגוף והנפש ועל ידי השלום הפרטי יכולין להתפלל וכו' ועל ידי התפלה נעשה השלום הכללי שלום בכל העולמות ואזי כל הבריות מרחמין אחד על חברו כמו שיהיה לעתיד שיהיה השלום המפלא בעולם, כמו שכתוב, וגר זאב עם כבש ונמר עם גדי וכו' לא ירעו ולא ישחיתו וכו', עין שם כל זה היטב. ואיתא שם על מאמר רבה בר בר חנה שקליתא לסלתאי ואנחתא בכותא דרקיע, כי אפלו התפלות המפרשים בתפלה לצד הגוף, כגון רפאנו וברך עלינו וכו' צריך לכוון בהם גם כן רק עבור צרכי הנשמה, דהינו על פרנסת הנשמה ורפואתה וכו', עין שם כל זה היטב:

אות ב

והנה עקר השמירה מן ההזקות הוא על ידי שממשיכין שלום בעולם, כי על ידי זה נשמרין מפל ההזקות כמו שיהיה לעתיד שאז יהיה השלום המפלא בעולם ואז יתבטלו כל ההזקות שבעולם, כמו שכתוב (ישעיה יא), וגר זאב עם כבש וכו' לא ירעו ולא ישחיתו, כי אפלו בין בהמות וחיות רעות יהיה שלום ולא יזיקו זה את זה כלל, כי כל ההזקות הם באים מפעס ומחלקת ומשם נמשכין כל מיני הזקות שבעולם, אבל על ידי שלום מתבטלין כל ההזקות נמצא שכל השומרים צריכין להמשיך שלום בעולם כדי שיתבטלו כל מיני הזקות הבאים מפעס ומחלקת הפך השלום, כי עקר אחיזת הסטרא אחרא שמשם באין כל מיני הזקות הוא מבחינת מחלקת וכעס שהם בחינת דינים. אבל על ידי שלום בחינת רחמים שכל אחד מרחם על חברו נתבטל אחיזת הסטרא אחרא ונתבטלין כל מיני הזקות הנמשכין מהם. ולהמשיך שלום הוא על ידי העלאת הכבוד לשרשו לבחינת יראה וזה נעשה על ידי תורת חסד על ידי זיווגי הנפשות במחשבה תחלה שעל ידי זה ממשיכין נפשות הבעלי תשובה והגרים וכו' ונתעלה כבודו יתברך על ידי זה, עין שם. וזה עקר בחינת השמירה להעלות הכבוד לשרשו כמו יעקב שהיה שומר שכל השומרים נלמדין ממנו, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה וכמובא בשלחן ערוך. וכל פונת יעקב אבינו בעת שמירתו צאן לבן היה בשביל העלאת הכבוד לשרשו על ידי המשכת נפשות ישראל והגרים. כי באמת בכל החפצים וכל העשירות של האדם יש בהם בחינת ניצוצי הכבוד, כי העשירות הוא בחינת כבוד, בחינת מלכות ובשביל זה רבי מכבד עשירים, כי שם שרש העשירות בבחינת כבוד וכמובא בדברי רבנו זכרונם לברכה במקומות אחרים, כי העשירות הוא שרש הנפש בבחינת ואליו הוא נושא את נפשו, כמבאר בדברי רבנו זכרונם לברכה במקום אחר (סימן סח) כי העשירות הוא בבחינת כבוד ששם עקר שרשי הנפשות בבחינת בסדס אל תבא נפשי בקהלם אל תחד כבדי, כמו שכתב כל זה רבנו זכרונם לברכה במקום אחר. וזה שנאמר בעשירות של יעקב אבינו, ומאשר לאבינו עשה את כל הכבוד הזה, כי העשירות הוא בחינת כבוד פנ"ל. כי יעקב כל השתדלותו בבית לבן בעת שמירת צאנו היה בשביל העלאת הכבוד לשרשו להעלות כבוד דקדשה מזילותא דגלותא על ידי המשכת נפשות ישראל והגרים, כי על ידי שמירת הצאן זכה שיזדווגו לו שם רחל ולאה שהם שרש נפשות ישראל ומהם נולדו לו שבטי ישראל נמצא שהמשיך שם בבית לבן נפשות ישראל גם המשיך נפשות גרים, כי כל האבות היו מגירי גרים, כמו שכתב רבנו זכרונם לברכה (סימן רכח) וכמובא במדרש (בראשית רבה פרק פד) וכל זה עסק יעקב בעת שמירתו את צאן לבן, כי השתדל להמשיך שלום בעולם שעל ידי זה עקר השמירה:

וזה בחינת, ויבא יעקב שלם בעת שובו מבית לבן, כי זכה להמשיך שלום, כי זה עקר השמירה פנ"ל. והמשכת השלום הוא על ידי עלית הכבוד וכו' על ידי תורת חסד וכו' פנ"ל, כי יעקב אבינו הוא בעצמו בחינת התורה, כמובא. וכמו שכתוב (דברים לג): תורה צוה לנו משה וכו' קהלת יעקב ועל כן הוא עקר שרש נפשות ישראל שיצאו ממנו, כי שרש נפשות ישראל הוא בתורה בחינת יעקב פנ"ל. ועל כן יעקב אבינו שהוא בחינת התורה

הִיָּה יָכֹל לְזַוַּג הַנְּפֹשׁוֹת שֶׁשָּׂרָשָׁם בְּמַחְשְׁבָה תַּחֲלָה וְעַל יָדֵי זֶה הַמְּשִׁיךְ גַּם לְמִטָּה נִפְשׁוֹת יִשְׂרָאֵל וְהַגֵּרִים וְעַל יָדֵי זֶה נִתְעַלָּה הַכְּבוֹד לְשָׂרְשׁוֹ כַּנִּי"ל. כִּי הַמְּשַׁכֵּת נִפְשׁוֹת יִשְׂרָאֵל עַל יָדֵי יַעֲקֹב, דְּהֵינּוּ מֵה שְׁהוֹלִיד שְׁבִטֵי יֵה זֶה גַּם כֵּן בְּחִינַת בְּעֲלֵי תְשׁוּבָה, כִּי מִתַּחֲלָה הָיוּ בְּמִקּוֹם שֶׁהָיוּ מַחֲטֵא אָדָם הָרֵאשׁוֹן וַיַּעֲקֹב אָבִינוּ הַחֲזִירָם אֶל מְקוֹמָם וְהַמְּשִׁיכִם בְּקִדְשָׁה לְמִטָּה וְזֶה גַּם כֵּן בְּחִינַת בְּעֲלֵי תְשׁוּבָה וְכָל זֶה עָשָׂה בְּעֵת שְׁמִירָתוֹ צֵאן לָבֶן, כִּי הַכְּבוֹד שֶׁהוּא בְּחִינַת עֲשִׁירוֹת הִיָּה בְּזִילוּתָא דְּגִלוּתָא אֲצֵל לָבֶן הָאֲרָמִי וְשָׁם הָיוּ כָּל נִפְשׁוֹת בֵּית יִשְׂרָאֵל שֶׁיִּצְאוּ מִבְּנוֹתָיו, כִּי שָׂרֵשׁ הַנְּפֹשׁוֹת בְּעֲשִׁירוֹת כַּנִּי"ל. וְהִיָּה מִשְׁתַּדֵּל יַעֲקֹב לְהַעֲלוֹת הַכְּבוֹד לְשָׂרְשׁוֹ וְעַל יָדֵי זֶה זָכָה שָׁם לְעֲשִׁירוֹת גְּדוֹל בְּחִינַת כְּבוֹד, כְּמוֹ שְׁכַתוֹב, וּמֵאַשְׁרֵר לְאָבִינוּ עָשָׂה אֶת כָּל הַכְּבוֹד הַזֶּה. 'הַכְּבוֹד הַזֶּה' דִּיקָא, כִּי הַעֲלָה אֶת הַכְּבוֹד לְשָׂרְשׁוֹ, כִּי הַמְּשִׁיךְ שָׁם נִפְשׁוֹת יִשְׂרָאֵל וְגֵרִים כַּנִּי"ל וְעַל יָדֵי זֶה הַמְּשִׁיךְ שָׁלוֹם שְׁזָה עֵקֶר הַשְּׁמִירָה כַּנִּי"ל:

אות ג

וְכָל הַשׁוּמְרִים נִלְמָדִין מֵיַעֲקֹב כַּנִּי"ל וְעֵקֶר הַשְּׁמִירָה הוּא עַל יָדֵי הַמְּשַׁכֵּת הַשְּׁלוֹם כַּנִּי"ל. וְזֶה שֶׁכָּל הָאֲרַבְעָה שׁוּמְרִים חֲיָבִים שְׁבוּעָה וְאַפְלוּ עַל טַעֲנַת סִפְק מֵה שְׁאִין כֵּן בְּכָל הַדִּינִים שֶׁבְּתוֹרָה שְׁאִין שׁוּם שְׁבוּעָה דְּאוֹרִיתָא עַל טַעֲנַת סִפְק כִּי אִם בְּאֲרַבְעָה שׁוּמְרִים לְבַד, כִּי הַשְּׁבוּעָה הוּא בְּחִינַת תּוֹרָה, כִּי הַתּוֹרָה נִתְּנָה בְּאֵלָה וּבְשְׁבוּעָה, כִּי שְׁבוּעָה בְּחִינַת שְׁבָעָה, בְּחִינַת כְּלָיוֹת הַשְּׁבַע מַדּוֹת וְזֶה בְּחִינַת הַתּוֹרָה שֶׁכְּלוּלָה מִכָּל הַמַּדּוֹת וְזֶה בְּחִינַת שְׁבוּעָה בְּנִקְיִטַת חֶפֶץ, כִּי הַשְּׁבוּעָה הוּא בְּחִינַת תּוֹרָה כַּנִּי"ל. וְזֶה בְּחִינַת שְׁבוּעַת הַתּוֹרָה הַמְּטַלֵּת עַל הַשׁוּמְרִים וְתַכְף שְׁנַעֲשֶׂה שׁוּמֵר מִטַּל עֲלָיו שְׁבוּעַת הַתּוֹרָה, כִּי עַל יָדֵי שְׁבוּעַת הַתּוֹרָה הַמְּטַלֵּת עֲלָיו שֶׁהִיא בְּחִינַת תּוֹרָה עַל יָדֵי זֶה דִּיקָא יָכוֹל לְשַׁמֵּר, דְּהֵינּוּ לְהַמְּשִׁיךְ שָׁלוֹם בְּעוֹלָם שְׁעַל יָדֵי זֶה עֵקֶר הַשְּׁמִירָה, כִּי עַל יָדֵי הַתּוֹרָה עַל יָדֵי זֶה יְכוּלִין לְהַעֲלוֹת הַכְּבוֹד לְשָׂרְשׁוֹ כַּנִּי"ל וְעַל יָדֵי זֶה מִמְּשִׁיכִין שָׁלוֹם שְׁזָה עֵקֶר הַשְּׁמִירָה וְעַל יָדֵי דִינֵי הַתּוֹרָה הַמְּלַבְּשִׁין בְּאֲרַבְעָה שׁוּמְרִים וְעַל יָדֵי שְׁבוּעַת הַתּוֹרָה הַמְּטַלֵּת עֲלֵיהֶם נִמְצָא שֶׁהַשְּׁמִירָה מְקַשֵּׁר לְתוֹרָה וְעַל יָדֵי זֶה דִּיקָא יְכוּלִין לְשַׁמֵּר, כִּי עַל יָדֵי הַתּוֹרָה מְעַלִּין הַכְּבוֹד וּמִמְּשִׁיכִין שָׁלוֹם שְׁזָה עֵקֶר הַשְּׁמִירָה כַּנִּי"ל, כִּי גַם עֵקֶר הַשְּׁמִירָה בְּעֲצָמָה הוּא בְּבְחִינַת הַעֲלָאת הַכְּבוֹד, כִּי מִמּוֹן יִשְׂרָאֵל יִקָּר מְאֹד וְצָרִיכִין לְשַׁמְרוֹ כִּי הוּא בְּחִינַת כְּבוֹד בְּחִינַת שָׂרֵשׁ הַנְּפֹשׁוֹת כַּנִּי"ל וְצָרִיכִין לְשַׁמְרוֹ מְאֹד מִכָּל מִינֵי הַזֵּק וּכְשֶׁשׁוּמְרִין מִמּוֹן יִשְׂרָאֵל מֵהַזְּקוֹת, דְּהֵינּוּ מֵהַסְּטָרָא אַחֲרָא שְׁמֵשׁם בְּאִין כָּל הַהַזְּקוֹת זֶה בְּחִינַת עֲלִיוֹת הַכְּבוֹד שֶׁמְעַלִּין נִיצוּצֵי הַכְּבוֹד הַמְּלַבְּשִׁין בְּעֲשִׁירוֹת לְשָׂרְשׁוֹ עַל יָדֵי שְׁשׁוּמְרִין אוֹתוֹ עַל פִּי דִינֵי הַתּוֹרָה מִכָּל הַזֵּק וְנִזְק שֶׁלֹּא יִתְאַחַז בּוֹ הַסְּטָרָא אַחֲרָא חֵס וְשָׁלוֹם, וַיִּפְגַּם אֶת בְּחִינַת הַכְּבוֹד חֵס וְשָׁלוֹם, שֶׁהוּא בְּחִינַת עֲשִׁירוֹת כַּנִּי"ל.

ועל ידי זה בעצמו נצולין מפל ההזקות, כי על ידי עליות הכבוד ממשיכין שלום שעל ידי זה נתבטליו כל מיני הזק כמו שיהיה לעתיד כנ"ל:

אות ד

וזה בחינת החלוק שיש בין שואל לשוכר, כי שואל חבב אפלו באונסין אבל שוכר חבב בגיבה ואבדה ופטור באונסין, כי עקר הוא השלום ויש בחינת שלום הפרטי בחינת שלום בעצמיו בין הנפש והגוף ויש שלום הכללי שלום בכל העולמות וזה השלום הכללי נעשה על ידי התפלה, כמבאר שם כל זה במאמר הנ"ל ואיתא שם שאפלו הבקשות המפרשין בתפלה שהם לצרף הגוף צריך לכוון בהם גם כן לצרף הנפש, עין שם כמו שמבאר שם על מאמר רבה בר בר חנא שקליתא לסלתאי ואנחתה בכותא דרקיע, עין שם. ולכאורה אין לזה שיכות וקשר אל המאמר המדבר שם מענין השלום הכללי הנעשה על ידי התפלה, כי המאמר מקשר היטב בלא ענין זה וזה נראה כענין בפני עצמו, אך באמת עקר השלום הכללי נעשה על ידי זה דיקא. על ידי שמבטליו את הגוף לגמרי עד שאפלו הבקשות שהם לצרף הגוף יכוון הכל לצרף הנפש כנ"ל וזה בחינת בטול שמבטל את עצמו לגמרי ואזי כשנתבטל ונכלל בשרשו בו יתברך אזי יכול להמשיך שלום הכללי שלום בכל העולמות כי ה' יתברך ברוך הוא כביכול, הוא בחינת שלום, כמו שכתוב, ה' שלום. וכשנכלל בו ממשיך שלום ממנו יתברך לכל העולמות וזה בחינת שלום הכללי, כי הגוף הוא בחינת צמצום ודין ומשם נשתלשלין ונאחזין כל הדינים שהם בחינת מחלקת וכעס הפך השלום, אבל כשמבטל את הגוף לגמרי עד שאינו משגיח כלל על צרכי הגוף ונכלל בו יתברך אזי הוא מבטל כל הצמצומים וכל הדינים ואזי נמשך שלום ורחמנות בכל העולמות. והנה בין בני אדם יש גם כן בחינת שלום הפרטי ושלום הכללי, כי כשאחד מתנהג בישר עם חברו ואינו גוזלו ואינו עושה לו עולה זה בחינת שלום הפרטי שמתנהג עם חברו בשלום ואינו נכנס לתוך גבולו וזה בחינת השלום הפרטי שיש בין הנפש והגוף, כי כשהאדם עושה חס ושלום, איזה חטא וממלא תאות גופו יותר מתאות נפשו הקדושה זה בחינת מחלקת בחינת אין שלום בעצמי וכי, כי הגוף גוזל את הנפש וחולק עם הנפש ועושקו חנם. אבל כשאדם נשמר מפל חטא ועון ומתנהג על פי התורה אזי יש שלום בין הגוף והנפש ואף על פי שעושה גם רצון גופו קצת בדברים ההכרחיים המתירים על פי התורה, אף על פי כן זה בחינת שלום הפרטי שיש שלום בין הנפש והגוף. שאין אחד גוזל את חברו ואינו עושה עמו מריבה רק מתנהגין בשלום כראוי לכל אחד על פי התורה:

אבל כשהגוף מבטל את עצמו לגמרי לגבי הנפש עד שאפלו התפללות שהם לצרף הגוף שזהו ודאי דבר המתר על פי התורה להתפלל עבור צרכי הגוף ואדרבא, הוא מצות עשה להתפלל על כל מה שיחסר לו, ואף על פי כן הוא מבטל הכל ומבטל את גופו לגמרי אפלו בדבר המגיע לו ומתר לו הוא מבטל הכל, ואפלו התפללות שהם לצרף הגוף הוא מכון הכל רק עבור הנפש וזה בחינת רבוי השלום שכל כך אוהב את הנפש ויש לו שלום עם הנפש כל כך עד שמבטל עצמו לגמרי כנגד הנפש. ואזי נכלל בו יתברך לגמרי וממשיך שלום הכללי וכו' כנ"ל, כי כל זמן שיש שלום הפרטי נמצא שיש עדן איזה צמצום מאחר שהגוף חפץ את שלו אף על פי שמגיע לו ומתר לו אף על פי כן מאחר שאינו מבטל עצמו וחפץ בשלו זה בחינת צמצום. אבל כשהגוף מבטל את עצמו לגמרי כנ"ל נמצא שנתבטליו כל הצמצומים ואזי נמשך שלום הכללי, כי כל מיני מחלקת נמשכין מבחינת צמצום ודין, אבל כשנתבטליו כל הצמצומים על ידי שמבטל את עצמו לגמרי כנ"ל אז נתבטל כל מיני מחלקת וכעס ונמשך שלום הכללי כנ"ל. וכמו כן בין אדם לחברו, כי כמו שצריכין לבטל את עצמו לפני ה' יתברך, כמו כן צריך כל אחד לבטל את עצמו לפני חברו כדי שיהיה כל אחד נכלל בחברו, כי אורייתא וישראל וקדשא בריך הוא כלא חד, וכשאחד מתנהג עם חברו פדת וכדין ואינו גוזלו ואינו עושה עמו מריבה ומחלקת רק כל אחד אוחז בשלו זה בחינת שלום הפרטי, אבל כשאחד מותר לגבי חברו ומותר משלו לחברו נמצא שמבטל עצמו לגבי חברו זה בחינת שלום הכללי, כי אינו מתנהג בצמצום נגד חברו אפלו בדבר שהוא שלו רק מותר משלו לחברו נמצא שמבטל בחינת הצמצום וזה בחינת שלום הכללי וזהו מעלת ותרו, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, ותרו בממוני הייתי. וזה בחינת צדקה שנותן משלו לעני מתנת חנם וצריך להרבות בצדקה יותר מהחיוב כדי לבטל כל הצמצומים והדינים ולזכות לשלום הכללי בבחינת מרבה צדקה מרבה שלום, מרבה שלום דיקא בחינת שלום הכללי שנתרבה השלום בכל העולמות :

וזהו החלוק שבין שואל לשוכר, כי המשאיל לחברו בחנם וכל ההנאה של השואל זהו בחינת ותור שמותר לחברו ומשאיל לו בחנם וזה בחינת שלום הכללי כנ"ל ועל כן השואל חייב אפלו באונסין, כי על ידי שלום הכללי נתבטלים כל מיני הזקות שבעולם כנ"ל ואפלו אונסין הבאין על ידי חיות רעות ולסטים הכל נתבטל על ידי שלום הכללי שנמשך השלום בכל העולמות וכל הבריות מרחמין זה על זה, כמו שכתב רבנו זכרוננו לברכה על פסוק, ורחמיו על כל מעשיו, עין שם. אבל שוכר זה בחינת שלום הפרטי, כי אינו מותר נגדו רק משכיר לו בעד מעות שכירותו וזה בחינת שלום הפרטי וכנ"ל ועל כן אינו חייב באונסין רק בגנבה ואבדה, כי עקר גנבה ואבדה באים מפגם הדעת, כמו שמבאר לעיל, כי עקר הגנבה בלילה בעת השנה, כמו שכתוב, ובלילה יהי כגנב. הינו בעת הסתלקות הדעת, וכן האבדה הוא על ידי הסח הדעת נמצא שגנבה ואבדה באין מפגם הדעת. ושלום הוא בחינת דעת, כי עקר השלום תלוי בדעת, כמו שכתב רבנו זכרוננו לברכה בכמה מקומות. וכשיש שלום הפרטי זה בחינת שלמות הדעת שנתתקן הדעת ונשלם מבחינת פגם וחסרון הדעת ואזי

נתבטל הגנבה ואבדה הבאין מפגם והסתלקות הדעת כנ"ל. אבל האונסין הם באים אפלו ביום אפלו כשדעתו שלמה. ואין נתבטלין כי אם על ידי רבוי השלום רבוי הדעת כמו שיהיה לעתיד, כמו שכתוב, ומלאה הארץ דעה פמים וכו'. שאז יהיה השלום המפלא בחינת וגר זאב עם כבש וכו', שזהו בחינת שלום הכללי ואז נתבטלין כל האונסין וכל ההזקות שבעולם וכנ"ל. ועל כן השואל חייב אפלו באונסין, כי מאחר שחברו ותר נגדו והשאיל לו בחנם שזהו בחינת שלום הכללי שעל ידי זה נתבטלין כל האונסין, על כן השואל חייב באונסין, כי בנדאי האנס מצד השואל ובגירא דילה, כי מצד המשאיל אין שום הזק ונזק מאחר שותר נגדו שזהו בחינת שלום הכללי. אבל שוכר, שזה בחינת שלום הפרטי, שעל ידי זה אין יכולין להשמר כי אם מגנבה ואבדה התלוי בחסרון הדעת אבל לא מאונסין כנ"ל. ועל כן השוכר חייב בגנבה ואבדה ופטור באונסין, כי מאונסין אינו יכול לשמר, כי מה לעשות כנגד האנס כי אם על ידי בחינת שלום הכללי שעל ידי זה נצולין מפל האונסין, כי נתבטלין כל מיני הזק כמו שיהיה לעתיד כנ"ל וזהו רק במשאיל לחברו שהוא בחינת ותר שזהו בחינת שלום הכללי כנ"ל, אבל השוכר שהוא בבחינת שלום הפרטי אינו יכול לשמר מאנס ועל כן השוכר פטור מאונסין כנ"ל:

אות ה

וזה בחינת ברפת כהנים. 'יברכה ה' במקומו וישמרך' מן המזיקין (כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה) זה נעשה על ידי השלום. שזהו עקר ברפת כהנים שמברכין אצל שים שלום ומסימין וישם לה שלום. כי עקר השמירה על ידי השלום כנ"ל וזה נמשך על ידי התורה. וזה בחינת 'יאר ה' פניו אליך', בחינת אור הפנים שהוא בחינת התורה, כמו שכתוב, כי באור פניך נתת לנו תורת חיים ואהבת חסד וצדקה וכו'. בחינת תורת חסד ועל ידי אור הפנים בחינת התורה על ידי זה מעלין הכבוד וזה בחינת ויחנך בחינת חן וכבוד יתן ה' וכו' ועל ידי זה ישא ה' וכו' וישם לה שלום בחינת להמשיך שלום על ידי הנ"ל ועל ידי זה נמשך השמירה בחינת יברכה ה' וישמרך, כי עקר השמירה על ידי השלום כנ"ל:

כי הכהנים הם בחינת חסד ועקר התורה הוא אצלם, כמו שכתוב (דברים לג), יורו משפטיך לייעקב ותורתך לישראל. וזה בחינת תורת חסד, כי הכהן הוא איש החסד ועל כן הרב שמלמד תורתו לאחרים שזהו בחינת תורת חסד, כמו שמבאר במאמר הנ"ל הוא נקרא כהן, כמו שכתוב, כי שפתי כהן ישמרו דעת ותורה יבקשו מפיהו כי מלאך ה' צבאות וכו', (כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה מועד קטן דף יז) כי הכהן הוא בבחינת תורת חסד כנ"ל ועל ידי תורת חסד מעלין את הכבוד כנ"ל ועל כן עקר

הַכְּבוֹד אֶצֶל הַכֹּהֲנִים, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב: "וְקִדְשָׁתוֹ", לַפְתָּח רִאשׁוֹן וּלְבָרָךְ רִאשׁוֹן. כִּי לַכֹּהֲנִים מִגִּיעַ כָּל הַכְּבוֹד דְּקִדְשָׁה, כִּי הֵם מַעֲלִין אֶת הַכְּבוֹד עַל יְדֵי תוֹרַת חֹסֵד כְּנִ"ל וְעַל כֵּן הֵם יְכוּלִין לְהַמְשִׁיךְ שְׁלוֹם כְּנִ"ל. וְעַל כֵּן הַכֹּהֵן הוּא בְּבַחֲיַנַּת שְׁלוֹם, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב הִנְנִי נֹתֵן לּוֹ אֶת בְּרִיתִי שְׁלוֹם וְהִיְתָה לוֹ כּוֹי בְּרִית כְּהֵנֵת עוֹלָם וְעַל כֵּן הֵם מְבָרְכִין אֶת יִשְׂרָאֵל בְּשְׁלוֹם, כִּי הֵם מְמַשְׁכִּין שְׁלוֹם בְּעוֹלָם וְזֶה עֶקֶר בְּרַבְת כֹּהֲנִים אֶצֶל שֵׁם שְׁלוֹם בְּחִינַת וַיִּשֶׂם לָךְ שְׁלוֹם. וְעַל יְדֵי זֶה מְמַשְׁכִּין שְׁמִירָה עַל יְדֵי הַשְׁלוֹם בְּחִינַת יְבָרְכֶךָ ה' וַיִּשְׁמְרֶךָ עַל יְדֵי הַשְׁלוֹם כְּנִ"ל:

בְּרוּךְ ה' לְעוֹלָם, אָמֵן וְאָמֵן:

שוכר ג:

הַשׁוֹכֵר אֶת הַפָּרָה וְהַשְׂאִילָה לְאַחַר וְנֶאֱנָסָה, יִשְׁלַם הַשׁוֹאֵל לְבַעֲלִים וּמְבַאֵר הַטַּעַם בְּמִשְׁנָה. כִּיצַד הִלָּךְ עוֹשֶׂה סְחוּרָה בְּפִרְתוֹ שֶׁל חֲבֵרוֹ?:

אות א

עַל פִּי הַתּוֹרָה 'וַיְהִי מִקֶּץ' הַמִּדְבָּר מִשְׁמִירַת הַזְּכָרוֹן בְּלִקְוִיטֵי הָרִאשׁוֹן סִימָן נד, עֵינֵי שֵׁם כָּל הַתּוֹרָה מֵרִאשׁוֹ לְסוּפוֹ:

וְהַכֹּל כִּי צְרִיכִין לְשָׁמֵר מְאֹד אֶת הַזְּכָרוֹן, דְּהִינּוּ לְאַדְבָּקָא מִחֻשְׁבְּתָא בְּעֵלְמָא דְאֵתִי לְזִכְרֵי תְּמִיד בְּמִחְשְׁבֵתוֹ אֶת עוֹלָם הַנִּצְחִי שֶׁהוּא עוֹלָם הַבָּא וְלֹא יִפֹּל לְשִׁכְחָה שֶׁהוּא מִיתַת הַלֵּב שֶׁלֹּא יִשְׁכַּח אֶת עוֹלָם הַבָּא כָּל יְמֵי חַיָּו. וְשְׁמִירַת הַזְּכָרוֹן הוּא בְּכָל וּבְכָרֵט וְכוּ', עֵינֵי שֵׁם מֵה שְׁמֵבְאָר עַל פְּסוּק ה' אֶלְקֵי גְדֻלַּת מְאֹד וְכוּ'. וְאֶצֶל הַמּוֹן עִם נַעֲשֶׂה כָּל זֶה מִמֵּילָא עַל יְדֵי שְׁנֵה וְצִיצִית וְתַפְלִין וְקִרְיָאֵת שְׁמַע וְתַפְלָה וּמִשָּׂא וּמִתָּן, עֵינֵי שֵׁם. וּמְבַאֵר שֵׁם שְׁעַל יְדֵי כָּל הַמִּשָּׂא וּמִתָּן נַעֲשֶׂה יַחֲוֹד צְדִיק וְכִנְסַת יִשְׂרָאֵל שֶׁהוּא בְּחִינַת נוּטָה שְׁמִים כְּרִיעָה, כִּי בְּכָל הַדְּבָרִים יֵשׁ נִיצוּצוֹת הַקְּדוּשִׁים וְעַל יְדֵי הַמִּשָּׂא וּמִתָּן נִתְחַבְּרִין וְנִתְעַלִּין הַנִּיצוּצוֹת כְּפִי חֲלָקֵי הַנֶּפֶשׁ רוּחַ נְשָׁמָה שֵׁשׁ לְכָל אֶחָד וְעַל יְדֵי זֶה נַעֲשֶׂה יַחֲוֹד צְדִיק וְכִנְסַת יִשְׂרָאֵל, עֵינֵי שֵׁם הַיֵּטֵב. וְלְשָׁמֵר הַזְּכָרוֹן צְרִיכִין לְשָׁמֵר מֵרַע עֵינֵי וְכוּ' וְגַם צְרִיכִין לְשָׁמֵר עֲצָמוֹ

מִכַּח הַמִּדְמָה שֶׁהוּא בְּחִינַת פְּרֵעָה וְכוּ' וְכוּ', עַיֵן שָׁם כָּל זֶה הַיֵּטֵב:

אות ב

כִּי עֵקֶר הַשְּׂמִירָה שֶׁל הָאָדָם וְחִפְצָיו שִׁיְהִיו נִשְׁמְרִין מִכָּל הַזְּקוּת הוּא עַל יְדֵי שְׂמִירַת הַזְּכָרוֹן שֶׁהוּא לֹא דִבְקָא מִחֲשַׁבְתָּא בְּעֵלְמָא דְאֲתִי, דְּהֵינּוּ לְזִכְרֵי תְּמִיד בְּה' יִתְבָּרַךְ שֶׁזֶהוּ עֵקֶר בְּחִינַת עֵלְמָא דְאֲתִי שְׂאֵז יִתְגַּלֶּה אֱלֹקוֹתוֹ לְכָל בְּאֵי עוֹלָם, כְּמַבְאָר בְּפִסְיוֹקִים רַבִּים וְכַמְבָּאָר בְּהַתּוֹרָה הַנִּי"ל. שְׁצָרִיכִין לְזַכֵּר בְּעֵלְמָא דְאֲתִי בְּכָלל וּבִפְרָט. בְּכָלל הוּא לְזַכֵּר בְּכָל יוֹם וְיוֹם תִּכְף בְּהַקִּיצוֹ מִשְׁנֵתוֹ יִזְכֵּר בְּעֵלְמָא דְאֲתִי שִׁישׁ עוֹד עוֹלָם שְׁעֵתִיד לָבֵא שֶׁהוּא הָעֵקֶר וְלֹא יִשְׁכַּח וְיִטְעָה עֲצָמוֹ חֵס וְשְׁלוֹם, שֶׁזֶה הָעוֹלָם הוּא עֵקֶר חֵס וְשְׁלוֹם. וְאַחַר כֵּן צָרִיךְ לְהַמְשִׁיךְ זֶה הַזְּכָרוֹן בְּפָרֵט, דְּהֵינּוּ לְהַסְתַּפֵּל וּלְהַבִּין בְּכָל הַמַּחֲשָׁבוֹת וְדַבּוּרִים וְעֲשִׂיּוֹת שֶׁה' יִתְבָּרַךְ מְזַמֵּן לוֹ בְּכָל יוֹם לְהַבִּין מֵהֶם רְמִיזוֹתָיו יִתְבָּרַךְ לְהַתְקַשֵּׁר לְעִבּוּדָתוֹ יִתְבָּרַךְ כִּי ה' יִתְבָּרַךְ מְצַמֵּם עֲצָמוֹ מֵאִין סוּף עַד אִין תְּכַלִּית וּמְזַמֵּן לְכָל אֶחָד וְאֶחָד מִחֲשַׁבְתָּא דְּבּוּר וּמַעֲשֵׂה בְּכָל יוֹם לְפִי הַזְּמַן וְהַמְּקוֹם וְהָאָדָם, וּמְרַמֵּז לוֹ בְּהֶם רְמִיזִים לְקָרְבוֹ לְעִבּוּדָתוֹ יִתְבָּרַךְ וְכוּ', עַיֵן שָׁם. וְצָרִיךְ הָאָדָם לְהַגְדִּיל דַּעְתּוֹ וּלְהַבִּין אֱלוֹ הַרְמִיזִים בְּחִינַת לֹא דִבְקָא מִחֲשַׁבְתָּא בְּעֵלְמָא דְאֲתִי שְׂאֵז יִתְגַּלֶּה אֱלֹקוֹתוֹ הַמְּלַבֵּשׁ בְּכָל דָּבָר. וְעַל כֵּן עַל יְדֵי שְׂשׂוּמְרִין אֶת הַזְּכָרוֹן הַזֶּה עַל יְדֵי זֶה נִשְׁמְרִין מִכָּל מִינֵי הַזְּקוּת שֶׁבְּעוֹלָם, כִּי עֵקֶר הַשְּׂמִירָה הוּא רַק מֵה' יִתְבָּרַךְ, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (תְּהִלִּים קכז), אִם ה' לֹא יִשְׁמֵר עִיר שׁוּא שְׁקֵד שׁוּמֵר. וְכִמוֹ שֶׁכָּתוּב (שָׁם קכא) ה' שֹׁמֵר וְכוּ' וְכַמְבָּאָר כְּבָר כְּמָה פְּעָמִים וְעַל כֵּן כְּשֶׁזֹּכֵר בְּה' יִתְבָּרַךְ וּמַמְשִׁיךְ אֱלֹקוֹתוֹ בְּכָל דָּבָר עַל יְדֵי זֶה נִשְׁמֵר הַדָּבָר מִכָּל רַע, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב ה' יִשְׁמֵר מִכָּל רַע כִּי בְּכָל מְקוֹם שֶׁה' יִתְבָּרַךְ נִמְצָא שָׁם, שָׁם כָּל הַבְּרָכוֹת וְכָל טוֹב וְנִשְׁמְרִין מִכָּל רַע וְעֵקֶר הַמְּשַׁכֵּת אֱלֹקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ בְּכָל דָּבָר הוּא עַל יְדֵי הַזְּכָרוֹן הַנִּי"ל עַל יְדֵי שְׂזוּכְרִין שֶׁה' יִתְבָּרַךְ בְּכָל דָּבָר. כִּי בְּאֵמַת ה' יִתְבָּרַךְ בְּכָל מְקוֹם וּבְכָל דָּבָר רַק כְּשֶׁאִין זוֹכְרִין אוֹתוֹ חֵס וְשְׁלוֹם, אֲזִי הוּא גַם כֵּן מִתְעַלֵּם וּמִסְתִּיר פְּנֵיו בְּבְחִינַת וְאֲנֹכִי הַסְתֵּר אֶסְתִּיר (דְּבָרִים לא) וְאֲזִי יֵשׁ אַחִיזָה וְשְׁלִיטָה לְהַקְלִפּוֹת וּמְזִיקֵי עֵלְמָא חֵס וְשְׁלוֹם מַחֲמַת שְׁאֱלֹקוֹתוֹ נֶעְלַם וְנִסְתָּר שָׁם. אֲבָל תִּכְף כְּשֶׁזֹּכְרִין אוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ דְּהֵינּוּ שְׂמֵאֲמִינִין וְיִוֹדְעִין שְׁאֱלֹקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ מְלַבֵּשׁ שָׁם אֲזִי תִכְף נִתְגַּלֶּה אֱלֹקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ וְכִשְׁנִתְגַּלֶּה אֱלֹקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ שָׁם אֲזִי נִמְשָׁךְ כָּל הַבְּרָכוֹת וְכָל טוֹב וְנִשְׁמְרִין מִכָּל רַע בְּבְחִינַת בְּכָל הַמְּקוֹם אֲשֶׁר אֲזַכִּיר אֶת שְׁמִי אֲבּוּא אֵלַיךְ וּבִרְכָתֶיךָ, אֲזַכִּיר דִּיקָא שְׁתִּכְף כְּשֶׁזֹּכְרִין אֶת שְׁמוֹ יִתְבָּרַךְ שְׂמֵלַבֵּשׁ שָׁם נִמְשָׁךְ תִּכְף בְּרָכָה בְּחִינַת אֲבּוּא אֵלַיךְ וּבִרְכָתֶיךָ וְכִשְׁה' יִתְבָּרַךְ מְבָרְכוֹ הוּא נִשְׁמֵר מִכָּל הַזְּקוּת כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב יְבָרְכֶךָ ה' וְיִשְׁמְרֶכָּךָ כְּמוֹ שֶׁדָּרְשׁוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוּרֵנוֹם לְבָרְכָה

בְּשֵׁר וְדָם נוֹתֵן מִתְּנָה לְחֵבְרוֹ וְאֵינוֹ יָכוֹל לְשָׁמְרוֹ וְכוּי אֲבָל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְבָרֵךְ אֶת הָאָדָם וְשׁוֹמְרוֹ וְכוּי :

נִמְצָא שְׁעֵקֶר הַשְּׂמִימָה עַל יְדֵי הַזְּכָרוֹן וְזֶהוּ בְּחִינַת זְכוּר וְשִׁמּוֹר בְּדַבּוּר אֶחָד כְּמוֹ שְׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוּרִים לְבִרְכָה כִּי זְכוּר וְשִׁמּוֹר הֵם בְּחִינָה אַחַת כִּי הַשְּׂמִימָה הוּא עַל יְדֵי הַזְּכָרוֹן כְּנִי"ל. וְעֵקֶר שְׂמִימַת הַזְּכָרוֹן הוּא עַל יְדֵי בְּחִינַת יוֹסֵף הַצַּדִּיק בְּחִינַת וְיוֹסֵף יָשִׁית יָדוֹ עַל עֵינָיִךְ כְּמַבְאָר שֶׁם הֵיטֵב כִּי שְׁלֵמוֹת הַזְּכָרוֹן הוּא כְּשִׁזְכוּיִן לְזְכָרוֹן בְּכָל וּבְפָרֵט בְּכָל הַבְּחִינּוֹת וְהַתְּקוּנִים הַנֶּאֱמָרִין שֶׁם בְּהַתּוֹרָה הַנּוֹרָאָה הַנִּי"ל הַמְרַמְזִין בְּפָסוּק ה' אֶלְקֵי גְדֻלַּת מֵאֵד הוּד וְהִדָּר לְבִשְׁתָּ עֹטָה אֹר כְּשִׁלְמָה נוֹטָה שְׁמִימַת פִּירִיעָה. וְגַמְר הַתְּקוּן הוּא בְּחִינַת נוֹטָה שְׁמִימַת פִּירִיעָה שֶׁהוּא בְּחִינַת יְחִוּד קְדֻשָּׁא בְּרִיךְ הוּא וְשְׂכִינְתָּה שֶׁהוּא בְּחִינַת יְחִוּד צַדִּיק וְכִנְסַת יִשְׂרָאֵל שְׁנַעֲשֶׂה עַל יְדֵי הַמַּשָּׂא וּמִתֵּן כְּמַבְאָר שֶׁם עֵין שֶׁם. כִּי בְּכָל דְּבָר יֵשׁ נִיצוּצוֹת הַקְּדוֹשִׁים שְׁנִשְׁלָמִין עַל יְדֵי הַמַּשָּׂא וּמִתֵּן שְׁעַל יְדֵי זֶה נִתְיַחַד צַדִּיק וְכִנְסַת יִשְׂרָאֵל וְכוּי עֵין שֶׁם. וְצָרִיךְ כָּל אֶחָד לְהֶאֱמִין בְּשַׁעֲה שְׁעוֹשֶׂה הַמַּשָּׂא וּמִתֵּן שֵׁשׁ נִיצוּצוֹת קְדוֹשִׁים הַרְבֵּה בְּאֵלוֹ הַדְּבָרִים שְׁנוֹשָׂא וְנוֹתֵן בָּהֶם וְכָל כּוֹנְנָתוֹ יִהְיֶה בְּשִׁבִיל בְּרוּר הַנִּיצוּצוֹת שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת זְכָרוֹן שְׁעַל יְדֵי זֶה נִתְיַחַד הַצַּדִּיק וְכִנְסַת יִשְׂרָאֵל כְּנִי"ל. וְאֵז כְּשִׁשׁוּמֵר אֶת הַזְּכָרוֹן וְזוֹכֵר בְּשַׁעֲת הַמַּשָּׂא וּמִתֵּן אֶת ה' יִתְבָּרֵךְ שְׁעַל יְדֵי זֶה זוֹכֵה לִיְחִוּד צַדִּיק וְכִנְסַת יִשְׂרָאֵל עַל יְדֵי הַמַּשָּׂא וּמִתֵּן עַל יְדֵי זֶה נִמְשָׁכִין כָּל הַשְּׁפָעוֹת וְהַבְּרָכוֹת וְנִשְׁמָר מִכָּל הַזִּקּוֹת כְּנִי"ל וְזֶהוּ בְּחִינַת יוֹסֵף הַצַּדִּיק שְׁנֶאֱמַר בּוֹ וְכָל אֲשֶׁר הוּא עוֹשֶׂה ה' מְצַלִּיחַ כִּי יוֹסֵף הוּא הַשְּׁלִיט הוּא הַמַּשְׁבִּיר לְכָל עַם הָאָרֶץ (בְּרֵאשִׁית מ"ב) כִּי יוֹסֵף הוּא הַצַּדִּיק שְׁעֵקֶר הַיְחִוּד עַל יָדוֹ כִּי הוּא בְּחִינַת שְׂמִימַת הַזְּכָרוֹן שֶׁהוּא מְמַשֵּׂיךְ עַל יְדֵי זֶה כָּל הַשְּׁפָעוֹת וְהַבְּרָכָה וְהַשְּׂמִימָה כְּנִי"ל וְזֶהוּ בְּחִינַת בֵּן פֶּרֶת יוֹסֵף בֵּן פֶּרֶת עָלֵי עֵין פֶּרֶת לְשׁוֹן פְּרוֹ וּרְבוֹ כְּמוֹ שְׁפָרֵשׁ רַש"י בְּחִינַת יְחִוּד שְׁעַל יָדוֹ נִפְרִין וְנִתְבָּרְכוּ וְנִשְׁפָּעִין כָּל הַדְּבָרִים שְׁבָעוֹלָם כְּנִי"ל וְנִשְׁמָרִין מִכָּל רַע כְּנִי"ל :

אות ג

נִמְצָא שְׁעֵקֶר שְׂמִימַת הַחֲפָצִים שֶׁל כָּל אֶחָד הוּא כְּפִי שְׂמִימַת הַזְּכָרוֹן שֶׁהוּא בְּחִינַת יוֹסֵף בְּחִינַת בֵּן פֶּרֶת יוֹסֵף שְׁעַל יָדוֹ נִתְיַחַד בְּחִינַת צַדִּיק וְכִנְסַת יִשְׂרָאֵל שְׁעַל יְדֵי זֶה כָּל הַבְּרָכוֹת וְהַשְּׂמִימָה כְּנִי"ל. וְזֶה מְרַמֵּז בְּמִשְׁנֵה הַשׁוֹכֵר אֶת הַפֶּרֶה וְהַשְּׂאִילָה לְאַחַר וְנֶאֱמָר יִשְׁלַם לְבַעֲלִים כְּמוֹ שְׁאָמַר רַבִּי יְהוּדָה כִּי צַד הֵלָה עוֹשֶׂה סְחוּרָה בְּפִרְתוֹ שֶׁל חֵבְרוֹ, בְּפִרְתוֹ דִּיקָא בְּחִינַת בֵּן פֶּרֶת יוֹסֵף כִּי כָּל הַמַּשָּׂא וּמִתֵּן וְהַסְּחוּרוֹת וְהַשְּׂמִימָה הַכָּל כְּפִי בְּחִינַת פֶּרֶת יוֹסֵף שְׁזוֹכֵה כָּל אֶחָד וְאֶחָד לְפִי בְּחִינַתוֹ כְּפִי בְּחִינַת שְׂמִימַת הַזְּכָרוֹן שְׁזוֹכֵה שְׁעַל יְדֵי זֶה נִתְיַחַד הַצַּדִּיק וְכִנְסַת יִשְׂרָאֵל עַל יְדֵי הַמַּשָּׂא וּמִתֵּן שֶׁהוּא בְּחִינַת בֵּן פֶּרֶת יוֹסֵף וְכִפִּי הַיְחִוּד שְׁגוֹרֵם עַל יְדֵי שְׁלֵמוֹת הַזְּכָרוֹן שֶׁלֹּ כְּמוֹ כֵּן זוֹכֵה

לְהַרְוִיחַ וּלְהַשְׁתַּכֵּר בְּהַסְחָוֶה וְהַמְשָׂא וּמִתֵּן וּלְהִיּוֹת נִשְׁמֵר מִכָּל רַע וְזֶהוּ
כִּיצַד הָלַךְ עוֹשֵׂה סְחוּרָה בְּפָרְתוֹ שֶׁל חֲבֵרוֹ בְּפָרְתוֹ דִּיקָא בְּחִינַת פְּרַת יוֹסֵף
שֶׁעַל יָדֵי זֶה כָּל הָרוּחַ וְהַשְּׂמִירָה כְּנִ"ל :

וְעוֹד יֵשׁ בְּזֶה דְּבָרִים הַרְבֵּה אֲדָּא נִשְׁכַּח כִּי לֹא נִכְתַּב בְּזַמְנוֹ :

אות ד

וְזֶה בְּחִינַת חֲכִירוֹת וְקַבְּלוֹת וְזֶה בְּחִינַת שְׂכִירוֹת פּוֹעֲלִים . בְּחִינַת לֹא תִלִּין
פְּעֻלַת שְׂכִיר אֲתָדָּעַד בְּקָר . וְזֶה בְּחִינַת פְּרֻשֶׁת פְּרָה אֲדָמָה שְׁקוֹרִין אַחַר
פּוֹרִים קֹדֶם פְּסַח :

כִּי הַכֹּלל הוּא שֶׁהַעֲקָר לְשֹׁמֵר אֶת הַזְּכָרוֹן הַזֶּה הַיֵּטֵב לְזַכֵּר תָּמִיד בְּכָל יוֹם
בְּעֵלְמָא דְאֵתִי שֶׁהוּא אַחְדוּתוֹ יִתְבָּרַךְ כִּי אִזּוּ יִהְיֶה ה' אֶחָד וְשִׁמוֹ אֶחָד וְכָל
הָעוֹלָם הַזֶּה וְכָל חִפְצָיו וְתַאֲוֹתָיו וְדַעוּתָיו וְכוּ' הַכֹּל יִתְבַטֵּל וְלֹא יִהְיֶה נִשְׂאָר
כִּי אִם ה' יִתְבָּרַךְ לְבָדוֹ . וְכָל מִי שֶׁיִּזְכֶּה לְהַכִּיל בּוֹ כְּפִי מֶה שֶׁשֹּׁמֵר אֶת הַזְּכָרוֹן
הַזֶּה בְּעוֹלָם הַזֶּה וְהִתְרַחַק אֶת עַצְמוֹ מִתַּאֲוֹת וְהִסְתַּפֵּק אֶת עַצְמוֹ בְּתַכְלִית
הַצְּמָצוּם מִכָּל עֵינֵי עוֹלָם הַזֶּה הַמְּכַרְחִים עַל פִּי הַתּוֹרָה . וְהִנֵּה עֲקָר הַשְּׂכִיחָה
שֶׁהוּא בְּחִינַת סֹטְרָא דְמוֹתָא בְּחִינַת מִיתַת הַלֵּב כְּמַבְאָר בְּהַתּוֹרָה הַנִּ"ל
נִמְשָׁד רַק מִחֻטָּא אֲדָם הָרֵאשׁוֹן שֶׁעַל יָדֵי זֶה נִגְזַר מִיתָה עַל הָעוֹלָם כְּמוֹ
שֶׁכְּתוּב כִּי בְיוֹם אֲכַלְדָּא מִמֶּנּוּ וְכוּ' כִּי מִיתָה הִיא בְּחִינַת שְׂכִיחָה כְּנִ"ל כִּי אֲדָם
הָרֵאשׁוֹן פָּגַם בְּזְכָרוֹן עַל יָדֵי בְּחִינַת רַע עֵין שֶׁהוּא הַנְּחָשׁ הַקֹּדֶם מוֹנֵי שֶׁהוּא
עֲקָר הָרַע עֵין בְּעַצֵּם שֶׁנִּתְקַנָּא בָּהֶם עַל שֶׁרָאָה אוֹתָם עֲרַמִּים וְכוּ' וְהִיתָה
עֵינוֹ רָעָה בָּהֶם וְכִמוֹ שֶׁפִּרְשׁ רַש"י שֶׁם בְּעֵינָן וְעַל יָדֵי עֵינוֹ הָרָעָה הַתְּגָרָה בָּהֶם
וְהַמְשִׁיד עֲלֵיהֶם בְּחִינַת רַע עֵין בְּבְחִינַת וְתָרָא הָאִשָּׁה כִּי טוֹב הָעֵץ וְכוּ' וְכִי
תֵאָדָּה הוּא לְעֵינֵים וְכוּ' שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת פָּגַם הָעֵינֵים בְּחִינַת רַע עֵין שֶׁפּוֹגֵם
הַזְּכָרוֹן וְזֶהוּ בְּחִינַת וְתִקַּח מִפְּרִיו וְכוּ' וְתִקַּח זֶהוּ בְּחִינַת פָּגַם הַיָּד שֶׁפּוֹגֵם
גַּם כֵּן הַזְּכָרוֹן כִּי שְׂמִירַת הַזְּכָרוֹן הוּא עַל יָדֵי שְׁנֵי בְּחִינּוֹת עַל יָדֵי בְּחִינַת יָד
שֶׁמְכַנִּיעַ הַמְּדָמָה וְעַל יָדֵי הַכְּנַעַת הָרַע עֵין כְּמַבְאָר הַיֵּטֵב בְּהַתּוֹרָה הַנִּ"ל
וְהִיא פְּגָמָה בְּשִׁנְיָהֶם בְּבְחִינַת עֵינֵים וּבְבְחִינַת יָד בְּחִינַת וְתָרָא וְתִקַּח כְּנִ"ל
וְעַל יָדֵי זֶה נִפְגַּם הַזְּכָרוֹן שֶׁל עֵלְמָא דְאֵתִי כִּי אֲדָם הָרֵאשׁוֹן כָּפַר בְּעֲקָר כְּמוֹ
שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֹנִם לְבָרְכָהּ וְכִשְׁכָּפַר בּוֹ יִתְבָּרַךְ בְּוִדְאֵי כָּפַר בְּעֵלְמָא
דְאֵתִי כִּי הַכֹּל אֶחָד כְּנִ"ל וְעַל כֵּן נִגְזַר עָלָיו מִיתָה שֶׁהוּא בְּחִינַת שְׂכִיחָה שֶׁהוּא
מִיתַת הַלֵּב כְּנִ"ל וְעַל יָדֵי זֶה נִגְזַר עָלָיו בְּעַצְבוֹן תַּאֲכִלְנָה בְּזַעַת אֲפָדָּא תֵאָכַל
לֶחֶם שֶׁהִיא בְּחִינַת עֲבָדוֹת וְיִגִּיעוֹת שֶׁצָּרִיכִין לְהַתְיַגֵּעַ מְאֹד בְּעֲבָדוֹת גְּדוֹל
קֹדֶם שֶׁמְמַשְׁכִּינִין פְּרֻנְסָה כִּי הַעֲבָדוֹת הִיא בְּחִינַת שְׂכִיחָה בְּחִינַת שְׁנָה שֶׁהִיא
אֶחָד מִשְׁשִׁים בְּמִיתָה שֶׁהוּא בְּחִינַת שְׂכִיחָה כְּנִ"ל כִּי שְׁנָה הוּא הַסְּתַלְקוֹת
הַדַּעַת שֶׁהוּא בְּחִינַת זְכָרוֹן כִּי אָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֹנִם לְבָרְכָהּ (קִדּוּשִׁין מַט)

עֲשֶׂרָה קַבִּיּוֹן שָׁנָה יָרְדוּ לְעוֹלָם תִּשְׁעָה נָטְלוּ עֲבָדִים וְכוּ' נִמְצָא שְׁעֵבְדוֹת הוּא
בְּחִינַת שָׁנָה שְׁהוּא בְּחִינַת שְׂכָחָה כַּנ"ל :

אות ה

וְאִף עַל פִּי שְׁמִבְאָר בְּהַתּוֹרָה הַנִּי"ל שֶׁשָּׁנָה הִיא אֶחָד מִתְקוּנֵי הַזְכָּרוֹן כִּי שָׁנָה
הוּא בְּחִינַת זְכָרוֹן בְּכָל־כִּי בְּשַׁעַת שָׁנָה הַנִּשְׁמָה עוֹלָה לְעֵלְמָא דְאֵתִי כַּמְבַאָר
שֶׁם עֵינֵי שָׁם, בְּאֵמֶת הַכֹּל אֵמֶת כִּי בּוֹדְאֵי שָׁנָה וּמִיִּתָּה גְּשָׁמֵיִת הוּא עֵקֶר
הַשְּׂכָחָה בְּחִינַת נִשְׁכַּחְתִּי כָּמֶת מֵלֵב וְכֵן שָׁנָה הוּא אֶחָד מִשְׁשִׁים בְּמִיִּתָּה
שֶׁהוּא הַסְּתַלְקוֹת הַדַּעַת שֶׁהוּא בְּחִינַת זְכָרוֹן. אֲבָל ה' יִתְבָּרַךְ חִמַּל עָלֵינוּ
וְנָתַן לָנו אֶת תּוֹרָתוֹ הַקְּדוּשָׁה שֶׁהִיא סֵמָא דְחַיִּי לְחַיּוֹתֵינוּ כַּיּוֹם הַזֶּה כִּי הֵם
חַיֵּינוּ וְאֵרֶךְ יַמֵּינוּ. וְהַתּוֹרָה הִיא רְפוּאָה וְתִקּוֹן לְחַטָּא אָדָם הָרָאשׁוֹן
שֶׁהִמְשִׁיךְ מִיִּתָּה לְעוֹלָם כִּי עַל יְדֵי הַתּוֹרָה זוֹכִין לְחַיִּים כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב כִּי הִיא
חַיִּיךָ וְכוּ' כַּנ"ל וְעֵקֶר הַחַיִּים שֶׁזוֹכִין עַל יְדֵי הַתּוֹרָה הוּא לְאַחַר מִיִּתָּה כְּמוֹ
שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוּרֹנִים לְבִרְכָה לְמַעַן יֵאָרִיכוּן יָמֶיךָ לְעוֹלָם שֶׁכָּלוּ אֵרֶךְ וְעַל
כֵּן צִדִּיקִים בְּמִיִּתָּתוֹן קְרוּיִים חַיִּים כִּי אִזּוֹ זוֹכִין לְהַכְּלִיל בְּעֵלְמָא דְאֵתִי שֶׁשֶׁם
עֵקֶר הַחַיִּים הָאֵמֶתִיִּים הַנִּצְחִיִּים כִּי אֵלוּ לֹא חָטָא אָדָם הָרָאשׁוֹן הָיָה זוֹכֵה
בְּגוּפוֹ בְּחַיִּים חַיּוֹתוֹ לְהַכְּלִיל בְּעֵלְמָא דְאֵתִי כִּי קָדָם הַחָטָא לֹא נִפְגַּם הַזְכָּרוֹן
וְהָיָה מוֹכֵן לְהַכְּלִיל בְּעֵלְמָא דְאֵתִי בְּעוֹדוֹ בְּגוּפוֹ הַזֶּה שֶׁהָיָה לוֹ מִקְדָּם הַחָטָא
אֵךְ עַל יְדֵי הַחָטָא שֶׁנִּמְשַׁךְ עָלָיו זְהֵמַת הַנִּחַשׁ שֶׁהוּא בְּחִינַת סִטְרָא דְמוֹתָא
בְּחִינַת שְׂכָחָה עַל כֵּן מִכְּרַח לְטַעַם טַעַם מִיִּתָּה קָדָם שֶׁנִּכְלָל בְּעֵלְמָא דְאֵתִי
כִּי צָרִיךְ לְתַקּוֹן בְּמָה שֶׁקְלַקְלַל כִּי הוּא הִמְשִׁיךְ עַל עֲצָמוֹ בְּחִינַת שְׂכָחָה בְּחִינַת
מִיִּתָּה עַל כֵּן בְּהַכְּרַח צָרִיךְ לִירֹד וּלְהַזְדַּבֵּךְ שֶׁם וְאִזּוֹ דִּיקָא יִזְכֶּה לְחַלְקוֹ
בְּעֵלְמָא דְאֵתִי וְהַכֹּל כְּפִי מָה שֶׁזָּכָה בְּעוֹלָם הַזֶּה לְהַמִּית גּוּפוֹ וּלְדַבֵּק
מִחֲשַׁבְתּוֹ בְּעֵלְמָא דְאֵתִי וּלְסַגֵּל מְצוֹת וּמַעֲשִׂים טוֹבִים וְעַל כֵּן הַצְּדִיקִים
שֶׁמְקִימִין אֶת הַתּוֹרָה בְּשִׁלְמוֹת וּמְמִיתִין אֶת גּוּפָם בְּזֶה הָעוֹלָם וּמְדַבְּקִין כָּל
יְמֵיהֶם מִחֲשַׁבְתָּם בְּעֵלְמָא דְאֵתִי וְחוֹשְׁבִים בְּכָל יוֹם וְיוֹם עַל הַתְּכַלִּית
הָאַחֲרוֹן מָה יַעֲשׂוּ לְיוֹם פְּקֻדָּה וְאִין מְנִיחִים עֲצָמָם לְשַׁכַּח עֵלְמָא דְאֵתִי
בְּשׁוּם יוֹם מִכָּל יְמֵי חַיֵּיהֶם וְכֵמוֹ שֶׁאֵיִתָּא בְּזֵהר הַקְּדוּשׁ דְּצִדִּיקָא חוֹשְׁבִין
בְּכָל יוֹמָא וְכוּ' שֶׁחוֹשְׁבִין בְּכָל יוֹם וְיוֹם שֶׁהֵינִי יְצִטְרוֹכוֹ לְהַשִּׁיב פְּקֻדוֹנִים
לְמַאֲרִיהוֹן וְאֵלוּ הַצְּדִיקִים הַמְּמִיתִין עֲצָמָם בְּחַיֵּיהֶם עַל הַתּוֹרָה וְעַל
הָעֲבוּדָה. הֵם נִקְרָאִים חַיִּים תְּמִיד בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא וְעֵקֶר חַיֵּיהֶם
הוּא בְּעוֹלָם הַבָּא כִּי דִיקָא בְּשַׁעַת מִיִּתָּתָם שֶׁאַחַר כֶּךָ נִכְלְלוּ בְּעֵלְמָא דְאֵתִי
מֵאַחַר שֶׁהִמִּיתוּ גּוּפָם בְּעוֹלָם הַזֶּה. כִּי מִחֲמַת חָטָא אָדָם הָרָאשׁוֹן אֵי אֶפְשָׁר
לְהַכְּלִיל בְּעֵלְמָא דְאֵתִי בְּתַכְלִית הַשְּׁלֵמוֹת בְּחַיִּים חַיּוֹתוֹ בְּעוֹדוֹ בְּגוּפוֹ אֶפְלוּ
הַצְּדִיק הַגָּדוֹל בְּיוֹתֵר אֲבָל אַחַר מִיִּתָּתוֹ אִזּוֹ דִּיקָא נִכְלָל בְּעֵלְמָא דְאֵתִי
בְּשִׁלְמוֹת אֲשֶׁרֵי לוֹ וְכֵן בְּשַׁעַת שָׁנָה שֶׁהוּא אֶחָד מִשְׁשִׁים בְּמִיִּתָּה זוֹכֵה גַם כֵּן

הצדיק שתעלה נפשו לעלמא דאתי והכל כפי מה שקדש את עצמו ביום כמבאר בפתבים שצריכין לקדש את עצמו מאד ביום כדי שיזכה שתעלה נשמתו למעלה בקדשה העליונה בשעת שנה וכמו שכתוב מי יעלה בהר ה' וכו' כמבאר בהר הקדוש וכן כל אדם כפי שמקדש עצמו ביום כמו כן זוכה לדבק מחשבתו בעלמא דאתי בשעת שנה וכן כפי מה שמקדש עצמו כל ימי חייו כמו כן זוכה להכלל בעלמא דאתי לאחר מותו נמצא ששנה ומיתה הם חיים לצדיקים ולכלל ישראל הדבקים בעלמא דאתי תמיד ומקימין את התורה אבל להעפויים והרשעים גמורים השנה והמיתה הם מיתה ממש בחינת נשיון ושכחה בחינת נשפחתי כמת מלב ועל כן קדם השנה קורין קריאת שמע שעל המטה ומתפללין להי' יתברך ומיחדים ומפקידים נשמתם ורוחם בידו יתברך. כמו שכתוב בידך אפקיד רוחי וכו' הכל כדי שיזכה שתעלה ותכלל נפשו בעלמא דאתי בבחינת זכרון בכלל כנ"ל בהתורה הנ"ל וזהו בחינת סתימת העינים בשעת שנה ואנו מבקשים קדם השנה והאר עיני פן אישן המות. כי עקר שמירת הזכרון שהוא בחינת שנה דקדשה של ישראל היא שמירת העינים שנשמרין מרע עין כנ"ל וזהו בחינת בידך אפקיד רוחי שאומרים קדם השנה כי אז בלילה אנו מפקידים רוחנו בידו יתברך. בבחינת יד דיקא כי בחינת יד מכניע כח המדמה שהוא פגם הזכרון כמבאר בהתורה הנ"ל כי דיקא בשעת שנה אנו צריכין להשתדל ביותר לתקן זאת דהינו להכניע הרע עין שהוא בחינת שכחה סטרא דמותא וגם להכניע בחינת כח המדמה על ידי היד בחינת בידך אפקיד רוחי כנ"ל וזהו בחינת ואל יבהלוגי רעיוני וחלומות רעים וכו' שכל זה הוא בחינת בלבול המדמה שאינו מברר ומתקן כראוי שאנו מבקשין על כל זה קדם השנה דיקא כדי שזוכה שהשנה שלנו יהיה בקדשה שנה של חיים שזוכה בשעת שנה דיקא לבחינת זכרון שהוא לעלות ולהתדבק בעלמא דאתי כנ"ל כי אנו צריכין להפך דיקא מיתה ושנה שהם בחינת שכחה לחיים שהוא בחינת זכרון בבחינת צדיקים במיתתן קרויים חיים כי זה עקר התקון של חטא אדם הראשון שבמה שקלקל יתקן שיהפך המיתה והשכחה לחיים וזכרון כנ"ל והכל על ידי התורה ומעשים טובים שהם סמא דחיי כנ"ל:

אות ו

וזה בחינת חכירות וקבלנות שכל ההזקות של השדה חלין על החוכר כמבאר בשלחן ערוך החוכר שדה ונשתדפה וכו' כי עקר הברכה בכל דבר ובפרט בעבודת השדה הוא כפי שמירת הזכרון שעל ידי זה ממשיכין ומגליון אלקותו שם שעל ידי זה נמשך ברכה בבחינת בכל המקום אשר אזכיר את שמי אבוא אליך וברכתיך וכן להפך כל ההזקות שבשדה הוא

כפי פגם הזכרון שהוא פגם חטא אדם הראשון שעל ידי זה נגזר ארוחה האדמה וכו' בזעת אפך וכו' (בראשית ג) שעל ידי זה נמשכין כל ההזקות וההפסד שבשדה כשאין זוכין להכניע ולבטל זהמת הנחש מהשדה על ידי שמירת הזכרון שהוא עקר תקון חטא אדם הראשון כנ"ל ועל כן החוכר שמקבל עליו עבודת השדה ונפל לבחינת עבודת כי הוא צריך לעשות עבודת חברו כעבד ועל כן הוא צריך לשמר עצמו ביותר מפגם הזכרון כי כל מה שנמשך העבודות והעשייה ביותר שם נמשך השכחה ביותר כי עקר השכחה הוא במקום שרחוק יותר מרוחניות וכמו שכתב רבנו זכרוננו לברכה על פסוק לא ימוש ספר התורה הזה מפיה שבמקום שיש ממשות וגשמיות ביותר שם שכחה ביותר עין שם ובפרט בבחינת עבודת שהוא בחינת שנה בחינת שכחה כי עשרה קבין שנה ירדו לעולם תשעה נטלו עבדים ועל כן תולין קלקול השדה בהחוכר שהוא בבחינת עשייה ועבודת כי עקר קלקול השדה הוא על ידי פגם הזכרון שהוא נאחז ביותר בבחינת עשייה ועבודת

אות ז

וזהו בחינת לא תלין פעלת שכיר אהך עד בקר כי זה השכיר שנשכר אצל חברו לעשות מלאכתו הוא מפיל עצמו לבחינת עבודת שהוא בחינת שכחה כנ"ל וזהו בחינת גלות מצרים בחינת עבדים היינו לפרעה במצרים, כי פרעה הוא בחינת כח המדמה בחינת פגם הזכרון בחינת שכחה כמבאר שם ועל כן רצה להגביר בחינת העבודת על ישראל כדי להפיל עליהם שכחה כדי שלא יוכלו לדבק מחשבתם בעלמא דאתי וכמו שכתוב כי נרפים הם על כן הם צועקים לאמר נלכה נזבחה לאלקינו תכבד העבודה כו' ויעשו בה ואל ישעו וכו'. נמצא זה שנשכר אצל חברו בשביל פרנסתו הוא מוריד עצמו לבחינת עבודת שהוא בחינת שכחה אבל כונתו בשביל פרנסתו כי בהכרח לברר הפרנסה על ידי הל"ט [השלשים ותשע] מלאכות כי מחמת חטא אדם הראשון נפגם הזכרון ונפל לבחינת שכחה ועל ידי זה נתקלל בעצבון תאכלנה בזעת אפך תאכל לחם כי על ידי שנפגם הזכרון נפגם השפע והברכה כי עקר הברכה והשפע הוא מבחינת זכרון בחינת בכל מקום אשר אזכיר את שמי וכו' כנ"ל. ועל כן נקרא זכרון בחינת זכור בחינת יוסף הצדיק שהוא בחינת נהר היוצא מעדן שהוא צנור של כל ההשפעות פיזיות. ועל כן באמת כל אחד ואחד כפי מה שמדבק מחשבתו יותר בעלמא דאתי ושומר את הזכרון ביותר אזי פרנסתו בנקל יותר כי עקר השפע מבחינת זכרון שהוא בחינת יוסף כנ"ל וזהו כל המקבל עליו על תורה מעבירין ממנו על מלכות ועל דרך ארץ כי על תורה הוא בחינת זכרון הנ"ל כי על ידי התורה דבקים בעלמא דאתי,

על כן פרנסתו בנקל יותר כי מעבירין ממנו על וכו' כי כל השפע והפרנסה מבחינת שמירת הזכרון הנ"ל:

וזה שאיתא בזהר הקדוש שטו העם ולקטו בשטותא כי עקר יגיעת הפרנסה הוא מחמת שטות וחסרון הדעת מחמת שאינו מגדיל דעתו לדבק מחשבתו בעלמא דאתי שזוהו עקר הגדלת הדעת כמבאר בהתורה הנ"ל, ועל ידי זה פרנסתו ביגיעה גדולה בחינת שטו העם ולקטו בשטותא כנ"ל. וכל הממון והפרנסה שהאדם מרויח על ידי יגיע כפו זה הממון הוא בחינת ברור הניצוצות שברר מן הסטרא אחרא שהוא בחינת ברור הזכרון וכמבאר שם בהתורה הנ"ל על פסוק נוטה שמים פיריעה שהוא בחינת יחוד צדיק וכנסת ישראל שנעשה על ידי המשא ומתן שעל ידי כל החפצים שהאדם זוכה להם בקדשה על ידי זה עולין הניצוצות ונכללין בקומת אדם ונעשה מהיחוד צדיק וכנסת ישראל שזוהו בחינת גמר תקון שלמות הזכרון. ומחמת שעקר הממון והפרנסה הוא על ידי ברור הזכרון על כן כל מי שרחוק מזה הזכרון דהינו שאינו מדבק מחשבתו בעלמא דאתי כל כך אזי פרנסתו ביגיעה יותר כנ"ל כי הפרנסה והשפע הוא בחינת ברור הניצוצות שהם בחינת ברור הזכרון כנ"ל. ועל כן זה השכיר יום שנשפר אצל חברו ונפל לבחינת עבדות בחינת שכחה בשביל פרנסה אף על פי שמסכן נפשו על ידי בחינת העבדות כי יכול לפל לבחינת שכחה חס ושלום שהוא סטרא דמותא כנ"ל. אבל אחר כך כשזוכה להשלים פעלתו ולקבל שכרו שהרויח, על ידי זה חוזר ומשלים נפשו על ידי הניצוצות הקדושים שברר שהם בחינת תקון שלמות הזכרון כנ"ל בחינת היחוד של נוטה שמים פיריעה שנעשה על ידי כל העסקים והמשא ומתן כנ"ל. וזה בחינת מה שהבטיח ה' יתברך לאברהם אבינו ואחרי כן יצאו ברכוש גדול דהינו שהבטיחו כי אף על פי שיהיו בגלות בבחינת עבדות אצל פרעה שכל זה הוא בחינת שכחה, אבל אחר כך יצאו ברכוש גדול כי זה העשירות הגדול דקדשה שזכו ביציאת מצרים הוא בחינת ברור ניצוצות הקדושים מן הקלפות שזוהו בחינת תקון הזכרון ועל כן על ידי זה נתיקון פגם העבדות והגלות שהוא בחינת שכחה וכנ"ל:

אות ח

ועל כן הזהירה התורה לתן השכירות להשכיר במועדו ובזמנו ושללא לאחר שכרו כמו שכתוב (דברים כד) ביומו תתן שכרו וכו' כי עני הוא ואליו הוא נושא את נפשו כי תכף כשמשלים פעלתו ויוצא מן העבדות שהוא בחינת שכחה צריכין לתן לו תכף שכרו שפעל שהוא בחינת ברור הניצוצות בחינת תקון נפשו שהוא בחינת תקון הזכרון שעל ידי זה מתקון מיד פגם השכחה שירד לשם על ידי בחינת העבדות כנ"ל. ועל כן הזהירה

התורה מאד לתת שכרו ביומו דיקא שלא לאחר מיום לחברו כי תקון הזכרון צריכין לזהר מאד בכל יום ויום, לשמר את הזכרון בכל יום דיקא דהינו להזכיר את עצמו בכל יום ויום בעלמא דאתי. כי עקר השכחה נמשך על ידי רבוי הזמן כנראה בחוש שעל ידי אריכת הזמן נשפח הדבר כמו שפתוב קהלת ברבות הימים הכל נשפח כי עקר בחינת השכחה נאחז מבחינת השנויים שיש בעולם בכל יום ובכל עת כי ה' יתברך עושה נפלאות בכל עת ובטובו מחדש בכל יום תמיד מעשה בראשית ובכל יום עולה השמש בבקר ושוקע בערב ואין יום דומה לחברו כי יש שנויים גדולים בכל יום ויום כי בכל יום ויום מתבררים ועולים ניצוצות קדושים שלא נתבררו עדיו מימות עולם כמובן בכונות. וגם בגשמיות רואין בחוש מי שמבין קצת שיש שנויים בכל יום ואין שום יום דומה לחברו הן בעצם היום שבזה היום קר ביותר ובזה היום ענן וגשם וכיוצא בזה שנויים רבים בענין האויר והרוח ושאר ההתהוות שבזמן שיש בהם שנויים רבים בכל יום ויום כי ה' יתברך משנה עתים בתבונתו. וכן במארגות האדם ותנועותיו ומחשבותיו והנהגותיו יש בהם שנויים רבים בכל יום ויום מי שמתפלל עליהם. ומרבי השנויים האלה שבכל יום נמשך השכחה כי הם מטרידין את האדם מלזכר בעלמא דאתי וכנראה גם בחוש קצת שבכל יום ועת העולם מספרים מהשנויים שהיום קר ביותר והיום חם והיום צריכין מטר והיום רבוי מטר וכיוצא בזה ובעתים הללו הפרנסה בדחק. ובפרט השנויים שיש לכל אחד בפרטיות שזה מטריד אותו העשירות והמשא ומתן וזה מטריד אותו העניות והדחקות וזה טרוד לגדל בניו ובנותיו הרבה שיש לו צער גדול בנים וזה הוא חשוכי בנים וזה מספר ממארגות המלחמות שנשמע עכשו בעולם וכיוצא בזה שנויים ופרטים רבים לאין תכלית שמטרידין את האדם בכל יום עד שנדמה לו בכל יום כאלו זה היום אינו נחשב לו לזמן חיותו וזה היום קשה לו לעבד את ה' יתברך בשלמות מחמת השנוי והבלבול שבזה היום :

ובאמת ה' יתברך מצמצם עצמו מאין סוף עד אין תכלית עד נקדת המרפז של עולם הגשמי הזה שאדם עומד עליו במקומו באותו היום ובאותו השעה דיקא, והוא מזמין לו מחשבה דבור ומעשה בכל יום ויום לפי היום ולפי המקום ולפי האדם ומרמז לו בהם דיקא רמזים להתקרב לעבודתו, ומי שזוכה להגדיל דעתו ולהבין בכל יום ויום הרמזים האלה שזהו בחינת שמירת הזכרון כנ"ל או אפלו כשאין לו זה השכל להגדיל דעתו בהם כשעל כל פנים הוא מאמין באמונה שלמה שבכל השנויים והמארגות שבזמן ובאדם ובמקום בכלם מלבש אלקותו יתברך כי הוא יתברך מצמצם עצמו בהם דיקא כביכול כדי לקרבו לעבודתו כנ"ל אזי נתוסף לו הפרה וידיעה חדשה בכל יום והשתוקקות וכסופין חדשים ונפלאים בכל עת אליו יתברך ולעבודתו וזהו בחינת שמירת הזכרון כמבאר שם שצריכין לשמר את הזכרון כל יום בהקיצו משנתו ואחר כך וכוי עין שם. אבל את זה לעמת זה עשה אלקים והקלפה קודמת לפרי על כן הבעל דבר נאחז באלו השנויים ומטריד את האדם ומביאו לידי שכחה על ידי השנויים כי עקר אחיזתו הוא בהשנויים כי משם אחיזת הכפירות שהוא בחינת היצר הרע כידוע ועל כן צריך האדם מאד לזהר בכל יום

דִּיקָא לְשֹׁמֵר אֶת הַזְּכוּת הַיָּטִב כְּנִי"ל. וְעַל כֵּן קִדְּם קְרִיאַת שְׁמַע שֶׁהוּא בְּחִינַת זְכוּת שְׂזוּכְרִין בְּה' יִתְבָּרַךְ וּמִיַּחְדִּין אוֹתוֹ בְּכָל יוֹם וְעַל כֵּן כָּל הַחֲמִשׁ זְכוּרוֹת שֶׁהֵם בְּחִינַת שְׁמִירַת הַזְּכוּת הַנִּי"ל כְּמִבְּאֵר בְּמִקּוֹם אַחֵר (בְּהַלְכוֹת תַּלְמוּד תּוֹרָה) כָּלֵם כְּלוּלִים בְּקְרִיאַת שְׁמַע וּבְרֻכּוֹתֶיהָ כְּמוֹבָא. וְעַל כֵּן קִדְּם קְרִיאַת שְׁמַע מְבָרְכִין בְּרֶכֶת יוֹצֵר אֹר שֶׁהִיא מְבָרַכַת קְרִיאַת שְׁמַע:

וְלִכְאוּרָה קֶשֶׁה מַה שְׂיָכוּת לְבָרַכַת יוֹצֵר אֹר לְקְרִיאַת שְׁמַע אֲךָ בְּאֵמַת הַכֹּל אֶחָד כִּי בְּכָל יוֹם וְיוֹם שֶׁה' יִתְבָּרַךְ מְחַדֵּשׁ מַעֲשֵׂה בְּרָאשִׁית וּמְשַׁנֶּה עֵתִים צָרִיכִין אֲז לְשֹׁמֵר אֶת הַזְּכוּת הַיָּטִב לְזַכֵּר וְלִידַע וּלְהֶאֱמִין שֶׁכָּל הַשְּׁנוּיִים נִמְשָׁכִין מֵאִתּוֹ יִתְבָּרַךְ לְטוֹבַת הָאָדָם לְקָרְבוֹ לְעִבּוּדָתוֹ יִתְבָּרַךְ כִּי הוּא יִתְבָּרַךְ עוֹשֶׂה גְדוּלוֹת עַד אֵין חֶקֶר וְנִפְלְאוֹת עַד אֵין מִסְפָּר הַכֹּל בְּשִׁבִיל לְקָרֵב אֶת הָאָדָם לְעִבּוּדָתוֹ לְהַבְיִאוֹ לְתַכְלִית הַנִּצְחִי לְחַיֵּי עוֹלָם הַבָּא לְחַיִּים נְצִחִים וְאֵמֶתִים וְעַל זֶה אָנוּ מְבָרְכִין בְּרֶכֶת יוֹצֵר אֹר וּבוֹרָא חֹשֶׁךְ עוֹשֶׂה שְׁלוֹם וּבוֹרָא אֶת הַכֹּל וְכוּ' הַמְּאִיר לְאֶרֶץ וְכוּ' וּבְטוֹבוֹ מְחַדֵּשׁ וְכוּ' מַה רַבּוּ מַעֲשָׂיָךְ ה' וְכוּ'. וְאֲז מִיַּחְדִּין אוֹתוֹ וְאוֹמְרִים קְרִיאַת שְׁמַע ה' אֱלֹקֵינוּ ה' אֶחָד לִידַע וּלְהוֹדִיעַ שֶׁכָּל הַשְּׁנוּיִים שֶׁבְּכָל יוֹם וְיוֹם הַכֹּל מֵאִתּוֹ יִתְבָּרַךְ כִּי כָּל הַפְּעוּלוֹת מְשֻׁנוֹת שֶׁבְּכָל יוֹם נִמְשָׁכִין מֵאֶחָד הַפְּשוּט וְזֶה עֵקֶר בְּחִינַת הַזְּכוּת לִידַע וּלְהֶאֱמִין שֶׁה' יִתְבָּרַךְ מְצַמֵּם אֱלֹקוֹתוֹ בְּכָל הַשְּׁנוּיִים שֶׁל כָּל מִינֵי מַחְשְׁבָה דְבוּר וּמַעֲשֵׂה שֶׁפְּעוּלָם שֶׁבְּכָל יוֹם וּבְכָל אָדָם וּבְכָל מְקוֹם וְכַנִּי"ל. וְעַיִן מַעֲנֵן זֶה בְּעַץ חַיִּים בְּתַחֲלָתוֹ בְּהִיכַל אָדָם קִדְמוֹן בְּשַׁעַר אֵי עֵנָף ה' מַה שְׂאִיתָא שֵׁם וְלֹא עוֹד אֶלָּא שֶׁבְּכָל שְׁעָה וְשְׁעָה מְשַׁתַּנֵּים הַעוֹלָמוֹת וְאֵין שְׁעָה זוֹ דוֹמָה לְשְׁעָה זוֹ וּמִי שֶׁמְסַתַּפֵּל בְּעֵנֵן הַלּוּף הַמְּזוּלוֹת וְכוֹכְבִים וְכוּ' עַיִן שֵׁם שֶׁהָאֲרִיךְ בְּזֶה וּמְבִיא שֵׁם מֵאֵמֶר הַתְּקוּנִים וּלְבוּשֵׁין דְּאִיהוּ לְבִישׁ בְּצַפְרָא לֹא לְבִישׁ בְּרַמְשָׂא וּלְבוּשָׂא דְלְבִישׁ בְּיוֹמָא דְאֵל לְבִישׁ בְּיוֹמָא תְּנִינָא וּבְזֶה תְּבִין אִידָּ מְשַׁתַּנֶּה מַעֲמַד וּמְצַב הַעוֹלָמוֹת שֶׁהֵם הַלְבוּשֵׁין שֶׁל הָאֵין סוּף וְשְׁנוּיִים בְּכָל עֵת וְרַגַע וְכוּ' עַיִן שֵׁם. וְכָל הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה כְּלוּלִים בְּמַה שֶׁכְּתַב רַבֵּנוּ זְכוּרוֹנוֹ לְבָרַכָה שֵׁם בְּהַתּוֹרָה הַנִּי"ל בְּעֵנֵן הַזְּכוּת שֶׁה' יִתְבָּרַךְ מְצַמֵּם עֲצָמוֹ מֵאֵין סוּף עַד אֵין תַּכְלִית וּמְזַמֵּין לְכָל אָדָם מַחְשְׁבָה דְבוּר וּמַעֲשֵׂה לְפִי הַיּוֹם וּלְפִי הַמְּקוֹם וּלְפִי הָאָדָם וְהַכֹּל כְּדִי לְרַמֵּז לוֹ רְמִזִים לְקָרְבוֹ לְעִבּוּדָתוֹ וְכוּ'. וּבְזֶה כְּלוּלִים כָּל הַשְּׁנוּיִים הַנִּי"ל שֶׁל כָּל הַעוֹלָמוֹת וְהַסְּפִירוֹת וְכוּ' הַמְּשַׁתַּנֵּים בְּכָל יוֹם וְעֵת וְרַגַע. כִּי הַכֹּל כְּפִי מַעֲשֵׂה הַתְּחִתוֹנִים. וְכִפִּי מַעֲשֵׂיהֶם כֵּן ה' יִתְבָּרַךְ מְצַמֵּם עֲצָמוֹ וּמְרַמֵּז לְהֵם רְמִזִים שׁוֹנִים לְקָרְבָם לְעִבּוּדָתוֹ כִּי כָּל הַעוֹלָמוֹת וְהַסְּפִירוֹת וְכוּ' כְּלוּלִים בְּכָל אָדָם כִּי הָאָדָם כְּלוּל מֵהַכֹּל וְהַכֹּל בְּשִׁבִיל הָאָדָם, הֵינּוּ בְּשִׁבִיל שְׂיָשׁוּב לַה' יִתְבָּרַךְ וְיִתְקָרֵב לְעִבּוּדָתוֹ. וְה' יִתְבָּרַךְ מְלֵא רַחֲמִים וְהוּא מְסַבּוֹת מִתְּהַפֵּךְ בְּתַחֲבוּלוֹתָיו וּמְצַמֵּם עֲצָמוֹ בְּכַמָּה צְמֻצוּמִים שׁוֹנִים בְּכָל עֵת וּמְרַמֵּז לְכָל אָדָם בְּכָל זְמַן וּבְכָל מְקוֹם רְמִזִים שׁוֹנִים לְהַתְּקָרֵב לְעִבּוּדָתוֹ כְּפִי מַעֲשָׂיו עֲכָשׁוּ. כִּי בּוֹדָאֵי בְּיוֹם אֶתְמוּל שֶׁהִיָּה הָאָדָם בְּמַדְרָגָה אַחֲרַת לְמַעְלָה מַעֲתָה אוֹ לְמַטָּה מַעֲתָה הִיָּה צָרִיךְ רְמִזִים אַחֲרִים וְעֲכָשׁוּ כְּפִי מַדְרָגָתוֹ עֲכָשׁוּ שֶׁהֵטִיב מַעֲשָׂיו אוֹ חֵס וְשְׁלוֹם לְהַפִּיךְ שֶׁקְלַקְל וּפְגָם בְּאִיזָה תַּאֲוָה אוֹ עֲבָרָה רַחֲמָנָא לְצַלּוֹן עַל כֵּן הוּא צָרִיךְ עֲכָשׁוּ רְמִזִים אַחֲרִים לְהַתְּקָרֵב לְעִבּוּדָתוֹ כְּפִי מַעֲשָׂיו עֲכָשׁוּ בְּאֶשֶׁר הוּא שֵׁם עֲתָה. וְהַכֹּל שֶׁאֵין שׁוּם הַתְּנַצְלוֹת לוֹמֵר שֶׁעֲכָשׁוּ בְּאוֹתוֹ הָעֵת וּבְאוֹתוֹ הַמְּקוֹם אֵי אֶפְשָׁר לִי לְזַכֵּר אֶת ה' כִּי אֲדַרְבָּא שֵׁם דִּיקָא בְּאוֹתוֹ הַמְּקוֹם

וּבְאוֹתוֹ הָעֵת דִּיקָא בּוֹדְאֵי יֵשׁ לָךְ רְמִיזִים הַמִּיחָדִּים לָךְ דִּיקָא כְּפִי מְדַרְגָתְךָ
עֲכָשׁוּ דִיקָא כְּפִי מַה שֶּׁהוּא לְשִׁבַח אוֹ לְגִנְאֵי. וְאַתָּה בְּמִקּוֹמְךָ הִזְהָ בְּאוֹתוֹ
הָעֵת דִּיקָא תּוֹכֵל עֲכָשׁוּ דִיקָא לְזִכְרָא אֶת ה' יִתְבָּרַךְ וְלָשׁוּב אֵלָיו יִתְבָּרַךְ כִּי
ה' יִתְבָּרַךְ מְצַמֵּם עֲצָמוּ מֵאִין סוּף עַד אֵין תְּכֵלִית מִתְחַלֵּת נִקְדַּת הַבְּרִיאָה
וְכוּי וּמְרִמּוֹ רְמִיזִים לְכָל אָדָם בְּכָל יוֹם וּבְכָל מְקוֹם לְפִי הָאָדָם וּלְפִי הָעֵת
וּלְפִי הַמְּקוֹם דִּיקָא וְכוּי כְּנ"ל. וְהֵבֵן הַיֵּטֵב דְּבָרִים אֵלּוּ לְמַעֲשֵׂה וּלְהַנְהִיגָה
וְעֵצָה טוֹבָה וְיַעֲרֵב לָךְ מְאֹד בְּעֵזֶר ה' כִּי זֶה יְדוּעַ בְּדְבָרֵינוּ כְּמָה פְּעָמִים שְׂאִין
שׁוּם יְאוּשׁ לְעוֹלָם כִּי ה' יִתְבָּרַךְ מְלֵא רַחֲמִים וְחַפֵּץ בְּתַשׁוּבָתָן שֶׁל כָּל
הַרְשָׁעִים תְּמִיד וְהוּא חוֹשֵׁב מִחֲשָׁבוֹת לְבַל יִדַּח מִמֶּנּוּ נִדַּח וְעַל כֵּן כָּל אָדָם
וְאָדָם לְפִי מַעֲשָׂיו עֲכָשׁוּ שְׁעֵשָׂה וְיִרַד וְנִתְעָה לְמְקוֹם שְׂיָרַד וְנִתְעָה אֲזִי ה'
יִתְבָּרַךְ מְצַמֵּם עֲצָמוּ וּמְרִמּוֹ לוֹ רְמִיזִים כְּפִי הָרְאוּי לוֹ עֲכָשׁוּ בְּמִקּוֹמוֹ
וְשַׁעֲתוֹ. וּמִי שְׂאִין לוֹ שֶׁכָּל לְהַעֲמִיק בְּזֶה בְּדַעְתּוֹ צְרִיךְ עַל כָּל פְּנִים לְהֶאֱמִין
בְּזֶה בְּאִמּוּנָה שְׁלֵמָה וְאֲזִי יוֹכֵל לְזַכֵּר אֶת ה' בְּכָל מְקוֹם וּבְכָל זְמַן וּבְכָל
הַמְּדַרְגּוֹת שְׁבַעוֹלָם לְמַעַלָּה אוֹ לְמַטָּה חֵס וְשְׁלוֹם כִּי ה' יִתְבָּרַךְ מְצַמֵּם
עֲצָמוּ בְּכָל יוֹם בְּכָל מְקוֹם וּמְרִמּוֹ רְמִיזִים וְכוּי כְּנ"ל:

אות ט

נִמְצָא שְׁצָרִיכִין לְשַׁמֵּר אֶת הַזְּכוּרֹן בְּכָל יוֹם דִּיקָא וְזֶהוּ בְּחִינַת בְּיוֹמוֹ תִּתֵּן
שְׁכָרוֹ וְלֹא תִבָּא עָלָיו הַשְּׁמֶשׁ. כִּי שְׂכָר פְּעֻלָּתוֹ הוּא בְּחִינַת תְּקוּן הַזְּכוּרֹן
שְׁבַר עַל יְדֵי עֲבוּדָתוֹ שְׁבִשְׁבִיל זֶה סִפּוֹ נִפְשׁוֹ בְּבְחִינַת עֲבָדוֹת וְשִׁכְחָה שֶׁהִיא
בְּחִינַת מִיתָה, כְּדִי לְבַרֵּר זֶה הַשְּׂכָר פְּעֻלָּה שֶׁהוּא שְׁלֵמוֹת נִפְשׁוֹ בְּחִינַת תְּקוּן
הַזְּכוּרֹן בְּבְחִינַת וְאֵלָיו הוּא נוֹשֵׂא אֶת נִפְשׁוֹ וְעַל כֵּן צְרִיכִין לִתֵּן לוֹ זֶה הַשְּׂכָר
מִיּוֹם בְּיוֹמוֹ דִּיקָא כִּי צְרִיכִין לְשַׁמֵּר אֶת הַזְּכוּרֹן בְּכָל יוֹם דִּיקָא וְלֹא לְדַחוֹת
מִיּוֹם לְחַבְרוֹ חֵס וְשְׁלוֹם כִּי זֶה עֵקֶר שְׁלֵמוֹת הַזְּכוּרֹן לְהַזְכִּיר עֲצָמוֹ בְּכָל יוֹם
דִּיקָא בְּעֵלְמָא דְאַתִּי כִּי בְּכָל יוֹם יֵשׁ בּוֹ רְמִיזִים מִיחָדִּים לְהַתְקַרֵּב לְעֲבוּדָתוֹ
הַמְּלַבְּשִׁים בְּשָׁנוּי מִחֲשָׁבָה דְּבוּר וּמַעֲשֵׂה שְׁבָאוֹתוֹ הַיּוֹם דִּיקָא כְּנ"ל:

אות י

וְעַל כֵּן צְרִיכִין לְזַכֵּר יְצִיאַת מִצְרַיִם בְּקִרְיַאת שְׁמַע בְּכָל יוֹם דִּיקָא כִּי יְצִיאַת
מִצְרַיִם שְׁגָאֵל אוֹתוֹ ה' יִתְבָּרַךְ מִיַּד פְּרַעָה וְעֲבָדָיו שֶׁהֵם בְּחִינַת פַּח הַמְּדַמָּה,

זֶהוּ בְּחִינַת שְׁמִירַת הַזְּכוּת פְּנִי"ל. וְעַל כֵּן צָרִיכִין לְזַכֵּר זֹאת בְּכָל יוֹם דִּיקָא,
כִּי שְׁמִירַת הַזְּכוּת צָרִיךְ לְהִיטֵב לְהִיטֵב בְּכָל יוֹם דִּיקָא פְּנִי"ל:

אות יא

וְזֶה בְּחִינַת פְּרָה אֲדָמָה כִּי פְּרָה מְכַפֶּרֶת עַל עוֹן הַעֲגָל שֶׁהוּא עֲבוּדָה זָרָה
שֶׁכִּפְרוּ בָּהּ יִתְבַּרַךְ וּבְהַתּוֹרָה וְעָשׂוּ עֲבוּדָה זָרָה שֶׁכָּל זֶה הוּא בְּחִינַת פְּגָם
הַזְּכוּת כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (תְּהִלִּים קו) יַעֲשׂוּ עֵגֶל בְּחָרֵב וְכוּ' וַיִּמְירוּ אֶת כְּבֹדָם וְכוּ'
שֶׁכָּחוּ אֶל מוֹשִׁיעֵם וְכוּ' כִּי הַתּוֹרָה הוּא בְּחִינַת זְכוּת וְהֵם כִּפְרוּ בְּהַתּוֹרָה
וּבָהּ יִתְבַּרַךְ וְכָל זֶה מְחַמֵּת תַּאֲוֹת עוֹלָם הַזֶּה שֶׁלֹּא רָצוּ לְדַבֵּק מִחֲשַׁבְתָּם
בְּעוֹלָם הַבָּא כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוּתָם לְבָרָכָה לֹא עָבְדוּ יִשְׂרָאֵל עֲבוּדָה
זָרָה אֲלָא כְּדִי לְהַתִּיר לָהֶם עֲרִיזוֹת בְּפִרְהוּסִיא נִמְצָא שֶׁפָּגְמוּ בַּזְּכוּת. וְעַל כֵּן
הַמְּשִׁיכּוֹ אִזּוּ מִחֲדָשׁ סִטְרָא דְמוֹתָא שֶׁהוּא בְּחִינַת שְׂכָחָה שֶׁהִיא מֵיַתֵּת הַלֵּב
פְּנִי"ל כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (תְּהִלִּים פב) אֲנִי אֲמַרְתִּי אֱלֹקִים אַתֶּם וְכוּ' אֲכֹן כְּאָדָם
תִּמְתְּוֹן וְכוּ' כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוּתָם לְבָרָכָה שֶׁבִשְׁעַת מִתֵּן תּוֹרָה פְּסָקָה
זִהְמִתְּוֹן וְזָכוּ לְחֵרוֹת מִמַּלְאָךְ הַמָּוֶת כְּמוֹ שֶׁדָּרְשׁוּ עַרְוֵינָן נַד עַל פְּסוּק
חֵרוֹת עַל הַלּוֹחֹת אֶל תִּקְרִי חֵרוֹת אֲלָא חֵרוֹת וְכוּ'. וְעַל כֵּן צְוִתָּה הַתּוֹרָה
לְהִבִּיא פְּרָה אֲדָמָה לְהַמְּתִיק פְּגָם הַשְּׂכָחָה כִּי אֵין הַדִּין נִמְתַּק אֲלָא בְּשֵׁרְשׁוֹ
וּפְרָה הוּא בְּחִינַת שְׂכָחָה כִּי עֵקֶר הַשְּׂכָחָה הוּא מִבְּחִינַת כַּח הַמְּדָמָה שֶׁהוּא
כַּח הַבְּהֵמִיּוֹת כְּמִבְּאֵר בְּהַתּוֹרָה הַנִּי"ל וְעֵקֶר הַבְּהֵמִיּוֹת וְהַשְּׂכָחָה הוּא
בְּבְחִינַת פְּרָה בְּיוֹתֵר כִּי הִיא עֵקֶר הַבְּהֵמִיּוֹת כִּי מְלֻךְ שֶׁבְּבִהֵמוֹת שׁוֹר וְכָל
הַבְּהֵמוֹת כְּלוּלִים בּוֹ וְעֵקֶר אֲחִיזַת הַשְּׂכָחָה בְּבְחִינַת בְּהֵמִיּוֹת פְּנִי"ל.
וְהַשְּׂכָחָה הִיא מִסִּטְרָא דְנוֹקְבָא כִּיזְעוּ כִּי דְכוּרָא נִקְרָא עַל שֵׁם זֶה זְכוּר עַל
שֵׁם שֶׁמֶשׁ בְּחִינַת זְכוּת וְעַל כֵּן גַּם בְּבִהֵמוֹת נִאֲחָז הַשְּׂכָחָה בְּיוֹתֵר בְּבְחִינַת
הַנוֹקְבָא שֶׁל הַשׁוֹר שֶׁהוּא הָרֵאשׁ וְהַמְּלֻךְ שֶׁבְּבִהֵמוֹת שֶׁהִיא הַפְּרָה וְעַל כֵּן
נִקְרָא הַשׁוֹר שֶׁל שְׂכָחָה פּוֹרָה עַל שֵׁם פְּרָה כְּמוֹבָא. וְזֶה כְּשֶׁמוֹכִיחַ אֶת יִשְׂרָאֵל
עַל שֶׁשְּׂכָחוּ אֶת ה' יִתְבַּרַךְ וְסָרוּ מִמֶּנּוּ כְּתִיב כִּי כְּפִרָה סוֹרְרָה סָרָר יִשְׂרָאֵל.
וְעַל כֵּן פְּרָעָה שֶׁהוּא בְּחִינַת כַּח הַמְּדָמָה כַּח בְּטַל כְּמִבְּאֵר בְּהַתּוֹרָה הַנִּי"ל
וְרָצָה לְהַתְּגַבֵּר עַל יִשְׂרָאֵל לְהַמְּשִׁיכֵם לְגָלוּת וְעֲבָדוֹת תַּחַת יָדוֹ שֶׁהוּא בְּחִינַת
שְׂכָחָה לְהַשְׁפִּיחַם חֵס וְשְׁלוֹם אֶת זְכוּת עוֹלָם הַבָּא שֶׁהִיוּ רְגִילִים לְדַבֵּק
מִחֲשַׁבְתָּם שֵׁם כְּפִי מַה שֶׁקָּבְלוּ מֵאֲבוֹתֵיהֶם אֲבָרָהִם יִצְחָק וַיַּעֲקֹב שֶׁהֵם
הַתְּחִילוּ לְהַמְּשִׁיךְ זֶה הַזְּכוּת בְּעוֹלָם כִּי הֵם הוֹדִיעוּ וְגָלוּ אֱלֹקוֹתוֹ בְּעוֹלָם
(וְכִמְבָאָר מִזֶּה בְּמָקוֹם אַחֵר), עַל כֵּן רָאָה פְּרָעָה בְּחִלּוֹמוֹ פְּרוֹת דִּיקָא שֶׁהֵם
שְׁבַע פְּרוֹת טוֹבוֹת וְשְׁבַע פְּרוֹת רְעוֹת וְשֶׁאֲכָלוּ הַפְּרוֹת הַרְעוֹת אֶת הַטוֹבוֹת
וְלֹא נוֹדַע כִּי בָּאוּ אֶל קַרְבְּנָה שֶׁכָּל זֶה מוֹרָה שֶׁהַתְּגַבֵּר חֵס וְשְׁלוֹם הַרַע עַל
הַטוֹב עַד שֶׁנִּשְׁכַּח הַטוֹב חֵס וְשְׁלוֹם בְּבְחִינַת וְנִשְׁכַּח כָּל הַשְּׁבַע וְכוּ' וְעַל כֵּן
הִזָּה חִלּוֹמוֹ פְּרוֹת דִּיקָא כִּי שֵׁם עֵקֶר אֲחִיזַת פְּרָעָה שֶׁהוּא בְּחִינַת כַּח הַמְּדָמָה

בְּחִינַת שְׂכָחָה שֶׁהִיא בְּחִינַת פְּרָה כַּנִּל. אַבְל הַתְּקוּן הִיָּה עַל יְדֵי יוֹסֵף כִּי עַל יְדֵי שְׁפֹתֵר יוֹסֵף אֶת הַחִלּוּם לַפְּרָעָה וְנִעְשָׂה מְלָךְ וְקִבֵּץ אֶת כָּל אֶכָל שִׁבְעַת הַשָּׁנִים הַטּוֹבוֹת שֶׁעַל יְדֵי זֶה שָׁבַר וּבָטַל אֶת הָרָעַב וְהִגְבִּיר הַטּוֹב עַל הָרָע וְעַל יְדֵי קִדְשָׁתוֹ הַכְּנִיעַ הַזֶּהֱמָא שֶׁל מִצְרַיִם וְעַל יְדֵי זֶה זָכוּ יִשְׂרָאֵל לָצֵאת מִמִּצְרַיִם. כִּי עַקֵּר יְצִיאַת מִצְרַיִם הִיָּה בְּכַח יוֹסֵף הַצַּדִּיק כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב וַיִּקַּח מֹשֶׁה אֶת עֲצֻמוֹת יוֹסֵף עִמּוֹ כְּמוֹ שֶׁאִיתָא בְּזֵהֶר הַקְּדוֹשׁ כִּי יוֹסֵף שֶׁהוּא בְּחִינַת שְׂמִירַת הַזְּכוּר הוּא מְכַנִּיעַ בְּחִינַת פְּרָעָה שֶׁהוּא בְּחִינַת שְׂכָחָה וּמְבַרֵּר הַזְּכוּר מִן הַשְׂכָּחָה וְעַל כֵּן הוּא יוֹדֵעַ לַפְּתוֹר הַחִלּוּם שֶׁל הַפְּרוֹת וְלִהְכַנִּיעַ וּלְבָטֵל הַשְׂכָּחָה הַנִּיחָז בְּהֵם שֶׁהֵם שִׁבְעַת שְׁנֵי הָרָעַב, כִּי הוּא מְגַבִּיר הַשִּׁבְעַת עַל הָרָעַב וּמְמַשִּׁיךְ כָּל הַהִשְׁפָּעוֹת וְהַבְּרָכוֹת עַל יְדֵי שְׂמִירַת הַזְּכוּר שֶׁמִּשָּׁם כָּל הַבְּרָכוֹת כַּנִּל. וְזֵהוּ בְּחִינַת פְּרָה אֲדָמָה כִּי עַל יְדֵי שְׁשׂוּרְפִין אֶת הַפְּרָה אֲדָמָה שֶׁהִיא תְּקָף הַדִּין שֶׁשָּׁם עַקֵּר אֲחִיזַת הַשְׂכָּחָה כַּנִּל, עַל יְדֵי זֶה מְכַנִּיעִין וּמְמַתִּיקִין אֶת בְּחִינַת הַשְׂכָּחָה שֶׁהִיא סִטְרָא דְמוֹתָא בְּשָׂרָשׁוֹ וְעַל כֵּן אַפְרָה דִּיקָא מְטַהֵר מְטַמְאֵת מֵת שֶׁהִיא בְּחִינַת שְׂכָחָה שֶׁנִּמְשָׁךְ מֵחִטָּא אָדָם הָרָאשׁוֹן מֵחִטָּא הַעֲלָל. וּפְרָה מְטַהֵרַת מַזָּה כִּי הַדִּין נִמְתָּק בְּשָׂרָשׁוֹ כַּנִּל וְאַזְ נִתְבַּטְּלִין שִׁבְעַת פְּרוֹת הָרְעוֹת שֶׁהֵם בְּחִינַת הָרָע בְּחִינַת שְׂכָחָה. וְעַל כֵּן פְּרָה כָּל מַעֲשֵׂיהָ שִׁבְעָה שִׁבְעָה כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוּרֵנוֹם לְבָרְכָה כְּדֵי לְהַכְנִיעַ וּלְבָטֵל שִׁבְעַת פְּרוֹת הָרְעוֹת וְלִהְגַּבִּיר שִׁבְעַת פְּרוֹת הַטּוֹבוֹת שֶׁהֵם בְּחִינַת יוֹסֵף הַצַּדִּיק בְּחִינַת זְכוּרֵנוֹ בְּחִינַת בֵּן פְּרַת יוֹסֵף בְּחִינַת אֲנִי קָל שְׂדֵי פְּרָה וּרְבֵה שְׂזָהוּ בְּחִינַת זְכוּרֵנוֹ שֶׁעַל יְדֵי זֶה נִתְיַחַד צַדִּיק וְכִנְסַת יִשְׂרָאֵל בְּבְחִינַת נוֹטָה שְׁמַיִם כִּיְרִיעָה כַּנִּל:

אות ז

וְזֵהוּ בְּחִינַת לֹא תִלִּין פְּעֻלַת שְׂכִיר אֲתָךְ עַד בְּקָר כִּי זֶה הַשְׂכִּיר שֶׁנִּשְׁכָּר אֲצֶל חֲבֵרוֹ לַעֲשׂוֹת מְלֶאכֶתוֹ הוּא מִפִּיל עֲצֻמוֹ לְבְּחִינַת עֲבָדוֹת שֶׁהוּא בְּחִינַת שְׂכָחָה כַּנִּל וְזֵהוּ בְּחִינַת גְּלוּת מִצְרַיִם בְּחִינַת עֲבָדִים הִינְנוּ לַפְּרָעָה בְּמִצְרַיִם, כִּי פְּרָעָה הוּא בְּחִינַת כַּח הַמְדָמָה בְּחִינַת פְּגָם הַזְּכוּר בְּחִינַת שְׂכָחָה כְּמַבְאָר שֶׁם וְעַל כֵּן רָצָה לְהַגְבִּיר בְּחִינַת הָעֲבָדוֹת עַל יִשְׂרָאֵל כְּדֵי לְהַפִּיל עֲלֵיהֶם שְׂכָחָה כְּדֵי שֶׁלֹּא יוּכְלוּ לְדַבֵּק מִחֲשֻׁבְתָם בְּעַלְמָא דְאֲתִי וְכְמוֹ שֶׁכְּתוּב כִּי נִרְפִים הֵם עַל כֵּן הֵם צוּעְקִים לְאֵמֹר נִלְכָה נְזַבְּחָה לְאַלְקֵינוּ תִּכְבַּד הָעֲבוֹדָה כּוֹי וְיַעֲשׂוּ בָהּ וְאַל יַשְׁעוּ וְכוּ'. נִמְצָא זֶה שֶׁנִּשְׁכָּר אֲצֶל חֲבֵרוֹ בְּשָׂבִיל פְּרִנְסַתוֹ הוּא מוֹרִיד עֲצֻמוֹ לְבְּחִינַת עֲבָדוֹת שֶׁהוּא בְּחִינַת שְׂכָחָה אַבְל כְּנֻנְתּוֹ בְּשָׂבִיל פְּרִנְסַתוֹ כִּי בְּהַכְרַח לְבַרֵּר הַפְּרִנְסָה עַל יְדֵי הַלִּיט [הַשְּׁלִשִׁים וּתְשַׁע] מְלֶאכֶת כִּי מִחֲמַת חִטָּא אָדָם הָרָאשׁוֹן נִפְגָם הַזְּכוּר וְנִפְּל לְבְּחִינַת שְׂכָחָה וְעַל יְדֵי זֶה נִתְקַלֵּל בְּעַצְבוֹן תַּאכְלָנָה בְּזַעַת אַפָּךְ תֹּאכַל לָחֶם כִּי עַל יְדֵי שְׁנִפְגָם הַזְּכוּר נִפְגָם הַשִּׁפְעַ וְהַבְּרָכָה כִּי עַקֵּר הַבְּרָכָה וְהַשִּׁפְעַ הוּא מִבְּחִינַת

זָכְרוֹן בְּחִינַת בְּכָל מְקוֹם אֲשֶׁר אֲזָכִיר אֶת שְׁמִי וְכוּ' כַּנ"ל. וְעַל כֵּן נִקְרָא זָכְרוֹן בְּחִינַת זְכוֹר בְּחִינַת יוֹסֵף הַצַּדִּיק שֶׁהוּא בְּחִינַת נְהַר הַיּוֹצֵא מֵעֵדֶן שֶׁהוּא צְנוּר שֶׁל כָּל הַהִשְׁפָּעוֹת כַּיְדוּעַ. וְעַל כֵּן בְּאֵמַת כָּל אֶחָד וְאֶחָד כְּפִי מַה שְׁמַדְבֵּק מִחֻשְׁבְּתוֹ יוֹתֵר בְּעֵלְמָא דְאֵתִי וְשׁוֹמֵר אֶת הַזָּכְרוֹן בְּיוֹתֵר אֲזִי פְרַנְסָתוֹ בְּנִקְל יוֹתֵר כִּי עֵקֶר הַשְּׁפַע מִבְּחִינַת זָכְרוֹן שֶׁהוּא בְּחִינַת יוֹסֵף כַּנ"ל וְזֶהוּ כָּל הַמְקַבֵּל עָלָיו עַל תּוֹרָה מֵעֵבְרִין מִמֶּנּוּ עַל מַלְכוּת וְעַל דְּרָךְ אֶרֶץ כִּי עַל תּוֹרָה הוּא בְּחִינַת זָכְרוֹן הַנ"ל כִּי עַל יְדֵי הַתּוֹרָה דְּבִקִּים בְּעֵלְמָא דְאֵתִי, עַל כֵּן פְרַנְסָתוֹ בְּנִקְל יוֹתֵר כִּי מֵעֵבְרִין מִמֶּנּוּ עַל וְכוּ' כִּי כָּל הַשְּׁפַע וְהַפְרָנְסָה מִבְּחִינַת שְׁמִירַת הַזָּכְרוֹן הַנ"ל:

וְזֶה שְׂאִיתָא בְּזֵהר הַקְּדוּשׁ שְׁטוּ הָעַם וְלִקְטוּ בְּשִׁטוּתָא כִּי עֵקֶר יְגִיעַת הַפְּרָנְסָה הוּא מַחְמַת שְׁטוּת וְחֻסְרוֹן הַדַּעַת מַחְמַת שְׂאִינוּ מִגְדִּיל דַּעְתּוֹ לְדַבֵּק מִחֻשְׁבְּתוֹ בְּעֵלְמָא דְאֵתִי שֶׁזֶהוּ עֵקֶר הַגְּדֻלַת הַדַּעַת כַּמְבָּאָר בְּהַתּוֹרָה הַנ"ל, וְעַל יְדֵי זֶה פְרַנְסָתוֹ בִּיְגִיעָה גְּדוּלָה בְּחִינַת שְׁטוּ הָעַם וְלִקְטוּ בְּשִׁטוּתָא כַּנ"ל. וְכָל הַמְמוֹן וְהַפְּרָנְסָה שֶׁהָאָדָם מְרוֹיַח עַל יְדֵי יְגִיעַ כַּפּוֹ זֶה הַמְמוֹן הוּא בְּחִינַת בְּרוּר הַנִּיצוּצוֹת שֶׁבְּרוּר מִן הַסְטָרָא אַחֲרָא שֶׁהוּא בְּחִינַת בְּרוּר הַזָּכְרוֹן וְכַמְבָּאָר שֶׁם בְּהַתּוֹרָה הַנ"ל עַל פְּסוּק נוֹטָה שְׁמִים כִּיְרִיעָה שֶׁהוּא בְּחִינַת יַחֲוֹד צַדִּיק וְכַנְסָת יִשְׂרָאֵל שֶׁנַּעֲשֶׂה עַל יְדֵי הַמַּשָּׂא וּמִתֵּן שְׁעַל יְדֵי כָּל הַחֻפְצִים שֶׁהָאָדָם זוֹכֵה לָהֶם בְּקִדְשָׁה עַל יְדֵי זֶה עוֹלִין הַנִּיצוּצוֹת וְנִכְלָלִין בְּקוֹמַת אָדָם וְנַעֲשֶׂה מֵהַיַּחֲוֹד צַדִּיק וְכַנְסָת יִשְׂרָאֵל הַנ"ל שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת גִּמְרַת תְּקוּן שְׁלֵמוֹת הַזָּכְרוֹן. וּמַחְמַת שְׁעֵקֶר הַמְמוֹן וְהַפְּרָנְסָה הוּא עַל יְדֵי בְרוּר הַזָּכְרוֹן עַל כֵּן כָּל מִי שֶׁרְחוּק מִזֶּה הַזָּכְרוֹן דִּהְיֵנוּ שְׂאִינוּ מְדַבֵּק מִחֻשְׁבְּתוֹ בְּעֵלְמָא דְאֵתִי כָּל כָּךְ אֲזִי פְרַנְסָתוֹ בִּיְגִיעָה יוֹתֵר כַּנ"ל כִּי הַפְּרָנְסָה וְהַשְּׁפַע הוּא בְּחִינַת בְּרוּר הַנִּיצוּצוֹת שֶׁהֵם בְּחִינַת בְּרוּר הַזָּכְרוֹן כַּנ"ל. וְעַל כֵּן זֶה הַשְּׂכִיר יוֹם שֶׁנִּשְׁפָּר אֲצֶל חֲבֵרוֹ וְנִפְּל לְבְּחִינַת עֲבָדוֹת בְּחִינַת שְׂכָחָה בְּשִׁבִיל פְּרַנְסָה אֵף עַל פִּי שְׁמִסְכָּן נִפְּשׁוּ עַל יְדֵי בְּחִינַת הָעֲבָדוֹת כִּי יְכוֹל לִפְּל לְבְּחִינַת שְׂכָחָה חֵס וְשְׁלוֹם שֶׁהוּא סְטָרָא דְמוֹתָא כַּנ"ל. אֲבָל אַחַר כָּךְ כִּשְׂזוֹכָה לְהַשְׁלִים פְּעֻלָּתוֹ וְלִקְבֵּל שְׂכָרוֹ שֶׁהָרוּיַח, עַל יְדֵי זֶה חוֹזֵר וּמַשְׁלִים נִפְּשׁוּ עַל יְדֵי הַנִּיצוּצוֹת הַקְּדוּשִׁים שֶׁבְּרוּר שֶׁהֵם בְּחִינַת תְּקוּן שְׁלֵמוֹת הַזָּכְרוֹן כַּנ"ל בְּחִינַת הַיַּחֲוֹד שֶׁל נוֹטָה שְׁמִים כִּיְרִיעָה שֶׁנַּעֲשֶׂה עַל יְדֵי כָּל הָעֲסָקִים וְהַמַּשָּׂא וּמִתֵּן כַּנ"ל. וְזֶה בְּחִינַת מַה שֶׁהַבְּטִיחַ ה' יְתַבְּרָךְ לְאַבְרָהָם אֲבִינוּ וְאַחֲרָי כֵּן יֵצְאוּ בְּרַכּוּשׁ גְּדוֹל דִּהְיֵנוּ שֶׁהַבְּטִיחוּ כִּי אֵף עַל פִּי שִׁיְהִיו בְּגָלוֹת בְּבְּחִינַת עֲבָדוֹת אֲצֶל פְּרַעָה שְׁכָּל זֶה הוּא בְּחִינַת שְׂכָחָה, אֲבָל אַחַר כָּךְ יֵצְאוּ בְּרַכּוּשׁ גְּדוֹל כִּי זֶה הָעֲשִׁירוֹת הַגְּדוֹל דְּקִדְשָׁה שֶׁזָּכוּ בִּיצִיאַת מִצְרַיִם הוּא בְּחִינַת בְּרוּר נִיצוּצוֹת הַקְּדוּשִׁים מִן הַקְּלָפוֹת שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת תְּקוּן הַזָּכְרוֹן וְעַל כֵּן עַל יְדֵי זֶה נִתְתַּקֵּן פְּגָם הָעֲבָדוֹת וְהַגְּלוֹת שֶׁהוּא בְּחִינַת שְׂכָחָה וְכַנ"ל:

ועל כן הזְהִירָה הַתּוֹרָה לַתֵּן הַשְּׂכִירוֹת לְהַשְׂכִּיר בְּמוֹעֲדוֹ וּבְזִמְנוֹ וְשָׁלַא לְאַחַר שְׂכָרוֹ כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (דְּבָרִים כד) בְּיוֹמוֹ תִּתֵּן שְׂכָרוֹ וְכוּי כִּי עֲנִי הוּא וְאַלְיו הוּא נוֹשֵׂא אֶת נַפְשׁוֹ כִּי תִכְףּ כְּשִׁמְשָׁלִים פָּעַלְתּוּ וַיּוֹצֵא מִן הָעֲבָדוֹת שֶׁהוּא בַּחֲנִינֵת שֶׁכָּחָה צְרִיכִין לַתֵּן לוֹ תִכְףּ שְׂכָרוֹ שֶׁפָּעַל שֶׁהוּא בַּחֲנִינֵת בְּרוּר הַנִּיצוּצוֹת בַּחֲנִינֵת תִּקּוּן נַפְשׁוֹ שֶׁהוּא בַּחֲנִינֵת תִּקּוּן הַזְּכָרוֹן שֶׁעַל יְדֵי זֶה מִתְקַן מִיַּד פָּגָם הַשְּׂכָחָה שֶׁיֵּרָד לְשֵׁם עַל יְדֵי בַּחֲנִינֵת הָעֲבָדוֹת כַּנִּי"ל. וְעַל כֵּן הַזְהִירָה הַתּוֹרָה מְאֹד לַתֵּת שְׂכָרוֹ בְּיוֹמוֹ דִּיקָא שֶׁלֹּא לְאַחַר מִיּוֹם לַחֲבֵרוֹ כִּי תִקּוּן הַזְּכָרוֹן צְרִיכִין לְזַהֵר מְאֹד בְּכָל יוֹם וַיּוֹם, לְשַׁמֵּר אֶת הַזְּכָרוֹן בְּכָל יוֹם דִּיקָא דְהֵינּוּ לְהַזְכִּיר אֶת עֲצֻמוֹ בְּכָל יוֹם וַיּוֹם בְּעֵלְמָא דְאַתִּי. כִּי עֵקֶר הַשְּׂכָחָה נִמְשָׁךְ עַל יְדֵי רְבוּי הַזִּמְן כַּנִּרְאָה בַּחוּשׁ שֶׁעַל יְדֵי אֲרִיכַת הַזִּמְן נִשְׁכַּח הַדְּבָר כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב קִהְלֵת בְּרַבּוֹת הַיָּמִים הַכֹּל נִשְׁכַּח כִּי עֵקֶר בַּחֲנִינֵת הַשְּׂכָחָה נֶאֱחָז מִבַּחֲנִינֵת הַשְּׁנוּיִים שֶׁיֵּשׁ בְּעוֹלָם בְּכָל יוֹם וּבְכָל עֵת כִּי ה' יִתְבָּרַךְ עוֹשֵׂה נִפְלְאוֹת בְּכָל עֵת וּבִטּוּבוֹ מְחַדֵּשׁ בְּכָל יוֹם תְּמִיד מַעֲשֵׂה בְּרָאשִׁית וּבְכָל יוֹם עוֹלָה הַשְּׁמַשׁ בִּבְקָר וְשׁוֹקֵעַ בְּעָרֵב וְאִין יוֹם דְּזוּמָה לַחֲבֵרוֹ כִּי יֵשׁ שְׁנוּיִים גְּדוּלִים בְּכָל יוֹם וַיּוֹם כִּי בְּכָל יוֹם וַיּוֹם מִתְבָּרְרִים וְעוֹלִים נִיצוּצוֹת קְדוּשִׁים שֶׁלֹּא נִתְבָּרְרוּ עַדִּין מִיּוֹת עוֹלָם כְּמוֹבּוֹן בְּכִינּוֹת. וְגַם בְּגִשְׁמִיּוֹת רוֹאִין בַּחוּשׁ מִי שֶׁמְבִין קֶצֶת שֶׁיֵּשׁ שְׁנוּיִים בְּכָל יוֹם וְאִין שׁוּם יוֹם דְּזוּמָה לַחֲבֵרוֹ הֵן בְּעֵצָם הַיּוֹם שֶׁבָּזָה הַיּוֹם קָר בְּיוֹתֵר וּבָזָה הַיּוֹם עָנָן וְגִשְׁם וְכוּיֹצֵא בָּזָה שְׁנוּיִים רַבִּים בְּעֵנִין הָאֵוִיר וְהָרוּחַ וְשָׁאֵר הַהִתְהוּוֹת שֶׁבְּזִמְן שֶׁיֵּשׁ בָּהֶם שְׁנוּיִים רַבִּים בְּכָל יוֹם וַיּוֹם כִּי ה' יִתְבָּרַךְ מְשַׁנֶּה עֵתִים בְּתַבּוּנָתוֹ. וְכֵן בְּמֵאֲרָעוֹת הָאָדָם וְתַנּוּעוֹתָיו וּמַחְשְׁבוֹתָיו וְהַנְהַגוֹתָיו יֵשׁ בָּהֶם שְׁנוּיִים רַבִּים בְּכָל יוֹם וַיּוֹם מִי שֶׁמְסַתְּפֵל עֲלֵיהֶם. וּמְרַבּוּי הַשְּׁנוּיִים הָאֵלֶּה שֶׁבְּכָל יוֹם נִמְשָׁךְ הַשְּׂכָחָה כִּי הֵם מְטַרְיֵדִין אֶת הָאָדָם מְלִזְכֵּר בְּעֵלְמָא דְאַתִּי וְכַנִּרְאָה גַם בַּחוּשׁ קֶצֶת שֶׁבְּכָל יוֹם וְעַת הָעוֹלָם מְסַפְּרִים מֵהַשְּׁנוּיִים שֶׁהַיּוֹם קָר בְּיוֹתֵר וְהַיּוֹם חָס וְהַיּוֹם צְרִיכִין מְטַר וְהַיּוֹם רְבוּי מְטַר וְכוּיֹצֵא בָּזָה וּבְעֵתִים הַלְלוּ הַפְּרָנְסָה בְּדַחַק. וּבְפִרְט הַשְּׁנוּיִים שֶׁיֵּשׁ לְכָל אֶחָד בְּפִרְטִיּוֹת שֶׁזָּה מְטַרִיד אוֹתוֹ הָעֲשִׂירוֹת וְהַמְּשָׂא וּמִתֵּן וְזָה מְטַרִיד אוֹתוֹ הָעֲנִיּוֹת וְהַדַּחְקוֹת וְזָה טְרוּד לְגַדֵּל בְּנָיו וּבְנוֹתָיו הַרְבֵּה שֶׁיֵּשׁ לוֹ צֶעַר גְּדוּל בְּנִים וְזָה הוּא חֲשׂוֹכֵי בְּנִים וְזָה מְסַפֵּר מְמֵאֲרָעוֹת הַמְּלַחְמוֹת שֶׁנִּשְׁמַע עֲכָשׁוּ בְּעוֹלָם וְכוּיֹצֵא בָּזָה שְׁנוּיִים וּפְרִטִים רַבִּים לְאִין תְּכַלִּית שֶׁמְטַרִידִין אֶת הָאָדָם בְּכָל יוֹם עַד שֶׁנִּדְמָה לוֹ בְּכָל יוֹם כְּאֵלוֹ זֶה הַיּוֹם אֵינּוּ נִחְשָׁב לוֹ לְזִמְן חִיוּתוֹ וְזָה הַיּוֹם קֶשֶׁה לוֹ לְעַבֵּד אֶת ה' יִתְבָּרַךְ בְּשִׁלְמוֹת מַחְמַת הַשְּׁנוּי וְהַבְּלוּל שֶׁבָּזָה הַיּוֹם :

וּבְאַמַּת ה' יִתְבָּרַךְ מְצַמְצֵם עֲצֻמוֹ מֵאִין סוּף עַד אִין תְּכַלִּית עַד נִקְדַּת הַמְּרָכָז שֶׁל עוֹלָם הַגִּשְׁמִי הַזֶּה שֶׁאָדָם עוֹמֵד עָלָיו בְּמִקּוּמוֹ בְּאוֹתוֹ הַיּוֹם וּבְאוֹתוֹ הַשְּׁעָה דִּיקָא, וְהוּא מְזִמִּין לוֹ מַחְשְׁבָה דְּבּוּר וּמַעֲשֵׂה בְּכָל יוֹם וַיּוֹם לְפִי הַיּוֹם וּלְפִי הַמְּקוֹם וּלְפִי הָאָדָם וּמְרַמֵּז לוֹ בָּהֶם דִּיקָא רְמִזִּים לְהַתְקַרֵּב לְעַבּוּדָתוֹ, וּמִי שֶׁזוֹכֵה לְהַגְדִּיל דְּעֵתוֹ וּלְהַבִּין בְּכָל יוֹם וַיּוֹם הַרְמִזִּים הָאֵלֶּה שֶׁזָּהוּ בַּחֲנִינֵת שְׁמִירַת הַזְּכָרוֹן כַּנִּי"ל אוֹ אֶפְלוֹ כְּשֶׁאִין לוֹ זֶה הַשְּׂכָל לְהַגְדִּיל דְּעֵתוֹ בָּהֶם כְּשֶׁעַל כָּל פְּנִים הוּא מְאַמִּין בְּאַמוּנָה שְׁלֵמָה שֶׁבְּכָל הַשְּׁנוּיִים

והמאֲרעות שְׁבִימֵן וּבְאֲדָם וּבְמִקּוֹם בְּכֻלָּם מְלַבֵּשׁ אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבַּרְךָ כִּי הוּא יִתְבַּרְךָ מִצְמָצֵם עֲצָמוֹ בְּהֵם דִּיקָא כְּבִיכּוֹל כְּדִי לְקַרְבוֹ לְעִבּוּדְתּוֹ כְּנִי לְאִי נִתְוַסֵּף לוֹ הַפְּרָה וַיִּדְיַעַה חֲדָשָׁה בְּכָל יוֹם וְהַשְׁתּוֹקְקוֹת וְכִסּוּפִין חֲדָשִׁים וְנִפְלְאִים בְּכָל יַעַת אֱלִיו יִתְבַּרְךָ וְלְעִבּוּדְתּוֹ וְזֶהוּ בְּחִינַת שְׁמִירַת הַזְּכָרוֹן כְּמִבְאָר שֶׁם שְׁצָרִיכִין לְשַׁמֵּר אֶת הַזְּכָרוֹן כָּל יוֹם בְּהַקִּיצוֹ מִשְׁנֵתוֹ וְאַחַר כֵּן וְכוּ' עַיִן שָׁם. אֲבָל אֶת זֶה לְעִמַּת זֶה עֲשֵׂה אֱלֻקִּים וְהַקְּלִפָּה קוֹדֶמֶת לְפָרִי עַל כֵּן הַבַּעַל דְּבָר נֶאֱחָז בְּאֵלוֹ הַשְּׁנוּיִים וּמְטָרִיד אֶת הָאָדָם וּמְבִיאוֹ לִידֵי שְׂכַחָה עַל יְדֵי הַשְּׁנוּיִים כִּי עֵקֶר אֲחִיזָתוֹ הוּא בְּהַשְּׁנוּיִים כִּי מִשָּׁם אֲחִיזַת הַכְּפִירוֹת שֶׁהוּא בְּחִינַת הַיֵּצֵר הָרַע כְּיָדוּעַ וְעַל כֵּן צָרִיךְ הָאָדָם מֵאִד לְזָהֵר בְּכָל יוֹם דִּיקָא לְשַׁמֵּר אֶת הַזְּכָרוֹן הַיָּטֵב כְּנִי. וְעַל כֵּן קִדְּם קְרִיאַת שְׁמַע שֶׁהוּא בְּחִינַת זְכָרוֹן שְׂזוּכְרִין בְּהִ' יִתְבַּרְךָ וּמִיַּחֲדִין אוֹתוֹ בְּכָל יוֹם וְעַל כֵּן כָּל הַחֲמִשׁ זְכִירוֹת שֶׁהֵם בְּחִינַת שְׁמִירַת הַזְּכָרוֹן הַנִּי לְכַמְבָּאֵר בְּמִקּוֹם אַחַר (בְּהַלְכוֹת תְּלֻמוֹד תּוֹרָה) כָּלֵם כְּלוּלִים בְּקְרִיאַת שְׁמַע וּבְרִכּוֹתֶיהָ כְּמוֹבָא. וְעַל כֵּן קִדְּם קְרִיאַת שְׁמַע מְבָרְכִין בְּרַפְת יוֹצֵר אֹר שֶׁהִיא מְבָרַכַת קְרִיאַת שְׁמַע:

וְלְכַאוּרָה קֶשֶׁה מֵה שְׁיִכּוֹת לְבָרַפַת יוֹצֵר אֹר לְקְרִיאַת שְׁמַע אֲךָ בְּאֶמֶת הַכֹּל אַחַד כִּי בְּכָל יוֹם וַיּוֹם שֶׁהִ' יִתְבַּרְךָ מְחַדֵּשׁ מַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית וּמִשְׁנֵה עֵתִים צָרִיכִין אֲז לְשַׁמֵּר אֶת הַזְּכָרוֹן הַיָּטֵב לְזָכֵר וְלִידַע וּלְהֶאֱמִין שְׁכָל הַשְּׁנוּיִים נִמְשָׁכִין מֵאֵתוֹ יִתְבַּרְךָ לְטוֹבַת הָאָדָם לְקַרְבוֹ לְעִבּוּדְתּוֹ יִתְבַּרְךָ כִּי הוּא יִתְבַּרְךָ עוֹשֶׂה גְדוּלוֹת עַד אֵין חֶקֶר וְנִפְלְאוֹת עַד אֵין מִסְפָּר הַכֹּל בְּשִׁבִיל לְקַרְבֵּ אֶת הָאָדָם לְעִבּוּדְתּוֹ לְהַבִּיאוֹ לְתַכְלִית הַנֶּזְחָחִי לְחִי עוֹלָם הַבָּא לְחִיִּים נֶצְחִיִּים וְאַמְתִּיִּים וְעַל זֶה אָנוּ מְבָרְכִין בְּרַפְת יוֹצֵר אֹר וּבוֹרָא חֲשֵׁךְ עוֹשֶׂה שְׁלוֹם וּבוֹרָא אֶת הַכֹּל וְכוּ' הַמְאִיר לְאָרֶץ וְכוּ' וּבִטּוּבוֹ מְחַדֵּשׁ וְכוּ' מֵה רַבּוֹ מַעֲשֵׂיךָ הִ' וְכוּ'. וְאֲז מִיַּחֲדִין אוֹתוֹ וְאוֹמְרִים קְרִיאַת שְׁמַע הִ' אֱלֻקִּינוּ הִ' אַחַד לִידַע וְלַהוֹדִיעַ שְׁכָל הַשְּׁנוּיִים שֶׁבְּכָל יוֹם וַיּוֹם הַכֹּל מֵאֵתוֹ יִתְבַּרְךָ כִּי כָּל הַפְּעֻלוֹת מִשְׁנוֹת שֶׁבְּכָל יוֹם נִמְשָׁכִין מֵאַחַד הַפְּשׁוּט וְזֶה עֵקֶר בְּחִינַת הַזְּכָרוֹן לִידַע וּלְהֶאֱמִין שֶׁהִ' יִתְבַּרְךָ מִצְמָצֵם אֱלֻקוֹתוֹ בְּכָל הַשְּׁנוּיִים שֶׁל כָּל מִינֵי מַחֲשָׁבָה דְּבוּר וּמַעֲשֵׂה שֶׁבְּעוֹלָם שֶׁבְּכָל יוֹם וּבְכָל אָדָם וּבְכָל מְקוֹם וְכְנִי. וְעַיִן מַעֲנִין זֶה בְּעַץ חַיִּים בְּתַחֲלָתוֹ בְּהִיכַל אָדָם קִדְמוֹן בְּשַׁעַר אֵ' עֲנָף הִ' מֵה שְׂאִיתָא שָׁם וְלֹא עוֹד אֶלָּא שֶׁבְּכָל שַׁעַה וְשַׁעַה מִשְׁתַּנֵּים הָעוֹלָמוֹת וְאֵין שַׁעַה זֹ דוּמָה לְשַׁעַה זֹ וּמִי שֶׁמִּסְתַּכֵּל בְּעֲנֵן הַלּוּף הַמְזוֹלוֹת וְכוּכְבִּים וְכוּ' עַיִן שָׁם שֶׁהָאָרֶץ בְּזֶה וּמְבִיֵא שָׁם מֵאֵמֶר הַתְּקוּנִים וּלְבוּשִׁין דְּאִיהוּ לְבִישׁ בְּצַפְרָא לֹא לְבִישׁ בְּרַמְשָׂא וּלְבוּשָׂא דְלְבִישׁ בְּיוֹמָא דְּאֵ לֹא לְבִישׁ בְּיוֹמָא תְּנִינָא וּבְזֶה תְּבִין אִידֵךְ מִשְׁתַּנָּה מַעֲמַד וּמַצַּב הָעוֹלָמוֹת שֶׁהֵם הַלְּבוּשִׁין שֶׁל הָאֵין סוּף וְשְׁנוּיִים בְּכָל יַעַת וְרַגַע וְכוּ' עַיִן שָׁם. וְכָל הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה כְּלוּלִים בְּמָה שֶׁפְּתַב רַבֵּנוּ זְכָרוֹנוֹ לְבָרַכָה שָׁם בְּהַתּוֹרָה הַנִּי לְבַעֲנֵן הַזְּכָרוֹן שֶׁהִ' יִתְבַּרְךָ מִצְמָצֵם עֲצָמוֹ מֵאֵין סוּף עַד אֵין תַּכְלִית וּמִזְמִין לְכָל אָדָם מַחֲשָׁבָה דְּבוּר וּמַעֲשֵׂה לְפִי הַיּוֹם וּלְפִי הַמְּקוֹם וּלְפִי הָאָדָם וְהַכֹּל כְּדִי לְרַמּוֹ לוֹ רְמִזִּים לְקַרְבוֹ לְעִבּוּדְתּוֹ וְכוּ'. וּבְזֶה כְּלוּלִים כָּל הַשְּׁנוּיִים הַנִּי לְשֶׁל כָּל הָעוֹלָמוֹת וְהַסְּפִירוֹת וְכוּ' הַמְּשַׁתַּנֵּים בְּכָל יוֹם וְעַת וְרַגַע. כִּי הַכֹּל כְּפִי מַעֲשֵׂה הַתַּחֲתוּנִים. וְכְפִי מַעֲשֵׂיהֶם כֵּן הִ' יִתְבַּרְךָ מִצְמָצֵם עֲצָמוֹ וּמִרְמִזוֹ לְהֵם רְמִזִּים שׁוֹנִים לְקַרְבָּם לְעִבּוּדְתּוֹ כִּי כָּל הָעוֹלָמוֹת וְהַסְּפִירוֹת וְכוּ' כְּלוּלִים בְּכָל אָדָם כִּי הָאָדָם כְּלוּל מֵהַכֹּל וְהַכֹּל בְּשִׁבִיל הָאָדָם, הִינּוּ בְּשִׁבִיל שְׁיָשׁוּב לְהִ' יִתְבַּרְךָ וְיִתְקַרַב

לְעִבּוּדָתוֹ. וְהִי יִתְבַּרְךָ מְלֵא רַחֲמִים וְהוּא מְסַבּוֹת מִתְּהַפֵּךְ בְּתַחֲבוּלוֹתָיו
וּמְצַמֵּם עֲצָמוֹ בְּכַמָּה צְמֻצוּמִים שׁוֹנִים בְּכָל עֵת וּמְרַמֵּז לְכָל אָדָם בְּכָל זְמַן
וּבְכָל מְקוֹם רְמִזִּים שׁוֹנִים לְהִתְקַרֵּב לְעִבּוּדָתוֹ כְּפִי מַעֲשָׂיו עֲכָשׁוּ. כִּי בּוֹדָאֵי
בְּיוֹם אֲתִמּוֹל שֶׁהָיָה הָאָדָם בְּמִדְרָגָה אַחֲרֵת לְמַעְלָה מֵעֵתָה אוֹ לְמִטָּה מֵעֵתָה
הָיָה צָרִיךְ רְמִזִּים אַחֲרִים וְעֲכָשׁוּ כְּפִי מִדְרָגָתוֹ עֲכָשׁוּ שֶׁהֵטִיב מַעֲשָׂיו אוֹ חֵס
וְשָׁלוֹם לְהַפִּיךָ שְׁקֵלֶקֶל וּפְגָם בְּאִיזָה תִּאֲוָה אוֹ עֲבָרָה רַחֲמָנָא לְצַלּוֹן עַל כֵּן הוּא
צָרִיךְ עֲכָשׁוּ רְמִזִּים אַחֲרִים לְהִתְקַרֵּב לְעִבּוּדָתוֹ כְּפִי מַעֲשָׂיו עֲכָשׁוּ בְּאֲשֶׁר הוּא
שֵׁם עֵתָה. וְהַכֵּלֵל שְׂאִין שׁוֹם הַתְּנַצְלוֹת לּוֹמֵר שֶׁעֲכָשׁוּ בְּאוֹתוֹ הָעֵת וּבְאוֹתוֹ
הַמְּקוֹם אֵי אֲפֹשֶׁר לִי לְזַכֵּר אֶת ה' כִּי אֲדַרְבָּא שֵׁם דִּיקָא בְּאוֹתוֹ הַמְּקוֹם
וּבְאוֹתוֹ הָעֵת דִּיקָא בּוֹדָאֵי יֵשׁ לָךְ רְמִזִּים הַמֵּיחָדִים לָךְ דִּיקָא כְּפִי מִדְרָגָתְךָ
עֲכָשׁוּ דִּיקָא כְּפִי מָה שֶׁהוּא לְשַׁבַּח אוֹ לְגַנְאֵי. וְאַתָּה בְּמְקוֹמְךָ הַזֶּה בְּאוֹתוֹ
הָעֵת דִּיקָא תּוֹכֵל עֲכָשׁוּ דִּיקָא לְזַכֵּר אֶת ה' יִתְבַּרְךָ וְלָשׁוּב אֵלָיו יִתְבַּרְךָ כִּי
ה' יִתְבַּרְךָ מְצַמֵּם עֲצָמוֹ מֵאִין סוּף עַד אֵין תְּכִלִּית מִתְחַלֵּת נִקְדַּת הַבְּרִיאָה
וְכוּי וּמְרַמֵּז רְמִזִּים לְכָל אָדָם בְּכָל יוֹם וּבְכָל מְקוֹם לְפִי הָאָדָם וּלְפִי הָעֵת
וּלְפִי הַמְּקוֹם דִּיקָא וְכוּי כְּנִ"ל. וְהֵבֵן הֵיטֵב דְּבָרִים אֵלּוּ לְמַעֲשֵׂה וּלְהַנְהִיגָה
וְעֲצָה טוֹבָה וְיִעָרֵב לָךְ מְאֹד בְּעֵזֶר ה' כִּי זֶה יְדוּעַ בְּדַבְּרֵינוּ כְּמָה פְּעָמִים שְׂאִין
שׁוֹם יְאוּשׁ לְעוֹלָם כִּי ה' יִתְבַּרְךָ מְלֵא רַחֲמִים וְחַפֵּץ בְּתַשׁוּבָתוֹ שֶׁל כָּל
הַרְשָׁעִים תְּמִיד וְהוּא חוֹשֵׁב מְחַשְׁבוֹת לְבַל יִדַּח מִמֶּנּוּ נִדַּח וְעַל כֵּן כָּל אָדָם
וְאָדָם לְפִי מַעֲשָׂיו עֲכָשׁוּ שֶׁעָשָׂה וְיִרְדַּ וְנִתְעָה לְמְקוֹם שְׂיִרְדַּ וְנִתְעָה אֲזִי ה'
יִתְבַּרְךָ מְצַמֵּם עֲצָמוֹ וּמְרַמֵּז לוֹ רְמִזִּים כְּפִי הָרְאוּי לוֹ עֲכָשׁוּ בְּמְקוֹמוֹ
וּשְׁעָתוֹ. וּמִי שְׂאִין לוֹ שֶׁכָּל לְהַעֲמִיק בְּזֶה בְּדַעְתּוֹ צָרִיךְ עַל כָּל פְּנִים לְהֶאֱמִין
בְּזֶה בְּאִמוּנָה שְׁלֵמָה וְאֲזִי יוֹכֵל לְזַכֵּר אֶת ה' בְּכָל מְקוֹם וּבְכָל זְמַן וּבְכָל
הַמִּדְרָגוֹת שֶׁפְּעוֹלָם לְמַעְלָה אוֹ לְמִטָּה חֵס וְשָׁלוֹם כִּי ה' יִתְבַּרְךָ מְצַמֵּם
עֲצָמוֹ בְּכָל יוֹם בְּכָל מְקוֹם וּמְרַמֵּז רְמִזִּים וְכוּי כְּנִ"ל:

אות ט

נִמְצָא שֶׁצָּרִיכִין לְשַׁמֵּר אֶת הַזְּכָרוֹן בְּכָל יוֹם דִּיקָא וְזֶהוּ בְּחִינַת בְּיוֹמוֹ תִּתֵּן
שְׁכָרוֹ וְלֹא תִבָּא עָלָיו הַשְּׂמֶשׁ. כִּי שְׂכָר פְּעֻלָּתוֹ הוּא בְּחִינַת תִּקּוּן הַזְּכָרוֹן
שְׂבִיר עַל יְדֵי עִבּוּדָתוֹ שֶׁבְּשִׁבְלֵי זֶה סִפֵּן נִפְשׁוֹ בְּבְחִינַת עֲבָדוּת וְשִׁכְחָה שֶׁהִיא
בְּחִינַת מִיתָה, כְּדִי לְבַרֵּר זֶה הַשְּׂכָר פְּעֻלָּה שֶׁהוּא שְׁלֵמוֹת נִפְשׁוֹ בְּחִינַת תִּקּוּן
הַזְּכָרוֹן בְּבְחִינַת וְאֵלּוּ הוּא נוֹשֵׂא אֶת נִפְשׁוֹ וְעַל כֵּן צָרִיכִין לְתַן לוֹ זֶה הַשְּׂכָר
מִיַּד בְּיוֹמוֹ דִּיקָא כִּי צָרִיכִין לְשַׁמֵּר אֶת הַזְּכָרוֹן בְּכָל יוֹם דִּיקָא וְלֹא לְדַחוֹת
מִיּוֹם לְחִבְרוֹ חֵס וְשָׁלוֹם כִּי זֶה עֵקֶר שְׁלֵמוֹת הַזְּכָרוֹן לְהַזְכִּיר עֲצָמוֹ בְּכָל יוֹם
דִּיקָא בְּעֵלְמָא דְּאֲתִי כִּי בְּכָל יוֹם יֵשׁ בּוֹ רְמִזִּים מֵיחָדִים לְהִתְקַרֵּב לְעִבּוּדָתוֹ
הַמְּלַבְּשִׁים בְּשָׁנוּי מְחַשְׁבָּה דְּבוּר וּמַעֲשֵׂה שֶׁבְּאוֹתוֹ הַיּוֹם דִּיקָא כְּנִ"ל:

אות י

ועל כן צריכין לזכור יציאת מצרים בקריאת שמע בכל יום דיקא כי יציאת מצרים שגאל אותו ה' יתברך מיד פרעה ועבדיו שהם בחינת כח המדמה, זהו בחינת שמירת הזכרון פנ"ל. ועל כן צריכין לזכור זאת בכל יום דיקא, כי שמירת הזכרון צריך להיות בכל יום דיקא פנ"ל:

אות יא

וזה בחינת פרה אדמה כי פרה מכפרת על עון העגל שהוא עבודה זרה שפפרו בה' יתברך ובהתורה ועשו עבודה זרה שכל זה הוא בחינת פגם הזכרון כמו שכתוב (תהלים קו) יעשו עגל בחרב וכו' וימירו את כבדם וכו' שכחו אל מושיעם וכו' כי התורה הוא בחינת זכרון והם כפרו בהתורה ובה' יתברך וכל זה מחמת תאוות עולם הזה שלא רצו לדבק מחשבתם בעולם הפא כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה לא עבדו ישראל עבודה זרה אלא כדי להתיר להם עריות בפרהסיא נמצא שפגמו בזכרון. ועל כן המשיכו אז מחדש סטרא דמותא שהוא בחינת שכחה שהיא מיתת הלב פנ"ל כמו שכתוב (תהלים פב) אני אמרתי אלקים אתם וכו' אכן כאדם תמתון וכו' כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה שבשעת מתן תורה פסקה זיהמתן וזכו לחרות ממלאך המות כמובא (כמו שדרשו ערויבין נד על פסוק חרות על הלוחות אל תקרי חרות אלא חרות וכו'). ועל כן צויתה התורה להביא פרה אדמה להמתיק פגם השכחה כי אין הדין נמתק אלא בשרשו ופרה הוא בחינת שכחה כי עקר השכחה הוא מבחינת כח המדמה שהוא כח הבהמיות כמבאר בהתורה הנ"ל ועקר הבהמיות והשכחה הוא בבחינת פרה ביותר כי היא עקר הבהמיות כי מלך שבבהמות שור וכל הבהמות כלולים בו ועקר אחיזת השכחה בבחינת בהמיות פנ"ל. והשכחה היא מסטרא דנוקבא כידוע כי דכורא נקרא על שם זה זכור על שם שמשם בחינת זכרון ועל כן גם בבהמות נאחז השכחה ביותר בבחינת הנוקבא של השור שהוא הראש והמלך שבבהמות שהיא הפרה ועל כן נקרא השר של שכחה פורה על שם פרה כמובא. וזה כשמוכיח את ישראל על ששכחו את ה' יתברך וסרו ממנו כתיב כי כפרה סוררה סרר ישראל. ועל כן פרעה שהוא בחינת כח המדמה כח בטל כמבאר בהתורה הנ"ל ורצה להתגבר על ישראל להמשיכם לגלות ועבדות תחת ידו שהוא בחינת

שְׂכָחָהּ לְהַשְׁפִּיחַם חֵס וְשָׁלוֹם אֶת זְכוֹרוֹן עוֹלָם הִבָּא שְׁהִיוּ רְגִילִים לְדַבֵּק מִחֲשַׁבְתָּם שֶׁם כָּפִי מָה שֶׁקִּבְּלוּ מֵאֲבוֹתֵיהֶם אֲבָרְהָם יִצְחָק וְיַעֲקֹב שֶׁהֵם הִתְחִילוּ לְהַמְשִׁיךְ זֶה הַזְכוֹרוֹן בְּעוֹלָם כִּי הֵם הוֹדִיעוּ וְגִלּוּ אֱלֻקוֹתוֹ בְּעוֹלָם (וְכַמְבָּאָר מִזֶּה בְּמָקוֹם אַחֵר), עַל כֵּן רָאָה פְּרַעַה בְּחִלּוּמוֹ פְּרוֹת דִּיקָא שֶׁהֵם שְׁבַע פְּרוֹת טוֹבוֹת וְשְׁבַע פְּרוֹת רָעוֹת וְשִׁאֲכְלוּ הַפְּרוֹת הָרָעוֹת אֶת הַטוֹבוֹת וְלֹא נוֹדַע כִּי בָּאוּ אֶל קַרְבְּנָה שְׁכָל זֶה מוֹרָה שֶׁהִתְגַּבֵּר חֵס וְשָׁלוֹם הָרַע עַל הַטוֹב עַד שֶׁנִּשְׁכַּח הַטוֹב חֵס וְשָׁלוֹם בְּבַחֲיִנַת וְנִשְׁכַּח כָּל הַשְׁבַּע וְכוּי וְעַל כֵּן הָיָה חִלּוּמוֹ פְּרוֹת דִּיקָא כִּי שֶׁם עָקַר אַחֲזִיזַת פְּרַעַה שֶׁהוּא בַּחֲיִנַת כַּח הַמְדַמָּה בַּחֲיִנַת שְׂכָחָה שֶׁהִיא בַּחֲיִנַת פְּרָה כְּנִ"ל. אֲבָל הִתְקוֹן הָיָה עַל יְדֵי יוֹסֵף כִּי עַל יְדֵי שְׁפֹתֵר יוֹסֵף אֶת הַחִלּוֹם לְפְרַעַה וְנַעֲשֶׂה מְלֶדֶת וְקִבֶּץ אֶת כָּל אֹכֵל שְׁבַע שָׁנִים הַטוֹבוֹת שֶׁעַל יְדֵי זֶה שָׁבַר וּבִטֵּל אֶת הָרָעַב וְהִגְבִּיר הַטוֹב עַל הָרַע וְעַל יְדֵי קִדְשָׁתוֹ הִכְנִיעַ הַזְּהָמָא שֶׁל מְצָרִים וְעַל יְדֵי זֶה זָכוּ יִשְׂרָאֵל לְצִאת מִשָּׁם. כִּי עָקַר יְצִיאַת מְצָרִים הָיָה בְּכַח יוֹסֵף הַצְּדִיק כְּמוֹ שֶׁפְּתוּב וְיִקַּח מִשֶּׁה אֶת עֲצָמוֹת יוֹסֵף עִמּוֹ כְּמוֹ שֶׁאֵיתָא בְּזֵהָר הַקְּדוֹשׁ כִּי יוֹסֵף שֶׁהוּא בַּחֲיִנַת שְׁמִירַת הַזְכוֹרוֹן הוּא מְכַנְיַע בַּחֲיִנַת פְּרַעַה שֶׁהוּא בַּחֲיִנַת שְׂכָחָה וּמְבַרֵּר הַזְכוֹרוֹן מִן הַשְׂכָּחָה וְעַל כֵּן הוּא יוֹדֵעַ לְפֹתֵר הַחִלּוֹם שֶׁל הַפְּרוֹת וּלְהַכְנִיעַ וּלְבִטֵּל הַשְׂכָּחָה הַנֶּאֱחָז בָּהֶם שֶׁהֵם שְׁבַע שָׁנֵי הָרָעַב, כִּי הוּא מְגַבֵּר הַשְׁבַּע עַל הָרָעַב וּמְמַשִּׁיךְ כָּל הַהַשְׁפָּעוֹת וְהַבְּרָכוֹת עַל יְדֵי שְׁמִירַת הַזְכוֹרוֹן שֶׁמִּשָּׁם כָּל הַבְּרָכוֹת כְּנִ"ל. וְזֵהוּ בַּחֲיִנַת פְּרָה אֲדָמָה כִּי עַל יְדֵי שְׁשׁוּרְפִין אֶת הַפְּרָה אֲדָמָה שֶׁהִיא תִּקְוָה הַדִּין שֶׁשָּׁם עָקַר אַחֲזִיזַת הַשְׂכָּחָה כְּנִ"ל, עַל יְדֵי זֶה מְכַנְיַעוּ וּמְמַתִּיקִין אֶת בַּחֲיִנַת הַשְׂכָּחָה שֶׁהִיא סִטְרָא דְמוֹתָא בְּשִׁרְשׁוֹ וְעַל כֵּן אִפְרָה דִּיקָא מְטַהֵר מְטַמְּאֵת מֵת שֶׁהִיא בַּחֲיִנַת שְׂכָחָה שֶׁנִּמְשָׁךְ מִחֲטָא אֲדָם הָרֵאשׁוֹן מִחֲטָא הָעֶגְלָה. וּפְרָה מְטַהֵרַת מִזֶּה כִּי הַדִּין נִמְתַּק בְּשִׁרְשׁוֹ כְּנִ"ל וְאִזּוֹ נִתְבַּטְּלִין שְׁבַע פְּרוֹת הָרָעוֹת שֶׁהֵם בַּחֲיִנַת הָרַע בַּחֲיִנַת שְׂכָחָה. וְעַל כֵּן פְּרָה כָּל מַעֲשֵׂיָהּ שְׁבַע שְׁבַע שְׁבַע כְּמוֹ שֶׁאֲמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבָרְכָה כִּי לְהַכְנִיעַ וּלְבִטֵּל שְׁבַע פְּרוֹת הָרָעוֹת וּלְהַגְבִּיר שְׁבַע פְּרוֹת הַטוֹבוֹת שֶׁהֵם בַּחֲיִנַת יוֹסֵף הַצְּדִיק בַּחֲיִנַת זְכוֹרוֹן בַּחֲיִנַת בֵּן פְּרַת יוֹסֵף בַּחֲיִנַת אֲנִי קָל שְׂדֵי פְרָה וּרְבִיָּה שֶׁזֵּהוּ בַּחֲיִנַת זְכוֹרוֹן שֶׁעַל יְדֵי זֶה נִתְיַחַד צְדִיק וְכִנְסַת יִשְׂרָאֵל בְּבַחֲיִנַת נוֹטָה שְׁמִים כִּיִּרְעָה כְּנִ"ל:

אות יב

וְעַל כֵּן יוֹסֵף כְּשִׁפְרֵשׁ מֵאֲבִיו הָיָה עוֹסֵק בְּפִרְשַׁת עֲגֻלָּה עָרוּפָה כְּמוֹ שֶׁפְּתוּב וְיִרָא אֶת הָעֲגֻלוֹת כִּי הָרוּצַח הַמְּשִׁיךְ סִטְרָא דְמוֹתָא לְעוֹלָם בַּחֲיִנַת שְׂכָחָה עַל כֵּן צְרִיכִין לְהַבִּיא עֲגֻלָּה עָרוּפָה וְלִקַּץ אוֹתָהּ מִן הָעֶרְף שֶׁהוּא אוֹתִיוֹת פְּרַעַה לְהַכְנִיעַ הָעֶרְף שֶׁהוּא הַפֶּדֶת הַדְּעֵת שֶׁהוּא בַּחֲיִנַת שְׂכָחָה שֶׁהִיא פָּגָם וְהַפֶּדֶת הַדְּעֵת וְעַל כֵּן עוֹרְפִין עֲגֻלָּה דִּיקָא. הִינּוּ עַל פִּי הַנִּ"ל כִּי עָקַר הַשְׂכָּחָה

נֶאֱחָזֵת בְּבַחֲיִינַת בְּהִמְיֹוֹת וּבְבַחֲיִינַת שׁוֹר בְּיֹוֹתֵר שֶׁהוּא רֹאשׁ לְבַהֲמוֹת, וְהֶעֱגְלָה אֲשֶׁר עֲדִין לֹא לָמְדָה כָּלֵל בְּשׁוּם עֲבוּדָה שֶׁם כַּח הַבְּהִמְיֹוֹת עוֹד בְּתִקְוָה יוֹתֵר וְיֹוֹתֵר כִּי זֶה יָדוּעַ שֶׁעַל יְדֵי כָּל הָעֲבוּדוֹת שֶׁבְּנֵי אָדָם עוֹבְדִין עִם הַבְּהִמְיֹוֹת לְצָרְכָם עַל יְדֵי זֶה מְכַנְיְעִין כַּח הַבְּהִמְיֹוֹת וְעַל כֵּן הִם נֶעֱשִׂין רְגִילִין עִם בְּנֵי הָאָדָם וְיִכּוּלִים לְלַמֶּדְם עֲבוּדַת הָאָדָם שֶׁכָּל זֶה הוּא בַּחֲיִינַת הַכְּנַעַת הַבְּהִמְיֹוֹת קֶצֶת. אֲבָל הֶעֱגַל אֲשֶׁר עֲדִין לֹא לָמַד כָּלֵל, שֶׁם הַבְּהִמְיֹוֹת בְּיֹוֹתֵר וְיֹוֹתֵר וְזֶה שֶׁהוֹכִיחַ אֶת יִשְׂרָאֵל, בְּעֶגְלָה לֹא לָמַד וְעַל כֵּן עָשׂוּ הָעֲרָב רַב עֶגְלָה דִּיקָא כְּדֵי לְהַכְנִיעַ וּלְשַׁבֵּר תִּיקָה הַשְּׂכָחָה שֶׁהִיא סֵטְרָא דְמוֹתָא שְׁנַמְשָׁד עַל יְדֵי הָרוֹצֵחַ הַזֶּה שֶׁהִרְגָה אֶת זֶה הַחֲלָל הַנִּמְצָא. וְעַל כֵּן יוֹסֵף כִּשְׁפָרֵשׁ מֵאֲבִיו הִנְיָחוּ בְּפָרֶשֶׁת עֶגְלָה עָרוּפָה וְאַחַר כֵּן זָכָה לְגַדְלָה עַל יְדֵי הַחֲלוּם שֶׁל שִׁבְעַת הַפָּרוֹת שֶׁהֵם סוּד פָּרָה אֲדָמָה כְּנִ"ל, זֶה בַּחֲיִינַת תְּבוּאָה אֲמוֹ וְתִקְנַח עַל בְּנֵי כִּי פָּרָה מְכַפֵּר עַל חֵטָא הֶעֱגַל כִּי עַל יְדֵי כָּל הַמְצוֹת שֶׁל פָּרָה אֲדָמָה מְכַנְיְעִין וּמְבַטְלִין הַשְּׂכָחָה כְּנִ"ל וְנִתְבַּטְּלָה הַמִּיתָה שֶׁזָּהוּ בַּחֲיִינַת עָרִיפַת הֶעֱגְלָה שֶׁכָּל זֶה הוּא בַּחֲיִינַת :

הַכְּנַעַת וּבִטּוֹל פְּרָעָה שֶׁרָצָה לְהַגְבִּיר הַשְּׂכָחָה עַל יִשְׂרָאֵל חֵס וְשָׁלוֹם כְּנִ"ל שֶׁזָּהוּ כָּל גְּלוּת מְצָרִים וְכָלֵל כָּל הַגְּלוּת. כִּי עֵקֶר הַגְּלוּת הוּא גְּלוּת הַנֶּפֶשׁ דְּהִינּוּ מֵה שְׁרוּצִין לְהַתְגַּבֵּר עַל יְדֵי הַגְּלוּת לְהַרְחִיק אֶת יִשְׂרָאֵל חֵס וְשָׁלוֹם מֵעֲלָמָא דְאִתֵּי שֶׁזָּהוּ עֵקֶר הַגְּלוּת וְהַצָּרָה הַגְּדוֹלָה מְכַל הַצָּרוֹת כְּמַבְאָר בְּדַבְרֵי רַבֵּנוּ זְכוֹרֵנוּ לְבִרְכָה בְּמָקוֹם אַחֵר שֶׁזָּהוּ עֵקֶר צָרָתוֹ שֶׁל יִשְׂרָאֵל. וְהַתְקוּן עַל יְדֵי יוֹסֵף שֶׁעַל יָדוֹ נִמְשָׁד הַזְּכוּר כְּנִ"ל :

אות יג

וְעַל כֵּן קוֹרִין פְּרִשְׁת פָּרָה אַחַר פּוּרִים קִדְּם פְּסַח כִּי כָּל עֲנִין פּוּרִים וּפְסַח הוּא לְהַכְנִיעַ עֲמִלְק וּפְרָעָה שֶׁהֵם בַּחֲיִינַת פְּגָם הַזְּכוּר כִּי פְּרָעָה הוּא בַּחֲיִינַת כַּח הַמְדָמָה שְׁפוּגָם בְּזָכוּר וְעֲמִלְק גְּרוּעַ יוֹתֵר כִּי הוּא בַּחֲיִינַת הָרַע עִין בְּעֲצָמוֹ שֶׁהוּא עֵקֶר פְּגָם הַזְּכוּר וְכַמְבָאָר מְזָה בְּמָקוֹם אַחֵר (בְּהַלְכוֹת תְּלִמוּד תּוֹרָה עִין שֶׁם). וְעַל כֵּן מְלַחְמָה לְהִי בְּעֲמִלְק מְדוּרָה דוּר כִּי אֵינּוּ נִכְנַע לְגַמְרֵי כִּי אִם בְּדוּרוֹ שֶׁל מְשִׁיחַ שֶׁיָּבֹא בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ כִּי הָרַע עִין אֵי אֶפְשָׁר לְהַכְנִיעַ וּלְבַטֵּל כִּי אִם עַל יְדֵי מְלָכוֹת מְשִׁיחַ כְּמַבְאָר בְּהַתּוֹרָה הַנִּ"ל. וְעַל כֵּן צָרִיכִין לְזַכֵּר מַעֲשֵׂה עֲמִלְק וּלְבַלֵּי לְשַׁכַּח כִּי עֵקֶר הַכְּנַעַת הֵמֶן עֲמִלְק הוּא עַל יְדֵי הַזְּכוּר כְּנִ"ל וְזָהוּ בַּחֲיִינַת וְהַיָּמִים הָאֵלֶּה נִזְכָּרִים וְנֶעֱשִׂים וְכוּ' (אֶסְתֵּר ט) כְּנִ"ל. וְעַל כֵּן הֵמֶן הַפִּיל פּוּר שֶׁהוּא בַּחֲיִינַת שְׂכָחָה כְּמוֹבָא וּבִקְשׁ לְהַשְׁמִיד וְכוּ' לְהַגְבִּיר סֵטְרָא דְמוֹתָא חֵס וְשָׁלוֹם כִּי הוּא עֵקֶר זְהֻמַּת הַנְּחָשׁ בַּחֲיִינַת הֵמֶן הָעֵץ כְּמוֹ שֶׁאֲמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנוּ לְבִרְכָה. וְהִי יִתְבָּרַךְ הַפֶּר מַחֲשַׁבְתּוֹ וְהַשִּׁיב לוֹ גְּמוּלוֹ בְּרֹאשׁוֹ וְנִתְהַפֵּד מֵהַפֵּד אֶל הַפֵּד כִּי לֹא דִי שְׁלֹא פָּעַל

מחשבתו להשפיע את התורה ועלמא דאיתי חס ושלום אדרבא זכו ישראל
אז להגביר את הזכרון דקדשה יותר ויותר בבחינת קימו וקבלו שקבלו
אז את התורה מחדש שהוא בחינת זכרון דקדשה והימים האלה נזכרים
לעולם כמו שכתוב (שם) וזכרם לא יסוף ודרשו רבותינו זכרונם לברכה
שימי הפורים לא יבטלו לעולם כי נתגבר אז הזכרון דקדשה יותר ויותר
פנ"ל. ועל כן אחר פורים קורין פרשת פרה שהיא מטהרת מטמאת מת
שהיא בחינת שכחה שעל ידי זה יכולין לעשות הקרבן פסח ונגאלין
מפרעה ומצרים שהם גם כן בחינת פגם הזכרון פנ"ל:

כי המן הרשע רצה להתגבר בשעת שנה בסוף הגלות שהיא בחינת שנה
והוא סבר שבשעת שנה הסתלקות הדעת אז יש לו כח להגביר השכחה
חס ושלום ומחמת ששנה הוא אחד מששים במיתה פנ"ל. אבל הוא לא
ידע שישאל קדושים אדרבא בשעת שנה הם דבקים בעלמא דאיתי כי
הם מקדשים עצמן בשעת שנה גם כן כי קורין קריאת שמע קדם
ומפקידים רוחם בגדו ותברך ועל כן דיקא אז בשעת שנה בסוף הגלות
היה הארת מרדכי שהוא הארה גדולה מאד מאד שמאיר בשעת שנה
דיקא ועל ידי ההארה הגדולה הזאת דיקא הכניעו אותו כי ישראל
דבקים בשעת שנה דיקא בעלמא דאיתי כמבאר בהתורה הנ"ל:

הלכה ד בהלכות אמנין הלכה ד אות כב:

והלכה ה בהלכות פקדון הלכה ה:

חכירות וקבלנות א:

החוכר שנותן מכל השדה דבר קצוב כן וכך פורין לשנה, המקבל למחצה
לשליש

אות א

יש לרמז בזה על פי מה שכתב רבנו במאמר ויאמר בעז אל רות וכו' סימן
סה שיש שדה ושם גדלים אילנות ועשבים הינו נשמות. והם צריכים לבעל

השָׁדָה שְׁעוֹסֵק בְּתַקוּנָם בְּכָל תַּקוּנֵי הַשָּׁדָה עֵינָן שֶׁם הֵיטֵב. וְהַעֲקָר שְׁמִבִּיא
אוֹתָם אֶל הַתְּכָלִית שֶׁהוּא כְּלוּ טוֹב שֶׁעַל יְדֵי זֶה יְכוּלִים לְהַתְּפַלֵּל עֵינָן שֶׁם
הֵיטֵב:

וְזֶה הַצְּדִיק הַדּוֹר הָעוֹסֵק בְּתַקוּנֵי הַשָּׁדָה הַנִּי"ל הוּא בְּחִינַת מְקַבֵּל וְאָרִיס
שְׂיֹרֵד לְתוֹךְ שָׁדָה שֶׁל חֲבֵרוֹ כִּי ה' יִתְבָּרַךְ כְּבִיכּוֹל נִקְרָא חֲבֵרוֹ שֶׁל הַצְּדִיק
הָאֵמֶת כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב אֲכָלוּ רַעִים לְמַעַן אַחֵי וְרַעֵי וְכוּ' כִּי הַצְּדִיק הָאֵמֶת
שְׁעוֹסֵק בְּתַקוּנֵי הַשָּׁדָה שֶׁזֶהוּ תַקּוּן כָּל הָעוֹלָמוֹת הוּא נַעֲשֶׂה שְׂתָף לְהַקְדוּשׁ
בְּרוּךְ הוּא בְּמַעֲשֵׂה בְּרָאשִׁית וְעַל כֵּן נִקְרָא בְּחִינַת מְקַבֵּל שָׁדָה מִחֲבֵרוֹ, שָׁדָה
הַנִּי"ל וְעוֹסֵק בְּכָל תַּקוּנֵים שֶׁל הַשָּׁדָה הַנִּי"ל בְּחִרְיֻשָּׁה וְקִצְרָה זְרִיעָה וְנִטְיָעָה
וְלִנְכֵשׁ הָעֲשָׂבִים כִּי כָּל אֱלוֹ הַבְּחִינּוֹת נִמְצָאִים בְּבְחִינַת הַשָּׁדָה שֶׁל הַנְּשָׁמוֹת
הַנִּי"ל, וְלַפְעָמִים מְקַבְּלוּ בְּפִשְׁטוֹת שְׁנוֹתוֹן דָּרָךְ כָּלֵל כָּךְ וְכָךְ כּוֹרֵין לְשָׁנָה.
וְלַפְעָמִים לְמַחְצָה לְשָׁלִישׁ וְלַרְבִּיעַ, זֶה בְּחִינַת שִׁיר פְּשׁוּט כְּפּוֹל מְשַׁלֵּשׁ מְרַבֵּעַ
בְּחִינַת עֲשָׂרָה מֵינֵי נְגִינָה כִּי זֶה הַצְּדִיק בְּעַל הַשָּׁדָה הַנִּי"ל עוֹשֶׂה נְגוּנִים. וְזֶה
כָּלֵל וְעֲקָר תַּקוּנֵי הַשָּׁדָה בְּחִינַת שְׁלֵמוֹת הַתְּפִלָּה כִּי הוּא צָרִיךְ לְתַקְנָם
וְלְהַעֲלוֹתָם וְלִבְרָרָם מִמְּקוֹם שֶׁהֵם לְהִבְיָאֵם אֶל הַתְּכָלִית הַטּוֹב. וְזֶה בְּחִינַת
נְגוּנִים כְּמוֹבָא בְּדַבְרֵי רַבְּנוֹ זְכוּרֵנוּ לְבִרְכָה (סִימָן רַפּב) עַל פְּסוּק וְעוֹד מַעֲט
וְאִין רָשַׁע וְהַתְּבוֹנְנֵת עַל מְקוֹמוֹ וְאִינְנוּ, שֶׁהַצְּדִיק דָּן אֶת הַכֹּף לְכַף זְכוּת
וּמוֹצֵא זְכוּת אֲפֹלוּ בְּרָשַׁע גְּמוּר וְעַל יְדֵי זֶה מַעֲלֵהוּ לְכַף זְכוּת בְּאֵמֶת וּמִתְקַנּוֹ
וּמַחְזִירוֹ בְּתִשׁוּבָה וְעַל יְדֵי זֶה נַעֲשִׂין נְגוּנִים בְּבְחִינַת אֲזַמְרָה לְאַלְקֵי בְּעוֹדֵי
וְזֶה בְּחִינַת שְׁלִיחַ צְבוּר שֶׁהוּא מְלַקֵּט וּמְבָרֵר הַטּוֹב מִכָּל הַמִּתְפַּלְלִים וְכוּ'
עֵינָן שֶׁם הֵיטֵב. נִמְצָא שֶׁהַתַּקּוּן שֶׁמִּתְקַן אֶת הַנְּשָׁמוֹת וּמְבָרֵר וּמַעֲלֵם
וּמְקַבֵּץ הַנְּקֻדּוֹת טוֹבוֹת שֵׁישׁ בָּהֶם זֶה בְּחִינַת נְגוּנִים כְּנִי"ל וְכְּמִבְּאֵר שֶׁם
הֵיטֵב וְזֶה בְּחִינַת תַּקוּנֵי הַשָּׁדָה הַנִּי"ל כִּי תַקּוּן הַשָּׁדָה הוּא תַקּוּן הַנְּשָׁמוֹת
לְקַבֵּץ הַטּוֹב שְׁלֵהֶם וְלְהַעֲלוֹתָם אֶל הַקְּדוּשָׁה שֶׁזֶה בְּחִינַת נְגוּנִים כְּנִי"ל. וְזֶה
שֶׁכְּתוּב רַבְּנוֹ זְכוּרֵנוּ לְבִרְכָה שֶׁם שֶׁתַּקּוּן הַשָּׁדָה הִיא שְׁלֵמוֹת הַתְּפִלָּה. כִּי אֱלוֹ
הַנְּגוּנִים הֵם בְּחִינַת הַשְּׁלִיחַ צְבוּר שֶׁהוּא עוֹשֶׂה הַנְּגוּנִים הַנִּי"ל כְּנִי"ל וְהַשְּׁלִיחַ
צְבוּר הוּא שְׁלֵמוֹת הַתְּפִלָּה כִּי עֲקָר הַתְּפִלָּה עַל יְדֵי הַשְּׁלִיחַ צְבוּר וְזֶה בְּחִינַת
הַמְּנִין שֶׁצָּרִיךְ לְהִיּוֹת בְּעֲשָׂרָה וְאֵז הַשְּׁלִיחַ צְבוּר יוֹרֵד לַפְּנֵי הַתְּבָה וְאֵזִי הוּא
שְׁלֵמוֹת הַתְּפִלָּה. זֶה בְּחִינַת עֲשָׂרָה מֵינֵי נְגִינָה שֶׁנַּעֲשִׂין עַל יְדֵי מְנִין שֶׁל עֲשָׂרָה
הַמִּתְפַּלְלִין וְאֵז הֵם רְאוּיִים לְשְׁלִיחַ צְבוּר שֶׁהוּא מְקַבֵּץ הַטּוֹב וְעוֹשֶׂה
הַנְּגוּנִים כְּנִי"ל. וְזֶה בְּחִינַת הַמְּקַבֵּל לְמַחְצָה לְשָׁלִישׁ וְלַרְבִּיעַ וְהַחוּכָר מְקַבֵּל
בְּפִשְׁטוֹת בְּכָךְ וְכָךְ כּוֹרֵין זֶה בְּחִינַת שִׁיר פְּשׁוּט כְּפּוֹל מְשַׁלֵּשׁ מְרַבֵּעַ בְּחִינַת
נְגוּנִים הַנִּי"ל שְׁעוֹשֶׂה הַיּוֹרֵד לְתוֹךְ הַשָּׁדָה לְתַקְנָהּ שֶׁזֶה עֲקָר תַּקּוּן הַשָּׁדָה
כְּנִי"ל כִּי הוּא נוֹתֵן פְּרוֹת הַשָּׁדָה לְבַעַל הַשָּׁדָה יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ לְמַחְצָה לְשָׁלִישׁ
וְכוּ' כְּדָרָךְ הַמְּקַבֵּל דְּהֵינּוּ שֶׁמַּעֲלָה הַטּוֹב שֶׁבָּהֶם לְמַעֲלָה אֵלָיו יִתְבָּרַךְ כְּפִי
מֵה שֶׁיְכוּל לְבָרֵר לְפִי בְּחִינַת הַשָּׁדָה לְפַעְמִים מְחַצָּה אוֹ שְׁלִישׁ וְכוּ' וּמִזֶּה
נַעֲשִׂין נְגוּנִים וְשִׁירוֹת. בְּבְחִינַת שִׁיר פְּשׁוּט כְּפּוֹל וְכוּ' וְזֶה הַכֹּף כְּמִנְהַג
הַמְּדִינָה. כְּפִי מְנַהֵג וְהַנְּהַגָּה שְׁנוֹהֵגִין בְּמִדְיָנָה כִּי כְּפִי הַנְּהַגְתָּם בְּקֻדְשָׁה כֵּן
הוּא מְבָרֵר וּמַעֲלָה הַטּוֹב שֶׁבָּהֶם אִם רַב אוֹ מַעֲט כִּי לְפִי הַנְּהַגְתָּם וּקְדוּשַׁתָּם
כֵּן הוּא מַעֲלָה הַטּוֹב שֶׁבָּהֶם

אות ב

וְזֶה בְּחִינַת הַמְקַבֵּל אֶת הַשְּׂדֵה לְשָׁנִים מְעֻטוֹת לֹא יִזְרְעֶנָּה פְּשֵׁתָן וְאִין לוֹ בְּקוֹרַת שְׁקֵמָה כִּי מוּבָן מִדְּבַרֵי רַבֵּנוּ זְכוּרֵנוּ לְבָרְכָה שֶׁם שְׁיֵשׁ מְקַבְּלֵי הַשְּׂדֵה הַנִּי"ל שְׁאִינָם יְכוּלִים לְקַבֵּל אוֹתָהּ רַק לְשָׁנִים מְעֻטוֹת כִּי מְכַרְחִים לְהַסְתַּלֵּק מִחֻמַּת זֶה. אֲבָל יֵשׁ שְׂיִכוּלִים לְקַבֵּל אוֹתָהּ לְשָׁנִים מְרַבּוֹת מִחֻמַּת שְׁהִם גְּדוּלִים וּמְפֻלְגִים בְּמַעֲלָה עֲלִיוֹנָה וְנוֹרָאָה מְאֹד מְאֹד. וְזֶה שְׁאִין כְּחוֹ גְּדוּל כָּל כֶּף וְאִין יְכוּל לְקַבֵּל הַשְּׂדֵה וְלַעֲסֹק בְּתַקּוּנִים כִּי אִם שָׁנִים מְעֻטוֹת כְּנִי"ל עָלֵיו הַזְּהִירוּ שֶׁלֹּא יִזְרַע פְּשֵׁתָן. דְּהֵינּוּ שֶׁלֹּא יַעֲסֹק בְּתַקּוּנִים הָרְחוּקִים מְאֹד מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ וְהֵם מְכַנִּים בְּבְחִינַת פְּשֵׁתָן שֶׁהוּא בְּחִינַת גְּרוּעַ כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (בְּרֵאשִׁית ד) וַיָּבֵא קִין מִפְּרִי הָאֲדָמָה וְאִיתָא שֶׁהֵבִיא מִן הַגְּרוּעַ דְּהֵינּוּ פְּשֵׁתָן. גַּם אִיתָא בְּדְבַרֵי רַבֵּנוּ זְכוּרֵנוּ לְבָרְכָה (סִימָן לח) שֶׁפָּגַם קִין הוּא בְּחִינַת קֶץ כָּל בְּשָׂר שֶׁהוּא בְּחִינַת שְׁמַחְפֵּשׁ אַחַר חוּבוֹת בְּנֵי אָדָם וּמְחַזֵּר אַחַר הַגְּרִיעוּת שֶׁבָּהֶן. וְזֶה בְּחִינַת שֶׁהֵבִיא מִן הַגְּרוּעַ שֶׁמֵּבִיא לְמַעֲלָה הַגְּרִיעוּת וְהַחוּבוֹת שֶׁל בְּנֵי אָדָם. נִמְצָא שֶׁפְּשֵׁתָן שֶׁהוּא קָרִיב קִין הוּא בְּחִינַת חוּבוֹת וְגְרִיעוּת בְּנֵי אָדָם כִּי פְּשֵׁתָן הוּא בְּחִינַת גְּבוּרוֹת שֶׁמִּשָּׁם אֲחִיזַת הַסְטֵרָא אַחֲרָא כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב אִישׁ אֶחָד (גְּבֻרִיאֵל) לְבוּשׁ בְּדִים הוּא פְּשֵׁתָן. וְאוֹתָן הָרְחוּקִים וְהַגְּרוּעִים בְּיוֹתֵר שְׁהִם בְּחִינַת פְּשֵׁתָן אֲסוּר לַעֲסֹק בְּתַקּוּנֵם מִי שְׁאִין כְּחוֹ חֲזַק וְגְדוּל בְּיוֹתֵר וְאִין יְכוּל לְקַבֵּל הַשְּׂדֵה כִּי אִם לְשָׁנִים מְעֻטוֹת כִּי יוּכְלוּ לְהַזִּיק לוֹ מְאֹד כְּמוּבָן בְּדְבַרֵי רַבֵּנוּ זְכוּרֵנוּ לְבָרְכָה. וְזֶה אִין לוֹ בְּקוֹרַת שְׁקֵמָה הוּא גַם כֵּן דְּגִמְתָּם דְּהֵינּוּ שֶׁכֶּבֶר הַזְּקִינוּ בְּרִשְׁעָתָם וְנִתְעַבּוּ וְנִתְגַּשְׁמוּ בְּקוֹרַת שְׁקֵמָה כִּי הַיֵּצֵר הָרַע נִקְרָא בְּשֵׁם קוֹרָה כְּמוֹ שֶׁאֲמַרוּ, טַל קוֹרָה מִבֵּין עֵינֵיךָ וְהוּא בְּחִינַת קוֹרַת שְׁקֵמָה שֶׁהוּא אֵילָן זָקֵן בְּחִינַת מְלֶךְ זָקֵן וְכוּ' כִּי שְׁקֵמִים הֵם חֲלוּף אֲרָזִים כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב שְׁקֵמִים גִּדְעוּ וְאֲרָזִים נִחְלִיף. וְכֵמוֹ שֶׁכְּתוּב בְּשִׁלְמָה וַיִּתֵּן אֶת הַכֶּסֶף בִּירוּשָׁלַיִם כְּאֲבָנִים וְאֶת הָאֲרָזִים נָתַן כְּשְׁקֵמִים. נִמְצָא שֶׁשְׁקֵמִים הֵם גְּרוּעִים וְהֵם חֲלוּף אֲרָזִים וְעַל כֵּן הִתְנַא מְכַנֶּה אֶת הָרְחוּקִים בְּיוֹתֵר בְּבְחִינַת קוֹרַת שְׁקֵמָה. כִּי הַצַּדִּיק נִקְרָא אֲרָז כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב צַדִּיק כְּתִמָּר יִפְרַח כְּאֲרָז בְּלִבְנוֹן יִשְׁגָּה וְהָרְחוּקִים שְׁהִם הַפֶּךְ הַצַּדִּיק הֵם בְּחִינַת שְׁקֵמִים שְׁהִם הַפֶּךְ אֲרָזִים כְּנִי"ל. אֲבָל מִי שֶׁמְקַבֵּל הַשְּׂדֵה לְשָׁנִים מְרַבּוֹת יְכוּל לְזַרְעָה אֶפְלוּ פְּשֵׁתָן וְגַם יֵשׁ לוֹ בְּקוֹרַת שְׁקֵמָה דְּהֵינּוּ כְּשִׁפְחוּ אֲבִיר וְחֲזַק מְאֹד מְאֹד עַד שֶׁיְכוּל לְקַבֵּל אֶת הַשְּׂדֵה לְשָׁנִים מְרַבּוֹת דְּהֵינּוּ שֶׁיַּעֲסֹק בְּתַקּוּנֵי הַשְּׂדֵה וְאֵף עַל פִּי כֵן יֵאָרִיךְ יָמִים וְשָׁנִים עַל מְמַלְכָתוֹ, זֶה יְכוּל לַעֲסֹק אֶפְלוּ בְּפְשֵׁתָן וְאֶפְלוּ בְּהַזְקֵנִים בְּרִשְׁעָתָם כְּקוֹרַת שְׁקֵמָה שֶׁאֶפְלוּ אוֹתָן הָרְחוּקִים בְּיוֹתֵר וְנִזְקְנוּ בְּרִשְׁעָתָם, יְכוּל לְקַרְבָּם וּלְתַקְנָם מִחֻמַּת שֶׁכְּחוֹ גְּדוּל וְחֲזַק מְאֹד מְאֹד כְּנִי"ל:

אות ג

ושעור שנים מעטות הוא עד שבע שנים, על פי מה דאיתא במאמר פתח רבי שמעון ואמר עת לעשות לה' וכי' (סימן ס) שיש בני אדם שנופלים לבחינת שנה ואובדים פניהם דהינו שנסתלק המחין שלהם ויש שבעים פנים שהם בחינת שבעים שנים ויש שנופלו מפנים אחד או שנים או יותר. ומחזירין להם פנים שלהם על ידי ספורי מעשיות של שבעים שנים שהם בחינת בקרב שנים. אבל יש שנופלו מכל השבעים פנים שבעים שנים ואי אפשר להחזיר להם פניהם כי אם על ידי ספורי מעשיות של שנים קדמוניות עין שם היטב. יש לרמז שזה בחינת שני מיני מקבלים הנ"ל שיש מקבל השדה לשנים מעטות דהינו עד שבע שנים דהינו שהוא עוסק בתקוני השדה הנ"ל רק בבחינת שנים מעטות שהוא בחינת בקרב שנים ועל כן השעור שבע שנים, הוא בחינת כללות השבעים שנה שנקללן בזי"ן, והא בהא תליא שמחמת זה שאין עוסק כי אם בבחינת שנים מעטות דהינו בחינת בקרב שנים כנ"ל על כן באמת אינו מקבל את השדה כי אם לשנים מעטות כי מכרח להסתלק ואינו יכול להאריך ימים מרבים מאחר שלא הגיע לבחינת שנים מרבות שהם בחינת שנים קדמוניות כי שם אריכות הימים כי הם בחינת עתיק אריכות ימים כמו שמבאר שם במאמר הנ"ל:

ועל כן זה שאין יכול לעסק כי אם בבחינת שנים מעטות כנ"ל אסור לקרב הרחוקים ביותר כנ"ל דהינו שהם רחוקים מכל השבעים פנים והם בחינת פשתן כי פשתן מקלקל השדה עד שבע שנים רמז על כל השבעים פנים שבעים שנים שכלולים בזין כנ"ל, והם מקלקלים עד שבע שנים דהינו שהם מקלקלים ונופלים מכל השבעים פנים כנ"ל ואינם יכולים להתתקן כי אם לאחר שבע שנים דהינו למעלה מזין הינו למעלה משבעים שנים שבעים פנים הינו בחינת שנים קדמוניות שהם למעלה משבעים שנים כנ"ל והם בחינת שנים מרבות כנ"ל. ועל כן מי שמקבל השדה לשנים מרבות דהינו שיכול לעסק בתקוני השדה בבחינת שנים מרבות שהם בחינת שנים קדמוניות הוא יכול לזרע ולתקן אפלו בחינת פשתן כנ"ל. ודיקא בשנים הראשונות קדם שמגיע לשבע שנים אחרונים כמובא הדין בשלחן ערוך הינו שאינו יכול לעסק בתקונם כי אם בבחינת שנים הראשונות שהם בחינת שנים קדמוניות כנ"ל. ומחמת שהוא עוסק בבחינת שנים קדמוניות על כן גם באמת מקבל השדה לשנים מרבות ממש כי זוכה לאריכות ימים כי שם אריכות הימים בחינת עתיק כנ"ל:

וקין שהביא פשתן נאמר בו ויפלו פניו לשון רבים שנופלו כל פניו כנ"ל:

אות ד

ועל כן נקרא יורד כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה היורד לתוך שדה חברו. הינו בחינת שליח צבור שנקרא גם כן יורד כמו שאמרו היורד לפני התבה. והטעם כי הוא בחינת יורד ממש שצריך לירד לעמקי עמקים להעלות הטוב מכל הרחוקים כנ"ל שזה בחינת השליח צבור כנ"ל. וזה בחינת מקבל השדה שהוא בחינת שליח צבור שעושה נגונים כנ"ל. וזה שנקרא אריס ומקבל. כי זה הצדיק המפלג ביותר שיכול לעסק בתקוני השדה הנ"ל הוא בחינת משה כי העלה נפשות ישראל ממדרגה פחותה מאד מטמאת מצרים למדרגה נוראה מאד לקבלת התורה כי משה היה ענו מכל האדם והיה מוצא זכות בכל אחד מישראל והיה יכל להלביש התורה בספורי מעשיות של שנים קדמוניות הינו רב ספר בראשית שהם ספורי מעשיות של שנים קדמוניות. כי הדורות הראשונים היו ימיהם ארכים ביותר. ואיתא שזה מחמת שהיו ימיהם מבחינת שנים קדמוניות. ומשה רבנו עליו השלום ספר מעשיות שלהם בספר בראשית. שזה בחינת ספורי מעשיות של שנים קדמוניות. ועל כן זכה משה שלמדו ה' לתברך להיות שליח צבור, כמו שכתוב ויעבר ה' על פניו. ואמרו רבותינו זכרונם לברכה שנתעטף הקדוש ברוך הוא כשליח צבור ולמדו סדר תפלה. ועל כן היה יכל להמשיך בחינת פנים לישראל. כמו שמצינו כשרצה ה' לתברך לסלק בחינת הפנים על ידי פגם ישראל עמד משה בתפלה ופעל בקשתו. והמשיך הפנים כמו שכתוב פני ילכו וכו'. ועל כן זכה לקרון אור הפנים ודבר ה' אל משה פנים אל פנים על ידי שהיה ממשיך ומלביש את ישראל באור הפנים ועל ידי זה זכה לקבל התורה. כמו שאיתא בדברי רבנו זכרוננו לברכה (סימן יג) שעל ידי שמעלין נפשות ישראל על ידי זה זוכין לקבל את התורה בבחינת ולקח נפשות חכם בחינת עיר גבורים עלה חכם ויורד עז מבטחה עין שם. גם איתא שעל ידי תפלה שכולל נפשו עם נפשות רבים ומתפלל על ידי זה ממשיך תורה ושני הבחינות הם אחד, כי על ידי שמעלה נפשות ישראל דהינו שמעלה הטוב שבהם על ידי זה הוא שלמות התפלה בבחינת תפלות רבים שזה בחינת השליח צבור כנ"ל ועל ידי זה מקבל התורה כנ"ל ועל כן נקרא מקבל בחינת משה קבל תורה מסיני. וזה שנקרא אריס שזה בחינת משה שהתורה מארסה לו כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה על פסוק תורה צוה לנו משה מורשה אל תקרי מורשה אלא מארסה. ועל כן נקרא אריס כנ"ל:

על פי מה שמוּבא לְעִיל דְּבָרֵי רַבֵּנוּ זְכוּרֵנוּ לְבָרְכָה. שְׂבַחֲנִית שְׁלִיחַ צְבוּר הוּא שְׂמַעְלָה הַטּוֹב מִכָּל אֶחָד וְאֶחָד וְעוֹשֶׂה מִזֶּה נְגוּנִים וְעוֹמֵד וּמְתַפְּלֵל עִם כָּל הַטּוֹב עֵינָן שָׁם בְּדְבָרֵי רַבֵּנוּ זְכוּרֵנוּ לְבָרְכָה, עַל פִּי זֶה מְבַאֵר הַיֵּטֵב סֹדֵר הַתְּפִלָּה שֶׁבְּתַחֲלָה אוֹמְרִים סֹדֵר הַקְּרִבְנוֹת וּקְטָרֵת שְׁזָה לְבָרֵר וּלְהַעֲלוֹת הַטּוֹב מֵעַמְּקֵי הַקְּלָפוֹת כְּמַבְאֵר וְעַל יְדֵי זֶה שְׂמַעְלִין וּמְבַרְרִין הַנְּקֻדּוֹת טוֹבוֹת מִן הָרַע עַל יְדֵי זֶה נַעֲשִׂין נְגוּנִים וְזִמְרוֹת כְּנִ"ל. וְזֶה שְׂאוֹמְרִין תְּכַף אַחַר כֶּךָ פְּסוּקֵי דְזִמְרָה שֶׁהֵם בְּחִינַת הַזְּמִירוֹת וְנְגוּנִים שְׂנַעֲשִׂין עַל יְדֵי בְּרוּר הַנְּקֻדּוֹת טוֹבוֹת שֶׁהֵיוּ מִפְּזָרִים בְּתוֹךְ הָרַע כְּנִ"ל שְׁזָה בְּחִינַת אֲזִמְרָה לְאַלְקֵי בְּעוֹדֵי כְּנִ"ל בְּחִינַת פְּסוּקֵי דְזִמְרָה כְּנִ"ל. וְעַל כֵּן אוֹמְרִים בְּסוּפֵם שִׁירַת הַיָּם שֶׁהוּא שְׂבַח נוֹרָא מְאֹד וְנֶאֱמַר בְּדָרְךָ שִׁירָה כִּי זֶה אֲנוּ צְרִיכִין עֲתָה לֹאמַר שִׁירָה הֵינּוּ זְמִירוֹת וְשִׁירוֹת בְּחִינַת נְגוּנִים שְׂנַעֲשִׂין מִקְבוּץ וּבְרוּר הַטּוֹב כְּנִ"ל. וְעַל כֵּן בִּישְׁתַּבַּח שֶׁהוּא גִמְרָה וְסִיּוּם הַשִּׁירוֹת וְהַזְּמִירוֹת אִזְ צְרִיךְ הַשְּׁלִיחַ צְבוּר לִירֹד לְפָנֵי הַתְּבָה כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב בְּשִׁלְחֹן עֲרוּךְ אֲרַח חַיִּים שְׂעַקֵר שֶׁהַשְּׁלִיחַ צְבוּר יוֹרֵד לְפָנֵי הַתְּבָה הוּא מִן יִשְׁתַּבַּח כִּי אֲזִי הוּא הַזְּמִין שֶׁל הַשְּׁלִיחַ צְבוּר הֵינּוּ בְּגִמְרָה הַזְּמִירוֹת וְשִׁירוֹת אִזְ יוֹרֵד לְפָנֵי הַתְּבָה וּכְלָל כָּל הַזְּמִירוֹת וְהַנְּגוּנִים בִּישְׁתַּבַּח שֶׁהוּא סִיּוּם וְחִתִּימַת כָּל הַזְּמִירוֹת וְכוּלָל כָּלֵם בְּשִׁלְשׁ עֶשְׂרֵה מִיַּי זְמִירָה כִּי עַקֵר בְּחִינַת הַשְּׁלִיחַ צְבוּר בְּבְחִינַת הַנְּגוּנִים כְּנִ"ל וְעַל כֵּן הַמְּנַהֵג שֶׁהַשְּׁלִיחַ צְבוּר מֵתַחִיל לִנְגֹן בִּישְׁתַּבַּח. וְזֶה שְׂאֵמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוּרֵנוּ לְבָרְכָה שֶׁשִׁירַת הַיָּם נֶאֱמָרָה בְּסֹדֵר שְׁלִיחַ צְבוּר וְעוֹנִים כְּמוֹ שְׂאֵמְרוּ מִשֶּׁה אֵמַר אֲשִׁירָה וְהֵם עוֹנִים וְכוּי כִּי עַקֵר בְּחִינַת הַשְּׁלִיחַ צְבוּר בְּבְחִינַת שִׁירָה וְנְגוּן כְּנִ"ל, וְאִזְ סָמוּךְ לְשִׁירַת הַיָּם הַשְּׁלִיחַ צְבוּר יוֹרֵד לְפָנֵי הַתְּבָה וְאוֹמֵר יִשְׁתַּבַּח כְּנִ"ל. וְאַחַר כֶּךָ אוֹמְרִים קְרִיאַת שְׂמַע שֶׁהוּא בְּחִינַת כָּלוּ אֶחָד כָּלוּ טוֹב שְׁלֹזָה זֹכִיךְ עַל יְדֵי הַנְּגוּנִים וְהַזְּמִירוֹת דְּהֵינּוּ עַל יְדֵי שְׂמַקְבִּצִין וּמַעֲלִין הַטּוֹב מִהָרַע וּמְקַבְּצִין אוֹתוֹ וְעוֹשִׂין מִזֶּה נְגוּנִים כְּנִ"ל וְאִזְ הוּא בְּחִינַת כָּלוּ טוֹב כִּי הָרַע נִתְּבַטֵּל עַל יְדֵי שְׂבָרֵרוּ מִשָּׁם הַנִּיצוּצוֹת וְהַנְּקֻדּוֹת טוֹבוֹת וְנַעֲשֶׂה כָּלוּ טוֹב, עַל כֵּן אֲזִי אוֹמְרִים קְרִיאַת שְׂמַע בְּחִינַת ה' אֶחָד בְּחִינַת כָּלוּ טוֹב כָּלוּ אֶחָד כְּנִ"ל, אַחַר כֶּךָ עוֹמְדִין בְּתַפְּלָה כִּי עֲתָה אֲנוּ יְכוּלִין לְהַתְּפַלֵּל בְּשִׁלְמוֹת בְּתַכְלִית כִּי עַקֵר שְׁלֵמוֹת הַתְּפִלָּה עַל יְדֵי בְּחִינַת כָּלוּ אֶחָד כָּלוּ טוֹב כְּנִ"ל כְּמַבְאֵר הַיֵּטֵב כָּל זֶה בְּמֵאֱמָר וַיֹּאמֶר בְּעֹז הַיָּם. אַחַר כֶּךָ הַשְּׁלִיחַ צְבוּר חוֹזֵר הַתְּפִלָּה שְׁזָה בְּחִינַת שְׁלֵמוֹת הַתְּפִלָּה בְּבְחִינַת כָּלוּ אֶחָד וְטוֹב דְּהֵינּוּ כְּשֶׁעוֹמֵד בְּסוּף הַתְּפִלָּה עֲדִין הוּא בְּתַחֲלַת הַתְּבָה שֶׁל תַּחֲלַת הַתְּפִלָּה שְׁזָה בְּחִינַת חֲזָרַת הַשְּׁלִיחַ צְבוּר שְׂאֵמְרוּ שֶׁהַצְּבוּר גּוֹמְרִים וְעוֹמְדִים בְּסוּף הַתְּפִלָּה עֲדִין הוּא עוֹמֵד בְּתַחֲלַת הַתְּפִלָּה וְחוֹזֵר אוֹתָהּ כִּי כָלוּ אֶחָד כִּי הַשְּׁלִיחַ צְבוּר הוּא בְּחִינַת תַּכְלִית שְׁלֵמוֹת הַתְּפִלָּה בְּבְחִינַת כָּלוּ אֶחָד כָּלוּ טוֹב כְּנִ"ל, וּמַבְאֵר זֶה קִצֵּץ לְעִיל בְּהִלְכוֹת שְׁלִיחַ צְבוּר בְּשִׁלְחֹן עֲרוּךְ אֲרַח חַיִּים עֵינָן שָׁם :

וְזֶה שְׂאֵמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוּרֵנוּ לְבָרְכָה כָּל הָאוֹמֵר שִׁירַת הַיָּם בְּכּוֹנֵה מוֹחֲלִין לוֹ כָּל עוֹנוֹתָיו וְגַם אֵמְרוּ בְּשִׁירַת דְּבוּרָה שְׂעַל יְדֵי הַשִּׁירָה נִמְחְלוּ עוֹנוֹתֵיהֶם

כּי הַשִּׁירָה הוּא בְּחִינַת בְּרוּר וְקַבּוּץ הַטּוֹב בְּבַחֲיַנַת שִׁירוֹת וְנִגּוּנִים וְאַזִּי
נִתְבַּטַּל הָרַע שֶׁזֶה בְּחִינַת מַחֲלַת עֲוֹנוֹת :

אַמּוֹן כֵּן יְהִי רָצוֹן :

וְזֶה שֶׁהָיוּ הַלְוִיִּים מְנַצְּחִים בְּשִׁיר עַל הַדּוּכָן בְּשַׁעַת הַקְּרָבָנוֹת כִּי הָא בְּהָא
תִּלְיָא דְהֵינּוּ הִנְגּוּן נַעֲשֶׂה עַל יְדֵי בְרוּר הַטּוֹב מִן הָרַע שֶׁהוּא בְּחִינַת קְרָבָנוֹת
כַּנִּי"ל, וְזֶה בְּחִינַת סְמִיכַת פְּסוּקֵי דְזִמְרָה לְקְרָבָנוֹת כַּנִּי"ל :

וְזֶה בְּחִינַת רְנָה זוֹ תַּפְּלָה כִּי שְׁלֵמוֹת הַתַּפְּלָה בְּבַחֲיַנַת רְנָה וְנִגּוּנִים שֶׁזֶה
בְּחִינַת הַשְּׁלִיחַ צְבוּר כַּנִּי"ל :

וְזֶה בְּחִינַת שֶׁהָיוּ מְנַגְּנִין בְּשַׁעַת מַלְחָמָה וְעַל יְדֵי זֶה הָיוּ מְנַצְּחִים כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב
וּבַעַת הַחֲלוּ בְּרָנָה וַיִּתֵּן ה' וְכוּ' כִּי הָרְנָה וְהִנְגּוּן הוּא בְּחִינַת בְּרוּר הַטּוֹב מִן
הָרַע וְעַל יְדֵי זֶה הָרַע נוֹפֵל וְעַל כֵּן נוֹפְלִים הַשּׁוֹנְאִים עַל יְדֵי זֶה כִּי הֵם נֶאֱחָזִין
בְּהָרַע וְכִשְׁמִבְרָרִים הַטּוֹב מִשֵּׁם בְּבַחֲיַנַת נִגּוּן כַּנִּי"ל אֲזִי נוֹפְלִים וְזֶה בְּחִינַת
מֵה שֶׁכְּתוּב רַבְּנוּ זְכוּרֵנוּ לְבָרְכָה (סִימָן כז) שֶׁעַל יְדֵי שֶׁמְנַגְּנִין נִגּוּן שֶׁל הָאֵמָה
עַל יְדֵי זֶה הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא רוֹאֶה בְּצָרוּתֵינוּ וּמוֹשִׁיעַ לָנוּ כִּי הִנְגּוּן הוּא
בְּחִינַת בְּרוּר הַטּוֹב שֶׁעַל יְדֵי זֶה נוֹפֵל הָרַע וְעַל יְדֵי זֶה בָּא לָנוּ יְשׁוּעָה כַּנִּי"ל :

חכירות וקבלנות ב :

הַחוֹכֵר שָׂדֶה מִחֲבֵרוֹ וְאַכְלָה חֶגֶב אוֹ נִשְׁתַּדְּפָה אִם מִכַּת מְדִינָה הִיא מְנַכָּה
לוֹ מִחֲכוּרוֹ וְאִם לֹא הִיְתָה מִכַּת מְדִינָה אִין מְנַכָּה לֹא אֵף עַל פִּי שֶׁנִּשְׁתַּדְּפוּ כָּל
שְׂדוֹתָיו שֶׁל נוֹתֵן. אֲבָל אִם הִיְתָה מִכַּת מְדִינָה שְׂאֵז הַדִּין שֶׁמְנַכָּה לוֹ
מִחֲכוּרוֹ, אִם נִשְׁתַּדְּפוּ רַב שְׂדוֹתָיו שֶׁל חוֹכֵר אִין מְנַכָּה לוֹ מִחֲכוּרוֹ :

אות א

הַעֲנִין מֵה שֶׁתּוֹלִין הַלְקוֹתָא בְּחוֹכֵר יוֹתֵר מִבְּנוֹתָן כִּי בְּחוֹכֵר כְּשֶׁנִּשְׁתַּדְּפוּ רַב
שְׂדוֹתָיו אִין מְנַכָּה לוֹ אֵף עַל פִּי שֶׁהִיא מִכַּת מְדִינָה וְתוֹלִין הַלְקוֹתָא בְּחוֹכֵר

מה שאין כן בנותן שלעולם אין תולין בו אף על פי שנשתדפו כל שדותיו של נותן אף על פי כן אין מנפה לו אם לא היתה מפת מדינה :

הענין על פי המאמר המתחיל כי תצא למלחמה וכו' כתוב אחר וקדם צרתני (בספר לקוטי מוהר"ן תנינא סימן פב) זה בחינת פסדר ושללא פסדר, קדם הוא בחינת פסדר בחינת אלף בית פסדר ואחר הוא בחינת תשר"ק שללא פסדר, וזה בחינת אדם וחוה פסדר ושללא פסדר הויה במלוי אלפין גימטריא מ"ה אדם, וחוה היא בחינת מלכות פה ותורה שבעל פה קרינין לה וכו' כי המלכות נקרא דבור וכו' וכו'. נמצא זאת הבחינת מלכות חוה כשהיא מקשרת לאדם לבחינת מ"ה הינו להקדוש ברוך הוא אזי יש לה שלמות וחיות וכו'. ומי שמחלק בחינת חוה מלכות לעצמו שאומר אנא אמלך בזה הוא מחלק ומפריד אותה מהקדוש ברוך הוא אזי אינה בשלמות כי עקר חיותה מ"ה הינו השכל וכו'. ואזי הולך לו שללא פסדר כי הוא בתוך בחינת שללא פסדר הינו מלכות וכו'. וכשזאת הבחינת חוה היא מקשרת להאדם הינו להקדוש ברוך הוא אזי הולך לו פסדר כי באתר דאית דכר נוקבא לא אדפר תמן. נמצא כי בחינת חוה שללא פסדר נתבטלים על ידי האדם פסדר. ובחינת פסדר נקרא יו"ד שמלכות הנקרא דלת לית לה מגרמה כלום והקדוש ברוך הוא ממשיך לה חיות החכמה הנקרא יו"ד וזה יוד ואו דלת וכו' וזה כפיף יוד גימטריא כף וכו'. וכשרואה אדם שהולך לו שללא פסדר ידע שיש לו גדלות הינו אנא אמלך וכו' וכו' נעשה תשובה וכו'. והדרך תשובה שעשה משה הוא כד שמשוה קשר את עצמו אפלו עם הפחות שבפחותים כי יש בחינת אלקות אפלו בדיוטא התחתונה לקיים ומלכותו בכל משלה וכו' עין שם כל זה היטב :

אות ב

והכלל שכשמקשרין את מחשבתו בהקדוש ברוך הוא בשם הויה ברוך הוא בבחינת מ"ה אזי ממשיכין חיות מהקדוש ברוך הוא מבחינת פסדר לבחינת מלכות שהיא בחינת שללא פסדר ואזי באתר דאית דכר נוקבא לא אדפר תמן ואזי נתבטל בחינת שללא פסדר ונעשה הכל פסדר ואזי הולך להאדם הכל פסדר. אבל כשמפריד מחשבתו מהקדוש ברוך הוא ואין ממשיך חיות מהקדוש ברוך הוא מבחינת מ"ה מבחינת פסדר לבחינת מלכות בחינת שללא פסדר אזי בביכול נפרד בחינת מלכות שללא פסדר מהקדוש ברוך הוא מבחינת פסדר ואזי נעשה חס ושלום בחינת שללא פסדר ממש ואזי הולך להאדם שללא פסדר כי הוא בתוך בחינת שללא פסדר כנ"ל. ועקר הפגם על ידי גדלות שהוא עבודה זרה שזהו בחינת אנא אמלך דהינו שמפריד בחינת מלכות שללא פסדר מהקדוש ברוך הוא וכו' כנ"ל. וזה עקר עבודת האדם להמשיך חיות מהקדוש ברוך הוא לבחינת

מלכות שהוא בחינת הנהגת העולם כדי שיתקשר בחינת מלכות בהקדוש ברוך הוא ואז חוזר הכל כסדר כמבאר לעיל והבן שם היטב:

אות ג

וזה בחינת עבודת השדה כי השדה הוא בחינת מלכות בבחינת כי בשדה מצאה כמובא. וזה בחינת מלך לשדה נעבד. כי השדה היא בבחינת מלכות שהיא חנה בחינת שלא כסדר. ועקר עבודת השדה כדי להמשיך חיות מהקדוש ברוך הוא שהוא בחינת שמים כמו שכתוב ואתה תשמע השמים, לבחינת ארץ על ידי המטר שהיא בחינת החיות והשפע הנשפע משמים לארץ מאדם לחנה כי שמים וארץ הם בחינת אדם וחנה כידוע. וזהו עצם מעלת הגשמים כמובא בדברי רבותינו זכרונם לברכה כמו שכתוב אם בחקתי תלכו וכו' ונתתי גשמיכם בעתם וכו'. וכן להפך וסרתם ועבדתם אלהים אחרים וכו' ועצר את השמים ולא יהיה מטר וכו'. נמצא שהתורה תלאה השקר והענש בהמטר כי באמת המטר היורד משמים לארץ זה מרמוז על ההשפעה הנשפעת מבחינת אדם מ"ה דהינו מהקדוש ברוך הוא לבחינת מלכות כנ"ל. וזה עקר תקונו כל התורה והמצוות כידוע וכמו שמובא בזהר הקדוש שעקר המטר בא כשחוזרין אנפין באנפין כמו שאיתא בזהר במעשה כשבא לרבי שמעון עבור גשמים עין שם כי עקר המטר הוא כשבחינת אדם מ"ה כסדר משפיע לבחינת חנה וכו' ואז חוזר הכל כסדר ואז הוא בחינת אנפין באנפין ואז יורד שפע המטר משמים לארץ שהם בחינת אדם וחנה כנ"ל. ועל כן על ידי פגם עבודה זרה שעל ידי זה הוא בחינת הסתרת פנים, אזי מפריד השפע מהקדוש ברוך הוא לבחינת מלכות כי זה הוא בחינת ונרנן מפריד אלוף, הויה במלוי אלפין ואז ועצר את השמים ולא יהיה מטר כנ"ל:

אות ד

ועקר עבודת האדמה מה שצריכין לכמה טרחות ועבודות קשות לעבד את השדה, זה הוא מחמת חטא אדם הראשון שנתקלה האדמה עבורו כמו שכתוב בזאת אפה תאכל לחם וכו'. דהינו שצריכין כמה עבודות לעבד בשדה קדם שאוכלין לחם. כי עקר חטא אדם הראשון היה בבחינה הנ"ל

בבחינת נרְגוּן מִפְּרִיד אֱלוֹף וְכוּי פְּנִ"ל. כִּי אָדָם הָרָאוּן כְּפָר בְּעֶקֶר כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה וְהַפְּרִיד הַחַיּוֹת מִהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְבַחֲיוֹת מַלְכוּת. כִּי אָדָם נִקְרָא עַל שֵׁם אָדָם הָעֲלִיוֹן וְהָיָה לוֹ לַח לְהַמְשִׁיךְ חַיּוֹת הַנִּי"ל בְּחִינַת מִ"ה לְבַחֲיוֹת מַלְכוּת וְכוּי פְּנִ"ל וְעַל יְדֵי חֲטָאוֹ פָּגַם בְּזֶה וְעָשָׂה פְּרוּד כְּבִיכּוֹל. וְאִם הָיָה מִמְּשִׁיךְ הַחַיּוֹת בְּחִינַת מִ"ה לְבַחֲיוֹת חוּהַ מַלְכוּת הָיָה הַכֹּל כְּפִסְדֵר פְּנִ"ל. וְעַל יְדֵי חֲטָאוֹ שֶׁהַפְּרִיד הַחַיּוֹת כְּבִיכּוֹל מִבְּחִינַת מַלְכוּת עַל יְדֵי זֶה חוּזֵר הַכֹּל שְׁלֵא כְּפִסְדֵר וְעַל יְדֵי זֶה נִתְקַלְלָה הָאָדָמָה וְכָל הַדְּבָרִים נִתְקַלְלוּ כִּי הַכֹּל נַעֲשֶׂה בְּבַחֲיוֹת שְׁלֵא כְּפִסְדֵר מִחֲמַת שֶׁהַפְּרִיד הַחַיּוֹת מִבְּחִינַת כְּפִסְדֵר פְּנִ"ל. וְעֶקֶר הַקְּלָקוּל הָיָה בְּהָאָדָמָה כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב אַרוּרָה הָאָדָמָה וְכוּי כִּי הָאָדָמָה הִיא בְּחִינַת מַלְכוּת שְׁלֵא כְּפִסְדֵר פְּנִ"ל שְׁשֵׁם עֶקֶר הַפָּגַם פְּנִ"ל עַל יְדֵי שֶׁלֹא הִמְשִׁיךְ הַחַיּוֹת מִבְּחִינַת כְּפִסְדֵר לְבַחֲיוֹת שְׁלֵא כְּפִסְדֵר פְּנִ"ל, וּמִחֲמַת זֶה צְרִיכָה הַשְּׂדָה לְכַמָּה יִגְיַעוֹת וְעִבּוּדוֹת בְּחִינַת בְּזַעַת אַפָּךְ תֹּאכַל לֶחֶם פְּנִ"ל וְעַל יְדֵי אֱלוֹ הָעִבּוּדוֹת מוֹצִיאִין הָאָדָמָה מִקְּלָלָתָהּ כִּי עַל יְדֵי הָעִבּוּדוֹת שֶׁל הַשְּׂדָה מִתְקַנֵּין אֶת הַשְּׂדָה וְיוֹרֵד עָלֶיהָ מָטָר שֶׁהוּא בְּחִינַת שְׁפַע וְחַיּוֹת מִשְׁמַיִם לְאַרְצָךְ וְאָז חוּזֵר הַכֹּל כְּפִסְדֵר פְּנִ"ל:

אות ה

וְזֶה בְּחִינַת שְׁהַעֲתָ שֶׁהַתְּבוּאָה נִגְמַרְתָּ נִקְרָאתָ אָבִיב כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב שְׁמֹר אֶת חֹדֶשׁ הָאָבִיב וְכוּי. אָבִיב זֶה בְּחִינַת אִ"ב כְּפִסְדֵר כְּמוּבָא. כִּי בְּתִשְׁרֵי זוֹרְעִין תִּשְׁרֵי הוּא בְּחִינַת תִּשְׁרֵ"ק וְאָז הוּא עֲדִין קָדָם הַתְּקוּן שֶׁל הַשְּׂדָה וְאָז הוּא עֲדִין בְּבַחֲיוֹת שְׁלֵא כְּפִסְדֵר. וְאַחֵר כֶּךָ כָּל הָעִבּוּדוֹת וְהַתְּקוּנִין שְׁעוֹשִׂין בַּשְּׂדָה וְיוֹרְדִין עָלֶיהָ גְּשָׁמִים כָּל יְמוֹת הַגְּשָׁמִים וְעַל יְדֵי זֶה נִתְתַּקֵּן בְּחִינַת שְׁלֵא כְּפִסְדֵר וּמִקְּבֵל חַיּוֹת דְּהֵינּוּ שְׁפַע הַגְּשָׁמִים מִבְּחִינַת כְּפִסְדֵר. וְאָז בְּשַׁעַת גִּמְרַת הַתְּבוּאָה נִתְתַּקֵּן הַכֹּל וְחוּזֵר הַכֹּל כְּפִסְדֵר וְעַל כֵּן אָז הוּא בְּחִינַת אָבִיב כְּפִסְדֵר פְּנִ"ל. כִּי יֵשׁ כַּמָּה מִצְוֹת הַנְּהוּגוֹת בְּקִרְקַע מֵעַת הַחֲרִישָׁה וְהַזְרִיעָה עַד שֶׁנִּגְמַר וְנַעֲשֶׂה פֶת כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב בְּטוֹר אֲרַח חַיִּים סִימֹן קֶסֶז, וְעַל יְדֵי אֱלוֹ הַמִּצְוֹת מִתְקַנֵּין חֲטָא אָדָם הָרָאוּן שֶׁעֶקֶר הַפָּגַם הָיָה בְּבַחֲיוֹת הָאָדָמָה שֶׁהִיא בְּחִינַת מַלְכוּת פְּנִ"ל בְּחִינַת אַרוּרָה הָאָדָמָה וְכוּי וְעַל כֵּן הֵם יוֹ"ד מִצְוֹת כְּדֵי לְהַמְשִׁיךְ הַחַיּוֹת מִבְּחִינַת כְּפִסְדֵר שֶׁהִיא בְּחִינַת יוֹ"ד לְבַחֲיוֹת מַלְכוּת שֶׁהִיא בְּחִינַת הַשְּׂדָה כְּדֵי שֶׁיִּחְזֹר הַכֹּל כְּפִסְדֵר וְזֶה בְּחִינַת אֲרָץ נִתְנָה יְבוּלָה יְבָרְכֵנוּ אֱלֹקִים אֱלֹקֵינוּ כִּי בַעַת שְׁנִתְבַּשְׁלָה הַתְּבוּאָה בְּחִינַת אָבִיב כְּפִסְדֵר אָז נִתְבַּטְּלָה הַקְּלָלָה שֶׁל הָאָדָמָה שֶׁנִּמְשַׁכָּה מִבְּחִינַת שְׁלֵא כְּפִסְדֵר פְּנִ"ל וְאָז נִמְשַׁךְ בְּרִכָּה בְּחִינַת יְבָרְכֵנוּ אֱלֹקִים וְכוּי:

וְזֶה בְּחִינַת עֶשֶׂר תְּבוֹת שֶׁיֵּשׁ בְּבִרְכַת הַמוֹצִיא כְּנֶגֶד יוֹ"ד מִצְוֹת הַנְּהוּגוֹת בְּתְבוּאָה מֵעַת הַחֲרִישָׁה וְכוּי פְּנִ"ל כְּמִבְּאֵר שֵׁם בְּטוֹר וְשִׁלְחֹן עֲרוּךְ וְכוּי מוֹנָה

שם כִּמָּה פְּסוּקִים הַמְדַבְּרִים מִפְּרָנְסָה שְׁיֵשׁ בָּהֶם יוֹיֵד תְּבוּת כִּי עֶקֶר תִּקּוּן הַפֶּת הַיּוֹצֵא מֵהַקְּרָקַע עַל יְדֵי בְּחִינַת יוֹיֵד הַנִּי"ל שֶׁהוּא בְּחִינַת כְּסֻדְר כְּנִי"ל:

וְזֶה שְׁצָרִיכִין לְהִטְעִים ה' דְּהִימוּצִיא. כִּי הַמְּלָכוֹת הִיא בְּחִינַת דְּלִי"ת כְּנִי"ל וְכִשְׁמִמְשִׁיכִין לָהּ חֵיוֹת מֵהִיּוֹיֵד אֲזִי נַעֲשִׂית מֵה ד' ה' כְּמוֹ שְׁאִיתָא בְּזִהַר הַקְּדוּשׁ הַ דְּלִי"ת הֵוֹת וְכוּ' וְזֶה עֶקֶר הַתִּקּוּן שֶׁל הַתְּבוּאָה וְהַפֶּת הַיּוֹצֵא מֵהַשְּׂדֵה כְּנִי"ל עַל יְדֵי שְׁמֻקְבָּלִין חֵיוֹת מִבְּחִינַת כְּסֻדְר שֶׁהוּא בְּחִינַת יוֹיֵד. וְאֲזִי הַפֶּת וְהַתְּבוּאָה הַיּוֹצֵא מֵהַשְּׂדֵה שֶׁהִיא בְּחִינַת מְלָכוֹת שְׁלֵא כְּסֻדְר בְּחִינַת דְּלִי"ת בְּחִינַת דְּלָה וְעֵנְיָה שְׁנֵת־קִלְלָה עַל יְדֵי חֻטָּא אָדָם הָרֵאשׁוֹן וְכוּ' כְּנִי"ל, וְעַכְשָׁו חוֹזֵר וְנִמְשָׁךְ חֵיוֹת מִבְּחִינַת יוֹיֵד כְּסֻדְר וְאֲזִי נַעֲשֶׂה מֵה ד' ה' וְזֶה בְּחִינַת הַ דְּהִימוּצִיא וְאֲזִי נַעֲשֶׂה הַכֹּל כְּסֻדְר וְנִמְשָׁךְ עֲשִׂירוֹת וְשִׁפְעַ וּבְרָכָה גְדוּלָה בְּבִחִינַת וְהִרְיָקְתִי לָכֶם בְּרָכָה עַד בְּלִי דִי"י:

אות ו

וְזֶה בְּחִינַת תְּרוּמָה וּמַעֲשֵׂר שְׁנוֹתָנִין לַכֹּהֵן וּמִתְּנוּת עֲנִיִּים שְׁנוֹתָנִין הַכֹּל מִן הַתְּבוּאָה, הַכֹּל בְּשִׁבִיל תִּקּוּן הַנִּי"ל כְּדִי שְׁיִמְשָׁךְ הַחֵיוֹת מִבְּחִינַת כְּסֻדְר שֶׁהוּא בְּחִינַת מִי"ה בְּחִינַת יוֹד לְבִחִינַת שְׁלֵא כְּסֻדְר וְכוּ' כְּנִי"ל. וְזֶה בְּחִינַת תְּרוּמָה לַכֹּהֵן תְּרוּמָה דִּיקָא בְּחִינַת מִי"ה כִּי עַל יְדֵי הַתְּרוּמָה לַכֹּהֵן מְרִימִין הַתְּבוּאָה לְבִחִינַת מִי"ה וּמְקַבְּלִין מִשָּׁם חֵיוֹת כְּנִי"ל וְעַל כֵּן תְּרוּמָה גְדוּלָה אֵין לָהּ שְׁעוֹר כִּי בְּחִינַת מִי"ה אֵין שָׁם בְּחִינַת שְׁעוֹר כִּי הוּא בְּחִינַת מִי"ה. אָבֵל חֲכָמִים נִתְּנוּ בָּהּ שְׁעוֹר חֲכָמִים דִּיקָא כִּי הַחֲכָמִים הֵם בְּחִינַת תּוֹרָה שְׁבַעַל פֶּה בְּחִינַת מְלָכוֹת פֶּה וְתוֹרָה שְׁבַעַל פֶּה קָרִינִין לָהּ וְכִשְׁנִמְשָׁךְ הַחֵיוֹת מִבְּחִינַת מִי"ה כְּסֻדְר לְבִחִינַת מְלָכוֹת שְׁלֵא כְּסֻדְר נַעֲשֶׂה בָּהּ בְּחִינַת שְׁעוֹר בְּבִחִינַת אֵל תִּקְרִי מֵה אֵלָא מֵאָה כִּיזוּעַ וְכַמוּבָא בְּמָקוֹם אַחֵר, וְעַל כֵּן חֲכָמִים שֶׁהֵם בְּחִינַת תּוֹרָה שְׁבַעַל פֶּה בְּחִינַת מְלָכוֹת הֵם דִּיקָא נִתְּנוּ שְׁעוֹר לַתְּרוּמָה שֶׁהִיא בְּחִינַת מִי"ה כְּנִי"ל כִּי בְּחִינַת מִי"ה אֵין שִׁיזָה שָׁם שְׁעוֹר כִּי אִם עַל יְדֵי בְּחִינַת חֲכָמִים תּוֹרָה שְׁבַעַל פֶּה וְכַנִּי"ל. וְהַשְּׁעוֹר הוּא תְּרִי מִמֵּאָה וְאִיתָא כִּי תְּרִי מִמֵּאָה הֵם בְּחִינַת תִּפְאָרֶת וּמְלָכוֹת שֶׁהֵם בְּחִינַת אָדָם וְחִוָּה כִּיזוּעַ שֶׁהֵם בְּחִינַת תְּרִי מִמֵּאָה אֲדָנִים שְׁנַעֲשִׂין וְנִמְשָׁכִין מִבְּחִינַת מִי"ה לְמֵאָה בְּבִחִינַת אֵל תִּקְרִי מֵה אֵלָא מֵאָה כְּנִי"ל, וְזֶהוּ שְׁעוֹר תְּרוּמָה תְּרִי מִמֵּאָה כְּדִי לִיחַד וּלְקַשֵּׁר וּלְהַעֲלוֹת בְּחִינַת שְׁלֵא כְּסֻדְר וְכַסֻּדְר אָדָם וְחִוָּה וְכוּ' כְּנִי"ל שֶׁהֵם בְּחִינַת תְּרִי מִמֵּאָה כִּי עַל יְדֵם נַעֲשֶׂה בְּחִינַת מֵאָה מִבְּחִינַת מִי"ה עַל יְדֵי שְׁנִמְשָׁךְ הַחֵיוֹת מֵאָדָם לְחִוָּה מִבְּחִינַת מִי"ה לְבִחִינַת מְלָכוֹת וְאֲזִי נַעֲשֶׂה מִמֵּה מֵאָה כִּיזוּעַ כִּי מִי"ה הוּא בְּחִינַת יוֹד כְּנִי"ל וְכִשְׁנִמְשָׁךְ הַחֵיוֹת לְבִחִינַת מְלָכוֹת כְּנִי"ל אֲזִי נַעֲשִׂית גַּם כֵּן בְּבִחִינַת יוֹד כִּי וְאוֹ דְּלִי"ת שֶׁהוּא בְּחִינַת הַמְּשַׁכֵּת הַחֵיוֹת לְבִחִינַת מְלָכוֹת הוּא גַּם כֵּן בְּחִינַת יוֹד תִּתְאָה כִּיזוּעַ בְּחִינַת יוֹד בְּגִימָטְרִיא כֶּף הַמּוּבָא בַּמֵּאָמֵר הַנִּי"ל בְּחִינַת עֲשָׂרָה עֲשָׂרָה הַכֶּף

אות ז

וְעַל כֵּן נוֹתְנִין הַתְּרוּמָה לַכֹּהֵן כִּי הִכְהֵן הוּא בְּחִינַת חֶסֶד בְּחִינַת אַבְרָהָם בְּחִינַת בְּרָכָה שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת פְּסָדֵר שֶׁהוּא בְּחִינַת חֶסֶד בְּרָכָה. וְאַחַר כֵּן נוֹתְנִין מַעֲשֵׂר לַלֵּוִי, לֵוִי הוּא בְּחִינַת גְּבוּרוֹת וְדִינִים בְּחִינַת שְׁלֵא פְסָדֵר וְנוֹתְנִין לוֹ מַעֲשֵׂר בְּחִינַת יוֹד כְּדִי לְהַמְשִׁיךְ הַיּוֹד הַנִּי"ל לְבְּחִינַת שְׁלֵא פְסָדֵר שֶׁהוּא בְּחִינַת לֵוִי. וְאַחַר כֵּן חוֹזְרִין וְנוֹתְנִין תְּרוּמָה, מַעֲשֵׂר מִן הַמַּעֲשֵׂר לַכֹּהֵן כִּי כְּשֶׁמְקַבֵּל בְּחִינַת שְׁלֵא פְסָדֵר מִבְּחִינַת פְּסָדֵר שֶׁהוּא בְּחִינַת יוֹד אֲזִי חוֹזֵר וְנַעֲשֶׂה הַכֹּל פְּסָדֵר כִּי בְּאַתֵּר דְּאִית דְּכַר נּוֹקְבָא לֹא אֲדַכֵּר תַּמָּן כַּנִּי"ל. וְזֶהוּ בְּחִינַת שְׁחוֹזְרִין וְנוֹתְנִין תְּרוּמַת מַעֲשֵׂר לַכֹּהֵן כִּי חוֹזְרִין וּמְקַשְּׁרִין הַכֹּל לַכֹּהֵן בְּחִינַת פְּסָדֵר כְּדִי שְׂיִהְיֶה הַכֹּל פְּסָדֵר כִּי בְּאַתֵּר דְּאִית דְּכַר וְכוּי הִינּוּ כִּי כְּשֶׁבְּחִינַת מַלְכוּת שְׁלֵא פְסָדֵר הִינּוּ כְּלָלוֹת הָעוֹלָמוֹת מְקַבְּלִין חַיּוֹת מִהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מִבְּחִינַת מִ"ה הֵם חוֹזְרִים וּמִתְקַשְּׁרִים בּוֹ יִתְבַּרְךָ בְּבְּחִינַת פְּנִים בְּפְנִים וְאֲזִי נַעֲשֶׂה הַכֹּל פְּסָדֵר כַּנִּי"ל. וְזֶהוּ בְּחִינַת תְּרוּמַת מַעֲשֵׂר לַכֹּהֵן כִּי בְּתַחֲלָה מַעֲלִין הַכֹּל לְבְּחִינַת כֹּהֵן עַל יְדֵי הַתְּרוּמָה וְנִכְלָל הַכֹּל בְּבְּחִינַת פְּסָדֵר בְּבְּחִינַת כֹּהֵן וְאַחַר כֵּן מִמְּשִׁיכִין הַחַיּוֹת בְּבְּחִינַת יוֹד הַנִּי"ל גַּם לְמִטָּה לְבְּחִינַת הָעוֹלָמוֹת לְבְּחִינַת שְׁלֵא פְסָדֵר וְזֶהוּ בְּחִינַת מַעֲשֵׂר לַלֵּוִי. וְאַחַר כֵּן חוֹזְרִין וּמִתְקַשְּׁרִין לַכֹּהֵן לְבְּחִינַת פְּסָדֵר עַל יְדֵי תְּרוּמַת מַעֲשֵׂר אַחַד מֵמֵאָה כְּדִי שְׂבְּחִינַת שְׁלֵא פְסָדֵר יִהְיֶה תַּמִּיד מְקַשֵּׁר בְּבְּחִינַת פְּסָדֵר כְּדִי שְׂיִהְיֶה נַעֲשֶׂה הַכֹּל פְּסָדֵר כִּי בְּאַתֵּר דְּאִית דְּכַר וְכוּי כַּנִּי"ל:

אות ח

וְזֶה בְּחִינַת מִתְּנוּת עֲנִיִּים לְקַט שְׂכָחָה וּפְאָה שְׁנוֹתְנִין מִהַשְּׂדֶּה כִּי עֶקֶר הַהַשְּׂפָעָה שֶׁנִּשְׁפָּע מִבְּחִינַת פְּסָדֵר בְּחִינַת יוֹד לְבְּחִינַת מַלְכוּת וְכוּי הוּא עַל יְדֵי צְדָקָה כַּמּוּבָא בְּחִינַת צְדָק לְפָנָיו יְהִלְךָ בְּחִינַת פְּנִים בְּחִינַת קָדָם שֶׁהוּא בְּחִינַת פְּסָדֵר הִינּוּ עַל יְדֵי צְדָקָה מַעֲלִין אֶת הַמַּלְכוּת לְבְּחִינַת פְּסָדֵר בְּחִינַת פְּנִים וְנַעֲשֶׂה מְצַדֵּק אֶת צְדָקָה וְכוּי כַּנִּי"ל:

אות ט

וְזֶה בְּחִינַת מַה שְּׁאֲמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנוּם לְבָרְכָה שְׂאִין הַתְּבוּאָה נִקְבְּעַת לְמַעֲשָׂרוֹת עַד שְׂיִרְאָה פְּנֵי הַבַּיִת. כִּי צְרִיכִין לְבָרֵר וּלְהַעֲלוֹת הַתְּבוּאָה מִבְּחִינַת שְׂדֵה שְׂהוּא בְּחִינַת מַלְכוּת שְׂלֵא כְּסָדֵר לְבְּחִינַת בַּיִת שְׂהוּא דִּירַת אָדָם בְּחִינַת כְּסָדֵר. וְזֶה בְּחִינַת בַּיִת מִבְּרֵאשִׁית שְׂהוּא הַתְּחֵלַת הַתּוֹרָה שְׂהוּא בְּחִינַת אָדָם מִיַּה בְּחִינַת חֲכָמָה בְּבְחִינַת זֹאת הַתּוֹרָה אָדָם. וְעַל כֵּן כְּשֶׁהַתְּבוּאָה רוֹאָה פְּנֵי הַבַּיִת, פְּנֵי הַבַּיִת דִּיקָא בְּחִינַת פְּנִים בְּחִינַת קָדָם הַנִּי"ל שְׂהוּא בְּחִינַת פְּנִים, הֵינּוּ כְּשֶׁהַתְּבוּאָה נִכְנָסֶת מִשְׂדֵה לְבַיִת הֵינּוּ מִיַּד שְׂמֵת־חַיִל הַתְּקוּן שֶׁל הַתְּבוּאָה שְׂעוּלָה מִבְּחִינַת שְׂלֵא כְּסָדֵר לְבְּחִינַת כְּסָדֵר אַז נִקְבְּעַת לְתַרוּמָה וּמַעֲשָׂרוֹת כְּדִי לְגַמֵּר הַתְּקוּן וּלְהַמְשִׁיךְ הַחַיּוֹת מִבְּחִינַת כְּסָדֵר לְבְּחִינַת שְׂלֵא כְּסָדֵר וְכוּ' כְּנִי"ל:

אות י

נִמְצָא שְׂעֵקֶר עֲבוּדַת הַשְּׂדֵה הוּא כְּדִי לְבָרְרָה וּלְתַקְנָה לְהַמְשִׁיךְ לָהּ חַיּוֹת מִבְּחִינַת כְּסָדֵר, לְבְּחִינַת הַשְּׂדֵה שְׂהוּא בְּחִינַת שְׂלֵא כְּסָדֵר. וְעַל כֵּן כָּל תְּקוּנֵי הַשְּׂדֵה דְהֵינּוּ עֲבוּדַת הָאָדָמָה עַל פִּי הָרַב נַעֲשִׂית עַל יְדֵי מְקַבֵּל אוֹ חוֹכֵר. כִּי הַנּוֹתֵן, וְהַמְקַבֵּל אוֹ הַחוֹכֵר הֵם בְּחִינַת אָדָם וְחִוָּה שְׂהֵם בְּחִינַת נוֹתֵן וּמְקַבֵּל כְּפִדּוּעַ. וְכִשְׁהַנּוֹתֵן וְהַמְקַבֵּל אוֹ הַחוֹכֵר מִתְּנַהֲגִים כְּרֵאוּי שְׂהַנּוֹתֵן נוֹתֵן חֶלְקוֹ שֶׁל הַמְקַבֵּל בְּשִׁלְמוֹת וְהַמְקַבֵּל אֵינּוּ נוֹטֵל לְעַצְמוֹ כָּלוּם יוֹתֵר מִמָּה שְׂפִמְגִיעַ לוֹ עַל יְדֵי זֶה נַעֲשֶׂה בְּחִינַת תְּקוּן וְיַחּוּד הַנִּי"ל שְׂנִמְשָׁךְ הַהֲשַׁפְּעָה מֵאָדָם לְחִוָּה שְׂהֵם בְּחִינַת נוֹתֵן וּמְקַבֵּל כְּנִי"ל וְעַל יְדֵי זֶה נַעֲשֶׂה עֲבוּדַת הָאָדָמָה וְתְקוּן הַשְּׂדֵה בְּשִׁלְמוֹת כִּי עֵקֶר תְּקוּן הַשְּׂדֵה עַל יְדֵי זֶה כְּנִי"ל. כִּי כְּשֶׁהַנּוֹתֵן אֵינּוּ נוֹתֵן לְהַמְקַבֵּל חֶלְקוֹ בְּשִׁלְמוֹת בְּזֶה פּוֹגֵם לְמַטָּה וְכַבֵּיכּוֹל גַּם לְמַעְלָה אֵין נִשְׁפָּע הַחַיּוֹת בְּשִׁלְמוֹת מִבְּחִינַת נוֹתֵן לְבְּחִינַת מְקַבֵּל מֵאָדָם לְחִוָּה. וְכֵן כְּשֶׁהַמְקַבֵּל נוֹטֵל לְעַצְמוֹ יוֹתֵר מִהֵרֵאוּי זֶה בְּחִינַת מַה שְׂכַתּוּב בַּמֶּאֱמָר הַנִּי"ל הַפְּגָם שֶׁל מִי שְׂנוֹטֵל בְּחִינַת מַלְכוּת לְעַצְמוֹ שְׂאוּמֵר אֲנֵא אֶמְלִיךְ עַל יְדֵי זֶה הוֹלִיךְ לוֹ שְׂלֵא כְּסָדֵר וְזֶה בְּחִינַת הַמְקַבֵּל שְׂנוֹטֵל לְעַצְמוֹ מִהַשְּׂדֵה יוֹתֵר מִהֵרֵאוּי נִמְצָא שְׂנוֹטֵל בְּחִינַת מַלְכוּת לְעַצְמוֹ שְׂאוּמֵר אֲנֵא אֶמְלִיךְ עַל יְדֵי זֶה הוֹלִיךְ לוֹ שְׂלֵא כְּסָדֵר וְזֶה בְּחִינַת הַמְקַבֵּל שְׂנוֹטֵל לְעַצְמוֹ מִהַשְּׂדֵה יוֹתֵר מִהֵרֵאוּי נִמְצָא שְׂנוֹטֵל בְּחִינַת מַלְכוּת לְעַצְמוֹ וּבְאֵמַת צְרִיךְ לְקַשְּׂרָה לְבְּחִינַת אָדָם לְבְּחִינַת כְּסָדֵר כְּנִי"ל. וְכֵן לְמַטָּה צְרִיךְ לְמַסֵּר וּלְקַשֵּׁר הַכֹּל לְמִי שְׂשִׁיךְ

לו לבחינת נותן שהוא בחינת אדם פני"ל ולבלי לקבל לעצמו רק מה שמגיע לו לא יותר כדי שלא לפגם בבחינת מלכות על ידי שנוטל לעצמו יותר מהראוי שזהו בחינת אנא אמלך, שעל ידי זה נעשה שלא פסדר ממש פני"ל שאזי הולך לו שלא פסדר. אבל כשהנותן והמקבל מתנהגים כראוי וכו' פני"ל אזי נעשה תקון ויחוד הנ"ל בין בחינת אדם וחוה וכו' פני"ל ועל ידי זה עקר תקון השדה שהיא מלכות שלא פסדר שצריך לעבדה ולתקנה ולהמשיך לה החיות מבחינת פסדר וכו' פני"ל:

אות יא

וזה בחינת החלוק שבין הנותן והחוכר שבהנותן אין תולין הקלקול אף על פי שנשתדפו רב שדותיו (כי אם כשיש מפת מדינה) אבל בהחוכר תולין הקלקול כשנשתדפו רב שדותיו כי אז אף על פי שיש מפת מדינה שהדין נותן לנפות לו מחכורו אף על פי כן אין מנכה לו וכו' פני"ל. כי הנותן הוא מבחינת פסדר והחוכר הוא בבחינת שלא פסדר פני"ל וכל הקלקולים שבאים להשדה חס ושלוש הכל הוא מבחינת שלא פסדר פני"ל ועל כן לעולם תולין יותר הקלקלה במקבל דהינו בחוכר מבנותו כי עקר הקלקלה מבחינת שלא פסדר פני"ל:

אות יב

וזה בחינת ענין בלעם שהפך ה' הקללה לברכה כמו שכתוב ויהפך ה' אלקיך לך את הקללה לברכה כי אהבך ה' אלקיך. כי בלעם חשב לקלל את ישראל חס ושלוש על ידי חטא העגל כמו שכתוב וישת אל המדבר פניו כמו שפרש רש"י כי על ידי עבודה זרה מפרידין החיות הנמשך מבחינת פסדר מבחינת מ"ה ואזי הולך שלא פסדר ואזי תוכל הקללה חס ושלוש לחול כי עקר אחיזת הקללה שהוא דינים הוא על ידי בחינת שלא פסדר וזה בחינת הקללה שנתקללו מחטא אדם הראשון פני"ל. והכל תלוי בהדבור שהוא בחינת מלכות שלא פסדר שכל בחינת שלא פסדר נעשה על ידי שנפרד מבחינת פסדר על ידי חטא עבודה זרה בחינת נרנן מפריד אלוף פני"ל אזי יכולין להפך הדבור לקללה חס ושלוש. אבל ה' יתברך חמל על ישראל והפך הקללה לברכה כמו שכתוב ויהפך ה' וכו' ויהפך

דִּיקָא. כִּי בְרַחֲמֵי חֶמֶל עַל יִשְׂרָאֵל וְהָיָה מִמְּשִׁיךְ חַיּוֹת מִבְּחִינַת מִ"ה כְּסֻדָּר לְבַחֲיִנַת שְׁלֹא כְּסֻדָּר וְעַל יְדֵי זֶה נִתְהַפֵּךְ הַכֹּל כְּסֻדָּר בְּבַחֲיִנַת פְּנִים בְּפְנִים וְזֶהוּ וַיִּהְיֶה דִּיקָא שְׁנֵיתֵהֶפֶךְ בְּחִינַת שְׁלֹא כְּסֻדָּר שְׁמֵשׁ הַשְּׁתַלְשְׁלוֹת אַחֲזִיזַת הַקְלָלָה חֶסֶד וְשְׁלוֹם לְבַחֲיִנַת פְּנִים לְבַחֲיִנַת בְּרָכָה כְּנִ"ל. וְכֹל זֶה הָיָה עַל יְדֵי מוֹשֶׁה כִּי אֵיתָא שֶׁם בְּמֵאמֶר הַנִּ"ל שְׁמֹשֶׁה הָיָה יָכֹל לְקַשֵּׁר עֲצָמוֹ עִם הַפְּחוֹת שְׁבַפְחוֹתִים כִּי יֵשׁ בְּחִינַת אֱלֻקוֹת אֶפְלוֹ בְּדִיּוּטָא הַתַּחְתּוֹנָה וְכוּי' נִמְצָא שְׁעַל יְדֵי מוֹשֶׁה רַבְּנוּ עָלְיוֹ הַשְּׁלוֹם כֹּל יִשְׂרָאֵל הֵם סְמוּכִין תָּמִיד לֵה' יִתְבָּרַךְ וְאַפְלוֹ כְּשֶׁהֵם חוֹטְאִים חֶסֶד וְשְׁלוֹם אֵינּוּ מִסְתִּיר פְּנֵי מֵהֶם כִּי מוֹשֶׁה מְקַשֵּׁר לֵה' יִתְבָּרַךְ תָּמִיד כִּי הוּא מוֹצֵא אֱלֻקוֹת אֶפְלוֹ בְּהַקְלָל שְׁבַקְלִים וְעַל יְדֵי זֶה מְקַשְׁרוֹ לֵה' יִתְבָּרַךְ. וְכֹל זֶה פָּתַח מוֹשֶׁה דְרָךְ כְּבוֹשָׁה בְּאַרְבָּעִים יָמִים אַחְרוֹנִים שֶׁל קְבַלַת הַתּוֹרָה כְּמוֹבָא שֶׁם כִּי עַל יְדֵי הַתּוֹרָה הַקְדוּשָׁה שְׁהַמְשִׁיךְ מוֹשֶׁה לְיִשְׂרָאֵל עַל יְדֵי זֶה יִשְׂרָאֵל מְקַשְׁרִים לְעוֹלָם בּוֹ יִתְבָּרַךְ כִּי אֶפְלוֹ פּוֹשְׁעֵי יִשְׂרָאֵל מְלֵאִים מְצוֹת כְּרָמוֹן, וְתוֹרַת ה' תְּמִימָה מְשִׁיבַת נֶפֶשׁ מִדְרָכֵי מִיתָה לְדְרָכֵי חַיִּים כִּי הַתּוֹרָה מַחְכִּימַת פְּתִי. וְאַפְלוֹ מִי שֶׁנִּפְלַל לְמָקוֹם שֶׁנִּפְלַל וְהוּא רְחוּק מְאֹד מֵה' יִתְבָּרַךְ עַל יְדֵי מַעֲשָׂיו הַרְעִים אֵף עַל פִּי כֵן יָכוֹל לְהִתְקַרֵּב לֵה' יִתְבָּרַךְ בְּקַל עַל יְדֵי לְמוֹד הַתּוֹרָה הַקְדוּשָׁה כִּי הַתּוֹרָה הַקְדוּשָׁה יוֹרְדַת אֶפְלוֹ לְמִי שֶׁהוּא בְּעַמְקֵי הַקְּלָפוֹת בְּשֵׁאוֹל תַּחְתִּיּוֹת חֶסֶד וְשְׁלוֹם. וּמַעוֹרְרַת אוֹתוֹ וּמְקַרְבַת אוֹתוֹ לֵה' יִתְבָּרַךְ בְּבַחֲיִנַת אֲבָדוֹן וּמוֹת אֶמְרוּ בְּאַזְנֵינוּ שְׁמַעְנוּ שְׁמַעְנוּ, הֵינּוּ שְׁאַפְלוֹ מִי שֶׁהוּא בְּדִיּוּטָא הַתַּחְתּוֹנָה חֶסֶד וְשְׁלוֹם בְּמַדּוֹר הַקְּלָפוֹת שֶׁהֵם בְּחִינַת אֲבָדוֹן וּמוֹת גַּם הֵם שׁוֹמְעִים שְׁמַעְהָ שֶׁל הַתּוֹרָה שֶׁהִיא נוֹתֶנֶת לְפִתְאִים עֲרָמָה כִּי אוֹרִיתָא מְכַרְזַת תָּמִיד עַד מְתֵי פְתִיִים תֵּאָהָבוּ פְתִי וְכוּי' :

וְהַכֹּל שֶׁהַתּוֹרָה הַקְדוּשָׁה הִיא יוֹרְדַת אֶפְלוֹ בְּעַמְקֵי תְהוֹם לְעוֹרֵר אֶפְלוֹ אֵת הַפְּחוֹת שְׁבַפְחוֹתִים, לֵה' יִתְבָּרַךְ. וְעַל יְדֵי עֵסֶק הַתּוֹרָה יָכוֹלִין לְהִתְקַרֵּב לֵה' יִתְבָּרַךְ אֶפְלוֹ מְשֵׁאוֹל תַּחְתִּיּוֹת חֶסֶד וְשְׁלוֹם וּכְמוֹ שְׁאַמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבְרָכָה אֵין דְּבָרֵי תּוֹרָה מְקַבְּלִין טְמֵאָה וְעַל כֵּן אֶפְלוֹ הַזְּבִין וְהַמְצַרְעִים וְכוּי' עוֹסְקִין בַּתּוֹרָה וְכוּי' זֶה רָמַז שְׁאַפְלוֹ אֵלוֹ שֶׁהֵם בְּסִטְרָא דְּמִסְאַבוּתָא. גַּם הֵם צָרִיכִין לְעֵסֶק בַּתּוֹרָה כִּי הַתּוֹרָה תִּקְרַב גַּם אוֹתָם לֵה' יִתְבָּרַךְ כְּמוֹ שְׁכַתּוּב וְהַסְתַּרְתִּי פְנֵי וְכוּי' וְעַתָּה הַשִּׁירָה הַזֹּאת לְפָנָיו וְכוּי' כִּי לֹא תִשְׁכַּח מִפִּי זֶרְעוֹ. הֵינּוּ שְׁאַפְלוֹ כְּשִׁישְׂרָאֵל הֵם חוֹטְאִים חֶסֶד וְשְׁלוֹם וְעַל יְדֵי זֶה הֵיוּ מִתְרַחֲקִים מֵה' יִתְבָּרַךְ בְּבַחֲיִנַת הַסְתַּרְת פְּנִים חֶסֶד וְשְׁלוֹם אֲבָל הַתּוֹרָה תִּקְרַב אוֹתָם, אֶפְלוֹ בְּעַת שֶׁהֵם נְזוּפִים וּרְחוּקִים חֶסֶד וְשְׁלוֹם מְצַד מַעֲשֵׂיהֶם אֵף עַל פִּי כֵן הַתּוֹרָה תִּרְדַּע עִמָּהֶם לְמָקוֹם שֶׁהֵם שֶׁם וּמְקוֹם שֶׁהֵם תִּקְרַב אוֹתָם לֵה' יִתְבָּרַךְ וְתַחֲזִירָם בְּתִשׁוּבָה בְּבַחֲיִנַת וְעִנְתָה הַשִּׁירָה הַזֹּאת וְכוּי' כִּי לֹא תִשְׁכַּח וְכוּי'. וְזֶה שְׁכַתּוּב בְּהַתְהַלְכָךְ תִּנְחָה אוֹתָךְ בְּשִׁכְבָךְ תִּשְׁמֹר עָלֶיךָ וְכוּי' וְדָרְשׁוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבְרָכָה בְּשִׁכְבָךְ בְּקִבְרֵי הֵינּוּ אֶפְלוֹ כְּשֵׁאֲתָה שׁוֹכֵב בְּסִטְרָא דְּמוֹתָא חֶסֶד וְשְׁלוֹם גַּם אַז הַתּוֹרָה תִּשְׁמֹר עָלֶיךָ וְתִקְרַב אוֹתָךְ לֵה' יִתְבָּרַךְ כְּנִ"ל וְכַמְבָּאָר כֹּל זֶה הֵיטֵב בְּמֵאמֶר אֲנִי ה' הוּא שְׁמִי וְכוּי' (סִימָן יא) שְׁעַל יְדֵי דְבוּרֵי הַתּוֹרָה יָכוֹלִין לְצַאת מִמְדַּרְגָּה פְּחוֹתָה וּשְׁפִלָּה לְמַדְרַגָּה גְבוּהָ מְאֹד כִּי דְבוּרֵי הַתּוֹרָה מְאִירִין לוֹ כִּי הֵם בְּחִינַת 'צַפְרִיתָא דְּקֵאִי עַד קְרִסְלָה בְּמִיא' בְּבַחֲיִנַת וְתַגַּל מְרַגְלֵתִיו וְכוּי' וְרִישָׁה מְטִי וְכוּי' עֵין שֶׁם :

נמצא שמיום שזכינו בחמלת ה' לקבל את התורה על ידי משה רבנו עליו השלום מיום שהוא אין שום הרחקה לישראל מהקדוש ברוך הוא לעולם כי תמיד הם סמוכין לה' יתברך על ידי התורה שיוֹרֶדֶת ועולה עמָהם כְּנִי"ל וְזֶהוּ עֵקֶר נְתִינַת הַתּוֹרָה לְיִשְׂרָאֵל. כִּי גַם קִדְּם נְתִינַת הַתּוֹרָה הָיוּ הַצְּדִיקִים הַגְּדוֹלִים בְּמַעַלְה עוֹבְדִים ה' יתברך בְּמִדְרָגָה גְּבוּהָ מְאֹד כְּגוֹן הָאֲבוֹת וְכוּ' וְמָה שֶׁהָיָה הוּא שֶׁהָיָה וּבִוְדָאֵי גַם עֲכָשׁוּ יֵשׁ צְדִיקִים גְּדוֹלִים בְּמַעַלְה בְּכָל דּוֹר בְּחִינַת בְּנֵי עֲלִיָּה שֶׁאֵפְלוּ אִם לֹא נִתְּנָה תּוֹרָה הָיוּ גַם כֵּן יְכוּלִים לְהִתְקַרֵּב לַה' יתברך וּלְעַבְדוֹ בְּאֵמֶת וְעֵקֶר הַמַּעַלְה הַגְּדוֹלָה בְּיוֹתֵר שֶׁל נְתִינַת הַתּוֹרָה הוּא שֶׁעַל יְדֵי הַתּוֹרָה גַם הַפְּחוּתִים שֶׁבְּפְּחוּתִים יְכוּלִים לְהִתְקַרֵּב לַה' יתברך מִמָּקוֹם שֶׁהוּא כְּנִי"ל וְכָל יִשְׂרָאֵל זֹכִים לְהִתְקַרֵּב אֵלָיו עַל יְדֵי הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה. וְאֵף עַל פִּי שְׁבוּדָאֵי לְהַגְּדוֹלִים בְּמַעַלְה הוּא גַם כֵּן זְכוּת גְּדוֹל נְתִינַת הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה בְּבְחִינַת יִשְׁמַע חֲכָם וְיוֹסִיף לְקַח וְכוּ' אֵף עַל פִּי כֵן עֵקֶר הַחֲמֵלָה וְהַחֲסָד שֶׁל ה' יתברך אֲשֶׁר נָתַן אֶת הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה הוּא בְּבְחִינָה הַנִּי"ל שֶׁהַתּוֹרָה הִיא דָּרָךְ כְּבוֹשָׁה שֶׁעַל יָדָהּ יְכוּלִים לְהִתְקַרֵּב אֵפְלוּ הַפְּחוּתִים שֶׁבְּפְּחוּתִים מִמָּקוֹם שֶׁהוּא לַה' יתברך. וְעַל כֵּן עַל יְדֵי נְתִינַת הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה אֵין כַּח לְהַקְלִלָה חֵס וְשְׁלוֹם שֶׁתְּחוּל בְּיִשְׂרָאֵל אֵף עַל פִּי שֶׁחֲטָאוּ בְּעִבּוּדָה זָרָה וְהַפְּרִידוּ הַחִיּוֹת מֵאֲדָם לְחוּיָה לְבְחִינַת מַלְכוּת שֶׁהוּא בְּחִינַת שְׁלֵא כְּסֹדֵר שֶׁמִּשָּׁם הַשְׁתַּלְשְׁלוֹת אַחֲזִיזַת הַקְּלָלָה חֵס וְשְׁלוֹם כְּנִי"ל אֵף עַל פִּי כֵן הַתּוֹרָה מְקַשֶּׁרֶת אוֹתָם תָּמִיד לַה' יתברך כְּנִי"ל כִּי זֶהוּ בְּחִינַת הַדָּרָךְ כְּבוֹשָׁה שֶׁעָשָׂה מֹשֶׁה כְּנִי"ל. וּמֵאַחֵר שֶׁה' יתברך עִמָּהֶם תָּמִיד עַל יְדֵי הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה שֶׁהוּא אַחֲדוּתוֹ יתברך עַל כֵּן לְעוֹלָם אֵין כַּח בְּהַקְלִלָה לְחוּל עֲלֵיהֶם חֵס וְשְׁלוֹם. כִּי הַתּוֹרָה הִיא בְּחִינַת חֲכָמָה כִּי אוֹרִיתָא מַחְכְּמָה עֲלָאָה נִפְקַת הֵינּוּ בְּחִינַת מִי"ה כְּנִי"ל כִּי הַתּוֹרָה הִיא בְּחִינַת אָדָם בְּבְחִינַת זֹאת הַתּוֹרָה אָדָם בְּחִינַת אָדָם מִי"ה וְעַל יְדֵי הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה לְעוֹלָם נִשְׁפָּע הַחִיּוֹת מִבְּחִינַת מִי"ה כְּסֹדֵר לְבְחִינַת שְׁלֵא כְּסֹדֵר אֵף כְּשֶׁהֵם חוֹטְאִים לְפָנָיו כְּנִי"ל וְעַל כֵּן אֵין כַּח בְּהַקְלִלָה שֶׁתְּחוּל עֲלֵיהֶם חֵס וְשְׁלוֹם בְּשׁוּם אִפְּן כְּנִי"ל. וְזֶהוּ שֶׁאִמְרַ בְּלַעַם אַחֵר שֶׁשֶׁת אֶל הַמְּדַבֵּר פָּנָיו אָמַר מָה טָבוּ אֶהְלִיף יַעֲקֹב. מִי"ה דִּיקָא כִּי בִּרְכָם מַעֲיִן הַקְּלָלוֹת שֶׁרָצָה לְקַלְלָם כְּמוֹ שֶׁאִמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוּרִים לְבִרְכָה הֵינּוּ שֶׁאִמְרַ שֶׁבְּחִינַת מָה שֶׁמִּשָּׁם כָּל הַטּוֹב וְהַבְּרָכָה בְּחִינַת כְּסֹדֵר, לְעוֹלָם מִשְׁפִּיעַ בָּהֶם עַל יְדֵי אֶהְלִיף יַעֲקֹב הֵינּוּ עַל יְדֵי אֶהְלִים שְׁעוֹסְקִים בָּהֶם בְּתוֹרָה כִּי עַל יְדֵי זֶה לְעוֹלָם הֵם מְקַשְּׁרִים בּוֹ יתברך בְּבְחִינַת מִי"ה שֶׁהוּא בְּחִינַת הַתּוֹרָה וְעַל יְדֵי זֶה הֵם תָּמִיד בְּבְחִינַת כְּסֹדֵר כִּי בְּחִינַת שְׁלֵא כְּסֹדֵר נִתְּהַפֵּךְ לְבְחִינַת כְּסֹדֵר אֵפְלוּ כְּשֶׁהֵם בְּדִיוּטָא הַתְּחַתּוּנָה עַל יְדֵי הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה שֶׁהִיא בְּחִינַת מִי"ה כְּנִי"ל שֶׁעַל יְדֵי זֶה נִתְּהַפֵּךְ הַקְּלָלָה לְבִרְכָה נִתְּהַפֵּךְ דִּיקָא כְּנִי"ל. וְזֶה שֶׁאִמְרַ שֶׁם כְּנִחְלִים נָטִיו כְּאֶהְלִים נָטַע ה' כְּגִגּוֹת עָלֵי נֶהָר וְכוּ' כְּמוֹ שֶׁדָּרְשׁוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוּרִים לְבִרְכָה מָה נִחְלִים מַעֲלִין אֶת הָאָדָם מִטְּמָאָה לְטָהָרָה אֵף דְּבָרֵי תּוֹרָה מַעֲלִין אֶת הָאָדָם וְכוּ' הֵינּוּ כְּנִי"ל כִּי הַתּוֹרָה מְקַרְבֶּת אֶת הָאָדָם אֵפְלוּ מַעֲמָקֵי הַטְּמָאָה חֵס וְשְׁלוֹם וּמִטְּהָרַת אוֹתוֹ וּמְקַרְבֶּת אוֹתוֹ לַה' יתברך כְּנִי"ל. וְזֶהוּ כְּגִנַּת עָלֵי נֶהָר כִּי עַל יְדֵי הַתּוֹרָה הֵם לְעוֹלָם קְרוֹבִים אֵלָיו יתברך כְּנִי"ל וְאֵינָן נִפְסָקִין מִמֶּנּוּ יתברך לְעוֹלָם כְּמוֹ הֵנּוּ שֶׁהוּא אֵצֶל הַנֶּהָר שֶׁהֵמִים מִשְׁקִין אוֹתוֹ תָּמִיד וְאֵינָן נִפְסָקִים מִמֶּנּוּ לְעוֹלָם, כְּמוֹ כֵּן הֵם מְקַשְּׁרִים בּוֹ יתברך תָּמִיד עַל יְדֵי הַתּוֹרָה

וְתָמִיד נִמְשָׁךְ לָהֶם הַחַיּוֹת מִבְּחִינַת מִ"ה אָדָם שֶׁהוּא בְּחִינַת הַתּוֹרָה כְּנִ"ל :

אות יג

וְזֶה בְּחִינַת מַה שֶּׁפָּרַשׁ רַשִׁ"י עַל פְּסוּק וַיִּקַּם בַּלְעָם בִּבְקָר וּפָרַשׁ רַשִׁ"י רָשָׁע
כָּבֵד קִדְמָה אַבְרָהָם שֶׁנֶּאֱמַר וַיִּשְׁכַּם אַבְרָהָם בִּבְקָר. כִּי אַבְרָהָם הַשְּׂפִי
בִּבְקָר לְעַקֵּד אֶת יֶצְחָק בְּנוֹ וְהֶעֱקְדָה הוּא בְּחִינַת הַמִּתְקַת הַדִּינִים כִּי
אַבְרָהָם הוּא בְּחִינַת מַה כְּמוֹבָא בְּחִינַת חֹסֵד כְּסֵד כְּסֵד כְּנִ"ל וַיֶּחֱזַק הוּא בְּחִינַת
גְּבוּרֹת בְּחִינַת שְׁלֵא כְּסֵד וְאַבְרָהָם עַל יְדֵי הֶעֱקְדָה קָשֶׁר וְעַקֵּד אֶת בְּחִינַת
יֶחֱזַק בְּחִינַת שְׁלֵא כְּסֵד לְבַחֲבֵינַת אַבְרָהָם בְּחִינַת מַה כְּסֵד וְעַל יְדֵי זֶה
נִכְלָל שְׁלֵא כְּסֵד בְּבַחֲבֵינַת כְּסֵד כִּי נִכְלָל יֶחֱזַק בְּאַבְרָהָם עַל יְדֵי הֶעֱקְדָה.
וְזֹאת הֶעֱקְדָה עוֹמֶדֶת לְיִשְׂרָאֵל תָּמִיד לְכַפֵּר עֲלֵיהֶם בְּכָל עֵת שֶׁנִּתְרַחֲקוּ מֵה'
יְתִבְרַךְ חֵס וְשְׁלוֹם עַל יְדֵי חֲטָאֵיהֶם חֵס וְשְׁלוֹם. כִּי עַל יְדֵי בְּחִינַת הֶעֱקְדָה
נִמְתַּק בְּחִינַת שְׁלֵא כְּסֵד בְּחִינַת יֶחֱזַק וְנִכְלָל בְּכְסֵד וְעַל יְדֵי זֶה אֵין שׁוּם
דִּין שׁוֹרָה עַל יִשְׂרָאֵל חֵס וְשְׁלוֹם כְּנִ"ל, עַל יְדֵי שֶׁנִּמְשָׁךְ הַחַיּוֹת תָּמִיד
מִבְּחִינַת כְּסֵד מִ"ה בְּחִינַת אַבְרָהָם לְבַחֲבֵינַת יֶחֱזַק וְכוּ' כְּנִ"ל וְעַל כֵּן עַל יְדֵי
זֶה נִתְבַּטַּל וְנִתְהַפֵּךְ הַקְּלָלָה לְבִרְכָה כְּנִ"ל. וְזֶהוּ שֶׁפָּרַשׁ רַשִׁ"י רָשָׁע כָּבֵד
קִדְמָה אַבְרָהָם שֶׁנֶּאֱמַר וַיִּשְׁכַּם אַבְרָהָם וְכוּ' כִּי עַל יְדֵי הֶעֱקְדָה נִמְתַּק וְנִכְלָל
שְׁלֵא כְּסֵד בְּבַחֲבֵינַת כְּסֵד בְּבַחֲבֵינַת מִ"ה וְעַל יְדֵי זֶה נִמְשָׁכִין כָּל הַבְּרָכוֹת
לְיִשְׂרָאֵל לְעוֹלָם וָעֶד :

בְּרוּךְ ה' לְעוֹלָם, אָמֵן וְאָמֵן :

הַלְכָה ג בְּהַלְכוֹת שׁוֹכֵר הַלְכָה ג אֹת ד :

הַלְכָה ד בְּהַלְכוֹת אֲמִנִין הַלְכָה ד אֹת ל :

הַלְכָה ה בְּהַלְכוֹת פְּקֻדוֹן הַלְכָה ה אֹת מֵה :

שכירות פועלים א:

בְּיוֹמוֹ תִּתֵּן שְׂכָרוֹ וְכוּי' וְאֵלָיו הוּא נִשְׂא אֶת נַפְשׁוֹ. לֹא תִלִּין פְּעֻלַת שְׂכִיר אֲתָדָּךְ וְכוּי' :

אות א

עַל פִּי מַה שְׂמַבְאָר לְעֵיל בְּהִלְכוֹת אַמְנִין הִלְכָּה א שְׁכַל הַמְּלֹאכֹת וְהָאֲמָנוֹת הוּא בְּחִינַת תִּקּוּן וּבְרוּר שְׂצָרִיכִים בְּנֵי אָדָם הַתְּחַתּוֹנִים דִּיקָא לְהַשְׁלִים וּלְתַקֵּן מַעֲשֵׂה הַבּוֹרָא וְכוּי' עַל יְדֵי בְרוּר הַטּוֹב מִן הָרַע, כְּמַבְאָר שֶׁם שְׁזָה בְּחִינַת מִלְכָּה כְּפִי מַה שְׂשֻׁמְעָתִי מֵאֲדוֹנֵנוּ מוֹרְנוּ וְרַבְּנוּ נֵרוֹ זָאִיר, עֵין שָׁם :

וְעַל כֵּן אָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֹנָם לְבָרְכָה, גְּדוּלָּה מְלֹאכָה שְׁהַזְהִיר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עָלָיו לַעֲשׂוֹת מְלֹאכָה, כִּי הַמְּלֹאכָה הוּא דָּבָר גְּדוֹל וְתִקּוּן גְּדוֹל מְאֹד, כִּי מְבַרֵר הַטּוֹב וּמְשַׁלֵּם פְּעֻלַת הַבּוֹרָא יְתַבְּרָךְ שְׁמוֹ שֶׁלֹּא הָיָה לָהּ שְׁלֵמוֹת כִּי אִם עֲתָה עַל יְדוֹ. וְזֶה בְּחִינַת שְׁשֵׁת יָמִים תַּעֲשֶׂה מְלֹאכְתֶּךָ וּבֵיּוֹם הַשְּׁבִיעִי שֶׁבֶת וְכוּי', כִּי שְׁשֵׁת יָמִים עָשָׂה ה' וְכוּי'. וְהַקְּשׁוּ הַמְּפָרְשִׁים, לָמָּה לוֹ לְכַתֵּב שְׁשֵׁת יָמִים תַּעֲשֶׂה מְלֹאכָה, הֲלֹא עֶקֶר הַמְּצוּהָ הוּא רַק לְשִׁבּוֹת בְּשֶׁבֶת?! אֵךְ בְּאֲמַת הַתּוֹרָה מְזַהֶרֶת שְׁהָאָדָם יַעֲסֹק בְּמְלֹאכָה בְּשֶׁשֶׁת יָמֵי הַמַּעֲשֶׂה, כִּי הוּא תִקּוּן וּשְׁלֵמוֹת פְּעֻלָּתוֹ יְתַבְּרָךְ. וְזֶה, כִּי שְׁשֵׁת יָמִים עָשָׂה ה' וְכוּי'. וְעַל כֵּן גַּם אֲנוּ מְזַהֲרִין לַעֲסֹק בְּמְלֹאכָה וְאֲמָנוֹת בְּשֶׁשֶׁת יָמֵי הַמַּעֲשֶׂה כְּדֵי לְהַשְׁלִים וּלְמַלְאוֹת מַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית אֲשֶׁר עָשָׂה ה' בְּשֶׁשֶׁת יָמֵי בְּרֵאשִׁית שְׁאִין לָהֶם שְׁלֵמוֹת גְּמוּרָה כִּי אִם עַל יְדֵי בְּחִינַת שְׁשֵׁת יָמִים תַּעֲשֶׂה מְלֹאכָה, דְּהֵינּוּ עַל יְדֵי מְלֹאכֹת וְאֲמָנוֹת הַתְּחַתּוֹנִים כְּנִ"ל. וְזֶה שְׁשֵׁת יָמִים תַּעֲשֶׂה מְלֹאכְתֶּךָ וּבֵיּוֹם הַשְּׁבִיעִי שֶׁבֶת, כִּי מְזַהֵר נַעֲשֶׂה בְּחִינַת שֶׁבֶת, כִּי שֶׁבֶת הוּא שְׁבִיתָה שְׁאִין בְּרוּר אֵז, כִּי שֶׁבֶת הוּא בְּחִינַת כָּלוּ טוֹב וְהַשְּׁבֶת נַעֲשֶׂה עַל יְדֵי שְׁשֵׁת הַיָּמִים דִּיקָא, בְּבְּחִינַת (ע"א דף ג) מִי שֶׁטָּרַח בְּעֶרְבַּ שֶׁבֶת יֹאכַל בְּשֶׁבֶת, בְּבְּחִינַת הַיּוֹם לַעֲשׂוֹתָם וּלְמַחֵר לְקַבֵּל שְׂכָרָם שֶׁהוּא יוֹם שְׁכָלוֹ שֶׁבֶת, כִּי עַל יְדֵי עֲשִׂית מְלֹאכָה שְׁבִישֶׁשֶׁת יָמִים עַל יְדֵי זֶה מְבַרְרִין וּמְקַבְּצִין הַטּוֹב מִהָרַע וְאֵזִי נַעֲשֶׂה שֶׁבֶת שֶׁהוּא בְּחִינַת כָּלוּ טוֹב, כִּי כָּבֵר נַעֲשֶׂה בְּחִינַת שְׁבִיתָה בְּחִינַת כָּלוּ טוֹב עַל יְדֵי שְׁנֵת־בְּרוּר הַטּוֹב מִן הָרַע בְּשֶׁשֶׁת יָמִים. כִּי מִתְחַלְּקָה הָיָה מְעַרְב טוֹב וְרַע וְעַל יְדֵי הַבְּרוּר שְׁבִישֶׁשֶׁת יָמֵי הַמַּעֲשֶׂה נַעֲשֶׂה בְּחִינַת כָּלוּ טוֹב שְׁזָה בְּחִינַת שֶׁבֶת כְּנִ"ל. וְעַל כֵּן הַהוֹלֵךְ בְּמִדְּבַר מוֹנֵה שְׁשֵׁה יָמִים וְעוֹשֶׂה שֶׁבֶת בֵּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי, כִּי הַשְּׁבֶת הוּא תְּמִיד לְאַחַר שְׁשֵׁת יָמֵי הַמַּעֲשֶׂה, כִּי עַל יְדֵי הַבְּרוּר שְׁבִישֶׁשֶׁת יָמֵי הַמַּעֲשֶׂה נַעֲשֶׂה בְּחִינַת שֶׁבֶת כְּנִ"ל :

אות ב

נמצא שהמלאכה היא בחינת ברור הטוב ועל כן הוא בבחינת נגונים, כי הנגון הוא בחינת ברור הטוב, בחינת ונגן בידו וטוב לך כנ"ל. וזה בחינת (תהלים קכח) יגיע כפיך כי תאכל אשריך וטוב לך. 'וטוב לך' דיקא, כי הוא בחינת ברור הטוב כנ"ל:

וזה בחינת הוא היה אבי כל תפש פנור ועוגב וצלה גם הוא ילדה את תובל קין לטש כל חרש נחשת וברזל. כי הם בחינה אחת ועל כן הם סמוכים זה לזה, כי כל חרש אמן הוא בבחינת נגונים בבחינת מנגן בכנור בחינת ונגן בידו וטוב לך כנ"ל וכמבאר היטב במאמר ויהי מקץ, עין שם (סימן נד). וזה שנוהגין בעלי מלאכות לנגן בשעה שעוסקין במלאכתם, כי המלאכה הוא בבחינת נגונים כנ"ל:

וזה בחינת (משלי כה) הגו סיגים מכסף ויצא לצרף כלי הגו רשע לפני מלך ויכון בצדק וכו'. כי ברור הכסף מהסיגים לעשות כלי הוא בחינת הכנעת הרשעות על ידי בחינת ברור הטוב מהם בבחינת נגונים כנ"ל בבחינת ועוד מעט ואין רשע וכו' כנ"ל בהלכות מקבל את השדה, עין שם:

אות ג

ועל כן הזהירה תורה לתת שכר פעלתו ביומו, כי אלו הניצוצות והנקודות טובות שמברר הפועל על ידי מלאכתו כנ"ל הם נתקבצין בתוך הממון שמשתכר על ידי פעלתו, כי כל טוב וכל ניצוצות הקדושות הם בתוך הממון, כמובא בדברי רבנו גרו זאיר. וזהו הממון שהפועל נוטל בעד פעלתו שהוא בחינת הניצוצות שברר והם מתקבצים בתוך הממון ועל כן משתכר ממון על ידי פעלתו כנ"ל. והממון הוא שלמות נפשו, כי הנפש שרשה בעשירות, כמו שכתב רבנו גרו זאיר (סימן סט), הינו שעל ידי מלאכתו שעבד על ידי זה הוא מברר ומלקט ומקבץ ניצוצות שהם חלקי נפשו שהיו מפזרים שם ועל ידי שתקן וקבץ אותם על ידי מלאכתו על ידי זה זוכה בהממון שמשתכר ששם מקבץ כל הטוב ואזי מקבל הממון ומשלים נפשו כנ"ל. ועל כן צריך לתת שכרו ביומו. כי כל הברורים והתקונים הוא לפי היום ולפי השעה, כמובא בתחלת המאמר ויהי מקץ (סימן נד) ועל כן זה שעבד אצלו בזה היום וזכה בממון על ידי שברר וקבץ ניצוצות חלקי נפשו כנ"ל ואלו הניצוצות שברר הם לפי אותו היום על כן צריך לתת שכר פעלתו ביומו כדי להשלים נפשו בזה היום, כי זה התקון והברור שיצא לאותו היום דיקא כנ"ל. ועל כן עקר הקפידא ביום הראשון

וְתִכְּף שְׁעֵבֶר הַיּוֹם הַרְאִישׁוֹן אוֹ לַיְלָה הַרְאִישׁוֹנָה שׁוּב אֵינּוּ עוֹבֵר, כִּי זֶה עֶקֶר הַאֲזַהְרָה מֵאַחַר שְׁבִיר וְקִבְּץ הַטּוֹב בְּזֶה הַיּוֹם עַל כֵּן צָרִיךְ לְהַשְׁלִים נַפְשׁוֹ בְּאוֹתוֹ הַיּוֹם עַל יְדֵי שְׂכָר הַפְּעֵלָה כְּנִי"ל, כִּי הַבְּרוּר הוּא לְפִי הַיּוֹם כְּנִי"ל וְכִשְׂיִתֵּן לוֹ שְׂכָר פְּעֻלָּתוֹ בְּיוֹם אַחֵר לֹא יִשְׁלַם נַפְשׁוֹ, כִּי הַשְּׁלֵמוֹת לְפִי אוֹתוֹ הַיּוֹם שְׁעֵבֶד בּוֹ כְּנִי"ל. וְעַל כֵּן אַחֵר שְׁעֵבֶר יוֹם הַרְאִישׁוֹן שׁוּב אֵינּוּ עוֹבֵר וְעַל כֵּן הַשְּׁעוּר הוּא עוֹנָה אַחַת, דְּהֵינּוּ אוֹ יוֹם אוֹ לַיְלָה, דְּהֵינּוּ אִם כָּלָה שְׂכִירְתוֹ בְּיוֹם אוֹ בְּסוּף הַלַּיְלָה שֶׁהוּא הַתְּחִלַּת הַיּוֹם יֵשׁ לוֹ זְמַן כָּל הַיּוֹם. וְכֵן אִם כָּלָה שְׂכִירְתוֹ בְּלַיְלָה אוֹ בְּסוּף הַיּוֹם שֶׁהוּא תְּחִלַּת הַלַּיְלָה יֵשׁ לוֹ זְמַן כָּל הַלַּיְלָה, כִּי הַיּוֹם וְהַלַּיְלָה בְּהֵם הַעוֹנוֹת מְשֻׁתָּנוֹת, כְּמוֹ שְׂאוּמְרִים, בְּתַבּוּנָה מְשֻׁנָּה עֵתִים וּמְחֻלִּיף אֶת הַזְּמַנִּים. וְעַל כֵּן הַיּוֹם אוֹ הַלַּיְלָה נִקְרָאִים בְּלִשׁוֹן הַפּוֹסְקִים עוֹנָה, כִּי כָּל אֶחָד זְמַן וְעוֹנָה מֵיַחַד כְּנִי"ל, כִּי הַיּוֹם הוּא בְּחִינָה שְׂאֵז נִמְשָׁךְ נַפְשׁוֹ וּמְחִין חֲדָשִׁים וּבְלַיְלָה לְהַפְּךְ שְׂאֵז מְעַלִּין הַנְּפֻשׁוֹת נִמְצָא שְׂכָל אֶחָד מְשֻׁנָּה זְמַנוֹ מִחֻבְרוֹ וְעַל כֵּן צָרִיךְ לְתַת שְׂכָרוֹ בְּזְמַנוֹ בְּיוֹמוֹ אוֹ בְּלַיְלָתוֹ, כִּי הַבְּרוּר וְהַתְּקוּן לְפִי הַזְּמַן וְהַשְּׁעָה וְכִשְׁחֻלְף הַיּוֹם וּבֵא לַיְלָה הוּא זְמַן אַחֵר וְאֵין בּוֹ הַשְּׁלֵמוֹת שֶׁל הַיּוֹם שְׁעֵבֶר, כִּי הַכֹּל לְפִי הַיּוֹם וְהַשְּׁעָה כְּנִי"ל:

אות ד

וְזֶה שְׁפָרַשׁ רַש"י, וְאֵלָיו הוּא נִשְׂא אֶת נַפְשׁוֹ, מֶה רָאָה זֶה לְתַלּוֹת בְּאֵילָן וְכוּ', הֵינּוּ שְׁמֹסֵר נַפְשׁוֹ בְּשִׁבִיל הַשְּׂכִירוֹת. וְלִכְאוּרָה קֶשֶׁה, וְכִי כָּל הַפּוֹעֲלִים מוֹסְרִים נַפְשָׁם, כִּי רַב מְלָאכּוֹת אֵין בְּהֵם מְסִירַת נַפְשׁוֹ וְאֵף עַל פִּי כֵּן עוֹבְרִים עַל לֹא תִלִּין אֵךְ בְּאַמַּת אֶפְלוֹ בְּכָל הַמְּלָאכּוֹת שְׂאֵין בְּהֵם מְסִירַת נַפְשׁוֹ וְסַכְּנָה בְּגִשְׁמִיּוֹת, עִם כָּל זֶה הוּא בְּבַחֲיִנַת סַכְּנָה וּמְסִירַת נַפְשׁוֹ מִמֶּשׁ, כִּי זֶה הַפּוֹעֵל הַעוֹבֵד מְלָאכָה הוּא צָרִיךְ לִירֵד לְעִמְקֵי הָעֲשִׂיָּה לְבַרֵּר מִשֶּׁם הַנִּיצוּצוֹת, כִּי אֵלוֹ הַנִּיצוּצוֹת שְׂמַתְבָּרְרִין עַל יְדֵי עֲשִׂיַת מְלָאכָה הֵם נִסְתָּרִים וְנִעְלָמִים מֵאֵד בְּעִמְקֵי הָעֲשִׂיָּה וְעַל כֵּן צָרִיךְ וּגִיעָה גְדוֹלָה וְאַמְנוּת וּפְעֻלָּה בְּיָדִים לְעֲשׂוֹת מְלָאכַת חֶרֶשׁ כְּדֵי לְהַעֲלוֹת הַנִּיצוּצוֹת שְׂשֵׁשׁ שָׁם. כִּי הַמְּלָאכָה הִיא בְּחִינַת בְּרִיאָה חֲדָשָׁה מִמֶּשׁ, כִּי מִתְּחִלָּה אֵף שֶׁהִיא הַדָּבָר נִבְרָא לֹא הָיָה בְּתַקּוּנוֹ וְלֹא נִתְתַקֵּן וְלֹא נִגְמַר בְּרִיאוֹתוֹ עַד עֵתָה עַל יְדֵי אִמְנוּתוֹ וְעַל כֵּן הוּא עוֹבֵד קֶשֶׁה וּגִיעָה גְדוֹלָה כִּי צָרִיךְ לִירֵד לְעִמְקֵי הָעֲשִׂיָּה לְגַמֵּר וּלְהַשְׁלִים הָעֲשִׂיָּה עַל יְדֵי מְעִשֵׂי יָדָיו וּגִיעַ כְּפִיו מִמֶּשׁ וְעַל כֵּן הוּא בְּבַחֲיִנַת מְסִירַת נַפְשׁוֹ מִמֶּשׁ כִּי הוּא סַכְּנָה גְדוֹלָה מֵאַחֵר שְׂיורֵד לְעִמְקֵי הָעֲשִׂיָּה שְׁשֵׁם סִטְרָא דְּמוֹתָא וְכִשְׂיורֵד לְשֵׁם הוּא בְּבַחֲיִנַת הַסְּתַלְקוֹת הַנֶּפֶשׁ אֵךְ זֹאת הִירִידָה הוּא צָרִיךְ עֲלֶיהָ כְּדֵי לְעֲלוֹת וּלְבַרֵּר מִשֶּׁם הַנִּיצוּצוֹת וְעַל כֵּן תִּכְּף שְׂאוּכָה לְהַשְׁלִים פְּעֻלָּתוֹ וּלְצַאת מִשֶּׁם צָרִיךְ תִּכְּף וּמִידָה לְהַחֲזִיר לוֹ נַפְשׁוֹ, דְּהֵינּוּ הַמְּמוֹן שֶׁל שְׂכָר פְּעֻלָּתוֹ שֶׁהוּא שְׂרֵשׁ הַנֶּפֶשׁ שֶׁהוּא שְׁלֵמוֹת נַפְשׁוֹ כְּנִי"ל. וְזֶה שְׁפָרַשׁ רַש"י, וְאֵלָיו הוּא נִשְׂא אֶת נַפְשׁוֹ מֶה רָאָה זֶה וְכוּ', כִּי הוּא בְּבַחֲיִנַת סַכְּנָה וּמְסִירַת

נִפְּשׁ מִמָּוֶשׁ כַּנִּי"ל. וְזֶה שֶׁהַקְּפִידָה הַתּוֹרָה עַל פְּעֻלַת שְׂכִיר לְתַתּ בְּיוֹמוֹ וְעוֹבֵר עַל כַּמָּה לֹאֵוִין וְעֵשָׂה. וְלֹא הַקְּפִידָה כָּל כָּךְ עַל שְׂאָר מִמּוֹן שֶׁמִּגִּיעַ לְאֲדָם מִחֲבָרוֹ שֶׁלֹּא יַעֲבֹר יוֹמוֹ, כִּי עֵקֶר קְפִידָא עַל פְּעֻלַת שְׂכִיר שֶׁהוּא שְׁלֵמוֹת הַנֶּפֶשׁ בְּיוֹתֵר עַל יְדֵי מְלָאכָה כַּנִּי"ל וְהַגִּיעַ לוֹ עַל יְדֵי מְסִירַת נֶפֶשׁ כַּנִּי"ל, וְעַל כֵּן הָיָה צָרִיךְ לְהִיּוֹת נִשְׁכָּר לְחֲבָרוֹ שֶׁהוּא כְּעֶבֶד שֶׁהוּא יְרִידָה גְדוֹלָה וְהַכֹּל בְּשִׁבִיל הַמָּמוֹן שֶׁהוּא עֲלִית וּבְרוּר הַנִּיצוּצוֹת וְשְׁלֵמוֹת הַנֶּפֶשׁ כַּנִּי"ל וְעַל כֵּן צָרִיךְ לְתַתּ בְּיוֹמוֹ כַּנִּי"ל. כִּי אִפְלוּ מִמּוֹן שֶׁמִּשְׁתַּכֵּר בְּמִשְׁאֵי וּמִתֵּן אֵף שֶׁהוּא גַם כֵּן בַּחֲנִינַת בְּרוּר עִם כָּל זֶה לֹא נִשְׁכָּר לְעֶבֶד וְלֹא יֵרֵד לְעֵשִׂיָה כָּל כָּךְ רַק שֶׁהוּא בְרוּר דָּבָר שֶׁנַּעֲשֶׂה כְּבָר שֶׁמִּבְּרָרוּ מִזֶּה לְזֶה וְיוֹצֵא וּמִבְּרָר מִרְשׁוֹת לְרְשׁוֹת. אֲבָל הַפּוֹעֵל שֶׁנִּשְׁכָּר כְּעֶבֶד וְעוֹשֶׂה מְלָאכָה שְׁעוֹשֶׂה בְּיָדוֹ דָּבָר חֲדָשׁ מִמָּוֶשׁ וּמוֹצֵא כְּלֵי לְמַעֲשָׂהוּ וְעַל כֵּן הוּא בְּבַחֲנִינַת מְסִירַת נֶפֶשׁ מִמָּוֶשׁ וְעַל כֵּן צָרִיךְ לְתַתּ שְׂכָרוֹ בְּיוֹמוֹ לְהַשִּׁיב לוֹ נֶפְשׁוֹ בְּיוֹמוֹ וְזִמְנוֹ כַּנִּי"ל:

אות ה

וְזֶה שְׁמוּבָא בְּכַתְּבֵי הָאֲרִי"י ז"ל, בְּיוֹמוֹ תִּתֵּן שְׂכָרוֹ רֵאשִׁי תְּבוֹת שְׁבֵת. כִּי הוּא בַּחֲנִינַת שְׁבֵת מִמָּוֶשׁ שֶׁהוּא שְׁבִיתָה מִן הַבְּרוּרִים, כַּמוּבָא וְכוּ', כִּי כָּל זָמַן שֶׁהָיָה מִשְׁכָּר וּמִשְׁעָבֵד לְחֲבָרוֹ הָיָה מִבְּרָר בְּרוּרִים וְכוּ' וְכִשְׁנִשְׁלַם פְּעֻלָּתוֹ וְיוֹצֵא לְחֲרוֹת אֲזִי הוּא בְּבַחֲנִינַת שְׁבֵת, כִּי גַמֵּר הַבְּרוּר וְהוֹצֵא הַטוֹב שֶׁהוּא בַּחֲנִינַת שְׁבֵת שֶׁהוּא כְּלוֹ טוֹב וְאֲזִי הַשְּׁבִיתָה כַּנִּי"ל. וְעַל כֵּן צָרִיךְ לְתַתּ לוֹ שְׂכָרוֹ בְּיוֹמוֹ תַּכְּף כְּדֵי שֶׁיְהִיָּה נִגְמַר הַבְּרוּר וְיִהְיֶה בַּחֲנִינַת שְׁבֵת בַּחֲנִינַת שְׁבִיתָה כַּנִּי"ל, כִּי כָּל זָמַן שֶׁאֵין חוֹזֵר הַטוֹב, דְּהֵינּוּ שְׂכָר הַפְּעֻלָּה לְמִקוּמוֹ אֵין שְׁלֵמוֹת עֲדִין:

אות ו

וְזֶה בַּחֲנִינַת הַמְּסַפֵּר בֵּין יִשְׁתַּבַּח לְיוֹצֵר, עֲבָרָה הוּא בְּיָדוֹ וְחוֹזֵר עָלֶיהָ מַעוֹרְכֵי הַמְּלַחְמָה. 'מַעוֹרְכֵי הַמְּלַחְמָה' דִּיקָא, עַל פִּי מַה שֶׁמִּבְּאָר לְעִיל בְּהַלְכוֹת מִקְּבֵל הַשְּׂדֵה (הַלְכָה א) שֶׁעַל יְדֵי הַנְּגוּן שֶׁהוּא בַּחֲנִינַת בְּרוּר הַטוֹב מִנְּצַחִין הַמְּלַחְמָה, כְּמוֹ שְׁכַתּוּב, וּבַעַת הַחֲלוֹ בְּרִנָּה כַּנִּי"ל. גַּם עֵין לְעִיל (בְּהַלְכוֹת חֲכִירוֹת הַלְכָה א, ה) בַּחֲנִינַת סֹדֵר הַתְּפִלָּה עַל יְדֵי בַּחֲנִינַת נְגוּן כַּנִּי"ל. הֵינּוּ שְׂאֵחַר פְּסוּקֵי דְזִמְרָה וְשִׁירַת הַיָּם שֶׁהוּא בַּחֲנִינַת בְּרוּר הַטוֹב בְּבַחֲנִינַת נְגוּנִים

אָזי אומרים קריאת שמע שהיא בחינת פלו טוב פלו אחד פני"ל ועל כן צריך להסמיד תכף הקריאת שמע לפסוקי דזמרה, כי תכף פשנגמר התקון ונתקבץ הטוב צריך לזהר ולמהר ולכנס עם הנגון אל התכלית שהוא פלו טוב פלו אחד כדי לשוב הטוב אל הטוב, דהינו הנגון שהוא קבוצ הטוב להשיבו לבחינת פלו טוב שהוא בחינת קריאת שמע כדי שלא יחזרו הם להתאחו בו חס ושלום, כי הוא מלחמה חזקה והם אורבים תמיד להתאחו בהטוב, ועל כן כשמפסיק בין ישתבח ליוצר ופוגם בזה ואינו מחזיר תכף קבוצ הטוב אל בחינת פלו טוב על כן הוא חוזר מעורכי המלחמה כי הוא בחינת קלקול המלחמה, כי נצחון המלחמה הוא רק על ידי תקון הנגון פתקונו פני"ל וזה בחינת (תהלים קמט) רוממות אל בגרונו, הינו בחינת נגון בחינת פסוקי דזמרה כי השירה בגרון פמובא וחרב פיפיות בידם, הינו קריאת שמע, פמובא, הינו בחינת סמיכת קריאת שמע לפסוקי דזמרה שהם בחינת נגונים פני"ל:

אות ז

וזה בחינת מצות פריעת שכר שכיר בזמנו שתכף בגמר פעלתו שהוא בחינת קבוצ הטוב בבחינת נגונים פני"ל צריך תכף לתן לו ולהשיב לו שכר פעלתו כדי שישוב בחינת הנגון, דהינו קבוצ הטוב למקומו ושרשו ואזי נעשה בחינת שבת, בחינת ביומו תתן שכרו ראשי תבות שבת שזה בחינת סמיכת פסוקי דזמרה לקריאת שמע פני"ל. כי קריאת שמע הוא בחינת שבת שהוא בחינת פלו טוב פלו אחד, כי קריאת שמע בבריאה ושם הוא בחינת שבת פמובא. ופסוקי דזמרה ביצירה שהוא בחינת ששת ימי המעשה פמובא. ותכף פשנגמר פעלת ששת ימי המעשה צריך לעשות תכף ומיד שבת כדי להעלות ולהכניס הטוב שנתקבץ בששת ימי המעשה בתוך השבת שהוא פלו טוב. וזה בחינת שכר שכיר ביומו שאחר פשנגמר פעלתו שהוא בחינת ששת ימי המעשה לתת לו שכרו שהוא בחינת שבת פני"ל שזה בחינת סמיכת פסוקי דזמרה לקריאת שמע פני"ל:

שכירות פועלים ב:

מצוה לתת שכר שכיר בזמנו ואם אחרו עובר בלאו וכו' :

ענין אסור לא תלין פעלת שכיר וכו' שהחמירה התורה מאד בשכר שכיר
לפרעו בזמנו ודיקא והמאחר עובר בכמה לאוין ועשה, כמבאר שם בטור
ושלחן ערוך:

אות א

על פי המאמר 'ויהי מקץ' בספר לקוטי מוהר"ן תנינא סימן ז כי מרחמם
ינהגם וכו', עין שם כל המאמר היטב. כי צריך לרחם מאד על איש
ישראלי וכו' ועקר הרחמנות הוא להוציא את ישראל ממשאוי הכבד של
עונות, כי זהו משאוי כבד מאד שאי אפשר לישראל לשא כלל המשאוי זה
של עון, כי ישראל לפי דקותם משרשם הם רחוקים לגמרי מעון וכו'.
וצריך לרחם על כל אחד להכניס בו דעת להוציאו ממשאוי של עונות, כי
אין אדם עובר עברה אלא אם כן נכנס בו רוח שטות וכו'. וזה בחינת בן
ותלמיד וכו' וכו' ועל ידי זה זוכין למקיפים בחינת שפע הכתר וכו' ועל
ידי כלליות בן ותלמיד על ידי זה מי שהוא איש חיל הוא יכול לקבל הארת
הרצון בעת האכילה שהוא בחינת הארת המקיפים הנ"ל, כי המלכות
מקבל הפרנסה מהידיים שיש בים החכמה וכו' וכו' ועל ידי זה זוכין
להארת הרצון בשעת האכילה דיקא עין שם פלאי פלאות:

ואיתא שם שאיש הישראלי אינו יכול לשא עליו המשאוי של עון אפלו
יום אחד ועל כן בעת שהבית המקדש היה קיים היה התמיד של שחר
מכפר על עברות של לילה ותמיד של בין הערבים מכפר על עברות של יום,
כי ישראל לפי רוחניותם ודקותם אינם יכולים לשא עליהם המשאוי של
עונות אפלו יום אחד וכו', עין שם כל זה היטב:

אות ב

וזה בחינת אסור בל תלין וכו'. כי עקר התכלית לזכות לאלו המקיפים
הנ"ל שהם בחינת הארת הרצון שהם עקר שעשוע עולם הבא, כמבאר
שם, עין שם. והארת הרצון זוכים בשעת האכילה דיקא כנ"ל ועקר על
ידי בחינת מלכות, ועל כן כל אחד צריך שיהיה לו איזה ממשלה בחינת
מלכות כדי שיזכה לקבל פרנסה ולזכות להארת הרצון בשעת האכילה
כמו שמבאר שם כל זה באר היטב במאמר הנ"ל, עין שם. וזה בחינת מה

שְׁמַצִּינוּ בַתּוֹרָה שֶׁהִזְכִּירָה כַּמָּה פְּעָמִים בְּכַמָּה מְצוֹת יְצִיאַת מִצְרַיִם וְכֵן בַּתְּחִלַּת עֲשָׂרַת הַדְּבָרוֹת שֶׁהֵם כָּלֵל הַתּוֹרָה פָּתַח תְּחִלָּה אֲנֹכִי ה' אֱלֹקֶיךָ אֲשֶׁר הוֹצֵאתִיךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם מִבְּיַת עֲבָדִים. וּכְבָר מְבֹאָר בְּכַמָּה סְפָרִים קִשְׂיָא זֹו לָמָּה תִּלְאַה הַתּוֹרָה כָּל הַמְצוֹת בִּיצִיאַת מִצְרַיִם? אֵד בְּאִמַּת כָּלֵל כָּל הַתּוֹרָה תְּלוּי בְּבַחֲנִינָה זֹו לְצֵאת מַעֲבָדוֹת לְחָרוֹת שְׁזָהוּ בְּחִינַת יְצִיאַת מִצְרַיִם שֶׁיִּצְאָנוּ מַעֲבָדוֹת לְחָרוֹת, כִּי כָּל הָעוֹנוֹת הֵם עַל יְדֵי רוּחַ שְׁטוּת, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֹנָם לְבִרְכָה (סוֹטָה ג) וְהֵם בָּאִים מִזְהֵמַת הַנְּחֹשׁ וְזֶה בְּחִינַת עֲבָדוֹת שֶׁהוּא בְּחִינַת בְּלָבוֹל הַדַּעַת בְּחִינַת רוּחַ שְׁטוּת כְּמִבְּאָר בְּמִקּוֹם אַחַר שֶׁעֲבָדוֹת הוּא בְּחִינַת בְּלָבוֹל הַדַּעַת וְחָרוֹת הוּא יְשׁוּב הַדַּעַת, עַיִן שָׁם. כִּי עֲבָדוֹת הוּא בְּחִינַת זְהֵמַת הַנְּחֹשׁ שֶׁמִּשָּׁם בָּאִים כָּל הָעוֹנוֹת בְּחִינַת אֲרוּר כְּנֻעַן עֶבֶד עֲבָדִים וְכוּ', שְׁזָהוּ בְּחִינַת אֲרוּר אֲתָה וְכוּ', כְּמוֹבָא. וְהוּא יִתְבָּרַךְ בְּשַׁעַת יְצִיאַת מִצְרַיִם הוֹצִיאָנוּ מַעֲבָדוֹת לְחָרוֹת וְעַל יְדֵי זֶה דִּיקָא אָנוּ יְכוּלִים לְקַבֵּל אֶת הַתּוֹרָה, כִּי עַל יְדֵי זֶה נִכְנַע זְהֵמַת הַנְּחֹשׁ שֶׁהוּא בְּחִינַת עֲבָדוֹת וְנִכְלָלִין בְּחָרוֹת שֶׁהוּא בְּחִינַת דַּעַת בְּחִינַת מַלְכוּת דְּקִדְשָׁה שְׁעַל יְדֵי זֶה יְכוּלִים לְקַבֵּל אֶת הַתּוֹרָה. וְעַל כֵּן קִדְּם מִתּוֹרָה אָמַר ה' יִתְבָּרַךְ לְיִשְׂרָאֵל, וְאַתֶּם תִּהְיוּ לִי מִמְּלֻכַת כְּהֵנִים וְגוֹי קְדוֹשׁ וְכוּ', 'מִמְּלֻכַת דִּיקָא כְּנִ"ל, כִּי מַלְכוּת בְּחִינַת חָרוֹת הוּא הַהֶפֶךְ מִמֶּשׁ מַעֲבָדוֹת, כִּי עֲבָדוֹת הוּא בְּחִינַת זְהֵמַת הַנְּחֹשׁ שֶׁמִּשָּׁם בָּאִים כָּל הָעוֹנוֹת כְּנִ"ל וּמַלְכוּת וְחָרוֹת עַל יְדֵי זֶה נִמְשָׁךְ הָאֲרֵת הָרָצוֹן, כִּי עֵקֶר הָאֲרֵת הָרָצוֹן נִמְשָׁךְ עַל יְדֵי בְּחִינַת מַלְכוּת, כְּמִבְּאָר שָׁם בְּמֵאמְרֵי הַנִּ"ל. וְהָאֲרֵת הָרָצוֹן שֶׁהוּא בְּחִינַת הַמְּקִיפִים הַנִּ"ל שֶׁמֵּאִירִים עַל יְדֵי כְּלָלִיוֹת בֵּין וְתִלְמִיד זֶהוּ הַהֶפֶךְ מַעֲוֹנוֹת, כִּי הָאֲרֵת בֵּין וְתִלְמִיד זֶה בְּחִינַת הַדַּעַת שֶׁמֵּאִיר הַחֶכֶם בֵּין וְתִלְמִיד לְהַצִּילֵם מַעֲוֹנוֹת, כְּמִבְּאָר שָׁם. וְעַל יְדֵי זֶה מֵאִירִין הַמְּקִיפִים שֶׁהֵם בְּחִינַת הָאֲרֵת הָרָצוֹן וְעַל יְדֵי הָאֲרֵת הָרָצוֹן נִתְּכַפְּרִין כָּל הָעוֹנוֹת, כִּי הָאֲרֵת הָרָצוֹן שֶׁהוּא בְּחִינַת הַמְּקִיפִים הַנִּ"ל זֶה בְּחִינַת שִׁפְעַת הַכֶּתֶר, שְׁזָהוּ בְּחִינַת יוֹם כְּפֹור כְּפִדּוּעַ, כִּי אַז זֹוכִים לְסַלַח נָא הַמְּבֹאָר בְּמֵאמְרֵי הַנִּ"ל:

נִמְצָא שְׁעַל יְדֵי הָאֲרֵת הָרָצוֹן הַנִּמְשָׁךְ עַל יְדֵי בְּחִינַת מַלְכוּת וְחָרוֹת עַל יְדֵי זֶה זֹוכִים לְסַלִּיחַת עוֹנוֹת. וְעֲבָדוֹת הוּא הַהֶפֶךְ מִמֶּשׁ, כִּי עֲבָדוֹת הוּא בְּחִינַת זְהֵמַת הַנְּחֹשׁ שֶׁמִּשָּׁם בָּאִים כָּל הָעוֹנוֹת וְעַל כֵּן כָּל הַתּוֹרָה כְּלָה תְּלוּיָהּ בִּיצִיאַת מִצְרַיִם כְּנִ"ל, כִּי עַל יְדֵי שֶׁהוֹצִיאָנוּ מַעֲבָדוֹת לְחָרוֹת עַל יְדֵי זֶה אָנוּ יְכוּלִים לְקַבֵּל אֶת הַתּוֹרָה, כִּי כָּל הַתּוֹרָה תְּלוּי בְּזֶה לְהַכְנִיעַ בְּחִינַת עֲבָדוֹת שֶׁמִּשָּׁם כָּל הָעוֹנוֹת וְלִזְכוּת לְחָרוֹת בְּחִינַת מַלְכוּת שְׁעַל יְדֵי זֶה זֹוכִים לְהָאֲרֵת הָרָצוֹן שֶׁהוּא הַהֶפֶךְ מַעֲוֹנוֹת בְּחִינַת סְלִיחַת עוֹן וְכְנִ"ל. וְעַל כֵּן הִזְהִירָה הַתּוֹרָה עַל כָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל שֶׁלֹּא יִהְיֶה עֶבֶד, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב, כִּי לִי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל עֲבָדִים עֲבָדֵי הֵם וְכוּ'. כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֹנָם לְבִרְכָה, כִּי עֲבָדוֹת הוּא בְּחִינַת עוֹנוֹת כְּנִ"ל. כִּי עֵקֶר קִדְשַׁת יִשְׂרָאֵל הוּא בְּחִינַת מַלְכוּת וְחָרוֹת בְּחִינַת כָּל יִשְׂרָאֵל בְּנֵי מַלְכִים הֵם. וְעַל כֵּן כְּשֶׁאֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל נוֹפֵל לְאִיזָה בְּחִינָה שֶׁל עֲבָדוֹת מִחֲמַת דְּחִקוֹ וְעֵנִיּוֹתוֹ הוּא רַחֲמָנוֹת גְּדוֹל עֲלָיו, כִּי אִישׁ יִשְׂרָאֵל לְפִי דְּקוּתוֹ וְרוּחָנוֹתוֹ אֵינּוּ יְכוּל לְשֹׂא עֲלָיו עַל הָעֲבָדוֹת, כִּי עַל הָעֲבָדוֹת הוּא בְּחִינַת הַמִּשְׁאוּי שֶׁל עוֹנוֹת מִמֶּשׁ שְׂאִי אֶפְשֶׁר לְיִשְׂרָאֵל לְשֹׂא עֲלֵיהֶם כָּלֵל מִשְׁאוּי זֹו אֶפְלוּ יוֹם אֶחָד כְּנִ"ל, כִּי עַל הָעֲבָדוֹת הוּא בְּחִינַת עַל הָעוֹנוֹת מִמֶּשׁ כְּנִ"ל. וְעַל כֵּן הַחֲמִירָה הַתּוֹרָה מְאֹד בְּעֶבֶד עֲבָרִי,

לא תרדה בו בפרך וכו'. וכן בכמה דברים עד שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, הקונה עבד עברי פקונה אדון לעצמו. כי התורה החמירה מאד מאד להקל מאחינו בני ישראל על העבדות לבל יהיה עליו מטל על העבדות שהוא בחינת זהמת הנחש וכו' פנ"ל, כי איש ישראל אינו יכול לשא עליו כלל על העבדות פנ"ל, ועל כן אפלו כשכבר נמכר לעבד חס ושלו, אף על פי כן צריך להקל עליו העל בכל מה דאפשר כדי שלא יתגבר עליו חס ושלו, בחינת זהמת הנחש על ידי על העבדות הקשה, כי כל מה שמקליו עליו העבודה נחלש ונכנס בחינת זהמת הנחש שהוא בחינת על העבדות פנ"ל ועל כן אפלו בשכיר יום שהוא בחינה של עבדות אף על פי שאינו עבדות ממש, אף על פי כן מאחר שהוא בחינה של עבדות שהשכיר עצמו לעבד מלאכת חברו, החמירה התורה מאד בשכרו לפרעו בזמנו דיקא, כי באמת זה השכיר שהשכיר עצמו לחברו והשליך עצמו לבחינת עבדות מה שאין ראוי לו לישראל, כי איש ישראל אינו יכול לשא עליו כלל על עבדות שהוא בחינת משאוי של עון אפלו יום אחד פנ"ל, אך מגדל דחקו ועניותו הכרח להשליך את עצמו לבחינת עבדות להשכיר עצמו לעבודת חברו כדי להחיות את נפשו כי עני הוא, וזאת הבחינה, דהינו זה שמשכיר עצמו לעבודת חברו שזהו בחינת עבדות כדי להחיות את נפשו כדי שיהיה לו מה לאכל, זאת הבחינה הוא בחינת ירידה תכלית העליה, כי באמת בחינת עבדות הוא ירידה גדולה לאיש הישראלי וכנ"ל, כי מבחינת עבדות באים כל העונות וכו' וכנ"ל:

אבל על ידי השכירות שמקבל מהבעל הבית בעד עבודתו ועל ידי זה יש לו פרנסה על ידי זה זוכה לבחינת הארת הרצון, כי על ידי פרנסה ואכילה דיקא, על ידי זה זוכים לבחינת הארת הרצון שמאיר בשעת אכילה דיקא כמבאר היטב במאמר הנ"ל ועל ידי הארת הרצון נתכפרין כל בחינת עונות וכנ"ל, נמצא שהירידה שלו שירד לבחינת עבדות להשכיר עצמו לחברו ובאמת הוא ירידה גדולה אבל זאת הירידה היא תכלית העליה, כי על ידי זאת העבדות זכה לפרנסה ועל ידי הפרנסה זכה להארת הרצון שהוא ההפך מעבדות בחינת סליחת עונות וכו' פנ"ל. ועל כן החמירה התורה מאד לתת שכירות של השכיר בזמנו דיקא כדי למהר להעביר מעליו הפגם של על העבדות שהוא בחינת על עונות שהאיש ישראל אי אפשר לשא עליו כלל זה העל אפלו יום אחד, כי זה השכיר שנפל לבחינת עבדות הוא צריך לרחץ עצמו מגלולי העבדות שהוא בחינת עונות פנ"ל ואי אפשר לו לרחץ עצמו מזה כי אם על ידי השכירות שמקבל דהינו פרנסה שעל ידי זה מאיר הרצון שהוא בחינת יום הכפורים פנ"ל שהוא בחינת סליחת עונות כי הוא בחינת ההפך ממש מעבדות וכנ"ל. נמצא, שעל ידי השכירות שמקבל שהוא פרנסתו בחינת הארת הרצון על ידי זה הוא מעביר מעליו ורוחץ עצמו מפגם העבדות, ועל כן צריך הבעל הבית למהר מאד לתן לו השכירות בזמנו ולא תבא עליו השמש וכו'. בשכיר לילה. וכן לא תליו וכו' בשכיר יום רק לפרעו תכף כדי למהר להעביר מהשכיר הפגם והלכלוך של על העבדות שהוא בחינת על עונות שהיה עליו, כי על ידי השכירות שהוא פרנסתו ששם מתגלה הארת הרצון על ידי זה מעביר מעליו העל הנ"ל פנ"ל ועל כן צריך שלא ישהה אצלו

השכירות כָּלֵל רק לַתּוֹת לוֹ בְּעוֹנָתוֹ, כִּי אִישׁ יִשְׂרָאֵלִי אֵינוֹ יְכוֹל לִשְׂאֵא עֲלָיו
עַל מִשְׁאוּי שֶׁל עֹנוֹת שֶׁזָּהוּ בְּחִינַת עַל הָעֲבֹדוֹת אֶפְלוּ יוֹם אֶחָד הַנִּי"ל. וְכִמוֹ
שֶׁמִּצִּינוּ שֶׁתְּמִיד שֶׁל שָׁחַר הָיָה מְכַפֵּר עַל עֲבֹרוֹת שֶׁל לַיְלָה וְתְמִיד שֶׁל בֵּין
הָעֲרֵבִים הָיָה מְכַפֵּר עַל עֲבֹרוֹת שֶׁל יוֹם וְכוּי וְכַנִּי"ל, כִּמוֹ כֵּן צָרִיךְ לַתּוֹת
שְׁכִירוֹת שֶׁל שְׁכִיר יוֹם בְּלַיְלָה תְּכַף וְשְׁכִירוֹת שֶׁל שְׁכִיר לַיְלָה בְּיוֹמוֹ תְּכַף כִּדִּי
לְהַעֲבִיר מֵעֲלָיו פָּגַם שֶׁל עַל הָעֲבֹדוֹת מִיָּד בְּיוֹמוֹ וְכוּי עַל יְדֵי הַשְׁכִּירוֹת
וְהַפְּרָנָסָה, כִּי יִשְׂרָאֵל אֵינוֹ יְכוֹל לִשְׂאֵא עֲלָיו עַל הָעֲבֹדוֹת כָּלֵל אֶפְלוּ יוֹם אֶחָד
כִּמוֹ שֶׁמִּצִּינוּ בְּתְמִיד וְכוּי כַּנִּי"ל. וְזֶה שְׁכָתוֹב, בְּיוֹמוֹ תִּתֵּן שְׁכָרוֹ וְלֹא תָבֵא
עָלָיו הַשְּׂמֶשׁ כִּי עֲנִי הוּא וְאֵלָיו הוּא נִשְׂא אֶת נַפְשׁוֹ, נֶפֶשׁ זֶה בְּחִינַת רְצוֹן,
כִּמוֹ שְׁכָתוֹב, אִם יֵשׁ אֶת נַפְשְׁכֶם, כִּמְבֹאֵר בְּמִקּוֹם אַחֵר, הֵינּוּ שֶׁהַתּוֹרָה נִתְּנָה
טַעַם שֶׁצָּרִיךְ לְרַחֵם לַתּוֹת שְׁכָרוֹ בְּיוֹמוֹ תְּכַף כִּי עֲנִי הוּא וּמְחַמֵּת דְּחַקּוֹ
וְעֵנִיּוֹתוֹ הִכְרַח לְהַשְׁלִיךְ אֶת עֲצָמוֹ לְבְּחִינַת עֲבֹדוֹת כִּדִּי לְקַבֵּל פְּרָנָסָה עַל יְדֵי
זֶה כִּדִּי לְזִכּוֹת לְבְּחִינַת הָאֶרֶץ הָרְצוֹן וְזֶהוּ וְאֵלָיו הוּא נוֹשֵׂא אֶת נַפְשׁוֹ לְשׁוֹן
רְצוֹן כַּנִּי"ל, כִּי הוּא רוֹצֵה לִשְׂאֵת וּלְהַעֲלוֹת אֶת רְצוֹנוֹ לְזִכּוֹת לְרְצוֹן הָעֲלִיוֹן
בְּחִינַת הָאֶרֶץ הָרְצוֹן שֶׁמֵאִיר עַל יְדֵי הַפְּרָנָסָה דִּיקָא. וְעַל כֵּן אֶתְּהָ צָרִיךְ
לְפָרְעוֹ בְּיוֹמוֹ כִּדִּי לְזִכּוֹתוֹ תְּכַף לְבְּחִינָה זוֹ בְּחִינַת הָאֶרֶץ הָרְצוֹן כִּדִּי שֶׁעַל יְדֵי
זֶה יַעֲבִיר מֵעֲלָיו עַל הָעֲבֹדוֹת מִיָּד וְכוּי כַּנִּי"ל. וּבְאֶמֶת מִי שֶׁיִּגַּע בְּשִׁבִיל פְּרָנָסָה
בְּכּוֹנֵה זוֹ כִּדִּי לְזִכּוֹת לְהָאֶרֶץ הָרְצוֹן עַל יְדֵי הַפְּרָנָסָה שֶׁהוּא בְּחִינַת הָאֶרֶץ
הַמְּקִיפִים וְכוּי הוּא בְּוֹדָאֵי דְּבֵר גְּדוֹל מְאֹד וְזֶה בְּחִינַת מַה שֶׁאֶמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ
זְכוּרֹנִם לְבִרְכָה, גְּדוֹל הַנְּהַנְּה מִיִּגִיעַ כִּפּוֹ יוֹתֵר מִיִּרְאָ שְׁמִים, שֶׁנֶּאֱמַר, יִגִיעַ
כִּפְיָךְ כִּי תֹאכַל אֲשֶׁרִיךְ וְטוֹב לָךְ וְכוּי לְעוֹלָם הַבָּא, כִּי עַל יְדֵי הָאֶכִילָה
וְהַפְּרָנָסָה זוֹכֵה לְהָאֶרֶץ הָרְצוֹן הַמְּקִיפִים שֶׁהֵם עֵקֶר שֶׁעֲשׂוּעַ עוֹלָם
הַבָּא. וְצָרִיךְ לְהַמְשִׁיךְ הַפְּרָנָסָה עַל יְדֵי יִגִיעַ כִּפּוֹ דִּיקָא, כִּי הַפְּרָנָסָה
נִמְשָׁכֶת מֵהִידִים שִׁישׁ בֵּים הַחֲכָמָה, כִּמְבֹאֵר כֹּל זֶה הֵיטֵב בְּמִאֲמַר הַנִּי"ל וְעַל
יְדֵי זֶה מִתְּגַלֶּה בְּהַפְּרָנָסָה הָאֶרֶץ הָרְצוֹן, כִּמוֹ שֶׁמְבֹאֵר שֶׁם וְעַל כֵּן צָרִיךְ
לְהַמְשִׁיךְ הַפְּרָנָסָה עַל יְדֵי יִגִיעַ כִּפּוֹ דִּיקָא כִּדִּי שֶׁתְּהִיָּה נִמְשָׁכֶת הַפְּרָנָסָה
עַל יְדֵי הִידִים הַנִּי"ל כִּדִּי שֶׁיִּתְּגַלֶּה בְּהַפְּרָנָסָה הָאֶרֶץ הָרְצוֹן. וְזֶהוּ, יִגִיעַ כִּפְיָךְ
כִּי תֹאכַל אֲשֶׁרִיךְ וְטוֹב לָךְ לְעוֹלָם הַבָּא בְּחִינַת הַמְּקִיפִים הַנִּי"ל שֶׁהֵם בְּחִינַת
עוֹלָם הַבָּא כַּנִּי"ל, שֶׁהֵם בְּחִינַת הָאֶרֶץ הָרְצוֹן כַּנִּי"ל, וְעַיִן הֵיטֵב בְּמִאֲמַר הַנִּי"ל
וְהִבּוֹ :

וְעַל כֵּן שְׁכִירוֹת אֵינָה מְשִׁתְּלֶמֶת אֶלָּא לְבִסוּף, כִּי הָעֲלִיָּה הוּא אַחֵר הִירִידָה,
כִּי אַחֵר הִירִידָה, דְּהֵינּוּ הָעֲבֹדוֹת אַחֵר כִּדִּי מְקַבֵּל הַשְׁכִּירוֹת וְעַל יְדֵי זֶה
מֵעֲבִיר מֵעֲלָיו עַל הָעֲבֹדוֹת כַּנִּי"ל וְעַל כֵּן מְשִׁתְּלֶמֶת לְבִסוּף דִּיקָא אַחֵר
הָעֲבֹדוֹת כִּדִּי לְהַעֲבִיר עַל יְדֵי זֶה הָעֲבֹדוֹת וְכַנִּי"ל :

וְזֶה בְּחִינַת פּוֹעֵל אוֹכֵל בְּשַׁעַת מְלָאכָה, כִּי עַל יְדֵי הָאֲכִילָה מֵאִיר הָרָצוֹן כְּנִ"ל וְהָרָצוֹן הוּא הַפֶּךְ הָעֲבָדוֹת, כִּי הָרָצוֹן מִתְגַּלֶּה עַל יְדֵי בְּחִינַת מַלְכוּת וְכְנִ"ל וְעַל כֵּן הַפּוֹעֵל שֶׁנֶּפֶל לְבְּחִינַת עֲבָדוֹת צוֹתָה הַתּוֹרָה שְׂיֵאכֹל בְּשַׁעַת מְלָאכָה כְּדֵי לְהַקֵּל עָלָיו עַל הָעֲבָדוֹת, כִּי עַל יְדֵי הָאֲכִילָה שְׂיֵאכֹל בְּשַׁעַת מְלָאכָה, עַל יְדֵי זֶה מֵאִיר הָאֲרֵת הָרָצוֹן כְּנִ"ל וְעַל יְדֵי הָאֲרֵת הָרָצוֹן נִכְנַע בְּחִינַת הָעֲבָדוֹת
כְּנִ"ל:

אות ד

וְזֶה בְּחִינַת לֹא תַחֲסֹם שׁוֹר בְּדִישׁוֹ. כִּי אֶפְלוּ עַל הַבְּהֵמָה חֶסֶה הַתּוֹרָה, כִּי יֵשׁ גְּלוּלֵי נְשָׁמוֹת בְּבִהְמוֹת וְחִיּוֹת כְּיָדוּעַ וְכִמוֹ שֶׁאָמַר הַבַּעַל שֶׁסּוּב ז"ל, אוֹכְלִים בְּנֵי אָדָם וְשׂוֹתִים בְּנֵי אָדָם וְרוֹכְבִים עַל בְּנֵי אָדָם וְכוּ', כִּי בְּכָל מְקוֹם יֵשׁ נִיצוּצֵי נְשָׁמוֹת בְּנֵי אָדָם, וְגַדְל הִרְחַמְנוּת שְׂיֵשׁ עַל הַנֶּפֶשׁ הַמְּגַלְגֵּל בְּבִהְמָה אוֹ חִיָּה וְעוֹף אֵין לְשַׁעַר. וְזֶהוּ מִמֶּשׁ בְּחִינַת מִשְׁאוּי שֶׁל עוֹן שְׂאֵי אֶפְשָׁר לְאִישׁ יִשְׂרָאֵלִי לְשֹׂא עָלָיו כָּלֵל עַל כְּזֶה, כִּי מִחֲמַת עֲוֹנוֹת שֶׁל זֶה הָאָדָם רְחַמְנָא לְצַלּוֹ, נֶפֶל וְהַתְּגַלְגֵּל בְּבִהְמָה וְכוּ', כִּי הַבְּהֵמָה וְכוּ' הוּא בְּבְחִינַת עֲוֹנוֹת הַבָּאִים מְרוּיחַ שְׁטוּת מִהַעֲדָר הַדַּעַת מִבְּחִינַת בְּהִמְיוּת, כִּי כָל הָעֲוֹנוֹת הֵם מַעֲשֵׂה בְהֵמָה הָעֲדָר הַדַּעַת וְעַל כֵּן עֶקֶר הָעֲבָדוֹת בְּבִהְמָה וְכוּ', כִּי הַבְּהֵמָה הִיא בְּבְחִינַת עֲבָדוֹת, בְּבְחִינַת הָעֲדָר הַדַּעַת שֶׁמִּשָּׁם בָּאִין כָּל הָעֲוֹנוֹת וְכִשְׂאִישׁ יִשְׂרָאֵלִי נוֹפֵל בְּעֲוֹנוֹת חֵס וְשְׁלוֹם, שֶׁהֵם בְּחִינַת מַעֲשֵׂה בְהֵמָה זֶהוּ מִשְׁאוּי כְּבֹד מְאֹד וְהוּא רְחַמְנוּת גְּדוֹל מְאֹד עָלָיו, מִכָּל שֶׁכֵּן כְּשֶׁחֵס וְשְׁלוֹם, עֲוֹנוֹתָיו גּוֹבְרִים שֶׁמִּתְגַּלְגֵּל בְּבִהְמָה מִמֶּשׁ זֶהוּ רְחַמְנוּת גְּדוֹל בְּיוֹתֵר. וְזֶהוּ בְּחִינַת לֹא תַחֲסֹם שׁוֹר בְּדִישׁוֹ לְהַנִּיחַ לוֹ לְאֹכֵל בְּשַׁעַת מְלָאכָה שֶׁהוּא בְּחִינַת עֲבָדוֹת כְּדֵי לְהֵאִיר עַל הַנֶּפֶשׁ הַמְּגַלְגֵּל בְּבִהְמָה בְּחִינַת הָאֲרֵת הָרָצוֹן, כִּי מֵאַחַר שֶׁהָרָצוֹן מֵאִיר בְּשַׁעַת אֲכִילָה עַל כֵּן יוֹכֵל לְהַשְׁתַּלְשֵׁל אֵינָה בְּחִינָה שֶׁל הָאֲרֵת הָרָצוֹן אֶפְלוּ עַל הַנֶּפֶשׁ הַמְּגַלְגֵּל בְּבִהְמָה בְּשַׁעַת אֲכִילָתָהּ. וְזֶה בְּחִינַת לֹא תַחֲסֹם שׁוֹר בְּדִישׁוֹ וְסָמִיד לֵה, כִּי יֵשְׁבוּ אַחִים יַחְדָּיו. כִּי עֶקֶר סוּד גְּלוּלֵי הַנֶּפֶשׁוֹת מְרַמְזוּ בְּמִצְוֹת יְבוּם, כְּמוֹבָא. וְזֶה שֶׁהַסְּמִיכָה הַתּוֹרָה מִצְוֹת יְבוּם לְפָסוּק לֹא תַחֲסֹם, לְגַלוֹת שֶׁמִּצְוָה זוֹ שֶׁל לֹא תַחֲסֹם הִיא בְּשִׁבְלֵי הַנֶּפֶשׁוֹת הַמְּגַלְגֵּלִים לְהֵאִיר עֲלֵיהֶם הָאֲרֵת הָרָצוֹן שֶׁהוּא בְּחִינַת יוֹם הַכְּפוּרִים סְלִיחַת עֲוֹנוֹת כְּדֵי לְנַקּוֹתָם מִבְּחִינַת עֲוֹנוֹת כְּנִ"ל. וְזֶה שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבָרְכָה שֶׁיִּלְפִינּוּ שׁוֹר דְּלֹא תַחֲסֹם מִשׁוֹר דְּשַׁבַּת, כִּי שַׁבַּת הוּא הָאֲרֵת הָרָצוֹן כְּיָדוּעַ, וְעַל כֵּן מִצְוָה גְּדוֹלָה לְאֹכֵל בְּשַׁבַּת וְלְהַרְבּוֹת בְּאֲכִילַת שַׁבַּת כְּדֵי לְזַכּוֹת לְהָאֲרֵת הָרָצוֹן בְּשַׁעַת אֲכִילַת שַׁבַּת כְּנִ"ל. וְאִזּוּ בְּשַׁבַּת שֶׁמֵאִיר הָרָצוֹן אִזּוּ מִתְבַּטֵּל הָעֲבָדוֹת לְגַמְרֵי וְכְנִ"ל וְעַל כֵּן אֶסוּר בְּשׁוּם מְלָאכָה, כִּי אִזּוּ נִכְנַע לְגַמְרֵי בְּחִינַת עֲבָדוֹת בְּחִינַת רוּחַ שְׁטוּת וְנִתְגַּלֶּה בְּחִינַת דַּעַת בְּחִינַת הָאֲרֵת בֵּן וְתַלְמִיד בְּחִינַת אֵינָה מְקוֹם כְּבוֹדוֹ וּמִלֵּא כָּל הָאֲרָץ

כבודו שאומרים בשבת שניהם יחד בקדשה של מוסף קדשת כתר ואז עולה המלכות בחינת שבת מלכתא ומקבל האכילה והפרנסה, כי משבת נמשך השפע על כל ששת ימי החל ואז מתגלה הארת הרצון בהאכילה כנ"ל. ועל כן אז בשבת הזהירה התורה אפלו על שביתת עבדו ובהמתו, כמו שכתוב, למען ינוח שורך וחמורך וינפש בן אמתך וכי כדי להכניע בחינת עבדות בשרשו, כי אפלו העבד והבהמה שהוא גם כן בחינת עבדות כנ"ל צריכים גם כן לשבות בשבת:

נמצא שנכנע העבדות אפלו אצל העבד והבהמה ועל כן נכנע העבדות בשרשו, ועל ידי השביתה נמשך אפלו עליהם השתלשלות בחינת הארת הרצון. וזהו, למען ינוח שורך וחמורך וינפש וכי. כי צריך שימשך עליהם גם כן בחינת מנוחה ושביתה שהיא בחינת הארת הרצון כנ"ל. וזהו שאנו למדים שור שור משבת לענין חסימה, כי אסור לא תחסם הוא גם כן בשביל בחינת הארת הרצון שזהו בחינת שביתת בהמה בשבת, כי אפלו עליהם צריכים להמשיך בחינת הארת הרצון כדי לנקות את הנפשות המגלגלין מבחינת בהמיות מבחינת עבדות מבחינת עונות להעלותם למדרגתם על ידי הארת הרצון שהוא בחינת יום הכפורים כנ"ל:

אות ה

וזה בחינת שמטה ויובל שהם בחינת שבת, כמו שכתוב, והיתה שבת הארץ וכי בחינת הארת הרצון כנ"ל ועל כן הכל הפקר, זה רמז על הארת הרצון שמתפשט הארת הרצון כל כך עד שאין אחד מקפיד לצמצם בשלו רק הכל הפקר כי אין שום צמצום כלל רק רצון פשוט בכל העולם ואז המצוה להניח אפלו לבהמות לאכל תבואת השדה, כמו שכתוב, ולבהמתך וכי תהיה כל תבואתה לאכל, כי עקר הארת הרצון הוא על ידי האכילה וכנ"ל. וזה שאמרו רבותינו זכרונם לברכה לענין שביתת בהמה, תן לו נוחא שיהיה תולש ואוכל, דחינו כנ"ל, כי על ידי האכילה מתגלה הארת הרצון כנ"ל ואפלו בבהמה אף על פי שאין שיך שם הארת הרצון ממש אף על פי כן מאחר שמתגלה הארת הרצון בשעת אכילה על כן אפלו בבהמה יכול להשתלשל איזה בחינה של הארת הרצון והעקר על נפש המגלגל שהוא אדם ממש שעליו מאיר הארת הרצון כדי לנקותו ולהעלותו וכי כנ"ל:

ברוך ה' לעולם, אמן ואמן:

ועל כן בשמטה ויובל אסור לעבד שום עבודה בשדה, כי אז מתבטל העבדות לגמרי כי הם בחינת שבת בחינת הארת הרצון כנ"ל:

הַלְכָה ג בְּהַלְכוֹת שׁוֹכֵר הַלְכָה ג אֹת ז וְכוּ:

שכירות פועלים ד:

לא תלין פעלת שכיר אתך עד בקר ביומו תתן שכרו וכו':

אות א

על פי מה שכתב רבנו זכרוננו לברכה בסימן נט ובסימן סח שהממון הוא שרש הנפשות וילויף לה מההוא קרא דכתיב גבי מצות פריעת שכר שכיר ביומו, כמו שכתוב, ואליו הוא נשא את נפשו. ומבאר שם שפקר העניות וחסרון העשירות של ישראל נמשך מפגם הפעס, כי פעס מפסיד העשירות, כי בהשרש שלמעלה הפעס והממון נמשכין משרש אחד ומשם שרש הנפש, הינו מבחינת גבורות שלמעלה, כי בהשרש הכל קדש אך כשנשתלשל למטה הוא תלוי בבחירת האדם שאם נזדמן לו דבר הגורם לו פעס כשאינו מתגבר לשבר פעסו אזי מפסיד העשירות שרוצין להשפיע לו באותה שעה שהפעל דבר רוצה להפך השפע של הממון והעשירות לכעס מחמת שבשרשם שניהם אחד. ועל ידי זה טורף נפשו באפו מחמת שהממון שרש הנפש וכו', עין שם כל זה היטב:

אות ב

וזה שהזהירה התורה לפרע שכר שכיר ביומו בעתו ובזמנו, דהינו בעת שפלתה פעלתו ועבודתו לא יעבר יותר מאותה העונה שהיא שעור יום או לילה, דהינו שכיר יום שנשלם פעלתו בכניסת הלילה צריך שישלם לו בלילה ולא ילין פעלתו עד הבקר וכן שכיר לילה שנשלם פעלתו ועבודתו בבקר צריך לפרע לו ביומו דיקא ולא תבא עליו השמש, כמבאר בשלחן

ערוך, עין שם. כי צריכין לשלם לו שכר פעלתו במועדו ובזמנו מחמת שהממון הוא שרש הנפש כנ"ל על כן צריכין להשלים נפשו ביומו או בלילו שמשלים פעלתו, על ידי הממון שנותן לו בעד פעלתו שהוא שלמות נפשו. כי הנפשות מתחדשים בכל יום בבחינת חדשים לבקרים וכו' כידוע בכתבים, הינו שבליקלה עולים הנפשות בבחינת עבור כדי להתחדש שם שזהו בחינת שנה של לילה ובבקר יוצאים הנפשות מהעבור בבחינת התחדשות וזהו עקר שלמות הנפש והחיות של האדם. ועקר התחדשות הנפש הוא להמתיק ולבטל ממנה בחינת הדינים שהם בחינת פעס וחרון אף שמשם עקר בלבול הדעת עקר חלשת וגיעת הנפש שהוא הדעת, כמו שכתוב, החכמה תחיה, כמו שמבאר במקום אחר. כי עקר עבודת האדם בזה העולם הוא להמתיק דינים שנמשכין מתחלת הצמצום, כי הדינים הם בחינת פעס וחרון אף בחינת הסתרת פני ה' שהם רוצים להסתיר פני התגלות אלקותו יתברך. ובאמת שרש הדינים הם כלו קדש, כי הם צריך גדול, כי בלא זה לא היה נברא ומתקים העולם כלל, כי שרש הדינים הם מתחלת הצמצום שהיה הכרח לבריאת העולם, כי בלא זה לא היה מקום לבריאת העולם, כמובא בהתורה בא אל פרעה (בסימן סד), עין שם. אף צריכין לראות שלא יתגברו הדינים יותר מדאי חס ושלום, שלא יסתירו ידיעת אלקותו יתברך לגמרי חס ושלום, וזה עקר עבודת האדם בזה העולם. ועקר ההמתיקה צריכין בעת שמשתנים העתים והזמנים שהוא בבקר ובערב שזהו בחינת כל תקוני קריאת שמע ותפלה שאנו עוסקים בבקר ובערב, הכל כדי להמתיק הדינים והפעס בעת שמשתנים העתים, כי כל השנויים שבעולם נמשכין מהצמצומים שהם בחינת דינים כי ה' יתברך בעצמו כביכול, אין בו שום שנוי, כמו שכתוב, אני ה' לא שניתי וכו' רק כל השנויים הם על ידי הצמצומים שעל ידי זה נתהוו כל השנויים כידוע למבינים. וכל השנויים שבעולם כלולים בשנוי העתים והזמנים שהם כלל ועקר כל השנויים שבעולם שנעשים תחת השמש שכלם כלולים בעשרים ושמונה עתים בחינת לכל זמן ועת לכל חפץ וכו'. ועל כן בבקר ובערב שאז עקר שנוי העתים שמהם כל השנויים שנמשכין מתחלת הצמצום, על כן אז צריכין לעסק להמתיק הדינים ולהעלות כל הדינים והצמצומים לשרשן, לשרש תחלת הצמצום שהוא באמת חסד גדול ונפלא, כי דיקא על ידי זה נתגלה אלקותו יתברך, כי בלא זה הצמצום לא היה אפשר לידע ממנו יתברך כלל:

אות ג

וזה בחינת מזמור שיר חנכת הבית שאומרים קדם ברוך שאמר שהוא התחלת התפלה שמדבר שם מהמתיקת הפעס וחרון אף כמו שכתוב, כי

רגע באפו חיים ברצונו בערב יליו בכי ולבקר רנה וכו' הי ברצונך וכו' הסתרת פניך וכו'. כי בלילה דינין מתערין ומשם החשך של לילה וזה נמשך מהפעס והדינים שמתעוררין בכניסת הלילה שאז התחלת יום האחר, כי פתיב, ואל זעם בכל יום, בכל יום דיקא כי הי' יתברך מחדש בטובו בכל יום תמיד מעשה בראשית וכל מעשה בראשית הנה על ידי תחלת הצמצום שבלא זה לא היה אפשר להתהוות הבריאה כלל על פן מאחר שהי' יתברך מחדש בכל יום מעשה בראשית בהכרח שיחדש גם תחלת הצמצום כדי שיהיה קיום להעולם כי בלא זה אין קיום להעולם, כי כל החיות והאורות המלבשים בכל הבריאה בכל העולמות כלם מתאזים ומשתוקקים בכל עת לחזר לשרשן והיה מתבטל העולם חס ושלום, על פן הצמצום הוא קיום העולם שהי' יתברך מחדש הצמצום בכל יום בשביל קיום העולם. ומשם נשתלשל בחינת פעס וזעם חס ושלום, בכל יום בחינת ואל זעם בכל יום. וזה פל עבודת הצדיקים להמתיק ולבטל הזעם והפעס המתעורר בכל יום דיקא בעת שנוי העתים בבקר ובערב בעת שצריכין הנפשות להתחדש. ועל פן עקר קיום העולם על ידי הצדיקים ועל ידי כלל ישראל שעל ידי שעוסקים בתקוני קריאת שמע ותפלה בעת שנוי העתים בבקר ובערב על ידי זה ממתיקין הדינים בשרשן העליון שהוא שרש צמצום העליון שהוא פלו חסד גדול כנ"ל ואז ממשיכין משם דיקא כל ההשפעות וכל הברכות וכל העשירות, כי כל הממון והפרנסה והעשירות נמשך משם, הינו מבחינת גבורות ודינים קדושים כשזוכין להמתיקם על ידי שמבטליו ומשברין הפעס שהוא בחינת תקף הדין שלא נמתק חס ושלום, שהוא פגם השפע והעשירות כנ"ל. וכשזוכין לשבר הפעס אזי ממתיקין הדין ואזי נמשך משם דיקא שפע העשירות, כי בהשרש שניהם אחד כנ"ל:

אות ד

ועל פן הזהירה התורה מאד לפרע שכר שכיר בעונתו שמשלים פעלתו ביום או בלילה כדי להמתיק ולבטל ממנו הפעס והחרון אף שנאחז בו שמשם העניות והדחקות כדי לבטלו ממנו בעונתו על ידי השכר פעלה שהוא הממון שנותן לו שהוא שרש נפשו. כי זה הפועל שבא לידי כך שצריך להשכיר את עצמו כעבד זה נמשך מפגם הפעס והחרון אף שפגם בו שעל ידי זה נמשך עליו העניות והדחקות כל כך עד שמכרח להשכיר את עצמו וכו'. כי כל העבודות שכלם פלולים בל"ט מלאכות כלם נמשכין מבחינת בעצבון תאכלנה בחינת בזעת אפך תאכל לחם, 'בזעת אפך' דיקא, כי נמשכין מבחינת פעס וחרון אף ועל פן גם בלשון אשכנז נקראין היגיעות הגדולות בשם יגיעת האף (כמו שאומרים על המתנגע

הַרְבֵּה "עַר אַקִירַט מֵיט דְּעַר נְאוּ" כִּי כָּל הָעֲבוֹדוֹת הַקְּשׁוֹת נִמְשָׁד מִבְּחִינַת כַּעַס וְחֶרֶן אֲף בְּחִינַת בְּזֻעַת אַפָּד וְכוּ', דְּהִינּוּ עַל שְׁלֵא שְׁמַר אֶת עֲצֻמוֹ מִכַּעַס שְׁעַל יָדֵי זֶה אֲבָד פְּרִנְסָתוֹ וּמְמוֹנֵוּ וְעֲשִׂירוֹתוֹ שְׁהִיָּה נִמְשָׁד לֹו שְׁהִפְכוּ לְכַעַס עַל יָדֵי שְׁלֵא הִיָּה מִתְגַּבֵּר רָגַע קָלָה עַל כַּעַסוֹ עַל יָדֵי זֶה בָּא עֲתָה לִיגִיעוֹת וְעֲבוֹדוֹת כְּבָדוֹת כְּאֵלֶּה שְׁהַכְּרַח לְהַשְׁכִּיר אֶת עֲצֻמוֹ לְאַחַר. עַל כֵּן הִזְהִירָה הַתּוֹרָה לְשֵׁלֶם לֹו בְּיוֹמוֹ כְּדִי לְהַשְׁלִים תְּכַף נִפְשׁוֹ עַל יָדֵי הַמָּמוֹן שְׁנוֹתָן לֹו בְּשִׁכָר פְּעֻלָּתוֹ שְׁהוּא שְׁלֵמוֹת נִפְשׁוֹ שְׁהוּא הַפָּד הַכַּעַס כְּנִ"ל. וְעַל כֵּן עֶקֶר הַאֲזָהָרָה שְׁלֵא יַעֲבֹר עָלָיו הַיּוֹם אוֹ הַלַּיְלָה בְּלִי פְּרַעוֹן שְׁכִירוֹתוֹ, כִּי צָרִיכִין לְזַהֵר לְהַמְתִּיק וּלְבַטֵּל הַכַּעַס וְהַחֶרֶן אֲף בְּיוֹמוֹ אוֹ בְּלֵילוֹ דִּיקָא מַחְמַת שְׁבָכֵל יוֹם מִתְעוֹרֵר הַכַּעַס שְׁהוּא הַדִּין מִחֲדָשׁ מִתְחַלֵּת הַצְּמָצוּם כְּנִ"ל, וְצָרִיכִין לְהַתְגַּבֵּר לְהַמְתִּיק הַדִּין וְהַכַּעַס בְּיוֹמוֹ אוֹ בְּלֵילוֹ דִּיקָא בְּעַת שְׁנוֹי הָעֵתִים וְכְנִ"ל, עַל כֵּן הִזְהִירָה הַתּוֹרָה מְאֹד לְשֵׁלֶם שְׁכָר שְׁכִיר בְּיוֹמוֹ אוֹ בְּלֵילוֹ דִּיקָא כְּדִי לְהַמְתִּיק וּלְבַטֵּל מִמֶּנּוּ הַכַּעַס וְהַדִּין בְּעוֹנָתוֹ עַל יָדֵי הַמָּמוֹן שְׁנוֹתָן לֹו שְׁהוּא שְׁלֵמוֹת נִפְשׁוֹ וְכְנִ"ל:

אות ה

וְזֶה שְׁנִתְּנָה הַתּוֹרָה טַעַם עַל פְּרַעוֹן שְׁכָר שְׁכִיר בְּיוֹמוֹ, כִּי עֲנִי הוּא וְאֵלָיו הוּא נִשָּׂא אֶת נִפְשׁוֹ שְׁמִשָּׁם לְמַד רַבְּנוּ זְכוּרֵנוּ לְבָרְכָה שְׁהַמָּמוֹן שְׁרַשׁ הַנֶּפֶשׁ כְּנִ"ל, הִינּוּ מַחְמַת שְׁהַמָּמוֹן הוּא שְׁרַשׁ הַנֶּפֶשׁ שְׁהוּא הַפָּד הַכַּעַס עַל כֵּן צָרִיכִין לְפָרַע לֹו בְּיוֹמוֹ דִּיקָא, כִּי הַמְתַּקַּת הַדִּין וְהַכַּעַס צָרִיכִין לְהַמְתִּיק בְּיוֹמוֹ בְּעוֹנָתוֹ דִּיקָא כְּפִי הַצְּמָצוּם שְׁבָאוֹתוֹ הַיּוֹם וְאַסוּר לְעֹבֵר מִיּוֹם לְחֻבְרוֹ שְׁזָהוּ בְּחִינַת קְרִיאַת שְׁמַע וְתַפְלָה בְּעוֹנָתָם בְּזִמְנָם דִּיקָא בְּבִקֵּר וּבְעָרֵב שְׁאֵז מִתְחַדְּשִׁים הַנִּפְשׁוֹת וְאֵז נִתְחַדְּשִׁין כָּל מַעֲשֵׂי בְּרָאשִׁית וְהַכֹּל עַל יָדֵי הַמְתַּקַּת הַכַּעַס וְהַדִּין כְּפִי אוֹתוֹ הַיּוֹם דִּיקָא, כִּי עֶקֶר הַהַמְתַּקָּה צָרִיכִין בְּעַת שְׁנוֹי הָעֵתִים בְּבִקֵּר וּבְעָרֵב וְכְנִ"ל, עַל כֵּן אֵז צָרִיכִין לְפָרַע שְׁכָר הַשְׁכִּיר שְׁהִיא בְּחִינַת הַמְתַּקַּת וּבְטוֹל הַכַּעַס עַל יָדֵי שְׁכָר פְּעֻלָּתוֹ שְׁנוֹתָן לֹו שְׁנִמְשָׁד מִשְׁפַּע הָעֲשִׂירוֹת וְכְנִ"ל:

אות ו

וְזֶה שְׂאִיתָא בְּפִתְבִּיבִים, בְּיוֹמוֹ תִּתֵּן שְׂכָרוֹ רְאִישֵׁי תְּבוּת שַׁבָּת, כִּי מִצְוָה זֹאת מְסַגְּלָת בְּיוֹתֵר לְהַמְשִׁיךְ עָלָיו קִדְשַׁת שַׁבָּת, כִּי בְּשַׁבָּת הוּא בְּטוּל כָּל הָעֲבוֹדוֹת כָּל הַל"ט מְלָאכוֹת כִּי בְּשַׁבָּת הוּא אֶהְבֵּה וְרָצוֹן שְׁנֵתִּבְטְלִים כָּל הַדְּינִים וְכָל הַפְּעֵס, כְּמוֹ שְׂאוּמְרִים וְכָל שְׁלִטְנֵי רִגְזִין וּמְאָרֵי דְדִינָא בְּלָחוּ עֲרֻקִין וְאֶתְעַבְרוּ מִנָּה. וְעַל כֵּן בְּאַמַּת נִמְשָׁךְ מִשַׁבָּת כָּל הַהִשְׁפָּעוֹת וְכָל הַבְּרָכוֹת וְכָל הָעֲשִׁירוֹת, כְּמוֹ שְׂאִיתָא בְּזֵהר הַקְּדוֹשׁ דְּמִנְהָ מִתְּבָרְכִין כָּל שְׂתָא יוֹמִין. וְצָרִיכִין לְהַמְשִׁיךְ קִדְשַׁת שַׁבָּת בְּכָל יוֹם וּלְהַמְשִׁיךְ עָלָיו קִדְשַׁת שַׁבָּת שֶׁהוּא הַפְּעֵס וְהַדִּין. וְעַל כֵּן מְסַגְּל לְזֶה פְּרִיעַת שְׂכָר שְׂכִיר בְּיוֹמוֹ כְּנ"ל, כִּי פְּרִיעַת שְׂכָר שְׂכִיר בְּיוֹמוֹ הוּא בְּחִינַת בְּטוּל הַפְּעֵס וְהַמְשָׁכַת הַשְּׁפָע וְהָעֲשִׁירוֹת שֶׁהֵם בְּחִינָה אַחַת וְכְנ"ל:

אות ז

וְזֶה שְׂשַׁלַח יַעֲקֹב לְעֵשָׂו, וַיְהִי לִי שׂוֹר וְחִמּוֹר צֹאן וְכוּי וְאֶשְׁלַחָה לְהַגִּיד לְאֲדוֹנָי לְמִצְאָ חוֹן וְכוּי. וְלְכַאוּרָה הַדְּבָר תְּמוּנָה מְאֹד לָמָּה שְׁלַח לוֹ לְהוֹדִיעֵנו עֲשִׁירוֹתוֹ, אֲדַרְבָּה, עַל יְדֵי זֶה יִתְקַנָּא בּוֹ יוֹתֵר?! אַךְ עַל פִּי הַתּוֹרָה הַנִּי"ל מִבְּאֵר הַדְּבָר הַיֵּטֵב, כִּי עָשׂוּ הוּא בְּחִינַת תִּקְוָה הַפְּעֵס, כִּי הוּא אֲדָמוּנֵי וְכוּי, עַיִן שֶׁמֶּהוּא רוֹצֵחַ שׁוֹפֵךְ דָּם בְּחִינַת תִּקְוָה הַפְּעֵס וְכִמְבָאֵר בְּהַתּוֹרָה שְׂאֵלוֹ אֵת רַבִּי יוֹסִי בֶּן קֶסְמָא (בְּסִימָן נז). וְיָמֵי שְׂזוּכָה לְשַׁבֵּר הַפְּעֵס וּלְהַמְשִׁיךְ עֲשִׁירוֹת דְּקִדְשָׁה אֲזִי הָעֲשִׁירוֹת שׁוֹמֵר אוֹתוֹ לְהַבָּא מִפְּעֵס, כְּמִבְּאֵר שֶׁמֶּ בְּהַתּוֹרָה הַנִּי"ל שֶׁהָעֲשִׁירוֹת הוּא בְּחִינַת חוֹמָה שְׁשׁוֹמֵר מִפְּעֵס וְחִמָּה, עַיִן שֶׁמֶּ. וְזֶה שְׂשַׁלַח יַעֲקֹב לְעֵשָׂו לְהוֹדִיעֵנו מִגְּדֹל עֲשִׁירוֹתוֹ שְׂזוּכָה בְּבֵית לָבֶן, דְּהֵינּוּ שְׂכָבֵר שְׂבַר מִדַּת הַפְּעֵס וְזוּכָה עַל יְדֵי זֶה לְעֲשִׁירוֹת מִפְּלֶגַע עַל כֵּן שׁוֹב אִין מִתְּיָרָא מִעֲשׂוֹ שֶׁהוּא בְּחִינַת כְּעֵס וְעִקָּר כְּחוֹ עַל יְדֵי פֶגַם הַפְּעֵס, כִּי כְּבָר זָכָה לְעֲשִׁירוֹת דְּקִדְשָׁה שֶׁהִיא בְּחִינַת חוֹמָה שְׁשׁוֹמֵר מִפְּעֵס וְעַל יְדֵי זֶה הוּא בְּטוּחַ שְׁגָם אוֹיְבָיו יְשָׁלִים אֹתוֹ וַיִּתְרַצֶּה אֵלָיו. וְזֶהוּ, וְאֶשְׁלַחָה לְהַגִּיד לְאֲדוֹנָי לְמִצְאָ חוֹן בְּעֵינֶיךָ כִּי אֲנִי בְּטוּחַ שְׁבוּדָאֵי תְּשָׁלִים עִמִּי וְאֶמְצָא חוֹן בְּעֵינֶיךָ מֵאַחַר שְׂכָבֵר שְׂבַרְתִּי מִדַּת הַפְּעֵס עַד שְׂזוּכָתִי לְעֲשִׁירוֹת גְּדוֹל כְּזֶה, עַל כֵּן יִתְבַּטַּל כְּנִגְדוֹ גַּם תִּקְוָה דִּין וְהַפְּעֵס שֶׁל עָשׂוּ, כִּי בְּחִינַת שְׁנֵאת עָשׂוּ, בְּחִינַת תִּקְוָה הַפְּעֵס יִתְבַּטַּל עַל יְדֵי הַחוֹמָה שֶׁל עֲשִׁירוֹת שְׂזוּכָה יַעֲקֹב וְכְנ"ל:

וּבְשִׁבִיל זֶה הִשְׁתַּדַּל יַעֲקֹב בְּבֵית לָבֶן לְהַשִּׁיג עֲשִׁירוֹת וְכָל כְּוִנָּתוֹ הָיָה כְּדִי לְהַמְשִׁיךְ כָּל נַפְשׁוֹת יִשְׂרָאֵל עַל יְדֵי זֶה, שְׁשָׁרְשָׁם בְּעֲשִׁירוֹת דְּקִדְשָׁה כְּנ"ל:

הַלְכָה הַ הַ בְּהַלְכוֹת פְּקֻדוֹן הַלְכָה הַ :

שאלה א:

השואל חזב אפלו באונסין, אבל השואל את הבהמה וגם הבעלים עמו במלאכתו בשעת שאלה בין באותה מלאכה בין במלאכה אחרת פטור. וכן בכל הארבעה שומרים וכו' :

ענין שאלה בבעלים לכאורה הוא דבר פליאה מאד. כי למה יפטר השואל בשביל ששאל את הבעלים למלאכתו גם כן ולמה יפסד הבעל הבית בשביל שעשה טובה יתרה לשואל שהשאיל את עצמו גם כן למלאכתו של שואל:

אות א

אך באמת עקר השמירה אינה אלא על ידי השגחת ה' יתברך כי אי אפשר לבן אדם לשמר כלל מכל הזקות ובפרט מאונסין כי אם ה' יתברך לבד הוא עקר השומר שלנו כביכול, כמו שכתוב, הנה לא ינום ולא ישן שומר ישראל ה' שמרנו וכו'. ואם ה' לא ישמר עיר שוא שקד שומר. כי עקר השמירה היא רק על ידי השגחתו יתברך ועקר השמירה של השומר הוא שצריך להשתדל להמשיך השגחתו יתברך על הדבר הנתן לו לשמר וזה עקר שמירתו :

ואיתא בדברי רבנו זכרוננו לברכה במאמר המתחיל אשרי העם יודעי תרועה וכו' להמשיך השגחה בספר לקיטי מוהר"ן הראשון סימן יג. וכלל דבריו הקדושים בקצור, כי מי שרוצה להמשיך השגחה שלמה אי אפשר כי אם על ידי שבירת תאוות ממון ושבירתה על ידי צדקה וכו' ועל ידי שבירת תאוות ממון. וזוהי לעשות משא ומתן באמונה על ידי זה נתגלה חסד על ידי שמשבר עבודה זרה של תאוות ממון ועל ידי החסד זוכה לדעת ועל ידי הדעת הוא יכול לקח הנפשות ולהעלותם בבחינת מין נוקבין ועל ידי זה וכו' בחינת עיר גבורים עלה חכם וירד עז מבטחה, הינו שממשיך תורה על ידי זה. ונפש זה בחינת רצון וכו' וזה בחינת והחיות רצוא ושוב וכו' על ידי המשכת התורה נמשך השגחה, כי התורה היא טעמים נקודות תגים אותיות שהם תלת גונון דעינא ובת עין וכו'. נמצא כשחכם מביא תורה הוא מביא השגחת ה' יתברך עלינו וכל אחד כפי קרובו אל התורה כן השגחת ה' יתברך עליו, כי עקר כח הראות מחמת שמפכה בדבר הנראה

וכו' אבל כשהדבר רחוק אז מתפזר הראות וכו' ועל ידי שאנחנו בני ישראל קרובים אל התורה נמצא שאנחנו קרובים אל כל הראות על כן השגחתו עלינו בשלמות. אבל העפויים שהם רחוקים מהתורה הם רחוקים מהשגחתו, והשגחתו על העפויים בחצי הראות ועלינו השגחתו בשלמות וזהו תקוונא דמרפבתא עלאה ומרפבתא תתאה וכו' וכו', עין שם כל זה באר היטב:

אות ב

נמצא שעל ידי שבירת תאות ממון יכולין להעלות נפשות בבחינת מין נוקבין ולהמשיך תורה על ידי זה ועל ידי זה נמשך השגחה שלמה וכו' כנ"ל. וזה עקר השמירה על ידי שזוכין להמשיך השגחה שלמה, כי עקר שמירה על ידי השגחתו יתברך כנ"ל ועל ידי שאנחנו כלל ישראל קרובין אל התורה על ידי זה השגחתו עלינו כנ"ל על ידי זה ה' שומרנו כנ"ל, כמו שכתוב, הנה לא ינום וכו' שומר ישראל ה' שמרך וכו' כנ"ל. ולהמשיך השגחה שלמה הוא על ידי שבירת תאות ממון וכו' כנ"ל, כי אי אפשר לקח הנפשות ולהעלותם כי אם על ידי שבירת תאות ממון, כי הממון והעשירות הוא שרש הנפשות, כמבאר היטב בדברי רבנו זכרוננו לברכה במקום אחר (סימן סח), ועל כן כשמשבר תאות ממון ונמצא שמשבר הקלפה השורה על שרש הנפשות, כי כל התאות הם מהסטרא אחרא והקלפות וכשנופל לתאות ממון נמצא שמתגבר חס ושלום, הסטרא אחרא והקלפה החופה על ממון דקדושה ועל ידי זה בודאי אינו יכול להעלות הנפשות ששרשם בעשירות. אבל כשמשבר תאות ממון נמצא שמשבר הקלפה של הממון ששם שרש הנפשות ואזי יכול להעלות הנפשות ששרשם בממון ועשירות מאחר שכבר שבר הקלפה שיש שם שהוא תאות ממון כנ"ל. וזה שכתב רבנו זכרוננו לברכה שעל ידי שבירת תאות ממון יכולין להעלות נפשות וכו' וכנ"ל. נמצא מי שרוצה לשמר את חפציו, דהינו הממון והעשירות שלו אי אפשר כי אם על ידי שמשבר התאוה שיש בהממון, כי על ידי שמשבר את התאוה של הממון על ידי זה הוא יכול לקח הנפשות ולהעלותם ועל ידי זה ממשיך תורה שהיא בחינת השגחתו יתברך עלינו כנ"ל. כי באמת בחינה זו, דהינו מה שנאמר במאמר הנ"ל לקח נפשות ולהעלותם ולהמשיך תורה בחינה זו היא בכל אדם וכל אדם מחיב לעסק בזה, כי אף על פי שדברי רבנו הנ"ל נאמרים לענין חכם הדור שלוקח נפשות ישראל ומעלה אותם והם תורה אף על פי כן דברי רבנו זכרוננו לברכה הם כלליות גדול והם שייכים בכל אדם. כי כל אחד מישראל יש לו חלק בתורה וכל אחד כפי חלקו שיש לו בהתורה כמו כן הוא צריך להשתדל בכל עת להמשיך תורה בכל פעם, כי אנו צריכין

לְהַמְשִׁיךְ אֶת הַתּוֹרָה וּלְקַבְּלָהּ בְּכָל פַּעַם בְּכָל דּוֹר וְדוֹר וּבְכָל אָדָם וּבְכָל זְמַן וּכְמוֹ שֶׁאֲנוּ מְבַרְכִין נוֹתֵן הַתּוֹרָה לְשׁוֹן הַזֶּה וְלֹא נֹתֵן לְשׁוֹן עֶבֶר וְכַמוֹבֵא בְּסִפְרִים. כִּי בְּכָל יוֹם הִי יִתְבָּרַךְ נוֹתֵן לָנוּ אֶת הַתּוֹרָה וְכָל אֶחָד כְּפִי מַעֲשָׂיו זֹכֶה לְקַבְּלָהּ בְּכָל עֵת. וְעַקֵּר הַמְּשַׁכֵּת הַתּוֹרָה מֵה שְׁצָרִיךְ כָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל לְהַמְשִׁיךְ תּוֹרָה הוּא עַל יְדֵי שְׂבִירַת תְּאֵוֹת מִמּוֹן הוּא יְכוֹל לְהַעֲלוֹת נִפְשׁוֹת בְּבַחֲיַנְתּוֹ מִן נוֹקְבִין וְעַל יְדֵי זֶה הוּא מְמַשֵּׁיךְ תּוֹרָה בְּחִינַת הַשְּׂגָחַתוֹ עֲלֵינוּ כְּנִי"ל, כִּי כָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל עַל יְדֵי כָּל הַעֲשָׂוִיּוֹת וְהַעֲבָדוֹת שֶׁהוּא עוֹשֶׂה בְּקִדְשָׁהּ וּבִטְהָרָהּ הוּא מְבַרְךְ וּמַעֲלֶה נִפְשׁוֹת הֵן עַל יְדֵי מַצּוֹת וּמַעֲשִׂים טוֹבִים וְאֶפְלוּ בְּעוֹבְדֵין דָּחַל צָרִיכִין גַּם כֵּן לַעֲשׂוֹתָם בְּקִדְשָׁהּ כְּדִי לְבַרֵּר הַנִּפְשׁוֹת שֶׁיֵּשׁ שָׁם. נִמְצָא שְׁכָל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל צָרִיךְ לְהַעֲלוֹת נִפְשׁוֹת בְּבַחֲיַנְתּוֹ וְלַקַּח נִפְשׁוֹת חֲכָם הַנִּי"ל וְכָל זֶה עַל יְדֵי שְׂבִירַת תְּאֵוֹת מִמּוֹן כְּנִי"ל שֶׁעַל יְדֵי זֶה הוּא יְכוֹל לְהַעֲלוֹת הַנִּפְשׁוֹת וְעַל יְדֵי זֶה וַיֵּרָד עַל מַבְטָחָהּ שֶׁמִּמְשִׁיךְ תּוֹרָה לְפִי בְּחִינַתּוֹ וְעַל יְדֵי זֶה נִמְשָׁךְ הַשְּׂגָחַת הִי יִתְבָּרַךְ כְּנִי"ל וְזֶה עַקֵּר הַשְּׂמִירָה, כִּי עַקֵּר הַשְּׂמִירָה עַל יְדֵי הַשְּׂגָחַתוֹ לְבַד כְּנִי"ל. וְזֶה בְּחִינַת אֲרַבְעָה שׁוּמְרִים הַכְּתוּבִים בַּתּוֹרָה כְּנִגְדַּת בְּחִינַת טְעָמִים נִקְדוֹת תְּגִים אוֹתִיּוֹת שֶׁהֵם כָּלֵל הַתּוֹרָה בְּחִינַת תְּלַת גּוֹנִין דְּעֵינָא וּבֵת עֵין כְּנִי"ל, כִּי עַקֵּר הַשְּׂמִירָה עַל יְדֵי הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה שֶׁהוּא בְּחִינַת כַּח הַרְאֹת בְּחִינַת הַשְּׂגָחַתוֹ יִתְבָּרַךְ שֶׁעַל יְדֵי זֶה לְבַד עַקֵּר הַשְּׂמִירָה כְּנִי"ל. וְזֶה בְּחִינַת אֲרַבְעָה שׁוּמְרֵי הַן וְדִינֵיהֶן שְׁלֹשָׁה, כְּדֹאִיתָא בְּסוּף שְׁבוּעוֹת, כִּי עַקֵּר הַגּוֹנִין הֵם תְּלַת גּוֹנִין דְּעֵינָא, אֲבָל בֵּת עֵין אֵינָה בְּחִינַת גּוֹן כָּלֵל, כִּי הִיא כְּלוּלָהּ בְּכֻלָּם כִּיִּדְוַע וְעַל כֵּן הֵם אֲרַבְעָה שֶׁהֵם שְׁלֹשָׁה, כִּי עַקֵּר שְׁנוֵי הַגּוֹנִין הֵם תְּלַת כְּנִי"ל:

אות ג

נִמְצָא שְׁמֵי שְׂרוּצָה לְהִיּוֹת שׁוּמֵר בְּאֲמַת כְּרֵאוֹי הֵן לְשֹׁמֵר אֶת שְׁלוֹ אוֹ אֶת שֶׁל חֲבֵרוֹ הוּא צָרִיךְ לְהַעֲלוֹת נִפְשׁוֹת וּלְהַמְשִׁיךְ תּוֹרָה כְּנִי"ל וְעַל יְדֵי זֶה מִמְשִׁיךְ הַשְּׂגָחַת שְׁלֵמָה וְזֶה עַקֵּר הַשְּׂמִירָה, כִּי גַם עַקֵּר הַשְּׂמִירָה מֵה שֶׁהַשׁוּמֵר מְשַׁגִּיחַ וּמְסַתְּפֵל עַל הַדְּבָר הַנִּשְׁמָר שֶׁלֹּא יִגִּיעַ לוֹ הַזֶּקֶק הוּא גַם כֵּן בְּכּוֹנֵה זוֹ, כִּי בְּאֲתַעְרוּתָא דְלִתְתָּא אֲתַעֵר לְעֵלָא, הֵינּוּ כִּי עַקֵּר הַכּוֹנֵה, כְּמוֹ שֶׁהוּא מְשַׁגִּיחַ וּמְסַתְּפֵל עַל הַדְּבָר הַזֶּה וְשׁוּמְרוֹ כְּרֵאוֹי עַל פִּי דִינֵי הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, כְּמוֹ כֵּן יִמְשָׁךְ הַשְּׂגָחַתוֹ יִתְבָּרַךְ עַל זֶה הַדְּבָר כְּדִי שְׂיִהִיָּה נִשְׁמָר מִכָּל הַזֶּקֶק כִּי אִם הִי לֹא יִשְׁמֵר עֵיר שׁוּא שְׁקֵד שׁוּמֵר כְּנִי"ל וְזֶה בְּחִינַת מֵה שְׂמַצִּינוּ שְׂאֵבוֹת הָעוֹלָם הֵיוּ שׁוּמְרִים. וְזֶה בְּחִינַת מֵה שְׂתַחֲלַת הַתְּגָלוֹת הִי יִתְבָּרַךְ לְמַשָּׁה שֶׁהוּא הַתְּחִלַּת הַתְּגָלוֹת נִתְיַנַּת הַתּוֹרָה הִיָּה בְּעַת שְׂהִיָּה שׁוּמֵר וְרוּעָה אֶת צֵאן יִתְרוֹ, כְּמוֹ שְׂכַתּוֹב וּמַשָּׂה הִיָּה רְעָה וְכוּ' וַיֵּרָא מִלְּאֻךְ הִי אֵלָיו וְאִז הוֹדִיעַ לוֹ שְׂיִתֵּן הַתּוֹרָה לְיִשְׂרָאֵל, כְּמוֹ שְׂכַתּוֹב שָׁם, בְּהוֹצִיאָךְ אֶת הָעָם

ממצרים תעבדון את האלקים על החר הזה וכו'. כי על ידי שמשוה רבנו
עליו השלום, היה רועה ושומר את צאן יתרו היה מעלה הנפשות כדי
להמשיך תורה כדי להמשיך השגחה שזה עקר השמירה ועל כן אז דיקא
בעת השמירה התחיל נתינת התורה כנ"ל, כי על ידי השמירה זכה
להמשיך תורה כנ"ל. וכן יעקב היה שומר אצל לבן כדי לברר ולהעלות
הנפשות ולהמשיך תורה ועל כן על ידי זה שהיה שומר בבית לבן זכה
להמשיך תורה שהם כל פרשיות התורה המדברים מזה מענין יעקב ולבן
שהו בחינת התורה שהמשיך יעקב שם, פמובא וכל זה על ידי השמירה
ששמר שם את הצאן וכנ"ל:

אות ד

נמצא שעקר השמירה על ידי שמברר ומעלה הנפשות וממשיך תורה
בחינת השגחה שלמה כנ"ל וזה בחינת החלוקי דינים שיש בין השומרים.
והכלל שכל מי שמקבל הנאה יותר מהדבר הנשמר חייב בשמירה יתרה
ועל כן שומר חנם שאין לו שום הנאה פטור על הכל והשומר שכר והשוכר
שיש להם קצת הנאה חייבין במקצת ופטורין במקצת והשואל שכל הנאה
שלו חייב בכל כפי רב ההנאה שיש לו מהדבר הנשמר. כי כל הנאות
הם בחינת נפשות, כי נפש זה בחינת רצון כמו שמבאר לעיל במאמר הנ"ל
וכשיש לו תאוה ורצון לדבר שבקדשה זה בחינת נפש דקדשה וכן להפך
חס ושלום, וצריך לברר הנפשות, דהיינו כל הרצונות והתאוות והכסופין
ולהעלותם כלם לה' יתברך בבחינת אריתי מורי עם בשמי, כמבאר
במאמר הנ"ל וכשיזכה לבררם ולהעלותם הוא ממשיך תורה בחינת
השגחה כנ"ל. נמצא, שעקר ברור ועלית הנפשות הוא תלוי במי שמקבל
הנאה מהדבר, כי ההנאה הוא בחינת נפש ואז כשיש לו הנאה מהדבר הוא
צריך לברר ולהעלות את הנפש ועל ידי זה ממשיך בחינת תורה בחינת
השגחה כנ"ל ועל כן כפי ההנאה שמקבל מהדבר, כמו כן חל עליו החיוב
להעלות הנפשות והרצונות המלבשין בהנאות ולבררם ולהעלותם לה'
יתברך לבד ועל ידי זה ממשיך תורה בחינת השגחה וזה עקר השמירה
כנ"ל ועל כן כל מה שמקבל הנאה ביותר מהדבר חל עליו חיוב השמירה
ביותר, כי עליו חל החיוב של עלית הנפשות וכו' ביותר שזהו עקר
השמירה

ועל פי זה נוכל לומר שזהו בחינת שמירה בבעלים שפטרך התורה, כמו שכתוב, בעליו אין עמו שלם ישלם אם בעליו עמו לא ישלם. כי באמת עקר הברור ועלית הנפשות שיש בכל דבר הוא על ידי הבעלים של הדבר דיקא, כי אלו החפצים הם שלו וכל ההנאות שיש בהם שהם בחינת נפשות הם שלו ועליו לבררם ולהעלותם, כי באמת כל החפצים שהם העשירות של האדם הם בחינת שרש הנפשות, כי כל הנפשות שרשם בעשירות כנ"ל, כמבאר בדברי רבנו באר היטב במקום אחר (סימן סח). אבל האדם בעצמו הוא למעלה מהעשירות שלו אף על פי שהוא שרש הנפשות, כי העשירות הוא תחת יד האדם והאדם הוא למעלה ממנו כי עקר האדם מה שנקרא אדם זה בחינת הדעת שהוא נקרא אדם כידוע והדעת שהוא עקר האדם הוא למעלה משרש הנפשות שהוא העשירות ועל כן על ידי הדעת הוא יכול לברר הנפשות ולהעלותם ולהמשיך תורה וכו' כנ"ל, שזהו עקר השמירה כנ"ל וזהו בחינת הבעלים של הדבר, כי הדעת הוא בחינת הבעלים של העשירות שהוא שרש הנפשות כידוע ועל כן עקר עלית הנפשות שעל ידי זה עקר השמירה הוא על ידי הבעלים דיקא, כי הם דיקא יכולים להעלות הנפשות וכו', כי הם בעלים וכנ"ל. ועקר החיוב של השומרים הוא מאחר שהבעלים נסתלקו משמירת הדבר ותכף כשסתלקים עיניהם משמירתו ואינם רוצים להשגיח בעצמם על זה החפץ ולשמרו אזי יוצא הדבר מרשות הבעלים ואזי נכנס ברשות השומר לענגן שמירה ועל כן חיוב השומרים מתחיל משעה שנסתלקו הבעלים משמירתו, כמבאר בשלחן ערוך (ואפלו לדעה שניה שסובר שאין החיוב מתחיל רק משעת משיכה כי הם סוברים, כי אף על פי שנסתלקו הבעלים משמירתו ואינם רוצים עוד לעסק בזה הדבר להעלותו כנ"ל להמשיך עליו השגחתו יתברך אף על פי כן עדין לא נכנס ברשות השומר עד שימשך, אבל על כל פנים אין הדבר יוצא מרשות הבעלים כי אם על ידי שסתלק משמירתו) דהינו שאינו רוצה עוד לעסק לברר ולהעלות הנפשות שיש בזה הדבר ולהמשיך השגחה על ידי זה כנ"ל, כי מוסרו לידי השומר ואזי חל על השומר חיוב הזה להעלות הנפשות ולהמשיך השגחה שזהו עקר השמירה של הארבעה שומרין הכתובים בתורה כנ"ל. ועל כן כשהבעלים עם השומר במלאכתו בשעת שאלה אזי אין הדבר יוצא כלל מרשות הבעלים לענגן שמירה, כי זה כלל שכל דבר מושך עצמו לשרשו וכל המלאכות שאנו עושין הכל הוא בשביל ברורים, הינו בבחינה הנ"ל, כי על ידי המלאכות והמשא ומתן שעושין על ידי זה מבררין ומעלין הנפשות בבחינת מין נוקבין וממשיכין תורה וכו'. וזה בחינת טוב תורה עם דרך ארץ וכו' (אבות פרק ב) וזה בחינת אם אין קמח אין תורה (שם פרק ג) כי על ידי הקמח, דהינו הפרנסה בחינת דרך ארץ, דהינו מלאכה ומשא ומתן על ידי זה דיקא ממשיכין תורה על ידי שמתרין על ידי המלאכה את הנפשות ומעלין אותן וממשיכין תורה כנ"ל. וזה בחינת ששת ימים תעשה מלאכתך ויום השביעי שבת. כי שבת הוא בחינת התורה, כי בשבת נתנה תורה, (כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה) כי

התורה היא תלת גונון דעינא ובית עין כנ"ל וזה בחינת שבת, בחינת שין בת וכו', כמובא במקום אחר שין תלת גונון דעינא ובת עין וזהו ששת ימים תעשה מלאכתך, דהינו לברר ולהעלות נפשות ועל ידי זה ויום השביעי שבת, כי על ידי זה זוכין לבחינת שבת בחינת המשכת התורה כנ"ל ועל כן עקר המשכת התורה, דהינו חדושין דאורייתא הוא בשבת, כי שבת הוא בחינת התורה והכל כפי מה שזכה לברר הנפשות בימי החל, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, מי שטרח בערב שבת לאכל בשבת. נמצא שכל המלאכות הם בחינת ברורין, הינו בבחינה הנ"ל לברר ולהעלות הנפשות ולהמשיך תורה כנ"ל. ועל כן כשהבעלים של החפץ הם עם השומר במלאכתו, הינו שגם הבעלים רוצים לסייע את השומר במלאכתו, דהינו לברר ברורים וכו' כנ"ל שגם הבעלים עוסקים בשעת שאלה עם השומר במלאכתו לסייע לו לברר ברורים להעלות נפשות ולהמשיך תורה שזה עקר מלאכתו של אדם כנ"ל ועל כן מאחר שהבעלים עוסקים במלאכתו של שומר בשעת שאלה לברר ברורים של השומר וכו', על כן תקף אלו הנפשות שיש בהדבר הנשמר אינם יוצאים כלל מרשות הבעלים, כי הם נמשכין לשרשם להבעלים שלהם שהוא יבררם ויעלה אותם, כי באמת עקר הברור שלהם על ידו דיקא כנ"ל רק שהוא רוצה להסתלק מהם ולמסרם ליד השומר ומאחר שהוא מסייע את השומר במלאכתו לברר עמו ברורים, דהינו להעלות נפשות וכו', על כן אלו הנפשות שיש בדברים של הבעלים נמשכין לשרשם שהוא יבררם מאחר שעוסק בברורים של השומר ועל כן אינם יוצאים כלל מרשות הבעלים. ועל כן השומר פטור בשמירתם, כי עקר השמירה על ידי ברור ועלית הנפשות שעל ידי זה ממשיכין השגחה שזהו עקר השמירה כנ"ל ומאחר שאלו הנפשות נמשכין לשרשם לבעלים שלהם מאחר שעוסק גם כן עם השומר במלאכתו לברר ולהעלות נפשות כנ"ל נמצא שחזרה השמירה להבעלים, כי עקר השמירה על ידי עלית הנפשות כנ"ל ועל כן פטור השומר מכל מיני הזק, כי אין ההזק על ידו, כי הוא אינו יכול לבררם ולהעלותם שזהו עקר השמירה, כי הם נמשכים לשרשם לבעלים שלהם מאחר שהם עמו במלאכת הברור ועלית נפשות וכו' כנ"ל, כי עקר השמירה על ידי זה השגחתו יתברר לבד שנמשך על ידי ברור ועלית הנפשות כנ"ל:

ושארי הלכות נכללו בהלכות הארבעה שומרים:

גובה א:

אות א

על פי מה שכתב רבנו זכרוננו לברכה במאמר 'אשרי העם - של השגחה' סימן יג שעל ידי שבירת תאות ממון ממשיכין השגחה שלמה ושבירתה על ידי הצדקה. ועל ידי זה זוכין לבחינת המשכת וקבלת התורה שעל ידי זה אנו סמוכין לעיניו יתברך ועל ידי זה ההשגחה שלמה, דהינו שהולך הראות בהפאה וחוזר לעיניו יתברך בבחינת שוב נא הבט משמים וראה שזה בחינת השגחה שלמה, עין שם היטב:

אות ב

וזה בחינת תשלומי כפל, כי הגנב מסלק השגחתו יתברך, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, שמפני זה הגנב חמור מגזלן, כי הגנב עשה עין של מטה כאלו אינה רואה וכו' נמצא שכופר ומסלק השגחתו יתברך ועל כן אין לו תקנה עד שישוב ויתקן מה שפגם, דהינו שיחזיר בחינת השגחה שלמה, דהינו בחינת כפילת הראות שהראות נמשך מלמעלה בהפאה וחוזר ונצטיר בעיניו יתברך כנ"ל וכמבאר שם היטב, עין שם. וזה בחינת תשלומי כפל, כי השגחתו יתברך מלבשת בההשפעה, כי אחר הבריאה ה' יתברך משגיח על עולמו להשפיע לה שפע וחיות ורב טוב לבית ישראל בבחינת תמיד עיני ה' אלקיך בה, דהינו השגחתו בעיניו יתברך ופרש רש"י לראות מה היא צריכה, דהינו שמשגיח להשפיע לה מה שצריכה. וכמו שכתוב שם, למטר השמים תשתה מים, והמטר הוא בחינת כל ההשפעות וכל החפצים והעשירות שבעולם, כמובא מזה בדברי רבנו זכרוננו לברכה. נמצא, שבכל החפצים ועשירות שהם השפעות הבורא יתברך מלבש בהם השגחתו יתברך ועל כן הגנב שנפל לתאות ממון עד שסלק השגחתו יתברך, דהינו שבא לידי גנבה שהיא בחינת שמסלק השגחתו יתברך כנ"ל, על כן צריך לשלם כפל שהוא בחינת השפעה כפולה שהיא בחינת השגחה שלמה שהיא בחינת כפילת הראות כנ"ל. ועתה מובנים ונכונים מאד דברי רבותינו זכרונם לברכה שאמרו שבשביל זה הגנב חמור מגזלן שזה משלים כפל וזה אינו משלים, כי הגנב עשה עין של

מטה וכוי, כי בשביל זה דיקא משלים תשלומי כפל דיקא, כי כפל הוא בחינת השגחה שלמה כנ"ל שזה תקון על שעשה עין של מטה כאלו אינו רואה, דהינו שסלק ההשגחה, כביכול, ועל כן משלים כפל בחינת השגחה שלמה שהוא כפילת הראות כנ"ל, כי הראות מלבש בההשפעה והחפצים כנ"ל:

אות ג

וזה בחינת צדקה שעל ידה נמשך השגחה שלמה. וזה בחינת התורה שהיא בחינת השגחה שלמה, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, לא תירא לביתה משלג כי כל ביתה לבש שנים שנים, הינו התורה שנאמר בה 'נתן תתן' 'פתח תפתח' 'הענק תעניק', הינו שהתורה ששם השגחה כנ"ל כל מצותיה הם שנים שנים בחינת כפל כדי להמשיך על ידי זה בחינת השגחה שלמה שהיא כפילת הראות כנ"ל. וזה בחינת שהתורה היא כלולה משני לוחות הברית והיא בחינת שנים מקרא בחינת לבוש שנים הנ"ל, כי התורה היא בחינת ההשגחה שלמה שהיא בחינת כפילת הראות כנ"ל. ועל כן עקר לשון כפול נאמר במצות צדקה, כמו שכתוב, נתן תתן וכוי. וכך היא המצוה שיתן ויחזר ויתן, כי עקר המשכת ההשגחה שלמה בחינת התורה כנ"ל היא על ידי צדקה כנ"ל והיא היא בלשון כפול כנ"ל ועל כן צדקה שקולה ככל התורה כלה, כי על ידי נמשך כל התורה כנ"ל. ועל כן כל ההשפעות נמשכין על ידי צדקה, כמו בא, כי על ידי הצדקה נמשכת ההשגחה שלמה שעל ידי זה נמשכין כל ההשפעות כנ"ל. ועל כן אין צדקה כצדקת ארץ ישראל כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, כי עקר הצדקה להמשיך השגחה שלמה כנ"ל ועקר ההשגחה נמשכת רק בארץ ישראל, כמו שכתוב, תמיד עיני ה' אלקיך בה. כנ"ל ועל כן שם עקר הצדקה. והגנב שהוא ההפך ממש, כי צדקה היא שבירת תאוות ממון, כמו שמבאר שם במאמר הנ"ל בבחינת רוחא נחית וכוי, עין שם, כי בצדקה הוא משבר תאוותו של ממון ונותן ממונו לאחרים, דהינו לעניים ועל ידי זה נמשך השגחה שלמה כנ"ל ועל כן הוא בבחינת כל התורה כלה כנ"ל ועל כן הוא בבחינת לבש שנים כנ"ל. והגנב הוא ההפך שגנב לתאוות ממון עד שבא לידי גנבה ועל ידי זה סלק ההשגחה כנ"ל ועל כן הגנב הוא פורק על כל התורה כלה כמו שאנו רואין בחוש וכמו שמובא בדברי רבנו זכרוננו לברכה בא"ב (אות ג גנבה סימן א) שפיון שבא לגנבה והתר לו ממון חירו הרי הוא מוכן לכל עון ולכל חטא וכוי וזה שהנביא כולל כל התורה בחטא גנבה, כמו שכתוב בזכריה על העוברים על התורה זאת האלה היוצאת וכוי כי כל הגנב מזה וכוי וכל הנשבע וכוי היוצאתיה כוי ובאה אל בית הגנב וכוי. וגם אסור שבועה לשקר בכלל גנבה, כמו שאמרו רבותינו

זְכוּרֹנִים לְבִרְכָה שְׁדַבּוּר לֹא תִגְנַב כְּנֹגֵד לֹא תִשָּׁבַע, שְׁכַל הַגּוֹנֵב סוּפוֹ לִשְׁבַע לְשִׁקֵּר וְעַל כֵּן גַּם כָּאֵן סִמְכוֹן הַכְּתוּב זֶה לָזֶה. נִמְצָא שְׁכַלֵּל כָּל הָעֵבְרוֹת שֶׁבִּתּוֹרָה בְּגִנְבָה, כִּי גִנְבָה הוּא בְּחִינַת הַסְּתַלְקוֹת הַשְּׁגָחָתוֹ יִתְבַּרֵּךְ שֶׁזֶה בְּחִינַת פָּגַם וּבִטּוֹל כָּלֵל הַתּוֹרָה כְּלָה, כִּי הַתּוֹרָה הִיא הַהִשְׁגָּחָה וְעַל כֵּן תִּקְוֵנוּ כְּפֹלֵה שְׁיִשְׁלַם שְׁנַיִם לָרַעְהוּ לְהַמְשִׁיךְ הַשְּׁגָחָה שְׁלֵמָה בְּחִינַת הַשְּׁפָעָה כְּפֹלֵה שֶׁזֶה בְּחִינַת כָּלֵל הַתּוֹרָה בְּחִינַת צְדָקָה שֶׁהִיא בְּחִינַת לְבַשׁ שְׁנַיִם כְּנִ"ל:

אות ד

וְעַל כֵּן אֵין כְּפֹל נוֹהֵג רַק בְּבֵית דִּין סְמוּכִין, כִּי שְׁלֹשָׁה דִּינִים הֵם בְּחִינַת אֵלֶּה רְאִשֵׁי בֵּית אֲבוֹתֵם שֶׁהֵם בְּחִינַת שְׁלֹשָׁה רְאִשִׁים בְּחִינַת שְׁלֹשָׁה אֲבוֹת, שֶׁהֵם בְּחִינַת תְּלַת גּוֹנִין דְּעֵינָא שְׁיִשׁ לָהֶם כַּח לְהַמְשִׁיךְ הַהִשְׁגָּחָה שֶׁהִיא בְּחִינַת תְּלַת גּוֹנִין דְּעֵינָא וּבֵת עֵין, בְּחִינַת הַתּוֹרָה שֶׁהִיא בְּרֵאשִׁית תַּמָּן רְאִשֵׁי תַמָּן בֵּת שְׁמַעִי בֵּת וּרְאִי, כְּמַבְאָר שֶׁם בְּמַאמְרֵי הַנִּ"ל. וְעַל כֵּן דִּיקָא הַשְּׁלֹשָׁה דִּינִים שֶׁהֵם בְּחִינַת כָּלֵל הַתּוֹרָה, כִּי הֵם רַבִּים בְּחִינַת הַלְכָה כְּרַבִּים, כְּמוּבָא בְּזֵהר, הַקְּדוּשׁ לִית רַבִּים פְּחוֹת מִתְּלַת וְאֵינּוּן אֲבָהוֹן וּמֵהֶם יוֹצֵא כָּל הַהִלְכוֹת שֶׁל הַתּוֹרָה, כִּי הֵם בְּחִינַת תְּלַת גּוֹנִין דְּעֵינָא שֶׁהֵבֵת עֵין תְּלוּי בְּהֵם, הֵינּוּ הַהִשְׁגָּחָה שֶׁהִיא הַתּוֹרָה וְהֵם דִּיקָא יְכוּלִים לְדוֹן דִּין כְּפֹל לְתַקּוֹן וּלְהַמְשִׁיךְ בְּחִינַת הַשְּׁגָחָה שְׁלֵמָה עַל יְדֵי זֶה, כִּי יֵשׁ לָהֶם כַּח לְתַקּוֹן וּלְהַמְשִׁיךְ הַהִשְׁגָּחָה כְּנִ"ל. וְעַל כֵּן צְרִיכִין לָזֶה בֵּית דִּין גְּמוּר סְמוּכִין, כִּי צְרִיכִין לָזֶה מִמְּחִין וּסְמוּכִין שֶׁיְהִיָּה לָהֶם כַּח לְתַקּוֹן וּלְהַמְשִׁיךְ הַהִשְׁגָּחָה עַל יְדֵי הַכְּפֹל כְּנִ"ל. אֲבָל כְּשֶׁאֵינָם מִמְּחִין אֵין לָהֶם זֶה הַכַּח וְעַל כֵּן אֵין דְּנִין דִּין כְּפֹל מֵאַחַר שֶׁאֵין לָהֶם כַּח לְתַקּוֹן תִּקּוֹן הַנְּעֻשָׂה עַל יְדֵי הַכְּפֹל, דְּהֵינּוּ הַשְּׁגָחָה שְׁלֵמָה כְּנִ"ל וְעַל כֵּן צְרִיכִין סְמוּכִין דִּיקָא, כִּי אֵין סְמִיכָה אֵלֶּה בְּאַרְצֵי יִשְׂרָאֵל, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוּרֹנִים לְבִרְכָה, כִּי שֶׁם עֵקֶר הַהִשְׁגָּחָה וְעַל כֵּן הַבֵּית דִּין הַנְּסַמְכִין שֶׁהֵם בֵּית דִּין גְּמוּר בְּבְחִינַת תְּלַת גּוֹנִין דְּעֵינָא בְּבְחִינַת הַשְּׁגָחָה כְּנִ"ל הֵם דִּיקָא יְכוּלִים לְדוֹן בְּדִין כְּפֹל שֶׁהוּא בְּחִינַת תִּקּוֹן הַשְּׁגָחָה שְׁלֵמָה כְּנִ"ל:

גנבה ב

הגנב משלם כפל ולא הגזלן ואיתא בגמרא, מפני מה החמירה תורה בגנב מבגזלן וכו' זה השוה וכו' ולא עוד אלא שעשה עין של מטה כאלו אינו רואה וכו' ופרש המהרש"א שהגנב כפר בהשגחה וכו', עין שם :

הענין העניש של הגנב לשלם כפל בשביל שפגם בהשגחה. ולכאורה מה שיכות יש לתשלומי כפל בשביל פגם ההשגחה ואיך הוא מדה במדה :

אות א

על פי המאמר המתחיל 'צוית צדק עדתיה ואמונה מאד בספר לקוטי מוהר"ן סימן כג על שאלת סבי דבי אתונא אימא לן מלי דכדיבא וכו' מלחא כי סריא וכו'. והכלל, כי תאות ממון הוא בחינת עבודה זרה, הינו כל העבודות זרות של כל השבעים אמות כלם תחובים בממון. ומי שנופל לתאות ממון חס ושלום, הוא עובד כל העבודה זרה של כל השבעים אמות, כי יש שבעים אנפין נהירין שהם בחינת חיים, בחינת שמחה, בחינת ש"מח זבולן, בחינת משא ומתן באמונה, כי אמונה הוא בחינת אמת שהוא אור הפנים וכו'. ולעמת זה שבעים אנפין חשוכין עצבות מרה שחורה חשך בחינת מיתה בחינת בעצבון תאכלנה, בחינת תאות ממון וכו'. ובשביל זה קשין מזונותיו של אדם כפלים פיולדה, כי כשאדם נופל בתאות ממון חס ושלום, אזי השכינה צועקת עליו קלני מראשי קלני מזרועי בחינת שבעים קלין כפולים, דהינו קלני מראשי קלני מזרועי שתי פעמים שבעים קלין הנ"ל, כי היולדת קדם הולדה צועקת שבעים קלין, אך כשנופל לתאות ממון חס ושלום, אזי צועקת השכינה עליו שתי פעמים השבעים קלין הנ"ל. שהם מאה וארבעים קלין כמספר ממון עם האותיות ועל כן קשין מזונותיו כפלים פיולדה, כי שם יש שבעים קלין אך כאן צועקת מאה וארבעים קלין כנ"ל וכו', עין שם. ותקון של תאות ממון הוא רק על ידי שמירת הברית שעל ידי זה מאיר עליו אור פני מלך חיים בחינת אנפין נהירין הנ"ל בחינת ש"מח זבולן וכו', עין שם כל זה היטב :

אות ב

וּלְבָאָר קָצַת אֶפְשָׁר לֹאמַר עֲנִין הַשְּׁבָעִים קָלִין כְּפֹלִים שֶׁל מְזוֹנוֹתָיו שֶׁל אָדָם
בְּחִינַת כְּפָלִים כִּיּוֹלָדָה הַנִּי"ל. כִּי כָל הַהֲשָׁפְעוֹת נִמְשָׁכִין מֵהַדְּעַת בְּחִינַת דְּעַת
חֲסֻדָּה מֵהַ קְנִיַת דְּעַת קְנִיַת מֵהַ חֲסֻדָּה כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנוּם לְבָרְכָה
(נְדָרִים מֵא) וְכִמוֹ שֶׁכְּתוּב וּבִדְעַת חֲדָרִים יִמְלָאוּ, הֵינּוּ הַתּוֹרָה שֶׁהִיא הַדְּעַת
מִשָּׁם נִמְשָׁכִין כָּל הַהֲשָׁפְעוֹת וְהַעֲשִׂירוֹת וְעַקֵּר הַעֲשִׂירוֹת מִבְּחִינַת שְׂמַאל,
כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (מִשְׁלֵי ג): בְּשִׂמְאֵלָה עֵשֶׂר וְכָבוֹד. בְּבְחִינַת (אִיּוֹב לו), מִצָּפוֹן
זָהָב יֵאָתֶה. וְעַקֵּר הָאָדָם הוּא הַדְּעַת בְּחִינַת תּוֹרָה בְּבְחִינַת זֹאת הַתּוֹרָה
אָדָם (בְּמִדְבָר יט) כִּי מֵהַ שְׁנֵי אָדָם הוּא הַדְּעַת בְּחִינַת תּוֹרָה כִּיּוֹדֵעַ
וְהַתּוֹרָה, הֵינּוּ הַדְּעַת הוּא בְּחִינַת עֵינַיִם, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב, מִצָּוֹת ה' בָּרָה מְאִירַת
עֵינַיִם. וְכִמוֹ שֶׁכְּתוּב, מְאֹר עֵינַיִם יִשְׁמַח לֵב. פֶּרֶשׁ רַש"י, הֵינּוּ הַתּוֹרָה, כִּי
עֵינַיִם עַל שֵׁם הַחֲכָמָה נֶאֱמָר, כְּמוֹבָא בְּמָקוֹם אַחֵר הֵינּוּ הַתּוֹרָה בְּחִינַת
הַדְּעַת הִיא בְּחִינַת עֵינַיִם, כִּי הַדְּעַת הוּא שְׁתֵּי פְעָמִים עֵין, (כְּמוֹבָא כִּי הַדְּעַת
כָּלוּל מִיּוֹד הַיּוֹת שֶׁהֵם שְׁתֵּי פְעָמִים עֵין) וְזֶה בְּחִינַת שְׁבָעִים פְּנִיִם לַתּוֹרָה
בְּחִינַת שְׁבָעִים אֲנָפִין נְהִירִין שְׁזָה בְּחִינַת עֵי"ן, כְּמוֹבָא בְּדַבְּרֵי רַבֵּנוּ בְּמָקוֹם
אַחֵר (סִימָן לו). וְכָלֵלִיּוֹת הַתּוֹרָה וְהַדְּעַת שֶׁהוּא בְּחִינַת אָדָם הוּא בְּחִינַת
יָמִין בְּבְחִינַת מִימֵינוּ אֲשֶׁר דָּת לָמוּ. וְכִמוֹ שֶׁכְּתוּב: בְּנִקּוֹר לָכֶם כָּל עֵין יָמִין
(שְׂמוּאֵל א) וּפֶרֶשׁ רַש"י עֵי"ן יָמִין הוּא הַתּוֹרָה עֵין שֵׁם כִּי הַתּוֹרָה הוּא
בְּחִינַת עֵין יָמִין בְּחִינַת עֵין פְּנִיִם לַתּוֹרָה אֲנָפִין נְהִירִין כְּנִי"ל, וְהַעֲשִׂירוֹת
שֶׁהוּא נִמְשָׁד עַל יָדֵי מַעֲשֵׂה יָדָיו שֶׁל אָדָם בְּבְחִינַת וּבְרַכָּה בְּכָל אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂה
זֶה בְּחִינַת שְׂמַאל בְּחִינַת בְּשִׂמְאֵלָה עֵשֶׂר וְכָבוֹד כְּנִי"ל. כִּי הָאָדָם עִם מַעֲשֵׂה
יָדָיו שֶׁהוּא הַעֲשִׂירוֹת וְהַמְּשָׂא וּמִתֵּן שָׁלוֹם הֵם בְּחִינַת יָמִין וּשְׂמַאל, כִּי הָאָדָם
בְּעֵצְמוֹ עַקֵּר הָאָדָם הוּא הַדְּעַת בְּחִינַת הַתּוֹרָה כְּנִי"ל זֶה בְּחִינַת יָמִין כְּנִי"ל
בְּחִינַת אֶרֶץ יָמִים בִּימֵינָה בְּחִינַת חַיִּים וְאַרְיִכוֹת יָמִים בְּחִינַת אֲנָפִין נְהִירִין
אוֹר פְּנֵי מֶלֶךְ חַיִּים זֶה בְּחִינַת יָמִין וְזֶה עַקֵּר הָאָדָם, כִּי עַקֵּר הָאָדָם הוּא
הַחַיִּים וְאַרְיִכוֹת יָמִים שָׁלוֹם בְּחִינַת הַדְּעַת כְּנִי"ל. וְהַמְּשָׂא וּמִתֵּן וְהַעֲשִׂירוֹת
הֵם בְּחִינַת עֲשִׂיָה, (כְּמוֹבָא בְּמָקוֹם אַחֵר שֶׁהַמְּשָׂא וּמִתֵּן הוּא בְּחִינַת עֲשִׂיָה)
כִּי הֵם נִמְשָׁכִין עַל יָדֵי מַעֲשֵׂה יָדָיו כְּנִי"ל וְזֶה בְּחִינַת שְׂמַאל, כִּי מַחְשְׁבָה
וּמַעֲשֵׂה הֵם בְּחִינַת יָמִין וּשְׂמַאל כִּיּוֹדֵעַ, הֵינּוּ הַדְּעַת בְּחִינַת מַחְשְׁבָה שְׁזָה
עַקֵּר הָאָדָם הוּא בְּחִינַת יָמִין וּמַעֲשֵׂה יָדָיו שֶׁהוּא בְּחִינַת הַעֲשִׂירוֹת שֶׁהוּא
בְּחִינַת עֲשִׂיָה כְּנִי"ל, זֶה בְּחִינַת שְׂמַאל כְּנִי"ל בְּחִינַת בְּשִׂמְאֵלָה עֵשֶׂר וְכוּ'
כְּנִי"ל:

אות ג

וְעַל כֵּן קָשִׁין מְזוֹנוֹתָיו שֶׁל אָדָם כְּפֹלִים כִּיּוֹלָדָה, הֵינּוּ שְׁתֵּי פְעָמִים שְׁבָעִים
קָלִין. כִּי עַקֵּר הַיָּלָדָה שֶׁל אָדָם שֶׁהוּא בְּחִינַת הַתְּגַלּוֹת הַדְּעַת שְׁזָה עַקֵּר אָדָם
כְּנִי"ל הוּא נִמְשָׁד מִבְּחִינַת יָמִין כְּנִי"ל שֶׁהוּא בְּחִינַת הַתּוֹרָה בְּחִינַת עֵין יָמִין

בְּחִינַת שְׁבַעִים פָּנִים לַתּוֹרָה וְעַל כֵּן צָרִיכִין קֹדֶם הַלְדָּה שְׁבַעִים קָלִין כְּנֶגֶד
הַשְּׁבַעִים אַנְפִּין חֲשׂוּכִין שֶׁהֵם כְּנֶגֶד הָעֵין פָּנִים הַנִּי"ל וְהֵם רוֹצִים חֵס וְשְׁלוֹם,
לְמַנְעַ וּלְעַכֵּב הַתְּגָלוֹת הַדְּעוּת וְהַלְדָּה וְצָרִיכִין כְּנֶגֶדָם לְצַעֵק עֵין קָלִין לְשַׁבְּרָם
וּלְהַכְנִיעֵם. וְאִזּוּ נוֹלָד הָאָדָם בְּחִינַת דְּעוּת בְּחִינַת תּוֹרָה בְּחִינַת שְׁבַעִים אַנְפִּין
נְהִירִין כְּנִי"ל בְּחִינַת עֵין יָמִין כְּנִי"ל. אֲבָל הַפְּרָנְסָה וְהַמְמוֹן שֶׁנִּמְשָׁךְ מִבְּחִינַת
שְׁמַאל כְּנִי"ל בְּחִינַת עֵין שְׁמַאל, עַל כֵּן צָרִיכִין שְׁתֵּי פְעָמִים עֵין קָלִין, כִּי
הַשְּׁתַּלְשֻׁלוֹת הַפְּרָנְסָה צָרִיךְ לִירֹד בְּשְׁתֵּי בְּחִינּוֹת הַשְּׁתַּלְשֻׁלוֹת, כִּי שָׂרֵשׁ הַכֹּל
הוּא בְּבְחִינַת כְּלָא יְמִינָא בְּחִינַת עֵינָא חַד דְּרַחֲמֵי שְׁשָׁם כְּלָא יְמִינָא בְּחִינַת
אוֹרִיתָא דְּעֵתִיקָא סְתִימָאָה שְׁשָׁם כְּלָא יְמִינָא וְלִית שְׁמַאל וְלִית עֵשֶׂר תַּמָּן,
כְּמוֹבָא בְּמָקוֹם אַחֵר, וְשָׁם תִּלְיָא כָּל הַהוֹלְדוֹת וְכָל הַחַיִּים וְאַנְפִּין נְהִירִין
וְכָל הַשְּׁפָעוֹת שֶׁל פְּרָנְסָה וְעֵשֶׂר בְּבְחִינַת בְּנֵי חַיִּי וּמְזוֹנָא לָאוּ בְּזְכוּתָא
תִּלְיָא אֵלָא בְּמִזְלָא שֶׁהוּא בְּחִינַת עֵינָא חַד דְּרַחֲמֵי כְּפִדּוּעַ, כִּי אִף עַל פִּי דְלִית
שְׁמַאל וְלִית עֵשֶׂר תַּמָּן, כִּי שָׁם הוּא כְּלָא יְמִין כְּנִי"ל, אִף עַל פִּי כֹן שָׁם שָׂרֵשׁ
כָּל הַשְּׁפָעוֹת, כִּי הַכֹּל תִּלּוּי שָׁם כְּנִי"ל רַק שְׁשָׁם הוּא כְּלוֹ אוֹר צַח וּמְצַחֲצַח
בְּחִינַת כְּלָא יְמִין כְּנִי"ל. וּכְשֶׁנִּמְשָׁךְ הַדְּעוּת בְּחִינַת הַתּוֹרָה מֵעֵינָא חַד דְּרַחֲמֵי
מִבְּחִינַת כְּלָא יְמִין לְמִטָּה לְבְּחִינַת עֵינִים יְמִין וְשְׁמַאל אִזִּי צָרִיכִין לְצַעֵק עֵין
קָלִין כְּדֵי שֶׁלֹּא יִתְגַּבְּרוּ חֵס וְשְׁלוֹם, שְׁבַעִים אַנְפִּין חֲשׂוּכִין שֶׁאַחֲזָתָם מֵעֵין
שְׁמַאל כְּנִי"ל וְאִזּוּ כְּשֶׁמְכַנְיַעִין הַשְּׁבַעִים אַנְפִּין חֲשׂוּכִין עַל יְדֵי הַשְּׁבַעִים קָלִין
אִזִּי נִתְגַּלָּה הַלְדָּה. וְאִזִּי דָם נֶעֱכָר וְנִעְשָׂה חֶלֶב, כִּי הָאֲנְפִין חֲשׂוּכִין הֵם בְּחִינַת
דָּם נְדוּת, כְּמוֹבָא בְּמִאֲמַר הַנִּי"ל וְאִזּוּ כְּשֶׁנִּכְנָעִין הָאֲנְפִין חֲשׂוּכִין בְּשַׁעַת לְדָה
אִזּוּ דָם נֶעֱכָר וְנִעְשָׂה חֶלֶב בְּבְחִינַת עֵינֵינוּ כִּיּוֹנִים וְכוּ' רַחֲצוֹת בְּחֶלֶב (וְעֵין בְּזֵהָר
הַקְּדוֹשׁ בְּאֲדָרָא רַבָּא):

כְּתִיב הִנֵּה עֵין ה' אֵל יִרְאֵנוּ וּכְתִיב עֵינֵי ה' לֹא קִשְׂיָא הָא בְּזַעִיר אַנְפִּין הָא
בְּאַרְיֵךְ אַנְפִּין, עֵין שָׁם):

אות ד

וְעַל כֵּן כְּשֶׁצָּרִיכִין לְהַמְשִׁיךְ מְזוֹנוֹת וְעֵשֶׂר שְׁהֵם בָּאִים מִשְׁמַאל כְּנִי"ל אִזִּי
צָרִיכִין שְׁתֵּי פְעָמִים עֵין קָלִין, כִּי הַדְּעוּת בְּחִינַת הַתּוֹרָה בְּכָלֵל הִיא בְּבְחִינַת
עֵין יְמִין כְּנִי"ל וְכְשֶׁמְמַשְׁיכִין הַדְּעוּת מִבְּחִינַת עֵינָא חַד כְּנִי"ל מִבְּחִינַת כְּלָא
יְמִין לְמִטָּה לְבְּחִינַת יְמִין שְׁלֵמָה צָרִיכִין בְּחִינַת שְׁבַעִים קָלִין כְּנִי"ל. וְעַל כֵּן
הַמְזוֹנוֹת שֶׁבָּאִים מִשְׁמַאל צָרִיכִין שְׁתֵּי בְּחִינּוֹת הַשְּׁתַּלְשֻׁלוֹת כִּי אַחֵר כְּדֵי
צָרִיכִין עוֹד לְהַשְׁתַּלְשֵׁל מִיְמִין לְשְׁמַאל עַל כֵּן צָרִיכִין שְׁתֵּי פְעָמִים שְׁבַעִים
קָלִין, כִּי עַקֵּר אַחֲזוֹת הָאֲנְפִין חֲשׂוּכִין שֶׁבְּשִׁבִיל זֶה צָרִיכִין לְצַעֵק הַשְּׁבַעִים
קָלִין כְּנִי"ל הוּא מִבְּחִינַת שְׁמַאל כְּפִדּוּעַ, וְעַל כֵּן אֶפְלוּ כְּשֶׁנִּמְשָׁךְ דְּעוּת בְּחִינַת
תּוֹרָה בְּחִינַת לְדָה כְּנִי"ל שֶׁהוּא בְּבְחִינַת יְמִין, אִף עַל פִּי כֹן צָרִיכִין שְׁבַעִים
קָלִין, כִּי מֵאַחֵר שְׁלֵמָה יֵשׁ בְּחִינַת שְׁמַאל גַּם כֹּן, עַל כֵּן אִף עַל פִּי

שְׁמַמְשִׁיכִין דַּעַת בְּחִינַת יָמִין צְרִיכִין שְׁבַעִים קָלִין כְּדֵי שְׁלֵא יִתְגַבְּרוּ חַס וְשָׁלוֹם, הַשְּׁבַעִים אֲנָפִין חֲשׂוֹכִין שְׁאַחֲזֹתָם מִשְׁמַאל וְעַל כֵּן כְּשִׁמְשִׁיכִין מְזוֹנוֹת שְׁבָאִים מִשְׁמַאל צְרִיכִין עוֹד שְׁבַעִים קָלִין בְּחִינַת שְׁבַעִים קָלִין כְּפוֹלִים שְׁלֵא יִתְגַבְּרוּ הָאֲנָפִין חֲשׂוֹכִין שְׁשָׁם בְּשִׁמַּאל עֶקֶר אַחֲזֹתָם וְעַל כֵּן הֵם כְּפוֹלִים כְּנֶגֶד שְׁתֵּי בְּחִינּוֹת הַשְּׁתַּלְשְׁלוֹת מִיָּמִין לְיָמִין וּמִיָּמִין לְשִׁמַּאל וְעַל כֵּן הֵם קָשִׁים כְּפָלִים כִּיּוֹלָדָה כְּנִי"ל:

אות ה

וְהִנֵּה מַחֲמַת זֶה בְּעֶצְמוֹ שֶׁהַמְּזוֹנוֹת קָשִׁים כָּל כָּד כְּפָלִים כִּיּוֹלָדָה בְּחִינַת מְאָה וְאַרְבַּעִים קָלִין הַנִּי"ל, עַל כֵּן אֵין אָדָם מֵת וְחָצִי תַאֲוֹתוֹ בִּידוֹ, כִּי הַמְּזוֹנוֹת בָּאִים בְּקִשׁוּי כָּל כָּד צֶעַר כְּפָלִים כִּיּוֹלָדָה, וְאַחַר כָּד מְאוּמָה לֹא יִשָּׂא בְּעַמְלוֹ, כִּי אַחַר כָּד אֵין בִּידוֹ רַק חָצִי יִגִּיעַתוֹ, כִּי הִיגִיעָה הֵיטָה בְּכָפָלִים מְלֻדַת הַרוּח׃

וְשִׁמְעֵתִי מִרְבֵּנוּ זְכוּרֵנוּ לְבָרְכָה עַל זֶה הָעֲנִין שְׁאַמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוּרֵנוּם לְבָרְכָה, אֵין אָדָם מֵת וְחָצִי תַאֲוֹתוֹ בִּידוֹ. שֵׁישׁ שְׁפַע כְּפוֹלָה בְּחִינַת וְכֶסֶף תּוֹעֲפוֹת לָךְ. וְכִשְׂזוֹכִין לְבְּחִינָה זוֹ בְּחִינַת שְׁפַע כְּפוֹלָה נֹצַל מִבְּחִינַת אֵין אָדָם מֵת וְחָצִי תַאֲוֹתוֹ בִּידוֹ מְאַחַר שְׁזָכָה לְשְׁפַע כְּפוֹלָה וְהִבֵּן, הִינּוּ כְּנִי"ל. כִּי עֶקֶר מֵה שְׁאֵין חָצִי תַאֲוֹתוֹ בִּידוֹ הָאָדָם לְעוֹלָם הוּא מַחֲמַת שְׁצַעְרוֹ בְּכָפָלִים, עַל כֵּן כָּל מֵה שְׁמֵרוּיַח חֶסֶד לוֹ עוֹד בְּיוֹתֵר מַחֲמַת שְׁצַעְרוֹ וְיִגִּיעַתוֹ הֵיטָה בְּכָפָלִים בְּחִינַת כְּפָלִים כִּיּוֹלָדָה וְעַל כֵּן אֵין תִּקְנָה לָזֶה כִּי אִם כְּשְׂזוֹכִין לְבְּחִינַת שְׁפַע כְּפוֹלָה וְאִז נִתְמַלֵּא כָּל רְצוֹנוֹ:

אות ו

כִּי בְּאַמַּת צְרִיכִין לְקַשֵּׁר הַכֹּל אֶל שְׁרָשׁוֹ שְׁבַקְדָּשָׁה, בְּפֶרֶט הַמָּמוֹן וְהָעֲשִׁירוֹת שְׁבִשְׁרָשׁוֹ הוּא גְבַהּ מְאֹד מְאֹד בְּחִינַת אֹר צַח וּמְצַחֲצַח, כִּי שְׁרָשׁוֹ בְּמִזְלָא דְכָל מְזוֹנָא בַּה תִּלְיָן כְּנִי"ל וְכִשְׁמַקְשֵׁר הַמָּמוֹן וְהַשְּׁפָעָה וְכָל הָעֲשִׁירוֹת שְׁלוֹ לְשְׁרָשׁוֹ שְׁבַקְדָּשָׁה, דְּהִינּוּ לְהַדְעַת כְּנִי"ל אִזִּי נִמְשָׁד בְּחִינַת שְׁפַע כְּפוֹלָה, כִּי אִז כְּשִׁמְקָשֵׁר הָעֲשִׁירוֹת לְשְׁרָשׁוֹ וְנִתְבַטַּל תַּאֲוֹת מָמוֹן שְׁעֶקֶר הַתַּאֲוָה הוּא לְמַטָּה מַחֲמַת שְׁנִפְל וְנִתְרַחַק מִשְׁרָשׁוֹ, כְּמוֹבֵא בַּמֶּאמֶר הַנִּי"ל וְאִז כְּשִׁמְקָשֵׁר הָעֲשִׁירוֹת לְשְׁרָשׁוֹ אִזִּי נִמְשָׁד בְּרַכָּה בְּכָל אֲשֶׁר הוּא עוֹשֶׂה בְּבְחִינַת וַיְבַרְכֵךְ

בְּכֹל אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂה בְּבַחֲיַיִת יוֹסֵף שֶׁהָיָה שׁוֹמֵר הַבְּרִית, שֶׁזֶהוּ עֵקֶר תִּקּוּן שֶׁל תְּאֻוֹת מִמּוֹן כְּנִ"ל שֶׁעַל יְדֵי זֶה יְכוּלִין לְהִסְתַּפֵּל בְּשֶׁרֶשׁ הַהִשְׁפָּעָה שֶׁל הַמִּמּוֹן, כְּמִבְאֵר כֹּל זֶה הֵיטֵב בְּמֵאמֶר הַנִּ"ל, עֵינֵי שָׁם. וּבִיּוֹסֵף נֶאֱמַר, וְכֹל אֲשֶׁר הוּא עֹשֶׂה הִ' מִצְּלִיחַ, כִּי נִשְׁתַּלַּח בְּרָכָה בְּמַעֲשֵׂה יָדָיו כְּנִ"ל, כִּי עֵקֶר הַבְּרָכָה הוּא מֵהַדְּעַת מִבַּחֲיַיִת שֶׁבֶת שֶׁהוּא בַּחֲיַיִת דְּעַת מִשָּׁם נִמְשָׁךְ הַבְּרָכָה לְכֹל שֵׁשֶׁת יָמֵי הַחֹל בְּבַחֲיַיִת וַיִּבְרָךְ אֱלֹקִים אֶת יוֹם הַשְּׁבִיעִי בְּרָכוּ בְּמִן שֶׁהָיָה יוֹרֵד לָחֶם מִשָּׁנָה בַּיּוֹם הַשְּׁשִׁי, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב, לִקְטוּ לָחֶם מִשָּׁנָה שְׁנֵי הַעֲמֹר לְאֶחָד, וּפִרְשׁ רַש"י, שָׁם שֶׁנִּשְׁתַּלַּח בְּרָכָה לְמַלְאֹת הַעֲמֹר שְׁתֵּי פְעֻמִּים, עֵינֵי שָׁם. וְזֶה בַּחֲיַיִת שֶׁפַּע כְּפוּלָה בַּחֲיַיִת לָחֶם מִשָּׁנָה שֶׁנִּמְשָׁךְ בְּשֶׁבֶת שֶׁהוּא בַּחֲיַיִת אֲנָפִין נְהִירִין בַּחֲיַיִת תִּקּוּן תְּאֻוֹת מִמּוֹן, כִּי שֶׁבֶת בַּחֲיַיִת בֶּת עֵינֵי בַּחֲיַיִת שְׁבַעִים פָּנִים לַתּוֹרָה בַּחֲיַיִת אֲנָפִין נְהִירִין, כְּמוֹ שְׁאוּמְרִים וְאַנְפָּהָא נְהִירִין, כִּי בְּשֶׁבֶת מְאִירִין כֹּל הַשְּׁבַעִים פָּנִים לַתּוֹרָה, כִּי אִזְ נִתְּנָה תּוֹרָה, (כְּמוֹ שְׁאוּמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנּוּ לְבְרָכָה) וְאִז נִמְשָׁךְ הַדְּעַת כַּיְדוּעַ וְאִז הוּא תִקּוּן תְּאֻוֹת מִמּוֹן. כִּי כֹל שֵׁשֶׁת יָמֵי הַחֹל הוּא בַּחֲיַיִת שְׁטוּ הָעַם וְלִקְטוּ בַּחֲיַיִת הַטְרָחָא וְהִגִּיעָה אַחַר הַפְּרִנְסָה בַּחֲיַיִת בְּעֶצְבוֹן תְּאֻוֹתָהּ כִּי אִז הֵם יָמֵי הַמַּעֲשֵׂה שֶׁהוּא בַּחֲיַיִת מִשָּׂא וּמִתֵּן שֶׁהוּא בַּחֲיַיִת עֹשֶׂה כְּנִ"ל, וּבְשֶׁבֶת הִיא שְׁבִיתָהּ מִכֹּל וְנִתְּבַטַּל כֹּל הַמַּלְאָכוֹת וְכֹל הָעֲשִׂיּוֹת וְעוֹבְדֵין דְּחַל שְׁכָלָם הֵם בְּשֶׁבֶת פְּרִנְסָה בַּחֲיַיִת בְּעֶצְבוֹן תְּאֻוֹתָהּ כִּי בְּשֶׁבֶת הוּא שְׁמִחָה וְחֻדּוּהָ וְאַנְפִין נְהִירִין וְאִז מְאִיר שֶׁרֶשׁ הַדְּעַת הַנִּ"ל בַּחֲיַיִת מְזַלָּא דְכָל מְזוֹנָא בֵּה תִלְוִן, בַּחֲיַיִת עֵינָא חַד דְּרַחֲמֵי הַמְאִיר בְּשֶׁבֶת כַּיְדוּעַ וּמִשָּׁם נִמְשָׁךְ בְּרָכָה וְשֶׁפַּע בַּחֲיַיִת לָחֶם מִשָּׁנָה, בַּחֲיַיִת שֶׁפַּע כְּפוּלָה, כִּי בְּשֶׁבֶת נִמְשָׁךְ בְּרָכָה לְכֹל שֵׁשֶׁת יָמֵי הַחֹל, הֵינּוּ שְׁאִז בְּשֶׁבֶת שְׁמֵאִיר הַדְּעַת שֶׁעַל יְדֵי זֶה זֹכִין לְבִטֹּל תְּאֻוֹת מִמּוֹן, שֶׁזֶהוּ בַּחֲיַיִת שֶׁבֶת, בַּחֲיַיִת שְׁבִיתָהּ מִיַּגִּיעַ הַפְּרִנְסָה שֶׁהוּא בַּחֲיַיִת עֹשֶׂה כְּנִ"ל. וְעַל יְדֵי זֶה שְׁזֹכִין בְּשֶׁבֶת לְדְעַת שֶׁעַל יְדֵי זֶה נִתְּבַטַּל תְּאֻוֹת מִמּוֹן וְזֹכִין לְהַתְּעַנֵּג עַל ה' לְקַשֵּׁר הַכֹּל לְשֶׁרֶשׁוֹ הָעֲלִיוֹן, עַל יְדֵי זֶה נִמְשָׁךְ מִשָּׁם בְּרָכָה וְשֶׁפַּע בַּחֲיַיִת לָחֶם מִשָּׁנָה, בַּחֲיַיִת שֶׁפַּע כְּפוּלָה כְּנִ"ל וְאִזִּי זֹכָה לְהִיּוֹת שְׂמִחַ בְּחֻלְקוֹ וְנִתְּבַטַּל בַּחֲיַיִת בְּעֶצְבוֹן תְּאֻוֹתָהּ בְּבַחֲיַיִת בְּרַכַּת ה' הִיא תַעֲשִׂיר וְלֹא יוֹסֵף עֶצֶב עִמָּה. כִּי כְּשֶׁזֹּכָה שֶׁנִּשְׁתַּלַּח בְּרָכָה בְּמַעֲשֵׂה יָדָיו עַל יְדֵי שְׂמִיחָה הָעֲשִׂירוֹת וְהַפְּרִנְסָה לְשֶׁרֶשׁוֹ לְדְעַת הָעֲלִיוֹן אִזִּי נִתְּבַטַּל בַּחֲיַיִת הָעֶצֶב בַּחֲיַיִת בְּעֶצְבוֹן תְּאֻוֹתָהּ, כִּי הוּא שְׂמִחַ בְּחֻלְקוֹ מֵאַחַר שֶׁשׁוֹרָה בּוֹ בְּרַכַּת ה' שֶׁזֶהוּ עֵקֶר הָעֲשִׂירוֹת בַּחֲיַיִת בְּרַכַּת ה' הִיא תַעֲשִׂיר, כִּי זֶהוּ בַּחֲיַיִת שֶׁפַּע כְּפוּלָה בַּחֲיַיִת לָחֶם מִשָּׁנָה וְאִז נִתְּבַטַּל בַּחֲיַיִת הָעֶצֶב שֶׁזֶהוּ בַּחֲיַיִת אִין אָדָם מֵת וְחֻצֵי תְּאֻוֹתוֹ בְּגִדּוֹ, שֶׁזֶהוּ נִמְשָׁךְ מִבַּחֲיַיִת בְּעֶצְבוֹן תְּאֻוֹתָהּ מִבַּחֲיַיִת צַעַר כְּפָלִים כַּיּוֹלָדָה כְּנִ"ל, כִּי כְּשֶׁמְפָרִיד הַשֶּׁפַּע וְהָעֲשִׂירוֹת חֵס וְשָׁלוֹם, מִשֶּׁרֶשׁ הַדְּעַת נִמְצָא שֶׁהוּא יָגַע וְטוֹרַח תְּמִיד וּמְאוּמָה לֹא יִשָּׂא בְּעַמְלוֹ, כִּי הַצַּעַר הוּא כְּפָלִים כַּיּוֹלָדָה בַּחֲיַיִת מְאֹה וְאַרְבָּעִים קָלִין וְאַחַר כֵּן כְּשֶׁנּוֹפֵל חֵס וְשָׁלוֹם, לַתְּאוּהָ הַגְּשָׁמִית שֶׁל הַמִּמּוֹן וּמְפָרִיד הַמִּמּוֹן מִשֶּׁרֶשׁוֹ נִמְצָא שְׂאִין מְאִיר הַדְּעַת, שֶׁהוּא הַשֶּׁרֶשׁ וְהַחֲיּוֹת שֶׁל הַמִּמּוֹן בְּתוֹךְ מְמוֹנוֹ וּמְמוֹנוֹ נִפְסָק מִשֶּׁרֶשׁוֹ וְאִזִּי זֶה הַמִּמּוֹן אֵינּוּ נִקְרָא מִמּוֹן כְּלָל רַק הוּא עֲפָרָא בְּעֵלְמָא בַּחֲיַיִת עֲפָרוֹת זֶהב מֵאַחַר שְׂאִין בּוֹ חֲיּוֹת, כְּמוֹבָא בְּדַבְּרֵי רַבֵּנוּ זְכוֹרֵנוּ לְבְרָכָה בְּמִקּוֹם אַחַר, וְעַל כֵּן אִין לּוֹ חֻצֵי תְּאֻוֹתוֹ, כִּי הִגִּיעָה הוּא בְּכַפְלִים וְהַרְוַח אֵינּוּ אֶפְלוּ מִחֻצָּה, כִּי חֵסֵר הַחֲיּוֹת שֶׁהוּא הַדְּעַת, כִּי הַמִּמּוֹן נִמְשָׁךְ עַל יְדֵי

שְׁנֵי בְּחִינֹת הַשְּׁתַלְשְׁלוֹת, כִּי תַחֲלָה מְכַרְחִין לְהַמְשִׁיךְ הַדַּעַת כַּנִּי"ל שְׁמֵשׁ נִמְשָׁךְ הַמָּמוֹן וְאַחַר כֵּן צָרִיכִין לְהַמְשִׁיךְ הַמָּמוֹן מֵהַדַּעַת שְׂיִהְיֶה נַעֲשֶׂה שְׁפַע גְּשָׁמִיּוֹת וְזֶה בְּחִינַת צַעַר כְּפָלִים פִּיּוּלְדָה כַּנִּי"ל. וְזֶה בְּחִינַת מָאָה וְאַרְבָּעִים קָלִין הַנִּי"ל בְּחִינַת קַלְנֵי מְרֹאֲשֵׁי קַלְנֵי מְרֹוּעֵי כַּנִּי"ל, מְרֹאֲשֵׁי מְרֹוּעֵי דִיקָא בְּחִינַת מַחְשָׁבָה וּמַעֲשֶׂה הַנִּי"ל בְּחִינַת יָמִין וּשְׂמָאל שְׁצָרִיכִין לְהַמְשִׁיךְ הַמַּעוֹת בְּשִׁתֵּי מִינֵי הַשְּׁתַלְשְׁלוֹת, דְּהִינּוּ הַמְשַׁכֵּת הַדַּעַת וְאַחַר כֵּן מַדַּעַת וּמַחְשָׁבָה לְמַעֲשֶׂה יָדָיו כַּנִּי"ל וְעַל כֵּן צָרִיכִין שְׁבַעִים קָלִין כְּפָלִים בְּחִינַת קַלְנֵי מְרֹאֲשֵׁי קַלְנֵי מְרֹוּעֵי, מְרֹאֲשֵׁי, מְרֹוּעֵי דִיקָא כַּנִּי"ל בְּחִינַת כְּפָלִים פִּיּוּלְדָה כַּנִּי"ל. וְעַל כֵּן כְּשֶׁאַחַר כֵּן אֵינוֹ יָכוֹל לַעֲמֹד בְּנִסְיוֹן שֶׁל תַּאֲוֹת מָמוֹן וְנוֹפֵל לְהַתְּאוּהָ שֶׁל מָמוֹן שֶׁהוּא בְּחִינַת עֲשִׂיָה לְבַד וּמְפָרִיד חֵס וְשְׁלוֹם, הַמָּמוֹן בְּחִינַת עֲשִׂיָה מֵהַדַּעַת נִמְצָא שְׁחֹסֵר לוֹ הַמְּחָצָה, דְּהִינּוּ הַחִיּוֹת שֶׁל הַמָּמוֹן שֶׁהוּא הַדַּעַת שֶׁהוּא הָעֵקֶר וּבִאֲמַת הוּא יוֹתֵר מִמְּחָצָה, כִּי הוּא הָעֵקֶר וְעַל כֵּן אֵין אָדָם מֵת וְחָצִי תַאֲוֹתוֹ בְּיָדוֹ כִּי אֵין לוֹ רַק הַמְּחָצָה שֶׁל הַיְגִיעָה וְהַצַּעַר כְּפָלִים פִּיּוּלְדָה, כִּי אֵין לוֹ רַק בְּחִינַת הָעֲשִׂיָה מִמֶּשׁ בְּחִינַת הַגְּשָׁמִיּוֹת וְאַפְלוֹ חָצִי תַאֲוֹתוֹ אֵין לוֹ כִּי אֵינוֹ נֶחֱשֵׁב אֶפְלוֹ לְמְחָצָה, כִּי עֵקֶר הוּא הַחִיּוֹת שֶׁהוּא הַדַּעַת. אֲבָל כְּשֶׁמְשַׁבֵּר הַתַּאֲוָה וּמְקַשֵּׁר הַשְּׁפַע לְשֶׁרְשׁוֹ לְהַדַּעַת וְאִזִּי יֵשׁ לוֹ בְּחִינַת שְׁפַע כְּפֹולָה בְּחִינַת לָחֵם מְשֻׁנָּה, בְּחִינַת בְּרָכָה אִזִּי הוּא שְׂמִיחַ בְּחֵלְקוֹ כִּי יֵשׁ לוֹ כֹּל, כְּמוֹ שְׁכֵתוֹב, בְּיַעֲקֹב כִּי חֲנֻנֵי אֱלֹקִים וְכִי יֵשׁ לִי כֹל הִינּוּ שֶׁנִּצָּל מִבְּחִינַת אֵין אָדָם מֵת וְחָצִי תַאֲוֹתוֹ בְּיָדוֹ, כִּי יֵשׁ לוֹ כֹּל מֵהַשְּׁחַפֵּץ מֵאַחַר שֶׁזָּכָה לְבְרָכַת ה' בְּחִינַת שְׁפַע כְּפֹולָה. וְכִשְׁשׁוֹרָה בְּרָכַת ה' בְּכָל אֲשֶׁר יֵשׁ לוֹ בְּיָדָיו אֵינוֹ מֵתַאֲוָה יוֹתֵר, כִּי זֶה עֵקֶר הָעֲשִׁירוֹת הָעוֹלָה עַל כֹּל מִינֵי עֲשִׁירוֹת שְׁבַעוֹלָם בְּבְחִינַת בְּרָכַת ה' הִיא תַעֲשִׂיר וְלֹא יוֹסִיף עֲצָב עִמָּה כַּנִּי"ל שֶׁנִּצָּל מִבְּחִינַת בְּעֲצָבוֹן תַּאֲכָלְנָה מִבְּחִינַת צַעַר כְּפָלִים פִּיּוּלְדָה שֶׁזֶה בְּחִינַת אֵין אָדָם מֵת וְחָצִי תַאֲוֹתוֹ בְּיָדוֹ כַּנִּי"ל, כִּי זֹכָה לְבְרָכַת ה' בְּחִינַת שְׁפַע כְּפֹולָה

אות ז

נִמְצָא, שְׁעֵקֶר הָעֲשִׁירוֹת וְהַמָּמוֹן דִּקְדָּשָׁה הוּא כְּשֶׁמְקַשֵּׁר לְהַדַּעַת שְׂאֵז הוּא בְּבְחִינַת שְׁפַע כְּפֹולָה כַּנִּי"ל וְלִהְפֹךְ תַּאֲוֹת מָמוֹן חֵס וְשְׁלוֹם, הוּא כְּשֶׁנִּפְרָד הַמָּמוֹן מִשְׁרְשׁוֹ חֵס וְשְׁלוֹם, שְׂאֵז אֵין לוֹ חָצִי תַאֲוֹתוֹ וְכוּ' כַּנִּי"ל. וּמָמוֹן שֶׁל יִשְׂרָאֵל בְּכָלל הוּא בְּחִינַת מָמוֹן דִּקְדָּשָׁה, כִּי יִשְׂרָאֵל בְּכָלל הֵם בְּבְחִינַת שׁוּמְרֵי הַבְּרִית, כְּמוֹ שְׁכֵתוֹב, וְעִמָּךְ כָּלם צְדִיקִים. וְכַמוֹבָא בַּמֵּאמָר הַנִּי"ל וְעֵקֶר תַּקוּן תַּאֲוֹת מָמוֹן הוּא עַל יְדֵי שְׁמִירַת הַבְּרִית כַּנִּי"ל וְעַל כֵּן מָמוֹן יִשְׂרָאֵלִי הוּא בְּחִינַת מָמוֹן דִּקְדָּשָׁה שֶׁהוּא בְּבְחִינַת שְׁפַע כְּפֹולָה הַנִּמְשָׁךְ מִקְדָּשֵׁת שְׁבַת בְּחִינַת לָחֵם מְשֻׁנָּה כַּנִּי"ל. וְעֵקֶר מָמוֹן דִּקְדָּשָׁה בְּחִינַת שְׁפַע כְּפֹולָה הוּא עַל יְדֵי שְׁמִירַת הַדַּעַת שֶׁהוּא בְּחִינַת עֵינַיִם כַּנִּי"ל, הִינּוּ בְּחִינַת

השגחת ה' יתברך שמשם נמשכין כל ההשפעות מבחינת עיני ה' על ידי השגחתו יתברך בבחינת תמיד עיני ה' אלקיד בה הנאמר בארץ ישראל שמשם נמשכין כל ההשפעות וכל העשירות לכל העולם כמובא. ומי שפוגם בהממון ונופל לתאות ממון חס ושלוס, עליו נאמר, גם עיניו לא תשבע עשר, 'עיניו דיקא, כי פגם בעינים כנ"ל בחינת נתן עיניו בממון, כי שתי עינים הוא בחינת מאה וארבעים קליו הנ"ל שצריכין לצעק לשבר עיני הסטרא אחרא שהוא שבעים אנפין חשוכין שמתאוה לממון בבחינת העין רואה והלב חומד, ולזכות לקשר הממון לשרשו שבקדשה לבחינת דעת בחינת עיני ה' בחינת הנה עין ה' אל יראיו למיחלים לחסדו להציל ממות נפשם ולחיותם ברעב, 'להציל ממות' מבחינת אנפין חשוכין שהם בחינת מיתה, כמובא במאמר הנ"ל. 'ולחיותם ברעב', הינו בחינת פרנסה ועשירות שזוכין על ידי עיני ה' שנמשך ממזל דכל מזוני בה תלן שהוא בחינת עינא חד דרחמי בחינת הנה עין ה' אל יראיו כנ"ל:

אות ח

ועל כן הגנב שפגם בזה כי פגם בהשגחה כנ"ל, כי עשה עין שלמטה כאלו אינו רואה כנ"ל נמצא שפגם בבחינת שפע כפולה הנ"ל שהוא ממון דקדשה ממון ישראל, כי עקר שפע כפולה הוא כשמשך להדעת לבחינת השגחה כנ"ל. ועל כן צריך לשלם כפל מדה כנגד מדה, כי הוא פגם בהשגחה כנ"ל והפריד את הממון שגנב משרשו שבקדשה מבחינת דעת מבחינת עינים מבחינת השגחה. כי הגנב בא בחשכה בשעת שנה וסבר כשהאדם ישן ועיניו סגורות והדעת נסתלק ויש חשך בבית כאלו אין מי שישגיח אז חס ושלוס, ועל ידי זה הוא פוגם בהשגחה בבחינת עיני ה' בבחינת אנפין נהירין ורוצה להתגבר חס ושלוס, אנפין חשוכין שהם בחינת חשך מיתה וכיו כנ"ל, ובאמת עיניו פקוחות וכיו כי הנה לא נזום ולא יישן שומר ישראל. והגנב שפגם בזה על כן משלם כפל, כי פגם בבחינת שפע כפולה כנ"ל שאז הממון אינו ממון כלל כי אין לו חצי תאותו בידו מאחר שהוסר הדעת שהוא החיות כנ"ל ועל כן צריך לשלם כפל להראות לו מה שפגם כנ"ל, כי עקר תקונו על ידי תשלומי כפל שצריך לחזר ולתקן מה שפגם לשלם תשלומי כפל להמשיך בחינת שפע כפולה שזה נמשך מהדעת וההשגחה שזה עקר תקונו של הגנב שפגם בזה כנ"ל. וזה בחינת חיים שנים ישלם. חיים דיקא, כי שפע כפולה היא בחינת חיים, כי נמשך מתקון תאות ממון שהוא בחינת אנפין נהירין בחינת אור פני מלך חיים כנ"ל:

ברוך ה' לעולם, אמן ואמן:

אות ט

וְזֶה בְּחִינַת מְצוֹת הַלְבָּשֶׁת עֲרַמִּים, בְּחִינַת כִּי תִרְאֶה עָרִם וְכִסִּיתוּ, כִּי תִרְאֶה דִּיקָא בְּחִינַת תִּקּוּן הָעֵינַיִם שֶׁהוּא תִּקּוּן הַבְּרִית הַתְּלוּי בְּהָעֵינַיִם, כִּי הַבְּגָדִים הֵם בְּחִינַת עֵינַיִם בְּחִינַת כְּסוּת עֵינַיִם, כְּמוֹ שֶׁכָּתַב רַבְּנוּ זְכָרוֹנוֹ לְבִרְכָה בְּמָקוֹם אַחֵר (סִימָן כה) בְּבְחִינַת כִּי הַלְבִּישְׁנִי בְּגָדֵי יֵשַׁע, יֵשַׁע אֶסְתַּכְּלוּתָא, כִּי הַלְבוּשִׁין הֵם בְּחִינַת בְּגָדֵי פֶּאֶר דְּכִלְיִלִין בְּגוֹנִין סְגִיָּאִין בְּגוֹנִין דְּנְהִירִין וְהֵם תִּקּוּן לְפָגַם הַבְּרִית שֶׁפָּגַם אָדָם הִרְאִישׁוֹן שְׂאֵז נֶאֱמַר, מִי הִגִּיד לָךְ כִּי עִירִם אֶתָּה. וְכִשְׂרָצָה הִ' יִתְבָּרַךְ לְתַקְנֵם נֶאֱמַר, וַיַּעַשׂ לָהֶם כְּתָנוּת עוֹר, כִּי הַלְבוּשִׁין מְכַסֶּיךָ עַל עֵרְוִיךָ עַל פָּגַם הַבְּרִית, כִּי הֵם בְּבְחִינַת אֲנָפִין נְהִירִין, כִּי מִלְבוּשׁ בְּגִימָטְרִיא שְׁעִ"ח ש"ע נְהוֹרִין שֶׁל אֹר הַפְּנִיִם וְכוּ' כְּמוֹבָא, וְזֶה בְּחִינַת צִיצִית שֶׁהֵם לְבוּשִׁין דְּשְׂכִינְתָא, כְּבִיכּוֹל, בְּחִינַת כִּי הוּא כְּסוּתָהּ לְבַדָּה דָּא צִיצִית, כִּי צִיצִית הֵם בְּחִינַת עֵינַיִם, בְּחִינַת וְרִאִיתֶם אֹתוֹ וְכוּ' וְלֹא תִתּוֹרוּ אַחֲרָי לְבַבְכֶם וְאַחֲרָי עֵינֵיכֶם וְכוּ', בְּחִינַת הָעֵין רוֹאֶה וְהַלֵּב חוֹמֵד, כִּי נְצוּלִין עַל יְדֵי זֶה מְחַמְדֵת תְּאַוֹת מְמוֹן. וְזֶה בְּחִינַת קְרִיעַת חֵס וְשְׁלוֹם עַל הַמֵּת, כִּי סֵטְרָא דְּמוֹתָא חֵס וְשְׁלוֹם, זֶה בְּחִינַת אֲנָפִין חֲשׂוֹכִין כְּנִ"ל פָּגַם הַבְּגָדִים וְעַל כֵּן צְרִיכִין לְקַרְעֵם אִז חֵס וְשְׁלוֹם, כִּי הַבְּגָדִים הֵם בְּחִינַת אֲנָפִין נְהִירִין בְּחִינַת חֵיִים כְּנִ"ל. וְעַל כֵּן בְּחִרְבֵּן בֵּית הַמִּקְדָּשׁ נֶאֱמַר, בָּצַע אֶמְרָתוֹ. בָּצַע פּוֹרְפִירָא דִּילָהּ, כִּי הַמִּקְדָּשׁ הוּא בְּחִינַת עֵינַיִם בְּבְחִינַת הַנְּנִי מְחַלֵּל אֶת מִקְדָּשִׁי וְכוּ' מְחַמֵּד עֵינֵיכֶם, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב, וְהָיוּ עֵינָי וְלִבִּי שָׁם. כִּי שָׁם כָּל הַשְּׂבָעִים פְּנִיִם לְתוֹרָה בְּחִינַת שְׂבָעִים סְנֵהֲדָרִין שֶׁהָיוּ יוֹשְׁבֵים בְּבֵית הַמִּקְדָּשׁ שְׂמֵהֶם תִּצְאָ תוֹרָה וְשָׁם בְּחִינַת אֹר הַפְּנִיִם בְּבְחִינַת שְׁלֹשׁ פְּעָמִים בְּשָׁנָה יִרְאֶה כָּל זְכוּרָךְ אֶת פְּנֵי ה' אֱלֹקֶיךָ בְּמָקוֹם אֲשֶׁר יִבְחַר, כִּי שָׁם מֵאִיר אֹר הַפְּנִיִם וּמִשָּׁם יוֹצֵא כָּל הַפְּרִנְסָה וְהַשְּׂפַע לְכָל הָעוֹלָם בְּבְחִינַת לְחֵם הַפְּנִיִם, הֵינּוּ פְּרִנְסָה דְּקִדְשָׁה הַנִּמְשָׁד מֵאֹר הַפְּנִיִם. וְעַקֵּר חֲרָבֵן בֵּית הַמִּקְדָּשׁ עַל יְדֵי חֲטָא עֲבוּדָה זָרָה שֶׁעָבְדוּ, שֶׁזָּהוּ בְּחִינַת פָּגַם תְּאַוֹת מְמוֹן בְּחִינַת אֱלִילִי כְּסוּף וְזָהָב וְעַל כֵּן נֶאֱמַר בְּחִרְבֵּן בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, כְּסָפָם בְּחוּצוֹת יִשְׁלִיכוּ וְזָהָבָם לְנֹדָה יִהְיֶה. שֶׁזָּהוּ בְּחִינַת פָּגַם תְּאַוֹת מְמוֹן כְּנִ"ל בְּמֵאֶמֶר הַנִּ"ל, עֵין שָׁם. וְזֶה בְּחִינַת הַבְּכִי עַל חֲרָבֵן בֵּית הַמִּקְדָּשׁ לְתַקּוּן פָּגַם עֵינַיִם כְּנִ"ל:

וְזֶה בְּחִינַת עַל אֵלֶּה אֲנִי בּוֹכֶיָה עֵינֵי עֵינֵי יִרְדָּה מֵיָם כִּי רַחֵק מִמֶּנִּי מְנַחֵם וְכוּ'. עַל אֵלֶּה בְּחִינַת אֵלֶּה אֱלֹקֶיךָ יִשְׂרָאֵל, כְּמוֹ שֶׁאֶמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכָרוֹנָם לְבִרְכָה, הֵינּוּ פָּגַם עֲבוּדָה זָרָה פָּגַם תְּאַוֹת מְמוֹן. וְזֶהוּ עֵינֵי עֵינֵי שְׁתֵּי פְּעָמִים עֵין שֶׁהוּא עַל פָּגַם תְּאַוֹת מְמוֹן שֶׁפּוֹגְמִין בְּשְׁתֵּי עֵינַיִם בְּעֵין יְמִין וְעֵין שְׂמָאל, שֶׁזָּהוּ בְּחִינַת שְׁתֵּי פְּעָמִים שְׂבָעִים קָלִין בְּחִינַת כְּפָלִים כִּיּוֹלָדָה בְּחִינַת מֵאָה וְאַרְבָּעִים קָלִין כְּנִ"ל וְעַל כֵּן עֵינֵי עֵינֵי יִרְדָּה מֵיָם כְּנִ"ל. וְזֶהוּ, כִּי רַחֵק מִמֶּנִּי מְנַחֵם וְכוּ'. כִּי עַל יְדֵי תְּאַוֹת מְמוֹן נוֹפְלִין שְׁתֵּי נְפִילוֹת נְפִילָה אַחֵר נְפִילָה חֵס וְשְׁלוֹם, כִּי פָּגַם שְׁתֵּי פְּעָמִים בְּהַשְּׂבָעִים קָלִין וְעַל כֵּן צוּעֶקֶת הַשְּׂכִינָה

עליו שְׁתֵּי פְעָמַיִם הַשְּׁבָעִים קָלִין בְּחִינַת קִלְנֵי מְרַאשֵׁי קִלְנֵי מְזָרוּעֵי פְנִי"ל. וְזֵהוּ, כִּי רַחֵק מִמְּנֵי מְנַחֵם. 'רַחֵק' דִּיקָא, כִּי, כְּבִיכּוּל, נִתְרַחַק מִמְּנֵי ה' יִתְבָּרַךְ עַל יְדֵי פְּגָם תַּאֲוֹת מִמוֹן שֶׁעַל יְדֵי זֶה נִפְּל נִפְּיִלָה אַחֵר נִפְּיִלָה, חֵס וְשְׁלוֹם, עַד שְׁנִתְרַחַק מִמְּנֵי ה' יִתְבָּרַךְ פְּנִי"ל בְּבַחֲיִנַת וְתֵרַד פְּלָאִים, כְּמוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זְכוּרֵנוּ לְבִרְכָה בְּמִקּוֹם אַחֵר (בְּשִׂיחוֹת הַר"ן) שֶׁזֶה נֶאֱמָר עַל הָעֲשִׂירוֹת דְּקִדְשָׁה שֶׁנִּפְּל מְאֹד בְּבַחֲיִנַת וְתֵרַד פְּלָאִים, כִּי עַל יְדֵי פְּגָם עֲבוּדָה זָרָה עַל יְדֵי תַּאֲוֹת מִמוֹן נוֹפְּלִין מְאֹד בְּשִׁתֵּי בְּחִינּוֹת נִפְּיִלוֹת בְּבַחֲיִנַת וְתֵרַד פְּלָאִים וְאֵז יוֹרֵד הָעֲשִׂירוֹת דְּקִדְשָׁה וְכוּ' פְּנִי"ל. וְעַל כֵּן נֶאֱמָר בְּקֶץ הַגְּאֻלָּה עַד מְתֵי קֶץ הַפְּלָאוֹת, כִּי הִקְּץ נִפְּלָא מַעִין כֹּל וְנִסְתֵּר וְנֶעְלַם מְאֹד וְכֹל זֶה עַל יְדֵי פְּגָם עֲבוּדָה זָרָה שֶׁל תַּאֲוֹת מִמוֹן שֶׁהִיא יְרִידָה כְּפוּלָה בְּחִינַת וְתֵרַד פְּלָאִים וְעַל כֵּן אֵין יוֹדְעִים עַד מְתֵי קֶץ הַפְּלָאוֹת כִּי מִי שֶׁנִּפְּל לְתַאֲוֹת מִמוֹן קֶשֶׁה לוֹ מְאֹד מְאֹד לַעֲלוֹת מְשִׁם, כְּמוּבָן בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זְכוּרֵנוּ לְבִרְכָה בְּהַמְעֻשָׁה שֶׁל הַבַּעַל תַּפְּלָה. כִּי עֵקֶר הַגְּאֻלָּה עַל יְדֵי מְשִׁיחַ צְדָקָנוּ שֶׁיָּבֹא בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ תְּלוּיָהּ בְּתַקוּן תַּאֲוֹת מִמוֹן שֶׁיִּתְתַּקֵּן עַל יְדֵי מְשִׁיחַ, כְּמוֹ שֶׁכָּתֵב רַבֵּנוּ זְכוּרֵנוּ לְבִרְכָה בְּמִקּוֹם אַחֵר (בְּסִימָן יג) בְּבַחֲיִנַת יִשְׁלִיךְ הָאֲדָם אֶת אֱלִילֵי כְּסָפוֹ וְאֶת אֱלִילֵי זְהָבוֹ וְכוּ', כִּי עַל יְדֵי מְשִׁיחַ יִהְיֶה תַּקוּן הַבְּרִית, כְּמוּבָא, בְּבַחֲיִנַת וְאֲסֹף נִדְחֵי יִשְׂרָאֵל וְנִפְּצוֹת יְהוּדָה יִקְבֹּץ מֵאַרְבַּע כְּנָפוֹת הָאָרֶץ, וְעַל יְדֵי תַּקוּן הַבְּרִית יִתְקַן פְּגָם תַּאֲוֹת מִמוֹן פְּנִי"ל וְאֵז יִבָּנֶה בֵּית קִדְשֵׁנוּ בֵּית חַיֵּינוּ וְתִפְאַרְתָּנוּ שֶׁשֵּׁם הוּא בְּחִינַת תַּקוּן תַּאֲוֹת מִמוֹן, בְּחִינַת אוֹר הַפְּנִים אֲנֹפִין נְהִירִין. וְעַל כֵּן נֶאֱמָר, נְחֲמוּ נְחֲמוּ עַמִּי וְכוּ', שְׁתֵּי פְעָמַיִם נְחֲמוּ בְּחִינַת נְחֲמָה כְּפוּלָה, כִּי יִרְדּוּ בְּכַפְּלִים בְּבַחֲיִנַת כִּי לְקַחָה מִיַּד ה' כְּפָלִים בְּכָל חֲטֹאֲתֶיהָ, הֵינּוּ בְּחִינַת פְּגָם תַּאֲוֹת מִמוֹן שֶׁהַפְּגָם הוּא בְּבַחֲיִנַת כְּפָלִים, בְּחִינַת שְׁבָעִים קָלִין כְּפוּלִין פְּנִי"ל וְעַל כֵּן רַחֵק הַמְּנַחֵם, 'רַחֵק' דִּיקָא פְּנִי"ל עַד שֶׁיָּבֹא גּוֹאֵל צְדָקָנוּ וְיִנְחַמְנוּ בְּכַפְּלִים בְּבַחֲיִנַת נְחֲמוּ נְחֲמוּ פְּנִי"ל. בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ, אָמֵן:

אות י

וְזֵה בְּחִינַת מַצּוֹת הַגִּבְהַת הַתּוֹרָה אַחֵר הַקְּרִיאָה שְׁנוֹהֲגִין לְקַנּוֹת מַצּוֹה זֹו בְּדָמַיִם יִקְרִים, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב בְּשִׁלְחוֹן עָרוּד. כִּי עֵקֶר הַהִגְבָּהּ הוּא עַל יְדֵי הָעֲמוּדִים שֶׁל הַתּוֹרָה וְעֲמוּדֵי הַתּוֹרָה הֵם בְּחִינַת תּוֹמְכֵי אוֹרֵי־תָא, בְּחִינַת נוֹי הָעֲמוּדִים, שֶׁזֵּהוּ בְּחִינַת מִמוֹן פִּידוּעַ בְּחִינַת עַץ חַיִּים הִיא לְמַחְזִיקִים בָּהּ וְתִמְכִּיהָ מְאֹשֶׁר, הֵינּוּ מַחְזִיקֵי לּוּמְדֵי תּוֹרָה שֶׁהֵם תּוֹמְכֵי אוֹרֵי־תָא שֶׁזֵּהוּ בְּחִינַת מִמוֹן דְּקִדְשָׁה, כִּי עַל יְדֵי צְדָקָה, בְּפֶרֶט צְדָקָה לְלוּמְדֵי תּוֹרָה עַל יְדֵי זֶה נִתְתַּקֵּן הַמִּמוֹן, כְּמוּבָא בְּמִקּוֹם אַחֵר וְאֵז נְכַלל שְׁמַאל בְּיָמִין שֶׁנְּכַלל הַמִּמוֹן הַנִּמְשָׁךְ מִשְׁמַאלָהּ בְּחִינַת בְּשִׁמְאֵלָהּ עֶשֶׂר וְכָבוֹד, בְּיָמִין, דְּהֵינּוּ בְּהַתּוֹרָה עַל יְדֵי שְׁמַחְזִיק וְתוּמֵךְ בְּמִמוֹנוֹ אֶת לּוּמְדֵי תּוֹרָה. וְזֵה בְּחִינַת

מצות הגבהה שמקיים בידיו שמגביה בידיו את התורה על ידי העמודים כדי שיהיו נכלליו הידים שהם בחינת עשיה, בחינת משא ומתן בחינת מעשה ידיו, שזהו בחינת עמודי התורה ווי העמודים כנ"ל, שיהיו נכלליו בהתורה, כי הוא מחזיק את התורה וזה מרמז על תומכי אורייתא שעל ידי זה נכלל הממון בהתורה שמאל בימין וזה שמגביהו בשתי ידים בימין ושמאל שיהיה נכלל שמאל בימין כנ"ל. ואז מצוה שכל העולם יתנו עיניהם באותיות התורה כדי לשעבד את העינים ששם אחיות תאות חמדת ממון וכנ"ל שיהיו נכלליו העינים של כל ישראל בתוך התורה הקדושה שהיא בחינת עיני ה' כנ"ל כדי שיתבטל חמדת הממון כנ"ל. כי הגבהת התורה מרמז שמגביהו, כביכול, את התורה לשרשה העליון שהוא בחינת אורייתא דעתיקא סתימאה ששם כלא ימינא ולית שמאל ולית עשר תמן כנ"ל ועל זה מרמז הגבהת התורה שמגביהו אותה למעלה לשרשה העליון כנ"ל ואז נתבטל לגמרי תאות הממון, כי לית שמאל ועשר תמן ועל כן צריכין כלם לתן עיניהם אז לתוך התורה כדי שיהיו נכלליו עיניהם בעיני התורה שיהיה נכלל הכל בעינא חד דרחמי שהוא בחינת כלא ימינא שיתבטל לגמרי כל תאות ממון כנ"ל. ועל כן נוהגין לקנות מצוה זו בדמים יקרים כדי לשבר תאות ממון, כי על ידי מצוה זו נתבטל תאות ממון ועל כן מפזרין הממון על מצוה זו, כי מבאר בדברי רבנו זכרנו לברכה במאמר הנ"ל שעקר שלמות המצות שיהיה בבחינת אמונה שזהו עקר התקון הוא כשמפזר ממון בשביל המצוה, שזהו בחינת שבירת תאות ממון, שזהו עקר האמונה, כי עקר האמונה תלוי בשבירת תאות ממון כנ"ל ועל כן מצוה זו של הגבהה שהיא בבחינת תקון תאות ממון כנ"ל על כן מפזרין עליה ממון ביותר ועל כן נוהגין לקנותה בדמים יקרים שזהו בחינת תקון תאות ממון כנ"ל:

לעיל:

שיד

אות יא

שבת הוא תקון תאות ממון ועל כן נמשך אז שפע כפולה והגנב שפגם בזה משלם כפל וכו' כנ"ל. וזה שמובא בזהר שמי שפוגם בענג שבת ומענג עצמו בימי החל הוא כמו הגנב וכו', עין שם בזהר ויקהל, כי הגנב פוגם בשבת שהוא בחינת תקון העינים כנ"ל:

וזה שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, פסיעה גסה נוטלת מאור עיניו של אדם ומהדרא לה בקדושה דבי שמשא, כי שבת הוא תקון העינים ועקר על ידי כוס של קדוש כוס של ברכה שצריך לתן עיניו בו ושם נאמר, ויברך ויקדש. ברכו וקדשו במן בחינת שפע כפולה וכו' וכנ"ל, כוס של יין, יין

בְּגִימָטְרִיא שְׁבַעִים בְּחִינֵת שְׁבַעִים אֲנָפִין נְהִירִין, בְּחִינֵת שְׁמֹחָה, בְּחִינֵת וַיֵּין
יִשְׁמַח לֵבָב. וּמִשָּׁם עֵקֶר הַבְּרָכָה בְּחִינֵת וַיִּבְרָךְ כְּנִ"ל שֶׁהוּא בְּחִינֵת שְׁפַע
כְּפוּלָה לַחַם מִשְׁנָה. וְעַל כֵּן אֵין קְדוּשָׁה אֶלָּא בְּמִקּוֹם סַעֲדָה, כְּדִי לְהַמְשִׁיךְ
מִיַּד בְּחִינֵת שְׁפַע כְּפוּלָה בְּחִינֵת לַחַם מִשְׁנָה שְׁנַמְשִׁךְ בְּשֶׁבֶת עַל יַד הַבְּרָכָה
בְּחִינֵת וַיִּבְרָךְ הַנְּאֻמֵּר עַל הַפּוֹס שֶׁל בְּרָכָה פּוֹס שֶׁל יֵין בְּחִינֵת אֲנָפִין נְהִירִין
וְכוּי

אות יב

וְזֶה בְּחִינֵת מֵה שְׁבַרְכָם מוֹשֶׁה בְּגִמְר מְלֹאכֶת הַמִּשְׁכָּן, וּמַעֲשֵׂה יְדִינוּ כּוֹנְנָה
עֲלֵינוּ וּמַעֲשֵׂה יְדִינוּ כּוֹנְנָהוּ. יְהִי רְצוֹן שְׁתַּשְׁלַח בְּרָכָה בְּמַעֲשֵׂה הַמִּשְׁכָּן וְיִהְיֶה
רְצוֹן שְׁתַּשְׁלַח בְּרָכָה בְּמַעֲשֵׂה יְדֵיכֶם, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבְרָכָה,
הֵינּוּ כִּי צְרִיכִים שְׁתֵּי בְּרָכוֹת, כִּי מַעֲשֵׂה הַמִּשְׁכָּן מְרִמֵּז עַל הַמִּשְׁכַּת הַדְּעוּת,
כְּמוֹבֵא בְּדַבְרֵי רַבֵּנוּ זְכוֹרֵנוּ לְבְרָכָה כְּמֵה פְּעָמִים בְּבְחִינֵת כָּל מִי שֶׁיֵּשׁ בּוֹ דְּעָה
כְּאֵלוּ נִבְנָה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ בְּיָמָיו. וְאַחַר כֵּן צְרִיכִין בְּרָכָה בְּמַעֲשֵׂה יְדֵיכֶם
מִמֶּשׁ, כִּי אַחַר כֵּן צְרִיכִים לְהַמְשִׁיךְ הַפְּרִנָּסָה מֵהַדְּעוּת לְבְּחִינֵת שְׁפַע גְּשָׁמִיּוֹת
וְאִזּוּ צְרִיכִים בְּרָכָה שְׁנִית, כִּי צְרִיכִים שְׁתֵּי בְּרָכוֹת כְּנֶגֶד שְׁתֵּי בְּחִינּוֹת
הַשְּׁתַּלְשְׁלוֹת הַנִּ"ל שֶׁל הַמָּמוֹן שֶׁצְרִיכִים כְּנֶגֶד זֶה שְׁתֵּי פְּעָמִים שְׁבַעִים קָלִין
כְּנִ"ל, כִּי צְרִיכִים לְהַכְנִיעַ אֶת בְּחִינֵת הַקְּלָלוֹת הַנִּמְשָׁכִין מִבְּלַעַם שֶׁהִיָּה
שְׁתֵּם הָעֵין, כִּי הִיָּה מִשְׁקַע בְּכָל הַשְּׁבַעִים אֲנָפִין חֲשׂוֹכִין, כְּמוֹבֵא בְּדַבְרֵי רַבֵּנוּ
זְכוֹרֵנוּ לְבְרָכָה בְּמִקּוֹם אַחַר (סִימָן לו) וְעַל כֵּן הִיָּה לוֹ עֵין רְעָה וְנִפְשׁ רְחֻבָּה,
כְּמוֹ שְׁכַתּוֹב, אִם יִתֵּן לִי בָּלֵק מְלֹא בֵּיתוֹ כֶּסֶף וְזָהָב, כְּמוֹ שֶׁפָּרַשׁ רַש"י, כִּי
הִיָּה מִשְׁקַע בְּתַאוֹת מָמוֹן. וְעַל כֵּן כְּשֶׁרוֹצִים לְהַמְשִׁיךְ מָמוֹן דְּקִדְשָׁה צְרִיכִין
לְהַכְנִיעַ הַקְּלָלוֹת, דְּהֵינּוּ הַשְּׁבַעִים אֲנָפִין חֲשׂוֹכִין הַנִּ"ל. וְצְרִיכִין לְהַמְשִׁיךְ
בְּרָכָה בְּחִינֵת וַיִּבְרָךְ בְּכָל אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂה וְצְרִיכִים שְׁתֵּי בְּרָכוֹת כְּנֶגֶד שְׁתֵּי
פְּעָמִים הַשְּׁבַעִים קָלִין הַנִּ"ל כְּנֶגֶד שְׁתֵּי בְּחִינּוֹת הַשְּׁתַּלְשְׁלוֹת כְּנִ"ל. וְזֶה
שְׁבַרְכָם מוֹשֶׁה שְׁתֵּי פְּעָמִים וּמַעֲשֵׂה יְדִינוּ וְכוּי כְּנִ"ל:

אות יג

וְזֶה בְּחִינֵת בְּרַפְת כְּהֻנִים, בְּחִינֵת וַיִּשָּׂא אֶהָרוֹן אֶת יְדָיו אֶל הָעַם וַיִּבְרָכֵם. כִּי
הַכְּהֵן הוּא בְּחִינֵת דְּעוּת, בְּחִינֵת שְׁמִירַת הַבְּרִית בְּבְחִינֵת כִּי שְׁפַתִּי כַּהֵן

יִשְׁמְרוּ דַעַת וְתוֹרָה וְכוּ' וְכִמּוֹ שְׁכָתוּב, יוֹרוּ מִשְׁפָּטֶיךָ וְכוּ' לְיִשְׂרָאֵל כִּי שְׁמָרוּ
אִמְרֹתֶיךָ וּבְרִיתֶךָ יִנְצְרוּ. וְעַל כֵּן כָּל הַבְּרָכוֹת בְּיָדֶם כַּנִּי"ל. וְעַקֵּר הַבְּרָכָה עַל
יְדֵי נְשִׂאת הַיָּדִים בְּחִינַת שְׂאוּ יְדֵיכֶם קֹדֶשׁ וּבְרָכוּ וְכוּ', דְּהֵינּוּ שְׁצַרִּיכִין
לְשִׂאת בְּחִינַת הַיָּדִים שֶׁהֵם בְּחִינַת עֲשִׂיהַּ בְּחִינַת מָמוֹן הַנִּמְשָׁךְ עַל יְדֵי מַעֲשֵׂה
יָדָיו צָרִיךְ לְשִׂאת אֶת בְּחִינַת הַיָּדִים אֱלוֹ לְהַדְעַת. וְאִזּוֹ כִּשְׁמֹקֶשֶׁר הַעֲשִׂיהַּ,
דְּהֵינּוּ הַמָּמוֹן לְהַדְעַת מִשָּׁם נִמְשָׁכִין כָּל הַבְּרָכוֹת כַּנִּי"ל בְּחִינַת וּבְרָכָךְ בְּכָל
אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂה.

וְזֶהוּ: וַיֵּשֶׂא אֶהָרֹן אֶת יָדָיו וְאִזּוֹ דִּיקָא וַיְבָרְכֶם בְּרַפְת פְּהֵנִים יְבָרְכָךְ ה'
בְּמָמוֹן, וַיִּשְׁמְרֶךָ מִן הַמַּזִּיקִין, כִּי אִזּוֹ נִמְשָׁךְ מָמוֹן דְּקֹדְשָׁה שֶׁהוּא בְּחִינַת
בְּרָכָה שֶׁהוּא מִשְׁמַר מִן הַמַּזִּיקִין וְהַסְטָרָא אַחֲרָא שֶׁהֵם בְּחִינַת אֲנָפִין
חֲשׂוֹכִין, כִּי הַמָּמוֹן מְקַשֵּׁר לְהַדְעַת שְׁמִשָּׁם נִמְשָׁךְ בְּרָכָה בְּחִינַת אֲנָפִין נְהִירִין
בְּחִינַת אוֹר פְּנֵי מְלָךְ חַיִּים כַּנִּי"ל:

בְּרוּךְ ה' לְעוֹלָם, אָמֵן וְאָמֵן:

וְזֶהוּ, יָאֵר ה' פָּנָיו אֵלֶיךָ בְּחִינַת אֲנָפִין נְהִירִין, כִּי זֶה עַקֵּר הַבְּרָכָה כַּנִּי"ל:

לְעִיל:

שִׁיךְ

אות יד

וְזֶה בְּחִינַת יְאוּשׁ וְשִׁנוּי מַעֲשֵׂה שְׁעַל יְדֵי זֶה יוֹצֵא הַדְּבָר מִרְשׁוֹת הָאָדָם, כְּמוֹ
שְׁכָתוּב בְּשִׁלְחוֹן עֲרוּךְ לְעֵנִין גָּנֵב וְגִזְלוֹן. יְאוּשׁ הוּא שְׁיוּצָא מִהַדְעַת שֶׁל הָאָדָם,
כִּי עַקֵּר יְאוּשׁ הוּא מִדְעַת. וְשִׁנוּי מַעֲשֵׂה עַל יְדֵי זֶה יוֹצֵא מִבְּחִינַת מַעֲשֵׂה יָדָיו
שֶׁל הָאָדָם, כִּי עַקֵּר הַמָּמוֹן וְהַקְנִינִים שֶׁהֵם הַעֲשִׂירוֹת שֶׁל הָאָדָם, הֵם
נִמְשָׁכִין לְהָאָדָם עַל יְדֵי שְׁתֵּי בְּחִינּוֹת אֱלוֹ עַל יְדֵי בְּחִינַת דַּעַת וְעַל יְדֵי בְּחִינַת
עֲשִׂיהַּ וְכוּ', שְׁזֶהוּ בְּחִינַת כְּפֻלָּה פִּיּוּלְדָה הַנִּי"ל. וְזֶהוּ בְּחִינַת בְּרָכָה כְּפֻלָּה,
בְּחִינַת שְׁפַע כְּפֻלָּה הַנִּי"ל וְעַל כֵּן עַל יְדֵי יְאוּשׁ וְשִׁנוּי מַעֲשֵׂה יוֹצֵא הַדְּבָר
מִרְשׁוֹת הָאָדָם:

גנבה ג:

אות א

על פי התורה 'פתח רבי שמעון' בספר לקוטי מוהר"ן הראשון סימן ס עין
שם כל התורה מראשה לסופה:

והכפל היוצא משם לענייננו שעל ידי ספורי מעשיות של שנים קדמוניות
מעוררין ומקיצין את בני אדם משנתם. כי יש הרבה בני אדם שישנים את
ימיהם ויש שאף על פי שעוסקים בתורה ותפלה אף על פי כן כל עבודתם
הוא בבחינת שנה וכו', עין שם. וצריך לעוררם משנתם ויש שנפלו לבחינת
שנה על ידי מעשים רעים ויש שהם אנשים כשרים, אבל נפלו לשנה על
ידי אכילה, כי כשאוכל מאכל שאינו מברר למאכל אדם יוכל לאבד את
פניו ולפל לבחינת שנה, כי עקר בחינת השנה הוא בחינת הסתלקות הדעת
שהוא הפנים וכו'. והתעוררות השנה הוא על ידי ספורי מעשיות שהצדיק
מלביש בהם את הפנים של תורה מחמת שלשה טעמים, כמבאר שם
והטעם השלישי הוא, כי החיצונים האוחזין בו לא יניחו אותו לצאת על
כן צריך להלביש את פניו כדי לשנותו שלא יפירו בו בבחינת משנה פניו
ותשלחהו שעל ידי שמשנין את פניו ומלבישין לו פניו של תורה שאבד
בספורי מעשיות על ידי זה ותשלחהו, כי על ידי זה אין מכירין בו ומניחין
אותו ושולחין אותו ויוצא לחפשי מהם וכו'. ויש ספורי מעשיות שהם
בקרב שנים, כי השבעים פנים של תורה הם בחינת שבעים שנים וכו'.
אבל יש ספורי מעשיות של שנים קדמוניות שהם בבחינת הדרת פנים
שכל השבעים פנים של תורה נמשכין ומקבלין מהם, כי יש מי שנפל מכל
השבעים פנים של תורה שאי אפשר לעוררו בשום פנים כי אם על ידי
ספורי מעשיות של שנים קדמוניות שהם בחינת הדרת פנים שכל השבעים
פנים מקבלין מהם ועל ידיהם יכולין לעורר ולהקיץ אפלו מי שנפל מכל
השבעים פנים של תורה וכו'. ועל ידי התעוררות השנה על ידי זה להתיר
פה אלמים ולהתיר פה עקרות, כי על ידי זה נעשה פקידות עקרות וכו'.
ועל ידי פקידות עקרות נמשך ונתגלה יראה שזהו בחינת פקידת יצחק
שנפקדה שרה בראש השנה שעל ידי זה נתגלה יראה גדולה וכו'. ועל ידי
היראה נמשך אריכות ימים וכו' שזוכין להאריך את ימיו שכל יום
בתחלתו הוא קצר, כי בתחלת היום עדין העבודה קצרה ובצמצום גדול,
ואחר כך צריכין להרחיב את היום שכל שעה שבאה אחר כך תהיה רחבה
וגדולה וארכה יותר בעבודת ה'. וכן יום שבא אחר כך יהיה עוד יותר ארוך
בקדשה ועבודה יתרה וכן בכל יום ויום, כי זהו עקר האריכות ימים של
האדם שצריכין לראות שכל יום שבא אחר כך יתארך יותר בתוספות
קדשה ודעת וכו' וזה זוכין על ידי יראה בבחינת יראה ה' תוסיף ימים

וכו'. ויראה מציל מפגם הברית. ועל ידי זה זוכין לקבל את העשירות בתוך האריכות ימים שהוא בחינת זקן בחינת תקוני עתיק שעל ידי העשירות הגדול הזה זוכין להתבוננות גדול ונפלא שאי אפשר לקבל התבוננות הזה כי אם על ידי עשירות גדול מאד כל הון דעלמא ולא תחסר כל בה וכו', כמבאר כל זה היטב שם, עין שם היטב:

אות ב

וזה בחינת מה שהגנב משלם כפל, כמו שכתוב, חיים שנים ישלם. כי כל הגנבות נמשכין בשרשן על ידי הבעל דבר שהוא הגנב הראשון ראש לכל הגנבים והרמאים שבעולם, כי הוא מתנהג עם רב בני אדם בדרך גנבה בערמה ורמאות נפלא בכמה וכמה מיני דרכים שונים שהוא מרמה את האדם וגונב דעתו בכל עת עד שרוצה לתפסו במכירתו רחמנא לצלן, כנודע ונראה בחוש. וכמו שצעק דוד המלך עליו השלום, על זה תמיד כמו שכתוב, יארב במסתר כאריה בסכו יארב לחטוף עני במשכו ברשתו ידכה ישח וכו'. שכל זה הוא בחינת גנבה שפא על האדם כמו הגנב האורב במסתור כדי לצוד את האדם ברשתו חס ושלום. כי באמת על פי רב אי אפשר להבעל דבר שיבא להאדם להסיתו מיד לעברה גמורה חס ושלום, רק בתחלה מתלבש את עצמו במצות וגונב דעת האדם ומורה לו היתר ומלביש לו העצה רעה שלו במצות והיום אומר לו עשה כן ומחר אומר לו עשה כן עד וכו', כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה. וכמו שכתב רבנו זכרוננו לברכה בתחלת הספר בהתורה 'אשרי תמימי דרך' על מאמר רבה בר בר חנה ומתחזי כי ציצותא דנורא חנורא ברישה שבתחלה מתלבש הבעל דבר את עצמו במצות וכו', עין שם. ומחמת גנבתו וערמתו קשה מאד להנצל ממנו. ועל כן באמת אי אפשר להנצל ממנו כי אם על ידי צדיקי הדור האמתיים שכפו את יצרם ועמדו בנסיון וכבשו את המלחמה שהם יודעים כל דרכיו ומסתוריו וכל דרכי גנבתו והם יודעים איך להתנהג עמו כי הם גם הם מתנהגים עמו בגנבה וערמה בבחינת שרי להו לצדיקיא לסגואי ברמאותא עם רמאי (מגלה יג), כמו שכתוב, עם נבר ותברר ועם עקש ותתפתל. ודיקא על ידי גנבות וערמות מצילין הצדיקים אמתיים את האנשים אשר נלכדו ברשתו כצפרים האחזות בפח על ידי גנבתו וערמתו פני"ל. כי הצדיקים הם בחינת יעקב שהוא אחיו ברמאות של עשו ולכן שהם בחינת הסמך מס והבעל דבר. וזהו בחינת מה שכתב רבנו זכרוננו לברכה בהתורה הנ"ל שהצדיקים אין יכולין לעורר ולהקיץ את בני אדם משנתם ונפילתם כי אם על ידי ספורי מעשיות שמלבישין ומעלימין בהם את הפנים של תורה שזהו בחינת גנבה וערמה שמתנהגים עמו ברמאות שעל ידי זה דיקא מוציאין את האנשים מרשתו בבחינת

מְשִׁנָּה פָּנָיו, וְתִשְׁלַחְהוּ שְׁמִשְׁנִין אֶת הַפָּנִים עַל יְדֵי סְפוּרֵי מַעֲשִׂיּוֹת שְׁלֵא
יִכִּירוּ וְעַל יְדֵי זֶה דִּיקָא מוֹצִיאִין אוֹתוֹ בְּגִנְבָה מֵהֶם. נִמְצָא שֶׁהַצְּדִיק מִתְנַהֵג
בְּגִנְבָה וְעֵרְמָה גְּדוּלָה כְּדֵי לְהוֹצִיא בְּנֵי אָדָם מֵרֶשֶׁת הַסִּמּוּךְ מִסְּנִפְלוֹ לְשֵׁם
עַל יְדֵי דַרְכֵי גִנְבָתוֹ כַּנִּי"ל, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת הַתְּעוּרָרוֹת הַשְּׁנָה עַל יְדֵי סְפוּרֵי
מַעֲשִׂיּוֹת שֶׁעַל יְדֵי זֶה מַחְזִירִין כַּמָּה בְּנֵי אָדָם בְּתִשׁוּבָה עַל יְדֵי שְׁמַעוּרָרִין
אוֹתָם מִשְׁנֵתָם עַל יְדֵי סְפוּרֵי מַעֲשִׂיּוֹת דִּיקָא כַּנִּי"ל. וְכֵן מְבָאֵר בְּכַמְּה
סְפָרִים, שֶׁהַצְּדִיקִים מִתְנַהֲגִים עִם הַבַּעַל דְּבַר בְּדַרְךְ גִּנְבָה וְכַמּוּבָא בְּסִפְר
תּוֹלְדוֹת יַעֲקֹב יוֹסֵף, עֵינִי שָׁם:

אות ג

וְזֶהוּ בְּחִינַת מַה שֶׁהַגִּנְבִּים מְשַׁלְּמִים כָּפֹל, כִּי כָּל הַגִּנְבִּים נִמְשָׁכִים מֵהַגִּנְבֵי הָרֵאשׁוֹן
שֶׁהוּא הַבַּעַל דְּבַר שֶׁמִּתְנַהֵג בְּגִנְבָה כַּנִּי"ל שֶׁמִּמֶּנּוּ מְקַבְּלִים וְנִמְשָׁכִים כָּל
הַגִּנְבִּים וְכָל מִזִּיקֵי עֲלָמָא. וְעַל כֵּן הַתְּקוּן שֶׁל הַגִּנְבֵי הוּא דִּיקָא עַל יְדֵי בְּחִינַת
גִּנְבָה דְּקִדְשָׁה שֶׁהוּא בְּחִינַת סְפוּרֵי מַעֲשִׂיּוֹת שֶׁמְלַבֵּשׁ בָּהֶם וְנִעְלָם בָּהֶם בְּדַרְךְ
נִפְלָא פָּנִים שֶׁל תּוֹרָה שֶׁעַל יְדֵי דַרְךְ גִּנְבָה זֶה דִּיקָא מְעוּרָר הַצְּדִיק בְּנֵי אָדָם
מִשְׁנֵתָם וּמַחְזִירָם בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה. כִּי זֶהוּ כָּלל שְׁאִין הַדִּין נִמְתָּק אֲלָא
בְּשִׂרְשׁוֹ וְכָל פָּגָם וְעֵבְרָה צָרִיךְ לְהַתְּתֵקוֹן בְּשִׂרְשׁוֹ שֶׁבְּקִדְשָׁה שֶׁהוּא כְּנֹד
הַעֲבֵרָה הַזֹּאת דִּיקָא, כִּי אֵת זֶה לְעַמַּת זֶה עָשָׂה אֱלֹקִים, בְּכָל דְּבַר. נִמְצָא
שֶׁתְּקוּן הַגִּנְבָה הוּא עַל יְדֵי הַצְּדִיק שֶׁיִּכּוֹל לְעַסֵּק עִם הַבַּעַל דְּבַר בְּגִנְבָה,
דְּהֵינּוּ שֶׁיִּכּוֹל לְעוּרָר אֶת בְּנֵי אָדָם עַל יְדֵי סְפוּרֵי מַעֲשִׂיּוֹת כַּנִּי"ל. וְעַל כֵּן צָרִיךְ
הַגִּנְבִּים לְשַׁלֵּם תְּשֻׁלוּמֵי כָּפֹל, כִּי צָרִיךְ לְתַקֵּן בְּמַה שֶׁקִּלְקַל, כִּי עַל יְדֵי סְפוּרֵי
מַעֲשִׂיּוֹת שֶׁנִּעְלָם בָּהֶם הַשְּׁבָעִים פָּנִים שֶׁל תּוֹרָה שֶׁעַל יְדֵי זֶה הוּא הַתְּעוּרָרוֹת
הַשְּׁנָה עַל יְדֵי זֶה נִמְשָׁךְ עֲשִׂירוֹת גְּדוּלָה שֶׁהוּא בְּחִינַת כָּל הוֹן דְּעֲלָמָא וְלֹא
תְּחַסֵּר כָּל בָּה שֶׁעַל יְדֵי זֶה הַעֲשִׂירוֹת זֹכִינֵן לְהַתְּבַוְּנוֹת גְּדוּלָה וְכוּ' כַּנִּי"ל. וְזֶה
הַעֲשִׂירוֹת הוּא בְּחִינַת שְׁפַע כְּפוּלָה, כִּי מְבָאֵר בְּדַבְּרֵי רַבֵּנוּ זְכוּרֵנוּ לְבִרְכָה
בְּמִקּוֹם אַחַר (בְּלִקוּטֵי תַנְיִנָא בְּסִימָן מ) שֶׁיֵּשׁ בְּחִינַת שְׁפַע כְּפוּלָה שֶׁעַל יְדֵי
זֶה אֵין חֲסֵר לְהָאָדָם כְּלוּם, כִּי אֵין אָדָם מֵת וְחָצִי תַאֲוֹתוֹ בִּידוֹ. נִמְצָא,
שֶׁלְעוֹלָם חֲסֵר לוֹ הַחָצִי, אֲבָל כְּשֶׁנִּמְשָׁךְ שְׁפַע כְּפוּלָה אֵין חֲסֵר לוֹ כְּלוּם וְכוּ',
עֵינִי שָׁם. נִמְצָא זֶה שְׁזִיכָה לְעֲשִׂירוֹת גְּדוּלָה הַנִּי"ל שֶׁצָּרִיכִין לְהַתְּבַוְּנוֹת הַנִּי"ל
שֶׁהוּא בְּחִינַת כָּל הוֹן דְּעֲלָמָא וְלֹא תְּחַסֵּר כָּל בָּה הוּא זֹכָה לְבְּחִינַת שְׁפַע
כְּפוּלָה כִּי אִם לֹא הָיָה שִׁיךְ לוֹמַר לֹא תְּחַסֵּר כָּל בָּה, כִּי אֵין שׁוּם
עֲשִׂירוֹת בְּלֹא חֲסָרוֹן כִּי אִם עַל יְדֵי בְּחִינַת שְׁפַע כְּפוּלָה הַנִּי"ל כַּנִּי"ל. וְזֶה
הַשְּׁפַע כְּפוּלָה שֶׁהוּא כָּל הוֹן דְּעֲלָמָא וְלֹא תְּחַסֵּר כָּל בָּה זֹכִינֵן דִּיקָא עַל יְדֵי
שְׁמַעוּרָרִין אֶת בְּנֵי אָדָם עַל יְדֵי סְפוּרֵי מַעֲשִׂיּוֹת שֶׁל שְׁנַיִם קְדָמוֹנִיּוֹת
וּמַחְזִירִין אוֹתָם בְּתִשׁוּבָה, כִּי עַל יְדֵי שְׁמַחְזִיר אוֹתָם בְּתִשׁוּבָה אֵזִי הַעוֹנוֹת
נִחְשְׁבִין לְזִכְיוֹת וְאֵזִי נַעֲשָׂה הַתּוֹרָה כְּפוּלָה בְּבְחִינַת מְשִׁנָּה תּוֹרָה, כִּי הַתּוֹרָה

נכפלה בכפלים לתושיה על ידי הבעלי תשובה מאחר שגם מהעונות נעשין זכיות ומצות שהם בחינת תורה. וכמו שכתב רבנו זכרנו לברכה בהתורה 'חותם בתוך חותם' (סימן כב) על פסוק ביום ההוא יבקש עון ישראל ואיננו, שלעתיד כשיתתקנו עונות בית ישראל יהיו נעשין מכל עונות ישראל תורה על ידי שיתתקנו העונות לזכיות וכו', עין שם. וכל זה נעשה דיקא על ידי ספורי מעשיות של שנים קדמוניות שהם בחינת הדרת פנים שכל השבעים פנים של תורה נמשכין מהם שעל ידם יכולין לעורר ולהקיי אפלו את אלו שנפלו מאד מכל השבעים פנים של תורה וכו' כנ"ל. כי הצדיק מתנהג עם הבעל דבר בגובה ורמאות כנ"ל, כי כמו שהבעל דבר גנב לב האדם על ידי שהלביש את עצמו במצות עד שהביאו לידי עברות רחמנא לצלן, וגם המצות בעצמן של הבעל דבר הם עברות, כמו כן עושה הצדיק, כי הוא מתלבש את עצמו בספורי מעשיות שהם ספורין דעלמא שנדמה לספורים של חל ושיחת חלון ובהם דיקא מעלים ומלביש השבעים פנים של תורה. וכמו שמובא בזהר הקדוש בסבא משפטים כשנזדמן הסבא עם בני החבריא נדמה להם שמדבר דברי שטות שאמר עולימתא שפירתא דלית לה עיניו נפקת בצפרא וכו', עד שאמרו זה לזה שאסור להתחבר עמו, כי קבלו מרבי שמעון בר יוחאי שאסור להתחבר עם מי שאינו עוסק בדברי תורה רק בדברי שטות ומלין דעלמא וכו', כמבאר שם. ובאמת הסבא קדישא העלים והסתיר בספור זה שנדמה לשטות, תורה גבה ונעלמת מאד עד שגלה להם אחרי זה על ידי זה כל סודות גלגולי נשמות, כמו שאיתא שם :

נמצא שהצדיק מעלים עצמו בספורי מעשיות שנדמים כאלו הם רחוקים מהתורה ובהם דיקא מעלים את התורה ועל ידי זה דיקא מוציא את הנופלים מאד מבין שני הסמך מס אפלו אלו שנפלו מכל השבעים פנים של תורה שאי אפשר להוציאם בשום פנים, הוא מוציא אותם על ידי ספורי מעשיות הנ"ל עד שזוכין אחר כך שיתתקנו עונותיהם לזכיות ונעשה מהם תורה כנ"ל ואזי התורה כפולה על ידי שנתתקנו גם העונות לזכיות ואזי גם העשירות והשפע הנמשך על ידי זה היא גם כן כפולה בבחינת שפע כפולה הנ"ל שהוא בחינת עשירות הנ"ל כנ"ל. כי העשירות נמשך כפי התורה כי הא ביהא תליא, כמו שאומרים, אם אין קמח אין תורה אם אין תורה אין קמח. וכמו שבהתורה שבפשיטות שצריכין לזה פרנסה כי אם אין קמח אין תורה, אבל באמת הפרנסה בעצמה נמשך מן התורה כי אם אין תורה אין קמח, כי כל ההשפעות הכל מן התורה כידוע, כמו כן השפע כפולה הנ"ל שהוא בחינת העשירות הגדול שצריכים להתבוננות הנ"ל הוא נמשך גם כן מן התורה הכפולה בבחינת משנה תורה בבחינת כי כפלים לתושיה, הינו בחינת חדושי תורה כפולה שנעשה על ידי הבעלי תשובה שנתעוררו על ידי ספורי מעשיות של שנים קדמוניות שעל ידי זה נתתקנו העונות לתורה ולזכיות כנ"ל שעל ידי זה גם השפע כפולה ונמשך עשירות גדול הנ"ל שהוא בחינת לא תחסר כל ביה כנ"ל :

אות ד

וְזֶה בְּחִינַת כָּפֶל שְׁמִשְׁלִים הַגָּנֵב, כִּי צָרִיךְ לְהַמְשִׁיךְ שְׁפַע כְּפוּלָה, כִּי כָּל מִצּוֹת הַתּוֹרָה מְרַמְזִין לְדַבָּרִים עֲלִיוֹנִים מְאֹד מְאֹד, כִּי עַל יְדֵי הַכָּפֶל שְׁמִשְׁלִים עַל יְדֵי זֶה הוּא תִּקּוֹן הַגָּנֵבָה בְּשֵׁרֶשֶׁהּ, כִּי עוֹלָה וְנִתְתַקֵּן עַל יְדֵי בְּחִינַת גָּנֵבָה דְּקִדְשָׁה שֶׁל צְדִיקֵי אֱמֶת שֶׁהוּא בְּחִינַת הַלְבָּשֶׁת הַתּוֹרָה בְּסִפּוּרֵי מַעֲשִׂיּוֹת. שְׁעַל יְדֵי זֶה הַשְּׁפַע כְּפוּלָה כַּנִּי"ל וְזֶהוּ בְּחִינַת תִּקּוֹן הַגָּנֵבָה עַל יְדֵי הַכָּפֶל שְׁמִשְׁלִים, כִּי הַדִּין נִמְתָּק בְּשֵׁרֶשׁוֹ, כִּי נִתְעוֹרֵר עַל יְדֵי זֶה בְּחִינַת שְׁפַע כְּפוּלָה הַנִּי"ל שֶׁנִּמְשָׁךְ מִבְּחִינַת שֵׁרֶשׁ הַגָּנֵבָה דְּקִדְשָׁה שֶׁהוּא בְּחִינַת סִפּוּרֵי מַעֲשִׂיּוֹת הַנִּי"ל כַּנִּי"ל:

וְזֶהוּ בְּחִינַת מַה שְּׂאֵמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָּהּ, לְמַה הִחְמִירָה הַתּוֹרָה בְּגֵנֵב שְׁיִשְׁלִים כָּפֶל לְפִי שֶׁעָשָׂה עֵינֵי שֶׁל מִטָּה כְּאִלוֹ אֵינֹ רּוֹאֶה וְכוּ', הֵינּוּ כִּי פָּגַם בְּעֵינֵי שְׁלֹמֶעֱלָה שֶׁהוּא בְּחִינַת שְׁבַעִים פָּנִים שֶׁל תּוֹרָה, כַּמְבֹאָר לְקַמּוֹן וּמְחִמַּת שְׁפָגַם בְּבְחִינַת עֵינֵי בְּבְחִינַת שְׁבַעִים פָּנִים שֶׁל תּוֹרָה עַל כֵּן צָרִיךְ לְשַׁלֵּם כָּפֶל שְׁעַל יְדֵי זֶה נִתְעוֹרֵר בְּחִינַת שְׁפַע כְּפוּלָה שֶׁנִּמְשָׁךְ מִבְּחִינַת סִפּוּרֵי מַעֲשִׂיּוֹת שֶׁל שְׁנַיִם קְדָמוֹנִיּוֹת שֶׁהֵם בְּחִינַת הַדְּרַת פָּנִים שְׁשֵׁם מְשֻׁרְשִׁים כָּל הַשְּׁבַעִים פָּנִים שֶׁל תּוֹרָה וְכָל הַשְּׁבַעִים פָּנִים שֶׁל תּוֹרָה נִמְשָׁכִין מִשֵּׁם נִמְצָא שְׁשֵׁם הַתּוֹרָה כְּפוּלָה, כִּי בְּהִשְׁרֵשׁ הַכָּל כְּפוּל, כִּי יֵשׁ שֵׁם בְּחִינַת הַשְּׁבַעִים פָּנִים שֶׁל תּוֹרָה כְּמוֹ שְׁנִמְשָׁכִין לְמִטָּה וְגַם יֵשׁ שֵׁם שֵׁרֶשׁ הַתּוֹרָה שֵׁרֶשׁ הַשְּׁבַעִים פָּנִים שֶׁל תּוֹרָה שֶׁהוּא גְבוּהַ יוֹתֵר וְעַל כֵּן שֵׁם הַתּוֹרָה כְּפוּלָה וְשֵׁם נִתְתַקֵּן כָּל הָעוֹנוֹת עַל יְדֵי צְדִיקֵי אֱמֶת שֶׁמְגִיעִין לְשֵׁם כִּי שֵׁם נִתְהַפְּכִין כָּל הָעוֹנוֹת לְזִכּוּת עַל יְדֵי תְּשׁוּבָה שֶׁזּוֹכִין עַל יְדֵי סִפּוּרֵי מַעֲשִׂיּוֹת אֵלּוֹ וְכוּ' וְכַנִּי"ל. וְעַל כֵּן צָרִיךְ לְשַׁלֵּם כָּפֶל שְׁעַל יְדֵי זֶה נִמְשָׁךְ וְנִתְעוֹרֵר הַשְּׁפַע כְּפוּלָה הַנִּי"ל שֶׁנִּמְשָׁךְ מִסִּפּוּרֵי מַעֲשִׂיּוֹת הַנִּי"ל מִהַדְּרַת פָּנִים מְשֻׁרְשִׁים הַשְּׁבַעִים פָּנִים שֶׁל תּוֹרָה שְׁעַל יְדֵי זֶה נִתְתַקֵּן פָּגַם הַגָּנֵבָה שְׁפָגַם בְּעֵינֵי שְׁלֹמֶעֱלָה כַּנִּי"ל:

אות ה

וְזֶהוּ בְּחִינַת סְפִירַת הָעֵמֶר בְּחִינַת יְצִיאַת מִצְרַיִם וְזֶהוּ בְּחִינַת מַה שְּׁקִבֵּל יַעֲקֹב אֶת הַבְּרָכוֹת מֵאֲבִיו בְּמִרְמָה וּבְגִנְבָה דִּיקָא, כְּמוֹ שְׁפָתוֹב, בָּא אַחִידָא בְּמִרְמָה וַיִּקַּח בְּרִכְתּוֹ. וְכוּ בְּרַח יַעֲקֹב מִפִּית לְבֹן בְּגִנְבָה דִּיקָא, כְּמוֹ שְׁפָתוֹב, וַיִּגְנֹב יַעֲקֹב אֶת לֶב לְבֹן הָאֶרְמִי וְכוּ'. וְכַמּוֹ שְׁפָתוֹב, וְתִגְנֹב אֶת לְבָבִי וְכוּ', שְׁכָל זֶה הוּא בְּחִינַת הַנִּי"ל בְּחִינַת שָׂרִי לְהוֹ לְצְדִיקָא לְסִגְוָאֵי בְּרַמְאוּתָא עִם

רמאי, כי עם נבר תתברר ועם עקש תתפתל. כי עשו הוא הסמך מם פנודע ונהג עם אביו בגנבה ורמאות, כמו שכתוב, כי ציד בפיו. שהיה מתלבש את עצמו במצות כאלו הוא צדיק גמור ושאל לו, אבא, איך מעשרין את המלח ואת התבן עד שהטעה את אביו עד שהיה ברצונו למסור לו את הברכות חס ושלוס, אבל ה' יתברך ברחמיו סבב סבות עד שקבל יעקב את הברכות מאביו במרמה ובגנבה דיקא וכמובא בכתבים, שיש בזה סוד גדול שצריכין כלל ישראל שהם בחינת יעקב לקבל את השפע והברכות בגנבה דיקא וכנ"ל:

אות ו

וזהו, ויהי כי זקן יצחק ותכהין עיניו מראת וכו'. ואז עשה יעקב מטעמים לאביו והתלבש את עצמו בבגדי עשו החמדת עד שקבל את הברכות מאביו בגנבה. כי יעקב הוא בחינת פנים דקדושה שהוא בחינת כלליות השבעים פנים של תורה, כמו שכתב רבנו זכרוננו לברכה במקום אחר בבחינת (תהלים כד) מבקשי פניך יעקב סלה, כי יעקב הוא כלליות התורה, כמו שכתוב (דברים לג), תורה צוה לנו משה מורשה קהלת יעקב. והתלבשות יעקב בבגדי עשו זה בחינת התלבשות השבעים פנים של תורה בספורי מעשיות, כי המעשיות שמספרין זהו בחינת עשיה שהוא בחינת עשו שהוא לשון עשיה, כמו שפרש רש"י שעל שם זה קראוהו עשו שהיה עשוי ונגמר בשערות וכו', כי על שם זה נקראין מעשיות לשון עשיה. אבל ספורי מעשיות של הצדיקי אמת שמלבש בהם השבעים פנים של תורה זהו בחינת התלבשות יעקב שהוא כלליות התורה בבגדי עשו, שהם בחינת לבושין של עשיה, שהם בחינת ספורי מעשיות שמספרין המעשה בלשון הנעשה בעולם העשיה ושם מלבש כל השבעים פנים של תורה. כי בגדי עשו שלבש יעקב אז היו בגדים של אדם הראשון, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה שהם כתנות עור שהלבישם ה' יתברך, כמו שכתוב, ויעש ה' אלקים לאדם ולאשתו כתנות עור וילבישם, וכתנות עור זהו בחינת ספורי מעשיות שהם לבושין שמלבש בהם התורה שהיא בחינת אדם. כי אחר החטא שחטאו אדם וחוה והיה רוצה ה' יתברך להחזירם בתשובה ולעוררם משנתם שהוא בחינת מיתה שהמשיכו עליהם על כן עשה להם כתנות עור שהם רמז לספורי מעשיות שמעתה אחר החטא בהכרח להלביש כל התורה בספורי מעשיות ועל כן גם התורה בעצמה נתלבשה בכמה ספורי מעשיות המבארין בתורה שבכלם מלבש שבעים פנים של תורה. כי הספורי מעשיות של התורה הם גבוהים יותר משאר התורה, כמובא בספרים, ובפרט באהר הקדוש, מגדל עצם הסודות הנוראים שיש בכל דבור ובכל אות ובכל קצו של יוד וכו' וכו' וכמו שהאריך לקלל תפח

רוחם של האומרים שאין בהתורה אלא הפשוט חס ושלום, עין שם. וכל זה נעשה מחמת חטא אדם הראשון שמחמת זה הכרח התורה להתלבש בספורי מעשיות ולהלביש בהם השבועים פנים של תורה כדי לעורר מהשנה והמיתה כל באי עולם שישובו לה' יתברך. כי חטאם היה על ידי אכילה, דהינו על ידי אכילת עץ הדעת שעל ידי זה אבדו הפנים ונמשך עליהם השנה שהיא בחינת מיתה שנגזר עליהם, כי עקר אבדת הפנים אצל הפשרים הוא על ידי אכילה שאינה בקדשה, כמבאר שם בהתורה הנ"ל ועל פן הכרח, כביכול, ה' יתברך להלביש להם התורה בספורי מעשיות שהוא בחינת כתנות עור כדי לעוררם מהשנה הנ"ל. נמצא שכתנות עור של אדם הראשון הם בחינת לבושין של ספורי מעשיות הנ"ל. וזהו בגדי עשו החמדת שלבש יעקב שהוא בחינת כלליות השבועים פנים של תורה, שהם בחינת יעקב שנתלבשו בבגדי עשו בבחינת כתנות עור בספורי מעשיות הנ"ל, ועל פן על ידי זה קבל את הברכות שהוא שפע עשירות גדול, כי כל הברכות שקבל אז הם שפע העשירות, כמו שכתוב, ויתן לך האלקים מטל השמים וכו' ורב דגן ותירש וכו'. כי על ידי ספורי מעשיות הנ"ל שעל ידי זה מעוררין מהשנה על ידי זה זוכין לעשירות גדול הנ"ל הנ"ל, ודיקא מיצחק קבל הברכה של העשירות הנ"ל, כי יצחק הוא בחינת יראה גדולה, בחינת גבורות יצחק שעל ידי היראה הזאת זוכין לאריכות ימים בחינת זקן דקדשה שעל ידי זה נמשך העשירות הנ"ל הנ"ל. כי עשו על ידי שהטעה את אביו כי ציד בפיו שאכל מצידו על ידי זה רצה להטיל פגם בכל הבחינות הנ"ל שהוא בחינת יראה של יצחק בחינת זקן שכל זה נפגם על ידי מאכלי עשו שהם מאכלים שלא נתבררו שעל ידי זה אובדן הפנים חס ושלום, דהינו השבועים פנים של תורה ונופלים לבחינת שנה חס ושלום, הנ"ל:

וזהו, ויהי כי זקן יצחק ותכהין עיניו מראת, 'ותכהין עיניו מראת', זהו בחינת שנה חס ושלום, שהוא הסתלקות אור העינים, כמו שאומרים, המפיל חבלי שנה על עיני. כי העינים זה בחינת עין פנים של תורה, כי כל התורה כלולה בעינים, כמובא במקום אחר, כי התורה כלולה מטעמים, נקודות, תגים, אותיות, שהוא תלת גונון דעינא ובת עין, כי עינים על שם החכמה נאמר, כמו שכתוב, ותפקחנה עיני שניהם. ועל פן עינים דקדשה של צדיקי אמת הם בחינת כלליות שבועים פנים של תורה שמשם נמשך אור העין. ועל ידי עשו הרשע על ידי זה נפגמין חס ושלום, ונסתלקין העין פנים של תורה מהצדיק בבחינת ותכהין עיניו מראת וזה הפגם מגיע לבחינת יצחק דיקא לבחינת זקן יצחק, כי יצחק הוא בחינת היראה הנמשכת על ידי התעוררות השנה שהוא בחינת תקון השבועים פנים של תורה הנ"ל שעל ידי היראה הזאת זוכין לאריכות ימים שהוא בחינת זקן. וזהו, ויהי כי זקן יצחק ותכהין עיניו מראת על ידי מעשי עשו הרשע, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה. כי הפעל דבר בעת שצריך האדם לבוא לשלמות תקונו אז מתגבר ביותר באותו הדבר הגורם קלקול ופגם חס ושלום, לאותו התקון והמעלה שמוכן לבא ועל פן יצחק שהוא בחינת היראה דקדשה כשפא לכלל זקן לזכות לאריכות ימים דקדשה בבחינת יראת ה' תוסיף ימים אז היה הפגם על ידי עשו שרצה להתאחז בו ועל

יְדֵי זֶה וְתִכְהִינְךָ עֵינָיו מִרְאֵת שֶׁהוּא בְּחִינַת שְׁנָה בְּחִינַת הַסְּתַלְקוֹת הַשְּׁבָעִים פְּנִים שֶׁל תּוֹרָה שֶׁעַל יְדֵי זֶה חֵס וְשָׁלוֹם, נִפְגָּם בְּחִינַת זָקֵן יִצְחָק כְּנִ"ל. וְיִצְחָק מִחֲמַת שְׁטָעָה בְּעֵשׂוֹ וְלֹא הָיָה יוֹדֵעַ מִגְדֹּל רְשָׁעוֹתָיו עַל כֵּן צִוָּה לַעֲשׂוֹ שִׁיבִיא לוֹ מִטְעָמִים וְהִזְהִירוֹ שִׁיְהִיוּ מֵאֲכָלִים דְּקֻדְשָׁה, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה שֶׁאָמַר לוֹ שָׂא נָא בְּדַק סְפִינָךְ וּשְׁחַט יָפָה שְׁלֵא תֵאָכְלִנִי נְבִלָה וְכֵן אָמַר לוֹ וַעֲשֵׂה לִי מִטְעָמִים כְּאֲשֶׁר אֶהְבֵּתִי מִפְּקוּדֶיךָ דַּעֲשֵׂה הֵינוּ שִׁיְהִיוּ מֵאֲכָלִים דְּקֻדְשָׁה שֶׁעַל יָדָם זֹכִיךְ לְמִצְאָת הַפְּנִים כְּמִבְאֵר בְּהַתּוֹרָה הַנִּ"ל שֶׁעַל יְדֵי אֲכִילָה דְּקֻדְשָׁה מוֹצֵאִין הַפְּנִים בְּבְחִינַת לַחֵם הַפְּנִים, אָבֵל רְבִיקָה שְׁמַעָה כָּל זֹאת וְיִדְעָה שֶׁעֲשׂוֹ הוּא רָשָׁע גָּמוּר וְעַל יְדֵי מֵאֲכָלִים שֶׁלוֹ יִסְתַּלְקוּ יוֹתֵר וְיוֹתֵר חֵס וְשָׁלוֹם הַשְּׁבָעִים פְּנִים שֶׁל תּוֹרָה וְיִפְגָּם הַבִּרְכָה וְהַעֲשִׂירוֹת בְּיוֹתֵר עַל כֵּן צִוָּתָה לִיעֲקֹב שִׁילָךְ בְּגִנְבָה וְיִלְבִּישׁ אֶת עֲצָמוֹ בְּבִגְדֵי עֲשׂוֹ שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת הַתְּלַבְּשׁוֹת הַתּוֹרָה בְּסַפּוּרֵי מַעֲשִׂיּוֹת וְעַל יְדֵי זֶה גָּרַם הַתְּעוֹרְרוֹת הַשְּׁנָה כְּנִ"ל עַד שֶׁזָּכָה לְהַשְׁלִים וּלְתַקֵּן בְּחִינַת הִירָאָה שֶׁל יִצְחָק וְעַל יְדֵי זֶה נִתְתַּקֵּן וְנִמְשָׁךְ בְּחִינַת אֲרִיכַת יָמִים וְעַל יְדֵי זֶה זָכָה לְקַבֵּל עֲשִׂירוֹת גְּדוֹל שְׁהֵם הַבְּרָכוֹת כְּנִ"ל:

אות ז

וְכָל זֶה הָיָה בְּלֵיל פֶּסַח, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה שְׁאוֹתָה לֵילָה שֶׁהִבִּיא יַעֲקֹב הַמֵּאֲכָלִים לְאָבִיו וְקַבֵּל הַבְּרָכוֹת הָיָה לֵיל פֶּסַח שְׁאֵז יִצְאֻ אָבוֹתֵינוּ מִמִּצְרַיִם. כִּי יִצְיָאת מִצְרַיִם זֶהוּ בְּחִינַת הַתְּעוֹרְרוֹת הַשְּׁנָה, כִּי הַגְּלוּת נִמְשָׁל לְשָׁנָה, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה וְכַשִּׁיּוֹצֵאִין מִהַגְּלוּת זֶהוּ בְּחִינַת הַתְּעוֹרְרוֹת הַשְּׁנָה. וְעַקֵּר יִצְיָאת מִצְרַיִם הָיָה עַל יְדֵי בְּחִינַת יוֹסֵף, כְּמוֹבָא. וְכְמוֹ שֶׁכְּתוּב, וַיִּקַּח מִשָּׂה אֶת עֲצָמוֹת יוֹסֵף עִמּוֹ. וְכְמוֹבָא כִּי יוֹסֵף נִגְנַב מִבֵּית אָבִיו, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב, כִּי גִנַּב גִּנְבֵּתִי מֵאֲרָץ הָעֵבְרִים וְכוּ'. וְעַל כֵּן אַחֵר כָּד כְּשֶׁנִּתְּוַעַד עִם אָחִיו הָיָה הַכֹּל בְּדֶרֶךְ גִּנְבָה וְהַתְּלַבְּשׁוֹת, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב, וַיִּתְּנֵכֶר אֶלֵיהֶם וְכוּ'. וְכֵן בְּסוּף הָאֲחֵרוֹן כְּשֶׁרָצָה לְגַלוֹת לָהֶם פְּנִיּוֹ לְהוֹדִיעֵם הָאֵמֶת הָיָה עַל יְדֵי הָעֲלִילָה שֶׁל גִּנְבַת הַגְּבִיעַ שֶׁהִטְמִין בְּאֵמֶתֶחַת בְּנִימִין, זֶה רָמַז כְּשֶׁהִצְדִּיק בְּחִינַת יוֹסֵף רוֹצֵה לְהַפִּיר אֶת עֲצָמוֹ עִם יִשְׂרָאֵל לְהִרְאוֹת לָהֶם פְּנִיּוֹ הָאֵמֶתִיּוֹת הוּא מְסַבֵּב עִמָּהֶם בְּכִמָּה גִּנְבוֹת עַד שֶׁמִּפְּרִיָן אוֹתוֹ בְּאֵמֶת שְׁכָל זֶה הוּא בְּחִינַת סַפּוּרֵי מַעֲשִׂיּוֹת הַנִּ"ל שֶׁמִּלְבִּישׁ בָּהֶם הַפְּנִים שֶׁל הַתּוֹרָה שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת גִּנְבָה וְרַמְאוֹת שֶׁל הַצְּדִיקִים כְּדֵי לְעוֹרֵר הָעוֹלָם מִשְׁנֵתָם שְׂאִי אֶפְשֶׁר לְעוֹרְרֵם בְּשׁוּם אִפֹּן כִּי אִם בְּדֶרֶךְ זֶה כְּנִ"ל. וְעַל כֵּן עֵסֶק יוֹסֵף בְּסַפּוּר חֲלוּמוֹתָיו וּבְפִתְרוֹן חֲלוּמוֹתָיו, כִּי הַחֲלוּמוֹת הֵם בְּחִינַת סַפּוּרֵי מַעֲשִׂיּוֹת, כִּי כָּל חֲלוֹם הוּא מַעֲשֵׂה. וּבְאֵמֶת מְלַבֵּשׁ בְּהַמַּעֲשִׂיּוֹת שֶׁל הַחֲלוּמוֹת דְּבָרִים גְּבוּהִים וְנִעְלָמִים מְאֹד מְאֹד, וּבְפִרְט בְּהַחֲלוּמוֹת שֶׁל הַצְּדִיקִים שֶׁהֵם בְּחִינַת נְבוּאָה, כִּי חֲלוֹם אֶחָד

מששים בנבואה, כי החלום הוא בשעת שנה ומי שזוכה לישן בקדשה אזי כל חלומותיו הם בחינת התעוררות השנה, כי חלומותיו הם בחינת ספורי מעשיות שמלבש בהם פנים של תורה שעל ידי זה מעוררין מהשנה. ולהפך חלומות של שאר בני אדם הם בחינת התגברות השנה כמו שספורי מעשיות של העולם הם בחינת התגברות השנה. ומחמת זה דיקא מעורר הצדיק מהשנה על ידי ספורי מעשיות דיקא כי זה כלל שאין הדין נמתק אלא בשרשו וכמו שבארנו זאת במקום אחר מה שאמר רבנו אז בעת שגלה התורה הנוראה הזאת שאמר אז רבנו זכרוננו לברכה אני אמרתי עכשו שלשה דברים להפך מן העולם וכו'. ואחד מהם הוא שהעולם אומרים שעל ידי ספור מעשה נמשכת השנה ואני אמרתי להפך שעל ידי ספורי מעשיות מעוררין מהשנה וכמבאר בהלכות יין נסך, עין שם, הינו כנ"ל. כי מנה ובה אבא ליזיל בה נרגא, כי אין הדין נמתק אלא בשרשו כנ"ל. ועל כן יוסף הצדיק שקבל כל השבעים פנים של תורה מאביו, כמו שכתוב, כי בן זקנים הוא לו. ואמרו רבותינו זכרונם לברכה, כל מה שלמד משם ועבר מסר לו, על כן היה יודע להלביש התורה בספורי מעשיות שהם בחינת ספור החלומות שספר לאחיו שהיה מלבש בזה הפנים של התורה. ואחיו לא רצו להאמין בזה שיש בחלומותיו ודבריו שמספר להם ספורי מעשיות שמלבש בזה פנים של תורה והוסיפו עוד שגא אותו על חלומותיו ועל דבריו. וכן בסוף עלה לגדלה על ידי פתרון החלום של פרעה, כי יוסף היה מבין האמת והתורה הנעלם בכל ספורי מעשיות שהם בחינת חלומות כנ"ל, כי באמת גם בחלומות וספורי מעשיות שהעולם מספרין יש בהם גם כן דברים גבוהים נעלמים רק שאין העולם יודעין מה הם מספרין. אבל הצדיק האמת בחינת יוסף יודע ומבין את התורה והאמת הנעלם בהם ועל כן היה יודע לפתר חלומות של פרעה ועל ידי זה עלה לגדלה. ועקר הקיום של ישראל במצרים כל ימי הגלות ועקר הגאולה היה על ידי יוסף, הינו על ידי ספורי מעשיות שלו שהם בחינת החלומות שספר שעל ידי זה נמשך התעוררות השנה שהוא בחינת הגאולה, כי הגלות הוא בחינת שנה והגאולה הוא בחינת התעוררות השנה כנ"ל, כי עקר הגאולה הוא על ידי תשובה שזוכין על ידי ספורי מעשיות הנ"ל כנ"ל:

אות ח

ועל כן כל הנביאים והקדמונים השתמשו בזה בספורי מעשיות, כמו שכתב רבנו זכרוננו לברכה שבדורות הקודמים היו מדברים הקבלה בלשון זה של הספורי מעשיות. וכמבאר קצת בכמה נבואות, כמו שכתוב בישעיה, כרם היה לידידי בקרן בן שמו ויעזקהו וכו'. וכן הכל היום יחוש החורש, וכן בירמיה ויחזקאל ובשאר הנביאים, ובפרט נבואת זכריה,

ובאמת היו קצת ישראל אומרים על יחזקאל, הלא ממשל משלים הוא, כי לא רצו להאמין שיש בגוף המעשיות סודות נפלאים ונוראים, רק אמרו שהוא ממשל משלים כשאר מושלי משלים שאומרים משלים בשכלם האנושי. ובאמת הספורי מעשיות של הצדיקים והנביאים יש סודות גדולים בעצם המעשה שכל תבה וכל ענן מרמז לדברים עליונים מאד, כי מלבש בהם השבעים פנים של תורה ועל ידם דיקא מעוררין מהשנה פנ"ל. וזהו בחינת כל מאמרי רבה בר בר חנה והמשתעי שאחריהם כגון רבי יונתן משתעי וכו' ושאר המעשיות המובאים בדברי רבותינו זכרונם לברכה שכלם הם בחינת התעוררות השנה לעורר בני אדם משנתם שלא יישנו את ימיהם להחזיר להם הפנים דקדשה על ידי זה אם יזכו להתעורר על ידיהם:

אות ט

וזהו בחינת ספירת העמר. כי לעמר שעורים הוא מאכל בהמה ועקר השנה שהוא בחינת גלות מצרים בחינת אבדת הפנים נמשך ממאכל בהמה שלא נתברר עדין למאכל אדם, כמבאר בהתורה פנ"ל. ועל כן עכשו בשעת יציאת מצרים שאנו צריכין להתעורר מהשנה לצאת מטמאת מצרים ולזכות לשבעים פנים של תורה שהוא בחינת קבלת התורה בשבועות, על כן צויתה התורה להביא קרבן משעורים דיקא שהוא העמר שעורים שהוא מאכל בהמה שהוא בחינת המתקת הדין בשרשו, שזהו בחינת התעוררות השנה על ידי ספורי מעשיות דיקא שהוא גם כן בחינת המתקת הדין בשרשו שהצדיק מוריד את עצמו ומלביש את עצמו ואת התורה בספורי מעשיות של העולם ובמליון דחל ומדבר עם העולם שיחת חליו. וכל זה כדי לעוררם ולהקיצם כי אי אפשר להתחבר עמהם ולעוררם כי אם כשמוריד עצמו אליהם לדבר עמהם מענייניהם שהם ענייני חל וספורי מעשיות ועל ידי זה דיקא מעוררם משנתם ומחזירם בתשובה וכמובא מזה בדברי רבנו זכרוננו לברכה בכמה מקומות. נמצא שהצדיק מתקנם ומחזירם בתשובה במה שקלקלו דיקא, דהינו בענייני חל ובמליון דעלמא שבזה בעצמו מחזירם בתשובה על ידי שעוסק עמהם בספורי מעשיות של ענייני חל דיקא פנ"ל. וזהו בחינת עמר שעורים שדיקא על ידי מאכל בהמה שעל ידי זה אבדנו הפנים על ידי זה דיקא אנו מטהרין עצמנו אז כי קדשת הקרבן של העמר שעורים יש לו זה הפח להפך מהפך אל הפוך ולהמתיק הדין בשרשו ובמה שקלקלו יתקנו שדיקא על ידי מאכל בהמה נזכה לחזר ולבקש ולמצא השבעים פנים של תורה. שזהו בחינת ספירת העמר שבהם מבקשין הפנים של הקדשה עד שזוכין לקבל השבעים פנים של תורה בשבועות. ועל כן סופרין הימים לעמר, כי על ידי עמר שעורים

שהוא בבחינת ספורי מעשיות שמלבישין הפנים של תורה במעשיות שהיא בחינת עשייה שהיא בחינת העדר הדעת, בחינת בהמיות, כי בהמעשה אין רואין הדעת וכנ"ל, על ידי זה זוכין להתעוררות השנה לשוב בתשובה לצאת מטמאה לטהרה שזהו בחינת יציאת מצרים כנ"ל, על כן מתחילין אחר כך לספר הימים לעמר, כי על ידי ספורי מעשיות הנ"ל שהיא התעוררות השנה על ידי זה נפקדין עקריות, שזהו בחינת פקידת יצחק, כמבאר בהתורה הנ"ל. ועל כן נולד יצחק בפסח שהוא יציאת מצרים בחינת התעוררות השנה כנ"ל. ועל ידי פקידת יצחק בחינת יראה זוכין לאריכות ימים, דהינו להאריך הימים בקדשה שכל יום ויום שבא אחר כך יהיה ארך וגדול יותר בתוספת קדשה ומעשים טובים, כי תחלת היום הוא קצר אצל כל אחד ואחר כך צריכין להרחיבו יותר וכן היום השני יאיר עוד יותר וכו' כנ"ל. וזהו בחינת ספירה שסופרין בכל יום ויום לעמר על ידי זה אנו ממשיכין הארת העמר שעורים שהוא בחינת ספורי מעשיות הנ"ל בחינת התעוררות השנה על כל יום ויום כדי שלא נאבד את ימינו בשנה חס ושלום, רק נזכה לשמר מאד מאד את כל יום ויום שיהיה ארך וגדול בתוספת קדשה בכל עת לקיים תמימת תהייתה. וזהו בחינת הספירה לשמר את היום מאד כמו דבר הנמסר במספר ובמפקד, כי כל ימינו מנויים וספורים אצלו יתברך, כמו שכתוב, כי שנות מספר יאתיו וכו'. וצריכין לשמר את היום מאד לראות להאריך כל יום מתחלתו שהוא בא בקטנות והוא קצר מתחלתו במעוט קדשה וצריכין מיד לידע שזמן היום פורח מאד, על כן צריכין מיד לשמר את היום ולהשתדל מאד להרחיבו ולהאריכו בתוספת קדשה כנ"ל. ועל כן צריכין לספר את הימים מתחלתם בתחלת הלילה, כמו שכתוב, תמימת תהייתה. כי צריכין לשמר את היום מתחלתו להגדילו ולהאריכו מקטנות לגדלות להוסיף קדשה בכל עת ובכל שעה. וכל זה על ידי שממשיכין על הימים קדשה מבחינת הספורי מעשיות הנ"ל שהם בחינת עמר שעורים, שהם בחינת התעוררות השנה שעל ידם זוכין להאריך ולהגדיל הימים בקדשה יתרה בכל עת, שזהו בחינת אריכות ימים כנ"ל ועל כן סופרין הימים לעמר כנ"ל, וזהו ספירת העמר ספירה דיקא לשון ספורי מעשיות, כי ספר וסופר וספור הם בחינה אחת כידוע, הינו ספירת העמר בחינת סופר היא בחינת ספורי מעשיות כנ"ל בחינת ספור שבהם מלבש התורה בחינת ספר בחינת ספר תורה. וזהו עמר שעורים עמר הוא עין מר, כמו שכתב רבנו זכרוננו לברכה במקום אחר (סימן יוד) עין הם העין פנים של תורה שמלבישין בהספורי מעשיות של שנים קדמוניות שהם בחינת מרדכי שהוא מר דרור, כמבאר בהתורה הנ"ל, עין שם היטב:

וְזֶהוּ בְּחִינַת יְצִיאַת מִצְרַיִם. וְאֵינִי שֶׁמִּצְרַיִם הוּא לְשׁוֹן מִצְרַיִם וְכוּ', הֵינּוּ שְׂאֵנוּ צְרִיכִין לְזָכַר יְצִיאַת מִצְרַיִם בְּכָל יוֹם, כִּי בְּכָל יוֹם אָנוּ צְרִיכִין לְצֵאת מִמִּצְרַיִם לְמַרְחָב, שֶׁזֶּהוּ בְּחִינַת יְצִיאַת מִצְרַיִם כְּנִי"ל בְּבְחִינַת מִן הַמִּצְרַיִם קָרָאתִי יְהוָה עֲנֵנִי בְּמַרְחָב יְהוָה, שֶׁזֶּהוּ בְּחִינַת אֲרִיכַת יָמִים הַנִּי"ל מֵה שְׁצִרִיכִין לְהִרְחִיב וּלְהֶאֱרִיךְ הַיּוֹם בְּכָל יוֹם וְיוֹם, כִּי כָּל יוֹם וְיוֹם בְּתַחֲלָתוֹ הוּא קֶצֶר מְאֹד וְבֹא לְהֶאֱדָם לְכָל אֶחָד לְפִי בְּחִינַתוֹ בְּמִצְרַיִם גְּדוֹל, וְכִנְרָאָה בְּחוּשׁ שֶׁבְּכָל יוֹם בְּתַחֲלָתוֹ קָשָׁה עַל הָאָדָם מְאֹד מְאֹד הָעֲבוּדָה שֶׁהוּא צָרִיךְ לַעֲשׂוֹת וּמְחַמֵּת זֶה רַבִּים נִמְנָעִין מֵעֲבוּדָתוֹ יִתְבַּרְךְ וְדוֹחִין וּמְטַעֲיִין אֶת עַצְמָן בְּכָל יוֹם וְיוֹם שְׂאוּמְרִים הַיּוֹם קָשָׁה לִי לְהִתְפַּלֵּל הַיּוֹם לְפִי אֲטוּם, הַיּוֹם יֵשׁ לִי מְנוּיעוֹת וּבְלִבּוֹלִים אֵלּוּ וְכֵן מְזַדְּמֵן לוֹ מְעַט בְּכָל יוֹם וְיוֹם עַד שֶׁמְזַלְזֵלִין בְּדַבְרֵי הָעוֹמְדִין בְּרוּמוֹ שֶׁל עוֹלָם וַיְמָה נִיְהוּ תִּפְלָה, כְּמוֹ שְׂאֵמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה (בְּרִכּוֹת ו) עַל פְּסוּק, כָּרַם זֶלֶת לְבַנֵּי אָדָם. אֵלּוּ דְבָרִים הָעוֹמְדִין בְּרוּמוֹ שֶׁל עוֹלָם וּבְנֵי אָדָם מְזַלְזֵלִין בָּהֶם וַיְמָי נִיְהוּ תִּפְלָה שֶׁהִתְפַּלָּה דוֹמוֹת עֲלֵיהֶם לְמִשְׁאוּי וְחִפְצִים לְפִטוֹר הַתִּפְלָה מֵעֲלֵיהֶם. וְכָל זֶה מְחַמֵּת שְׂאֵינָם מְבִינִים שֶׁבְּכָל יוֹם וְיוֹם הוּא כֶּדָּה כְּמוֹ שֶׁגִּלָּה רַבְּנוּ זְכוֹרֵנוּ לְבִרְכָה בְּהַתּוֹרָה הַנִּי"ל שֶׁכָּל יוֹם וְיוֹם כְּשֶׁבֹא לְהֶאֱדָם לְכָל אֶחָד לְפִי בְּחִינַתוֹ הוּא קֶצֶר בְּתַחֲלָתוֹ וְבֹא בְּמִצְרַיִם וּבְצִמְצוּם גְּדוֹל לְהֶאֱדָם וְהַקְדָּשָׁה וְהָעֲבוּדָה שְׁצִרִיךְ לַעֲשׂוֹת בְּאוֹתוֹ הַיּוֹם עֲדִין הִיא נֶעֱלַמְת בְּמִצְרַיִם גְּדוֹל וּבְקִטְנוֹת גְּדוֹל מְאֹד, אֲבָל הָאָדָם צָרִיךְ בְּכָל יוֹם וְיוֹם לְהִיּוֹת גְּבוּר כְּאֲרִי וְכוּ' לְהִתְגַּבֵּר לְהֶאֱרִיךְ וּלְהִרְחִיב אֶת הַיּוֹם וּלְהִתְחִיל לִילָךְ בְּכָל שְׁעָה מְקִטְנוֹת לְגְדֻלוֹת, דְּהֵינּוּ לְהַגְדִּיל כָּל שְׁעָה וְשְׁעָה בְּתוֹסֵפוֹת קְדָשָׁה יִתְרָה שֶׁזֶּהוּ בְּחִינַת מֵה שְׁצִרִיכִין בְּכָל יוֹם לְצֵאת מִמִּצְרַיִם דְּקִטְנוֹת לְמַחִין דְּגְדֻלוֹת, הֵינּוּ כְּנִי"ל. וְעַל כֵּן זָכוּ בְּשַׁעַת יְצִיאַת מִצְרַיִם לַעֲשִׂירוֹת גְּדוֹל, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב: וְאַחֲרַי כֵּן יֵצְאוּ בְּרִכְשׁ גְּדוֹל, כִּי עַל יְדֵי הַתְּעוֹרְרוֹת הַשְּׁנָה הַנִּי"ל שֶׁהוּא בְּחִינַת יְצִיאַת מִצְרַיִם זוֹכִין לַעֲשִׂירוֹת גְּדוֹל. וְזֶה הָעֲשִׂירוֹת נִתְתַּקֵּן וְנִזְדַּכֵּךְ בְּכָל אַרְבָּעִים וְתִשְׁעָה יָמֵי הַסְּפִירָה שֶׁהֵם בְּחִינַת אַרְבָּעִים וְתִשְׁעָה שְׁעָרֵי בֵּינָה שֶׁהֵם בְּחִינַת הַשְּׁבָעִים פְּנִים שֶׁל תּוֹרָה שֶׁעַל יְדֵי זֶה זוֹכִין לְקַבֵּל הַתּוֹרָה בְּשָׁבוּעוֹת שֶׁהוּא בְּחִינַת הַתְּבוּנָנוֹת הַנִּי"ל שֶׁזוֹכִין עַל יְדֵי הָעֲשִׂירוֹת הַנִּי"ל הַנִּמְשָׁךְ עַל יְדֵי תִּקּוּנֵי עֲתִיק שֶׁנִּתְתַּקְּנִין עַל יְדֵי הִירָאָה שֶׁנִּמְשָׁכָה עַל יְדֵי סְפוּרֵי מַעֲשִׂיּוֹת הַנִּי"ל. וְזֶה בְּחִינַת הַמֶּן שֶׁזוֹכִין בִּימֵי הַסְּפִירָה, כִּי בְּטִ"ו בְּאִיר יֵרֵד לָהֶם הַמֶּן, כְּמוֹ שְׂאֵמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה וְגַם עָגָה שֶׁהוּא צִיָּאוּ יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם טַעְמוֹ בְּהַ טַעַם מֶן, כְּמוֹ שְׂאֵמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה (קְדוּשִׁין לח). כִּי הַמֶּן הוּא בְּחִינַת בְּטָחוֹן, כְּמוֹבֵא בְּכָל הַסְּפָרִים שֶׁהַמֶּן מְרַמֵּז עַל בְּטָחוֹן שְׁצִרִיךְ הָאָדָם לְבָטַח עַל ה' בְּכָל יוֹם שֶׁיִּזְמִין לוֹ פְּרִנְסָתוֹ וְלֹא יַחֲשֹׁב מִיּוֹם לְחִבְרוֹ בְּבְחִינַת (תְּהִלִּים סח) בְּרוּךְ ה' יוֹם יוֹם, וְעַקֵּר הַבְּטָחוֹן נִמְשָׁךְ עַל יְדֵי סְפוּרֵי מַעֲשִׂיּוֹת הַנִּי"ל שֶׁעַל יְדֵי זֶה מְעוֹרְרִין מִהַשְּׁנָה וּמִתְחִילִין לְדַבֵּר וְהַדְּבֹר בְּאֵל תּוֹךְ כְּלֵי הַהוֹלָדָה שֶׁהֵם בְּטָחֵנִי הַדּוֹר וְכוּ'. וְעַל יְדֵי זֶה נַעֲשֶׂה פְּקִידוֹת עֲקוּרוֹת וְכוּ' עַד שֶׁזוֹכִין לַעֲשִׂירוֹת הַנִּי"ל וְכוּ' כְּנִי"ל, כְּמִבְּאֵר הַיֵּטֵב בְּהַתּוֹרָה הַנִּי"ל. נִמְצָא שֶׁהַבְּטָחוֹן נִמְשָׁךְ עַל יְדֵי הַתְּעוֹרְרוֹת הַשְּׁנָה עַל יְדֵי סְפוּרֵי מַעֲשִׂיּוֹת הַנִּי"ל, עַל כֵּן בְּסְפִירַת הָעֵמֶר שֶׁהוּא בְּחִינַת הַתְּעוֹרְרוֹת הַשְּׁנָה וְכוּ' כְּנִי"ל זוֹכִין אֲזַ לְבְטָחוֹן שֶׁהוּא בְּחִינַת יְרִידַת הַמֶּן כְּנִי"ל:

אות יא

ועל כן מבקשין אחר הספירה, יאר פניו אתנו סלה, כי זוכין על ידי הספירה לבחינת הארת פנים הדרת פנים שהוא בחינת השבעים פנים של תורה, שזהו בחינת קבלת התורה בשבועות כנ"ל. וזהו בחינת היראה הגדולה שזכינו בשעת קבלת התורה, כמו שכתוב, ויחרד כל העם אשר במחנה. וכמו שכתוב, ולבעבור תהיה יראתו על פניכם וכו'. כי היראה נמשכת על ידי התעוררות השנה על ידי ספורי מעשיות הנ"ל כנ"ל. וזהו בחינת קול השופר חזק מאד. שהיה בשעת מתן תורה, כי שופר מרמז על כל הבחינות הנ"ל, כמבאר בהתורה הנ"ל, עין שם. ועל כן בשבועות נדמה להם כזקן, כי אז נשלמין בחינת תקוני עתיק שהוא בחינת זקן כנ"ל שנשלים על ידי ספורי מעשיות שהם התעוררות השנה כנ"ל. כי אף על פי שזכינו לעשירות גדול ביציאת מצרים וקריעת ים סוף, אבל אין העשירות נזדכך בשלמות לזכות לקבל על ידו התבוננות הנ"ל שהוא בחינת קבלת התורה כי אם על ידי ארבעים ותשעה ימי הספירה שבהם אנו מתעוררין מהשנה שהוא התעוררות התשובה וכנראה בחוש גדל ההתעוררות הנפלא שמתעוררין בשעת הספירה ועל ידי זה זוכין ליראה גדולה בשעת קבלת התורה ועל ידי זה נשלמין תקוני עתיק בחינת שבועות נדמה להם כזקן ועל ידי זה נזדכך ונתתקן העשירות הגדול שקבלנו בשעת יציאת מצרים ועל ידי העשירות הנה אנו זוכין להתבוננות הנ"ל שהוא בחינת קבלת התורה כנ"ל:

אות יב

כי מובן בכתבים שבשעת יציאת מצרים בפסח נעשו כל התקונים בכלל בליקה הראשונה בליל שמורים, אבל אחר כך נסתלקו וצריכין לחזור ולתקן הכל בארבעים ותשעה ימי הספירה עד שזוכין בשבועות לשלמות התקון שהוא קבלת התורה, וזהו בחינת הנ"ל שכתבנו למעלה שאף על פי שקבלנו העשירות ביציאת מצרים, אבל אין נגמר להזדכך ולהתתקן עד שבועות על ידי ארבעים ותשעה ימי הספירה שהם בחינת התעוררות השנה וכו' כנ"ל, שעל ידי העשירות הנה זוכין לקבלת התורה שהוא בחינת התבוננות הנ"ל, כמבאר בתחלת התורה הנ"ל לענין עשירות של משה שהתורה הוא בחינת התבוננות הנ"ל, עין שם היטב מתחלתו לסופו

אות יג

ובשביל זה נוהגין להיות נעורין כל הלילה בשבועות זה בחינת התעוררות
השנה שהוא בחינת קבלת התורה בחינת השבעים פנים של תורה שהם
הפך השנה פנ"ל:

גובה ד:

הגנב משלם תשלומי כפל:

אות א

יש לרמוז על פי התורה 'תקעו תזכחה' בלקוטי תניינא ח, עין שם כל
התורה:

והכלל לעניינינו שיש שלש מחין שהם מחצות פרוסות בפני תאות נאוף
שהם בחינת שלש תפלות היום וכו' וכשהסטרא אחרא יונק מהרחמנות
ואזי נפגם הרחמנות ונעשה אכזריות ודין, אזי נפגמין המחין בבחינת
מחין דקטנות ומשם מתגבר תאות נאוף ואזי התפלה בבחינת דין ואז
הסטרא אחרא רוצה לבלע את התפלה שהיא בבחינת דינים, כי יניקת
הסטרא אחרא מהדינים. ואזי צריכין בעל פח גדול שיתפלל תפלה
בבחינת דין וכו' וכו' ואזי הסטרא אחרא מכרחת להוציא ולהחזיר כל
הקדשות שבלעה. ולא די בזה אף גם היא מכרחת להקיא ולהוציא גם
עצמות חיותה מקרבה ובטנה בבחינת חיל בלע ויקאנו מבטנו יורישנו אל

וכו', שָׁזָהוּ בַּחֲנִינֵת גְּרִים וְכוּ', עַיִן שָׁם כָּל הַתּוֹרָה הַיֵּטֵב כִּי נוֹרָא הוּא:

אות ב

וְזֶה בַּחֲנִינֵת מֶה שֶׁהִגְנֵב צָרִיךְ לְשַׁלֵּם כֶּפֶל. כִּי הַיֵּצֵר הָרַע וְהַסְטֵרָא אַחֲרָא נִקְרָא גֵנֵב, כִּי הוּא אוֹרֵב עַל הָאָדָם בְּכָל עֵת כְּמוֹ גֵנֵב מִמֶּשׁ וְהוֹלֵךְ עִם הָאָדָם בְּכַמָּה מֵיָנִי הַטְעָיוֹת וְרַמָּאוֹת וְנִכְלָיִם וְעַרְמִימִיּוֹת כְּמוֹ גֵנֵב מִמֶּשׁ, כְּמוֹ שְׁפָתוֹב, יֵשֵׁב בְּמֵאֲרֵב חֲצָרִים בְּמִסְתָּרִים וְכוּ'. וְכַתִּיב, יֵאָרֵב בְּמִסְתָּר וְכוּ' יֵאָרֵב לַחֲטוּף עֲנִי וְכוּ'. וְכַתִּיב, הִמָּה עֲקֵבִי יִשְׁמְרוּ וְכוּ'. וְעַקֵּר הַגֵּנֵבָה שְׁלוֹ הוּא בְּעֵינָן הַמְחַשְׁבָּה שֶׁבָּאָדָם שֶׁשָּׁם עַקֵּר הַתְחַלֵּת שְׁלִיטַת הַיֵּצֵר הָרַע חֵס וְשָׁלוֹם, אִם אֵין נִזְהָרִין וְנִשְׁמָרִין מִמֶּנּוּ הַיֵּטֵב, כִּי עַקֵּר הַיֵּצֵרִין הֵם הַמְחַשְׁבוֹת שֶׁבָּאָדָם, כִּי מְחַשְׁבוֹת טוֹבוֹת הֵם יֵצֵר טוֹב וּמְחַשְׁבוֹת רָעוֹת הֵם יֵצֵר הָרַע, כְּמוֹ שֶׁמִּבְּאֵר בְּהַתּוֹרָה לְשִׁמּוֹשׁ וְכוּ' (בְּסִימָן מַט), עַיִן שָׁם. וְהַיֵּצֵר הָרַע, שֶׁהֵם הַמְחַשְׁבוֹת רָעוֹת, הֵם אוֹרְבִים עַל הָאָדָם בְּכָל עֵת וְרָגַע כְּמוֹ גֵנֵב מִמֶּשׁ כְּדִי שִׁתְּאֲחִזּוּ בְּמְחַשְׁבֹתוֹ שֶׁל אָדָם כְּדִי לְהַבִּיאוֹ לַיָּדִי הַרְהוּרִים וְתֵאוֹת כְּאֶשֶׁר יוֹדֵעַ כָּל אֶחָד בְּנַפְשׁוֹ. כִּי בְּאֶמֶת עַקֵּר הַיֵּצֵר הָרַע הוּא עַל תֵּאוֹת נְאוּף, כְּמוֹ שֶׁאִיתָא בְּזִהָר וּמוֹבָא בְּדַבְּרֵי זְכוּרֵנוּ לְבִרְכָה, עַקֵּרָא דִּי צָרָא בִישָׂא וְכוּ'. וְזֵאת הַתֵּאוֹה עַקֵּרָה תְלוּיָהּ בְּמְחַשְׁבָּה וּמִי שֶׁשׁוֹמֵר אֶת מְחַשְׁבֹתוֹ הַיֵּטֵב שֶׁלֹּא יִתְחִיל לְחַשֵּׁב בְּעֵינָן זֶה כֶּלֶל וְלֹא יֵבֵא לַיָּדִי הַרְהוּר בּוֹדָאֵי הוּא נִצּוֹל מִתֵּאוֹה זֵאת. אֵךְ עַקֵּר כָּל הַהַרְהוּרִים וְהַתְּגַבְרוֹת זֵאת הַתֵּאוֹה נִמְשָׁךְ מִחֲמַת שְׁאִין שׁוֹמְרִים מְחַשְׁבֹתָם כְּרֹאוּי וְזֶה מִחֲמַת שֶׁהַיֵּצֵר הָרַע אוֹרֵב בְּמְחַשְׁבֹתוֹ תְּמִיד כְּמוֹ גֵנֵב מִמֶּשׁ וְחוֹתֵר אֶת עַצְמוֹ תַּחַת מְחַצוֹת הַמַּחֲנִין שֶׁהֵם מְחַצוֹת פְּרוֹסוֹת בְּפִנֵי זֵאת הַתֵּאוֹה וְהוּא בְּנִכְלָיו אוֹרֵב וְחוֹתֵר אֶת עַצְמוֹ תַּחַתֵּם וּמִטָּה מְחַשְׁבֹת הָאָדָם מְעַט מְעַט בְּגֵנֵבָה וְעַרְמָה גְדוֹלָה עַד שֶׁפִּתְאֻם בָּא לַיָּדִי הַרְהוּרִים וְתֵאוֹת. כִּי בּוֹדָאֵי כָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל הוּא חַפֵּץ מְאֹד לְהִנָּצֵל מִהַרְהוּרִים אֱלוֹ אֲבָל הַיֵּצֵר הָרַע חוֹתֵר עָלָיו בְּגֵנֵבָה גְדוֹלָה וְגוֹנֵב אֶת מְחַשְׁבֹתוֹ שֶׁתֵּצֵא לְחוּץ וְלְחַשֵּׁב מְחַשְׁבוֹת זָרוֹת וְעַקֵּר הַתְּגַבְרוֹתוֹ בְּמְחַשְׁבֹתוֹ הוּא בְּדַרְךְ גֵּנֵבָה מִמֶּשׁ כְּדוֹעַ לְכָל מִי שֶׁמְשִׁים לֵב עַל עֵינָנִיו, עַל כֵּן צָרִיךְ הָאָדָם לְשׁוֹר אֶת עַצְמוֹ מְאֹד מְאֹד בְּשִׁמְרָה יִתְרָה בְּכָל עֵת בְּאֶפְן שֶׁלֹּא יִתְחִיל לְהוֹצִיא מְחַשְׁבֹתוֹ אֶל הַחוּץ חֵס וְשָׁלוֹם, כִּי בְּאֶמֶת הַמְחַשְׁבָּה בִּיד הָאָדָם, כְּמִבְּאֵר בְּדַבְּרֵינוּ כְּמָה פְעָמִים:

אות ג

נמצא, שעקר פגם הברית חס ושלום, שהוא פגם התפלה נמשך על ידי בחינת גנבה של הבעל דבר. והתקון לזה הוא על ידי פח הצדיק שיכול להתפלל תפלה בבחינת דין שעל ידי זה הסטרא אחרא מכרחת לתן הקאות ולהחזיר כל הקדשות אף גם להוציא עצמות חיותה ממש וכו' שזהו בחינת גרים וכו', כמו שמבאר שם, וזהו בחינת מה שהגנב צריך לשלם כפל, כמו שכתוב, חיים שנים ישלם, הינו כשמתגברין עליו ומוציאין ממנו הגנבה שגנב מהקדשה, דהינו כל הדעת וכל התפלות וכו' שבלע אפי לא די שמכרח להחזיר כל מה שבלע מהקדשה על ידי גנבתו אף גם הוא מכרח להחזיר פי שנים, דהינו כפל כי מכרח להוציא ולהקיא גם עצמות חיותו ממש בבחינת מבטנו יורישנו וכו', כמו שמבאר שם שזהו בחינת כפל כי מכרח להוסיף ולשלם גם משלו כפי סכום הגנבה, כי צריך להוציא ולהקיא גם עצמות חיותו ממש כנ"ל:

וזהו, "אם המצא תמצא בידו הגנבה" וכו', 'בידו דיקא. כי עקר מה שמוציאין הגנבה אצלו הוא על ידי בחינת ידו בחינת וידו אחזת בעקב עשו הנאמר ביעקב שזכה להקל קול יעקב שהוא הקול המשקה את הגן וכו' שנמשך מהתפלה בבחינת דין של הבעל פח שעל ידי זה מתגברין על הסטרא אחרא שהוא בחינת גנב ומוציאין ממנו הגנבה שהיא הקדשה שבלע וגם עצמות חיותו שהוא בחינת כפל בחינת שנים ישלם וכו':

אות ד

וזה בחינת מכירת יוסף למצרים על ידי גנבה, כמו שכתוב, כי גנב גנבתי וכו'. ועל ידי זה פגמו בברית שהוא בחינת יוסף, כמובא בספרים ועל כן היה עקר הפגם על ידי גנבה ועקר התקון היה בעת יציאת מצרים שזכו לקריעת ים סוף על ידי פח יוסף הצדיק דיקא, כמו שכתוב, הים ראה וינס. ועקר קריעת ים סוף היה על ידי התפלה בבחינת דין של הבעל פח בחינת אפה פוררת בעזד ים, כמו שמבאר שם בהתורה הנ"ל, כי יוסף על ידי שעמד בנסיון זכה להיות בעל פח גדול עד שזכה לבחינה הנ"ל שהוא בחינת קריעת ים סוף שהיה בזכותו. ועל כן זכה יוסף שיהיה נעשה ממנו שני שבטים, כמו שכתוב, אפרים ומנשה כראובן ושמעון וכו', כי היצר הרע רצה להתגבר על יוסף בזאת התאנה עד שלא יהיה נמנה במנין השבטים חס ושלום, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה שנודמן לו דמות דיוקנו של אביו ואמר לו, עתידין השבטים וכו'. ויוסף בגדל כחו התגבר על היצר הרע ואז לא די שלא נחסר ממנין השבטים אף גם זכה

להוציא מהסטרא אחרא קדשות הרבה עד שזכה לקדשה כפולה שהיא
הבכורה שהיא פי שנים שנתחלק שבטו לשני שבטים שזה זכה על ידי
שהכניע הסטרא אחרא עד שהוציא ממנה בחינת כפל כי בזכותו יצאו
ממצרים ברכוש גדול ובתוספת גרים הרבה שזהו בחינת שהוציאו
מהסטרא אחרא עצמות חיותה, שזהו בחינת כפל ועל ידי זה זכה שגם
שבטו נכפל לשנים וכו' :

אות ה

וזה בחינת תשלומי ארבעה וחמשה כשטבח או מכר, כמו שכתוב, חמשה
בקר ישלם תחת השור וארבע צאן תחת השה. ואיתא במדרש, שזה מרמז
על מכירת יוסף, עין שם. הינו כשהסטרא אחרא מתגברת ביותר על
הגנבה שגנבה מהקדשה ורוצה לבלע אותה לגמרי על ידי טביחה ומכירה
כדי שישתקע שם לגמרי חס ושלוש, אזי כפי מה שמתגברת ביותר, כמו
כן היא צריכה אחר כך לחזר ולהוסיף מעצמות חיותה יותר ויותר
כשמוציאין ממנה הגנבה שזהו בחינת תשלומי ד וה כשטבח ומכר, כי אז
אין די לו בתשלומי כפל, כי צריך להוסיף יותר ויותר מעצמות חיותו עד
ד' וה' מחמת שרצה לבלע הקדשה יותר ויותר על כן צריך להוסיף
ולהוציא עצמות חיותו יותר ויותר כי זהו בחינת עת אשר שלט האדם
באדם לרע לו, כמוכן. כי כל מה שרוצה האדם הבליעל לשלט באדם
דקדשה יותר ויותר נתהפך עליו לרע לו כי מוציאין ממנו עצמות חיותו
יותר ויותר כנ"ל. ועקר תשלומי ארבעה וחמשה אינו כי אם בשור ושה,
כמו שכתוב, חמשה בקר וכו' וארבע צאן תחת השה. שור ושה הם בחינת
טלית ותפלין, כמו שכתב אדוננו מורנו ורבונו זכרונו לברכה בהמעשה של
שור ושה בענין המלך שגזר שמד, עין שם מבאר ששור הוא בחינת תפלין,
כי עושין מעורו תפלין. ושה הם בחינת ציצית שעושין מצמרו, כי עקר
שמירת המחין מתאנות נאוף הוא על ידי מצות ציצית ותפלין שאנו מניחין
בכל יום, כי בכל יום מתחדשין המחין כידוע בבחינת חדשים לבקרים
וכו' ועל ידי התחדשות המחין שבכל יום יוצאין האורות של ציצית
ותפלין, כמבאר בפונות. ועל ידי שאנו מתעטפין בציצית ותפלין בכל יום
על ידי זה נמשכין עלינו קדשות המחצות פרוסות של המחין שהם שומרין
בפני זאת התאנה. כי ציצית שמירה מנאוף, כמו שכתוב, ולא תתורו
אחרי לבבכם ואחרי עיניכם. וכן תפלין הם בחינת חותם דקדשה הפך
חותם דסטרא אחרא שהוא בחינת פגם הברית, כמו שמבאר במקום
אחר. אבל לפעמים יש שהיצר הרע והסטרא אחרא מתגברים כל כך עד
שרוצים לפגם גם בבחינת שור ושה, דהינו בציצית ותפלין שרוצים חס
ושלום לחתור ולסתור מחצות המחין הנמשכין על איש הישראלי בכל יום

על ידי ציציית ותפלין. ואז צריך לשלם די והי חמשה בקר תחת השור
שהוא בחינת פגם התפלין וארבע צאן תחת הששה שהיא פגם הציציית, כי
ציציית הם בבחינת די ותפלין הם בבחינת ה', כי כלל המחין הם בבחינת
די ה', בבחינת ה' דל"ת הות ואתחזרת ונעשית ה', כי בתחלה נמשכין
המחין בבחינת ציציית שהוא בחינת די בחינת ארבע ציציית, כי בציציית
עדין אין המחין באתגליא כל כך, כי היא מצוה שאין בגופה קדשה. אבל
אחר כך מתגלין המחין יותר ונמשך יו"ד לתוך הדי ונעשית ה' שעקר
בחינה זאת נעשה על ידי התפלין ששם עקר התגלות המחין שהם בחינת
יו"ד, כי בתפלין כתובים פרשיות ושמות ועל כן התפלין הם בבחינת ה'
שהם בחינת הארבע בתים של ראש ובית אחד בשל יד שהם בליחוד ה' כי
תפלין בחינת ה'. ועל כן חמשה בקר ישלם תחת השור שהוא בחינת תפלין
שהם בחינת ה' וארבע צאן תחת הששה שהוא בחינת ציציית שהיא בחינת
ד

אות ו

וכל זה זוכין על ידי התפלה בבחינת דין של הבעל כח שעל ידי זה מכרחת
הסטרא אחרא להוציא כל הקדשות עם עצמות חיותה יותר ויותר וכו'.
ועל ידי זה נעשין כל הבחינות המבארין שם בתורה הנ"ל עד שזוכין
להקול המשקה את הגן שהוא בחינת שיר פשוט כפול משלש מרבע שהם
עשרה מיני נגינה וכו' שכל זה הוא בחינת ד וה בחינת ציציית ותפלין
בחינת ה דלת הות וכו' שהוא בחינת שיר פשוט כפול משלש מרבע, בחינת
עשרה מיני נגינה, כמו שמבאר בהתורה לשמש וכו' (בסימן מט), עין שם :
[ואף על פי ששם מבאר שציציית בעצמן הם בבחינת די ה', עין שם אך כבר
כתבנו כמה פעמים שכל בחינה כלולה מכל הבחינות, כי זהו יסוד
והקדמה כללית בכל ספרי הקבלה, כי אף על פי שאנו אומרים שזה בחינת
חסד וזה גבורה וכו', אבל גם חסד כלול מכל הספירות וכן גבורה וכן בכל
הבחינות והשמות והענינים המזכרים בספרי קבלה כידוע. ועל כן אף על
פי שבודאי ציציית הם מחין גמורים בחינת די שאתחזרת ונעשית ה' אף
על פי כן בכלליות המחין נחשבין בחינת הציציית כנגד התפלין בבחינת די
לגבי ה' וכו'. וזכר כלל זה כי יצטרך לה מאד בכמה מקומות]:

אות ז

וְזֶה בְּחִינַת מַה שֶּׁלֹּא רָצָה יוֹסֵף לְגַלּוֹת אֶת עֲצֻמוֹ לְאַחֵיו עַד שֶׁבָּאוּ כָּל הָאֶחָד עֶשֶׂר שְׁבָטִים אֵלָיו וְנִתְקַיַּם 'וְאֶחָד עֶשֶׂר כּוֹכָבִים מִשְׁתַּחֲוִים לִי'. כִּי מִחֲמַת שֶׁאִז רָצְתָה הַסְטֵרָא אַחֲרָא לְהִתְגַּבֵּר עַל בְּחִינַת יוֹסֵף שֶׁהוּא בְּחִינַת בְּרִית לְהִתְגַּבֵּר עָלָיו מְאֹד כִּי רָצוּ לְבַלֵּעַ אוֹתוֹ לְגַמְרֵי חֵס וְשְׁלוֹם, עַל יְדֵי בְּחִינַת גְּנֵבָה וְטְבִיחָה וּמְכִירָה, כִּי גְנֵבוּ אוֹתוֹ וְשִׁחְטוּ שְׁעִיר עֲזִים שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת פְּגָם הַטְּבִיחָה וּמְכָרוּ אוֹתוֹ לַמִּצְרִים. עַל כֵּן הִכְרָחוּ לְהוֹצִיא מִהַסְטֵרָא אַחֲרָא כָּל בְּחִינַת הַתְּשָׁלוּמִין שֶׁל הַגְּנֵב שֶׁהֵם כָּפַל וְד' וְה' שֶׁסְּכּוּם כָּלֵם עוֹלָה אֶחָד עֶשֶׂר, כִּי כָּפַל הוּא שְׁנַיִם וְד' וְה' תְּשֻׁעָה וְכָלֵם יַחַד עוֹלָה אֶחָד עֶשֶׂר וַיִּכְנָד זֶה הִכְרָחוּ כָּל הָאֶחָד עֶשֶׂר שְׁבָטִים לָבוֹא אֵלָיו כְּדֵי לְתַקֵּן מַה שֶׁפָּגְמוּ בּוֹ כְּדֵי לְחַזֵּר וּלְהוֹצִיא מִהַסְטֵרָא אַחֲרָא כָּל הַקְּדָשׁוֹת מִקְרָבָהּ וּבִטְנָהּ בְּבְחִינַת תְּשָׁלוּמֵי כָּפַל וְד' וְה' שְׁעוֹלִים כָּלֵם אֶחָד עֶשֶׂר שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת אֶחָד עֶשֶׂר יְרִיעוֹת עֲזִים בְּחִינַת אֶחָד עֶשֶׂר סְמָמְנֵי הַקְּטֹרֶת שֶׁעַל יָדָם עָקַר הַכְּנַעַת הַסְטֵרָא אַחֲרָא שְׁמוֹצִיאִין מִמֶּנָּה גַם עֲצָמוֹת חַיּוֹתָהּ שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת חֲלִבְנָה שֶׁבִּקְטֹרֶת שֶׁגַם הוּא נִתְהַפֵּד לְרִיחַ טוֹב. וְכֵן כָּל בְּחִינַת אֶחָד עֶשֶׂר הַמוֹבָא בְּסִפְרֵים שֶׁהֵם בְּחִינַת הַכְּנַעַת הַסְטֵרָא אַחֲרָא וּבְרוּר הַקְּדָשָׁה מֵעַמְקֵי עַמְקֵי הַקְּלָפוֹת, כִּי כָּל זֶה הוּא בְּחִינַת תְּשָׁלוּמֵי כָּפַל וְד' וְה' שְׁעוֹלָה יַחַד אֶחָד עֶשֶׂר שֶׁהוּא בְּחִינַת שֶׁהַסְטֵרָא אַחֲרָא וְהַיֵּצֵר הָרַע שֶׁהוּא בְּחִינַת גְּנֵב מִכָּרַח אַחֵר כֶּף לְחַזֵּר הַכֹּל אֶל הַקְּדָשָׁה עִם עֲצָמוֹת חַיּוֹתוֹ בְּבְחִינַת אֶחָד עֶשֶׂר סְמָמְנֵי הַקְּטֹרֶת וְכוּ': כַּנ"ל:

אות ח

וְעַל כֵּן הִשְׁתַּדַּל יַעֲקֹב לְהוֹצִיא הַבְּכוֹרָה מֵעֶשׂוֹ, שֶׁהוּא הַסְּמָד - מַם, שֶׁהוּא הַיֵּצֵר הָרַע שֶׁהָיָה צִיד בְּפִיו שֶׁהִלָּךְ תְּמִיד בְּרַמָּאוֹת וּגְנֵבָה וְרָצָה לְהִתְגַּבֵּר וְלִינֵק מֵיַעֲקֹב בְּעֵת שֶׁרָאָה שֶׁהוּא בְּבְחִינַת דִּינִים מִחֲמַת שֶׁכָּל אַחֲזִיזוֹ וַיִּנְיֶקְתּוּ הוּא מִבְּחִינַת דִּינִים כַּנ"ל. וְזֶהוּ בְּחִינַת וַיִּזַּד יַעֲקֹב נֶזֶד שֶׁהָיָה בִּימֵי אָבֱלוֹ שֶׁל אָבִיו שֶׁהוּא בְּחִינַת דִּינִים וְאִז אָמַר לוֹ, הֲלֵעִיטְנִי נָא מִן הָאָדָם הָאָדָם הַזֶּה, שֶׁהוּא בְּחִינַת תַּקֵּף הַדִּין שֶׁהוּא חָשָׁב שֶׁיִּלְעַט וַיִּבְלַע מִקְּדָשָׁת יַעֲקֹב עַל יְדֵי שֶׁרָאָה בּוֹ אַחֲזִיזַת הַדִּין שֶׁהוּא בְּחִינַת אָדָם. אָבֵל יַעֲקֹב הָיָה בְּעַל כַּח גְּדוֹל אָמַר לוֹ, מִכָּרָה כִּיּוֹם אֶת בְּכֹרְתְּךָ לִי, הִינּוּ שְׁאֲנִי אֶתֶן לָךְ וְאַלְעִיט אוֹתְךָ מִהָאָדָם הָאָדָם הַזֶּה, הִינּוּ מִתְקַפָּא דְדִינָא, אָבֵל אֶתָּה סְבוּר שֶׁעַל יְדֵי זֶה תִּבְלַע וְתִינֵק מִן הַקְּדָשָׁה, אֲדַרְבָּא, נִהְפָּד הוּא, כִּי עַל יְדֵי זֶה דִּיקָא שְׁאֲלֵעִיט אוֹתְךָ מִהָאָדָם הָאָדָם הַזֶּה שֶׁהוּא בְּחִינַת תְּפִלָּה בְּבְחִינַת דִּין עַל יְדֵי זֶה דִּיקָא תִּמְכַּר אֶת בְּכוֹרְתְּךָ לִי, כִּי עַל יְדֵי זֶה אוֹצִיא מִמֶּךָ הַבְּכוֹרָה שֶׁהוּא פִּי שְׁנַיִם כִּי אוֹצִיא מִמֶּךָ עַל יְדֵי זֶה דִּיקָא אֶת כָּל הַקְּדָשׁוֹת שֶׁבִּלְעַתָּה

אף גם עצמות חיותך אוציא ממך שזהו בחינת פי שנים בחינת כפל
שמשלים הגנב כנ"ל:

ועל כן לא הסתפק יעקב שעשו ימכר וימחל את חלק הבכורה שיהיו
שניהם שוין רק שיתהפך הדבר שימכר הבכורה אליו שיעקב יהיה בכור
ויטל פי שנים, הינו כנ"ל שאין מספיק מה שהסטרך אחרא מחזיר מה
שבלע מן הקדשה אף גם הוא מכרח להחזיר ולהוציא גם עצמות חיותו
כנ"ל שיעלה חיות הסטרך אחרא ויתהפך אל הקדשה שזהו בחינת מה
שעשו הכרח להוציא חלק בכורתו שרצה לניק מהקדשה אף גם לתן
ליעקב הבכורה שהוא יטל פי שנים על ידי שמוציא ממנו גם עצמות חיותו
וכנ"ל, ועל כן על ידי זה זכה יעקב לברכה, כמו שכתוב, את בכרתי לקח
והנה עתה לקח ברכתי. כי הוציא ממנו כל הדעת וכל הקדשות וכל
ההשפעות והברכות והכל על ידי שהלעיט אותו מהאדם האדם הזה, כי
יעקב היה בעל כח גדול שהיה לו כח על ידי שהלעיט אותו מבחינת דין
שיעמד בצוארו בבית הבליעה שלו שעל ידי זה מכרח לתן הקאות
ולהוציא הכל גם עצמות חיותו, כמו שמבאר שם. וזהו גם כן בחינת מה
שהלביש את עצמו יעקב בבגדי עשו בעת שהלך לקבל הברכות מאביו
בגנבה, כי עם עקש תתפתל, כי עשו רצה לרמות את אביו יצחק שהוא
תקף הדין דקדשה לרמות אותו לעורר דין על יעקב ולהמשיך לעצמו חס
ושלום הברכות, על כן התלבש עצמו יעקב בבגדי עשו שהוא בחינת תקפא
דינא ודיקא על ידי זה הוציא וקבל הברכות מיצחק, כי היה בעל כח
גדול שדיקא על ידי שהתלבש עצמו בדינים על ידי זה דיקא הכניע
הסטרך אחרא עד שהוציא כל הקדשות ממנה עם עצמות חיותה ועל ידי
זה קבל כל הברכות וכל ההשפעות מיצחק שהוא בחינת דין, כי לא היה
יכל שום דין לקטרג עליו מחמת שהיה בעל כח גדול. ועל כן נזכר שם הקל
קול יעקב וכו' ראה ריח בני פריח שדה אשר ברכו ה' ויתן לה האלקים
וכו', כי כל זה זוכין על ידי התפלה בבחינת דין של הבעל כח שעל ידי זה
זוכין לבחינת הקל קול יעקב שהוא הקול המשקה את הגן שעל ידי זה
גדלים כל הריחות בחינת ראה ריח בני וכו', כמבאר שם בהתורה הנ"ל
שמביא שם פסוקים אלו לענין זה, עין שם היטב:

וזה, ואני נתתי לה שכם אחד על אחיך היא הבכורה פי שנים אשר לקחתי
מיד האמורי בחרבי ובקשתי בתפילתי וכו' שנקראת חרב וקשת בחינת
תפלה בבחינת דין של הבעל כח שעל ידי זה זכה לבכורה ועתה נותן זאת
ליוסף כי גם הוא זכה לזה על ידי שירד למצרים ועמד בנסיון וכנ"ל:

לעיל:

שיך

אות ט

עקר תאנות נאוי נמשך על ידי הגנבה של הבעל דבר שגונב וחותר במחשבות האדם בכמה תחבולות וערמומיות וגנבות עד שמביאו לידי הרהור חס ושלום, כנ"ל. ועל כן נסמך לא תנאף אצל לא תגנב כי עקר נאוי בא על ידי בחינת גנבה של הבעל דבר כנ"ל. וזה בחינת אם ראית גנב ותריך עמו ועם מנאפים חלקך, הינו שהפסוק מוכיח אם ראית גנב שהוא היצר הרע ותריך עמו ועל ידי זה ועם מנאפים חלקך, כי באמת היה ראוי לך לזהר מאד מהגנב הזה, כי צריכין לשמור מחשבתו מאד מאד מהגנב הזה ואתה לא די שלא שמרת עצמך ממנו אף גם אם ראית גנב ותריך עמו שנתרצית אחריו רחמנא לצלן, ועל ידי זה ועם מנאפים חלקך וכנ"ל. על כן צריך האדם להזהר ולהשמר מאד שלא יהיה פרוץ אחר המחשבות רעות שמכניס בדעתו על ידי גנבותיו רק ישתדל בכל כחו לגרש ולבער הגנב מקרבו, כי באמת הבחירה ביד האדם לגרשו, כי המחשבה ביד האדם להטותה כרצונו ושם עקר הבחירה, אשרי השומר מחשבתו היטב קדוש יאמר לו:

גנבה ה:

הגנב משלים כפל:

אות א

על פי התורה 'תהמת יכסימו' וכו' בסימן ט, עין שם מה שמבאר על פסוק צהר תעשה לתבה וכו' :

והכלל שעל ידי הדבור האמת יראה הפתחים לצאת מתוך החשך הגדול המסבב אותו, כי פשאדם עומד להתפלל אזי החשך, שהם הקלפות, מסבבין אותו במחשבות ורעיונים חיצונים הרבה מאד וכו' והתקון לזה אמת וכו'. ואזי כשיוצא מן החשך על ידי הדבור אמת הוא יכול לעשות פתחים גם לאחר שהוא מן הצד חוץ לקדשה, דהינו לקרב גם אותו לה'

יתברך שזהו בחינת ופתח התבה בצדה תשים וכו', עין שם כל זה היטב:

אות ב

וזה בחינת תשלומי כפל שהגנב מחיב לשלם, כי הגנבה נמשך מבחינת החשך הנ"ל שהם הקלפות הרוצים להחשיך ומסבבים את הקדשה, כי עקר הגנבה הוא בחשך, כמו שכתוב, חתר בחשך בתים וכו' ובלילה יהי כגנב. ועל כן תקוון הגנבה הוא על ידי אור, דהינו אור האמת שהוא עקר האור של כל האורות, כי על ידי אור האמת נתבטל תקוף החשך ואז בודאי מתבטל כל מיני גנבות, ועל כן צויתה התורה שהגנב ישלם תשלומי כפל כדי שיתקן מה שקלקל, כי קלקולו הוא שהגביר החשך מאד על ידי הגנבה שהוא בחשך על כן אחר כך כשנמצא הגנב שזה בחינת שהאיר אור האמת ובטל החשך ונתגלה הגנבה על כן מכרח לשלם כפל. כי כשהאמת מאיר ומבטל החשך אזי נמשך אל הקדשה בחינת כפל כי לא די שהאדם בעצמו יוצא מתוך חשכת אפלתו על ידי אור האמת אף גם הוא עושה פתח גם לאחר להוציאו מהחשך לאור האמת להחזירו בתשובה כמו שמבאר על פסוק ופתח התבה בצדה תשים:

נמצא שאור האמת מוציא מתוך הסטרא אחרא שהוא החשך בחינת כפל כנ"ל. וזה בחינת לכן בארצם משנה יירשו, כי ארץ ישראל ותפלה ואמונה ונסים הם בחינה אחת ותלויים זה בזה, כמו שמבאר בתורה הנ"ל. ואי אפשר לזכות לכלם כי אם על ידי אור האמת שעל ידי זה יוצאין מהחשך לאור וכנ"ל על כן כשזוכין לבא לארץ ישראל שהוא בחינת תפלה וכו' הוא בחינת משנה יירשו בחינת כפל כנ"ל, כי זוכה להאיר לעצמו וגם לאחרים להאיר להם דרך האמת לתשובה כנ"ל. וזהו בחינת לחם משנה בשבת, כי עקר אור האמת מאיר בשבת, כי שבת בחינת אמת, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, אפלו עם הארץ ירא לשקר בשבת. וכמובא בדבריו זכרוננו לברכה ועל כן אז בשבת עקר בטול הקלפות והחשך בבחינת יתפרדו כל פועלי און כידוע. ועל כן אז בעיולי שבתא עולין כל הקדשות והניצוצות שבררו כל ימי החל, כי בכל ימי החל עקר הברור על ידי אור האמת שממשיכין מקדשת שבת לימי החל ועקר עלית כל הניצוצות והקדשות של כל ימי החל הוא בכניסת שבת מחמת שעקר אור האמת מאיר בשבת כנ"ל, ועל כן אז זוכין ללחם משנה בחינת כפל בחינת משנה יירשו. כי לא די שעולין הקדשות של כל אחד בעצמו מחשך לאור גדול אף מעלין אז גם אחרים שיצאו מחשך לאור על ידי אור האמת המאיר בשבת וכו'. ועל כן כשנמצא הגנב, שזהו בחינת בטול החשך שמשם הגנבה כנ"ל, כי עתה כבר נמצא הגנב שזה נמשך מהארת אור האמת שהאיר עד שנתבטל תקוף החשך שעל ידי זה נמצא הגנב. על כן

הוא מחיב לשלם כפל, כי כשמאיר האמת ומבטל החשך נמשך בחינת כפל כנ"ל, כי לא די שמחזיריו ומעליו הקדשה שרצתה הסטרא אחרא לגנב על ידי תקוף החשך אף גם מוציאין ממנה שאר הקדשות שהיו שלהם מכפר, כי מאיריו גם להם ועושין להם פתחים ומוציאין אותם מחשך לאור וכו', על כן הגנב כשנמצא שהוא בחינת בטול החשך על ידי אור האמת צריך לשלם כפל כנ"ל:

אות ג

ועל כן יוסף הצדיק שנגנב מאביו, כמו שכתוב, כי גנב גנבתי מארץ וכו'. על כן אחר כך זכה לבחינת כפל בחינת בארצם משנה יירשו הנ"ל. כי בניו לקחו שני חלקים בארץ, כמו שכתוב, ואני נתתי לך שכם אחד על אחיך וכו'. ועל כן הביא שם בתורה הנ"ל זה הפסוק לענין תפלה שזוכין על ידי בטול החשך על ידי אור האמת, עין שם היטב, כי על ידי אור האמת שמבטל החשך בחינת גנבה על ידי זה נמשך בחינת כפל כנ"ל. ועל כן פתיב אצלו: וירכב אתו במרכבת המשנה, בחינת משנה יירשו הנ"ל, בחינת כפל כנ"ל:

אות ד

הכלל שעקר הוא האמת. ואם החשך שהוא הקלפה שהוא השקר מתגבר כמו שמתגבר אף על פי כן כל הרוצה לחוס על עצמו לחשב על תכליתו הנצחי באמת ולא יטעה את עצמו רק בכל דבר יסתכל על האמת הן בשעת התפלה שישתדל לדבר הדבור באמת וכן בכל עסקיו שישתכל בעין האמת איזהו דרך ישרה שיבר לו אם לעסק בהוללות וליצנות וכו' אם לעסק בתמימות בתורה ותפלה ומעשים טובים וכו'. בודאי יאיר לו האמת לצאת מחשכת אפלתו ואז אם יהיה חזק בזה למשך עצמו תמיד אל האמת לאמתו, יאיר לו ה' יתברך שהוא עצם האמת שלא די שהוא בעצמו יראה הפתחים לצאת מתוך חשכת אפלתו אף אם התגבר עליו החשך מאד מאד מכל הצדדים וכו' וכמבאר היטב בהתורה הנ"ל ובסימן קיב על פסוק צהר הנ"ל, עין שם, אף גם יזכה להראות פתחים רבים לאחרים

שִׁיבְאוּ מִחֶשֶׁד לְאוֹר לְהִתְקַרֵּב לָהּ יִתְבַּרַךְ וְהִכַּל עַל יְדֵי הָאֱמֶת וְכוּ':

אות ה

וְזֶה בְּחִינַת וַיֹּאמֶר ה' אֶל אַבְרָם לֵךְ לְךָ מֵאַרְצְךָ וּמִמּוֹלַדְתְּךָ וּמִבֵּית אָבִיךָ אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר אֲרָאָךְ וְאֶעֱשֶׂה לְגוֹי גָּדוֹל וְכוּ'. כִּי אַבְרָהָם הָיָה הָרֵאשׁוֹן שֶׁהִתְחִיל לְגַלוּת הָאֱמֶת בְּעוֹלָם עַל כֵּן זָכָה לְכָל הַבְּחִינּוֹת הַמְּבֹאָרִים בְּתוֹרָה הַנִּי"ל שֶׁהֵם אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל וְתַפְלָה וְאַמוּנָה וְנִסִּים, כְּמוֹ שֶׁמְבֹאָר שָׁם, עַיִן שָׁם. וְזֶהוּ, לֵךְ לְךָ מֵאַרְצְךָ וְכוּ' אֶל הָאָרֶץ וְכוּ' זֶה אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל. וְאֶעֱשֶׂה לְגוֹי גָּדוֹל. וְדַרְשׁוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנוּם לְבִרְכָה, זֶה שְׂאוֹמְרִים אֱלֹקֵי אַבְרָהָם וְאַבְרָחָם זֶה שְׂאוֹמְרִים אֱלֹקֵי יִצְחָק וְכוּ', הֵינּוּ בְּחִינַת תַּפְלָה אֱמוּנָה שְׂאֵבְרָהּם זָכָה עַל יְדֵי אֱמֶת תְּמִימוּתוֹ, כִּי הֵלֵךְ תְּמִיד בְּתַמִּימוּת בְּאֱמֶת, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנוּם לְבִרְכָה, 'הוֹלֵךְ תְּמִים' זֶה אַבְרָהָם. וְעַל יְדֵי זֶה זָכָה שֶׁצָּוְהוּ ה' יִתְבַּרַךְ לֵילֵךְ לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל. וַיִּזְכֶּה לְתַפְלָה וְאַמוּנָה בְּשִׁלְמוֹת גָּדוֹל כֹּל כֹּף עַד שֶׁיִּזְכֶּה שִׁיבְאוּ שִׁיבְאוּ אֱלֹקֵי אַבְרָהָם בְּכָל הַתַּפְלוֹת שֶׁכָּל מִי שֶׁיִּרְצֶה לְהֵאֱמִין בְּה' יִתְבַּרַךְ וּלְהִתְפַּלֵּל אֵלָיו יֹאמֶר אֱלֹקֵי אַבְרָהָם וְכוּ'. כִּי עֵקֶר הַתַּפְלָה וְהָאֱמוּנָה נִמְשָׁךְ עַל יְדוֹ עַל יְדֵי גֵדֵל הָאֱמֶת וְהַתְּמִימוּת שֶׁלוֹ וְכַנִּי"ל. וְזֶהוּ, וְאַבְרָחָה מְבַרְכִיד וּמְקַלֵּף אֶאֱר וְנִבְרַכְו בְּךָ כָּל מִשְׁפַּחוֹת הָאֲדָמָה, זֶה בְּחִינַת נִסִּים שֶׁיִּזְכֶּה לַעֲשׂוֹת נִסִּים וּמוֹפְתִים גְּדוֹלִים בְּעוֹלָם שֶׁכָּל מִי שֶׁיִּבְרַךְ יִתְבַּרַךְ וְכוּ' לְהַפְדֹּעַ עַד שֶׁהִכַּל יִתְבַּרְכוּ בוֹ. וְכִמוֹ שֶׁאָמְרוּ בַּמְדַּרְשׁ שֶׁכָּל הָעֲקָרוֹת וְכָל הַחוֹלִים הָיוּ בְּאִים אֶל אַבְרָהָם, כִּי זָכָה לַעֲשׂוֹת נִסִּים גְּדוֹלִים בְּעוֹלָם. נִמְצָא שֶׁבְּאֵלוֹ הַפְּסוּקִים מְרַמֵּז כָּל הַבְּחִינּוֹת הַמְּבֹאָרִים בְּתוֹרָה הַנִּי"ל שֶׁהֵם אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל וְתַפְלָה וְאַמוּנָה וְנִסִּים שֶׁזָּכָה בָּהֶם אַבְרָהָם וְכוּ'. וְזֶהוּ, וַיִּלְךְ אַבְרָם כַּאֲשֶׁר דָּבַר אֵלָיו ה' וַיִּלְךְ אִתּוֹ לוֹט, הֵינּוּ שֶׁהַחֶשֶׂד כְּרוּךְ תְּמִיד אַחַר הַקְּדוּשָׁה, כִּי לוֹט בְּחִינַת לְטוֹתָא, כְּמוֹ שֶׁאֵיתָא בְּזִהַר הַקְּדוּשׁ בְּחִינַת הַחֶשֶׂד שֶׁהוּא בְּחִינַת שֶׁקֶר, שֶׁהוּא עֵקֶר זְהֵמַת הַנְּחַשׁ בְּחִינַת אֲרוּר אֲתָהּ, הֵינּוּ שֶׁהַחֶשֶׂד בְּחִינַת לוֹט הֵלֵךְ תְּמִיד אַחַר אַבְרָהָם לְהַחֲשִׂיד לוֹ חֶסֶד וְשָׁלוֹם וְכַנִּי"ל שֶׁבְּכָל פְּעַם שֶׁהָאָדָם עוֹמֵד לְהִתְפַּלֵּל וְכוּ', שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת שְׁמוֹשָׁךְ עֲצֻמוֹ לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל וְכוּ', כִּי הִכַּל בְּחִינָה אַחַת כַּנִּי"ל אֲזִי תִכַּף וַיִּלְךְ אִתּוֹ לוֹט, שֶׁהַחֶשֶׂד כְּרוּךְ אַחֲרָיו וְרוּצָה לְהַחֲשִׂיד לוֹ, חֶסֶד וְשָׁלוֹם, וְזֶה כָּל הָעֲבוּדָה וְהִיגִיעָה שֶׁל הַצְּדִיקִים וְהַכְּשָׁרִים לְבַרֵּר הָאֱמֶת מִתּוֹךְ חֲשֻׁכַת אֲפֵלַת הַשֶּׁקֶר הַמְּסַבֵּב בְּכַמָּה וְכַמָּה מִיַּי סְבוּבִים וְלִיצְנוֹת וְעֲרֻמוּמִיּוֹת בְּלִי שְׁעוֹר וּמִי שְׁרוּצָה לְחוּס עַל עֲצֻמוֹ הוּא מוֹשֵׁךְ עֲצֻמוֹ תְּמִיד אֶל הָאֱמֶת לְאֱמֶתוֹ. וְזֶהוּ בְּחִינַת וַיִּסַּע אַבְרָם הַלּוֹךְ וְנִסּוּעַ הַנְּגִבָה. שֶׁהוּא דְרוֹם שֶׁהוּא יָמִין בְּחִינַת אֱמֶת דְּתַלְיָא בְּעֵתִיקָא דְּאִיהוּ כְּלָא יְמִינָא. שֶׁבְּכָל מְקוֹם שֶׁהֵלֵךְ וְנִסַּע בְּגַשְׁמִיּוֹת וְרוּחַנִיּוֹת הֵלֵךְ וְנִסַּע וְהַחֲשִׂיד עֲצֻמוֹ תְּמִיד לְיָמִין שֶׁהוּא הָאֱמֶת, כִּי אִי אֶפְשָׁר לְהוֹדִיעַ לְאָדָם דֶּרֶךְ הָאֱמֶת בְּפִרְטֵי פִּרְטִיּוֹת בְּכָל דָּבָר וּבְכָל עֵת וּזְמַן רַק הַמְּשַׁפִּיל

החפץ באמת הוא מסתכל בכל פעם בכל דבר על נקודת האמת והולך ונוסע ומושיך עצמו תמיד לימין שהוא בחינת אמת בבחינת הלוך ונסוע הנגבה וכו' :

וזה שאמר אברהם ללוט, אל נא תהי מריבה ביני ובינך ובין רעי ובין רעיך וכו' הפרד נא מעלי אם השמאל ואימנה ואם הימין ואשמאילה. ואיתא במדרש שאמר לו, אם את לשמאלה אנא לדרומא ואם אנא לדרומא את לשמאלה והביא שם משל לשני בני אדם וכו' עד מן כל אתר אנא משמאיל לההוא גברא, עין שם. ולכאורה תמוהין דברי המדרש, כי לפי משמעות המקרא נראה שנתן הבחירה ללוט להימין או להשמאיל והוא יפנה לצד השני לימין או לשמאל וכך דרך בני אדם כשרוצין להשקיט המריבה שאומר לו בחר לך איזה צד שתראה כדי שלא תהיה מריבה ולפי דברי המדרש שאמר שאברהם אמר לו שתמיד יקח לעצמו הימין ואת לוט ישמאיל תמיד אם כן בודאי לא יתראה :

אך על פי דברינו יתבאר בעזר ה' שמשמעות המקרא כפשוטו ודברי המדרש שניהם עולים בקנה אחד, הינו שאברהם שהוא בחינת אמת טען עם לוט שהוא בחינת שקר וחשך הרוצה לסבב את האמת בכמה מיני סבובים בלי שעור, וטען עמו אברהם הפרד נא מעלי כי אני איני רוצה לילך בדרךך אך בכל מקום שתפנה אני אפנה לצד אחר אם השמאל ואימנה, הינו אם תראה לסבב ולבלבל אותי בבחינת שמאל, דהינו בתאות ובהרהורים וכו' שהם מסטרא דשמלא, ואימנה אני אמשיך עצמי לצד ימין שהוא דרך התורה דרך האמת, כי אני מושיך עצמי רק לדרך התורה באמת שהוא בחינת ימין. ואם הימין, הינו אם אתה תאמר שאתה הולך בדרך ימין, כי על פי רב השקר והחשך מלביש את עצמו באמת ואומר שהוא חפץ רק בדרך התורה וכמו שכתב אדוננו מורנו ורבונו זכרונו לברכה בתחלת הספר שהיצר הרע מלביש את עצמו במצות וכו' וכמו כן מצוי הרבה בענייני המחשבות שבאדם שעל פי רב מבלבל אותו על ידי שרוצה להפך האמת. וכן בענין בני אדם הרוצים למנע מדרך האמת שהם אומרים לרע טוב ולטוב רע ואומרים שהם רוצים להדריך אותו בדרך האמת כאלו האמת שהוא בחינת ימין אצלם, ועל זה טען אברהם, ואם הימין ואשמאילה, הינו שאם אתה תראה להימין, דהינו מה שנקרא אצלך ימין אזי ואשמאילה אני אטה מעליך ואפנה לצד אחר לשמאל, כי איני חפץ ימין שלך, כי באמת לאמתו ימין שלך הוא שמאל ושקר גמור מאחר שבאמת אתה חפץ בהסתותיך להדיח אותי חס ושלום, מנקודת האמת על כן איני חפץ ימין שלך ואפנה לשמאל, דהינו מה שלדברך הוא שמאל. ועתה צדקו יפה דברי המדרש הנ"ל שאמר: 'מן כל אתר אנא משמאיל לההוא גברא', כי בודאי באמת לאמתו נשאר לוט תמיד בשמאל, כי עקר בחינת ימין הוא אמת שהוא פלא ימינה ומי שנוטה מהאמת אף על פי שמלביש את עצמו במצות ואומר שקך הוא האמת בחינת ימין, באמת הכל הוא שמאל גמור, כי האמת הוא אחד ובכל צד ופנה שהאמת הוא כן זהו עקר הימין. וכמו למשל כשאחד הולך בדרך ויש לפניו שני דרכים אחד לימין לעיר צפת והשני לשמאל לעיר

טְבִירָה וְכִיּוּצָא, כְּשֶׁהוּא צָרִיךְ לְטְבִירָה אֲזִי הַדְרָךְ לְצַד שְׂמַאל הוּא אֲמַתַּת הַדְרָךְ שֶׁלוֹ וְהוּא אֲצִלוֹ הַדְרָךְ הַמִּימִן. וְהַדְרָךְ הַיְמִין שְׂפוּנָה לְצַפֵּת הוּא שְׂמַאל אֲצִלוֹ מֵאַחַר שֶׁאֵין צָרִיךְ לָשֵׁם וְהוּא פְּשוּט. כְּמוֹ כֵן בְּכָל הַדְרָכִים וְהַעֲצוֹת בְּדַרְכֵי ה'. כְּשֶׁהַבַּעַל דָּבַר וְאֲנִשְׂיו מְלַבִּישִׁין עֲצֻמֵן בְּמַצּוֹת כְּאִלוֹ הֵם רוֹצִים לְהַדְרִיכוֹ בְּדַרְךְ הַמִּימִן מֵאַחַר שֶׁהָאֲמַת אֵינֶנּוּ כֵן צָרִיכִין לִפְנוֹת מֵעֲלֵיהֶם אֶף עַל פִּי שְׁלִפֵי דַעְתָּם הוּא לְשְׂמַאל, כִּי בְּאֲמַת זֶה הַשְּׂמַאל הוּא עֶקֶר הַיְמִין מֵאַחַר שֶׁהָאֲמַת הוּא כָּף. וְזֶהוּ אִם הַיְמִין וְאֲשְׂמַאִלָּה שְׂאֲנִי אֲפָנָה לְשְׂמַאל מֵהַיְמִין שְׁלֵף וְאֶף עַל פִּי כֵן אֲתָה תִּשְׂאָר תְּמִיד בְּשְׂמַאל, כְּמוֹ שְׂמִבְּאָר בְּמִדְרָשׁ הַנִּי"ל וְאֲשְׂמַאִלָּה אֵין כְּתִיב כְּאֵן אֶלָּא וְאֲשְׂמַאִלָּה מִן כָּל אֲתֵר אֲנָא מִשְׂמַאִיל לְהַהוּא גְבִרָא, הֵינֵנו כְּנִי"ל, כִּי תְּמִיד יִשְׂאָר בְּחִינַת לוֹט שֶׁהוּא חֲשֻכַת הַשְּׂקָר בְּשְׂמַאל וְכְנִי"ל:

אות ז

וְזֶה בְּחִינַת לָךְ לָךְ מֵאַרְצָךְ וְכוּ' וְתַבַּת לָךְ אֵינֶנּוּ מוּבָן כֹּלל כְּאֲשֶׁר נִדְחַק רַשִׁי בְּזֶה וַיִּפְרֵשׁ, לָךְ, לְטוֹבֶתְךָ וְכוּ'. וְעַל פִּי הַנִּי"ל יוּבָן הֵיטֵב בְּעֵזֶר ה'. כִּי כָּבֵר מִבְּאָר לְעִיל שֶׁה' יִתְבָּרַךְ צָוָה עָלָיו בְּפִרְשָׁה זֹאת שְׂיִמְשִׁיךְ עֲצֻמוֹ לְכָל הַקְּדוּשׁוֹת הַנִּי"ל, דְּהֵינֵנו לְאַרְץ יִשְׂרָאֵל וְתִפְלָה וְאַמוּנָה וְנִסִּים שְׁלֹכְלֵם זֹכִין רַק עַל יְדֵי אֲמַת כְּנִי"ל. וְזֶהוּ, לָךְ לָךְ, 'לָךְ' דִּיקָא, שְׁכָל הַלּוֹכֵךְ וְנִסְיַעְתָּךְ יִהְיֶה לָךְ וְאַלִּיךְ לְבַד, הֵינֵנו לְעֶצֶם נִקְדַּת הָאֲמַת שְׁזָה עֶקֶרְךָ וְחִיּוּתְךָ, כִּי עֶקֶר הָאָדָם הוּא הַנְּשֻׂמָה הַקְּדוּשָׁה שֶׁבּוֹ שְׁזָה כָּל הָאָדָם, כְּמוֹ שְׁכַתוּב בְּסִפְרִים וּמוּבָא בְּדַבְּרֵיו זְכוּרֵנו לְבִרְכָה בְּסִימָן כַּב שְׂמָה שְׁנִקְרָא אֲצֵל הָאָדָם אֲנִי הוּא רַק עֶצֶם הַנְּשֻׂמָה, כִּי בִּשְׂר הָאָדָם נִקְרָא בִּשְׂר אָדָם וְעֶקֶר הָאָדָם הוּא הַנְּשֻׂמָה וְהַנְּשֻׂמָה הוּא חֶלֶק אֱלֹקֵי מִמַּעַל שֶׁהוּא עֶצֶם הָאֲמַת. וְזֶה בְּחִינַת נְשֻׂמוֹת יִשְׂרָאֵל שֶׁהִתְחִילוּ מֵאַבְרָהָם שְׁנִאֲמַר עֲלֵיהֶם כָּלוּ זֶרַע אֲמַת, וְזֶהוּ, 'לָךְ לָךְ', הֵינֵנו שְׁתִּלְךָ לָךְ לְעֶצֶמְךָ, דְּהֵינֵנו לְעֶצֶם הָאֲמַת שְׁלֵף הַמְּשַׁרְשׁ בְּךָ שְׂרַק זֶה נִקְרָא אֲנִי כְּשֶׁהָאָדָם מְדַבֵּר עַל עֲצֻמוֹ וְכֵן רַק זֶה נִקְרָא אֲתָה אוֹ לָךְ כְּשֶׁמְדַבְּרִים עִמּוֹ לְנוֹכַח, הֵינֵנו שְׁבָכָל הַלּוֹכֵךְ בְּגִשְׂמִיּוֹת וְרוּחָנִיּוֹת תִּלְךָ רַק לָךְ לְעֶצֶמְךָ לְעֶצֶם נִקְדַּת הָאֲמַת הַמְּשַׁרְשׁ בְּךָ וְלֹא תִסְתַּכַּל עַל שׁוּם הַסְּתוֹת וּפְתוּיִים שֶׁל הַשְּׂקָר הַמְּחַשִּׁיךְ אֲנִפֵי בְרִיתָא עַד שְׁקִשָׁה מְאֹד לְעַמֵּד עֲלֵיהֶם מִי שְׂאֵינוֹ מְשִׁתַּדֵּל לְחוּס עַל עֲצֻמוֹ לְחַפֵּשׁ תְּמִיד הָאֲמַת לְאֲמַתּוֹ לְבַל יִטְעָה אֶת עֲצֻמוֹ. וְזֶהוּ לָךְ לָךְ מֵאַרְצָךְ וּמִמּוֹלְדֶתְךָ וּמִבֵּית אַבְיָךְ, כִּי כְּמָה מֵינִי חֲשִׁיךְ וּשְׂקָרִים הַנְּמַשְׁכִּים מֵאַרְצָךְ, דְּהֵינֵנו מִהַעִיר וְהַמְּדִינָה שְׁנִתְגַּדֵּל בָּהּ, כִּי זֶה יְדוּעַ שֶׁהַקְּלָפָה קְדָמָה לְפָרִי וּבְכָל אֶרֶץ וּבְכָל מְקוֹם אֶף עַל פִּי שְׂיֵשׁ שֶׁם הַרְבֵּה טוֹב אֲבָל יֵשׁ בְּכָל מְקוֹם כְּמָה מֵינִי חֲשֻכּוֹת הַמְּחַשִּׁיכִים אֶת הָאֲמַת, דְּהֵינֵנו מִה שְׁבָכָל אֶרֶץ רַבָּם רוֹדְפִים אַחַר תְּאֻוֹת, וּבְפִרְט אַחַר הַמְּמוֹן וְהַכְּבוֹד וְכוּ' כְּאִלוֹ זֶה הַדְרָךְ נִתֵן מִסִּינַי חֵס וְשְׁלוֹם. וְצָרִיךְ לְהִתְרַחֵק מִזֶּה וּלְצַאת מֵאַרְצָךְ

הנ"ל ותלך לך לעצמך לנקדת האמת שזה עקר עצמך כי אם תסתכל על האמת תבין היטב כי לא זה הדרך לבא לתכלית הנצחי לעולם הבא. וכן וממולדתך, דהינו שיצא מהרע והחשך שיש בו מצד ההולדה בחינת הן בעון חוללתיו וכו'. וכמו שמבאר על פסוק המה ואביהם וכו' (בסימן יו"ד). וכן ומבית אביך שהוא משפחתו, כי יש כמה שטותים ושקרים שנדבק בו מצד משפחתו שמחזיקים עצמן למיחסים גדולים וכאלו כל הכבוד שיש להם וכיוצא בזה שאר שטותים ובלבולים, ומכלם צנה לו ה' ותברך שיצא וילך מהם לך דיקא, דהינו לעצמך שהוא עצם נקדת האמת שהוא כל האדם פני"ל, ואז תבוא אל הארץ אשר אראך שהוא ארץ ישראל ואעשה לגוי גדול זה שאומרים אלקי אברהם שהוא שלמות התפלה ואמונה וכו' ונברכו וכו' שהוא בחינת נסים וכו', כי לכל זה תזכה על ידי האמת וכנ"ל:

אות ח

וכל זה אי אפשר לברר בכתב רק כי אם החפץ באמת יבין. כי כבר מבאר בדבריו זכרונו לברכה שבני אדם הם מונעים גדולים יותר מהיצר הרע, כמבאר שיחותיו הקדושות בזה, עין שם. ולא מבעיא שיש מונעים רשעים או קלי עולם ולצנים וכו' המונעים בדבריהם מן האמת אף גם יראי ה' יכולים לפעמים לבלבל את האדם בעצתם שאינה טובה לפניו לפי דרכו ויש בזה כמה בחינות בלי שעור. על כן החפץ באמת צריך לזהר למשך עצמו תמיד לעצם נקדת האמת שלו כפי מה שהוא צריך באמת שזהו לך לך, 'לך' דיקא, דהינו לעצמך לעצם נקדת האמת השיך לך. וכמובא בהמעשה של החכם והתם שאמר התם זה מעשה שלו וזה מעשה שלי וכמובא מזה על פסוק וספרתם לכם, 'לכם' לעצמכם, עין שם בדברינו (בהלכות ספירה הנכללת בהלכות פסח הלכה ט). על כן באמת צריך תפלה ושיחה הרבה ולדבר הדבור באמת פני"ל עד שיזכה תמיד למשך עצמו אל האמת לאמתו ויזכה לכל הנ"ל:

מפאן ועד הסוף הם רק ראשי פרקים:

אות ט

וְזֶה בְּחִינַת יַעֲקֹב אִישׁ תָּם וְכוּ', בְּחִינַת אֲמֵת, כְּמוֹ שְׁכַתּוֹב תִּתֵּן אֲמֵת לַיַּעֲקֹב,
שֶׁעַל יְדֵי זֶה הָיָה יָכֹל לַעֲמֹד כְּנֹגֵד בְּחִינַת הַחֲשֵׁךְ הַגָּדוֹל שֶׁל עֵשָׂו יוֹדֵעַ צִיד
בְּחִינַת כִּי צִיד בְּפִיו שֶׁהוּא עֵקֶר חֲשֵׁכֶת הַסֵּטְרָא אַחֲרָא, כְּמוֹ שְׁמִבְּאָר שֶׁם
עַל פְּסוּק בְּצִדָּה תִּשִׁים בְּחִינַת כִּי צִיד בְּפִיו וְכוּ'. וְכֵן כְּנֹגֵד לָבֵן שְׁנֵאֲמַר בּוֹ,
וַתַּחֲלֵף אֶת מִשְׁכַּרְתִּי עֶשְׂרֵת מַנִּים. שְׁמֵתִגְבֵּר בְּשִׁקְרִיו וְעַרְמוּמִיּוֹתָיו בְּכֹמָה
חֲלוּפִים וְשְׁנוּיִים לְאִין מִסְפָּר וְכוּ', כִּי עֵקֶר הַחֲשֵׁךְ הוּא שִׁקֵּר שֶׁהוּא מַחֲשִׂיף
עֵינָי בְּרִיתָא וְעַל כֵּן כָּתֹב אֲדוֹנָנוּ מוֹרְנוּ וְרַבְּנוּ זְכוֹרֵנוּ לְבָרְכָה שֶׁעֵקֶר הַיֵּצֵר
הָרַע הוּא שִׁקֵּר שֶׁהוּא הָרַע הוּא הַטְּמֵאָה וְכוּ', עַל כֵּן עֵקֶר הָעֵצָה הוּא אֲמֵת
לְרֵאוֹת לְדַבֵּר דְּבוּר אֲמֵת אֵיךְ שֶׁהוּא וְכוּ' וְהָאֲמֵת יֵאִיר לוֹ הַפְּתָחִים וְכוּ' עַד
שְׂיוּכַל לְהַתְּפַלֵּל וְכוּ' שֶׁעַל יְדֵי זֶה מִמְּצִיא פְּרִנְסָתוֹ וְזוּוּגוֹ לוֹ אוֹ לְבָנָיו
וְהַתְּלוּיִים בּוֹ. וְכֹל זֶה הוּא עֲנִין יַעֲקֹב שֶׁהָיָה לוֹ מִלְחָמוֹת גְּדוּלוֹת עִם לָבֵן
וְעֵשָׂו. כִּי יַעֲקֹב עָצָם הָאֲמֵת תִּתֵּן אֲמֵת לַיַּעֲקֹב, וְחֲשֵׁכֶת הַשִּׁקֵּר וְהַרְמָאוֹת שֶׁל
לָבֵן וְעֵשָׂו סְבִיבוֹהוּ מִכָּל צֶדֶד וַיַּעֲקֹב בְּגֹדֵל אֲמֵתֵת תְּמִימוֹתוֹ עִמָּד כְּנֹגֵדֵם עַד
שֶׁהוֹצִיא מֵעֵשָׂו הַבְּכוֹרָה וְהַבְּרָכָה שֶׁהוּא שִׁפַּע הַפְּרִנְסָה וּמִלָּבֵן הוֹצִיא כָּל
זוּוּגוֹ וְעֵשִׂירוֹת גְּדוֹל וּשְׁנִים עֶשֶׂר שְׁבֻטֵי יֵה הַכֹּל עַל יְדֵי גֹדֵל הָאֲמֵת שֶׁעַל יְדֵי
זֶה לֹא דֵי שֶׁהֵם אֵינָם יְכוּלִים לְהַחֲשִׂיף עָלָיו חֵס וְשָׁלוֹם, אֲף גַם הָאֲמֵת
מֵאִיר לוֹ עַד שֶׁמוֹצִיא מֵהֵם כָּל הַטוֹב שֶׁהָיָה כְּבוֹשׁ אֶצְלָם מִכְּבָר. וְכֹל מָה
שְׁמֵתִגְבֵּרִים יוֹתֵר וְיוֹתֵר לְהַחֲשִׂיף עָלָיו חֵס וְשָׁלוֹם, הוּא מוֹצִיא מֵהֵם הַטוֹב
שֶׁכְּבוֹשׁ בָּהֶם יוֹתֵר וְיוֹתֵר עַל יְדֵי שְׁמֵתִגְבֵּר בְּיוֹתֵר לְהַמְשִׂיף עַל עֲצָמוֹ אוֹר
הָאֲמֵת שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת תְּשֻׁלוּמֵי כָּפָל שֶׁמִּשְׁלֵם הַגֵּנֵב כֶּשֶׁנִּמְצָא וְכֵנ"ל. וְאִם חֵס
וְשָׁלוֹם מֵתִגְבֵּר יוֹתֵר וְגוֹנֵב שׁוֹר וְשֶׂה וְטָבָחוֹ אוֹ מִכְרוֹ, צָרִיךְ לְשַׁלֵּם וְלְהַחֲזִיר
הַרְבֵּה יוֹתֵר שֶׁהֵם ד' וְה' כִּי כָּל מָה שֶׁהַשִּׁקֵּר מֵתִגְבֵּר יוֹתֵר מוֹצִיאֵן מִמֶּנּוּ עַל
יְדֵי הָאֲמֵת יוֹתֵר וְיוֹתֵר וְכֵנ"ל. עַד שֶׁזָּכָה יַעֲקֹב לְהוֹצִיא מֵהֵם שְׁנִים עֶשֶׂר
שְׁבֻטֵי יֵה שֶׁהֵם בְּחִינַת שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה נִסְחָאוֹת הַתְּפִלָּה וְהֵם כְּנֹגֵד שְׁנִים עֶשֶׂר
מִזְלוֹת שְׁנִים עֶשֶׂר חֲדָשִׁים שְׁנִים עֶשֶׂר גְּבוּלִים שֶׁל אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה
שְׁעוֹת הַיּוֹם וּשְׁתֵּים עֶשְׂרֵה שְׁעוֹת הַלַּיְלָה שְׁכֹלֵם קִיּוּמָם וְחִיּוּתָם עַל יְדֵי
נִקְדַת הָאֲמֵת שֶׁהוּא עֵקֶר קִיּוּם הָעוֹלָם, כְּמוֹ שְׁכַתּוֹב, בְּרֵאשִׁית בְּרָא אֱלֹקִים
אֵת. סוֹפֵי תִבּוֹת אֲמֵת, כְּמוֹבָא, כִּי חוֹתְמוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֲמֵת.
וְצָרִיכֵן שְׂאִיר הָאֲמֵת בְּכָל חֲדָשׁ וּבְכָל יוֹם וְיוֹם וּבְכָל שְׁעָה וְשִׁפְעָה מִשְׁתֵּים
עֶשְׂרֵה שְׁעוֹת הַיּוֹם וְהַלַּיְלָה, כִּי אֲף עַל פִּי שֶׁהָאֲמֵת הוּא אֶחָד אֲבָל מִצַּד שְׁנוּי
הַמְּקַבְּלִים יֵשׁ שְׁנוּיִים רַבִּים בְּעֲנִין הָאֲמֵת וְאִין הָאֲמֵת שֶׁל הָאָדָם זֶה דוּמָה
לְחִבְרוֹ וְכֵן אִין שְׁעָה דוּמָה לְחִבְרָתָהּ. כִּי זֶה הָאָדָם צָרִיךְ לְהַתְּגַבֵּר עַל יְדֵי
הָאֲמֵת בְּתוֹרָה וְעִבוּדָה וְזֶה צָרִיךְ לְהַרְבוֹת בְּצִדְקָה לְהַחֲזִיקוֹ וְכוּ' וְזֶה עוֹסֵק
בְּמִצְוָה אַחֲרֵת בְּגִמְלוֹת חֶסֶד וְכִיּוּצָא. וְכֵן בְּאָדָם אֶחָד יֵשׁ חֲלוּקִים רַבִּים
בֵּין יוֹם לְחִבְרוֹ וּבֵין שְׁעָה לְחִבְרָתָהּ שֶׁבְּשְׁעָה זֹאת מֵתְּפַלֵּל וּבְשְׁעָה זֹאת לוֹמֵד
וּבְשְׁעָה זֹאת עוֹשֶׂה מִשָּׂא וּמִתֵּן וּבְשְׁעָה זֹאת אוֹכֵל אוֹ מְדַבֵּר עִם בְּנֵי אָדָם
וְכִיּוּצָא בְּזֶה שְׂאִיר שְׁנוּיִים רַבִּים לְאִין מִסְפָּר. וְהַעֲקֵר שְׁכָל שְׁעָה וְשִׁפְעָה בְּכָל
מָה שֶׁעוֹבֵר עָלָיו וּבְכָל מָה שֶׁעוֹסֵק יֵהִיָּה הַכֹּל בְּאֲמֵת לְאֲמֵתוֹ כְּפִי אוֹתָהּ הָעֵת
וְהַשְּׁעָה וְכִפִּי הָאָדָם. וְכֹל זֶה אֵי אֶפְשֵׁר לְבָאֵר, אֵיךְ הַחֲפֵץ בְּאֲמֵת יְבִין בְּעֲצָמוֹ,
וְהַכֹּלל שְׂאִין שְׁעָה בְּעוֹלָם שֶׁלֹּא יוּכַל לְהֵאִיר לְעֲצָמוֹ עַל יְדֵי הָאֲמֵת אֲף אִם
הַחֲשֵׁךְ מִסְבֵּב אוֹתוֹ כְּמוֹ שֶׁמִּסְבֵּב כִּי אֲמֵת ה' לְעוֹלָם. וְזֶה שְׁבִקֵּשׁ דָּוִד הַמֶּלֶךְ
עָלָיו הַשָּׁלוֹם, הַדְּרִיכֵנִי בְּאֲמֵתֶךָ וְלִמְדֵנִי כִּי אֲתָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אוֹתָךְ קוֹיֵתִי

כָּל הַיּוֹם. 'כָּל הַיּוֹם' דִּיקָא, כִּי בְּכָל שְׁעוֹת הַיּוֹם מִתְחַלְתּוּ עַד סוֹפוֹ אֲנִי מְקוּהָ
אֵלֶיךָ שֶׁתְּדַרְיֵכְנִי בְּאִמְתּוֹךָ וְתִלְמַדְנִי כִּי בּוֹדְאִי יֵשׁ אֱמֶת בְּכָל שְׁעוֹת הַיּוֹם
שְׂיֵאִיר לִי בְּכָל שְׁעָה לְצֵאת מֵהַחֲשֵׁךְ לְאוֹר גְּדוֹל:

אות י

כִּי הַגִּנְבָּ בָּא בְּהַעֲלֵם וּבְהַסְתֵּר בְּעֵרְמָה וּמְרָמָה גְּדוֹלָה. וְשָׂרְשׁוֹ מִהַבְּעַל דְּבַר
שֶׁהוּא הַגִּנְבָּ הַגְּדוֹל שֶׁבָּא עַל הָאָדָם בְּגִנְבָּה וּבְמְרָמָה, כְּמוֹ שֶׁפָּתוּב, יֵאָרֵב
בְּמִסְתֵּר וְכוּ'. וְכֵמוֹ שֶׁמְבַאֵר לְעֵיל בְּהַלְכוֹת הַקּוּדְמוֹת. וְשָׂרֵשׁ הַבְּעַל דְּבַר
וְהַסְטֵרָא אַחֲרָא הוּא מִתְחַלֵּת הַצְּמָצוּם שֶׁל חֵלֶל הַפְּנוּי שֶׁהוּא יִתְבַּרֵּךְ,
כְּבִיכּוֹל, הָעֲלִים וְהַסְתֵּיר אִוֵּר חֲכָמָתוֹ בְּשִׁבִיל הַבְּחִירָה. וְהַהֲעֲלָמָה
וְהַהֲסְתֵּרָה הוּא בְּחִינַת גִּנְבָּה, כִּי בְּאִמְתּוֹ לְאִמְתּוֹ יֵשׁ שֵׁם ה' יִתְבַּרֵּךְ רַק שֶׁהוּא
מְעֲלִים וּמִסְתֵּיר עֲצָמוֹ, כְּבִיכּוֹל, בְּשִׁבִיל הַנְּסִיוֹן וְהַבְּחִירָה בְּבְחִינַת אֲתָה אֵל
מִסְתֵּתֵר, בְּחִינַת וְאֲנֹכִי הַסְתֵּר אִסְתֵּיר:

וְזֶה בְּחִינַת מַה שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנוּם לְבָרְכָה שֶׁאָמַר הַקִּיסָר אֶלְקִיכֶם
גִּנְבָּ הוּא, וּבִתּוֹ הַשִּׁיבָה לוֹ שֶׁהוּא לְטוֹבָה, כְּמוֹ שֶׁמוּבָא שֵׁם הַמְּשָׁל. וּמִשֵּׁם
שָׂרֵשׁ הַגִּנְבָּ הַגְּדוֹל הַנִּיֵּל וּמִשֵּׁם נִמְשָׁכוּ כָּל הַגִּנְבָּים. וְעַל כֵּן הִתְקוּן עַל יְדֵי
הָאֱמֶת עַל יְדֵי שִׁיּוּדַעִים שֶׁבְּכָל מְקוֹם נִסְתֵּר ה' יִתְבַּרֵּךְ אֶפְלוֹ בְּהַחֲלֵל הַפְּנוּי
בְּעֲצָמוֹ וְאִין חֲשֵׁךְ וְאִין צְלֻמוֹת לְהַסְתֵּר שֵׁם, כִּי גַם חֲשֵׁךְ לֹא יַחֲשִׁיךְ מִמֶּנּוּ.
וְכַתִּיב, כִּי אֵשֶׁב בַּחֲשֵׁךְ ה' אִוֵּר לִי:

אות יא

וְזֶה שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנוּם לְבָרְכָה לְעֵנִין הַגִּנְבָּ שֶׁעָשָׂה עֵין שֶׁל מִטָּה כְּאֵלוֹ
אִינוֹ רֹאֶה וּבְשִׁבִיל זֶה הַגִּנְבָּ חֲמוּר מְגֻזָּל. וְלְכַאוּרָה אִינוֹ מוּבָן, כִּי הֲלֹא
בּוֹדְאִי גַם הַגִּזְלוֹן אִינוֹ מְאֵמִין בְּהַשְּׁגַחַתוֹ יִתְבַּרֵּךְ כִּי אִם הִיָּה מְאֵמִין שֶׁהוּא
יִתְבַּרֵּךְ מִשְׁגִּיחַ עֲלָיו בּוֹדְאִי לֹא הִיָּה גּוֹזֵל אֶת חֲבֵרוֹ מִיִּרְאֵת ה' יִתְבַּרֵּךְ. אֵךְ
עֵקֶר הַחֲלוּק שֶׁהַגִּנְבָּ בָּא בְּמְרָמָה וּבְעֵרְמָה כָּל כָּךְ עַד שֶׁמְטַעֵה אֶת עֲצָמוֹ. וְכֵמוֹ
שֶׁאָמַר אֲדוֹנֵנוּ מוֹרְנוּ וְרַבֵּנוּ זְכוֹרֵנוּם לְבָרְכָה שֶׁכְּשֹׁחוֹזְרִין הַשֶּׁקֶר שְׂתִי פְּעָמִים
נַעֲשֶׂה אֶצְלוֹ אֱמֶת וְכוּ'. וְלֹא דִי שֶׁמְטַעֵה אֶת עֲצָמוֹ עַד שֶׁיִּכּוֹל לְהַטְעוֹת גַּם
אַחֲרָיִם בְּגִנְבַת עֲרַמְתּוֹ וְלֹא דִי בְּזֶה עַד שֶׁכְּבִיכּוֹל יִכּוֹל לְהַמְשִׁיךְ הַסְתֵּרָה
כְּזֹאת כְּאֵלוֹ ה' יִתְבַּרֵּךְ מִסְכִּים עִמּוֹ בְּבְחִינַת גִּנְבָּ אִמְחִיתְרָתָא רַחֲמָנָא

קריא. כי ה' יתברך הארץ נתן לבני אדם ונתן כח להבחירה כל כך שעקרה על ידי השקר כנ"ל עד שיש כח להשקר שהוא בחינת גנבה להעלים האמת גם למעלה, כביכול, כמו עשו שרצה להטעות את אביו עד שימשיך עליו את הברכות מלמעלה עד שיעקב הכרח לילך עמו במרמה גדולה עד שחטף הברכות ממנו. וגם אף על פי כן התגבר עשו ואמר, ברכני גם אני אבי. עד שברכו, ועל חרבך תחיה, שעל ידי זה מתארך הגלות כל כך כידוע. וזה בחינת עשה עין של מטה וכו' עשה ממש וכו' וכנ"ל. אבל הבחירה ביד שפנגדו גם כן שהוא מסטרא דייעקב שבודאי יש לו כח יותר כשרוצה לחוס על עצמו ולהטות אל האמת יכול להאיר על עצמו אור האמת שהוא אור ה' יתברך בכל עת ובכל שעה וכנ"ל עד שיוציא מהם כל הטוב שהיה כבוש בהם בבחינת תשלומי כפל וד' :

וה' :

אות יב

כי שור ושה בחינת יעקב ויוסף. והכשבים הפריד יעקב בחינת שה פזורה ישראל ואתנה צאני צאן מרעיתי. וכו'. יוסף בכור שורו הדר לו בחינת הצדיק האמת שמאיר האמת בכנסת ישראל שנקראים על שם יעקב. וכשמתגבר הבעל דבר על עצם הנקדה שיש בכל אחד מישראל מצד שהוא מזרע ישראל ועוד יותר חס ושלום, כשרוצה להתגבר ולגנב ממנו נקדת הצדיק בחינת יוסף המשמש בו ורוצה לעקרו לגמרי בבחינת וטבחו או מכרו כי יש שטובחו לגמרי שמביאו לידי פריקת על לגמרי חס ושלום, שזה בחינת טביחה ושחיטה לגמרי. ויש שאינו מסיתו לפרק על לגמרי רק שמסיתו שכל עבודתו יהיה בשביל ממון שזה בחינת ומכרו שמוכר קדשתו בשביל ממון, אבל בכח הצדיקי אמת סוף כל סוף מתגברים כנגדו עד שמוציאים ממנו הטוב בכפלי כפלים בבחינת ד' וה' כי כל מה שמתגבר יותר בשקריו וגנבתו מוציאים ממנו הקדשה אחר כך יותר ויותר כנ"ל בבחינת עת אשר שלט וכו' :

אות יג

ד' וה' בבחינת תחת הנחשת אביא זהב ותחת הברזל אביא כסף ותחת העצים נחשת ותחת האבנים ברזל וכו'. ואמרו רבותינו זכרונם לברכה, תחת רבי עקיבא וחבריו וכו' שהם יו"ד הרוגי מלכות שהיה על ידי הפגם שפגמו במכירת יוסף שגנבו אותו, כמו שכתוב, כי גנב גנבתי וכו' וכמובא שפרשה זאת חמשה בקר שלם תחת השור וכו' מרמז על מכירת יוסף וכו' (ועין מזה לקמן). כי זה הגנבה והרמאות הגדולה מהכל כשהבעל דבר גונב לב האדם עד שמכניס מחלקת על הצדיק האמת ומהפך האמת וכו', שזה בחינת מחלקת השבטים על יוסף שמה עקר אריכת הגלות וכו'. שכל התקון על ידי המשכת אורו של משיח שהוא אור האמת כמו שכתוב, שלח אורף ואמתף וכו' ישלח אלקים חסדו ואמתו:

אות יד

וזה בחינת גר הנכה להאיר האמת בעולם שהוא עקר האור לדחות החושך שעל פני תהום שהוא בחינת יון, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה. וזה בחינת גר ה' חופש כל חדרי בטן שעל ידי האמת שהוא גר ה' יכולין לחפש בכל חדרי בטן לצאת מאפלט החשכות הבא בכל חדרי בטן שהם כלל התאות והמדות רעות וכו'. כי האמת מאיר בכל חדרי בטן להאיר בכלם למצא עצה והתחזקות לשוב מכלם לה' יתברך, כי אפלו כשנדמה להאדם שיודע האמת רק שהתאות מתגברים עליו גם זה שקר כי נדמה לו שאין בכחו לעמד כנגדם אבל אם ימשך עצמו להאמת בודאי יהיה לו כח ועצה להמלט מהם וכמו שכתוב בהקדמה של ספר לקוטי מוהר"ן בדברי השיר וכל זה מחמת שטות שאין יודע מכחו וכו'. אבל באמת לאמתו בודאי יש לו כח וכו', כי אין הקדוש ברוך הוא שולח על האדם נסיון וכו' שלא יהיה לו כח לעמד בו, כי אין הקדוש ברוך הוא בא בטרוניא עם בריותיו וכו'. ועוד יש בזה הרבה לדבר, כי אי אפשר לבאר אמתת האמת שצריך האדם בכל יום ובכל שעה לפי בחינתו, ובפרט בענין ההתחזקות וכו':

אות טו

גם שור ושה מרמז על ציצית ותפלין, כמובא בהמעשה של שור ושה, עין שם. הינו שלפעמים מתגבר הגנב כל כך שהוא היצר הרע, שהוא הסטרא

אָחָרָא, שְׁהוּא עֵקֶר הַגָּנֵב וְהַרְמָאֵי וְכוּי כַּנִּי"ל עַד שְׁגוֹנֵב חֵס וְשְׁלוֹם גַּם בְּחִינַת הַשּׁוֹר וְהַשָּׂה וְיִטְבְּחוּ אוֹ מְכָרוּ שְׁמַטִּיל פָּגָם אוֹ מְבַטְלוּ לְגַמְרֵי אֶפְלוּ מֵעֵקֶר קִדְשָׁתוֹ שֶׁהוּא צִיצִית וְתַפְלִין. וְהוּא גַם הוּא צָרִיךְ לְהִתְגַּבֵּר וּלְבַלֵּי לְנִיאֵשׁ עֲצָמוֹ עַד שְׁיִמְצָא הַגָּנֵב וְיִוצִיא מִמֶּנּוּ בְּכַפְלֵי כַּפְלַיִם בְּבְחִינַת תַּשְׁלוּמֵי ד' וְהוּ וְכוּי וְכַנִּי"ל:

כִּי צִיצִית וְתַפְלִין בְּחִינַת אֹר הָאֵמֶת. צִיצִית תִּקּוּן הַבְּגָדִים לְתִקּוּן הַשְּׂקָר הַנִּיאָחוּ בְּיוֹתֵר בְּהַבְּגָדִים כַּנֶּרְאָה בְּחוּשׁ. בְּגַד בְּאִ"ת בִּ"שׁ שְׂקָר, כַּמּוּבָא. תַּפְלִין אֹר הַפְּנִיָּם - מְבַקְשֵׁי פְּנִיךָ יַעֲקֹב בְּחִינַת תַּתֵּן אֵמֶת לְיַעֲקֹב. וְעֵקֶרם בְּיוֹם. וּבְלִילָה שָׁאז תִּרְעִין דָּגוֹן עֲדוֹן סְתִימִין כַּד לִילְיָא פְּרִישׁ גְּדַפְהָא וְכוּי וְהַחֲשֵׁךְ מִתְגַּבֵּר וְאִז אִין זְמַן צִיצִית וְתַפְלִין, כִּי יֵשׁ חֲשֵׁךְ בְּחִינַת שְׂקָר שְׂאֵי אֶפְשָׁר לְהַגִּיעַ שֵׁם אֹר הַצִּיצִית וְהַתַּפְלִין וְאִז אִין תִּקְנָה כִּי אִם עַל יַדֵּי הַדְּבוּר אֵמֶת בְּחִינַת תְּפִלַּת עֲרַבִית שֶׁתִּקּוּן יַעֲקֹב דִּיקָא שֶׁהוּא עֲצָם הָאֵמֶת בְּיוֹתֵר מִכָּל הָאֲבוֹת, כִּי אֲבָרְהָם וְיִצְחָק תִּקְנֵנוּ שְׁחָרִית וּמִנְחָה שָׁאז הֵם מִמְּשִׁיכִין אֹר צִיצִית וְתַפְלִין, אֲבָל כְּשֶׁהַגִּיעוּ לְתַקְוָה חֲשֻׁכָה לִילָה בְּיוֹתֵר לֹא הָיָה בְּיָדָם לְהַמְשִׁיךְ אֹר הָאֵמֶת שֵׁם. וְעַל כֵּן יָצָא מֵהֶם עֲשׂוֹ וְיִשְׁמַעְאֵל אֲשֶׁר פִּיהֶם דְּבַר שְׁוֹא וְיִמִּינָם יָמִין שְׂקָר, שֶׁהִימִין בְּחִינַת הָאֵמֶת שֶׁלָּהֶם הוּא שְׂקָר וְכוּי וְהֵם הִחְרִיבוּ אֶת הַבַּיִת הַמְּקֻדָּשׁ מִקּוֹם הַתּוֹרָה וְהַתַּפְלָה וְכוּי. אֲבָל יַעֲקֹב עֲצָם הָאֵמֶת בְּיוֹתֵר הָיָה חֲזֵק בְּהָאֵמֶת כָּל כַּף עַד שֶׁהָאִיר הָאֵמֶת בְּתַקְוָה חֲשֻׁכָה לִילָה בְּהִתְגַּבְּרוֹת הַחֲשֵׁךְ וְהַשְּׂקָר מְאֹד מְאֹד. וְעַל כֵּן הוּא דִּיקָא תִּקּוּן תְּפִלַּת עֲרַבִית בְּחִינַת וַיִּפְגַּע בְּמִקּוֹם וְכוּי, כְּשֶׁבָרַח מֵעֲשׂוֹ הַרְשָׁע וְהִלָּךְ לְלָבוֹן הָאֲרָמִי שֶׁשְׁנִיחָם בְּחִינַת חֲשֵׁךְ עֲצוּם וְנוֹרָא מְאֹד וְרָאָה שֶׁהַחֲשֵׁךְ סוֹבְבָהוּ בְּכָל צַד וּמִצְדֵי צְדָדִים, וְאִז דִּיקָא הַתְּגַבֵּר עַל יַדֵּי עֵסֶק הַתּוֹרָה שֶׁעֵסֶק הַרְבֵּה בְּבֵית הַמְּדֻרָשׁ שֶׁל שֵׁם וְעֵבֶר, וְתִקּוּן אִז דִּיקָא תְּפִלַּת עֲרַבִית שֶׁעֵקֶר תִּקּוּן הַתַּפְלָה הוּא אֵמֶת לְהוֹרוֹת שְׁבִתְקָה הָאֵמֶת שְׁלוֹ יְכוּל לְהָאִיר בְּעֲצָם חֲשֻׁכָה לִילָה, וְעַל כֵּן הִיָּתֵה מִטָּתוֹ שְׁלֵמָה בְּבְחִינַת כָּלוּ זָרַע אֵמֶת הַפֶּךָ יִשְׁמַעְאֵל וְעֲשׂוֹ שֶׁהֵם זָרַע שְׂקָר. וְזֶה בְּחִינַת אֵמֶת וְיִצִּיב שְׁחָרִית, וְאֵמֶת וְאִמוּנָה עֲרַבִית שְׂאוּמְרִים אַחַר שְׁלֹשׁ פְּרָשִׁיּוֹת שֶׁל קְרִיאַת שְׁמַע שֶׁהֵם פְּרָשִׁיּוֹת שֶׁל תַּפְלִין וְצִיצִית שֶׁעַל יָדָם מְאִיר הָאֵמֶת. כִּי גַם בְּלִילָה בְּתַקְוָה הַחֲשֵׁךְ שְׂאִין שֵׁם צִיצִית וְתַפְלִין מִמֶּשׁ אֶף עַל פִּי כֵן מְאִיר הָאֵמֶת שֶׁלָּהֶם עַל יַדֵּי הַדְּבוּר עַל יַדֵּי שְׂקוֹרִין אֵלוֹ הַשְּׁלֹשׁ פְּרָשִׁיּוֹת קִדְשׁ הַתַּפְלָה. וְכֵן קוֹרִין אוֹתָם קִדְשׁ הַשְּׁנָה וּמִתַּפְלִין וְתֵהָא מִטָּתֵי שְׁלֵמָה וְכוּי וְכַנִּי"ל. וְעַל כֵּן אוֹמְרִים בְּלִילָה, בְּיָדְךָ אֶפְקִיד רוּחֵי פְּדִיתָה אוֹתֵי הִי אֵל אֵמֶת. כִּי בְּתַקְוָה חֲשֻׁכָה לִילָה צָרִיכִין לְדַבֵּק אֶת עֲצָמוֹ אֶל הָאֵמֶת בְּיוֹתֵר וְכַנִּי"ל:

וְזֶה בְּחִינַת גַּר חֲנֻכָּה בְּחִינַת גְּרוּת הַמְּנוּרָה שֶׁהִם בְּחֻשְׁכַּת לַיְלָה וְעַל כֵּן הָיָה
תִּקְוָה הַנֶּסֶס עַל יְדֵי גְרוּת הַמְּנוּרָה דִּיקָא וְזֶה עֵצֶם מְעַלְתָּ נִרְאוֹת קִדְשֵׁי חֲנֻכָּה
שֶׁמִּמְשִׁיכִין אֹרֶךְ הַנֶּר דִּקְדֻשָּׁה הַמְּאִיר בְּלַיְלָה עַל יְדֵי אֹרֶךְ הָאֵמֶת שֶׁהוּא עֶקֶר
הָאֹרֶךְ שֶׁל כָּל הָאֹרוֹת בְּחִינַת גַּר ה' נִשְׁמַת אָדָם וְכוּ', כִּי עֶקֶר הַנֶּסֶס עַל יְדֵי
אֹרֶךְ הָאֵמֶת שֶׁמִּבְטֵל הַחֹשֶׁךְ וְהַשְּׁקֵר אִם מִסְבֵּב כְּמוֹ שֶׁמִּסְבֵּב:

אות יז

וְזֶה שֶׁלֶקַח יַעֲקֹב שְׁתֵּים עָשָׂר אַבְנִים וַיִּשֶׂם מְרֹאשֹׁתָיו וְנָסָה עַל יְדֵי זֶה אִם
תִּהְיֶה מִטָּתוֹ שְׁלֵמָה, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ בַּמִּדְרָשׁ. כִּי הָאֲבָנִים מְרֹמְזִין עַל אַבְנֵי נֶגֶף
שֶׁנִּכְשְׁלִין בָּהֶם עַל יְדֵי הַחֹשֶׁךְ וְהוּא נָסָה בְּזֶה דִּיקָא שֶׁעַל יְדֵי תִקְוָה הָאֵמֶת
שֶׁלוֹ יִתְבַטְּלוּ כָּל הַמְּכַשּׁוֹלוֹת וַיִּתְהַפְּכוּ הָאֲבָנִים וַיִּתְאַחֲדוּ בְּאֶבֶן אֶחָד שֶׁהוּא
בְּחִינַת אֵמֶת, כִּי הָאֵמֶת הוּא כָּלוּ אֶחָד, כְּמוֹ שֶׁמִּבְאֵר בְּמָקוֹם אַחֵר, כִּי אִז
תִּקְוָה תִּפְלֵת עַרְבִית שְׁיֻכְלוּ לְהִתְפַּלֵּל בְּאֵמֶת בְּתִקְוָה הַחֹשֶׁךְ שֶׁעַל יְדֵי זֶה רֹאִין
הַפְּתֻחִים וְכוּ'. וְעַל כֵּן בְּלַיְלָה כְּשֶׁקָּמִים בְּחֻצוֹת לְהִתְאַבֵּל עַל חֶרֶבֶן בֵּית
הַמִּקְדָּשׁ שֶׁנִּחְרַב עַל יְדֵי עֲשׂוֹ וַיִּשְׁמַעֲמַל מִתְפַּלְלִים אִז, שָׂאוּ שְׁעָרִים רְאִישֵׁיכֶם
וְהִנְשְׂאוּ פִתְחֵי עוֹלָם וְכוּ', שְׂיִתְפַּתְּחוּ הַפְּתֻחִים דִּקְדֻשָּׁה שְׁיֻכְלוּ לְכַנֵּס בָּהֶם
לְה' יִתְבַרַךְ וְכוּ':

אות יח

וְזֶה בְּחִינַת פְּתֻחוֹת חֲלוּמוֹת שֶׁפֶתֶר יוֹסֵף שֶׁקוֹרִין פְּרָשִׁיּוֹת אֵלוֹ בְּחֲנֻכָּה. כִּי
הַחֲלוֹם בָּא בְּשֵׁנָה בְּחֻשְׁכַּת לַיְלָה שֶׁאִז הַתְּגַבְּרוֹת הַשְּׁקֵר וְעַל כֵּן אֵין חֲלוֹם
בְּלֵא דְבָרִים בְּטָלִים. אֲבָל יוֹסֵף יָדַע לְגַלוֹת גַּם הָאֵמֶת שֶׁיֵּשׁ שָׁם וּלְבַרְרוֹ
מִהַשְּׁקֵר שֶׁהוּא בְּחִינַת פְּתֻחוֹת חֲלוֹם פְּרָעָה שֶׁלֹּא יָדַע שׁוֹם אֶחָד מֵהֶם לְפָתְרוֹ,
כִּי רָאָה שֶׁשְּׁבַע פְּרוֹת הָרְעוֹת בְּלָעוּ שְׁבַע פְּרוֹת טוֹבוֹת וְהַבְּרִיאוֹת כְּאֵלֶּה עַד
כִּי לֹא נֹדַע כִּי בָּאוּ אֶל קַרְבְּנָה, כִּי הַשְּׁקֵר בְּחִינַת שְׁבַע תּוֹעֵבוֹת בְּלָבוֹ,
וְאֲחִיזָתוֹ מִשְׁמַאל מִבְּחִינַת פְּנֵי הַשּׁוֹר מִשְׁמַאל וְהַעֶקֶר מִסְטָרָא דְנוֹקְבָא
שֶׁבְּשְׁמַאל שֶׁהוּא בְּחִינַת פְּרָה, בְּחִינַת כִּי כְּפָרָה סָרְרָה סָרְרָה יִשְׂרָאֵל. וְהַתְּפִלָּא
פְּרָעָה מֵאֵד אֵיךְ הַתְּגַבְּרוֹ שְׁבַע פְּרוֹת הָרְעוֹת כָּל כָּךְ עַל שְׁבַע פְּרוֹת הַטּוֹבוֹת
שֶׁהֵם בְּחִינַת אֵמֶת, בְּחִינַת חֲצָבָה עֲמֻדָּה שְׁבַעָה, בְּחִינַת קִיּוֹם הָעוֹלָם
שֶׁנִּבְרָא בְּשִׁבְעַת יָמֵי בְּרֵאשִׁית וְלֹא הָיָה שׁוֹם אָדָם יוֹדַע לְפָתֵר כִּי אִם יוֹסֵף

שְׁקִיב עַם הָאֵמֶת מִיַּעֲקֹב וְהוּא בְּחִינַת בְּכוֹר שׁוֹרוֹ שְׂיֹדַע לְכָל־ל שְׁמַאל
בְּיָמִין וְלְגִלוֹת הָאֵמֶת מִתְקַף הַשֶּׁקֶר הַחוֹפֶה עָלָיו עַד שֶׁנִּבְלַע הָאֵמֶת מִמֶּשׁ,
אֵף עַל פִּי כֹן הָאֵמֶת קַיִם לְעוֹלָם וְהַצְדִּיק בְּחִינַת יוֹסֵף מְגַלְהוֹ שְׁעַל יְדֵי זֶה
פָּתַר חֲלוֹם פְּרַעַה שְׁעַל יְדֵי זֶה עָלָה לְגַדְלָהּ וְהַצִּיל אֶת כָּל יִשְׂרָאֵל וּפְרָנְסָם
וְכוּי. וְיִצְאוּ מִן הַגְּלוּת עַל יְדוֹ, כִּי יוֹסֵף הוּא בְּחִינַת מְשִׁיחַ בֶּן יוֹסֵף וְכוּי :

הַטְּבַת חֲמֵשׁ גֵּרוֹת וְהַטְּבַת שְׁתֵּי גֵּרוֹת :

לְעִיל :

שִׁיב

אות יט

וְזֶה, חֲמֵשׁה בְּקָר יִשְׁלַם תַּחַת הַשּׁוֹר וְאַרְבַּע צֵאן תַּחַת הַשֶּׁה. שֶׁה בְּחִינַת
עֲשִׂירוֹת - וְעֲשִׂירוֹת צֵאנָה שֶׁהוּא שְׂרֵשׁ הַנִּפְשׁוֹת שֶׁבְּשִׁבְלֵי זֶה הַתִּיגַע יַעֲקֹב
לְהוֹצִיא הָעֲשִׂירוֹת מִלְּבָן עַל יְדֵי הַצֵּאן כְּדֵי לְהַחֲיוֹת הַנִּפְשׁוֹת מִשְׂרָשָׁם וְכוּי.
וְשׁוֹר הוּא בְּחִינַת עֲבוֹדַת הַצְדִּיק, בְּחִינַת יוֹסֵף בְּכוֹר שׁוֹרוֹ וְכוּי בְּחִינַת כְּשׁוֹר
לְמִשְׁאוּי בְּעֲבוֹדָתוֹ יִתְבָּרַךְ, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה, לְעוֹלָם
יָשִׁים אָדָם עֲצָמוֹ כְּשׁוֹר לְעַל. בְּחִינַת וְרַב תְּבוֹאוֹת בְּכַח שׁוֹר. וּמִשָּׁם כָּל שְׂרֵשׁ
הָעֲשִׂירוֹת עִם הַנִּפְשׁוֹת, כִּי הַכֹּל מִשְׂרָשׁ וּמִקְבֵּל חַיּוֹת מֵעֲבוֹדַת הַצְדִּיק שֶׁזֶה
שְׂרֵשׁ הַכֹּל. וְעַל כֵּן כְּאֲשֶׁר יִלְדָה רַחֵל אֶת יוֹסֵף בְּחִינַת צְדִיק הַדּוֹר, בְּחִינַת
בְּכוֹר שׁוֹרוֹ אִזְ אָמַר יַעֲקֹב, וּמִתִּי אֶעֱשֶׂה גַם אֲנֹכִי לְבֵיתִי שְׁעֵתָה אֲנִי צְרִיד
לְהַמְשִׁיד עֲשִׂירוֹת לְבֵיתִי לְכָל הַנִּפְשׁוֹת בֵּית יַעֲקֹב כִּי כָּל עֲשִׂירוֹתֶם נִמְשָׁד
מִבְּחִינַת יוֹסֵף הַצְדִּיק בְּבְחִינַת וְיוֹסֵף הוּא הַשְּׁלִיט הוּא הַמְּשַׁבֵּר, בְּחִינַת
וַיְכַלְכֵּל יוֹסֵף אֶת אָבִיו וְאֶת אָחָיו, כִּי מִהַצְדִּיק בְּחִינַת יוֹסֵף כָּל הָעֲשִׂירוֹת
שֶׁהוּא שְׂרֵשׁ הַנִּפְשׁוֹת. וְכֹן הָיָה שֶׁאַחַר כֵּן הוֹצִיא עֲשִׂירוֹת מִפְּלֶגַע עַל יְדֵי הַצֵּאן
מִבֵּית לְבָן הָאֲרָמִי. וְהַסְטֵרָא אַחֲרָא בְּחִינַת הַגִּנְבַּ וְהַרְמָאִי כְּשֶׁרוֹצִים
לְהַתְגַּבֵּר בְּיוֹתֵר בְּגִנְבָתָם וְעִרְמָתָם עַד שֶׁרוֹצִים לְגַנֵּב בְּחִינַת הָעֲשִׂירוֹת שֶׁהוּא
שְׂרֵשׁ נִפְשׁוֹת יִשְׂרָאֵל, שֶׁהוּא בְּחִינַת שֶׁהַכֹּל לְפָנָיו. וְלִפְעָמִים מִתְגַּבְּרִים עוֹד יוֹתֵר
שֶׁרוֹצִים לְגַנֵּב וְלִפְגֹּם גַּם כֹּחַ הַצְדִּיק בְּעֲצָמוֹ שֶׁהוּא שְׂרֵשׁ הַכֹּל שֶׁהוּא בְּחִינַת
שׁוֹר, בְּחִינַת יוֹסֵף הַצְדִּיק וְזֶה בְּכֹמָה בְּחִינּוֹת אוֹ שְׁמֵרְחִיקִין מִמֶּנּוּ אוֹ
שֶׁרוֹצִים לְהַפִּיל חֵס וְשָׁלוֹם, אֶת הַצְדִּיק בְּעֲצָמוֹ כְּמוֹ שֶׁהָיָה כְּבָר כְּמָה פְּעָמִים
רַחֲמָנָא לְצִלּוֹ מֵעַתָּה, אוֹ שֶׁרוֹצִים לְטַבֵּחַ אוֹ לְמַכֵּר אֶת הַצְדִּיק בְּבְחִינַת יַעֲן
מִכָּרָם בְּכֶסֶף צְדִיק וְאַבְיוֹן וְכוּי, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת עֲשִׂרָה הַרוּגִי מַלְכוּת וְכָל
הַקְדוּשִׁים שֶׁטְּבַחוּם וּמְכָרוּם לְעַבְדִּים. אֲבָל כָּל מָה שֶׁמִּתְגַּבְּרִים בְּגִנְבָתָם
וְעִרְמָתָם עַד הַשְּׂרֵשׁ חֵס וְשָׁלוֹם, בְּטְבִיחָה וּמְכִירָה בְּבְחִינַת הָאֲמָרִים עָרוּ
עָרוּ עַד הַיְסוּד בָּהּ, כִּי אָמְרוּ לְכוּ וְנִכְחָדְסָם מִגּוֹי וְלֹא יִזְכָּר שֵׁם יִשְׂרָאֵל וְכוּי.
אֲבָל אֵמֶת הִי לְעוֹלָם כִּי לֹא יוֹעִיל לָהֶם, כִּי גְדוּלֵי מִבְּחָרֵי הַצְדִּיקִים עוֹמְדִים
כְּנִגְדָם תְּמִיד וּמְגַלִּים וּמְאִירִים אֲמִתַּת הָאֵמֶת בְּעוֹלָם בְּשִׁכְלֵי אֲמִתִּי כְּזֶה עַד

שלא די שיתגלה ערמתם וסקריהם עד אשר ימצא הגנב אף גם יוציאו מהם כפל כני"ל, ואם מתגברים יותר יוציאו מהם יותר ויותר בחינת ד' וה' ארבע צאן תחת השם. כי העשירות שרש כלליות הנפשות כלול מדי'. בחינת ד' דגלים שהם ד' מחנות השכינה ד' רגלי הפסא בחינת ד' אותיות השם שהוא בחינת טעמים נקודות תגים אותיות בחינת חיות הד' עולמות אצילות, בריאה, יצירה, עשייה בחינת ד' יסודות וכו' פמובא. ועל כן לעתיד כשהעפוי"ם יכרחו להחזיר העשירות לישראל נאמר, תחת הנחשת אביא זהב ותחת הפרזל כסף ותחת העצים נחשת ותחת האבנים ברזל, נמצא שחושב שם ד' דברים זהב וכסף ונחשת וברזל שהם כלל הגוונים שכלולים בד' פידוע (בחינת חסד וגבורה תפארת ומלכות) שהם כל בחינות ד' הנ"ל כי הכל יהיו מכרחים להחזיר בבחינת ארבע צאן תחת השם שהוא בחינת עשירות דקדשה שהוא שרש נפשות ישראל. ואם התגברו עוד יותר עד שנגע פגם הגנבה בנקודת הצדיק בעצמו שהוא תכלית שרש העליון של ישראל שהוא בחינת גניבת השור, בחינת יוסף בטביחה ומכירה, אז יהיו מכרחים להוציא מקרבם עוד יותר בבחינת חמשה בקר תחת השור כי הצדיק הוא בחינת יסוד החמשי, כי הוא בחינת קצו של יוד (בחינת עתיק העליון שרש הדעת שהם בחינת ד"י וכו') וזה מרמז בדברי רבותינו זכרונם לברכה שאמרו: אוי להם וכו' כי תחת הנחשת אביא זהב וכו' תחת רבי עקיבא וחבריו וכו', הינו כי אלו הארבע בחינות זהב וכסף וכו' לא יספיק להם עד שיצטרכו להוציא כל עצמות חיותם מבטנם וקרובם כי ה' כולל הכל, כי העולם נברא בה' בחינת ה' דאברהם, בחינת הא לךם זרע, הינו איד ש'נמצא בהם עוד איזה חיות איזה ניצוץ ונפש מהקדשה הכל יצטרכו להחזיר בבחינת חמשה בקר תחת השור שהוא הצדיק שהוא כשור למשאוי וכו' שממנו הכל וכו' וכנ"ל:

וזה שאמרו רבותינו זכרונם לברכה שור שבטלו ממלאכתו צריך לשלם ה' ש'ה שלא בטלו ממלאכתו משלם ד'. כי עקר מלאכת מעשה בראשית, דהינו כל קיום של כל העולם שברא ה' יתברך שנקרא בשם מלאכה, כמו שכתוב, ויכל אלקים ביום השביעי מלאכתו אשר עשה הוא על ידי הצדיק שהוא בחינת יום השביעי, בחינת אנת שבת דכלהו יומא, כי כל מלאכת מעשה בראשית נברא ומתקיים על ידי הצדיק שהוא בחינת שבת. והגנב הרמאי הנ"ל רצה לבטלו ממלאכתו על כן צריך לשלם יותר בחינת חמשה כנגד ה' הנ"ל שהוא בחינת ה' דהששי בחינת חמשה חמשי תורה שהצדיק כלול מהם שהוא קיום כל העולמות:

וְזֶה בְּחִינַת מַה שֶּׁאָמְרוּ שָׁם, שֶׁהַ שְׁנַשְׂאוֹ עַל כְּתַפּוֹ מְשַׁלֵּם רַק דִּי שׁוֹר שֶׁהוֹלֵךְ בְּרַגְלָיו מְשַׁלֵּם ה'. כִּי הַשָּׂה שֶׁהוּא בְּחִינַת עֲשִׂירֹת צָרִיךְ לִשְׂאֵא אוֹתוֹ עַל כְּתַפּוֹ, כִּי הָעֲשִׂירֹת אֶפְלוּ כְּשֶׁגּוֹנְבִים אוֹתוֹ וְהוּא אֶצְלָם עֲדִין צָרִיכִין בּוֹ כַּמָּה יְגִיעוֹת לִשְׂאֵת עַל כְּתַפּוֹת עַל טְרָדוֹת יְגִיעוֹת הַמְּלָאכּוֹת וְהָעֶסְקִים שֶׁבַעֲשִׂירֹת. אֲבָל גִּנְבַת בְּחִינַת הַשׁוֹר שֶׁהוּא בְּחִינַת קִדְשֵׁת הַצְּדִיק כָּל זְמַן שֶׁהוּא אֶצְלָם אֵין צָרִיכִין לְהַתְיַגֵּעַ וּלְנַשְׂאוֹת אוֹתוֹ כָּלֵל, כִּי, אֲדַרְבָּא, כָּל הַשְּׁפַע וְהַחִיּוֹת אֶצְלָם בְּנִקְלָל עַל יְדוֹ בְּבְחִינַת וַיִּבְרָךְ ה' אוֹתָךְ לְרַגְלֶיךָ. וְכַמוֹ שֶׁכְּתוּב, וַיִּבְרָךְ ה' אֶת בֵּית הַמִּצְרִי בְּגִלְלַת יוֹסֵף. וְעַל כֵּן אַחֵר כֶּךָ כִּשֶׁהוּא צָרִיךְ לְהַחֲזִיר צָרִיךְ לְהַחֲזִיר יוֹתֵר בְּחִינַת חֲמִשָּׁה בְּקֶרֶת תַּחַת הַשׁוֹר אֲשֶׁר בְּאַמֶּת לֹא יִסְפִּיק לָהֶם כָּל הוֹנֵם וּרְכוּשָׁם וְכָל עֲצָמוֹת חַיּוֹתָם וְכָל אֲשֶׁר לָהֶם לְסַלֵּק אֵלוֹ בְּחִינּוֹת הַחֲמִשָּׁה בְּקֶרֶת תַּחַת הַשׁוֹר, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנּוּם לְבִרְכָה, אוֹי לָהֶם תַּחַת רַבִּי עֲקִיבָא וְחַבְרִיו וְכוּ'. כִּי רַבִּי עֲקִיבָא וְחַבְרִיו הֵם מְכַפְּרִים עַל מְכִירַת יוֹסֵף, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנּוּם לְבִרְכָה. וְאִזּוֹ יַחֲזִיר הָעוֹן עֲלֵיהֶם כִּי מָה הָיָה לָהֶם בְּזֶה שֶׁבָּאוּ בְּרִשְׁעַת רַמְאֹת כְּאֵלֶּה כְּאֵלוֹ הֵם מְקַנְאִים עַל מְכִירַת יוֹסֵף וְאָמְרוּ, כְּתוּב בְּתוֹרַתְכֶם, וְגוֹיב אִישׁ וְכוּ', וּמָה לָהֶם בְּזֶה. רַק בְּאַמֶּת רְצוּ רַק לְנִקְם בְּיִשְׂרָאֵל וְלִשְׁפֹּךְ דָּם צְדִיקִים נוֹרְאִים כְּאֵלוֹ בְּחִנָּם, כִּי לָהֶם לֹא עָשׂוּ שׁוֹם דְּבַר וּבְאַמֶּת יִשְׂרָאֵל קִבְּלוּ אֶת שְׁלָהֶם עַל יְדֵי זֶה כִּי בּוֹדְאֵי כְּבֹר הָיָה לָהֶם כְּפָרָה וּמְחִילָה גְמוּרָה עַל יְדֵי הַרִיגַת קְדוּשִׁים כְּאֵלוֹ עִם עוֹד כַּמָּה אֲלָפִים וְרַבּוֹת רַבּוֹת קְדוּשִׁים שֶׁנִּהְרְגוּ עַל יְדָם. אֲבָל אוֹי לָהֶם לְהַחֲרִיב בְּחִנָּם, כִּי הָעוֹן יָשׁוּב עֲלֵיהֶם בְּבְחִינַת תְּנָה עוֹן עַל עוֹנָם. וְאִזּוֹ יִצְטָרְכוּ לְשַׁלֵּם הַכֹּל שֶׁלֹּא יִסְפִּיק לָהֶם לְעוֹלָם. וְכַנִּי"ל:

חֲנֻכָּה:

לְעִנְיָן

וְנַחֲזִיר

אות כא

וְזֶה כָּל פְּנוֹת שֶׁאֵתָה פּוֹנָה לֹא יְהִיוּ אֶלָּא דְרָךְ יְמִין שֶׁהוּא הָאֵמֶת שֶׁהוּא כְּלָא יְמִינָא וְכַמוֹ שֶׁמְבַאֵר לְעִיל בְּאוֹת ו' עַל פְּסוּק אִם הַשְּׂמֵאל וְאִימְנָה וְאִם הַיְמִין וְאִשְׂמְאִילָה וְאִזּוֹ זֶה נִקְרָא יְמִין כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ בְּמִדְרָשׁ, מִן כָּל אֲתֵר אֲנָא מְשַׁמְאִיל לְהַהוּא גְבָרָא וְכוּ' וְכַנִּי"ל. וְעַל כֵּן נִזְכָּר זֶה הַמְּאָמֵר רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנּוּם לְבִרְכָה כָּל פְּנוֹת לְעִנְיָן נֵר חֲנֻכָּה וְהַפּוֹסְקִים חֲלָקוֹ בְּזֶה בְּפִירוּשׁוֹ. אֲבָל הַכָּל הוּא שְׂיִפְנָה תְּמִיד אֶל הָאֵמֶת לְאֵמֶתוֹ אִיךְ שֶׁהוּא וְזֶה אִי אֶפְשֵׁר לְבַאֵר רַק לְכָל חֵד כְּפּוֹם מָה דְמַשְׁעַר בְּלִבָּה כְּפִי הָאֵדָם וְכַפִּי הַשְּׁעָה וְכַפִּי הַמְּקוֹם וְכַנִּי"ל. וְזֶה בְּחִינַת וְדַבֵּר אֵמֶת בְּלִבְבוֹ. וְכַפִּי פְרוּשׁ רַשִׁי שֶׁם שֶׁהָאֵמֶת שֶׁבְלִבְבוֹ הוּא מְדַבֵּר בְּפִיו, הֵינּוּ שֶׁהַעֲקָר כְּפּוֹם מָה דְמַשְׁעַר בְּלִבָּה הָאֵמֶת בְּאוֹתָהּ הַשְּׁעָה יְדַבֵּר בְּפִיו, כִּי לֵב יִשְׂרָאֵלִי בּוֹעֵר וְחוֹשֵׁק תְּמִיד לְה' יִתְבָּרָךְ וּבְלִבְבוֹ מִבֵּין הָאֵמֶת תְּמִיד וְצָרִיךְ לְדַבֵּר בְּפִיו כְּפִי הָאֵמֶת שֶׁבְלִבְבוֹ. וְאִזּוֹ בּוֹדְאֵי יֵאִיר לוֹ ה' יִתְבָּרָךְ לְמַצֵּא הַפְּתָחִים לְצֵאת מִשָּׁם וְכוּ' וְכַנִּי"ל:

כי היִּוֵּנִים טִמְאוּ כָּל הַשָּׁמַיִם שֶׁהֵם הָאוֹרוֹת בְּחִינַת אֵמֶת, הֵינּוּ שְׂרוּצִים לְטִמְאוֹת וּלְקִלְקֵל חֵס וְשָׁלוֹם, גַּם אֶת הָאֵמֶת בְּעֶצְמוֹ, כִּי הֵם אוֹמְרִים לְהַפְּדֵךְ שֶׁכֵּן הִיא הָאֵמֶת כְּפִי דַעְתּוֹ. וְהֵנִס הָיָה עַל יְדֵי שִׁמּוֹן שֶׁל הַכֹּהֵן הַגָּדוֹל וְכוּ' שֶׁהוּא הָאֵמֶת לְאֵמֶתוֹ שֶׁל הַצַּדִּיק, שֶׁהוּא בְּחִינַת אָבוֹן טוֹב שֶׁמֵאִיר הָאֵמֶת בְּלֵב כָּל אֶחָד וְאֶחָד וְכוּ' עַד שִׁירָאָה הַפְּתָחִים כִּי יֵשׁ שָׁם פְּתָחִים רַבִּים מְאֹד בְּחִינַת פּוֹתַחִין לוֹ. וְיֵשׁ חֲלוּקִים רַבִּים בֵּין כָּל אֶחָד וְכִמוֹ שֶׁמִּבְּאֵר שָׁם שֵׁשׁ שְׂרִידָה שֶׁל זֶה הִיא עֲלֵיהָ לְזֶה נִמְצָא שְׂאִין רֵאִיָּה מֵאֶחָד לְחֵבֵרוֹ וְכוּ'. עַל כֵּן הֶעֱקַר שְׂיִשִּׁים לְבוֹ תָּמִיד בְּכָל שַׁעַה לְנִקְדַּת הָאֵמֶת לְאֵמֶתוֹ כְּפֹסֵם מֵה דִמְשַׁעַר בְּלִבָּהּ וְלִרְאוֹת וּלְהוֹצִיא הָאֵמֶת בְּפִיו. עַל כֵּן בְּאֵמֶת צָרִיכִין לְהִרְבּוֹת בְּשִׂיחָה לְפָנָיו יִתְבַּרַךְ בְּחִינַת לְפָנֵי ה' יִשְׁפָּדֵךְ שִׁיחוֹ, עִם לְבָבִי אֲשִׁיחָה וְיִחַפֵּשׂ רוּחִי וּלְהִרְגִיל עֲצֻמוֹ לַעֲשׂוֹת מִהַתּוֹרוֹת תְּפִלוֹת לְדַבֵּר אֲמִתּוֹת הַעֲצוֹת שֶׁבְּכָל הַתּוֹרוֹת בְּפִיו וּלְחַפֵּשׂ וּלְבַקֵּשׁ שָׁם עוֹד עֲצוֹת עֲמֻקּוֹת שְׂאִינִם מִבְּאֵרִים שָׁם בְּפִרוֹשׁ. וְעַל כֵּן הָיָה הֵנִס עַל יְדֵי שִׁמּוֹן שֶׁהוּא בְּחִינַת אוֹר הָאֵמֶת שֶׁל הַכֹּהֵן הַגָּדוֹל, כִּי הַכֹּהֵן הַגָּדוֹל נוֹשֵׂא עַל לְבוֹ שְׁנַיִם עֶשֶׂר אֲבָנִים שֶׁהֵם פְּתוּחֵי חוֹתֵם קֹדֶשׁ שֶׁל שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל שֶׁהֵם כָּלֵם רַק אֵמֶת שֶׁל יַעֲקֹב שֶׁזָּכָה שֶׁיִּכְלְלוּ אֲצֻלוֹ כָּל הַשְּׂתִיִּים עֲשָׂרָה אֲבָנִים בְּאָבוֹן אֶחָד שֶׁהוּא עֶצֶם הָאֵמֶת בְּחִינַת אָבוֹן טוֹב וְכוּ'

אות כב

וְעַל כֵּן תְּפִלַּת עֲרַבִּית שֶׁתִּקְוֶן יַעֲקֹב הוּא רְשׁוּת, כִּי כָּבֵד כְּתִבְנוּ שֶׁיַּעֲקֹב דִּיקָא תִּקְוֶן תְּפִלַּת עֲרַבִּית מִחֲמַת שֶׁהוּא עֶצֶם הָאֵמֶת בְּיִתְרָה שֶׁיִּכּוֹל לְהֵאִיר אֶפְלוֹ בְּתוֹךְ תִּקְוֶן חֲשֻׁכָת לַיְלָה וְכוּ' כְּנִ"ל וְעַל כֵּן תְּפִלַּת עֲרַבִּית רְשׁוּת, כִּי עֶצֶם הָאֵמֶת אֵי אֶפְשָׁר לְקַבְּעוֹ חוּבָה, כִּי עֲקַר תִּקְוֶן הַתְּפִלָּה הוּא עַל יְדֵי אֵמֶת כְּנִ"ל, אֲבָל בְּתִקְוֶן הַחֲשֻׁךְ אֵי אֶפְשָׁר לְבַאֵר וּלְפָרֵשׁ הָאֵמֶת רַק שֶׁכָּל אֶחָד צָרִיךְ לְפָנּוֹת אֶל הָאֵמֶת כְּפִי מֵה שֶׁהוּא בְּבְחִינַת וְדַבֵּר אֵמֶת בְּלִבּוֹ הַנִּ"ל, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת רְשׁוּת שְׂאִין הָאֵמֶת קְבוּעַ רַק הַכֵּל לְפִי הָעֵנָן וְהַשַּׁעַה כְּפֹסֵם מֵה דִמְשַׁעַר בְּלִבָּהּ וְכוּ' כְּנִ"ל, וְעַל כֵּן אִזּוּ כְּשֶׁהִיָּתָה מִחֲלֻקַּת בְּבֵית הַמִּדְרָשׁ בֵּין רַבֵּן גַּמְלִיאֵל וְרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בְּעֵנָן תְּפִלַּת עֲרַבִּית שֶׁשָּׂאֵל אוֹתוֹ תִּלְמִיד שֶׁהוּא רַבִּי שֶׁמְעוֹן בַּר יוֹחָאֵי עַד שֶׁנִּפְסְקָה הַהֲלָכָה שֶׁתְּפִלַּת עֲרַבִּית רְשׁוּת אִזּוּ נִתְּוֶסְפוּ כְּמֵה סִפְסָלִים שֶׁל תִּלְמִידִים בְּבֵית הַמִּדְרָשׁ, כְּמִבְּאֵר שָׁם בְּבִרְכוֹת. כִּי עַל יְדֵי בְּחִינַת תְּפִלַּת עֲרַבִּית רְשׁוּת שֶׁתִּקְוֶן יַעֲקֹב שֶׁהוּא עֶצֶם הָאֵמֶת שֶׁמֵאִיר בְּתִקְוֶן הַחֲשֻׁךְ לְכָל אֶחָד כְּפִי מֵה שֶׁהוּא בְּאוֹתוֹ הַשַּׁעַה עַל יְדֵי זֶה הַכֵּל יִכּוֹלִין לְהִתְקַרֵּב לַה' יִתְבַּרַךְ וּלְהִתּוֹרָה, כִּי אֵין חֲשֻׁךְ שֶׁיִּחַשְׁיֵךְ לָהֶם כִּי הוּא מֵאִיר לָהֶם עַל יְדֵי עֶצֶם אֲמִתּוֹ עַד שֶׁמִּקְרַב כָּלֵם לַה' יִתְבַּרַךְ וְעַל כֵּן נִתְּוֶסְפוּ אִזּוּ כְּמֵה וְכוּ' תִּלְמִידִים וְכוּ' כְּנִ"ל:

אות כג

וְזֶה שֶׁהַשֵּׁיב יַעֲקֹב לַעֲשׂוֹ, יַעֲבֹר נָא אֲדֹנָי לִפְנֵי עַבְדּוֹ וְאֲנִי אֶתְנַהֲלָה לְאִטִּי לְרַגְלִי
הַמְּלֹאכָה אֲשֶׁר לִפְנֵי וּלְרַגְלֵי הַיְלָדִים וְכוּ'. כִּי אִי אֶפְשֶׁר לְדַחֵק אֶת הַשְּׁעָה וְכוּ'
וְזֶה צָרִיךְ לְבַאֵר עוֹד):

אות כד

וְזֶה, לְמַה זֶה תִּשְׁאַל לְשֵׁמִי כִּי שְׂמוֹתֵינוּ מִשְׁתַּנֵּי לְפִי הַשְּׁלִיחוֹת שֶׁמִּשְׁתַּלְחִין
לְזֶה הָעוֹלָם, שֶׁהַכֹּל בְּשִׁבִיל הַבְּחִינָה שֶׁצָּרִיךְ יַעֲקֹב בְּחִינַת אֵמֶת לַעֲמֹד עִם
הָאֵמֶת שֶׁלּוֹ כְּנֶגֶד כָּל הַנְּסִיווֹנוֹת וְהַמְּבֻכּוֹת שֶׁיְכוֹלִין לְבֹא עַל יְדֵי הַמְּלֹאכָה
שֶׁמִּשָּׁם שָׂרֵשׁ הַיִּצָּר הָרַע כִּי הִיא שָׂרוֹ שֶׁל עֲשׂוֹ וְכוּ', וְעַל כֵּן אִי אֶפְשֶׁר לִידַע
שְׂמוֹ בְּבִירוֹ. אִךְ אִיךָ שֶׁהוּא נִקְרָא וְנִשְׁתַּלַּח צָרִיכִין לִפְנוֹת וּלְהִתְקַרֵּב לְה'
יִתְבָּרֵךְ עַל יְדֵי הָאֵמֶת וְלַעֲמֹד נֶגֶד כָּל הַטְּעוּתִים וְכוּ' הַבָּאִים עַל יְדֵי הַמְּלֹאכָה
בְּבִחִינַת וַיִּשָּׂר אֶל מְלֹאכֶה וַיִּכַּל לוֹ. כִּי שָׂרִיתָ עִם אֱלֹקִים וְעִם אַנְשִׁים וְתוֹכַל.
וְזֶה בְּחִינַת הַשְּׂמֵר מִפְּנֵי אֵל תִּמַּר בּוֹ. וְדַרְשׁוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרִים לְבִרְכָה לְשׁוֹן
תְּמוּרָה, כִּי שָׁם צָרִיכִין לְשָׂמֵר עֲצֻמוֹ מְאֹד מְאֹד שֶׁלֹּא לְהִמִּיר וּלְהַחֲלִיף חֵס
וְשְׁלוֹם, הַשְּׂקָר בְּאֵמֶת, כִּי הַטְּעוּתִים רַבִּים לְאִין מִסְפֵּר, כִּי מִשָּׁם אֲחִיזַת עַץ
הַדַּעַת טוֹב וְרַע בְּחִינַת לְהִט הַחֲרָב הַמַּתְּהַפֶּכֶת, הַמַּתְּהַפֶּכֶת לְכַמָּה גִּוְנִין
וְשְׁנוּיִים. אֲבָל עַל יְדֵי עֲצָם הָאֵמֶת שֶׁל הַצַּדִּיק הָאֵמֶת בְּחִינַת יַעֲקֹב בְּחִינַת
אָבִן טוֹב יְכוֹלִין לַעֲמֹד כְּנֶגֶד כָּל הַפְּתָחִים בְּכָל מְקוֹם שֶׁהוּא
וּלְהִתְקַרֵּב לְה' יִתְבָּרֵךְ:

אות כה

כִּי צָרִיכִין לְדַבֵּק אֶת עֲצֻמוֹ כָּל כֶּף אֶל הָאֵמֶת לְדַבֵּר הַדְּבָר בְּאֵמֶת גְּדוֹל עַד
שִׁירָאָה הַפְּתָחִים וַיִּתְפַּלֵּל בְּשִׁלְמוֹת כְּרֵאוֹי עַד שֶׁיִּכְנָס כָּל כַּחוֹ בְּדַבּוּרֵי
הַתְּפִלָּה וַיַּחֲדֵשׁ כַּחוֹ וְחִיּוּתוֹ שָׁם, כְּמוֹ שֶׁמְבַאֵר בְּתַחֲלַת הַתּוֹרָה הַנִּיּוֹל (וַיִּכְמוֹ

שְׁמִבְאָר בְּמָקוֹם אַחַר בְּשִׁיחוֹת הַרְיִינְי סִימָן סו שֶׁכְּשֶׁמֶתְפַלְּלִין בְּכּוֹנֵה בְּאֵמֶת נִמְשָׁכִין וְכַרוּכִין מִמִּילָא כָּל הַכּחוֹת לְתוֹךְ הַתְּפִלָּה וְכוּי) כִּי כָּל כַּח מַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית שֶׁהוּא חַיּוֹת, הַכֹּל נִמְשָׁךְ רַק עַל יְדֵי הַתְּפִלָּה, כְּמוֹ שְׁמִבְאָר שָׁם. וְהַעֲקָר שֶׁבְּכָל עֵת וְשָׁעָה בְּכָל מָה שֶׁעוֹבֵר עָלָיו יִדְבֵּק אֶת עֲצָמוֹ רַק אֶל הָאֵמֶת וְיִתְפַּלֵּל וְיִשְׁיַח לְבּוֹ לִפְנֵי ה' יִתְבַּרְךָ בְּדַבּוּרֵי אֵמֶת לְאֵמֶתוֹ וְכִמְבָאָר לְעִיל מְזָה. כִּי כַח מַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית הוּא בְּחִינַת עֲשָׂרִים וּשְׁמוֹנֵה עֵתִים אַרְבַּע עֲשָׂרָה לְטוֹבָה וְאַרְבַּע עֲשָׂרָה לְהַפֵּךְ שְׁבָהֵם כְּלוּלִים כָּל עֵתוֹת הָאָדָם כָּל מָה שֶׁעוֹבֵר עָלָיו שֶׁעַל זֶה הַתְּפִלָּל דָּוִד בִּיְדָד עֲתִיתִי וְכוּי. וְכִמוֹ שֶׁכְּתוּב, וְהַעֲתִים אֲשֶׁר עָבְרוּ עָלָיו. וְעַקָר תְּקוּנָם לְהַנְצִיל מִכָּל רַע בְּגִשְׁמִיּוֹת וְרוּחַנִיּוֹת וְלְהַפִּיךְ כָּל הַעֲתִים הָרְעוּת חֶסֶד וְשָׁלוֹם, לְטוֹבָה הוּא רַק עַל יְדֵי הָאֵמֶת שֶׁהוּא תְּקוּן הַתְּפִלָּה לְהַפִּיךְ כָּל הַעֲתִים לְבְּחִינַת עֵת רְצוֹן, בְּחִינַת תְּהֵא הַשָּׁעָה הַזֹּאת שֶׁעַת רַחֲמִים וְעֵת רְצוֹן, בְּחִינַת וְאֲנִי תִפְלְתִי לָךְ ה' עֵת רְצוֹן. וְהַעֲקָר שֶׁבְּכָל עֵת כְּפִי מָה שֶׁהוּא יִסְתַּכֵּל עַל הָאֵמֶת וְלֹא יִטְעָה אֶת עֲצָמוֹ כִּי בְּאֵמֶת אֵין עֵת וְזָמַן שֶׁלֹּא יוּכַל אֲזוּ לְצִאת מִהַחֲשָׁד עַל יְדֵי הָאֵמֶת וְכוּי. וְזֶה בְּחִינַת הַחֲלוּם פְּרָעָה שֶׁפֶתֶר יוֹסֵף שֶׁהֵם שְׁבַע פְּרוֹת טוֹבוֹת וְשְׁבַע רְעוֹת שְׁבַע שְׁבָלִים טוֹבִים וְשְׁבַע רְעִים וְכָלֵם עוֹלִים עֲשָׂרִים וּשְׁמוֹנֵה אַרְבַּע עֲשָׂרָה טוֹבִים וְאַרְבַּע עֲשָׂרָה רְעִים בְּחִינַת עֲשָׂרִים וּשְׁמוֹנֵה עֵתִים הַנִּי"ל שְׁבָהֵם כָּל הַשְּׁנוּיִים הַרְבִּים וְעַקָר הָרַע וְהַטּוֹב שְׁבָהֵם הוּא הַשְּׁקָר וְהָאֵמֶת הַחֲשָׁד וְהָאוֹר וְכוּי. וְעַל כֵּן רָאָה כָּל זֶה עַל יְדֵי פְרוֹת וְשְׁבָלִים, כִּי עַל יְדֵי תְּפִלָּה זוֹכֵה לְזוּגוֹ שֶׁהוּא בְּחִינַת פְּרוֹת שֶׁהֵם בְּעֵלֵי חַיִּים בְּחִינַת בֶּן פֶּרֶת יוֹסֵף וְהַשְּׁבָלִים הֵם תְּבוּאָה בְּחִינַת פְּרִנְסָה שֶׁמִּקְבָּלִים עַל יְדֵי הַתְּפִלָּה. וְרָאָה פְּרָעָה שְׁבַע פְּרוֹת טוֹבוֹת מְאֹד שֶׁנִּמְשָׁכוּ מִהַתְּפִלָּה הָרְאוּיָה שֶׁהִיא בְּחִינַת שְׁבַע בְּיּוֹם הַלְּלִיתִיךָ. אֲבָל רָאָה לְעֵמֶת זֶה שְׁבַע פְּרוֹת עוֹלוֹת אַחֲרֵיהֶן דְּלוֹת וְרְעוֹת תֹּאֵר מְאֹד לֹא רָאִיתִי כִּהְנֵה וְכוּי וְתִבְלַעְנָה הַפְּרוֹת הָרְעוֹת וְכוּי וְלֹא נוֹדַע כִּי בָּאוּ אֶל קַרְבְּנָה. כִּי הַשְּׁקָר מִתְגַּבֵּר וּמִחֲשִׁיד כָּל כֶּף עַד שֶׁאֵין רוֹאִין הָאֵמֶת כְּלָל כְּאִלוֹ לֹא הָיָה בְּעוֹלָם כִּי פָּגַם הַזּוּגִין חֶסֶד וְשָׁלוֹם, מִתְגַּבֵּר כָּל כֶּף כְּאִלוֹ אֵין שׁוּם קִדְשָׁה אֲמִתִּית חֶסֶד וְשָׁלוֹם, בְּעֶסֶק הַזּוּגִים אֲשֶׁר בְּאֵמֶת כָּל הַקִּדְשׁוֹת וְכָל הַיְחוּדִים תְּלוּיִים בְּזֶה כִּיזוּעַ, בְּפֶרֶט בְּזֵהר הַקִּדּוֹשׁ וּבִכְתָּבֵי הָאֲרִי"י ז"ל. וְכֵן רָאָה שְׁבַע שְׁבָלִים מְלֵאוֹת וְטוֹבוֹת בְּחִינַת פְּרִנְסָה וּשְׁבִיעָה שֵׁישׁ שְׁמֵרוּיָחִין עֲשִׂירוֹת וּמְמוֹן הַרְבֵּה וּבִתּוֹךְ כֶּף וְהֵנָּה שְׁבַע שְׁבָלִים אַחֲרוֹת צוּמְחוֹת אַחֲרֵיהֶם צְנוּמוֹת דְּקוֹת וְכוּי וְתִבְלַעְנָה וְכוּי, דְּהֵינּוּ שֶׁכָּל מָה שְׁמֵרוּיָחִין וּמִתְעַשֵּׂר נִבְלַע בְּקֶרֶב הָרַע עַד אֲשֶׁר לֹא נוֹדַע כִּי בָּאוּ אֶל קַרְבְּנָה כְּאִלוֹ לֹא הָרְוִיחַ מְעוֹלָם וְזֶה בְּכַמָּה בְּחִינּוֹת אוֹ שֶׁבִתּוֹךְ כֶּף בָּא לוֹ הַפֶּסֶד וְגַם מוֹצִיא הַרְבֵּה עַד שֶׁלֹּא נוֹדַע הָרוּחַ כְּלָל אוֹ שֶׁאִפְלוֹ עֲדִין מִתְעַשֵּׂר אֲבָל תְּאֵוֹתוֹ לְמְמוֹן כָּל כֶּף עַד שֶׁעֲתָה גְרוּעַ לוֹ מִבִּתְחִלָּה וְכוּי וְגַם כִּי הוּא עֲשֶׂר שְׁמוֹר לְבַעֲלָיו לְרַעְתּוֹ שֶׁאֵין זֶה עֲשִׂירוֹת כְּלָל, אֲדַרְבָּא, מְרַבָּה נְכֹסִים מְרַבָּה דְּאֶגְהָ וְכָל יָמָיו כְּעַס וּמְכַאוּבוֹת וְאוּבַד עוֹלָמוֹ עַל יְדֵי זֶה וְכוּי. וְהַתְּקוּן עַל יְדֵי יוֹסֵף שֶׁהוּא הַצְּדִיק הָאֲמִתִּי שֶׁמֵאִיר הָאֵמֶת בְּכָל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל בְּכָל עֵת וְשָׁעָה, כִּי יַעֲקֹב עֲצָם הָאֵמֶת כְּנִי"ל וְהוּא מֵאִיר הָאֵמֶת בְּכָל שְׁתֵּים עֲשָׂרָה נִסְחָאוֹת הַתְּפִלָּה שֶׁהֵם בְּחִינַת שְׁנַיִם עֲשָׂר שְׁבָטִי יָה שֶׁהֵם בְּנָיו שֶׁעַל יְדֵי זֶה זוֹכִים לְזוּגִין בְּקִדְשָׁה וּלְפְרִנְסָתָם בְּקִדְשָׁה. אֲבָל עַקָר הַמְּשַׁכֵּת נְקִדַּת הָאֵמֶת שֶׁמִּמְשִׁיד בְּחִינַת יַעֲקֹב לְשְׁנַיִם עֲשָׂר הַשְּׁבָטִים וְכוּי הוּא עַל יְדֵי יוֹסֵף הַצְּדִיק כִּי בֶן זְקֵנִים הוּא לוֹ, זְקוֹן דְּקִדְשָׁה זֶה בְּחִינַת

אָמַת שֶׁהוּא אֹר הַפְּנִים, שֶׁהוּא בְּחִינַת זָקוֹן, בְּחִינַת וְהַדְרֹת פְּנֵי זָקוֹן כִּי אָמַת
בְּעֵתִיקָא תִּלְיָא. וְעַל כֵּן מָסַר לוֹ בְּיֹתֵר כָּל הַבְּרָכוֹת, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב, בְּדָ יִבְרָךְ
יִשְׂרָאֵל וְכוּ'. וְכְמוֹ שֶׁכָּתוּב, מִיַּדֵּי אֲבִיר יַעֲקֹב וְכוּ' עַד בְּרַכַּת אָבִיךָ גָּבְרוּ עַל
בְּרַכַּת הוֹרֵי תְּהֵינְהָ לְרֹאשׁ יוֹסֵף וְכוּ' וְכָל הַבְּרָכוֹת הֵם בְּחִינַת אָמַת, כְּמוֹ
שֶׁמְבֹאֵר בְּמָקוֹם אַחֵר עַל פְּסוּק, אֲשֶׁר הִמְתַּבְּרָךְ בְּאַרְצָךְ וְכוּ'. וְעַל כֵּן הִתְקוּן
שֶׁל חֲלוּם פְּרַעָה הוּא עַל יַדֵּי יוֹסֵף הַצַּדִּיק שֶׁמְאִיר הָאָמַת בְּכָל אֶחָד
שֶׁיִּתְגַּבְּרוּ שְׁבַע שְׁנֵי הַשְּׁבַע עַל שְׁבַע שָׁנוֹת הָרָעָב שֶׁיִּתְגַּבֵּר הַטּוֹב עַל הָרַע עַל
יַדֵּי הָאָמַת. וְזֶהוּ, וְחָמַשׁ אֶת אֶרֶץ מִצְרַיִם, בְּחִינַת כְּלֵי זֵין, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב,
וְחָמַשִּׁים עָלוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. כִּי עֵקֶר הַכְּלֵי זֵין הוּא הַתְּפִלָּה, וְכוּ'. וְזֶהוּ בְּחִינַת
שְׁלֵקַח מֵעֵפֶר הָאֶרֶץ וְנָתַן בְּתוֹכָהּ. עֵפֶר זֶה בְּחִינַת תְּפִלָּה כְּמוֹ שֶׁמְבֹאֵר שָׁם
בְּהַתּוֹרָה הַנִּי"ל. וְזֶה: וְהִנֵּה מִן הַיָּאֵר עֲלוֹת, דְּהִינּוּ מִן הַמַּיִם שֶׁהוּא בְּחִינַת
תְּפִלָּה, בְּחִינַת שִׁפְכֵי כַּמַּיִם לִבְדָּ לְכוּ':

אות כו

וְעַל כֵּן כְּשֶׁנּוֹלַד יוֹסֵף אָמְרָה רַחֵל, אֶסֶף אֱלֻקִּים אֶת חֲרַפְתִּי, בְּחִינַת בְּטוֹל
כָּל הַחֲרַפּוֹת שֶׁהֵם בְּחִינַת כָּל מֵינֵי חֲשָׁד עַל יַדֵּי יוֹסֵף שֶׁהוּא בְּחִינַת כְּלוֹ זָרַע
אָמַת וְלֹא דֵי בְּזָה כִּי אִם יוֹסֵף ה' לִי בֶן אַחֵר, זֶה בְּחִינַת וּפְתַח הַתְּבָה בְּצִדָּהּ
תְּשִׁים שִׁיזָּכָה לַעֲשׂוֹת פְּתַח גַּם לְאַחֵרִים לְהוֹצִיאֵם מֵהַחֲשָׁד שֶׁנַּחֲשָׁב כְּאֵלוֹ
יִלְדוּ וְכוּ':

וְזֶה בְּחִינַת גֵּר חֲנֻכָּה מוֹסִיף וְהוֹלֵךְ. בְּחִינַת יוֹסֵף שֶׁצָּרִיךְ לְהוֹסִיף הָאוֹר בְּכָל
יוֹם וְיוֹם עַל יַדֵּי גְדוּלֵי צַדִּיקֵי הָאָמַת בְּבְחִינַת וְאַרְח צַדִּיקִים כְּאוֹר נִגְהָ הוֹלֵךְ
וְאוֹר עַד נִכוּן הַיּוֹם, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת אוֹרוֹ שֶׁל מְשִׁיחַ, בְּחִינַת עֲרַכְתִּי גֵר
לְמְשִׁיחִי, אֲשֶׁר בְּשֵׁם קֹדֶשׁךָ נִשְׁבַּעְתָּ לוֹ שֶׁלֹּא יִכָּבֵה נֵרוֹ לְעוֹלָם וְעַד כִּי קוֹשְׁטָא
קָאִי וּשְׁפַת אָמַת תִּכּוֹן לְעַד. וְזֶה בְּחִינַת מַה שֶׁבְּרָךְ יַעֲקֹב אֶת יוֹסֵף, בְּרַכַּת
אָבִיךָ גָּבְרוּ עַל בְּרַכַּת הוֹרֵי עַד תְּאֵנוֹת גְּבַעוֹת עוֹלָם. וּפְרַשׁ רַש"י שֶׁבְּרַכּוֹתָיו
הָיוּ בְּלֵי מִצְרַיִם וּגְבוּל, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב, וּפְרַצְתָּ יָמָה וְקִדְמָה וְכוּ'. הִינּוּ שֶׁגִּדְּל
הָאָמַת שֶׁל יַעֲקֹב מְאִיר מְקַצֶּה וְעַד קִצֵּה בְּלֵי מִצְרַיִם כָּלֵל, כִּי בְּכָל מָקוֹם
אֶפְלוּ בַּחֵל אֶפְלוּ בְּאוֹר הַטְּמֵא מְאֹד מְאִיר הָאָמַת שֶׁלוֹ לְצֵאת מִשָּׁם וְכַנ"ל
וּבְרַכָּה זֹאת מָסַר לְיוֹסֵף, כִּי עֵקֶר הַמְּשַׁכֵּת הָאָמַת לְכָל יִשְׂרָאֵל הוּא עַל יָדוֹ
וְכַנ"ל:

אות כז

וְזֶה שְׁקוּרֵינוּ בְּקִרְבָּנוֹת הַשָּׁנִים עֲשֵׂר נְשִׂאִים בְּחִנּוּךְ, כִּי הֵם כְּלִיֹּת הַשָּׁנִים
עֲשֵׂר שְׁבָטִים בְּחִינַת שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה נְסֻחָאוֹת הַתְּפִלָּה שֶׁתְּקוּנָם עַל יְדֵי הָאֵמֶת
שֶׁהוּא בְּחִינַת נֵר חֲנֻכָּה, כִּי הַקְּרִבָּנוֹת הֵם בְּחִינַת תְּפִלָּה כְּמוֹ שֶׁמְבַאֵר בְּמָקוֹם
אַחֵר:

אות כח

וְזֶה, וּגְמִלְיָהֶם נְשִׂאִים נְכֹאֵת וְצָרִי וְלֵט וְכוּ'. וּפְרָשׁ רַש"י:

לְהוֹדִיעַ מִתֵּן שְׁכָרְךָ שֶׁל צְדִיקִים כִּי נִשְׂאוּ רֵיחוֹת טוֹבוֹת. כִּי יוֹסֵף בְּחִינַת
מְשִׁיחַ שֶׁכְּלוּל מִכָּל הַתְּפִלוֹת שֶׁהֵם בְּחִינַת רֵיחַ טוֹב בְּחִינַת מוֹרַח וְדָאִין וְכוּ':

אות כט

וְעַל כֵּן יֵצֵא יַעֲקֹב לְחוּץ לְאֶרֶץ וּמִצְרָא שֶׁם דִּיקָא זְוִיגוּ בְּקִדְשָׁה גְדוּלָּה, כִּי
יַעֲקֹב הָיָה חֲזָק בְּהָאֵמֶת כָּל כֶּדֶד עַד שֶׁאַפְלוּ בְּחוּץ לְאֶרֶץ בְּבְחִינַת תְּקוּף הַחֲשָׁד
הָיָה מְאִיר לוֹ הָאֵמֶת בְּבְחִינַת וַיִּזְרַח לוֹ הַשֶּׁמֶשׁ, שֶׁהוּא בְּחִינַת אֵמֶת, 'לוֹ'
דִּיקָא, שֶׁעַל יְדֵי זֶה מִצְרָא זְוִיגוּ בְּחוּץ לְאֶרֶץ וְעֲשִׂירוֹת וּפְרֻנְסָה גְדוּלָּה עַד
שֶׁהַעֲמִיד שָׁנִים עֲשֵׂר שְׁבָטִי יָהּ שֶׁהֵם בְּחִינַת נְסֻחָאוֹת הַתְּפִלָּה, כִּי כָּל זֶה
זוֹכִין עַל יְדֵי עֲצָם הָאֵמֶת שֶׁמְאִיר בְּתִקְוֵי הַחֲשָׁד וְכוּ'. וְזֶה, וְעֲשֵׂה לוֹ כְּתַנְתָּ
פְּסִים. וְדַרְשׁוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֹנָם לְבִרְכָּה, פֶּסֶס יֵם, כִּי יַעֲקֹב הָאִיר עַל יְדֵי יוֹסֵף
הָאֵמֶת לְכָל הַשָּׁנִים עֲשֵׂר שְׁבָטִים שֶׁהֵם בְּחִינַת שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה נְסֻחָאוֹת
הַתְּפִלָּה שֶׁהוּא בְּחִינַת קְרִיעַת יֵם סוּף לְשָׁנִים עֲשֵׂר גְזָרִים, כְּמוֹ שֶׁמְבַאֵר שָׁם:

אות ל

וְזֶה שֶׁפָּרַשׁ רַשׁ"י, וַיְהִי כַּאֲשֶׁר יִלְדָה רַחֵל אֶת יוֹסֵף וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב שֶׁלַּחֲנִי וְכוּי כִּי נוֹלַד שְׁטֵנוֹ שֶׁל עֵשָׂו, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב: וְהָיָה בֵּית יַעֲקֹב אֵשׁ וְכוּי. אֵשׁ בְּלֹא לְהִבָּה אֵינוֹ שׁוֹלֵט וְכוּי. וְזֶה בְּחִינַת אֹר וְלִהְבָּה שֶׁל נֵר דִּקְדוּשָׁה בְּחִינַת נֵרוֹת הַמְּנוֹרָה וְנֵר חֲנֻכָּה שֶׁהֵם בְּחִינַת אֹר הָאֱמֶת שֶׁעָקַר הַתְּלַהּבוֹת הָאֱמֶת לְהֹאִיר בְּעוֹלָם הוּא עַל יְדֵי בְּחִינַת יוֹסֵף, כִּי יַעֲקֹב עֶצֶם שֶׁרֶשׁ הָאֵשׁ שֶׁל הַדְּבוּר הָאֱמֶת, שֶׁהוּא בְּחִינַת דְּבָרֵי ה', שֶׁהֵם בְּחִינַת הַלּוֹא כֹה דְּבָרֵי כָּאֵשׁ. וַיּוֹסֵף בְּחִינַת לְהִבָּה לְהֹאִיר הָאֱמֶת בְּעוֹלָם וְכוּי בְּחִינַת בְּהַעֲלֵתָּ אֶת הַנֵּרוֹת שֶׁתְּהֵא שֶׁלְּהִבַּת עוֹלָה מֵאֲלֵיָהּ. וְזֶה עַל יְדֵי 'מוֹל פְּנֵי הַמְּנוֹרָה' בְּחִינַת עֶצֶם הָאֱמֶת שֶׁהוּא בְּחִינַת אֹר הַפְּנִים 'יֹאִירוּ שְׁבַעַת הַנֵּרוֹת' שֶׁהֵם בְּחִינַת כָּל הַכְּתוּבוֹת שֶׁבִּישְׂרָאֵל שֵׁשׁ בָּהֶם כְּמָה שְׁנוּיִים שֶׁכֻּלָּם צָרִיכִין לְכוּן דְּעֵתָם לִפְנֵי הַמְּנוֹרָה וְכוּי, שֶׁהוּא בְּחִינַת יַעֲקֹב עֶצֶם הָאֱמֶת וְכוּי:

אות לא

וְזֶה שֶׁלַּחֲנוּ מִכֶּם אֶחָד וַיִּקַּח אֶת אַחֵיכֶם וְכוּי וַיִּבְחַנוּ דְּבָרֵיכֶם הָאֱמֶת אֶתְכֶם, כִּי כָּל זְמַן שֶׁאֵין מִתְקַבְּצִים שְׁנַיִם עֵשָׂר הַשְּׁבֻטִים יַחַד אֵין מְבָרַר הָאֱמֶת וְכוּי. (וְכֵן מִרְמָז עֲנִין זֶה בַּפְּלִיאָה מוּבָא בִּילְקוּט הָרַאוּבֵנִי עַל פְּסוּק זֶה, עֵין שָׁם) וְעַל כֵּן עֵתָה כָּל אֲרִיכַת הַגְּלוּת בְּעוֹנוֹתֵינוּ הָרַבִּים הוּא עַל יְדֵי הַסְּתֵרַת עֶצֶם הָאֱמֶת, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב, וַתִּשְׁלַךְ אֱמֶת אֶרְצָה. וְהָאֱמֶת נַעֲשֶׂה עֲדָרִים עֲדָרִים, וְכָל אֶחָד אוֹמֵר שֶׁאֲצִלוּ הָאֱמֶת, וּבְאֱמֶת יֵשׁ אֲצִל כָּל אֶחָד מִישְׂרָאֵל אֵיזָה נִקְדָּה שֶׁל אֱמֶת, כִּי כָּלֵם מְזַרַע יַעֲקֹב שֶׁהוּא עֶצֶם הָאֱמֶת וְכָל יִשְׂרָאֵל נִקְרָאִים כֻּלּוֹ זֶרַע אֱמֶת, אֲבָל אֵף עַל פִּי כֵן מַחֲמַת תַּאֲוֹת עוֹלָם הַזֶּה וְטִרְדוּתָיו, בַּפְּרָט תַּאֲוֹת הַמִּשְׁגָּל שֶׁהוּא פָּגַם הַזְּיוּגִין וְתַאֲוֹת מְמוֹן שֶׁהוּא פָּגַם הַפְּרִנְסָה עַל יְדֵי זֶה הַשִּׁקָּר, שֶׁהוּא הַחֲשָׁד מְסַבֵּב מְאֹד מְאֹד אֶת הָאֱמֶת. וְעַל יְדֵי זֶה אֲרִיכַת הַגְּלוּת בְּעוֹנוֹתֵינוּ הָרַבִּים, כִּי אֵי אֶפְשָׁר שִׁיְהִיָּה הָאֱמֶת בְּשִׁלְמוֹת כִּי אִם כְּשִׁיתְקַבְּצוּ כָּל יִשְׂרָאֵל יַחַד לְבְּחִינַת יוֹסֵף שֶׁהוּא בְּחִינַת הַצַּדִּיק הָאֱמֶת וְכַנְי"ל, וְעַל כֵּן עֵתָה עָקַר הַתְּקוּן וְהַתְּקוּהָ הוּא עַל יְדֵי הַמִּתְקַרְבִּים לְנִקְדָּת הָאֱמֶת וְכוּי:

אות לב

וְזֶה שֶׁפָּרַשׁ רַשׁ"י עַל פְּסוּק, וַיָּשָׁב יַעֲקֹב. וְהוּא מֵהַמְדַּרְשׁ: הַפְּחָמִי תַמָּה אָנָּה
יִכְנַס כָּל הַפְּשִׁתָּן הַזֶּה, הִיָּה פִקַּח אֶחָד הַשֵּׁיב לוֹ, נִיצוֹץ אֶחָד יוֹצֵא מִמְּפוּח
שֶׁלְדָּ שְׁשׁוּרְף אֶת כָּלֹ. כִּד יַעֲקֹב רָאָה כָּל הָאֱלוֹפִים הַפְּתוּבִים לְמַעַלָּה תַמָּה
וְאָמַר, מִי יוּכַל לְכַבֵּשׁ אֶת כָּלֹ? מֵה פְתִיב לְמִטָּה, אֵלֶּה תוֹלְדוֹת יַעֲקֹב יוֹסֵף,
דְּכַתִּיב, וְהָיָה בֵּית יַעֲקֹב אִשׁ וּבֵית יוֹסֵף לְהִבָּה וּבֵית עֲשׂו לְקֵשׁ, נִיצוֹץ יוֹצֵא
מִיוֹסֵף שֶׁמְכַלָּה וְשׁוּרְף אֶת כָּלֹ. הֵינּוּ כִי אֱלוֹפִי עֲשׂו הֵם כָּלֹם בְּחִינַת שְׁקֵר
שֶׁמֶשֶׁם כָּל מַלְכוּתָם וְהַתְנַשְּׂאוֹתָם כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב, פְּדַנִּי וְהַצִּילֵנִי כּוֹי מִיַּד בְּנֵי
נָכָר אֲשֶׁר פִּיהֶם דְּבַר שׁוֹא וַיִּמְיָנִם יָמִין שְׁקֵר. וּבְעֻנּוֹתֵינוּ הַרְבִּים מַחְמַת
הַמַּחְלֶקֶת וְשִׁנְאָת חֲנִם שֶׁבָּא עַל יַדֵּי הַתְּגַבְּרוֹת הַשְּׁקֵר שֶׁל הַעֲפוּ"ם וְהַסְטֵרָא
אֲחָרָא שְׁנִתְעַרְב בְּיִשְׂרָאֵל עַל יַדֵּי זֶה אֲרִיכַת הַגְּלוּת כַּנִּי"ל שֶׁהַשְּׁקֵר בְּחִינַת
מַלְכוּת עֲשׂו שׁוֹלֵט עַל יִשְׂרָאֵל בְּחִינַת אֲמַת וְזֶה עַל יַדֵּי בְּחִינַת אֱלוֹפִי עֲשׂו
רְבַרְבִּי עֲשׂו, בְּחִינַת יֵשׁ לִי רַב, בְּחִינַת הַרְבֵּ דְקַלְפָּה שֶׁהַתְּגַבְּר וְנִתְרַבָּה מְאֹד
בְּעֻנּוֹתֵינוּ הַרְבִּים. וַכְּמוֹ שֶׁמְבַאֵר בְּהַתּוֹרָה "רְאִיתִי מְנוּרֵת זָהָב" בְּסִימָן ח.
וְעַל כֵּן בְּאֲמַת כְּתִיב, הִי בְּמִשְׁפַּט יְבוּא עִם זִקְנֵי עַמּוֹ וְשָׂרֵיו וְכוּי. מֵה לְכֶם
תִּדְכָּאוּ עַמִּי וּפְנֵי עֲנִיִּים תִּטְחֲנוּ. וְכֵן בִּיחֻזְקָאֵל וּזְכַרְיָה, הוּי רוּעֵי אֱלִיל וְכוּי,
וְעַל כֵּן יַעֲקֹב בְּחִינַת עֶצֶם הָאֲמַת תַּמָּה אֵיךְ אֲפֹשֶׁר לְהֵאִיר הָאֲמַת בְּעוֹלָם,
כִּי אֱלוֹפִי עֲשׂו רְבַרְבִּי עֲשׂו הַנִּי"ל הֵם רַבִּים מְאֹד מְאֹד וְנוֹטְלִין לְעַצְמָן כָּל
הַמְּשַׁלָּה בְּשִׁקְרֵיהֶם הַרְבִּים וְהַעֲצוּמִים מְאֹד עַד אֲשֶׁר קָשָׁה מְאֹד לְעַמֵּד עַל
הָאֲמַת. הַשֵּׁיב הַפְּקַח, נִיצוֹץ אֶחָד יוֹצֵא מִמְּפוּח שֶׁלְדָּ וְכוּי, כִּי יֵשׁ בְּחִינַת יוֹסֵף
שֶׁיְכוּל לְהִלְהִיב אֹר הָאֲמַת בְּעוֹלָם שֶׁיִּשְׁרָף לְכָל הַשְּׁקָרִים שֶׁלָּהֶם, כִּי
קוֹשֶׁטָא קָאִי, כִּי עַל יַדֵּי נִיצוֹץ אֶחָד שֶׁל אֹר תוֹרְתוֹ הָאֲמַתִּית שֶׁל הַצַּדִּיק
הָאֲמַת שֶׁמִּתְנוּצֵץ וּמֵאִיר בְּלֵב אִישׁ הַיִּשְׂרָאֵלִי הַמְּטָה דְעֵתוֹ וּלְבָבוֹ אֵל הָאֲמַת
לְאֲמַתוֹ הוּא שׁוּרְף וּמְכַלָּה כָּל הַשְּׁקָרִים וְהַהֲטָעוּת וְכוּי שֶׁל בְּחִינַת אֱלוֹפִי
עֲשׂו רְבַרְבִּי עֲשׂו, כִּי שִׁפְתֵי אֲמַת תִּכּוֹן לְעַד וְכוּי. וְעַל כֵּן הֵבִיא הַמְּשַׁל הַפְּשִׁתָּנִי
שֶׁנִּכְנַס עִם הַרְבֵּה פְשִׁתָּן רְמֵז עַל בְּחִינַת קִין שֶׁהֵבִיא מִפְּסֻלָּת שֶׁהוּא פְשִׁתָּן,
כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבָרְכָה, שֶׁהוּא בְּחִינַת הַקָּץ כָּל בְּשָׂר וְכוּי
שֶׁמֶשֶׁם אַחִיזַת הַמְּנַהֲיָגִים שֶׁל שְׁקֵר הַחוֹלְקִים עַל הַצַּדִּיק שֶׁהוּא נִקְדַּת
הָאֲמַת, שֶׁהוּא בְּחִינַת מַחְלֶקֶת קָרַח וְדָתָן וְאַבְיָרָם עַל מִשְׁה רַבֵּנוּ שֶׁמֶשֶׁם כָּל
הַמַּחְלֶקֶת שֶׁבְּעוֹלָם, כְּמוֹבָא שֶׁנִּמְשָׁד הַכָּל מִמַּחְלֶקֶת הַרְאִשׁוֹן שֶׁבְּעוֹלָם
שֶׁהוּא מַחְלֶקֶת קִין עַל הֶבֶל וְכוּי. וְכְמוֹבָא מְזָה הַרְבֵּה מְאֹד בְּכַתְּבֵי הָאֲר"י
ז"ל בְּסִפְר הַגְּלִגּוּלִים, עֵינִ שֶׁם. עַל כֵּן הֵבִיא הַמְּשַׁל מִפְּשִׁתָּנִי בְּחִינַת מַחְלֶקֶת
קִין וְכוּי כַּנִּי"ל שֶׁמֶשֶׁם כָּל הַמַּחְלֶקֶת שֶׁמִּתְגַּבֵּר עַל יַדֵּי בְּחִינַת אֱלוֹפִי עֲשׂו וְכוּי
כַּנִּי"ל עַד שֶׁיַּעֲקֹב תַּמָּה אֵיךְ אֲפֹשֶׁר וְכוּי. אֲבָל הַפְּקַח הַשֵּׁיב לוֹ שֶׁעַל יַדֵּי נִיצוֹץ
אֶחָד

וְכַנִּי"ל:

וְכוּי

אֶחָד

וְכָל זֶה הוּא בְּחִינַת חַלּוּם פְּרַעַה הַנִּי"ל שֶׁכָּלֵל הַחַלּוּם הוּא שֶׁהָרַע שֶׁהוּא הַשָּׂקָר בְּחִינַת חֲשָׁד בְּחִינַת שֶׁבַע פְּרוֹת הָרַעוֹת וְשֶׁבַע שְׂפִילִים הָרַעוֹת הַתְּגַבְּרוּ כָּל כָּךְ עַל הַטּוֹב עַד אֲשֶׁר וַתְּבַלְעֶנָה וְכוּ' וַתְּבִאֶנָּה אֶל קַרְבָּנָה וְלֹא נֹדַע כִּי בָּאוּ אֶל קַרְבָּנָה וְכוּ'. וְכָל זֶה מְרַמֵּז עַל אַרְיֶכֶת הַגְּלוּת שְׂאֵלוֹפִי עֲשׂוּ מִמֶּשׁ שֶׁהֵם הָעֲכוּוֹ"ס וְכֵן הַמְּנַהֲיָגִים שֶׁל שָׂקָר מִתְּגַבְּרִים כָּל כָּךְ עַד שֶׁכִּמְעַט נִבְלַע הַטּוֹב וְהֶאֱמַת וְלֹא נֹדַע כִּי בָּאוּ אֶל קַרְבָּנָה וְכִמוֹ שֶׁאֵיִתָּא בְּתַקּוּנִים תִּקּוּן כ' עַל פְּסוּק זֶה וְזֶה לְשׁוֹנוֹ, וַיִּלְיִשְׂרָאֵל כִּד אֶתְּבַלַּע בְּעֶרְב רַב דְּעֲלִיָּהּ אֶתְמַר וְלֹא נֹדַע כִּי בָּאוּ אֶל קַרְבָּנָה וַיִּמְרָאִיָּהּ רַע כְּאֲשֶׁר וְכוּ' עַד הִיוּ שָׂרִיָּה לְרֹאשׁ אֲנוּן עֶרְב רַב עָלֶיהָ אֶתְמַר, שְׂרִיָּד סוֹרְרִים וְחִבְרֵי גִנְבִים כְּלוֹ אוֹהֵב שְׂחָד וְכוּ'. נִמְצָא שְׂקוּרָא הַשָּׂרִים וְהַמְּנַהֲיָגִים שֶׁל שָׂקָר בְּשֵׁם גִּנְבִים, כִּי הֵם עֲקָר הַגִּנְבִים הַגּוֹנְבִים דְּעַת הַהֲמוֹן עִם עַד שְׂאֵי אֶפְשָׁר לְעַמֵּד עֲלֵיהֶן בְּבְחִינַת וְלֹא נֹדַע כִּי בָּאוּ אֶל קַרְבָּנָה. וַיַּעֲקֹב אֲבִינוֹ כְּשֶׂרָאָה זֹאת בְּרוּחַ קִדְשׁוֹ מֵהַ שְׂיָהִיָּה בְּאַחֲרִית הַיָּמִים הָאֵלֶּה תִּמָּה כְּנִי"ל. אֲבָל הַפְּקֻחַ הַשֵּׁיב לוֹ כִּי אֵף עַל פִּי כֵן נִיצוֹץ אֶחָד וְכוּ', דְּהִינּוּ עַל יְדֵי יוֹסֵף הַצַּדִּיק שֶׁהוּא יוֹדֵעַ לְפָתוֹר וּלְתַקֵּן בְּחִינַת חַלּוּם פְּרַעַה עַל יְדוֹ יִתְתַּקֵּן הַכֹּל וְסוֹף כָּל סוֹף יִתְגַּלֶּה הָאֱמֶת וְכְנִי"ל:

אות לד

וְזֶה, וַיִּגַּשׁ אֵלָיו יְהוָה וַיֹּאמֶר וְכוּ'. נְגִישַׁת וְהַתְּקַרְבוֹת יְהוָה אֶל יוֹסֵף הַצַּדִּיק זֶה בְּחִינַת מַה שֶׁמְּגִישִׁין וּמְקַרְבִּין יִשְׂרָאֵל אֶת עֲצָמוֹן כָּל אֶחָד וְאֶחָד עִם תְּפִלָּתוֹ לְצַדִּיק הַדּוֹר שֶׁהוּא בְּחִינַת יוֹסֵף. כִּי יְהוָה הוּא בְּחִינַת כָּלֵל יִשְׂרָאֵל שֶׁנִּקְרְאוּ יְהוּדִים עַל שֵׁם יְהוָה וְכָל חַיּוֹתָם הוּא הַתְּפִלָּה כְּנִי"ל. וְכָל אֶחָד צָרִיךְ לְהַגִּישׁ עֲצָמוֹ עִם תְּפִלָּתוֹ שֶׁהִיא חַיּוֹתוֹ לְהַצַּדִּיק. וְהַתְּפִלָּה הִיא גַם כֵּן בְּחִינַת יְהוָה בְּחִינַת הַפְּעַם אוֹדָה אֶת ה', הִינּוּ שְׂיָהוּדָה, שֶׁהוּא בְּחִינַת קִדְשַׁת וְחַיּוֹת אִישׁ הַיִּשְׂרָאֵלִי, שֶׁהִיא הַתְּפִלָּה נְגִישַׁת וּמִתְקַרְבַּת לְהַצַּדִּיק בְּחִינַת יוֹסֵף בְּבְחִינַת וַיִּגַּשׁ אֵלָיו יְהוָה, כִּי צָרִיכִין לְהִבְיֵא כָּל הַתְּפִלוֹת לְהַצַּדִּיק, כְּמוֹ שֶׁמְבַאֵר שֵׁם בְּתוֹרַת הַנִּי"ל. וְהַצַּדִּיק מִתְקַן וּמַעֲלֶה כָּל הַתְּפִלוֹת כָּל אֶחָת לְמְקוֹמָהּ וְלִשְׂבֻטָּהּ וְלִשְׁעַר שְׁלָהּ וְכוּ'. וְעַקֵּר הַתְּקוּן עַל יְדֵי הָאֱמֶת שֶׁהוּא אוֹר ה' יִתְבַּרֵּךְ שֶׁעַל יְדֵי זֶה רוֹאִין הַפְּתָחִים שֶׁבְּתוֹךְ הַטְּמֵאָה לְצֵאת מִשָּׁם וְכוּ'. וְכָל זֶה הַכֹּחַ מְקַבְּלִין מִהַצַּדִּיק שֶׁהוּא בְּחִינַת אָבוֹן טוֹב עֲצָם הָאֱמֶת שֶׁמְאִיר הָאֱמֶת בְּכָל יִשְׂרָאֵל שֶׁהָאֱמֶת שֶׁלָּהֶם בְּבְחִינַת חַלּוּן נִגְדוֹ (וְכִמְבַאֵר מִזֶּה בְּמְקוֹם אַחֵר):

וְזֶה, וַיִּגַּשׁ אֵלָיו יְהוָה בְּחִינַת הַתְּקַרְבוֹת וְהַתְּקַשְׁרוֹת הַתְּפִלָּה לְהַצַּדִּיק הָאֱמֶת הַנִּי"ל. וַיֹּאמֶר אֵלָיו בִּי אֲדֹנָי יְדַבֵּר נָא עִבְדְּךָ דָּבָר בְּאָזְנֵי אֲדֹנָי. וַיִּפְרֹשׁ רִשְׁ"י, יִכְנָסוּ דְבָרֵי בְּאָזְנֵיךָ, הִינּוּ שֶׁתְּקַבֵּל דְּבָרֵי תְּפִלָּתִי וְתִתְקַן וְתַעֲלֶה אוֹתָהּ כְּרָאוּי וְאֵל יַחַר אֶפְסָד בְּעִבְדְּךָ אִם תְּפִלָּתִי אֵינָה כְּרָאוּי אֵף עַל פִּי כֵן אֵל יַחַר אֶפְסָד עַל זֶה רַק תִּאִיר בִּי בְּכַח הָאֱמֶת שֶׁלָּךְ לְלַמְדֵנִי אִיךָ לְתַקֵּן תְּפִלָּתִי

וְלִהְתַּפֵּיל כְּרֹאוֹי. כִּי כַח הָאֱמֶת הָאֱמֶתִי שֶׁלֹּד יֵשׁ לוֹ כַח לְהַאִיר בְּתַקְוָה עֲצָם רַבּוּי הַחֲשָׁד שֶׁלִּי לְהִרְאוֹת לִי כָּל הַפְּתִיחִים שֶׁבְּהַסְטֵרָא אַחֲרָא וּלְצִאת מִשָּׁם. וְזֶה כִּי כְּמוֹד כְּפָרְעָה. פָּרְעָה הוּא בְּחִינַת הַסְטֵרָא אַחֲרָא שֶׁנִּקְרָא פָּרְעָה עַל שֵׁם רַבּוּי הַפְּתִיחִים שֶׁמִּפְרִיעַ וּמַגְלֶה לְכָל הַבָּא לְטָמֵא רַחֲמֵנָא לְצֵלּוֹ, בְּבַחֲיַנַּת הַבָּא לְטָמֵא פּוֹתֵחִין לוֹ, כִּי הַסְטֵרָא אַחֲרָא וְהַקְּלָפוֹת פּוֹתֵחִים וּמַגְלִין לוֹ פְּתִיחִים שֶׁהֵיוּ סְגוּרִים תַּחֲלָה. וְהַעֲקָר הוּא בְּמַחְשָׁבָה שֶׁבְּאֲדָם וְכָל אֲדָם יְכוּל לְהַבִּין זֹאת, כִּי הָאֲדָם נִבְרָא רַק בְּשִׁבִיל נִסְיוֹן וּבְחִירָה וְעַקֵּר הַבְּחִירָה וְהַנִּסְיוֹן הוּא בְּמַחְשָׁבָה שֶׁהָאֲדָם צָרִיד לַחֲשֹׁב רַק בְּתוֹרָה וְעַבּוּדָה וְיִרְאָת שָׁמַיִם. אֲדָּ תַכְף כְּשֶׁרוֹצִין לַחֲשֹׁב בְּזֶה עוֹמְדִים כְּנִגְדוֹ מַחְשְׁבוֹת שֶׁל הַסְטֵרָא אַחֲרָא שְׂרוּצִים לְמַשְׁכוֹ לְשֵׁם חֵס וְשְׁלוֹם, כִּי עַקֵּר הַיִּצָּר הָרַע וְהַיִּצָּר טוֹב הֵם הַמַּחְשְׁבוֹת שֶׁבִּלְבָב, כְּמוֹ שֶׁמִּבְּאֵר בְּהַתּוֹרָה לְשִׁמּוֹשׁ שֵׁם אֱהֵל בְּהֵם (סִימָן מו). וּמִי שֶׁהוּא אִישׁ כְּשֶׁר פּוֹנֶה עָרְף וְאִינוֹ מִסְתַּכֵּל עַל הַמַּחְשְׁבוֹת רְעוֹת שֶׁל הַסְטֵרָא אַחֲרָא כָּלֵל. וְאִזִּי כָּל הַפְּתִיחִים שֵׁישׁ שֵׁם הֵם סְגוּרִים מֵאֲחֵר שֶׁאִינוֹ רוֹצֶה לְכַנֵּס בְּהֵם לְטָמֵא עֲצָמוֹ חֵס וְשְׁלוֹם, אֲבָל תַּכְף כְּשֶׁמִּתְחִיל לְהַמְשִׁיךְ אַחֲרֵיהֶם וּבָא לְטָמֵא חֵס וְשְׁלוֹם, אִזִּי תַכְף פּוֹתֵחִין לוֹ הַפּוֹתֵחִים שֵׁישׁ שֵׁם וּמִי שֶׁאִינוֹ חֵס עַל עֲצָמוֹ לְמַהֵר לְהַמְלִיט מִשָּׁם אִזִּי נוֹפֵל וְנִכְנָס מִפְּתַח לְפְתַח וּמִפְּתַח לְפְתַח עַד שֶׁנִּתְעָה וְנִתְרַחַק מֵהַדָּרֶךְ הַטּוֹב מֵאֲדָּ כָּל אֶחָד כְּפִי רַחוּקוֹ כְּפִי מֵהַ שֶׁנִּמְשָׁךְ אַחֲרֵיהֶם חֵס וְשְׁלוֹם, כִּי גַם אַחֵר כִּדָּ כְּשֶׁמִּתְחִיל לְהַמְשִׁיךְ אַחֲרֵיהֶם חֵס וְשְׁלוֹם עֲדִין יֵשׁ לוֹ בְּחִירָה לְמַהֵר לְהַמְלִיט עַל נַפְשׁוֹ. וְכָל עֵינָן זֶה הַכֹּל הוּא בְּהַמַּחְשְׁבוֹת שֶׁבְּאֲדָם כְּמוֹ שֶׁכָּל אֶחָד יְכוּל לְהַבִּין בְּנַפְשׁוֹ שֶׁכְּשֶׁמִּתְחִיל לְתַעֲוֹת בְּמַחְשְׁבָתוֹ חֵס וְשְׁלוֹם, הוּא הוֹלֵךְ מִמַּחְשְׁבָה לְמַחְשְׁבָה וּמִרְעִיוֹן לְרְעִיוֹן עַד שֶׁבִּשְׁעָה קֵלָה הוּא מִנַּח בְּמִקּוֹם שֶׁמִּנַּח הִרְחִיק מֵאֲדָּ מִהַקְדָּשָׁה רַחֲמֵנָא לְצֵלּוֹ, וְכָל זֶה הוּא בְּחִינַת הַפְּתִיחִים שֶׁבְּהַסְטֵרָא אַחֲרָא שֶׁנִּתְגַּלוּ וְנִפְתְּחוּ לוֹ עַל יְדֵי שֶׁנִּמְשָׁךְ אַחֲרֵיהֶם וְעַקֵּר הַתְּגַבְרוּתָם בְּיֹתֵר הוּא בְּשַׁעַת הַתַּפְּלָה כְּנ"ל. וְכְמוֹ שֶׁרוֹאֶה כָּל אֶחָד בְּעֲצָמוֹ שֶׁכָּל הַבְּלָבוּלִים וְהַמַּחְשְׁבוֹת רְעוֹת בָּאִין בְּיֹתֵר בְּשַׁעַת הַתַּפְּלָה (וְכְמוֹ שֶׁמִּבְּאֵר בְּהַתּוֹרָה 'מִיִּשְׂרָא' בְּסִימָן ל). וְעַקֵּר הַעֲצָה לְצִאת מֵהֵם הוּא עַל יְדֵי דְבוּר הָאֱמֶת שֶׁמֵאִיר לוֹ בְּכַח הַצְּדִיק לְרִאוֹת הַפְּתִיחִים שֵׁישׁ שֵׁם שֶׁעַל יָדָם נִתְעָה לְשֵׁם שִׁזְזָה עֲתָה לְרִאוֹתָם עַל יְדֵי אוֹר הָאֱמֶת לְצִאת מִשָּׁם. וְזֶהוּ, כִּי כְּמוֹד כְּפָרְעָה, הֵינּוּ שְׂאִישׁ הַיִּשְׂרָאֵלִי עִם תַּפְּלָתוֹ טוֹעֵן עִם הַצְּדִיק שֶׁיִּקְבֵּל תַּפְּלָתוֹ וְיִשְׁתַּדֵּל בְּתַקּוּנָה וְאֵל יַחַר אַפּוֹ בּוֹ אִם נִתְעָה בְּמַחְשְׁבוֹתָיו הָרְעִים כְּמוֹ שֶׁנִּתְעָה, כִּי יֵשׁ כַּח לְהַצְּדִיק בְּגִדְל הָאֱמֶת שֶׁלוֹ לְהַאִיר בּוֹ לְרִאוֹת כָּל הַפְּתִיחִים שֵׁישׁ שֵׁם וּלְצִאת מֵהֵם. וְזֶהוּ כִּי כְּמוֹד כְּפָרְעָה, הֵינּוּ שֶׁכְּמוֹ הַתְּגַבְרוּת וְרַבּוּי הַפְּתִיחִים שֶׁבְּהַסְטֵרָא אַחֲרָא שֶׁהִיא בְּחִינַת פָּרְעָה לְשׁוֹן הַתְּגַלּוּת בְּחִינַת וְיִרְאָ מוֹשֶׁה אֶת הָעָם כִּי פָרַע הוּא כִּי פָרַע אֶהְרֹן וְכוּ'. כְּמוֹ כֵּן יֵשׁ לָךְ כַּח בְּהָאֱמֶת לְהַאִיר בִּי לְרִאוֹת הַפְּתִיחִים לְצִאת מִשָּׁם, כִּי שְׂגִי הַכִּפִּין שֶׁל כְּמוֹד כְּפָרְעָה מוֹרִין עַל הַדְּמִיוֹן מִמֶּשׁ, (כְּמוֹ שֶׁפָּרַשׁ רַש"י בְּמִקּוֹם אַחֵר בְּפִסּוּק וְהִיא כְּעַם כְּפָהָן וְכוּ') הֵינּוּ שֶׁהֵם שׁוֹיִן מִמֶּשׁ כְּמוֹ הַתְּגַבְרוּת פָּרַעָה שֶׁהוּא הַפְּתִיחִים רְעִים שֶׁנִּתְגַּלוּ וְנִפְתְּחוּ לָזֶה שֶׁנִּמְשָׁךְ אַחֲרֵיהֶם, כְּמוֹ כֵּן מִמֶּשׁ יֵשׁ כַּח לְהָאֱמֶת שֶׁהוּא כַּח הַצְּדִיק לְהַאִיר לְצִאת מִשָּׁם דָּרֶךְ הַפְּתִיחִים אֵלָיו בְּעֲצָמָם כְּמוֹ שֶׁמִּבְּאֵר בְּהַתּוֹרָה הַנִּלְיָ:

גזלה א:

שעור גזלה לענין השבחה הוא שונה פרוטה. וכן שעור ממון לענין צדקה ולכל דבר הוא גם כן פרוטה:

כי הממון הוא שרש הנפש, כמבאר היטב בדברי רבנו גרו יאיר במאמר גזלה (סימן סט) והיא בחינת מלכות, בחינת אמונה שמשם יוצאין כל הנפשות ובשביל זה צריך להמשיך בחינת אמונה אל העשירות, כמו שאמרו (שבת לא), נשאת ונתת באמונה. כי עקר העשירות, שהוא שרש הנפש, הוא בבחינת מלכות אמונה כנ"ל וכשממונו כשר בבחינת אמונה כנ"ל אזי הוא עשירות שבקדשה כנ"ל. ואיתא בדברי רבנו גרו יאיר במאמר אמונה המתחיל ואלה המשפטים (סימן זין) שאמונה שהוא בחינת תפלה ונסים היא נקראת בחינת פרוטה, כמו שמבאר שם, שזה בחינת אין בן דוד בא עד שתכלה פרוטה מן הכיס, עין שם. וזה בחינת מלאך הממנה על הגשמים דדמיה לעגלא ופריטא שפותה בחינת תפלה אמונה בחינת ה' שפתי תפתח, עין שם:

ועל כן הממון שהוא שרש הנפש שהוא בחינת אמונה, והוא בחינת גשמים כי כל העשירות וההשפעות על ידי גשמים, כמובא בדברי רבנו גרו יאיר (סימן ס) והוא בחינת תפלה, כי אי אפשר לקבל שפע ועשירות כי אם על ידי תפלה שעל ידה נמשכין כל ההשפעות כידוע, ועל כן שעור ממון לכל דבר הוא פרוטה שאזי נקרא ממון, כי יש לו שרש בבחינת אמונה שהוא בחינת תפלה תפלה בחינת פרוטה כנ"ל. ועל כן הגזל את חברו שונה פרוטה כאלו נוטל נפשו, כי כשהוא בבחינת פרוטה שהיא אמונה כנ"ל אזי הוא בבחינת שרש הנפש ועל כן אז הוא נחשב כאלו נוטל את נפשו, כי כל הנפשות יוצאין מאמונה שהוא בחינת פרוטה כנ"ל. ועקר שלמות הממון הוא על ידי צדקה כמובא שם בדברי רבנו כמה פעמים, על כן שעור צדקה גם כן בפרוטה, כי אזי נשלם הממון בבחינת אמונה ואזי הוא ממון שבקדשה כנ"ל:

ואפלו מגוי אסור לגזל אבל טעות גוי מתר, כי אין להם אחיזה אלא בבחינת ידים, בבחינת (בראשית כז) והידים ידי עשו הינו מנפילות הידים ששם כל ההשפעות בבחינת (תהלים קמה) פותח את ידיך וכו'. כי הידים הם בחינת אמונה ששם העשירות, כמו שפיתוב ויהי ידיו אמונה. ומנפילת הידים בבחינת (שם פח) והמה מידך נגזרו, משם הם נאחזים. וכמובא שאחיות הסטרא אחרא בסופי האצבעות. וזה בחינת והידים ידי עשו ואין כחו אלא ביד. ועל כן אסור לגזל מידו כי אסור לטל מהם שלא כדון כידוע ושם בידיים הוא אחיזתם כנ"ל. אבל טעות גוי מתר, כי הם רחוקים

מִן הַחֲכָמָה וְאִין לָהֶם שׁוּם אַחִיזָה בְּהַחֲכָמָה וְכָל עֲשִׁירוֹתָם שֶׁהוּא בְּחִינַת מַלְכוּת, הוּא בְּלֹא חֲכָמָה, כְּמוֹכֵן כָּל זֶה מִדְּבָרֵי רַבְּנֵנוּ בַּמֶּאֱמָר קַרְטִילִיתָא (סִימָן יח) וְזֶה בְּחִינַת מַלְכוּתָא בְּלֹא תִגָּא שְׁאִין לָהֶם כְּתֵר הַמַּלְכוּת, כִּי הַכְּתֵר הוּא בְּחִינַת מַחִין, אֲבָל יִשְׂרָאֵל כָּל מְמוֹן שְׁלָהֶם שָׁהִם בְּבְחִינַת מַלְכוּת דְּקִדְשָׁה, בְּחִינַת אֱמוּנָה עֵקֶר אַחִיזָתוֹ בְּבְחִינַת חֲכָמָה כִּידוּעַ שְׁמַלְכוּת דְּקִדְשָׁה מְקַבֵּלַת חִיּוֹת מַחֲכָמָה וְכְמוֹבָא בְּדְבָרֵי רַבְּנֵנוּ נֵרוֹ יֵאִיר בְּכַמָּה מְקוֹמוֹת שֶׁצָּרִיךְ לְהַמְשִׁיךְ חֲכָמָה שֶׁהוּא הַחִיּוֹת אֶל הָעֲשִׁירוֹת וְאִז הוּא עֲשִׁירוֹת שֶׁבְּקִדְשָׁה. אֲבָל עֲשִׁירוֹת שֶׁבְּסִטְרָא אַחְרָא, שֶׁהוּא מְמוֹן שֶׁל הָעֲכוּפִיִּים, הוּא בְּבְחִינַת שְׁחוּק הַכְּסִיל, בְּחִינַת כְּסִילוּת אֶל אַחֵר. וְזֶה בְּחִינַת מַה שֶׁכְּתֵב רַבְּנֵנוּ נֵרוֹ יֵאִיר (סִימָן כה) שֶׁעֵקֶר הַחֵן הוּא רַק בְּמְמוֹן שֶׁל יִשְׂרָאֵל שֶׁשָּׁם מְלַבְּשִׁין הַגְּוִנִין עֲלֵאִין, הֵינּוּ בְּחִינַת חִיּוֹת חֲכָמָה וּמַחִין, אֲבָל מְמוֹנִים הוּא עֲפָרָא בְּעֲלָמָא, בְּחִינַת עֲפָרוֹת זָהָב וְאִין בּוֹ שׁוּם חִיּוֹת וּמַחִין וְעַל כֵּן אִין בּוֹ חֵן. וְעַל כֵּן טְעוֹת גּוֹי מֵתֵר, כִּי תִכְף שְׁיוּצָא הַדְּבָר מִיָּדוֹ בְּהִתֵּר אֶף עַל פִּי שְׁאִינוֹ יוּצָא מִדַּעְתּוֹ כִּי אֵלּוֹ הִיָּה יוּדַע שֶׁטַּעֲהָ לֹא הִיָּה נוֹתֵן לוֹ אֶף עַל פִּי כֵן הוּא מֵתֵר כִּי אִין לְמְמוֹנֵן שׁוּם אַחִיזָה בְּהַדְּעַת כְּנִ"ל, כִּי אִין לָהֶם דַּעַת כְּנִ"ל וְאִין אֲסוּר רַק לְהוּצִיא מִיָּדָם בְּחִזְקָה כִּי שָׁם אַחִיזָתָם כְּנִ"ל, אֲבָל דַּעַת אִין לָהֶם כְּנִ"ל. וְעַל כֵּן יֵשׁ דַּעוֹת שֶׁמִּתִּירִין אֶפְלוֹ לְהַפְקִיעַ הַלְוָאָתוֹ, כִּי תִכְף שְׁאִין הַמְמוֹן בִּידוֹ כְּבָר יוּצָא מִמֶּנּוּ וְאִין לוֹ עֲלִיו רְשׁוּת, כִּי שׁוֹב אִין הַמְמוֹן נֶאֱחָז בּוֹ, כִּי אִין נֶאֱחָז אֶצְלוֹ רַק בִּידוֹ כְּנִ"ל, אֲבָל יִשְׂרָאֵל אֶף עַל פִּי שְׁאִין הַמְמוֹן בִּידוֹ, אֶף עַל פִּי כֵן עֲדִין נֶאֱחָז בְּדַעְתּוֹ, כִּי עֵקֶר אַחִיזָתוֹ הָעֲשִׁירוֹת הוּא בְּדַעַת שְׁשָׁם חִיּוֹתוֹ כְּנִ"ל וְעַל כֵּן אֲסוּר לְגַזֵּל אֶת יִשְׂרָאֵל אֶפְלוֹ הַמְמוֹן שֶׁבֹא לִידוֹ בְּהִתֵּר כְּגוֹן הַלְוָאָה וְכַדּוּמָה, כִּי עֲדִין הוּא בְּרְשׁוּתָהּ דְּמֵרָה, כִּי נֶאֱחָז בְּדַעְתּוֹ כְּנִ"ל וְעַל כֵּן אֲסוּר טְעוֹת יִשְׂרָאֵל מֵאַחֵר שֶׁלֹּא יוּצָא מִדַּעְתּוֹ כְּנִ"ל:

וְזֶה בֵּן נַח נִהְרַג עַל פְּחוֹת מְשׁוּה פְּרוּטָה. כִּי הָעֲכוּפִיִּים אִין לָהֶם שְׁעוֹר פְּרוּטָה, כִּי אִין לָהֶם אַחִיזָה בְּמַלְכוּת יִשְׂרָאֵל שֶׁהוּא בְּחִינַת אֱמוּנָה בְּחִינַת פְּרוּטָה כְּנִ"ל. וְכָל מְמוֹנֵם רְחוּק מִבְּחִינַת מַלְכוּת דְּקִדְשָׁה שֶׁהוּא בְּחִינַת פְּרוּטָה כְּנִ"ל וְעַל כֵּן אִין לָהֶם שְׁעוֹר פְּרוּטָה כְּנִ"ל. וְעַל כֵּן אִין לָהֶם שְׁעוֹר כָּלֵל, כִּי לְכָל דְּבָר שֶׁבְּקִדְשָׁה יֵשׁ שְׁעוֹר וּמִדָּה, כִּי הַקִּדְשָׁה צָרִיךְ מְקוֹם וְהַכְּנָה שֶׁתִּשְׁרָה בּוֹ הַקִּדְשָׁה, כִּידוּעַ וְכְמוֹבָא לְעִיל מְזָה. אֲבָל הֵם וּמְמוֹנֵיהֶם הוּא בְּבְחִינַת עֲבוּדָה זָרָה שֶׁכְּתוּבִי מְכַתֵּת שְׁעוּרָה כִּי אִין לָהֶם עַל מַה שֶׁיִּסְמְכוּ (כִּי הֵם בְּבְחִינַת שְׁבִירָה וּנְפִילָה בְּלִי כְּלִים וּמִדּוֹת בְּחִינַת תְּהוֹ וְבָהוּ, אֲבָל יִשְׂרָאֵל הֵם בְּבְחִינַת תְּקוּן שֶׁהוּא עַל יְדֵי הַכְּלִים, שָׁהִם בְּבְחִינַת מִדּוֹת וְשְׁעוּרִים) כִּי עֲשִׁירוֹתָם הוּא בְּלִי חִיּוֹת כְּנִ"ל, וְעַל כֵּן אִין לָהֶם שְׁעוֹר לֹא בְּתַחֲלָה וְלֹא בְּסוּף, דֵּהֵינּוּ שְׁאֶצְלָם נֶחֱשֵׁב לְמְמוֹן אֶפְלוֹ פְּחוֹת מְשׁוּה פְּרוּטָה וְהֵם נִהְרָגִין עַל פְּחוֹת מְשׁוּה פְּרוּטָה וְגַם תְּאֻתָּם לְמְמוֹן הוּא בְּלִי שְׁעוֹר וְאִינֵם יְכוּלִים לְמַלְאוֹת תְּאֻתָּם לְעוֹלָם, כִּי הֵם בְּבְחִינַת בְּלִי שְׁעוֹר, בְּחִינַת תְּהוֹ וְבָהוּ כְּנִ"ל. אֲבָל יִשְׂרָאֵל הֵם בְּבְחִינַת הַקִּדְשָׁה, בְּבְחִינַת הַתְּקוּן שֶׁשָּׁם יֵשׁ שְׁעוֹר וּמִדָּה לְכָל דְּבָר כְּנִ"ל וְעַל כֵּן אֵנּוּ מְצוּיִים לְבְלִי לְהַתְּאוֹת מוֹתְרוֹת רַק לְהַסְתַּפֵּק בְּמַה שִׁישׁ לוֹ, כִּי צָרִיךְ לְתֵת שְׁעוֹר וּמִדָּה לְכָל דְּבָר שֶׁהוּא בְּבְחִינַת הַתְּקוּן כְּנִ"ל:

גזלה ב:

ענין גזלה שאסורו חמור מאד ואין תקנה לגזלה כי אם כשמשיב את הגזלה להנגזל, כמו שפתיב, והשיב את הגזלה אשר גזל. ואסור לקנות שום דבר מהגזלן:

אות א

על פי המאמר המתחיל 'חדו רבי שמעון וכו' סימן סא, עין שם:

והכלל, כי העקר הוא אמונת חכמים ועל ידי פגם אמונת חכמים וכו' וכו'. וכשזוכה לתקן אמונת חכמים ואזי נתרבין הספרים של התורה הקדושה בחינת עשות ספרים הרבה אין קץ. על ידי זה נמתקין כל הצמצומים שהם הדינים וכו', כי אין דין נמתק אלא בשרשו וכל דין וצמצום צריך שיהיה נמתק בשכל השידך לו שמשם שרשו ויש לכל צמצום וצמצום שכל שעל ידו נמתק. אך יש חכמה עלאה שכל החכמות כלולים שם ומקבלים משם ועל כן שם נמתקין כל הדינים, כי בהשכלים פרטיים אי אפשר להמתיק הדין כי אם בזה השכל דיקא השידך לזה הצמצום שהוא שרשו, אבל על ידי בחינת חכמה עלאה שכלול מכלם שם נמתקים כל הצמצומים וכל הדינים כלם. והתורה מחכמה עלאה נפקת וכו'. וזה בחינת אבן שתיה קדשי קדשים, כי השכל נקרא קדש וחכמה עלאה שכלול מכלם הוא בחינת קדשי קדשים וזה בחינת אבן שתיה שכלול מכל הצמצומים שבעולם שכלם נרשמים באבן שתיה שממנו השתת העולם ושם נמתקין כלם, כי הוא בחינת קדשי קדשים בחינת חכמה עלאה שכלול מכלם וכו'. וזה בחינת אבני יעקב שנכללו כלם באבן שתיה. וזה בחינת מה שנוסעין על ראש השנה לצדיקים שנכלליו כל הנפשות בחכם הדור שהוא בחינת אבן שתיה. והעקר תלוי באהבה, שצריך שיהיה אהבה בין נפשות ישראל כדי שיהיו נכלליו יחד בבחינת אבן שתיה בבחינת קדשי קדשים, בחינת אבן בחיבותא תליא וכו' וכו', עין שם כל זה בסוף מאמר הנ"ל:

אות ב

וְזֶה בְּחִינַת אֲסוּר הַחֲמוּר שֶׁל גְּזֵלָה, כִּי כָּל אֶחָד וְאֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל לְפִי בְּחִינַת הַנְּשָׂמָה שְׁלוֹ, שֶׁהוּא הַשְּׂכָל, כֵּן הוּא צָרִיךְ לְהַמְתִּיק כְּמָה בְּחִינּוֹת צִמְצוּמִים וְדִינִים הַשְּׂיָכִים לְשָׂרֵשׁ נִשְׁמָתוֹ, דְּהֵינּוּ שְׂכָלוֹ, כְּמַבְאָר לְעֵיל שֶׁהַמְתִּיקָתָּ כָּל צִמְצוּמִים וְצִמְצוּמִים הוּא עַל יְדֵי בְּחִינַת שְׂכָל, הַשְּׂיָךְ לְאוֹתוֹ צִמְצוּמִים שְׂמֻשָׁם שָׂרֵשׁוּ. וְכָל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל יֵשׁ לוֹ אִיזָה שְׂכָל כִּי כָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל אַחִיזְתוֹ בְּמַחְשַׁבְתָּא דְקַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, בְּבְחִינַת יִשְׂרָאֵל עָלָה בְּמַחְשַׁבָּה וְהַמְחַשְׁבָּה הוּא הַשְּׂכָל, וְכִפִּי אַחִיזְתָּ כָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל בְּמַחְשַׁבְתָּא דְקַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא דְהֵינּוּ בְּבְחִינַת חֲכָמָה עֲלָאָה, כְּמוֹ כֵּן לְפִי בְּחִינַת הַחֲכָמָה וְהַשְּׂכָל שְׁלוֹ שֶׁהוּא נִשְׁמָתוֹ שְׂמֻקְבֵּל מִבְּחִינַת חֲכָמָה עֲלָאָה, כְּמוֹ כֵּן הוּא צָרִיךְ לְהַמְתִּיק אוֹתוֹן הַצִּמְצוּמִים הַשְּׂיָכִים לְשְׂכָל שְׁלוֹ, כִּי הַשְּׂכָל שָׂיֵשׁ בְּכָל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל הוּא בְּבְחִינַת שְׂכָלִים הַפְּרָטִיִּים הַנִּי"ל שְׂכָל צָרִיךְ לְהַמְתִּיק דִּיקָא אֶת הַצִּמְצוּמִים הַשְּׂיָךְ לְאוֹתוֹ הַשְּׂכָל כְּנִי"ל, וְאֵלוֹ הַצִּמְצוּמִים הַשְּׂיָכִים לְכָל אֶחָד וְאֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל כְּפִי שְׂכָלוֹ וְנִשְׁמָתוֹ הֵם מְלַבְּשִׁים בְּהַמְמוֹן וְהַעֲשִׂירוֹת וְהַחֲפָצִים שֶׁל כָּל אֶחָד וְאֶחָד, כִּי הַמְמוֹן וְהַחֲפָצִים שֶׁל כָּל אֶחָד שֵׁם עֵקֶר בְּחִינַת הַצִּמְצוּמִים בְּבְחִינַת (אִיּוֹב לז) מְצַפּוֹן זָהָב יֶאֱתָה. וְעֵקֶר הַצִּמְצוּמִים מִבְּחִינַת צַפּוֹן בְּחִינַת שְׂמַאל כִּידוּעַ. וְצָרִיךְ כָּל אֶחָד וְאֶחָד כְּפִי שְׂכָלוֹ שָׂיֵשׁ לוֹ לְהַמְתִּיק אֶת בְּחִינַת הַצִּמְצוּמִים הַשְּׂיָכִים לוֹ, דְּהֵינּוּ לְתַקּוֹן וְלְהַמְתִּיק אֶת בְּחִינַת מְמוֹנוֹ וְחֲפָצִים שְׁלוֹ וְכָל אֲשֶׁר יֵשׁ לוֹ שְׂשֵׁם מְלַבְּשִׁים כָּל בְּחִינַת הַצִּמְצוּמִים הַשְּׂיָכִים לְשְׂכָלוֹ לְשָׂרֵשׁ נִשְׁמָתוֹ, כִּי הַשְּׂכָל הוּא הַנְּשָׂמָה, כְּמַבְאָר בְּמִקּוּם אַחֵר. וְזֶהוּ בְּחִינַת גְּדֹל מַעְלַת מְצוֹת צְדָקָה שֶׁשְׂקוּלָהּ כְּנֶגֶד כָּל הַמְצוֹת, כִּי זֶה יְדוּעַ שְׂכָל הַמְצוֹת כֻּלָּם הֵם בְּחִינַת הַמְתִּיקוֹת וְכָל מְצוּהָ וּמְצוּהָ כְּפִי שְׂרָשָׁה בְּחֲכָמָה עֲלָאָה דְמַתְמָן אוֹרִיתָא נִפְקַת כֵּן יֵשׁ לָהּ כַּח לְהַמְתִּיק אִיזָה בְּחִינַת צִמְצוּמִים הַשְּׂיָכִים לְאוֹתָהּ הַמְצוּהָ שֶׁהִיא בְּחִינַת שְׂכָל כִּי כָּל מְצוּהָ הִיא בְּחִינַת חֲכָמָה מְחַכְמָתוֹ יְתִבְרָךְ, כְּמוֹבָא בְּמִקּוּם אַחֵר וְעַל כֵּן יֵשׁ כַּח לְכָל מְצוּהָ וּמְצוּהָ כְּפִי בְּחִינַתָּה לְהַמְתִּיק אִיזָה צִמְצוּמִים הַשְּׂיָךְ לְאוֹתָהּ הַחֲכָמָה שֶׁל אוֹתָהּ הַמְצוּהָ, וּמַחְמַת שְׂעֵקֶר בְּחִינַת כָּל הַצִּמְצוּמִים מְלַבְּשִׁים בְּהַמְמוֹן שֶׁהוּא נִמְשָׁךְ מִבְּחִינַת שְׂמַאל שְׂמֻשָׁם הַצִּמְצוּמִים, עַל כֵּן עֵקֶר הַמְתִּיקוֹת הַצִּמְצוּמִים הוּא עַל יְדֵי מְצוֹת צְדָקָה, כִּי עַל יְדֵי צְדָקָה מְתַקֵּן וּמְמַתִּיק אֶת הַמְמוֹן שְׁלוֹ שֶׁהוּא עֵקֶר בְּחִינַת הַצִּמְצוּמִים. וְעַל כֵּן מְצוֹת צְדָקָה גְּדוּלָה מְאֹד וּשְׂקוּלָהּ כְּנֶגֶד כָּל הַמְצוֹת, כִּי עֵקֶר הַמְתִּיקוֹת הַצִּמְצוּמִים הִיא עַל יְדֵי צְדָקָה שְׂעַל יְדָה מְמַתִּיק הַמְמוֹן שְׂזָה עֵקֶר הַצִּמְצוּמִים כְּנִי"ל. כִּי עֵקֶר הַמְתִּיקוֹת כָּל הַצִּמְצוּמִים הוּא עַל יְדֵי שְׂמֻקְבָּלִים הַשְּׂכָלִים הַפְּרָטִיִּים מִבְּחִינַת חֲכָמָה עֲלָאָה שְׂכָלוֹ מְכָל שְׂכָלִים כְּנִי"ל וְכַמְבָּאָר הֵיטֵב שֵׁם בְּמִאֲמַר הַנִּי"ל, עֵינֵי שֵׁם, וְאִי אֶפְשָׁר לְקַבֵּל מִשָּׁם כִּי אִם עַל יְדֵי בְּחִינַת כְּלִיּוֹת שְׂנֹכְלָלִין כְּמָה נִפְשׁוֹת יִשְׂרָאֵל יַחַד וְעַל יְדֵי זֶה יְכוּלִים לְכַלֵּל שֵׁם בְּבְחִינַת חֲכָמָה עֲלָאָה בְּבְחִינַת אָבוֹן שְׂתִיָּה קַדְשֵׁי קַדְשֵׁים וְעַל יְדֵי זֶה מְקַבְּלִים כַּח לְהַמְתִּיק אֶת הַצִּמְצוּמִים. וְזֶה בְּחִינַת אִינוֹ דוּמָה מְעַטִּין הַעוֹשִׂין אֶת

המצוה למרבין העושין את המצוה, כי עקר ההמתקה תלוי ברבים העושין שנכלליו הרבה נפשות יחד. ואז יכולין לכלל בתוך חכמה עלאה בבחינת אבן שתיה ועל ידי זה עקר המתקה פנ"ל, שזהו עקר פונת המצוה פנ"ל. ועל כן התפלה שעקרה בשביל המתקת הצמצומים והדינים פידוע, על כן עקר תפלה ברבים וכו', כי כל התפלות צריכין להעלותם דרך שער השמים שהוא בחינת האבן שתיה ששכב עליו יעקב, בחינת קדשי קדשים שדרך שם עולין כל התפלות פידוע ועל ידי זה יש כח להתפלות לפעל פעלתם להמתיק הדין והצמצום פנ"ל. ועל כן עקר תפלה ברבים שנכללים רבים יחד ואז דיקא יכולים לכלל בתוך אבן שתיה פנ"ל שעל ידי זה עקר המתקה, שזהו עקר תקון התפלה פנ"ל. וזה בחינת מה שצריכין לקבל מצות מצות עשה של ואהבת לרעך כמוך קדם התפלה. כי העקר תלוי באהבה פנ"ל שעל ידי זה נכלליו נפשות ישראל ביחד על ידי האהבה שיש ביניהם שכל אחד אוהב את חברו כנפשו ועל ידי זה נכללים יחד בתוך האבן שתיה פנ"ל ועל ידי זה נמתקים כל הדינים פנ"ל, שזהו כלל כל התורה והמצות פנ"ל. ועל כן אמר רבי עקיבא זהו כלל גדול בתורה. ועל כן צריך לקבל מצוה זו בכל יום קדם התפלה דיקא כדי שיכללו יחד כל נפשות ישראל ויהיה נעשה מכלם אחד ויכללו יחד בתוך האבן שתיה ששם עקר עליית התפלה ששם נמתקין כל הצמצומים והדינים פנ"ל, שזהו עקר התפלה בשביל להמתיק דינים פנ"ל. וזהו בחינת צדקה, כי על ידי צדקה שנותן לנפשות ישראל הוא קונה אהבה וכלליות כמה נפשות ישראל, כמובא במקום אחר ועל ידי זה יכול להמתיק הצמצומים והדינים פנ"ל שהם מלבשין בהממון דיקא פנ"ל. ועל כן צריך לתן צדקה קדם תפלה וכנ"ל:

אות ג

ועקר הצדקה הוא כשזוכין לתן צדקה לענין הגיון, בפרט כשזוכין לתן לחכם הדור שהוא כלול מכל נפשות ישראל. כי החכם הדור האמתי הוא בבחינת אבן שתיה בחינת קדשי קדשים, כמובא שם במאמר הנ"ל, שזהו בחינת מה שנוסעין להחכם על ראש השנה, עין שם. נמצא כשנותנין צדקה לזה החכם האמת שהוא בחינת קדשי קדשים אזי נכלליו בתוך בחינת אבן שתיה קדשי קדשים ששם עקר המתקה של כל הצמצומים והדינים שהם מלבשין בהממון פנ"ל:

אות ד

כי העקר תלוי באמונת חכמים שהם בחינת שלמות התורה וכו', פמובא שם, עין שם. כי עקר הכל הוא האמונה ועקר האמונה בו יתברך היא תלויה באמונת חכמים דיקא, כי ה' יתברך הוא לעלא מן כלא ולית מחשבה תפיסא בה כלל, ואי אפשר להשיגו בשום שכל כי אם על ידי אמונה זוכין לדעת ממנו יתברך כל חד כפום מה דמשער בלבה, ואפלו לאמונה אי אפשר לזכות כי אם על ידי צדיקי וחכמי הדור האמתיים, כי הם ממשיכין האמונה לכל ישראל וכמבאר במקום אחר. ומחמת שגם הצדיקים האמתיים הם רחוקים וגבוהים מאתנו מאד מאד ואי אפשר להשיגם כלל בשום שכל על כן אנו צריכים להאמין בהם. ועל ידי אמונת חכמים שאנו מאמינים בהחכמים והצדיקים על ידי זה אנו נכללים בהם ועל ידי זה אנו זוכים לינק מהם ולקבל על ידם אמונה לזכות לאמונה שלמה בו יתברך שזהו יסוד כל התורה כלה, כמו שאמרו (מכות כד), בא חבוק והעמידן על אחת וצדיק באמונתו יחיה. ואמונה הוא בחינת צמצום פידוע, כי אמונה הוא בחינת צמצום של השכל ועל כן על ידי אמונה יכולין להמתיק כל הצמצומים, כי עקר תקון והמתקת כל הצמצומים הוא על ידי אמונה שהוא בחינת צמצום של השכל ועל כן על ידי אמונה יכולין להמתיק כל הצמצומים כי עקר תקון והמתקת כל הצמצומים הוא על ידי אמונה שהוא בחינת צמצום הקדוש שרש של כל הצמצומים שפעולם בבחינת (תהלים לג) וכל מעשהו באמונה. כי כל מעשה בראשית, דהינו כלל העולם הם בחינת צמצומים, כי בכל דבר יש צמצום בכמות ואיכות, כמבאר במאמר הנ"ל, וכלם נבראו על ידי בחינת אמונה שהוא בחינת צמצום העליון שרש של כל הצמצומים שפעולם. וכשזוכין לאמונה נכללין כל הדברים שהם כל הצמצומים באמונה ועל ידי אמונה נכללין כלם בתוך השכל בתוך אבן שתיה כנ"ל. וכמובן במאמר הנ"ל שדיקא על ידי אמונת חכמים נכללין באבן שתיה להמתיק כל הצמצומים והדינים

אות ה

נמצא שהמתקת כל הצמצומים והדינים הוא על ידי אמונה דיקא כנ"ל. ועקר האמונה תלויה בהממון דיקא, פמובא במקום אחר בבחינת ואמונה מאד. כי עקר ההמתקה שנעשה על ידי האמונה העקר הוא להמתיק בחינת הממון, שהוא עקר הצמצום כנ"ל. ועל כן אין נכר אמונת חכמים כי אם על ידי הממון כשזוכין לתן להם ממון שזהו עקר תקון האמונה, כי בזה דיקא נכר האמונה באמת כשפפזר ממונו בשביל

החכמים האמתיים. ואזי זוכה לאמונה באמת וזוכה להיות נכלל בחכמי הדור שהם בחינת אבן שתיה קדשי קדשים ועל ידי זה נמתקין כל הצמצומים והדינים שהם פלולים בממון, כי כל ממונו ששם כל הצמצומים נתתקן על ידי שנותן מממונו לחכם הדור האמת בחינת אבן שתיה קדשי קדשים ששם נמתק הכל פני"ל:

נמצא, שכלל כל המצות הוא בשביל להמתיק הצמצומים והדינים פני"ל והעקר תלוי בממון ששם כל הצמצומים פני"ל. ועל כן צריכין לפזר ממון בשביל כל מצוה ומצוה, כמו שפיתוב, אמת קנה. וכמובא בדברי רבנו זכרוננו לברכה במקום אחר (סימן כג) וכמבאר בזהר הקדוש, כי עקר ההמתקה של הצמצומים והדינים תלוי בהמתקון הממון פני"ל:

אות ו

וזהו בחינת אסור החמור של גזלה שאסור לגזל ממון חברו ואפלו כל שהוא, כי כל אחד מישראל כפי שכלו כן הוא ממתיק את בחינת הצמצומים השייכים לו פני"ל. ועקר הצמצומים הם בחינת הממון והחפצים של אדם פני"ל וכל אחד אינו יכול להמתיק כי אם את ממונו וחפצים שלו, כי אי אפשר להמתיק שום צמצום כי אם על ידי השכל השייך לו פני"ל, וכל אחד מישראל הוא בחינת שכל פרטי פני"ל שאין לו כח להמתיק כי אם את בחינת הצמצום השייך לו שהוא ממונו וחפצים שלו שהם בחינת צמצומים שלו פני"ל, אבל ממון חברו הוא בחינת צמצום אחר שהמתקתו על ידי שכל אחר השייך לו, דהיינו על ידי בעליו של אותו הממון, שהם בחינת השכל השייך לאותו הצמצום, דהיינו לאותו הממון. וזהו אסור החמור של גזלה, כי על ידי גזלה חס ושלום, הוא עוקר את הממון שהם הצמצום מהשכל השייך לו שאי אפשר לזה הצמצום, דהיינו הממון להיות נמתק כי אם על ידי זה השכל דיקא, דהיינו על ידי בעליו. ועל כן כשגוזלו ממנו ועוקר הממון והצמצום מבעליו משכלו ממש אזי בודאי אינו יכול להיות נמתק, כי אין נמתק אלא בשרשו פני"ל, כמבאר היטב במאמר הנ"ל. וכשאין הצמצום נמתק אזי מתגבר הדין חס ושלום, ומתגבר הסטרא אחרא חס ושלום, שאחייזתה משם חס ושלום, כידוע, כי לא די שאינו נמתק הצמצום והדין, אדרבא, מתגבר הדין ביותר, חס ושלום, כי הצמצום יונק משכל אחר שאין שייך לו שאינו נמתק על ידו ואזי כשאינו נמתק על ידו ונפסק משרשו אזי נמשך היניקה שמקבל משכל אחר שאין שייך לו, להסטרא אחרא חס ושלום, ומתגבר הדין חס ושלום פני"ל:

אות ז

וְזֶהוּ בְּחִינַת מַה שְּׁאֲמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנוּם לְבָרְכָה עַל דּוֹר הַמַּבּוּל :

לֹא נִחְתַּם גְּזֵר דִּינָם כִּי אִם עַל הַגְּזֵל, כִּי עַל יְדֵי גְזֵלָה נִפְסַק הַצְּמָצוּם מִשְׁרָשׁוֹ חֶסֶד וְשְׁלוֹם, כִּנּוּי וְאִזִּי אֵינוֹ יָכוֹל לְמַתֵּק וּמִתְגַּבֵּר הַדִּין חֶסֶד וְשְׁלוֹם. וְעַל כֵּן עַל יְדֵי הַגְּזֵל דִּיקָא נִחְתַּם גְּזֵר דִּינָם כִּנּוּי, כִּי כָּל זְמַן שְׂאִין גְּזֵל אִזִּי אֶפְלוּ כְּשֵׁישׁ דִּין חֶסֶד וְשְׁלוֹם, יָכוֹל לְמַתֵּק עַל יְדֵי הַשְּׂכַל הַשְּׂיָדָּה לוֹ, אֲבָל עַל יְדֵי גְזֵל חֶסֶד וְשְׁלוֹם, שְׁעַל יְדֵי זֶה נִפְסַק הַדִּין וְהַצְּמָצוּם מִשְׁרָשׁוֹ וְאִזִּי אֵין יָכוֹל לְמַתֵּק חֶסֶד וְשְׁלוֹם, וְעַל כֵּן אִזִּי דִּיקָא נִחְתַּם הַגְּזֵר דִּין כִּנּוּי. נִמְצָא שְׂזָה שְׂגוּזָל אֶת חֲבָרוֹ שְׂוֵה פְּרוּטָה הוּא פּוּגֵם בְּכָל הַתּוֹרָה כְּלָה, כִּי זֶהוּ כְּלָל כָּל הַתּוֹרָה כְּלָה לְהַמְתִּיק הַצְּמָצוּמִים וְהַדִּינִים כִּנּוּי וְעַל יְדֵי גְזֵלָה אִי אֶפְשָׁר לְהַמְתִּיק בְּשׁוּם אֶפְן כִּנּוּי, כִּי נִפְסַק הַצְּמָצוּם מִשְׁרָשׁוֹ כִּנּוּי וְעַל כֵּן הוּא פּוּגֵם בְּכָל הַתּוֹרָה כְּלָה כִּנּוּי. וְזֶה בְּחִינַת מַה שְּׁאֲמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנוּם לְבָרְכָה עַל פְּסוּק, חֲבוּר עֲצָבִים אֶפְרָיִם הֵנַח לוֹ חֶלֶק לִבָּם עֲתָה יִאֲשָׁמוּ. כִּי כָּל זְמַן שֵׁישׁ אֶהְבָּה בֵּין יִשְׂרָאֵל אֵין הַדִּין שׁוֹלֵט עֲלֵיהֶם כְּלָל, כִּי עַל יְדֵי הָאֶהְבָּה נִכְלָלִין יַחַד בְּתוֹךְ אֶבֶן שְׂתִיָּה וְכוּי וְעַל יְדֵי זֶה נִמְתַּקִּין כָּל הַצְּמָצוּמִים וְהַדִּינִים כִּנּוּי, אֲבָל כְּשֵׁישׁ חֶסֶד וְשְׁלוֹם, שְׂנֶאֱהָ וּפְרוּד בֵּינֵיהֶם וְאֵין נִכְלָלִין יַחַד אִזִּי אֵין יָכוֹל לְכַלֵּל בְּתוֹךְ אֶבֶן שְׂתִיָּה לְהַמְתִּיק הַדִּינִים. וְעַל כֵּן אִזִּי יָכוֹל חֶסֶד וְשְׁלוֹם, הַדִּין לְשַׁלֵּט עַל שׁוֹנְאֵי יִשְׂרָאֵל כִּנּוּי בְּבְחִינַת לֹא נִחְתַּם גְּזֵר דִּינָם אֶלָּא עַל הַגְּזֵל, שְׂהוּא בְּחִינַת שְׂנֶאֱהָ וּפְרוּד כִּנּוּי, כִּי עֶקֶר הַהַמְתִּיקָה תְּלוּיָהּ בְּאֶהְבָּה וּכְלָלִיּוֹת

אות ח

וְעַל כֵּן אֵין תִּקְנָה לְגְזֵלָה כִּי אִם כְּשֵׁמְשִׁיב אֶת הַגְּזֵלָה לְבַעֲלִיו, כְּמוֹ שְׂכַתּוּב, וְהַשִּׁיב אֶת הַגְּזֵלָה וְכוּי. וְכָל זְמַן שְׂאֵינוֹ מְשִׁיב אֶת הַגְּזֵלָה לְבַעֲלִיו אֵין לוֹ תִקְנָה בְּשׁוּם תְּשׁוּבָה בְּעוֹלָם, כִּי כָּל הַתְּשׁוּבוֹת שֶׁל כָּל הַחֲטָאִים הוּא עַל יְדֵי בְּחִינַת שְׂכָל הַכּוֹלֵל, בְּחִינַת חֲכָמָה עֲלֵאָה, אֶבֶן שְׂתִיָּה, קִדְשֵׁי קִדְשִׁים שְׂשָׁם הָיָה נִכְנַס כִּהֵן גְּדוֹל בְּיוֹם הַכַּפּוּרִים לְפָנָי וּלְפָנִים לְכַפֵּר עֲוֹנוֹת יִשְׂרָאֵל. כִּי כָּל הַחֲטָאִים הוּא שְׁעַל יְדֵי הַחֲטָא פּוּגֵם בְּחֲכָמָה וְשְׂכָל לְפִי שְׂרָשׁ נִשְׁמָתוֹ שְׂהוּא הַשְּׂכָל כִּנּוּי, כִּי עַל יְדֵי הַחֲטָא מִמְשִׁיךְ לְעֲצָמוֹ חֶסֶד וְשְׁלוֹם, רוּחַ שְׂטוּת, כְּמוֹ שְׂאֲמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנוּם לְבָרְכָה (סוּטָה דָף ג), אֵין אָדָם עוֹבֵר עֲבָרָה אֶלָּא אִם כֵּן נִכְנַס בּוֹ רוּחַ שְׂטוּת. וּכְשֵׁנִפְגַּם הַחֲכָמָה אִזִּי אֵין יָכוֹל לְהַמְתִּיק

הצמצום והדין ואזי מתגבר הדין חס ושלו, שזהו עקר הפגם של החטא חס ושלו, כי כל עבודתנו הוא בשביל להמתיק דינים כדי להכניע הסטרא אחרא שעקר אחיזתה מבחינת דינים פידוע. ועל כן תקון החטא על ידי תשובה, כי תשובה היא בחינת שכל העליון שכל הפולל הנ"ל, כי תשובה היא בחינת בינה פידוע ובינה וחכמה עלאה פלו חד כי שלש הראשונות פחדא חשיבי פידוע, הינו כי על ידי תשובה בחינת שכל הפולל הנ"ל על ידי זה חוזר ומקבל משם שכל לחזר ולתקן ולהמתיק הצמצום והדין שפגם בו פנ"ל. כי עקר ההמתקה והתקון על ידי שכל הפולל, שהוא בחינת תשובה, שהוא בחינת קדשי קדשים אבן שתיה פנ"ל, ועל כן שם היה נכנס כהו גדול ביום הכפורים לכפר עונות ישראל, כי שם נמתקין כל הצמצומים והדינים שהוא תקון כל העונות פנ"ל:

וזה בחינת כל הקרבנות שהיו בבית המקדש בשביל כפרה על עונות, כי הבית המקדש שם מאיר השכל הפולל בחינת אבן שתיה שהיה בבית המקדש ועל ידי שהיה האדם מביא קרבן מיגיע פפו מממונו לתוך הבית המקדש על ידי זה היה מעלה ומתקן וממתיק את בחינת הצמצום ונתבטל הרוח שטות רוח הבהמיות שעל ידי זה היה מתגבר הדין חס ושלו, על ידי שנפגם השכל ולא היה יכל להמתיק את הצמצום. ועכשו על ידי הקרבן בהמה שמקריב בבית המקדש ששם הוא האבן שתיה על ידי זה זוכה להמשיך שכל מאבן שתיה ומכניע רוח הבהמיות רוח שטות וממתיק את הצמצום והדין שעקרו הוא בחינת הממון על ידי שהביא הקרבן מממונו מיגיע פפו פנ"ל. ועל ידי זה נתכפר חטאו וכנ"ל:

וזה בחינת שנא גזל בעולה. כי אף על פי שבבית המקדש היה האבן שתיה ששם נמתקין כל הצמצומים והדינים פנ"ל, אף על פי כן אין יכולים לכלל שם כי אם על ידי אהבה וכלליות פנ"ל ועל כן פשיש גזל בהקרבן אזי בודאי אין הקרבן יכול להתקבל, כי על ידי הגזל נפרד הצמצום משרש שכלו פנ"ל ואז אינו יכול לכלל בתוך האבן שתיה שזהו עקר תקון הקרבן פנ"ל. וזהו בחינת שנא גזל בעולה פנ"ל:

ועל כן אין תשובה וקרבן מועיל על הגזל כי אם אחר שישב את הגזלה, כי אי אפשר להכלל בתוך האבן שתיה ששם המתקת כל הדינים תקון של כל החטאים כי אם על ידי אהבה וכלליות. אבל על ידי גזל נפסק הצמצום משרש שכלו ואז אינו יכול לכלל בתוך אבן שתיה בשום אופן. ועל כן אי אפשר לתקן חטאו בשום פנים כי אם פשיש את הגזלה לבעליו לשרשו ואז יכול לזכות לתשובה להיות נכלל בתוך בחינת אבן שתיה ששם נתתקן הכל

וכנ"ל:

אות ט

וְזֶה בְּחִינַת גִּזְלֵי וְאֵינוֹ יוֹדֵעַ לְמִי גִזְלֵי? יַעֲשֶׂה מִהוּן צָרְכֵי רַבִּים. כִּי מֵאַחַר שְׂאִינוֹ יוֹדֵעַ אֶת מִי גִזְלֵי וְאֵף עַל פִּי כֵן הוּא חֲפֵץ לְתַקּוֹן חֲטָאוֹ עַל כֵּן נִתְּנוּ לוֹ חֲכָמֵינוּ זְכוּרֹנִם לְבִרְכָה עֲצָה לַעֲשׂוֹת צָרְכֵי רַבִּים כִּי עַל יְדֵי שְׂיַעֲשֶׂה צָרְכֵי רַבִּים שֶׁהֵם נִכְלָלִים יַחַד בְּתוֹךְ בְּחִינַת אָבוֹן שְׁתִּיָּה מֵאַחַר שֶׁהֵם רַבִּים וְכַנ"ל, עַל יְדֵי זֶה יוּכַל לְתַקּוֹן חֲטָאוֹ, כִּי בְּכָלֵם יִהְיֶה אֲפֹשֶׁר לוֹ לְכַלֵּל עִמָּהֶם גַּם כֵּן שֵׁם וְעַל יְדֵי זֶה יִתְקַן חֲטָא הַגִּזְלָה שֶׁלוֹ לְהַמְתִּיק הַצְּמָצוּם עַל יְדֵי הַרַבִּים שֶׁנִּכְלָלִין בְּתוֹךְ אָבוֹן שְׁתִּיָּה כַּנ"ל. וְכֵל זֶה הוּא מִחֲמַת שְׂאִינוֹ יוֹדֵעַ, אֲבָל כְּשִׂיּוֹדֵעַ אֵין לוֹ תַקְנָה כִּי אִם עַל יְדֵי וְהַשִּׁיב אֶת הַגִּזְלָה וְכוּ' וְכַנ"ל:

אות י

וְזֶה בְּחִינַת הָאֶסוּר שְׂאֶסְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוּרֹנִם לְבִרְכָה לְקַנּוֹת מִן הַגִּזְלָן שׁוּם דְּבַר. כִּי כָל דְּבַר שֶׁבְּעוֹלָם יֵשׁ לוֹ צְמָצוּם וְאֵין הַצְּמָצוּם נִמְתַּק אֶלָּא בְּשֶׁרֶשׁוֹ, דְּהֵינּוּ עַל יְדֵי הַחֲכָמָה וְהַשֶּׁכֶל הַשֵּׁיף לוֹ שֶׁהוּא הַבְּעָלִים שֶׁל אוֹתוֹ הַדְּבַר שֶׁהֵם בְּחִינַת הַחֲכָמָה וְהַשֶּׁכֶל הַשֵּׁיף לְאוֹתוֹ הַצְּמָצוּם הַמְּלַבֵּשׁ בְּאוֹתוֹ הַדְּבַר שֶׁהוּא בְּרִשׁוֹתוֹ כַּנ"ל. וְלַפְעָמִים הַחֲפֵץ צָרִיךְ לְצַאת מִרְשׁוֹת אָדָם זֶה לְרִשׁוֹת אַחֵר וְאֵין הַדְּבַר יְכוּל לְצַאת מִרְשׁוֹת לְרִשׁוֹת כִּי אִם בְּדַעְתּוֹ וּבְרַצוֹנוֹ הַטּוֹב שֶׁל הַבְּעָלִים, כִּי עֵקֶר אַחִיזַת הַצְּמָצוּם, שֶׁהוּא בְּחִינַת הַחֲפֵץ הוּא בְּדַעְתּוֹ וּבְשֶׁכֶל שֶׁשֵׁם שֶׁרֶשׁ הַצְּמָצוּם וְעַל כֵּן אֵין הַדְּבַר יוֹצֵא מִרְשׁוֹתוֹ כִּי אִם בְּדַעְתּוֹ וְהַעֲקָר תְּלוּי בְּרַצוֹנוֹ הַטּוֹב. כִּי בְּאַמַּת אֵיךְ אֲפֹשֶׁר שְׂיַצֵּא הַדְּבַר מִרְשׁוֹת אָדָם זֶה לְרִשׁוֹת אָדָם אַחֵר, כִּי מֵאַחַר שֶׁזֶה הַצְּמָצוּם שֵׁיף לְזֶה הָאָדָם לְזֶה הַשֶּׁכֶל וְאֵי אֲפֹשֶׁר לוֹ לְהַתְּבַרֵר וּלְהַתְּמַתֵּק אֶלָּא עַל יְדֵי זֶה הַשֶּׁכֶל שֶׁל זֶה הָאָדָם דִּיקָא כַּנ"ל אֵיךְ אֲפֹשֶׁר שְׂיַצֵּא לְרִשׁוֹת אַחֵר? אֵדךְ הַעֲקָר שֶׁל הַמִּשְׁא וּמִתָּן הוּא שְׂצָרִיכִין לְשִׂאת וּלְהַגְבִּיחַ הַדְּבַר הַנִּמְכָּר לְשֶׁרֶשׁוֹ לְבְּחִינַת חֲכָמָה עֲלֵאָה לְבְּחִינַת אָבוֹן שְׁתִּיָּה, קִדְשֵׁי קִדְשִׁים, שֶׁהוּא שֶׁרֶשׁ שֶׁל כָּל הַצְּמָצוּמִים שֶׁל כָּל הַדְּבָרִים שֶׁבְּעוֹלָם כַּנ"ל. וְכִשְׂמַגְבִּיחִין הַדְּבַר לְשֵׁם שֶׁשֵׁם נִכְלָלִין יַחַד כָּל הַצְּמָצוּמִים שֶׁבְּעוֹלָם, וְשֵׁם יְכוּלִין לְהַחֲלִיף הַדְּבַר שְׂיַצֵּא מִצְּמָצוּם זֶה לְצְמָצוּם אַחֵר, דְּהֵינּוּ מֵאָדָם זֶה לְאָדָם אַחֵר מֵאַחַר שֶׁשֵׁם כְּלוּלִים כָּל הַצְּמָצוּמִים וְכֵל הַחֲכָמוֹת יַחַד כַּנ"ל. וְזֶה בְּחִינַת מֶה שְׂאֶמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוּרֹנִם לְבִרְכָה שֶׁהַגְּבִיחַ קוֹנֶה בְּכָל מְקוֹם, כִּי עֵקֶר הַקִּנְיָן עַל יְדֵי הַגְּבִיחַ דְּהֵינּוּ בְּחִינַת מֶה שְׂמַגְבִּיחִין הַדְּבַר לְמַעַלָּה לְשֶׁרֶשׁוֹ הַעֲלִיּוֹן לְבְּחִינַת אָבוֹן שְׁתִּיָּה קִדְשֵׁי קִדְשִׁים וְשֵׁם דִּיקָא יוֹצֵא הַדְּבַר מִרְשׁוֹת לְרִשׁוֹת מִחֲמַת שֶׁשֵׁם שֶׁרֶשׁ הַכָּל כַּנ"ל. וְזֶה בְּחִינַת מִשְׁא וּמִתָּן דְּהֵינּוּ שְׂנוּשְׂאִין הַדְּבַר לְמַעַלָּה וְשֵׁם עֵקֶר בְּחִינַת הַמִּשְׁא וּמִתָּן כִּי אֵי אֲפֹשֶׁר שְׂיַצֵּא הַדְּבַר מִרְשׁוֹת לְרִשׁוֹת כִּי אִם

אות יא

וְזֶה בְּחִינַת (רות ד) וְזֹאת לְפָנִים בְּיִשְׂרָאֵל עַל הַגְּאוּלָּה וְעַל הַתְּמוּרָה שֶׁלֹּף אִישׁ נֶעְלוּ וְנָתַן לְרַעְהוּ וְכוּי'. חֲלִיצַת הַנֶּעֱלָב בְּשַׁעַת קִנְיָן מְרִמֵּז עַל הַנִּי"ל שֶׁצָּרִיכִין בְּשַׁעַת הַקִּנְיָן לְהִיּוֹת נִכְלָל בְּבְחִינַת אָבוֹן שְׁתִּיָּה קִדְשֵׁי קִדְשִׁים שֶׁשֶׁם הַדְּבָר יוֹצֵא מְרֻשּׁוֹת לְרֻשּׁוֹת כְּנִי"ל. וְכִשְׁרוּצִין לְהַכְלִיל שֶׁם צָרִיכִין לְחַלֵּץ הַמְּנַעְעֵלִים בְּבְחִינַת שֶׁל נֶעְלִיף מֵעַל רַגְלֵיךָ כִּי הַמְּקוֹם אֲשֶׁר אֵתָּה עוֹמֵד עָלָיו אֲדַמַּת קִדְשׁ הוּא, בְּבְחִינַת לֹא יִכְנַס לְהַר הַבַּיִת בְּמִנְעָלוֹ, מִחֲמַת שֶׁשֶׁם בְּבֵית הַמְּקֻדָּשׁ הוּא הָאָבוֹן שְׁתִּיָּה צָרִיכִין שֶׁם לְחַלֵּץ הַמְּנַעְעֵלִים. וְזֶה בְּחִינַת חֲלִיצַת הַמְּנַעְעֵלִים בְּיוֹם הַכַּפּוּרִים, כִּי אִזּוֹ נִכְלָלִין בְּתוֹךְ אָבוֹן שְׁתִּיָּה שְׁזֶה בְּחִינַת מַה שֶׁהַכֹּהֵן הַגָּדוֹל הָיָה נִכְנָס בְּשִׁבִיל כָּלל יִשְׂרָאֵל לְפָנָיו וְלְפָנִים לְתוֹךְ קִדְשֵׁי קִדְשִׁים אֶל הָאָבוֹן שְׁתִּיָּה, עַל כֵּן צָרִיכִין אִזּוֹ לְחַלֵּץ הַמְּנַעְעֵלִים בְּבְחִינַת שֶׁל נֶעְלִיף וְכוּי'. וְעַל כֵּן לְפָנִים בְּיִשְׂרָאֵל בְּשַׁעַת הַמִּשְׁאָה וּמִתֵּן שְׁאֵז הָיוּ צָרִיכִים לְכַלֵּל בְּתוֹךְ הָאָבוֹן שְׁתִּיָּה שֶׁשֶׁם שָׂרֵשׁ כָּל הַצְּמֻצוֹת כְּדֵי שֶׁשֶׁם יִהְיֶה הַדְּבָר נִחְלָף וְיוֹצֵא מְרֻשּׁוֹת לְרֻשּׁוֹת כְּנִי"ל, עַל כֵּן הָיוּ חוֹלְצִין הַמְּנַעְעֵל אִזּוֹ לְרִמֵּז עַל זֶה כְּנִי"ל. וְזֶהוּ, עַל הַגְּאוּלָּה וְעַל הַתְּמוּרָה, כִּי מִחֲמַת שֶׁהַדְּבָר צָרִיף שִׁיָּהִי נִימָר וְנִחְלָף מִצְּמֻצוֹת זֶה לְצְמֻצוֹת אַחֵר. וְזֶה בְּחִינַת תְּמוּרָה וּמִזֶּה יִהְיֶה אֲפֹשֶׁר חֵס וְשָׁלוֹם, שִׁיתְּאֵחֵז הַסֵּטְרָא אַחֲרָא שְׁאַחֲזִיזְתֶּם מִבְּחִינַת תְּמוּרוֹת כְּפִדּוּעַ, כִּי מֵאַחֵר שְׁאִין הַצְּמֻצוֹת נִמְתַּק אֶלָּא בְּשִׁרְשׁוֹ כְּנִי"ל אִם כֵּן כְּשִׁיכְנַס בְּרֻשּׁוֹת אַחֵר לֹא יוּכַל לְהִיּוֹת נִמְתַּק כְּנִי"ל וְאִם כֵּן יוּכַל חֵס וְשָׁלוֹם, הַסֵּטְרָא אַחֲרָא לְהִתְאַחֵז חֵס וְשָׁלוֹם, מֵאַחֵר שְׁאִין הַצְּמֻצוֹת נִמְתַּק, כִּי עֵקֶר אַחֲזִיזְתֶּם כְּשִׁיכְנַס הַצְּמֻצוֹת נִמְתַּק חֵס וְשָׁלוֹם, כְּנִי"ל, וְעַל כֵּן עֵקֶר תִּקּוֹן הַמִּשְׁאָה וּמִתֵּן הוּא עַל יְדֵי שֶׁבְּשַׁעַת הַמִּשְׁאָה וּמִתֵּן הַדְּבָר עוֹלָה לְשִׁרְשׁוֹ הָעֲלִיּוֹן לְבְחִינַת חֲכָמָה עֲלָאָה, לְבְחִינַת אָבוֹן שְׁתִּיָּה, קִדְשֵׁי קִדְשִׁים שֶׁשֶׁם כָּלוּל הַכֹּל בִּיחַד וְשֶׁם הַדְּבָר נִמְתַּק וְנִחְלָף וְיוֹצֵא שֶׁם מְרֻשּׁוֹת לְרֻשּׁוֹת, מִצְּמֻצוֹת לְצְמֻצוֹת וְאִזִּי הַדְּבָר נִחְלָף בְּקִדְשָׁה גְּדוּלָּה, וְאֲדַרְבָּא, נִתְבָּרַר הַדְּבָר וְנִמְתַּק בְּיוֹתֵר מֵאַחֵר שֶׁנִּכְלָל בְּשִׁרְשׁוֹ הָעֲלִיּוֹן וְזֶה עֵקֶר תִּקּוֹן הַמִּשְׁאָה וּמִתֵּן כְּשֶׁנִּכְלָל הַדְּבָר בְּשַׁעַת הַמִּשְׁאָה וּמִתֵּן בְּתוֹךְ אָבוֹן שְׁתִּיָּה כְּנִי"ל. וְזֶה בְּחִינַת שֶׁלֹּף אִישׁ נֶעְלוּ שֶׁהָיָה לְפָנִים בְּיִשְׂרָאֵל בְּעַת הַתְּמוּרָה כְּשִׁיכְנַס הַדְּבָר מְרֻשּׁוֹת לְרֻשּׁוֹת כְּנִי"ל:

אות יב

ועקר הדבר תלוי ברצון ואהבה, כי אי אפשר להכליל שם בבחינת אבן שתיה, קדשי קדשים כי אם על ידי בחינת אהבה וכלליות כנ"ל, ועל כן צריך שיהיה המכירה ברצון טוב ובדעה מיישבת, כי עקר הכלליות שם בבחינת אבן שתיה הוא על ידי רצון ואהבה דיקא כנ"ל. וגם צריך דעה מיישבת, כי השכל הוא שרש הצמצום שהוא הממון ועל ידי הרצון ואהבה נכלל השכל בתוך שכל העליון, שהוא בחינת אבן שתיה וכו' ועל ידי זה יוצא הדבר מרשותו לרשות חברו, כי שם בתוך האבן שתיה נתועדין יחד כל הצמצומים שבעולם ושם נכלליו יחד כנ"ל. וכל זה על ידי אהבה וכלליות, דהינו כשמוכר או נותן מידעתו ורצונו כנ"ל:

אבל כשלוקח הדבר בחזקה בגזלה חס ושלום, אזי אי אפשר להכליל שם ואזי, אדרבא, הדבר נפסק משרשו וכו' וכנ"ל. ועל כן אסור לקנות שום דבר מהגזלן, כי מאחר שהדבר בא בגזלה לידו ונפסק משרשו ואז בודאי אין הדבר יכול לעלות על ידי הגזלן לשרשו לבחינת אבן שתיה, כי אי אפשר להכליל שם כי אם על ידי רצון ואהבה כנ"ל, על כן אסור לקנות ממנו, כי על ידי קנינו זה מתגבר הסטרא אחרא ביותר, כי מאחר שאין נכלל בשרשו העליון ואין נמתק הצמצום אזי כל מה שנגחלף הדבר ויוצא מרשות לרשות מתגבר הסטרא אחרא יותר, כי עקר אחיזתם מבחינת תמורות חס ושלום וכנ"ל. אבל כשקונין מאדם כשר אז בשעת המשא ומתן עולה הדבר לשרשו העליון, על ידי רצון הטוב ושם דיקא בבחינת השרש העליון בבחינת אבן שתיה שהוא כלול מכל שם הדבר יוצא מרשות לרשות ואזי הדבר נמתק יותר כנ"ל, כי שם נמתק הכל כנ"ל:

ברוך ה' לעולם, אמן ואמן:

אות יג

וזהו בחינת שנוי מעשה שעל ידי זה קונה הגזלן החפץ ואין צריך להחזירו לבעליו כי אם דמים, כי כל אחד כפי שכלו ודעתו כן יש לו צמצומים המלבשים בהחפצים והכלים שלו כנ"ל ועל כן כל אחד חפץ בכלים וחפצים אחרים משנים מתברו, כגון למשל זה חפץ בכלי שיש לו ציור כזה וזה חפץ בכלי שיהיה לו ציור אחר, הינו צמצום אחר והכל כפי שרש שכלם שהם שרש הצמצומים וכמו כן כל אחד חפץ בכלים אחרים, הינו בצמצומים אחרים. ועל כן כל זמן שהכלי בצירור הראשון בבחינת צמצום הראשון שהיה ביד בעליו כפי רצון בעליו כפי השכל שלו שהוא שרש

הצמצום פני"ל אז היה חייב הגזלן להחזיר הכלי דיקא ליד בעליו כדי להחזיר זה הצמצום דיקא לשרשו שהוא בעליו פני"ל. אבל כשכבר קלקל הגזלן ושנה הכלי בשנוי גמור שאינו חוזר לבריתו ועשה ממנו ציור אחר צמצום אחר טוב אין הדבר שיף לו כלל כי לא נעשה על פי שכלו וכנ"ל. ועל כן אין חייב להחזיר לו גוף החפץ כי אם דמים מה שהיה שוה, כי דמים חייב על כל פנים, כי אפלו אם היה נאבד הכלי שגזל צריך לשלם כי הגזלה באחריות הגזלן. אבל גוף החפץ אין צריך להחזיר מאחר שנשתנה הצמצום טוב אין שיף להשכל הראשון שהוא בעליו וכנ"ל:

אות יד

וזה בחינת מה שגזל הגר שמת ואין לו יורשים צריך להחזיר הגזלה לפניהם בזמן שבית המקדש קיים וכו', כמבאר הדין בגמרא, כי הכהן איש חסד והוא ממתיק כל הדינים שהם כל הצמצומים כי הכהן מקבל מהכהן הגדול שנקנס לפני ולפנים להאבן שתיה וכו' פני"ל. ועל כן הכהן הוא איש שלום, כי עקר ההמתקה על ידי בחינת שלום וכלליות שעל ידי זה נכללין לפני ולפנים בתוך בחינת האבן שתיה פני"ל. ועל כן כל הקרבנות על ידם, כי עקר הקרבן שיהיה עולה ונכלל בתוך בחינת אבן שתיה ששם כל ההמתקות פני"ל, כי שם עולין כל הקרבנות וכל התפלות, כי זה שער השמים פני"ל. ועל כן עקר ברפת כהנים הוא שלום והתחלת ברכתם הוא יברכה ה' בממון, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, כי שם בממון עקר הצמצום פני"ל ושם צריכין עקר ההמתקה שהוא בחינת ברכה פני"ל ועקר הברכה וההמתקה להמתיק הצמצום שהוא בחינת ממון פני"ל הוא על ידי השלום וכלליות וכו' וכנ"ל. ועל כן הגזלה שאין לה בעלים להחזירה לידם לתקן הפגם על ידי ההשבה שיחזר הצמצום לשרשו שעל ידי זה יעלה ויכלל בשרשו ויוכל להתמתק וכו' וכנ"ל, וכשאיין לה בעלים להשיב להם הגזלה לתקן על ידי זה אזי תקונו שישביב לפניהם, כי הם עקר בחינת ההמתקות כל הצמצומים והדינים, כי הכהן הוא בחינת חכמה פידוע והוא בחינת חסד שמתיק כל הצמצומים והדינים וכו' וכנ"ל:

וזה בחינת ויברכם וירד מעשת החטאת והעלה וכו'. ופרש רש"י: ברפת כהנים, כי עקר תקון הקרבנות והתפלות הוא על ידי ברפת כהנים שעקר ברכתם הוא שלום בחינת כלליות ואהבה שעל ידי זה נכללין בבחינת אבן שתיה ששם כל ההמתקות ושם עולין כל הקרבנות והתפלות וכו' פני"ל. וזה בחינת ברפת כהנים בשעת התפלה וכנ"ל:

ברוך ה' לעולם, אמן, ואמן:

גזלה ג:

ענין חמר אסור גזלה שהפליגו בו רבותינו זכרונם לברכה מאד. וענין תקנת השבים שמצינו בגזלה דיקא שאם גזל קורה ובנאה בבירה אינו צריך לסתור הבירה ולהחזיר הקורה מפני תקנת השבים. ובספת החג בחג אפלו לא קבעה בטיט, אף על פי כן אין צריך לסתור שמצות ספה קובעה. וענין מה שהגזלן קונה הגזלה בשנוי מעשה כגון אם גזל עצים ועשאן כלים שאינו צריך להחזיר הכלים כי קנה בשנוי מעשה ואינו צריך להחזיר
כי
אם
דמים:

אות א

על פי התורה על פסוק 'ואתחנן' המתחלת בענין הנהגת הפשיטות של הצדיק האמת וכי בלקוטי תננא סימן עח עין שם כל התורה היטב מתחלתו לסופו:

והכלל, שהצדיק הוא לפעמים בטל מן התורה ואז הוא בחינת איש פשוט ממש שקורין פראסטיק ואז הוא מחיה עצמו רק מבחינת הדרך של ארץ ישראל שהוא בחינת החסד חנם שהיה מקיים העולם קדם מתן תורה וכי. ועל ידי החסד חנם הזה הוא מחיה כל הפשוטים שבעולם ואפלו הנמוכים למטה יותר שהם אותן שנפלו מאד על ידי עונותיהם ואפלו אמות העולם שכלם צריכים לקבל חיות מן התורה וכי אך כלם מקבלים חיות מהתורה על ידי הצדיק האמת שהוא בחינת איש פשוט הגדול בשעה שבטל מן התורה שאז מחיה עצמו מהחסד חנם שהיה מקיים העולם קדם מתן תורה שהוא בחינת הדרך לארץ ישראל שהוא בחינת התורה הנעלמת, כי קדם מתן תורה היתה כל התורה נעלמת בתוך בחינת דרך ארץ, הינו בכל העשיות והעסקים והמלאכות שעושין בעולם שכלם נמשכין מעשרה מאמרות שבהם נברא אותו הדבר שעוסק בו כגון שחוטב עצים וכיוצא בו, כי אין דבר שאין בו עשרה מאמרות שבהם נברא העולם ומלאו ובתוך העשרה מאמרות נעלמין העשרה הדברות. נמצא שבכל דבר שעוסקין בו שיש בו בחינת העשרה מאמרות שבו נברא, כלול באותו דבר התורה בהעלם שהוא בחינת העשרת הדברות הנעלמים בעשרה מאמרות שהם מחייו ומקיימיו כל הדברים שעוסקין בהם. וקדם מתן תורה היה

העולם מתקיים רק על ידי התורה הנעלמת הזאת שהוא בחינת חסד חנם בחינת אוצר מתנת חנם שהיה מקיים העולם אז קדם מתן תורה. והצדיק בעת פשיטותו הוא מחיה עצמו מהחסד חנם הזה וכי ועל ידי זה מחיה ומקיים כל הפשוטים שבעולם עד שמחיה ומקיים אפלו הרשעים גמורים ואפלו אותן שנפלו מאד ואפלו אמות העולם כי את כלם הוא מחיה על ידי החסד חנם הנ"ל שהיה מקיים את העולם קדם מתן תורה. ובזה מקשר היטב מה שסיים שם רבנו זכרוננו לברכה בשיחתו הקדושה שאין שום יאוש בעולם כלל ואפלו בשאול תחתיות ולמטה וכי אין שום יאוש בעולם כלל וכי כמבאר שם עין שם :

כי על ידי הצדיק האמת הנ"ל יכולין לקבל חיות ולמצא את ה' יתברך בכל מקום אפלו בשאול תחתיות ומתחתיו על ידי החסד חנם הנ"ל שהיה מקיים את העולם קדם מתן תורה שאז לא היה שום תורה בעולם כלל ואף על פי כן היה מקימם ה' יתברך ברחמיו בחסד חנם לבד. על כן גם עכשו אלו שבטלים מן התורה שהם הפראסטאקים ואפלו אותן שעברו חס ושלום על התורה אף על פי כן הצדיק מחיה אותם ומקימם ומחזקם לבל יתיאשו כי לעולם יש עדין תקוה והכל על ידי החסד חנם הנ"ל שעל ידי זה היה מקיים ה' יתברך את העולם גם קדם מתן תורה כנ"ל. וזה החסד חנם הנ"ל הוא בחינת הדרך לארץ ישראל כי זה החסד חנם הנ"ל הוא בחינת העשרה מאמרות שבהם נברא העולם שהוא בחינת התורה הנעלמת כנ"ל, וזה הוא בחינת הדרך לארץ ישראל כי עקר כח קדשת ארץ ישראל על ידי כח מעשיו הגיד לעמו לתת להם נחלת גוים כמו שפרש רש"י על פסוק בראשית וכי שבשביל זה פתח בבראשית שלא יאמרו האמות גזלנים אתם שכבשתם ארצות שבעה עממין על כן פתח בבראשית להודיע כי הוא יתברך ברא הכל וברצונו נתנה להם וברצונו נטלה מהם ונתנה לנו. נמצא שעקר כח ארץ ישראל הוא מבחינת עשרה מאמרות שבהם נברא העולם שהם בחינת כח מעשיו שעל ידי זה יכולים ישראל לילך ולכבש ארץ ישראל. וגם כאן בחוץ לארץ נמצא בחינה זו כי ישראל עם קדוש באים לפעמים למקומות שהיו רחוקים מאד מקדשת ישראל וכי והם כובשים המקום ומקדשין אותו שיהיה מקום ישראל שזהו גם כן בחינת ארץ ישראל והיו יכולים הסטרא אחרא לומר גזלנים אתם שכבשתם זה המקום שאינו שלכם. אך על ידי כח מעשיו בחינת עשרה מאמרות דהינו מה שיודעין שה' יתברך ברא את העולם בעשרה מאמרות, כמו שכתוב, בראשית ברא אלקים את השמים ואת הארץ וכי. על ידי זה יש לנו רשות לכבש כל העולם ולקדשו בקדשת ישראל כי הוא יתברך בראה וכי וברצונו נתנה לנו וכי. נמצא שעל ידי החסד חנם שהיה מקיים העולם קדם מתן תורה, שהוא בחינת העשרה מאמרות שבהם נברא העולם על ידי זה הולכין וכובשין ארץ ישראל, כי על ידי זה אין יכולין לומר גזלנים אתם וכי כנ"ל. ועל ידי זה מחיה עצמו הצדיק בעת פשיטותו כנ"ל ועל ידי זה הוא מחיה כל הפשוטים ואפלו אותן שנפלו מאד מאד וכי

אות ב

וְזֶה בְּחִינַת תְּקִינַת הַשְּׂבִים שְׁעָשׂוּ בְּגִזְלָה, כִּי עֵקֶר בְּחִינַת תְּקוּן הַתְּשׁוּבָה שְׂמוּעִיל לְכָל הַחֲטָאִים נִמְשָׁךְ מִבְּחִינַת תְּקוּן הַגִּזְלָה שֵׁישׁ לָהּ תְּקִינָה בְּתְשׁוּבָה, כְּמוֹ שְׂכֵתוֹב, וְהַשִּׁיב אֶת הַגִּזְלָה אֲשֶׁר גָּזַל וְכוּ'. וְאִתָּא בְּסִפְרֵי מוֹסֵר שְׁפִסּוֹק זֶה מְרַמֵּז עַל תְּשׁוּבָה לְכָל הַחֲטָאִים. כִּי עֵקֶר בְּחִינַת תְּקוּן הַתְּשׁוּבָה נִמְשָׁךְ מִבְּחִינַת תְּקוּן הַגִּזְלָה, כִּי עֵקֶר תְּקוּן הַתְּשׁוּבָה מֵה שְׂמוּעִיל תְּשׁוּבָה עַל הַחֲטָא זֶהוּ נִמְשָׁךְ רַק מִבְּחִינַת חֲסֵד חֲנָם הַנִּי"ל שֶׁהִיא מְקַיֵּם הָעוֹלָם קִדְּם מִתֵּן תּוֹרָה. כִּי עַל פִּי דִין תּוֹרָה לֹא הָיָה מוֹעִיל לְחוּטָא תְּשׁוּבָה, כְּמוֹבָא בְּסִפְרֵים שְׁעַל פִּי הַדִּין אֵין מוֹעִיל תְּשׁוּבָה לְחֲטָא רַק מֵה שְׂמוּעִיל תְּשׁוּבָה עַל הַחֲטָא זֶהוּ מִחֲסֵד ה' יִתְבָּרַךְ שֶׁנִּמְשָׁךְ מִבְּחִינַת חֲסֵד חֲנָם הַנִּי"ל, בְּחִינַת אוֹצֵר מִתֵּנַת חֲנָם שֶׁהִיא מְקַיֵּם הָעוֹלָם קִדְּם מִתֵּן תּוֹרָה כְּנִי"ל שְׁעַל יְדֵי זֶה מוֹעִיל לְהַחוּטָא תְּשׁוּבָה עַד שְׁיִכּוֹל לְזַכּוֹת שְׁעוֹנוֹתָיו יִתְהַפְּכוּ לְזַכִּיּוֹת. וְכַל זֶה הוּא עַל יְדֵי בְּחִינַת הַתּוֹרָה הַנֶּעֱלָמַת הַנִּי"ל שֶׁהוּא בְּחִינַת חֲסֵד חֲנָם הַנִּי"ל שֶׁהִיא מְקַיֵּם הָעוֹלָם קִדְּם מִתֵּן תּוֹרָה שְׁשֵׁם יְכוּלִין לְהַתְּהַפֵּךְ הָעוֹנוֹת לְזַכִּיּוֹת עַל יְדֵי הַתְּשׁוּבָה. וְעַל כֵּן בְּאִמַּת אֵי אֲפָשֶׁר לְזַכּוֹת לְתְשׁוּבָה שְׁלֵמָה כִּי אִם עַל יְדֵי צְדִיק הַדּוֹר הָאֲמִתִּי שְׁיִכּוֹל לְהַמְשִׁיךְ הַחֲסֵד חֲנָם הַנִּי"ל בְּעַת פְּשִׁיטוֹתוֹ שְׁעַל יְדֵי זֶה יֵשׁ תְּקוּנָה לְכָל אוֹתָן שֶׁנִּפְלוּ בְּעוֹנוֹתֵיהֶם כְּנִי"ל. וְזֶהוּ שְׁמִסִּים שֵׁם רַבְּנוּ זְכוֹרֵנוּ לְבִרְכָה שְׁאִין שׁוּם יְאוּשׁ בְּעוֹלָם, כִּי הַכֹּל יְכוּלִין לְהַחֲיוֹת עֲצָמוֹן בְּנִפְיִלְתָּם עַל יְדֵי הַחֲסֵד חֲנָם הַנִּי"ל בְּחִינַת הַתּוֹרָה הַנֶּעֱלָמַת הַנִּי"ל שְׁעַל יְדֵי זֶה יֵשׁ לָהֶם תְּקוּנָה לְעוֹלָם אֲפֵלוּ אִם נָפְלוּ כְּמוֹ שֶׁנִּפְלוּ וְכוּ', נִמְצָא שְׁעֵקֶר הַתְּשׁוּבָה נִמְשָׁךְ עַל יְדֵי הַחֲסֵד חֲנָם הַנִּי"ל וְזֶה הַחֲסֵד חֲנָם הַנִּי"ל הוּא בְּחִינַת הַדְּרָךְ לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, כִּי עַל יְדֵי זֶה יְכוּלִין לְכַבֵּשׁ אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל וְאֵין הָעֲפוּיִים יְכוּלִין לֹאמֹר גִּזְלָנִים אַתֶּם וְכוּ', כְּנִי"ל. נִמְצָא שֶׁזֶה הַחֲסֵד חֲנָם הַנִּי"ל הוּא בְּחִינַת תְּקוּן הַגִּזְלָה, כִּי הַגִּזְלָן כְּשֶׁרוּצָה לְשׁוּב וּלְתַקּוֹן אֶת חֲטָא הַגִּזְלָה אֲשֶׁר גָּזַל הוּא צָרִיךְ לְהַמְשִׁיךְ הַתְּקוּן מִשָּׂרֵשׁ תְּקוּן הַגִּזְלָה שֶׁהוּא בְּחִינַת חֲסֵד חֲנָם הַנִּי"ל שֶׁהוּא הַדְּרָךְ לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל שְׁעַל יְדֵי זֶה נִתְתַקְּנִין כְּלָלִיּוֹת יִשְׂרָאֵל מִבְּחִינַת גִּזְלָה, כִּי אֵין יְכוּלִין לֹאמֹר לָהֶם גִּזְלָנִים אַתֶּם כִּי בְּרָצוֹנוּ וְכוּ' כְּנִי"ל. וּמִשָּׂרֵשׁ בְּחִינַת תְּקוּן הַגִּזְלָה הַזֹּאת מִשָּׁם נִמְשָׁךְ תְּקוּן לְכָל הַגִּזְלָנִים הַבָּאִים לְשׁוּב בְּתְשׁוּבָה וּלְהַשִּׁיב אֶת הַגִּזְלָה. וְכֵן כָּל הַבְּעָלִי תְּשׁוּבָה כָּלָם אֵין יְכוּלִין לְקַבֵּל תְּקוּן לְחֲטָאִים בְּתְשׁוּבָה כִּי אִם עַל יְדֵי חֲסֵד חֲנָם הַנִּי"ל שֶׁהוּא הַדְּרָךְ לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל שֶׁהוּא בְּחִינַת תְּקוּן הַגִּזְלָה כְּנִי"ל. כִּי תְּקוּן הַתְּשׁוּבָה אֵין מוֹעִיל בְּדִין כִּי אִם עַל יְדֵי בְּחִינַת חֲסֵד חֲנָם הַנִּי"ל:

אות ג

כי באמת התשובה על כל החטאים הוא בחינת תקון הגזלה והעשק אשר גזל ועשק את הקדוש ברוך הוא וכנסת ישראל על ידי חטאיו. ועל כן איתא בזהר הקדוש ומובא בדברי רבנו זכרוננו לברכה (סימן לה) שתשובה הוא בחינת זרקא דאזדריקת לאתר דאתנטילת מתמן, הינו להחזיר את הדבר למקום שנטל משם, כי קדם התשובה נקרא כל חוטא גזלן שלקח הכח והחיות והשפע שנתן לו ה' יתברך ועשה עמו מה שעשה בחטאו ועל ידי זה עקר וגזל החיות הזה מה' יתברך וכנסת ישראל נמצא שהוא גזלן גמור בחינת גזל אביו ואמו דא קדשא בריך הוא וכנסת ישראל וכמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, כל הנהנה בעולם הזה בלא ברכה כאלו גזל להקדוש ברוך הוא וכנסת ישראל, שנאמר, גזל אביו ואמו וכי. נמצא שאפלו כשאינו עושה עברה ממש רק שנהנה מן ההתר בלא ברכה נקרא גם כן גזלן על שקבל הנאת עולם הזה מה' יתברך בלא ברכה שזהו בחינת גזלה ממש. כי הכל של ה' יתברך, כמו שכתוב, לה' הארץ ומלואה. והוא יתברך אינו נותן רשות להאדם לקבל ולהנות מזה העולם כי אם בברכה. אבל כשלוקח ונהנה בלא ברכה הוא גזלן ממש, כי גזל להקדוש ברוך הוא וכנסת ישראל כנ"ל, מכל שכן כשחס ושלום, נהנה מהעולם הזה בעברה חס ושלום, שזהו בודאי גזלן גדול כנ"ל. ועל כן כשרוצה לעשות תשובה הוא בבחינת והשיב את הגזלה אשר גזל, שצריך להחזיר ולהעלות הדבר שעקר מה' יתברך, לשרשו בבחינת זרקא הנ"ל דאזדריקת לאתר דאתנטילת מתמן. נמצא שכל תקוני התשובה הוא בבחינת תקון השבת הגזלה כנ"ל. כי באמת כל תקון התשובה נמשך מבחינת החסד חנם הנ"ל שהוא בחינת הדרך לארץ ישראל שהוא בחינת תקון הגזלה בשרשה שעל ידי זה אין יכולין לומר לישראל גזלנים אתם וכי כנ"ל שמבחינת תקון זה נמשך תקון לכל הגזלנים הבאים לשוב, כי כל דבר צריך להתמתק בשרשו כידוע וזהו התקון של כל החוטאים שתקונם וחיותם נמשך רק מבחינת חסד חנם הנ"ל שהיה מקיים העולם קדם מתן תורה וכי כנ"ל. ועל כן עשו חכמינו זכרונם לברכה תקנת השבים בגזלה דיקא, כי עקר בחינת תקנת השבים נמשך מבחינת תקון הגזלה שהוא בחינת החסד חנם הנ"ל, שהוא הדרך לארץ ישראל וכי כנ"ל:

אות ד

ועקר תקנת השבים שעשו חכמינו זכרונם לברכה בגזלה הוא מה שאין הגזלן צריך להחזיר גוף הגזלה כשקבעה בבנין שזהו מפני תקנת השבים

פני"ל וְכֹל זֶה נִמְשָׁךְ מִבְּחִינַת חֲסֵד חֲנָם הַנִּי"ל שֶׁהוּא בְּחִינַת הַתּוֹרָה הַנֶּעֱלָמָת
בְּעֵשְׂרֵה מֵאֲמֵרוֹת הַמְּלַבְּשִׁין בְּכֹל מְלֶאכֶה וְעֵסֶק שְׁעוֹשִׁין וְכוּ' פִּנְי"ל. וּמִחֲמַת
זֶה גַם כֵּן קוֹנֵה הַגְּזֵלִין מְדִינָא אֵת הַגְּזֵלָה עַל יְדֵי שְׁנוּי מַעֲשֵׂה. וְלִכְאוּרָה
הַדָּבָר תְּמוּיָה אִידָּךְ אֶפְשָׁר לְגַזֵּלִין לְקִנּוּת הַגְּזֵלָה עַל יְדֵי הַשְּׁנוּי מַעֲשֵׂה מֵאַחַר
שֶׁבָּאָה לְיָדוֹ בְּגִזְלָה וְאִסּוּר וְהוּא גִזְלָן וּמַחְרִיב אֵת הָעוֹלָם, מִדּוּעַ יִתְּנוּ לוֹ כַּח
לְקִנּוּת הַגְּזֵלָה עַל יְדֵי הַשְּׁנוּי מַעֲשֵׂה, הֲלֹא כָּל מַעֲשֵׂיו הֵם חֲרָבִין וְהַרְיָסָה
מֵאַחַר שֶׁעֲבָר עַל דֵּת וְגִזַּל וְעָשָׂק אֵת עַמִּיתוֹ?! אִידָּךְ בְּאֵמַת הַכֹּל נִמְשָׁךְ מִבְּחִינַת
הַחֲסֵד חֲנָם הַנִּי"ל, שֶׁהוּא בְּחִינַת הַתּוֹרָה הַנֶּעֱלָמָת בְּכֹל עֲשִׂיָּה וְעִבְדָּא שְׂבִיָּה
הָעוֹלָם שְׂבִיָּה דְּבַר מְלַבֵּשׁ עֵשְׂרֵה מֵאֲמֵרוֹת שְׂבִיָּהם נֶעֱלָמַת הַתּוֹרָה. נִמְצָא
שְׂבִיָּה עֲשִׂיָּה וּמְלֶאכֶה שְׁעוֹשִׁין בְּזֶה הָעוֹלָם מְלַבֵּשׁ וְנֶעֱלַם בּוֹ תּוֹרָה בְּהֶעֱלַם
שְׁעַל יְדֵי זֶה יֵשׁ קִיּוּם לְהָעוֹלָם גַּם כְּשֶׁבִטְלִים אוֹ עוֹבְרִים עַל הַתּוֹרָה חֵס
וְשְׁלוֹם, כִּי זֶהוּ בְּחִינַת הַחֲסֵד חֲנָם שֶׁהִיָּה מְקִיָּם הָעוֹלָם קֹדֶם מִתֵּן תּוֹרָה
פִּנְי"ל, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת הַדְּרָךְ שְׂכוּבְשִׁין בּוֹ אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל וְכוּ' פִּנְי"ל. וְעַקֵּר הַדְּבָר
הוּא מֵה שְׂיֻדְעִין שְׁה' יִתְבָּרַךְ הוּא הַיּוֹצֵר הוּא הַבּוֹרָא וְהוּא בְּרָא הַכֹּל
מֵרֵאשִׁי וְעַד סוֹף בְּחִינַת בְּרֵאשִׁית בְּרָא אֱלֹקִים אֵת הַשָּׁמַיִם וְאֵת הָאָרֶץ וְעַל
יְדֵי יְדִיעַת אֱמוּנָה הַזֹּאת שֶׁהוּא יְסוּד הַכֹּל, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב, וְכֹל מַעֲשֵׂהוּ
בְּאֱמוּנָה. וְכֹל הַתּוֹרָה עוֹמֶדֶת עַל זֶה, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב, כָּל מִצְוֹתֶיךָ אֱמוּנָה. וְכְמוֹ
שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה (מִכּוֹת כד), בָּא חֲבִיקוּק וְהֶעֱמִידֵן עַל
אֱמוּנָה, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב, וְצִדִּיק בְּאֱמוּנָתוֹ יִחִיָּה, עַל יְדֵי זֶה נִמְשָׁךְ הַחֲסֵד חֲנָם
הַנִּי"ל שֶׁהוּא בְּחִינַת קִיּוּם הָעוֹלָם קֹדֶם מִתֵּן תּוֹרָה שֶׁזֶה הַחֲסֵד מְקִיָּם גַּם
עֲכָשׁוֹ אֵת כָּל הַפְּשׁוּטִים וְכֹל הַנוֹפְלִים וְכוּ' פִּנְי"ל, כִּי עַקֵּר חִיּוּתָם וְקִיּוּמָם
הוּא עַל יְדֵי אֱמוּנָה הַנִּי"ל. כִּי אֱמוּנָה יְסוּד הַכֹּל וְכֹל זֶה שֶׁאֵדָם מִחֲזֵק אֵת
עֲצָמוֹ בְּאֱמוּנָה שְׁלֵמָה שְׂיֻדְעַ וּמֵאֲמִין שְׁה' יִתְבָּרַךְ בְּכֹל מְקוֹם וְלִית אֲתֵר
פְּנוּי מִנֵּה וּבְכֹל מְקוֹמוֹת מִמְשַׁלְתּוֹ אֶפְלוֹ בְּעֵשֶׂר כְּתָרִין דְּמִסְאַבוּתָא וְאֶפְלוֹ
בְּכֹל הַנִּפְיִלוֹת שֶׁבְּעוֹלָם אֶפְלוֹ אִם נִפְל לְמְקוֹם שֶׁנִּפְל גַּם שֶׁם נִמְצָא ה' יִתְבָּרַךְ
כִּי מְלֻכּוֹתוֹ בְּכֹל מְשָׁלָה, כִּי הוּא יִתְבָּרַךְ בְּרָא הַכֹּל בְּחֲסֵדוֹ וּמְקִיָּם הַכֹּל
בְּחֲסֵדוֹ. וְאֶפְלוֹ כְּשִׁיִּשְׂרָאֵל עוֹבְרִין עַל הַתּוֹרָה חֵס וְשְׁלוֹם, אִף עַל פִּי כֹן מְקִיָּם
הָעוֹלָם בְּחֲסֵדוֹ לְבַד כְּמוֹ שֶׁהִיָּה מְקִיָּם הָעוֹלָם עֲשָׂרִים וְשֵׁשׁ דּוֹרוֹת בְּחֲסֵדוֹ
לְבַד קֹדֶם שֶׁנִּתְּנָה תּוֹרָה כִּי חֲפֵץ חֲסֵד הוּא וְחֲסֵדִי ה' לֹא תִמְנֵן וְלֹא כְּלוֹ
רַחֲמֵיו לְעוֹלָם. וְכֹל זְמַן שְׂיֻדְעַ וּמֵאֲמִין זֹאת אֵין שׁוּם נִפְיִלָה וּרְיִדָה לְעוֹלָם,
כִּי תִמְיֵד יֵשׁ לוֹ תִקְוָה עֲדִין לְמִצָּא אֵת ה' יִתְבָּרַךְ וּלְשׁוּב אֵלָיו. וְעַל כֵּן סִיָּם
שֶׁם רַבֵּנוּ זְכוֹרֵנוּ לְבִרְכָה אֵת הַתּוֹרָה הַנִּי"ל שֶׁאֵין שׁוּם יְאוּשׁ בְּעוֹלָם כְּלָל וְכוּ'
וְכַנִּי"ל. וְהַכֹּל הוּא עַל יְדֵי הַחֲסֵד חֲנָם הַנִּי"ל עַל יְדֵי הַתּוֹרָה הַנֶּעֱלָמָת הַנִּי"ל
עַל יְדֵי הַדְּרָךְ שֶׁל אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל הַנִּי"ל שֶׁהוּא בְּחִינַת עֵשְׂרֵה מֵאֲמֵרוֹת, בְּחִינַת
בְּרֵאשִׁית בְּרָא וְכוּ', הֵינּוּ בְּחִינַת דְּרָךְ אֶרֶץ הַנִּי"ל שֶׁהוּא מְלַבֵּשׁ בְּכֹל דְּבָר,
שְׂבִיָּה דְּבָר נֶעֱלַם תּוֹרָה עַל יְדֵי שְׂיֻדְעִין וּמֵאֲמִינִין שְׁה' יִתְבָּרַךְ בְּרָאוֹ מֵאֵין
לֵישׁ בְּעֵשְׂרֵה מֵאֲמֵרוֹת שְׂבִיָּהם נֶעֱלָמִין הָעֵשְׂרֵת הַדְּבָרוֹת שְׁעַל יְדֵי זֶה מִתְקִיָּם
אוֹתוֹ הַדְּבָר בְּחֲסֵד חֲנָם אִף עַל פִּי שְׁלֵא נִתְּנָה וְנִתְּנָה הַתּוֹרָה עֲדִין אוֹ בְּעַת
שְׂבִיָּהם מוֹ הַתּוֹרָה וְכוּ' פִּנְי"ל:

אות ה

כי ה' יתברך ברא כל הבריאה בשביל האדם שהוא תכלית כל הנבראים כידוע. והכל בשביל ישראל שיקבלו את התורה שעל ידי זה הם מקימין את העולם ונחשב כאלו הם בראו את העולם, כמו שכתוב, בראד יעקב. ודרשו רבותינו זכרונם לברכה, עולמי עולמי מי בראד, יעקב בוראד וכיו. כי התורה היתה כלי אמנותו, כמו שכתוב, ואהיה אצלו אמון. ודרשו רבותינו זכרונם לברכה, אל תקרי אמון אלא אמון. ועשרה מאמרות שבהם נברא כל העולם נמשכין מהעשרת הדברות שהם כלליות התורה. ועל כן כשקבלו ישראל את התורה נחשב אותו היום כאלו היום בראו ישראל את העולם מחדש, כי עד ששה בסיון היה העולם מתמוטט עד שקבלו ישראל את התורה, כמו שדרשו רבותינו זכרונם לברכה (שבת פח) על ה' דהששי וכיו. כי אין קיום להעולם בלא התורה, כי ה' יתברך ברא את העולם בשביל האדם דיקא שהאדם דיקא יקיים את העולם על ידי מעשיו הטובים, כמו שכתוב, והארץ נתן לבני אדם. וכמו שכתוב, אשר ברא אלקים לעשות, שה' יתברך ברא הכל שהאדם יעשהו ויגמרהו, כמובא, שזהו פרוש לעשות. כי כל דבר שנברא צריך תקון, כמובא במדרש (בראשית רבה פרק יא) החטים צריכין לטחון התרמוסין וכיו. וכמו שכתוב, לעבדה ולשמרה, כי האדם צריך לגמור ולתקן הכל וכל זה להורות ולהודיע שהכל תלוי בהאדם כי הכל בשבילו. ועקר התכלית בשביל שיקיים את התורה שעל ידי זה מקיים את כל העולם שנברא על ידי התורה ואז נחשב כאלו הוא ברא את העולם כנ"ל. ועל כן אין קיום להעולם בלא ישראל שקבלו את התורה, כי האדם דיקא צריך לקיים את העולם, כי בשביל זה נברא הכל כדי שהאדם דיקא יקיים הכל כנ"ל. אבל כל זמן שלא נתנה תורה עדין אז היה ה' יתברך מקיים העולם בחסד חנם לבד כנ"ל. אבל אף על פי כן גם אז בהכרח שיהיה קיום העולם על ידי מעשה בני האדם, כי תכף כשנברא אדם לא היה קיום להעולם בלי מעשה האדם, כמו שכתוב, אשר ברא אלקים לעשות דיקא וכיו וכנ"ל. ועקר מעשה האדם לקיים את העולם הוא מעשה התורה והמצוות, אבל מאחר שאז עדין לא נתנה תורה על כן היה קיום העולם על ידי דרך ארץ, היינו על ידי מעשה בני האדם שעוסקין ועובדין בעסקי העולם במלאכות ומשא ומתן שכלם הם בחינת תקון מעשה בראשית שנברא בעשרה מאמרות ועל ידי עשייתם ומלאכתם באתערותא דלתתא אתער לעלא ונתעורר אותו המאמר שבו נברא אותו הדבר ובאותו המאמר נעלם התורה ועל ידי זה היה קיום העולם אז :

וכן מובן ומבאר בדברי רבנו זכרוננו לברכה במקום אחר בהתורה "ואת הערבים צויתי" וכיו (בלקוטי תינא סימן ד) שעל ידי כל הל"ט מלאכות שהם כלל כל המלאכות והעסקים שבעולם על ידי זה הוא בחינת אתערותא דלתתא שעל ידי זה מעוררין למעלה כח מעשי בראשית שעל

יְדֵי זֶה קִיּוּם הָעוֹלָם, כְּמִבְאֵר שָׁם, עֵינֵי שָׁם. וְזֶה שֶׁדִּקְדַּק וְכָתַב רַבְּנֵינוּ זְכוֹרֵנוּ לְבִרְכָה בְּהִתּוֹרָה שְׁאֵנוּ עֲסוּקִים בָּהּ עַל פְּרִשְׁת וְאֶתְחַנֵּן הַנִּי"ל שְׁאֵז קִדְּם מִתֵּן תּוֹרָה שְׁקִיּוּם ה' יִתְבָּרֵךְ הָעוֹלָם בְּחִסְדּוֹ אֵז הִיְתָה הִתּוֹרָה נֶעְלָמָת בְּדֶרֶךְ אֶרֶץ וְכוּ' כְּנִי"ל. כִּי בְּהִכָּרַח שְׁיִהְיֶה קִיּוּם הָעוֹלָם עַל יְדֵי מַעֲשֵׂי בְּנֵי אָדָם דִּיְקָא, כִּי כִּד הִיְתָה פּוֹנְתוֹ בְּבִרְיָאָתוֹ כְּנִי"ל וְעָקַר עַל יְדֵי הִתּוֹרָה כְּנִי"ל. אֵד אֵז קִדְּם מִתֵּן תּוֹרָה הִיְתָה קִיּוּם הָעוֹלָם עַל יְדֵי מַעֲשֵׂי בְּנֵי אָדָם בְּעֶסְקֵי דֶרֶךְ אֶרֶץ שְׁבָהֶם הִיְתָה הִתּוֹרָה נֶעְלָמָת אֵז כְּנִי"ל. וְעָקַר הַקִּיּוּם עַל יְדֵי בְּחִינַת דֶּרֶךְ אֶרֶץ שֶׁהוּא הַחֲסֵד חֲנָם הַנִּי"ל הוּא כְּשָׁעַל כָּל פְּנִים הֵיוּ שׁוֹמְרִים אֶת עֲצָמוֹן לְבַלִּי לַעֲבֹר עַל דֶּרֶךְ אֶרֶץ, שְׁזָהוּ בְּחִינַת כָּלֵל כָּל הַשְּׁבַע מִצְוֹת שֶׁל בְּנֵי נֹחַ, כִּי כָּל הַשְּׁבַע מִצְוֹת הֵם בְּחִינַת דֶּרֶךְ אֶרֶץ שֶׁהַשְּׁכָל מְחִיב לְקַיֵּם אוֹתוֹן הַמִּצְוֹת. וְהִיְסוּד הוּא אֲמוּנָה שְׁזָה עָקַר בְּחִינַת הַדֶּרֶךְ אֶרֶץ, בְּחִינַת עֲשָׂרָה מְאֻמְרוֹת שְׁמִקְיָמִין הָעוֹלָם, בְּחִינַת הַחֲסֵד חֲנָם הַנִּי"ל שֶׁהוּא בְּחִינַת בְּרָאשִׁית בְּרָא אֱלֹקִים וְכוּ' כְּנִי"ל. וְעַל כֵּן לֹא נִחְתַּם גְּזֵר דִּינָם שֶׁל דוֹר הַמַּבּוּל אֶלָּא עַל הַגְּזֵל, כְּמוֹ שְׁאֻמְרוֹ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה, כִּי עַל יְדֵי גְזֵל שְׁגוֹזֵל אֶת חֲבֵרוֹ הוּא פּוֹגֵם גַּם בְּדֶרֶךְ אֶרֶץ, כִּי אֵף עַל פִּי שְׁעֵדִין לֹא נִתְּנָה, אֵף עַל פִּי כֵן עַל כָּל פְּנִים מִדֶּרֶךְ אֶרֶץ רָאוּי שֶׁלֹּא יַעֲשֶׂק וַיִּגְזֵל אֶחָד אֶת חֲבֵרוֹ, כִּי עָקַר קִיּוּם הָעוֹלָם הוּא עַל יְדֵי מַעֲשֵׂי וּמִלְאָכוֹת הָאָדָם שְׁעוֹסְקִין בְּזֶה הָעוֹלָם שֶׁהוּא בְּחִינַת אֲתַעְרוּתָא דְלִתְתָא כְּנִי"ל:

וְכָל אָדָם כְּפִי מַעֲשָׂיו וּמִלְאָכְתּוֹ כֵּן מְעוֹרֵר כֹּחַ מַעֲשֵׂי בְּרָאשִׁית שְׁכַנְגָד אוֹתָהּ הַמִּלְאָכָה וְעַל יְדֵי זֶה הוּא קִיּוּם הָעוֹלָם, וְעַל כֵּן כָּל אָדָם קוֹנֶה אוֹתוֹ הַדְּבָר עַל יְדֵי עֲשִׂיתוֹ מִלְאָכְתּוֹ שְׁעַל יְדֵי זֶה מְרוּיַח אוֹתוֹ הַדְּבָר, כִּי עַל יְדֵי עֲשִׂיתוֹ וְעֶסְקוֹ קִנְאוֹ בְּאֻמָּת, כִּי נִתְעוֹרֵר עַל יְדוֹ כֹּחַ מַעֲשֵׂי בְּרָאשִׁית שְׁעַל יְדֵי זֶה נִבְרָא אוֹתוֹ הַדְּבָר שְׁזָהוּ בְּחִינַת קִנְיָן, כְּמוֹ שְׁפִרְשׁ רַשִׁי"י עַל פְּסוּק, קִנְיָה שְׁמִים וְאֶרֶץ, עַל יְדֵי עֲשִׂיתוֹ קִנְיָן לְהִיּוֹת שְׁלוֹ. כִּי גַם הָאָדָם נָתַן לוֹ ה' יִתְבָּרֵךְ זוֹ הַכֹּחַ שְׁעַל יְדֵי עֲשִׂיתוֹ וְעֶסְקוֹ יִתְעוֹרֵר כֹּחַ מַעֲשֵׂי בְּרָאשִׁית עַד שְׁיִהְיֶה נִחְשָׁב כְּאֵלוֹ נִבְרָא הַדְּבָר עַל יְדוֹ אִם עוֹשֶׂה הָעֶסְק וְהַמִּלְאָכָה בְּקִדְּשָׁה וּבְאֻמּוֹנָה. אֲבָל כְּשֶׁחָס וְשָׁלוֹם, גּוֹזֵל אֶת חֲבֵרוֹ נִמְצָא שְׁמֵהֲרַס וּמְחַרֵּב הָעוֹלָם בְּיָדָיו מִמֶּשׁ, כִּי פּוֹגֵם בְּכֹחַ מַעֲשֵׂי בְּרָאשִׁית שְׁנִתְעוֹרֵר עַל יְדֵי חֲבֵרוֹ שְׁעַל יְדֵי זֶה זָכָה חֲבֵרוֹ בְּאוֹתוֹ הַדְּבָר וְהוּא רוֹצֵה לְגַזֵּל וְלְהַרְס חֵס וְשָׁלוֹם, כֹּחַ מַעֲשֵׂי בְּרָאשִׁית שֶׁל מִלְאָכָה וְעֶסְק חֲבֵרוֹ וּפּוֹגֵם בְּדֶרֶךְ אֶרֶץ הַנִּי"ל, כִּי גְזֵלָה הוּא הַפֶּד דֶּרֶךְ אֶרֶץ. וְעַל כֵּן עַל יְדֵי גְזֵלָה נִחְתַּם גְּזֵר דִּינָם שֶׁל דוֹר הַמַּבּוּל וְנִחְרַב הָעוֹלָם אֵז עַל יְדָם, כִּי עַל יְדֵי הַגְּזֵלָה פָּגְמוּ בְּדֶרֶךְ אֶרֶץ שְׁעַל יְדֵי זֶה הִיְתָה עָקַר קִיּוּם הָעוֹלָם אֵז כְּנִי"ל:

נמצא שכל אדם על ידי מעשיו ומלאכתו ועסקיו בדרך ארץ שהם עסקי העולם בכל המשא ומתן ומלאכות על ידי זה מעורר כח מעשי בראשית פני"ל ועל ידי זה היה קיום העולם קדם מתן תורה וכן עכשו על ידי זה הוא קיום של כל הפשוטים שהם הפראסטאקיס שאינם עוסקים בתורה כי אם בדרך ארץ, שזהו בחינת החסד חנם הנ"ל וכו' פני"ל. אבל כל זה כשעוסקים בהמשא ומתן והמלאכה שהוא בחינת דרך ארץ באמונה ובכשרות ובהתקשרות לצדיקים אמתיים שהם ממשיכין זה החסד חנם הנ"ל על ידי פשיטותם פני"ל, אבל כשחס ושלום, פוגמים בהמשא ומתן חס ושלום, מכל שכן כשגוזלים חס ושלום, את חברם בזה הם מחריבים ממש מעשי בראשית פני"ל. ועל כן עון הגזל חמור מאד כמו שהפליגו רבותינו זכרונם לברכה, כי נחשב כאלו מחריב העולם חס ושלום, מאחר שפוגם בדרך ארץ שהוא בחינת כח מעשי בראשית שנתעורר על ידי כל עסקי האדם, וכשנוגע בממון ועסק חברו הרי הוא כאלו סותר והורס בחינת כח מעשי בראשית שהיה מתתקן על ידי ממון ועסק הזה של חברו וכנ"ל. אבל על ידי תשובה נתתקן הכל, כי עקר התשובה הוא בבחינת והשיב את הגזלה וכו' פני"ל. כי על ידי התשובה הוא חוזר ומעורר את החסד חנם הנ"ל שהוא בחינת דרך ארץ הנ"ל, שהוא בחינת הדרך לארץ ישראל שהוא תקון הגזלה פני"ל, ואז על ידי החסד הזה לא די שנתתקן הגזלה אף גם נתהפך מהפך אל הפך בבחינת עונות נתהפך לזכיות שאחר כך נחשב גם כל מעשה הגזלן שעשה בחפץ הנגזל לעשיה גמורה עד שאמרו שקנאה הגזלן בשנוי מעשה שלו, כי על ידי תקון התשובה נתתקן הגזלה על ידי חסד חנם הנ"ל עד שנתעורר כח מעשי בראשית בחינת עשרה מאמרות הנ"ל שנתעוררין תמיד על ידי כל מעשה ומלאכת האדם בכשרות פני"ל. ועכשו נתתקן הגזלה בבחינה זו עד שנחשב מעשה הגזלה לעשיה וקנן שקונה אותה על ידי זה. וזהו בחינת תקנת השבים וקנן הגזלן בשנוי מעשה, כי תקף כשרוצה להחזיר את הגזלה, שזהו בחינת תשובה או אפלו כשאינו רוצה להחזירה מעצמו רק הבית דין כופין אותו ומוציאין אותה מידו, שזהו גם כן בחינת תשובה שהבית דין מכריחים אותו לקיים הדת ולהשיבה אז נתעורר בחינת חסד חנם הנ"ל, שהוא בחינת כח מעשי בראשית שהוא בחינת הדרך לארץ ישראל, שהוא תקון הגזלה שעל ידי זה מקיים ה' יתברך העולם בחסדו עד שנחשב שנוי מעשה של הגזלן לעשיה שעל ידי זה כל אדם קונה חפצו על ידי שנתעורר כח מעשי בראשית על ידי עשייתו וכנ"ל:

נמצא שכל זה, דהינו מה שהגזלן קונה החפץ בשנוי מעשה ואין צריך להחזיר הקורה מהבגן מפני תקנת השבים כי אם דמים וכו', כל זה מורה על גדל כח התשובה שנתמזה בפסוק והשיב את הגזלה פנ"ל. שיש כח בהתשובה על ידי החסד חנם הנ"ל להפך העונות לזכיות. ועל כן נחשב מעשה הגזלן למעשה וקנן פנ"ל, כי באמת קיום הגזלן וכל החוטאים גם קדם שישבו נמשך מבחינת תשובה, מבחינת חסד חנם הנ"ל שעל ידי זה ה' יתברך מאריך להם אפו עד שישבו, כי בכל החסד הזה ה' יתברך מקים העולם בעת שעוברים על התורה וכו' פנ"ל, ועל כן נחשב מעשה הגזלן לקנן וכו' פנ"ל, כי הכל על ידי בחינת החסד חנם הנ"ל שמקיים את העולם עד שישבו ואז נתתקן הכל ונתהפך מעונות לזכיות וכנ"ל:

ברוך ה' לעולם, אמן ואמן:

אות ח

וזה שאמרו רבותינו זכרונם לברכה שבסכת החג בחרג עשו תקנת השבים אף על פי שלא קבעה בגנן, כי כבר נתבאר שבחינת תקנת השבים נמשך מבחינת החסד חנם הנ"ל שהוא בחינת כח מעשי בראשית וכו' פנ"ל. ועל כן בסכת החג עשו תקנת השבים ביותר שאף על פי שלא קבעה אין צריך להחזיר גוף הקורה, כי סכה נמשך גם כן מחסד הנ"ל שהוא בחינת כח מעשי בראשית, כמבאר בהתורה על אשר מעלתם (סימן מח), עין שם. ועל כן עשו בו תקנת השבים ביותר פנ"ל:

גזלה ד:

כל הגזלנים משלמין כשעת הגזלה, כי השבת הגזלה הוא בחינת תשובה, כמו שכתוב, והשיב את הגזלה אשר גזל וכו':

וכמובא פסוק זה בספרי מוסר לענן תשובה, כי עקר התשובה היא להחזיר הדבר למקום שנלקח משם בבחינת זרקא דאזדריקת לאתר דאתנטילת מתמן, (כמובא בדבריו זכרונם לברכה במקום אחר) שזהו בחינת השבת הגזלה, בחינת והשיב את הגזלה אשר גזל וכו'. כי גם כל

החטאים נקראים גזלה על שם שגזל הדבר משרשו. וכמו שכתוב, גזל אביו ואמו. 'אביו' דא קדשא בריך הוא וכו', כמו שאיתא בההר הקדוש. נמצא שהשבת הגזלה ותשלומיה הוא בבחינת תשובה. ותשובה היא למעלה מהזמן, כמו שכתוב בספרי הא"ב יום שהאדם עושה תשובה הוא למעלה מהזמן ומעלה כל הימים למעלה מהזמן. וכן יום הכפורים הוא למעלה מהזמן עין שם. כי זה עקר התקון של התשובה שזוכה לבא למעלה מהזמן ושם נתבטל כל הזמן והימים שחטא ופגם בהם בבחינת והימים הראשונים יפלו ונחשב כאלו היום נולד בבחינת אני היום ילדתיך, שהוא בחינת בטול הזמן, כמבאר בלקוטי תניינא בסימן סא על פסוק זה עין שם :

ועל כן כל הגזלנים משלמים כשעת הגזלה, כי תשלומי הגזלה הוא בחינת תשובה שהיא למעלה מהזמן שכל הזמן נתבטל ונחשב כאלו עדין הוא היום והשעה ראשונה וכל הזמן והימים שעברו בימי הגזלה בעת שהיה עון הגזלה בידו נתבטלים ונחשבים כלא היו, כי זה עקר תקון התשובה שעולה למעלה מהזמן ונחשב כאלו עתה הוא היום והשעה ראשונה כנ"ל. ועל כן תשלומי הגזלה הוא רק כשעת הגזלה, כי כל הזמן שעבר בימי הגזלה נתבטל על ידי בחינת התשובה, שהיא בחינת תשלומי הגזלה וכנ"ל :

כי באמת מה שהביאו לידי עון החמור הזה לגזל או לעשק או להטעות ולרמות את חברו וכו' הפל היה על ידי תאות ממון שהתגבר עליו כל כך עד שבא לידי עון החמור הזה של גזלה וכל זה נמשך על ידי שנפל תחת הזמן ביותר, כי באמת עקר הפגם של תאות ממון מה שרודפים אחר פרנסתם ביגיעות גדולות כל כך עד שיש שבאים לידי גזלה הוא רק מחמת שהם דוחקים את השעה ואינם ממתינים לישועת ה'. כי באמת ה' יתברך מפרנס ומכלכל מקרני ראמים ועד ביצי כנים. רק על פי רב אין נותנין להאדם פרנסתו מזמן תכף ומיד רק צריך להמתין עד יבא עתו וזמנו, כמו שכתוב ואתה נותן להם את אכלם בעתו וכמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה :

בשמה יקראו וכו' ומשלה יתנו לה, אין אדם נוגע וכו' וצריך האדם רק להמתין ולצפות לישועתו תמיד וכמובא בשיחותיו הקדושות שאמר אם לא היה ממתין וכו'. כי העקר מה שבני אדם נכשלים בענין הפרנסה בכמה מיני פגמים רחמנא לצלן, הפל רק על ידי שאינם ממתינים עד יבוא העת והזמן שה' יתברך ישפיע לו הפרנסה בנקל רק הם דוחקים את השעה ועל ידי זה הם באים לכמה פגמים במשא ומתן עד שיש שבאים לידי גזלה ממש רחמנא לצלן. וכל זה נמשך מחמת שנופלים תחת הזמן ואינם משימים אל לב שכל הזמן של זה העולם פורח ושט כהרף עין ובאמת אין שום זמן פלל, כי עקר הזמן שנדמה שיש זמן הוא רק מחמת חסרון הדעת כי אם היה זוכה לשלמות הדעת היה יודע שאין שום זמן כלל וכמבאר כל זה על פסוק אני היום ילדתיך בסימן הנ"ל. ובדאי אם היה מסתכל היטב על בטול הזמן לא היה דוחק את השעה והיה ממתין

תמיד על הפרנסה עד יבוא עתו ולא היה נכשל בשום גזלה ועולה. ואפלו בהתר לא היה להיט וטרוד כל כך ביגיעות וסכנות כאלה בשביל הממון רק היה ממתין לישועת ה'. כי רגע קלה בודאי בקל יכולין להמתין ומי שהוא בר דעת אמת אזי כל הזמן של העולם הוא רק רגע קלה, כי הזמן פורח מאד מאד, כי באמת אין שום זמן כלל וכנ"ל. נמצא שעקר פגם הגזלה נמשך רק מחמת שנפל ביותר תחת הזמן וזה בחינת מה שכתוב (קהלת ד): העשויקים אשר נעשים תחת השמש. 'תחת השמש' דיקא, דהינו תחת הזמן ששם כל העשויקים והגזלות וכנ"ל. כי באמת כל תאות ממון נמשך מכסילות וחסרון הדעת בבחינת לב כסיל לשמאלו שמשם הממון והעשירות, כמו שכתוב בשמאלה עשר וכו'. (כמו שמבאר בסימן סט בענין חמר אסור גזלה, עין שם) ושם עקר הטעות של הזמן שנדמה שיש זמן שזה נמשך רק מחסרון הדעת כנ"ל. ועל כן השבת הגזלה שהוא בחינת תשובה הוא בבחינת בטול הזמן כנ"ל. כי עקר תקון הגזלה שהוא פגם תאות ממון הוא על ידי בטול הזמן וכנ"ל:

ה:

גזלה

אות א

על פי התורה 'תשעה תקונין' סימן כ', עין שם כל התורה. מבאר שם ענין פגם הכפאת הצור שהיא בחינת מה שטעה משה והשתמש עם מטה עזו שהם הכח של מעשים טובים שלו בשעת המשכת התורה. ובאמת לא צנה לו ה' יתברך לקח את מטה עזו הנ"ל כי אם בשביל להקהיל את העדה להכניע רשעותם וכו'. אבל בתפלה צריך לעמד כדל וכרש וצריכים לקשר את עצמו עם כל הקהל הבאים לשמע את התורה כדי שתהא תפלת רבים וכו' וכו' ובשביל זה אין לאדם לדחק את עצמו על שום דבר אלא יבקש בתחנונים אם יתן לו ה' יתברך יתן ואם לאו לאו, כי אסור לדחק את השעה, כי הוא כמו שלוקחין איזה דבר באנס ובכח, כמו כן הוא כשמתעקשין ודוחקין עצמו בתפלתו שה' יתברך יעשה דוקא בקשתו וכו'. ועל ידי זה נסתלק משה, כמו שכתוב, לכן לא תביאו וכו' אל הארץ וכו'. כי על ידי התורה שממשיכין זוכין לארץ ישראל וכו'. והעקר שימשיך תורה בתקונים הנ"ל לשפך לבו כמים נכח פני ה' עד שימשיך דבורים

חמים כגחלי אש וכו' ויבקש בתחנונים דיקא וכו' וכו', עין שם כל זה
היטב היטב:

ועין עוד בסימן קצו מה שמבאר על מאמר רבותינו זכרונם לברכה
וכשאתה מתפלל אל תעשה תפלתך קבע, שהוא מי שדוחק את עצמו
ומתעקש שבהכרח יעשה ה' יתברך את בקשתו, שזהו בחינת תפלות קבע
לשון גזלה כמו וקבע את קבעיהם נפש וכו' אלא יתפלל רק ברחמים
ותחנונים וכו', עין שם:

אות ב

וזה בחינת והשיב את הגזלה אשר גזל או את העשק אשר עשק שהוא
מרמז על תשובה על כל העונות שבעולם, כמבאר בהרבה ספרי מוסר
שהביאו פסוק זה לענין תשובה. כי הבעל עברה הוא נקרא גזלן בחינת
גזל אביו ואמו שהם קדשא בריך הוא ושכינתה, כמבאר בדברי רבותינו
זכרונם לברכה. ועל כן כל הנהגה מעולם הזה בהתר רק שהוא בלא ברכה
נקרא גזלן בחינת גזל אביו ואמו, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה,
מכל שכן כשנהנה באסור חס ושלום, ועל כן גם היצר הרע נקרא גזלן
וחמסן, כמו שכתוב: מציל עני מחזק ממנו ועני ואביון מגוזלו, שנאמר על
היצר הרע, (כמבאר במדרש בראשית פרק נד) היש גזלן גדול מזה וכו'.
וזה בחינת מאיש חמסים תנצנני. ועל כן תקנו תקנת השבים בותר בדיני
גזלה, כמבאר בדברי רבותינו זכרונם לברכה בכמה דיני השבת הגזלה
שהקלו עליו מפני תקנת השבים בותר בדיני השבת הגזלה:

אות ג

כי עקר פח התשובה לשוב לה' יתברך על כל העונות שבעולם מקבלין רק
מצדיקי אמת שעוסקין בזה כל ימי חייהם ולאחר הסתלקותם להשיב
הכל לה' יתברך וכל התורה שממשיכין ומגלין לישראל הכל בשביל
להחזירם למוטב להשיבם בתשובה שלמה, כי זה כל פונתם הקדושה
בהתגלות תורתם להביא את ישראל לידי תשובה ומעשים טובים כי לא
המדרש הוא העקר אלא המעשה. אבל זה העסק להחזיר בני ישראל
בתשובה קשה וכבד מאד, כמובן בדברי רבותינו זכרונם לברכה, כי לבעל

בְּחִירָה קָשָׁה מְאֹד לַעֲזֹר, כַּמְבֹאֵר בַּדְּבָרִיו זְכוּרוֹנוֹ לְבָרְכָה (בְּסֵפֶר חַיִּי מוֹהַר"ו). וְעַל כֵּן צְרִיכִין לְהַמְשִׁיךְ הַתּוֹרָה בְּכָל הַתְּקוּנִים הַמְבֹאֲרִין בְּהַתּוֹרָה הַנִּי"ל עַד שְׂיִזְכֶּה לְהַמְשִׁיךְ קִדְשַׁת אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל כַּנִּי"ל שֶׁמִּשָּׁם עֵקֶר תְּקוּן הַתְּשׁוּבָה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב: וּבֹא לְצִיּוֹן גָּאֵל וּלְשִׁבְי פִּשְׁעֵי בַיַּעֲקֹב וְכוּ'. וְכֵמוֹ שֶׁכָּתוּב בְּפָרְשַׁת הַתְּשׁוּבָה, וְשָׁבַת עַד ה' אֶלְקִידָה וְשָׁמַעַת בְּקִלּוֹ וְשָׁב ה' אֶלְקִידָה אֶת שְׁבוּתָהּ וְרַחֲמֶהּ וְכוּ' עַד וְהִבְיָאָהּ ה' אֶלְקִידָה אֶל הָאֶרֶץ וְכוּ'. וְעַל כֵּן צְרִיכִין לָזַהַר מְאֹד לְהַמְשִׁיךְ הַחֲדוּשֵׁי תּוֹרָה רַק בְּרַחֲמִים וְתַחֲנוּנִים וְלֹא בְּכַח וּבִאֲנֵס חֵס וְשָׁלוֹם, כִּי אִזּוֹ אֵי אֶפְשֶׁר לְבֹא לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, כְּמוֹ שֶׁמְבֹאֵר שָׁם. וַיֵּשׁ לְבֹאֵר יוֹתֵר בְּזֶה, כִּי אֵינִי מְבֹאֵר בַּדְּבָרִיו זְכוּרוֹנוֹ לְבָרְכָה שֶׁעֵקֶר קִדְשַׁת אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל מִמְּשִׁיכִין עַל יְדֵי כַח מַעֲשָׂיו, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוּרוֹנָם לְבָרְכָה שֶׁבְּשִׁבִיל זֶה פָּתַח בְּבִרְאשִׁית שָׁאֵם יֹאמְרוּ הַעֲבוּרִים לְסֻטִּים אֲתֵם שֶׁכָּבַשְׁתֶּם אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל הֵם אוֹמְרִים כֹּל הָאֶרֶץ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּרָצוֹנוֹ וְכוּ' וּבְרָצוֹנוֹ נִטְלָה מֵהֶם וּנְתַנָּה לָנוּ וְכוּ'. נִמְצָא שֶׁאֵי אֶפְשֶׁר לְכַבֵּשׁ מֵהֶם אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל כִּי אִם עַל יְדֵי הַתּוֹרָה עַל יְדֵי שְׁמֵרָאִים לָהֶם עַל יְדֵי הַתּוֹרָה שְׁפוֹתַחַת בְּבִרְאשִׁית שֶׁכֹּל הָאֶרֶץ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְכוּ'. וְעַל כֵּן כְּשֵׁאִין שְׁלֵמוֹת בְּהַמְשִׁכַת הַתּוֹרָה, דְּהֵינּוּ שְׁאִין מִמְּשִׁיכִין הַתּוֹרָה בְּרַחֲמִים וְתַחֲנוּנִים וְכוּ' רַק בְּכַח וּבִאֲנֵס וְכוּ' כַּנִּי"ל שֶׁהוּא בְּחִינַת פְּגָם הָאֲמוּנָה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב, יַעַן לֹא הֶאֱמַנְתֶּם בִּי וְכוּ'. כִּי לְפִי עֵצָם קִדְשַׁתֶּם נִחְשָׁב זֶה לְאִיזָה פְּגָם בְּאֲמוּנָה הַקְּדוּשָׁה, עַל כֵּן אִזּוֹ אֵי אֶפְשֶׁר לְגַלוֹת הָאֲמוּנָה לְכָל בָּאֵי עוֹלָם לְגַלוֹת לָהֶם שֶׁהִי יְתִבְרָךְ בְּרַא עוֹלָם וְאִזּוֹ אֵי אֶפְשֶׁר לְכַבֵּשׁ אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל מֵהֶם כִּי יֹאמְרוּ לְסֻטִּים אֲתֵם מִחֲמַת שְׂבָאִים לְכַבֵּשׁ אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל בְּכַח הַתּוֹרָה שֶׁנִּמְשָׁכָה עַל יְדֵי תְּפִלַּת קָבַע שֶׁנִּחְשָׁב כַּגְּזֵלָה כַּנִּי"ל עַל כֵּן אִזּוֹ אֵין כַּח לְבַטֵּל קְטְרוּגִים שֶׁל הַעֲבוּרִים מֵאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל כִּי יֹאמְרוּ לְסֻטִּים אֲתֵם, לְסֻטִּים דִּיקָא מֵאַחַר שֶׁגַם כַּח הַתְּפִלָּה שֶׁמִּשָּׁם נִמְשָׁכָה הַתּוֹרָה שְׁעַל יְדָה בָּאִים לְכַבֵּשׁ אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל הֵינִי גַם כֵּן בְּבְחִינַת גְּזֵלָה וְאֲנִס עַל כֵּן עֲדִין הֵם יְכוּלִים לוֹמַר לְסֻטִּים אֲתֵם וְכַנִּי"ל. וְכַשֵּׁאִין לְהַתּוֹרָה שְׁלֵמוֹת עַד שְׂיִכּוּלִין לְגַלוֹת קִדְשַׁת אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל עַל יְדָה אִזּוֹ אֵי אֶפְשֶׁר לְהַשִּׁיב בְּתְשׁוּבָה עַל יְדָה. כִּי עֵקֶר תְּקוּן הַתְּשׁוּבָה הוּא דִּיקָא עַל יְדֵי הַתּוֹרָה שֶׁמִּמְשִׁיכִין בְּתְפִלַּת רַחֲמִים וְתַחֲנוּנִים וְכוּ' עַד שֶׁמִּמְשִׁיכִין קִדְשַׁת אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל עַל יְדָה וְכַנִּי"ל. וְעַל כֵּן עֵקֶר תְּקוּן הַתְּשׁוּבָה מְרָמֵז בְּדִינֵי הַשְּׁבִיט הַגְּזֵלָה כַּנִּי"ל. כִּי עֵקֶר בְּחִינַת תְּקוּן הַתְּשׁוּבָה עַל כֹּל הַחֲטָאִים הוּא לְתַקֵּן פְּגָם הַגְּזֵלָה בְּחִינַת גּוֹזֵל אָבִיו וְאִמּוֹ וְכוּ' כַּנִּי"ל וְזֶה אֵי אֶפְשֶׁר כִּי אִם עַל יְדֵי הַתּוֹרָה שֶׁמִּמְשִׁיכִין בְּתְקוּנִים הַנִּי"ל, דְּהֵינּוּ עַל יְדֵי הַתְּפִלָּה שֶׁהִיא בְּרַחֲמִים וּבְתַחֲנוּנִים דִּיקָא וְלֹא בְּכַח וּבִאֲנֵס שֶׁהוּא בְּחִינַת גְּזֵלָה. נִמְצָא שֶׁעֵקֶר תְּקוּן הַתְּשׁוּבָה הוּא עַל יְדֵי הַצְּדִיקִים שֶׁמִּתְקַנִּים שָׂרֵשׁ פְּגָם הַגְּזֵלָה בְּקִדְשָׁה הַעֲלִיּוֹנָה, דְּהֵינּוּ שֶׁגַם בְּתְפִלַּת הַקְּדוּשָׁה אֵינִם בָּאִים בְּבְחִינַת גְּזֵלָה. וְעַל כֵּן נִקְרָא תְּקוּן הַגְּזֵלָה בְּחִינַת וְהַשִּׁיב אֶת הַגְּזֵלָה וְכוּ', כִּי עֵקֶר תְּקוּן הַתְּשׁוּבָה נִמְשָׁךְ רַק מִבְּחִינַת תְּקוּן הַגְּזֵלָה בְּשָׂרֵשָׁה שֶׁהוּא מֵה שְׁאִין בָּאִים בְּתְפִלַּתֶם בְּכַח בְּבְחִינַת גְּזֵלָה שְׁעַל יְדֵי זֶה דִּיקָא מִמְּשִׁיכִין תּוֹרָה בְּתְכִלִּית הַשְּׁלֵמוֹת שְׁעַל יְדֵי זֶה מְחִזְרִין בְּנֵי אָדָם בְּתְשׁוּבָה וְכַנִּי"ל:

אות ד

כי משה רבנו אחר שטעה בסוד זה בהפאת הצור שעל ידי זה נסתלק, כמו שכתוב, יען לא האמנתם בי וכו' אחר כך בודאי שב בתשובה שלמה על זה ומאז התפלל כל תפלותיו רק ברחמים ובתחנונים, כמו שכתוב, ואתחנן אל ה' בעת ההוא לאמר. לשון רחמים ותחנונים ומתנת חנם, כמו שדרשו רבותינו זכרונם לברכה וכמובא שם בהתורה הנ"ל פסוק זה. והתפלל הרבה תפלות מאד ברחמים ותחנונים כמננו ואתחנן, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה. ואף על פי שעדין לא מלא ה' יתברך שאלתו ואמר לו רב לך וכו' אף על פי כן בודאי פעל הרבה על ידי תפלותיו שבקש ברחמים ותחנונים ושב ותקן הפגם שפגם בהפאת הצור, ובפרט על ידי הסתלקותו, כמו שמבאר שם בהתורה הנ"ל שמה שנחסר על ידם נתתקן על ידם. ומשם מקבלין עתה כח כל הצדיקי אמת להמשיך תורה בתקונים הנ"ל ברחמים ותחנונים עד שממשיכין קדשת ארץ ישראל ומחזירין ומשיבין בני אדם בתשובה וכנ"ל. כי הצדיק הגדול כשנכשל באיזה שגיאה דקה היא לטובתנו כדי שישונו על ידי זה בתשובה שלמה כדרך הקדוש שעל שגיאה פחותה מחוט השערה עושים תשובה גדולה ורבה מאד ועל ידי זה מזכים אותנו בתשובה בבחינת אלו דברי תורה שאין אדם עומד עליהם אלא אם כן נכשל בהם. וכמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה לענין דוד המלך עליו השלום לא היה דוד ראוי לאותו מעשה אלא כדי להורות תשובה וכו' (וכמובא בהתורה חותם בתוך חותם סימן כב) מכל שכן משה רבנו עליו השלום, על כן עתה כל תקונינו וכל תקונתנו לזכות לתשובה הוא על ידי התורה שממשיכין עתה הצדיקי אמת ברחמים ותחנונים ולא בבחינת קבע וגזלה וכנ"ל. ועל ידי זה נמשך התעוררות לכל הפוגמים ולכל בעלי עברות שנקראים אנשי חמס וגזלנים כנ"ל לשוב בתשובה על ידי התורה שממשיכין הצדיקים ברחמים ותחנונים שהוא בחינת תקון הגזלה וכו' וכנ"ל. על כן מרמז תקון התשובה בהשבת הגזלה וכנ"ל:

אות ה

והנה התורה הנוראה הזאת אם אמנם נאמרה ברום גבהי מרומים, כי מבאר שם סוד שגיאת הפאת הצור שהוא בודאי דק מן הדק, כי משה רבנו בודאי ידע שצריכין להתפלל ברחמים ותחנונים וכאשר נהג כל ימיו,

וּבִפְרֹט בְּחִטָּא הֶעֱגַל וּמְרַגְלִים שֶׁבִקֵּשׁ סֵלַח נָא לְעוֹן הָעַם הַזֶּה כְּגֹדֶל חֶסֶדְךָ
 וְכוּי וְכֵן הִרְבֵּה רַק בְּעֵת הַפָּאָת הַצּוֹר בְּלִבּוֹ אוֹתוֹ הַמְתַּנַּגְּדִים וְהַחוֹלְקִים
 עַד שֶׁבָּא לְיַדֵי טְעוֹת, כְּמוֹ שֶׁפְּתוּב, כְּמוֹ שֶׁפְּתוּב, כִּי הֶעֱשָׂק יְהוֹלִל חֶכֶם וַיֹּאבֵד אֶת לֵב
 מִתְּנָה, שֶׁדָּרְשׁוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנוֹם לְבָרְכָה לְעַנְיֵן הַטְּעוּיּוֹת שֶׁל מֹשֶׁה רַבֵּנוּ עָלָיו
 הַשְּׁלוֹם וְזֶהוּ, כִּי הֶעֱשָׂק יְהוֹלִל חֶכֶם, 'עֲשֵׂק' דִּיקָא, כִּי כָּל רִשְׁעוֹתֶם
 וּמַחְלָקְתֶם שֶׁל דָּתְךָ וְאַבְיָרְס וְכָל הַחוֹלְקִים הֵם בְּחִינַת עֲשֵׂק וְגִזְל וְכַנְיִ"ל. וְעַל
 יְדֵי זֶה גָּרְמוּ גַם אֵיזָה שְׁגִיאַה דְּקָה לְמֹשֶׁה שֶׁלֹּא הִמְשִׁיךְ הַתּוֹרָה בְּרַחֲמִים
 וְתַחֲנוּנִים. וְזֶהוּ, וַיֹּאבֵד אֶת לֵב מִתְּנָה, 'לֵב מִתְּנָה' דִּיקָא בְּחִינַת לְבוֹ שֶׁל
 מֹשֶׁה שֶׁבּוֹדָאֵי הָיָה דְרָכּוֹ תְּמִיד לְהַתְּפַלֵּל בְּרַחֲמִים וְתַחֲנוּנִים. וְעַל יְדֵי הֶעֱשָׂק
 וְהַגִּזְל הוֹלְלוּ חֶכֶם בְּחִינַת מֹשֶׁה עַד וַיֹּאבֵד לֵב מִתְּנָה. לֵב מִתְּנָה דִּיקָא בְּחִינַת
 לְבוֹ שֶׁל מֹשֶׁה שֶׁלְבוֹ הָיָה בְּחִינַת לֵב מִתְּנָה שֶׁבִקֵּשׁ וְהַתְּפַלֵּל תְּמִיד בְּרַחֲמִים
 וּמִתְּנַת חֲנֻם וְעֲכָשׁוּ עַל יְדֵי הֶעֱשָׂק שֶׁלָּהֶם טְעָה גַם כֵּן וְדַחַק אֶת הַשְּׁעָה שֶׁהוּא
 בְּחִינַת עֲשֵׂק וְכוּי

אות ו

נִמְצָא שֶׁעֲקַר הַתּוֹרָה הַזֹּאת נֶאֱמָרָה לְעַנְיֵן צְדִיקִים הַגְּבוּהִים מְאֹד גְּבוּהַ מְעַל
 גְּבוּהַ. אֵף עַל פִּי כֵן צָרִיךְ כָּל אֶחָד לְהוֹצִיא מִזֹּאת הַתּוֹרָה יַעֲזוֹת עֲמֻקּוֹת לְנַפְשׁוֹ
 אֲפֹלוּ הַקְּטָן שֶׁבִקְטָנִים (וְכִמוֹ שֶׁמְבַאֵר בְּהַתּוֹרָה חֲדֵי רַבִּי שְׁמַעוֹן סִימֹן סֵא
 שֶׁמִּכָּל מְקוֹם שְׁלוֹמֵדִין צָרִיכִין לְהוֹצִיא לְנַפְשׁוֹ יַעֲזוֹת וּמִשְׁפָּטִי אָמַת וְהַנְּהַגוֹת
 יִשְׂרָאֵל). וְהַיּוֹצֵא לָנוּ מִהַתּוֹרָה הַזֹּאת הוּא מֵה שֶׁכָּתוּב שֶׁם הוּא זְכוֹרֵנוּ
 לְבָרְכָה בְּעַצְמוֹ וְזֶה לְשׁוֹנוֹ, וּבִשְׁבִיל זֶה אֵין לְאָדָם לְדַחֵק אֶת עַצְמוֹ עַל שׁוֹם
 דְּבַר אֱלֹהִים יִבְקֵשׁ בְּתַחֲנוּנִים אִם יִתֵּן ה' יִתְּבַרַךְ יִתֵּן וְאִם לֹא לֹא וְכוּי וְזֶה
 אֲזַהְרָה עַל כָּל אָדָם. וְכֵן שְׁאֲרֵי הַהִקְדָּמוֹת הַקְּדוּשׁוֹת הַמְּבַאֲרִים שֶׁם הֵם
 נֶצְרָכִים מְאֹד לְכָל אָדָם הַרוֹצֵה לִילָךְ בְּדַרְךְ ה'. כִּי כָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל צָרִיךְ
 לְהִמְשִׁיךְ תּוֹרָה בְּכָל יוֹם כְּמוֹ שֶׁאֲנוּ מְבָרְכִין בְּכָל יוֹם 'נוֹתֵן הַתּוֹרָה', שֶׁלֹּא
 יְהִיָּה עַץ יָבֵשׁ חֶסֶד וְשְׁלוֹם וְכוּי. וְאַפְלוּ מִי שֶׁאֵינוֹ בֵּר הַכִּי צָרִיךְ עַל כָּל פְּנִים
 לְהַשְׁתַּדֵּל לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם בְּחֶשֶׁק חֲדָשׁ שֶׁזֶהוּ גַם כֵּן בְּחִינַת חֲדוּשֵׁי תּוֹרָה, כְּמוֹ
 שֶׁמְבַאֵר בְּמְקוֹם אַחֵר. גַּם כָּל מִי שֶׁלּוֹמֵד תּוֹרָה אֵי אֲפֹשֶׁר שֶׁלֹּא יִצְטָרֵךְ לְבַאֵר
 אֵיזָה בְּאוֹר וּפְרוּשׁ בְּמֵה שְׁלוֹמֵד. וְעַל כָּל זֶה צָרִיךְ כָּל אֶחָד לְפִי בְּחִינַתוֹ לִילָךְ
 עִם הַתּוֹרָה הַנִּי"ל, דְּהֵינּוּ שְׂיַדַע כִּי עֲקַר שְׁלֵמוֹת הַלְּמוּד הוּא שְׂיִמְשִׁיךְ לְעַצְמוֹ
 דְּבוּרִים חֲמִים כְּגַחְלֵי אֵשׁ שְׂיִלְמֹד עִם חֲמִימוֹת וְהַתְּלַהּבוֹת דְּקִדְשָׁה. וְצָרִיךְ
 לְשַׁפֵּךְ לְבוֹ כְּמִים לְפָנָיו יִתְּבַרַךְ עַד שְׂיִמְשִׁיךְ מִלֵּב הָעֵלְיוֹן דְּבוּרִים חֲמִים
 כְּגַחְלֵי אֵשׁ וְעַל יְדֵי כֵן יִמְשִׁיךְ בְּאוֹרֵי תּוֹרָה גַם כֵּן מִשֶּׁם, כְּמוֹ שֶׁמְבַאֵר שָׁם.
 וְצָרִיךְ לְזַהֵר מְאֹד בְּאֲזַהְרָה הַנִּי"ל לְבַלִּי לְדַחֵק אֶת הַשְּׁעָה שֶׁלֹּא יִשְׁתַּמֵּשׁ עִם
 הַמְּטָה עַל שֶׁהֵם הַמְּעַשִּׂים טוֹבִים בְּשְׁבִיל הַמְּשַׁכֵּת הַתּוֹרָה רַק לְהַכְנִיעַ אֶת
 הָרַע עַל יְדֵי בְּחִינַת מְטָה עַז, הֵינּוּ כִּי כָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל אֲפֹלוּ הַגְּרוּעַ

שְׁבִיבֵי בְּדָאֵי יֵשׁ לֹא אֵיזָה מַעֲשִׂים טוֹבִים, כְּמוֹ שְׁמִבְּאָר עַל פְּסוּק, וְעוֹד מְעַט וְאִין רְשַׁע בְּסִימָן רַפָּב. וְכִשְׁרוּצָה לְגִשְׁת אֶל הַקִּדָּשׁ לְעֶסֶק בְּתוֹרָה וּמַעֲשִׂים טוֹבִים וְהַבְּעַל דְּבַר רוּצָה לְהַפִּילוּ מִרְבוּי קַלְקוּלִיו הָעֲצוּמִים וְאוֹמֵר לֹא מִי אַתָּה שְׁתַּעֲסֵק בְּתוֹרָה אַחֲרֵי שֶׁקִּלְקַלְתָּ כָּל כֶּד, אֲזִי צָרִיךְ לְבַקֵּשׁ בְּעֲצֻמוֹ אֵיזָה נְקֻדוֹת טוֹבוֹת שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת מִטָּה עוֹ שְׁלוֹ, גַּם יִשְׁתַּמֵּשׁ עִם הַמִּטָּה עוֹ שֶׁל הַצְּדִיקֵי אֱמֶת שֶׁהוּא חוֹסֶה בָּהֶם וְעַל יָדֵי זֶה יְכוּל לְהַכְנִיעַ אֶת הָרַע בְּבַחֲיִנַת וְעוֹד מְעַט וְאִין רְשַׁע וְהַתְּבוֹנְנָת עַל מְקוֹמוֹ וְאִינְנוּ. אֲבָל אִף עַל פִּי שֶׁהוּא מְכַרַח לְהַשְׁתַּמֵּשׁ עִם הַמִּטָּה עוֹ לְהַכְנִיעַ אֶת הָרַע אִף עַל פִּי כֵן כְּשֶׁעוֹמֵד לְפָנֵי ה' יִתְבַּרְךְ לְהַתְּפַלֵּל שֶׁיִּבְאָר לוֹ הַתּוֹרָה שֶׁיִּזְכֶּה לְהַבִּין הֵיטֵב מִה שְׁלוּמֵד אֹו לְחַדֵּשׁ בְּתוֹרָה, וּמְכַל שֶׁכֵּן כְּשֶׁצָּרִיךְ לְלַמֵּד עִם רַבִּים אֹו לְדַרֵּשׁ בְּרַבִּים, צָרִיךְ לְהַתְּפַלֵּל רַק בְּרַחֲמִים וְתַחֲנוּנִים וְלֹא יִתְלֶה בְּשׁוּם זְכוּת וְלֹא יְדַחֵק אֶת הַשְּׁעָה כָּלֵל רַק אִם יִתֵּן ה' יִתְבַּרְךְ יִתֵּן וְכוּ':

אות ז

כִּי בְּעֵנֶן זֶה שֶׁל פָּגָם הַדּוֹחֵק אֶת הַשְּׁעָה בְּזֶה נִכְשָׁלִים הַרְבֵּה בְּנֵי אָדָם גְּדוֹלִים וְקִטְנִים עַד שְׁנוּגֵעַ הַפָּגָם גַּם בְּצְדִיקִים גְּדוֹלִים וְנוֹרְאִים בְּבַחֲיִנַת כִּי הַעֲשֵׂק יְהוֹלֵל חֶכֶם וְכוּ' וְכִנּוּ"ל. כִּי כָּל הָעֲבֻרוֹת וְהַפְּגָמִים שֶׁל כָּל בְּעָלֵי עֲבָרָה רַחֲמָנָא לְצָלוּ, נִמְשָׁךְ רַק מִבַּחֲיִנַת דּוֹחֵק אֶת הַשְּׁעָה שֶׁאִינוּ רוּצָה לְהַמְתִּין כִּי אִין הֵיצֵר הָרַע מְצוּי אֶלָּא לְשַׁעֲתוֹ, כְּמוֹ שֶׁאֲמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה וְאִם הָיָה מִמֶּתִין אֵיזָה שְׁעָה הָיָה זֹכֶה בְּעוֹלָם הַזֶּה וְעוֹלָם הַבָּא. וְכִמוֹ שֶׁאֲמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה אוֹתָן מְצַעוֹת שֶׁהַצִּיעָה לוֹ בְּאֶסוּר הַצִּיעָה לוֹ בְּהִתֵּר וְכֵן הַרְבֵּה. וְזֶה עֵקֶר הַחֲטָא וְהַפָּגָם שֶׁל אָדָם הָרֵאשׁוֹן שֶׁלֹּא הִמְתִּין עִם זְווגוֹ עַד לַיִל שֶׁבַת וְלֹא דֵי בְּזֶה רַק רָצָה תַּכְּף לִידַע כָּל הַיְדִיעוֹת שֶׁהָיוּ נִעְלָמִים מִמֶּנּוּ שֶׁזֶה הָיָה עֵקֶר הַסִּתֵּת הַנְּחָשׁ, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב, וְהֵייתֶם כְּאַלְקִים יְדַעֵי טוֹב וְרַע, נִמְצָא שֶׁדַּחֵק אֶת הַשְּׁעָה בְּכָל הַבַּחֲיִנוֹת. וְכִמוֹ שֶׁכָּתוּב עַל אָדָם הָרֵאשׁוֹן, אֲוִיל בַּיּוֹם יִנְדַע כְּעֶסוֹ, כְּמוֹ שֶׁדָּרְשׁוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה פְּסוּק זֶה עַל אָדָם הָרֵאשׁוֹן. וְכִתִּיב, קִצַּר אַפִּים יַעֲשֶׂה אֲוֵלֶת. וְאֶפְלוּ אִם הָיָה כּוֹבֵשׁ תְּאֵוֹתוֹ וְלֹא הָיָה אוֹכֵל מַעַץ הַדַּעַת וְכוּ' גַּם כֵּן הָיָה צָרִיךְ לְהַמְתִּין לִישׁוּעַת ה' וְלְהַתְּפַלֵּל בְּתַחֲנוּנִים עַד שֶׁהָיָה מוֹשִׁיג מִה שֶׁהָיָה מוֹכֵן לְהַשִּׁיג. וְהוּא אֲזִיל בְּתֵר אֶפְכָא שֶׁלֹּא כְּבִשׁ תְּאֵוֹתוֹ וְלֹא רָצָה לְהַמְתִּין אִף גַּם רָצָה לִידַע וְלְהַשִּׁיג מִיָּד כָּל הַיְדִיעוֹת הַנִּעְלָמוֹת. וְזֶהוּ בְּחִינַת הַפָּגָם שֶׁל כָּל הַמְּחַקְרִים שֶׁלֹּא שִׁבְרוּ תְּאֵוֹתָם כָּלֵל וְרוּצִים תַּכְּף לִידַע הַכָּל לִידַע מֵאֲלֻקוֹתוֹ יִתְבַּרְךְ אֲשֶׁר בְּאֱמֶת אֵי אֶפְשֵׁר לִידַע שׁוּם הַשְּׁגָה אֱמֶתִית כִּי אִם כְּשֶׁמְשַׁבְּרִין תְּאֵוֹתוֹ כְּמוֹ אֲבוֹת הָעוֹלָם, וְאַחַר כֵּן צָרִיכִין לְהַרְבוֹת בְּתַפְלָה וְתַחֲנוּנִים וְלֹא יְדַחֵק אֶת הַשְּׁעָה רַק לְהַתְּפַלֵּל הַרְבֵּה בְּתַחֲנוּנִים וּיְבַקֵּשׁ מִתְּנַת חֲנֻם עַד יִרְחַם

אות ח

ועל כן אפלו הצדיקים הגדולים מאד מאד, זכרם יגן עלינו, שגו בזה כל אחד איזה שגיאה דקה. ואם נדקדק בזה נמצא שכל הפגמים שחשבו רבותינו זכרונם לברכה על גדולי הצדיקים אבות העולם כלם היו בבחינה זאת שלפי בחינת קדשתם דחקו את השעה כמו ענין אברהם אבינו שאמר במה אדע כי אירשנה. שעקר הפגם והשגיאה שהיה דוחק את השעה, כי תכף כשהבטיחו ה' יתברך אז על ירשת ארץ ישראל היה רוצה שיגמר הדבר מיד ולידע מיד באיזה דרך ואפן יירשו אותה. כי זה כלל גדול שכל אבות העולם הסתכלו על הקץ האחרון שיתאחר מאד ורצו להשיגו מיד. ועל כן שאל אברהם במה אדע כי אירשנה, כי ראה מרחוק ברוח קדשו שאף על פי שישראל יכבשו ארץ ישראל אבל אחר כך יגלו משם וארץ ישראל לא יהיה בידם ותארך הגלות מאד. על כן רצה לדחוק את השעה שה' יתברך יודיע לו תכף הקץ האחרון אידך יירשנה לנצח. ועל כן פגם בזה כי אסור לדחוק את השעה פני"ל ובפרט בענין הקץ האחרון שהוא קץ הפלאות:

וכן יעקב אמר נסתרה דרכי מה', כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה שזהו היה הפגם שלו מחמת שראה צרותיו המרבים מעשו ולבן וכו'. בפרט צרת יוסף והיה צריך על זה רק להתפלל ברחמים ותחנונים לפני ה' יתברך. ובנדאי עשה כן יעקב אבינו והתפלל בנדאי הרבה אבל מעצם צרותיו בלבלו דעתו הקדושה עד שאמר נסתרה דרכי מה' וכו'. כי דחק את השעה לפי בחינת קדשתו ולא המתין כראוי וכו':

אות ט

ויצחק טעה בעשו ורצה לברכו כי ציד בפיו. כי היה עוסק תמיד ללחם עם חרבו, כמו שכתוב, יודע ציד איש שדה. וסבר יצחק שפונת עשו לטובה ללחם עם חרבו בשביל יעקב וזרעו כדי להחזיר להם ארץ ישראל, כי ראה שאי אפשר לכבש ארץ ישראל כי אם כשמקבלין פח מאדום לענש המונעים בחרבא וקטלא וסבר יצחק שזה הדבר יהיה נעשה תכף. אבל

בְּאֵמֶת טְעָה בָּזָה, כִּי עָשׂוּ הָיָה רָשָׁע גָּמוּר וְלֹא חָפֵץ בַּבְּרָכָה וְהָיָה שׁוֹנֵא גָדוֹל לַיַּעֲקֹב וְלֹא לַחֵם כָּלֵל בְּשִׁבִיל יַעֲקֹב. כִּי אָף עַל פִּי שְׁכַתְּבָ שֶׁם בְּהַתּוֹרָה הַנִּיִּל שְׁצָרִיכִין לַכְּבֹשׁ אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל עַל יְדֵי הַכַּחַשׁ שֶׁמְקַבְּלִין מֵאָדוֹם וְכוּ' כַּנִּיִּל. זֶה יְהִי רַק לְעֵתִיד בְּקֶץ הָאֲחֵרוֹן שְׂיִזְכּוּ הַצְּדִיקִים הָאֲמִתִּיִּים לְהַמְשִׁיךְ תּוֹרָה בְּכָל הַתְּקוּנִים הַנִּיִּל וְאִזּוֹ יְהִי אָדוֹם מְכָרַח בְּעַל כְּרוֹחוֹ לִתֵּן כַּח לַיִּשְׂרָאֵל לַכְּבֹשׁ אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל עַל יְדֵי כַח הַחֲרִב שְׁלוֹ. אֲבָל אִזּוֹ לֹא הָיָה עֲדִין הַכַּח לָזֶה וְעָשׂוּ הָיָה שׁוֹנֵא גָדוֹל לַיַּעֲקֹב עַל כֵּן שָׁגָה בָּזָה שְׁקֵרָב אֶת עָשׂוּ. וְהוּא גַם כֵּן בְּחִינַת דּוֹחֵק אֶת הַשְּׁעָה שְׁכָבֵר הַגִּיעַ הַעֵת שְׂיַעֲקֹב יִקְבַּל כַּח מִחֲרִבּוֹ שֶׁל עָשׂוּ וְכוּ' וּבְאֵמֶת טְעָה בָּזָה כַּנִּיִּל:

אות י

וְזֶה בְּחִינַת וַיִּקְרָא יַעֲקֹב אֶל בְּנָיו וַיֹּאמֶר הָאֲסִפּוּ וְאֶגִּידָה לָכֶם אֶת אֲשֶׁר יִקְרָא אֶתְכֶם בְּאַחֲרֵית הַיָּמִים. וְאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנּוּם לַבְּרָכָה שְׂיַעֲקֹב אָבִינוּ בְּקֹשׁ לְגִלוֹת אֶת הַקֶּץ וְנִסְתַּלְקָה הַיָּמֵנוּ שְׂכִינָה אָמַר, שְׂמָא יֵשׁ בֵּינֵיכֶם פְּסוּל כְּשֵׁם וְכוּ'. מִיָּד פְּתַחוּ כָּלֶם וְאָמְרוּ, שְׂמַע יִשְׂרָאֵל ה' אֱלֹהֵינוּ ה' אֶחָד כְּשֵׁם שְׂאִין בְּלִבָּד אֶלָּא אֶחָד כִּד אִין בְּלִבְנֵי אֱלֹא אֶחָד. וְאִזּוֹ הַתְּחִיל לְדַבֵּר דְּבָרִים אַחֲרִים וְקִנְטֵר אֶת הַשְּׁבָטִים רְאוּבֵן וְשִׁמְעוֹן וְכוּ', הִינּוּ כִי יַעֲקֹב טְעָה שְׂבַתְחֵלָה סִבֵּר שְׁכָבֵר הַגִּיעַ הַעֵת לְגִלוֹת לָהֶם אֶת הַקֶּץ וְנִסְתַּלְקָה הַיָּמֵנוּ שְׂכִינָה וְעַל כֵּן סִבֵּר שְׂיֵשׁ בְּהֶם אִיזָה פְּסוּל כַּנִּיִּל. כִּיּוֹן שְׂאָמְרוּ שְׂמַע יִשְׂרָאֵל וְכוּ' וְרָאָה שְׁכָל הָעֵדָה כָּלֶם קְדוּשִׁים וְאָף עַל פִּי כֵן נִסְתַּלְקָה מִמֶּנּוּ שְׂכִינָה עַל שְׂבִקְשׁ לְגִלוֹת אֶת הַקֶּץ שְׂאִזּוֹ הַבִּין מִיָּד שְׂאִי אֶפְשֶׁר לְדוֹחֵק אֶת הַשְּׁעָה בְּשׁוּם דְּבָר וּבַפְּרָט בְּעֵנִין הַקֶּץ הָאֲחֵרוֹן לְשׁוּב לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל וְשִׁתְּהִיָּה גְּאֻלָּה שְׂלֵמָה שְׂאִין אַחֲרֵיהָ גְלוּת שְׂזָה נַעֲלָם מִכָּל הַצְּדִיקִים הַגְּדוֹלִים וְאֶפְלוּ הַצְּדִיקִים הַיּוֹדְעִים בָּזָה קֶצֶת אֲסוּר לְגִלוֹת כִּי לִבָּה לְפּוּמָה לֹא גָלִי, וְאִזּוֹ הַבִּין גְּדַל הַפְּגָם שֶׁל הַדּוֹחֵק אֶת הַשְּׁעָה אֶפְלוּ צְדִיקִים גְּדוֹלִים. וְעַל כֵּן אִזּוֹ הַתְּחִיל לְקִנְטֵר אֶת הַשְּׁלֵשָׁה שְׂבָטִים עַל פְּגַמֵיהֶם וְעַקֵּר הַפְּגָם שֶׁלָּהֶם הָיָה בְּעֵנִין דּוֹחֵק אֶת הַשְּׁעָה בְּחִינַת פְּחוּ כַּפִּים אֶל תּוֹתֵר, הִינּוּ שְׂהִלְדָּ בְּחַפְזוֹן וּבְהִלָּה גְדוֹלָה וּבְלִבָּל יִצּוּעֵי אָבִיו וְעַקֵּר הַפְּגָם הָיָה בְּבְחִינַת דּוֹחֵק אֶת הַשְּׁעָה בְּחִינַת פְּחוּ כַּפִּים, כִּי רְאוּבֵן הָיָה בּוֹדָאִי צְדִיק גְּדוֹל וְכִמּוֹ שְׂאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנּוּם לַבְּרָכָה, כֹּל הָאוֹמֵר רְאוּבֵן חֲטָא אִינוּ אֶלָּא טוֹעָה. רַק שְׂהַפְּגָם שְׁלוֹ הָיָה שְׂקֵנָא קִנְאָת אָמוּ, כִּמּוֹ שְׂאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנּוּם לַבְּרָכָה וּבְאֵמֶת גַּם זֶה הָיָה פְּגָם גְּדוֹל וְעַקֵּר הַפְּגָם בְּבְחִינַת דּוֹחֵק אֶת הַשְּׁעָה. וּבָזָה פּוֹגְמִים גַּם עָתָה צְדִיקִים וְכֹשְׁרִים וְכִמּוֹ שְׂשִׁמְעֵתִי וְהַבְּנֵתִי מִפִּי הַקְּדוּשׁ זְכָר צְדִיק לַבְּרָכָה שְׂאָמַר שְׂזָה יִצֵּר הָרַע גְּדוֹל אֶצֶל כְּמָה בְּנֵי אָדָם, וּבַפְּרָט הַגְּדוֹלִים בְּמַעֲלָה שְׂבִשְׂבִיל דְּבָר אֶחָד שְׂנַדְמָה לָהֶם שְׂהוּא מְצוּה הֵם מִפְּקִירִים הַכֹּל וּבָאִים עַל יְדֵי זֶה לִיְדֵי קַלְקוּלִים רַבִּים וּבַפְּרָט כְּשִׁבְאִים עַל יְדֵי זֶה לִיְדֵי

מחלקת. וכשתעין בכל המעשיות שהיה בין הצדיקים בכל דור ודור הכל היה בבחינה זאת שהבעל דבר הטעה אותם פאלו שפנגדו פוגם הרבה ומצוה למסר נפש לרדפו וכו', ובאמת שגו בזה מאד כי על ידי המחלקת והפעס אי אפשר לתקן בשום אפן רק צריכין להתישב הרבה איד להתנהג בזה. והעקר לבקש מה' יתברך שינחהו בדרך האמת ולהתישב עצמו הרבה אם יש לו כח לרדפו, ואולי פונתו של השני לשמים רק שאי אפשר להבין דבריו. וגם אמרו עליו הרבה שקרים וכזבים בחינת אשר לא גזלתי אז אשיב. ויש בזה הרבה לדבר. וזה היה בחינת הפגם של ראובן שפונתו בודאי לשמים כי קנא קנאת אמו. אף על פי כן פגם בזה מאד עד שאבד על ידי זה הפהנה והמלכות וכל הפגם היה בבחינת דוחק את השעה בחינת פחו פמים אל תותר וכו' וכנ"ל:

ובפרט שמעון ולוי פגמו בזה הרבה יותר, כי מכרו את יוסף שהכל היה בבחינה הנ"ל שדחקו את השעה. וסברו שיתקנו העולם על ידי מכירת יוסף, כי ראו שמביא את דבתם רעה אל אביהם וראו שיצאו ממנו ירבעם ואחאב. על כן לפי דעתם רצו להרגו וכונתם היה בשביל תקון העולם שלא יצא ממנו ירבעם ואחאב וכן שארי סברות של טעות שהיה להם בזה. כי בודאי היו צדיקים גדולים אף שגו הרבה ועקר הפגם היה בבחינת דוחק השעה כנ"ל. וזהו שקנטרם:

שמעון ולוי אחים כלי חמס מכרתיהם. כלי חמס דיקא בחינת חמס וגזל
שזה היה הפגם שלהם, כי הדוחק את השעה אפלו אם הוא צדיק הוא
בחינת גזלן וחמסו כנ"ל:

אות יא

וזה, יהודה אתה יודוך אחיך. כי יעקב אבינו נחם בדעתו להתחיל לקרב את יהודה, כי ראה אף על פי שהשבטים פגמו בזה, אף על פי כן ראה שסוף כל סוף יתתקן הכל על ידי בחינת יהודה, שהוא בחינת משיח, שהוא ימשיך התורה בכל התקונים הנ"ל עד שיגמר את שלו ויכבש ארץ ישראל. ועשו יהיה מכרח לתן לו כח החרב, כי ימשיך התורה רק ברחמים ותחנונים. ועם המטה עז לא ישתמש כי אם להכניע הרע שבעדה וכו', כמו שמבאר שם. וזהו, יהודה אתה יודוך אחיך וכו'. 'יודוך' דיקא בחינת רבוי תפלות של דוד משיח שיצא ממנו, כי הוא יקשר את עצמו בתפלתו עם כל נפשות השומעים עד שתהיה תפלתו תפלת רבים ויהיה לכל אחד חלק בהתורה.

וְזֶהוּ: יְהוּדָה אֶתָּה יוֹדוּךָ אַחִידָה. כִּי בְּנֻדְאֵי יוֹדוּ וַיִּשְׁבְּחוּ אוֹתוֹ כָּל אַחִידָה עַל יְדֵי שִׁיקְשָׁר עֲצָמוּ עִמָּהֶם בְּתַפְלָתוֹ וְכַנִּי"ל. וְזֶהוּ יְדָךְ בְּעֶרְףְּ אֵיבִיךָ וְכוּי' גּוֹר אַרְיָה יְהוּדָה וְכוּי'. הֵינּוּ אָף עַל פִּי שְׁלַחַם מְלַחְמַת ה' הַרְבֵּה וְכַבֵּשׁ מְלַחְמוֹת רַבּוֹת שֶׁזָּהוּ בְּחִינַת שֶׁהַשְׁתַּמְשׁ עִם הַמַּטָּה עוֹ, אָף עַל פִּי כֹן לֹא הַשְׁתַּמְשׁ עִם גְּבוּרָתוֹ וּמַטָּה עִזּוֹ כִּי אִם לְהַכְנִיעַ הָרַע, אָבֵל כָּל תַּפְלוּתָיו הָיָה בְּרַחֲמִים וְתַחֲנוּנִים. וְזֶהוּ בְּחִינַת מַה שֶּׁבָּרְכוּ הַרְבֵּה בְּרַבּוּי יִי, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב, חֲכָלִילִי עֵינַיִם מִיָּיִן וְכוּי' אֲסָרִי לְגַפְּן עִירָה וְכוּי'. הֵינּוּ כִּי יִיִן הוּא בְּחִינַת גְּבוּרוֹת כַּיְדוּעַ וַיְהוּדָה בְּחִינַת מְשִׁיחַ הַשְׁתַּמְשׁ הַרְבֵּה עִם הַמַּטָּה עוֹ שֶׁהוּא בְּחִינַת יִי. וְאָף עַל פִּי כֹן הַתּוֹרָה קָבֵל רַק בְּרַחֲמִים וְתַחֲנוּנִים כַּנִּי"ל. וְזֶהוּ, חֲכָלִילִי עֵינַיִם מִיָּיִן וּלְבָן שְׁנַיִם מִחֻלָּב. יִיִן בְּחִינַת גְּבוּרוֹת בְּחִינַת מַטָּה עוֹ הַנִּי"ל וְחֻלָּב הוּא בְּחִינַת רַכּוּת מֵאֲכָל תִּינוּקוֹת רַכִּים, הֵינּוּ שֶׁבָּרַךְ אֶת יְהוּדָה בְּחִינַת דָּוִד מְשִׁיחַ שֶׁיִּזְכֶּה לְשֵׁנֵי הַתּוֹקוּנִים הַנִּי"ל בְּשִׁלְמוֹת וְלֹא יִטְעָה בְּזָה, שֶׁזָּהוּ חֲכָלִילִי עֵינַיִם מִיָּיִן, בְּחִינַת גְּבוּרוֹת מַטָּה עוֹ, וּלְבָן שְׁנַיִם מִחֻלָּב בְּחִינַת רַכּוּת וְתַחֲנוּנִים, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב, וְאֲנֹכִי הַיּוֹם רַךְ וּמְשִׁיחַ מְלָךְ (וְכַמְבֹאֵר מְזָה בְּמַקּוֹם אַחֵר). וְזֶה בְּחִינַת מַה שֶּׁכָּתוּב בְּדוֹד (שְׁמוּאֵל ב) עֲדָנוּ הָעֶצְנִי, כְּשֶׁהָיָה יוֹצֵא לְמַלְחָמָה הָיָה מֵתַקְשָׁה עֲצָמוּ כְּעֶץ וְכִשְׁהָיָה עוֹסֵק בְּתוֹרָה הָיָה מְעַדֵּן עֲצָמוּ כְּתוֹלַעַת, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֹנָם לְבָרְכָה, הֵינּוּ כַּנִּי"ל. וְעַל כֵּן נִמְשָׁלָה הַתּוֹרָה בְּיִיִן וְחֻלָּב, כִּי צָרִיכִין לְשִׁתֵּי הַבְּחִינּוֹת אֵלּוּ לְהַמְשִׁכַת הַתּוֹרָה כְּתוֹקוּנוֹ וְכַנִּי"ל. וְזֶהוּ לֹא יִסּוּר שֶׁבֵט מִיְהוּדָה וּמְחַקֵּק מִיָּיִן רִגְלָיו עַד כִּי יָבֹא שִׁילָה וְכוּי'. וְדָרְשׁוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֹנָם לְבָרְכָה אֵלּוּ הַנְּשִׂאִים וְרֵאשֵׁי גְלוּתוֹת שֶׁל מְלָכוֹת בֵּית דָּוִד שֶׁלֹּא יִתְבַטֵּל מִיִּשְׂרָאֵל, כִּי כָּל הַמוֹשְׁלִים שֶׁל מְלָכוֹת בֵּית דָּוִד שְׁמוֹשְׁלִים בְּיִשְׂרָאֵל וּמְעַמִּידִין הַדָּת עַל תַּלּוֹ עַל יְדֵי זֶה, כָּל זֶה הוּא בְּחִינַת הַנִּי"ל מַה שֶּׁמְקַבְּלִין כַּח מְהַעֲכוּ"ם בְּחִינַת עֲשׂוֹ לְהַכְנִיעַ הַמוֹנַעִים כַּיְדֵי לְבֹא לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, כְּמוֹבֵן שֶׁם בְּהַתּוֹרָה הַנִּי"ל וְאָף עַל פִּי שֶׁשָׁם בְּמַדִּינַת אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל אֵין מְמַשְׁלָתוֹ שֶׁל עֲשׂוֹ עִתָּה אָף עַל פִּי כֹן כָּל הַעֲכוּ"ם נִמְשָׁכִים מִכַּחוּ כַּיְדוּעַ. וְזֶהוּ, לֹא יִסּוּר שֶׁבֵט מִיְהוּדָה וְכוּי' שֶׁלֹּא תִתְבַטֵּל הַמְּמַשְׁלָה מִבֵּית דָּוִד בְּכַח הַעֲכוּ"ם שֶׁהוּא בְּחִינַת שְׁמַקְבָּלִין הַכַּח מְאָדוּם וְכוּי' עַד כִּי יָבֹא שִׁילָה שֶׁהוּא מוֹשֶׁה מְשִׁיחַ שְׁמַמְשִׁיד מְעַתָּה הַתּוֹרָה בְּתוֹקוּנֵי הַנִּי"ל עַד שֶׁיָּבֹא מְשִׁיחַ וְיִכְבֹּשׁ אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל עַל יְדֵי זֶה וְכַנִּי"ל:

אות יב

וְזֶה בְּחִינַת מְרֵאָה הַסָּנָה שְׁרָאָה מוֹשֶׁה וְהֵנָּה הַסָּנָה בּוֹעֵר בְּאֵשׁ וְהַסָּנָה אֵינָנוּ אֲכָל וַיֵּאמֶר אֲסוּרָה נָא וְאֶרְאָה מַדּוּעַ לֹא יִבְעַר הַסָּנָה, הֵינּוּ שֶׁמְשָׁה רָאָה מְלֵאךְ ה' בְּלַבַּת אֵשׁ מִתּוֹךְ הַסָּנָה שֶׁהוּא בְּחִינַת שְׁרָאָה שֶׁזָּכָה לְבְּחִינַת גְּחִלִי אֵשׁ הַנִּי"ל בְּחִינַת דְּבוּרִים חֲמִים כְּגִחְלִי אֵשׁ שֶׁעַל יְדֵי זֶה עָקַר הַמְּשִׁכַת הַתּוֹרָה כַּנִּי"ל. עַל כֵּן הַתַּפְּלָא מַדּוּעַ לֹא יִבְעַר הַסָּנָה, כִּי הַסָּנָה הוּא בְּחִינַת

החוחים והקוצים הסובבים וכו' את הקדשה שהם המונעים מלבוא לארץ ישראל ומכל הדברים שבקדשה, שעקר הכנעתם על ידי התורה שממשיכין על ידי גחלי אש הנ"ל שעל ידי זה זוכין לקבל פח מאדום להכניע כל השונאים והמונעים ולהעמיד הדת על תלו ולבא לארץ ישראל וכנ"ל, אבל הוא ראה מלאך ה' בלבת אש שנתגלה אליו לתן התורה על ידו ונתגלה אליו בלבת אש בחינת דבורים חמים בגחלי אש שעל ידי זה עקר המשכת התורה כנ"ל ואף על פי כן הסנה בוער באש הנ"ל והסנה איננו אכל שעדין אי אפשר לכלותו לבטל ולשבר המונעים. ועל כן התפלא מאד ואמר אסרה נא ואראה את המראה הגדול הזה מדוע לא יבער הסנה על ידי אש התורה הנ"ל. וירא ה' כי סר לראות ויקרא אליו משה משה ויאמר הנני. ודרשו רבותינו זכרונם לברכה, הנני לכהנה הנני למלכות. כי סבר שבנדאי יכלה הסנה שהם המונעים כנ"ל ויבוא לארץ ישראל ויגמר הגאולה בשלמות ששם הכהנה והמלכות שנמשכין משני בחינות הנ"ל, הינו בחינת התורה שממשיכין ברחמים ותחנונים זה בחינת כהנה בחינת כהן איש חסד בחינת רחמים ותחנונים שעל ידי זה זוכין לתורה בחינת כהן בחינת יורו משפטיך ליעקב ותורתך לישראל. ומלכות זה בחינת מטה עז הנ"ל בחינת ה' בעצף ישמח מלאך, בחינת עד אשית איביך הדם לרגליך מטה עז ישלח ה' מציון רדה וכו'. בחינת הכנעת הרע על ידי מטה עז שזה עקר בחינת המלאך ללחם מלחמת ה' להכניע הרע. וסבר משה שכבר נמשכו כל התקונים האלה בשלמות על כן אמר הנני לכהנה ולמלכות וכנ"ל. ויאמר ה' אליו אל תקרב הלום וכו'. כי עדין לא הגיע העת. של נעלה מעל רגליך, נעל זה בחינת מטה עז הנ"ל, כי עקר חזק האדם הוא על רגליו, כמו שכתוב, ויקם על סלע רגלי משה רגלי פאילות. ועל ידי חטא אדם הראשון נפגמו הרגלין ששם עקר אחיזת סטרא דמותא בחינת רגליה ירדות מות שהוא בחינת ברפים כושלות. וכששב וה' יתברך עסק בתקונו כתיב, ויעש ה' וכו' כתנות עור בחינת מנעלים שהם שמירה לרגלין שיוכל להתקיים ימי חייו לעמד על רגליו על ידי מנעלים שהם שמירה לרגלין שהם עקר קיום ועמידת האדם בזה העולם ללחם מלחמת ה' להכניע ולבטל הרע:

ועל כן באמת הזהירו רבותינו זכרונם לברכה מאד על המנעלים, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, לעולם ימכר אדם כל מה שיש לו ויקח מנעלים, לרגליו, ועל כן גבורת המלחמה נזכר בבחינת קיום המנעלים כמו שכתוב, ולא נתק שרוך נעליו (ישעיה ה). נמצא שהמנעלים בקדשה הם בחינת התגברות האדם להכניע הרע שעקר אחיזתו ברגליו כנ"ל שזהו בחינת מטה עז הנ"ל. אבל אף על פי שהמנעלים יקרים ומכרחים מאד ללחם על ידם כי הם בבחינת מטה עז כנ"ל, אף על פי כן פשנכנסין לתכלית הקדשה העליונה להתפלל לה' יתברך להמשיך תורה צריך לחלץ אותם בבחינת לא יפנס אדם להר הבית לא במקלו ולא במנעלו. כי בבית המקדש שם עקר התפלה להמשיך תורה היוצא משם, כמו שכתוב, כי מציון תצא תורה. על כן אסור לפנס לשם במנעלו בחינת מטה עז הנ"ל. וזהו, במקלו ובמנעלו, כי הם בחינה אחת בחינת מקל ומטה עז הנ"ל, כי שם צריכין רק רחמים פשוטים ותחנונים גדולים וכנ"ל. וזהו, של נעליך

מעל רגליך וכו', כי עדין צריך להשליך בחינת מטה על הנ"ל בשעת המשכת התורה שאז דיקא תזכה לכל התקונים הנ"ל עד שיכלה הסנה שהם המונעים פנ"ל. כי המקום אשר אתה עומד עליו אדמת קדש הוא בחינת קדשת הבית המקדש ששם כל תפלות ישראל בחינת ואתה קדוש יושב תהלות ישראל, הינו שכאן אין צריכין להשתמש כלל עם בחינת המטה על בחינת מנעלים פנ"ל רק ברחמים ותחנונים וכו' וכנ"ל. ועל כן כשהבין משה שלא יגמר הגאולה להביאם לארץ ישראל מאן בשליחותו לגמרי וה' יתברך טען עמו שבעה ימים ולבסוף אמר, שלח נא ביד תשלח, כי יודע אני שאיני גואלם לעתיד. אבל ה' יתברך הכריחו לילך ואמר לו, אם אין אתה גואלם אין מי שיגאלם, כמו שאמרו במדרש, כי אף על פי כן אתה מכרח לילך בשליחות ותצליח בשליחותך ותגאלם ותתן התורה לישראל באש בוערת, כמו שכתוב, ודבריו שמענו מתוך האש. וכתוב, קול ה' חצב להבות אש, ואם לא תוכל להכניסם לארץ ישראל מחמת ענין הנ"ל, אף על פי כן כל מה שתמצא ידך לעשות בכחך עשה, כי גם זה בכלל דוחק את השעה כשאין רוצין לעשות המצוה כי אם כשיוכל לגמרה בשלמות וכשרואה שלא יוכל לגמרה אינו רוצה לעשותה כלל. וזהו פגם גדול כי אטו מאן דלא יכיל למעבד כלי מצוה וכו'. מפל שכן עסק נורא הזה כי באמת משה התחיל וגמר וגם סוף כל סוף יגמר הכל בשלמות, כי מה שהיה הוא שיהיה ומה שנתחסר על ידם נשלם על ידם. על כן הכריחו לילך ולגאלם וכן עשה והצליח:

אות יג

וזה שכתוב במדרש שהשבטים מכרו יוסף וקנו להם מנעלים, כמו שכתוב, ואביון בעבור נעלים. הינו כי הם פגמו מאד בענין מטה על הנ"ל ודחקו את השעה מאד, על כן הפגם שלהם היה במנעלים כי סברו שעל ידי מכירת יוסף הכניעו הרע על ידי המטה על שהיא בחינת מנעלים. ועל כן קנו להם בעד הפסד מנעלים, אבל באמת שגו בזה הרבה:

אות יד

וְזֶה שְׁפָתוֹב בְּמִדְרָשׁ, וּמִשָּׁה הָיָה רְעָה אֶת צֶאֱן שְׁהִיָּה מִרְחִיקוֹן מִן הַגְּזֵל וְהָיָה מִרְחֵם עַל הַצֶּאֱן מְאֹד. וְעַל יְדֵי זֶה דִּיקָא זָכָה לְהֵיוֹת רוּעָה יִשְׂרָאֵל, כְּמִבְאָר שֶׁם בְּמִדְרָשׁ בְּאַרְיִכוֹת. וְכֵן דָּוִד זָכָה לְהֵיוֹת רוּעָה יִשְׂרָאֵל עַל יְדֵי זֶה כְּמוֹ שְׁמִבְאָר שֶׁם. וְהוּא פְּלֵא מְדוּעַ עַל יְדֵי זֶה דִּיקָא זָכוּ לְגַדְלָה כְּזֹאת לְהֵיוֹת רוּעֵי יִשְׂרָאֵל, אֲדָּ עַל פִּי הַנַּיִל מִבְּאָר הַיֵּטֵב. כִּי עֵקֶר מִתֵּן תּוֹרָה וּלְהַנְהִיג יִשְׂרָאֵל זֹכִין רַק עַל יְדֵי רַחֲמָנוֹת עֲצוּם מְאֹד בְּחִינַת כִּי מִרְחֵם יִנְהַגֵּם. וְהַעֲקָר לְהַתְרַחֵק מִבְּחִינַת גְּזֵל שֶׁהוּא בְּחִינַת דּוֹחֵק אֶת הַשְּׁעָה כְּנַיִל:

אות טו

וְזֶה שְׁפָתוֹב בְּמִדְרָשׁ רַבָּה (בְּשֵׁלַח פָּרָק כ"ב) שְׁעָקֶר תִּקּוּן הַתְּפִלָּה לְנִקּוֹת אֶת עֲצָמוֹ מִגְּזֵל, כְּמוֹ שְׁאָמְרוּ שֶׁם, אָדָם צָרִיךְ לְטַהֵר לְבוֹ קֹדֶם שֶׁיִּתְפַּלֵּל וְכֵן אִיּוֹב הוּא אוֹמֵר עַל לֹא חָמַס בְּכַפִּי וּתְפִלְתִּי זָכָה אָמַר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ הַכֹּהֵן וְכוּ'. אֲלֵא כֹל מִי שֶׁיִּדְּיוּ מְלַכְלָכוֹת בְּגֵזֵל הוּא קוֹרָא לְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא וְאִינוּ עוֹנֶה אוֹתוֹ וְכוּ'. עַד מִנִּין שְׁכָל מִי שֶׁמִּרְחִיק עֲצָמוֹ מִן הַגְּזֵל תְּפִלְתּוֹ זָכָה, שְׁנֵאֵמַר, נָקִי כַפִּים וְיָבֵר יָבֵב וְכוּ', עַיִן שֶׁם כֹּל זֶה בְּאַרְיִכוֹת, הִינּוּ כְּנַיִל, כִּי עֵקֶר תִּקּוּן הַתְּפִלָּה בְּתַכְלִית הַשְּׁלֵמוֹת שֶׁלֹּא יִתְעַקֵּשׁ יוֹתֵר מִדְּאִי שֶׁלֹּא יַעֲשֶׂה תְּפִלְתּוֹ קִבֵּעַ חֵס וְשְׁלוֹם בְּחִינַת גְּזֵל וְכוּ' כְּנַיִל. וְעַל כֵּן בּוֹדְאֵי כְּשֵׁישׁ בְּיָדוֹ חֵס וְשְׁלוֹם גְּזֵל מִמֶּשׁ אִין תְּפִלְתּוֹ מְקַבֵּל כֹּל כִּי עֵקֶר תִּקּוּן הַתְּפִלָּה לְהַתְרַחֵק מִבְּחִינַת קִבֵּעַ וְגֵזֵל אֶפְלוּ בְּרוּחָנִיּוֹת וּבְדַקּוֹת כְּנַיִל. וְעַל יְדֵי זֶה נִתְתַּקֵּן הַכֹּל עַד שֶׁבָּאִים לְאַרְצָ יִשְׂרָאֵל וְזוֹכִים לְתִשׁוּבָה וְכְנַיִל:

אות טז

וְזֶה בְּחִינַת כֹּל הַגְּזֵלָנִים מְשַׁלְּמִין כְּשַׁעַת הַגְּזֵלָה. 'כְּשַׁעַת הַגְּזֵלָה' דִּיקָא, כִּי עֵקֶר פְּגָם הַגְּזֵלָה הוּא בְּחִינַת דּוֹחֵק אֶת הַשְּׁעָה כִּי אִם לֹא הָיָה דּוֹחֵק אֶת הַשְּׁעָה בּוֹדְאֵי לֹא הָיָה בָּא לַעֲשׂוֹת שׁוּם עֲוֹלָה קִלְיָה וְהָיָה עוֹשֶׂה מִשָּׂא וּמִתֵּן בְּאִמוּנָה, מְכַל שְׁכֹן שֶׁלֹּא הָיָה גִזְלוֹן חֵס וְשְׁלוֹם. וְעַל כֵּן כְּשֶׁהַגְּזֵלוֹן מְשַׁלֵּם שְׁזָהוּ בְּחִינַת תִּשׁוּבָה בְּחִינַת וְהָשִׁיב אֶת הַגְּזֵלָה אֲשֶׁר גְּזֵל וְכוּ' כְּנַיִל, עַל כֵּן עֵקֶר תִּקּוּנוֹ לְתַקֵּן אֶת בְּחִינַת הַשְּׁעָה שֶׁפְּגָם בָּהּ בְּעַת הַגְּזֵלָה שְׁהִיָּה דּוֹחֵק אֶת הַשְּׁעָה, עַל כֵּן צָרִיךְ לְשַׁלֵּם כְּשַׁעַת הַגְּזֵלָה דִּיקָא לְתַקֵּן בְּחִינַת דּוֹחֵק אֶת

אות יז

ועל כן באמת עקר תקון התשובה לכל החוטאים והפוגמים שבעולם הוא על ידי הצדיקים הגדולים בחינת משה שאתפשטותה בכל דרא ודרא, שכלבש בהצדיקי אמת שעוסק עתה לתקן פגם הכאת הצור שהוא על ידי שממשיכין חדושי תורה נפלאים ונוראים ברחמים ותחנונים לבד בלי שום דחיקת השעה כלל שעל ידי זה ממשיכין בכל פעם כח לכבש ארץ ישראל לקבל על ידי התורה שממשיכין בשלמות התקונים הנ"ל לקבל על ידה כח מאדום והעפוי"ם שתחתיו להעניש את המונעים שלא יוכלו לדבר סרה למנע מארץ ישראל ומכל הדברים שבקדשה וכו' שעל ידי זה עקר המשכת התשובה בעולם, כי עקר התרחקות האדם מה' יתברך מלשוב אליו יתברך הוא על ידי המתנגדים המונעים אנשי לצון דוברי חלקלקות וכו' הדברות על צדיק עתק בגאונה ובוז שהם מרחיקים את האדם ביותר מהכל מלשוב לה' יתברך. כמו שכתב אדונינו מורנו ורבינו שבני אדם הם מונעים גדולים מאד יותר מהיצר הרע כמבאר אצלנו כמה שיחות קדושות בזה, וכנראה בחוש למי שמסתכל על האמת. על כן על ידי אלו הצדיקים הממשיכים תורה בכל התקונים הנ"ל עד שמקבלין כח להעניש או להשתיק את הרשעים החולקים המונעים הנ"ל על ידי זה נמשך התעוררות התשובה בעולם. כי לב ישראל בוער לה' יתברך תמיד, כמו שכתוב, רשפיה רשפי אש שלהבתיה מים רבים לא יוכלו לכבות את האהבה וכו'. ואף על פי שהתאות ומדות רעות רודפין אחריו אף על פי כן בודאי סוף כל סוף היה מתגבר עליהם. אבל עקר המניעה ביותר הוא מבני אדם המונעים פני"ל. ועל כן על ידי שמכניעין המונעים על ידי התורה שנמשכת בתקונים הנ"ל שעקרו שלא יהיה דוחק את השעה וכו' פני"ל, על כן על ידי זה נמשך תשובה בעולם פני"ל. גם מאחר שאינו משתמש עם המטה עז בשעת התפלה כלל על ידי זה יש לו כח ביותר עם המטה עז להכניע הרע שבעדה, כמובן שם היטב בהתורה הנ"ל, עין שם. וכשנכנע הרע זוכין לתשובה על כן מרמז בחינת תשובה בהשבת הגזלה פני"ל. ועל כן נקרא היצר הרע גזלן, כמו שכתוב, מציל עני מחזק ממנו ועני ואביון מגוזלו. וכמבאר במדרש על פסוק זה, עין שם (בפרשת וירא נד). וכן צעק דוד חלצני ה' מאדם רע מאיש חמסים תנצנני וכו'. ועל כן בדור המבול לא נחתם דינם אלא על הגזל וכמו שאמרו במדרש (פרק לג) מי מכריע הכל גזל וכו'. כי עקר כל הפגמים נמשך מבחינת גזל שהוא בחינת דוחק את השעה, כי אין היצר הרע מצוי אלא לשעתו ואם יעמד בנסיון בשעה קלה אזי אחר כך ממילא יתבטל וילך ממנו היצר הרע. ועל כן עקר תקון

הַתְּשׁוּבָה נִמְשָׁךְ עַל יְדֵי הַצְּדִיקִים שֵׁישׁ לָהֶם רַחֲמָנוּת וְאַרְיֶכֶת אַפִּים מֵאֵד
וְאִינָם דּוֹחֲקִים אֶת הַשָּׁעָה כָּלֵל כִּנּוּיִל:

אות יח

וְזֶה גִזַּל אֶת הַרְבִּים וְאִינוּ יוֹדְעֵי לְמִי יַעֲשֶׂה צָרְכֵי רַבִּים. כִּי יֵשׁ שְׂפָגִם וְחֻטָּא
כָּל כֶּדֶד עַד שֶׁגִּזַּל אֶת הַרְבִּים שֶׁהַפְּגָמִים שָׁלוּ נוֹגְעִים לְכָלֵל יִשְׂרָאֵל בְּחִינַת גּוֹזֵל
אָבִיו וְאִמּוֹ דָּא קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וְכִנּוּסֵת יִשְׂרָאֵל וְאִזִּי כָּל תְּקוּנָה הוּא רַק
לְעֵסֶק בְּצָרְכֵי רַבִּים לְשִׁמּוּם. וְעַקֵּר צָרְכֵי רַבִּים הוּא לְזַכּוֹתָם לְתַכְלִית
הַנִּצְחִי שֶׁצָּרִיךְ כָּל אָדָם, בְּפֶרֶט מִי שֶׁחֻטָּא וּפְגָם הַרְבֵּה לְעֵסֶק בְּזָה. וְעַקֵּר
לְהַשְׁתַּדֵּל שְׂיִהְיֶה לוֹ חֵלֶק בְּהַמְשָׁכַת הַתּוֹרָה הַנִּמְשָׁכַת בְּתַקּוּנֵים הַנִּיִּל
שֶׁתַּתְּפִשֵׁט וְתֵאִיר בְּעוֹלָם שְׁעַל יְדֵי זֶה עַקֵּר תְּקוּן הַתְּשׁוּבָה לְכָלֵל יִשְׂרָאֵל
כִּנּוּיִל. הֵן עַל יְדֵי שִׁסְיַע בְּמִמוֹנֵי לְהַעֲוִסְקִים בְּזָה הֵן בְּגוּפוֹ הֵן בְּשָׂאֵר
בְּחִינּוֹת, כִּי כָּל אֶחָד יָכוֹל לְזַכּוֹת שְׂיִהְיֶה לוֹ חֵלֶק בְּזָה וְעַל יְדֵי זֶה יִזְכֶּה אֶת
הַרְבִּים בְּחִינַת צָרְכֵי רַבִּים וְזֶהוּ עַקֵּר תְּקוּן הַגְּזֵלָה שֶׁהוּא בְּחִינַת כָּלֵל כָּל
הַחֻטָּאִים כִּנּוּיִל, כִּי עַל יְדֵי הַמְשָׁכַת הַתּוֹרָה הַנִּיִּל עַל יְדֵי זֶה עַקֵּר תְּקוּן
הַתְּשׁוּבָה כִּנּוּיִל:

אות יט

וְעַל כֵּן גִּזַּל הַגֵּר שְׂאִין לוֹ יוֹרְשִׁים צָרִיךְ לְהַחֲזִיר לְכַהֲנִים הָעוֹבְדִים בְּבֵית
הַמִּקְדָּשׁ. כִּי הַכֹּהֵן הוּא אִישׁ חֶסֶד שֶׁכָּל עֲבוֹדָתוֹ בְּקִרְבָּנוֹת שֶׁהֵם בְּחִינַת
תְּפִלָּה שֶׁעֲקָרָה בְּבֵית הַמִּקְדָּשׁ שֶׁהוּא בֵּית תְּפִלָּה שֶׁשֵּׁם מִמְּשִׁיכֵין תּוֹרָה
בְּרַחֲמִים וְתַחֲנוּנִים כִּנּוּיִל בְּחִינַת כִּי מְצִיּוֹן תִּצְאָה תּוֹרָה שֶׁשֵּׁם עַקֵּר תְּכַלִּית
תְּקוּן הַתְּשׁוּבָה כְּשִׂזְכִּין לְעֵלוֹת לְשֵׁם בְּבְחִינַת מִי יַעֲלֶה בְּהַר ה' נְקִי כַפִּים
וְיָבֵר לֵבָב, הֵינּוּ שְׂנֵקִי מִבְּחִינַת גִּזַּל כִּנּוּיִל בְּמִדְרָשׁ. עַל כֵּן אֵל הַכַּהֲנִים
מַחֲזִירִים הַגְּזֵלָה שֶׁל הַגֵּר שְׂאִין לָהּ בְּעֵלִים כִּי עַל יְדֵם עַקֵּר תְּקוּן הַתְּשׁוּבָה
שֶׁהוּא בְּחִינַת הַשְּׁבִת הַגְּזֵלָה וְכִנּוּיִל:

לְעִיל:

שִׁדָּךְ

אות כ

וְזֶה בְּחִינַת אֵין לְהַקְדִּישׁ אֶלָּא מְקוֹמוֹ וּשְׁעָתוֹ, הֵינּוּ מִי שְׂרוּצָה לְהַקְדִּישׁ אֶת עֲצָמוֹ בְּקִדְשֵׁי יִשְׂרָאֵל עֶקֶר עֲצָתוֹ שְׂיִדַע שְׂאֵין לוֹ אֶלָּא מְקוֹמוֹ וּשְׁעָתוֹ, דְּהֵינּוּ אוֹתָהּ הַשְּׁעָה וְהַמְּקוֹם שֶׁהוּא עוֹמֵד בָּהּ וְלֹא יִחַשֵׁב עַל שְׁעָה הָאֲחֵרֶת וְעַל מְקוֹם אַחֵר כְּלָל רַק יִשְׁתַּדֵּל לְקַדֵּשׁ אֶת עֲצָמוֹ בְּאוֹתוֹ הַשְּׁעָה וְהַמְּקוֹם כִּי הַשְּׁעָה וְהַמְּקוֹם הָאֲחֵר הוּא עֵנְוֵן אַחֵר לְגַמְרֵי וְכוּ' וְכַנִּי"ל:

אות כא

וְזֶה בְּחִינַת מַה שְּׂאָמַר יַעֲקֹב לְעֵשָׂו, וְאֲנִי אֶתְנַהֲלָה לְאִטִּי לְרַגְלֵי הַמַּלְאָכָה אֲשֶׁר לִפְנֵי וּלְרַגְלֵי הַיְלָדִים עַד וְכוּ'. כִּי אֵי אֶפְשֶׁר לְדַחֵק אֶת הַשְּׁעָה כְּלָל, כְּמוֹ שְּׂאָמַר מְקַדֵּם, כִּי הַיְלָדִים רַבִּים וְכוּ' וְדַפְקוּם יוֹם אֶחָד וְכוּ', עַל כֵּן צָרִיכִין לִילֵךְ וּלְהַתְנַהֵל רַק לְאִט לְאִט בְּחִינַת הַבָּא לְטָהָר מְסִיעֵין לוֹ אוֹמְרִים לוֹ הַמֵּתָן. כִּי אִף עַל פִּי שְׂצָרִיכִין לְהִיּוֹת זְרִיז גְּדוֹל בְּעִבּוּדָתוֹ יִתְבָּרַךְ, בְּפֶרֶט מִי שְׂכָבֵר נְכָשֵׁל וְכוּ' אִף עַל פִּי כֵן אֵי אֶפְשֶׁר לְדַחֵק אֶת הַשְּׁעָה כְּלָל. וַיֵּשׁ בְּזֶה הַרְבֵּה לְדַבֵּר אֲךָ לֹא נִכְתַּב בְּזַמְנוֹ. וְכָבֵר מְבֹאֵר מְזֶה כְּמָה שִׁיחוֹת בְּמְקוֹם אַחֵר:

אות כב

וְזֶה בְּחִינַת שְׁבוּעוֹת וְעֵמָר שְׁעוֹרִים וּסְפִירָה. וְעֵנְוֵן אֲסוּר חֲמִץ בְּפֶסַח, וּבְשִׁבוּעוֹת מְבִיאִין חֲמִץ דִּיקָא לְקַרְבָּן בְּשִׁתֵּי הַלֶּחֶם, כְּמוֹ שְׂפָתוֹב, חֲמִץ תֵּאֲכֹנָה:

וְנִתְחַיֵּל לְבָאֵר מְעַט דְּבָרֵי הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה הַנִּי"ל עַל פִּי דְרָךְ מוֹסֵר וְעֵצוֹת לְעִבּוּדֵי ה' הַשְּׂיָד לְכָל אָדָם בְּכָל זְמַן, כִּי זֶה הִיָּה רְצוֹנוֹ זְכָרוֹנוֹ לְבִרְכָה מְאֹד שְׂיִוְצִיא כָּל אֶחָד לְעֲצָמוֹ עֲצוֹת וּמוֹסֵר מִכָּל תּוֹרָה וְתוֹרָה שְׂגָלָה. אִף עַל פִּי שְׂנֵאֲמָרָה בְּרוּם גְּבֵהֵי מְרוֹמִים וְכוּ' אִף עַל פִּי כֵן כָּל כּוֹנְנֵי הַקְּדוּשָׁה הִיָּה לְהַגִּיעַ וּלְכַוֵּן לְכָל אֶחָד וְאֶחָד לְתוֹךְ נִקְדֵּת לְבַבּוֹ בְּכָל מְקוֹם שֶׁהוּא וְכוּ'. וְכָבֵר

כְּתַבְנוּ מֵעַט מִזֶּה לְמַעַל (בְּאוֹת ו'). וּלְבַאֵר יוֹתֵר כִּי צָרִיךְ כָּל אָדָם לְמַשֵּׁךְ עֲצָמוֹ לְאַרְץ יִשְׂרָאֵל, כִּי שָׁם כָּל קִדְשֵׁי אִישׁ הַיִּשְׂרָאֵלִי כְּמוֹ שֶׁהִתְחִיל הַתּוֹרָה הַנִּי"ל בְּשַׁעַת אֲמִירָתוֹ (אֲבָל בְּהַפְתִּיבָה הַתְּחִיל, דַּע שֵׁישׁ נִשְׁמָה וְכוּ', כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב בְּסֵפֶר חַיֵּי מוֹהַר"ן) מִי שְׁרוּצָה לְהִיּוֹת אִישׁ יִשְׂרָאֵלִי שְׂיִלְךָ מִדְּרָגָא לְדְרָגָא אִי אֶפְשָׁר כִּי אִם עַל יְדֵי אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל וְכִשְׁנוֹצְחִין הַמְּלַחְמָה אֲזִי נִקְרָא אִישׁ מְלַחְמָה וְכוּ' וְלִבָּא לְאַרְץ יִשְׂרָאֵל הוּא עַל יְדֵי הַתּוֹרָה שְׂמַגְלִין בְּכָל הַתְּקוּנִים הַמְּבֹאֲרִים שָׁם וְאִם כָּל הַתְּקוּנִים הָאֵלוֹ נֶאֱמְרוּ עַל גְּדוּלֵי מִבְּחָרֵי הַצְּדִיקִים הַקְּדוּשִׁים מְאֹד הַמְּמַשִּׁיכִין תּוֹרָה מִן הַשָּׁמַיִם בְּבַחֲנֵינָת רִיחַ הַקְּדֻשָׁה אֲמַתִּי. אֵף עַל פִּי כֹן כָּלִם נֶאֱמָרִים גַּם עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד, כְּמוֹ שֶׁמְבַאֵר מִזֶּה קֶצֶת לְעִיל. כִּי כָּל אֶחָד צָרִיךְ לְחַשֵּׁב עַל תְּכֵלִיתוֹ וְסוּפוֹ הָאֲחֵרוֹן וְצָרִיכִין לְהִתְחַזֵּק לְהִתְחַדֵּשׁ בְּכָל יוֹם לְהִתְחִיל לְלַמֵּד תּוֹרָה בְּאִפְסָן שְׂיִזְכֶּה לְהִתְקַרֵּב עַל יְדֵי זֶה לְהִי יִתְבָּרַךְ שְׂיִזְכֶּה לְלַמֵּד וּלְלַמֵּד לְשֹׁמֵר וְלַעֲשׂוֹת וּלְקַיֵּם וְכוּ'. וְצָרִיךְ שְׂיִמְשִׁיךְ עַל עֲצָמוֹ כָּל הַתְּקוּנִים הַנֶּאֱמָרִים בְּהַתּוֹרָה הַנִּי"ל, כִּי כְּמוֹ שֶׁהַצְּדִיק שֶׁהוּא הַרְּבִי שֶׁבְּדוֹר צָרִיךְ כָּל הַתְּקוּנִים הַנִּי"ל בְּאִפְסָן שְׂיִמְשִׁיךְ תּוֹרָה כְּזֹאת עַד שְׂנִזְכֶּה עַל יְדֵי לְשַׁבֵּר כָּל הַמְּנִיעוֹת וְלִבּוֹא לְאַרְץ יִשְׂרָאֵל, כְּמוֹ כֹן צָרִיךְ כָּל אֶחָד שְׁרוּצָה לִינֵק וּלְקַבֵּל מֵהַתּוֹרָה הַזֹּאת שְׂיִשְׁתַּדֵּל לְהַמְשִׁיךְ עֲצָמוֹ לִילְךָ בְּדַרְכֵי הַתְּקוּנִים הָאֵלֶּה כְּדֵי שְׂיִוָּכַל לְקַבֵּל מֵהַתּוֹרָה הַזֹּאת בְּאִפְסָן שְׂיִנְצַח הַמְּלַחְמָה וְיִבּוֹא לְאַרְץ יִשְׂרָאֵל שָׁשֵׁם כָּל קִדְשֵׁי אִישׁ הַיִּשְׂרָאֵלִי, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב, כִּי לֹא בְּאֵתֶם עַד עֵתָה אֵל הַמְּנוּחָה וְאֵל הַנְּחִלָּה וְכוּ', שְׂנֶאֱמַר עַל כָּל אִישׁ יִשְׂרָאֵל קִדְשׁ שְׂבֵא לְאַרְץ יִשְׂרָאֵל שְׂעַדִּין אֵינּוּ בְּמִקּוֹם הַמְּנוּחָה וְהַנְּחִלָּה שֶׁל יִשְׂרָאֵל, הֵינּוּ שְׂצָרִיךְ כָּל אֶחָד לְהַרְבּוֹת בְּתַפְלוֹת וְתַחֲנוּנִים לְהִי יִתְבָּרַךְ שְׂיִזְכֶּה לְהַבִּין הֵיטֵב וּלְהַכְנִיס בְּלֵב דְּבָרֵי חֲדוּשֵׁי הַתּוֹרָה שֶׁל הַצְּדִיק הָאֲמֵת בְּאִפְסָן שְׂיִזְכֶּה לְקַיֵּם שְׂזֶה הַעֲקָר. וְכִשְׂמֵתִפְלֵל צָרִיךְ לְהִתְפַּלֵּל בְּרַחֲמִים וְתַחֲנוּנִים כְּעֵנִי וְרַשׁ הַשּׂוֹאֵל עַל הַפְּתָחִים וְיוֹתֵר מִזֶּה וְלֹא יִדְחַק אֶת הַשְּׁעָה, אֵף עַל פִּי שְׂבִאֲמֵת צָרִיכִין לְזָרֵז וּלְמַהֵר מְאֹד מְאֹד לְהַמְלִיט עַל נַפְשׁוֹ וּבִפְרֹט מִי שְׂכָפֵר נִכְשֵׁל וְנִלְכַּד בְּמָה שְׂנִלְכַּד רַחֲמָנָא לְצִלּוֹ, אֵף עַל פִּי כֹן אִי אֶפְשָׁר לְדַחֵק הַשְּׁעָה. וְצָרִיכִין לְהַמְתִּין וּלְהַמְתִּין עַד יִשְׁקִיף וְיִרְאֵה הִי מְשֻׁמִּים. וְזֶה בְּחִינַת סְפִירָה שֶׁהוּא הַכְּנֶה לְקַבֵּל הַתּוֹרָה שְׂאִין עוֹשִׂין שׁוּם דְּבָר רַק סוּפְרִין הַיָּמִים וְהַשְּׂבוּעוֹת וּבְזֶה מְמַשִּׁיכִין עַל עֲצָמוֹ קִדְשֵׁי קַבְּלַת הַתּוֹרָה מִחֲדָשׁ בְּכָל שָׁנָה וְשָׁנָה, הֵינּוּ בְּחִינַת הַנִּי"ל שְׂאִין רוּצִין וְחַפְצִים לְקַבֵּל אֶת הַתּוֹרָה וְכִפִּי רְצוֹנֵנוּ וְתַשׁוּקַתְנוּ הַחֲזָקָה הֵינּוּ חַפְצִים לְקַבֵּל בְּזִרְיוֹת תַּכְף וּמִיָּד אֵךְ בְּאֲמֵת אִי אֶפְשָׁר לְדַחֵק אֶת הַשְּׁעָה כְּנִי"ל. וְעַל כֹּן בְּרַחֲמֵינוּ נָתַן לָנוּ מִצְוָה הַקְּדוּשָׁה הַזֹּאת לְמַנּוֹת וּלְסַפֵּר אֶת הַיָּמִים תַּכְף מִמְּחֵרַת הַשְּׁבֵת שֶׁהוּא יוֹם שְׂיִצְאָנוּ מִמִּצְרַיִם עַד יוֹם הַחֲמֻשִׁים הַקְּדוּשָׁה שֶׁהוּא קַבְּלַת הַתּוֹרָה, לְהוֹרוֹת גְּדֹל תַּשׁוּקַתְנוּ וְרְצוֹנֵנוּ הַחֲזָק לְקַבֵּל אֶת הַתּוֹרָה כִּי רְצוֹנֵנוּ הִיָּה לְקַבֵּל מִיָּד אֵךְ אִי אֶפְשָׁר בְּחַפְזוֹן כִּי אֲסוּר לְדַחֵק אֶת הַשְּׁעָה כְּנִי"ל וְעַל כֹּן בְּרַחֲמֵינוּ נָתַן לָנוּ מִצְוָה הַקְּדוּשָׁה הַזֹּאת לְמַנּוֹת וּלְסַפֵּר אֶת הַיָּמִים תַּכְף מִמְּחֵרַת הַשְּׁבֵת שֶׁהוּא יוֹם שְׂיִצְאָנוּ מִמִּצְרַיִם עַד יוֹם הַחֲמֻשִׁים הַקְּדוּשָׁה שֶׁהוּא קַבְּלַת הַתּוֹרָה, לְהוֹרוֹת גְּדֹל תַּשׁוּקַתְנוּ וְרְצוֹנֵנוּ הַחֲזָק לְקַבֵּל אֶת הַתּוֹרָה כִּי רְצוֹנֵנוּ הִיָּה לְקַבֵּל מִיָּד אֵךְ אִי אֶפְשָׁר בְּחַפְזוֹן כִּי אֲסוּר לְשַׁכַּח וּלְהַסִּיחַ דַּעְתּוֹ מִזֶּה חֵס וְשָׁלוֹם, עַל כֹּן סוּפְרִים הַיָּמִים, כִּי הַסְּפִירָה מוֹרָה עַל גְּדֹל עֲצָם הַתַּשׁוּקָה וְהַגְּעֵגוּעִים כְּמוֹ מִי שְׂמִתְגַּעְגַּע וְחוֹשֵׁק מְאֹד לְאִיזָה דְּבָר אֲזִי סוּפֵר הַיָּמִים עַד שְׂיִשִּׁיג תַּשׁוּקָתוֹ, כְּמוֹ כֹן אֲנוּ סוּפְרִין וּמוֹנִין הַיָּמִים וְהַשְּׂבוּעוֹת שֶׁהוּא מוֹרָה עַל עֲצָם הַתַּשׁוּקָה וְהַרְצוֹן הַחֲזָק לְקַבֵּל אֶת הַתּוֹרָה שְׂאִין מוֹנִין הַיָּמִים כְּדֵי שְׂנִזְכֶּה לְהִתְקַוָּה הַקְּדוּשָׁה הַזֹּאת.

ועל כן באמת נוהגין כל ישראל לקיים מצוה הקדושה הזאת של ספירת העמר בהתעוררות גדול בתשוקה גדולה לה' יתברך ולהרבות בתפלות ותחנונים לטהר עצמנו מזהמת מצרים, כי כל זה הוא הכנה לקבלת התורה כנ"ל, כי התורה נתנה באש, הוא בחינת אש הנאמר בהתורה הנ"ל שאי אפשר להמשיך התורה כי אם מי שדבריו כגחלי אש וצריכין לשפך שיחו בתפלה ותחנונים עד שימשיך דבורים חמים כגחלי אש וכו'. אבל כשמתפיל צריך שלא ידחק את השעה ולא יתלה בשום זכות רק יעמד כעני וכרש וכו' אף על פי שאז נתעורר מטה עז וכו' אין זה כי אם להכניע את הרע וכו'. וכבר כתבנו לעיל שזה צריך גם כל הרוצה לקבל מהתורה של הצדיק וכו', עין שם. אבל לפני ה' יתברך יעמד כרש ויבקש רק ברחמים ותחנונים וכו' :

אות כג

וזה בחינת עמר שעורים שהוא בחינת התחלות תקון הדבור, כי שעור"ה גימטריא שתי פעמים מנצפ"ד שהם בחינת חמש גבורות בחינת חמש מוצאות הפה וכו', כמובא בכונות האר"י ז"ל, כי הגבורות הם בחינת אש, הינו כי על ידי העמר שעורים מתחילים לתקן הדבור להמשיך על עצמו דבורים חמים כגחלי אש. ואז מתחילים לספר ספירת העמר שהוא בחינת השתוקקות וגעגועים לקבלת התורה שאנו עומדים לפניו יתברך כאלם לא יפתח פיו רק אנו מונין וסופרין הימים לזכות לקבלת התורה. ועל ידי זה בעצמו נמשכין עלינו דבורים חמים כאש בבחינת נאלמתי דומיה החשיתי מטוב וכאבי נעפר חס לבי בקרבי בהגיגי תבער אש דברתי בלשוני. כי כך הוא הדרך האמת של כל הרוצה לגשת את הקדש להתקרב עצמו לה' יתברך שהעקר להרבות בתפלה ושיחה בינו לבין קונו, כמבאר כבר כמה פעמים. אבל גם זה בעצמו כבד מאד, על כן צריכין בתחלה לשהות שעה אחת לעמד כאלם, רק ישתוקק ויצפה ויתלה עיניו למרום שישפיע לו דבורים חמים ויניח את דעתו היטב היכן הוא בעולם ולהיכן נתעה. וישתמש עם המטה עז שהם מעט הנקודות טובות הנמצאים בו עדיו וכו' וזכות של הצדיקי האמת שנשען עליהם. ובכל זה ישתמש רק להכניע הרע, דהינו שלא יפיל אותו רבוי הרע שלו לנאש את עצמו חס ושלום, רק יחזק עצמו בכל הנ"ל וכו' להכניע הרע ולצפות לישועת ה'. אבל כשרוצה להמשיך לעצמו בחינת קדשת התורה שייזכה מעתה לקבל ולקיים את דברי התורה צריך לעמד כרש וכאלם עד אשר על ידי זה בעצמו יתחמם לבבו וידבר בחמימות דקדשה בבחינת נאלמתי דומיה וכו', על ידי זה דיקא חס לבי בקרבי בהגיגי תבער אש דברתי בלשוני, שיתחיל ברחמיו לדבר דבורים חמים כאש. וזה בחינת פי עזה כמות אהבה וכו' :

רְשָׁפִיהָ רִשְׁפֵי אֵשׁ שֶׁלְהִבְתָּהּ שְׂדֵיקָא עַל יְדֵי לְעָם הָאֲהָבָה וְהַתְּשׁוּקָה שְׂאָנוּ מִשְׁתּוֹקְקִים לָהּ יִתְבַּרְךָ בְּחִינַת כִּי עֲזָה כְּמוֹת אֲהָבָה עַל יְדֵי זֶה רִשְׁפִיהָ רִשְׁפֵי אֵשׁ וְכוּ'. עַל יְדֵי זֶה מִמְּשִׁיכִין רִשְׁפֵי אֵשׁ הַנִּי"ל בְּחִינַת דְּבוּרִים חֲמִים כְּגַחְלֵי אֵשׁ עַד שְׁנִזְכָּה שְׂיִהְיֶה לָנוּ גַם כֵּן חֶלֶק בְּהַתּוֹרָה שְׂמִמְשִׁיכִין לָנוּ הַצְּדִיקֵי אָמֶת בְּכָל עֵת. שְׂכָל זֶה בְּחִינַת סְפִירַת הָעֵמֶר שְׂמִקְרִיבִין תַּחֲלָה לְעֹמֵר שְׁעוּרִים שֶׁהוּא מְאֹכֵל בְּהֶמָּה, שֶׁהוּא בְּחִינַת הָעֵדֶר הַדְּבוּר. לְהוֹרוֹת שְׂבֵת־חֲלֵלַת הַתְּקַרְבוּתָנוּ לָהּ יִתְבַּרְךָ אָנוּ יוֹדְעִים הָאָמֶת שְׂאָנוּ כְּבִהְמָה מִמֶּשׁ שְׂאִין לָנוּ שׁוּם דְּבוּרִים וְאִין יוֹדְעִים לְפִתּוּחַ פִּינוּ לְבַקֵּשׁ לְזָכוֹת לְקַבֵּלַת הַתּוֹרָה. וְעַל יְדֵי זֶה בְּעֶצְמוֹ הוּא בְּרַחֲמֵינוּ מְשִׁים פֶּה לְאֱלֹמִים כְּמוֹנוּ עַד שְׂמִתְחִילִין לְדַבֵּר עַד שְׂמִמְשִׁיכִין לְפִי בְּחִינַת דְּבוּרִים חֲמִים כְּאֵשׁ, שְׂזָהוּ בְּחִינַת סְפִירָה שֶׁהוּא רַק הַשְׁתּוֹקְקוֹת וְגִעְגּוּעִים וְכוּ' כְּנִי"ל שְׂעַל יְדֵי זֶה דִּיקָא מִמְּשִׁיךְ כָּל אֶחָד לְפִי בְּחִינַת דְּבוּרִים חֲמִים כְּגַחְלֵי אֵשׁ שְׂשָׂרְשָׁם בְּחִינַת יִרְאָה, בְּחִינַת חֲמֵשׁ אוֹתִיּוֹת מְנַצְּפִי"ךְ, שֶׁהוּא בְּחִינַת גְּבוּרוֹת קְדוּשׁוֹת, בְּחִינַת שְׂעָרִ"ה כְּנִי"ל. וְעַל כֵּן סוֹפְרִים הַיָּמִים לְעֹמֵר, כִּי עַל יְדֵי בְּחִינַת עֹמֵר שְׁעוּרִים שֶׁהוּא שְׂרֵשׁ הַדְּבוּר הַקְּדוּשׁ, שֶׁהוּא בְּחִינַת אֵשׁ, שֶׁהוּא גֹדֵר הַמְּדַבֵּר כְּיָדוּעַ, בְּחִינַת גְּבוּרוֹת קְדוּשׁוֹת בְּחִינַת יִרְאָה. עַל יְדֵי זֶה מִתְחִיל הַדְּבוּר לְהַתְּתַקֵּן בְּתַחֲלַת שְׂרֵשׁוֹ וְעַל יְדֵי זֶה מִמְּשִׁיךְ כָּל אֶחָד מִשָּׁם כְּפִי בְּחִינַת דְּבוּרִים חֲמִים כְּגַחְלֵי אֵשׁ עַל יְדֵי שְׂסוֹפְרִין הַיָּמִים לְעֹמֵר שֶׁהוּא בְּחִינַת הַשְׁתּוֹקְקוֹת וְגִעְגּוּעִים בְּחִינַת שְׂמִבְקָשִׁין רַק בְּרַחֲמִים וְתַחֲנוּגִים כְּרֵשׁ וְכַעֲנִי וְאֲבִיוֹן, וְעַל יְדֵי זֶה זֹכָה כָּל אֶחָד שְׂיִהְיֶה לוֹ חֶלֶק בְּקַבֵּלַת הַתּוֹרָה שְׂמִמְשִׁיכִין מִתּוֹךְ הָאֵשׁ בְּשְׂבוּעוֹת בְּחִינַת וּדְבָרֵינוּ שְׂמַעֲנוּ מִתּוֹךְ הָאֵשׁ וְכוּ'. גַּם לְמִי"ר שְׁעוּרִים מְרִמָּז עִי"ן מֵרִשְׁתּוֹת בְּחִינַת בְּאוּרֵי וְחִדוּשֵׁי תּוֹרָה שְׂכְלוּלִים בְּשְׂבָעִים פְּנִים לְתוֹרָה. וְכָל זֶה מִמְּשִׁיכִין מִהַנְּשָׂמָה שְׂנִקְרָאת מְרִים עַל שֵׁם הַמְּרִירוֹת שְׂסוֹבְלַת מְרִירוֹת הַשְּׂעֵבּוּד עַל הַתּוֹרָה וְכוּ', כְּמוֹ שְׂמִבְאָר שֵׁם וְזָהוּ בְּחִינַת לְמִי"ר - עִין מִי"ר שְׂמִקְבָּלִים בְּחִינַת שְׂבָעִים פְּנִים לְתוֹרָה בְּחִינַת כָּלֵל בְּאוּרֵי וְחִדוּשֵׁי תּוֹרָה מִבְּחִינַת מֵר, דְּהִינוּ מִהַנְּשָׂמָה שְׂסוֹבְלַת מְרִירוֹת עַל הַתּוֹרָה וְכְנִי"ל:

אות כד

וְזֶה בְּחִינַת חֲשֵׁמִי"ל בְּחִינַת חֵשׁ מִלְּשָׂדֵרֵינוּ רְבוּתֵינוּ זְכוּרִים לְבִרְכָה לְשׁוֹן שְׂתִיקָה וְדְבוּר בְּחִינַת עֵתִים חֲשׁוֹת עֵתִים מְמַלְלוֹת, הִינוּ שְׂעֵקֵר תַּקּוּן הַדְּבוּר הוּא עַל יְדֵי שְׂחֲשִׁים וְשׁוֹתְקִין תַּחֲלָה כְּאֵלֶם לֹא יִפְתַּח פִּיו רַק מִשְׁתּוֹקְקִין בְּרָצוֹן חֶזֶק לָהּ יִתְבַּרְךָ וּמְרַחֲמִין עַל עֶצְמוֹ בְּרַחֲמָנוּת גְּדוֹל כְּאִשׁוֹר כָּל אֶחָד יוֹדֵעַ בְּנַפְשׁוֹ גְּדֹל הַרְחָמָנוּת שְׂעֵלֵינוּ בְּכָל עֵת וְעַל יְדֵי זֶה דִּיקָא נִתְעוֹרְרִין רַחֲמֵי ה' יִתְבַּרְךָ עַד שְׂמִתְחִילִים לְצַפְצֹף וּלְדַבֵּר קָצֵת בְּבְּחִינַת וּמַעֲפֵר אִמְרַתְךָ תִּצְפְּצֹף עַד שְׂבְּרַחֲמֵינוּ יִתְבַּרְךָ הַמְּרַבִּים נִכְמַר לֵב הָעֵלְיוֹן עַד

שְׁמִמְשִׁיךְ מִשָּׁם דְּבוּרִים חֲמִים כְּגַחְלֵי אֵשׁ כְּדֵי שְׂיוּכַל לִינֶק וּלְקַבֵּל מִהַתּוֹרָה שְׁמִמְשִׁיכִין הַצְּדִיקִים וְכוּ' וְכַנ"ל. וְזֶהוּ שֶׁדָּרְשׁוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה עַל חֲשֵׁמ"ל חַיּוֹת אֵשׁ מִמְּלָלוֹת, הֵינּוּ כְּנִי"ל כִּי עַל יְדֵי בְּחִינַת חֵשׁ מִלְּשִׁיכָה וְדְבוּר כְּנִי"ל עַל יְדֵי זֶה זֹכָה לְדְבוּרִים כְּגַחְלֵי אֵשׁ בְּחִינַת חַיּוֹת אֵשׁ מִמְּלָלוֹת וְכַנ"ל. וְעַל כֵּן מִפְּטִירִין בְּשִׁבְעוֹת בְּמַעֲשֵׂה מְרַכְּבָה שְׁעָקְרָה נִתְגַּלָּה מִתּוֹךְ הַחֲשֵׁמֶל, כִּי דוּעַ וּמוּבָן שֶׁם בִּיחֻזְקָאֵל. כִּי מִשָּׁם עֵקֶר :

קִבְּלַת הַתּוֹרָה בְּשִׁבְעוֹת שְׁאֵז עֵקֶר הַמְּשַׁכֵּת הַתּוֹרָה. וְכֵן הוּא בְּכָל עֵת שְׁצָרִיכִין לְהַמְּשִׁיךְ תּוֹרָה שֶׁהוּא בְּחִינַת שְׁבִיעוֹת וְכַנ"ל, כִּי מִתְחַלֵּה רָאָה רִיחַ סַעֲרָה וְעַנֵּן גָּדוֹל וְאֵשׁ מִתְלַקַּחַת שֶׁהִם בְּחִינַת הַקְּלָפוֹת הַטְּמָאוֹת שֶׁהִם בְּחִינַת כָּלֵל כָּל הַמוֹנְעִים מִלְּפָרֵשׁ שִׂיחָתוֹ לְפָנֵי ה' יִתְבָּרַךְ וּלְהַמְּשִׁיךְ תּוֹרָה וְלָבוֹא לְאַרְץ יִשְׂרָאֵל, וּמִשָּׁם דִּיקָא רָאָה בְּחִינַת נְגִה לֹו סָבִיב בְּחִינַת מְעָרְב טוֹב וְרַע כִּיְדוּעַ. וּמִשָּׁם רָאָה בְּחִינַת חֲשֵׁמֶל, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב וּמִתּוֹכָהּ כְּעִין הַחֲשֵׁמ"ל, הֵינּוּ בְּחִינַת הַנִּי"ל לְהַמְּשִׁיךְ דְּבוּרִים חֲמִים כְּגַחְלֵי אֵשׁ עַל יְדֵי הַהֲשִׁיבֵנוּ וְכוּ' שֶׁהוּא בְּחִינַת שְׁתִּיקָה בְּחִינַת נְאֻלְמַתֵּי דוּמְיָה וְכוּ' חֵס לְבֵי וְכוּ' כְּנִי"ל שֶׁעַל יְדֵי זֶה רָאָה הַמְּרַכְּבָה הַקְּדוּשָׁה שְׁמִשָּׁם כָּל קִבְּלַת הַתּוֹרָה שֶׁהוּא בְּחִינַת רִיחַ נְבוּאָה אֲמִתִּית, בְּחִינַת וְאֲשַׁמַּע קוֹל מְדַבֵּר וְכוּ' וְכַנ"ל :

אות כה

הַכָּל שֶׁכָּל אֶחָד הַרוֹצֵה לְחוּס עַל עֲצָמוֹ וּלְהִתְחִיל בְּכָל פְּעַם לְחַשֵּׁב עַל תְּכִלִּיתוֹ וְסוּפוֹ בְּאַמֶּת. עֵקֶר תִּקְנַתּוֹ הוּא עַל יְדֵי שִׂיחָה בֵּינוּ לְבֵין קוֹנוֹ בְּכָל דְּרָכֵי יַעֲזוֹת הַנִּי"ל, וּמִשְׁכִּיל עַל דְּבַר יָבִין בְּעֲצָמוֹ לְפִי הַעֵת וְהַזְּמַן אֵיךְ לְרַחֵם עַל עֲצָמוֹ בְּכָל עֵת בְּאַמֶּת בְּדְרָכִים הַנִּי"ל כִּי אֵי אֶפְשָׁר לְבָאֵר כָּל זֶה הַיִּטֵּב. רַק הַחֶפֶץ בְּאַמֶּת לְרַחֵם עַל עֲצָמוֹ לְהִטִּיב אַחֲרֵיתוֹ יָבִין מֵאֲלֵיו דְּבָרִים הַרְבֵּה מִתּוֹךְ דְּבָרֵינוּ אֵלֶּה, כִּי אֲסוּר לְדַחֵק אֶת הַשְּׁעָה כְּנִי"ל וְאַף עַל פִּי כֵן צָרִיכִין לְמַהֵר מְאֹד לְהַמְּלִיט עַל נַפְשׁוֹ, עַל כֵּן הָעֵקֶר הוּא דְרָךְ הַנִּי"ל בְּחִינַת סְפִירַת הַעֵמֶר שְׁאִין דּוֹחֵקִין אֶת הַשְּׁעָה חֵס וְשְׁלוֹם, רַק מִמְּתִינִים שְׁבַעַת שְׁבִיעוֹת שְׁלֵמוֹת, אֲבָל בְּכָל יוֹם וּבְכָל שְׁבוּעָה מִהַשְּׁבַעַת שְׁבִיעוֹת אֵין מְסִיחִין דְּעַתָּם מִלְּחַפְּשׁ וּלְבִקֵּשׁ וּלְצַפּוֹת וּלְחַכּוֹת לְרַחֲמֵי הַמְּרַבִּים מְאֹד לְהַמְּשִׁיךְ עַל עֲצָמוֹ בְּכָל יוֹם וּבְכָל שְׁעָה בְּחִינַת דְּבוּרִים חֲמִים וְכוּ' כְּנִי"ל. שֶׁעַל יְדֵי זֶה מִמְּשִׁיכִין בְּכָל יוֹם בְּחִינַת הָאֲרֶת קִבְּלַת הַתּוֹרָה מְעַט בְּכָל יוֹם וּבְכָל שְׁבוּעָה שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת הַמְּשַׁכֵּת הַמַּחִין שְׁמִמְשִׁיכִין בְּכָל יוֹם וּבְכָל שְׁבוּעָה מִהַסְּפִירָה, כְּמִבְּאֵר בְּכַוֵּנוֹת, כִּי עֵקֶר הַמַּחֵם וְהַחֲכֵמָה הוּא הַתּוֹרָה עַד שֶׁזּוֹכִין עַל יְדֵי זֶה שִׂיחָהּ לֹו חֲלֵק בְּקִבְּלַת הַתּוֹרָה וְכוּ' וְכַנ"ל :

אות כו

וְזֶה בְּחִינַת פֶּסַח שְׂאֵז אֶסוּר הַחֲמֵץ בְּאֶסוּר חֲמוּר מְאֹד וּבְשָׁבוּעוֹת מִבֵּיאוֹן לְקָרְבָּנוּ בְּשֵׁתֵי הַלֶּחֶם חֲמֵץ דִּיקָא :

כִּי בַפֶּסַח בְּהִתְחַלַּת הַתְּקָרְבוֹת יִשְׂרָאֵל לְאֲבֵיהֶם שְׁבַשְׁמִים שְׁצָרִיכִין לְצֵאת מִטְּמֵאָה לְטַהֲרָה מִזְּהֵמַת טְמֵאֵת מִצְרַיִם וְעַדִּין אֵין לָנוּ שׁוּם כַּח לְהַמְשִׁיד עָלֵינוּ כָּל הַבְּחִינּוֹת וְהַתְּקוּנִים הַנִּי"ל עַד שְׁנֹזְכָה לְבוֹא לְאַרְץ יִשְׂרָאֵל, כִּי הָיוּ מְשַׁקְעִים בְּהַגְלוֹת מְאֹד, כְּמוֹ שְׁכַתּוּב, וְאֶעֱבֹר עָלֶיךָ וְאֶרְאֶה מִתְּבוֹסֶסֶת בְּדַמֶּיךָ וְכוּ'. וְכִמוֹ שְׁכַתּוּב, וְאַתָּה עֵרַם וְעָרִיָּה וְכוּ' וְכְמוֹבָא. וְעַל כֵּן לֹא הָיָה אֲפָשֶׁר לְהוֹצִיאֵם מִזְּהֵמַת הַגְּלוּת כִּי אִם בְּבִחִינַת אֲתֵעְרוּתָא דְלַעֲלָא שְׁנִשְׁפַּע עָלֵיהֶם אֹר גְּדוֹל וְעֲצוּם בְּרַגַע אַחַת וְכוּ', כְּמִבְאָר בְּפִנּוֹנוֹת. עַל כֵּן הִכְרַחוּ לְצֵאת בְּחַפְזוֹן שְׁמַחְמַת זֶה צָרִיכִין לְאָכַל מִצָּה וְהַחֲמֵץ אֶסוּר מְאֹד, כְּמוֹ שְׁכַתּוּב, שְׁבַעַת יָמִים תֹּאכַל מִצּוֹת לֶחֶם עֲנִי כִּי בְּחַפְזוֹן יֵצְאֶת וְכוּ'. וְכַתִּיב, וַיֹּאפֹּנוּ אֶת הַבֶּצֶק וְכוּ' עֲגַת מִצּוֹת כִּי לֹא חֲמֵץ כִּי גֵרְשׁוּ מִמִּצְרַיִם וְלֹא יִכְלוּ לְהִתְמַהֵמֶה וְכוּ' :

אות כז

כִּי בְשַׁעַת יְצִיאַת מִצְרַיִם צָרִיכִין לְקַדֵּשׁ אֲכִילָתוֹ מְאֹד. וְהַעֲקָר הוּא קִדְשֵׁת הַלֶּחֶם עֲקָר הָאֲכִילָה וְהַשְּׁבִיעָה שֶׁהוּא הָרֵאשׁ מִכָּל הַשְּׁבַעַת מִיָּנִים שְׁנִשְׁתַּבְּחָה בָּהֶן אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, כְּמוֹ שְׁכַתּוּב, אֶרֶץ חֹטָה וְשִׁעוּרָה וְכוּ', כִּי עֲקָר הַגְּאֲלָה הוּא לְצֵאת מִזְּהֵמַת מִצְרַיִם וְלִזְכוֹת לְבֹא לְאַרְץ יִשְׂרָאֵל עַל יְדֵי הַתּוֹרָה שְׂאֵנוּ עֲתִידִין לְקַבֵּל, כְּמוֹ שְׁכַתּוּב: וְאוֹתָנוּ הוֹצִיא מִשָּׁם לְהַבִּיא אוֹתָנוּ אֶל הָאֶרֶץ וְכוּ', וְלְאַרְץ יִשְׂרָאֵל אֵי אֲפָשֶׁר לְבוֹא כִּי אִם עַל יְדֵי שְׁמִמְשִׁיכִין תּוֹרָה בְּכָל הַתְּקוּנִים הַנִּי"ל. וְכִמוֹ שְׁכַתּוּב, בְּהוֹצִיאֶךָ אֶת הָעָם מִמִּצְרַיִם תַּעֲבֹדוּן אֶת הָאֱלֹהִים וְכוּ' שֶׁהוּא קִבְּלַת הַתּוֹרָה, כְּמוֹ שְׂאֵמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוּרֹנָם לְבִרְכָּה. וְעַל כֵּן בַּפֶּסַח בְּתַחֲלַת הַגְּאֲלָה צָרִיכִין לְהַמְשִׁיד עַל עֲצֵמוֹ בְּחִינַת קִדְשֵׁת אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל. וְעֲקָר קִדְשֵׁת אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל הוּא בְּקִדְשֵׁת אֲכִילַת יִשְׂרָאֵל כִּי כָּל הַמִּצּוֹת הַתְּלוּיּוֹת בְּאַרְץ הַסּ רַק בְּעֲנִין הָאֲכִילָה שֶׁהֵם בְּפוּרִים וְתִירוּמָה וּמַעֲשָׂרוֹת וְחֻלָּה וְכוּ'. כִּי עֲקָר תַּחֲלַת הַפָּגֶם וְהַקְּלוּל הָיָה עַל יְדֵי פָּגֶם הָאֲכִילָה שֶׁהוּא עַל יְדֵי שְׂאֲכַל אָדָם הָרֵאשׁוֹן מֵעַץ הַדְּעַת וּמִשָּׁם הָיָה כָּל גְּלוּת מִצְרַיִם כִּידוּעַ. וְעַל כֵּן עֲתָה בַּפֶּסַח בְּתַחֲלַת יְצִיאַת מִצְרַיִם צָרִיכִין לְתַקֵּן פָּגֶם הָאֲכִילָה, לְהַמְשִׁיד קִדְשֵׁת הַלֶּחֶם מִקִּדְשֵׁת אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל

שְׁנַמְשֵׁד עַל יְדֵי הַתּוֹרָה כְּנִ"ל. אָבֵל בְּאֵמֶת אָנוּ רְחוּקִים עִתָּה מִהַמְשַׁכֵּת הַתּוֹרָה בַּתְּקוּנִים הַנִּ"ל וְעַל יְדֵי זֶה מִמִּילָא אָנוּ רְחוּקִים מִקְדָּשֵׁת אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל וְכְנִ"ל. עַל כֵּן עֵקֶר הַגְּאֻלָּה בְּפִסַּח הוּא רַק בְּבַחֲיַנֵּת אֲתַעְרוּתָא דְלַעֲלָא שְׁהִי יִתְבַּרֵּךְ בְּרַחֲמָיו מְשַׁפִּיעַ עָלֵינוּ אוֹר קְדָשֵׁת מַחִין גְּדוּלִים וְעִצּוּמִים מַעֲצָמוֹ שְׁלֵא עַל יְדֵינוּ כָּלֵל שֶׁהוּא בְּחִינַת הָאֲרֵת הַתּוֹרָה שֶׁהִיא עֵקֶר הַמַּחִין כְּנִ"ל. וְעַל כֵּן צְרִיכִין לְצַאת בְּחַפְזוֹן וְלֹא יִכְלוּ לְהַתְמַהֵמָה וְכוּי שְׁלֵא יֵאָחֵז בָּהֶם זְהֵמָא הַקָּשָׁה שֶׁל מְצָרִים כְּמוּבָא. עַל כֵּן צְרִיכִין לְקַדֵּשׁ אֶת הָאֲכִילָה בְּבַחֲיַנֵּת מְצָה שְׁעֵקֶרָה הוּא לְמַהֵר מְאֹד לְאֲפוּתָהּ עַל הָאִשׁ תִּכְף כְּשֶׁנִּתְּנוּ מִים בְּהַקְמַח וַיִּזְהָרוּ מְאֹד שְׁלֵא לְהַמְתִּין וּלְהַתְאַחֵר עַד שֶׁתַּחֲמִיץ וְשָׁלוֹם:

אות כח

כִּי תִקּוּן הַלֶּחֶם בְּקְדָשָׁה נִמְשָׁד מִקְדָּשֵׁת הַמְשַׁכֵּת הַתּוֹרָה בַּתְּקוּנִים הַנִּ"ל שְׁעַל יְדֵי זֶה נִמְשָׁד קְדָשֵׁת אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל שְׁשֵׁם עֵקֶר קְדָשֵׁת הַלֶּחֶם שְׁתְּלוּיִים בּוֹ כִּמְהַ מְצוֹת הַתְּלוּיִים בְּאֶרֶץ כְּנִ"ל. וְעַל כֵּן נִקְרָא הַתּוֹרָה בְּחִינַת לֶחֶם, כְּמוֹ שְׁכַתּוּב, לְכוּ לַחֲמוּ בְּלַחְמִי. וְזֶה בְּחִינַת אִם אֵין קָמַח אֵין תּוֹרָה, אִם אֵין תּוֹרָה אֵין קָמַח, כִּי הֵם בְּחִינָה אַחַת כְּנִ"ל וְתְלוּיִים זֶה בְּזֶה וְכְנִ"ל. וְעַל כֵּן כָּל תְּקוּנֵי הַלֶּחֶם בְּשָׂרְשָׁם שְׁבִקְדָּשָׁה נִמְשָׁכִין מִהַתְּקוּנִים הַנִּ"ל שֶׁל הַמְשַׁכֵּת הַתּוֹרָה. כִּי הַמִּים שֶׁנּוֹתְנִין בְּהַקְמַח שָׂרְשׁוּ מִבְּחִינַת הַתְּפִלָּה הַנִּ"ל בְּבַחֲיַנֵּת שְׁכִי הַמִּים לְבָד נִכַח פְּנֵי ה'. וְאַחֵר כֶּד אֹפִין אוֹתָהּ עַל הָאִשׁ שְׂשָׂרְשׁוּ נִמְשָׁד מִבְּחִינַת דְּבוּרִים חַמִּים כְּגַחְלֵי אִשׁ שְׁמִשָׁם זוֹכָה לְבָנוֹת הַדְּרוֹשׁ וְהַחֲדוּשׁ שְׂרוּצָה לְהַמְשִׁיד שֶׁהוּא בְּחִינַת לֶחֶם בְּחִינַת לְכוּ לַחֲמוּ בְּלַחְמִי וְעַל כֵּן עֵקֶר גְּמַר הַלֶּחֶם הוּא עַל יְדֵי הָאִשׁ וְכְנִ"ל. אָבֵל בְּכָל הַשָּׁנָה אֵין הַלֶּחֶם מְתַקֵּן בְּשִׁלְמוֹת כִּי אִם עַל יְדֵי שְׁמַחְמִיץ אֹתָהּ וְשׁוֹהִין הַרְבֵּה מֵעַת נְתִינַת הַמִּים עַד הָאֲפִיָּה, כִּי אֵי אִפְשָׁר לְהַמְשִׁיד בְּאוּרֵי הַתּוֹרָה שְׁמִשָׁם תִּקּוּן הַלֶּחֶם בְּשִׁלְמוֹת כִּי אִם עַל יְדֵי שְׁהִיָּה וְהַמְתָּנָה הַרְבֵּה וְכְנִ"ל, כִּי אֵי אִפְשָׁר לְדַחֵק אֶת הַשְּׁעָה כְּנִ"ל:

אָבֵל בְּפִסַּח בְּתַחֲלַת הַגְּאֻלָּה לְצַאת מִזְהֵמַת מְצָרִים אֲזִי אֵין בְּנוֹ כַּח לְהַמְשִׁיד הַתּוֹרָה בַּתְּקוּנִים הַנִּ"ל כְּנִ"ל. וְאֲזִי כָּל הַמְשַׁכֵּת הַמַּחִין שֶׁהֵם הָאֲרֵת הַתּוֹרָה הוּא רַק מִלְמַעְלָה שְׁלֵא עַל יְדֵינוּ כְּנִ"ל, עַל כֵּן צְרִיכִין לְמַהֵר מְאֹד לְאֲפוּת הַפֶּת עַל הָאִשׁ תִּכְף כְּשֶׁנִּתְּנוּ עָלֵינוּ מִים, כִּי אֵי אִפְשָׁר לְהַמְתִּין כָּלֵל עַד שִׁיתְחַמֵּץ שְׁלֵא יִתְאַחֵז בְּחִינַת חֲמוּץ הַמַּח בְּחִינַת כִּי יִתְחַמֵּץ לְבָבִי שֶׁהוּא בְּחִינַת זְהֵמַת מְצָרִים שְׁנֵאָחֵז בָּהֶם מְאֹד. כִּי בְעֵנִין זֶה שֶׁל הַהַמְתָּנָה וְהַשְׁהִיָּה שְׁצְרִיכִין לְהַמְתִּין וּלְצַפוֹת הַרְבֵּה וּלְהַרְבּוֹת בְּתַפְלָה וְתַחֲנוּגִים וְשִׁיחָה הַרְבֵּה עַד שִׁיזְכָּה לְהַמְשִׁיד עַל עֲצָמוֹ בְּחִינַת קְדָשֵׁת הַתּוֹרָה כְּנִ"ל יֵשׁ בְּזֶה נִסְיוֹן גְּדוּל וְכִמְעַט עֵקֶר הַבְּחִירָה תְּלוּי בְּזֶה, כִּי זֶה יְדוּעַ שֶׁהַכֵּל חֲפָצִים לִירְאָה אֶת שְׁמָד

וְאֶפְלוּ הַגְּרוּעַ שֶׁבַּגְּרוּעִים כָּל זְמַן שְׂאִינוּ בְּכֹלל הַפּוֹרְקֵי עַל חֵס וְשְׁלוֹם, בּוֹדֵאֵי
הוּא חֲפֵץ וּמִשְׁתַּוֵּקֵק הַרְבֵּה לְשׁוּב לַה' יִתְבַּרַךְ אֶפְלוּ אִם נִפְל וְנִתְרַחֵק כְּמוֹ
שֶׁנִּתְרַחֵק, כְּמוֹ שֶׁפְּתוּב, כִּי עֵזָה כְּפִיּוֹת אֶהְבֶּה וְכוּ' רִשְׁפִּיהָ רִשְׁפֵי אִשׁ
שֶׁלְּהִבְתֵּיהָ מִיָּם רַבִּים לֹא יוֹכְלוּ לְכַבּוֹת אֶת הָאֶהְבָּה וְנִהְרֹת לֹא יִשְׁטְפוּהָ.
וְכִמוֹ שֶׁפִּרְשׁ רִשְׁיִי שָׁם, שֶׁזֶּה נֹאֲמַר עַל הָאֶהְבָּה שֶׁל כָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל לְאָבִיו
שֶׁבְּשָׂמִים, כִּי עֵקֶר הָעֶכּוּב הוּא מַחְמַת שֶׁצָּרִיכִין לְהַמְתִּין הַרְבֵּה וּלְהַרְבּוֹת
בְּתַפְלָה וְתַחֲנוּנִים וּלְהִתְחַזֵּק עֲצֻמוֹ מְאֹד מְאֹד בְּכֹל מֵה שֶׁעוֹבֵר עָלָיו עַל כֵּן
רַבִּים לֹא יָכֻלוּ לַעֲמֹד בְּנִסְיוֹן זֶה וּמִתְרַחֵקִים חֵס וְשְׁלוֹם, וְאֶפְלוּ כָּל אֵלּוּ שֶׁהוּ' יִתְבַּרַךְ
בְּעֶזְרָם וְנִשְׁאַרִים קְבוּעִים בְּקִדְשָׁתָם וְאִינָם מְנִיחִים עֲצֻמָּן לִפְל וּלְהִתְעַצֵּל
חֵס וְשְׁלוֹם, מְלֵהְרַבּוֹת בְּתַחֲנוּנִים וְשׁוֹפְכִים בְּכֹל יוֹם וּבְכֹל מֵה שֶׁעוֹבֵר
עָלֵיהֶם, אֶת לִבָּם כְּמִים וְכוּ' גַם הֵם לֹא הֵיזָה לָהֶם כַּח לְהִתְחַזֵּק וּלְהַמְתִּין כִּי
אִם בְּכַח הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה שֶׁכָּבֵר קִבְּלָנוּ בְּכֹלל בְּשַׁעַת מִתֵּן תּוֹרָה וּמֵה שֶׁאֵנוּ
מְקַבְּלִין חֲדוּשֵׁי תּוֹרָה אֲמִתִּיִּים בְּכֹל דּוֹר וְדוֹר מֵהַצְּדִיקֵי אֲמֵת בְּבַחֲיִנַת
תַּקּוּנִים הַנִּי"ל, שֶׁהֵם בְּקִדְשָׁתָם הַגְּדוּלָּה וְהַנּוֹרָאָה מִמְּשִׁיכִים תּוֹרָה
בְּרַחֲמִים גְּדוּלִים כְּאֵלֶּה עַד שֶׁנִּמְשָׁךְ גַּם עָלֵינוּ מִקְּדוּשָׁתָם שִׁיְהִיָּה לָנוּ כַּח גַּם
כֵּן לְהִתְחַזֵּק וּלְהַמְתִּין וּלְהַרְבּוֹת בְּתַחֲנוּנִים וְשִׁיחָה וְכוּ' עַד יִשְׁקִיף וַיֵּרָא הוּ'
מִשְׂמַיִם. אֲבָל בְּפִסַּח שֶׁאֵז לֹא נִמְשָׁךְ עָלֵינוּ קְדוּשַׁת הָאֶרֶת הַתּוֹרָה בְּתַקּוּנִים
הַנִּי"ל רַק הַכֹּל בְּבַחֲיִנַת אֲתַעֲרוּתָא דְלַעֲלָא כְּנִי"ל, עַל כֵּן אֵי אֶפְשָׁר לָנוּ
לְהַמְתִּין וּלְהַחֲמִיץ מִחֲנוּ כָּלֵל, כִּי צָרִיכִין לְצִאת בְּחַפְזוֹן גְּדוּל, עַל כֵּן אִסּוּר
לְהַמְתִּין עַד שִׁיתְחַמֵּץ עֶסֶת הַלֶּחֶם שֶׁלֹּא יִתְחַזֵּק בְּיוֹתֵר חֵס וְשְׁלוֹם, חֲמוּץ
הָרַע שֶׁבִּלְבַב בְּחִינַת כִּי יִתְחַמֵּץ לְבָבִי שֶׁמִּבְּלִבְל דַּעַת הָאָדָם מְאֹד מְאֹד
כְּשִׂרְוָה שֶׁשׁוּהָה הַרְבֵּה וְעֵדוֹן לֹא יֵצֵא מִטְּמֵאָתוֹ וְכוּ'. כִּי אֵז בְּהִתְחַלָּה
הַסְּטָרָא אַחֲרָא אֹרְבַּ עַל זֶה מְאֹד וְאִין בָּנוּ כַּח לְהַכְנִיעָה מַחְמַת שֶׁעֵדוֹן לֹא
קִבְּלָנוּ שׁוּם תּוֹרָה כָּלֵל. וְכֹל הַמַּחֲסִין וְהַדַּעַת נִמְשָׁכִין רַק מִלְּמַעְלָה בְּרַחֲמֵי
אֲשֶׁר מַחְמַת זֶה הַצָּרְכוּ לְצִאת בְּחַפְזוֹן וְלֹא יָכֻלוּ לְהִתְמַהֵמֵה. עַל כֵּן הַחֲמֵץ
אִסּוּר, כִּי אֵז אֵי אֶפְשָׁר לְהַמְתִּין כָּלֵל כִּי יִתְאַחֵז בּוֹ חֵס וְשְׁלוֹם, טְמֵאָת
מִצָּרִים וַיַּעֲקֹם אֶת לְבוֹ מְאֹד. אֲבָל אַחַר כֵּן אַחַר שֶׁכָּבֵר הִתְחִילוּ לְסַפֵּר יְמֵי
הַסְּפִירָה וְהִתְחִילוּ לְהַמְשִׁיךְ בְּחִינַת הָאֶרֶת הַתּוֹרָה עַל יְדֵי תְּשׁוּקָתָם, אֵז
הַחֲמֵץ מִתֵּר, כִּי אֵז הַחֲמֵץ נִמְשָׁךְ מִבְּחִינַת חֲמוּץ הַמַּחַ בְּקִדְשָׁה שֶׁהוּא מֵה
שֶׁצָּרִיכִין לְהַמְתִּין הַרְבֵּה לִישׁוּעַת הוּ' כְּנִי"ל. כִּי אֵז יֵשׁ כַּח לְהַמְתִּין עַל יְדֵי כַּח
הָאֶרֶת הַתּוֹרָה שֶׁהִתְחִילוּ לְהַמְשִׁיךְ עַל יְדֵי הַשְּׁתוֹקְקוֹתָם וְכוּ' שֶׁהוּא בְּחִינַת
סְפִירַת הָעֵמֶר כְּנִי"ל. וְעַל כֵּן הִתֵּר הַחֲמֵץ אַחַר שֶׁבִיעֵי שֶׁל פִּסַּח שֶׁאֵז נִבְקַע יָם
הַחֲכָמָה, כְּמוֹ שֶׁאֲמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבָרְכָה כִּי צָעֲקוּ אֵל הוּ', דְּהֵינּוּ
שֶׁנִּמְשָׁךְ עָלֵיהֶם הָאֶרֶת הַתּוֹרָה בְּיוֹתֵר וְאֵז יֵשׁ כַּח לְהַמְתִּין וְכְנִי"ל עַל כֵּן אֵז
הִתֵּר הַחֲמֵץ. וְעַל כֵּן בְּשַׁבּוּעוֹת שֶׁהוּא עֵקֶר קִבְּלַת הַתּוֹרָה מִתּוֹךְ הָאִשׁ עַל כֵּן
אֵז מְבִיאִין לְקַרְבָּן חֲמֵץ דִּיקָא, כִּי עֵקֶר תַּקּוּן קִבְּלַת הַתּוֹרָה הוּא עַל יְדֵי
שֶׁמִּמְתִּינִים הַרְבֵּה וְאִין דּוֹחֵקִין אֶת הַשְּׁעָה וְכוּ' כְּנִי"ל וּמִשָּׁם נִמְשָׁךְ הַחֲמֵץ
בְּקִדְשָׁה שֶׁמְבִיאִין אוֹתוֹ לְקַרְבָּן בְּשַׁבּוּעוֹת וְכְנִי"ל:

אות כט

וְזֶה בְּחִינַת שְׁבַעַה שְׁבוּעוֹת תִּסְפָּר לָךְ מִהַחֵל חֲרַמְשׁ בְּקָמָה וְכוּי, כִּי אָסוּר לְקַצֵּר קֹדֶם קְצִירַת הָעֵמֶר שֶׁהוּא רֵאשִׁית קְצִירְכֶם, כִּי מִחֲמַת חֹטֵא אָדָם הִרְאִישׁוֹן נִתְעַרְבְּבוּ כָּל הַדְּבָרִים וְצִירִיכִין כַּמָּה בְּרוּרִים. וְעַקֵּר הַקְּלָקוּל נִגַע בְּהִלְחָם הַיּוֹצֵא מִן הָאָרֶץ כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב, אַרְוֶרָה הָאֲדָמָה בְּעִבוּרָךְ וְכוּי, בְּזַעַת אַפֶּךָ תֹּאכַל לֶחֶם וְכוּי, וּבְשִׁבִיל זֶה הָיָה גְלוֹת מְצָרִים כְּנִ"ל. עַל כֵּן צִירִיכִין לְקַדֵּשׁ מְאֹד אֶת הַלֶּחֶם בְּשַׁעַת יְצִיאַת מְצָרִים שֶׁזֶה בְּחִינַת מְצוֹת אֲכִילַת מְצָה בְּפֶסַח וְאָסוּר חֲמֵץ כְּנִ"ל, וְעַל כֵּן אָסוּר לְקַצֵּר אֶת הַתְּבוּאָה קֹדֶם קְצִירַת הָעֵמֶר בְּמַחְרַת הַפֶּסַח כִּי עַל יְדֵי הָעֵמֶר שְׁעוּרִים מִתְחִילִין לְתַקֵּן הַדְּבוּר שֶׁנוֹכַח לְהַמְשִׁיךְ עָלֵינוּ דְּבוּרִים חֲמִים כְּגַחְלֵי אֵשׁ שֶׁעַל יְדֵי זֶה עַקֵּר נִתְיַנֵּת הַתּוֹרָה כְּנִ"ל. וְעַל כֵּן אִזּוּ מִתְחִיל לְהֵאִיר עָלֵינוּ בְּחִינַת קְדֻשַׁת קְבֻלַּת הַתּוֹרָה כִּי כֵן דִּרְכּוֹ יִתְבַּרְךָ שֶׁתִּכְּף שֶׁהָאָדָם מִתְחִיל לְעַסֵּק וּלְהַמְשִׁיךְ עַל עֲצָמוֹ אֵיזָה דְּבַר שֶׁבְּקֻדְשָׁה תִּכְּף נִמְשָׁךְ עָלָיו הָאָרָה מְכַלֵּל הַקְּדֻשָּׁה הַזֹּאת אִף עַל פִּי שְׁעֵדִין לֹא זָכָה לָזֶה כִּי ה' יִתְבַּרְךָ מְגִיד מִרְאשִׁית אַחֲרִית (וּכְמַבְאָר מִזֶּה בְּמָקוֹם אַחֵר). וְעַל כֵּן תִּכְּף שֶׁמִּתְחִילִין לְעַסֵּק בְּקְצִירַת הָעֵמֶר נִמְשָׁךְ קְדֻשַׁת אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל שֶׁזּוֹכִין לְקַבֵּל הַחֶרֶב מֵעֲשׂוֹ לְהַכְנִיעַ הַמוֹנְעִים מֵאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל עַל יְדֵי שְׁאֵנוּ מְכִינִים עֲצָמֵנוּ לְקַבֵּלַת הַתּוֹרָה שֶׁעַל יְדֵי זֶה נוֹטְלִין מֵעֲשׂוֹ כַּח הַחֶרֶב לְהַכְנִיעַ הַמוֹנְעִים כְּמוֹ שֶׁמְבַאָר שָׁם. וְעַל כֵּן אָסוּר לְקַצֵּר שׁוּם תְּבוּאָה עַד שֶׁקּוֹצְרִין הָעֵמֶר שְׂאֵז נִמְשָׁךְ הַמְּגַל וְהַחֲרַמְשׁ שְׁבוּ קוֹצְרִין הַתְּבוּאָה מִכַּח הַחֶרֶב שֶׁמְקַבְּלִין מֵעֲשׂוֹ עַל יְדֵי קְדֻשַׁת קְבֻלַּת הַתּוֹרָה שֶׁעַל יְדֵי זֶה חוֹתְכִין וּמְבַעְרִין וּמְכַנִּיעִין הַשׁוֹנְאִים וְהַמוֹנְעִים מֵאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, כִּי אִפְלוּ כְּשִׁיִּשְׂרָאֵל עַל אֲדָמָתָם בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל עָדוּן צִירִיכִין בְּכָל עֵת לְבַעַר וּלְבַטֵּל מוֹצִיאֵי דְבַת הָאָרֶץ רָעָה שֶׁהֵם הַמוֹנְעִים מִקְדֻשַׁת אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל שֶׁעַל יָדָם הָיוּ כָּל הַקְּלָקוּלִים וְהַפְּגָמִים כְּשֶׁהָיוּ יִשְׂרָאֵל בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל שֶׁהִתְגַּבְּרוּ הַמוֹנְעִים מִהַקְּדֻשָּׁה כָּל כָּךְ עַד שֶׁהִסִּיתוּ אֶת יִשְׂרָאֵל לְמָה שֶׁהִסִּיתוּ עַד שֶׁנִּתְגַּרְשׁוּ מֵאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל כִּי הֵם אוֹרְבִים תָּמִיד עַל יִשְׂרָאֵל לְגַרְשׁוֹ מֵאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל מִהִסְתַּפַּח בְּנַחֲלַת ה'. וְעַל כֵּן אָנוּ צִירִיכִין בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל לְקַדֵּשׁ אֶת הַלֶּחֶם בְּכַמָּה מְצוּוֹת הַתְּלוּיּוֹת בְּאֶרֶץ הַכֹּל כְּדִי לְבַרֵּר הַלֶּחֶם מִזִּהְמַת הַנֶּחֱשׁ שֶׁמִּשָּׁם כָּל הַמוֹנְעִים מֵאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל. כִּי אָדָם הִרְאִישׁוֹן נִתְגַּרְשׁ מִקְדֻשַׁת אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל שֶׁמִּשָּׁם נִבְרָא כְּמוֹ שֶׁאֲמַרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה, שֶׁהוּא בְּחִינַת קְדֻשַׁת הַגּוֹן עָדוֹן שֶׁיֵּשֵׁב שָׁם וְאִזּוּ נִתְקַלְלָה הָאֲדָמָה כְּנִ"ל. עַל כֵּן אִפְלוּ כְּשִׁבְּאִים לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל צִירִיכִים בְּרוּרִים וְתַקּוּנִים גְּדוּלִים לְבַעַר הַמוֹנְעִים מִקְדֻשַׁת אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל שֶׁהוּא כָּלֵל קְדֻשַׁת אִישׁ הַיִּשְׂרָאֵלִי. וְעַל כֵּן אִי אִפְשָׁר לְקַצֵּר הַתְּבוּאָה עַד שֶׁקּוֹצְרִין הָעֵמֶר שְׂאֵז מִתְחִיל הַהֲכָנָה לְקַבֵּלַת הַתּוֹרָה כְּנִ"ל שֶׁעַל יְדֵי זֶה נִמְשָׁךְ עָלֵינוּ קְדֻשַׁת הַתּוֹרָה שֶׁעַל יְדֵי זֶה נִמְשָׁךְ כַּח הַחֶרֶב שֶׁל עֲשׂוֹ שְׁאֵנוּ מְקַבְּלִין כַּח הַחֶרֶב מִמֶּנּוּ לְהַכְנִיעַ הַמוֹנְעִים מֵאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, וּמִשָּׁם מְקַבֵּל כַּח הַחֲרַמְשׁ וְהַמְּגַל שֶׁהוּא בְּחִינַת חֶרֶב לְקַצֵּר הַתְּבוּאָה בְּקְדֻשַׁת אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל לְבַרְרָה מִחֹטֵא אָדָם הִרְאִישׁוֹן מִהַקְּלָלָה שֶׁנִּתְקַלְלָה הָאֲדָמָה בְּעִבוּרוֹ

בזעת אפך תאכל לחם כנ"ל. ואז מתחילין לספר ספירת העמר שהוא עקר ההכנה לקבלת התורה על ידי שהתחלנו לתקן הדבור החם כגחלי אש על ידי קצירת והקרבת העמר וכנ"ל. ועל כן תלתה התורה הקדושה מצות ספירה מהחל חרמש בקמה. כי החרמש בחינת חרב הינו כי אז החרמש בחינת חרב מקבל פחו מחרב הנ"ל שעל ידו מבערין המונעים מארץ ישראל. ויש לרמוז שזה בחינת אותיות חרמ"ש, בחינת ח"ש מ"ר הינו שאז מקבלין הדבור החם שהוא בחינת חש בחינת חשמי"ל בחינת חיות אש ממלכות שמקבלין אותו מהנשמה שנקראת מרים על שם המרירות שסובלת על שעבוד התורה שכל דבריה כגחלי אש, וזהו ח"ש מ"ר, מ"ר זה בחינת המרירות שסובלת הנשמה שמשם מקבלין פח הדבור החם בחינת חש חיות אש ממלכות וכו' כנ"ל. ועל כן אז ביום קצירת העמר נפלו מפלה גדולה כמה שונאי ישראל כגון סנחריב ומדון וכו' ובפרט המן עמלק ומח שמו כי מנה ובה אבא ליזיל בה נרגא. כי דיקא על ידי חרבו של עשו מכניעין והורגין אותם על ידי שנמשך עלינו בחינת קדשת קבלת התורה שעל ידי זה לוקחין פח החרב ממנו להכניע האויבים והמונעים מארץ ישראל. כי כל האויבים שעמדו על ישראל כלם התקנאו בקדשת ארץ ישראל ורצו לגרש את ישראל מארצם ועל כן נפלו ביום קצירת העמר כנ"ל:

וזה מנצפ"ך צופים אמרום, צופים בחינת המצפים ומיחלים לחסד ד' תמיד בחינת ואני בה' אצפה אוחילה לאלקי ישעי, הם זוכים להדבור השלם שהוא בחינת חמש אותיות מנצפ"ך וכנ"ל:

ראשי פרקים להלכות ספירה הנכללת בהלכות גזלה הנ"ל:

עשו בגימטריא מנצפ"ך שהם בחינת פ"ר דינים וצ"ו. אין צו אלא עבודה זרה שהוא גימטריא המן עם הפולל. מרדכי גימטריא רע"ד. בחינת יראה ורעד יבא בי וכו'. ועם חמש אותיות והפולל גימטריא מנצפ"ך. כי אתם המעט שממעטין עצמכם ובכל דבר שבקדשה חסר להם תמיד ומלאים יראה קדושה בבחינת אשרי אדם מפחד תמיד ונדמה להם תמיד שאין להם שלמות הדבור ששרשו מנצפ"ך, אבל המן סבר שכבר הדבור שמשם הממשלה כבר היה בידו ועל ידי זה נפל בבחינת לפני שבר גאון ולפני כבוד ענוה, מנצפ"ך צופים אמרום. צופה לשון צופה ומיחל ומחכה כמו שכתוב, ואני בה' אצפה אוחילה לאלקי ישעי, על ידי זה זוכה להדבור בחינת מנצפ"ך בבחינת נאלמתי דומיה וכו' חס לפני וכו'. כי גדר האדם הוא מדבר. והוא כנגד יסוד האש כי דומם צומח חי מדבר הם בחינת ארבעה יסודות אש רוח מים עפר והאדם שהוא המדבר עקרו מיסוד האש. ועל כן עקר שלמות הדבור הוא בחינת אש בחינת וגבורתך ידברו והגבורות הם בחינת אש. וכל עבודת האדם היא בענין הבחירה שזה מעלתו שבשביל זה נברא לסור מהרע של היצר הרע המסית ולמשך עצמו להטוב להיצר טוב כי כל התאוות והמדות רעות בחינת אש כי מהאש יצאו. כי אף על פי שהאדם כלול מכל הארבעה יסודות שמהם כל המדות והתאוות כמובא במקום אחר ובדברינו. אבל הכל מהאש שבאותו היסוד. כי כל

יְסוּד כָּלוּל מִכָּל הָאַרְבָּעָה יְסוּדוֹת וְהַמְדַבֵּר כָּל הַיּוֹתוֹ מִיְסוּד הָאֵשׁ שֶׁבְּאֵשׁ
שֶׁבְּאַרְבָּעָה יְסוּדוֹת כְּמוֹבָא. כִּי עֲקָרוֹ נִבְרָא לְהַפִּיר הַבוֹרָא יִתְבַּרְךָ עַל יְדֵי
לְבוֹ וְדַעְתּוֹ. וְיַדְיעַת ה' יִתְבַּרְךָ הוּא בְּחִינַת אֵשׁ בְּבַחֲיַנַּת כִּי ה' אֱלֹקֵינוּ אֵשׁ
אוֹכֵלָה הוּא. כִּי הַדַּעַת וְהַשְׂכָּל הוּא כְּמוֹ נֵר דּוֹלֵק בְּחִינַת נֵר ה' נְשִׁמַּת אָדָם
וְכוֹי. וְהַלֵּב הוּא בְּחִינַת נֵר דְּלוּק וְשֵׁם בְּבַחֲיַנַּת הַלֵּב עֲקָר הַבְּחִינָה כִּי הָאֵשׁ
שֶׁבַלֵּב בּוֹעֵר לְכָל הַתְּאֻוֹת וּבַפֶּרֶט לְתַבְעֵרַת הַמְדוּרָה וְכוֹי. וְלַהֲפֹךְ הוּא בּוֹעֵר
מֵאֵד עַד יָב הַשָּׁמַיִם לֵה' יִתְבַּרְךָ וְגַם זֶה אֵינוֹ טוֹב בְּשִׁלְמוֹת כִּי הוּא חוּץ
מִהַמְדָּה. וְעַל כֵּן כָּל הַתְּקוּן עַל יְדֵי הַתּוֹרָה שֶׁנִּתְּנָה בְּאֵשׁ שֶׁהִיא מְצַמְצַמֶּת
הָאֵשׁ בְּשִׁתֵּי הַבְּחִינּוֹת (כְּמוֹ שֶׁמְבַאֵר בְּהַתּוֹרָה וַיִּתֵּן עֵז לְמַלְכוֹ וְכוֹי) בְּסִימָן
עַח) בְּבַחֲיַנַּת אֱלֹמֵלָא כְּנֹפֵי רִיָּאָה דְנִשְׁבִּין עַל לְבָא הוּי לְבָא אוֹקִיד כָּל גּוֹפָא
בְּשִׁתֵּי הַבְּחִינּוֹת הַנִּי"ל כְּמוֹ שֶׁמְבַאֵר שָׁם :

וְעַל כֵּן כָּל הַתְּקוּן עַל יְדֵי חֲדוּשֵׁי תּוֹרָה שֶׁמְמַשִּׁיכִין הַצְּדִיקִים עֲתָה שֶׁהֵם
בְּחִינַת מֹשֶׁה בְּכָל הַתְּקוּנִים הַנִּי"ל. דְּהֵינּוּ בְּרַחֲמִים וְתַחֲנוּנִים וּבְאַרְיִכַת
אַפִּים מֵאֵד מֵאֵד וְאֵינֶם דוֹחֲקִים אֶת הַשְּׁעָה כָּלֵל וְכוֹי. כִּי עֲקָר הַמְשַׁכַּת
הַתּוֹרָה הוּא רַק לְהַבִּיא לִידֵי מַעֲשֵׂה לְהַחֲזִיר אֶת הָעוֹלָם לְמוֹטֵב וְזֶה קִשָּׁה
מֵאֵד מֵאֵד עַל כֵּן צָרִיכִין אֲרִיכַת אַפִּים גְּדוֹל מֵאֵד וְכַנִּי"ל. כִּי אֶפְלוּ צְדִיקִים
נוֹרָאִים וְנִשְׁגָּבִים כָּל שְׂגִיאוֹתֵם הִיָּה בְּעֵינֵינוּ זֶה, אֵד מֵה לָנוּ לְהַבִּין וְלַהֲתַבּוֹן
בְּשְׂגִיאוֹתֵם אֵד תּוֹרָה וְלִלְמַד אָנוּ צָרִיכִין לְהַבִּין עַל יְדֵם רְמִזִּים לְעַצְמֵנוּ אִם
בְּאַרְזִים נִפְלָה שְׁלֵהֶבֶת עַל יְדֵי דְחִיקַת הַשְּׁעָה לְפִי נִשְׁגָּבוֹת מַעֲלָתֵם בְּרוּם
גְּבַהֵי מְרוֹמִים מֵה יַעֲשׂוּ אֲזוּבֵי קִיר כְּמוֹנוֹ. כִּי מִכָּל שֶׁכֵּן וְכָל שֶׁכֵּן כְּמֵה אָנוּ
צָרִיכִין לְהִזָּהֵר מִבְּחִינַת דוֹחַק אֶת הַשְּׁעָה שֶׁמִּשֵּׁם כָּל הַפְּגָמִים וְהַקְּלוּלִים
רַחֲמָנָא לְצַלּוֹ. וְאַפְלוּ כְּשִׁמְתַּחֲלִין לְהַתְּעוֹרֵר לְהַתְּקַרֵּב לֵה' יִתְבַּרְךָ אֲסוּר
לְהִיּוֹת דוֹחַק אֶת הַשְּׁעָה. וְזֶה בְּחִינַת סְפִירָה שֶׁהוּא הַכְּנָה לְקַבְּלַת הַתּוֹרָה
וְכַנִּי"ל. כִּי צָרִיכִין לְסַפֵּר הַיָּמִים בְּבַחֲיַנַּת לְמִנּוֹת יְמֵינוּ כֵּן הוֹדַע וְנִבְיָא לְבַב
חֲכָמָה, כִּי סֵדֵר הַיָּמִים הֵם עַל יְדֵי הַגְּלָגְלִים שֶׁהֵם לְמַעֲלָה מִיְסוּד הָאֵשׁ וְכָל
יְסוּד הָאֵשׁ נִמְשָׁךְ מֵהֶם וְה' יִתְבַּרְךָ מְסַדֵּר הַיָּמִים וּמַבְדִּיל בֵּין יוֹם לַלַּיְלָה
וּבֵין יוֹם לְחֻבְרוֹ בְּחֻכְמָתוֹ. וְעַל כֵּן מְנָה הַיָּמִים בְּבְרִיָּאתֵם כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב, וַיְהִי
עָרֵב וַיְהִי בֹקֶר יוֹם אֶחָד וְכֵן יוֹם שֵׁנִי וְכוֹי הַכֹּל כְּדִי לְתַת גְּבוּל וְגָדֵר לְכָל יוֹם
וְיוֹם שֶׁלֹּא יִבְעַר יוֹתֵר מִדָּאִי וְעַל כֵּן הַחֲשֵׁךְ קָדֵם לְאוֹר כִּי הַדְּבוּר בְּחִינַת אֵשׁ
כְּנִי"ל בְּחִינַת אוֹר כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב: פֶּתַח דְּבַרְךָ יֵאִיר. וְהַחֲשֵׁךְ בְּחִינַת חֲשֵׁכַת
הַדַּעַת הַעֲדָר הַדְּבוּר שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת חֵשׁ מִל הַנִּי"ל שֶׁצָּרִיכִין לְהַקְדִּים הַשְּׁתִּיקָה
קָדֵם הַדְּבוּר וְכַנִּי"ל. כִּי בְּלִילָה אֵז הוּא בְּחִינַת הַשְּׁתוֹקֵקוֹת וְכַסּוּפִין לֵה'
יִתְבַּרְךָ בְּחִינַת עַל מְשַׁכְּבֵי בְּלִילוֹת בְּקִשְׁתֵּי אֶת שְׂאֵהְבָה נִפְשֵׁי וְכוֹי. אֲזַכְּרָה
נְגִינָתִי בְּלִילָה עִם לְבָבִי אֲשִׁיחָה וַיַּחֲפֹשׂ רוּחִי. כִּי עֲקָר עֲבוּדַת הָאָדָם
לְהַמְשִׁיךְ עַל עַצְמוֹ קִדְשֵׁת הַמְּרַכְּבָה הַקְּדוּשָׁה שֶׁהִיא בְּחִינַת אֵשׁ. כְּמוֹ
שֶׁכְּתוּב, כְּמִרְאָה אֵשׁ הִיא מִתְּהַלֶּכֶת בֵּין חַיּוֹת. שֶׁשֵּׁם הַתְּגַלּוּת אֱלֹקוֹתוֹ
יִתְבַּרְךָ. כִּי כָּל אָדָם צָרִיךְ לַעֲשׂוֹת עַצְמוֹ מְרַכְּבָה לְשִׁכְנָה כְּמוֹ שֶׁנִּתְּקַן
מִהָאֲרִי"י ז"ל לומר הַנְּבִי מְכוּן לַעֲשׂוֹת כָּל גּוֹפֵי מְרַכְּבָה לְשִׁכְנָה וְכוֹי. אֵד יֵשׁ
אַרְבַּע קְלָפוֹת הַמוֹנְעִים שֶׁהֵם שְׁלֹשׁ הַרְעִים וְהָאַרְבַּע בְּחִינּוֹת נְגָה וְכוֹי וְהֵם
רוּחַ סְעָרָה וְעֵנָן גְּדוֹל וְאֵשׁ מִתְּלַקַּחַת, שְׁהַרוּחַ סְעָרָה מְלַהֵיב הָאֵשׁ
הַמִּתְּלַקַּחַת, וְהַעֲנָן מְחַשֵּׂךְ מְלַרְאוֹת שְׂרֵשׁ אוֹר הָאֵשׁ דְּקִדְשָׁה, וְצָרִיכִין
לְהַמְשִׁיךְ עַל עַצְמוֹ אוֹר הַחֲשֵׁמִי"ל שֶׁמִּשֵּׁם הַתְּחַלַּת הַמְּרַכְּבָה דְּקִדְשָׁה. וְעֲקָר

הַמְשַׁכֵּת קִדְשָׁת הַחֲשָׁמ״ל הוּא עַל יְדֵי בְּחִינָה הַנִּי״ל בְּחִינַת ח״שׁ מ״ל וְכוּי
כַּנִּי״ל. וְאִז מִתְקַרְבִּין לְהָאֵשׁ דְּקִדְשָׁה בְּבְחִינַת כִּי הִי אֶלְקִיךָ אֵשׁ אוֹכֵלָה הוּא
דְּאֶכְלֵי כָּלָא וְשָׂצֵי כָּלָא, וְאַתֶּם הַדְּבָקִים בְּהִי אֶלְקִיכֶם וְכוּי כַּמוּבָא בְּמָקוֹם
אַחַר. וְעַל יְדֵי זֶה שׁוֹרְפִין וּמְכַלִּין הָאֵשׁ דְּסִטְרָא אַחְרָא בְּבְחִינַת מֵהָאֵשׁ יֵצְאוּ
וְהָאֵשׁ תִּאֲכַלְם וְכוּי. וְעַל כֵּן צָרִיכִין לְסַפֵּר הַיָּמִים קִדְם מִתֵּן תּוֹרָה לְסַפֵּר
לְעַמְר בְּחִינַת גְּבוּל וּמִדָּה לְהַמְשִׁיךְ עַל עֲצָמוֹ הַגְּבוּרוֹת הַקְּדוּשׁוֹת שֶׁהֵם
בְּחִינַת שְׁעוּרִים הַנִּי״ל בְּחִינַת שְׂרֵשׁ הַדְּבוּר הַחֵם כְּאֵשׁ כַּנִּי״ל לְהַמְשִׁיךְ עַל
עֲצָמוֹ בְּהַדְרָגָה וּבְמִדָּה שְׂזָה עֵקֶר בְּחִינַת קִדְשָׁת הַמְשַׁכֵּת הַתּוֹרָה כַּנִּי״ל. וְזֶה
בְּחִינַת יוֹם לְיוֹם גִּבְעֵי אִמְר וְלִילָה וְלִילָה יְחִוָּה דַּעַת. כִּי הַדְּבוּר וְהַדְּעַת
לְהַכִּיר כְּבוֹדוֹ יִתְבָּרַךְ שְׁנִמְשָׁךְ כְּפִי סֵדֶר מַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית מֵהַגְּלָגְלִים שֶׁעַל
יָדָם סֵדֶר הַזְּמַנִּים שְׂזָה בְּחִינַת הַשְּׂמִים מְסַפְּרִים כְּבוֹד קַל וּמַעֲשֵׂי יָדָיו מְגִיד
הַרְקִיעַ. כִּי יְסוּד הָאֵשׁ שֶׁהוּא גִדְר הָאֲדָם הַמְדַבֵּר נִמְשָׁךְ מֵהֶם כַּנִּי״ל הַכֹּל
נִמְשָׁךְ מִיוֹם לְיוֹם וּמִלֵּילָה לְלֵילָה אֲשֶׁר חֵק וּזְמַן נָתַן לָהֶם שְׂלֵא יִשְׁנוּ אֶת
תְּפִקִּידָם שְׂלֵא לְצֵאת מֵהַגְּבוּל וְכַנִּי״ל. וְעַל כֵּן אֵין אִמְר וְאֵין דְּבָרִים בְּלִי
נִשְׁמַע קוֹלָם. כִּי בְּהַכְרַח לְהַקְדִּים הַשְּׂתִיקָה לְהַדְּבוּר בְּבְחִינַת ח״שׁ מ״ל
כַּנִּי״ל. אֵךְ הָעֵקֶר הוּא הַרְצוֹן וְהַקְּוִי וְהַגְּעוּגוּעִים וְכוּי כַּנִּי״ל וְעַל יְדֵי זֶה
נִתְחַמֵּם הַלֵּב בְּקִדְשָׁה וְכוּי. וְזֶהוּ בְּכֹל הָאֶרֶץ יֵצֵא קוֹם לְשׁוֹן קוּוִי וְתִקְוָה
וְתוֹחֵלֶת וְעַל יְדֵי זֶה וּבִקְצָה תִּבֵּל מְלִיחָה וְכַנִּי״ל:

וְזֶהוּ לְשִׁמְשׁ שֶׁם אֵהֵל בְּהֶם וּפְרֵשׁ רַשׁ״י בְּשֵׁם הַתְּנַחוּמָא מְכָאן שֶׁהַשְּׂמֵשׁ
נִתּוֹן בְּתוֹךְ תִּיקוֹ. הֵינּוּ כַּנִּי״ל כִּי הָאֵשׁ וְהַחֲמִימוֹת נִמְשָׁךְ מֵהַשְּׂמֵשׁ שֶׁעַל זֶה
צָעַק שְׁלֵמָה אֵיכָה תִרְעָה אֵיכָה תִרְבִּיץ בְּצַהָרִים בְּעַת תִּקְרָף חֵם הַשְּׂמֵשׁ כְּמוֹ
שֶׁפְּרֵשׁ רַשׁ״י. וְכַמוֹ שֶׁכְּתוּב, עַד שֶׁיִּפְחוּם הַקָּץ וְכוּי וְכַמוֹ שֶׁפְּרֵשׁ רַשׁ״י שֵׁם. וְעַל
כֵּן הַשְּׂמֵשׁ נִתּוֹן בְּתוֹךְ תִּיקוֹ שְׂלֵא יַחְרִיב הָעוֹלָם חֵס וְשְׁלוֹם וְכַמוֹ שֶׁפְּרֵשׁ
רַשׁ״י שֵׁם עַל וְאֵין נִסְתֵּר מִחֲמַתּוֹ אֶלְמָלָא נִתְּן בְּרִקְיעַ הַתְּחִתּוֹן לֹא הָיָה אָדָם
נִסְתֵּר מִפְּנֵיו מִפְּנֵי חֲמִימוֹתוֹ וְכוּי. וְכֹל הַתְּקוּן לְהַנְצִיל מִתְּבַעֲרַת הָאֵשׁ הַזֶּה
הַנִּמְשָׁךְ מֵהַגְּלָגְלִים וְהָעֵקֶר מֵהַשְּׂמֵשׁ שֶׁעַל זֶה אִמְר קִהְלַת אֶת הַמַּעֲשֵׂה הַרַע
הַנַּעֲשֵׂה יִתְחַת הַשְּׂמֵשׁ דִּיקָא, כֹּל הַתְּקוּן הוּא עַל יְדֵי הַתּוֹרָה שֶׁמְרַחֶפֶת עַל
הַלֵּב וְכוּי כַּנִּי״ל. וְזֶהוּ תּוֹרַת הִי תְּמִימָה מְשִׁיבַת נֶפֶשׁ וְעֵין פְּרוּשׁ רַשׁ״י שֵׁם
שְׁנֵי הַפְּרוּשִׁים וּשְׁנֵי הֶם אֶחָד לְעִנְיָנָה שֶׁפְּרֵשׁ שֵׁם תּוֹרַת הִי תְּמִימָה. גַּם הִיא
מְאִירָה כְּשֶׁמֶשׁ וְכוּי. דְּבַר אַחַר וְאֵין נִסְתֵּר מִחֲמַתּוֹ לְיוֹם הַדִּין, וְלֵהִט אוֹתָם
הַיּוֹם הַבָּא, אֲבָל תּוֹרַת הִי תְּמִימָה מְשִׁיבַת נֶפֶשׁ לְדַרְכֵי חַיִּים וּמְגַנָּה הִיא עַל
לוֹמְדֵיהָ מְאוֹתוֹ לֵהִט וְכוּי. וְזֶהוּ שְׂסִים יְהִיו לְרַצוֹן אִמְרֵי כִי וְהַגִּיוֹן לְבִי
לְפָנֶיךָ וְכוּי כִי הַתְּקוּן לְכֹל זֶה הוּא רַק תְּפִלָּה וְתַחֲנוּנִים בְּבְחִינַת הַנִּי״ל שְׂזָהוּ
בְּחִינַת אִמְרֵי כִי וְהַגִּיוֹן לְבִי בְּחִינַת אִמְרֵי הַאֲזִינָה הִי בִּינָה הַגִּיגִי וְכוּי. כִּי אֵי
אֶפְשָׁר לְבָאֵר וּלְדַבֵּר הַכֹּל וְכוּי כִי צָרִיכִין שְׂתִיקָה בְּחִינַת גְּעוּגוּעִים קִדְם
הַדְּבוּר וְאַחַר כֵּךְ בְּבְחִינַת חֲסִידִים הָרֵאשׁוֹנִים הֵיוּ שׁוֹהִין קִדְם הַתְּפִלָּה
וְאַחַר כֵּךְ וְכַנִּי״ל:

וְעַל כֵּן הַזְּהִירָם בְּיוֹתֵר כַּמָּה פְּעָמִים בְּשַׁעַת מִתֵּן תּוֹרָה וְהָעֵם אֵל יְהִרְסוּ
לְעֵלוֹת אֵל הִי כֵּן יְהִרְסוּ אֵל הִי וְכוּי כִי תִקְרָף כְּשׁוֹרְצִין לְהַתְּקַרֵּב בְּאִמְתָּה לְהִי
יִתְבָּרַךְ צָרִיכִין לְזַהֵר מְאֹד מֵהַרִּיסָה שְׂלֵא יִדְחַק הַשְּׂעָה חֵס וְשְׁלוֹם כִּי רַב

ההרפתקאות חס ושלום הוא על ידי זה כנ"ל. ועל כן הקדים מצות ספירת העמר וכנ"ל:

ובשביל זה צריכין לזהר מאד להשתדל להתקרב לצדיקי אמת הממשיכין דרכי התורה מחדושי תורה שנמשכו בתקונים הנ"ל. כי זה עסק הצדיקי אמת להלהיב לב בני ישראל לעוררם ולהקיץם שיתלהבו לה' יתברך. אבל נזקרים מאד מרוח סערה שלא יבער האש יותר מדאי בבחינת הריסה חס ושלום (כמו שמבאר בהתורה אל אשר יהיה שמה הרוח ללכת וכו' עין שם סימן ט לקוטי תנינא). וזה שפתוב במדרש רבה בפרשת העמר שבזכות העמר באין לארץ ישראל והינו כנ"ל:

שיד לעיל:

וזהו והוא כחתן יוצא מחפתו ישיש כגבור לרוץ ארח, הינו בחינת התגלות התורה כמו שפתוב, ביום חתנתו זה מתן תורה. וזהו. ישיש כגבור לרוץ ארח הינו שעל ידי התורה שנמשכת בתקונים הנ"ל על ידי זה זוכין להתגבר לרוץ ארח לעשות דרך לארץ ישראל. כי עקר הארח והדרך שהולכין בכל מקום בגשמיות ורוחניות הכל הוא לבא לארץ ישראל כנשמע מפיו הקדוש כי שם עקר המנוחה והנחלה כנ"ל. כי אנו צריכין כל אחד לרחם על עצמנו לילך בדרכים קדושים ועצות עמקות הנ"ל להשמר מאד מאד מתבערת האש דסטרא אחרא ולהמשיך על עצמו בכל עת דבורים חמים כגחלי אש ולבלי לדחק את השעה להמשיך הדבור בבחינת ח"ש מ"ל וכו' כנ"ל כדי שעל ידי זה נזכה לבא לארץ ישראל כנ"ל. כי גם כל השגיאות דקות של הצדיקים הנוראים ששגו בזה הכל היה על ידינו בבחינת כי העשק יהולל חכם ויאבד את לב מתנה וכנ"ל. וכמו שפתוב ויתעבר ה' בי למענכם וכתוב גם בי התאנף ה' בגללכם לאמר גם אתה לא תבא שם יהושע בן נון העומד לפניך הוא יבא שמה אותו חזק וכו', כי אף על פי כן יגמר משה על ידי תלמידיו שהם בחינת יהושע שהמשיכו על עצמן כל התקונים הנ"ל אחרי הסתלקותו שאז תקון בשלמות השגיאה הנ"ל כנ"ל. ועדן הוא עומד ומשמש במרום ומרבה תפלות ותחנונים בבחינת תקונים הנ"ל עד שנמשכין עלינו התעוררות לילך בדרכי התקונים הנ"ל להמשיכם עלינו שעל ידי זה יתתקן הכל ונשוב לארצנו וכו' וכנ"ל:

ועל כן בגאלה האחרונה כתיב כי לא בחפזון תצאו וכו'. כי עקר התקון לשוב לארץ ישראל הוא על ידי מתינות רב לבלי לדחק את השעה כלל וכו' וכנ"ל:

[א"ה שמעתי מאחד מאנ"ש הענין לאשמה בה וכו' לכן הצגתי פה:

שיד לעיל לאות ז אשר מבאר שם שפגם אדם הראשון היה אשר היה דוחק את השעה שזהו בחינת פגם גזלה וכו' ותקונו היה על ידי שבת כי שבת אגון עלוהי וזה שמסימת פרשת גזל (ויקרא ה) לאשמה בה, ראשי

תבות לאל אשר שבת מכל המעשים ביום השביעי כמובא והבון:

נזיקין א:

כל מה שאדם מזיק חייב לשלם בין בשוגג בין במזיד וכו' :

על פי מה שכתב רבנו גרו יאיר (סימן סח) שפעם מזיק לעשירות, כי כשיורד עשירות לאדם אזי היצר מתגבר לעשות פעם מזאת ההשפעה של העשירות, עין שם :

נמצא שפגם הפעם הוא פגם העשירות כנ"ל. ועל כן כל מה שאדם מזיק צריך לשלם, כי כל ההזקות הם בחינת פעם, כי על ידי פעם באין כל ההזקות שהאדם מזיק ושובר בחמתו. ועל כן צריך לשלם כי על ידי הפעם פגם בעשירות והחליף השפע של עשירות לכעס וחמה והזיק מה שהזיק על כן צריך לשלם ההזק בממונו וזהו ענשו, כי בזה פגם שהחליף עשירות לכעס על כן נענש שמכרח לשלם ולחסר ממונו בשביל הפעם וההזק, כי על ידי הפעם הוא מחסר העשירות כנ"ל. ועל כן אפלו שוגג צריך לשלם מאחר שנעשה הזק ופגם בכעס על כן צריך לשלם שזה ענש ותקון הפעם כנ"ל, כי בודאי אי אפשר שיהיה נעשה הזק כי אם על ידי פעם שעל ידי זה באין כל ההזקות כנ"ל. ואף על פי שהוא שוגג, אדרבא, על זה בעצמו צריך תקון וכפירה, והתקון על ידי תשלומי ממון שהוא בחינת תקון הפעם כנ"ל. כי פגם השוגג הוא בחינת פגם הפעם, כי האדם יש לו דעת ואין ראוי לו שיעשה דבר בטעות ושוגג בלי דעה מישבת וכשבא האדם לידי שוגג וטעות בודאי נכשל בכעס שעל ידי זה בא לידי טעות ושוגג, כי כיון שבא לכלל פעם בא לכלל טעות כמאמר רבותינו זכרונם לברכה (פסחים סו). נמצא שכל השגגות באין על ידי פעם כנ"ל, כי על ידי פעם נסתלקין המחין ובא לידי טעות כמובא וכנ"ל. ועל כן גם שוגג צריך כפירה, כי צריך כפירה על פגם הפעם שעל ידי זה בא לידי שוגג. ועל כן כפרת השוגג תלוי בממון, דהינו קרבן שהוא נקנה בממון, כי צריך לחסר ממונו ולקנות קרבן לתקן פגם השוגג שהוא פגם הפעם כנ"ל שהוא פגם העשירות כנ"ל. ועל כן תקונו בממון כנ"ל:

כי קרבן הוא בחינת תקון הפעם, כמו שכתב רבנו גרו יאיר (סימן נו) שתענית הוא תקון הפעם, עין שם. ותענית הוא בחינת קרבן, כמובא, כי על ידי הפעם נסתלק צלם אלקים ונדמה לבהמה ועל כן צריך לתענית וקרבן שהוא הכנעת כח הבהמיות ולעלות מבחינת בהמה לבחינת אדם שזה בחינת קרבן כמובא. ועל כן השוגג שהוא בחינת פגם הפעם שמיביא

לידי טעות כנ"ל על כן מביא בממונו קרבן שהוא תקון הפעס ותקון הממון כנ"ל:

ועל כן לענן תשלומי נזיקין שכל עקר התקון של התשלומין הוא בחינת תקון הפעס כנ"ל על כן אין בו חלוק בין שוגג ומזיד, כי גם שוגג צריך תקון התשלומין שהוא תקון הפעס כנ"ל כי פגם השוגג הוא פגם הפעס כנ"ל, בפרט שוגג כזה שבא על ידי השוגג לידי הזק שזה בודאי פגם הפעס, כי כל ההזקות באין על ידי פעס כנ"ל. וכמו שכתב רבנו זכרוננו לברכה בא"ב (אות ד דעת סימן כה) כשאדם עושה הזק ידוע להוי לה שפגם בדעת, עין שם. כי ההזק הוא בחינת פעס שהוא פגם הדעת כנ"ל. ועל כן צריך תשלומין שהוא בחינת ענש ותקון על פגם הפעס שהוא פגם העשירות כנ"ל:

נזיקין ב:

אסור להזיק ממון לחברו ואם הזיקו אף על פי שאינו נהנה חייב לשלם נזק שלם בין שהיה שוגג בין שהיה אנוס. ובמשנה בגמרא בבא קמא מפרש יותר וזה לשונו, אדם מועד לעולם בין שוגג בין מזיד בין ער בין ישן. אפלו בראיתו אם יש לו הזק לחברו אסור להסתפל בו. לפיכך אסור לו לאדם לעמד על שדה חברו בשעה שעומדת בקמותיה:

אות א

ענין אסור להזיק לחברו ואפלו בשוגג ובשנה וענין תשלומי נזק וענין הזק ראיה:

על פי המאמר 'אשרי העם יודעי תרועה' סימן לה המתחיל, דע כי תשובה היא בחינת זרקא דאזדריקת לאתר דאתנטילת מתמן ומאן הוא אתר חכמה, כי חכמה הוא שרש כל הדברים, כמו שכתוב, כלם בחכמה עשית. לכן צריך כל אחד לשמר את שכלו משכליות חיצוניות המכנה בשם בת פרעה. וחכמות חיצוניות הם בחינת קנה שבקלפה, כמו שכתוב, גער חית קנה וכי' שהוא כנגד קנה חכמה שבקלפה. וכשאדם מכניס בתוך שכלו

מחשבות חיצוניות הם חכמות חיצוניות אזי נתמעט קדשת שכלו כפי המקום של חכמה חיצונית וכו'. ועל זה השכל מתלקטים ומתחברים כל מדות רעות וכו' בחינת כרך גדול של רומי בחינת גרד גבריאל ונעץ קנה בים. שגם למעלה מהשתלשלות הגבורות נעשה סוספיתא דדהבא וכו' וכו'. ועליו נבנה כרך גדול של רומי, הינו נחש הקדמוני שהוא בונה בנינו על זה השכל החיצוני. ואחר כך פשאדם שומר את עצמו משכליות חיצונים לא זו אף זו שצריך לחדש השכל בכל עת וכו'. וזהו על ידי שנה, פמובא בזהר הקדוש חדשים לבקרים רבה אמונתך וכו' ובשעת שנה המחין, הינו הנשמה באה בתוך אמונה וכו'. ויש כמה בחינות שנה. יש שנה בגשמיות וכו'. גם פשטי אורייתא הוא בחינת שנה לגבי דבקות הבורא וכו'. ויש שנה שהוא בחינת משא ומתן וכו', הינו משא ומתן באמונה וכו'. וזהו הרוצה שיחכים יעסק בדיני ממונות וכו'. ועקר חדוש המחין שמקבלין על ידי אמונה בשעת שנה מקבלין מאור הפנים וכו'. אבל פשאדם מכניס שכלו בתוך אמונה בבחינת שנה וכו' אזי צריך לשמר את האמונה שלא יינקו ממנה החיצונים כי היא שוכנת בתוך החיצונים בבחינת זאת ירושלים שמתיה בתוך הגוים וכו' וירושלים הוא בחינת אמונה בחינת לילה פשטי אורייתא בחינת מאור הקטן וכו'. וצריך להמשיך בחינת חשמל מעולם הבינה להלביש את המלכות, הינו אמונה שלא יינקו ממנה העפויים וכו' וזה נעשה פשמקים בשעת משא ומתן באמונה ודבר אמת בלבבו כרב ספרא וכו' ואזי אמא מסככת על בנהא וכו'. וזה בחינת הקרבת קרבן התמיד והקרבת הקטורת, כי על ידי התמיד עולה חכמה בינה דעת דעשיה ביצירה וכל הניצוצות הקדשה שפקלפה עולים בסוד אחד עשר סממני הקטורת בבחינת מלכות וכו', עין שם כל זה באר

היטב:

אות ב

וזה בחינת אסור לעשות איזה הזק לחברו, כי כל ההזקות באין מפגם הדעת והשכל, כמבאר ומובן בדברי רבנו זכרוננו לברכה בכמה מקומות. ועל פן לעתיד שיהיה השכל מפלא בעולם לא יהיה שום הזק בעולם, כמו שכתוב, לא ירעו ולא ישחיתו כו' כי מלאה הארץ דעה את ה' וכו'. וכן מבאר בהא"ב של רבנו זכרוננו לברכה (אות ד דעת סימן כה) וזה לשונו פשאתה עושה איזה הזק ידוע להוי לך שפגמת בדעת. נמצא שכל הזקות על ידי פגם הדעת. וזה מרמז היטב במאמר הנ"ל, כי צריך כל אחד לשמר מאד את שכלו ממחשבות זרות. וכשפוגם בשכלו חס ושלום, ומכניס בשכלו חס ושלום, מחשבות זרות חכמות חיצוניות אזי נעשה חס ושלום סוספיתא דדהבא ונתן מקום לחינת קנה לבנות בנינו על זה השכל החיצוני

בְּחִינַת יָרֵד גְּבֻרֵי אֵל וְנִעַץ קָנָה בְּיָם הַחֲכָמָה וְכוּ' פְּנִי"ל. נִמְצָא שְׁחִית קָנָה מִתְגַּבֵּר חֵס וְשָׁלוֹם, עַל יְדֵי פָּגַם הַדַּעַת. וְחִיַּת קָנָה הוּא בְּחִינַת עֲשׂוֹ וְיִשְׁמַעְאֵל בְּחִינַת חֲזִיר הַיַּעַר, כְּמוֹ שֶׁפָּרַשׁ רַשִׁי"י שֵׁם (תְּהִלִּים פ) שֶׁהֵם בְּחִינַת נֶחֱשׁ הַקְּדָמוֹנִי הַנִּי"ל שֶׁהֵם רֹאשׁ לְכָל הַמַּזִּיקִים שְׁבַע עוֹלָם, כִּי הֵם מַזִּיקֵי עֲלָמָא שְׁמָהֶם בָּאִים כָּל מֵינֵי הַזְּקוֹת שְׁבַע עוֹלָם. וְזֶה שְׁכָתוֹב בְּעֲשׂוֹ יוֹדַע צִיד אִישׁ שָׂדֶה שֶׁהִיָּה צִד וּמַזִּיק כָּל בְּנֵי עוֹלָם. וְזֶהוּ, יוֹדַע צִיד יוֹדַע דִּיקָא, כִּי עֶקֶר יִנְיָקְתָּן עַל יְדֵי הַדַּעַת עַל יְדֵי פָּגַם הַדַּעַת פְּנִי"ל. וְכֵן בִּישְׁמַעְאֵל כְּתִיב, פָּרָא אָדָם יָדוּ בְּכָל וְכוּ'. כִּי הוּא מַזִּיק הַכֹּל כִּי הֵם הַחֲרִיבוּ אֶת הַבַּיִת הַמְּקֻדָּשׁ שָׂדֶה כּוֹלָל כָּל הַהַזְּקוֹת שְׁבַע עוֹלָם, כִּי בְּשַׁעַה שֶׁהִיָּה הַבַּיִת הַמְּקֻדָּשׁ קַיָּם הָיוּ הַכֹּל יוֹשְׁבִים בְּשָׁלוֹם וְהַשְׁקֵט בְּלִי שׁוֹם הַזֶּק אִישׁ תַּחַת גַּפְנוֹ וְכוּ' כְּמוֹ שֶׁהִיָּה בִּימֵי שְׁלֹמֹה. וְעַל יְדֵי חֲרָבֵן הַבַּיִת הַמְּקֻדָּשׁ עַל יְדֵי כְּרָד גְּדוֹל שֶׁל רוֹמֵי בְּחִינַת עֲשׂוֹ וְיִשְׁמַעְאֵל עַל יְדֵי זֶה הַזִּיקוֹ וְהַחֲרִיבוּ כָּל הָעֲשִׁירוֹת וְכָל הַהַשְׁפָּעוֹת שֶׁל יִשְׂרָאֵל. כִּי הַבַּיִת הַמְּקֻדָּשׁ שֵׁם הָיוּ כְּלוּל כָּל עֲשִׁירוֹת דְּקֻדְשָׁה שֶׁל יִשְׂרָאֵל בְּחִינַת זָהָב וְכֶסֶף וְנִחְשֵׁת וְכוּ' וְאַבְנִים טוֹבוֹת שֶׁהָיוּ בְּבַיִת הַמְּקֻדָּשׁ וְכִלִּים שֶׁל בַּיִת הַמְּקֻדָּשׁ שֶׁכָּל זֶה הוּא בְּחִינַת עֲשִׁירוֹת דְּקֻדְשָׁה וּמִשֵּׁם הָיָה יוֹצֵא הַהַשְׁפָּעָה וְהָעֲשִׁירוֹת לְכָל יִשְׂרָאֵל. וְהֵם עַל יְדֵי שֶׁהַחֲרִיבוּ וְהַזִּיקוּ אֶת הַבַּיִת הַמְּקֻדָּשׁ עַל יְדֵי זֶה הַזִּיקוֹ הַכֹּל כִּי מֵאֵז אֵין שָׁלוֹם וְשָׁלוֹה וְהַתְּגַבְּרוֹ חֵס וְשָׁלוֹם, מַזִּיקֵי עֲלָמָא. נִמְצָא שֶׁכָּל מֵינֵי הַזְּקוֹת בָּאִים חֵס וְשָׁלוֹם, עַל יְדֵי בְּחִינַת חִיַּת קָנָה - כְּרָד גְּדוֹל שֶׁל רוֹמֵי שֶׁהֵם מִתְגַּבְּרִים וְיוֹצֵאִים לְהַזִּיק חֵס וְשָׁלוֹם, עַל יְדֵי פָּגַם הַשֶּׁכֶל פְּנִי"ל בְּבְחִינַת יָרֵד גְּבֻרֵי אֵל וְנִעַץ קָנָה וְכוּ'. וְעַל כֵּן עַל יְדֵי פָּגַם הַשֶּׁכֶל בָּאִים כָּל מֵינֵי הַזֶּק:

אות ג

וְעַל כֵּן אָדָם מוֹעֵד לְעוֹלָם וְכוּ', כִּי עֶקֶר הָאָדָם הוּא הַדַּעַת וְזֶה גְּדֵר הָאָדָם שֶׁיִּשְׁמַר דַּעְתּוֹ וְשֶׁכָּלוּ וְאַזִּי בְּוֹדָאֵי לֹא יִזִּיק פְּנִי"ל וְעַל כֵּן הוּא חַיֵּב אֶפְלוּ בְּשַׁעַת שְׁנָה עַל הַזֶּק, כִּי אֵף עַל פִּי שֶׁבְּשַׁעַת שְׁנָה אֵין לוֹ דַּעַת אֵף עַל פִּי כֵּן גַּם אֵז בְּשַׁעַת שְׁנָה חָל עָלָיו הָאֲסוּר וְהַחִיּוֹב שֶׁלֹּא יִזִּיק, כִּי בְּאַמְתַּת בְּשַׁעַת שְׁנָה אֵף עַל פִּי שֶׁהוּא בְּחִינַת הַסְּתַלְקוֹת הַמַּחִין, אֵף עַל פִּי כֵּן אֵז הַמַּחִין בְּאֵין בְּתוֹד אָמוֹנָה וְכוּ' פְּנִי"ל וְעַל יְדֵי זֶה הַמַּחִין מִתְחַדָּשִׁין וּמִתְחַזְּקִין וְעַל כֵּן הַשְּׁנָה הִיא נִיחָא לַמַּחִין וְכַנִּי"ל. נִמְצָא, שֶׁאֲדַרְבָּא, בְּשַׁעַת שְׁנָה הַמַּחִין מִתְחַדָּשִׁין יוֹתֵר. וְעַל כֵּן מִי שֶׁהוּא אָדָם וְדַעְתּוֹ שְׁלֵמָה וַיֵּשׁ לוֹ אָמוֹנָה בְּשְׁלֵמוֹת אָזִי בְּוֹדָאֵי לֹא יָבוֹא לִיְדֵי הַזֶּק אֶפְלוּ בְּשַׁעַת שְׁנָה אוֹ כִּשְׁהוּא שׁוֹגֵג שֶׁהוּא גַּם כֵּן בְּחִינַת שְׁנָה הַסְּתַלְקוֹת הַדַּעַת, כִּי אֵז הַמַּחֵ בְּאֵ בְּתוֹד אָמוֹנָה וְנִתְחַדָּשׁ עַל יְדֵי זֶה יוֹתֵר נִמְצָא שֶׁהַשְּׁנָה הוּא חֲזוֹק הַמַּחֵ. וְעַל כֵּן הוּא מַחִיב שֶׁלֹּא יָבֹא לִיְדֵי הַזֶּק גַּם אֵז בְּשַׁעַת שְׁנָה, כִּי כִּשְׁהַמַּחֵ חֲזוֹק נֶצוּל מִהַזֶּק, כִּי כָּל הַהַזְּקוֹת עַל יְדֵי פָּגַם הַמַּחֵ פְּנִי"ל, כִּי אֵז בְּשַׁעַת שְׁנָה הַמַּחֵ בְּאֵ בְּתוֹד אָמוֹנָה

וְאִמּוֹנָה הִיא בְּחִינַת שְׁמִירָה כִּי הִיא מִדַּת שְׁמוֹר כְּפִדּוּעַ וְהָאִמּוֹנָה שׁוֹמֵרֵת
עַל הָאֲדָם. אִזִּי כְּמוֹ שֶׁהָאֲדָם צָרִיךְ שְׁמִירָה שֶׁלֹּא יִהְיֶה נֹזֵק כִּן צָרִיךְ שְׁמִירָה
שֶׁלֹּא יִזְיק, כְּמוֹ שֶׁכֶּתוּב אֶצֶל יַעֲקֹב, 'וַיִּירָא וַיִּצְרָ', 'וַיִּירָא' שְׁמָא יִהְרֵג.
'וַיִּצְרָ', שֶׁלֹּא יִהְרֵג. וְכִשְׂזוֹכָה הָאֲדָם שִׁיְהִיָּה דַעֲתוֹ שְׁלֵמָה וְאִמּוֹנָתוֹ שְׁלֵמָה
אִזִּי בּוֹדָאֵי יִהְיֶה נֶשְׁמֵר שֶׁלֹּא יִזְיק אֶפְלוּ בְּשַׁעַת שְׁנָה, כִּי הָאִמּוֹנָה שׁוֹמֵרֵת
אֶת הַדַּעַת שֶׁבָּא בְּתוֹכָהּ בְּשַׁעַת שְׁנָה שֶׁלֹּא יִהְיֶה נֶפְגֵּם שֶׁלֹּא יָבוֹא לְיַדֵּי הַזֵּק
שֶׁלֹּא יִינָקוּ מִמֶּנּוּ מִזִּיקֵי עֲלֵמָא. כִּי כָּל הַהֲזָקוֹת עַל יְדֵי פֶגֶם הַדַּעַת כְּנִי"ל
וְהָאִמּוֹנָה מַצְלֵת אֶת הַדַּעַת שֶׁבְּתוֹכָהּ מִזָּה. וְעַל כֵּן הָאֲדָם מוֹעֵד לְעוֹלָם אֶפְלוּ
בְּשַׁעַת שְׁנָה וְכִנִּי"ל:

אות ד

וְאֶפְלוּ בְּרֵאֵיהֶם אֶסוּר לְהִזְיק, כִּי צָרִיךְ לְשׁוֹר אֶת הָאִמּוֹנָה שֶׁלֹּא יִינָקוּ מִמֶּנָּה
הַחִיצוֹנִים וְכוּ'. וְזֶה נַעֲשֶׂה עַל יְדֵי הַחֲשָׁמַל שֶׁנִּמְשָׁךְ עַל יְדֵי שְׁמֵקִים וְדַבֵּר
אֲמַת בְּלִבָּבוֹ שֶׁעַל יְדֵי זֶה אֲמָא מְסַכְכָּא עַל בְּנִיָּה, כְּמוֹ שֶׁמְבַאֵר שֵׁם בְּמֵאֲמָר
הַנִּי"ל, עֵינֵי שָׁם. וְעַקֵּר הַזֵּק רֵאֵיהֶם בָּא עַל יְדֵי פֶגֶם הָאֲמַת שֶׁבִּלְבָב, כִּי עַקֵּר הַזֵּק
רֵאֵיהֶם הוּא עַל יְדֵי הַחֲמֻדָּה שֶׁבִּלְבָב שֶׁהַעֵינֵי רוֹאֶה וְהַלֵּב חוֹמֵד וְעַל יְדֵי שֶׁעֵינּוּ
צָרָה בְּשֵׁל חֲבֵרוֹ, כִּי יֵשׁ קִנְאָה וְחֲמֻדָּה בְּלִבּוֹ עַל יְדֵי זֶה נִמְשָׁךְ הַזֵּק רֵאֵיהֶם, כִּי
עַל יְדֵי זֶה יָכוֹל לְהִזְיקוֹ בְּרֵאֵיהֶם. וְזֶה עַקֵּר הַזֵּק רֵאֵיהֶם, כִּי בּוֹדָאֵי מִי שֶׁעֵינּוּ
טוֹבָה בְּשֵׁלֵמוֹת לֹא יִזְיק בְּרֵאֵיהֶם, וְאֲדַרְבָּא, נִמְשָׁךְ בְּרַכָּה בְּכָל מָה
שֶׁמִּסְתַּכֵּל, כְּמוֹבָא בְּבַחֲיִנַת טוֹב עֵינֵי הוּא יִבְרָךְ וְכוּ'. נִמְצָא שֶׁעַקֵּר הַזֵּק רֵאֵיהֶם
עַל יְדֵי פֶגֶם הַלֵּב, הֵינּוּ עַל יְדֵי הַחֲמֻדָּה שֶׁבִּלְבָב. וְזֶה בְּחִינַת פֶּגֶם הָאֲמַת, כִּי
פֶּגֶם תַּאֲוֹת מִמּוֹן הוּא פֶּגֶם הָאֲמַת, כְּמוֹבָא בְּדַבְרֵי רַבֵּנוּ זְכָרוֹנוֹ לְבְּרַכָּה
בְּמִקּוֹם אַחֵר (סִימָן כג) בְּמֵאֲמָר 'צוֹיֵת צָדֵק' וְכוּ', כְּמוֹבָא לְעִיל. כִּי כְּשֶׁפּוֹגֵם
בְּתַאֲוֹת מִמּוֹן וְחוֹמֵד אֶת שֵׁל חֲבֵרוֹ חֵס וְשְׁלוֹם, הוּא מְשַׁנֵּה הָאֲמַת, כִּי מְשַׁנֵּה
סִדְרֵי בְּרֵאֵשִׁית, כִּי כְּפִי סִדֵּר מַעֲשֵׂה בְּרֵאֵשִׁית שֶׁבָּרָא ה' יִתְבָּרַךְ וְסִדֵּר הַכֹּל
עַל מְקוֹמוֹ מְגִיעַ עַל פִּי זֶה הַסִּדֵּר הָאֲמַתִּי שִׁיְהִיָּה לְזֶה מִמּוֹן כֶּךָ וְכָךְ וְלְזֶה כֶּךָ
וְכָךְ וְכוּ'. כִּי הַכֹּל עַל פִּי סִדֵּר מַעֲשֵׂה בְּרֵאֵשִׁית, כְּמוֹ שֶׁאֲמָרוּ (תַּעֲנִית כה)
אֵיבַעִית דְּאַחֲרוּב עֲלֵמָא וְאַפְשֵׁר דְּאֵיבְרִית בְּשַׁעֲתָא דְּמִזְוָנָא. כִּי כְּפִי סִדֵּר
בְּרֵאֵית הַעוֹלָם הִיָּה מְגִיעַ שֶׁלֹּא יִהְיֶה לוֹ מִזְוֹן לְאוֹתוֹ הַתַּנָּא נִמְצָא כְּשֶׁאֲחַד
רוֹצֵה וְחוֹמֵד שֵׁל חֲבֵרוֹ זֶה בְּחִינַת שְׁקָר שְׁרוּצָה לְשָׁנוֹת הָאֲמַת, דְּהֵינּוּ הַסִּדֵּר
הָאֲמַתִּי שֵׁל מַעֲשֵׂה בְּרֵאֵשִׁית, כִּי כָּל מַעֲשֵׂה בְּרֵאֵשִׁית נִבְרָא עַל יְדֵי אֲמַת
בְּבַחֲיִנַת בְּרֵאֵשִׁית בְּרָא אֱלֹקִים סוֹפֵי תִּבּוֹת אֲמַת. וְעַל כֵּן הַחוֹמֵד הוּא
בְּחִינַת פֶּגֶם הָאֲמַת שֶׁהוּא פֶּגֶם תַּאֲוֹת מִמּוֹן כְּנִי"ל וְעַקֵּר הַחֲמֻדָּה בִּלְבָב. נִמְצָא,
שֶׁהַחֲמֻדָּה הוּא פֶּגֶם הָאֲמַת שֶׁבִּלְבָב. וְעַל יְדֵי זֶה בָּא הַהֲזָק רֵאֵיהֶם, כִּי שׁוֹרִינָא
דְּעֵינָא בְּלִבָּא תַּלְיָא (כְּמוֹבָא סִימָן נד לְקוּטֵי א) גַּם עַקֵּר הַזֵּק רֵאֵיהֶם הוּא
דַּבֵּר הַמְּסוּר לֵלֵב כִּי אֵין אֲדָם מְכִיר בְּזֶה כִּי יָכוֹל לְהַסְתַּכֵּל בְּשֵׁל חֲבֵרוֹ וְחֲבֵרוֹ

לא ידע בזה כלל. ואפלו כשחברו יראה שמסתכל בשלו יכול להשמיט עצמו ולומר שאינו מתכוון כלל להסתכל בשלו רק הוא מסתכל בשביל איזה דבר אחר וכיוצא בזה מה שיכול למצא לעצמו אמתלאות על הסתכלותו. ועל כן מהזק ראיה אין אדם יכול לשמר עצמו אם לא כשחברו בעצמו שומר את עצמו באמת שלא יתן עין בשל חברו ולא יביט בו כדי שלא יזיקנו בראיתו. נמצא שהזק ראיה הוא דבר המסור ללב, הינו שצריך שיהיה לו אמת בלבבו שלא יחמד את של חברו, כי עקר ההזק על ידי החמדה פנ"ל, כי על ידי החמדה לבד יכול להזיק את חברו, כמו שכתב רבנו זכרנו לברכה במקום אחר (סימן סט) וזה עקר הזק ראיה, כי שוריןא דעינא בלבא תליא, כי העין רואה והלב חומד פנ"ל. ועקר כל ההזקות הם על ידי פגם הדעת פנ"ל, הינו כי כשיש לו חמדה בלבבו לממון חברו ונפגם האמת שבלב אזי נפגם חס ושלום, החשמ"ל הנ"ל הנמשך מאמת שבלב וכשנפגם ונסתלק החשמ"ל חס ושלום אזי נסתלק השמירה של האדם, כי נסתלק השמירה של האמונה ונפגם האמונה חס ושלום, כי עקר שמירת האמונה הוא על ידי החשמ"ל הנמשך מהלב פנ"ל. וכשנפגם האמונה חס ושלום, נפגם המוח, כי עקר קיום וחזיק המוח הוא על ידי אמונה פנ"ל. ואזי כשהמוח נפגם אזי יכול להזיק בראיתו, כי העין הוא שליח השכל, כמובא במקום אחר. וכמו שכתוב ותפקחנה עיני שניהם על שם החכמה נאמר, ועל כן יכול להזיק בראיתו על ידי פגם השכל שמשם באים כל ההזקות פנ"ל, כי אז כשנפגם השכל על ידי פגם האמונה שנפגם על ידי פגם החשמ"ל על ידי פגם הלב אז עננין מכסין על עינין שהם רומי רבתא ורומי זעירתא, כמובא (ברעיא מהימנא פינחס דף רנב) שהם בחינת כרד גדול של רומי שנבנה על זה השכל הפגום שמהם באים כל ההזקות פנ"ל. וזה בחינת הזק ראיה על ידי עננין דמכסין על עינין על ידי פגם המוח על ידי פגם החשמ"ל הנמשך מהלב שהוא עקר השמירה פנ"ל:

אות ה

ומי שזוכה לבחינת ודבר אמת בלבבו שאין לו שום תאוה וחמדה לשל חברו, כי יש לו אמת בלבבו ועושה משא ומתן באמונה שלמה אזי בודאי לא יבוא לידי שום הזק כי זוכה שימשיך בחינת חשמ"ל לשמר את האמונה ועל ידי האמונה נשמר האדם שהוא המוח בחינת הדעת שלא יהיה נפגם ואז לא יבוא לידי הזק כלל פנ"ל. ועל כן האדם חייב אפלו בשוגג, כי שוגג הוא בחינת שנה הסתלקות הדעת ואז נשאר האדם רק בבחינת אמונה לבד. ומי שזוכה לאמונה שלמה על ידי בחינת אמת שבלב על ידי החשמ"ל הנ"ל שעל ידי זה נשמר האמונה אזי נשמר מוחו גם בבחינת הסתלקות על ידי האמונה פנ"ל ואזי בודאי יהיה נשמר מהזק

כַּנִּי"ל. אָבֵל כְּשִׁפּוּגִים וּמְזִיק חֵס וְשָׁלוֹם, אֶפְלוּ בְּשׁוּגֵי זֶה מוֹרָה שֶׁנִּסְתַּלַּק
הַשְּׁמִירָה חֵס וְשָׁלוֹם, דְּהֵינּוּ בְּחִינַת הַחֲשֵׁמ"ל הַנִּי"ל שֶׁעַל יָדֵי זֶה נִפְגָּם
הָאֱמוּנָה וְעַל יָדֵי זֶה בָּא לִידֵי הַזֶּק בְּשַׁעַת הַסְּתַלְקוֹת הַמַּחִין, דְּהֵינּוּ בְּשׁוּגֵי,
כִּי עָקֵר קַיּוֹם וְשְׁמִירַת הַמַּחִין בְּשַׁעַת בְּחִינַת הַסְּתַלְקוֹת הוּא עַל יָדֵי אֱמוּנָה
כַּנִּי"ל וְעָקֵר קַיּוֹם הָאֱמוּנָה עַל יָדֵי הַחֲשֵׁמ"ל כַּנִּי"ל. וְזֶה בְּחִינַת מַה שֶׁהַשׁוּגֵי
מְבִיא קָרְבָן עַל חֲטָאוֹ. וְזֶה בְּחִינַת מַה שֶׁהָאֵדָם צָרִיךְ לִשְׁמֹר אֶפְלוּ מְמוֹנוֹ,
דְּהֵינּוּ בְּהַמּוֹתָיו שֶׁלֹּא יִזְיָקוּ, כִּי בְּחִינַת אֱמוּנָה הַנִּי"ל שֶׁנִּשְׁמָר עַל יָדֵי
הַחֲשֵׁמ"ל כַּנִּי"ל עַל יָדֵי שְׁעוֹשָׂה מִשָּׂא וּמִתֵּן בְּאֱמוּנָה שְׁלֵמָה וְכוּ' כַּנִּי"ל שֶׁעַל
יָדֵי זֶה הוּא קַיּוֹם וְחַזִּיק הַמַּחִין, זֶה בְּחִינַת הַקְּרִבַת קָרְבָן הַתְּמִיד וְקִטְרֵת,
כִּי כָּל נִיצוּצֵי הַקְּדוּשָׁה עוֹלִין וְכוּ', כַּמְבָאָר שָׁם, עֵין שָׁם. וְכָל זֶה נַעֲשֶׂה עַל
יָדֵי בְּחִינַת הַחֲשֵׁמֶל הַנִּי"ל, כִּי הָאֵדָם צָרִיךְ לְהַכְנִיעַ רוּחַ הַבְּהֵמִיּוֹת שֶׁהוּא
הַעֲדָר הַדַּעַת שֶׁמִּשָּׁם בָּאִין כָּל הַמַּדּוֹת הַמְּגֻנּוֹת כַּנִּי"ל וְכָל הַחֲטָאִים חֵס
וְשָׁלוֹם, כַּמּוּבָא. וְרוּחַ הַבְּהֵמִיּוֹת הוּא מִבְּחִינַת נְגִה לֹו סָבִיב כִּיְדוּעַ שֶׁהוּא
סָבִיב הַחֲשֵׁמ"ל, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב וּמִתּוֹכָהּ כְּעֵין הַחֲשֵׁמ"ל וְנְגִה לֹו סָבִיב. וְנְגִה
הוּא בְּחִינַת עֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע שֶׁחֲצִיו טוֹב וְחֲצִיו רַע כִּיְדוּעַ. וְעָקֵר עֲבוּדַת
הָאֵדָם לְהַכְנִיעַ וּלְבַטֵּל הַרַע שֶׁבְּנִגְהָ שִׁיְהִיָּה עוֹלָה הַטּוֹב וְיִהְיֶה נִכְלָל בְּקְדוּשָׁה
שִׁיְהִיָּה בְּחִינַת רוּחַ הַבְּהֵמִיּוֹת לְבְּחִינַת אֵדָם בְּבְּחִינַת אֵדָם וּבְהֵמָה תוֹשִׁיעַ
ה', בְּבְּחִינַת וְאֵתָן צֹאנֵי צֹאן מְרַעִיתֵי אֵדָם אֵתָם אֵתָם קְרוֹיִים אֵדָם, (כְּמוֹ
שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרִים לְבִרְכָה פְּרִיָתוֹת ו'). הֵינּוּ שֶׁמִּעֲלִין מִבְּהֵמָה לְאֵדָם.
וְזֶהוּ צֹאן מְרַעִיתֵי אֵדָם אֵתָם, כִּי זֶה עָקֵר הָאֵדָם כְּשֶׁמְבָרֵר וּמַעֲלָה מִבְּהֵמָה
לְאֵדָם עַל יָדֵי שֶׁמְבָרֵר הַטּוֹב מִהַרַע שִׁיְהִיָּה נִכְלָל נְגִה בְּקְדוּשָׁה. וְכָל זֶה נַעֲשֶׂה
עַל יָדֵי בְּחִינַת הַחֲשֵׁמ"ל הַנִּי"ל שֶׁהוּא בְּחִינַת אֵשׁ בְּחִינַת חֵיּוֹת אֵשׁ וְכוּ', (כְּמוֹ
שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרִים לְבִרְכָה חֲגִיגָה יג). כִּי כְּשֶׁבְּחִינַת נְגִה רוּחָה לְעֵלוֹת
אֵל הַקְּדוּשָׁה אֵזִי רוּצִים גַּם הַשֵּׁלֶשׁ קְלָפוֹת הַטְּמָאוֹת וְכוּ' לְעֵלוֹת עִמָּם וְהָאֵשׁ
הַיּוֹצֵא מִהַחֲשֵׁמ"ל שׁוֹרֵף אוֹתָם וְאֵזִי הֵם נוֹפְלִים לְמַטָּה רַק נְגִה נִכְלָל
בְּקְדוּשָׁה כִּיְדוּעַ, כִּי זֶהוּ בְּחִינַת שְׁלֵחוֹבָא דְאֵשָׁא הַיּוֹרֵד בְּעָרֵב שַׁבַּת וְכוּ',
כַּמּוּבָא בְּמִקּוֹם אַחֵר. אָבֵל מִי שֶׁפּוּגֵם חֵס וְשָׁלוֹם, בְּאֵמֶת שֶׁבִלְבַב וְאֵינוֹ
מִמְשִׁיד בְּחִינַת הַחֲשֵׁמ"ל הַנִּי"ל לִשְׁמֹר אֵת הָאֱמוּנָה כַּנִּי"ל וְאֵזִי חֵס וְשָׁלוֹם,
אֵין הָאֱמוּנָה נִשְׁמָרַת אֵזִי הֵם יוֹנְקִים חֵס וְשָׁלוֹם, מִהָאֱמוּנָה מֵאַחֵר שֶׁאֵין
אֵשׁ מִחֲשֵׁמֶל לְשָׂרְפָם וְאֵזִי אֵין יָכוֹל נְגִה לְכָל בְּקְדוּשָׁה, כִּי אֲדַרְבָּא, הֵם
מִתְגַּבְּרִים חֵס וְשָׁלוֹם, וְיוֹנְקִים מִהַקְּדוּשָׁה כַּנִּי"ל. וְעַל כֵּן כְּשֶׁהָאֵדָם חוֹטֵא
בְּשׁוּגֵי וְזֶה מִחֲמַת שֶׁלֹּא זָכָה לְבְּחִינַת חֲשֵׁמֶל הַנִּי"ל לִשְׁמֹר אֵת הָאֱמוּנָה כַּנִּי"ל
כִּי אִם הִיא נִשְׁמָר הָאֱמוּנָה עַל יָדֵי הַחֲשֵׁמֶל הִיא נִשְׁמָר מִחֲטָא אֶפְלוּ בְּשַׁעַת
הַסְּתַלְקוֹת הַדַּעַת אֶפְלוּ בְּשׁוּגֵי שֶׁהוּא בְּחִינַת שְׁנָה, כִּי אֵז אֵז בְּאֵה הַנִּשְׁמָה
וְהַמַּח בְּתוֹךְ אֱמוּנָה כַּנִּי"ל. וּמֵאַחֵר שֶׁפָּגַם בְּבְּחִינַת הַחֲשֵׁמֶל הַנִּי"ל אֵזִי מִתְגַּבֵּר
חֵס וְשָׁלוֹם, רוּחַ הַבְּהֵמִיּוֹת הַבָּאָה מִבְּחִינַת נְגִה שֶׁסָּבִיב הַחֲשֵׁמֶל, כִּי לֹא
נִכְלָל בְּקְדוּשָׁה כַּנִּי"ל. וְעַל כֵּן צָרִיךְ לְהַבִּיא קָרְבָן בְּהֵמָה כִּיְדֵי לְהַכְנִיעַ רוּחַ
הַבְּהֵמִיּוֹת, כִּי אֵשׁ שֶׁעַל הַמְּזִבַּח הוּא בְּחִינַת אֵשׁ שֶׁלְּמַעְלָה אֵשׁ מִחֲשֵׁמֶל, כִּי
הַבֵּית הַמִּקְדָּשׁ הוּא בְּחִינַת הַלֵּב שֶׁל הָעוֹלָם בְּבְּחִינַת דְּבָרוֹ עַל לֵב יְרוּשָׁלַיִם
(יִשְׁעִיָּה מ) בְּבְּחִינַת וְהָיוּ עֵינֵי וְלִבֵּי שָׁם. שֶׁמִּשָּׁם יוֹצֵא הָאֵשׁ מִחֲשֵׁמֶל בְּבְּחִינַת
חֵס לִבֵּי בְּקָרְבֵי בְּהִגִּי תִבְעַר אֵשׁ (תְּהִלִּים לט). וְזֶה הָאֵשׁ מִחֲשֵׁמֶל שֶׁהוּא
הָאֵשׁ שֶׁעַל הַמְּזִבַּח שׁוֹרֵף אֵת הַקָּרְבָן וּמְכַנִּיעַ רוּחַ הַבְּהֵמִיּוֹת וְנִכְלָל בְּהֵמָה

בְּאָדָם, שְׁזָהוּ עֵקֶר הַקְרָבָן כִּידוּעַ בְּבַחֲיִנַת אָדָם כִּי יִקְרִיב מִכֶּם קְרָבָן לְהַ' מִן הַבְּהֵמָה וְכוּ'. שְׁעֵקֶר הַקְרָבָן שְׂיַעֲלֶה בְּחִינַת בְּהֵמָה לְאָדָם, כִּי עַל יְדֵי הָאִשׁ הַנִּי"ל נוֹפְלִין לְמַטָּה הַשְּׁלֵשׁ קְלָפוֹת הַנִּי"ל וְאִזִּי נִכְלָל נִגְהַ בְּקִדְשָׁה כְּנִי"ל. וְזֶה בְּחִינַת הַקְרָבָת קְרָבָן הַתְּמִיד וְקִטְרֶת, כִּי עַל יְדֵי הַקְרָבָן עַל יְדֵי הָאִשׁ שְׁשׂוּרָף אֶת הַבְּהֵמִיּוֹת נוֹפֵל הִרְעַ לְמַטָּה אִזִּי יִכּוֹלִין לְבָרֵר כָּל הַנִּיצוּצוֹת הַקְדוּשִׁים בְּסוּד אֶחָד עֶשֶׂר סְמֻמְנֵי הַקִּטְרֶת כְּנִי"ל, שְׁזָהוּ בְּחִינַת שְׁנֵגָה נִכְלָל בְּקִדְשָׁה וְשָׁעַל יְדֵי זֶה עוֹלִין כָּל הַנִּיצוּצוֹת אֶל הַקְדְּשָׁה כְּנוֹדָע:

אות ו

וְעַל כֵּן הָאָדָם חָיֵב בְּהִזָּק אֶפְלוּ בְּשׁוּגַג כְּנִי"ל. כִּי צָרִיךְ לְהַשְׁמֵר אֶפְלוּ בְּשׁוּגַג וְאֶפְלוּ בְּשַׁעַת הַסְתַּלְקוֹת הַדַּעַת בְּחִינַת שְׁנֵה עַל יְדֵי בְּחִינַת הַחֲשֵׁמֶל שְׁשׂוּמֵר אֶת הָאֲמוּנָה שְׁשֵׁם בְּאִין הַמַּחִין בְּשַׁעַת בְּחִינַת שְׁנֵה כְּנִי"ל. וְעַל כֵּן הָאָדָם חָיֵב אֶפְלוּ עַל נִזְקֵי בְּהֵמָתוֹ, כִּי הָאָדָם צָרִיךְ לְהַעֲלוֹת אֶפְלוּ בְּחִינַת בְּהֵמָה לְאָדָם עַל יְדֵי בְּחִינַת הַחֲשֵׁמֶל הַנִּי"ל וְאִזִּי אֶפְלוּ הַבְּהֵמָה שֶׁלוֹ לֹא תִבּוֹא לִידֵי הִזָּק עַל יְדֵי שְׁלֵמוֹת הַדַּעַת שְׁנֵשְׁלֵם עַל יְדֵי בְּחִינַת הַחֲשֵׁמֶל כְּנִי"ל. כִּי עֵקֶר הַהִזָּק עַל יְדֵי פְגָם הַדַּעַת כְּנִי"ל. וְכִמוֹ שְׁכַתּוּב (יִשְׁעִיָּה י"א), לֹא יִרְעוּ וְלֹא יִשְׁחִיתוּ בְּכָל הַר קִדְשֵׁי כִּי מְלֵאָה הָאָרֶץ דַּעָה. שְׁעַל יְדֵי רַבּוּי הַדַּעַת גַּם הַבְּהֵמוֹת וְחַיּוֹת אֵינָם מִזִּיקִים כָּלֵל, כִּי אֵין שְׁלֵמוֹת לְהַדַּעַת כָּל זְמַן שְׁאֵינּוּ זוֹכֶה לְהַמְשִׁיךְ בְּחִינַת הַחֲשֵׁמֶל הַנִּי"ל שֶׁהוּא שׁוֹמֵר אֶת הָאֲמוּנָה שֶׁהִיא עֵקֶר קִיּוּם הַדַּעַת כְּנִי"ל. וְכִשְׁזוֹכֶה לְבְּחִינַת חֲשֵׁמֶל הַנִּי"ל אִזִּי נִכְלָל נִגְהַ בְּקִדְשָׁה וְאִזִּי מַעֲלֶה כָּל הַנִּיצוּצוֹת אֶל הַקְדְּשָׁה וְעוֹלָה בְּהֵמָה לְאָדָם לְבְּחִינַת דַּעַת וְאִזִּי אֵין שׁוּם הִזָּק אֶפְלוּ בְּבֵהֵמוֹת וְחַיּוֹת כְּנִי"ל, כִּי הַנִּיצוּצוֹת הַקְדוּשִׁים שְׁנִפְּלוּ בְּאִין מִשְׁבִּירַת כְּלִים וּמִשָּׁם בְּאִין כָּל הַהִזָּקוֹת שֶׁהֵם בְּחִינַת שְׁבִירָה. אֲבָל כְּשִׁמְעֵלִין כָּל הַנִּיצוּצוֹת נִתְבַּטֵּל בְּחִינַת הַשְׁבִּירָה בְּחִינַת הִזָּק, כִּי הַכֹּל עוֹלָה אֶל הַדַּעַת בְּבְּחִינַת זֶרְקָא דְּאִזְדְּרִיקַת לְאַתֵּר דְּאִתְנַטִּילַת מִתַּמָּן שֶׁהוּא חֲכָמָה כְּנִי"ל וְעַל יְדֵי הַדַּעַת נִתְבַּטְּלִין כָּל הַהִזָּקוֹת כְּנִי"ל:

אות ז

וְזֶה בְּחִינַת תְּשֻׁלוּמֵי נִזְק, כְּמוֹ שְׁכַתּוּב, כֶּסֶף יִשִּׁיב לְבַעֲלָיו. 'כֶּסֶף' דִּיקָא בְּחִינַת מִסְטָרָא דִּימִינָא מִחָא חוּרָא כְּכֶסֶפָא בְּחִינַת שְׁלֵמוֹת הַדַּעַת הַפָּדִי

סוּסְפִיתָא דְדַהְבָּא שְׂבָא עַל יְדֵי פָגַם הַדְּעַת כְּנִ"ל. כִּי עֵקֶר שְׁלֵמוֹת הַדְּעַת תְּלוּי בְּמִשְׁא וּמִתָּן בְּאַמוּנָה, כְּמַבְאָר בְּמֵאמָר הַנִּ"ל, כִּי עֵקֶר בְּרוּר הַנִּיצוּצוֹת עַל יְדֵי מִשְׁא וּמִתָּן, כְּמוּבָא בְּדַבְרֵי רַבְנֵנוּ זְכוּרֵנוּ לְבִרְכָה בְּכַמָּה מְקוּמוֹת. כִּי בְּהַמְמוֹן הֵם כָּל הַנִּיצוּצוֹת כְּמוּבָא בְּמִקּוּם אַחַר. וּכְשֶׁעוֹשֶׂה מִשְׁא וּמִתָּן בְּאַמוּנָה הוּא בְּחִינַת הַקְּרִבּוּת קָרְבָן הַתְּנִיחַ וּקְטֹרֶת שְׁעוּלִין כָּל הַנִּיצוּצוֹת אֶל הַקְּדוּשָׁה כְּנִ"ל. וְאִזּוּ נִתְחַדַּשׁ מַחוּ בְּבְחִינַת הַרוּצָה שְׂיַחֲכִים יַעֲסֹק בְּדִינֵי מְמוֹנוֹת כְּנִ"ל. וּכְשֶׁעוֹשֶׂה מִשְׁא וּמִתָּן בְּאַמוּנָה הוּא עוֹסֵק בְּדִינֵי מְמוֹנוֹת כְּנִ"ל. וְכָל דֵּינֵי מְמוֹנוֹת כְּלוּלִים בְּדִינֵי נְזִיקִין וְעַל כֵּן קָרָא הַתְּנָא הַסֹּדֵר מִשְׁנִיּוֹת שְׁמִדְבָר מְדִינֵי מְמוֹנוֹת בְּשֵׁם נְזִיקִין. וְכִמוּ שְׂאֵמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוּרֵנוּם לְבִרְכָה, הָאִי מָאן דְּבַעֵי לְמַהוּי חֲסִידָא לְקַיָּים מְלֵי דְנְזִיקִין. כִּי אִי אֶפְשָׁר לַעֲשׂוֹת מִשְׁא וּמִתָּן בְּאַמוּנָה כִּי אִם כְּשֶׁשָּׂמַח בְּחֻלְקוֹ וּמְסַתְּפֵק בְּשָׂלוֹ וְאִינוּ חוֹמֵד אֶת שֵׁל חֲבֵרוֹ, אֲדַרְבָּא, מוֹתֵר מְשָׁלוֹ לְחֲבֵרוֹ שְׂמֵקִים וְדַבֵּר אֶמֶת בְּלִבּוֹ כְּרַב סַפְרָא שְׁעָשָׂה לְפָנִים מְשׁוּרַת הַדִּין. וְכִשְׂאִינוּ חוֹמֵד אֶת שֵׁל חֲבֵרוֹ וְאִזּוּ אִינוּ נִפְגָּם לְבֹו וְאִין נִפְגָּם בְּחִינַת הַחֲשֵׁמֶל הַנִּ"ל אִזּוּ יָכוֹל לְקַיָּים מְלֵי דְנְזִיקִין כִּי אִזּוּ יָכוֹל לְשָׁמַר מִלְּהִזִּיק לְחֲבֵרוֹ כְּנִ"ל, אֲבָל כָּל זְמַן שְׂיֵשׁ לוֹ חֲמֻדָּה לְמִמּוֹן חֲבֵרוֹ אִזּוּ בּוֹדָאִי לֹא יִשְׁמַר מִהִזֵּק, כִּי בְּרֵאִיָּה בְּעֵלְמָא יָכוֹל לְהִזִּיקוֹ וְאֶפְלוּ עַל יְדֵי הַחֲמֻדָּה לְבַד יָכוֹל לְהִזִּיקוֹ, כְּמַבְאָר בְּדַבְרֵי רַבְנֵנוּ בְּמִקּוּם אַחַר וְכְנִ"ל:

נִמְצָא שְׂכַל דֵּינֵי נְזִיקִין, דְּהֵינּוּ לְשָׁמַר מִהִזֵּק הוּא תְּלוּי בְּשִׁמְרַת הַלֵּב, דְּהֵינּוּ שְׂלֵא יַחְמַד אֶת שֵׁל חֲבֵרוֹ כְּנִ"ל. וּבְזֶה תְּלוּי כָּל הַמִּשְׁא וּמִתָּן בְּאַמוּנָה שֶׁהוּא בְּחִינַת דֵּינֵי מְמוֹנוֹת כְּנִ"ל. וְעַל כֵּן כָּל דֵּינֵי מְמוֹנוֹת קָרָא הַתְּנָא בְּשֵׁם נְזִיקִין לְהוֹרוֹת שְׂאִי אֶפְשָׁר לְקַיָּים כָּל דֵּינֵי מְמוֹנוֹת כִּי אִם מִי שְׂשׁוּמֵר אֶת עַצְמוֹ מִלְּהִזִּיק לְחֲבֵרוֹ. וְהַעֲקָר עַל יְדֵי שְׂאִין לוֹ חֲמֻדָּה בְּלֵב לְשֵׁל חֲבֵרוֹ, כִּי בְּלֹא זֶה אִי אֶפְשָׁר לְהִשְׁמַר מִהִזֵּק וְאִי אֶפְשָׁר לְקַיָּים דֵּינֵי מְמוֹנוֹת, דְּהֵינּוּ לַעֲשׂוֹת מִשְׁא וּמִתָּן בְּאַמוּנָה כְּנִ"ל, כִּי הַכֹּל תְּלוּי בְּבְחִינַת הַחֲשֵׁמֶל שְׂנִמְשָׁד מֵהַלֵּב וְעַל כֵּן הַעֲקָר לְשָׁמַר הַלֵּב שְׂלֵא יַחְמַד שֵׁל חֲבֵרוֹ שְׂלֵא יִהְיֶה נִפְגָּם חֵס וְשְׁלוֹם, בְּחִינַת הַחֲשֵׁמֶל הַנִּ"ל הַנִּעֲשֶׂה מִבְּחִינַת וְדַבֵּר אֶמֶת בְּלִבּוֹ כְּנִ"ל. וּמִי שְׂפּוֹגֵם בְּזֶה וּמִזִּיק אֶת חֲבֵרוֹ חֵס וְשְׁלוֹם, צָרִיךְ לְשַׁלֵּם לוֹ בְּמִיטָב, בְּמִיטָב דִּיקָא, כִּי צָרִיךְ לְחַזֵּר לְבַרְר הַטוֹב שְׂנִתְעָרַב וְכוּי עַל יְדֵי פָגַם הַדְּעַת שְׂמִשְׁם בָּא הַהִזֵּק שְׂעַל יְדֵי זֶה נַעֲשֶׂה סוּסְפִיתָא דְדַהְבָּא וְנִתְעָרַב טוֹב וְרַע חֵס וְשְׁלוֹם. וְעַל יְדֵי הַמְמוֹן שְׂמִשְׁלֵם חוּזָר וּמְבַרֵר הַטוֹב מִהַרְע וּמַעֲלֵהוּ לְשָׂרְשׁוֹ וּמְחַזְרֵוֹ לְהַבְעֵלִים בְּבְחִינַת כְּסָף יָשִׁיב לְבַעֲלֵיו בְּבְחִינַת זְרָקָא דְאִזְדְּרִיקַת לְאַתֵּר דְאִתְנַטִּילַת מִתָּמֵן שֶׁהוּא חֲכָמָה שֶׁהוּא בְּחִינַת בְּעֵלִים. כִּי חֲכָמָה הוּא הַבְּעֵלִים שֵׁל כָּל הַדְּבָרִים שְׂבַעוּלָם, כִּי כָּלֵם בְּחֲכָמָה עֲשִׂיתָ (תְּהֵלִים קד). וְעַל כֵּן קָרָא הַתּוֹרָה הַתְּשִׁלוּמִין כְּסָף בְּחִינַת מְסִטְרָא דִּימִינָא מַחָא חוּרָא כְּכִסְפָּא, דְּהֵינּוּ שְׂחוּזָר וְנִתְתַּקֵּן הַמַּח בְּבְחִינַת חוּרָא כְּכִסְפָּא הַפֵּךְ סוּסְפִיתָא דְדַהְבָּא. וְזֶהוּ בְּחִינַת שְׂצָרִיךְ הַמְזִיק לְשַׁלֵּם בְּמִיטָב דִּיקָא, כִּי צָרִיךְ לְבַרֵר הַטוֹב

וְכוּי

כְּנִ"ל:

אות ח

וְזֶה בְּחִינַת הָאֵי מָאן דְּבַעֵי לְמַהוּי חֲסִידָא לְקַיִם מְלֵי דְנִזְיָקִין. הָאֵי מָאן דְּבַעֵי לְמַהוּי חֲסִידָא לְקַיִם מְלֵי דְאָבוֹת וְאִמְרֵי לָהּ מְלֵי דְבִרְכוֹת, כִּי כְּלוּ חַד, כִּי אֵי אֶפְשָׁר לְקַיִם מְלֵי דְנִזְיָקִין כִּי אִם עַל יְדֵי שְׁלֵשָׁה בְּחִינּוֹת הַנֶּאֱמָרִין בְּמֵאמָר הַנִּי"ל, דְּהֵינּוּ שְׁיִשְׁמַר מַחוּ וְדַעְתּוֹ מִמַּחְשְׁבוֹת חִיצוֹנִיּוֹת וְגַם יַחַדְשׁ אֶת מַחוּ עַל יְדֵי בְּחִינַת שְׁנָה וְזֶה תְּלוּי בְּאֵמוּנָה כְּשֶׁזֹּכָה שְׂיִהְיֶה לוֹ אֵמוּנָה שְׁלֵמָה כְּנִי"ל וְגַם צָרִיךְ לְשַׁמֵּר הָאֵמוּנָה עַל יְדֵי אֶמֶת שְׁבַלְבַל עַל יְדֵי הַחֲשֵׁמַל הַנִּי"ל בְּחִינַת אֶמֶת דְּמִסְכָּכָא עַל בְּנִיָּה וְאִזִּי יָכוֹל לִהְיוֹת נִזְהָר מִהֶזֶק בֵּין בְּמִזִּיד בֵּין בְּשׁוּגְגַת בֵּין עַר בֵּין יָשׁוּן וְאֶפְלוּ מִהֶזֶק רָאִיָּה כְּנִי"ל. וְשֵׁשׁ בְּחִינּוֹת אֵלוּ הַנִּי"ל הֵם בְּחִינַת שְׁלֵשָׁה אָבוֹת. חֲכָמָה בְּשִׁלְמוֹת שֶׁהוּא שָׂרֵשׁ כָּל הַבְּרִיאָה בְּחִינַת כָּלִם בְּחֲכָמָה עֲשִׂיתָ, זֶה בְּחִינַת אַבְרָהָם שֶׁהוּא יָמִין בְּחִינַת מִסְטָרָא דִּימִינָא מַחָא חוּרָא כְּכִסְפָּא, כְּמוֹבָא בְּמִקּוֹם אַחֵר. וְזֶה בְּחִינַת אֱלֹהֵי תוֹלְדוֹת הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ בְּהַבְּרָאָה - בְּאַבְרָהָם, כִּי כָּלִם בְּחֲכָמָה עֲשִׂיתָ. שְׁנָה הַנִּי"ל שְׂאִז הַמַּח בָּא בְּתוֹךְ אֵמוּנָה בְּחִינַת לִילָה, בְּחִינַת חֲשֵׁךְ וְכוּי כְּנִי"ל, זֶה בְּחִינַת יִצְחָק גְּבוּרָה, בְּחִינַת חֲשֵׁךְ, בְּחִינַת וַתִּכְהַיְנָה עֵינָיו מִרְאֵת, שֶׁהוּא בְּחִינַת רֵאשׁ הַשְּׁנָה שֶׁהוּא בְּחִינַת פֶּחַד יִצְחָק כִּידוּעַ וְאִז הוּא בְּחִינַת שְׁנָה כִּידוּעַ, כְּמוֹבָא בְּמֵאמָר הַנִּי"ל. וְעַקֵּר הַמְּתַקֵּת פֶּחַד יִצְחָק בְּחִינַת שְׁנָה הַנִּי"ל הוּא עַל יְדֵי יַעֲקֹב שֶׁהוּא בְּחִינַת אֶמֶת בְּחִינַת וַדְּבַר אֶמֶת בְּלִבּוֹ הַנִּי"ל. כִּי יַעֲקֹב בְּחִינַת אֶמֶת הוּא מְכַרִּיעַ לְצַד יָמִין וּמְמַתִּיק פֶּחַד יִצְחָק כְּנִי"ל, כִּי יַעֲקֹב בְּחִינַת אֶמֶת הוּא בְּחִינַת אֶמֶת שְׁבַלְבַל שְׁמִשְׁם נְמִשְׁךְ בְּחִינַת הַחֲשֵׁמַל הַנִּי"ל בְּחִינַת אֶמֶת דְּמִסְכָּכָא עַל בְּנִיָּה שֶׁהוּא בְּחִינַת סִכַּת שְׁלֵם שֶׁהוּא בְּחִינַת יַעֲקֹב, בְּחִינַת וַיַּעֲקֹב נָסַע סִכַּתָּהּ וְכוּי וְלִמְקַנְהוּ עֲשֵׂה סִכּוֹת (בְּרֵאשִׁית ל"ג). וְעַל כֵּן יַעֲקֹב בְּחִינַת אֶמֶת שְׁבַלְבַל שְׁמִשְׁם נְמִשְׁךְ בְּחִינַת אֶמֶת שְׁבַלְבַל הוּא עַל יְדֵי הַחֲשֵׁמַל הַנִּי"ל הַנֶּאֱמָר שֶׁעַל יְדֵי הַחֲשֵׁמַל הַנִּי"ל הַנֶּאֱמָר שֶׁהוּא בְּחִינַת אֶמֶת שְׁבַלְבַל שֶׁהוּא בְּחִינַת יַעֲקֹב כְּנִי"ל. וְעַל כֵּן כָּל זְמַן שֶׁלֹּא נוֹלַד יַעֲקֹב עֲדִין לֹא הָיָה הַמַּח בְּשִׁלְמוֹת וְלֹא הָיָה אֶפְשָׁר לְהַשְׁמַר מִהֶזֶק, כִּי מֵאַבְרָהָם יָצָא יִשְׁמַעֵאל וּמִיִּצְחָק עֲשׂוּ שֶׁהוּ מְזִיקֵי עֲלָמָא כְּנִי"ל שֶׁהַחֲרִיבוּ שְׁנֵי הַמְּקַדְּשׁוֹת שֶׁהָיָה כְּנִי"ל אַבְרָהָם וְיִצְחָק, כִּי כָּל זְמַן שֶׁלֹּא נִתְגַּלָּה יַעֲקֹב אֵי אֶפְשָׁר לְשַׁמֵּר הַמַּח בְּשִׁלְמוֹת, כִּי עַקֵּר שְׁמִירַת הַמַּח עַל יְדֵי אֵמוּנָה כְּנִי"ל וְעַקֵּר שְׁמִירַת הָאֵמוּנָה עַל יְדֵי אֶמֶת שְׁבַלְבַל בְּחִינַת יַעֲקֹב:

אות ט

ועל כן מאן דבעי למהוי חסידא בחינת מח זך כפסוף בחינת אברהם איש החסד לקיים מלי דנזיקין פני"ל. כי כשנשמר מהזק וזה אי אפשר כי אם על ידי בחינת החשמ"ל הנ"ל שעל ידי זה נשמר האמונה ועל ידי זה קיום המחיו, כי בלא זה אי אפשר לקיים מלי דנזיקין פני"ל. ועל כן כשמקיים מלי דנזיקין בודאי הוא חסיד, דהינו שמחו בשלמות שהוא בחינת אברהם איש החסד פני"ל.

וזהו: 'ואמרי לה מלי דאבות', הינו הך. כי בודאי אי אפשר לשמר המח כדי שלא יבוא לידי הזק כי אם כשיזכה להיות נכלל בשלשה אבות על ידי שלשה בחינות הנ"ל, כי בלא זה אי אפשר לשמר את המח פני"ל. וזהו, 'ואמרי לה מלי דברכות', כי עקר שמירה מלהזיק הוא תלוי רק בבחינת החשמל הנמשך מהלב פני"ל, דהינו שלא יהיה לו חמדה בלבו שעל ידי זה הוא טוב עין בחינת טוב עין הוא יברך, הפך רע עין שבא על ידי נפש רחבה על ידי חמדת הלב פני"ל שעינו רעה בשל חברו שאז יכול להזיק חס ושלום, בראיתו שזהו בחינת קללה, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, בכל מה דאסתכל אתלטאי. וצריך האדם שלא יהיה לו חמדה בלבו ויהיה לו לב טוב כדי שיהיה בבחינת טוב עין הוא יברך ואז דיקא יכול להשמר מלהזיק, כי בזה תלוי הכל פני"ל. וזה בחינת מלי דברכות הפך רע עין בחינת הזק ראיה. רק יהיה בבחינת ברכה בחינת טוב עין הוא יברך פני"ל:

אות י

וזה בחינת מה שתם משלם חצי נזק ומועד נזק שלם. כי האדם יש לו דעת ותכף כשמזיק זה בחינת פגם הדעת שממש בא ההזק שנמשך מבחינת חית קנה פני"ל. אבל הבהמה אין לה דעת והוא מבחינת נגה שחציו טוב וכו'. ודרך הבהמה להזיק שלא בכונה, כגון ברגל בדרך הליכתה או בשן להנאתה וכיוצא בזה. כי מחמת שאין לה דעת על ידי זה היא מזיקת, כי כל ההזקות מהעדר הדעת פני"ל. אבל שיהיה להבהמה כונה להזיק, להזיק בכונה שלא להנאתה, כגון בקרו וכיוצא. זהו שנוי, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה. ועל כן אין נעשה מועד כי אם בשלשה פעמים וקדם לזה נקרא תם ומשלם רק חצי נזק, כי מהיכן נמשך שיהיה להבהמה כונה להזיק. אך זהו מבחינת פגם הדעת של האדם שנפגם על ידי פגם הלב הנ"ל שנפגם בחינת החשמל הנ"ל וכשאינו נמשך החשמל אזי הם יונקים מהקדשה מבחינת הדעת, כי אין יכולין לברר נגה שממש אחיזת הבהמה להכלל בקדשה, ואדרבא, הם יונקים מהדעת חס ושלום,

שְׁנִכְלָל הַבְּהֵמָה בְּבַחֲיִינָתָהּ שֶׁלֹּשׁ קְלָפוֹת הַטְּמָאוֹת הַנִּי"ל. וְאִזֵּי כְּשֶׁהֵם יוֹנְקִים מֵהַדְּעָתָה אִזֵּי נִמְשָׁךְ הַדְּעָתָה לְבַחֲיִינָתָהּ הַבְּהֵמָה וְנִהְפָּךְ יִנְיֻקָתָהּ הַדְּעָתָה לְהִזְיֵק בְּכֹנֶנָה כִּי הֵם מִזְיָקֵי עֲלָמָא. נִמְצָא, שֶׁעֵקֶר מֵה שְׁמִיזֵיק הַבְּהֵמָה בְּכֹנֶנָה הוּא מִפְּגָם הַדְּעָתָה שֶׁל הָאָדָם עַל יְדֵי שְׁנִסְתָּלֵק בְּחִינַת הַחֲשֵׁמֶל שֶׁעַל יְדֵי זֶה נִמְשָׁךְ הַדְּעָתָה לְהֵם חֵס וְשְׁלוֹם, לְבַחֲיִינָתָהּ בְּהֵמִיּוֹת וְשֵׁם נִהְפָּךְ הַדְּעָתָה חֵס וְשְׁלוֹם, וְנִמְשָׁךְ מִזֶּה הִזְק בְּכֹנֶנָה הַפֶּךְ הַדְּעָתָה דִּקְדָּשָׁה שְׁשׁוּמֵר מִהִזְק. וְעַל כֵּן אֵין נַעֲשֶׂה מוֹעֵד כִּי אִם בְּשִׁלְשָׁה פְּעָמִים, דְּהֵינּוּ בְּפִעַם הַשְּׁלִישִׁי נַעֲשֶׂה מוֹעֵד וּמִשְׁלֵם נִזְק שְׁלֹם כְּנֶגֶד בְּחִינַת שֶׁלֹּשׁ קְלָפוֹת הַנִּי"ל שְׁיוֹנְקִים חֵס וְשְׁלוֹם מֵהַדְּעָתָה. עַל יְדֵי פְּגָם הַלֵּב הַנִּי"ל שֶׁעַל יְדֵי זֶה נַעֲשִׂיתָ הַבְּהֵמָה מוֹעֵדָתָה בְּכֹנֶנָה כְּנִי"ל. אֲבָל קִדְּם לְזֶה עֲדִין הוּא תָּם וּמִשְׁלֵם חֲצֵי נִזְק, כִּי עֲדִין אֵין נִכְלָלָתָה בָּהֶם רַק הוּא בְּבַחֲיִינָתָה נִגְהָ שְׁמַעֲרָב טוֹב וְרַע חֲצִיו טוֹב וְחֲצִיו רַע. וְעַל כֵּן אֵינּוּ חַיָּב רַק הַחֲצֵי נִזְק, כִּי עֵקֶר הַשְּׁמִירָה שֶׁל הַנִּזְקִין הוּא עַל יְדֵי הַדְּעָתָה עַל יְדֵי הַחֲשֵׁמֶל הַנִּי"ל וְכוּי שֶׁהוּא בְּחִינַת שֶׁלֹּשָׁה אַבּוֹת כְּנִי"ל שֶׁהֵם מִכְּנִיעִין וּמִבְּטְלִין הַשְּׁלֹשׁ קְלָפוֹת הַנִּי"ל וְנִכְלָל נִגְהָ בְּקִדְּשָׁה וְאִזֵּי אֲפִלוּ הַבְּהֵמָה נִשְׁמֶרֶת מִהִזְק לְגַמְרֵי. וְזֶהוּ בְּחִינַת קִרְבָּנוֹת כְּנִי"ל, וְזֶהוּ בְּחִינַת הַקְּרִבָּתָה קִרְבָּן הַתְּמִיד הַנֶּאֱמָר בַּמִּצְוָה הַנִּי"ל שִׁיְהִי נִכְלָל בְּהֵמָה בְּאָדָם שִׁיְהִי נִכְלָל בְּחִינַת נִגְהָ וְכוּי בְּקִדְּשָׁה כְּנִי"ל. וְאִזֵּי עוֹלִין כָּל הַנִּיצוּצוֹת הַקְּדוֹשָׁה בְּסוּד אֶחָד עֶשֶׂר סַמְמָנֵי הַקְּטָרֶת כְּנִי"ל. וְאִזֵּי נִכְנָע וְנִתְבַּטַּל בְּחִינַת שׁוֹר הַמוֹעֵד שֶׁהוּא בְּחִינַת תּוֹלַע בְּגִימְטוֹרִיא שׁוֹר שְׁנִכְנָע עַל יְדֵי הַקְּרִבָּתָה קִרְבָּן הַתְּמִיד, כְּמוֹבָא בְּפָרִי עֵץ חַיִּים. וְזֶהוּ בְּחִינַת עוֹלָת תְּמִיד, כְּמוֹ שְׁמִבְּאָר שָׁם. וְזֶהוּ לְהַקְרִיב לִי בְּמוֹעֵדוֹ הַנֶּאֱמָר בַּתְּמִיד עַל יְדֵי שְׁמִקְרִיבִין הַתְּמִיד בְּמוֹעֵדוֹ וְנִכְנָע בְּחִינַת שׁוֹר הַמוֹעֵד כְּנִי"ל. וְכָל זֶה עַל יְדֵי בְּחִינַת יַעֲקֹב כְּנִי"ל. בְּחִינַת אֵל תִּירָאֵי תּוֹלַעַת יַעֲקֹב, כְּמוֹ שְׁמִבְּאָר בְּפָרִי עֵץ חַיִּים. כִּי עַל יְדֵי יַעֲקֹב נִכְנָע בְּחִינַת תּוֹלַע הַנִּי"ל, בְּחִינַת שׁוֹר הַמוֹעֵד, כִּי עֵקֶר בְּטוֹל הַהִזְקוֹת עַל יְדֵי הַחֲשֵׁמֶל הַנִּי"ל הַנִּמְשָׁךְ מִבְּחִינַת יַעֲקֹב שֶׁהוּא בְּחִינַת אֱמֶת כְּנִי"ל. וְזֶה בְּחִינַת מֵה שְׁאִיתָא בַּתְּקוּנִים בְּסוּפּוֹ בְּרֵאשִׁית בְּרֵא אֱלֻקִּים רֵאשִׁי תְּבוֹת בְּבֵא דְאֵנוּן תְּלֵתָא בְּבֵא וְכוּי עַל שׁוֹר עַל שֶׁהוּא וְכוּי, דְּהֵינּוּ כָּל דֵּינֵי מְמוֹנוֹת שְׁבִתְלֵתָא בְּבוֹת וְכוּי עֵין שָׁם. כִּי דֵּינֵי נִזְקִין שְׁבִתְלֵתָא בְּבֵי הֵם מִרְמָזִין בְּתַחֲלַת הַתּוֹרָה בְּתַחֲלַת בְּרֵאשִׁית שְׁמִים וְאֶרֶץ, כִּי הֵם בְּחִינַת שְׁמִירַת הַפֶּחַח כְּנִי"ל. שֶׁעַל יְדֵי זֶה בְּרֵא הָעוֹלָם בְּחִינַת כָּלִם בְּחִינַת עֲשִׂיתָ. וְזֶהוּ, בְּרֵאשִׁית בְּרֵא אֱלֻקִּים רֵאשִׁי תְּבוֹת בְּבֵא כְּנִי"ל. וְסוּפֵי תְּבוֹת אֱמֶת, כִּי עֵקֶר שְׁמִירַת נִזְקִין בְּחִינַת דֵּינֵי מְמוֹנוֹת שְׁבִתְלֵתָא בְּבֵא הֵם עַל יְדֵי אֱמֶת בְּחִינַת יַעֲקֹב שֶׁעַל יְדֵי זֶה נִמְשָׁךְ בְּחִינַת הַחֲשֵׁמֶל שֶׁעַל יְדֵי זֶה נִשְׁמֵר הַפֶּחַח וְעַל יְדֵי זֶה נִתְבַּטַּל כָּל מִינֵי הִזְק בְּבַחֲיִינָתָהּ לֹא גִרְעוּ וְלֹא יִשְׁחִיתוּ בְּכָל הַר קְדוֹשֵׁי כִּי מְלֵאָה הָאֶרֶץ דְּעָה כְּנִי"ל:

וְעַל כֵּן הֵם תְּלֵתָא בְּבֵא כְּנֶגֶד בְּחִינַת שֶׁלֹּשָׁה אַבּוֹת הַנִּי"ל שֶׁעַל יְדֵם עֵקֶר הַשְּׁמִירָה מִנִּזְקִין כְּנִי"ל. וְהָעֵקֶר עַל יְדֵי יַעֲקֹב שֶׁכְּלוּל מִשְׁלֹשֶׁתָּן שֶׁהוּא בְּחִינַת אֱמֶת

כְּנִי"ל:

אות יא

וְזֶה בְּחִינַת כַּה אָמַר ה' אֵל יַעֲקֹב אֲשֶׁר פָּדָה אֶת אַבְרָהָם. כִּי עַל יְדֵי בְּחִינַת יַעֲקֹב נִצּוּל אַבְרָהָם שֶׁהוּא בְּחִינַת הַחֲכָמָה כְּנִ"ל. וְזֶהוּ, אֲשֶׁר פָּדָה אֶת אַבְרָהָם, דְּהִינּוּ מְאוּר כְּשָׂדִים, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנוּם לְבִרְכָה שְׁבִזְכוּת יַעֲקֹב נִצּוּל אַבְרָהָם מְאוּר כְּשָׂדִים. כִּי עַל יְדֵי יַעֲקֹב נִמְשָׁךְ בְּחִינַת חֲשֵׁמֶל כְּנִ"ל וְאֵשׁ חֲשֵׁמֶל שׁוֹרֵף וּמְכַנִּיעַ הָאֵשׁ שֶׁל הַסְטֵרָא אַחֲרָא שְׁרוּצָה חֵס וְשְׁלוֹם, לְהַתְגַּבֵּר עַל אַבְרָהָם שֶׁהוּא הַחֲכָמָה, כִּי מֵהָאֵשׁ יֵצְאוּ וְהָאֵשׁ תֹּאכְלֵם (יִחְזַקְאֵל טו). וְעַל כֵּן כְּשֶׁהָאֵשׁ שֶׁל הַסְטֵרָא אַחֲרָא רָצָה לְהִתְאַחֵז בְּאַבְרָהָם בְּבְחִינַת הַחֲכָמָה יֵצֵא אֵשׁ מֵהַחֲשֵׁמֶל שֶׁנִּמְשָׁךְ מִבְּחִינַת יַעֲקֹב וְשׁוֹרֵף אוֹתָם וְנִתְבַטֵּל אֵשׁ שְׁלֵהֶם וְלֹא הָיָה יָכֹל לְשַׁלֵּט בְּאַבְרָהָם, כִּי מֵהָאֵשׁ יֵצְאוּ וְהָאֵשׁ תֹּאכְלֵם כְּנִ"ל. וְזֶה בְּחִינַת, וְזָכַרְתִּי אֶת בְּרִיתִי יַעֲקֹב וְאָף אֶת בְּרִיתִי יִצְחָק וְאָף אֶת בְּרִיתִי אַבְרָהָם אֶזְכֹּר וְהָאֶרֶץ אֶזְכֹּר. כִּי שְׁנֵי הַמְקַדְּשׁוֹת שֶׁהָיוּ כְּנִגְדֵי אַבְרָהָם וְיִצְחָק נִחְרְבוּ כְּנִ"ל, כִּי עֵקֶר הַשְּׁמִירָה עַל יְדֵי בְּחִינַת יַעֲקֹב כְּנִ"ל. וְעַל כֵּן לְעֵתִיד שִׁיְהִיָּה גְּאֻלָּה שְׁלֵמָה יְהִיָּה הַבַּיִת הַמְקַדָּשׁ בְּזְכוּת יַעֲקֹב. וְעַל כֵּן מִנֵּה הַפְּתוּב אֶת הָאֲבוֹת לְהַפְּדוֹ וְהִתְחִיל מֵיַעֲקֹב תַּחֲלָה, כִּי עֵקֶר הַתְּקוּן עַל יְדֵי שִׁיְהִיָּה נִמְשָׁךְ סִפְתָּ שְׁלֵם בְּחִינַת חֲשֵׁמֶל הַנִּ"ל מִבְּחִינַת יַעֲקֹב וְעַל יְדֵי זֶה יְהִיָּה נִשְׁמַר הָאֱמוּנָה בְּחִינַת שְׁנָה בְּחִינַת לִילָה בְּחִינַת יִצְחָק. וְזֶהוּ, וְאָף אֶת בְּרִיתִי יִצְחָק. וְעַל יְדֵי הָאֱמוּנָה יְהִיָּה קִיּוּם הַמִּנְחָה וְהַחֲכָמָה בְּחִינַת אַבְרָהָם. וְזֶהוּ, וְאָף אֶת בְּרִיתִי אַבְרָהָם. כִּי מִתְחַלָּה שֶׁהָיוּ אַבְרָהָם וְיִצְחָק קָדָם לֵיַעֲקֹב עַל יְדֵי זֶה לֹא הָיָה אֶפְשָׁר לְהַמְנִיחַ שִׁיְהִיָּה בְּתַכְלִית הַשְּׁלֵמוֹת. וְעַל יְדֵי זֶה נִחְרְבוּ שְׁנֵי מְקַדְּשׁוֹת עַל יְדֵי כְּרִדָּה שֶׁל רוֹמִי וְכוּי כְּנִ"ל. אֲבָל לְעֵתִיד יְהִיָּה לְהַפְּדוֹ שִׁיְתְּחִיל מֵיַעֲקֹב וְאִזּוֹ יְהִיָּה נִשְׁמַר הָאֱמוּנָה וְהַחֲכָמָה בְּחִינַת אַבְרָהָם וְיִצְחָק. וְאִזּוֹ וְהָאֶרֶץ אֶזְכֹּר, כִּי אִזּוֹ יִזְכֹּר ה' יִתְבַּרְךָ אֶת אֶרֶץ הַקְּדוּשָׁה לְהַשִּׁיב יִשְׂרָאֵל לְאֶרֶץ וְיִבְנֶה בְּתוֹכָהּ בַּיִת הַמְקַדָּשׁ שִׁיְהִיָּה קָיָם לְעוֹלָם. כִּי אִתָּה ה' בָּאֵשׁ הִצַּתָּה וּבָאֵשׁ אִתָּה עֵתִיד לְבְנוֹתָהּ כְּאִמּוֹר וְאֲנִי אֶהְיֶה לָּהּ נְאוּם ה' חוֹמַת אֵשׁ סָבִיב וְכוּי וְכְנִ"ל:

בְּרוּךְ ה' לְעוֹלָם, אָמֵן וְאָמֵן:

נזיקין ג

אֲסוּר לְהִזִּיק מִמּוֹן חֲבֵרוֹ וְאִם הִזִּיקוּ חָיִב לְשַׁלֵּם נֹזֵק שְׁלֵם. אָדָם מוֹעֵד לְעוֹלָם בֵּין עַר בֵּין יָשׁוּן בֵּין בְּשׁוּגְג בֵּין בְּמִזִּיד:

אות א

על פי התורה 'אשרי העם זרקא וכו' סימן לה, עין שם כל התורה כלה :

והכלל לענינו שצריכין לשמר את הדעת מאד, כי החכמה הוא שרש הכל, כמו שפתיב, כלם בחכמה עשית. ועקר התשובה הוא בחינת שמחזירין את הדבר לשרשו למקום שנטל משם בבחינת זרקא דאזדריקת לאתר דאתנטילת מתמן. והמקום שנטל משם כל הדברים שבעולם היא החכמה שהוא שרש הכל כנ"ל. על כן העקר לשמר את דעתו וחכמתו ומחשבתו מאד לבלי להניח לכנס בדעתו שום חכמות חיצוניות ולא שום מחשבות זרות והרהורים, כי כשחס ושלום, מכניס בדעתו מחשבות חיצוניות וחכמות חיצוניות אזי זאת החכמה חיצונה היא נועצת קנה בים החכמה שלו ומחסרת מקום הקדשה. ועל זה הקנה דסטרוא אחרא נבנה כל הבנין של היצר הרע שהוא בחינת כרד גדול של רומי שהוא בחינת כל המדות רעות ומגנות שכלם נמשכין ונבנין על ידי זה שלא שמר את מחשבתו והניח לכנס במחשבתו חכמות חיצוניות ומחשבות חיצוניות וכו'. וזהו בחינת בשעה שנשא שלמה את בת פרעה וכו'. ואפלו כששומר את מחשבתו ומקדש את דעתו מאד לא זו אף זו שצריך לחדש את מחו בכל עת. וחדוש המוח הוא על ידי שנה שאז בא המוח והחכמה בתוך אמונה ונתחדש שם בבחינת חדשים לבקרים רבה אמונתך. ועל ידי זה זוכה לקבל שכל חדש ונשמה חדשה מאור הפנים שהוא בחינת שבעים פנים לתורה או על ידי פני הצדיקים על ידי שמסבירין לו פנים וכו'. ויש כמה בחינות בשנה, כי יש שנה בגשמיות כפשוטו שצריכין לישן כפי ההכרח בשביל לשמר מחו, כי השנה היא נוחא למחין. ואז באה נשמתו שהוא שכלו בתוך אמונה ונתחדש שם ומקבל שכל חדש שהוא נשמה חדשה מאור הפנים וכו'. ויש שנה שהיא פשטי אורייתא לגבי דבקות הבורא וכו'. ויש שנה שהיא בחינת משא ומתן כשאדם עוסק במשא ומתן באמונה אזי באה נשמתו ושכלו בתוך בחינת אמונה ונתחדש שם בבחינת חדשים לבקרים וכו' ומקבל שכל חדש ונשמה חדשה מאור הפנים וכנ"ל לענין שנה בגשמיות וכו'. וזה בחינת תקיעת שופר, כי ראש השנה הוא בחינת שנה, ותקיעות שופר הם התעוררות השנה ואז נמשכין אורות מפנים העליונים שהוא בחינת ש"ע נהורין של אור הפנים שזהו בחינת התאדמות פני התוקע וכו', עין שם כל זה היטב :

הרבה מזה מבאר לעיל בהלכה ב ונשנית בשביל כמה דברים שנתחדש בה :

אות ב

וְזֶהוּ בְּחִינַת אָדָם מוּעָד לְעוֹלָם בֵּין עַר בֵּין יָשׁוּן, כִּי מִבְּאֵר בְּדַבְרֵי רַבְּנוּ זְכוֹרוֹנוּ לְבִרְכָה בְּמָקוֹם אַחֵר (סִימָן כ"א) שְׁכַל הַהֲזָקוֹת הֵם עַל יְדֵי פֶגֶם הַדַּעַת, כִּי לְעֵתִיד לָבוֹא שְׂיִהְיֶה הַדַּעַת בְּשִׁלְמוֹת, כְּמוֹ שְׁכַתּוֹב, כִּי מְלֶאכֶה הָאֶרֶץ יִדְעָה אֶת ה' וְכוּ'. אִזּוּ יִתְבַטְּלוּ כָּל הַהֲזָקוֹת מִן הָעוֹלָם, כְּמוֹ שְׁכַתּוֹב, וְגַר זָאֵב עִם כְּבֶשׂ וְכוּ' לֹא יִרְעוּ וְלֹא יִשְׁחִיתוּ וְכוּ' כִּי מְלֶאכֶה הָאֶרֶץ יִדְעָה וְכוּ' (יִשְׁעִיָּה י"א). נִמְצָא שְׁכַל הַהֲזָקוֹת הֵם עַל יְדֵי פֶגֶם הַדַּעַת, כִּי כְּשֶׁפּוֹגֵם בְּהַדַּעַת, דְּהֵינּוּ שְׂמִיכְנִיס חֲכָמוֹת חִיצוֹנִיּוֹת וּמְחַשְׁבוֹת זְרוֹת בְּתוֹךְ דַּעְתּוֹ עַל יְדֵי זֶה נֶעֱצָר קִנְיָה בְּיָם הַחֲכָמָה וְעַל זֶה נִבְנָה כְּרֵךְ גְּדוֹל שֶׁל רוֹמֵי כְּנִ"ל שֶׁהוּא בְּחִינַת בְּנִין הַיָּצָר הָרַע וְהַסְטֵרָא אַחֲרָא וְכוּ'. וְכֵרֵךְ גְּדוֹל שֶׁל רוֹמֵי זֶה בְּחִינַת מְזִיקֵי עֲלָמָא שֶׁהֵם בְּחִינַת יַעֲשׂוּ וְיִשְׁמַעְעָל שֶׁהֵחָרִיבוּ אֶת הַבַּיִת הַמְּקֻדָּשׁ וְחִזְקוּ בְּנִין הַסְטֵרָא אַחֲרָא שֶׁהוּא רוֹמֵי רַבְתָּא וְרוֹמֵי זְעִירָתָא, כְּמוֹבָא. נִמְצָא שְׁכַל מְזִיקֵי עֲלָמָא נִמְשָׁכִין מִפְּגַם הַדַּעַת, כִּי בְּאֵמַת חֲרַבֵּן בֵּית הַמְּקֻדָּשׁ שֶׁהָיָה עַל יְדֵי פֶגֶם הַדַּעַת עַל יְדֵי בְּנִין כְּרֵךְ גְּדוֹל שֶׁל רוֹמֵי עַל יְדֵי מְזִיקֵי עֲלָמָא שֶׁהֵם יַעֲשׂוּ וְיִשְׁמַעְעָל כְּנִ"ל. מִשָּׁם נִמְשָׁכִין כָּל הַהֲזָקוֹת שֶׁבְּעוֹלָם, כִּי כְּשֶׁמְזִיקִין מְמוֹן שֶׁל יִשְׂרָאֵל חֵס וְשָׁלוֹם, זֶהוּ בְּחִינַת חֲרַבֵּן בֵּית הַמְּקֻדָּשׁ, כִּי מְמוֹן שֶׁל יִשְׂרָאֵל הוּא יָקָר מְאֹד וְצָרִיכִין לְשַׁמְרוֹ מְאֹד, כִּי כָּל הַמְּמוֹן שֶׁל יִשְׂרָאֵל דְּקֻדְשָׁה נִמְשָׁךְ מִבְּחִינַת ל"ט מְלֶאכֶת הַמְּשָׁכָן. כִּי כָּל הָעֶסְקִים וְהַמְּשָׂא וּמִתָּן וְהַמְּלֶאכֶת שֶׁעַל יָדָם נִמְשָׁךְ שֶׁפַע הַמְּמוֹן כָּלָם כְּלוּלִים בְּל"ט מְלֶאכֶת וְכָלָם מִמְּשָׁכָן יִלְפִינּוּ, כְּמִבְּאֵר בְּדַבְרֵי רַבְּנוּ זְכוֹרוֹנוּ לְבִרְכָה בְּמָקוֹם אַחֵר. וְעַל כֵּן כָּל הַמְּמוֹן שֶׁל יִשְׂרָאֵל הוּא בְּבְחִינַת מְלֶאכֶת הַמְּשָׁכָן שֶׁהִיא בֵּית הַמְּקֻדָּשׁ. וְעַל כֵּן כְּשֶׁמְחַרְיְבִין וּמְזִיקִין חֵס וְשָׁלוֹם, מְמוֹן יִשְׂרָאֵל הוּא בְּחִינַת חֲרַבֵּן בֵּית הַמְּקֻדָּשׁ. וְכָל זֶה נִמְשָׁךְ מִפְּגַם הַדַּעַת שֶׁמִּשָּׁם כָּל הַהֲזָקוֹת כְּנִ"ל, כִּי עַל יְדֵי פֶגֶם הַדַּעַת נִבְנָה חֵס וְשָׁלוֹם, כְּרֵךְ גְּדוֹל שֶׁל רוֹמֵי שֶׁהוּא בְּבְחִינַת חֲרַבֵּן בֵּית הַמְּקֻדָּשׁ כְּנִ"ל:

וְעַל כֵּן אָדָם מוּעָד לְעוֹלָם בֵּין עַר בֵּין יָשׁוּן, כִּי אֵף עַל פִּי שֶׁהוּא יָשׁוּן וְהִזִּיק שְׁלֹא בְּכוֹנָה אֵף עַל פִּי כֵּן הוּא חָיֵב בָּזָה. מֵאַחַר שֶׁעָקַר הַהִזָּק נִמְשָׁךְ מִפְּגַם הַדַּעַת כְּנִ"ל וְעַל פֶּגֶם הַדַּעַת הָאָדָם חָיֵב גַּם בְּשִׁנָּה, כִּי, אֲדַרְבָּא, הַשִּׁנָּה הִיא עָקָר תִּקּוּן וְשִׁמְיֵרַת הַדַּעַת, כִּי עַל יְדֵי הַשִּׁנָּה נִתְחַדָּשׁ הַדַּעַת וְכוּ' כְּנִ"ל. וְעַל כֵּן זֶה שְׂמִתְגַּבֵּר לְשַׁמֵּר אֶת מַחוּ וְדַעְתּוֹ בְּיוֹם בְּהִקְיָץ וּמַחוּ קְדוּשָׁה, אִזּוּ גַם בְּשִׁנָּה נִכְנָס מַחוּ בְּתוֹךְ הָאֱמוּנָה וְנִתְחַדָּשׁ שֵׁם וְאִזּוּ נִשְׁלָם מַחוּ בְּיִתְרָה עַל יְדֵי הַשִּׁנָּה בְּבְחִינַת הַתְּחַדָּשׁוֹת הַמַּחִין כְּנִ"ל, אֲבָל מִי שֶׁאֵינּוּ שׁוֹמֵר אֶת מַחוּ בְּיוֹם אִזּוּ אֵינּוּ זׁכָּה לְחִדּוּשׁ הַמַּחִין בְּשִׁלְמוֹת, כִּי אֵין מְנִיחִין אֶת נְשִׁמַת אָדָם לְכַנֵּס לְתוֹךְ שַׁעֲרֵי הַקְּדוּשָׁה שֶׁהוּא הָאֱמוּנָה בְּשַׁעַת שִׁנָּה כִּי אִם כְּפִי מַה שֶׁזָּכָה לְקֻדְשׁ אֶת מַחְשַׁבְתּוֹ שֶׁהוּא נִשְׁמָתוֹ בְּיוֹם בְּהִקְיָץ. בְּבְחִינַת מִי יַעֲלֶה בְּהַר ה' וּמִי יָקוּם בְּמָקוֹם קְדוֹשׁ וְכוּ', כְּמוֹבָא בְּהַר הַקְּדוֹשׁ וּבְכַתְּבִים שֶׁעַלִּית הַנְּשִׁמָּה לְהַתְּחַדָּשׁ בְּבְחִינַת עֲבוּר בְּשַׁעַת שִׁנָּה הִיא כְּפִי הַקְּדוּשָׁה שֶׁהָאָדָם מְקֻדָּשׁ אֶת עֲצָמוֹ בְּיוֹם שֶׁאִזּוּ זׁכָּה בְּשַׁעַת שִׁנָּה שֶׁתְּכַנֵּס נְשִׁמָתוֹ לְתוֹךְ הָאֱמוּנָה

וּתְתַחַדֵּשׁ שָׁם כְּנִי"ל. וְגַם אֶת הַשָּׁנָה בְּעֶצְמָה צָרִיכִין לְקַדֵּשׁ מְאֹד עַל יְדֵי קִבְּלַת עַל מַלְכוּת שָׁמַיִם בְּאַהֲבָה וּבְמִסִּירַת נַפְשׁ קִדְּם הַשָּׁנָה לְקָרוֹת קְרִיאַת שְׁמַע שְׁעַל הַמָּטָה בְּכֹנֶנָה גְּדוּלָה שֶׁהוּא אֲמוּנַת הַיְחִוּד וְעַל יְדֵי זֶה זֹכֶה לְכַנֵּס לְתוֹךְ הָאֲמוּנָה בְּשַׁעַת שָׁנָה וְאִזּוֹ נִתְחַדֵּשׁ וְנִתְחַזַּק שְׁכָלוֹ בְּיוֹתֵר עַל יְדֵי הַשָּׁנָה. וְעַל כֵּן זֶה שְׁמַזִּיק אֵיזָה דְּבַר בַּשָּׁנָה הוּא חַיֵּב גְּדוּל בְּזָה אֶף עַל פִּי שֶׁהוּא יֵשׁוּ, כִּי הוּא חַיֵּב בְּפָגַם הַדַּעַת שְׁפָגַם בּוֹ אוֹ שְׁפָגַם בְּאֲמוּנָה שְׁעַל יְדֵי זֶה לֹא זָכָה לְכַנֵּס לְתוֹךְ הָאֲמוּנָה בְּשַׁעַת שָׁנָה וְלֹא נִתְחַדֵּשׁ שְׁכָלוֹ לְטוֹבָה וְעַל יְדֵי זֶה נִפְגַּם דַּעְתּוֹ מִמִּילָא וְעַל יְדֵי פָגַם הַדַּעַת וְהָאֲמוּנָה בָּא זֶה הַהֲזֵק בַּשָּׁנָה, כִּי כָּל הַהֲזָקוֹת נִמְשָׁכִין מִפָּגַם הַדַּעַת כְּנִי"ל. וְעַל כֵּן אֲדָם מוֹעֵד לְעוֹלָם בֵּין עַר בֵּין יֵשׁוּ, כִּי הוּא חַיֵּב בְּהַהֲזֵק שֶׁבַּשָּׁנָה כִּי אִם הִיא שׁוֹמֵר אֶת דַּעְתּוֹ וְאֲמוּנָתוֹ לֹא הִיא בָּא לְיָדוֹ זֶה הַהֲזֵק, כִּי גַם בְּשַׁעַת שָׁנָה צָרִיכִין לְשַׁמֵּר אֶת הַדַּעַת עַל יְדֵי קִבְּלַת עַל מַלְכוּת שָׁמַיִם קִדְּם הַשָּׁנָה וְעַל יְדֵי שְׁמִירַת הַדַּעַת בַּיּוֹם. וְאִזּוֹ, אֲדַרְבָּא, בְּשַׁעַת שָׁנָה נִתְחַזַּק הַדַּעַת בְּיוֹתֵר כְּנִי"ל וְזֶה שֶׁהִזִּיק בַּשָּׁנָה בְּוֹדָאֵי פָּגַם בְּדַעְתּוֹ כְּנִי"ל וְעַל כֵּן הוּא חַיֵּב בְּזָה כְּנִי"ל:

אות ג

וְזֶה בְּחִינַת ל"ג בְּעֵמֶר שֶׁהוּא הַלּוּלָא דְרַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּר יוֹחָאֵי שְׁנוּהֲגִין בּוֹ בְּאַרְצֵי יִשְׂרָאֵל שְׁמַחָה גְּדוּלָה, כִּי רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּר יוֹחָאֵי הוּא בְּבַחֲחִינַת הַתְּעוֹרְרוֹת הַשָּׁנָה, כִּי מִבְּאֵר בְּדַבְרֵי רַבֵּנוֹ זְכָרוֹנוֹ לְבִרְכָה שְׁרַבִּי שְׁמַעוֹן הוּא בְּחִינַת עִיר וְקַדִּישׁ מִן שְׁמַיָא נְחִית שֶׁהוּא רָאשֵׁי תְּבוּת שְׁמַעוֹן. עִיר וְקַדִּישׁ דִּיקָא בְּחִינַת הַתְּעוֹרְרוֹת הַשָּׁנָה, כִּי עִיר הוּא הַפֶּךְ הַשָּׁנָה. וְעַל כֵּן הוּא גְּלָה בְּיוֹתֵר כָּל רְזִין דְּאוּרִיתָא וְסַתְרֵי תוֹרָה, כִּי יָהּ יְהִיב רְשׁוּתָא וְכוּ'. כִּי סַתְרֵי תוֹרָה הֵם בְּבַחֲחִינַת הַתְּעוֹרְרוֹת הַשָּׁנָה, כִּי פְּשֻׁטֵי אוּרִיתָא הֵם בְּחִינַת שָׁנָה כְּנִי"ל וְסַתְרֵי אוּרִיתָא הֵם בְּחִינַת הַתְּעוֹרְרוֹת הַשָּׁנָה שֶׁנִּתְגַּלּוּ עַל יְדֵי רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּר יוֹחָאֵי שֶׁהוּא עִיר וְקַדִּישׁ, עִיר דִּיקָא הַפֶּךְ הַשָּׁנָה כְּנִי"ל:

אות ד

וְעַל כֵּן הִיא הַסְּתַלְקוּתוֹ בִּימֵי הַסְּפִירָה בְּל"ג בְּעֵמֶר שְׁאִזּוֹ מִתְחִיל לְהַתְּנוּצֵץ הַהֲאָרָה שֶׁל שְׁבוּעוֹת שֶׁהוּא קִבְּלַת הַתּוֹרָה, כִּי כָּל יְמֵי הַסְּפִירָה הֵם בְּבַחֲחִינַת שָׁנָה דְּקַדְּשָׁה שֶׁהוּא טוֹבָה גְּדוּלָה לְהַמְּחִין שְׁעַל יְדֵי זֶה בָּא הַמַּח בְּתוֹךְ:

הָאֱמוּנָה וְנִתְחַדֵּשׁ שֵׁם וּמִקְבֵּל שְׂכָל חֲדָשׁ וּנְשָׂמָה חֲדָשָׁה מֵאוֹר הַפְּנִים שֶׁהֵם שְׂבָעִים פְּנִים שֶׁל תּוֹרָה וְכוּ' כִּנּוּ"ל. וְזֶהוּ בְּחִינַת יְצִיאַת מִצְרַיִם בְּפֶסַח וְאַחַר כֵּן יָמֵי הַסְּפִירָה וְאַחַר כֵּן שְׂבֻעוֹת שֶׁהוּא קִבְּלַת הַתּוֹרָה, כִּי הַכֹּל בְּשִׁבְלֵי תִקּוּן הַדַּעַת וְהַמַּחִין, כַּמּוּבָא בַּפְּנוֹנוֹת שֶׁכֹּל הַפְּנוֹנוֹת שֶׁל פֶּסַח וְסְפִירָה וְשְׂבֻעוֹת הוּא לַחֲזֹר וּלְהַמְשִׁיךְ וּלְתַקֵּן הַמַּחִין שֶׁנִּפְגְּמוּ וְנִתְקַלְקְלוּ עַל יְדֵי חֲטָא אָדָם הָרֵאשׁוֹן וְעַל יְדֵי חֲטָאֵי כָּל הַדּוֹרוֹת שֶׁלֹּא חָרְיוּ שֶׁהֵם דּוֹר הַמַּבּוּל וְדוֹר הַפְּלָגָה שֶׁכֻּלָּם פָּגְמוּ בְּהַדַּעַת עַל יְדֵי תַּאֲנוֹת נְאוּף וְעַל יְדֵי הָעֲבוּדָה זָרָה שֶׁלָּהֶם שֶׁהוּא פָּגַם הָאֱמוּנָה, שֶׁהוּא גַם כֵּן פָּגַם הַדַּעַת כִּנּוּ"ל. וְכֵן בְּכָל דּוֹר וְדוֹר צָרִיכִין לְתַקֵּן אֶלּוּ הַתִּקּוּנִים, שֶׁהוּא תִקּוּן הַדַּעַת עַל יְדֵי הַבְּחִינּוֹת הַמְּבֹאָרִים בְּהַתּוֹרָה הַנִּי"ל, שֶׁזֶּהוּ בְּחִינַת פֶּסַח וְסְפִירָה וְשְׂבֻעוֹת, כִּי בְּפֶסַח הוּא יְצִיאַת מִצְרַיִם וְאִז נִמְשָׁכוּ כָּל הַמַּחִין בְּהַתְּגַלּוֹת נִפְלָא וּבְהַאָרָה גְּדוּלָּה מְאֹד כִּידוּעַ שֶׁזֶּהוּ עֶקֶר יְצִיאַת מִצְרַיִם, כִּי בְּמִצְרַיִם הָיָה הַמַּחֵן וְהַדַּעַת בְּגִלּוֹת כִּידוּעַ, כִּי אִז עֲדִין לֹא נִזְדַּכְּךְ הַמַּחֵן בְּשִׁלְמוֹת. וְכֵן הוּא בְּכָל אָדָם שֶׁכֹּל זְמַן שֶׁאֵינוֹ זוֹכֵה לְקַדֵּשׁ אֶת מַחוֹ מִמַּחְשְׁבוֹת וְחֻכְמוֹת חִיצוֹנִיּוֹת וְזָרוֹת אִזִּי הוּא בְּחִינַת גְּלוּת מִצְרַיִם שֶׁמִּתְגַּבֵּר עָלָיו פְּרַעַה עַל יְדֵי שֶׁלֹּא שָׁמַר אֶת מַחוֹ מִבְּחִינַת בֵּת פְּרַעַה שֶׁהִיא בְּחִינַת חֻכְמוֹת חִיצוֹנִיּוֹת כִּנּוּ"ל. וְעַל כֵּן לֹא הִתְחִילָה גְּאֻלַּת מִצְרַיִם עַד שֶׁנּוֹלַד מֹשֶׁה שֶׁהוּא הָיָה הַגּוֹאֵל, כִּי הוּא הָיָה בְּחִינַת הַדַּעַת כִּידוּעַ. וְתִכְף כֶּשֶׁנוֹלַד נִתְּגַלָּה אוֹר הַדַּעַת וְהִתְחִיל לְהַתְּנוּצֵץ גְּאֻלַּת יִשְׂרָאֵל, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב: "וַתֵּרָא אֶתוֹ כִּי טוֹב הוּא". אֵין טוֹב אֶלָּא דַּעַת דְּקַדְשָׁה דַּעַת הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (מְשִׁלֵי יט) גַם בְּלֹא דַּעַת נִפְשׁ לֹא טוֹב. וְכֵמוֹ שֶׁכָּתוּב, כִּי לִקַּח טוֹב נִתְּתִי לָכֶם תּוֹרַתִי וְכוּ'. וְעַל כֵּן מִחֻמַּת שֶׁאִז הִתְחִיל הַדַּעַת לְהִשְׁתַּלֵּם עַל כֵּן חֲזָרָה תִּכְף בֵּת פְּרַעַה אֶל הַקְּדוּשָׁה וּבֵת פְּרַעַה דִּיקָא הִצִּילָה אֶת מֹשֶׁה מִן הַיָּאָר, זֶה רָמַז שֶׁהַדַּעַת נִשְׁלַם בְּשִׁלְמוֹת גְּדוּל עַד שֶׁבֵּת פְּרַעַה שֶׁהוּא חֻכְמוֹת חִיצוֹנִיּוֹת חֲזָרָה אֶל הַקְּדוּשָׁה וְאֶל הַדַּעַת דְּקַדְשָׁה שֶׁהוּא בְּחִינַת מֹשֶׁה שֶׁמְסַרָה נִפְשָׁה בְּשִׁבְלֵו. וְעַל יְדֵי זֶה הָיָה הַגְּאֻלָּה, כִּי עֶקֶר הַגְּאֻלָּה שֶׁל מִצְרַיִם הוּא עַל יְדֵי שִׁלְמוֹת הַדַּעַת כִּנּוּ"ל, דְּהֵינּוּ כֶּשֶׁנִּתְּבַטְּלוּן הַחֻכְמוֹת הַחִיצוֹנִיּוֹת בְּחִינַת בֵּת פְּרַעַה וְחוּזְרִין אֶל הַקְּדוּשָׁה וּמִכִּירִין וְיודְעִין כֻּלָּם כִּי ה' הוּא הָאֱלֹקִים בְּשִׁמְיָם מִמַּעַל וְעַל הָאָרֶץ מִתַּחַת וְכוּ' שֶׁזֶּה עֶקֶר הַדַּעַת כְּמוֹ שֶׁיְהִיָּה לְעֵתִיד, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (צְפַנְיָה ג), כִּי אִז אֶהְפֹּךְ אֶל עַמִּים שֶׁפֶה בְּרוּרָה לְקֹרָא כֻּלָּם בְּשֵׁם ה' וְכוּ':

נִמְצָא, שֶׁבְּפֶסַח בְּשַׁעַת יְצִיאַת מִצְרַיִם נִשְׁלַם הַדַּעַת וְנִתְּבַטְּלוּן הַחֻכְמוֹת חִיצוֹנִיּוֹת שֶׁהוּא בְּחִינַת בֵּת פְּרַעַה וְחֲזָרוּ אֶל הַקְּדוּשָׁה כִּנּוּ"ל. אֲבָל אֵף עַל פִּי כֵן עֲדִין אֵין הַדַּעַת בְּשִׁלְמוֹת עַד שֶׁמִּתְחַדְּשִׁין אוֹתוֹ בְּבְחִינַת עֶבֶר עַל יְדֵי הַשְּׂנָה. וְזֶהוּ בְּחִינַת סְפִירַת הָעֶמֶר שֶׁהוּא בְּחִינַת שְׁנָה הַסְּתַלְקוֹת הַדַּעַת, כִּי אַחַר יוֹם רֵאשׁוֹן שֶׁל פֶּסַח חוּזְרִין וְנִסְתַּלְקִין כָּל הַמַּחִין וְהַדַּעַת כְּמוּבָא, וְהַסְּתַלְקוֹת הַדַּעַת הוּא בְּחִינַת שְׁנָה. וְזֶה בְּחִינַת עֶמֶר שְׁעוּרִים שֶׁהוּא מְאָכַל בְּהֵמָה שֶׁהוּא הָעֶדֶר הַדַּעַת בְּחִינַת שְׁנָה. וְכַמּוּבָא בְּדַבְּרֵי רַבְּנוּ זְכוּרֵנוּ לְבִרְכָה בְּמִקּוֹם אַחַר שֶׁמְאָכַל בְּהֵמָה הוּא בְּחִינַת שְׁנָה, הֵינּוּ שֶׁעֲכָשׁוּ אָנוּ מִסְּלִקִין דַּעֲתָנוּ וּמְכַנְיִסִין מַחֲנוּ לְתוֹךְ הָאֱמוּנָה לְבַד שֶׁהוּא בְּחִינַת שְׁנָה כְּדִי שִׁיתְחַדֵּשׁ מַחֲנוּ, כְּדִי שֶׁנִּזְכָּה לְקַבֵּל שְׂכָל חֲדָשׁ וּנְשָׂמָה חֲדָשָׁה מֵאוֹר הַפְּנִים שֶׁהוּא בְּחִינַת קִבְּלַת הַתּוֹרָה שֶׁהוּא שְׂבָעִים פְּנִים לְתוֹרָה שֶׁזוֹכִין לְקַבֵּל בְּשְׂבֻעוֹת שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת מַה שֶׁחוּזְרִין וּמִקְבְּלִין הַשְּׂכָל חֲדָשׁ שֶׁהוּא הַתּוֹרָה עַל יְדֵי

אַרְבָּעִים וְתִשְׁעָה יְמֵי הַסְּפִירָה שֶׁהֵם בְּחִינַת שָׁנָה, שְׁעַל יְדֵי זֶה נִתְחַדָּשׁ הַמַּחַ וְכוּ' כַּנִּ"ל. וְעַל כֵּן יְמֵי הַסְּפִירָה הֵם יְמֵי דִין כַּיְדוּעַ, זֶה בְּחִינַת שָׁנָה שֶׁהוּא בְּחִינַת לֵילָה בְּחִינַת חֲשֵׁךְ בְּחִינַת דִּינִים כַּיְדוּעַ כַּמְבָאָר בְּאֵהָר הַקָּדוֹשׁ שְׁבַלְיָלָה דִּינָא שְׂרָא וְכוּ'. וְעַל כֵּן נוֹהֲגִין לְהִיּוֹת גְּעוּרִין כָּל הַלַּיְלָה כֻּלָּה בְּשָׁבוּעוֹת, זֶהוּ בְּחִינַת הַתְּעוּרָרוֹת הַשָּׁנָה, כִּי סְפִירָה הוּא בְּחִינַת שָׁנָה דְקָדְשָׁה שְׁעַל יְדֵי זֶה דִּיקָא נִתְחַדָּשׁ הַמַּחַ עַל יְדֵי הָאֱמוּנָה וְאִזּוּ כִּי לְשָׁבוּעוֹת שֶׁהוּא הַתְּעוּרָרוֹת הַשָּׁנָה שְׂאִזּוּ מְקַבְּלִין שְׂכָל חֲדָשׁ וְיִנְשָׁמָה חֲדָשָׁה מֵאוּר הַפְּנִים שֶׁהוּא בְּחִינַת קַבְּלַת הַתּוֹרָה בְּחִינַת שְׁבַעִים פְּנִים לַתּוֹרָה כַּנִּ"ל. נִמְצָא, שְׁשָׁבוּעוֹת הוּא בְּחִינַת הַתְּעוּרָרוֹת הַשָּׁנָה וְעַל כֵּן גְּעוּרִין כָּל הַלַּיְלָה כַּנִּ"ל:

אות ה

וְזֶהוּ בְּחִינַת קוֹל הַשּׁוֹפָר שֶׁל מִתֵּן תּוֹרָה, כְּמוֹ שְׁכַתּוּב, וַיְהִי בַיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי וְכוּ' וַיְהִי קוֹלוֹת וּבְרָקִים כּוּ' וְקוֹל שׁוֹפָר חֲזָק מְאֹד וְכוּ'. כִּי שׁוֹפָר הוּא בְּחִינַת הַתְּעוּרָרוֹת הַשָּׁנָה שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת שׁוֹפָר שֶׁל רֹאשׁ הַשָּׁנָה כַּמְבָאָר בְּהַתּוֹרָה הַנִּ"ל כַּנִּ"ל. וְעַל כֵּן מְזַכְּרִין פְּסוּקֵי שׁוֹפָר שֶׁל מִתֵּן תּוֹרָה בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה וּמְזַכְּרִין כָּל הָעֲנִיָּן שֶׁל מִתֵּן תּוֹרָה בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה, כְּמוֹ שְׂאוּמְרִים, אֲתָה נִגְלִיתָ בַּעֲנַן כְּבוֹדְךָ עַל הַר סִינַי וְכוּ', כִּי מִתֵּן תּוֹרָה בְּקוֹל שׁוֹפָר וְשׁוֹפָר שֶׁל רֹאשׁ הַשָּׁנָה הֵם בְּחִינַת אַחַת, בְּחִינַת הַתְּעוּרָרוֹת הַשָּׁנָה שֶׁהוּא הַתְּחַדָּשׁוֹת הַמַּחֲוִין וְהַנְּשָׁמָה שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת קַבְּלַת הַתּוֹרָה כַּנִּ"ל:

אות ו

וּבַלִּיג בְּעֵמֶר נִסְתַּלַּק רַבִּי שְׁמַעוֹן בְּרַי יוֹחָאִי וְאִזּוּ מִתְחִיל לְהַתְּנוּצֵץ הַהֶאָרָה וְהַקָּדְשָׁה שֶׁל שָׁבוּעוֹת שֶׁהוּא בְּחִינַת הַתְּעוּרָרוֹת הַשָּׁנָה הַתְּחַדָּשׁוֹת הַמַּחֲוִין. וְעַל כֵּן אִזּוּ הוּא הַלוּלָא רַבָּא דְרַבִּי שְׁמַעוֹן בְּרַי יוֹחָאִי שֶׁהוּא בְּחִינַת הַתְּעוּרָרוֹת הַשָּׁנָה בְּחִינַת עִיר וְקַדִּישׁ כַּנִּ"ל, כִּי רַבִּי שְׁמַעוֹן בְּרַי יוֹחָאִי הוּא קִשְׁתַּת הַבְּרִית כַּמְבָאָר בְּדַבְּרֵי רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנוֹם לְבִרְכָה שְׁבַשְׁבִּיל זֶה לֹא נִרְאָה קִשְׁתַּת בְּיָמָיו כִּי הוּא בְּעַצְמוֹ הָיָה בְּחִינַת קִשְׁתַּת שְׁבַשְׁבִּיל זֶה נוֹהֲגִין לְדַרְךָ הַקִּשְׁתַּת בְּלִיג בְּעֵמֶר. וְקִשְׁתַּת הוּא בְּחִינַת תְּקִיעָה שְׁבָרִים תְּרוּעָה שְׁסִימָנִם קִשְׁתַּת (כַּמְבָּאָר וְכַמְבָּאָר בְּדַבְּרֵי רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנוֹם לְבִרְכָה בְּמָקוֹם אַחֵר) שֶׁהֵם כְּלָלִיּוֹת הַקּוֹלוֹת

אות ז

וּמַחֲמַת שְׂרָבִי שְׂמֵעוֹן בַּר יוֹחָאִי הָיָה בְּבְחִינַת הַתְּעוֹרְרוֹת הַשָּׁנָה בְּחִינַת אֹר
הַפְּנִים, וְעַל כֵּן הִתְפָּאֵר בְּאֲדָרָא דְהָא חֲמִינָא דְאֲנָפְאִי נְהִירִין וְכוּ'. בְּחִינַת
אֹר הַפְּנִים בְּחִינַת הַתְּאֻדְמוּת פְּנֵי הַתּוֹקֵעַ שְׁנִמְשָׁכִין אֹרוֹת מְפָנִים עֲלִיוֹנִים
בְּחִינַת קְרוֹן אֹר הַפְּנִים שֶׁל מֹשֶׁה רַבְּנוּ עַל יְדֵי קַבְּלַת הַתּוֹרָה. וְעַל כֵּן לֹא
הָיָה רַבִּי שְׂמֵעוֹן בַּר יוֹחָאִי יָכֹל לְסַבֵּל כְּשֶׁרָאָה בְּנֵי אָדָם שְׂעוֹסְקִין בְּדֶרֶךְ
אֶרֶץ, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֹנָם לְבִרְכָה (בְּגִמְרָא שְׁבֵת), כְּשִׁיָּצָא
מִהַמְּעָרָה חֲזִי אֲנָשִׁי דְקָא כְּרַבִּי וְזָרְעִי. אָמַר, מְנִיחִין חִיֵּי עוֹלָם וְעוֹסְקִין בְּחִיֵּי
שְׁעָה וְכוּ'. כִּי כָל הַמְּלָאכּוֹת וְעוֹסְקֵי דְרֶדֶךְ אֶרֶץ שְׂעוֹשִׁין כָּלֵם הֵם בְּבְחִינַת שְׁנָה
שֶׁהוּא בְּחִינַת מִשָּׂא וּמִתֵּן וּמַחֲמַת שְׂרָבִי שְׂמֵעוֹן בַּר יוֹחָאִי הָיָה רְחוֹק מִשְׁנָה
כִּי הָיָה עִיר וְקָדִישׁ כְּנִי"ל וְעַל כֵּן לֹא הָיָה יָכֹל לְסַבֵּל־כָּלֵם וְאָמַר מְנִיחִין חִיֵּי
עוֹלָם וְעוֹסְקִין בְּחִיֵּי שְׁעָה, הֵינּוּ שֶׁהָיָה קִשָּׁה לּוֹ הַקְּשִׁיָּא הַמְּבָאֵר בְּהַתּוֹרָה
הַנִּי"ל. כִּי הִתְיַחַס לְמִי שְׂעוֹסֵק בְּתוֹרָה שְׂאֵז הַשָּׁנָה טוֹבָה לְפָנָיו שְׁנַתְּחַדֵּשׁ מִחוּ
עַל יְדֵי זֶה וְיָכוֹל אַחַר כֵּךְ לַעֲסֹק בְּתוֹרָה בְּמַח זֶד בְּיוֹתֵר אֲבָל מִי שֶׁאֵינוֹ עוֹסֵק
בְּתוֹרָה מֵה פּוֹעֵל בְּהַשָּׁנָה. וְזֶהוּ, מְנִיחִין חִיֵּי עוֹלָם וְכוּ', הֵינּוּ כִּי בְּשִׁלְמָא אִם
הָיוּ עוֹסְקִין בְּחִיֵּי עוֹלָם, דְּהֵינּוּ בְּתוֹרָה וְהָיוּ עוֹסְקִים גַּם בְּדֶרֶךְ אֶרֶץ שֶׁהִיא
בְּחִינַת שְׁנָה הָיוּ יָכוֹלִים לומר שֶׁהַמִּשָּׂא וּמִתֵּן שֶׁהוּא בְּחִינַת שְׁנָה הִיא טוֹבָה
לָהֶם לַעֲבוֹדַת הַבּוֹרָא כִּי עַל יְדֵי זֶה נִתְחַדֵּשׁ מַחֲס כְּנִי"ל. אֲבָל מֵאַחַר שֶׁמְנִיחִין
חִיֵּי עוֹלָם וְאֵינָם עוֹסְקִים בְּתוֹרָה וְעוֹסְקִים רַק בְּחִיֵּי שְׁעָה בְּמַלְאכּוֹת וּמִשָּׂא
וּמִתֵּן שֶׁהוּא בְּחִינַת שְׁנָה עַל כֵּן הַקְּפִיד עֲלֵיהֶם בְּיוֹתֵר, אֲבָל הִי יִתְבָּרֵךְ הַקְּפִיד
עַל רַבִּי שְׂמֵעוֹן בַּר יוֹחָאִי עַל שֶׁאֵינוֹ יָכוֹל לְסַבֵּל־כָּלֵם וּמַעֲנִישָׁם מִיָּד, כְּמוֹ
שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֹנָם לְבִרְכָה (שָׁם) שֶׁאָמַר הִי יִתְבָּרֵךְ לְהַחֲרִיב עוֹלָמֵי
יָצְאָתָם וְכוּ'. כִּי בְּאֻמַּת גַּם זֶה צְרִיכִים, כְּמַבְאֵר בְּדַבְּרֵי רַבְּנוּ זְכוֹרֹנָם לְבִרְכָה
בְּהַתּוֹרָה הַנִּי"ל דְּקָרִי קָרִי וּדְלָא קָרִי לְהוִי צוֹתָא לְחַבְּרוּ שְׂאֵפְלוּ מִי שֶׁאֵינוֹ
עוֹסֵק בְּתוֹרָה כְּשֶׁעוֹשֶׂה מִשָּׂא וּמִתֵּן בְּאֻמוֹנָה שֶׁהוּא בְּחִינַת שְׁנָה הוּא עוֹשֶׂה
טוֹבָה לְחַבְּרוּ שֶׁהוּא מְשַׁרְשׁוֹ שְׁנַתְּחַדֵּשׁ מִחוּ וְנִשְׁמְתוּ עַל יְדֵי הַמִּשָּׂא וּמִתֵּן שֶׁל
חַבְּרוּ, עֵינ

אות ח

ועל כן עושיין שמחה גדולה ביום הסתלקותו דיקא שהוא בליג בעמור. כי הסתלקות הצדיק עושה תקון גדול בכל העולמות יותר מבחניו, כי גדולים צדיקים במיתתן יותר מבחיייהם והם מתקנין נשמות ישראל במיתתן יותר מבחיייהם ומכניעין הסטרא אחרא והקלפות הנאחזין בנשמות הנפולות בעונותיהם. כי הצדיקים מכניעין ומבטלין אותם במיתתם יותר מבחיייהם בבחינת ויהיו המתים אשר המית במותו רבים מאשר המית בחייו (שופטים טז) שהצדיק האמת מנהיג הדור האמתי ממית שונאי הקדשה והקלפות והסטרא אחרא במותו יותר מבחיו, כי המיתה היא בחינת שנה ארצה ותחית המתים הוא בחינת התעוררות השנה, כמו שכתוב, הקיצו ורננו שכני עפר. וכמו שכתוב, ורבים מישיגי אדמת עפר יקיצו וכו'. והצדיק שחפץ תמיד בטובות ותקנות ישראל ועקר הטוב ועקר ההצלחה האמתית הוא הצלחת הנפש לטהר נפשות ישראל מזהמתם ולהחזירם בתשובה שלמה לעוררם משנתם שלא יישנו שנת עולם חס ושלום. אבל עקר העסק שהצדיק האמתי עוסק לתקן נשמות ישראל הוא בשעת שנה דיקא. כי מלח הצדיק בעצמו אי אפשר לקבל, כי מחו גדול ונשגב ונעלה מאד מאד עד שאי אפשר לקבל ממנו בשום אופן, כי אם על ידי שהצדיק מוריד עצמו אל העולם ומסלק את דעתו ומדבר עם העולם שיחת חלין וספורי מעשיות שזהו בחינת שנה וכמו ששמעתי בפרוש מפי רבנו זכרוננו לברכה שיחת חלין שמדברין לפעמים עם העולם כדי לפקח את דעתו לתת נחא להמחין כשיגיעים מהתורה ועבודת ה' זהו בחינת שנה ממש שעל ידי זה נתחדש המלח כנ"ל:

נמצא כשהצדיק מדבר עם העולם זהו בחינת שנה אצלו בחינת הסתלקות הדעת ועל ידי זה דיקא הוא מעוררם בתשובה ומחזירם לה' יתברך. כי בשעת שנה נכנס המלח בתוך האמונה וכו'. והאמונה היא שוכנת תמיד בין הגויים והקלפות לברר משם ניצוצי הקדשה שנפלו לשם שהם בחינת נשמות הנפולות של הרחוקים מה' יתברך שנפלו על ידי עונותיהם למקום שנפלו רחמנא לצלו, והאמונה מרחמת עליהם ועוסקת תמיד לבררם. אבל עקר כח האמונה לבררם ולהוציאם הוא כשנשמות הצדיקים עולין אליה ונכללין בה בשעת שנה בבחינת העלאת מין נוקבין וכידוע. שאז יש כח להאמונה לעלות אל דודה ונעשה יחוד העליון. ובכל יחוד עליון כמה ניצוצות שנפלו שהם בחינת נשמות הנפולות נתעוררין אז בתשובה וחזרין לה' יתברך אלו הרשעים שהם שרש ניצוצי נשמות אלו ואז נתחדש גם נשמת הצדיק על ידי היחוד הזה ועל ידי זה זוכה לקבל שכל חדש ונשמה חדשה וכו' כנ"ל (ועין בפונות ותבין הענין הזה היטב איך כל הפונות כלולים בדברי רבנו זכרוננו לברכה), וכמו שזה הענין נעשה בשנה ממש שזהו סוד כל פונות קריאת שמע ושנה והתעוררות השנה וכנ"ל, כמו כן על ידי כל בחינות שנה נעשה ענין זה. ועל כן עקר העסק שהצדיק עוסק לקרב בני אדם לה' יתברך הוא בשעת בחינת שנה שלו דיקא, דהינו כשמדבר עמהם שיחת חלין וספורי דברים שהם בחינת שנה כנ"ל. ואפלו כשהצדיק האמת מגלה תורה להעולם אף על פי שהיא תורה גבה מאד אף על פי כן הוא בבחינת שנה לגבי השגתו של עצמו שהיא גבה מאד עד שאי אפשר להשיגה אפלו במחשבה, מכל שכן בדבור, כמו שפשטי

אורייתא הם בחינת שנה לגבי דבקות הבורא כן התגלות התורה של הצדיק שמגלה להעולם הוא בחינת שנה בחינת פשטי אורייתא כנגד השגתו בעצמו :

נמצא, שעקר התקרבות ישראל לאביהם שבשמים שהצדיק עוסק תמיד לקרבם הוא דיקא על ידי בחינת שנה שלו כנ"ל. ועל כן גדולים צדיקים במיתתן יותר מבחייהם, כי עקר הגדלה של הצדיק בחייו ובמותו הוא כפי מה שזוכה לקרב נפשות ישראל לה' יתברך שזהו עקר תענוגיו ושעשועיו של ה' יתברך, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, כלום נתתי לך גדלה אלא בשביל ישראל. ועל כן גדלת הצדיקים הוא במותם יותר מבחייהם, כי במותם הם מקרבין ביותר נפשות ישראל לה' יתברך, כי המיתה הוא בחינת שנה ארפה כנ"ל ובשעת שנה אז דיקא עקר העסק של הצדיק לקרב ישראל לה' יתברך כנ"ל. ובאמת מבאר הענין היטב למי שבקי מעט בזהר ובכתבי האר"י ז"ל מענין היחוד הנעשה על ידי נשמת הצדיק בשעת שנה ובשעת מיתה וגדל ברור הניצוצות שנתבררין אז, כי כל מה שהיחוד גדול ביותר נתבררין ניצוצות ביותר וגדלת היחוד הוא כפי גדל נשמת הצדיק. וגם יש חלוק בין שנה שהוא אחד מששים במיתה שאז עולה נשמת הצדיק לתוך האמונה להתיחד רק לפי שעה בבחינת פקדון. אבל בשעת מיתה ממש אז עולה כל הנשמה לגמרי לזמן ארוך עד התחיה ואז היחוד גדול ביותר מאד מאד, כמבאר בספרים מגדל הפלגת גדלת היחוד שנעשה בשעת הסתלקות הצדיק שנקרא הלולא רבא בחינת חתנה שהיא בחינת יחוד. וכמובן ומבאר בזהר הקדוש באדרא בהסתלקות רבי שמעון בר יוחאי שאנו עוסקים בו מגדל היחוד שנעשה אז שנסתלק נשמתו לתוך בחינת המלכות לתוך יסוד האמונה, כמבאר על פסוק, כי שם צנה ה' את הברכה חיים. לא סיים בוצינא קדישא למימר חיים עד דאסתלק נשמתה וכו', עין שם. כי הצדיק בשעת הסתלקותו שאז זוכה לתכלית שלמותו, כי כל ימיו היה עוסק בעבודת ה' ועלה בכל פעם מדרגא לדרגא ועל כן בכל פעם שעלתה נשמתו בשנה עדין לא היתה בתכלית השלמות כמו בשעת מיתתו שאז הוא בתכלית השלמות. וגם בשעת שנה לא עלתה לגמרי, כי עדין נשארה בו קצת בשביל חיותו כדי שיוכל להתעורר משנתו, אבל בשעת מיתה של הצדיק שאז הנשמה בתכלית שלמותה ועולה כל הנשמה לגמרי לתוך האמונה על כן אז נתגדל מאד מאד בחינת ההעלאת מיין נוקבין של השכינה בבחינת חזי בפה ברא קאתינא לגבך. ואז נתגדל היחוד מאד וכפי גדלת היחוד כן נתבררין לעלות ניצוצות הנפולין יותר שעל ידי זה חוזרין בתשובה רשעים רבים ביותר. וכן מתנהג כל ימי עולם עד התחיה שנשמת הצדיק שמת שהיא בבחינת שנה היא מעלה תמיד בחינת מין נוקבין להשכינה שהיא האמונה ועל ידי זה היא מבררת נשמות רבות שנפלו עד אין קץ. כי יש נשמות נפולות מאד מאד שנפלו כל כך כמו שנפלו עד שאי אפשר שיהיה להם שום תקון בעולם כי אם על ידי נשמת הצדיק ודיקא על ידי מיתתו וכמובן בדברי רבנו זכרוננו לברכה. כי כפי גדלת היחוד שלמעלה כן עולים ניצוצות רבים מעמקי הקלפות ביותר. ועל כן איתא בזהר הקדוש דצדיקא שכיחי יתיר בתר אסתלקויה בהאי עלמא יתיר מבחיוהי. וזהו בחינת השתטחות על

קברי צדיקים אמתיים שהוא דבר גדול מאד ומועיל מאד לעבודת ה' יתברך לזכות לצאת מהרע שלו ולשוב לה' יתברך. כי יש בני אדם שנפלו כל כך בעונותיהם עד שנאחו בהם הרע כל כך עד שאי אפשר להם בשום אופן לשוב לה' יתברך רק על ידי שבאין על קברי הצדיקים האמתיים ואז נכלליו בנשמת הצדיק שמת שהוא עוסק תמיד לברר ברורים והוא בכחו הגדול שגדול במיתתו יותר מבחייו הוא יכול לברר אפלו הנשמות שנפלו מאד מאד. אבל אף על פי כן הבעל בחירה אי אפשר לבררו בעל כרחו כי אם כשבא על הקבר במקום גניזתו הקדושה ומעורר עצמו בתשובה שאז יש כח להצדיק לבררו בכחו הגדול ולהוציאו ממקום שנפל לשם ולתקנו אף על פי שלא היה אפשר לו להתקון בשום אופן וכנ"ל:

אות ט

וזהו בחינת הלולא דרבי שמעון בר יוחאי שעושין ביום הסתלקותו דיקא, כי דיקא על ידי הסתלקותו הוא מתקן ומחזיר בתשובה נפשות רבות יותר כנ"ל, שעל ידי זה נתרבה השמחה ביותר בחינת השמחה שלעתיד בעת התחיה, כמו שכתוב, ושמחת עולם על ראשם, שהוא בחינת קבלת התורה, כמו שדרשו רבותינו זכרונם לברכה (שבת פח). כי תחית המתים הוא עקר בחינת התעוררות השנה, בחינת ורבים מישיני אדמת עפר יקיצו כנ"ל. ועל כן אז יתקע בשופר גדול שהיא בחינת התעוררות השנה כנ"ל. ועל ידי זה יהיו עולין אז כל הנדחין והאובדן, כמו שכתוב, והיה ביום ההוא יתקע בשופר גדול ובאו האבדים בארץ אשור והנדחים בארץ מצרים והשתחוו לה' בהר הקדש בירושלים. כי כלם יהיה להם עליה ותקון כל אחד כפי הראוי לו על ידי הברור שעסק הצדיק לבררם כל ימי חייו וביותר בכפלי כפלים בכל עת מיתתו שהוא בחינת שנה וכו' כנ"ל. ואז תגדל השמחה מאד מאד, כמבאר בכמה פסוקים ובדברי רבותינו זכרונם לברכה מעצם השמחה שלעתיד לאחר התחיה, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, עתיד הקדוש ברוך הוא לעשות מחול לצדיקים לעתיד לבוא וכו', כמו שכתוב, ואמר וכו' נגילה ונשמחה בישועתו. וזהו בחינת השמחה הגדולה של שביעות שהוא גם כן בחינת התעוררות השנה כנ"ל, בחינת תחית המתים, בחינת קול השופר שלעתיד כנ"ל. ועל כן באמת היה בחינת תחית המתים בשעת מתן תורה, כמו שדרשו רבותינו זכרונם לברכה על פסוק, גשם נדבות תניף אלקים וכו'. שיצאה נשמתו אז בשעת מתן תורה וחרו והחיה אותם. ועצם השמחה הזאת נתעוררה בשעת הסתלקות הצדיקי אמת, כי הצדיק הולך לעולמו לחיים טובים ולשלום, כי צדיקים במיתתו קרויים חיים, אשרי להם:

וְזֶהוּ בְּחִינַת עֶצֶם הַשְּׂמֵחָה שֶׁל הַלּוּלָא רַבָּא דְרַבֵּי שְׁמַעוֹן בַּר יוֹחָאי שְׁעוּשִׁין בְּלֵג בְּעֵמֶר שְׁבִיּוֹם הִזָּה מִתְחִיל לְהִתְמַתֵּק הַדִּין הַנֶּאֱחָז בִּימֵי הַסְּפִירָה שֶׁהִיא בְּחִינַת שְׁנָה וּמִתְחִיל לְהִתְנוּצֵץ הַהֶאֱרָה שֶׁל שְׁבוּעוֹת, שֶׁהוּא בְּחִינַת הַתְּעוֹרְרוֹת הַשְּׁנָה, בְּחִינַת קִבְּלַת הַתּוֹרָה. וְאִזּוֹ הַשְּׂמֵחָה גְּדוּלָה מְאֹד בְּחִינַת הַשְּׂמֵחָה שְׁלֻעֲתִיד שֶׁהוּא בְּחִינַת הַשְּׂמֵחָה שֶׁל שְׁבוּעוֹת וְכַנ"ל. כִּי אֵין שְׂמֵחָה לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ כְּמוֹ בַּעַת שְׂמִחַזִּירִין אֱלֹיו יִתְבָּרַךְ נִדְחִים דְּהֵינּוּ כְּשִׂמְחַזִּירִין בְּתִשׁוּבָה אֶת הַרְּחוּקִים מְאֹד לְה' יִתְבָּרַךְ כִּי ה' יִתְבָּרַךְ חִפָּץ חֶסֶד הוּא וְהוּא צוֹפֵה לְרָשַׁע וְחִפָּץ בְּהַצְדָּקוֹ. וְכָל זְמַן שֶׁהָאָדָם רְחוּק מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ בְּעוֹנוֹתָיו צָר לוֹ מְאֹד, כְּבִיכּוֹל, כְּמוֹ שְׂכֵתוֹב, בְּכָל צָרְתָם לוֹ צָר. וְעַקֵּר הַצָּרָה הִיא צָרַת הַנֶּפֶשׁ שְׂרָחוּקָה מֵה' יִתְבָּרַךְ, כְּמִבְּאֵר בְּמָקוֹם אַחֵר, כִּי ה' יִתְבָּרַךְ חוֹשֵׁב מַחְשְׁבוֹת לְבַל יִדַּח מִמֶּנּוּ נִדָּח. וְעַל כֵּן עַל יְדֵי שֶׁהַצְדִּיק מַעֲלָה וּמִתְקַן כְּמָה נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל וּמִחֲזִירָם אֱלֹיו יִתְבָּרַךְ עַל יְדֵי זֶה נִגְדְּלַת הַשְּׂמֵחָה מְאֹד מְאֹד כְּמוֹ שְׂמִחַזִּירִין לְהַמְלִיךְ אֶת בְּנוֹ שֶׁגָּרְשׁוּ מֵעַל פָּנָיו בְּעוֹנוֹתָיו, וְעַל יְדֵי שֶׁנִּתְרַחַק קִלְקַל בְּכָל פַּעַם בְּיוֹתֵר מִחֲמַת שֶׁנִּפְּל בְּדַעְתּוֹ עַל יְדֵי שֶׁרָאָה גְּדַל רְחוּקוֹ מֵהַמְּלִיךְ עַד שֶׁטָּעָה וּנְדָמָה בְּדַעְתּוֹ שֶׁהַמְּלִיךְ הִרְחִיקוֹ לְעוֹלָם, וְלֹא הִיָּה מִצָּפָה שִׁישׁוּב עוֹד אֶל הַמְּלִיךְ, כְּמוֹ שְׂכֵתוֹב, לֹא יֵאֱמִין שׁוּב מִנִּי חֲשׂוֹךְ. וּבִאֲמַת יֵשׁ לְהַמְּלִיךְ צָעַר גְּדוֹל בְּכָל עֵת וְזוֹכֵר אֶת בְּנוֹ הַרְּחוּק בְּכָל עֵת. וּכְשֶׁנִּמְצָא אַחַד שְׂמֵרַחַס עַל הַמְּלִיךְ וְעַל בְּנוֹ וְהוֹלִיךְ אֶל הַמָּקוֹם הַמְּזֻהָם שֶׁנִּפְּל לְשָׁם וּמְרַמֵּז לוֹ רְמִזִּים וּמִתְנַהֵג עִמּוֹ בְּחִכְמָה נִפְלְאָה נִפְלְאָה פְּלֵא וְהַפְּלֵא עַד שֶׁמְכַנִּיס בּוֹ הַרְּהוּרֵי תִשׁוּבָה וּמִחֲזִירוֹ אֶל הַמְּלִיךְ, כְּמָה שְׂמֵחָה וְתַעֲנוּג גּוֹרֵם אֶל הַמְּלִיךְ עַד אֵין שְׁעוֹר. כִּי זֶה עַקֵּר שְׂמֵחָתוֹ וּגְדֻלָּתוֹ וְתַעֲנוּגָיו וְשַׁעֲשׂוּעֵיו שֶׁל הַמְּלִיךְ יִתְבָּרַךְ כְּשִׂמְחַזִּירִים אֱלֹיו הַרְּחוּקִים מִמֶּנּוּ, כְּמוֹ שֶׁאִיתָא בְּזֵהָר (יִתְרוֹ ס"ט), כִּד אֲתֵי יִתְרוֹ וְאָמַר כִּי עָתָה יִדְעָתִי וְכוּ' כְּדִין אֶסְתַּלֵּיק וְאֲתִיקֵר שְׂמָא דְקִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עֲלָא וְתִתָּא. וְזֶהוּ בְּחִינַת הַשְּׂמֵחָה הַגְּדוּלָה שֶׁל הַלּוּלָא דְרַבֵּי שְׁמַעוֹן בַּר יוֹחָאי בְּיוֹם הַסְּתַלְקוּתוֹ הַקָּדוֹשׁ בְּלֵג בְּעֵמֶר שְׁאִז עוֹלִין וְנִתְתַקְּנִין וְחוֹזְרִין בְּתִשׁוּבָה כְּמָה רְחוּקִים שְׁזָהוּ בְּחִינַת הַשְּׂמֵחָה עַל קִבְּרֵי הַצְדִּיקִים אֲמַתִּיִּים כַּנ"ל. שְׁעַל יְדֵי זֶה נִגְדְּלַת הַשְּׂמֵחָה מְאֹד מְאֹד כַּנ"ל:

אות י

וְזֶהוּ בְּחִינַת מַה שְּׂסוּפְרִין הַיָּמִים מִפְּסַח עַד שְׁבוּעוֹת שֶׁהוּא מְצוֹת סְפִירָה הַקָּדוּשָׁה וְהַנּוֹרָאָה מְאֹד. כִּי אִיתָא בְּדַבְּרֵי רַבֵּנוּ זְכָרוֹנוֹ לְבָרְכָה בְּלִקוּטֵי תַנְיִנָא (סִימָן ס"א) עַל פְּסוּק אֲנִי הַיּוֹם יִלְדָתִיךָ שְׁעַקֵּר הַזְּמַן הוּא מְחַסְרוֹן הַדַּעַת, כִּי כָּל מַה שֶׁהַדַּעַת גְּדוֹל בְּיוֹתֵר נִתְמַעַט וְנִתְבַטֵּל הַזְּמַן בְּיוֹתֵר, עַד שִׁישׁ דַּעַת גְּדוֹל כָּל כָּךְ שֶׁהוּא הַדַּעַת שֶׁל מְשִׁיחַ שְׁיָבוֹא בְּמַהְרָה בְּיָמֵינוּ שְׁשָׁם נִתְבַטֵּל הַזְּמַן לְגַמְרֵי, כִּי יִזְכֶּה לְהַשִּׁיג בְּחִינַת לְמַעְלָה מֵהַזְּמַן מַה שְׁאִי אֶפְשָׁר

לנו להשיג בשום אופן מחמת פחיתות דעתנו, כי כל מה שהדעת קטן ביותר הזמן נגדל אצלו ביותר. ועל כן בשעת שנה שאז הדעת נסתלק אז נגדל הזמן אצלו מאד עד שנדמה לו בחלומו שרבע שעה הוא שבעים שנה, כי בהחלום נדמה לפעמים שעובר זמן רב שבעים שנה ברבע שעה. נמצא שמחמת הסתלקות דעתו בשנה נגדל הזמן אצלו עד שרבע שעה נחשב אצלו שבעים שנה. ואחר כך כשמקיץ משנתו וחוזר דעתו אליו אז הוא מבין שכל זה הזמן שעבר עליו בחלומו שנדמה לו שהוא שבעים שנה, באמת אינו כי אם רבע שעה לבד. רק שבעים שנה שלנו הם אצלנו לפי דעתנו שבעים שנה ממש, כמו כן מי שיש לו עוד דעת גדול ביותר עד שהדעת שלנו נחשב כנגדו כמו שנה, אצלו גם השבעים שנה שלנו הם רק רבע שעה. וכן למעלה מעלה עד שיש דעת גדול כל כך שהוא למעלה מהזמן ממש ששם הזמן פלו של העולם אינו פלוים רק שאי אפשר לנו להשיג זאת בשום אופן מחמת קטנות דעתנו ומחמת זה אי אפשר לנו להשיג ולהבין בחינת למעלה מהזמן כלל וכו', עין שם כל זה היטב. נמצא שעקר התהוות הזמן הוא בבחינת מעוט הדעת בבחינת שנה פני"ל, ועל כן בימי הספירה שאז הוא בחינת שנה שאז אנו מסלקין דעתנו בכונה בבחינת שנה ומכניסין את מחנו לבחינת אמונה לבד כדי לחדש מחנו וכו' פני"ל, על כן בימי הספירה אז הוא עקר התהוות הזמן כי עקר התהוות הזמן הוא בחינת שנה פני"ל שהוא בחינת ספירה פני"ל. ועל כן אנו סופרים הימים אז, כי עקר בחינת ספירה ומנין הוא בבחינת זמן שהוא ימים ומדות ששם שיך ספירה ומנין. אבל למעלה מהזמן שהוא בחינת אלקות שם אין שיך ספירה ומנין כלל בבחינת לפני אחד מה אתה סופר. ועל כן בימי הספירה שאז הוא בחינת שנה שהוא עקר התהוות הזמן. אז סופרים כל יום ויום. ועל ידי זה דיקא ממשיכין הזמן בקדשה, כי הספירה והמנין הוא בבחינת זמן דיקא ששם שיך לומר היום יום אחד היום שני ימים וכו' ומזה נמשכין כל הספירות והמנינים שבעולם:

ועל כן התורה בעצמה היא סופרת ומונה כל יום ויום של ששת ימי בראשית, כמו שכתוב (בראשית א), ויהי ערב ויהי בקר יום אחד וכן ביום שני וכו'. כי עקר הבריאה הוא בזמן דיקא ושם עקר הספירה והמנין, כי אין קיום לזמן שהוא כלליות כל הבריאה שהוא בזמן ובמדות כי אם על ידי הספירה בדבור על ידי שסופרין ומונין כל יום ויום בפה מלא בדבור, כמו שכתוב (תהלים לג), בדבר ה' שמים נעשו וכו'. שהוא כלליות הבריאה, שהוא בחינת הזמן שכולל כל הבריאה פני"ל. וכמבאר בזהר הקדוש בפרשת במדבר בתחלתו, תא חזי כל מלה דבעי לאתישבא בדוכתה לא מתישבא עד דאדכר בפומא ואתמני עליה וכו' ובגין כך חיליהון עאלין בחשבנא וכו'. כי הזמן שהוא כלליות הבריאה שנמשך מבחינת למעלה מהזמן אי אפשר להמשיכו ולקיימו בעולם, כי אם על ידי הדבור של הספירה שאז אתישב בדוכתה פני"ל בזהר הנ"ל. ובאמת אי אפשר לנו להשיג זאת בשכל כלל איך נמשך הזמן מה יתברך שהוא למעלה מהזמן, כי חדוש העולם אי אפשר להשיג בשכל כלל כי אם באמונה לבד כידוע וכמבאר בדברי רבנו זכרוננו לברכה כמה פעמים. ועל כן מפסח עד שבועות שכל עסקנו לקבל את התורה בשבועות שהוא בחינת

שְׁכַל חֲדָשׁ וּנְשָׂמָה חֲדָשָׁה וְכוּי' שְׂזוֹכִין עַל יְדֵי הַשָּׁנָה דְקִדְשָׁה עַל יְדֵי סְפִירַת
הַעֲמֹר כַּנִּי"ל. עַל כֵּן אָנוּ סוֹפְרִים וּמוֹנִין הַיָּמִים אֲזַי כְּדֵי לְהַמְשִׁיךְ הַזְּמַן
בְּקִדְשָׁה בְּבַחֲיִנַת אֲמוּנָה לְקֶשֶׁר כָּל יוֹם וְיוֹם אֶל הָאֲמוּנָה הַקְּדוּשָׁה לִידַע
בְּאֲמוּנָה שְׁלֵמָה שְׁכַל יוֹם וְיוֹם מֵהַזְּמַן נִמְשָׁךְ מֵה' יִתְבָּרֵךְ שֶׁהוּא לְמַעַלָּה
מֵהַזְּמַן שֶׁזֶה הָעֲנָן אֵי אֶפְשָׁר לְהַשִּׁיג בְּשִׁכְלָנוּ כִּי אִם בְּאֲמוּנָה כַּנִּי"ל. כִּי עֲכָשׁוּ
בְיָמֵי הַסְּפִירָה אָנוּ מְסַלְּקִין דְּעֵתָנוּ וּמְכַנְיִסִין דְּעֵתָנוּ לְתוֹךְ אֲמוּנָה לְבַד כַּנִּי"ל.
וְעַל כֵּן סוֹפְרִין הַיָּמִים לְעֹמֵר, כִּי עֹמֵר שְׁעוּרִים, שֶׁהוּא בְּחִינַת שָׁנָה כַּנִּי"ל,
הוּא בְּחִינַת אֲמוּנָה כַּנִּי"ל. וְעַל כֵּן הִיָּה מְנוּיָה אֶת הַעֲמֹר שֶׁהוּא בְּחִינַת אֲמוּנַת
אֲחֵדוּתוֹ יִתְבָּרֵךְ, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנוּם לְבִרְכָה (בְּרִכּוֹת יג) שֶׁצָּרִיךְ
לְהֶאֱרִיךְ בְּד' דְּאֶחָד' כְּדֵי לְהַמְלִיכוֹ לְמַעַלָּה וּלְמַטָּה וּבְאֶרְבַּע רוּחוֹת. נִמְצָא
שֶׁהַנֶּפֶת הַעֲמֹר הוּא בְּחִינַת אֲמוּנַת אֲחֵדוּתוֹ יִתְבָּרֵךְ שֶׁהוּא לְמַעַלָּה מֵהַזְּמַן.
כִּי ה' יִתְבָּרֵךְ הוּא לְמַעַלָּה מֵהַזְּמַן כַּיְדוּעַ. וְעַל כֵּן אָנוּ סוֹפְרִין הַיָּמִים לְעֹמֵר
שֶׁאָנוּ מְקַשְּׂרִין כָּל הַיָּמִים וְהַזְּמַן שֶׁהִיא בְּחִינַת סְפִירָה וּמְנִין כַּנִּי"ל, אָנוּ
מְקַשְּׂרִים הַכֹּל אֶל הָאֲמוּנָה הַקְּדוּשָׁה שֶׁהוּא בְּחִינַת הַנֶּפֶת הַעֲמֹר שְׁעוּרִים
כַּנִּי"ל כְּדֵי לְהַאֲמִין שְׁכַל הַזְּמַן נִמְשָׁךְ מִבְּחִינַת לְמַעַלָּה מֵהַזְּמַן, שֶׁזֶהוּ עֵקֶר
קְדוּשַׁת הַזְּמַנִּים, כְּמִבְּאֵר בְּמָקוֹם אַחֵר, כִּי אֵי אֶפְשָׁר לְהַשִּׁיג זֹאת בְּשִׁכְלֵנוּ כָּלֵל
כִּי אִם בְּאֲמוּנָה לְבַד כַּנִּי"ל:

אות יא

וְעַל כֵּן סוֹפְרִין שֶׁבַע שַׁבָּתוֹת. כְּדֵי לְכַלֵּל כָּל יוֹם וְיוֹם מִשְׁבַּעַת יָמֵי בְּרֵאשִׁית
בְּבַחֲיִנַת שַׁבָּת שֶׁהוּא יוֹם הַשְּׁבִיעִי. כִּי שַׁבָּת הוּא בְּבַחֲיִנַת לְמַעַלָּה מֵהַזְּמַן
יוֹתֵר מִכָּל הַיָּמִים הַקְּדוּשִׁים, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב: וַיְבָרְכֵנוּ מִכָּל הַיָּמִים וְקִדְשָׁתוֹ
מִכָּל הַזְּמַנִּים, כִּי כָּל יוֹם שֵׁשׁ בּוֹ תוֹסֵפֶת קְדוּשָׁה בְּיוֹתֵר הוּא סְמוּךְ בְּיוֹתֵר
לְבַחֲיִנַת לְמַעַלָּה מֵהַזְּמַן. כִּי עֵקֶר הַקְּדוּשָׁה הוּא כְּשִׂזְכִּין לְהַמְשִׁיךְ הַדַּעַת
הַקְּדוּשָׁה עַל יְדֵי הָאֲמוּנָה הַקְּדוּשָׁה שְׁעַל יְדֵי זֶה נִתְמַעֵט הַזְּמַן בְּיוֹתֵר כַּנִּי"ל.
וּבְכָל יוֹם שֵׁשׁ בּוֹ תוֹסֵפֶת קְדוּשָׁה כְּגוֹן יָמִים טוֹבִים נִמְשָׁךְ אֲזַי אֵלֵינוּ הָאֶרֶת
הָאֲמוּנָה וְהַדַּעַת בְּיוֹתֵר וְעַל יְדֵי זֶה נִתְמַעֵט הַזְּמַן בְּיוֹתֵר וְנִכְלָל בְּיוֹתֵר
בְּשִׁרְשׁוֹ בְּתוֹךְ בְּחִינַת לְמַעַלָּה מֵהַזְּמַן שֶׁזֶהוּ עֵקֶר קְדוּשַׁת הַיָּמִים וְהַזְּמַנִּים
וְכָל מֵה שֶׁהִיוּ קְדוּשִׁים בְּיוֹתֵר נִתְמַעֵט וְנִתְבַּטַּל הַזְּמַן בְּיוֹתֵר. וְשַׁבָּת שֶׁהוּא
מֵעֵין עוֹלָם הַבָּא, עַל כֵּן הוּא בְּבַחֲיִנַת לְמַעַלָּה מֵהַזְּמַן לְגַמְרֵי כְּנֶגֶד שְׁאֵר
הַזְּמַן, וְכָל הַזְּמַנִּים הַקְּדוּשִׁים מְקַבְּלִים מִשַּׁבָּת, שֶׁהוּא בְּבַחֲיִנַת לְמַעַלָּה
מֵהַזְּמַן, כִּי כָּל הַיָּמִים טוֹבִים מְקַבְּלִים מִשַּׁבָּת, כַּיְדוּעַ וְכִמְבֹאֵר בְּמָקוֹם
אַחֵר. וְעַל כֵּן סוֹפְרִין שֶׁבַע שַׁבָּתוֹת כְּדֵי לְכַלֵּל כָּל יוֹם מִשְׁבַּעַת יָמֵי בְּרֵאשִׁית
שֶׁהוּא כְּלִיּוֹת הַזְּמַן, בְּתוֹךְ בְּחִינַת שַׁבָּת כְּדֵי לְקַשֵּׁר הַזְּמַן לְבַחֲיִנַת לְמַעַלָּה
מֵהַזְּמַן שֶׁזֶהוּ עֵקֶר הַקְּדוּשָׁה כַּנִּי"ל. וְעַל יְדֵי זֶה זוֹכִין לְקַבֵּל אֶת הַתּוֹרָה
בְּשַׁבּוּעוֹת שֶׁהוּא יוֹם הַחֲמִשִּׁים, שֶׁהוּא סוּד הַיּוֹבֵל בְּחִינַת יוֹם הַכַּפּוּרִים

כִּידוּעַ. כִּי עֵקֶר קִדְשָׁת הַיּוֹבֵל הַגָּדוֹל שְׁנַת הַחֲמִשִּׁים הוּא בְּיוֹם הַכַּפּוּרִים עַל יְדֵי תִקְיַעַת שׁוֹפָר. כְּמוֹ שְׁכַתּוּב, וְהַעֲבַרְתָּ שׁוֹפָר תְּרוּעָה בַּחֲדָשׁ הַשְּׁבִיעִי בְּעֶשְׂרֵי לַחֲדָשׁ בְּיוֹם הַכַּפּוּרִים. כִּי יוֹם הַכַּפּוּרִים הוּא בְּחִינַת לְמַעַלָּה מִהַזְּמַן, כְּמוֹ שְׁכַתּוּב רַבְּנוֹ זְכוּרֵנוּ לְבָרְכָה בְּסִפּוֹר הָא"ב הַחֲדָשׁ (אוֹת ת תְּשׁוּבָה) שְׁיוֹם שְׁהֶאֱדָם עוֹשֶׂה תְּשׁוּבָה הוּא לְמַעַלָּה מִהַזְּמַן. וְכֵן יוֹם הַכַּפּוּרִים הוּא לְמַעַלָּה מִהַזְּמַן, כִּי אָנוּ זֹכִינ׳ בְּשָׁבוּעוֹת עַל יְדֵי אֲרָבַעִים וְתִשְׁעֵי יָמֵי הַסְּפִירָה לְהֶאֱרַת יוֹם הַחֲמִשִּׁים שֶׁהוּא בְּחִינַת יוֹבֵל בְּחִינַת יוֹם הַכַּפּוּרִים, בְּחִינַת הַתְּעוֹרָרוֹת הַשְּׁנָה, בְּחִינַת שׁוֹפָר שֶׁכָּל זֶה הוּא בְּבְחִינַת לְמַעַלָּה מִהַזְּמַן כְּנ"ל. וְעַל כֵּן אֲזַבְּשָׁבוּעוֹת נְתֻקִים הָעוֹלָם, כְּמוֹ שְׁדָרְשׁוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוּרֵנוּ לְבָרְכָה (שְׁבַת פַּח) עַל ה' דְּיוֹם הַשְּׁשִׁי שֶׁכָּל הָעוֹלָם הָיָה תְּלוּי וּמְתַמוּטָט עַד יוֹם הַשְּׁשִׁי בְּסִיּוֹן שֶׁקָּבְלוּ יִשְׂרָאֵל אֶת הַתּוֹרָה, כִּי זֶה עֵקֶר קִיּוֹם הָעוֹלָם וְהַזְּמַן כְּשִׁיזְדַּעִין בְּאִמּוּנָה שְׁלֵמָה שֶׁכָּל הַזְּמַן נִמְשָׁךְ מִבְּחִינַת לְמַעַלָּה מִהַזְּמַן, שֶׁזֶּהוּ בְּחִינַת אִמּוּנַת חֲדוּשׁ הָעוֹלָם שֶׁאָנוּ זֹכִינ׳ בְּשָׁבוּעוֹת שֶׁעַל יְדֵי זֶה עֵקֶר קִיּוֹם הָעוֹלָם כִּי עֵקֶר קִיּוֹם הָעוֹלָם הוּא עַל יְדֵי אִמּוּנָה, כְּמוֹ שְׁכַתּוּב, וְכָל מַעֲשֵׂהוּ בְּאִמּוּנָה:

בְּרוּךְ ה' לְעוֹלָם, אָמֵן וְאָמֵן:

נזיקין ד:

ובו יתבאר ענין פסח ואסור חמץ במשהו:

אות א

על פי התורה מישראל דספינא (בסימן למד), עין שם כל התורה:

והכלל, כי השגות אלקות אי אפשר להשיג כי אם על ידי כמה צמצומים וכו'. כמו המלמד פשוטה להסביר שכל גדול להתלמיד הוא צריך להלביש אותו בשכל תחתון וקטן. כדי שיוכל התלמיד להבינו, דהינו שהוא מציע לו הקדמות וכו'. וצריך כל אחד לבקש מאד מלמד ורבי הגון כזה וכו'. וכל מה שהוא קטן ביותר וכו' הוא צריך רבי גדול ביותר כמו

שְׁמַצִינוּ בַעַת שֶׁהָיוּ יִשְׂרָאֵל בְּמִצְרַיִם וְכוּי הָיוּ צָרִיכִים רַבֵּי גְדוֹל מְאֹד, דְּהִינּוּ מֹשֶׁה רַבְּנּוּ עָלָיו הַשְּׁלוֹם וְכוּי. עַל כֵּן אֵין לְהֶאֱדָם לומר:

די לי אם אָהִיָּה מְקַרְב אֶצֶל אִישׁ נִכְבָּד אִף שְׁאִינוּ גְדוֹל בְּמַעֲלָה וְכוּי. כִּי, אֲדַרְבָּא, כָּל מָה שֶׁהוּא חוֹלָה בְּיוֹתֵר צָרִיד רּוֹפֵא גְדוֹל בְּיוֹתֵר וְכוּי וְכוּי, עֵינן שָׁם. וְזֶה בְּחִינַת שְׁעָרוֹת וְכוּי. וְזֶה בְּחִינַת שְׁעָרָא בְּעִגּוּלָא בְּחִינַת סְבוּבִים וְכוּי. וְלָבוֹא לְהַשְׁכֵּל הַתְּחַתּוֹן הַזֶּה הוּא עַל יְדֵי שׁוֹנֵא בְּצַע וְכוּי. וְצָרִיד לְהַחֲיוֹת אֶת הַשְּׁכָל הַזֶּה שֶׁהוּא בְּחִינַת חֲכָמָה תְּתַאֲה עַל יְדֵי אֹר הַפְּנִים הַמְּאִיר בְּשֵׁלֶשׁ רְגָלִים וְכוּי. וְלַפְעָמִים שְׁנוּפֵל חֵס וְשְׁלוֹם, זֶה הַשְּׁכָל, שֶׁהוּא בְּחִינַת מַלְכוּת, בְּחִינַת ד וְנַעֲשֶׂה מְזָה מְמַשְׁלֵת הָאֲרַבַּע מַלְכוּתוֹת וְהֵם רוֹצִים לְהַתְּחַכֵּם בְּחֲכָמוֹת חִיצוֹנִיּוֹת שֶׁלָּהֶם שֶׁהֵם כְּסִילוֹת בְּאַמֶּת עַל יְדֵי שְׁנַפֵּל אֲלֵיהֶם זֶה הַשְּׁכָל הַנִּי"ל. וְעַקֵּר וְהֶרָאֵשׁ שֶׁלָּהֶם הוּא עֲמֻלָּה וְכוּי. וְצָרִיד לְחַתֵּךְ וּלְהַבְדִּיל בְּחִינַת הַמַּלְכוּת, דְּהִינּוּ הַשְּׁכָל הַנִּי"ל מִבְּחִינַת עֲמֻלָּה, שֶׁהוּא כְּלָיוֹת הָאֲרַבַּע מַלְכוּתוֹת, בְּבְחִינַת וַיִּשְׁסֹף וְכוּי חֲתָכוּ לְאֲרַבַּע וְכוּי. וְזֶה נַעֲשֶׂה עַל יְדֵי הַחֲסָד שֶׁנִּמְשָׁךְ עַל יְדֵי הַתּוֹכְחָה שֶׁמְקַבְּלִין אִף עַל פִּי שֶׁהוּא דָרָךְ בְּזִיוֹן וְכוּי. כִּי כָּל הַבְּלָבוּלִים בָּאִים וְנִמְשָׁכִין בְּשַׁעַת הַתְּפִלָּה וְכוּי. וְהַתְּפִלָּה הִיא כְּפִי הַתּוֹרָה, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת אֵיתוּ לֵה תְּרִי בִיעֵי אֵיתִי אִיהוּ תְּרִי גְבִינִי. כִּי יֵשׁ שְׁתֵּי בְּחִינּוֹת תּוֹרוֹת, יֵשׁ תּוֹרָה שֶׁנִּמְשָׁךְ מֵעִזּוֹת דְּקִדְשָׁה וַיֵּשׁ שְׁמִמְשִׁיךְ תּוֹרָה מִהַסְטֵרָא אַחֲרָא מִבְּחִינַת עִזּוֹת דְּקִלְפָּה וַיְכַמוּ כּוֹן הֵם הַתְּפִלוֹת וְכוּי. עַל כֵּן צָרִיד לְקַבֵּל תּוֹכְחָתָם שֶׁל הַצְּדִיקִים אֲמַתִּיִּים אִף עַל פִּי וְכוּי. וְעַל יְדֵי זֶה נִמְשָׁךְ חֲסָד שֶׁעַל יְדֵי זֶה חוֹתְכִין אֶת הַמַּלְכוּת וְכוּי, עֵינן שָׁם כָּל זֶה הֵיטֵב הֵיטֵב:

אות ב

וְזֶה בְּחִינַת פְּסַח שֶׁאֵז הַתְּחַלַּת הַתְּקַרְבוֹת יִשְׂרָאֵל לְאַבְיָהֶם שְׁבַשְׁמִים עַל יְדֵי מֹשֶׁה רַבְּנּוּ שֶׁהוֹצִיאֲנוּ אֶז מִמִּצְרַיִם וְגַלְהָ לָנוּ הַשְּׁגַת אֲלֻקוֹתוֹ בְּדַרְכִּים נִפְלְאִים בְּאוֹתוֹת וּבְמוֹפְתִים נוֹרָאִים וּבְשִׁכְלֵיִם גְּדוֹלִים וְעֲצוּמִים, כִּי הוּא פֶתַח לָנוּ אֹר הַדַּעַת וְהוֹדִיעַ לָנוּ אֲלֻקוֹתוֹ וְאֲדַנּוּתוֹ יִתְבַּרַךְ וַיִּתְעַלֶּה. עַל כֵּן צָרִיד לְאָכַל אֶז מִצָּה, וְחֲמֵץ אֶסוּר בְּמִשְׁהוּ, כִּי צָרִיד כָּל אֲדָם לְהֶאֱמִין בְּאַמוּנָה שְׁלָמָה שְׁכָל מָה שֶׁעוֹבֵר עָלָיו בְּכָל יוֹם וּבְכָל עֵת וּבְכָל שַׁעֲה מִיּוֹם הַיּוֹלָדוֹ עַד יוֹם מוֹתוֹ הַכָּל הוּא רַק סְבוּבִים מֵאִתּוֹ יִתְבַּרַךְ כְּדִי שִׁיזְכֶּה לְהַשְׁגוֹת אֲלֻקוֹת לְדַעַת וּלְהַכִּיר אוֹתוֹ יִתְבַּרַךְ. כִּי רַק בְּשִׁבִיל זֶה נִבְרָא וְאֵין שׁוּם תְּכֵלִית אַחַר חוּץ מְזָה, כְּמוֹ שֶׁאֵיתָא בְּזִהַר הַקְּדוּשׁ וּמוּבָא בְּדַבְרֵינוּ כְּמָה פְּעָמִים שֶׁעַקֵּר הַבְּרִיאָה הֵיטָה בְּגִין דִּישְׁתַּמוּדְעִין לֵה. וְזֶה עַקֵּר כָּלֵל כָּל הַתּוֹרָה וּכְלָל כָּל הַפְּנִיּוֹת שֶׁל כָּל הַמִּצְוֹת הַקְּדוּשִׁים, כִּי כָּלֵם הֵם שְׁעוּרִים וְצִמְצוּמִים לְאֲלֻקוֹתוֹ יִתְבַּרַךְ שֶׁעַל יְדֵי אֵלוֹ הַמִּצְוֹת אָנוּ זוֹכִין לְהַמְשִׁיךְ הַשְּׁכָלִים וְהַצִּמְצוּמִים הַקְּדוּשִׁים שֶׁעַל יָדָם נִזְכֶּה לְהַשְׁגוֹת אֲלֻקוֹת לְדַעַת

וּלְהַכִּיר אוֹתוֹ יִתְבַּרְךָ. וְכַמְבָּאָר בְּהַתּוֹרָה הַזֹּאת, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת שְׁעָרוֹת, בְּחִינַת שְׁעוֹרָא דְאַתְוֹן דְּאוֹרֵי־תָא וְכוּ', עַל־כֵּן שָׁם, אֵד אֵת זֶה לְעַמַּת זֶה עֲשֵׂה אֱלֹקִים. כִּי יֵשׁ מַלְכוּת הַרְשָׁעָה בְּחִינַת אַרְבַּע מַלְכוּתוֹת שְׁיוֹנְקִים מִזֶּה הַשֶּׁכֶל עַל יְדֵי פְגָמֵי הַדּוֹרוֹת וְהֵם מִתְגַּבְּרִים בְּכָל עֵת לְבַלְבֵּל דַּעַת הָאָדָם שֶׁלֹּא יִסְתַּכַּל וְלֹא יִבִּין עַל כָּל מָה שֶׁמְסַבֵּב ה' יִתְבַּרְךָ עִמּוֹ לְטוֹבוֹתָו הַנִּצְחִית כְּדֵי לְזַכּוֹת לְחַיֵּי עוֹלָם לְהַשְׁגוֹת אֱלֹקוֹת וְשׂוֹכַח חֵס וְשְׁלוֹם, אֵת הָעֵקֶר וְעוֹשֶׂה מִהַטָּפֵל עֵקֶר כְּאֵלוֹ הָעֵקֶר הוּא חֵס וְשְׁלוֹם, עֲסָקִי הָעוֹלָם הַזֶּה וְטַרְדַּת הַפְּרָנְסָה וְכוּ' רַחֲמָנָא לְצַלּוּ, עַל כֵּן צְרִיכִין לְבַקֵּשׁ מֵאֵד מֵאֵד רַבִּי הַגּוֹן שֶׁיְהִיָּה גְדוֹל בְּמַעֲלָה שְׁיוֹכֵל לְהַתְנַהֵג עִמּוֹ כְּרֵאוּי שֶׁיִּסְבֵּב עִמּוֹ בְּדַרְכִים נִפְלְאִים בְּאִפְסוֹ שְׂיִכְנִיס בּוֹ גַם כֵּן הַשְׁגוֹת אֱלֹקוֹת. וְכַמְבָּאָר בְּהַתּוֹרָה:

אות ג

וְהִנֵּה מְבָאָר בְּהַתּוֹרָה הַזֹּאת, שֶׁאֵלוֹ הַשְּׁכָלִים וְהַצְמָצוּמִים הַקְּדוּשִׁים שֶׁהֵם הַקְּדָמוֹת וְסְבוּבִים לְהַשִּׁיג עַל יְדָם הַשְּׁגַת אֱלֹקוֹתוֹ יִתְבַּרְךָ, אֵלוֹ הַשְּׁכָלִים הֵם בְּחִינַת שְׁעָרוֹת וְכוּ' כַּנִּי"ל. וְעַל כֵּן הֵם נִקְרָאִים שְׁעָרוֹת, כִּי הֵם נִמְשָׁכִים בְּחֻכְמָה נִפְלְאָה בְּצִנּוּרוֹת דְּקִים בְּבְחִינַת שְׁעָרוֹת, כִּי צְרִיכִים לְדַקְדֵּק בָּהֶם מֵאֵד שֶׁלֹּא יֵטֶה לְיָמִין וְלִשְׂמָאל. כִּי אִם לֹא יִצְמָצֵם אוֹתוֹן כְּרֵאוּי וְנִמְשִׁיד שֶׁכָּל הַרְבֵּה יוֹתֵר מֵדָאִי. יְהִיָּה חֵס וְשְׁלוֹם רַבּוּי אוֹר שְׁגוּרָם שְׁבִירַת כָּלִים חֵס וְשְׁלוֹם, שֶׁמִּשָּׁם יִנִּיקַת הַקְּלָפוֹת כַּיְדוּעַ. וְכֵן לְהַפְּךָ אִם יִצְמָצֵם אוֹתוֹן יוֹתֵר מֵדָאִי יְהִיָּה נֶעְלָם אוֹר הַשֶּׁכֶל לְגַמְרִי. עַל כֵּן צְרִיךְ הַצְּדִיק הַרְבִּי הָעוֹסֵק בְּזֶה לְהִיֹּת קָלֵעַ אֶל הַשְּׁעָרָה וְלֹא יַחְטֵא. לְהַמְשִׁיד הַשֶּׁכֶל בְּדַרְכִים נִפְלְאִים בְּבְחִינַת שְׁעָרוֹת שֶׁהֵם צְמָצוּמִים דְּקִים. וְאִף עַל פִּי כֵּן כָּל שְׁעָרָה וְשְׁעָרָה הִיא חִלּוּלָה וְהִיא צְנוּר נִפְלֵא שֶׁנִּמְשָׁד עַל יְדָה מַעֲנֵן הַחֻכְמָה מִן הַמַּח, כְּמוֹ שֶׁפְּתוּב (אִיּוֹב ל"ח) מִי פִּלַּג לְשִׁטֹּף תִּעֲלֶה וְכוּ':

וְהִנֵּה הַצְּדִיק בְּיָדָיו עוֹשֶׂה עֲבוֹדָתוֹ וּמְלַאכְתּוֹ בְּשִׁלְמוֹת וְעוֹסֵק עִמָּנוּ כְּרֵאוּי עִם כָּל אֶחָד וְאֶחָד. אֲבָל הָאָדָם יֵשׁ לוֹ בְּחִירָה. וְכָל אֶחָד כָּפִי מַעֲשִׂיו כֵּן מִמְשִׁיד עַל עֲצָמוֹ שְׁכָלִיוֹת שֶׁל הַצְּדִיק שֶׁהֵם בְּחִינַת שְׁעָרוֹת בְּחִינַת צְמָצוּמִים קְדוּשִׁים וְסְבוּבִים נִפְלְאִים לְהַשִּׁיג עַל יְדָם אֱלֹקוֹתוֹ יִתְבַּרְךָ עַל כֵּן צְרִיךְ כָּל אָדָם לִידַע שְׁחוּט הַשְּׁעָרָה יָקָר מְאֹד מְאֹד וְהוּא תְּלוּי בְּכָל עֵת בְּחוּט הַשְּׁעָרָה שֶׁיִּכּוֹל הָאָדָם לְקַלְקֵל הַרְבֵּה מְאֹד עַל יְדֵי חוּט הַשְּׁעָרָה חֵס וְשְׁלוֹם. וְכָל שָׂכֵן מִמֵּדַת פְּרַעֲגִיּוֹת. כִּי זֶה יוֹדֵעַ כָּל אָדָם בְּנִפְשׁוֹ שֶׁעֵקֶר קְלָקוּלוֹ וּפְגָמָיו וְחֻטְאָיו חֵס וְשְׁלוֹם, כָּלִם הַתְּחִילוֹ מִחוּט הַשְּׁעָרָה. עַל יְדֵי שֶׁלֹּא נִזְהָר בְּתַחֲלָה לְשָׁמֵר מִחֻשְׁבָּתוֹ הַיָּטֵב. וְנִמְשָׁד אַחַר הַמִּסִּית מַעֲט מַעֲט רַחֲמָנָא לְצַלּוּ, כְּמוֹ שֶׁפְּתוּב (יִשְׁעִיָּה ה'), הוּי מִשְׁכִּי הָעוֹן בְּחַבְלֵי הַשּׂוֹא וְכַעֲבוֹת הָעֵגְלָה חֻטְאָה. וְכַמּוֹ שֶׁאֲמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה, הַיּוֹם אוֹמֵר לוֹ עֲשֵׂה כֶּד וְלִמְחָר וְכוּ'.

וכפי התגברות היצר הרע על האדם בכל פעם היה חס ושלום, אפס תקוה, אבל מדה טובה מרבה, כי חוט השערה בקדשה יקר מאד מאד. והי' יתברך ברחמיו זכה אותנו במצות רבות בכל יום. וכל אחד מישראל מושך עצמו מהרע אל הטוב בכל יום ויום, כי הולך מביתו לבית הכנסת ולבית המדרש בכל יום ומניח טלית ותפלין ומתפלל ועונה אמן יהא שמה רבא ועושה כמה מצות וכו' וכו'. וכמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה שאפלו פושעי ישראל מלאים מצות כרמון. ואף על פי שיש גם בהמצות שלהם תערובות פסלת הרבה, אף על פי כן נמצאים בהם על כל פנים כמה נקודות טובות, שהם בחינת שערות קדושות שהם יקרים אצלו יתברך מאד מאד. וכך אפלו בעניני התאות והרהורים שמתגברים על האדם בכל יום. מי שהוא איש כשר קצת יש לו בודאי יסורים גדולים מזה, ומתגבר בכל עת נגד המחשבות וההרהורים. וכל תנועה שמנתק עצמו מהם כחוט השערה הוא יקר בעיניו יתברך מאד מאד, כי הוא ידע יצרנו וכו' ויודע איך הוא מתגבר על כל אחד ואחד, על כן יקר בעיניו יתברך כל תנועה ותנועה אפלו היא כשערה ממש מה שהאדם מושך את עצמו מהסטרא אחרא אל הקדשה. וכמו שכתב רבנו זכרוננו לברכה מסירת נפש יש לכל אחד מישראל בכל יום וכו'. וכמובא במעשה של הצדיק שהתגבר עליו העצבות וכו' כמה וכמה יקר חוט השערה ואפלו פחות מזה שאלפים עולמות אינם כדאי נגד זה. כי האדם בעולם העשיה שמלא קלפות והם כרוכים אחר האדם מאד ולולא הקדוש ברוך הוא עוזרו היה נופל בידם חס ושלום, על כן צריך כל אדם להשכיל על דרכיו בכל יום ובכל עת לשמר את עצמו מאד שלא תתחיל מחשבתו לצאת חוץ מגבול הקדשה חס ושלום, אפלו כחוט השערה, כי על ידי פגם כחוט השערה שנוטה מן הדרך יכול לתעות הרבה בדרךים נבוכים חס ושלום, וכמובן בדבריו זכרוננו לברכה על פסוק תעיתי כשה אבד (בלקוטי חלק א). ואף על פי כן צריך לידע גם ההפך. ששמתגברים עליו מאד ונדמה לו שכבר נתעה כל כך שאי אפשר לו לעמד כנגדם צריך לידע ולהאמין שכל תנועה ותנועה שינתק וימשיך את עצמו מהם אפלו כחוט השערה הוא יקר מאד מאד בלי שעור. ואלו השערות יתלקטו יחד וברבות הימים יגאלהו הי' יתברך מהם ויזכה על ידם להשגות אלקות שנמשך על ידי צמצומים קדושים שהם בחינת שערות שהם נעשים על ידי בחינת השערות הנ"ל על ידי שאיש הישראלי מושך את עצמו מרע לטוב בכל פעם שעקרו תלוי בחוט השערה כי אפלו צדיקים גדולים תלויים בכל עת בחוט השערה בבחינת וסביבו נשערה מאד. וכמובא בדבריו זכרוננו לברכה (בסימן כ) בהתורה תשע תקונין על ותלין:

בחד חוטא, עין שם:

ועל כן חמץ בפסח במשהו, כי איתא שחמץ הוא בחינת מחין דקטנות
שממש אחיזת הסטרא אחרא. ומצה היא מחין דגדלות שעל ידם משיגין
אלקותו ותברך, על כן צריכין לזהר מאד ממשוהו חמץ, כי השמירה
ממחין ושכליות דסטרא אחרא שהם בחינת חמץ ולזכות למחין דקדושה,
שהם בחינת השגות אלקות, שהם בחינת מצה, הכל תלוי במשהו בבחינת
חוט השערה שבשביל זה נקראים הצמצומים והשכליים הנ"ל שערו
וכנ"ל:

אות ה

וזה שדרשו רבותינו זכרונם לברכה, ולא יראה לך חמץ. שלף אי אתה
רואה אבל אתה רואה של אחרים. שאם נכנס עכו"ם לבית ישראל וחמצו
בידו אינו זקוק להוציאו, כי חמץ הוא בחינת חמוץ המוח שהם מחשבות
זרות והרהורים שהם אסורים במשהו. וצריכין לבערם ולבטלם ולגרשם
מגבולו. אבל אם האדם עושה את שלו ומתגבר בכל כחו לבער ולגרש
המחשבות רעות מקרבו והם אף על פי כן באים בעל כרחו עליו בכל פעם,
על זה אין האדם חייב כלל, כמו שכתוב בספר הא"ב שאין האדם חייב על
ההרהורים הבאים עליו כי אם כשמהרהר וחוזר ומהרהר. וכן כתב
(בספרו לקוטי תניינא) שיהיה האדם שב ואל תעשה גם במחשבה ומה
שנעשה עמו ממילא אל יחש. וזה בחינת שלף אי אתה רואה, אבל אתה
רואה של אחרים שאם נכנס עכו"ם וכו', הינו מאחר שהאדם נזהר ונשמר
מחמץ שלו, הינו שלא יחמיץ מחו במחשבות חוץ והרהורים ואם אף על
פי כן נכנס העכו"ם שהוא הסטרא אחרא וחמצו בידי, שהם ההרהורים
שבאים עליו שלא בכונה, אינו חייב על זה, כי אין זה חמץ שלו רק שצריך
לזהר שלא יגע בו ולא יהנה ממנו ולא יהיה נמשך אחריו כלל. ועל פי רב
על ידי זה ממילא יסתלק, כמבאר במקום אחר. אבל הוא אינו צריך
להסתכל על זה כלל רק שיהיה נזהר שלא יהיה החמץ שלו, שלא יחמיץ
מחשבתו בעצמו באלו המחשבות הבאים עליו:

אות ו

וְזֶה בְּחִינַת מִצָּה וּמְרוֹר, כִּי מִבְּאֵר שֵׁם בְּהַתּוֹרָה הַנִּי"ל שְׁצָרִיכִין לְקַבֵּל הַתּוֹכְחָה וּמוֹסָר שֶׁל הַצַּדִּיקִים אֲפֹלוּ אִם הוּא בְּדַרְךְ בְּזִיוֹן וְעַל יְדֵי זֶה זוֹכִין לְחֶסֶד. שְׁעַל יְדֵי זֶה חוֹתְכִין אֶת הַמַּלְכוּת שֶׁהוּא הַשְּׂכָל הַנִּי"ל וּמַעְלִין אוֹתָהּ לְאוֹר הַפְּנִים בְּשֵׁלֶשׁ רְגָלִים וְכוּ' כַּנִּי"ל. וְזֶה בְּחִינַת מִצָּה וּמְרוֹר. מְרוֹר מְרַמֵּז עַל הַתּוֹכְחָה שֶׁהוּא בְּדַרְךְ בְּזִיוֹן, שֶׁהוּא בְּחִינַת מְרִירוּת וּצְרִיכִין לְקַבֵּל אוֹתָהּ. וְעַל יְדֵי זֶה מְקַבְּלִין הַחֶסֶד, שֶׁהִיא בְּחִינַת מִצָּה, בְּחִינַת פֶּסַח שֶׁהוּא חֶסֶד גָּדוֹל שֶׁהוּא רֹאשׁ וּכְלָל שֶׁל כָּל הַשֵּׁלֶשׁ רְגָלִים שְׁמֵתְחִילִין מִפֶּסַח שְׁאֵז הוֹצִיאָנוּ מִמִּצְרַיִם וְגָלָה לָנוּ אֱלֹקוֹתוֹ יִתְבַּרַךְ עַל יְדֵי מֹשֶׁה רַבְּנוּ שְׁזֶה אִי אֲפֹשֶׁר לְזַכּוֹת כִּי אִם עַל יְדֵי חֶסֶד שְׁמְקַבְּלִין עַל יְדֵי הַתּוֹכְחָה כַּנִּי"ל. וְעַל כֵּן פֶּסַח הוּא חֶסֶד כַּיְדוּעַ, הֵינּוּ כַּנִּי"ל. וְזֶהוּ בְּחִינַת מִצָּה וּמְרוֹר, כִּי הַחֶסֶד בְּחִינַת מִצָּה שֶׁל פֶּסַח אִי אֲפֹשֶׁר לְקַבֵּל כִּי אִם עַל יְדֵי מְרִירוּת הַתּוֹכְחָה שֶׁהִיא בְּדַרְךְ בְּזִיוֹן וְכוּ' כַּנִּי"ל. כִּי הַמְרוֹר הוּא זְכָר לְוִימְרוֹר אֶת חֵייהֶם בְּעִבְדָּה קָשָׁה וְכוּ', שְׁכָל זֶה מְרַמֵּז עַל הַמְרִירוּת שְׁסוֹבְלִין קִדְּם שְׁמְבָרִין דִּינֵי הַתּוֹרָה, כְּמוֹ שְׁאִיתָא בְּזֵהר הַקְּדוֹשׁ בְּעִבְדָּה קָשָׁה, בְּקִשְׂיָא. בְּחֹמֶר, הַלְכְּתָא וְכוּ'. וְכָל זֶה הַמְרִירוּת נִמְשָׁךְ מִהַתּוֹרוֹת הַפְּסוּלוֹת שֶׁל הַסְטֵרָא אַחֲרָא שְׁנֶאֱחָזִין בְּהַלְכָּה, שֶׁהֵם בְּחִינַת מֵץ וְתָבוּ שְׁצָרִיכִין לְבַרֵר הַהֲלָכָה מֵהֶם, כִּי מִשָּׁם נִמְשָׁכִין כָּל הַקְּשִׁיּוֹת וְכוּ'. וְכְמוֹ כֵּן קָשָׁה לְהַתְּפִיל, כִּי הַתְּפִלָּה הִיא כְּפִי הַתּוֹרָה כַּנִּי"ל. וְעַל כֵּן פִּרְשׁ אֲדוֹנָנוּ מוֹרְנוּ וְרַבְּנוּ זְכָרוֹנוּ לְבַרְכָּה גַם זֶה הַפְּסוּק וְיִמְבְּרוּ וְכוּ' בְּעִבְדָּה קָשָׁה לְעַנְּנוּ תְּפִלָּה, כְּמוֹבָא (בְּלִקוּטֵי תַנְיִנְא). וְכָל זֶה נִתְתַּקֵּן עַל יְדֵי הַתּוֹכְחָה שְׁמְקַבְּלִין מִהַצַּדִּיקִים אֲף עַל פִּי שֶׁהוּא בְּדַרְךְ בְּזִיוֹן, כִּי בְּשִׁבִיל זֶה מוֹכִיחִין אוֹתָנוּ בְּדַרְךְ בְּזִיוֹן שְׁסוֹבְלִים צַעַר גָּדוֹל מֵאֲתָנוּ מִחֲמַת שְׁתַּפְּלֵתָנוּ וְתוֹרַתָנוּ אֵינָה כְּרֹאוּי, כְּמִבְּאֵר שֵׁם, עֵין שֵׁם. וְאֵז כְּשֶׁמְקַבְּלִים תּוֹכְחָתָם נִמְשָׁךְ הַחֶסֶד הַנִּי"ל. וְזֶהוּ בְּחִינַת מִצָּה וּמְרוֹר וְכוּ' כַּנִּי"ל:

אות ז

וְזֶה בְּחִינַת הַנֶּפֶת הַעֲמֹר שְׁעוֹרִים, בְּחִינַת סְפִירַת הַעֲמֹר, כִּי עֲמֹר שְׁעוֹרִים הוּא בְּחִינַת כְּלָלִיּוֹת כָּל הַצְּמֻצוּמִים כַּיְדוּעַ, הֵינּוּ בְּחִינַת צְמֻצוּמִים הַנִּי"ל שְׁעַל יְדָם זוֹכִין לְהַשְׁגוֹת אֱלֹקוֹת, שְׁזֶהוּ בְּחִינַת כָּלֵל קְבָלַת הַתּוֹרָה שְׁאָנוּ מְכִינִים עֲצָמָנוּ לְזֶה בִּימֵי הַסְּפִירָה עַל יְדֵי שְׁמֵתְקָנִים אֵז כָּל הַצְּמֻצוּמִים כַּנִּי"ל. וְהַצְּמֻצוּמִים הֵם בְּחִינַת שְׁעָרוֹת, שְׁזֶהוּ בְּחִינַת עֲמֹר שְׁעוֹרִים, בְּחִינַת עֲמֹר נְקֵא, שֶׁהוּא בְּחִינַת שְׁעָרוֹת קְדוֹשִׁים עֲלִיוֹנִים, כְּמוֹבָא בְּכַתְּבִים. וְזֶהוּ בְּחִינַת שְׁעוֹרִים בְּחִינַת שְׁעוֹרִין דְּאֲתָנוּ דְּאוֹרִיתָא שֶׁהֵם בְּחִינַת שְׁעָרוֹת בְּחִינַת צְמֻצוּמִים הַנִּי"ל. וְזֶה שְׁמוֹבָא שְׁעֲמֹר שְׁעוֹרִים הוּא בְּחִינַת מְנַחַת קְנָאוֹת, הֵינּוּ בְּחִינַת תּוֹכְחָה הַנִּי"ל שְׁעַל יְדָה חוֹתְכִין אֶת הַמַּלְכוּת חֲכָמָה תִּתְּאָה שֶׁהִיא כָּלֵל כָּל הַצְּמֻצוּמִים הַנִּי"ל, שְׁחוֹתְכִין אוֹתָהּ מֵאַרְבַּע מְלַכְיִוֹת שֶׁהֵם בְּחִינַת עֲמֹלֶק, כְּמוֹ שְׁמִבְּאֵר שֵׁם, עֵין שֵׁם. כִּי מְנַחַת קְנָאוֹת זֶהוּ בְּחִינַת

תּוֹכַחַה שְׁמַקְנָא לָהּ וּמוֹכִיחַ אוֹתָהּ, אֵל תִּסְתְּרֵי עִם אִישׁ פְּלוֹנִי. וְכֵן בְּכָל־לַיּוֹת
יִשְׂרָאֵל הֶעֱמַר שְׁעוֹרִים הוּא בְּבַחֲיִנַת מִנְחַת קְנָאוֹת שֶׁהַצְּדִיק מְקַנָּא וּמוֹכִיחַ
אֶת יִשְׂרָאֵל וּמִזְהִיר אוֹתָם אֵל תִּסְתְּרֵי עִם אִישׁ פְּלוֹנִי שְׁרוּצָה לְפַתּוֹתֶיךָ
לְהַדְיַחֲךָ מִדְּרָךְ הָאֱמֶת. אָבֵל הַתּוֹכַחַה הַיָּא בְּאַהֲבָה גְדוֹלָה אִף עַל פִּי שֶׁהִיא
בְּדְרָךְ בְּזִיוֹן שְׁמַקְנָא לָהּ וְאוֹמֵר אֵל תִּסְתְּרֵי וְכוּ', שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת בְּזִיוֹן אִף עַל
פִּי כֵן הִפְל מַחֲמַת אֲהָבָה. בְּבַחֲיִנַת כָּל רְחִימוּתָא דְלֹא קָשִׁיר עִמָּה קְנָאָה לְאוֹ
רְחִימוּתָא רְחִימוֹ. שְׁעַקֵּר הַקְנָאָה וְהַתּוֹכַחַה הִפְל מַחֲמַת אֲהָבָה וְחֶסֶד כְּדֵי
לְהַחֲזִירָם לְמוּטָב לֹא לְרַחֵק חֵס וְשְׁלוֹם, כִּי אִם לְקָרֵב בְּכָל מִינֵי הַתְּקַרְבוֹת
וְעַל כֵּן עַל יְדֵי תּוֹכַחַה זֹאת מִתְגַּלֶּה חֶסֶד שֶׁעַל יָדוֹ חוֹתְכִין אֶת הַמַּלְכוּת
חֲכָמָה תִּתְּאָה בְּחִינַת הַצְּמֻצוּמִים הַנִּי"ל מִבְּחִינַת עֲמֶלֶק וְכוּ', דְּהֵינּוּ
מַחֲכָמוֹת חִיצוֹנִיּוֹת הַמְּבִיאִין לְאַפִּיקוֹרְסוֹת שֶׁהֵם רוֹצִים לְהַתְּחַכֵּם
בְּחֲכָמָתָם הַרְעָה עַל יְדֵי הַצְּמֻצוּמִים וְהַשְּׁכָלִיִּים הַקְּטַנִּים שֶׁהֵם הַקְּדָמוֹת
וְסִבּוּבִים לְהַשִּׁיג עַל יָדָם הַשְּׂגוֹת אֱלֻקוֹת, וְהֵם רוֹצִים לְהַפְּךָ חֵס וְשְׁלוֹם,
לְהַמְשִׁיךְ אֵלּוֹ הַשְּׁכָלִיּוֹת לְחֲכָמָתָם וְדַרְכֵיהֶם הַרְעִים. וְאִי אֶפְשָׁר לְקַבֵּל
הַתּוֹרָה כִּי אִם כְּשֶׁמִּתְרַחֲקִים מֵהֵם בְּכָל מִינֵי הַרְחָקוֹת. וְזֶה אֲנִי עוֹסֵק
בְּכָל יְמֵי הַסְּפִירָה שְׁסוּפְרִין לְעַמֵּר, כִּי עַל יְדֵי מְצוֹת עַמֵּר שְׁעוֹרִים, שֶׁהוּא
כָּלֵל כָּל הַצְּמֻצוּמִים וְהַשְּׁכָלִיִּים הַנִּי"ל, עַל יְדֵי זֶה קוֹצְרִין וְחוֹתְכִין אֶת
הַצְּמֻצוּמִים מִבְּחִינַת עֲמֶלֶק בְּבַחֲיִנַת קְצָרוֹ לְפִי חֶסֶד. כִּי הֶעֱמַר שְׁעוֹרִים
מִנְחַת קְנָאוֹת הוּא בְּחִינַת תּוֹכַחַה שֶׁעַל יָדָהּ מִתְגַּלֶּה חֶסֶד. שֶׁעַל יְדֵי זֶה
חוֹתְכִין מֵהֵם בְּחִינַת הַמַּלְכוּת שֶׁהוּא בְּחִינַת הַצְּמֻצוּמִים הַנִּי"ל כְּנִי"ל.
וּמִנִּיפִין הֶעֱמַר כְּלָלִיּוֹת הַצְּמֻצוּמִים לְהִי יִתְבַּרֵּךְ לְהוֹרוֹת שְׁצָרִיכִין לְהַנִּיף
וּלְהַרִּים כָּל הַצְּמֻצוּמִים וְהַשְּׁכָלִיִּים וְכוּ' לְהַנִּיף הַכֹּל לְהִי יִתְבַּרֵּךְ כְּדֵי לְהַשִּׁיג
עַל יָדָם הַשְּׂגוֹת אֱלֻקוֹת כְּנִי"ל. וְעַל כֵּן הֶעֱמַר בְּאֵ מִשְׁעוֹרִים שֶׁהוּא מְאֹכֵל
בְּהֵמָה לְהוֹרוֹת שְׁכָל הַשְּׁכָלִיִּים וְהַצְּמֻצוּמִים כָּל זְמַן שֶׁאִין מְנִיפִין אוֹתָם לְהִי
יִתְבַּרֵּךְ הֵם כָּלֵם רַק בְּחִינַת בְּהִמְיּוּת מִמֶּשׁ. בְּחִינַת הַעֲדָר הַדְּעַת. וְעַקֵּר
תְּקוּנָם עַל יְדֵי הַהֲנָפָה שֶׁמְנִיפִין וּמְרִימִין אוֹתָם לְהִי יִתְבַּרֵּךְ לְהַשִּׁיג אוֹתוֹ
יִתְבַּרֵּךְ עַל יָדָם. כְּמוֹ הַבְּהֵמָה שֶׁכָּל תְּקוּנָהּ וְהַנְּהֻגָתָה עַל יְדֵי הָאָדָם הַבֵּר דְּעַת
דִּיקָא, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (וְשַׁעֲיָה א), יָדַע שׁוֹר קוֹנְהוּ וְכוּ'. אָבֵל בְּלֹא הָאָדָם אִין
בְּהֵ שׁוּם תּוֹעֵלֶת. כְּמוֹ כֵּן כָּל הַשְּׁכָלִיּוֹת שֶׁהֵם הַצְּמֻצוּמִים הַנִּי"ל, דְּהֵינּוּ
הַשְּׁכָלִיּוֹת שֶׁיְכוֹלִין לְמַצֵּא בְּכָל הַדְּבָרִים שֶׁבְּעוֹלָם אִינָם נִקְרָאִים בְּשֵׁם שְׁכָל
אָדָם כִּי אִם כְּשֶׁמְנִיפִין אוֹתָם לְהִי יִתְבַּרֵּךְ לְהַשִּׁיג וּלְהַכִּיר אוֹתוֹ יִתְבַּרֵּךְ עַל
יָדָם. אָבֵל מִקְדָּם הֵם רַק בְּחִינַת בְּהֵמָה מִמֶּשׁ. וְעַל כֵּן אֲנִי מְרִימִין וּמְנִיפִין
הֶעֱמַר שְׁבֵא מִשְׁעוֹרִים שֶׁהוּא מְאֹכֵל בְּהֵמָה כְּדֵי לְהַנִּיף כָּל הַצְּמֻצוּמִים לְהִי
יִתְבַּרֵּךְ שֶׁזֶה הֶעֱקֵר. שֶׁבְּשִׁבִיל זֶה נּוֹצְרֵנוּ, שֶׁזֶהוּ עַקֵּר קְבֵלַת הַתּוֹרָה שֶׁאִז
דִּיקָא קְרוּיִים אָדָם בְּחִינַת אֲתָם קְרוּיִים אָדָם, כְּמוֹ שֶׁאֲמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ
לְבִרְכָה :

אות ח

ועל כן היתה מפלת המן עמלק ביום הנפת העמר שעורים, כמו שאיתא אתי לעמר דידכו וכוי. כי על ידי הנפת העמר חותכין המלכות וכוי מהם מבחינת עמלק שעל ידי זה מפלתו. כי נפסק חיותו שמקבל משם. שזהו בחינת וישסף שמואל את אגג וכוי, כמו שמבאר שם. וכן כמה אמות נפלו ביום זה, כי כלם כלולים בעמלק, כמו שמבאר שם:

אות ט

ועל כן העמר הוא ראשית הקציר, כמו שכתוב, והבאתם את עמר ראשית קצירכם אל הכהן, והוא מתיר לקצר התבואה. זהו בחינת וקצרו לפי חסד, המובא בתורה הנ"ל, דהינו שצריכין לחתוך המלכות מבחינת עמלק על ידי החסד. וזהו בחינת תקון קצירת התבואה מהארץ, כי הארץ נתקלה מחטא אדם הראשון שאכל מעץ הדעת טוב ורע ובה פגם בבחינת הצמצומים שצריכין לבוא על ידם להשגות אלקות שהוא חי החיים ונטה אחר ההבל של חכמות חיצוניות שנמשך אחריהם על ידי אכילת עץ הדעת טוב ורע. כי בודאי יש בו טוב, כי שרש הצמצומים והשכליים הנ"ל שרשם טוב כדי לבוא על ידם להשגת אלקות. אבל הוא ערב טוב ורע ונתן יניקה להרע שהוא בחינת חכמות חיצוניות, בחינת עמלק, שהוא זהמת הנחש שיהיה יונק מהם ואז נתקלה האדמה בעבורו ומאז נתערבה התבואה בפסלת מצ ותרבן. וצריכין כמה מצות בהתבואה. הכל לברר התבואה מזהמת הנחש מקללות האדמה. ועל כן בעת הקציר צריכין תחלה מצות קצירת העמר כדי לחתוך המלכות מהסטררא אחרא מבחינת עמלק שהוא חכמות חיצוניות שזהו בעצמו בחינת קצירת התבואה מהאדמה להוציא התבואה ממה שנתקלה האדמה מבחינת זהמת הנחש שהוא חכמות חיצוניות, כי שכל האדם הוא כפי האכילה בקדשה או להפוך חס ושלוס, כמבאר במקום אחר כי חיות האדם שהוא הדעת ממשיך אותו ה' יתברך על ידי האכילה. ועקר הוא אכילת הלחם שמיזן זיון. על כן צריך לקדשו כנ"ל לבררו מזהמת הנחש כדי שלא יהיה נמשך על ידי אכילה הזאת אחר חכמות חיצוניות שמרחקין מה' יתברך, כמו שכתוב, פן תאכל ושבעת וכוי ורם לבבך ושכחת וכוי. על כן על ידי קצירת העמר ממשיכין בחינת תקון הנ"ל בחינת וקצרו לפי חסד. שעל ידי זה חותכין המלכות בחינת כלליות השכליים הנ"ל חותכין אותם מחכמות חיצוניות, שזהו בעצמו בחינת קצירת התבואה מהאדמה וכנ"ל:

אות י

והכל נעשה על ידי הצדיק האמת שהוא בחינת פהן איש חסד, שהוא מטה כלפי חסד תמיד. ומוצא טוב בכל אחד מישראל, כי יודע ללקט כל בחינת השערות טובות שנמצא בכל אחד מישראל ועל ידי זה הוא עוסק ברפואות כל אחד ואחד ואפלו אם הוא חולה גדול מאד מאד בחלי הנפש, כי הוא מוצא בו גם כן נקודות טובות בחינת שערות, דהינו מה שמנתיק עצמו מרע לטוב פשעה. ועל ידי זה ממשיך גם עליו שכליות וצמצומים הנ"ל עד שמכניס בו גם כן השגות אלקות, כמו שמבאר בתחלת התורה הנ"ל, שזהו עקר גדלת הצדיק פשיכול לרפאות גם החולה הגדול ביותר, כי כל מה שהחולה גדול ביותר צריך רופא גדול ביותר וכי, כמו שמבאר שם, עין שם. וזה התקון צריך להמשיך בימי העמר שאז מאיר בחינת עמר נקא, שהוא בחינת שערות קדושות עליונות שהם רחמים עליונים מאד מאד שהם ממתיקין כל הדינים וכל הגבורות הנאחזים בהצמצומים הנ"ל שממשיכין כל ימי העמר:

אות יא

ובשביל זה מתו עשרים וארבעה אלף תלמידי רבי עקיבא בימי העמר על שלא נהגו כבוד זה בזה ולא היה ביניהם אהבה. כי הם פגמו בהשערות הנ"ל, כי בודאי היו צדיקים, אך הפגם שלהם היה שהלכו בתקף מדת הדין והסתכל כל אחד בחברו על הרע שלו ולא הסתכלו על הטוב שבכל אחד ועל ידי זה היה ביניהם שנאה. ומחמת זה מתו בימי העמר דיקא שאז עקר התקון על ידי בחינת השערות הנ"ל שצריך להסתכל על הטוב שבכל אחד אפלו כחוט השערה שעל ידי זה יכולין לעשות ממנו כלי להמשיך השגות אלקות על ידו גם כן, כי באמת להמשיך השגות אלקות צריך כלים רבים כידוע. על כן צריך לזה קבוצ ישראל קדושים הרבה שיתקבצו יחד לדרש את ה' ולבקשו. כי בכל אחד מישראל יש בחינת נקדה טובה מה שאין בחברו, כמו שמבאר במקום אחר. וזאת הנקדה טובה שיש בכל אחד היא בחינת צנור וכלי שהצדיק ממשיך על ידו השגות אלקות. ועל כן לא היה אפשר לקבל את התורה כי אם פשהו ששים רבוא יחד. וזה בחינת ומתלמידי יותר מכלם. וזה בחינת והעמידו תלמידים הרבה. והעקר שיהיה ביניהם אהבה ואחדות בחינת אהבת החברים

שְׁעָקָר קִבְּלַת הַתּוֹרָה הָיָה עַל זֶה, כְּמוֹ שְׁכַתּוֹב, וַיַּחֲנוּ שָׁם יִשְׂרָאֵל וְכוּ'. וַיִּפְרֹשׁ רַש"י, כָּלֶם כָּאִישׁ אֶחָד וְכוּ'. וְעָקָר הָאֲהָבָה עַל יְדֵי הַשְּׁעָרוֹת הַנִּי"ל עַל יְדֵי שְׂאִין מִסְתַּכְּלִין עַל הָרַע שֶׁבַחְבְּרוּ רַק מִשְׁתַּדְּלִין בְּכָל כָּחוֹ לְמַצָּא בּוֹ טוֹב. אֲפֹלוּ אִם נִדְּמָה לוֹ שְׁרָעְתוּ רַבָּה אָף עַל פִּי כֵן יַחֲפֹשׁ וַיִּמְצָא בּוֹ שְׁעָרוֹת טוֹבוֹת עַל כָּל פְּנִים כַּנִּי"ל. וְעַל כֵּן תַּלְמִידֵי רַבִּי עֲקִיבָא שְׁפָגְמוּ בָּזֶה עַל כֵּן מֵתוּ בַּיּוֹם הָעֹמֵר דִּיקָא כַּנִּי"ל. וְרַבִּי שְׁמַעוֹן בְּרַי יוֹחָאֵי הָיָה הַתְּקוּן שְׁלָהֶם עַל כֵּן אָמַר, אָנוּ בְּחַבִּיבוּתָא תַלְיָא, הֵינוּ כַּנִּי"ל:

אות יב

וְעַל כֵּן נִתְגַּלְגַּל הַזְכוּת עַל יְדֵי רַבִּי שְׁמַעוֹן בְּרַי יוֹחָאֵי דִיקָא שְׁנַתּוֹסְפוֹ כְּמָה סַפְסָלִים בְּבֵית הַמְּדַרְשׁ בְּמַעֲשֵׂה דַרְבָּן גַּמְלִיאֵל וְרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ שֶׁשָּׂאל אוֹתוֹ תַּלְמִיד תַּפְּלַת עַרְבֵית רְשׁוֹת וְכוּ' שֶׁהָיָה רַבִּי שְׁמַעוֹן בְּרַי יוֹחָאֵי. כִּי לֹא הִסְכִּימוּ עִם רַבָּן גַּמְלִיאֵל שֶׁאָמַר, כָּל תַּלְמִיד שְׂאִין תּוֹכוֹ כְּבָרוּ אֵל יַכְנִס לְבֵית הַמְּדַרְשׁ, רַק הֶעֱבִירוּ שׁוֹמֵר הַפֶּתַח וְכוּ' וְנִתְּוֹסְפוֹ אַרְבַּע מְאוֹת סַפְסָלִים וְעַל יְדֵי זֶה נִתְרַבָּה תּוֹרָה הַרְבֵּה בְּאוֹתוֹ הַיּוֹם. וְאָמְרוּ שָׁם תִּנָּא עֲדֵיוֹת בְּאוֹתוֹ הַיּוֹם נִשְׁנָה. וְעֲדֵיוֹת הֵיא בְּחִירְתָּא דְכֻלָּא ש"ס, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבָרְכָה. כִּי דִיקָא עַל יְדֵי רַבּוּי תַּלְמִידִים נִתְגַּלוּ הַלְכוֹת לְמַעֲשֵׂה הַרְבֵּה מְאֹד שֶׁזָּהוּ עֲנִין מִסְכַּת עֲדֵיוֹת, שֶׁזָּהוּ הָעָקָר כְּשִׁמְסַפְרִין הַתַּלְמִידִים מִרַבָּן כָּל אֶחָד וְאֶחָד הַלְכָה לְמַעֲשֵׂה, דְּהֵינוּ הַדְּבוּרִים קְדוּשִׁים שֶׁשָּׁמַע מִמֶּנּוּ לְמַעֲשֵׂה מֵהַ שֶׁהֵשִׁיב לוֹ עַל שְׂאֵלוֹתָיו שֶׁשָּׂאל אוֹתוֹ עַל עֲנִינֵי חוּלְאָתוֹ וְרַחוּקוֹ מֵה' יִתְבַּרְךָ וְאֵיךְ וּבְאִיזָה דְרָךְ גִּלְגַּל עִמּוֹ. שֶׁמֵאלוֹ הַסְּפוּרִים יָכוֹל כָּל אֶחָד לְהִבִּין וּלְהַשְׁכִּיל עֲצוֹת וּדְרָכִים לְהַתְקַרֵּב לֵה' יִתְבַּרְךָ עַד שֶׁיִּזְכֶּה לְהַשְׁגוֹת אֱלֻקוֹת, שֶׁזָּהוּ בְּחִינַת מִסְכַּת עֲדֵיוֹת שֶׁהֵיא בְּחִירְתָּא שְׁנַתְּחַבְּרָה מִהַעֲדוֹת שֶׁהָעִיד כָּל אֶחָד מֵהַ שֶׁשָּׁמַע מִרַבּוֹ הַלְכָה לְמַעֲשֵׂה. וְכֵן הוּא בְּדַרְכֵי עֲבוּדַת ה' וְכַנִּי"ל:

כִּי עָקָר יְגִיעַת הַצְּדִיק הָאֵמֶת הוּא לְהַמְשִׁיךְ הַשְּׁגוֹת אֱלֻקוֹת בְּתַלְמִידָיו בְּדַרְכֵים נִפְלְאִים עַד שֶׁיּוֹכְלוּ לְהֵאִיר בְּתַלְמִידֵיהֶם וּבְתַלְמִידֵי תַּלְמִידֵיהֶם לְדוֹרוֹת עַד שֶׁכָּלֶם יִדְעוּ אֵת ה'. וְהַצְּדִיק בְּחִינַת חֵיוֹתוֹ יוֹדֵעַ בְּהַשְׁגָּתוֹ הָעֲצוּמָה אֵיךְ לְדַבֵּר עִם כָּל אֶחָד וְאֶחָד וְכוּ' כַּנִּי"ל, אֲבָל לְאַחַר הַסְּתַלְקוֹתוֹ עָקָר חֵיוֹתֵינוּ עַל יְדֵי קְבוּץ תַּלְמִידָיו יַחַד לְדַבְּרִים שֶׁבְּקִדְשָׁה וְכָל אֶחָד מֵתְעוֹרֵר לֵה' יִתְבַּרְךָ כְּפִי הַנִּקְדָּה טוֹבָה שֶׁהֵאִיר בּוֹ הַצְּדִיק וְכָל אֶחָד מְסַפֵּר מֵהַ שֶׁשָּׁמַע וְרָאָה מִמֶּנּוּ וְעַל יְדֵי זֶה יְכוֹלִין לְהַחֲיוֹת אֵת כָּל הָעוֹלָם כְּלוֹ:

וְזֶהוּ בְּחִינַת הַלּוּלָא דְרַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּר יוֹחָאי שְׁעוֹשִׁין בְּלֵג בְּעַמֵּר שְׂאֵז נִסְתַּלַּק, כִּי עֵקֶר הַשְּׂמֻחָה מֵה שְׂזָכִינוּ שֶׁהַשְּׂאִיר לָנוּ הַשְּׂאֲרָה קְדוּשָׁה כְּזֹאת, שֶׁהֵם סֵפֶר הַזֵּהָר הַקְּדוּשׁ שְׁעַל יְדֵי זֶה נִזְכָּה לְהַשְׁגוֹת אֱלֻקוֹת. כִּי כָל סֵפֶר הַזֵּהָר הֵם תְּקוּנִים וְכֻלִּים שֶׁהַמְּשִׁיכוֹ בְּרַב הַשְּׁגָתָם הַקְּדוּשָׁה שְׁעַל יְדֵי זֶה נִזְכָּה לְהַשְׁגוֹת אֱלֻקוֹת שֶׁזֶהוּ כָּל דְרָכֵי הַקְּבָלָה הַקְּדוּשָׁה שֶׁגָּלוּ רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּר יוֹחָאי וְתַלְמִידָיו, וְעַל כֵּן בִּזְהָר דָּא יִפְקוּן מִן גְּלוּתָא. וַיִּקְיָם, כִּימֵי צִאתָךְ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם אֲרָאֵנוּ נִפְלְאוֹת, הֵינּוּ כְּמוֹ בִּיצִיאת מִצְרַיִם שֶׁהִיְתָה הַגְּאֻלָּה עַל יְדֵי מֹשֶׁה רַבְּנוּ עַל יְדֵי שְׁגָלָה לָנוּ אִזּוֹ הַשְּׁגוֹת אֱלֻקוֹת בְּדַרְכֵי נִפְלְאוֹת, כְּמִבְּאֵר בְּתַחֲלַת הַתּוֹרָה הַנִּי"ל, כְּמוֹ כֵּן עָתָה בְּגְלוּת הָאֲחֵרוֹן הַזֶּה שֶׁקִּשָּׁה וְכַבֵּד יוֹתֵר, אֲבָל בְּרַחֲמֵינוּ יִגְאֻלְנוּ עַל יְדֵי כָּל הַסְּתֵרֵי תּוֹרָה שֶׁגָּלוּ הַרְשָׁבִי וְחִבְרֵיו שֶׁהֵם כְּלִים וְצִמְצוּמִים לְהַשְׁגַּת אֱלֻקוֹת שְׁעַל יְדֵי זֶה עֵקֶר רְפוּאת הַנַּפְשׁ וְגֻאֲלָתָהּ בְּגִשְׁמִיּוֹת וְרוּחָנִיּוֹת. וְעַל כֵּן עוֹשִׁין בְּלֵג בְּעַמֵּר שְׂמֻחָה גְּדוּלָּה, דְּהֵינּוּ בְּיוֹם הַסְּתַלְקוֹת הַתְּנָא רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּר יוֹחָאי, עַל שְׂזָכִינוּ שֶׁהַשְּׂאִיר לָנוּ הַשְּׂאֲרָה כְּזֹאת שֶׁתְּשָׂאֵר לְדוֹרֵי דוֹרוֹת שְׁעַל יְדֵי זֶה נִזְכָּה לְהַשִּׁיגוֹ יְתִבְרָךְ בְּאֵמֶת. וְזֶהוּ בְּחִינַת עַד הַגֵּל הַזֶּה שְׁמֵרְמִזּוּ עַל לֵג בְּעַמֵּר, כְּמוֹ שֶׁאֵיתָא בְּכַתְבֵי הָאֲרִי"ל. וְזֶהוּ עַד דִּיקָא בְּחִינַת מְסַכְת עֲדִיּוֹת שֶׁנִּתְחַבְּרָה עַל יְדוֹ שֶׁהִיא בְּחִירְתָּא, שֶׁהִיא בְּחִינַת הַשְּׂאֲרָה שֶׁל הַצְּדִיקִים הָאֲמֵתִיִּים שֶׁמְשַׁאֲרִין לְהַעֲלוֹם עַל יְדֵי תַלְמִידֵיהֶם שְׁמַעֲדִין בְּשֵׁמֶם מֵה שְׁשִׁמְעוּ וְקִבְּלוּ מֵהֶם הַלְכָּה לְמַעֲשֵׂה שְׁעַל יְדֵי זוֹכִין לְהַשְׁגַּת אֱלֻקוֹת לְהַכִּיר אוֹתוֹ יְתִבְרָךְ, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת עֲדוּת, כִּי הַתּוֹרָה נִקְרְאת עֲדוּת, כִּי הַתּוֹרָה מְעִידָה עַל מְצִיאוֹתוֹ יְתִבְרָךְ (וְכַמּוּבָא מִזֶּה בְּמִקּוֹם אַחֵר בְּהַלְכוֹת עֲדוּת וּבְהַלְכוֹת פְּסַח הַלְכָּה ט). וְעֵקֶר הַתּוֹרָה נִמְשָׁכֶת עַל יְדֵי עֲדוּת הַתַּלְמִידִים שְׁמַעֲדִין מֵה שְׁשִׁמְעוּ מִרְבָּם. שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת מְסַכְת עֲדִיּוֹת שֶׁהִיא בְּחִירְתָּא דְכֻלָּא שׁ"ס וְכַנִּי"ל:

כִּי אִף עַל פִּי שְׁעֲדִין אִין אָנוּ יוֹדְעִין וּמְבִינִים כָּלֵל סְתֵרֵי הַתּוֹרָה שֶׁגָּלָה רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּר יוֹחָאי בִּזְהָר וְתַקּוּנִים, אִף עַל פִּי כֵּן הוּא תַקּוּן גְּדוּל לְנַפְשָׁנוּ, כִּי כְּבָר עָשָׂה וְהַכִּין לָנוּ כְּלִים נִפְלְאוֹת וְתַקּוּנִים גְּדוּלִים עַל יְדֵי דְרָכֵי תּוֹרָתוֹ הַקְּדוּשָׁה שֶׁגָּלָה. שְׁעַל יְדֵי זֶה מִי שֶׁרוּצָה לְהַתְיַגֵּעַ לְבַקֵּשׁ אוֹתוֹ יְתִבְרָךְ יוֹכֵל לְבוֹא בְּנִקְל לְהַשְׁגוֹת אֱלֻקוֹת עַל יְדֵי הַדְּרָכִים וְהַכְּלִים וְהַתַּקּוּנִים שֶׁגָּלָה. כִּי לְהַמְשִׁיךְ הַשְּׁגוֹת אֱלֻקוֹת צָרִיכִין כְּפֹה וְכִפֹּה צִמְצוּמִים בְּחִינַת כְּלִים וְתַקּוּנִים. וּמַחֲמַת חֲטָא אָדָם הָרָאשׁוֹן וְקַלְקוּלֵי הַדּוֹרוֹת אִי אֶפְשָׁר לְגַמֵּר הַתַּקּוּן בְּשִׁלְמוֹת בְּדוֹר אֶחָד. וְעַל כֵּן מִתְיַגְעִים גְּדוּלֵי הַצְּדִיקִים בְּכָל דּוֹר וְדוֹר לְהַמְשִׁיךְ תַּקּוּנִים נִפְלְאוֹת וּלְהַשְׂאִיר בְּרָכָה אַחֲרֵיהֶם כְּדִי שִׁיְהִיָּה בְּנִקְל לְדוֹר אַחֲרוֹן לְהַשִּׁיג אוֹתוֹ יְתִבְרָךְ אִם יִרְצוּ לְבַקֵּשׁוּ. וְעַל כֵּן גַּם אַחֲרֵי הַתְּנָא רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּר יוֹחָאי זָכִינוּ לְכַתְבֵי הָאֲרִי"ל ז"ל שֶׁהוֹסִיף לְגַלוֹת תַּקּוּנִים נִפְלְאוֹת וְכוּ'. וְכֵן בְּדוֹרוֹתֵינוּ זָכִינוּ לְמָה שְׂזָכִינוּ עַל יְדֵי גְּדוּלֵי הַצְּדִיקִים שֶׁהֵיוּ מִימּוֹת הַבַּעַל שֵׁם טוֹב זְכָרוֹנוֹ לְבָרְכָה עַד עַכְשָׁו. וּמִי שֶׁהוּא בַּעַל נַפְשׁ וְדוֹרֵשׁ אֶת ה' יוֹכֵל לְהַבִּין מַעַט אֶת כָּל מַעֲשֵׂה תַקְפָּם וּגְבוּרָתָם שֶׁל

הצדיקים הגדולים המבחרים שעשו ותקנו לנו בכל דור ודור. וזה עקר חיותינו ותקונתנו שאנו מחיין עצמן בהשארה הקדושה שהשאירו לנו גדולי הצדיקים האמתיים על ידי תלמידיהם וכנ"ל:

אות יד

וזה בחינת מעלת יקרת קדשת הבית המדרש שהוא מקדש מעט שזהו עקר קיום שלנו בתקף אריכת הגלות הזה. שהבית המקדש נחרב בעזונותינו ועקר קיומנו הוא על ידי בתי כנסיות ובתי מדרשות, כמו שכתוב (יחזקאל יא), וכי הפיצותים בארצות ואהי להם למקדש מעט. ודרשו רבותינו זכרונם לברכה, אלו בתי כנסיות ובתי מדרשות. כי בבית המדרש שם מתקבצין התלמידים ומעידים ומספרים מה ששמעו מרבו כדי להמשיך השארתו הקדושה לנצח. ועקר קדשת הבית כנסיות ובתי מדרשות נמשכין מבחינת המשכן שעשה משה במדבר אחר מעשה העגל. כי עקר חטא העגל נמשך על ידי הפגם שפגמו בכבוד משה רבנו ואמרו, כי זה משה האיש לא ידענו מה היה לו. כי אפלו לפי טעותם שהטעה אותם הבעל דבר שכבר מת משה היו צריכין להאמין שבודאי לא היה יגיעו לריק חס ושלום, ובודאי השאיר השארה טובה אצל תלמידיו. והיה להם לבוא לאהרן וליהושע וכו' ולבקש מהם שיוליכו אותם בדרך הישר כפי מה שקבלו ממשה רבו. אבל הם לא בחרו בהאמת, כי העקר בהמעשה הזאת היו הערב רב ששנאו את משה והיה טינא בלבם עליו ובקשו עלילה לפרש מאחרי המקום. על כן תכף כשסברו שמת משה באו לאהרן ואמרו, קום עשה לנו אלהים אשר ילכו לפנינו כי זה משה האיש לא ידענו וכו'. כי בודאי כשפורשין מהצדיק האמת ומדרכו הקדושים על ידי זה באין לעבודה זרה ועל כן באו אז על ידי זה למעשה העגל. ועל כן כשבא משה וראה את כל זה עסק אחר כך להמשיך תקון שאפלו אחר כך כשיגיע זמנו להסתלק באמת יהיה נשאר זכרו לדורי דורות. וזהו בחינת מעשה המשכן שעסק אחר כך. ששם המשיך השראת שכירתו יתברך, דהינו בחינת השגות אלקות, כי כל מעשה המשכן היה בחינת כלים וצמצומים להשגות אלקות. ועקר בחינת המשכן היה שעל ידי זה המשיך תקון שאפלו כשישראל נעים ונדים בגלות, שהוא בחינת מדבר, גם אז יהיה להם כח להמשיך השגות אלקות על ידי בתי כנסיות ובתי מדרשות שהם בחינת מקדש מעט, בחינת המשכן שעשה משה במדבר. שאף על פי ששם לא היה עקר מקום המנוחה, דהינו מקום הבית המקדש כמו שכתוב, כי לא באתם עד עתה אל המנוחה וכו', אף על פי כן יכולין להמשיך לשם קדשת הבית המקדש ששם השראת השכינה על ידי תקוני המשכן שעשה. וכמו כן תקון לדורות שיהיה כח לישראל בכל דור להמשיך קדשת בית המקדש

בְּכֹל בֵּיתי כְּנִסְיוֹת וּבֵיתי מְדַרְשׁוֹת שֶׁיַּעֲשׂוּ בְּגִלוֹת שֶׁעַל שֶׁעַל כֵּן הִם נִקְרָאִים
מִקְדָּשׁ
מַעֲט:

אות טו

וְזֶהוּ בְּחִינַת כְּמַעַט שֶׁעֲבַרְתִּי מֵהֶם עַד שֶׁמָּצֵאתִי אֶת שְׂאֵהָבָה נִפְשִׁי אֲחִזְתִּיו
וְלֹא אֲרַפְנוּ עַד שֶׁהִבֵּאתִיו אֶל בֵּית אֲמִי וְאֶל חֶדֶר הוֹרְתִי. 'כְּמַעֲט שֶׁעֲבַרְתִּי
מֵהֶם', זֶה בְּחִינַת הַסְּתַלְקוֹת הַצְּדִיק, כְּמוֹ שֶׁפָּרַשׁ רַש"י שֶׁם שֶׁזֶה נֶאֱמַר
לְעִנְיַן הַסְּתַלְקוֹת מִשָּׁה וְאֶהְרֹן. וְאִזְ דִּיקָא 'מָצֵאתִי אֶת שְׂאֵהָבָה נִפְשִׁי', עַל
יְדֵי תַלְמִידָיו שֶׁהִמְשִׁיכוּ הַשְּׂאֵרְתוֹ בְּעוֹלָם, וְכִמוֹ שֶׁפָּרַשׁ רַש"י שֶׁם שֶׁזֶה נֶאֱמַר
עַל יְהוֹשֻׁעַ שֶׁכָּבַשׁ שְׁלֹשִׁים וְאַחַד מְלָכִים, (עֵינן בְּמִקּוֹם אַחֵר מְזֵה). וְזֶהוּ,
אֲחִזְתִּיו וְלֹא אֲרַפְנוּ עַד שֶׁהִבֵּאתִיו אֶל בֵּית אֲמִי וְכוּ'. זֶה בְּחִינַת הַמְּשַׁכֵּן וּבֵית
הַמִּקְדָּשׁ, בְּחִינַת בֵּיתי כְּנִסְיוֹת וּבֵיתי מְדַרְשׁוֹת (וְכַעֲיֵן שֶׁפָּרַשׁ רַש"י שֶׁם). וְעַל
כֵּן נִקְרָא בֵּית אֲמִי שֶׁהוּא רֵאשִׁי תְבוּת, אֵלֶּה מוֹעֲדֵי ה', כְּמוֹבָא בְּהַתּוֹרָה
הַנִּי"ל. כִּי עַל יְדֵי זֶה מְחִיִּין הַמְּלָכוֹת חֲכָמָה תַּתְּאָה הַנִּי"ל עַל יְדֵי שֶׁעוֹלִין
בְּרָגְלִים לְבֵית הַמִּקְדָּשׁ שֶׁעַל יְדֵי זֶה מְמַשְׁיכִין אֹרֶךְ הַפְּנִים לְהַחֲיוֹת הַמְּלָכוֹת
חֲכָמָה תַּתְּאָה הַנִּי"ל שֶׁעַל יְדֵי זֶה זוֹכִין לְהַשְׁגַּת אֱלֹקוֹת, כְּמוֹ שֶׁמְבַאֵר שֶׁם
בְּהַתּוֹרָה הַנִּי"ל. וְזֶהוּ בְּחִינַת בֵּיתי כְּנִסְיוֹת וּבֵיתי מְדַרְשׁוֹת שֶׁשֶׁם מִתְקַבֵּץ
הַטוֹב שֶׁל כָּל אֶחָד מֵהַתְּלַמִּידִים מֵהַ שֶׁקָּבְלוּ מֵרַבֵּן וְכַנִּי"ל. שֶׁעַל יְדֵי זֶה נִזְכָּה
לְאַחֲזוֹ בּוֹ יִתְבַרֵּךְ בְּלִי רַפְיוֹן בְּבְחִינַת אֲחִזְתִּיו וְלֹא אֲרַפְנוּ עַד שֶׁהִבֵּאתִיו אֶל
בֵּית אֲמִי וְאֶל חֶדֶר הוֹרְתִי וְכַנִּי"ל:

אות טז

הַכֹּלל, שֶׁאֲרַבְעִים וְתִשְׁעִי יְמֵי הַסְּפִירָה הִם בְּחִינַת אֲרַבְעִים אֲרַבְעִים וְתִשְׁעִי
שְׁעָרֵי בֵינָה שֶׁאִזּוֹ יוֹצְאִים מֵאֲרַבְעִים וְתִשְׁעִי שְׁעָרֵי טְמֵאָה וְנִכְנָסִין בְּאֲרַבְעִים
וְתִשְׁעִי שְׁעָרֵי קִדְשָׁה כִּידוּעַ, וְכָל זֶה בְּכַחוֹ שֶׁל הַצְּדִיק הַדּוֹר הָאֲמֵתִי. שֶׁהוּא
בְּחִינַת מִשָּׁה רַבְּנוּ שֶׁהוֹצִיאָנוּ מִמִּצְרַיִם וְטָהַר אוֹתָנוּ מִזֵּה־מִתָּם וְטְמֵאתָם
בְּכָל אֲרַבְעִים וְתִשְׁעִי יְמֵי הַסְּפִירָה וְנָתַן לָנוּ אֶת הַתּוֹרָה בַּיּוֹם הַחֲמִשִּׁים
הַקְּדוֹשׁ שֶׁהוּא חַג הַשְּׁבוּעוֹת הַנּוֹרָא וְהַנְּשֻׁבָּה מְאֹד. וְזֶה נַעֲשֶׂה בְּכָל דּוֹר וְדוֹר
עַל יְדֵי הַצְּדִיק הָאֲמֵתִי, עַל כֵּן צְרִיכִין לְכוֹן בְּכָל יְמֵי הַסְּפִירָה לְבַקֵּשׁ וּלְחַפֵּשׂ
מְאֹד אֶת הַצְּדִיק הָאֲמֵתִי הַגָּדוֹל בְּמַעֲלָה מְאֹד שֶׁיִּכּוֹל לְרַפְאוֹת אוֹתוֹ

מחולאתו העצומה של נפשו. וכל מה שהאדם יודע בנפשו שהוא חולה ביותר ופגמיו וקלקוליו והתרחקותו מה' יתברך עצום מאד. צריך לחפש ולבקש יותר ויותר אחר הצדיק הגדול במעלה ביותר שיוכל לרפאות גם אותו, כי כל מה שהחולה גדול ביותר צריך רופא גדול ביותר, כמבאר בהתורה הנ"ל. וזה עקר בחינת מצות הספירה שאז מטהרין עצמן ישראל באשה המטהרת לבעלה, כמובא, הינו כי כלל ישראל נקראין בחינת אשה יראת ה', והצדיק הדור האמתי הוא בחינת איש ובעל שלהם, כי הצדיק האמת בחינת משה נקרא איש האלקים, בעלה דמטרוניתא, שהיא בחינת כנסת ישראל כידוע. ובספירה מטהרת עצמה כנסת ישראל באשה המטהרת לבעלה, דהינו שמטהרין עצמן ומכינין עצמן לקבל אור הצדיק האמת שיכול לתקנם לרפאם מחולאתם ולהמשיך להם השגות אלקות וכנ"ל. ועל כן סופרין שבע שבתות שהם כנגד שבעה רועים, שהם שרש וכלל כל הצדיקים האמתיים, כי הם העקר שהמשיכו השגות וידיעות אלקותו בעולם. כי השבעה רועים הם אברהם וכו' עד דוד. ואברהם הוא הראשון שהתחיל להמשיך ולגלות אלקותו בעולם. וכן עסקו בזה כל האבות עד שבא משה רבנו ונתנה התורה על ידו ועקר גמר התקון יהיה על ידי משיח שהוא דוד שאז יהיה עקר התקון שיתקיים, כי כלם ידעו אותי למקטנם ועד גדולם וכו'. כלול משבעה רועים, (כמבאר במקום אחר). וזה אנו צריכין לכוון מאד בימי הספירה, שהם שבע שבתות שנוצה למצא את הצדיק האמת שהוא כלול משבעה רועים שרק הוא יכול לעסק בתקון נפשונו לרפאנו מתחלואי ומכאובי נפשונו העצומים מאד ולהמשיך לנו השגות אלקות הנ"ל. ועל כן קורין רות בשבועות שמדבר מהמשכת נשמת דוד שהוא משיח שעל ידו עקר התקון וכנ"ל. ועקר המשכת אור של משיח שהוא דוד, היה על ידי שנתגיירה רות ונתקרבה תחת כנפי השכינה וזכתה להתדבק בבעז שהיא בחינת צדיק האמת, וזה מרמז על התקרבות בעלי תשובה וגרים שמחפשי אחר הצדיק האמת עד שזוכין למצאו שעל ידי זה ממשיכין אור של משיח שעקר התקון על ידו כנ"ל. כי רות מרמזת על כנסת ישראל שנקראין אשה יראת ה' ובעז היא בחינת צדיק הדור כידוע. ורות בחינת כנסת ישראל ומחפשי אחר הצדיק שיעסק בתקונם. וזה בחינת מה שאמרה רות, אלכה נא השדה ואלקטה בשבלים אחר אשר אמצא חן בעיניו. שכנסת ישראל הכשרים אומרים שילכו לשוטט ולבקש ללקט דברי אמת וצדק שהם שבילים ודרכים להשיג אותו יתברך על ידם. וזה ואלקטה בשבלים לשון שבילים ונתיבות. וזה, אחר אשר אמצא חן בעיניו, הינו אולי אזכה למצא הצדיק האמת שאמצא חן בעיניו, שיקרבני לעבודתו יתברך:

וְזֶהוּ, וְהִנֵּה בֵּעַז בָּא וְכוּי וַיֹּאמֶר לְקוֹצְרִים הִי עִמָּכֶם וְכוּי. וּמִשָּׁם לְמַדּוֹ
וְהִתְקִינוּ שְׂיֵהָא אָדָם שׂוֹאֵל אֶת שְׁלוֹם חֲבֵרוֹ בְּשֵׁם, כִּי מִבְּאֵר לְעִיל שְׂצָרִיכִין
לְזֶה שְׂיֵהָיָה שְׁלוֹם וְאַהֲבָה בֵּין יִשְׂרָאֵל כְּדִי שְׂיִכְלְלוּ הַנְּפֹשׁוֹת יַחַד שְׂכָל אַחַד
יֵשׁ לוֹ בְּחִינַת צְמֻצוֹם וְשְׂכָל מִיַּחַד, שְׂיִכְלְלוּ יַחַד שְׂעַל יְדֵי זֶה יוֹכֵל הַצְּדִיק
לְהַמְשִׁיךְ וּלְהַאֲוִיר בָּהֶם הַשְּׂגוֹת אֱלֹקוֹת. וְכַמְבֹּאֵר לְעִיל לְעַנְּנוֹ תַלְמִידֵי רַבִּי
עֲקִיבָא שְׁלֵא הָיָה בָּהֶם אַהֲבָה שְׂבִשְׂבִיל זֶה מִתּוֹ בִּימֵי הַסְּפִירָה דִּיקָא וְכַנְיִל.
כִּי אַרְבָּעִים וְתִשְׁעָה יָמֵי הַסְּפִירָה הֵם בְּחִינַת צְמֻצוֹמִים וְשְׂכָלִים הַנְיִל
שֶׁהֵם בְּחִינַת סְבוּבִים וְהַקְּדָמוֹת לְבּוֹא עַל יָדָם לְהַשְּׂגוֹת אֱלֹקוֹת שְׂזוֹכִין
בַּיּוֹם הַחֲמִשִּׁים שֶׁהוּא שְׂבוּעוֹת שְׂזֵהוּ בְּחִינַת רַבִּי עִם תַּלְמִידִים, כִּי
הַצְּמֻצוֹמִים שְׂעַל יָדָם בָּאִים לְהַשְּׂגוֹת אֱלֹקוֹת זֶה בְּחִינַת שְׁנֵי שְׂכָלִים בְּחִינַת
חֲכָמָה תַּתְּאָה וְחֲכָמָה עֲלָאָה, הֵינּוּ כִּי הַצְּמֻצוֹמִים הֵם בְּחִינַת חֲכָמָה תַּתְּאָה,
וְהַשְּׂגוֹת אֱלֹקוֹת הִיא בְּחִינַת חֲכָמָה עֲלָאָה, כְּמוֹבֵן בְּהַתּוֹרָה הַנְיִל. וְזֶה
בְּחִינַת אַרְבָּעִים וְתִשְׁעָה יָמֵי הַסְּפִירָה שְׂבָהֶם מִמְּשִׁיכִין בְּחִינַת הַצְּמֻצוֹמִים
שֶׁהֵם בְּחִינַת חֲכָמָה תַּתְּאָה, וְעַל יְדֵי זֶה זוֹכִין לַיּוֹם הַחֲמִשִּׁים שְׂאָז מִמְּשִׁיכִין
בְּחִינַת חֲכָמָה עֲלָאָה שֶׁהוּא עֶקֶר הַשְּׂגוֹת אֱלֹקוֹת שְׂזוֹכִין עַל יְדֵי קְבֻלַּת
הַתּוֹרָה. וְזֶה בְּחִינַת רַבִּי עִם תַּלְמִידִים, כִּי הַתַּלְמִידִים כְּנֶגֶד הָרַב הֵם
בְּבְחִינַת הַצְּמֻצוֹמִים הַנְיִל, בְּחִינַת חֲכָמָה תַּתְּאָה, בְּחִינַת אַרְבָּעִים וְתִשְׁעָה
יָמֵי הַסְּפִירָה. וְהַרְבֵּי הוּא בְּבְחִינַת חֲכָמָה עֲלָאָה בְּבְחִינַת יוֹם הַחֲמִשִּׁים
בְּחִינַת הַשְּׂגוֹת אֱלֹקוֹת, כִּי הַרְבֵּי שְׂזוֹכָה לְהַשְּׂגוֹת אֱלֹקוֹת הוּא מְצַמֵּץ
שְׂכָלוֹ בְּדַרְכִים נְפִלְאִים וּמְלַמֵּד עִם תַּלְמִידָיו בְּכַמָּה סְבוּבִים וְהַקְּדָמוֹת
שֶׁהֵם בְּחִינַת חֲכָמָה תַּתְּאָה כְּדִי שְׂיִוְכְלוּ אַחֵר כֶּךָ לְבּוֹא גַם כֵּן לְהַשְּׂגוֹת
אֱלֹקוֹת. וְעַל כֵּן הֵם בְּבְחִינַת חֲכָמָה תַּתְּאָה לְגַבֵּי הָרַב (וְכַמְבֹּאֵר מְזֵה בְּמִקּוֹם
אַחֵר). וְאַפְלוּ כְּשְׂזוֹכִין הַתַּלְמִידִים לְהַשְּׂגוֹת אֱלֹקוֹת אֵף עַל פִּי כֵּן כָּל הַשְּׂגוֹת
נֶגֶד הַשְּׂגַת הָרַב הוּא בְּבְחִינַת חֲכָמָה תַּתְּאָה לְגַבֵּי חֲכָמָה עֲלָאָה, כִּי גַם
כְּשְׂזוֹכִין לְהַשְּׂגַת אֱלֹקוֹת יֵשׁ בְּזֶה כְּמָה וְכַמָּה מְדַרְגוֹת גְּבוּהָ מֵעַל גְּבוּהָ כִּיְדוּעַ.
וְעַל כֵּן תַּלְמִידֵי רַבִּי עֲקִיבָא שְׁלֵא זָכוּ לְהַתְּנַהֵג בְּעַנְיָן זֶה כְּרֵאוּי, עַל כֵּן מִתּוֹ
בִּימֵי הָעֶמֶר דִּיקָא, כִּי הֵם בְּחִינָה אַחַת כְּנִיִל. וְעֶקֶר הַפָּגָם שְׂלָהֶם שְׁלֵא הָיָה
בִּינֵיהֶם אַהֲבָה וְלֹא נִכְלְלוּ זֶה בְּזֶה כְּנִיִל. וְעַל כֵּן קוֹרִין פְּרִשְׁת׃ בְּמַדְבַּר קָדָם
שְׂבוּעוֹת שְׂמַדְבַּר מִמְּסַפֵּר בְּנֵי יִשְׂרָאֵל כָּל זָכָר לְגִלְגֻלְתָּם וְכוּי שֶׁהֵם שְׂשִׁים
רְבּוֹא נְפֹשׁוֹת יִשְׂרָאֵל כְּדִי לְהַמְשִׁיךְ הָאָרֶז מְשַׁרְשׁ נְפֹשׁוֹת כָּל יִשְׂרָאֵל שְׂמִשָּׁם
נִמְשָׁךְ הַתּוֹרָה שְׂיֵשׁ בָּהּ שֵׁשׁ מֵאוֹת אוֹתִיוֹת כְּדִי לְזַכּוֹת לְהַשְּׂגוֹת אֱלֹקוֹת שְׂאֵי
אֶפְשָׁר לְהַמְשִׁיךְ כִּי אִם עַל יְדֵי שְׂנִכְלָלִין כָּל נְפֹשׁוֹת יִשְׂרָאֵל יַחַד שְׂכָל אַחַד
הוּא בְּחִינַת צְמֻצוֹם וְשְׂכָל מִיַּחַד כְּדִי שְׂיִוְכֵל הַצְּדִיק לְהַשְּׁפִיעַ וּלְהַמְשִׁיךְ עַל
יָדָם הַשְּׂגוֹת אֱלֹקוֹת שְׂצָרִיכִין לְזֶה כָּלִים הַרְבֵּה וְכַנְיִל. וְעַל כֵּן גְּדוֹל הַשְּׁלוֹם
מְאֹד כְּמוֹ שֶׁהַפְּלִיגוֹ רְבוּתֵינוּ זְכוּרֵנוֹם לְבִרְכָה בְּמַעְלוֹת הַשְּׁלוֹם. כִּי כָּל מָה
שְׂיֵשׁ שְׁלוֹם יוֹתֵר בֵּין יִשְׂרָאֵל נִכְלָלִין הַנְּפֹשׁוֹת יַחַד שְׂעַל יְדֵי זֶה יְכוּלִים
לְהַמְשִׁיךְ הַשְּׂגוֹת אֱלֹקוֹת כְּנִיִל אֲשֶׁר לְכַךְ נוֹצְרָנוּ. וְעַל כֵּן הִתְקִינוּ שְׂיֵהָא אָדָם
שׂוֹאֵל אֶת שְׁלוֹם חֲבֵרוֹ בְּשֵׁם, כִּי עַל יְדֵי הַשְּׁלוֹם דִּיקָא מִמְּשִׁיכִין שְׂמוֹ שֶׁל
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שֶׁהוּא בְּחִינַת הַשְּׂגַת אֱלֹקוֹת, כִּי הַהַשְּׂגָה הִיא יְדִיעַת שְׂמוֹ
יַתְבָּרֵךְ. וְעַל כֵּן בֵּעַז וּבֵית דִּינוּ דִּיקָא תַקְנוּ זֹאת בְּעַת הַמַּעֲשֵׂה שֶׁל רוֹת דִּיקָא,
כִּי אָז הָיָה הָעֶסֶק לְהַמְשִׁיךְ אוֹר שֶׁל מְשִׁיחַ שֶׁהוּא דָּוִד שֶׁהוּא יְגִמֵר הַתַּקּוּן
וּיְמַשִּׁיךְ הַשְּׂגוֹת אֱלֹקוֹת בְּעוֹלָם שְׂלֵזָה צְרִיכִין שְׁלוֹם דִּיקָא וְכַנְיִל. עַל כֵּן הֵם

דִּיקָא שְׂתִּיקֵנוּ שְׂיֵהָא אָדָם שׁוֹאֵל אֶת שְׁלוֹם חֲבֵרוֹ בְּשֵׁם וְכַנְיָל. וְזֶהוּ, וַיֹּאמֶר לְקוֹצְרִים ה' עִמָּכֶם. 'לְקוֹצְרִים' דִּיקָא שְׂהֵם הָעוֹסְקִים לְקַצֵּר וְלַחְתּוֹד אֶת הַמְּלָכוֹת חֲכָמָה תִּתְּאָה הַנְיָל מִהָאֲרַבַּע מְלָכִיּוֹת בְּבַחֲיִנַת וְקַצְרוּ לְפִי חֲסֵד כְּדִי לְהַעֲלוֹת אוֹתָהּ לְאוֹר הַפְּנִים כְּדִי לְזַכּוֹת לְהַשְׁגוֹת אֱלֻקוֹת שְׂהֵם דִּיקָא צְרִיכִין תִּיקוּן זֶה בְּיוֹתֵר לְשָׂאֵל בְּשְׁלוֹם חֲבֵרוֹ בְּשֵׁם כְּדִי לְהַמְשִׁיךְ הַשְׁגוֹת אֱלֻקוֹת עַל יְדֵי זֶה כְּנִיָל. וְעַל כֵּן כָּל הַמַּעֲשֵׂה שֶׁל בְּעַז וְרוֹת הִיָּה בְּיַמֵּי הַקְּצִיר, כְּמוֹ שְׂכֵתוֹב, וְהֵמָּה בָּאוּ וְכוּ' בְּתַחֲלַת קְצִיר שְׁעָרִים. וְדָרְשׁוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה בְּקַצִּיר הָעֹמֵר הַכְּתוּב מְדַבֵּר. וְכֵן אַחַר כֵּן כָּל הַפְּרָשָׁה מְדַבֵּר בְּעִנְיָן הַקּוֹצְרִים שְׂאֵז מְצָאָה רוֹת אֶת בְּעַז, הֵינּוּ כְּנִיָל, כִּי עֵקֶר הַשְּׂגָת אֱלֻקוֹת שְׂמַמְשִׁיךְ הַצְּדִיק בְּחִינַת בְּעַז לְרוֹת שְׂהִיא בְּחִינַת כְּנִסֵּת יִשְׂרָאֵל הוּא עַל יְדֵי בְּחִינַת הַקְּצִיר בְּחִינַת קַצְרוּ לְפִי חֲסֵד כּוּ' וְכַנְיָל:

אות יח

וְזֶהוּ שְׁנִסְמְכוּ שְׁנֵי הַתְּקֵנוֹת בְּמַשְׁנָה (בְּרִכּוֹת בְּסוּף) הַתְּקֵנוֹ שְׂיֵהִיו אוֹמְרִים מִן הָעוֹלָם וְעַד הָעוֹלָם וְהַתְּקֵנוֹ שְׂיֵהָא אָדָם שׁוֹאֵל אֶת שְׁלוֹם חֲבֵרוֹ בְּשֵׁם, שְׂנֵאֵמַר, וְהִנֵּה בְּעַז בָּא מִבֵּית לָחֵם וַיֹּאמֶר לְקוֹצְרִים ה' עִמָּכֶם וְכוּ'. כִּי עֵקֶר הַתְּקֵנָה לְשָׂאֵל אֶת שְׁלוֹם חֲבֵרוֹ בְּשֵׁם שְׂתִּיקוּן בְּעַז דִּיקָא כְּשֶׁדַּבֵּר עִם הַקּוֹצְרִים בְּמַעֲשֵׂה דְרוֹת, הַכֹּל הִיָּה בְּשִׁבִיל לְהַמְשִׁיךְ הַשְּׂגוֹת אֱלֻקוֹת עַל יְדֵי הַצְּמֻצוּמִים שְׂהֵם בְּחִינַת חֲכָמָה תִּתְּאָה כְּנִיָל שְׂצְרִיכִין לְקַצְרָה וְלַחְתּוֹכָה מִהָאֲרַבַּע מְלָכִיּוֹת שְׂכְּלָלוֹתֵם עִמְלֵק שְׂהוּא בְּחִינַת חֲכָמוֹת חִיצוֹנִיּוֹת וְכוּ', כְּמַבָּאָר שֵׁם, בְּהַתּוֹרָה הַנְיָל. וְעַל כֵּן נִסְמְכָה תְּקֵנָה זֹאת לְהַתְּקֵנָה שְׂהַתְּקֵנוֹ שְׂיֵהִיו אוֹמְרִים מִן הָעוֹלָם וְעַד הָעוֹלָם שְׂהוּא בְּשִׁבִיל לְהַכְּנִיעַ וְלַעֲקֹר דַּעַת הַמִּינִים וְהָאֲפִיקוֹרְסִים שְׂאוֹמְרִים אֵין עוֹלָם אֱלָא אֶחָד כְּמוֹ שְׂאֵמְרוּ בְּמַשְׁנָה שֵׁם, כָּל חוֹתְמֵי בְּרִכּוֹת שְׂהִיו בְּמַקְדָּשׁ הִיו אוֹמְרִים מִן הָעוֹלָם. מִשְׂקָלְקָלוֹ הַמִּינִים וְאֵמְרוּ אֵין עוֹלָם אֱלָא אֶחָד הַתְּקֵנוֹ שְׂיֵהִיו אוֹמְרִים מִן הָעוֹלָם וְעַד הָעוֹלָם. וְהַתְּקֵנוֹ שְׂיֵהָא אָדָם שׁוֹאֵל אֶת שְׁלוֹם חֲבֵרוֹ בְּשֵׁם וְכוּ' כִּי שְׁנֵי הַתְּקֵנוֹת אֶחָד, כִּי גַם הַתְּקֵנָה שְׂיֵהָא אָדָם שׁוֹאֵל אֶת שְׁלוֹם חֲבֵרוֹ בְּשֵׁם הוּא גַם כֵּן בְּשִׁבִיל זֶה כְּדִי לְהַכְּנִיעַ וְלַעֲקֹר דַּעוֹת הַמִּינִים וְהָאֲפִיקוֹרְסִים שְׂהוֹלְכִים אַחַר חֲכָמוֹת חִיצוֹנִיּוֹת אֲשֶׁר כָּל חֲכָמְתָם כְּסִילוֹת בְּאֵמֶת וְהֵם רוֹצִים לְהַתְּחַפֵּס וְלְהַמְשִׁיךְ בְּחִינַת הַחֲכָמָה תִּתְּאָה בְּחִינַת הַשְּׂכָלִיִּים שֶׁל הַצְּמֻצוּמִים וְהַהֲקָדְמוֹת, שְׂעַל יָדָם בָּאִים לְהַשְׁגוֹת אֱלֻקוֹת בְּאֵמֶת, לְהַמְשִׁיךְ הַכֹּל לְחֲכָמְתָם הַרְעָה הַמְטַעִית רַחֲמָנָא לְצִלוֹ, שְׂצְרִיכִין לְעַסֵּק לְקַצֵּר וְלַחְתּוֹד הַמְּלָכוֹת חֲכָמָה תִּתְּאָה מֵהֶם וְלְהַעֲלוֹתָהּ לְאוֹר הַפְּנִים הַמְּאִיר בְּשִׁלְשׁ רְגָלִים שְׂעוֹלִין אֵז לְבֵית הַמַּקְדָּשׁ לְרֵאוֹת פְּנֵי ה' בְּבֵית הַמַּקְדָּשׁ כְּנִיָל, שְׂלָזָה צְרִיכִין נְפִשׁוֹת הַרְבֵּה שְׂיֵהִיָּה שְׁלוֹם בְּיַנְיָהֶם (וְכֵן מְבָאָר בְּמָקוֹם אַחַר שְׂעַל יְדֵי שְׁלוֹם מְכַנְיַעִין הָאֲפִיקוֹרְסוֹת, עִין שֵׁם

בהתורה ויִסב אֱלֹקִים בְּסִימָן סב). וְעַל כֵּן נִסְמְכָה תִּקְנָה זֹאת שְׂיִהָא אָדָם שׂוֹאֵל אֶת שְׁלוֹם חֲבֵרוֹ בְּשֵׁם לְהִתְקַנָּה שֶׁהִתְקִינוּ שְׂיִהִיו אוֹמְרִים מִן הָעוֹלָם וְעַד הָעוֹלָם לְבִטֵּל וְלַעֲקֹר דְּעוֹת הַמֵּינִים, כִּי גַם תִּקְנָה זֹאת לְשֵׂאל בְּשְׁלוֹם בְּשֵׁם הִיא גַם כֵּן בְּשִׁבִיל לְבִטֵּל דְּעוֹת הַמֵּינִים וְכַנִּיחַ. כִּי הַמֵּינִים וְהַאֲפִיקוֹרְסִים אוֹמְרִים אֵין עוֹלָם אֶלָּא אֶחָד וְהֵם כּוֹפְרִים בְּכָל מִצְוֹת הַתּוֹרָה שְׂיִכּוּלִים לְבוֹא עַל יָדָם לְהַשְׁגוֹת אֱלֹקוֹת, רַק אוֹמְרִים עַל מִשָּׁה רַבְּנוּ עָלֵינוּ הַשְׁלוֹם, שֶׁהִיא חֶכֶם גָּדוֹל בְּכָל הַחֲכָמוֹת וְתִקֵּן הַמִּצְוֹת כְּפִי שְׁחִיב שְׁכָלוֹ. וְאוֹמְרִים טַעְמִים שֶׁל הַבֵּל עַל הַמִּצְוֹת הַקְּדוּשׁוֹת וְכִלְל טַעְמֵיהֶם הַמְרִים וְהַסְרוּחִים כֹּלֵם סוֹבְבִים וְהוֹלְכִים שֶׁהֵם בְּשִׁבִיל נְמוּסִיּוֹת, בְּשִׁבִיל אֶהְבֵּת רַעִים כְּדִי שֶׁלֹּא יִגָּזַל וְלֹא יַעֲשֶׂק אֶחָד אֶת חֲבֵרוֹ. וְהֵם מְסַבְּבִים בְּשִׁטּוֹת דְּבַרְיָהֶם כְּאֵלוֹ חֵס וְשְׁלוֹם גַם מִצְוֹת צִיצִית וְכוּ' בְּשִׁבִיל זֶה. וְלִפִּי דְּעַתָּם הִרְעָה אֵין בְּעִשְׂיַת הַמִּצְוֹת שׁוּם תִּכְלִית נֶצְחִי כִּי אִם בְּעוֹלָם הִזָּה כְּדִי שְׂיִהָא שְׁלוֹם בֵּין אָדָם לְחֲבֵרוֹ כְּדִי שְׂיִהָא קִיּוּם לְזֶה הָעוֹלָם. וְתִפַּח רוּחָם וְנִשְׁמַתָּם אִם כְּדְעַתָּם הִרְעָה חֵס וְשְׁלוֹם, מַעֲקָרָא דְדִינָא פְּרַכָּא. מַה לִּי וּלְצָרָה הַזֹּאת וְלָמָּה לָנוּ קִיּוּם הָעוֹלָם לְגַמְרִי שֶׁהוּא מְלֵא צְרוּת וּמְכַאֲבוֹת וְיִגּוֹן וְאַנְחָה כְּאֲשֶׁר הֵם בְּעַצְמָם מוֹדִים עַל זֶה וּמְאַרְיָכִים בְּזֶה שֶׁהָעוֹלָם מְלֵא יְסוּרִין כְּאֲשֶׁר נִרְאָה בְּחוּשׁ שְׂאִי אֲפֹשֶׁר לְהַכְחִישׁ, וְכִמוֹ שְׂאֲמַר שְׁלֵמָה, גַם כֹּל יָמָיו כְּעַס וּמְכַאֲבוֹת וְכַעַס הִרְבָּה וְחֲלִיו וְקֶצֶף. וְכַתִּיב, אָדָם לַעֲמֹל יוֹלֵד קֶצֶר יָמִים וְשִׁבְעָה רְגָזוֹ. וְגַם כִּי הוֹלֵךְ הָאָדָם לְבֵית עוֹלָמוֹ וּמַעֲפֵר בָּא וְאֵל עֵפֶר יָשׁוּב. וּמַה זֹאת עֲשֵׂה אֱלֹקִים לָנוּ לְבִרְאָה הָאָדָם עֵפֶר מִן הָאָדָמָה וְיָמָיו פּוֹרְחִים בְּצְרוּת וּמְכַאֲבוֹת וְאַחַר כֵּן שָׁב אֶל הָעֵפֶר כְּשֶׁהָיָה, וְכִי זֶה יַחֲשֵׁב לְחֲכָמָה לַעֲשׂוֹת כְּלִי נִפְלְאָה בְּחֲכָמוֹת עֲצוּמוֹת וְאַחַר כֵּן לְשִׁבְרָה וְלִטְחָנָה וְלְהַשִּׁיבָה לָמָּה שֶׁהִיא בְּתַחֲלָה. עַל כֵּן אֵין שְׁטוּת גָּדוֹל מִזֶּה לְחַפּוֹת דְּבַרְיָ כְּזָב כְּאֵלָה עַל ה' וְעַל מִשָּׁה עֲבָדוֹ נֶאֱמַן בֵּיתוֹ. אַךְ בְּאֵמַת כֹּל בְּרִיאַת הָעוֹלָם וּמְלֵאוֹ הַכֹּל נִבְרָא בְּשִׁבִיל הָאָדָם כְּדִי שֶׁיַּעֲבֹד ה' יִתְבָּרַךְ עַל פִּי הַתּוֹרָה וְהַמִּצְוֹת שֶׁנִּתְּנוּ לָנוּ. כִּי כֹל מִצְוָה וּמִצְוָה וְכָל אוֹת וְאוֹת מִהַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה כֹּלֵם הֵם שְׁעוּרִים וְצִמְצוּמִים קְדוּשִׁים לְזָכוֹת עַל יָדָם לְהַשְׁגוֹת אֱלֹקוֹת לְנֶצַח שֶׁזֶהוּ עֵקֶר חַיִּים נֶצְחִיִּים. וּבְשִׁבִיל הַתִּכְלִית הַטּוֹב הִזָּה בּוֹדָאי כְּדָאי לְבִרְאָה אֶת הָעוֹלָם וּמְלֵאוֹ וְכְדָאי לְסַבֵּל הָעֲמַל כֹּל מַה שֶׁסּוֹבְלִין בְּזֶה הָעוֹלָם. וְרַק בְּשִׁבִיל זֶה צְרִיכִין שְׂיִהִיָּה שְׁלוֹם בֵּין אָדָם לְחֲבֵרוֹ כְּדִי שְׂיִהִיָּה קִיּוּם לְהָעוֹלָם, כִּי בּוֹדָאי צְרִיכִין שְׂיִהִיָּה קִיּוּם לְהָעוֹלָם כְּדִי לְזָכוֹת עַל יָדוֹ לְחַיִּים נֶצְחִיִּים שֶׁהֵם הַשְׁגוֹת אֱלֹקוֹת שְׂאִי אֲפֹשֶׁר לְבוֹא לָהֶם כִּי אִם כְּשֶׁעוֹבְרֵת הַנִּשְׁמָה בְּזֶה הָעוֹלָם, (כְּמַבְאָר בְּמַקּוֹם אַחֵר). וְגַם עַל יָדֵי הַשְׁלוֹם מִתּוֹעֲדִים אֶחָד עִם חֲבֵרוֹ וּמְדַבְּרִים בְּאַהֲבָה וְשְׁלוֹם מִהַתִּכְלִית בְּאֵמַת וּבְשִׁבִיל מַה נוֹצְרָנוּ וּבְאֵנוּ לְזֶה הָעוֹלָם עַד שֶׁמְבַטְלִים כֹּל דְּעוֹת וְשִׁמְץ אֲפִיקוֹרְסוֹת מְלֵב חֲבֵרוֹ עַד שֶׁבָּאִים לְשִׁכֵּל הָאֵמַת לְהַגּוֹת בְּתוֹרַת ה' וְלְהִתְקַרֵּב לְצַדִּיקִים אֲמִתִּיִּים שֶׁמְבִיאִין לְהַשְׁגוֹת אֱלֹקוֹת שֶׁבְשִׁבִיל זֶה בּוֹדָאי כְּדָאי וְכְדָאי לְהַבְרָאוֹת: נִמְצָא שֶׁגַם מַה שֶׁצְּרִיכִין שְׂיִהִיָּה שְׁלוֹם בֵּין אָדָם לְחֲבֵרוֹ וְהוּא גָּדוֹל מְאֹד, כְּמוֹ שְׂאֲמָרוֹ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה, הוּא גַם כֵּן רַק בְּשִׁבִיל הַתִּכְלִית הַנֶּצְחִי לְעוֹלָם הַבָּא שֶׁהוּא הַשְׁגוֹת אֱלֹקוֹת וְלֹא כְּדְעַתָּם הִרְעָה שֶׁל הַמֵּינִים שֶׁכֹּל מִצְוֹת הַתּוֹרָה הֵם בְּשִׁבִיל הַשְׁלוֹם כְּדִי שְׂיִהִיָּה קִיּוּם לְהָעוֹלָם, וְקִיּוּם הָעוֹלָם בְּעַצְמוֹ אֵין לוֹ שׁוּם טַעַם וְהוּא אַךְ לְמוֹתֵר לְפִי דְּעַתָּם הִרְעָה

וכנ"ל. ועל כן התקינו שיהא אדם שואל בשלום חברו בשם. 'בשם' דיקא להורות ולגלות שמה שצריך שיהיה שלום בין אדם לחברו הוא רק בשביל שם ה', הינו להמשיך השגות אלקות שהוא בחינת שמו יתברך. ועל כן נסמך להתקנה שיהיו אומרים מן העולם ועד העולם להורות שעקר בריאת ותכלית זה העולם הכל הוא רק בשביל עולם הבא שזהו בעצמו בחינת התקנה לשאל בשלום חברו בשם דיקא להורות שעקר השלום הוא רק בשביל שם ה' שהוא השגות אלקות כנ"ל. על כן בכל עת שפוגעין בחברו צריך תכף לשאל בשלום בשם כדי לידע ולזכר שעקר מה שאנו צריך שיהיה שלום בינינו הוא כדי לזכות על ידי זה להמשיך שמו יתברך בינינו, שזהו בחינת מה שאמר בעז לקוצרים ה' עמכם, כדי לזכר שכל מה שעושין בזה העולם עקר תכלית הפונה כדי שיתגלגל מזה סבובים להשגת אלקות שהיא עקר חיים נצחיים לעולם הבא כנ"ל. ולא כדעת המינים שאומרים אין עולם אלא אחד. ועל כן מעלת השלום הוא רק בשביל זה העולם שאינו כדאי להבראות אם לא היה בו תכלית לעולם הבא לנצח. כי באמת עקר תכלית פונת בריאת זה העולם וקיומו הוא בשביל תכלית חיי עולם הבא לנצח. ועל כן התקינו שיהיו אומרים ברוך ה' מן העולם ועד העולם שבכל הדברים שמוזים ומברכים אותו יתברך על זה צריך לכוון שעקר הברכה הוא כי על ידי זה נזכה להכיר ולדעת אותו יתברך, דהינו השגות אלקות שזוכין על ידי זה העולם דיקא וכנ"ל. וזהו, ברוך ה' מן העולם ועד העולם שבכל הדברים צריך לקשרם מן העולם הזה ועד העולם הבא וכנ"ל. ועל כן צריך לשאל בשלום חברו בשם דיקא הוא על ידי אור הפנים שזוכין בבית המקדש דיקא ברגלים כנ"ל. ועכשו אנו מחיין עצמנו על ידי פתי פנסיות ובתי מדרשות שהם בחינת

מקדש
מעט:

אות כ

וזהו גם כן בחינת חייב אדם לברך על הרעה בשם שהוא מברך על הטובה שהוא התחלת המשנה הזאת. כי בודאי לפי דעתם הרעה של המינים אין שיעור לברך על הרעה מאחר שאין תכלית נצחי חס ושלום על ידי זה העולם ואם כן למה לו לסבל כל הצרות והרעות של זה העולם. וגם אפלו על הטובה אין שיעור לברך מאחר שהוא צל עובר והעמל והיגיעות מרובה על הטוב הנפסד והפלה בזמן הפורח כענן כלה וכו'. ועל כן באמת כל חיייהם של אלו ההולכים בדרךיהם אינו חיים כלל, כי תכף כשעובר עליהם איזה רעה אין להם במה להחיות את עצמם (וכמבאר בדברינו במקום אחר, עין שם שמי שיש לו אמונה רק הוא יש לו חיים וחיו טובים מאד וכו', עין שם). אבל אנחנו המאמינים בשני עולמות שעקר התכלית הוא לעולם

הבא בודאי אנו מאמינים שכל מארעותינו הם לטובתנו. ועל כן חייבים לברך על הרעה בשמחה כשם שמברכים על הטובה. כי הכל לטובה כל מה שעובר על האדם כל ימי חייו הן טוב הן רע, כי הכל כדי שיזכה על ידי זה להשגות אלקות שהוא חיי עולם הבא לנצח, כי כל מה שמסבב ה' לתברך עם האדם בכל יום ויום כל ימי חייו הכל רק בשביל התכלית האמתית הנצחי הזה. ועל כן נסמכו כל הענינים האלה במשנה הזאת. ועתה מה טוב ומה נעים שבתם יחד, כי כלם סובבים על קטב אחד שעקר בריאת העולם וקיומו וכל מה שנעשה בעולם עם זה האדם שהוא עקר תכלית הבריאה הכל באשר לכל הוא רק בשביל התכלית האמתית הנצחי שהוא השגות אלקות וכנ"ל:

אות כא

וזה שאומרים פרקי אבות בימי הספירה מפסח עד עצרת. זה בחינת תוכחה של הצדיקי אמת שעל ידם נתגלה החסד שעל ידי זה קוצרין וחותרין את המלכות וכו' כנ"ל. כי מסכת אבות היא כלה תוכחה ומוסר השכל שעל ידי זה חותרין את המלכות חכמה תתאה הנ"ל ומעלין אותה לאור הפנים שעל ידי זה זוכין להשגת אלקות כנ"ל. ועל כן קדם פרקי אבות מתחילין המשנה, כל ישראל יש להם חלק לעולם הבא וכו' להורות שאף על פי שהצדיקים אומרים לנו תוכחה ולפעמים תוכחתם בדרך בזיון. אין פונתם לרחק אותנו חס ושלום, כי באמת כל פונתם רק לקרב, כי הם מעלין ומוציאין הטוב שבנו, כי הם מסתכלין על הטוב שבכל אחד מישראל אפלו כשערה. ועל כן באמת כל ישראל יש להם חלק לעולם הבא, כמו שניאמר:

ועמד כלם צדיקים וכו'. והכל בכת הצדיקים האמתיים העוסקים בתקונינו, כי לכאורה תמוה מה שכתוב ועמד כלם צדיקים, כי הלא אנו רואין כמה מבני ישראל שאינם צדיקים, ימחל להם ה' לתברך! אף באמת ישראל נקראים צדיקים על שם הצדיק האמת שמצדיק את כלם כי הוא מתנגע לחפש ולמצא נקדות ושערות טובות בכל אחד מישראל ועל ידי זה מצדיק אותם עד שנקראים כלם צדיקים. וכל מי שמקרב ונכלל יותר בהצדיק האמת הוא נקרא יותר בשם צדיק. ובכת הצדיק האמת כל ישראל יש להם חלק לעולם הבא, כי הצדיקי אמת נקראים מצדיקי הרבים, כמו שכתוב, ומצדיקי הרבים פכוכבים וכו'. כי הם מצדיקים כל ישראל שיהיו כלם נקראים בשם צדיקים ועל ידי זה יהיה לכלם חלק לעולם הבא. ועל כן המבזה את הצדיק נקרא אפיקורוס ואין לו חלק לעולם הבא, כי אי אפשר לזכות לעולם הבא כי אם מי שהוא צדיק ורב בני אדם אינם צדיקים רק בכת הצדיק האמת שמצדיק אותם

על ידי הטוב שמוציא בהם על ידי זה גם הם נקראים בשם צדיקים וזוכין לחלק לעולם הבא. אבל זה שמבזה את הצדיק בודאי אינו צדיק ואין מי שיזכה ויצדיק אותו, על כן אין לו חלק לעולם הבא:

אות כב

ועל כן מתחלת מסכת אבות, משה קבל תורה מסיני ומסרה ליהושע ויהושע לזקנים וכו'. ושונה שם כל סדר השתלשלות הקבלה מדור לדור. ולכאורה קשה למה במסכת זאת דיקא שמדברת מתוכחה ומוסר הוא שונה כל סדר הקבלה וכמו שהרגיש בזה רבי עובדיה מברטנורא, עין שם. אך על פי הנ"ל מבאר היטב, כי כל התוכחה ומוסר שמוכיחין אותנו הצדיקים אמתיים הכל בשביל לחתוך את המלכות מהסטרא אחרא כדי לזכות להשגות אלקות, שזה עקר קבלת התורה כנ"ל כדי להכיר ולדעת את מי שאמר והיה העולם. וזה עקר השתלשלות סדר הקבלה שמסרו התורה מדור לדור, ממשה ליהושע ומיהושע לזקנים וכו' שאנו מצוים לשמע להצדיקים אמתיים שבכל דור ולבלי לסור מדבריהם זמין ושמאל, שכל זה הוא בשביל שניזכה לקיים את כל דברי התורה שזהו העקר, כי לא המדרש הוא העקר אלא המעשה. וזה הלמוד עמק ביותר עמק מי ומצאנו, הינו לזכות לקבל דרכים ועצות אמתיות איך לזכות לקיים את כל דברי התורה באמת, ובפרט מי שנטה מהדרך ופגם מה שפגם כמו שיודע כל אחד בנפשו שלזה צריכין לשמש תלמידי חכמים אמתיים הרבה ולהתייגע מאד לחפש ולבקש למצא רבי כזה שיוכל לרפאותו להכניס בו קיום התורה וכנ"ל. ועל כן סדר לנו התנא סדר הקבלה במסכת אבות דיקא שמדברת מקיום התורה להורות שזה עקר הלמוד שצריכין לקבל מצדיקי הדור האמתיים כפי מה שקבלו עד משה רבנו עליו השלום. כי עקר הלמוד הוא ללמוד וללמד לשמר ולעשות ולקיים שלזה צריכין ללקט ולקבץ יחד כל דברי תוכחה ומוסר שגלו הצדיקים אמתיים מימות משה עד הנה ולילך על פי דרכיהם דיקא, לא על פי דרך חכמות חיצוניות חס ושלום, שהם בחינת קלפות עמלק, כמו שכתוב בהתורה הנ"ל. רק לילך בהדרכים שמסרו לנו אבותינו כפי מה שקבלו ממשה רבנו, שזה כל ענין מסכת אבות שמדברת דרכי תוכחה ומוסר הרבה איך לזכות לקיים את התורה שזה העקר וכנ"ל:

אות כג

ועל כן עוסקין במסכת זאת בימי הספירה שאז אנו צריכין להכין עצמנו בכל שנה לזכות לקבלת התורה. ועקר קבלת התורה מחדש בכל שנה הוא שנוצה לקבל עתה דרכי התורה כאלה שעל ידי זה נוצה לקימה באמת מעתה, כי באמת כל דיני והלכות התורה כבר קבלנו בימי משה רבנו ואסור לחדש דבר מעתה ועקר קבלת התורה מחדש בכל שנה הוא לזכות לקבל ולהמשיך שכליות אמתיים ותמימים כאלה שנוצה על ידם לקיים את התורה באמת שזה צריכין לקבל מחדש בכל יום, כמו שכתוב, בכל יום יהיו בעיניך כחדשים. בפרט בשבועות שאז הוא זמן מתן תורתנו שאז אנו צריכין לזכות לקבל התורה מחדש, דהינו שנוצה מעתה לקיים את התורה וכנ"ל. ועל כן בימי הספירה שאז אנו מבינים עצמנו לזה על כן עוסקין אז במסכת אבות:

אות כד

וזהו, הוו מתונים בדין והעמידו תלמידים הרבה ועשו סג לתורה. כי כל השלשה דברים האלה כלם אחד שהזהיר על השלום כדי שיוכלו להעמיד תלמידים הרבה כדי שתתקיים התורה על ידם לנצח. וזהו, הוו מתונים בדין, הינו בחינת הדין את כל אדם לכף זכות, בחינת אל תדין את חברך עד שתגיע למקומו, הינו כשאתה רואה בחברך או תלמידך דבר שאינו הגון תהיה מתון בדין לבלי לדונו לחובה לרחקו ולשנאו על ידי זה רק תהיה מתון בדין להשתדל בכל כחך לדון אותו לכף זכות ולמצא בו גם כן נקודות טובות כדי שלא תרחק אותו חס ושלום, לגמרי ויהיה חס ושלום, עוד יותר גרוע ומי יודע מה יהיה נעשה ממנו. על כן צריכין להיות מתונים מאד בדין זה לדעת ולחקר היטב איך להתנהג עמו באופן שלא יתרחק יותר חס ושלום, וזהו, והעמידו תלמידים הרבה, כי הא בהא תליא כי כשיהיה מתון בדין וידון את הכל לכף זכות יהיה לו שלום עם הכל ואז בודאי יוכל להעמיד תלמידים הרבה כמו במעשה דרבן גמליאל ורבי יהושע שנתוספו כמה ספסלים בבית המדרש על ידי שאמרו, כל הרוצה לכנס יבוא ויכנס וכנ"ל.

וזהו: ועשו סג לתורה, סג הוא בחינת מחצה וגדר לשמר הדבר שיתקיים ולא יחרב, הינו כי על ידי שיהיה מתון בדין כנ"ל ויעמידו תלמידים הרבה על ידי זה יעשו סג ושמירה להתורה שלא תשתכח מישראל, כי עקר קיום התורה מדור לדור הוא על ידי שמעמידו תלמידים הרבה וכן אלו התלמידים מעמידים עוד תלמידים הרבה וכן מדור לדור ועל ידי זה עקר

קיום התורה לנצח וכנ"ל. וכמו שכתוב, הנה אנכי והילדים אשר נתן לי ה' לאתות ולמופתים בישראל וכו'. ופרש רש"י, והילדים הם התלמידים שהם לאות ולמופת שעל ידם לא תשתכח התורה מישראל, לא כמו שרצה אחז להשכיח התורה מישראל חס ושלום, כי אחז בתי כנסיות ובתי מדרשות וכו', שזהו בחינת פתות המחקרים והאפיקורסים שרוצים לאחז ולסגר בתי כנסיות ובתי מדרשות דקדשה של ישראל ועושין להם בתי תפלות וקורין להם כנסיות לרעה ומלמדוין בהם דברי הבל שלהם וחכמות חיצוניות המטרידין ועוקרין אותם משני עולמות. כי יאבדו הם ואף כיוצא בהם ודבר אחד מדברי תורתנו הקדשה אל יתבטל, כי התלמידים שנשארו מהצדיקי אמת, שהם בחינת הילדים הנ"ל יקימו את התורה שלא תשתכח עד שיבוא הגואל צדק ואז יראו הכל האמת:

אות כה

ועל כן השתדל רבי חיא רבא מאד להעמיד תלמידים הרבה והתפאר מאד בזה ואמר, אנא עבידנא לתורה שלא תשתכח מישראל דשדינא כתנא ועבידנא רישבא וכו'. כי עקר קיום התורה הוא על ידי שמעמידו תלמידים הרבה. ועל כן עשה תחבולות כאלה שלקח זרע פשתן וזרעם ועשה מהם מצודות כדי לצוד צבאים ולכתב על עורותיהם ספרי תורה וכו', כמו שכתוב שם בגמרא. ולכאורה הדבר תמוה, היה לו לקח עורות מוכנים. אך פונתו היה שרוצה להמשיך השגות אלקות בעולם שלזה צריכין צמצומים רבים מעלה לעלול וכו' וצריכין לידע שכל מה שמסבב ה' יתברך בכל הדברים שבעולם הכל בשביל התכלית כדי שיבוא ויגיע מזה איזה דבר להצדיק שהוא ומשיך השגות אלקות על ידי זה, כי הכל נברא בשביל הצדיק, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה כל העולם פלו לא נברא אלא לצוות לזה וכו'. ועל כן נתפון רבי חיא להתחיל דיקא מסבות רחוקות מאד מהתורה לכאורה, דהינו שלקח זרע פשתן ונטע אותם ואחר כך גדל מצודות וכו' ומי שראה אותו עוסק בזה לא היה יכל להעלות על דעתו שיהיה זה סבה ועסק לקיום התורה, אך אחר כך כשכתב על עורותיהם ספר תורה והעמיד תלמידים הרבה ברבות הימים והרביץ תורה בישראל והודיע אלקותו בעולם אז ראו הכל שכל הסבות הרחוקות שעשה מתחלה הכל היה בשביל קיום התורה. ובזה דיקא למד דעת את העם לידע ולהודיע ולהודיע שכל מה שניעשה בעולם מראש ועד סוף הכל רק בשביל התכלית הנה כדי שיגיע מזה תועלת להצדיקים המקימין את התורה, כי הכל נברא ומתקיים רק בשביל הצדיקים והתורה. כי לא נברא העולם בשביל לאכל ולשתות חס ושלום, או בשביל תאות נאוף חס ושלום, או בשביל תאות ממון וכבוד וקנאה ושנאה חס

וְשָׁלוֹם, רַק הַכֹּל נִבְרָא בְשִׁבִיל הַתְּכֵלִית הָאֱמֵתִי כְּדֵי לְהַפִּיר אוֹתוֹ וְיִתְבַּרֵּךְ.
כִּי מִי שֵׁיט לֹא מִחַ בְּקִדְקֵדוֹ יָכוֹל לְהִבִּין הַכֹּל הָעוֹלָם כִּי ה' יִתְבַּרֵּךְ בְּרָא עוֹלָם
כְּזֶה בְּחֻמְהָ נִפְלְאָה כְּזֹאת שֵׁיט בְּכָל דָּבָר, וְהַכֹּל בָּא לִידֵי כְּלִיּוֹן וְהַפְּסֵד, אֲדָּ
כָּלֵם אֵין בָּהֶם דַּעַת לְהִבִּין מָה נַעֲשֶׂה עִמָּהֶם. אֲבָל הָאָדָם שֶׁנִּבְרָא עִם דַּעַת
רְאוּי לֹא לְהִתְפַּלֵּא מְאֹד עַל מָה נִבְרָא מִטְּפָה סְרוּיָחָה בְּחֻמְהָ נִפְלְאָה וְנוֹרָאָה
כְּזֹאת שֵׁיטוֹב אַחַר כֵּן אֶל הָעֶפֶר וְיִהְיֶה נַעֲשֶׂה מִמֶּנּוּ תִרְוֹד רִקָּב וְגַם כָּל יָמָיו
כַּעַס וּמְכַאֲבוֹת. וְחִלּוֹ הִרְבֵּה וְקֶצֶף וְכוּ' וְעַל מָה עָשָׂה ה' כִּכָּה לְאַרְצָה הַזֹּאת.
אֲדָּ בְּאֱמֵת הַכֹּל נִבְרָא וּמִתְקִיִם רַק בְּשִׁבִיל הַתְּכֵלִית הָאֱמֵתִי כְּדֵי לְזַכּוֹת
לְהַשְׁגוֹת אֱלֻקוֹת שְׂאֵי אֶפְשֶׁר לְבוֹא לָזֶה כִּי אִם כְּשֶׁעוֹבְרִין בְּזֶה הָעוֹלָם
שֶׁנִּבְרָא בְּחֻמְהָ נִפְלְאָה הַזֹּאת שֶׁעַל יְדֵי זֶה דִּיקָא בְּאֵין לְהַתְּכֵלִית הָאֱמֵתִי
הַזֶּה (וְעֵין מְזָה בְּהִתּוֹרָה לְכוּ חֲזוּ וְכוּ' בְּלִקוּטֵי תַנְיִנָא, עֵין שָׁם). עַל כֵּן
צָרִיכִין לִידַע וּלְהִאֲמִין שֶׁכָּל הַדְּבָרִים וְהַסְּבוֹת שֶׁבְּעוֹלָם הַכֹּל מְסֻבָּב ה' יִתְבַּרֵּךְ
בְּשִׁבִיל לְבוֹא עַל יְדֵי זֶה לְהַשְׁגוֹת אֱלֻקוֹת. אֲבָל אֵין מִי שֵׁיכְנִיס בְּנוֹ
הַשֶּׁכֶל הָאֱמֵת הַזֶּה כִּי אִם הַצְּדִיק הַדּוֹר הָאֱמֵתִי שֶׁזָּכָה לָזֶה עַל יְדֵי יְגִיעָתוֹ
וְעַבּוּדָתוֹ הָעֲצוּמָה. אֲדָּ צָרִיכִין לְבַקֵּשׁ וּלְחַפְּשׁוֹ מְאֹד מְאֹד וּצָרִיכִין לְבַלּוֹת
יָמִים וְשָׁנִים לְבַקֵּשׁ וּלְחַפְּשׁוֹ מְאֹד כְּדֵי שֵׁיזְכֶּה לְרַפּוּאָת נַפְשׁוֹ בְּאֱמֵת וּלְבוֹא
לְהַשְׁגוֹת אֱלֻקוֹת

אות כו

וְזֶהוּ (הוֹשַׁע ג), אַחַר יֵשְׁבוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וּבִקְשׁוּ אֶת ה' אֱלֻקֵיהֶם וְאֵת דְּוִיד
מֶלֶכָם וּפְחָדוֹ אֶל ה' וְאֶל טוֹבוֹ וְכוּ'. תְּנָא מְשׁוּם רַבִּי שְׁמַעוֹן בְּרַ יוֹחָאֵי,
בְּשִׁלְשָׁה דְּבָרִים מְאֹסוֹ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְכוּ' בְּמַלְכוּת שְׁמַיִם וּבְמַלְכוּת בֵּית דָּוִד
וּבְבֵית הַמְּקֻדָּשׁ וְכוּ'. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן מְנַסֵּיא, אֵין מְרָאִין סִימָן טוֹב
לְיִשְׂרָאֵל עַד שֵׁיחֲזִרוּ וּבִקְשׁוּ שְׁלִשְׁתָּן וְכוּ', עֵין שָׁם בְּפִרוּשׁ רַש"י. וְעַל פִּי
הִתּוֹרָה הַנִּי"ל מְבָאָר הַיֵּטֵב. כִּי כָּל אֱלוֹ שְׁלִשָׁה דְּבָרִים אֶחָד וּתְלוּיִים זֶה בְּזֶה,
כִּי מְבָאָר לְעִיל שֶׁהַשְּׁגַת אֱלֻקוֹת אֵי אֶפְשֶׁר לְזַכּוֹת כִּי אִם עַל יְדֵי הַצְּדִיק
הָאֱמֵת וְכוּ' וּמְבָאָר שָׁם שֶׁצָּרִיכִין לְהַחֲיוֹת זֶה הַשֶּׁכֶל עַל יְדֵי אֹר הַפְּנִים
שֶׁמִּמְשִׁיכִין בְּשִׁלְשׁ רְגָלִים עַל יְדֵי שְׁעוּלִין לְבֵית הַמְּקֻדָּשׁ וְכוּ', עֵין שָׁם. וְזֶהוּ
בְּחִינַת שְׁלִשָׁה דְּבָרִים הַנִּי"ל מְלָכוֹת שְׁמַיִם, הֵינּוּ לְהַפִּיר אוֹתוֹ וְיִתְבַּרֵּךְ בְּחִינַת
הַשְּׁגוֹת אֱלֻקוֹת וְלָזֶה זֹכִין עַל יְדֵי מְלָכוֹת בֵּית דָּוִד שֶׁהוּא מְשִׁיחַ שֶׁהוּא
בְּחִינַת הַצְּדִיק אֱמֵת וְכוּ' ל. וְזֶהוּ בְּחִינַת הַבֵּית הַמְּקֻדָּשׁ, כִּי מִשָּׁם מְחִיִּין אֶת
הַמְּלָכוֹת חֻמְהָ תַתְּאָה הַנִּי"ל שֶׁעַל יְדֵה זֹכִין לְהַשְׁגוֹת אֱלֻקוֹת וְכוּ' ל. וְזֶהוּ
שֶׁדִּקְדַּק הַכְּתוּב, אַחַר יֵשְׁבוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וּבִקְשׁוּ אֶת ה' וְאֵת דְּוִיד מֶלֶכָם.
וּבִקְשׁוּ דִיקָא כִּי צָרִיכִין לְבַקֵּשׁ וּלְחַפְּשׁוֹ וּלְדַרְשׁ אַחַר זֶה מְאֹד לְזַכּוֹת לְמַצָּא
אוֹתוֹ וְיִתְבַּרֵּךְ. וְזֶה עַל יְדֵי שֵׁיבְקֵשׁ וּיְחַפֵּשׁ אַחַר הַצְּדִיקֵי אֱמֵת שֶׁהֵם בְּחִינַת

אות כז

וְזֶה שְׁמוּבָא בְּכֹונֵת הַסְפִירָה שְׁאֵז מִמְשִׁיכִין הַשְּׁבָעָה חֲסָדִים בְּשְׁבָעָה שְׁבוּעֹת וְכוּ'. כִּי מִנְחַת קִנְאוֹת שֶׁהוּא הֶעֱמַר שְׁעוּרִים הוּא בְּחִינַת תּוֹכְחָה שְׁעַל יָדֵי זֶה נִתְגַּלָּה חֲסֵד שְׁעַל יָדֵי זֶה קוֹצְרִין אֶת הַמַּלְכוּת וְעַל כֵּן מִמְשִׁיכִין אֶז אֶת הַחֲסָדִים וְכַנ"ל. וְזֶהוּ בְּחִינַת שְׁבָעָה שְׁבַעַת תִּסְפָּר לָךְ מִהַחֵל חֶרְמֵשׁ בְּקָמָה תַּחֵל לְסַפֵּר שְׁבָעָה שְׁבַעַת וְעֲשִׂיתָ חֵג שְׁבַעוֹת לַה' אֱלֹקֶיךָ מִסַּת נְדָבַת יְדָךְ אֲשֶׁר תִּתֵּן. הֵינּוּ שְׁסוּפְרִין שְׁבַע שְׁבַתוֹת מִהַחֵל חֶרְמֵשׁ בְּקָמָה מֵעַת שְׁמֵת־חֵילִין לְקַצֵּר שֶׁהוּא בְּחִינַת וְקַצְרוּ לְפִי חֲסֵד כַּנ"ל. וּבְכֹל הַשְּׁבָעָה שְׁבוּעוֹת מִמְשִׁיכִין עַל יָדֵי זֶה הַשְּׁבָעָה חֲסָדִים שְׁעַל יָדֵי זֶה זֹכִין בְּשְׁבוּעוֹת לְהַשְׁגוֹת אֱלֹקוֹת וְכַנ"ל. וְזֶהוּ, וְעֲשִׂיתָ חֵג שְׁבוּעוֹת וְכוּ' מִסַּת נְדָבַת יְדָךְ וְכוּ', זֶה בְּחִינַת צְדָקָה וְחֲסֵד, הֵינּוּ כְּפִי מִסַּת נְדָבַת יְדָךְ, הֵינּוּ כְּפִי גְדֹל הַחֲסֵד שֶׁהַמְשַׁכֵּת עַל עֲצָמָךְ בְּשְׁבָעָה שְׁבוּעוֹת כֵּן תִּזְכֶּה לְחַג הַשְּׁבוּעוֹת שֶׁהוּא הַשְּׁגַת אֱלֹקוֹת, כִּי עַקֵּר הַשְּׁגוֹת אֱלֹקוֹת הוּא עַל יָדֵי בְּחִינַת הַצְּמֻצוּמִים הַנִּי"ל שֶׁהֵם בְּחִינַת חֲכָמָה תִּתְאַה שְׁעַקֵּר תִּקְוָנָם עַל יָדֵי הַחֲסֵד:

אות כח

וְזֶה בְּחִינַת מַעֲשֵׂה מְרַכְבָּה שְׁרָאָה יְחֻזְקָאֵל שְׁמִפְטִירִין בְּשְׁבוּעוֹת, כִּי כָּל מַעֲשֵׂה מְרַכְבָּה הוּא בְּחִינַת שְׁכֻלִיִּים וְצְמֻצוּמִים הַנִּי"ל שְׁעַל יָדָם מְשִׁיגִין אֱלֹקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ וְהַכֹּל בְּכַח הַצְּדִיקִים אֲמִתִּיִּים וְאֲנֻשִׁיהֶם שְׁמִמְשִׁיכִין הַשְּׁגוֹת אֱלֹקוֹת וּמוֹדִיעִין אֱלֹקוֹתוֹ וְאֲדָנוּתוֹ יִתְבָּרַךְ לְכֹל בְּאֵי עוֹלָם. כִּי הַצְּדִיקִים הֵם מְרַכְבְּתוֹ שֶׁל מְקוֹם, כְּמוֹ שְׁאֲמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבָרְכָה. וְזֶהוּ בְּחִינַת וְאֶרָא וְהִנֵּה רֹיחַ סַעְרָה בָּאָה מִן הַצָּפוֹן עַנְן גְּדוֹל וְאֵשׁ מִתְּלַקַּחַת וְנִגָּה לּוֹ סָבִיב וּמִתּוֹכָהּ כְּעֵין הַחֲשֵׁמֶל וְכוּ'. וְאִיתָא שֶׁזֶה בְּחִינַת הַקְּלָפוֹת הַמְּסַבְּבִין אֶת הַקְּדוּשָׁה שֶׁהֵם שְׁלֹשׁ קְלָפוֹת הַטְּמָאוֹת לְגַמְרִי, שֶׁהֵם, רֹיחַ סַעְרָה וְעַנְן גְּדוֹל וְאֵשׁ מִתְּלַקַּחַת וְהַרְבִּיעִית שֶׁהִיא נִגָּה, הִיא בְּחִינַת מַעֲרָב טוֹב וְרַע לְפַעְמִים נְכַלְלֵת בְּקְדוּשָׁה וְלַפְעָמִים בְּטְמָאָה, וּמִשָּׁם נִפְשׁ הַבְּהֵמִיּוֹת שֶׁל יִשְׂרָאֵל. וְשֶׁם עַקֵּר הַנְּסִיוֹן, כִּי הוּא בְּבְחִינַת עֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע, אֲבָל שְׁלֹשׁ קְלָפוֹת הַנִּי"ל הַטְּמָאוֹת לְגַמְרִי מִשָּׁם נִפְשׁוֹת הַעֲכוּבִיִּים וְכוּ' כִּיִּדְוֵעַ

בְּכַתְבֵּים, הֵינּוּ כִּי יִחְזְקָאֵל רְאָה אֲזוּ מַעֲשֵׂה מְרַכְבָּה, שֶׁהֵם בְּחִינַת
הַצְּמֻצוּמִים וְהַשְּׂכָלִיִּים הַנִּי"ל שֶׁעַל יָדָם מְשִׁיגִין אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבַּרְךָ, אֲבָל תִּחְלָה
הָרְאוּ לוֹ הַקְּלָפוֹת הַקּוֹדְמִין לְפָרִי שֶׁהֵם בְּחִינַת הָאֲרֻבַּע קְלָפוֹת הַנִּי"ל, שֶׁהֵם
בְּחִינַת עֲמֻלָּה שֶׁכָּלֹל מֵאֲרֻבַּע מַלְכוּתוֹת שֶׁהוּא פְּרוּךְ תְּמִיד אַחַר הַקְּדוּשָׁה
וְרוּצָה לֵינֹק מֵהַצְּמֻצוּמִים וְהַשְּׂכָלִיִּים הַנִּי"ל, לְהַמְשִׁיךְ הַשְּׂכָלִיִּים הַנִּי"ל לְתוֹךְ
חֻכְמוֹת חִיצוֹנִיּוֹת וְלִהְפֹּךְ דְּבָרֵי אֱלֻקִּים חַיִּים כְּדִי לְהַסְתִּיר וּלְהַעֲלִים הַשְּׂגוֹת
אֱלֻקוֹתוֹ וְלְהַמְשִׁיךְ חֵס וְשָׁלוֹם, כְּפִירוֹת וְאַפִּיקוֹרְסוֹת. וְזֶה בְּחִינַת הָאֲרֻבַּע
קְלָפוֹת הַנִּי"ל, שֶׁהֵם רוּחַ סַעֲרָה וְכוּ', שֶׁהֵם בְּחִינַת כָּל מִינֵי פְתוֹת רְעוֹת
הַנִּמְצָאִין בְּעוֹלָם שְׂרוּצִים לְהַתְחַכֵּם בְּחֻכְמוֹת חִיצוֹנִיּוֹת וְזָרוֹת בְּחֻכְמוֹת שֶׁל
הַבַּל וְרוּצִים לְהַסְתִּיר אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבַּרְךָ. וְהַשְּׁלֵשׁ קְלָפוֹת הַטְּמָאוֹת לְגַמְרֵי הֵם
הַעֲכוּ"ם וְהָאַפִּיקוֹרְסִים שֶׁהֵם טְמָאִים לְגַמְרֵי וְעַל כֵּן הֵם שְׁלֵשׁ קְלָפוֹת, כִּי
יֵשׁ בָּהֶם שְׁלֵשׁ בְּחִינּוֹת, כִּי בְּהַעֲכוּ"ם בְּעֲצֻמָּן יֵשׁ שְׁנֵי בְּחִינּוֹת, כִּי יֵשׁ עֲכוּ"ם
שֶׁהֵם אֲפִיקוֹרְסִים גְּדוֹלִים וְיֵשׁ שְׁנֵי לָהֶם אֵיזָה אֲמוּנָה אֲבָל כָּל אֲמוּנָתָם
הִיא אֲמוּנּוֹת כְּזָבוֹת וְהַבַּל וְרִיק. וְשְׁנֵי אֵלוֹ הַקְּלָפוֹת הֵם רַע גָּמוּר. וְהַקְּלָפָה
הַטְּמָאָה הַשְּׁלִישִׁית הִיא בְּחִינַת אֲפִיקוֹרְסֵי יִשְׂרָאֵל שֶׁאֵף עַל פִּי שֶׁהֵם מְזַרְעֵ
יִשְׂרָאֵל אֵף עַל פִּי כֹן הֵם טְמָאִים לְגַמְרֵי מֵאַחַר שֶׁעָקְרוּ עֲצֻמָּן מֵה' יִתְבַּרְךָ
וּמִיִּשְׂרָאֵל עַל יְדֵי דַעְוָתֵיהֶם הָרְעוֹת שֶׁנִּמְשְׁכוּ אַחַר כְּפִירוֹת וְהָאַפִּיקוֹרְסוֹת
הַבָּאִים עַל יְדֵי חֻכְמוֹת חִיצוֹנִיּוֹת עַד שֶׁפָּרְקוּ עַל לְגַמְרֵי וּמְחַלְלִים שְׂבָתוֹת
בְּפִרְהוּסֵיָא וּבְצִנְעָה כְּמֻצוֹי עֲכָשׁוּ בְּעוֹנוֹתֵינוּ הַרְבִּים. וְהַקְּלָפָה הַרְבִּיעִית,
שֶׁהִיא נֶגְהָ שְׁמֵשׁ נֶפֶשׁ הַבְּהֵמִיּוֹת שֶׁל יִשְׂרָאֵל זֶה בְּחִינַת הַחֻכְמוֹת רְעוֹת שֶׁל
הָעוֹלָם. וְיֵשׁ שְׁמֵכְנִים עֲצֻמָּן בְּשֵׁם חֲסִידִים וְאוֹמְרִים חֻכְמוֹת שֶׁל שְׂטוֹת
וְהַבַּל הַמְרַחֲקִים מֵה' יִתְבַּרְךָ וּמִתּוֹרָתוֹ וּמִצְדִּיקֵי אֱמֶת. וְאֵלוֹ הֵם בְּבְחִינַת
קְלַפַּת נֶגְהָ שֶׁמְעַרְב טוֹב וְרַע. כִּי בְּאֱמֶת יֵשׁ בָּהֶם טוֹב הַרְבֵּה כִּי אֵינֶם פּוֹרְקִין
עַל חֵס וְשָׁלוֹם, וּקְצָתָם הֵם אֲנָשִׁים כְּשָׂרִים קְצָת וּלְפַעֲמִים אוֹמְרִים דְּבָרֵי
אֱמֶת אֲדָּ מְעַרְב בָּהֶם גַּם רַע הַרְבֵּה, דֵּהֵינּוּ הַחֻכְמוֹת שֶׁלָּהֶם שֶׁנִּדְמָה לָהֶם
לְחֻכְמוֹת וּבְאֱמֶת הֵם שְׂטוּתִים גְּדוֹלִים. וְאֵלוֹ מְזִיקִים גַּם כֵּן הַרְבֵּה וּמוֹנְעִים
מְאֹד מִלְּהֻתְקָרֵב לְצַדִּיקֵי אֱמֶת וְאֲנָשִׁיהֶם הַמְּשִׁיכִים הַשְּׂגָת אֱלֻקוֹתוֹ
בְּעוֹלָם. וּבְאִפְסוֹן אֶחָד הֵם מְזִיקִים יוֹתֵר מֵהַעֲכוּ"ם וְהָאַפִּיקוֹרְסִים, כִּי
מַעֲכוּ"ם וְאַפִּיקוֹרְסִים רַב יִשְׂרָאֵל מְרַחֲקִים עֲצֻמָּן מֵהֶם בְּתַכְלִית הַרְחוּק
כְּרָאוֹי לְהִתְרַחֵק מֵהֶם יוֹתֵר מִן בְּעַלֵי רְאֵתוֹ. אֲדָּ מֵאֵלוֹ הַכְּשָׂרִים קְצָת אֵין
מִתְרַחֲקִים מִחֻכְמָתָם כָּל כָּךְ. וּבְאֱמֶת הֵם מְזִיקִים הַרְבֵּה עַל יְדֵי חֻכְמָתָם
וְלִיצְנוּת שֶׁלָּהֶם שְׂמֵתִלּוּצִים מִכֶּמֶה דְרָכֵי הַתְּמִימוֹת הָאֲמִתִּיּוֹת וְכוּ'
(וְכַמְבָּאָר שִׁיחָה זֹאת בְּמָקוֹם אַחַר שֶׁשְׂמַעְתִּי מִפִּיו הַקְּדוֹשׁ). וְכֵן מוּבָן
בְּסִפְרֵים שֶׁעָקַר הַנְּסִיוֹן וְהַמִּתְקַלָּא וְהַבְּרוּר הוּא בְּבְחִינַת קְלַפַּת נֶגְהָ שֶׁמְעַרְב
טוֹב וְרַע שֶׁמְחַמֵּת שְׁיֵשׁ שֵׁם טוֹב גַּם כֵּן יֵשׁ כֹּחַ יוֹתֵר לְהַרְע לֵינֹק דָּרָךְ שֵׁם
כְּפִדוּעַ. עַל כֵּן אֵי אֲפִשֵׁר לְבוֹא לְהַשְׂגֵּת אֱלֻקוֹת לְהַפִּיר אוֹתוֹ יִתְבַּרְךָ כִּי אִם
כְּשִׁחוֹתְכִין אֶת הַמַּלְכוּת חֻכְמָה תִּתְּאָה הַנִּי"ל מִבְּחִינַת עֲמֻלָּה שֶׁכָּלֹל מֵאֲרֻבַּע
מַלְכוּתוֹת שֶׁהֵם בְּחִינַת אֲרֻבַּע קְלָפוֹת הַנִּי"ל שֶׁהֵם בְּחִינַת אֲרֻבַּע פְּתוֹת הַנִּי"ל
שֶׁמֵּהֶם כָּל הַמְּנִיעוֹת מִדְרָכֵי הַקְּדוּשָׁה בְּאֱמֶת שֶׁעַל יָדָם מְשִׁיגִין אֱלֻקוֹתוֹ
יִתְבַּרְךָ :

וְזֶהוּ שְׂרָאָה וּמִתּוֹכָהּ כְּעֵין הַחֲשֵׁמֶל וְכוּ'. חֲשֵׁמֶל אָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרִים
לְבִרְכָה, חִיּוֹת אֵשׁ מִמְּלָלוֹת, הֵינּוּ בְּחִינַת הַכְּשָׂרִים הַתְּמִימִים הַמְּקַרְבִּים

לְצַדִּיקֵי אֱמֶת שֶׁהֵם מִתְפַּלְלִים בְּחַיֹּת וְהַתְּלַהּבוֹת וְרוֹעֲשִׁים וּבוֹעֲרִים לֵה' יִתְבַּרְךָ כְּלַבַּת אֵשׁ בְּבַחֲיַנֵּת רִשְׁפִּיהָ רִשְׁפִּי אֵשׁ וְכוּ', שְׁזָה נֹאמֵר עַל כָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל, כִּי לֵב כָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל בּוֹעֵר בְּטַבְּעוֹ מֵאֵד לֵה' יִתְבַּרְךָ כְּשֶׁלֶּהֶבֶת אֵשׁ. אֵד הַחֲכָמוֹת הַנִּי"ל וְהַתְּאֹת מִתְגַּבְּרִין בְּכָל עֵת לְכַבוֹת חֵס וְשָׁלוֹם, אֲבָל עַל יְדֵי הַצַּדִּיקִים אֱמֶתִיִּים נִתְעוֹרֵר לֵב כָּל אֶחָד וּבוֹעֵר לֵה' יִתְבַּרְךָ כְּרֹאֵי, (כְּמִבְּאֵר בְּהַתּוֹרָה אֶל אֲשֶׁר יִהְיֶה שְׁמָה הַרוּחַ לִלְכֵת וְכוּ' בְּסִימָן ט בְּלִקּוּטֵי תַנְיִנָא) וְעַל כֵּן נִקְרְאוּ חֲשֵׁמִי"ל בְּחַיֵּינֵת חַיֹּת אֵשׁ מִמְּלֻלוֹת וְכַנִּי"ל. וּמִתּוֹכָהּ דְּמוֹת אַרְבַּע חַיֹּת כְּנֻגָד אַרְבַּע בְּנִים שֶׁהֵם בְּחַיֵּינֵת אַרְבַּע מְלַכְיֹת דְּקַדְשָׁה שְׁעַל יָדָם הַמְּשַׁכֵּת הַשְּׁגַת אֱלֹקוֹתוֹ יִתְבַּרְךָ וְזֶהוּ בְּחַיֵּינֵת הָאַרְבַּע חַיֹּת שְׁבַמְרַכְבָּה. וְהַאֲוִפְנִים שֶׁהֵם נִקְרְאוּ גִלְגָּלִים, כְּמוֹ שְׁכַתוֹב (יִחְזַקְאֵל י) לְאוֹפְנִים לָהֶם קוֹרָא הַגִּלְגָּל בְּאַזְנֵי, זֶה בְּחַיֵּינֵת הָעֲשִׂירִים שֶׁהֵם תּוֹמְכֵי אוֹרִיתָא שֶׁהֵם מְחִזְיקִים וְנוֹשְׂאִים בְּמִמוֹנָם אֶת הַתְּלַמִּידֵי חֲכָמִים וְאַנְשֵׁיהֶם אֲשֶׁר עַל יָדָם נִמְשָׁךְ הַשְּׁגַת אֱלֹקוֹת. כִּי הַמְּמוֹן וְהָעֲשִׂירוֹת נִקְרְאוּ גִלְגָּל עַל שֵׁם שְׁמִתְגִּלְגָּל מִזָּה לָזֶה, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֹנָם לְבִרְכָה, גִּלְגָּל הוּא שְׁחוֹזֵר בְּעוֹלָם. וְהִרְקִיעַ שְׁעַל רְאִשֵׁי הַחַיֹּת זֶה בְּחַיֵּינֵת כָּלֵל הַצְּמֻצוֹם שֶׁהַצַּדִּיק הַגָּדוֹל הָאֱמֶת מְצַמֵּץ שְׁכָלוֹ בְּדֶרֶךְ נִפְלָא עַד שֶׁנַּעֲשֶׂה כְּעֵין רִקִּיעַ הַמְּבַדִּיל בֵּין עֵצָם שְׁכָלוֹ הַנּוֹרָא וְהַנְּשָׁבֵל בֵּין הַשְּׁכָלִיִּים שְׁמִמְשִׁיךְ לְתַלְמִידָיו כְּדֵי שְׁגִם הֵם יוֹכְלוּ לְהַשִּׁיג אוֹתוֹ יִתְבַּרְךָ. כִּי בְּלֵא זֶה לֹא הָיָה אֲפֹשֶׁר לָהֶם לְקַבֵּל כָּלֵל מִחֲמַת רַבּוֹי אֹר, כִּי עֵצָם שְׁכָלוֹ אֵי אֲפֹשֶׁר לְהַשִּׁיג. וְעַל הִרְקִיעַ כֶּסֶף וְיוֹשֵׁב עַל הַכֶּסֶף, זֶה בְּחַיֵּינֵת הַצַּדִּיק בְּעֲצָמוֹ שֶׁהוּא נִקְרָא בְּאֱמֶת אָדָם, כִּי הַשְּׁלִים צָלָם אֱלֹקִים בְּחַיֵּינֵת דְּמוֹת אָדָם וְהוּא בְּבַחֲיַנֵּת אָדָם הַיּוֹשֵׁב עַל הַכֶּסֶף וְהוּא מִמְשִׁיךְ הַשְּׁגוֹת אֱלֹקוֹת דֶּרֶךְ כָּל הַצְּמֻצוֹמִים שֶׁהֵם בְּחַיֵּינֵת כֶּסֶף הַכְּבוֹד וְרִקִּיעַ שְׁעַל רְאִשֵׁי הַחַיֹּת עַד שֶׁנִּמְשָׁךְ הָאָרֶה מִמֶּנּוּ לְבַחֲיַנֵּת הָאַרְבַּע חַיֹּת שֶׁהֵם בְּחַיֵּינֵת הָאַרְבַּע בְּנִים שְׁלָהֶם צְרִיכִין לְהוֹדִיעַ אֱלֹקוֹתוֹ יִתְבַּרְךָ לְהַשִּׁיג לְכָל אֶחָד עַל שְׁאֵלְתוֹ. כִּי אֶפְלוּ הֵבִן רִשְׁעַ צְרִיךְ תִּקּוּן וּבְשִׁרְשׁוֹ הוּא בְּבַחֲיַנֵּת מְלַכּוֹת דְּקַדְשָׁה, כְּמוֹבּוֹן בְּכּוֹנֹת שְׁאֵלוֹ הָאַרְבַּע בְּנִים כְּנֻגָד אַרְבַּע מְלַכְיֹת דְּקַדְשָׁה, כְּנֻגָד אַרְבַּע כּוֹסוֹת, עֵין שָׁם :

וְזֶהוּ בְּחַיֵּינֵת וִיּוֹדֵי אָדָם מִתַּחַת כְּנִפְיָהֶם. וְדָרְשׁוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֹנָם לְבִרְכָה שְׁמִרְמִזּוֹ עַל צַדִּיקָה וְכוּ', עֵין שָׁם. זֶה בְּחַיֵּינֵת צַדִּיקָה וְחֻסָּד שְׁעַל יְדֵי זֶה חוֹתֵכִין אֶת הַמְּלַכּוֹת מִהָאַרְבַּע מְלַכְיֹת דְּסִטְרָא אַחְרָא שֶׁהֵם בְּחַיֵּינֵת אַרְבַּע קְלָפוֹת הַנִּי"ל רוּחַ סְעָרָה וְכוּ' כְּנִי"ל. וְהַקְּלָפוֹת שֶׁהֵם חֲכָמוֹת חִיצוֹנִיּוֹת וְחֲכָמוֹת שֶׁל הֶבֶל הַמְּצוּיִין בְּעוֹלָם הַמְּרַחֲקִין מֵה' יִתְבַּרְךָ נִקְרְאוּ רוּחַ סְעָרָה וְעַנְן גָּדוֹל וְכוּ', כִּי הֵם כְּמוֹ רוּחַ סְעָרָה מִמֶּשׁ וּכְמוֹ עַנְן גָּדוֹל וְאֵשׁ מִתְּלַקַּחַת שְׁעוֹמְדִים לְפָנָי שְׁעַר הַמְּלָךְ שְׁבוֹדָאֵי אֵי אֲפֹשֶׁר לְבוֹא אֶל שְׁעַר הַמְּלָךְ עַל יָדָם, כִּי הֵם מְרַעֲשִׁים הָעוֹלָם כְּמוֹ רוּחַ סְעָרָה מִמֶּשׁ וּמִחֲשִׁיכִים כְּעַנְן גָּדוֹל וְשׁוֹרְפִים מִי שְׁנוּטָה אֲלֵיהֶם כְּמוֹ אֵשׁ מִתְּלַקַּחַת. וּמִי שֵׁישׁ לוֹ שְׁכָל אֱמֶתִי יָכוֹל לְהִבִּין פְּרוּשׁ הַמְּלֻלוֹת אֵלוֹ רוּחַ סְעָרָה וְעַנְן גָּדוֹל וְכוּ' שְׁנֹאמֵר עַל הַבְּלָבוּלִים שֶׁל הַחֲכָמוֹת רְעוֹת הַנִּי"ל שְׁמִבְּלָבוּלִים וּמִחֲרִיבִים וְשׁוֹרְפִים וְעוֹקְרִים מֵאֵד מֵאֵד כָּל הַנוּטָה אַחֲרֵיהֶם רַחֲמָנָא לְצַלּוּ, אֲבָל מִי שְׁחָפֵץ בְּאֱמֶת בְּקַל יָכוֹל לְגַרֵּשׁ כָּלֵם, כִּי כְּשֶׁמְסַתְּפִלִים עַל הָאֱמֶת נִתְבַּטְּלִים לְפָנָיו לְגַמְרֵי כְּאֵין וּכְאֹפֶס, כִּי כָּל הַקְּלָפוֹת וְהַמְּנִיעוֹת הֵם רַק בְּאַחֲזִיזַת עֵינִים, כְּמִבְּאֵר בְּמָקוֹם אַחֵר :

אות כט

ועל כן כל דברי יחזקאל הם דברי תוכחה ומוסר כדי לגלות החסד על ידי זה כנ"ל כדי לחתוך המלכות וכי מהארבע קלפות הנ"ל ועל כן נבא גם טובות וישועות רבות על ישראל וחסדים נפלאים שיעשה עמנו ה' יתברך, ובנין הבית לעתיד וכי. כי על ידי רבוי התוכחה שנבא להם אף על פי שהיתה בדרך בזיון כי מבזה אותם הרבה בכמה נבואות, אבל על ידי זה נתגלה חסד כנ"ל, שזהו בחינת הישועות והנחמות והחסדים שמתנבא. וכן בכל הנביאים, שכלם אמרו תוכחות הרבה ועל פי רב בדרך בזיון אך גם כלם נבאו כמה ישועות וחסדים רבים שיעשה ה' יתברך לישראל, כי כן הדבר שעל ידי תוכחה נתגלה חסד כנ"ל, שעל ידי זה זוכין להשגת אלקות שהוא בחינת מעשה מרובה כי כל הנביאים ראו מעשה מרובה דהינו השגות אלקות שמשם נמשך נבואתם כידוע:

אות ל

וזה בחינת מה שראה כל מעשה מרובה על נהר כפר, להורות שכל מעשה מרובה שהוא השגות אלקות נמשך על ידי הנהר הנמשך מהצדיק האמת שהוא בחינת כפר בבחינת כי כפר רצה אלקים את מעשיך בחינת מה שהיה כפר נקרא שמו ונודע שהוא אדם, כי הצדיק האמת הוא בחינת משה משיח, כמו שמבאר במקום אחר. ושמו של משיח קדם לעולם, כמו שכתוב, לפני שמש ינון שמו, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה. כי דרך ה' יתברך שהוא מקדים תמיד רפואה למכה, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה על פסוק: אחר הדברים האלה גדל המלך את המן, ימח שמו, שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, אחר שכבר הקדים רפואה למכה. וכן הוא בכל דור שקדם שעומדים רשעים והאפיקורסים שהם בחינת המן עמלק, ימח שמו, ה' יתברך מקדים רפואה למכה ששולח מתחלה צדיק אמת כזה שמקדים להמשיך רפואות נפלאות ומגלה לנו תורה נפלאה וכי שעל ידי זה יהיה פח לעמד כנגדם. ולולי ה' שהיה לנו וכי שהקדים לנו בדורותינו צדיקים נוראים ונשגבים כאלה לא היה פח עתה לעמד נגד הרוח סערה וענן גדול ואש המתלקחת המסעיר ומחשיך ובוער עתה בעולם מאד על ידי פתות האפיקורסים שמתגברים עתה בעולם בכל יום רחמנא לצלן, ומי יודע מה יולד יום. אך איך שיהיה כבר הקדים לנו ה'

יתברך רפואה למכה על ידי גדולי הצדיקים. ומי שישתיר את עצמו בצל כנפיהם וילך על פי דרכי תורתם הקדושה בנדאי יהיה נצל מהם. כי הצדיקי אמת הם בחינת זקנים דקדושה וכלם מקבלים מהזקן שבזקנים סבא דסבין שהוא בחינת הזקן שהתפאר שהוא זקן מאד וכוי ועדין לא התחיל לחיות וכוי. ועל כן נקרא כבר כי זכה להכלל בתכלית הזקנה בבחינת שנים קדמוניות. וכל מיני קלקולים ובלבולים שיכולים להיות בעולם חס ושלום, כבר הקדים להמשיך להם רפואות ותקונים על ידי נהרות ונחלי החכמה האמתית שהמשיך בעולם, שזהו בחינת נהר כבר שהוא הנהר הנמשך מהצדיק האמת, שהוא בחינת הנהר היוצא מעדן ועל ידי זה נזכה כלנו להשגות אלקות שהוא בחינת מעשה מרפכה. ועל כן ראה כל זה על נהר כבר וכנ"ל:

אות לא

וזה בחינת האסור להזיק ממון חברו ואפלו בראיה אסור להזיק ואדם מועד לעולם בין בשוגג וכוי בין ער בין ישן. כי כבר מבאר שצריכין לזהר שיהיה שלום גדול בין אדם לחברו וכמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, ואהבת רעך כמוך זה כלל גדול בתורה. כי כלל כל התורה הוא בשביל לזכות להשגות אלקות לדעת ולהפיר אותו יתברך שזה עקר תכלית התורה, כמו שכתוב, וידעת היום והשבת אל לבבך כי ה' הוא האלקים וכוי. והשגות אלקות אי אפשר להשיג כי אם על ידי צמצומים רבים מאד שלזה צריכים שיפלו נפשות הרבה ביחד, כי כל אחד יש לו צמצום ושכל מיחד וכמבאר לעיל. ועל כן צריכין לזהר מאד מלהזיק ממון חברו כדי שלא לקלקל השלום. ועל כן אפלו בשנה ובשוגג חייב בהזק, כי אף על פי שהוא ישן או שוגג ואינו חייב בדבר, אף על פי כן הוא חייב בהזקו, כי מאחר שהזיקו אפלו בשוגג ובאנס זה מורה שאין השלום והאהבה ביניהם בשלמות כי אם היה האהבה והשלום ביניהם בשלמות באמת בנדאי לא היה בא לזה להזיק חברו אפלו בשוגג. וכמו שלענין עברות שפין אדם למקום שגם השוגג צריך כפירה וזה מחמת שגם השוגג מורה שאין אהבתו ועבודתו לה' יתברך בשלמות בכל לבבו ונפשו כי אם היה עבודתו ואהבתו בשלמות בנדאי לא היה בא אפלו לידי שוגג. כמו כן הוא לענין המזיק ממון חברו בשוגג שאף על פי שלא נתכונן להזיק אף על פי כן על כל פנים מורה שאין האהבה והשלום בשלמות כי אם היה השלום בשלמות בנדאי לא היה בא לידי הזק אפלו בשוגג ובאנס. ועל כן אדם מועד לעולם וחייב בהזק אפלו בשוגג ובאנס וכנ"ל:

אות לב

וְזֶה בְּחִינַת זֶה בָּא בְּחִבּוּתוֹ וְזֶה בָּא בְּקוֹרְתוֹ וְכוּי' וְכֵן זֶה בָּא בְּגִירוֹ וְזֶה בְּפִשְׁתָּנוֹ שֶׁתַּפְס הַתְּנָא בְּדִינֵי נְזִיקִין עֲנִינִים אֵלּוּ שֶׁהֵם הַפְּכִים זֶה לָזֶה. כִּי עֵקֶר הַשְּׁלוֹם הוּא בֵּין שְׁנֵי הַפְּכִים, (כַּמְבָּאָר בְּמָקוֹם אַחֵר). כִּי ה' יִתְבָּרַךְ בְּרָא אֶת הָעוֹלָם בְּכֶמֶה וְכֶמֶה שְׁנוּיִים לְאִין מְסַפֵּר כְּגוֹן קֶר וְחֹס, רֶךְ וְקִשָּׁה וְכוּי'. וְכֵן בְּנֵי הָאָדָם מְשֻׁנִּים בְּדַעוּתֵיהֶם מְאֹד, כִּי כְּמוֹ שֶׁהֵם מְשֻׁנִּים בְּצוּרוֹתֵיהֶם כִּדְּהֵם מְשֻׁנִּים בְּדַעוּתֵיהֶם, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב בַּמִּדְרָשׁ פְּרָשַׁת פִּינְחָס, וְכֵן זֶה בְּשִׁבִיל לְהַשִּׁיג וּלְהַפִּיר אוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ עַל יְדֵי זֶה דִּיקָא, כִּי כָּל הַשְּׁנוּיִים נִמְשָׁכִין מִבְּחִינַת הַצְּמֻצוּמִים הַנִּי"ל, שֶׁהֵם הַמַּדּוֹת וְהַסְּפִירוֹת שֶׁבָּהֶם צְמֻצָּם אֶלְקוּתוֹ בְּכֶמֶה שְׁכָלִיִּים נִפְלְאִים עַד שֶׁנִּתְהוּוּ הַמַּדּוֹת שֶׁהֵם נִרְאִים כִּפְּהַפְּכִים זֶה מִזֶּה שֶׁזֶה חֹסֵד וְזֶה גְבוּרָה וְכוּי', זֶה דִּין וְזֶה רַחֲמִים וְכוּי'. וּמִשָּׁם נִשְׁתַּלְשְׁלוּ וְנִתְהוּוּ כָּל הָעוֹלָמוֹת וְכָל הַבְּרוּאִים וּמִשָּׁם נִמְשָׁכִין כָּל הַשְּׁנוּיִים שֵׁשׁ בָּהֶם. וְעֵקֶר קִיוּם הַבְּרִיאָה עַל יְדֵי הַשְּׁלוֹם וְהַהֲכָרָעָה בֵּין הַמַּדּוֹת כִּידּוּעַ. וְכֵן בְּכָל הַדְּבָרִים שֶׁבְּעוֹלָם שֶׁנִּבְרָאוּ מֵאַרְבָּעָה יְסוּדוֹת, אֵשׁ, רוּחַ, מַיִם, עָפָר, שֶׁהֵם בְּטִבְעֵם כִּפְּהַפְּכִים זֶה מִזֶּה, זֶה קֶר וְזֶה חֹס וְכוּי'. וְעֵקֶר קִיוּם וְחִיּוּת כָּל דָּבָר מִדּוּמִם צוּמַח חַי מִדְּבַר כִּשֶׁהִיִּסוּדוֹת מִמְּאָגִים בּוֹ בְּמִזְג הַשְּׁוֶה בְּבְחִינַת הַהֲכָרָעָה וְשְׁלוֹם בֵּין הִיִּסוּדוֹת, כִּי כִּשְׁחַס וְשְׁלוֹם מִתְגַּבֵּר יְסוּד אֶחָד נֶגְדַּ חֲבֵרוֹ הוּא חֲרִבָּן הַדְּבַר וְהִרְסָתוֹ, כְּמוֹ כֵן הוּא בְּרוּחַנִיּוֹת שֶׁעֵקֶר כָּל הַצְּמֻצוּמִים שֶׁעַל יָדָם הָיָה כָּל הַבְּרִיאָה שֶׁהִכַּל כְּאִשֶּׁר לְכָל לֹא הָיָה כִּי אִם כְּדִי לְהַשִּׁיג הַשְּׁגוֹת אֶלְקוּת פְּנִי"ל שְׂאִי אֶפְשָׁר לְבוֹא לְהַשְׁגַּת אֶלְקוּת כִּי אִם כְּשִׁזּוּכִין לְכָלֵל כָּל הַצְּמֻצוּמִים יַחַד לְהַכְרִיעַ וּלְתַנּוֹךְ הַשְּׁלוֹם בֵּינֵיהֶם. כְּמוֹ שֶׁבְּלִמּוּד הַפְּשוּט בְּגִמְרָא מְפָרְשִׁים פְּרוּשׁ תּוֹסַפּוֹת אִי אֶפְשָׁר לְחַדֵּשׁ שׁוּם דְּבַר וּלְבַרֵּר הַדִּין כִּי אִם כְּשִׁיּוּדְעִין לְהַכְרִיעַ בֵּין כָּל הַסְּבָרוֹת הַהַפּוּכוֹת וּלְתַנּוֹךְ הַשְּׁלוֹם בֵּין כָּל הַקְּשִׁיּוֹת וְהַסְּתִירוֹת שְׂאִי דִּיקָא נוֹלַד הַחֲדוּשׁ, דִּיקָא עַל יְדֵי שֶׁהָיָה קִשָּׁה כְּמָה קְשִׁיּוֹת וְסִתִּירוֹת וְזֶכָּה לְבוֹא עַל סְבָרָא לְתַרְץ וּלְיִשֵּׁב הַכָּל וּלְעֲשׂוֹת שְׁלוֹם בֵּין כָּל הַסְּתִירוֹת עַל יְדֵי זֶה נוֹלַד הַחֲדוּשׁ וְנִתְבָּרַר הַדִּין לְאַמְתּוֹ, כְּמוֹ כֵן בְּעֲנַן הַשְּׁגוֹת אֶלְקוּת שֶׁהִיא פְּנִימִיּוֹת הַתּוֹרָה אִי אֶפְשָׁר לְבוֹא לְשׁוּם הַשְּׁגָה כִּי אִם כְּשִׁיּוּדְעִין לְהַכְרִיעַ וּלְיַחַד כָּל הַמַּדּוֹת וְהַשְּׁכָלִיִּים וְהַצְּמֻצוּמִים שֶׁנִּרְאִים כִּפְּהַפְּכִים חֹס וְשְׁלוֹם, לְהַכְרִיעַ בֵּינֵיהֶם וּלְכָלֵּל יַחַד כְּרָאוּי שְׂאִי דִּיקָא בָּאִים לְהַשְׁגַּת אֶלְקוּת. נִמְצָא, שֶׁעֵקֶר הַשְּׁגַת אֶלְקוּת הוּא עַל יְדֵי הַשְּׁלוֹם. וְעַל כֵּן גְּדוֹל מַעֲלַת הַשְּׁלוֹם בֵּין אָדָם לְחֲבֵרוֹ, כִּי כָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל הוּא צְמֻצוּם וְשֶׁכָּל מִיּוֹחַד וְעַל כֵּן דַּעַתּוֹ מְשֻׁנָּה מִחֲבֵרוֹ, אֲבָל צָרִיכִין שִׁיכְּלָלוּ יַחַד בְּאַהֲבָה שִׁיבֹאוּ לִיְדֵי הַכְּרָעָה וְשְׁלוֹם וְאִזּוֹ דִּיקָא עַל יְדֵי שִׁיכְּלָלוֹ כָּל הַשְּׁנוּיִי דַּעוֹת יַחַד עַל יְדֵי זֶה דִּיקָא יִזְכּוּ לְהַשְׁגַּת אֶלְקוּת שֶׁנִּמְשָׁךְ עַל יְדֵי הַהֲכָרָעָה וְהַשְּׁלוֹם בֵּין הַצְּמֻצוּמִים וְכַנִּי"ל:

וְזֶה בְּחִינַת זֶה בָּא בְּחִבּוּתוֹ וְזֶה בָּא בְּקוֹרְתוֹ וְכֵן זֶה בָּא בְּגִירוֹ וְזֶה בְּפִשְׁתָּנוֹ שֶׁתַּפְס הַתְּנָא לְדַגְמָא בְּדִינֵי נְזִיקִין, לְהוֹרוֹת שְׁכָל הַהֲזָקוֹת בָּאִים מִהַשְּׁנוּיִים

וְהַהֲפָכִים שֶׁבְּעוֹלָם כְּשֶׁאֵין נִזְהָרִין לְהִתְנַהֵג בָּהֶם כְּרֵאֵוִי, כְּגוֹן חֲבִיּוֹת וְקוֹרָה שֶׁהֵם הַפְּכִיִּים זֶה לָזֶה כְּשֶׁנִּפְגָּשִׁין יַחַד. אֲבָל בּוֹדְאֵי שְׁנֵיהֶם צְרִיכִין בְּעוֹלָם. וְלַפְעָמִים צְרִיכִים שְׁנֵיהֶם יַחַד כְּגוֹן שְׂיוֹשְׁבֵין עַל הַקּוֹרָה וְשׁוֹתִין מִהַחֲבִיּוֹת וְאִזְ שְׁנֵיהֶם יַחַד דִּיקָא עוֹשִׁין צְרִכֵי הָאָדָם. אֲבָל כְּשֶׁפּוֹגְעִין זֶה בְּזֶה וְאֵין נִזְהָרִין זֶה מִזֶּה וְהוֹלֵךְ אֶחָד נֶגֶד חֲבֵרוֹ אִזִּי נִזְוֵק אֶחָד מִחֲבֵרוֹ. וְכֵן בְּכָל הַדְּבָרִים שֶׁבְּעוֹלָם לְהוֹרוֹת שְׁכָל הַדְּבָרִים שֶׁבְּעוֹלָם שֶׁהֵם הַפְּכִיִּים זֶה מִזֶּה כְּלָם צְרִיכִים לְהַעוֹלָם רַק שְׂיִזְהָרוּ לְהִתְנַהֵג בָּהֶם בְּמִזְגַּה שְׁשׁוּה וְאִז כָּל אֶחָד מוֹעִיל וּמְסִיעֵ לְחֲבֵרוֹ וְעַל יְדֵי כָּלָם יַחַד בָּאִים אֶל תְּכֵלֶית הַמְּכֹון בְּגִשְׁמִיּוֹת וּבְרוּחָנִיּוֹת. עַל כֵּן צְרִיכִין לְזַהֵר מֵאֵד שְׁלֵא יֵלֵךְ אֶחָד נֶגֶד חֲבֵרוֹ בְּלֵי הַכְּרָעָה וְשָׁלוֹם שְׂאִז יִזְיָקוּ זֶה אֶת זֶה וְיִתְקַלְקַל הַמְּכֹון:

וּמִזֶּה יָבִין הָאָדָם לְכָל הַדְּבָרִים שֶׁבְּעוֹלָם שֶׁצְרִיךְ לְהִתְרַחֵק מֵאֵד מֵאֵד מִמַּחְלֶקֶת וְלְבָלִי לְבַקֵּשׁ קִנְיָה וְשִׁנְאָה עַל חֲבֵרוֹ, אֲדַרְבָּא יִשְׁתַּדַּל בְּכָל כַּחוֹ לְדוֹן אֶת חֲבֵרוֹ לְכַף זְכוּת. כִּי לַפְעָמִים נִדְמָה לְהָאָדָם שֶׁחֲבֵרוֹ מִתְכַּוֵּן בְּמַעֲשָׂיו לְהַקְנִיטוֹ מִחֲמַת שְׁעוֹשֶׂה דְבָרִים שֶׁהֵם כְּנֶגֶד עֲנִינוֹ וּרְצוֹנוֹ וּבִאֲמַת חֲבֵרוֹ לֹא כְּוֹן כְּלוּם כְּנֶגְדּוֹ רַק הוּא עוֹשֶׂה דְבָרָיו לְפִי תַמּוֹ לְצַרְךָ פְּרִנְסָתוֹ. וּמִי שֶׁהוּא קַפְדוֹן וְנַח לְכַעַס חֵס וְשָׁלוֹם אִזִּי תַכְף נוֹטֵר שִׁנְאָה עַל חֲבֵרוֹ מִחֲמַת שְׁלִפֵי דַעְתּוֹ הוּא כְּנֶגְדּוֹ. וְכַמִּים הַפְּנִים לְפָנִים וְכוּ'. וְאִזִּי גַם חֲבֵרוֹ עוֹמֵד נֶגְדּוֹ עַד שֶׁנִּתְעוֹרֵר מִחְלֶקֶת בֵּין שְׁנֵיהֶם. וּבִאֲמַת הוּא בְּחִנָּם כִּי לֹא נִתְהַוֶּה הַמַּחְלֶקֶת כִּי אִם עַל יְדֵי שְׁלֵא הִשְׁתַּדַּל כָּל אֶחָד לְדוֹן אֶת חֲבֵרוֹ לְכַף זְכוּת שְׂאִינוֹ מִתְכַּוֵּן לְרַעְתּוֹ כְּלָל, רַק חֲתַר בְּדַעְתּוֹ שֶׁבּוֹדְאֵי כְּוֹן לְהַכְעִיסוֹ מֵאַחַר שְׁעוֹשֶׂה דְבָרִים כְּנֶגֶד רְצוֹנוֹ וְהִנְהִגְתּוֹ. אִף עַל פִּי שְׁבִאֲמַת חֲבֵרוֹ עֲשֶׂה בְּתַמִּימוֹת לְצַרְכּוֹ לֹא לְהַכְעִיסוֹ. וְזֶה מְרַמֵּז בְּמִשְׁנָה, זֶה בָּא בְּחֲבִיתוֹ וְזֶה בָּא בְּקוֹרְתּוֹ וְהִזִּיק חֲבִית בְּקוֹרָה, פְּטוּר, שְׁלֵזָה רְשׁוּת לְהֵלֵךְ וְלִזְהָ רְשׁוּת לְהֵלֵךְ וְכוּ'. הֵינּוּ אִף עַל פִּי שְׁהַלּוֹךְ הַקּוֹרָה הוּא כְּנֶגֶד רְצוֹן בְּעַל הַחֲבִיּוֹת, אִף עַל פִּי כֵן עַל בְּעַל הַחֲבִיּוֹת לְשֹׁמֵר אֶת עֲצֻמוֹ וְאֵין לוֹ לְהִתְרַעַם עַל בְּעַל הַקּוֹרָה שֶׁהוֹלֵךְ עִם הַקּוֹרָה בְּרְשׁוּת הַרְבִּים אִף עַל פִּי שֶׁהוּא נֶגֶד רְצוֹנוֹ כִּי לָזֶה רְשׁוּת לְהֵלֵךְ וְלִזְהָ רְשׁוּת לְהֵלֵךְ. רַק אִם עֵמֵד בְּעַל הַחֲבִיּוֹת לְתַקּוֹן מִשְׂאוֹ וְכוּ' שְׂאִז חֵיב בְּעַל הַקּוֹרָה וְכוּ', כְּמַבְאָר בְּמִשְׁנָה וְשִׁלְחוֹן עֲרוּךְ. וּמִזֶּה יְכוֹלִין לְהַבִּין בְּכָל הַדְּבָרִים שֶׁבְּעוֹלָם שֶׁהָאָדָם צְרִיךְ לְרַדֵּף אַחַר הַשָּׁלוֹם וְלְדוֹן אֶת חֲבֵרוֹ לְכַף זְכוּת וְלֹא יֵאמַר פְּלוֹנִי יִקְפַח פְּרִנְסָתוֹ כִּי לָזֶה רְשׁוּת לַעֲשׂוֹת הַמִּשְׂאָ וּמִתְּוֹן וְלִזְהָ רְשׁוּת וְאֵין אָדָם נוֹגֵעַ בְּמָה שְׁמוּכָן לְחֲבֵרוֹ, וְלַעוֹלָם יַעֲבֵר הָאָדָם עַל מְדוּתוֹ וּבְזֶה יִנְצַל מִכָּל מִינֵי הַזְּקוּת וּמַחְלֶקֶת. וְלֹא יֵלֵךְ נֶגֶד חֲבֵרוֹ דִּיקָא כְּמוֹ שֶׁחֲבֵרוֹ הוֹלֵךְ כְּנֶגְדּוֹ עַד שְׂיִזְיָקוּ זֶה אֶת זֶה. וְאַפְלוֹ אִם הוּא בְּאִפְסוֹ שֶׁחֲבֵרוֹ יִתְחַיֵּב בְּדִין טוֹב יוֹתֵר לְבָרַח מִדִּינָא וְדִינָא וְיִמְתִּין הוּא בְּמִקוֹמוֹ וְיוֹתֵר לְחֲבֵרוֹ שְׂיֵלֵךְ תַּחֲלָה כְּדִי שְׁלֵא יְבוֹא לִידֵי רֵיב וְדִין וּמַחְלֶקֶת. כִּי טוֹב לְסַבֵּל אִיזָה מְנִיעַת רֹחַ אוֹ אִיזָה הַפְּסֵד מְלָבוֹא לִידֵי מַחְלֶקֶת שְׂיִפְסִידוֹ הַרְבֵּה יוֹתֵר בְּכַפְלֵי כְּפָלִים, מִכָּל שְׁכּוֹן וְכָל שְׁכּוֹן מַחְלֶקֶת וְשִׁנְאָת חֵנָם בְּשִׁבִיל כְּבוֹד וְנִצְחוֹן בְּעֵלְמָא שְׂאוּבָד מֵאַה פְּרִנְסוֹת בְּחִנָּם, כִּי אֵין הָעוֹלָם מִתְקַיֵּם אֶלָּא עַל הַשָּׁלוֹם, כְּמוֹ שְׂאִמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוּרָנָם לְבָרַכָּה:

וְזֶה בְּחִינַת הָאֵי מֵאֵן דְּבַעֵי לְמַהוּי חֲסִידָא לְקַיִם מְלֵי דְאָבוֹת וְאֶמְרֵי לָהּ מְלֵי דְנִזְיָקִין וְאֶמְרֵי לָהּ מְלֵי דְבִרְכוֹת. חֲסִידָא זֶה בְּחִינַת אַבְרָהָם אִישׁ הַחֶסֶד שְׁעַל יְדֵי הַחֶסֶד רָדַף אַחֵר הָאֲרַבְעָה מְלָכִים, כִּי חֲתַדְּ מַלְכוּת דְּקַדְשָׁה מִהָאֲרַבַּע מַלְכוּתוֹת וְזָכָה לְאֲרַבְעָה בְּנִים דְּקַדְשָׁה שְׁעַל יָדָם נִמְשָׁד הַשְּׁגוֹת אֱלֹקוֹת כְּנִ"ל בְּהַתּוֹרָה הַנִּ"ל. וְזֶה הַחֶסֶד זּוֹכִין עַל יְדֵי תּוֹכְחָה וְכוּ' כְּנִ"ל. וְזֶהוּ לְקַיִם מְלֵי דְאָבוֹת שֶׁהוּא תּוֹכְחָה וּמוֹסֵר כְּנִ"ל שְׁעַל יְדֵי זֶה נִתְגַּלָּה חֶסֶד וְאִז נִקְרָא חֲסִידָא עַל שֵׁם הַחֶסֶד שְׁעַל יְדֵי זֶה חוֹתֵכִין אֶת הַמַּלְכוּת חֲכָמָה תִּתְּאָה מִהָאֲרַבַּע מַלְכוּתוֹת וְזוֹכִין לְהַשְׁגוֹת אֱלֹקוֹת עַל יְדֵי זֶה כְּנִ"ל. וְזֶהוּ וְאֶמְרֵי לָהּ לְקַיִם מְלֵי דְנִזְיָקִין לְהַכְנִיעַ מִזִּיקֵי עֲלָמָא שְׁהֵם עֲמַלְק כְּלָלִיּוֹת הָאֲרַבַּע מַלְכוּתוֹת דְּסִטְרָא אַחְרָא, שְׁהֵם בְּחִינַת חֲזִיר הַיַּעַר, בְּחִינַת מִזִּיקֵי עֲלָמָא שְׁהַחֲרִיבוּ הַמִּשְׁכָּן וּבֵית הַמִּקְדָּשׁ שְׁמִשְׁם כָּל הַהַשְׁפָּעוֹת שְׁבַעוּלָם. וְעַל כֵּן הֵם אֲרַבְעָה אָבוֹת נִזְיָקִין בְּחִינַת אֲרַבַּע מַלְכוּתוֹת דְּסִטְרָא אַחְרָא שְׁהֵם כְּנִגְדֵי אֲרַבְעָה בְּנִים דְּקַדְשָׁה שְׁעַל יָדָם נִמְשָׁד הַשְּׁגוֹת אֱלֹקוֹת כְּנִ"ל. וְעַל כֵּן הַמִּסְכָּת הַקְּדוּשָׁה הַזֹּאת שְׁמִדְבָרַת מִתּוֹכְחָה וּמוֹסֵר נִקְרָאת אָבוֹת מַחֲמַת שְׁעַל יְדֵי הַתּוֹכְחָה וּמוֹסֵר זּוֹכִין לְהַשְׁגַּת אֱלֹקוֹת שְׁנִמְשָׁד עַל יְדֵי הַצְּמֻצוּמִים הַנִּ"ל וְכָל אֵלוֹ הַצְּמֻצוּמִים וְהַשְּׁכָלִיִּים הֵם בְּחִינַת אָבוֹת וּבְנִים, בְּחִינַת שְׁכָל עֲלִיוֹן וְשְׁכָל תַּחְתּוֹן, שְׁהֵם בְּחִינַת אָב וּבֵן כְּפִדוּעַ. וְעַל כֵּן צְרִיכִין לְהַמְשִׁיד אֵלוֹ הַהַשְׁגוֹת בְּזֶה הָעוֹלָם מֵאָב לְבֵן מִמֶּשׁ, כְּמוֹ שְׁפָתוֹב, וְהוֹדַעְתֶּם לְבָנֵיךָ וּלְבָנֵי בָנֵיךָ. וּכְתִיב, וְשִׁנַּנְתֶּם לְבָנֵיךָ בְּפִרְשֵׁת הַיְחוּד שֶׁהוּא עֵקֶר הַשְּׁגוֹת אֱלֹקוֹת. וְזֶהוּ בְּחִינַת כְּנִגְדֵי אֲרַבְעָה בְּנִים דְּבָרָה תּוֹרָה. שְׁצְרִיכִין לְהַמְשִׁיד הַשְּׁגַת וַיְדִיעַת אֱלֹקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ לְהָאֲרַבְעָה בְּנִים שְׁהֵם בְּחִינַת כָּלֵל כָּל הַפְּתוֹת שְׁבַעוּלָם. וְעַל כֵּן נִקְרָאת זֹאת הַמִּסְכָּת 'אָבוֹת' מַחֲמַת שְׁעַל יְדֵי בָאִין לְהַשְׁגוֹת אֱלֹקוֹת שְׁנִמְשָׁד מֵאָבוֹת לְבָנִים, מִשְּׁכָלִיִּים עֲלִיוֹנִים לְשְׁכָלִיִּים תַּחְתּוֹנִים וְכְנִ"ל. וְעַל כֵּן בְּזֹאת הַמִּסְכָּת דִּיקָא פְּתַח בָּהּ וְסִדֵּר כָּל הַשְּׁתַלְשּׁלוֹת קְבֵלַת הַתּוֹרָה מִמִּשְׁה לִיהוֹשֻׁעַ וּמִיהוֹשֻׁעַ לְזִקְנִים וְכוּ' לְהוֹרוֹת שְׁזֶה עֵקֶר תְּכֵלִית כְּוִנַת זֹאת הַמִּסְכָּת הַקְּדוּשָׁה לְהַמְשִׁיד קְבֵלַת הַתּוֹרָה שֶׁהוּא הַשְּׁגַת אֱלֹקוֹת מֵרַב לְתַלְמִיד, מֵאָב לְבֵן, כִּי הֵרַב בְּחִינַת מִשְׁה הוּא בְּחִינַת אָב, כְּמוֹ שְׁפָתוֹב, אָבִי אָבִי רָכַב יִשְׂרָאֵל וְכְנִ"ל. וְזֶה לְעֵמַת זֶה, כִּי עַל כֵּן בְּהַסְטְרָא אַחְרָא נִקְרָאִים הַמִּזִּיקֵי עֲלָמָא, שְׁהֵם חֲכָמוֹת חִיצוֹנִיּוֹת, בְּשֵׁם אָבוֹת, שְׁזֶהוּ בְּחִינַת אֲרַבְעָה אָבוֹת נִזְיָקִין. אָבוֹת מְכָלֵל דְּאִיכָא תּוֹלְדוֹת וְתּוֹלְדוֹתֵיהֶן כְּיּוֹצֵא בָהֶן. וְזֶה בְּחִינַת 'אָבוֹת הַטְּמֵאָה', כִּי גַם בְּהַשְּׁכָלִיּוֹת חִיצוֹנִיּוֹת שְׁלָהֶם יֵשׁ אָבוֹת וְתּוֹלְדוֹת שְׁמִתְחַלָּה אֵמֵר אַחַד סְבָרָא וְחֲכָמָה שֶׁל שְׁקֵר וְאֶפִּיקוֹרְסוֹת וּמִשְׁם נִמְשָׁכוּ כְּמָה תּוֹלְדוֹת רְעוֹת שְׁהֵם מִזִּיקִין לְהָעוֹלָם מֵאֵד כְּפִדוּעַ לְמִי שְׁמִבִּין דְּרַכִּיָּהֶם הַרְעִים. וְעַל כֵּן אָבִי אָבוֹת הַטְּמֵאָה הוּא הַמַּת, כִּי הֵם מִסְטְרָא דְּמוֹתָא הַפֶּדֶד הַשְּׁגוֹת אֱלֹקוֹת שְׁשֵׁם עֵקֶר הַחִיִּים, כְּמוֹ שְׁפָתוֹב, בְּאוֹר פְּנֵי מְלָךְ חִיִּים. כִּי עֵקֶר חֲכָמַתְנּוּ הַקְּדוּשָׁה הוּא לְהַעֲלוֹת וּלְקַשֵּׁר כָּל הַדְּבָרִים לְמִקּוֹר הַחִיִּים עַל יְדֵי שְׁאֲנוּ הוֹלְכִין בְּדַרְכֵי אָבוֹתֵינוּ

הַקְדוּשִׁים לְהֶאֱמִין שְׁכַל הַדְּבָרִים מְקַשְׂרִים בְּחַי הַחַיִּים, כִּי הוּא בְּרָצוֹנוֹ
בְּרָאם יֵשׁ מֵאִין וְהוּא מְחִיָּה וּמְקַיֵּם אֶת כָּלם בְּכָל עֵת וְרָגַע. כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב,
וְאַתָּה מְחִיָּה אֶת כָּלם וְאַתָּה מוֹשֵׁל בְּכָל וְכוּ'. אֲבָל הֵם רוֹצִים לְהַגְבִּיר
חֻכְמַת הַטֵּבַע בְּעוֹלָם שְׁעַל יְדֵי זֶה רוֹצִים לַעְקוֹר כָּל הַדְּבָרִים מִמְקוֹר וְשָׂרֵשׁ
חַיּוֹתָם. וְעַל כֵּן נִקְרְאוּ בְּחַיִּיהֶם מֵתִים, מֵאַחַר שֶׁאֵינָם מְמַשִּׁיכִין חַיּוֹת
מִמְקוֹר הַחַיִּים לְפִי דַעְתָּם הִרְעָה וְהִסְכְּלָה. אֲבָל בְּיִשְׂרָאֵל כְּתִיב: וְאַתָּם
הַדְּבָקִים בְּה' אֱלֹהֵיכֶם חַיִּים כָּלְכֶם הַיּוֹם:

וְזֶהוּ וְאָמְרֵי לֵה מְלֵי דְבָרְכוֹת, זֶה בְּחִינַת הַשְּׂגַת אֱלֻקוֹת שְׂזוֹכִין עַל יְדֵי
הָאֲבוֹת שֶׁהֵם הַצְּדִיקֵי אֲמַת שְׂאוֹמְרִים לָנוּ תוֹכְחָה וּמוֹסָר שְׁעַל יָדָם נִמְשָׁךְ
חֻסֵּד וּמְכַנְיַעִין וּמְפִילִין הַחֻכְמוֹת חִיצוֹנִיּוֹת, שֶׁהֵם בְּחִינַת אַרְבַּע מַלְכֵי
דְּסִטְרָא אַחְרָא, שֶׁהֵם בְּחִינַת מִזִּיקֵי עֲלָמָא כְּנִ"ל, שֶׁזֶּהוּ בְּחִינַת מְלֵי דְאֲבוֹת
וּמְלֵי דְנִזְיָקִין שֶׁהֵם תְּלוּיִים זֶה בְּזֶה וְכְנִ"ל:

וְזֶהוּ בְּחִינַת מְלֵי דְבָרְכוֹת, כִּי עַל יְדֵי כָּל זֶה זוֹכִין לְהַעֲלוֹת הַמַּלְכוּת שֶׁהוּא
חֻכְמָה תַּתְּאָה שְׁעַל יְדֵהּ זוֹכִין לְהַשְׁגוֹת אֱלֻקוֹת, שֶׁהוּא בְּחִינַת מְלֵי דְבָרְכוֹת
לְבָרְךָ וְלַהוֹדוֹת וְלַהֲלֵל אוֹתוֹ יְתָבְרָךְ. כִּי כָּל מֵה שִׁיּוּדְעִין וּמְשִׁיגִין אוֹתוֹ
יְתָבְרָךְ יוֹתֵר מְבָרְכִין וּמְשַׁבְּחִין שְׁמוֹ הַגָּדוֹל בְּיוֹתֵר. כִּי זֶה עָקֹר תַּכְלִית
הַהַשְׁגָּה לְזָכוֹת לְבָרְךָ וְלַהוֹדוֹת וְלַהֲלֵל לְשֵׁמוֹ הַגָּדוֹל יְתָבְרָךְ בְּבְחִינַת
וְחִסְדֵיךָ יְבָרְכוּכָה. וְחִסְדֵיךָ זֶה בְּחִינַת הַצְּדִיקִים אֲמַתִּים שְׂזוֹכִין
לְהַמְשִׁיךְ הַחֻסֵּד שְׁעַל יְדֵי זֶה חוֹתְכִין הַמַּלְכוּת מֵהֶם וְזוֹכִין לְהַשְׁגוֹת אֱלֻקוֹת,
שֶׁזֶּהוּ בְּחִינַת אַבְרָהָם אִישׁ הַחֻסֵּד כְּנִ"ל, הֵם דִּיקָא יְבָרְכוּכָה, כִּי עָקֹר כָּל
הַבְּרָכוֹת וְהַהוֹדָאוֹת הֵם עַל יְדֵי הַשְּׂגוֹת אֱלֻקוֹת. וְכַמְבָּאָר בְּפִסְוִיקִים רַבִּים
בְּכָל מְקוֹם שֶׁמְבָרְךָ וּמַהֲלֵל אוֹתוֹ יְתָבְרָךְ שְׁמֵדְבָר שֶׁמֵהַשְׁגָּתוֹ וַיְדַעְתּוֹ,
כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב, כִּי אֲנִי יְדַעְתִּי כִּי גָדוֹל ה' וְכוּ'. וְהוֹלֵךְ וּמְבָאָר גְּדֻלָּתוֹ יְתָבְרָךְ
וּמְסִים בֵּית יִשְׂרָאֵל בְּרָכוֹ אֶת ה' וְכוּ'. וְכֵן הִרְבֵּה. וְכַמְבָּאָר בְּתַחֲלַת הַתּוֹרָה
יְמֵי חֲנֻכָּה וְכוּ' (בְּלִקוּטֵי תַנְיִנָא סִימָן ב) שֶׁעָקֹר הַתַּכְלִית לְדַעַת וְלַהֲפִיר אוֹתוֹ
יְתָבְרָךְ וְלְבָרְךָ וְלַהוֹדוֹת אוֹתוֹ יְתָבְרָךְ כִּי זֶה תְּלוּי בְּזֶה. וְזֶהוּ בְּחִינַת מְלֵי
דְבָרְכוֹת שֶׁהוּא הַשְּׂגוֹת אֱלֻקוֹת שְׂזוֹכִין עַל יְדֵי מְלֵי דְנִזְיָקִין עַל יְדֵי שֶׁהַכְּנִיעוֹ
מִזִּיקֵי עֲלָמָא שֶׁהֵם חֻכְמוֹת חִיצוֹנִיּוֹת שֶׁזֶה נַעֲשֶׂה עַל יְדֵי מְלֵי דְאֲבוֹת שֶׁהֵם
צְדִיקִים אֲמַתִּים וְכוּ' כְּנִ"ל. נִמְצָא שְׁכָּל אֵלוֹ הַשְּׁלֵשָׁה דְבָרִים קְשׁוּרִים יַחַד
בְּקֶשֶׁר נִפְלָא. וְהוּא דִּיקָא נִקְרָא חִסְדָא עַל שֶׁם הַחֻסֵּד בְּחִינַת אַבְרָהָם אִישׁ
הַחֻסֵּד וְכוּ':

שִׁיבְךָ לְהַרְאֵשִׁי פְּרָקִים לְעַנְנֵן פְּסַח וּסְפִירָה:

ועל כן קורין באלו הימים פרשת מצרע שהוא בעל לשון הרע שקמור מכל
העונות מחמת שאינו מסתכל על הטוב וכו'. וזהו, סגרו ופסחו. על כן שם
בפרשה הזאת מרמז פגם קרח שחלק על משה שמסר נפשו על הגרוע
שבשאראל, כמו שכתוב: ואיש כי ימרט ראשו קרח הוא. ועקר פגמו היה
בענין השערות, הינו פנ"ל:

נזיקין ה:

אדם מועד לעולם בין בשוגג בין במזיד, בין ער בין ישן:

אות א

על פי התורה 'תקעו-אמונה' בלקוטי תנינא סימן ה, עין שם כל התורה:

כי העקר הוא אמונה וכו' ולזכות לאמונה הוא על ידי צעקת הלב
ממעמקים וכו' שעל ידי זה חותרין הפנים עמקים עצה וכו'. ולזה צריכין
איש תבונות שהוא על ידי שממשיך רוחניות אלקות לתוך צמצומים שעל
ידי זה ממשיך פרנסה ומצחצח נשמתו בבחינת צדיק אכל לשבע נפשו וכו'
וכו'. ועל ידי שמעלין האמונה הנפולה נעשין גרים וכו' ואלו הגרים מזיקין
לישראל ומכניסין בהם גאווה וכו'. והתקון לזה על ידי המגני ארץ
שמשרין תאותם ומעלין מבחינת החתים בשרו לבחינת פתוחי חותם
קדש לה' בחינת תפלין וכו', עין שם כל זה היטב:

אות ב

ועל כן אדם צריך לזהר מאד לבלי להזיק ממון חברו ממון ישראל שיקר
מאד, אדרבה, חובה עליו להשתדל להצילו מהזק, כמו שאמרו רבותינו

זְכוּנוֹם לְבָרָכָה, יְהִי מִמּוֹן חֲבָרָה חָבִיב עֲלֶיךָ כְּשֶׁלָּךְ. וְכֵן הוּא מְחַיֵּב לְהַשְׁתַּדֵּל לְהַשִּׁיב אֲבֵדָה וְכוּי שֶׁהוּא מְצוּת עֲשֵׂה דְאוּרִיתָא. כִּי מִמּוֹן יִשְׂרָאֵל יָקָר מְאֹד, כִּי מִמּוֹן וּפְרָנְסַת יִשְׂרָאֵל נִמְשָׁךְ עַל יְדֵי הַצְּדִיקִים אֲמִתִּיִּים שֶׁהֵם נִכְלָלִים בְּבַחֲיַנַּת אִישׁ תְּבוּנוֹת הַנִּי"ל שֶׁמִּמְשִׁיכִין רוּחָנִיּוֹת אֶלְקוֹת לְתוֹךְ צְמֻצוּמִים שְׁעַל יְדֵי זֶה נִמְשָׁךְ פְּרָנְסָה שְׁעַל יְדֵי זֶה מְצַחֲצַחִין הַנְּשָׁמָה שְׁעַל יְדֵי זֶה יְכוּלִין לְדַלּוֹת הַעֲצוֹת טוֹבוֹת מִמַּעֲמָקִים שְׁעַל יְדֵי זֶה גְדֻלָּה הָאֲמוּנָה הַקְּדוּשָׁה. נִמְצָא, שֶׁמִּמּוֹן יִשְׂרָאֵל יָקָר מְאֹד, כִּי עָקָר הוּא הָאֲמוּנָה שֶׁגְּדֻלָּה עַל יְדֵי מִמּוֹן וּפְרָנְסַת יִשְׂרָאֵל וְכוּי"ל. וְעַל כֵּן אֶסוּר לְהַזִּיק מִמּוֹן חֲבֵירוֹ וְכוּי"ל. וְעַל כֵּן הָאֲדָם חָיֵב בְּהִזְק תְּמִיד אֶפְלוּ בְּשָׁנָה, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוּנוֹם לְבָרָכָה, אָדָם מוּעַד לְעוֹלָם וְכוּי כְּנִי"ל. כִּי כָּל הַהִזְקוֹת נִמְשָׁכִין מֵהַמְּזִיקֵי עֲלָמָא שֶׁהֵם הַהֶפֶךְ מִתְּקוּנֵי הָאֲמוּנָה הַנִּי"ל, כִּי הֵם נִמְשָׁכִין מִזְהֵמַת הַגְּרִים שֶׁקָּשִׁים לְיִשְׂרָאֵל וְכוּי כְּנִי"ל. וְעַל יָדָם נִמְשָׁךְ נֶאֱוָף בְּחִינַת הַחֲתִים בְּשָׂרוֹ שֶׁהוּא פָּגַם הַדַּעַת שֶׁמִּשָּׁם כָּל כַּח הַמְּזִיקִין רַחֲמָנָא לְצִלּוֹ, כִּיזְדוּעַ שְׁעַל יְדֵי מַקְרָה בְּלַתִּי טְהוֹר חֵס וְשְׁלוֹם, נִבְרָאִין מְזִיקִין חֵס וְשְׁלוֹם, שֶׁמִּשָּׁם כָּל הַהִזְקוֹת שֶׁבְּעוֹלָם רַחֲמָנָא לְצִלּוֹ, וְזֶה שֶׁכָּתַב אֲדוּנָנוּ מוֹרְנוּ וְרַבֵּנוּ זְכוּנוֹם לְבָרָכָה (בְּסֵפֶר הָא"ב) שֶׁכָּל הַהִזְקוֹת בָּאִין עַל יְדֵי פָּגַם הַדַּעַת, הֵינּוּ כְּנִי"ל, כִּי עַל יְדֵי פָּגַם הַבְּרִית שְׁעַל יְדֵי זֶה בָּאִין הַמַּקְרוֹת חֵס וְשְׁלוֹם, זֶה עָקָר פָּגַם הַדַּעַת וְהַמַּחַ וְעַל כֵּן מִשָּׁם כָּל הַהִזְקוֹת כְּנִי"ל. וְעַל כֵּן גַּם כָּל הַמְּנַהֲיִי וּמְפָרְסְמֵי שֶׁקָּר שְׁעַל יָדָם בָּא כָּל זֶה כְּנִי"ל הֵם נִקְרָאִים מְזִיקֵי עֲלָמָא, כִּי עַל יָדָם נִמְשָׁךְ פָּגַם הַבְּרִית שֶׁמִּשָּׁם כָּל הַהִזְקוֹת כְּנִי"ל. וְעַל כֵּן אָדָם מוּעַד לְעוֹלָם אֶפְלוּ בְּשׁוּגָ וּבְשָׁנָה, כִּי מִבְּאֵר שֶׁם בְּהַתּוֹרָה הַנִּי"ל שְׁעַל יְדֵי הַמְּגַנֵּי אֶרֶץ שֶׁמִּשְׁבָּרִין תְּאֻתָּם וּמַעֲלִין מִבְּחִינַת הַחֲתִים בְּשָׂרוֹ לְבַחֲיַנַּת פְּתוּחֵי חוֹתָם וְכוּי בְּחִינַת תְּפִלִּין מַחִין, עַל יְדֵי זֶה נִשְׁמַר גַּם בְּשָׁנָה שֶׁהוּא הַסְּתַלְקוֹת הַדַּעַת, כִּי זֹכָה לְחֵלוֹם עַל יְדֵי מְלָאָךְ וְכוּי וְנִצַּל מִחֵלוֹם עַל יְדֵי שֵׁד וְכוּי שֶׁמִּשָּׁם כָּל הַמַּקְרוֹת רַחֲמָנָא לְצִלּוֹ, נִמְצָא שֶׁהָאֲדָם צָרִיךְ לְשַׁמֵּר אֶת דַּעַתוֹ בְּקִדְשָׁה עַד שֶׁיִּנְצַל גַּם בְּשָׁנָה וּבְשׁוּגָ שֶׁהוּא גַּם כֵּן בְּחִינַת שָׁנָה הַסְּתַלְקוֹת הַדַּעַת. וְעַל כֵּן אָדָם מוּעַד לְעוֹלָם אֶפְלוּ בְּשׁוּגָ וּבְשָׁנָה כְּשֶׁהַזִּיק. כִּי כָּל הַהִזְקוֹת נִמְשָׁכִין מִפָּגַם הַדַּעַת הַנִּי"ל שֶׁהָאֲדָם צָרִיךְ לְשַׁמֵּר עֲצוּמוֹ שִׁיְהִיָּה בְּכָלל הַמְּגַנֵּי אֶרֶץ הַנִּי"ל בְּאֶפְסוֹ שִׁיְהִיָּה נִצַּל מִפָּגַם הַדַּעַת אֶפְלוּ בְּשָׁנָה וּבְשׁוּגָ וְכוּי"ל:

אות ג

וְעַל כֵּן כְּשֶׁהַזִּיק צָרִיךְ לְשַׁלֵּם בְּעֵדִית, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוּנוֹם לְבָרָכָה בְּמִשְׁנֵה הַנְּזָקִין שֶׁמִּין לָהֶם בְּעֵדִית. כִּי כְּשֶׁהַזִּיק שֶׁנִּמְשָׁךְ מֵהַמְּזִיקֵי עֲלָמָא, שֶׁהֵם בְּחִינַת קְלָקוּל וּפָגַם בְּתְקוּנֵי הָאֲמוּנָה כְּנִי"ל (וְכִמְבָאָר בְּמָקוֹם אַחֵר (בְּהַלְכוֹת הַפָּקָר וְנִכְסֵי הַגֵּר) שֶׁכָּל הַפָּגַמִּים הַמְּבָאָרִים שֶׁם שֶׁהֵם פָּגַם נֶאֱוָף

שָׁבַא עַל יָדַי פָּגַם הַגֵּרִים וְכוּי עַל יָדַי זֶה חוֹזֵר וְנִפְגָּם הָאֲמוּנָה, חֵס וְשָׁלוֹם, עַיִן שָׁם) עַל כֵּן צָרִיכִין לְחַזֵּר וּלְהַמְשִׁיךְ תִּקּוּן הָאֲמוּנָה שֶׁהִתְחַלַּת הַתִּקּוּן הוּא עַל יָדַי שֶׁמִּמְשִׁיכִין רוּחַנִיּוֹת אֶלְקוֹת לְתוֹךְ צְמֻצוּמִים וְכוּי כַּנִּי"ל. וְהַמְשַׁכֵּת רוּחַנִיּוֹת אֶלְקוֹת לְתוֹךְ צְמֻצוּמִים זֶה בְּחִינַת וְנָהָר יֵצֵא מֵעֵדֶן לְהַשְׁקוֹת אֶת הַגֵּן וּמִשָּׁם יִפְרֹד וְכוּי. כִּי עֵדֶן - עַיִן לֹא רָאִתָּה, בְּחִינַת רוּחַנִיּוֹת אֶלְקוֹת וּכְשֶׁרוֹצִין לְהַמְשִׁיכוֹ לְתוֹךְ צְמֻצוּמִים עֵקֶר הַמְשַׁכֵּתוֹ הוּא עַל יָדַי בְּחִינַת נָהָר יֵצֵא מֵעֵדֶן שֶׁמִּשָּׁם הִתְחַלַּת הַצְמֻצוּמִים עַד שֶׁנִּמְשָׁךְ לְהַשְׁקוֹת אֶת הַגֵּן שֶׁמִּשָּׁם כָּל הַהַשְׁפָּעוֹת שֶׁבְּעוֹלָם בְּבְחִינַת וּמִשָּׁם יִפְרֹד וְהִיָּה לְאַרְבָּעָה רֵאשִׁים שָׁם הָאֶחָד פִּישׁוֹן הוּא הַסּוּבָב אֶת כָּל אֶרֶץ הַחַוִּילָה אֲשֶׁר שָׁם הַזָּהָב וְזָהָב הָאֶרֶץ הִיא טוֹב וְכוּי, כִּי מִשָּׁם כָּל הַמָּמוֹן וְהַפְּרָנְסָה. וְזֶה בְּחִינַת עֲדִית שֶׁהַמְזִיקִין צָרִיכִין לְשַׁלֵּם, כִּי נִקְרָאִים עֲדִית מִלְּשׁוֹן עֵדֶן, כִּי הַשְּׂדֵה הַטּוֹבָה נִקְרָאת עֵדֶן, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב, כְּגוֹן עֵדֶן הָאֶרֶץ לְפָנָיו (יוֹאֵל ב). וְכֵמוֹ שֶׁכְּתוּב בְּחִירָם מִלֶּךְ צוֹר בְּעֵדֶן, גֵּן אֶלְקִים הִיִּיתָ וְכוּי (יְחִזְקֵאל כח). וְעַל שָׁם עֵדֶן נִקְרָאִים הַשְּׂדוֹת הַטּוֹבוֹת עֲדִית. וְזֶה בְּחִינַת הַנְּזָקִין שֶׁמִּין לָהֶם בְּעֲדִית, כִּי כְּשֶׁצָּרִיכִין לְשַׁלֵּם הַנְּזָקִין לְתִקּוּן מֵהַ שֶׁקִּלְקְלוּ בְּהִזְקָם צָרִיכִין לְהַמְשִׁיךְ הַתִּקּוּן מֵרֵאשִׁי וְהִתְחַלָּה שֶׁהוּא בְּחִינַת הַמְשַׁכֵּת רוּחַנִיּוֹת אֶלְקוֹת לְתוֹךְ צְמֻצוּמִים שֶׁהוּא נָהָר הַיּוֹצֵא מֵעֵדֶן לְהַשְׁקוֹת וְכוּי שֶׁמִּשָּׁם כָּל הַפְּרָנְסָה וְהַמָּמוֹן וְכוּי"ל, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת עֲדִית שֶׁשָּׂרָשָׁם בְּחִינַת עֵדֶן וְכוּי"ל:

אות ד

וְזֶה בְּחִינַת אֲרָבָעָה אַבוֹת נְזִיקִין הַשּׁוֹר וְהַבּוֹר וְהַמְּבַעָה וְהַהֲבֵיעַר. כִּי כָּל הַהִזְקוֹת בָּאִין עַל יָדַי הַמְזִיקִי עֲלֵמָא שֶׁכְּלוּלִים בְּאַרְבָּעָה אַבוֹת נְזִיקִין וּמֵהֶם נִמְשָׁכִין תּוֹלְדוֹת רַבּוֹת, כְּמוֹ שֶׁאֲמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָּה, אַבוֹת מְכַלְל דְּאִיכָא תּוֹלְדוֹת. כִּי כָּבֵד מְבָאָר שֶׁכָּל הַהִזְקוֹת נִמְשָׁכִין מֵהַמְזִיקִי עֲלֵמָא כַּנִּי"ל שֶׁנִּמְשָׁכִין מִפָּגַם כָּל הַתִּקּוּנִים הַנִּצְמָרִין בְּהַתּוֹרָה הַנִּי"ל שֶׁכָּל כְּלוּלִים בְּפָגַם הָאֲמוּנָה שֶׁהוּא הָעֵקֶר. כִּי כָּל מִצְוֹתֶיךָ אֲמוּנָה. וְעַל כֵּן הֵם אֲרָבָעָה אַבוֹת נְזִיקִין הַשּׁוֹר וְכוּי, כִּי כָּל אֵלוֹ הָאֲרָבָעָה הַשּׁוֹר וְהַבּוֹר וְכוּי הֵם הַהִפְךָ מֵהַתִּקּוּנִים הַמְּבַאָרִים בְּתוֹרָה הַנִּי"ל שֶׁעַל יָדַי זֶה נִמְשָׁךְ כָּל הַהִזְקוֹת שֶׁבְּעוֹלָם:

הַשּׁוֹר זֶה בְּחִינַת פָּגַם הָאֲמוּנָה שֶׁהוּא בְּחִינַת חֲטָא הָעֵגֶל בְּבְחִינַת וַיִּמְירוּ אֶת כְּבוֹדִם בְּתַבְנִית שׁוֹר וְכוּי:

הַבּוֹר זֶה בְּחִינַת פָּגַם תַּאֲוֹת מָמוֹן הַפֶּךָ הַצְּדִיקִי אֲמַת שְׁעוֹסָקִין כָּל יְמֵיהֶם לְחַתֵּר הַמַּיִם שֶׁמֵּהֶם גִּדְּלָה הָאֲמוּנָה שֶׁהוּא עַל יָדַי פְּרָנְסָתָם וְאֶכִּילָתָם הַקְּדוּשָׁה שֶׁמִּמְשִׁיכִין עַל יָדַי הַמְשַׁכֵּת רוּחַנִיּוֹת אֶלְקוֹת לְתוֹךְ צְמֻצוּמִים שֶׁעַל יָדַי זֶה מִמְשִׁיכִין פְּרָנְסָה וְעַל יָדַי זֶה מְצַחֵצְחִין נְשַׁמְתָּם עַד שֶׁזוֹכִין לְהַמְשִׁיךְ

המים עמקים יצה וכו' שעל ידי זה גדלה האמונה, כמבאר היטב בהתורה הנ"ל. ואלו המזיקי עלמא הם בהפך מזה, כי הם משקעים בתאות ממון להנאתם ולכבודם. והם רוצים להזיק חס ושלום ממון ישראל הפשרים שעל ידם גדלה האמונה כנ"ל. וזה בחינת בור, בחינת המשקעים בתאות ממון שנקרא בור, כמו שאיתא בתקונים, בור דא טחול וכו' כמבאר בדבריו זכרוננו לברכה בהתורה צוית צדק (בסימן כג) כי הם בבחינת בור רק אין בו מים הפך ממון דקדשה של הצדיקים והפשרים שעל ידי זה חותרין וממשיכין המים שמהם גדלה האמונה כנ"ל ועל כן הם בבחינת באר מים חיים וכו', כי מימיו מן המקדש המה יוצאים שעל ידי זה גדלה האמונה כנ"ל. אבל המשקעים בתאות ממון להנאתם, שהם בחינת המזיקי עלמא, הם בחינת בור אין מים בו, כי אין בו מים עמקים יצה הנ"ל, אדרבא, הם פוגמים באמונה הקדושה בבחינת מים אין בו, אבל נחשים ועקרבים יש בו, שהם בחינת כפירות ובלבולי האמונה:

והמבעה זה בחינת פגם הגרים הנ"ל, כי הגרים נמשכין על ידי הניצוצות טובות שהיו נעלמים בזהמת עשו בבחינת כי ציד בפיו, כמובא. וכשמוציאין אותם משם ונעשין גרים זה בחינת איד נחפשו עשו נבעו מצפניו, שנבעה ונגלה הניצוצות הקדושים שהיו צפונים ונעלמים בזהמתו הגדולה. איד מאחר שיצאו מזהמא כזאת על כן הם מזיקין לישראל וכו', כמו שמבאר שם בהתורה הנ"ל. וזה בחינת מבעה בחינת איד נחפשו עשו נבעו וכו' כנ"ל. כמו שהביאו רבותינו זכרונם לברכה מקרא זה בגמרא לענין מבעה, הינו כנ"ל. וזה שאמרו רבותינו זכרונם לברכה שם, מבעה זה השן. בחינת המזיקי עלמא הנ"ל שהם המנהיגים של שקר הדוברים עתק על הצדיקים והפשרים אמתיים, שזה בחינת שניהם חנית וחצים ולשונם חרב חדה. בחינת שרקו ויחרקו שן וכו'. וכמו שכתוב ביחזקאל (קפיטל לד) לענין הרועים של שקר את החלב תאכלו וכו' ותהיינה צאני לאכלה וכו'. וכן בזכריה יא בענין רועה אוילי שהוא הרועה של שקר, נאמר שם, ובשר הבריהא יאכל. וכן בשארי מקומות שמדבר מהרועים של שקר שמגנה אותם שאוכלים בשר ישראל וכו' והם נמשכים מזהמת הגרים הנ"ל. ועל כן הם בחינת מבעה זה השן שהוא בחינת איד וכו' נבעו וכו' כנ"ל:

אות ה

וההבער זה בחינת פגם נאוף בכמה בחינות הנמשך על ידי זהמת הגרים הנ"ל שנעשין על ידי עלית האמונה מנפילתה וכו', כמו שמבאר שם. וזה בחינת הבער, בחינת תבערת המדורה של תאנה הנ"ל, נמצא שכל הארבעה אבות נזיקין נמשכין מפגמים הנ"ל שכלם כלולים בפגם

הָאָמוּנָה פְּנִי"ל. וְעַל כֵּן אָמַר הַתַּנָּא, לֹא הָרִי זֶה פְּהָרִי זֶה וְלֹא הָרִי זֶה פְּהָרִי זֶה וְכֹו'. כִּי יֵשׁ בְּעֵינַי הַמְּזִיקִי עֲלֵמָא הַנִּי"ל שְׁנוּיִים רַבִּים לְאִין מְסַפֵּר בְּהֵם וּבְתוֹלְדוֹתֵיהֶן כִּיּוֹצֵא בְּהֵן הַצַּד הַשְּׂוֵה שֶׁבְּהֵן שֶׁדָּרְכָן לְהַזִּיק, כִּי כָלֵם מְזִיקִים לְהַעוֹלָם מְאֹד. וְכִשְׁהַזִּיק חֵב הַמְּזִיק לְשֵׁלֵם בְּמִיטֵב הָאָרֶץ, כִּי עָקַר הַתְּקוּן עַל יְדֵי בְּחִינַת מִיטֵב הָאָרֶץ, בְּחִינַת מִיטֵב שְׂדֵהוּ וּמִיטֵב כְּרָמוֹ יִשְׁלֵם, שֶׁהֵם בְּחִינַת עֲדִית הַנִּי"ל שֶׁצָּרִיכִין לְחַזֵּר וּלְהַמְשִׁיךְ מִים עֲמָקִים עֲצָה הַנִּי"ל שְׁנַמְשֵׁךְ מַעְדָן הָעֲלִיוֹן בְּבְחִינַת וְנָהָר יֵצֵא מֵעֵדָן וְכֹו' וְכַנִּי"ל:

אות ו

וְזֶה בְּחִינַת עֲצָם הָאָסוּר שֶׁל הַמְּסוּר שֶׁהַחֲמִירוֹ בּוֹ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה מְאֹד שֶׁדִּינוֹ כְּמוֹ מוֹמֵר וְכוֹפֵר וְכִבֵּר מִבְּאֵר מַזְהָ בְּהִלְכָה ד' הַקּוֹדֶמֶת עֵינָן מְסוּר עַל פִּי הַתּוֹרָה הַנִּי"ל אֲךָ עוֹד יֵאלֶקֶי מְלִין לְבִאֵר יוֹתֵר. וְזֶהוּ בְּחִינַת מַה שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה עַל הַמְּסוּר שֶׁמּוֹרִידִין אוֹתוֹ וְלֹא מַעְלִין, כִּי כָל מַה שֶׁנֶּאֱמַר בְּהַתּוֹרָה הַנִּי"ל נֶעוּץ וְקָשׁוּר זֶה בְּזֶה בְּכַמָּה קְשָׁרִים, כִּי מִבְּאֵר שֵׁם שְׁעֵלִית הָאָמוּנָה הוּא עַל יְדֵי שְׁצוּעָקִים מֵעֶמֶק הַלֵּב וְכֹו' עַד שְׁחוֹתֵרִים הַמִּים עֲמָקִים, שֶׁהֵם הָעֲצוֹת שֶׁמֵּהֵם גְּדֵלָה הָאָמוּנָה וְכֹו' וְכֹו', וְלִזְהָ אֵין זוֹכִים כִּי אִם עַל יְדֵי הָאִישׁ תְּבוּנוֹת וְכֹו' שֶׁהוּא מִי שֶׁמְצַחֵצֵחַ נִשְׁמָתוֹ בְּאֲכִילָתוֹ וּפְרָנְסָתוֹ שֶׁמִּמְשִׁיךְ עַל יְדֵי הַמְּשַׁכֵּת רוּחָנִיּוֹת אֶלְקוֹת לְתוֹךְ צְמֻצוּמִים וְכֹו'. וְעַל יְדֵי עֲלִית הָאָמוּנָה נֶעֱשִׂין גְּרִים וְכֹו' וְאֵלוּ הַגְּרִים מְזִיקִין לְיִשְׂרָאֵל וְכֹו', כִּי מְכַנִּיסִין גְּאֹהַ בְּיִשְׂרָאֵל שֶׁמַּזְהָ לּוֹקְחִין חֶרֶב הַגְּאֹהַ הַמְּנַהֲיָגִים שֶׁל שְׁקֵר וְכֹו' וְעַל יְדֵי זֶה הֵם מְכַנִּיסִין תַּאֲוֹת נְאוּף בְּעוֹלָם. וְהַתְּקוּן עַל יְדֵי הַמְּגַנֵּי אֶרֶץ שֶׁמַּעְלִין מֵהַחֲתִים בְּשָׂרוֹ לְבְּחִינַת פְּתוּחֵי חוֹתֵם קִדְשׁ לַה', בְּחִינַת תְּפִלִּין וְכֹו' וְכֹו' עַד תְּקוּן הַמְּשַׁפֵּט וְכֹו' וְכֹו', עַיִן שֵׁם הֵיטֵב כָּל זֶה, כִּי אֵי אֶפְשָׁר לְחַזֵּר וּלְבִאֵר הַכֹּל פֶּה, כִּי הֵם דְּבָרִים אֲרָכִים וְעֲמָקִים מְאֹד. וְכִבֵּר מִבְּאֵר בְּדְבָרֵינוּ בְּמָקוֹם אַחֵר שֶׁבְּכָל עֵינָן הַמְּבִאֵר שֵׁם שְׁמֵתִגְבֵּרַת הַסְטֵרָא אַחֲרָא לְקַלְקֵל וְלַפְגֵּם. בְּכָל פְּגָם וְקַלְקוּל חוּזְרַת וְנִתְקַלְקַלְת הָאָמוּנָה מֵרֵאשִׁית הַתְּקוּן, כְּגוֹן בְּמַה שֶׁמְבִאֵר שֵׁם שְׁעַל יְדֵי זְהֵמַת הַגְּרִים מְכַנִּיסִין גְּאֹהַ וְכֹו'. וְעַל יְדֵי זֶה מִמִּילָא מֵתְקַלְקַלְת הָאָמוּנָה. כִּי גְאֹהַ בְּחִינַת עֲבוּדָה זָרָה וְכַפִּירוֹת כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה כָּל הַמַּתְגָּאָה כְּאֵלוּ עוֹבֵד עֲבוּדָה זָרָה וְכַמְבִּאֵר בְּמָקוֹם אַחֵר, כִּי עַל יְדֵי הַגְּאֹהַ נִפְגָּם הַפְּרָנְסָה שֶׁל יִשְׂרָאֵל שְׁעַל יְדֵי זֶה מְצַחֵצֵחַ נִפְשׁוֹ וְכֹו' שְׁעַל יְדֵי זֶה יְכוּלִין לְחַתֵּר הָעֲצוֹת שֶׁמֵּהֵם גְּדֵלָה הָאָמוּנָה פְּנִי"ל. כִּי עָקַר צַחֲצוּחַת הַנִּפְשׁ עַל יְדֵי הָאֲכִילָה וְהַפְּרָנְסָה זוֹכָה בְּשִׁלְמוֹת רַק הַצַּדִּיק הָאֲמִתִּי שֶׁהוּא יוֹדֵעַ בְּשִׁלְמוֹת לְהַמְשִׁיךְ רוּחָנִיּוֹת אֶלְקוֹת לְתוֹךְ צְמֻצוּמִים שְׁעַל יְדֵי זֶה דִּיקָא מִמְשִׁיךְ פְּרָנְסָה קְדוּשָׁה כְּזֹאת שֶׁמְצַחֵצֵחַ נִפְשׁוֹ עַל יְדֵה, כְּמִבְּאֵר שֵׁם, עַיִן שֵׁם הֵיטֵב. וְכָל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל כְּפִי קְרוּבוֹ אֵל הַצַּדִּיק הַזֶּה כֵּן מִמְשִׁיךְ מִמֶּנּוּ

פְּרָנְסָה קְדוּשָׁה הַנִּיל. וְכֵן זֹכָה לְאִיזָה בְּחִינָה לְצַחְצַח נַפְשׁוֹ בְּאֲכִילָתוֹ
וּפְרָנְסָתוֹ עַד שְׁזֹכָה לְפִי עֲרָכּוֹ לְחַתֵּר וּלְגַלוֹת עֲצוֹת שְׁמֵהֶם גְּדֻלָּה הָאֱמוּנָה
כַּנִּיל:

כִּי יִשְׂרָאֵל בְּכָל־ל נִקְרָאִים כָּל־צַדִּיקִים, כְּמוֹ שְׂפָתוֹב, וְעַמֻּד כָּל־צַדִּיקִים
מִחֲמַת שְׂבִשְׂרָשָׁם הֵם מְקַשְׂרִים וְכַלּוּלִים בְּהַצְדִּיק הָאֱמֶת שֶׁהוּא שְׂרָשׁ
נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל. וְעַל כֵּן מִמּוֹן שֶׁל יִשְׂרָאֵל הַכָּשֶׁר הוּא יָקָר מְאֹד מִחֲמַת שֶׁעַל
יָדֵי זֶה נִמְשָׁךְ בְּחִינַת צַחְצַחוֹת הַנֶּפֶשׁ שֶׁעַל יָדֵי זֶה גְּדֻלָּה הָאֱמוּנָה הַקְּדוּשָׁה
שֶׁהוּא עֵקֶר הַכֹּל. וְאִם הִיא הָעוֹלָם מִתְנַהֵג כְּסֻדָּר כְּמוֹ שֶׁיְהִי לַעֲתִיד הִיא
נִמְשָׁךְ כָּל הָעֲשִׂירוֹת וְכָל הוֹן דְּעֵלְמָא לְהַצְדִּיק הָאֱמֶת שְׁעוֹסֵק לְהַמְשִׁיךְ
רוּחֵינִי לְאֶלְקוֹת לְתוֹךְ צְמֻצוּמִים שְׂמֶשֶׁם כָּל הָעֲשִׂירוֹת וְהַפְּרָנְסָה כַּנִּיל וְכָל
מִי שֶׁמְקַרֵּב אֵלָיו יוֹתֵר מְקַבֵּל מִמֶּנּוּ עֲשִׂירוֹת וּפְרָנְסָה בְּרוּחַ יוֹתֵר. וְכֵמוֹ
שֶׁאֲמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוּרֵנוֹם לְבִרְכָה שְׂבִזְמָן שְׂבִית הַמְקַדָּשׁ הִיא קִיָּם הִיא עֵקֶר
הַפְּרָנְסָה וְהָעֲשִׂירוֹת לְיִשְׂרָאֵל וְאֲמוֹת הָעוֹלָם הָיוּ נִזְוָנִים מִן הַתְּמַצִּית, אֲבָל
מְרַבֵּי עוֹנוֹתֵינוּ נִתְהַפֵּךְ הַכֹּל, כִּי נִחְרַב הַבַּיִת הַמְקַדָּשׁ וְכָל הַשְּׁפַע וְהָעֲשִׂירוֹת
אָף עַל פִּי שָׁגַם עֲתָה נִמְשָׁכֶת רַק עַל יְדֵי הַצְדִּיקִים הַנִּיל, אָף עַל פִּי כֵן נִתְהַפֵּךְ
הַגִּלְגָּל וְנִמְשָׁכֶת הָרַב לְהַעֲכוּפִים וְהַרְשָׁעִים, וְיִשְׂרָאֵל נִזְוָנִין מִתְּמַצִּית. וְעַל כֵּן
עֲתָה רַב הָעֲשִׂירוֹת אֲצֵל הַהֲמוֹן וְהַצְדִּיקִי אֱמֶת רַבִּים עֲנִיִּים, כְּמוֹ שֶׁאֲמָרוּ
רַבּוֹתֵינוּ זְכוּרֵנוֹם לְבִרְכָה, כָּל הָעוֹלָם נִזְוָנִין בְּשִׁבִיל חֲנִינָא בְּנֵי דִי
לוֹ בְּקַב חֲרוּבֵין וְכוּ', כִּי צַדִּיקִיא מְהִנְיָא זְכוּתֵיהוּ אֲעֵלְמָא אֲדִידְהוּ לָא. וְעַל
זֶה צָעַק הַמְּקוֹנֵן, נִחְלַתְנוּ נִהְפָּכָה לְזָרִים וְכוּ'. עַל כֵּן צָרִיךְ כָּל אֶחָד וְאֶחָד
מִיִּשְׂרָאֵל כְּשֶׁמִּגִּיעַ לוֹ אִיזָה שְׁפַע שֶׁל פְּרָנְסָה וְעֲשִׂירוֹת שִׁישְׁתַּדֵּל בְּכָל כָּחוֹ
לְחַזְרֵן וּלְהַעֲלוֹת הַפְּרָנְסָה לְמֶרָא קַמָּא שֶׁהוּא הַצְדִּיקִי אֱמֶת וְכָל הַנְּלוּיִם
אֵלֵיהֶם. וְכֵן צָרִיךְ כָּל אֶחָד לְהַתְנַהֵג בְּפְרָנְסָתוֹ וְעֲשִׂירוֹתוֹ בְּקִדְשָׁה לְבָלִי
לְהַתְנַאֲוֹת בּוֹ שֶׁלֹּא יִהְיֶה בְּכָל־ל שְׂנֵאֲמֵר עֲלֵיהֶם פֶּן תֹּאכַל וְשִׁבְעַת וְכוּ' וְכִסְף
וְזָהָב יִרְבֶּה לָךְ וְרַם לְבָבְךָ וְשִׁכַחְתָּ וְכוּ'. וְאִזּוֹ יוֹכֵל לְהַמְשִׁיךְ הָאֱמוּנָה
הַקְּדוּשָׁה עַל יְדֵי פְרָנְסָתוֹ וּלְהַפִּיךְ לְהַפִּיךְ. נִמְצָא שֶׁעַל יְדֵי פָּגַם הַגְּאוּהָ נִפְגָּם
הַפְּרָנְסָה דְקִדְשָׁה וּמִמִּילָא נִפְגָּמַת הָאֱמוּנָה שְׂנִמְשָׁכֶת עַל יְדֵי זֶה. וְעַל כֵּן
בְּאֱמֶת כָּל הַמְּתַגָּאָה כְּאֵלוֹ עוֹבֵד עַל זֶה כַּנִּיל. וְכֵן עַל יְדֵי נְאוּף נִפְגָּם
הָאֱמוּנָה, כְּמוֹ שֶׁמְבַאֵר בְּדַבְּרֵינוּ זְכוּרֵנוֹם לְבִרְכָה כְּמָה פְּעָמִים. וְכֵן פָּגַם
הָאֲכִילָה הוּא פָּגַם הָאֱמוּנָה שֶׁגְּדֻלָּה עַל יְדֵי בְּחִינַת צַדִּיק אֲכִיל לְשִׁבְעַת נַפְשׁוֹ
כַּנִּיל. אֲבָל כְּשֶׁאֵינוֹ אוֹכֵל בְּקִדְשָׁה וּמְעַרְבֵת בְּהָאֲכִילָה כַּח הַשְּׂדִים חֹס
וְשָׁלוֹם, אִזִּי בּוֹדָאִי אֵינוֹ מְצַחְצַח נַפְשׁוֹ בְּאֲכִילָתוֹ וְעַל כֵּן בּוֹדָאִי נִפְגָּם
הָאֱמוּנָה. וְכֵן עַל יְדֵי פָּגַם הַמְּשַׁפֵּט נִפְגָּם הָאֱמוּנָה, כְּמוֹ שֶׁאֲמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ
זְכוּרֵנוֹם לְבִרְכָה שֶׁהַדִּין הַמְּעוֹת אֶת הַדִּין נִקְרָא תוֹעֵבָה וְכוּ' כְּמוֹ עֲבוּדָה זָרָה
מִמֶּשׁ. וְכֵמוֹ שֶׁאֲמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוּרֵנוֹם לְבִרְכָה, שְׂנִסְמָךְ לֹא תִטַּע לָךְ אֲשֶׁרָה
וְכוּ' אֲצֵל שְׁפָטִים וְשִׁטְרִים תִּתֵּן לָךְ, לוֹמֵר לָךְ, שְׁכַל הַמְּעַמִּיד דִּין שְׂאֵינוֹ הַגּוֹן
כְּאֵלוֹ נוֹטַע אֲשֶׁרָה. וְעֵקֶר הַקְּלָקוּל הוּא בְּחִינַת פָּגַם הַמְּשַׁפֵּט, כְּמוֹבֵן
בְּדַבְּרֵינוּ בְּמִקּוֹם אַחֵר. כִּי בְּנִיחוֹן שֶׁהוּא יִצִּיאַת מְצָרִים הִיא רְאוּי לְהַתְתִּיקוֹן
וְכוּ', אִךְ עַל יְדֵי פָּגַם הַמְּשַׁפֵּט חוֹזֵר וְנִתְקַלְקַל וְכוּ':

וְכָל הָאֲרִיכוֹת הַגְּלוּת שֶׁל עֲכָשׁוֹ מֶשֶׁם, כְּמוֹ שְׂפָתוֹב, הַהֲפָכִים לְלַעֲנָה מְשַׁפֵּט
וְכוּ'. וְכֵמוֹ שְׂפָתוֹב בִּישְׁעֵיהָ בְּהַפְּטָרַת חֲזוֹן, יְתוּם לֹא יִשְׁפֹטוּ וְכוּ'. וְזֶה עֵקֶר

הקינות של איכה, כמו שאמרו במדרש שמשה אמר, איכה אשא לבדי. וישעיה אמר, איכה היתה לזונה וכו'. וירמיה אמר, איכה ישבה בדד וכו', כי הכל אחד ותלוי זה בזה. כי משה אמר איכה אשא לבדי לענן תקון המשפט לומר שגם עליו קשה להשלים בשלמות תקון המשפט, כמו שכתוב שם, איכה אשא לבדי טרחכם ומשאכם וריבכם, לענן המשפט. וישעיה ראה אותה בפחזותה אמר, איכה היתה לזונה, על שכבר פגמו הרבה במשפט, כמו שכתוב שם, קריה נאמנה מלאתי משפט וכו'. וזהו, קריה נאמנה מלאתי משפט. כי תקון האמונה על ידי תקון המשפט כנ"ל. וזהו, איכה היתה לזונה, כי על ידי פגם המשפט נמשך זנות ונאוף כנ"ל. וירמיה ראה אותה בחרבנה ואמר, איכה ישבה בדד וכו'. כי עקר החרבן היה על ידי זה על ידי פגם המשפט שעל ידי זה נופלן אהבות הנפולין ונמשך תאות נאוף, כמו שמבאר שם שעל ידי זה חוזר ונתקלקל כל התקונים הנ"ל שעקרו האמונה וכנ"ל. ועל כן מסיים שם שעקר הגאולה תלויה בתקון המשפט, כמו שכתוב, ציון במשפט תפדה וכו'. וזהו ציון במשפט תפדה ושביה בצדקה. כי עקר התקון על ידי בעלי צדקה האמתיים שזוכין לתן צדקה למקום הצריך, לצדיקי אמת והנלוים אליהם העוסקים להמשיך רוחניות אלקות לתוך צמצומים שמהם כל שרש שפע הפרנסה והעשירות. רק שמחמת בחינת גלגל החוזר בחינת הטקלא וכו' שמתגלגלת בעת החרבן נתהפך השפע וכו' עד שהגיע למי שהגיע. וצריך כל אחד להחזיר השפע למרא קמא כנ"ל שעל ידי זה עקר תקון האמונה כנ"ל. ועל כן פגם המשפט עצום מאד ועל ידי זה כל החרבן, כי כשפוגם במשפט ומטה הדין ומחזיק ידי העושה עול שמכחש בעמיתו ועושק ממונו ופרנסתו של חברו שלא כדיון נמצא שהוא פוגם בממון ופרנסת ישראל שבשרשו הוא קדוש מאד וכל האמונה נמשך על ידי זה. והדין המענות את הדין פוגם בזה הרבה, כי בודאי על ידי ממון של אסור שלוקח אחד מחברו שלא כדיון בודאי על ידי ממון כזה אין ממשיכין אמונה, אדרבא, על ידי ממון כזה נפגמת האמונה מאד. ועל כן באמת אמרו רבותינו זכרונם לברכה:

המכחש בעמיתו נחשב כעובד עבודה זרה. ועל כן פגם המשפט עצום מאד, כי על ידי זה עקר פגם האמונה כנ"ל:

אות ז

וזהו בעצמו עצם פגם המסור שמוסר ממון של ישראל ביד עכויים ומוסר את איש ישראל הכשר במשפטיהם, כי הוא פוגם בכל הנ"ל ביותר מחמת שמוסר ממון ישראל שנקראים כלם צדיקים שעל ידי ממון נמשך האמונה והוא מוסרם ביד העכויים שהם ההפך מהאמונה הקדושה

(וּכְמַבְאָר מְזֶה לְעִיל בְּאוֹת ד). וְהַעֲקָר הוּא פָּגַם הַמְשַׁפֵּט שְׁמוֹסֵר אֶת יִשְׂרָאֵל
בְּמִשְׁפָּטֵי הָעֲבוּיִים חֵס וְשְׁלוֹם, וְעַל כֵּן בְּנֻדָּאֵי רְאוּי לֹא עָנְשׁוּ שְׁפָסְקוּ לֹא
רְבוּתֵינוּ זְכוּרֹנִים לְבִרְכָה שְׁמוֹרִידִין אוֹתוֹ וְלֹא מְעַלִּין, כִּי עָקָר פָּגַם הַמְשַׁפֵּט
נִמְשָׁד מִמֶּה שְׁמַעְלִין טַפַּת עֲשׂוּ וַיִּשְׁמַעְאֵל אֶל הַמַּח שְׁעַל יָדֵי זֶה נִפְגְּמִין
הַתְּפִלִּין וְכוּ', כְּמוֹ שְׁמַבְאָר שָׁם, עֵינֵי שָׁם. וְעַל כֵּן הַמְּסוּר שְׁהַפְּגָם שְׁלוֹ מְגִיעַ
לְשָׁם בְּיֹתֵר לְבַחֲיִנַת פָּגַם הַמְשַׁפֵּט מְאֹד, עַל כֵּן הוּא נוֹפֵל אֶל הַקְּלָפָה, שֶׁהוּא
בַּחֲיִנַת טַפַּת עֲשׂוּ וַיִּשְׁמַעְאֵל שְׁאָסוּר לְהַעֲלוֹתָהּ, רַק צְרִיכִין לְהוֹרִידָהּ
בְּבַחֲיִנַת מַה שְׁנֹאֲמַר בְּעֲשׂוּ :

אִם תִּגְבִּיחַ כְּנֶשֶׁר וְכוּ' מִשָּׁם אוֹרִידָד. וְעַל כֵּן בְּנֻדָּאֵי מְשַׁפֵּטוֹ שֶׁל הַמְּסוּר
חֲרוּץ, 'מוֹרִידִין וְלֹא מְעַלִּין', כְּדִי לְתַקֵּן הַמְשַׁפֵּט שְׁפָגַם בּוֹ הַמְּסוּר בְּיֹתֵר עַל
יָדֵי שְׁיוֹרִידוֹ אוֹתוֹ וְלֹא יַעֲלֶה עוֹד כְּדִי שֶׁלֹּא יִקְלַקֵּל הַמְשַׁפֵּט בְּיֹתֵר חֵס
וְשְׁלוֹם, כִּי נִפְלַל לְבַחֲיִנַת טַפַּת עֲשׂוּ וַיִּשְׁמַעְאֵל שְׁכָל קְלִקוּל הַמְשַׁפֵּט עַל יָדֵי
שְׁמַעְלִין אוֹתָם חֵס וְשְׁלוֹם, עַל כֵּן צְרִיכִין לְהוֹרִיד אוֹתוֹ וְלֹא יַעֲלֶה עוֹד כְּדִי
לְתַקֵּן הַמְשַׁפֵּט :

אוֹת ח

וְזֶה פָּגַם דָּתוֹ וְאַבְיָרָם שְׁפָגְמוֹ בְּמִשְׁפָּט נֶגֶד מִשָּׁה וְאַמְרוּ, מִי שְׁמָד לְאִישׁ שׁוֹ
וְשִׁפֵּט עֲלֵינוּ וְכוּ'. וּמְסָרוּ אוֹתוֹ, כְּמוֹ שְׁכַתוּב, הַלְהַרְגֵנִי אֵתָה אִמֵּר כְּאִשֶּׁר
הִרְגִית אֶת הַמְּצָרִי וְכוּ'. וְכִמוֹ שְׁאָמְרוּ רְבוּתֵינוּ זְכוּרֹנִים לְבִרְכָה שֶׁהֵם הַלְשִׁינוּ
עָלָיו. וְאַחַר כֵּן חָלְקוּ עָלָיו בְּעֵדַת קָרַח וְרָצוּ לְהַפִּד הַמְשַׁפֵּט שֶׁל כָּל הַתּוֹרָה
חֵס וְשְׁלוֹם, וְעַל כֵּן הָיָה עֲנִשָּׁם וַיִּרְדּוּ הֵם וְכָל אֲשֶׁר לָהֶם חַיִּים שְׁאוּלָה בַּחֲיִנַת
מוֹרִידִין וְלֹא מְעַלִּין שְׁעַל יָדֵי זֶה עָקָר תַּקוּן הַמְשַׁפֵּט לְהוֹרִיד וְלֹא לְהַעֲלוֹת
בַּחֲיִנַת טַפַּת עֲשׂוּ וַיִּשְׁמַעְאֵל שֶׁהֵם נִפְלוּ לְשָׁם כְּנִ"ל. וְעָקָר הַתַּקוּן יִהְיֶה עַל
יָדֵי מְשִׁיחַ שְׁנֹאֲמַר בּוֹ, וְשִׁפֵּט בְּצִדְקַת דְּלִים וְכוּ'. וְכַתִּיב, מְשַׁפֵּט לְמַלְאָךְ תּוֹן
וְצִדְקַתְךָ וְכוּ'. וְאַז יִקְיָם, צִיּוֹן בְּמִשְׁפָּט תִּפְדֶּה וְכוּ' וְכַנִּ"ל בְּמִהְרָה בְּיָמֵינוּ,
אָמֵן :

אוֹת ט

וְכָל זֶה הוּא בַּחֲיִנַת רֹאשׁ הַשָּׁנָה, כְּמַבְאָר שָׁם בְּמִקוּמוֹ בְּהַתּוֹרָה הַנִּ"ל, כִּי
זֶה עָקָר יִגִּיעַת הָעֲבוּדָה שֶׁל גְּדוּלֵי הַצְּדִיקִים בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה מִחֲמַת שְׁאֵז

צָרִיכִין לְהַעֲלוֹת הָאֲמוּנָה, שֶׁהוּא בְּחִינַת מַלְכוּת, כִּי עַל יְדֵי שְׂמֵאֲמִינִים
בְּהַבּוֹרָא עוֹלָם, עַל יְדֵי זֶה אָנוּ מְמַלְכִין אוֹתוֹ עֲלֵינוּ, כִּי אָנוּ מְגַלִּין בְּתַפְלִיתָנוּ
שֶׁהִי יְתִבְרָךְ בְּרָא הָעוֹלָם וְהוּא מְלֻךְ עַל כָּל הָאָרֶץ וְכִשְׂמַעְלִין הָאֲמוּנָה צָרִיכִין
לְכַל הַתְּקוּנִים הַנֶּאֱמָרִים שָׁם לְצַעֵק מַעֲמֵק הַלֵּב בְּחִינַת מִמַּעַמְקִים
קָרְאֲתִידָהּ הִי, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת מַה שְׁנוֹהֲגִים לֹמֵר מִזְמוֹר מִמַּעַמְקִים בְּרֹאשׁ
הַשָּׁנָה. וְכִשְׂמַעְלִין הָאֲמוּנָה צָרִיכִין לְזַהַר תַּכְּף שְׁלֵא יִבְלְבוּ הַגְּרִים אוֹתָנוּ
וְכוּי וְעַל כֵּן צָרִיכִין תַּכְּף לְבַחֲבִינַת כַּח קְדֻשַׁת הַמְּגִנֵי אֶרֶץ שְׂמַעְלִין מִבְּחִינַת
הַחֲתִים בְּשָׂרוֹ לְבַחֲבִינַת פְּתוּחֵי חוֹתֵם קְדֻשָׁה, בְּחִינַת תַּפְלִין וְכוּי. וְצָרִיכִין
שְׂמַחָה לְחֻזֵּק כַּח הַמְּלֻאָדָה שְׁלֵא יִזְיָקוּ הַמַּאֲכָלִים שֶׁזֶה בְּחִינַת בְּשֵׁמֶד יִגְלוֹן
כָּל הַיּוֹם הַנֶּאֱמָר עַל רֹאשׁ הַשָּׁנָה. וְעַקֵּר הוּא גִמְרַת הַתְּקוּן, שֶׁהוּא בְּחִינַת
תְּקוּן הַמְּשֻׁפֵּט, שֶׁהוּא עַל יְדֵי שְׂמַגְרֵשִׁין בְּחִינַת טַפְתַּת עֵשׂוֹ וְיִשְׂמַעְאֵל מִהַמַּח
וְכוּי וְכַמּוּבָן בְּהַתּוֹרָה הַנִּיִּל שְׁעַקֵּר גִּמְרַת הַתְּקוּן בְּשִׁלְמוֹת הוּא בְּחִינַת תְּקוּן
הַמְּשֻׁפֵּט, כְּמַבְאָר לְמַעַן שָׁם. וְזֶה עַקֵּר בְּחִינַת רֹאשׁ הַשָּׁנָה, כִּי הוּא יוֹם
הַמְּשֻׁפֵּט, כִּי אַז הִי יְתִבְרָךְ יוֹשֵׁב עַל כֶּסֶף מְשֻׁפֵּט. וְאָנוּ צָרִיכִין לְעַסֵּק בְּתְּקוּן
הַמְּשֻׁפֵּט שְׁעַל יְדֵי זֶה יוֹצֵא כְּאוֹר מְשֻׁפְּטֵנוּ וְתְּקוּן הַמְּשֻׁפֵּט קֶשֶׁה מְאֹד וְהוּא
עֲבוּדָה גְּדוּלָה וְדַקָּה מְאֹד, כִּי צָרִיכִין דִּיקָא לְהַעֲלוֹת מִבְּחִינַת הַחֲתִים
לְבַחֲבִינַת חוֹתֵם דְּקְדֻשָׁה וְאֵף עַל פִּי כֵן יִגְרַשׁ בְּחִינַת טַפְתַּת עֵשׂוֹ וְיִשְׂמַעְאֵל שְׁלֵא
יִקְלְקְלוּ אֶת הַמְּשֻׁפֵּט. עַל כֵּן צָרִיכִין לְסַמֵּךְ רַק עַל גְּדוּלֵי הַצְּדִיקִים הַיּוֹדְעִים
לְעַסֵּק בְּזֶה כְּרֹאוּי וְאַנְחָנוּ בְּעִנְיֹתָנוּ לֹא נִדַע מַה נַעֲשֶׂה רַק מַה שְׁאָנוּ יְכוּלִים
לִינֵק וְלִשְׂאֵב מִתּוֹרַתֵם הַקְּדוּשָׁה אָנוּ מְחַיְבִים לְחַתֵּר וְלְהַתְּיַגֵּעַ וְלִמְצֹא מַה
שְׂשִׂידָה לָנוּ לְכָל אֶחָד וְאֶחָד :

וְהִנֵּה מְבֹאָר שָׁם שְׁגָם הַצְּדִיק הַגְּדוֹל וְהַנּוֹרָא וְהַנְּשָׁגָב מְאֹד גַּם הוּא אֵינוּ
זוֹכֵה לְבַחֲבִינַת תְּקוּן הַמְּשֻׁפֵּט כִּי אִם עַל יְדֵי תְּמִימוֹת וּפְשִׁיטוֹת שְׂמַשְׁלִידָה כָּל
חֲכָמָתוֹ וּמְשֻׁלִידָה עֲצָמוֹ לְתוֹדָה רַפֵּשׁ וְטִיט בְּשִׁבִיל הִי יְתִבְרָךְ וְעַל יְדֵי זֶה הִי
יְתִבְרָךְ חוֹמֵל עָלָיו וּמְגַלָּה לוֹ סוּד דְּרָכֵי הִי בְּחִינַת צְדִיק וְטוֹב לוֹ צְדִיק וְרַע
לוֹ וְכוּי, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת תְּקוּן הַמְּשֻׁפֵּט. וּמְבֹאָר שָׁם שֶׁזֶה הַצְּדִיק יְכוּל לְהַעֲלוֹת
אֶת הַמְּשֻׁפֵּט מִעַמְקֵי תְּהוֹמוֹת שְׁנַפֵּל לְשָׁם בְּבַחֲבִינַת מְשֻׁפֵּט תְּהוֹם רַבָּה
וּמִשָּׁם הוּא מַעֲלָה אוֹתוֹ וְכוּי, עֵינֵי שָׁם בְּסוּף הַתּוֹרָה הֵיטֵב. נִמְצָא שְׁעַקֵּר
תְּקוּן הַמְּשֻׁפֵּט הוּא עַל יְדֵי תְּמִימוֹת וְזֶה אָנוּ צָרִיכִין לְהַמְּשִׂידָה עֲלֵינוּ כָּל אֶחָד
וְאֶחָד לִילִידָה בְּזֶה כָּל יָמָיו לְהַמְּשִׂידָה עַל עֲצָמוֹ דְּרָכֵי הַתְּמִימוֹת וְהַפְּשִׁיטוֹת
כְּאֲשֶׁר הִזְהִירָנוּ הוּא זְכוּרָנוּ לְבָרְכָה כְּמָה פְּעֻמִּים. וְעַל יְדֵי זֶה גַּם אָנוּ זוֹכִים
בְּכַח הַצְּדִיק הַנִּיִּל לְבַחֲבִינַת תְּקוּן הַמְּשֻׁפֵּט, כִּי הַצְּדִיק הַנִּיִּל בְּתַקְוָה קְדֻשָׁתוֹ
וְחֲכָמָתוֹ הַנְּשָׁגָבָה הוּא מְסַלֵּק הַכֹּל וּמַתְּנִיחַ עֲצָמוֹ בְּתְּמִימוֹת וּמְשֻׁלִידָה אֶת
עֲצָמוֹ לְתוֹדָה כָּל מִינֵי רַפֵּשׁ וְטִיט בְּשִׁבִיל הִי יְתִבְרָךְ. וְעַקֵּר הַרַפֵּשׁ וְהַטִּיט
שְׂמַשְׁלִידָה עֲצָמוֹ לְשָׁם בְּשִׁבִיל הִי יְתִבְרָךְ הוּא מַה שְׂמוֹרִיד אֶת עֲצָמוֹ וּמְשֻׁלִידָה
אֶת עֲצָמוֹ בְּעַמְקֵי תְּהוֹמוֹת שְׁהֵם מְקוֹמוֹת הַנְּמוּכִים וְהַמְּלַכְלָכִים מְאֹד שֶׁל
אֵלוֹ שְׁנַפְלוּ לְשָׁם בְּעוֹנוֹתֵיהֶם וְתַאוּתֵיהֶם הָרַעוֹת שֶׁזֶהוּ עַקֵּר בְּחִינַת נְפִילַת
הַמְּשֻׁפֵּט עַד תְּהוֹם. וְהַצְּדִיק בְּגִדְל רַחֲמָנוּתוֹ עַל צַעַר הַשְּׂכִינָה וְיִשְׂרָאֵל הוּא
מְשֻׁלִידָה עֲצָמוֹ לְשָׁם כְּדִי לְהַעֲלוֹת הַנְּפִשׁוֹת הַנְּפוּלוֹת מִשָּׁם מִעַמְקֵי תְּהוֹמוֹת
תְּחַתִּיּוֹת, שֶׁזֶהוּ עַקֵּר בְּחִינַת רַפֵּשׁ וְטִיט שְׂמַשְׁלִידָה הַצְּדִיק עֲצָמוֹ לְשָׁם בְּשִׁבִיל
הִי יְתִבְרָךְ. כִּי הִי יְתִבְרָךְ חֲפֵץ חֶסֶד וְרוּצָה בְּתְּשׁוּבָתוֹ שֶׁל רְשָׁעִים וְאֵינוּ חֲפֵץ
בְּמִיתָתוֹ וְחוֹשֵׁב מְחַשְּׁבוֹת לְבַל יִדַּח מִמֶּנּוּ נִדַּח. וְהַצְּדִיק שֶׁהוּא יוֹדֵעַ גְּדָל

תְּשׁוּקַת ה' יִתְבַּרַךְ לְזֶה לְהַחְזִיר אֵלָיו נִדְחָיו עַל כֵּן הוּא מוֹסֵר נַפְשׁוֹ בְּשִׁבְלֵוֹ
וּמִשְׁלִיךְ עֲצָמוֹ לְמִקּוֹמוֹת נְמוּכִים כְּאֵלֶּה. כִּי זֶה עֵקֶר הַנִּחַת רוּחַ שֶׁל ה'
יִתְבַּרַךְ, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת מַה שֶׁאָמַר דּוֹד הַמֶּלֶךְ עָלָיו הַשְּׁלוֹם, וְאֲנִי יָדִי מְלַכְלַכְת
וְכוּי', כַּמְבָאָר מְזֵה בְּמִקּוֹם אַחֵר. וְעַל כֵּן כָּל אֶחָד שְׂרוּצָה לְרַחֵם עַל עֲצָמוֹ
וְרוּצָה לְעֵלוֹת מֵעֵמֶק נִפְיֵלְתּוֹ כֹּל תִּקּוּנוֹ עַל יְדֵי תְּמִימוֹת שֶׁעַל יְדֵי זֶה הוּא
יָכוֹל לְדַבֵּק עֲצָמוֹ וּלְהַכְלִיל בְּהַצְדִּיק בְּכָל מְקוֹם אֲשֶׁר הוּא שָׁם אֶפְלוֹ בְּעִמְקֵי
תְּהוֹמוֹת, כִּי הַצְדִּיק הוּא בְּחִינַת תֵּם וּמִתְמָם עִם תְּמִימִים שֶׁכָּל מִי
שֶׁמִּמְשִׁיךְ עֲצָמוֹ לְדַרְכֵי הַתְּמִימוֹת אֵף אִם נִפֵּל בְּתַאֲוֹתָיו לְתְּהוֹמוֹת כְּמוֹ
שֶׁנִּפֵּל יָכוֹל לְהַכְלִיל בְּתְּמִימוֹת הַצְדִּיק שֶׁהוֹרִיד אֶת עֲצָמוֹ לְשֵׁם וְיָכוֹל לְעֵלוֹת
וְלָשׁוּב לְה' יִתְבַּרַךְ עַל יְדֵי זֶה:

אות י

כִּי עֵקֶר תִּקּוּן כָּל אָדָם הוּא עַל יְדֵי בְּחִינַת תִּקּוּן הַמִּשְׁפָּט. כִּי צָרִיךְ כָּל אָדָם
לְכַלְכֵּל דְּבָרָיו בְּמִשְׁפָּט שִׁישְׁפֹּט אֶת עֲצָמוֹ בְּכָל יְעַת עַל כָּל דְּבָר וְכָל הַפְּגָמִים
חַס וְשָׁלוֹם, הֵם בְּחִינַת קְלָקוּל הַמִּשְׁפָּט שֶׁאֵינוֹ מִתְּנַהֵג כְּמִשְׁפָּט הַתּוֹרָה.
וְעֵקֶר קְלָקוּלוֹ עַל יְדֵי חֲכָמוֹת רְעוּת שֶׁל הָעוֹלָם שֶׁהֵם בְּחִינַת פְּגָם הַמִּשְׁפָּט,
דְּהֵינּוּ מַה שֶׁנִּדְמָה לְכָל אֶחָד כְּאֵלוֹ ה' יִתְבַּרַךְ אֵינוֹ מִתְּנַהֵג עִמּוֹ בְּמִשְׁפָּט
הַיִּשְׁרָ וְהַצְדִּיק כְּאֵלוֹ אֵי אֶפְשָׁר לוֹ לַעֲמֹד בְּנִסְיוֹן כְּפִי מַה שֶׁה' יִתְבַּרַךְ מִתְּנַהֵג
עִמּוֹ. כִּי רַב הָעוֹלָם צוֹעֲקִים שֶׁאֵינָם יְכוֹלִים לַעֲבֹד אֶת ה' יִתְבַּרַךְ מִחֲמַת
חֲסָרוֹן הַפְּרָנְסָה. נִמְצָא לְפִי דְּעִתָּם חַס וְשָׁלוֹם, ה' יִתְבַּרַךְ מְעוֹת הַמִּשְׁפָּט
נִגְדָם שְׂרוּצָה שִׁיעֲשׂוּ מַה שֶׁאֵין בְּכֹחַם לַעֲסֹק בְּתוֹרָה וְעַבּוּדָה בְּחֲסָרוֹן פְּרָנְסָה
כְּזֹאת, אֲבָל הָאֱמֶת בּוֹדָאֵי אֵינוֹ כֵּן. כִּי צָרִיךְ כָּל אֶחָד לְהֶאֱמִין כִּי צְדִיק ה'
וְיִשְׁרָ מִשְׁפָּטָיו וּבּוֹדָאֵי אֵינוֹ בָּא בְּטְרוּנְיָא עִם בְּרִיּוֹתָיו וְאֵינוֹ מִבְּקֵשׁ מִהָאָדָם
שִׁיעֲשֵׂה מַה שֶׁאֵין בִּיכָלְתּוֹ. וּבּוֹדָאֵי הוּא יִתְבַּרַךְ יוֹדֵעַ שֶׁזֶה עֵקֶר הַנִּסְיוֹן שֶׁל
זֶה הָאָדָם שִׁיחֲטֹף עִתִּים לְתוֹרָה וְעַבּוּדָה מִתּוֹךְ דְּחֻקוֹת הַזֶּה, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ
רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֹנָם לְבָרְכָה, כֹּל הַמְּקַיֵּם אֶת הַתּוֹרָה מֵעַנִּי וְכוּי'. וְכֵן בְּכָל מַה
שֶׁעוֹבֵר עַל הָאָדָם. כִּי בְּאֱמֶת הָאָדָם לֹא בָּא לְעוֹלָם כִּי אִם בְּשִׁבְלֵי תִקּוּן
הַמִּשְׁפָּט, דְּהֵינּוּ שִׁיקְבֵּל שְׁכָרוֹ בְּמִשְׁפָּט וְלֹא יֵאָכֵל נְהֻמָּא דְּכִסּוּפָא, כְּמוֹ
שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֹנָם לְבָרְכָה וְזֶה כֹּל מַעֲלָתוֹ עַל כָּל הַמְּלָאכִים, עַל כֵּן
צָרִיכִים לְהֶאֱמִין שֶׁה' יִתְבַּרַךְ בּוֹדָאֵי יִשְׁרָ מִשְׁפָּטָיו וְאֵינוֹ מְנַסֶּה שׁוֹם אָדָם
בְּמַה שֶׁאֵינוֹ יָכוֹל לַעֲמֹד בּוֹ אֵף עַל פִּי שְׁלִפֵּי שְׁכָלוֹ קֶשֶׁה לוֹ לַעֲמֹד בְּעִנְיָנִים
אֵלוֹ שֶׁעוֹבְרִים עָלָיו, אֵף עַל פִּי כֵּן צָרִיךְ לְהַשְׁלִיךְ שְׁכָלוֹ וְחֲכָמָתוֹ וְלְהֶאֱמִין כִּי
יִשְׁרִים דַּרְכֵי ה' וּמִשְׁפָּטָיו וּבּוֹדָאֵי הוּא צָרִיךְ לַעֲבֹר בְּזֶה הָעוֹלָם בְּעִנְיָנִים אֵלוֹ
שֶׁה' יִתְבַּרַךְ מִתְּנַהֵג עִמּוֹ בְּעִשְׂרֵי אוֹ בְּעִנְיֹת אוֹ בְּהַתְּגַבְּרוֹת הַתַּאֲוֹת
וְהַרְעִיוּנִים וְכוּי' וְכוּי', וְכְמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֹנָם לְבָרְכָה, הַלֵּל מְחִיב
עֲנִיִּים, יוֹסֵף מְחִיב הַרְשָׁעִים, רַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן חֲרִסּוֹם מְחִיב הָעֲשִׂירִים. וּבְזֶה

כְּלוּלִים כָּל הַמְדַרְגּוֹת שֶׁבְּעוֹלָם, כִּי אֵין עֲנִי מֵהֵלֵל וְאֵין הַתְּגַבְּרוֹת וְהַתְּגָרוֹת
כְּמוֹ שֶׁהָיָה לְיוֹסֵף הַצַּדִּיק וְכֵן אֵין עֲשִׂיר כְּרַבֵּי אֶלְעָזָר בֶּן חֲרָסוֹם. נִמְצָא
שֶׁעָקַר הַתְּקוּן עַל יְדֵי תַמְימוֹת שֶׁעַל יְדֵי זֶה הַצַּדִּיק מְקַשֵּׁר אוֹתוֹ לְדַרְכֵי
תַמְימוֹתוֹ וּמַעֲלֵהוּ מִמְּקוֹם שֶׁהוּא שָׁם. וְאִם אַף עַל פִּי כֵן יֵצְרוּ מִתְּגַבֵּר עָלָיו
בְּיוֹתֵר, צָרִיךְ בְּדַרְכֵי הַתַּמְימוֹת לְצַעֵק מִמַּעֲמָקִים וְכוּ'. כִּי הַתּוֹרָה נְעוּצָה
סוּפָה בְּתַחֲלֻתָהּ וּתְחִלָּתָה בְּסוּפָהּ וְאִי אֶפְשָׁר לְבַאֵר לְכָל אֶחָד כַּמָּה וְכַמָּה
הוּא צָרִיךְ לְהַשְׁלִיךְ שְׂכָלוֹ וּלְהַמְשִׁיךְ אֶת עֲצָמוֹ לְתוֹךְ דַּרְכֵי הַתַּמְימוֹת שֶׁעַל
יְדֵי זֶה הַכֹּל יִכּוּלִין לַעֲלוֹת:

אות יא

וְעַל כֵּן בְּאֵמַת צָרִיכִין לָזֶה לְמוֹד גְּדוֹל לְהַתְּאַבֵּק בְּעַפְרֵי רַגְלֵי הַתַּמְימוֹת
וְהַכְּשָׁרִים בְּלְבוֹתָם וּלְהַשְׁתַּדֵּל כָּל יָמָיו לְהִיּוֹת נִכְלָל בְּבַחֲיִנַת הַיְשִׁיבָה שֶׁל
הַצַּדִּיק הַיָּמִית שֶׁעוֹסֵק בְּלְמוּד הָאֵמֶתִי שֶׁל קִיּוּם הַתּוֹרָה שֶׁזֶה הָעָקָר
לְהַכְנִיֵס אֲמוּנָה בְּעוֹלָם וּלְהוֹצִיא אֶת כָּל אֶחָד מִמְּקוֹמוֹת הַמְּגֻנִים שֶׁנִּפְּל
לָשָׁם. כִּי יֵשׁ בְּזֶה הֶלְכוֹת רַבּוֹת וְעַמְקוֹת וְכָל זֶה מְרַמֵּז בְּהַתּוֹרָה הַנִּיּוֹל שֶׁכְּתוּב
שָׁם וְזֶה בַחֲיִנַת רַבִּי עִם תַּלְמִידִים שֶׁנִּקְרָא יְשִׁיבָה, עֵינָיו שָׁם הֵיטֵב. וְיָמֵי
שְׂרוּצָה לְחוּס עַל חַיָּיו צָרִיךְ לִילָךְ עַל יְדָיו וְעַל רַגְלָיו לְבַקֵּשׁ יְשִׁיבָה אֲמִתִּית
כְּזֹאת שְׂיֻכַל לְזָכוֹת עַל יְדֵיהֶם לְאֲמוּנָה שְׁלֵמָה וּלְקִיּוּם הַתּוֹרָה לְבַל יֵאבֹד
בְּתוֹךְ הַתְּהוֹמוֹת תַּחֲתִיּוֹת שֶׁנִּפְּל לָשָׁם כְּאֲשֶׁר הוּא יוֹדֵעַ בְּנַפְשׁוֹ כִּי מִיּוֹמֵת
אֲבוֹתֵינוּ לֹא פָּסְקָה יְשִׁיבָה מֵהֶם, כְּמוֹ שֶׁאֲמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה. וְזֶה
בַּחֲיִנַת וַיַּעֲקֹב אִישׁ תָּם יוֹשֵׁב אֲהֵלִים שֶׁהָיָה יוֹשֵׁב אֲהֵלִים בְּתוֹךְ הַיְשִׁיבוֹת
הַקְּדוֹשׁוֹת שֶׁל שָׁם וְעַבְרָה לְלַמֵּד שֶׁם דַּרְכֵי הַתַּמְימוֹת בְּאֵמַת לְהִיּוֹת אִישׁ תָּם
וְעַל כֵּן זָכָה לְבַחֲיִנַת תְּקוּן הַמְּשֻׁפָּט, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב, מְשֻׁפָּט וַיְצַדֵּק בַּיַּעֲקֹב
אֲתָה עֲשִׂיתָ, בַּחֲיִנַת מְשֻׁפָּט לְאֵלֵקִי יַעֲקֹב:

אות יב

וְזֶה בַּחֲיִנַת חֶסֶד וּמְשֻׁפָּט אֲשִׁירָה לָךְ ה' אֲזַמְרָה, דְּהֵינּוּ לְהֵאֱמִין שֶׁצַּדִּיק ה'
בְּכָל דַּרְכָיו בֵּין כְּשֶׁמִּתְנַהֵּג עִמּוֹ בְּחֶסֶד בֵּין בְּמְשֻׁפָּט וְדִין חֶסֶד וְשָׁלוֹם, כְּמוֹ
שֶׁדָּרְשׁוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה וְלִשְׁיֵר וּלְזַמֵּר וּלְהוֹדוֹת לָהּ יִתְבָּרַךְ עַל הַכֹּל,
זֶה זוֹכִין עַל יְדֵי אֲשִׁפִּילָה בְּדָרְךְ תַּמִּים מִתִּי תְּבוֹא אֵלַי, דְּהֵינּוּ תַמְימוֹת

הנ"ל. וזהו, אֶתְהַלֵּךְ בְּתֵם לְבָבִי בְּקָרֵב בֵּיתִי, שְׁבֻקָרֵב בֵּיתִי, בֵּינִי לְבֵין עֲצָמִי
אִישׁב עֲצָמִי הֵיטֵב וְאֵלֶךְ בְּתֵם לְבָבִי לְהִסְתַּכֵּל בְּאַמֶּת לְמִי לְקָרֵב אֶת עֲצָמִי
אִם לְמוֹשֵׁב לְצִים חֵס וְשְׁלוֹם, אִם לְחֻכְמוֹת שֶׁל הַבַּל וְכוּ', אִם לְתַמִּימִים
וִירָאִים וְכַשְׂרִים וְכוּ'. וְזֶהוּ, לֹא אֲשִׁית לְנֶגֶד עֵינֵי דָבָר בְּלִיעַל עֲשֵׂה סֻטִים
שְׁנֵאתִי וְכוּ' עַד: גְּבֵה עֵינַיִם וּרְחַב לֵבָב אֶתוֹ לֹא אוֹכֵל. כִּי צָרִיכִין לְבִטֵּל
הַגָּאוֹת שְׁמֻשָׁם בְּחִינַת עֲשֵׂה סֻטִים, בְּחִינַת תְּאֻוֹת נְאוּף, כְּמוֹ שְׁמֻבָּאָר שָׁם.
וְזֶהוּ, עֵינֵי בְּנֵאֲמָנִי אֲרָץ לְשֻׁבֵת עֲמָדֵי הַלֵּךְ בְּדֶרֶךְ תַּמִּים הוּא יִשְׁרֵתְנִי וְכַנ"ל.

וְזֶהוּ: לֹא יֵשֵׁב בְּקָרֵב בֵּיתִי עֲשֵׂה רְמִיָּה. בְּחִינַת טַפַּת עֲשׂוֹ וְיִשְׁמַעְאֵל שְׁצָרִיכִין
לְגִרְשָׁם מֵהִישִׁיבָה הַקְּדוּשָׁה:

אות יג

וְזֶהוּ, "אֲשָׁרִי יוֹשְׁבֵי בֵיתְךָ" בְּחִינַת יוֹשְׁבֵי יְשִׁיבוֹת הַקְּדוּשׁוֹת הַנ"ל. "עוֹד
יְהַלְלוּךָ סִלְה". כִּי הֵם יִזְכּוּ בְּיָדָי לְתַהַלְלָה וְהַלֵּל תַּמִּיד, כִּי שָׁם עוֹסְקִין
בְּתַקּוּן הָאֱמוּנָה שְׁעַל יְדֵי זֶה כָּל תַּקּוּן הַתַּפְּלָה, כְּמוֹ שְׁמֻבָּאָר שָׁם. וְזֶהוּ,
אֲשָׁרִי אָדָם עוֹז לוֹ בְּדֶ מְסֻלוֹת בְּלִבָּבָם, כִּי כָּל זֶה מְקַבְּלִין מִלְּמוּד הִישִׁיבָה
הַקְּדוּשָׁה לְהִיּוֹת עֹז וְחֻזֵק בְּהִ' יִתְבַּרְךָ תַּמִּיד יְהִיָּה אֵיךְ שְׁיִהְיָה כִּי הֵם
בְּקִיָּאִים בְּהַלְכָה מְאֹד בְּחִינַת בְּקִי בְּעִיל בְּקִי בְּנִפְיָק וְכוּ'. וְזֶהוּ מְסֻלוֹת
בְּלִבָּבָם. בְּחִינַת קוֹל קוֹרָא בְּמִדְבָּר פִּנּוּ דְרָךְ הִ' יִשְׂרוּ בְּעַרְבָה מְסֻלָּה
לְאַלְקִינוּ. שְׁאֵפְלוּ בְּמִדְבָּר נְחֹשׁ שָׂרָף וְעַקְרָב וְצַמָּאוֹן גַּם שָׁם שׁוֹמְעִין קוֹל
הַקוֹרָא פִּנּוּ דְרָךְ הִ' לִישָׁר בְּעַרְבָה וְחֻשָׁד מְסֻלָּה לְאַלְקִינוּ בְּחִינַת מְסֻלוֹת
בְּלִבָּבָם שְׁמִלְמְדִים אוֹתָם שְׁיִהְיָה מְסֻלוֹת בְּלִבָּבָם לְהַתְּקָרֵב לְהִ' יִתְבַּרְךָ מְכַל
מְקוֹם שֶׁהוּא אֵפְלוּ מִמִּדְבָּר וּמִתְהוֹמוֹת הָאֲרָץ וְכוּ'. וְזֶהוּ, עֲבָרִי בְּעַמְקֵי הַבְּכָא
מֵעֵין יִשִׁיתוּהוּ. שְׁאוֹתָן שְׁעַבְרוּ וְנִפְלוּ בְּעַמְקֵי הַבְּכָא שְׁנִבּוּכוּ עַל יְדֵי תְּאֻוֹתֵיהֶן
מֵאֵד וְנִפְלוּ לְעַמְקֵי תְּהוֹמוֹת תְּחִתִּיּוֹת. גַּם מִשָּׁם יִצְעֻקוּ מִמְּעַמְקִים לְהִ'
יִתְבַּרְךָ. עַד אֲשֶׁר מֵעֵין יִשִׁיתוּהוּ, שְׁיִחַתְרוּ גַם מִשָּׁם הַפִּיִם עַמְקִים עֲצָה,
שְׁהֵם בְּחִינַת מֵעֵין הִישִׁיעָה לְגַדֵּל הָאֱמוּנָה עַל יְדֵי זֶה, כְּמוֹ שְׁמֻבָּאָר בְּתַחֲלַת
הַתּוֹרָה הַנ"ל. וְזֶהוּ, גַּם בְּרָכוֹת יַעֲטָה מוֹרָה. 'בְּרָכוֹת' בְּחִינַת אֱמוּנָה, בְּחִינַת
אִישׁ אֱמוּנוֹת רַב בְּרָכוֹת. 'יַעֲטָה' בְּחִינַת לְבוּשִׁים קְדוּשִׁים שְׁנַעֲשִׂים עַל יְדֵי
זֶה עַל יְדֵי הַתְּחַזְּקוֹת הָאֱמוּנָה בְּחִינַת לְבוּשׁ הִ' עֹז הַתְּאֻוֹר וְכוּ', כְּמוֹבָא שָׁם.
'מוֹרָה' בְּחִינַת הַמּוֹרָה דְרָךְ שֶׁהוּא הַרְבִּי שֶׁל הִישִׁיבָה הַקְּדוּשָׁה.

וְזֶהוּ: יִלְכוּ מִחֵיל אֶל חֵיל וְכוּ'. כִּי כְּשֶׁמַּעֲלִין הָאֱמוּנָה הַנְּפוּלָה צָרִיכִין כְּפֹה
מִלְּחָמוֹת אַחַר כֵּךְ לְהַעֲלוֹת מֵהַחֲתִים לְפַתּוּחֵי חוֹתָם וְכוּ' עַד תַּקּוּן הַמְּשֻׁפָּט.
וְזֶהוּ, יִלְכוּ מִחֵיל אֶל חֵיל, שְׁיִלְכוּ מִמִּלְחָמָה לְמִלְחָמָה עַד שְׁיִזְכּוּ בְּכַח הַצַּדִּיק
לְתַקּוּן הַמְּשֻׁפָּט שְׁעַל יְדֵי זֶה תְּהִיָּה הַגָּאֵלָה בְּחִינַת צִיּוֹן בְּמִשְׁפָּט תַּפְּדָה וְכוּ'
וְכַנ"ל. וְזֶהוּ, יִלְכוּ מִחֵיל אֶל חֵיל יִרְאֶה אֵל אֱלֻקִים בְּצִיּוֹן. שְׁיִלְכוּ מִמִּלְחָמָה

לְמַלְחָמָה כַּנִּי"ל עַד שְׁיִלְכוּ לְבַחֲנֵינָת תִּקּוּן הַמְשֻׁפָּט שְׁזָה עֵקֶר גִּמְר הַתִּקּוּן
בְּחֵינָת יִרְאֶה אֶל אֱלֻקִּים בְּצִיּוֹן שְׁשֵׁם כָּל תִּקּוּן הַמְשֻׁפָּט בְּבַחֲנֵינָת כִּי יִפְלֵא
מִמֶּדֶד דָּבָר לְמְשֻׁפָּט וְקִמְתָּ וְעֲלִיתָ וְכוּ'. כִּי שֵׁם נִתְּתִיקוֹן בְּחֵינָת פְּלֵאוֹת הַנִּי"ל
עַל יְדֵי שְׁמִגְלִין הַמְשֻׁפָּט שְׁהִיָּה נִפְלֵא וְנִעְלָם בְּחֵינָת כִּי יִפְלֵא וְכוּ' :

אות יד

וְזָה כָּל הַמְלַחְמָה שְׁלוֹחֲמִין הַצְּדִיקִים הַגְּדוֹלִים בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה, כְּמוֹכֵן בְּזִהָר
הַקְּדוֹשׁ וּבִתְקוּנִים שְׁאֵז בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה, וְהֵנָּה עֲשׂוֹ אַחִיו בָּא מְצִידוֹ וְכוּ'. וְעֵקֶר
הַמְלַחְמָה כִּי צְרִיכִין תִּקּוּן הַמְשֻׁפָּט וְלָזָה צְרִיכִין לְגַרֵשׁ בְּחֵינָת טַפַּת עֲשׂוֹ
וְיִשְׁמַעְעָל וְכוּ' שְׁמִשֵּׁם כָּל הַמוֹסְרִים וְהַחוֹלְקִים הַגְּדוֹלִים בְּחֵינָת דָּתוֹן
וְאַבִּירִם שְׁצְרִיכִים לְהוֹרִידֵם מֵאֵד כַּנִּי"ל, שְׁזָהוּ בְּחֵינָת מֵה שְׁאוּמְרִים בְּרֵאשׁ
הַשָּׁנָה, מְלֻךְ אֲבִיוֹן בְּלָה וְרַד שַׁחַת וְכוּ', כִּי בְּאַמְתָּ אָנוּ עוֹסְקִין אֵז לְהַעֲלוֹת
כְּלָם לְה' יִתְּבַרֵךְ, כְּמוֹ שְׁכַתוֹב, כָּל הָעַמִּים תִּקְעוּ כֹף וְכוּ'. אֲבָל בְּחֵינָת עֲשׂוֹ
וְיִשְׁמַעְעָל צְרִיכִין לְגַרֵשׁ וּלְרַחֵק וּלְהוֹרִיד לְגַמְרֵי כַּנִּי"ל בְּבַחֲנֵינָת ה' מְלֻךְ עוֹלָם
וְעַד אֲבָדוֹ גּוֹיִם מֵאַרְצוֹ, שְׁזָה עֵקֶר בְּחֵינָת תִּקּוּן הַמְשֻׁפָּט, שְׁזָהוּ בְּחֵינָת
כְּשִׁמַּח כָּל הָאָרֶץ שְׁמָמָה אֲעֵשֶׂה לָךְ (יִחְזַקְאֵל לְה'), כְּמוֹ שְׁפָרַשׁ רַשִׁי :

כְּשִׁמַּח כָּל הָאָרֶץ, כְּשִׁיִּקְיָם, ה' מְלֻךְ תִּגַּל הָאָרֶץ יִשְׁמַחוּ אֵיִים רַבִּים, אֵז
שְׁמָמָה אֲעֵשֶׂה לָךְ, כִּי הַכֹּל צְרִיכִין לְהַעֲלוֹת רַק בְּחֵינָת עֲשׂוֹ וְיִשְׁמַעְעָל צְרִיכִין
לְהוֹרִיד וְלֹא לְהַעֲלוֹת. וְכִמוֹ שְׁאַמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרָנִם לְבִרְכָה שְׁגַם אֲדוּם
יִרְצָה לְהַבִּיא תְּשׁוּבָה וְכוּ'. וְהַכֹּל בְּשִׁבִיל תִּקּוּן הַמְשֻׁפָּט כַּנִּי"ל שְׁיִהִיָּה
בְּשִׁלְמוֹת לִימוֹת הַמְּשִׁיחַ, כְּמוֹ שְׁכַתוֹב, מְשֻׁפָּט לְמֻלְךְ תּוֹן וְכוּ'. וְכֵן מְבֵאָר
בְּעוֹבְדֵיָה, וְאִם בֵּין כּוֹכְבִים שִׁים קִנְיָד מִשֵּׁם אוֹרִיִדֵד וְכוּ'. וְזָה בְּחֵינָת עֲלֵינוּ
לְשַׁבַּח שְׁעוֹסְקִין בּוֹ בְּיוֹתֵר בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה בְּבִרְכַת מַלְכֵיאוֹת שְׁאֵז אָנוּ מִתְּפָאֲרִין
בְּנַעַם חֻלְקֵנוּ שְׁזָכִינוּ לְהֵאֱמִין בּוֹ יִתְּבַרֵךְ וּלְהַמְלִיכוֹ עֲלֵינוּ וְאֵז מִתְּחִילִין עֵקֶר
הַשְּׁבִיחַ מֵה שְׁלֵא שֵׁם חֻלְקֵנוּ כְּהֵם וְאַנְחֵנוּ וְכוּ'. וּבְזָה מְגַרְשִׁין בְּחֵינָת טַפַּת
עֲשׂוֹ וְיִשְׁמַעְעָל בְּחֵינָת עֲמֻלָּה שְׁנֶאֱמַר עָלֵינוּ תִּמְחָה אֶת זְכוֹר עֲמֻלָּה, כִּי הוּא
עֵקֶר תִּקּוּן זְהַמַּת עֲשׂוֹ וְיִשְׁמַעְעָל בְּחֵינָת מְשֻׁפָּט מְעַקֵּל, בְּחֵינָת קִלְקוּל
הַמְשֻׁפָּט חַס וְשְׁלוֹם. וְאַחַר כֵּן כְּשִׁכְּבֵר גְּרָשׁוֹ אוֹתָם אֵז אוּמְרִים אַחַר כֵּן,
וְעַל כֵּן נִקְוָה לָךְ וְכוּ' לְהַעֲבִיר גְּלוּלִים וְכוּ' לְתִקּוּן עוֹלָם בְּמַלְכוּת שְׁדֵי וְכָל בְּנֵי
בְּשׂוֹר יִקְרָאוּ בְּשִׁמְךָ לְהַפְּנוֹת אֵלֶיךָ כָּל וְכוּ', כִּי אֵז דִּיקָא כְּשִׁמְגַרְשִׁין בְּחֵינָת
טַפַּת עֲשׂוֹ וְיִשְׁמַעְעָל יְכוֹלִים אַחַר כֵּן לְהַעֲלוֹת הַכֹּל אֶל הַמַּחַ וּלְתִקּוּן כְּלָם
שְׁכָל בְּנֵי בְּשׂוֹר יִקְרָאוּ בְּשִׁמְךָ וְכוּ', הֵינּוּ בְּחֵינָת גְּרִים וּבְעֵלֵי תְּשׁוּבָה שְׁצְרִיכִין
לְקַרְבָּם :

אות טו

ועין בנדרים דף לב מגדל מעלת התמימות וזה לשון הגמרא שם :

אמר רבי יצחק, כל המתמים את עצמו הקדוש ברוך הוא מתמם עמו, שנאמר, עם חסיד תתחסד עם גבר תמים תתמם. רבי אושעיא אומר, כל המתמים את עצמו שעה עומדת לו, שנאמר :

התהלך לפני והיה תמים. וכתוב, והיית לאב המון גוים. ועין שם מה שאמרו בסמוך מגדל פגם וקלקול של ההפך, כמו שאמרו שם, אמר ריש לקיש, כל המנחש לו נחש וכו'. כל אדם שאינו מנחש מכניסין אותו למחצה שאפלו מלאכי השרת אינם יכולים לכנס לה, שנאמר :

כי לא נחש וכו' פעת יאמר ליעקב ולישראל מה פעל אל. וזהו, כל המתמים עצמו שעה עומדת לו שנאמר והיית וכו'. כי על ידי תמימות הנ"ל זוכין לתקון המשפט שאז דיקא יכולין לקרב רחוקים, כי זוכין לגרש טפת עשו וישמעאל שזה היה עבודת אברהם וכל האבות. ואז דיקא יכולין לקרב הרחוקים הראויים ולהעלותם לבחינת חותם דקדושה. ועל כן למדו רבותינו זכרונם לברכה ענין זה מפסוק והיית לאב המון גוים, דהינו שיתרבו גרים על ידו, כי דיקא על ידי תמימות, שהוא בחינת תקון המשפט זוכה לזה וכנ"ל והבן היטב. וזהו, שעה עומדת לו. כי באמת אין לה אדם שאין לו שעה. אך הרבה אובדים שעה שלהם שהיו יכולים להצליח בה בגשמיות ורוחניות על ידי חכמתם של הבל על ידי שדוחקים את השעה, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, כל הדוחק את השעה שעה דוחקת לו. כי ה' יתברך מקיים עם חסיד תתחסד עם גבר תמים תתמם וכו' ועם עקש תתפתל. ומאחר שהוא עקש ורוצה להתעקש שימלא לו ה' יתברך תכף חפצו וכשאיין לו מה שחפץ הוא אומר שאי אפשר בזה האופן לעבד את ה' יתברך, נמצא שהוא עקש ומתרחק אחר מדותיו יתברך כאלו חס ושלום, ה' יתברך בא בטרוניא עמו שלא במשפט ישר ואזי גם ה' יתברך מתפתל עמו והשעה דוחקתו. אבל ההולך בתמימות באמת ומאמין באמת כי בודאי צדיק וישר ה' ומה שסובל יסורין ודחקות הפרנסה חס ושלום, וכיוצא הפל לטובה, כי עדין לא הגיע השעה טובה שלו ומקיים טוב ויחיל ודומם ותשועת ה', כי לפעמים אין ה' יתברך נותן לו צרכי ישועתו תכף עד שירבה בתפלה על זה, כי ה' יתברך מתאוה לתפלתו של ישראל וגם בתפלה אסור לדחק את השעה, כמבאר במקום אחר (בהלכות גזלה הלכה ה), ולפעמים מטעם אחר. על כן צריך לילך בתמימות ולהאמין בישר משפטיו ולהרבות בתפלה תמיד על כל דבר ואז בודאי השעה עומדת לו כי בודאי יגיע השעה של ישועתו, כי אין לה אדם שאין לו שעה, כי עקר הישועה על ידי בחינת תקון המשפט שזוכין על ידי תמימות דיקא וכנ"ל :

וְעַיִן בְּפָרוּשׁ רִשׁוּי מַה שֶּׁפָּרַשׁ עַל מֵאָמֵר הַנִּי"ל, כָּל הַמְנַחֵשׁ יְלוֹי נַחֵשׁ, שֶׁנֶּאֱמָר, כִּי לֹא נַחֵשׁ בְּיַעֲקֹב. וְהָא בְּלִמְדָא אֲלֵף כְּתִיב, אֲלֵא מְשׁוּם מְדָה כְּנִגְדָא מְדָה וּפְרַשׁ רִשׁוּי, לֹא נַחֵשׁ מֵאֵן דְּקָפִיד קָפְדִין בְּהַדָּה מְדָה כְּנִגְדָא מְדָה. דְּבַמְדָּה שְׂאָדָם מוֹדָד מוֹדְדִין לֵה וְלֹא נִפְיֵק מִקְרָא, עַד כָּאֵן לְשׁוֹנוֹ. וּפְרוּשׁוֹ ז"ל דְּחֹק מֵאֵד כְּאֲשֶׁר רְאִיתִי אַחַר כֵּךְ שֶׁגַם הַמְהַרְשֵׁ"א הִרְגִישׁ בְּזֶה וְכָתַב שֶׁאֵינן נִרְאָה בְּעֵינָיו לְפָרֵשׁ שְׁחֹזֵר בּוֹ מִקְרָא דְמִיתִי כִּי לֹא נַחֵשׁ וְגוֹ', אֲדָּה הַפְּרוּשׁ הוּא בְּסִגְנוֹן זֶה אֲלֵא מְשׁוּם מְדָה כְּנִגְדָא מְדָה, הֵינּוּ שְׂבוּדָאֵי בְּקִרְאָה כְּתִיב, כִּי לֹא נַחֵשׁ בְּיַעֲקֹב בְּאֲלֵף כְּמוֹ שֶׁהוּא בְּאֵמֶת שֶׁאֵינן נַחֻשִׁים וּקְסָמִים שׁוֹלְטִין בְּיַעֲקֹב, כִּי הֵם תְּמִימִים עִם ה' וְה' יִתְבָּרַךְ מִתְמָם עִמָּם וְכַנִּי"ל. אֲדָּה מִי שֶׁהוּא עֹקֵשׁ וּמִתְנַהֵג בְּנַחֻשִׁים אֲזִי מִתְפָּרֵשׁ אֵלָיו הַמִּקְרָא כְּאֵלּוֹ הִיָּה נִכְתָּב בְּנֹא"ו לֹא נַחֵשׁ, כִּי עִם עֹקֵשׁ תִּתְפַּתֵּל. וְכִמוֹ שֶׁפָּרַשׁ רִשׁוּי בְּעֶצְמוֹ, בְּמְדָה שְׂאָדָם מוֹדְדִין לֹא, כִּי דְבָרֵי תוֹרָה מִתְפָּרְשִׁין לְכָל אֶחָד לְפִי דְרָכּוֹ, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנוֹם לְבִרְכָה, זָכָה נַעֲשִׂית לֹא סָם חַיִּים, לֹא זָכָה וְכוּ'. וְכִמוֹ שֶׁכָּתוּב, כִּי יִשְׂרָאֵל דְרָכֵי ה' וְצַדִּיקִים יִלְכוּ בָּם וּפְשָׁעִים יִכְשָׁלוּ בָּם. וְהוּא כְּעֵין שֶׁמְצִינוֹ שֶׁלְפָעָמִים כְּתִיב לֹא בְּאֲלֵיף וְקָרִינִין לֹא בְּנֹא"ו, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב: אֲשֶׁר לֹא חוֹמָה וְקָרִינִין בְּנֹא"ו וְכוּ'. הֵינּוּ שְׁמִי שֶׁהוֹלֵךְ בְּנַחֻשִׁים מִתְפָּרֵשׁ אֲצֵלוֹ הַמִּקְרָא לֹא נַחֵשׁ כְּאֵלּוֹ כְּתִיב בְּנֹא"ו. וְעַיִן בְּמַהֲרֵשֵׁ"א שֶׁפָּרַשׁ מֵעֵין זֶה וְכֵן מִבְּאֵר בְּגִמְרָא (בְּמִסְכַּת סוּטָה פָּרָק ה' דָּף כ"ז) שֶׁתִּבַּת לֹא אֲפִלוֹ כְּשֶׁכְּתוּבָה בְּאֲלֵף יְכוּלִין לְפָרֵשׁהָ כְּאֵלּוֹ כְּתִיב בְּנֹא"ו. וְכֵן לְהַפְּדָה, כְּמוֹ שֶׁמִּבְּאֵר שָׁם עַל פְּסוּק, הֵן יִקְטִלְנִי לֹא אֵיחַל וְכוּ'. וְנַחֲזִי הָאֵי לֹא הֵכִי כְּתִיב אֵי בְּלִמְדָּא אֲלֵיף וְכוּ'. וּמִסִּיק שָׁם אֲלֵא מְשָׁמַע הֵכִי וּמְשָׁמַע הֵכִי, עַיִן שָׁם. וּבְפָרוּשׁ רִשׁוּי נִמְצָא מִבְּאֵר שָׁם שֶׁאֵינן הַדְּבָר מְכַרְע, עַיִן שָׁם. וְעַל כֵּן מִתְפָּרֵשׁ הֵיטֵב מֵאָמֵר הַנִּי"ל אֲלֵא מְשׁוּם מְדָה כְּנִגְדָא מְדָה. שֶׁכְּשֶׁהוֹלֵךְ אַחַר נַחֻשִׁים וְתַחֲבוּלוֹת מִתְפָּרֵשׁ אֲצֵלוֹ כִּי לֹא נַחֵשׁ כְּאֵלּוֹ כְּתוּב בְּנֹא"ו וְכַנִּי"ל:

אות טז

וְזֶהוּ, הַצּוּר תְּמִים פְּעָלוֹ בְּחִינַת תְּמִימוֹת. וְזֶהוּ, כִּי כָּל דְרָכֵינוֹ מְשֻׁפֵּט. כִּי תִקּוּן הַמְשֻׁפֵּט עַל יְדֵי בְּחִינַת תְּמִימוֹת, כִּי ה' יִתְבָּרַךְ מִתְנַהֵג, כְּבִיכּוֹל, כְּמוֹ שֶׁהָאָדָם מִתְנַהֵג, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב, עִם גִּבּוֹר תְּמִים תִּתְמָם שְׁעַל יְדֵי זֶה עֹקֵר תִּקּוּן הַמְשֻׁפֵּט כַּנִּי"ל. וְזֶהוּ, אֵל אֲמוּנָה וְאֵין עוֹל וְכוּ'. וְלְהַפְּדָה מִי שֶׁאֵינן מִתְנַהֵג בְּתְמִימוֹת עֲלָיו נֶאֱמָר מַה שֶׁכָּתוּב שָׁם תִּכְפֹּר אַחַר מִקְרָא זֶה, שְׁחַת לֹא לֹא. שֶׁשְׁחַת וְקִלְקַל וְהַפְּדָה מִלֵּא בְּאֲלֵיף לְלוֹ בְּנֹא"ו. כִּי מַה שֶּׁנֶּאֱמָר בְּכָלל יִשְׂרָאֵל כִּי לֹא נַחֵשׁ בְּיַעֲקֹב הַפְּדָה עַל עֶצְמוֹ הַגְּלִגֵּל שֶׁעֲלָיו נֶאֱמָר כִּי לֹא נַחֵשׁ, שֶׁזֶּהוּ בְּחִינַת מְדָה כְּנִגְדָא מְדָה וְכַנִּי"ל. וְזֶהוּ, בְּנִיּוֹ מוּמָם. וּפְרַשׁ רִשׁוּי, בְּנִיּוֹ הָיוּ וְהִשְׁחַתָּה שֶׁהִשְׁחִיתוּ הוּא מוּמָם, הֵינּוּ כִּי זֶה שֶׁהוֹלֵךְ בְּתְמִימוֹת הוּא עֹקֵר הַבֵּן הַחַיִּיב לֵה' יִתְבָּרַךְ כְּמִבְּאֵר בְּהִתּוֹרָה הַנִּי"ל, וְזֶה שֶׁצּוֹעֵק עַל הַהוֹפְכִים

אַרְחוֹת יִשְׂרָאֵל וְאֵינֶם מְאֻמֵּינִים כְּרֵאוּי בְּשִׁלְמוֹת בְּצַדִּיקַת הַמְּשֻׁפָּט שֶׁל ה' וְתִבְרָךְ וְהוֹלְכִים אַחַר נְחוּשִׁים וְסִבְרוֹת רַבּוֹת 'בְּנֵי הַיּוֹ', כִּי אִם הָיוּ הוֹלְכִים בְּתַמִּימוֹת הָיוּ נִקְרָאִים בְּנִים לְמָקוֹם. וְהִשְׁחַתָּה שֶׁהִשְׁחִיתוּ ה'"לֹא נַחֲשׂ" עַד שְׁנַת הַפָּדָה ל'"לוֹ נַחֲשׂ", הוּא מוֹמָם, כִּי הַפָּדָה תַּמִּימוֹת הוּא בְּעַל מוֹם, כִּי תַמִּימוֹת לְשׁוֹן שְׁלֵמוֹת וְהַמוֹם הוּא חֲסָרוֹן. וְזֶהוּ דוֹר עֵקֶשׁ וּפְתִלְתֵּל בְּחִינַת עֵקֶשׁ תַּתְּפִּיל הַפָּדָה עִם גִּבְרַת תַּמִּים תַּתְּמָם שְׁאֵז נִקְרָא בְּוֹ תַמִּים בְּשִׁלְמוֹת בְּלִי מוֹם וְכַנִּ"ל:

אות יז

וְזֶה בְּחִינַת שְׁלֵשָׁה סִפְרִים נִפְתָּחִים בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה, צַדִּיקִים נִכְתָּבִים לְאַלְתֵּר לְחַיִּים, רְשָׁעִים לְאַלְתֵּר לְמִיתָה, בְּיִנּוּנִים תְּלוּיִים וְעוֹמְדִים עַד יוֹם כְּפוּר. וְלִמְדוֹ מִפְּסוּק, יִמְחוּ מִסִּפְרַת חַיִּים וְכוּ'. וְכַבֵּר תַּמְהוּ כָּל הַמְּפָרְשִׁים עַל מְאֻמָּר זֶה, וְרַבִּם פָּרְשׁוּ שֶׁנֶּאֱמַר לְעֵנֶן חַיִּי עוֹלָם וְכוּ'. וְעַל פִּי הַתּוֹרָה הַנִּי"ל נוֹכַח לְהַבִּין מֵעַט רִמְזֵי דְבָרֵיהֶם הַנִּשְׁגָּבִים מְאֹד, כִּי הַיּוֹשְׁבִים עַל הַמְּשֻׁפָּט בְּבֵית דִּין שֶׁלְמַעַלְהֵם הֵם נִשְׁמוֹת הַצַּדִּיקִים הָאֲמִתִּיִּים, כִּי הֵמָּה הַיּוֹצְרִים יוֹשְׁבֵי נְטָעִים עִם הַמְּלֶכֶךְ בְּמִלְאֲכָתוֹ, כִּי בְּהֵם נִתְיַעַץ בְּבְרִיאַת עוֹלָמוֹ קִדְּם שֶׁהָיוּ בְּזֶה הָעוֹלָם. מִכָּל שֶׁכֵּן עֲתָה שֶׁכַּבֵּר הָיוּ בְּעוֹלָם הַזֶּה וְסָבְלוּ מֵה שֶׁסָּבְלוּ וְעָמְדוּ בְּנִסְיוֹן כָּל כָּדָּ וְכוּ' שֶׁהֵם עֵקֶר יוֹעֲצֵיו וְשׁוֹפְטֵיו הַיּוֹשְׁבִים עִמּוֹ עַל הַמְּשֻׁפָּט, כִּי הֵם בְּחִינַת צַדִּיק מוֹשֵׁל שְׁמוֹשְׁלִים בּוֹ וְתִבְרָךְ כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנּוּם לְבִרְכָה. וְעֵקֶר מְשֻׁלְתָם הוּא לַעֲשׂוֹת גְּרִים וּבְעֵלֵי תְּשׁוּבָה בְּעוֹלָם, כְּמַבְאֵר וּמִבֵּן בְּהַתּוֹרָה וְאַתֶּם תִּהְיוּ לִי (בְּסִימָן לַד, עֵינֵן שָׁם). וְעֵקֶר עוֹסְקִים בְּזֶה בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה שֶׁהוּא יוֹם רֵאשׁוֹן לַעֲשֶׂרֶת יְמֵי תְּשׁוּבָה וְאֵז הוּא יוֹם הַמְּשֻׁפָּט, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב, הַיּוֹם יַעֲמִיד בַּמְּשֻׁפָּט כָּל יְצוּרֵי עוֹלָמִים. וְאֵז עוֹסְקִים הַצַּדִּיקִים בְּתַקוּן הַמְּשֻׁפָּט הַמְּבֹאֵר בְּהַתּוֹרָה הַנִּי"ל. שֶׁעֵקֶר הַתַּקוּן הוּא עַל יְדֵי שְׁמִינְיָוִת וּמִוִּרְיָוִת בְּחִינַת טַפְּת עֵשׂוֹ וְיִשְׁמַעְאֵל שֶׁלֹּא יִקְלְקְלוּ אֶת הַמְּשֻׁפָּט וְאֵז יְכוּלִין לַעֲשׂוֹת בְּעֵלֵי תְּשׁוּבָה וְגָרִים, שֶׁזֶּהוּ בְּחִינַת עֵסֶק הַמְּגִנֵּי אַרְץ שְׁפִמְעֵלִים מִהַחֲתִים לְבְּחִינַת חוֹתֶם דְּקִדְּשָׁה וְכוּ'. וְזֶה בְּחִינַת שְׁלֵשׁ כְּתוּבֵי הַנִּי"ל, רְשָׁעִים גְּמוּרִים בְּחִינַת טַפְּת עֵשׂוֹ וְיִשְׁמַעְאֵל, לְאַלְתֵּר לְמִיתָה, כִּי אֲוֹתֶם צְרִיכִים לְרַחֵק וּלְגַרֵשׁ לְגַמְרֵי, שֶׁזֶּהוּ בְּחִינַת מִיתָה עוֹלָמִית. צַדִּיקִים הֵם הַנְּלוּיִם לְהַצַּדִּיקֵי אֲמִתַּת הַיּוֹשְׁבִים עַל הַמְּשֻׁפָּט הֵם נִכְתָּבִין לְאַלְתֵּר לְחַיִּים, כִּי בְּוֹדָאֵי יַעֲלוּ אֲוֹתֶם הַצַּדִּיקִים אֶל הַדַּעַת דְּקִדְּשָׁה לְחַיֵּי עוֹלָם, כִּי אֲפֹלוֹ אִם יֵשׁ בְּהֵם פְּגָמִים כִּי אֵין צַדִּיק בְּאַרְץ וְכוּ', וְאַפְלוֹ אִם יֵשׁ בְּהֵם פְּגָמִים רַבִּים וְקִלְקוּלִים הַרְּבֵה מְאֹד הֵם בְּכָלֵל צַדִּיקִים מְאַחַר שֶׁדְּבָקִים וּמִתְקַרְבִּים לְהַצַּדִּיקֵי אֲמִתַּת, כִּי הַדְּבִיק לְטָהוֹר טָהוֹר, כִּי הַצַּדִּיקִים זֶה עֵקֶר עֵסֶק לְקָרֵב כָּל הַרְּחוּקִים הַמְּתַגַּעְגְּעִים וְחוֹתְרִים לְהַתְּקָרֵב אֶל הָאֲמִתַּת וְעֲלֵיהֶם נֶאֱמַר:

ועמד פלם צדיקים וכו'. בינונים הם שתלויים בספק ואינם זוכים עדין להתקרב לצדיקי אמת, אבל אף על פי כן חסים על נפשם לבלי להיות חולקים ומוסרים ושונאים חס ושלום, להצדיק והנלויים אליו, על כן הם תלויים ועומדים עד יום פפור שאז הוא גמר תקון חותם דקדשה שעוסקים בו המגני ארץ להעלות מהחתיים לבחינת חותם דקדשה, שהוא בחינת אם תוציא יקר מזולל, דהינו בעלי תשובה וגרים. וגמר התקון הוא ביום פפור, כמו שמבאר שם. ועל כן אלו הבינונים תלויים עד יום פפור אם ירצו להתקרב יעלו אותם פני"ל ואם לאו ויתהפכו חס ושלום, לחולקים גמורים אז דינם למיתה, כי הם נכללין בבחינת טפת עשו וישמעאל שצריכין לרחקם, שזהו עקר תקון המשפט פני"ל. וזה נעשה בכל ראש השנה וראש השנה, כי הניצוצות, שהם הנפשות שנפלו מחטא אדם הראשון וחסאי הדורות מתבררין בכל ראש השנה עד שמחת תורה מעט מעט, הינו פני"ל. וזה עקר תקון המשפט שנעשה בראש השנה וכנ"ל:

אות יח

וזה בחינת היום יעמיד במשפט כל יצורי עולמים אם כבנים אם כעבדים. כי כל סמיכתנו ותקוננו הוא על התמימים באמת הנלויים אל הצדיק התמים שהולך בתמימות וכו' עד שהוא בן העובד אותו וכו' שהוא דיקא זוכה להשיג דרכי ה' ומשפטיו שזה עקר תקון המשפט פני"ל. וזהו שאנו מבקשים אם כבנים אם כעבדים לנו לזכות במשפט מאחר שאנו נסמכים על הצדיק שהוא בבחינת בן ועבד שעל ידי זה עקר תקון המשפט. וזהו, אם כבנים רחמנו כרחם אב על בנים, הינו שירחם עלינו בבחינת 'וחמלתי עליהן כאשר יחמל איש על בנו העובד אותו' ויאר עלינו הדעת שנוזקה להבין דרכי משפטיו פני"ל. ואז בודאי לא נסור עוד מדרכיו הקדושים בכל מה שיעבר עלינו, כי בודאי מי שרואה ומבין בדעת דרכי ה' ויודע צדקתו וחסדו בכל מה שעובר עליו בודאי לא יסור מדרכיו יתברך בשום אופן בכל מה שיעבר עליו בין בטיבו בין בעקו חס ושלום. ואם כעבדים שאסור לו לחקר שום טעם וידיעה, עינינו לך תלויות עד שתחננו שאנו סומכים עליך לבד, כי בודאי צדיק אמתה ה' וישר משפטך.

וזהו: ותוציא כאור משפטנו. שתאיר עלינו אמתה ישר משפטך שנוזקה על כל פנים להאמין באמונה שלמה, כי משפטך ישרים וטובים לכל ובודאי יש לנו כח בכל מה שעובר עלינו להתקרב אליך שזה עקר תקון המשפט. וזה 'איים קדוש', כי זה עקר קדשותו כשזוכין לבחינת תקון המשפט, כמו שחותמין בראש השנה ויום פפור ויגבה ה' צבאות במשפט והאל הקדוש נקדש בצדקה. ברוד אמתה ה' המלך הקדוש:

ועל כן למדו רבותינו זכרונם לברכה כל זה מפסוק ימחו מספר חיים וכו'.
כי עקר תקון המשפט על ידי שמגרשין בחינת עשו וכו' שעליו נאמר כל
זה. וזהו, ובזכות התם דיקא יוציא אים לאור דינינו. כי עקר תקון
המשפט והדין שגזקה שיוציא לצדק דינינו הוא על ידי זכות התם דיקא
בחינת הצדיק המתנהג בתמימות וכנ"ל. וזה בחינת יעקב שעליו כון
הפיטון, כי עקר התמימות זכה יעקב בשלמות בחינת יעקב איש תם
מחמת שהוא דחה טפת עשו וישמעאל לגמרי, כי היתה מטתו שלמה. ועל
כן באמת זכה יעקב ביותר לבחינת תקון המשפט, כמו שכתוב, משפט
יצדקה בייעקב וכו' וכנ"ל:

אות יט

וזה בחינת יום כפור שאז גמר תקון החותם דקדשה, (כמו שמבאר
בהתורה הנ"ל) שהוא על ידי שעושין גרים ובעלי תשובה ומעלין מהחתיים
לחותם דקדשה וכו'. ועל כן בכניסת יום הכפורים אומרים, 'בישיבה של
מעלה ובישיבה של מטה אנו מתירים להתפלל עם העבריינים', דהינו
להעלות העבריינים בחינת גרים לכללם בתוך קדשת התפלה שכל זה
נעשה על ידי הישיבות הקדושות של ישראל שעוסקין בקבוץ חלקי
האמונה ומאספין כל הנאמני ארץ לשבת עמהם וכו' כנ"ל, שהם מעוררין
גם הישיבה של מעלה לעסק בתקון זה להעלות כל העבריינים אל הקדשה,
שזה עקר בחינת תקון חותם דקדשה, בחינת אם תוציא יקר מזולל, כמו
שמבאר שם בהתורה הנ"ל:

וזה בחינת סוד השעיר המשתלח לעזאזל זה בחינת טפת עשו וישמעאל
שצריכין לגרשם, שזהו עקר תקון המשפט, כמו שמבאר שם. וזה שמובא
בספרי קדש שהשעיר המשתלח הוא בסוד הן עשו אחי איש שעיר,
כמובא, הינו

אות כ

וזה בחינת ספה. כי כבר מבאר שמראש השנה עד שמיני עצרת עוסקין
בכל התקונים המבאין בהתורה הנ"ל, כמבאר שם היטב. וכל אלו
התקונים אי אפשר לזכות בהם כי אם על ידי למוד הקדוש של הישיבה

הקדושה שעוסק שם הרבי האמת עם התלמידים להמשיך אמונה הקדושה על ידי למודם שזה העקר. ובה עוסקין ביותר בתשרי בכל הימים הקדושים, בפרט בראש השנה. ועל כן אז עקר האספה והקבוץ אל צדיקי אמת, כי אז עקר תקון הישיבה וכנ"ל. וזה שצוועקין ומתפללין בכל הימים הללו, אחת שאלתי מאת ה' אותה אבקש שבתי בבית ה' כל ימי חיי וכו'. שעקר הבקשה שמבקש כל אחד שיזכה לכלל בהישיבה הקדושה של צדיקי אמת שזה עקר בית ה' שעל זה נאמר, שמחתי באמרים לי בית ה' גלך. כי שרש תקון כל הישיבות הקדושות האמתיות הוא בבית המקדש ששם ישבו הסנהדרין בלשכת הגזית ומשם תצא תורה לכל הישיבות שבכל ערי ישראל במושבותם. ועל כן אחר יום כפור שאז גמר תקון החותם דקדושה שהוא עקר התשובה בחינת אם תוציא יקר מזולל. שזה בחינת שעושין גרים ובעלי תשובה וכו', כמובן שם שכל זה נעשה על ידי למוד הישיבה הקדושה כנ"ל. על כן אחר כך תכף אחר יום כפור עוסקין בעשיית הספה, כי ספה בחינת ענני כבוד שנעשין על ידי הגרים שזה בחינת ענן שהוא ראשי תבות נדיבי יעמים נאספו, כמבאר שם על מאמר רבותינו זכרונם לברכה כד הו קמו רבנן ממתבתא דרב הונא וכו'. ועקר מצות ספה הוא לצאת מהבית שהוא דירת קבע ששם עקר ישיבת האדם לצאת משם אל הספה שהיא דירת עראי. להורות שעקר תקון הישיבה הוא על ידי זה הן מצד הרב הן מצד התלמידים והחברים המקבלים, כי הרב האמת מעצם אהבתו את ישראל אינו יכול לישב בקביעות בביתו רק הוא מכתת רגליו לצאת מקביעות ישיבת ביתו להיות נע ונד בדרך ויושב בדירת עראי בחינת ספה כדי לקבץ ולאסוף את הנאמני ארץ לשבת עמו, אותם שאין ביכלתם לבוא אל ביתו וגם אין יודעין ממנו כל זמן שהוא סגור בביתו עם מעט תלמידיו הכשרים, על כן הוא מכתת רגליו לצאת לדירת עראי בחינת ספה כדי לעורר הנפשות להודיעם אמתת למודו הקדוש כדי שיתקרבו כלם אל האמת והאמונה:

וזה בחינת ספה לשון סוכה וצופה על הנאמני ארץ להמשיכם לישיבתו הקדושה בבחינת עיני בנאמני ארץ לשבת עמדי כנ"ל. שזה סוד הליכת ישראל במדבר והענני כבוד הקיפו אותם שמשם סוד הספה הקדושה, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה. כי עקר הליכתם היה לבוא לארץ ישראל ששם עקר קדשת הישיבה הקדושה בבית המקדש כנ"ל. וכן התלמידים כל מי שנוגע יראת ה' בלב ורוצה לחוס על חיי הנצחיים צריך לצאת מביתו הקבוע ולכתת רגליו מעיר לעיר ומדוד לדוד ולישב בסכות ואהלים עד שיבוא לישיבה הקדושה שעוסקין שם בלמוד האמת להמשיך אמונה הקדושה בלב כל אחד ואחד שזה העקר כנ"ל. וזה שמבקשים בכל הימים הללו, אחת שאלתי וכו' שבתי בבית ה' וכו' שהוא לזכות להיות בכלל הישיבה הקדושה כנ"ל. אך איך זוכין לזה, על זה מתפלל, כי יצפני בסכו ביום רעה וכו', שכל זמן שהאדם אינו זוכה לזה לשבת בבית ה' כנ"ל שאז הוא עדין בבחינת ימי רעה, כי עקר הרעה והצרה הוא כשרחוקין מה' יתברך בבחינת (דברים לא) הלא על פי אין אלהי בקרבי מצאוני הרעות האלה. ועל זה מבקש ומתחנן מה' יתברך שיצפנהו בסכה, שהוא בחינת ענני כבוד שהקיפו את ישראל במדבר ששם

קבלו את התורה שאלו העננים נעשו מהגרים ובעלי תשובה כנ"ל ומשם סוד הספה. ושם יצפין אותו ביום רעה שיזכה לנדד בגליו לבחינת דירת עראי לבחינת ספה שגם הצדיק הרבי האמת מנדד רגליו לשם כנ"ל, עד שיזכה על ידי בחינת ספה, דהינו על ידי טלטולו מביתו לבקש את הישיבה הקדושה ועל ידי טלטולי הצדיקים והנלוים אליהם להסתכל על המתגעגעים לזה עד שיתועדו יחד עד שגם הוא יזכה להכלל עמם להיות חבר ליראי ה' האמתיים שזה עקר תקון הישיבה הקדושה, וזה אף חובב עמים כל קדושו בידיו. אף חובב עמים זה בחינת גרים ובעלי תשובה שזוכין שה' יתברך יחבב גם אותם, וזה על ידי כל קדושו בידיו שהם הצדיקי אמת ותלמידיהם הממשיכים אמונה בעולם שהוא בחינת ידיים בחינת ויהי ידיו אמונה, כמו שמבאר בהתורה חותם בתוך חותם (סימן כב). וזה, והם תכו לרגלך. ודרשו רבותינו זכרונם לברכה, אלו תלמידי חכמים שמכתתין רגליהם מעיר לעיר ומדוד לדוד כדי ללמד תורה שעקרה אמונה, כמו שכתוב, כל מצותיך אמונה, הינו כנ"ל, שזה בחינת ספה, שהוא בחינת טלטול כנ"ל בשביל תקון הישיבה הקדושה וכו' כנ"ל. ועל כן עוסקין בפרשה זאת בימי הסכות שאז מסימין התורה. וזהו, ישא מדברתיך, שאלו התלמידי חכמים האמתיים המכתתים רגליהם בשביל ללמד תורה באמת לשמר ולעשות ולקיים, הם נושאים מדברתיך דברי התורה שלך שהשפעת להם במחם, שהם חדושים נפלאים שעל ידם הכל יכול להתקרב אל האמת. והם כמו הסרסורים הבקיאים היטב באמנותם שנושאים כמה מיני סחורות בשוק וכל מי שלבו חפץ לקנות סחורה יפה הם מזרזים עצמן ומגליו להם הסחורה מתוך המכסה והחפוי שעליה ומראין להם ואומרים להם, הביטו וראו ומששו בידכם כמה יפה וטובה הסחורה הזאת ביפי והדור וחזוק וכו'. כמו כן התלמידי חכמים האמתיים העוסקין בלמודם הקדוש שקבלו מרבים חדושי תורה נפלאים ונוראים מאד שמביאין את האדם לקיום התורה ולאמונה שלמה, הם מכתתים רגליהם בבחינת והם תכו לרגלך וכו' כנ"ל. וכל אחד מהם הוא בבחינת ישא מדברתיך שנושאים דברותיך הקדושים. וכל החפץ באמת בלי לצנות הם מראין ומגליו להם, הביטו וראו נפלאות הסחורה הקדושה הזאת מה טובה ומה יפיה וכמה וכמה היא מצלחת להאדם הצלחה הנצחית וכו', וזה בחינת שנקרא סכות חג האסיף בחינת בעלי אספות שהם בחינת בעלי הישיבה הקדושה:

אות כא

וזה, ויעקב נסע סכתה ויבן לו בית ולמקנהו עשה סכת על כן קרא שם המקום סכות. וקשה לכאורה, הלא גם בית בנה, ולמה קרא המקום על

שם סכות דיקא? אף יעקב אבינו בודאי עסק כל ימיו בלמוד הישיבה הקדושה להמשיך אמונה בעולם. ועל כן כל הבית שבנה, כמו שכתוב, ויבן לו בית, היה רק בשביל התורה הקדושה שמתחלת בבית דבראשית להמשיך דרך התורה בעולם על ידי בית ישיבתו הקדושה, אבל ראה שאי אפשר על ידי בחינת בית לבד לקבץ ולאסף העם וכנ"ל, על כן ולמקנהו עשה סכת. 'מקנהו' הם בחינת המון העם הרחוקים עדין מישיבתו הקדושה, שהם בחינת בהמות, כי כל מי שאין בו דעה אינו מן הישוב והוא בהמה בדמות אדם. ובשבילם עשה סכות בחינת סכה הנ"ל שעל ידי זה עקר ההתקרבות אל הישיבה הקדושה כנ"ל, על כן קרא שם המקום סכות דיקא מחמת שעל ידי זה על ידי בחינת סכות, על ידי זה עקר ההתקרבות אל הישיבה הקדושה שהוא בחינת בית. שכל בנין הבית שהוא בית הישיבה שהוא עקר הבית האמתי, הוא על ידי זה שמאספין הרבה נפשות מחוץ לפנים כל הנפשות שהיו בתחלה בבחינת תשתפכה אבני קדש בראש כל חוצות (וכמו שמבאר במקום אחר). אבל אי אפשר לאספם לתוך בית הקדשה כי אם על ידי בחינת סכה, על כן קרא שם המקום סכות דיקא, כי גם עקר שלמות בחינת הבית הוא על ידי בחינת סכה וכנ"ל. וזה, כל האזרח בישראל ישבו בסכת, שכל ישראל מתאספין אל הסכה, כי שם מתועדין יחד וכנ"ל:

אות כב

וזה בחינת ארבעה מינים, זה בחינת תקון המשפט שהוא בחינת קשר המרכבה שהוא מארבע ארבע. ארבע חיות, ארבע אופנים, ארבע פנים וכו'. כי ארבעה מינים כלולים מכל הכתות שבין ישראל, כמובא, שה' יתברך מתנהג עמם בדרך משפטיו הנפלאים מאד בחינת צדיק וטוב לו וכו'. ועל ידי מצות הארבעה מינים ממשיכין תמימות הצדיק הנ"ל עד שיזכה לבחינת תקון המשפט. והעקר להאיר אל האתרוג שהוא בחינת פנסת ישראל, דרכי התמימות האמתיים בבחינת אחת היא יונתי תמתי, שהיא בחינת האתרוג כמובא, וזהו תמתי דיקא כמו שדרשו רבותינו זכרונם לברכה שתמימה וכו' בחינת תמימות הנ"ל:

אות כג

וְזֶה בְּחִינַת שְׁמִינֵי עֶצְרַת שֶׁהוּא תַכְף אַחַר סְכוּת שְׁאֵז חוֹזְרִין וְנִכְנָסִין מֵהַסְפָּה אֶל הַבַּיִת וְאֵז עוֹסְקִין לְסִימֵי הַתּוֹרָה וְלַחֲזוֹר וְלִהְתַּחִּילָה מִבְּרֵאשִׁית. וְכָל זֶה הוּא בְּחִינַת תַּקּוּן הַיְשִׁיבָה הַקְּדוּשָׁה שֶׁל יִשְׂרָאֵל שְׁעוֹסְקִין בְּתוֹרָה לְמַעֲשֵׂה לְהַמְשִׁיךְ אֲמוּנָה בְּעוֹלָם וְלַעֲשׂוֹת בְּעַלֵּי תְּשׁוּבָה וְגֵרִים וְכוּ' עִם כָּל הַתַּקּוּנִים הַנִּי"ל. שְׁזֶה הָעֵסֶק הַקְּדוּשׁ הַתַּחִּיל בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה שְׁאֵז עֵקֶר הַהִתְחַלָּה לְעֵסֶק בְּתַקּוּן הָאֲמוּנָה עַל יְדֵי הַיְשִׁיבָה הַקְּדוּשָׁה. וְזֶה בְּחִינַת שׁוֹפֵר שְׁעַל יְדֵי זֶה קוֹרְאִים וּמְעוֹרְרִים אֶת כָּל בְּאֵי עוֹלָם שְׁיִתְקַבְּצוּ אֶל הַיְשִׁיבָה הַקְּדוּשָׁה שְׁיִסּוּדָה בְּאַרְץ יִשְׂרָאֵל בְּבֵית הַמִּקְדָּשׁ כְּנִי"ל וּמִשָּׁם מְקַבְּלִין כָּל הַיְשִׁיבוֹת הַקְּדוּשׁוֹת שְׁעוֹסְקִין בָּהֶם בְּלִמּוּד תּוֹרָה לְשִׁמָּה. שְׁהָעֵקֶר לְשִׁמּוֹר וְלַעֲשׂוֹת וּלְקַיֵּם. וְעֵקֶר קַיִם הַתּוֹרָה הוּא הָאֲמוּנָה הַקְּדוּשָׁה, כְּמוֹ שְׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנוּם לְבִרְכָה, בְּאֵי חִבְקוּק וְהָעֵמִידוֹן עַל אַחַת, וְצַדִּיק בְּאֲמוּנָתוֹ יַחִיָּה, וְכַתִּיב, כָּל מִצְוֹתַיִךְ אֲמוּנָה (וְכַמְבָּאָר כְּבָר כְּמָה פְּעָמִים). כִּי זֶה עֵקֶר בְּחִינַת תַּקִּיעַת שׁוֹפֵר לְעוֹרֵר הַכָּל לְהִ' יִתְבָּרֵךְ וְלַעֲשׂוֹת בְּעַלֵּי תְּשׁוּבָה וְגֵרִים. וְזֶה בְּחִינַת כָּל הַמְזֻמּוֹר שְׁאוּמְרִים קִדְּם תַּקִּיעַת שׁוֹפֵר, כְּמוֹ שְׁכַתּוּב, כָּל הָעַמִּים תַּקְּעוּ כָף וְכוּ' וְכוּ' יִבְחַר לָנוּ אֶת נִחְלָתָנוּ שֶׁהוּא הַבַּיִת הַמִּקְדָּשׁ שְׁשָׁם עֵקֶר שְׁרֵשׁ קִדְּשֵׁת הַיְשִׁיבָה הַקְּדוּשָׁה. וְזֶה עַל יְדֵי, עֲלָה אֱלֹקִים בְּתַרוּעָה וְכוּ' כְּנִי"ל. שְׁעַל יְדֵי קוֹל שׁוֹפֵר מְעוֹרְרִים כָּל כְּנִי"ל. וְזֶהוּ, אֱלֹהִים יֹשֵׁב עַל כִּסֵּא קִדְּשׁוֹ, 'יֹשֵׁב דִּיקָא, כִּי בְּאַתְּעוֹרְתָא דְלִתְתָא אֲתַעֵר לְעֵלָא. וְכָל מָה שְׁמִתְתַּקֵּן יוֹתֵר הַיְשִׁיבָה שֶׁל מָטָה, כְּמוֹ כֵּן מִתְתַּקֵּן לְמַעְלָה הַיְשִׁיבָה שֶׁל מַעְלָה שְׁהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, כְּבִיכּוֹל, הוּא הָרֵאשׁ יְשִׁיבָה כְּמוֹבָא. וְאֵז עֵקֶר יְשִׁיבָתוֹ עַל כִּסֵּא קִדְּשׁוֹ. וְזֶה שְׁמִתְחִילִין בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה, 'הַמִּלֵּךְ יוֹשֵׁב עַל כִּסֵּא' וְכוּ', כִּי עֲכָשׁוּ בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה מוֹשִׁיבִין אוֹתוֹ עַל כִּסֵּאוֹ, כְּבִיכּוֹל, עַל יְדֵי תַקּוּן הַיְשִׁיבוֹת הַקְּדוּשׁוֹת שְׁלִמְטָה. בְּבְחִינַת כִּי שְׁמָה יֹשְׁבוּ כִסְאוֹת לְמִשְׁפֵּט כִּסְאוֹת לְבַיִת דָּוִד. כִּי עֵקֶר יִסּוּדָם בִּירוּשָׁלַיִם בְּבֵית הַמִּקְדָּשׁ כְּנִי"ל. וְזֶהוּ, נְדִיבֵי עַמִּים נֶאֱסָפוּ עִם אֱלֹהֵי אַבְרָהָם, שְׁהֵם הַגֵּרִים שְׁמִתְתַּקְּנִים עַל יְדֵי בְּחִינַת הַמְּגַנֵּי אֶרֶץ בְּחִינַת כִּי לְאֱלֹקִים מְגַנֵּי אֶרֶץ, וְאֵז 'מֵאֲד נַעְלָה' וּמִתְרוֹמֵם הִ' יִתְבָּרֵךְ, כִּי זֶה עֵקֶר הַתְּרוֹמְמוֹתוֹ וּגְדֻלָּתוֹ יִתְבָּרֵךְ כְּשֶׁהֲרַחוּקִים מֵאֲד מִתְקַרְבִּים אֵלָיו, כְּמוֹ שְׁמְבָאָר בְּמִקּוּם אַחֵר:

כִּי עַל יְדֵי הַשׁוֹפֵר מְעוֹרְרִין בְּחִינַת הַשׁוֹפֵר שֶׁל מַעְלָה, שֶׁהוּא בְּחִינַת הַשׁוֹפֵר שְׁלַעֲתִיד שְׁנֶאֱמַר בּוֹ, וְהָיָה בַּיּוֹם הַהוּא יִתְקַע בְּשׁוֹפֵר גְּדוֹל וּבָאוּ הָאֲבָדִים וְכוּ' וְהִנְדַּחִים וְכוּ' וְהִשְׁתַּחֲוּוּ לְהִ' בְּהַר הַקְּדָשׁ בִּירוּשָׁלַיִם, שְׁכָלֶם יָבוֹאוּ לְשָׁם שְׁשָׁם עֵקֶר קִדְּשֵׁת הַיְשִׁיבוֹת הַקְּדוּשׁוֹת כְּנִי"ל. וּבְכָל עֶשְׂרֵת יְמֵי תְּשׁוּבָה עוֹסְקִין בְּזֶה עַד יוֹם כְּפוּר, כִּי בְּעֶשְׂרֵת יְמֵי תְּשׁוּבָה מִתְקַנֵּין הַחוּתָם דִּקְדָּשָׁה. וּבַיּוֹם כְּפוּר נִגְמַר וְכוּ', כְּמוֹ שְׁמְבָאָר שֶׁם בְּהַתּוֹרָה הַנִּי"ל. כִּי עֵקֶר תַּקּוּן הַחוּתָם הוּא עַל יְדֵי בְּעַלֵּי תְּשׁוּבָה וְגֵרִים, כְּמוֹ שְׁמְבָאָר שָׁם. וְזֶה בְּחִינַת חֲתוּם תּוֹרָה בְּלִמּוּדֵי שְׁנַעֲשֵׂה עַל יְדֵי לִמּוּד הַקְּדוּשׁ שֶׁל הַיְשִׁיבָה הַקְּדוּשָׁה, כְּמוֹ שְׁמְבָאָר שָׁם. וְעַל כֵּן בְּכַנִּיסַת יוֹם כְּפוּר אוּמְרִים, בִּיְשִׁיבָה שֶׁל מַעְלָה וּבִיְשִׁיבָה שֶׁל מְטָה אָנוּ מִתִּירִין וְכוּ'. כִּי אֵז נִתְתַּקְּנִין הַיְשִׁיבוֹת הַקְּדוּשׁוֹת שְׁהַיְשִׁיבָה שֶׁל מַעְלָה מִתְתַּקְּנֵת עַל יְדֵי הַיְשִׁיבָה שֶׁל מְטָה כְּנִי"ל. וְזֶה, אָנוּ מִתִּירִין לְהַתְּפַלֵּל עִם הָעֵבְרָיִנִים, כִּי זֶה עֵקֶר תַּקּוּן הַיְשִׁיבָה לְהַעֲלוֹת כָּל הָעֵבְרָיִנִים לְהַכְנִיסֵם אֶל הַקְּדָשָׁה לַעֲשׂוֹת אוֹתָם בְּעַלֵּי תְּשׁוּבָה וְגֵרִים וְכְנִי"ל:

ועל כן הם עֲשֶׂרֶת יָמֵי תְּשׁוּבָה. כִּי עֵקֶר יִסּוּד הַיְשִׁיבָה הַקְּדוּשָׁה הוּא לְפָחוֹת עֲשָׂרָה מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל שְׂרָאוּיִים לְכָל דָּבָר שֶׁבְּקְדוּשָׁה, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה, כִּי אֶכֶל בִּי עֲשָׂרָה שְׂכִינָתָא שְׂרָיָא. שְׂזָהוּ בְּחִינַת עֲשָׂרָה שְׂיוֹשְׁבֵין עַל שְׁלַחן אֶחָד וְעוֹסְקִין בַּתּוֹרָה, שֶׁהוּא בְּחִינַת לַמּוֹד הַיְשִׁיבָה הַקְּדוּשָׁה, שְׂכִינָה שְׂרוּיָה בִּינֵיהֶם. וּכְנֻגַד זֶה הֵם בְּחִינַת עֲשֶׂרֶת יָמֵי תְּשׁוּבָה כְּנֻגַד הַעֲדָה הַקְּדוּשָׁה שֶׁל הַיְשִׁיבָה הַקְּדוּשָׁה שְׂאִינָה פְּחוּתָה מֵעֲשָׂרָה כְּנֻ"ל. וְאַחַר כֵּן בְּסִפּוֹת אֵז יוֹצֵאִין מֵהַבֵּית אֶל הַסֶּפֶה כֹּל יִשְׂרָאֵל שֶׁהוּא בְּחִינַת טְלָטוּל וְנֶעַ וְנָד. וְהַכֹּל בְּשִׁבִיל לְהַתְּפַשֵּׁט בְּעוֹלָם לְהוֹדִיעַ לְבַנֵּי הָאָדָם גְּבוּרוֹת נוֹרָאוֹת הַחֲדוּשִׁים אֲמִתִּיִּים שֶׁמִּתְחַדְּשִׁין בְּכָל עֵת בְּהַיְשִׁיבָה הַקְּדוּשָׁה כְּדִי לְעוֹרֵר כָּלֵם לְהַתְּאַסֵּף אֲלֵיהֶם וּלְשׁוּב לַה' יִתְבַּרְךָ בְּאֵמֶת שְׂזָהוּ בְּחִינַת וְהֵם תְּכוּ לְרַגְלֶיךָ וְכוּ', כְּמוֹ שֶׁמִּבְּאֵר לְעִיל שֶׁכָּל זֶה בְּחִינַת סֶפֶה. וְעַל כֵּן מִקְרִיבִין בְּסִפּוֹת שְׁבַעִים פָּרִים כְּנֻגַד שְׁבַעִים אֲמוֹת כְּדִי לְבַרֵּר הַטּוֹב שֶׁבָּהֶם לְהַעֲלוֹת גָּרִים וְכוּ' וְכְנֻ"ל. וְאַחַר כֵּן חוֹזְרִין וְנִכְנָסִין מֵהַסֶּפֶה אֶל הַבֵּית בְּשִׁמְיָנֵי עֲצָרָת, כִּי עֵקֶר יְשִׁיבַת הַבֵּית שֶׁל אִישׁ הַיִּשְׂרָאֵלִי הוּא לִישֵׁב שָׁם וּלְעַסֵּק בַּתּוֹרָה עִם חֲבֵרָיו אוֹ עִם בְּנָיו וְתַלְמִידָיו שְׂזָה חַל עַל כָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל לְפִי בְּחִינַתוֹ. אוֹ שְׁעַל כָּל פָּנִים יִחְזִיק תַּלְמִידֵי חֲכָמִים שֶׁהֵם בְּכָלֵל בְּנֵי הַיְשִׁיבָה שְׂיוֹכְלוּ לְעַסֵּק בַּתּוֹרָה שְׁעַל יָדֵי זֶה גַם הוּא בְּכָלֵל בְּנֵי הַיְשִׁיבָה. וְזֶה עֵקֶר קְדוּשַׁת הַבֵּית שֶׁל אִישׁ הַיִּשְׂרָאֵלִי, כִּי בֵּית שְׂאִין נִשְׁמָעִין בּוֹ דְּבַרֵי תּוֹרָה רְאוּי לְשַׂרְף כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה וְכַמוֹכֵן בְּדְבָרָיו זְכוֹרֵנוּ לְבִרְכָה (בְּהַתּוֹרָה בְּרֵאשִׁית לְעֵינֵי כָּל יִשְׂרָאֵל סִימָן סז לְקוּטֵי תַנְיִנָא) שֶׁקְדוּשַׁת בְּתֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הֵם בְּחִינַת קְדוּשַׁת הַבֵּית הַמְּקֻדָּשׁ. וְזָהוּ בְּחִינַת בֵּית דְּבַרְאשִׁית בְּחִינַת רֵאשׁ בֵּית וְכוּ', הֵינּוּ כְּנֻ"ל, שֶׁעֵקֶר קְדוּשַׁת בֵּית יִשְׂרָאֵל הוּא כְּשֶׁנִּכְלָל בְּקְדוּשַׁת הַבֵּית הַמְּקֻדָּשׁ שְׁשָׁם עֵקֶר הַיְשִׁיבָה הַקְּדוּשָׁה כְּנֻ"ל. וְעַל כֵּן צָנָה עֲלֵינוּ ה' יִתְבַּרְךָ שֶׁבְּכָל שָׁנָה וְשָׁנָה אָנוּ צְרִיכִין לְצִאת מִבְּתֵינוּ אַחַר יוֹם כְּפוּר וּלְכַנֵּס אֶל הַסֶּפֶה שֶׁהוּא בְּשִׁבִיל לְעוֹרֵר כָּל בְּאֵי עוֹלָם אֶל הַיְשִׁיבָה הַקְּדוּשָׁה. וְאַחַר כֵּן נִכְנָסִין אֶל הַבֵּית בְּשִׁמְיָנֵי עֲצָרָת, כִּי אֵז עֵקֶר תִּקּוּן הַבֵּית שֶׁכָּל תִּקּוּנוֹ וְקִיּוּמוֹ הוּא שִׁיֵּשֵׁב שָׁם בְּקְדוּשָׁה שִׁיְהִיָּה בְּכָלֵל הַיְשִׁיבָה הַקְּדוּשָׁה שְׁעַל זֶה מִתְּפַלְלִין כָּל הַיָּמִים הָאֵלּוּ, אַחַת שְׂאֵלְתֵי וְכוּ' שְׁבַתֵי בְּבֵית ה'. שְׂזָהוּ עֵקֶר הַאֲזָהָרָה שֶׁבְּקִרְיַת שְׁמַע שְׁמִזְהִיר עַל הָאֲמוּנָה הַקְּדוּשָׁה, כְּמוֹ שְׂאוּמְרִים, שְׁמַע יִשְׂרָאֵל וְכוּ' וְדַבְּרָת בָּם בְּשַׁבְּתָךְ בְּבֵיתְךָ שֶׁבְּכָל יְשִׁיבָתוֹ בְּבֵיתוֹ יִדְבַּר בְּהָאֲמוּנָה הַקְּדוּשָׁה שֶׁהוּא כָּלֵל הַתּוֹרָה. וְאֵז בֵּיתוֹ בְּחִינַת בֵּית ה' בְּחִינַת בֵּית הַיְשִׁיבָה הַקְּדוּשָׁה שְׁעוֹסְקִין שָׁם בְּלַמּוּד הַקְּדוּשָׁה הַזֶּה, כִּי כָּל בְּתֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל צְרִיכִין לְקַבֵּל קְדוּשַׁתָּם מִשָּׁם וְכְנֻ"ל. וְעַל כֵּן נִקְרָא עֲצָרָת לְשׁוֹן אֲסִפָּה, כִּי אֵז עֵקֶר גִּמְרַת תִּקּוּן הָאֲסִפָּה, שֶׁהוּא בְּחִינַת בֵּית הַיְשִׁיבָה הַקְּדוּשָׁה שְׁמִתְאַסְפִּין שָׁם לְעַסֵּק בַּתּוֹרָה לְשִׁמָּה לְהַמְשִׁיךְ אֲמוּנָה בְּעוֹלָם וְכְנֻ"ל:

ועל כן אז מסימין התורה וחוזרים ומתחילים אותה, כי זה עקר עסק הישיבה לעסק בתורה לסימה ולחזר ולהתחילה, כי ארפה מארץ מדה, כי הוא בחינת מים עמקים עצה בלב איש, שיש עמקות עצום בכל דבור ובכל אות. ועקר הוא המעשה שהוא העצות הקדושות שצריך כל אחד להבין בלב איך להנצל מכל רע של הבלי עולם הזה איך להציל נפשו מני שחת וכוי, שזה עקר הלמוד הקדוש של הישיבה הקדושה שהוא תמימות ופשיטות. אבל יש בזה התמימות נסתרות ועמקות עצום. ועל כן צריכין להתאבק הרבה בעפר רגלי בני הישיבה לקבל עמקות עצתם האמתיות לזכות ללמוד וללמד לשמר ולעשות ולקיים את כל דברי התורה מבראשית עד לעיני כל ישראל עם כל התורה שבעל פה הכלולה בהם ולסימה ולחזר ולהתחילה. ועקר הוא האמונה שבזה מסימת התורה לכל האותות והמופתים וכוי ולכל המורא הגדול אשר עשה משה לעיני כל ישראל שעל ידי זה נתגלה אלקותו וממשלתו של היחיד קדמון. ותכף מתחילין בראשית ברא אלקים את השמים ואת הארץ, שהוא עקר האמונה הקדושה להאמין באמת בחדוש העולם שהי' יתברך ברא את כל העולם יש מאין המחלט אחר העדר גמור שזה אמונת כל ישראל, אבל צריכין לעסק בזה כל ימיו ולחפש ולבקש את עצמו בכל עת איך הוא אויז בהאמונה הקדושה הזאת, על כן צריכין ללמוד הרבה ביגיעות רבות אצל בחינת הישיבה הקדושה שזה בחינת סיום התורה והתחלתה בכל שנה ושנה בחינת הפך בה והפך וסיב ובלה בה וכוי. כי זה כל האדם שבא רק בשביל זה לעולם בגין דישתמודעין לה לדעת ולהכיר אותו יתברך והעקר על ידי האמונה הקדושה. וכל זה נתתקן על ידי הישיבה הקדושה שהתחיל בראש השנה ונגמר בשמיני עצרת. ועל כן אז מסימין התורה בכל שנה וחוזרין ומתחילין אותה וכנ"ל:

חובל בחברו ושמירת הנפש:

אות כה

וזה בחינת כי תבנה בית חדש ועשית מעקה לגגך ולא תשים דמים בביתך כי יפל הנפל ממנו. ודרשו רבותינו זכרונם לברכה שלא יגדל כלב רע בתוך ביתו ולא ישים סלם רעוע בתוך ביתו. כלב רע זה בחינת טפת עשו

וַיִּשְׁמַעְעָל. שְׁאָסוּר לְהַעֲלוֹתֶם אֶל הַמַּחֲ שֶׁלֹּא יִקְלְקְלוּ אֶת הַמִּשְׁפָּט. וְלִהְיֶה מֵה שְׁצָרִיכִים לְהַעֲלוֹת מִבְּחִינַת הַחַתִּימִים לְבְּחִינַת חוֹתֶם דְּקִדְשָׁה צָרִיכִין לָזַהַר מֵאֵד לְהַעֲלוֹתֶם שְׂזָה בְּחִינַת תִּקּוּן הַגָּרִים דְּקִדְשָׁה וְצָרִיכִין שְׂיִהְיוּ לוֹ אֲמָרוֹת טְהוֹרוֹת לְהַשִּׁיב וְלְהַחֲיוֹת אֶת הַנְּפֹשׁוֹת הַנְּפֹלוֹת בְּשִׁבְעָה מְשִׁיבֵי טַעַם שֶׁלֹּא יַחֲזְרוּ וַיִּפְּלוּ חֵס וְשְׁלוֹם, כְּמִבְּאֵר שָׁם. וְזֶה בְּחִינַת שֶׁלֹּא יִשִּׁים סֵלֶם רְעוּעַ בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ, כִּי כְּשֶׁמַּעֲלִין הַנְּפֹשׁוֹת הַנְּפֹלוֹת שֶׁהֵם בְּחִינַת בְּעֲלֵי תְּשׁוּבָה וְגָרִים, כָּל עֲלִיתָם הוּא עַל יְדֵי בְּחִינַת סֵלֶם, כִּי כְּמוֹ שֶׁהוּא בְּגִשְׁמִיּוֹת כֵּן הוּא בְּרוּחָנִיּוֹת, כִּי בְּגִשְׁמִיּוֹת כְּשֶׁצָּרִיכִין לְהַעֲלוֹת דְּבָר מֵהָאָרֶץ אֶל הַגַּג מַעֲלִין אוֹתוֹ דְּרָךְ סֵלֶם. וְכֵן כְּשֶׁצָּרִיכִין לְהַגְבִּיחַ לְהַעֲלוֹת דְּבָר מֵאֲיִזָּה בּוֹר וְשׁוּחָה עֲמֻקָּה מוֹרִידִין לְשֵׁם סֵלֶם וּמַעֲלִין דְּרָךְ שָׁם. וְכָל מֵה שְׁצָרִיכִין לְהַעֲלוֹת מִבוֹרוֹת עֲמֻקִּים בְּיוֹתֵר צָרִיכִין שְׂיִהְיֶה הַסֵּלֶם חֲזָק וְאֲמִיץ בְּיוֹתֵר. וּמִחֲמַת שֶׁאֵלוֹ הַנְּפֹשׁוֹת הַנְּפֹלוֹת נִפְּלוּ וַיִּרְדּוּ מֵאֵד מֵאֵד בְּבְּחִינַת וַתִּרְדַּ פְּלָאִים. בְּחִינַת בְּאֵתִי בְּמַעֲמָקֵי מַיִם וְכוּ'. בְּפֶרֶט עֲכָשׁוּ בְּסוּף הַגְּלוּת הַפֶּר הַזֶּה, בְּפֶרֶט שֶׁגַם עֲתָה הֵם בְּעֲלֵי בְּחִירָה וְעֵדִין הַצָּר הַצּוֹרֵר עֲלֵיהֶם עוֹמֵד וּמְסִיתָם לְמֵה שֶׁמְסִיתָם בְּכַמָּה וְכַמָּה תִּצְאוֹת בְּהַתְּגַבְּרוֹת עֲצוּם וּבְכַמָּה וְכַמָּה דְּעוֹת זְרוֹת וְעֲצוֹת נְבֻעָרוֹת וּבְכַמָּה וְכַמָּה חֲלִישׁוֹת הַדְּעַת מְרַבּוּי הַלִּיצְנוּת שֶׁל הַמַּלְעִיגִים וְהַחוֹלְקִים וְכוּ' וְכוּ'. עַל כֵּן צָרִיךְ הַעוֹסֵק בְּתַקוּנָם וְהַמְּשַׁתְּדֵל בְּהַצְלָתָם לְהַעֲמִיד בְּחִינַת סֵלֶם בְּרִיא וְחֲזָק מֵאֵד שֶׁלֹּא יִפֹּל הַנוֹפֵל מִמֶּנּוּ. וְעַל כֵּן סֵלֶם בְּגִימְטְרִיא סִינִי, כְּמוֹבָא. כִּי כָּל עֲלִיתָם הוּא עַל יְדֵי הַתּוֹרָה שֶׁנִּתְּנָה בְּסִינִי, כִּי בְּשִׁבִיל זֶה נִתְּנָה הַתּוֹרָה בְּהַר סִינִי שֶׁהוּא הַר הַשֹּׁפֵל וְהַנְּמוּד, כְּמוֹ שֶׁאֲמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה, לְהוֹרוֹת שֶׁהַצְּדִיק בְּחִינַת מֹשֶׁה מוֹרִיד הַתּוֹרָה לְיִשְׂרָאֵל עַל יְדֵי בְּחִינַת סִינִי שֶׁהוּא בְּחִינַת שְׁפָלוּת עַל יְדֵי שֶׁהוּא מְשִׁפִּיל וּמוֹרִיד אֶת עֲצָמוֹ בְּתַכְלִית הַשְּׁפָלוּת וּמַגְלָגֵל עֲצָמוֹ בְּכָל מִינֵי רֶפֶשׁ וְטִיט בְּשִׁבִיל לְהַעֲלוֹת אֶת הַנְּפֹשׁוֹת הַנְּפֹלוֹת מַעֲמָקֵי תְּהוֹם רַבָּה וּלְחַזְקָם בְּכָל מִינֵי הַתַּחֲזָקוֹת וְלְהַשִּׁיבָם בְּכָל מִינֵי מְטַעְמִים הַמְּשִׁיבִין אֶת הַנְּפֹשׁ עַד שֶׁיִּשְׁאַרוּ עַל עֲמֻדָם בְּקִדְשָׁה לְנֶחֱץ:

וְזֶהוּ, כִּי תִבְנֶה בֵּית חֵדֶשׁ, דְּהֵינּוּ בֵּית לִישָׁב בּוֹ. וְעַקֵּר יִשְׁיבַת הַבַּיִת בְּשֶׁרֶשׁ קִדְשָׁתוֹ הוּא מִבְּחִינַת קִדְשָׁת בֵּית הַיְּשִׁיבָה הַקְּדוּשָׁה הַנִּיִּל שֶׁמִּשָּׁם מְקַבְּלִין הַקְּדוּשָׁה כָּל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּמוֹשְׁבוֹתָם וְכַנִּיִּל. וְזֶה בְּחִינַת בֵּית חֵדֶשׁ, בְּחִינַת בֵּית הַיְּשִׁיבָה הַקְּדוּשָׁה שֶׁעֲקָרָה לְחֵדֶשׁ שֶׁם חֲדוּשֵׁי תוֹרָה אֲמִתִּיִּים הַמְּבִיאִין אֶת הָאֵדָם לְיַדֵּי מַעֲשִׂים טוֹבִים וְלְהַצִּילוֹ מִכָּל רַע וְכוּ'. וְעַל כֵּן דְּקִדְקָה הַתּוֹרָה לְכַתֵּב בְּפֶרוּשׁ בֵּית חֵדֶשׁ דִּיקָא, כִּי בְּחִינַת בֵּית הַיְּשִׁיבָה הַקְּדוּשָׁה נִקְרָא בֵּית חֵדֶשׁ, כִּי שָׁם עוֹסְקִין לְחֵדֶשׁ חֲדוּשֵׁי תוֹרָה אֲמִתִּיִּים כַּנִּיִּל וְלְחֵדֶשׁ שָׁם נְפֹשׁוֹת יִשְׂרָאֵל לְהוֹצִיאָם מֵהַזְּקָנָה דְּסִטְרָא אַחְרָא מִבְּחִינַת מְלָךְ זְקוֹן וְכַסִּיל לְהַאֲוִיר עֲלֵיהֶם הָאוֹר הַחֵדֶשׁ הַמֵּאִיר בְּכָל יוֹם בְּחֵסֶדוֹ יִתְבָּרַךְ עַל יְדֵי הַצְּדִיקֵי אֲמֵת הַמִּתְחַדְּשִׁים בְּכָל יוֹם בְּהַתְּחַדְּשׁוֹת נִפְּלָא אֲשֶׁר עַל יָדָם ה' יִתְבָּרַךְ מְחַדֵּשׁ בְּטוֹבוֹ בְּכָל יוֹם תְּמִיד מַעֲשֵׂה בְּרָאשִׁית. וְהַעֲקָר הוּא לְגָלוּת הָאֲמוּנָה הַקְּדוּשָׁה שְׁצָרִיךְ כָּל אֶחָד מֵיִשְׂרָאֵל לְקַבְּלָהּ עַל עֲצָמוֹ בְּכָל יוֹם מִחֵדֶשׁ, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב בְּפֶרֶשׁת קְרִיאַת שְׁמַע, אֲשֶׁר אֲנֹכִי מְצִוֶּה הַיּוֹם - בְּכָל יוֹם יִהְיוּ בְּעֵינֶיךָ פְּחָדְשִׁים, כְּמוֹ שֶׁדָּרְשׁוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה, שְׂזָהוּ בְּחִינַת חֵדֶשִׁים לְבָקָרִים רַבָּה אֲמוּנָתְךָ (כְּמוֹבָא מְזָה כָּבֵר בְּכַמָּה מְקוֹמוֹת). וְהֵם עוֹסְקִים לַעֲשׂוֹת בְּעֲלֵי תְּשׁוּבָה אֲמִתִּיִּים שֶׁהוּא בְּחִינַת חֵדֶשׁ, בְּחִינַת

השיבנו ה' אליך ונשובה חדש זמינו וכו'. ובשביל כל זה נקראין בתי בני ישראל דקדשה בית חדש מחמת שכל קדשתם מבחינת בית הישיבה שהוא בחינת בית חדש בכל הבחינות פנ"ל. וזהו, כי תבנה בית חדש הנ"ל שהוא בשביל לעשות גרים ובעלי תשובה על ידי למודם הקדוש שכל זה נעשה על ידי ברור האמונה עד שעושין גרים עד שמעלין מבחינת החתים לבחינת חותם דקדשה בחינת תפלין דמכסין על מחא וכו' וכו'. וזהו, ועשית מעקה לגגך בחינת צמצום המחין, כמבאר שם שמשמעלין לבחינת חותם דקדשה בחינת מחין בחינת תפלין וכו' פנ"ל אזי צריכין לשמר את בחינת הצמצום של המחין, שזה בחינת שדי של תפלין. כי אפלו בקדשה צריכין לצמצם את המחין במפלא ממש אל תדרש, מפל שפון וכל שפון לצמצם את המחין שלא יצא לחוץ אל הסטרא אחרא חס ושלום. וזהו בחינת מעקה שהוא מחצה סביב הגג, בחינת מחצות המחין הנ"ל.

וזהו: ועשית מעקה לגגך, שהם בחינת מחין תפלין דמכסין על מחא שזהו בחינת גג שמכסה על הבית, כי כל הבית הוא בחינת בתי התפלין וצריכין לעשות להם מחצה בחינת מעקה, בחינת צמצום המחין הנ"ל שהוא בחינת שדי של תפלין פנ"ל. וזהו, ולא תשים דמים בביתך כי יפל הנפל ממנו. כי על ידי שהמחין בשלמות עם תקון הצמצום הנ"ל. על ידי זה נעשין אמרות טהורות המחין את כל הנפשות הנפולות שלא יפלו עוד, כמבאר שם בהתורה הנ"ל, שזהו בחינת ולא תשים דמים וכו' כי יפל הנפל שצריכין לשמר את הנפשות שלא יפלו וכו', שזהו בעצמו בחינת מה שלמדו רבותינו זכרונם לברכה שזהו שלא ישים סלם רעוע וכו' שהכל מרמז על הנפשות הנפולות שצריכין להעלותם וכנ"ל:

בחנו:

חובל

אות כו

וזה בחינת מה שהחובל בחברו צריך לתקן בתשלומי ממון דיקא, כמו שאמרנו רבותינו זכרונם לברכה שבכל התורה פשחית ממון ומלקות קיים לה בדרבה מנה שהוא מלקות אבל בחובל ממונא משלם וכו' :

כי כל החבלות וההפאות באין על ידי רבוי המחלקת השנאווי ומגנה מאד שהיו חולקים ומריבין כל כך עד שבאו לידי הפאות וחבלות, כמו שכתוב, וכי יריבון אנשים והפה איש את רעהו באבן וכו'. וכמו שפרש רש"י, אין שלום יוצא מתוך מריבה וכו'. ועל ידי המחלקת פוגם מאד באמונה הקדושה, כמובא בדבריו זכרונו לברכה כמה פעמים שמחלקת הוא בחינת פגם אמונה מאד. כי עקר האמונה נמשך על ידי תקון הישיבות הקדושות שעוסקין בהם בתורה לשמה ללמד וללמד לשמר ולעשות ולקיים [הפך הישיבות הרעות שעושין עתה פריצי בני עמנו הרוצים מה שרוצים חס ושלום כמפרסם דעותיהם הרעות ומעשייהם הרעים בכל ישראל המקום ירחם על שארית הפליטה וכו'] כמבאר בהתורה הנ"ל. ועקר תקון קבוצ הישיבה הקדושה הוא על ידי שלום, כמו שכתוב, שמחתי באמרים לי בית ה' גלד, שהוא הבית המקדש ששם עקר הישיבה הקדושה של הסנהדרין שהם ראש ושרש לכל הישיבות הקדושות שבישראל. וכמו שכתוב שם, כי שמה ישבו כסאות למשפט כסאות לבית דוד. כי עקר תקון הישיבה הוא בחינת תקון המשפט פנ"ל, בחינת כי שמה ישבו כסאות למשפט וכו'. ושם באותו המזמור מתפלל עליהם שיהיה שלום בחילם, כמו שכתוב שם, שאלו שלום ירושלים וכו' יהי שלום בחילך וכו' למען אחי ורעי, שהם בחינת בני הישיבה הקדושה, אדברה נא שלום בך וכו'. כי עקר תקון הישיבה הוא על ידי שלום, כי צריכין לזהר מאד באהבת החברים, כמבאר במשנה בארבעים ושמונה דברים שהתורה נקנית בהן וכמו שהזהיר האר"י ז"ל על זה מאד מאד, כמובא בכתבים. ועל כן פשיש חס ושלום, איזה מחלקת בישראל הוא בחינת פגם הישיבה, פגם האמונה, ובפרט כשהתגבר המחלקת עד שבא לידי הפאה וחבלה, כי על ידי ההפאה שמפה אחד מישראל את חברו הוא מעורר חס ושלום, בחינת המכות מפלאות הבאים על ידי פגם האמונה, כמבאר שם שתקון האמונה הוא על ידי האיש תבונות שממשיך רוחניות אלקות לתוך צמצומים וכו'. ועל כן זה שפגם באמונה, שזה מחמת שפגם בתקון של האיש תבונות שהוא המשכת רוחניות אלקות וכו' ועל כן באים עליו המכות מפלאות. כי כל המכות הם בחינת פריד והסתלקות הרוחניות אלקות מתוך הצמצום, כי המכה בחינת נטילת נשמה שבאותו האיבר, כמו שאמרנו רבותינו זכרונו לברכה, חובל משום מאי מחיב משום נטילת נשמה שבאותו האיבר, הינו נטילת והסתלקות הנשמה שהוא רוחניות אלקות מהאיבר הגשמי שהוא בחינת צמצום, ובפרט כשאחד מכה את חברו ישראל ועושה בו חבלה. שמעורר בידיים בחינת המכות הנ"ל, כי נוטל ומסלק בידיים בחינת הרוחניות אלקות שהוא הנשמה מאותו האיבר שבה פוגם מאד מאד בהאמונה הקדושה שבנינה ותקונה על ידי זה פנ"ל. כי זה ידוע שהכל תלוי בהאדם הבעל בחירה, על כן כשהאדם חובל בידיים בחברו שהוא בחינת נטילת נשמה שבאותו איבר הוא פוגם מאד בתקון האמונה וכנ"ל. על כן תקונו על ידי הממון דיקא שצריך לשלם ממון דיקא כפי החבלה, כמו שכתוב, עין תחת עין וכו', שדרשו רבותינו זכרונו לברכה ממון. כי שרש הממון נמשך מבחינת המשכת רוחניות אלקות לתוך צמצומים, כמו שמבאר שם, כי כל הממון והפרנסה

שְׁפִעוּלָם הַכֹּל נִמְשָׁךְ מֵהַצְדִּיקִים הָעוֹסְקִים בְּתַקוּן זֶה לְהַמְשִׁיךְ רוּחַנִיּוֹת
אֱלֻקוֹת לְתוֹךְ צִמְצוּמִים עַל כֵּן עַל יְדֵי הַמָּמוֹן שְׁנוֹתָן לֹא בְּעַד הַחֲבִלָה בְּזֶה
חוֹזֵר וּמְתַקֵּן הַפְּגָם שֶׁפָּגַם בְּאִמוּנָה עַל יְדֵי הַחֲבִלָה, כִּי עֲכָשׁוּ מִמְשִׁיךְ בְּחִינַת
הַמְשַׁכֵּת רוּחַנִיּוֹת אֱלֻקוֹת וְכוּ' עַל יְדֵי הַמָּמוֹן שֶׁמְשַׁלֵּם עַל פִּי הַתּוֹרָה שֶׁשָּׂרְשׁוֹ
נִמְשָׁךְ מִבְּחִינַת הַמְשַׁכֵּת רוּחַנִיּוֹת אֱלֻקוֹת וְכוּ':

אות כז

וְעַל כֵּן כְּשֶׁרָאָה מֹשֶׁה שְׁנֵי אַנְשִׁים עֹבְרִים נֹצִים וְאָמַר לָרָשָׁע לָמָּה תִּכָּה רַעְדָּךְ.
הַשִּׁיבֹ, מִי שֶׁמָּדָה לְאִישׁ שֶׁר וְשִׁפְט עָלֵינוּ וְכוּ'. וּבְזֶה פָּגַם זֶה הַחֹלֵק מְאֹד
בְּבְחִינַת מִשְׁפָּט בְּמָה שֶׁאָמַר נִגְדַּד מֹשֶׁה בְּעִזּוֹת כְּזֶה מִי שֶׁמָּדָה לְאִישׁ שֶׁר וְשִׁפְט.
כִּי הַהִפְאוֹת וּמְרִיבוֹת הֵם בְּחִינַת פָּגַם הַיְשִׁיבָה שֶׁמְשַׁם עֵקֶר תַּקוּן הַמְשַׁפֵּט
כְּנִ"ל. וְעַל כֵּן אִזּוֹ אָמַר מֹשֶׁה, אֲכֹן נֹדַע הַדָּבָר מָה שֶׁיִּשְׂרָאֵל בְּגִלוֹת, כְּמוֹ
שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה וּמוֹבָא בְּפִרוּשׁ רַש"י שָׁם. כִּי בְּוַדַּאי עַל יְדֵי
מַחֲלָקַת וּבְפִרְט הַפְּאוֹת וְחֲבִלוֹת שֶׁזֶה עֵקֶר פָּגַם הַמְשַׁפֵּט שֶׁהוּא בְּחִינַת פָּגַם
אִמוּנָה, עַל יְדֵי זֶה עֵקֶר אֲרִיכַת הַגְּלוֹת שֶׁבָּא עַל פָּגַם אִמוּנָה, (כְּמוֹ שֶׁמְבַאֵר
כָּבֵר כָּמָּה פְּעָמִים):

אות כח

וְעַל כֵּן חִיב הַחוּבֵל לְשַׁלֵּם חֲמִשָּׁה דְּבָרִים שֶׁהֵם נֶזֶק וְצַעַר וְרַפּוּי וְשִׁבְתָּ וּבִשְׁתָּ.
הַכֹּל בְּשִׁבִיל לְתַקֵּן עַל יְדֵי הַמָּמוֹן שֶׁמְשַׁלֵּם כָּל הַבְּחִינּוֹת הַנִּי"ל הַמְּבַאֵרִים
בַּתּוֹרָה הַנִּי"ל שֶׁכֻּלָּם בְּחִינַת תַּקוּן אִמוּנָה:

נֶזֶק זֶה בְּחִינַת הַתַּקוּן לְהַפְּגֵם שֶׁפָּגַם בְּבְחִינַת הַמְשַׁכֵּת רוּחַנִיּוֹת אֱלֻקוֹת
לְתוֹךְ צִמְצוּמִים שֶׁהוּא הַתְּחִלַּת תַּקוּן הָאִמוּנָה, כְּמוֹבָן שָׁם. כִּי נֶזֶק מְשַׁלֵּם
בְּעַד הָאֵיבָר שֶׁחֲסָר מִמֶּנּוּ, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב, עֵינַי תַּחַת עֵינַי וְכוּ'. וְכָבֵר מְבַאֵר
שֶׁפָּגַם הַחֲבִלָה שֶׁחֲסָר אוֹ גָּרַע מִמֶּנּוּ כֹחַ אֵיזָה אֵיבָר זֶה בְּחִינָה שֶׁסֵּלַק הָרוּחַ
חַיִּים מֵאוֹתוֹ חֵלֶק הַגּוּף, דְּהֵינּוּ שֶׁהִפְרִיד בְּחִינַת רוּחַנִיּוֹת אֱלֻקוֹת, שֶׁהוּא
הָרוּחַ חַיִּים מֵאוֹתוֹ הָאֵיבָר, שֶׁהוּא בְּחִינַת צִמְצוּם כְּנִ"ל, שֶׁזֶהוּ הַפֶּד הַתַּקוּן
שֶׁל הַמְשַׁכֵּת רוּחַנִיּוֹת אֱלֻקוֹת וְכוּ' וּבְשִׁבִיל זֶה מְשַׁלֵּם נֶזֶק:

צער זה בחינת התקון לתקן בחינת צעקת הקולות שצריכין לצעק ממעמקים לחתר המים עמקים עצה שמהם גדלה האמונה, כמו שמבאר שם. ובשביל זה צריך לשלם צער, כי צער זה בחינת קולות וצעקות מהלב מגדל צערו ומצוקתו וכאבו בחינת מן המצר קראתי זה, בחינת ויצעקו אל ה' ממצוקותיהם וכו' ובשביל זה צריכין לשלם צער:

רפוי זה בחינת תקון העצה שמשם גדלה האמונה שמשם עקר הרפואה, כמו שמבאר שם, כי כל הרפואות הם בבחינת תקון העצות, כמוכן בפונות מצמיח ישועות בורא רפואות, שהם בחינת נצח והוד, כמבאר בכתבים ונצח והוד הם בחינת רגליו, בחינת עצות כידוע:

שבת זה בחינת תקון הגאון המבאר שם שהוא תקון פגם נאוף, כמו שמבאר שם בבחינת לכן קראתי לזאת רהב הם שבת (ישעיה ל). וזה בחינת טוב לשבת על פנת גג מאשת מדנים (משלי כא), הינו תקון תאות נאוף:

בשבת זה בחינת עקר שלמות גמר התקון שהוא גמר תקון פגם נאוף, שהוא פגם המקרות הבאים מכל הבחינות המבארין שם, כי אין בשבת אלא במקום עריון. כי כל הפגמים והקלקולים האלה תלויים זה בזה וכלם הם בחינת פגם אמונה. והעקר נמשך על ידי רבוי המחלקות והמריבות שמהם כל החבלות וההפאות שהם הפך השלום שעל ידי זה פוגמין מאד בתקון הישיבות הקדושות המרבין שלום בעולם, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, תלמידי חכמים מרבים שלום בעולם. כי עקר תקון הישיבה על ידי השלום שעל ידי זה נתרבין התלמידים. כי על ידי השלום יכולין למשך כל העולם לעבודתו ותברך אפלו אמות העולם, (כמו שמבאר בהתורה רציצא בסימן כז). כי תקון האמונה תלוי בשלום, כמו שמבאר למעלה. וכן תקון המשכת רוחניות אלקות לתוך צמצומים זה בחינת שלום, כי עקר השלום לחבר שני הפכים, כמו שמבאר במקום אחר, שזהו בחינת חבור המשכת רוחניות אלקות עם הצמצום שהם שני הפכים הרחוקים זה מזה מאד:

וה' נתן חכמה בלב הצדיקי אמת לחברם יחד שזה עקר השלום. וכן תקון העצה זה בחינת שלום, כי כשאינו יודע לתת עצה בנפשו זה בחינת חלקת העצה שלבו חלק ואינו יכול להכריע וכשה' יתברך עוזרו לתת עצה לנפשו זה בחינת שלום שנתאחד חלקות העצה שבלבו ונגמר לו עצה אחת אמתית ונעשה שלום בעצמיו בחינת עצת שלום, וכן תקון הגרים שהוא תקון הגאון שמהם באים המזיקי עלמא שהם המנהיגים של שקר זהו בודאי תקון השלום. כי כל המחלקות על ידי הגאון הרעה על ידי שכל אחד חפץ בכבוד מחמת גאותו ומתקנא בחברו וכו' שמשם כל המחלוקות שמהם כל הקלקולים שעל ידי זה נחרב בית שני על ידי שנאת חנם, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה ועל ידי זה כל אריכת הגלות המקום ירחם. על כן עקר התקון הוא שלום. וכן תקון תאות נאוף הוא בחינת

שְׁלוֹם בְּחִינַת בְּרִית שְׁלוֹם, כִּי פָגַם הַבְּרִית זֶה בְּחִינַת מַחְלָקַת בְּחִינַת לֹא זָכָה כְּנִגְדּוֹ שֶׁהַתְּאֻוָּה הִרְעָה הַזֹּאת מְנַגְדֵּתוֹ וּמַעֲבִירָתוֹ מִדַּעְתּוֹ רַחֲמָנָא לְצַלּוֹן :

כִּי בְּקִדְשָׁהּ בְּשִׁבִיל קִיּוּם הָעוֹלָם זֶה עֵקֶר הָאֲחָדוּת וְהַשְׁלוֹם כִּי דוּעָה וְעַל יְדֵי זֶה מוֹלִידִין בְּנִים וּמְרַבִּין יִשְׂרָאֵל עִם קְדוּשַׁת בְּעוֹלָם שֶׁזֶה עֵקֶר הַשְׁלוֹם, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב, וַיֵּרָא הַבְּנִים לְבְנֵיךָ שְׁלוֹם. וְכִמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוּרֵנוּם לְבִרְכָּה. אָבֵל לְהַפִּיךְ חֵס וְשְׁלוֹם, כְּשֶׁנוֹטָה מִהַקְדְּשָׁה אַחֵר הַתְּאֻוָּה הַגְּשָׁמִית, מְכַל שֶׁכֵּן וְכָל שֶׁכֵּן רַחֲמָנָא לְצַלּוֹן, עַל יְדֵי הַרְהוּרִים רְעִים רַחֲמָנָא לְצַלּוֹן, פּוֹגֵם מְאֹד בְּאֲחָדוּת וּבְשְׁלוֹם כִּי דוּעָה. וְעַל כֵּן בְּאֲמַת כָּל הַקְּלֻקּוֹלִים תְּלוּיִים זֶה בְּזֶה. וְעַל כֵּן קִשָּׁה מְאֹד הַתְּקוּן. וְעַל יְדֵי זֶה אֲרִיכַת הַגְּלוּת בְּכָלֵלוּת וּבַפְּרָטִיּוֹת גְּלוּת הַנֶּפֶשׁ הַמֵּר שֶׁל כָּל אֶחָד וְאֶחָד, כִּי מַחֲמַת שֶׁפָּגַם בְּבְרִיתוֹ, בַּפְּרָט בְּנִעוּרָיו, כִּי כְּמַעֲט אֵין נִמְצָא נְקִי מַחֲטָאֵת נְעוּרִים וְשִׁכְיַת הַרְבֵּה שֶׁקְּלָקְלוּ הַרְבֵּה מְאֹד מְאֹד כְּאֲשֶׁר הֵם יוֹדְעִים בְּנִפְשָׁם וְהַרְבֵּה אֲשֶׁר נוֹדַע לְרַבִּים קְלֻקּוֹלִים הָעֲצוּם, עַל יְדֵי זֶה הֵם רְחוּקִים מְשְׁלוֹם וְעַל יְדֵי זֶה מִתְגַּבֵּר הַשֶּׁקֶר שֶׁמִּשָּׁם כָּל הַמַּחְלָקַת עַל יְדֵי הַמְּזִיקֵי עֲלָמָא וּמִשָּׁם כָּל בְּלַבּוּלֵי הָאֲמוּנָה רַחֲמָנָא לְצַלּוֹן וְכוּ'. וְעַל כֵּן הַרוּצָה לְחוּס עַל עֲצָמוֹ צָרִיךְ לְהַמְשִׁיךְ אֶת עֲצָמוֹ אֶל הַשְׁלוֹם בְּכָל כַּחוֹ שֶׁעַל כָּל פְּנִים לֹא יִהְיֶה הוּא בְּכָלֵל הַחוֹלְקִים הַמַּחֲרִירִים רִיב וְכוּ' וַיִּצְעַק מִמַּעַמְמָקִים מִעַמְק פְּנִימִיּוֹת לְבָבוֹ שֶׁיַּחּוּס הִ' עֲלָיו וַיּוֹרְהוּ עֲצָה שֶׁלְמָה וְכוּ' וְאִזּוֹ יוֹכֵל לְהַתְּתַקֵּן אֶפְלוֹ אִם הוּא כְּמוֹ שֶׁהוּא. וְעֵקֶר הַשְׁלוֹם תְּלוּי בְּמָמוֹן שֶׁלֹּא יִהְיֶה רוֹדֵף אַחֵר הַמָּמוֹן וְעַל כָּל פְּנִים שֶׁיִּזְהַר מְאֹד מִלְּגַע בְּמָמוֹן חֲבָרוֹ וְלֹא יִקְנֶא בְּחֲבָרוֹ. כִּי רַב הַמַּחְלָקַת וְהַמְרִיבוֹת הֵם עַל יְדֵי הַמָּמוֹן וְהַפְּרָנְסָה, כִּי הַמָּמוֹן וְהַפְּרָנְסָה שָׂרְשׁוֹ נִמְשָׁךְ מִבְּחִינַת הַמְּשַׁכֵּת רוּחַ הַקְּדוּשָׁה וְהַמְּשַׁכֵּת לְתוֹךְ הַצְּמֻצוּמִים שֶׁזֶה עֵקֶר הַשְׁלוֹם שֶׁמִּשָּׁם הַפְּרָנְסָה וְהַמָּמוֹן דִּקְדְּשָׁה, שֶׁהוּא בְּחִינַת שְׁלוֹם, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב, הַשֵּׁם גְּבוּלְךָ שְׁלוֹם חֶלֶב חֲטִיִּם יִשְׂפִיעֶךָ, וְעַל כֵּן הַתְּגָרוֹת הַסְּטָרָא אַחֲרָא לַעֲשׂוֹת מַחְלָקַת כִּי אֶת זֶה לַעֲמַת זֶה וְכוּ' :

וְעַל כֵּן תְּתַקֵּן שֶׁל זֶה הַחֻבֵּל בְּחֲבָרוֹ שֶׁזֶהוּ רַבּוּי עֲצָם הַמַּחְלָקַת שֶׁעַל יְדֵי זֶה פָּגַם בְּכָל הַבְּחִינּוֹת הַנִּי"ל שֶׁהֵם תְּקוּנֵי הָאֲמוּנָה שֶׁהוּא בְּחִינַת שְׁלוֹם כְּנִי"ל. עַל כֵּן כָּל תְּקוּנָה עַל יְדֵי שִׁישְׁלִים מְמוֹן לְהַנְחִיבֵל בְּעַד כָּל חֲמֻשָּׁה דְּבָרִים הַנִּי"ל שֶׁעַל יְדֵי זֶה יִמְשָׁךְ שְׁלוֹם שֶׁהוּא עֵקֶר תְּקוּן הָאֲמוּנָה שֶׁעַל יְדֵי זֶה יִתְקַן כָּל הַנִּי"ל. וְעַל כֵּן בְּאֲמַת אָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוּרֵנוּם לְבִרְכָּה, אֵף עַל פִּי שְׁנוֹתָן לוֹ אֵינוֹ נִמְחָל לוֹ עַד שֶׁיִּפְיִסְנוּ, כְּמַבְאָר בַּמְשָׁנָה. כִּי עֵקֶר גְּמַר הַתְּקוּן הוּא הַפִּיּוּס שֶׁצָּרִיךְ לְפִיּוּס עַד שֶׁיִּתְפִּיֵס וַיִּהְיֶה אֲהָבָה וְשְׁלוֹם בֵּינֵיהֶם שֶׁזֶה עֵקֶר הַתְּקוּן כְּנִי"ל :

הִ' יִתְבָּרַךְ יִשְׁפּוֹת שְׁלוֹם אֲמַתִּי עַל כָּל עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל וַיִּתְתַּקֵּן הַכֹּל בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ, אָמֵן כֵּן יִהְיֶה רָצוֹן :

וְזֶה בְּחִינַת חֲנֻכָּה, שֶׁהוּא בְּחִינַת חֲנֻכַּת הַבַּיִת, דְּהֵינּוּ חֲנֻכַּת הַבַּיִת הַמְקֻדָּשׁ שֶׁהוּא בְּחִינַת קִדְשֵׁי הַבְּתִי יְשִׁיבוֹת שְׁעוֹסְקִין בָּהֶם בְּהִתְגַּלּוֹת חֲדוּשֵׁי תוֹרָה הַמְבִיאִין לִידֵי מַעֲשִׂים טוֹבִים וְלִקְיוֹם הַתּוֹרָה. וְזֶה בְּחִינַת הַדְּלָקַת נֵר חֲנֻכָּה שֶׁהוּא בְּחִינַת נֵר מְצוּה וְתוֹרָה אֹר שֶׁל הַיְשִׁיבוֹת הַקְּדוּשׁוֹת הַמְאִירִין לְאַרְץ וְלְדָרִים עָלֶיהָ. כִּי עֵקֶר הָאֹר נִמְשָׁךְ מֵהֶם, כִּי הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה הִיא הָאֹר שֶׁל כָּל הָאוֹרוֹת וּמִמֶּנָּה הַמְשַׁכֵּת הַשֶּׁמֶן מְשַׁחַת קִדְשׁ מְשַׁח רְבוֹת קִדְשָׁא לְאֲדָלְקָא שְׂרָגִין וְלֹאֲנַהֲרָא בּוֹצִינִין. כִּי עֵקֶר מַלְכוּת יוֹן הַרְשָׁעָה שְׁעַמְדוֹ אֲזַעַל יִשְׂרָאֵל הִיָּה כָּל קִנְיָתָם עַל בַּיִת הַמְקֻדָּשׁ וְהַעֲקָר עַל אֲשֶׁר מְשִׁם תִּצְאָ תוֹרָה, כִּי אֲזַעַל בַּיְמֵי בַּיִת שְׁנֵי נִתְיַסְדּוּ מֵאֲדַת הַבְּתִי יְשִׁיבוֹת הַקְּדוּשׁוֹת, כִּי אֲזַעַל הָיוּ אֲנָשִׁי כְּנָסֵת הַגְּדוּלָּה שֶׁהֵם קִבְּלוּ כָּל הַתּוֹרָה כְּלָה מִהַנְּבִיאִים וְכוּ'. וְנִתְכַּפְּסוּ יַחַד הַרְבֵּה זְקֵנִים קְדוּשִׁים וְקִבְּעוּ לָהֶם יְשִׁיבָה קְדוּשָׁה וַיִּבְרְרוּ לָנוּ כָּל הַלְכוֹת הַתּוֹרָה כִּי מִפִּיהֶם אָנוּ חַיִּים, כִּי לֹא הֵינּוּ יוֹדְעִים עֵתָה שׁוֹם הַלְכָה. וְזֶה יְדוּעַ כִּי אֵת זֶה לְעַמְתָּ זֶה עָשָׂה אֱלֹקִים עַל כֵּן הַתְּגָרָה אֲזַעַל הַשֶּׁטֶן וְהַעֲמִיד אֲזַעַל בְּעוֹלָם בְּתִי הַיְשִׁיבוֹת הַרְעִים וְהַמְרִים שֶׁל חֲכָמֵי יוֹן שְׁנֵתִקְבְּצוּ אֲזַעַל בַּיְמֵים הָאֵלּוּ וְקִבְּעוּ לָהֶם בְּתִי אֲסַפּוֹת לְחֲכָמוֹת רְעוֹת שְׁלֵהֶם שְׂרָבִם כְּנִגְדַּת דְּעַת תּוֹרַתְנוּ הַקְּדוּשָׁה, בְּפֶרֶט בְּעִנְיֵן קִיּוֹם הַמְצוֹת הַקְּדוּשׁוֹת בְּכָל פְּרִטִיָּהֶם כִּיִּדוּעַ כָּל זֶה לְבָקִי בָּהֶם קִצָּת וְעַל כֵּן הַתְּגָרוּ אֲזַעַל וְרָצוּ לְהַחְרִיב אֵת הַבַּיִת הַמְקֻדָּשׁ וּלְבַטֵּל אֵת הַתּוֹרָה חֵס וְשְׁלוֹם, שְׁלֹא יִמּוּלוּ אֵת בְּנֵיהֶם וְכוּ', אֲבָל יָמִין הִ' רֹמְמָה וְתִמִּיד יָדוּ עַל הַעֲלִיוֹנָה, כְּמוֹ שֶׁפִּרְשׁ רַשִׁ"י. וְעָשָׂה עִמָּנוּ אֲזַעַל נְסִים נִפְלְאִים וְנוֹרָאִים וְהַכֵּל בְּכַח הַיְשִׁיבוֹת הַקְּדוּשׁוֹת שֶׁהֵם אֲנָשִׁי כְּנָסֵת הַגְּדוּלָּה וְהַכְּהֵנִים הַקְּדוּשִׁים שְׁעוֹסְקִים לְגַלוֹת הַתּוֹרָה בְּעוֹלָם, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב, יוֹרוּ מִשְׁפָּטִיד לִיעֲקֹב וְכוּ'. וְכֵן עֵתָה עֵקֶר הַמְשַׁכֵּת הַנֵּס שֶׁל חֲנֻכָּה בְּכָל שָׁנָה וְעֵקֶר קִדְשֵׁי הַהַדְּלָקָה הַקְּדוּשָׁה שֶׁל נֵר חֲנֻכָּה הַכֵּל עַל יְדֵי הַעוֹסְקִים בַּתּוֹרָה בְּאֵמֶת שֶׁהֵם בְּכָלל בְּנֵי הַיְשִׁיבוֹת הַקְּדוּשׁוֹת, כִּי אֲפֹלוּ עֲשָׂרָה שְׁיוֹשְׁבֵינֵינוּ וְעוֹסְקִים בַּתּוֹרָה הֵם בְּחִינַת יְשִׁיבָה קְדוּשָׁה וְשִׁכְיָנָה שְׁרוּיָה בִּינֵיהֶם וְאֲפֹלוּ חֲמִשָּׁה וְאֲפֹלוּ שְׁלֹשָׁה וְאֲפֹלוּ שְׁנַיִם וְאֲפֹלוּ אֶחָד, כְּמַבְאָר בְּהַמְשָׁנָה אֲבוֹת. וְהַעֲקָר הוּא הַעוֹסְקִים בְּשִׁבִיל הָאֵמֶת לְלַמֵּד וּלְלַמֵּד לְשִׁמּוֹר וְלַעֲשׂוֹת וְלִקְיָם הַשׁוֹאֲבִים דְּעַת הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה מִרְבִּי אֵמֶתִי אֲשֶׁר מֵהֶם עֵקֶר הָאֹר כְּנִ"ל שֶׁזֶה בְּחִינַת קִדְשֵׁי נֵר חֲנֻכָּה כְּנִ"ל, כִּי אֹר נֵר חֲנֻכָּה זֶה בְּחִינַת עֲמֻקּוֹת הַעֲצוֹת שְׁנֵתִגְלִין מִתּוֹךְ עֲמֻקּוֹת חֲשָׁד בְּבְחִינַת גּוֹלָה עֲמֻקּוֹת מִנֵּי חֲשָׁד בְּחִינַת אֹר הַעֲצָה, כְּמוֹ שֶׁמַּבְאָר שֶׁם עַל מֵאֲמַר חֲכָמֵינוּ זְכוּרֵנוּם לְבָרְכָה בְּרִישָׁא חֲשׂוֹכָא וְהַדָּר נְהוֹרָא וְכוּ', עֵינֵינוּ שָׁם:

כי כָּבֵד מְבַאֵר לְעִיל וּבְמִקוֹם אַחֵר, שֶׁכֵּל הַתְּקוּנִים הַמְּבַאֲרִים בַּתּוֹרָה הַנִּי"ל כֻּלָּם תְּלוּיִים זֶה בְּזֶה. וְהַתּוֹרָה נְעוּצָה וְתַחֲלָתָה בְּסוּפָה וְסוּפָה בַּתְּחִלָּתָה. וְכֵן בְּאִמְצָעוֹתֶיהָ וְכוּ'. כִּי הַסְטֵרָא אַחֲרָא וְהַקְּלָפָה אֹרְבַת עַל הָאֲדָם תְּמִיד וְעֵקֶר עַל הָאֱמוּנָה הַקְּדוּשָׁה וְכִשְׂזוּכִין לְהַתְגַּבֵּר בְּכַח הַצְּדִיק לְצַעֵק מִמַּעֲמָקִים וּלְהַמְשִׁיד אֵיזָה עֲצוֹת עֲמָקוֹת וּלְגַדֵּל הָאֱמוּנָה וְכוּ' אִזּוּ הֵם מִתְגַּבְּרִין אַחֵר כְּדֹךְ עַל יְדֵי פְּגָם הַגְּרִים שְׂמֵהֶם נִמְשָׁד גְּאוֹת שְׂמֵשׁ מִתְגַּבְּרִין הַמְּזִיקֵי עֲלֵמָא שְׂהֵם הַמְּנַהֲיָגִים שֶׁל שְׁקֵר וְכוּ' שֶׁעַל יְדֵי זֶה מְכַנְיָסִין תְּאוֹת נְאוּף בְּעוֹלָם. וְלָזֶה צְרִיכִין הַכַּח שֶׁל הַמְּגִי אֲרָץ שְׂהֵם מְעַלִּין מִבְּחִינַת הַחֲתִים בְּשָׂרוֹ לְבְּחִינַת חוֹתֵם דְּקְדוּשָׁה בְּחִינַת תְּפִלִּין, כִּי הַמַּח הוּא כְּמוֹ נֵר דּוֹלֵק עַל יְדֵי הַשְּׂמֻנוּנִית שְׂבַגּוּף וְכוּ'. וּמְבַאֵר שֶׁם שְׂזֶה הַתְּקוּן נִגְמָר בְּיוֹם כְּפוּר בְּחִינַת וּבְיוֹם צוּם כְּפוּר יִחְתַּמוּן וְכוּ'. וְכֵל הַתְּקוּנִים נִמְשָׁכִין עַל יְדֵי הַרְבֵּי עִם תְּלַמִּידִים שֶׁהוּא בְּחִינַת הַיְשִׁיבָה הַקְּדוּשָׁה שְׂהֵם מְעַלִּין הָאֱמוּנָה וּמְבַטְלִין הַגְּאוֹת וּמְתַקְנִים תְּקוּן הַחוֹתֵם הַנִּי"ל בְּבְחִינַת חֲתוּם תּוֹרָה בְּלִמְדֵי וְכוּ'. וְכֵל זֶה הוּא בְּחִינַת נֵר חֲנֻכָּה שְׂהִיא הַנֵּס עַל יְדֵי הַשְּׂמוֹן שְׂהִיא חֲתוּם בְּחוֹתְמוֹ שֶׁל כְּהֵן גְּדוֹל וְכוּ'. כִּי עֵקֶר עֲבוֹדַת הַכְּהֵן הַגְּדוֹל הוּא בְּיוֹם כְּפוּר שְׂאִזּוּ עוֹסְקִין לְכַפֵּר עוֹנוֹת יִשְׂרָאֵל שְׂעֵקֶרֶם בְּפָגַם הַבְּרִית כְּפִדוּעַ, כְּמוֹ שְׂצוּעֵקִין בְּכַנִּיסַת יוֹם כְּפוּר אֹרֶךְ לְצְדִיק וְכוּ' בְּשִׁבִיל תְּקוּן זֶה כְּפִדוּעַ, וְעַל יְדֵי זֶה שְׂעוֹסֵק הַכְּהֵן הַגְּדוֹל בְּעֲבוֹדָתוֹ לְתַקֵּן זֹאת עַל יְדֵי זֶה הוּא מְתַקֵּן הַחוֹתֵם דְּקְדוּשָׁה שְׂנִתְתַּקֵּן בְּיוֹם הַכְּפוּרִים כְּנִי"ל. וְעַל כֵּן הִיא הַנֵּס שֶׁל חֲנֻכָּה עַל יְדֵי הַשְּׂמוֹן שְׂהִיא חֲתוּם בְּחוֹתְמוֹ שֶׁל כְּהֵן גְּדוֹל דִּיקָא, כִּי הוּא דִּיקָא עוֹסֵק בְּתַקוּן הַחוֹתֵם דְּקְדוּשָׁה בְּיוֹם הַכְּפוּרִים, כִּי הַשְּׂמוֹן שֶׁל הַהֲדַלְקָה הַקְּדוּשָׁה הוּא בְּחִינַת אֹרֶךְ הַשְּׂכָל דְּקְדוּשָׁה שְׂמֵאִיר עַל יְדֵי הַשְּׂמֻנִים שְׂבַגּוּף עַל יְדֵי שְׂשׂוּמְרִים אוֹתֵם שְׂלֵא יִצְאוּ לְחוּץ חֵס וְשְׁלוֹם, עַל יְדֵי פְּגַם הַבְּרִית שְׂלֵא יְהִי חֵס וְשְׁלוֹם, בְּבְחִינַת הַחֲתִים בְּשָׂרוֹ. רַק יַעֲלוּ אוֹתֵם אֶל הַמַּח שְׂיֵאִיר וְיִדְלַק הַמַּח עַל יְדֵם בְּבְחִינַת נֵר ה' נִשְׁמַת אֲדָם שְׂיֵהִיו נִעֲשִׂין מֵהֶם חוֹתֵם דְּקְדוּשָׁה בְּחִינַת תְּפִלִּין שְׂאוּמְרִים אִזּוּ בְּשַׁעַת הַנְּחֻתוֹ וְשְׂמוֹ הַטּוֹב תְּרִיק עַל שְׂבַעָה קִנֵּי הַמְּנוֹרָה לְהַשְׁפִּיעַ וְכוּ' :

נִמְצָא שְׂשְׂמוֹן שֶׁל הַהֲדַלְקָה הוּא בְּחִינַת תְּקוּן הַחוֹתֵם דְּקְדוּשָׁה הַנִּי"ל בְּחִינַת תְּפִלִּין. וְעַל כֵּן כְּתוּב אֲדוּנָנוּ מוֹרְנוּ וְרַבְּנוּ זְכָרוֹנוּ לְבִרְכָה שְׂכַפִּי הַסְּלַח נָא שְׂפוּעֵלִין בְּיוֹם הַכְּפוּרִים כֵּן זוּכִין לְקְדוּשַׁת חֲנֻכָּה, כִּי הַכֵּל אֶחָד עַל פִּי הַנִּי"ל, כִּי בְּיוֹם הַכְּפוּרִים מְתַקְּנִין הַחוֹתֵם דְּקְדוּשָׁה עַל יְדֵי הַכְּהֵן הַגְּדוֹל שְׂזֵהוּ בְּחִינַת נֵר חֲנֻכָּה שְׂנִמְשָׁד עַל יְדֵי הַשְּׂמוֹן שְׂהִיא חֲתוּם בְּחוֹתְמוֹ שֶׁל כְּהֵן גְּדוֹל כִּי הַכֵּל אֶחָד וְכְנִי"ל. [וְעַל כֵּן בְּאֵמַת זֹאת הַתּוֹרָה "כִּי מִרְחֻמִּים יִנְהַגְּסוּ", שְׂמְבַאֵר שֶׁם שְׂכַפִּי הַסְּלַח נָא שֶׁל יוֹם הַכְּפוּרִים כֵּן זוּכִין לְחֲנֻכָּה זֹאת הַתּוֹרָה נְאֻמָּה בְּאוֹתָהּ הַשְּׂנָה שְׂנִאֻמָּה הַתּוֹרָה תִּקְעוּ אֱמוּנָה הַנִּי"ל בְּרֵאשׁ הַשְּׂנָה שְׂמְבַאֵר שֶׁם כֵּל הַנִּי"ל וְשִׂתְּקוּן הַחוֹתֵם נִגְמָר בְּיוֹם כְּפוּר. וְאַחֵר כְּדֹךְ תִּתְּקֵן בְּחֲנֻכָּה שְׂאַחֲרֵינוּ נְאֻמָּה הַתּוֹרָה כִּי מִרְחֻמִּים שְׂמְבַאֵר שֶׁם שְׂכַפִּי הַסְּלַח נָא וְכוּ', כִּי הֵם שְׂיָכִים זֶה לָזֶה וּקְשׁוּרִים זֶה בְּזֶה. וְהֵבֵן הֵיטֵב כִּי יֵשׁ בְּזֶה הַרְבֵּה לְדַבֵּר, וְעֵינֵינוּ בְּחִי מוֹהַר"ן מֵהַ שְׂמְבַאֵר שְׂבְּכֵל שְׂנָה קִבֵּל כֵּל הַזְּמַנִּים הַקְּדוּשִׁים בְּהַתְּחַדְּשׁוֹת נִפְלָא וְכוּ'] וְכֵל זֶה נִעֲשֶׂה וְנִתְּקוּן רַק עַל יְדֵי הַיְשִׁיבָה הַקְּדוּשָׁה הַנִּי"ל שְׂהֵם עוֹסְקִין בְּכֵל הַתְּקוּנִים הַנִּי"ל לְהַאֲרִים עַל

אות לא

וְזֶה בְּחִינַת מַה שֶּׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנוּם לְבִרְכָה שְׁלֵא הָיָה בּוֹ לְהַדְלִיק כִּי אִם יוֹם אֶחָד וְנִעֲשֶׂה נִס וְדָלַק שְׁמוֹנָה יָמִים, כִּי בְּאֵמֶת שָׁרַשׁ הַהַדְלָקָה וְהֶאֱרַת הָאוֹר הַקְּדוֹשׁ נִמְשָׁךְ מִהָאִישׁ תְּבוּנוֹת שְׁעוֹסֵק לְהַמְשִׁיךְ רוּחַנִיּוֹת אֱלֻקוֹת לְתוֹךְ צִמְצוּמִים וְכוּי' שֶׁעַל יְדֵי זֶה נִמְשָׁךְ פְּרִנְסָה וּמִצְחָח נִשְׁמָתוֹ וְכוּי', כִּי עֵקֶר הָאוֹר שֶׁל כָּל הָאוֹרוֹת הוּא ה' יִתְבָּרָךְ, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב, ה' אוֹרִי וְכוּי'. וְכַתִּיב, כִּי אֶתְהַ תְּאִיר נְרִי וְכוּי'. אֲבָל זֶה יָדוּעַ שֶׁה' יִתְבָּרָךְ בְּעֶצְמוֹ הוּא לְמַעַלְהָ מִכָּל הָאוֹרוֹת. וְאִפְלוּ שֶׁם אוֹר אֵין שִׁיךְ לוֹמַר עָלָיו רַק כְּשֶׁהַצְּדִיקִים מִמְשִׁיכִין רוּחַנִיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרָךְ לְתוֹךְ צִמְצוּמִים זֶהוּ עֵקֶר שָׁרַשׁ הָאוֹר שֶׁל כָּל הָאוֹרוֹת. כְּמוֹ שֶׁבְּתַחֲלַת הַבְּרִיאָה הַמְשִׁיךְ ה' יִתְבָּרָךְ בְּעֶצְמוֹ עַל יְדֵי הַצִּמְצוּמִים שֶׁעָשָׂה תַחֲלָה כְּדִי שֶׁיְהִיָּה בְּאִפְשָׁרוֹת לְקַבֵּל כַּיְדוּעַ, שֶׁזֶּהוּ בְּחִינַת בְּרֵאשִׁית בְּרֵאשִׁית בְּרֵאשִׁית אֱלֻקִים אֵת הַשְּׁמַיִם וְאֵת הָאָרֶץ וְהָאָרֶץ הִיְתָה תְהוֹ וְבָהוּ וְחֻשֵׁךְ וְכוּי', שֶׁכָּל זֶה בְּחִינַת צִמְצוּמִים שֶׁהָיָה קִדְּם הַתְּגַלּוּת הָאוֹר וְאַחַר כֵּן וַיֵּאמֶר אֱלֻקִים יְהִי אוֹר וַיְהִי אוֹר וְכוּי'. רַק שֶׁבְּתַחֲלַת הַבְּרִיאָה הָיָה הַכֹּל עַל יְדֵי ה' יִתְבָּרָךְ בְּעֶצְמוֹ. וְעַתָּה נִעֲשֶׂה הַכֹּל - כָּל הַתְּחַדְּשׁוֹת מַעֲשֶׂה בְּרֵאשִׁית בְּכָל יוֹם וּבְכָל עֵת עַל יְדֵי הַצְּדִיקִים שְׁעוֹסְקִין בְּזֶה לְהַמְשִׁיךְ רוּחַנִיּוֹת אֱלֻקוֹת לְתוֹךְ צִמְצוּמִים שֶׁעַל יְדֵי זֶה עֵקֶר הַמְשַׁכֵּת הָאוֹר כְּנִ"ל. וְזֶהוּ בְּחִינַת בּוֹצִינָא דְקַרְדִּינוֹתָא הַנֶּאֱמָר בְּזֶהר הַקְּדוֹשׁ, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב בְּרִישׁ הוֹרְמְנִיתָא דְמִלְכָא בּוֹצִינָא דְקַרְדִּינוֹתָא, שֶׁפָּרְשׁוּ שֶׁם הַמְּפָרְשִׁים עַל תַּחֲלַת הַצִּמְצוּם שֶׁעַל יְדֵי זֶה נִתְגַּלָּה הָאוֹר. וְעַל כֵּן נִקְרָא בּוֹצִינָא דְקַרְדִּינוֹתָא, כִּי עַל יְדֵי זֶה שֵׁישׁ צִמְצוּם וּמִמְשִׁיכִין לְתוֹכוֹ רוּחַנִיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ עַל יְדֵי זֶה כָּל הַתְּגַלּוּת הָאוֹר כְּנִ"ל. אֵךְ בְּתַחֲלַת הַמְשַׁכֵּת רוּחַנִיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ לְתוֹךְ צִמְצוּמִים הוּא רַק הַתְּנוּצָצוֹת בְּעֵלְמָא בְּחִינַת בְּטִישׁ בְּטִישָׁא וְכוּי', שֶׁזֶּהוּ בְּחִינַת מַה שֶּׁגַּם בְּגִשְׁמִיּוֹת עֵקֶר הַתְּהוּוֹת אוֹר הָאֵשׁ הָיָה עַל יְדֵי שֶׁאֲדָם הָרֵאשׁוֹן בְּטִישׁ וְהִכָּה שְׁנֵי אֲבָנִים זֶה בְּזֶה, שֶׁעַל יְדֵי זֶה יֵצֵא נִיצוֹץ הָאֵשׁ שֶׁשָּׂרְשׁוֹ מִנִּיצוֹץ הָאוֹר הַמְּתַגַּלָּה עַל יְדֵי הַמְשַׁכֵּת רוּחַנִיּוֹת אֱלֻקוֹת לְתוֹךְ צִמְצוּמִים וְכוּי'ל. וְעַל כֵּן עָדִין אֵי אִפְשָׁר לְהַמְשִׁיךְ זֶה הָאוֹר הַדָּק בְּעוֹלָם, עַל כֵּן הַתְּקוּן הוּא עַל יְדֵי שְׁפַע הַפְּרִנְסָה שֶׁנִּמְשָׁךְ עַל יְדֵי הַמְשַׁכֵּת רוּחַנִיּוֹת אֱלֻקוֹת לְתוֹךְ צִמְצוּמִים, כְּמוֹ שֶׁמְבָאָר שֶׁם שֶׁעַל יְדֵי זֶה מִצְחָח נִשְׁמָתוֹ וְכוּי'. וְזֶהוּ בְּחִינַת הַשְּׁמֹן שֶׁצָּרִיכִין אֶל הָאוֹר שֶׁעַל יְדֵי זֶה מֵאִיר הָאוֹר בְּשְׁפַע גְּדוֹל שֶׁיוּכַל לְהֵאִיר לְכָל הָעוֹלָם, כִּי הַשְּׁמֹן הוּא בְּחִינַת שְׁפַע הַפְּרִנְסָה בְּחִינַת כֶּד הַקֶּמַח לֹא תִכְלָה וְצַפְחַת הַשְּׁמֹן לֹא תִחַסֵּר (מְלָכִים א יז) וְכוּי' וְכַתִּיב, לְהַצְהִיל פְּנִים מִשְּׁמֹן וְלַחֵם לִבֵּב אֲנוֹשׁ יִסְעֵד. וְזֶה בְּחִינַת וַתְּבֵא אֵלָיו הַיּוֹנָה לְעֵת עָרֵב וְהָנַח עָלָה זֵית טָרֵף בְּפִיָּה. וְדָרְשׁוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנוּם לְבִרְכָה וְאִיתָא בְּמִדְרָשִׁים, שֶׁעַלָּה

זית שהביאה בפיה זה מרמז על סוד שמן של חנכה שמציל ממימי המבול
שבלא זאת לא היה קיום להעולם, כמובא בילקוט הראובני, עין שם :

נמצא שמן הוא בחינת שפע הפרנסה שעל ידי זה הצדיק מצחצח נשמתו.
ועל כן אי אפשר שיאיר האור כי אם על ידי שמן, כי התנוצצות האור
בעצמו שבא על ידי המשכת רוחניות אלקות לתוך צמצומים שהוא שרש
כל האורות כנ"ל אי אפשר לו לדלק ולהאיר מרב דקותו כי אם על ידי
השמנים הנמשכים אליו שהם בחינת שפע הפרנסה וכו' כנ"ל, שעל ידי זה
מצחצח נשמתו בבחינת להצהיל פנים, בחינת חכמת אדם תאיר פניו,
שעל ידי זה נעשה בחינת איש תבונות שעל ידי זה יכול לדלות ולחתר
המים עמקים שהם העצות עמקות שעל ידם גדלה האמונה, כמו שמבאר
שם, כי עקר שלמות החכמה והתבונה והדעת הוא כשנעשה ממנו עצות
עד שתתגדל האמונה על ידם. ומשם שרש האור של נר חנכה הקדוש
שהוא בחינת הדלקת נרות המנורה וכל הנרות של מצוה. והצדיקים
הגדולים העוסקים בזה אינם נחים ואינם שקטים בחינת כי לא ישקט
האיש כי אם כלה הדבר היום (רות ג). כי עוסקים בזה תמיד בכל עת
להמשיך בכל פעם מחדש רוחניות אלקות לתוך צמצומים על ידי חדושי
תורתם הנפלא שמחדשין בכל עת ומצחצחין נשמתם וממשיכין האורות
בדרכים נפלאים עד שנעשין מהם עצות עמקות עד שמגדלין האמונה
הקדושה על ידי זה. ואחר כך משגיחין להמשיך התקון בכל פעם בשלמות
יותר באפן שלא יקלקלו האורבים חס ושלום, שלא יתקלקל על ידי פגם
הגרים, ולגרש ולבטל הגאות הבא על ידם ולבטל כח המנהיגי שקר וכו'.
ולתן כח להמגיני ארץ שיוכלו להעלות השמנים מבחינת החתים בשרו
לבחינת חותם דקדשה כנ"ל וכל שאר התקונים המבארים שם, כי לכל
תקון של כל הקלקולים הנ"ל צריך להתחיל מראשית התקון שהוא
המשכת רוחניות וכו', כי הצדיק הגדול עוסק בכל פעם להמשיך רוחניות
אלקות וכו' בשכליות כאלו בתקונים כאלו באפן שיתתקון האמונה
בשלמות ולא תתקלקל על ידי כל הפגמים הנ"ל, כי כל השמנים שבכל
אדם שמהם מאיר השכל כנ"ל, שרשם משמן משחת קדש של הצדיק
שממשיך רוחניות אלקות וכו' שמשם שרש האור והשמנים וכנ"ל :

אות לב

וזהו בחינת מאמר הנ"ל שהשמן שהיה חתום לא היה בו להדליק כי אם
יום אחד ונעשה נס ודלק שמונה ימים, הינו כי היננים, שהם הסטרא
אחרא והקלפות האורבים לקלקל בכל הקלקולים הנ"ל, כי מתחלה
מתגברים לקלקל האמונה חס ושלום, על ידי חכמות רעות שלהם שהם
בחינת חכמות וון הרשעה, וכשמתגברים כנגדם על ידי צעקת הלב

ממעמקים וכו' עדין הם מתגברים בגאות ונאוף וכו'. וצריכין פח המגני ארץ להעלות השמנים מהחתים לחותם דקדשה שזהו בחינת שהיננים טמאו כל השמנים שהם כל הבחינות של הדעת שרצו חס ושלום, לטמאות ולקלקל הכל על ידי כל הקלקולים הנ"ל. ונעשה הנס על ידי מעט השמן שהוא הדעת שמצאו על ידי תקון החותם דקדשה הנ"ל שהוא בחינת שהיה חתום בחותמו של פהו גדול כנ"ל שהוא השמן והדעת שמעלין מהחתים בשרו לבחינת חותם דקדשה כנ"ל. אבל לא היה בו להדליק כי אם יום אחד, כי הסטרא אחרא אורבת תמיד הן על כלל ישראל הן על כל אחד ואחד בפרט. ואפלו בשמתגברים קצת פשרים ומשברים תאותם ומעלין מהחתים לחותם דקדשה שממש מתהוה השמן הקדוש בחינת הדעת הקדוש להאיר בעולם, אף על פי כן עדין הם מתגברים ומתגרים על שאר העולם ומביאים אותם לידי פגם הברית שהוא פגם הדעת. ולפעמים מתגרים בהתגברות גדול גם על הפשרים שכבר התחילו לשבר תאותם ולהעלות מהחתים וכו' כנ"ל עד שמכשילים אותם גם כן חס ושלום, וזה בחינת שבהשמן שהיה חתום וכו' לא היה בו להדליק כי אם יום אחד, הינו זמן מעט, כי אין בטוחים על מעט השמן והדעת הזה כי אם על יום אחד כי מי יודע מה ילד יום מה יהיה נעשה ביום השני. כי בכל יום יצרו של אדם מתחדש עליו, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה על פסוק צופה רשע לצדיק וכו'. וזה בחינת מה אעשה לך אפרים מה אעשה לך יהודה וחסדכם כענן בקר וכו' (הושע ו). אבל בכל הצדיקים הגדולים האמתיים שהם בחינת אנשי כנסת הגדולה שהם בעלי הישיבות הקדושות האמתיות, שהם גדולים ויקרים מהפחו הגדול, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, יקרה היא מפנינים - מכהן גדול שנכנס לפני ולפנים, בזכותם ובכחם נעשה נס ודלק השמן שמונה ימים, כי אלו הצדיקים הם עוסקים תמיד להמשיך ולהשפיע השמן משחת קדש משרשו על ידי שממשיכים המשכת רוחניות אלקות וכו' והם כמעין הנובע וינקה שאינו פוסק, כי הם אינם פוסקים מלהשפיע השמן משחת קדש משרשו עד שגומרים כל התקונים הנ"ל בשלמות, שזהו בחינת שנעשה נס שדלק השמן שמונה ימים. שמונה ימים זה בחינת שמונה מדות שהם מכתר עד הוד כידוע. כי כתר הוא התחלת הצמצום הראשון הקדוש שנמשך לתוכו בחינת רוחניות אלקות. ואחר כך מצמצם נשמתו ונעשה איש תבונות שזהו בחינת חכמה ובינה ומשם נמשך הדעת עד שנתהוה ממנו עצות קדושות שהם בחינת נצח והוד, שהם בחינת רגליו, בחינת עצות (כמובא במקום אחר). הינו שהצדיקי אמת עוסקין בתקונים הנ"ל ואינם פוסקים לעולם עד שמאיר האור עד שנעשין מהם עצות עמקות שאי אפשר לסתור בשום אופן שעומדים כנגד הסטרא אחרא לביטל ולתקן כל הקלקולים הנ"ל עד שיגמרו מה שהתחילו, כי הם ממשיכין אורו של משיח בחינת ערכתי נר למשיחי שעל זה מבקשין בראש השנה ויום כפור ועריכת נר לבן ישי משיחך, שעליו נאמר:

כי בשם קדשך נשבעת לו שלא יכבה נרו לעולם ועד. שזהו בחינת נר המערבי ששם השכינה שורה שממנו היה מתחיל ובו היה מסים, כי הוא ממשיך השמן הקדוש תמיד וממנו כל ההדלקות של כל האורות

הקדושות תמיד, כי אור תורתם הקדושה אי אפשר לכבות בשום אופן בבחינת עברה מכבה מצוה ואין עברה מכבה תורה, הינו התורה שלומדים לשמה לשמר ולעשות ולקיים וכו'. כי למוד התורה שהיא מן השפה ולחוץ בודאי אינה יכולה להאיר בעולם והלואי שלא תקלקל בבחינת לא זכה נעשית לו סם מות. כמו שמצינו כמה וכמה שהיו לומדים גדולים וקלקלו אחר כך מאד, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה על דאג ואחיתפל ואחר, שהיה תורתם מן השפה ולחוץ. אבל התורה של צדיקי אמת שעוסקים להמשיך רוחניות אלקות וכו' עד שמגליו עצות עמקות וכו' אור הקדוש הזה אי אפשר לכבות בבחינת מים רבים לא יוכלו לכבות וכו' בבחינת עצת ה' לעולם תעמד וכו'. ומשם היה הנס של חנכה על ידי הצדיקים אנשי כנסת הגדולה שפעלו בנפלאות חדושי תורתם שדלק מעט השמן שמונה ימים. וכן עתה בכל דור ודור בכל שנה ושנה עקר הארת האור האמת שהוא בבחינת אור נר חנכה הוא על ידי הצדיקים העוסקים בתקונים הנ"ל להמשיך בכל עת בבחינת המשכת רוחניות וכו' שמשם שרש האור וכו', ועוסקים בשלמות כזאת שלא יהיה נפסק לעולם בבחינת צפחת השמן לא תחסר. עד שהיו נמשכין בכל פעם עצות עמקות שאי אפשר לסתור וכו' וכנ"ל:

אות לג

וזה בבחינת מה שכתוב בחזקיהו (ישעיה י), וחבל על מפני שמו, כי חזקיהו בבחינת משיח כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה בקש הקדוש ברוך הוא לעשות חזקיה משיח וכו'. וזהו וחבל על שהוא על הסטרא אחרא, שהוא על סנחריב, כמו שפרש רש"י שם. כי בדורו התלבשה הסטרא אחרא בסנחריב וכן בכל דור ודור. ואמר הכתוב שהקדוש ברוך הוא יחבל וישחית על מפני שמו, שהוא בבחינת שמו משחת קדש הנ"ל. כי חזקיהו קבע ישיבות רבות בתורה, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, בדקו מדן ועד באר שבע וכו'. ועליהם נאמר, ביום ההוא יחיה איש עגלת בקר וכו' כל מקום אשר יהיה שם אלף גפן באלף כסף לשמיר ולשית יהיה וכו' (ישעיה ז) כי ישליכו הכל וילכו לעסק בתורה (הפך מדעות רעות של המרבים להוכיח לעסק ברבוי מלאכות ומשא ומתן אמת שרבותינו זכרונם לברכה הזהירו על המלאכה, אבל לא על בעלי תורה, כמבאר בשלחן ערוך וכמה ספרים קדושים וכמו שאמר רבי נהוראי, מניח אני כל אמונות שבעולם ואיני מלמד את בני אלא תורה. ויש בזה הרבה לדבר ואין כאן מקומו). ועל כן על ידי עסק תורתו של חזקיהו שהוא בבחינת משיח שמשמיד בכל עת בבחינת השמן הנ"ל המאיר לעולם כלו על ידי זה יהיה נחבל ונשחת על הסטרא אחרא האורבים לקלקל חס ושלוש, וזהו לריח

שְׁמֹנֶיֶד טוֹבִים שְׁמֹן תּוֹרֵק שְׁמֵד, 'שְׁמֹן תּוֹרֵק' דִּיקָא, שֶׁהַשְּׂמָנִים שֶׁל הַתּוֹרָה
הָאֲמֵתִית הֵם טוֹבִים כָּל כָּד עַד אֲשֶׁר אֶפְלוּ שְׁנֵדְמָה שֶׁהַשְּׁמֹן הוֹרֵק מִהַכָּלִי,
שְׁזָהוּ בְּחִינַת שְׁמֹן תּוֹרֵק, אִף עַל פִּי כֹן יִגְדַל שְׁמֵד לְעוֹלָם. כִּי מַעַט הַשְּׁמֹן
הַנִּשְׁאָר מֵאִיר לְעוֹלָם כָּלוּ בְּכַח הַצְּדִיקִים הַמוֹסִיפִים בְּכָל עֵת לְהַמְשִׁיךְ
הַשְּׂמָנִים שֶׁהוּא הַדַּעַת הַקְּדוֹשׁ מִחֻדָּשׁ בְּכָל פַּעַם כַּנִּ"ל. וְזָהוּ, עַל כֵּן עֲלָמוֹת
אֶהְבוּד, שְׁזָהוּ בְּחִינַת הַגְּרִים וּבְעֲלֵי תְּשׁוּבָה, כְּמוֹ שֶׁפָּרַשׁ רַשִׁי שָׁם. כִּי עַל
יְדֵי הַשְּׁמֹן שֶׁל הַצְּדִיקִים הַנִּ"ל שָׁאִין נִפְסָק רִיחוֹ לְעוֹלָם עַל יְדֵי זֶה נִתְּוֹסְפִין
בְּכָל פַּעַם גְּרִים וּבְעֲלֵי תְּשׁוּבָה וְכַנִּ"ל:

אות לד

וְזָהוּ הֵנָּה מַה טוֹב וּמַה נְעִים שְׁבֵת אַחִים גַּם יַחַד. זֶה בְּחִינַת שְׁבַח מַעֲלַת
הַיְשִׁיבוֹת הַקְּדוֹשׁוֹת שְׁעוֹסְקִים בַּתּוֹרָה שֶׁהֵם נִקְרָאִים אַחִים וְרַעִים בְּאֶמֶת,
כְּמוֹ שְׁכַתּוֹב, לְמַעַן אַחֵי וְרַעֵי אֲדַבְּרָה נָא שְׁלוֹם.

וְזָהוּ: כְּשֶׁשְׁמֹן הַטוֹב עַל הָרֵאשׁ. בְּחִינַת שְׁמֹן מִשְׁחַת קֹדֶשׁ הַנִּ"ל. וְזָהוּ יוֹרֵד עַל
הַזָּקֵן זָקֵן אַהֲרֹן שְׁיֵרֵד עַל פִּי מְדוּתָיו, שְׁחוֹשֵׁב כָּל הַשְּׁתַּלְשֻׁלוֹת הַמְּשַׁכַּת שְׁמֹן
הַקְּדוֹשׁ שֶׁהוּא הַדַּעַת הַקְּדוֹשׁ מִרְאשִׁית הַתְּחֵלְתוֹ עַד שְׁנִמְשָׁךְ לְבְּחִינַת עֲצוֹת
קְדוֹשׁוֹת. וְזָהוּ כְּשֶׁשְׁמֹן הַטוֹב עַל הָרֵאשׁ, זֶהוּ בְּחִינַת הַתְּחֵלְתוֹ שְׁנִמְשָׁךְ עַל יְדֵי
הַמְּשַׁכַּת רוּחַנִיּוֹת אֱלֻקוֹת וְכוּ'. וְאַחַר כָּד יוֹרֵד עַל הַזָּקֵן זֶה בְּחִינַת אִישׁ
תְּבוּנוֹת הַנִּ"ל בְּחִינַת מְזֻקְנִים אֲתַבּוּנוֹ, כִּי זָקֵן זֶה קָנָה חֲכָמָה. וְזָהוּ זָקֵן
אַהֲרֹן, כִּי עָקְרוּ נִמְשָׁךְ עַל יְדֵי אַהֲרֹן הַכֹּהֵן הָרֵאשׁ שֶׁהוּא בְּחִינַת רֵאשִׁי
הַיְשִׁיבוֹת שֶׁהֵם בְּחִינַת כְּהֵנִים, כְּמוֹ שְׁכַתּוֹב, יוֹרוּ מִשְׁפָּטִיךְ לִיעֲקֹב וְכוּ'. וְזָהוּ
שְׁיֵרֵד עַל פִּי מְדוּתָיו, דְּהֵינּוּ שְׁיֵוֹרֵד וְנִמְשָׁךְ לְתוֹךְ הַמְּדוּת שֶׁהֵם בְּחִינַת הַעֲצוֹת
טוֹבוֹת, כִּי כָּל הַעֲצוֹת טוֹבוֹת הֵם בְּבְּחִינַת הַמְּדוּת שֶׁהֵם מְחֻסָּד עַד הוֹד שְׁשָׁם
כָּל הַעֲצוֹת שְׁמֻקְבָּלִים מִהָאִישׁ תְּבוּנוֹת שְׁמֻמְשִׁיךְ הַשְּׁמֹן הַנִּ"ל. שְׁעַל יְדֵי אֱלוֹ
הַעֲצוֹת גְּדֻלָּה הָאֲמוּנָה בְּחִינַת מַלְכוּת עַל יְדֵי שְׁמֻקְבָּלַת הַעֲצוֹת מִהַצְּדִיק
הָאֶמֶת, שֶׁהוּא בְּחִינַת צְדִיק יְסוּד עוֹלָם. וְזָהוּ, כְּטַל חֶרְמוֹן שְׁיֵוֹרֵד עַל הַרְרֵי
צִיּוֹן, זֶה בְּחִינַת שְׁפַע הַטוֹב שֶׁל הַפְּרִנָּסָה הַקְּדוֹשָׁה שְׁמֻכְנָה בְּשֵׁם טַל בְּחִינַת
הַמֶּן שֶׁהוּא פְּרִנָּסָה שְׁיֵרֵד עַל יְדֵי הַטַּל כְּמוֹ שְׁכַתּוֹב וּבְרַדְתָּ הַטַּל וְכוּ' יֵרֵד
הַמֶּן עָלָיו. וְזָהוּ כְּטַל חֶרְמוֹן וְכוּ' בְּחִינַת שְׁפַע הַפְּרִנָּסָה טוֹבָה שְׁיֵרֵד עַל הַרְרֵי
צִיּוֹן שְׁשָׁם שְׁרֵשׁ כָּל הַשְּׁפָעוֹת כִּיְדוּעַ. כִּי עַל יְדֵי הַפְּרִנָּסָה מְצַחֵחַ נִשְׁמָתוֹ
שְׁזָהוּ בְּעֲצָמוֹ בְּחִינַת הַשְּׁמֹן הַנִּ"ל. וְזָהוּ, כִּי שָׁם צָוָה ה' אֶת הַבְּרָכָה חַיִּים עַד
הָעוֹלָם, הֵינּוּ שְׁיִהְיֶה נִמְשָׁךְ הַחַיִּים אֲמֵתִיִּים שֶׁהוּא קִיּוֹם הַתּוֹרָה עַד הָעוֹלָם
כִּי לֹא יִהְיֶה נִפְסָק לְעוֹלָם זֶה הַטַּל וְהַשְּׁמֹן עַל יְדֵי גְדֻלַּת קְדוּשַׁת הַיְשִׁיבוֹת
הַקְּדוֹשׁוֹת שֶׁל הַצְּדִיקֵי אֶמֶת אֲשֶׁר עֲלֵיהֶם נֶאֱמַר הֵנָּה מַה טוֹב וּמַה נְעִים
שְׁבֵת אַחִים גַּם יַחַד:

אות לה

וְזֶה בְּחִינַת מַה שֶּׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנוּם לְבִרְכָה, גֵּר חֲנֻכָּה אִישׁ וּבֵיתוֹ
וְהַמְהַדְרִין גֵּר לְכָל אֶחָד וְהַמְהַדְרִין מִן הַמְהַדְרִין וְכוּ' מוֹסִיף וְהוֹלֵךְ:

כִּי כָּבֵד מִבְּאֵר שֶׁיֵּנֵר חֲנֻכָּה הוּא אֹר תּוֹרַת אֱמֶת הַמְּאִיר לְעוֹלָם עַל יְדֵי לְמוֹד
הַיְשִׁיבוֹת הַקְּדוּשׁוֹת שֶׁבְּיִשְׂרָאֵל וְעַל כֵּן יֵשׁ בָּהֶם שְׁלֹשׁ בְּחִינּוֹת. שֶׁהֵם הַשְּׁלֹשׁ
בְּחִינּוֹת שֶׁבְּמִצְוֹת גֵּר חֲנֻכָּה. וְהוּא, כִּי עֵקֶר גֵּר חֲנֻכָּה הוּא אִישׁ וּבֵיתוֹ, כִּי
מִבְּאֵר לְעִיל שֶׁעֵקֶר קְדוּשַׁת כָּל בְּיַי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הוּא מִבְּחִינַת קְדוּשַׁת בֵּית
הַיְשִׁיבָה הַקְּדוּשָׁה שֶׁהוּא הַרְבֵּי שְׁלוֹמֵד עִם תַּלְמִידִים וְכוּ'. וּמִשָּׁם מְאִיר אֹר
הַתּוֹרָה וְהַמִּצְוֹת שֶׁהוּא בְּחִינַת גֵּר חֲנֻכָּה פְּנִ"ל. וְעַל כֵּן עֵקֶר גֵּר חֲנֻכָּה הוּא
בְּבְחִינַת אִישׁ וּבֵיתוֹ שֶׁהָרֵאשׁ שֶׁל הַבַּיִת שֶׁהוּא הַבַּעַל הַבַּיִת צָרִיךְ לְהַדְלִיק
וּלְהַאִיר אֹר הַגֵּר חֲנֻכָּה פְּנִ"ל. כִּי הָרֵאשׁ שֶׁל הַבַּיִת, שֶׁהוּא הַבַּעַל הַבַּיִת, הוּא
בְּבֵיתוֹ בְּחִינַת הָרֵאשׁ שֶׁל הַיְשִׁיבָה הַקְּדוּשָׁה וּמִשָּׁם מְקַבֵּל חִיּוּתוֹ וּקְדוּשָׁתוֹ
שֶׁעֵקֶר אֹר הַתּוֹרָה שֶׁהוּא בְּחִינַת גֵּר חֲנֻכָּה נִמְשָׁךְ מִמֶּנּוּ. וְעַל כֵּן עֵקֶר גֵּר חֲנֻכָּה
הוּא אִישׁ וּבֵיתוֹ פְּנִ"ל וְהַמְהַדְרִין גֵּר לְכָל אֶחָד, כִּי הַמְהַדְרִין מְדַקְדְּקִין יוֹתֵר
שְׁגָם כָּל אֶחָד מִבְּנֵי הַבַּיִת יְדַלֵּק גֵּר חֲנֻכָּה, כִּי כָּל אֶחָד מִבְּנֵי הַבַּיִת הוּא
בְּבְחִינַת הַתַּלְמִידִים שֶׁל הַרְבֵּי שֶׁהוּא הָרֵאשׁ יְשִׁיבָה, וְהַמְהַדְרִין מְתַיַּגְעִים
בַּתּוֹרָה כָּל כֶּף עַד שְׁגָם אוֹתָן שֶׁהֵיוּ בְּבְחִינַת תַּלְמִידִים זֹכִינִן גַּם כֵּן לְלַמֵּד
וּלְלַמֵּד שְׂדוּלִין תּוֹרַת רַבָּם וּמִשְׁקִין אוֹתָהּ לְאַחֲרִים וּמְאִירִין אֹר תּוֹרַת הָרֵב
וְעֻצּוֹתָיו הַקְּדוּשִׁים לְחִבְרִיהֶם. וְזֶה בְּחִינַת הַדְּלָקַת גֵּר חֲנֻכָּה שֶׁהוּא אֹר
הַתּוֹרָה שֶׁל כָּל אֶחָד וְאֶחָד מִבְּנֵי הַבַּיִת שֶׁהֵם בְּבְחִינַת הַתַּלְמִידִים שְׁגָם הֵם
צָרִיכִים לְהַאִיר תּוֹרַת רַבָּם בְּעוֹלָם, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת הַדְּלָקַת גֵּר חֲנֻכָּה פְּנִ"ל.
וְהַמְהַדְרִין מִן הַמְהַדְרִין מוֹסִיף וְהוֹלֵךְ, הֵינּוּ כִּי אֵינוּ מְסַפִּיק לָהֶם מַה
שֶׁמְאִירִים וּמְלַמְּדִים תּוֹרַת רַבָּם בְּעֶצְמָהּ לְאַחֲרִים אֲף גַם הֵם מוֹסִיפִים
וְהוֹלְכִים בְּכָל יוֹם לְחַדֵּשׁ גַּם מַעֲצָמָם חֲדוּשֵׁי תּוֹרָה אֱמֶתִיִּים הַמְּבִיאִים לְיַד
מַעֲשֵׂה וְהֵם חוֹתְרִים וּמְגַלִּים עֲצוֹת עֲמֻקּוֹת מַה שֶּׁאֵינוּ מִבְּאֵר בְּפִרוּשׁ בְּדַבְּרֵי
תּוֹרָתוֹ שֶׁל רַבָּם, שֶׁעַל יְדֵי זֶה מְחַזְּקִין אֶת חִבְרִיהֶם וּמְעוֹרְרִים אוֹתָם
לְעִבּוּדַת ה' יִתְבָּרַךְ שֶׁכָּל זֶה הוּא בְּחִינַת מוֹסִיף וְהוֹלֵךְ בְּחִינַת תּוֹסֵפֶת אֹר
הַתּוֹרָה בְּחִינַת חֲדוּשֵׁי תּוֹרָה שֶׁמְחַדְּשִׁים בְּעֶצְמָם מִתּוֹךְ דְּבָרֵי תּוֹרָתוֹ שֶׁקִּבְּלוּ
מִרַבָּם הָאֱמֶתִי. וְזֶה בְּחִינַת הַמְהַדְרִין מִן הַמְהַדְרִין מוֹסִיף וְהוֹלֵךְ בְּכָל יוֹם
וְכַנִּ"ל:

וְזֶה בְּחִינַת הַהִלָּל שֶׁל חֲנֻכָּה, זֶה בְּחִינַת הַמְּאֻמְרוֹת טְהוֹרוֹת הַנֶּעֱשִׂין עַל יְדֵי
 תִּקּוּן הַמַּחִין עַל יְדֵי הַמְּגַנֵּי אַרְץ שְׁמֵתִגְבְּרִין וּמִשְׁבְּרִין הַהֲרֵהוּרִים רְעִים
 וּמַעֲלִים הַשְּׂמָנִים מִבְּחִינַת הַחֲתִים לְבַחֲנִית חוֹתֵם דְּקֻדְשָׁה וְכוּ' שְׁזָהוּ
 בְּחִינַת נֵר חֲנֻכָּה כַּנִּ"ל. וּמִשָּׁם נִמְשָׁכִין אֲמָרוֹת ה' אֲמָרוֹת טְהוֹרוֹת לְהַחֲיוֹת
 וּלְהַשִּׁיב אֶת הַנְּפֹשׁוֹת הַנְּפֹלוֹת לְהַחֲיוֹתָם בְּשִׁבְעָה מְשִׁיבֵי טַעַם בְּחִינַת
 מְזַקֵּק שְׁבַעֲתַיִם שְׁנֵימָשֶׁד מִהַשְּׁבַעָה רֵאשִׁים שֶׁל שְׁתֵּי הַשִּׁינִין שְׁבַת־פְּלִין מַחִין
 חוֹתֵם דְּקֻדְשָׁה הַנִּ"ל שְׁנֵימָשֶׁד מִהַשְּׁבַעָה רוֹעִים שְׁמוֹשָׁה רַבְּנוּ רַעֲיָא מְהִימְנָא
 כְּלוּל מֵהֶם וְכוּ', כְּמוֹ שְׁמַבְאָר שָׁם, שֶׁכֵּל זֶה אָנוּ מִמְּשִׁיכִין עַל יְדֵי הַדְּלָקַת
 הַשֶּׁמֶן הַקְּדוֹשׁ שֶׁל נֵר חֲנֻכָּה וְכַנִּ"ל, כִּי הַמַּחִין שֶׁל הַתְּפִלִּין הֵם בְּבַחֲנִית שְׁמֹן
 הַטוֹב הַזֶּה, בְּבַחֲנִית וְשֶׁמֶן עַל רֵאשֶׁד אֵל יַחְסֹר, אֵלּוּ תְּפִלִּין, כְּמוֹ שְׁדַרְשׁוּ
 רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָּה, שְׁזָהוּ בְּחִינַת מַה שְׁאָנוּ נוֹהֲגִין לוֹמַר בְּשַׁעַת הַנְּחַת
 תְּפִלִּין וְשֶׁמֶן הַטוֹב תְּרִיק עַל שְׁבַעָה קִנֵּי הַמְּנוּרָה וְכוּ'. וּמִכֵּל זֶה נֶעֱשִׂין
 הַאֲמָרוֹת טְהוֹרוֹת הַנִּ"ל, כְּמַבְאָר שָׁם. וְזֶה בְּחִינַת הַהִלָּל שֶׁל חֲנֻכָּה, כִּי הִלָּל
 הוּא כְּלוּ בְּחִינַת אֲמָרוֹת טְהוֹרוֹת הַמְּשִׁיבִין וּמַחֲיִין אֶת הַנְּפֶשׁ מְאֹד, בְּפֶרֶט
 נְפֶשׁ הַמֵּר שְׁעוֹבְרִים עָלֶיהָ בְּעוֹנוֹתָיו מַה שְׁעוֹבֵר. וְכִשְׁהַצְּדִיק הַאֲמֵת מַחֲיָה
 וּמְשִׁיב נְפֶשׁוֹ בְּשִׁבְעָה מְשִׁיבֵי טַעַם שֶׁהֵם אֲמָרוֹת טְהוֹרוֹת הַנִּ"ל, הוּא מַחֲיָה
 וּמְשִׁיב נְפֶשׁוֹ כֹּל כָּד עַד שְׁמַעוֹרְרוּ וּמְקִיצוּ שִׁישְׁמַח נְפֶשׁוֹ בְּמַעַט נִקְדוּתָיו
 הַטוֹבִים עַד שִׁיפְתַּח פִּיו וַיִּשִׁיר וַיִּזְמַר וַיִּרְנֵן וַיְהַלֵּל וַיִּשְׁבַּח לֵה' יִתְבָּרַךְ עַל כָּל
 הַחֲסָדִים הַנִּפְלְאִים שֶׁעָשָׂה עִמּוֹ לְמַלְטוֹ וּלְהַצִּילוֹ מִבֵּין שְׁנֵיהֶם שֶׁל הַסְּטָרָא
 אַחֲרָא וְכוּ', שֶׁכֵּל זֶה הוּא בְּחִינַת הִלָּל שְׁאוּמְרִים בְּיָמִים שֶׁעָשָׂה לָנוּ ה'
 יִתְבָּרַךְ נְסִים בְּרַחֲמָיו. שְׁעַקֵּר הַנְּסִים וְהַנִּפְלְאוֹת וְהַתְּשׁוּעוֹת וְהַמְּלַחְמוֹת
 שֶׁעָשָׂה עִמָּנוּ אִזּוֹ וְגַם עָתָה שְׁנֵימָשֶׁד עָלֵינוּ קֻדְשַׁת הָאָרֶת הַנֵּס בְּיָמִים הֵם
 בְּזִמְנֵן הַזֶּה, הַכֵּל הוּא מַה שְׁבִרְחֲמָיו נִצְלָנוּ אִזּוֹ וְעָתָה מִהַסְּטָרָא אַחֲרָא
 וְהַקְּלָפוֹת שֶׁהֵם בְּחִינַת מַלְכוּת הַרְשָׁעָה בְּגַשְׁמִיּוֹת וְרוּחָנִיּוֹת. אֲשֶׁר בְּחַמְלָתוֹ
 הַגְּדוֹלָה הִצִּילָנוּ מֵהֶם שֶׁלֹּא נִאֲבַד בֵּינֵיהֶם לְגַמְרֵי חַס וְשְׁלוֹם, שֶׁלֹּא הִשְׁכִּיחוּ
 מֵאֲתָנוּ תּוֹרָתוֹ וְלֹא הֶעֱבִירוּ אוֹתָנוּ עַל חֻקֵּי רְצוֹנוֹ וְכוּ'. וְעַל זֶה אָנוּ אוֹמְרִים
 הִלָּל בְּלֵב שָׁלֵם כָּאֲשֶׁר כָּל דְּבָרֵי הַהִלָּל הַקְּדוֹשׁ מְלֵאִים מְזָה, כְּמוֹ שְׁכַתּוֹב,
 מְקִימֵי מַעְפָּר דָּל מֵאֲשֻׁפוֹת יָרִים אֲבִיוֹן וְכוּ'. אֲפֹפוּנֵי חֲבִלֵי מוֹת וּמְצָרֵי שְׁאוּל
 מְצֹאוּנֵי וְכוּ'. שׁוֹמֵר פְּתָאִים ה' דְּלוֹתֵי וְלֵי יְהוֹשִׁיעַ. שׁוּבֵי נְפֶשִׁי לְמְנוּחֵיכִי כִּי
 ה' גָּמַל עָלַיְכִי, כִּי חִלַּצְתָּ נַפְשִׁי מִמּוֹת וְכוּ'. מַה אָשִׁיב לֵה' וְכוּ'. מִן הַמְּצָר
 קָרָאתִי יְהוָה עֲנֵנִי בְּמִרְחַב יְהוָה. ה' לִי לֹא אֵינְרָא וְכוּ', ה' לִי בְּעֲזָרֵי וְכוּ', כָּל גּוֹיִם
 סָבְבוּנִי בְּשֵׁם ה' כִּי אֲמִילִם סְבוּנִי גַם סָבְבוּנִי בְּשֵׁם ה' וְכוּ'. סְבוּנֵי כְּדְבוּרִים
 וְכוּ' בְּשֵׁם ה' וְכוּ'. וְכֵן הִרְבֵּה. שֶׁכֵּל אֵלּוּ הַדְּבוּרִים הַקְּדוֹשִׁים הֵם בְּחִינַת
 אֲמָרוֹת טְהוֹרוֹת הַנִּמְשָׁכִין מִמְּשָׁה רַבְּנוּ וּמִכֵּל הַצְּדִיקִים שֶׁהֵם בְּבַחֲנִית מְשָׁה
 שְׁמַחֲיִין וּמְשִׁיבִין אֶת הַנְּפֶשׁ בְּהֵם עַד שְׁפוֹתַחִין אֶת פִּיהֶם שִׁידְבְּרוּ בְּלִשׁוֹנָם
 לְעַצְמוֹן אֲמָרוֹת טְהוֹרוֹת הַנִּ"ל לְהַחֲיוֹת וּלְהַשִּׁיב בְּעַצְמוֹ אֶת נְפֶשׁוֹ, כִּי הַדְּבוּר
 יֵשׁ לוֹ כַּח גְּדוּל, כִּי הַצְּדִיקִים מַעוֹרְרִים אוֹתָם בְּבַחֲנִית הַתְּנַעֲרֵי מַעְפָּר קוּימֵי
 וְכוּ' עוֹרֵי דְבָרֵי שִׁיר. וְכְמוֹ שְׁכַתּוֹב בְּהַחְרוּזִים הַקְּדוֹשִׁים שְׁלוּ, הָרִימָה קוּלְדָּה
 הָעָרֵב בְּשִׁירוֹת וְתוֹדָה וְכוּ' דְלוּ עֵינֶיךָ לְמָרוֹם וְכוּ':

אות לז

גם ההלל הוא בחינת שמחה וכמו שאומרים, זה היום עשה ה' נגילה ונשמחה בו. זה בחינת השמחה שממשיכין לחזק כח המלאך לתקן המאכלים שלא יהיו נפגמין השמנים חס ושלום, על ידי פגם המקרה הבא חס ושלום, על ידי פגם האכילה שלזה צריכין שמחה, כמו שמבאר שם. וזהו בחינת הלל שהוא בחינת שמחה כנ"ל. וזהו בחינת הסעדות שעושין בחנכה אף על פי כן שכתב בשלחן ערוך שרבו הסעדות בחנכה הם סעדות הרשות וכו', הלא מסיק הרמ"א שיש אומרים שיש קצת מצוה בהם. ומסיק והוא העקר, שנוהגים לומר זמירות ושבחות בסעדות שמרבים בהם ואז הוי סעדת מצוה. וכך הוא האמת, כי בנדאי הם כשמרבים בחנכה בסעדות בשכרות והוללות וכו', בנדאי הם גרועים מסעדת הרשות, אבל רב ישראל הכשרים והיראים נוהגים לספר בהם מתקף הנס שעשה לנו אז ואיך נמשך לנו הארת הנסים והתשועות האלו בכל שנה ושנה, כאשר מבאר עתה בכל הספרים הקדושים, ובפרט בכתבי האר"י ז"ל שבכל זמן וזמן מזמנים הקדושים נמשך עלינו הארת אותו הנס שהיה בימים ההם כגון בפסח יציאת מצרים וכו'. ובחנכה הנס של חנכה וכו'. ועל ידי זה אנו שמחים בשמחה של מצוה בסעדות האלו ואז הוי בנדאי סעדות מצוה בבחינת אין טוב לאדם כי אם לאכל ולשתות ולשמח בימים טובים, כמו שדרשו רבותינו זכרונם לברכה, כי עקר תקון האכילה, שהוא תקון הברית כנ"ל הוא על ידי שמחה כנ"ל:

אות לח

גם ההלל הוא בחינת תקון המשפט שהוא עקר גמר התקון שצריכין להמשיך כנ"ל, כי תקון המשפט הוא לידע ולהאמין כי צדיק ה' וישר משפטיו וכו'. שכל זה נמשך מהרבי עם התלמידים שהם בחינת הישיבה הקדושה שעוסקים בלמוד הקדוש להמשיך אמונה הקדושה ודרכי התמימות האמתית בעולם וכו' וכנ"ל. שעל ידי זה זוכין לתקון המשפט להשיג בחינת צדיק וטוב לו וכו', שעל ידי זה ממשיכין בחינת תקון המשפט בלב כל אחד שלא יהרהר חס ושלום אחר מדותיו וכו' (וכנ"ל באות טו וכו'). וזה בחינת הלל, בחינת בה' אהלל דבר באלקים אהלל דבר בחינת חסד ומשפט אשירה לה' אומר אשפילה בדרך תמים וכו', שכל

אות לט

וְזֶה בְּחִינַת מַה שְּׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנוּם לְבָרְכָה שְׂמֻצוֹת נֵר חֲנֻכָּה הוּא מִשְׁתַּשְׁקַע הַחֲמָה, שֶׁהוּא מִשְׁעַת יְצִיאַת הַכּוֹכָבִים, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב בְּשִׁלְחוֹן עֲרוּד, עַד שֶׁתִּכְלֶה רֶגֶל מִן הַשּׁוּק. כִּי מִבָּאָר שֶׁסָּם בְּהַתּוֹרָה הַנִּי"ל עַל מֵאֲמַר רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנוּם לְבָרְכָה כְּבָרִיתוֹ שֶׁל עוֹלָם בְּרִישָׁא חֲשׂוּכָא וְהָדָר נְהוֹרָא, שֶׁהָעֵדָר הָעֵצָה זֶה בְּחִינַת חֲשֻׁכַת לַיְלָה, וְהַתְּגִלוֹת הָעֵצָה זֶה בְּחִינַת אוֹר יוֹם, בְּחִינַת גּוֹלָה עֲמֻקּוֹת מִנִּי חֲשֵׁךְ וְכוּ', עַיִן שָׁם. כִּי זֶה עֶקֶר מַעֲלַת שְׁלֵמוֹת הָעֲצוֹת הָאֲמִתִּיּוֹת שֶׁל הַצְּדִיק שְׂמֻגְלָה וּמְאִיר בְּלֵב הָאָדָם עֲצוֹת עֲמֻקּוֹת מְאֹד מְאֹד מִתּוֹךְ תִּקְוָה הַחֲשֵׁךְ הַגְּדוֹל הַמְתַּגְּבֵר וּמִשְׁתַּטַּח עַל הָאָדָם בְּכָל פֶּעַם לְהַחֲשִׁיךְ הַכֹּל חֵס וְשָׁלוֹם. וְזֶהוּ בְּחִינַת מַה שְׂמֻצוֹת נֵר חֲנֻכָּה הוּא מִשְׁתַּשְׁקַע הַחֲמָה וְכוּ', כִּי עֶקֶר הַתְּגִלוֹת אוֹר הָעֵצָה הַטּוֹבָה הוּא בְּיוֹם כְּנִי"ל. כִּי כָּלֵיוֹת הָעֲצוֹת הַטּוֹבוֹת הֵם בְּחִינַת תְּרִי"ג מְצוֹת שֶׁהֵם נִקְרָאִים תְּרִי"ג עֲטוּן דְּאוֹרֵיָתָא. וְכָל מְצוֹת הַתּוֹרָה שֶׁהֵם הָעֲצוֹת קְדוּשׁוֹת, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב: לִי עֵצָה וְתוֹשִׁיָּה, נְצֻטָּה מִשֶּׁה בְּיוֹם, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב, בְּיוֹם צִוִּיתוֹ, מִלְּמַד שֶׁלֹּא נִדְבַר עִמּוֹ אֶלָּא בְּיוֹם, כְּמוֹ שְׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנוּם לְבָרְכָה. גַּם רַב קִיּוּם הַמְצוֹת הוּא רַק בְּיוֹם כְּגוֹן צִיצִית וְתַפְלִין וְכוּ'. כִּי עֶקֶר אוֹר יוֹם הוּא בְּחִינַת אוֹר הַתּוֹרָה וְהַמְצוֹת שֶׁהֵם בְּחִינַת עֲצוֹת קְדוּשׁוֹת אֲמִתִּיּוֹת לְזִכּוֹת לְהַכִּיר אֶת הַבוֹרָא יִתְבָּרַךְ עַל יָדָם, עַל יְדֵי הָאֲמוּנָה הַקְּדוּשָׁה שֶׁנִּמְשָׁךְ עַל יָדָם כְּנִי"ל, וְכִשְׂמֻגִיעַ הַלַּיְלָה כֹּד לַיְלִיא פָּרִישׁ גְּדַפְהָא עַל עֲלָמָא וְאוֹר יוֹם מְסַתְּלֵק וְחֲשֻׁכַת לַיְלָה מִתְחִיל לְהַחֲשִׁיךְ זֶה בְּחִינַת שְׂנַסְתְּלֵקוֹן אוֹר הָעֲצוֹת שֶׁמִּשָּׁם הַחֲשֵׁךְ כְּנִי"ל. וְאִזְ צְרִיכִין יִשְׂרָאֵל לְהַתְּגַבֵּר בְּכַח הַצְּדִיקִים לְהַאִיר אוֹר הָעֲצוֹת גַּם בְּתוֹךְ חֲשֻׁכַת לַיְלָה, דְּהֵינּוּ לְהַמְשִׁיךְ מְאוֹר הַיּוֹם אֶל הַלַּיְלָה שֶׁזֶה בְּחִינַת הַדְּלָקַת הַנֵּר בְּלַיְלָה. כִּי כַח הָאֵשׁ שֶׁמִּמֶּנּוּ מְדַלִּיקִין הַנֵּרוֹת נִמְשָׁךְ מְאוֹר יוֹם, דְּהֵינּוּ מְאוֹר הַחֲמָה שֶׁמִּשָּׁם מְקַבְּלַת הַלְּבָנָה וּמִשָּׁם מְקַבְּלַת יְסוּד הָאֵשׁ כָּחוֹ, כִּי יְסוּד הָאֵשׁ הוּא תַּחַת גִּלְגַּל הַיָּרֵחַ כִּיִּדוּעַ וּמִשָּׁם מְקַבְּלַת כָּחוֹ וְהַכֹּל נִמְשָׁךְ מִחֵם הַשֶּׁמֶשׁ, כִּי גַם הַלְּבָנָה מְקַבְּלַת מִהַשֶּׁמֶשׁ. נִמְצָא שֶׁכַּח מְאוֹרֵי הָאֵשׁ שֶׁמִּשָּׁם מְדַלִּיקִין הַנֵּר נִמְשָׁךְ מִמְּאוֹרֵי אוֹר שֶׁהֵם אֹר הַחֲמָה וְהַלְּבָנָה שֶׁכָּל אוֹרֵם נִמְשָׁךְ מְאוֹר הַתּוֹרָה וְהַמְצוֹת שֶׁהֵם אוֹרוֹ יִתְבָּרַךְ בְּחִינַת כִּי שֶׁמֶשׁ וּמִגֵּן הִ' אֶלְקִים. וְכָל זֶה הוּא בְּחִינַת הַנִּי"ל מַה שֶׁהַצְּדִיקִים מִמְּשִׁיכִין גַּם בְּלַיְלָה מְאוֹר הָעֲצוֹת שֶׁל הַיּוֹם עַד שֶׁגַם בְּלַיְלָה יֵאָרוּ מְעַט מְעַט אוֹר הָעֲצוֹת, שֶׁמִּשָּׁם הַדְּלָקַת הַנֵּר בְּלַיְלָה, כִּי הַצְּדִיקִים מִמְּשִׁיכִין אוֹרוֹ יִתְבָּרַךְ גַּם בְּתִקְוָה חֲשֻׁכַת לַיְלָה בְּבְחִינַת גַּם חֲשֵׁךְ לֹא יִחֲשִׁיךְ מִמֶּךָ וְלַיְלָה כְּיוֹם יֵאָר. וְזֶה בְּחִינַת גְּדֹל כָּחוֹ שֶׁל יַעֲקֹב אָבִינוּ שֶׁהוּא בְּחִיר שְׂבָאָבוֹת שֶׁהוּא דִּיקָא תִּקְוֹן תַּפְלַת עֲרַבִית, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב, וַיִּפְגַע בְּמָקוֹם וַיִּלֶן שָׁם כִּי בָא הַשֶּׁמֶשׁ וְכוּ'. כִּי

יעקב המשיך מאור יום לתוך תקף חשכת לילה שנוכל לחתור עצות
עמקות בתקף חשכת לילה:

אות מ

וזאת הבחינה נעשית בכל יום ובכל אדם ובכל דור. כי זהו בחינת בריתו של עולם שבכל יום ויום החשך קודם להאור, כמו שכתוב, ויהי ערב ויהי בקר וכו' ברישא חשוכא והדר נהורא, שנמשך מבחינת חשכת העצה שהיא קודמת לאור התגלות העצה הטובה האמתית כנ"ל. וזה נעשה בכל יום, כי בכל יום ויום כל ימי חיי האדם הוא צריך עצות עמקות להנצל בכל יום ממה שצריך להנצל שלא יאבד חיות היום חס ושלום, כי בכל יום יצרו של אדם מתחדש עליו וכו', כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה. על כן הוא צריך בכל יום ויום עצות עמקות מאד להנצל ממנו, והכל בשביל לגדל ולגלות האמונה הקדושה כנ"ל כי האמונה מתחדשת בכל בקר בבחינת חדשים לבקרים רבה אמונתך, והכלל כשפגיע חשכת לילה זה בחינת שנסתלק אור העצות שהוא האור של היום שעבר ופנה ואז צריכין לחזור ולהתחיל לחתור העצות מתוך החשך הזה שהוא קודם לאור יום הבא, והכל בכת הצדיקים האמתיים שתקנו לנו להתפלל תפלת ערבית. וכן הוא מצוה דאורייתא לומר קריאת שמע גם בערב ליחד שמו יתברך. ורב הפשרים נזהרים לעסק בתורה בלילה ביותר, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה. ועל ידי כל זה חותרים העצות בלילה מתוך עמק החשך. ועל כן בתפלת הלילה דיקא מבקשים בברכת השכיבנו ותקננו בעצה טובה מלפניך, כי אז דיקא מתחילין לחתור העצות עמקות החדשות שצריכין כפי היום הזה הבא שיבוא עלינו לטובה:

אות מא

וכל זה הוא בחינת הדלקת נר חנכה משתשקע החמה שאז מסתלק אור יום שהוא בחינת אור העצות כנ"ל, ואז צריכין להדליק נר חנכה שהוא בחינת להמשיך קדשת הדלקת שבע קני המנורה שבבית המקדש כדי להמשיך מאור יום לתוך תקף חשכת לילה שנוכל לחתור בלילה העצות עמקות כדי לגדל האמונה הקדושה. וזהו עד שתכלה רגל מן השוק, רגל

זֶה בְּחִינַת עֲצוֹת, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב: וְכָל הָעַם אֲשֶׁר בְּרַגְלֵיךָ הַהוֹלְכִים אַחֲרַי עֲצִתִּי. וְכַמוֹבֵא בְּדַבְרֵינוּ כְּמָה פְּעָמִים, הִינוּ שֹׁצְרִיכִין לְהַדְלִיק וּלְהַאֲוִיר בְּתַחֲלַת חֲשֻׁכַת לַיְלָה אִוֵר גַּר חֲנֻכָּה שֶׁהוּא בְּחִינַת אִוֵר הָעֲצוֹת עֲמֻקּוֹת הָאֱמֻתִּיּוֹת, עַד שֶׁיִּכְלוּ וַיִּתְבַּטְּלוּ הָעֲצוֹת מִקְלָקְלוֹת עֲצוֹת נִבְעָרוֹת שֶׁל הַהֶמּוֹן הַרוֹדְפִים אַחֲרַי הַמְּמוֹן וְהַבְּלִי עוֹלָם הַזֶּה בִּיגִיעוֹת גְּדוֹלוֹת וּמְאוּמָה לֹא יִשְׁאוּ בְּעַמְלָם לְעוֹלָם הַבָּא עַל יְדֵי עֲצָתָם הָרְעוּת. וְזֶהוּ עַד שֶׁתְּכַלֶּה רַגְלֵי מִן הַשּׁוּק שֶׁיִּכְלֶה רַגְלֵי בְּחִינַת עֲצוֹת מִן הַשּׁוּק שֶׁהוּא רְשׁוֹת הַרְבִּים שֶׁהוּא מְקוֹם הַסִּטְרָא אַחֲרָא שֶׁיִּכְלוּ וַיִּתְבַּטְּלוּ הָעֲצוֹת רְעוּת מִן הָעוֹלָם עַל יְדֵי אִוֵר הַדְּלָקַת גַּר חֲנֻכָּה הַקְּדוֹשׁ שֶׁהוּא בְּחִינַת הַמְּשַׁכֵּת עֲצוֹת עֲמֻקּוֹת טוֹבוֹת בְּתוֹךְ תִּקְוָה חֲשֻׁכַת לַיְלָה וְכַנִּ"ל. וְזֶהוּ בְּעֲצָמוֹ בְּחִינַת מְשַׁעַת יְצִיאַת הַכּוֹכָבִים שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת מְצַדִּיקֵי הַרְבִּים כְּכּוֹכָבִים שֶׁהֵם הַצַּדִּיקִי אֱמֶת וְהַכְּשָׁרִים הַנְּלוּיִם אֲלֵיהֶם שֶׁהֵם מְמַשִּׁיכִים הָעֲצוֹת עֲמֻקּוֹת הַנִּ"ל וְעַל יְדֵי זֶה הֵם מְצַדִּיקִים אֶת הַרְבִּים וּמְמַשִּׁיכִים אוֹתָם לְהַ' תְּבַרְךָ:

אות מב

וְכָל זֶה הוּא מוֹבֵן בְּכַתְּבֵי הָאֲר"י ז"ל לְפִי דְרָכּוֹ בִּקְדוּשַׁת אֵד שֶׁהוּא בְּדִרְךָ סוּד וְאֵי אֲפֹשֶׁר לְאִישׁ פְּשׁוּט לְהַבִּין מִשֵּׁם עֲצוֹת לְעִבּוּדַת הַבוֹרָא יְתַבְרָךְ. וְעַל פִּי דְרָכּוֹ יָכוֹל כָּל הַחֶפֶץ בְּאֱמֶת לְהַבִּין רְמִזִּים וְהַתְעוּרוֹרוֹת נִפְלָא לְהַתְקַרֵּב עַל יְדֵי זֶה לְהַ' יְתַבְרָךְ בְּכָל יוֹם מִחֻדָּשׁ מְכַל מְקוֹם שֶׁהוּא מְכַל מַה שֶׁעוֹבֵר עָלָיו בְּכָל יְעַת. כִּי מְבַאֵר שֶׁם שֶׁסוּד גַּר חֲנֻכָּה הוּא עַל יְדֵי הַהֲאָרָה שֶׁנִּמְשָׁךְ לְהַמְלָכוֹת מִהַמְחִין שֶׁל הַיּוֹם וְכוּ', עֵינֵי שֶׁם וְתַבִּין:

אות מג

וְאֵף עַל פִּי שֶׁזֶה נַעֲשֶׂה בְּכָל יוֹם, אֵף עַל פִּי כֵן לְזָכוֹת לְהַדְלִיק גַּר שֶׁל מְצוּנָה בְּשִׁבִיל זֶה, שֶׁהוּא בְּחִינַת גַּר חֲנֻכָּה, לֹא זָכִינוּ עַד שֶׁהָיָה הַנִּסַּת הַגְּדוֹל בִּימֵי מִתְנַתְּיָהוּ וְכוּ', שֶׁדִּיקָא אִזּוּ שֶׁהַתְּגַבְּרוּ חֲכָמֵי יוֹן כָּל כָּךְ עַד שֶׁרָצוּ לְהַשְׁכִּיחַ תּוֹרַתּוֹ לְגַמְרֵי חֶסֶד וְשִׁלּוּם, שֶׁזֶה עֵקֶר הַחֲשָׁךְ בְּחִינַת וְחֲשָׁךְ עַל פְּנֵי תְהוֹם - זֶה מְלָכוֹת יוֹן, אִזּוּ דִּיקָא חֲמַל עָלֵינוּ הִ' יְתַבְרָךְ וְעַמְד לָנוּ בְּעַת צָרוֹתֵינוּ וְהַפִּיחַ הַחֲשָׁךְ לְאוֹר גְּדוֹל עַד שֶׁדִּיקָא אִזּוּ גָלוּ לָנוּ הַמְצוּנָה הַקְּדוּשָׁה הַזֹּאת לְהַדְלִיק גַּר חֲנֻכָּה לְאֱמֻשָׁכָא מְשַׁח רְבוּת קְדוּשָׁא וּלְאֲדָלְקָא בּוֹצִינָא לְהַאֲוִיר עֲצוֹת

עמקות בתוך תקף החשך בכלל ובפרט באדם ובזמן כדי לגדל האמונה הקדושה שלא תשתפח התורה מישראל, וכן בכל דור ודור באים הצדיקי אמת ומאירין לנו עצות עמקות בתוך תקף החשך עד שמאירין עלינו בכל פעם אור יום בחינת גולה עמקות מני חשך וכנ"ל. כי על ידי הדלקת נרות חנכה בזמנו בימי הנסים האלו אנו ממשיכין האור הזה לכל השנה כלה לזכות תמיד לחתר העצות עמקות מתוך עמק החשך לגדל האמונה הקדושה עם כל התקונים הנ"ל. וכן הוא בכל המצות שעל ידי תקיעת שופר בראש השנה אנו ממשיכין בחינת תקוה השופר על כל השנה כלה. וכן על ידי אכילת מצה בפסח וכו' וכן בכל המצות:

אות מד

וכל זה אי אפשר לזכות כי אם על ידי למוד הרבה בישיבה הקדושה כנ"ל, כי מחמת שצריכין עצות עמקות הרבה בכל יום ובכל עת ועקר בעת החשך. כי לפעמים נחשך אצל האדם העצה גם ביום ואז לפי בחינתו הוא בחינת חשך כי חשך עליו היום. אבל אז דיקא צריך לחפש ולבקש ולחותר העצות עמקות על ידי צעקת הלב ממעמקים, כמו שמבאר שם, עין שם היטב. ומחמת שכל מה שהאדם חותר לשוב אל הקדושה הבעל דבר מתגרה כנגדו ביותר, כי כל הגדול מחברו וכו' וכמבאר מזה בדברינו הרבה. על כן צריכין ללמד הרבה הרבה דרכי העצות הנ"ל, שזהו בחינת למוד הישיבה הקדושה שממש כל אור העצות לזכות לקיים התורה והמצות שזה העקר, כי לא המדרש הוא העקר אלא המעשה וכנ"ל:

אות מה

גם הדלקת נר חנכה משתשקע החמה זה רמז שעקר המשכת אור התורה שהוא אור העצות הוא ביותר לאחר הסתלקות הצדיק האמת שהוא הרבי האמת. כי אז אחר הסתלקותו הוא בחינת שקיעת החמה, כמו שדרשו רבותינו זכרונם לברכה על פסוק וזרח השמש ובא השמש, עד שלא שקעה שמשו של עלי וכו'. נמצא שהסתלקות הצדיק הוא בחינת שקיעת החמה. ואז דיקא צריכין להתגבר מאד מאד לעסק ולעין היטב בחדושי תורתו הקדושה שהם כלם עצות נוראות והתעוררות נפלא

לְהִתְקַרֵב אֵלָיו יִתְבַרַךְ וְלִילֵךְ עַל יָדָיו וְעַל רַגְלָיו לְהִתְקַרֵב לְהַחְבִּירִים לְהַשְׁרִידִים אֲשֶׁר ה' קוֹרָא שְׁזָה בְּחִינַת הַיְשִׁיבָה הַקְּדוּשָׁה. כְּדִי לְחַתֵּר וּלְגַלוֹת הָעֲצוֹת עֲמֻקּוֹת מִתּוֹךְ גְּדֹל הַחֹשֶׁךְ מֵה שְׁצָרִיךְ כָּל אֶחָד לְפִי בְּחִינַתוֹ בְּכָל יוֹם וּבְכָל עֵת:

כִּי מִבְּאֵר בְּמִדְרַשׁ תִּנְחוּמָא פְּרֻשֶׁת בְּהַעֲלֵתָךְ שֶׁהַצְּדִיקִים נִקְרָאִים בְּעֲלֵי אֲסֻפּוֹת. מִחֲמַת שְׁעָקֹר יִגִּיעַתְּם בְּתוֹרָה הוּא אַחַר שְׁנֵאֲסֹף הַצְּדִיק. כִּי בְּחִינּוֹ הָיָה יָכֹל לְשָׂאֵל אוֹתוֹ כָּל סִפְקוֹתָיו אֲבָל עִתָּה מִמִּי יִשְׂאֵל וְצָרִיךְ לְהִתְיַגֵּעַ בְּעֲצֻמוֹ לְהִבִּין עֲמֻקּוֹת תּוֹרָתוֹ הַקְּדוּשָׁה שֶׁל רַבּוֹ. וְזֶהוּ בְּחִינַת שֶׁהַדְּלָקָת גֵּר חֲנֻכָּה, שֶׁהוּא הַמְּשַׁכֵּת אוֹר הַתּוֹרָה וְכוּ', הוּא מְשַׁתְּשֶׁקַע הַחֲמָה, דְּהֵינּוּ לְאַחַר הַסְּתַלְקוֹת הַצְּדִיק שְׂאֵז צָרִיכִין הַתְּלַמִּידִים וְהַנְּלוּיִם אֲלֵיהֶם לְהִתְחַזֵּק בְּיוֹתֵר בְּלִמּוּד וְעִיוֹן הַיֵּטִב בְּתוֹרָתוֹ הַקְּדוּשָׁה, שְׁזֶהוּ בְּחִינַת לִמּוּד הַיְשִׁיבָה הַקְּדוּשָׁה כְּדִי לְחַתֵּר מִשָּׁם הָעֲצוֹת הָעֲמֻקּוֹת לְכָל אֶחָד כְּרָאוּי לוֹ בְּכָל עֵת כְּדִי לְגַדֵּל הָאֱמוּנָה הַקְּדוּשָׁה עִם כָּל הַתְּקוּנִים הַנִּי"ל לְמַעַן דַּעַת כָּל עַמֵּי הָאָרֶץ כִּי ה' הוּא הָאֱלֹקִים אֵין עוֹד, אֲמֵן וְאֲמֵן:

מאבד ממון חברו ומסור א:

הַמְּסוֹר הַחֲמִירוֹ בּוֹ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנוֹם לְבָרְכָה מְאֹד מְאֹד וּמוֹרִידִין אוֹתוֹ וְלֹא מַעֲלִין וְגָרוּעַ מַעוּבָד עֲבוּדָה זָרָה:

עַל פִּי מֵה שֶׁכָּתֵב רַבֵּנוּ זְכוֹרֵנוּ לְבָרְכָה בַּמַּאֲמָר 'צוֹיֵת צְדָק' סִימָן כַּג שֶׁכָּל הָעֲבוּדוֹת זָרוֹת תְּחוּבִים בְּמִמּוֹן. וְכִשְׁנוֹפְלִים לְתַאֲוֹת מִמּוֹן נוֹפְלִים לְכָל הָעֲבוּדוֹת זָרוֹת שֶׁל כָּל הַשְּׁבָעִים אֲמוֹת וְאֵזִי הַשְּׁכִינָה צוֹעֶקֶת עָלָיו קִלְנֵי מְרֹאשֵׁי קִלְנֵי וְכוּ' בְּחִינַת שְׁתֵּי פְעָמִים שְׁבָעִים קָלִין שֶׁהֵם מֵאָה וְאַרְבָּעִים קָלִין כְּמִנְיָן מִמּוֹן עִם הָאוֹתִיּוֹת. וְעַל כֵּן קִשָּׁה פְּרֻנְסָתוֹ שֶׁל אָדָם כְּפָלִים כִּיּוֹלָדָה בְּחִינַת שְׁתֵּי פְעָמִים שְׁבָעִים קָלִין שְׁצָרִיכִין לְצַעֵק קָדָם שְׁמוֹלִידִין וּמְרוֹיחִין מִמּוֹן, עֵין שָׁם:

וְהִנֵּה הַמְּסוֹר פּוֹגֵם בְּזֶה בְּיוֹתֵר בַּפְּעַל מִמֶּשׁ, כִּי זֶה יְדוּעַ שֶׁכָּל הָעֲבֵרוֹת רַחֲמֵנָא לְצַלּוֹ, יֵשׁ לָהֶם שְׂרָשׁ בְּקְדוּשָׁה וְעַל יָדֵי חֲטָאוֹ הוּא מוֹרִיד אוֹתוֹ הַקְּדוּשָׁה אֶל הַסְּטֵרָא אַחֲרָא חֶס וְשְׁלוֹם, שְׁזֶהוּ פָּגַם כָּל הָעֲבֵרוֹת רַחֲמֵנָא לְצַלּוֹ. וְהַכֵּל לְפִי הַחֲטָא וְכָל תַּאֲוָה שֵׁישׁ לָהּ שְׂרָשׁ בְּקְדוּשָׁה עֲלִיוֹנָה בְּיוֹתֵר עַל יָדֵי זֶה לְמַטָּה נֶאֱחָז שֶׁם הַסְּטֵרָא אַחֲרָא בְּיוֹתֵר, כִּי הֵם רוֹדְפִים וְנֶאֱחָזִים בְּמִקּוֹם שֵׁישׁ קְדוּשָׁה יִתְרָה וְעַל יָדֵי זֶה יֵשׁ שֶׁם הַתְּגַבְּרוֹת הַתַּאֲוָה בְּיוֹתֵר. וְכִשְׁפּוֹגֵם בְּזֶה וְנִמְשָׁךְ אַחֲרֵיהֶם חֶס וְשְׁלוֹם. אֵזִי הַפָּגַם גְּדוֹל מְאֹד בְּיוֹתֵר מִחֲמַת שֶׁהוֹרִיד קְדוּשָׁה גְּבַהּ לְחוּץ חֶס וְשְׁלוֹם. וְזֶהוּ גַם כֵּן בְּחִינַת פָּגַם תַּאֲוֹת

ממון הנ"ל. כי הממון שרשו בקדשה גבה מאד כפי המובן בפרוש בדברי רבנו זכרוננו לברכה בכמה מקומות, כי הוא בחינת שרש נפשות ישראל. ושם כל הניצוצות הקדשה ושם כל הגונון עליון. ומחמת שקדשתו גבה ביותר, על כן למטה נאחז שם הסטרא אחרא ביותר ויש שם התגברות התאוה ביותר. והכל רודפים אחר הממון כל ימי חייהם ומבלים ימיהם על זה. וכל זה מחמת שרשו בקדשה גבה מאד ומחמת זה הפגם של תאות ממון גדול מאד מאד מחמת שמוריד לחוץ חס ושלוס, קדשה עליונה ונוראה מאד. ונעשה מזה חס ושלוס כל העבודה זרה שהוא בחינת עקר התגברות הסטרא אחרא, בחינת אל אחר הפך האמונה הקדושה שמלבשת בממון דקדשה בבחינת ואמונה מאד, כמובא שם. והנה המסור פוגם בזה ביותר בפעל ממש, כי הוא מוסר ממון ישראל שהוא ממון דקדשה ביד גוי ואנס, כי ישראל בכלל הם כלם קדושים וממון של ישראל הוא בחינת ממון דקדשה ששם משרשים נפשותם הקדושים ושם כל ניצוצות הקדשה והוא מוציא זה הממון הקדוש ומוסר אותו ביד גוי שהם עכו"ם בחינת עבודה זרה הנ"ל. נמצא שעושה ממון הקדוש בחינת עבודה זרה בפעל ממש, והוא גרוע ביותר ויותר מפגם תאות ממון, כי שם הפגם על ידי התאוה לבד שמוריד השפע הקדוש אל התאוה שיש שם אחיזת הסטרא אחרא, אבל זה פוגם בפעל כנ"ל:

ועל כן מורידין אותו ולא מעליו, כי פגם הנ"ל שהוא בחינת פגם תאות ממון, הוא בחינת פגם המאה וארבעים קליו כנ"ל. ועל כן הממון נקרא יקום, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, ואת היקום אשר ברגליהם - זה הממון שמעמידו על רגליו, בחינת ק"ם הנ"ל, כי אי אפשר להוליד ממון כי אם על ידי בחינת הק"ם קליו כנ"ל. ובשביל זה נקרא הממון יקום לשון תקומה בחינת ק"ם הנ"ל. וזה שכתב רבנו זכרוננו לברכה שם שכל הנפילות על ידי תאות ממון, עין שם הפך ק"ם הנ"ל. ובשביל זה נופל על ידי שפגם בבחינת ק"ם בחינת ק"ם קליו הנ"ל. אבל כשזוכה לעבר בשלוס דרך אלו הק"ם קליו ויוצא ועולה משם בשלוס וזוכה להוליד ולהרויח ממון דקדשה על ידי זה יש לו תקומה על ידי הק"ם קליו שהקים והרים אותו אל הקדשה. ובשביל זה נקרא הממון יקום שמעמידו על רגליו בבחינת ק"ם כנ"ל:

וזה בחינת [מה] שנגמר באברהם, ויקם שדה וכו' לאברהם למקנה. ופרש רש"י, תקומה היתה לו שיצא מידם לידו. כי כל הקנינים של אברהם הם בבחינת ק"ם שיש להם תקומה על ידי הק"ם קליו בקדשה כנ"ל. כי גם ממון שבקדשה מולידין ומרויחין על ידי הק"ם קליו שצריכין לעבר ולילך ולסבל בחינת בעצבון תאכלנה ולצעק אלו הק"ם קליו ולעלות משם ולהוליד ולהרויח ממון דקדשה ואזי יש לו תקומה על ידי בחינת הק"ם קליו כנ"ל. אבל להפך פוגם באלו הק"ם קליו ואזי יש לו נפילה כנ"ל, כי כל הנפילות על ידי תאות ממון, על ידי פגם ק"ם קליו הנ"ל. ועל כן המסור שפוגם בזה כנ"ל, על כן מורידין אותו ולא מעליו, כי נופל ואינו קם בבחינת וכבד עליה פשעה ונפלה ולא תסיף קום, כי פגם בק"ם קליו הנ"ל. על כן מפילין ומורידין אותו ולא מעליו כי אין לו תקומה כנ"ל. וזה

בְּחִינַת [מַה] שְׁאֲמָרוּ, מוֹרִידִין אוֹתוֹ לְבוֹר וְכוּ', כִּי בּוֹר דָּא טְחוּל וְכוּ', בְּחִינַת פְּגָם תַּאֲוֹת הַמָּמוֹן, כְּמוֹבָא שֶׁם בְּדַבְרֵי רַבְּנֵי זְכוּרֵנוּ לְבִרְכָה, כִּי הוּא פְּגָם בְּזֶה כַּנִּ"ל:

וְזֶה בְּחִינַת מַה שְּׁכָתוּב, הַחֲמֵס קָם לְמִטָּה רְשָׁע, הַחֲמֵס זֶה בְּחִינַת פְּגָם תַּאֲוֹת הַמָּמוֹן שֶׁעַל יְדֵי זֶה בָּא לְגַזְלוֹת, עַל יְדֵי זֶה נִפְגָּם בְּחִינַת קָם בְּחִינַת הַק"ס קָלִין הַנִּ"ל. וְנַעֲשֶׂה מִטָּה רְשָׁע, חֵס וְשָׁלוֹם. אֲבָל לְעֵתִיד שְׁיִקְיָם, בְּיוֹם הַהוּא יִשְׁלִיךְ הָאֲדָם אֶת אֱלִילֵי כְּסָפוֹ וְאֶת אֱלִילֵי זְהָבוֹ וְכוּ', שְׁיִתְבַּטַּל תַּאֲוֹת מָמוֹן וְיַעֲבְרוּ וְיִחַלְפוּ חֻבְלֵי לְדָה וְתַצְמַח וְתוֹלִיד הַיְשׁוּעָה, אִזּוּ נֹאמֵר, נִפְלָה לֹא תִסִּיף קוּם בְּתוֹלֵת יִשְׂרָאֵל, כִּי כָּבֵר סִבְלָנוּ חֻבְלֵי לְדָה וְצַעֲקָנוּ הַק"ס קָלִין עַד שֶׁנוֹלְדָה הַיְשׁוּעָה וַיַּמְעֵתָה תַּהֲיֶיהָ לָנוּ תִקוּמָה בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ, אָמֵן:

מאבד ממון חברו ומסור ב:

עֵינֵן מְסוֹר שְׁהַחְמִירוּ בּוֹ חֲכָמֵינוּ זְכוּרֵנוּ לְבִרְכָה מְאֹד מְאֹד יוֹתֵר מִכָּל עֲבָרוֹת שֶׁבְּתוֹרָה וְדִינוֹ כְּמוֹמֵר גְּמוּר. וְגַם אֶפְלוּ גְרוּעַ מְמוּמֵר, כְּמוֹבָא בְּש"ךְ שֶׁם. וּמוֹרִידִין אוֹתוֹ וְלֹא מַעֲלִין. וּפְסוּל לְכַתֵּב סֵפֶר תּוֹרָה וְתַפְלִין וּמְזוּזוֹת וְכוּ':

אות א

עַל פִּי הַמֵּאֲמָר הַמִּתְחִיל 'בְּסִבֵּי דְבֵי אֲתוּנָא' סִימָן כַּה אַחֲוֵי לָן מְנָא דְלֵא שׁוּנָא לְחַבְלָא וְכוּ'. מִשְׁחַרְבַּ בֵּית הַמִּקְדָּשׁ בְּטַל הַשְּׁמִיר וְכוּ'. כִּי צָרִיךְ כָּל אֶחָד לְהוֹצִיא אֶת עֲצָמוֹ מִהַמְדָּמָה וְלַעֲלוֹת אֶל הַשָּׁכַל וְכוּ':

וְדַע שֶׁכָּל דְּרָגָא וְדְרָגָא יֵשׁ אֵלּוּ הַדְּמִיוֹנוֹת וְהוּן הוּן הַקְּלָפוֹת הַקּוּדְמִין לְפָרִי הַסּוּבְבִים אֶת הַקְּדֻשָּׁה בְּבְחִינַת סְבִיב רְשָׁעִים יִתְהַלְכוּן וְכוּ'. וְאִי אֶפְשָׁר לְהַכְנִיעַ אֶת הַקְּלָפוֹת וְהַדְּמִיוֹנוֹת וְכוּ' אֶלָּא עַל יְדֵי הַתְּגָלוֹת גְּדֻלַּת הַבוֹרָא. וְהַתְּגָלוֹת גְּדֻלַּת הַבוֹרָא הוּא עַל יְדֵי צְדָקָה שְׁנוֹתְנִין לְעֵנֵי הַגּוֹן וְכוּ'. וְהַפְּלֵל הַיּוֹצֵא מִשָּׁם, כִּי בְּמָמוֹן דְּקֻדְשָׁה שֶׁם מְלַבְּשִׁין גּוֹנִין עֲלָאִין, כִּי גּוֹנִין עֲלָאִין הֵם בְּחִינַת כְּסָף וְזָהָב וְכוּ'. וְאֵלּוּ הַגּוֹנִין הַמְּלַבְּשִׁין בְּמָמוֹן דְּקֻדְשָׁה אֵין מְאִירִין אֶלָּא בְּיַד יִשְׂרָאֵל כִּי שֶׁם מְקוּמָם וְנִכְלָלִין זֶה בְּזֶה וּמִתְנַהֲרִים אֵלּוּ

הגִּוּנִין בְּבַחֲיַנַּת יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר בָּדָה אֶתְפָּאָר כִּי מְקוֹם הַגִּוּנִין אֵינוֹ אֶלָּא אֶצֶל אִישׁ הַיִּשְׂרָאֵלִי. וּכְשֶׁמִּתְנַהֲרִין הַגִּוּנִין אַזִּי הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מִתְגַּדֵּל וּמִתְפָּאָר בָּהֶם בְּבַחֲיַנַּת לִי הַכֶּסֶף וְלִי הַזָּהָב וְנַעֲשֶׂה מֵהֶם בְּגִדֵי יִשָּׁע, יִשָּׁע אֶסְתַּכְלוּתָא וְכוּ'. אֲבָל כָּל זְמַן שֶׁהַכֶּסֶף וְהַזָּהָב אֶצֶל הַעֲכוּ"ם אַזִּי הַגִּוּנִין נֶעְלָמִין אֹרָם וְאֵינָם מְאִירִים כִּי אֵין שָׁם מְקוֹמָם, כִּי אֵין מְקוֹמָם אֶלָּא אֶצֶל אִישׁ הַיִּשְׂרָאֵלִי וְכוּ'. וּבְשִׁבִיל זֶה הַעֲכוּ"ם תֹּאבִים לְמִמּוֹן יִשְׂרָאֵל וְכוּ' מִחֲמַת שָׁם פָּאָר הַגִּוּנִין וְכוּ'. אֲבָל תַּכְף וּמִיד כְּשֶׁהַעֲכוּ"ם מְקַבֵּל מִמּוֹן מִיִּשְׂרָאֵל תַּכְף וּמִיד נִתְעַלֵּם הַפָּאָר וְהַחַן בְּתוֹךְ הַמִּמּוֹן וְכוּ' וְכוּ'. וְעַל יְדֵי צְדָקָה נִתְתַּקֵּן כָּל מִמּוֹנוֹ וְנִתְגַּלִּין הַגִּוּנִין וּמְאִירִין וְכוּ' וְאַזִּי נִתְגַּלֶּה גְּדֻלְתּוֹ יִתְבָּרַךְ, כִּי עֵקֶר גְּדֻלְתּוֹ וְתִפְאָרְתּוֹ יִתְבָּרַךְ הוּא בְּחִינַת הַתְּגַלּוּת הַגִּוּנִין הַמְּלַבְּשִׁין בְּמִמּוֹן כְּנִ"ל. וְעַל יְדֵי הַתְּגַלּוּת גְּדֻלַּת הַבוּרָא יִתְבָּרַךְ, עַל יְדֵי זֶה נִכְנָעִין הַקְּלָפוֹת שֶׁבַּמְדַּרְגָּה וְעַל יְדֵי זֶה עוֹלִין מִמְדַּרְגָּה לְמְדַרְגָּה וְכוּ', עַיִן שָׁם כָּל זֶה הֵיטֵב:

אות ב

וְהִנֵּה בְּזֶה הַמַּאֲמָר מְבֹאָר בְּאֵר הֵיטֵב חֲמֵר הָאֲסוּר וְהַפְּגָם הַגְּדוֹל וְהַנּוֹרָא מְאֹד שֶׁל הַמְּסוּר שְׁמוּסָר חֶסֶד וְשְׁלוֹם, מִמּוֹן שֶׁל יִשְׂרָאֵל, שֶׁהוּא מִמּוֹן דְּקִדְשָׁה שְׁשָׁם מִתְגַּלִּין וּמְאִירִין גִּוּנִין עֲלָאִין וְכוּ', בְּיַד גּוֹי חֶסֶד וְשְׁלוֹם. כִּי הַגִּוּנִין עֲלָאִין הַמְּלַבְּשִׁין בְּמִמּוֹן יִשְׂרָאֵל זֶה עֵקֶר גְּדֻלַּת הַבוּרָא יִתְבָּרַךְ כְּנִ"ל, שֶׁעַל יְדֵי זֶה מְשַׁבְּרִין הַקְּלָפוֹת וְעוֹלִין מְדַרְגָּא לְדַרְגָּא שְׁזֵה עֵקֶר כְּלָלוּת הַקְּדוּשָׁה כְּלָלוּת הַתּוֹרָה לְשַׁבֵּר הַסְטֵרָא אַחֲרָא וְהַקְּלָפוֹת וְהַדְּמִיוֹנוֹת וְלַעֲלוֹת מְדַרְגָּא לְדַרְגָּא כְּדִי לְהַתְּדַבֵּק בּוֹ יִתְבָּרַךְ. וְכֵן זֶה נַעֲשֶׂה עַל יְדֵי הַתְּגַלּוּת הַגִּוּנִין הַמְּלַבְּשִׁין בְּמִמּוֹן יִשְׂרָאֵל כְּנִ"ל. שֶׁהֵם עֵקֶר גְּדֻלַּת הַבוּרָא יִתְבָּרַךְ, וְהַמְּסוּר חֶסֶד וְשְׁלוֹם, פּוֹגֵם בְּכָל זֶה. וְלֹא דִי שְׁפוּגִים בְּזֵה אֶלָּא שְׁעוֹשֶׂה מִהַפּוֹדֵה לְהַפּוֹדֵה שְׁלוֹקֵחַ מִמּוֹן דְּקִדְשָׁה מִמּוֹן יִשְׂרָאֵל שֶׁמְלַבֵּשׁ שָׁם גִּוּנִין עֲלָאִין וְכוּ' כְּנִ"ל וּמוּסָר אוֹתוֹ בְּיַד הַהַפְּדָה בְּיַד גּוֹי שְׁשָׁם אֵין מְאִירִין הַגִּוּנִין, אֲדַרְבָּא שָׁם נֶעְלָמִין אֹרוֹת הַגִּוּנִין, כִּי אֵין מְקוֹמָם אֶלָּא בְּיַד יִשְׂרָאֵל כְּנִ"ל. נִמְצָא שְׁפוּגִים בְּכָלִיּוֹת הַקְּדוּשָׁה כְּלָלוּת הַתּוֹרָה כְּנִ"ל. וְזֵה שְׁאֲמַרו רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרִים לְבִרְכָה עַל הַמְּסוּר, מוֹרִידִין אוֹתוֹ וְלֹא מְעַלִּין, כִּי בּוֹדָאִי רְאוּי לֹא זֶה הַעֲנֵשׁ כִּי פָּגַם בְּזֵה, כִּי עַל יְדֵי פָּגַם הַמְּסוּר שְׁפוּגִים בְּגִוּנִין הַנִּ"ל הַמְּלַבְּשִׁין בְּמִמּוֹן יִשְׂרָאֵל שֶׁעַל יְדֵי זֶה עֵקֶר כָּל הַעֲלִיּוֹת מְדַרְגָּא לְדַרְגָּא, עַל יְדֵי זֶה אֵי אֲפָשָׁר לַעֲלוֹת מְדַרְגָּא לְדַרְגָּא, כִּי עֵקֶר הַעֲלִיָּה עַל יְדֵי הַתְּגַלּוּת הַגִּוּנִין שְׁמְאִירִין בְּיַד יִשְׂרָאֵל דִּיקָא. וְעַל כֵּן הַמְּסוּר שְׁפָגַם בְּזֵה, עַל כֵּן מוֹרִידִין אוֹתוֹ וְלֹא מְעַלִּין, כִּי בְּזֵה דִּיקָא פָּגַם, כִּי עַל יְדֵי שְׁהַעֲלִים אֹרוֹת הַגִּוּנִין עַל יְדֵי שְׁמָסָר מִמּוֹן יִשְׂרָאֵל בְּיַד עֲכוּ"ם, עַל יְדֵי זֶה אֵין יְכוֹלִין לַעֲלוֹת מְדַרְגָּא לְדַרְגָּא כְּנִ"ל, כִּי בְּאֵמַת צְרִיךְ כָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל לְהַשְׁתַּדֵּל בְּכָל עֵז לְגַלוּת אֹרוֹת הַגִּוּנִין הַמְּלַבְּשִׁין בְּמִמּוֹן שֶׁל יִשְׂרָאֵל, כִּי לֹא כָּל אֶחָד זֹכֵה שִׁיתְגַּלֶּה

בְּמִמוֹנוֹ אִוְרוֹת עֲלֵאִין גִּוְנִין עֲלֵאִין וְצָרִיד לָזֶה זְכוּת גְּדוֹל. וְזוֹכִין לָזֶה עַל יְדֵי צְדָקָה שְׁעַל יְדֵי זֶה נִתְתַּקֵּן כָּל מִמוֹנוֹ וְכוּי כְּנִ"ל. וְאִז דִּיקָא יְכוֹל לַעֲלוֹת מִדְרָגָא לְדְרָגָא כְּנִ"ל. וְהַמְסוֹר לֹא דֵי שְׁפָגַם וְלֹא הַשְׁתַּדָּל לְגַלוֹת אִוְרוֹת הַגִּוְנִין אִף גַּם עָשָׂה מֵהַפֶּד אֶל הַפֶּד שְׁמָסַר מָמוֹן דְּקִדְשָׁה שֶׁל יִשְׂרָאֵל בְּיַד עֲכוּוֹ"ם וְהַעֲלִים בְּמִזִּיד אִוְרוֹת הַגִּוְנִין עַל כֵּן עָנְשׁוּ מֵגִיעַ לוֹ הַהַפֶּד מֵעֲלִיָּה, דְּהִינּוּ יְרִידָה. וְעַל כֵּן מוֹרִידִין אוֹתוֹ וְלֹא מֵעֲלִין וְכְנִ"ל:

אות ג

וְעַל כֵּן דִּינוֹ כְּמוֹמֵר וְכוּי, כִּי יוֹצֵא מִקְדָּשֵׁת יִשְׂרָאֵל, כִּי עֵקֶר קְדָשֵׁת יִשְׂרָאֵל הוּא בְּבַחֲיִנַת יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר בָּדָד אֶתְפָּאֵר, שְׁזָהוּ עֵקֶר קְדָשֵׁת יִשְׂרָאֵל שֶׁהִי יִתְבָּרַךְ מִתְפָּאֵר בָּהֶם וְכָל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל אֶפְלוּ הַקָּטָן שְׁבָהֶם יֵשׁ לוֹ חֵלֶק בְּזֶה הַהִתְפָּאָרוֹת כִּי הִי יִתְבָּרַךְ מִתְפָּאֵר אֶפְלוּ עִם הַקָּל שְׁבַקְלִים, כְּמוֹבָא בְּמָקוֹם אַחֵר. וְהַהִתְפָּאָרוֹת שֶׁל הִי יִתְבָּרַךְ זֶה בְּחִינַת הַגִּוְנִין הַנִּי"ל שֶׁהוּן מְלַבְּשִׁין בְּכֶסֶף וְזָהָב בְּמָמוֹן שֶׁל יִשְׂרָאֵל. וְהַמְסוֹר שְׁפָגַם בְּזֶה נִמְצָא שְׁפָגַם בְּבַחֲיִנַת הַהִתְפָּאָרוֹת שְׁזָה עֵקֶר קְדָשֵׁת יִשְׂרָאֵל כְּנִ"ל וְעַל כֵּן הַמְסוֹר הוּא יוֹצֵא מִכָּל כָּל יִשְׂרָאֵל, כִּי כָּל אֶחָד יֵשׁ לוֹ חֵלֶק בְּזֶה הַהִתְפָּאָרוֹת, אֲבָל הוּא פָּגַם בְּיַד רָמָה בְּזֶה הַהִתְפָּאָרוֹת עַל יְדֵי שְׁמָסַר מָמוֹן יִשְׂרָאֵל שְׁשֵׁם מְלַבֵּשׁ גִּוְנִין עֲלֵאִין בְּחִינַת הַתְּפָאָרוֹת הַנִּי"ל בְּיַד עֲכוּוֹ"ם שְׁשֵׁם נֶעְלַם הַפָּאֵר כְּנִ"ל. וְעַל כֵּן הוּא יוֹצֵא עַל יְדֵי זֶה מִכָּל יִשְׂרָאֵל מִכָּל הַהִתְפָּאָרוֹת וְעַל כֵּן הוּא כְּמוֹ מוֹמֵר מִמֶּשׁ וְגִרּוּעַ מִמֶּנּוּ. כִּי קִלְקַל וּפָגַם בְּשֵׁאֵט נִפְשׁ בְּמִזִּיד אֶת עֵקֶר הַהִתְפָּאָרוֹת שֶׁהֵם הַגִּוְנִין עֲלֵאִין שֶׁהַעֲלִים אוֹרָם עַל יְדֵי שְׁמָסַר מָמוֹן יִשְׂרָאֵל בְּיַד גּוֹי כְּנִ"ל:

אות ד

כִּי אֵיתָא בְּדַבְרֵי רַבֵּנוּ זְכוּרוֹנוֹ לְבַרְכָּה בְּמָקוֹם אַחֵר, שֶׁהַרְשָׁעִים מוֹלִיכִין אוֹתָם סְבִיב סְבִיב הַקְדָּשָׁה בְּבַחֲיִנַת סְבִיב רְשָׁעִים יִתְהַלְכוּן. כִּי שֶׁבֶת הוּא בְּחִינַת הַנְּקֻדָּה הַפְּנִימִית וּמִמֶּנָּה יוֹנְקִים הָעֲגוּלִים שֶׁהֵם בְּחִינַת הַשְּׁשָׁה יָמִים כְּמוֹבָא בְּזָהָר. וְהַקְלָפוֹת מוֹלִיכִין אֶת הַרְשָׁעִים סְבִיב סְבִיב הַנְּקֻדָּה. וְאִין מְנִיחִים אוֹתָם לְהִתְקַרֵּב לְפָנִים וְכוּי וְכָל זְמַן שֶׁהֵם עֲדִין בְּתוֹךְ הָעֲגוּלִים עֲדִין יֵשׁ לָהֶם תִּקְוָה לְהִתְקַרֵּב אֶפְלוּ פּוֹשְׁעֵי יִשְׂרָאֵל כָּל זְמַן שֶׁלֹּא יֵצֵא מִן הָעֲגוּלִים

לְגַמְרֵי חֵס וְשְׁלוֹם וְכוּ'. אֲבָל מִי שֶׁכָּבַר יֵצֵא לְגַמְרֵי חֵס וְשְׁלוֹם מִן הָעִגּוּלִים כְּגוֹן מְשֻׁמְדִים. אִזִּי אֵי אֶפְשֶׁר לוֹ לְהִתְקַרֵּב כָּלֵל וְכוּ', עַיִן שָׁם. וְשַׁבַּת שֶׁהוּא הַנִּקְדָּה הַפְּנִימִית שֶׁל שֵׁשֶׁת יָמֵי הַחֹל שֶׁמִּקְבָּלִים וְיוֹנְקִים מִמָּנָה הִיא בְּחִינַת אֲוֵרוֹת הַגְּוֹנִין, כִּי שַׁבַּת הוּא בְּחִינַת תְּלַת גְּוֹנִין דְּעֵינָא וּבֵת עַיִן שֶׁהֵם בְּחִינַת הַגְּוֹנִין הַנִּי"ל, שֶׁהֵם בְּחִינַת עֵינַיִם, כְּמוֹ שֶׁמְבַאֵר שָׁם בַּמֶּאֱמָר הַנִּי"ל בְּחִינַת כְּסוּת עֵינַיִם, עַיִן שָׁם, כִּי עֶקֶר הַגְּוֹנִין עֲלָאִין הֵם מְאִירִין בְּשַׁבַּת וְעַל כֵּן אוֹכְלִין בְּשַׁבַּת שְׁלֹשָׁה סְעֻדוֹת דְּאַבְרָהָם יִצְחָק וְיַעֲקֹב כְּלוּלִין בָּהוּן שֶׁהֵם אֲוֵרוֹת הַגְּוֹנִין כִּידוּעַ. וְעַל כֵּן עַל יְדֵי שַׁבַּת עַל יְדֵי הַשְּׁלֵשָׁה סְעֻדוֹת מִתְבָּרְכִין כָּל שִׁיתָא יוֹמִין, כְּמוֹ שֶׁאִיתָא בְּזֵהָר, כִּי עֶקֶר הַבְּרָכָה הוּא עַל יְדֵי אֲוֵרוֹת הַגְּוֹנִין כְּשֶׁמְאִירִין בְּבְחִינַת עֵינַיִד דְּבְרָכוֹת בְּחֻשְׁבוֹן, כְּמוֹ שֶׁמְבַאֵר שָׁם וְאִז דִּיקָא נִתְבָּרַד כָּל מְמוֹנוֹ וְכָל מַעֲשֵׂה יְדָיו וְזֵה נִמְשָׁד עַל יְדֵי שַׁבַּת שְׂאֵז עֶקֶר הָאֵרַת הַגְּוֹנִין כְּנִי"ל, כִּי בְּשַׁבַּת עוֹלִין כָּל הַצְּדָקוֹת שֶׁעוֹשִׂין בְּיָמֵי הַחֹל, כְּמוֹ שֶׁמְבַאֵר בְּדַבְרֵי רַבְּנוּ זְכוּרֵנוּ לְבְרָכָה בְּמָקוֹם אַחֵר בְּבְחִינַת שֶׁמֶשׁ בְּשַׁבַּת צְדָקָה לְעֵנַיִם וְכוּ', עַיִן שָׁם, וְעַל יְדֵי הַצְּדָקָה שֶׁמְאִירָה בְּשַׁבַּת דִּיקָא עַל יְדֵי זֵה מְאִירִין הַגְּוֹנִין הַמְּלַבְּשִׁין בְּכֶסֶף וְזֵהב כְּנִי"ל וְעַל יְדֵי זֵה נִמְשָׁד בְּרָכָה לְכָל שֵׁשֶׁת יָמֵי הַחֹל כְּנִי"ל, כִּי שֵׁשֶׁת יָמֵי הַחֹל שֶׁהֵם יוֹנְקִים כָּלֵם מִשַׁבַּת כְּנִי"ל הֵם תְּלַת יוֹמָא דְקָמֵי שַׁבְּתָא וְתְלַת יוֹמֵי לְאַחַר שַׁבְּתָא. וְשַׁבַּת הַנִּקְדָּה בְּאֲמֻצֵּעַ כְּמוֹבָא. וְהַשְּׁלֵשָׁה יָמִים הִלְלוּ בָּהֶם מְלַבְּשִׁין אֲוֵרוֹת הַגְּוֹנִין הַנִּמְשָׁכִין מִשַׁבַּת מִשְׁלֹשָׁה סְעֻדוֹת כְּנִי"ל, כִּי שְׁלֹשָׁה יָמִים הֵם כְּנִגְדַת תְּלַת גְּוֹנִין זֵהב וְכֶסֶף וְנַחֲשֵׁת שֶׁהֵם בְּבְחִינַת אַבְרָהָם יִצְחָק וְיַעֲקֹב, שֶׁזֶה בְּחִינַת שְׁלֹשָׁה יָמִים שֶׁקֹּדֶם שַׁבַּת וְשְׁלֹשָׁה יָמִים שְׂאֵחֵרֵי שַׁבַּת שֶׁכָּלֵם מִקְבָּלִים אֲוֵרוֹת הַתְּלַת גְּוֹנִין מִשַׁבַּת כְּנִי"ל. וְעַל כֵּן בְּשַׁבַּת הִיא שְׁבִיתָה מִמְּלָאכָה וְעַבְדִּין דְּחַל שְׁטוֹרְחִין בְּכָל שֵׁשֶׁת יָמֵי הַחֹל בְּשָׁבִיל פְּרֻנְסָה וּבְשַׁבַּת הוּא שְׁבִיתָה, כִּי עֶקֶר הַטְּרַחָא שְׁטוֹרְחִין בְּשָׁבִיל מְמוֹן וּפְרֻנְסָה בְּשֵׁשֶׁת יָמֵי הַחֹל זֵה מַחְמַת שְׂאִין הַגְּוֹנִין מְאִירִין אִז כָּל כֵּד וְעַל כֵּן צְרִיכִין לְטַרַח אַחֵר הַמְמוֹן בְּבְחִינַת שְׁטוֹ הָעֵם וְלִקְטוֹ - בְּשְׁטוֹתָא. כִּי הַגְּוֹנִין הֵם בְּחִינַת הַדַּעַת, כִּי שָׁם שָׂרְשָׁם כְּמוֹבָא בְּמָקוֹם אַחֵר וּבְשַׁבַּת מְאִיר הַדַּעַת וְאִז נִתְגַּלֵּין אֲוֵרוֹת הַגְּוֹנִין וְאִז הִיא שְׁבִיתָה לְגַמְרֵי וְאִז אֵין צְרִיכִין לְטַרַח כָּלֵל בְּשָׁבִיל פְּרֻנְסָה וּמְמוֹן, כִּי שָׂרְשָׁ הַמְמוֹן שֶׁהֵם הַגְּוֹנִין עֲלָאִין הֵם מִתְגַּלֵּין בְּשַׁבַּת וְעַל כֵּן מִשַׁבַּת נִמְשָׁד בְּרָכָה לְכָל יָמֵי הַחֹל, כִּי מִתְבָּרְכִין הַגְּוֹנִין הַמְּלַבְּשִׁין בְּכֶסֶף וְזֵהב עַל יְדֵי שַׁבַּת כְּנִי"ל. אֲבָל בְּשַׁבַּת בְּעֻצְמוֹ אֵין שׁוּם יַעֲסֵק בְּמְמוֹן וּמִשָּׂא וּמִתָּן כָּלֵל, כִּי אִז מְאִירִין הַגְּוֹנִין בְּעֻצְמוֹ וְאִז אֵין מִתְלַבְּשִׁין עֻצְמוֹ בְּמְמוֹן כָּלֵל רַק מְאִירִין בְּעֻצְמוֹ כְּנִי"ל וּמִשָּׁם מִתְבָּרְכִין כָּל שִׁיתָא יוֹמִין וְכוּ' וְכוּ"ל, וְעַל כֵּן בְּשַׁבַּת עוֹלִין כָּל הָעוֹלָמוֹת כָּלֵם מִדְּרָגָא לְדְרָגָא בְּכֶמָה וְכֶמָה עֲלִיּוֹת מִתְחַלֵּת שַׁבַּת עַד הַסּוּף, כְּמוֹ שֶׁאִיתָא בִּ"פְרִי עֵץ חַיִּים", כִּי אִז בְּשַׁבַּת מְאִירִין הַגְּוֹנִין שֶׁהֵם בְּחִינַת גְּדֻלַּת הַבּוֹרָא יִתְבָּרַד שְׁעַל יְדֵי זֵה כָּל הָעֲלִיּוֹת כְּנִי"ל. וְעֶקֶר עֲבוּדַת יִשְׂרָאֵל לְהַמְשִׁיךְ הַקְּדוּשָׁה שֶׁל שַׁבַּת לְשֵׁשֶׁת יָמֵי הַחֹל, דְּהֵינּוּ לְהַמְשִׁיךְ אֲוֵרוֹת הַגְּוֹנִין הַמְּאִירִין בְּשַׁבַּת שִׁיאִירוּ גַם בְּיָמֵי הַחֹל שְׂאֵז הֵם מְלַבְּשִׁין בְּכֶסֶף וְזֵהב וְעַל יְדֵי זֵה יִמְשָׁד בְּרָכָה בְּכָל מַעֲשֵׂה יְדֵינוּ, שֶׁזֵּהוּ בְּחִינַת 'וַיְהִי נֵעַם' שְׂאוּמְרִים בְּמוֹצָאֵי שַׁבַּת לְהַמְשִׁיךְ הַקְּדוּשָׁה שֶׁל שַׁבַּת לְשֵׁשֶׁת יָמֵי הַחֹל שְׁעַל יְדֵי זֵה נִתְבָּרְכִין מַעֲשֵׂה יְדֵינוּ בְּבְחִינַת וּמַעֲשֵׂה יְדֵינוּ כּוֹנְנָה עֲלֵינוּ וְכוּ'. וְכִשְׁזוֹכִין שִׁיתְּגַלוּ הַגְּוֹנִין בְּהַמְמוֹן בְּיָמֵי הַחֹל שֶׁזֵּה עֶקֶר הַבְּרָכָה כְּנִי"ל. אִז נִתְגַּלֵּה גְּדֻלַּת

הבורא יתברך ויכולין לעלות מדרגא לדרגא כנ"ל, כי אז כשזוכין שיתגלו הגוונים בהממון אז אין לו שום תאווה ממון, כי התגלות הגוונים שבממון הוא הפך תאווה ממון ואז נשלח ברכה בכל מעשה ודינו כנ"ל:

אות ה

נמצא שעקר הקדשה שמקבל כל אחד משבת הוא בחינת הארת הגוונים הנ"ל שכלולין בשבת שמהם יונקים ששת ימי החל שאירו בהם גם כן הגוונים הנ"ל כנ"ל. ויש מי שפוגם בזה ואינו יכול לגלות הגוונים ואינו יכול לכנס לבחינת הנקדה לבחינת שבת לינק משם הארת הגוונים הנ"ל, אבל עדן לא יצא מן העגולים לגמרי, אבל זה המסור שמסור ממון ישראל שבהם מלבש גוונים עלאין ביד עפוי"ם והעלים אורות הגוונים במזיד ביד רמה על כן על ידי זה הוא יוצא מן העגולים, שהם בחינת ששת ימים שיונקים משבת לגמרי כי אין לו חלק בקדשת שבת שיש בימי החל שהם בחינת הגוונים הנמשכין משבת ומתלבשין בתוך ימי החל בכסף וזהב, כי הוא פגם בזה ומסור הממון של ישראל שמלבש בהם גוונים עלאין ביד ההפך ביד עפוי"ם על כן הוא יוצא מן העגולים לגמרי, על כן הוא כמומר ממש שגם המומר יוצא מן העגולים לגמרי כנ"ל ועל כן בכל מקום מומר ומחלל שבת ומסור הם שוין לכמה דינים. כי עקר הקדשה היא שבת כנ"ל ומי שמחלל שבת הוא פוגם בכלליות הקדשה כמו המומר וכנ"ל. וכן המסור שזה להם וגרוע מהם, כי פוגם בהגוונים ממש, כי בהממון של ישראל שם עקר הגוונים שהם עקר בחינת קדשת שבת קדשת ישראל, כי ישראל ושבת ואורות הגוונים הנ"ל כלו חד. והעפוי"ם הם ההפך מכל זה בבחינת המבדיל בין קדש לחל בין אור לחשך בין ישראל לעמים בין יום השביעי לששת ימי המעשה, אור זה בחינת אורות הגוונים שהם עקר האור המאיר, כמובן במאמר הנ"ל וזה עקר הקדשה בחינת שבת בחינת ישראל בבחינת ישראל אשר בך אתפאר כנ"ל. והעפוי"ם הם מבדלין מכל זה כי הם בחינת חשך, בחינת ששת ימי המעשה ממש שאין בהם קדשת שבת אורות הגוונים כלל, כי אין הגוונים מאירין כי אם אצל ישראל שהם ממשיכין הקדשה של שבת גם בימי החל כנ"ל. אבל העפוי"ם הם בחינת ששת ימי המעשה ממש שאין בהם קדשת שבת אורות הגוונים כלל כנ"ל ועל כן המסור שמוסר ממון ישראל ביד גוי הוא יוצא מקדשת שבת לגמרי ויוצא מן העגולים לגמרי ועל כן הוא כמו מומר וכו' וכנ"ל:

אות ו

ועל כן עקר פגם המסור הוא בעינינו, כי הוא חייב על שהרצה ממונו של חברו להעביר, כמובא בשלחן ערוך, עין שם, כי פגם הגונן הנ"ל הוא בחינת פגם העינינו, כי הגונן עליו הם בבחינת בגדי ישע אסתכלותא בחינת כסות עינינו, עין שם:

אות ז

וזו בחינת מה שהמסור פסול לכתב דברים שבקדשה, דהינו ספר תורה ותפלין ומזוזות, כי עקר הפסול של הפסולים לכתב ספר תורה ותפלין ומזוזות למדו רבותינו זכרונם לברכה מפסוק וקשרתם וכתבתם, כל שישנו בקשירה ישנו בכתיבה. כי תפלין נקראין פאר בחינת כלליות הגונן ועל כן כל התורה כלה הקשה לתפלין, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה. כי כל התורה כלה היא בבחינת פאר, כי עקר כל התורה היא בשביל התפארות בחינת ישראל אשר בך אתפאר, כי על ידי התורה והמצות שישאל עושין ה' יתברך מתפאר בהם ובשביל זה נתנה כל התורה כדי שיתפאר בנו על ידי זה על ידי שאנו מקימין כל מצות התורה. נמצא שכל התורה הוא בבחינת תפלין שנקראין פאר כלליות הגונן, כי כל התורה היא בחינת התפארות בחינת ישראל אשר בך אתפאר, כי הם כלולים מגונן סגיאין שהם כל מצות התורה ועל כן ה' יתברך מתפאר בהם. ועל כן מי שאינו בכלל ההתפארות פסול לכתב דברי התורה שנתנו לכתב, דהינו ספר תורה ותפלין ומזוזות. ועקר הלמוד מתפלין שנקראין פאר כמו שלמדו רבותינו זכרונם לברכה, וקשרתם וכתבתם, כל שישנו בקשירה, דהינו בתפלין ישנו בכתיבה, כי הכתב הוא בבחינת התפארות כלליות הגונן, כי עקר הכתב הוא שחור על גבי לבן שהוא בחינת אש שחורה על גבי אש לבנה, כמובא במקום אחר. שזהו בחינת שחורה אני ונאנה וכי. וכשנתחבר שחור ולבן. זה בחינת כלליות הגונן שנקלל הגונן זה בזה שזה עקר בחינת הפאר, כמבאר במאמר הנ"ל. כי שחור ולבן הם עקר שרש כל הגונן, כי הם בחינת זהב וכסף, כי האי שחור אדם הוא וכי, ועקר כלליות הגונן שזה עקר הפאר הנ"ל. הוא כשנקלל יחד שחור ולבן, שזהו בחינת הכתב שחור על גבי לבן וזהו בחינת שחורה אני ונאנה, שזהו בחינת הכתב הנ"ל. וזהו ונאנה, כי זהו עקר הנזיר והחן והפאר הנ"ל:

כי האותיות שכותבין כל אות ואות יש לה גון מיוחד בפדוע. ועל ידי הכתב מתחברים כמה וכמה אותיות ונעשין תבה. וכן כל התבות סמוכין זה לזה

עד גמר הפרשה וכי וזה בחינת כלליות הגונון. שהגונון שהם האותיות נכלליו זה בזה. וכל זה על ידי השמות הקדושים שיש בתוך הכתב. כי עקר הקדשה על ידי השמות וגם כל אותיות התורה כלם הם בחינת שמות, כי אורייתא שמא דקדשא בריך הוא. ושם ה' זה בחינת כלליות הגונון בחינת ה' אורי, כמבאר שם במאמר הנ"ל:

נמצא שהכתב הוא בבחינת תפלין בחינת פאר כלליות הגונון. ועל כן מי שיצא מכלל ישראל ואין לו חלק בהתפארות כגון מומר ומחלל שבת וכיוצא פסול לכתב אותיות התורה שצריכין לכתבו, דהינו ספר תורה תפלין מזוזות שהם בחינת שמא דקדשא בריך הוא בחינת כלליות הגונון, בחינת פאר כנ"ל. ועל כן המסור פסול גם כן לכתב, כי עקר פגם המסור הוא בבחינת הגונון הנ"ל כנ"ל, כי הגונון מלבשין בכסף וזהב שבקדשה, דהינו ממון ישראל ועל כן המסור פסול לכתב כל דברים שבקדשה כנ"ל. וכל זה נלמד מתפלין כל שאינו בקשירה, דהינו בתפלין שנקראין פאר כלליות הגונון, וזה בחינת המסור שפגם בבחינת פאר כלליות הגונון על ידי שמסר ממון ישראל ביז גוי כנ"ל, על כן אינו בכתיבה, כי הכתב הוא בבחינת פאר כלליות הגונון כנ"ל ועל כן אפלו אם ירצה המסור להניח תפלין אף על פי כן פסול לכתב ונאמר עליו גם כן כל שאינו בקשירה וכי, כי כבר יצא מבחינת תפלין בחינת פאר כלליות הגונון על ידי שמסר ממון ישראל שבהם מלבשין אורות הגונון כנ"ל:

אות ח

וזה בחינת ציצית, כי ציצית הם בחינת עינים, כמו שכתוב (במדבר טו), וראיתם אתו. כי הם בבחינת בגדי ישע אסתפלותא, כי הכל תאבין להסתכל בהם בחינת כסות עינים, כמו שמבאר שם. וזהו בחינת תכלת כי תכלת הוא התחברות שחור ולבן בחינת כלליות הגונון. ועל כן המצוה הוא וראיתם אתו, כי הכל תאבין להסתכל בהם כשנכלליו הגונון יחד כנ"ל. ועל כן הציצית הם שמירה מן המזיקין, כי על ידי הציצית שהם בחינת גונון עלאין בחינת בגדי ישע על ידי זה נכנעים הקלפות והדמיונות שהן מזיקי עלמא ואזי זוכין לעלות מדרגא לדרגא. ועל כן עקר תקון התפלה הוא בציצית ותפלין גם צריכין לתן צדקה קדם התפלה, כי בשעת התפלה עולין מדרגא לדרגא כידוע שזהו עקר תקון התפלה ועל כן צריכין מקדם לגלות גדלת הבורא יתברך על ידי התגלות הגונון. ועל כן צריכין לתן צדקה קדם כדי שיתנהרו הגונון שיש בכסף וזהב. ואזי כשמתנהרין הגונון הם נעשין בבחינת בגדי ישע מעיל צדקה בחינת כסות עינים וזהו בחינת ציצית כנ"ל. ואזי נתגלין אורות הגונון בעצמן וזהו בחינת תפלין שנקראין פאר כי תפלין הם אורות הגונון בעצמן. ועל כן כל אלו הבחינות

שְׁהֵם בַּחֲנִינֵת הָאֲרֶת גּוֹנֵין עֲלָאִין עַל יְדֵי זֶה דִּיקָא יְכוּלִין לְהַתְפַּלֵּל הַתְּפִלָּה
כְּתוּבָה וְלְהַעֲלוֹת כָּל הָעוֹלָמוֹת מִדְרָגָא לְדְרָגָא, כִּי עֶקֶר כָּל הָעֲלִיּוֹת עַל יְדֵי
הַתְּגָלוֹת הַגּוֹנֵין

אות ט

וְזֶה שֶׁכָּתַב רַבֵּנוּ זְכוֹרֵנוּ לְבָרְכָה בַּמְאֵמֶר הַנִּי"ל שֶׁבְּבֵית הַמְּקֻדָּשׁ הָיָה שְׁבִירַת
הַמְּדֻמָּה שֶׁהוּא רוּחַ הַבְּהֻמִּיּוֹת, כִּי שָׁם הָיוּ מְקַרְיָבִין הַקְּרִבָּנוֹת וְכוּ', עַיִן שָׁם.
כִּי בְּבֵית הַמְּקֻדָּשׁ הָיוּ כְּלוּלִים כָּל הַגּוֹנֵין עֲלָאִין זָהָב וְכֶסֶף וְנַחֲשֵׁת וְתַכְלֵת
וְכוּ' שֶׁהֵם כָּל כָּל הַגּוֹנֵין שֶׁכֻּלָּם הָיוּ כְּלוּלִים בְּבֵית הַמְּקֻדָּשׁ וְעַל יְדֵי זֶה שָׁם
דִּיקָא הָיוּ מְקַרְיָבִין כָּל הַקְּרִבָּנוֹת שֶׁהֵם בַּחֲנִינֵת הַכְּנַעַת הַמְּדֻמָּה וְהַקְּלָפוֹת,
כִּי עֶקֶר הַכְּנַעַתִּים עַל יְדֵי הַתְּגָלוֹת הַגּוֹנֵין הַנִּי"ל. וְעַל כֵּן בֵּית הַמְּקֻדָּשׁ גָּבַהּ
מִכָּל הָאֲרָצוֹת כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב, וְקָמַתְּ וְעָלִיתְּ וְכוּ', כִּי שָׁם כָּל הָעֲלִיּוֹת שֶׁל
הַקְּדוּשָׁה, כִּי כָּל הָעֲלִיּוֹת כָּלֵם מִדְרָגָא לְדְרָגָא הֵם עַל יְדֵי הַבֵּית הַמְּקֻדָּשׁ
שֶׁשָׁם הוּא בַּחֲנִינֵת כְּלָלִיּוֹת הַגּוֹנֵין שֶׁעַל יְדֵי זֶה מְכַנְיַעִין הַקְּלָפוֹת שֶׁבְּכָל דְרָגָא
וְדְרָגָא שֶׁהֵם בַּחֲנִינֵת כֹּחַ הַמְּדֻמָּה רוּחַ הַבְּהֻמִּיּוֹת כַּנִּי"ל. וְעַל יְדֵי זֶה יְכוּלִין
לְעֲלוֹת מִדְרָגָא לְדְרָגָא כַּנִּי"ל. וְזֶה בַּחֲנִינֵת שֶׁלֹּשׁ פְּעָמִים בַּשָּׁנָה יִרְאֶה כָּל זְכוּרָה
אֶת פְּנֵי ה' אֱלֹקֵיךָ וְכוּ' וְלֹא יִרְאוּ פְנֵי רִיקָם, כִּי שֶׁלֹּשׁ רְגָלִים הֵם כְּנֻד
אֲבָרָהֶם יִצְחָק וַיַּעֲקֹב שֶׁהֵם בַּחֲנִינֵת כְּלָלִיּוֹת הַגּוֹנֵין, כִּי עֶקֶר הַגּוֹנֵין הֵם תְּלַת
בַּחֲנִינֵת שֶׁלֹּשָׁה אֲבוֹת כַּיְדוּעַ, וְאֵז צְרִיכִין לְעֲלוֹת וְלִרְאוֹת אֶת פְּנֵי ה' כִּי אֵז
בְּהַשְׁלֵשׁ רְגָלִים נִתְגַּלָּה כְּבִיכּוֹל, בַּחֲנִינֵת פְּנֵי ה', שֶׁזֶהוּ בַּחֲנִינֵת הָאֲרוֹת הַגּוֹנֵין
שֶׁהֵם בַּחֲנִינֵת פָּאֵר שֶׁזֶהוּ בַּחֲנִינֵת יַעֲקֹב שֶׁהוּא בַּחֲנִינֵת פְּנִים בַּחֲנִינֵת כְּלָלִיּוֹת
הַגּוֹנֵין וְעֶקֶר הַהַתְּגָלוֹת בְּבֵית הַמְּקֻדָּשׁ שֶׁשָׁם הָאֲרֶת כָּל הַגּוֹנֵין, אֲדָּ לֹא יִרְאוּ
פְּנֵי ה' רִיקָם כִּי צְרִיךְ לְהִבְיֵא מִמְּמוֹנוֹ קְרִבָּנוֹת אִישׁ כְּמִתְנַת יְדוֹ כְּבִרְכַת ה'
וְכוּ', וְעַל יְדֵי אֵלּוּ הַקְּרִבָּנוֹת שֶׁמְבִיֵא כָּל אֶחָד מִמְּמוֹנוֹ וַיִּגִּיעַ כְּפֹו עַל יְדֵי זֶה
נִתְתַּקֵּן כָּל מְמוֹנוֹ כְּמוֹ עַל יְדֵי צְדָקָה כִּי צְדָקָה הוּא גַם כֵּן בַּחֲנִינֵת קְרִבָּן
כְּמוֹבָא, וְאֵז מֵאִירִין הַגּוֹנֵין שֵׁשׁ בְּכֶסֶף וְזָהָב וְעַל יְדֵי זֶה זֹכָה כָּל אֶחָד לְפִי
בַּחֲנִינֵתוֹ לְעֲלוֹת וְלִרְאוֹת אֶת פְּנֵי ה', כִּי הַגּוֹנֵין עֲלָאִין מֵאִירִין עַל יְדֵי
הַקְּרִבָּנוֹת שֶׁמְבִיֵא כָּל אֶחָד מִמְּמוֹנוֹ שֶׁעַל יְדֵי זֶה נִתְתַּקֵּן כָּל מְמוֹנוֹ וּמֵאִירִין
הַגּוֹנֵין הַמְּלַבְּשִׁים שָׁם כַּנִּי"ל. וְזֶהוּ בַּחֲנִינֵת וְלֹא יִרְאוּ פְנֵי רִיקָם הַנְּאֻמֶּר
בְּרָגְלִים כְּשֶׁעוֹלִין לְהַבִּית הַמְּקֻדָּשׁ לִרְאוֹת אֶת פְּנֵי ה' כַּנִּי"ל:

בְּרוּךְ ה' לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן: שִׁיךְ לְעִיל:

וְעַל כֵּן אֵין כּוֹתְבִין כִּי אִם עַל גְּבִי עוֹר בְּהִמָּה וְחִיָּה. כְּדִי לְהַכְּנִיעַ כֹּחַ הַמְּדֻמָּה.
שֶׁהוּא רוּחַ הַבְּהֻמִּיּוֹת, שֶׁזֶהוּ בַּחֲנִינֵת קְרִבָּנוֹת כַּנִּי"ל. כִּי עַל יְדֵי הַכְּתָב אוֹתִיּוֹת
הַתּוֹרָה שֶׁהֵם בַּחֲנִינֵת גּוֹנֵין עֲלָאִין שֶׁנְּכַלְלִין יַחַד כַּנִּי"ל עַל יְדֵי זֶה נִכְנַע
הַמְּדֻמָּה, שֶׁזֶהוּ בַּחֲנִינֵת הַקְּרִבָּנוֹת שֶׁהֵם בְּבֵית הַמְּקֻדָּשׁ דִּיקָא שֶׁשָׁם כְּלוּלִין

מאבד ממון חברו ומסור ג:

אות א

ענין מסור שהחמירו בו רבותינו זכרונם לברכה מאד והשוו דינו כמומר לכל התורה ומתן להמיתו בידיים. מבאר קצת בדברינו ועוד לאלקי מליו:

מבאר היטב על פי התורה וביום הבכורים הסתרה שבתוך הסתרה בספר הראשון סימן נו:

מבאר שם שיש בחינת מלכות דקדשה אצל כל אחד ואחד מישראל וצריך כל אחד לראות להמשיך חיות ואריכות ימים לתוך בחינת המלכות שלו וזה נעשה על ידי עסק התורה, כי על ידי עסק התורה בדבורים על ידי זה קורין את חי החיים להמשיך ממנו חיות במדה לתוך בחינת המלכות וכו' ועל ידי זה יכולין להוכיח את כל אחד אפלו הרחוקים ממנו ולגלות ההסתרה שבתוך הסתרה וכו'. וכנגד מלכות דקדשה הוא מלכות הרשעה שהוא מלכות הקמן עמלק שהוא מתאנה לאסף הון. כי מלכות דקדשה עוסק בתקמה ודעת להמשיך תורה וכו' ומלכות הרשעה רוצה רק לאסף הון, כי כל הניצוצות הקדושים הם בתוך הממון ששם כלולים כל הגוונים עליו, כי כל הגוונים עליו כלולים בזהב וכסף ונחשת שהם הממון ועל כן מלכות הרשעה מתאנה לאסף הון כדי לבלע חס ושלום, ניצוצות הקדושים המלבשין שם. אבל יש כח במלכות דקדשה להוציא בלעו מפיו בבחינת חיל בלע ויקאנו, כי מלכות דקדשה מוציא ממנו כל הניצוצות הקדושים שבלע על ידי הממון ועושה מזה תורה גבה בחינת אשת חיל וכו', עין שם:

אות ב

וּבְזֶה מְבֹאֵר הַיֵּטֵב עֲנִין חֶמֶר הָאֲסוּר שֶׁל הַמָּסוּר שְׁמוּסֵר מִמּוֹן שֶׁל יִשְׂרָאֵל בְּיַד עֲפוּיִם בְּיַד שָׂרֵי וּמוֹשְׁלֵי הָעַפּוּיִם שֶׁהֵם בְּחִינַת מַלְכוּת הַרְשָׁעָה, כִּי הוּא פּוֹגֵם מְאֹד בְּכָל־לְיִוֵּת מַלְכוּת דְּקָדְשָׁה, כִּי הוּא מַגְבִּיר נִגְדָה הַהֶפֶךְ מִמַּשׁ שֶׁהוּא מַלְכוּת הַרְשָׁעָה שֶׁכָּל תְּשׁוּקָתָהּ לְהִתְגַּבֵּר חֵס וְשָׁלוֹם, עַל מִמּוֹן יִשְׂרָאֵל שֶׁשֵׁם כָּל הַנִּיצוּצוֹת הַקְּדוּשִׁים וְכָל הַגְּוִנִין עֲלָאִין כְּנִ"ל, וְזֶה הַמָּסוּר הוֹלֵךְ וּמוּסֵר בְּכוֹנֶה מִמּוֹן הַקְּדוּשָׁה שֶׁל אִישׁ הַיִּשְׂרָאֵלִי בְּיַד עֲפוּיִם נִמְצָא שְׁנוֹתָן בְּכוֹנֶה יִתְקַף לְמַלְכוּת הַרְשָׁעָה שֶׁעֵקֶר כָּחָה עַל יָדֵי זֶה וּבִפְרֹט כְּשֶׁמַּלְכוּת הַרְשָׁעָה בּוֹלַעַת הַמִּמּוֹן שֶׁל יִשְׂרָאֵל חֵס וְשָׁלוֹם, עַל יָדֵי אִישׁ יִשְׂרָאֵל בְּעַצְמוֹ, דְּהִינוּ עַל יְדֵי הַמָּסוּר שֶׁיֵּצֵא מִן הַדַּת יִשְׂרָאֵל וּמָסֵר בְּעַצְמוֹ מִמּוֹן יִשְׂרָאֵל, שֶׁבְּזֶה נוֹתֵן כֹּחַ וְתִקְוָה יוֹתֵר לְהַסְטֵרָא אַחֲרָא שֶׁהִיא מַלְכוּת הַרְשָׁעָה מִחֲמַת שֶׁמִּקְבֵּלֶת הַקְּדְשָׁה הַמְּלַבֶּשֶׁת בְּתוֹךְ הַמִּמּוֹן עַל יְדֵי יִשְׂרָאֵל בְּעַצְמוֹ שֶׁעַל יְדֵי זֶה מִתְגַּבֶּרֶת הַסְטֵרָא אַחֲרָא יוֹתֵר כְּיָדוּעַ שֶׁעֵקֶר כָּחַם עַל יְדֵי יִשְׂרָאֵל כְּשֶׁחֵס וְשָׁלוֹם הֵם נוֹתְנִין לָהֶם כֹּחַ עַל יְדֵי עוֹנוֹתֵיהֶם חֵס וְשָׁלוֹם, וְעַל כֵּן עוֹן הַמָּסוּר חֶמֶר מְאֹד מְאֹד, כִּי הוּא פּוֹגֵם בְּכָל־לְיִוֵּת מַלְכוּת דְּקָדְשָׁה, כִּי מַגְבִּיר בְּיַדִּים בְּכוֹנֶה נִגְדָה מַלְכוּת הַרְשָׁעָה עַל יְדֵי הַמִּמּוֹן יִשְׂרָאֵל שְׁמוּסֵר לָהֶם כִּי כָּל כָּחַם וַיִּנְיֶקְתֶּם עַל יְדֵי מִמּוֹן יִשְׂרָאֵל שֶׁשֵׁם כָּל הַנִּיצוּצוֹת הַקְּדוּשִׁים וְכָל הַגְּוִנִין עֲלָאִין כְּנִ"ל. וְעַל כֵּן הַשּׁוּוֹ אוֹתוֹ כְּמוֹמֵר לְכָל הַתּוֹרָה כְּלָה, כִּי הוּא פּוֹגֵם בְּכָל הַתּוֹרָה כְּלָה, כִּי כָּל הַתּוֹרָה כְּלָה הִיא בְּשִׁבִיל קִיּוּם וְחִיּוּת הַמַּלְכוּת, כִּי כָּל הַבְּרִיאָה וְכָל הַתּוֹרָה כְּלָה הוּא רַק בְּשִׁבִיל לְגַלוּת מַלְכוּתוֹ יִתְבָּרַךְ לִידַע וּלְהוֹדִיעַ שֶׁיֵּשׁ רַב וְשֶׁלִּיט אֲדוֹן מְלֶכֶךְ מוֹשֵׁל וּמְנַהִיג יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ לְעַד, וְכַמְבֹאֵר בְּהַתּוֹרָה הַנִּ"ל שֶׁעַל יְדֵי הַתּוֹרָה קוֹרִין אֶת חֵי הַחַיִּים וּמִמְשִׁיכִין חִיּוּת לְתוֹךְ בְּחִינַת הַמַּלְכוּת דְּקָדְשָׁה כְּנִ"ל נִמְצָא שֶׁעֵקֶר כְּלָלִיּוֹת הַתּוֹרָה הוּא לְהַחִיּוּת בְּחִינַת הַמַּלְכוּת. וְעַל כֵּן זֶה הַמָּסוּר שֶׁפּוֹגֵם מְאֹד בְּכָל־לְיִוֵּת מַלְכוּת דְּקָדְשָׁה שֶׁהִיא כְּלָלִיּוֹת הַתּוֹרָה כְּנִ"ל, כִּי הוּא מַגְבִּיר הַהֶפֶךְ שֶׁהוּא מַלְכוּת הַרְשָׁעָה כְּנִ"ל עַל כֵּן בּוֹדָאִי הוּא מוֹמֵר לְכָל הַתּוֹרָה כְּלָה, כִּי פּוֹגֵם בְּכָל הַתּוֹרָה כְּלָה עַל יְדֵי שֶׁפּוֹגֵם בְּיוֹתֵר בְּמַלְכוּת דְּקָדְשָׁה כְּנִ"ל שֶׁהוּא כְּלָלִיּוֹת כָּל הַתּוֹרָה כְּלָה:

אות ג

וְעַל כֵּן מָסוּר פְּסוּל לְכַתֵּב סֵפֶר תּוֹרָה, כִּי עֵקֶר כְּתִיבַת הַסֵּפֶר תּוֹרָה הוּא בְּשִׁבִיל לְהַחִיּוּת בְּחִינַת הַמַּלְכוּת שֶׁחִיּוּתָהּ עַל יְדֵי הַדַּעַת שֶׁמִּמְשִׁיכִין שֶׁעַל יְדֵי זֶה מְגַלִּין הַהֶסְתֵּרָה שֶׁבְּתוֹךְ הַסֵּתֵרָה וּמְחַזְרִין רְשָׁעִים בְּתִשׁוּבָה שֶׁזֶה עֵקֶר חִיּוּת הַמַּלְכוּת. וְזֶה הַדַּעַת מִמְשִׁיכִין עַל יְדֵי עֵסֶק הַתּוֹרָה שֶׁעַל יְדֵי זֶה קוֹרְאִין וּמִמְשִׁיכִין אֶת הַחִיּוּת מִחֵי הַחַיִּים וְכוּ', כְּמַבְאֵר הַיֵּטֵב בְּהַתּוֹרָה הַנִּ"ל. וְזֶה בְּחִינַת כְּתִיבַת סֵפֶר תּוֹרָה שֶׁבְּשִׁבִיל זֶה צָרִיכִין לְכַתֵּב סֵפֶר תּוֹרָה

כְּדֵי לְקָרוֹת בָּהּ כְּדֵי לְקָרוֹת עַל יְדֵי זֶה אֶת חַי הַחַיִּים לְהַמְשִׁיךְ מִמֶּנּוּ חַיּוֹת
לְתוֹךְ בְּחִינַת הַמַּלְכוּת כַּנִּי"ל (וְכַמְבָּאֵר הַיֵּטֵב בְּהַלְכוֹת קְרִיאַת סֵפֶר תּוֹרָה
שָׁזֶהוּ בְּחִינַת קְרִיאַת סֵפֶר תּוֹרָה בְּסֵפֶר תּוֹרָה כְּשֶׁרָה הַפְּתוּבָה כְּדִינָה וְכוּ',
עַיֵן שָׁם). וְעַל כֵּן הַמְּלֶאךְ שָׁיֵשׁ לוֹ בְּחִינַת הַמַּלְכוּת בְּיֹתֵר עַל כֵּן הָיָה צְרִיךְ
שֶׁיְהִיָּה לוֹ שְׁנֵי סִפְרֵי תּוֹרוֹת כְּתוּבִים, כְּמוֹ שְׁכַתּוּב, וְכַתֵּב לוֹ אֶת מִשְׁנֵה
הַתּוֹרָה הַזֹּאת וְהִיָּתָה עִמּוֹ וְקָרָא בּוֹ כָּל יְמֵי חַיָּיו. שָׁזֶה הַפְּסוּק וְקָרָא בּוֹ כָּל
יְמֵי חַיָּיו מְרַמֵּז עַל קְרִיאַת הַחַיּוֹת לְתוֹךְ הַמַּלְכוּת, כְּמַבְאֵר הַיֵּטֵב בְּהַתּוֹרָה
הַנִּי"ל. וְכֵן כָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל מִצְּוָה לְכַתֵּב לוֹ סֵפֶר תּוֹרָה שָׁזֶהוּ גַם כֵּן בְּשִׁבְלֵי
לְהַחַיּוֹת בְּחִינַת הַמַּלְכוּת שָׁיֵשׁ אֶצְלָךְ כָּל אֶחָד וְאֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל, כִּי כָּל אֶחָד
וְאֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל יֵשׁ לוֹ בְּחִינַת מַלְכוּת, כְּמַבְאֵר שָׁם בְּהַתּוֹרָה הַנִּי"ל. וְכָל אֶחָד
צְרִיךְ לְהַחַיּוֹת בְּחִינַת הַמַּלְכוּת שָׁלוֹ עַל יְדֵי הַדַּעַת שְׁמִמְשִׁיךְ לְגִלוֹת
הַהִסְתַּרְתָּה שְׁבִתוֹךְ הַסְתַּרְתָּה, בְּחִינַת וְאֲנֹכִי הַסְתַּר אֶסְתִּיר וְכוּ' שָׁזֶה זֹכִיךְ עַל
יְדֵי שְׁקוּרִין אֶת חַי הַחַיִּים עַל יְדֵי עֶסֶק הַתּוֹרָה שָׁזֶהוּ בְּחִינַת קְרִיאַת הַתּוֹרָה
בְּחִינַת מִצְוֹת כְּתִיבַת סֵפֶר תּוֹרָה כְּדֵי לְקָרוֹת בָּהּ כְּדֵי לְקָרוֹת עַל יְדֵי זֶה אֶת
חַי הַחַיִּים וְכוּ' כַּנִּי"ל וְכַמוֹ שְׁמַבְאֵר שָׁם בַּפְּרָשָׁה הַנִּי"ל הַמְדַבֵּר מֵהַהִסְתַּרְתָּה
שְׁבִתוֹךְ הַסְתַּרְתָּה, כְּמוֹ שְׁכַתּוּב שָׁם, וְאֲנֹכִי הַסְתַּר אֶסְתִּיר פְּנֵי בְּיֹם הַהוּא עַל
כָּל אֲשֶׁר עָשָׂה וְכוּ', שָׁזֶהוּ בְּחִינַת הַסְתַּרְתָּה שְׁבִתוֹךְ הַסְתַּרְתָּה עַל יְדֵי רַבּוּי
הָעוֹנוֹת רַחֲמָנָא לְצַלּוֹן וְכוּ' כְּמַבְאֵר בְּהַתּוֹרָה הַנִּי"ל. וּמִסִּיִּם שָׁם הַפְּסוּק,
וְעַתָּה כְּתַבּוּ לָכֶם אֶת הַשִּׁירָה הַזֹּאת וְכוּ'. שְׁמִזָּה הַפְּסוּק לְמַדּוֹ רַבּוּתֵנוּ
זְכוּרֵם לְבִרְכָה שְׁמִצְוֹת עָשָׂה שְׁיִכְתֹּב כָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל סֵפֶר תּוֹרָה לְעַצְמוֹ:

נִמְצָא שְׁכַתִּיבַת הַסֵּפֶר תּוֹרָה הוּא בְּשִׁבְלֵי לְגִלוֹת הַהִסְתַּרְתָּה שְׁבִתוֹךְ הַסְתַּרְתָּה,
לְתַקּוֹן בְּחִינַת וְאֲנֹכִי הַסְתַּר אֶסְתִּיר כַּנִּי"ל, כִּי עַל יְדֵי הַסֵּפֶר תּוֹרָה זֹכִיךְ
לְקָרוֹת אֶת חַי הַחַיִּים וְכוּ' שְׁעַל יְדֵי זֶה נִמְשָׁךְ הַדַּעַת שְׁעַל יְדֵי זֶה מְגַלִּין
הַהִסְתַּרְתָּה שְׁבִתוֹךְ הַסְתַּרְתָּה וּמַחֲיִין אֶת הַמַּלְכוּת וְכוּ' כַּנִּי"ל. וְעַל כֵּן זֶה
הַמְסוּר שְׁפָגַם בְּכָל־לִיּוֹת הַמַּלְכוּת בְּכָל־לִיּוֹת הַתּוֹרָה עַל יְדֵי שְׁהַגְבִּיר חֵס
וְשְׁלוֹם מַלְכוּת הַרְשָׁעָה, עַל כֵּן פָּסוּל לְכַתֵּב סֵפֶר תּוֹרָה, כִּי אֵין כַּח בְּכַתִּיבְתוֹ
לְהַמְשִׁיךְ הַחַיּוֹת מִחַי הַחַיִּים לְתוֹךְ אוֹתִיּוֹת הַתּוֹרָה שְׁכָּל זֶה הוּא בְּשִׁבְלֵי
לְהַחַיּוֹת אֶת הַמַּלְכוּת כַּנִּי"ל, כִּי הוּא נֶאֱחָז בְּמַלְכוּת הַרְשָׁעָה שְׁהַגְבִּיר נֶגְד
מַלְכוּת דְּקִדְשָׁה כַּנִּי"ל:

כִּי בְּשַׁעַת כְּתִיבַת סֵפֶר תּוֹרָה צְרִיךְ הַסּוֹפֵר לְקָרוֹת כָּל תִּבְּה וְתִבְּה בְּפְרוּשׁ,
כְּמַבְאֵר בְּשִׁלְחוֹן עָרוֹךְ כְּדֵי לְקָרוֹת עַל יְדֵי זֶה אֶת חַי הַחַיִּים כְּדֵי לְהַמְשִׁיךְ
מִמֶּנּוּ חַיּוֹת בְּהַדְרָגָה וּבְמִדָּה לְתוֹךְ כָּל אוֹת וּלְתוֹךְ כָּל תִּבְּה וּלְתוֹךְ כָּל פְּרָשָׁה
וְכוּ'. וְכַמְבָּאֵר הַיֵּטֵב בְּהַתּוֹרָה הַנִּי"ל שְׁהַחַיּוֹת נִמְשָׁךְ מִחַי הַחַיִּים עַל יְדֵי
שְׁקוּרִאִין אוֹתוֹ עַל יְדֵי הַפְּרָשִׁיּוֹת וְהַסְדְּרִים וְהַתְּבוּת וְהַאוֹתִיּוֹת שֶׁל הַתּוֹרָה
שְׁכָּלֶם הֵם בְּחִינַת כָּלִים לְקַבֵּל עַל יְדֵם אֶת הַחַיִּים בְּהַדְרָגָה וּבְמִדָּה כְּמוֹ
שְׁמַבְאֵר שָׁם, עַיֵן שָׁם. וְעַל כֵּן צְרִיךְ הַסּוֹפֵר לְקָרָא כָּל תִּבְּה בְּפִיו דִּיקָא, כִּי
כְּשֶׁקוּרִאִין אֶת חַי הַחַיִּים לְהַמְשִׁיךְ מִמֶּנּוּ חַיּוֹת צְרִיכִין לְקָרוֹתוֹ בְּפִה
בְּבְחִינַת כִּי חַיִּים הֵם לְמוֹצִיאֵיהֶם בְּפִה, בְּפִה דִּיקָא, כְּמוֹ שְׁמַבְאֵר שָׁם. וְכָל
זֶה הוּא בְּשִׁבְלֵי לְהַחַיּוֹת אֶת הַמַּלְכוּת שָׁזֶה עֵקֶר תַּקּוּן כָּל הָעוֹלָמוֹת מֵרֵאשׁ
וְעַד סוֹף כְּדֵי לְגִלוֹת מַלְכוּתוֹ יְתִבְרַךְ כַּנִּי"ל. וְעַל כֵּן הַמְסוּר שְׁפָגַם בְּמַלְכוּת
דְּקִדְשָׁה מֵאֵד כַּנִּי"ל, עַל כֵּן בְּוִדְאֵי אֵין לוֹ כַּח לְקָרוֹת הַחַיּוֹת עַל יְדֵי כְּתִיבְתוֹ

לתוך אותיות התורה, על כן הוא פסול לכתב ספר תורה כמו מומר לכל התורה כלה, כי פגם בכל התורה כלה על ידי פגם המלכות כנ"ל:

אות ד

ועל כן מוכן למיתה, כי אין לו שום חיות מאחר שפגם במלכות דקדשה ששם כל החיות מחי החיים, כי כל החיים מחי החיים צריכין להמשיך לתוך בחינת המלכות על ידי עסק התורה ועל ידי זה מחיין כל העולמות וכל הברואים, כי כלם אין להם שום חיות כי אם על ידי בחינת המלכות שדך שם נמשך כל החיות וכל ההשפעות לכל העולמות ולכל הנבראים כידוע. ועל כן זה המסור שפגם בזה, כי פגם בכלליות החיות הנמשך לבחינת מלכות על ידי שהגביר נגדה ההפך והמתנגד ממש, שהוא מלכות הרשעה שמתגברת על ידי אסיפת הון נגד מלכות דקדשה, כמבאר בהתורה הנ"ל שפמלכות הרשעה היא ההפך ממש מבחינת חיות המלכות, כי חיות המלכות הוא על ידי עסק התורה וכו' ומלכות הרשעה מתגברת בהפך ממש לקלקל חס ושלום, חיות המלכות דקדשה שמקבלת על ידי עסק התורה לקלקלו חס ושלום על ידי הקדשה שבולעת על ידי הממון שמאספת וכו'. ועל כן זה המסור שנותן בתחבולותיו כח לזה שמוסר ממון דקדשה של ישראל ליד עבוי"ם, על כן הוא פוגם בחיות המלכות דקדשה שהוא חיות הכל, על כן אין לו שום חיות ומוכן למיתה, כי פגם ביותר בכלליות החיות שהוא מלכות דקדשה כנ"ל, כי עקר חיות הכל הוא על ידי המלכות דקדשה שמקבלת חיות על ידי עסק התורה של ישראל שעל ידי זה נמשך חיות לכל כנ"ל וכמו שכתוב, באור פני מלך, חיים הינו על ידי בחינת מלכות דקדשה נמשך חיים לכל הנמצאים שבעולם

מאבד ממון חברו ומסור ד:

ענין מסור שדינו כמין וכופר ומתיר להרגו ביד. כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, המינין והמסורות וכו' מורידין ולא מעלין:

על פי התורה 'תקעו-אמונה' בלקוטי תנ"ך סימן ה מבאר שם שעלית
האמונה הוא על ידי שחותרין המים שמהם גדלה האמונה שהם בחינת
עצות בחינת מים עמקים עצה וכו' וכו' :

ולזה צריכין איש תבונות שהוא על ידי שמצחצח נשמתו וכו'. שזה נעשה
על ידי שממשיכין רוחניות אלקות לתוך צמצומים שעל ידי זה ממשיכין
פרנסה וכו'. ועל ידי הפרנסה והאכילה דקדשה מצחצח נשמתו בבחינת
צדיק אכל לשבע נפשו, שהוא בחינת והשביע בצחצחות נפש וכו' הוא
איש תבונות וכו' ועל ידי זה יכול לחתור ולדלות המים עמקים עצה שמהם
גדלה האמונה בבחינת מים עמקים עצה וכו' ואיש תבונות גדלה וכו' עין
שם :

נמצא שפקר עלית האמונה הוא על ידי פרנסת ואכילת ישראל כנ"ל, כי
ישראל בכלל נקראים כלם צדיקים, כמו שאמרו, ועמד כלם צדיקים
לעולם ירשו ארץ. ואכילתם הוא בבחינת צדיק אכל לשבע נפשו, כי
אכילת ישראל מקדשת בכמה וכמה מצות התלויות באכילה. וכמו
שפתוב, ותורתך בתוך מעי. ועל ידי בחינה זאת בחינת צדיק אכל לשבע
נפשו, על ידי זה מצחצחין הנשמה כנ"ל ועל ידי זה חותרין המים שהם
העצות שמהם גדלה האמונה כנ"ל. ועל כן עון המסור חמור מאד ודינו
כמין וכופר ממש, כי פוגם מאד באמונה הקדושה מאחר שמוסר ממון
ישראל ביד גוי, כי ממון ישראל בכלל הוא ממון דקדשה, כי הוא פרנסת
ישראל שעל ידי זה זוכין לאמונה כנ"ל, והוא מוסר זה הממון ליד גוי
שהם ההפך מזה, כי העפוי"ם בכלל הם בבחינת ויבטן רשעים תחסר שהוא
ההפך מבחינת צדיק אכל לשבע נפשו, ועל כן בודאי על ידי ממונם
ויפרנסתם ואכילתם של העפוי"ם אין יכולין לדלות העצות הנ"ל שמהם
גדלה האמונה מאחר שאינם מצחצחין נפשם על ידי אכילתם, אדרבא,
הם בהפך מזה, כי הם בבחינת ויבטן רשעים תחסר שעל ידי זה הם
רחוקים מבחינת איש תבונות ועל כן נאמר בהם כי גוי אבד עצות המה
ואין בהם תבונה. כי הם בבחינת (משלי כח) נגיד חסר תבונות, חסר
תבונות דיקא, כי זה נמשך מבחינת ויבטן רשעים תחסר שנקמר עליהם
כנ"ל, כי כמו שעל ידי בחינת צדיק אכל לשבע נפשו הוא מצחצח נשמתו
בבחינת ונשמת שדי תבינם שעל ידי זה הוא איש תבונות, כמו שמבאר
שם. כמו כן להפך על ידי ממון ואכילת העפוי"ם, שהם בבחינת ויבטן
רשעים תחסר הוא בבחינת חסר תבונות. וכן כמו שאיש תבונות דולה
העצות העמקות שהם בחינת מים עמקים עצה וכו' שמהם גדלה האמונה,
כמו כן להפך העפוי"ם שהם בבחינת נגיד חסר תבונות על ידי זה פוגמין
ומקלקלין מוצא המים עמקים שהם העצות ועל כן הם פוגמין באמונה.
ועל כן באמת הם רחוקים מאמונה האמתית, כי הם כופרים
ואפיקורסים ומאמינים אמונות כזביות. ועל כן המסור פוגם מאד
באמונה הקדושה מאחר שמוסר ממון ישראל שהוא פרנסת ישראל שעל
ידי זה באים לאמונה הוא מוסר אותו ביד עפוי"ם שעל ידי זה נפגמה
האמונה, כי על ידי פרנסתם של העפוי"ם נסתם חס ושלום, מוצא המים
הנ"ל שהם העצות שמהם גדלה האמונה, כי הם בבחינת בורות בורות

נשברים אשר לא יכלו המים, שנאמר על אמונתם הרעה. ועל כן דין המסור כמין וכופר ממש, כי פוגם מאד באמונה כמו מין ממש, כי מקלקל חס ושלוש, בשרש האמונה, דהינו במוצא המים שמהם גדלה האמונה שצריכין לחתרו על ידי פרנסת ישראל. והוא פוגם ומקלקל שם על ידי שמוסר ממון ופרנסת ישראל ליד עכו"ם שהם ההפך מזה כנ"ל, כי עליהם נאמר, תחת שלוש רגזה ארץ וכו' תחת עבד כי ימלוך ונבל כי ישבע לחם תחת שנואה כי תבעל ושפחה כי תירש גברתה. כי אמונה הקדושה נקראת אשה יראת ה' אשת חיל פיזוע ועל כן כל שבת האשת חיל הוא בענין הפרנסה שפרנסת בני ביתה בכבוד, כמו שכתוב ותתן טרף לביתה וכו' ולחם עצלות לא תאכל וכו'. כי האשת חיל בחינת אמונה משתדלת תמיד שיהיה פרנסה לבני ישראל הדבקים בה כדי שיוכלו בכל פעם לעסק יותר לחתור המים עמקים הנ"ל שמשם גדולה כדי שתתגדל ותתעלה האמונה בכל פעם יותר ויותר וכנ"ל. אבל מי שמוסר ונותן חס ושלוש, פרנסת ישראל ביד העכו"ם על זה רוגזת הארץ שהיא בחינת האמונה הקדושה שנקראת ארץ, כי עפר מאנא דכלהו, כמו שמבאר שם בהתורה הנ"ל בבחינת תחת שלש רגזה ארץ וכו' תחת שנואה כי תבעל שהוא בחינת האמונה כזביות שהיא שנואה ותעובה שנותן בה פח חס ושלוש כנ"ל, וזהו ונבל כי ישבע לחם, כי הא בהא תליא, כי על ידי ונבל כי ישבע לחם, דהינו על ידי שנותן הפרנסה להנבל שהם העכו"ם על ידי זה נותן פח חס ושלוש באמונות כזביות כנ"ל ומשם עקר אריכת הגלות והתגברות ממשלתם מחמת שבעוונותינו הרבים נמשכה להם שפע העשירות והפרנסה ובני ישראל הכשרים עניים ודלים, כמו שאיתא בזהר הקדוש שבגלות ישראל נזונו מתמצית ורב עקר השפע אצלם על כן קשה מאד לחתור המים הנ"ל ועל כן מתגברת הסטרא אחרא, שהם האמונות כזביות שהם נאחזים שם. ועל כן מתגברת מלכותם וממשלתם וזהו בחינת תחת עבד כי ימלוך ושפחה כי תירש גברתה שכל זה נמשך על ידי ונבל כי ישבע לחם וכנ"ל ועל כן המסור הוא כמו מין וכופר ממש וכנ"ל:

ועל כן מורידין ולא מעלין אותו, כי עקר החיות הוא מהאמונה הקדושה, כי היא בחינת חיים אנפין נהירין בחינת באור פני מלך חיים, (כמו שמבאר בהתורה 'צוית צדק' בסימן כג). ועל כן יש עברות שחייבין עליהם כרת ומיתה, כי עקר גדול האמונה הוא על ידי עצות כנ"ל שהם בחינת תרי"ג עטין דאורייתא שהם כלל מצות התורה. וזהו בחינת כל מצותיך אמונה שעל ידי כלל המצות שהם בחינת עצות דקדשה זוכין לאמונה כנ"ל. וכשפוגם באיזה מצות עשה או לא תעשה אזי פוגם באמונה כפי פגם המצוה שעבר עליה. אבל יש חלוקים, כי יש מצות שכשעובר עליהם אף על פי שהפגם גדול מאד, אף על פי כן עדין אינו נסתם עקר המעין שמשם גדלה האמונה, אבל יש מצות חמורות שכשעובר עליהם חס ושלוש, סותם המעין שמשם גדלה האמונה, אף גם כשזה נופל זה קם, כי נותן עוד פח להאמונות כזביות שפחם דיקא כשנסתמין המענינות והבארות הקדושים האלו שמהם גדלה האמונה. ועל כן הם משתדלים תמיד על זה לסתם הבארות האלו שמהם גדלה האמונה בבחינת וכל הבארות אשר חפרו בימי אברהם סתמום פלשתים וכו'. ומי שעובר עברה

כְּזֹאת חֵס וְשָׁלוֹם, הוּא חַיֵּב כָּרַת וּמִיתָה כִּי נִכְרַת מִמְּקוֹר חַיּוּתוֹ שֶׁהִיא הָאֱמוּנָה כַּנִּ"ל, עַל יְדֵי שְׁגָרַם חֵס וְשָׁלוֹם לְסִתָּם הַמַּיִם הַנִּ"ל שֶׁמִּשָּׁם גְּדוּלָה כַּנִּ"ל. וְעַל כֵּן מִצּוּיֵן הַבַּיִת דִּין לְבַעֲרוֹ מִן הָעוֹלָם, כְּמוֹ שֶׁפָּתוּב, וּבַעֲרַת הָרַע מִקֶּרְבָּךְ. כִּי יוֹכַל לְקַלְקֵל יוֹתֵר חֵס וְשָׁלוֹם, כִּי נוֹתֵן כַּח בְּיוֹתֵר לְהַכְפִּירוֹת וְאֱמוּנוֹת כְּזָבוֹת וְכַנִּ"ל. וְזֶה בְּחִינַת הַמְּסוּר וְהַמַּיִן שֶׁצָּרִיכִין לְהַרְגוֹ גַּם בְּזִמּוֹן הַזֶּה, כִּי הוּא גְרוּעַ מִכָּלֵם, כִּי הוּא פּוֹגֵם בְּיוֹתֵר וְיוֹתֵר בְּמִקּוֹר הַמַּיִם שֶׁמִּשָּׁם גְּדוּלָה הָאֱמוּנָה מֵאַחַר שֶׁמוֹסֵר מִמּוֹן וּפְרָנְסַת יִשְׂרָאֵל בְּיַד עַבּוּיִם שֶׁמִּשָּׁם עָקֵר גְּדוּלָה שֶׁל הָאֱמוּנָה הַקְּדוּשָׁה וְכַנִּ"ל:

עַל פִּי הַתּוֹרָה 'תִּקְעוּ-אֱמוּנָה' בְּהִלְכוֹת נְזִיקִין הִלְכָה הַ הִלְכוֹת נְזִיקִי מִמּוֹן הִלְכָה
א:

נזקי ממון א:

עֵינֵן אַרְבָּעָה אַבוֹת נְזִיקִין שֶׁהָאֲדָם חַיֵּב לְשַׁמֵּר אוֹתָם שֶׁלֹּא יִזְקוּ שָׁהֵם, הַשּׁוֹר וְהַבּוֹר וְהַמְּבַעָה וְהַהֲבַעֵר:

עַל פִּי הַתּוֹרָה 'אֲנָכִי ה' אֱלֹקֶיךָ' בְּלִקּוּטֵי הָרֵאשׁוֹן (סִימָן ד), עֵינֵן שֵׁם:

וְהַיּוֹצֵא מִשָּׁם לְעַנְיָנֵנוּ הוּא מֵה שֶׁמְבַאֵר שָׁם עַל מֵאֲמַר רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה מְשַׁל לְאַחַד שֶׁהָיָה מְהִלֵּךְ בְּאִישׁוֹן לִילָה וְאַפְלָה וּמִתְגַּרָא וְכוּ'. וְהַכֹּלל שֵׁישׁ אַרְבָּעָה יְסוּדוֹת אֵשׁ רוּחַ מִים עֶפֶר, שֶׁהֵם בְּחִינַת דּוּמָם צוּמַח חַי מְדַבֵּר וּמֵאלוֹ הָאֲרָבָעָה יְסוּדוֹת נִמְשָׁכִין כָּל הַמְּדוּת רְעוֹת וְתוֹלְדוֹתֵיהֶן, כְּמִבְאֵר בְּמִשְׁנֵת חֲסִידִים בְּפֶרֶטִיּוֹת כָּל הַמְּדוּת הַנִּמְשָׁכִין מִכָּל יְסוּד וְיְסוּד. וּמִי שְׂרוּצָה לִילֵךְ בְּדֶרֶךְ הַקְּדוֹשׁ הוּא צָרִיךְ לְשַׁבֵּר כָּל הַמְּדוּת רְעוֹת וְתֵאוֹת רְעוֹת הַנִּמְשָׁכִין מֵאלוֹ הָאֲרָבָעָה יְסוּדוֹת וְכַנִּ"ל וְיִסְפָּר לְפָנֵי הַתְּלַמִּיד חֲכָם, הַיְנוּ וְדוּי דְבָרִים וְהַתְּלַמִּיד חֲכָם יִפְרֹשׁ וַיְבַרֵר לוֹ דֶּרֶךְ לְפִי שֶׁרֶשׁ נִשְׁמָתוֹ וְכוּ' וְכוּ' וְעַל יְדֵי זֶה אֵתָה נִכְלָל בְּאֵין סוּף וְכוּ' וְעַל יְדֵי זֶה זוֹכִין לְבְּחִינַת הַטּוֹב וְהַמְּטִיב שֶׁיּוֹדְעִין שֶׁכָּל מֵאֲרָעוֹתֵינוּ הֵם לְטוֹבָתוֹ שֶׁזֶה בְּחִינַת מַעֲיֵן עוֹלָם הַבָּא בְּחִינַת כָּלוֹ טוֹב וּמְטִיב, כְּמִבְאֵר שָׁם הֵיטֵב כָּל הָעֵינֵן הַזֶּה בְּאַרְיִכוֹת, עֵינֵן שֵׁם:

וְזֶהוּ בְּחִינַת אַרְבָּעָה אַבוֹת נְזִיקִין שֶׁמְחַיֵּב הָאֲדָם לְשַׁמֵּרָם מֵאֲד שֶׁלֹּא יִזְקוּ, כִּי אַרְבָּעָה אַבוֹת נְזִיקִין נִמְשָׁכִין מִבְּחִינַת הָרַע שֶׁבְּאַרְבָּעָה יְסוּדוֹת שֶׁמֵּהֶם נִמְשָׁכִין כָּל הַתְּאוֹת רְעוֹת וְהַמְּדוּת רְעוֹת וְתוֹלְדוֹתֵיהֶן שֶׁמֵּהֶם נִמְשָׁכִין חֵס וְשָׁלוֹם כָּל הַחֲטָאִים שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת אַרְבָּעָה אַבוֹת נְזִיקִין כְּנֶגֶד אַרְבָּעָה יְסוּדוֹת הַנִּ"ל, כִּי הַחֲטָאִים וְהַמְּדוּת רְעוֹת הַנִּמְשָׁכִין מֵאַרְבָּעָה יְסוּדוֹת הֵם

בְּחִינַת מִזִּיקֵי עֲלָמָא, כִּי כָּל הַהִזְקוֹת שֶׁבְּעוֹלָם נִמְשָׁכִין מֵהֶם. וְעַל כֵּן לְעֵתִיד
שֶׁהַכֹּל יֵשׁוּבוּ לֵה' בְּאֵמֶת וְאֵת רוּחַ הַטְּמֵאָה יַעֲבֹר מִן הָאָרֶץ וַיִּתְּבַטֵּל הָרַע
שֶׁבְּאַרְבָּעָה יְסוּדוֹת עַל כֵּן בְּאֵמֶת לֹא יִהְיֶה עוֹד שׁוּם הִזָּק בְּעוֹלָם, כְּמוֹ
שֶׁכְּתוּב (יִשְׁעִיָּה י"א), לֹא יִרְעוּ וְלֹא יִשְׁחִיתוּ וְכוּ' כִּי מְלֵאָה הָאָרֶץ דְּעָה אֶת ה'
וְכוּ'. וְעַל כֵּן נִקְרְאוּ אַרְבָּעָה אַבּוֹת נְזִיקִין אַבּוֹת מְכַלֵּל דְּאִיכָּא תּוֹלְדוֹת (כְּמוֹ
שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנוּם לְבִרְכָּה בְּבֵא קַמָּא ב). כִּי גַם בְּהַמְדוֹת רְעוֹת
הַנִּמְשָׁכִין מֵהָאַרְבָּעָה יְסוּדוֹת יֵשׁ בָּהֶם גַּם כֵּן אַבּוֹת וְתוֹלְדוֹת, כְּמוֹבֵא
בְּהַתּוֹרָה הַנִּי"ל עֲצָבוֹת וְתוֹלְדוֹתָיו וְכוּ' גִּאֲוָה וְתוֹלְדוֹתָיו וְכוּ' וְעַל כֵּן הֵם
אַרְבָּעָה אַבּוֹת נְזִיקִין כְּנֶגֶד אַרְבָּעָה יְסוּדוֹת הַנִּי"ל כְּנִי"ל. וְזֶה בְּחִינַת הַשּׁוֹר
וְהַבּוֹר וְהַמְּבַעָה וְהַהֲבַעַר, כִּי הֵם כְּנֶגֶד אַרְבָּעָה יְסוּדוֹת הַנִּי"ל שֶׁהֵם אֲשֶׁר רוּחַ
מִיָּם עָפָר, שֶׁהֵם בְּחִינַת דּוּמָם צוּמָח חַי מְדַבֵּר כַּיְדוּעַ, כִּי הַשּׁוֹר זֶה בְּחִינַת
הַחַי שֶׁהוּא כְּנֶגֶד יְסוּד הַרוּחַ וְהַבּוֹר זֶה בְּחִינַת דּוּמָם שֶׁהוּא כְּנֶגֶד יְסוּד הָעָפָר
וְהַמְּבַעָה זֶה הַשּׁוֹן זֶה בְּחִינַת תְּאֵאוֹת רְעוֹת שֶׁנִּמְשָׁכִין מִבְּחִינַת צוּמָח מִבְּחִינַת
יְסוּד הַמַּיִם, כְּמוֹבֵא שֶׁם וְזֶה בְּחִינַת מְבַעָה שֶׁהוּא הַשּׁוֹן בְּחִינַת תְּאֵאוֹת אֲכִילָּה
וְשִׁתְיָה שֶׁהֵם רֵאשֵׁי הַתְּאֵאוֹת שֶׁכָּל הַתְּאֵאוֹת נִמְשָׁכִין אַחֲרֵיהֶם, כְּמִבְּאָר בְּדַבְּרֵי
רַבֵּנוּ זְכוֹרֵנוּ לְבִרְכָּה בְּהַתּוֹרָה וַיִּסַּב אֱלֹהִים (סִימָן סב). וְהַהֲבַעַר זֶה הָאֵשׁ
בְּחִינַת יְסוּד הָאֵשׁ שֶׁהוּא כְּנֶגֶד בְּחִינַת מְדַבֵּר, שֶׁהוּא בְּחִינַת גִּאֲוָה
וְתוֹלְדוֹתָיָהּ, כְּמוֹ שֶׁמִּבְּאָר שֶׁם. נִמְצָא שֶׁאַרְבָּעָה אַבּוֹת נְזִיקִין הֵם כְּנֶגֶד
אַרְבָּעָה יְסוּדוֹת שֶׁמֵּהֶם נִמְשָׁכִין כָּל הַהִזְקוֹת שֶׁבְּעוֹלָם הַכְּלוּלִים בְּאַרְבָּעָה
אַבּוֹת נְזִיקִין וְתוֹלְדוֹתֵיהֶן כְּנִי"ל. וְעַל כֵּן הַנְּזִיקִין נִפְרָעִין מִן הָעֵדִית, כְּמוֹ
שֶׁכְּתוּב, מִיֵּטֵב שָׂדֵהוּ וּמִיֵּטֵב כְּרָמוֹ יִשְׁלַם. כִּי הַתְּקוּן שֶׁל אַרְבָּעָה אַבּוֹת
נְזִיקִין, שֶׁהֵם בְּחִינַת אַרְבָּעָה יְסוּדוֹת הַנִּי"ל הוּא עַל יְדֵי בְּחִינַת עֲלָמָא דְּאֵתִי,
שֶׁהוּא בְּחִינַת כְּלוֹ טוֹב וּמִטֵּיב שְׂאֵז יִתְּבַטְלוּ כָּל הַהִזְקוֹת כְּנִי"ל. וְכִמְבֹאָר
הֵיטֵב בְּהַתּוֹרָה הַנִּי"ל שֶׁצָּרִיכִין לְשַׁבֵּר כָּל הָרַע שֶׁבְּאַרְבָּעָה יְסוּדוֹת שֶׁהֵם כָּל
הַמְּדוֹת רְעוֹת וְכוּ' וְאֵז זוֹכֶה לְבְּחִינַת כְּלוֹ הַטּוֹב וְהַמִּטֵּיב כְּמוֹ שֶׁמִּבְּאָר, עֵין
שֶׁם. נִמְצָא שֶׁבְּחִינַת הַטּוֹב וְהַמִּטֵּיב הוּא הַתְּקוּן שֶׁל הָאַרְבָּעָה יְסוּדוֹת, כִּי
לְבְּחִינַת כְּלוֹ הַטּוֹב וְהַמִּטֵּיב זוֹכִין עַל יְדֵי שְׁמֵתִקְנִין הָאַרְבָּעָה יְסוּדוֹת עַל יְדֵי
שְׁמֵשֶׁבְּרִין כָּל הַמְּדוֹת רְעוֹת הַנִּמְשָׁכִין מֵהֶם כְּנִי"ל. וְעַל כֵּן צָרִיכִין לְשַׁלֵּם
הַהִזָּק שֶׁל הָאַרְבָּעָה אַבּוֹת נְזִיקִין בְּמִיטֵב, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב, מִיֵּטֵב שָׂדֵהוּ וּמִיֵּטֵב
כְּרָמוֹ וְכוּ' כְּדֵי לְהַמְשִׁיךְ עַל יְדֵי זֶה בְּחִינַת כְּלוֹ הַטּוֹב וְהַמִּטֵּיב בְּחִינַת עֲלָמָא
דְּאֵתִי שְׂאֵז יִתְּבַטְלוּ הַהִזְקוֹת כְּנִי"ל, כִּי תִשְׁלֹמִי הַנְּזָק הֵם בְּחִינַת הַתְּקוּן שֶׁל
הַהִזְקוֹת שֶׁל אַרְבָּעָה אַבּוֹת נְזִיקִין שֶׁהֵם בְּחִינַת הָרַע שֶׁבְּאַרְבָּעָה יְסוּדוֹת וְעַל
כֵּן תְּקוּנָם עַל יְדֵי מִיטֵב דִּיקָא בְּחִינַת מִיטֵב שָׂדֵהוּ וּמִיטֵב כְּרָמוֹ יִשְׁלַם כְּדֵי
לְהַמְשִׁיךְ עַל יְדֵי זֶה בְּחִינַת כְּלוֹ הַטּוֹב וְהַמִּטֵּיב שֶׁהוּא הַתְּקוּן שֶׁל הָאַרְבָּעָה
יְסוּדוֹת

נזקי ממון ב:

אַרְבַּעָה אַבוֹת נְזִיקֵי הַשּׁוֹר וְכוּ':

עַל פִּי מַה שֶּׁמִּבְּאֵר בַּמֶּאֱמָר 'וּבְיוֹם הַבְּכוּרִים' סִימָן נֹו שֶׁמִּלְכוּת הַרְשָׁעָה, שֶׁהִיא כְּנֶגֶד מִלְכוּת דִּקְדוּשָׁה, מִתְגַּבֵּרֶת לְאַסֵּף וּלְכַנֵּס מָמוֹן, כִּי שֵׁם כָּל הַנִּיצוּצוֹת הַקְּדוּשָׁה וְעַל כֵּן הִיא מִתְגַּבֵּרֶת בְּתַאוֹת מָמוֹן וְכוּ'. אֲבָל יֵשׁ כַּח בְּמִלְכוּת דִּקְדוּשָׁה לְהוֹצִיא בְּלִעּוֹ מִפִּיּוֹ בְּבַחֲנִית עֵת אֲשֶׁר שֶׁלֹּט הָאָדָם בְּאָדָם לָרַע לֹו שֶׁמוֹצִיאִין מֵהֶם כָּל הַקְּדוּשָׁה וְנַעֲשֶׂה מִזֶּה תּוֹרָה גְבוּהָ מֵאֵד דִּיקָא וְכוּ', עַיִן שֵׁם. וּמִלְכוּת הַרְשָׁעָה הוּא מִלְכוּת הַמֶּן עֲמֵלֵק שְׂרוּדֵף אַחַר מַחְנֶה דָו בְּחִינַת מִלְכוּת דִּקְדוּשָׁה, עַיִן שֵׁם:

וְזֶה בְּחִינַת אַרְבַּעָה אַבוֹת נְזִיקֵי שֶׁהֶם בְּחִינַת מִלְכוּת הַרְשָׁעָה שֶׁהֶם מְזִיקֵי מָמוֹן יִשְׂרָאֵל, כִּי הֵם מִתְגַּבְּרִין עַל הַמָּמוֹן לְפָגֵם אוֹתוֹ מִחֲמַת שֵׁשׁ כָּל הַטּוֹב כְּנִ"ל. וְעַל כֵּן הֵם אַרְבַּעָה, כִּי מִלְכוּת דִּקְדוּשָׁה הִיא בְּחִינַת דִּי וְכִשְׁנוֹפֵל וְנִפְגָּם בְּחִינַת הַדִּי שֶׁהִיא מִלְכוּת דִּקְדוּשָׁה אֲזִי נַעֲשֶׂה מִזֶּה בְּחִינַת אַרְבַּע מִלְכוּתוֹת שֶׁהֵם מִלְכוּת דִּקְדוּשָׁה אֲזִי נַעֲשֶׂה מִזֶּה בְּחִינַת אַרְבַּע מִלְכוּתוֹת שֶׁהֵם מִלְכוּת הַרְשָׁעָה בְּחִינַת עֲמֵלֵק שֶׁכָּלֵל מִכָּל הָאַרְבַּע מִלְכוּתוֹת, כַּמּוּבָא כָּל זֶה בַּמֶּאֱמָר מִיִּשְׂרָאֵל דְּסַפִּינָא (סִימָן ל), עַל כֵּן הֵם מִתְגַּבְּרִים עַל הַמָּמוֹן לְהִזְיקוֹ, כִּי מִלְכוּת דִּקְדוּשָׁה תִּקְוֶנָה וְשִׁלְמוּתָהּ עַל יְדֵי שׁוֹנֵא בְּצַע לְשֵׁנָא הַמָּמוֹן בְּתַכְלִית הַשֵּׁנָאָה, כַּמּוּבָא שֵׁם בַּמֶּאֱמָר מִיִּשְׂרָאֵל הַנִּ"ל. וְעַל כֵּן לְהַפְּדֵי מִלְכוּת דְּסַטְרָא אַחְרָא, שֶׁהֵם הָאַרְבַּע מִלְכוּתוֹת, מִתְגַּבְּרִין לְהִזְיק מָמוֹן יִשְׂרָאֵל, דְּהֵינּוּ שֶׁמִּתְגַּבְּרִין בְּתַאוֹת מָמוֹן שֶׁבִּזְהָה הֵם מְזִיקֵי מָמוֹן יִשְׂרָאֵל שֶׁפַּע קְדוּשָׁה לְהַכְנִיסוֹ אֶל הַתַּאוֹהָ שֶׁהִיא מִסַּטְרָא אַחְרָא חַס וְשָׁלוֹם, כִּי עַקֵּר הַגְּלוּתוֹת הֵם רַק עַל יְדֵי הַמָּמוֹן, כִּי שֵׁם כָּל הַנִּיצוּצוֹת הַקְּדוּשׁוֹת וְהֵם מִתְגַּבְּרִים לְהוֹצִיאֵם לְחוּץ חַס וְשָׁלוֹם עַל יְדֵי תַאוֹת מָמוֹן וְעַל יְדֵי מַה שֶׁגּוֹזְלִין לְמָמוֹן יִשְׂרָאֵל, כִּי הֵם בְּחִינַת אַחַת, דְּהֵינּוּ גִזְלָתָם מִמֶּשׁ וְהַתְּגַבְּרוּת הַתַּאוֹהָ עַל יִשְׂרָאֵל כִּי הַכָּל כְּדִי לִינֵק וּלְקַבֵּל מִשֶּׁפַּע קְדוּשָׁה הַגְּנוּזָה בְּמָמוֹן כְּנִ"ל. אֲבָל יֵשׁ כַּח בְּמִלְכוּת דִּקְדוּשָׁה לְהוֹצִיא בְּלִעּוֹ מִפִּיּוֹ כְּנִ"ל וְזֶה בְּחִינַת שְׁצָרִיכִים לְשֵׁלֵם בְּמִיטָב, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב, מִיטָב שְׂדֵהוּ וְכוּ', כִּי מוֹצִיאִין כָּל הַטּוֹב מֵהֶם, וְאַדְרָבָּא, אֲפִלּוּ כָּל הַנִּיצוּצוֹת וְהַטּוֹב שֶׁהִיָּה בִּינֵיהֶם מִכְּבָר מוֹצִיאִין מֵהֶם עַל יְדֵי שְׁנֵתְקַבֵּץ הַטּוֹב יַחַד עַל יְדֵי שֶׁהַתְּגַבְּרוּ וְיִנְקוּ עוֹד הַרְבֵּה טוֹב שֶׁעַל יְדֵי זֶה נִתְקַבֵּץ וְנִתְחַבֵּר וְנִדְבָק הַנִּיצוּצוֹת שֶׁהִיוּ שֵׁם מִכְּבָר שֶׁלֹּא הָיוּ יְכוּלִים לְצַאת וְעַכְשָׁו נִתְחַבְּרִים בְּזֶה הַטּוֹב הַנִּ"ל. וְאַחַר כֵּן יוֹצֵא מֵהֶם הַכָּל כְּנִ"ל שֶׁזֶה בְּחִינַת עֵת אֲשֶׁר שֶׁלֹּט הָאָדָם בְּאָדָם לָרַע לֹו כִּי עַל יְדֵי שְׁלִיטָתָם וְהַתְּגַבְּרוּתָם נִשְׁאַר אֲצֵלֵם הַרַע לְבַד בְּלִי שׁוּם טוֹב שֶׁזֶהוּ מִפְּלֵתָם כִּי כָּל הַטּוֹב יוֹצֵא מֵהֶם. וְזֶה בְּחִינַת מִיטָב שְׂדֵהוּ וּמִיטָב כְּרָמוֹ יִשְׁלֵם, שֶׁכָּל הַטּוֹב שֶׁהִיָּה כְּבוּשׁ בִּינֵיהֶם צָרִיכִים לְשֵׁלֵם וּלְהַחֲזִיר לְבָעָלִים אֶל הַקְּדוּשָׁה כְּנִ"ל:

וְזֶה בְּחִינַת מַה שֶּׁאֱמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנּוּם לְבָרְכָה שֶׁהַנֶּזֶק וְהַמִּזִּיק בְּתַשְׁלוּמֵינּוּ כִּי הַמַּת יְהִיָּה לֹו שֶׁהַבְּעָלִים מְטַפְּלִין בְּנִבְלָה כִּי הַנֶּזֶקִין שֶׁהֵם יִשְׂרָאֵל, שֶׁמִּתְגַּבְּרִין עֲלֵיהֶם הַמִּזִּיקֵי שֶׁהֵם הָאֱמוֹת בְּתַאוֹת מָמוֹן כְּנִ"ל וְעַל יְדֵי זֶה נֶזֶק מָמוֹנָם כְּנִ"ל, הֵם צָרִיכִין לְקַבֵּל אֶת הַנִּבְלָה הַמַּתָּה לְטַפֵּל בָּהּ לְמַכְרָה לְבָרֵךְ הַטּוֹב וְהַחֲיוֹת, דְּהֵינּוּ נִיצוּצוֹת הַקְּדוּשָׁה שֶׁל מָמוֹן יִשְׂרָאֵל שֶׁנִּשְׁאַר בָּהּ עַד. וְזֶה מִטַּל עַל הַבְּעָלִים הַנֶּזֶקִין שֶׁהֵם הַיִּשְׂרָאֵל, כִּי לָהֶם לְבַד זֶה הַכַּח

לברר ולהוציא הטוב מן המתים והנשפּרים, כי גם הם חַיִּבִּים בְּזֶה וְרְאוּי
לָהֶם לְסַבֵּל גַּם כִּן קִצַּת בְּהִזָּק, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה וְהִנָּזֵק
וְהַמִּזִּיק בְּתִשְׁלוּמֵינוּ, שְׂגָם עַל הַנִּזָּק חָל תִּשְׁלוּמֵי הַהִזָּק, הֵינּוּ שְׂבוּדָאֵי
צָרִיכִין לְתַקּוֹן אֶת אֲשֶׁר נִמְשְׁכוּ אַחֲרֵיהֶם עַד שְׁנֵזֻקוֹ, כִּי אֲנוּ צָרִיכִין לְשׁוֹר
עֲצָמֵנוּ מִן הַהִזָּק הֵינּוּ לְבָלִי לְמִשְׁדָּ אַחַר תְּאַוְתֵּיהֶם כְּנִ"ל, וְעַל כֵּן כִּשְׁלֹא
שָׁמְרוּ עֲצָמָן עַד שְׁנֵזֻקוֹ מֵהֶם, דְּהֵינּוּ שֶׁהִתְגַּבְּרוּ עֲלֵיהֶם כְּנִ"ל צָרִיכִין לְטַפֵּל
בְּנִבְלָה הַמֵּתָה לְבָרַר הַטּוֹב מִמֶּנָּה, דְּהֵינּוּ הַמָּמוֹן שֶׁנִּשְׁאַר בָּהּ כְּנִ"ל. וּמִוֹתֵר
הַהִזָּק מוֹצִיאֵין מִן הַמִּזִּיקִין שְׂמַעְמִידִין אוֹתָן בְּדִין וְצָרִיכִין לְשֵׁלֵם בְּמֵיטֵב
כְּנִ"ל, דְּהֵינּוּ שְׂמוֹצִיאֵין הַטּוֹב מֵהֶם כְּנִ"ל. וְזֶה נַעֲשֶׂה עַל יְדֵי הַשְּׁלֵשָׁה דִּינִים,
כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה, דִּינֵי נְזִיקִין בְּשֵׁלֵשָׁה. כִּי הַשְּׁלֵשָׁה
דִּינִים הֵם בְּחִינַת הַשְּׁלֵשָׁה אָבוֹת, שֶׁהֵם בְּחִינַת שְׁלֹשׁ רַגְלִים שֶׁבָּהֶם עוֹלָה
הַמַּלְכוּת מִבִּינֵיהֶם וְאֲזִי נִכְנַע הַסִּטְרָא אַחֲרָא שֶׁהִיא מַלְכוּת הַרְשָׁעָה, הֵינּוּ
שְׂמוֹצִיאֵין הַטּוֹב מֵהֶם שְׂמִשְׁלָמִין בְּמֵיטֵב כְּנִ"ל וְעַיִן שָׁם לְעִיל בְּהַלְכוּת
דִּינִים שְׁזָה בְּחִינַת שְׁלֵשָׁה דִּינִים, עַיִן שָׁם:

וְעַל כֵּן נִקְרְאִים אָבוֹת נְזִיקִין כְּנִגַּד מַלְכוּת דְּקִדְשָׁה שְׂעִקֵר שְׂלֵמוֹתָהּ עַל יְדֵי
שְׁלֵשָׁה אָבוֹת כְּמוֹבָא, שְׁזָה בְּחִינַת שְׁלֹשׁ רַגְלִים כְּנִ"ל כְּמוֹבָא בְּמֵאֲמָר
מִישָׁרָא הַנִּ"ל, וְאֵת זֶה לְעַמַּת זֶה מַלְכוּת הַרְשָׁעָה מְקַבְּלִין מֵאָבוֹת הַטְּמֵאָה
שְׂעִקֵרָם הַמֵּת שֶׁהוּא אָבִי אָבוֹת הַטְּמֵאָה שֶׁהוּא בְּחִינַת עַמְלָק כְּמוֹבָא, וְהֵם
מְקַבְּלִין מִשָּׁם, כִּי הוּא כָּלֵל כָּלָם, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב: רֵאשִׁית גוֹיִם עַמְלָק. כְּמוֹ
שֶׁכְּתוּב רַבְּנוּ זְכוֹרֵנוּ לְבִרְכָה שָׁם וְעַל כֵּן נִקְרָא מַלְכוּת הַרְשָׁעָה אֲרַבְּעָה אָבוֹת
נְזִיקִין:

וְזֶה שֶׁאָמְרוּ בְּמִשְׁנָה, לֹא הָרִי זֶה כְּהָרִי זֶה וְלֹא הָרִי זֶה כְּהָרִי זֶה, כִּי הֵם
בְּחִינַת עוֹלָם הַפְּרוּד, בְּחִינַת וּמִשָּׁם יִפְרָד וְהָיָה לְאַרְבָּעָה רֵאשִׁים הַפְּרָד
מַלְכוּת דְּקִדְשָׁה שֶׁהִיא בְּחִינַת ד' דְּאֶחָד בְּחִינַת אַחַדוֹת פְּשׁוּט. וְעַל כֵּן אֵין
בָּהֶם אַחַדוֹת וְהַשְׁתּוּוֹת רַק מִפְּרָדִין וּמִחֻלְקִין זֶה מִזֶּה וְאֵין בָּהֶם צַד הַשְּׁוֹה
כִּי אִם שְׂדֵרְכּוֹן לְהִזִּיק כְּנִ"ל וְכִשְׁהִזִּיק מִשְׁלָמִין בְּמֵיטֵב כְּנִ"ל:

וַיֵּשׁ לְפָרֵשׁ הַשּׁוֹר הוּא בְּחִינַת יוֹן שֶׁאָמְרוּ, כְּתוּבוֹ לָכֶם עַל קֶרֶן הַשּׁוֹר וְכוּ',
'קֶרֶן הַשּׁוֹר' דִּיקָא, בְּחִינַת הַשּׁוֹר שֶׁהוּא בְּחִינַת הַקֶּרֶן. וְהַבּוֹר זֶה מַלְכוּת
הַרְשָׁעָה מַלְכוּת אֲדוּם שֶׁהוּא עַמְלָק שֶׁהוּא מוֹכֵן לְתַקְלָה, כִּי בּוֹר דָּא טְחוּל
לִילִית אִמָּא דְעֵרֵב רַב תְּאַוֹת נְאוּף, שְׁזָה בְּחִינַת עַמְלָק, כְּמוֹבָא. וְהַמְבַּעָה זֶה
הַשּׁוֹן בְּחִינַת אֲכִילָה בְּחִינַת פָּרֶס וּמְדֵי שְׂאוּכְלִין בְּשֵׁר כְּדָב וְכוּ' גַּם מְדֵי
הַתְּגַבְּרוּ עַל יִשְׂרָאֵל עַל יְדֵי אֲכִילָה בִּימֵי אַחַשְׁוֵרוּשׁ עַל שְׁנֵהֵנוּ מִסְעֵדְתוֹ שֶׁל
אוֹתוֹ רָשָׁע. וְהַהֲבֵעֵר זֶה בָּבֶל נְבוּכַדְנֶצַּר שֶׁהֲבֵעֵר אֵשׁ בְּבֵית הַמִּקְדָּשׁ. וְאֵין
מוֹכֵן לְתַקְלָה כְּמוֹ הַבּוֹר שֶׁהוּא עַמְלָק תְּאַוָּה הַכְּלָלִיּוֹת רַע הַכּוֹלֵל, כִּי כָּלוּל
מִכָּלָם כְּנִ"ל. וְזֶה שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה, אֵי כְּתוּב בּוֹר וְחַד מִנֵּיהוּ
הָיָה יִלְפִינִין כְּלָהוּ. כִּי בּוֹר כָּלוּל מִכָּלָם, שֶׁהוּא בְּחִינַת מַלְכוּת עַמְלָק שְׂכָלוּל
מִכָּלָם כְּנִ"ל וּמִמֶּנּוּ נִלְמָדִין כָּלָם כִּי הַכֹּל נִלְמָדוּ מִמֶּנּוּ, כְּמוֹ שֶׁפָּרֵשׁ רַשִׁי עַל
פְּסוּק רֵאשִׁית גוֹיִם עַמְלָק שֶׁהוּא נִזְדוּג לְיִשְׂרָאֵל תְּחִלָּה מִשָּׁל לְאַמְבַּטִּי
רוֹתַחַת וְכוּ' בָּא זֶה וְהַפְּשִׁירָה בְּפִנֵּיהֶם, נִמְצָא שֶׁמִּמֶּנּוּ לְמָדוּ הַכֹּל לְהִזְדוּג
לְיִשְׂרָאֵל לְהִזִּיק לָהֶם חֵס וְשְׁלוֹם. וּמִסִּיק בְּגִמְרָא שֶׁלֹּא נִכְתְּבוּ כָּלָם אֶלָּא

להגדיל תורה ויִאֲדיר, כִּי בְּאֵמֶת עַל יְדֵי הָאֲרֻבָּעָה אֲבוֹת נִזְיָקִין שָׁהִם
הָאֲרֻבָּע מַלְכֵי־עַל יָדָם דִּיקָא יִגְדִיל תּוֹרָה וְיִאֲדיר, כִּי אַחַר כֶּדָּ מוֹצִיאִין
מֵהֶם בְּלַעַם מִפִּיהֶם בְּבַחֲיִנַת חֵיל בְּלַע וְיִקְאָנוּ. וְעוֹשִׂין מִזֶּה תּוֹרָה שְׁנִקְרָאת
אֵשֶׁת חֵיל נִמְצָא שְׁדִיקָא עַל יָדָם נִגְדְּלַת הַתּוֹרָה:

וְזֶה שְׁאֲמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה, אֲבוֹת מְכַלְל דְּאִיכָּא תּוֹלְדוֹת, כִּי אֵלוּ
הָאֲרֻבָּע מַלְכֵי־עַל הֵם כְּלָלִיּוֹת הַשְּׁבַעִים אֲמִין נִמְצָא שְׁיֵשׁ לָהֶם תּוֹלְדוֹת,
דְּהֵינּוּ הַשְּׁבַעִים אֲמִין שְׁמַתְפְּשִׁטִין מֵהֶם:

וְזֶה שְׁאֲמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה, הָאִי מָאן דְּבָעֵי לְמַהּוֹי חֲסִידָא לִיקָיִם
מִלֵּי דְנִזְיָקִין. חֲסִיד זֶה בְּחִינַת אֲבָרָה אִישׁ הַחֶסֶד שְׁשִׁלְמוֹת עֲלִית הַמַּלְכוּת
מִן הָאֲרֻבָּע מַלְכֵי־עַל עַל יָדוֹ בְּבַחֲיִנַת וְהוֹכֵן בְּחֶסֶד כְּסָא וְעַל כֵּן רַדְף אַחֲרֵי
הָאֲרֻבָּעָה מַלְכִים, כְּמוֹ שְׁמִבְּאָר כָּל זֶה בְּמֵאָמֵר מִיִּשְׂרָאֵל הַנִּי"ל. וְזֶה לִיקָיִם
מִלֵּי דְנִזְיָקִין לְהַכְנִיעַ הָאֲרֻבָּע מַלְכֵי־עַל אֲרֻבָּעָה אֲבוֹת נִזְיָקִין וְאִזִּי הִיא בְּחִינַת
חֲסִיד בְּחִינַת אֲבָרָה אִישׁ הַחֶסֶד כְּנִי"ל:

וְזֶה שְׁאֲמָרוּ עוֹד (שָׁם) לְקָיִם מִלֵּי דְאֲבוֹת הֵינּוּ הַדָּ, כִּי שְׁלֵמוֹת הַמַּלְכוּת עַל
יְדֵי הָאֲבוֹת כְּנִי"ל:

נזקי ממון ג:

עֲנִין אֲרֻבָּעָה אֲבוֹת נִזְיָקִין שְׁהָאֲדָם צָרִיד לְשִׁמְרָם שְׁלֵא נִזְיָקוּ וְאִם הִזְיָקוּ
חֵיב לְשַׁלֵּם:

אות א

עַל פִּי הַמֵּאָמֵר הַמִּתְחִיל 'בְּרֵאשִׁית - לְעֵינֵי כָּל יִשְׂרָאֵל' בְּסִפְרָ לְקוּטֵי מוֹהַר"ן
תִּנְיָנָא סִימָן סז, עֵין שָׁם כָּל הַמֵּאָמֵר:

וְהַכָּל, כִּי יֵשׁ מְאֹרֵי אֹר וְיֵשׁ מְאֹרֵי אֵשׁ וּמְאֹרֵי אֹר הֵם בְּחִינַת אֲרֻבָּעָה
מִחוּץ שְׁהֵם בְּחִינַת שָׁם ה' בְּחִינַת תְּלַת גְּוָנִין דְּעֵינָא וּבֵת עֵין וְזֶה בְּחִינַת פְּאָר
כְּלָלִיּוֹת הַגְּוָנִין בְּחִינַת תְּפִלִּין. וְזֶה בְּחִינַת צְדִיק הַדּוֹר שֶׁהוּא בְּחִינַת נְהַר

היוצא מעדן שממנו נמשכין כל הארבעה יסודות, כי הנקר הנ"ל נמשך מבחינת ארבעה מחין תלת גונין דעינא ובת עין וכו' ומשם נמשך הנקר היוצא מעדן הנ"ל ומשם נמשך בחינת הארבעה יסודות שמהם נמשכין כל המדות. וכשנסתלקין מאורי אור חס ושלוש מתגברין חס ושלוש מאורי אש שעל ידם נחרב הבית המקדש וכו', עין שם וזה בחינת ויצת אש בציון ותאכל יסדתי, על ידי מאורי אש חס ושלוש נפגמין הארבעה יסודות וכו', עין שם. וזה הצדיק הדור הנ"ל שהוא הפאר וכו' שממנו נמשך הכל זה בחינת בראשית ראש בית בחינת הבעל הבית של העולם שהוא משגיח על כל העולם שלא יתגברו חס ושלוש מאורי אש וכו'. וכשמתגברין מאורי אש חס ושלוש, שזהו בחינת חרבן בית המקדש התקון לזה לקום בחצות להתאבל על חרבן בית המקדש והי' יתברך הבטיח לשום לאבלי ציון פאר תחת אפר פאר זה בחינת כלליות הגונין, בחינת ארבעה מחין תפלין וכו' וכו' עין שם כל זה היטב:

אות ב

וזה בחינת ארבעה אבות נזיקין שהם נמשכין מהארבעה יסודות, הינו מהרע של הארבעה יסודות, כי זה ידוע שהארבעה יסודות למטה בגשמיות הם מערבים טוב ורע וזה עקר עבודת האדם לברר הטוב מהארבעה יסודות ולהכניע הרע שבהם פי' ידוע. ומהרע שבהארבעה יסודות נמשכין ארבעה אבות נזיקין ועל כן הם ארבעה כנגד ארבעה יסודות. וזה בחינת נזקי ממון שהאדם צריך לשמר את ממונו שלא יזיק, כי כל ממונו של אדם נמשך מבחינת נקר יצא מעדן להשקות את הגן כנ"ל, כי זה הנקר היוצא מעדן נמשך מהמח, הינו מארבעה מחין שממש נמשכין כל ההשפעות וכל הדברים שבעולם וכל הממון, דהינו כסף וזהב שהם כל הממון נמשך משם. וזה בחינת ונקר יצא מעדן להשקות את הגן ומשם יפרד והיה לארבעה ראשים וכו' שם האחד וכו' הוא הסובב וכו' אשר שם הזהב וזהב הארץ היא טוב שם הבדלח וכו' נמצא שכל הזהב נמשך מהנקר היוצא מעדן שממש נמשכין כל הארבעה יסודות כנ"ל, וזה שכתב רבנו זכרוננו לברכה במקום אחר שכל הגונין כלולין בכסף וזהב, עין שם, הינו בחינת תלת גונין דעינא ובת עין שהם כלולין בבחינת הנקר הנ"ל שממש נמשך כל הממון כנ"ל. וזה בחינת מחא חורא ככספא, כי הממון נמשך מהמח שממש נמשך הנקר הנ"ל שממש נמשכין כל ההשפעות כנ"ל. ועל כן האדם צריך לשמר את ממונו שלא יזיק, הינו לשמר את בחינת הארבעה יסודות הנמשכין מהנקר הנ"ל שממש בא כל הממון וכל ההשפעות כנ"ל שלא יהיה נמשך משם יניקה חס ושלוש, לבחינת ארבעה אבות נזיקין שהם כלל נזקי ממון כנ"ל, כי האדם צריך

לְהַכְנִיעַ הָרַע שֶׁבְּאַרְבָּעָה יְסוּדוֹת שֶׁמִּשָּׁם נִמְשָׁכִין כָּל הַנְּזִיקִין בְּחִינַת אַרְבָּעָה אָבוֹת נְזִיקִין אָבוֹת מְכַלֵּל דְּאִיכָּא תוֹלְדוֹת (כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָּה בָּבָא קַמָּא דְּף ב) כִּי הָאֲרָבָעָה יְסוּדוֹת הֵם בְּחִינַת אָבוֹת, כִּי כָּל הַדְּבָרִים נִמְשָׁכִין מֵהֶם וְהָרַע שֶׁבָּהֶם הֵם בְּחִינַת אַרְבָּעָה אָבוֹת לְכָל הַנְּזִיקִין שֶׁבְּעוֹלָם, וְצָרִיךְ הָאָדָם לְסַלֵּק הַנֶּזֶק מִבֵּיתוֹ וּרְשׁוֹתוֹ, כִּי עַל הַבְּעַל הַבַּיִת הַחַיִּיב לְשַׁמֵּר כָּל מָה שֶׁבְּבֵיתוֹ וּרְשׁוֹתוֹ, דְּהֵינּוּ כָּל מָמוֹנוֹ שֶׁלֹּא יִזְיקוּ חַס וְשְׁלוֹם, כִּי הַבְּעַל הַבַּיִת זֶה בְּחִינַת רֹאשׁ בַּיִת הַנִּי"ל, כִּי כָּל אָדָם בְּבֵיתוֹ הוּא בְּעַל הַבַּיִת בְּחִינַת רֹאשׁ בַּיִת בְּחִינַת מַחִין, כִּי כָּל הַמָּמוֹן וְהַבְּהֵמוֹת וְכָל הַחֲפָצִים שֶׁבְּבֵיתוֹ וּרְשׁוֹתוֹ הַנִּי"ל נִמְשָׁךְ עַל יְדוֹ מִבְּחִינַת מַחוֹ וְדַעְתּוֹ וְהָאָדָם הוּא בְּחִינַת רֹאשׁ בַּיִת שֶׁהוּא צָרִיךְ לְשַׁמֵּר אֶת כָּל אֲשֶׁר בְּבֵית שֶׁנִּמְשָׁךְ מִבְּחִינַת הַנְּהַר הַנִּי"ל שֶׁנִּמְשָׁךְ מִבְּחִינַת מַחִין כְּנִי"ל שֶׁלֹּא יִהְיוּ נִפְגָּמִין בְּחִינַת הָאֲרָבָעָה יְסוּדוֹת חַס וְשְׁלוֹם שֶׁלֹּא יִהְיֶה נִמְשָׁךְ מֵהֶם יִנִּיקָה חַס וְשְׁלוֹם לְבְּחִינַת אַרְבָּעָה אָבוֹת נְזִיקִין כְּנִי"ל:

אות ג

וְעַל כֵּן הַנְּזִיקִין שֶׁמִּין לָהֶן בְּעֵדִית בְּחִינַת מֵיטֵב שְׁדָהוּ וְכוּי יִשְׁלַם, כִּי צָרִיךְ לְשַׁלֵּם בְּמֵיטֵב דִּיקָא כְּדִי לְבַרֵּר הַטוֹב מִהָרַע שֶׁנִּתְעַרַב עַל יְדֵי הַהֶזֶק עַל יְדֵי שֶׁנִּמְשָׁךְ מִמָּמוֹנוֹ יִנִּיקָה חַס וְשְׁלוֹם לְבְּחִינַת אַרְבָּעָה אָבוֹת נְזִיקִין כְּנִי"ל. וְעַל כֵּן צָרִיךְ לְבַרֵּר הַטוֹב מִהָאֲרָבָעָה יְסוּדוֹת וּלְשַׁלֵּם בְּמֵיטֵב דִּיקָא כְּנִי"ל:

אות ד

וְזֶה בְּחִינַת קָרוֹן שֶׁהוּא רֹאשׁ לְכָל הָאֲרָבָעָה אָבוֹת נְזִיקִין כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ בְּמִשְׁנָה, אַרְבָּעָה אָבוֹת נְזִיקִין הַשּׁוֹר וְכוּי. וְאָמְרוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָּה בְּגִמְרָא תְּנִי שׁוֹר לְקָרוֹנוֹ נִמְצָא שֶׁהַקָּרוֹן הוּא הָרֹאשׁ לְכָל הָאֲרָבָעָה נְזִיקִין, כִּי עֶקֶר הַהַכְּנָעָה שֶׁל הָאֲרָבָעָה אָבוֹת הַנִּי"ל הוּא עַל יְדֵי תַקּוּן הָאֲרָבָעָה יְסוּדוֹת שֶׁנִּתְתַּקְּנִין עַל יְדֵי הָאֲרָבָעָה מַחִין עַל יְדֵי הָרֹאשׁ בַּיִת בְּחִינַת תַּפְּלִין כְּנִי"ל. וְעֶקֶר בְּחִינַת תַּפְּלִין שֶׁעַל יָדָם מִתְקַנְיִם הָאֲרָבָעָה יְסוּדוֹת הוּא לְהַכְנִיעַ בְּחִינַת קָרוֹן שֶׁל שׁוֹר הַמּוֹעֵד שֶׁלֹּא יִזְיק אֶת הָעוֹלָם, כְּמוֹ שֶׁאֵיתָא בְּתַקּוּנֵי וּבִתְרִין רְצוּעֵין קִשְׁרִין לֵה בֵּין קָרוֹנוֹהִי וְכוּי, עֵינֵן שָׁם. נִמְצָא שֶׁעַל יְדֵי תַּפְּלִין קוֹשְׁרִין וּמְכַנְיְעִין אֶת שׁוֹר הַמּוֹעֵד בֵּין קָרוֹנוֹ שֶׁלֹּא יֵצֵא לְהִזִּיק אֶת הָעוֹלָם.

וְזֶה בְּחִינַת מַה שֶּׁהֵתֵם מִשְׁלֵם חֲצֵי נֶזֶק וּמוֹעֵד נֶזֶק שְׁלֹם, כִּי הִתְקוּן לְהַכְנִיעַ מְאוּרֵי אֵשׁ, דְּהֵינּוּ בְּחִינַת הָרַע שֶׁל הָאֲרֻבָּעָה יְסוּדוֹת הוּא עַל יְדֵי קִימַת חֲצוֹת לְהִתְאַבֵּל עַל חֲרַבֵּן בֵּית הַמִּקְדָּשׁ כְּנִ"ל, וְהַעֲקָר הוּא בְּחֲצוֹת הַלְלִילָה דִּיקָא, כִּי בְּלִילָה מִתְגַּבְּרִין מְאוּרֵי אֵשׁ, כִּי אִזּוּ הוּא שְׂקִיעַת הָאוֹר שְׁנִסְתַּלְקִין מְאוּרֵי אוֹר בְּחִינַת הַמַּחִין כְּנִ"ל וְאִזּוּ מִתְגַּבְּרִין חֶסֶד וְשְׁלוֹם מְאוּרֵי אֵשׁ. וְזֶה בְּחִינַת וּבְעָרַב יִהְיֶה וְכוּ' כְּמֵרָאָה אֵשׁ עַד בְּקָר כְּדֵי לְהַכְנִיעַ מְאוּרֵי אֵשׁ שְׂעָקָר שְׁלִטְנוֹתָם בְּלִילָה כִּי מֵהָאֵשׁ יֵצְאוּ וְהָאֵשׁ תֹּאכְלֵם:

אות ה

וְזֶה בְּחִינַת שְׁנֵה שֶׁהוּא הַסְּתַלְקוֹת הַמַּחִין שֶׁהֵם בְּחִינַת מְאוּרֵי אוֹר כְּנִ"ל וְעַל כֵּן אִזּוּ בְּשַׁעַת שְׁנֵה צְרִיכִין שְׂמִירָה עַל יְדֵי שֵׁם ה' שֶׁהוּא בְּחִינַת קְרִיאַת שְׁמַע כְּדֵי שֶׁלֹּא יִתְגַּבְּרוּ מְאוּרֵי אֵשׁ חֶסֶד וְשְׁלוֹם, בְּשַׁעַת הַסְּתַלְקוֹת הַמַּחִין שֶׁהֵם בְּחִינַת מְאוּרֵי אוֹר כְּנִ"ל. וְעַל כֵּן צְרִיכִין לְשַׁבֵּר אֶת הַשְּׁנֵה וּלְשַׁבֵּר אֶת הַלְלִילָה לְחֻצָּאִין, דְּהֵינּוּ לְקוּם בְּחֲצוֹת הַלְלִילָה וְאִזּוּ עָקָר הַכְּנַעַת הָרַע שְׂבָאֲרַבְעָה יְסוּדוֹת שֶׁהֵם מְעַרְבִין טוֹב וְרַע חֲצִי טוֹב וְחֲצִי רַע וְעָקָר אַחֲזִיזְתֵם הוּא בְּלִילָה כְּנִ"ל. וְעַל יְדֵי שְׂמִשְׁבְּרִין אֶת הַשְּׁנֵה וְקָמִין בְּחֲצֵי הַלְלִילָה עַל יְדֵי זֶה חוּזְרִין וְנִמְשָׁכִין הַמַּחִין בְּחִינַת מְאוּרֵי אוֹר, כִּי כְּשֶׁקָמִים מֵהַשְּׁנֵה בְּחֲצוֹת הַלְלִילָה חוּזְרִין הַמַּחִין אֶל הָאֲדָם וּמִתְגַּבְּרִין מְאוּרֵי אוֹר, שֶׁהֵם בְּחִינַת מַחִין, וְנִכְנָעִין מְאוּרֵי אֵשׁ, שֶׁהֵם בְּחִינַת חֲרַבֵּן בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, כִּי אִזּוּ עוֹסְקִין בְּבִנְיַן בֵּית הַמִּקְדָּשׁ עַל יְדֵי שְׂמִתְאַבְּלִין עֲלֵיו כְּנִ"ל וְאִזּוּ מְבַרְרִין הַטוֹב שְׂבָהֲאֲרַבְעָה יְסוּדוֹת. וְעַל כֵּן צְרִיכִין לְקוּם בְּחֲצֵי הַלְלִילָה דִּיקָא לְתַקּוּן חֲרַבֵּן בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, דְּהֵינּוּ לְהַכְנִיעַ מְאוּרֵי אֵשׁ שֶׁהִחְרִיבוּ אֶת הַבֵּית הַמִּקְדָּשׁ כְּנִ"ל, כִּי עַל יְדֵי שְׂמִשְׁבְּרִין אֶת הַלְלִילָה לְחֻצָּאִין דְּהֵינּוּ שְׂמִשְׁבְּרִין אֶת הַשְּׁנֵה שֶׁהִיא נִמְשָׁכֶת עַל יְדֵי הַסְּתַלְקוֹת מְאוּרֵי אוֹר שֶׁעַל יְדֵי זֶה מִתְגַּבְּרִין מְאוּרֵי אֵשׁ, וְעַל יְדֵי שְׂמִשְׁבְּרִין אֶת הַשְּׁנֵה עַל יְדֵי זֶה מְשַׁבְּרִין בְּחִינַת מְאוּרֵי אֵשׁ וּמְכַנְיְעִין הָרַע שְׂבָהֵם וּמְבַרְרִין וּמְעַלִּין הַטוֹב שְׂבָהֵם כִּי מְקַבְּלִין אִזּוּ אֶת הַמַּחִין שֶׁהֵם בְּחִינַת מְאוּרֵי אוֹר וְעַל יְדֵי זֶה מְבַרְרִין הַטוֹב שְׂבָהֲאֲרַבְעָה יְסוּדוֹת עַל יְדֵי שְׂמִמְשִׁיכִין אֶת בְּחִינַת הַמְּאוּרֵי אוֹר לְהַכְנִיעַ מְאוּרֵי אֵשׁ כְּנִ"ל. וְקִימַת חֲצוֹת זֶה בְּחִינַת תְּפִלּוֹת בְּחִינַת מַחִין, כִּי אִזּוּ כְּשֶׁקָמִים מֵהַשְּׁנֵה נִמְשָׁכִין הַמַּחִין:

וְזֶה בְּחִינַת שׁוֹפָר שֶׁהוּא הַתְּעוֹרוֹרוֹת הַשְּׁנֵה, כְּמוֹבָא שְׁשׁוֹפָר מְרַמֵּז עוֹרוּ יִשְׂרָאֵל מִתְרַדְמִתְכֶם וְהוּא בְּחִינַת תְּפִלּוֹת כְּלָלִיּוֹת הַגּוֹנִין, כִּי תִלַּת גּוֹנִין דְּעֵינָא הֵם תִּלַּת גּוֹנִין דְּקִשְׁתָּה שֶׁהֵם שְׁלֹשָׁה קוֹלוֹת שֶׁל הַשׁוֹפָר תְּקִיעָה שְׁבָרִים תְּרוּעָה, שֶׁהֵם בְּחִינַת קִשְׁתָּה וְשׁוֹפָר אֵיקָרִי קָרוּ, כְּמוֹ שְׂפָתוֹב, בְּמִשְׁדָּ בְּקָרוּ הַיּוֹבֵל, וְעַל כֵּן הוּא מְכַנְיְעַ קָרוּ שֶׁל שׁוֹר הַמוֹעֵד:

נמצא שחצות בחינת התעוררות השנה בחינת מחין מאורי אור בחינת תפלין בחינת שופר הוא מכניע קרן של שור שהוא ראש לכל הארבעה אבות נזיקין פנ"ל. אבל אינו נעשה מועד כי אם בשלש פעמים, כי שלש משמרות הוי הלילה כנגד תלת גונין דעינא וכשהזיק שלש פעמים אז נעשה מועד להזיק כי התגברו בחינת מאורי אש על ידי שהזיק שלשה פעמים שעל ידי זה נפגם בחינת הלילה שהוא שלש משמרות כנגד תלת גונין דעינא פנ"ל, אבל כל זמן שלא הזיק שלש פעמים אינו משלם כי אם חצי נזק, כי עקר הפגם על שלא ברר הטוב מהרע מהארבעה יסודות ולא הכניע מאורי אש על ידי קימת חצות ולא ברר מחצית הטוב מהרע, ועל כן משלם חצי נזק, כי הארבעה יסודות חצים טוב וכו' ועל כן תקונם על ידי חצות הלילה כדי לברר חצי הטוב מהרע ועקר הוא בלילה שאז זמן שלטונותם פידוע וכנ"ל. ומי שזוכה לברר ולהכניע מאורי אש על ידי בחינת קימת חצות בודאי לא יבוא אפלו ממונו להזיק שום דבר כי נכנע הרע שבכל ממונו על ידו שהוא הראש בית וכו' פנ"ל. וכשאינו נשמר מזה לברר הטוב מהרע וכו' פנ"ל, שזהו בחינת קימת חצות פנ"ל, על כן צריך לשלם חצי נזק כדי לחזר ולברר חצי הטוב מהרע פנ"ל. אבל כשהזיק שלש פעמים אזי משלם נזק שלם, כי אז נפגם לגמרי כל בחינת הלילה שהוא שלש משמרות כנגד תלת גונין דעינא והתגברו מאורי אש ועל כן צריך לחזר ולברר הכל לגמרי וצריך לשלם נזק שלם, כי על ידי התשלומין של הנזקין על ידי זה מבררין הטוב מהרע ועל כן צריכין לשלם במיטב, כמו שכתוב, מיטב שדהו ומיטב כרמו ישלם, מיטב דיקא בחינת וזהב הארץ ההוא טוב הנמשך מהנהר היצא מעדן שנמשך על ידי הראש בית וכו' פנ"ל:

ברוך ה' לעולם, אמן ואמן:

נזקי ממון ד:

ענין ארבעה אבות נזיקין וכלם צריכים לשלם מהעדית. כמבאר במשנה הנזקין שמין להם בעדית, כמו שכתוב, מיטב שדהו ומיטב כרמו ישלם:

כי מבאר בהתורה 'חותם בתוך חותם' בסימן כב בענין העזות שאי אפשר להתקרב אל הקדשה כי אם על ידי עזות דקדשה, כי יש עזי פנים הרבה שהם מונעים גדולים מעבודת ה' באמת והם בחינת והכלבים עזי נפש והמה רעים וכו', כי עזות מלכותא בלא תגא, על פן צריכין עזות דקדשה לעמד נגד עזותם וכו' ועזות דקדשה זוכין על ידי בחינת נעשה ונשמע, שהם בחינת שמחה והם בחינת שני העדיים וכו' בחינת בראשית ברא בחינת עדן עלאה עדן תתאה וכו'. ומבאר שם שעזות דקדשה נמשך מבשת וכו' וזה ובשת פנים לגן עדן וכו', עין שם :

נמצא שעזות דקדשה הוא בחינת עדן בחינת שני העדיים שהכתירו את ישראל, כי משם נמשך העזות דקדשה כנ"ל. ועל ידי זה מכניעין ומבטלין העזות דסטרא אחרא שמשם הממשלה של הסטרא אחרא שהיא בחינת עזות מלכותא בלא תגא וכנ"ל וזה בחינת הנזקין שמין להם בעדית. כי כל המזיקי עלמא נמשכין מעזות דסטרא אחרא שהיא בחינת והכלבים עזי נפש שמשם נמשכין כל ההזקות שבעולם, כי הם מזיקי עלמא. וכנראה בחוש שכל שדרכון להזיק כגון הכלבים וכיוצא בהם הם עזי נפש ביותר, כמו שכתוב והכלבים עזי נפש ומשם נמשכין כל ההזקות שבעולם. ועקר הכנעתם ותקונם הוא על ידי עזות דקדשה שצריכין להמשיך עזות דקדשה שנמשך מבחינת ובשת פנים לגן עדן מבחינת שני העדיים הנ"ל כדי להכניע על ידי זה העזות דסטרא אחרא שמשם כל ההזקות שבעולם כנ"ל, ועל פן צוהה התורה שהנזקין ישומו להם בעדית, כמו שכתוב, מיטב שדהו ומיטב פרמו ישלם. כי כל הטוב נמשך מבחינת העדן העליון שמשם נמשך כל הטוב והעדון שבעולם. כי כל הטוב והעדון שנמצא בעולם הכל נמשך מבחינת ונהר יצא מעדן להשקות את הגן וכו' ומשם יפרד והיה לארבעה ראשים וכו' ומאלו ארבעה ראשי נהרות נמשכין כל ההשפעות וכל השדות וכרמים נשקין וגדלים מהם, ואלו הארבעה ראשים בשרשם העליון שבקדשה הם בחינת ארבע אותיות השם כידוע שמשם נמשכין כל הארבעה יסודות שמהם נתהוו כל הדברים שבעולם. והכל נמשך מעדן העליון, כמו שכתוב, ונהר יצא מעדן וכו' ועדן העליון הוא שרש העזות דקדשה כנ"ל. ועל פן על ידי שמקימין מצות התורה שישלם המזיק מהעדית על ידי זה ממשיכין העזות דקדשה שנמשך מבחינת עדן שמשם נמשכין כל הטוב והעדית כנ"ל. ועל ידי זה העזות דקדשה מכניעין ומבטלין העזות דסטרא אחרא שמשם כל ההזקות כנ"ל. נמצא שבחינת עדית הם תקון ההזק שנמשך מעזות דסטרא אחרא ועל

גן שמיין להם בעדית :

וְזֶה בְּחִינַת מַה שְּׂאִיתָא בְּתַקוּנֵי (בְּהֶאֱחָד עֶשֶׂר תַּקוּנֵי תַקוּן יו"ד)
בְּרֵאשִׁית בְּרָא אֱלֹקִים דָּא בְּיָבִיא וְאֲנוּן תְּלַת בְּבִי דְאִיתְרְמִיזוּ בְּתַלְתַּת אֲלָפִין
בְּרֵאשִׁית בְּרָא אֱלֹקִים וְעֵלָה אֲתַמַּר עַל כָּל דְּבַר פִּשְׁעֵי וְכוּ' דָּא בְּבֵא קָמָא וְכוּ',
עֵין שָׁם. כִּי מְבַאָר בְּהַתּוֹרָה הַנִּי"ל שֶׁנַּעֲשֶׂה וְנִשְׁמַע שְׁעַל יָדָם זֹכִין לְעִזּוֹת
דְּקַדְשָׁה הֵם בְּחִינַת בְּרֵאשִׁית בְּרָא שְׁהֵם בְּחִינַת מְאָמֵר וְחֲצִי מְאָמֵר בְּחִינַת
עֵדוּן עֵלָה עֵדוּן תַּתָּא וְכוּ', כְּמוֹבָא שָׁם מְסַפֵּרָא דְצְנִיעוּתָא פְּרָקָא
חֲמִישָׁאָה, עֵין שָׁם. וְעַל כֵּן רְמִזָּה הַתּוֹרָה דִּינֵי מְמוֹנוֹת וְנִזְיָקִין הַמְבַּאָרִין
בְּתַלְתָּא בְּבֵא בְּפִסּוּק בְּרֵאשִׁית בְּרָא אֱלֹהִים שֶׁהוּא רֵאשִׁי תְבוֹת בְּבִיא, כִּי
תַקוּן הַנִּזְיָקִין הוּא עַל יְדֵי בְּחִינַת בְּרֵאשִׁית בְּרָא שֶׁהוּא בְּחִינַת נַעֲשֶׂה וְנִשְׁמַע
וְכוּ', שֶׁהוּא בְּחִינַת עִזּוֹת דְּקַדְשָׁה שְׁמַתְקוּן וּמְכַנִּיעַ עִזּוֹת דְּסִטְרָא אַחְרָא
שְׁמֵשׁ כָּל הַנִּזְיָקִין כְּנִי"ל. וְגַם כָּל הַדִּינֵי מְמוֹנוֹת שֶׁבִּשְׂאָר הַתַּלְתָּא בְּבִי הֵם
גַּם כֵּן בְּבְּחִינַת תַּקוּן הָעִזּוֹת דְּסִטְרָא אַחְרָא עַל יְדֵי עִזּוֹת דְּקַדְשָׁה, כִּי כָּל
הַהֲכָשׁוֹת וּמְרִיבוֹת שְׁבִין אָדָם לְחַבְרוֹ בְּדִינֵי מְמוֹנוֹת הַכֹּל עַל יְדֵי פְּגָם
הָעִזּוֹת וְכְמוֹ שְׂאֵמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה, אֵין אָדָם מֵעַז פְּנִים בְּפָנֵי בַעַל
חֻבּוֹ. וְזֶה שְׁמִכְחִישׁ וְכוֹפֵר מְמוֹנוֹ הוּא שְׁמוּצָא לוֹ עֲלִילָה אִידָּ לְכַפֵּר בּוֹ, כְּמוֹ
שְׂאִיתָא שָׁם וְהֵאֵי בְּכֻלָּה בְּעֵי דְלוּדֵי לֵה וְכוּ'. וְעַל כָּל פְּנִים אִידָּ שֶׁהוּא הוּא
פְּגָם הָעִזּוֹת דְּקַדְשָׁה וְכְמוֹבָא מְזָה בְּמָקוֹם אַחֵר. וְעַל כֵּן כָּל הַמְצוֹת וְהַדִּינֵים
הַקְּדוּשִׁים שְׁצוּתָה הַתּוֹרָה בְּדִינֵי מְמוֹנוֹת וְנִזְיָקִין הַכֹּל הוּא בְּשִׁבִיל לְהַכְנִיעַ
וּלְבַטֵּל הָעִזּוֹת דְּסִטְרָא אַחְרָא עַל יְדֵי הָעִזּוֹת דְּקַדְשָׁה שְׁנִמְשָׁד מְבַחֲנִית
נַעֲשֶׂה וְנִשְׁמַע שֶׁהוּא בְּחִינַת בְּרֵאשִׁית בְּרָא וְעַל כֵּן שָׁם מְרָמֵז בְּרֵאשִׁי תְבוֹת
בְּבִיא דְאֲנוּן תְּלַתָּא בְּבִי שְׁנַאֲמַר בְּהֵם כָּל דִּינֵי מְמוֹנוֹת וְנִזְיָקִין שְׁהֵם בְּחִינַת
הַכְּנַעַת וּבְטוּל הָעִזּוֹת דְּסִטְרָא אַחְרָא עַל יְדֵי הָעִזּוֹת דְּקַדְשָׁה שְׁנִמְשָׁד
מְבַחֲנִית בְּרֵאשִׁית בְּרָא וְכְנִי"ל:

אות ג

וְעַל כֵּן כָּל הַמְצוֹת כְּלוּלִין בְּאַרְבַּעַה נִזְיָקִין שְׁהֵם בְּחִינַת מְלַכּוּת דְּסִטְרָא
אַחְרָא שְׁעַקֵר מְלַכּוּתָם עַל יְדֵי עִזּוֹת שֶׁהוּא מְלַכּוּתָא בְּלָא תְּגָא. וְתַקוּנָם עַל
יְדֵי הַנְּהַר הַיּוֹצֵא מֵעֵדוּן וְכוּ' וּמִשָּׁם יִפְרֹד וְהִיָּה לְאַרְבַּעַה רֵאשִׁים שְׂאֵלוֹ
הָאַרְבַּעַה רֵאשִׁים מְכַנִּיעִין וּמְבַטְלִין מִמְשַׁלְתַּת הָאַרְבַּע מְלַכּוּת דְּסִטְרָא
אַחְרָא שְׁהֵם בְּחִינַת אַרְבַּעַה אָבוֹת נִזְיָקִין שְׁהֵם מְזִיקֵי עֲלָמָא שְׁהַחֲרִיבוּ בֵּית
רֵאשׁוֹן וְשֵׁנִי. וְכְמוֹרְמֵז בְּתַקוּנֵי בְּתַקוּן הַנִּי"ל, כְּמוֹ שְׂאִיתָא שָׁם וּבְגִין דָּא
בְּשׁוֹר וּבְחִמּוֹר דְאֲנוּן מְמַנֵּן דַּעֲשׂוּ וְיִשְׁמַעְאֵל יִיתוּן רְכִיבִין עֲלֵיהוּ תַרְוִין
מְשִׁיחִין וְכוּ'. כִּי כָּל דִּינֵי נִזְיָקִין הֵם בְּשִׁבִיל לְהַכְנִיעַ כָּל הַמְצוֹת עֲלָמָא
שְׁהַכְּנַעַתָם עַל יְדֵי עִזּוֹת דְּקַדְשָׁה הַנִּמְשָׁד מְבַחֲנִית בְּרֵאשִׁית בְּרָא אֱלֹקִים
שְׁעַקֵר תַּקוּן זֶה בְּשַׁלְמוֹת יְהִיָּה עַל יְדֵי מְשִׁיחַ צְדִקְנוֹ שְׁיִקְבַּל הַמְלָכוֹת
דְּקַדְשָׁה עַל יְדֵי עִזּוֹת דְּקַדְשָׁה, כְּמוֹ שְׁכַתּוּב, הִי בַעֲזָד יִשְׁמַח מְלֶדֶד, וְהוּא יְבַטֵּל

כָּל הָאֲרָבַע מַלְכוּתוֹת דְּסִטְרָא אַחְרָא שְׁהִים בְּחִינַת אֲרָבַע אֲבוֹת נְזִיקִין שְׁהִים בְּחִינַת תְּהוֹ וְנִהוּ וְחֻשְׁדָּ וְתַהוֹם שְׁהִים בְּחִינַת הָאֲרָבַע מַלְכוּתוֹת, כְּמוֹבָא בְּמִדְרָשׁ. כִּי עַל יְדֵי עֲזוּת דְּקִדְשָׁה שְׁיִמְשִׁיךְ מְשִׁיחַ מִבְּחִינַת בְּרָאשִׁית בְּרָא יְבִטֵּל הָעֲזוּת הָרַע שְׁלָהֶם וְיִתְתַקֵּן הַכֹּל בְּבְחִינַת וְרוּחַ אֱלֹקִים מְרַחֶפֶת עַל פְּנֵי הַמַּיִם דָּא רוּחוֹ שֶׁל מְשִׁיחַ, כְּמוֹבָא שְׁהוּא הַתְתַקּוּן שֶׁל תְּהוֹ וְנִהוּ וְחֻשְׁדָּ וְתַהוֹם שְׁהִים בְּחִינַת הָאֲרָבַע מַלְכוּתוֹת כְּנִי"ל:

הַלְכָה הַ עַל פִּי הַתּוֹרָה 'תִּקְעוּ אֲמוֹנָה' בְּהַלְכוֹת נְזִיקִין הַלְכָה הַ:

חובל בחברו א:

אָסוּר לְהַכּוֹת אֶת חֲבֵרוֹ וְכוּ'. וְהַחֹבֵל חַיב בְּחֻמְשָׁה דְּבָרִים:

עַל פִּי מַה שֶּׁכָּתוּב רַבְּנוּ זְכוֹרֵנוּ לְבִרְכָה בְּמֵאמָר 'אֲנִי ה' הוּא שְׁמִי סִימָן יֵא שֶׁהַדְּבֹר תְּלוּי בְּכָבוֹד שְׁהוּא בְּחִינַת מַלְכוּת וְכְנִי"ל וּפְגָם הַכְּבוֹד הוּא פְּגָם הַדְּבֹר הֵינּוּ כִּי כָבוֹד בְּשִׁלְמוֹת הוּא כָבוֹד מְלֵא וְאִ"ו וְכִשְׁנִפְגַּם נִסְתַּלַּק הַנְּאִ"ו וְאִזִּי נַעֲשֶׂה כְּבֹד פָּה. וְהַנְּאִ"ו הוּא בְּחִינַת ט"ל אֲוֵרוֹת וְכִשְׁנִפְגַּם אִזִּי נַעֲשֶׂה לִ"ט מְלֵאכוֹת בְּחִינַת בְּעֶצְבוֹן תֵּאכְלָנָה בְּחִינַת חֶסֶד וְהַפְּרָנְסָה וְכוּ', עַיֵן שָׁם:

וְזֶה בְּחִינַת אָסוּר הַכָּאָה שְׁאָסוּר לְהַכּוֹת אֶת יִשְׂרָאֵל, כִּי כָּל הַהַכָּאוֹת וְהַמְלָקוּתוֹת הֵם נִמְשָׁכִין מִבְּחִינַת לִ"ט [שְׁלֵשִׁים וְתִשְׁעֵי] מַלְקוּתוֹת שְׁהִים בְּחִינַת לִ"ט מְלֵאכוֹת הַנִּי"ל, כִּי לִ"ט מְלֵאכוֹת וְלִ"ט מַלְקוּתוֹת הֵם בְּחִינַת אַחַת וְנִמְשָׁכִין מִזְהֻמַּת הַנְּחָשׁ בְּחִינַת לִ"ט קָלְלוֹת, כְּמוֹבָא וּמִשָּׁם נִמְשָׁכוּ כָּל הַהַכָּאוֹת. וְעַל כֵּן לְמַדּוֹ חֲכָמֵינוּ זְכוֹרֵנוּ לְבִרְכָה אָסוּר הַכָּאָה מִלִּ"ט מַלְקוּתוֹת, כְּמוֹ שְׁאִיתָא בְּגִמְרָא, אֲרָבַעִים יִכְנוּ לֹא יוֹסִיף וְכוּ', מִכָּאן שְׁאָסוּר לְהַכּוֹת אֶת יִשְׂרָאֵל. כִּי כָּל הַהַכָּאוֹת נִמְשָׁכִין מִשָּׁם מִלִּ"ט מַלְקוּתוֹת כְּנִי"ל וְזֶה בְּחִינַת פְּגָם הַכְּבוֹד, כִּי בְּהַכָּאָה הוּא מְבַזָּה אוֹתוֹ וּפּוֹגֵם בְּכָבוֹד שֶׁל יִשְׂרָאֵל וְעַל יְדֵי זֶה נִפְגָּם הַכְּבוֹד, כִּי עֵקֶר שְׁלֵמוֹת הַכְּבוֹד כְּשֶׁהַכְּבוֹד הוּא אֶצֶל יִשְׂרָאֵל, כִּי לָהֶם מְגִיעַ כָּל הַכְּבוֹד, כִּי שָׁרְשׁוֹ בְּכָבוֹד בְּבְחִינַת בְּקִהְלָם אֵל תִּחַד כְּבֹדִי, כְּמוֹבָא בְּדְבָרֵי רַבְּנוּ זְכוֹרֵנוּ לְבִרְכָה, עַיֵן שָׁם. נִמְצָא כְּשֶׁמְכָה אֶת יִשְׂרָאֵל הוּא פּוֹגֵם בְּכָבוֹד עַל יְדֵי שְׁמֵיבִישׁ בֶּן יִשְׂרָאֵל כְּנִי"ל, וְאִזִּי נִפְגָּם הַנְּאִ"ו וְנַעֲשֶׂה בְּחִינַת לִ"ט מְלֵאכוֹת לִ"ט מַלְקוּתוֹת וְכָל זֶה נַעֲשֶׂה עַל יְדֵי הַבוֹשָׁה וְהַהַכָּאָה כְּנִי"ל. וְעֵקֶר הוּא הַבוֹשָׁה, כִּי עֵקֶר הוּא פְּגָם הַכְּבוֹד כְּנִי"ל וְזֶה שֶׁהַקְּפִידוֹ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנוּ לְבִרְכָה בְּיוֹתֵר עַל הַבְּשֻׁת, כְּמוֹבָא. וְזֶה שֶׁהַקְּפִידָה תּוֹרָה גַּם כֵּן בְּאָסוּר הַכָּאָה עַל הַבוֹשָׁה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב, אֲרָבַעִים יִכְנוּ לֹא יוֹסִיף כֵּן יוֹסִיף לְהַכּוֹתוֹ וְכְנִי"ל וְנִקְלָה אַחִידָה לְעִינִידָה. כִּי עֵקֶר אָסוּר

ההפאה הוא הבשת, דהינו פגם הכבוד פני"ל, שזהו בחינת ל"ט מלקיות שמשם כל ההפאות פני"ל ועל כן ענשו ותקונו בממון שצריך לתן ממון דיקא בעד חמשה דברים, כמו שדרשו רבותינו זכרונם לברכה, כן ינתן בו ממון וכו', כי שם פגם בבחינת הפרנסה והממון, דהינו שפגם בל"ט מלאכות על ידי ההפאה שהוא בחינת ל"ט מלקיות פני"ל ועל כן ענשו בממון פני"ל. וזה בחינת חמשה דברים שצריך לתן כנגד פגם הכבוד שהוא פגם הדבור שהוא בחינת ה' תתאה מלכות ששלמותה על ידי הט"ל אורות פני"ל. ועל ידי הפגם נעשה ל"ט מלאכות פני"ל ועל כן צריך לתן ממון חמשה דברים לתקן הכבוד והמלכות שהוא בחינת ה' על ידי תקון הממון שהוא בחינת תקון הל"ט מלאכות בבחינת ט"ל אורות, כי הממון והפרנסה הוא בחינת ל"ט מלאכות פני"ל:

חובל בחברו ב:

אסור לאדם להפאות את חברו ואם הפהו עובר בלאו וכו' החובל בחברו חייב בחמשה דברים וכו' כתיב, ויאמר לרשע למה תפה רעד וכו' :

כי איתא בדברי רבנו זכרוננו לברכה בספר לקוטי מוהר"ן תנינא סימן כו ובספר א"ב החדש באות שין שעל ידי שכרות מפשיטין הדעת מלבוש החסדים ומלבישו בגבורות חזקות חס ושלום, גם איתא שם שמשה רבנו מלבש בכל אבר ואבר בכל אחד ואחד מישראל ומזכיר את האבר המצות התלויות בו. ועל ידי שכרות שוכח את האזהרות של משה רבנו הנ"ל. התלבשות משה באברים הוא בחינת התלבשות הדעת בחסדים, עין שם היטב. [והפונה שם כי פלו חד, הינו כי משה הוא הדעת והוא מלבש בהאברים ומזהיר אותם, דהינו שמזהיר ומזכיר את כל אבר ואבר המצות התלויות בו והאברים הם רמ"ח בחינת אברהם בחינת חסדים, והתלבשות משה בהם זה בחינת התלבשות הדעת בחסדים ועל ידי השכרות שוכח את אלו האזהרות. נמצא שבחינת משה נסתלק מהאברים חס ושלום, וזה בחינת שמפשיט את הדעת מהחסדים ואזי נתלבש הדעת חס ושלום, בגבורות חס ושלום, וכו' פני"ל נמצא שהענין הנ"ל מקשר היטב וכלו חד] ועין שם היטב:

וזה בחינת אסור הפאה להפאות את ישראל, כי רמ"ח אברים של כל אחד ואחד מישראל הם בחינת רמ"ח מצות התורה ומשה רבנו שהוא הדעת מלבש בכל אבר ואבר פני"ל וכשמכה את חברו באיזה אבר ועל ידי ההפאה מתעוררין ומתגברין בו הדמים באותו האבר, כי זה טבע ההפאה, גם עקר ההפאה הוא שעושה בו חבורה והחבורה הוא על ידי

הדמים שמתעוררין ויוצאין ממקום למקום נמצא שההכאה הוא התגברות הדמים, בפרט כשחובל בו ומחסר ממנו אבר לגמרי ועל ידי זה הוא פוגם פגם הנ"ל שמפשיט את הדעת בחינת משה שמלבש בכל אבר, מלבוש החסדים ומלבישו בגבורות, דהינו התגברות הדמים שמתגברים ומתעוררין על ידי ההכאה והחבלה, כי גם עקר פגם השכרות הנ"ל הוא גם כן העקר על ידי התגברות הדמים שמתגברין על ידי השכרות כנראה בחוש שעל ידי השכרות מתגברין הדמים וכמו שאמרו (סנהדרין ע), אל תרא יין כי יתאדם, שאחריתו דם, ועל ידי זה שמתגברין הדמים על ידי השכרות על ידי זה בעצמו מפשיט הדעת מהחסדים ומלבישו בגבורות חזקות חס ושלום, דהינו התגברות הדמים, שהם בחינת גבורות. וזה בחינת פגם של ההכאה והחבלה שמתגברין הדמים וכי פנ"ל, בפרט כשמחסר ממנו אבר ואזי נסתלק הדעת בחינת משה מאותו האבר ועל כן משה רבנו מזהיר על זה. וזהו שכתוב, ויאמר לרשע למה תכה רעה כי משה דיקא מזהיר על זה הינו על הכאה, הינו בכל עת שאחד רוצה להכות את ישראל חברו אזי משה שהוא מלבש בכל אבר ואבר מישראל הוא צועק ומזהיר על זה בבחינת ויאמר לרשע למה תכה רעה שמשה מזהיר על זה תמיד כי הוא מלבש בכל אבר ואבר מישראל וכשאחד מכה את חברו באיזה אבר מגיע הפגם להדעת שהוא בחינת משה שמלבש שם באותו האבר, כי על ידי ההכאה מכל שכן כשמחסר ממנו האבר לגמרי אז מסתלק משם הדעת בחינת משה ואזי מתלבש חס ושלום, בגבורות שהם התגברות הדמים שמתגברים על ידי ההכאה וכנ"ל ועל כן משה מזהיר על זה תמיד כנ"ל:

כי זה העקר של יציאת מצרים וקבלת התורה כדי להבליע הדם באברים כדי שיתלבש הדעת בחינת משה בחסדים, כמובא בכתבים שעקר יציאת מצרים היה בבחינת לדה לזכך הדמים בחינת חמשה מיני דמים וכו', עין שם, הינו שיהיו נמתקין הדמים בחינת גבורות לחסדים שזהו בחינת שנבלע הדם באברים שהם בחינת חסדים בחינת רמ"ח מצות עשה וכו' כנ"ל:

וזהו בחינת מה שאמרו רבותינו זכרונם לברכה על החובל בחברו שמשלים נזק וכו' ואמרו ששמין אותו כעבד זה רמז על הנ"ל, כי עקר קבלת התורה תלויה ביציאת מצרים דיקא, כמו שכתוב אצל כמה מצות יציאת מצרים, וכמו שכתוב בהתחלת היו"ד הדברות שהם כלל התורה אנכי ה' אלקיך אשר הוצאתיך מארץ מצרים מבית עבדים. כי עקר קבלת התורה להכניע בחינת עבדות, שהוא בחינת זהמת הנחש, בחינת חס כנען עבד עבדים, כמובא ועל כן לא היה אפשר לקבל התורה כי אם אחר יציאת מצרים מבית עבדים. ואז זכינו לקבלת התורה שהיא בחינת חרות, כמו שכתוב, חרות על הלוחות. ואמרו רבותינו זכרונם לברכה, אל תקרי חרות אלא חרות שאין לה בן חורין אלא מי שעוסק בתורה וכו', כי על ידי קבלת התורה פסקה זהמת הנחש ואז יצאו לגמרי מבחינת עבדות מצרים וקבלו התורה שכלולה מרמ"ח מצות וכו' כנגד רמ"ח אברים, וכל אבר ואבר על ידי המצוה המיוחדת לאותו האבר על ידי זה יוצא מעבדות

לחרות, דהינו שנפסק ממנו הזמא שהוא בחינת עבדות וזוהי לחרות
שהוא בחינת התורה פנ"ל:

ועל כן לא יצאו ישראל ממצרים עד שהיו ששים רבוא נפשות כנגד ששים
רבוא אותיות התורה, כי התורה היא בחינת קומת אדם בבחינת זאת
התורה אדם, וכמו שאיתא בתקונים באורייתא אית רישא ועיניו ואברין
וגופא וכוי הכי אית בישראל וכוי וכל זמן שלא נשלמו ישראל עד ששים
רבוא לא נשתלם בחינת קומת אדם דקדשה שהוא בחינת התורה ועל כן
לא יכלו עדיו לצאת מעבדות לחרות, כי אי אפשר לצאת מעבדות לחרות,
דהינו להכניע זהמת הנחש כי אם כשנשלם בחינת קומת אדם שהוא
בחינת התורה שעל ידה דיקא יוצאין מעבדות לחרות פנ"ל, כי במצרים
לא נודדכו הדמים עדיו עד שיצאו כמובא וזה עקר בחינת העבדות על ידי
תגברת הדמים שזהו עקר הגלות והעבדות בבחינת מה שאיתא בתקונים
לענין הנשמה וכד גלת בכבד אתמר בה תכבד העבודה וכוי והכבד מלא
דס, כי עקר העבדות בחינת תכבד עבודה שהוא בחינת זהמת הנחש, הוא
בחינת תגברת הדמים הבא מהכבד שמלא דס פנ"ל, כי זהמת הנחש הוא
בחינת דמים טמאים, בחינת דס נדות שפרסה חנה על ידי אכילת עץ
הדעת, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה. ועל ידי התורה שהיא רמ"ח
מצות כנגד אברים של אדם על ידי זה נבלע הדם באברים ואזי מתלבש
הדעת בחינת משה בחסדים שהם בחינת אברים שעל ידו היה עקר
הגאולה ואזי נגאלין ויוצאין מעבדות לחרות פנ"ל. ועל כן כשאחד חובל
בחברו ומחסר ממנו אבר ועל ידי זה מפשיט הדעת מאותו האבר
ומתגברין הדמים חס ושלום, על ידי החבלה שהם בחינת גבורות ואזי
כשמיחסר ממנו איזה אבר ומסתלק הדעת משם חס ושלום, אזי חוזר
ומתגבר חס ושלום בחינת עבדות מצרים מאחר שחסר ממנו אבר, שזהו
כאלו חסר ממנו מצוה אחת, כי בכל אבר מלבש משה ומזהיר על המצוה
השיקה לאותו אבר וכשחסר האבר מסתלק הדעת משם וכאלו חסר ממנו
מצוה, ואזי אין בו שלמות קומת אדם שהוא בחינת התורה שכלולה
מרמ"ח אברים פנ"ל. וכשאין אבריו בבחינת שלמות קומת אדם בבחינת
התורה פנ"ל אזי חוזר חס ושלום, בחינת העבדות, כי אין העבדות נכנע
אלא על ידי רמ"ח מצות התורה שהם בחינת אדם פנ"ל ועל כן שמין אותו
כעבד, כעבד דיקא פנ"ל. וזהו, כל אשר בו מוס לא יקר, כי כשחסר ממנו
אבר חסר ממנו מצוה אחת מהתורה הינו הארת הדעת הנ"ל בחינת משה
שמלבש בכל אבר ועל כן אין בו שלמות להתקרב לה' לעבד עבודתו תמה:

כי עקר עבודת הקרבנות להכניע רוח הבהמיות שהוא בחינת זהמת הנחש
בחינת עבדות, כי עבד דומה לבהמה, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה,
כי בכמה מקומות הקישון הכתוב, עבדך ואמתך וכל בהמתך. וכמו
שכתוב, 'עם החמור', עם הדומה לחמור. ועל ידי הקרבנות מעלין מבהמה
לאדם שזהו עקר הקרבן, כמובא במקום אחר. ועקר העבודה בכהנים
שהם בחינת דעת בבחינת (מלאכי ב) כי שפתי כהן ישמרו דעת ותורה וכוי.
ועקר קדשת הכהנים הם על ידי משה שהוא הכהן הראשון ששמש
בשבעת ימי המלוואים, כמו שכתוב (תהלים צט), משה ואהרן בכהניו,

והוא משח את אהרן הכהן הראשון ויבניו בקדשת כהנה לעבד עבודה. כי משה הוא הדעת שעל ידו עקר העבודה להעלות מבהמה לאדם שהוא בחינת דעת, כי משה הקים את המשכן והיה יודע לאעלא שיפא בשיפא, כי המשכן הוא בחינת קומת אדם, כמובן בדברי רבנו זכרוננו לברכה במקום אחר, ועל כן כל אשר בו מוס ואזי אין מתלבש באותו אבר אסור לו לעשות עבודת כהנה, כי אינו יכול לעלות מבהמה מבחינת עבודת לבחינת אדם. ועל כן נקראין מעשה הקרבנות בשם עבודה, כי על ידם מכניעים בחינת עבודת וזוכין לבחינת אדם בחינת דעת שהוא הפך העבודת, שהוא בחינת בהמיות וזהמת הנחש רוח שטות, כי זה עקר הקרבן לכפר על החטא הבא מרוח שטות שהוא מעשה בהמה ולעלות לבחינת דעת בחינת אדם כנ"ל:

וזה בחינת חמשה דברים שמשלים החובל בחברו כנגד חמשה מיני דמים הנ"ל, כי על ידי החבלה פוגם בהדמים כנ"ל ועל כן צריך לשלם לו חמשה מיני דמים, דהינו נזק וצער וכו', כי דמים תרתי משמע. ועל ידי התשלומין חמשה דמים הנ"ל חוזר ומתקן וממתיק חמשה מיני דמים הנ"ל וחוזרין הדמים ונבלעין באברים. ונתלבש הדעת בחסדים, הינו באברים שהם בחינת חסדים, כי הדמים שהם הגבורות נמתקין וכו' כנ"ל. ואזי הדעת זך וצח בבחינת מסטרא דימינא מחא חורא ככספא וכו':

ברוך ה' לעולם, אמן ואמן:

חובל בחברו ג:

אסור להכות חברו וכו' ואפלו בהרמת יד נקרא רשע וכו' החובל בחברו משלם חמשה דברים שהם נזק וצער רפוי שבת ובשת וכו':

אות א

על פי התורה ויבן ה' אלקים את הצלע בלוקיטי הראשון בסימן סז, עין שם כל התורה היטב מתחלתו לסופו:

והכלל בקצור לעניינינו שהנפש יקרה מאד וצריכין לשמרה מאד, על כן צריכין לזהר מאד לקבל הכבוד בקדשה גדולה לשמו יתברך, כי הכבוד הוא בחינת אם כל חי והוא שרש כל הנפשות וכשהנפש מסתלקת היא מסתלקת אל הכבוד שהוא שרשה בבחינת כבוד ה' יאספה שהסתלקות ואסיפת הנפשות הם לתוך הכבוד, כי לתוך הכבוד נסתלקין ונאספין כל הנפשות כי שם שרשם כנ"ל. ועל כן כשבא כבוד חדש להאדם צריך לזהר ולהשמר, כי אולי בא הכבוד חס ושלו, בשביל הסתלקות כדי שתסתלק הנפש אל הכבוד שהוא שרשה כנ"ל. אך מדה טובה מרבה ועל כן על פי הרב בא הכבוד לטובה, דהינו כשבא נפש חדשה אל האדם אזי היא באה מלבשת בהכבוד שהיא אם כל חי כנ"ל. וצריך לראות שיהיה פנים אל הכבוד וזה זוכין על ידי שבירות תאות אכילה וכו', עין שם. אבל כשפוגמין חס ושלו בתאות אכילה אזי נפגם הכבוד ואין לו פנים וכו'. ואזי נוטלין כל הכבוד העזי פנים שבדור וכו'. וכשנופל המלכות והכבוד להעזי פנים חס ושלו אזי המלכות היא בבחינת צדק וכו' ואזי הוא בחינת רגליה ירדות מות וכו'. וצריך להעלות את הכבוד והמלכות מהם, דהינו מהעזי פנים שהם העפויים והרשעים וכו' וזה נעשה על ידי צדקה בחינת צדקה תציל ממות וכו', כי צדקה היא בחינת ה' חסדים וכו'. ועל כן על ידי צדקה מעלין ומתקנין את המלכות והכבוד ועושין מצדק צדקה וכנגד זה נזכר בתורה חמש פעמים צדקה וכו' ואז חוזר הכבוד אל המביני מדע וכו'. ואזי כשבא כבוד חדש אל האדם ומלבש בתוכו נפש דקדשה כנ"ל צריך לראות להוליד את הנפש בנקל בלי קשוי הולדה וכו' ואחר כך כשנולד הנפש צריך לגדל את הנפש. ושתי בחינות אלו, דהינו ההולדה והגדול נעשין על ידי יראה ואהבה שהם בחינת שתי ידים בחינת יד הגדולה ויד החזקה, כי ההולדה נעשית על ידי בחינת יד החזקה בחינת יראה, כמו שכתוב רעה אחרתם שם חיל פיולדה. ואחר שנולד הנפש אזי מגדילין אותה על ידי האהבה שהיא בחינת יד הגדולה וכו'. ולפעמים יש עיפות אל הנפש וכו' וצריכין להבריאה על ידי בחינת מים קרים על נפש עיפה וכו' ומים קרים נעשין על ידי שנותנין כבוד לזקן ששכח תלמודו, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, הזהרו בזקן ששכח תלמודו לכבודו וכו', עין שם כל זה היטב:

אשרי אֲזַנִּים שְׂפָךְ שׁוֹמְעוֹת אֲשֶׁרֵי עֵינַיִם שְׂפָךְ רֹאוֹת:

אות ב

וזה בחינת אסור הגדול של הפאה וחבלה איש ברעהו, כי החובל בחברו הוא פוגם בכבוד חברו ובנפש חברו אשר באמת שניהם אחד, כי הנפש שרשה בכבוד כנ"ל. וזה הרשע החובל בחברו שהוא כאלו נוטל נפשו, כי

נוטל נפשו ממש שבאותו אבר שחובל בו, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה לענין שבת. חובל משם מאי מחיב? משום נטילת נשמה שבאותו אבר. נמצא שהחובל והמכה את חברו נוטל נפש חברו ממש. ועקר הפגם הוא מה שפוגם ביותר בכבוד חברו מה שמבישו מאד על ידי ההפאה, כי הבושה הוא עקר הפגם והעון הגדול ביותר. וכמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (בבא מציעא נט): המלבין פני חברו ברבים אין לו חלק לעולם הבא. וזה אפלו אם בישו בדברים לבד, מפל שכן וכל שכן כשמבישו על ידי הפאה ממש נמצא שפוגם בכבוד ישראל חברו וגם נוטל נפשו בידי על ידי ההפאה והחבלה שהוא בחינת יציאת נפש מאותו אבר כנ"ל. ושני הפגמים אלו הם שיכים זה לזה, כי זה תלוי בזה, כי הנפש שרשה בכבוד כנ"ל וכשפוגם בכבוד חברו אפלו כשמבישו בדברים לבד. נחשב גם כן כאלו נוטל נפשו, כי הנפש שרשה בכבוד כנ"ל וכשפוגם וגוזל כבוד חברו כאלו נוטל נפשו המלבשת בהכבוד כנ"ל ועל כן המלבין פני חברו נחשב כשופד דמים ממש, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (בבא מציעא דף נח ע"ב) והדם הוא הנפש, כי פגם הכבוד הוא פגם הנפש ששרשה וחיותה בהכבוד כנ"ל, מפל שכן וכל שכן כשפוגם בכבוד איש ישראל על ידי הפאה ממש נמצא שגוזל כבודו ונפשו של חברו המלבשת בהכבוד, בידי ממש ועל כן גדול עונו מנשוא וכמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה שאפלו בהרמת יד נקרא רשע. וזה שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, המלבין פני חברו ברבים אין לו חלק לעולם הבא כי עקר בחינת העולם הבא הוא בחינת הכבוד, בחינת והלך לפניך צדקך כבוד ה' יאסף הנאמר על נפשות הצדיקים לאחר הסתלקותן שהצדיקים הזוכין נסתלקים בעת מיתתם לתוך הכבוד שהוא לבוש ושרש הנפש ועל ידי זה זוכין בעולם הבא למה שזוכין, כי אי אפשר לבוא לחיי עולם הבא כי אם על ידי שנכלל נפשו בתוך בחינת כבוד ה' שלשם נאספין נשמות הצדיקים בבחינת כבוד ה' יאסף כנ"ל (כי אף על פי שבהתורה הנ"ל נאמר שזה הענין אינו טוב כשהנפש נסתלקת על ידי הכבוד פונתו שצריכין לשמר את עצמו כשפא הכבוד שלא תסתלק הנפש בלא עתה חס ושלוס, אבל כשפא עת פקדת האדם למות בודאי היא טובה וזכיה גדולה להאדם כשזוכה שתסתלק נפשו לתוך הכבוד בבחינת כבוד ה' יאסף, שזה נאמר על הסתלקות נפשות הצדיקים, אשרי להם) ועל כן המלבין פני חברו וכוי שפוגם בכבוד ישראל חברו. וכשפוגם בכבוד ישראל פוגם בכבוד ה' יתברך כי קדשא בריך הוא וישראל ואורייתא בלא חד, כי ישראל הם כבודו יתברך, כמובא במקום אחר. וכמו שכתוב, על ישראל גאותו. שגדלו וגאותו וכבודו יתברך הוא על ישראל. ועל כן זה המלבין פני חברו שפגם בכבוד על כן נפרע מדה כנגד מדה אם אינו מפייס חברו שגם לעתיד אינו זוכה שתפנס ותכלל נפשו בתוך הכבוד ועל ידי זה אין לו חלק לעולם הבא, כי אי אפשר לזכות לעולם הבא כי אם על ידי בחינת כבוד ה' יאסף כידוע, כי זה סוד חלוקא דרבנן שהוא בחינת הכבוד שבו מתלבשת הנפש לחזות בנעם ה' וכוי. וזה שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, המתכבד בקלון חברו אין לו חלק לעולם הבא, כי זה המתכבד בקלון חברו שרוצה לקח לעצמו כבוד על ידי קלון חברו על ידי זה וזה נטל ממנו, כי הכבוד בורח ממנו ואינו

זוֹכָה שֶׁתְּכַלֵּל נַפְשׁוֹ בְּכַבּוּד הָעֵלְיוֹן שֶׁבוּ נִכְלְלוּ נַפְשׁוֹת הַצַּדִּיקִים בְּבַחֲיַנְתּוֹ
כְּבוֹד ה' יֵאֱסָפָה כְּנִי"ל וְעַל יְדֵי זֶה אֵין לוֹ חֶלֶק לְעוֹלָם הַבָּא כְּנִי"ל:

אות ג

וְזֶה שְׁחִיבָה הַתּוֹרָה לְחוּבֵל בְּחִבְרוֹ חֲמִשָּׁה דְּבָרִים נֶזְק וְצַעַר רַפּוּי שְׁבַת
וּבִשְׁתּוֹ, כִּי זֶה שֶׁהִכָּה אֶת חֲבֵרוֹ וּפָגַם בְּכַבּוּד אִישׁ יִשְׂרָאֵל בְּשִׁבִיל כְּבוֹדוֹ, כִּי
רוּצָה לְקַח לְעַצְמוֹ כָּל הַכְּבוֹד, זֶהוּ בַּחֲיַנְתּוֹ נִפְלֵת הַכְּבוֹד אֶל הָעַזִּי פָּנִים
שֶׁבְדוֹר שֶׁהֵם הָעֲכוּוֹ"ם וְהַרְשָׁעִים הַמוֹשְׁלִים עַל עַם דָּל בְּחִנּוּם הַנְּאָמָר
בְּהַתּוֹרָה הַנִּי"ל, כִּי רַב הַקְּטָטוֹת וּמְרִיבוֹת, וּבִפְרָט הַכָּאוֹת וְחַבְלוֹת הֵם עַל
יְדֵי הָעַזִּי פָּנִים שֶׁבְדוֹר שֶׁהֵם הָעֲכוּוֹ"ם אוֹ הַגִּידִים הַרְשָׁעִים הַמְשַׁתְּרָרִים עַל
הָעַנְיִים בְּחִנּוּם וּמְבִזֵּין אוֹתָם בְּכָל מִינֵי בְּזִיוּנוֹת וּכְשֶׁהַעֲנִי מְשִׁיב לוֹ כְּנִגְדּוֹ
אֵיזָה דְּבוּר קַל בְּעֵלְמָא הוּא מְכָה אוֹתוֹ עַל הַלְחִי וְחוּבֵל בוֹ בְּשִׁבִיל שֶׁפָּגַם
הָעֲנִי בְּכַבּוּדוֹ אוֹי לְנַפְשׁוֹ אוֹי לוֹ שֶׁגָּבַר בוֹ הָעֲזוּת כָּל כֶּף כִּי לֹא דִי שָׁה' יִתְפַּרֵּץ
הַשְּׁפִיעַ לוֹ טוֹבָה וְנָתַן לוֹ עֲשִׁירוֹת אֶף גַּם הוּא רוּצָה לְהַשְׁתְּרַר עַל הָעֲנִי שֶׁהֵם
מֵאִין תְּבִירִין דְּקִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא רַחִים לוֹן וְכוּ'. וְלֹא דִי לוֹ כָּל הַכְּבוֹד שִׁישׁ
לוֹ בְּעֲשִׁירוֹתוֹ אֶלָּא שְׂרוּצָה לְבִזּוֹת אֶת שְׂאָר הַהֲמוֹן עִם הַכְּשָׁרִים וּבִפְרָט
הָעַנְיִים לְגַמְרֵי שְׁכָלָם יְהִיו כְּפוּפִין תַּחְתָּיו כְּאֵלוֹ כָּל הַכְּבוֹד שִׁישׁ לוֹ לְבַדּוֹ.
וְהַכָּל שְׁבוּדָאֵי כָּל מִי שֶׁבָּא לִידֵי עוֹן הַגְּדוֹל הַזֶּה לְהַכּוֹת חֲבֵרוֹ חֵס וְשָׁלוֹם,
זֶהוּ מִחֲמַת גְּדֹל הָעֲזוּת שִׁישׁ בוֹ שְׂרוּצָה לְקַח כָּל הַכְּבוֹד לְעַצְמוֹ, כִּי רַב
הַקְּטָטוֹת וְהַמְרִיבוֹת הֵם בְּשִׁבִיל הַכְּבוֹד שֶׁנִּדְמָה לוֹ שֶׁפָּגְעוּ בְּכַבּוּדוֹ וּבְשִׁבִיל
זֶה בָּא לִידֵי הַכָּאָה וְחַבְלָה בְּחִבְרוֹ, כִּי הוּא עַז פָּנִים בְּיוֹתֵר וּכְאֵלוֹ כָּל הַכְּבוֹד
מֵגִיעַ לוֹ מִן הַשָּׁמַיִם עַד שֶׁנִּדְמָה לוֹ שֶׁחֲבֵרוֹ פָּגַע בְּכַבּוּדוֹ וּמִחֲמַת זֶה הִכָּה
אוֹתוֹ נִמְצָא שֶׁהַכָּאוֹת וְחַבְלוֹת הֵם עַל יְדֵי בַּחֲיַנְתּוֹ פָּגַם נִפְלֵת הַכְּבוֹד אֶל עַזִּי
פָּנִים שֶׁבְדוֹר. עַל כֵּן צָרִיכִין לִתֵּן חֲמִשָּׁה דְּבָרִים הַנִּי"ל כִּי לְהַעֲלוֹת הַכְּבוֹד
מֵהָעַזִּי פָּנִים הוּא עַל יְדֵי צְדָקָה שֶׁהִיא בַּחֲיַנְתּוֹ ה' וְכוּ' כְּנִי"ל וּכְנִגְדּוֹ זֶה צָרִיךְ
הַחוּבֵל בְּחִבְרוֹ לִתֵּן חֲמִשָּׁה דְּבָרִים חֲמִשָּׁה מִינֵי מִמּוֹן כְּנִגְדּוֹ ה' שֶׁל צְדָקָה
הַנִּי"ל שֶׁעַל יְדֵי זֶה מַעֲלִין וּמַתְקַנִּין הַכְּבוֹד מִפָּגַם נִפְלֵת הַכְּבוֹד אֶל הָעַזִּי
פָּנִים

אות ד

ויש לרמוז כי החמשה דברים שנותן החובל הם כנגד החמש בחינות הנאמרים בהתורה הנ"ל שכלם הם בחינת תקון הנפש והכבוד שהוא שרש הנפש, כי מבאר שם שהנפש שרשה בכבוד וזהו בחינה אחת. וצריכין לתקן את הכבוד להעלותו מהעזי פנים וזה זוכין על ידי צדקה וזהו בחינה שניה. וכשחוזר הכבוד אל הקדשה אל המביני מדע צריכין לראות להוליד ולגדל את הנפש על ידי שתי הידים הנ"ל שהם יד החזקה ויד הגדולה וזהו בחינה שלישית ורביעית שהם תקון שתי הידים שעל ידם מולידין את הנפש ומגדלין את הנפש. ולפעמים יש עיפות אל הנפש וצריכין להחיותה על ידי מים קרים שזוכין על ידי הכבוד שנותנין לזקן ששכח את תלמודו וזהו בחינה חמישית. וכנגד זה צריך החובל שפגם בנפש ובכבוד כנ"ל צריך לתן ה' דברים שהם כנגד ה' של צדקה שעל ידי זה מעלין הכבוד מהעזי פנים כנ"ל וזהו בכלליות וגם בפרטיות מרמזין החמשה דברים של החובל על חמש בחינות הנ"ל:

נזק הוא בחינת החזרת הנפש ותקונה, כמו שכתוב בפרשת חובל:

ונתת נפש תחת נפש עין תחת עין וכו' ודרשו רבותינו זכרונם לברכה ממון, כי ממון הנזק שמשלם הוא בשביל פגם הוצאת הנפש שנטל מחברו על ידי נטילת האיבר שחבל בו נמצא שמוון הנזק הוא בחינת תקון ותשלומין על פגם נטילת הנפש כנ"ל:

צער שמשלם החובל. זהו בחינת צדקה, כי תשלומי צער הוא בחינת צדקה וכמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה בהחובל שחייב על הצער אפלו במקום נזק שאף על פי שנותן לו דמי ידו אין פוטרין אותו מן הצער לומר הואיל וקנה ידו יש עליו לחתכה בכל מה שירצה אלא אומרים יש לו לחתכה בסם שאינו מצטער כל כך וכו'. נמצא שתשלומי הצער שצותה התורה הוא מתורת צדקה כי ה' יתברך מרחם על הבריות ועל כן גזרה התורה שאף על פי שקנה ידו על ידי תשלומי הנזק אף על פי כן אין בידו לצער את חברו, כי אף על פי שיצדו קנויה לו מדינא אף על פי כן צריך להשתדל לבלי לצער, דהיינו לחשב תחבולות לחתכה על ידי סם שלא יצטער. וזהו בחינת צדקה כי גם צדקה הוא מצד רחמי ה' יתברך שחמל על עניים שאף על פי שהם חייבים בדינו הצדק והישר, לסבל עניות, אף על פי כן רחמיו מרבים עליהם וגזר וצוה עלינו לפרנסם בעין יפה ולרחם עליהם מאד וכשנותן צדקה לעני הוא מקל צערו בבחינת (תהלים מא) אשרי משפיל אל דל שצריכין להשפיל ולחשב תחבולות על הדל והעני הפואב ומצטער מאד להמציא לו פרנסתו להקל צערו, כי העניות הוא בחינת כאב וצער, כמו שכתוב (שם סט), ואני עני וכואב. וזהו בחינת צער שחייבה התורה לשלם להנחבל אפלו במקום נזק אף על פי שקנה ידו כי אף על פי כן מחייב להקל צערו וכנ"ל:

רפוי ושבתי זה בחינת יד החזקה ויד הגדולה שעל ידם מולידין את הנפש ומגדלין את הנפש, כי רפוי הוא בחינת הולדת הנפש, כי המכה והחבלה הוא בחינת יציאת הנפש כנ"ל. כי במקום המכה שם הוא בחינת יציאת

הנפש באותו מקום החבלה. וכשחוזרין ומרפאין את המכה כדי שתחיה המכה זהו בחינת הולדת הנפש שרוצין לחזור ולהוליד נפש וחיות חדש במקום הזה שיצאה חלק הנפש משם. ועל כן נקראת הרפואה בשם חיות, כמו שפיתוב, ותחלימני ותחייני. וכמו שמרגל בלשון רבותינו זכרונם לברכה רפואת המכה בשם 'חיתה המכה', כי רפואת המכה הוא בחינת חיות חדש שהוא בחינת נפש חדש, בחינת נפש חיה, נמצא שהרפואה הוא בבחינת הולדת הנפש ועל כן כל הרפואות הם על ידי בחינת יד החזקה שממש הולדת הנפש פנ"ל, כמו שפיתוב, מחצתי ואני ארפא. ואמרו רבותינו זכרונם לברכה שבאותו היד שהקדוש ברוך הוא מוחץ בו הוא רופא, כמו שפיתוב, נגף ורפא וכו'. הינו שהרפואה הוא על ידי היד שהקדוש ברוך הוא מוחץ בו שהוא בחינת יד החזקה שממש אחיזת כל הדינים והענישין חס ושלום פי'דוע. ועל כן כל הרפואות הם על ידי סמים מרים ויסורים מחמת שהרפואה באה על ידי בחינת יד החזקה שממש באים כל היסורים והמכות חס ושלום, ועל כן גם הרפואה הבאה משם צריכה לבוא על ידי יסורים וסמים מרים, כי שם אחיזת הדינים פי'דוע. וזהו בחינת חבלי לדה שהיולדת צריכה להוליד את הולד על ידי יסורים קשים שהם חבלי לדה וזה מחמת שהלדה נמשכת מבחינת יד החזקה שעל ידי זה הולדת הנפש בחינת רעה אחזתם שם חיל פי'לדה פנ"ל ועל כן בהכרח שתהיה הלדה על ידי יסורים כי זה נמשך מבחינת יד החזקה פנ"ל. ועל כן היולדת יש לה דין אחד עם רפואת החולה לענין חלול שבת ויום הכפורים, כמבאר בפוסקים כי הרפואה הוא בבחינת הולדת הנפש פנ"ל:

ושבת הוא בחינת גדול הנפש כי השבת הוא שצריך לפרע לו מה שמתבטל ממלאכתו כל ימי חליו עד שמתרפא לגמרי, זהו בחינת גדול הנפש שהנפש והחיות שנמשך להחולה הנחבל על ידי הרפואה שהוא בחינת הולדת הנפש פנ"ל צריכה להתמהמה עד שתתגדל ואז יחזר לאיתנו כבראשונה ובשביל זה צריך לשלם לו שבת. נמצא שהשבת שמשלם לו מה שמתבטל ממלאכתו עד שיתרפא לגמרי זהו בחינת גדול הנפש, כי בשעת התחלת צמיחת הרפואה זהו בחינת הולדת הנפש והחיות למקום המכה פנ"ל ואחר כך כל ימי חליו עד גמר הרפואה זהו בחינת גדול הנפש שאינו יכול לקום מחליו ולחזור לאיתנו לגמרי עד שתתגדל הנפש לגמרי כראוי ובשביל הבטול הזה נותן לו שבת נמצא שהשבת הוא בבחינת גדול הנפש:

ובשת שמשלם זהו עקר התקון שצריך לתקן את הכבוד שפגם בו ועל כן צריך לשלם לו בשת על שפגם בכבודו ובישאו שזהו עקר הפגם הגדול ביותר. ובזה הבשת שמשלם לו ומפיסו, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה בזה הוא מתקן בחינת התקון הנ"ל הנאמר בהתורה הנ"ל שהוא בחינת תקון עיפות הנפש על ידי הכבוד שנותנין לזקן ששכח תלמודו. כי כל אחד ואחד מישראל יש לו איזה חלק בהכבוד וכמו כן יש לו חלק בהתורה הקדושה כי כל נפש מישראל הוא בחינת תורה ושרשה בכבוד וכמבאר בהתורה דרשו ה' ועזו (סימן לז) ומבאר שם שעל ידי הכבוד שנותנין לישראל על ידי זה חוזר ונתגלה הארת נפשו ונתגלה התורה

שְׁבִנְפֹשׁוּ, עֵין שָׁם. וְכוּן לְהַפְדֵּךְ כְּשֶׁמְבִיִּישִׁין אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל וּפּוֹגְמִין בְּכָבוֹדוֹ בְּזֶה נִתְעַלְּמָס חֵס וְשָׁלוֹם, הָאֶרֶת נִפְשׁוֹ וַיְכוּל לְגָרְם לּוֹ שְׂכַחַת וְהַעֲלַמַת הַתּוֹרָה חֵס וְשָׁלוֹם. וְעַל כֵּן זֶה הַנְּחָבֵל כְּשֶׁמְפִיִּסוֹ וּמְחִזִּיר לּוֹ הַכְּבוֹד עַל יְדֵי שְׁנוֹתָן לּוֹ דְּמֵי הַבְּשֵׁת וּמְפִיִּסוֹ בְּדַבְרִים, זֶה הַכְּבוֹד שֶׁמְחִזִּיר לּוֹ הוּא בְּחִינַת הַכְּבוֹד שְׁנוֹתָנִין לְזֶקֶן שֶׁשָּׂכַח תַּלְמוּדוֹ, כִּי עַל יְדֵי הַחֲבִלָּה שֶׁהוּא פָּגַם בְּכָבוֹד יִשְׂרָאֵל גָּרַם שְׂכַחַת הַתּוֹרָה מִנֶּפֶשׁ יִשְׂרָאֵל שֶׁשָּׂרְשָׁה בְּכָבוֹד כְּנִי"ל, וְעַכְשָׁו עַל יְדֵי דְּמֵי הַבְּשֵׁת מְחִזִּיר הַכְּבוֹד לְשָׂרְשׁוֹ וּבְזֶה מְחִזִּיר אֶת הַכְּבוֹד לְבְּחִינַת זֶקֶן שֶׁשָּׂכַח תַּלְמוּדוֹ, כִּי זֶה כָּלֵל שֶׁכָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל אֶפְלוּ הַפְּחוֹת שֶׁבְּפְחוּתֵים שָׂרְשׁוֹ בְּמָקוֹם עֲלִיוֹן מְאֹד וְהוּא נִשְׂרָשׁ בְּתוֹךְ בְּחִינַת זֶקֶן דְּקִדְשָׁה כְּפִי חֵלֶק נִפְשׁוֹ. וְכִפִּי הַפָּגַם שֶׁפָּגַם הַחוּבֵל בְּכָבוֹד נֶפֶשׁ יִשְׂרָאֵל הַנְּחָבֵל כֵּן פָּגַם בְּבְּחִינַת שָׂרֵשׁ נִפְשׁוֹ שֶׁנִּשְׂרָשֶׁת בְּדִיקְנָא קִדְשָׁה וְגָרַם הַסְּתַלְקוּת וְהַעֲלַמַת הַתּוֹרָה שָׁם חֵס וְשָׁלוֹם שֶׁהוּא בְּחִינַת זֶקֶן שֶׁשָּׂכַח תַּלְמוּדוֹ. וְעַל יְדֵי דְּמֵי הַבְּשֵׁת שֶׁהוּא תַּקְוֹן הַכְּבוֹד עַל יְדֵי זֶה הוּא חוֹזֵר וּמִתְקַוֵּן זֶה הַפָּגַם בְּבְּחִינַת הַזְּהָרִי בְּזֶקֶן שֶׁשָּׂכַח תַּלְמוּדוֹ דְּהֵינּוּ שֶׁמְחִזִּיר הַכְּבוֹד לְהַנְפֹּשׁ שְׁעַל יְדֵי זֶה חוֹזֵר הַכְּבוֹד וְהַתּוֹרָה לְבְּחִינַת הַזֶּקֶן וְכוּי' הַנִּי"ל וְעַל יְדֵי זֶה נִתְתַּקֵּן עֵיפוֹת הַנֶּפֶשׁ כְּנִי"ל. נִמְצָא שֶׁהַחֲמִשָּׁה דְּבָרִים הֵם בְּבְּחִינַת תַּקְוֹן הַחֲמִשׁ בְּחִינּוֹת הַנִּי"ל:

אות ה

וְזֶה בְּחִינַת מַה שֶׁבְּתַחֲלַת גְּאֻלַּת מִצְרַיִם כְּשֶׁהִתְחִיל מֹשֶׁה לָשׂוּם לֵב עַל צָרַת יִשְׂרָאֵל הִיָּה הַמַּעֲשֵׂה הָרִאשׁוֹנָה מַה שֶׁרָאָה הַכְּאוֹת וְחֲבִלוֹת שֶׁמְכִין אֶת יִשְׂרָאֵל, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב, וַיֵּצֵא אֶל אַחִיו וְכוּי' וַיֵּרָא אִישׁ מִצְרַיִם מִכָּה אִישׁ עִבְרִי מֵאַחִיו וְכוּי':

כִּי עַקֵּר גְּלוּת מִצְרַיִם שֶׁהוּא הַגְּלוּת הָרִאשׁוֹן וְכוּן כָּל הַגְּלוּתוֹת שֶׁכְּלוּלִין בְּגְלוּת מִצְרַיִם, כְּמִבְּאֵר בְּמָקוֹם אַחֵר הוּא בְּחִינַת הַנִּי"ל מִמָּה שֶׁנֶּפֶל הַכְּבוֹד וְהַמְּלָכוּת אֶל הָעַזִּי פְּנִים שֶׁבְּדוֹר שֶׁהֵם הָעַכְוִי"ם וְהַרְשָׁעִים וְכוּי' וְהָעַזִּי פְּנִים נוֹטְלִין לְעַצְמָן כָּל הַכְּבוֹד וְהַמְּלָכוּת שֶׁמְזֵה נִמְשָׁךְ מְלָכוּת וְכָבוֹד הָעַכְוִי"ם שֵׁישׁ לָהֶם כָּל הַכְּבוֹד וְהַמְּלָכוּת וְיִשְׂרָאֵל הֵם שְׁפִלִים וְנִבְזִים. וְלֹא דֵי שֶׁאֵין לְיִשְׂרָאֵל כְּבוֹד אֲשֶׁר בְּאֵמַת כָּל הַכְּבוֹד וְהַמְּלָכוּת רְאוּי לְיִשְׂרָאֵל, כִּי הַכָּל נִבְרָא בְּשִׁבְלֵם כְּפִדּוּעַ, אִף גַּם מִתְגַּבְּרִים הָעַזִּי פְּנִים עַל יְדֵי פָּגַם הַכְּבוֹד הַנִּי"ל וְנוֹטְלִין לְעַצְמָן כָּל הַכְּבוֹד שֶׁל יִשְׂרָאֵל עַד שֶׁרוּצִים לְכַבֵּשׁ נַפְשׁוֹת יִשְׂרָאֵל בְּגְלוּת אֲצֵלָם, כִּי כְּשֶׁנוֹטְלִין לְעַצְמָן הַכְּבוֹד מִמִּילָא נִמְשָׁכִין גַּם כָּל הַנֶּפְשׁוֹת אֲצֵלָם, כִּי הַנֶּפְשׁוֹת נִמְשָׁכִין אַחֵר הַכְּבוֹד שֶׁהוּא שָׂרֵשׁ כְּנִי"ל. וְזֶהוּ בְּחִינַת גְּלוּת מִצְרַיִם וְכָל הַגְּלוּתוֹת, כִּי בְּגְלוּת אַזִּי כָּל הַכְּבוֹד וְהַמְּלָכוּת הוּא אֲצֵל הָעַכְוִי"ם וְעַל יְדֵי זֶה הֵם מִתְגַּבְּרִים עַד שֶׁכּוֹבְשִׁים גַּם הַנֶּפְשׁוֹת עַצְמָן שֶׁל יִשְׂרָאֵל בְּגְלוּת עַל יְדֵי גְדֵל עֲזוּתָם שְׁעַל יְדֵי זֶה לְקַחוּ לָהֶם כָּל הַכְּבוֹד וְהַמְּלָכוּת שְׁעַל יְדֵי זֶה כּוֹבְשִׁין חֵס וְשָׁלוֹם בְּגְלוּת גַּם כָּל הַנֶּפְשׁוֹת, כִּי שָׂרֵשׁ

בְּכָבוֹד וְכַנְיָ"ל. וְעַל כֵּן הָיָה טוֹבָה גְדוֹלָה לְיִשְׂרָאֵל מֵהַיּוֹסֵף יָרֵד בְּתַחֲלָה לְמִצְרַיִם וְזָכָה שֶׁמֶלֶךְ לְכָבוֹד גְּדוֹל וְנַעֲשֶׂה שָׁם מֶלֶךְ, וְעַל יְדֵי זֶה נִמְשְׁכוּ נַפְשׁוֹת יִשְׂרָאֵל לְתוֹךְ מִצְרַיִם, כְּמוֹ שֶׁפָּתוּב, וְהִגְדַּתְּם לְאָבִי אֵת כָּל כְּבוֹדֵי בְּמִצְרַיִם וְכוּ' וּמִהֲרַתְּם וְהוֹרַדְתְּם אֶת אָבִי הֵנָּה. כִּי יוֹסֵף זָכָה בְּמִצְרַיִם לְכָבוֹד דִּקְדָּשָׁה שֶׁהֶעֱלָה אֶת הַכְּבוֹד וְהַמְּלָכוּת מִזֵּהֶמֶת מִצְרַיִם וְחִזַּר אֶל הַקְּדוּשָׁה לְיוֹסֵף וְעַל יְדֵי הַכְּבוֹד דִּקְדָּשָׁה שֶׁזָּכָה שָׁם עַל יְדֵי זֶה הַמְּשִׁיךְ לְשָׁם אֵת כָּל נַפְשׁוֹת בֵּית יַעֲקֹב, כִּי הַנְּפְשׁוֹת נִמְשְׁכִין אַחֵר הַכְּבוֹד שֶׁהוּא שָׂרֵשׁ כַּנְיָ"ל בְּבַחֲיִינַת וְהִגְדַּתְּם לְאָבִי אֵת כָּל כְּבוֹדֵי וְכוּ' וּמִהֲרַתְּם וְהוֹרַדְתְּם אֶת אָבִי הֵנָּה, שֶׁעַל יְדֵי הַכְּבוֹד דִּיקָא יָבֹוא אָבִיו עִם כָּל נַפְשׁוֹתָיו לְכָאן, כִּי הַנְּפְשׁוֹת נִמְשְׁכִין אַחֵר הַכְּבוֹד כַּנְיָ"ל. וְזֶה הָיָה טוֹבָה גְדוֹלָה לְנַפְשׁוֹת יִשְׂרָאֵל כִּי אִם לֹא הָיוּ חֵס וְשָׁלוֹם יִשְׂרָאֵל מִכְּרַחֲיוֹן לִירֵד לְמִצְרַיִם עַל יְדֵי הַכְּבוֹד וְהַמְּלָכוּת שֶׁל מִצְרַיִם בְּעֶצְמוֹן שֶׁהָיוּ מִמְּשִׁיכִין נַפְשׁוֹת יִשְׂרָאֵל לְמִצְרַיִם בְּעַל כְּרַחֲסָם, וְכִמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנוּם לְבִרְכָה, רְאוּי הָיָה יַעֲקֹב אָבִינוּ לִירֵד לְמִצְרַיִם בְּשִׁלְשָׁלוֹת שֶׁל בְּרָזָל וְכוּ' וְעַכְשָׁו זָכוּ לִירֵד לְמִצְרַיִם עַל יְדֵי כְבוֹד דִּקְדָּשָׁה שֶׁל יוֹסֵף שֶׁהִמְשִׁיךְ נַפְשׁוֹתָם לְשָׁם וְכַנְיָ"ל וְעַל יְדֵי זֶה הָיָה לָהֶם כַּח וְקִיּוּם לְהִיּוֹת בְּמִצְרַיִם וְלִצְאָת מִשָּׁם :

כִּי הַכֹּל בָּכַחוּ שֶׁל יוֹסֵף הַצַּדִּיק, כִּי אָף עַל פִּי שֶׁאַחֵר כִּדָּבָר כְּשִׁמַּת יוֹסֵף וְכָל אַחֲיוֹ וְכוּ' גָּבְרוּ מִצְרַיִם וְהִמְשִׁיכוּ לְעֶצְמוֹן כָּל הַכְּבוֹד עַד שֶׁכָּבְשׁוּ נַפְשׁוֹת יִשְׂרָאֵל בְּגָלוּת, אָף עַל פִּי כֵן כָּבַר הָיָה לָהֶם כַּח לְהִתְקַיֵּם בְּמִרְיוֹת הַגָּלוּת מֵאַחֵר שֶׁעָקַר בִּיאַתָּן לְמִצְרַיִם הָיָה עַל יְדֵי כְבוֹד דִּקְדָּשָׁה שֶׁל יוֹסֵף, כִּי עָקַר חַיּוֹת הַנְּפְשׁוֹת הוּא עַל יְדֵי כְבוֹד דִּקְדָּשָׁה שֶׁהוּא שָׂרֵשׁ הַנְּפֶשׁ וְכַנְיָ"ל :

וְעַל כֵּן מִשֶּׁה רַבְּנוּ כְּשֶׁהִתְחִיל לְשׁוּם לְבוֹ עַל צַרְתָּן שֶׁל יִשְׂרָאֵל שֶׁהֵם כְּבוֹשִׁין בְּגָלוּת זֶה כְּמֵה שְׁנַיִם וְהַגָּלוּת נִמְשְׁךְ מִהַכְּבוֹד וְהַמְּלָכוּת שֶׁנִּפְלָא אֶל הַעֲזִי פְנִיִם שֶׁהֵם מְלָכֵי הָעַבְיוֹת וְכוּ' שֶׁלּוֹקְחִין לְעֶצְמוֹן כָּל הַכְּבוֹד וְהַמְּלָכוּת וְעַל יְדֵי זֶה כּוֹבֵשִׁין נַפְשׁוֹת יִשְׂרָאֵל בְּגָלוּת כַּנְיָ"ל, עַל כֵּן הִמְעַשֶּׂה רֵאשׁוֹנָה שֶׁרָאָה שֶׁשָׁם לְבוֹ עָלֶיהָ הָיָה מֵה שֶׁרָאָה שֶׁהָכּוּ אֶת יִשְׂרָאֵל, כְּמוֹ שֶׁפָּתוּב, וַיֵּרָא אִישׁ מִצְרַיִם מִכָּה אִישׁ עִבְרִי וְכוּ'. כִּי הַהִכָּאוֹת וְהַחֲבָלוֹת הֵם בְּעֶצְמוֹן בַּחֲיִינַת פְּגָם הַכְּבוֹד וְהַנְּפֶשׁ שֶׁזָּהוּ בַּחֲיִינַת הַגָּלוּת כַּנְיָ"ל. וְזֶהוּ וַיֵּצֵא בַּיּוֹם הַשְּׁנִי וְהֵנָּה שְׁנֵי אֲנָשִׁים עִבְרִיִּים נָצִים וַיֹּאמֶר לָרָשָׁע לָמָּה תִּכָּה רַעַךְ וְכוּ' וַיֹּאמֶר אֲכֹן נוֹדַע הַדָּבָר. וַיִּפְרֹשׁ רִשְׁיִי, אֲכֹן נוֹדַע הַדָּבָר שֶׁהִיִּיתִי תַּמָּה עָלָיו מֵה חֲטָאוּ יִשְׂרָאֵל מִכָּל שְׁבָעִים אֲמוֹת לְהִיּוֹת נִרְדִּים בְּעִבּוּדַת פְּרָדָּה, אֲבָל רוּאָה אֲנִי שֶׁהֵם רְאוּיִים לְכָדָּ. וְלִכְאוּרָה הַדָּבָר תַּמּוּהָ מָאֵד וְכִי בְּשִׁבִיל חֲטָא זֶה שֶׁל מַחֲלַקַת וְהַכָּאוֹת שֶׁמִּצָּא בְּיִשְׂרָאֵל בְּשִׁבִיל זֶה רְאוּיִים הֵם לְגָלוּת יוֹתֵר מִכָּל הַשְּׁבָעִים לְשׁוֹן? הֲלֹא הָעַבְיוֹת הֵם מְלֵאִים עֲוֹנוֹת וּפְשָׁעִים רַבִּים וְעֲצוּמִים מֵאַלֶּה, כִּי הֵם מְלֵאִים מְלַחְמוֹת וּמַחֲלַקַת וּרְצִיחוֹת וְחַבְלוֹת וּשְׂאָר מַעֲשִׂים רָעִים הַרְבֵּה מָאֵד אֲפִתִּי קֶשֶׁה מֵה נִשְׁתַּנּוּ יִשְׂרָאֵל לְהִיּוֹת בְּגָלוּת וְכוּ'? אֲבָל בְּאֵמַת עָקַר הַכְּבוֹד וְהַמְּלָכוּת וְהַגְּדָלָה שֶׁיֵּדָּ רַק לְיִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר בְּשִׁבִילָם נִבְרָא הַכֹּל, כְּמוֹ שֶׁפָּתוּב, לְכָבוֹדֵי בְּרֵאֲתִיו וְכוּ' וַיִּשְׂרָאֵל נִקְרָאִים כְּבוֹדוֹ, כְּמוֹ שֶׁפָּתוּב רַבְּנוּ זְכוֹרֵנוּם לְבִרְכָה בְּמִקּוֹם אַחֵר. וְאַלּוֹ לֹא הָיָה מַחֲלַקַת בֵּין יִשְׂרָאֵל בְּעֶצְמוֹן לֹא הָיָה לְהָעַבְיוֹת שׁוּם כַּח לְטַל הַכְּבוֹד וְהַמְּלָכוּת לְעֶצְמוֹן רַק עָקַר כַּחֲסָם הוּא מַחֲמַת שֶׁנִּפְגָּם הַכְּבוֹד אֲצֵל יִשְׂרָאֵל בְּעֶצְמוֹן עַל יְדֵי הַמַּחֲלַקַת וְהַהִכָּאוֹת

וחבלות שמתגברין העזי פנים שבדור ולוקחין לעצמן כל הכבוד וחולקין על כבוד הצדיקים והכשרים האמתיים ומבזין אותם בכל מיני בזיונות :

ועל ידי זה שנפגם הכבוד אצל ישראל בעצמן על ידי זה נפל הכבוד לגמרי עד שנפל הכבוד להעפויים שגברו על ישראל והחריבו את הבית המקדש וכבשו את ישראל בגלות בעונותינו הרבים. וכמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה שחרבן בית שני לא היה אלא על שנאת חנם וכן עכשו בסוף הגלות שהי' יתברך מצפה בכל יום להביא את משיח צדקנו ועקר העכוב הוא על ידי המחלקת שבין התלמידי חכמים וכמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, דור שפן דוד בא קטגוריא בין תלמידי חכמים. כי זהו עקר המעכב ביאת המשיח. כי הבעל דבר שם לבו על זה מאד, כי הוא רואה שקרוב לבוא עת משיח כי סוף כל סוף בוא יבוא לא יאחר ומחמת שרואה שממשמשין ובאין ימות המשיח על כן הוא מתגבר מאד מאד לעכבו כמו שני בני אדם שנלחמין זה עם זה כשרואה האחד שחברו מתגבר עליו וקרוב מאד לנצחו ולתפסו אזי הוא מתגבר מאד נגד חברו, כמו כן מחמת שרואה הבעל דבר שקרוב מאד לביאת משיח והגאולה ממשמשת לבוא על כן הניח עצמו לארכו ולרחבו לעכבה חס ושלום. ועקר העכוב על ידי המחלקת הגדול שהכניס עכשו בעולם ביותר וכל העולם מלא מחלקת וביותר המחלקת הגדול שבין כל הצדיקים והתלמידי חכמים עד שאין אחד יודע היכן האמת, כי עקר אריכת הגלות הוא על ידי המחלקת שבין ישראל בעצמן, כי מחמת המחלקת וישראל בעצמן פוגמין חס ושלום בכבוד ישראל חבריהם על ידי זה נפגם הכבוד ביותר, כי מחמת שיששראל נאחזים ונשרשים מאד בהכבוד דקדשה, כי הכבוד שלהם כנייל על כן הכבוד נפגם על ידם ביותר, דהינו כשאחד מישראל פוגם בכבוד חברו שבוזה נפגם הכבוד ביותר מאחר שבא הפגם על ידי ישראל בעצמן שהם חלקי הכבוד העליון וכו' :

כי עקר שלמות הכבוד דקדשה של ישראל הוא שכל אחד מישראל יבטל עצמו מאד נגד חברו ויבטל כבודו מפני כבוד חברו וזהו עקר שלמות ותקון הכבוד, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (אבות פרק ד), איזהו מכבד המכבד את חבריו, שנאמר, כי מכבדי אכבד וכו'. כי כבוד ישראל הוא כבוד המקום ברוך הוא, מפל שפן וכל שפן התלמידי חכמים והצדיקים והכשרים שבדור בודאי ראוי להם לכבד זה את זה ביותר מאחר שיש להם חלק יותר בהכבוד דקדשה, כי כל מי שהוא גדול במעלה יותר יש לו חלק גדול יותר בהכבוד דקדשה. ועל כן כשחס ושלום יש מחלקת בין תלמידי חכמים ואחד פוגם בכבוד חברו חס ושלום נפגם הכבוד מאד מאד מאחר שבא הפגם על ידי התלמידי חכמים בעצמן שהם עקר הכבוד שעל ידי זה נפגם הכבוד ביותר, כי עקר כל הפגמים הוא דיקא על ידי זה האדם שנאחז באותה המדה ביותר שהוא דיקא יש לו כח לתקן אותה המדה או לקלקלה ביותר ועל כן עקר פגם הכבוד הוא על ידי מחלקת שבין ישראל והעקר על ידי מחלקת שבין תלמידי חכמים שיש להם חלק בהכבוד ביותר שעל ידי זה נפגם הכבוד ביותר עד שנופל הכבוד חס ושלום להעפויים שכובשין את ישראל בגלות שזהו בחינת אריכת

הגלות כנ"ל וזהו שאמר משה כשראה ששני אנשים עברים נצים ומכה אחד את חברו וגם יש בהם דילטורין שחולקין על הצדיק האמת ורוצים למסרו, כמו שכתוב שם, הלהרגני אתה אומר וכו', על כן אמר, אכן נודע הדבר, בודאי. כי בודאי נודע לי הדבר שהייתי תמה מה חטאו ישראל וכו', כי רואה אני שהם ראויים לכך מאחר שיש בהם מחלקת ודילטורין ופוגמין אחד בכבוד חברו ובפרט שפוגמין בכבוד הצדיק האמת שהוא משה. ומאחר שהם בעצמן פוגמין בהכבוד על ידי זה נפגם הכבוד ביותר עד שנפל אליהם ועל ידי זה כובשין את ישראל בגלות כנ"ל, כי עקר אחיזתם על ידי המחלקת שבין ישראל בעצמן כנ"ל. ועל כן אף על פי שהעכו"ם מלאים מחלקת ורציחות הרבה יותר מישראל אף על פי כן אין הפגם שלהם גדול כל כך מאחר שאין להם חלק בהכבוד על כן אין הכבוד נפגם כל כך על ידי המחלקת שלהם בעצמן ועקר הפגם על ידי המחלקת שבין ישראל בעצמן וכו' :

אות ו

ועקר גלות מצרים שהוא על ידי פגם הכבוד שנפל להעזי פנים וכו' כנ"ל נמשך על ידי פגם תאוות אכילה, כמבאר בהתורה הנ"ל. וזהו בחינת מה שאיתא בכל הספרים שגלות מצרים היתה על חטא אדם הראשון, כי חטא אדם הראשון היה בחינת פגם תאוות אכילה, כי אכל מהעץ הדעת ועל ידי זה נפל הכבוד להעזי פנים שמזה נמשך כל מיני מחלקת שבעולם שכל מי שרוצה לטל את השם והכבוד נוטל לעצמו וכל מי שהוא עז פנים ביותר נוטל לעצמו כבוד ביותר ונעשה מנהיג ומושל על עם דל בחנם. וזה בחינת ויקם קין אל הבל אחיו ויהרגהו, שזהו המחלקת וההפאה והרציחה הראשונה שהיתה בעולם שנמשכת על ידי חטא אדם הראשון כידוע, כי על ידי חטא אדם הראשון שהוא בחינת פגם תאוות אכילה כנ"ל על ידי זה נפל הכבוד להעזי פנים כנ"ל עד שנעשה מחלקת בין קין והבל, כי קין רצה לטל לעצמו כל הכבוד וכל זה היה רק על ידי עזות ועל ידי זה ויקם קין וכו' ויהרגהו, כי כל זה היה על ידי פגם הכבוד שנפל להעזי פנים על ידי פגם תאוות אכילה שהוא בחינת חטא אדם הראשון כנ"ל. וזהו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה שהרגו על התאומה יתרה, כי האשה היא בבחינת תוה אם כל חי, בחינת הכבוד כמבאר בהתורה הנ"ל על פסוק ויבן ה' אלקים את הצלע לאשה וכו' שהאשה היא בחינת הכבוד, בחינת אם כל חי ועל כן בשביל האשה שהיא בחינת הכבוד בשביל זה הרג קין את הבל, כי רצה לקח לעצמו כל הכבוד שהיא בחינת האשה כנ"ל :

ועל כן על ידי חטא אדם הראשון, שהוא בחינת פגם תאוות אכילה על ידי זה נמשך גלות מצרים, כי על ידי זה נפל הכבוד להעזי פנים שמזה נמשך

אות ז

וְזֶה בְּחִינַת כִּי סִיּוֹן שְׁמַתְעֵנִין עַל הַרִיגַת הַקְּדוּשִׁים, כַּמָּה אֲלָפִים וְרַבּוֹת נִפְשׁוֹת יִשְׂרָאֵל הַקְּדוּשִׁים שֶׁנִּהְרְגוּ בְּשַׁנַּת ת"י עַל קְדוּשַׁת ה', כִּי מִרְגְּלָא בְּפוּמָה דְּאִינְשֵׁי וּבְיַדֵּי כֹּהֵן הוּא הָאֵמֶת שְׂאֵז בְּשַׁנַּת ת"י הִיָּה עֵת פְּקִידָה לְבִיאַת מְשִׁיחַ, כַּמְרָמֹז בְּזֵהר (תּוֹלְדוֹת קֶלֶט) עַל פְּסוּק: בְּזֹאת יָבֵא אֲהָרֹן וְכוּ' וְכֹן בְּעֵנֵן בְּנֵי חַיִּית וְכוּ', עֵינֵן שָׁם. וְלְכַאוּרָה הַדְּבָר תְּמוּיָה מְדוּעַ נִתְהַפֵּד מֵהַפֵּד אֶל הַפֵּד, כִּי לֹא דֵי שְׂלֵא זְכִינוּ שְׂיָבוֹא מְשִׁיחַ אִזּוּ אִף גַּם בְּעוֹנוֹתֵינוּ הַרְבִּים נִתְהַפֵּד הַדְּבָר שֶׁנִּפְקְדוּ שְׂלֵא לְטוֹבָה וְנִהְרְגוּ אֲלָפִים וְרַבּוֹת נִפְשׁוֹת יִשְׂרָאֵל. אִדּוּ עַל פִּי הַתּוֹרָה הַנִּי"ל מִבְּאֵר הָעֵנֵן בְּאֵר הַיִּטֵּב עֵינֵן בְּעֵינֵן, כִּי עֵקֶר הַכְּבוֹד שֶׁיֵּד לְיִשְׂרָאֵל, כִּי הַכֹּל נִבְרָא בְּשִׁבְלֵם כַּנִּי"ל. וְעֵקֶר כְּבוֹד יִשְׂרָאֵל יִהְיֶה בְּעֵת בִּיאַת מְשִׁיחֵנוּ בְּמַהְרָה בְּיָמֵינוּ שְׂאֵז יִגְדַּל מְאֹד כְּבוֹד ה' שֶׁהוּא כְּבוֹד יִשְׂרָאֵל, כְּמוֹ שְׁכַתוֹב, וְנִגְלָה כְּבוֹד ה'. וְכִמוֹ שְׁכַתוֹב, וְכְבוֹדוֹ עֲלֶיךָ יִרְאָה וְכִיּוֹצֵא בְּזֶה בְּפִסּוּקִים הַרְבֵּה מִגְּדַל הַפְּלֶגֶת הַכְּבוֹד שֶׁיִּהְיֶה לְיִשְׂרָאֵל אִזּוּ כְּמוֹ שְׁכַתוֹב, וְהָיוּ מְלָכִים אֲמִנִּיךָ וְשָׂרוֹתֵיכֶם מִיְּנִיקְתֶּיךָ אִפִּים אֲרָץ יִשְׁתַּחֲווּ לָךְ וְכוּ'. וְאִזּוּ כְּשֶׁתִּהְיֶה הַפְּקִידָה לְטוֹבָה בְּאֵמֶת בְּשִׁלְמוֹת כְּשֶׁיִּגִּיעַ זְמַן הַגְּאֻלָּה הָאֵמֶתִית בְּמַהְרָה בְּיָמֵינוּ אִזּוּ יִהְיֶה קְבוּץ גְּלִיּוֹת עַל יְדֵי גְדַל הַכְּבוֹד שְׂיָבוֹא לְיִשְׂרָאֵל, כִּי עַל יְדֵי גְדַל הַכְּבוֹד חֲדָשׁ שְׂיָבוֹא אִזּוּ לְיִשְׂרָאֵל עַל יְדֵי זֶה יִתְקַבְּצוּ כָּל הַנְּפֻשׁוֹת יִשְׂרָאֵל אֶל הַכְּבוֹד הַגְּדוֹל הַזֶּה כִּי הַכְּבוֹד הוּא שֶׁרֵשׁ הַנְּפֻשׁוֹת וְלָשֶׁם נִמְשָׁכִין וּבְאִין כָּל הַנְּפֻשׁוֹת כַּנִּי"ל:

וְזֶהוּ בְּחִינַת גְּדַל קְבוּץ הַנְּפֻשׁוֹת בְּיָמֵי הַמְּשִׁיחַ, כְּמוֹ שְׁכַתוֹב, הַבִּיאִי בְּנֵי מִרְחוֹק וּבְנוֹתֵי מִקְצֵה הָאָרֶץ. כָּל הַנִּקְרָא בְּשֵׁמִי וְלְכַבֹּדִי וְכוּ' כִּי קְבוּץ נִפְשׁוֹת יִשְׂרָאֵל בְּחִינַת הַבִּיאִי בְּנֵי וּבְנוֹתֵי וְכוּ' יִהְיֶה עַל יְדֵי גְדַל הַכְּבוֹד שֶׁיִּהְיֶה לְיִשְׂרָאֵל אִזּוּ שְׁעַל יְדֵי זֶה יִהְיוּ נִקְרָאִים וְנִמְשָׁכִים כָּלֵם אֶל הַכְּבוֹד וְיִחַזְרוּ וְיִתְקַבְּצוּ לְתוֹךְ אֲרָץ יִשְׂרָאֵל וִירוּשָׁלַיִם שְׁשֵׁם עֵקֶר כְּבוֹד ה'. וְזֶהוּ בְּחִינַת כָּל הַנִּקְרָא בְּשֵׁמִי וְלְכַבֹּדִי שֶׁנִּסְמָךְ לְפָסוּק הַבִּיאִי בְּנֵי הַנִּי"ל, כִּי כָּלֵם יִהְיוּ נִקְרָאִים לְשֵׁמוֹ וְלְכַבֹּדוֹ, כִּי עַל יְדֵי זֶה יִהְיֶה הַקְּבוּץ שֶׁל הַנְּפֻשׁוֹת בְּחִינַת הַבִּיאִי בְּנֵי עַל יְדֵי הַכְּבוֹד הַגְּדוֹל שֶׁיִּתְגַּלֶּה אִזּוּ, כִּי הַכְּבוֹד הוּא שֶׁרֵשׁ הַנְּפֻשׁוֹת וְאֵלָיו יִמְשָׁכוּ כָּלֵם וְכַנִּי"ל. וְאִזּוּ יָבוֹא הַכְּבוֹד לְנוּ עִם כַּמָּה נִפְשׁוֹת חֲדָשׁוֹת וְעַל יְדֵי זֶה יָרְבוּ יִשְׂרָאֵל אִזּוּ מְאֹד, כְּמוֹ שְׁכַתוֹב, הַקֵּטֹן יִהְיֶה לְאֶלְפֵי וְהַצָּעִיר לְגוֹי עָצוּם אֲנִי ה' בְּעֵתָהּ אֲחִישְׁנָהּ כִּי כְּשֶׁבֵּא הַכְּבוֹד לְטוֹבָה נִמְשָׁכִין כַּמָּה נִפְשׁוֹת חֲדָשׁוֹת עַל יְדֵי, כְּמוֹבָר בְּהַתּוֹרָה הַנִּי"ל:

אות ח

ועל כן אז בשנת ת"ח שהיה אז עת פקידה על ביאת משיח שהיה מוכן הכבוד לבוא לישראל, אבל מחמת שעדין לא היו ישראל ראויים אז לגאולה על כן נתהפך הדבר כי הכבוד לקח ואסף לעצמו כמה וכמה נפשות ישראל שנהרגו אז על קדוש ה', שזהו בחינת כבוד ה' יאסף הנאמר בהתורה הנ"ל, כי הנפשות הנהרגין על קדשת ה' שהוא למען כבוד שמו הם נאספין ונכללין בכבודו יתברך, כי על ידי הנהרגין על כבוד שמו על קדוש ה' על ידי זה נתגדל ונתקדש ונתכבד כבוד שמו יתברך ביותר. ועל כן בכל עת שרצה ה' יתברך להגדיל הכבוד דקדשה ועדין לא היה זמן הגאולה בשלמות היה בהכרח שימותו נפשות ישראל על קדוש ה'. וזהו בחינת ונקדש בכבדי הנאמר בהקמת המשכן, כי עקר הכבוד דקדשה כבוד ה' הוא בהמשכן ובית המקדש, כמו שפתוב, וכבוד ה' מלא את המשכן וכבוד ה' מלא את הבית. ועל כן בעת הקמת המשכן שאז ירד הכבוד למטה להשרות שכינת כבודו בישראל. ומחמת שאז עדין לא נתתקן פגם הכבוד בשלמות, כי עדין לא נתתקן אז לגמרי חטא העגל שפגמו בכבוד שמו יתברך ועשו עבודה זרה ואמרו אלה אלקיך וכו', ובזה פגמו מאד בכבודו, כי נתנו הכבוד להעבודה זרה, על כן מחמת שאז עדין לא נתתקן פגם הכבוד בשלמות על ידי זה נמשך שבזמן שבא הכבוד לישראל, בעת הקמת המשכן נאספו אז אל הכבוד שני נפשות קדושות שהם נדב ואביהוא שמתו אז בעת הקמת המשכן בעת שירד ובא הכבוד לישראל כי הכבוד אסף אליו בבחינת כבוד ה' יאסף כנ"ל. וזהו בחינת ונקדש בכבדי שנאמר על הסתלקות נפש נדב ואביהוא בעת הקמת המשכן, ונקדש בכבדי דיקא, כי דיקא על ידי הכבוד שירד אז נסתלקו בבחינת כבוד ה' יאסף וכנ"ל:

כי זהו כלל היוצא מתחלת התורה הנ"ל שפשאין זוכין להמשיך ולקבל הכבוד בשלמות אזי הכבוד כשבא לאדם הוא אוסף אליו נפשות ונסתלקין על ידי זה נפשות חס ושלום. ולהפך כשזוכין לקבל ולהמשיך הכבוד בשלמות אזי הכבוד מביא נפשות חדשות, כי הכבוד הוא שרש הנפשות, על כן או שמאסף נפשות חס ושלום, או שמביא נפשות וכו' כך מבאר שם. והכל כפי מה שזוכין לתקן הכבוד או לפגם בו חס ושלום וכנ"ל. ועל כן גם בעת שנשא דוד את הארון למקומו מת עזא, זהו גם כן בחינת ונקדש בכבדי הנ"ל, כי מיתת עזא ומיתת נדב ואביהוא הם בחינה אחת כידוע, כי עקר הכבוד הוא בבית המקדש כנ"ל וביותר במקום הארון דיקא, כי שם שורה כבוד ה'. ועל כן כשנשא הארון למקומו, שזה עקר בחינת המשכת כבוד ה', על כן על ידי זה נסתלק עזא, כי נסתלק על ידי הכבוד וכנ"ל. וזהו בחינת שקדם שנתגלה מקום הבית המקדש בימי דוד היה דבר מקדם ומתו כמה אלפים נפשות ישראל רחמנא לצלן, כמבאר שם בפסוק שבעת הדבר נתגלה לדוד מקום בית המקדש, כמו

שְׁפָתוֹב שָׁם, וַיֹּאמֶר דָּוִד זֶהוּ בֵּית ה' הָאֱלֹקִים וְכוּ'. כִּי עֵקֶר כְּבוֹד ה' וַיִּשְׂרָאֵל
הוּא בְּמָקוֹם הַבַּיִת הַמְקֻדָּשׁ שֶׁשָּׁם עֵקֶר כְּבוֹד ה', כְּמוֹ שְׁפָתוֹב וְכְבוֹד ה' מְלֵא
אֶת הַבַּיִת, כִּי כָל זְמַן שֶׁלֹּא נִבְנָה הַבַּיִת הַמְקֻדָּשׁ עָדִין לֹא הָיָה כְבוֹד ה'
וַיִּשְׂרָאֵל בְּשִׁלְמוֹת, כְּמוֹבֵן בְּפָסוּקִים, כְּמוֹ שְׁפָתוֹב, וְאַהֲיָה מִתְהַלֵּךְ מֵאֵהָל
אֶל אֵהָל וְכוּ'. עַד שֶׁזָּכּוּ בִּימֵי דָוִד וּשְׁלֹמֹה שֶׁנִּבְנָה הַבַּיִת הַמְקֻדָּשׁ שֶׁהוּא
הַמְנוּחָה וְהַנְּחִלָּה שֶׁאָז הָיָה עֵקֶר כְּבוֹד ה' וַיִּשְׂרָאֵל וְעַל כֵּן בָּעֵת שֶׁרָצָה דָּוִד
לְגַלוֹת מְקוֹם הַבַּיִת הַמְקֻדָּשׁ, שֶׁהוּא עֵקֶר הַכְּבוֹד, נִסְתַּלְקוּ אִז כְּמָה נִפְשוֹת
וְהִכַּל עַל יְדֵי הַכְּבוֹד בְּבַחֲיִנַת כְּבוֹד ה' יֵאֱסָפֶף וְכַנִּ"ל. וְכֵן זֶה הוּא מַחְמַת
שֶׁעָדִין לֹא נִתְתַּקֵּן הַכְּבוֹד בְּשִׁלְמוֹת וְכֵן זְמַן שֶׁלֹּא נִתְתַּקֵּן הַכְּבוֹד בְּשִׁלְמוֹת
עָדִין יֵשׁ אַחִיזָה לְהַדְיָנִים וְסִטְרָא דְמוֹתָא בְּהַכְּבוֹד חֵס וְשְׁלוֹם, עַל כֵּן בָּעֵת
שֶׁבָּא הַכְּבוֹד הַגָּדוֹל מִתְגַּבְּרִים הֵם אִז חֵס וְשְׁלוֹם וְגוֹרְמִים שֶׁיִּסְתַּלְקוּ נִפְשוֹת
אֶל הַכְּבוֹד, כִּי בְּאַמֶּת כָּל זְמַן שֶׁאֵין הַכְּבוֹד נִתְתַּקֵּן בְּשִׁלְמוֹת כְּשֶׁצָּרִיכִין
לְהַמְשִׁיךְ הַכְּבוֹד דְּקֻדְשָׁה לְמִטָּה לְהַגְדִּיל כְּבוֹד שְׁמוֹ יִתְבַּרֵךְ אִי אֶפְשָׁר
לְהַגְדִּיל כְּבוֹדוֹ יִתְבַּרֵךְ כִּי אִם עַל יְדֵי הַסְתַּלְקוֹת נִפְשוֹת יִשְׂרָאֵל עַל קְדוּשָׁה ה'.
כִּי מַחְמַת שֶׁעָדִין לֹא הִגִּיעַ הַזְּמַן שֶׁיֵּצֵא הַכְּבוֹד מִבֵּין הַסִּטְרָא אֲחֵרָא
בְּתַכְלִית הַשִּׁלְמוֹת עַל כֵּן הַכְּבוֹד אוֹסֵף אֵלָיו נִפְשוֹת חֵס וְשְׁלוֹם, בָּעֵת שֶׁבָּא
לְהַעֲלוֹם כַּנִּ"ל מַחְמַת שֶׁעָדִין יֵשׁ בּוֹ אַחִיזָה רְגִלְיָה יִרְדוֹת וְכוּ'. אֲבָל בְּאַמֶּת
עַל יְדֵי זֶה בְּעֵצְמוֹ שֶׁנִּסְתַּלְקִין נִפְשוֹת קְדוּשִׁים אֶל הַכְּבוֹד עַל יְדֵי זֶה בְּעֵצְמוֹ
נִגְדַל הַכְּבוֹד מְאֹד, כִּי עֵקֶר הַגְּדֻלַּת הַכְּבוֹד דְּקֻדְשָׁה הוּא עַל יְדֵי רְבוּי הַנִּפְשוֹת
הַקְדוּשִׁים הַנִּכְלָלִים בּוֹ שֶׁנִּסְתַּלְקוּ עַל קְדוּשָׁה ה' עַל כְּבוֹד שְׁמוֹ יִתְבַּרֵךְ. שֶׁעַל
יְדֵי זֶה נִתְכַּבֵּד וְנִתְקַדֵּשׁ שְׁמוֹ יִתְבַּרֵךְ לְמַעְלָה וּלְמִטָּה כַּנִּ"ל:

וְזֶהוּ בַּחֲיִנַת מִיתַת נְדָב וְאַבִּיהוּא בְּיוֹם הַקָּמַת הַמִּשְׁכָּן בַּחֲיִנַת וְנִקְדָּשׁ בְּכַבְדִּי
כַּנִּ"ל וְכֵן מִיתַת עֲזָא בָּעֵת שֶׁנִּשְׂאוּ הָאָרוֹן לְמִקְוָמוֹ וְכֵן מִיתַת יִשְׂרָאֵל בָּעֵת
שֶׁמִּצְאוּ מְקוֹם הַבַּיִת הַמְקֻדָּשׁ. כִּי הִכַּל הָיָה עַל יְדֵי הַכְּבוֹד שֶׁבָּא אִז כַּנִּ"ל
וְעַל יְדֵי הַסְתַּלְקוֹת אֵלּוֹ הַנִּפְשוֹת הַקְדוּשִׁים עַל יְדֵי זֶה נִתְגַּדַּל הַכְּבוֹד לְמַעְלָה
וּלְמִטָּה וְנִמְשָׁךְ אֶל הַבַּיִת הַמְקֻדָּשׁ וְאֵל הַמִּשְׁכָּן וּבִלֹּא זֶה לֹא הָיָה אֶפְשָׁר
לְהַכְּבוֹד לְהִתְגַּלוֹת מַחְמַת שֶׁעָדִין אִז לֹא נִתְתַּקֵּן הַכְּבוֹד בְּשִׁלְמוֹת כַּנִּ"ל. כִּי
כְבוֹד דְּקֻדְשָׁה נִפְגָּם בְּתַחֲלָה עַל יְדֵי חֲטָא אָדָם הָרָאוּשׁוֹן כַּנִּ"ל וְכֵן עַל יְדֵי
חֲטָא הָעֶגְל וְכוּ' וְאִז נֶאֱמַר:

וּבְיוֹם פְּקֻדֵי וּפְקֻדָּתַי וְכוּ'. שֶׁבָּעֵת שֶׁיְהִיָּה פְקִידָה שֶׁיָּבוֹא הַכְּבוֹד לְמִטָּה, אִז
חֵס וְשְׁלוֹם וּפְקֻדָּתַי, שְׁגוֹרֵם לְפָקֵד כְּמָה נִפְשוֹת עַל יְדֵי זֶה חֵס וְשְׁלוֹם כַּנִּ"ל.
וְזֶהוּ בַּחֲיִנַת גְּדֻלַּת הַהֲרָגָה שֶׁל שְׁנַת ת"ח מַחְמַת שֶׁהָיָה אִז פְּקִידָה שֶׁיָּבוֹא
מְשִׁיחַ, דְּהִינּוּ שֶׁיַּחֲזֹר הַכְּבוֹד לְיִשְׂרָאֵל, אֲבָל אֵף עַל כֵּן עָדִין לֹא נִגְמַר
הַכְּבוֹד אִז לְהִתְבַּרֵּר בְּשִׁלְמוֹת, עַל כֵּן אֵסֵף הַכְּבוֹד אִז כְּמָה נִפְשוֹת שֶׁנִּהְרְגוּ
אִז עַל קְדוּשָׁה ה' כַּנִּ"ל, שֶׁזֶהוּ בַּחֲיִנַת כְּבוֹד ה' יֵאֱסָפֶף כַּנִּ"ל. וּבְאַמֶּת גַּם זֶה
לְטוֹבָה, כִּי בּוֹדָאִי יִנְקֵם נִקְמַת דָּם עַבְדֵּי הַשְּׁפוּף וְעַל יְדֵי זֶה דִּיקָא תְהִיָּה
הַגְּאֻלָּה וְסוּף כָּל סוּף תְהִיָּה הַפְּקִידָה לְטוֹבָה, כִּי עַל יְדֵי זֶה שֶׁנִּהְרְגוּ אִז כְּמָה
נִפְשוֹת עַל יְדֵי זֶה תְבוּאָה הַגְּאֻלָּה שֶׁלְמָה בְּמַהֲרָה בְּיַמֵּינוּ, כִּי כָּל הַנִּפְשוֹת
שֶׁנִּהְרְגוּ וּמִתּוֹ עַל קְדוּשָׁה ה' מִיּוֹם הַחֲרָבָן עַד הַיּוֹם כְּלָם מְנוּיִים וְסִפּוּרִים
אֲצִלוּ יִתְבַּרֵךְ וְעַל יְדֵי כְּלָם נִתְרַבָּה וְנִתְגַּדַּל וְנִתְכַּבֵּד וְנִתְקַדֵּשׁ שְׁמוֹ יִתְבַּרֵךְ
בְּיוֹתֵר. כִּי בְזְמַן הַגְּלוּת עֵקֶר הַגְּדֻלַּת כְּבוֹד שְׁמוֹ הוּא עַל יְדֵי הַמִּתִּים וְנִהְרְגִים

על קדוש ה' וכנ"ל, שזהו בחינת מיתת רבי עקיבא וחבריו העשרה הרוגי מלכות שנהרגו על קדוש ה' וכן כל הקדושים וכמובא בכתובים מזה. נמצא שדיקא על ידי אלו הקדושים נתרבה ונתגדל כבוד שמו ועל ידי זה נזכה במהרה שיבוא כבודו לטובה, כי על ידי אלו הקדושים נתתקן הכבוד בשלמות ועכשו מוכן הכבוד לבוא עלינו במהרה לטובה ויביא לנו נפשות חדשות רבות בבחינת הקטן יהיה לאלף והצעיר לגוי עצום אני ה' בעתה אחישנה, שזהו בחינת קבוץ גלויות על ידי הכבוד בחינת הביאי בני ובנותי וכו'. כל הנקרא בשמי ולכבודי וכו' וכנ"ל, אמן ואמן:

אות ט

ובשביל זה מתענין בכ' סיון, כי התענית הוא בחינת שבירת ותקון תאוות אכילה שעל ידי זה עולה הכבוד מבין העזי פנים כנ"ל. כי עקר הצרה וההרעה הגדולה שהיתה אז בשנת ת"ח היתה על ידי פגם הכבוד שנפל בין העזי פנים שזה עקר הגלות. ועל כן מתקנין זאת על ידי התענית שהוא תקון תאוות אכילה שעל ידי זה עולה הכבוד מהם כנ"ל. וזהו בחינת כל הארבע תעניות שמתענין על חרבן בית המקדש שהוא גם כן בשביל זה בשביל לתקן פגם תאוות אכילה כדי להעלות הכבוד מן העזי פנים שהם העכו"ם וכו' שנפל הכבוד אליהם שמזה עקר הגלות כנ"ל. ועל כן צריכין להרבות בצדקה ביום התענית וכמו שפירושו רבותינו זכרונם לברכה שעקר התענית הוא הצדקה, כמו שכתוב, אגרא דתעניתא צדקתא. כי עקר עלית הכבוד הוא על ידי הצדקה כנ"ל, כי הצדקה מעלת הכבוד מבחינת רגליה ירדות מות בבחינת צדקה תציל ממות, כמבאר שם, הינו שמצלת מסטרא דמותא שבא על ידי חטא אדם הראשון שהוא בחינת פגם תאוות אכילה כמו שכתוב כי ביום אכלה ממנו וכו' שעל ידי פגם זה נפגם הכבוד כנ"ל. ואז יכול להיות כשבא הכבוד שיהיה על ידי זה הסתלקות הנפש בלא עתו חס ושלום, כנ"ל שעל ידי זה היתה ההרעה של כי סיון וכל ההרגות וכל הגלויות כנ"ל. והצדקה מצלת מזה ומעלת הכבוד מן העזי פנים ואז כשאין סטרא דמותא נאחזת בהכבוד כלל אז בא הכבוד רק לטובה כמו שיהיה לעתיד בימי המשית במהרה בימינו שיבוא הכבוד לטוב שיבואו על ידי זה כמה נפשות וכו' כנ"ל:

וְזֶה בְּחִינַת מַה שְּׁנוֹסְעִין וְהוֹלְכִין עַל קַבְרֵי הַצַּדִּיקִים. וְהַעֲקָר בְּשָׂבִיל תִּקּוּן הַבְּרִית קֹדֶשׁ כְּפִדּוּעַ שְׁעָקָר מַה שְּׁהוֹלְכִין עַל קַבְרֵי הַצַּדִּיקִים הוּא בְּשָׂבִיל תִּקּוּן הַבְּרִית וַיְכַמּוּ שְׁשִׁמְעֵתִי מִפִּי רַבְּנוּ זְכוּרֵנוּ לְבִרְכָה שֶׁהוּא תִקּוּן גָּדוֹל לִפְגַּם הַבְּרִית, כִּי כְּתִיב, צַדִּיקִים יִירָשׁוּ אֶרֶץ, הֵינּוּ שֶׁהַצַּדִּיקִים יוֹרְשִׁין אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל שְׂזוֹכִין שְׁבִמְקוֹם קְבוּרָתָם הַקְּדוּשָׁה הוּא בְּחִינַת אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל וְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל הוּא תִקּוּן גָּדוֹל לִפְגַּם הַבְּרִית, כִּדְ שְׁמַעֲתִי מִפִּיו הַקְּדוֹשׁ. וְעַל פִּי הַתּוֹרָה הַנִּי"ל מִבְּאֵר הָעֵינָן קִצֵּת כִּי עָקָר פְּגַם הַבְּרִית הוּא בְּחִינַת פְּגַם הַכְּבוֹד, כִּי אֵין בְּשֵׁת אֶלָּא בְּמִקּוֹם עֲרִיין, בְּשֵׁת הוּא פְּגַם וְהַפֶּד הַכְּבוֹד וְכַמּוּבָא עֵינָן זֶה כְּמָה פְּעָמִים בְּדַבְרֵי רַבְּנוּ זְכוּרֵנוּ לְבִרְכָה בְּמִקּוֹם אַחֵר. כִּי כָּל הַנִּפְשׁוֹת יוֹצְאִין דְּרָדָּה הַצְּנוּר הַקְּדוֹשׁ הַזֶּה שֶׁהוּא הַבְּרִית קֹדֶשׁ שְׁמֻשָּׁם הוֹלְדֵת וְהַמְּשַׁכּוֹת כָּל הַנִּפְשׁוֹת כְּפִדּוּעַ, וְהַנִּפְשׁ מִתְּלַבֵּשׁת בְּכְבוֹד שֶׁהוּא בְּחִינַת אִם כָּל חַי, שֶׁהוּא בְּחִינַת הָאִשָּׁה יֵרָאֵת ה' כְּנִי"ל, וְעַל כֵּן כְּשֶׁפּוֹגֵם חַס וְשְׁלוֹם בְּבְרִית וּפּוֹגֵם בְּטִפֵּי הַמַּחַ שְׁהֵם בְּחִינַת נִפְשׁוֹת קְדוּשׁוֹת, אֵלוֹ נִפְשׁוֹת נִקְרְאִין נִפְשׁוֹת עֲרִטִילָאִין כְּפִדּוּעַ, הֵינּוּ שְׁהֵם עֲרַמִּים מְלָבוֹשׁ הַכְּבוֹד שֶׁהֵיוּ צְרִיכִים לְהַתְּלַבֵּשׁ שֵׁם כְּנִי"ל, כִּי אֵין לְהַנִּפְשׁ חַיּוֹת בְּלֹא לְבוֹשׁ הַכְּבוֹד שְׁמֻשָּׁם עָקָר חַיּוֹתָה כְּנִי"ל:

וְהַכָּל שְׁעָקָר פְּגַם הַבְּרִית הוּא פְּגַם הַכְּבוֹד שְׁמִפְרִיד הַנִּפְשׁ מִן הַכְּבוֹד עַל יְדֵי פְּגַם טִפֵּי הַמַּח לְבִטְלָה חַס וְשְׁלוֹם, רַחֲמָנָא לְצַלָּן. וְכֵן כְּשֶׁפּוֹגֵם חַס וְשְׁלוֹם עַל יְדֵי אֲסוּר עֲרִיּוֹת אוֹ נִדָּה שֶׁפָּחָה גוֹיָה זוֹנָה רַחֲמָנָא לְצַלָּן, שְׁעַל יְדֵי זֶה מוֹרִיד הַכְּבוֹד לְהַעֲזִי פָּנִים עַל יְדֵי שְׁתַּלְבֵּשׁ נֶפֶשׁ יִשְׂרָאֵל בְּכְבוֹד הָעֶכּוּ"ם רַחֲמָנָא לְצַלָּן אוֹ לְהַפֶּד, וְכֵן בְּשָׂאָר הָעֲרִיּוֹת וּפְגַם הַבְּרִית שְׁבַכְלָם חֲמֵר הָאֲסוּר הוּא כְּפִי פְּגַם הַכְּבוֹד, כִּי צְרִיכִין לְקַדֵּשׁ עַצְמוֹ בְּיוֹתֵר אֶפְלוּ בְּהַתֵּר כְּדִי שְׂיִזְכֶּה שְׂיִתְלַבֵּשׁ הַנִּפְשׁ בְּכְבוֹד וְלֹא יִהְיֶה חֲצוּף בְּעוֹבְדוֹהִי כְּכִלְפָּא, שְׂזֵהוּ בְּחִינַת וְהַכְּלָבִים עֲזִי נֶפֶשׁ וְכוּ', כְּמוּבָא בְּזֵהר הַקְּדוֹשׁ שְׁעַל יְדֵי זֶה יוֹרֵד הַכְּבוֹד חַס וְשְׁלוֹם לְהַעֲזִי פָּנִים שְׁהֵם בְּחִינַת וְהַכְּלָבִים עֲזִי נֶפֶשׁ, כְּמִבְּאֵר בְּהַתּוֹרָה הַנִּי"ל. מִכָּל שְׂכֹן וְכָל שְׂכֹן כְּשֶׁפּוֹגֵם מִמֶּשׁ בְּבְרִית קֹדֶשׁ עַל יְדֵי עֲבָרָה גְּמוּרָה רַחֲמָנָא לְצַלָּן, שְׁבוֹדָאִי פּוֹגֵם מְאֹד בְּהַנִּפְשׁ וְהַכְּבוֹד הַנִּי"ל. וְעַל כֵּן עָקָר תִּקּוּן הַבְּרִית עַל יְדֵי הַצַּדִּיקִים הָאֲמִתִּיִּים כְּשֶׁבְּאִין עַל קַבְרֵיהֶם הַקְּדוֹשׁ וְשֵׁם עָקָר תִּקּוּן הַכְּבוֹד דְּקִדְשָׁה, כִּי הַסְּתַלְקוּתָם וּקְבוּרָתָם הַקְּדוּשָׁה הוּא עַל יְדֵי הַכְּבוֹד דְּקִדְשָׁה בְּבְחִינַת כְּבוֹד ה' יֵאֲסַפָּה, שְׂזֵה נֶאֱמַר עַל הַהַסְּתַלְקוּת וְהַקְּבוּרָה שֶׁל הַצַּדִּיק שְׁנִקְרָאת אֲסִיפָה. וַיְכַמּוּ שְׁמִבְּאֵר בְּפָרָק א' דְּסוּטָה בְּמִשְׁנָה לֹא עַל מִשָּׁה בְּלִבָּד אֲמָרוּ אֶלָּא עַל כָּל הַצַּדִּיקִים, שְׁנֶאֱמַר, וְהִלְדָּה לְפָנֶיהָ צְדָקָה כְּבוֹד ה' יֵאֲסַפָּה. כִּי הַצַּדִּיקִים הֵם נֶאֱסָפִין וְנִקְבְּרִין בְּתוֹךְ כְּבוֹד ה', אֲשֶׁרִי לָהֶם כְּנִי"ל:

כִּי בְּשַׁעַת הַהַסְּתַלְקוּת בְּעֵת שְׁמִיגִיעַ זְמַן פְּקֻדָּתוֹ שֶׁל הָאָדָם לְהַסְּתַלַּק אֲזִי הוּא טוֹבָה גְּדוּלָה וְזִכְיָה רַבָּה לְהָאָדָם כְּשֶׁזּוֹכֶה לְהַסְּתַלַּק עַל יְדֵי כְּבוֹד ה'. כִּי מַה שְׁנֶאֱמַר לְמַעַלָּה שְׁצְרִיכִין לְשָׁמֵר עַצְמוֹ שֶׁלֹּא לִפְגַּם בְּהַכְּבוֹד כְּדִי שֶׁלֹּא יִסְתַּלַּק עַל יְדֵי הַכְּבוֹד וְכוּ' זֶהוּ שֶׁלֹּא יִגְרַם לְהַסְּתַלַּק חַס וְשְׁלוֹם, קִדְּם זְמַנוֹ עַל יְדֵי

שפגם בהכבוד פני"ל. אבל בזמן פקדת האדם הוא טובה גדולה פני"ל, ואדרבא, מי שפוגם בהכבוד וגורם שהכבוד מוציא מן העולם קדם זמנו הוא אינו זוכה להיות נאסף ונכלל בכבוד ה', כי כל הרודה אחר הכבוד הכבוד בורח ממנו, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה. כי זה שפוגם בהכבוד על ידי שרודף אחר הכבוד או על ידי שאר פגמים הפוגמים בכבוד ה' עד שגורם שהכבוד בא לו לרעה להוציא מן העולם פני"ל, אזי אף על פי שהוא נסתלק על ידי הכבוד מחמת שהנפש נמשכת אחר הכבוד פני"ל, הוא רק לפי שעה, כי אף על פי דאיהו לא חזי מזלה חזי. ומחמת שהכבוד בא עליו שלא לטובה גורמת לקח נפשו חס ושלום, אבל אף על פי כן אין מניחין אותו לכנס ולכלל בתוך כבוד ה' מאחר שפגם בו עד שיתקן מה שקלקל כי אין מי שיזכה לכלל בתוך הכבוד דקדשה בשלמות בתכלית כי אם הצדיקים האמתיים השומרים את הברית ובורחים מן הכבוד ומבטלים כל התאות וממעטים כבוד עצמן ומרפין בכבוד המקום, כמו שכתוב (תהלים כד), מי יעלה בהר ה' ומי יקום במקום קדשו וכו'. הר ה' ומקום קדשו הוא בחינת כבוד ה', כמו שכתוב, וכבוד ה' מלא את הבית, שהוא הר ה' וכני"ל שאי אפשר לכלל שם בתכלית השלמות כי אם הצדיקים האמתיים בחינת נקי כפים ובר לבב וכו'. ועל כן הצדיק בעת הסתלקותו זוכה להסתלק בקדשה גדולה אל כבוד ה' בבחינת כבוד ה' יאסף. ועל כן במקום קבורתו הקדושה ששם אסיפתו שם שורה כבוד ה' בחינת כבוד ה' יאסף פני"ל וכל הנפשות הזוכין לבוא לשם נכללין בתוך כבוד ה' ועל ידי זה עקר תקונם, בפרט תקון הברית, כי כל הפגמים שבעולם הוא פגם הכבוד ה', כי כל התורה היא בשביל כבודו יתברך, כמו שכתב רבנו זכרוננו לברכה במקום אחר. וכשפוגמין באיזה חטא שבעולם חס ושלום, ובפרט פגם הברית שהוא עקר הכל פוגמין בכבודו יתברך ונתרחק הנפש מן הכבוד וכפי הפגם כן הרחוק וכן נוכל הכבוד חס ושלום אל העפויים והרשעים, כי יש בענין זה כמה בחינות בלי שעור בענין פגם הכבוד ובענין התרחקות הנפש מן הכבוד וכו' והכל כפי הפגם חס ושלום. ועל כן במקום קברי הצדיקים האמתיים ששם כבוד ה' שורה שם עקר התקון, כי שם זוכה שתכלל נפשו בכבוד ה' ועל ידי זה זוכה להתפלל עם לב שלם, כמבאר בהתורה הנ"ל שעל ידי זה שחוזרת ונתקרבה הנפש אל הכבוד מתפללין בלב, עין שם. וזהו מה שמתעוררין מאד על קברי הצדיקים האמתיים ומתפללין שם בהתעוררות הלב מאד מאד. וזהו מחמת ששם מתקרבת הנפש אל הכבוד ביותר שמשם נמשך תפלה בלב שלם, כמבאר בסוף התורה הנ"ל שעקר מה שאין מתפללין עם לב הוא על ידי התרחקות מן הכבוד וכו', עין שם:

ועל כן הלך כלב ונשתטח על קברי אבות, כמו שכתוב: ויבא עד חברון. שהלך על קברי אבות שלא יהיה נסת בעצת המרגלים, כי המרגלים פגמו בארץ ישראל ששם עקר כבוד ה' פני"ל, כי עקר השראת שכינתו וכבודו יתברך הוא בארץ ישראל ששם מקום הבית המקדש ששם שורה כבוד ה' פני"ל. ומחמת שפגמו בכבוד ה' על ידי זה גרמו שמתו הם וכל דור המדבר על ידי הכבוד דיקא בבחינה הנ"ל פני"ל. וזה שכתוב שם בפרשת המרגלים בענין הגזרה, שגזר עליהם ה' יתברך שימותו כלם במדבר נאמר שם (במדבר יד): וימלא כבוד ה' את כל הארץ כי כל האנשים הראים את כבודי וכו' אם יראו את הארץ וכו'. ונדחק שם רש"י בפרוש וכבודי ימלא וכו', עין שם. ועל פי הנ"ל מבאר היטב וימלא כבוד ה' כי כל האנשים הראים את כבודי וכו' אם יראו. כי יסתלקו וימותו על ידי הכבוד דיקא שימלא את כל הארץ, כי מחמת שפגמו בהכבוד על כן גרמו שיסתלקו קדם זמנם על ידי הכבוד דיקא, כי הכבוד יאספם פני"ל. ועל כן כלב שרצה להיות נצל מעצת המרגלים שלא יפגם בכבוד ארץ:

ישראל שהוא כבוד ה' פני"ל על כן הלך על קברי אבות והתפלל שם ועל ידי זה זכה להכלל בכבוד ה' בקדשה גדולה פני"ל שעקר כבוד דקדשה כבוד ה' הוא על קברי הצדיקים בבחינת כבוד ה' יאספם פני"ל ועל ידי זה נצול מפגם הכבוד שהוא פגם ארץ ישראל ששם עקר כבוד ה':

וזה שכתוב (שם) ויהושע וכלב חיו מן האנשים וכו'. ופרש רש"י, ומה תלמוד לומר חיו וכו'? אלא מלמד שנטלו חלקם בארץ וקמו תחתיהם לחיים. נמצא שפרש חיו שנתוסף להם חיים על ידי זה, הינו פני"ל, כי המרגלים ואותן ששמעו להם מתו ונסתלקו על ידי הכבוד שפגמו בו על ידי שפגמו בכבוד ארץ ישראל ששם עקר הכבוד דקדשה של ה' יתברך וישראל פני"ל כי הכבוד יאספם פני"ל. אבל יהושע וכלב שעמדו בניסיון ולא פגמו בהכבוד, אדרבא, מלאו אחרי ה' והשלימו את הכבוד מאד כי צעקו אז וספרו גדל השבח של ארץ ישראל, כמו שכתוב (שם יג), ויהס כלב וכו' עלה נעלה וכו'. על כן זכו על ידי הכבוד מהפך אל הפך לטובה. כי זכו על ידי הכבוד דקדשה לקבל חיות חדש בחינת ויהושע בן נון וכלב וכו' חיו. 'חיו' דיקא, כי נתוסף להם חיות חדש שהיא בחינת נפש חדשה שזכו על ידי הכבוד שהשלימו אותו פני"ל, כי הנפש הוא החיות, כמו שכתוב, נפש חיה וכו'. כי הכבוד הוא בחינת מתקלא, בחינת מאזני צדק, כמבאר בדברי רבנו זכרוננו לברכה במקום אחר (סימן קלא) שבשעה שבא כבוד להאדם צריך להזהר ולהשמר מאד שלא יפגם בו שלא יטלנו ולא ישתמש בו בשביל עצמו חס ושלום, רק להחזיר כל הכבוד לה' יתברך לבלי להשתמש עם הכבוד כי אם לשמו יתברך ולכבודו באמת, ומבאר שם שהכבוד הוא בחינת מאזני צדק ואז נשקל במאזנים וכו', עין שם, הינו פני"ל כמבאר בהתורה הנ"ל, כי בודאי הוא בבחינת מאזני צדק כי יכול להסתלק קדם זמנו חס ושלום, על ידי הכבוד פני"ל וכשזוכה לקבלו כראוי יכול לזכות לחיות חדש ונפש חדשה על ידי הכבוד פני"ל שזהו בחינת ויהושע וכלב חיו וכו' פני"ל:

אות יג

וְזֶהוּ בְּחִינַת מַה שֶּׁהַזְהִיר יוֹסֵף הַצַּדִּיק אֶת אָחָיו, פָּקֵד יִפְקֹד אֱלֹקִים אֶתְכֶם וְהֵעֲלֵתֶם אֶת עַצְמֹתַי מִזֶּה אֶתְכֶם וְכוּ', וְכֵן עָשׂוּ. כְּמוֹ שֶׁפָּתוּב, וַיִּקַּח מֹשֶׁה אֶת עַצְמוֹת יוֹסֵף עִמּוֹ כִּי הִשְׁבַּע וְכוּ' לֵאמֹר פָּקֵד יִפְקֹד וְכוּ'. וְאֵיתָא בְּזֵהר הַקְדוֹשׁ שֶׁעָקַר הַגְּאֻלָּה הָיָה עַל יְדֵי עַצְמוֹת יוֹסֵף שֶׁלְקַחְס מֹשֶׁה וְהִתְקַשֵּׁר עֲלֵיהֶם, הֵינּוּ כַּנִּי"ל זֶהוּ בְּחִינַת עֵצֶם הַפְּלִגָּת מַעֲלַת קַבְרֵי הַצַּדִּיקִים שֶׁמוֹעִיל לְהֶאֱדָם מֵאֵד לְתַקוּן נַפְשׁוֹ לְהוֹצִיא אוֹתוֹ מִגְּלוּתוֹ הַכְּבֹד, דְּהֵינּוּ גְלוּת הַנֶּפֶשׁ, שֶׁהוּא עָקַר הַגְּלוּת, שֶׁהוּא בְּחִינַת גְּלוּת מִצְרַיִם שֶׁכּוֹלֵל כָּל הַגְּלוּת בְּבְחִינַת וַיִּקַּח מֹשֶׁה אֶת עַצְמוֹת יוֹסֵף עִמּוֹ, שֶׁעָקַר גְּאֻלַּת מִצְרַיִם הָיָה עַל יְדֵי עַצְמוֹת יוֹסֵף שֶׁלְקַחְס לְקַבְרֵם בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל כִּי אֲרוֹנוֹ שֶׁל יוֹסֵף שֶׁנִּשְׁאָוּ בַּעַת יְצִיאַת מִצְרַיִם זֶהוּ בְּחִינַת קַבֵּר הַצַּדִּיק שֶׁעַל יְדֵי זֶה הָיָה עָקַר גְּאֻלַּתָם. כִּי יוֹסֵף הַצַּדִּיק זָכָה לְתַקוּן הַכְּבוֹד דְּקִדְשָׁה וְעַל שֵׁם זֶה נִקְרָא יוֹסֵף עַל שֵׁם תַּקוּן הַכְּבוֹד, כְּמוֹ שֶׁפָּתוּב, אֲסַף אֱלֹקִים אֶת חֲרָפְתִּי. שֶׁהוּא אוֹסֵף הַחֲרָפָה שֶׁהִיא הַפֶּדָּה הַכְּבוֹד, כִּי הוּא זָכָה לְהֵעֲלוֹת וּלְתַקֵּן אֶת הַכְּבוֹד עַל יְדֵי שֶׁעָמַד בְּנִסְיוֹן וְכַבֵּשׁ יָצְרוּ בְּאִשְׁתֵּי אֲדוֹנָיו וְלֹא רָצָה לְחַטֵּא לְהַמְשִׁיךְ חֵס וְשְׁלוֹם נַפְשׁוֹ הַקְדוֹשָׁה לְתוֹךְ כְּבוֹד הַסֵּטְרָא אַחֲרָא שֶׁהִיא אִשָּׁה זוֹנָה, נִדְּהָ שֶׁפָּחָה גוֹיָה זוֹנָה אֶל אַחֵר שֶׁעַל יְדֵי זֶה נֹוֹתְנִין כַּח חֵס וְשְׁלוֹם, לְכְבוֹד שֶׁלָּהֶם וְעַל יְדֵי זֶה יְכוּלִין לְהִתְגַּבֵּר עַל הַכְּבוֹד דְּקִדְשָׁה לְהַמְשִׁיכוֹ אֲלֵיהֶם חֵס וְשְׁלוֹם. וְיוֹסֵף עָמַד בְּנִסְיוֹן וּבִרְחַמֵּי מִזָּה וְעַל יְדֵי גְדֹל הַנִּסְיוֹן שָׁלוּ זָכָה, שֶׁאֲדַרְבָּא, הֵעֲלָה אֶת הַכְּבוֹד מֵהַסֵּטְרָא אַחֲרָא וְזָכָה לְכְבוֹד דְּקִדְשָׁה בְּמִצְרַיִם וְנַעֲשֶׂה מִלְכָּד שֵׁם וְנִקְרָא בְּכוֹר שׁוֹרוֹ הַדָּר לוֹ (דְּבָרִים לג) לְשׁוֹן כְּבוֹד וְהַדָּר וְכַמְבָּאָר בְּתוֹרָה מְגֻדֵל כְּבוֹדוֹ שֶׁזָּכָה עַל יְדֵי זֶה, כְּמוֹ שֶׁפָּתוּב, וַיִּרְכַּב אוֹתוֹ בְּמִרְכַּבַּת הַמִּשְׁנָה וְכוּ' וַיִּקְרָאוּ לִפְנָיו וְכוּ'. וְכַמוֹ שֶׁאֵיתָא בְּזֵהר הַקְדוֹשׁ, יוֹסֵף מְדִילָה נָטַל וְכוּ', הֵינּוּ מְחַמֵּת שֶׁעָמַד בְּנִסְיוֹן וְלֹא רָצָה לְהַגְבִּיר חֵס וְשְׁלוֹם הַכְּבוֹד דְּסֵטְרָא אַחֲרָא עַל יְדֵי פֶגַם הַבְּרִית כַּנִּי"ל, עַל יְדֵי זֶה זָכָה, שֶׁאֲדַרְבָּא, הֵעֲלָה אֶת הַכְּבוֹד מֵהֶם וְעַל יְדֵי זֶה זָכָה לְכְבוֹד גְּדוֹל בְּמִצְרַיִם דִּיקָא, כִּי הֵעֲלָה אֶת הַכְּבוֹד מִן הַטְּמֵאָה מִעֲרוֹת מִצְרַיִם אֶל הַקְדוֹשָׁה, כִּי זָכָה שֵׁם לְכְבוֹד דְּקִדְשָׁה. וְעַל יְדֵי גְדֹל תַּקוּן הַכְּבוֹד שֶׁזָּכָה שֵׁם עַל יְדֵי זֶה הָיָה עָקַר חַיּוּתָם וְקִיּוּמָם שֶׁל יִשְׂרָאֵל מִיּוֹם רִידָתָם לְמִצְרַיִם עַד שֶׁעָלוּ מִשָּׁם וְכַנִּי"ל:

כִּי תַחֲלַת יְרִידַת שְׁבָעִים נַפְשׁוֹ בֵּית יַעֲקֹב לְמִצְרַיִם הָיָה עַל יְדֵי הַכְּבוֹד שֶׁל יוֹסֵף, כְּמוֹ שֶׁפָּתוּב, וְהַגְּדַתָם לְאָבִי אֶת כָּל כְּבוֹדִי בְּמִצְרַיִם וּמֵהַרְתֶּם וְהוֹרַדְתֶּם אֶת אָבִי הֵנָּה, וְהַגְּדַתֶּם אֶת כָּל כְּבוֹדִי דִּיקָא, כִּי דִיקָא עַל יְדֵי הַכְּבוֹד נִמְשָׁכוֹ וַיִּרְדּוּ נַפְשׁוֹתָם לְשֵׁם וְכַמְבָּאָר לְעִיל. וּמְחַמֵּת שֶׁיוֹסֵף תַּקוּן וְהֵעֲלָה אֶת הַכְּבוֹד וְעַל יְדֵי זֶה יִרְדּוּ לְשֵׁם וְלֹא יִרְדּוּ לְשֵׁם בְּשִׁלְשָׁלוֹת עַל יְדֵי הַתְּגַבְרוּת הַכְּבוֹד וְהַמְלָכוּת דְּסֵטְרָא אַחֲרָא מִתַּחֲלָה רַק מִתַּחֲלָה יִרְדּוּ לְשֵׁם בְּכְבוֹד עַל יְדֵי כְבוֹד יוֹסֵף וְכוּ' כַּנִּי"ל, עַל יְדֵי זֶה הָיָה לָהֶם קִיּוּם כָּל יְמֵי חַיּוּתָם שֵׁם בְּמִצְרַיִם בְּגְלוּת. כִּי אֵף עַל פִּי שְׁאֲחַר כֶּף הַתְּגַבְרוֹ הַמִּצְרַיִים

וְכַבְּשׁוּ אוֹתָם בְּגָלוֹת כְּבִד מַחְמַת שְׁלֵא נִתְבָּרַר וְלֹא נִגְמַר תִּקּוּן הַכְּבוֹד
בְּשִׁלְמוֹת שְׁנִפְגָּם עַל יְדֵי חֲטָא אָדָם הָרֵאשׁוֹן כְּנִי"ל עַל כֵּן הִתְגַּבְּרוּ הַמְּצַרִּים
וְהַסְטָרָא אַחֲרָא לְהַגְדִּיל כְּבוֹדָם וְכַבְּשׁוּ יִשְׂרָאֵל בְּגָלוֹת אָף עַל פִּי כֵן הָיוּ
יְכוֹלִים לְהִתְקִים עַל יְדֵי שְׁכַבְר הַתְּחִיל יוֹסֵף לְתַקֵּן וּלְהַעֲלוֹת הַכְּבוֹד שְׁעַל
יְדֵי זֶה לֹא הָיָה כַח כָּל כֶּד לְהַסְטָרָא אַחֲרָא לְהִתְגַּבֵּר עֲלֵיהֶם. וְכַמוּבָא
בְּסִפְרִים שְׁעַקֵּר קִיּוּמָם שֶׁל יִשְׂרָאֵל בְּמִצְרַיִם בְּיָמֵי הַגָּלוֹת הָיָה עַל יְדֵי יוֹסֵף
שֶׁהִכְנִיעַ מִקֶּדֶם הַסְטָרָא אַחֲרָא שֶׁם וּבִלֵּא זֶה לֹא הָיוּ יְכוֹלִים לַעֲמֹד כְּנֶגֶד
תִּקּוּן זְהֻמָּתָם בְּיָמֵי הַגָּלוֹת עַד שְׁלֵא הָיוּ יְכוֹלִים לְצַאת מִשָּׁם. וְהַכֵּל עַל יְדֵי
תִּקּוּן הַכְּבוֹד שֶׁזָּכָה יוֹסֵף לְתַקֵּן עַל יְדֵי הַנְּסִיּוֹן שֶׁהוּא תִּקּוּן נַפְשׁוֹת יִשְׂרָאֵל
וְכַנִּי"ל וְכֵן עַל יְדֵי זֶה זָכוּ לְצַאת מִשָּׁם, כְּמוֹ שְׁכַתּוּב, וַיִּקַּח מֹשֶׁה אֶת עֲצָמוֹת
יוֹסֵף עִמּוֹ וְכוּ' כְּנִי"ל. כִּי אֲרוֹנוֹ שֶׁל יוֹסֵף שֶׁהוּא בְּחִינַת קֶבֶר הַצַּדִּיק שֶׁם עֵקֶר
הַכְּבוֹד בְּבְחִינַת כְּבוֹד ה' יֵאֻסְפָּד וְכוּ' וְזֶה הַכְּבוֹד הַקְּדוֹשׁ הַלֵּךְ לְפָנֵיהֶם וְכֵל
נַפְשׁוֹת יִשְׂרָאֵל נִמְשָׁכוּ אַחֲרֵי הַכְּבוֹד הַזֶּה וַיֵּצְאוּ מִשָּׁם בְּחַיִּים וְשָׁלוֹם. כִּי
כְּשֶׁזָּכִין שְׂבָא הַכְּבוֹד לְטוֹבָה אֲזִי יְכוֹלִין לְמַשֵּׁךְ אַחֲרֵי הַכְּבוֹד וְלַכְּלֹל בּוֹ
וְלִשְׂאֵר בְּחַיִּים, אֲדַרְבָּא, עוֹד נִתְנוּסָף לוֹ נֶפֶשׁ וְחַיּוֹת חֲדָשׁ עַל יְדֵי הַכְּבוֹד שְׂבָא
לְטוֹבָה כְּנִי"ל, כִּי כְּשֶׁבָא הַכְּבוֹד שֶׁהוּא בְּחִינַת מַלְכוּת לְטוֹבָה אֲזִי נִכְלָלִין בּוֹ
בְּבְחִינַת הַתְּחִינָתוֹת הַנֶּפֶשׁ וְהַבּוֹ:

וְזֶה בְּחִינַת יְצִיאַת נַפְשׁוֹת יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם עַל יְדֵי עֲצָמוֹת יוֹסֵף שֶׁהוּא
בְּחִינַת קֶבֶר הַצַּדִּיק, בְּחִינַת כְּבוֹד דְּקַדְשָׁה שְׁעַל יְדֵי זֶה יוֹצְאִין הַנֶּפֶשׁוֹת
מִגָּלוֹתָם לְחַיִּים וְלְשָׁלוֹם כְּנִי"ל. וְזֶהוּ בְּחִינַת הָעֲנִי כְבוֹד שֶׁהִלְכוּ תַּמִּיד לְפָנֵי
מַחְנֵה יִשְׂרָאֵל, כְּמוֹ שְׁכַתּוּב, לֹא יָמִישׁ עֲמוּד הָעֵנָן יוֹמָם וְכוּ' לְפָנֵי הָעַם, כִּי
הַכְּבוֹד דְּקַדְשָׁה בְּחִינַת הָעֲנִי כְבוֹד הַלֵּךְ לְפָנֵי מַחְנֵה יִשְׂרָאֵל תַּמִּיד וְהֵם
נִמְשָׁכוּ וְהִלְכוּ אַחֲרֵי הַכְּבוֹד שֶׁהוּא שְׂרָשָׁם וְעַל יְדֵי זֶה הָיָה עֵקֶר גְּאֻלְתָּם
כְּנִי"ל. וְזֶהוּ שְׁנִסְמָךְ עֲלִית עֲצָמוֹת יוֹסֵף לְעֲנִי כְבוֹד בְּתַחֲלַת פְּרִשְׁת בְּשִׁלַּח,
כְּמוֹ שְׁכַתּוּב, וַיִּקַּח מֹשֶׁה אֶת עֲצָמוֹת יוֹסֵף וְכוּ' וַיִּסְעוּ מִסִּפְת וְכוּ' וְה' הַלֵּךְ
לְפָנֵיהֶם יוֹמָם בְּעֲמוּד עָנָן וְכוּ'. הִינּוּ כְּנִי"ל כִּי גַם פְּסוּק וַיִּסְעוּ מִסִּפְת מְרִמּוֹ
עַל עֲנִי כְבוֹד שֶׁהֵם בְּחִינַת סְפוֹת כְּפִדּוּעַ וּבְשִׁבִיל זֶה נִסְיַעָה רֵאשׁוֹנָה שִׁיֵּצְאוּ
יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם הָיָה מִרְעַמְסֵס לְסְפוֹת כִּי שְׂמָא גָרִים לְהוֹרוֹת שְׁנִמְשָׁכוּ
תִּקּוּן בִּיִצִּיאָתָם אַחֲרֵי בְחִינַת סְפוֹת, שֶׁהוּא בְּחִינַת מְצוֹת סִפְהָ, שֶׁהוּא עֲנִי
כְבוֹד שְׁעַל יְדֵי זֶה הָיָה עֵקֶר יְצִיאָתָם וְכַנִּי"ל:

אות יד

וְעַל כֵּן זָכָה יוֹסֵף לְהַגְבִּיר שְׁבַע שָׁנֵי הַשְּׁבַע עַל שְׁבַע שָׁנֵי הָרָעָב, כִּי הָרָעָב הוּא
בְּחִינַת תְּאֻת אֲכִילָה שֶׁהוּא רָעָב לֶאֱכֹל וְאִין לוֹ שְׁבִיעָה בְּמַעֲיו וְכַמְבֹּאֵר
בְּדַבְרֵי רַבְּנוֹ זְכָרוֹנוֹ לְבִרְכָה בְּמָקוֹם אַחֲרֵי שֶׁהָרָעָב הוּא בְּחִינַת תְּאֻת אֲכִילָה.
וְהוּא נִמְשָׁךְ מִפְּגָם הַחֲטָא שֶׁל אָדָם הָרֵאשׁוֹן שֶׁהוּא בְּחִינַת פָּגָם תְּאֻת

אֲכִילָה כַּנִּיל שְׁעַל יָדַי זֶה הָיָה נִמְשָׁךְ הָרָעַב שֶׁהָיָה בְּעוֹלָם עַל יָדַי שְׁנִתְקַלְלָה
הָאֲדָמָה בְּעִבּוּרוֹ בְּזַעַת אַפָּךְ תֹּאכַל לֶחֶם וְכוּ'. נִמְצָא שֶׁהָרָעַב הוּא בְּחִינַת
פְּגָם תְּאוֹת אֲכִילָה שֶׁהוּא פְּגָם הַכְּבוֹד וְעַל כֵּן עַל יָדַי הָרָעַב דִּיקָא נִתְגַּלְגַּל
הַדָּבָר שֶׁיִּרְדּוּ אֲבוֹתֵינוּ לְמִצְרַיִם, כְּמוֹ שֶׁפָּתוּב, וְהָרָעַב כָּבֵד בְּאַרְץ וַיֹּאמֶר
יַעֲקֹב לְבָנָיו וְכוּ'. כִּי עַקֵּר גְּלוּת מִצְרַיִם הָיָה עַל יָדַי פְּגָם הַכְּבוֹד כַּנִּיל שֶׁהוּא
בְּחִינַת הָרָעַב כַּנִּיל. אֲבָל ה' יִתְבָּרַךְ בְּרַחֲמָיו הַקְּדִים רְפוּאָה לְמַכָּה וּלְמַחִיָּה
שְׁלַח אֱלֹקִים אֶת יוֹסֵף הַצַּדִּיק לְפָנֵיהֶם וְהוּא זָכָה עַל יָדַי נִסְיוֹנוֹ לְהַעֲלוֹת
הַכְּבוֹד מִן הַסְטֵרָא אַחֲרָא וְהַכְּנִיעַ כְּבוֹד דְּסְטֵרָא אַחֲרָא וְעַל יָדַי זֶה זָכָה
לְהַגְבִּיר שְׁבַע שְׁנֵי הַשְּׁבַע עַל שְׁבַע שְׁנֵי הָרָעַב שֶׁהוּא בְּחִינַת תְּקוּן הַכְּבוֹד
בְּחִינַת צַדִּיק אֲכַל לְשַׁבַּע נַפְשׁוֹ הַנְּאָמֵר בְּהַתּוֹרָה הַנִּיל שֶׁהוּא בְּחִינַת וְשַׁבַּע
זֵלִין בַּל יִפְקֹד רָע, שְׁעַל יָדַי בְּחִינַת צַדִּיק אֲכַל לְשַׁבַּע נַפְשׁוֹ, בְּחִינַת תְּקוּן
תְּאוֹת אֲכִילָה, בְּחִינַת שְׁבַע שְׁנֵי הַשְּׁבַע עַל יָדַי זֶה בַּל יִפְקֹד רָע שְׁעַל יָדַי זֶה
אֵין שׁוּם הַתְּמַנּוּת וּפְקִידוֹת לְהַרְעֵ וְהַסְטֵרָא אַחֲרָא כְּמַבְאָר שָׁם עֵין שָׁם.
וְעַל יָדַי זֶה הָיָה קִיּוּם לְיִשְׂרָאֵל בְּמִצְרַיִם לְעַמֵּד כְּנֹגֵד טְמֵאָתָם כַּנִּיל וְעַל יָדַי
זֶה זָכוּ לְצֵאת מִשָּׁם עַל יָדַי קִדְשֵׁת עֲצֻמוֹתָיו שֶׁהוּא בְּחִינַת קִדְשֵׁת קִבְר
הַצַּדִּיק

אות טו

וְעַל כֵּן אִזּוֹ כְּשֶׁרָאָה מֹשֶׁה שֵׁשׁ מַחְלֶקֶת וְהַכְּאוֹת וְחַבְלוֹת בֵּין יִשְׂרָאֵל בְּעֲצָמוֹ,
שְׁזָהוּ בְּחִינַת פְּגָם הַכְּבוֹד וְעַל כֵּן אָמַר :

אֲכֹן נִוְדַע הַדָּבָר, כִּי עַקֵּר הַגְּלוּת עַל יָדַי זֶה וְכַמְבָּאָר לְעִיל, עַל כֵּן אִזּוֹ בָּרַח
מֹשֶׁה אֲצַל יִתְרוֹ וְלָקַח בֵּת יִתְרוֹ וַיִּתְרוּ וַיִּתְּרוּ נִתְגַּיֵר וְהוֹסִיף פָּרָשָׁה בְּתוֹרָה וְנִסְמְכָה
פָּרָשָׁה שְׁלוֹ לְפָרָשֵׁת מִתֵּן תּוֹרָה, כִּי עַקֵּר מִתֵּן תּוֹרָה הָיָה עַל יָדַי בִּיאַת יִתְרוֹ
וְכַמּוּבָא בְּזֵהַר הַקְּדוּשׁ. וּמִתֵּן תּוֹרָה זֶהוּ עַקֵּר יְצִיאַת מִצְרַיִם, כִּי עַקֵּר יְצִיאַת
מִצְרַיִם הָיָה בְּזִכּוֹת שֶׁיִּקְבְּלוּ יִשְׂרָאֵל אֶת הַתּוֹרָה, כְּמוֹ שֶׁפָּרַשׁ רַש"י עַל פְּסוּק
בְּהוֹצִיאָךְ אֶת הָעָם מִמִּצְרַיִם תַּעֲבֹדוּן אֶת הָאֱלֹקִים עַל הָהָר הַזֶּה, יַעֲזִין שָׁם.
כִּי מֹשֶׁה רִבְּנוֹ כְּשֶׁרָאָה שֶׁנִּפְגָּם הַכְּבוֹד מְאֹד בֵּין יִשְׂרָאֵל בְּעֲצָמוֹ שֵׁשׁ בֵּינֵיהֶם
מַחְלֶקֶת וְהַכְּאוֹת שְׁעַל יָדַי זֶה עַקֵּר אֲרִיכַת הַגְּלוּת כַּנִּיל, עַל כֵּן חָשַׁב
מַחְשְׁבוֹת לְהַעֲלוֹת הַכְּבוֹד מִן הַסְטֵרָא אַחֲרָא וּלְהַגְדִּילוֹ בְּיִתְרוֹ כְּדִי שֶׁיִּתְתַּקֵּן
הַכֹּל עַל יָדַי זֶה עַל כֵּן הִלָּךְ אֲצַל יִתְרוֹ וְדָבָר עֲמוֹ עַד שֶׁנִּתְגַּיֵר עַל יָדוֹ וְנִתְקַרַּב
אֶל הַקְּדוּשָׁה. וְגֵרוֹת יִתְרוֹ זֶה עַקֵּר הַעֲלָאת הַכְּבוֹד מִתְּקוּף הַסְטֵרָא אַחֲרָא,
כְּמוּבָא בְּדַבְרֵי רַבְּנוֹ זְכָרוֹנוֹ לְבִרְכָה כְּמָה פְּעָמִים, כְּמוֹ שֶׁאֵיתָא בְּזֵהַר, כִּד
אֵתִי יִתְרוֹ כְּדִין אֶסְתַּלַּק וְאֵתִיקָר שְׁמָא דְקִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עֲלָא וְתַתָּא. שְׁאִז
נִתְגַּדַּל וְנִתְעַלָּה כְּבוֹדוֹ יִתְבָּרַךְ מְאֹד מְאֹד. וְכַמּוֹ שֶׁפָּתוּב, רָם עַל כָּל גּוֹיִם ה'
עַל הַשָּׁמַיִם כְּבוֹדוֹ, שֶׁכְּבוֹדוֹ נִתְעַלָּה לְשָׁמַיִם כְּשֶׁהוּא מְרוֹמֵם עַל כָּל גּוֹיִם,
דְּהֵינּוּ כְּשֶׁהַגּוֹיִים חוֹזְרִין אֵלָיו וּמִתְגַּיְרִין, כְּמַבְאָר כֹּל זֶה בְּדַבְרֵי רַבְּנוֹ זְכָרוֹנוֹ

לברכה (בסימן יד). נמצא שעל ידי שהלך משה ליתרו וגרם שנתגיר על ידו, על ידי זה העלה את הכבוד ביותר מתקף הסטרא אחרא וזהו עקר תקון העלאת הכבוד כשזוכין להעלות את הכבוד דקדשה מתקף הסטרא אחרא, דהינו כשמשתדלין להשיב לה' יתברך את הרחוקים מאד מאד מקדשתו הן ישראל הן גרים. ובזה מעלין את הכבוד ומתקנין אותו מאד, כי מעלין אותו מתקף הסטרא אחרא ועל ידי זה נכנע כבוד דסטרא אחרא ויוצאין מן הגלות וכנ"ל. ועל כן השתדל משה רבנו על זה ביותר ועל כן הלך אצל יתרו וגירו, כי ראה שהסטרא אחרא התגברה ורצה לפגם את הכבוד דקדשה ועל כן התגברה על ישראל בעצמן בהכבוד שלהם עד שהם בעצמן פגמו בהכבוד, שזהו בחינת ההפאה והמחלקת שראה אז כנ"ל שעל ידי זה עקר אריכת הגלות כנ"ל. על כן מה עשה משה רבנו? הלך ועשה מהפך אל הפך וקיים עם עקש ותתפתל ועשה להסטרא אחרא מדה במדה, כי הלך אל תקף הסטרא אחרא שהוא יתרו שלא הניח עבודה זרה שלא עבדה, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, ודבר עמו הרבה עד שהאיר עיניו עד שנתגלה לו האמת ושבו לה' יתברך ונתגיר ועל ידי זה נתעלה ונתיקר שמו יתברך מאד ונתגדל כבודו מאד:

נמצא שהעלה משה את הכבוד מתקף הסטרא אחרא בהפך ממש מכוננת הפעל דבר והסטרא אחרא שרצה להתגבר על ישראל בעצמן שהם בעצמן יפגמו חס ושלום בהכבוד על ידי המחלקת וכו' כנ"ל. כי, אדרבא, משה זכה להעלות הכבוד ולהגדילו מתקף הסטרא אחרא על ידי שגיר את יתרו. ועל ידי תקף העלאת הכבוד שזכה משה להעלות מתקף הסטרא אחרא על ידי זה נתגדל ונתתקן הכבוד ביותר עד שעל ידי זה ממילא נתבטל במעוטו פגם הכבוד שהיה בין ישראל בעצמן. וכמו שכתוב שם, לך שוב כי מתו כל האנשים המבקשים את נפשך, שהודיע למשה שהאנשים שהרבו מחלקת בישראל ופגמו בהכבוד וגרמו אריכת הגלות כבר מתו שנעשו עניים ונתבטל כחם כי חשויים כמתים, ואין להם עוד כח להרבות מחלקת ולפגם בכבוד דקדשה בכבוד הצדיק האמת. כי כבר זכה הצדיק האמת בחינת משה לתקן ולהגדיל את הכבוד מאד מאד על ידי שהכניס כל פחו לקרב הרחוקים ביותר מה' יתברך להשיבם לה' יתברך ולגיר גרים שעל ידי זה העלה את הכבוד דקדשה ביותר מתקף הסטרא אחרא עד שפגם הכבוד שהיה בין ישראל בעצמן על ידי המחלקת נתבטל במעוטו על ידי גדל הכבוד שזכה להעלות על ידי קרבת הרחוקים כנ"ל, שזהו בחינת גרות יתרו שהשתדל משה שעל ידי זה נתתקן פגם המחלקת וההפאה שראה תחלה שאמר עליו, אכן נודע הדבר שעל ידי זה היה אריכת הגלות. כי על ידי קרבת הרחוקים, שהוא בחינת גרות יתרו, נתעלה ונתתקן הכבוד ביותר ועל ידי זה נתתקן הכל וזכו לגאולה אז כנ"ל:

ובשביל זה לקח משה רבנו את בת יתרו, כי כבר מבאר על פי האמור למעלה שאשה יראת ה' היא בחינת הכבוד דקדשה, שהיא בחינת חנה אם כל חי כנ"ל. ולהפך אשה זונה בת עכו"ם היא בחינת הכבוד דסטרא אחרא. ומשה רבנו בכחו הגדול זכה לגיר את יתרו ובתו עד שזכה להעלות את הכבוד שהוא בחינת חנה אשה, בחינת בת יתרו מתוך תקף הסטרא

אֲחֵרָא וּלְקַחְהּ אֱלִיוּ, כִּי הֶעֱלָה אֶת הַכְּבוֹד מִתַּקָּף הַסְטֵרָא אֲחֵרָא אֶל
הַקְּדֻשָּׁה שְׁעַל יְדֵי זֶה הָיָה עֹקֵר גְּאֻלַּת מִצְרַיִם כְּנִ"ל. וּבְזֶה תִּקְוֶן אֶת פְּגָם
הַהֶכְפָּאוֹת וְהַחֲבָלוֹת שֶׁהוּא בְּחִינַת פְּגָם הַכְּבוֹד שֶׁנִּמְשָׁךְ מִחֲטָא אָדָם הָרֵאשׁוֹן
כְּנִ"ל שְׁמִשָּׁם נִמְשָׁךְ הַהֶכְפָּאָה וְהַרְצִיחָה הָרֵאשׁוֹנָה שְׁבַעוֹלָם. שְׁמֵהֶם נִמְשָׁכִין
כָּל הַהֶכְפָּאוֹת וְהַרְצִיחוֹת וְהַמְלַחְמוֹת שֶׁהוּא מֵה שְׁהָרַג קִין אֶת הָבֶל אָחִיו,
כִּי מִבְּאֵר בְּכַתְּבֵי הָאֲרִי"י ז"ל שְׁצַפּוֹרָה אִשְׁתּוֹ מִשֶּׁה הִיְתָה גְּלוּל הַתְּאוּמָה
יְתָרָה שֶׁל הָבֶל שְׁהָרַגוּ קִין בְּשִׁבִיל זֶה. כְּמוֹ שְׁאִמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָּה.
וְגַם אֵיִתָּא שֶׁם שְׁהַמְצִירֵי שְׁהָרַג מִשֶּׁה עַל דְּבַר הַהֶכְפָּאָה הָיָה מְגַלְגוּלֵי קִין, עֵין
שָׁם. וְעַל כֵּן עַל יְדֵי שְׁלֻקַּח מִשֶּׁה צַפּוֹרָה בֵּת יִתְרוֹ וְהֶעֱלָה אֶת הַכְּבוֹד מִתַּקָּף
הַסְטֵרָא אֲחֵרָא. וְעַל יְדֵי זֶה תִּקְוֶן אֶת הַכְּבוֹד שֶׁהוּא בְּחִינַת תִּקְוֶן הַרְצִיחוֹת
וְהַהֶכְפָּאוֹת כְּנִ"ל, עַל כֵּן בְּזֶה תִּקְוֶן פְּגָם מַחְלַקַת קִין וְהָבֶל שֶׁהוּא בְּחִינַת פְּגָם
הַכְּבוֹד וְעַל יְדֵי זֶה נִתְבַּטַּל הַמַּחְלַקַת הַנִּמְשָׁךְ מִשָּׁם שְׁעַל יְדֵי זֶה הָיוּ
הַמַּעֲשִׂיּוֹת שֶׁרָאָה שֶׁל הַמְצִירֵי וְשִׁנֵּי אֲנָשִׁים עֲבָרִים נֹצִים, כִּי הִכַּל נִמְשָׁךְ מִשָּׁם
כְּנִ"ל. וְעַל יְדֵי שְׁגִיר אֶת יִתְרוֹ וְהֶעֱלָה הַכְּבוֹד מִתַּקָּף הַסְטֵרָא אֲחֵרָא עַד
שֶׁהָיָה יָכֹל לְקַח אֶת בֵּיתוֹ לְהַחְזִיר הַכְּבוֹד אֶל הַקְּדֻשָּׁה עַל יְדֵי זֶה נִתְתַּקֵּן הַכָּל
וְעַל יְדֵי זֶה זָכָה לְגַאֲלֵי אֶת יִשְׂרָאֵל, כִּי עֹקֵר הַגְּאֻלָּה הָיָה עַל יְדֵי תִּקְוֶן הַכְּבוֹד
וְכַנִּ"ל:

וְעֵין בְּכַתְּבֵי הָאֲרִי"י ז"ל מֵה שְׁאֵיִתָּא בְּכָל זֶה עַל פִּי דְרַבּוֹ הַנִּסְתָּר וְתַבִּין אִיךְ
עֲזַרְנוּ ה' יִתְבַּרְךְ לְמִצָּא כָּל זֶה עַל פִּי דְרַכֵּינוּ בְּדַבְרֵינוּ זְכוֹרֵנוּ לְבִרְכָּה שְׁהֵם
רַק לְעַבְדָּא וְלַמַּעֲשָׂה וְתִרְאָה וְנִפְלְאוֹת:

אות טז

וּבְשִׁבִיל זֶה נִסְמְכָה פְּרִשְׁת מְרַגְלִים לְפָרִשְׁת וְתַדְבֵּר אֲהֵרוֹן וּמְרִים בְּמִשֶּׁה. כִּי
הֵם דְּבָרוּ עַל אוֹדוֹת הָאִשָּׁה הַכּוֹשִׁית אֲשֶׁר לְקַח שֶׁהִיא בֵּת יִתְרוֹ כְּאֵלוֹ חֵס
וְשָׁלוֹם, מִשֶּׁה פְּגָם בְּהַכְּבוֹד עַל יְדֵי זֶה וּבְזֶה פְּגָמוֹ בְּכְבוֹד מִשֶּׁה, שֶׁהוּא כְּבוֹד
דְּקֻדְשָׁה כְּבוֹד ה', כְּמוֹ שְׁכַתּוּב, וּמִדּוּעַ לֹא יִרְאֶתֶם לְדַבֵּר בְּעַבְדֵי בְּמִשֶּׁה. כְּמוֹ
שְׁפִרְשׁ רַשִׁי"י שָׁם, עֶבֶד מְלֻךְ מְלֻךְ. וְעַל כֵּן נִסְמְכָה פְּרִשְׁת מְרַגְלִים לְזֶה, כִּי
הַרְשָׁעִים הִלְלוּ רְאוּ וְלֹא לְקַחוּ מוֹסֵר, כְּמוֹ שְׁפִרְשׁ רַשִׁי"י שָׁם, כִּי הֵם גַּם הֵם
פְּגָמוֹ בְּכְבוֹד דְּקֻדְשָׁה עַל יְדֵי שֶׁהוֹצִיאוּ דָבָר עַל אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל שְׁשָׁם עֹקֵר כְּבוֹד
דְּקֻדְשָׁה

וְזֶה בְּחִינַת מְצוֹת שְׁמִירַת נֶפֶשׁ יִשְׂרָאֵל שֶׁהוּא מְצוֹת מַעֲקָה שְׁמִצּוּחַ זֹאת שֶׁל שְׁמִירַת נֶפֶשׁ נְאֻמָּרָה אֶצֶל בְּנֵי בֵּית דִּיקָא, כְּמוֹ שְׁפָתוֹב, כִּי תִבְנֶה בֵּית חֲדָשׁ וְעִשִּׂיתָ מַעֲקָה לְגִגָּד וְלֹא תִשִּׂים דְּמִים בְּבֵיתָךְ כִּי יִפֹּל הַנוֹפֵל מִמֶּנּוּ, וְאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה, מִכָּאן שֶׁאֲסוּר לְהִשְׁהוּת סֵלֶם רְעוּעַ וְכוּי בְּבֵיתוֹ. כִּי בֵּיתוֹ שֶׁל אָדָם זֶהוּ כְבוֹדוֹ כִּי עֵקֶר כְּבוֹדוֹ שֶׁל כָּל אָדָם הוּא בְּבֵיתוֹ וְכִמְבֻאָר מִזֶּה בְּמָקוֹם אֲחֵר. וְזֶהוּ בְּחִינַת כְּתַפְאֲרַת אָדָם לְשֶׁבֶת בֵּית. שֶׁעֵקֶר תַּפְאֲרָתוֹ וְכְבוֹדוֹ שֶׁל אָדָם הוּא בְּבֵיתוֹ בְּבְחִינַת (תְּהִלִּים מֵה) כָּל כְּבוֹדָה בֵּת מֶלֶךְ פְּנִימָה, כִּי שֵׁם בְּחִינַת מְמַשְׁלָתוֹ וְכְבוֹדוֹ, כִּי כָּל אִישׁ שָׂרָר בְּבֵיתוֹ (אֶסְתֵּר א). וְצָרִיךְ לְרֹאוֹת לְהַמְשִׁיךְ אֶת הַכְּבוֹד אֶל הַבֵּית בְּקִדְשָׁה גְדוּלָה בְּבְחִינַת וְכְבוֹד ה' מֵלֵא אֶת הַבֵּית, כִּי כְּשֶׁזּוֹכֵין לְקַדֵּשׁ אֶת בֵּיתוֹ בְּתוֹרָה וְעִבּוּדָה וְהַכְּנָסֶת אוֹרְחִים וְכוּי עַל יְדֵי זֶה כְּבוֹד ה' שׁוֹכֵן בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ וְאִזִּי בֵּיתוֹ בְּבְחִינַת הַבֵּית הַמְּקֻדָּשׁ מְעַט, כְּמוֹבֵן בְּדַבְּרֵי רַבֵּנוּ זְכוֹרֵנוּ לְבִרְכָה בְּהַתּוֹרָה בְּרֵאשִׁית (בְּלִקוּטֵי תַנְיִנָא סִימָן סז) שֶׁקֻּדְשֵׁת בְּתֵי יִשְׂרָאֵל הוּא בְּבְחִינַת הַבֵּית הַמְּקֻדָּשׁ שֶׁשֵׁם עֵקֶר הַכְּבוֹד בְּחִינַת וְכְבוֹד ה' מֵלֵא אֶת הַבֵּית כְּנִ"ל. וְזֶה שְׁפָתַב רַבֵּנוּ זְכוֹרֵנוּ לְבִרְכָה (סִימָן רסו) שֶׁסִּפָּה מְסֻגָּל לְבְנֵי הַבֵּית, כְּמוֹ שְׁפָתוֹב, וְיַעֲקֹב נָסַע סִפְתָּה וַיִּבֶן לוֹ בֵּית, כִּי סִפָּה הוּא בְּחִינַת עֲנִי כְבוֹד, בְּחִינַת כְּבוֹד דְּקִדְשָׁה שֶׁזֶהוּ עֵקֶר תַּקּוּן הַבֵּית. וְעַל כֵּן הוּא סִפְנָה גְדוּלָה לְבָנוֹת בֵּית, כִּי עֵקֶר הַבְּנִין הוּא בְּשִׁבִיל לְהַמְשִׁיךְ הַכְּבוֹד, כִּי בֵּיתוֹ הוּא כְבוֹדוֹ כְּנִ"ל וְכִשֶׁהַכְּבוֹד נִמְשָׁךְ לְהָאָדָם אִזִּי הוּא בְּסִפְנָה גְדוּלָה כִּי הוּא נִשְׁקָל בְּמֵאזְנִים אִזִּי בְּבְחִינַת מֵאזְנֵי צֶדֶק כְּנִ"ל. כִּי לְפַעֲמִים יָכוֹל הַכְּבוֹד לֶאֱסֹף אִיזָה נֶפֶשׁ חֵס וְשָׁלוֹם, כְּשֶׁאֵין זּוֹכֵין לְזַהֵר לְקַבְּלוֹ כְּרֵאוּי וְעַל כֵּן כָּל הַבּוֹנֶה מִתְמַסְכֵּן וְאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה שֶׁמְסַפְּנוֹת אֶת בְּעֲלֵיהֶן, כְּמוֹ שֶׁדָּרְשׁוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה עַל פְּסוּק, וַיִּבֶן עָרֵי מְסַפְּנוֹת לְפָרְעָה. וְעַל כֵּן סִפָּה הִיא סִגְלָה לְבְנֵי הַבֵּית, כִּי סִפָּה הוּא בְּחִינַת תַּקּוּן הַכְּבוֹד דְּקִדְשָׁה, בְּחִינַת עֲנִי כְבוֹד שֶׁעַל יְדֵי זֶה נִצּוּלִין מְסַפְּנֵת נֶפֶשׁ, כִּי, אֲדַרְבָּא, כְּשֶׁזּוֹכֵין לְתַקּוּן הַכְּבוֹד לְהַמְשִׁיכוֹ לְתוֹךְ הַבֵּית בְּקִדְשָׁה כְּרֵאוּי יָכוֹל לְזַכּוֹת שְׂיָבוֹא אֵלָיו נֶפְשׁוֹת חֲדָשׁוֹת עַל יְדֵי הַכְּבוֹד כְּנִ"ל:

וְזֶהוּ בְּחִינַת (תְּהִלִּים קכח) אֲשֶׁרֵי כָּל יִרְאֵה ה' וְכוּי אֲשֶׁתָּךְ כְּגִפְן פְּרִיָה בְּיַרְכְּתֵי בֵיתָךְ בְּנִיךָ כְּשֶׁתִּלִּי זֵיתִים סָבִיב לְשִׁלְחָנְךָ, 'בְּיַרְכְּתֵי בֵיתָךְ דִּיקָא, כִּי הִירְא ה' זֹכָה עַל יְדֵי הַבֵּית דִּיקָא לְבָנִים כְּשֶׁתִּלִּי זֵיתִים סָבִיב לְשִׁלְחָנוֹ, כִּי הַבְּנִים הֵם בְּחִינַת הַנְּפִשׁוֹת שֶׁזּוֹכִים לְהַרְוִיחַ עַל יְדֵי הַכְּבוֹד שֶׁהוּא בְּחִינַת הַבֵּית שֶׁבָּא אֵלָיו לְטוֹבָה כְּנִ"ל. וְזֶה שֶׁהִזְהִירָה תּוֹרָה לְהָאָדָם, כִּי תִבְנֶה בֵּית חֲדָשׁ, שֶׁהוּא בְּחִינַת הַמְּשַׁכֵּת הַכְּבוֹד כְּנִ"ל, אִזִּי אֲתָה צָרִיךְ לְהִזְהֵר וּלְהַשְׁמֵר בְּיוֹתֵר לְשִׁמּוֹר מְאֹד אֶת הַנֶּפֶשׁ, שֶׁלֹּא תֵאבֵד וְתִסְתַּלַּק חֵס וְשָׁלוֹם אִיזָה נֶפֶשׁ מִיִּשְׂרָאֵל עַל יְדֵי הַכְּבוֹד שֶׁמְמַשְׁיָךְ שֶׁהוּא בְּחִינַת הַבֵּית שְׁבוּנָה. וְזֶהוּ, וְעִשִּׂיתָ מַעֲקָה לְגִגָּד וְלֹא תִשִּׂים דְּמִים בְּבֵיתָךְ, 'בְּבֵיתָךְ דִּיקָא, כִּי הַבֵּית, שֶׁהוּא בְּחִינַת הַכְּבוֹד, שֵׁם צָרִיכֵין לְשִׁמּוֹר אֶת הַנֶּפֶשׁ בְּיוֹתֵר שֶׁלֹּא תִסְתַּלַּק חֵס וְשָׁלוֹם עַל יְדֵי הַכְּבוֹד שֶׁהוּא בְּחִינַת בְּנֵי הַבֵּית כְּנִ"ל, וְעַל יְדֵי שְׁמִקְיָם מְצוּחַ זֹאת שֶׁל עִשִּׂיתָ מַעֲקָה וְכוּי עַל יְדֵי זֶה מְתַקֵּן אֶת בֵּיתוֹ שֶׁהוּא בְּחִינַת תַּקּוּן

הַכְּבוֹד וְאֵז יִכּוֹל לְזַכּוֹת שְׂאֵדְרָבָא יְרוּיחַ נְפֻשׁוֹת חַדְשׁוֹת עַל יְדֵי הַכְּבוֹד שְׂבָא
אֱלִי לְטוֹבָה כְּנִי"ל, אָמֵן וְאָמֵן :

אות יח

וְעַל כֵּן כְּשִׁינְיָאוּ יִשְׂרָאֵל מִמְצָרִים נִצְטוּוּ תַכְּף עַל קִדְשֵׁת בְּכוֹר כְּמוֹ שְׂכֵתוֹב,
קִדְשׁ לִי כָּל בְּכוֹר וְכוּ'. כִּי יֵצִיאת מִצְרַיִם הָיָה בְּחִינַת לְדָה, כְּמוֹבָא, הֵינּוּ
בְּחִינַת הוֹלְדֵת הַנְּפֻשׁוֹת הַמְּבֹאֵר בְּהַתּוֹרָה הַנִּי"ל שְׂפִשְׁזוּכִין שְׂיָבוֹא הַכְּבוֹד
לְטוֹבָה שְׂאֵז צְרִיכִין לְהוֹלִיד וּלְגַדֵּל הַנְּפֻשׁ עַל יְדֵי שְׂתֵי הַיָּדִים יָד הַחֲזָקָה וְיָד
הַגְּדוֹלָה וְכוּ', עַיִן שֶׁם שְׂזָהוּ בְּחִינַת יֵצִיאת מִצְרַיִם שְׂאֵז עֲלֵה הַכְּבוֹד מִן
הַסְטְרָא אַחְרָא וְחִזֵּר הַכְּבוֹד אֲלֵיהֶם לְטוֹבָה וְזָכוּ שְׂנַתְרַבּוּ נְפֻשׁוֹתֵם מְאֹד
וְעַל כֵּן גַּם בְּמִצְרַיִם בְּעַת הַגְּלוּת הָיָה צְמִיחַת קֶרֶן יְשׁוּעָה עַל יְדֵי שְׂנַתְרַבּוּ
נְפֻשׁוֹתֵם מְאֹד, כְּמוֹ שְׂנַאֲמַר, וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל פָּרוּ וַיִּשְׂרְצוּ וַיִּרְבּוּ וְכוּ'. שְׂכַל זֶה
הָיָה עַל יְדֵי יוֹסֵף שְׂנִקְרָא בֶן פָּרַת שְׂעַקֵר הַמְּשַׁכֵּת הַנְּפֻשׁוֹת עַל יָדוֹ עַל יְדֵי
שְׂזָכָה לְהַעֲלוֹת וּלְתַקּוֹן הַכְּבוֹד דְּקִדְשָׁה שְׂעַל יְדֵי זֶה הָיָה עַקֵר הַגְּאֻלָּה וְכְנִי"ל.
וְזָהוּ בְּחִינַת קִדְשֵׁת בְּכוֹר, כִּי הַבְּכוֹר הוּא הוֹלְדָה רֵאשׁוֹנָה שְׂהוּא נְפֻשׁ
הָרֵאשׁוֹן שְׂנוֹלָד מִבְּחִינַת הַכְּבוֹד שְׂהוּא אִם כָּל חַי וְעַל כֵּן צְרִיכִין לְקִדְשׁוֹ
וּלְתַנּוּ לַכְּהֵן שְׂשֶׁם עַקֵר הַכְּבוֹד דְּקִדְשָׁה, כִּי עַקֵר הַכְּבוֹד דְּקִדְשָׁה הוּא אֶצֶל
הַכְּהֵנִים שְׂהֵם בְּנֵי אֶהֱרֹן הַכְּהֵן שְׂבִזְכוּתוֹ הָיוּ הָעֲנִי כְבוֹד שְׂהִיא בְּחִינַת כְּבוֹד
דְּקִדְשָׁה כְּנִי"ל וְעַל כֵּן צְוִיתָה הַתּוֹרָה לְכַבֵּד אֶת הַכְּהֵן מְאֹד לְתַנּוּ לוֹ כָּל הַכְּבוֹד
דְּקִדְשָׁה, כְּמוֹ שְׂכֵתוֹב, וְקִדְשֵׁתוֹ. לְפָתַח רֵאשׁוֹן וּלְבָרֵךְ רֵאשׁוֹן וְכוּ', כְּמוֹ
שְׂאֲמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנוּם לְבָרְכָה. וְעַל כֵּן צְרִיכִין לְתַנּוּ לְהַכְּהֵן הַבְּכוֹר שְׂהוּא
הוֹלְדֵת נְפֻשׁ רֵאשׁוֹנָה כְּדֵי לְהַמְשִׁיךְ עָלָיו קִדְשֵׁת הַכְּבוֹד מִשְׂרָשׁוֹ שְׂהוּא עַקֵר
חַיּוֹת הַנְּפֻשׁ דְּקִדְשָׁה, כִּי עַקֵר חַיּוֹת נְפֻשׁ הַקְּדוּשָׁה הוּא מִבְּחִינַת כְּבוֹד
דְּקִדְשָׁה, שְׂהוּא בְּחִינַת הַכְּהֵן כְּנִי"ל וְעַקֵר הוּא הַבְּכוֹר, כִּי אֵיתָא שְׂכַל נְפֻשׁ
יֵשׁ לוֹ לְבוּשׁ וְהַבְּכוֹר נוֹטֵל עַקֵר הַלְבוּשׁ מֵאִמּוֹ וְכָל הַנְּפֻשׁוֹת הַנוֹלָדִים אַחְרָיו
כְּלָם טְפִלִים לְלְבוּשׁוֹ, עַיִן שֶׁם בְּכֵתָבִים. וְהַלְבוּשׁ הוּא נְמֻשֵׁךְ מִבְּחִינַת הַכְּבוֹד
שְׂנִקְרָא לְבוּשׁ, כִּי רַבִּי יוֹחָנָן קָרָא לְמֵאנִי מְכַבְּדוֹתָא וְכְנִי"ל. וְעַל כֵּן מְחַמַּת
שְׂעַקֵר הַלְבוּשׁ, שְׂהוּא בְּחִינַת הַכְּבוֹד, הוּא אֶצֶל הַבְּכוֹר וּשְׂאֵר הַנְּפֻשׁוֹת
מְקַבְּלִים עַל יָדוֹ, עַל כֵּן צְרִיכִין לְקִדְשׁוֹ לְתַנּוּ אֶל הַכְּהֵן שְׂשֶׁם עַקֵר הַכְּבוֹד
כְּדֵי לְהַמְשִׁיךְ אֲלָיו קִדְשֵׁת הַכְּבוֹד מִשְׂרָשׁוֹ כְּדֵי לְהַחֲיּוֹת נְפֻשׁוֹ וְכְנִי"ל. וְעַל כֵּן
עַקֵר פְּדִיּוֹן הַבְּכוֹר תְּלוּי בְּפִטְרָא רַחֵם אִמּוֹ, כִּי הַכְּבוֹד הוּא בְּחִינַת אִם כָּל חַי
שְׂבִשְׂבִיל זֶה צְרִיכִין לְפָדוֹת אֶת הַבְּכוֹר מֵהַכְּהֵן כְּדֵי לְתַקּוֹן אֶת לְבוּשׁ נְפֻשׁוֹ
שְׂקִבֵל מֵאִמּוֹ שְׂהוּא בְּחִינַת הַכְּבוֹד וְכְנִי"ל. וְעַל כֵּן צְרִיכִין לְתַנּוּ לְהַכְּהֵן מִמּוֹן
חַמְשָׁה סְלָעִים, זֶהוּ בְּחִינַת צְדָקָה, כִּי עַקֵר תַּקּוֹן עֲלִית הַכְּבוֹד הוּא עַל יְדֵי
צְדָקָה כְּנִי"ל וְעַל כֵּן נוֹתְנִין לוֹ חַמִּישָׁה סְלָעִים דִּיקָא כְּנִגְדַּת הַיָּד שְׂל צְדָקָה,
שְׂהִיא בְּחִינַת הִי חֲסָדִים וְכְנִי"ל :

ועל כן נסמכה פרשת קדשת בכור ליציאת מצרים, כי עקר יציאת מצרים היה על ידי תקון הכבוד, שהוא בחינת קדשת בכור פני"ל. ועל כן יצאו ישראל ממצרים על ידי מפת בכורות שהפה ה' יתברך את בכורי מצרים והציל בכורי ישראל, זה בחינה הנ"ל שהכניע ובטל כבוד דסטרא אחרא שהוא בחינת בכורי מצרים והעלה את כבוד דקדשה שהוא בחינת בכורי ישראל שנתקדשו אז וכנ"ל, כי הבכור הוא בחינת מלכות, בחינת כבוד, כמו שכתוב, אף אני בכור אתנהו וכנ"ל:

ועל כן עקר יציאת מצרים היה על ידי בחינת יד חזקה, כמו שכתוב, כי ביד חזקה ישלחם וביד חזקה יגרשם מארצו. וכן בכמה פסוקים. כי יציאת מצרים הוא בחינת הולדה פני"ל וההולדה הוא על ידי בחינת יד חזקה פני"ל. ובקריעת ים סוף נאמר, וירא ישראל את היד הגדולה, כי אחר שיצאו נפשות ישראל ממצרים שהיו שם בגלות בבחינת עבור ויציאתם משם הוא בחינת הולדת הנפש פני"ל, ואחר כך מה שהיה להם צער ויסורין על הים זה בחינת צער גדול בנים רחמנא לצלן, בחינת צער גדול הנפש הנ"ל כמו התינוק כשנולד ואחר כך יש לו איזה יסורים שזה נקרא צער הגדול. ועל כן נצלו מצער הגדול על ידי יד הגדולה, שזהו בחינת קריעת ים סוף שאז נצלו מצער שאחר ההולדה שהוא בחינת גדול הנפש שצריכין לזה יד הגדולה בחינת אברהם, ועל כן בקריעת ים סוף נתגלה בחינת יד הגדולה, כמו שכתוב, וירא ישראל את היד הגדולה וכו', כי קריעת ים סוף היה בזכות אברהם כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה:

אות יט

ואגב שזכיתי לעסק בהתורה הזאת הנ"ל האיר ה' עיני לפרש סיום הפסוק 'וביום הבכורים' שנאמרה זאת התורה בשבועות על זה הפסוק, אבל לא זכינו לשמע באור הפסוק בעצמו על פי התורה הזאת רק אחר כך שמעתי מפיו הקדוש קצת באור רק על התחלת הפסוק וביום הבכורים שהוא בחינת הולדת הנפש וגדול הנפש, כמבאר שם, מקרא קדש זה בחינת שהכבוד שהוא בחינת קדש, כמו שכתוב, ונקדש בכבודי קורא וכו', עין שם בספר. ונראה לי לבאר שאר הפסוק, וביום הבכורים הוא בחינת גדול הנפש והולדת הנפש פני"ל, ובהקריבכם מנחה חדשה לה', זהו בחינת צדקה, כמו שפרש רבנו זכרוננו לברכה במקום אחר (בלקוטי תנינא סימן ד) בעצמו זה הפסוק על צדקה בבחינת מגישי מנחה בצדקה. מקרא קדש זה בחינת העלאת הכבוד בחינת צדק יקראהו לרגלו, כמו שמבאר שם שהכבוד שהוא בחינת קדש פני"ל קורא את הרגליו, שזהו בחינת תקון הכבוד פני"ל שזה נעשה על ידי צדקה שהוא בחינת מנחה חדשה פני"ל שעל ידי זה שמתקנין הכבוד על ידי הצדקה על ידי זה זוכין לקבל נפש חדשה

על ידי הכבוד וזאת הנפש צריכין להוליד ולגדל שזהו בחינת וביום
הכפורים פנ"ל. כל מלאכת עבודה לא תעשו זה בחינת שנתבטל זהמת
הנחש שבא על ידי חטא אדם הראשון שהוא פגם תאוות אכילה שעל ידי
זה נתהוו הל"ט מלאכות שהם בחינת בעצבון ותאכלנה, בחינת בזעת אפך
תאכל לחם וכו'. כי מחמת שנפגם הכבוד על ידי תאוות אכילה שהוא חטא
אדם הראשון על ידי זה נפל הכבוד שמשם הפרנסה והאכילה בחינת
שלחו מלכים נפל אל הסטרא אחרא, שהוא בחינת נפילת הכבוד אל העזי
פנים פנ"ל. ועל כן צריכין יגיעות גדולות בחינת ל"ט מלאכות עד
שמבררין הפרנסה מזהמת הנחש מבין הקלפות והכל מחמת שנפל הכבוד
וכו' פנ"ל. אבל לעתיד כשיתתקן חטא אדם הראשון ויעלה הכבוד מן
הסטרא אחרא אז יתבטלו כל הל"ט מלאכות, כי יהיה יום שכלו שבת
וכו'.

וזהו: כל מלאכת עבודה לא תעשו, זה בחינת עלית הכבוד מבין הסטרא
אחרא, שהוא בחינת בטול כל הל"ט מלאכות שבאו מפגם הכבוד פנ"ל.
וזה בחינת כבוד שבת ויום טוב שצריכים לכבדו מאד ועקר כבוד שבת
ויום טוב הוא לכבדו באכילה ושתיה שזה נקרא כבוד שבת ויום טוב,
כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה על שמאי שהיה אוכל כל ימיו לכבוד
שבת וכו', מצא אחרת נאה הימנה אומר:

זו לכבוד שבת ויום טוב. כי אכילת שבת ויום טוב הוא קדש, כי אז הוא
בטול הל"ט מלאכות ואז האכילה בקדשה בבחינת לחם הפנים שזוכין
לנשיאות פנים על ידי האכילה של שבת ויום טוב, כמבאר בהתורה הנ"ל
שעל ידי האכילה דקדשה הוא בחינת נשיאת פנים ועל כן נקרא אכילת
שבת ויום טוב בשם כבוד, כי אכילה דקדשה הוא בבחינת תקון הכבוד
וכנ"ל:

אות כ

ועל כן הולכין ביותר על קברי הצדיקים בערב ראש השנה, כי עקר בחינת
ראש השנה הוא להעלות ולגדל את הכבוד והמלכות דקדשה כמו שאנו
אומרים בראש השנה בכל התפלות, ובכך תן כבוד ה' וכו' ותמלך אתה ה'
וכו' מלך על כל העולם כלו בכבודך בחינת מלך הכבוד שמזכירין בראש
השנה כמה פעמים. נמצא שבראש השנה כל עבודתנו להעלות ולגדל את
הכבוד שהוא תקון כל החטאים שהם פגם כבודו ותברך פנ"ל. ועל כן עקר
קדשת ארץ ישראל ששם עקר הכבוד דקדשה פנ"ל נמשך בראש השנה,
כמו שכתוב, תמיד עיני ה' אלקיך בה מראשית השנה וכו'. כי בראש השנה
עקר העלאת הכבוד שזה עקר קדשת ארץ ישראל פנ"ל. ועל כן נוהגין לילך

על קברי צדיקים אמתיים בערב ראש השנה, כי עקר תקון הכבוד הוא על ידי קברי הצדיקים כנ"ל ששם עקר הכבוד כנ"ל. ואז עקר זמן הקבוץ של ישראל, כי ישראל מתקבצין אז בכל המקומות לגדל לכבד ולקדש שמו ותברך בתפלות ותחנונים, וכל מה שמתקבצין יותר אנשים פשרים ביחד נתכבד ונתגדל שמו ביותר, כי ברב עם הדרת מלך שעקר כבוד והדרת מלך ביותר הוא ברב עם. ועל כן אז בימי ראש השנה מסגל יותר להתקבץ יחד על קברי הצדיקים אמתיים, כי אז עקר העלאת הכבוד שמתגדל ביותר על ידי רב עם. וכל מה שמתגדל הכבוד ביותר נתקן נפשו ביותר, כי עקר פגם נפשו הוא על ידי שרחה מקבד שמו ותברך על ידי פגם עונותיו שהם פגם הכבוד ועל כן בעת שנתעלה ונתגדל הכבוד ביותר, דהינו בזמן הקבוץ בראש השנה אז על ידי הגדלת הכבוד תוכל גם נפשו הרחוקה לכלל בתוך הכבוד הגדול שנתגדל עכשו ביותר שזה עקר התקון כנ"ל ויזכה לשוב אל ה' שיזכה גם הוא לכלל בהכבוד דקדשה שיזכה לגדל ולכבד שמו ותברך מעתה בתורה ותפלה ומעשים טובים, אמן:

אות כא

וזה שכתב רבנו זכרוננו לברכה (סימן יד) שלהחזיר בני אדם בתשובה הוא תקון קרי, עין שם. כי בודאי הוא תקון לפגם הברית כשמתגבר ומשתדל לדבר על לב בני אדם להחזירם לה' ותברך, כי עקר פגם הברית הוא פגם הכבוד כנ"ל ועל ידי שמחזיר הרחוקים לה' ותברך על ידי זה הוא עקר הגדלת והעלאת הכבוד כי פדין אסתלק ואתיקר שמא דקדשא בריך הוא עלא ותתא כנ"ל על כן על ידי זה עקר תקון הברית וכנ"ל:

חובל בחברו ד:

על פי התורה 'חותם בתוך חותם' הנזכר לעיל בהלכות נזקי ממון הלכה ד:

אות א

וְזֶה בְּחִינַת גְּדֹל הָאִסוּר הַחֲמוּר לְהַכּוֹת אֶת חֲבֵרוֹ וְאֶפְלוּ בְּהֶרְמַת יָד נִקְרָא רָשָׁע וְאִם חָבֵל בּוֹ חָיַב בְּחֻמְשָׁה דְּבָרִים, כִּי הַמֶּכֶה אֶת חֲבֵרוֹ פּוֹגֵם בְּעִזּוֹת דְּקֻדְשָׁה, כִּי נִפְלֵא אֶל עִזּוֹת דְּסִטְרָא אַחְרָא שֶׁהוּא בְּחִינַת עֵז פָּנִים לְגִיּהֵנּוּם מֵאַחַר שֶׁהֵעִז פָּנִים כָּל כָּד נִגְדַּח חֲבֵרוֹ יִשְׂרָאֵל עַד שֶׁהִכָּהוּ:

וְעַל כֵּן הָאִסוּר חֲמוּר מְאֹד וְנִקְרָא רָשָׁע, כִּי הוּא כְּעוֹבֵר עַל כָּל הַתּוֹרָה שְׂזָהוּ הַרְשָׁע בְּאַמְתּוֹ, כִּי מֵאַחַר שֶׁפָּגַם בְּעִזּוֹת כָּל כָּד עַל כֵּן בּוֹדֵאֵי פָּגַם בְּכָל הַתּוֹרָה כְּלָה שֶׁעֲקָרָה תְּלוּיָהּ בְּעִזּוֹת דְּקֻדְשָׁה, כְּמַבְאָר בְּהַתּוֹרָה הַנִּי"ל. וְלִהְפֹּךְ עֵזִי פָּנִים דְּסִטְרָא אַחְרָא אֵין לָהֶם חֵלֶק בַּתּוֹרָה, כִּי הֵם בְּחִינַת הַתַּתְּקַע"ד (תִּשְׁעַ מֵאוֹת וְשִׁבְעִים וְאַרְבָּעָה) דּוֹרוֹת אֲשֶׁר קָמְטוּ בְּלֹא עֵת (חֲגִיגָה יד) וְכוּ', כְּמַבְאָר בְּמִקּוֹם אַחֵר. וְזֶהוּ שֶׁאֲמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנוּם לְבָרְכָהּ, אֶפְלוּ בְּהֶרְמַת יָד נִקְרָא רָשָׁע בְּהֶרְמַת יָד דִּיקָא, כִּי עַל יְדֵי שֶׁפּוֹגֵם בְּעִזּוֹת פּוֹגֵם בְּאַמוּנָה, כִּי אֵינוֹ יָכוֹל לְהִתְקַרֵּב לְהַשְׁבְּעָה רוּעִים שֶׁהֵם בְּחִינַת צְדִיקֵי אֲמַת שְׁבַדּוֹר. וְאַמוּנָה הוּא בְּחִינַת חוֹתֵם הַיְדִים, כְּמַבְאָר שֶׁם כָּל זֶה הֵיטֵב, וְאִזּוֹ הוּא בְּחִינַת יְדֵיכֶם דְּמִים מְלֹאוֹ וְכוּ', כְּמוֹ שֶׁמַּבְאָר שֶׁם שְׁכַל זֶה הוּא בְּחִינַת פָּגַם הַמֶּכֶה חֲבֵרוֹ שֶׁפָּגַם בְּעִזּוֹת כְּנִ"ל שֶׁעֲקָר הַפָּגַם בְּהַיְדִים בְּבְחִינַת 'בְּהֶרְמַת יָד נִקְרָא רָשָׁע', כִּי פּוֹגֵם עַל יְדֵי הָעִזּוֹת דְּסִטְרָא אַחְרָא בְּהַיְדִים הַנִּי"ל וְאִזּוֹ הוּא בְּחִינַת יְדֵיכֶם דְּמִים מְלֹאוֹ, דְּהֵינּוּ בְּחִינַת הַכָּאָה שֶׁהוּא בְּחִינַת שְׁפִיכַת דְּמִים, כִּי עֲקָר חַיּוֹב הַחֲמֻשָּׁה דְּבָרִים הוּא בְּהַכָּאָה שֵׁישׁ בַּהּ חֲבֵלָה, דְּהֵינּוּ שְׁנַצָּר אוֹ יֵצֵא דָם, שְׂזָהוּ בְּחִינַת יְדֵיכֶם דְּמִים מְלֹאוֹ וְכוּ' וְכְנִ"ל. וְעַל כֵּן חָיַב בְּחֻמְשָׁה דְּבָרִים, כִּי פָּגַם בְּכָל הַתּוֹרָה כְּלָה שֶׁהִיא חֲמֻשָּׁה חֲמֻשִׁים שֶׁפָּגַם בְּכֻלָּם עַל יְדֵי הָעִזּוֹת דְּסִטְרָא אַחְרָא שֶׁהוּא פָּגַם כָּל הַתּוֹרָה כְּלָה שֶׁהִיא תְּלוּיָהּ בְּעִזּוֹת דְּקֻדְשָׁה וְכְנִ"ל:

אות ב

וְעַל כֵּן מֹשֶׁה רִבְּנוֹ שֶׁהָיָה מוֹכֵן לַתּוֹרָה לְיִשְׂרָאֵל, עַל כֵּן בְּתַחֲלַת גְּדוּלוֹ כְּשֵׁיֵצֵא לְהַסְתַּכֵּל בְּיִשְׂרָאֵל נָתַן לֵב עַל זֶה בְּיוֹתֵר וּכְשֶׁהִסְתַּכֵּל וְרָאָה שְׁנֵי אֲנָשִׁים עֹבְרִים נֹצִים חָרָה לוֹ מְאֹד וְאָמַר לָרָשָׁע לָמָּה תִּכָּה רַעֲדָה, כִּי יָדַע שְׂבִזָּה תְּלוּי קִבְלַת הַתּוֹרָה שֶׁיְהִיָּה שְׁלוֹם בֵּין יִשְׂרָאֵל וְלֹא יְהִיָּה בֵּינֵיהֶם קִטְטוֹת וּמְרִיבוֹת וְהַכָּאוֹת חֶסֶד וְשְׁלוֹם, שֶׁהֵם בְּחִינַת עִזּוֹת דְּסִטְרָא אַחְרָא, שֶׁהֵם פָּגַם בְּכָל הַתּוֹרָה כְּלָה כְּנִ"ל. וְעַל כֵּן כְּשֶׁהִשְׁבִּיבוּ לוֹ עִזּוֹת אָמַר, אֲכֹן נוֹדַע הַדָּבָר. וּפִרְשׁ רַשִׁי, שֶׁנוֹדַע לוֹ מִפְּנֵי מָה הֵם מִתְּעַכְּבִים כָּל כָּד בְּגִלוֹת, הֵינּוּ

כַּנִּיל כִּי עַל יְדֵי עֲזוֹת דְּסִטְרָא אַחְרָא מִתְגַּבֵּר מַלְכוּת הַרְשָׁעָה שְׁעָקֵר
מִמְשַׁלְתָּם עַל יְדֵי עֲזוֹת דְּסִטְרָא אַחְרָא בְּבַחֲיִנַת עֲזוֹת מַלְכוּתָא בְּלֹא תְּגָא
וְעַל כֵּן הֵם מִתְעַכְבִּים בְּגִלוֹת תַּחַת מַלְכוּת הַרְשָׁעָה, כִּי עֵקֶר הַגְּאֻלָּה
מִמַּלְכוּת דְּסִטְרָא אַחְרָא וְעָקֵר קִבְלַת הַתּוֹרָה וְקִיּוּמָהּ תְּלוּיָהּ בְּבַחֲיִנַת עֲזוֹת,
דְּהִינּוּ לְהַגְבִּיר עֲזוֹת דְּקִדְשָׁה לְהִיּוֹת עוֹ כַּנְמֵר בְּעִבּוּדְתוֹ יִתְבָּרַךְ וְלַעֲמֹד כַּנְגָד
עַזֵּי פְּנִים שְׂבִדּוֹר שְׁהֵם כָּל הַמוֹנְעִים מִעִבּוּדְתוֹ יִתְבָּרַךְ לְהַכְנִיעַ וּלְבַטֵּל עֲזוֹתָם
הֲרַע דְּסִטְרָא אַחְרָא וְכַנִּיל:

אות ג

וַיֵּשׁ לְרַמְזוֹ שֶׁזְּהוּ בַּחֲיִנַת הַחֲמִשָּׁה דְּבָרִים שְׂחֵיב הַחוּבֵל בְּחִבְרוֹ, שְׁהֵם:

נֶזֶק וְצַעַר וְרַפּוּי וְשִׁבְתָּ וּבִשְׁתָּ. וּבִיּוֹתֵר הַחֲמִירוּ עַל הַבִּשְׁתָּ שְׁאַף עַל פִּי שְׁנוֹתָן
לוֹ אֵין נִמְחָל לוֹ עַד שְׁיִפְיִסְנוּ, כַּמְבָּאֵר בַּמְשֻׁנָּה, כִּי זֶה הַחוּבֵל בְּחִבְרוֹ וּפּוֹגֵם
בְּעֲזוֹת דְּקִדְשָׁה הוּא פּוֹגֵם בְּכָל בַּחֲיִנוֹת הַתְּקוּנִים הַמְבִּאָרִים בְּהַתּוֹרָה הַנִּיל
שְׁהֵם כְּלוּלִים בְּחֲמִשָּׁה תְּקוּנִים, כִּי מְבָאֵר שֶׁם שְׁיֵשׁ בַּחֲיִנַת חוֹתֵם הַרְגְּלִין
שֶׁהוּא בַּחֲיִנַת שְׁלוֹם וְחוֹתֵם הַיָּדִין שֶׁהוּא בַּחֲיִנַת אֶמּוּנָה, וְלְבוֹא לָהֶם הוּא
עַל יְדֵי צַדִּיקֵי אָמֶת, שְׁהֵם בַּחֲיִנַת שְׂבִיעָה רוּעִים, וְלְהַתְּקַרֵּב לָאֱלוֹ הַצַּדִּיקִים
אִי אֶפְשָׁר כִּי אִם עַל יְדֵי עֲזוֹת דְּקִדְשָׁה וּלְבַטֵּל עֲזוֹת דְּסִטְרָא אַחְרָא שֶׁל הַעֲזֵי
פְּנִים, וְלִזְכּוֹת לְעֲזוֹת דְּקִדְשָׁה הוּא עַל יְדֵי נַעֲשֶׂה וְנִשְׁמַע שֶׁהוּא בַּחֲיִנַת
שְׂמִיחָה. וְהֵם חֲמֵשׁ בַּחֲיִנוֹת, דְּהִינּוּ שְׁלוֹם שֶׁהוּא חוֹתֵם הַרְגְּלִין שֶׁזְּהוּ תְּקוּן
רֵאשׁוֹן. וְאֶמּוּנָה חוֹתֵם הַיָּדִין, בַּחֲיִנַת תְּקוּן שֵׁנִי. וְהַתְּקַרְבוֹת לְצַדִּיקִים תְּקוּן
שְׁלִישִׁי. וְעֲזוֹת דְּקִדְשָׁה תְּקוּן רְבִיעִי. וְשְׂמִיחָה תְּקוּן חֲמִישִׁי. וּבְכָל אֱלוֹ
הַתְּקוּנִים פּוֹגֵם הַחוּבֵל בְּחִבְרוֹ וְעַל כֵּן חֵיב בְּחֲמִשָּׁה דְּבָרִים, כִּי כַּנְגָד מֵה
שְׂפָגֵם בְּעֲזוֹת חֵיב לִתֵּן בִּשְׁתָּ מֵה שְׂבִיעֵשׁ פְּנֵי חִבְרוֹ שֶׁזְּהוּ עֵקֶר פְּגָם הַעֲזוֹת
שֶׁהוּא הַפֶּדָּה הַבִּשְׁתָּ. וְעַל יְדֵי הַהִפְּאָה פְּגָם בְּשְׂמִיחָה, כִּי הַפְּאֹת וּמְרִיבוֹת הֵם
הַפֶּדָּה הַשְׂמִיחָה וְעַל כֵּן חֵיב לִתֵּן צַעַר כִּי צַעַר, הוּא הַפֶּדָּה הַשְׂמִיחָה. וְכַמוֹ
שְׂכֵתוֹב, לְמִי אוֹי לְמִי אָבוֹי לְמִי מְדִינִים לְמִי שִׁיחַ לְמִי פְּצָעִים חֲנָם וְכוּ'. כִּי
מְדִינִים וּפְצָעִים וְהַפְּאֹת הֵם בַּחֲיִנַת צַעַר, בַּחֲיִנַת אוֹי וְאָבוֹי שְׂכָל זֶה הַפֶּדָּה
הַשְׂמִיחָה. וְכַנְגָד מֵה שְׂפָגֵם עַל יְדֵי הַעֲזוֹת בְּכַבּוּד הַצַּדִּיקֵי אָמֶת חֵיב לִתֵּן
רַפּוּי, כִּי הַצַּדִּיק הָאָמֶת הוּא הַמְּנַהֵיג וְרוּעֵה יִשְׂרָאֵל שְׂמִיחָתָהּ שִׁיחָהּ שְׁלוֹם
בֵּין יִשְׂרָאֵל, כִּי זֶה עֵקֶר הַנְּהַגְתּוֹ אֶת יִשְׂרָאֵל לַעֲשׂוֹת מִשְׁפָּט שְׁלוֹם בֵּין אָדָם
לְחִבְרוֹ, כְּמוֹ שְׂכֵתוֹב בְּמִשְׁנָה, וְשִׁפְטֵתִי בֵּין אִישׁ וּבֵין רֵעֵהוּ וְכוּ'. וְזֶה שֶׁהִכָּה
אֶת חִבְרוֹ וְרַחוּק מִשְׁלוֹם עַל כֵּן פּוֹגֵם בְּכַבּוּד הַצַּדִּיק. גַּם הַצַּדִּיק הוּא שֶׁרֵשׁ
נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל וְכָלוּל מִכָּלֶם, כִּי כָּל יִשְׂרָאֵל הֵם בַּחֲיִנַת עֲנָפִים הַיּוֹצְאִים
מִמֶּנּוּ וּכְשֶׁפּוֹגֵם וּמִכָּה אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל כְּאֱלוֹ הִכָּה אֶת הַצַּדִּיק בְּעִצְמוֹ, כִּי כָּל
אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל הוּא בַּחֲיִנַת חֵלֶק וְאִיבָר מֵהַצַּדִּיק. וְכַנְגָד פְּגָם זֶה שְׂפָגֵם
בְּכַבּוּד הַצַּדִּיק הוּא חֵיב לִתֵּן רַפּוּי, כִּי הַצַּדִּיק הוּא הַרוּפָא לְנִשְׁפָרֵי לֵב

וּמְחַבֵּשׁ וְכוּ', כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (בִּישׁעְיָה סָא) לְחַבֵּשׁ לְנִשְׁבְּרֵי לֵב וְכוּ'. וְלִהְפֹּךְ
בְּנִבְיָאֵי הַשְּׁקָר כְּתִיב, וַיִּרְפְּאוּ אֶת שִׁבְרֵי עַמִּי עַל נִקְלָה לֵאמֹר שְׁלוֹם וְכוּ'.
וְכִתִּיב:

וְאֵת הַחוּלָה לֹא רָפְאוּ. וּבְצַדִּיקֵי אֶמֶת כְּתִיב, וְצִיר אֱמוּנִים מִרְפָּא וְעַל כֵּן
כְּנֻגַד הַפְּגָם שֶׁפָּגַם עַל יְדֵי הַהֶכְאָה בְּכַבּוּד הַצַּדִּיק הוּא חַיֵּב לִתֵּן רַפּוּי. וְשִׁבְתָּ
הוּא בְּטוּל מַעֲשֵׂה יָדָיו זֶהוּ כְּנֻגַד פְּגָם שֶׁפָּגַם בְּחוּתֵם הַיָּדַיִם כְּנִ"ל. וְנֹזֵק הוּא
שֶׁמְשַׁלֵּם בְּעַד הַחֲסָרוֹן אֵיבָר וְהַמוּם שֶׁעָשָׂה בּוֹ, זֶהוּ כְּנֻגַד פְּגָם הַרְגֵלִין שֶׁהוּא
פָּגַם הַשְּׁלוֹם, כִּי שְׁלוֹם בְּחִינַת שְׁלֵמוֹת וּמוּם וְחֲסָרוֹן הוּא הַפֶּךְ הַשְּׁלוֹם עַל
כֵּן כְּנֻגַד פְּגָם הַשְּׁלוֹם צָרִיךְ לְשַׁלֵּם נֹזֵק שֶׁהוּא עַל שֶׁחָסְרוֹ אֵיבָר, שֶׁהוּא הַפֶּךְ
הַשְּׁלוֹם:

הַלְכָה הַ עַל פִּי הַתּוֹרָה 'תִּקְעוּ אֱמוּנָה' בְּהִלְכוֹת נְזִיקִין הַלְכָה הַ:

מעקה ושמירת הנפש א:

מִצְוַת מַעְקָה, כִּי תִבְנֶה בַּיִת חֲדָשׁ וְעָשִׂיתָ מַעְקָה לְגַגְּךָ וְלֹא תֵשִׂים דָּמִים
בְּבֵיתְךָ כִּי יִפֹּל הַנֶּפֶל מִמֶּנּוּ:

כִּי צָרִיךְ לְבָנוֹת הַבַּיִת בְּחֻמְתָּהּ בְּבַחֲיִנַת בְּחֻמְתָּהּ יִבְנֶה בַּיִת וְכוּ' וְאִזִּי הַבַּיִת
בְּבַחֲיִנַת סִפָּה, כִּי סִפָּה הִיא בְּחִינַת בִּינָה מִחוּץ שֶׁעָקַר תִּקּוּן בְּנִין הַבַּיִת עַל
יְדֵי בְּחִינַת סִפָּה מִחוּץ כְּנִ"ל בְּבַחֲיִנַת וַיַּעֲקֹב נָסַע סִפְתָּהּ וַיִּבֶן לוֹ בַּיִת, כְּמוֹ
שֶׁכָּתוּב כָּל זֹאת רַבְּנוּ זְכָרוֹנוֹ לְבָרְכָה סִימָן רסו:

וְזֶה בְּחִינַת מִצְוַת מַעְקָה שֶׁהוּא בְּחִינַת שְׁמִירָה לְהַמַּח וְהַשְׁכֵּל שֶׁלֹּא יִפֹּל חֵס
וְשְׁלוֹם, כִּי צָרִיךְ לְשַׁמֵּר הַמַּח מֵאֵד לְבַלִּי לְהַנִּיחַ הַשְׁכֵּל וְהַמְחַשְּׁבָה שֶׁבַמַּח
לְצֵאת וְלְהַתְפַּשֵּׁט חוּץ לְגִבּוֹל הַקְּדוּשָׁה לְחַשֵּׁב מַחְשְׁבוֹת חוּץ חֵס וְשְׁלוֹם. וְזֶהוּ
בְּחִינַת מַעְקָה שֶׁצָּרִיךְ לַעֲשׂוֹת מַעְקָה וּמַחְצָה לְגַג הַבַּיִת שֶׁהִיא בְּחִינַת
רֵאשִׁית הַשְׁכֵּל שֶׁהוּא עֲלִיוֹן וְלִמְעַלָּה מִן הַכֹּל וְצָרִיךְ לְשַׁמְרוֹ מֵאֵד וְלַעֲשׂוֹת
לוֹ מַעְקָה וּמַחְצָה וּגְבוּל כְּדֵי שֶׁלֹּא לְהַנִּיחוֹ לְצֵאת לְחוּץ לְחַשֵּׁב מַחְשְׁבָה
חִיצוֹנָה חֵס וְשְׁלוֹם, בְּבַחֲיִנַת וְאָמַר לֵאמֹר לֵאמֹר עַד פֹּה תִבּוֹא וּפֹא יֵשִׁית בְּגֵאוֹן גְּלִיף.
כִּי הַשְׁכֵּל שֶׁהוּא בְּחִינַת יָם הַחֻמְתָּה דְּרַכּוֹ לְהַתְרוֹמֵם וְלְהַתְנַשֵּׂא תָמִיד לְחַפֵּץ
לְצֵאת לְחוּץ עַל עַל יְדֵי הַגְּלִים שֶׁהֵם בְּחִינַת הַתְּגַבְּרוּת הַמְּחַשְּׁבוֹת
שֶׁמְתַגְּבְּרִין וְרוֹצִין לַעֲלוֹת וְלְצֵאת לְחוּץ חֵס וְשְׁלוֹם. וְהִ' יִתְבָּרַךְ גִּזְרֵי עַל
הַשְׁכֵּל עַד פֹּה תִבּוֹא וּפֹא יֵשִׁית וְכוּ' שֶׁצָּרִיךְ לְהַכְנִיעַ הַמְּחַשְּׁבָה לְבַל לְהַנִּיחָהּ
לְצֵאת חוּץ מִגְּבוּל הַקְּדוּשָׁה וְלִשְׁבֵר הַגְּלִים שֶׁהֵם הַמְּחַשְּׁבוֹת שֶׁמְתַרוֹמְמִין
לְצֵאת לְחוּץ לְהַכְנִיעַם וְלִשְׁבֵרם שֶׁלֹּא יֵצְאוּ מִגְּבוּל הַקְּדוּשָׁה בְּבַחֲיִנַת אֲשֶׁר

שְׁמַתִּי חוֹל גְּבוּל לַיָּם וְכוּי כְּנִ"ל. וְזֶה בְּחִינַת מַעֲקָה לְגַג הַבַּיִת בְּחִינַת מְחַצָּה וְגְבוּל לְגַג הַשָּׁכֶל, דְּהֵינּוּ רֵאשִׁית הַשָּׁכֶל, כִּי הָעֵקֶר תְּלוּי בְּרֵאשִׁית וְתַחֲלַת הַמְּחַשְׁבָּה שְׁצָרִיף לְשִׁמְרָה מְאֹד לְבָלִי לְהַנִּיחָה לְצֵאת לַחוּץ, כִּי אֲזִי בְּקַל יְכוּלִים לְהַכְנִיעָה וּלְשִׁמְרָה לְבָלִי לְצֵאת לַחוּץ. אָבֵל תִּכְרֹף שְׁמַנִּיחִין תַּחֲלַת הַמְּחַשְׁבָּה לְצֵאת לַחוּץ, עַל יְדֵי זֶה נוֹפֵל חֶסֶד וְשְׁלוֹם בְּבְחִינַת חָלִי נוֹפֵל חֶסֶד וְשְׁלוֹם, כְּמַבְאָר בְּמַאֲמָר הָאֵי מֵאֵן דְּאֲזִיל לְמִינְסָב (סִימָן כֹּט), עַיִן שֶׁם בְּחִינַת חָלִי נוֹפֵל חֶסֶד וְשְׁלוֹם, שֶׁהוּא בְּחִינַת נְפִילַת הַמַּחֲסִין עַל יְדֵי הַתְּגַבְּרוֹת הַדְּמִים שְׁמַתְגַּבְּרִין וּמַתִּיזִין לְתוֹךְ הַמַּחֲסִין וְעַל יְדֵי זֶה נוֹפֵל חֶסֶד וְשְׁלוֹם. וְזֶה בְּחִינַת וְלֹא תִשִּׁים דְּמִים בְּבִיתְךָ כִּי יִפֹּל הַנֶּפֶל וְכוּי וְלֹא תִשִּׁים דְּמִים דִּיקָא שְׁעַל יְדֵי שְׂאִין נְזָהָרִין בְּמִצּוֹת מַעֲקָה לְעִשׂוֹת מְחַצָּה לְהַמְּחַשְׁבָּה שְׁבַמַּח כְּנִ"ל, עַל יְדֵי זֶה הוּא מִשִּׁים דְּמִים בְּבִיתוֹ מִמֶּשֶׁשׁ, דְּהֵינּוּ שְׁנַכְנָסִין הַדְּמִים לְשֶׁם שְׁמַתִּיזִין לְתוֹךְ הַמַּחֲסִין כְּנִ"ל וְעַל יְדֵי זֶה נוֹפֵל כְּנִ"ל. וְזֶהוּ, כִּי יִפֹּל הַנֶּפֶל כְּנִ"ל, כִּי זֶה תְּלוּי בְּזֶה, כִּי הָעֵקֶר תְּלוּי בְּהַמַּחֲסִין, דְּהֵינּוּ שְׁמַתְגַּבְּרִין הַדְּמִים וּמַתִּיזִין בְּמַחֲסִין וּמְפִילִין אוֹתוֹ, זֶה נַעֲשֶׂה עַל יְדֵי פָּגַם הַמַּחֲסִין בְּעִצְמוֹ שְׁעַל יְדֵי שְׂאִין שׁוֹמְרִים הַמַּחֲסִין וּמְנִיחִים אוֹתוֹ לְצֵאת לַחוּץ חֶסֶד וְשְׁלוֹם, עַל יְדֵי זֶה נוֹתֵן כַּח בְּהַדְּמִים עַד שְׁמַתְגַּבְּרִין חֶסֶד וְשְׁלוֹם, וְנַכְנָסִין לְתוֹךְ הַמַּחֲסִין וּמְפִילִין אוֹתוֹ לְגַמְרֵי חֶסֶד וְשְׁלוֹם, וְכַמּוּבָן שֶׁם בְּמַאֲמָר הַנִּ"ל. וְזֶה בְּחִינַת כִּי יִפֹּל הַנֶּפֶל. וְדָרְשׁוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנוֹם לְבִרְכָּה, רֵאשִׁי זֶה לְפָל. וְעַל כֵּן הַפְּתוּב קוֹרְאוֹ נוֹפֵל, כִּי בְּנֹדָאֵי כְּבֵר הַתְּחִיל לְפָל עַל עַל יְדֵי שְׁנִצָּא לַחוּץ מִן גְּבוּל הַקְּדֻשָּׁה שְׁעַל יְדֵי זֶה נוֹתֵן כַּח בְּהַדְּמִים עַד שְׁמַתְגַּבְּרִין וּמְפִילִין אֶת הַנוֹפֵל לְגַמְרֵי וְזֶהוּ בְּחִינַת וְלֹא תִשִּׁים דְּמִים בְּבִיתְךָ כִּי יִפֹּל הַנֶּפֶל כְּנִ"ל. וּבְשִׁבִיל זֶה צִוְּתָה תּוֹרָה בְּחִינַת מִצְוֹת מַעֲקָה כְּדִי לְשַׁמֵּר הַמַּחֲסִין מִלְּצֵאת מִחוּץ לְגְבוּל הַקְּדֻשָּׁה כְּנִ"ל שְׁעַל יְדֵי זֶה לֹא יָבוֹא לִידֵי נְפִילָה חֶסֶד וְשְׁלוֹם, כְּנִ"ל וְעַל כֵּן נִרְמְזָה שְׁמִירַת הַמַּחֲסִין בְּבִינֵן הַבַּיִת, כִּי בְּנִינֵן הַבַּיִת הוּא עַל יְדֵי חֲכָמָה כְּנִ"ל נִמְצָא שְׁמִירַת הַחֲכָמָה שְׁבַמַּח הוּא שְׁמִירַת וְתַקּוּן הַבַּיִת שְׁבַנְהָ, כִּי עֵקֶר תַּקּוּן הַבַּיִת תְּלוּי בְּזֶה כְּנִ"ל וְעַל יְדֵי שְׁמִירָה זוֹ מְנַפִּילַת הַמַּחֲסִין כְּנִ"ל אֲזִי הַמַּחֲסִין בְּשִׁלְמוֹת וְאֲזִי הַבַּיִת בְּתַקּוּנוֹ בְּבְחִינַת סִכָּה כְּנִ"ל, כִּי הַנְּפִילָה חֶסֶד וְשְׁלוֹם, הוּא פָּגַם הַסִּכָּה בְּבְחִינַת סִכָּת דְּוִיד הַנֶּפֶלֶת שְׁזֶה בְּחִינַת חָלִי נוֹפֵל חֶסֶד וְשְׁלוֹם, כְּמוֹ שְׁמַבְאָר שֶׁם בְּמַאֲמָר הַנִּ"ל וְעַל כֵּן צָרִיף לְעִשׂוֹת בְּחִינַת מַעֲקָה שֶׁהוּא בְּחִינַת שְׁמִירַת הַבַּיִת בְּבְחִינַת סִכָּה כְּנִ"ל:

מעקה ושמירת הנפש ב:

עַיִן מִצְוֹת מַעֲקָה וּשְׁמִירַת הַנֶּפֶשׁ מִיִּשְׂרָאֵל לְהַצִּילוֹ מִכָּל מִינֵי הַזָּק, כְּמוֹ שְׁפָתוֹב בְּשִׁלְחוֹן עָרוּד:

על פי מה שכתב רבנו זכרוננו לברכה על פסוק ויעקב נסע ספתה ויבן לו בית ולמקנהו עשה ספות סימן רסו וכו' עין שם :

והכלל שעל ידי מצות ספה יכולין לבנות בית, כי ספה היא בחינת שכל וחקמה, בחינת אמא דמסככא על בנין, בחינת אם לבניה תקרא ועל ידי זה דיקא יכולין לבנות לו בית בבחינת בחכמה יבנה בית וכו', עין שם :

וזה בחינת מצות מעקה לביתו, כמו שכתוב, כי תבנה בית חדש ועשית מעקה לגגך ולא תשים דמים בביתך כי יפל הנפל וכו'. כי כשבונה בית חדש ואזי צריך לבנות ביתו בחכמה וכו' פנ"ל ועל כן עקר בנין הבית על ידי מצות ספה פנ"ל, ועל כן צריך לעשות מעקה לביתו כדי להציל ולשמר נפשות ישראל שלא יזקו חס ושלום, וזה בחינת ספה בחינת אמא דמסככא על בנין, כי ה' יתברך שומר עמו ישראל ועקר השמירה על ידי בחינת ספה בחינת אמא דמסככא על בנין דהינו שפבכול השכינה מגנת ומסככת על בני ישראל לשמרם ולהצילם מכל מיני הזק. כמו שאנו מבקשין בברכת השכיבנו, ופרס עלינו ספת שלומך וכו' ושמר צאתנו וכו' כי עקר השמירה על ידי בחינת ספה, בחינת אמא דמסככא על בנין פנ"ל. וכן צוה ה' יתברך עלינו על כל אחד מישראל שיהיה משתדל תמיד לשמר ולהציל נפשות ישראל מכל מיני הזק. כי אנו מחיבים ללכת בדרךיו יתברך, כמו שכתוב, והלכת בדרךיו ועל כן גם אנחנו מחיבים כל אחד לשמר ולהציל נפשות ישראל מכל מיני הזק ועל ידי זה שאנו מקיימין מצוה זו, דהינו מצות שמירת נפש ישראל, על ידי זה אנו מעוררין גם למעלה בחינה זו, דהינו שגם ה' יתברך ישמר אותנו ויגן ויסכך עלינו בבחינת אמא דמסככא על בנין פנ"ל :

נמצא שמצוה זו של שמירת נפש ישראל הוא בבחינת ספה, בחינת אמא דמסככא וכו' פנ"ל. ועל כן צוה התורה עקר מצוה זו בשעה שבונה ביתו, דהינו מצות מעקה לביתו שהוא בשביל שמירת נפש ישראל שלא יזק, כי דיקא בשעת בנין ביתו צריך להשתדל לעסק במצוה זו של שמירת הנפש, כי על ידי שעושה מעקה ושומר נפשות ישראל שלא יהיו נזוקים חס ושלום. וזה בחינת ספה, בחינת אמא דמסככא על בנין פנ"ל, על ידי זה דיקא יכול לבנות ביתו, כי עקר בנין הבית על ידי בחינת ספה פנ"ל, ועל ידי מצות מעקה שהוא בשביל לשמר נפשות מהזק על ידי זה מקיים בחינת ספה, בחינת אמא דמסככא פנ"ל ועל ידי זה דיקא יכולין לבנות בית, בחינת ויעקב נסע ספתה ויבן לו בית פנ"ל, כי ספה היא בחינת שכל פנ"ל ועל ידי זה עקר בנין הבית בחינת בחכמה יבנה בית פנ"ל. ועקר השמירה מהזק הוא על ידי השכל כמו שכתבנו כבר כמה פעמים, כי על ידי שלמות השכל נתבטלים כל מיני הזק בבחינת לא ירעו ולא ישחיתו כי מלאה הארץ דעה וכו' :

נמצא כשעושה מעקה ושומר מהזק זה בחינת שלמות הדעת, כי כשבא הזק על ידו חס ושלום זה בחינת פגם הדעת, כמובא במקום אחר. אבל השמירה מהזק בחינת מצות מעקה זה בחינת שלמות הדעת, בחינת ספה,

בְּחִינַת 'אִמָּא דְּמִסְכָּכָא עַל בְּנִי' לְשִׁמְרָם מִכָּל מִינֵי הַזֵּק. וְעַל יְדֵי זֶה עָקַר
בְּנֵי הַבַּיִת בְּבְחִינַת בְּחֻמְהָ יִבְנֶה בַּיִת כְּנִ"ל. וְעַל כֵּן צִוְּתָה הַתּוֹרָה כִּי תִבְנֶה
בַּיִת חָדָשׁ הֵינּוּ כְּשֶׁאַתָּה רוֹצֶה לְעַסֵּק בְּבְנֵי הַבַּיִת וְאַזְ אַתָּה צָרִיךְ לְהַמְשִׁיךְ
בְּחִינַת סָפָה בְּחִינַת שְׁלֵמוֹת הַדַּעַת בְּבְחִינַת בְּחֻמְהָ יִבְנֶה בַּיִת כְּנִ"ל, וְעַל כֵּן
וְעֲשִׂיתָ מַעֲקָה לְגַגֵּד כְּדֵי לְשַׁמֵּר נַפְשׁוֹת יִשְׂרָאֵל וְעַל יְדֵי זֶה נִמְשָׁךְ בְּחִינַת אִמָּא
דְּמִסְכָּכָא עַל בְּנֵי בְּחִינַת סָפָה וְעַל יְדֵי זֶה עָקַר הַבְּנֵי כְּנִ"ל וְזֶהוּ וְלֹא תֵשִׁים
דְּמִים בְּבֵיתְךָ כִּי הַתְּגַבְּרוֹת הַדְּמִים הֵם הַפֶּה הַשָּׂכָל, כִּי הַתְּגַבְּרוֹת הַדְּמִים
הֵם בְּחִינַת כְּעַס שְׁמֵשׁ בָּאִים כָּל הַהִזְקוֹת, כִּי מֵהֶם בָּא הַרוּחַ שְׁטוּת שֶׁל
כָּל הַחֲטָאִים שֶׁבָּאִים מֵהַתְּגַבְּרוֹת הַדְּמִים, כְּמוֹבָא בְּמִקּוֹם אַחַר וְהֵם בְּחִינַת
רוּחַ הַבְּהֻמִּיּוֹת שֶׁהוּא הַפֶּה בְּחִינַת סָפָה, כְּמִבְּאֵר בְּמִאמְרַי הַנִּ"ל עַיִן שָׁם. וְעַל
כֵּן כְּשֶׁאַתָּה בּוֹנֶה בֵּיתְךָ אַתָּה צָרִיךְ לְהַמְשִׁיךְ שְׂכָל בְּחִינַת סָפָה עַל יְדֵי מְצוֹת
מַעֲקָה כְּנִ"ל, כִּי עַל יְדֵי זֶה עָקַר בְּנֵי הַבַּיִת כְּנִ"ל. וְלֹא תֵשִׁים דְּמִים בְּבֵיתְךָ
דִּיקָא, הֵינּוּ כִּי אַתָּה צָרִיךְ לְהַמְשִׁיךְ שְׂכָל בְּחִינַת סָפָה עַל יְדֵי מְצוֹת מַעֲקָה
כְּנִ"ל, כִּי עַל יְדֵי זֶה עָקַר בְּנֵי הַבַּיִת כְּנִ"ל. וְלֹא תֵשִׁים דְּמִים בְּבֵיתְךָ דִּיקָא,
הֵינּוּ כִּי אַתָּה צָרִיךְ לְהַשְׁמֵר שְׂכָל יְגָרֵם הַזֵּק חֵס וְשְׁלוֹם עַל יְדֵי בֵּיתְךָ, כִּי
זֶהוּ קְלִקּוּל הַבַּיִת, כִּי הַהִזְק הוּא פָּגַם הַדַּעַת שֶׁעַל יְדֵי זֶה קְלִקּוּל הַבַּיִת, כִּי
עָקַר הַבַּיִת עַל יְדֵי חֻמְהָ כְּנִ"ל. וְזֶהוּ, כִּי יִפֹּל הַנֶּפֶל מִמֶּנּוּ, כִּי אֲנוּ צָרִיכִין
לְשַׁמֵּר נַפְשׁוֹת יִשְׂרָאֵל כְּדֵי לְהַמְשִׁיךְ בְּחִינַת אִמָּא דְּמִסְכָּכָא עַל בְּנֵי כְּדֵי
לְהַקִּים סִפְתָּ דְּוִיד הַנֶּפֶלֶת, כִּי כְּשֶׁאַחַד מִיִּשְׂרָאֵל נוֹפֵל וְנִזְקַח חֵס וְשְׁלוֹם
בְּגִשְׁמִיּוֹת אוֹ בְּרוּחָנִיּוֹת חֵס וְשְׁלוֹם, אֲזִי, כְּבִיכּוֹל, יֵשׁ צֶעַר לְהַשְׁכִּינָה כִּידוּעַ
וְאֲזִי הַשְׁכִּינָה חֵס וְשְׁלוֹם בְּבְחִינַת סִפְתָּ דְּוִיד הַנֶּפֶלֶת. וְלַהֲפֹךְ כְּשֶׁשׁוּמְרִים
נִפְּשׁ מִיִּשְׂרָאֵל מִנִּפְּלָה וְהַזֵּק אֲזִי כְּבִיכּוֹל מְקִימִין הַשְׁכִּינָה מִנִּפְּלָתָה
בְּבְחִינַת אֲקִים אֶת סִפְתָּ דְּוִיד הַנֶּפֶלֶת, כִּי הַשְׁכִּינָה עִם יִשְׂרָאֵל תִּמִּיד כִּידוּעַ,
כִּי שְׁמִירַת נַפְשׁ יִשְׂרָאֵל זֶה בְּחִינַת אִמָּא דְּמִסְכָּכָא עַל בְּנֵי וְעַל יְדֵי זֶה
מְקִימִין סִפְתָּ דְּוִיד הַנֶּפֶלֶת. וְזֶה בְּחִינַת מַעֲקָה כְּנִ"ל כְּדֵי שְׂכָל יִפֹּל הַנּוֹפֵל
שְׂאֲזִי הוּא חֵס וְשְׁלוֹם, בְּחִינַת סִפְתָּ דְּוִיד הַנֶּפֶלֶת עַל כֵּן צָרִיכִין לַעֲשׂוֹת
מַעֲקָה כְּדֵי לְהַשְׁמֵר מְזָה וְאֲזִי נִמְשָׁךְ בְּחִינַת אִמָּא דְּמִסְכָּכָא וְכוּ' כְּנִ"ל וְאֲזִי
נִתְקִים אֲקִים אֶת סִפְתָּ דְּוִיד הַנֶּפֶלֶת בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ, אָמֵן:

בְּרוּךְ הוּא לְעוֹלָם, אָמֵן וְאָמֵן:

כָּל זֶה שֶׁיָּדָה לְעִיל:

וְעַיִן בְּמִאמְרַי הַנִּ"ל עַנְיָן סָפָה שֶׁהוּא בְּחִינַת שְׂכָל בְּחִינַת גְּדֵר הָאֲדָם הַפֶּה גְּדֵר
הַבְּהֻמָּה שֶׁהוּא הָעֵדֶר הַדַּעַת וְזֶהוּ וְלֹא תֵשִׁים דְּמִים בְּבֵיתְךָ, כִּי הַתְּגַבְּרוֹת
הַדְּמִים הֵם בְּחִינַת בְּהֻמִּיּוֹת בְּחִינַת רוּחַ שְׁטוּת הַבָּא מֵהַתְּגַבְּרוֹת הַדְּמִים,
כְּמוֹבָן בְּמִקּוֹם אַחַר שֶׁהֵם הַפֶּה בְּחִינַת סָפָה כְּנִ"ל וְהֵם מְקַלְקְלִים אֶת הַבַּיִת
כְּנִ"ל:

וְעַיִן בְּעַץ חַיִּים בְּשַׁעַר אַבְיִיעַ [אַצִּילוֹת בְּרִיאָה יְצִירָה עֲשִׂיָה] עַנְיָן מְצוֹת
מַעֲקָה. שָׁם מוֹבָן, שֶׁעָקַר הַמַּעֲקָה נִמְשָׁךְ מִבְּחִינַת בִּינָה, עַיִן שָׁם, וּבִינָה הִיא
בְּחִינַת אִמָּא דְּמִסְכָּכָא עַל בְּנֵי נִמְצָא שְׁמַעְקָה הִיא בְּבְחִינַת סָפָה כְּנִ"ל:

הלכה ג בהלכות חובל בחברו הלכה ג:

בריא רחמנא דיהיב לן ארון תליתאי:

מעקה ושמירת הנפש ד:

על פי התורה 'חותם בתוך חותם' בסימן כב הנזכר לעיל בהלכות נזקי ממון הלכה ד, עין שם:

זוהי בחינת מצות מעקה וההרחקת ההזק מביתו כו' כי תבנה בית חדרש ועשית מעקה לגגך ולא תשים דמים בביתך כי יפל הנפל ממנו:

אות א

כי מבאר בהתורה הנ"ל שעזות דקדשה זוכין על ידי נעשה ונשמע שהוא בחינת תורה ותפלה נגלה ונסתר בחינת בראשית ברא וכו'. וצריך לילה מדרגא לדרגא, כי צריך להשתדל לעשות מהנשמע נעשה, מהנסתר נגלה וכו' ואז יש לו נשמע בחינת נסתר גבה ממנו ואחר כך ילך לדרגא גבה עוד יותר להשיג גם זה הנשמע והנסתר לעשות ממנו בחינת נעשה, בחינת נגלה ואז יהיה לו בחינת נשמע, בחינת נסתר גבה עוד יותר וכן ילך להלן יותר מדרגא לדרגא עד וכו' וכו', עין שם כל זה היטב ומבאר שם שפועולין מדרגא לדרגא צריך שיהיה ירידה קדם העליה, כי הירידה תכלית העליה וכו', עין שם:

אות ב

וְזֶה, כִּי תִבְנֶה בַּיִת חֲדָשׁ, הֵינּוּ כְּשִׁמְגִיעַ לְבַחֲיִנֵּת נַעֲשֶׂה וְנִשְׁמַע גְּבוּהַ יוֹתֵר דְּהֵינּוּ שְׁנִתְגַּלּוּ לּוֹ חֲדוּשֵׁי תוֹרָה וּמִשִּׁיג הַנִּסְתָּר שֶׁבַּתּוֹרָה זֶה בַּחֲיִנֵּת שְׁבוּנָה לּוֹ בַּיִת חֲדָשׁ, כִּי הַתּוֹרָה, שֶׁהִיא הַחֲכָמָה הָאֲמִתִּית נִקְרָא בַּיִת, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב, בַּחֲכָמָה יִבְנֶה בַּיִת. וְעַל כֵּן הִיא מִתְחַלֶּת בְּבֵית דְּבָרָא שִׁית, גַּם בְּרָא שִׁית הוּא רֹאשׁ בַּיִת, כְּמוֹ שֶׁאִיתָא בְּתַקּוּנִים, וְעַל כֵּן כְּשִׁמְגִיעַ לְנַעֲשֶׂה וְנִשְׁמַע גְּבוּהַ יוֹתֵר וּמִשִּׁיג הַנִּסְתָּר שֶׁבַּתּוֹרָה זֶה בַּחֲיִנֵּת שְׁבוּנָה בַּיִת חֲדָשׁ וְזֶה, וְעֲשִׂיתָ מַעֲקָה לְגִגָּד, כִּי הַבַּיִת כָּלֹל מִבַּיִת וְעַלֶּיָּה [וְנֹאֲפְלוּ בַּיִת שְׁאִין בּוֹ עַלֶּיָּה יֵשׁ בּוֹ קַרְקַע הַבַּיִת וְגַוּוּ שֶׁהוּא הַתְּקָרָה שֶׁלְמַעְלָה] וְזֶה בַּחֲיִנֵּת נִגְלָה וְנִסְתָּר שֶׁהֵם בַּחֲיִנֵּת תּוֹרָה וְתַפְלָה, כִּי הַנִּסְתָּר בַּחֲיִנֵּת תַּפְלָה הוּא בַּחֲיִנֵּת עַלֶּיָּה שְׁעוֹמֵד עַל הַבַּיִת, כִּי הַנִּסְתָּר הוּא בַּחֲיִנָּה גְבוּהַ וּמְרוֹמָם וְכְמוֹ שֶׁכָּתוּב, כִּי גְבוּהוּ שְׁמַיִם מֵאֲרָץ כֵּן גְבוּהוּ דָרְכֵי מִדְרָכֶיכֶם, שְׁנֹאֲמַר עַל דְרָכָיו יִתְבַּרֵךְ הַנִּסְתָּרִים מֵאֲתָנּוּ. וְגוּף הַבַּיִת שְׁעוֹמֵד עַל הָאֲרָץ זֶה בַּחֲיִנֵּת הַנִּגְלָה בַּחֲיִנֵּת בְּעַלְלֵי לְאָרֶץ (וְתַהֲלִים יֵב וְכוּ') וְהַעֲלִיָּה בַּחֲיִנֵּת תַּפְלָה בַּחֲיִנֵּת נִסְתָּר בַּחֲיִנֵּת וְכוּן פְּתִיחוֹן לֵה בְּעַלְיָתָה (דְּנִיָּאל ו'). וְעַל כֵּן כְּשֶׁרְצוּ הַחֲכָמִים לְהַשִּׁיג הַלְכוֹת הַנִּעְלָמוֹת מֵהֵם שֶׁהֵם בַּחֲיִנֵּת נִסְתָּר אֶצְלָם עָלוּ עַל הַעֲלִיָּה לְדַרְשׁוֹ, כְּמוֹבָא בְּדַבְרֵי רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה בְּגִמְרָא שֶׁהֶעֱלוּ לּוֹ שְׁלֹשׁ מֵאוֹת גְּרָבֵי שְׁמֹן וַיֵּשֶׁב בְּעַלְיָה וְדַרְשׁוֹ כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ בְּמִשְׁנָה וְאֵלּוּ מִן הַהֲלָכוֹת שֶׁאָמְרוּ בְּעַלְיָת חֲנִינְיָא וְכוּ'. וְעַל כֵּן כָּתַב אֲדוֹנֵנוּ מוֹרְנוּ וְרַבֵּנוּ זְכוֹרֵנוּ לְבִרְכָה בְּסִפְרֵי הָא"ב שֶׁלְדוֹר בְּעַלְיָה הוּא טוֹב יוֹתֵר לְעַבּוּדַת הַבוֹרָא מִלְדוֹר בְּבֵית תַּחְתּוֹן, כִּי עֵקֶר הָעַבּוּדָה שֶׁל כָּל אָדָם הוּא לֵילֵךְ מִדְרָגָא לְדְרָגָא לְפִי בַּחֲיִנֵּתוֹ וּלְהַשִּׁיג בְּכָל פַּעַם בַּחֲיִנֵּת הַנִּסְתָּר מִמֶּנּוּ בַּחֲיִנֵּת תַּפְלָה שְׁזֶה זֹכִין בְּעַלְיָה יוֹתֵר, כִּי עַלֶּיָּה בַּחֲיִנֵּת תַּפְלָה בַּחֲיִנֵּת נִסְתָּר כְּנ"ל. וְזֶה: וְעֲשִׂיתָ מַעֲקָה לְגִגָּד, כִּי כְּשֶׁבוֹנִין בַּיִת חֲדָשׁ, דְּהֵינּוּ שְׁמִיגִיעִין לְמִדְרָגָה גְבוּהַ יוֹתֵר שְׁמִיגִין בַּחֲיִנֵּת נַעֲשֶׂה וְנִשְׁמַע וְכוּ' הַגְּבוּהַ יוֹתֵר שְׁזֶהוּ בַּחֲיִנֵּת בַּיִת וְעַלֶּיָּה, אֲזִי צְרִיכִין לְזַהֵר בְּיוֹתֵר לַעֲשׂוֹת מַעֲקָה לְגַוּוּ וְעַלְיָתוֹ שֶׁהוּא תֵיק וְגִדֵר וּמְחַצָּה שְׁלֵא יִפֹּל מִשָּׁם. כִּי זֶה יְדוּעַ שֶׁהַבַּעַל דְּבַר מִתְגַּרְהַ מְאֹד בְּאָדָם הָעוֹלָה מִדְרָגָא לְדְרָגָא עַל כֵּן צְרִיךְ לְזַהֵר מְאֹד בְּנִפְשׁוֹ לַעֲשׂוֹת מַעֲקָה לְגַוּוּ וְעַלְיָתוֹ לַעֲשׂוֹת לוֹ מְחַצָּה וְגִדֵר שְׁלֵא יִפֹּל חֵס וְשְׁלוֹם. וְזֶהוּ, וְלֹא תֵשִׁים דְמַיִם בְּבֵיתָךְ. וְדַרְשׁוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה שְׁלֵא יֵשִׁים סֵלָם רְעוּעַ בְּתוֹךְ בַּיִתוֹ וְלֹא יִגְדֵל כְּלָב רַע בְּתוֹךְ בַּיִתוֹ. כִּי עַל יְדֵי נַעֲשֶׂה וְנִשְׁמַע וְכוּ' זֹכִין לַעֲזוּת דְקִדְשָׁה שֶׁהוּא בַּחֲיִנֵּת קוֹלוֹת, בַּחֲיִנֵּת הֵן יִתֵּן בְּקוֹלוֹ קוֹל עֹז. וְזֶהוּ שְׁלֵא יֵשִׁים סֵלָם רְעוּעַ בְּתוֹךְ בַּיִתוֹ שְׁלֵא יִפְגַּם בְּהַעֲזוּת דְקִדְשָׁה, כִּי הַעֲזוּת דְקִדְשָׁה הוּא בַּחֲיִנֵּת סֵלָם, כִּי אִי אֶפְשָׁר לְהִתְקַרֵּב אֶל הַקִּדְשָׁה וְלַעֲלוֹת מִדְרָגָא לְדְרָגָא כִּי אִם עַל יְדֵי עֲזוּת, כְּמוֹ שֶׁמְבָאָר שָׁם עַל פְּסוּק, נִהְלֵת בְּעִזָּךְ אֶל נוֹה קִדְשָׁךְ:

כִּי בְּאֵמֶת הָא בְּהָא תִּלְיָא, הֵינּוּ עַל יְדֵי הַשְּׂגָת נַעֲשֶׂה וְנִשְׁמַע שֶׁהוּא כָּלֵל הַתּוֹרָה זֹכִין לַעֲזוּת, וְכֵן לְהַפְּךְ עַל יְדֵי עֲזוּת זֹכִין לַעֲלוֹת לְמִדְרָגָה גְבוּהַ יוֹתֵר לְהַשִּׁיג הַנַּעֲשֶׂה וְנִשְׁמַע הַגְּבוּהַ יוֹתֵר, כִּי הֵם תְּלוּיִים זֶה בְּזֶה וְכִמְבָאָר מִזֶּה בְּמִקּוֹם אַחֵר, עֵין שָׁם (בְּסִימָן קִמְזוּ וּבְסִימָן רַעֲא לְקוּטֵי א) שְׁאִין יוֹדְעִין מֵהִיכָן הַהִתְחַלָּה. עַל כֵּן צְרִיכִין לְזַהֵר מְאֹד שְׁלֵא לְהַחֲלִישׁ לֵב אַחַד מִיִּשְׂרָאֵל, מִכָּל שְׁכֵן שְׁלֵא לְבִישׁוֹ:

וְזֶה עֵקֶר אֲסוּר הַחֲמוּר שֶׁל הַמִּלְבּוּן פְּנֵי חֲבֵרוֹ בְּרַבִּים שְׂאִין לוֹ חֵלֶק לְעוֹלָם הַבָּא, כִּי עַל יְדֵי שְׂמִינֵי מַחְלֵי־שׂוֹ מַחְלֵי־שׂוֹ וְיָכוֹל לִפְלֹ מִמַּעַט עֲבוּדָתוֹ וְיִהְיֶה שְׂתִלּוּיָהּ בְּעִזּוֹת דְּקֻדְשָׁהּ. כִּי עֵקֶר הַיְהוּדוּת תְּלוּיָהּ בְּהַתְחַזְּקוֹת שֶׁהוּא בְּחִינַת עִזּוֹת דְּקֻדְשָׁהּ שֶׁכָּל מִי שְׂמַחֲזֵק אֶת עֲצָמוֹ בְּכָל פַּעַם אֶפְלוּ כְּחוּט הַשְּׁעָרָה, כְּמוֹ כֵּן הוּא נִכְנָס בְּגִבּוֹל הַקְּדוּשָׁה בְּבַחֲיִנַת נִהְלֶתָּ בְּעִזָּה אֶל נוֹה קְדוּשָׁה וּמִתְקָרֵב יוֹתֵר אֶל הַתּוֹרָה וְהַתְּפִלָּה וְלִצְדִיקֵי אֱמֶת, וְכָל מִי שֶׁזוֹכֵה לְתוֹרָה וְתְּפִלָּה יוֹתֵר, כְּמוֹ כֵּן זוֹכֵה לְעִזּוֹת דְּקֻדְשָׁהּ יוֹתֵר וְכֵן חוֹזֵר חֲלִילָה עַד שֶׁיִּכּוֹל לָבוֹא לְמִדְרָגוֹת גְּבוּהוֹת מְאֹד לְבַחֲיִנַת נַעֲשֶׂה וְנִשְׁמָע הַגְּבִיחַ בְּיוֹתֵר אִם יִזְכֶּה לְחֲזֵק וּלְאַמֵּץ אֶת עֲצָמוֹ תְּמִיד בְּכָל עֵת וְלִהְיוֹת עוֹז בְּנִמְר בְּכָל הַבְּחִינּוֹת הֵן שֶׁיְהִיָּה לוֹ עִזּוֹת דְּקֻדְשָׁהּ כְּנֶגֶד גּוֹפּוֹ הַמְּגֻשֵׁם שֶׁהוּא עוֹז פְּנִים בְּיוֹתֵר בְּעִנְיֵי הַתְּאֻוֹת וְהֵן שֶׁיְהִיָּה לוֹ עִזּוֹת דְּקֻדְשָׁהּ כְּנֶגֶד כָּל מִינֵי עֲזֵי פְּנִים שֶׁבִּדּוֹר שֶׁהֵם כָּלֵל כָּל הַמוֹנְעִים וְהַמְּסִיתִים וְהַמְּפַתִּים וְהַמְּטַעִים מִדְּרָךְ הָאֱמֶת לְאַמְתּוֹ. וְלִהְפֹךְ לְהַפֹּךְ חֵס וְשָׁלוֹם שֶׁעַל יְדֵי חֲלִישוֹת הַדַּעַת כָּל שֶׁהוּא יָכוֹל לִפְלֹ בְּדַעַתוֹ וְעַל יְדֵי זֶה יִתְרַחֵק מֵהַתּוֹרָה וְתְּפִלָּה וְכְמוֹ כֵּן נִחְלָשׁ דַּעַתוֹ יוֹתֵר חֵס וְשָׁלוֹם חֵס וְשָׁלוֹם וְכֵן חוֹזֵר חֲלִילָה חֲלִילָה עַד שֶׁהֲרִיבָה נִפְלוּ לְגַמְרֵי עַל יְדֵי זֶה דִּיקָא. וְעַל זֶה אָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה, בְּכָל יוֹם יִצְרוּ שֶׁל אָדָם מִתְגַּבֵּר עָלָיו וְאַלְמָלָה הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא עוֹזְרוֹ הִיָּה נוֹפֵל בִּידּוֹ וְכוּ'. כִּי עֵקֶר הַתְּגַבְּרוֹתוֹ הוּא לְהַחְלִישׁ לֵב הָאָדָם בְּתַחֲבוּלוֹתָיו וְכַנְ"ל וְאַלְמָלָה הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא עוֹזֵר בְּכָל יוֹם לְחֲזֵק לְבָנוּ בְּכַמָּה מִינֵי הַתְּחַזְּקוֹת שֶׁחֲזָקוֹ אוֹתֵנוּ צְדִיקֵי הָאֱמֶת בְּתוֹרָתָם וְשִׁיחָתָם הַנִּפְלְאוֹת הַנּוֹרְאוֹת וְהַעֲמֻקּוֹת מְאֹד הִיָּה מִי שֶׁהִיָּה חֵס וְשָׁלוֹם. עַל כֵּן עֵקֶר בְּחִינַת הַסֵּלֶם לְעֵלוֹת מִדְּרָגָה לְדְרָגָה הוּא בְּחִינַת עִזּוֹת דְּקֻדְשָׁהּ כַּנְ"ל, גַּם סֵלֶם בְּגִימְטְרִיָּה קו"ל, כְּמוֹבָא, שֶׁהוּא עֵקֶר בְּחִינַת עִזּוֹת דְּקֻדְשָׁהּ. בְּחִינַת הוֹ יִתְּן בְּקוּלוֹ קוֹל עוֹז:

וְזֶהוּ בְּחִינַת הַסֵּלֶם שֶׁרָאָה יַעֲקֹב אֲבִינוּ בְּמִקּוֹם הַבַּיִת הַמְּקֻדָּשׁ, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב, וְהִנֵּה סֵלֶם מַצֵּב אֶרְצָה וְרֹאשׁוֹ מִגִּיעַ הַשָּׁמַיְמָה וְהִנֵּה מִלְּאֲכֵי אֱלֹקִים עֲלִים וְיִרְדִּים בּוֹ. כִּי יַעֲקֹב בְּחִינַת קוֹל, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב, הַקּוֹל קוֹל יַעֲקֹב. וְזֶהוּ, הוֹ "יִתְּן" בְּ"קוּלוֹ" "קו"ל "עו"ז, רֹאשֵׁי תְּבוֹת יַעֲקֹב עַל כֵּן הוּא דִּיקָא רָאָה הַסֵּלֶם מַצֵּב אֶרְצָה שְׁדָרָךְ בּוֹ עוֹלִין מִדְּרָגָה לְדְרָגָה מֵאַרְץ לְשָׁמַיִם, מִנְּגִלָה לְנִסְתָּר וְכָל זֶה רָאָה בְּמִקּוֹם הַבַּיִת הַמְּקֻדָּשׁ שֶׁעוֹמֵד עַל הָאֶבֶן שְׁתִּיָּה, כִּי הַבַּיִת הַמְּקֻדָּשׁ כָּלוּל מִתּוֹרָה וְתְּפִלָּה, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב, כִּי מִצִּיּוֹן תֵּצֵא תּוֹרָה. וְכְמוֹ שֶׁכְּתוּב, כִּי יִפְלֵא מִמֶּדֶד דְּבַר וְכוּ' וְקָמַת וְעֲלִיתָ אֶל הַמִּקּוֹם וְכוּ' וְשֵׁם מִקּוֹם הַתְּפִלָּה, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב, כִּי בֵּיתִי בֵּית תְּפִלָּה. וְעַל כֵּן הִיָּה כְּמִי מִדְּרָגוֹת וּמַעֲלוֹת בְּכָל הַעֲזָרוֹת וְהַחִיכָל, כִּי שֵׁם עֵקֶר הַעֲלִיּוֹת מִדְּרָגָה לְדְרָגָה וּמִשָּׁם עֵקֶר קְדוּשַׁת יְרוּשָׁלַיִם, כִּי עֵקֶר קְדוּשַׁת יְרוּשָׁלַיִם הוּא מִחֻמַּת שֵׁשׁ עוֹמֵד הַבַּיִת הַמְּקֻדָּשׁ, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב, יְרוּשָׁלַיִם הַבְּנוּיָה וְכוּ' שֵׁשׁ עָלוּ שְׁבָטִים וְכוּ'. הִיָּנוּ יְרוּשָׁלַיִם הַבְּנוּיָה מִבְּתֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, כִּי עִיר הַקְּדוּשָׁה מִכָּל עָרֵי יִשְׂרָאֵל וְכָל הַעֲזָרוֹת וְהַבְּתִים שֶׁל יִשְׂרָאֵל מְקַבְּלִים קְדוּשָׁתָם מֵעִיר מְלֻכּוֹתֵנוּ וְקְדוּשַׁתֵּנוּ שֶׁהִיא יְרוּשָׁלַיִם, שֶׁהוּא בְּחִינַת אֱמוּנָה, בְּחִינַת עִיר הַצֶּדֶק קְרִיָּה נְאֻמָּנָה (יִשְׁעִיָּה א). שֶׁעֵקֶר בְּנִינָה עַל יְדֵי עִזּוֹת דְּקֻדְשָׁהּ, כְּמוֹ שֶׁמְבָאָר שֵׁם בְּהַתּוֹרָה הַנִּי"ל עַל פְּסוּק וְלִירוּשָׁלַיִם מְבַשֵּׁר אֶתְּנוּ, עֵגוֹן שֵׁם. וְעַל כֵּן כָּל קְדוּשַׁתָּהּ מִהַבַּיִת הַמְּקֻדָּשׁ שֶׁכָּלוּל מִתּוֹרָה וְתְּפִלָּה, נַעֲשֶׂה וְנִשְׁמָע שֶׁמִּשָּׁם עֵקֶר עִזּוֹת דְּקֻדְשָׁהּ. וְזֶה בְּחִינַת עִיר עוֹז לָנוּ (יִשְׁעִיָּה כו) הַנֶּאֱמָר עַל יְרוּשָׁלַיִם, כִּי

עקר בנינה על ידי עזות דקדשה ועל כן שם במקום הבית המקדש ראה
הסלם מצב ארצה שהוא בחינת עזות, בחינת קולות דקדשה שדרך שם
עולין מדרגא לדרגא מארץ לשמים:

אות ג

וזה בחינת האזרה שלא ישים סלם בתוך ביתו שלא יפגם בהעזות
דקדשה שלא יהיה חלוש ועצל (שקורין שלימזלניק) ולא יהיה קולו
בבחינת קול ענות חלושה חס ושלום, רק יהיה עז וחזק בכל עת ויהיה
קולו עז וחזק בבחינת הן יתן בקולו קול עז וכנ"ל. וזהו ולא יגדל כלב רע
בתוך ביתו, כי אף על פי שצריכין שיהיה לו עזות דקדשה ואי אפשר
להתקרב אל הקדשה כי אם על ידי עזות כנ"ל, אף על פי כן צריכין לזהר
מאד מעזות דסטרא אחרא שהוא בחינת כלב רע, בחינת והכלבים עזי
נפש (ישעיה נו) ועל כן נקרא כלב רע שהוא עזות הרע לגמרי. כי ישרים
דרךי ה' וצדיקים ילכו בם ופושעים יכשלו בם, כי הצדיקים עובדים ה' עם
כל הדברים שבעולם בבחינת ואהבת את ה' אלקיך בכל לבבך - בשני
יצריך ביצר טוב וביצר הרע, כי כל הדברים הרעים וכל התאות מהפכין
אל הקדשה ועל כן בענין העזות לפעמים צריכין הצדיקים להשתמש עם
עזות ממש להיות עז פנים ממש כנגד המתנגדים והחולקים, וזה בחינת
שמהפכין בחינת והכלבים עזי נפש, דהינו בחינת עזות פנים מהפכין אותו
אל הקדשה כדי שלא ימנעוהו המונעים שעקר התקיפות שלהם הוא על
ידי עזות כנ"ל. אבל צריכין לזהר שלא יגדל כלב רע בתוך ביתו שהוא
בחינת עזות הרע לגמרי, שהוא מי שהוא עז פנים ממש חס ושלום, שאינו
מתכונן בשביל עבודת ה' כלל, אדרבא, הוא מעז פנים כנגד יראי ה' באמת:

נמצא שאזרת שלא ישים סלם רעוע ולא יגדל כלב רע הם שיכים זה לזה
בקשר נפלא, כי הם דבר והפוכו, דהינו שיהיה לו עזות דקדשה שהוא
בחינת סלם עז וחזק הפך סלם רעוע, אך יהיה נזהר מעזות דסטרא אחרא
שהוא בחינת כלב רע כנ"ל. וזהו, ולא תשים דמים בביתך, שעל זה נאמרו
דרשות אלו, כי על ידי פגם העזות חס ושלום, על ידי זה אין יכולין
להתקרב לצדיקי אמת שממשיכין האמונה הקדושה בעולם ואז נפגמים
חס ושלום, שני החותמות הנ"ל ונעשין בבחינת דמים בחינת דם נדת
שהוא הפך החותם, כמו שמבאר שם. ועל כן הזהירה התורה ולא תשים
דמים בביתך שלא ישים סלם רעוע ולא יגדל כלב רע שלא יפגם
בהחותמות שלא יהיו נעשין מהם דמים חס ושלום כנ"ל. וזהו כי יפל
הנפל ממנו וקראו נופל על שם שראוי לפל, כמו שדרשו רבותינו זכרונם
לברכה, הינו שצריכין לזהר להתחזק מאד מאד בעבודתו כי צריך לעלות
בכל עת מדרגא לדרגא. ואז בהכרח שיהיה לו ירידה קדם העליה שהוא

בְּחִינַת נְפִילָה, אָבֵל הוּא לְצַרְף הָעֲלִיָּה וְעַל כֵּן צָרִיף לַעֲשׂוֹת מַעֲקָה וְסִלָּם חֲזַק וְכוּי שְׁלֵא תַהֲיֶה נְפִילָה וִירִידָה מִמֶּשׁ חֵס וְשְׁלוֹם, רַק תַּהֲיֶה הִירִידָה לְצַרְף הָעֲלִיָּה בְּבַחֲינַת כִּי יִפֹּל לֹא יוֹטֵל וְכוּי, רַק הַנְּפִילָה לְטוֹבָה בְּבַחֲינַת יְרִידָה תְּכֻלִית הָעֲלִיָּה, כִּי כָּל מָה שְׁעוֹבֵר עַל הָאָדָם כָּל יְמֵי חַיָּיו אִם יִזְכֶּה לְהַתְחַזֵּק וּלְהַתְאַמֵּץ בְּכָל עֵת יִהְיֶה אִיֵּךְ שְׂיִהְיֶה יִתְהַפֵּף סוּף כָּל סוּף כָּל הִירִידוֹת וְהַנְּפִילוֹת לְבַחֲינַת עֲלִיּוֹת גְּדוּלוֹת בְּבַחֲינַת יְרִידָה תְּכֻלִית הָעֲלִיָּה עַד שְׂיִתְקַיֵּם בַּיּוֹם הַהוּא יִבְקֶשׁ עוֹן יִשְׂרָאֵל וְאֵינָנו, כְּמוֹ שְׂמִבְּאֵר שָׁם, עֵין שָׁם, אָמֵן כֵּן יְהִי רְצוֹן:

אות ד

וְזֶה כִּי תִבְנֶה בֵּיתִי חֲדָשִׁי סוּפֵי תִבּוֹת שְׂתִי"ה, כִּי כָּל בְּתֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִקְבָּלִים קִדְשָׁתָם מֵהַבֵּית הַמְּקֻדָּשׁ שְׁעוֹמֵד עַל הָאָבֵן שְׂתִיָּה שְׂמִמְנוּ הַשְּׁתֵּת הָעוֹלָם וּמִשָּׁם נִמְשָׁכִין יְסוּדוֹתָם וְקִיּוּמָם וְחַזִּיקָם שֶׁל כָּל הַבְּתִים. וְכַמוּבָא בְּדַבְּרֵי זְכוּרֵנוּ לְבִרְכָה בְּשִׂיחוֹת הַר"ן שְׂיִסוּד הַבֵּית כְּפִי הָעֲלִיּוֹת וְהִירִידוֹת שֶׁל הָאָבֵן שְׂתִיָּה, עֵין שָׁם, וְשָׁם מְקוֹם הַבֵּית הַמְּקֻדָּשׁ שְׂשָׁם כָּל הָעֲלִיּוֹת שֶׁל כָּל אָדָם בְּעוֹלָם שֶׁהַכֹּל הוּא בְּבַחֲינַת בְּנֵן בֵּית חֲדָשׁ, בְּחִינַת בֵּית וְעֲלִיָּה וְכוּי כְּנ"ל, שְׂזֵהוּ בְּחִינַת נְגִלָה וְנִסְתָּר, בְּחִינַת עֲזוּת, שְׂזֵהוּ בְּחִינַת הַסִּלָּם שְׂרָאָה יַעֲקֹב בְּמְקוֹם הַהוּא, דְּהֵינּוּ בְּמְקוֹם הָאָבֵן שְׂתִיָּה וְכַנ"ל. וְעַל כֵּן כִּי תִבְנֶה בֵּית חֲדָשׁ סוּפֵי תִבּוֹת שְׂתִיָּה וְכַנ"ל:

אות ה

עַל כֵּי הַנ"ל נְבוֹא לְבִאֵר מֵאֲמַר הַפְּלִיאָה הַמּוּבָא בְּסִפְרֵי מֵאֲמַר מְרַדְּכֵי פְּרָשֵׁת וַיִּקְרָא וְזֶה לְשׁוֹנוֹ, וַיִּקְרָא אֶל מִשָּׁה וְגו' וְאֵיתָא בְּסִפְרֵי הַפְּלִיאָה, הֲדָא הוּא, דְּכַתִּיב שְׂמַע יִשְׂרָאֵל וְגו', בְּשַׁעַת שְׂאֲמַר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא גְּדִילִים תַּעֲשֶׂה לָּךְ אָמַר מִשָּׁה, רַבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם, לְמָה מַעֲטַת אֶת הַיְרֵחַ? אָמַר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְהֵלֵא הַרְבִּיתִי לָהּ כּוֹכָבִים. אָמַר, וְהֵלֵא כְּתִבְתְּ אֶל תְּלַבֵּשׁ שְׂעֻטֵי וְלֹא נִתְקַרְרָה דְּעֵתוֹ עַד שְׂאֲמַר בְּרוּךְ שָׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעַד, עַד כָּאן, וְהוּא פְּלִיאָה נִשְׁגָּבָה:

אֵךְ זֶה כָּלֵל גְּדוֹל שֶׁכָּל הַבְּרִיאָה לֹא הִיְתָה אֶלָּא בְּגִין דִּישְׂתַּמּוּדְעִין לָהּ כְּדִי לְדַעַת וּלְהַכְפִּיר אוֹתוֹ וְאֵי אֶפְשָׁר לְדַעַת אוֹתוֹ וְתַבְרַךְ כִּי אִם עַל יְדֵי כְּמָה

צמצומים שהם בחינת לבושין כידוע. אך בתחלה קדם החטא והקטרוג
היה מתלבש האור בבחינת לבושין דקים וזכים ומצחצחים מאד בבחינת
כתנות אור, כמובא. אך אחר החטא היה בהכרח להעלים ולמעט האור
בכמה העלמות והסתרות בבחינת כתנות עור ונמשכו ונעשה כמה מסכים
המבדילים שהם בחינת חשך ענן וערפל המסתירים את האור. והכל
בשביל התקון, כי עתה אי אפשר לקבל האור כי אם על ידי זה, דהיינו על
ידי הצדיקים שעוברין בכל המדרגות התחתונות ומשברין בכחם הגדול
כל מיני מסכים ומהפכין חשך לאור עד שזוכין בכל פעם לאור הגנוז
מדרגא לדרגא וכל זה הוא בחינת מה שמבאר בהתורה הנ"ל בענין שני
הכתרים שנעשו מנעשה ונשמע שהם נגלה ונסתר, תורה ותפלה שצריכין
בכל פעם לילך מדרגא לדרגא להשיג הנשמע והנסתר הגבה יותר, וצריכין
בכל פעם שיהיה ירידה קדם העליה ואז בודאי האדם בסכנה גדולה ויש
עליו מלחמה גדולה וצריך להתחזק הרבה הרבה עד שיבטל המסך
המבדיל והחשך שהיא בחינת הירידה שקדם העליה עד שיתהפך הירידה
לעליה וזה עבודת הצדיקים כל ימי חייהם. כי על כל אדם שבעולם עובר
כל זה, כי אפלו מי שהוא במדרגה פחותה מאד מאד ואפלו אם עבר מה
שעבר וגם עתה הוא כמו שהוא, אף על פי כן בכל עת שמתעורר באיזה
תנועה קלה להתקרב לאיזה דבר שבקדשה, אזי לפי בחינתו יש לו תכף
עליות וירידות הרבה כפי התעוררותו להתקרב לה' יתברך. כי אפלו מי
שהוא בתוך הארץ ממש אפלו בשאול תחתיות ומתחתיו, חס ושלוש גם
משם כשמתעוררים לעלות משם גם יש בודאי כמה וכמה מדרגות
בלי שעור. כמו למשל שראין בגשמיות כשרוצין לעלות מבית לעליה יש
מדרגות רבות וכן מעליה לעליה, מכל שכן אם ישער בדעתו כמה מדרגות
יש מארץ לשמים ואפלו כשמגיע לבחינת שמים עדן יש בחינת עליה, מכל
שכן משמים למעלה ולמעלה למעלה. וכמו שיש מדרגות הרבה מארץ
לשמים ולמעלה יותר, כמו כן בתוך גוף עבי הארץ בודאי יש שם גם כן
כמה וכמה מדרגות אם ישער בדעתו מרתפות ובורות ומחלות בעמקי
הארץ הרבה בודאי אם רוצה לעלות משם מעמקי הבורות והמחלות
בהכרח שילך מדרגא לדרגא. וזה נשמע מפיו הקדוש בפרוש אצל התורה
אחוי לן מנא (בסימן כה) שמדבר שם מעליות מדרגא לדרגא שמתגברת
ומשתטחת הסטרא אחרא והקלפות וכוי בכל פעם ואמר אז בפרוש שגם
מי שהוא בתוך הארץ ממש כשנתעורר לעלות משם בהכרח שילך מדרגא
לדרגא ואזי משתטחין כנגדו בכל פעם על כן יש להאדם מלחמות גדולות
ומניעות רבות בכל פעם שרוצה לגשת לאיזה עבודה. וגם כי לפעמים
מעצם המלחמה הוא נכשל ואינו עומד בנסיון חס ושלוש וצריך להתחיל
מחדש, על כן צריכין התחזקות גדול ועצום מאד בכמה פעמים בכל יום
ובכל עת לרחם על עצמו ולחשב על תכליתו וסופו בכל פעם, כי סוף כל
סוף מה יהיה ממנו ואיך שיהיה איך שיהיה הוא מחיב ומשעבד ללחם
מלחמת ה' בכל מה שיוכל כי היגיעה בעצמה מה שמתנגע וחותר לצאת
ולעלות מפחיתות מדרגתו זה גם כן יקר מאד מאד בעיני ה' יתברך ואם
יתנגע ויחתר ויצפה ויתפלל בכל יום לה' יתברך שיוציאהו ממקומות אלו
שנפל בהם בודאי יהיה אחריתו לטובה, כי סוף כל סוף יתהפך הכל

לְטוֹבָה כְּאֲשֶׁר שָׁמַעְתִּי וְהִבַּנְתִּי מִפִּי הַקְדוֹשׁ בְּכֶמֶה וְכֶמֶה לְשׁוֹנוֹת וּבְכֶמֶה
רְמָזִים :

אות ו

וְהִנֵּה חֲטָא אָדָם הָרָאוּשׁוֹן וְקִטְרוּג הִיָּרַח הֵם בְּחִינָה אַחַת כְּמוֹבֵן בְּסִפְרִים.
וְקִדְם הַקִּטְרוּג שֶׁהוּא בְּחִינַת קִדְם הַחֲטָא הִיָּה בְּחִינַת שְׁנֵי הַמְּאֹרוֹת
גְּדוֹלִים, כִּי הָיוּ שְׁנֵיהֶם שְׁוִין, כִּי שְׁנֵי הַמְּאֹרוֹת נִמְשָׁכִין מִשְׁנֵי הַכְּתָרִים הַנִּיִּל
שֶׁהֵם בְּחִינַת בְּרָאשִׁית בְּרָא וְכוּ' וּבִתְחִלָּה הָיוּ שְׁנֵיהֶם גְּדוֹלִים, כִּי הָיוּ שְׁנֵיהֶם
מְאִירִין בְּזֶה הָעוֹלָם בְּשׁוּה. כִּי הָיוּ יְכוּלִים לְהַשִּׁיג גַּם אֶת הַנִּסְתָּר עַד
שֶׁקִּטְרוּגָה הִיָּרַח וְאָמְרָה אִי אֶפְשָׁר לְשְׁנֵי מַלְכִים לְהִשְׁתַּמֵּשׁ בְּכֶתֶר אֶחָד.
וְעַקֵּר הַקִּטְרוּג שֶׁלָּהּ הִיָּה בְּבְחִינַת קִטְרוּג הַמְּלָאכִים שֶׁאָמְרוּ מָה אָנוּשׁ כִּי
תִּזְכְּרֵנוּ וְכוּ', כִּי עֲתִיד לְמַחְטִי קִמְדָּ וּלְאַרְגָּזָא קִמְדָּ וְכוּ', הֵינּוּ שֶׁהִלְבְּנָה
קִטְרוּגָה מֵאַחַר שֶׁהָאָדָם עֲתִיד לְחֲטֹא אִידָּ אֶפְשָׁר שֶׁיֵּאִיר אֹר הַנִּסְתָּר בְּעוֹלָם
שְׁמֵשׁ אֹר הַחֲמָה, וְהַשִּׁיב לָהּ ה' יִתְבַּרְךָ לְכִי וּמַעֲטִי אֶת עֲצֻמְךָ, הֵינּוּ כִּי
מֵאַחַר שֶׁעוֹרְרַת הַקִּטְרוּג שֶׁל חֲטָאֵי הַדּוֹרוֹת בְּהִכָּרַח שֶׁאַתָּה דִּיקָא תִּמְעַט
אֶת עֲצֻמְךָ כִּי עַקֵּר הַפְּגָם מֵגִיעַ בְּבְחִינַת הַלְבָּנָה בְּבְחִינַת הַנְּגִלָּה, דְּהֵינּוּ
שֶׁבְּעוֹנוֹתֵינוּ נִתְעַלַּם וְנִסְתָּר הַנְּגִלָּה מֵאַתָּנוּ, דְּהֵינּוּ מָה שֶׁהִיָּה אֶפְשָׁר לְהַשִּׁיג
תְּחִלָּה וְעַתָּה נִחְשָׁד הָאֹר וְנִתְעַלַּם הַכֹּל מֵאַתָּנוּ וְאִזִּי מִמִּילָא אֵין מִשִּׁיגִין
הַנִּסְתָּר מִמֶּשׁ. וְעַל כֵּן בְּבְחִינַת הַנִּסְתָּר שֶׁהוּא בְּחִינַת הַחֲמָה אֵין מֵגִיעַ הַפְּגָם
כֹּל כֶּד מֵאַחַר שֶׁגַּם בְּלֹא זֶה הִיָּה נִסְתָּר, אֲדַרְבָּא, מֵגִדֵּל הַסְתָּרְתּוֹ יְכוּלִין
לְקַבֵּל מֵאֹרוֹ וְכְמוֹבֵן בְּמִקּוֹם אַחַר שֶׁבַעַת הַפְּגָם יוֹנְקִים דִּיקָא מִבְּחִינָה
הַנְּעֻלְמַת וְנִסְתָּרַת מֵאֵד, כִּי לְשֵׁם אֵין מֵגִיעַ הַפְּגָם כֹּל כֶּד. אֲבָל עַקֵּר הַפְּגָם
הוּא בְּבְחִינַת הַנְּגִלָּה שֶׁהוּא בְּחִינַת הַלְבָּנָה שֶׁנִּעְלַם וְנִחְשָׁד אֹרָה מֵאֵד עַד
שֶׁכֹּל הַנְּגִלוֹת קָשִׁים לָנוּ לְהַבִּין וּלְהַשִּׁיג וְכֹל הַנְּגִלָּה נִחְשָׁב נִסְתָּר מֵאַתָּנוּ וְאִי
אֶפְשָׁר לְהַשִּׁיגוֹ כִּי אִם עַל יְדֵי יְגִיעוֹת וּטְרַחוֹת רַבּוֹת וְעֲצוּמוֹת שֶׁזֶה כָּלֵל
עֲבוֹדַת יִשְׂרָאֵל שֶׁעַל יְדֵי עֲבוֹדָתָם הֵם מִמְּלָאִים בְּכֹל פְּעַם פְּגִימַת הַלְבָּנָה
וְנִתְגַּלָּה לָהֶם הָאֹר שֶׁהִיָּה נִעְלַם מֵהֶם וְאַחַר כֶּד עוֹלִים מִדְּרָגָא לְדְרָגָא
וּמִדְּרָגָא לְדְרָגָא עַד שֶׁזֹּכִין הַצְּדִיקִים לְמָה שֶׁזֹּכִים וְכוּ' וְכוּ' :

וְכֹל זֶה הוּא עֲנִין שְׁנֵי הָעֲדָיִים הַמְּבֹאָרִים בְּהִתּוֹרָה הַנִּיִּל כִּי בְּשַׁעָה שֶׁאָמְרוּ
יִשְׂרָאֵל נַעֲשֶׂה וְנִשְׁמָע יְרָדוּ שְׁשִׁים רְבּוּא מְלָאכֵי הַשָּׁרַת וְהַכְּתִירוּ אֶת יִשְׂרָאֵל
בְּשְׁנֵי כְּתָרִים וְכִשְׁחֲטָאוּ נִלְקָחוּ מֵהֶם וְעֲתִיד הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְהַחְזִירָן
לָנוּ, כִּי יִשְׂרָאֵל שֶׁעֲמָדוֹ עַל הַר סִינַי פָּסְקָה זְהֻמְתָּן וְהָיוּ כְּמוֹ אָדָם הָרָאוּשׁוֹן
קִדְם הַחֲטָא, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֹנָם לְבִרְכָה, עַל פְּסוּק חֲרוּת עַל
הַלּוּחוֹת, אֵל תִּקְרִי חֲרוּת אֵלָּא חֲרוּת חֲרוּת מִמְּלָאָד הַמּוֹת וּמִשְׁעִבּוֹד
מַלְכִּיּוֹת, וְאִזִּי הָיוּ שְׁנֵי הָעֲדָיִים שֶׁהֵם שְׁנֵי הַכְּתָרִים בְּבְחִינַת שְׁנֵי הַמְּאֹרוֹת
הַגְּדוֹלִים כְּמוֹ שֶׁהָיוּ קִדְם הַמַּעוּט, כִּי אִזִּי קִיָּמָא סְהָרָא בְּאַשְׁלָמוּתָא, אֲבָל

כְּשֶׁחָטְאוּ נִלְקְחוּ מֵהֶם כִּי חֹזֵר הַדָּבָר לְקַלְקוּלוֹ כְּמוֹ שֶׁנַּעֲשֶׂה אַחֵר חָטָא אָדָם
הָרִאשׁוֹן שֶׁהוּא בְּחִינַת אַחֵר הַקְטָרוֹג וְאִז נֶעְלְמוּ וְנִסְתְּרוּ מֵאֲתָנוּ כָּל
הָאוֹרוֹת. וְעַקֵּר הַפְּגָם מְגִיעַ בְּיוֹתֵר בְּבְחִינַת הַפְּתֵר הַתַּחְתּוֹן שֶׁהוּא כְּתֹר
הַנַּעֲשֶׂה שֶׁהוּא בְּחִינַת נִגְלָה, דִּהְיִינוּ שֶׁנִּסְתְּרָה וְנֶעְלָם מִמֶּנּוּ הַכֹּל אֶפְלוּ בְּחִינַת
הַנִּגְלָה וְגַם הַנִּגְלָה בְּחִינַת נַעֲשֶׂה נִסְתְּרָה מֵאֲתָנוּ בְּבְחִינַת נִשְׁמַע וְעַתָּה הַכֹּל
אֶצְלָנוּ בְּבְחִינַת נִשְׁמַע בְּחִינַת נִסְתְּרָה. וְעַל כֵּן אָנוּ צָרִיכִין בְּכֹל פַּעַם לְהַתְיַגֵּעַ
וְלַחְתּוֹר בְּכֹמָה יְגִיעוֹת וּלְבַטֵּל עֲצָמָנוּ וּלְדַבֵּק עֲצָמָנוּ לַה' יִתְבָּרַךְ עַד שֶׁנִּזְכֶּה
לְהַשִּׁיג זֹאת הַבְּחִינָה שֶׁהִיא נִסְתְּרָה מֵאֲתָנוּ שֶׁהִיא עַתָּה אֶצְלָנוּ בְּבְחִינַת
נִשְׁמַע וְכִמוֹ שֶׁמִּבְּאֵר בְּהַתּוֹרָה הַנִּי"ל, כִּי שְׁמִיעָה בְּלִבָּא תִּלְיָא שֶׁהִיא בְּחִינַת
דְּבִקוּת וּבִטּוּל אֶל הָאֵין סוּף, כִּי אִי אֶפְשָׁר עַתָּה לְהַשִּׁיג שׁוּם דָּבָר כִּי אִם עַל
יְדֵי יְגִיעָה גְדוֹלָה בְּבְחִינַת בִּטּוּל מִמַּשׁ אֶל הָאֵין סוּף עַל יְדֵי רַבּוּי תַּפְלוּת
וְתַחֲנוּנִים שֶׁכָּל זֶה הוּא בְּחִינַת נִשְׁמַע כְּנִי"ל וְעַל יְדֵי זֶה עוֹשִׂין מִהַנִּשְׁמַע
נַעֲשֶׂה, דִּהְיִינוּ מַה שֶׁהָיָה נִסְתְּרָה אֶצְלָנוּ לְפִי בְּחִינַת עוֹשִׂין מִמֶּנּוּ נִגְלָה בְּחִינַת
נַעֲשֶׂה וְכֵן עוֹלִין אַחֵר כֶּךָ מִדְּרָגָא לְדְרָגָא וְכוּ' וְכוּ' כְּנִי"ל. כִּי עֲכָשׁוּ יֵשׁ הַפֶּסֶק
גְּדוֹל וּמִסָּדֵךְ הַמְּבַדִּיל הַרְבֵּה בֵּין דְּרָגָא לְדְרָגָא שֶׁהוּא הַחֲשָׁד שֶׁנִּתְּהוּהָ מִמַּעוֹט
הַלְבָּנָה וְעַל כֵּן צָרִיכִין שְׁיִהְיֶה יְרִידָה קִדְּם הָעֲלִיָּה וּלְהַתְיַגֵּעַ הַרְבֵּה עַד
שִׁישְׁבֵר הַקְּלָפָה וְהַחֲשָׁד שֶׁבְּבְחִינַת יְרִידָה וְלַהֲפֹךְ הִירִידָה לְעֲלִיָּה:

וְזֶה שֶׁאֵינָא בְּמִדְרָשׁ עַל פְּסוּק שִׁמְעֵי יִשְׂרָאֵל אֲתָה עוֹבֵר הַיּוֹם אֵת הַיְרִדוֹן,
מִשָּׁל לְמַלְךְ שֶׁקִּדַּשׁ מִטְרוֹנָה בְּשָׁנֵי מַרְגְּלוּיֹת אַבְדָּה אַחַת, אָמַר לָהּ הַמֶּלֶךְ,
אַבְדָּתְ אַחַת שְׁמָרִי אֵת הַשְּׂנִיָּה, כֶּךָ קִדַּשׁ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֵת יִשְׂרָאֵל
בְּנַעֲשֶׂה וְנִשְׁמַע אַבְדוֹ אֵת נַעֲשֶׂה שֶׁעָשׂוּ אֵת הָעֵגֶל, אָמַר לָהּ מִשָּׁה, אַבְדָּתְ
נַעֲשֶׂה שְׁמָרוּ נִשְׁמַע הוּי שִׁמְעֵי יִשְׂרָאֵל עַד כָּאֵן לְשׁוֹנוֹ, הִינּוּ כִּי בְּחָטָא הָעֵגֶל
אַבְדוֹ הַנַּעֲשֶׂה שְׁאִי אֶפְשָׁר לָנוּ עַתָּה לַעֲשׂוֹת שׁוּם דָּבָר כִּי אִם עַל יְדֵי בְּחִינַת
נִשְׁמַע שֶׁהוּא בְּחִינַת יְגִיעוֹת וּטְרָחוֹת, בְּחִינַת בִּטּוּל וּדְבִקוּת אֶל הָאֵין סוּף,
הִינּוּ שֶׁהַכֹּל נִסְתְּרָה מֵאֲתָנוּ וְאֵין יְכוֹלִין לַעֲשׂוֹת וּלְגַלּוֹת שׁוּם דָּבָר כִּי אִם עַל
יְדֵי יְגִיעוֹת רַבּוֹת וּלְהַתְפַּלֵּל וּלְהַתְחַנֵּן הַרְבֵּה לַה' יִתְבָּרַךְ עַד שֶׁנִּבְטֵל עֲצָמָנוּ
בְּבְחִינַת בִּטּוּל אֶל הָאֵין סוּף וְאִז עוֹשִׂין מִהַנִּשְׁמַע נַעֲשֶׂה וְנִתְגַּלָּה לָנוּ מַה
שֶׁהָיָה נִסְתְּרָה מֵאֲתָנוּ וְכֵן מִדְּרָגָא לְדְרָגָא. וְכִי שֶׁהוּלָךְ בְּדָרְךָ זֶה וּמִתְיַגֵּעַ עֲצָמוֹ
בְּכֹל פַּעַם כְּרָאוּי אֲזִי אֲשָׁרִי לוֹ וְאֲזִי אֶצְלוֹ מַעוֹט הִיָּרַח הוּא לְטוֹבָה גְּדוֹלָה
בְּבְחִינַת יְרִידָה תַּכְלִיתִת הָעֲלִיָּה, כִּי דִּיקָא עַל יְדֵי זֶה זֹכָה לְמַה שֶׁזֹּכָה אֲשָׁרִי
לוֹ, כִּי לְפִי צַעֲרָא אֲגָרָא. וּבּוֹדָאִי כָּל מַה שֶׁהָאָדָם מְכָרַח לְהַתְיַגֵּעַ יוֹתֵר
וְיוֹתֵר מִחֲמַת מַעוֹט הָאוֹר וְהַחֲשָׁכָתוֹ בּוֹדָאִי הוּא זֹכָה אַחֵר כֶּךָ לְשָׂכָר כְּפוּל
וּמְכַפֵּל לְקַבֵּל אוֹר גְּדוֹל וְנִפְלָא יוֹתֵר וְיוֹתֵר. וְזֶה בְּחִינַת כָּל מַעֲשֵׂי הַמִּשְׁכָּן
וְכָלֵי שֶׁנִּצְטוּוּ אַחֵר חָטָא הָעֵגֶל כְּשֶׁנִּתְרַצָּה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְיִשְׂרָאֵל בְּיוֹם
הַכְּפוּרִים, וּלְמַחְרָתוֹ נִצְטוּוּ עַל מַעֲשֵׂה הַמִּשְׁכָּן, כִּי אַחֵר הַחָטָא אִי אֶפְשָׁר
לְקַבֵּל הָאוֹר כִּי אִם עַל יְדֵי כְּמָה וְכְמָה כְּלִים רַבִּים שֶׁהֵם בְּחִינַת כָּל מַעֲשֵׂה
הַמִּשְׁכָּן וְכָלֵי, כִּי עַתָּה אִי אֶפְשָׁר לְקַבֵּל הָאוֹר כִּי אִם עַל יָדָם וּבִיְגִיעָה גְּדוֹלָה
עַל יְדֵי תַּפְלוּת הַרְבֵּה שֶׁהֵם בְּחִינַת נִשְׁמַע, כִּי הַכֹּל בְּבְחִינַת נִשְׁמַע אֶצְלָנוּ, כִּי
צָרִיכִין לְשַׁמֵּעַ וּלְשׁוּם לֵב הַרְבֵּה לְכֹל דָּבָר שֶׁרוֹצִין לְהַשִּׁיג וְאַחֵר כֶּךָ מִשִּׁיגִין
מַה שֶׁמִּשִּׁיגִין וְגַם כְּשֶׁמִּשִּׁיגִין וּמְקַבְּלִין אֵיזָה אוֹר צָרִיךְ לִירֵד דְרָךְ כְּמָה
הַשְׁתַּלְשְׁלוֹת וּלְבוֹשִׁים הַרְבֵּה שִׁישְׁתַּלְשֵׁל וְיִרֵד מִנִּשְׁמַע לְנַעֲשֶׂה וּמִנִּשְׁמַע
לְנַעֲשֶׂה דְרָךְ כְּמָה מִדְּרָגוֹת עַד שִׁיגִיעַ אֵלָיו לְפִי בְּחִינַתוֹ, כִּי מִחֲמַת הַחָטָא אִי

אֶפְשֶׁר לְקַבֵּל הָאוֹר כִּי אִם דָּרָךְ כַּמָּה לְבוֹשִׁין וְהַשְׁתַּלְשְׁלוֹת שְׁכָל זֶה הוּא
בְּחִינַת מַעֲשֵׂה הַמְשָׁכָן וְכִלְיוֹ וְכַנְיָל:

אות ז

וְזֶה בְּחִינַת וַיִּקְרָא אֶל מֹשֶׁה הֲדָא הוּא דְכַתִּיב שָׁמַע יִשְׂרָאֵל וְכוּ', כִּי זֶה
הַמְּקָרָא נֶאֱמַר אַחֲרַיִם גִּמְרַיִם הַקְּמַת הַמְשָׁכָן הַמְּבַאֵר בְּכָל הַסְּדָרִים הַקּוּדְמִים
בְּסֵפֶר שְׁמוֹת עַד שְׁמִסִּים וּבְבֵא מֹשֶׁה אֶל אֱהֵל מוֹעֵד וַיִּשְׁמַע אֶת הַקּוֹל וְכוּ'
וְאַחֲרַיִם כֶּד מִתְחִיל, וַיִּקְרָא אֶל מֹשֶׁה וַיְדַבֵּר ה' אֵלָיו. וַיִּקְרָא הוּא לְשׁוֹן סְתוּם
וְנֶעְלָם, כִּי לֹא נֶאֱמַר כָּל מִי קָרָא אוֹתוֹ, כִּי מְרִמֵּז עַל הַהוּא טְמִיר וְנֶעְלָם
שֶׁהוּא לְמַעְלָה מִכָּל הַשְׁמוֹת שְׁמִשָּׁם קָרָא אוֹתוֹ וְאַחֲרַיִם כֶּד וַיְדַבֵּר ה' אֵלָיו כִּי
אַחֲרַיִם כֶּד נִתְלַבֵּשׁ בְּבְחִינַת שְׁמוֹתָיו הַקְּדוּשִׁים וְדַבֵּר עִמּוֹ. וְזֶה בְּחִינַת אֶלֶף
זַעֲרָא דְוַיִּקְרָא שְׁמִרְמִיז עַל אֶלֶף אוֹרוֹת שְׁנַעְלָמוֹ מִמֶּנּוּ עַל יְדֵי חֲטָא הַעֲגָל
שְׁמִחֲזִירִים לוֹ בְּכָל שַׁבָּת, שְׁזָהוּ בְּחִינַת יְשַׁמַּח מֹשֶׁה וְכוּ', כַּמּוּבָא, הִינּוּ כִּי
אַחֲרַיִם הַחֲטָא נֶעְלָמוֹ מִמֶּנּוּ כַּמָּה אוֹרוֹת עַל כֵּן אִי אֶפְשֶׁר לְקַבֵּל הָאוֹר כִּי אִם
דָּרָךְ כַּמָּה בְּחִינּוֹת שְׁזָהוּ בְּחִינַת וַיִּקְרָא אֶל מֹשֶׁה וְאַחֲרַיִם כֶּד וַיְדַבֵּר ה' אֵלָיו,
כִּי צָרִיךְ לְהַקְדִּים הַקְּרִיאָה לְהַדְבּוּר, כְּמוֹ שֶׁאֲמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרִים לְבִרְכָה,
לְכָל דְּבָרוֹת וְכוּ', כִּי אִי אֶפְשֶׁר לְקַבֵּל הָאוֹר בְּפַעַם אֶחָד רַק צָרִיךְ לְהַקְדִּים
הַקְּרִיאָה וְלְהַלְבִּישׁ וּלְמַעַט הָאוֹר עַד שֶׁיִּקְבַּל הַדְּבּוּר וְכַנְיָל. וְזֶהוּ הֲדָא הוּא
דְכַתִּיב שָׁמַע יִשְׂרָאֵל וְגו', הִינּוּ כִּי כְּשֶׁרָצָה מֹשֶׁה לְגַלוֹת לְיִשְׂרָאֵל יַחֲוּדוּ
וְאַחֲדוּתוֹ יִתְבַּרְךְ הַתְּחִיל מִקְדָּם בְּתַבּוֹת 'שָׁמַע יִשְׂרָאֵל' וְאַחֲרַיִם כֶּד אָמַר ה'
אֶלְקִינוּ ה' אֶחָד וְלֹא אֶמַר תְּכַף ה' אֶלְקִינוּ וְכוּ' בְּזֶה הוֹרָה שְׂאִי אֶפְשֶׁר
לְהַפְלִל בְּאַחֲדוּתוֹ יִתְבַּרְךְ כִּי אִם עַל יְדֵי בְּחִינַת שְׁמִיעָה בְּחִינַת שָׁמַע יִשְׂרָאֵל,
דְּהִינּוּ שְׁצָרִיכִין לְשָׁמַע וּלְדַבֵּק עֲצָמוֹ הַיֵּטֵב אֵלָיו יִתְבַּרְךְ וּלְבַטֵּל עֲצָמוֹ לְגַמְרִי,
וְאִזּוֹ יִכּוֹל לְהַמְשִׁיךְ עַל עֲצָמוֹ אַחֲדוּתוֹ וַיַּחֲוּדוּ יִתְבַּרְךְ וְזֶהוּ, שָׁמַע יִשְׂרָאֵל,
שָׁמַע דִּיקָא בְּחִינַת דְּבִקּוּת וּבִטּוּל אֶל הָאֵין סוּף וְעַל יְדֵי זֶה יִהְיֶה נִמְשָׁךְ עֲלֵיךְ
אֶמוּנַת אַחֲדוּתוֹ יִתְבַּרְךְ בְּחִינַת ה' אֶלְקִינוּ ה' אֶחָד (וְכֵן מוּבָן בְּכּוּנּוֹת קְרִיאַת
שָׁמַע שְׁעַל יְדֵי שָׁמַע יִשְׂרָאֵל נַעֲשֶׂה יַחֲוּד עֲלֵינוּ מְאֹד וְאַחֲרַיִם כֶּד נִמְשָׁךְ עַל יְדֵי
זֶה הַתְּגַלּוּת יַחֲוּדוּ יִתְבַּרְךְ בְּחִינַת ה' אֶלְקִינוּ ה' אֶחָד עֵינֵי שָׁם הַיֵּטֵב וְהִבּוּ
מֵאֵד):

וְעַתָּה מוּבָן וּמְקָשֶׁר הַיֵּטֵב דְּבַרֵי הַפְּלִיאָה הַנִּי"ל שֶׁמְקָשֶׁר פְּסוּק שָׁמַע יִשְׂרָאֵל
לְפִסּוּק וַיִּקְרָא אֶל מֹשֶׁה, כִּי הִם בְּחִינָה אַחַת מִמֶּשׁ, כִּי וַיִּקְרָא אֶל מֹשֶׁה
וְאַחֲרַיִם כֶּד וַיְדַבֵּר ה' אֵלָיו, שְׁזָהוּ מַחְמַת שְׁצָרִיכִין לְקַבֵּל הָאוֹר דָּרָךְ כַּמָּה
מְדַרְגּוֹת וְהַתְּלַבְּשׁוֹת מִנְשָׁמַע לְנַעֲשֶׂה וְזֶהוּ בְּעֲצָמוֹ בְּחִינַת שָׁמַע יִשְׂרָאֵל וְכוּ'
שְׁצָרִיכִין מִקְדָּם לְשָׁמַע וּלְהַכִּין עֲצָמוֹ הַיֵּטֵב וּלְבַטֵּל וּלְדַבֵּק עֲצָמוֹ אֶל אוֹר
הָאֵין סוּף וְעַל יְדֵי זֶה נִמְשָׁךְ עֲלֵינוּ אֶמוּנַת אַחֲדוּתוֹ יִתְבַּרְךְ בְּשִׁלְמוֹת
כַּנְיָל. וְזֶהוּ בְּשַׁעֲה שֶׁאֲמַר הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא גְּדִילִים תַּעֲשֶׂה לָךְ אָמַר מֹשֶׁה,

רבונו של עולם, למה מעטת את הירח וכו', הינו כי מצות ציצית הם בחינת התלבשות האור כדי שנוכל לקבלו בבחינת הוד והדר לבשת עטה אור בשלמה וכו', שזהו בחינת חלוקת דרבנו, וזהו ששאל משה, מאחר שאתה נותן לנו מצות ציצית שעל ידי לבושין קדושים אלו אנו יכולים לקבל האור, אם כן למה מעטת את הירח והחשכת אורה מחמת קטרוג וחטאי הדורות הלא יש תקון על ידי התלבשות האור בבחינת ציצית? השיב הקדוש ברוך הוא, והלא הרביתי לה כוכבים, שהם הצדיקים, שהם בחינת ומצדיקי הרבים ככוכבים, שהם מצדיקים את הרבים ומחזירים כל העולם למוטב ומתפכים עונות לזכיות והם באמת ממלאים פגימת הלבנה ומשלימין אותה, הינו כי זהו בעצמו התקון של ציצית שהוא הלבשת האור, אבל אי אפשר לקבל האור דרך הלבושין כי אם על ידי שהיה תחלה מעוט האור והחשכתו שמשם נמשכין כל הירידות על ידי המסכים המבדילים ועל ידי זה הוא מעלת הצדיקים העומדים בנסיון ומשברים ומבטליו החשכים והמסכים המבדיליו, ומתפכין החשך לאור, הירידה לעליה, על כן בהכרח שיהיה מעוט האור, כי אי אפשר לקבל אור הציצית, שהוא התחלת קדשת ישראל, כי בכל בקר העבודה הראשונה היא מצות ציצית וכן התינוק תחלת חנוכו הוא במצות ציצית הקדושים, כי ציצית הוא בחינת התלבשות האור העליון עד שכל אחד יוכל לקבלו לפי בחינתו. אבל זה האור אין נמשך כי אם על ידי הצדיקים בחינת כוכבים, בחינת ומצדיקי הרבים ככוכבים ודיקא על ידי שהיה מעוט האור שעל ידי זה עקר מעלתם וכפ"ל. ואז שאל משה, והלא כתבת לא תלבש שעטני? הינו אמת שהצדיקים ממשיכין חלוקת דרבנו ומלבישין האור בכמה דרכים בלבושים נפלאים ונוראים בבחינת ציצית עד שהכל יכולין לקבלו עד שהיה כל העולם פלו חוזרין למוטב. אך בעונותינו הרבים יש שעטני, דהינו העזי פנים שבדור שהם מתלבשים בטלית שאינו שלהם ונדמה פאלו הם מעטפים בטלית של מצוה, בחלוקת דרבנו, אבל באמת לבושיהם בחינת שעטני שהוא מערב מצמר ופשתן, צמר בחינת רחמים, בחינת תקוני דיקנא, בחינת ושער ראשה כעמר נקא, בחינת אם יהיו חטאיכם כשנים וכו' ואם וכו' כצמר יהיו, בחינת התהפכות עונות לזכיות שזהו בחינת לבושי הצדיק האמת, אבל מערב בו פשתן שהוא בחינת קין שהביא מהפסלת שראה חוב לכל אחד, הינו שלבושיהם מערבים בבחינת שעטני שמראים עצמם פאלו מזכים את הרבים, אבל באמת מהם כל המניעות ומוצאים פסלת וחוב בכל הכשרים באמת והן הן העזי פנים שבדור הרוצים לרחק מדרך האמת לאמתו:

וזהו בחינת שעטני שהוא אותיות שט"ן ע"ז, כמובא, הינו עזות דסטרך אחרא שמשם עקר התגברות השטן שהם עומדים כנגד הכשרים למנעם מדרך האמת ומלתקרב לצדיקי אמת. ולא נתקרה דעתו עד שאמר ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד, שמרמו שסוף כל סוף יגמר ה' יתברך את שלו, כי אתה מרום לעולם ה' ולעולם ידך על העליונה, כי מלכותו בכל משלה, כי אף על פי שעזות הוא מלכותא בלא תגא וכל הרוצה לטל את השם נוטל עכשו בעונותינו הרבים, אף על פי כן הוא בלא תגא בלא כתר מלכות ואף על פי שמתגבר לפי שעה סוף כל סוף יתבטל מלכותם

וּמְשַׁלְתֶם שֵׁל הַשְּׁקָרָנִים וְהַעֲזִי פָּנִים וַיִּשְׂכַּח שְׁמֵם וְזָכַרְם, כְּמוֹ שְׁכָתוֹב,
וְאַנְשֵׁי הַשֵּׁם כֹּלָא הָיוּ, אֲבָל מַלְכוּתוֹ נֶצַח וּמַלְכוּתוֹ בְּכֹל מְשָׁלָה וְכֹל
הַצְּדִיקִים וְהַכְּשָׁרִים הַנְּלוּיִם אֲלֵיהֶם שְׁמַלְכוּתָם וּמְשַׁלְתֶם נִמְשָׁךְ מִשְׁנֵי
הַכְּתָרִים הַנִּי"ל בְּוַדַּי יִתְגַּבְּרוּ עֲלֵיהֶם וְכֹלָם יִהְיוּ מְכָרְחִין לְשׁוֹב אֲלֵיהֶם שְׁכָל
זֶה הוּא בְּחִינַת בְּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד שְׁמוֹרָה שְׁמַלְכוּתוֹ מִבְּרָךְ
תְּמִיד לְעוֹלָם וָעֶד, כִּי הוּא יִתְבָּרַךְ יִגְמַר אֶת שְׁלוֹ כְּרָצוֹנוֹ. וְזֶה בְּחִינַת צִיְקֵי
קְדָרָה שְׁאֲמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרָנָם לְבָרְכָה שְׁמַרְמֵז בְּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ
לְעוֹלָם וָעֶד, הֵינּוּ בְּחִינַת קְדָשׁוֹת הַנְּפִילוֹת שְׁכֹלָם יִתְעַלּוּ עַל יְדֵי הַצְּדִיקֵי
אֲמַת שְׁמֵהֶפְכִין כֹּל הִרְיָדוֹת לְעֵלְיוֹת:

אות ח

וְעַל כֵּן אוֹמְרִים בְּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד בְּחֵשׁאֵי כְּדֵי שְׁלֵא יִתְגָּרוּ
בְּנוֹ הַחִיצוֹנִים, כְּמוֹבָא, הֵינּוּ כְּנִי"ל, כִּי עַל יְדֵי בְּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם
וָעֶד מְעַלִּין כֹּל הַקְּדָשׁוֹת הַנְּפִילוֹת הַמְּנַחֲמִים בְּמִדְרָגוֹת הַתְּחַתּוֹנוֹת עַל כֵּן אָנוּ
מִתְיָרְאִין שְׁמָא יִתְגָּרוּ בְּנוֹ, כִּי בְּתַחֲלָה אוֹמְרִים שְׁמַע יִשְׂרָאֵל בְּקוֹל רָם,
שֶׁהוּא בְּחִינַת נִשְׁמַע כְּנִי"ל שְׁעַל יְדֵי זֶה זֹכִין לְעִזּוֹת שֶׁהוּא בְּחִינַת קוֹלוֹת וְעַל
יְדֵי זֶה בָּאִים לְאִמוּנָה, כְּמוֹ שְׁמַבְאָר שֵׁם, שְׁזָהוּ בְּחִינַת ה' אֱלֹקֵינוּ ה' אֶחָד
שֶׁהוּא עֶקֶר הָאִמוּנָה הַקְּדוּשָׁה וְכְנִי"ל. אֲבָל אַחַר כֵּךְ אָנוּ רוֹצִין לְהַמְּשִׁיךְ אֶת
הַנִּשְׁמַע לְתוֹךְ בְּחִינַת נַעֲשֶׂה, שְׁזָהוּ בְּחִינַת פְּסוּק וְאַהֲבַת וְהִיא אִם שְׁמוּעַ
שְׁשֵׁם מְדַבֵּר מַעֲשֵׂית הַמַּצּוֹת, אֲבָל כְּשֶׁעוֹלִין מִדְּרָגָא לְדְרָגָא, דְּהֵינּוּ כְּשֶׁעוֹשִׂין
מִהַנִּשְׁמַע נַעֲשֶׂה צְרִיךְ שְׁיִהְיֶה יְרִידָה קִדְם הָעֲלִיָּה וְהוּא בְּשִׁבִיל לְהַעֲלוֹת כֹּל
הַקְּדָשׁוֹת הַנְּפִילוֹת וְזֶה בְּחִינַת בְּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד
שְׁאוֹמְרִים בֵּין שְׁמַע לְוְאַהֲבַת כְּדֵי לְבָרַר וּלְהַעֲלוֹת כֹּל הַקְּדָשׁוֹת הַנְּפִילוֹת וְזֶה
בְּחִינַת בְּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד שְׁאוֹמְרִים בֵּין שְׁמַע לְוְאַהֲבַת
כְּדֵי לְבָרַר וּלְהַעֲלוֹת כֹּל הַקְּדָשׁוֹת הַנְּפִילוֹת שֶׁהֵם בְּחִינַת צִיְקֵי קְדָרָה
לְהַעֲלוֹת כֹּלָם בְּבְחִינַת יְרִידָה תְּכֵלִית הָעֲלִיָּה וְעַל כֵּן אוֹמְרִים בְּחֵשׁאֵי כְּדֵי
שְׁלֵא יִתְגָּרוּ בְּנוֹ כְּנִי"ל:

אות ט

וְזֶהוּ שְׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֹנָם לְבִרְכָה, בְּשָׁעָה שֶׁבִקֵּשׁ יַעֲקֹב לְגִלוֹת הַקָּץ
נִסְתַּלְקָה מִמֶּנּוּ שְׂכִינָה, אָמַר שְׁמָא יֵשׁ חֵס וְשְׁלוֹם, פְּסוּל בְּמִטְתִּי וְכוּי' פְּתַחוּ
כָּלֶם וְאָמְרוּ שְׁמַע יִשְׂרָאֵל וְכוּי'. פְּתַח יַעֲקֹב וְאָמַר בְּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ
לְעוֹלָם וָעֶד, הֵינּוּ כִּי יַעֲקֹב סָבַר מֵאַחַר שֶׁמִּטְתּוֹ שְׁלָמָה כָּבֵר רְאוּי לְגִלוֹת
הַקָּץ. וְכִשְׁנִסְתַּלְקָה מִמֶּנּוּ שְׂכִינָה סָבַר שְׁמָא אֵין מִטְתּוֹ שְׁלָמָה חֵס וְשְׁלוֹם
וְאָמְרוּ כָּלֶם שְׁמַע יִשְׂרָאֵל וְכוּי'. וְאִזּוֹ הִבִּין שְׁמָה שְׂאֵי אֶפְשָׁר לְגִלוֹת הַקָּץ אֲף
עַל פִּי שֶׁמִּטְתּוֹ שְׁלָמָה זֶה מַחֲמַת שְׁבִסוּף הַגְּלוֹת יִתְגַּבֵּר הַשְּׂקָר וְיִתְגַּבְּרוּ הָעֵזִי
פְּנִים שֶׁבְדוֹר וְיִסְתַּירוּ הָאֲמֵת וּמַחֲמַת זֶה אֵי אֶפְשָׁר לְגִלוֹת הַקָּץ עַל כֵּן אָמַר
בְּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד שְׁמוּרָה שְׁהוּא יִתְבַּרֵךְ יִגְמַר אֶת שְׁלוֹ כִּי
מַלְכוּתוֹ בְּכֹל מְשַׁלָּה וְכַנְי"ל:

אות י

וְעַל כֵּן מֹשֶׁה לֹא אָמַר בְּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד, כִּי מֹשֶׁה הָיָה אִזּוֹ
בְּעֵת גְּדֻלְתּוֹ שֶׁל יִשְׂרָאֵל כְּשֶׁהָיוּ מוֹכֵנִים לִילָדוֹ לְאַרְצָה יִשְׂרָאֵל וְלִכְבֹּשׁ שְׁלֹשִׁים
וְאַחַד מְלָכִים וְלִבְנוֹת הַבַּיִת הַמְּקֻדָּשׁ, עַל כֵּן לֹא הִזְכִּיר בְּפִרוּשׁ בְּרוּךְ שֵׁם
כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד שְׁמֵרְמִזּוֹ שֶׁיְהִיּוּ כַּמָּה וְכַמָּה יְרִידוֹת לְיִשְׂרָאֵל בְּכָלֶל
וּבְפֶרֶט שֶׁהֵם כָּלֶל הַגְּלוּיּוֹת וְאֲף עַל פִּי כֵּן הִי יִתְבַּרֵךְ יִגְמַר אֶת שְׁלוֹ, כִּי עֲתָה
בְּעֵת גְּדֻלְתּוֹ אֵין צְרִיכִין לְהִזְכִּיר זֹאת בְּפִרוּשׁ וְכַעֲיִן שְׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֹנָם
לְבִרְכָה עַל פְּסוּק אֲהִיָּה אֲשֶׁר אֲהִיָּה, שֶׁדָּרְשׁוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֹנָם לְבִרְכָה, אֲהִיָּה
עִמָּהֶם בְּצָרָה זֹאת אֲשֶׁר אֲהִיָּה עִמָּהֶם בְּשַׁעֲבוֹד מַלְכוּתוֹ. אָמַר מֹשֶׁה:

רַבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, דְּיָהּ לְצָרָה בְּשַׁעֲתָהּ. וְהוֹדָה לוֹ הִי יִתְבַּרֵךְ וְאָמַר, 'כִּהַּ תֵּאמַר
אֲהִיָּה שְׁלַחְנִי אֵלֵיכֶם', נִמְצָא שְׂאֵין צְרִיכִין לְהִזְכִּיר אִזּוֹ צָרַת שַׁעֲבוֹד
מַלְכוּתוֹ, עַל כֵּן לֹא הִזְכִּיר בְּפִרוּשׁ בְּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד וְגַם
כִּי הִתּוֹרָה נִתְּנָה בְּפִמְבִּי, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב, לֹא מֵרֵאשׁ בְּסִתֵּר דְּבִרְתִּי. וְעַל כֵּן לֹא
הָיָה אֶפְשָׁר לְהִזְכִּיר בְּתוֹרָה בְּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד, כִּי הוּא
בְּבַחֲיִנַת סוּד, כִּי צְרִיכִין לִזְמַר אוֹתוֹ בְּחֻשָּׁאֵי, כִּי בְּאֲמַת יֵשׁ בְּזֶה סוּדוֹת
נוֹרְאוֹת עִמָּקוֹת מְאֹד מְאֹד אֵיךְ הִי יִתְבַּרֵךְ יִגְמַר אֶת שְׁלוֹ וְיִגְלֶה מַלְכוּתוֹ
אַחֲרֵי אֲשֶׁר הִתְפַּשֵּׁט הַשְּׂקָר כָּל כָּדוֹ וְנִתְקַיֵּם וְתִשְׁלַךְ אֲמַת אֲרָצָה וְאֲף עַל פִּי
כֵּן הִי יִתְבַּרֵךְ גּוֹמֵר תְּמִיד כְּרָצוֹנוֹ, וּמַלְכוּתוֹ וְאֲמוּנָתוֹ לְעַד קִיּוּמָהּ, שְׁזֶהוּ
בְּחִינַת בְּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד שֶׁצְרִיכִין לִזְמַר אוֹתוֹ בְּחֻשָּׁאֵי
וְכַנְי"ל:

אות יא

ועל כן ביום הכפורים אז אומרים ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד בקול רם, כי ביום הכפורים אז הוא סליחת עונות ואז נתקיים מה שמובא בתורה הנ"ל ביום ההוא יבקש עון ישראל ואיננו, כמו שמבאר שם, עין שם, שזהו בחינת שכל הירידות נתהפכין לעליות, על כן אז אין מתיראין מהשטן והסטרא אחרא, על כן אומרים אז ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד בקול רם, כי אז ביום הכפורים הוא תקון חטא העגל שעל ידי זה נלקחו שני הכתרים מישראל ואז נחזרו הכתרים לישראל, כי אז עולין עד הכתר כידוע ואז זוכין לנעשה ונשמע בשלמות שהוא עזות דקדשה בשלמות ועל כן זוכין אז לכל הקולות דקדשה כמובא בפונות שהמלכות נזון אז מקולות, הינו כנ"ל, כי עקר מלכות דקדשה הוא על ידי עזות דקדשה, שהוא בחינת קולות, על כן אומרים אז ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד בקול רם מאחר שכבר נתהפכו כל הירידות לעליות שוב אין לנו להתירא כלל ואז צועקין בקול רם ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד שהוא יתברך גמר ויגמר הכל כרצונו ומלכותו מברך לעולם ועד. ועל כן מתעטפין ביום הכפורים בציצית גם בערב יותר מכל השנה, כי כל המשכות האורות שצריכין להמשיך ביום הכפורים שהם בחינת נעשה ונשמע שהם בחינת תקון חטא העגל, בחינת מלוי פגם הלבנה, הכל אי אפשר להמשיך כי אם על ידי תקון הציצית שהם בחינת לבושין קדושים להמשיך האור על ידם בחינת עטה אור בשלמה כנ"ל:

אות יב

ועל כן אומרים פרשת ציצית בקריאת שמע, כי קריאת שמע שהיא אמונת היחוד שזוכין על ידי נעשה ונשמע כנ"ל כל זה הוא בחינת ציצית שהם לבושין קדושים שעל ידם ממשיכין כל האורות, גם ציצית הם בבחינת שנתהפכין העונות לזכיות בבחינת אם יהיו חטאיכם וכו' בצמר יהיו שזהו בחינת מה שנתעטף הי' יתברך בטלית וסדר שלש עשרה מדות של רחמים, שעל ידם מחילת כל העונות עד שנתהפכין לזכיות, שזהו בחינת ביום ההוא יבקש עון ישראל ואיננו, שזהו בחינת ירידה תכלית העליה שכל זה הוא בחינת קריאת שמע בחינת שמע וברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד ואהבת וכו' וכנ"ל על כן קבעו שם פרשת ציצית, כי הם בחינה אחת וכנ"ל:

ראשי פרקים:

בין המצרים ואחר כך תשעה באב שאין מניחין בבקר טלית ותפלין שהם
בחינת עזות דקדשה לביש הי' עזי, מנין שהתפלין הם עז לישראל וכי' ואחר
כך שבת נחמו שמנחמין משמחין ומחזקין ישראל בכל מיני התחזקות
שהם בחינת עזות דקדשה והם שבע דנחמתא כנגד שבעה רועים שאי
אפשר להתקרב להם כי אם על ידי עזות ותיתי דתויבתא כנגד שני
הכתרים נעשה ונשמע שעל ידי זה זוכין לבחינת ביום ההוא וכי' כנ"ל):

הלכות מעקה ושמירת נפש הלכה ה בהלכות נזיקין הלכה ה :

תם ונשלם שבח לאל בורא עולם :